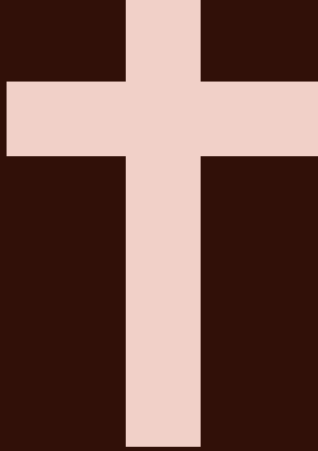

Soso Kitaabuie:
Tawureta, Yabura,
Inyila

The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso
Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)

Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila
The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso Kitaabuie:
Tawureta, Yabura, Inyila Bible)

copyright © 2015 Mission Évangélique Réformée Néerlandaise et les Traducteurs Pionniers de la Bible

Language: Susu

Contributor: Mission Évangélique Réformée Néerlandaise

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
f1d08866-ea3e-5b9b-b506-e7690c5c61d2

Contents

Fe Folo Fole	1
YeƧe sɔtɔe	44
Lewi Serexedube	77
Kɔnti Tife	101
Masenyi Dɔnxɔe Siida	134
Yosuwe	164
Kiitisae	184
Ruti xa Taruxui	204
Samuweli I	207
Samuweli II	232
Isirayila Mangɛe I	253
Isirayila Mangɛe II	279
Yudaya Mangɛe I	304
Yudaya Mangɛe II	327
Annabi Esidirasi	355
Annabi Nehemi	364
Esita xa Taruxui	377
Ayuba	383
Yabura	408
Taalie	473
Kawandila	496
Suuki	504
Annabi Esayi	509
Annabi Yeremi	558
Annabi Yeremi firin nde	610
Annabi Esekiyeli	616
Annabi Daniyeli	654
Annabi Hose	667
Annabi Yoweli	675
Annabi Amosi	679
Annabi Abadiyasi	686
Annabi Yunusa	688
Annabi Mika	690
Annabi Naxumu	695
Annabi Habakuku	698
Annabi Sofoni	701
Annabi Hage	704
Annabi Sakari	706
Annabi Malaki	714
NT	
Matiyu	717
Maraki	748
Luki	767
Yaya	800
Xɛɛrae xa taruxui	824
Rɔma	851
Korinti I	865
Korinti II	878
Galati	887
Efɛɛ	892

Filipi	897
Kolosi	901
Tesaloniki I	905
Tesaloniki II	909
Timote I	911
Timote II	915
Tito	918
Filemon	920
Eburu	922
Yaki	932
Piyɛri I	936
Piyɛri II	940
Yaya I	943
Yaya II	947
Yaya III	948
Yude	949
Waxayi	951

Tawureta Munsu Fe Fɔlɔ Fɔlɛ Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

«Tawureta Munsu»

Tawureta Munsu findixi Alatala xa masenyi sebexi singe nan na. Ala Xaxili Seniyeŋxi naxa taruxui gbege fi Annabi Munsu ma alako a xa e sebe. Na taruxuie fe gbege masenma won be naxee bara dangi kabi duniŋa fɔlɛ, han Annabi Munsu Isirayilakae xanin e xa boxi ma temui naxe.

Na birin findixi «Tawureta» nan na, naxan falaxi Eburu xui «xaranyi.» Na xaranyi tide gbo mixi birin be, barima Ala lonni belebele fima mixi ma a kui. Na lonni mu danma fe dangixi kolonfe gbansan xa ma. Won Alatala xa seriye yati toma ne na taruxuie kui.

Tawureta Munsu lanxi kitaabui suuli nan ma. Na singe xili «Fe Fɔlɔ Fɔlɛ,» barima a a masenma won be duniŋa nun diine fɔlɔxi ki naxe. A firin nde xili «Isirayila xa Yete Sɔtɔe,» barima Ala Isirayila ramini naa ne konyiya kui Misira boxi ma. A saxan nde xili «Lewikae Serexɛdube Bɔnsɔe xa Seriyɛ.» Lewi findixi Isirayila serexɛdube benba nan na. Na kitaabui a masenxi a lan Isirayilakae xa sali ki naxe. A naani nde xili «Konti Tife.» Isirayila naxan nabaxi kira ra, kelifɛ Misira boxi ma sigafe ra e xa boxi ma, na birin na yi kitaabui kui. A suuli nde xili «Annabi Munsu xa Masenyi Dɔnxɔe.» Beenun Isirayilakae xa so e xa boxi ma Ala dennaxe fixi e ma, Annabi Munsu naxa a xa masenyi dɔnxɔe ti e be. Na masenyi sebexi na kitaabui suuli nde kui.

«Fe Fɔlɔ Fɔlɛ»

Tawureta Munsu xa kitaabui singe xilixi «Fe Fɔlɔ Fɔlɛ.» Sora tongo suuli nan na a kui. E noma itaxunde dɔxɔ naani:

Sora 1 han 11, Duniŋa rafɔlɔ ki

Alatala naxa duniŋa daa senbe ra. Baba Adama nun Nene Mahawa findixi a xa daali dɔnxɔe nan na. A to e daa, a naxa yaamari nde fi e ma, kɔnɔ a mu bu e naxa Ala matandi. Ibunadama toore fɔlɔ menni ne. Kabi na temui fe birin naxa kana. Duniŋa xa yunubi to gbo, Ala naxa nate tongo a xa duniŋa halaki banbaranyi ra. Na nate kelixi a xa seniyeŋyi nan ma. Yunubi mu rafan Ala ma feo. Kɔnɔ Ala xa marafanyi ma, a mu tin duniŋa birin xa halaki. Na kui a naxa Annabi Nuha rakisi

kunkui belebele kui, a nun subee mooli birin.

Sora 12 han 25, Annabi Iburahima xa taruxui

Alatala naxa Annabi Iburahima sugandi, a xa findi saabui fanyi ra duniŋa birin be. A naxa barake sa a xa fe alako a xa findi si belebele ra. A man naxa saate tongo a be, Kanaan boxi xa findi a bɔnsɔe Isirayila gbe ra.

Kɔnɔ na saate mu nu noma rakamalide fo Iburahima xa di sɔto. Sara to a kolon a mu noma di baride a xa mɔri Iburahima be, a naxa a xa konyi gine Hagara fi a ma. Hagara naxa Sumayila bari Iburahima be, kɔnɔ Ala mu tin Sumayila xa findi ke tongoma ra. Na kui Ala naxa a niya Iburahima nun Sara xa Isiyaga soto e xa foriŋa kui. Ala naxa gbilen a xa saate ma a nu bara naxan tongo Iburahima be, a fa na saate tongo Annabi Isiyaga fan be.

Sora 26 han 36, Annabi Isiyaga nun Annabi Yaxuba xa taruxui

Annabi Isiyaga naxa guli firin soto a xa gine Rebeka saabui ra. Ala naxa a ragiri Yaxuba ma, naxan bari dɔnxɔe ra, a xa findi ke tongoma ra dangi a taara Esayu ra. Esayu to na to, a naxa wa a xunya faxafe, kɔnɔ Yaxuba naxa a gi, a siga a nga xabile yire. Menni a naxa Raxele nun Leya dɔxɔ. E naxa di xeme fu nun firin bari a be, naxee findi Isirayila bɔnsɔe fu nun firin xa yareratie ra.

Sora 37 han 50, Annabi Yusufu xa taruxui

Annabi Yaxuba xa di Yusufu mu nu rafan a taarae ma, barima Ala nu bara a masen a be a tan nan findima e xunyi ra. Na nan a niya e naxa a mati konyi ra Misirakae ma. Kɔnɔ Ala naxa a ragiri Yusufu xa findi mixi belebele ra Misira boxi ma. Alatala man naxa a masen a be a tan nan fama duniŋa birin nangade xɔrɔxɔe nde ma naxan fama. Ne wuyaxi to dangi, kaame naxa sin duniŋa birin ma. Baloe nu na Misira boxi gbansan nan ma Annabi Yusufu saabui ra. Annabi Yaxuba to a xa die xee Misira baloe fende, e naxa Yusufu li naa. Na kui Annabi Yusufu naxa a xabile birin nafa Misira boxi ma alako e naxa faxa kaame ra.

Mixi noma lonni belebele sɔtode yi kitaabui saabui ra. Alatala a yete masenma ne yi taruxuie kui. Ala senbe gbo dangi birin na. A wama ne mixi xa tinxin. Fe jaaxi mu rafan a ma feo, a man kiiti sama ne yunubitɔee ma. Kɔnɔ Ala mu tinma mixi xa halaki. A ibunadama xanuma, a wama e malife alako e xa tuubi, e xa kisi a xa marafanyi saabui ra. Na seriye masenxi

«Fe Folo Fole» nan kui. Ala xa won mali na birin kolonde alako won xa findi a xa mixie yati yati ra.

Tawureta Munsa Fe Folo Fole

Duniya Fole

¹ A fole ra, Ala naxa koore nun boxi daa. ² Duniya mu nu yailanxi, sese mu nu na a ma. Dimi nan nu na baa birin ma, kono Ala jengi naxan luxi alo foye nu a malintanma ye xun ma.

³ Ala naxa a masen, «Naiyalanyi xa mini.» Naiyalanyi naxa mini keren na. ⁴ Ala naxa a mato fa, na naiyalanyi fanxi. Ala naxa naiyalanyi nun dimi itaxun. ⁵ Ala naxa naiyalanyi xili sa «yanyi.» A naxa dimi xili sa «koe.» Koe naxa so, kuye naxa iba, loxoe singe nan nu na ki.

⁶ Ala naxa a masen, «Kooore walaxe xa lu boxi ye nun koore ye tagi.» ⁷ Na bara findi naaninyi ra boxi ye nun koore ye tagi. A rabaxi na ki ne. ⁸ Ala naxa yi naaninyi xili sa «kooore.» Koe naxa so, kuye naxa iba, loxoe firin nde nan nu na ki.

⁹ Ala naxa a masen, «Boxi ye xa malan yire keren. Xare xa maba.» A rabaxi na ki ne. ¹⁰ Ala naxa na xare xili sa «boxi.» A naxa na boxi ye xili sa «baa.» Ala naxa a mato fa, na birin fanxi.

¹¹ Ala naxa a masen, «Sansie xa mini boxi ma. Sansi mooli birin xa bula. Sansi xori naxan na a bogi kui, a bulama ne birin nun a mooli ra.» A rabaxi na ki ne. ¹² Boxi naxa rafe sansi mooli birin na, a bogi nun a sansi xori na a bili ma, na fan birin nun a mooli. Ala naxa a mato fa, na birin fanxi. ¹³ Koe naxa so, kuye naxa iba, loxoe saxan nde nan nu na ki.

¹⁴ Ala naxa a masen, «Yanbasee xa lu koore ma, yanyi nun koe itaxunfe ra. Waxati birin kolonma yanbasee saabui nan na. Xi yo xi, je yo je a kolonma yanbasee nan saabui ra. ¹⁵ Yanbase na koore ma boxi iyalanse nan na.» A rabaxi na ki ne.

¹⁶ Ala naxa naiyalanse xungbe firin nafala. Naxan xungbo, na xa yanyi yaamari raba. Naxan xurun, na xa koe yaamari raba. A naxa tunbuie fan nafala. ¹⁷ Ala naxa yanbasee sa koore ma alako e xa boxi iyalan, ¹⁸ e xa yanyi nun koe yaamari raba, e xa dimi nun naiyalanyi rafatan. Ala naxa a mato fa, a birin fanxi. ¹⁹ Koe naxa so, kuye naxa iba, loxoe naani nde nan nu na ki.

²⁰ Ala naxa a masen, yexee xa ye ramaxa. Xonie xa jere koore ma. ²¹ Ala naxa yexee xungbe mooli birin daa a nun nimase naxan birin na ye xora. A naxa xoni mooli birin fan daa. Ala naxa a mato fa,

a birin fanxi. ²² Ala naxa barake sa e xa fe. A naxe, «Wo xa wuya, wo xa yiriwa alako yexee xa wuya baa ma. Xonie fan xa gbo boxi ma.» ²³ Koe naxa so, kuye naxa iba, loxoe suuli nde nan nu na ki.

²⁴ Ala naxa a masen, «Nimasee mooli birin xa lu boxi ma: xurusee, bubusee, a nun buurunyi subee.» A rabaxi na ki ne. ²⁵ Ala naxa buurunyi subee mooli birin daa, a naxa xurusee mooli birin daa, a naxa bubusee mooli birin daa. Ala naxa a mato fa, a birin fanxi.

²⁶ Ala naxa a masen, «Won xa adama daa, won xa won foxi lu a ma. A xa yaamari raba yexee xun ma, xonie xun ma, xurusee xun ma, boxi xun ma, a nun bubusee xun ma.» ²⁷ Ala naxa adama daa gine nun xeme, a a foxi lu e ma. ²⁸ Ala naxa barake sa e xa fe. A naxe, «Wo xa wuya, wo xa yiriwa alako boxi xa rafe. Wo xa yaamari raba boxi xun ma, yexee xun ma, xonie xun ma, bubusee xun ma.»

²⁹ A naxe, «N bara sansi birin nun sansi bogi birin fi wo ma baloe ra. ³⁰ N bara sansi birin fi sube birin ma naxan na boxi ma, a nun xoni birin ma, a nun bubusee birin ma, nimase birin ma naxee jengima. Sansi birin bara findi e baloe ra.» A rabaxi na ki ne. ³¹ Ala naxa a xa daalise birin mato fa, a fanxi han. Koe naxa so, kuye naxa iba, loxoe senni nde nan nu na ki.

2

¹ Koore, boxi, nun se birin daa ki nan nu na ki. ² Loxoe solofere nde Ala xa wali naxa kamali. A naxa a malabu. ³ Ala naxa tide sa na loxoe solofere nde ma, a xa findi loxoe seniyenxi ra barima a a malabu na loxoe ne a xa wali kamalixi xa fe ra.

Baba Adama nun Nene Mahawa

⁴ Taruxui nan ya, duniya daaxi ki naxe. Marigi Alatala boxi nun koore daa temui naxe, ⁵ fotonyi yo mu nu na. Sansi yo mu nu na naxan bulaxi boxi ma barima Marigi Alatala mu nu tune ye ragoroxi sinden. Adama fan mu nu na naxan boxi rawalima, ⁶ kono ye nu luma mini ra boxi bun, a fa yensen ye yire birin ma.

⁷ Marigi Alatala naxa adama yailan bende ra. Na dangi xanbi a naxa nii raso a fate a joe kui. A findi adama ra na ki ne.

⁸ Na xanbi Marigi Alatala naxa yire fanyi yailan sogetede mabiri. Na yire xili «Eden.» A naxa adama lu menni. ⁹ Marigi Alatala naxa wuri mooli birin nabula menni, wuri tofanyie, wuri naxee bogi fan a don daaxi ra. Na yire tagi wuri firin nu na. Keren xili «Simaya wuri.» Boore xili «Fe fanyi nun fe jaaxi kolon wuri.»

¹⁰ Xure naxan ye rasoxi Eden kui sansie be, a to dangixi, a itaxunxi doxo naani ra. ¹¹ Na singe xili Pison. Na nan dangima Hawila boxi birin ma, xεema na dennaxe. ¹² Na xεema fan. Wuri ye xiri joxunme fan na na, a nun gεme tofanyi naxan xili onixi. ¹³ Na xure firin nde xili Gixon. Na nan dangima Kusi boxi birin ma. ¹⁴ Na xure saxan nde xili Tigiri. Na nan dangima Asuri boxi ma a sogetede biri ra. Na xure naani nde xili Efirati.

¹⁵ Marigi Alatala naxa adama rasabati Eden, alako a xa no na yire rawalide, a man xa mεeni na ma. ¹⁶ Marigi Alatala naxa yaamari so adama yi ra, a naxe, «I noma yi wuri bogi birin donde naxan na Eden kui, ¹⁷ kono i naxa <Fe fanyi nun fe jaaxi kolon wuri> bogi don de, barima i nu na don, i faxama ne.» ¹⁸ Marigi Alatala naxa a fala, «A mu fan xεme xa lu be a keren. N fama malima fanyi daalide a be.»

¹⁹ Buurunyi sube birin nun xoni birin Marigi Alatala naxan daalixi bende ra, a naxa e xanin adama xon ma a xa e xili sa. Adama xili naxee sa e xun ma, nee naxa findi e xilie ra. ²⁰ A naxa xuruse birin, xoni birin, a nun buurunyi sube birin xili sa.

Kono na waxati Adama mu a malima fanyi sotoxi sinden. ²¹ Marigi Alatala naxa xi xoli radangi a ma. A naxa a raxi a fanyi ra. A to xi, Marigi Alatala naxa a ganyanyi xori keren ba, a fa menni ragali. ²² Na xanbi, Marigi Alatala naxa Adama ganyanyi xori findi gine ra, a fa na gine fi Adama ma.

²³ Adama naxa a fala, «Yi gine fatanxi n xori nun n sube nan na. A xili ne <gine>, barima a minixi xεme ne i.» ²⁴ Na fe na a toxi, xεme fama ne kelide a baba nun a nga xun ma, a maso a xa gine ra, e findi keren na. ²⁵ Xεme nun a xa gine mageli nan nu a ra, kono na fe yaagi mu nu e ma.

3

Yunubi singe

¹ Boximase nan nu koota Marigi Alatala xa daalise birin be. A naxa gine maxorin, «Ala a fala ne wo be a wuri bogi naxan birin na Eden kui, a wo naxa a sese don? Nondi na a ra?» ² Gine naxa a yaabi, «Wuri naxee na Eden kui, muxu noma e birin bogi donde, ³ kono wuri naxan na Eden tagi, muxu mu noma na tan bogi donde, muxu mu noma makorede a ra yete yati, xa na mu a ra muxu faxama ne.» ⁴ Boximase naxa a fala gine be, «Ade, wo mu faxama. ⁵ Ala a kolon, wo na a don, wo ya rabima ne. Wo fama fe fanyi nun fe jaaxi kolonde alo Ala yete.»

⁶ Gine to wuri bogi to, a tofan, a fan donse ra, a fan xaxili sotose ra, a naxa

keren ba, a don, a nde so a xa mori yi, e nun naxan nu a ra. Na fan naxa a don. ⁷ Na waxati e yae naxa rabi. E naxa a kolon, e mageli nan nu a ra. E naxa xore burexee denbe e boore ra, e e yete sutura a ra.

⁸ Na xanbi, xεme nun a xa gine naxa Marigi Alatala jere xui me nummare ra. E naxa e noxun wurie xanbi ra. ⁹ Marigi Alatala naxa xili ti, «Adama, i na minden?» ¹⁰ Adama naxa a yaabi, «N bara i xui me Eden kui, kono n bara gaaxu, barima n mageli na a ra. Na nan a ra, n nan n noxunxi.» ¹¹ Marigi Alatala naxa a maxorin, «Nde a masenxi i be i mageli na a ra? Ka i bara na wuri bogi don ba, n naxan ma fe fala i be i naxa a don?» ¹² Adama naxe, «I gine naxan fixi n ma, na nan yi wuri bogi so n yi ra, n naxa a don.»

¹³ Na xanbi, Marigi Alatala naxa gine maxorin, «I yi rabaxi munfe ra?» Gine naxa a yaabi, «Boximase bara n madaxu han n bara na wuri bogi don.»

¹⁴ Awa, Marigi Alatala naxa a fala boximase be, «I to bara yi raba, awa, n fan n bara i danka xuruse nun buurunyi sube birin ya ma. I findima bubuse nan na i furi fari. I xube nan donma i xa dunipeigiri kui. ¹⁵ N bara depaaxui raso i tan nun gine tagi. N bara a raso i xa die nun a xa die tagi. Gine xa di i xunyi butuxunma ne. I fan a tingilinyi xinma ne.»

¹⁶ Marigi Alatala naxa a fala gine be, «I fan, n i tooroma ne i xa di bari kui. Na toore gboma ne. I birama ne i xa mori foxo ra, a i yamari.»

¹⁷ Marigi Alatala naxa a fala Adama be, «I bara bira i xa gine foxo ra. I bara na wuri bogi don, n naxan ma fe fala i be, i naxa a don. Yakosi n bara boxi danka i xa fe ra. I tooroma ne baloe sotide i xa dunipeigiri kui. ¹⁸ N tunbe nun baagi raminima ne boxi ma, i baloe sotoma xe nan ma. ¹⁹ I baloe sotoma i yilenfure nan na han i gbilenma bende temui naxe i rafalaxi naxan na. Bende nan i ra, i man gbilenma na bende ne.»

²⁰ Adama naxa a xa gine xili sa «Mahawa,» barima a findima ne mixi birin nga ra.

²¹ Marigi Alatala naxa dugi kiri daaxie dege Adama nun a xa gine be, a naxa e ragoro e ma.

²² Marigi Alatala naxa a masen, «Adama bara fe fanyi nun fe jaaxi tagi raba kolon alo won tan. A mu daxa a xa simaya wuri bogi don, xa na mu a ra a mu faxama.»

²³ Marigi Alatala naxa a ramini Eden, a xa boxi rawali Ala a daaxi naxan na. ²⁴ A Adama keru xanbi, Marigi Alatala naxa malekee yaamari, e xa ti Eden sogetede biri ra. E xa nu santidegema te daaxi malintan, na simaya wuri kantade.

4

Kabila nun Habila

¹ Adama nun Mahawa to kafu, Mahawa naxa tɛɛge. E naxa di soto naxan xili Kabila. Mahawa naxe, «Alatala bara n mali di xeme sotoƀe ra.» ² Na xanbi Mahawa naxa Kabila xanbiratoo xemema soto naxan xili Habila. Xuruse demadonyi nan nu Habila ra. Boxi rawali nan nu Kabila ra.

³ Na temui to dangi, Kabila naxa fa sansi bogi fangadama ra serexe bade Alatala be.

⁴ Kono Habila naxa fa xuruse di singee ra nun e ture. Habila nun a xa serexe naxa rafan Alatala ma, ⁵ kono Kabila nun a xa serexe mu nu rafan Alatala ma. Alatala mu a ya ti Kabila xa serexe ra. Na na a ra, Kabila naxa xono, a yatagi naxa masara.

⁶ Na xanbi Alatala naxa Kabila maxorin, «I xonoxi munfe ra? I yatagi masaraxi munfe ra? ⁷ Xa i fe fanyi raba, n na tongoma ne, kono xa i fe paaxi raba, Sentane i ratantanma ne. I kata, i xa i yete ba a yi ra.»

⁸ Kabila naxa a fala a xunya be, «Won xee xe ma.» E to so xe ma, Kabila naxa a xunya Habila suxu, a naxa a faha. ⁹ Na xanbi Alatala naxa Kabila maxorin, «I xunya Habila na minden?» A naxa a yaabi, «N mu a kolon. Fo n xa meeni n xunya ma?» ¹⁰ Alatala naxa a fala, «I munse rabaxi? N na i xunya wuli gbelegbele xui mefe keli boxi ma. ¹¹ N bara i danka barima i bara i xunya faha. N i kerima ne yi boxi ma i xunya wuli na dennaxe. ¹² I na boxi rawali, i mu baloe sotoma. I findima pereti nan na.»

¹³ Kabila naxa Alatala yaabi, «Na najankate gbo n tan be. ¹⁴ Xa i bara n keru yi boxi ma to, won tagi ikuyama ne. N findima pereti nan na. Mixi naxan na sa n to, a n faxama ne.» ¹⁵ Alatala naxa a yaabi, «Ade, xa mixi yo i faha, n i gbejoxoma ne doxo solofere.» Alatala naxa tonxuma sa Kabila ma alako xa naxan sa a to a naxa no a gere.

¹⁶ Na temui Kabila naxa a makuya Alatala ra. A naxa sabati Nodi boxi ma Eden fuge ra. ¹⁷ Kabila nun a xa gine naxa kafu. A xa gine naxa tɛɛge, a naxa di soto naxan xili Enoki. Kabila nu na taa tife. A naxa a xa di xili sa na taa xun ma.

¹⁸ Enoki naxa Iradi soto. Iradi, Mexuyayeli baba na a ra. Mexuyayeli, Metusayeli baba na a ra. Metusayeli, Lameki baba na a ra. ¹⁹ Lameki naxa gine firin soto, keren xili Ada, boore xili Silahi. ²⁰ Ada naxa Yabala soto. Yabala, xuruse demadonyie nun kiri banxi kanyie baba na a ra. ²¹ Yabala xunya xili Yubali. Yubali, kora bonboee nun xule fee baba na a ra.

²² Silahi fan naxa di soto. A xili Tubali Kabila. Xabui nan nu a tan na. Walise wure gbeeli nun wure daaxi mooli birin xabui nan nu a ra. Tubali Kayini xunya ginema xili Nama.

²³ Lameki naxa a fala a xa ginse be, «Ada nun Silahi wo xa wo haake to n be. Lameki xa ginse, wo xa wo tuli mati n ma woyenyi ra.

N bara xeme nde faha gbejoxoe ra. N bara na segetala faha barima a bara n maxono.

²⁴ Xa mixi solofere nan faxama Kabila gbejoxofe ra,

mixi tongo solofere nun solofere nan faxama n tan Lameki gbejoxofe ra.»

²⁵ Adama nun a xa gine naxa kafu. Mahawa naxa di soto naxan xili Seti. A bara na xili sa a xa di xun ma barima Ala bara a xa di Habila joxoe so a yi ra Kabila naxan faha. ²⁶ Seti fan naxa di soto naxan xili Enosi.

Na waxati mixie naxa Alatala maxandi fole.

5

Adama han Nuha

¹ Adama nun a bonsoe xa taruxui nan ya. Ala to ibunadama die daa, a naxa a foxi lu e ma. ² A naxa e daa xeme nun gine. A barake sa e ma. A e xili sa «adama.» ³ Adama to bu je keme je tongo saxan, a naxa di soto a yete misaali ra. A naxa a xili sa Seti. ⁴ Seti xa bari dangi xanbi, Adama naxa bu je keme solomasaxan. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto. ⁵ Adama xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je tongo saxan. Na xanbi a naxa faha.

⁶ Seti to bu je keme je suuli, a naxa findi Enosi baba ra. ⁷ Enosi xa bari dangi xanbi, Seti naxa bu je keme solomasaxan je solofere. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto. ⁸ Seti xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je fu nun firin. Na xanbi a naxa faha.

⁹ Enosi to bu je tongo solomanaani, a naxa findi Kenan baba ra. ¹⁰ Kenan xa bari dangi xanbi, Enosi naxa bu je keme solomasaxan je fu nun suuli. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto. ¹¹ Enosi xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je suuli. Na xanbi a naxa faha.

¹² Kenan to bu je tongo solofere, a naxa findi Mahalaleli baba ra. ¹³ Mahalaleli xa bari dangi xanbi, Kenan naxa bu je keme solomasaxan je tongo naani. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto. ¹⁴ Kenan xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je fu. Na xanbi a naxa faha.

¹⁵ Mahalaleli to bu je tongo senni a nun suuli, a naxa findi Yeredi baba ra. ¹⁶ Yeredi

xa bari dangi xanbi, Mahalaleli naxa bu je keme solomasaxan je tongo saxan. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto. ¹⁷ Mahalaleli xa simaya naxa siga je keme solomasaxan nun je tongo solomanaani nun suuli. Na xanbi a naxa faxa.

¹⁸ Yeredi to bu je keme je tongo senni a nun firin, a naxa findi Enoki baba ra. ¹⁹ Enoki xa bari dangi xanbi, Yeredi naxa bu je keme solomasaxan. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto. ²⁰ Yeredi xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je tongo senni a nun firin. Na xanbi a naxa faxa.

²¹ Enoki to bu je tongo senni a nun suuli, a naxa findi Metusela baba ra. ²² Metusela xa bari dangi xanbi, Enoki naxa bira Ala foxo ra je keme saxan. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto. ²³ Enoki xa simaya naxa siga je keme saxan nun je tongo senni a nun suuli. ²⁴ Enoki naxa bira Ala foxo ra. Na xanbi a mu lu na sonon, barima Ala bara a xanin.

²⁵ Metusela to bu je keme je tongo solomasaxan a nun solofere, a naxa findi Lameki baba ra. ²⁶ Lameki xa bari dangi xanbi, Metusela naxa bu je keme solofere je tongo solomasaxan a nun firin. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto. ²⁷ Metusela xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je tongo senni a nun solomanaani. Na xanbi a naxa faxa.

²⁸ Lameki to bu je keme je tongo solomasaxan a nun firin, a naxa di soto. ²⁹ A naxa a xili sa Nuha. A naxa a fala, «A fama won malide won ma toore nun won ma wali kui, won naxan nabama boxi ma Alatala bara dennaxe danka.» ³⁰ Nuha xa bari dangi xanbi, Lameki naxa bu je keme suuli je tongo solomanaani a nun suuli. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto. ³¹ Lameki xa simaya naxa siga je keme solofere nun je tongo solofere a nun solofere. Na xanbi a naxa faxa.

³² Nuha to bu je keme suuli, a naxa findi Semi, Hami, nun Yefeti baba ra.

6

Ala dunija halaki ki naxe

¹ Na temui xeme nun e xa di ginee naxa wuya folo. ² Ala xa malekee naxa yabu yi di ginee ra e xa tofanyi ma. Malekee naxa ndee sugandi, e naxa e findi e xa ginee ra.

³ Na xanbi, Alatala naxa a fala, «N mu tinna nii xa bu adama fate abadan, barima daalise na a ra. A mu dangima je keme je moxonen na.»

⁴ Na waxati, a nun waxati naxan fa na xanbi ra, nabiyoro bonsoe nu na dunija ma. Na malekee nun na di ginee nan nee

barixi. Geresoe belebelee nun xili xungbe kanyie nan nu nabiyoro bonsoe ra.

⁵ Alatala naxa a to adama bara kobi. Temui birin a xa mapoxunyiie findixi a kobi nan na. ⁶ Na naxa Alatala tooro han a bara a yete maxorin munfe ra a adama daaxi. Na fe naxa a boje tooro ki fanyi. ⁷ Alatala naxa a fala, «Adama birin n naxan daaxi, n na birin tongoma ne dunija ma. Mixi yo, sube yo, bubuse yo, xoni naxan jere ma koore ma yo, n na birin tongoma ne dunija ma, barima n bara nimisa adama daafe ra.» ⁸ Kono Nuha tan nu rafan Alatala ma.

Nuha xa kunkui banbanyi

⁹ Nuha xa taruxui nan ya. Nuha nu findixi tinxintoe nun seniyentoe nan na na waxati mixie tagi. A nu birama Ala nan foxo ra. ¹⁰ Di saxan nan nu Nuha yi ra: Semi, Hami, nun Yefeti.

¹¹ Dunija nu bara kana Ala ya i, a xa fe jaaxi nu bara gbo ye. ¹² Ala naxa dunija to, a kanaxi, mixi birin fe jaaxi rabafe. ¹³ Na kui Ala naxa a masen Nuha be, «N wama adama birin tongofe dunija ma, barima dunija bara kobi a jaaxi ra. N wama adama birin nun dunija birin kanafe. ¹⁴ A lanma i xa kunkui banban wuri ra, naxan xili goferi. Konkoe xa lu a kui. Dole xa sa a kui nun a fari. ¹⁵ I xa a yailan yi ki: I xa kunkui rakuya kanke ya tongo senni nun solofere a nun a tagi. I xa a igbo kanke ya fu nun keren. I xa a ite kanke ya senni nun a tagi. ¹⁶ I xa kunkui xunyi yailan, nongon ya keren xa lu kunkui xunyi nun kunkui de kiri tagi. I xa naade ti a seeti keren ma. I xa a kui rabagan doxo saxan.»

¹⁷ «Na xanbi n tan fama ye radinde dunija ma. A mixi birin sonto. Nimase birin faxama ne. ¹⁸ Kono n bara saate tongo i be. I soma ne yi kunkui kui, i tan nun i xa die, a nun i xa gine, a nun i xa die xa ginee. ¹⁹ I xa fa nimase mooli birin firin firin na, xeme nun gine. Na nan a toma e kisima. ²⁰ Xoni bonsoe birin firin firin, sube bonsoe birin firin firin, bubuse bonsoe birin firin firin, e fama i xon, i xa e rakisi. ²¹ I xa donse mooli birin baki kunkui kui. I xa sa a ragata i tan be a nun e fan be.»

²² Nuha naxa a birin naba Ala naxan masenxi a be.

7

Banbaranyi Belebele

¹ Alatala naxa a masen Nuha be, «So kunkui kui, i tan nun i xa denbaya birin, barima i tan tinxintoe nan i ra yi waxati mixie tagi. ² Sube radaxaxi birin, i xa xeme solofere nun gine solofere baki. Sube

raharamuxi birin, i xa xeme keren nun gine keren baki. ³ Xöni fan a moöli birin, i xa xeme solofere nun gine solofere baki. Na kui sube moöli birin xa no lude dunija ma banbaranyi dangi xanbi.»

⁴ «Xi solofere na dangi, n tunε rageroma böxi ma. Xi tongo naani tune fama köε nun yanyi. Nimase birin n naxan daaxi, na birin söntöma ne.» ⁵ Nuha naxa na birin naba Alatala naxan masen a be.

⁶ Na tune fama temui naxe, Nuha xa simaya nu na je keme senni. ⁷ Nuha yo, a xa gine, a xa die nun nee fan xa ginee, e birin naxa e gi ye ma, e sa so kunkui kui. ⁸ Sube radaxaxie, sube raharamuxie, xönie, nun bubusee, e birin ⁹ naxa siga Nuha xon ma kunkui kui, xemeε nun ginee, e sa so kunkui kui alo Ala Nuha yamarixi ki naxe.

¹⁰ Xi solofere dangi xanbi, na banbaranyi naxa din dunija ma. ¹¹ Nuha xa simaya nu na je keme senni, kike firin, xi fu a nun solofere. Na löxöε ye naxan na böxi bun ma, na naxa te fölo, ye naxan na kooore ma, na fan naxa goro fölo. ¹² Tune naxa bira böxi ma xi tongo naani. Köε a nun yanyi, tune fama.

¹³ Na löxöε, Nuha nun a xa die, Semi, Hami, Yefeti, a xa gine, nun a xa di saxanyie xa ginee, e birin naxa so kunkui kui. ¹⁴ Buurunyi sube bönsöε birin, xuruse bönsöε birin, bubuse bönsöε birin, a nun xöni bönsöε birin, e naxa so kunkui kui. ¹⁵ Daalise naxan birin jengima, a firin firin, e naxa fa Nuha xon ma, e sa so kunkui kui. ¹⁶ Nimase birin, xemeε nun gine, e soxi ne kunkui kui alo Ala Nuha yamarixi ki naxe. Na xanbi Alatala naxa naade balan.

¹⁷ Xi tongo naani banbaranyi tema. A naxa kunkui ite. ¹⁸ Ye to gbo böxi ma, kunkui naxa döxo ye fari. ¹⁹ Ye naxa te han a naxa geya birin makoto dunija ma. ²⁰ Ye naxa dusu geya xun han kanke ya solofere nun a tagi. ²¹ Nimase naxan birin nu jere ma dunija ma, e birin naxa faxes: xönie, xurusee, buurunyi subee, bubusee, a nun adamadie. ²² Nimase naxan birin jengima xare ma, e birin naxa faxes. ²³ Ala naxa nimase birin ba dunija ma. Nimase birin naxa faxes: adamadie, xurusee, bubusee, a nun xöni naxee jere ma kooore ma, fo Nuha keren, a nun naxee nu na a xun ma kunkui kui. ²⁴ Banbaranyi naxa din dunija ma xi keme xi tongo suuli.

8

Banbaranyi jönyi

¹ Köno Ala naxa ratu Nuha ma, a nun buurunyi sube nun xuruse naxee nu na a xun ma kunkui kui. Ala naxa foye radin

dunija ma, ye fa xöri fölo. ² Ye naxan nu kelima böxi bun ma, na naxa dan. Ye naxan nu kelima kooore ma, na fan naxa dan. ³ Löxo yo löxo fo nde ba ye ra. Xi keme xi tongo suuli kamali xanbi, nde naxa ba ye ra ki fanyi ra. ⁴ Kike solofere, xi fu nun solofere nde, kunkui naxa döxo geyae fari, geya naxee na Ararati böxi ma. ⁵ Kike fu xi keren kamali xanbi, geyae fari naxa maba.

⁶ Xi tongo naani dangi xanbi, Nuha naxa wunderi rabi naxan na kunkui ma. ⁷ A naxa xaxa bejin, a nu siga, a nu fa, han ye naxa xurun. ⁸ Na xanbi a naxa ganbe bejin, a xa kolon xa ye bara xöri. ⁹ Köno na ganbe naxa yire mato, santide mu na, barima ye dinxi dunija birin ma. A naxa gbilen Nuha yire. Nuha naxa ganbe tongo, a a raso kunkui kui.

¹⁰ A naxa mame ti han xi solofere, a man naxa ganbe bejin a firin nde. ¹¹ Nunmare, ganbe naxa gbilen Nuha yire, oliwi wuri jingi suxuxi a dekole ra. Na kui Nuha naxa a kolon ye bara ba dunija ma. ¹² A naxa mame ti xi solofere. A naxa ganbe bejin a saxan nde, köno ganbe mu gbilen.

¹³ Nuha xa simaya to siga je keme senni nun je keren, kike keren, xi keren, banbaranyi fa jöno dunija ma. Nuha to kunkui xunyi ba naa, a naxa a to xare bara maba. ¹⁴ Kike firin xi möxöjen a nun solofere to dangi, böxi nu bara xara a fanyi ra. ¹⁵ Ala naxa a masen Nuha be, ¹⁶ «Wo mini kunkui kui, i tan nun i xa gine, i xa die nun e xa ginee. ¹⁷ I xa nimase birin namini kunkui kui: xönie, subee, bubusee, alako e xa yiriwa, e xa wuya dunija ma.» ¹⁸ Na temui Nuha naxa mini fa, a nun a xa die, a xa gine, nun a xa die xa ginee. ¹⁹ Subee fan naxa mini, a nun bubusee, nun xönie. Nimase bönsöε birin naxa mini e xati xati ma.

²⁰ Na xanbi, Nuha naxa serexebade yailan Alatala be. A naxa sube nun xöni radaxaxi ndee tongo, a nee ba serexe gan daaxi ra. ²¹ Na tuuri to te, Alatala naxa na gan xiri me. A naxa rafan a ma. A naxa a fala a böje ma, «N mu böxi dankama sönon adama xa fe ra, barima n na kolon adama böje mu fan kafi a dimedi temui. N mu nimase birin söntöma sönon alo n na singe raba ki naxe. ²² Sansi si temui nun sansi xaba temui, xinbeli nun kuyefure, sogofure nun jeme, yanyi nun köε, n mu na bama sönon han dunija jöno.»

9

Ala xa saate Nuha be

¹ Na dangi xanbi Ala naxa barake sa Nuha nun a xa die xa fe. A naxa a masen e be, «Wo xa wuya, wo xa yiriwa, wo xa

gbo boxi ma. ² Sube naxee na dunija ma nun xoni naxee na koore ma, e gaaxuma ne wo ya ra. Bubuse naxee na boxi ma nun yexe naxee na baa ma, e e gima ne wo ya ra. N bara e birin sa wo sago, ³ n bara e birin findi baloe ra wo be alo sansie n naxan singe fi wo ma donse ra.»

⁴ «Kono wo naxa sube don, naxan wuli mu baxi, barima a wuli findixi sube nii nan na. ⁵ Sube yo naxan wo nii bama, xa na mu a ra mixi yo naxan a boore adamadi nii bama, na kanyi nan gbe na na nii kote sare ra.

⁶ Mixi naxan adamadi nii bama, mixi nan na kanyi fan nii bama, barima Ala foxi bara lu adama ma.

⁷ Wo xa wuya, wo xa yiriwa, wo xa gbo boxi ma.»

⁸ Na xanbi Ala naxa a masen Nuha nun a xa die be, ⁹ «N bara saate tongo wo nun wo xa die be, ¹⁰ a nun nimase naxan birin nu na kunkui kui: xonie, xurusee, buurunyi subee, nimase naxan birin na dunija ma. ¹¹ N bara saate tongo wo be, banbaranyi tan mu nii birin bama sonon, a mu dunija birin kanama fa.» ¹² Ala naxa a masen, «N bara saate tongo wo nun nimase birin be, saate naxan mu kanama abadan. ¹³ Saate tonxuma nan ya, n senkui masenma ne koore ma. ¹⁴ Xa n bara kunda sa koore ma, na senkui minima ne. ¹⁵ Na temui n natuma ne saate xa fe ma, n saate naxan tongoxi wo nun nimase birin be. N mu nii birin bama dunija ma banbaranyi ra sonon. ¹⁶ Senkui na mini koore ma, n na toma, n natuma saate xa fe ma, saate naxan mu kanama abadan, n saate naxan tongoxi wo nun nimase birin be naxee na dunija ma.» ¹⁷ Ala naxa a masen Nuha be, «Saate tonxuma nan ya, n na saate naxan tongoxi nimase birin be.»

¹⁸ Nuha xa di naxee kelixi kunkui kui, e xili Semi, Hami, Yefeti. Hami findixi Kanaankae baba nan na. ¹⁹ Dunija mixi birin fatanxi Nuha xa di saxanyie nan na.

²⁰ Nuha to xe rawali folo, a naxa weni sansi si. ²¹ Na sansi to bogi, Nuha naxa weni yaılan. A to siisi na ra, a naxa a sa kiri banxi kui a mageli. ²² Kanaankae benba Hami to a baba mageli to, a naxa na fala a taarae be. ²³ Na kui Semi nun Yefeti naxa dugi tongo fa, e so e baba xun e xanbi xanbi ma. E naxa dugi felen e baba ma, e mu e ya ti e baba mageli ra.

²⁴ Nuha xun to maboo a ra, a naxa keli, a naxa a kolon fa a xa di donxoe naxan nabaxi a ra. ²⁵ Nuha naxa a fala, «N bara Kanaan danka. A xa findi konyi birin donxoe ra a taarae be.» ²⁶ A man naxa a fala, «N bara Semi Marigi Alatala matoxo. Kanaan xa findi Semi xa konyi ra.

²⁷ Ala xa Yefeti xa boxi gbo, a xa lu Semi xa niini bun ma, Kanaan xa findi a xa konyi ra.»

²⁸ Banbaranyi dangi xanbi, Nuha naxa bu dunija ma je keme saxan je tongo suuli. ²⁹ Nuha xa simaya to je keme solomanaani je tongo suuli li, a naxa laaxira.

10

Semi, Hami, nun Yefeti tolobitsee

¹ Nuha xa die, Semi, Hami, nun Yefeti xa taruxui nan ya, a nun e fan xa die e naxee soto banbaranyi dangi xanbi.

² Yefeti xa die xilie nan ya: Gomeri, Magogo, Madayi, Yawani, Tubali, Meseki, Tirasi. ³ Gomeri xa die xilie nan ya: Asikenasi, Rifati, Togarama. ⁴ Yawani xa die xilie nan ya: Elisaha, Tarasisi, Kitimi, Rodanimi. ⁵ Yefeti xa mixie naxa sabati baa de ra e xabile ki ma, kankan nun a gbe xui. E naxa findi si doxo wuyaxi ra e xa boxi ma.

⁶ Hami xa die xilie nan ya: Kusi, Misira, Puti, Kanaan. ⁷ Kusi xa die xilie nan ya: Seba, Hawila, Sabata, Raama, Sabiteka. Raama xa die xilie nan ya: Seeba, Dedan. ⁸ Nimirodi geresoe belebele nan nu a ra. A baba xili Kusi. ⁹ Nimirodi man findi koyinma belebele ra Alatala ya i. Mixie nu a falama, «Koyinma belebele nan Nimirodi ra Alatala ya i.» ¹⁰ A xa mangeya taa singee findi Babilon, Ereki, Akadi, nun Kalene nan na, naxee nu na Sinari boxi ma. ¹¹ A naxa keli Sinari, a siga Asiriya boxi ma. Menni a naxa taae ti naxee xili Ninewe, Rehoboti, Iri, Kala, ¹² nun Resen, taa belebele naxan na Ninewe nun Kala tagi. ¹³ Misira naxa findi Ludukae, Anamikae, Lehabakae, Nafatu, ¹⁴ Patirusukae, Kasaluxukae, (Filisitakae keli dennaxe), a nun Kafatorokae benba ra. ¹⁵ Kanaan naxa findi yi mixie baba ra: Sidonkae, a xa di singe, Xitikae, ¹⁶ Yebusukae, Amorikae, Giri-gasakae, ¹⁷ Hiwika, Arakikae, Sinikae, ¹⁸ Arawadakae, Semarakae, nun Xam-atakae. Bonsoe naxan birin keli Kanaan, e naxa yensen ye. ¹⁹ Kanaan xa naaninyi naxa keli Sidon sigafe Gerara, a naxa siga han Gasa, a dangi Sodoma, Gomora, Adamaha, nun Seboyimi ra, a siga han Lasa. ²⁰ Hami xa mixie nan ya e xabile ki ma, kankan nun a gbe xui. E naxa findi si doxo wuyaxi ra e xa boxi ma.

²¹ Yefeti xunya Semi fan naxa die soto. Eberi xa die benba nan na Semi ra. ²² Semi xa die xilie nan ya: Elama, Asuri, Arafaxadi, Ludu, nun Arami. ²³ Arami xa die xilie nan ya: Usi, Xulu, Geteri, nun Meseki. ²⁴ Arafaxadi naxa findi Selaha baba ra. Selaha naxa findi Eberi baba

ra. ²⁵ Eberi naxa di firin soto. Keren xili Pelegi. Na nan falaxi «maitaxunyi,» barima Ala dunija mixie itaxun na waxati ne. A xunya xili Yokatan. ²⁶ Yokatan xa die xilie nan ya: Alomodadi, Selefa, Hasaramawete, Yera, ²⁷ Hadorami, Usali, Dikila, ²⁸ Obala, Abimaye, Seeba, ²⁹ Ofiri, Hawila, nun Yobabo. Yokatan naxa na die birin soto. ³⁰ E xa boxi kelima Mesa, a siga han Sefare, naxan na geya sogetede mabiri. ³¹ Semi xa die nan ya a xabile ki ma, kankan nun a gbe xui. E naxa findi si doxo wuyaxi ra e xa boxi ma.

³² Nuha xa die bonsoe xa taruxui nan na ki. Banbaranyi dangi xanbi, yi bonsoe nan findi dunija si birin na.

11

Xui masunbuxi ki naxe

¹ Na temui dunija mixi birin nu xui keren nan falama. ² Mixi ndee naxa keli, e siga sogetede mabiri, e geya to Sinari boxi ma. E naxa sabati kene ma naxan na gulunba kui. ³ E naxa a fala e boore be, «Wo fa, won xa biriki bonbo, won xa e gan.» E naxa biriki findi geme joxoe ra. E naxa mota findi dole joxoe ra. ⁴ Na xanbi e naxa a fala, «Won wali suxu, won xa taa ti won yete be, a nun banxi belebele naxan tema han koore ma, alako won xili xa gbo. Na na a ra, won mu loema won boore ma.»

⁵ Kono Alatala naxa goro na taa matode, a nun na banxi belebele. ⁶ Alatala naxa a masen, «Xa yi mixie bara kafu e boore ma yi wali rabade, e na xui keren fala, wali birin e wama naxan nabafe, a sooneyama ne. ⁷ Won xee, won xa goro e xa xui masunbude alako e naxa e boore woyen xui fahaamu.» ⁸ Na kui Alatala naxa na gali rayensen ye. Na banxi tife naxa dan. ⁹ Na yire xili naxa sa Babeli, barima Alatala dunija mixie xui rawuya menni ne, a fa e rayensen ye dunija birin ma.

Semi han Tera

¹⁰ Semi xa taruxui nan ya. Banbaranyi dangi xanbi je firin, Semi xa simaya naxa je keme li. A naxa findi Arafaxadi baba ra. ¹¹ A to Arafaxadi soto, Semi naxa je keme suuli sa a fari. A naxa di xeme nun di gine gbete soto.

¹² Arafaxadi to je tongo saxan a nun suuli soto, a naxa findi Selaha baba ra. ¹³ A to Selaha soto, Arafaxadi naxa bu je keme naani nun je saxan. A naxa di xeme nun di gine gbete soto.

¹⁴ Selaha to je tongo saxan soto, a naxa findi Eberi baba ra. ¹⁵ A to Eberi soto, Selaha naxa bu je keme naani nun je saxan. A naxa di xeme nun di gine gbete soto.

¹⁶ Eberi to je tongo saxan nun naani soto, a naxa findi Pelegi baba ra. ¹⁷ A to Pelegi soto, Eberi naxa bu je keme naani nun je tongo saxan. A naxa di xeme nun di gine gbete soto.

¹⁸ Pelegi to je tongo saxan soto, a naxa findi Ruye baba ra. ¹⁹ A to Ruye soto, Pelegi naxa bu je keme firin nun je solomanaani. A naxa di xeme nun di gine gbete soto.

²⁰ Ruye to je tongo saxan a nun firin soto, a naxa findi Serugu baba ra. ²¹ A to Serugu soto, Ruye naxa bu je keme firin nun je solofere. A naxa di xeme nun di gine gbete soto.

²² Serugu to je tongo saxan soto, a naxa findi Naxori baba ra. ²³ A to Naxori soto, Serugu naxa bu je keme firin. A naxa di xeme nun di gine gbete soto.

²⁴ Naxori to je maxonen nun solomanaani soto, a naxa findi Tera baba ra. ²⁵ A to Tera soto, Naxori naxa bu je keme nun je fu nun solomanaani. A naxa di xeme nun di gine gbete soto.

²⁶ Tera to je tongo solofere soto, a naxa findi Iburama, Naxori, nun Xarani baba ra.

Tera xa denbaya

²⁷ Tera xa taruxui nan ya. Tera naxa findi Iburama, Naxori, nun Xarani baba ra. Xarani naxa findi Loti baba ra. ²⁸ Xarani singe naxa faza a baba Tera be Uru, Kalidi boxi ma, a barixi dennaxe. ²⁹ Iburama nun Naxori naxa ginee fen, e naxa futi xiri. Iburama xa gine xili Sarayi. Naxori xa gine xili Milika. Milika Xarani xa di na a ra. Di firin nu na Xarani yi ra, Milika nun Isika. ³⁰ Sarayi dibaritare nan nu a ra. Di yo mu nu na a be.

³¹ Tera naxa a xa di Iburama, a xa mamadi Loti, naxan findixi Xarani xa di ra, nun Iburama xa gine Sarayi tongo, e naxa keli Uru Kalidi boxi ma sigafe ra Kanaan boxi ma. Kono e to Xarani li, e naxa sabati menni. ³² Tera xa simaya to je keme firin je suuli li, a naxa laaxira Xarani.

12

Alatala Iburama xilife

¹ Alatala naxa a masen Iburama be, «I xa boxi bepin, i xa mixie bepin, i xabile bepin. I xa siga boxi ma n dennaxe masenma i be. ² N i findima ne si belebele ra. N barake sama ne i xa fe. N i xili gboma ne. Mixie fan barake sotoma i tan nan saabui ra. ³ Mixi naxan dubama i be, n fan barake sama ne na kanyi ma. Mixi naxan i dankama, n fan na kanyi dankama ne. Dunija birin barake sotoma i tan nan saabui ra.»

⁴ Na temui Iburama naxa keli Xarani alo Alatala a masenxi a be ki naxe. Loti

fan naxa bira a foxo ra. ⁵ Iburama to keli Xarani, a xa simaya nu bara je tongo solofere nun suuli li. A naxa a xa gine Sarayi, a xunya xa di Loti, a harige birin, nun mixie a naxee soto Xarani, a naxa e birin xanin Kanaan boxi ma.

⁶ Iburama naxa jere han a naxa wuri bili belebele nde li dennaxe xili More, Sikemi mabiri. Kanaankae nu sabatixi menni ne.

⁷ Alatala naxa a yete masen Iburama be. A naxa a fala, «N yi boxi nan fima i bonsoe ma.» Na kui Iburama naxa serexebade yailan Alatala be naxan minixi a ma. ⁸ A naxa siga geya ma Beteli fuge ra. A naxa kiri banxi ti menni, Beteli na a sogegode, Ayi na a sogetede. A naxa serexebade yailan Alatala be, a fa a maxandi a xili ra. ⁹ Na xanbi a naxa siga Negewi gbengberen yire biri.

Iburama sigafe Misira

¹⁰ Na temui, kaame nu bara din Kanaan boxi ra. Iburama naxa siga Misira. ¹¹ Beenu e xa so Misira boxi ma, Iburama naxa a fala a xa gine Sarayi be, «N a kolon, gine tofanyi nan i ra. ¹² Misirakae na i to ya, e a falama ne n ma gine nan i ra. Na xanbi, e n faxama ne, alako e xa i tongo. ¹³ I xa a fala e be n xunya nan lanxi i ma, alako e xa meeni n ma i xa fe ra. Na kui, n nu faxama i tan saabui ra.»

¹⁴ Iburama to Misira li, Misirakae naxa a to, Sarayi gine tofanyi nan a ra. ¹⁵ Misira mange xa sansalae to Sarayi matoxo a be, a naxa a xanin a xonyi. ¹⁶ Mange naxa meeni Iburama ma Sarayi saabui ra. A naxa xuruse lanmae, xuruse xungbee, sofalee, konyie, nun joxomee fi a ma.

¹⁷ Kono Alatala naxa fure jaaaxi sa Misira mange nun a xa denbaya ma, Iburama xa gine Sarayi xa fe ra. ¹⁸ Misira mange naxa Iburama xili. A naxa a fala a be, «I munse rabaxi n na? Munfe ra i mu a fala n be i xa gine nan a ra. ¹⁹ Munfe ra i a falaxi i xunya na a ra, han n tan bara a findi n ma gine ra? Awa, n ko, i xa gine nan ya. Wo siga!» ²⁰ Na xanbi, Misira mange naxa Iburama xa fe fala a xa korogbae be. E naxa a ragbengben, a tan, a xa gine, nun a harige birin.

13

Iburama nun Loti

¹ Na temui Iburama naxa keli Misira, a siga Negewi gbengberen yire mabiri. A naxa a xa gine nun a harige birin xanin a xun ma. A xunya xa di Loti fan naxa a mati naa. ² Iburama nu bara findi banna ra. Xurusee, gbeti, nun xema nu na a yi ra. ³ A naxa keli Negewi, a nu a xa jere tagi isuxu, sigafe ra ⁴ yire nde Beteli nun Ayi tagi, a nu bara serexebade ti dennaxe.

Menni Iburama naxa Alatala maxandi a xili ra.

⁵ Loti, naxan nu na Iburama foxo ra, a fan findixi xurusee nun kiri banxie kanyi nan na. ⁶ Iburama xa xuruse goore nun Loti xa xuruse goore nu gbo na boxi be. E mu nu noma lude yire keren sonon. ⁷ Sonxoe naxa mini Iburama xa xuruse demadonyie a nun Loti xa xuruse demadonyie tagi. Kanaankae nun Perisikae fan nu na menni na waxati.

⁸ Iburama naxa a fala Loti be, «Won naxa konje, won ma xuruse demadonyie fan mu lan e xa konje, barima won tan ngaxakerenna nan won na. ⁹ Yi boxi birin nan i ya i yi ki. Won naxan nabama, won xa fatan. Xa i siga koola ma, n tan sigama yirefanyi nan ma. Xa i siga yirefanyi ma, n tan siga koola ma.»

¹⁰ Loti naxa a ya rasiga, a naxa sa Yuruden mere to. Ye nu na na a fanyi ra. Beenu Alatala xa Sodom a nun Gomora kana, na boxie nu fan han Sowari biri. Na nu luxi alo Misira boxi, alo Alatala xa yire yailanxi. ¹¹ Na kui Loti naxa Yuruden mere sugandi a yete be. A naxa siga sogetede mabiri. Iburama nun Loti fatan na ki ne. ¹² Iburama naxa lu Kanaan boxi ma, Loti naxa lu Yuruden mere taee tagi. Loti naxa a xa kiri banxie ti Sodom fe ma. ¹³ Sodomakae nu bara kobi a gbe ra, e nu bara findi yunubitoe belebele ra Alatala be.

¹⁴ Iburama nun Loti to fatan, Alatala naxa a masen Iburama be, «I ya ti sogetede ra, sogegode, yirefanyi, nun koola. ¹⁵ I boxi naxan birin toxi, n a fima i tan nun i bonsoe ma abadan. ¹⁶ N i bonsoe rawuyama ne alo xube naxan na boxi ma. Xa mixi nde noma xube kontide, a noma ne i bonsoe konti fan kolonde. ¹⁷ Keli, i boxi jere, a kuyeya nun a gboya, i xa a birin mato barima n a fima i tan nan ma.» ¹⁸ Na temui Iburama naxa kiri banxi yire masara. A naxa sabati wuri belebele ndee mabiri naxan na Mamire nun Hebron fe ma. A naxa serexebade yailan naa Alatala be.

14

Iburama Loti ratangafe

¹ Na waxati Babilon boxi mange Amarafeli, Elasari boxi mange Ariyoki, Elama boxi mange Kedorolameri, nun Goyin boxi mange Tidali, yi mange naani naxa saate tongo e boore be mange suuli ndee gerefe ra. ² Na mange suuli nan ya: Sodom mange Bera, Gomora mange Birisa, Adamaha mange Sinabu, Seboyimi mange Semeberi, nun Bela mange Sowari. ³ Yi mange suuli naxa e malan gulunba nde kui naxan xili Sidimi, Foxoe Baa na

dennaxe to. ⁴ Kabi ñe fu nun firin yi mange suuli nu na mange Kedorolameri xa nɔe bun ma, kɔnɔ ñe fu nun saxan nde e naxa muruta a xa mangeya ma.

⁵ A ñe fu nun naani nde, mange Kedorolameri nun mange naxee nu na a seeti ma, e naxa siga gere sode. E naxa nɔ a birin na: Refaka naxee nu na Asiteroti Karanayimi, Susika naxee nu na Hami, Emika naxee nu na Sawe Kiriyatayimi, ⁶ a nun Xorika naxee nu na geya ma Seyiri biri han Paran gbengberen yire fe ma. ⁷ Na xanbi e naxa gbilen, e naxa siga En Misapati, naxan xili Kadesi. E naxa nɔ Amalekikae ra, a nun Amorika naxee nu sabatixi Xasason Tamari.

⁸ Na temui, Sodoma mange, Gomora mange, Adamaha mange, Seboyimi mange, a nun Bela mange (Bela xili Sowari), e naxa e malan gulunba kui naxan xili Sidimi yi mange suuli gerefe ma: ⁹ Elama mange Kedorolameri, Goyin mange Tidali, Babilon mange Amarafeli, nun Lasa mange Ariyoki. Na mange naani naxa yi mange suuli gere. ¹⁰ Yilie nu na Sidimi gulunba kui, dole nu na e kui. Sodoma mange nun Gomora mange to e gi, e naxa fa bira na yilie kui. Mixi donxɔee naxa e gi sigafe ra geya fari. ¹¹ Na mange naani naxee geeni, e naxa Sodoma nun Gomora harige nun e xa baloe birin tongo, e siga. ¹² E naxa Iburama xunya xa di Loti fan suxu a nun a harige birin, barima a nu sabatixi Sodoma nan kui.

¹³ Mixi nde naxa nɔ a gide, a sa na fe birin tagi raba Iburama Eburuka be. Na waxati, Iburama nu sabatixi Mamire Amorika xa wuri bili belebelee nan bun ma. Mamire nun a ngaxakerenyie Esekoli nun Aneri, e nun Iburama nu bara saate tongo e boore be. ¹⁴ Iburama to a me e bara a xunya xa di xemema Loti suxu, a naxa soori keme saxan soori fu nun solomasaxan tongo, naxee nu barixi a xa mixie ya ma. E naxa siga na manglee foxɔ ra han taa naxan xili Dana. ¹⁵ Kɔe ra Iburama naxa a xa soorie itaxun, e naxa na manglee terenna gere ra. E naxa nɔ na manglee matutunde han Hoba, Damasi kɔɔla ma. ¹⁶ Iburama naxa nɔ na harige birin masɔɔde. A naxa gbilen a xunya xa di Loti ra, a harige, a xa gine, nun a xa mixi birin.

Iburama nun Melekisedeki

¹⁷ Iburama to gbilen xun nakeli kui kelife mange Kedorolameri gere de nun mange naxee nu na a seeti ma, Sodoma mange naxa siga a ralande gulunba kui naxan xili Sawe. Menni xili ne «Mange xa gulunba.»

¹⁸ Na xanbi, Salamu mange Melekisedeki naxa fa taami nun weni ra Iburama be.

Ala Xili Xungbe Kanyi xa serexedube nan nu na Melekisedeki ra. ¹⁹ A naxa duba Iburama be a falafe ra,

«Ala Xili Xungbe Kanyi,
naxan koore nun boxi daaxi,
a xa barake sa Iburama be.

²⁰ Tantui na Ala Xili Xungbe Kanyi be,
naxan i yaxuie rayarabixi i be.»

Na temui, Iburama naxa farile fi Melekisedeki ma a naxan soto na gere kui.

²¹ Sodoma mange naxa a fala Iburama be, «N ma mixie ragbilen n ma, kɔnɔ naafuli tan xa lu i be.» ²² Iburama naxa a yaabi, «N bara n kali Alatala ra, Ala Xili Xungbe Kanyi naxan koore nun boxi daaxi, ²³ n mu sese tongoma naxan findi i gbe ra, hali luuti di, xa na mu a ra sankiri luuti, alako i naxa fa a fala, «N bara Iburama findi banna ra.» ²⁴ N mu sese tongoma, fo n ma soorie naxan donxi. I man xa Aneri, Esekoli, nun Mamire gbe so e yi ra, barima e fan nu na n seeti ma.»

15

Alatala saate tongofe Iburama be

¹ Na xanbi Alatala naxa mini Iburama ma, a naxa a masen a be, «Iburama i naxa gaaxu, n tan nan na i kantama ra. I sare xungbe sɔtɔma ne.» ² Iburama naxa a yaabi, «Marigi Alatala, i munse janigexi n be a fife ra n ma? N to yi ki, di yo mu na n be. Mixi mu na n be naxan n ke tongoma fo n ma walike Eliyeseri Damasi. ³ I mu di yo fixi n tan ma. Naxan barixi n ma banxi kui, na nan findima n ke tongoma ra.» ⁴ Alatala naxa a yaabi, «Ade, na mu findima i ke tongoma ra de. I bari di yati nan fama findide i ke tongoma ra.» ⁵ Alatala naxa Iburama ramini a xa kiri banxi bun ma, a naxa a masen a be, «I ya rate koore ma. I xa tunbuie konti xa i noma e konti kolonde.» A man naxa a masen a be, «Tunbuie gboxi ki naxe koore ma, i bonsoe fan wuyama na ki ne.» ⁶ Iburama naxa la Alatala ra. Alatala fan naxa na findi tinxinyi ra a be.

⁷ Ala naxa a masen a be, «N tan nan na Alatala ra, naxan i ramini xili Uru taa kui Babilon boxi ma. N bara i xanin boxi ma, n dennaxe fixi i ma.» ⁸ Iburama naxa a Marigi Alatala maxorin, «N na kolonma di, n fama na sɔtode?»

⁹ Alatala naxa a masen a be, «Fa ninge gine, si gine, nun yexee kontonyi ra, naxee bara ñe saxan saxan soto. I man xa fa ganbe nun kolokonde lanma ra.» ¹⁰ Iburama naxa fa na subee ra. A naxa ninge, si gine, nun yexee kontonyi ixaba a tagi. A naxa na sube bolonyie sa e boore ya i, kɔnɔ a mu na xonie tan ixaba. ¹¹ Yubee

naxa fa, e goro na sube faxaxi yire, kono Iburama naxa e birin keru naa. ¹² Soge to nu dulafe, xi xoli naxa dangi Iburama ma dungben. Dimi naxa sin a ma, gaaxui xungbe naxa a suxu.

¹³ Alatala naxa a masen a be, «A kolon, i bõnsõe fama sigade boxi gbete ma e xõnyi mu dennaxe ra. E findima ne konyie ra na boxi ma. E fe xõne mooli birin sõtõma ne menni je keme naani bun ma. ¹⁴ Kõnõ n fama ne na bõxikae makiitide, i bõnsõe findima konyie ra dennaxe. Na dangi xanbi, i bõnsõe kelima ne naa, e fa naafuli xungbe xanin e xun ma. ¹⁵ I tan fama ne bõnesa sõtõde, i man simaya xõnkuye sõtõma ne, han i sa ragatama temui naxe. ¹⁶ Amorikae xa yunubi na gbo ye temui naxe, i bõnsõe tolontolonyie fama gbilende kelife e xa konyiya kui.»

¹⁷ Soge to bara dula, kuye bara ifõõõõ, tuuri nun te naxa dangi sube bolonyie tagi. ¹⁸ Na lõxõe, Alatala naxa yi saate tongo Iburama be, «N bara yi boxi fi i bõnsõe ma, keli Misira xure ma, sa dõxõ Efirati xure belebele ra.» ¹⁹ Si dõxõ wuyaxi nan nu na na boxi ma. Na sie nan ya: Keni, Kenisi, Kadamon, ²⁰ Xiti, Perisi, Refa, ²¹ Amori, Kanaan, Girigasa, nun Yebusu.

16

Sumayila xa bari

¹ Sarayi mu nu di yo bari a xa mõri Iburama be. Konyi gine Misiraka nu na Sarayi yi ra, naxan xili Hagara. ² Sarayi naxa a fala Iburama be, «I bara a to, Alatala mu di bari fe ragirixi n tan ma. Kõnõ temunde n nõma di sõtõde n ma konyi gine saabui ra i be. Wo xa lu yire keren to kõe ra.» Iburama naxa tin Sarayi xa wõyenyi ra. ³ Sarayi naxa a xa konyi gine Hagara Misiraka tongo, a naxa a so a xa mõri Iburama yi ra, a xa findi a xa gine ra. Iburama nu bara je fu raba Kanaan boxi ma.

⁴ Iburama nun Hagara naxa xi yire keren, na nan findi Hagara be tẽẽge ra. Hagara to bara a kolon a a bara tẽẽge, a naxa yo a kanyu ma, a naxa a mato mato ki kobi ra. ⁵ Sarayi naxa a fala Iburama be, «I tan nan a niyaxi yi bõte raba xa ilan n na! N tan nan n ma konyi gine fixi i ma a xa findi i xa gine ra. Kabi a naxa a kolon a furuxi, a fa fe kobi nan tun ilanma n na. Alatala xa won tan firinyi makiiti.» ⁶ Iburama naxa a xa gine yaabi, «I xa konyi gine na a ra. I wama fe naxan birin xõn ma, i xa na raba a ra.» Sarayi naxa a waxõnfe kobi birin naba Hagara ra, han a naxa a gi.

⁷ Alatala xa maleke naxa Hagara li dulonyi nde fe ma Suru kira xõn ma

gbengberen yire. ⁸ Maleke naxa Hagara maxorin, «Sarayi xa konyi gine Hagara, i kelixi minden? I sigafe minden?» Hagara naxa maleke yaabi, «N nan n gixi n kanyu nan ma.» ⁹ Alatala xa maleke naxa a masen Hagara be, «I man xa gbilen i kelide, i sa i magoro i kanyu be.» ¹⁰ Alatala xa maleke naxa a fala a be, «N fama bõnsõe wuyaxi fide i ma, i mu nõma naxan konti kolonde.» ¹¹ Alatala xa maleke man naxa a fala a be, «I tẽẽgexi ne yi ki.

I fama di sõtõde.

I na di xili sama ne Sumayila, barima Alatala bara i xui me i xa marayaagi kui.

¹² I xa di findima geresoe ra alo wulai soe a rabama ki naxe.

A mixi birin gerema ne,

birin a tan fan gerema ne.

A xunyae fan a gerema ne.»

¹³ Hagara naxa xili sa Alatala xun, naxan wõyen a be, «Alatala naxan n toxi.» A naxa a fala, «N bara n toma to.» ¹⁴ Na nan a toxi e na kolonyi xili falama, «Ala jije naxan n toxi.» Na kolonyi na Kadesi nun Bereda nan tagi. ¹⁵ Hagara naxa di sõtõ Iburama be. Iburama naxa a xili sa Sumayila. ¹⁶ Iburama nu bara je tongo solomasaxan nun senni sõtõ simaya ra, Hagara fa na di sõtõ a be.

17

Iburama xili masarafe

¹ Iburama to bara je tongo solomanaani nun solomanaani sõtõ simaya ra, Alatala naxa mini a ma, a fa yi masen a be, «N tan nan na Ala Senbe Kanyu ra. I mapere n ya tode ra tinxinyi kui. ² N fama ne saate tongode won firin tagi. N fama bõnsõe gbegbe fide i ma.» ³ Iburama naxa a xinbi sin, a yatagi rafelen boxi. Alatala naxa a masen a be, ⁴ «N bara yi saate tongo i be. I fama ne findide si wuyaxi baba ra. ⁵ I xili mu falama sõnõn Iburama, i xili fama ne falade Iburahima, barima n i findima si wuyaxi baba nan na. ⁶ N fama ne i findide jama gbegbe baba ra. I fama ne die sõtõde naxee findima si wuyaxi ra, mangee fan fama ne minide i xa die ya ma. ⁷ N nan n ma saate mabanbanma ne won firin tagi, hali i dangi xanbi, a nuna i bõnsõe, gbilen nee fan bõnsõe bõnsõe. A findima saate ra dan mu na naxan ma. Na kui, n tan nan na i Marigi Ala ra. N tan nan na i bõnsõe Marigi Ala ra, hali i dangi xanbi. ⁸ N fama ne yi boxi fide i tan nun i bõnsõe ma, wo faxi sabatide dennaxe. Kanaan boxi birin findima ne wo gbe ra abadan. N tan nan na i bõnsõe Marigi Ala ra.»

⁹ Ala man naxa a masen Ibrahima be, «I tan nun i bõnsõe, gbilen na fan bõnsõe bõnsõe, wo lan ne wo xa n ma saate ratinme. ¹⁰ Won ma saate nan ya, n naxan saxi wo ma, wo lan wo xa naxan natinme, i tan nun i bõnsõe: Naxan birin findixi xeme ra wo ya ma, e birin lan ne e xa sunna. ¹¹ Wo xa sunna findima saate tõnxuma nan na wo tan nun n tan tagi. ¹² Keli wo tan ma, a sa dõxo wo bõnsõe bõnsõe ra, di xeme naxan birin barima, a lanma e xa sunna xi solomasaxan nde. Na seriye lan ne a xa sa wo xa konyie ma naxee na wo yi ra, naxee barixi wo xõnyi, a nun konyi naxee saraxi bõxi gbete ma, hali a mu fa na i bõnsõe xa ya ma. ¹³ Na kui, konyi naxan barixi i xõnyi a nun i na naxan fan sara, e birin lan ne e xa sunna alako n ma saate tõnxuma xa lu wo fate ma abadan. ¹⁴ Xeme naxan na lu a fate mu sunna, a fama ne raminide a bõnsõe ya ma, barima a mu n ma saate rakamalixi.»

¹⁵ Na xanbi, Ala naxa a masen Ibrahima be, «I naxa Sarayi xili fala i xa gine xun ma sõnon de, a fa xili ne kore Sara. ¹⁶ N barake sama a xa fe, a fa di xeme bari i be. N barake sama ne Sara xa fe, a fama findige si gbege nga ra. Si dõxo wuyaxi mangee fama ne minide a xa die ya ma.»

¹⁷ Ibrahima naxa a yatagi rafelen bõxi ma, kõno a naxa yele, a fa a fala a bõne ma, «N tan naxan bara je keme soto simaya ra, n noma di nde sotide sõnon? Sara naxan bara je tongo solomanaani soto simaya ra, a fan noma di nde baride fa?» ¹⁸ A naxa a fala Ala be, «I jengi sa Sumayila xon ma. Na bara n wasa.» ¹⁹ Ala naxa a yaabi, «Ade! I xa gine Sara fama di xeme baride i be i naxan xili sama Isiyaga. N nan n ma saate mabanbanma ne n tan nun a tan tagi, a nun a bõnsõe ra hali a faxes xanbi. Saate nan na ki naxan mu kanama abadan. ²⁰ N bara i xa maxandi suxu Sumayila xa fe ra. N barake sama ne a xa fe, n man fa di gbege barife ragiri a ma, n bõnsõe wuyaxi fima ne a ma. A findima ne mange di fu nun firin baba ra, a nun si xungbe kanyi ra. ²¹ Kõno, naxan findi n ma saate ra, n fama a mabanbande n tan nun Isiyaga nan tagi, Sara fama di xeme naxan baride i be tamuna yi waxati.» ²² Ala to ge na masenyi ra, a naxa keli Ibrahima xun ma.

²³ Ibrahima naxa a xa di Sumayila tongo, a nun a xa konyi naxee barixi a xõnyi, a nun a naxee saraxi. Xeme naxan birin na a xa banxi kui, a naxa e birin sunna na lõxõe alo Ala a yamari ki naxe. ²⁴ Ibrahima fan naxa sunna. Ibrahima sunna temui naxe, a je tongo solomanaani a nun solomanaani nan nu na a ra. ²⁵ Sumayila sunnama temui naxe, a je fu nun saxon. ²⁶ E naxa e birin sunna

lõxõe keren, ²⁷ a nun xeme naxan birin nu na Ibrahima xa banxi kui, konyi naxee barixi a xõnyi, a nun a naxee fan saraxi kelife si gbete ma.

18

Alatala xa masenyi Isiyaga bari ki xa fera

¹ Alatala mini ne Ibrahima ma Mamire, wuri bili belebele na dennaxe. Na temui, Ibrahima nu dõxõxi a xa kiri banxi sode de ra kuyefure temui yanyi ra. ² A to xeme saxon to fa ra, a naxa keli mafuren, a sa e ralan. A naxa a igoro e be bõxi ma. ³ A naxa a masen e be, «N Marigi, n bara wo maxandi, wo xa wo malabu n tan wo xa konyi xõnyi, ⁴ n xa fa ye ra wo be alako wo xa wo sanyie maxa. Wo man xa foye tongo yi wuri bun ma. ⁵ N xa fa taami ra wo xon ma alako wo noma senbe sotide ki naxe. Na xanbi, wo fa siga wo xa jere ra. Na kui wo a kolonma wo xa konyi nan n na.» Na xõjee naxa a ratin, «Won bara lan na ma. I naxan falaxi, a raba.»

⁶ Na nan lan, Ibrahima naxa gbilen mafuren a xa kiri banxi kui. A naxa a masen a xa gine Sara be, «I xulun. I farin fanyi sigaati ya tongo solofere yailan taami ra.» ⁷ Na xanbi, a naxa a gi, a siga ninge goore, a sa ninge sube bõrõxõxi fate fanyi keren tongo. A naxa na ninge so a xa walike yi ra, a xa a faxes, a xa a yailan donse ra. ⁸ Na sube to bara ge jinde, Ibrahima naxa a tongo, a a so xõjee yi ra, a nun xipe xinbeli nun xipe bõnbõxi. E na na donse donfe, Ibrahima naxa ti e seeti ma wuri bun ma.

⁹ Na xõjee naxa Ibrahima maxorin, «I xa gine Sara na minden?» A naxa e yaabi, «A na kiri banxi bun ma.» ¹⁰ Na xõje mixi keren naxa a masen Ibrahima be, «N man gbilenma tamuna yi jondõn temui. Na temui i xa gine fama di xeme baride i be.» Sara nu tixi Ibrahima xanbi ra kiri banxi sode de ra, a tuli matixi e xa wõyenyi ra. ¹¹ Ibrahima nun Sara nu bara ge foride. Sara mu nu noma di baride sõnon. ¹² Sara to na me, a naxa yele a yete ma, «N tan na ki naxe yi ki n bara ge tagande. N ma xeme fan bara findi xeme fori ra. Muxu tan di bari temui bara dangi.»

¹³ Alatala naxa a masen Ibrahima be, «Sara yelexi munfe ra? A a falaxi munfe ra, a tan mu noma di baride sõnon, barima a bara ge tagande? ¹⁴ Na fe na na Alatala mu noma naxan nabade? N na fa tamuna i xõnyi be yi temui, Sara fama ne di baride.»

¹⁵ Sara naxa gaaxu, a naxa wule fala, «N mu yelexi de.» Alatala naxa a masen a be, «Iyo, i yelexi ne!»

yakosi.» E naxa a mapoxun a na gbentefne ne.

¹⁵ Na subaxe ma, malekee naxa gbata Loti ra, e naxa a masen a be, «Keli, i xa gine tongo, a nun i xa di gine firinyi naxee na be. Wo xa keli be alako wo naxa sonto a nun yi taa mixi kobie ra.» ¹⁶ A to nu wama bufe, malekee naxa Loti suxu a belexe ma, a nun a xa gine, sa a xa di gine firinyie xun ma. E naxa e ramini taa kui, barima Alatala nu bara kinikini e ma.

¹⁷ Malekee to e ramini, keren naxa a masen Loti be, «I gi, alako i xa i nii ratanga. I naxa i kobe rato de! I naxa i mati yi taa yire yoe. Xa i mu wama i xa sonto, siga na geya yire.» ¹⁸ Loti naxa a fala, «Ade, n Marigi, n bara i maxandi, n mu noma na rabade. ¹⁹ N a kolon, i bara hinne i xa konyi di ra. I bara kinikini n ma a gbegebe ra. I bara n nii ratanga. Kono, n tan mu noma n gide han geya ma, xa na mu a ra n faxama ne. ²⁰ I bara na taa lanmadi to naxan makorexi won na? N noma na tan lide. A lu n xa siga naa, n nii xa ratanga. A mato, taa xurudi xa mu a ra?» ²¹ Maleke naxa a yaabi, «N bara tin na birin na. N mu na taa kanama. ²² Siga mafuren. Han i sa soma temui naxe, n mu fefe rabama.» Na taa xili saxi ne Sowari, barima a xurun. ²³ Soge nu tefe temui naxe, Loti naxa so Sowari taa kui.

²⁴ Na temui, Alatala naxa sooda nun te ragoro Gomora taa nun Sodoma taa ma. ²⁵ A naxa na taae tuxunsan, keli sansie ma, a sa doxo mixie ra naxee birin sabatixi na taae kui. ²⁶ Loti xa gine naxa a kobe rato, na nan lan a naxa findi foxe xuti ra.

²⁷ Na subaxe ma, Iburahima naxa keli, a a xunsa yire ma a nun Alatala de masara dennaxe. ²⁸ A to a ya rasiga Gomora nun Sodoma ma, a nun na rabilinyi birin, a naxa tuuri gbegebe to te ra. ²⁹ Ala to na taae kana Loti nu sabatixi dennaxe, a a ratanga na gbaloe ma Iburahima xa fe nan na.

Loti nun a xa di gine firinyie

³⁰ Loti nu bara gaaxu lufe ra Sowari taa kui. A naxa keli naa, a siga geya fari. A naxa sabati a nun a xa di gine firinyie ra fonne nde kui geme longori ra. ³¹ Loxoe nde, a xa di gine singe naxa a fala a xunya be, «Won baba bara fori. Won na dennaxe yi ki, xeme yo mu na won doxoma naxan xon alo adama darixi a ra ki naxe. ³² Fa be, won xa won baba rasiisi alako won xa xi a xon ma, alako won xa di fi a ma naxan findima a bomsae ra.» ³³ Na koe ra, e naxa e baba rasiisi. A xa di gine singe naxa xi a baba xon ma. A mu a xun ma fe yo kolon, a xa di sa temui, nun a keli temui.

³⁴ Kuye to iba, a xa di gine singe naxa a fala a xunya be, «A bara jon, n tan nun n

baba bara xi yire keren to. To koe ra, i nun won baba fama xide yire keren. Na temui won noma bomsae fide a ma.» ³⁵ Na koe man na, e naxa e baba rasiisi. A xunya fan naxa xi a baba xon ma. A mu a xun ma fe yo kolon, a xa di sa temui, nun a keli temui.

³⁶ Loti xa di gine firinyie naxa furi tongo e baba xa di ma. ³⁷ Na di gine singe to di bari, a xili naxa sa Mowaba. Na nan findi Mowabakae birin benba ra. Han yakosi e na na. ³⁸ A xa di gine firin nde fan naxa di bari, a xili naxa sa Ben Ami. Na nan findi Amonikae birin benba ra. Han yakosi e na na.

20

Iburahima nun Abimeleki

¹ Iburahima naxa siga Negewi boxi ma, a sabati Kadesi nun Suru tagi. Na dangi xanbi a naxa siga Gerara, a saxanyi raba menni. ² Iburahima naxa a fala mennikae be a xa gine Sara xa fe ra, «N xunya ginema nan a ra.» Na kui Gerara mange Abimeleki naxa Sara tongo.

³ Koe to so, Ala naxa a masen Abimeleki be xiyie kui, «I fama ne faxade yi gine xa fe ra, i naxan tongoxi, barima xeme taa idoxoe na a ra.» ⁴ Na temui Abimeleki mu nu a makorexi a ra. A naxa a yaabi, «N Marigi, i fama ne si tinxixi xa fe kanade? ⁵ Iburahima a masen ne n be, a yi gine a xunya ginema nan lanxi a ma. Gine fan naxa a fala n be, a taara nan lanxi Iburahima ma. N naxan nabaxi, n na rabaxi n boje fiixe nan na.» ⁶ Ala man naxa a masen a be na xiyie kui, «N tan yati, n na kolon i fe naxan nabaxi, fe kobi xa mu a ra. N tan nan man a niyaxi, i mu noxi yunubi fe rabade n na. Na nan a toxi n mu a luxi i xa a findi i xa gine ra. ⁷ Yakosi, yi gine ragbilen a xa mori ma. Namijonme nan a ra. A fama ne Ala maxandide i be, alako i nii ratangama ki naxe. Kono xa i mu a ragbilen a xa mori ma, a kolon i fama ne faxade wo nun i xa denbaya birin.»

⁸ Abimeleki naxa keli sinnanyi ma, a naxa a xa konyie birin malan. Fe naxan birin dangixi, a na tagi raba e be. Gaaxui gbegebe naxa e suxu. ⁹ Abimeleki naxa Iburahima xili a xonyi. A naxa a maxarin, «N yunubi mundun nabaxi i ra, i xa no n tan nun n ma pama findide yunubitoe belebelee ra? I bara fe raba n na, fe naxan mu lan a xa raba. ¹⁰ Munfe a niyaxi i na rabaxi?» ¹¹ Iburahima naxa a yaabi, «N a fala ne mixi naxee birin na be, e mu gaaxuma Ala ya ra, e fama ne n faxade n ma gine xa fe ra. ¹² Nondi nan a ra, n xunya nan man lanxi a ma. Muxu birin baba keren, kono muxu ngaga keren n a

ra. Na nan a toxi a findixi n ma gine ra. ¹³ Ala to bara n tongo n baba xonyi, n naxa a masen n ma gine be, «Won na siga dede, yandi n bara i maxandi i xa a fala, n xunya nan lanxi i ma.»

¹⁴ Abimeleki naxa yeɣɛɛɛ, sie, ningee, nun konyie tongo, a naxa e birin so Iburahima yi ra. A man naxa a xa gine Sara ragbilen a ma. ¹⁵ A naxa a fala Iburahima be, «N ma boxi bara rabi i be. I na wa lufe dede yi boxi ma, i xa lu naa.» ¹⁶ A naxa a fala Sara be, «I bara a to, n bara kobiri kole wulu firin so i taara yi ra, alako yaagi xa ba i ya ra, i tan nun i malan boore birin tagi. Na kui i xun nakeli sotoma ne.» ¹⁷ Iburahima to Ala maxandi, Ala naxa Abimeleki, a xa gine, nun a xa konyie yalan, alako e man xa no di baride. ¹⁸ Alatala nu bara dibaritareɣa ragiri Abimeleki xa mixie ma Iburahima xa gine Sara xa fe ra.

21

Isiyaga xa bari

¹ Alatala naxa hinne Sara ra, a a xa laayidi rakamali a be. ² Sara naxa tɛɛɛ. A xa mɔri xa xemeforija kui, a naxa di bari Iburahima be Ala waxati naxan fala a be. ³ Iburahima naxa a xa di xili sa Isiyaga, Sara naxan sotoxi a be.

⁴ A naxa a xa di sunna a xi solo-masaxan loxɔɛ alo Ala a yamari ki naxe. ⁵ Iburahima nu bara ɲe keme soto simaya ra, Isiyaga barixi temui naxe. ⁶ Sara naxa a fala, «Ala bara n nasɛɛwa. Mixi yo na n ma di Isiyaga barife me, muxu birin sɛɛwama ne.» ⁷ A man naxa a fala, «Nde nu noma a falade Iburahima be na temui, loxɔɛ nde fama a lide, Sara findima ne dinge ra? Kɔno n tan bara di fi a ma a xa xemeforija kui.»

Iburahima Hagara nun Sumayila kerife

⁸ Isiyaga to mo, e naxa a de ba xipe ra. Iburahima naxa ɲelɛxin xulunyi belebele sa, a xa diyɔɛ de ba loxɔɛ. ⁹ Na temui Sara naxa Sumayila to yele ra, Misiraka Hagara di naxan barixi Iburahima be. ¹⁰ Sara naxa a fala Iburahima be, «Yi konyi gine keru, a nun a xa di. Yi naxan yi ki, a mu lan a nun n ma di Isiyaga xa lu ke keren.» ¹¹ Na woyenyi mu rafan Iburahima ma a xa di xa fe ra, ¹² kɔno Ala naxa a masen Iburahima be, «I boɲe naxa rapaaxu i ma i xa konyi gine nun a xa di xa fe ra. Sara na fe naxan birin fala i be, a birin naba a be, barima Isiyaga nan fama findide i bɔnsɔɛ ra. ¹³ N si fan naminima ne i xa konyi gine xa di, barima i xa di nan lanxi a fan ma.»

¹⁴ Iburahima naxa keli subaxe ma. A naxa taami tongo a nun kiri gbɔnfɔɛ, ye na kui. A naxa na birin doxo Hagara xun

ma, a naxa di so a yi ra, a fa e birin nasiga. Hagara naxa a xun ti gbengberen yire ra dennaxe xili Beriseeba. ¹⁵ Ye to bara ɲon a xa kiri gbɔnfɔɛ kui, a naxa a xa di lu wuri nde bun ma. ¹⁶ A naxa siga, a sa doxo a xati ma yaamilɛ keren ɲondonyi. A naxa a fala, «N mu noma n ya tide n ma di ra, a xa fana n ya xori.» A naxa siga a sa doxo a xati ma a nu wa ra. ¹⁷ Ala naxa na di wa xui me koore ma. Ala xa maleke naxa Hagara xili, a naxa a maxorin, «Hagara munse i sotoxi? I naxa gaaxu barima Ala bara i xa di wa xui me koore ma. ¹⁸ Keli, i xa mɛɛni i xa di ma, barima n fama a findide si belebele kanyi nan na.»

¹⁹ Ala naxa Hagara ya rabi, a naxa kolonyi nde to. A naxa kiri gbɔnfɔɛ tongo, a ye sa a kui, a nde fi a xa di ma. ²⁰ Ala naxa a ɲengi sa Sumayila xon ma. A naxa mo, a sa sabati gbengberen yire, dennaxe xili Paran. A naxa findi xali woli yi matinxinxi ra. ²¹ A nga naxa Misira gine keren fen a be.

Iburahima nun Abimeleki xa saate

²² Na temui Abimeleki nun a xa soori mange Pikoli naxa a fala Iburahima be, «I fefe yo rabama wo nun Ala na a ra. ²³ I rakali n be Ala xili ra, fa sa xili ma i mu fama n yanfade, i mu n ma die yanfama, i mu n ma mamadie fan yanfama. I xa fe fanyi raba n be a nun yi boxi mixie be i na dennaxe, alo n na raba i be ki naxe.» ²⁴ Iburahima naxa a yaabi, «N bara n kali Ala ra.»

²⁵ Iburahima naxa korosi raba Abimeleki ra fe ma a xa mixie naxan niyaxi a ra, a xa kolonyi bafe a gbɛpa. ²⁶ Abimeleki naxa a yaabi, «N mu a kolon naxan na fe rabaxi i ra. I mu yi woyenyi falaxi n be, fo to n tan fa na kolon.»

²⁷ Na nan lan, Iburahima naxa yeɣɛɛɛ nun ningee fi Abimeleki ma, e xa saate tongo e boore be. ²⁸ Iburahima naxa yeɣɛɛɛ solofere tongo, a naxa e sa a xati ma. ²⁹ Abimeleki naxa a maxorin, «I na yeɣɛɛɛ solofere saxi a xati ma munfe ra?»

³⁰ Iburahima naxa a yaabi, «N nee sofe ne i yi ra, alako i xa a kolon, fa sa xili ma, yi kolonyi naxan yi ki, n tan nan a gexi.»

³¹ Na nan a toxi, na taa xili falama Beriseeba, barima na mixi firinyie e rakali e boore be menni ne. ³² E to na saate tongo e boore be Beriseeba, Abimeleki nun a xa soori mange Pikoli naxa ti kira xon ma gbilenfe Filisita boxi ma. ³³ Iburahima naxa tamare wuri bili keren si Beriseeba. A naxa Alatala maxandi a xili ra, Ala naxan na na. ³⁴ Iburahima ɲe gbegbe raba ne Filisita boxi ma.

22

Ibrahimia xa serexe

¹ Na fe dangi xanbi, Ala naxa Ibrahimia mato. A naxa a xili, «Ibrahimia.» Ibrahimia naxa a ratin, «N tan nan ya.»

² Ala man naxa a masen a be, «I xa di Isiyaga tongo, i xa di kerenyi, naxan nafanxi i ma, i xa a xanin boxi ma dennaxe xili Moriya, geya fari n na dennaxe masen i be. I xa a fi n ma serexe gan daaxi ra.»

³ Subaxe ma Ibrahimia naxa keli, a naxa doxoŋe yaılan a xa sofale fari. A naxa a xa walike firin tongo a nun a xa di Isiyaga. Ibrahimia naxa yege iboo naxan findima te xuruse ra serexe bade. A naxa biyaasi folo sigafe ra yire Ala dennaxe masenxi a be. ⁴ Na xi saxan boxe, Ibrahimia ya naxa ti na yire makuye ra, a sigafe dennaxe. ⁵ A naxa a fala a xa walike firinyie be, «Wo tan nun sofale xa lu be. N tan nun n ma di, muxu na sigafe geya fari salide. Na temui muxu man gbilenma han be.»

⁶ Ibrahimia naxa na yege doxo a xa di Isiyaga xun ma. A man naxa te wole nun fine xanin. E jerefe e firin. ⁷ Isiyaga naxa a baba Ibrahimia xili, «N baba.» A naxa a ratin, «N tan nan ya, n ma di.» Isiyaga naxa a baba maxorin, «N bara a to yege nun te xuruse na won yi ra, konɔ yexee na minden won naxan bafe serexe ra?»

⁸ Ibrahimia naxa a yaabi, «N ma di, Ala yati nan yexee soma won yi ra, won naxan bama serexe gan daaxi ra.» E jerefe e firin.

⁹ E to yire li Ala dennaxe masenxi Ibrahimia be, Ibrahimia naxa serexebade yaılan, a yege sa a fari. A naxa a xa di Isiyaga xiri, a a sa serexebade kon na, na yege fari. ¹⁰ Na xanbi, Ibrahimia naxa fine tongo, a naxa a belexe itala a xa a xa di kon naxaba, ¹¹ konɔ Alatala xa maleke naxa a xili koore ma, «Ibrahimia, Ibrahimia!» Ibrahimia naxa a ratin, «N tan nan ya.»

¹² Maleke naxa a fala, «Yi segetala lu naa. I naxa fefe jaaxi yo raba a ra. N bara a kolon i gaaxuma Ala ya ra. N man bara la a ra, i mu tondixi i xa di kerenyi fide n ma serexe ra.»

¹³ Ibrahimia naxa a ya ragbilen a xanbi ra, a naxa yexee kontonyi to sansi longori ra, a feri firinyi kankanxi sansi firi ra. A naxa siga, a sa na yexee kontonyi tongo, a fa a ra. A naxa na ba serexe ra a xa di boxe ra. ¹⁴ Ibrahimia naxa na yire xili sa «Alatala mixi kima.» Na nan a toxi han yakosi a falama «Alatala mixi kima a xa geya fari.»

¹⁵ Alatala xa maleke man naxa gbilen Ibrahimia xili ra koore ma. ¹⁶ A naxa a masen a be, «N bara n kali n yete ra, Alatala xa masenyi nan ya. I to bara yi

raba, i mu tondi i xa di kerenyi ma n be, ¹⁷ n barake sama ne i ma. I bonsoe wuyama ne alo tunbui naxee na koore ma, xa na mu a ra e gboma ne alo meyenyi naxan malanxi baa de ra. I bonsoe fama ne node e yaxuie ra. ¹⁸ N fama ne barake sade dunjina si birin ma i bonsoe saabui ra, barima i bara n xui ratinme.»

¹⁹ Ibrahimia naxa gbilen a xa konyie yire. E birin naxa siga Beriseeba, barima Ibrahimia nu sabatixi menni ne.

²⁰ Na fe birin to dangi, Ibrahimia naxa a me Milika die bari ne Ibrahimia xunya Naxori be. ²¹ E xili nan ya: A xa di singe Usi, na xanbiratoo Busi, Arami baba Kemuweli, ²² Kesede, Haso, Pilidasi, Yidilafi nun Betuweli. ²³ Betuweli findi Rebeka baba nan na. Na di solomasaxanyi, Milika nan nee bari Ibrahimia xunya Naxori be. ²⁴ Naxori xa konyi gine nu xili ne Reyuma. A yi die nan bari: Teba, Gaxami, Taxasa, nun Maaka.

23

Ibrahimia xa mixi ragatade

¹ Sara to je keme je moxoŋen a nun solofere nan soto simaya ra, ² a naxa laaxira Kiriyaati Araba, Hebiron mabiri, Kanaan boxi ma. Ibrahimia naxa a xa gine non fe raba. ³ Ibrahimia to ge wade a xa gine be, a naxa siga Xitikaie xon ma, a a fala e be, ⁴ «Xorje nan lanxi n ma wo ya ma be. N bara wo maxandi, wo gaburi yire fi n ma, n noma n ma gine ragatade dennaxe.»

⁵ Xitikaie naxa a yaabi, ⁶ «I tuli mati muxu ra a fanyi ra. Ala xa mixi nan i ra muxu ya ma. I na wa i xa gine ragatafe muxu xa gaburi yire yoe, i sago na a ra. Muxu tan ya ma be, mixi yo mu na naxan noma tondide i be i xa gine ragatade a xa gaburi yire.»

⁷ Ibrahimia naxa keli, a igoro boxi ma Xiti bonsoe ya i, naxee nu sabatixi na boxi ma. ⁸ A naxa a fala e be, «Xa wo bara tin, n xa n ma gine ragata wo xa boxi ma, wo xa n ma maxandi radangi Soxara xa di Eferon ma, ⁹ alako a xa Makipela fonme so n yi ra gaburi ra naxan na a xa xe fe ma. N a kolon a tan nan gbe lanxi menni ma. A xa na sara n ma wo ya xori, alako birin xa a kolon na boxi bara findi n ma mixi ragatade ra.»

¹⁰ Eferon Xitika nu tixi naa pama tagi. A naxa Ibrahimia yaabi a xui itexi ra, alako Xitika naxee birin nu malanxi taa sode de ra, e xa no a xa woyenyi ramede. ¹¹ A naxe, «N baba, n bara i maxandi, i tuli mati n na. N bara na xe nun na fonme fi i ma n bonsoe ya xori. I xa i xa gine ragata menni.»

¹² Ibrahimia man naxa a igoro boxi ma nama birin ya xori, ¹³ a a fala Eferon be, «I

xa i haake to n be. I xa xe masundi nan ya. Yandi, a rasuxu, alako n xa no n ma gine ragatade menni.»

¹⁴ Eferon naxa a yaabi, ¹⁵ «N baba, i tuli mati n na a fanyi ra. Boxi naxan sare lanma gbeti kilo naani nun a tagi, sese mu na ki i tan nun n tan tagi. I xa gine ragata naa tun!»

¹⁶ Iburahima naxa tin na sare ra Xitika e ya xori. A naxa gbeti kilo naani nun a tagi maniya a be. ¹⁷ Na xe naxan na Makipela fe ma, Mamire sogetede biri, fonme naxan na a nun wuri bili naxan birin sixi na naaninyi ra, ¹⁸ na birin naxa findi Iburahima gbe ra. Na Xitika naxee birin nu malanxi taa sode de ra, e birin findixi na fe seede ra.

¹⁹ Na birin dangi xanbi, Iburahima naxa a xa gine Sara ragata na fonme kui Makipela xe fe ma, naxan na Mamire yatagi Hebiron mabiri Kanaan boxi ma. ²⁰ Na xe nun na fonme naxa ba Xitika e gbeja, a findi Iburahima gbe ra, alako a xa no a xa mixie ragatade menni.

24

Isiyaga xa futi xiri a nun Rebeka

¹ Na waxati Iburahima nu bara ge foride. Alatala nu bara barake sa Iburahima xa fe birin. ² Iburahima naxa a masen a xa walikee xunyi be, naxan a jengi saxi a harige birin xon ma, «I belexe sa n tabe bun ma kali ki ma. ³ N fafe i rakalide koore nun boxi Marigi Alatala ra, alako i naxa Kanaan gine fen n ma di be n sabatixi dennaxe. ⁴ A xoli n ma i xa siga n bari boxi nun ma, i fa menni gine nde fen n bomsae ya ma n ma di Isiyaga be.»

⁵ A xa walike naxa a yaabi, «Xa a sa li na gine mu tin birade n foxo ra fafe yi boxi ma, n xa i xa di xanin i xa boxi ma, i kelixi dennaxe?» ⁶ Iburahima naxa a yaabi, «I naxa n ma di ragbilen menni de! ⁷ Alatala naxan na koore ma, naxan n tongoxi n bari mixie ya ma, naxan n nakelixa n ma boxi ma, a fa a kali a yi boxi fima ne n bomsae ma, a tan yati fama ne a xa maleke xeede i malife ra, alako i xa no gine tongode menni n ma di be. ⁸ Xa na gine mu fa sa tin birade i foxo ra, i fama ne ratangade n ma marakali ma, i naxan tongoxi n be. Kono i naxa n ma di xanin menni de!»

⁹ Na walike naxa a belexe sa a marigi Iburahima tabe bun ma, a naxa a rakali. ¹⁰ A naxa joxome fu tongo Iburahima xa joxome goore ya ma, a kote gbege sa e fari. A naxa keli, a siga Naxori xa taa Padan Arami boxi ma.

¹¹ Iburahima xa walike to menni li, a naxa joxomee ragoro taa fari ma kolonyi nde seeti ma. Nunmare temui nan nu a

ra, ginee minima ye bade temui naxe. ¹² A naxa Ala maxandi, «N marigi Iburahima Marigi Alatala, n bara i maxandi alako n ma jere xa findi n be xun nakeli ra to loxo. I man xa hinne n marigi Iburahima ra. ¹³ I bara n to n na kolonyi seeti ma, taa gine dimee na fafe ye bade. ¹⁴ N fama ne gine dime nde maxorinde a xa a xa ye base so n yi ra, n xa ye min. Xa a sa n yaabi, «Ye min, n xa ye so i xa joxomee fan yi ra,» n fama ne a kolonde na temui, i na gine yati nan sugandixi i xa konyi Isiyaga be. Na temui n fama a kolonde i bara hinne n marigi Iburahima ra.»

¹⁵ Beenun a xa ge na woyenyi ra, na nan lan Betuweli xa di gine Rebeka naxa fa. Iburahima xunya Naxori xa mamadi nan lanxi a ma. A xa feje doxoxi a tunki fari.

¹⁶ Gine dime di tofanyi nan nu a ra, naxan mu xeme fe kolon. A naxa goro kolonyi yire, a naxa a ye base rafe ye ra, a man naxa te. ¹⁷ Iburahima xa walike naxa a gi a sa a ralan. A naxa a fala a be, «N bara i maxandi, a lu n xa ye nde min, naxan na i xa feje kui.» ¹⁸ A naxa a yaabi, «N ba, ye min.» A naxa a xa feje ragoro a tunki fari, a ye so a yi ra. ¹⁹ A to ge na ra, a naxa a fala a be, «N ye bama ne i xa joxomee fan be, alako e birin xa ye min a fanyi ra.» ²⁰ Mafuren, a naxa a xa feje ibagan kuure kui, a man a gi sigafe kolon de ra a xa ye gbete ba. A naxa ye ba han joxome birin naxa wasa.

²¹ Iburahima xa walike nu fa a mapoxun, «Temunde Alatala bara n ma biyaasi sooneya n be.» ²² Joxomee to bara ge ye minde, Iburahima xa mixi naxa joxerasoe xema daaxi so Rebeka joxe ra, naxan xa binye giramu senni lima. A man naxa belexerasoe firin xema daaxie so a belexe ra, naxan keren xa binye dangi giramu keme ra. ²³ A naxa ginedimedi maxorin, «Nde xa di lanxi i ma? Yandi, a fala n be, i baba noma muxu yigiyade to koe ra?» ²⁴ Rebeka naxa a yaabi, «Betuweli xa di nan lanxi n ma, Milika nun Naxori xa mamadi.» ²⁵ A man naxa a fala, «Muxu xonyi sexe nun jooge gbege na na, yigiya fan na na wo luma dennaxe.» ²⁶ Iburahima xa walike naxa a igoro boxi ma Alatala be. ²⁷ A naxa a fala, «N marigi Iburahima Marigi Alatala, n bara i tantu. I mu tagan hinnede n marigi Iburahima ra, i xa lanlanteya mu kana. Alatala n xun tixi n marigi Iburahima xabile nan xonyi ra.»

²⁸ Rebeka naxa siga a gi ra a nga yire, alako fe naxan dangixi, a xa a tagi raba a be. ²⁹ Rebeka taara Laban naxa a xulun sigafe ra kolon yire, Iburahima xa walike nu tixi dennaxe. ³⁰ Laban nu bara a maagine to, joxerasoe a joxe ra, belexerasoe a belexe ra. A man nu bara a xa dentege

me, xeme naxan falaxi a be. Na kui, a naxa siga na xeme falande kolonyi fe ma, joxomee nu na dennaxe. ³¹ Laban naxa a fala a be, «Alatala bara baraka sa i tan naxan ma fe, i tixi be munfe ra, dennaxe makuya taa ra? I xa so n xonyi. N bara banxi yailan i yigiya ra, n bara yire rafala i xa joxomee luma dennaxe.» ³² Iburahima xa walike naxa so Laban xonyi. Laban naxa joxomee xa kote ragoro, a fa donse so e yi ra, a yire yailan e be. A naxa ye fan so Iburahima xa mixie yi ra, alako e xa e sanyie maxa.

³³ Laban to fa donse ra e be, Iburahima xa walike naxa a fala, «N mu n degema sinden, fo n xa n dentege wo be.» Laban naxa a fala a be, «Awa yire, dentege sa.» ³⁴ Iburahima xa walike naxa a masen, «N tan nan na Iburahima xa walike ra. ³⁵ Alatala bara barake sa n marigi Iburahima xa fe ki fanyi. A bara findi banna ra, barima Alatala bara xuruse mooli birin fi a ma, a nun gbeti, xema, konyie, joxomee, nun sofalee. Alatala bara na birin fi a ma. ³⁶ N marigi Iburahima xa gine Sara bara di fan bari a be a xa forjina kui. Iburahima a harige birin fixi na di nan ma.»

³⁷ «Iburahima n nakalixi ne, <I naxa gine tongo n ma di be naxan findi Kanaanka ra n sabatixi dennaxe. ³⁸ I xa siga n baba bariboore yire n xabile tagi, alako i xa gine tongo n ma di be menni.> ³⁹ N marigi to na fala n be, n naxa a maxorin, <Xa na gine fa tondi birade n foxo ra go?> ⁴⁰ A naxa n yaabi, <N jere ma Alatala naxan ya i, a fama a xa maleke birade i foxo ra i xa jere kui alako a xa sooneya. I fama ne gine tongode n ma di be n xabile tagi n baba xonyi. ⁴¹ I na siga n xabile ra, xa e mu fa sa gine dimedi so i yi ra feo, i bara ratanga n ma marakali ma.»>

⁴² «N to kolon yire li, n naxa Ala maxandi, <Alatala, n marigi Iburahima naxan batuma, n bara i mayandi i xa n ma biyaasi sooneya. ⁴³ I ya ti n na yi kolonyi seeti ma. N fama ne gine dimedi nde maxorinde naxan fafe ye bade, a xa ye so n yi ra naxan na a xa feje kui alako n xa a min. ⁴⁴ Xa a n yaabi, <Ye min, n ye bama ne i xa joxomee fan be, e min,> n a kolonma na temui, Alatala na gine dimedi yati nan sugandixi n marigi Iburahima xa di be.»>

⁴⁵ «Beenun n xa ge na woyenyi raponde n yete ma, na nan lan Rebeka naxa fa, feje doxoxi a tunki fari. A naxa goro kolonyi ra, a ye ba. N naxa a fala a be, <N bara i maxandi, n ki ye, n xa a min.> ⁴⁶ A naxa a xa feje ragoro mafuren a tunki fari, a naxa a fala n be, <Ye min. I na ge ye minde n ye soma ne i xa joxomee fan yi ra.> ⁴⁷ N

naxa a maxorin, <Nde xa di na i ra?> A naxa n yaabi, <Betuweli xa di gine nan n na, Naxori nun Milika xa mamadi.> Na kui n naxa xema so a joxe ra, n naxa xema belexerasoe so a belexe ra. ⁴⁸ N naxa n igoro boxi ma Alatala be. N naxa n marigi Iburahima Marigi Alatala tantu, barima a bara n xun ti n marigi xunya xa di ginema ra, n xa a futi a xa di be. ⁴⁹ Yakosi, Laban, a fala n be xa i bara tin fe fanyi nun fe tinxinxi rabafe n marigi be. Xa na mu a ra n sigama ne yire gbete.»

⁵⁰ Laban nun Betuweli naxa a yaabi, «Alatala nan yi fe ragirixi. Muxu mu fama na maxoroxode. ⁵¹ Rebeka nan tixi i ya i yi ki. A xanin i xun ma, alako a xa findi i marigi xa di xa gine ra, alo Alatala a masenxi ki naxe.» ⁵² Iburahima xa walike to na woyenyi me, a naxa a igoro boxi ma Alatala be. ⁵³ Na xanbi, a naxa bunse gbeti daaxi, bunse xema daaxi, a nun dugie fi Rebeka ma. A naxa sanbe fanyie fi Rebeka nga nun a taara fan ma. ⁵⁴ Na dangi xanbi, Iburahima xa walike nun a xa mixie naxa e dege, e min, e fa so e sade.

E to keli geesege, Iburahima xa walike naxa a masen Rebeka nga nun a taara be, «Wo a lu fa n xa gbilen n marigi xonyi.» ⁵⁵ E naxa a fala, «Rebeka xa xi fu jondon naba be sinden, na temui wo fa siga.» ⁵⁶ Iburahima xa walike naxa e yaabi, «Wo naxa n makankan be. Alatala bara n ma biyaasi sooneya. Wo a lu fa n xa gbilen n marigi xonyi.»

⁵⁷ E naxa a fala, «Won xa Rebeka xili, won xa a kolon janige naxan na a be.» ⁵⁸ E naxa Rebeka xili, e naxa a maxorin, «I wama sigafe wo nun yi xeme ra?» Rebeka naxa e yaabi, «Iyo, n wama sigafe.» ⁵⁹ Na kui e naxa e xunya Rebeka nun a meenima so Iburahima xa walike nun a xa mixie yi ra.

⁶⁰ E naxa duba Rebeka be a falafe ra, «Muxu xunya nan lanxi i ma. Ala xa i findi jama gbege barima ra. I bonsoe xa no i yaxuie ra.»

⁶¹ Rebeka nun a xa ginee naxa doxo joxomee fari, e naxa bira Iburahima xa walike foxo ra. E birin naxa siga.

⁶² Isiyaga nu bara keli kolon yire naxan xili «Ala jipe naxan n toxi.» A nu bara sabati Negewi boxi ma. ⁶³ Loxoe nde, Isiyaga to mini a manerede daaxa nummare temui, a naxa Iburahima xa walike xa joxomee to fa ra. ⁶⁴ Rebeka to bara Isiyaga to, a naxa goro joxomee fari, ⁶⁵ a fa walike maxorin, «Nde na na xeme ra naxan sa fafe na ki, keli daaxa longori ra won nalande?» ⁶⁶ Iburahima xa walike naxa a yaabi, «N marigi nan a ra.» Na nan lan, Rebeka naxa a ya makoto a xa mafelenyi ra.

Iburahima xa walike naxa dentege sa Isiyaga be, a fe naxan birin nadangixi. ⁶⁷ Na xanbi, Isiyaga naxa Rebeka xanin a nga xa kiri banxi kui, a a findi a xa gine ra. Isiyaga naxa a xanu a boje birin na, han a nga xa faxe sunnunyi naxa ba a ma.

25

Iburahima xa faxe

¹ Iburahima man naxa gine gbete doxo naxan xili Ketura. ² Na gine naxa die bari a be. Na die nu xili: Simiran, Yokosan, Medan, Madiyan, Yisebaki, nun Suwa. ³ Yokosan naxa Seeba nun Dedan bari. Dedan bonsoe findi Asurikae, Letusikae, nun Leyumikae nan na. ⁴ Madiyan xa die lanxi Efa, Efere, Hanoki, Abida, nun Elidaa nan ma. Ketura xa die nan lanxi e ma.

⁵ Iburahima naxa a harige birin fi Isiyaga ma. ⁶ A naxa se gbege fan fi a xa gine booree xa die ma, a fa e makuya a xa di Isiyaga ra, a e rasiga boxi nde ma naxan na sogetede mabiri.

⁷ Iburahima xa simaya naxa siga han je keme je tongo solofere nun suuli. ⁸ Na xanbi, a naxa faha heeri kui, a a benbae li aligiyama. ⁹ A xa die Isiyaga nun Sumayila naxa a ragata Makipela fonme kui, Soxara Xitika xa di Eferon xa boxi ma Mamire fe ma. ¹⁰ Iburahima na boxi sara Xitikae bonsoe nan ma. E nun a xa gine Sara, e birin nagataxi menni ne. ¹¹ Iburahima faha xanbi, Ala naxa barake sa a xa di Isiyaga ma. A nu sabatixi kolonyi fe ma, naxan xili «Ala pipje naxan n toxi.»

Sumayila xa taruxui

¹² Xilie nan ya naxee findi Sumayila bonsoe ra. Sara nu bara a xa konyi gine Misiraka Hagara fi Iburahima ma. Hagara naxa Sumayila soto di ra. ¹³ Sumayila xa die nan ya, e barixi ki naxe e boore foxo ra: Nebayoti, Sumayila xa di singe, Kedari, Adabeeli, Mibisami, ¹⁴ Misima, Duma, Masa, ¹⁵ Hadada, Tema, Yeturi, Nafisi, nun Kedema. Na di fu nun firinyi findi Sumayila xa die nan na. ¹⁶ Na mixi keren keren ma findi boxi mangee nan na. E naxa e xilie sa e xa taae xun ma a nun e xa mixie. ¹⁷ Sumayila xa simaya dan je keme je tongo saxan nun solofere ne. A naxa laaxira, a sa a benbae li aligiyama. ¹⁸ Sumayila bonsoe nu sabatixi boxi nan ma, dennaxe nu na Hawila nun Suru tagi. Suru ya rafindixi Misira nan ma Asuri kira ra. E nu sabatixi e ngaxakerenyie nan seeti ma.

Esayu nun Yaxuba

¹⁹ Isiyaga xa taruxui nan ya: Isiyaga findi Iburahima xa di nan na. ²⁰ A to bara je tongo naani soto simaya ra, a

naxa Rebeka doxo, Laban xunya ginema, Betuweli xa di gine. Aramikae nan na e ra, kelife Padan Arami. ²¹ Kono Rebeka mu nu noma di baride Isiyaga be. Isiyaga naxa Alatala maxandi a xa gine xa fe ra a xa no di baride. Alatala naxa a xa duba suxu, Rebeka naxa teege. ²² Na die nu fa gere e nga teege. A naxa a yete maxarin, «Munfe rabafe n be yi ki?» Na kui a naxa siga Alatala maxorinde. ²³ Alatala naxa a masen a be,

«Si doxo firin nan na i teege.

Keren senbe gboma ne boore be.

Taara nan fama lude a xunya xa noe bun ma.»

²⁴ A di bari temui to a li, Rebeka naxa gulie bari. ²⁵ A xa di singe findixi mixi gbeeli nan na. Fate maxabe gbege kanyi nan nu a ra. E naxa a xili sa Esayu. ²⁶ Na xanbi a xunya fan naxa bari. A belexe raxutuxi a taara tingilinyi ma. E naxa a fan xili sa Yaxuba. Isiyaga na die barima temui naxe, a nu na je tongo senni ne.

²⁷ Na di xeme firinyi naxa mo. Esayu naxa findi koyinma fanyi ra naxan nu wula i sama. Naxan findi Yaxuba tan na, mixi maxinbelixi nan nu a ra, a tan nu doxoma kiri banxi nan bun ma. ²⁸ Esayu nan nu rafan Isiyaga ma, barima a nu fama sube ra a be. Yaxuba tan nu rafan Rebeka nan ma.

²⁹ Loxoe nde Yaxuba nu bara supi yailan. Esayu naxa so, a taganxi kelife koyinde. ³⁰ A naxa a fala a be, «N mu noma fefe ra yi ki. A lu n xa yi supi gbeeli nde min.» Na nan toxi a Edon xili naxa sa a xun ma, na nan na ki «a gbeeli.» ³¹ Yaxuba naxa a yaabi, «I xa forija tide fi n ma sinden.» ³² Esayu naxa a masen, «N na faxafe, kaame nan na n ma yi ki. Na forija tide munse fanma n ma?» ³³ Yaxuba man naxa a fala, «Fo i xa i kali.» Esayu naxa a kali a a bara a xa forija tide fi a ma. ³⁴ Yaxuba naxa taami nun na toge supi nde so a yi ra. Esayu to ge a degede, a a min, a naxa siga. Esayu mu tide yo toxi a xa forija ma.

26

Isiyaga nun Abimeleki

¹ Kaame naxa so boxi kui, bafe kaame singe ra naxan naba Iburahima xa waxati. Isiyaga naxa siga Filisita mange Abimeleki xonyi, naxan nu na Gerara. ² Alatala naxa mini Isiyaga ma, a a masen a be, «I naxa siga Misira boxi ma de. I xa lu boxi ma n na dennaxe masen i be. ³ Lu be. Won birin na a ra. N barake sama ne i xa fe, barima n fama yi boxi fide i tan nun i bonsoe nan ma. N laayidi naxan tongo i baba Iburahima be, n na rakamalima ne.

⁴ N i bõnsõe rawuyama ne alo tunbui naxee na koore ma. N yi boxi fima ne i bõnsõe ma. N barake sama ne dunija si birin ma i bõnsõe saabui ra. ⁵ Iburahima n xui rame ne. A naxa a jengi sa n ma seriye, n ma mangeya, n ma yaamarie, nun n ma tonyie xõn ma.»

⁶ Na kui Isiyaga naxa sabati Gerara. ⁷ Mixi naxee dõxõxi menni, nee naxa a maxorin a xa gine xa fe ma. A naxa e yaabi, a a xunya ginema nan lanxi a ma. A mu suusa a falade e be, a xa gine nan lanxi Rebeka ma alako menni mixie naxa fa a faxa. A bara gaaxu a falade a xa gine na a ra barima Rebeka gine tofanyi nan nu lanxi a ma.

⁸ Isiyaga to bara bu naa, lõxõe nde Filisitakae xa mange Abimeleki naxa a ya ramini wunderi ra, a naxa a to Isiyaga na Rebeka mafurukufe. ⁹ Abimeleki naxa a xili a xõnyi. A naxa a fala a be, «I xa gine yati nan lanxi yi ma! Munfe ra i fa a fala muxu be i xunya ginema nan a ra?» Isiyaga naxa a yaabi, «N nu gaaxuxi ne wo naxa fa n faxa. Na nan a to n naxa na fala.» ¹⁰ Abimeleki man naxa a maxorin, «I munse rabaxi muxu ra yi ki? Xa mixi nde fa mini n ma jama ya ma go, a naxa i xa gine findi a yete ra? Na temui i bara muxu ratantan.» ¹¹ Abimeleki naxa yaamari fi a xa jama birin ma, «Mixi yo na din yi xeme nun a xa gine ra, n na kanyi faxama ne.»

¹² Na je ra, Isiyaga naxa xe sa na boxi ma. A to na xe xaba, a naxa a xa sansi wolixi jondõn keme soto, barima Alatala bara barake sa a xa fe. ¹³ A harige xun naxa masa, a findi banna ra. ¹⁴ Yexee, si, ninge, nun konyi gbege nu na a yi ra. Na kui Filisitakae naxa Isiyaga tõne.

¹⁵ Filisitakae naxa kolonyi birin nafe bende ra, Isiyaga baba Iburahima xa konyi naxee ge Iburahima xa waxati. ¹⁶ Abimeleki naxa a fala Isiyaga be, «Fo i xa keli be. I bara senbe soto dangi muxu tan na.»

¹⁷ Isiyaga naxa keli naa, a sa sabati Gerara gulunba kui. ¹⁸ Isiyaga naxa kolonyie iba, naxee nu gexi a baba waxati, Filisitakae naxee dese Iburahima faxa xanbi. A baba nu na kolonyie xili falama ki naxe, Isiyaga man naxa na xilie fala e xun ma. ¹⁹ Isiyaga xa konyie man naxa kolonyi gbege ge na gulunba yire, dulonyi fa mini a kui. ²⁰ Gerara xa xuruse demadonyie nun Isiyaga xa xuruse demadonyie naxa konje na kolonyi xa fe ra. E birin nu fa a fala e boore be, «Muxu tan nan gbe na na kolonyi ra.» Isiyaga naxa na kolonyi xili fala «sõnxõe,» barima sõnxõe bara bira a xa fe ra. ²¹ A xa konyie man naxa kolonyi gbege ge, sõnxõe man naxa bira na fan xa fe ra. A naxa a xili fala Sitina, na nan na

ki «galanbui kolonyi.» ²² Isiyaga naxa keli naa, a sa kolonyi ge yire gbege. Na kolonyi to ge, sõnxõe mu bira na tan xa fe ra. A naxa a xili fala Rehoboti kolonyi, na nan na ki «makuye kolonyi,» barima a naxe, «Alatala bara won makuya bekae ra alako won ma fe xa sõneya yi boxi ma.»

²³ Isiyaga to keli menni sigafe ra Beriseeba, ²⁴ Alatala naxa mini a ma kõe ra. A naxa a masen a be, «I baba Iburahima Marigi Ala lanxi n tan nan ma. I naxa gaaxu fefe ra, won tan nan a ra yire birin. N man barake sama ne i xa fe. N i bõnsõe rawuyama ne n ma konyi Iburahima xa fe ra.» ²⁵ Isiyaga naxa serexebade yailan na yire, a nu fa Alatala maxandi a xili ra. A naxa sabati naa, a xa konyie man naxa kolonyi gbege.

²⁶ Abimeleki boore Ahusati, nun a xa soori mange Pikoli naxa keli Gerara, e siga Isiyaga yire. ²⁷ Isiyaga naxa e maxorin, «Wo faxi n yire munfe ra yi ki? Wo bara n napaaxu han wo bara n keru wo xõnyi.»

²⁸ E naxa a yaabi, «Muxu bara a kolon Alatala xa mixi nan lanxi i ma. Muxu man bara a mapõxun, fo won xa saate tongo won boore be marakali ra. ²⁹ I rakali muxu be, i mu fama fe xõne rabade muxu ra, barima muxu fan mu fe kobi yo rabaxi i ra, fo fe fanyi. Muxu man naxa i lu, i xa siga bõnesa kui. Yakõsi Alatala bara barake sa i ma.» ³⁰ Isiyaga naxa donse gbege yailan e be. E birin naxa e dege, e naxa e min. ³¹ Kuye to iba, e naxa e rakali e boore be. Isiyaga naxa a jungu e ma, e naxa fatan lanyi kui.

³² Na lõxõe kerenyi, Isiyaga xa konyie naxa kolonyi nde xa fe dentegge sa a be e naxan gexi. E naxe, «Muxu bara ye li na kolonyi ra.» ³³ Isiyaga naxa na kolonyi xili fala Siba kolonyi, na nan falaxi «marakali.» Na nan a toxi muxu yi taa xili falama han yakõsi Beriseeba, na nan falaxi «marakali kolonyi.»

³⁴ Esayu to je tongo naani rakamali, a naxa Beeri xa di Yudita nun Elon xa di Basamati dõxo. Na firinyi Xitika nan na e ra. ³⁵ E naxa Isiyaga nun Rebeka bõne rapaaxu e ma.

27

Isiyaga dubafe Yaxuba be

¹ Isiyaga nu bara ge foride, a yae nu bara rafõõõ. A mu nõma sese tode fa. A naxa a xa di singe Esayu xili, «N ma di!» Esayu naxa a ratin, «N tan nan ya!» ² Isiyaga naxa a fala a be, «I bara a to, n bara ge foride. N mu a kolon n faxama temui naxe. ³ Tanbe sase nun xali tongo, i xa siga wulai sube fende n be. ⁴ I xa na sube jin alo a rafanxi n ma ki naxe. I xa fa a ra n xõn

ma, alako n xa no dubade i be beenu n xa faha.»⁵ Na temui Rebeka tixi a tuli matixi Isiyaga ra, a naxan falaxi Esayu be. Esayu naxa siga wulai sube bunde a baba be.

⁶ Rebeka naxa a fala a xa di Yaxuba be, «N bara i baba xui me a yi woyenyi falama Esayu be,⁷ «Sa sube bun n be, i xa a jin a fanyi ra, n xa a don. N na ge na sube donde, n dubama i be Alatala ya i beenun n xa faha.»⁸ Yakosi, n ma di, i tuli mati n na a fanyi ra. N naxan falama i be, i xa a raba.⁹ Siga goore, i xa fa si fanyi firin na. N xa e jin a fanyi ra alo i baba wama a xon ma ki naxe.¹⁰ N na ge na ra, i xa a xanin i baba xon ma, alako a xa duba i be beenun a xa faha.»

¹¹ Yaxuba naxa a nga Rebeka yaabi, «Esayu fate maxabe kanyi nan a ra. N tan fate maxabe mu na n be.¹² N baba na n masuxu, a kolonma ne Esayu xa mu a ra, n findima wule fale nan na a tan be. Beenun n xa duba soto, n fama danke nan sotode.»¹³ A nga naxa a fala, «Ade, na danke xa gbilen n tan nan ma, n ma di. I naxan nabama, i tuli mati n na. Siga, i sa fa na si fanyi firinyie ra.»

¹⁴ Yaxuba naxa siga, a naxa fa si fanyi firinyie ra a nga xon ma. A nga naxa na donse yailan alo a rafanxi Isiyaga ma ki naxe.¹⁵ Na xanbi, Rebeka naxa a xa di singe Esayu xa donma tongo, donma naxan fan a xa dugie ya ma banxi kui. A naxa na ragoro Yaxuba ma, a xa di firin nde.¹⁶ A naxa a xa di belexee nun a konyi masalaxunxi maxiri si kiri ra.¹⁷ A naxa sube nun taami so a xa di Yaxuba yi ra, a naxan yailanxi.

¹⁸ Na temui Yaxuba naxa siga a baba yire, a a fala a be, «N baba, n tan nan ya.» A baba naxa a maxorin, «N ma di mundun lanxi i tan ma?»¹⁹ Yaxuba naxa a baba yaabi, «Esayu nan lanxi n ma, i xa di singe. I naxan maxorinxi n ma, n bara fa a ra. Yandi, keli, i doxo, i xa n ma sube yailanxi don. Na temui i xa duba n be.»²⁰ Isiyaga naxa a fala a xa di be, «N ma di, i yi sube toxi yi ikorexi ra di?» Yaxuba naxa a yaabi, «I Marigi Alatala nan yi fixi n ma sooneya ra.»

²¹ Isiyaga naxa a fala Yaxuba be, «N ma di, i maso n na, n xa i masuxu, alako n xa la a ra a n ma di Esayu yati nan i ra.»

²² Yaxuba naxa a maso a baba ra. Isiyaga naxa a fate masuxu. A naxa a fala, «I xui maniya Yaxuba xui ra, konon i belexe tan Esayu belexe na a ra.»²³ Isiyaga mu no Yaxuba kolonde, barima a belexee nu maxirixi xabe ra, alo a taara Esayu na ki naxe. Na kui Isiyaga naxa duba Yaxuba be.

²⁴ Isiyaga man naxa a maxorin, «N ma di Esayu yati nan i ra?» Yaxuba naxa a yaabi,

«Iyo.»²⁵ Isiyaga naxa a fala, «Fa donse ra, i naxan yailanxi, n xa a don, n fa duba i be.» Yaxuba naxa donse so a baba yi ra, Isiyaga naxa a don. Yaxuba naxa weni fan so a yi ra, a naxa na fan min.²⁶ Na temui, a baba Isiyaga naxa a fala a be, «N ma di, i makore n na, i xa findigilin n ma.»²⁷ Yaxuba naxa a maso a ra, a naxa findigilin a ma. Isiyaga naxa a xa sose xiri me. Na dangi xanbi, a naxa duba a be. A naxa a masen,

«Iyo, n ma di xiri luxi ne alo Alatala barake saxi xe naxan ma.

²⁸ Ala xa xini fi i ma naxan kelima koore ma.

Ala xa boxi daxamui fi i ma.

Ala xa barake sa i xa xe ma.

Ala xa weni gbegebe fi i ma.

²⁹ Ala xa nama birin lu i sagoe.

Ala xa si birin magoro i be.

I xa findi i ngaxakerenyie xa yarerati ra.

E birin xa e magoro i be.

Mixi yo na i danka, na danke xa gbilen a kanyi ma.

Mixi yo na duba i be, Ala xa barake sa na kanyi ma.»

³⁰ Isiyaga to bara ge dubade a be, Yaxuba naxa mini. A mu bu, Yaxuba taara Esayu fan naxa so kelife sube fende.³¹ A fan naxa na sube yailan a fanyi ra alo a baba wama a xon ma ki naxe. A to fa a ra a baba xon, a naxa a fala a baba be, «N baba, keli, i xa doxo, i sube don n naxan yailanxi i be alako i xa duba n be.»³² A baba Isiyaga naxa a maxorin, «Nde na i tan na?» Esayu naxa a yaabi, «Esayu nan na n na, i xa di singe.»³³ Na fe naxa Isiyaga ifu a fanyi ra. A fate birin naxa seren a ma. A naxa a fala a be, «Konon nde tan faxi sube yailanxi ra n be, n naxan donxi yakosi beenun i tan xa so be yi ki? N bara duba na kanyi be. A tan nan fama barake sotode.»

³⁴ Esayu to a baba xa masenyi me, a boje naxa mini, a naxa sonxoe gbegebe rate. A naxa a baba mayandi, «N baba, duba n fan be.»³⁵ Isiyaga naxa a yaabi, «I xunya bara n madaxu. N bara ge dubade a tan nan be.»³⁶ Esayu naxa a fala, «A xili yati na a xun ma, Yaxuba, «mixi mayanfe». A sanmaya firin nan ya a n mayanfama. A bara n ma forija tide tongo. Yakosi a bara n ma dube fan soto.» Esayu man naxa a maxorin, «Dube yo mu na i yi ra sonon, i lan i xa naxan naba n tan be?»

³⁷ Isiyaga naxa a masen Esayu be, «N bara a tan findi i xunyi ra, n man bara a ngaxakerenyi birin so a yi ra e xa lu a bun ma. N bara barake gbegebe fi a ma, a nun weni fanyi. N ma di, n noma munse rabade i tan be?»³⁸ Esayu naxa a fala a baba be, «Dube keren peti nan na i yi ra? N baba, duba n tan fan be.» A naxa wa a xui itexi ra.³⁹ A baba Isiyaga naxa a yaabi,

«A kolon, i mu fama boxi daxamui sotode, a nun xini naxan kelima koore ma.

⁴⁰ I baloma i xa santidegema nan xun na. I fama walide i xunya xa nœ nan bun ma, kono yare i fama i yete sotode.

A na nœ naxan sa i ma, i tondima ne a ra.»

⁴¹ Esayu nu a xunya Yaxuba rafenfe gere ra, a xa dube sotofe xa fe ra e baba ra. Esayu naxa a fala a boje ma, «N baba xa jonfe na ba a ra temui naxe, n Yaxuba faxama ne.» ⁴² Rebeka to bara a xa di singe Esayu xa nate tongoxi kolon, a naxa a xa di firin nde Yaxuba xili. A naxa a fala a be, «I bara a to, i taara Esayu wama a gbeɔɔfofe i ma, a xa i faxa. ⁴³ Yakosi n ma di, i tuli mati n na a fanyi ra. Keli be, i xa siga Xarani, n taara Laban xonyi. I xa sa lu naa. ⁴⁴ I xa lu a xonyi yi saxanyi han beemanu i taara boje fama gorode temui naxe. ⁴⁵ I taara boje na goro i ma temui naxan ma, a na neemu i raba foxi ra, na temui n nan junguma i xa fa. N mu wama ganfe wo firinyi birin na loxœ keren.»

⁴⁶ Rebeka naxa a fala Isiyaga be, «N boje bara rapaaxu n ma Xiti xa di ginee xa fe ra. Xa a sa li Yaxuba fan gine tongo e ya ma yi boxi ma, na temui tide yo mu na n tan ma fe ma sonon.»

28

Yaxuba sigafe Laban xonyi

¹ Isiyaga naxa Yaxuba xili, a duba a be. A naxa a yamari, «I naxa gine doxo de naxan findi Kanaanka ra. ² Keli, i xa siga Padan Arami, i nga baba Betuweli xonyi. Menni i xa i nga taara Laban xa di gine nde doxo.

³ Ala Senbe Kanyi xa barake sa i xa fe, a xa di gbege fi i ma,

a xa i findi si gbege benba ra.

⁴ Ala xa barake sa i xa fe, a nun i bonsœ, alo a laayidixi Iburahima be ki naxe,

alako yi boxi xa findi i gbe ra,

i saxanyi rabafe dennaxe,

Ala boxi naxan fi Iburahima ma.»

⁵ Na kui Isiyaga naxa Yaxuba xee Padan Arami boxi ma Betuweli Aramika xa di Laban xonyi. Laban findixi Rebeka taara nan na, Yaxuba nun Esayu nga.

⁶ Esayu naxa a kolon a baba bara duba Yaxuba be, a xeefe Padan Arami a xa menni gine doxo. A man naxa kolon soto a ma, a baba bara Yaxuba yamari a naxa Kanaan gine doxo, ⁷ Yaxuba fan bara a baba nun a nga xui ratinme sigafe ra Padan Arami. ⁸ Na kui Esayu naxa a fahaamu Kanaan gine mu rafan a baba Isiyaga ma. ⁹ Na na a ra a naxa siga Iburahima xa di Sumayila yire, a sa na xa di gine Mahalata doxo, naxan findixi Nebayoti xunya ra.

¹⁰ Yaxuba naxa keli Beriseeba sigafe ra Xarani. ¹¹ Kœ to so a ra kira i, a naxa a sa yire nde, a geme findi a xa xunsase ra. ¹² Kœ ra a naxa xiye sa, same tixi boxi fari a xunyi sa doxoxi koore ra. Ala xa malekee nu tefe same kon na, e man nu goro. ¹³ Alatala nu tixi same fuge ra. A naxa a masen Yaxuba be, «N tan nan na i tanun Iburahima nun i baba Isiyaga Marigi Alatala ra. I saxi boxi naxan fari yi ki, n a fima ne i tan nun i bonsœ ma. ¹⁴ I bonsœ fama ne wuyade alo xube. Wo xa boxi fama ne gbone kelife sogetede ma a sa doxo sogeorode ra, keli kœla ma sa doxo yirefanyi ra. N fama heeri fide si birin ma i tan nun i bonsœ saabu ra. ¹⁵ I siga dede, won birin na a ra. N i kantama yire birin. N man i ragbilenma ne yi boxi ma. N mu i raboloma fefe ma. N nan n ma laayidi birin nakamalima ne i be.»

¹⁶ Yaxuba to xunu, a naxa a fala, «Yakosi n bara a kolon Alatala na be, kono singe n mu nu a kolonxi.» ¹⁷ A naxa gaaxu, a fa a fala, «Yire magaaxuxi nan na be ra. Be findixi Ala xa banxi naade nan na, sigafe ra koore ma.» ¹⁸ Yaxuba to keli subaxe ma, a naxa na geme tongo a xunyi nu saxi naxan ma. A naxa a rakeli, a a ti tonxuma ra, a naxa ture maso geme xunyi ma. ¹⁹ A naxa na yire xili sa Beteli, «Ala xa banxi.» Beenun na xa raba, na yire xili nu falama ne Lusi. ²⁰ Yaxuba naxa laayidi tongo Ala be a falafe ra, «Xa Ala n kantama kira xon ma, a fa donse nun sose fi n ma, ²¹ n gbilen bojesa kui n baba xonyi, na temui n Alatala nan findima n Marigi Ala ra. ²² N bara yi geme ti be tonxuma ra, yi yire xa findi Ala batude ra. Alatala, i harige naxan birin fima n ma, n farile bama ne a ra, n na fi i ma.»

29

Yaxuba futi xirife

¹ Na dangi xanbi Yaxuba naxa a xa biyaasi de idoxo. A to boxi li naxan na sogetede, ² a naxa kolonyi nde to wula i. Yexee nun si goore saxan nu malanxi na kolonyi fe ma, kono geme xungbe nan nu kolonyi de makotoxi. ³ E nu darixi naxan na, xuruse birin na malan na yire, xuruse demadonyie na kolonyi derakote geme mapindigilinma, a ba naa. Xuruse na ge ye minde, xuruse demadonyie man nu geme ragbilenma kolonyi de ra.

⁴ Yaxuba naxa xuruse demadonyie maxorin, «N ngaxakerenyie, wo kelixi minden yi ki?» E naxa a yaabi, «Muxu kelixi Xarani ne.» ⁵ A naxa e maxorin, «Wo Laban kolon, Naxori xa di xeme?» E naxa a yaabi, «Iyo, muxu a kolon.» ⁶ A naxa e maxorin, «Tana mu na a ma?» E

naxa a yaabi, «Sese mu a toxi. A xa di gine Raxele nan fafe na ki e nun xurusee ra.»

⁷ A naxa a fala e be, «Won na yanyi ne yi ki. Xurusee malan temui mu yi ki. Wo ye fi xurusee ma mafuren, wo man xa gblen e ra e demadonde.» ⁸ E naxa a yaabi, «Muxu mu noma fefe yo rabade yi ki, fo xurusee birin na malan. Na temui, muxu fa yi geme ba kolonyi de ra, naxan a makotoxi, muxu ye fi xurusee birin ma.»

⁹ Yaxuba to nu na woyenfe e be, Raxele fan naxa fa a baba xa xurusee ra, barima xurusee demadonyi nan nu lanxi a fan ma. ¹⁰ Yaxuba to Raxele to fa ra, Yaxuba nga taara Laban xa di gine, a nun a xa xurusee, a naxa a maso kolonyi ra. A naxa geme ba kolonyi de ra, a naxa ye fi Laban xa xurusee birin ma. ¹¹ Yaxuba naxa Raxele xeebu sunbui ra, a nu wa a xui itexi ra. ¹² A naxa a fala Raxele be, «I baba xunya xa di nan lanxi n ma, Rebeka xa di xeme.»

Raxele to na me, a naxa a gi rakoe, a sa na tagi raba a baba be. ¹³ Laban to bara a xunya ginema xa di Yaxuba xa fe me, a naxa siga a sa a ralan. A naxa findigilin a ma, a a xanin banxi. Yaxuba naxa denteege sa Laban be. ¹⁴ Laban naxa a fala a be, «Won birin wuli keren fase keren.» Yaxuba naxa kike keren naba Laban xonyi.

¹⁵ Na loxoe Laban naxa a fala Yaxuba be, «N ma mamadi nan lanxi i ma, konoo seriye yo mu a falaxi i xa wali n be a fa lu n mu i sare fi. A fala n be, a lanma n xa i sare fi naxan na.» ¹⁶ Na temui di gine firin nan nu na Laban yi ra. A xa di gine singe xili ne Leya, a firin nde Raxele. ¹⁷ Leya ya nu xurun, konoo Raxele tan gine tofanyi nan nu lanxi a ma. ¹⁸ Raxele nan nu rafan Yaxuba ma ki fanyi ra. A naxa a fala Laban be, «N je solofere nan walima i be, alako i xa i xa di gine firin nde Raxele fi n ma.» ¹⁹ Laban naxa a yaabi, «Beenun n xa n ma di fi mixi gbete ma, n lan n xa a fi i tan nan ma. Lu n xonyi be.» ²⁰ Yaxuba naxa je solofere wali raba Laban yi ra Raxele xa fe ra. Konoo na je solofere lu ne a be alo xi solofere gbansan, barima Raxele nu rafanxi a ma ki fanyi ra.

²¹ Na je solofere dangi xanbi, Yaxuba naxa a fala Laban be, «N ma kere tongoxi bara kamali. N ma gine so n yi ra fa, n xa a findi n yete ra.» ²² Laban naxa mennika birin xili, e xa fa e dege, e xa pelexinyi xulunyi raba. ²³ Nunmare ra, a naxa a xa di gine singe Leya tongo, a naxa a xanin Yaxuba xon ma. Yaxuba naxa a findi a yete ra. ²⁴ Laban naxa Silipa so a xa di Leya yi ra, a xa findi a xa konyi ra. ²⁵ Kuye to iba, Yaxuba naxa a to Leya na a ra. A naxa a fala Laban be, «I munse rabaxi n na yi ki? N mu walixi i be Raxele xa fe xa ra?

I n yanfaxi munfe ra?» ²⁶ Laban naxa a yaabi, «Muxu tan ma naamunyi mu tinma a ra di gine firin nde xa doxo xeme taa, a singe mu xeme sotoxi. ²⁷ Yi loxoxunyi raba sinden wo nun Leya. Xa i man je solofere wali raba n be, n nan n ma di gine firin nde fan fima ne i ma, a findi i xa gine ra.»

²⁸ Yaxuba naxa na raba. E nun Leya to loxoxunyi raba yire keren, Laban naxa Raxele fan fi a ma, ²⁹ a Bila so Raxele yi ra a xa findi a xa konyi ra. ³⁰ Yaxuba naxa Raxele findi a yete ra, a a xanu dangife Leya ra. Na dangi xanbi a man naxa je solofere wali raba Laban be.

³¹ Alatala to bara a to Leya mu gexi rafande Yaxuba ma alo Raxele, a naxa Leya findi dibari ra, a Raxele findi dibaritare ra. ³² Leya naxa teege, a di xeme bari. A naxa na di xili sa Ruben, a falafe ra, «Alatala bara n ma yaagi to. Yakosi n fa rafanma ne n ma xeme ma.» ³³ A man naxa teege di firin nde ma. A to na di bari, a naxa a fala, «Alatala fan yati a kolon, n mu rafan n ma xeme ma. Na nan a toxi a yi di firin nde fan fixi n ma.» A naxa na di xili sa Simeyon. ³⁴ A man naxa teege di saxan nde ma. A to a bari, a man naxa a fala, «Yi biyaasi, fo n xa rafan ne n ma xeme ma sonon, barima n bara di saxan soto a be.» Na nan a to, a naxa na di xili sa Lewi. ³⁵ A naxa teege di naani nde ma. A to na fan bari, a naxa a fala, «Yi biyaasi n Alatala tantuma ne.» A naxa na di xili sa Yuda. A xa di barife dan na di naani nan ma.

30

Yaxuba di sotofe

¹ Raxele to bara a to, a mu fa di barife, a naxa a taara toone. A naxa a fala Yaxuba be, «Di fi n fan ma, xa na mu a ra n faxama ne.» ² Yaxuba naxa xono a xa woyenyi ma. A naxa a fala a be, «I tan a mapoxunxi ne a Ala na n tan nan na? Ala na a niyaxi i mu di barife!» ³ Raxele naxa a yaabi, «N ma konyi gine Bila tongo, alako a xa di bari n be. A xa findi n ma saabui ra di barife ra.»

⁴ Raxele naxa a xa konyi gine tongo, a a so a xa xeme Yaxuba yi ra. E to kafu, ⁵ Bila naxa teege, a naxa di xeme bari Yaxuba be. ⁶ Raxele naxa a fala, «Ala bara n ma kiiti sa. A bara n ma woyenyi me. Na nan a toxi a di fixi n ma.» A naxa na di xili sa Dana.

⁷ Raxele xa konyi gine Bila man naxa teege. A naxa di xeme firin nde bari Yaxuba be. ⁸ Raxele naxa a fala, «Ala bara n mali kate birin n alako n xa xun nakeli soto n taara ginema xun ma.» A naxa a xa di xili sa Nafatali.

⁹ Leya to bara a kolon a mu di barima fa, a naxa a xa konyi gine Silipa tongo, a

naxa a so Yaxuba yi ra a xa findi a xa gine ra. ¹⁰ Silipa naxa di xeme bari Yaxuba be. ¹¹ Leya naxa a fala, «Heeri bara fa n ma.» A naxa na di xili sa Gadi.

¹² Silipa naxa di firin nde soto Yaxuba be. ¹³ Leya naxa a fala, «N bara nelexin. Yakosi, gine birin bara a kolon n bara heeri gbegebe soto.» A naxa a xili sa Aseri.

¹⁴ Mengi xaba temui to bara a li, Ruben naxa siga xe ma. A naxa bogise nde li naa, naxan xili marafanyi bogise. A naxa fa a ra a nga xon. Na nan lan Raxelexe naxa a fala Leya be, «N bara i maxandi, i xa i xa di xa marafanyi bogise ndee fi n ma.» ¹⁵ Leya naxa a yaabi, «I bara n ma xeme ba n yi ra. Na mu i wasaxi? I man waxi n ma di xa marafanyi bogise nan fan tongofe?» Raxelexe naxa a fala, «To koe ra, wo nun Yaxuba nan fama xide i xa di xa marafanyi bogise noxo ra.» ¹⁶ Yaxuba to so nunmare ra kelife xe ma, Leya naxa a ralan. A naxa a fala a be, «I xima n tan nan xon ma to koe ra. N bara to koe sare fi n ma di xa marafanyi bogise ra.» A tan nun Yaxuba naxa kafu na koe ra.

¹⁷ Ala naxa Leya xa maxandi tongo, a naxa teege. Na naxa findi a xa di suuli nde ra Yaxuba be. ¹⁸ A naxa a fala, «Ala bara n sare fi n ma konyi gine sofe ra n ma xeme yi.» A naxa a xa di xili sa Isakari. ¹⁹ Leya man naxa teege di senni nde ma. A naxa na di bari Yaxuba be. ²⁰ Leya naxa a fala, «Ala bara n ki. Yi biyaasi n ma xeme n binyama ne, barima n bara di senni bari a be.» A naxa na di xili sa Sabulon. ²¹ Na xanbi a man naxa di gine bari. A naxa a xili sa Dina.

²² Na temui Ala naxa a jengi rasiga Raxelexe xa fe xon. A naxa a xa kontofili me, a a findi di bari ra. ²³ Raxelexe naxa teege, a naxa di bari. A naxa a fala, «Ala bara n namini n ma yaagi kui.» ²⁴ A naxa na di xili sa Yusufu. Na xili yati nan findixi a xa maxandi ra, fa a falafe, «Alatala man xa di xeme gbeta fan fi n ma.»

Yaxuba nun Laban fatanf

²⁵ Raxelexe to Yusufu bari, Yaxuba naxa a fala Laban be, «A lu n xa gbilen n ma boxi ma. ²⁶ A lu n xa n ma ginee xanin a nun n ma die, n walixi i be naxee xa fe ra. I a kolon n wali naxan xasabi rabaxi i be.» ²⁷ Laban naxa a fala a be, «Yandi, xa n nafan i ma, i xa dije, i xa lu be. N bara a kolon sematoo saabui ra, Alatala barake saxi n ma i tan nan xa fe ra. ²⁸ A fala n be i wama wali sare naxan xon. N na fima ne i ma.»

²⁹ Yaxuba naxa a fala a be, «I tan yete yati a kolon n walixi i be ki naxe han i xa goore bara findi a ra. Na saabui kelixi n tan nan ma. ³⁰ Dondoronti nan nu na i yi

ra beenu n xa fa, a gbegebe bara sa a xun ma. Alatala bara barake sa i xa fe kabi n naxa so i xonyi. Yakosi, i mu a luma n xa wali nde raba n ma denbaya fan be?»

³¹ Laban naxa a maxorin, «A lan n xa yeri fi i ma?» Yaxuba naxa a yaabi, «I naxa sese fi n ma. Xa i bara tin fe ra n naxan falaxi i be i xa a raba, n fan bara tin n jengi safe ra i xa goore xon ma. ³² N sigama to, n xa i xa xuruse birin mato. Yexee nun si makatunxi birin ti seeti keren, a nun naxee birin nafooroxi. N masundi findima nee nan na. ³³ N ma tinxinyi fama makenende i fama xuruse matode temui naxe. Si naxee birin mu makatunxi nun yexee yore birin naxee mu fooro, nee bara findi muje ra n mabiri.»

³⁴ Laban naxa a fala, «N bara tin na ra. I naxan falaxi na ki, won bara lan na ma.» ³⁵ Na loxo Laban naxa si xeme nun ginee mayegeti, sarinyi saxi naxee ma a nun naxee makatunxi. A man naxa yexee rafooroxi mayegeti. A naxa na xuruse birin so a xa die yi ra. ³⁶ Na xanbi a naxa nee xanin yire xi saxan jere rabama dennaxe kira xon e nun Yaxuba tagi. Yaxuba nu xa Laban xa xuruse donxoee demadon.

³⁷ Na temui Yaxuba naxa wuri bili mooli saxan salonyi xinde gira. A naxa e kobolee ba e ma yire nde alako sarinyi fiixe xa makenen. ³⁸ A naxa e sa xurusee ye minde alako xuruse xa e yae ti e ra e ye minma temui naxe. Xurusee na siga ye minde, xuruse xeme xa te xuruse ginee ma salonyie ya i. ³⁹ Na nan a toxi, na xurusee naxa die bari, sarinyie nun katunye na e ma. ⁴⁰ Yaxuba naxa na xuruse yore sa e xati ma, konoo booree ti Laban xa xurusee ya ra sarinyi na naxee ma, a nun naxee mafooroxi. Na ki a goore firin nan yailanxi. A mu tin a gbe xa lu Laban xa xurusee ya ma. ⁴¹ Xuruse senbemaie nu tema ginemaie ma temui naxe, Yaxuba naxa na salonyi mooli sa xuruse ye minde alako e xa te ginee ma salonyie ya i. ⁴² Yaxuba mu nu na wali rabama xuruse xurie ra. Na nan a niyaxi xuruse xurie naxa findi Laban gbe ra, a senbemaie naxa findi Yaxuba gbe ra. ⁴³ Na kui Yaxuba bara findi bannamixi belebele ra. Xurusee, konyie, noxoomee, nun sofale gbegebe bara lu a yi ra.

31

Yaxuba sigafe Kanaan

¹ Na temui Yaxuba nu bara Laban xa di xeme xui me e naxan falama, «Se naxan birin findixi won baba gbe ra, Yaxuba bara a birin tongo. Na nan a toxi a bara findi banna mixi ra.» ² Yaxuba yati naxa a

kolon, a mu rafan Laban ma sɔnɔn alo singe.

³ Alatala naxa a masen Yaxuba be, «Gbilen i babae nun i baribooree xa bɔxi ma i kelixi dennaxe. Won birin na a ra.»

⁴ Yaxuba naxa Raxelee nun Leya xili. E nu na a xa xurusee demadonfe. ⁵ A naxa a fala e be, «N bara a kolon n mu rafan wo baba ma alo singe, kɔnɔ n baba Marigi Alatala bara hinne n na. ⁶ Wo a kolon yati n bara wali wo baba be n senbe ra. ⁷ A bara n madaxu n wali sare masarafe dɔxɔ fu ra, kɔnɔ Ala mu tin a xa fe jaaxi raba n na. ⁸ Xa wo baba fa a fala, «Yaxubi na xurusee naxee ma, nee nan findima Yaxuba gbe ra,» xurusee birin di barima naxee makatunxi. Xa wo baba fa a fala, «Sarin yi na xurusee naxee ma, nee nan findima Yaxuba gbe ra,» xurusee birin di barima sarinyi na naxee ma. ⁹ Ala bara wo baba xa xurusee ba a yi ra, a naxa e fi n tan ma.»

¹⁰ «Yi xurusee nu tema e boore ma temui naxe, n bara a to xiye kui, xurusee xeme naxee texi xurusee ginnee ma, sarinyi nun katunyi na e birin ma. ¹¹ N ma xiye kui, Ala xa maleke naxa n xili, «Yaxuba.» N naxa a ratin, «N tan nan ya.» ¹² A naxa a masen, «I ya rakeli, i xa a mato. Xurusee xeme naxee birin texi xurusee ginnee ma, sarinyi nun katunyi na e ma, barima Laban naxan birin nabaxi i ra, n na toxi. ¹³ N tan nan na Ala ra naxan mini i ma Beteli, i geme tixi tonxuma ra dennaxe. Menni i bara laayidi tongo n be. Yakosi, keli yi bɔxi ma. I xa siga bɔxi ma i barixi dennaxe.»

¹⁴ Raxelee nun Leya naxa Yaxuba yaabi, «Muxu baba mu ke yo luxi muxu tan be. ¹⁵ Xɔne xa mu na muxu ra muxu baba xɔnyi? A bara muxu mati, a man bara muxu xa kobiri fan don. ¹⁶ Ala harige naxan birin baxi muxu baba yi ra, a gbilenma ne muxu ma a nun muxu xa die. Yakosi Ala fe naxan birin masenxi i be, na birin naba.»

¹⁷ Yaxuba naxa a xa ginnee nun a xa die baki jɔxomee fari. ¹⁸ A naxa a xa xurusee nun a harige birin xanin, a naxan sɔto Padan Arami sigafe ra a baba Isiyaga xɔnyi Kanaan bɔxi ma. ¹⁹ Laban to siga a xa xurusee xabe maxabade e ma, Raxelee nu bara a xa kuyee mupa. ²⁰ Yaxuba fan Laban Aramika mayanfa ne, barima a siga ne a mu jɔngui rabira a ma. ²¹ Yaxuba naxa a gi, a nun se naxan birin findi a gbe ra. A to dangi Efirati xure ra, a naxa siga Galadi geya mabiri.

²² A xi saxan loxoe, mixi nde naxa a fala Laban be a Yaxuba bara a gi. ²³ Laban naxa a ngaxakerenyie tongo, e naxa mini Yaxuba fende xi solofere bun ma. E naxa a li Galadi geya biri ra. ²⁴ Kɔnɔ kɔe ra, Ala naxa mini Laban Aramika ma xiye kui. A

naxa a masen a be, «I yete ratanga fe mooli birin falafe ra Yaxuba be.»

²⁵ Laban naxa Yaxuba li, a xa kiri banxi italaxi geya yire Galadi bɔxi ma. Laban nun a ngaxakerenyie fan naxa e gbe itala menni ne. ²⁶ Laban naxa a fala Yaxuba be, «I munse rabaxi yi ki? Munfe ra i n mayanfafi, i fa n ma die xanin alo geelimanie? ²⁷ I gixi nɔxunyi kui munfe ra? I bara yanfanteya niya n na. I mu i jɔngui rabira n ma. Xa i n nakolon nu, n xulunyi nan tima i be, n i ti kira ra jɔlexinyi kui boote nun kora xui ra. ²⁸ Kɔnɔ i tan mu tinxi yati n xa n ma die nun n ma mamadie sunbu. Xaxili fanyi mu na ki. ²⁹ N noma fe kobi rabade wo ra, kɔnɔ i baba Marigi Alatala bara a masen n be to kɔe ra, «I yete ratanga fe mooli birin falafe ra Yaxuba be.» ³⁰ Kɔnɔ i to gbataxi sigafe ra i baba xɔnyi, i n ma alae tan xaninxi i xun ma munfe ra?»

³¹ Yaxuba naxa Laban yaabi, «N mu n jɔngui ma, barima n gaaxu ne i fa i xa di ginnee bafe n yi ra. ³² Kɔnɔ i na i xa alae to n ma mixi yo yi ra, n na kanyi faxama ne. I xa n ma kote birin mato won ngaxakerenyie ya xori. Naxan birin findixi i gbe ra, i xa a xanin.» Yaxuba mu nu a mapoxunma a Raxelee nan a baba xa kuyee tongoxi.

³³ Laban naxa Yaxuba xa kiri banxi kui mato. A man naxa Leya xɔnyi, Leya xa konyi xɔnyi, nun Raxelee xa konyi xɔnyi mato, kɔnɔ a mu a gbe se yo to naa. A to mini e xɔnyi, a naxa so Raxelee xa kiri banxi kui. ³⁴ Raxelee yati nan yi kuyee tongo. A nu bara e nɔxun dɔxɔe bun ma naxan sama jɔxomee fari, a fa dɔxɔ a fari. Laban naxa kiri banxi kui mato, kɔnɔ a mu a gbe se yo toxi naa. ³⁵ Raxelee naxa a fala a baba be, «N baba i naxa xɔnɔ n ma de, i na to n mu kelixi n ti. N na kiike wali ne.» Laban fenyi mooli birin ti ne, kɔnɔ a mu kuyee to.

³⁶ Yaxuba naxa xɔnɔ, a naxa woyen xone fala Laban be. A naxe, «N gbaloe mundun nabaxi, n seriye mundun kanaxi naxan a niyama i xa mini n fende yi mooli ra?

³⁷ I bara n ma kote birin kui mato. I gbe see mundun toxi e kui? A masen n be n ngaxakerenyie ya xori a nun i fan ngaxakerenyie ya xori alako e xa won makiiti. ³⁸ N je mɔxɔnen nan nabaxi i xɔnyi, kɔnɔ i xa yexee nun si keren mu di barixi n yi ra a fa faxa. N man mu i xa xurusee kontonyi yo donxi. ³⁹ N mu faxi xurusee ra i xon ma wulai subee naxan faxaxi. Xurusee naxee mupaxi kɔe nun yanyi ra, n tan nan na kote birin tongoxi n yete ra. I nu na birin maxorinma n tan nan ma. ⁴⁰ Yanyi ra kuyefure naxa n tooro, kɔe ra xinbeli naxa n tooro, han n mu nu noma

xide a fanyi ra. ⁴¹ N bara ñe mɔxɔɓen naba i yi ra. N ñe fu nun naani walixi ñe alako n xa i xa di gine firinyie dɔxɔ. N man naxa ñe senni fan sa a fari i xa gɔɔre kantafe ra. Kɔnɔ i bara n sare masara dɔxɔ fu. ⁴² Xa n tanun Iburahima Marigi Ala mu n mali nu, Ala naxan nu n baba Isiyaga raserenma, n sigama n belexe igeli nan na nu. Kɔnɔ Ala bara n ma marayaagi to, a bara n ma tɔɔre kolon. Yi kɔe dangixi a bara n ma kiiti sa.»

⁴³ Laban naxa Yaxuba yaabi, «I xa ginxe nan lanxi n ma die ma, e xa die, won ma die nan e ra. Yi xurusee n gbe na e ra, i se naxan birin toxi yi ki, n tan nan gbe e ra. Kɔnɔ to xanbi, n noma munse rabade n ma die nun n ma mamadie be? ⁴⁴ Yakɔsi, won xa saata. Seede xa lu won tagi.»

⁴⁵ Yaxuba naxa gɛme tongo, a naxa a ti saate tɔnxuma ra. ⁴⁶ A naxa a fala a ngaxakerenyie be e fan xa gɛmee matongo. E naxa e matongo, e e malan yire keren. E naxa e dege na gɛme kotoxi seeti ma.

⁴⁷ Laban naxa na yire xili fala Yegara Sahaduta. Yi xili nan falaxi «koto seede» Arami xui ra. Yaxuba naxa na xili fala Galede. Yi xili nan falaxi «koto seede» Isirayila xui ra. ⁴⁸ Laban naxa a fala, «Yi gɛme kotoxi naxan yi ki, a findixi seede nan na i tan nun n tan tagi.» Na nan a toxi be xili falaxi Galede, «seede gɛme kotoxi.»

⁴⁹ Misipa xili fan saxi na yire nan xun. Na xili nan falaxi «pengi sa yire,» barima Laban a fala menni ñe, «Alatala xa a pengi sa won tan firinyi xa fe xɔn ma, hali won fatan xanbi. ⁵⁰ Xa i n ma die tɔɔro, xa na mu a ra i gine gbete dɔxɔ, i xa ratu a ma a Ala nan findixi seede ra won tagi, adamadi xa mu a ra.»

⁵¹ Na xanbi Laban naxa a fala Yaxuba be, «I ya ti yi gɛme kotoxi ra. Yi tɔnxuma gɛme mato n naxan tixi won tagi. ⁵² Yi gɛme kotoxi nun yi tɔnxuma gɛme findixi seede nan na. N mu lan n xa dangi be ra i xa fe ñaaxi ra n furi kui. I fan mu lan i xa dangi yi gɛme kotoxi nun yi tɔnxuma gɛme ra n ma fe ñaaxi ra i furi kui. ⁵³ Iburahima Marigi Ala nun Naxori Marigi Ala xa findi won tan firinyi makiitima ra.» Na temui Yaxuba naxa a yete rakali Ala ra, a baba Isiyaga gaaxuxi naxan ya ra. ⁵⁴ Yaxuba naxa serexe ba geya yire. A naxa a ngaxakerenyi birin xili e xa e dege. E to ge e degede, e naxa xi menni na kɔe ra.

32

Yaxuba sigafe Esayu yire

¹ Laban to keli subaxe ma, a naxa findigilin a xa die nun a xa mamadie ma. A naxa duba e be. Na xanbi, Laban naxa gbilen a xonyi. ² Yaxuba to nu sigafe kira xɔn, Ala

xa malekee naxa mini a ma. A to bara e to, a naxa a fala, «Ala xa yonkinde nan yi ki.» ³ A naxa yi yire xili sa Maxanayimi.

⁴ Yaxuba naxa xɛerae xɛe a taara Esayu xɔn ma Edon daaxa, Seyiri bɔxi ma. ⁵ A naxa a fala e be, «Wo yi nan falama n marigi Esayu be, «I xa konyi di Yaxuba naxe, N bara bu Laban xɔnyi han ya. ⁶ Ningee, sofalee, yexɛɛe, nun sie nan n yi ra. Konyi xɛmee nun konyi ginɛe fan nan n yi ra. N marigi, n xɛerae xɛexi ñe i xɔn ma alako i xa dijɛ n be.»

⁷ Na xɛerae to gbilen, e naxa a fala Yaxuba be, «Muxu bara i taara Esayu to. A na fafe i yire, a nun gbangbalanyi mixi kɛme naani.» ⁸ Na masenyi naxa Yaxuba bɔɓe ramini. Nama naxan nu a fɔxɔ ra, a naxa e itaxun dɔxɔ firin. A naxa yexɛɛe nun sie itaxun dɔxɔ firin, a nun ningee nun ñɔxɔmɛe. ⁹ A naxa a fala, «Xa Esayu ñama keren gere, ñama boore xa nɔ a gide.»

¹⁰ Na xanbi Yaxuba naxa Ala maxandi, «N tanun Iburahima Marigi Ala, n baba Isiyaga Marigi Alatala, i a fala ñe n be, «Gbilen i xa bɔxi ma, i ngaxakerenyie yire. I na siga, n fe fanyi rabama ñe i be.»

¹¹ Kɔnɔ yakɔsi n Marigi, n tan xurun yi fe sɔtofe ma i naxan nagirixi n ma. I bara i xui rasabati n tan be i xa konyi. N ma yisuxuwuri gbansan nan nu suxuxi n yi ra n Yuruden igirima temui naxe, kɔnɔ yakɔsi muxu nun ñama firin nan gbilenfe. ¹² N natanga n taara Esayu ma, barima n bara gaaxu a ya ra. N gaaxuxi ñe a naxa fa n faxa, n tan nun dingee nun e xa die. ¹³ I bara a masen n be, «N fe fanyi rabama ñe i be. N i bɔnsɛ rawuyama ñe alo meyenyi naxan kɔnti mu noma kolonde baa de ra.»

¹⁴ Yaxuba naxa kɔe radangi na yire. A naxa sanbase fanyi mayegeti a harige birin ya ma a naxan fima a taara Esayu ma: ¹⁵ Si kɛme firin, si kontonyi mɔxɔɓen, yexɛe kɛme firin, yexɛe kontonyi mɔxɔɓen, ¹⁶ ñɔxɔme gine tongo saxan, e xa die, ningee tongo naani, tuura fu, sofale gine mɔxɔɓen, a nun sofale xɛme fu. ¹⁷ A naxa yi xurusee itaxun, a nde so a xa konyie yi ra. A naxa a fala e be, «Wo dangi yare. Wo xa naaninyi lu gɔɔree tagi.»

¹⁸ A naxa a fala a xa konyi singe be, «Wo nun n taara Esayu na naralan, a fama i maxorinde, «Wo nun nde a ra? I na sigafe minden? Nde gbe na yi xurusee ra naxee tixi i ya ra yi ki?» ¹⁹ I fama ñe a yaabide, «N marigi Esayu, i xa konyi Yaxuba nan gbe na e ra. A i sanbaxi yee nan na. A fan na n xanbi ra.» ²⁰ A naxa na masenyi ti a firin nde fan be, a nun a saxan nde, a nun mixi naxee birin biraxi xurusee fɔxɔ ra. «Wo nun Esayu na naralan temui naxe, wo xa na masenyi ti a be. ²¹ Wo xa a fala, «I xa

konyi Yaxuba na fafe muxu xanbi ra.» Na kui Yaxuba nu na a maṛoxunfe, «Yakosi, n a boṛe magoroma yi sanbasee nan na. Na temui, a na n to, temunde a noma ne n nasenede.» ²² Yaxuba xa sanbasee naxa ti a ya ra, a tan naxa koṛe radangi yonkinde kui.

²³ Koṛe kui, Yaxuba naxa keli. A naxa a xa giṇe firinyie tongo, e xa konyi firinyie, a nun a xa di fu nun kerenyi. E naxa Yaboko igiri. ²⁴ A naxa e ragiri Yaboko xure a nun se naxan birin na a yi ra. ²⁵ A naxa lu menni a keren. Na temui, xeme nde naxa mini a ma, e naxa gere han kuye iba temui. ²⁶ Na xeme to bara a to a mu noma nola sotode Yaxuba ma e xa gere kui, a naxa a garin a tonxonyi ma. A tonxonyi naxa te a kui. ²⁷ Xeme naxa a fala, «A lu n xa siga, ba kuye bara iba.» Yaxuba naxa a fala, «N mu i bepinma, fo i duba n be.» ²⁸ Xeme naxa a maxorin, «I xili di?» A naxa a yaabi, «Yaxuba.» ²⁹ Xeme naxa a fala, «I xili mu falama sonon Yaxuba. A fa falama ne koṛe Isirayila, ba wo nun Ala nan gerexi, wo nun mixie fan bara gere. I tan bara no e ra.» ³⁰ Yaxuba naxa maxorinyi ti, «I xili di?» Xeme naxa a fala, «Munfe ra i n maxorinma n xili ma?» Na xanbi, a naxa duba Yaxuba be.

³¹ Yaxuba naxa na yire xili Peniyeli, barima a naxe, «N Ala toxi ne n ya i, konon tan nan man pengife yi ki.» ³² Soge tema temui naxe, Yaxuba nu bara dangi Peniyeli ra, a goroma a seeti ma. ³³ Na nan a toxi han yakosi Isirayilakae mu laare donma naxan na tonxonyi ma, barima Ala Yaxuba masotoxi a tonxon laare nan ma.

33

Yaxuba nun Esayu xa lanyi

¹ Yaxuba to Esayu to fa ra e nun xeme mixi keme naani, a naxa a xa die itaxun Leya nun Raxele ma, a nun e xa konyi giṇe firinyie. ² A naxa konyi giṇe firinyie ti yare, e nun e xa die. Nee xanbi ra, Leya fan naxa ti nun a xa die. Raxele nun Yusufu naxa lu donxoe ra. ³ Yaxuba tan naxa siga yare. A to makore a taara ra, a naxa a igoro boxi ma sanya solofere. ⁴ Na nan lan Esayu naxa a gi a sa Yaxuba ralan. A naxa findigilin a ma, a fa a masunbu. E birin nu fa wa ra.

⁵ Esayu to bara giṇe nun dimee to, a naxa maxorinyi ti, «Nde yee ra naxee biraxi i foxo ra yi ki?» Yaxuba naxa a yaabi, «Ala di naxee fixi i xa konyi di ma a xa marafanyi saabui ra.» ⁶ Na kui Leya nun Raxele xa konyi giṇe naxa e maso Esayu ra, e nun e xa die, e fa e igoro boxi ma. ⁷ Leya nun a xa die fan naxa e maso, e naxa e igoro boxi ma. Na xanbi Yusufu

nun Raxele naxa e maso Esayu ra, e igoro boxi ma.

⁸ Esayu naxa Yaxuba maxorin, «I munse rabama yi xuruse birin na, n naralanxi naxee ra yi ki?» Yaxuba naxa a yaabi, «N wama ne i tan naxan na n marigi ra, i xa n nafan.» ⁹ Esayu naxa a fala, «N xunya, harige gbegebe na n fan yi ra. I gbe ragata.» ¹⁰ Yaxuba naxa a yaabi, «Ade, n bara i maxandi. Xa i bara n nafan, n i sanbaxi se naxee birin na, i xa e rasuxu. Won tan firinyi xa maralanyi luxi ne n be alo muxu nun Ala nan luxi yire keren. I bara n nasene a fanyi ra. ¹¹ N bara i maxandi, i xa yi sanbasee rasuxu, barima Ala bara n waxonfe birin naba n be. N hayi mu na sese ma sonon.» Yaxuba naxa a maxoroṁo han Esayu naxa tin nee ra.

¹² Esayu naxa a fala, «Won xee kira xon ma, n xa sa i mati.» ¹³ Yaxuba naxa a yaabi, «N marigi, a kolon dimee xa fe xoroṁo. Yexee giṇe nun ninge giṇe na xije fife e xa die ma. Xa won gbata e ra loxoe keren, nee birin fama ne faxade. ¹⁴ N marigi, i tan xa ti yare. N tan xa bira n ma xurusee foxo ra doyin. N xa siga n ma xurusee nun n ma die yaya ra, han muxu soma i xonyi temui naxe Seyiri boxi ma.» ¹⁵ Esayu naxa a fala, «N xa n ma mixi ndee lu i yi ra be.» Yaxuba naxa a yaabi, «Munfe ra? N marigi, n tan wama naxan xon, n xa rafan i ma gbansan.» ¹⁶ Na kui Esayu naxa gbilen na loxoe Seyiri. ¹⁷ Yaxuba tan naxa siga Sukoti. Menni a naxa banxi keren ti a yete be, a nun goore a xa xurusee luma dennaxe. Na nan a toxi na yire xili falama Sukoti, na nan falaxi na ki «banxi xunxuri.»

¹⁸ Yaxuba to so heeri Sikemi taa kui Kanaan boxi ma kelifa Padan Arami, a naxa a xa kiri banxi itala taa fari ma. ¹⁹ A xa kiri banxi nu tixi dennaxe, a naxa na boxi sara Hamori xa die ma kobiri kole keme ra. Hamori nan findi Sikemi Baba ra, naxan singe sabati na boxi ma. ²⁰ A naxa serexebade yailan menni, a na yire xili «Isirayila Marigi Ala senbe gbo.»

34

Dina xa marayaagi

¹ Yaxuba xa di giṇe Dina, Leya naxan barixi a be, na naxa siga Sikemi taa kui giṇe xebude. ² Mange Hamori Hiwika xa di Sikemi to Dina to, a naxa a madutun, a naxa a futi kana. ³ Na kui Yaxuba xa di giṇe Dina xa xanunteya naxa lu Sikemi fate. Sikemi naxa woyen Dina be marafanyi kui. ⁴ Na temui Sikemi naxa a fala a baba Hamori be, «Yi temedi maxandi n be alako n xa a doxo.» ⁵ Yaxuba a me temui naxe Sikemi bara a xa di giṇe Dina

futi kana, a xa di xemee nu na xe ma xurusee foxo ra. A mu sese fala han nee so temui.

⁶ Sikemi baba Hamori naxa siga Yaxuba xonyi a xa sa woyen a be. ⁷ Yaxuba xa die to a me naxan dangixi, e naxa keli xe ma keren na, e gbilen banxi. E boje naxa te ki fanyi ra barima Sikemi fe mayaagixi nan nabaxi Isirayila boxi ma, a fe niya Yaxuba xa di gine ra naxan mu lanma a xa raba.

⁸ Hamori naxa a fala e be, «Wo xa di gine bara rafan n ma di Sikemi ma. N bara wo maxandi, wo xa a fi a ma, a xa findi a xa gine ra. ⁹ Won xa lu fe keren, wo wo xa di ginee fi muxu ma alako muxu xa e doxo. Na temui wo fan noma muxu gbee doxode. ¹⁰ Wo xa sabati yi boxi ma muxu seeti ma. Be xa findi wo xonyi ra, wo xa yuleya raba, wo xa harige soto.»

¹¹ Sikemi naxa a fala Dina baba nun a taarae be, «Wo xa hinne n na. Wo wama se naxan yo xon, n a fima wo ma. ¹² Wo noma fe belebele maxorinde n ma naxan findima kote doxose ra, sa se gbege fan fari. Wo na se naxan birin maxorin n ma, n noma a birin fide wo ma alako n xa yi sungbutunyi doxo.»

¹³ Yaxuba xa die naxa woyen furuxi fala Sikemi nun a baba Hamori be, barima Sikemi nu bara e xunya Dina rayaagi. ¹⁴ E naxa a fala e be, «Muxu mu noma muxu xunya ginema fide mixi ma naxan mu sunnaxi. A findima yaagi nan na muxu be. ¹⁵ Muxu mu noma wo waxonfe rabade, fo wo xa lu alo muxu tan. Mixi naxan birin na wo xonyi, e lan ne e xa sunna alo muxu tan. ¹⁶ Na temui muxu noma muxu xa di ginee fide wo ma, wo xa e doxo. Muxu fan wo gbee doxo. Muxu luma wo seeti ma na temui. Won birin findi pama keren na. ¹⁷ Kono xa wo mu fa sa tin wo sunnade, muxu muxu xunya ginema rasuxuma ne, muxu keli be.»

¹⁸ Hamori nun a xa di Sikemi naxa tin e xa masenyi ra. ¹⁹ Na segetala mu bu na fe rabafe ra, barima Yaxuba xa di gine bara rafan a ma. A tan nan nu wurugente ra a ngaxakerenyie tagi.

²⁰ Hamori nun Sikemi naxa siga e xa malan yire taa sode de ra. E naxa a masen e xa pama be, ²¹ «Yi mixie won ma fe fanyi na e be. E xa lu yi boxi ma, e xa yuleya raba, barima won ma boxi gbo. Won noma e xa di ginee doxode, won fan won ma di ginee fima e ma. ²² Xa yi mixie sabatima be, won xa findi pama keren na, fo won xa yi nan naba. Xeme naxan birin na won xonyi be, e birin lan ne e xa sunna alo e tan. ²³ Xa won bara tin e xa masenyi ra, na temui e sabatima won xonyi. E xa xurusee nun e sotose birin findi won birin gbe ra.» ²⁴ Mixi naxan birin nu na taa sode de ra na

loxoe, e birin naxa tin Hamori nun a xa di Sikemi xa masenyi ra. Xeme naxan birin nu na taa kui, e birin naxa e sunna.

²⁵ E xa sunne xi saxan loxoe, yi xemee sunnade to nu na e xonofe, Yaxuba xa di xeme firinyie Simeyon nun Lewi, Dina taara xememaie naxa e xa santidegemaie tongo, e so taa kui, e xeme birin faxa santidegema ra terenna ra. ²⁶ E naxa Hamori nun a xa di Sikemi fan faxa. E naxa Dina tongo Sikemi xonyi, e naxa fa a ra. ²⁷ Yaxuba xa di booree naxa se birin tongo naxee findi na mixi faxaxie gbe ra, barima e nu bara e xunya ginema futi kana. ²⁸ E naxa e xa yexese tongo a nun e xa sie, e xa ningee nun e xa sofalee, naxee nu na taa kui a nun daaxa. ²⁹ Se naxan birin nu na, e naxa a birin xanin. E naxa dimee nun ginee xanin. Banxi naxan birin nu na, e naxa a birin kana.

³⁰ Yaxuba naxa a fala Simeyon nun Lewi be, «Wo bara kontofili ti n ma n lufe ra xonnanteya doxoie kui Kanaankae nun Peresikae tagi. Xeme gbege mu na n yi ra. E fama ne lande n xun ma, e n bonbo, e n xabile birin halaki.» ³¹ E naxa a yaabi, «A nu lanma yi mixi xa muxu xunya findi langoe ra?»

35

Yaxuba sigafe Beteli

Raxele nun Isiyaga xa faxe

¹ Ala naxa a masen Yaxuba be, «Keli, i siga Beteli. I xa serexebade yailan n be menni, n nan n yete masen i be dennaxe, i nu i gima waxati naxe i taara Esayu ma.»

² Yaxuba naxa a fala a xa enbaya be a nun a foxirabiree, «Wo gbilen kuye fe foxo ra, wo xa wo yete seniyen, wo xa wo xa sosee fan masara. ³ Wo wo yailan, won xa siga Beteli. N xa serexebade yailan Ala be, naxan a yete masen n be n nu na kontofili kui temui naxe. A naxa a pengi sa n ma fe xon n siga dennaxe birin.»

⁴ Na temui e naxa e xa kuye birin so Yaxuba yi ra a nun e xa tulirasoe. Yaxuba naxa e birin biri wuri belebele bun ma naxan na Sikemi seeti ma. ⁵ Yaxuba nun a xa die to bara e xa yonkinde ba, Ala naxa gaaxu lu taa mixi birin boje ma, mixi yo mu suusa birade e foxo ra.

⁶ Yaxuba nun a foxirabiree naxa siga Lusi, Beteli nan na ki, Kanaan boxi ma. ⁷ A naxa serexebade yailan menni. A naxa na yire xili fala «Beteli Marigi Ala,» barima Ala a yete masen a be menni ne a nu a gife a taara ma temui naxe. ⁸ Rebeka xa di masuxui Debora naxa faxa. E naxa a ragata Beteli mabiri wuri belebele na dennaxe. Na wuri belebele xili ne «wa tide.»

⁹ Ala man naxa mini Yaxuba ma, a to gbilen kelifa Padan Arami. A naxa barake sa a xa fe. ¹⁰ Ala naxa a fala a be, «I xili falafe ne Yaxuba, kono a mu falama na ki sono. To xanbi i xili fa falama ne Isirayila.» Ala naxa a xili sa Isirayila.

¹¹ A man naxa a masen a be, «N tan nan na Ala ra Senbe Kanyi. N di gbege fima ne i ma, alako i xa findi si nde benba ra. I man findima ne si gbege benba ra. Mancee fama ne minide i bonsœ ya ma. ¹² N boxi naxan fi Iburahima nun Isiyaga ma,

n bara a fi i fan ma, a nun i bonsœ ma naxan fama i xanbi ra.»

¹³ Na nan lan, Ala naxa keli yire, a woyen Yaxuba be dennaxe. ¹⁴ Yaxuba naxa geme tonxuma ti naa, a naxa ture nun weni ifili a ma serexe ra, alako a xa findi geme magaaxuxi ra. ¹⁵ A naxa yi yire xili fala Beteli, Ala woyen a be dennaxe.

¹⁶ Yaxuba nun a xa denbaya to keli Beteli, beenu e xa makore Efarata ra, Raxelexe naxa di soto. Na di barife naxa findi a be fe xoroxœ ra. ¹⁷ Raxelexe nu na di barima temui naxe xone kui, di rasuxui naxa a fala a be, «Hali i mu gaaxu, yi biyaasi i man xeme nan barixi.»

¹⁸ Raxelexe nu bara lu alo mixi faxaxi. A nu a nii magagama temui naxe, a naxa a xa di xili sa Ben Oni, «nimisa di.» Kono a baba tan naxa a xili sa Bunyamin, «di barakaxi.» ¹⁹ Raxelexe to faxes, e naxa a ragata Efarata kira de. Na yire xili falama ne yakosi Beteleemu. ²⁰ Yaxuba naxa geme sa gaburi fari tonxuma ra, na na menni han to.

²¹ Isirayila naxa siga a sa yonkin Migidali Ederi xanbi ra. ²² Isirayila nu na menni temui naxe, Ruben naxa a baba xa gine Bila kolon gine ra. Isirayila naxa kolon soto na ma.

Isirayila di xeme fu nun firin nan soto. ²³ Leya naxa Ruben bari di singe, na xanbi ra Simeyon, Lewi, Yuda, Isakari, nun Sabulon. ²⁴ Raxelexe naxa Yusufu nun Bunyamin bari. ²⁵ Raxelexe xa konyi Bila naxa Nafatali nun Dana bari. ²⁶ Leya xa konyi Silipa naxa Gadi nun Aseri bari. Nee birin findixi Yaxuba xa die nan na, a naxee soto Padan Arami.

²⁷ Yaxuba naxa siga a baba Isiyaga xonyi Mamire, Kiriayati Araba mabiri. Menni fa xili ne kore Hebron. Iburahima nun Isiyaga sabati ne naa. ²⁸ Isiyaga xa simaya nu bara siga je keme je tongo solomasaxan. ²⁹ A to ge simaya xonkuye sotode, a naxa faxes, a a benbae masagata aligiyama. A xa di Esayu nun Yaxuba naxa a ragata.

36

Esayu bonsœ

¹ Esayu, naxan man xili falama Edon, a xa taruxui nan ya.

² Esayu Kanaan ginee doxo ne: Ada, naxan findixi Elon Xitika xa di ra, nun Oholibama, naxan findixi Ana xa di ra,

Sibeyon Hiwika xa mamadi.

³ A naxa Sumayila xa di gine Basamati fan doxo,

Nebayoti xunya ginema.

⁴ Elifasi findi Ada xa di nan na. Reyuweli findi Basamati xa di nan na.

⁵ Oholibama naxa di xeme saxan bari a be: Yeyusi, Yalami, nun Kora.

Nee birin findi Esayu xa die nan na naxee barixi Kanaan boxi ma.

⁶ Esayu naxa a xa ginee xanin a xun ma, a xa di ginee, a xa di xeme, a xa konyie, a xa xurusee, nun a harige naxan birin soto Kanaan boxi ma. A naxa a birin xanin boxi gbete ma, dennaxe makuya a xunya Yaxuba yire ra, ⁷ barima e harige nu bara gbo, e mu nu noma lude e boore seeti ma. E nu na dennaxe, e xa xuruse birin mu nu noma jooge sotode. ⁸ Na nan a to Esayu, naxan findi Edon na, a naxa siga a sa sabati Seyiri geya boxi ma.

⁹ Esayu naxan findi Edon bonsœ baba ra, na nu sabatixi geyae nan ma Seyiri boxi ma, a xa taruxui nan ya.

¹⁰ Esayu xa die nan ya: Elifasi, Ada naxan barixi Esayu be, Reyuweli, Basamati naxan barixi Esayu be.

¹¹ Elifasi xa die nan ya: Teman, Omaru, Sefo, Gatami, nun Kenasi.

¹² Timina, Elifasi xa konyi gine, a Amaleki bari ne Elifasi be.

Esayu nun a xa gine Ada xa mamadie nan na ki.

¹³ Reyuweli xa die nan ya: Naxati, Sera, Sama, nun Misa.

Esayu nun a xa gine Basamati xa mamadie nan na ki.

¹⁴ Esayu xa die nan ya Oholibama naxan barixi a be:

Yeyusi, Yalami, nun Kora.

Oholibama findixi Ana xa di gine nan na. Ana findixi Sibeyon xa di gine nan na.

¹⁵ Mancee naxee keli Esayu bonsœ nee nan ya:

Esayu xa di singe Elifasi xa die nan ya:

Mancee Teman, Omaru, Sefo, Kenasi,

¹⁶ Kora, Gatami, nun Amaleki.

Mancee nan na ki naxee fatanxi Elifasi Edonka ra.

Ada xa mamadie nan e ra.

¹⁷ Esayu xa di Reyuweli xa die nan ya: Mancee Naxati, Sera, Sama, nun Misa.

Mangee nan na ki naxee fatanxi Reyuweli Edonka ra.

Basamati xa mamadie nan e ra.

¹⁸ Esayu xa gine Oholibama xa die nan ya: Mangee Yeyusi, Yalami, nun Kora.

Mangee nan na ki naxee fatanxi Esayu xa gine Oholibama ra.

Oholibama nan findixi Ana xa di ra.

¹⁹ Esayu, naxan man xili falama Edon,

a xa die nan na ki,

a nun mange naxee fatanxi Esayu bõnsõe ra.

²⁰ Seyiri Xorika xa die nan ya, naxee nu na yi bõxi ma:

Lotan, Sobali, Sibeyon, Ana,

²¹ Dison, Eseri, nun Disan.

Xori mangee nan na ki naxee fatanxi Seyiri bõnsõe ra Edon bõxi ma.

²² Lotan xa di xemee nan ya:

Xori nun Hemami

Timina findixi Lotan xunya ginema nan na.

²³ Sobali xa di xemee nan ya:

Aliban, Manaxati, Ebali, Sefo, nun Onan.

²⁴ Sibeyon xa di xemee nan ya:

Aya nun Ana,

naxan dulonyi furaxie toxi gbengberen yire,

a to nu Sibeyon xa sofalee demadonfe.

²⁵ Ana xa die nan ya:

Dison nun Oholibama,

Ana xa di gine.

²⁶ Dison xa di xemee nan ya:

Hendan, Eseban, Yitiran, nun Keran.

²⁷ Eseri xa di xemee nan ya:

Bilihan, Saban, nun Akan.

²⁸ Disan xa di xemee nan ya:

Usi nun Aran.

²⁹ Xori mangee nan ya:

Lotan, Sobali, Sibeyon, Ana,

³⁰ Dison, Eseri, Disan.

Xori mangee nan na ki Seyiri bõxi ma.

³¹ Edon mangee nan ya,

naxee nu na beenu mange ndee xa lu Isirayila:

³² Beyori xa di Bela naxa findi Edon mange ra.

A xa taa xili nu fala ne Dinhaba.

³³ Bela to faxa, Sera xa di Yobabo naxan keli Bosara,

na naxa findi mange ra.

³⁴ Yobabo to faxa, Xusama naxan keli Teman bõxi ma,

na naxa findi mange ra.

³⁵ Xusama to faxa, Bedada xa di Hadada, naxan bara nõ Madiyan na Mowaba bõxi ma,

na naxa findi mange ra.

A xa taa xili nu fala ne Abiti.

³⁶ Hadada to faxa, Samala Masareka naxa findi mange ra.

³⁷ Samala to faxa, Sawulu Rehobotika, naxan nu na xure de ra,

na naxa findi mange ra.

³⁸ Sawulu to faxa, Akibori xa di Bali Hanan, na naxa findi mange ra.

³⁹ Akibori xa di Bali Hanan to faxa,

Hadara naxa findi mange ra.

A xa taa xili nu fala ne Pawu.

A xa gine xili nu fala ne Mehetabeli,

Matiredi xa di gine, Mesahabi xa mamadi.

⁴⁰ Mangee nan ya naxee kelixi Esayu bõnsõe ma:

Timina, Aliba, Yeteti,

⁴¹ Oholibama, Ela, Pinon,

⁴² Kenasi, Teman, Mibisari,

⁴³ Magadiyeli, nun Irami.

Edon mangee nu mangeya raperema e xa bõxie nan ma. Esayu xa taruxui nan na ki naxan findixi Edonkae benba ra.

37

Yusufu xa xiye singee

¹ Yaxuba sabati ne Kanaan bõxi ma, a baba nu na dennaxe. ² Yaxuba bõnsõe xa taruxui nan ya. Yusufu, naxan xa simaya nu bara ne fu nun solofere li, a nu xurusee nan kantama a nun a taarae, nun a baba xa ginee Bila nun Silipa xa die. Yusufu nu a taarae xa fe jaaxie dentegge sama a baba be. ³ Yusufu nun nu rafan Isirayila ma dangi a xa di birin na, barima a tan bari a xa xemeforjina nan kui. Na kui a naxa donma kuye tofanyi fi a ma. ⁴ Yusufu taarae naxa a kolon e xunya nan nafan e baba ma dangi e birin na. E naxa a rapaaxu folo, e mu nu woyen fanyi falama a be kore.

⁵ Na temui Yusufu naxa xiye nde sa. A to na iba a taarae be, e naxa a rapaaxu dangife a singe ra. ⁶ A naxa a fala e be, «Wo tuli mati n ma xiye ra, n naxan saxi. ⁷ Won birin nu na xe nan ma mengi raxiride. Na nan lan, n ma mengi xiri naxa keli, a ti. Mengi xiri naxee nu suxuxi wo tan yi ra, e naxa n gbe xiri rabillin, e birin fa e kuntin n ma xiri bun.» ⁸ A taarae naxa a maxorin, «Pe, i wama findife muxu xa mange nan na, alako i xa nu muxu yamari?» E naxa a rapaaxu dangife a singe ra a xa xiye nun a xa masenyi xa fe ra.

⁹ Yusufu to xiye gbete sa, a naxa na fan iba a taarae be. A naxa a fala e be, «N man bara xiye sa. Soge, kike, nun tunbui fu nun keren nu na n bun ma.» ¹⁰ A naxa na xiye tagi raba a baba nun a taarae be. A baba naxa xaape a ma, a fa a fala a be, «I xiye naxan saxi yi ki, a findixi xiye mooli mundun na? I waxi ne i nga, i taarae, nun n tan, muxu xa fa muxu igorode bõxi ma i

be?» ¹¹ A taarae naxa bira a tōone fe fōxo ra, kōno a baba naxa a jēngi sa a xiye xon ma.

¹² Yusufu taarae naxa siga Sikemi e baba xa xurusee demadonde. ¹³ Isirayila naxa a fala Yusufu be, «I taarae bira siga xurusee demadonde Sikemi. N naxan nabama, n xa i xee e xon ma.» Yusufu naxa a yaabi, «Awa.» ¹⁴ Isirayila naxa a masen a be, «Siga mafuren i xa sa a mato xa i taarae mu furaxi, xa se mu xurusee fan toxi alako i xa fa na dentege sa n be.» A naxa a xee keli Hebron lanbanyi sigafe ra Sikemi.

¹⁵ Xeme nde naxa Yusufu to Sikemi boxi ma, a na jerefe wula i. Na xeme naxa a maxirin, «I munse fenfe?» ¹⁶ A naxa a yaabi, «N na n taarae nan fenfe. Yandi, a fala n be e na xurusee demadonfe dennaxe.» ¹⁷ Na xeme naxa a fala a be, «E mu na be. N bara e xui me a fala ra e xa siga Dotan.» Na kui Yusufu naxa bira a taarae fōxo ra han a sa e li Dotan.

¹⁸ E to sa a to yire makuye, e naxa lan a ma e xa a faxes. ¹⁹ E nu fa a fala ra e boore be, «Yi xiye sa mange nan na fafe yi ki. ²⁰ Wo fa be, won xa a faxes, won xa a ragoro kolonyi nde kui. Won noma a falade sube xaape nde bara a iboo. Na temui won fama a kolonde a xa xiye findima a be fe naxan na.»

²¹ Ruben to na me, a naxa a ba e yi ra yi masenyi ra, «Won naxa a faxes de. ²² A mu lanma wo xa a wuli ramini. Wo xa a ragoro yi kolonyi kui naxan na yi gbengberen yire. Mixi yo naxa a belexe din a ra.» A nu wama a bafe ne e yi ra alako a xa no a ragbilende a baba xon.

²³ Yusufu to a taarae yire li, e naxa a xa donma kuye tofanyi rate a ma. ²⁴ E naxa Yusufu ragoro kolonyi nde kui, ye mu nu na naxan kui.

²⁵ Na dangi xanbi, e nu na e degefe temui naxe, e naxa Sumayila di ndee to fa ra kelife Galede. E nu na surayi, seri, nun labunde xaninfe Misira boxi ma joxomee fari. ²⁶ Yuda naxa a masen a xunxae be, «Won na won xunya faxes gundo kui, na munse fanma won tan ma?» ²⁷ Wo fa, won xa a mati Sumayila bonsae mixie ma. Won naxa a faxes, barima won xunya na a ra. Won wuli keren fase keren.» A xunxae birin naxa tin a xa masenyi ra.

²⁸ Na Madiyan yulee to e yire li, Yusufu taarae naxa a rate kolonyi kui, e fa a mati nee ma kobiri kole moxonen na. Na yule naxee fatanxi Sumayila bonsae ra, nee naxa Yusufu xanin Misira boxi ma.

²⁹ Na dangi xanbi Ruben naxa gbilen kolonyi yire Yusufu fōxo ra, kōno a mu a li naa. A naxa a xa donma birin iboo a ma sunnunyi kui. ³⁰ A naxa gbilen a xunxae yire, a a fala e be, «Yusufu mu na yire won

na lu dennaxe, n fa munse rabama kore?»

³¹ E naxa si keren faxes, e fa Yusufu xa donma kuye tofanyi maturuxun na sube wuli. ³² Na xanbi, e naxa na donma kuye tofanyi xanin e baba xon ma. E naxa a fala a be, «Muxu bara yi to. Yi donma mato ba xa i xa di nan gbe a ra.» ³³ Yaxuba naxa na donma kolon, a fa a fala, «N ma di xa donma na a ra! Wula sube xaape nde bara n ma di Yusufu faxes! A bara a iboo!» ³⁴ Yaxuba naxa a xa donma iboo a ma sunnunyi kui. A naxa sunnun dugi ragoro a ma, a a xa di jon fe raba xi wuyaxi. ³⁵ A xa di xeme nun a xa di ginee naxa fe birin naba a be alako sunnunyi xa ba a ma, kōno Yaxuba mu dundu. A naxa a fala, «N nan n ma di xa sunnunyi xaninma han n sa a lima temui naxe aligiyama.» Yaxuba naxa wa a xa di be.

³⁶ Madiyankae to Misira li, e naxa Yusufu mati Potifari ma, naxan findixi Misira mange kantamixie xunyi ra.

38

Yuda nun Tamari

¹ Na temui, Yuda naxa keli a ngaxak-erenyie xun ma, a siga Adulamaka nde xonyi naxan xili Hira. ² Menni Yuda naxa Suwa Kanaanka xa di gine to. A naxa a findi a xa gine ra. E naxa lu e boore ra. ³ Na gine naxa teege, a naxa di xeme bari. Yuda naxa na di xili sa Eri. ⁴ Na gine man naxa teege di firin nde ma, a naxa di xeme bari. A naxa na di xili sa Onan. ⁵ Na xanbi, a man naxa di xeme gbete bari. A naxa na di xili sa Selaha. Yuda xa gine na di bari Kesibe ne.

⁶ Yuda naxa gine nde fen, a a so a xa di singe Eri yi ra. Na gine xili Tamari. ⁷ Mixi kobi nan nu lanxi Yuda xa di singe Eri ma Alatala ya i. Alatala naxa a ragiri a xa faxes. ⁸ Na xanbi Yuda naxa a fala Onan be, «I taara xa gine tongo, a xa findi i xa gine ra. I xa nimoxo wali raba, alako i xa di fi i taara ma.» ⁹ Kōno Onan a kolon na di mu fama findide a gbe ra. Na nan a to, e nun a nimoxo na kafu, a a xa maniye sama boxi nan ma alako a naxa fa di fi i taara ma. ¹⁰ A nu naxan nabama, na mu nu rafan Alatala ma. Na nan a ra, Ala naxa a ragiri a fan xa faxes.

¹¹ Na temui Yuda naxa a fala a xa mamadi Tamari be, «Kaape xanin i baba xonyi, beenun n ma di Selaha mōma temui naxe.» A a mapoxun ne, temunde Selaha fan faxama alo a taarae faxaxi ki naxe. Na kui Tamari naxa siga, a sa lu a baba xonyi. ¹² A mu bu Yuda xa gine naxa fa, naxan nu lanxi Suwa xa di gine ma. Jon fe to ba a ra, Yuda naxa siga Timina e nun a boore Hira Adulamaka. E naxa siga

Yuda xa xuruse yire, Yuda xa walikēe nu xurusee xabe maxabafe dennaxe.

¹³ Mixi nde naxa a fala Tamari be, «I tanun na sigafe Timina a xa xurusee xabe maxabade.» ¹⁴ Tamari naxa a xa kaape donma rate a ma, a naxa a yatagi makoto mafelenyi ra, a sa doxo Enayima sode de ra Timina kira xon. A nu bara a to, Selaha bara a gine doxode li, kono Yuda mu Tamari fi a ma, a xa findi a xa gine ra.

¹⁵ Yuda to bara Tamari to kira de ra, a yatagi makotoxi mafelenyi ra, a naxa a mapoxun langoe ra. ¹⁶ A naxa a fala a be kira ra, «Won xee, won xa sa kafu.» A mu nu a kolonxi a xa mamadi nan a ra. Kono Tamari naxa Yuda maxorin, «I munse fima n ma won na kafu?» ¹⁷ A naxa a yaabi, «N si keren tongoma n ma xurusee ya ma, n fa a ra i xon ma.» Tamari naxa a yaabi, «Awa, seeke se nde lu n yi ra be sinden, beenun i fama si ra temui naxe.» ¹⁸ A naxa a maxorin, «I wama n xa munse doxo i xon ma seeke ra?» Tamari naxa a yaabi, «I xa i xa tonxuma, a luuti, nun i xa yisuxuwuri so n yi ra.» A naxa na see so a yi ra, e fa kafu e boore ra. Tamari naxa tsege a xa di ma. ¹⁹ Tamari naxa gbilen a xonyi. A naxa a xa mafelenyi ba a xun ma, a man naxa a kaape gine donma ragoro a ma.

²⁰ Yuda naxa a boore Adulamaka xee si tide na gine ma, alako a xa fa see ra a naxan so gine yi ra seedenoxoya ra. Kono a boore nu na gine to. ²¹ A naxa Enayima mixie maxorin, «Yi langoe gine naxan nu na Enayima kira ra, a na minden?» E naxa a yaabi, «Langoe yo mu na be.» ²² A naxa gbilen Yuda yire, a fa a fala, «N mu a lixi naa. Na longori mixie bara a fala n be a langoe yo mu na na kira xon.» ²³ Yuda naxa a fala, «Na gine xa na see ragata. Won fan naxa won yete rayaagi. N bara si rasanba a ma, kono i mu a lixi naa.»

²⁴ Kike saxan dangi xanbi, mixi nde naxa a fala Yuda be, «I xa mamadi Tamari bara findi langoe ra, a bara furi tongo a xa langoeja saabui ra.» Yuda naxa a fala, «Wo a ramini, a xa gan.» ²⁵ E nu fafe a ra temui naxe, Tamari naxa xera rasanba a tanun ma, «Yi see mato naxan na n yi ra. Yi tonxuma, a luuti, nun yi yisuxuwuri findi mixi nan gbe ra naxan n nafuruxi. I lan ne i xa yi kanyi kolon.» ²⁶ Yuda naxa kolon soto na see xa fe ma. A naxa a fala, «A bara seriye rakamali dangife n tan na barima n mu a fixi n ma di Selaha ma.» Na xanbi, a mu a kolon gine ra sonon.

²⁷ Tamari nu di barima temui naxe, e naxa a kolon a gulle nan na a furi. ²⁸ Di bari temui, keren naxa a belexe ramini. Di rasuxui naxa a belexe suxu, a gese gbeeli xiri a belexe ra. A fa a fala, «Yi nan singe barixi.» ²⁹ Kono na diyore naxa a belexe

raso, a xunya naxa bari. Di rasuxui naxa a fala, «I faxi senbe mundun na yi ki?» Yuda naxa a xili sa Peresi. ³⁰ Na xanbi, boore fan naxa bari gese gbeeli xirixi a belexe ra. Yuda naxa a xili sa Sera.

39

Yusufu na Potifari xonyi

¹ Sumayila bonsoe to Yusufu xanin Misira, Misira mange kantamae xunyi Potifari naxa a sara konyi ra. ² Alatala nun Yusufu nan nu a ra. Yusufu nu fe naxan birin nabama a xa mange Misiraka xonyi, a birin nu fanma ne a yi ra. ³ A xa mange naxa a kolon a Yusufu nun Alatala na a ra, barima Alatala nu fe birin sooneyama a be. ⁴ Potifari naxa jlexin a ra, a naxa a findi a xa banxi mixie xunyi ra. A naxa a harige birin taxu a ra.

⁵ Potifari to Yusufu findi a xa banxi nun a harige xunyi ra, Alatala naxa barake sa na Misiraka xa banxi ma Yusufu saabui ra. Alatala naxa barake sa Potifari xa banxi nun a xa xee birin ma. ⁶ Na nan a to, Potifari naxa a xa se birin taxu Yusufu ra. A tan mu nu fa a jengi saxi fefe xon ma, fo a nu donse naxan donma.

Mixi tofanyi nan nu lanxi Yusufu ma. ⁷ Temui nde to dangi, Yusufu xa mange xa gine ya naxa sin a i. A naxa a fala a be, «Fa be, won xa fa kafu.» ⁸ Yusufu naxa tondi, a fa a fala a xa mange xa gine be, «Kafi n naxa fa n ma mange xonyi a mu a jengi saxi fefe xon ma kore a xa banxi kui. A bara a harige birin taxu n na. ⁹ A xa banxi kui be, n tan nan dangi mixi birin na. A mu sese rafisaxi n be, fo i keren, ba i tan bara findi a xa gine ra. Yakosi, n fe naaxi rabama munfe ra naxan findi yunubi fe ra Ala be?»

¹⁰ Kono na gine naxa bira Yusufu xa fe dalili foxo ra. A nu a makatama loxoe birin, kono Yusufu naxa tondi e xa kafu. ¹¹ Loxoe nde Yusufu naxa so banxi kui a xa wali rabade. Konyi gbete yo mu nu na banxi kui na temui. ¹² Potifari xa gine naxa a suxu a xa donma ma. A nu fa a fala a be, «Won kafu!» Gine to Yusufu xa donma suxu, Yusufu naxa mini a xa donma kui a a lu gine belexe, a mini a gi ra tande.

¹³ Gine to bara a kolon a bara a gi, a xa donma lu a yi ra, a naxa mini tande, ¹⁴ a naxa a xa banxi konyie xili, a fa na donma masen e be, «Wo yi to, n ma xeme faxi Eburu naxan na, na nan wama won mayanfafa koota ra. A faxi ne n yire a muxu xa muxu sa, kono n naxa sonxoe rate. ¹⁵ Kabi n bara sonxoe rate, a naxa a gi, a xa donma lu n yi ra. A naxa mini a gi ra tande.»

¹⁶ Potifari xa gine naxa Yusufu xa donma ragata han beenun a xa mange so temui. ¹⁷ A naxa na fe tagi raba a be, a naxe, «I faxi Eburu konyi xeme naxan na yi ki, a faxi ne a xa n mayanfa koota ra. ¹⁸ Kono n to sonxo rate, a naxa a xa donma lu n yi ra, a naxa mini a gi ra tande. ¹⁹ I xa konyi na nan nabaxi n na.» Yusufu xa mange to a xa gine xa woyenyi me, ²⁰ a boje naxa te a paaxi ra. A naxa Yusufu balan mange xa geelimanie nu na dennaxe.

²¹ Kono menni fan, Alatala mēeni ne a ma. A naxa a ragiri Yusufu nun geeli mange de xa fan. ²² Geeli mange naxa geelimanie taxu Yusufu ra. Fe naxan birin nu rabama, a nu dangima a tan nan ma. ²³ Geeli mange mu nu Yusufu xa wali xun matoma a ra, barima Alatala nun Yusufu birin na a ra. Alatala nu fe birin sooneyama Yusufu be.

40

Yusufu na geeli

¹ Na dangi xanbi Misira mange xa walike naxan a jengi saxi a xa minse xon ma, a nun a xa taamiganyi naxa fe nde raba naxan mu rafanxi e xa mange ma. ² Misira mange naxa xono na walike firinyie ma, naxan jengi sama a xa minse xon ma a nun naxan a xa taami ganma. ³ A naxa e suxu, e balan soori mange xa geeli kui, Yusufu nu na dennaxe. ⁴ Soorie xa mange naxa e taxu Yusufu ra, a xa mēeni e ma.

E to saxanyi raba geeli kui, ⁵ naxan jengi sama mange xa minse xon ma, a nun naxan taami ganma mange be, nee naxa xiye sa geeli kui koe keren na. Kankan xa xiye nu wama fe nde nan masenfe a kanyi be. ⁶ Na kuye iba Yusufu naxa fa e yire, a naxa e li sunnunyi kui. ⁷ Na temui a naxa na Misira mange xa walike firinyie maxorin, naxee taxuxi a ra, «Munfe ra wo sunnuxi to?» ⁸ E naxa a yaabi, «Muxu bara xiye ndee nan sa, kono mixi yo mu na be naxan noma na fasaride.» Yusufu naxa a fala e be, «Wo mu a kolon Ala noma a fasaride wo be? Wo xiye fala n be.»

⁹ Naxan jengi nu sama mange xa minse xon ma, a naxa a xiye fala Yusufu be. A naxe, «N tan ma xiye kui, n weni bili nan to a tixi n ya i. ¹⁰ Salon saxan na a bili ma. A to fuga, a fuge naxa weni bogi moxie ramini. ¹¹ Misira mange xa weni sase suxuxi n yi ra. N naxa na weni bogi moxie ba, n naxa e bundu Misira mange xa weni sase kui, n fa a so a yi ra.» ¹² Yusufu naxa a fala a be, «Yi xiye yi nan fasarixi: Na salonyi saxan naxan na ki, a xi saxan nan masenxi. ¹³ Xi saxan dangi xanbi, Misira mange i xun nakelima ne, a man fa i ragbilen i walide fori. I man fama ne weni

tonbili sode Misira mange yi ra alo i darixi a ra ki naxe. ¹⁴ Kono i naxa nēmu n ma i na heeri soto temui naxe. I xa findi saabui ra n be, i xa n ma fe fala Misira mange be alako n xa mini geeli kui, ¹⁵ barima e n tongoxi noe nan na Eburu boxi ma. Be fan, n mu fefe rabaxi naxan a niyama n xa geeli soto.»

¹⁶ Naxan taami ganma mange be, a to bara a to Yusufu woyenyi naxan tagi rabaxi a boore be, a fanxi a be, a naxa a fala Yusufu be, «N tan fan xiye nde saxi. Debe saxan doxoxi n xun ma, taami fiixe na e kui. ¹⁷ Debe naxan doxoxi a fari, taamiganyi donse naxan birin nafalama Misira mange be, a birin nu na a kui. Kono xonie nu fa na donse masakun naxan doxoxi n xun ma.» ¹⁸ Yusufu naxa a masen a be, «I xa xiye yi nan fasarixi: Na debe saxanyi naxan na ki, a xi saxan nan masenxi. ¹⁹ Xi saxan dangi xanbi, Misira mange i xunyi bolonma ne a de i. A i gbakuma ne wuri ma, xonie i sube masakun.»

²⁰ Xi saxan loxoe, Misira mange bari loxoe, mange naxa xulunyi belebele ti a xa walikee be. Naxan jengi sama mange xa minse xon ma, a nun a xa taamiganyi, Misira mange naxa e xun nakeli walikee tagi. ²¹ Naxan jengi sama minse xon ma, a naxa a ragbilen a walide fori, alako a man xa minse so a yi ra. ²² Kono a naxa a xa taamiganyi gbaku wuri ma alo Yusufu nu bara a tagi raba ki naxe. ²³ Naxan jengi sama mange xa minse xa fe xon ma, a mu ratu Yusufu xa fe ma, a nēmu a ma.

41

Misira Mange xa xiye

¹ Ne firin dangi xanbi, Misira mange naxa xiye nde sa. Na xiye kui a tixi xure de ra. ² A naxa ninge fate fanyi solofere to mini ra xure kui, e na pooge donfe kalee tagi. ³ Na dangi xanbi, ninge solofere gbete, naxee xosixi, nee naxa mini xure de ra boore ninge seeti ma. ⁴ Yi ninge xosixi solofere naxa yi ninge fate fanyi solofere don. Na nan lan Misira mange naxa xunu.

⁵ A to gbilen a sa ra, a man naxa xiye gbete sa. ⁶ Na xiye kui tonsoe solofere fanyi tixi bili keren ma. ⁷ Na dangi xanbi, tonsoe solofere gbete, naxee xun xurun, foye bara e ragan, e tixi boore tonsocoe seeti ma. Yi tonsocoe xunxurie naxa yi tonsocoe rafexi fanyie don. Na nan lan, Misira mange naxa xunu. Na xiye nan na ki.

⁸ Na kuye iba, Misira mange boje nu minixi. A naxa mandurulae nun karamoxoe birin xili. A naxa na xiye masen e be, kono mixi yo mu soto e ya ma, naxan no a tagi rabade a be. ⁹ Na

temui naxan a pɛngi sama mange xa minse xon ma, na naxa woyenyi tongo a fa a fala Misira mange be, «N nan ma kanari ya xaranma ne to loxo. ¹⁰ Temui dangixi, Misira mange xono ne a xa konyie ma. A naxa n suxu, a n balan soori mange xa geeli kui, a nun naxan taami ganma mange be. ¹¹ A tan nun n tan, muxu birin xiye sa ne koe keren kui naxan tagi lan a xa raba. Kankan xa xiye nu wama fe nde masenfe a kanyie be. ¹² Soori mange xa Eburu konyi nde nan nu na geeli kui muxu ya ma. Muxu to na xiye fala a be, a naxa e birin fasari muxu be. Muxu xiye naxee saxi, a naxa kankan gbe fasari a be. ¹³ A birin dangi ne alo a xiye tagi raba muxu be ki naxe. Misira mange bara n tan nagbilen n walide fori, kono a bara boore gbaku wuri ma.»

¹⁴ Misira mange naxa xerae xee Yusufu yire. E naxa a ramini geeli kui a ikorexi ra. E naxa a xunyi bi, e sose gbete ragoro a ma, e siga a ra Misira mange yire. ¹⁵ Misira mange naxa a masen Yusufu be, «N bara xiye nde sa. Mixi yo mu noxi a tagi rabade, kono n bara a me i tan xiye tagi rabama e na naxan fala i be.» ¹⁶ Yusufu naxa Misira mange yaabi, «N tan mu a ra. Ala nan Misira mange xa xiye tagi rabama a be.»

¹⁷ Misira mange naxa a masen Yusufu be, «N ma xiye kui n tixi xure de ra. ¹⁸ N naxa ninge fate fanyi solofere to mini ra xure kui, e na pooge donfe kalee longori ra. ¹⁹ Na nan lan, ninge solofere gbete naxa te e xanbi ra, e xosixi han. E ganyanxori birin saxi kene ma. Han to n mu na ninge xosixi mooli to Misira boxi ma. ²⁰ Na ninge xosixi xun nakanaxie naxa na ninge solofere fate fanyi don. ²¹ Kono na dangi xanbi, mixi yo mu no a kolonde xa e bara e don. E xa xosi mu masara. Na nan lan, n naxa xunu.»

²² «Na temui n man naxa xiye gbete sa. Tonsae rafexi fanyi solofere tixi bili keren ma. ²³ Na dangi xanbi tonsae xunxuri solofere gbete, foye naxee raganxi, nee naxa mini booree seeti ma. ²⁴ Tonsae ponpoe naxa na tonsae solofere fanyi don. N bara na fala mandurulae be, kono mixi yo mu no a fasaride n be.»

²⁵ Yusufu naxa a fala Misira mange be, «I xa xiye firinyi birin fe keren nan masenxi. Ala bara i rakolon fe ma a fama naxan nabade. ²⁶ Na ninge solofere fanyie nun na tonsae solofere fanyie, je solofere nan masenxi na ki. Na tan xiye keren nan a ra. ²⁷ Na ninge xosixi xun nakanaxi solofere nun na tonsae ponpoe solofere foye naxee raganxi, nee fan je solofere kaame nan masenxi.»

²⁸ «N xa nondi fala i be, Ala bara fe masen Misira mange be a fama naxan nabade. ²⁹ Yi je solofere naxan fafe yi ki,

e findima je fanyi nan na Misira boxi be. ³⁰ Na na dangi, kaame je solofere gbete fama fade, won neemuma ne na fe fanyi birin na. Kaame boxi halakima ne. ³¹ Na findima fe magaaxuxi nan na, a lu alo sese fanyi mu nu raba yi boxi ma.»

³² «I yi xiye saxi ne doxo firin, barima Ala xa nate na a ra naxan mu kanama, a man mu buma a xa raba. ³³ Mange, yakosi a lanma i xa xaxilima fen naxan lonnixi. I xa Misira noe so na kanyie yi ra. ³⁴ Mange, i xa mixie sugandi naxee pɛngi fama sade boxi rawali xon ma yi je fanyi solofere bun ma. Boxi daxamui busali suuli yo suuli, e xa fa keren na mange xon ma, a xa a ragata. ³⁵ E xa donse birin malan, e xa a ragata taae kui Misira mange xa noe bun ma. ³⁶ Yi donse ragataxi fama Misira boxi ratangade kaame ma, naxan fama fade je solofere bun.»

³⁷ Na woyenyi naxa rafan Misira mange nun a xa mixi birin ma. ³⁸ Misira mange naxa a fala e be, «Won noma mixi nde sotode naxan luma alo yi xeme? Ala Xaxili na a be.» ³⁹ Misira mange naxa a fala Yusufu be, «Ala bara na fe birin masen i be. Mixi yo mu na naxan xaxili fan alo i tan, a xa lonni man xa dangi i gbe ra. ⁴⁰ I tan nan fama findide n ma banxi xunyi ra. N ma jama fama birade i xa yaamari nan foxo ra. N ma mange kibanyi nan tun n nadangixi i ra.»

⁴¹ Misira mange man naxa a fala Yusufu be, «A mato, n bara noe so i yi ra Misira boxi birin ma.» ⁴² A naxa a xa gbeti xurunde ba a belexe ra, a naxa a so Yusufu belexe ra. A naxa sose fanyi ragoro a ma. A naxa konmagore xema daaxi ragoro a kon ma. ⁴³ A naxa a rate gise kui, naxan birama Misira mange ragise foxo ra. Soorie nu fa a fala e xui itexi ra jama be, «Wo xinbi sin!» Misira mange a xa mangeya taxu Yusufu ra na ki ne.

⁴⁴ Misira mange man naxa a fala Yusufu be, «N tan nan mange ra, kono xa i mu yaamari fi naxan ma, fefe nu rabama Misira boxi ma.» ⁴⁵ Misira mange naxa Yusufu xili sa Safanati Paneya. A naxa Potifera, On serexedube, xa di gine Asana, fi a ma. Yusufu naxa Misira boxi xun mato folo a ra. ⁴⁶ Yusufu simaya nu bara je tongo saxan li, a fa Misira mange yire temui naxe.

Na temui Yusufu naxa keli Misira mange yire, a sa Misira boxi birin ipere. ⁴⁷ Na je solofere fanyi kui, boxi birin naxa rawali. ⁴⁸ Yusufu naxa donse birin malan naxan sotaxi na je solofere bun ma Misira boxi ma. A naxa donse ragata taae kui naxan sotaxi daaxa. ⁴⁹ Yusufu naxa donse xori gbegebe malan, alo meyeniyi naxan na baa de ra. A naxa gbo ye han a mu na xasabi

sebe sonon, barima mixi yo mu noma a konti kolonde.

⁵⁰ Beenun kaame je sin temui, Yusufu xa gine Asana, On serexedube Potifari xa di gine, naxa di firin bari a be. ⁵¹ Yusufu naxa a xa di singe xili sa Manasi. Na nan na ki, Ala bara a niya n bara nemu n ma toore birin ma, a nun n baba xa denbaya. ⁵² A naxa a xa di firin nde xili sa Eframi. Na nan na ki, Ala bara n findi di bari ra boxi ma n xun nu goroxi dennaxe.

⁵³ Ne fanyi solofere naxa dangi Misira boxi ma. ⁵⁴ Kaame je solofere naxa a li folo, alo Yusufu a tagi raba ki naxe. Kaame naxa din dunija birin na, konɔ baloe nu na Misira boxi tan ma. ⁵⁵ Kaame to bara Misira boxi birin suxu, nama naxa sonxoe rate Misira mange ma baloe fe ra. Misira mange naxa a fala Misirakae birin be, «Wo siga a fala Yusufu be, a na fe naxan fala wo be, wo xa na raba.» ⁵⁶ Kaame naxa din boxi birin na. Yusufu naxa donse malandee rabi, a naxa mengi sara Misirakae ma, barima kaame nu bara senbe soto Misira boxi birin ma. ⁵⁷ Mixie nu fa keli yire birin, fafe mengi sarade Yusufu ma, barima kaame nu bara senbe soto dunija birin ma.

42

Yaxuba xa die sigafe Misira

¹ Yaxuba to bara a me a mengi na Misira, a naxa a fala a xa die be, «Wo doxoxi munfe ra? ² N bara a me a mengi na Misira. Wo goro, wo sa mengi sara won be alako won xa balo, won naxa fa faxesa.» ³ Yusufu taara mixi fu naxa goro donse xori sarade Misira. ⁴ Yaxuba mu tin Bunyamin, Yusufu xunya, xa bira e foxo ra. A nu fa a fala, «N bara gaaxu fe jaaxi naxa fa a soto.» ⁵ Isirayila xa die naxa siga mengi sarade, e nun mixi gbete ra naxee fan nu waxi mengi xon, barima kaame nu bara din Kanaan boxi birin na.

⁶ Yusufu nan nu findixi mange xungbe ra Misira. A tan nan nu mengi sarama mixi birin ma. Yusufu taarae naxa fa, e e yatagi rafelen boxi ma a ya i. ⁷ Yusufu to a taarae to, a naxa e kolon, konɔ a naxa a yete rasan e ma. A naxa woyen e be a xoxoxe ra, «Wo kelixi minden?» E naxa a yaabi, «Muxu kelixi Kanaan boxi nan ma, fafe donse sarade.» ⁸ Yusufu naxa a taarae kolon, konɔ e tan mu kolon soto a xa fe ma. ⁹ Yusufu naxa ratu a xa xiye ma, a naxan sa a taarae xa fe ra. A naxa a fala e be, «Boxi rabenyie nan na wo ra. Wo faxi yi boxi kobidee nan kolonde.»

¹⁰ E naxa a yaabi, «Ade. Mange, muxu faxi donse na tun sarade. ¹¹ Muxu birin, xeme keren xa die nan lanxi muxu ma.

Mixi matinxinxie nan na muxu ra. Muxu na i xa yaamari bun ma, muxu mu findixi boxi rabenyie xa ra.» ¹² Yusufu naxa a fala e be, «Wule na a ra. Wo faxi boxi kobidee nan fende.» ¹³ E naxa a yaabi, «Muxu tan luxi alo i xa konyie. Muxu di fu nun firin nan a ra. Mixi keren ma die nan na muxu birin na Kanaan boxi ma. Muxu birin xunya na muxu baba yire, di keren tan bara laaxira.»

¹⁴ Yusufu naxa a fala e be, «N a kolon a boxi rabenyie nan na wo ra. ¹⁵ N wo matoma yi nan ma. Misira mange xili ra, wo mu kelima be danmi wo xunya mu fa. ¹⁶ Wo mixi nde xee wo ya ma a xa sa fa wo xunya ra. Wo tan donxoe soma geeli ne. N fama wo xa woyenyi matode, n xa a kolon xa wo nondi falama, xa na mu Misira mange xili ra, boxi rabenyie nan na wo ra.» ¹⁷ A naxa e birin makankan han xi saxan.

¹⁸ Xi saxan loxoe, Yusufu naxa a fala e be, «Xa wo bara n xui suxu, wo mu faxama, barima n gaaxuma Ala ya ra. ¹⁹ Xa mixi matinxinxie nan wo ra, wo mixi keren lu geeli kui, booree xa donse xanin wo xa denbayae xon ma, barima e na toore kui. ²⁰ Wo xa fa wo xunya ra n xon ma alako n xa a kolon xa nondi falee nan wo ra, na nan a toma wo mu faxama.» ²¹ Na temui, e nu fa a fala e boore be, «Iyo won tan nan yati foxi na won yete ma, barima won na won xunya xa yamafoxunyi to ne. A naxa won mayandi, konɔ won jan mu a danxun. Na fe nan a toxi won na yi toore kui.»

²² Ruben to woyenyi tongo, a naxa a fala e be, «N na a fala ne wo be, wo naxa gbaloe fe raba na dimedi ra. Konɔ wo tin wo tuli matide n na. Yakosi a haake nan won bonbofe yi ki.» ²³ E mu nu a kolonxi a Yusufu e xa xui mema, barima xui madangi nu na e tagi. ²⁴ Yusufu naxa a makuya e ra, a nu fa wa. Na dangi xanbi, a naxa fa woyende e be. A naxa Simeyon tongo e ya ma, a a sa geeli e ya xori.

²⁵ Yusufu naxa yaamari fi a xa walikee ma, e xa e xa bekie rafe donse xori ra, e xa e xa kobiri fan sa kankan xa bekie kui a nun e fandee. Na naxa raba e be. ²⁶ Na temui Yusufu xa taarae naxa e xa mengi kote sa sofalee fari, e naxa siga. ²⁷ E to xide li, keren naxa a xa beki rabi alako a xa donse xori so a xa sofalee yi ra. A naxa a xa kobiri to a xa beki kui. ²⁸ A naxa a fala a taarae be, «E bara n ma kobiri ragbilen n ma. A tan nan na n ma beki kui yi ki.» E bojnee naxa mini. E nu fa e boore maxorin kontofili kui, «Ala munse rabaxi won na yi ki?»

²⁹ E to so e baba Yaxuba yire Kanaan boxi ma, e naxa na birin dentege a be. ³⁰ E naxa a fala, «Xeme naxan na na boxi

mange ra, a wøyenxi ne muxu be a xoroxoe ra. A man fa muxu findi mixie ra naxee faxi a xa boxi rabende. ³¹ Muxu naxa a fala a be, <Mixi matinxinxie nan na muxu ra, boxi rabenyie xa mu lanxi muxu ma. ³² Muxu di fu nun firin na ra, muxu birin baba keren. Keren bara laaxira, muxu xunya na muxu baba fe ma Kanaan boxi ma.> ³³ Na xeme naxan na na boxi mange ra, a falaxi ne muxu be, <N wama a kolonfe ne xa mixi matinxinxie nan na wo ra. Wo mixi keren lu n yire be. Wo mengi xanin wo xa mixie xon, barima kaame na e ma. Wo siga, ³⁴ konox wo man xa fa wo xunya ra n xon ma. N fama a kolonde na nan ma mixi matinxinxie nan wo ra, boxi rabenyie mu wo ra. Na temui, n wo xunya soma wo yi ra, wo man fa yuleya raba n ma boxi kui.>» ³⁵ E to e xa bekie ibagan, kankan naxa a xa kobiri to a xa beki kui. E tan nun e baba to na kobiri to, e birin naxa gaaxu.

³⁶ E baba Yaxuba naxa a fala e be, «Wo bara n nagan n ma die ra. Yusufu mu na fa, Simeyon fan mu na. Wo man waxi Bunyamin nan fan tongofe yi ki. Yi kote birin findixi n tan nan gbe ra.» ³⁷ Ruben naxa a fala a baba be, «Xa n mu Bunyamin nagbilen i ma, i xa n ma di firinyie faxa. Bunyamin so n yi ra, n man fama a ra.» ³⁸ Yaxuba naxa a yaabi, «Wo nun n ma di birin mu sigama, barima a taara bara faxa, a keren nan fa luxi. Xa fe nde sa a soto wo xa biyaasi kui, n ma simaya raponyi findima n be sunnunyi nan na wo foxi ra.»

43

Yaxuba xa die xa biyaasi firin nde

¹ Kaame senbe nu gboma nan tun Kanaan boxi kui. ² Yaxuba nun a xa denbaya to bara ge mengi birin donde e fa naxan na kelife ra Misira, Yaxuba naxa a fala a xa die be, «Wo man xa siga, wo xa sa donse nde sara won be.» ³ Yuda naxa a yaabi, «Misira mange a fala ne muxu be a fanyi ra, <Wo mu n yatagi toma xa wo nun wo xunya birin mu fa.>» ⁴ Xa i bara tin muxu nun Bunyamin birin xa siga, muxu sigama ne, muxu sa donse sara i be. ⁵ Konox xa i mu tin na ra, muxu mu sigama, barima na xeme a fala ne muxu be, <Wo mu n yatagi toma xa wo nun wo xunya birin xa mu fa.>»

⁶ Na temui Isirayila naxa a fala, «Munfe ra wo fe kobi ilanxi n na a falafe na xeme be a xunya gbete na wo be?» ⁷ E naxa a yaabi, «Na xeme muxu maxorinxi ne a xoroxoe ra muxu bari ki ma. A nu fa a fala, <Wo baba man na simaya kui? Wo xunya nde na?> Muxu fan naxa a xa maxorinyi birin yaabi. Muxu joxo mu nu a ma, a

falama, <Wo fa wo xunya ra.>» ⁸ Yuda naxa a fala a baba Isirayila be, «A lu muxu nun dimedi xa siga. Muxu xa siga, na temui won baloe sotoma ne won mu faxa, i tan, muxu tan, a nun muxu xa die. ⁹ I ya ti n tan na. I fama a maxorinde n tan nan ma. Xa n mu fa a ra, n fa a ti i ya i, na kote bara findi n gbe ra i mabiri. ¹⁰ Yakosi, xa yi fe xa mu muxu rabuxi nu, muxu bara sigbe nun fa firin naba nu.»

¹¹ E baba Isirayila naxa a fala e be, «Yi nan to fa a ra, wo fan yi nan nabama. Wo boxi daxamui ndee sa kote alako wo xa na xeme sanba wuri dole, kumi, surayi, labunde, kusu, nun foote kansi ra. ¹² Wo xa mengi sare singe, wo naxan toxi bekie kui, a nun mengi gbete sare, wo xa na kobiri birin xanin wo xun. Temunde na findixi neemui nan na. ¹³ Wo wo xunya tongo, wo xa siga na xeme yire. ¹⁴ Ala Senbe Kanyi xa a niya na xeme xa kinikini wo ma, a xa wo xunya so wo yi ra a nun Bunyamin. Xa n tan fa ganma ne n ma die birin na, n bara yerele.»

¹⁵ Yaxuba xa die naxa na sanbasee yaillan. E naxa mengi sare singe kobiri tongo, a nun e lanma e xa mengi gbete sara kobiri naxan na. E naxa siga Misira a nun Bunyamin, e sa e yete dentege Yusufu be. ¹⁶ Yusufu to Bunyamin to e ya ma, a naxa a fala a xa konyi be, «Yi xeme xanin n xonyi. I xa xuruse ndee faxa, i donse yaillan, alako muxu xa muxu dege yire keren to yanyi ra.» ¹⁷ Yusufu xa konyi naxa a xa yaamari raba keren na. A naxa Yaxuba xa die xanin Yusufu xonyi. ¹⁸ Gaaxui naxa lu e ma a nu e xaninma temui naxe Yusufu xonyi. E nu fa a fala e boore be, «E na won xaninfe na kobiri nan ma fe ra, won naxan to won ma bekie kui. E fama ne dutunde won ma, e won ma sofalee tongo, e won findi konyie ra.»

¹⁹ Na kui e naxa e maso Yusufu xa banxi konyi ra, e naxa woyen a ra banxi sode de ra. ²⁰ E naxa a fala, «Yandi mange, muxu singe bara fa be nu donse sarade. ²¹ Konox muxu to muxu xide li gbilenfe ra muxu xonyi, muxu naxa muxu xa bekie rafulun, kankan naxa a xa kobiri to a xa beki kui na donse saraxi naxan na. Yakosi muxu man bara fa na kobiri ragbilende i ma. ²² Muxu bara fa kobiri gbete fan na, alako muxu man xa donse gbete sara. Muxu mu a kolon mixi yo naxan na kobiri saxi muxu xa bekie kui.»

²³ Mange xa konyi naxa e yaabi, «Wo bopje xa sa, wo naxa gaaxu. Ala na a ra, wo baba Marigi Ala nan na harige fixi wo ma wo xa bekie kui. N tan yati nan wo xa kobiri rasuxu.» Na temui a naxa Simeyon ramini e ma, ²⁴ a fa e raso Yusufu xonyi. A naxa ye so e yi ra, alako e xa e sanyie maxa.

A naxa pooge so e xa sofalee yi ra donse ra. ²⁵ Yusufu taarae naxa sanbasee yaılan, beenu Yusufu soma temui naxe yanyi ra, barima e nu bara a me e e degema naa ne.

²⁶ Yusufu to so banxi, e naxa a xa sanbasee so a yi ra, e e rafelen boxi ma a be. ²⁷ Yusufu naxa e maxorin xa e yalanxi. A man naxa e maxorin, «Wo baba forixi wo naxan xa fe fala n be, se mu a toxi? A man na simaya kui?» ²⁸ E naxa a yaabi, «I xa konyi muxu baba, sese mu a sotoxi. A man na simaya kui.» E man naxa e rafelen boxi ma a bun ma. ²⁹ Yusufu to a ya rakeli, a naxa a xunya Bunyamin to, a nga xa di. A naxa a fala, «Yi nan na wo xunya ra wo naxan xa fe fala n be?» Yusufu naxa a fala Bunyamin be, «N ma di, Ala xa heeri fi i ma.» ³⁰ A xunya xa fe kinikini naxa goro a sondonyi kui, wa xoli naxa a suxu. A naxa keli mafuren, a so a xide a nu fa wa.

³¹ Yusufu to ge a ya rafurukude, a naxa mini, a na mapoxunyi ba a ya ra. A naxa yaamari fi, «Wo donse itaxun.» ³² A xa walikee naxa a gbe sa a xati ma, e a taarae gbe doxo e xati ma, e Misirakae gbe fan doxo e xati ma, barima Misirakae nun Eburu mixie mu e degema yire keren. Misirakae xa naamunyi mu tinma na ra feo. ³³ Yusufu xa walikee naxa a taarae magoro a ya xori. E birin nu magoroxi a fori ki ma, keli di singe ma han dimedi. Yi fe naxa e birin kaaba. ³⁴ Yusufu to yaamari fi donse xa so e yi ra, Bunyamin xa donse nu dangi a taarae gbe ra doxo suuli. E birin naxa e dege, e min, han e wasa.

44

Yusufu na a taarae matofe

¹ Yusufu naxa yi yaamari so a xa banxi walikee xunyi yi ra, a naxe, «Yi mixie xa bekie rafe donse ra e noma naxan xaninde. I man xa e xa kobiri sa e xa bekie kui. ² I xa n ma ye minse gbeti daaxi fan sa e birin xunya donxoe xa beki kui, a nun a xa mengi sara kobiri.» Yusufu fe naxan birin fala a xa walike be, a naxa a birin naba.

³ Kuye to iba geesege, Yaxuba xa die naxa siga, e nun e xa sofalee ra. ⁴ E naxa keli taa kui, kono beenun e xa makuya, Yusufu naxa a fala a xa walike be, «Keli, i siga na mixie foxo ra, i xa e suxu. I na e li, a fala e be, <Wo fe fanyi masaraxi fe kobi ra munfe ra? ⁵ Munfe ra wo n ma mange xa ye minse gbeti daaxi se matose mupaxi? Na fe mooli mu fan.>» ⁶ Mange xa walike to e yire li, a naxa na birin fala e be. ⁷ E naxa a yaabi, «Mange, i woyenna yi mooli ra munfe ra? Muxu tan, i xa konyie mu noma na mooli rabade. ⁸ Muxu kobiri naxan to bekie kui Kanaan, muxu bara fa a ra. Munfe ra mu muxu gbeti, xa na mu a ra xeema, mupama

i xa mange xa banxi kui? ⁹ I na sese to muxu yi ra naxan findixi Misira mange gbe ra, i xa na kanyi faxa, i xa muxu tan donxoe fan findi i xa konyie ra.»

¹⁰ Mange xa konyi naxa a fala, «Na bara fan. Wo naxan falaxi yi ki, n fan bara tin na ra. N na se keren to mixi naxan yi ra, na tan bara findi n ma konyi ra, wo tan donxoe bara kisi.» ¹¹ E birin naxa e xa bekie ragoro mafuren, e naxa e rafulun. ¹² Mange xa konyi naxa e fetenken folo fori ma a sa doxo dimedi ra. Na ye minse gbeti daaxi naxa to Bunyamin xa beki kui. ¹³ Na kui Yaxuba xa die naxa e xa donmae iboo. E birin naxa e xa kote baki sofalee fari, e man naxa gbilen taa kui.

¹⁴ Yuda nun a xunxae to Yusufu xonyi li, e naxa e felen a bun boxi ma. ¹⁵ Yusufu naxa a fala e be, «Wo yi rabaxi munfe ra? Wo mu a kolon, mixi alo n tan a noma se matode fe birin ma?» ¹⁶ Yuda naxa a yaabi, «N munse falama n ma mange be? N lan n xa munse fala? Muxu noma fiixede di? Ala bara i xa konyie to fe kobi xun ma. Muxu bara findi n ma mange xa konyie ra, muxu tan nun yi ye minse gbeti daaxi toxi mixi naxan yi.» ¹⁷ Yusufu naxa a fala, «N mu noma na mooli rabade. Yi ye minse gbeti daaxi toxi mixi naxan yi ra, na nan na n ma konyi ra, kono wo tan, wo siga xaxilisa kui wo baba yire.»

¹⁸ Na xanbi Yuda naxa makore mange ra, a naxa a fala a be, «N bara i mayandi n ma mange, a lu n xa masenyi nde ti i be. I bope naxa te n tan i xa konyi xili ma, barima i luxi ne alo Misira mange. ¹⁹ A singe ra i muxu maxorin ne, fa a fala, <Wo baba na na? Wo xunya nde na na?> ²⁰ Muxu naxa i yaabi, <Muxu baba forixi na na, a nun muxu xunya, a naxan sotoxi a xa xemeforija kui. Bunyamin taara bara faxa, a keren nan fa luxi a nga xa die ya ma, a tan nan nafan muxu baba ma.>»

²¹ «I bara a fala muxu tan i xa konyie be, <Wo fa a ra n xon ma alako n xa a to n ya ra.> ²² Muxu naxa n ma mange yaabi, <Yi dimedi mu kelima a baba seeti ma, xa na mu a ra a baba faxama ne.> ²³ Kono i bara a fala i xa konyie be, <Xa wo nun wo xunya birin mu fa, n mu n ya tima wo be.> ²⁴ Muxu to siga n baba yire, i xa konyi, muxu naxa mange xa dentege sa a be.»

²⁵ «Na dangi xanbi, muxu baba man naxa a fala muxu be, <Wo siga, wo xa sa donse nde sara won be.> ²⁶ Muxu naxa a yaabi, <Muxu mu noma sigade xa muxu nun muxu xunya birin mu a ra. Xa biyaasi lanma, fo muxu nun muxu xunya xa siga. Xa na mu a ra, yi xeme mu muxu rasenema.> ²⁷ I xa konyi, n baba, a a fala ne muxu be, <Wo a kolon n ma gine di xeme firin nan barixi n be. ²⁸ Keren kelixi ne n

xun ma, n joxo luxi a ma temunde sube nde bara a iboo, barima han yakosi n mu nu a to. ²⁹ Xa wo yi di fan tongo n xun ma, fe jaaxi nde naxa a soto, n faxama ne na sunnunyi ra n fate.»

³⁰ «Yakosi xa n sa gbilen n baba yire, xa muxu nun yi dimedi birin xa mu a ra, ³¹ n baba faxama ne, barima a nii luuti nan Bunyamin na. A na a to yi dimedi mu na muxu foxo ra, muxu tan i xa konyie bara e baba forixi faxa sunnunyi ra a fate. ³² N tan i xa konyi, n doxoxi ne seeke ra yi dimedi xa fe ra. N nu bara a fala n baba be, <Xa n mu gbilen a ra i yire, na bara findi n ma kote ra n ma dunijeigiri birin kui.»

³³ «Yakosi n bara i mayandi, i xa tin n tan xa lu yi dimedi joxoe ra, n xa findi i xa konyi ra, alako yi dimedi nun a taarae birin xa siga. ³⁴ N noma sigade n baba yire di, xa muxu nun yi dimedi birin xa mu a ra? N mu noma a lude sunnunyi xa n baba faxa n ya xori.»

45

Yusufu a yete masenf

¹ Yusufu to mu nu wama wafe a xa konyie ya xori, a naxa e yamari e birin xa mini. Na kui, a nu a yete masenma a taarae be temui naxe, mixi gbete yo mu nu na naa. ² Yusufu naxa wa a xui itexi ra, han Misirakae nun Misira mange xa mixi birin naxa na fe kolon. ³ Yusufu naxa a masen a taarae be, «Yusufu nan n na! N baba man na dunije?» Kono a taarae mu no a yaabide fefe ma. E de bara ixara, e gaaxu a ya ra.

⁴ Yusufu naxa a fala a taarae be, «N bara wo maxandi, wo xa wo maso n na.» E naxa e maso a ra. A naxa a fala, «N tan nan na Yusufu ra, wo xunya, wo naxan mati a xa findi konyi ra Misirakae be. ⁵ Yakosi wo boje naxa mini, wo naxa gaaxu, wo to bara n mati konyi ra, n saramae naxa fa n na yi boxi ma. Ala nan na ragirixi. A tan nan n xexi wo ya ra alako n xa wo rakisi. ⁶ Wo bara a to, je firin nan yi ki kaame na boxi ma, kono je suuli man luxi. Boxi mu rawalima, sansi mu xabama. ⁷ Ala n nasanbaxi ne wo ya ra, alako n xa boxi donse nde ragata wo be, wo xa no balode maratange kui. ⁸ Wo tan xa mu faxi n na be. Ala na a ra. A tan nan n findi Misira mange baba ra, a xa banxi nun a xa boxi birin xa lu n ma yaamari bun ma.»

⁹ «Wo xulun, wo xa siga n baba yire. Wo xa a fala a be, <I xa di Yusufu yi nan falaxi, <Ala bara n findi Misira mange ra. I xa siga n yire, i naxa dugundi. ¹⁰ I fama lude Gosen boxi nan ma n fe ma, i tan, i xa die, i xa mamadie, i xa xurusee, nun i harige birin. ¹¹ Ne suuli kaame man luxi. N i

hayi birin fanma ne Gosen, alako i nun i xa denbaya naxa findi setaree ra.»»

¹² «Wo bara a to wo yete ya ra, n xunya Bunyamin fan bara a to, a n tan yati nan woyenfe wo be. ¹³ Wo xa n ma mangeya senbe tagi raba n baba be, n na naxan kui Misira boxi ma, a nun wo fe naxan birin toxi. Wo wo xulun, wo xa fa n baba ra han be.» ¹⁴ Yusufu naxa findigilin a xunya Bunyamin ma, e firin naxa wa a xoxoxe ra. ¹⁵ Yusufu naxa a taarae fan masunbu, e birin naxa wa. Na xanbi, a taarae naxa suusa woyende a be.

¹⁶ Misira mange naxa kolon soto a ma, a Yusufu taarae bara fa. Na naxa rafan Misira mange nun a xa mixi birin ma. ¹⁷ A naxa a masen Yusufu be, «A fala i taarae be, <Wo kote baki wo xa sofalee fari, wo xa siga Kanaan boxi ma. ¹⁸ Na temui wo xa gbilen wo nun wo baba nun wo xabile ra n yire. Se fanyi naxan birin na Misira boxi ma, n na a soma ne wo yi ra, wo man fa boxi daxamui fanyi don.» ¹⁹ I xa a fala i taarae be, <Wo xa Misira gisee xanin, wo xa wo baba, wo xa die, nun wo xa ginee baki e kui, wo xa fa e ra. ²⁰ Wo naxa mone sese xa fe ra, barima se fanyi naxan birin na Misira boxi ma, a findima wo gbe nan na.»»

²¹ Isirayila xa die naxa na raba. Yusufu naxa gisee so a taarae yi ra alo Misira mange a fala a be ki naxe. A naxa fande fan so e yi ra e naxan donma kira ra. ²² A naxa donma fanyie fi a taarae birin ma. Kono a kobiri kole keme saxon nan fi Bunyamin tan ma, a nun donma suuli. ²³ A naxa Misira daxamui fanyi baki sofale fu fari a baba xa sanbe. A man naxa donse xori, taami, nun fande gbete baki sofale gine fu fari a baba xa biyaasi xa fe ra. ²⁴ Na dangi xanbi, a naxa a taarae lu e xa siga. A naxa a fala e be, «Wo naxa galanbu kira xon ma de!»

²⁵ E naxa keli Misira, e te Kanaan boxi ma e baba Yaxuba yire. ²⁶ E naxa a fala a be, «Yusufu mu faxaxi! A tan nan Misira boxi birin yamarima!» Yaxuba to na me, a mu no lade na ra. ²⁷ Kono e to Yusufu xa masenyi birin dentege a be, a ya fan naxa gisee to Yusufu naxee rasanbaxi a xaninfe ra, Yaxuba naxa seewa. ²⁸ Isirayila naxa a fala, «N bara jexelin, n ma di Yusufu man na jengife. Beenun n xa faxa, n fama ne a tode.»

46

Yaxuba sigafe Misira

¹ Yaxuba naxa a harige birin xanin a xun ma. A to Beriseeba li, a naxa serexe ba a baba Isiyaga Marigi Alatala be. ² Ala naxa Isirayila xili xiye kui, «Yaxuba, Yaxuba.»

Isirayila naxa a ratin, «N tan nan ya.» ³ Ala naxa a masen a be, «N tan nan na Ala ra, i baba Marigi Ala. Hali i mu gaaxu sigafe ra Misira, barima n i findima si belebele nan na. ⁴ Won birin nan sigama Misira, n tan nan man fama i ragbilende be. Yusufu yati nan fama i yae ragalide i jon temui.»

⁵ Na kui, Yaxuba naxa keli Beriseeba. Isirayila xa die naxa e baba Yaxuba, e xa die, a nun e xa ginse baki gisee kui, Misira mange naxee rasanba. ⁶ E naxa e xa xurusee tongo, a nun e se naxan birin soto Kanaan boxi ma. Yaxuba naxa siga Misira a nun a bonsoe birin. ⁷ A naxa a xa die nun a xa mamadie birin xanin a xun ma. A naxa siga a tan nun a bonsoe birin. ⁸ Isirayila xa die xili nan ya naxee siga Misira.

Yaxuba nun a xa di xeme xa taruxui nan ya:

Yaxuba xa di singe lanxi Ruben nan ma.

⁹ Ruben xa die nan ya:

Hanoki, Palu, Heseron, nun Karimi.

¹⁰ Simeyon xa die nan ya:

Yemuweli, Yamin, Ohadi, Yakin, Soxara, nun Soli.

Soli findi Kanaan gine xa di nan na.

¹¹ Lewi xa die nan ya:

Gerison, Kohata, nun Merari.

¹² Yuda xa die nan ya:

Eri, Onan, Selaha, Peresi, nun Sera.

Kono Eri nun Onan faxa Kanaan boxi nan ma.

Peresi xa die findi Heseron nun Hamuli nan na.

¹³ Isakari xa die nan ya:

Tola, Puwa, Yasubu, nun Simiron.

¹⁴ Sabulon xa die nan ya:

Seredi, Elon, nun Yaxaleeli.

¹⁵ Die nan na ki, Leya naxee bari Yaxuba be Padan Arami.

A man naxa a xa di gine Dina bari naa.

A xa di xeme nun di ginse

konti birin nalanxi mixi tongo saxan a nun saxan.

¹⁶ Gadi xa die nan ya:

Sefon, Hagi, Suni, Esibon, Eri, Arodi, nun Areli.

¹⁷ Aseri xa die nan ya:

Yimina, Yisiwa, Yisiwi, Beriya,

a nun e xunya ginema Sera.

Beriya xa die findi Heberi nun Malakiyeli nan na.

¹⁸ Die nan na ki, Silipa naxee bari Yaxuba be.

E birin nalanxi mixi fu nun senni.

Laban nu bara Silipa so a xa di gine Leya yi ra.

¹⁹ Yaxuba xa gine Raxelexa die nan ya:

Yusufu nun Bunyamin.

²⁰ Asena naxa di firin soto Yusufu be Misira boxi ma:

Manasi nun Eframami.

Asana nan lanxi On serexedube Potifari xa di gine ma.

²¹ Bunyamin xa die nan ya:

Bela, Beker, Asibeli, Gera, Naaman,

Eki, Rosi, Xupimi, Mupimi, nun Arade.

²² Die nan na ki, Raxelexa naxee bari Yaxuba be.

E birin nalanxi mixi fu nun naani.

²³ Dana xa di nan ya:

Xusimi.

²⁴ Nafatali xa die nan ya:

Yaxaseeli, Guni, Yeseri, nun Silemi.

²⁵ Die nan na ki, Bila naxee bari Yaxuba be.

E birin nalanxi mixi solofere.

Laban nu bara Bila so a xa di gine Raxelexa yi ra.

²⁶ Yaxuba nun mixi naxee birin siga Misira, a bonsoe birin nalanxi mixi tongo senni nun senni,

bafe a xa die xa ginse ra.

²⁷ Yusufu di xeme firin nan bari Misira.

Yaxuba xabile naxan siga Misira boxi ma, e konti birin nalanxi mixi tongo solofere.

²⁸ Yaxuba naxa Yuda xee a ya ra Yusufu xon ma, alako a xa kira yaillan e be sigafe ra Gosen. E to so Gosen boxi ma, ²⁹ Yusufu naxa a gise tongo, a naxa siga a baba Isirayila ralande naa. A to a li, a naxa findigilin a ma, a nu fa wa ra a xonkuye ra. ³⁰ Isirayila naxa a fala Yusufu be, «Hali n faxa fa, n boje bara sa barima n bara i yatagi to, i man na jengife.»

³¹ Yusufu naxa a fala a taarae be, a nun a baba xa denbaya, «N xa siga, n xa sa a fala Misira mange be, «N taarae nun n baba xa denbaya naxee nu sabatixi Kanaan boxi ma, e birin bara fa n yire.

³² Yi mixie goore kanyie nan e ra. E xurusee nan demadonna. E bara fa e xa gooree ra, sie, yexee, ningee, nun e harige birin.» ³³ Misira mange na wo xili temui naxe, a wo maxorinma ne wo xa wali ma.

³⁴ Wo xa a yaabi, «Muxu tan i xa konyie findixi xuruse maxurie nan na, kabi muxu dimedi temui han yakosi, alo muxu benbae nu a rabama ki naxe.» Na kui wo fama lude Gosen boxi nan ma, barima xuruse demadonyie rapaaxu Misirakae ma.»

47

Yaxuba sabatife Misira

¹ Yusufu naxa siga a sa a fala Misira mange be, «N baba nun n ngaxakerenyie bara fa Gosen kelifa Kanaan boxi ma. E bara fa e xa xurusee nun e harige birin

na.» ² A naxa a taara suuli ndee masen Misira mange be. ³ Misira mange naxa Yusufu taarae maxorin, «Wo wali mundun nabama?» E naxa Misira mange yaabi, «Muxu tan i xa konyie findixi xuruse demadonyie nan na, alo muxu benbae nu a rabama ki naxe.» ⁴ E man naxa a fala Misira mange be, «Muxu faxi ne, muxu xa lu yi boxi ma sinden, barima sexe mu na muxu xonyi kore xurusee naxan donma. Kaame bara din Kanaan boxi ra. Muxu bara i mayandi i xa muxu tan i xa konyie sago sa, muxu xa lu Gosen boxi ma.»

⁵ Misira mange naxa a fala Yusufu be, «I baba nun i taarae bara fa i foxo ra. ⁶ Misira boxi na i sagoe. Yire fanyi fen Gosen mabiri, i baba nun i ngaxakerenyie luma dennaxe. Xa i mixi matinxixie kolon e ya ma, e sugandi e xa findi n ma xuruse demadonyie ra.»

⁷ Na dangi xanbi, Yusufu naxa a baba xanin Misira mange yire, a a masen a be. Yaxuba naxa duba Misira mange be. ⁸ Misira mange naxa Yaxuba maxorin, «I xa simaya je yeri a ra yi ki?» ⁹ Yaxuba naxa Misira mange yaabi, «N ma simaya je keme je tongo saxan na a ra yi ki. N simaya dunke naxasixi nan sotoxi. A pan mu makorexi n benbae xa simaya xasabi ra.» ¹⁰ Yaxuba to duba Misira mange be, a naxa siga.

¹¹ Yusufu naxa boxi fanyi fi a baba nun a taarae ma, alo Misira mange a yamari ki naxe. E boxi naxan soto a tan nan fan Misira boxi birin be. A xili Ramesesi. ¹² Yusufu naxa meeni a baba, a taarae, nun a baba xa denbayae birin ma.

¹³ Na temui kaame nu bara senbe soto. Donse mu nu toma keli Misira boxi ma han Kanaan. Kaame naxa pama halaki. ¹⁴ Kobiri naxan birin nu na Misira nun Kanaan boxi ma, Yusufu naxa a masara mengi ra. A naxa na kobiri ragata Misira mange xa banxi kui.

¹⁵ Misirakae nun Kanaankae xa kobiri birin to jon, Misirakae naxa fa Yusufu yire e a fala, «Donse so muxu yi ra! A lanma muxu xa faxa i ya xori? Muxu xa kobiri birin bara jon.» ¹⁶ Yusufu naxa e yaabi, «Wo fa wo xa xurusee ra, won xa a masara donse ra, barima kobiri mu na wo yi ra.» ¹⁷ E naxa fa e xa xurusee ra Yusufu xon ma. E xa soe, sie, yexee, ningee, nun sofalee, e nee birin masara Yusufu ma donse ra. A naxa donse taxun e ra e xa xurusee masare ra.

¹⁸ Na je to dangi, e naxa fa a yire, e a fala a be, «Muxu mu noma muxu noxunde muxu xa mange ma. Kobiri yo mu na muxu yi ra. Muxu xa xurusee fan birin na muxu xa mange yi ra. Muxu gundie nun muxu xa boxie gbansan nan luxi muxu yi

ra donse sare ra muxu xa mange be. ¹⁹ A lanma muxu xa faxa i ya xori, muxu xa boxie xun xa rakana? Muxu nun muxu xa boxie masara donse ra, muxu xa findi Misira mange xa konyie ra, muxu xa boxie fan xa findi a gbe ra. Sansi xori so muxu yi ra muxu naxan nawalima, muxu xa balo alako muxu naxa faxa, boxi fan naxa rabepin.»

²⁰ Na kui Yusufu naxa Misirakae xa boxi birin sara Misira mange be. Kaame xa xoxoxoe nu bara a niya e xa e xa boxi birin mati Misira mange ma. ²¹ Yusufu Misira pama birin findi konyie ra na ki ne. ²² Kono serexedubee tan mu e gbe boxie sara, barima Misira mange nu hinnema e ra donse fe ra.

²³ Yusufu naxa a fala pama be, «N bara wo sara to a nun wo xa boxie Misira mange be. Sansi nan yi ki, wo xa boxie rawali. ²⁴ A xaba temui, wo a doxo suuli nde soma Misira mange nan yi ra. Doko naani naxee luma, na findima sansi nun baloe nan na, wo tan, wo xa die, a nun wo xa mixi birin be.» ²⁵ E naxa a fala, «I bara muxu rakisi! Muxu bara muxu xa mange xa fe fanyi to a naxan nabaxi muxu be. Muxu findima Misira mange xa konyie nan na.» ²⁶ Yusufu naxa na findi seriye ra. Han to Misira boxi daxamui doxo suuli nde birin findi Misira mange nan gbe ra. Serexedubee xa boxie nan gbansan mu findixi Misira mange gbe ra.

²⁷ Isirayilakae naxa sabati Gosen Misira boxi ma. Na boxi naxa findi e gbe ra. E bonsoe naxa gbo ye. ²⁸ Yaxuba je fu nun solofere nan naba Misira boxi ma. A xa simaya naxa je keme je tongo naani nun solofere li. ²⁹ Isirayila xa simaya to nu fa jonfe, a naxa a xa di Yusufu xili, a a fala a be, «Na kui, i xa i belexe doxo n tabe bunyi ra, i fa i kali n be fa a falafe ra, i mu n nagatama yi Misira boxi ma, i xa meeni n ma tinxinyi kui, i hinne n na. ³⁰ N na laaxira temui naxe, i xa n namini Misira, i sa n nagata n benbae xa gaburi yire.» Yusufu naxa a yaabi, «I naxan falaxi n be, n na rabama ne.» ³¹ Yaxuba naxa a fala, «I rakali n be.» Yusufu naxa a kali a be. Na temui Yaxuba naxa a felen a xa sade xunyi ra.

48

Yusufu xa die Manasi nun Efirami

¹ Na fe birin to bara dangi, e naxa a fala Yusufu be, «I baba mu yalanxi.» Yusufu naxa siga a baba yire, a nun a xa di xeme firinyie, Manasi nun Efirami. ² Mixi nde naxa a fala Yaxuba be, «I xa di Yusufu bara fa.» Isirayila naxa senbe raba, a keli, a doxo sade ma. ³ Yaxuba naxa a fala Yusufu

be, «Ala Senbe Kanyi mini ne n ma Lusi Kanaan boxi ma. A naxa barake sa n ma fe. ⁴ Ala naxa a fala n be, «N i findima dibari belebele nan na. N i xa die rawuyama ne, han e findi jama gbege ra. N yi boxi fima ne i bonsoe ma, hali i dangi xanbi, a findi e gbe ra han dunija jon.»

⁵ «Yakosi yi di firinyie, i naxee barixi Misira beenun n tan xa fa, n bara e findi n ma die ra. Eframi nun Manasi findima n tan nan gbe ra, alo Ruben nun Simeyon.

⁶ Kono i di naxee barima yee xanbi ra, i gbe lanxi nee nan ma. E fama lude e taarae nan bun ma e ke xa fe ra. ⁷ N to keli Padan, Raxele naxa faxa n yi ra kira xon Kanaan boxi ma. A jonde mu nu makuya Efarata ra. N naxa a ragata menni, Efarata kira ra, dennaxe xili Betleemu.»

⁸ Isirayila naxa Yusufu xa die mato, a fa a fala, «Ndee yee ra?» ⁹ Yusufu naxa a baba yaabi, «N ma di xemee na e ra Ala naxee fixi n ma be.» Isirayila naxa a fala, «I xa e maso n na, alako n xa duba e be.»

¹⁰ Yaxuba nu bara ge foride, a yae mu nu see igbema sonon. Yusufu to a xa die maso a ra, Isirayila naxa e masunbu, a findigilin e ma. ¹¹ Isirayila naxa a fala Yusufu be, «N mu nu laxi a ra, xa n i yatagi toma sonon, kono Ala bara a ragiri n bara i xa die fan to.» ¹² Yusufu naxa a xa die tongo a baba san ma, a fa a rafelen boxi fari.

¹³ Na dangi xanbi, Yusufu naxa a xa di firinyie tongo e belexe ma. A naxa Eframi suxu a yirefanyi belexe ra, Isirayila koola mabiri. A naxa Manasi suxu a koola belexe ra, Isirayila yirefanyi mabiri. A naxa e maso a ra. ¹⁴ Kono Yaxuba naxa a yirefanyi belexe sa Eframi xunyi fari naxan na dimedi ra. A naxa a koola belexe sa Manasi xunyi fari naxan na di singe ra. A nu a kolon a nu fe naxan nabama a belexe ra. ¹⁵ A naxa duba Yusufu be, a fa a fala,

«Ala, n benbae Ibrahima nun Isiyaga jere naxan ya xori,
Ala naxan na n kantama ra, kafi n bari loxo han to,

¹⁶ Ala naxan maleke xexi n natangade fe xoxoxe ma,
a xa barake sa yi dimee xa fe.
Mixie xa e xili n xili ra,
e xa e xili n benbae Ibrahima nun Isiyaga xili ra.

E bonsoe xa wuya a gbege ra dunija.»

¹⁷ Yusufu naxa a to a baba bara a yirefanyi belexe sa Eframi xunyi ma. Na fe mu rafanxi a ma. A naxa a baba belexe suxu, a ba Eframi xunyi ma, a fa a sa Manasi xunyi ma. ¹⁸ Yusufu naxa a fala a baba be, «N baba, na ki xa mu a ra, barima yi nan na fori ra. I yirefanyi belexe sama yi nan xunyi ma.» ¹⁹ A baba naxa tondi, a

fa a fala, «N ma di, n a kolon, n a kolon. A fan fama findide bonsoe wuyaxi kanyi nan na. A fan gboma ne, kono a xunya nan fama gbode dangife a ra. A xunya bonsoe findima ne si wuyaxi ra.»

²⁰ A naxa duba e be na loxo, a fa a fala, «Isirayilakae duba rabama wo xilie nan na. E fama a falade, «Ala xa i lu alo Eframi nun Manasi.» Na kui a naxa Eframi ti yare Manasi be.

²¹ Isirayila naxa a fala Yusufu be, «I bara a to, a gbe mu luxi n xa laaxira, kono Ala tima ne i fanga ra, a fa i ragbilen i benbae xa boxi ma. ²² N fama ke fide i ma dangi i taarae ra. N boxi naxan nasuxu Amorikae yi ra n ma santidegema nun n ma xali saabui ra, n bara na fan sa i ke fari.»

49

Yaxuba xa duba donxo

¹ Yaxuba naxa a xa die xili, a naxa a fala e be, «Wo xa wo malan, n xa fe fala naxan fama rabade wo be.»

² «Yaxuba xa die, wo fa be,
wo xa wo tuli mati wo baba Isirayila ra.

³ Ruben, i tan, n ma di singe,
i tan nan na n ma fonike di ra.
I bara findi fisamante ra lasiriya kui.

I senbe dangi birin na.

⁴ Kono i to findi xurutare nan na,
alo ye naxan susuma,
i mu fisamanteya sotoma sonon,
barima i bara i sa i baba xa sade ma a nun i nanden.

Na bara findi seniyantarepa ra.

⁵ Simeyon nun Lewi findixi ngaxakeren-mae nan na.

Santidegema nan na e xa geresose ra.

⁶ N mu soma e xa fefe ya ma,
n mu tinma doxo e xa malanyi,
barima e xa bonete kui e bara xemee faxa,
e xa kalabantepa kui e bara tuurae maxono fufafu.

⁷ N bara e xa bonete danka,
barima geregire nan e ra.
E naxan nabama, n bara na danka,
barima e ya ixara.

E bonsoe mu luma yire keren Yaxuba xonyi,
n e rayensenma ne Isirayila boxi ma.

⁸ Yuda, i xunyae i tan nan tantuma.
I fama ne xutu sotode i yaxuie ma.
I baba xa di xemee magoroma ne i be.

⁹ Yuda, yete yore nan lanxi i ma.
N ma di, i baloma sube nan xun na.
I xinbie kuntanma ne alo yete.
Nde noma suusade a xa i rakeli?

10 Mange sawuri fama lude Yuda bõnsõe nan yi.

Mixi yo mu mange sawuri bama a yi, beemanu tõnxuma kanyi fama temui naxe, sie suyidima naxan be.

11 A xa sofale xirima weni bili nan na, a xa sofale yõre xirima weni bili fanyi nan na.

A xa donma nun a xa xinbeli donma xama weni ye nan na.

12 A ya mapingixi alo weni, A pinyi fiixe alo xijne.

13 Sabulon fama sabatide baa de ne. A findima wafu de nan na kunkuie be. A xa naaninyi luma ne Sidon nan seeti ma.

14 Isakari senbe gbo alo sofale, naxan a sama gõõre firinyie tagi.

15 A saxi boxi naxan ma, yire fanyi nan a ra.

A tunki felema ne kote bun ma, a luma yaamari nan bun ma.

16 Dana a xa nama yamarima ne, alo Isirayila bõnsõe nde.

17 A luma ne alo bõximase kira xon ma, alo tanbalunbe sankira ra.

A na soe tingilinyi xin, soe ragi birama ne a fari ma.

18 Alatala, n xaxili tixi i xa kisi ra.

19 Gadi, geresoe a gerema ne, konõ a tan nan e raboronma a tingilinyi ra.

20 Aseri xa boxi findima daxamui fanyi yire nan na, naxan findima mange daxamude ra.

21 Nafatali luma ne alo xeli gine naxan na a gife, a woyen fanyie falama ne.

22 Yusufu luma ne alo sansi burexe neene, naxan bogima a fanyi ra xure seeti ma.

A salonyie tima tete nan xun.

23 Mixie naxa gere giri a ma, e naxa xali woli a ma gere ra.

24 Konõ a xa xali senbe gbo, a belexe fan xõõõõ Yaxuba Marigi Ala Senbe Kanyi saabui ra, naxan findixi Isirayila kantama ra, naxan luxi alo fanyie.

25 I baba Marigi Ala fama i malide. Ala Senbe Kanyi barake sama ne i xa fe.

A koore barake fima ne i ma, a boxi barake fi i ma,

a dibari barake ragiri i ma.

26 I baba xa dube dangi baloe nun se fanyi birin na,

naxan kelima geya fari, geya naxan tixi kafi duniya fole.

Na barake birin xa lu Yusufu ma, naxan findi a ngaxakerenyie xa mange ra.

27 Bunyamin luma ne alo wulai bare xaape. A sube faxama geesege, a a donxe don nummare.»

28 Isirayila bõnsõe fu nun firinyie nan na ki, a nun dube e baba naxan nabaxi kankan be.

29 Na dube dangi xanbi, Yaxuba naxa a jungu a xa die ma, a falafe ra, «N fa sigafe n benba faxaxie nan yire. N na faxa, wo n nagata n benbae ragatade, gaburi naxan na Eferon Xitika xa xe yire, 30 Makipela xe fonme ra, Mamire fe ma, Kanaan boxi ma. Iburahima na xe saraxi Eferon Xitika nan ma, alako na xa findi a xa mixi ragatade ra. 31 Iburahima ragatataxi menni ne, a nun a xa gine Sara. Isiyaga fan nagatataxi menni ne a nun a xa gine Rebeka. N tan fan Leya ragatataxi menni ne. 32 Na xe nun na fonme naxan na naa, e saraxi Xitika nan ma.» 33 Yaxuba to bara ge a xa woyenyi masende a xa die be, a naxa a sa sade ma, a fa laaxira, a a benbae li aligiyama.

50

Yaxuba xa jon fe

1 Yusufu naxa findigilin a baba ma, a masunbu, a wama. 2 Na dangi xanbi, Yusufu naxa yaamari fi seribae ma e xa a baba fate soxo seri ra, alako a fure naxa borõ. E naxa na wali raba a baba Isirayila ra 3 xi tongo naani bun ma e xa naamunyi ki ma. Misirakae naxa a jonfe raba xi tongo solofere bun.

4 Jon fe to bara ba a ra, Yusufu naxa a fala Misira mange xa mixie be, «N bara wo mayandi, xa n ma fe rafan wo ma, wo xa n waxõnfe masen Misira mange be. 5 N baba n nakali ne, a naxe, «N fa na faxafe ne. I n nagatama gaburi nan kui n naxan gexi Kanaan boxi ma.» Na kui n wama sigafe ne n xa sa n baba ragata.

6 Misira mange naxa a yaabi, «Siga, i xa sa i baba ragata alo a i rakalixi ki naxe.»

7 Yusufu naxa siga a baba ragatade. A naxa siga a nun Misira mange xa konyie, Misira mange xa mixi xungbee, Misira kuntigie, 8 a yete xa denbaya, a taarae, nun a baba xa denbaya. E xa dimedie nun e xa xurusee gbansan naxa lu Gosen boxi ma. 9 Soõrie nun soe ragie naxa Yusufu mati e xa gisee kui. Nama belebele nan nu e ra.

10 E to Atadi lonyi li Yuruden naakiri ma, e naxa jon fe belebele raba. Yusufu naxa binye fi a baba ma, a jon fe xanin han xi solofere. 11 Kanaankae naxa e joxõ dõõõ na maragate xon ma, naxan nabaxi Atadi xa lonyi ma. E naxa a fala, «Yi jon fe findi fe belebele nan na Misirakae be.» Na nan

a toxi e naxa «Misira Non fe» xili fala na yire xun Yuruden naakiri ma.

¹² Na kui, Yaxuba xa die naxa e baba waxonfe raba alo a a fala e be ki naxe.

¹³ E naxa a xanin Kanaan boxi ma, e naxa a ragata Makipela xa xe yire fonme kui, Ibrahima xe naxan sara Eferon Xitika ma alako na xa findi mixi ragatade ra Mamire seeti ma. ¹⁴ Yusufu to ge a baba ragatade, a naxa gbilen Misira boxi ma, a nun a taarae nun mixi naxan birin a mati.

¹⁵ Yusufu taarae to bara a to e baba bara faxa, e naxa a fala, «Xa Yusufu fa won findi a gerefa ra, won fe paaxi naxan birin nabaxi a ra, a gbejoxoma ne won ma.»

¹⁶ Na kui e naxa siga Yusufu yire, e a fala a be, «I baba yi nan falaxi muxu be beenun a xa faxa, a naxe, ¹⁷ <Wo yi fala Yusufu be, «N bara i maxandi, dije i taarae xa gbaloe fe ma a nun e xa yunubi, barima e bara fe paaxi raba i ra. N bara i maxandi, yakosi dije i baba Marigi Ala xa konyie ma.»» E to na masenyi fala Yusufu be, a naxa wa. ¹⁸ A taarae naxa e felen a bun ma, e fa a fala, «Muxu tan nan ya, i xa konyie.»

¹⁹ Yusufu naxa a fala e be, «Hali wo mu gaaxu. Ala mu na n tan xa ra. ²⁰ Wo lan ne n xun wo naxa fe paaxi raba n na, konko Ala naxa a masara fe fanyi ra alako n xa fe rakamali pama nii ratangafe ra. ²¹ Yakosi hali wo mu gaaxu. N wo hayi birin fanma ne nun wo xa die.» A xa woyenyi naxa e boje sa.

Yusufu xa faxe

²² Yusufu naxa lu Misira, a tan nun a xa denbaya birin. A naxa je keme je fu soto simaya ra. ²³ Yusufu naxa a xa mamadie nun a tolobitee to, a xa di Eframi naxee soto. A naxa Manasi xa di Makiri xa die to, a nee tongo a gbe die ra. ²⁴ Yusufu naxa a fala a taarae be, «N fan na faxafe ne, konko Ala wo malima ne a fanyi ra. A fama ne wo tongode Misira, a wo xanin boxi ma a dennaxe laayidi tongo Ibrahima, Isiyaga, nun Yaxuba be.» ²⁵ Yusufu naxa Isirayila xa die rakali, a fa a fala, «Ala na wo mali gbilenfe ra Kanaan boxi ma, wo xa n fure xanin naa.»

²⁶ Yusufu laaxira a je keme je fu nan ma. E naxa a fure soxo seri ra alako a fate naxa boxo, e a ragata fure kankira kui Misira boxi ma.

Tawureta Munsa Isirayila xa Yete Sotœ Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila xa taruxui fôloxi Tawureta Munsa xa kitaabui singe nan kui, e naxan ma «Fe Fôlo Fôle.» Na sora dônœœ e masenma Isirayila sabatixi Misira boxi ma ki naxe Annabi Yusufu xa waxati.

Yusufu nun a taarœ to faxa, Isirayila nun Misira xa defanyi naxa xurun fôlo. A rapônɔy Isirayila naxa findi Misira xa konyie ra. Misira mange naxa e rawali a jaaxi ra, e xa taœ ti a bœ.

Kônœ Alatala naxan mu nœmuma a xa jama ma, a naxa Annabi Munsa xœ Misira boxi ma alako Isirayila xa xœeya soto. Ala naxa kaabanako magaaxuxi fu raba Munsa saabui ra, han Firawuna naxa Isirayila bônœœ keru. Isirayila to jœre fôlo, e naxa Xulunyumi baa li Misira boxi naaninyi ra. Firawuna nun a xa sœorie naxa kata e sœntode menni, kônœ Ala man naxa kaabanakœ raba, a kira rabi baa tagi Isirayilakœ girima dennaxe. Firawuna xa sœorie to bira e fœxo ra, Ala naxa baa ragali e xun ma.

Naakiri ma Isirayila naxa jœre fôlo gbengberenyi ma sigafe ra Kanaan boxi ma, Ala dennaxe laayidixi e bœ. Kira xœn ma a naxa a xa seriye fi Annabi Munsa ma Turusinina geya fari jama ya xœri. Kônœ a mu bu, jama naxa Ala xa seriye matandi, e kuye batu. Na nan a niya Ala naxa nate tongo e xa e jœre gbengberenyi ma jœ tongo naani bun ma, alako Ala matandi birin xa faxa kira xœn beenu e xa die xa so Kanaan boxi ma.

Na jœre kui Ala naxa lu e ya ma a xa hœrœmœlingira saabui ra. A xa nœre nu na na xun ma kœ nun yanyi. E biyaasi tœmui, e hœrœmœlingira ragoro, Ala xa nœre nu tixi e ya ra han a yire li e yonkinma dennaxe. Na mœoli raba nœ na jœ tongo naani birin bun ma.

Yi kitaabui rapœnma Annabi Munsa xa faxœ nan ma. Beenun a xa laaxira, a naxa Isirayila jama taxu Yosue ra naxan fama e rasode Kanaan boxi ma.

Ala lufe a xa jama ya ma, a e xaran tinxinyi ra, a e makanta senbe ra, na birin findixi misaali nan na Ala xa jama bœ won ma waxati. Ala wama won xun tife kira fanyi ma sigafe ra ariyanna a won nasoma dennaxe. Ala xa won mali na biyaasi kui. Amina.

Tawureta Munsa Isirayila xa Yete Sotœ

Isirayilakœ xa konyiya Misira boxi ma

¹ Isirayila xa die xilie nan ya, naxœ e baba Yaxuba mati Misira boxi ma, a nun e xa denbayœ: ² Ruben, Simeyœn, Lewi, Yuda, ³ Isakari, Sabulon, Bunyamin, ⁴ Dana, Nafatali, Gadi, nun Aseri. ⁵ Yaxuba xa die nun a xa mamadie nu lanxi mixi tongo solofere nan ma. A xa di Yusufu jœn nu bara siga Misira. ⁶ Yusufu nun a ngaxakerenyie dangi xanbi, ⁷ Isirayilakœ naxa yiriwa Misira boxi ma, e senbe nu luma xun masa ra.

⁸ Na waxati mange gbete nan nu na Misira xun ma, naxan mu Yusufu kolon. ⁹ A naxa a fala a xa jama bœ, «Wo a to, Isirayilakœ yiriwaxi ki naxe, a bara findi kontœfili ra won bœ. E bara dangi won na. ¹⁰ Won xa kœota nde raba alako e naxa wuya sœnœn. Xa na mu, gere tœmui, e fama nœ kafude won yaxuie ma, e keli won xun ma.»

¹¹ Na kui, mange naxa e findi konyie ra, a wali xœrœœ dœœœ e ma Pitomi nun Ramesesi taœ tife ra. Misira mange Firawuna nu donse malanma na taœ nan kui. ¹² Kônœ wali xœrœœ nu dœœœma e ma ki naxe, e man nu sigama gbo ra na ki nœ, han Misirakœ bœje naxa rapœaxu e ma Isirayilakœ xa fe ra. ¹³ Misirakœ naxa e rawali a jaaxi ra. ¹⁴ E naxa e tœœœ wali xœrœœœ ra alo biriki bœnbœfe nun xœ rawalife. E naxa konyiya jaaxi dœœœ e ma.

¹⁵ Misira mange naxa Isirayilakœ xa dirasuxuie Sifira nun Puwa yamari, ¹⁶ «Wo na Isirayila gine xa di rasuxu, xa xœme nan a ra, wo a faxa keren na. Xa gine nan a ra, wo xa a lu a xa balo.» ¹⁷ Kônœ dirasuxuie to nu gaaxuma Ala ya ra, e mu nu Misira mange xa yaamari rabatuma. E naxa di xœmœmae lu e xa balo. ¹⁸ Mange naxa dirasuxuie xili, a naxa e maxœrin, «Munfe ra wo di xœmœe luma, e xa balo?» ¹⁹ Dirasuxuie naxa Firawuna yaabi, «Isirayila gineœ senbe gbo Misira gineœ bœ. Beenu dirasuxui xa e yire li, e jœn bara di bari.» ²⁰ Ala naxa hinne na dirasuxuie ra. Isirayila jama naxa wuya dangife a singe ra. ²¹ Dirasuxuie to gaaxu Ala ya ra, Ala naxa die fi e fan ma.

²² Na tœmui, Firawuna naxa a xa jama birin yamari, «Wo Isirayilakœ xa diyœœ xœmœœ woli Nili xure ma, kônœ wo e xa di gineœ tan lu, e xa balo.»

2

Munsa mœfe Misira

¹ Xœme nun gine nde naxa e boore futi, e birin fatan Lewi bônœœ nan na Isirayilakœ ya ma. ² Na gine naxa tœœœ, a di xœme bari. A to a to di fanyi nan nu a ra, a naxa a nœxun kike saxan. ³ A to mu

nu nɔma a nɔxunde sɔnɔn, a naxa kolime debe maso dɔle ra, a diyɔre sa a kui, a fa debe dɔxɔ Nili xure ma yoforoɔ tagi. ⁴ Na diyɔre taara ginɛma nu tixi yire nde, a ya tixi a xunya ra, alako a xa a kolon fe naxan fama na lide. ⁵ Firawuna xa di gine naxa goro Nili xure ma a maxade. A to debe to yoforoɔ tagi, a naxa a xa konyi gine nde xɛɛ a tongode. ⁶ A to a rabi, a naxa di xɛmɛ to a kui, a wafe. A naxa kinikini a ma, a fa a fala, «Isirayilaka nde xa di na a ra!»

⁷ Na tɛmɛi, diyɔre taara naxa Firawuna xa di gine maxɔrin, «N xa siga Isirayila dingɛ nde xili i bɛ, a xa fa xipɛ fi a ma?» ⁸ Firawuna xa di gine naxa a yaabi, «Iyo.» Diyɔre taara naxa siga, a sa diyɔre nga xili. ⁹ Firawuna xa di gine naxa a fala diyɔre nga bɛ, «Yi diyɔre xanin, i xa xipɛ fi a ma n bɛ. N i sare fima nɛ.» Diyɔre nga naxa diyɔre tongo, a xipɛ fi a ma. ¹⁰ Diyɔre to mɔ, a nga naxa a xanin Firawuna xa di gine xɔn ma, a findi na xa di ra. A to a raminixi ye nan xɔɔra, a naxa a xili sa Munsu, naxan falaxi «minife» Eburu xui ra.

Munsu sigafe Madiyan

¹¹ Munsu to fonikeya rakamali, a naxa siga a ngaxakerenyie yire, a xa e xun mato a ra e xa wali xɔɔxɔɛ kui. A to a ngaxakerenyie yire li, a naxa Misiraka nde to Isirayilaka nde bɔnbɔ ra. ¹² A to mu mixi yo to na longori, a naxa na Misiraka faxa, a fa a fure nɔxun meyenxi kui. ¹³ Na kuye iba, Munsu man naxa mini, a Isirayilaka firin to sɔnxɔ ra. A naxa mixi maxɔrin nɔndi mu na naxan bɛ, «I bariboore bɔnbɔfe munfe ra?» ¹⁴ A naxa a yaabi, «Nde i findixi mange nun kiitisa ra muxu xun ma? I wama n fan faxafe nɛ, alo i na Misiraka faxa ki naxɛ?» Munsu naxa gaaxu. A naxa a fala a bɔjɛ ma, «N naxan nabaxi a bara kolon.»

¹⁵ Firawuna to a kolon Munsu naxan nabaxi, a naxa kata Munsu faxade. Kɔnɔ Munsu naxa a gi Firawuna ma, a sa sabati Madiyan bɔxi ma. Munsu to siga naa, a naxa kolɔnyi nde li, a fa dɔxɔ a xa a malabu. ¹⁶ Madiyan sɛxɛdɛbe xa di gine solofere naxa fa ye bade na kolɔnyi yire e baba xa xurusee bɛ. ¹⁷ Kɔnɔ xuruse demadonyi ndee fan naxa fa, e naxa wa na gineɛ kerife. Munsu to na to, a naxa keli, a na gineɛ xun magere so, a fa ye fi e xa xurusee ma.

¹⁸ Na gineɛ to gbilen e baba Reyuweli yire, a naxa e maxɔrin, «Munse a niyaxi wo gbilenxi sinnanyi ma to?» ¹⁹ E naxa a yaabi, «Misiraka nde bara muxu ratanga xuruse demadonyi kobie ma, a man fa ye ba won ma xurusee bɛ.» ²⁰ Reyuweli naxa a xa di gineɛ maxɔrin, «A na minden? Wo

a luxi naa munfe ra? Wo sa a xili, wo donse so a yi ra.»

²¹ Munsu naxa tin sabatide Reyuweli xɔnyi. Reyuweli naxa a xa di gine Sipora fi Munsu ma, a xa a dɔxɔ. ²² Sipora naxa di xɛmɛ bari a bɛ. Xɔjɛ na to lanxi Munsu ma na bɔxi ma, a naxa a xa di xili sa Gerisomi, naxan wama a falafe, «Xɔjɛ nan n na yi bɔxi ma.»

²³ Jɛ wuyaxi dangi xanbi, Misira mange naxa faxa. Isirayilakae nu e mawafe Ala bɛ e xa konyiya xɔɔxɔɛ xa fe ra. Na maxandi naxa Ala li. ²⁴ Ala naxa e wa xui mɛ. A naxa ratu a xa saate ma naxan xirixi a tan nun Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba tagi. ²⁵ Na kui Ala naxa a ya rafindi Isirayilakae ma, a xa a jɛngi sa e xɔn ma.

3

Munsu xa xɛeraya

¹ Munsu bitanyi Yetiro nan nu na Madiyan sɛxɛdɛbe ra. Munsu naxa Yetiro xa xurusee xanin wula i yire makuye, han a sa Ala xa geya Xorebe li. ² Menni Alatala xa maleke naxa mini a ma wuri bili lanmadi ma, naxan radɛxɛxi. Munsu naxa a mato, tɛ nu na na wuri bili ma, kɔnɔ wuri bili mu ganxi. ³ Munsu naxa a fala a yete ma, «N xa n makɔre yi kaabanako ra, n xa a kolon munfe ra wuri bili lanma mu ganxi.»

⁴ Alatala to Munsu to a makɔrɔxi wuri bili ra alako a xa a igbɛ, a naxa a xili kelife na wuri bili ma, «Munsu, Munsu!» Munsu naxa a ratin, «N tan nan ya.» ⁵ Ala naxa a masen a bɛ, «I naxa i makɔre bɛ ra. Sankirre ba, barima i tixi yire sɛniyenxi nan ma.» ⁶ A man naxa a masen, «I baba Marigi Ala na n tan na, Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba Marigi Ala.» Munsu to na mɛ, a naxa a yatagi makoto, barima a nu gaaxuxi Ala matofe ra.

⁷ Alatala man naxa yi masenyi ti Munsu bɛ, «N bara n ma jama xa tɔɔre to Misira bɔxi ma. N bara e wa xui mɛ e xa konyiya kui. N jɛngi saxi e xa tɔɔre xɔn ma. ⁸ N goroxi na nan ma, n xa fa e bade Misirakae yi ra, n xa e raso bɔxi fanyi ma, lude gbegbe na dennaxɛ. Xipɛ nun kumi gbo naa, Kanaankae, Xitikae, Amorikae, Perisikae, Hiwikae nun Yebusukae xɔnyi. ⁹ Yakosi Isirayilakae wa xui bara n li. N man bara jaxankate to Misirakae naxan dɔxɔfe e ma. ¹⁰ Siga, n bara i xɛɛ Firawuna xɔn, i xa n ma jama Isirayila ramini Misira.»

¹¹ Munsu naxa a fala Ala bɛ, «Mixi mɔɔli mundun na n tan na, n xa siga Firawuna ma Isirayilakae raminife ra Misira?» ¹² Ala naxa a yaabi, «Won birin na a ra. I na ge jama raminide Misira bɔxi ma, wo fama

n batude yi geya nan fari. Na findima tōnxuma ra, fa a fala, n tan yati nan i xēxi.»

¹³ Munsā naxa a fala Ala bē, «N na sa a fala Isirayilakae bē, «Wo benbae Marigi Ala nan n xēxi wo ma,» e fa sa n maxōrin i xili ma, n yaabi mundun fima e ma?» ¹⁴ Ala naxa a masen Munsā bē, «N na «naxan na» na. I xa Isirayilakae yaabi, «Ala naxan na, a bara n xēxi wo ma.» ¹⁵ Ala man naxa a masen Munsā bē, «I fama woyende yi ki nē Isirayilakae bē, «Wo benba Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba Marigi Alatala, Ala naxan na, na nan n xēxi wo ma.» N xili nan na ki abadan, n wama mixi birin xa n xili na ki nē temui birin. ¹⁶ Sa Isirayila kuntigie malan, i a fala e bē, «Wo benba Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba Marigi Alatala bara mini n ma. A bara a masen n bē, «N bara fe to e naxan doxōfe wo ma Misira. ¹⁷ N bara nate tongo wo raminife ra Misira wo xa tōore kui. N xa wo xanin Kanaankae, Xitikae, Amorikae, Perisikae, Hiwikae, nun Yebusukae xōnyi, xipe nun kumi xelega dennaxē.»»

¹⁸ «Isirayila kuntigie na ge i xui ramede, wo sigama nē Misira mange yire a falafe ra, «Isirayilakae Marigi Alatala bara fa muxu fōxō ra. I xa muxu sago sa muxu xa fējen saxan jere raba gbengberenyi ma, alako muxu xa serexē ba muxu Marigi Alatala bē.» ¹⁹ N a kolon Misira mange mu tinma wo lude wo xa siga, xa n mu n senbe masen a bē. ²⁰ Na kui n fe magaaxuxie rabama nē Misirakae ra, n e tōorō kaabanakoe ra. Na dangi xanbi, e xa mange tinma nē wo xa siga. ²¹ N man a ragirima nē Misirakae xa wo ki, alako wo naxa siga wo belexe igeli ra. ²² Isirayila ginē birin xa e doxōboore Misirakae makula yirabase gbeti nun xēema daaxie ra, a nun sosee, wo naxee soma wo xa die ma. Na kui wo harige bama nē Misirakae yi ra.»

4

Alatala a senbe masenfe Munsā bē

¹ Munsā naxa Alatala maxōrin, «Xa Isirayilakae mu sa la n ma masenyi ra, e fa a fala, «Alatala mu minixi i ma feo,» n munse rabama fa?» ² Alatala naxa a maxōrin, «Munse na i belexe na ki?» A naxa a yaabi, «N ma yisuxuwuri.» ³ Alatala naxa a yamari, «A woli boxi.» A to a woli boxi, na naxa mafindi boximase ra, Munsā fa a gi a ya ra. ⁴ Alatala naxa a masen a bē, «I belexe itala i xa a suxu a xuli ma.» Munsā naxa a belexe itala. A to a suxu a belexe ra, na naxa findi yisuxuwuri ra.

⁵ Alatala naxa a masen a bē, «Na findima tōnxuma ra e bē, fa a fala, e benba Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba Marigi

Alatala bara mini i ma.» ⁶ Na dangi xanbi, Alatala man naxa a masen a bē, «I belexe sa i kanke ma i xa donma bun ma.» A to na raba, a fa a ramini, kune a belexe rafiixexi. ⁷ A man naxa a yamari, «I man xa i belexe sa i kanke ma i xa donma bun ma.» A to na raba, a belexe naxa yalan keren na. ⁸ Alatala naxa a masen a bē, «Xa Isirayilakae mu la i xui ra, xa na mu a ra na tōnxuma singe ra, temunde e fama nē lade i ra na tōnxuma firin nde xa fe ra. ⁹ Xa e mu la i xui ra na tōnxuma firinyie xa fe ra, i xa ye tongo Nili xure, i a rafili boxi ma. A findima nē wuli ra keren na.»

¹⁰ Munsā naxa Alatala yaabi, «N Marigi, i a kolon i xa konyi mu fata woyende. N nenyi binya n dē i kabi n dimedi temui. To masenyi mu na fe masaraxi.» ¹¹ Alatala naxa a masen a bē, «Nde mixi nenyi rakelima? Nde mixi findima boboe ra, xa na mu tulixōri? Nde mixi findima ya kanyira, xa na mu dōnxui? N tan Alatala xa mu a ra?» ¹² Siga. N i malima masenyi tide. N masenyi yati rasoma nē i dē i, i naxan tima.» ¹³ Munsā naxa a yaabi, «N Marigi, yandi, mixi gbete xēe.»

¹⁴ Na kui Alatala naxa xōxō Munsā ma. A naxa a masen a bē, «I taara Haruna go? Lewi bōnsōe mu a ra? N a kolon, na tan fata woyende. A pan na fafe i ralande. A seewama nē i tofe ra. ¹⁵ I masenyie tima nē a bē, a naxan falama pama bē. N wo firin malima na kui. N a masenma wo bē wo lan wo xa naxan fala. ¹⁶ Haruna i xui madangima pama bē, alo namijōnme Ala xui madangima ki naxē. ¹⁷ I xa i xa yisuxuwuri tongo. I kaabanako birin nabama a tan na.»

Munsā gbilenfe Misira

¹⁸ Na temui Munsā naxa gbilen a bitanyi xōnyi, a a fala a bē, «N wama sigafe ngaxakerenyie yire Misira boxi ma, n xa a kolon e xa fe na ki naxē.» Yetiro naxa a yaabi, «Siga bōnesa kui.»

¹⁹ Alatala nu bara a masen Munsā bē Madiyan boxi ma, «I xa gbilen Misira. Naxee nu wama i faxafe, nee birin bara faxa.» ²⁰ Na kui Munsā naxa a xa ginē nun a xa die baki sofalee fari, e gbilen Misira. Munsā naxa a xa yisuxuwuri fan xanin, Ala naxan ma fe fala a bē.

²¹ Alatala naxa yi masenyi ti Munsā bē, «I na gbilen Misira, i xa kaabanako birin naba Firawuna ya i, n naxee saxi i sagoe. Na temui n tan nan a xaxili raxōxōma, alako a naxa tin n ma pama bepinde. ²² I xa a fala Firawuna bē, «Alatala xui nan ya, Isirayila, n ma di singe nan a ra. ²³ N bara i yamari i xa a bepin alako a xa siga n batude. I to bara tondi na ra, n i xa di singe faxama nē.»»

²⁴ Munsa to nu na biyaasi kui sigafe ra Misira, Alatala naxa mini a ma kɔɛ ra, a xa a faxa, ²⁵ kono Munsa xa gine Sipora naxa a xa di xeme sunna geme xɛɛnxi ra, a na soli sa a sanyi ma. A naxa a fala, «N ma mɔri nan i ra, muxu nun naxan wuli keren.» ²⁶ Na kui Alatala naxa Munsa lu na. Sipora xa masenyi, «N ma mɔri nan i ra, muxu nun naxan wuli keren,» a nu wama sunne wuli nan xa fe falafe.

²⁷ Alatala naxa a masen Haruna be, «I xa siga Munsa ralande gbengberenyi ma.» A to naralan Munsa ra Ala xa geya ma, a naxa a sunbu. ²⁸ Munsa naxa Alatala xa xɛɛraya birin ya ba a be. A naxa na kaabanako fee fan fala a be, Ala naxan fixi a ma a rabafe ra.

²⁹ Munsa nun Haruna to Isirayilakae li, e naxa Isirayila fori birin malan. ³⁰ Haruna naxa dentege sa e be Alatala naxan masenxi Munsa be. A naxa kaabanakoe fan naba pama ya xori. ³¹ Nama naxa la na birin na. E to a kolon a Alatala pengi saxi Isirayilakae xon ma e xa tɔɔre kui, e naxa e igoro boxi, e suyidi Ala be.

5

Munsa nun Haruna sigafe Firawuna yire

¹ Na dangi xanbi, Munsa nun Haruna naxa siga Firawuna yire. E naxa a fala a be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, «N ma pama bejin, alako e xa siga n ma sali rabade gbengberenyi ma.»»

² Firawuna naxa yi maxorinyi ti, «Nde tan na na Alatala ra, n lan n xa naxan xa yaamari rabatu Isirayila bejinfe ra? N mu Alatala kolon! Na kui, n mu noma a lude Isirayila xa siga fefe ma!»

³ E naxa a fala a be, «Isirayila Marigi Ala bara fa muxu foxo ra. A lu muxu xa biyaasi xi saxan gbengberenyi yire, alako muxu xa serɛɛe ba muxu Marigi Alatala be, xa muxu mu na raba muxu sontoma ne wuganyi ra, xa na mu santidegema ra.» ⁴ Misira mangɛ naxa e yaabi, «Munsa nun Haruna, munfe ra wo wama pama bafe wali de i? Wo siga wo xa wali ra. ⁵ Yi pama to bara gbo ye yi boxi ma, wo wama e xa wali nan xun nakanafe fa.»

⁶ Na loxoɛ Firawuna naxa konyie xa mangɛe nun wali xunyie yamari, ⁷ «Wo naxa sexe so Isirayila pama yi ra sonon, e naxan malanma boora ra e biriki bonboma temui naxe. Yakosi e xa na sexe fen e yete ra. ⁸ E dari biriki xasabi naxan bonbo ra, wo naxa sese ba na ra. Fuyante nan e ra. Na nan a ra, e a falama, «Muxu xa siga serɛɛe bade muxu Marigi Ala be.» ⁹ Wo xa nde sa e xa wali xun ma, alako e naxa yanfa wali ma madaxui woyenyi xa fe ra.»

¹⁰ Konyi xa mangɛe nun wali xunyie naxa a fala Isirayila pama be, «Firawuna naxe a a mu sexe soma wo yi ra sonon. ¹¹ Wo xa siga na fende wo yete ra. Wo xa a kolon sese mu bama wo xa wali kote ra.»

¹² Na kui pama naxa yensen Misira boxi sexe xabade. ¹³ Mangɛe nu e ragbatama ne, e nu fa a fala, «Wo xa wo xa wali rajon loxo yo loxo alo a singe, sexe nu soma wo yi ra temui naxe.» ¹⁴ Firawuna xa mixie nu fa Isirayilakae bonbo naxee nu tixi wali xunyie ra. E nu fa e maxorin, «Munfe ra xoro nun to, wo mu biriki xasabi bonboxi alo wo darixi a ra ki naxe?»

¹⁵ Isirayila wali xunyie naxa siga e mawade Firawuna xon a falafe ra, «I na yi mooli rabafe muxu tan i xa konyie ra munfe ra? ¹⁶ E mu sexe yo soma muxu yi ra, kono e a falama a muxu xa biriki bonbo! I xa mixie na muxu tan i xa konyi bonbofe, kono e tan nan wali kanaxi.» ¹⁷ Firawuna naxa e yaabi, «Fuyantee nan wo ra. Na nan a toxi wo a falama, a wo xa siga serɛɛe bade Alatala be. ¹⁸ Wo siga walide! Sexe yo mu soma wo yi ra, sese man mu bama wo xa biriki konti ra.»

¹⁹ Isirayila wali xunyie naxa kontofili na woyenyi ra, a falafe ra, «Sese mu bama birikie konti ra wo naxan bonboma loxo yo loxo.» ²⁰ E to mini Firawuna xonyi, e naxa Munsa nun Haruna li naa. E nu na e memefe. ²¹ Na wali xunyie naxa a fala e be, «Alatala xa wo jaxankata, barima wo bara muxu mapaaxu Firawuna nun a xa mixie xon ma. Wo bara santidegema sa e belexe, e xa muxu faxa.»

²² Munsa naxa gbilen Alatala ma a falafe ra, «Marigi, i bara yi tɔɔre doxo yi pama ma munfe ra? I n xɛɛxi be munfe ma? ²³ Kabi n naxa siga Firawuna yire woyenfe ra i xili ra, a fa fe jaaxi nan tun nabafe yi pama ra. I mu i xa pama xɔreyaxi feo.»

6

Ala xa laayidi Munsa be

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, «I fama a tode yakosi, n naxan nabama Firawuna ra. N senbe nan fama a niyade a xa Isirayila pama bejin, a yete xa e keru a xa boxi ma.»

² Ala man naxa a masen Munsa be, «N tan nan Alatala ra. ³ N naxa n yete masen Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba be. Kono e mu n n xili kolonxi Alatala ra. E n kolonxi Ala Senbema xili nan na. ⁴ Muxu man naxa saata, n xa Kanaan boxi fi e ma, e xɔɔɔya rabaxi dennaxe. ⁵ N bara Isirayilakae wa xui me e xa konyiya kui Misirakae yi ra. N man bara ratu n ma saate ma. ⁶ Na kui, a fala Isirayilakae be, «N tan nan Alatala ra. N fama ne wo raminide Misirakae xa noɛ

bun ma. N xɔreya fima ne wo ma. N fama ne wo xun sarade n senbe ra. N paxankate ragoroma ne Misirakae ma e xa wali kobie xa fe ra. ⁷ N wo findima ne n ma pama ra. N fan findima ne wo Marigi ra. Na temui wo a kolonma ne, n tan nan na wo Marigi Alatala ra, naxan wo baxi konyiya kui Misirakae yi ra. ⁸ N fama ne wo rasode boxi ma, n nakalixi naxan ma fe ra, n xa a fi Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba na. N fama ne a fide wo ma, a lu wo sagoe.»

⁹ Munsaxa na dentegɛ Isirayilakae be, kɔnɔ e mu la a xui ra e xa konyiya xɔrɔxɔe xa fe ra. Limaniya birin nu bara ba e yi. ¹⁰ Alatala naxa a masen Munsaxa be, ¹¹ «Siga Misira mange yire. A fala Firawuna be a xa Isirayila pama bejin, e xa mini a xa boxi ra.» ¹² Kɔnɔ Munsaxa Alatala yaabi, «Xa Isirayilakae yati mu laxi n xui ra, Firawuna fan mu n xui suxuma feo, n tan naxan jan mu fata woyende.» ¹³ Alatala masenyi ti Munsaxa nun Haruna be na ki ne, Isirayilakae nun Misira mange Firawuna xa fe ra. A e yamari ne e xa Isirayilakae ramini Misira boxi ra.

¹⁴ Isirayila bɔnsɔe yareratie nan yi ki: Ruben naxan singe bari Isirayila, a xa die nan ya: Xanɔki, Palu, Xesiron, nun Karimi. Ruben bɔnsɔe nan na ki.

¹⁵ Simeyon xa die nan ya: Yemuweli, Yamin, Ohadi, Yakin, Soxara, nun gine Kanaanka xa di Sawulu. Simeyon bɔnsɔe nan na ki.

¹⁶ Lewi xa die xilie nan yi ki e xa taruxui ki ma: Gerison, Kehati, nun Merari. Lewi xa simaya naxa je keme je tongo saxan a nun solofere li. ¹⁷ Gerison xa die findixi Libini nun Simeyi nan na e xabile ki ma. ¹⁸ Kehati xa die findixi Amarama, Yisehari, Xebiron, nun Yusiyeli nan na e xabile ki ma. Kehati xa simaya naxa je keme je tongo saxan a nun saxan li. ¹⁹ Merari xa die findixi Maxali nun Musi nan na. Lewi xa die nan na ki e taruxui ki ma.

²⁰ Amarama naxa a baba barenyi Yebedi doxo, naxan Haruna nun Munsaxa bari a be. Amarama xa simaya naxa je keme je tongo saxan a nun solofere li.

²¹ Yisehari xa die nan ya: Kora, Nefegi, nun Sikiri.

²² Yusiyeli xa die nan ya: Misayeli, Elesafana, nun Sitiri.

²³ Haruna naxa Aminadabo xa di Eliseeba doxo, naxan findixi Naxason maagine ra. A naxa Nadabo, Abihu, Eleyasari, nun Itamari bari Haruna be.

²⁴ Kora xa die nan ya: Asiri, Elekana, nun Abiyasafi a xabile ki ma.

²⁵ Haruna xa di Eleyasari naxa Putiyeli xa di gine doxo. A naxa Finexasi bari a be. Lewi bɔnsɔe yareratie nan na ki e xabile ki ma. ²⁶ Alatala Haruna nun Munsaxa yamari

ne, «Wo Isirayilakae ramini Misira boxi ra e lanxunde ki ma.» ²⁷ Munsaxa nun Haruna nan woyen Misira mange Firawuna be Isirayilakae ramini fe ra Misira kui.

²⁸ Alatala naxa yi masenyi ti Munsaxa be Misira boxi ma, ²⁹ «N tan nan na Alatala ra. Siga, n xui birin nadangi Misira mange Firawuna ma.» ³⁰ Munsaxa Alatala yaabi, «N tan nan yi ki, n mu fata woyende a fanyi ra. Firawuna noma tinde n ma masenyi ra di?»

7

Ala xa xɛraya Munsaxa be

¹ Alatala naxa a masen Munsaxa be, «Haruna xa i xui madangi Firawuna be alo namijonme Ala xui madangima mixie be ki naxe. ² N i yamarima naxan birin na, i xa na fala i taara Haruna be naxan na madangima Firawuna ma, alako a xa a lu Isirayilakae xa mini Misira boxi ra. ³ N Firawuna xaxili xarɔrɔxɔma ne. N tonxuma nun kaabanako gbege rabama ne Misira boxi kui, ⁴ kɔnɔ Firawuna mu fama a tuli matide wo ra. N fama ne paxankate xɔrɔxɔe doxode Misira ma, n fa n ma pama Isirayila ramini a lanxunde ki ma. ⁵ N na Misira halaki Isirayila ramini fe ra e tagi, e n kolonma ne Alatala ra.» ⁶ Munsaxa nun Haruna naxa Alatala xa yaamari suxu alo a masen i e be ki naxe. ⁷ E nu masenyi tima Firawuna be temui naxe, Munsaxa xa simaya nu bara je tongo solomasaxan li. Haruna xa simaya nu bara je tongo solomasaxan a nun saxan li.

⁸ Alatala naxa a masen Munsaxa nun Haruna be, ⁹ «Firawuna na a fala wo be, <Wo xa kaabanako nde raba,> i tan Munsaxa, i xa a fala Haruna be, a xa i xa yisuxuwuri tongo, a a woli Firawuna seeti ma. Na mafindima ne boximase ra.»

¹⁰ Na kui Munsaxa nun Haruna naxa siga Firawuna yire, e fa a raba, alo Alatala e yamarixi ki naxe. Haruna naxa Munsaxa xa yisuxuwuri woli boxi ma Firawuna nun a xa kuntigie ya i, na naxa findi boximase ra. ¹¹ Na temui Firawuna naxa a xa karamɔxɔe nun a xa mandurulae xili, e xa na kaabanako mooli raba e xa duureya ra. ¹² E nun Haruna birin naxa e xa yisuxuwurie woli boxi ma. Nee birin naxa mafindi boximasee ra, kɔnɔ Haruna gbe naxa boore gbe gerun. ¹³ Na kui Firawuna xaxili naxa xɔrɔxɔ, a mu a tuli mati Munsaxa nun Haruna ra, alo Alatala nu bara a masen ki naxe.

Mankane singe: ye findife wuli ra

¹⁴ Alatala naxa a masen Munsaxa be, «Firawuna xaxili bara xɔrɔxɔ. A bara tondi n ma pama bejinde. ¹⁵ Tina geesege i xa naralan Firawuna ra Nili xure de. I xa i xa

yisuxuwuri xanin, naxan nu bara mafindi bõximase ra. ¹⁶ Menni i xa a fala Firawuna be, «Isirayilakae Marigi Alatala bara n xee i yire, n xa a fala i be, «N ma pama bejin, alako e xa siga n batude gbengberenyi ma.» Han yakœsi i tan mu tinxi na xui suxude. ¹⁷ Na kui Alatala xa masenyi nan ya, «Na nan a ra, i fama a kolonde, n tan nan Alatala ra. N ma yisuxuwuri na din Nili xure ra, ye mafindima ne wuli ra. ¹⁸ Yexe naxee na Nili xure ma, e fama sontode, e xiri paaxi fa mini, Misirakae mu noma na ye minde.»» ¹⁹ Alatala naxa a masen Munsabe, «Haruna yamari, «I xa i xa yisuxuwuri itala Misira baae, xuree, nun dabonyi birin ma.» Na a niyama ne ye birin xa mafindi wuli ra Misira bõxi ma, hali naxee na feje kwi, wuri nun geme daaxi.»

²⁰ Munsanun Haruna naxa a raba alo Alatala e yamarixi ki naxe. Haruna naxa a xa yisuxuwuri itala, a a din Nili xure ra. Xure naxa findi wuli ra Firawuna nun a xa kuntigie ya xori. ²¹ Yexe birin naxa faha, e xiri paaxi naxa mini Nili xure ma. Misirakae mu nu noma na ye minde, barima Misira ye birin findixi wuli nan na.

²² Mandurulae fan naxa na kaabanako mooli raba. Firawuna xaxili naxa xoroxo, a mu tin Munsanun Haruna xui ra, alo Alatala nu bara a masen ki naxe. ²³ Firawuna naxa gbilen a xonyi, a naxa na fe bote ba. ²⁴ Misiraka birin naxa tigie ge Nili xure seetie ma, alako e xa ye min daaxi soto, barima e mu nu noma Nili xure ye minde.

Mankane firin nde: lanxansarimae

²⁵ Alatala to ge Nili xure garinde, xi solofere dangi xanbi, ²⁶ a naxa a masen Munsabe, «I xa siga Firawuna yire, a fala a be, «Alatala bara a yamari, i xa a xa pama bejin, e xa siga a batude. ²⁷ Xa i mu tin na ra, Alatala fama i xa bõxi birin xun nakanade lanxansarimae ra. ²⁸ E fama yiriwade Nili xure ma, e fa te, e so i xa banxi kui han e i xa sade li. E soma i xa kuntigie nun Misira pama xa banxie kui, e man soma taami rafalama dennaxe. ²⁹ Lanxansarimae fama ne tede i tan, i xa pama, nun i xa kuntigie birin ma.»»

8

¹ Na temui Alatala naxa a masen Munsabe, «A fala Haruna be, a xa a xa yisuxuwuri itala baae, xuree, nun dabonyi birin xun ma alako lanxansarimae xa te Nili xure ma, e so Misira bõxi ma.» ² Haruna to a xa yisuxuwuri itala Misira yee xun ma, lanxansarimae naxa te Misira bõxi birin ma. ³ Mandurulae fan naxa na kaabanako

mooli raba, e fan naxa lanxansarimae raso Misira bõxi ma.

⁴ Na dangi xanbi Firawuna naxa Munsanun Haruna xili, a a fala e be, «Wo sa Alatala maxandi, alako lanxansarimae xa keli n tan nun n ma pama xun ma. N fama i xa pama rabepinde, e xa siga serexee bade Alatala be.» ⁵ Munsanaxa a fala Firawuna be, «Mange, i gbe binye. I xa nate tongo loxoœ safe ra lanxansarimae xa keli i tan, i xa kuntigie, nun i xa pama xun ma, e xa lu Nili xure gbansan ma.» ⁶ A naxa a yaabi, «Tina.» Munsanaxa a fala, «A fama rabade na ki ne, alako i xa a kolon, muxu Marigi Alatala maniye mu na. ⁷ Lanxansarimae fama kelide i tan, i xa kuntigie, nun i xa pama xun ma, e fa lu Nili xure ma.»

⁸ Munsanun Haruna to mini Firawuna xonyi, Munsanaxa Alatala maxandi lanxansarimae xa fe ra naxee nu Firawuna tooroma. ⁹ Alatala naxa Munsaxa maxandi suxu. Lanxansarimae naxa faha banxie, xandee, nun daaxae kui. ¹⁰ Mixie naxa e koto, e xiri paaxi fa din bõxi birin na. ¹¹ Kono Firawuna to a to na fe nu bara dangi, a man naxa a xaxili raxoroxo, a mu tin Munsanun Haruna xui ra, alo Alatala a masen ki naxe.

Mankane saxan nde: saasie

¹² Na temui Alatala naxa a masen Munsabe, «A fala Haruna be a xa a xa yisuxuwuri itala, a xa din bõxi xube ra alako a xa mafindi saasie ra Misira bõxi birin kui.» ¹³ E naxa a raba na ki. Haruna to a xa yisuxuwuri itala, a fa bõxi xube garin, na birin naxa findi saasie ra, mixie nun xurusee foxo ra. Xube birin naxa findi saasie ra Misira bõxi birin kui. ¹⁴ Mandurulae to kata na kaabanako mooli rabade, e mu no. Saasie nu dinxi mixi nun xuruse birin na. ¹⁵ Mandurulae naxa a fala Firawuna be, «Ala foxi yati nan na ki,» kono Firawuna xaxili man naxa xoroxo, a mu tin Munsanun Haruna xui ra, alo Alatala a masenxi ki naxe.

Mankane naani nde: xeerie

¹⁶ Na temui Alatala naxa a masen Munsabe, «Tina geesege i xa kurun, i xa naralan Firawuna ra ye yire. I xa a fala a be Alatala xa masenyi nan ya, «N ma pama bejin, alako e xa siga n batude. ¹⁷ Xa i mu sa tin n ma pama bejinde, n fama xeerie nan nadinde i tan, i xa kuntigie, nun i xa pama ma wo xonyi. Xeerie fama lude Misirakae xa banxie nun e xa bõxie birin ma. ¹⁸ Kono na loxoœ, Gosen bõxi ratangama ne, n ma pama na dennaxe. Xeerie mu luma naa, alako i xa a kolon a n tan Alatala na yi bõxi yire birin ma. ¹⁹ N tagi rasa luma ne n

ma pama nun i gbe ma. Wo na kaabanako toma ne tina.»

²⁰ Alatala a raba na ki ne. Xeeɛrie naxa din Firawuna, nun a xa kuntigie ra. Misira boxi birin nun naxa rakana xeeɛrie ra. ²¹ Firawuna naxa Munsu nun Haruna xili, a a fala e be, «Wo xa siga seɛɛɛ bade wo Marigi Ala be Misira.» ²² Munsu naxa a yaabi, «Na mu lanma, barima muxu xa seɛɛɛ mu rafan Misirakae ma. Xa muxu na seɛɛɛ mooli ba Misirakae ya xori e naxee xonxi, e mu muxu magonoma xe? ²³ A lanma muxu xa xi saxon biyaasi raba gbengberenyi ma, muxu fa seɛɛɛ ba muxu Marigi Alatala be, alo a muxu yamarixi ki naxee.»

²⁴ Firawuna naxa a fala Munsu be, «N fama wo beɛnde, alako wo xa siga gbengberenyi ma seɛɛɛ bade wo Marigi Alatala be. Kono wo naxa wo makuya a gbe ra. Yakosi, wo Ala maxandi n be.» ²⁵ Munsu naxa a yaabi, «N bara tin. N na mini i xonyi, n Alatala maxandima ne. Tina, xeeɛrie makuyama ne Firawuna, a xa kuntigie, nun a xa pama ra. Kono i tan Firawuna, i naxa muxu madaxu. I naxa tondi Isirayila pama beɛnde alako e xa seɛɛɛ ba Alatala be.»

²⁶ Munsu to mini Firawuna xonyi, a naxa Alatala maxandi. ²⁷ Alatala naxa Munsu xa duba suxu. Xeeɛrie naxa makuya Firawuna, a xa kuntigie, nun a xa pama ra. Hali keren mu lu naa. ²⁸ Kono Firawuna man naxa a xaxili xoroɔ, a mu tin Isirayila pama beɛnde.

9

Mankanɛ suuli nde: xurusee xa wuganyi

¹ Na temui Alatala naxa a masen Munsu be, «I xa siga Firawuna yire, i xa a fala a be, «Isirayilaka Marigi Alatala xa masenyi nan ya, «I xa n ma pama beɛnde, alako e xa siga n batude.» ² Xa i tondi e beɛnde, i kankan e ma, ³ Alatala fama wuganyi naaxi radinde i xa xurusee ma, alo soe, sofalee, ɔɔɔɔɔ, ninge, yexee, nun si. ⁴ Alatala fama Isirayilakae xa goore nun Misirakae xa goore tagi rasade. Isirayilakae xa xurusee mu wuganyi sɔtoma. ⁵ Alatala bara nate tongo na rabama temui naxe, a falafe ra, «Tina, n fama na nan nabade.»»

⁶ Na kuye iba, Alatala a raba na ki ne. Misira goore birin naxa faha, kono hali xurusee keren mu faha Isirayilakae xa goore ya ma. ⁷ Firawuna naxa mixie xee na fe kolonde. E naxa a fala Firawuna be xurusee keren mu faxaxi Isirayilakae xa goore kui, kono a xaxili naxa xoroɔ, a man mu tin Isirayila pama beɛnde.

Mankanɛ senni nde: suurie

⁸ Na temui Alatala naxa a masen Munsu nun Haruna be, «Wo xa te xube rate Firawuna ya xori. ⁹ A findima xube ra naxan dinma Misira boxi birin na, a suuri ramini Misirakae nun e xa xurusee birin ma.»

¹⁰ E naxa te xube xanin Firawuna yire. Munsu naxa a woli kooɛ ma, a fa suuri naaxie ramini mixie nun xurusee ma. ¹¹ Mandurulae yati mu no tide Munsu ya i suurie xa fe ra, naxee nu na Misirakae birin ma. ¹² Kono Alatala naxa Firawuna xaxili raxoroɔ, alako a naxa tin Munsu nun Haruna xui suxude, alo Alatala nu bara a masen Munsu be ki naxe.

Mankanɛ solofere nde: balabalanyi

¹³ Na temui Alatala naxa a masen Munsu be, «Tina i xa kurun sigafe ra Firawuna yire, a fala a be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, «N ma pama beɛnde, e xa siga n batude, ¹⁴ xa na mu a ra n gbaloe mooli birin naminima i tan, i xa kuntigie, nun i xa pama ma n senbe ra. Na kui i fama a kolonde n maniye mu na dunija bende fuɛni fari. ¹⁵ N nu noma gbaloe naaxi raminide wo ma n senbe ra, naxan nu noma wo sɔtode, wo loe dunija ma, ¹⁶ kono n bara wo lu dunija alako n xa n senbe masen wo be, dunija xa n xili kolon. ¹⁷ Han ya i kira bolonma n ma pama ya ra, i tondi e xa siga. ¹⁸ Na nan a ra, tina n fama ne balabalanyi magaaxuxi ragorode Misira ma, wo mu naxan mooli to kabi dunija fole. ¹⁹ I xa i xa goore nun i xa se birin naso yire makantaxi kui, barima yi balabalanyi na bira, a mixi nun xurusee birin sɔntoma ne.»»

²⁰ Firawuna xa kuntigi ndee naxa gaaxu Alatala xa masenyi ya ra, e xulun e xa konyie nun e xa xurusee rasode yire makantaxi kui. ²¹ Kono naxee mu nu e ɔɔɔ saxi Alatala xa masenyi xon ma, e naxe e xa konyie nun e xa xurusee lu tande.

²² Alatala naxa a masen Munsu be, «I belexe itala kooɛ mabiri, balabalanyi xa bira mixi, xurusee, nun xee fari Misira boxi birin ma.» ²³ Munsu to a xa yisuxuwuri itala kooɛ ma, Alatala naxa seya-makonyi, galanyi, nun balabalanyi ragoro Misira boxi ma. ²⁴ Balabalanyi masunbuxi te ra a naxa goro e ma. Misira boxi mu nu na gbaloe mooli to kabi a fole. ²⁵ Na balabalanyi naxa mixie nun xurusee magono Misira boxi birin ma. A naxa xee nun wuri bilie fan kana. ²⁶ Gosen boxi gbansan naxa ratanga na gbaloe ma, Isirayilakae nu na dennaxe.

²⁷ Firawuna naxa Munsu nun Haruna xili, a a fala e be, «Yi biyaasi, n bara yunubi

raba. Nõndi na Alatala nan be. N tan nun n ma pama bara tantan. ²⁸ Wo xa Alatala madijne, alako seyamakõnyi nun balabalanyi xa jnon. N bara tin wo bepinde, n mu kankanma wo ma sõnon.» ²⁹ Munsaxaxa a fala a be, «N na mini taa kui, n Alatala maxandima wo be. Galanyi nun balabalanyi danma ne, alako i xa a kolon a Alatala nan gbe dunija ra. ³⁰ Kõno n bara a kolon, i tan nun i xa kuntigie, wo mu gaaxuxi Marigi Alatala ya ra sinden.»

³¹ Na balabalanyi nu bara sansi funden maniye nun gese futi kana, naxee mu nu mo sinden. ³² Mengi nun a maniye tan mu kana, barima e tan temui mu nu a lixi.

³³ Munsaxaxa mini Firawuna xõnyi, a siga taa fari ma. A to a belexe itala Alatala maxandide, galanyi, balabalanyi, nun tune naxa dan. ³⁴ Firawuna to na to, a man naxa yunubi soto, barima a tan nun a xa kuntigie naxa e xaxili raxorõxo. ³⁵ Na kui Firawuna mu tin Isirayilakae bepinde, alo Alatala a masenxi ki naxe Munsaxaabui ra.

10

Mankane solomasaxan nde: katoe

¹ Alatala naxa a masen Munsaxaxa be, «Siga Firawuna yire, barima n tan nan a xaxili nun a xa kuntigie xaxili raxorõxo, alako n xa n ma tonxuma makaabaxie masen e be. ² N gbaloe naxan dõxoma Misirakae ma, wo xa na fala wo xa die nun wo xa mamadie be, alako wo xa a kolon, n tan nan Alatala ra.»

³ Munsaxaxa nun Haruna naxa siga Firawuna xõnyi, e a fala a be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, «I tondima i yete magorode n be han mun temui? I xa n ma pama bepini, e xa siga n batude. ⁴ Xa i mu e bepini, tina n katoe radinma ne i xa boxi birin ma. ⁵ E boxi gbaata makotoma ne, e sansi nun wuri bili birin donma ne balabalanyi mu naxee lixi. ⁶ E fama sode i tan, i xa kuntigie, nun Misirakae birin xa banxie kui, alo wo benbae mu nu a toxi ki naxe kabi Misira fole.» Munsaxaxa to ge na falade, a naxa a kobe so, a mini Firawuna xõnyi.

⁷ Firawuna xa kuntigie naxa a fala a be, «Yi xeme won tõrõma han mun temui? I xa a xa pama bepini alako e xa siga e Marigi Alatala batude. Han ya i mu a kolon Misira na sontofo ne?»

⁸ Firawuna naxa Munsaxaxa nun Haruna xili, a a fala a be, «Wo siga, wo sa wo Marigi Alatala batu.» A man naxa e maxõrin, «Ndee na sigafe wo ya ma?» ⁹ Munsaxaxa naxa a yaabi, «Muxu birin sigama ne: fonikee, forie, xeme, ginee, muxu xa xurusee. Alatala xa sali xungebe na a ra.»

¹⁰ Firawuna naxa e yaabi, «Wo wama ne n xa a fala wo be, «Alatala xa wo kanta.» Xa n sa a lu wo xa siga, wo nun wo xa die, n a kolon wo fe kobi rabama ne. ¹¹ N mu tinma na ra. Xeme gbsansan nõma sigade Alatala batude, barima wo na nan maxõrinxi.» A to ge na falade, Firawuna naxa e keru.

¹² Alatala naxa a masen Munsaxaxa be, «I belexe itala Misira boxi xun ma, katooe xa fa. E xa burexe xinde birin don balabalanyi mu naxee lixi.» ¹³ Munsaxaxa a xa yisuxuwuri itala Misira boxi xun ma, Alatala fa foye ramini yanyi nun koe keren kui kelife sogetede. Na kuye iba, na foye nu bara fa katooe ra, ¹⁴ naxee din Misira boxi birin na. Katooe gbegebe naxa lu Misira yire birin. Han ya na fe maniye mu toxi, a man mu toma sõnon. ¹⁵ E naxa boxi birin makoto han a ifõro. E naxa burexe xinde nun wuri bogi birin don balabalanyi mu naxan lixi. Burexe xinde yo mu lu wurie nun sansie kõn na Misira boxi ma.

¹⁶ Firawuna naxa Munsaxaxa nun Haruna xili mafuren. A naxa a fala e be, «N bara yunubi soto wo Marigi Alatala ra, n bara haake soto wo fan na. ¹⁷ Wo xa dije n ma, wo xa wo Marigi Alatala maxandi alako a xa yi tõore ba n ma.» ¹⁸ Munsaxaxa keli Firawuna yire, a naxa Alatala maxandi. ¹⁹ Alatala naxa turunnaade foye ramini, a katooe birin tutun soqoro, a sa e rasin Xulunyumi Baa ma. Hali katooe keren mu lu Misira. ²⁰ Na dangi xanbi Alatala naxa Firawuna xaxili raxorõxo, alako a naxa Isirayilakae bepini.

Mankane solomanaani nde: dimi

²¹ Na temui Alatala naxa a fala Munsaxaxa be, «I belexe itala koore ma, dimi binnye xa sin Misira boxi ma.» ²² Munsaxaxa to na raba, dimi binnye naxa sin Misira boxi birin ma. Xi saxan bun ma ²³ mixi mu no a boore tode, mixi mu no kelide a xõnyi. Kõno Isirayilakae nu sabatixi dennaxe, menni tan iyalanxi. ²⁴ Firawuna naxa Munsaxaxa xili, a a fala a be, «Wo xa siga Alatala batude. Wo nõma wo xa die nun wo xa ginee xaninde, kõno wo xa wo xa xurusee tan lu be.» ²⁵ Munsaxaxa a yaabi, «I xa tin muxu xa xurusee xanin muxu naxee bama serexe ra muxu Marigi Alatala be. ²⁶ Muxu xa goore birin xa siga. Hali keren mu luma be. Ndee bama serexe nan na muxu Marigi Alatala be, kõno muxu mu a kolon sinden xurusee mundun rawalima na kui, fo muxu xa so naa.»

²⁷ Na dangi xanbi Alatala naxa Firawuna xaxili raxorõxo, a mu tin e bepini. ²⁸ Firawuna naxa a fala Munsaxaxa be, «Keli n xun ma! I yete ratanga tife ra n ya i sõnon. Xa n i to be, n i faxama ne.» ²⁹ Munsaxaxa

a yaabi, «A xa raba alo i a fala ki naxe. I mu n toma sɔnɔn.»

11

Marakolonyi mankanɛ fu nde ra: di singe faxe

¹ Alatala naxa a masen Munsa bɛ, «N fama kaabanako donxɔɛ ragorode Firawuna nun Misirakae ma. Na dangi xanbi, Firawuna wo bɛɛnma nɛ, wo siga kerenyi ra. ² A fala jama bɛ e xa e doxɔboore makula gbeti nun xɛema ra.» ³ Alatala naxa a ragiri Misirakae xa tin Isirayilakae kide. Misira jama nun Firawuna xa kuntigie naxa gaaxu Munsa ya ra.

⁴ Munsa naxa a fala, «Alatala xa masenyi nan ya, «Kɔɛ tagi n Misira bɔxi igirima nɛ, ⁵ di singe birin fa faxa kelifɛ Firawuna xa di singe ma, a sa doxɔ konyi ginee xa di singe ra. Firawuna tan mangeya fima a xa di ma, konyi gine tan taami rafalama, konɔ e xa di singe birin fama nɛ faxade. Hali Misirakae xa xurusee xa di singee faxama nɛ. ⁶ Na tɛmɛi Misira wa xui nde mema nɛ, e mu naxan mɔoli mexi tɛmɛi dangixie, e mu naxan mɔoli mema tɛmɛi naxee sa fama. ⁷ Konɔ Isirayilakae xonyi, hali bare keren mu wonwonma. Na kui wo xa a kolon n tagi rasa luxi Misirakae nun Isirayilakae tagi. ⁸ Na tɛmɛi i xa kuntigie birin fama nɛ e xinbi sinde n bun ma, e a fala n bɛ, a n tan nun n ma jama birin xa mini e xa bɔxi kui. N na gɛ na rabade, n sigama nɛ.» Munsa to gɛ na falade, a naxa keli Firawuna xun ma, a xɔnɔxi ki fanyɛ ra.

⁹ Alatala nu bara a masen Munsa bɛ, «Firawuna mu a tuli matima wo ra. Na kui n nan n ma kaabanakoe xun masama nɛ Misira bɔxi kui.» ¹⁰ Munsa nun Haruna nu bara na kaabanakoe birin naba Firawuna ya xori, konɔ Alatala bara Firawuna xaxili raxɔrɔxɔ, a mu tin Isirayilakae xa mini a xa bɔxi kui.

12

Sayamaleke Dangi Sali

¹ Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna bɛ Misira bɔxi ma, ² «Yi kike naxan ya, yi nan findima wo bɛ jɛ kike singe ra. ³ Wo xa a fala Isirayila jama birin bɛ, yi kike xi fu, denbaya yo denbaya xa yɛxɛɛ keren sɔtɔ. ⁴ Xa denbaya nde xurun, e mu nɔma na ra, e xa kafu e doxɔ boore ndee ma alako yɛxɛɛ keren xa e birin nali. ⁵ Na yɛxɛɛ xa findi xɛmɛ ra, naxan bara jɛ keren sɔtɔ, lanyuru yo mu naxan ma. Xa na mu a ra, wo nɔma si fan nawwalide. ⁶ Wo xa a ragata han na kike xi fu nun naani. Na lɔxɔɛ Isirayila denbaya birin xa e gbe kon naxaba sogɛ dula tɛmɛi. ⁷ Wo xa a wuli maso naade gbanyi nun a sɛetie

ma, a donma banxi naxan kui. ⁸ Na sube xa gan tɛ ra, wo xa a don na kɔɛ ra taami lɛbinitare nun burexe xɔnɛ ra. ⁹ Wo naxa a don a gantare ra, wo naxa a jin ye ra. Wo xa a birin gan a fanyɛ ra beenu wo xa a ixaba. A xunyi, a sanyie, nun a furingee xa gan tɛmɛi keren. ¹⁰ Na sese naxa xi han gɛɛsege. Xa nde luxi, wo xa na woli tɛ xɔɔra. ¹¹ Wo xa a don wo tagi ixirixi, wo xa sankirie soxi wo sanyie, a nun wo xa yisuxuwuri suxuxi wo belexɛ ra. Wo xa a don mafuren mafuren. Alatala xa Sayamaleke Dangi Sali sɛrɛxɛ na a ra.»

¹² «Na kɔɛ ra, n Misira bɔxi isama nɛ, n di singe birin faxa mixie nun xurusee ya ma. N Misira xa alae jaxankatama nɛ. N tan nan Alatala ra. ¹³ N na na wuli tɔnxuma to wo xa naade ma, n dangima nɛ menni xun ma. Kasare yo mu wo lima, n Misira bɔxi ratonma tɛmɛi naxe.»

¹⁴ «Na lɔxɔɛ xa findi sali xungbe nan na wo bɛ Alatala xa binye bun ma. Wo xa na sali raba jɛ yo jɛ Alatala xa yaamari ki ma. ¹⁵ Na sali waxati wo xa taami lɛbinitare don xi solofere bun ma. Sali fɔlɛ lɔxɔɛ, wo xa lɛbini birin namini wo xa banxie kui. Mixi yo naxan taami lɛbini daaxi donma na xi solofere bun ma, na kanyi xa ramini Isirayila jama ya ma. ¹⁶ Na sali lɔxɔɛ singe nun na sali lɔxɔɛ solofere nde, wo xa wo malan Alatala xa binye bun ma. Na lɔxɔɛ firinyie, wo naxa wali yo raba bafe donse rafalafe ra.»

¹⁷ «Wo xa yi Taami Lɛbinitare Sali raba, barima n wo xa jama ramini Misira bɔxi ra na lɔxɔɛ nɛ. N bara wo yamari wo xa yi sali raba jɛ yo jɛ abadan. ¹⁸ Kike singe, xi fu nun naani, nunmare fɔlɔ tɛmɛi, wo naxa taami yo don bafe taami lɛbinitare ra han a xi mɔxɔɛn nun keren, a nunmare tɛmɛi. ¹⁹ Na xi solofere bun ma, lɛbini yo naxa to wo xonyi, barima xɔnɛ nun Isirayilaka birin naxan lɛbini donma na waxati bun ma, a raminima nɛ Isirayila jama ya ma. ²⁰ Wo naxa taami lɛbini daaxi don dɛdɛ.»

²¹ Munsa naxa Isirayila fori birin xili, a a fala e bɛ, «Wo xa siga xuruse nde sɔtɔde wo xa denbayae bɛ. Wo xa e kon naxaba Sayamaleke Dangi Sali sɛrɛxɛ ra. ²² Wo na gɛ xuruse kon naxabade, wo xa a wuli maso naade gbanyi nun naade sɛetie ma hisopi burexe ra. Mixi yo naxa mini a xa banxi kui han gɛɛsege. ²³ Alatala na Misira bɔxi isa di singe faxafe ra, a dangima nɛ banxie xun ma, wuli na naxee naade gbanyi nun a sɛetie ma. A mu tinma kanari yo xa so wo xonyi. ²⁴ Wo nun wo xa die xa yi yaamari ratinme jɛ yo jɛ abadan. ²⁵ Wo na so bɔxi kui Alatala naxan laayidixi wo bɛ, wo xa yi sali raba a ki ma. ²⁶ Wo xa die na wo maxɔrin,

«Yi sali munse masenma won be,»²⁷ wo xa e yaabi, «Sayamaleke Dangi Sali serexe nan a ra. Won na rabama Alatala be naxan dangi Isirayilakae xa banxie xun ma Misira, alako e xa ratanga, Misirakae tan xa faxa.»

Isirayila pama naxa a suyidi Alatala be.²⁸ Isirayilakae naxa na yaamari ratinme alo Alatala a masenxi Munsa nun Haruna be ki naxe.

Mankanefu nde: di singe faxe

²⁹ Koe tagi Alatala naxa di singe birin faxa Misira boxi kui, kelife Firawuna kibanyi kanyi xa di singe ma, a sa doxo geelimani xa di singe ra. A naxa xuruse xa di singe fan birin faxa.³⁰ Na kui Firawuna naxa keli koe ra, a tan, a xa kuntigie, nun Misirakae birin, e fa e wa xui rate, barima banxi keren mu lu faxe mu ti dennaxe.

³¹ Na koe ra Firawuna naxa Munsa nun Haruna xili, a a fala e be, «Wo nun Isirayilakae, wo mini n ma pama ya ma. Wo siga, wo sa Alatala batu, alo wo nu wama a xon ma ki naxe.»³² Wo xa wo xa xurusee xanin, alo wo a falaxi ki naxe. Wo siga! Wo xa duba n fan be.»³³ Misirakae nu gbataxi Isirayilakae xa siga. E nu a fala, «Xa e mu sigama, won birin fama ne sontode!»³⁴ Na nan a ra Isirayilakae naxa taami ramulanxi mafilin e xa dugie kui, beenu taami xa te. E naxa taami nun taami ramulanse doxo e xun ma, e fa siga.

³⁵ Isirayilakae naxa gbeti, xesema, nun dugie makula Misirakae ma alo Munsa a fala e be ki naxe.³⁶ Alatala naxa a ragiri Misirakae xa tin Isirayilakae waxonfe ra. Na kui Isirayilakae naxa se gbegbe soto Misirakae yi ra.

Isirayilakae minife Misira

³⁷ Isirayilakae naxa keli Ramesesi, sigafe Sukoti. Xeme wulu keme senni nu na, bafe ginnee nun dimedie ra.³⁸ Mixi gbetee fan naxa bira e foxo ra, a nun goore gbegbe mooli birin.³⁹ E naxa taami gan, na taami lebinitare ramulanxi ra, e faxi naxan na e xun ma kelife Misira. Na taami mu nu texi, barima Misirakae to e keru, e mu no fandefafalade.

⁴⁰ Isirayilakae nu bara ne keme naani ne tongo saxan naba Misira.⁴¹ Na ne keme naani ne tongo saxan non loxo e yati, Alatala xa pama birin mini Misira boxi ra na ne.

⁴² Alatala to na koe radangi Isirayila pama raminife ra Misira, a lanma Isirayilakae birin xa na koe xunghilenyi radangi Alatala matoxofe ra ne yo ne.⁴³ Alatala naxa yi seriye so Munsa nun Haruna yi ra Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra, «Mixi yo naxa na serexe don naxan mu findixi Isirayilaka ra.»⁴⁴ Wo xa konyi sunnaxie noma

a donde,⁴⁵ kono wo xa walike naxee kelixi yire gbete, e naxa a don.⁴⁶ Na serexe xa don banxi nan kui, wo naxa a sube xanin tande, wo naxa a xori yo gira.⁴⁷ Isirayila pama birin xa Sayamaleke Dangi Sali raba.⁴⁸ Xa wo xa xone nde wama Sayamaleke Dangi Sali rabafe Alatala xa binye bun ma, fo a xa xeme birin sunna a xa denbaya kui. Xa a bara na raba, a noma na sali rabade alo Isirayilakae. Kono sunnateree mu noma a donde.⁴⁹ Lasiri nun xone birin na na seriye bun ma.»

⁵⁰ Isirayilaka birin naxa a raba, alo Alatala Munsa nun Haruna yamarixi ki naxe.⁵¹ Na loxo e yati, Alatala naxa Isirayilakae ramini Misira boxi ra, e lanxunde ki ma.

13

Di singe seriye

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,² «Wo xa di singe birin fi n ma, a findi mixi ra, a findi xuruse ra. N tan nan gbe na Isirayilakae birin xa di singee ra.»

³ Munsa naxa a fala pama be, «Wo xa ratu to loxo e ma sali ra, barima Alatala senbe nan wo raminixi Misira boxi ma konyiya kui. Wo naxa lebini yo don na loxo e.»⁴ Wo minixi to Abibi kike nan na.⁵ Alatala na wo raso boxi kui, a naxan laayidixi wo benbae be, Kanaankae, Xitikee, Amoriikae, Hiwikae nun Yebusukae sabatixi dennaxe, xipe nun kumi xeleva boxi naxan ma, wo xa Taami Lebinitare Sali raba na kike ra.⁶ Na sali waxati wo xa taami lebinitare gbansan don xi solofere bun ma. Na xi solofere nde, wo xa sali raba Alatala xa binye bun ma.⁷ Na xi solofere bun ma taami lebinitare nan donma. Lebini yo naxa lu Isirayilaka nde xonyi.⁸ Na loxo e wo xa yi sali xa fe fatanfasi wo xa die be, wo fa a fala, «N yi sali rabama ne, barima Alatala bara n namini Misira boxi ra.»⁹ Yi sali luma ne wo be alo tonxuma naxan saxi wo belexe ma, xa na mu tonxuma naxan saxi wo tigi ma, alako wo naxa nesemu Alatala xa seriye ma.¹⁰ Wo xa yi sali raba a waxati ne birin na.»

¹¹ «Alatala na wo raso Kanaankae xa boxi ma, a a fi wo ma alo a laayidixi wo tan nun wo benbae be ki naxe,¹² wo xa wo xa di xeme singe birin fi Alatala ma, a nun wo xa xurusee xa di xeme singe. Wo xa di xemema singe birin findixi Alatala nan gbe ra.¹³ Wo noma yexee xa na mu a ra si fide wo xa sofale xa di singe joxoe ra, xa na mu a ra wo xa a kobe gira, a xa faxa. Wo xa wo xa di singe fan xun sara yexee ra.¹⁴ Xa a sa li wo xa di nde wo maxorinma a wo yi fe rabama fe naxan ma, wo xa

a yaabi, «Alatala senbe nan won naminixi konyiya kui Misirakae yi ra. ¹⁵ Firawuna to tondi muxu bepinde muxu xa siga, Alatala naxa Misira di singe birin faxa mixie nun xurusee ya ma. Na nan a ra won xurusee xa di singe birin fima Alatala ma sereXe ra, a nun won ma di xeme singe birin xun sarama ne yexXe ra.» ¹⁶ Na luma ne wo be alo tonxuma naxan saxi wo belexe ma, xa na mu tonxuma naxan saxi wo tigi ma, barima Alatala senbe nan wo raminixi Misira boxi ma konyiya kui.»

Kelife Misira

¹⁷ Firawuna to Isirayila pama bejin, Alatala mu e xun ti Filisita boxi kira ra, hali na kira nan to sooneya, barima a a fala ne, «Xa pama gere lima kira xon ma, e nate masarama ne, e fa gbilen Misira.» ¹⁸ Na kui Alatala naxa pama ya rafindi gbengberenyi kira ma Xulunyumi Baa mabiri. Isirayilakae naxa mini Misira e xa geresosee ra e yi ra. ¹⁹ Munsaxa naxa Yusufu xorie fan xanin, barima Yusufu nu bara Isirayila xa die rakali na fe ma, a falafe ra, «N a kolon, Alatala fama ne wo malide. Na temui wo xa n xorie xanin wo xun ma yire gbete.»

²⁰ Isirayilakae naxa keli Sukoti, e sa yonkin Etama gbengberenyi foloxi dennaxe. ²¹ Alatala nan nu tixi e ya ra. Yanyi ra a naxa e rapere nuxui ra, kœe ra a naxa e rapere te dexa ra koore ma, naxan nu kuye iyalanma e be. Na ki e nu noma perede kœe nun yanyi ra. ²² Loxo yo loxo na nuxui nu tixi e ya ra yanyi ra, na te fan nu tixi e ya ra kœe ra.

14

Misirakae Isirayilakae sagatafe

¹ Alatala naxa a masen Munsaxa be, ² «A fala Isirayilakae be e xa gbilen, e xa fa yonkin Pi Haxiroti mabiri ra, Migidoli nun baa tagi. E xa lu baa de ra Baali Sefon ya ra. ³ Firawuna a mapoxunma ne, a Isirayilakae bara loe gbengberenyi mabiri. ⁴ N Firawuna xaxili raxoroxoma ne, alako a xa bira wo foxo ra. Na kui n fama matoxoe sotode Firawuna nun a xa soorie saabui ra. Misirakae fama ne a kolonde a n tan nan na Alatala ra.» Isirayilakae a raba na ki ne.

⁵ Misira mange nun a xa kuntigie to a kolon, a Isirayilakae bara siga, e naxa nate masara, a falafe ra, «Won munse rabaxi yi ki? Won to Isirayilakae bepinxi, e mu walima won be sonon!» ⁶ Firawuna naxa yaamari fi soe xa xiri soori ragisee ra, soorie xa malan yire keren. ⁷ A naxa soori ragisee fanyi keme senni sugandi, soori ragisee naxan birin na Misira e fa bira e foxo ra. Soori kuntigi nu bakixi e birin kui.

⁸ Alatala naxa Misira mange Firawuna xaxili raxoroxo, a fa bira Isirayilakae foxo ra, naxee nu sigafe xun nakeli kui. ⁹ Firawuna nun a xa soori birin naxa bira Isirayilakae foxo ra e xa soe nun e xa soori ragisee ra. Misirakae naxa e li baa de ra, e nu yonkinxi dennaxe, Pi Haxiroti mabiri ra, Baali Sefon ya ra.

¹⁰ Firawuna to makore e ra, Isirayilakae naxa e ya rakeli, e naxa Misirakae to fa ra. E naxa gaaxu ki fanyi ra, e fa e mawa Alatala be. ¹¹ E naxa a fala Munsaxa be, «I won naminixi Misira boxi ra munfe ra? Yakosi won faxama ne gbengberen yire. A mu nu fisa won xa faxa Misira? ¹² Won nu na Misira boxi ma temui naxe, muxu a fala ne i be, «Muxu walife Misirakae be, na fisa muxu be dine faxafe ra gbengberenyi ma.» ¹³ Munsaxa naxa pama yaabi, «Wo naxa gaaxu, wo xa limaniya. To wo fama Alatala xa kisi tode. Misirakae naxee yi ki, wo mu e toma sonon. ¹⁴ Alatala nan gere soma wo be. Wo sabari.»

¹⁵ Alatala naxa a masen Munsaxa be, «I mawafe n be munfe ra? A fala Isirayilakae be, e xa ti kira xon ma. ¹⁶ I xa yisuxuwuri rate, a itala baa xun ma, alako baa xa rabi, Isirayilakae xa igiri boxi xaraxi ra. ¹⁷ N Misirakae xaxili raxoroxoma ne, alako e xa bira wo foxo ra. Na kui n matoxoe sotoma Firawuna, a xa soorie, a xa soori ragisee, nun a xa soe ragimae saabui ra. ¹⁸ N na ge matoxoe sotode Firawuna, a xa soori ragisee, nun a xa soe ragimae saabui ra, Misirakae a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

¹⁹ Ala xa maleke naxan nu na sigafe Isirayila pama ya ra, a naxa gbilen e xanbi ra. Nuxui fan naxa keli e ya ra, a fa ti e xanbi ra ²⁰ Misirakae nun Isirayilakae tagi. Na nuxui naxa a niya Misirakae xa lu dimi kui, Isirayilakae tan xa lu naiyalanyi kui. E mu no e makorede e boore ra na kœe ra.

²¹ Munsaxa to a belexe itala baa xun ma, Alatala naxa baa tutun kœe birin na foye xungbe ra kelife sogetede. A naxa kira xaraxi ramini baa tagi. ²² Isirayilakae dangima dennaxe, baa yee naxa malan e yirefanyi ma nun e koola ma. ²³ Misirakae naxa e sagata. Firawuna xa soe, a xa soori ragisee, nun a xa soe ragimae birin naxa bira e foxo ra baa tagi. ²⁴ Subaxe ma, Alatala naxa a ya rasiga Misira xa soorie ma kelifie koore ma, te nun nuxui na dennaxe, a fa e ifu. ²⁵ A naxa a ragiri soorie ragisee sanyie xa ba na, e xa pere xa xoroxo. Na kui, Misirakae naxa a fala, «Won xa won gi Isirayilakae ma, barima Alatala nan na e xa gere sofe.»

²⁶ Alatala naxa a masen Munsaxa be, «I belexe itala baa xun ma, ye xa radin Misirakae, e xa soori ragisee, nun e xa

soe ragimae xun na.» ²⁷ Munsa to na raba subaxe ma, baa naxa gbilen a yire. Misirakae nu na e gife temui naxe, Alatala naxa ye dusu e birin xun na. ²⁸ Ye naxa Firawuna xa soorie, a xa ragisee, soe ragimae, nun a xa soori birin makoto. Naxee nu biraxi Isirayilakae foxo ra baa kui, nee birin naxa loe.

²⁹ Kono Isirayilakae naxa baa igiri kira xaraxi xon ma. Ye nu malanxi e yirefanyi ma nun e koola ma. ³⁰ Na loxoœ Alatala naxa Isirayilakae ratanga Misirakae ma. Isirayilakae naxa Misirakae furee to baa de ra. ³¹ Isirayilakae to Alatala senbe to a naxan nawalixi Misirakae xili ma, e naxa gaaxu Alatala ya ra, e fa e taxu Alatala nun a xa xœra Munsa ra.

15

Isirayilakae xa beeti

¹ Na dangi xanbi Munsa nun Isirayilakae naxa yi beeti ba Alatala be.

«N xa yi beeti ba Alatala be, naxan xili gbo.

A bara soe nun a ragima madula baa ma.

² N senbe na Alatala nan na.

N a matoxoma beeti ra.

A bara findi n Nakisima nun n Marigi ra.

N tantui rasigama n benbae Marigi ma.

³ Senbema nan Ala ra.

A xili ne Alatala.

⁴ A naxa Firawuna xa soorie nun e ragisee rasin baa ma.

Firawuna xa kuntigie naxa madula Xulunyumi Baa ma.

⁵ Moronyie naxa e makoto, e naxa goro a botini ma alo geme.

⁶ Alatala, i senbe magaaxu.

I bara no i yaxuie ra,

i bara no i matandimae ra.

⁷ I xa mangeya senbe magaaxu.

I boœe na te, e ganma ne

alo sexe te soxi naxan na.

⁸ I xa foye naxa Xulunyumi baa rabi, kira xaraxi naxa lu a tagi.

Moronyie naxa te alo banxi xale.

Ye naxa ti, a xoxoxo.

⁹ Isirayila yaxui a fala ne,

«N birama ne e foxo ra, han n e li,

n e harige tongoma ne, han n wasa.

N e sontoma ne n ma santidegema ra.»

¹⁰ Kono i tan naxa foye ramini, baa naxa e radula.

E naxa goro ye xœra alo yoxui.

¹¹ Alatala, i maniye mu na adama xa alae ya ma.

I xa seniyeanyi fiixe,

i xa noœe gbo,

i xa kaabanakoe wuya.

I maniye na minden?

¹² I to i senbe ramini,

boxi naxa e gerun.

¹³ I xa pama naxan xun saraxi, i fama e xun tide i xa xanunteya ra, naxan mu nonma abadan.

I fama e xun tide i xa lingira seniyeanyi yire i senbe ra.

¹⁴ Namane gbeteœ na na me, e gaaxuma ne.

Filisitakae boœe minima ne.

¹⁵ Edon yareratie ifuma ne,

Mowaba manglee serenma ne.

Limaniya birin bama ne Kanaan jamane yi ra.

¹⁶ Alatala, gaaxui nun kontofili e suxuma ne,

e de balanma ne i senbe ra,

han i xa pama dangi,

i naxan xun saraxi.

¹⁷ I fama ne i xa pama rasabatide i xa geya fari,

i dennaxe sugandixi i xa lingira seniyeanyi ra.

¹⁸ Alatala xa mangeya buma abadan.»

¹⁹ Firawuna xa soe, a xa soori ragisee, nun a xa soe ragimae to goro baa ma, Alatala naxa baa radin e xun ma, kono Isirayilakae naxa dangi kira xaraxi ra baa tagi.

²⁰ Haruna maagine Mariyama, naxan findixi namionme gine ra, a naxa boote maxa. Gine gbeteœ naxa fare boron.

²¹ Mariyama naxa yi beeti ba,

«Wo beeti ba Alatala be,

barima a xili gbo.

A bara soe nun e ragimae radula baa ma.»

²² Munsa naxa Isirayilakae xun ti Suru gbengberenyi rakelife Xulunyumi Baa de ra. E naxa e jœœe xi saxan gbengberenyi ma, e mu ye soto. ²³ E naxa Mara li, kono e mu no Mara ye minde barima na ye nu xono. «Mara» wama «xone» nan falafe.

²⁴ Nama naxa sonxo Munsa ma, «Won ye sotoma minden?» ²⁵ Munsa naxa a de rawa Alatala xon ma. Alatala naxa wuri moœli nde masen Munsa be, a fa na woli ye xœra, ye xone naxa ba. Alatala to ge e xaxili matode menni, a naxa yi saate tongo e be,

²⁶ «Xa wo wo tuli mati n xui ra a fanyi ra, xa wo bira n ma tinxinyi foxo ra, xa wo n ma yaamari birin suxu, wo n ma seriye birin binya, n tan, wo Marigi Alatala, n mu fure naaxi yo ragoroma wo ma, alo n naxan nagoro Misirakae ma. N tan nan Alatala ra, naxan wo rayalanma.»

²⁷ E to dulonyi fu nun firin nun tugi bili tongo solofere li Elimi, e naxa yonkin menni.

16

Isirayilakae xa sonxoœ

¹ Isirayila pama birin naxa keli Elimi, sigafe ra Sini gbengberenyi ma, naxan na Elimi nun Turusinina tagi. E biyaasi naxan naba keli Misira han Sini gbengberenyi ma, na naxa bu kike firin a nun xi fu nun suuli. ² Menni Isirayila pama naxa sɔnxɔ Munsa nun Haruna ma, ³ a falafe ra, «Munfe ra Alatala mu a ragirixi won xa faxa Misira bɔxi ma? Menni sube nun taami nu na won yi ra naxan won lugama, kɔnɔ be yi gbengberen yire, won fama faxade kaame nan na.»

⁴ Alatala naxa a masen Munsa be, «N fama taami ragorode wo be kelife koore ma. Nama xa mini, e xa a matongo geesege e naxan donma lɔxɔe keren kui. N fama e xaxili matode, xa e jɛrema n ma yaamari nan ma. ⁵ A xi senni nde, e xa xi firin daaxi matongo.»

⁶ Munsa nun Haruna naxa a fala Isirayila pama be, «To nunmare wo a kolonma ne, a Alatala nan wo raminixi Misira bɔxi ra. ⁷ Tina geesege, wo fama Alatala xa kaabanako tode. A bara wo xa sɔnxɔe me. Munfe ra wo wama sɔnxɔfe muxu tan ma? ⁸ To nunmare Alatala wo kima sube ra, geesege a wo kima taami ra, han wo luga. Wo mu sɔnxɔxi muxu tan xa ma de. Wo sɔnxɔxi Alatala nan ma, naxan bara wo xui birin me.»

⁹ Munsa naxa a fala Haruna be, «A fala Isirayila pama be, e xa e yeṭe masen Alatala be, barima a bara e xa sɔnxɔe me.» ¹⁰ Haruna nu woyenfe Isirayila pama be temui naxe, e naxa e ya rafindi gbengberenyi ma, e fa Alatala xa nɔre to mini ra nuxui kui. ¹¹ Alatala naxa a masen Munsa be, ¹² «N bara Isirayilakae xa sɔnxɔe me. A fala e be, «Nunmare wo sube donma, geesege wo lugama taami ra. Na kui wo a kolonma ne, a n tan nan na wo Marigi Alatala ra.»

¹³ Nunmare yati xɔnie naxee xili kɔnkɔse naxa radin e yonkinde birin ma. Na kuye iba xini naxa lu e yonkinde rabilinyi ma. ¹⁴ Na xini to ba na, se nde naxa lu bɔxi fari alo balabalanyi. ¹⁵ Isirayilakae to na to, e naxa e boore maxorin, «Munse ya?» E mu a kolon se yo na ki. Munsa naxa a fala e be, «Taami nan a ra, Alatala naxan fixi wo ma baloe ra.» ¹⁶ Alatala xa yaamari nan ya, «Wo xa sigaati ya solofere tongo mixi birin be naxan na wo xɔnyi.» ¹⁷ Isirayilakae a raba na ki ne. ¹⁸ E to a maniya, naxee gbe nu gboxi, a mu dangi ye, naxee fan gbe nu xurunxi, a e ralixi ne. Kankan naxa baloe xasabi sɔto naxan a ralima.

¹⁹ Munsa naxa a fala e be, «Yi baloe naxa raxi han geesege.» ²⁰ Kɔnɔ ndee mu Munsa xui suxu, e naxa a ragata han geesege.

Kulie naxa bira a i, a xiri paxi naxa mini. Munsa naxa xɔnɔ na kanyie ma.

²¹ Geesege yo geesege, kankan nu fa a gbe donse matongo, kɔnɔ soge na te, a dɔnxɔe naxan luxi, na xunu a i. ²² A xi senni nde, e naxa xi firin daaxi matongo, sigaati ya fu nun naani mixi keren be. Yareratie naxa na dentege sa Munsa be. ²³ Munsa naxa a fala e be, «Alatala naxe a tina malabui lɔxɔe nan a ra, lɔxɔe seniyenxi Alatala be. Wo xa nde gan, wo xa nde satun. A dɔnxɔe naxan na lu, wo xa na ragata han tina geesege.» ²⁴ E to nde ragata han geesege, alo Munsa a yamari e be ki naxe, e naxa a to kuli mu biraxi a i, a man mu bɔrɔ. ²⁵ Munsa naxa a fala e be, «Wo xa a don to, barima to nan malabui lɔxɔe ra Alatala xa binye bun ma. Na donse mu goroma bɔxi ma to. ²⁶ Wo xa a matongo xi senni bun ma, kɔnɔ a xi solofere nde, wo mu sese toma, barima malabui lɔxɔe na a ra.»

²⁷ A xi solofere nde, mixi ndee mini ne na donse matongode, kɔnɔ e mu sese to. ²⁸ Na kui Alatala naxa a masen Munsa be, «Wo n ma yaamari nun n ma seriye matandima han mun temui? ²⁹ Wo xa a kolon, n tan Alatala nan malabui lɔxɔe seriye masenxi wo be. Na nan a ra, xi senni nde wo donse xi firin daaxi sɔtɔma. A solofere nde wo naxa siga dede, wo birin xa lu wo xɔnyie, malabui lɔxɔe nan a ra.» ³⁰ Na kui pama naxa e malabu na lɔxɔe solofere nde ma.

³¹ Isirayilakae naxa na donse xili fala «mana,» naxan nu wama a falafe, «Munse a ra?» A maniya funden xɔri ra, a fiixe, a jɔxun alo digiyanyi. ³² Munsa naxa a fala, «Alatala xa yaamari nan yi ki, <Wo xa yi mana sigaati ya solofere ragata, alako wo bɔnsɔe naxee fama baride e xa donse to n naxan nagoroxi wo ma gbengberenyi ma, n to wo ramini Misira bɔxi ra.»

³³ Na kui Munsa naxa a fala Haruna be, «I xa mana sigaati ya solofere sa sesase kui, i xa a dɔxɔ hɔrɔmolingira yire, alako a xa findi tɔnxuma ra wo bɔnsɔe be naxee fama baride.» ³⁴ Haruna naxa na sesase dɔxɔ Alatala xa hɔrɔmolingira yire saate kankira ya ra, alako a xa ragata alo Alatala a masenxi Munsa be ki naxe. ³⁵ Isirayilakae mana don ne jɛ tongo naani bun ma, han e sa so Kanaan bɔxi ma, si gbete sabatixi dennaxe. ³⁶ Na sigaati ya solofere naxan nu rawalima na mana maniyafe ra, a dɔxɔ fu findixi busali keren nan na.

17

Turusinina fanye

¹ Isirayila pama birin naxa keli Sini gbengberenyi ma, e fa biyaasi raba alo

Alatala nu luma e yamari ra ki naxe. E to Refidimi li, e naxa yonkin naa, kœno e mu ye min daaxi soto. ² Nama naxa ti Munsa kanke, e a fala a be, «Ye so muxu yi ra.» Munsa naxa woyen e be, «Wo tima n kanke munfe ra? Wo na Alatala matofe munfe ra?»

³ Ye xoli nu bara gbaa pama ra, e nu fa a fala Munsa be, «Munfe ra i muxu raminixi Misira boxi ra? I wama ne muxu xa denbaya nun muxu xa xurusee xa faxa ye xoli ra gbengberenyi ma?»

⁴ Munsa naxa a de rawa Alatala xon ma, a falafe ra, «N noma munse rabade yi pama ra? A gbe mu luxi e xa n faxa.»

⁵ Alatala naxa Munsa yaabi, «I xa dangi pama ya ra, a nun Isirayila fori ndee. I xa i xa yisuxuwuri tongo, i Nili xure garin naxan na, i ti e ya ra. ⁶ N tima i ya ra, fanye seeti ma, naxan na Xorebe geya yire. I xa na fanye garin. Na kui ye minima ne pama naxan minma.» Munsa naxa a raba na ki Isirayila forie ya xori. ⁷ A naxa na yire xili sa Masa nun Meriba, na nan na ki «matœe nun sœnxœe» barima Isirayilakae sœnxœ ne Munsa ma menni, e man naxa Alatala mato na a falafe ra, «Alatala na won tagi ba, ka a mu won tagi?»

⁸ Amalekikae naxa fa Isirayila gerede Refidimi. ⁹ Munsa naxa a fala Yosuwe be, «Xeme ndee mayegeti, wo fa mini Amalekikae gerede. Tina, n tima ne geya fari Ala xa yisuxuwuri ra n yi.» ¹⁰ Yosuwe naxa Amalekikae gere alo Munsa a yamarixi ki naxe. Munsa, Haruna, nun Xuru naxa te geya fari. ¹¹ Munsa to a belexe itema, Isirayila senbe nu gboma, kœno a to a belexe igoroma, Amalekikae senbe tan nu gboma. ¹² Munsa belexee to binya a ra, e naxa geme nde tongo a doxoma naxan fari. Haruna nun Xuru naxa lu Munsa seeti ma, a kœola nun a yirefanyi ma, a belexe ratefe ra han soge dula temui. ¹³ Na kui Yosuwe naxa no Amaleki nun a xa sœorie ra santidegema xepxenjie ra.

¹⁴ Alatala naxa a masen Munsa be, «Yi taruxui sebe alako pama xa ratu a ma. I man xa a fala Yosuwe be, «N fama ne Amalekikae xa fe jœnde yi dunija ma.»» ¹⁵ Munsa naxa yire nde rafala serexebade ra, a naxa na yire xili sa, «Alatala nan xun nakeli fima n ma.» ¹⁶ barima a nu bara a xaxili ti Alatala xa mangeya ra. Munsa naxa a a fala, «Alatala Amalekikae gerema ne abadan.»

18

Yetiro sigafe Munsa yire

¹ Munsa bitanyi Yetiro, naxan findixi Madiyan serexedube ra, a naxa a me Alatala naxan nabaxi Munsa nun a xa

pama Isirayila be, e raminife ra Misira boxi kui. ² Munsa nu bara a xa gine Sipora nun a xa di firinyi xee Yetiro xonyi. ³ Munsa xa di singe nu xili Gerisomi, barima na xili nu wama a falafe e gbe xui, «Xœne nan n na yi boxi ma.» ⁴ Boore nu xili Eliyeseri, barima na xili nu wama a falafe e gbe xui, «N baba Marigi bara n mali, a bara n natanga Firawuna xa santidegema ma.»

⁵ Munsa bitanyi Yetiro naxa Munsa xa gine nun na xa die xanin Munsa yire gbengberenyi ma, a nu yonkinxi dennaxe, Ala xa geya mabiri. ⁶ Yetiro nu bara xœera xee Munsa xon a falafe ra, «N tan, i bitanyi Yetiro, n na fafe i xa gine nun a xa di firinyie ra.» ⁷ Munsa naxa mini a bitanyi ralande. A naxa a xinbi sin a ya ra, a man fa a sunbu. E to e boore xœebu, e naxa so Munsa xonyi. ⁸ Munsa naxa fee ya ba a bitanyi be, Alatala naxan birin naba Firawuna nun Misirakae ra Isirayila xa fe ra. A naxa Isirayila xa paxankate birin fala a be, a nun Alatala e rakisixi ki naxe.

⁹ Yetiro naxa seewa Alatala xa hinne ra a naxan masenxi Isirayila be, a e bafe ra Misirakae yi ra. ¹⁰ Yetiro naxa a fala, «Tantui na Alatala be, naxan wo ba Misirakae nun Firawuna yi ra, naxan Isirayila pama raminixi e xa nœe bun ma! ¹¹ N bara a kolon Alatala senbe gbo dangi adamadie xa alae mœoli birin na, barima a bara pama igoro naxan nu bara a yete rafisa Isirayilakae be.» ¹² Na temui Munsa bitanyi Yetiro naxa serexe gan daaxi nun serexe gbœtee ba Alatala be. Haruna nun Isirayila fori birin naxa na serexe don Munsa bitanyi yire Alatala xa hœromœlingira kui.

¹³ Na kuye iba, Munsa naxa a magoro, a xa kiiti sa Isirayilakae tagi. Nama naxa lu a yire kelife geesege han nunmare. ¹⁴ A bitanyi to a to Munsa naxan birin nabama pama be, a naxa a fala a be, «I na munse rabafe yi pama be? Munfe ra kiiti wali birin doxœi i keran nun xun ma kelife geesege han nunmare?» ¹⁵ Munsa naxa a bitanyi yaabi, «Nama faxi n yire Alatala xa kiiti nan fende. ¹⁶ Galanbui na lu mixie tagi e fama n yire n xa kiiti sa Alatala xa yaamarie nun a xa seriye ra.»

¹⁷ Munsa bitanyi naxa a fala a be, «A mu lanma i xa a raba na ki.» ¹⁸ I nun i xa mixie, wo taganma ne. I keran mu nœma yi kote xaninde. ¹⁹ I xa i tuli mati n ma marasi ra. Ala xa i mali. I tan xa findi pama xui madangima ra Alatala be. ²⁰ I lan ne i xa e xaran Alatala xa seriye nun a xa yaamarie ra. I xa Ala xa kira masen e be, e birama naxan fœxo ra. ²¹ Mixi kendee sugandi pama ya ma, nœndi fale naxee gaaxuma Alatala ya ra, naxee riba

xɔnxi. I xa nee findi yareratie ra pama xun ma xunlande ki ma. Nde xa lu mixi wulu keren xun ma, boore mixi kemɛ xun ma, boore mixi tongo suuli xun ma, boore mixi fu xun ma. ²² Nee xa kiiti birin sa mixie tagi, fo kiiti nde naxee xɔrɔxɔ. E xa na kiiti xɔrɔxɔe masen i tan be. Na ki, kote mu dɔxɔma i keren xun. ²³ Xa i Ala xui suxuma, na rabafe nɔma findide sɔɔneya ra wo birin be, bɔɔnesa fa lu pama be e xɔnyi. ²⁴ Munsa naxa a bitanyi xui suxu, a birin naxa raba alo a falaxi ki naxe. ²⁵ Munsa naxa mixi kendee sugandi Isirayilakae ya ma, a fa e dɔxɔ pama xun na xunlande ki ma, mixi wulu keren xun ma, mixi kemɛ xun ma, mixi tongo suuli xun ma, nun mixi fu xun ma. ²⁶ E nu kiitisa wali raba temui birin, fo kiiti xɔrɔxɔe e nee nan masenma Munsa be. ²⁷ Na temui Munsa naxa a bitanyi bepin. Yetiro naxa gbilen a xa bɔxi ma.

19

Isirayila pama sofe Turusinina

¹ Kike saxan yati to dangi, kelife e mini Misira bɔxi ra temui naxe, Isirayilakae naxa so Turusinina gbengberenyi ma. ² E to keli Refidimi, e naxa so Turusinina gbengberenyi ma, e yonkin geya ya tagi. ³ Munsa naxa te geya fari sigafe Alatala yire. Alatala naxa a xili geya fari, a a masen a be, «I xa a fala Isirayilakae Yaxuba bɔnsɔe be, ⁴ «Wo bara a to, n fe naxan nabaxi Misirakae ra. Wo bara a kolon n faxi wo ra n yire ki naxe. A luxi alo wo bakixi xɔni nan fari. ⁵ Xa wo n xui suxu n ma saate rakamalife ra, wo fama ne findide n ma pama sugandixi ra si birin ya ma. N gbe nan dunjina birin na, ⁶ kɔnɔ wo tan findima n ma si seniyenxi nan na, naxan serexedube wali rabama.» I xa na masenyi ti Isirayilakae be.»

⁷ Munsa naxa goro, a fori birin xili, a fa Alatala xa masenyi birin dentege e be. ⁸ Nama birin naxa a fala, «Muxu Alatala xui birin suxuma ne.»

Munsa naxa pama xa yaabi dentege Alatala be. ⁹ Alatala naxa a masen Munsa be, «N fama woyende i be nuxui kui pama ya xori, alako e xa lanlanteya sa i ma temui birin.»

Munsa naxa pama xa masenyi dentege Alatala be. ¹⁰ Alatala naxa a masen Munsa be, «A fala pama be, e xa e yete raseniyeen to nun tina. E xa e xa dugie fan xa. ¹¹ E xa redi tina bora ya ra, barima n fama ne gorode pama birin ya tode ra na lɔxɔe Turusinina geya fari. ¹² I xa naaninyi sa geya rabilinyi birin ma, i fa a fala pama be, «Mixi yo naxa te geya fari, mixi yo naxa a makore a ra, barima naxan yo din a ra, na

kanyi faxama ne.» ¹³ Wo naxa wo belexe din na kanyi ra, wo a magɔnɔ gɛme ra han a faxa. Xa na mu, wo xa a masɔxɔ xalie ra. A findi daalise ra, a findi mixi ra, a lanma a xa faxa. Mixi mu lanma a xa te geya fari, fo sara xui na mini mixi sugandixi ndee fa te.»

¹⁴ Munsa to goro geya ma pama yire, a naxa maraseniyeenyi fe fala e be, e xa e yete nun e xa dugie raseniyeen. ¹⁵ A naxa a fala pama be, «Wo xa wo yete yailan tina bora ya ra. Sade fe naxa lu wo tan nun wo xa ginee tagi.»

¹⁶ A xi saxan lɔxɔe, galanyi nun seya-makonyi naxa bira bɔxi ma geesege, nuxui ifɔrɔxi naxa to geya ma. Sara xui naxa mini senbe ra. Nama birin naxa gaaxu. ¹⁷ Munsa naxa pama mati geya lanbanyi Ala xui ramede. ¹⁸ Tuuri nu na Turusinina geya ma, barima Alatala nu bara goro te tagi. Na tuuri nu tema ne, alo fiili na gan. Geya nu serɛnma senbe ra. ¹⁹ Sara xui nu sigama gbo ra. Na temui Munsa naxa woyen, Ala naxa a yaabi.

²⁰ Alatala naxa goro Turusinina geya fari, a fa Munsa xili. Munsa to te naa, ²¹ Alatala naxa a masen a be, «I xa goro, i xa a fala pama be, e naxa wuruntun n tofe ra de, xa na mu a ra, a gbegbe faxama ne. ²² Hali serexedube naxee e makorema n na, e xa e yete raseniyeen, alako n naxa fa e faxa.» ²³ Munsa naxa a fala Alatala be, «Nama mu nɔma tide Turusinina geya fari, barima i pan bara muxu yamari naaninyie xa sa geya rabilinyi ma, pama xa lu e xati ma.» ²⁴ Alatala naxa a masen a be, «I xa goro sinden Haruna fɔxɔ ra. Na temui wo firin xa te. Serexedube nun pama naxa te de, xa na mu a ra, e faxama ne.» ²⁵ Munsa naxa goro pama yire, a fa na masenyi ti e be.

20

Ala xa seriye fu

¹ Na temui Alatala naxa yi masenyi ti: ² «N tan Alatala nan wo Marigi Ala ra, naxan wo ramini Misira konyiya kui.»

³ «Wo naxa ala gbeteɛ batu bafe n tan na.»

⁴ «Wo naxa kuye yo yailan naxan misaalixi se nde ra, naxan toma koore nun bɔxi ma, xa na mu naxan luma ye nun bɔxi bun ma. ⁵ Wo naxa wo mafelen na se moolie be, wo naxa e batu, barima n tan wo Marigi Alatala, n mu wama n firin nde xon. Naxee n xɔnma, n nee bɔnsɔe ratɔnma ne han e tolontolonyie, xa na mu a ra e tolobiteɛ xa die. ⁶ Kɔnɔ mixi naxee n xanuma, e bira n ma seriye fɔxɔ ra, n hinnema e ra xanunteya kui abadan.»

⁷ «Wo naxa n xili yelefufu, barima n tan Alatala mu dijñema mixie ma, naxee na fe mooli rabama.»

⁸ «Wo xa ratu malabui loxœ ma, wo xa a binya. ⁹ Wo noma wali birin nabade xi senni bun ma, ¹⁰ kono na xi solofere nde findima malabui loxœ ra wo Marigi Alatala xa binye bun ma. Wo naxa wali yo raba na loxœ, wo tan, wo xa die, wo xa konyie, wo xa xurusee, nun wo xa xœœe. ¹¹ Alatala dunijna nun se birin daa xi senni nan bun ma. A to ge na ra a naxa a malabu a xi solofere nde. Na nan a xœxi, Alatala naxa barake sa na malabui loxœ ma, a findi loxœ seniyenxi ra.»

¹² «Wo xa wo baba nun wo nga binya. Na kui wo xa simaya xon kuyama ne boxi ma, wo Marigi Alatala naxan fima wo ma.»

¹³ «Wo naxa mixi faxa.»

¹⁴ «Wo naxa yene raba.»

¹⁵ «Wo naxa muje ti.»

¹⁶ «Wo naxa wo boore toorege.»

¹⁷ «Wo naxa mila wo boore xa harige ma, alo a xa banxi, a xa gine, a xa konyie, a xa ninge, xa na mu a xa sofale.»

¹⁸ Nama to na galanyi, seyamakonyi, nun tuuri to geya fari, e fa sara xui me, e naxa seren gaaxui ra. E naxa makuya menni ra, ¹⁹ e fa a fala Munsaba, «I tan xa woyen muxu ra, Alatala xui won faxama ne.» ²⁰ Munsaba naxa a fala jama be, «Hali wo mu gaaxu. Ala na wo matofe, alako wo xa gaaxu a ya ra, wo xa yunubi lu na.» ²¹ Nama naxa lu yire makuye, kono Munsaba tan naxa siga na nuxui fooroxi yire Alatala nu na dennaxe.

²² Alatala naxa a masen Munsaba, «I xa yi masenyi ti Isirayilakae be, <Wo bara a to, n bara woyen wo ra kelife koore ma. ²³ Wo naxa kuye yo yailan gbeti nun xœema ra naxan luma n seeti ma. ²⁴ Wo xa serexebade yailan n be bende ra. Wo xa xurusee ba serexe gan daaxi nun xanunteya serexe ra. Wo na n xili binya, n barake sama ne wo ma. ²⁵ Xa wo sa serexebade tima n be geme ra, wo naxa a ti geme masolixie ra, barima na a niyama ne a xa findi se seniyantare ra. ²⁶ Wo naxa n ma serexebade ite, xa na mu a ra serexedube xa donma kuye bunyi mabama ne.»»

21

Konyiya seriyi

a nun faxe nun maxone joxœ

¹ I xa yi yaamarie masen Isirayilakae be. ² Xa wo konyi sara naxan findi Isirayilaka ra, a xa wali wo be je senni, kono a solofere nde wo xa a bejin barima a xunsare bara jon. ³ Xa a sa li wo nu bara na konyi nun a xa gine sara, wo xa e frin

birin bejin je solofere nde. ⁴ Xa konyi kanyi nan gine so a xa konyi yi ra, a fa di bari, na gine nun a xa die luma konyi kanyi yi ra. Xeme gbansan nan bejinma. ⁵ Xa na konyi fa a fala, «N marigi, n ma gine, nun n ma die rafan n ma, n mu wama xœyafe.» ⁶ a marigi xa a dentege Ala be. Na temui a xa a tuli tunba soxœme ra naade wuri ma. Na nan a masenma na konyi bara lu a marigi xa yaamari bun ma a xa dunijeigiri birin kui.

⁷ Xeme na a xa di gine mati konyi ra, gine xœyaya ki mu luma alo xeme xœyaya ki. ⁸ Xa na gine mu rafan a marigi ma, naxan nu wama a findife a xa gine ra, a lanma a xa lu a xun xa sara. A mu daxa a xa a mati mixi gbete ma, barima a bara me a ra. ⁹ Xa a wama a fife a xa di ma gine ra, a lanma a xa a suxu alo a xa di gine yati. ¹⁰ Xa a sa gine gbete tongo, a naxa sese ba a xa gine singe xa donse, a xa sosee, nun a xa sole ra. ¹¹ Xa a mu na fe saxanyie rakamali a be, gine noma kelide a xon ma, a mu sese fi.

¹² Naxan na mixi bonbo han a naxa faxa, na kanyi lan a fan xa faxa. ¹³ Kono xa a mu a faxafe panigexi, Ala nan tun a ragirixi, a xa a xun taxu yire nde n dennaxe masenma wo be. ¹⁴ Kono xa a nu a faxafe panigexi ne koota nde ra, na kanyi mu noma a xun taxude n ma serexebade ra. Wo xa a faxa.

¹⁵ Naxan na a nga, xa na mu a baba bonbo, na lan ne a xa faxa.

¹⁶ Naxan na adamadi suxu, a xa a mati, na kanyi xa faxa hali a mu gexi na adamadi matide.

¹⁷ Naxan na a nga, xa na mu a baba danka, na kanyi lan ne a xa faxa.

¹⁸ Naxan na mixi maxone gere kui, na kanyi mu suxuma a mixi maxonoxi mu faxaxi, ¹⁹ xa a noma kelide a xa sade ma, a jere a xa yisuxuwuri ra. Kono maxone ti tan lanma a xa kobiri ba na mixi maxonoxi be han a gema yalande temui naxe.

²⁰ Naxan na a xa konyi faxa bonbo wuri ra, a lanma ne na kanyi xa jaxankata. ²¹ Kono xa na konyi sa yalan beenu xi firin, a mu lanma konyi kanyi xa jaxankata, barima na konyi findixi a gbe nan na.

²² Mixi naxee bonboma furi gine nde ra, e xa gere kui, na fa a niya gine xa di bari a waxati mu a lixi, kono a mu fe kana a ma, na geresoe xaxa kobiri nde ba gine be. Gine xa mori nun kiitisa xa nate tongo kobiri xasabi naxan bama. ²³ Kono xa a sa findi gbaloe ra, nii joxœ na nii nan na, ²⁴ ya joxœ na ya nan na, jinyi joxœ na jinyi nan na, belexe joxœ na belexe nan na, sanyi joxœ na sanyi nan na, ²⁵ ganyi joxœ na ganyi nan na, xabe joxœ na

xabe nan na, maxone joxoe na maxone nan na.

²⁶ Naxan na a xa konyi bonbo han a ya naxa kana, a lanma a xa a xa konyi xoreya a xa ya kane joxoe ra. ²⁷ Naxan na a xa konyi jinyi gira, na kanyi lanma a xa a xa konyi xoreya a xa jinyi gire joxoe ra.

²⁸ Tuura naxan na mixi faxa, a lanma na tuura xa magono han a faxa. A sube naxa don. Tuura konyi mu jaxankate yo sotoma na kui. ²⁹ Kono xa na tuura darixi na mooli raba ra, a kanyi a kolon kono a mu a xirima a fanyi ra, na kanyi yo, a xa tuura yo, e birin xa magono han e xa faxa. ³⁰ Kiitisa noma nate tongode na tuura kanyi xun sarama naxan na. ³¹ Na seriye keren nan nawalima hali tuura sa dimedi nan faxa. ³² Xa a sa li tuura fa mixi gbete xa konyi nde faxa, gbete kole tongo saxan nan fima na konyi marigi ma. Na tuura xa magono han a faxa.

³³ Naxan na yili ge, a lu i mu a de rakotoma, xa a sa li ninge xa na mu a ra sofale nde sa sin na yili kui, ³⁴ a lanma na kanyi xa na xuruse sare fi, xuruse faxaxi xa lu a be.

³⁵ Naxan ma tuura na sa a boore gbe faxa, na tuura baloxi xa mati, na sare nun na tuura faxaxi xa itaxun e boore tagi. ³⁶ Kono xa a sa a li, na tuura darixi na mooli raba ra, a kanyi a kolon kono a mu a xirima a fanyi ra, a lanma tuura baloxi kanyi xa a gbe fi tuura faxaxi kanyi ma, tuura faxaxi xa lu a tan be.

³⁷ Naxan na tuura xa na mu a ra yexee mupa, a sa a mati, xa na mu a ra, a faxa, a lanma na kanyi xa tuura suuli ragbilen na tuura keren joxoe ra, xa na mu, yexee naani na yexee keren joxoe ra.

22

Mupa se joxoe

nun yaamari gbetee

¹ Xa wo mixi suxu a mupe tife koe ra, a fa faxa wo yi bonboe ra, faxe kote mu doxoma wo xun ma. ² Kono xa wo na mooli raba yanyi ra, faxe kote doxoma ne wo xun ma. Mupeti lanma a xa se mupaxie sare ragbilen, kono xa a mu noma na ra, a gundi xa mati konyi ra alako mupe se sare xa fi. ³ Xa a sa li, na se mupaxi na a yi alo ninge, sofale, yexee, xa na mu a ra, a jipe ra, a e jondon firin nan fima a joxoe ra.

⁴ Naxan na a xa xurusee bejin, a sa a boore xa xe kana, na kanyi lanma a xa a sare fi a xa xe bogi fanyi nan na.

⁵ Naxan na te sa jooge ganfe ra, kono te fa mixi nde xa sansi malanxi gan, xa na mu a xa xe, na kanyi lanma a xa na se birin sare fi.

⁶ Xa mixi harige nde taxu a doxo-boore ra, kono mixi fa na mupa, na mupeti xa na se sare firin nagbilen a joxoe ra. ⁷ Kono xa na mupeti mu to, se taxuxi naxan na, na xa a kali Ala xili ra kiitisamae yire, alako e xa a kolon a tan xa mu na harige tongoxi. ⁸ Xa se nde sa lu mixi yi ra alo ninge, sofale, yexee, dugi, xa na mu a ra se gbete, kono mixi gbete fa a fala a tan nan gbe na a ra, e lanma e xa siga kiitisa e yire. Kiiti kanama naxan na, a xa na se sare doxo firin nagbilen a boore ma.

⁹ Xa mixi nde xuruse taxu a boore ra, alo sofale, ninge, xa na mu yexee, na xuruse fa faxa, xa na mu a salonse nde fa gira, xa na mu mixi fa a mupa, ¹⁰ a boore xa a kali Alatala ra a mu a yi. Se kanyi xa la na ra, a xa dipa na se loxi ma. ¹¹ Kono xa na xuruse mupaxi na a xonyi ne, a joxoe fima ne. ¹² Xa wulai sube nde nan fa a faxa, a taxu naxan na, na xa a binbi masen xuruse kanyi be seederjoxoya ra. Na temui, a mu na joxoe fima.

¹³ Xa mixi xuruse yefu a boore ma, xuruse fa a yete maxono, xa na mu a ra a faxa xuruse kanyi xanbi, a yefuma xa a joxoe fi. ¹⁴ Kono xa fe nde na xuruse soto a kanyi ya xori, a yefuma mu a joxoe fima. Xa a sa li, a herixi nan a ra, heri masundi nan findima a joxoe ra.

¹⁵ Naxan na gine dimedi futi kana naxan xa kote mu doxoxi sinden, a lanma a xa a xa kote doxo alako a xa findi a xa gine ra. ¹⁶ Xa na gine baba mu tin a fide a ma, na futikane kobiri nan fima naxan lanma gine dimedi xa kote ma.

¹⁷ Mandurula gine lanma ne a xa faxa.

¹⁸ Naxan yo yene raba xuruse ra, a lanma a xa faxa.

¹⁹ Naxan yo na serexe ba ala gbete be, bafe Alatala ra, na kanyi lan ne a xa faxa.

²⁰ Wo naxa xone tooro naxan fatan si gbete ra a sabati wo xonyi, barima wo fan nu na xoneya ne Misira boci ma. ²¹ Wo naxa fu kaape gine nun kiridi ma. ²² Wo na fu nee ma, n e wa xui mema ne. ²³ N ma xone tema ne wo xili ma, n wo faxa santidegema ra. Wo xa ginee findima ne kaape ginee ra, wo xa die fan findima ne kiridie ra.

²⁴ Xa wo sa kobiri doni tooromixi nde be n ma pama ya ma, wo naxa geeni yo fen a xun na alo doniti paaxi ndee.

²⁵ Wo na wo boore xa dugi doxo seeke ra, wo xa a ragbilen a ma beenun soge xa dula, ²⁶ barima na keren peti nan a yi ra, a na nan felenma a ma. A na n xili, n a xui suxuma ne, barima kinikininte nan n na.

²⁷ Wo naxa n tan Ala bexu. Wo naxa wo xa pama mange danka.

²⁸ Wo naxa dugundi n kide wo xa xe bogie ra. Wo xa wo xa di singe birin fi n ma.

²⁹ Wo xa wo xa xurusee xa di singee fi n ma. Wo xa e lu e nga fōxo ra xi solofere. A xi solomasaxan nde, wo fa e fi n ma.

³⁰ Wo xa findi n ma pama seniye nxi ra. Wo naxa wulai sube don, sube gbete naxan faxaxi. Wo xa na mooli fi baree ma.

23

Tinxinyi seriyē

nun Isirayila xa salie

¹ Wo naxa mixi tōonege, wo naxa wule seede ba mixi jaaxi be. ² Wo naxa bira pama waxonfe jaaxi fōxo ra, wo naxa wule seede ba pama xa fe ra. Na mooli tinxinyi kanama ne. ³ Wo naxa mixi rafisa a boore be kiiti kui, hali a findi misikiine ra.

⁴ Wo na wo yaxui xa ninge lōexi to, xa na mu a xa sofale, wo xa a xanin a xon ma. ⁵ Wo na wo yaxui xa sofale to, a biraxi kote xungbe bun ma, wo naxa a lu naa. Wo xa a mali.

⁶ Wo naxa seriyē matandi tōorōmixi makiitima temui naxe. ⁷ Wo naxa mixi tōonege. Wo naxa a niya mixi tōonegexi xa faxa, barima n mu dijema na mixi mooli ma. ⁸ Wo naxa tinxinyi kana kōbiri ra, barima na a niyama ne seede xa dundu, tinxintōe xa woyenyi xa mafindi.

⁹ Wo naxa xōne tōoro naxan fatan si gbete ra. Wo tan yati bara na tōore mooli kolon wo nu na Misira bōxi ma temui naxe.

¹⁰ Wo xa sansi si, wo xa a xaba je senni bun ma, ¹¹ kōno a je solofere nde, wo xa bōxi lu na, a xa a malabu. Na temui sansi naxan fama bulade a yete ma, na nōma findide Isirayila tōorōmixie xa baloe ra. Burunyi subee fan xa balo na dōnxōe ra. Wo xa na raba wo xa weni nun wo xa oliwi bilie fan na.

¹² Wo xa wali birin naba xi senni bun ma, kōno a xi solofere nde wo naxa wali yo raba alako wo xa ninge, wo xa sofale, wo xa konyi, nun si gbete mixi naxee na wo xōnyi, e birin xa e malabu.

¹³ Wo xa wo jōxo sa n ma yamari birin xon ma. Wo naxa ala gbete batu, e xili jan naxa mini wo de i.

¹⁴ Ne yo je wo xa sali saxan naba n ma binye bun ma. ¹⁵ Wo xa Taami Lebinitare Sali raba yi ki. Xi solofere naxee sugandixi Abibi kike kui, wo xa taami lebinitare gbansan don, alo n wo yamarixi ki naxe. Wo xa a raba na temui ne barima wo mini Misira bōxi kui na kike nan na. Wo naxa n kuma na salie kui.

¹⁶ Xe Xabe Sali, wo xa a raba wo xa sansi bogi singee ra. Sansi Bogi Ba Sali, wo xa a

raba je rapōnyi, wo na sansi bogi se raso temui naxe. ¹⁷ Xeme birin xa na sali saxan naba e Marigi Alatala xa binye bun ma je birin kui.

¹⁸ Wo na xuruse ba serexe ra n be temui naxe, wo naxa taami lebini daaxi ba serexe ra a seeti ma de. Wo naxa n ma sali serexe sube ture ragata han geesege. ¹⁹ Wo xa sansi bogi fisamante ba wo xa sansi bogi singee ya ma n tan wo Marigi Alatala be, wo e xanin n ma hōrōmōlingira kui. Wo naxa si jin a nga xije ye ra.

²⁰ N maleke tima ne wo ya ra, naxan wo makantama kira ra sigafe ra bōxi ma n dennaxe yailanxi wo be. ²¹ Wo xa wo tuli mati a ra, wo xa a xui suxu. Wo naxa a matandi. A mu dijema wo xa matandi ma, barima n xili na a xun ma. ²² Kōno xa wo wo tuli mati a ra, xa wo a xui birin suxu, n findima ne wo yaxuie yaxui ra, wo gerefae gerema ra.

²³ N ma maleke wo matima Amorikae, Xitikae, Perisikae, Kanaankae, Hiwikae, nun Yebusukae xōnyi. N fama ne e birin sontode. ²⁴ Wo naxa suyidi e xa alae be, wo naxa e batu, wo naxa bira e fōxo ra. Wo xa e xa kuyee kana, wo xa e xa geme masolixie magira. ²⁵ Wo xa wo Marigi Alatala batu. A barake sama ne wo xa taami nun wo xa ye ma. A wo xa fure yalanma ne. ²⁶ Gine furi mu kanama wo xa bōxi ma, gine di baritare fan mu toma wo ya ma. N simaya kamalixi fima ne wo ma.

²⁷ N sie ragaaxuma ne wo ya ra n senbe ra. N e ifuma ne alako e xa e gi wo ya ra. ²⁸ N jurie rasanbama ne wo ya ra naxan Hiwikae, Kanaankae, nun Xitikae kerima. ²⁹ Kōno n mu na rabama je keren kui, alako bōxi naxa fa kana, wulai subee naxa fa wuya wo xili ma. ³⁰ N nee kerima a xuri xuri nan na wo ya ra, han wo wuya, wo fa nōe soto bōxi birin ma. ³¹ N wo xa naaninyi igboma ne keli Xulunyumi Baa ma han Baa Xungbe, kelife Turusinina gbengberenyi ma han a sa dōxo Efirati xure xungbe ra. N mennikae sama ne wo sago, alako wo xa e ker. ³² Wo naxa saate yo tongo mennikae nun e xa alae be. ³³ Wo naxa lu e xa sabati wo xa bōxi ma, xa na mu a ra e a niyama ne wo xa gbilen n fōxo ra. E xa alae findima gantanyi nan na wo be.

24

Ala nun Isirayilakae xa saate

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, «Te n yire be geya fari, i tan, Haruna, Nadabo, Abihu, nun Isirayila forie mixi tongo solofere. Wo xa suyidi yire naxan makuya n na. ² Munsa, i gbansan xa makore n na,

booree xa lu yire makuye. Nama fan naxa te i tan Munsa fœxo ra.»

³ Munsa naxa Alatala xa masenyi nun a xa yaamari birin nadangi pama na. Nama birin naxa a yaabi xui keren na, «Muxu Alatala xui birin suxuma ne.»

⁴ Munsa naxa Alatala xa masenyi birin sebœ. Na kuye iba, Munsa naxa serexebade ti geya bunyi, a naxa geme tundenyi fu nun firin ti menni, naxee Isirayila bœnsœ fu nun firinyi misaalixi. ⁵ A naxa Isirayila fonike ndee xœe e xa serexœ gan daaxie ba. E man xa tuuræ ba Ala be xanunteya serexœ ra. ⁶ Munsa naxa na wuli tagi sa feŋe die kui, a naxa na dœnxœ kasan serexebade ma. ⁷ A naxa saate kitaabui tongo, a a xaran jama birin be. E naxa a yaabi, «Muxu Alatala xui birin suxuma ne. Muxu a ratinmema ne.» ⁸ Munsa naxa na wuli tongo, a a kasan jama ma. A naxa a masen, «Saate wuli nan ya. Alatala yi saate nan tongoxi wo be a xa masenyi fari.»

⁹ Munsa naxa te, a tan nun Haruna, Nadabo, Abihu, nun Isirayila forie, mixi tongo solofere. ¹⁰ E naxa Isirayila Marigi Ala to. A nu tixi geme nœroxi fari. ¹¹ Na Isirayila kuntigie naxa Ala to, konœ a mu e jaxankata na ma. E birin naxa e dege, e naxa e min.

¹² Alatala naxa a masen Munsa be, «Te geya fari n yire, i xa fa lu be sinden. N xa geme walaxœe so i yi ra, n nan n ma seriye nun n ma yaamarie sebœxi naxee ma. I xa Isirayilakæe xaran nee ra.» ¹³ Munsa nun a malima Yosuwe naxa te Ala xa geya ma. ¹⁴ Munsa naxa a fala forie be, «Wo xa muxu mœme be. Muxu fafe. Haruna nun Xuru xa lu wo fe ma be. Xa fe nde bira a i wo tagi, wo xa a masen e be.» ¹⁵ Munsa to te geya fari, nuxui naxa dusu a xun na. ¹⁶ Alatala xa nœre naxa lu Turusiniina geya xun na. Nuxui naxa geya makoto xi senni. A xi solofere nde, Alatala naxa Munsa xili na nuxui kui. ¹⁷ Alatala xa nœre nun luxi ne Isirayilakæe be, alo te xungbe geya fari. ¹⁸ Munsa to nu tema, a naxa so na nuxui kui, a naxa lu geya fari xi tongo naani kœe nun yanii.

25

Horœmœlingira serexebade,

a teebili, nun a lanpui

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, ² «A fala Isirayilakæe be, foniserelæe xa yi see mœoli ba hadiya ra: ³ xœema, gbeti, wure gbeeli, ⁴ gese gere daaxi, gese bulu daaxi, gese gbeeli, suwa dugi, dugi naxan sœxœxi si xabe ra, ⁵ yœxœ kontonyi kiri naxee soxi a gbeeli ra, peremui kirie, kasiya wuri, ⁶ ture naxan sama lanpui kui, labunde

naxan sama ture seniyenxi nun surayi xun ma, ⁷ a nun geme tofanyi naxee findi serexœdube xa donma kuye nun donma kanke raxunma se ra. ⁸ Isirayilakæe xa horœmœlingira ti n be, alako n xa sabati e ya ma. ⁹ Wo xa na lingira nun a xa yirabase birin yailan alo n na masenma i be ki naxœ.»

¹⁰ «E xa saate kankira yailan kasiya wuri ra. Na kankira xa kuya nongœn firin nun a tagi, a xa igbo nongœn keren nun a tagi, a xa ite nongœn keren nun a tagi. ¹¹ I xa a kui nun a fari maso xœema ra. A de kiri fan xa yailan xœema ra. ¹² I xa a suxude digilinxi naani rafala xœema ra a tunxun naanie ma, firin na seeti, firin na boore seeti ma.»

¹³ «I xa kasiya wuri kuye firin masoli, e maso xœema ra. ¹⁴ I xa e raso kankira suxude digilinxi kui, na kankira xaninma e tan nan ma. ¹⁵ E naxa ramini na abadan.»

¹⁶ «N na saate tœnxuma so i yi ra, i xa a sa na kankira kui. ¹⁷ I xa a derakote yailan xœema fanyi ra, naxan findima xunsare yire ra. A xa kuya nongœn firin nun a tagi, a xa igbo nongœn keren nun a tagi. ¹⁸ Maleke sawurœ firin xa yailan xœema xabuxi ra kankira derakote fari. ¹⁹ Maleke sawurœ nun kankira derakote xa findi keren na. ²⁰ Na maleke sawurœ firinyie xa ti e boore ya i, e gabutenyie italaxi, e xun sinxi xunsare yire.»

²¹ «I xa na kankira derakote sa a ma, naxan findixi xunsare yire ra. N na saate tœnxuma so i yi ra, i xa a sa na kankira kui. ²² N nan n yete masenma i be menni ne, na saate kankira derakote fari, maleke sawurœ firinyie tagi. N yaamari birin soma i yi ra menni ne katarabi Isirayilakæe ma.»

²³ «I xa teebili nde yailan kasiya wuri ra, naxan kuya nongœn firin, a igbo nongœn keren, a ite nongœn keren nun a tagi. ²⁴ I xa xœema fanyi maso a ma, a nun a de kiri ma. ²⁵ Xebenyi nde xa sa na de kiri bun ma naxan igbo suxui keren a nun a tagi. Xœema xa sa na fan de kiri ma. ²⁶ I xa a suxude digilinxi naani rafala xœema ra a tunxun naanie ma, naxee ilanma a sanyie ra ²⁷ na xebenyi bun ma. Wuri kuyee xa so nee kui teebili xaninfe ra. ²⁸ Na wuri kuyee xa masoli kasiya wuri ra, xœema xa maso e ma. Nee nan findima teebili tongose ra. ²⁹ Piletie, tœnbilie, pœotie, nun paani naxee sama na teebili ma, naxee rawalima serexœ yeerama daaxi xa fe ra, nee birin xa yailan xœema fanyi nan na. ³⁰ Taami fan xa sa na teebili ma temui birin, naxan findixi serexœ ra n be.»

³¹ «I xa lanpui dœxœe nde yailan xœema fanyi xabuxi ra. A sanyi, a bili, a salonyie, nun lanpui dœxœde naxee maniya sansi fugee ra, na birin xa findi keren

na. ³² Salon senni xa mini lanpui doxoœe bili ma, saxan seeti keren, saxan boore seeti. ³³ Tonbili saxan xa lu na salon senni birin xun ma. E xa maniya sansi bogi ra naxan doxoœi a bureœee nun a fugee tagi. ³⁴ Tonbili naani gbete xa lu lanpui bili ma. E fan xa maniya sansi bogi ra naxan doxoœi a bureœee nun a fugee tagi. ³⁵ Na salon firin firin doxo saxanyie bun ma naxee kelixi a bili ma, a sama ne menni fan ma. ³⁶ Na tonbilie nun lanpui salonyie xa findi keren na, e xa yailan xœema fanyie xabuxi ra.»

³⁷ «I xa lanpui solofere yailan, i xa e doxo e doxoœee ma alako e dexe xa yare iyalan. ³⁸ I xa wuki xabase nun xube sase yailan xœema fanyie ra. ³⁹ Xœema naxan nawalima lanpui doxoœe nun lanpui yirabase yailanfe ra, na xa findi xœema kilo tongo saxan nun naani nan na. ⁴⁰ I xa na birin naba alo n a masenxi i be ki naxe geya fari.»

26

Hœromolingira tife

¹ «I xa Ala xa hœromolingira yailan suwa dugi fu ra, naxee raxunmaxi gese moœli saxan na, gese gere daaxi, gese bulu daaxi, nun gese gbeeli. Na gese xa malekee sawure ramini dugie ma. A xa tofan ki fanyie. ² Dugi birin xa kuya nongon moœon nun solomasaxan, a xa igbo nongon naani. E kuye nun e igboya xa lan. ³ Dugi suuli xa dege e boore ra, dugi suuli gbete fan xa dege e boore ra. Na kui na dugi fu bara findi dugi firin na. ⁴ I xa gese gere daaxi dege na dugi singe de kiri ma, a nun na dugi firin nde de kiri ma. ⁵ I xa gese tongo suuli dege na firinyi de kiri ma alako e birin xa lan e boore ma. ⁶ Na dangi xanbi i xa suxuse tongo suuli yailan xœema ra, i fa na dugi firinyie ralan e boore ra na suxusee ra. Na nan a niyama hœromolingira xa findi dugi keren na.»

⁷ «I xa dugi fu nun keren soœo si xabe ra, naxee Ala xa hœromolingira makotoma. ⁸ Dugi keren xa kuya nongon tongo saxan, a xa igbo nongon naani. Na dugi fu nun kerenyi birin xa lan. ⁹ I xa dugi suuli dege e boore ra, e xa findi dugi keren na. Na dugi senni naxe luxi, i xa e fan dege e boore ra. Na dugi senni nde singanma banxi yatagi nan xun ma. ¹⁰ I xa gese tongo suuli dege na dugi singe ra, a nun na dugi firin nde ra. ¹¹ Na dangi xanbi i xa suxuse tongo suuli yailan wure gbeeli ra, i fa na dugi firinyie ralan e boore ra na suxusee ra. Na nan a niyama na birin xa findi dugi keren na naxan Ala xa hœromolingira makotoma. ¹² Na dugi xa mayigboe keœa ma doœœe tagi singanma hœromolingira nan xanbi ra.

¹³ Na dugi xa kuye keœa na ki naxe, nongon keren nan luma na seeti firinyie ma, alako hœromolingira xa makoto.»

¹⁴ «Na dangi xanbi i xa makotose gbete yailan yœœe kontonyi kiri ra, naxan soxi a gbeeli ra. I man xa makotose gbete yailan peremui kiri ra.»

¹⁵ «I xa kasiya wuri xaba xebenyie ra hœromolingira tima naxee ma. ¹⁶ Kankan xa kuya nongon fu, a xa igbo nongon keren nun a tagi. ¹⁷ Suxuse firin xa lu hœromolingira xebenyi birin ma e kafuma e boore ma naxee ra. ¹⁸ Xebenyi moœon nan tima hœromolingira yirefanyie ma. ¹⁹ Sanbunyi gbete daaxi tongo naani nan sama na xebenyi moœon bun ma, xebenyi keren, sanbunyi firin. E xa lu xebenyi suxusee fe ma. ²⁰ Xebenyi moœon nan tima hœromolingira koœla fan ma, ²¹ a nun e sanbunyi gbete daaxi tongo naani, xebenyi keren, sanbunyi firin. ²² Xebenyi senni nan tima hœromolingira xanbi ra sogegorode mabiri. ²³ I xa xebenyi firin yailan tuxuie be hœromolingira xanbi ra, ²⁴ naxee fugee nun lanbanyi lanma e boore ma, e xiri fugee ra se digilinxi ra. Na tuxui firinyi xa yailan na ki. ²⁵ Na birin lanma xebenyi solomasaxan nan ma, a nun e sanbunyi gbete daaxi fu nun senni, xebenyi keren, sanbunyi firin.»

²⁶ «I xa wuri suuli yailan kasiya wuri ra, hœromolingira xebenyie tima naxee ma. Suuli rawali seeti keren ma, ²⁷ suuli rawali boore seeti ma, suuli rawalima hœromolingira xanbi ra sogegorode mabiri. ²⁸ Wuri naxan luma a tagi, na dangima xebenyie nan xun ma, a keli seeti singe a sa doxo boore ra. ²⁹ Na xebenyie, nun na wurie, nun se digilinxi wuri soma naxee kui, i xa xœema maso na birin ma. ³⁰ I xa na hœromolingira ti alo n i yamarixi ki naxe geya fari.»

³¹ «I xa suwa dugi yailan gese gbeeli nun gese bulu daaxi ra. Maleke sawuree xa dege na ma, a xa tofan ki fanyie. ³² I xa a gbaku kasiya wuri naani ra xœema masoxi naxee ma, e tixi gbete sanbunyiie ma. Suxuse naxee dugi xirima wurie ma, xœema xa maso nee fan ma. ³³ I na ge dugi gbakude na suxusee ra, i xa saate kankira doxo a xanbi ra. Na ki, na dugi luma na yire firin tagi ra, naxan xili yire seniye nxi a nun naxan xili yire seniye nxi fisamante. ³⁴ I xa saate kankira de rakoto a derakote ra yire seniye nxi fisamante kui. Na derakote se findixi xunsare yire nan na. ³⁵ I xa teebili tan doxo hœromolingira koœla ma, lanpui doxoœe xa lu a ya ra yirefanyie ma.»

³⁶ «I xa suwa dugi gbete yailan gese gere daaxi, gese bulu daaxi, nun gese gbeeli ra

hərəmöləngira sode. I xa a masoxo a fanyir ra, a xa tofan. ³⁷ I xa a gbaku wuri suuli ma naxee yailanxi kasiya wuri ra, xεema masoxi naxee ma, e tixi gbeti sanbunye ma. Suxuse naxee dugi xirima wurie ma, nee yailanxi wure gbeeli ra.»

27

Serexebade, hərəmöləngira tete

nun hərəmöləngira lanpui ture

¹ «I xa serexebade yailan kasiya wuri ra, naxan kuya nongon suuli, a igbo nongon suuli, a ite nongon saxan. ² I xa feri naani yailan a tuxui birin ma, naxee findixi se keren na serexebade ra. I xa wure gbeeli maso na birin ma. ³ I xa a yirabase birin yailan wure gbeeli ra, alo xube sasee, pelie, pootie, sube soxosee, nun tundee te sama naxee kui. ⁴ I xa se nde yailan wure gbeeli ra naxan sama te xun ma, sube sama naxan fari. I xa suxuse digilinxie wure gbeeli daaxi sa a tuxui ma, ⁵ alako a xa gbaku serexebade kui a tagi. ⁶ I xa wuri kuyee yailan kasiya wuri ra wure gbeeli masoxi e ma. ⁷ E rasoma suxuse digilinxie naanie nan kui serexebade seeti firinyie ma a xanife ra. ⁸ I xa na serexebade yailan xebenye nan na. Sese naxa lu a kui. I xa a yailan alo n i yamarixi ki naxe geya fari.»

⁹ «I xa hərəmöləngira tete yailan yi ki ne: Tete xa kuya nongon keme yirefanyir mabiri ra. I xa gere suwa dugi gbaku na ¹⁰ wuri moxojen ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Na dugi suxusee xa yailan gbeti ra. ¹¹ Tete xa kuya nongon keme koala fan mabiri ra. I xa gere dugi gbaku na wuri moxojen ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Na dugi suxusee xa yailan gbeti ra. ¹² Tete xa igbo nongon tongo suuli sogogorode mabiri ra. I xa gere dugi gbaku na wuri fu ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. ¹³ Tete xa igbo nongon tongo suuli sogetede fan mabiri ra. ¹⁴ Gere dugi xa gbaku seeti ma wuri saxan ma, naxee tixi sanbunyi ma. Na xa kuya nongon fu nun suuli. ¹⁵ Gere dugi gbete xa gbaku boore seeti ma wuri saxan ma, naxee tixi sanbunyi ma. Na fan xa kuya nongon fu nun suuli. ¹⁶ Tete sode de xa yailan suwa dugi ra naxan masoxoxi gese gere daaxi nun gese bulu daaxi nun gese gbeeli ra. Na dugi xa nongon xa moxojen soto. Na xa gbaku wuri naani ma, naxee tixi sanbunyi ma. ¹⁷ Wuri naxee tixi tete ma, e tixi e sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Dugi suxusee fan na e ma naxee yailanxi gbeti ra. ¹⁸ Na hərəmöləngira tete kuyeya lanma nongon keme nan ma, a igboya nongon tongo suuli. Suwa dugi

naxee gbakuxi na, e ite nongon suuli. Tete wuri sanbunye, ¹⁹ hərəmöləngira yirabase birin, nun tete luuti xirima se naxee ma, na birin yailanma wure gbeeli nan na.»

²⁰ «I xa Isirayilakae yaamari, e xa fa oliwi ture fanyir ra i xon ma, alako hərəmöləngira lanpuie xa dexεe temui birin. ²¹ Haruna nun a xa die xa na lanpuie radexεe, naxee na hərəmöləngira kui, n i lima dennaxe, yire seniye nxi fisamante ya ra, dugi gbakuxi dennaxe saate kankira ya ra. Na lanpuie xa yanba Alatala ya xori kelife koε han gεεsege. Seriyε nan na ki Isirayila bonsoε birin be naxan mu kanama abadan.»

28

Serexedube seose

¹ «I xa i taara Haruna tongo Isirayilakae ya ma, a nun a xa die Nadabo, Abihu, Eleyasari, nun Itamari, e xa serexedube wali raba n be. ² I xa sose seniye nxi dege i taara Haruna be, naxee a xa kuntigiya nun a binye masenma. ³ I xa na wali so mixie yi ra n naxee kixi xaxili fanyir ra, naxan a niyama e xa fata. E xa Haruna xa serexedube seose dege, alako a xa ti n ma serexedube wali ra. ⁴ Sosee nan yi ki e naxee degema: donma kanke raxunmase, donma kuye, tunki raxunmase, donma kuye bun magoroe masoxoxi, xunmase naxan doxoma e xunyi ma, nun beleti. E xa na sose seniye nxi yailan i taara Haruna nun a xa die be, alako e xa serexedube wali raba n be.»

⁵ «Donma degemae xa gese gere daaxi, gese bulu daaxi, gese gbeeli, gese xεema daaxi, nun suwa dugi malan. ⁶ E xa donma kuye dege gese gere daaxi, gese bulu daaxi, gese gbeeli, gese xεema daaxi, nun suwa dugi ra. A xa findi wali tofanyir ra. ⁷ E xa tunki raxunmase firin yailan, e xa e dege donma kuye ma. ⁸ Beleti fan xa yailan gese gere daaxi, gese bulu daaxi, gese gbeeli, gese xεema daaxi, nun suwa dugi ra alo donma kuye. ⁹ I xa onixi geme firin tongo, i fa Yaxuba xa die xilie masoli e ma ¹⁰ e bari ki ma. Xili senni masoli geme boore fan ma. ¹¹ Na geme masolixi firinyie findima wali tofanyir ra, alo sebeli masolima xurunde ma ki naxe. I xa xεema sa e rabilinyi ma, ¹² i fa nee dege tunki raxunmasee ma, e xa findi noxo rasiga see ra Isirayila die xa fe ma. Na ki Haruna fama e xilie ra n ya i, a xa findi dube ra. ¹³ I na xεema sa e rabilinyi ma, ¹⁴ i xa luuti die yailan xεema ra naxee gbakuma e rabilinyi ma.»

¹⁵ «I xa serexedube donma kanke raxunmase yailan a tofanyir ki ma. A findima kiiti se nan na. I xa a yailan gese gere daaxi,

gese bulu daaxi, gese gbeeli, nun suwa dugi ra alo donma kuye yailanxi ki naxe. ¹⁶ A xa kuye nun a xa igboya xa findi suxui keren na. A xa findi dugi firin na, alako a xa findi yuba ra. ¹⁷ A xa raxunma geme tofanyie safe naani ra. Safe singe findima gemee nan na, naxee xili sariduواني, topasi, nun emerode. ¹⁸ Safe firin nde, esikaribukulu, safiri, nun diyaman. ¹⁹ Safe saxan nde, opale, agati, nun ametisite. ²⁰ Safe naani nde, kirosolite, onixi, nun yasipe. I xa xεema sa nee birin rabilinyi ma. ²¹ Isirayila xa die xilie xa masoli na geme fu nun firin ma, alo sebeli masolima xurunde ma ki naxe. Kankan xili xa masoli geme nde ma. E findima Isirayila bɔnsɔe fu nun firinyi matɔnxuma se nan na. ²² I xa luuti die dege na donma kanke raxunmase ma, naxee yailanxi xεema ra. ²³ I xa xurunde firin yailan xεema ra, i xa e dege donma kanke raxunmase ma a de kiri firinyie ma a fuge ra. ²⁴ Na luuti xεema daaxie xa xiri na xurunde firinyie ma, naxee degexi donma kanke raxunmase de kiri ma. ²⁵ I man xa na luuti firinyie xiri donma kuye tunki raxunmasee ma.»

²⁶ «I xa xurunde firin gbete yailan xεema ra, i naxee degema donma kanke raxunmase de kirie ma a labe ra. I xa nee dege donma kuye seeti ma. ²⁷ I xa xurunde firin gbete yailan xεema ra, i naxee degema tunki raxunmasee lanbanyi ma, dennaxe ilanma beleti ra. ²⁸ Donma kanke raxunmase xa xiri donma kuye ma luuti gere daaxi ra naxan nasoma xurundee kui naxee degexi donma kanke raxunmase nun donma kuye ma.»

²⁹ «Haruna na so horomolingira kui, Isirayila bɔnsɔe xili birin sebexi a xa donma kanke raxunmase ma, naxan saxi a kanke fari sondonyi yailanyi, a findima dube ra Alatala be Isirayila xa fe ra temui birin. ³⁰ I xa geme firin sa na donma kanke raxunmasee kui, naxan saxi Haruna kanke fari sondonyi mabiri. Nee findixi Ala waxɔnfe masen se nan na. Haruna na so Alatala yire, a noma Alatala waxɔnfe kolonde Isirayilakae xa fe ra nee saabui ra.»

³¹ «I xa serexedube xa donma kuye bun magoroe soxo gese gere daaxi ra. ³² I xa a xunyi rasode xaba a tagi, i xa na sode de masoxo, alako boode yo naxa lu a ma. ³³ I xa a raxunma pirinti gere daaxi, bulu daaxi, nun gbeeli ra naxee misaalixi wuri bogi ra a rabilinyi birin ma. I xa tolonyi xεema daaxie dege na pirintie tagi, ³⁴ alako tolonyi nde xa lu wuri bogi birin tagi na donma kuye bun magoroe sanbunyi birin ma. ³⁵ Haruna na a ragoro a ma a so temui nun a mini temui Alatala xa horomolingira kui, na nan a ratangama faxe ma.»

³⁶ «I xa xεema yailan, a sebe a ma, <Alatala gbe>, ³⁷ i fa a xiri xunmase fari luuti gere daaxi ra, ³⁸ alako a xa gbaku a tigi ra. Xa a sa li serexe mu nu baxi seriye ki ma, na kote luma Haruna nan ma, kono na sebeli naxan gbakuxi a tigi ra a niyama ne Alatala xa na serexe suxu.»

³⁹ «I xa donma kuye bun magoroe gbete dege Haruna be suwa dugi ra, a nun xunmase naxan sama a xun ma. I xa a xa beleti masoxo a tofanyi ra. ⁴⁰ I xa donma kuye bun magoroe, beletie, nun xunmasee dege Haruna xa die fan be, naxee e xa binye nun e xa kuntigiya masenma. ⁴¹ I xa i taara Haruna nun a xa die maxiri na ki, beenun i xa e ti n ma serexedube wali rabade. I xa ture maso e xunyi ma, i fa e masen nama be e bara findi serexedubee ra. ⁴² I xa wantanyi dege suwa dugi ra naxan kelima e tagi han e tabe alako e xa sutura. ⁴³ Haruna nun a xa die xa na mooli so e ma e makorema serexebade ra temui naxe, xa na mu a ra e na horomobanxi kui li temui naxe, n i lima dennaxe. Na nan a niyama e mu yunubi sotoma, e tangama ne faxe ma. Seriye na a ra naxan mu kanama abadan Haruna nun a bɔnsɔe birin be.»

29

Mixi tife serexedube ra

nun serexee bafe

¹ «I na wa mixi tife n ma serexedube wali rabafe ra, i xa tuura nun yexee kontonyi firin tongo, lanyuru yo mu na naxee ma, ² a nun taami lebinitare, taami lebinitare ture masunbuxi naxan na, nun taami lebinitare xunxuri ture masoxi naxan ma. I xa na birin naba sansi xori luxutaxi ra. ³ I xa na taami birin sa debe kui, i a xanin horomolingira yire, a nun tuura, nun yexee kontonyi firin. ⁴ I xa Haruna nun a xa die ti serexedube wali ra horomolingira sode, n e lima dennaxe. I na ge e maxade ye ra e raseniyenfe ra, ⁵ i xa Haruna xa serexedube sosee ragoro a ma, a xa donma bun magoroe, a xa donma kuye bun magoroe, a xa donma kuye, a xa donma kanke raxunmase ra, nun a xa beleti donma kanke raxunmase xirima naxan na. ⁶ I xa xunmase doxo a xunyi ma, i fa na tonxuma xεema daaxi xiri na ra. ⁷ I xa ture seniye xiri surusuru a xunyi ma a tife serexedube ra. ⁸ I na ge na ra, i xa serexedube donma kuye bun magoroe ragoro Haruna xa die fan ma. ⁹ I xa Haruna nun a xa die tagi ixiri beleti ra, i xa xunmase doxo e xunyi ma. I Haruna nun a xa die tima serexedubee ra na ki ne. Na xa findi seriye ra naxan mu kanama abadan.»

¹⁰ «I xa tuura nde xanin hõromõlingira sode de ra, n i lima dennaxe. Haruna nun a xa die na e belexe sa a xunyi, ¹¹ i xa na tuura kon naxaba Alatala ya xõri hõromõlingira sode de ra, n i lima dennaxe. ¹² I xa na tuura wuli tongo, i nde sa serexebade feri naani ma i belexesole ra. Wuli naxan luxi, i xa na ifili serexebade sanbunyi ma. ¹³ I na ge na ra, i xa na tuura ture tongo naxan na a furinge ma, a laare naxan a boje makotoxi, a gunguie nun ture naxan na e ma, i xa na birin gan serexe ra serexebade fari. ¹⁴ Kõno a sube, a kiri, nun a xa paje, i xa nee gan taa fari ma, barima yunubi xafari serexe na a ra.»

¹⁵ «I na ge na ra, i xa yexee kontonyi keren tongo. Haruna nun a xa die e xa e belexe sa a xunyi, ¹⁶ i fa a kon naxaba. I xa a wuli tongo, i a ifili serexebade rabilinyi ma. ¹⁷ I xa na yexee kontonyi bolon a xuntunyi ra. I xa a furinge nun a sanyie maxa, i fa e malan a sube nun a xunyi fari, ¹⁸ i na birin gan serexebade fari. Serexe gan daaxi nan na ki Alatala be, naxan nafan Alatala ma.»

¹⁹ «I na ge na singe ra, i xa na yexee kontonyi firin nde tongo. Haruna nun a xa die na e belexe sa a xunyi ma, ²⁰ i xa a kon naxaba. I xa na wuli tongo, i nde sa Haruna nun a xa die yirefanyi tuli kirie ma, e yirefanyi belexe, nun sankurae ma. Wuli naxan luxi, i xa na ifili serexebade rabilinyi. ²¹ I xa wuli nde tongo serexebade fari, a nun ture nde naxan nawalixi mixi tife serexedube ra, i xa nee kasan Haruna, a xa die, nun e xa dugie ma. Na kui Haruna nun a xa die bara ti serexedubee ra, e xa dugie fan bara findi serexedube dugie ra.»

²² «I xa yexee kontonyi ture tongo, a nun a xuli, a ture naxan na a furinge ma, a laare naxan a boje makotoxi, a gunguie nun ture naxan e makotoxi, a nun a yirefanyi tabe, barima serexe na a ra naxan a niyama mixi xa ti serexedube wali ra. ²³ I xa na debe tongo taami lebinitare na naxan kui naxan fixi Alatala ma. Na kui i xa taami digilixi keren tongo, a nun taami lebinitare ture masunbuxi naxan na, nun taami lebinitare xunxuri nde, ²⁴ i xa nee sa Haruna nun a xa die belexe, i nee lintan Alatala ya i serexe ra. ²⁵ Na dangi xanbi, i xa e ba e belexe, i e sa serexe gan daaxi fari serexebade. Serexe ganxi na a ra naxan nafan Alatala ma.»

²⁶ «I xa yexee kontonyi kanke tongo, naxan baxi Haruna be, i a lintan Alatala ya i serexe ra, a xa findi i gbe ra. ²⁷ Na kanke nun na tabe i naxan lintanxi Alatala ya i serexe ra serexedubee tife xa fe ra, ²⁸ nee bara findi Haruna nun a xa die gbe ra. Seriyẽ nan na ki Isirayilakae be naxan mu kanama abadan. E lan ne e xa na mooli

ba e xa xanunteya serexe birin ma, e a fi Alatala ma.»

²⁹ «Haruna na faxa, a xa serexedube sose radangima a xa die nan ma. E ti temui na wali ra, e xa e ragoro e ma. ³⁰ Haruna xa di naxan findima a põxoe ra na nan fama na dugie ragorode a ma xi solofere bun ma, beenun a xa so yire seniyenxi hõromõlingira kui, n i lima dennaxe, serexedube wali rabafe ra.»

³¹ «Yexee kontonyi naxan baxi serexe ra, Haruna findixi serexedube ra temui naxe, i xa na sube jin yire nde naxan seniyenxi. ³² Na sube nun na taami naxan na debe kui, Haruna nun a xa die xa na don hõromõlingira sode de ra, n i lima dennaxe. ³³ E keren xa na yunubi xafari serexe don, serexe naxan ba e be e ti loxoe serexedubee ra. A mu lanma mixi gbete xa na don, barima se seniyenxi nan a ra. ³⁴ Xa na serexe sube nun taami nde sa lu han geesege, i xa a gan te xõora. A mu donma, barima se seniyenxi nan a ra.»

³⁵ «I xa n ma yaamarie rabatu Haruna nun a xa die xa fe ra na xi solofere bun ma e tima serexedubee ra temui naxe. ³⁶ I xa tuura keren ba loxo yo loxo yunubi xafari serexe ra. Na nan a toma serexebade fan seniyenma. Na xanbi i xa ture ifili serexebade fari, alako a xa findi yire sugandixi ra. ³⁷ I xa na wali raba xi solofere bun ma, alako serexebade xa seniyen, a man xa mixi raseniyen naxan dinma a ra.»

³⁸ «Loxo yo loxo a lanma i xa yexee firin ba serexe ra serexebade fari, naxee bara je keren soto. Na xa raba kudei. ³⁹ A singe xa ba geesege, boore xa ba koe so temui. ⁴⁰ I na na yexee singe ba, i xa farin konkoronyi suuli, oliwi ture litiri keren, nun weni litiri keren sa na fari. ⁴¹ I na na yexee firin nde ba koe so temui, i xa sansi bogi nde nun weni sa a fari alo geesege daaxi. I xa nee ba serexe gan daaxi ra, naxan nafan Alatala ma. ⁴² Serexe gan daaxi mooli nan a ra, i bonsoe lanma a xa naxan ba n tan Alatala be abadan. A bama hõromõlingira sode de nan na n tan Alatala ya xõri, n wo lima dennaxe, n woyenma wo be dennaxe.»

⁴³ «N nan n yete masenma Isirayilakae be menni n ma nõre kui, naxan menni raseniyenma. ⁴⁴ N nan n ma hõromõlingira nun n ma serexebade raseniyenma ne, n i lima dennaxe. N Haruna nun a xa die raseniyenma ne, alako e xa n ma serexedube wali raba. ⁴⁵ N sabatima ne Isirayilakae tagi, n man findima ne e Marigi Ala ra. ⁴⁶ Na kui e a kolonma ne n tan nan Alatala ra, e Marigi Ala, naxan e ramini Misira boxi ra, alako n xa sabati e tagi. Alatala nan n tan na, e Marigi Ala.»

30

Surayi serexebade, Isirayilakae xunsare,

Horomolingira ye, ture, nun labunde

¹ «I xa surayi serexebade yailan kasiya wuri ra. ² A xa kuya nongon keren, a igbo nongon keren, a ite nongon firin. Feri naani xa lu a tuxuie ra, e nun serexebade findixi se keren nan na. ³ I xa na serexebade birin maso xεema xinde ra, a fari, a seetie, a ferie, nun a de kiri. ⁴ I xa suxuse digilixi firin yailan xεema ra serexebade seeti firinyie ma a de kiri labe ra, wuri kuyee soma naxee kui a xaninfe ra. ⁵ I xa na wurie yailan kasiya wuri ra, i fa xεema maso e ma. ⁶ Na surayi serexebade xa doxo dugi ya ra naxan na saate kankira ya ra, yunubi xunsare yire doxoxi naxan fari, n mixi lima dennaxe. ⁷ Haruna xa surayi xiri joxunme gan menni geεeεe birin, a fentenma lanpuie ma temui naxe. ⁸ A man xa na mooli raba koε so temui. Surayi nan a ra, naxan lanma a xa gan waxati birin Alatala ya xori. Seriyε na a ra wo bonsoε be naxan mu kanama abadan. ⁹ Wo naxa sese ba na serexebade fari bafe surayi seniyenxi ra. Wo naxa surayi seniyantare ba, wo naxa serexε gan daaxi ba, wo naxa sansi serexε ba, wo naxa weni xa na mu a ra ture ba menni. ¹⁰ Ne yo je Haruna xa yunubi xafari serexε wuli nde tongo, a a maso surayi serexebade ferie ma, alako e fan xa seniyen. Seriyε nan a ra i bonsoε lanma a xa naxan naba abadan. Na serexebade findixi se seniyenxi nan na Alatala be.»

¹¹ Alatala naxa yi masenyi ti Munsa be: ¹² «I na Isirayilakae konti loxoε naxe, birin xa a xunsare fi Alatala ma. Na nan a ra, mankanε yo mu e lima na konti tife xa fe ra. ¹³ Mixi naxan birin kontima, e xa gbeti giramu senni fi Alatala ma. Na xa maniya horomolingira seriyε ki ma. ¹⁴ Mixi naxan birin simaya bara je moxoren li, a xa a xunsare fi Alatala ma. ¹⁵ Banna mu se sama na giramu senni xun ma, misikiine fan mu nde bama na giramu senni ra. Birin xa na fi Alatala ma e xunsare ra. ¹⁶ Isirayilakae na na gbeti so i yi ra, i xa a rawali horomolingira yailanfe ra, n i lima dennaxe, alako n xa ratu a ma Isirayilakae naxan fixi e xunsare ra.»

¹⁷ Na dangi xanbi Alatala naxa yi masenyi ti Munsa be. ¹⁸ «I xa horomolingira ye sase xungbe yailan wure gbeeli ra, a nun a doxoε. I xa na doxo horomolingira nun serexebade tagi, i fa maraseniyen ye sa a kui, ¹⁹ Haruna nun a xa die naxan nawalima e belexεe nun e sanyie maxafe ra. ²⁰ Beenun e xa so horomolingira kui, n wo lima dennaxe, a

lanma e xa e belexεe nun e sanyie maxa na ye ra, alako e naxa faxa. Beenun e xa e makore serexebade ra serexε gan daaxi bafe Alatala be, ²¹ a lanma e xa e belexεe nun e sanyie maxa na ye ra, alako e naxa faxa. Seriyε nan na ra e bonsoε birin be naxan mu kanama abadan.»

²² Alatala naxa a masen Munsa be, ²³ «I xa se xiri joxunme fanyie tongo, alo wuri wa ye naxan xili miri kilo suuli, wuri fuji naxan xili sinamon kilo firin nun a tagi, kale nde kilo firin nun a tagi naxan xiri joxun, ²⁴ kasiya wuri fuji kilo suuli, nun oliwi ture litiri senni. ²⁵ I xa na birin yailan ture seniyenxi ra naxan nawalima serexedube tife ra. Na wali xa raba a fanyi ra a raba ki ma.»

²⁶ «I man xa na ture rawali horomolingira nun saate kankira raseniyenfe ra, n wo lima dennaxe, ²⁷ a nun horomolingira teebili, a yirabasee, lanpui doxoε, a yirabasee, surayi serexebade, ²⁸ serexebade xungbe, a yirabasee, horomolingira ye sase xungbe, nun a doxoε. ²⁹ I xa na ture seniyenxi rawali na birin naseniyenfe ra. Mixi naxe dinma nee ra, e seniyenma ne. ³⁰ I xa na ture seniyenxi rawali Haruna nun a xa die tife n ma serexedubeε ra.»

³¹ «I xa a fala Isirayilakae be a na ture findixi ture seniyenxi nan na wo bonsoε be abadan. ³² Wo naxa a sa mixi fate ma, wo naxa na ture mooli yailan wali gbete xa fe ra. Ture seniyenxi nan a ra wo be. ³³ Mixi yo naxan na na ture mooli rafala, a a sa mixi seniyantare ma, na kanyi bama ne nama ya ma.»

³⁴ Alatala naxa a masen Munsa be, «I xa se xiri joxunmεε tongo, alo sitakite, onixi, nun galibanon. I xa e masunbu surayi fanyi ra, e xasabi birin xa lan. ³⁵ Na findima surayi ra naxan xiri joxun ki fanyi ra. Foxe di xa sa a ma. Surayi seniyenxi nan a ra. ³⁶ I xa na surayi findi fuji ra i naxan sama saate kankira ya ra horomolingira kui n i lima dennaxe. Se seniyenxi na a ra wo be. ³⁷ Wo naxa yi surayi mooli rafala wo yete be. Se seniyenxi na a ra, wo naxan nawalima Alatala gbansan be. ³⁸ Mixi yo naxan na na mooli rafalama a yete be a xa na xiri rame, na kanyi kerima ne a xa pama ya ma.»

31

Horomolingira walikεe

nun malabui loxoε binyafe

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, ² «I xa a kolon n bara Uri xa di Besaleli sugandi, Xuru xa mamadi, naxan fatanxi Yuda bonsoε ra. ³ N bara xaxili fanyi fi a

ma naxan fatanxi n tan na, alako a xa wali birin naba ki kolon lonni fanyi ra, ⁴ a xa nœ wali tode a xaxili kui beenun a xa raba, a xa nœ xœma, gbeti, nun wure gbeeli rawalide, ⁵ a xa nœ gœme fanyi masolide a fa a rabilinyi yaillan, a xa nœ kamuderija nun wali gbeteœ rabade.»

⁶ «N bara Oholiyabu Axisamaki xa di so a yi ra, naxan fatanxi Dana bœnsœ ra, a xa a mali. N bara xaxili fanyi fi mixie ma, naxee fata walide, alako e xa nœ n ma yaamari birin nabade, ⁷ alœ hœrœmœlingira n adamadi lima dennaxe, saate kankira, a derakote naxan findixi xunsare yire ra, nun hœrœmœlingira yirabase birin, ⁸ teebili, teebili yirabasee, lanpui dœxœse xœma daaxi, lanpui yirabasee, surayi serexebade, ⁹ serexebade xungbe nun a xa yirabasee, ye sase xungbe nun a dœxœse, ¹⁰ serexedube sose seniyenxie Haruna nun a xa die be, ¹¹ ture seniyenxi, nun surayi naxan ganma hœrœmœlingira kui. E xa a birin yaillan n ma yaamari ki ma.»

¹² Alatala naxa a masen Munsa be, ¹³ «A fala Isirayilakœ be a e xa e jœngi sa n ma malabui lœxœe xœn ma, barima nee findima tœnxuma ra won tagi abadan, alako wo xa a kolon a n tan nan na Alatala ra naxan wo raseniyenma. ¹⁴ Wo xa wo jœngi sa malabui lœxœe xœn ma, barima a seniyen wo tan be. Xa naxan mu a binya, a lan ne na kanyi xa faxa. Mixi naxan walima malabui lœxœe, na kanyi xa keru n ma jama ya ma. ¹⁵ Xi senni na wo yi ra walife ra, kœnœ a xi solofere nde findima malabui lœxœe nan na, naxan fima Alatala ma. Mixi naxan walima na lœxœe, na kanyi xa faxa. ¹⁶ Isirayilakœ xa e jœngi sa malabui lœxœe xœn ma, e a rabatu waxati birin. Saate na a ra naxan mu kanama abadan. ¹⁷ A findima tœnxuma nan na, n tan nun Isirayilakœ tagi temui birin, barima n tan Alatala, n koore nun bœxi daaxi xi senni nan bun ma, kœnœ a xi solofere nde, n naxa wali dan, n nan n malabu.»

¹⁸ Alatala to ge masenyi tide Munsa be Turusinina geya fari, a naxa gœme walaxe firin so a yi ra seede ra, a xa yaamarie nu sebœxi naxee ma a belexœ sole ra.

32

Ninge kuye xœma daaxi

¹ Isirayilakœ to a to, Munsa bara bu geya fari, jama naxa e malan Haruna yire, e fa a fala a be, «I xa kuye yaillan naxan tima muxu ya ra. Munsa naxan muxu raminixi Misira bœxi ra, muxu mu a kolon fe naxan a sotoxi geya fari.» ² Haruna naxa e yaabi, «Langa xœma daaxi naxan birin na wo xa ginœe nun wo xa die tulie ra, wo fa e birin

na n xœn ma.» ³ Isirayila jama birin naxa e xa langa xœma daaxie ba e tulie ra, e fa e so Haruna yi ra. ⁴ Haruna naxa na xœma raxunu, a ninge kuye daaxi yaillan a ra. A to ge na ra, e naxa a fala e xui itexi ra, «Isirayilakœ, won ma ala nan ya naxan won raminixi Misira bœxi kui.» ⁵ Haruna to na to, a naxa serexebade yaillan na ninge kuye daaxi ya ra, a fa a fala a xui itexi ra, «Tina, xulunyi tima ne Alatala be.» ⁶ Na kuye iba, e naxa keli subaxe ma, e serexœ gan daaxi nun xanunteya serexœ ba. Mixie naxa e dege, e minsee min, e fa e waxœnfe raba.

⁷ Na temui Alatala naxa a masen Munsa be, «I xa goro jama yire, barima i naxee namini Misira bœxi kui, e bara fe kana a jœngi ra. ⁸ E bara n ma kira bejin yi ikœrexi ra, e bara ninge kuye daaxi yaillan wure raxunuxi ra, e na batu, e serexœe ba a be, e a fala, «Isirayilakœ, won ma ala nan ya naxan won raminixi Misira bœxi kui.» ⁹ N tan Alatala n xa a masen i be, yi jama, jama xurutare na a ra. ¹⁰ Won naxan nabama, a lu n xa e sœntœ n ma xœne kui, kœnœ i tan, i xa makuya e ra, n xa i findi si xungbe ra.»

¹¹ Na kui Munsa naxa Alatala maxandi, «Alatala, munfe ra i wama xœnœfe i xa jama ma, i senbe naxan raminixi Misira bœxi ra? ¹² Xa i na raba, Misirakœ fama a falade a i yi jama raminixi Misira bœxi kui ne alako i xa e faxa geyœ fari, e xa fe xa jœn dunija. N bara i maxandi, i bœje magoro, n Marigi. I naxa yi jama sœntœ. ¹³ I ratu i xa konyie Iburahima, Isiyaga, nun Isirayila ma, i kalixi naxee ra, a falafe ra, «N wo bœnsœ rawuyama ne alœ tunbui naxee na koore ma. N bœxi fima wo bœnsœ ma ke ra naxan mu bama wo yi ra abadan.» ¹⁴ Na temui Alatala bœje naxa goro, a mu a xa jama sœntœ sœnœn.

¹⁵ Munsa naxa goro geya fari na seede walaxe firinyie suxuxi a yi ra, sebœli tixi nee seeti firinyi ma. ¹⁶ Ala nan na walaxœe yaillan, a sebœli masoli e ma.

¹⁷ Yosuwe to jama xui itexi me, a naxa a fala Munsa be, «N xui nde mema jama yire naxan luxi alœ gere so xui.» ¹⁸ Munsa naxa a yaabi, «Gere geenife xui mu ya, gere lœsife xui fan mu a ra. N xulunyi xui nan mema.»

¹⁹ E to makœre jama ra, Munsa naxa mixie to fare boron na kuye yire. A bœje naxa te han a fa walaxœe woli bœxi ma geya sanbunyi, e naxa kana. ²⁰ A naxa e xa ninge kuye daaxi woli te xœœra, a gan han a findi xube ra. A naxa na te xube sa ye xœœra, a na fi Isirayilakœ ma, e xa a min. ²¹ A naxa fa Haruna maxœrin, «Yi jama munse rabaxi i ra, naxan a niyaxi i xa e ti yi yunubi xungbe ra?» ²² Haruna

naxa a yaabi, «N marigi, i naxa xōno n ma! I a kolon yi pama birama fe kobi fōxo ra ki naxe. ²³ E tan nan a falaxi n be, «I xa kuye yaillan naxan tima muxu ya ra. Munsa naxan muxu raminixi Misira bōxi ra, muxu mu a kolon fe naxan a sotōxi geya fari.» ²⁴ N naxa a fala e be, «Wo xa fa wo xa xēema ra.» E to fa na xēema ra, n naxa a woli te xōora, yi ninge kuye daaxi fa mini.»

²⁵ Munsa naxa a kolon Haruna pama luxi ne e xa e waxōnfe raba. Na nu wama findife yaagi ra Isirayilakae be e yaxuie mabiri. ²⁶ Munsa naxa sa ti e xa yonkinde sode de ra, a fa a fala a xui itexi ra, «Naxee na Alatala be, wo xa fa n yire.» Lewi bōnsōe birin naxa e malan Munsa xanbi ra. ²⁷ A naxa a fala e be, «Isirayila Marigi Alatala bara wo yamari wo birin xa wo xa santidegema tongo, wo fa wo ngaxakerenyi birin faxa, a nun wo booree nun wo dōxōbooree naxee bara lu yi fe kui.» ²⁸ Na lōxōe Lewi bōnsōe naxa Munsa xa yaamari suxu, e fa Isirayilaka mixi wulu saxan faxa. ²⁹ Munsa naxa a fala e be, «To wo bara Alatala waxōnfe raba wo ngaxakerenyie faxafe. Ala xa baraka sa wo xa fe ma.»

³⁰ Na kuye iba, Munsa naxa a fala pama be, «Wo bara yunubi xungbe raba. N xa gbilen Alatala yire geya fari, alako n xa a mayandi wo xa yunubi xafarife ra.»

³¹ Munsa naxa siga Alatala yire, a a fala a be, «Alatala, n bara i maxandi yi pama be. E bara yunubi xungbe raba kuye yaillanfe xēema ra. ³² N bara i maxandi, i xa dije e ma. Yandi, xa na mu a ra, i xa n xili ba e pōxōe ra kisi kitaabui kui, i naxan sehexi.» ³³ Alatala naxa a yaabi, «Ade, n mixie nan xili bama n ma kisi kitaabui kui naxee yunubi rabaxi n na. ³⁴ Yakōsi, siga, i xa pama xanin n dennaxee masenxi i be. N ma maleke tima i ya ra sinden, kōno kiiti lōxōe na fa, e e xa yunubie sare fima ne.»

³⁵ Alatala Isirayilakae ratōn ne, barima e a fala ne Haruna be, a xa ninge kuye daaxi yaillan e be xēema ra.

33

Ala lufe Isirayilakae tagi

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, «Wo nun pama i naxan naminixi Misira bōxi kui, wo xa siga n dennaxee laayidixi Ibu-rahima, Isiyaga, nun Yaxuba be kali ra, a falafe ra n na fima e bōnsōee ma. ² N maleke tima ne wo ya ra. N Kanaan-kae, Amorikae, Xitikae, Perisikae, Hiwika, nun Yebusukae kerima ne ³ na bōxi ma, xije nun kumi xeleva dennaxee. Kōno n tan mu sigama naa wo fōxo ra, xa na mu a ra n wo sōntōma ne kira xōn ma, barima pama xurutaree nan wo ra.»

⁴ Nama to na masenyi xōrōxōe me, e naxa sunnun. Mixi yo mu a raxunmasee so a ma. ⁵ Alatala naxa a masen Munsa be, «I xa a fala Isirayilakae be, «Xurutaree nan wo ra. Xa n bira wo fōxo ra, n wo sōntōma ne. Wo xa wo fate raxunmasee birin ba wo ma, n xa a mato n wo xa fe suxuma ki naxe.» ⁶ Na kui e to keli Xorebe geya yire, e naxa e xa xunmasee ba e ma.

⁷ Munsa nu kiri banxi tongoma, a nu a ti Isirayilakae xa yonkinde fari ma. A naxa na xili sa Ala Maxandi yire. Menni mixi nu nōma maxōrinyi tide Alatala ma. ⁸ Munsa to nu minima sigafe ra na banxi kui, pama birin nu kelima ne, e ti e xa naade ra, e ya ti Munsa ra han a so na kui. ⁹ Munsa na ge sode na banxi kui, nuxui nu goroma na naade ra, Alatala fa sumun a be. ¹⁰ Isirayilakae to nu na nuxui toma na banxi sode de ma, e nu luma e mafelen na bōxi ma e xōnyi naadee ra. ¹¹ Alatala nu wōyenma Munsa be e boore ya i, alō mixi wōyenma a boore be ki naxe. Sumunyi dangi xanbi, Munsa nu gbilenma pama yire, kōno a malima Yosuwe, Nun xa di, na tan mu nu kelima na banxi kui.

¹² Munsa naxa a masen Alatala be, «N Marigi i bara n yamari n xa ti yi pama ya ra, kōno i mu a masenxi n be i naxan xēema muxu matife ra. I bara a fala n be, «N tan nan i sugandixi, i bara n kenēn.» ¹³ N bara i maxandi, xa n i kenēnxi, i xa i waxōnfe masen n be, alako n xa i kolon yati, n man xa i xa hinne soto. I xa a kolon, yi si findixi i xa pama nan na.»

¹⁴ Alatala naxa a yaabi, «N tan yati wo matima ne, n xa bōnesa fi wo ma.»

¹⁵ Munsa naxa a masen a be, «Xa i tan yati mu muxu matima naa, i naxa a lu muxu xa keli be. ¹⁶ Munse nōma a masende dunija be a muxu bara i kenēn, xa i mu na muxu fōxo ra? Na kui xa i na muxu fōxo ra, e nōma a kolonde i bara n tan nun i xa pama sugandi dunija si birin ya ma.» ¹⁷ Alatala naxa Munsa yaabi, «I naxan falaxi, n a rabama ne, barima i bara n kenēn. N tan nan i sugandixi yati.»

¹⁸ Na dangi xanbi Munsa naxa Ala maxandi, «I xa i xa nōre masen n be.»

¹⁹ Alatala naxa a yaabi, «N fama n ma fanyi birin masende i be. N tan Alatala, n man fama n xili yati falade i be. N hinnema mixi ra, n wama hinnefe naxan na. N kinikinima mixi ma, n wama kinikinife naxan ma. ²⁰ Kōno i mu nōma n yatagi tan tode, barima adamadi yo mu nōma n yatagi tode, a mu faxa.»

²¹ Alatala naxa a masen a be, «Fanye nde nan be n fe ma. I xa ti naa. ²² N ne dangima n ma nōre kui, n i nōxunma fōnne kui, n fa i ya makoto n belexe ra han n gema dangide temui naxe. ²³ Na temui n fama n

belexe bade i ya ma, alako i xa no n kobe tode fa, kono i mu noma n yatagi tan tode.»

34

Seriye walaxe neene

¹ Alatala naxa a masen Munsu be, «Walaxe firin masoli gema ra, naxee maniya na singee ra i naxee kana. N xa sebeli ti e ma, alo sebeli naxan nu tixi na booree ma. ² I xa kurun tina geesege tefe ra Turusinina geya fari i n lima dennaxe. ³ I naxa fa mixi yo ra, mixi yo naxa te geya ma. Hali xurusee naxa e demadon menni.»

⁴ Munsu naxa gema walaxe firin masoli alo a singee. Subaxe a naxa te Turusinina geya ma na walaxe ra, alo Alatala a yamari ki naxe. ⁵ Alatala to goro nuxui kui Munsu yire a xili masende a be, ⁶ a naxa dangi Munsu ya ra, a fa a yita a be,

«N tan nan na Alatala ra.

Alatala naxan kinikinima,

naxan xa hinne gbo,

naxan dijema ibunadama ma.

Dugutegeja kanyi nan n na,

n mu yanfanteja kolon.

⁷ N ma dugutegeja buma abadan.

N dijema mixi xa tantanyi ma,

n mu ratuma e xa matandi ma,

n e xa yunubi xafari.

Kono n mu neemuma tinxintareya ma.

N tinxintaree sare ragbilenma ne e bonsoe ma

han e tolontolonyie xa waxati.»

⁸ Munsu naxa a felen boxi ma, ⁹ a fa a fala, «N Marigi, n bara i maxandi, xa n i kenen, i xa jere muxu ya ma, barima xurutare nan muxu ra. I xa dije muxu xa matandi ma, i xa muxu xa yunubie xafari, alako muxu xa findi i xa jama yati nan na.»

¹⁰ Alatala naxa a yaabi, «N xa saate tongo wo be. N fama ne kaabanakoe rabade wo ya ma, naxee singe mu nu raba dunja kui. Si birin kaabama ne Alatala xa wali magaaxxie ma, naxee rabama i tan saabui ra. ¹¹ Wo jengi sa n ma yaamari xon ma n naxan falama wo be to. N fama ne Amoriakae, Kanaankae, Xitika, Perisika, Hiwika, nun Yebusukae keride wo ya ra. ¹² Wo na so na, wo nun e tan naxa saate yo xiri, xa na mu a ra e findima gantanyi nan na wo be. ¹³ A lanma wo xa e xa serexebadee rabira, wo xa e xa gema tonxumae kana, wo xa e xa kuyee masolixie masage. ¹⁴ Wo naxa wo magoro ala gbete bun ma, barima n tan naxan xili Alatala, n mu wama n firin nde xon. ¹⁵ Wo naxa saate xiri wo nun na boxikae ra, alako wo naxa n yanfa, wo fa e xa alae xa serexee don e wo xilima lande naxee ma. ¹⁶ Wo naxa menni ginee fen wo xa

die be, alako e naxa a niya wo xa die xa e xa alae batu. ¹⁷ Wo naxa ala gbete yailan wure raxunuxi ra.»

¹⁸ «Wo xa Taami Lebinitare Sali raba. Xi solofere bun ma Abiba kike ra, wo xa taami lebinitare gbansan don, alo n wo yamarixi ki naxe. Wo xa ratu a ma a n wo raminixi Misira boxi kui na kike nan na.»

¹⁹ «N gbe nan di xeme singe birin na, a findi mixi ra, a findi xuruse ra wo xa goore kui alo ninge, yexee, xa na mu a ra si. ²⁰ Wo xa sofale xa di singe xun sara yexee xa na mu a ra si ra. Xa wo mu tin na ra, wo xa na sofale konyi gira. Wo xa di xeme singe birin xun sara. Wo naxa wo makore n na wo belexe igeli ra.»

²¹ «Wo xa wali xi senni loxunyi kui, kono a xi solofere nde, wo xa wo malabu. Hali a findi xe buxa nun xe xaba temui nan na, wo xa na seriye suxu.»

²² «Wo xa Loxunye Sali raba Ala tantufe ra wo mengi singe xabama temui naxe, a nun wo xe xabama temui naxe je jonyi. ²³ Ne keren kui, xeme birin xa fa sali raba ra Isirayila Marigi Alatala ya xori sanya saxan. ²⁴ Na waxati saxanyi kui, n mu tinma si yo xa fa wo xa boxi ba wo yi ra. N a niyama ne wo xa no e ra, wo fa nde sa wo xa boxi xa gboe xun ma.»

²⁵ «Wo naxa fa xuruse serexe ra n xon ma, taami lebini daaxi biraxi a foxo ra. Wo na ge Sayamaleke Dangi Sali serexe donde, wo naxa na sube donxoe raxi ye i. ²⁶ Wo xa wo xa sansi bogi fisamante singee ba serexe kui wo Marigi Alatala xa horomolingira kui. Wo naxa si yore jin a nga xije ye ra.»

²⁷ Alatala naxa a masen Munsu be, «I xa yi yaamarie sebe, barima nee findixi saate nan na n nun Isirayila jama tagi.»

²⁸ Munsu naxa lu Alatala yire xi tongo naani. Koe nun yanyi a mu sese don, a mu sese min. Na waxati Alatala naxa na seriye fu sebe gema walaxe ma, naxee findixi saate masenyi ra.

²⁹ Munsu naxa goro Turusinina geya fari, walaxe firin suxuxi a yi ra, naxee findixi saate masenyi ra. Munsu mu nu a kolon a yatagi nu bara noro a tan nun Ala xa sumunyi saabui ra. ³⁰ Haruna nun Isirayilakae to nore to Munsu yatagi ma, e mu suusa e makorede a ra. ³¹ Munsu naxa Haruna nun jama kuntigie xili, e fa lu yire keren. ³² E to ge woyende, Isirayila jama birin naxa fa e tuli matide Alatala xa yaamari ra, a naxan masenxi Munsu be Turusinina geya fari. ³³ Munsu to ge na falade, a naxa mafelenyi dusu a yatagi xun na. ³⁴ A nu so kiri banxi kui maxorinyi tide Alatala ma, a nu mafelenyi bama a yatagi ma. A na mini temui naxe, a Ala

xa yaamari radangi Isirayila jama ma.
³⁵ Isirayilakae nu a toma Munsa yatagi nu nɔɔxi ki naxe. A na ge na masenyi ra, a man a xa mafelenyi dusu a xun na, han a gbilen temui Alatala yire.

35

Ala xa yaamarie horomolingira tife xa fe ra

¹ Munsa naxa Isirayila jama birin malan, a a fala e be, «Alatala xa yaamarie nan ya: ² Wo xa wali xi senni loxunyi kui, konɔ a xi solofere nde wo xa wo malabu. Loxoe sugandixi na a ra Alatala be. Mixi yo naxan wali suxuma na loxoe, a lanma na kanyi xa faxa. ³ Wo naxa te yo radexe wo xa banxi kui malabui loxoe.»

⁴ Munsa man naxa a masen Isirayila jama birin be, «Alatala xa yaamarie nan ya: ⁵ Wo xa hadiya ba Alatala be. Mixi naxan na a janige a xa hadiya ba, alo xema, gbeti, nun wure gbeeli, ⁶ gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli, suwa dugi, nun gese naxan yailanxi si xabe ra, ⁷ yexee kontonyi kiri naxee soxi a gbeeli ra, pere-mui kirie, nun kasiya wuri, ⁸ lanpui ture, labunde naxan masunbuma ture ra, surayi xiri noxunme naxan gamma, ⁹ onixi geme, nun geme tofanyi naxee sama serexedube xa donma kuye nun a xa donma kanke raxunmase ma.»

¹⁰ «Wali kolonyie naxee na wo ya ma, e xa fa yi see yailande alo Alatala a yamarixi ki naxe:

¹¹ Horomolingira dugie,
 a xun makoto see,

a suxusee,
 a xebenyie,
 a wurie nun e sanbunyie,

¹² a nun saate kankira,
 a wuri kuyee,
 a derakote,
 a nun dugi naxan gbakuma a ya ra,

¹³ horomolingira teebili,
 a wuri kuyee,
 a yirabase,

nun taami naxee bama Alatala be serexe ra,

¹⁴ horomolingira lanpui doxose,
 a yirabasee,
 a lanpuie,

nun ture naxan sama a kui,
¹⁵ surayi serexebade,
 a wuri kuyee,

nun ture seniyanxi,
 labunde gan daaxi,
 a nun dugi naxan gbakuma horomolingira sode de ra,

¹⁶ serexebade xungbe,
 a sube ganse wure gbeeli daaxi,
 a wuri kuyee,

a yirabase,
 nun horomolingira ye sase xungbe
 nun a doxose,

¹⁷ horomolingira tete xa dugie,
 a wurie,

nun e sanbunyie,
 a nun dugi naxan gbakuma tete sode de ra,

¹⁸ horomolingira maxirisee,
 tete maxirisee,

nun e xa luutie,

¹⁹ a nun serexedube sosee Haruna nun a xa die be.»

²⁰ Isirayila jama naxa keli Munsa xun ma. ²¹ Mixi naxee a janige, nee naxa fa e xa hadiya ra Alatala be a xa horomolingira tife ra, Ala e lima dennaxe, a nun serexedube sosee seniyanxi yailanfe ra.

²² Xeme nun gine naxee a janigexi, e naxa fa xunmase xema daaxie ra, alo tulirasoe, xurunde, konyi magorosee, belexerasoe, a nun xunmase gbete naxee yailanxi xema ra. E naxa na birin fi Alatala ma serexe ra. ²³ Gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli, suwa dugie, gese naxan yailanxi si xabe ra, yexee kontonyi kiri naxee soxi a gbeeli ra, nun peremui kirie nu na naxee yi ra, nee naxa fa e ra.

²⁴ Mixi naxee nu a janigexi, nee naxa fa gbeti nun wure gbeeli hadiya ra Alatala be. Kasiya wuri kanyie naxa fa na wuri ra horomolingira wali xa fe ra. ²⁵ Gine naxan birin fata dugi soxode, e naxa dugie soxo e belexe ra, e fa nee ra: dugi gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli. E naxa fa suwa dugi ra. ²⁶ Gine naxan birin fata, e a janige, e naxa gese yailan si xabe ra. ²⁷ Nama kuntigie naxa fa onixi geme nun geme tofanyi gbete ra, naxee sama serexedube xa donma kuye nun a xa donma kanke raxunmase ra. ²⁸ E naxa fa labunde nun ture ra horomolingira lanpui be, a nun ture seniyanxi nun labunde gan daaxi gbete. ²⁹ Isirayilaka birin naxee a janigexi e bope kui, xeme nun ginee, nee naxa fa hadiya ra Alatala xon ma, alako Munsa xa wali raba Alatala a yamarixi naxan na.

³⁰ Munsa naxa a masen Isirayilakae be, «Wo a kolon, Alatala bara Besaleli Uri xa di sugandi, Xuru xa mamadi naxan fatanxi Yuda bonsoe ra. ³¹ Alatala bara xaxili fanyi fi a ma, alako a xa wali birin naba ki kolon lonni fanyi ra, ³² a xa no wali tude a xaxili kui beenun a xa raba, a xa no xema, gbeti, nun wure gbeeli rawalide, ³³ a xa no geme fanyi masolide a fa a rabilinyi yailan, a xa no kamuderija nun wali gbete rabade. ³⁴ Ala bara a niya Besaleli xa no mixi gbete matinkande a xa wali ra. Ala bara na niya Oholiyabu Axisamaki xa di fan be, naxan fatanxi Dana bonsoe ra. ³⁵ Ala bara e mali alako e xa fata wali birin na, alo geme nun

wuri masolife, pirinti rabafe, suwa dugi sɔxɔfe gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra, a nun wali birin e naxan toma e xaxili kui.»

36

Besaleli nun Oholiyabu xa wali

¹ Besaleli, Oholiyabu, nun wali fanyi rabae, Alatala bara xaxili fanyi fi naxee ma, alako e xa hɔrɔmɔlingira wali birin naba ki kolon lonni fanyi ra, nee wali suxu ne alo Alatala a yamari ki naxe. ² Munsa naxa Besaleli, Oholiyabu, nun wali fanyi rabae xili, Alatala bara xaxili fanyi fi naxee ma, naxee nu bara a janige e xa na wali raba. ³ Munsa naxa hadiya birin so e yi ra, Isirayilakae naxee baxi serexe janigexi ra e xa hɔrɔmɔlingira tife xa fe ra. Geesege yo geesege, e nu hadiya gbete sɔtɔma. ⁴ Na wali fanyi rabae naxa keli e xa walie de i, alako e xa hɔrɔmɔlingira wali gbansan naba. ⁵ E naxa a fala Munsa be, «Nama fama hadiya naxee ra, a gbo wali be, Alatala naxan yamarixi.» ⁶ Na kui Munsa naxa yaamaru fi, yi xibaaru xa rayensen yonkinde kui, «Mixi naxa wali sɔnɔn hadiya xa fe ra, naxan bama hɔrɔmɔlingira tife ra.» Nama naxa na xui rabatu, e mu fa na hadiya mooli ra sɔnɔn. ⁷ Se naxee nu bara ba, nee nu noma wali rapɔnde a fanyi ra.

⁸ Wali fanyi rabae naxa hɔrɔmɔlingira ti suwa dugi fu ra, a gere daaxi, a bulu daaxi, nun a gbeeli. E malekee sawure masɔxɔ a ma a tofan ki ma. ⁹ Dugi birin kuya nɔngɔn mɔxɔɔn nun solomasaxan, e igbo nɔngɔn naani. E kuye nun e igboya lan. ¹⁰ E dugi suuli dege e boore ra, e dugi suuli gbete fan dege e boore ra. Na kui na dugi fu bara findi dugi firin na. ¹¹ E gese gere daaxi dege na dugi singe de kiri ma, a nun na dugi firin nde de kiri ma. ¹² E gese tongo suuli dege na firinyi de kiri ma alako e birin xa lan e boore ma. ¹³ E suxuse tongo suuli yailan xɛema ra, na dugi firinyie ralan e boore ra na suxusee ra. Na nan a niya hɔrɔmɔlingira findi dugi keren na.

¹⁴ E dugi fu nun keren sɔxɔ si xabe ra, naxee Ala xa hɔrɔmɔlingira makotoma. ¹⁵ Dugi keren kuya nɔngɔn tongo saxon, a igbo nɔngɔn naani. Na dugi fu nun kerenyi birin lan ne. ¹⁶ E dugi suuli dege e boore ra, e findi dugi keren na. Na dugi senni naxee luxi, e fan dege e boore ra. ¹⁷ E gese tongo suuli dege na dugi singe ra, a nun na dugi firin nde ra. ¹⁸ E suxuse tongo suuli yailan wure gbeeli ra, na dugi firinyie ralan e boore ra na suxusee ra. Na nan a niya na birin findi dugi keren na naxan Ala xa hɔrɔmɔlingira makotoma. ¹⁹ E makotose gbete yailan yexɛ kontonyi kiri ra, naxan

soxi a gbeeli ra. E makotose gbete yailan peremui kiri ra.

²⁰ E kasiya wuri xaba xebeenyie ra hɔrɔmɔlingira tima naxee ra. ²¹ Kankan kuya nɔngɔn fu, a igbo nɔngɔn keren nun a tagi. ²² Suxuse firin lu hɔrɔmɔlingira xebeenyi birin ma e kafuma e boore ma naxee ra. ²³ Xebeenyi mɔxɔɔn nan ti hɔrɔmɔlingira yirefanyi ma. ²⁴ Sanbunyi gbete daaxi tongo naani nan sa na xebeenyi mɔxɔɔn bun ma, xebeenyi keren, sanbunyi firin. E lu xebeenyi suxusee fe ma. ²⁵ Xebeenyi mɔxɔɔn nan ti hɔrɔmɔlingira kɔɔla fan ma, ²⁶ a nun e sanbunyi gbete daaxi tongo naani, xebeenyi keren, sanbunyi firin. ²⁷ Xebeenyi senni nan ti hɔrɔmɔlingira xanbi ra sogegorode mabiri. ²⁸ E xebeenyi firin yailan tuxuie be hɔrɔmɔlingira xanbi ra, ²⁹ naxee fuge nun labe lanma e boore ma, e xiri fuge ra se digilinxi ra. Na tuxuyi firinyi yailan na ki ne. ³⁰ Na birin lanxi xebeenyi solomasaxan nan ma, a nun e sanbunyi gbete daaxi fu nun senni, xebeenyi keren, sanbunyi firin.

³¹ E wuri suuli yailan kasiya wuri ra, hɔrɔmɔlingira xebeenyie tima naxee ma. Suuli rawali seeti ma, ³² suuli rawali boore seeti ma, suuli rawali hɔrɔmɔlingira xanbi ra sogegorode mabiri. ³³ Wuri naxan lu a tagi, na dangi xebeenyie nan xun ma, a keli seeti singe a sa doxo boore ra. ³⁴ Na xebeenyie, nun na wurie, nun se digilinxi wuri so naxee kui, na birin maso xɛema nan na.

³⁵ E suwa dugi yailan gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra. Maleke sawuree dege na ma, a tofan ki ma. ³⁶ A gbaku kasiya wuri naani na naxee masoxi xɛema ra, e tixi gbete sanbunyie ma. Suxuse naxee dugi xirimama wurie ma, nee fan maso xɛema ra.

³⁷ E suwa dugi gbete yailan gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra hɔrɔmɔlingira sode de ra. E a masɔxɔ a fanyi ra, a xa tofan. ³⁸ E a gbaku wuri suuli ma naxee yailanxi kasiya wuri ra, e masoxi xɛema ra, e tixi gbete sanbunyie ma. Suxuse naxee dugi xirimama wurie ma, nee yailanxi wure gbeeli ra.

37

Saate kankira, hɔrɔmɔlingira teebili,

hɔrɔmɔlingira lanpui, surayi serexebade

¹ Besaleli naxa kankira yailan kasiya wuri ra. A kuya nɔngɔn firin nun a tagi, a igbo nɔngɔn keren nun a tagi, a ite nɔngɔn keren nun a tagi. ² A naxa a kui nun a fari maso xɛema ra, a naxa a de kiri fan yailan xɛema ra. ³ A naxa a suxude digilinxi naani rafala xɛema ra a tunxun

naanie ma, firin na seeti, firin na boore seeti ma. ⁴ A naxa kasiya wuri firin masoli a be, a fa e maso xɛema ra. ⁵ A naxa e raso na kankira suxude digilinxie kui, nee findi kankira tongose ra.

⁶ A naxa na kankira derakote yailan xɛema fanyi ra, a findi xunsare yire ra. A kuya nɔngɔn firin nun a tagi, a igbo nɔngɔn keren nun a tagi. ⁷ A naxa maleke sawure firin yailan xɛema xabuxi ra kankira derakote fari na seeti firinyie ma. ⁸ Na maleke sawuree nun na kankira derakote findi keren na. ⁹ Na maleke sawuree firinyie naxa ti e boore ya i, e gabutenyie italaxi, e xun sinxi xunsare yire.

¹⁰ A naxa teebili yailan kasiya wuri ra, naxan kuya nɔngɔn firin, a igbo nɔngɔn keren, a ite nɔngɔn keren nun a tagi. ¹¹ A naxa xɛema fanyi maso a ma, a nun a de kirie ma. ¹² A naxa xebenyi nde sa na de kirie bun ma, naxan igbo suxui keren a nun a tagi. A naxa xɛema sa na fan de kirie ma. ¹³ A naxa a suxude digilinxie naani rafala xɛema ra a tunxun naanie ma, naxee ilanma a sanyie ra. ¹⁴ E nu na na xebenyi bun ma. Wuri kuyee nu soma nee kui teebili xaninfe ra. ¹⁵ A naxa wuri kuyee masoli kasiya wuri ra, a e maso xɛema ra. Nee findi teebili tongose ra. ¹⁶ Piletie, tɔnbilie, pootie, nun paani naxee sama na teebili ma, naxee rawalima serexe yeerama daaxi xa fe ra, a naxa e birin yailan xɛema fanyi ra.

¹⁷ A naxa lanpui doxoɔe nde yailan xɛema fanyi xabuxi ra. A sanyi, a bili, a salonyie, nun lanpui doxoɔe naxee maniya sansi fugee ra, na birin findi keren na. ¹⁸ Salon senni nan mini lanpui doxoɔe bili ma, saxan seeti keren, saxan boore seeti. ¹⁹ Tɔnbilie saxan nan lu na salon senni birin xun ma. E maniya sansi bogi ra naxan doxoɔi a burexeee nun a fugee tagi. ²⁰ Tɔnbilie naani gbete nan lu lanpui doxoɔe bili ma. E fan maniya sansi bogi ra naxan doxoɔi a burexeee nun a fugee tagi. ²¹ Na salon firin firin doxoɔi saxanyie bun ma naxee kelixi a bili ma, a sa ne menni fan ma. ²² Na tɔnbilie nun lanpui salonyie findi keren na, e yailan xɛema fanyi xabuxi ra.

²³ A naxa lanpui solofere yailan, a e doxoɔe e doxoɔe ma alako e dexe xa yare iyalan.

²⁴ Xɛema naxan nawalixi lanpui doxoɔe nun lanpui yirabase yailanfe ra, na findi xɛema kilo tongo saxan nun naani nan na.

²⁵ A naxa surayi serexebade yailan kasiya wuri ra. A kuya nɔngɔn keren, a igbo nɔngɔn keren, a seeti naani birin lan, a ite nɔngɔn firin. Ferie naxa lu a tuxuie ra, e nun serexebade findi se keren na. ²⁶ A naxa na serexebade birin maso xɛema

xinde ra, a fari, a seetie, a ferie, nun a de kiri. ²⁷ A naxa suxuse digilinxie firin yailan xɛema ra serexebade seeti firinyie ma, a de kiri labe ra, wuri kuyee soma naxee kui a xaninfe ra. ²⁸ A naxa na wurie yailan kasiya wuri ra, a naxa xɛema maso e ma.

²⁹ A naxa ture seniye naxa nun surayi xiri fanyi yailan naxan nawalima serexedube tife ra. Na wali xa raba a fanyi ra alo labunde rafale a rafalama ki naxe.

38

Serexebade, ye sase xungbe, nun tete

¹ A naxa serexe gan daaxi serexebade yailan kasiya wuri ra, naxan kuya nɔngɔn suuli, a igbo nɔngɔn suuli, a seeti birin lan, a ite nɔngɔn saxan. ² A naxa ferin naani yailan a tuxui birin ma, naxee findixi se keren na serexebade ra. A naxa wure gbeeli maso na birin ma. ³ A naxa serexebade yirabase birin yailan wure gbeeli ra, alo xube sasee, pelie, pootie, sube soxoɔe, nun tundee te sama naxee kui. ⁴ A naxa se nde yailan wure gbeeli ra naxan sama te xun ma, sube sama naxan fari. A naxa suxuse digilinxie wure gbeeli daaxi sa a tuxui ma, ⁵ alako a xa gbaku serexebade kui a tagi. ⁶ A naxa wuri kuyee yailan kasiya wuri ra wure gbeeli masoxi e ma. ⁷ A naxa e raso suxuse digilinxie naanie kui serexebade seeti firinyie ma a xaninfe ra.

⁸ A naxa horomolingira ye sase xungbe nun a doxoɔe yailan wure gbeeli ra, a naxan soto ginee ra naxee nu malanma horomolingira sode de ra.

⁹ A naxa tete yailan suwa dugi ra. Tete kuya nɔngɔn keme yirefanyi mabiri ra. ¹⁰ A naxa gere dugi gbaku na wuri moxoɔn ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Na dugi suxusee naxa yailan gbeti ra. ¹¹ Tete kuya nɔngɔn keme koola fan mabiri ra. A naxa gere dugi gbaku na wuri moxoɔn ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Na dugi suxusee xa yailan gbeti ra. ¹² Tete igbo nɔngɔn tongo suuli sogegode mabiri ra. A naxa gere dugi gbaku na wuri fu ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. ¹³ Tete igbo nɔngɔn tongo suuli sogetede fan mabiri ra. ¹⁴ A naxa gere dugi gbaku seeti ma wuri saxan ma, naxee tixi sanbunyi ma. Na kuye nɔngɔn fu nun suuli. ¹⁵ A naxa gere dugi gbete gbaku boore seeti ma wuri saxan ma, naxee tixi sanbunyi ma. Na fan kuye nɔngɔn fu nun suuli.

¹⁶ Tete naxa yailan suwa dugi ra. ¹⁷ Wuri naxee tixi tete ma, e tixi e sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Dugi suxusee fan na e ma naxee yailanxi gbeti ra. ¹⁸ Tete sode de

naxa yailan suwa dugi ra naxan masɔxɔxi gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra. Na dugi kuya nɔngɔn mɔxɔɔn, a ite nɔngɔn suuli, alo tete dugi birin xa maite. ¹⁹ A naxa na gbaku wuri naani ma, naxee tixi e sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Na dugi suxusee nun na wuri xunyie yailanxi gbeti ra. ²⁰ Hɔrɔmɔlingira nun tete luuti xirima se naxee ma, nee birin yailan wure gbeeli nan na.

²¹ Hɔrɔmɔlingira, seede walaxe na naxan kui, a wali dentegɛ nan yi ki. Lewi bɔnsɔe na wali raba Munsa xa yaamari nan bun ma. Haruna xa di, Itamari nan findi na wali yarerati ra. ²² Besaleli, Uri xa di, Xuru xa mamadi, Yuda bɔnsɔe, naxa Alatala xa yaamari birin naba, a naxan masen Munsa be. ²³ Oholiyabu, Axisamaki xa di, Dana bɔnsɔe, findi Besaleli malima nan na. A nu fata se masolide nun suwa dugi masɔxɔde gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli daaxi ra.

²⁴ Xɛema xasabi naxan nawalixi hɔrɔmɔlingira tife ra, naxan sɔtɔ hadiya ra, a lan kilo keme solomanaani kilo tongo solomanaani nan ma hɔrɔmɔlingira maniyase seriye ki ma. ²⁵ Gbeti xasabi naxan sɔtɔ mixi kontixie ra, na lan ne kilo wulu saxon kilo keme solomasaxan nun tongo solofere nun suuli nan ma hɔrɔmɔlingira maniyase seriye ki ma. ²⁶ Mixi wulu keme senni mixi wulu saxon keme suuli tongo suuli, naxee nu bara ne mɔxɔɔn sɔtɔ nun na xanbi, naxee kontixi Isirayilakae tagi, kankan naxa gbeti giramu senni fi hɔrɔmɔlingira maniyase seriye ki ma.

²⁷ E naxa gbeti kilo wulu saxon kilo keme naani raxunu wuri sanbunyi keme yailanfe ra hɔrɔmɔlingira nun tete be. Wuri sanbun keren findi gbeti kilo tongo saxon nun naani nan na. ²⁸ Na kilo mɔxɔɔn naxan lu, na naxa yailan dugi nun wuri suxusee nun wuri xunyie ra.

²⁹ Wure gbeeli xasabi naxan sɔtɔ Isirayila xa hadiya ra, a lan kilo wulu firin kilo keme naani nun solofere. ³⁰ E naxa a findi hɔrɔmɔlingira sode de wuri sanbunyi ra, nun serexebade wure gbeeli daaxi, nun na xa yirabase birin, ³¹ nun tete wuri sanbunyi, nun a sode de xa wuri sanbunyi, nun tete maxirisee ra.

39

Serexedube sosee

¹ E naxa sose seniyeɔnie dege Haruna nun serexedube be naxee walima hɔrɔmɔlingira kui. Na sose yailanxi gese gere daaxi, bulu daaxi, a gbeeli, nun suwa dugi ra, alo Alatala a yamari Munsa be ki naxe.

² E donma kuye yailan ne xɛema gese ra, gese gere daaxi, bulu daaxi, a gbeeli, nun suwa dugi ra. ³ E naxa xɛema kebela itala, e a ixaba e a yailan waya ra. E naxa gese gere daaxi, bulu daaxi, a gbeeli, nun suwa dugi masɔxɔ na waya ra. A findi wali tofanyi nan na. ⁴ E naxa tunki raxunmase firin yailan naxee xirima donma kuye ra. ⁵ Beleti fan yailan na ki ne gese gere daaxi, bulu daaxi, a gbeeli, nun suwa dugi ra. Na beleti nun donma findi keren na. Na birin yailanxi alo Alatala Munsa yamari ki naxe. ⁶ E naxa onixi gemɛe rawali, e naxa e rabilinyi findi xɛema ra. E naxa Isirayila xa die xili masoli e ma, alo e sebeli masolima xurunde ma ki naxe. ⁷ E naxa e sa tunki raxunmasee ma, e xa findi tɔnxuma see ra Isirayila xa die xa fe ma, alo Alatala Munsa yamari ki naxe.

⁸ E donma kanke raxunmase yailan ne a fanyi ra alo donma kuye. E na suwa dugi sɔxɔ xɛema gese, gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra. ⁹ A xa kuye nun a xa igboya lan ne suxui keren ma, a findi dugi firin na. ¹⁰ Gemɛe tofanyie safe naani nu na a ma. Safe singe findi gemɛe nan na, naxee xili sariduwan, topasi, nun emerode. ¹¹ Safe firin nde, esikaribukulu, safiri, nun diyaman. ¹² Safe saxon nde, opale, agati, nun ametisite. ¹³ Safe naani nde, kirosoelite, onixi, nun yasipe. Xɛema nu na na gemɛe birin rabilinyi ma. ¹⁴ Isirayila xa die xilie masoli na gemɛe fu nun firin ma, alo sebeli masolima xurunde ma ki naxe. Kankan xili masoli gemɛe nde ma. E findi Isirayila bɔnsɔe fu nun firinyi matɔnxuma se nan na.

¹⁵ E luuti die dege ne na donma kanke raxunmase ma, naxee yailanxi xɛema ra. ¹⁶ E xurunde firin yailan xɛema ra, e e dege donma kanke raxunmase ma a de kiri firinyie ma a fuge ra. ¹⁷ E na luuti xɛema daaxie xiri na xurunde firinyie ma, naxee degexi donma kanke raxunmase de kiri ma. ¹⁸ E man na luuti firinyie xiri donma kuye tunki raxunmasee ma. ¹⁹ E xurunde firin gbete yailan xɛema ra, naxee degema donma kanke raxunmase de kirie ma a labe ra. E nee dege donma kuye seeti ma. ²⁰ E man naxa xurunde firin gbete yailan xɛema ra, naxee degema tunki raxunmasee labe ra, dennaxe ilanma beleti ra. ²¹ Donma kanke raxunmase naxa xiri donma kuye ma luuti gere daaxi ra naxan nasoma xurundeɔe kui naxee degexi donma kanke raxunmase nun donma kuye ma, alo Alatala a yamari Munsa be ki naxe.

²² E naxa serexedube xa donma kuye bun magoroe sɔxɔ gese gere daaxi ra. ²³ E naxa a xunyi rasode xaba a tagi, e na sode de masɔxɔ, alako bɔɔde yo naxa lu a ma.

²⁴ E naxa a raxunma pirinti gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra naxee misaalixi wuri bogi ra a rabilinyi birin ma. ²⁵ E naxa tolonyi xεema daaxie dege na pirintie tagi, alako tolonyi nde xa lu wuri bogi birin tagi na donma kuye bun magoroe sanbunyi birin ma. ²⁶ Tolonyi nde lu wuri bogi birin tagi na donma kuye bun magoroe sanbunyi birin ma, alako serexedube xa wali raba alo Alatala a yamari Munsa be ki naxee.

²⁷ E naxa donma kuye bun magoroe gbete dege suwa dugi ra, naxan soxoxi a fanyi ra, Haruna nun a xa di xεmee be. ²⁸ Xunmasee naxa yailan suwa dugi ra. E naxa wantan bun soe fan dege suwa dugi ra. ²⁹ E naxa beleti yailan suwa dugi ra, naxan masoxoxi a gere daaxi, a bulu daaxi, nun a gbeeli ra, alo Alatala a yamari Munsa be ki naxee.

³⁰ E naxa walaxe lanmadi yailan xεema ra, a findi tonxuma seniyenxi ra. E naxa sebeli masoli a ma, alo e sebeli masolima xurunde ma ki naxee, a masenfe ra, «Mixi seniyenxi Alatala be.» ³¹ E naxa a xiri gese gere daaxi nun gese bulu daaxi ra xunmase ma a tigi ra, alo Alatala Munsa yamari ki naxee.

Horomolingira xa see

³² Horomolingira xa wali rajon na ki ne, Ala mixi lima dennaxe. Isirayilakae a birin naba ne alo Alatala Munsa yamari ki naxee. ³³ E naxa horomolingira xanin Munsa xon ma nun a se birin:

tete nun a see,
suxusee,
xebenyie,
wuri kuyee mooli firin,
wuri sanbunyi,
³⁴ horomolingira makotosee,
naxan yailanxi yexee kontonyi kiri gbeeli ra,
a nun naxan yailanxi peremui kiri ra,
dugi naxan gbakuxi yire seniyenxi fisamante sode de ra,
³⁵ saate kankira nun a xa wuri kuyee,
seede kankira derakote,
³⁶ teebili,
teebili xa yirabase birin,
taami naxan sama teebili fari serexe ra,
³⁷ lanpui doxose xεema daaxi,
lanpuie nun e yirabase birin,
lanpui ture,
³⁸ Surayi serexebade xεema daaxi,
ture seniyenxi,
surayi,
dugi naxan gbakuxi tete sode de ra,
³⁹ serexebade wure gbeeli daaxi,
a xa wuri kuyee,
wuree sube sama naxee fari,
a xa yirabase birin,

ye sase xungbe nun a doxose,
⁴⁰ tete dugie,
wurie dugie gbakuma naxee ma nee sanbunyi,
dugi naxan gbakuxi horomolingira sode de ra,

luutie,
wurie luutie xirima naxee ra,
a nun horomolingira xa yirabase birin, Ala maxandi yire,
⁴¹ serexedubee xa sose naxee rawalima yire seniyenxi kui,
Haruna nun a xa die xa sose seniyenxie naxee rawalima e xa serexedube wali kui.

⁴² Isirayilakae naxa na wali birin naba, alo Alatala a yamari Munsa be ki naxee. ⁴³ Munsa to na wali birin to a rabaxi alo Alatala a yamari ki naxee, a naxa duba Isirayilakae be.

40

Ala xa yaamarie rakamalife

horomolingira xa fe ra

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, ² «Kike singe xi singe, i xa horomolingira ti, Ala wo lima dennaxe. ³ I xa saate kankira doxo na kui dugi xanbi ra. ⁴ I xa teebili yailan menni, i fa see doxo a ma a raba ki ma. I xa lanpui doxose ti naa, i fa lanpuie doxo a fari. ⁵ I xa surayi serexebade xεema daaxi doxo saate kankira ya ra, i fa dugi gbaku horomolingira sode de ra Ala maxandi yire. ⁶ I xa serexebade doxo horomolingira sode ya ra, Ala wo lima dennaxe. ⁷ I xa ye sase xungbe doxo horomolingira nun serexebade tagi, i fa ye sa a kui. ⁸ I xa horomolingira tete ti, i fa dugi gbaku tete sode de ra.»

⁹ «I na ge na ra, i xa ture seniyenxi tongo, i fa a sa horomolingira nun a kui se birin ma, e xa seniyen Alatala be. ¹⁰ I man xa na raba serexebade nun a yirabase birin ma. E xa seniyen Alatala be. ¹¹ I man xa na raba ye sase xungbe nun a doxose ma, e xa seniyen Alatala be.»

¹² «I xa Haruna nun a xa die malan horomolingira sode de ra, i fa e maxa ye ra. ¹³ I xa serexedube sose seniyenxie ragoro Haruna ma, i fa ture seniyenxi sa a ma alako a xa findi n ma serexedube ra. ¹⁴ I xa serexedube sose seniyenxie ragoro a xa die fan ma, ¹⁵ i fa ture seniyenxi sa e ma alo i naxan nabaxi e baba ra, alako e fan xa findi n ma serexedubee ra. Na wali luma e yi ra, a nun naxee fama e xanbi ra abadan.»

¹⁶ Na temui Munsa naxa Alatala xa yaamari birin naba alo a fala a be ki naxee. ¹⁷ Kelife e mini Misira boxi kui temui naxee, ne firin nde, kike singe, tenge singe loxoe,

a naxa hɔrɔmɔlingira ti. ¹⁸ Munsa naxa hɔrɔmɔlingira sanbunye sa, a a wuri birin ti, ¹⁹ a fa dugie itala hɔrɔmɔlingira xun ma, a nun a makotosee alɔ Alatala a yamarixi ki naxe.

²⁰ Munsa naxa saate walaxe firinyie sa saate kankira kui, a fa kankira wurie raso kankira suxuse digilinxie kui, a kankira derakote sa a de ra naxan findixi xunsare yire ra. ²¹ A to ge na rabade, a naxa saate kankira xanin hɔrɔmɔlingira kui, a a dɔxo yire seniye nxi fisamante kui. A naxa dugi gbaku na ya ra, alako mixi yo naxa a to alɔ Alatala a yamarixi ki naxe.

²² A naxa hɔrɔmɔlingira teebili dɔxo dugi ya ra a kɔɔla mabiri, ²³ a fa taamie sa a fari a safe ki ma Alatala ya xɔri alɔ Alatala a yamarixi ki naxe. ²⁴ A naxa lanpui dɔxose ti hɔrɔmɔlingira kui teebili ya ra a yirefanyi mabiri, ²⁵ a fa lanpuie ti na fari Alatala ya xɔri alɔ Alatala a yamarixi ki naxe. ²⁶ A naxa surayi serexebade dɔxo hɔrɔmɔlingira kui dugi gbakuxi a ya ra, ²⁷ a fa surayi gan menni alɔ Alatala a yamarixi ki naxe.

²⁸ A naxa dugi gbaku hɔrɔmɔlingira sode de ra. ²⁹ A naxa serexebade dɔxo hɔrɔmɔlingira sode de ra. A naxa serexe gan daaxi ba menni nun hadiya alɔ Alatala a yamarixi ki naxe. ³⁰ A naxa ye sase xungbe dɔxo hɔrɔmɔlingira nun serexebade tagi, a ye sa a kui maraseniye nxi xa fe ra. ³¹ Munsa, Haruna, nun Haruna xa die nu luma e belexee nun e sanyie maxa ra naa, ³² e soma hɔrɔmɔlingira kui temui naxe, a nun e serexe bama temui naxe alɔ Alatala Munsa yamarixi ki naxe. ³³ Munsa naxa tete rabilin hɔrɔmɔlingira nun serexebade ra, a fa dugi gbaku tete sode de ra.

³⁴ Munsa to ge na birin na, nuxui naxa din hɔrɔmɔlingira xun ma, Ala e lima dennaxe. Alatala xa nɔre naxa hɔrɔmɔlingira rafe, ³⁵ han na naxa a niya Munsa mu nu nɔma sode na kui. Alatala xa nɔre nu bara na rafe, nuxui fan nu radinxɔ na birin xun ma. ³⁶ Kelifa na temui e xa biyaasie kui, Isirayilakae mu jere foloma fo nuxui na keli hɔrɔmɔlingira xun ma. ³⁷ Xa nuxui mu te hɔrɔmɔlingira xun ma, Isirayilakae mu jere raminima sigafe yire gbete. ³⁸ Alatala xa nuxui nu luma hɔrɔmɔlingira xun ma yanyi nun kɔe ra. Isirayilakae nu te dexexi toma nuxui kui kɔe ra. A lu na ki ne e xa biyaasi birin kui.

Tawureta Munsa Lewi Serexedube Bõnsœ xa Seriyê Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Alatala naxa a xa seriye masen a xa pama be Annabi Munsa saabui ra. Na seriye sebexi kitaabui suuli kui naxee birin nalanxi xili falama «Tawureta Munsa.» Isirayila fõloxi ki naxe nun e biraxi seriye naxan fõxo ra, na birin sebexi na kitaabuie nan kui.

«Lewi Serexedube bõnsœ xa Seriyê» findixi kitaabui saxan nde nan na Tawureta Munsa kui. A sebexi mixie nan be naxee nu Ala xa wali rabama Isirayilakae ya ma. Na mixie findixi Lewi bõnsœ nan na. Lewi nu findixi Annabi Yaxuba xa di nde nan na. Ala nu bara yaamari fi a Lewi xa die xa findi salide walikee nun serexedubee ra.

A nu lanma Ala xa wali xa raba a raba ki ma. Na kui Annabi Munsa naxa na birin sebe kitaabui kui alako diine yareratie nun Isirayila pama xa na seriye kolon, e xa bira na fõxo ra. Fe gbege sebexi yi kitaabui kui serexee xa fe ra. Ala nu wama nee xa ba e ba ki ma. A man naxa wa adama xa pere seniye niyi kui, alo Ala nu wama a xon ma ki naxe a xa pama be. A yaamari wuyaxi fixi ne alako adama xa Ala waxõnfe kolon.

To mixie nõma lonni gbege tode yi kitaabui kui. Won xa a kolon Alatala mu yaamarie fixi mixie ma fufafu. Xa Ala bara seriye nde so adama yi ra, a na rabaxi fe nde nan ma. Ala wama a xa mixie xa seniye barima a a kolon e heeri nan toma na kira seniye niyi xon ma. Xa won bira Ala xa marasi fõxo ra, won fe fanyi sõtoma ne dunjpa, won man a soto aligiyama. Ala xa won mali alako panige xa lu won bope kui, won xa dunjpa igiri alo won Daa Marigi won nasixi ki naxe. Amina.

Tawureta Munsa Lewi Serexedube Bõnsœ xa Seriyê

Serexe gan daaxi

¹ Alatala naxa Annabi Munsa xili a xa hõromõlingira kui, a a masen a be, ² «A fala Isirayilakae be, naxan na wa serexe bafe n tan Alatala be, a xa xuruse lanma xa na mu a ra xuruse xungbe ba. ³ Xa a wama xuruse xungbe nan bafe serexe gan daaxi ra, fo a xa findi tuura ra lanyuru mu na naxan ma. A xa fa na ra n tan Alatala xa hõromõlingira sode de ra, alako n xa a tongo. ⁴ Serexeba xa a belexe

sa xuruse xun tagi, alako n tan Alatala xa na serexe tongo, a xa findi a xunsare ra a xa yunubi xa fe ra. ⁵ Na tuura xa faxes n tan Alatala ya i. Haruna xa di serexedubee xa fa na tuura wuli ra, e xa a kasan serexebade seetie ma, serexebade naxan na n ma hõromõlingira sode de ra. ⁶ E xa tuura bura, e fa a isege. ⁷ Haruna xa di serexedubee xa yege radoxo, e te radexe. ⁸ E man xa serexe sube, a xunyi, nun a ture sa te i serexebade. ⁹ A furinge nun a sanyie xa raxa. Serexedube xa na birin gan serexebade. Serexe gan daaxi na a ra naxan xiri rafan n tan Alatala ma.»

¹⁰ «Xa mixi wama serexe gan daaxi bafe xuruse lanma ra, a xa findi yexee kontonyi ra, xa na mu a ra sikote, lanyuru mu na naxan ma. ¹¹ Serexeba xa na kon naxaba serexebade koola mabiri n tan Alatala ya i. Haruna xa di serexedubee xa a wuli tongo, e xa a kasan serexebade seetie ma. ¹² E na ge sube ixabade, serexedube xa a sube, a xunyi, nun a ture sa te serexebade fari. ¹³ Serexeba xa serexe furinge nun a sanyie raxa. Serexedube xa na birin gan serexebade. Serexe gan daaxi na a ra naxan xiri rafan n tan Alatala ma.»

¹⁴ «Xa a wama xoni bafe serexe gan daaxi ra n tan Alatala be, fo a xa findi kolokonde nan na, xa na mu a ra ganbe yore ra. ¹⁵ Serexedube xa fa a ra serexebade, a a xunyi bolon a de i, a a sa te, a a gan. A wuli xa ifili serexebade seetie ma. ¹⁶ A xa a geme booto ba, a a wole te i xube xun, serexebade sogetede mabiri ra. ¹⁷ Serexedube xa a suxu a gabutenyie ma, a a iboo. A xa a gan, a findi serexe gan daaxi ra, naxan xiri rafan n tan Alatala ma.»

2

Sansi xori serexe

¹ «Xa mixi wama serexe bafe n tan Alatala be naxan findixi sansi xori ra, a xa a luxuta a fanyi ra. A xa ture sa a fari, a surayi fan sa ture fari. ² A xa na so Haruna xa di serexedubee yi ra. Serexedube nde xa sansi xori luxutaxi belexe ya keren ko, ture saxi naxan fari, a nun surayi, a xa a sa te i. Na xa gan n tan Alatala be, a xa findi tonxuma ra na serexe birin xa fe ra. Serexe gan daaxi na a ra naxan xiri rafan n tan Alatala ma. ³ Sansi xori luxutaxi naxan luxi naa findima Haruna nun a xa die nan gbe ra. A seniye barima a baxi serexe ganxi nan na naxan baxi n tan Alatala be.»

⁴ «Xa mixi wama serexe bafe n tan Alatala be naxan findixi taami ganxi ra, a xa na yailan sansi xori luxutaxi ra lebini mu na naxan xun. Ture xa masunbu na fan na. Taami lebinitare xunxurie fan noma yailande, ture masoxi naxee ma.»

⁵ «Xa mixi wama serexe bafe naxan findixi taami gilixi ra, a xa na yailan sansi xori luxutaxi ra lebini mu na naxan xun. Ture xa masunbu na fan na. ⁶ A na ge gilinde, a xa igira, ture sa a ma, a xa findi serexe ra.»

⁷ «Xa mixi wama serexe bafe naxan findixi taami ra naxan ganxi tunde kui, a xa na yailan sansi xori luxutaxi nun ture ra. ⁸ A lanma mixi xa fa na serexe mooli ra n tan Alatala be. Xa na bara so serexedube yi ra, a na xaninma serexebade. ⁹ A xa nde tongo naxan findima tonxuma ra, a xa na gan serexebade fari, a xa findi serexe ra, naxan xiri rafan n tan Alatala ma. ¹⁰ Sansi xori dinxi naxan luxi a findima Haruna nun a xa die nan gbe ra. A seniyeen barima a baxi serexe ganxi nan na naxan baxi n tan Alatala be.»

¹¹ «Serexe naxan birin bama n tan Alatala be, lebini yo naxa lu a xun. A mu lan wo xa serexe gan daaxi yo ba n tan Alatala be lebini na naxan xun, xa na mu a ra kumi. ¹² Wo noma lebini nun kumi sade sansi bogi singee xun ma naxee bama serexe ra n tan Alatala be, kono e naxa gan serexebade fari. ¹³ Foxoe xa sa na serexe mooli birin ma, barima na bara findi saate tonxuma ra wo tan nun wo Marigi Ala tagi. Foxoe xa sa wo xa serexe birin ma.»

¹⁴ «Xa wo wama serexe bafe n tan Alatala be wo xa sansi bogi singe ra, wo xa tonsae neene gan, ¹⁵ wo ture nun surayi sa a xun, a xa findi sansi bogi singe serexe ra. ¹⁶ Serexedube xa nde tongo na sansi xori, ture, nun surayi ra, na xa findi tonxuma ra. A xa na gan serexebade fari. A xa findi serexe ra, naxan xiri rafan n tan Alatala ma.»

3

Xanunteya serexe

¹ «Xa mixi wama xuruse xungbe bafe xanunteya serexe ra n tan Alatala be, xuruse xemema, xa na mu a ra ginema, a xa findi xuruse ra lanyuru yo mu na naxan ma. ² A xa a belexe sa na xuruse xun tagi n tan Ala xa horomolingira sode de ra, a a kon naxaba. Haruna xa di serexedube xa na xuruse wuli kasan serexebade seetie ma. ³ Xanunteya serexe kui, a lanma ture naxan na furinge seeti ma, a xa gan te i n tan Alatala ya i, ⁴ a nun a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a boje ma. ⁵ Haruna xa die xa na birin gan serexe gan daaxi xun ma, naxan na ganfe serexebade fari. A xa findi se xiri joxunme ra n tan Alatala be.»

⁶ «Xa mixi wama xuruse lanma bafe xanunteya serexe ra n tan Alatala be, xuruse xemema, xa na mu a ra ginema,

a xa findi xuruse ra lanyuru yo mu na naxan ma. ⁷ Xa mixi wama yexee bafe serexe ra, a xa na masen n tan Alatala be. ⁸ A xa a belexe sa a xun tagi, a fa a kon naxaba n tan Ala xa horomolingira sode de ra. Haruna xa di serexedube xa na xuruse wuli kasan serexebade seetie ma. ⁹ Yi xanunteya serexe kui, a lanma a ture, a xuli, ture naxan na furinge seeti ma, ¹⁰ a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a boje ma, na birin xa gan te i n tan Alatala ya i. ¹¹ Serexedube xa na gan serexebade fari. Te xa na birin gan. Na bara findi serexe gan daaxi ra n tan Alatala be.»

¹² «Xa mixi wama si bafe serexe ra, a xa na masen n tan Alatala be. ¹³ A xa a belexe sa a xun tagi, a fa a kon naxaba n tan Ala xa horomolingira sode de ra, Haruna xa di serexedube xa na xuruse wuli kasan serexebade seetie ma. ¹⁴ Yi xanunteya serexe kui, a lanma a ture naxan na furinge seeti ma, ¹⁵ a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a boje ma, na birin xa gan te i n tan Alatala ya i. ¹⁶ Serexedube xa na gan serexebade fari. Te xa na birin gan. Na bara findi serexe gan daaxi ra n tan Alatala be naxan xiri rafan n ma.»

¹⁷ «Mixi yo naxa sube ture don, mixi yo naxa sube wuli min. Wo sabati dede, na bara findi yaamari ra naxan mu kanama abadan.»

4

Yunubi xafari serexe

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, ² «A fala Isirayilakae be, xa mixi nde sa yunubi raba, kono a mu keli a janige ma, a xa bira yi seriye foxo ra. ³ Xa serexedube kuntigi sa Ala xa yaamari nde matandi, na fa findi yunubi ra jama be, a lanma a xa tuura ba serexe ra n tan Alatala be, lanyuru mu na naxan ma, alako na xa findi yunubi xafari serexe ra a be. ⁴ A xa tuura xanin n tan Ala xa horomolingira sode de ra n ya i, a a belexe sa a xun tagi, a fa a kon naxaba n tan Alatala ya i. ⁵ Serexedube kuntigi xa na tuura wuli xanin n ma horomolingira kui, ⁶ a a belexesole ragoro na wuli xora, a a kasan sanya solofere dugi ya ra naxan gbakuxi yire seniyeenxi ma n tan Alatala ya i. ⁷ Serexedube xa wuli nde sa ferie ma naxee na surayi serexebade tunxunyi naani ra, naxan na n tan Alatala ya i n ma horomolingira kui. Wuli naxan luxi, a xa na ifili serexe gan daaxi serexebade lanbanyi ma, naxan na n tan Alatala xa horomolingira sode de ra. ⁸ A xa ture birin ba tuura ma naxan findixi yunubi xafari serexe ra, ture naxan na a furinge

seeti ma, ⁹ a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a boje ma. ¹⁰ A xa na raba alo xanunteya serexe rabama ki naxe. Serexedube xa na gan serexe gan daaxi serexebade fari. ¹¹ Kono tuura kiri, a sube, a xunyi, a sanyie, a furinge, nun a jape, ¹² na tuura donxoe birin xa xanin jama yonkinde fari ma, yire seniyenxi, te xube wolema dennaxe. Menni a xa gan te ra na te xube fari.»

¹³ «Xa Isirayila jama birin nan sa n tan Ala xa yaamari nde matandixi, kono na mu keli e janige ma, na findima yunubi ra e be. ¹⁴ E na fahaamui soto na ma temui naxe, jama xa tuura yore ba serexe ra n tan Alatala be horomolingira sode de ra naxan findima yunubi xafari serexe ra e be. ¹⁵ Nama forie xa e belexe sa tuura xun tagi n tan Alatala ya i, e a kon naxaba. ¹⁶ Serexedube kuntigi xa na tuura wuli xanin n tan Ala xa horomolingira kui, ¹⁷ a a belexesole ragoro na wuli xora, a a kasan sanya solofere dugi ya ra naxan gbakuxi yire seniyenxi ma n tan Alatala ya i. ¹⁸ Serexedube xa wuli nde sa ferie ma naxee nu na serexebade tunxunyi naani ra, naxan na n tan Alatala ya i n ma horomolingira kui. Wuli naxan luxi, a xa na ifili serexe gan daaxi serexebade lanbanyi ma, naxan na n ma horomolingira sode de ra. ¹⁹ A xa ture birin ba tuura ma, a na gan serexebade fari. ²⁰ A xa yi tuura ba serexe ra alo naxan bama yunubi xafari serexe ra. E ba ki birin keren. Na kui, serexedube serexe bama naxan findima e xunsare ra, alako e xa yunubie xa xafari. ²¹ A xa na tuura xanin jama yonkinde fari ma, a xa a gan alo boore tuura ganma ki naxe. Na findima yunubi xafari serexe nan na jama be.»

²² «Xa mange nde a Marigi Alatala xa yaamari nde matandi, kono na mu keli a janige ma, na findima yunubi ra a be. ²³ A na fahaamui soto na ma temui naxe, a xa sikote ba serexe ra, lanyuru mu na naxan ma. ²⁴ A xa a belexe sa sikote xun tagi ma n tan Alatala ya i, a a kon naxaba serexe gan daaxie kon naxabama dennaxe. Yunubi xafari serexe na a ra. ²⁵ Serexedube xa a belexesole ragoro na wuli xora naxan baxi yunubi xa fe ra, a nde sa ferie ma naxee na serexe gan daaxi serexebade tunxunyi naani ra. Wuli naxan luxi, a xa na ifili serexe gan daaxi serexebade lanbanyi ma. ²⁶ A xa na ture birin gan serexebade fari, alo xanunteya serexe rabama ki naxe. Na kui serexedube xunsare serexe bama mange be, alako a xa yunubi xa xafari.»

²⁷ «Xa mixi nde sa a Marigi Alatala xa yaamari nde matandi, kono na mu keli a janige ma, na findima yunubi ra a be. ²⁸ A

na fahaamui soto na ma temui naxe, a xa si gine ba serexe ra, lanyuru mu na naxan ma, a xa yunubi xa fe ra. ²⁹ A xa a belexe sa na yunubi xafari serexe xun tagi, a a kon naxaba serexe gan daaxie kon naxabama dennaxe. ³⁰ Serexedube xa a belexesole ragoro na wuli xora naxan baxi yunubi xa fe ra, a nde sa ferie ma naxee na serexe gan daaxi serexebade tunxunyi naani ra. Wuli naxan luxi, a xa na ifili serexe gan daaxi serexebade lanbanyi ma. ³¹ A xa na ture birin ba si ma, alo xanunteya serexe rabama ki naxe, a na gan serexebade fari, a xa findi se xiri joxunme ra n tan Alatala be. Na kui serexedube xunsare serexe bama na mixi be, alako a xa yunubi xa xafari.»

³² «Xa a yexee bama yunubi xafari serexe ra, fo a xa findi yexee ginema lanyuru mu na naxan ma. ³³ A xa a belexe sa na yunubi xafari serexe xun tagi, a a kon naxaba serexe gan daaxie kon naxabama dennaxe. ³⁴ Serexedube xa a belexesole ragoro na wuli xora naxan baxi yunubi xafari serexe ra, a nde sa ferie ma naxee na serexe gan daaxi serexebade tunxunyi naani ra. Wuli naxan luxi, a xa na ifili serexe gan daaxi serexebade lanbanyi ma. ³⁵ A xa na ture birin ba yexee ma, alo xanunteya serexe rabama ki naxe, a xa na gan serexee fari naxee ganma serexebade fari. Na kui serexedube xunsare serexe bama na mixi be, alako a xa yunubi xa xafari.»

5

Yunubi ndee nun e xa serexee

¹ «Xa mixi nde sa a me e seedee xilima kiiti nde ma, kono a gundi seedayaxi fe naxan ma a mu na fala jama be, na yunubi luma a xun ma. ² Xa mixi din se seniyantare ra a mu a kolon, alo sube raharamuxi binbi, xa na mu a ra xuruse seniyantare binbi, xa na mu a ra bubuse seniyantare binbi, na mixi fan findima ne mixi seniyantare ra, a yunubi soto na kui. ³ Xa mixi nde sa din se seniyantare ra naxan kelixi adamadi fate ma, a fa li a mu a kolon na temui, xa a sa a kolon temui naxe, a findima seniyantare ra, a yunubi sotoma na kui. ⁴ Xa mixi nde sa a kali fufafu, fe fanyi xa na mu a ra fe paaxi ra, a fa nemu na ma, a na ratu na fe ma temui naxe, a findima seniyantare ra, a yunubi soto na kui.»

⁵ «Naxan na yunubi mooli rabama, a lanma a xa a ti na ra. ⁶ A xa yexee gine, xa na mu a ra si gine ba yete ragbilen serexe ra n tan Alatala be. Na kui serexedube yunubi xafari serexe bama a be, alako a xa yunubi xa xafari.»

⁷ «Xa fæere mu na a yi ra na serexe xa fe ra, a xa kolokonde firin xa na mu a ra ganbe firin ba serexe ra n tan Alatala be. Keren xa findi yunubi xafari serexe ra, boore xa findi serexe gan daaxi ra. ⁸ A xa e xanin serexedube xon, serexedube xa yunubi xafari serexe non singe ba. A xa a konyi gira, konɔ a naxa a xunyi ba a de i. ⁹ A a wuli nde kasanma serexebade seeti ma, wuli naxan luxi, a na iflima serexebade lanbanyi. Yunubi xafari serexe na a ra. ¹⁰ Serexedube xa na xoni firin nde ba serexe gan daaxi ra a raba ki ma. Na kui, serexedube xunsare serexe bama a be a xa yunubi rabaxi xa fe ra, alako a xa xafari.»

¹¹ «Xa fæere mu na a yi ra kolokonde firin, xa na mu a ra ganbe firin sotofe ra, a xa sansi xori dинxi konbo ya keren nun a tagi ba yunubi xafari serexe ra. A naxa ture, xa na mu a ra surayi sa na fari de, barima yunubi xafari serexe na a ra. ¹² A xa na xanin serexedube xon ma, serexedube suxu keren ganma serexebade fari tonxuma ra. A na rabama serexe fari naxee ganma serexebade fari, barima yunubi xafari serexe na a ra. ¹³ Na kui serexedube xunsare serexe bama a be, alako a xa yunubi rabaxi xa xafari. Sansi xori dинxi naxan luxi a findima serexedube nan gbe ra.»

¹⁴ Alatala naxa a masen Annabi Munsabe, ¹⁵ «Xa mixi nde sa se nde tongo naxan findixi n tan Alatala gbe ra, konɔ a mu a kolon a na yunubi mooli rabaxi, a xa yexee kontonyi ba yete ragbilen serexe ra n tan Alatala be a xa yunubi xa fe ra. A mu lanma lanyuru yo xa lu na yexee ma, a sare fan xa lan sare ma naxan nawalima horomolingira kui. ¹⁶ A xa na se tongoxi ragbilen serexedube ma, a man xa kobiri sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na se sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na so serexedube yi ra. Na kui serexedube xunsare serexe bama a be sikote ra naxan findi yete ragbilen serexe ra, alako a xa yunubi xa xafari. ¹⁷ Mixi naxan yunubi rabama, a n tan Alatala xa yaamari nde matandi, hali a mu a kolon, na bara yunubi soto, fo a xa na sare fi. ¹⁸ A lanma a xa sikote ba yete ragbilen serexe ra, lanyuru mu na naxan ma, naxan sare lanma seriye ma. Na kui serexedube xunsare serexe bama a be a xa yunubi xa fe ra, a naxan nabaxi a mu a kolon, alako a xa yunubi xa xafari. ¹⁹ Na bara findi yete ragbilen serexe ra, barima a yunubi soto ne n tan Alatala ra.»

²⁰ Alatala naxa a masen Annabi Munsabe, ²¹ «Xa mixi nde sa yunubi soto, a fe paaxi raba n tan Alatala ra, alo a

ngaxakerenyi madaxufe se nde xa fe ra, naxan nu bara taxu a ra, xa na mu a ra a naxan mupa, xa na mu a ra a naxan baxi a boore yi ra funmalaya ra, ²² xa na mu a ra se loexi a naxan toxi, a fa wule fala na xa fe ra kali ra, ²³ na yunubi raba mooli lanma a xa na se mupaxi ragbilen. Xa a mupaxi ne ba, xa a taxuxi ne a ra ba, xa se loexi na a ra a naxan toxi ba, ²⁴ xa se na a ra wule fala naxan ma fe ra kali ra, a xa na ragbilen a kanyi ma keren na, a man xa kobiri sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na se sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na so na kanyi yi ra. ²⁵ A man xa yexee kontonyi xanin serexedube yire yete ragbilen serexe ra Alatala be. Fi yo naxa lu na yexee ma, a sare fan xa lan seriye ma. ²⁶ Na kui serexedube xunsare serexe bama a be n tan Alatala ya i, alako a xa yunubi, a naxan nabaxi, na xa xafari.»

6

Seriye serexedube be

Serexe gan daaxi seriye

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsabe, ² «Yi yaamari so Haruna nun a xa die yi ra: Seriye nan ya serexe gan daaxi xa fe ra. Serexe gan daaxi xa lu serexebade fari koɛ ra, a xa gan han geesege. ³ Serexedube xa donma ragoro a ma, a xa wantanyi fiixe fanyi so a ra, a xa te xube ba serexe gan daaxi bun ma, a a sa serexebade seeti ma. ⁴ A na ge na wali ra, a xa a xa dugi fanyi ba a ma, a xa dugi gbete ragoro a ma, alako a xa na te xube xanin nama yonkinde fari ma, yire seniyenxi. ⁵ Te naxan dexexi serexebade bun ma, na naxa xuben. Geesege birin serexedube xa yege radoxo, a xa te xuru, a serexe gan daaxi sa na fari. A xanunteya serexee ture fan ganma naa ne. ⁶ Na te dexema temui birin serexebade bun ma, a mu xubenma.»

Sansi xori dинxi seriye

⁷ «Seriye nan ya sansi xori dинxi serexe xa fe ra. Haruna xa die xa fa na serexe ra serexebade n tan Alatala ya i. ⁸ Serexedube xa suxu keren ko sansi xori dинxi ra, a nun ture, a nun surayi naxan birin sama a fari, a xa na birin gan serexe tonxuma ra serexebade fari. Na xiri rafan n tan Alatala ma. ⁹ Naxan luxi, Haruna nun a xa die xa na don a lebinitare ra, horomolingira tete seniyenxi kui. ¹⁰ A mu lanma a xa jin lebini ra, barima a fatanxi n ma serexe gan daaxie nan na naxee seniyenxi han alo yunubi xafari serexe nun yete ragbilen serexe. ¹¹ Haruna xa di xemeɛ noma na donde. Yaamari na a ra wo bonsoɛ be naxan mu kanama abadan. Mixi naxan birin a makorema na serexe gan daaxie

ra naxee bama n tan Alatala be, na kanyie seniyenma ne.»

¹² Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, ¹³ «Haruna tima serexedube kuntigi ra loxoe naxe, a lanma a tan Haruna nun a xa die xa sansi xori fanyi dinxi konbo ya keren ba serexe ra. Na serexe tagi bama geesege, boore tagi bama nunmare. Na mooli xa raba mixi tima serexedube kuntigi ra temui naxe. ¹⁴ Yi sansi xori dinxi xa gilin tunde kui, ture xa sa a ma. A na jon, a xuntunyie xa gan te xora, a xa findi xiri joxunme ra Alatala be. ¹⁵ Serexedube naxan findima Haruna joxoe ra xa na serexe mooli ba. A xa raba na ki ne temui birin n tan Alatala ya i. Na serexe birin xa gan. ¹⁶ Serexedube xa serexe birin xa gan, e naxa na sese don.»

Yunubi xafari serexe seriye

¹⁷ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, ¹⁸ «Yi yaamari so Haruna nun a xa die yi ra: <Seriye nan ya yunubi xafari serexe xa fe ra. Yunubi xafari serexe kon naxabama serexe gan daaxi kon naxabade ne, barima se seniyenxi na a ra. ¹⁹ Serexedube naxan yunubi xafari serexe bama, a na donma n tan Ala xa horomolingira tete seniyenxi nan kui. ²⁰ Naxan yo dinma na serexe ra, na kanyie seniyenma ne. Xa na wuli sa kasan dugi nde ma, na dugi xa xa yire seniyenxi. ²¹ Xa na sube pinma tunde mooli nde kui naxan maniya feje ra, a na ge a jinde, na tunde xa kana. Xa a pinma tunde kui naxan yailanxi yoxui ra, na tunde xa maxa a fanyi ra ye ra. ²² Xeme serexedube birin xa na don, barima serexe seniyenxi na a ra. ²³ Konɔ mixi yo naxa yunubi xafari serexe don, naxan wuli xaninma horomolingira kui xunsare ra. Na serexe mooli xa gan te ra.»

7

Yete ragbilen serexe seriye

¹ «Yete ragbilen serexe seriye nan ya: Serexe seniyenxi na a ra. ² Yete ragbilen serexe kon naxabama serexe gan daaxi kon naxabade ne. A wuli xa kasan serexebade seeti ma. ³ A ture birin, a xuli, a ture naxan na a furinge seeti ma, ⁴ a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a boje ma, na birin xa ba serexe ra. ⁵ Serexedube xa na birin gan serexebade fari serexe gan daaxi ra Alatala be. Yete ragbilen serexe na a ra. ⁶ Xeme serexedube nan na donma yire seniyenxi kui, barima serexe seniyenxi na a ra. ⁷ Yunubi xafari serexe nun yete ragbilen serexe, e seriye birin keren. Serexedube naxan na xunsare serexe baxi, a tan nan na sube donma. ⁸ Serexe gan daaxi kiri

fan luma serexedube yi ra naxan na baxi serexe ra.»

⁹ «Sansi xori dinxi serexe naxan ganxi nun naxan gilinxi, e fan findima serexedube nan gbe ra, naxan e baxi serexe ra. ¹⁰ Sansi xori dinxi serexe naxan mu ganxi, ture gbansan nan saxi a ma, xa na mu a ra ture mu saxi a ma, nee findima Haruna xa di birin nan gbe ra.»

Xanunteya serexe seriye

¹¹ «Xanunteya serexe seriye nan ya, naxan bama n tan Alatala be. ¹² Xa mixi nde wama tantui serexe bafe, a man xa taami lebinitaree yailan ture ra, a nun taami xunxurie ture saxi naxee ma, nun taami xunxuri naxee ramulanxi ture ra. ¹³ A na xanunteya serexe bama temui naxe, naxan findixi tantui serexe ra, a xa taami fan jin lebini na naxan xun. ¹⁴ Nde xa ba na taami mooli birin na, a findi serexedube gbe ra, naxan xanunteya serexe wuli kasanma serexebade seeti ma. ¹⁵ Na xanunteya serexe sube donma a ba loxoe ne, sese naxa lu han geesege.»

¹⁶ «Xa laayidi serexe bama, xa na mu a ra serexe janigexi, na sube xa don a ba loxoe ne, konɔ xa nde sa lu a noma donde geesege fan. ¹⁷ Xa a donxoe sa lu han na fan kuye iba, na sube xa gan gbiki na xi saxon nde loxoe ma. ¹⁸ Xa mixi nde sa a yete xa xanunteya serexe sube don na xi saxon nde loxoe ma, Ala mu a xa serexe tongoma. A luma alo a mu serexe yo baxi, barima na sube findixi se seniyantare nan na. Mixi naxan na rabama, a yunubi sotoma na kui.»

¹⁹ «Serexe sube naxan dinma se seniyantare ra, a mu lanma na sube xa don. Fo a xa gan ne gbiki. Mixi seniyenxi nan noma na xanunteya serexe sube donde, ²⁰ konɔ seniyantare mu noma n tan Alatala xa xanunteya serexe donde, a raminima ne Isirayila pama ya ma. ²¹ Mixi naxan a belexe dinma se seniyantare ra naxan kelixi adamadi ma, xa na mu a ra a belexe din sube seniyantare ra, xa na mu a ra se gbete naxan mu seniyenxi, xa na kanyi fa n tan Alatala xa xanunteya serexe don, a raminima ne Isirayila pama ya ma.»

²² Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, ²³ «A fala Isirayilakae be, <Wo naxa ninge, yexee, nun si ture don. ²⁴ Wo noma xuruse ture rawalide alo wo wama a xon ma ki naxe xa a faxa a yete ma, xa na mu a ra sube xaape nde naxa a faxa, konɔ wo mu noma a donde. ²⁵ Naxan yo ture donma, naxan noma rawalide serexe gan daaxi ra n tan Alatala be, na kanyi raminima ne Isirayila pama ya ma. ²⁶ Wo man mu lanma wo xa xoni wuli, xa na mu a ra xuruse wuli yo min yire birin wo

na dennaxe. ²⁷ Naxan yo wuli minma, na kanyi raminima ne Isirayila jama ya ma.»

²⁸ Alatala naxa a masen Annabi Munsabe, ²⁹ «A fala Isirayilakae be, «Naxan xanunteya serexe bama n tan Alatala be, a xa n tan Alatala gbe fi n ma. ³⁰ A xa na xuruse ture nun a sisi xanin n tan Alatala yire alako a xa gan te ra n tan Alatala be. A lanma a xa na xuruse sisi lintan n tan Alatala ya i a masenfe ra n be, na findixi n tan nan gbe ra. ³¹ Serexedube xa na ture gan serexebade fari. Na xuruse kanke luma Haruna nun a xa die nan be. ³² Wo xa xanunteya serexe kui, wo man xa xuruse yirefanyi tabe fi serexedube ma. ³³ Xuruse yirefanyi tabe xa findi serexedube nan gbe ra naxan bara wuli nun ture ba xanunteya serexe ra. ³⁴ N bara nate tongo naxan mu kanama abadan, Isirayilakae xa xanunteya serexe kui, e xuruse kanke naxan lintanxi n tan Ala ya i, a nun xuruse yirefanyi tabe e naxan baxi, na birin xa findi serexedube Haruna nun a xa die gbe ra. ³⁵ Kabi Haruna nun a xa die findi n tan Ala xa serexedube ra, e na nan sotoma n tan Alatala xa serexe gan daaxie ya ma. ³⁶ E to findi serexedube ra, n tan Alatala naxa na yaamari fi Isirayilakae ma. Yaamari na a ra naxan mu kanama abadan.»

³⁷ Seriyen nan na ki serexe xa fe ra, serexe gan daaxi, sansi xori dинxi serexe, yunubi xafari serexe, yete ragbilan serexe, serexedube ti serexe, nun xanunteya serexe. ³⁸ Alatala nu bara na birin masen Annabi Munsabe Turusinina geya fari a to Isirayilakae yamari e xa fa serexe ra Turusinina gbenberenyi ma.

8

Serexedube doxo serexe

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsabe, ² «Haruna nun a xa die xili horomolingira sode de ra. I xa fa e xa dugi seniyanxi ra, a nun ture seniyanxi, tuura naxan bama yunubi xafari serexe ra, yexee kontonyi firin, nun debe, taami lebinitaree na naxan kui. ³ I xa Isirayila jama birin malan horomolingira sode de ra.» ⁴ Annabi Munsabe naxa Alatala xa yaamari rakamali, jama fan naxa e malan horomolingira sode de ra.

⁵ Annabi Munsabe naxa a fala jama be, «Alatala bara n yamari n xa yi raba.»

⁶ Annabi Munsabe naxa Haruna nun a xa die maso, a naxa e maxa ye ra. ⁷ A naxa dugi seniyanxi ragoro Haruna ma, a naxa a tagi xiri beleti ra, a guba ragoro a ma, a serexedube donma ragoro na fari, a a tagi xiri beleti ra. ⁸ A naxa kanke makotose ragoro a kon ma, a geme firin sa na kui

naxee findixi Ala waxonfe masense ra. ⁹ A naxa xunmase doxo Haruna xunyi ma, a tonxuma seniyanxi xema daaxi sa na ma, alo Alatala Munsabe yamari ki naxe.

¹⁰ Annabi Munsabe naxa ture seniyanxi tongo, a nde maso Ala xa horomolingira ma, nun se naxan birin na a kui. A nee raseniyan na ki ne. ¹¹ A naxa ture kasan serexebade ma sanya solofere, a nun serexebade yirabasee, ye ragatade xungbe, nun na saxi se naxan fari, alako e xa seniyan. ¹² A man naxa ture nde sa Haruna xunyi ma, alako Haruna fan xa seniyan. ¹³ Annabi Munsabe naxa Haruna xa die maso, a dugi seniyanxi ragoro e fan ma. A naxa e tagi nun e xunyi xiri dugi ra, alo Alatala a yamarixi ki naxe.

¹⁴ Annabi Munsabe to fa tuura yunubi xafari serexe ra, Haruna nun a xa die naxa e belexee sa na tuura xun tagi. ¹⁵ Annabi Munsabe naxa a kon naxaba, a naxa a wuli nde tongo, a a maso serexebade ferie ma naxee nu na serexebade tunxunyi naani ra. A naxa na raba a belexesole ra, alako a xa serexebade raseniyan. A naxa wuli donxe ifili serexebade setie ma. A serexebade raseniyan na ki ne barima a findi xunsarade nan na. ¹⁶ Annabi Munsabe man naxa ture tongo naxan nu na ninge furinge rabilinyi, a nun laare naxan nu na a boje fari, nun a gungui xori firinyie nun e ture. A naxa nee birin sa te i serexebade fari. ¹⁷ Konso a naxa tuura gundi, a kiri, a sube, nun a paje gan te ra jama yonkinde fari ma, alo Alatala a yamarixi ki naxe.

¹⁸ Annabi Munsabe naxa fa yexee kontonyi ra naxan findi serexe gan daaxi ra. Haruna nun a xa die naxa e belexee sa na yexee xun tagi. ¹⁹ Annabi Munsabe naxa a kon naxaba, a a wuli nde kasan serexebade setie ma. ²⁰ A naxa yexee ixaba a xuntunye ra. A naxa a xunyi, a xuntunye, nun a ture gan te i. ²¹ A naxa yexee furinge nun a sanyie raxa, a yexee kontonyi gundi birin gan te ra serexebade fari serexe gan daaxi ra, naxan xiri rafan Alatala ma. A na birin naba ne alo Alatala a yamarixi ki naxe.

²² Annabi Munsabe naxa yexee kontonyi firin nde tongo naxan findi serexedube doxo serexe ra. Haruna nun a xa die naxa e belexee sa na yexee xun tagi. ²³ Annabi Munsabe naxa a kon naxaba, a a wuli nde tongo, a a sa Haruna yirefanyi tuli ma, a yirefanyi belexekura ma, nun a sankura ma. ²⁴ A naxa Haruna xa die fan maso, a naxa wuli nde sa e yirefanyi tulie ma, e yirefanyi belexekura ma, nun e yirefanyi sankura ma. A naxa a wuli nde kasan serexebade setie ma. ²⁵ A naxa na yexee ture tongo, a nun a xuli, a furinge ture, laare naxan na a boje fari, a gungui xori firinyie nun e ture, nun a yirefanyi tabe.

²⁶ Annabi Munsa naxa debe tongo taami lebinutaree na naxan kui, naxan nu doxo Alatala ya i. A naxa taami lebinutaree keran ba na, a nun taami keran naxan yaillanxi ture ra, a nun taami lanmadi keran. A naxa e sa na yexee ture nun a yirefanyi tabe fari. ²⁷ A naxa na birin so Haruna nun a xa die yi ra, e fa na lintan Alatala ya i alako a xa a kolon a gbe na a ra. ²⁸ Na dangi xanbi, Annabi Munsa naxa e rasuxu e yi ra, a naxa e sa te serexebade fari, serexe gan daaxi nu na dennaxe. Serexedube doxo serexe na a ra, naxan gan xiri rafan Alatala ma.

²⁹ Annabi Munsa naxa yexee kontonyi kanke tongo na serexedube doxo serexe ra, a fa na lintan Alatala ya i a masenfe ra a be. Na naxa findi Annabi Munsa gbe ra alo Alatala a yamarixi ki naxe.

³⁰ Annabi Munsa naxa ture seniye nxi nde tongo, a nun wuli nde naxan nu na serexebade fari, a naxa a kasan Haruna nun a xa dugie ma, a a kasan Haruna xa die nun e xa dugie fan ma, alako e tan nun e xa dugie birin xa seniye nxi.

³¹ Munsa naxa a fala Haruna nun a xa die be, «Wo sube jin horomolingira sode de ra, wo xa a don menni, a nun taami naxan na debe kui naxan findi serexedube doxo serexe ra. N bara yaamari fi, Haruna nun a xa die xa na don. ³² Taami nun sube naxan luxi, wo xa na donxo gan. ³³ Wo naxa keli horomolingira sode de ra xi solofere bun ma, han wo xa doxo waxati kamalima temui naxe. ³⁴ Naxan nabaxi to, Alatala a yamarixi wo yunubi xunsare xa fe nan na. ³⁵ Na na a toxi, wo luma horomolingira sode de ra xi solofere bun ma, koe nun yani, alo Alatala n yamarixi a ra ki naxe, alako wo naxa faxesa.» ³⁶ Haruna nun a xa die naxa Alatala xa yaamari birin naba na ki a naxan masenxi e be Annabi Munsa saabui ra.

9

Serexedubee xa serexe singee

¹ Xi solomasaxan loxo, Annabi Munsa naxa Haruna nun a xa die, nun Isirayila forie xili. ² A naxa a masen Haruna be, «I xa serexe firin masen Alatala be, tuura di naxan findima yunubi xafari serexe ra, a nun yexee kontonyi naxan findima serexe gan daaxi ra, lanyuru mu na naxan ma. ³ I xa a fala Isirayilakae be, «Wo xa sikote keran ba yunubi xafari serexe ra. Wo xa tuura di nun yexee di naxee bara je keran soto, lanyuru mu na naxee ma, wo xa e ba serexe gan daaxi ra. ⁴ Wo xa tuura nun yexee kontonyi ba xanunteya serexe ra Alatala be. Wo xa taami fan ba serexe

ra, ture sunbuxi naxan na. Wo xa na birin ba barima Alatala minima ne wo ma to.»

⁵ Nama naxa serexee xanin horomolingira sode de ra alo Annabi Munsa e yamarixi ki naxe. E birin naxa e makore horomolingira ra, e ti Alatala ya i. ⁶ Annabi Munsa naxa a masen e be, «Wo xa Alatala xa yaamari rabatu alako a xa a nore masen wo be.»

⁷ Annabi Munsa naxa a masen Haruna be, «I maso serexebade ra. I xa yunubi xafari serexe nun serexe gan daaxi ba xunsare ra i yete be, a nun jama be. I xa jama xa serexe fan ba e be xunsare ra alo Alatala a yamarixi ki naxe.»

⁸ Haruna to a maso serexebade ra, a naxa tuura di kon naxaba a yete yunubi xafari serexe ra. ⁹ A xa die naxa tuura wuli so a yi ra. A naxa a belexesole rasin wuli xora, a nde sa ferie ma naxee nu na serexebade tunxunyi naani ra. A naxa wuli donxo ifli serexebade lanbanyi ma. ¹⁰ Xuruse ture, a gunguie, nun laare naxan na a boje ma, a naxa na birin gan serexebade fari yunubi xafari serexe ra alo Alatala Annabi Munsa yamarixi a ra ki naxe. ¹¹ Kono a naxa a sube nun a kiri gan jama yonkinde fari ma.

¹² Na dangi xanbi, Haruna naxa serexe gan daaxi kon naxaba. A xa die naxa na wuli so a yi ra, a fa a kasan serexebade seetie ma. ¹³ E naxa serexe xuntunye nun a xunyi so a yi ra, a na birin gan serexebade fari. ¹⁴ A to ge a furinge nun a sanyie raxade, a naxa e gan e nun serexe gan daaxi ra serexebade fari.

¹⁵ Haruna ge xanbi na ra, a naxa jama xa sikote kon naxaba, a xa findi yunubi xafari serexe ra jama be. A na raba ne alo a a singe raba ki naxe. ¹⁶ A naxa serexe gan daaxi ba a seriye ki ma. ¹⁷ A naxa sansi xori dинxi suxu keran gan serexebade fari serexe gan daaxi ba temui geesege. ¹⁸ A naxa tuura nun yexee kontonyi kon naxaba xanunteya serexe ra jama be. A xa die naxa na wuli so a yi, a a kasan serexebade seetie ma. ¹⁹ E naxa tuura nun yexee kontonyi ture tongo, naxan na e xuli nun e furinge mabiri, a nun e gunguie, a nun laare naxan na e boje ma, ²⁰ e naxa na birin sa sube kanke ma serexebade fari, e a birin gan. ²¹ Haruna naxa serexe subee kanke nun e yirefanyi tabe ite, a e lintan Alatala ya i a masenfe ra a be, alo Annabi Munsa a yamarixi ki naxe.

²² Haruna naxa a belexee itala, a duba jama be. A to yunubi xafari serexe, serexe gan daaxi, nun xanunteya serexe ba, a naxa goro kelifa serexebade seetie ma. ²³ Annabi Munsa nun Haruna naxa so horomolingira kui. E to mini, e naxa duba jama be. Na temui Alatala xa nore naxa

mini jama ma. ²⁴ Alatala naxa te ragoro serexebade fari, a serexe gan daaxi nun ture gan. Nama to na to, e naxa e xui ite seewe ra, e e felen boxi ma.

10

Haruna xa di firinyie

¹ Haruna xa di firinyie, Nadabo nun Abihu naxa surayi gansee tongo, e te sa e kui, e surayi gan Alatala ya i. Kono e mu na te tongo Ala xa seriyee ki ma. ² Na na a to, Alatala naxa te ragoro e ma, e faza a xa horomolingira yire seniye nxi kui. ³ Annabi Munsa naxa a fala Haruna be, «Alatala wo rakolonxi ne yi ra, a to a fala, «Naxee makore n na, e xa a kolon n seniye n, jama xa n binya.» Haruna naxa dunu yen.

⁴ Annabi Munsa naxa Mikayeli nun Elisafan xili, Haruna baba xunya Yusiyeli xa die. A naxa a fala e be, «Wo xa wo ngaxakerenyie furee xanin jama yonkinde fari ma, dennaxe makuya yire seniye nxi ra.» ⁵ E naxa e furee xanin jama yonkinde fari ma, alo Annabi Munsa e yamarixi ki naxe. E nu bara serexedube dugie lu e furee ma.

⁶ Annabi Munsa naxa a fala Haruna nun a xa die be, Eleyasari nun Itamari, «Wo naxa wo xunsexe rabejin, wo naxa wo xa dugie fan iboo. Wo naxa sese raba naxan noma sunnunyi masende yi mixie xa faxe xa fe ra, alako Alatala naxa xono jama ma, a wo fan faza. Wo ngaxakerenyi Isirayilakae tan noma sunnunde yi mixie xa fe ra Alatala naxee faxaxi te ra. ⁷ Wo naxa keli Ala xa horomolingira sode de ra yi saxanyi, alako wo naxa faza. Alatala xa mixi sugandixie nan wo tan na.» E naxa Annabi Munsa xa yaamari rabatu.

⁸ Alatala naxa a masen Haruna be, ⁹ «Wo na so horomolingira kui, wo naxa weni min. Wo naxa minse yo min naxan mixi siisima, xa na mu a ra wo faxama ne. Na seriyee mu kanama wo bonsoe be abadan. ¹⁰ Na nan a niyama wo noma Ala gbe nun adamadi gbe tagi rabade, seniye nxi nun seniye nxi. ¹¹ Na fan a niyama ne wo xa no Isirayilakae xarande Alatala xa yaamarie ra, a naxee fixi e ma Annabi Munsa saabui ra.»

¹² Annabi Munsa naxa a fala Haruna nun a xa di donxoe be, Eleyasari nun Itamari, «Sansi xori dinxi naxan baxi serexe ra Alatala be, kono naxan birin mu ganxi te ra, wo xa na don serexebade fe ma. Wo naxa lebini sa a xun ma de, barima a seniye n. ¹³ Wo xa a don yire seniye nxi, barima a ganxi Alatala be serexe gan daaxie nan fe ma. Na findixi i gbe nun i xa die gbe nan na. Alatala serexedube yamarixi na nan na. ¹⁴ Wo man xa serexe sube kanke nun tabe don yire seniye nxi ne,

naxee bara lintan Ala ya i, a masenfe ra a be. Nee findixi wo gbe nan na, i tan, i xa di xeme, nun i xa di ginnee. Ala bara na yaamari fi Isirayilakae ma e xa xanunteya serexee xa fe ra. ¹⁵ Ture naxan ganma yo, tabe naxan bama yo, nun kanke naxan lintanma yo, e xa na birin masen Alatala be, na fa findi i gbe nun i xa die gbe ra, alo Alatala a yamarixi ki naxe. Seriyee na a ra naxan mu kanama abadan.»

¹⁶ Annabi Munsa to sikote xa fe maxarin, naxan ba yunubi xafari serexe ra, a naxa a me a e nu bara a birin gan te ra, a naxa xono Eleyasari nun Itamari ma, Haruna xa die naxee mu faza. A naxa a fala e be, ¹⁷ «Munfe ra wo mu yi yunubi xafari serexe sube donxi yire seniye nxi? Serexe seniye nxi na a ra Alatala naxan fixi wo ma, alako Isirayila jama xa yunubi xa xafari, a findi xunsare ra e be Alatala ya i. ¹⁸ Yi serexe wuli to mu soxi yire seniye nxi ma horomolingira kui, a nu lan ne wo xa a sube don yire seniye nxi ne, alo Ala n yamarixi a ra ki naxe.» ¹⁹ Haruna naxa Annabi Munsa yaabi, «To e bara e xa yunubi xafari serexe nun e xa serexe gan daaxi ba Alatala ya i, kono n to bara yi fe xoxoxe mooli soto, Alatala noma tinde n xa yunubi xafari serexe sube don to?» ²⁰ Annabi Munsa to na yaabi me, a naxa tin a ra.

11

Donse radaxaxi nun donse raharamuxi

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa nun Haruna be, ² «Wo xa a fala Isirayilakae be, sube naxee radaxaxi wo be, nee nan ya: ³ Sube tore kanyie naxee tore itaxunxi firinyi ra, e man e xa donse ratema e de i e nu a idon. Wo noma na sube mooli donde.»

⁴ «Kono ndee na naxee donse ratema e de i e nu a idon, e tore tan mu itaxunxi firinyi ra. Nee raharamuxi wo ma. Naxome raharamuxi wo ma, barima a donse ratema a de i a nu a idon, kono a tore mu itaxunxi firinyi ra. ⁵ Yere maniyee nde fan donse ratema a de i a nu a idon, kono a tore mu itaxunxi firinyi ra. A raharamuxi wo ma. ⁶ Yere fan donse ratema a de i a nu a idon, kono a tore mu itaxunxi firinyi ra. A raharamuxi wo ma. ⁷ Xose tan, a tore itaxunxi firinyi ra, kono a mu donse ratema a de i a nu a idon. A raharamuxi wo ma. ⁸ Wo naxa na subee don, wo naxa din e binbie ra. E raharamuxi wo ma.»

⁹ «Yexe naxee na ye xora, wo noma naxee donde, nee nan ya: xale kanyi nun bele kanyi naxee na baa ma, xa na mu a ra xure kui. ¹⁰ Kono yexe naxee na baa ma, xa na mu a ra xure kui, bele mu na naxee ma, xa na mu a ra xale mu na xee

ma, e raharamuxi wo ma. ¹¹ E raharamuxi wo ma, wo naxa e sube don. E binbie fan raharamuxi wo ma. ¹² Yexe birin bele nun xale mu na naxee ma, e raharamuxi wo ma.»

¹³ «Xoni raharamuxie nan ya wo mu lan wo xa naxee don: yube, sege, xaruma gbontoe, ¹⁴ a nun nee maniyee birin. ¹⁵ Xaaxa fan, wo naxa na don a nun a maniyee birin. ¹⁶ Xundi, koofole, a nun tagarantongoe, ¹⁷ wo naxa e don a nun nee maniyee birin. ¹⁸ Gbongboe, yedonme, ¹⁹ laaba, tuke, a nun nee maniyee birin, wo naxa e don.»

²⁰ «Nimase gabutenyi nun sanyi na naxee ma, e raharamuxi wo ma. ²¹ Kono na nimase moolie ya ma, naxee tunganma, wo noma nee tan donde, ²² alo katoe, tugumie, nun nee maniyee birin. ²³ Kono, nimase gabutenyi nun sanyi na naxee ma, e raharamuxi wo ma.»

²⁴ «Xa wo dinma sube seniyyentare ra, wo findima mixi seniyyentare ra han nummare ra. ²⁵ Naxan e binbie maxaninma, na kanyi lan ne a xa a xa dugie xa, a man fa findi mixi seniyyentare ra han nummare ra. Fo a xa a xa dugie xa. ²⁶ Sube naxee birin tore mu itaxunxi firinyi ra, a nun naxee donse donma, kono a mu gbilenma a rate ra e de i e nu a idon, nee raharamuxi wo ma. Naxan dinma na mooli ra a findima mixi seniyyentare ra. ²⁷ Sube birin tore mu na naxee be, e e jere e sanyi naanie xun na, e raharamuxi wo ma. Naxan dinma e binbie ra na findima mixi seniyyentare ra han nummare ra. ²⁸ E raharamuxi wo ma. Naxan e binbie maxaninma, na kanyi lan ne a xa a xa dugie xa, a man fa findi mixi seniyyentare ra han nummare ra.»

²⁹ «Nimase naxan birin luma yilie kui, e haramuxi wo be. E xilie nan ya: bale, jene, kasa, ³⁰ bonbolika, koolo, nun nee maniyee. ³¹ Na nimase xunxuri moolie raharamuxi wo ma. Naxan dinma e binbie ra a findima mixi seniyyentare ra han nummare ra. ³² Xa e binbie sa bira se nde fari, na fan findima se seniyyentare ra, alo se sa se wuri daaxi, dugi, xuruse kiri xaraxi, beki, xa na mu a ra yirabase nde. A lanma na se mooli xa sa ye xora han nummare ra alako a xa seniyyen. ³³ Xa na nimase mooli bira feje nde kui, feje nun a kui se birin findima se seniyyentare ra. Na feje xa kana. ³⁴ Ye naxan nu na na feje kui, a na sa donse nde ma, na donse fan findima se seniyyentare ra. Minse yo naxan nu na na feje kui, a fan findima se seniyyentare ra. ³⁵ Xa na nimase mooli binbi bira se yo ma, na findima se seniyyentare ra, alo taami ganse, xa na mu a ra tunde. E to findi se seniyyentaree ra, a lanma wo xa e kana. ³⁶ Kono xa e binbi sa bira dulonyi

nan kui, xa na mu a ra ye ragatade nde, nee tan mu findima se seniyyentaree ra. Kono mixi naxan a belexe dinma e binbie ra, na findima mixi seniyyentare ra. ³⁷ Xa a binbi bira sansi xori ma naxan sima, na mu findima se seniyyentare ra. ³⁸ Kono xa a binbi bira sansi xori tan ma naxan na ye xora, na sansi xori findima se seniyyentare ra wo be.»

³⁹ «Xa xuruse radaxaxi nde faha, mixi fa din a binbi ra, na kanyi findima seniyyentare ra han nummare ra. ⁴⁰ Naxan na a sube don, na kanyi lan ne a xa a xa dugie xa, a man fa findi seniyyentare ra han nummare ra. Naxan na sube binbi maxanin, na kanyi lan ne a xa a xa dugie xa, a man fa findi seniyyentare ra han nummare ra.»

⁴¹ «Nimase naxan birin a bubuma boxi ma, nee birin raharamuxi wo ma. A mu lanma wo xa nee don. ⁴² Bubusee nun nimase xunxuri naxee jere ma e sanyi naani xun na, xa na mu a ra e sanyi wuyaxi xun na, e sese mu radaxaxi. Wo naxa e don. ⁴³ Wo naxa wo yete findi seniyyentare ra na nimase mooli saabui ra. Wo naxa e don. ⁴⁴ Alatala nan n na, wo Marigi Ala. Wo xa wo yete fi n tan nan ma. Wo xa seniyyen, barima n tan seniyyen. Wo naxa wo yete findi seniyyentare ra na nimase xunxuri saabui ra naxee luma jere ra boxi ma.»

⁴⁵ «N tan nan Alatala ra naxan wo raminixi Misira boxi ma, alako n xa findi wo Marigi Ala ra. Wo xa seniyyen, barima n tan seniyyen. ⁴⁶ Seriyee nan na ki subee, xonie, yexee, nun bubusee xa fe ra. ⁴⁷ Na kui wo noma sube seniyyenxi nun sube seniyyentare tagi raba kolonde, sube radaxaxi nun sube raharamuxi.»

12

Dinge xa serexe

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, ² «A fala Isirayilakae be, xa gine nde sa tege, a di xeme bari, a findima seniyyentare ra xi solofere bun ma, alo a kike walima temui naxe. ³ Xi solomasaxan loxe, di xa sunna. ⁴ Na xi solofere xanbi, dinge luma seniyyentarepa kui xi tongo saxan nun saxan bun ma a wuli xa fe ra naxan minixi a ma a di bari temui. A mu lanma a xa din se seniyyenxi ra, a mu lanma a xa so yire seniyyenxi kui han maraseniyyenxi waxati xa kamali.»

⁵ «Xa dinge di gine bari, a luma seniyyentarepa kui loxoxun firin, alo a kike walima temui naxe. Na xanbi a xa maraseniyyenxi waxati buma xi tongo senni nun senni, a wuli xa fe ra naxan minixi a di bari temui. ⁶ A xa maraseniyyenxi waxati

na kamali, di xeme, xa na mu a ra di gine xa fe ra, a xa yexee pe keren daaxi xanin serexedube xon ma horomolingira sode de ra. A xa na ba serexe gan daaxi ra. A man xa kolokonde yore, xa na mu a ra ganbe ba yunubi xafari serexe ra. ⁷ Serexedube xa na serexee ba Alatala be, a findi na gine xa xunsare ra. Na temui a seniyenma ne na wuli xa fe ra. Seriyee nan na ki gine be naxan di xeme barima, xa na mu a ra di gine. ⁸ Xa feere mu na a yi a xa yexee soto, a noma ganbe firin xaninde, xa na mu a ra kolokonde firin. Keren xa ba serexe gan daaxi ra, boore xa ba yunubi xafari serexe ra. Serexedube xa na ba, a findi xunsare ra gine be, a fa seniyen.»

13

Furee mixi fate ma

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsan nun Haruna be, ² «Xa mixi fate kiri yire nde funtu, xa na mu a ra a fiixe, xa na mu a ra a findi fi ra, wo xa na kanyi xanin serexedube Haruna yire, xa na mu a ra a xa di nde yire. ³ Fure naxan na a fate, serexedube xa na mato. Xa fate xabe bara fiixe na fi yire, fi fan bara tilin, a sube li, fure paaxi na a ra. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi seniyantare ra. ⁴ Xa fure ya mu itilin a na kiri nan gbansan fari, fate xabe mu fiixexi na longori, serexedube xa furema yamari a xa lu a kerenyi ma loxoxun keren. ⁵ A xi solofere nde loxoe, serexedube man xa a mato. Xa a sa li fure mu na lantanfe, a man xa furema yamari a xa lu a kerenyi ma loxoxun keren. ⁶ A xi solofere nde loxoe, serexedube man xa a mato a sanmaya firin nde. Xa fure jingi bara masara, a man mu lantanfe, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara seniyen. Fure na a ra naxan mu paaxu. A xa a xa dugie xa, a findi mixi seniyenxi ra. ⁷ Kono xa serexedube bara a mato, fure bara lantan ye na masenyi dangi xanbi, furema man xa gbilen serexedube yire temui gbete. ⁸ Serexedube man xa a mato. Xa fure bara lantan ye, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi seniyantare ra, fure paaxi na a ra.»

⁹ «Xa fure paaxi bara lu mixi nde kiri ma, e xa a xanin serexedube yire. ¹⁰ A xa a mato. Xa na mixi kiri bara fiixe yire nde, a fa funtu, fate xabe fan fa fiixe na longori, a bula, sube mini kene ma, ¹¹ fure paaxi na a ra naxan mu dandanma. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyantare ra. Hali a mu lu a kerenyi ma waxati di bun ma sonon, serexedube man xa a mato. Na tan bara ge findide mixi seniyantare ra. ¹² Xa serexedube bara a to a na fi paaxi birin bara bari folo, naxan nu

na furema fate ma, kelife a sanyie ma han a xunyi, ¹³ a xa masenyi ti, na kanyi bara seniyen, barima fi birin bara bari folo. A bara seniyen. ¹⁴ Kono xa, fure sa bula, sube mini kene ma, na kanyi bara findi mixi seniyantare ra. ¹⁵ Serexedube na fure bulaxi to, a xa masenyi ti, fi bulaxi mu seniyen, fure paaxi na a ra. ¹⁶ Xa sube bulaxi fa bari, furema xa siga serexedube yire. ¹⁷ A xa a mato. Xa fure bara bari, serexedube xa masenyi ti, furema bara seniyen. ¹⁸ Xa suuri mini mixi ma, a fa yalan, ¹⁹ kono na kiri fa fiixe, xa na mu a ra a gbeeli, na kanyi xa siga serexedube yire. ²⁰ A xa a mato. Xa fure ya bara itilin, a sube li, fate xabe bara fiixe na longori, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyantare ra. Fure paaxi na a ra, naxan minixi suuri foxi. ²¹ Xa serexedube mu fate xabe fiixe to, fi fan mu tilin, a mu sube lixi, a mu fiixe a gbe ra, furema xa lu a kerenyi ma loxoxun keren. ²² Xa fure bara lantan ye a fate ma, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyantare ra, fure paaxi na a ra. ²³ Kono xa fure mu masaraxi a mu lantanxi a i, suuri barixi na a ra. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi mixi seniyenxi na a ra.»

²⁴ «Xa mixi fate bara gan te ra temui dangixi, a kiri fa bari, kono fure gbeeli, xa na mu a ra fure fiixe fa mini na foxi, ²⁵ serexedube xa na mato. Xa furema fate xabe bara fiixe na foxi, fure bara tilin, a sube li, fure paaxi na a ra, naxan bara mini fate ma kiri dennaxe nu ganxi. Na serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyantare ra, barima fure paaxi na a ra. ²⁶ Kono xa serexedube mu fate xabe fiixe to fure ma, fi fan ya mu itilin, a mu sube lixi, a mu fiixe a gbe ra, serexedube xa na kanyi yamari a xa lu a kerenyi ma loxoxun keren. ²⁷ Serexedube xa a mato xi solofere nde loxoe. Xa fure bara lantan ye a fate ma, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyantare ra, fure paaxi na a ra. ²⁸ Kono xa fure mu masaraxi, a mu lantanxi a i, a mu fiixe alo a singe, a fatanxi na kiri ganxi nan na. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi mixi seniyenxi na a ra. Nari na a ra kiri dennaxe gan.»

²⁹ «Xa fure lu xeme, xa na mu a ra gine xunyi ma, xa na mu a ra a kenkenyi ma, ³⁰ serexedube xa na fure mato. Xa fi ya bara itilin, a sube li, fate xabe fiixe, a xurun, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyantare ra. Fure paaxi na a ra naxan bara lu a xunyi ma, xa na mu a ra a kenkenyi ma. ³¹ Xa serexedube sa a to fure ya mu itilinf, a mu sube life, fate xabe foore mu na, a xa furema yamari

a xa lu a kerenyi ma xi solofere bun ma. ³² Serexedube xa na fure mato xi solofere nde loxoe. Xa fure mu lantanfe a i, fate xabe mu fiixe na longori, fi ya mu itilixi, a mu sube lixi, ³³ na kanyi xa a xunsexe nun a dexabe bi a xa a ba fi ra. Serexedube man xa furema yamari a xa lu a kerenyi ma loxoxun keren. ³⁴ Serexedube xa na fure man mato xi solofere nde loxoe. Xa a mu lantanxi a i, a ya mu itilixi, a mu sube lixi, serexedube xa masenyi ti, na kanyi mixi seniye nxi na a ra. A xa a xa dugie xa, a seniye nxi. ³⁵ Kono serexedube xa masenyi dangi xanbi, xa fure bara lantan ye furema fate ma, ³⁶ serexedube man xa a mato. Xa fure bara lantan ye, hali serexedube mu fate xabe fiixe fen. Na kanyi bara findi mixi seniye nxi na a ra. ³⁷ Kono xa na fure mu lantanxi a i, fate xabe foori nde tan bara mini, fure bara yalan. Na kanyi mixi seniye nxi na a ra. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi mixi seniye nxi na a ra.»

³⁸ «Xa xeme, xa na mu a ra gine fate kiri bara fiixe yire ndee, ³⁹ serexedube xa na mato. Xa na mu fiixe a gbe ra, kasi mooli nde gbansan na a ra. A seniye nxi.»

⁴⁰ «Xa mixi nde xunsexe bara makon, terere kanyi na a ra, a mu jaaxu. Na kanyi seniye nxi. ⁴¹ Xa mixi nde xunsexe makonxi a tigi de biri gbansan ne, terere na a ra a mu jaaxu. Na kanyi seniye nxi. ⁴² Kono xa fure fiixe, xa na mu a ra fure gbeeli mini a xunyi ma, xa na mu a ra a tigi ma, fure jaaxi na a ra. ⁴³ Serexedube xa na mato. Xa na fure funtu naxan minixi a xunyi ma, a fiixe, xa na mu a ra a gbeeli alo fure jaaxi na ki naxe, ⁴⁴ furema na a ra, a mu seniye nxi. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniye nxi na a ra. Fure na a xunyi ma.»

⁴⁵ «Na fure jaaxi kanyi xa dugi ibooxi ragoro a ma, a xa a xunyi bi, a xa a de xabe makoto a belere ra, a nu a fala a xui itexi ra «Seniyentare, Seniyentare.» ⁴⁶ Danmi na fure jaaxi na a ma, a mu seniye nxi. Fo a xa lu a kerenyi ma jama yonkinde fari ma.»

⁴⁷ «Na fure jaaxi noma lude dugi ma naxan yailanxi xuruse xabe ra, xa na mu a ra a gese fute ra. ⁴⁸ A man noma lude se nde denbexi ma naxan yailanxi xuruse xabe ra, xa na mu a ra gese fute ra. A man noma lude se nde ma naxan yailanxi xuruse kiri ra. ⁴⁹ Xa na fure bara ifooro, xa na mu a ra a bara gbeeli dugi ma, kiri ma, xa na mu a ra se denbexi ma, fure jaaxi na a ra. A xa masen serexedube be, a xa na mato. ⁵⁰ Na fure na se naxan ma, na se xa ragata yire nde a kerenyi ma xi solofere bun ma. ⁵¹ Xi solofere nde loxoe serexedube man xa a mato. Xa na fure bara lantan ye i na dugi ma, xa na mu a ra na se denbexi ma, xa na mu a ra na kiri ma, fure jaaxi na a ra. Na

bara findi se seniye nxi na a ra. ⁵² Serexedube xa se birin gan na fure na se naxan ma, dugi naxan yailanxi xuruse xabe ra, dugi naxan yailanxi gese fute ra, dugi denbexi, xa na mu a ra kiri. ⁵³ Kono xa serexedube bara a mato, na fure mu lantanxi na see ma, ⁵⁴ a xa yaamari fi na see xa maxa ye ra, e xa sa e kerenyi ma xi solofere bun ma sanmaya firin nde. ⁵⁵ A na ge maxade, serexedube man xa na mato. Xa fure mu masaraxi, hali a man mu lantanxi a i, na findixi se seniye nxi na a ra. A birin xa gan te ra, hali fure na a lahale kerenyi gbansan nan ma. ⁵⁶ Xa serexedube bara a to fure mu fiixe alo singe, a xa na yire gbansan ba na. ⁵⁷ Kono xa fure na lantanfe a i dugi ma, xa na mu a ra dugi denbexi ma, xa na mu a ra kiri ma, fure jaaxi na a ra, fo na xa gan te ra. ⁵⁸ Xa fure bara ba dugi ma, xa na mu a ra dugi denbexi ma, xa na mu a ra kiri ma ye ra a firin nde, a bara seniye nxi.»

⁵⁹ Seriyi nan na ki fure jaaxi xa fe ra naxan noma lude dugi nde ma naxan yailanxi xuruse xabe ra, xa na mu a ra gese fute ra, a nun dugi nde ma naxan denbexi, a nun kiri nde ma. Na seriyi noma a masende xa se nde seniye nxi, xa na mu a mu seniye nxi.

14

Furema seniye nxi

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsaba be, ² «Maraseniye nxi loxoe, fure jaaxi kanyi xa siga serexedube kon. ³ Serexedube xa siga jama yonkinde fari ma na furema matode. Xa a bara yalan, ⁴ serexedube xa yaamari fi, a xa fa xoni piye radaxaxi firin na, e nun sediri wuri, gere mooli nde, nun hisopi wuri furema be. ⁵ Serexedube xa yaamari fi, e xa xoni keren kon naxaba feye nde xun ma, dulon ye na naxan kui. ⁶ A xa xoni piye tongo, a nun sediri wuri, gere mooli nde, nun hisopi wuri, a xa e birin dukulu xoni wuli xooro e naxan kon naxabaxi dulon ye xun ma. ⁷ A xa na kasan sanmaya solofere na furema ma, naxan lanma a xa seniye nxi. Serexedube xa masenyi ti, na mixi bara findi mixi seniye nxi na a ra. Na temui a xa xoni piye bejin wula i.»

⁸ «Naxan wama seniye nxi, a xa a xa dugie xa, a xa a fate maxabe bi, a xa a maxa ye ra. Na kui, a seniye nxi na a ra. Na dangi xanbi a noma sode jama yonkinde kui, kono a mu noma sode a xa kiri banxi tan kui xi solofere. ⁹ Xi solofere nde loxoe, a man xa a xunsexe bi, a de xabe, a ya xinbi xabe, a nun a fate maxabe birin. A man xa a xa dugie xa, a xa a fate maxa. Na kui, a seniye nxi na a ra. ¹⁰ Xi solomasaxan

nde loxœ, a xa yexeyore xemema firin tongo, a nun yexee ginema, ñe keren daaxi, lanyuru mu na naxee ma. A man xa sansi xori dинxi konbo ya keren nun a tagi soto, ture masunbuxi naxan na, a nun ture sigaati ya keren naxan findima serexe ra. ¹¹ Serexedube xa furema nun a xa serexe ti n tan Alatala ya i horomolingira sode de ra. ¹² A xa yexeyore keren tongo, a xa a ba yete ragbilen serexe ra, a nun ture sigaati ya keren. A xa nee lintan n tan Alatala ya i. ¹³ A xa na yexee kon naxaba yire seniyenxi yunubi xafari serexe nun serexe gan daaxi bama dennaxe. Serexedube nan gbe yete ragbilen serexe nun yunubi xafari serexe ra. Serexe seniyenxi nan e ra. ¹⁴ Serexedube xa yete ragbilen serexe wuli nde tongo, a xa a sa furema yirefanyi tuli ma, a belexekura yirefanyi ma, nun a sankura yirefanyi ma. ¹⁵ A man xa na ture sigaati ya keren ifili a yete koola belexe kui. ¹⁶ A xa a belexesole yirefanyi sin ture kui, a nu bara naxan sa a koola belexe kui, a xa na ture kasan doxo solofere n tan Alatala ya i. ¹⁷ Ture naxan luxi serexedube belexe kui, a xa nde sa furema yirefanyi tuli ma, a nun a belexekura yirefanyi ma, a nun a sankura yirefanyi ma yete ragbilen serexe wuli fari. ¹⁸ Ture donxœ naxan luxi serexedube yi ra, a xa na sa furema xunyi ma. Serexedube xa a xun sara n tan Alatala ya i. ¹⁹ Serexedube xa yunubi xafari serexe ba, a xa a xun sara a xa seniyantarepa ma. Na dangi xanbi a xa na serexe gan daaxi kon naxaba. ²⁰ A xa serexe gan daaxi nun sansi xori dинxi serexe ba serexebade fari. A xa furema xun sara alako a xa seniyen.»

²¹ «Xa setare nan na furema ra, feere mu na a yi na serexe xa fe ra, a xa yexeyore keren gbansan ba yete ragbilen serexe ra, naxan lintanma n tan Alatala ya i a xa findi furema xa xunsare ra. A xa sansi xori dинxi konbo ya tagi soto, ture masunbuxi naxan na, a nun ture sigaati ya keren, ²² nun ganbe firin, xa na mu a ra kolokonde yore firin. Keren xa findi yunubi xafari serexe ra, boore serexe gan daaxi. ²³ Xi solomasaxan nde loxœ, a xa fa na serexee ra serexedube xon horomolingira sode de ra n tan Alatala ya i, alako a xa seniyen. ²⁴ Serexedube xa yete ragbilen serexe yexee nun ture sigaati ya keren lintan n tan Alatala ya i. ²⁵ A xa na yexeyore kon naxaba yete ragbilen serexe ra. A xa a wuli nde tongo, a xa na sa furema yirefanyi tuli ma, a yirefanyi belexekura ma, a nun a yirefanyi sankura ma. ²⁶ A xa ture nde ifili a yete koola belexe kui. ²⁷ A xa na ture kasan sanmaya solofere a belexesole yirefanyi ra n tan Alatala ya i. ²⁸ Ture naxan na a belexe

kui, a xa dondoronti tongo, a na sa furema yirefanyi tuli ma, a yirefanyi belexekura ma, a nun a yirefanyi sankura ma wuli fari naxan keli yete ragbilen serexe ma. ²⁹ Ture naxan luxi a belexe kui, a xa na sa na furema xunyi ma, alako a xun xa sara n tan Alatala ya i. ³⁰ Serexedube xa ganbe keren ba, xa na mu a ra kolokonde yore, serexee ya ma furema naxee sotoxi. ³¹ A xa keren ba yunubi xafari serexe ra, boore xa findi serexe gan daaxi ra, a nun sansi xori dинxi. Serexedube furema xun sarama n tan Alatala ya i na ki ne. ³² Seriyen nan na ki maraseniyenxi ya fe ra furemae be naxee findixi setaree ra.»

³³ Alatala naxa a masen Annabi Munsan nun Haruna be, ³⁴ «Wo na so Kanaan boxi ma, n naxan fima wo ma ke ra, xa fure ñaaxi sa mini wo xa banxi kankee ma menni, ³⁵ banxi kanyi xa sa a fala serexedube be, «N bara fure ñaaxi to n ma banxi ma.» ³⁶ Serexedube xa yaamari fi, e xa se birin namini banxi kui beenu a xa siga fure ñaaxi matode, alako se naxan na banxi kui, na naxa findi se seniyantare ra. E na ge na rabade, serexedube xa siga na banxi matode.»

³⁷ «Serexedube xa na fure mato. Xa fure fooro, xa na mu a ra a gbeeli, a man ya naxa itilin, a banxi kanke suxu, ³⁸ serexedube xa mini banxi kui, a xa banxi naade balan loxun keren. ³⁹ Xi solofere nde loxœ, serexedube man xa gbilen naa. Xa fure bara lantan ye i banxi kanke ma, ⁴⁰ serexedube xa yaamari fi, banxi gemee xa ba na fure na dennaxe, e xa e wole taa fari ma yire seniyantare. ⁴¹ Banxi kanke xa maxoolin banxi kui. Naxan bama, na xa woli taa fari ma yire seniyantare. ⁴² Geme gbete xa sa booree joxœ ra, banxi kanke xa maso a neene ra.»

⁴³ «Na wali birin dangi xanbi, xa fure ñaaxi man mini banxi ma, ⁴⁴ serexedube xa gbilen na mato ra. Xa fure bara lantan ye banxi kui, fure ñaaxi na a ra, a findixi se seniyantare nan na. ⁴⁵ Na banxi xa rabira, a gemee, a wurie, nun a maso bende birin xa wole taa fari ma yire seniyantare. ⁴⁶ Naxan yo soma na banxi kui a balan xanbi, na kanyi fan findima mixi seniyantare nan na han nunmare ra. ⁴⁷ Naxan na a sa na banxi kui, xa na mu a ra a a dege naa, na lanma a xa a xa dugie xa.»

⁴⁸ «Na banxi yailan xanbi, xa serexedube sa gbilen na banxi kui, a fa a to fure mu lantanxi a i, a xa masenyi ti, na banxi bara seniyen, fure bara jon naa. ⁴⁹ Na banxi kanyi xa na maraseniyenxi rakamali serexe bafe ra. A xa xoni firin, sediri wuri, gere mooli nde, nun hisopi wuri soto. ⁵⁰ A xa xoni keren kon naxaba feje nde xun ma

dulon ye na naxan kui. ⁵¹ A xa sediri wuri, hisopi wuri, gere mooli nde, nun xoni piye sin xoni kon naxaba wuli xoorra, naxan na dulon ye kui. A xa a kasan banxi ma sanmaya solofere. ⁵² A xa banxi raseniyeen xoni wuli, dulon ye, xoni piye, sediri wuri, hisopi wuri, nun gere mooli nde ra. ⁵³ A xa xoni piye bepin taa fari ma wula i. Na kui, na banxi xa fe naaxi nonna ne, a seniyeen.»

⁵⁴ «Seriye nan na ki fure naaxie xa fe ra naxee minima mixi fate ma, ⁵⁵ dugie ma, banxie ma, ⁵⁶ naxee funtuma, naxee bulama, naxee fiixema, ⁵⁷ alako a xa kolon xa se seniyeenxi nan a ra, xa na mu a ra a mu seniyeenxi. Seriye nan na ki na fure naaxi xa fe ra.»

15

Korosila kanyi

nun gine xa kike wali

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsu nun Haruna be, ² «Wo xa a fala Isirayilakae be, korosila kanyi bara findi mixi seniyeentare ra. ³ Korosila kanyi bara findi mixi seniyeentare ra hali korosila mu na minife sinden, konɔ a na a fate kui. ⁴ Korosila kanyi sama sade naxan ma, se seniyeentare na a ra. A doxo gonyi naxan yo ma, na fan se seniyeentare na a ra. ⁵ Naxan na din a xa sade ra, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi seniyeentare nan na han nummare ra. ⁶ Naxan doxoma a xa gonyi ma, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi seniyeentare nan na han nummare ra. ⁷ Naxan yo din na furema fate ra, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi seniyeentare nan na han nummare ra. ⁸ Xa furema de ye boxun mixi seniyeenxi nde ma, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa. A findima mixi seniyeentare nan na han nummare ra. ⁹ Dɔxose naxan sama soe ma, xa na mu a ra na doxome ma, xa furema doxo na fari, na doxose findima se seniyeentare nan na. ¹⁰ Naxan na din sese ra furema bara doxo naxan fari, na kanyi bara findi mixi seniyeentare ra han nummare ra. Na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa. ¹¹ Furema belexe seniyeentare kanyi dinma mixi naxan na, na xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi seniyeentare nan na han nummare ra. ¹² Furema dinma fepe naxan na, na xa kana. Xa yirabase wuri daaxi na a ra, a lan a xa maxa ye ra.»

¹³ «Korosila kanyi na yalan, a mame tima ne loxun keren beenu a xa findi mixi seniyeenxi ra. A xa a xa dugie xa, a xa a maxa dulonyi ye ra. A seniyeenma na ki ne. ¹⁴ Xi solomasaxan nde loxoɛ, a xa

ganbe firin tongo, xa na mu a ra kolokonde yore firin, a sa e so serexedube yi ra n tan Alatala ya i horomolingira sode de ra. ¹⁵ Serexedube xa xoni keren ba yunubi xafari serexe ra, boore serexe gan daaxi. Na kui, korosila kanyi bara a xun sara n tan Alatala ya i.»

¹⁶ «Xa xeme nde a xa wantanyi noxo, a xa a fate birin maxa. A findima mixi seniyeentare nan na han nummare ra. ¹⁷ Dugi nun kiri naxan birin noxo, e xa maxa ye ra, e fan findima ne se seniyeentare han nummare ra. ¹⁸ Xa xeme nun gine kafu e boore ra, e xa e fate maxa. E findima mixi seniyeentare nan na han nummare ra.»

¹⁹ «Gine naxan na a xa kike wali kui, a findima mixi seniyeentare nan na loxun keren bun ma. Naxan na din a ra, a fan findima mixi seniyeentare ra han nummare ra. ²⁰ Gine naxan na a xa kike wali kui, a sama sade naxan ma, se seniyeentare na a ra. A doxo sese naxan ma, na fan se seniyeentare na a ra. ²¹ Naxan yo na din a xa sade ra, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi seniyeentare nan na han nummare ra. ²² Naxan yo na doxo a xa gonyi ma, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi seniyeentare nan na han nummare ra. ²³ Xa se nde saxi na sade ma, xa na mu a ra na gonyi ma a nu doxoxi naxan ma, naxan dinma na se ra a findima mixi seniyeentare nan na han nummare ra. ²⁴ Xa xeme nde nun na gine kafu, a xa kike wali wuli fa sa a fate ma, a fan findima mixi seniyeentare nan na loxun keren bun ma. A na sa sade yo ma, na fan findima se seniyeentare nan na.»

²⁵ «Xa wuli lu mini ra gine ma, naxan mu findixi a xa kike wali wuli ra, xa na mu a ra a xa kike wali temui xon naxa kuya, a findima mixi seniyeentare nan na alo gine naxan na a xa kike wali kui. ²⁶ A na a sa sade naxan ma, xa na mu a ra a doxo gonyi naxan ma, na birin findima ne se seniyeentare ra alo a xa kike wali temui. ²⁷ Naxan dinma na see ra, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a fate maxa ye ra. A findima mixi seniyeentare nan na han nummare ra.»

²⁸ «Wuli na ba minife, na gine xa mame ti loxoɔn keren, a fa seniyeen. ²⁹ Xi solofere nde loxoɛ, a xa ganbe firin, xa na mu a ra kolokonde yore firin tongo, a xa e xanin serexedube xon horomolingira sode de ra. ³⁰ Serexedube xa xoni keren ba yunubi xafari serexe ra, boore serexe gan daaxi. Serexedube xunsare serexe bama na gine be n tan Alatala ya i na ki ne.»

³¹ «Wo xa Isirayilakae makuya seniyeentarepa ra, xa na mu a ra, e na e

makore n ma horomolingira ra naxan na wo tagi, e faxama ne.»

³² «Seriye nan na ki korosila xa fe ra, a nun xeme naxan a xa wantanyi noxoma, ³³ gine naxan na kike wali kui, korosila naxan minima xeme nun gine fate i, nun xeme naxan nun gine seniyyentare kafuma.»

16

Xunsare loxo

¹ Haruna xa di firinyi to faxa e yete masenfe ra Alatala be, Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, ² «A fala i taara Haruna be, a na so horomolingira kui, a naxa lu dangi ra dugi gbakuxi ra xa a dangi temui mu a lixi, alako a naxa faxa. Yire seniyyenxi na a ra saate kankira na dennaxe. Xunsarade na na saate kankira nan fari, n minima nuxui kui dennaxe.»

³ «Haruna xa so horomolingira kui tuura ra, naxan bama yunubi xafari serexe ra, a nun yexee kontonyi serexe gan daaxi ra. ⁴ A xa guba seniyyenxi gese fute daaxi ragoro a ma, a xa wantanyi gese fute daaxi so. A xa a tagi ixiri beleti gese fute daaxi ra, a xa xunmase doxo a xunyi ma. A na ge a maxade, a xa na dugi seniyyenxi birin nagoro a ma. ⁵ Isirayila pama xa sikote firin so a yi ra yunubi xafari serexe ra, a nun yexee kontonyi keren serexe gan daaxi ra. ⁶ Haruna xa tuura ba a yete xa yunubi xafari serexe ra alako a tan nun a xa denbaya xun xa sara. ⁷ A xa na sikote firinyi ti n tan Alatala ya i, horomolingira sode de ra. ⁸ A xa n tan Ala maxandi a xa tonxuma masen n be na sikote firinyi xa fe ra. Keren xa findi n tan Alatala gbe ra, boore xa lu Sentane be wula i. ⁹ Sikote naxan sugandixi n tan Alatala gbe ra, Haruna xa a ba yunubi xafari serexe ra. ¹⁰ Sikote naxan sugandixi a xa findi Sentane gbe ra, na mu faxama. Haruna xa a ti n tan Alatala ya i, a xa findi xunsare ra, a xa a bepin sigafe ra wula i Sentane be. ¹¹ Haruna xa tuura ba a yete xa yunubi xafari serexe ra, a xa findi a tan nun a xa denbaya xunsare ra. A xa na tuura kon naxaba yunubi xafari serexe ra. ¹² A xa surayi ganse rafe te wole ra naxan tongoxi serexebade fari n tan Alatala ya i. A xa surayi funi belexe ya firin fan tongo. A xa na birin xanin dugi gbakuxi xanbi ra yire seniyyenxi kui. ¹³ A xa na surayi gan n tan Alatala ya i, alako tuuri naxan tema na xa saate kankira noxun a ma alako a naxa faxa. ¹⁴ A xa tuura wuli nde tongo a belexesole ra, a xa a kasan saate kankira makoto se ma xunsarade sogetede biri sanmaya solofere, a man xa a kasan na makoto se ya ra. ¹⁵ A xa sikote kon naxaba

pama xa yunubi xafari serexe ra, a fa a wuli xanin dugi gbakuxi xanbi ra. A xa na wuli kasan saate kankira makoto se ma nun saate kankira makoto se ya ra, alo a rabaxi tuura wuli ra ki naxe.»

¹⁶ «Na ki a xunsare sotoma yire seniyyenxi be Isirayilakae xa seniyyentarepa, e xa fe kobie, nun e xa yunubie xa fe ra. A xa a raba na ki horomolingira fan be, naxan tixi Isirayilaka seniyyentare tagi. ¹⁷ Mixi yo naxa lu horomolingira kui han Haruna minima yire seniyyenxi fisamante kui temui naxe. A xa a tan nun a xa denbaya xun sara, a nun Isirayila pama birin. ¹⁸ A xa siga serexebade yire naxan na n tan Alatala ya i, a fa xunsare ba na serexebade be. A xa tuura nun sikote wuli sa ferie ma naxee nu na serexebade tunxunyi naanie ra. ¹⁹ A xa wuli kasan a belexesole ra sanya solofere serexebade ma, alako a xa seniyyen Isirayilakae xa seniyyentarepa xa fe ra.»

²⁰ «Haruna na ge xunsare bade yire seniyyenxi, horomolingira, nun serexebade be, a xa sikote boore maso naxan mu nu faxa. ²¹ A xa a belexe firinyie xa na sikote xun tagi, a fa Isirayilakae xa seniyyentarepa, e xa fe kobie, nun e xa yunubi birin masen n tan Ala be. A na ge na kote birin sade sikote xun, a xa na sikote bepin wula i mixi nde saabui ra naxan bara tin na wali ra. ²² Na sikote yunubi birin xaninma a xun ma wula i, a bepin dennaxe.»

²³ «Na dangi xanbi, Haruna xa so horomolingira kui, a xa a xa dugi gese fute daaxie ba, a naxee ragoroxi a ma beenu a xa so yire seniyyenxi kui. A xa nee lu na. ²⁴ A xa a maxa ye ra yire seniyyenxi kui, a dugi gbetee ragoro a ma. A na ge, a xa mini, a serexe gan daaxi firin ba, keren a yete be, boore pama be. A xunsare sotoma a yete be nun pama be na kui. ²⁵ A man xa yunubi xafari serexe ture gan serexebade fari.»

²⁶ «Naxan sikote bepin wula i Sentane be, na lan a xa a xa dugie xa, a a fate maxa, a fa gbilen pama yonkinde. ²⁷ Tuura nun sikote naxee baxi yunubi xafari serexe ra, naxee wuli findi xunsare ra yire seniyyenxi, nee lan e xa xanin pama yonkinde fari ma, e kiri, e sube, nun e pape birin xa gan te ra. ²⁸ Naxan na wali rabama, a xa a xa dugie xa, a xa a fate maxa ye ra, a fa gbilen pama yonkinde.»

²⁹ «Seriye nan na ki wo be naxan mu kanama abadan. Kike solofere nde, xi fu loxo, wo xa sunyi suxu, wo naxa wali yo raba, wo tan, nun mixi naxee sabatixi naa kon e mu findi Isirayilakae ra. ³⁰ Na findima xunsare loxo ra wo be, alako wo xa seniyyen, wo xa yunubi birin xa xafari

n tan Alatala ya i. ³¹ Na findima malabui nun sali loxoe ra wo be. Wo xa sunyi suxu na loxoe. Yi seriye mu kanama abadan.»

³² «Ala naxan sugandixi, a naxan tixi serexedube kuntigi ra, na nan wo xun sarama. A luma a baba xa wali raba ra. A luma serexedube dugi seniye xie ragoro ra a ma. ³³ A luma yire seniye xie, horomolingira, serexebade, serexedube nun Isirayila nama birin xun sara ra. ³⁴ Yi seriye mu kanama abadan, alako ne birin xunsare xa ba Isirayilakae be e xa yunubi birin ma fe ra.»

E Alatala xa yaamari birin suxu alo a masenxi Annabi Munsa be ki naxe.

17

Serexe bama dennaxe

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, ² «A fala Haruna be nun a xa die be, a nun Isirayilaka birin be, Alatala yi nan yamarixi. ³ Isirayilaka naxan ninge, xa na mu a ra yexee, xa na mu a ra si bama serexe ra nama yonkinde kui, xa na mu a ra nama yonkinde fari ma, ⁴ a mu a xaninma horomolingira sode de xa ra alako a xa a fi n tan Alatala ma horomolingira yire, na kanyi luma ne alo faxeti. A bara faxe ti, a lanma na kanyi xa keru nama ya ma. ⁵ Yi yaamari wama a masenfe ne a Isirayilakae mu lanma e xa serexe ba burunyi. E xa fa xanunteya serexe ra serexedube nan xon n tan Alatala ya i n ma horomolingira sode de ra. ⁶ Serexedube xa na wuli kasan n tan Alatala xa serexebade seetie ma horomolingira sode de ra, a man xa na ture gan te i, a xa findi xiri fanyi ra n tan Alatala be. ⁷ Isirayilakae naxa sikote serexe ba kuye be sonon de. Na findima yanfanteya nan na n tan Alatala mabiri. Yi yaamari mu kanama abadan.»

⁸ «A fala e be, Isirayilaka, xa na mu a ra xone naxan sabatixi e tagi, xa a serexe gan daaxi, xa na mu a ra serexe gbete ba, ⁹ a mu a xanin horomolingira sode de ra, alako a xa fi n tan Alatala ma, na kanyi kerima ne a xa nama tagi.»

Wuli minfe tonyi

¹⁰ «Xa Isirayilaka nde, xa na mu a ra xone nde naxan sabatixi Isirayila boxi ma a naxa wuli min, n gbilenma ne na kanyi foxo ra, n fa a keru a xa nama ya ma, ¹¹ barima sube nii bara lu a wuli ya ma. N bara wuli findi wo xunsare ra, naxan bama serexe ra serexebade fari. Wuli nan na xunsare ra. ¹² Na na a ra, n bara Isirayilakae yamari e naxa wuli min. Wo xa xone naxee sabatixi Isirayila boxi ma, e fan naxa wuli min de. ¹³ Xa Isirayilaka, xa na mu a ra xone nde naxan na wo tagi, sa sube nde, xa na mu a ra xoni nde faxa

naxan daxa a xa don, a xa na wuli ifili boxi ma, a bende sa a fari, ¹⁴ barima sube nii na a wuli nan ya ma. Na na a ra, n bara Isirayilakae yamari wo naxa sube wuli yo min, barima sube nii na a wuli nan ya ma. Naxan yo na raba, a fama keride Isirayila nama ya ma.»

¹⁵ «Xa Isirayilaka, xa na mu a ra xone nde naxan na wo tagi, na sube don naxan faxaxi a yete ma, xa na mu a ra sube gbete naxan faxaxi ki gbete ra, na kanyi xa a xa dugie xa ye ra, a man xa a yete maxa. A mu seniye nma han nummare ra. ¹⁶ Xa a mu a xa dugie xa, xa a mu a yete maxa, na seniye tareja luma ne a ma.»

18

Kafui seriye

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, ² «A fala Isirayilakae be Alatala nan n na, wo Marigi Ala. ³ Wo naxa Misirakae xa naamunye raba, wo nu na dennaxe. Wo man naxa Kanaankae fan ma naamunye raba, n wo xaninma dennaxe. Wo naxa bira e xa seriye foxo ra. ⁴ Wo xa n tan nan ma seriye nun n ma yaamarie rabatu, barima Alatala nan n na, wo Marigi Ala. ⁵ Wo xa bira n ma seriye nun n ma yaamarie nan foxo ra. Mixi naxan nee rabatuma, a simaya sotoma nee nan saabui ra. Alatala nan n na.»

⁶ «Wo naxa kafu wo nun wo barima. Alatala nan n na.»

⁷ «Wo naxa kafu wo nun wo nga, naxan findixi wo baba xa gine ra. Wo nga nan wo nga ra, wo naxa kafu a ra.»

⁸ «Wo naxa kafu wo nun wo nanden, naxan findixi wo baba xa gine ra.»

⁹ «Wo naxa kafu wo nun wo maagine, naxan findixi wo baba xa na mu a ra wo nga xa di ra, naxan barixi wo xonyi xa na mu a ra yire gbete.»

¹⁰ «Wo naxa kafu wo nun wo xa di xeme xa di gine, wo naxa kafu wo nun wo xa di gine xa di gine. E fatanxi wo yete fate na na.»

¹¹ «Wo naxa kafu wo nun wo baba xa gine gbete xa di gine, wo baba naxan barixi. Wo maagine na a ra.»

¹² «Wo naxa kafu wo nun wo baba maagine ra. Wo baba bariboore na a ra.»

¹³ «Wo naxa kafu wo nun wo nga xunya, xa na mu a ra a taara. Wo nga bariboore na a ra.»

¹⁴ «Wo naxa kafu wo nun wo baba xunya xa gine, xa na mu a ra a taara xa gine. Wo baba xunya xa na mu a ra a taara nan gbe findixi na gine ra. Wo nga nun wo mama nan lanxi e ma.»

¹⁵ «Wo naxa kafu wo nun wo xa di xa gine, wo xa di nan xa gine a ra.»

¹⁶ «Wo naxa kafu wo nun wo xunya, xa na mu a ra a taara xa giñe.»

¹⁷ «Xa wo nun giñe nde bara kafu, wo nun a xa di giñe tan naxa kafu de. Wo nun a xa di xeme xa di giñe naxa kafu de, wo nun a xa di giñe xa di giñe naxa kafu de. Baribooremae na e ra, na fe mooli mu fan.»

¹⁸ «Wo nun wo xa giñe xunya naxa kafu de, xa na mu a ra a taara, wo xa giñe xa simaya kui. Na fe fama ne toone ra.»

¹⁹ «Wo nun giñe naxa kafu a xa kike wali kui de, barima a mu seniyeñxi na temui.»

²⁰ «Sade fe naxa lu wo nun wo malanboore xa giñe tagi de, na findima seniyeñxi naxa na.»

²¹ «Wo naxa wo xa di yo ba serexe ra moolo kuye be. Wo naxa wo Marigi Ala xili bexu. Alatala nan n na.»

²² «Xeme naxa kafu nun xeme ra. Fe jaaxi na a ra. Xeme lanma e nun giñe nan xa kafu.»

²³ «Xeme naxa kafu nun sube ra. Giñe fan naxa kafu nun sube ra. Na fe mooli mu fan feo.»

²⁴ «Wo naxa wo manoxo yi fe moolie ra, alo na sie a rabaxi ki naxe n naxee keru wo ya ra. ²⁵ E xa fe jaaxie bara boxi yati manoxo. N e ratonxi na nan ma, e mu luma yi boxi ma sonon. ²⁶ Wo tan Isirayilakae nun xone naxee na wo tagi, wo xa n ma seriye nun n ma yaamarie rabatu. Wo naxa yi fe xonxie raba de. ²⁷ Bekae nu bara na mooli raba beenu wo xa fa. Yi boxi findi yire seniyeñxi na ra na nan ma. ²⁸ Xa wo fan bira na mooli foxo ra, wo fan kerima ne yi boxi ma. ²⁹ Mixi yo naxan na mooli rabama, a kelima ne a xa jama ya ma. ³⁰ Wo xa n ma yaamarie rabatu, wo naxa na fe xonxie raba alo mixi naxee nu na be beenu wo xa fa. Wo naxa findi mixi seniyeñxi naxee ra. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

19

Tinxinyi naxan nafan Ala ma

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, ² «A fala Isirayilakae be, wo xa seniyeñxi, barima n tan seniyeñxi, wo Marigi Alatala. ³ Birin xa e nga nun e baba binya. Birin xa malabui loxoe seriye rabatu. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

⁴ «Wo naxa kuyee batu, wo naxa wure raxunu kuye yailanfe ra. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

⁵ «Wo xa xanunteya serexe ba n tan Alatala be a raba ki ma. ⁶ Serexe sube xa don a faxa loxoe, xa na mu a ra na kuye iba. Sube na xi saxan ti, na xa sa te i. ⁷ Naxan luma han xi saxan, a raharamuxi, a mu lan na mooli xa don. ⁸ Naxan na

rabama, a na sare sotoma ne, barima a bara n tan Alatala xa se seniyeñxi yelebu. Na kanyi raminima ne Isirayila jama ya ma.»

⁹ «Wo na xe xaba wo xonyi, wo naxa a tuxuie xaba. Baloe naxan birama boxi ma, wo xa na lu naa. ¹⁰ Wo na weni bogi ba wo xa sansie kon na, wo naxa gbilen a ma a firin nde. Bogi naxee fan yolonma e yete ma, wo xa nee fan lu na setaree be, a nun mixie be naxee kelixi jamae gbetee ma. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

¹¹ «Wo naxa muje ti. Wo naxa wule fala. Wo naxa wo boore yanfa. ¹² Wo naxa wo kali n xili ra wule fari, barima na kui wo wo Marigi Ala xili nan kanama. Alatala nan n na.»

¹³ «Wo naxa wo ngaxakerenyi tooro, wo naxa a muja. Wo naxa wo xa walike xa wali sare lu han tina.»

¹⁴ «Wo naxa tulixori konbi, wo naxa donxui rabira. Wo xa gaaxu n tan Ala ya ra. Alatala nan n na.»

¹⁵ «Wo naxa kiiti sa tinxintareya ra. Wo naxa setare rafisa a boore be, wo naxa banna rafisa a boore be. Wo xa kiiti birin sa tinxinyi ra. ¹⁶ Wo naxa wo boore mafala. Wo naxa wo boore toonege alako a xa faxa. Alatala nan n na. ¹⁷ Wo naxa wo ngaxakerenyi xon. Wo xa wo boore rasi, alako wo naxa yunubi soto a xa fe ra. ¹⁸ Wo naxa wo gbejoxo. Wo naxa gbesenxonneya ragata wo sondonyi kui wo ngaxakerenyi be. Wo xa wo boore xanu alo wo wo yete xanuma ki naxe. Alatala nan n na.»

¹⁹ «Wo xa n ma yaamarie rabatu. Wo naxa xuruse mooli firin rate e boore ma. Wo naxa sansi mooli firin si xe keren ma. Wo naxa dugi ragoro wo ma naxan degexi gese mooli firin na.»

²⁰ «Xa xeme nde nun konyi giñe nde kafu xeme gbetee naxan xa kote doxoxi, naxan xun mu saraxi sinden, naxan mu xoreyaxi, e xa jaxankata. Konu wo naxa e faxa, barima konyi giñe nan a ra. ²¹ Na xeme xa yexee kontonyi ba yete ragbilen serexe ra n tan Alatala be horomolingira sode de ra. ²² Serexedube xa na yexee kontonyi findi xunsare ra a be n tan Alatala ya i, a xa findi yete ragbilen serexe ra alako a xa yunubi xa xafari.»

²³ «Wo na so boxi kui n naxan fima wo ma, wo naxa wo xa sansi sixie bogie don sinden han je saxan. E mu seniyeñxi, e luxi alo sunnetare. Wo naxa e don. ²⁴ Naxee fan bogima je naani nde ma, na birin fima n tan Alatala nan ma, a xa findi n ma matoxoe ra. ²⁵ Naxee bogima je suuli nde ma, na tan birin findima wo baloe nan na. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

²⁶ «Wo naxa sube yo don wo mu naxan kon naxabaxi, a wuli xa mini. Wo naxa sematoe wali raba, wo naxa duureya raba.

²⁷ Wo naxa wo xunxexe maxaba wo xunyi seetie ma a radigilixi ra, wo naxa wo de xabe seetie maxaba, ²⁸ wo naxa wo fate maxaba jonyi to soxi wo ma. Wo naxa pirinti ti wo fate ma. Alatala nan n na.»

²⁹ «Wo naxa wo xa di gine mati langoe ra, alako wo xa boxi naxa bira langoeja foxo ra, a xa rafe fe paaxie ra. ³⁰ Wo xa n ma malabui loxoe binya, a nun n ma yire seniye nxi. Alatala nan n na.»

³¹ «Wo naxa mixi fen naxan mixi faxaxie rawoyenma. Wo naxa bira sematoe foxo ra, xa na mu a ra wo findima seniye nxi nan na. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

³² «Wo xa mixi moxie binya, naxee xunxexe bara fiixe. Wo xa gaaxu wo Marigi Ala ya ra. Alatala nan n na.»

³³ «Wo naxa mixi rawali a jaaxi ra, naxee kelixi pamane gbete e xa sabati wo xa boxi kui. ³⁴ Wo xa na xone mooli rasene alo wo ngaxakerenyi. Wo xa a xanu alo wo wo yete xanuma ki naxe. Wo fan nu na xoneya nan kui Misira boxi ma. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

³⁵ «Wo naxa tinxintareya yo raba, ki-iti sade, se kuyeya maniyade, se binye maniyade, se rafe daaxi maniyade. ³⁶ Wo xa sikeeli xa kamali. Wo se maniyase kamalixie rawali. Alatala nan n na, wo Marigi Ala, naxan wo raminixi Misira boxi ma. ³⁷ Wo xa n ma seriye nun n ma yaamari birin nabatu. Alatala nan n na.»

20

Fe xonxie Ala mabiri

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, ² «A fala Isirayilakae be, xa Isirayilaka nde, xa na mu a ra xone nde naxan sabatixi Isirayila boxi ma, a xa di nde ba serexe ra Moloko kuye be, pama xa na kanyi magono gemee ra han a xa faxes. ³ N tan fan gbilenma ne na mixi foxo ra, n a ramini pama ya ma, barima a bara n ma yire seniye nxi ye lebu, a bara n xili seniye nxi kana na serexe mooli ra Moloko kuye be. ⁴ Xa pama a ya raxi na fe ma, e tondi mixi faxade, naxan a xa di baxi serexe ra Moloko be, ⁵ n tan gbilenma ne na mixi nun a xabile foxo ra, n nee keru e xa pama ya ma, a nun mixi birin naxee n yanfama Moloko kuye xa fe ra.»

⁶ «Xa mixi nde n yanfa, a bira sematoe foxo ra, a nun mixi naxan mixi faxaxie rawoyenma, n gbilenma na kanyi foxo ra, n a keru a xa pama ya ma. ⁷ Wo xa wo jere seniye nxi kui, alako wo xa seniye nxi, barima Alatala nan n na, wo Marigi Ala. ⁸ Wo xa

n ma yaamari rabatu, wo xa e ratinme. Alatala nan n na, naxan wo raseniye nxi.»

⁹ «Naxan yo a baba danka, xa na mu a ra a nga, wo xa na kanyi faxes. A tan nan a faxes fe ragirixi, barima a bara a baba danka, xa na mu a ra a nga.»

¹⁰ «Xa xeme nde yene raba a malan boore xa gine ra, na xeme nun na gine xa faxes e xa langoeja xa fe ra.»

¹¹ «Xa xeme nde kafu nun a baba xa gine ra, a bara fe jaaxi raba a baba ra. Wo xa na xeme nun na gine faxes e xa yunubi xa fe ra.»

¹² «Xa xeme nde kafu nun a xa di xa gine ra, wo xa e firinyi birin faxes na yunubi xa fe ra, barima na fe mooli mu fan feo.»

¹³ «Xa xeme nde kafu nun xeme gbete ra alo xeme darixi a raba ra gine ra ki naxe, wo xa e firinyi birin faxes na fe xonxi xa fe ra.»

¹⁴ «Xa xeme nde kafu nun gine ra nun na xa di gine ra, e bara fe jaaxi raba. Wo xa e gan te ra, xeme nun gine, alako na fe xonxi mooli naxa lu wo tagi.»

¹⁵ «Xa xeme nde kafu nun sube ra, wo xa na xeme nun na sube birin faxes.»

¹⁶ «Xa gine nde a maso sube ra kafu booreja ra, wo xa na gine nun na sube faxes na fe jaaxi xa fe ra.»

¹⁷ «Xa xeme nde kafu nun a maagine ra, a baba xa di gine, xa na mu a ra a nga xa di gine, fe mayaagixi nan a ra. Wo xa e keru e xa pama ya ma, barima xeme bara kafu nun a maagine ra. Na kote xa lu a xun ma.»

¹⁸ «Xa xeme nde kafu nun gine ra naxan na a xa kike wali kui, a wuli naxa mini kene ma. E firinyi birin xa keru pama ya ma na fe ma.»

¹⁹ «Wo naxa kafu nun wo nga xunya, xa na mu a ra wo nga taara ra, xa na mu a ra wo baba maagine ra, barima wo bariboore nan e ra. Naxan na mooli rabama na kote xa lu a xun ma.»

²⁰ «Xa xeme nde kafu nun a baba xunya xa gine ra, xa na mu a ra a baba taara xa gine ra, e na kote xaninma ne. E birin fama faxade dibaritareja nan kui.»

²¹ «Xa xeme nde kafu nun a xunya xa gine ra, xa na mu a ra a kafu nun a taara xa gine ra, a bara fe seniye nxi raba. E birin fama faxade dibaritareja nan kui.»

²² «Wo xa n ma seriye nun n ma yaamari birin nabatu, wo xa na birin naba, alako wo mu fama keride ki naxe boxi ma n wo rasabatima dennaxe. ²³ Wo naxa bira na boxi sie xa seriye foxo ra, n fama naxee keride wo ya ra. E naxan nabama na mu rafanxi n ma feo. ²⁴ N bara a fala wo be na boxi findima wo gbe ra. N bara na boxi fi wo ma, xije nun kumi gbege na dennaxe. Alatala nan n na, wo Marigi Ala,

naxan wo sugandixi sie tagi. ²⁵ Wo xa sube raharamuxie nun sube radaxaxie tagi rasa, e nun xoni raharamuxie nun xoni radaxaxie, alako wo naxa findi seniyyentaree ra e saabui ra. N bara tonyi doxo na subee, na xonie, nun na boximasee ra. E mu seniyyen. ²⁶ Wo xa findi n ma pama seniyyenxi ra, barima n tan Alatala nan seniyyen. N bara wo sugandi sie tagi, alako wo xa findi n gbe ra.»

²⁷ «Mixi yo naxan mixi faxaxie rawoyenma, xa na mu a ra a findi sematoo ra, wo xa a magono gemee ra han a xa faxa. A tan nan a faxa fe ragirixi.»

21

Serexedube xa seniyyenyi

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsabe, «A fala Haruna xa di serexedubee be, serexedube naxa a yete findi seniyyentare ra a xa mixi nde fure saabui ra, ² fo a xa mixi kende nde alo a nga, a baba, a xa di xeme, a xa di gine, a xunya xemema, a taara xemema, ³ nun a maagine, ginedimedi na naxan na, a mu doxoxi xeme taa sinden, a na a xonyi. Serexedube na din e fure ra, a findima ne mixi seniyyentare ra. ⁴ A mu lanma serexedube xa findi seniyyentare ra a xa gine fure xa fe ra, xa na mu a ra a xa gine xa mixie fure xa fe ra.»

⁵ «Xa jonfe bara a li, a mu lanma serexedube xa a xunyi bi, xa na mu a ra a de xabee seeti maxaba, xa na mu a ra a fate maxaba. ⁶ E xa seniyyen e Marigi Ala be. E naxa e Marigi Ala xili kana, barima e tan nan serexe gan daaxie bama n tan Alatala be, naxee luxi alo n ma donse. E lan e xa seniyyen na nan ma. ⁷ A mu lanma serexedube xa langoe gine doxo, xa na mu a ra gine futi kane, xa na mu a ra gine xeme meexi naxan na. Serexedube tan seniyyen a Marigi Ala be. ⁸ Wo xa a kolon mixi seniyyenxi ra, barima a tan nan serexee fima Ala ma naxee luxi alo donse. Wo xa a kolon a seniyyen, barima n tan Alatala seniyyen, n tan naxan wo raseniyyenma. ⁹ Xa serexedube xa di gine nde a yete rayaagima findife ra langoe ra, a bara a baba rayaagi. A lanma na gine xa gan te ra.»

¹⁰ «Serexedube kuntigi naxan sugandixi a ngaxakerenyie tagi, e ture seniyyenxi sa a ma, e dugi seniyyenxi ragoro a ma, na naxa a xunxexe kana, a naxa a xa dugi iboo. ¹¹ A naxa so fure xun ma, a naxa findi seniyyentare ra fure xa fe ra, hali a baba xa na mu a ra a nga. ¹² A naxa mini yire seniyyenxi kui, a naxa a Marigi Ala xa horomolingira manoxo, barima n tan Ala nan a sugandixi, ture seniyyenxi

saxi a xunyi ma. Alatala nan n na. ¹³ A xa ginedimedi doxo gine ra. ¹⁴ A naxa kaape gine doxo, a naxa gine rabejinxi doxo, a naxa langoe doxo, a naxa gine doxo ginedimedi mu naxan na. A xa ginedimedi tongo gine ra a xa mixie ya ma, ¹⁵ alako a naxa a bonsoe rayaagi. Alatala nan n na naxan a raseniyyenma.»

¹⁶ Alatala naxa a masen Annabi Munsabe, ¹⁷ «A fala Haruna be, mixi mabenxi yo naxa serexedube wali raba, a serexe sa serexebade ma n tan Ala be. Na mu lanma abadan. ¹⁸ Mabenye nan ya naxee mu daxa e xa e maso serexebade ra: naxan ya mu fan, naxan mu noma jerede a fanyi ra, naxan salonse nde kanaxi, ¹⁹ naxan belexe, xa na mu a ra sanyi giraxi, ²⁰ naxan kuntinxi, naxan xa kuye mu kamalixi, naxan ya mu fanxi, fate kiri fure na naxan ma, nun xeme banaxi. ²¹ Mabenye yo fatan serexedube Haruna xabile ra, a naxa a maso n tan Alatala xa serexebade ra serexe gan daaxi bafe ra a Marigi Ala be. ²² A noma n tan Ala xa donse seniyyenxi mooli birin donde, ²³ konoo a mu lan a xa a maso yire seniyyenxi fisamante xa dugi ra, xa na mu a ra serexebade ra. A naxa n ma yire seniyyenxi xili kana, barima Alatala nan n na, naxan a raseniyyenma.» ²⁴ Annabi Munsabe naxa na masenyi ti Haruna, a xa die, nun Isirayilaka birin be.

22

Serexee nun maraseniyyenyi

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsabe, ² «A fala Haruna nun a xa die be, e xa Isirayilakae xa serexe seniyyenxi ba a ba ki ma, barima e nee fima n tan nan ma. Serexedubee naxa n xili seniyyenxi kana. Alatala nan n na.»

³ «A fala e be, xa e bonsoe mixi nde sa findi seniyyentare ra, a naxa a maso Isirayilakae xa serexe ra e naxee fima n tan Alatala ma, na kanyi kerima ne n ya i. Alatala nan n na.»

⁴ «Kune fure na mixi yo ma Haruna bonsoe ya ma, xa na mu a ra korosila fure, na mu lan a xa serexe seniyyenxi don fo a xa ge seniyyende. A man mu lan mixi xa na raba xa a bara din mixi nde ra naxan bara din mixi fure ra. Xa ye seniyyentare na minife mixi xemeya kui, a mu lan a xa serexe seniyyenxi don. ⁵ Xa mixi nde bara din bubuse ra, xa na mu a ra mixi seniyyentare ra, na mu lan a xa serexe seniyyenxi don. ⁶ Naxan na rabama, na kanyi findima seniyyentare nan na han nunmare. Beenu a xa na serexe seniyyenxi don, a xa a fate maxa. ⁷ Soge na goro, a bara seniyyen, a noma serexe seniyyenxi donde sonon, barima a baloe na a ra.»

⁸ «Serexedube naxa sube don naxan faxaxi a yete ma. A man naxa sube don sube gbete naxan faxaxi, alako a naxa findi seniyyentare ra. Alatala nan n na.»

⁹ «Serexedube xaxa n ma yaamarie rabatu e baloe xa fe ra, alako e naxa yunubi soto, e fa faxes. Alatala nan n na, naxan e raseniyyenma. ¹⁰ Mixi yo naxa serexe seniyyenxi don xa serexedube mu a ra. Hali serexedube xa xone, xa na mu a ra a xa walike mu lanma a xa a don. ¹¹ Kono serexedube xa konyi, a naxan sara kobiri ra, a nun na konyi xa denbaya tan noma serexedube baloe donde. ¹² Serexedube xa di gine naxan doxoxi xeme Ala kolontare xon ma, naxa serexe seniyyenxi don. ¹³ Serexedube xa di gine naxan findixi kaape gine ra, xa na mu a ra xeme meexi naxan na e mu di bari, a gbilen a baba xonyi alo a nu na naa ki naxe a dimedi ra, na gine noma a baba baloe donde. Mixi yo naxan mu findi Isirayilaka ra, na mu lanma a xa na mooli don. ¹⁴ Xa mixi nde sa serexe seniyyenxi don kolontareya ma, a lan a xa a joxoe fi kobiri ra, a man xa nde sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na donse sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na so serexedube yi ra. ¹⁵ Serexedube naxa fe raba n tan Alatala xa serexe seniyyenxi ra, a mu lan naxan xa raba ¹⁶ alako e naxa yunubi soto na serexee xa fe ra e naxee donxi. Alatala nan n na, naxan e raseniyyenma.»

¹⁷ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, ¹⁸ «A fala Haruna, a xa die, nun Isirayilakae birin be, Isirayilakae birin, a nun xone naxee sabbatixi Isirayila boxi ma, mixi naxan serexe gan daaxi bama n tan Alatala be laayidi nde rakamalife ra, xa na mu a ra a yete janige rabafe ra, ¹⁹ a lan a xa tuura nan ba, xa na mu a ra yexee kontonyi, xa na mu a ra sikote, lanyuru mu na naxan ma. ²⁰ Wo naxa xuruse yo ba lanyuru na naxan ma, barima n tan Ala mu na mooli rasuxuma. ²¹ Xa mixi nde wama xuruse xungbe, xa na mu a ra xuruse lanma bafe xanunteya serexe ra n tan Alatala be, laayidi nde rakamalife ra, xa na mu a ra janige rabafe ra, na xuruse fate xa fan, lanyuru yo naxa lu a ma, xa na mu a ra n tan Ala mu a rasuxuma. ²² Wo naxa xuruse yo ba naxan ya mu fan, naxan maxonxi, naxan mabenxi, fure na naxan kiri ma. Wo naxa na mooli sa n tan Alatala xa serexebade fari, a xa findi serexe gan daaxi ra. ²³ I noma ninge, xa na mu a ra yexee kepa jaxaxi bade janige serexe ra, kono i mu noma na bade laayidi rakamali serexe ra de. ²⁴ Wo naxa xuruse banaxi, xemeya kanaxi, xa na mu a ra xemeya mu naxan be, ba serexe ra n tan Alatala be. Wo

naxa na mooli ba serexe ra wo xa boxi ma. ²⁵ Wo naxa na xuruse mooli rasuxu xone yi ra, wo xa e ba serexe ra wo Marigi Ala be, barima e fate mu fanxi, e mu kamalixi. N tan Ala mu nee rasuxuma.»

²⁶ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, ²⁷ «Ninge yore, yexee yore, nun si yore na bari, e xa lu e nga bun ma xi solofere, beenu e xa findi serexe gan daaxi ra n tan Alatala be. ²⁸ Wo naxa ninge, xa na mu a ra yexee, nun a xa di kon naxaba loxoe keren kui.»

²⁹ «Wo xa tantui serexe ba n tan Alatala be a ba ki ma alako n xa a suxu. ³⁰ Wo xa na serexe don na loxoe yati, a naxa lu han geesege. Alatala nan n na.»

³¹ «Wo xa n ma yaamarie rabatu, wo xa e suxu. Alatala nan n na. ³² Wo naxa n xili seniyyenxi kana. Isirayilakae birin xa a kolon n seniyyen. Alatala nan n na, naxan wo raseniyyenma. ³³ N tan nan wo ramini Misira boxi ra, n xa findi wo Marigi Ala ra. Alatala nan n na.»

23

Isirayila sali loxoe

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, ² «A fala Isirayilakae be, n tan Alatala xa sali loxoe nan ya, naxee seniyyenxi wo be. ³ Wo xa wali xi senni, kono xi solofere nde findixi malabui loxoe nan na, malanyi seniyyenxi rabama loxoe naxe. Wo naxa wali yo raba na loxoe. Na findixi n tan Alatala nan gbe ra. Wo xa na seriye suxu wo sabbate birin.»

⁴ «N tan Alatala xa sali loxoe gbete nan ya, wo jama maxilima loxoe naxee ma: ⁵ Kike singe, xi fu nun naani nde, soge dula temui, Sayamaleke Dangi Sali serexe xa ba n tan Alatala be. ⁶ N tan Alatala xa Taami Lebinitare Sali foloma na kike xi fu nun suuli nde loxoe ne. Wo xa taami lebinitaree don na xi solofere bun ma. ⁷ Na sali xi singe kui, wo xa malanyi seniyyenxi raba. Wo naxa wali yo raba na loxoe. ⁸ Wo xa serexee gan daaxie ba n tan Alatala be na xi solofere bun ma. Xi solofere nde loxoe, wo man xa malanyi seniyyenxi raba. Wo naxa wali yo raba na loxoe.»

⁹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, ¹⁰ «A fala Isirayilakae be, wo na so boxi ma n naxan fima wo ma, wo na xe xaba, wo xa a xiri singe xanin serexedube xon. ¹¹ Serexedube xa na masen n tan Alatala be malabui loxoe dangi xanbi, alako n xa a suxu wo be. ¹² Wo na xiri singe masenma n tan Alatala be loxoe naxe, wo man xa yexee fanyi je keren daaxi ba serexe gan daaxi ra n be, ¹³ a nun sansi xori dinxi konbo ya keren naxan masunbuxi ture ra. Na findima serexe gan daaxi ra n tan Alatala

be naxan xiri rafan n ma. Wo man xa weni litiri keren ba weni serexe ra. ¹⁴ Wo naxan soto xe xaba temui, wo naxa sese don, taami, tonsœ ganxi, nun sansi xori ra, beenu wo xa na serexe ba wo Marigi Ala be. Seriyê nan na ki wo bõnsœ be wo sabatide birin. Na mu kanama abadan.»

¹⁵ «Fõlo malabui lõxœ kuye iba ma, wo na xiri singe lintanma Alatala ya i serexe ra lõxœ naxe, lõxun solofere nan na ki n tan Alatala be. ¹⁶ A xi tongo suuli nde, malabui lõxœ xi solofere nde kuye iba, wo man xa serexe ba n tan Alatala be daxamui neene ra. ¹⁷ Wo xa fa taami firin na wo naxan lintanma n tan Alatala ya i serexe ra, kelife ra wo xonyie. Wo xa e yailan sansi xori luxutaxi konbo ya keren na, wo lebini sunbu a ra. Bogise singe serexe nan na ki n tan Alatala be. ¹⁸ Wo man xa yexœ fanyi ñe keren daaxi solofere sa na taami fari, tuura lanma keren, nun yexœ kontonyi firin naxee bama serexe gan daaxie ra. Wo man xa sansi xori luxutaxi nun weni serexe sa nee fari. Nee gan xiri nafan n tan Alatala ma. ¹⁹ Wo man xa sikõte keren ba yunubi xafari serexe ra, a nun yexœ firin ñe keren daaxi, naxee findima xanunteya serexe ra. ²⁰ Serexedube na birin lintanma n tan Alatala ya i serexe ra, na taami singee, nun na yexœ firinyie. E birin fima n tan Alatala nan ma, e fa lu serexedube be. ²¹ Na lõxœ wo xa malanyi seniyeñxi raba. Wo naxa wali yo raba na lõxœ. Seriyê na a ra wo bõnsœ be yire birin abadan. ²² Wo na xe xaba wo xonyi, wo naxa a tuxuie xaba. Baloe naxan birama boxi ma, wo xa na lu naa setaree be, a nun mixie be naxee kelixi pamane gbete ma. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

²³ Alatala naxa a masen Annabi Munsabe, ²⁴ «A fala Isirayilakae be, kike solofere nde, xi singe, wo xa wo malabu na lõxœ, wo xa pama maxili sara xui ra, wo malanyi seniyeñxi raba. ²⁵ Wo naxa wali yo raba na lõxœ, wo xa serexe gan daaxie ba n tan Alatala be.»

²⁶ Alatala naxa a masen Annabi Munsabe, ²⁷ «Kike solofere nde, xi fu nde xa findi Xunsare Lõxœ ra. Wo xa malanyi seniyeñxi raba, wo xa sunyi suxu, wo xa serexe gan daaxie ba n tan Alatala be. ²⁸ Wo naxa wali yo raba na lõxœ, barima Xunsare Lõxœ na a ra, wo xun sarama wo Marigi Alatala ya i lõxœ naxe. ²⁹ Mixi naxan tondima sunyi suxude na lõxœ, na kanyi raminima ne a xa pama ya ma. ³⁰ Mixi naxan wali yo rabama na lõxœ, n a sõtõma ne a xa pama tagi. ³¹ Wo naxa wali yo raba. Seriyê na a ra wo bõnsœ birin be yire birin, naxan mu kanama abadan. ³² Na findima malabui lõxœ nan

na wo be. Wo xa sunyi suxu folofe na kike xi solomanaani lõxœ nunmare ra, han a xi fu lõxœ nunmare ra.»

³³ Alatala naxa a masen Annabi Munsabe, ³⁴ «A fala Isirayilakae be, kike solofere nde xi fu nun suuli nde, Bage Ti Sali fõlõma, a bu xi solofere n tan Alatala xa binye bun ma. ³⁵ Sali xi singe malanyi seniyeñxi rabama ne. Wo naxa wali yo raba na lõxœ. ³⁶ Wo xa serexe gan daaxie ba n tan Alatala be xi solofere bun ma. Xi solomasaxan nde wo xa malanyi seniyeñxi raba. Wo xa serexe gan daaxie ba n tan Alatala be. Sali xungbe na a ra, wo naxa wali yo raba.»

³⁷ «N tan Alatala xa sali lõxœ xungbee nan na ki wo be. Wo xa serexe gan daaxie, sansi xori serexœ, nun weni serexœ ba a ba temui. ³⁸ Wo xa n tan Alatala xa malabui lõxœe rabatu, wo xa xanunteya serexœ, wo xa laayidi serexœ, a nun wo xa ñanige serexœ wo naxee fima n ma, wo xa e rakamali.»

³⁹ «Kike solofere nde xi fu nun suuli nde, wo ge xanbi wo xa xœ bogise malande, wo xa sali raba n tan Alatala be xi solofere bun ma. Sali xi singe nun a xi solomasaxan nde findixi malabui lõxœe nan na. ⁴⁰ Sali xi singe, wo xa bogise fanyie ba sansi bilie kõn na, tugi fensee, nun wuri tofanyi ñingie. Wo xa seewa wo Marigi Alatala ya i xi solofere bun ma. ⁴¹ Wo xa yi sali raba Alatala be ñe yo ñe xi solofere bun ma. Seriyê na a ra wo bõnsœ birin be naxan mu kanama abadan. Wo xa na sali raba kike solofere nde kui. ⁴² Wo xa xi bagee kui na xi solofere bun ma. Isirayilakae birin xa xi bagee kui, ⁴³ alako wo bõnsœe xa a kolon a n a niyaxi ne wo benbae xa xi bagee kui n e ramini Misira boxi ra temui naxe. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

⁴⁴ Annabi Munsabe xa masenyi nan na ki, a naxan masen Isirayilakae be Alatala xa salie xa fe ra.

24

Yire seniyeñxi lanpui

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsabe, ² «Isirayilakae yamari, e xa fa oliwiture fanyi ra i xõn, alako lanpuie xa dexe temui birin. ³ Haruna xa a ñengi sa lanpuie xõn, naxee na horõmõlingira kui, yire seniyeñxi seeti ma. Saate kankira na na yire seniyeñxi fisamante nan kui, dugi gbakuxi a sode de ra. A xa a niya lanpuie xa nu dexe n tan Alatala ya i temui birin, kelife nunmare ra han geesege. Seriyê na a ra wo bõnsœ be abadan. ⁴ Haruna xa a ñengi sa lanpuie xõn naxee dõxõxi lanpui dõxõ se xœema daaxie fari n tan Alatala ya i.»

⁵ «Wo xa taami fu nun firin yailan sansi xōri luxutaxi fanyi ra, taami keren, sansi xōri dinxi konbo ya keren. ⁶ Wo xa e sa safe firin, senni na sēti keren, senni na sēti boore, teebili fari n tan Alatala ya i. ⁷ Wo xa surayi fanyi sa taami safee sēti ma, naxan fama gande taami joxōe ra n tan Alatala be. ⁸ Taami xa sa teebili fari malabui lōxōe birin. Seriyē na a ra Isirayilakae be abadan. ⁹ Haruna nun a xa die xa na taamie don yire seniyenxi, barima serexē seniyenxi na a ra, naxee fixi Alatala ma a gan daaxi ra. Seriyē na a ra naxan mu kanama abadan.»

Ala xa seriyē matandie

¹⁰ Lōxōe nde mixi nde naxa so Isirayilakae ya ma. A nga findi Isirayilaka nan na, konō a baba naxa findi Misiraka ra. Gere naxa bira a i na mixi nun Isirayilaka nde tagi. ¹¹ Na kui, na Isirayila gine xa di naxa Alatala xili bexu, a a konbi. E naxa a xanin Annabi Munsa xon na fe ma. Na mixi nga xili ne Selomiti, Dibiri xa di gine, Dana bonsōe. ¹² E naxa a suxu a fanyi ra han Alatala yati naxa a xa fe ya iba e be.

¹³ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, ¹⁴ «Nama xa yi konbiti xanin nama yonkinde fari ma. Naxee na konbi mexi, nee xa e belexee sa a xunyi, nama birin fa a magōno geme ra han a faxes. ¹⁵ I xa a fala Isirayilakae be, mixi yo naxan n tan Ala konbima, na yunubi kote luma a xun ma. ¹⁶ Naxan na n tan Alatala xili bexu, nama birin xa a magōno geme ra han a xa faxes. Xa a findi xōpe ra, xa a findi beka ra, a xa faxes barima a bara n tan Alatala bexu.»

¹⁷ «Mixi naxan na adamadi faxes, a fan xa faxes. ¹⁸ Mixi naxan na mixi nde xa xuruse faxes, a xa a joxōe so a yi. Nii joxōe xa fi nii ra. ¹⁹ Mixi naxan na a boore maxōno, a fan xa maxōno na ki. ²⁰ Maxōne joxōe maxōne nan na. Ya joxōe ya nan na, jinyi joxōe na jinyi nan na. A xa maxōno alo a a rabaxi a boore ra ki naxe. ²¹ Mixi naxan na mixi xa xuruse faxes, a xa a joxōe fi, konō mixi naxan na adamadi faxes, na kanyi fan xa faxes. ²² Seriyē keren na a ra wo birin be, xōpee nun Isirayilakae. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

²³ Annabi Munsa to ge na masenyi tide Isirayilakae be, nama naxa na konbiti xanin nama yonkinde fari ma, e a magōno geme ra han a faxes. Na kui e naxa Alatala xa yaamari suxu alo Annabi Munsa a masenxi e be ki naxe.

25

Malabui jē

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be Turusinina geya fari, ² «A fala Isirayilakae

be, wo na so boxi kui n naxan fima wo ma, wo xa a lu boxi xa malabu n tan Alatala xa binye bun ma. ³ Wo xa xe wali suxu, wo xa mēni weni bilie ma, wo xa e bogie ba. Wo xa na birin naba jē senni bun ma, ⁴ konō jē solofere nde wo xa a lu boxi xa a malabu n tan Alatala xa binye bun ma. Wo naxa xe wali raba, wo naxa fefe raba weni bilie ra na jē kui. ⁵ Sansi bogi naxee bulama e yete ma, wo naxa e xaba. Weni bogie naxee bogima e yete ma, wo xa e lu naa barima malabui jē na a ra boxi be. ⁶ Boxi naxan naminima na malabui jē kui, wo birin nōma na donde, wo tan, wo xa konyie, wo xa walikee, wo xa xōpee, ⁷ wo xa xurusee, a nun burunyi sube naxee na boxi kui. Boxi naxan namini a yete ra na jē ra, na nan findima wo baloe ra.»

Xōreya Jē

⁸ «Wo xa malabui jē solofere konti, jē tongo naani nun solomanaani, jē solofere dōxo solofere. ⁹ A kike solofere xi fu nde, wo xa sarae fe nama be boxi birin kui, a findima Xursare Lōxōe nan na. ¹⁰ Na jē tongo suuli nde xa findi xōreya jē ra boxi mixi birin be. Konyi birin xa xōreya soto, kankan xa gbilen a xonyi a xabile ya ma. ¹¹ Na jē tongo suuli nde findima Xōreya Jē nan na wo be. Wo naxa sansi xōrie si, wo naxa sansi bogie nun weni bogie ba naxee bulama e yete ma, ¹² Xōreya Jē nan na ra, waxati seniyenxi na a ra wo be. Boxi daxamui xa findi wo xa baloe ra.»

¹³ «Na Xōreya Jē kui, birin xa gbilen e xa boxi ma. ¹⁴ Xa wo boxi matima wo ngaxakerenyi ma, xa na mu a ra wo bara nde sara wo ngaxakerenyi ma, wo naxa wo boore tōoro na kui. ¹⁵ Wo xa na sara sare tinxinxi ra, naxan jee kontima kelife Xōreya Jē waxati. Wo ngaxakerenyi xa na mati wo ma seriyē ki ma. A xa xe xaba jē konti naxee luxi beenu Xōreya Jē xa a li. ¹⁶ Xa jē wuyaxi luxi, a sare xa mate na ki. Xa jē wuyaxi mu luxi, a sare xa magoro. Wo xa a mato xe xabama sanmaya yeri beenu Xōreya Jē xa a li. ¹⁷ Wo naxa wo boore tōoro na kui. Wo xa gaaxu wo Marigi Ala ya ra. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

¹⁸ «Wo xa n ma seriyē suxu, wo xa n ma yaamarie rabatu, alako wo xa lu yi boxi ma bōpesa kui. ¹⁹ Boxi daxamui fama wo wasade, wo man sabatima bōpesa kui. ²⁰ Xa wo sa maxōrinyi ti yi ki, «Xa won mu sese sima jē solofere nde kui, xa won mu sansi xabama na temui, won baloma munse ra fa?» ²¹ N tan nan baraka ragoroma wo ma jē senni nde kui, naxan findima baloe ra wo be jē saxan bun ma. ²² Wo xa sansi xōri si jē solomasaxan nde kui, konō wo donse ragataxi nan donna

han jε solomanaani nde. Donse naxan nagataxi, na wo ralima ne han baloe neene sa minima temui naxe.»

²³ «Wo naxa boxi mati a xa lu wo boore yi ra abadan, barima n tan nan gbe boxi ra. Wo luxi ne alo xɔjε naxee yigiyaxi n xɔnyi. ²⁴ Seriyε ki ma, wo xa tin yi boxi birin xun xa sara. ²⁵ Xa wo ngaxakerenyi nde a xa boxi mati a xa setareja ma, a bariboore nde xa na boxi matixi xun sara. ²⁶ Xa a bariboore mu na naxan nɔma na boxi xun sarade, kɔnɔ a tan naxa sa na xunsare feere sɔto a yete ra, ²⁷ a xa boxi sare konti seriyε ki ma, kelife a sara temui, a fa na jɔxɔε ragbilen a sara mixi ma, alako a xa gbilen a xa boxi masoto ra. ²⁸ Kɔnɔ xa a mu na xunsare feere sɔto, na boxi xa lu a sara mixi yi ra han Xɔreya Ne ra. Na temui boxi kanyi man xa gbilen a xa boxi masoto ra.»

²⁹ «Xa mixi nde sa a xa banxi mati naxan na taa kui tete rabilinxi naxan na, a nɔma na banxi xun sarade jε keren bun ma. ³⁰ Xa na banxi xun mu sara na jε kui, a luma ne a sara mixi nun a bɔnsɔε yi ra abadan. Hali Xɔreya Ne kui a sara mixi mu kelima naa. ³¹ Kɔnɔ banxi naxee tixi taa xunxurie kui, naxee mu rabilinxi tete ra, nee luma alo boxi. E nɔma xun sarade. Naxan na mɔoli sarama, a lanma a xa mini na banxi Xɔreya Ne ra.»

³² «Lewikae tan nɔma e xa banxie xun sarade e xa taee kui temui birin. ³³ Naxan bara Lewika nde xa banxi sara, a minima ne na kui Xɔreya Ne temui, barima banxi naxee na Lewikae xa taee kui, nee findixi Lewikae nan gbe ra Isirayila nama tagi. ³⁴ Xε naxee na Lewikae xa taee rabilinyi, nee mu nɔma matide, barima Lewikae nan gbe e ra abadan.»

Doni seriyε

³⁵ «Xa wo ngaxakerenyi nde findi setare ra, feere mu na a yi ra a baloma naxan na, a lanma wo xa a mali alo xɔjε, a xa lu wo fe ma. ³⁶ Wo naxa riba sa a xa doni xun ma. Wo xa gaaxu Wo Marigi Ala ya ra. Wo xa wo ngaxakerenyi yigiyi. ³⁷ Wo naxa riba sa a xa doni xun ma, wo naxa riba sa a xa donse sare xun ma. ³⁸ Alatala nan n na, wo Marigi Ala, naxan wo raminixi Misira boxi kui, n xa Kanaan boxi fi wo ma, n xa findi wo Marigi Ala ra.»

Mixi xun sara seriyε

³⁹ «Xa wo ngaxakerenyi nde a yete mati wo ma a xa setareja ma, wo naxa konyi wali dɔxɔ a ma. ⁴⁰ A xa lu alo wo xa walike, xa na mu a ra wo xa xɔjε han Xɔreya Ne waxati. ⁴¹ Na temui, a tan nun a xa die xa xɔreya, e xa gbilen e xabille ma, e benbae xa boxi ma, ⁴² barima n ma walikee nan Isirayilakae ra, n naxee

raminixi Misira boxi ra. A mu lanma e xa mati konyiya ra. ⁴³ Wo naxa e yamari a jaaxi ra, wo xa gaaxu wo Marigi Ala ya ra. ⁴⁴ Xa wo wama konyie xɔn, wo xa e sara si gbetεε tagi, naxee na wo rabilinyi. E tan nan xa findi wo xa konyie ra. ⁴⁵ Wo noma noma konyie sarade si gbetεε xa mixie ya ma naxee dɔxɔxi wo tagi, a nun e xabille mixi naxee barixi wo xa boxi kui. Nee noma findide wo xa konyie ra. ⁴⁶ Wo noma e lude wo xa die yi ra ke ra. E noma lude konyiya kui abadan, kɔnɔ wo ngaxakerenyi Isirayilakae mu noma lude e ngaxakerenyi xa yaamari xɔrɔxɔε bun ma.»

⁴⁷ «Xa wo ngaxakerenyi setare nde a yete mati xɔjε bannaxi ma wo xa boxi kui, xa na mu a ra na xɔjε xabille mixi nde ma, ⁴⁸ wo ngaxakerenyi bariboore nde noma a xun sarade. ⁴⁹ A sɔxɔ, xa na mu a ra a sɔxɔ xa di, xa na mu a ra a bariboore nde gbetε, a noma a xun sarade. Xa a fan feere sɔto, a noma a yete xun sarade. ⁵⁰ A xa na xunsare konti seriyε ki ma, kelife a sara jε ma, han Xɔreya Ne ra. A xa na jɔxɔε ragbilen a kanyi ma, a xa lu alo wali sare. ⁵¹ Xa jε wuyaxi luxi, a xunsare xa gbo na ki a kanyi mabiri. ⁵² Xa jε wuyaxi mu luxi beenu Xɔreya Ne xa a li, a xunsare xa lan na jε xasabi ma. ⁵³ A noma lude alo walike a kanyi xɔnyi, kɔnɔ a mu lanma a kanyi xa a yamari a jaaxi ra. ⁵⁴ Xa a mu noma a yete xun sarade yi feere mɔoli yo ra, a tan nun a xa die xa lu e kanyi yi ra han Xɔreya Ne ra, ⁵⁵ barima n tan nan ma walikee na Isirayilakae ra, n naxee raminixi Misira boxi ra. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

26

Barake nun Danke

¹ «Wo naxa kuye yo yailan, wo naxa ala nde rafala, wo naxa geme batu daaxi dɔxɔ, wo naxa geme masolixi batu, barima Alatala nan n na, wo Marigi Ala. ² Wo xa n ma malabui lɔxɔεε rabatu, wo xa n ma yire seniye nxi binya. Alatala nan n na.»

³ «Xa wo n ma seriyε suxu, xa wo n ma yaamarie rabatu, ⁴ n tune ragoroma ne wo be a waxati, boxi daxamui raminima ne, sansie bogima ne xe ma. ⁵ Sansi bɔnbɔ temui buma ne han weni bogi ba temui. Weni bogi ba temui fan buma ne han sansi si temui. Wo wasama ne baloe ra, wo sabati wo xa boxi ma bɔjεsa kui. ⁶ N hinnema wo ra alako wo xa xi bɔjεsa kui, alako burunyi subee nun geresoe naxa wo tɔrɔ wo xɔnyi. ⁷ Wo noma ne wo yaxuie ra santidage ma ra. ⁸ Wo xa sɔɔri suuli fama ne wo yaxui mixi keme keride. Wo xa sɔɔri keme fama wo yaxui mixi wulu fu keride. Wo fama nɔde wo yaxuie ra gere

kui. ⁹ Won birin na a ra. N di wuyaxi fima ne wo ma, n wo rawuya. N nan n ma saate rakamalima ne wo be. ¹⁰ Wo yala maale donma ne han maale xaba temui. Wo a fori bama ne a saase kui a xa gboe ma, alako wo xa no maale neene ragatade. ¹¹ N luma ne wo seeti ma, n mu meema wo ra. ¹² N jere ma ne wo ya ma. Wo Marigi Ala nan n na, wo fan bara findi n ma jama ra. ¹³ Alatala nan n na, wo Marigi Ala, naxan wo ramini Misira boxi ra alako wo naxa lu e yi ra. N bara konyiya kote ba wo xun ma, alako wo xa jere xunnakeli kui.»

¹⁴ «Kono, xa wo mu n xui rame, xa wo mu n ma yaamarie birin nabatu, ¹⁵ xa wo mu n ma seriye suxu, xa wo mu bira n waxonfe foxo ra, xa wo n ma saate kana, ¹⁶ n yi nan nabama wo ra: N yihadi ragoroma ne wo ma, n wo rafurama ne fure jaaxi ra naxan wo yae kanama, naxan wo boje tooroma. Wo sansi xorie sima ne fufafu, barima wo yaxuie na birin donma ne. ¹⁷ N gbilenma ne wo foxo ra. Wo yaxuie noma ne wo ra, wo xonnante wo yamarima ne. Wo luma gaaxui nan kui, wo nu wo gi hali mixi mu na wo foxo ra.»

¹⁸ «Kono na birin kui, wo mu fama n xui ramede. N wo paxankatama han sanmaya solofere wo xa yunubie xa fe ra. ¹⁹ N wo xa yete igbona kanama ne. N koore balanma ne wo ya ra han wo xa boxi xoxoxo alo wure gbeeli. ²⁰ Wo senbe jonna ne fufafu. Wo xa boxi tondima ne daxamui raminide, wo xa sansie mu bogima sonon.»

²¹ «Xa wo lu n matandi ra, xa wo mu n xui rame, n wo paxankatama han sanmaya solofere wo xa yunubie xa fe ra. ²² N burunyi subee rafama ne wo xili ma. E wo xa die faxama ne, e wo xa xurusee iboo, e wo sonto han mixi jon kirae xon ma.»

²³ «Na birin naba xanbi wo ra, xa wo mu tin n ma seriye ra, xa wo lu n matandi ra, ²⁴ n fe xoxoxoe rafama ne wo ma, n wo paxankata han sanmaya solofere wo xa yunubie xa fe ra. ²⁵ N gere rakelima ne wo ma n ma saate kanaxi xa fe ra. Wo na wo noxon wo xa ta makantaxie kui, n wo rafurama ne fure jaaxi ra, wo fa lu wo yaxuie sagoe. ²⁶ N kaame radinma wo ma temui naxe, gine fu taami ganma ne taami ganse keren kui. E na itaxun a xunxuri ra, e a xanin wo xon ma wo a don, kono a mu wo wasama.»

²⁷ «Na birin naba xanbi wo ra, xa wo mu wo tuli mati n na, xa wo tondi n waxonfe suxude, ²⁸ n fe xoxoxoe rafama ne wo ma, n wo paxankata han sanmaya solofere wo xa yunubie xa fe ra. ²⁹ Wo fama wo xa die sube yati donde. ³⁰ N wo xa kuye batudee kanama ne naxee na geyae fari. N wo xa gemee rabirama ne, wo naxee batuma. N

furee malanma ne wo xa kuyee fari. N wo rabepinma ne, ³¹ n wo xa taee findi gbengberenyi ra, n wo xa batudee kana, n tondi wo xa serexee suxude sonon. ³² N na ge wo xa boxi kanade, wo yaxuie yati fama kaabade na xa fe ra. ³³ N wo rayensenma ne jaman gbetee ma, n wo paxankatama ne santidegema ra. Wo xa boxi kanama ne, mixi yo mu luma wo xa taee kui.»

³⁴ «Na waxati bun ma wo xa boxi malabuma ne. Wo na wo yaxuie yire temui naxe, wo xa boxi fanma ne malabui saabui ra. ³⁵ Wo xa boxi malabui sotoma na waxati nun kui a mu naxan soto wo nu na menni temui naxe. ³⁶ Naxee mu faxama na geree kui, nee luma ne gaaxui kui e yaxuie yire, hali wuri burexe nan din e ra, fo e e gi. E e gima ne, e bira hali santidegema kanyi yo mu na e foxo ra. ³⁷ E birama ne e boore fari, alo santidegema kanyi nan e foxo ra, a fa li mixi yo mu na e foxo ra. Wo mu noma tide wo yaxuie ya ra. ³⁸ Wo sontoma ne si gbetee tagi, wo yaxuie noma ne wo ra. ³⁹ Naxee mu faxama geree kui wo ya ma, nee fama ne faxade e yaxuie xa boxi ma e xa yunubie nun e benbae xa yunubie xa fe ra.»

⁴⁰ «E fama e xa yunubie nun e benbae xa yunubie masende n be, a nun e naxan nabaxi n na matandi kui. ⁴¹ N fan e tooroma ne e yaxuie xa boxi kui, alako mixi naxee e yete fixi n ma, e xa magoro. E xa e xa yunubie sare fi. ⁴² Na temui n nan n joxo sama ne n ma saate xon ma naxan na n tan, nun Yaxuba, Isiyaga, nun Ibrahima tagi. N mu neemuma na boxi ma. ⁴³ Boxi fama ne malabude na temui, barima Isirayilakae bara siga pon e xa yunubi sare fide. E bara n ma seriye bepjin, e bara yo n ma yaamarie ma.»

⁴⁴ «Kono, n na e kerigifare ra e yaxuie yire temui naxe, n mu e rabepinma han e xa sonto. N mu n ma saate kanama e tan ma fe ra, barima Alatala nan n na, e Marigi Ala. ⁴⁵ N nan n joxo sama ne n ma saate singe xon ma, n e ramini Misira boxi ra sie ya xori temui naxe, alako n xa findi e Marigi Ala ra. Alatala nan n na.»

⁴⁶ Alatala xa seriye, a xa yaamarie, nun a xa masenyie nan na ki Alatala naxee masenxi Isirayilakae be Annabi Munsa saabui ra Turusinina geya fari.

27

Mixi naxee e yete fixi Ala ma

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, ² «A fala Isirayilakae be, xa mixi nde laayidi tongo, a xa mixi nde fi n tan Alatala ma, a noma a xun sarade yi kobiri xasabi nan na. ³ Xa xeme na a ra naxan xa simaya kelima je moxonjen han je tongo senni, a

xun sarama gbeti kole tongo suuli nan na naxan maniyama yire seniye nxi maniyase ra. ⁴ Xa gine na a ra, a xun sarama gbeti kole tongo saxan nun a tagi nan na. ⁵ Xa di xeme na a ra naxan xa simaya kelima je suuli han je moxoɗen, a xun sarama gbeti kilo moxoɗen nan na. Xa gine dimedi na a ra, a xun sarama gbeti kole fu nan na. ⁶ Xa di xeme na a ra naxan mu je suuli sotoxi sinden, a xun sarama gbeti kole suuli nan na. Xa di gine na a ra, a xun sarama gbeti kole saxan nan na. ⁷ Xa xemoxi na a ra naxan xa simaya dangima je tongo senni ra, a xun sarama gbeti kole fu nun suuli nan na. Xa jexexefori na a ra, a xun sarama gbeti kole fu nan na. ⁸ Xa setare bara na laayidi tongo, naxan mu noma na xunsare xasabi fide, a lan a xa a yete masen serexedube be naxan fama xunsare xasabi falade a be a noma naxan na.»

⁹ «Xa mixi nde laayidi tongo xuruse nde fife ra, naxan noma bade serexe ra n tan Alatala be, na xuruse xa fi n tan Alatala ma. A bara seniye n. ¹⁰ Xuruse gbeti mu fima a masare ra, a fan ba, a mu fan ba. Xa wo na rabama, e firinyi bara findi se seniye nxi ra. ¹¹ Xa sube raharamuxi na a ra, naxan mu bama serexe ra n tan Alatala be, a xa xanin serexedube xon. ¹² Serexedube xa xunsare nde fala sube keɗa ma. Na xa findi a sare ra. ¹³ Xa a kanyi wama na sube xun sarafe, a xa na sare fi, a man xa kobiri nde sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na se sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na fi xunsare ra.»

¹⁴ «Xa mixi nde a xa banxi fi n tan Alatala ma, serexedube xa na sare fala banxi keɗa ma. Na xa findi a sare ra. ¹⁵ Xa a kanyi wama a xun sarafe, a xa na sare fi, a man xa kobiri nde sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na banxi sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na fi xunsare ra. Na temui banxi xa gbilen a kanyi ma.»

¹⁶ «Xa mixi nde a xa xe fi n tan Alatala ma, a sare fatanma sansi xori xasabi nan na naxan noma garansande naa. Gbeti kole tongo suuli xa fi fundenyi maniyɛ busali naani xasabi ra. ¹⁷ Xa a a xa xe fi Xoreya Ne nan kui, a sare mu masarama. ¹⁸ Xa a a xa xe fi Xoreya Ne dangi xanbi ne, serexedube xa jee konti naxee luxi beenu Xoreya Ne gbeti xa fa. A xa nde ba xe sare ra na seriye kui. ¹⁹ Xa xe kanyi wama a xa xe xun sarafe, a xa na sare fi, a man xa kobiri nde sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na xe sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na fi xunsare ra. Na temui xe xa lu a yi ra. ²⁰ Xa a mu xe xun sara, a fa

a mati mixi gbeti ma, a mu noma a xun sarade sonon. ²¹ Xoreya Ne na a li, na xe kanyi neene xa keli na boxi ma. Boxi bara seniye n, a bara lu alo boxi naxan natonxi. A bara findi Alatala gbe ra, serexedube xa na rawali. ²² Xa mixi bara xe saraxi fi Alatala ma, naxan mu na a xabile ke ya ma, ²³ serexedube xa a sare fala a seriye ki ma. A na kolonma je xasabi nan ma naxee luxi beenu Xoreya Ne xa a li. Na kanyi xa a sare fi na loxoɗe yati, barima a seniye n tan Alatala be. ²⁴ Xoreya Ne na a li, na xe gbilenma na xe kanyi singe nan ma, boore a sara naxan ma. ²⁵ Na saree birin maniyama yire seniye nxi xa se maniya ki nan ma. A kole keren lanxi garamu fu nan ma.»

²⁶ «Mixi yo mu noma a xa xuruse di singe fide n tan Alatala ma, barima a jan findixi n tan Alatala gbe nan na. Xuruse xungbe nun a lanma di singe birin findixi n tan nan gbe ra. ²⁷ Mixi noma sube raharamuxi xa di singe xun sarade. Na mixi xa a sare fi, a man xa kobiri nde sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na sube sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na fi a xunsare ra. Xa a kanyi mu a xun sarama, a xa a mati a sare ra.»

²⁸ «Kono se ndee na mixi naxee fima n tan Alatala ma a boje birin na e findi n gbe ra, adama mu noma nee xun sarade sonon. Nee bara seniye n, nee bara findi n tan Alatala gbsan gbe ra. Nee noma findide mixi, xuruse, xe, xa na mu a ra se gbeti ra. ²⁹ Mixi se naxee fima n tan Alatala ma na mooli ra, e xun mu noma sarade, fo e xa faxe ne.»

³⁰ «Boxi farile birin findima n tan Alatala nan gbe ra, sansi xori naxan naminima nun wuri bili naxan bogima. Na farile birin fima n tan Alatala nan ma. ³¹ Xa mixi nde wama a xa farile xun sarafe, a xa a sare fi, a man xa kobiri nde sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na se sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na fi a xunsare ra. ³² Xuruse farile birin findima n tan Alatala nan gbe ra, xuruse xungbe nun a lanma, xuruse demadonyi naxan birin kontima. Na farile birin fima n tan Alatala nan ma. ³³ Xuruse mu matoma xa a fan, xa a mu fan. Xuruse mu noma masarade xuruse gbeti ra, xa na mu a ra na firinyi birin seniye nxi ne, e findi n tan Alatala gbe ra, e sese mu noma xun sarade sonon.»

³⁴ Alatala xa yaamarie nan na ki, a naxee so Annabi Munsu yi ra Turusinina geya fari Isirayilakae be.

Tawureta Munsá Isirayila xa Kónti Tife Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Munsá xa kitaabui naani nde kui, Isirayila pama xa taruxui nde masenxi naa naxan tide gbo danxaniyatœ birin be. Alatala nu bara Isirayila ramini Misira konyiya kui sigafe ra Kanaan bœxi ma, a dennaxe laayidixi e benbae be. Na sigé kui a nu lanma e xa gbengberenyi igiri. E to Turusinina geya li, Alatala naxa mini pama ma alako e xa gaaxu a ya ra, e man xa a xa seriye kolon.

Kóno na dangi xanbi, Isirayila naxa tagan na jere ma, Ala naxa e xóno xui me. Ala nu fe birin nabama alako e xa a kolon a na mœnife e ma biyaasi kui, kóno e mu wasa na ra. E to makœre Kanaan bœxi ra, Ala naxa mixie sugandi e ya ma naxee siga naa rabende. Nee xa dentege naxa a niya Isirayila xa kontofili a paxaxi ra, e fa tondi sigade na bœxi suxude.

Na kui Alatala naxa naté tongo na mixie xili ma, naxee minixi Misira bœxi ma, a e sese mu nu noma Kanaan bœxi masotode fa, fo e xa die. Isirayila pama naxa je tongo naani raba gbengberenyi ma, alako forie birin xa faxa, e xa die xa mœ na biyaasi kui.

A raponyi, e naxa makœre Kanaan naaninyi ra. Mowabakae mu tin e xa so, kóno Ala naxa a masen a fiixe ra a sese mu noma a niyade a xa a xa pama Isirayila rabepin. Hali e to bara nu yunubi soto, Ala e paxankataxi naxan ma fe ra, a mu danyi sa a xa hinne ma e be.

Seriye nan na ki danxaniyatœ birin be. Yunubi mu fan, a Ala raxónoma. Won na gbilen Ala xa seriye fœxo ra, won xa a kolon na mu findima fe fanyi ra won be. Kóno Ala yuge na ki naxe, hali a yunubitœ paxankata a xa yunubie xa fe ra, a man kate birin nabama alako a xa tin a xa hinne ra naxan noma findide kisi ra a be abadan. Ala tinxin, a xa kiti mu kanama. Kóno a xa xanunteya gbo dangi fe birin na. A wama ibunadama birin xa lu a xa pama ya ma, e fa so ariyanna. Ala xa na raba won birin be. Amina.

Tawureta Munsá Isirayila xa Kónti Tife

Isirayila xeme kónti tife

¹ Isirayilakae xa mini Misira je firin nde, kike firin nde, xi singe, Alatala naxa a masen Munsá be Turusinina gbengberenyi ma hœmœlingira kui, ² «Wo xa Isirayila

xeme birin kónti a xabile nun a denbaya ki ma, ³ naxee xa simaya bara je mœxœnen li, naxee noma findide Isirayila sœri ra. I nun Haruna, wo xa e itaxun sœri gaali ki ma. ⁴ Bœnsœ xunyie xa wo mali na wali kui. ⁵ E xilie nan ya:

Ruben bœnsœ ya ma, Sedeyuri xa di xeme Elisuru.

⁶ Simeyœn bœnsœ ya ma, Surisadayi xa di xeme Selumiyeli.

⁷ Yuda bœnsœ ya ma, Aminadabo xa di xeme Naxason.

⁸ Isakari bœnsœ ya ma, Suwara xa di xeme Netaneeli.

⁹ Sabulon bœnsœ ya ma, Xelon xa di xeme Eliyabi.

¹⁰ Yusufu xa di xeme Efirami bœnsœ ya ma, Amixudi xa di xeme Elisama.

Yusufu xa di xeme Manasi bœnsœ ya ma, Pedasuru xa di xeme Gamaliyeli.

¹¹ Bunyamin bœnsœ ya ma, Gideyoni xa di xeme Abidan.

¹² Dana bœnsœ ya ma, Amisadayi xa di xeme Axiyeseri.

¹³ Aseri bœnsœ ya ma, Okiran xa di xeme Pagiyeli.

¹⁴ Gadi bœnsœ ya ma, Duweli xa di xeme Eliyasafa.

¹⁵ Nafatali bœnsœ ya ma, Enan xa di xeme Axira.»

¹⁶ Na bœnsœ xunyie nan xilixi, e xa findi Isirayila sœri mangœ ra. ¹⁷ E naxa kafu Munsá nun Haruna ma, ¹⁸ e xa Isirayila pama malan, na kike firin nde, xi singe. Xeme birin naxee xa simaya nu bara je mœxœnen li, e naxa e tenge e xabile nun e denbaya ki ma, ¹⁹ alo Alatala a yamari ki naxe. Munsá naxa e tenge Turusinina gbengberenyi ma.

²⁰ E naxa Isirayila xa di singe Ruben bœnsœ birin tenge e xabile nun e denbaya ki ma. E naxa xeme xili sebe, naxee xa simaya nu bara je mœxœnen li, naxee nu noma sœrija rabade. ²¹ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo naani nun senni, xeme keme suuli nan ma.

²² E naxa Simeyœn bœnsœ birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xeme xili sebe, naxee xa simaya nu bara je mœxœnen li, naxee nu noma sœrija rabade. ²³ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo suuli nun solomanaani, xeme keme saxan nan ma.

²⁴ E naxa Gadi bœnsœ birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xeme xili sebe, naxee xa simaya nu bara je mœxœnen li, naxee nu noma sœrija rabade. ²⁵ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo naani nun suuli, xeme keme senni tongo suuli nan ma.

²⁶ E naxa Yuda bœnsœ birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa

xemee xili sebe, naxee xa simaya nu bara je moxɔɔɔn li, naxee nu noma soorjina rabade. ²⁷ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo solofere nun naani, xeme keme senni nan ma.

²⁸ E naxa Isakari bɔnsɔe birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemee xili sebe, naxee xa simaya nu bara je moxɔɔɔn li, naxee nu noma soorjina rabade. ²⁹ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo suuli nun naani, xeme keme naani nan ma.

³⁰ E naxa Simeyɔn bɔnsɔe birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemee xili sebe, naxee xa simaya nu bara je moxɔɔɔn li, naxee nu noma soorjina rabade. ³¹ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo suuli nun solofere, xeme keme naani nan ma.

³² E naxa Yusufu xa di xeme Eframi bɔnsɔe birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemee xili sebe, naxee xa simaya nu bara je moxɔɔɔn li, naxee nu noma soorjina rabade. ³³ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo naani, xeme keme suuli nan ma.

³⁴ E naxa Yusufu xa di xeme Manasi bɔnsɔe birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemee xili sebe, naxee xa simaya nu bara je moxɔɔɔn li, naxee nu noma soorjina rabade. ³⁵ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo saxan nun firin, xeme keme firin nan ma.

³⁶ E naxa Bunyamɔn bɔnsɔe birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemee xili sebe, naxee xa simaya nu bara je moxɔɔɔn li, naxee nu noma soorjina rabade. ³⁷ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo saxan nun suuli, xeme keme naani nan ma.

³⁸ E naxa Dana bɔnsɔe birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemee xili sebe, naxee xa simaya nu bara je moxɔɔɔn li, naxee nu noma soorjina rabade. ³⁹ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo senni nun firin, xeme keme solofere nan ma.

⁴⁰ E naxa Aseri bɔnsɔe birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemee xili sebe, naxee xa simaya nu bara je moxɔɔɔn li, naxee nu noma soorjina rabade. ⁴¹ Na xasabi lan ne xeme wulu naani nun keren, xeme keme suuli nan ma.

⁴² E naxa Nafatali bɔnsɔe birin tenge e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemee xili sebe, naxee xa simaya nu bara je moxɔɔɔn li, naxee nu noma soorjina rabade. ⁴³ Na xasabi lan ne xeme wulu tongo suuli nun saxan, xeme keme naani nan ma.

⁴⁴ Isirayila bɔnsɔe xunyi fu nun firinyi nan kafu Munsu nun Haruna ma na tenge

tife ra. ⁴⁵ Isirayila xeme naxee nu bara je moxɔɔɔn li, naxee nu noma soorjina rabade, ⁴⁶ nee nu lanxi xeme wulu keme senni nun saxan, xeme keme suuli nun tongo suuli nan ma.

⁴⁷ Kɔnɔ Lewi bɔnsɔe mu nu na na konti ya ma, ⁴⁸ barima Alatala nu bara a masen Munsu be, ⁴⁹ «I naxa Lewikae tenge Isirayilakae ya ma. ⁵⁰ I xa hɔrɔmɔlingira nun a xa se birin taxu e ra. N ma saate tɔnxuma na a ra. E xa a maxanin, e xa meeni a ma, e xa yonkin a rabilinyi ra. ⁵¹ Wo na keli sigade, e xa a ragoro. Wo na yire neene li, e xa a ti. Xa mixi gbete a maso a ra naxan mu findi Lewi bɔnsɔe ra, na kanyi lan ne a xa faxa. ⁵² Isirayilaka birin xa yonkin yire e na dennaxe masen e be, e bɔnsɔe xa tɔnxuma bun ma, a nun e xa soorie. ⁵³ Lewi bɔnsɔe xa yonkin hɔrɔmɔlingira rabilinyi, xa na mu a ra n xɔnɔma ne Isirayila jama ma. Lewikae xa e jengi sa hɔrɔmɔlingira xɔn ma.»

⁵⁴ Isirayilakae naxa Alatala xa yaamari birin suxu, a naxan soxi Munsu yi ra.

2

Bɔnsɔe dɔxɔ ki

¹ Alatala naxa a masen Munsu nun Haruna be, ² «Isirayilaka birin yonkinma e xabile xa tɔnxuma nan bun ma. E birin ya rafindima e booree nan ma, hɔrɔmɔlingira fa lu e tagi.»

³ Yuda bɔnsɔe nan yonkinma sogetede mabiri e xa tɔnxuma bun ma. Aminadabo xa di Naxason nan e xa yarerati ra. ⁴ A xa soorie xasabi lan mixi wulu tongo solofere nun naani, mixi keme senni nan ma. ⁵ Isakari bɔnsɔe nan yonkinma Yuda bɔnsɔe seeti ma e xa tɔnxuma bun ma. Suwara xa di Netaneeli nan e xa yarerati ra. ⁶ A xa soorie xasabi lan mixi wulu tongo suuli nun naani, mixi keme naani nan ma. ⁷ Sabulon bɔnsɔe nan yonkinma Yuda bɔnsɔe seeti ma e xa tɔnxuma bun ma. Xelon xa di Eliyabi nan e xa yarerati ra. ⁸ A xa soorie xasabi lan mixi wulu tongo suuli nun solofere, mixi keme naani nan ma. ⁹ Gali naxan yonkin Yuda bɔnsɔe mabiri, e xasabi lan mixi wulu keme mixi wulu tongo solomasaxan nun senni, mixi keme naani nan ma. E tan nan tima yare ra.

¹⁰ Ruben bɔnsɔe nan yonkinma sogetede mabiri e xa tɔnxuma bun ma. Sedeyuri xa di Elisuru nan e xa yarerati ra. ¹¹ A xa soorie xasabi lan mixi wulu tongo naani nun senni, mixi keme suuli nan ma. ¹² Simeyɔn bɔnsɔe nan yonkinma Ruben bɔnsɔe seeti ma e xa tɔnxuma bun ma. Surisadayi xa di Selumiyeli nan e xa yarerati ra. ¹³ A xa soorie xasabi lan

mixi wulu tongo suuli nun solomanaani, mixi keme suuli nan ma. ¹⁴ Gadi bonsœ nan yonkinma Ruben bonsœ seeti ma e xa tonxuma bun ma. Duweli xa di Eliyasafa nan e xa yarerati ra. ¹⁵ A xa soorie xasabi lan mixi wulu tongo suuli nun suuli, mixi keme senni nun tongo suuli nan ma. ¹⁶ Gali naxan yonkin Ruben bonsœ mabiri, e xasabi lan mixi wulu keme mixi wulu tongo suuli nun keren, mixi keme naani nun tongo suuli nan ma. E tan nan sigama a firin nde.

¹⁷ Lewi bonsœ naxan yonkinma e tagi, a birama e foxo ra horomolingira xaninfe ra. Bonsœ birin jere ma e safe ki nan ma e xa tonxuma bun ma.

¹⁸ Eframi bonsœ nan yonkinma sogorode mabiri e xa tonxuma bun ma. Amixudi xa di Elisama nan e xa yarerati ra. ¹⁹ A xa soorie xasabi lan mixi wulu tongo naani, mixi keme suuli nan ma. ²⁰ Manasi bonsœ nan yonkinma Eframi bonsœ seeti ma e xa tonxuma bun ma. Pedasuru xa di Gamaliyeli nan e xa yarerati ra. ²¹ A xa soorie xasabi lan mixi wulu tongo saxan nun firin, mixi keme firin nan ma. ²² Bunyamin bonsœ nan yonkinma Eframi bonsœ seeti ma e xa tonxuma bun ma. Gideyoni xa di Abidan nan e xa yarerati ra. ²³ A xa soorie xasabi lan mixi wulu tongo saxan nun suuli, mixi keme naani nan ma. ²⁴ Gali naxan yonkin Eframi bonsœ mabiri, e xasabi lan mixi wulu keme mixi wulu solomasaxan, mixi keme nan ma. E tan nan sigama a saxan nde.

²⁵ Dana bonsœ nan yonkinma yirefanyi mabiri e xa tonxuma bun ma. Amisadayi xa di Axiyeeseri nan e xa yarerati ra. ²⁶ A xa soorie xasabi lan mixi wulu tongo senni nun firin, mixi keme solofere nan ma. ²⁷ Aseri bonsœ nan yonkinma Dana bonsœ seeti ma e xa tonxuma bun ma. Okiran xa di Pagiyele nan e xa yarerati ra. ²⁸ A xa soorie xasabi lan mixi wulu tongo naani nun keren, mixi keme suuli nan ma. ²⁹ Nafatali bonsœ nan yonkinma Dana bonsœ seeti ma e xa tonxuma bun ma. Enan xa di Axira nan e xa yarerati ra. ³⁰ A xa soorie xasabi lan mixi wulu tongo suuli nun saxan, mixi keme naani nan ma. ³¹ Gali naxan yonkin Dana bonsœ mabiri, e xasabi lan mixi wulu keme mixi wulu tongo suuli nun solofere, mixi keme senni nan ma. E tan nan sigama a donxœ ra e xa tonxumae bun ma.

³² Isirayilaka naxee tenge e xabile ki ma nun e xa soori gali ki ma, e xasabi lan mixi wulu keme senni nun saxan, mixi keme suuli nun tongo suuli nan ma. ³³ Lewi bonsœ tan mu tenge Isirayilakae xun ma, alo Alatala a masen ki naxe Munsabe.

³⁴ Isirayilakae naxa bira Alatala xa yaamari birin foxo ra, alo a Munsabe yamari a ra ki naxe. E nu yonkinma e xa tonxuma bun ma, e man nu jere ma e xabile nun e xa denbaya ki nan ma.

3

Serexedubee

¹ Haruna nun Munsabe xa taruxi nan ya, Alatala to woyen Munsabe Turusinina geya ma. ² Haruna xa di xeme xilie nan yi ki: a xa di xeme singe nu xili ne Nadabo, a xunyae, Abihu, Eleyasari, nun Itamari. ³ Nee nan sugandixi e xa findi serexedubee ra. ⁴ Kono Nadabo nun Abihu naxa faxe Alatala ya i e to serexe gan te ra naxan mu lanxi. E mu di yo soto, kono Eleyasari nun Itamari naxa lu serexedubeja kui e baba Haruna xa yaamari bun ma.

⁵ Alatala naxa a masen Munsabe, ⁶ «I xa Lewi bonsœ masen Haruna be, e xa a mali a xa serexedube wali kui. ⁷ E xa Haruna nun Isirayila nama mali horomolingira wali kui. ⁸ E xa e joxo sa horomolingira raxunmasee xon na, e man xa horomolingira wali raba Isirayilakae be. ⁹ Na kui i Lewi bonsœ sama Haruna nun a xa di xeme nan sago. E sugandixi Isirayilakae ya ma Haruna malife nan na. ¹⁰ I xa Haruna nun a xa die nan tun ti serexedube wali rabafe ra. Xa mixi gbete sa a maso horomolingira ra, na kanyi xa faxe.»

¹¹ Alatala naxa a masen Munsabe, ¹² «N bara Lewi bonsœ sugandi Isirayilakae tagi Isirayila ginnee xa di singe birin joxœ ra. Na bonsœ findixi n gbe nan na, ¹³ barima n gbe nan na di xeme singe birin na. N to di xeme singe birin faxe Misira boxi ma, n naxa Isirayila di xeme singe birin sugandi n yete be, a findi mixi ra, a findi xuruse ra. N tan nan na Alatala ra.»

Lewi bonsœ tengefe

¹⁴ Alatala naxa a masen Munsabe Turusinina gbengberenyi ma, ¹⁵ «Lewi bonsœ tenge a denbaya nun a xabile ki ma. Xeme birin tengema ne naxan ma simaya bara kike keren li.» ¹⁶ Munsabe naxa e tenge alo Alatala a yamari ki naxe.

¹⁷ Lewi xa di xeme xilie nan yi ki:

Gerison, Kehati, nun Merari.

¹⁸ Gerison xa di xeme xilie nan yi ki a xabile ki ma:

Libini nun Simeyi.

¹⁹ Kehati xa di xeme a xabile ki ma:

Amarama, Yisehari, Xebiron nun Yusiyele.

²⁰ Merari xa di xeme a xabile ki ma:

Maxali nun Musi.

Lewi xabile nan na ki e xa denbaya ki ma.

²¹ Gerison bonsœ nu na Libini Simeyi xabile nan na. ²² Naxee xa simaya

nu bara kike keren li, e xasabi lan mixi wulu solofere mixi keme suuli nan ma. ²³ Gerison xabile nu yonkinma horomolingira nan xanbi ra sogegode mabiri ra. ²⁴ E xunyi nu na Layeli xa di xeme Eliyasafa nan na. ²⁵ Gerison xa mixie nu e joxoe saxi horomolingira nan xon ma, nun mafeleni naxan felema a xun ma, a nun a sode de ra, ²⁶ a nun kolime naxee nu sama horomolingira nun serexebade rabilinyi ma, a nun na tete sode de ra, a nun luutie e na maxirima naxee ra.

²⁷ Kehati xa mixie nan yi ki: Amarama xabile, Yisehari xabile, Xebiron xabile, nun Yusiyele xabile. Na xabile nan minixi e benba Kehati ma. ²⁸ E xa di xeme naxee xa simaya nu bara kike keren li, e xasabi lan mixi wulu solomasaxan keme senni nan ma. Kehati xa mixie nan nu meenima horomolingira ma. ²⁹ E tan nu yonkinma horomolingira yirefanyi mabiri ne. ³⁰ Yusiyele xa di xeme Elisafan nan nu na e xunyi ra. ³¹ Horomolingira saate kankira, teebili, lanpuie, serexebadee, yirabase naxee rawalima yire seniyanxi kui, nun dugi yarasa naxan na horomolingira kui, e nu taxuxi e tan nan na. ³² Lewi bonsoe birin xunyi nu na Haruna xa di xeme Eleyasari nan na. A tan nan nu Lewi bonsoe mixie xun ma, naxee meenima horomolingira ma.

³³ Merari xa mixie nan yi ki: Maxali xabile nun Musi xabile. ³⁴ E xa di xeme naxee xa simaya nu bara kike keren li, e xasabi lan mixi wulu senni keme firin nan ma. ³⁵ Abixayili xa di xeme Suriyeli nan nu na Merari xabile xunyi ra. E nu yonkinma horomolingira koola mabiri ne. ³⁶ Horomolingira xebenyie, a wuri kuyee, a kontigibae, a sanbunyiie, a xa yirabase, nun a rawalisee nu taxuxi e tan nan na. ³⁷ E man nu e joxo sama kontigibae xon ma naxee nu horomolingira tete rabilinxi, a nun e sanbunyiie, e xa koridie, nun e xa luutie.

³⁸ Munsa, Haruna, nun a xa di xeme nu yonkinma horomolingira sode de nan na sogetede mabiri. E tan nan nu e joxo sama horomolingira xon ma Isirayilaka birin xili ra. Xa mixi gbete sa a maso horomolingira ra, na kanyi xa faxa. ³⁹ Lewi bonsoe di xeme naxee xa simaya nu bara kike keren li, e xasabi lan mixi wulu moxonen nun firin nan ma. Munsa nun Haruna nu bara e tenge e xabile ki ma alo Alatala e yamari ki naxe.

⁴⁰ Alatala naxa a masen Munsa be, «Di xeme singe birin tenge Isirayilakae ya ma, naxee simaya bara kike keren li, i xa e xilie sebe. ⁴¹ Lewi bonsoe xa findi Isirayila di xeme singe birin joxoe ra. Lewi bonsoe

xa goore xa findi Isirayilakae xa xurusee di singee joxoe ra. N tan nan na Alatala ra.» ⁴² Munsa naxa Isirayila di xeme singe birin tenge alo Alatala a yamari ki naxe. ⁴³ Isirayila di xeme singe birin naxee xa simaya bara kike keren li, e xasabi lan mixi wulu moxonen nun firin mixi keme firin tongo solofere nun saxan nan ma.

⁴⁴ Alatala naxa a masen Munsa be, ⁴⁵ «Lewi bonsoe xa findi Isirayila di xeme singe birin joxoe ra. Lewi bonsoe xa goore xa findi Isirayilakae xa xurusee di singee joxoe ra. N tan nan na Alatala ra. ⁴⁶ Na Isirayila di xeme singe mixi keme firin tongo solofere nun saxan naxee xasabi dangi Lewi bonsoe konti ra, ⁴⁷ i xa kankan xun sara gbete giramu tongo suuli nun solofere ra naxan mooli rawalima horomolingira kui. ⁴⁸ I xa na gbete so Haruna nun a xa di xeme yi ra, di singee xunsare ra naxee xasabi nu dangi Lewi bonsoe xasabi ra.» ⁴⁹ Munsa naxa na gbete suxu naxan fixi di singee xunsare xa fe ra, naxee xasabi nu dangi Lewi bonsoe xasabi ra. ⁵⁰ A naxa na gbete kilo fu nun suuli nun a tagi rasuxu Isirayila di singee yi ra. Gbete nan a ra naxan nu rawalima horomolingira kui. ⁵¹ Munsa naxa na xunsare gbete so Haruna nun a xa di xeme yi ra alo Alatala a yamari ki naxe.

4

Kehati xa mixie

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, ² «Kehati xa die tenge Lewi bonsoe ya ma a xabile nun a denbaya ki ma, ³ naxee xa simaya bara je tongo saxan li han je tongo suuli, naxee fama horomolingira wali rabade. ⁴ Kehati xa die lanma e xa meeni se seniyanxie ma naxee na horomolingira kui. ⁵ Isirayilakae na keli sigade, Haruna nun a xa di xeme xa dugi yarasa ragoro, e saate kankira makoto a ra. ⁶ Na dangi xanbi e xa foye yexe kiri sa na fari, a nun gere dugi. A donxoe ra e xa wuri kuyee raso kankira tongosee ra.»

⁷ «E na gere dugi gbete itala teebili ma, e xa piletie, tonbille, nun kundie sa na fari, naxee rawalima weni serexee ra. Taami naxan bama serexe ra, na fan sama ne na teebili nan fari. ⁸ E dugi gbeeli nan sama na birin xun ma, e fa foye yexe kiri itala na fari. Na dangi xanbi e xa wuri kuyee raso teebili tongosee ra.»

⁹ «E xa gere dugi dusu lanpui doxose, lanpuie, a yirabasee, xube sasee, nun ture kundie xun ma. ¹⁰ E xa na birin mafilin foye yexe kiri nan kui, e fa a sa xaninse fari. ¹¹ E xa gere dugi itala serexebade xema daaxi fari, e fa a makoto foye yexe

kiri ra, e wuri kuyee raso a tongosee ra. ¹² Na horomolingira raxunmase birin makotoma gare dugi nan na, e e mafilin foye yexe kiri kui, e fa na sa xaninse fari. ¹³ E xa xube ba serexebade wure gbeeli daaxi kui, e fa dugi gbeeli dusu a xun na. ¹⁴ E na a yirabasee sa a fari, alo surayi gansee, suxumee, pelie, nun pooti xungbee, e xa na birin mafilin foye yexe kiri ra, e fa wuri kuyee raso a tongose ra. ¹⁵ Haruna nun a xa di xemee na ge na xunmase seniyanxie nun a yirabasee makotode, Kehati xa die lanma e xa na birin xanin biyaasi kui. Kono e mu lanma e xa din na se seniyanxie ra xa na mu e faxama ne. Kehati bonsoe xa wali nan na ki. ¹⁶ Haruna serexedube xa di xeme Eleyasari nan a joxo sama lanpui ture, surayi, sansi serexe, nun ture seniyanxi xon ma. Horomolingira raxunmase seniyanxie nun a yirabase birin taxuxi a tan nan na.»

¹⁷ Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be, ¹⁸ «Wo naxa lu Kehati bonsoe xabilee xa ba Lewi bonsoe ya ma. ¹⁹ Haruna nun a xa di xemee xa e mati horomolingira kui, e fa e xa wali masen kankan be alako e naxa e makore se seniyanxie ra, e fa faxesa. ²⁰ E mu lan e xa e ya masa se seniyanxie ma, hali dondoronti, xa na mu e faxama ne.»

Gerison xa mixie

²¹ Alatala naxa a masen Munsa be, ²² «Gerison bonsoe tengе e xabile nun a denbaya ki ma, ²³ naxee xa simaya bara je tongo saxan li han je tongo suuli, naxee fama horomolingira wali rabade. ²⁴ Gerison xabile xa wali nan yi ki. ²⁵ E horomolingira mafelenyie nan xaninma, a nun mafelenyi naxan yailanxi foye yexe kiri ra, a nun mafelenyi naxan gbakuxi horomolingira sode de ra. ²⁶ E xa tete mafelenyie fan xanin naxee horomolingira nun serexebade rabilinma, a nun naxan gbakuxi tete sode de ra, a nun tete luutie. E xa e joxo sa na se mooli birin xon ma. ²⁷ Gerison xabile walima Haruna nun a xa di xemee xa yaamari nan bun ma, a findi kotee xaninfe ra, a findi wali gbete rabafe ra. Nee nan a falama e be e lan e xa naxan naba, a nun e lan e xa naxan xanin. ²⁸ Gerison bonsoe xa wali nan na ki horomolingira xa fe ra. E na wali rabama Haruna serexedube xa di xeme Itamari xa yaamari nan bun ma.»

Merari xa mixie

²⁹ «I xa Merari bonsoe fan tengе e xabile nun a denbaya ki ma, ³⁰ naxee xa simaya bara je tongo saxan li han je tongo suuli, naxee fama horomolingira wali rabade.

³¹ See nan yi ki e tan lan e xa naxee maxanin horomolingira see ra: a xebenyie, a wuri kuyee, a kontigibae, nun e sanbunyie. ³² E xa tete fan xanin, a nun a kontigibae, e sanbunyie, e soronsee, e xa luutie, e xa yirabasee, nun e xa walise birin. Wo see masen kankan be, a lanma a xa naxee xanin. ³³ Merari bonsoe xa wali birin nan na ki horomolingira xa fe ra. E walima Haruna serexedube xa di xeme Itamari xa yaamari nan bun ma.»

Walikee tengefe Lewi bonsoe ya ma

³⁴ Munsa, Haruna, nun pama kungtie naxa Kehati xa mixie tengе e xabile nun e xa denbaya ki ma, ³⁵ xeme naxee xa simaya bara je tongo saxan li han je tongo suuli, naxee fama horomolingira wali rabade. ³⁶ E xasabi lan mixi wulu firin, mixi keme solofere, tongo suuli nan ma. ³⁷ Xemee nan na ki Kehati xabilee ya ma naxee horomolingira wali rabama. Munsa nun Haruna bara e tengе alo Alatala Munsa yamarixi ki naxe.

³⁸ E naxa Gerison xa mixie tengе e xabile nun e xa denbaya ki ma, ³⁹ xeme naxee xa simaya bara je tongo saxan li han je tongo suuli, naxee fama horomolingira wali rabade. ⁴⁰ E xasabi lan mixi wulu firin, keme senni, tongo saxan nan ma. ⁴¹ Xemee nan na ki Gerison xabilee ya ma naxee horomolingira wali rabama. Munsa nun Haruna bara e tengе alo Alatala Munsa yamarixi ki naxe.

⁴² E naxa Merari xa mixie tengе e xabile nun e xa denbaya ki ma, ⁴³ xeme naxee xa simaya bara je tongo saxan li han je tongo suuli, naxee fama horomolingira wali rabade. ⁴⁴ E xasabi lan mixi wulu saxan mixi keme firin nan ma. ⁴⁵ Xemee nan na ki Merari xabilee ya ma naxee horomolingira wali rabama. Munsa nun Haruna bara e tengе alo Alatala Munsa yamarixi ki naxe.

⁴⁶ Munsa, Haruna, nun Isirayila kungtie, e Lewi bonsoe mixi naxee tengexi e xabile nun e xa denbaya ki ma, ⁴⁷ xeme naxee xa simaya bara je tongo saxan li han je tongo suuli, naxee fama horomolingira wali rabade. ⁴⁸ E xasabi lan mixi wulu solomasaxan, keme suuli, tongo solomasaxan nan ma. ⁴⁹ Xemee nun e xa walie nan na ki Lewi naxee tengexi Munsa nun Haruna saabui ra alo Alatala Munsa yamarixi ki naxe.

5

Mixi seniyantaree, haake tongoe, nun yenelae

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, ² «Isirayilakae yamari e xa kune kanyi nun korosila kanyi birin namini e

yonkinde, a nun mixi naxee dinxi fure nde ra, e fa findi seniyyentaree ra. ³ A findi xeme ra, a findi gine ra, wo e ramini wo ya ma, e xa sa lu e xati ma alako e naxa seniyyentareja raso wo ya ma, n sabatixi dennaxe.» ⁴ Isirayilakae naxa a raba alo Alatala a yamarixi ki naxe, e naxa na mixie ramini e ya ma. Alatala a yamari ki naxe Munsa be, e naxa a raba na ki.

⁵ Alatala naxa a masen Munsa be, ⁶ «A fala Isirayilakae be, a findi xeme ra, a findi gine ra, naxan yo na haake nde raba a boore ra, haake naxan findima Alatala xui matandife ra, na fe doxxoxi a xun ma. ⁷ A lan ne a xa a ti na haake ra, a xa na fe yailan a nun na kanyi tagi, a man fa na fe kanaxi doxo suuli nde sa na fari. ⁸ Xa a sa li a haake rabaxi naxan na, a bara faxa, a xa mixi yo mu na naxan noma na fe yailanxi rasuxude, na findima Alatala nan gbe ra, a so serexedube yi ra. Fe kane man fa yexee kontonyi keren ba a xa yunubi xafari ra, a a so serexedube yi ra. ⁹ Isirayilakae na serexe ba, e a fi serexedube ma, na serexe findima na serexedube nan gbe ra. ¹⁰ Naxan birin serexe bama, a naxan bama, a gbe nan na ki, konɔ a naxan fima serexedube ma, serexedube gbe nan na ki.»

¹¹ Alatala naxa a masen Munsa be, ¹² «A fala Isirayilakae be, e yi nan nabama xa gine nde sa yene raba. ¹³ Xa e nun xeme gbete bara e sa gundo ra, gine xa mɔri mu na kolon, seede mu na, mixi mu a suxu a kui, ¹⁴ konɔ a xa mɔri bara a xa gine toone folo, xa a xa gine seniyyenxi, xa na mu a mu seniyyenxi, ¹⁵ a xa a xa gine xanin serexedube yire, a mengi kilo saxon ba a be serexe ra ture nun surayi mu na naxan xun, barima toone serexe nan a ra naxan bama a kolonfe ra xa yunubi rabaxi.»

¹⁶ «Serexedube xa na gine ti Alatala ya i, ¹⁷ a fa xube mako boxi ma horomolingira kui, a a masunbu ye seniyyenxi ra feje kui. ¹⁸ Gine na ti Alatala ya i, serexedube xa a xunsexe fulun, a fa toone serexe sa gine belexe maratuse ra. Serexedube tan xa na ye tongo naxan findima danka ra, a a lintan gine ya i.»

¹⁹ «Serexedube gine rakalima ne, a a fala, «Xa a sa li i tan nun xeme gbete mu kafuxi, i mu i xa mɔri yanfa, i mu seniyyentareja soto futi kui, i xa ratanga danke ma yi ye fama naxan na. ²⁰ Konɔ xa a sa li, i bara i xa mɔri yanfa wo xa futi kui, i nun xeme gbete bara kafu seniyyentareja kui, ²¹ Alatala xa a ragiri i furi xa kana. Na kui i ngaxakerenyie i dankama ne, e i konbi. ²² Yi ye naxan fama danke ra, a xa i furi mafuntu, a i xore maba.» Gine xa a ratin a falafe ra, «Amina, amina.»»

²³ «Serexedube na ge na danke sebede kiri ma, a xa na kiri xa na ye seniyyenxi ra, ²⁴ a fa a fi gine ma, a xa a min. Na ye naxan noma findide danke ra, a soma a fate i. ²⁵ Serexedube toone serexe rasuxuma ne gine yi ra, a a dentege Alatala be serexebade yire. ²⁶ Serexedube xa mengi suxui keren gan serexebade fari, a findi serexe tonxuma ra. A na ge na ra, a xa na ye fi gine ma, a xa a min. ²⁷ A na na ye min, xa a sa li na gine bara findi seniyyentare ra, a bara a xa mɔri yanfa, na ye naxan findima danke ra, a soma ne a fate i, a a tooro ki fanyi ra. A furi funtuma ne, a xore mabama ne, a ngaxakerenyie fama ne a dankade.»

²⁸ «Konɔ xa a sa li a mu seniyyentareja yo rabaxi, toonege bama ne a xun ma, a man noma di baride. ²⁹ Toone seriye nan na ki naxan nawalima xa gine findima seniyyentare ra, a a xa mɔri yanfa futi kui, ³⁰ xa na mu a ra, toone xaxili na so xeme furi, a fa siike a xa gine ma. A a xa gine xaninma Alatala ya i, serexedube fa na seriye rabatu a xa fe ra. ³¹ Na kui yunubi mu na na xeme ma, konɔ gine tan a xa yunubi sare sotoma ne.»

6

Mixi xa seriye naxan a yete safe Alatala sago

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, ² «A fala Isirayilakae be, xa xeme nde, xa na mu gine nde sa laayidi tongo Alatala be, a xa lu a sago, na nan na ki a xa findi Nasari ra, ³ na kanyi mu lan a xa weni nun beere min. A naxa sese min naxan kelixi weni bogi ma, xa na mu beere ma. A naxa weni bogi bunda don, a naxa a xare don. ⁴ A temui naxan birin nabama a xa Nasariya kui, a naxa sese don naxan keli weni bili ma, keli a bogi ma a sa doxo a xori ra.»

⁵ «A xa Nasariya kui, a mu lanma a xunyi xa bi. A xa lu seniyyenxi kui, a xunsexe xa nu kuya ra tun. ⁶ Na waxati bun ma, a mu lan a xa a maso fure ra, ⁷ hali a findi a baba ra, a nga, a taara, xa na mu a ra a xunya fure ra. A na Alatala nan sago tun, alo a xunsexe keja a masenxi ki naxe. ⁸ A temui naxan birin nabama a xa Nasariya kui, a luma seniyyenxi nan kui Alatala be.»

⁹ «Xa mixi nde sa faxa a fe ma a terenna ki ma, a xunsexe bara findi se seniyyentare ra. Na temui a xa seniyyen loxun keren bun ma, a man fa a xunyi bi na xi solofere loxoɛ. ¹⁰ A xi solomasaxan loxoɛ, a fogotara firin nan xaninma serexedube xon ma horomolingira sode de ra, xa na mu ganbe firin. ¹¹ Serexedube xoni keren nan bama yunubi xafari serexe ra, boore findima a gan daaxi nan na, alako a xa yunubi xa

xafari, barima a dinfe fure ra, na findima yunubi nan na. Na loxoɛ a man xa a xunyi raseniyeɛ. ¹² A na ge na ra, a man xa gbilen a xa laayidi ma. Fo a xa yexɛɛ keren ba yete ragbilen serɛxe ra, naxan jɛ keren a ra a xa yunubi xafarife ra. Loxoɛ naxee bara dangi, nee mu kontima sonon, barima a nu bara seniyeɛntareja soto.»

¹³ «Mixi na ge Nasariya rabade, a xa bira yi seriye nan foxo ra. A xa siga horomolingira sode de ra, ¹⁴ a xa serɛxe gan daaxi ba Alatala be, yexɛɛ naxan bara jɛ keren soto, lanyuru yo mu na naxan ma. A xa yunubi xafari serɛxe fan ba, yexɛɛ gine naxan bara jɛ keren soto, lanyuru yo mu na naxan ma. A xa xanunteya serɛxe ba, yexɛɛ kontonyi, lanyuru yo mu na naxan ma. ¹⁵ A xa serɛxe ndee sa na fari, alo sansi xori dinxi serɛxe, weni serɛxe, taami lebinitare, leki yailanxi ture ra, nun leki ture masoxi naxee ma. ¹⁶ Serɛxedube na serɛxe see nan dentegeɛma Alatala be, a fa yunubi xafari serɛxe ba, a nun serɛxe gan daaxi. ¹⁷ A xa na taami lebinitare masen Alatala be, a xa na yexɛɛ kontonyi ba xanunteya serɛxe ra, a xa sansi xori dinxi serɛxe nun weni serɛxe sa na fari.»

¹⁸ «Na temui Nasari xa a xunsexe bi horomolingira sode de ra, a naxan fixi Alatala ma. A xa na raso te xora xanunteya serɛxe na bafe dennaxe. ¹⁹ Nasari na ge a xunsexe bide, serɛxedube yexɛɛ kontonyi belexe ganxi keren nan tongoma a belexe ra, a nun leki lebinitare firin naxee na debe kui. ²⁰ A xa e dentege Alatala be e lintanfe ra. Na findi donse seniyeɛnxi nan na serɛxedube be, a nun na yexɛɛ ganyanyi nun a tabe. Na dangi xanbi, Nasari noma weni minde sonon. ²¹ Nasari seriye nan na ki. A lanma a xa na serɛxe ba Alatala be alo a janigexi ki naxe, a nun se gbeteɛ a noma naxan na. Fo a xa a xa Nasari laayidi rakamali a seriye ki ma.»

²² Alatala naxa a masen Munsabe, ²³ «A fala Haruna nun a xa die be, e xa duba Isirayilakae be yi ki ne:

²⁴ «Alatala xa baraka sa i xa fe, a xa i kanta.

²⁵ Alatala yatagi xa noro i ma, a xa hinne i ra.

²⁶ Alatala xa a ya rafindi i ma, a xa boɛsa fi i ma.»

²⁷ E dubama Isirayilakae be na ki ne, n fan baraka sama ne e ma.»

7

Hadiya naxee fixi horomolingira rabi temui

¹ Munsabe to ge horomolingira tide, a naxa ture seniyeɛnxi sa a ma, a nun

a xunmasee, a xa serɛxɛbadee, nun a yirabasee, alako nee xa seniyeɛn Alatala be. ² Isirayila kuntigie, xabile xunyi naxee bonsɛɛɛ tenge, e naxa hadiyae ba Alatala be. ³ E naxa fa sareti makotoxi senni nun ninge fu nun firin na horomolingira sode de ra, e xa findi e xa serɛxe ra Alatala be. ⁴ Alatala naxa a masen Munsabe, ⁵ «Yi hadiyae rasuxu e yi ra horomolingira wali xa fe ra. E taxu Lewi bonsɛɛɛ xa mixie ra kankan xa wali bere ra.» ⁶ Munsabe naxa na sareti nun ninge so Lewi xa mixie yi ra. ⁷ A naxa sareti firin nun ninge naani so Gerison xabile yi ra e xa wali bere ra. ⁸ A naxa sareti naani nun ninge solomasaxan so Merari xabile yi ra e xa wali bere ra. E nu na Haruna serɛxedube xa di Itamari xa yaamari nan bun ma. ⁹ Kono a mu sese so Kehati xabile tan yi, barima a nu lanma e xa se seniyeɛnxi maxanin e tunki fari alo Alatala e yamarixi ki naxe.

¹⁰ Serɛxɛbade neene xa wali singe, ture seniyeɛnxi to maso a ma temui naxe, kuntigie naxa fa e xa serɛxɛɛ ra serɛxɛbade yire. ¹¹ Alatala nu bara a masen Munsabe, «Loxoɛ yo loxoɛ mixi keren xa fa a xa hadiya ra serɛxɛbade neene xa fe ra.» ¹² Na loxoɛ singe, Aminadabo xa di Naxason kelife Yuda bonsɛɛɛ, ¹³ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbete kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbete kilo keren na alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serɛxe ra. ¹⁴ A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xeɛma giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra, ¹⁵ a nun naxee bama serɛxe gan daaxi ra alo tuura keren, yexɛɛ kontonyi keren, nun yexɛɛ keren naxan xa simaya bara jɛ keren li, ¹⁶ a nun sikote naxan findima yunubi xafari serɛxe ra, ¹⁷ a nun naxee bama xanunteya serɛxe ra alo ninge firin, yexɛɛ kontonyi suuli, nun yexɛɛ suuli naxee xa simaya bara jɛ keren li. Aminadabo xa di Naxason xa hadiya nan na ki.

¹⁸ Na loxoɛ firin nde, Suwara xa di Netaneeli kelife Isakari bonsɛɛɛ, ¹⁹ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbete kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbete kilo keren na alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serɛxe ra. ²⁰ A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xeɛma giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra, ²¹ a nun naxee bama serɛxe gan daaxi ra alo tuura keren, yexɛɛ kontonyi keren, nun yexɛɛ keren naxan xa simaya

bara ƚe keren li, ²² a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra, ²³ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara ƚe keren li. Suwara xa di Netaneeli xa hadiya nan na ki.

²⁴ Na loxoƚe saxan nde, Xelon xa di Eliyabi kelife Sabulon bonsoƚe, ²⁵ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun ƚooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dинxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra. ²⁶ A man naxa fa ƚooti keren na naxan yailanxi xeeма giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra, ²⁷ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara ƚe keren li, ²⁸ a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra, ²⁹ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara ƚe keren li. Xelon xa di Eliyabi xa hadiya nan na ki.

³⁰ Na loxoƚe naani nde, Sedeyuri xa di Elisuru kelife Ruben bonsoƚe, ³¹ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun ƚooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dинxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra. ³² A man naxa fa ƚooti keren naxan yailanxi xeeма giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra, ³³ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara ƚe keren li, ³⁴ a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra, ³⁵ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara ƚe keren li. Sedeyuri xa di Elisuru xa hadiya nan na ki.

³⁶ Na loxoƚe suuli nde, Surisadayi xa di Selumiyeli kelife Simeyon bonsoƚe, ³⁷ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun ƚooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dинxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra. ³⁸ A man naxa fa ƚooti keren na naxan yailanxi xeeма giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra, ³⁹ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara ƚe keren li, ⁴⁰ a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

⁴¹ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara ƚe keren li. Surisadayi xa di Selumiyeli xa hadiya nan na ki.

⁴² Na loxoƚe senni nde, Duweli xa di Eliyasafa fatanfe Gadi bonsoƚe ra, ⁴³ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun ƚooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dинxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra. ⁴⁴ A man naxa fa ƚooti keren na naxan yailanxi xeeма giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra, ⁴⁵ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara ƚe keren li, ⁴⁶ a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra, ⁴⁷ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara ƚe keren li. Duweli xa di Eliyasafa xa hadiya nan na ki.

⁴⁸ Na loxoƚe solofere nde, Amixudi xa di Elisama fatanfe Efirami bonsoƚe ra, ⁴⁹ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun ƚooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dинxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra. ⁵⁰ A man naxa fa ƚooti keren naxan yailanxi xeeма giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra, ⁵¹ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara ƚe keren li, ⁵² a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra, ⁵³ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara ƚe keren li. Amixudi xa di Elisama xa hadiya nan na ki.

⁵⁴ Na loxoƚe solomasaxan nde, Pedasuru xa di Gamaliyeli fatanfe Manasi bonsoƚe ra, ⁵⁵ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun ƚooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dинxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra. ⁵⁶ A man naxa fa ƚooti keren na naxan yailanxi xeeма giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra, ⁵⁷ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara ƚe keren li, ⁵⁸ a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra, ⁵⁹ a nun naxee bama xanunteya serexe

ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara je keren li. Pedasuru xa di Gamaliyeli xa hadiya nan na ki.

⁶⁰ Na loxoe solomanaani nde, Gideyoni xa di Abidan fatanfe Bunyamin bonsoe ra, ⁶¹ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dинxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra. ⁶² A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xeeema giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra, ⁶³ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara je keren li, ⁶⁴ a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra, ⁶⁵ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara je keren li. Gideyoni xa di Abidan xa hadiya nan na ki.

⁶⁶ Na loxoe fu nde, Amisadayi xa di Axiyeleri fatanfe Dana bonsoe ra, ⁶⁷ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dинxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra. ⁶⁸ A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xeeema giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra, ⁶⁹ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara je keren li, ⁷⁰ a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra, ⁷¹ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara je keren li. Amisadayi xa di Axiyeleri xa hadiya nan na ki.

⁷² Na loxoe fu nun keren nde, Okiran xa di Pagiyeli fatanfe Aseri bonsoe ra, ⁷³ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dинxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra. ⁷⁴ A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xeeema giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra, ⁷⁵ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara je keren li, ⁷⁶ a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe

ra, ⁷⁷ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara je keren li. Aminadabo xa di Naxason xa hadiya nan na ki.

⁷⁸ Na loxoe fu nun firin nde, Enan xa di Axira fatanfe Nafatali bonsoe ra, ⁷⁹ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dинxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra. ⁸⁰ A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xeeema giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra, ⁸¹ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara je keren li, ⁸² a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra, ⁸³ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara je keren li. Enan xa di Axira xa hadiya nan na ki.

⁸⁴ Isirayila kuntigie xa hadiya malanxie findixi yi nan na serexebade neene xa fe ra: pileti gbeti daaxi fu nun firin, pooti gbeti daaxi fu nun firin, nun pooti xeeema daaxi fu nun firin. ⁸⁵ Pileti keren keren lanxi gbeti kilo keren nun a tagi nan ma. Pooti keren keren lanxi gbeti kilo keren nan ma. Se naxee yailanxi gbeti ra, nee lanxi kilo moxoren nun naani nan ma, alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. ⁸⁶ Pooti xeeema daaxi fu nun firin lanxi xeeema giramu keme giramu fu nun naani nan ma, alo se maniyama ki naxe horomolingira kui. Na pooti fu nun firin lanxi xeeema kilo keren nun a tagi nan ma. E birin nafexi surayi nan na. ⁸⁷ Serexe gan daaxi xuruse xasabi naxa lan tuura fu nun firin ma, a nun yexee kontonyi fu nun firin, nun yexee fu nun firin naxee xa simaya no bara je keren li, a nun e xa sansi xori dинxi serexe. Yunubi xafari serexe xuruse xasabi naxa lan sikote fu nun firin ma. ⁸⁸ Xanunteya serexe xa xuruse xasabi naxa lan tuura moxoren nun naani ma, yexee kontonyi tongo senni, sikote tongo senni, nun yexee tongo senni naxee bara je keren soto. Nee nan findi hadiyae ra serexebade xa wali folo temui, ture seniyanxi to sa a ma.

⁸⁹ Munsaxo to so horomolingira kui, a nun Alatala xa sumun, a naxa Alatala xui me saate kankira derakote fari, a masenyi tima a be maleke firinyie sawure tagi naxee na na kankira fari.

Lanpuie dɔxɔfe

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, ² «A fala Haruna be, a xa lanpui solofere dɔxɔ alako e xa yanba e dɔxɔse ya ra.» ³ Haruna a raba na ki ne. A naxa lanpui dɔxɔ alo Alatala a yamari ki naxe Munsa be. ⁴ Lanpuie dɔxɔse nu rafalaxi xɛema dinxi nan na, kelife a sanbunyi ma han a xunyi, alo Alatala a masenxi Munsa be ki naxe.

⁵ Alatala naxa a masen Munsa be, ⁶ «Lewi bɔnsɔe ba Isirayilakae ya ma, i xa e raseniyeɛ. ⁷ I e raseniyeɛma yi ki ne. Maraseniyeɛ ye makasan e ma. E xa e fate maxabe birin bi, e xa e xa dugie xa, alako e xa seniyeɛ. ⁸ Na xanbi, e xa tuura keren ba serexe ra, a nun mengi naxan masunbuxi ture ra. I xa tuura gbete ba yunubi xafari serexe ra. ⁹ I xa Lewi bɔnsɔe nun Isirayilaka birin malan hɔrɔmɔlingira sode de ra. ¹⁰ Menni, Alatala ya xɔri, Isirayilakae xa e belexe sa Lewi bɔnsɔe mixie ma. ¹¹ Haruna nan fama e dentege de Alatala be e xa lu alo serexe Isirayilakae jɔxɔe ra. Na kui e noma Alatala xa wali rabade.»

¹² «Lewi bɔnsɔe mixie xa e belexe sa na tuura firinyie ma. Keren bama yunubi xafari serexe nan na, boore ba serexe gan daaxi ra, alako e xa yunubie xa xafari. ¹³ Lewi bɔnsɔe na ti Haruna nun a xa die ya i, i xa e dentege a serexe ki ma Alatala be. ¹⁴ A lima ne, na temui, i bara Lewi bɔnsɔe tan ba Isirayilakae ya ma, e xa findi n gbe ra.»

¹⁵ «I na ge e raseniyeɛde a serexe ki ma, Lewi bɔnsɔe fama ne sode e xa hɔrɔmɔlingira wali kui. ¹⁶ Isirayilakae nan e ra naxee findixi n gbe ra Isirayila di singe birin jɔxɔe ra. ¹⁷ Isirayila di singe birin nun e xa xuruse di singe birin findixi n gbe nan na, kafi n sa Misirakae xa di singe birin faxa temui naxe. ¹⁸ N naxa Lewi bɔnsɔe tongo Isirayila di singe birin jɔxɔe ra. ¹⁹ N bara e so Haruna nun a xa die yi ra Isirayilakae tagi, alako e xa hɔrɔmɔlingira wali raba Isirayilakae xili ra. E man xa yunubi xafari serexe ba Isirayilakae be, alako ghaloe yo naxa goro Isirayilakae ma e na makɔre yire seniyeɛxi ra temui naxe.»

²⁰ Munsa, Haruna, nun pama birin naxa na raba Lewi bɔnsɔe ra alo Alatala a yamari ki naxe. ²¹ Lewi bɔnsɔe naxa e yete raseniyeɛ, e naxa e xa dugie xa. Haruna naxa e dentege Alatala be. A naxa e xa yunubi xafari serexe ba e be e xa seniyeɛ. ²² Na to ba a ra, Lewi bɔnsɔe naxa fa e xa wali suxu hɔrɔmɔlingira xa fe ra Haruna nun a xa die xa yaamari bun ma, alo Alatala a yamari Munsa be ki naxe.

²³ Alatala naxa a masen Munsa be, ²⁴ «Lewi bɔnsɔe mixie xa simaya na je mɔxɔɛn nun suuli li, e noma

hɔrɔmɔlingira wali suxude. ²⁵ E na je tongo suuli sɔto, e xa na wali lu naa. ²⁶ E noma e ngaxakerenyie malide na wali kui, kɔno e tan mu noma na rabade sɔnoɛ. I xa na seriyeɛ suxu Lewi bɔnsɔe xa fe ra hɔrɔmɔlingira wali rabafe ma.»

9

Sayamaleke Dangi Sali

¹ Isirayilakae to mini Misira bɔxi ma, e fa lu gbengberen yire je firin, na kike singe Alatala nu bara a masen Munsa be Turusinina gbengberenyi ma, ² «Isirayilakae xa Sayamaleke Dangi Sali raba ³ yi kike xi fu nun naani, soqe dula temui alo a yamarixi ki naxe.»

⁴ Munsa naxa a fala Isirayilakae be, a e xa Sayamaleke Dangi Sali raba. ⁵ E naxa na sali raba kike singe xi fu nun naani soqe dula temui Turusinina gbengberenyi ma. E naxa a raba, alo Alatala a yamari ki naxe Munsa be.

⁶ Kɔno na lɔxɔe, mixi ndee mu no Sayamaleke Dangi Sali raba barima e nu bara din mixi fure ra, e fa findi seniyeɛtare ra na lɔxɔe. Na lɔxɔe kerenyi e naxa siga Munsa nun Haruna yire. ⁷ E a fala e be, «Muxu mu seniyeɛ fure xa fe ra, kɔno munfe ra muxu mu lan muxu xa fa muxu xa hadiya ra Alatala be alo Isirayilaka birin?» ⁸ Munsa naxa e yaabi, «Wo mame ti sinden, n xa a rato Alatala naxan yamarima wo xa fe ra.» ⁹ Alatala naxa a masen Munsa be, ¹⁰ «Xa wo mu seniyeɛ fure nde xa fe ra, xa na mu a ra wo na biyaasi kui, wo man noma Sayamaleke Dangi Sali rabade Alatala xa binye bun ma, keli wo tan ma han a sa wo bɔnsɔe li. ¹¹ Kɔno e tan xa a raba kike firin nde xi fu nun naani soqe dula temui. E yexee don a nun taami lebnitane nun burexe xɔne ra. ¹² A dɔnxɔe yo naxa lu han geesege. A xɔri fan mu ibɔoma. E xa na sali raba a seriye ki ma. ¹³ Kɔno xa mixi seniyeɛxi naxan mu na biyaasi kui, a tondi Sayamaleke Dangi Sali rabade, na kanyi lanma a xa ba Alatala xa pama ya ma, barima a mu fa hadiya ra Alatala be a waxati. Na kanyi fama ne a xa yunubi sare sɔtode.»

¹⁴ «Xa i xa xɔpe nde wama Sayamaleke Dangi Sali rabafe, a xa a raba a seriye ki ma. Seriye naxan saxi taa kanyie ma, na seriye kerenyi nan luma na xɔpe fan ma.»

¹⁵ Hɔrɔmɔlingira ti lɔxɔe, saate walaxee na dennaxe, nuxui nde naxa dusu na xun na. Keli nunmare han kuye iba, a nu na hɔrɔmɔlingira fari, a maniyaxi te ra. ¹⁶ Temui birin a nu na na ki ne, nuxui nu na hɔrɔmɔlingira fari yanyi ra, a fa yanba alo te kɔe ra. ¹⁷ Nuxui nefɛ keli hɔrɔmɔlingira xun ma, Isirayilakae fan

bara keli, e jere folo han a goro, e fa yonkin menni. ¹⁸ Na kui Isirayilakae nu jere ma Alatala xa yaamari nan bun ma, e man nu yonkinma Alatala xa yaamari nan ma. Fanni nuxui na horomolingira xun ma, e fan yonkinma menni ne. ¹⁹ Xa nuxui sa bu horomolingira fari a gbe ra, Isirayilakae nu birama Alatala xa yaamari nan foxo ra, e lu menni. ²⁰ Temui ndee na nuxui mu buma, a keli. Isirayilakae nu luma Alatala xa yaamari nan bun ma, e fan keli, e yonkin nuxui yire. ²¹ Temui ndee nuxui bara lu yire xi keren, keli koe ra han kuye iba, a fa siga. A nefe keli, Isirayilakae fan bara keli, e bira a foxo ra. ²² Xa nuxui lu horomolingira xun ma xi firin, xa na mu kike keren, xa na mu je keren, Isirayilakae nu na kelima e yonkinde, fo na nuxui na keli horomolingira xun ma temui naxe. ²³ E nu yonkinma Alatala xa yaamari nan bun ma, e nu kelima Alatala xa yaamari nan bun ma. E nu birama Alatala xa yaamari nan foxo ra, a naxan fixi Munsa saabui ra.

10

Sara firin gbeti daaxi

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, ² «I xa sara firin yaillan gbeti bonboxi ra. E rawalima jama xilife nan na malanyi. E man nawalima jama kelife nan na biyaasi temui. ³ E firin na fe temui keren, jama birin xa malan i yire horomolingira de ra. ⁴ Xa sara keren nan fe, Isirayila yareratie nun kuntigie gbansan xa malan i yire.»

⁵ «Wo kelima biyaaside temui naxe, sarae xa fe keren. Na kui naxee dodoxi sogetede, e xa siga. ⁶ Sarae na fe firin, naxee dodoxi yirefanyi ma, nee fan xa siga. Sara xui nan a masenma jama siga temui bara a li. ⁷ Sara xui kepa gbetae nan a masenma jama malan temui bara a li.»

⁸ «Haruna bonsoe serexedube nan na sarae fema. Serije nan na ra wo tan nun wo bonsoe be abadan. ⁹ Wo na wo yaxuie gere wo xa boxi ma temui naxe, wo xa na sarae fe. Alatala joxo sama ne wo xon, a wo ratanga wo yaxuie ma. ¹⁰ Wo xa sali loxo xungbee nun wo xa kike neene sali loxoee, wo man xa na sarae fe wo serexe gan daaxie nun xanunteya serexee bama temui naxe. Na nan a niyama, n nan n joxo sama wo xon ma. N tan nan na wo Marigi Alatala ra.»

Isirayilakae tife kira xon ma

¹¹ Ne firin nde kike firin nde xi moxon loxo, nuxui naxan nu dodoxi horomolingira xun ma, Ala xa seede nu na dennaxe, a naxa jere folo. ¹² Na kui Isirayilakae naxa keli Turusinina gbengberenyi ma, e bira na nuxui foxo ra han a sa ti

Paran gbengberenyi xun ma. ¹³ Alatala naxa e yamari Annabi Munsa saabui ra, e xa na biyaasi singe folo.

¹⁴ Yuda bonsoe naxa ti yare, e xa tonxuma tixi e ya ra. E xunyi nu na Aminadabo xa di xeme Naxson nan na. ¹⁵ Suwara xa di xeme Netaneeli nan nu na Isakari bonsoe xunyi ra. ¹⁶ Xelon xa di xeme Eliyabi nan nu na Sabulon bonsoe xunyi ra. ¹⁷ Horomolingira to mafagati, Gerison xa di xeme nun Merari xa di xeme naxa a xanin.

¹⁸ Ruben bonsoe naxa bira e foxo ra, e xa tonxuma tixi e ya ra. Sedeyuri xa di xeme Elisuru nan nu na e xunyi ra. ¹⁹ Simeyon bonsoe naxa bira e foxo ra. Surisadayi xa di xeme nan nu na e xunyi ra. ²⁰ Gadi bonsoe naxa bira e foxo ra. Duweli xa di xeme Eliyasafa nan nu na e xunyi ra. ²¹ Kehati xabile naxa bira e foxo ra horomolingira se seniyenxie ra. Booree tan lan ne e xa horomolingira ti beenu Kehati xabile xa so. ²² Eframi bonsoe naxa bira e foxo ra, e xa tonxuma tixi e ya ra. Amixudi xa di xeme Elisama nan nu na e xunyi ra. ²³ Manasi bonsoe naxa bira e foxo ra. Pedasuru xa di xeme Gamaliyeli nan nu na e xunyi ra. ²⁴ Gideyoni xa di xeme Abidan nan nu na Bunyamin bonsoe xunyi ra. ²⁵ Dana bonsoe naxa jere e birin xanbi ra, e xa tonxuma tixi e ya ra. Amisadayi xa di xeme Axiyeseri nan nu na e xunyi ra. ²⁶ Okiran xa di xeme Pagiyeli nan nu na Aseri bonsoe xunyi ra. ²⁷ Enan xa di xeme Axira nan nu na Nafatali bonsoe xunyi ra. ²⁸ Isirayilakae nu jere ma na ki ne e gali ki ma.

Kelife Turusinina geya

²⁹ Munsa naxa a fala a bitanyi Reyuweli Madiyanka xa di xeme Xobabo be, «Muxu na sigafe Alatala dennaxan laayidixi muxu be. I fan xa fa. Na findima sooneya nan na i be, barima Alatala bara laayidi tongo a fe fanyie rabama ne Isirayila be.» ³⁰ Xobabo naxa a yaabi, «Ade, n xa gblen n xonyi n ma mixie tagi.» ³¹ Munsa naxa a maxandi, «Yandi, i naxa keli muxu xun ma. I tan nan yi gbengberenyi birin kolon muxu noma yonkinde dennaxe. I findima muxu rapere ma nan na. ³² Xa i muxu matima, muxu i kima ne heeri ra Alatala fama naxan fide muxu ma.»

³³ E naxa keli Alatala xa geya bun ma, e xi saxan jere raba. Alatala xa saate kankira nu tixi e ya ra na xi saxan bun ma yonkinde fenfe ra. ³⁴ E to nu kelima e yonkinde, Alatala xa nuxui nu tixi e xun ma feepenyi kui. ³⁵ E to nu saate kankira rakelima temui naxe, Munsa nu a falama, «Alatala, i xa keli, i xa i yaxuie rayensen. Naxee i xonxi, nee fan xa e gi i ya ra.» ³⁶ E

to nu saate kankira ragoroma temui naxe, Munsu nu a falama, «Alatala, i xa i magoro Isirayila jama wuyaxi tagi.»

11

Isirayilakae mawafe

¹ Λοxοε nde, jama naxa e mawa e xa tοορε xa fe ra Alatala ya i. Alatala naxa xοnο na fe ma, a fa te rasin jama tagi, a yire nde gan yonkinde seeti ma. ² Nama to gbelegbele Munsu ra, a naxa Alatala maxandi. Na kui te naxa xuben. ³ E naxa na yire xili sa Tabera, na nan na ki «Te mankanε,» barima Alatala nu bara te rasin e tagi.

⁴ Mixi kobi ndee to wa donse mooli gbete xon ma, Isirayilakae man naxa e mawa, a falafe ra, «Muxu wama sube nan xon! ⁵ Muxu muxu ratuma na donse fanyi ma muxu naxan soto Misira boxi ma kobiri xanbi, alo yexe, kaakunboosi, basiketi, yebe, nun yebe maniyε. ⁶ Kono yakosi donse xoli mu na muxu ma, barima <mana> donse nan tun na be.»

⁷ Na «mana» nu luxi ne alo funden xori fiixe. ⁸ Nama nu minima a matongode, e fa a din geme ra, xa na mu, mulunyi kui. E nu leki yailanma a ra. A nu luxi alo ture nu na a ma. ⁹ Mana nu goroma xini goro temui.

¹⁰ Munsu naxa jama wa xui rame. Mixi birin nu e mawama e xonyi. Alatala naxa xοnο ki fanyi ra. Munsu naxa kontofili. ¹¹ A naxa Alatala maxorin, «N Marigi, munfe ra i bara yi kontofili lu i xa konyi ma? N munse rabaxi naxan a niyama i xa yi jama xa kote doxo n xun ma? N tan nan nu wama a xon? ¹² N tan nan e barixi? Munfe ra i bara e sa n belexe, n xa e xanin boxi ma i naxan laayidixi e benbae be, alo dinge a xa di xaninma ki naxe? ¹³ N sube sotoma minden yi jama birin be? E e mawama e wama sube xon. ¹⁴ N keren mu noma yi jama birin xa kote ra, a binya n be. ¹⁵ Faxε nan fisa na kote be. Xa n ma fe rafan i ma, i naxa n xun nakana.»

¹⁶ Alatala naxa a masen Munsu be, «Isirayila fori tongo solofere malan n be, i naxee kolon taa yareratie nun kuntigie ra. E xa e malan horomolingira de ra i seeti ma. ¹⁷ N fama gorode i yire, won xa woyen. N Xaxili Seniyenxi naxan fixi i ma, n na nde bama i ma, n xa na sa e fan ma, alako i keren naxa yi jama xa kote xanin sonon. Wo nun na kuntigie nan a xaninma fa.»

¹⁸ «A fala jama be, <Wo xa wo yete raseniyen, barima tina wo sube donma ne. Alatala bara wo wa xui me, a falafe ra, «Muxu wama sube nan xon ma. Lufe Misira nan fisa.» Alatala fama sube fide wo ma wo naxan donma. ¹⁹ Kono wo mu

a donma xe xi keren, xa na mu xi firin, xa na mu xi suuli, xa na mu xi fu, xa na mu xi moxoren. ²⁰ Wo a donma ne han kike keren, han a mini wo jεε kui, han a rapaaxu wo ma, barima wo bara Alatala rabεjin, naxan na wo ya ma. Wo bara wo mawa a falafe ra, «Munfe ra muxu minixi Misira?»»

²¹ Munsu naxa a masen Alatala be, «I a falama i sube fima yi jama ma kike keren bun ma? N na xeme wulu keme senni nan ya ma. ²² Xuruse gοορε mu noma e ralide sube ra. Hali yexe naxee na baa ma, e mu noma e ralide.» ²³ Alatala naxa a yaabi, «N senbe xurun na rabade? I fama a kolonde xa n ma woyenyi findixi nondi nan na.»

²⁴ Munsu naxa siga Alatala xa masenyi dentegede jama be. A naxa jama forie mixi tongo solofere malan Ala xa horomolingira rabilinyi. ²⁵ Alatala naxa goro nuxui kui, a masenyi ti Munsu be. A naxa a yete Xaxili Seniyenxi nde tongo naxan nu na Munsu ma, a a sa na fori mixi tongo solofere ma. Na Xaxili Seniyenxi to goro e ma, e naxa so masenyi tife Ala xili ra, kono e mu a ikuya.

²⁶ Kono xeme firin nu na na fori tongo solofere ya ma naxee mu siga malanyi. E mu siga horomolingira yire, e naxa lu yonkinde kui. Kono Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro e fan ma, e fa masenyi ti Ala xili ra jama tagi. ²⁷ Fonike nde naxa a gi, a sa a fala Munsu be, «Eledade nun Medadi na masenyi tife Ala xili ra jama tagi.» ²⁸ Nunu xa di xeme Yosuwe, naxan nu Munsu malima kafi a fonike temui, a naxa a fala Munsu be, «N marigi, i xa na fe dan.» ²⁹ Munsu naxa a yaabi, «I tοοne tife n tan nan ma fe ra? A xoli n ma Alatala xa jama birin findi namijonmee ra naxee bara Ala Xaxili Seniyenxi soto!» ³⁰ Na temui, Munsu nun Isirayila kuntigie naxa gbilen jama ya ma.

³¹ Alatala naxa foye xungbe ramini kelife baa ma, naxan xoni gbege radin jama yonkinde rabilinyi, han kelife yonkinde tagi, a sa doxo feejen keren jere ra. ³² Nama naxa feejen na xonie matongo ra, han na kuye iba. E man naxa feejen xonie matongo ra, han kankan naxa paani ya fu soto, litiri keme saxan tongo suuli sama paani naxan kui. E naxa e rafen e xa yonkinde rabilinyi. ³³ Kono beenu Isirayilakae xa ge na sube donde, Alatala naxa xonο e ma, a e jaxankata a xoroxε ra. ³⁴ E naxa na yire xili sa Kibiroti Hataawa, na nan na ki «milante gaburi,» barima milante gali nan nagata menni. ³⁵ Nama naxa keli Kibiroti Hataawa, e sa yonkin Xaseroti.

12

Mariyama nun Haruna Munsu xili kanafe

¹ Munsu to nu bara Kusi gine doxo, Mariyama nun Haruna naxa Munsu mafala, ² a falafe ra, «Alatala woyenma Munsu nan gbansan saabui ra? A mu woyenma muxu fan saabui ra?» Alatala naxa na masenyi me. ³ Munsu nu findixi yete magoroe nan na dangife mixi birin na.

⁴ Alatala naxa Munsu, Haruna, nun Mariyama xili keren na, a e birin xa siga horomolingira. E to siga naa, ⁵ Alatala naxa goro nuxui kui horomolingira de ra. A naxa Haruna nun Mariyama xili. E firin naxa e maso a ra. ⁶ Alatala naxa a masen e be, «Wo tuli mati n ma masenyi ra. N namijonme xema wo ya ma temui naxe, n nan n yete masenma na kanyi be laamatunyi nan kui. N woyen a ra xiye ra. ⁷ Kono n ma konyi Munsu tan gbe mu na na ki xe. A tan findixi n dugutege nan na n ma wali birin kui. ⁸ N na n ma masenyi makenenma a be, n mu taali woyenyi rawalima muxu tagi. N nan n yete masenma a be, a fa n niini igbefe. Munfe ra wo mu gaaxu n ma konyi Munsu mafalafe ra?»

⁹ Alatala naxa xono e ma, a fa keli e xun ma. ¹⁰ Nuxui to keli horomolingira xun ma, Mariyama fate naxa rafixe kune ra keren na. Haruna to a to, kune na Mariyama fate birin ma, ¹¹ a naxa Munsu mayandi, «Yandi, n marigi, i naxa muxu raton muxu xa yunubi xa fe ra, muxu naxan nabaxi muxu xa xaxilitareja kui. ¹² Mariyama naxa lu alo di naxan faxaxi a nga furi, naxan fate seeti boroxi beenu a hari temui.» ¹³ Munsu naxa a xui rate Alatala ma, «N Marigi, n bara i maxandi, a rayalan!» ¹⁴ Alatala naxa a yaabi, «Xa a baba deye boxun a yatagi, a mu yaagima xe han loxun keren? I xa a ramini jama ya ma. A na ge loxun keren nabade jama yonkinde fari ma, wo noma a rasode wo ya ma.» ¹⁵ Na kui, e naxa a ramini jama ya ma, a xi solofere raba yonkinde fari ma. Nama mu keli e yonkinde han Mariyama naxa ragbilen e ya ma. ¹⁶ Na to ba a ra, jama naxa keli Xaseroti, e naxa sa yonkin Paran gbengberenyi ma.

13

Kanaan boxi rabenfe

¹ Alatala naxa a masen Munsu be, ² «I xa yarerati keren keren sugandi bonsoe birin ya ma, i xa e xee Kanaan boxi ma, e xa sa na boxi raben, n naxan fima Isirayilakae ma.» ³ Munsu naxa na mixie xee kelife Paran gbengberenyi ma, alo

Alatala a yamarixi ki naxe. Na mixi birin findi Isirayila kuntigie nan na. ⁴ E xilie nan yi ki:

Kelife Ruben bonsoe ma, Sakuru xa di xeme Samuwa.

⁵ Kelife Simeyon bonsoe ma, Xori xa di xeme Safati.

⁶ Kelife Yuda bonsoe ma, Yefune xa di xeme Kalebi.

⁷ Kelife Isakari bonsoe ma, Yusufu xa di xeme Yigali.

⁸ Kelife Efirmi bonsoe ma, Nunu xa di xeme Hoseya.

⁹ Kelife Bunyamin bonsoe ma, Rafu xa di xeme Paliti.

¹⁰ Kelife Sabulon bonsoe ma, Sodi xa di xeme Gadiyeli.

¹¹ Kelife Yusufu xa di, Manasi bonsoe ma, Susi xa di xeme Gadi.

¹² Kelife Dana bonsoe ma, Gemali xa di xeme Amiyeli.

¹³ Kelife Aseri bonsoe ma, Mikayeli xa di xeme Seturu.

¹⁴ Kelife Nafatali bonsoe ma, Fofisi xa di xeme Naxabi.

¹⁵ Kelife Gadi bonsoe ma, Maki xa di xeme Geyuweli.

¹⁶ Xeme xilie nan na ki Munsu naxee xee Kanaan boxi rabende. Munsu naxa Nunu xa di xeme Hoseya xili sa Yosuwe.

¹⁷ Munsu to e xee Kanaan boxi rabende, a naxa a fala e be, «Wo xa mini Negewi gbengberenyi biri, han wo geyae yire li.

¹⁸ Wo xa na boxi raben, wo xa a kolon xa mennikae senbe gbo, xa e senbe mu gbo, xa e wuya, xa e mu wuya. ¹⁹ Wo xa a mato xa na boxi fan. Wo xa a kolon xa tete na na taee rabilinyi ma. ²⁰ Wo xa a mato xa na boxi fan sansi be, xa wurie gbo naa. Wo kata wo xa fa na sansi bogi ndee ra.» Weni bilie bogi singe temui nan nu a ra.

²¹ E naxa sa na boxi raben, kelife Sini gbengberenyi ma, han Rexobo, Xamata mabiri. ²² E naxa dangi Negewi gbengberenyi ra, e sa Xebiron li, Anaki xa die Aximan, Sesyai, nun Talamayi nu sabatixi dennaxe. Xebiron taa nu tixi je solofere beenu Sowan taa xa ti Misira. ²³ E to Esekoli gulunba li, e naxa weni bili salonyi nde rasege, a tonsoe nu na naxan ma. Mixi firin naxa na xanin wuri kuye ra. E naxa xore bogi nde fan tongo, a nun bogise nde naxan xili girenadi, naxan maniye koobe ra. ²⁴ E naxa na yire xili sa Esekoli, na nan na ki «Tonsoe yire,» na weni bogi tonsoe xa fe ra, e naxan baxi.

²⁵ E to xi tongo naani raba naa na boxi rabende, e naxa gbilen ²⁶ Munsu, Haruna, nun Isirayila jama yire. E nu na Kadesi, Paran gbengberenyi ma. Menni e naxa dentege sa, e na boxi sansi bogie masen e be. ²⁷ E naxa a fala Munsu be, «Muxu

so ne bɔxi ma, i muxu xɛɛ dɛnnaxɛ. Bɔxi nan a ra, kumi nun xijɛ xɛlɛma dɛnnaxɛ. Na bogise ndee nan ya. ²⁸ Kɔnɔ pama naxan sabatixi na bɔxi ma, e senbɛ gbo. Tɛtɛ dɔxɔxi taa birin na. Taa xungbe nan e ra. Muxu Anaki bɔnsɔɛ yati toxi nɛ naa. ²⁹ Amalekikae sabatixi Negewi gbɛngberenyi nan ma. Xitikae, Yebusukae, nun Amoriakae, nee nan sabatixi geya yire. Kanaankae tan sabatixi baa dɛ nan na, a nun Yuruden xure dɛ ra.»

³⁰ Kalebi naxa pama masabari Munsu ya xɔri, a falafɛ ra, «Won xɛɛ! Won xa yi bɔxi findi won gbe ra. Won nɔma na rabade.» ³¹ Kɔnɔ boore naxee siga bɔxi rabende, nee naxa a fala, «Won mu nɔma sigade na pama gereɛ. E senbɛ gbo won be!» ³² Na kui e naxa fe paaxi fala na bɔxi xa fe ra Isirayila pama bɛ. E naxa a fala, «Muxu bɔxi naxan nabɛnxi, bɔxi nan a ra naxan mixi faxama. Mixi gbangbalanyie sabatixi naa. ³³ Muxu anabiyoroɛ to nɛ naxan fatanxi Anaki bɔnsɔɛ ra. Muxu nu luxi nɛ alɔ katɔe e mabiri. E tan yo, muxu tan yo, e birin a toxi na ki nɛ.»

14

Isirayilakae Ala matandife

¹ Nama naxa wa xui ramini kɔɛ ra. ² Isirayilaka birin nu fa wɔyɛn na Munsu nun Haruna ma, e nu a fala, «A nu fisa muxu xa faza Misira, xa na mu a ra yi gbɛngberɛn yire. ³ Munfɛ ra Alatala muxu rasofɛ yi bɔxi ma, muxu xa faza santidɛgema ra, muxu xa die nun muxu xa ginɛɛ xa suxu gere kui. A mu fisa muxu xa gbilen Misira?» ⁴ E naxa a fala e booree bɛ, «Won mange keren ti won xun na, won xa gbilen Misira.»

⁵ Munsu nun Haruna naxa e yatagi rafɛlɛn bɔxi ma Isirayilaka birin ya xɔri. ⁶ Nunu xa di xɛmɛ Yosuwɛ nun Yɛfunɛ xa di xɛmɛ Kalebi naxa e xa donma ibɔɔ sunnunyɛn kui. Na mixi firin nu na na xɛɛraɛ ya ma, naxee siga Kanaan bɔxi rabende. ⁷ E naxa fa yi masenyi ti pama bɛ, «Muxu bɔxi naxan matoxi, bɔxi fanyɛ fanyɛ nan a ra. ⁸ Xijɛ nun kumi yire nan a ra. Xa Alatala na won bɛ, a won nasoma nɛ naa, a na bɔxi fi won ma. ⁹ Yandi, wo naxa Alatala matandi. Wo naxa gaaxu na bɔxi mixie ya ra. Won nɔma nɛ e ra. E sanke yo mu na sɔnɔn, barima Alatala na won tan nan bɛ. Wo naxa gaaxu e ya ra.»

¹⁰ Nama nu wama e magɔnofo, kɔnɔ Alatala xa nɔrɛ naxa mini hɔrɔmɔlingira Isirayilaka birin ya xɔri. ¹¹ Alatala naxa a masen Munsu bɛ, «Yi pama bama n mabɛrɛfɛ mun tɛmɛi? Munfɛ ra e siikema hali n kaabanakɔe rabama e tagi? ¹² N xa wuganyi radin e ma, n nee faza. Na tɛmɛi

n bɔnsɔɛ xungbe senbɛma nde rakelima nɛ i saabu ra, naxan dangi e tan na.»

¹³ Munsu naxa Alatala yaabi, «Misirakae bara a kolon, a i yi pama ramini e xa bɔxi ra i senbɛ nan na. ¹⁴ E bara bekaɛ rakolon. Nee bara a mɛ, a i tan Alatala na i xa pama fɔxɔ ra, a i i yɛtɛ masenma e ma, a i nuxui sama e xun ma, a i jɛrɛma e ya ra nuxui kui yanyi ra, nun tɛ kui kɔɛ ra. ¹⁵ Xa i fa yi pama birin faza kerɛnyɛ ra, bɔnsɔɛ naxee i xa fe mɛxi, e a falama nɛ, ¹⁶ «Alatala senbɛ yo mu nu nɔma yi pama rasode bɔxi ma, a naxan laayidixi e bɛ. Na nan a ra, a e birin sɔntɔ gbɛngberenyɛ ma.»

¹⁷ «I xa i senbɛ masen e bɛ, alɔ i tan yati a yitaxi ki naxɛ, a falafɛ ra, ¹⁸ «N mu xɔnɔma mafuren mafuren. N ma dijɛ nun fanyɛn gbo. N mixie xa yunubi nun fe paaxie xafarima. Kɔnɔ n mixi kɔbi nun mixi fanyɛ tagi rasama. N benbaɛ xa yunubi sare dɔxɔma e xa die xun ma han bɔnsɔɛ saxan, xa na mu naani.» ¹⁹ Yandi, n bara i maxandi, dijɛ i xa pama xa yunubi ma i xa hinne xa fe ra, alɔ i a rabaxi kabi e mini Misira tɛmɛi naxɛ.»

²⁰ Alatala naxa a yaabi, «N bara dijɛ i xa maxandi xa fe ra. ²¹ Kɔnɔ, n bara n kali, nɔndi nan a ra alɔ n to na na, alɔ n ma nɔrɛ naxan bɔxi rafema, ²² xɛmɛ naxan birin n ma nɔrɛ nun n ma kaabanakɔe toxi, n naxee raba Misira nun gbɛngberenyɛ ma, kɔnɔ e fa muruta n ma han sanya fu tuli xɔrɔxɔɛ ra, ²³ nee sese mu bɔxi toma, n naxan laayidixi e benbaɛ bɛ. Naxan birin murutaxi n ma, e sese mu na toma. ²⁴ Kɔnɔ n ma konyi di Kalebi to bira xaxili gbɛtɛ fɔxɔ ra, a fa n nabatu, n a tan nasoma nɛ na bɔxi ma, a naxan nabɛnxi. A bɔnsɔɛ kɛ sɔtoma nɛ naa. ²⁵ Amalekikae nun Kanaankae to sabati gulunba kui, tina wo xa wo mafindi, wo xa gbilen gbɛngberenyɛ ma Xulunyumi Baa mabiri.»

²⁶ Alatala naxa a masen Munsu nun Haruna bɛ, ²⁷ «Yi pama kɔbi n matandima han mun tɛmɛi? N bara Isirayilakae xui mɛ, e naxan falama n bɛ, e ti n kanke. ²⁸ A fala e bɛ, «N bara n kali, nɔndi nan a ra, alɔ n to na na, n a rabama nɛ wo bɛ alɔ n a mɛxi wo dɛ i ki naxɛ. ²⁹ Wo tan matandilae, naxan birin kɔntixi Isirayila pama ya ma, naxee xa simaya bara dangi jɛ mɔxɔjɛn na, wo faxama nɛ yi gbɛngberenyɛ ma. ³⁰ Wo mu soma bɔxi ma n naxan laayidi wo bɛ, fo Yɛfunɛ xa di xɛmɛ Kalebi nun Nunu xa di xɛmɛ Yosuwɛ. ³¹ Wo xa die, wo naxee ma a e birin faxama gere nan kui, n nee tan nasoma nɛ na bɔxi kui, wo mɛxi naxan na. ³² Wo faxama gbɛngberenyɛ nan ma, wo furee luma na nɛ. ³³ Wo xa die findima jɛrɛtɛ nan na jɛ tongo naani bun ma yi gbɛngberenyɛ ma. E wo xa yunubi sare xaninma han

wo birin faxa gbengberenyi ma. ³⁴ Wo xi xasabi naxan naba na boxi rabende, wo na je xasabi rabama gbengberenyi ma wo xa yunubi xa fe ra. Wo to xi tongo naani raba na boxi rabende, wo fama ne je tongo naani rabade gbengberenyi ma, alako wo xa a kolon n na yunubi xonxi ki naxe. ³⁵ N tan Alatala, n bara ge woyende. N bara na nate tongo yi nama kobi xa fe ra, naxan ti n kanke. E birin faxama ne gbengberenyi ma.»

³⁶ Munsa xa xerae to gbilen kelife na boxi rabende, e naxa fe xoroxoe fala na boxi xa fe ra han Isirayila nama naxa ti Munsa kanke. ³⁷ Na kui, Alatala naxa e faxa keren na. ³⁸ Na xerae ya ma, Yefune xa di xeme Kalebi nun Nunu xa di xeme Yosuwu nan gbansan mu faxa.

³⁹ Munsa to na masenyi ti Isirayila nama be, e naxa sunnun ki fanyi. ⁴⁰ E naxa keli subaxe ma, e xa te geya longori. E naxe, «Muxu xa te yire, Alatala dennaxe masenxi muxu be. Muxu bara yunubi raba.» ⁴¹ Munsa naxa e maxorin, «Wo Alatala xa yaamari nan matandife? Wo mu geenima na kui. ⁴² Wo naxa te de, barima Alatala mu na wo ya ma sonon. Wo naxa a niya wo yaxuie xa no wo ra. ⁴³ Amalekikae nun Kanaankae na wo ya ra, e wo sontoma ne e xa santidagemae ra. Wo to bara wo kobe so Alatala ra, a mu na wo foxo ra.»

⁴⁴ Konon Isirayila nama mu e tuli mati Munsa ra. E naxa te geya yire, konon Alatala xa saate kankira nun Munsa mu keli nama xa yonkinde. ⁴⁵ Amalekikae nun Kanaankae naxee nu sabatixi na geya yire, e naxa goro Isirayilakae xili ma, e fa e bonbo, e e masege han Horoma.

15

Hadiya naxan sama serexee fari

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, ² «A fala Isirayilakae be, «Wo na so boxi ma, n dennaxan fixi wo ma sabatide ra, ³ xa wo wama xuruse bafe serexe ra naxan naxan Alatala ma, alo serexe gan daaxi, laayidi serexe, serexe panigexi, xa na mu a ra sali serexe, ⁴ wo xa sansi xori dinxi serexe sa na fari, naxan findima sansi xori dinxi luxutaxi kilo saxan masunbuxi ture litiri keren nun a tagi ra, ⁵ a nun weni litiri keren nun a tagi. Na sama serexe gan daaxi nun serexe panigexi nan xun ma naxan findima yexee ra. ⁶ Xa a sa findi yexee kontonyi nan na, wo xa sansi xori dinxi serexe sa na fari, naxan findima sansi xori dinxi luxutaxi kilo senni masunbuxi ture litiri firin na, ⁷ a nun weni litiri firin. Na ganxi rafan Alatala ma.»

⁸ «Xa wo wama ninge bafe serexe ra naxan naxan Alatala ma, alo serexe gan daaxi, laayidi serexe, xanunteya serexe, ⁹ wo xa sansi xori dinxi serexe sa na fari, naxan findima sansi xori dinxi luxutaxi kilo solomanaani naxan masunbuxi ture litiri saxan na, ¹⁰ a nun weni litiri saxan. Na ganxi rafan Alatala ma.»

¹¹ «Na nan nabama ninge, yexee kontonyie, yexee, nun sie birin be wo naxan bama serexe ra. ¹² Wo xa na raba xuruse birin be. ¹³ Isirayilaka birin xa a raba na ki ne e xa serexe birin be, e naxan bama te ra Alatala be. ¹⁴ Xone naxee na wo ya ma, e fan xa a raba na ki e serexe gan daaxi bama temui naxe. Na rafan Alatala ma. ¹⁵ Seriyee keren nan luma nama birin be, Isirayilakae ba, xone ba. Keli wo tan ma, han wo xa die, nun nee fan xa die naxee fama, wo tan yo, xone yo, wo birin xa Alatala xa seriyee suxu na ki ne. ¹⁶ Isirayilakae ba, xone ba, wo birin na seriyee keren nun yaamari keren nan bun ma.»

¹⁷ Alatala naxa a masen Munsa be, ¹⁸ «A fala Isirayilakae be, «Wo na so boxi ma, n wo rasofe dennaxe, ¹⁹ wo fa na boxi daxamui soto, wo xa nde ba serexe ra n be. ²⁰ Wo na taami singe yailan sansi xori neene ra, wo xa nde ba serexe ra n be, alo wo sansi xori neene nde bama ki naxe xe xaba temui lonyi yire. ²¹ Wo xa na taami singe ba Alatala be je yo je.»

Yunubi panigetare

²² «Xa a sa li wo tantanxi ne Alatala xa yaamari suxufe kui, a naxee masenxi Munsa be, ²³ kelife na masen temui, han wo xa die xa mamadie xa temui, ²⁴ xa wo mu na raba wo panige ra, wo a raba kolontareya kui, nama xa tuura ba serexe gan daaxi ra, naxan naxan Alatala ma. Wo xa sansi xori dinxi serexe nun weni serexe sa na fari a raba ki ma, a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra. ²⁵ Serexedube yunubi xafari maxandima ne Isirayilaka birin be. Alatala dijema ne e ma. Yunubi nan a ra, e mu naxan panigexi. E man bara serexe gan daaxi ba Alatala be, a nun e xa yunubi xafari serexe. ²⁶ Na yunubi xafarima ne Isirayilaka birin nun e xa xone be, barima tantanyi na nu a ra.»

²⁷ «Xa mixi keren nan yunubi raba panigetareja kui, a xa si gine keren ba yunubi xafari serexe ra, naxan bara je keren soto. ²⁸ Serexedube yunubi xafari maxandima ne na mixi be naxan yunubi raba panigetareja kui Alatala ya xori. Na na non, a xa yunubi bara xafari. ²⁹ Na seriyee kerenyi na Isirayilakae nun e xa xone be, yunubi rabafe panigetareja xa fe ra. ³⁰ Konon xa mixi nde sa Alatala

matandi a ñanige ra, a findi Isirayilaka ra, a findi xɔŋe ra, na kanyi kerima ne ñama tagi. ³¹ A bara Alatala xa masenyi mabere, a bara Alatala xa seriyɛ matandi. Na kanyi kerima ne ñama tagi, barima na yunubi kote dɔxɔxi a xun ma.»

Malabui lɔxɔe kanafe

³² Isirayilakae to nu na gbengberenyi ma, e naxa mixi nde li malabui lɔxɔe a yege fenfe. ³³ E naxa a xanin Munsa nun Haruna xɔn ñama ya xori. ³⁴ E naxa a suxu, kɔnɔ e mu a ñaxankata, barima nate mu nu tongoxi a xa fe ra sinden. ³⁵ Alatala naxa a masen Munsa be, «Yi xeme lan ne a xa faxa. Ñama birin xa a magɔnɔ han a faxa yonkinde fari ma.» ³⁶ Ñama birin naxa a ramini e yonkinde fari ma, e a magɔnɔ han a faxa, alɔ Alatala a yamari Munsa be ki naxe.

Sosee xa seriyɛ

³⁷ Alatala naxa a masen Munsa be, ³⁸ «A fala Isirayilakae be, e tan nun e xa die xa mamadie e xa e xa sosee sanbunyi rafutufutu, e geɛe gere daaxi xiri a de i. ³⁹ Na sanbunyi rafutufutuxi findima tɔnxuma nan na wo be, alako wo xa ratu Alatala xa yaamarie ma, wo man xa e rabatu. Wo naxa bira wo yete waxɔnfee fɔxɔ ra, naxee wo ratantanma. ⁴⁰ Na nan a niyama, wo ratuma n ma yaamarie ma, wo man e rabatu. Na kui, wo bara findi n ma mixie ra. ⁴¹ N tan nan Alatala ra, wo Marigi Ala, naxan wo ramini Misira bɔxi ra, alako n xa findi wo Marigi Ala ra. N tan nan Alatala ra, wo Marigi Ala.»

16

Kora Munsa matandife

¹ Lewi bɔnsɔe mixi nde, naxan xili Kora, Yisehari xa di xeme, Kehati xa mamadi, a nun Datan nun Abirami, Eliyabi xa di xeme, a nun Peleta xa di xeme Oni, naxan fatanxi Ruben bɔnsɔe ra, ² nee naxa ti Munsa kanke. Isirayilaka mixi keme firin mixi tongo suuli nu na e xanbi ra. Kuntigi belebelee nu na e ya ma. ³ E naxa e malan Munsa nun Haruna xili ma, e fa a fala e be, «Wo xa mangeya bara ñɔn! Isirayila ñama birin seniye, Alatala man na muxu tagi. Munfe ra wo tan gbansan wo yete itema Alatala xa ñama xun ma?»

⁴ Munsa to na me, a naxa a yatagi rafelen bɔxi ma. ⁵ A naxa a fala Kora nun a xa mixie be, «Tina geesege, Alatala fama a masende won be, a xa mixi seniyeñxi na naxan na. A tinma na kanyi xa makore a ra, a naxan sugandima. ⁶ Kora, i nun i xa mixie, wo xa surayi gansee tongo. ⁷ Tina wo te sa e kui, wo surayi gan Alatala be. Alatala na naxan sugandi, na nan seniye.

Lewi bɔnsɔe, yakɔsi wo bara a radangi a i.»

⁸ Munsa man naxa a fala Kora be, «Lewi bɔnsɔe xa die, wo wo tuli mati. ⁹ Isirayila Marigi Ala wo sugandixi ne Isirayila ñama ya ma a xa hɔrɔmɔlingira wali xa fe ra. Wo tan nan tima ñama ya ra e sali temui. Na mu wo wasa? ¹⁰ A tinma wo tan Lewi bɔnsɔe xa makore a ra, kɔnɔ wo wama serexedube wali fan nan nabafe. ¹¹ Na kui i tan nun i xa mixie, wo bara lan wo boore ma wo xa Alatala matandi. Munfe ra wo na tife Haruna kanke?»

¹² Munsa naxa mixi xee Eliyabi xa di xeme Datan nun Abirami xilide, kɔnɔ e naxa tondi, e fa a fala, «Muxu tan mu sigama. ¹³ Munfe ra i bara muxu ramini bɔxi ma, kumi nun xipe xeleva dennaxe, alako muxu xa faxa yi gbengberenyi ma? I man wama i yete findife muxu xa mange ra? ¹⁴ I mu muxu rasoxi bɔxi kui kumi nun xipe xeleva dennaxe. I mu xee nun weni bilie xa fixi muxu ma ke ra. I ñɔxɔ a ma, a i nun donxui nan a ra? Muxu mu sigama!» ¹⁵ Munsa naxa xɔnɔ ki fanyi ra, a a fala Alatala be, «I naxa e xa serexe suxu. N mu sese tongoxi e yi ra, hali sofale keren. N mu fe ñaaxi yo rabaxi e ra.»

¹⁶ Munsa naxa a fala Kora be, «I tan nun i xa mixie, tina wo nun Haruna xa ti be Alatala ya i. ¹⁷ Wo birin xa wo xa surayi gansee tongo, wo xa surayi sa a ma, wo wo yete masen Alatala be. Na lanma surayi gansee keme firin tongo suuli nan ma. I tan nun Haruna, wo fan xa wo xa surayi gansee suxu wo yi ra.» ¹⁸ E birin naxa te sa e xa surayi gansee kui, e naxa surayi sa a ma, e fa ti hɔrɔmɔlingira de ra. Munsa nun Haruna fan nu na naa. ¹⁹ Kora to ñama birin malan Munsa nun Haruna xili ma hɔrɔmɔlingira de ra, Alatala xa ñore naxa mini ñama birin ma.

²⁰ Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be, ²¹ «Wo mini yi mixie ya ma. N xa e sontɔ keren na!» ²² Munsa nun Haruna naxa e yatagi rafelen bɔxi ma, e fa a fala, «Alatala, Daali birin Mange, a lanma i xa xɔnɔ ñama birin ma, mixi keren xa yunubi xa fe ra?» ²³ Alatala naxa Munsa yaabi, ²⁴ «A fala ñama birin be, e xa e makuya Kora, Datan, nun Abirami xɔnyi ra.»

²⁵ Munsa nun Isirayila kuntigie naxa siga Abirami nun Datan yire. ²⁶ A naxa a fala ñama be, «Wo wo makuya yi yunubitɔe xa lingirae ra. Wo naxa din e xa see ra, alako wo naxa fa faxa e xa yunubie xa fe ra.» ²⁷ Ñama naxa a masiga Kora, Datan, nun Abirami xa lingirae ra. Datan nun Abirami naxa mini e xɔnyi, e ti naade ra, e nun e xa ginɛe, nun e xa die.

²⁸ Munsá naxa a fala, «Wo a kolonma a Alatala nan n tixi yi wali birin na, n tan mu a ra. ²⁹ Xa yi mixie mu faxa kaabanakoe ra, Alatala mu n xexxi. ³⁰ Kónò xa Alatala sa kaabanako raba, a bóxi rabi, e goro e piñe ra a kui, e tan nun e ke birin, na nan a masenma wo be, a e bara Alatala mabere.»

³¹ Munsá to ge na falade, bóxi naxa rabi e sanyi bun ma, ³² a e gerun, Kora nun a xa mixie, e xa lingirae, a nun e xa harige birin. ³³ E naxa goro aligiyama e piñe ra, e tan nun e sótóse birin. Bóxi naxa e makoto, e naxa lóe jama tagi. ³⁴ Isirayilaka naxan birin nu na e seeti ma, e naxa e gi e gbelegebe xui ma, e nu fa a fala, «Bóxi naxa muxu fan gerun de!» ³⁵ Alatala naxa te radin na mixi keme firin mixi tongo suuli ma, naxee surayi gan hórómolingira de ra.

17

Nama raseniyeñfe

¹ Alatala naxa a masen Munsá be, ² «A fala Haruna serexedube xa di xeme Eleyasari be, a xa surayi gansee matongo te xóra, a xa e te wolee rawoli yire makuye. Na surayi gansee bara findi se seniyeñxie ra Ala be. ³ Wo xa na surayi gansee matongo, yunubitóe naxee rawalixi e fa faxes, wo e bonbo han e xa findi a kebela ra, wo e sa serexebade ma. Se seniyeñxi na a ra barima a nu bara masen Alatala be. Na kui a findi tónxuma nan na Isirayilakae be.» ⁴ Eleyasari serexedube naxa na mixie xa surayi gansee wure gbeeli daaxie matongo, na mixi faxaxie naxee rawalixi, a e bonbo han e findi kebela ra, a e sa serexebade ma. ⁵ Na bara findi tónxuma ra Isirayilakae be, alako e xa ratu a ma a mu lan mixi yo xa surayi gan serexe ra bafe Haruna xa die, xa na mu a ra a fan luma ne alo Kora nun a xa mixie, alo Alatala a masenxi Munsá be ki naxe.

⁶ Na kuye iba, Isirayila jama naxa woyen fólo Munsá nun Haruna ma, a e tan nan Alatala xa jama faxaxi. ⁷ E nu e malanfe temui naxe Munsá nun Haruna xili ma, e naxa a to nuxui naxa dusu hórómolingira xun ma, Alatala xa nóre fa mini e ma.

⁸ Munsá nun Haruna naxa siga hórómolingira de ra. ⁹ Alatala naxa a masen Munsá be, ¹⁰ «Wo mini yi mixie ya ma, n xa e sonto kerenyi ra.» Munsá nun Haruna naxa e yatagi rafelen bóxi ma, ¹¹ Munsá fa a fala Haruna be, «I xa te wole tongo serexebade yire, i a sa i xa surayi gansee kui a nun surayi nde. Na xanin mafuren mafuren jama mabiri, i sa yunubi xafari maxandi e be. Alatala bara

a xa xone fulun yi jama xili ma, sóntóe jan bara fólo.»

¹² Haruna naxa surayi gansee tongo alo Munsá a fala a be ki naxe, a a gi a siga jama yire, sóntóe nu bara fólo dennaxe. A naxa surayi ba serexe ra, a fa yunubi xafari maxandi jama be. ¹³ A naxa ti mixi faxaxie nun mixi piñee tagi. Mixi faxafe naxa dan. ¹⁴ Mixi wulu fu nun naani mixi keme solofere nan faxes, bafe Kora xa mixie ra, naxee singe faxes. ¹⁵ Mixi faxafe to dan, Haruna naxa gbilen Munsá yire hórómolingira de ra.

Haruna xa yisuxuwuri

¹⁶ Alatala naxa a masen Munsá be, ¹⁷ «A fala Isirayilakae be, bónsóe xunyi birin xa yisuxuwuri keren so i yi ra, na lanma yisuxuwuri fu nun firin nan ma. I xa bónsóe birin xili sebe a xa yisuxuwuri ma. ¹⁸ I xa Haruna xili sebe Lewi bónsóe xa yisuxuwuri ma. Bónsóe xunyi birin xa yisuxuwuri xa lu naa. ¹⁹ I na yisuxuwurie sama hórómolingira nan kui, saate kankira ya tode ra, n luma n yete masen na wo be dennaxe. ²⁰ N mixi naxan sugandixi, na kanyi xa yisuxuwuri mabutunma ne. Na kui, n bara a niya Isirayilakae naxa woyen wo ma sóntóe.»

²¹ Munsá naxa dentege sa Isirayilakae be. Isirayila bónsóe xunyi birin naxa fa e xa yisuxuwuri ra. Na naxa lan yisuxuwuri fu nun firin ma. Haruna gbe nu na e ya ma. ²² Munsá naxa na yisuxuwurie sa Alatala ya i, hórómolingira kui, saate kankira na dennaxe. ²³ Na kuye iba, a to so hórómolingira kui, a naxa a to Haruna xa yisuxuwuri, naxan sa Lewi bónsóe xili ra, a bara butun, a bara fuga, a tamare bogi gbeeli ramini. ²⁴ Munsá naxa yisuxuwuri birin namini, a e masen Isirayila jama be. Bónsóe xunyi birin to e to, e naxa e gbe tongo.

²⁵ Alatala naxa a masen Munsá be, «I man xa Haruna xa yisuxuwuri ragbilen saate kankira yire, a xa ragata tónxuma ra matandilae be. Na kui e mu woyenma n ma, e mu faxes.» ²⁶ Munsá naxa Alatala xa yaamari rabatu, alo a masen a be ki naxe. ²⁷ Isirayilakae naxa a fala Munsá be, «A mato, muxu birin jónma ne halaki kui. ²⁸ Naxan yo a maso Alatala xa hórómolingira ra, na kanyi faxama ne. Muxu birin xa sóntó?»

18

Serexedubee nun Lewi bónsóe xa fe

¹ Alatala naxa a masen Haruna be, «I tan, i xa die, nun Lewi bónsóe birin, wo tan nan yunubi sótóma xa fe jaaxi sa raba hórómolingira xa fe ra. Haruna i tan nun i xa die, wo tan nan yunubi sótóma

xa fe naaxi sa raba serexedubeɓa xa fe ra. ² I xa Lewi bɔnsɔɛ mixi birin maso i ra, alako e xa i tan nun i xa die mali wo xa wali ra horomolingira kui. ³ E i malima horomolingira wali kui, koɔ e naxa makɔɛ yirabase seniyeɓɛ nun serexebade ra, alako wo naxa faxa, e tan nun i tan. ⁴ E birama ne i foxo ra i xa horomolingira wali birin kui. Mixi gbete yo naxa sunbu wo ra. ⁵ Wo tan gbansan xa seniyeɓɛ lingira nun serexebade wali raba, alako Alatala naxa fa a xa xɔne ramini Isirayilakae ma sɔnɔn. ⁶ N tan nan wo ngaxakerenyi Lewi bɔnsɔɛ tongoxi Isirayilakae ya ma n yete be. N bara e sa wo sagoe, e xa wo mali horomolingira wali raba ra. ⁷ I tan nun i xa die, wo ɓɔxo sama ne wo xa serexedube wali xɔn ma serexebade nun yire seniyeɓɛ fisamante, naxan na dugi gbakuxi xanbi ra. N tan nan na wali fixi wo ma. Mixi gbete na a maso na ra, a faxama ne.»

⁸ Alatala naxa a fala Haruna be, «N bara Isirayilakae xa hadiya seniyeɓɛ birin fi i tan nun i xa die ma, barima wo tan nan sugandixi serexedube ra abadan. ⁹ See nan yi ki naxee findima i gbe ra se seniyeɓɛ tagi, te mu naxee ganxi: Isirayilakae xa serexe, e xa sansi xori dинxi serexe, e xa yunubi xafari serexe, nun e xa yete ragbilen serexe. Na serexe seniyeɓɛ findima i tan nun i xa die nan gbe ra. ¹⁰ Wo nee donma ne alo se seniyeɓɛ. Xeme birin noma e donde wo xa denbaya kui. Se seniyeɓɛ nan e ra wo be.»

¹¹ «Se naxee baxi Isirayilakae xa hadiya seniyeɓɛ ra, n nee fan fima ne i ma, naxee lintanma n ya i a masenfe ra n gbe na a ra. N na fima i tan, i xa di xeme, nun i xa di ginnee ma. I xa mixi birin naxee seniyeɓɛ e noma na donde. ¹² N man bara daxamui singee fi i ma, Isirayilakae naxee bama n na hadiya ra alo ture, weni, nun sansi xorie dинxi. ¹³ Daxamui singee e fama naxan birin na n be, na birin findima i gbe nan na. I xa mixi birin naxee seniyeɓɛ e noma na donde.»

¹⁴ «Se naxan birin haramuxi mixie be Isirayila boxi ma, a fa findi n gbe ra, n bara na fi i ma. ¹⁵ Di singe birin naxee fima Alatala ma, a findi mixi ra, a findi xuruse ra, na birin i tan nan gbe a ra. Koɔ ibunadama xa di xeme singe nun sube haramuxi xa di xeme singe, e tan xun sarama ne. ¹⁶ E na kike keren soto, e xun xa sara gbeti kole suuli, naxan kole keren lanma giramu fu ma.»

¹⁷ «Koɔnɔ i naxa ningee, yexee, nun sie xa di singee xun sara, barima e tan seniyeɓɛ. E wuli xa kasan serexebade ma, e ture xa ba serexe ra. E xa gan te ra

Alatala be. Na rafan a ma. ¹⁸ E ganyanyi nun e yirefanyi tabe findima i gbe nan na, barima e nu lintanxi n tan Alatala ya i serexe ra. ¹⁹ N bara nee fi i tan nun i xa die ma abadan, Isirayilaka naxan birin bama e xa serexe seniyeɓɛ ra Alatala be. Saate nan a ra naxan mu kanama abadan, i tan nun i bɔnsɔɛ birin be Alatala ya i.»

²⁰ Alatala naxa a masen Haruna be, «I mu ke sɔtoma Isirayila boxi ma alo boore. N tan nan findima i ke ra Isirayilakae tagi. I hayi mu na sese gbete ma.»

²¹ «N Isirayila xa farile fima Lewi bɔnsɔɛ nan ma sare ra e xa horomolingira wali xa fe ra. ²² Isirayilakae naxa e maso horomolingira ra sɔnɔn, alako e naxa fa yunubi soto na kui e faxama naxan ma. ²³ Lewi bɔnsɔɛ nan horomolingira xa wali rabama. Xa yunubi yo sa mini na wali kui, e tan nan a kote tongoma. Na findima seriye nan na wo be abadan. Lewi bɔnsɔɛ mu fama ke sɔtode Isirayilakae tagi. ²⁴ N bara Isirayilakae xa farile fi Lewi bɔnsɔɛ ma ke ra. Na nan a toxi, n na a falaxi e xa fe ra, ke mu na e tan be Isirayilakae tagi.»

²⁵ Alatala naxa a masen Munsaba be, ²⁶ «A fala Lewi bɔnsɔɛ be, Isirayilakae na fa e xa farile ra, n naxan fima wo ma, wo xa na farile xa farile ba n tan be. ²⁷ Na kui wo fan a rabama ne alo wo ngaxakerenyi naxee farile bama e xa sansi xori ra lonyi yire, xa na mu a ra e xa weni ra e a bunduma temui naxe. ²⁸ Wo xa wo xa hadiya ba n be Isirayilakae xa farile ra, wo fa a so Haruna serexedube yi ra. ²⁹ Wo xa farile ba n be hadiya ra wo naxan birin sɔtoma. Wo xa daxamui singee wo naxee sɔtoma, wo xa n gbe ba na ra.» ³⁰ I man xa a fala e be, «Wo na ge daxamui fisamante bade n be, wo xa na farile ba sansi xori nun weni ra Lewi bɔnsɔɛ be. ³¹ Wo tan nun wo xa denbaye noma na donde wo wama a xɔn dennaxe. Wo xa horomolingira wali sare nan na ki. ³² Daxamui singee bafe mu findima yunubi ra wo be. Wo mu Isirayilakae xa hadiya seniyeɓɛ maberema na kui, wo man mu faxama na xa fe ra.»

19

Maraseniye ye

¹ Alatala naxa a masen Munsaba nun Haruna be, ² «Ala xa seriye nan ya. Isirayilakae xa fa ningee gine gbeeli ra, naxan mu mabenxi, lanyuru mu na naxan ma, a nun naxan mu sari bendunxi sinden. ³ I xa na so Eleyasari serexedube yi ra, a koɔn fa raxaba a ya xori yonkinde fari ma. ⁴ Eleyasari xa a wuli nde kasan a belexesole ra horomolingira sode mabiri sanmaya solofere. ⁵ E xa na ningee gundi birin gan a ya xori, a kiri, a sube, a

wuli, nun a jaɲɛ. ⁶ Na ninge na ganfe temui naxe, serexedube xa sediri wuri nde, hisopi, nun gese gbeeli woli te xɔɔra.»

⁷ «Na dangi xanbi, serexedube xa a fate nun a xa sosee maxa, a fa so yonkin yire, koɔ a mu seniyeɲxi han nunmare. ⁸ Naxan bara ninge gan, na fan xa a fate nun a xa sosee maxa, koɔ a mu seniyeɲxi han nunmare. ⁹ Mixi seniyeɲxi nde xa na ninge ganxi xube mako, a sa e sa yire seniyeɲxi yonkinde fari ma. A ragatama menni ne Isirayila pama be alako e xa maraseniyeɲ ye yailan a ra. Yunubi xafari serexe nan a ra. ¹⁰ Naxan bara na ninge ganxi xube mako, na fan xa a fate nun a xa dugie xa, koɔ a mu seniyeɲxi han nunmare. Na seriye mu kanama abadan Isirayilakae nun e xɔɲɛ be.»

¹¹ «Naxan na din mixi faxaxi ra, na kanyi findima seniyeɲtare nan na xi solofere bun ma. ¹² A xa a yete raseniyeɲ ye maraseniyeɲ ye ra a xi saxan nde nun a xi solofere nde ma. Xa a mu a raba na xi saxan nde nun na xi solofere nde ma, a mu seniyeɲma. ¹³ Xa naxan yo din mixi faxaxi fure ra, a fa lu a mu a yete raseniyeɲ, na kanyi xa seniyeɲtareɲa dangima ne Alatala xa hoɔmɔlingira ma. Na kanyi xa kerɪ Isirayilakae ya ma. Maraseniyeɲ ye to mu kasanxi a ma, a mu seniyeɲxi.»

¹⁴ «Seriye nan ya: Xa mixi faxa kiri banxi nde kui, mixi yo naxan na naa, xa na mu a ra a soma naa, na kanyi findima mixi seniyeɲtare nan na xi solofere bun ma. ¹⁵ Sesase rabixi birin findima se seniyeɲtare ra. ¹⁶ Mixi naxan din mixi faxaxi ra wula i, naxan bara faxa a jaaxi ra, xa na mu a faxa a yete ma, na kanyi findima seniyeɲtare nan na xi solofere bun ma. Naxan din mixi faxaxi xɔrie ra, xa na mu a gaburi ra, na fan mu seniyeɲxi xi solofere bun ma.»

¹⁷ «A lanma na mixi mooli xa seniyeɲ ye ra, naxan masunbuxi na ninge ganxi xube ra. Na ye xa tongo dulonyi yire, xa na mu a ra xure. ¹⁸ Xeme seniyeɲxi nde xa hisopi wuri salonyi tongo, a a rasin na ye xɔɔra, a a kasan na kiri banxi ma, a kui se birin ma, nun mixie ma naxee nu na a kui. E man xa na raba mixi ra naxan dinxi mixi fure ra, naxan faxa a jaaxi ra, xa na mu a ra naxan faxa a yete ma, a nun mixi naxan dinxi mixi xɔrie ra, xa na mu gaburi ra. ¹⁹ Mixi seniyeɲxi xa na ye kasan mixi seniyeɲtare ma a xi saxan nde nun a xi solofere nde. A na ge na ra, a xa a yete nun a xa sosee maxa ye ra, a fa findi mixi seniyeɲxi ra na xi solofere nunmare ra.»

²⁰ «Mixi naxan tondi a yete raseniyeɲde, na kanyi xa kerɪ pama ya ma, barima a xa seniyeɲtareɲa dangima ne Alatala xa hoɔmɔlingira ma. A to mu kasanxi

maraseniyeɲ ye ra, a mu seniyeɲxi. ²¹ Yaamari nan na ki Isirayilakae be naxan mu kanama abadan.»

«Maraseniyeɲ ye kasanma naxan ma, na kanyi xa a xa dugie xa. A mu seniyeɲma fo nunmare. ²² Mixi seniyeɲtare dinma se naxan na, na se bara findi se seniyeɲtare ra. Mixi naxan dinma na se ra, na fan findima mixi seniyeɲtare nan na han nunmare.»

20

Meriba ye

¹ Kike singe, Isirayila pama birin naxa so Sini gbengberenyi ma, e yonkin Kadesi. Mariyama naxa faxa menni, e fa a ragata gaburi kui.

² Ye to mu nu na pama yi ra, e naxa e malan Munsu nun Haruna xili ma. ³ E naxa sonxo Munsu ra, e nu a fala, «A nu fisa muxu fan xa faxa Alatala muxu ngaxakerenyie faxa temui naxe. ⁴ Munfe ra wo Alatala xa pama rafaxi yi gbengberenyi ma, muxu nun muxu xa xurusee xa faxa? ⁵ Munfe ra wo muxu raminixi Misira boxi ra fafe ra yi yire paaxi, xɔre bili, weni bili, girenadi wuri bili mu na dennaxe. Hali ye min daaxi mu soɔma be.»

⁶ Munsu nun Haruna naxa keli pama ya ma, e e felen hoɔmɔlingira sode de ra. Alatala xa noɔre naxa mini e ma. ⁷ Alatala naxa a masen Munsu be, ⁸ «I xa yisuxuwuri tongo. I tan nun i taara Haruna, wo xa Isirayilaka birin malan, wo woyen fanye ra e ya xɔri, alako a xa ye raminɪ. Wo ye raminɪma ne Isirayila pama be alako e tan nun e xa xurusee xa ye min.» ⁹ Munsu naxa a xa yisuxuwuri tongo naxan nu na hoɔmɔlingira kui, alo Alatala a yamari a be ki naxe. ¹⁰ Munsu nun Haruna naxa pama malan na fanye ya ra, e fa a fala e be, «Wo tuli mati, wo tan matandilae. Muxu xa ye raminɪ wo be yi fanye kui?» ¹¹ Munsu naxa a belexe ite, a fanye bonbo sanya firin a xa yisuxuwuri ra. Ye naxa gbusan fanye ra, pama nun xuruse birin naxa e min.

¹² Koɔ Alatala naxa a masen Munsu nun Haruna be, «Wo to mu laxi n na, Isirayila pama ya xɔri, wo xa binye ti n tan Seniyeɲtɔɛ ma, wo tan mu fama yi pama rasode na boxi ma n dennaxe fixi e ma.» ¹³ E menni nan xili Meriba ye, barima Isirayilakae sonxo Alatala ma menni ne, a fa a xa seniyeɲxi masen e be.

Edon mange tondife Isirayila xa dangi

¹⁴ Munsu naxa xɛrae xɛ Edon mange ma keli Kadesi, a falafe ra a be, «I ngaxakerenyi Isirayilakae xui nan ya! I a kolon muxu tɔɔɔxi ki naxe. ¹⁵ Muxu benbae goro ne Misira, muxu naxa je wuyaxi raba menni. Koɔ Misirakae naxa muxu

nun muxu benbae paxankata. ¹⁶ Muxu naxa Alatala maxandi, a fa muxu xui rame. A naxa a xa maleke xee muxu raminide Misira. Yakosi muxu na be Kadesi naxan na wo xa naaninyi ra. ¹⁷ A lu muxu xa dangi wo xa boxi tagi. Muxu mu wo xa xee nun wo xa weni bilie kanama. Muxu mu ye bama wo xa kolonyie kui. Muxu mu sigama koola ma, muxu mu fama yirefanyi ma. Muxu tima wo xa kira xungbe kerenyi nan xon, han muxu dangima wo xa boxi ra temui naxe.» ¹⁸ Edon mange naxa a yaabi, «Wo mu dangima muxu xa boxi ra fefe ma, xa na mu muxu wo gerema santidegema nan na.»

¹⁹ Isirayilakae man naxa a fala a be, «Muxu tan dangima ne kira xon. Xa muxu nun muxu xa xurusee wo xa ye nde min, muxu xa a sare fi. Muxu mu i maxorinxi sese ma, muxu wama dangife ne tun.» ²⁰ Edon mange man naxa a yaabi, «Wo mu dangima feol!» Na kui, a naxa a xa soorie ramini a senbe ki ma Isirayilakae ya ra. ²¹ Edon mange to tondi Isirayilakae xa dangi a xa boxi ra, Isirayila naxa gbilen.

Haruna faxafe

²² Isirayila pama naxa keli Kadesi, e naxa siga Horo geya yire. ²³ Alatala naxa a fala Munsu nun Haruna be Horo geya yire, Edon xa boxi naaninyi ra, ²⁴ «Haruna fama ne a benbae lide aligiyama. A mu soma na boxi ma n dennaxe fixi Isirayilakae ma, barima wo bara n ma yaamari matandi Meriba ye xa fe ra. ²⁵ I xa Haruna nun a xa di xeme Eleyasari xanin Horo geya fari. ²⁶ Menni i xa serexedube dugie ba Haruna ma, i e ragoro a xa di xeme Eleyasari ma. Haruna laaxirama ne menni, a fa a benbae yire li.» ²⁷ Munsu naxa a raba, alo Alatala a yamari ki naxe. E naxa te Horo geya fari Isirayilaka birin ya xori. ²⁸ Munsu naxa Haruna xa donmae ba a ma, a e ragoro a xa di xeme Eleyasari ma. Haruna naxa laaxira geya fari. Munsu nun Eleyasari naxa goro geya ra, ²⁹ e fa Isirayila pama rakolon Haruna faxes fe ra. Isirayila naxa a jon fe raba xi tongo saxan bun ma.

21

Isirayila xa gere singe gbengberenyi ma

¹ Aradi mange Kanaanka, naxan nu sabatixi Negewi boxi ma, a to a me, a Isirayila nu minife Atarima kira nan na, a naxa e gere, a ndee findi geelimanie ra. ² Na kui Isirayila naxa yi laayidi tongo Alatala be, «Xa i yi mixie sa muxu sagoe, muxu e xa taa birin kanama ne.» ³ Alatala naxa tin Isirayilakae xa laayidi ra, a naxa Kanaankae sa e sagoe. Isirayilakae naxa e sonto, e e xa taae kana. Na nan a toxi e

naxa menni xili sa Horoma, naxan wama a falafe «gbaloe.»

⁴ Isirayilakae naxa keli Horo geya ma Xulunyumi Baa kira xon ma, alako e xa Edon boxi mabilin. Kono limaniya naxa ba e yi ra, ⁵ e fa a fala Alatala nun Munsu be, «Munfe ra wo muxu raminixi Misira boxi ra, alako muxu xa fa faxes gbengberenyi ma? Taami mu na be, ye mu na be, fo yi donse naaxi naxan goroma koore ma!»

⁶ Na kui Alatala naxa a niya boximasee xa mini e tagi, e xa mixie xin, e mixi gbegbe faxes. ⁷ Nama naxa a fala Munsu be, «Muxu bara yunubi raba wo yenfe ra i tan nun Alatala ma. I xa Alatala maxandi muxu be, a xa yi boximasee makuya muxu ra.» Munsu naxa tin na ra, a Alatala maxandi pama be. ⁸ Alatala naxa a yaabi, «Boximasee misaali rafala wure gbeeli ra, a gbaku wuri kuye ra. Mixi xinxi naxan a ya tima na ra, a mu faxama.» ⁹ Munsu naxa boximasee yailan wure gbeeli ra, a a gbaku wuri kuye ra. Na temui boximasee mixi naxee xinxi, e nu noma e ya tide na ra, e kisi.

¹⁰ Isirayilakae naxa siga, e sa yonkin Oboti. ¹¹ E naxa keli menni, e siga Iye Abarimi gbengberenyi ma naxan ya rafindixi Mowaba boxi ma, sogetede mabiri. ¹² E to keli menni, e naxa siga Serede gulunba yire. ¹³ E to keli menni, e naxa siga Arinon de ra, xure naxan na Amori boxi ma. Arinon nan na naaninyi ra Mowabakae nun Amorikae tagi. ¹⁴ Na nan a ra, a sebexi sebeli nde kui, Alatala xa geree xa fe na naxan kui, «Wahebi nun a xa gulunbae na Sufa boxi ma,

¹⁵ Arinon gulunbae gexi han Ari, a findi Mowaba naaninyi nan na.»

¹⁶ E to keli, e naxa siga Beeri, Alatala a masen Munsu be dennaxe, «Nama malan, n xa e ki ye ra.» ¹⁷ Isirayilakae yi suuki ba na waxati ne:

«Ye xa te kolonyi ra!

Wo xa beeti ba a xa fe ra!

¹⁸ Mangee nun kuntigie bara a ge, mange tonxuma kanyie.»

¹⁹ E to keli gbengberenyi ma, e naxa siga Matana. E to keli Matana, e naxa siga Naxaliyeli. E to keli Naxaliyeli, e naxa siga Bamoti. ²⁰ E to keli Bamoti, e naxa siga Mowaba gulunba yire, Pisiga geya na dennaxe. Gbengberenyi birin toma ne na geya fari.

²¹ Isirayilakae naxa xerae xee Amorikae xa mange Sixon yire a falafe ra, ²² «Muxu wama girife i xa boxi nan ma. Muxu mu xe yire nun weni bogi yire lima. Muxu mu wo xa kolon ye minma. Muxu luma mange xa kira gbansan nan xon ma, han muxu i xa boxi igiri.»

²³ Sixon mu tin e xa dangi a xa boxi ma. A naxa a xa soorie malan, e naxa mini Isirayilakae xili ma gbengberenyi ma, e fa e gere Yahasi. ²⁴ Isirayilakae naxa geeni. E naxa e xa boxi birin tongo keli Arinon xure ma han Yaboko xure, han Amonikae xa boxi naaninyi ra. E mu no dangide na ra barima Amonikae senbe nu gbo. ²⁵ Kono Isirayilakae naxa Amoriakae xa taae birin suxu, e fa sabati nee kui. E naxa Xesibon fan suxu, a nun a xa rabilinyi. ²⁶ Xesibon nan nu na Amoriakae xa mange Sixon xa mangataa ra. A nu bara na taa ba Mowaba mange nde yi, a nun a xa boxi birin han Arinon xure.

²⁷ Na nan a ra, beetibae a falama, «Wo fa Xesibon!

Sixon xa taa xa ti,
a man xa senbe soto!

²⁸ Te bara Xesibon gan,

Sixon xa taa bara kana te ra.
Mowaba boxi xa taa Ari fan bara gan,
naxan xa mixie nu noma Arinon tode.

²⁹ Naxankate na wo be Mowabakae,
wo tan Kemosi xa batulaae.

A xa di xeme bara e gi.

A xa di ginnee bara findi geelimanie ra
Amori mange Sixon xonyi.

³⁰ Kono muxu bara no e ra,
Xesibon bara kana han Dibon.
Muxu bara e halaki han Nofa,
han a sa Medeba li.»

³¹ Isirayila naxa sabati Amoriakae xa boxi ma. ³² Munsu to ge Yaasari taa rabende, Isirayila naxa Amoriakae keri na longori birin ma. ³³ Na dangi xanbi, e naxa kira tongo sigafe ra Basan. Basan mange Ogo nun a xa soorie naxa e li Edeyeyi. ³⁴ Alatala naxa a masen Munsu be, «I naxa gaaxu a ya ra! N na sama ne i belexe, a nun a xa soorie nun a xa boxi birin. I xa a bonbo alo i Amori mange Sixon bonboxi ki naxe Xesibon.» ³⁵ Isirayilakae naxa Ogo, a xa die, nun a xa soori birin bonbo. Mixi keren mu no a bade e yi. E naxa a xa boxi findi e gbe ra.

22

Balaki xa xeraya

¹ Isirayilakae naxa siga e sa yonkin Mowaba fiili ma, Yuruden xure de, Yeriko ya tagi. ² Siporo xa di xeme Balaki nu bara a me Isirayilakae naxan nabaxi Amoriakae ra. ³ Mowabakae nu bara gaaxu Isirayila jama belebele xa fe ra. ⁴ Na kui, e naxa a fala Madiyan kuntigie be, «Yi jama belebele fama won ma boxi birin xun nakanade, alo ningee mere xun nakanama ki naxe.» Balaki nan nu na Mowaba mange ra na temui.

⁵ A naxa xerae xee Beyori xa di xeme Balami yire, naxan nu sabatixi Petori, a bari taa xure de ra, a falafe ra, «Nama belebele nde bara keli Misira boxi ma, e fa yonkin n ma boxi seeti ma. ⁶ Yandi, i xa fa yi jama dankae, barima e senbe gbo n be. Temunde, na ki n noma ne e bonbode, n e keri yi boxi ma. N a kolon, i na duba naxan be, na bara baraka. I man na naxan danka, na fan bara danka.» ⁷ Mowaba kuntigie nun Madiyan kuntigie naxa siga se matoe sare ra Balami xon, e fa Balaki xa xeraya iba a be.

⁸ Balami naxa a fala e be, «Wo xa koe radangi be. Alatala na yaabi so n yi, n na falama ne wo be.» Na kui, Mowaba kuntigie naxa xi Balami xonyi. ⁹ Alatala naxa mini Balami ma, a a maxarin, «Nde na yi mixie ra i naxee rasenexi i xonyi yi ki?» ¹⁰ Balami naxa a yaabi, «Mowaba mange Siporo xa di xeme Balaki nan yi mixie xee, a e xa fa a fala n be, ¹¹ «Nama belebele nde bara keli Misira boxi ma, e fa sabati n ma boxi seeti ma. I xa fa yi jama danka, alako n xa no e keride.» ¹² Alatala naxa a masen Balami be, «I naxa bira yi mixie foxo ra, i naxa na jama danka. Barakatoe jama na a ra.»

¹³ Na kuye iba Balami naxa keli, a a fala Balaki xa kuntigie be, «Wo gbilen wo xa boxi ma, barima Alatala mu tinxi n xa bira wo foxo ra.» ¹⁴ Na kui, Mowaba kuntigie naxa gbilen Balaki yire, e a fala a be, «Balami bara tondi birade muxu foxo ra.»

¹⁵ Balaki man naxa kuntigi gbege gbege xee, naxee tide dangi a singee ra. ¹⁶ E naxa siga Balami yire, e a fala a be, «Balaki xa masenyi nan ya: «N tan Siporo xa di xeme Balaki, n bara i mayandi, i naxa tondi talufe ra n yire! ¹⁷ N i sare fima ne a fanyir ra. I wama naxan yo xon, n na fima ne i ma. Yandi i xa yi jama danka n be.» ¹⁸ Kono Balami naxa Balaki xa xerae yaabi, «Hali Balaki a xa banxi rafe gbeti nun xema ra, a a so n yi ra, n mu noma fefe rabade n Marigi Alatala mu n yamari naxan na. ¹⁹ Wo naxan nabama, wo fan xa lu be han tina geesege. N man xa Alatala xa masenyi rame.» ²⁰ Alatala naxa mini Balami ma koe ra, a a masen a be, «Yi mixie to bara fa i xilide, i xa bira e foxo ra, kono n na naxan fala i be, i na nan nabama.»

²¹ Na kuye iba Balami naxa baki a xa sofale fari, a bira Mowaba kuntigie foxo ra. ²² Balami sigafe naxa Alatala raxono. Alatala xa maleke naxa siga kira ibolonde Balami ya ra. A nu doxoxi a xa sofale fari, a xa walike firinyie nu na a foxo ra. ²³ Balami xa sofale to Alatala xa maleke to kira tagi, santidegema suxuxi a yi, a

raminixi a te i, a naxa keli kira xon ma, a so xe ra. Balami naxa sofale bonbo, alako a xa a xun ti kira ra.

²⁴ Alatala xa maleke man naxa sa ti e xa kira di xon ma weni bilie tete firinyie tagi. ²⁵ Sofale to Alatala xa maleke to, a naxa a raxeten tete ra, a Balami sanyi xeten tete ra a paaxi ra. Balami naxa gbilen a bonbo ra. ²⁶ Alatala xa maleke man naxa sa ti yire raxetenxi a fanyi ra. Dangide yo mu nu na. ²⁷ Sofale to Alatala xa maleke to, a naxa a sa Balami bun ma. Balami naxa xono a ma, a a bonbo a xa yisuxuwuri ra.

²⁸ Na kui, Alatala naxa sofale de ramini, a a niya a xa a fala Balami be, «A saxan nde nan yi ki i n bonboma. N munse rabaxi i ra?» ²⁹ Balami naxa a yaabi, «I n matandixi ne. Xa santidegema na n yi ra nu, n i faxama ne keren na.» ³⁰ Sofale naxa a fala Balami be, «N tan xa mu i xa sofale ra, i tema naxan fari temui birin? N darixi yi mooli raba ra?» Balami naxa a yaabi, «Ade.»

³¹ Na temui Alatala naxa Balami ya rabi maleke tofe ra, a tixi kira tagi, a xa santidegema baxi a te i, a suxuxi a belexe. Balami naxa a felen, a suyidi keren na. ³² Maleke naxa a maxorin, «Munfe ra i bara i xa sofale bonbo sanya saxan? N faxi ne n xa kira ibolon i ya ra, barima i na kira naxan xon yi ki, murutela xa kira na a ra. ³³ I xa sofale bara i ratanga n ma sanya saxan. Xa a tan mu a ra nu, n bara i faxa nu, kono n mu a tan faxama.» ³⁴ Balami naxa a fala a be, «N bara yunubi raba! N mu nu a kolonxi, i tixi n ya ra. Kono yakosi, xa yi biyaasi mu i kenenxi, n xa gbilen n xonyi.» ³⁵ Alatala xa maleke naxa a masen, «Ade, i xa bira yi mixie foxo ra, kono n na masenyi naxan masen i be, i na nan falama.» Na kui, Balami nun Balaki xa xerae naxa siga.

³⁶ Balaki to a me a Balami na fafe, a naxa siga a ralande taa nde ma Arinon xure de ra, Mowaba xa naaninyi yire. ³⁷ A naxa Balami maxorin, «Munfe ra i mu fa n ma xeraya singe xili ma? I joxo a ma n mu noma i sare fide?» ³⁸ Balami naxa Balaki yaabi, «N bara fa i xon, kono n mu noma woyende na ki tun. Alatala masenyi naxan sama n de i, n na nan tun falama.» ³⁹ Balami nun Balaki naxa siga, e so Kiriyati Xusoti. ⁴⁰ Balaki naxa ningee nun yexee ba serexe ra, a nde so Balami yi ra a nun kuntigi naxee nu na a foxo ra. ⁴¹ Na kuye iba, Balaki naxa Balami xanin Bamoti Baali geya fari. Menni a naxa Isirayila nama seeti nde to.

23

Balami dubafe Isirayila nama be

¹ Balami naxa a fala Balaki be, «I xa serexebade solofere yailan be. I man xa fa tuura solofere nun yexee kontonyi solofere ra.» ² Balami naxan maxorin, Balaki naxa a birin naba. E naxa tuura keren nun yexee kontonyi keren ba serexe ra na serexebade keren keren ma. ³ Balami naxa a fala Balaki be, «I xa lu be serexe fe ma, n tan xa n makuya dondoronti. Temunde Alatala fama minide n ma. A naxan yo masen n be, n a falama i be.» Balami to te geya nde fari, ⁴ Alatala naxa mini a ma. Balami naxa a fala a be, «N bara serexebade solofere yailan, n yexee kontonyi keren nun tuura keren nan baxi a birin keren keren fari.» ⁵ Alatala naxa masenyi fi Balami ma a naxan masenma. A naxa a yita a be, «Siga Balaki yire, i xa yi masenyi ti a be.»

⁶ Balami naxa gbilen Balaki yire, a a li a tixi a xa serexe fe ma, a tan nun Mowaba kuntigie. ⁷ Balami naxa a xa masenyi ti yi ki,

«Balaki nan faxi n na kelife Siriya. Mowaba mange nan n xilixi, kelife sogetede geyae kon na.

«Fa, Yaxuba bonsae danka n be!

I xa xone radin Isirayila ma!»

⁸ N noma mixi dankade di, Alatala mu naxan dankaxi?

N noma xonode mixi ma di, Ala mu xonoxi naxan ma?

⁹ N e toma kelife geya kon na, keli yire itexi.

Nama nan a ra,

naxan luma a xati ma,

naxan tagi rasama e nun si gbete ra.

¹⁰ Nde noma Yaxuba bonsae kontide,

konti naxan dangima meyenyi konti ra?

E nu Isirayila nama itaxun doxode naani ra,

nde noma a seeti keren yati kontide?

Ala xa n mali n xa aligiyama li tinxinyi kui.

Ala xa n mali n xa maniya e ra n ma saya kui.»

¹¹ Balaki naxa a fala Balami be, «I munse rabaxi n na yi ki? N i rafaxi ne n yaxuie dankade, kono i tan na dubafe e be.» ¹² Balami naxa a yaabi, «Alatala na masenyi naxan sa n de i, n mu lan n xa na fala?»

¹³ Balaki man naxa a fala a be, «Won xa siga yire gbete, i noma e tode dennaxe. I seeti keren nan gbansan toma be, i mu e birin toma. Menni i noma e birin tode, i fa e danka.» ¹⁴ A naxa Balami xanin Sofimi, Pisiga geya fari. A naxa serexebade solofere yailan menni, a tuura keren nun yexee kontonyi keren ba serexe ra na serexebade keren keren ma fari. ¹⁵ Balami naxa a fala Balaki be, «I xa lu be i xa serexe

fe ma, n tan xa n makuya dondoronti, n nun Alatala xa lu yire keren.»

¹⁶ Alatala naxa mini Balami ma, a masenyi nde fi a ma, a fa a fala a be, «Siga Balaki yire, i xa yi masenyi ti a be.» ¹⁷ Balami naxa gbilen Balaki yire, a a li a tixi a xa serexe fe ma, a tan nun Mowaba kuntigie. Balaki naxa a maxorin, «Alatala munse masenxi?» ¹⁸ Balami naxa yi masenyi ti a be, «Balaki, keli.

Siporo xa di xeme, i tuli mati.

¹⁹ Ala mixi mu a ra, a mu wule falama.

Adamadi mu a ra, a xa a xaxili masara.

A mu a xui masarama.

A mu neemuma a xa saate ma.

A mu laayidi kanama.

²⁰ Ala bara n yamari n xa duba yi pama be.

Alatala bara baraka sa e ma.

N mu noma na masarade.

²¹ Tɔɔɛ mu luma Yaxuba bɔnsɔɛ ya ma.

Setarepa mu toma Isirayila.

E Marigi Alatala na e fɔɔ ra.

Mange xui mema ne e tagi.

²² Alatala e ramini Misira boxi ra,

senbe na e yi ra alo sɛɛ ninge.

²³ Karamɔɔɔ wali mu noma Yaxuba bɔnsɔɛ tɔɔɔɛ.

Sematoe mu noma sese rabade Isirayila xili ma.

A fama falade Yaxuba nun Isirayila xa fe ra,

Ala xa wali mato!

²⁴ Yi pama kelima alo yete gine,

e tima alo yete xeme,

naxan mu a sama fo a xa sube don,

a naxan faha,

fo a xa a wuli min.»

²⁵ Balaki naxa a fala Balami be, «Xa i mu wama e dankafe, hali i mu duba e be.»

²⁶ Balami naxa a yaabi, «N mu a fala i be, Alatala na naxan yo masen n be, n na nan falama?»

²⁷ Balaki naxa a fala Balami be, «Awa, won xa siga yire gbete. Temunde Alatala tinma i xa yi pama danka n be menni.» ²⁸ Balaki naxa Balami xanin Peyori geya fari, gbengberenyi toma dennaxe.

²⁹ Balami naxa a fala Balaki be, «Serexebade solofere ti be, i man xa fa tuura solofere nun yexɛɛ kontonyi solofere ra.» ³⁰ Balami naxan maxorin, Balaki naxa a birin naba. A naxa tuura keren nun yexɛɛ kontonyi keren ba serexe ra na serexebade keren keren ma fari.

24

Balami dubafe Isirayila be

¹ Balami to a to a Alatala nu wama baraka safe Isirayila xa fe ma, a mu karamɔɔɔ wali raba alo a darixi a raba ra

ki naxe. A naxa a ya rafindi gbengberenyi ma. ² A to Isirayila pama to, e yonkinxi e bɔnsɔɛ ki ma, Ala Xaxili naxa goro a ma, ³ a fa yi masenyi ti:

«N yi nan masenma,

n tan Beyori xa di xeme Balami,

naxan xa se igbema a fanyi ra,

⁴ naxan Ala xui ramema,

naxan Ala Xili Xungbe Kanyi xa laa-
matunyi toma,

naxan fahaamui sɔtoma suyidi kui.

⁵ Yaxuba, i xa kiri banxie rayabu,

Isirayila, i xa lingirae tofan.

⁶ E gulumba rafema,

e luma alo laakɔɛ naxan na xure de ra,
alo wuri bilie Alatala naxee sixi ye yire.

⁷ Ye mu pɔnma Isirayila pama yi ra,

tune goroma e xa sansie ma a fanyi ra.

E xa mange senbe gbo Agaga be,

Isirayila xa mangeya xili fanyi sɔtoma ne.

⁸ Ala naxa e ramini Misira boxi ma,

e senbe gbo alo sɛɛ ninge.

E e yaxuie xun nakanama ne,

naxee e xori girama,

e e faxama xalie ra.

⁹ E e malabuma ne alo yete,

nde suusama e rakelide?

Baraka xa lu mixi be naxan na duba wo
be,

danka xa lu mixi be naxan na wo danka!»

¹⁰ Na kui Balaki naxa xɔnɔ Balami ma a
jaaxi ra. A naxa a fala, «N i xili ne i xa n

yaxuie danka, kɔnɔ a sanya saxan nde nan
yi ki, i na dubafe e be!» ¹¹ Keli be keren na!

Siga i xɔnyi! N nu bara laayidi tongo i be
wali sare xa fe ra, kɔnɔ Alatala mu tinxi i

xa a soto!» ¹² Balami naxa a yaabi, «N mu
a fala i xa xɛrae be, ¹³ «Hali Balaki a xa

banxi nan nafe gbete nun xema ra n be, n
mu noma sese rabade Alatala mu n yamari

naxan na. Alatala naxan masenma n be, n
noma gbilende na fɔɔ ra?» ¹⁴ Awa, yakosi,

n na gbilenfe n xɔnyi, kɔnɔ i xa a kolon yi
pama naxan nabama wo ra.»

¹⁵ Na temui Balami naxa yi masenyi ti a
be:

«Beyori xa di xeme Balami xa masenyi nan
ya,

naxan see igbema a fanyi ra,

¹⁶ naxan Ala xui ramema,

naxan Ala Xili Xungbe Kanyi xa laa-
matunyi toma,

naxan fahaamui sɔtoma Ala Xili Xungbe
saabui ra.

¹⁷ N fe toxi naxan fama rabade yare.

N fe toxi naxan makuya yakosi ra.

Tunbui nde fama tede kelife Yaxuba xa
mixie ma.

Mange tɔnxuma nde fama kelide Isirayila
ya ma.

A Mowaba xun nakanama ne,

a Seti xa die xa fe pɔnma ne.

¹⁸ Edon xa fe goroma ne,
Seyiri xa fe goroma ne,
kono Isirayila senbe sotoma ne.

¹⁹ Mangle nde kelima Yaxuba xa mixie ya
ma,
naxan bekae sontoma.»

²⁰ Balami to Amalekikae to, a naxa yi
masenyi ti:

«Amaleki si fisamante na nu a ra,
kono a raponyi, a bonoma ne!»

²¹ Balami to Kenikae to, a naxa yi
masenyi ti:

«Wo sabatide mabanbanxi,
wo tee saxi fanye nan fari,

²² kono Asuri fama ne wo xun nakanade,
a wo findi geelimanie ra.»

²³ Na temui a naxa a xa masenyi xun
dusu:

«Nde noma kiside Ala xa paxankate ma?

²⁴ Kunkuae fama ne kelife Kitimi,
e noma ne Asuri nun Xeberi ra,
kono a raponyi, e fan xun nakanama ne.»

²⁵ Na dangi xanbi, Balami naxa keli, a
gbilen a xonyi. Balaki fan naxa keli naa.

25

Isirayilakae xa kuye batu

¹ Isirayilakae to nu yonkinxi Sitimi, e
naxa so yene rabafe Mowaba ginse ra. ² Na
ginee naxa Isirayila xeme xili e xa lan e
xa serexee ma, naxee nu bama e xa kuyee
be. ³ Isirayilakae to Peyori xa Bali kuye
batu folo, Alatala naxa xono e ma. ⁴ Alatala
naxa a fala Munsa be, a a xa pama yarerati
birin gbaku wuri kon na a ya i, a e ya
rafindi soge ma, alako a xa xone xa gbilen
Isirayila foxo ra. ⁵ Munsa naxa Isirayila
kiitisaie yamari, «Wo xa mixi birin faxa,
naxan bara Peyori xa Bali kuye batu!»

⁶ A fefe na fala, Isirayilaka nde naxa fa
Madiyanka gine nde ra a ngaxakerenyie ya
i. Munsa nun Isirayila pama naxee nu na
wafe horomolingira sode de ra, naxa na
gine nun na xeme to. ⁷ Haruna xa mamadi,
Eleyasari xa di xeme Finexasi serexedube
to na gine nun na xeme to, a naxa keli, a
tanbe tongo, ⁸ a bira na xeme foxo ra kiri
banxi kui, a sa a tan nun na gine soxo a
xa tanbe ra e furi ma keren na. Na temui
Alatala xa xone naxa dan. ⁹ Mixi wulu
moxonen nun naani nan faxa na gbaloe
kui.

¹⁰ Alatala naxa a masen Munsa be,
¹¹ «Haruna serexedube xa mamadi,
Eleyasari xa di xeme Finexasi, bara n ma
xone ba Isirayilakae ma. N ma xanunteya
n ma pama be nu na a boje kui, a fa a
niya a xa na raba. N tan mu Isirayila birin
sonto n ma xanunteya xa fe ra. ¹² A fala
Finexasi be, n bara bojesa saate xiri a tan
nun n tan tagi. ¹³ Na saate luma n tan nun

a bonsoe tagi, e fa findi serexedube ra
abadan, barima n ma xanunteya nu na a
boje kui, a man fa a niya Isirayilakae xa
yunubi xa xafari.»

¹⁴ Isirayilaka naxan faxa e nun na
Madiyan gine ra, a nu xili Simiri, Salu xa di
xeme. Simeyon bonsoe xunyi nde nan nu a
ra. ¹⁵ Na gine Madiyanka tan nu xili Kosibi,
Suuru xa di gine. Madiyan xabile ndee
xunyi nan nu a baba ra. ¹⁶ Alatala naxa
a masen Munsa be, ¹⁷ «Wo xa Madiyankae
gere alo yaxuie! ¹⁸ E findixi wo be yaxuie
nan na Peyori kuye xa fe ra, nun e maagine
Kosibi xa fe ra. Kosibi findixi e xa yarerati
nde xa di gine nan na, ¹⁹ naxan faxa Peyori
kuye xa fe kui.»

26

Isirayilakae kontife a firin nde

¹ Na gbaloe to dangi, Alatala naxa a fala
Munsa nun Haruna serexedube xa di xeme
Eleyasari be, ² «Wo xa Isirayila pama birin
xili sebe, keli a je moxonen ma han na
xanbi, a denbaya ki ma, naxan birin noma
soorija rabade.» ³ Munsa nun Eleyasari
serexedube naxa a fala Isirayilakae be
Mowaba boxi ma Yuruden xure seeti ma
Yeriko ya i, ⁴ «Isirayilaka birin xa konti,
keli mixi ma naxan bara je moxonen soto
han na xanbi, alo Alatala a yamari Munsa
nun Isirayilakae be ki naxe.» Isirayila
bonsoe naxee mini Misira boxi ra, nee nan
yi ki.

⁵ A folo Isirayila xa di singe Ruben nan
ma, a xa die nan yi ki: Xanoki, Palu,
⁶ Xesiron, Karimi, nun e xabilee. ⁷ Ruben
bonsoe xabilee nan na ki. Nee xasabi lan
mixi wulu tongo naani nun saxan keme
solofere tongo saxan nan ma.

⁸ Palu xa di xeme Eliyabi ⁹ nan nu na
Nemuweli, Datan, nun Abirami baba ra,
naxee keli Munsa nun Haruna xili ma
Isirayila kuntigie ya ma. E nun Kora nun
a foxirabiree to keli Alatala xili ma, ¹⁰ boxi
rabi ne, a fa e birin gerun. Na loxo Alatala
mixi keme firin mixi tongo suuli gan ne te
ra, e xa findi misaali ra pama be. ¹¹ Kono
Kora xa die tan mu faxa na fe kui.

¹² Simeyon xa die nan yi ki e xabile ki
ma: Nemuweli, Yamin, Yakimi, ¹³ Sera,
Sawulu, a nun e xabilee. ¹⁴ Simeyon
bonsoe xabilee nan na ki. Nee xasabi lan
mixi wulu moxonen nun firin, mixi keme
firin nan ma.

¹⁵ Gadi xa die nan yi ki e xabile ki ma:
Sefon, Xagi, Suni, ¹⁶ Oseni, Eri, ¹⁷ Arodi,
Areli, nun e xabilee. ¹⁸ Gadi bonsoe xabilee
nan na ki. E xasabi lan mixi wulu tongo
naani, mixi keme suuli nan ma.

¹⁹ Yuda xa die nan yi ki: Eru nun
Onan. Kono e tan faxa Kanaan boxi nan

ma. ²⁰ Yuda xa die nan yi ki e xabile ki ma: Selaha, Peresi, Sera, nun e xabilee. ²¹ Peresi xa die nan yi ki: Xesiron, Xamuli, nun e xabilee. ²² Yuda bõnsõe xabilee nan na ki. E xasabi lan mixi wulu tongo solofere nun senni, mixi keme suuli nan ma.

²³ Isakari xa die nan yi ki e xabile ki ma: Tola, Puwa, ²⁴ Yasubu, Simiron, nun e xabilee. ²⁵ Isakari bõnsõe nan na ki e xabile ki ma. E xasabi lan mixi wulu tongo senni nun naani, mixi keme saxan nan ma.

²⁶ Sabulon xa die nan yi ki e xabile ki ma: Seredi, Elon, Yaxaleeli, nun e xabilee. ²⁷ Sabulon bõnsõe xabilee nan na ki. E xasabi lan mixi wulu tongo senni, mixi keme suuli nan ma.

²⁸ Yusufu xa die nan yi ki e xabile ki ma: Manasi nun Efirami. ²⁹ Manasi xa die nan yi ki: Makiri nun a xabilee. Makiri nan Galadi nun a xabilee soto. ³⁰ Galadi xa die nan yi ki e xabile ki ma: Yeseri, Xeleki, ³¹ Asireli, Sikemi, ³² Semida, Xeferi, nun e xabilee. ³³ Xeferi xa di xeme Selofexadi tan di ginnee nan tun soto. Nee xilie nan yi ki: Maxala, Nowa, Xogala, Milika nun Tirisa. ³⁴ Manasi bõnsõe xabilee nan na ki. E xasabi lan mixi wulu tongo suuli nun firin, mixi keme solofere nan ma.

³⁵ Efirami xa die nan yi ki e xabile ki ma: Sutela, Bekeri, Taxani, nun e xabilee. ³⁶ Sutela xa di nan yi ki: Eran nun a xabilee. ³⁷ Efirami xa die nan na ki. E xasabi lan mixi wulu tongo saxan nun firin, mixi keme suuli nan ma. Yusufu xa mamadie nan na ki e xabile ki ma.

³⁸ Bunyamin xa die nan yi ki e xabile ki ma: Bela, Asibeli, Axirama, ³⁹ Sufami, Xufami, nun e xabilee. ⁴⁰ Bela xa die naxa findi Arade, Naaman, nun e xabilee ra. ⁴¹ Bunyamin xa die nan na ki e xabile ki ma. E xasabi naxa lan mixi wulu tongo naani nun mixi suuli keme senni ma.

⁴² Dana xa die nan yi ki e xabile ki ma. Suxami nun a xabilee. Dana bõnsõe nan na ki e xabile ki ma. ⁴³ E xasabi naxa lan mixi wulu tongo senni nun naani, mixi keme naani ma.

⁴⁴ Aseri xa die nan yi ki e xabile ki ma: Yimena, Yisiwi, Beriya, nun e xabilee. ⁴⁵ Beriya xa die nan yi ki: Xeberi, Malakiyeli, nun e xabilee. ⁴⁶ Aseri xa di gine nu xili ne Sera. ⁴⁷ Aserikae nan na ki e xabile ki ma. E xasabi lan mixi wulu tongo suuli nun saxan, mixi keme naani nan ma.

⁴⁸ Nafatali xa die nan yi ki e xabile ki ma: Yaxaseeli, Guni, ⁴⁹ Yeseri, Silemi, nun e xabilee. ⁵⁰ Nafatali bõnsõe nan na ki e xabile ki ma. E xasabi lan mixi wulu tongo naani nun suuli, mixi keme naani nan ma.

⁵¹ Isirayilaka konti lanxi mixi wulu keme senni nun keren, mixi keme solofere tongo saxan nan ma.

⁵² Alatala naxa a masen Munsaba be, ⁵³ «Kanaan boxi itaxunna na mixie nan ma e bõnsõe xasabi ma, a findi e ke ra. ⁵⁴ Bõnsõe birin ke sotoma a xa mixie xasabi bere nan na. Bõnsõe naxee xa mixie gbo, i nee gbe ragbo dangi booree ra, naxee xa mixi xurun. ⁵⁵ N tan na a ragirima bõnsõe birin lan a xa ke naxan soto e bõnsõe xasabi ma. ⁵⁶ Boxi itaxunyi findima Ala xa maragiri nan na, bõnsõe xungbee nun bõnsõe xurie tagi.»

⁵⁷ Lewi bõnsõe nan yi ki naxee konti e xabile ki ma: Gerison, Kehati, Merari, nun e xabilee. ⁵⁸ Lewi bõnsõe xabilee nan yi ki: Libini, Xebiron, Maxali, Musi, nun Kora. Kehati nu bara Amarama soto. ⁵⁹ Amarama xa gine nu xili ne Yebedi, Lewi xa di gine, naxan bari Misira. A naxa Haruna, Munsaba, nun e maagine Mariyama bari Amarama be. ⁶⁰ Haruna nu bara Nadabo, Abihu, Eleyasari, nun Itamari soto di ra. ⁶¹ Nadabo nun Abihu faxa ne, e to serexe gan te ra naxan mu daxa. ⁶² Di keme naxan konti Lewi bõnsõe ya ma, keli a kike keren ma han na xanbi, a xasabi lan mixi wulu moxorjen nun saxan nan ma. E xa konti nu na a xati ma, barima e mu boxi soto ke ra Isirayilakae ya ma.

⁶³ Munsaba nun Eleyasari serexedube na mixie nan konti Mowaba boxi ma Yuruden xure seeti ma Yeriko taa ya i, ⁶⁴ konõ Munsaba nun Haruna serexedube mixi naxee konti Turusinina gbangberenyi ma, na keren mu nu na Isirayilakae ya ma sonõn. ⁶⁵ Alatala a fala ne, a nee birin faxama ne gbangberenyi ma. Na kui, e sese mu lu dunija, fo Yefune xa di keme Kalebi, nun Nunu xa di keme Yosuwe.

27

Ginnee xa ke seriye

¹ Yusufu xa di keme Manasi, na fan xa di keme Makiri, na fan xa di keme Galadi, na fan xa di keme Xeferi, na fan xa di keme Selofexadi, di gine suuli nan soto, naxee nu xili: Maxala, Nowa, Xogala, Milika nun Tirisa. ² Na di ginnee nan fa e yete kan dentege Munsaba, Eleyasari serexedube, nun Isirayila yareratie be, Isirayila nama birin ya xori, horomolingira sode de ra. E naxa a masen, ³ «Muxu baba mu di keme soto. A bara faxa gbangberenyi ma, konõ a mu nu na Kora xa mixie ya ma naxee keli Alatala xili ma. A tan faxa a yete kan xa yunubi rabaxi nan ma. ⁴ Munfe ra muxu baba xili bama a xabile xa mixie ya ma, di keme to mu na a be? Ke nde so muxu fan yi ra, muxu baba ngaxakerenyie tagi!»

⁵ Munsa naxa e xa fe dentsege Alatala be. ⁶ Alatala naxa a masen a be, ⁷ «Selofexadi xa di ginsee bara nondi fala. E baba ke so e yi ra alo e baba ngaxakerenyie a soto ki naxe. ⁸ A fala Isirayilakae be, «Xa xeme nde sa faxa di xeme xanbi, wo a ke so a xa di ginsee yi ra. ⁹ Xa di gine fan mu na a be, wo a ke so a fafaxakerenyie yi ra. ¹⁰ Xa fafaxakeren yo mu na a be, wo a so a baba fafaxakerenyie yi ra. ¹¹ Xa a sa li, a baba fafaxakeren yo mu na, wo a ke so mixi yi ra, e nun naxan makore e boore ra a xabilee ya ma.» Na xa findi yaamari nun seriyee ra Isirayilakae be, alo n tan Alatala a yamarixi i be ki naxe.»

Yosuwe findife Munsa joxoxe ra

¹² Alatala naxa a masen Munsa be, «Te yi Abarimi geya fari, alako i xa boxi mato n naxan fima Isirayilakae ma. ¹³ I na ge a matode, i taa masarama ne, i gbilen i benbae ma alo i taara Haruna, ¹⁴ barima wo bara n ma yaamari matandi. Isirayilakae to keli n xili ma ye xoli xa fe ra Kadesi, Sini gbengberenyi ma, wo mu seedejoxoxya raba n ma seniyenyi xa fe ra.»

¹⁵ Munsa naxa a fala Alatala be, ¹⁶ «Alatala, daali birin Marigi Ala, mixi keren doxo pama xun ma, ¹⁷ naxan tima e ya ra, e mini temui nun e so temui, naxan e raminima, a e raso, alako i xa pama naxa lu alo xuruse naxee rabepinxi e yete ma, kantama yo mu e be.» ¹⁸ Alatala naxa a masen Munsa be, «I xa Nunu xa di Yosuwe sugandi, Xaxili Seniyenxi na naxan ma. I xa i belexe sa a ma. ¹⁹ I xa a ti Eleyasari serexedube nun pama birin ya xori, i fa yaamarie so a yi ra, ²⁰ i xa mangeya nde xa dangi a ma, alako Isirayila pama birin xa a xui suxu. ²¹ A tima ne Eleyasari serexedube ya i n waxonfe maxorinde geme sugandixie ra. N yaabi naxan fima, a tan nun pama birin perema na nan ma. E minima Eleyasari serexedube xui nan ma, e soma Yosuwe xui nan ma.» ²² Munsa naxa Alatala xa yaamari raba. A naxa Yosuwe tongo, a sa a ti Eleyasari serexedube nun Isirayila pama ya i, ²³ a a belexe sa a ma, a yaamarie so a yi ra, alo Alatala nu bara a yamari ki naxe.

28

Geesege nun nummare serexee

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Munsa be, ² «A fala Isirayilakae be, e xa n ma serexe ba a ba temui. Donsee nan e ra, naxee ganma, e xiri joxunme te n na.

³ «A fala e be, «Loxo yo loxo wo xa serexe gan daaxi ba Alatala be, yexee firin, naxee bara je keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma. ⁴ Keren xa ba geesege, boore xa

ba nummare. ⁵ Wo man xa sansi xori dinxi kilo saxan ba serexe ra naxan namulanxi oliwi ture fanyi litiri keren nun a tagi ra. ⁶ Na serexe gan daaxi mooli nu bama n be Turusinina geya ma, a xiri joxunme nu tema n na. ⁷ Weni serexe litiri keren nun a tagi bama yexee seeti ma Alatala be. Na serexe rafalama yire seniyenxi nan kui. ⁸ Wo xa sansi xori dinxi serexe nun weni serexe ba nummare temui yexee seeti ma. Na birin findima serexe gan daaxi nan na naxan xiri joxunme tema n tan Alatala ra.»

Malabu loxoe serexe

⁹ Malabui loxoe wo xa yexee firin ba malabu loxoe serexe ra, naxee bara je keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma. Sansi xori dinxi serexe naxan namulanxi ture kilo senni ra, nun weni serexe xa ba na yexee seeti ma. ¹⁰ Malabui loxoe serexe gan daaxie nan bama geesege nun nummare serexee ra, a nun e xa weni serexee.

Kike xi singe serexe

¹¹ Kike xi singe birin, wo xa tuura firin ba serexe gan daaxi ra, a nun yexee kontonyi keren, a nun yexee solofere, naxee bara je keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma. ¹² Sansi xori dinxi serexe kilo solomanaani naxan namulanxi ture ra, a xa sa tuura keren yo tuura keren seeti ma. Sansi xori dinxi serexe kilo senni naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee kontonyi keren yo yexee kontonyi keren seeti ma. ¹³ Sansi xori dinxi serexe kilo saxan naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee keren yo yexee keren seeti ma. Serexe gan daaxi nan a ra naxan ganma, a xiri joxunme te n tan Alatala ra. ¹⁴ Weni litiri saxan serexe xa ba tuura birin be. Weni litiri firin serexe xa ba yexee kontonyi birin be. Weni litiri keren serexe xa ba yexee birin be. Na serexe mooli bama kike xi singe birin je kui. ¹⁵ Wo xa sikote keren fan ba Alatala be yunubi xafari serexe ra, wo geesege nun nummare serexe bama temui naxe, a nun a xa weni serexe.

Sayamaleke Dangi Sali serexe

¹⁶ Kike singe xi fu nun naani nde, wo xa Sayamaleke Dangi Sali raba Alatala xa binye bun ma. ¹⁷ Na kike xi fu nun suuli nde findima sali loxoe nan na. Wo xa taami lebinitare don xi solofere bun ma. ¹⁸ Na xi singe wo xa wo malan Ala batude. Wo naxa wali yo raba na loxoe. ¹⁹ Wo xa yi serexe gan daaxie ba Alatala be na loxoe: tuura firin, yexee kontonyi keren, nun yexee solofere, naxee bara je keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma. ²⁰ Sansi xori dinxi serexe kilo solomanaani naxan

namulanxi ture ra, a xa sa tuura keren yo tuura keren seeti ma. Sansi xori dinxi serexe kilo senni naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee kontonyi keren yo yexee kontonyi keren seeti ma. ²¹ Sansi xori dinxi serexe kilo saxon naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee yo yexee seeti ma. ²² Wo xa sikote keren fan ba Alatala be yunubi xafari serexe ra. ²³ Wo xa na serexee sa geesege daaxie xun ma, naxee bama loxo birin. ²⁴ Wo xa nee ba xi solofere bun ma. Serexe gan daaxi nan a ra naxan ganma, a xiri joxunme te n tan Alatala ra. Nee bama ne loxo yo loxo, e nun boore serexe gan daaxie, nun weni serexe. ²⁵ A xi solofere nde, wo xa wo malan Ala batude. Wo naxa wali gbetee raba na loxo.

Xe Xaba Sali serexe

²⁶ Xe Xaba Sali, wo na fa sansi bogi singee serexe ra Alatala xon ma, wo xa wo malan n batude. Wo naxa wali yo suxu na loxo. ²⁷ Wo xa yi serexee ba: tuura firin, yexee kontonyi keren, nun yexee solofere, naxee bara je keren soto. Nee nan bama serexe gan daaxi ra, e xiri joxunme te n tan Alatala ra. ²⁸ Sansi xori dinxi serexe kilo solomanaani naxan namulanxi ture ra, a xa sa tuura keren yo tuura keren seeti ma. Sansi xori dinxi serexe kilo senni naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee kontonyi keren yo yexee kontonyi keren seeti ma. ²⁹ Sansi xori dinxi serexe kilo saxon naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee keren yo yexee keren seeti ma. ³⁰ Wo xa sikote keren fan ba Alatala be yunubi xafari serexe ra. ³¹ Wo xa na serexee sa boore serexee xun, wo naxee bama loxo birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra. Lanyuru yo naxa lu na serexee ma.

29

Sara xa Sali serexe

¹ «Kike solofere nde xi singe, wo xa wo malan n batude. Wo naxa wali yo raba na loxo. Wo sarae fema ne na loxo. ² Wo xa tuura firin ba serexe gan daaxi ra, a nun yexee kontonyi keren, a nun yexee solofere, naxee bara je keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma. ³ Sansi xori dinxi serexe kilo solomanaani naxan namulanxi ture ra, a xa sa tuura keren yo tuura keren seeti ma. Sansi xori dinxi serexe kilo senni naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee kontonyi keren yo yexee kontonyi keren seeti ma. ⁴ Sansi xori dinxi serexe kilo saxon naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee keren yo yexee keren seeti ma. ⁵ Wo xa sikote keren fan ba Alatala be yunubi xafari serexe ra. ⁶ Na serexe birin sama serexe gan daaxie nan xun, wo naxee

bama loxo yo loxo, a nun wo naxee bama kike yo kike a xi singe, a nun sansi xori dinxi nun weni serexe naxan sama e seeti ma. Serexee nan e ra naxee ganma, e xiri joxunme te n tan Alatala ra.»

Yunubi xafari loxo serexe

⁷ «Na kike solofere nde, xi fu loxo, wo xa wo malan n batude, wo fan xa sunyi suxu. Wo naxa wali yo raba na loxo. ⁸ Na loxo wo xa tuura nde ba serexe gan daaxi ra, a nun yexee kontonyi keren, a nun yexee solofere, naxee bara je keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma. ⁹ Sansi xori dinxi serexe kilo solomanaani naxan namulanxi ture ra, a xa sa tuura seeti ma. Sansi xori dinxi serexe kilo senni naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee kontonyi keren yo yexee kontonyi keren seeti ma. ¹⁰ Sansi xori dinxi serexe kilo saxon naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee keren yo yexee keren seeti ma. ¹¹ Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra, dangife na yunubi xafari serexe, nun na serexe gan daaxie wo naxee bama loxo yo loxo, a nun sansi xori dinxi nun weni serexe.»

Bage Ti Sali serexe

¹² «Kike solofere nde, xi fu nun suuli, wo xa wo malan n batude. Wo naxa wali yo raba na loxo. Wo xa sali nde raba n tan Alatala be xi solofere bun ma. ¹³ A xi singe, wo xa tuura fu nun saxon, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe gan daaxi ra n tan Alatala be, naxee bara je keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma. Wo na e gan, a xiri joxunme te n tan Alatala ra. ¹⁴ Sansi xori dinxi serexe kilo solomanaani naxan namulanxi ture ra, a xa sa na tuura fu nun saxon seeti ma. Sansi xori dinxi serexe kilo senni naxan namulanxi ture ra, a xa sa na yexee kontonyi firin seeti ma. ¹⁵ Sansi xori dinxi serexe kilo saxon naxan namulanxi ture ra, a xa sa na yexee fu nun naani seeti ma. ¹⁶ Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra, dangife na yunubi xafari serexe, nun na serexe gan daaxie wo naxee bama loxo yo loxo, a nun sansi xori dinxi nun weni serexe.»

¹⁷ «Sali xi firin nde, wo xa tuura fu nun firin, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe ra, naxee bara je keren soto, lanyuru mu na naxan ma, ¹⁸ a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serexe naxan lanma seriye ki ma. ¹⁹ Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexee sa boore serexee xun, wo naxee bama loxo birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

²⁰ «Sali xi saxon nde, wo xa tuura fu nun firin, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe ra, naxee bara pe keren soto, lanyuru mu na naxan ma, ²¹ a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serexe naxan lanma seriye ki ma. ²² Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexee sa boore serexee xun, wo naxee bama loxoe birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

²³ «Sali xi naani nde, wo xa tuura fu nun firin, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe ra, naxee bara pe keren soto, lanyuru mu na naxan ma, ²⁴ a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serexe naxan lanma seriye ki ma. ²⁵ Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexee sa boore serexee xun, wo naxee bama loxoe birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

²⁶ «Sali xi suuli nde, wo xa tuura fu nun firin, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe ra, naxee bara pe keren soto, lanyuru mu na naxan ma, ²⁷ a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serexe naxan lanma seriye ki ma. ²⁸ Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexee sa boore serexee xun, wo naxee bama loxoe birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

²⁹ «Sali xi senni nde, wo xa tuura fu nun firin, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe ra, naxee bara pe keren soto, lanyuru mu na naxan ma, ³⁰ a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serexe naxan lanma seriye ki ma. ³¹ Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexee sa boore serexee xun, wo naxee bama loxoe birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

³² «Sali xi solofere nde, wo xa tuura fu nun firin, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe ra, naxee bara pe keren soto, lanyuru mu na naxan ma, ³³ a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serexe naxan lanma seriye ki ma. ³⁴ Wo xa sikote keren fan ba Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexee sa boore serexee xun, wo naxee bama loxoe birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

³⁵ «Sali xi solomasaxan nde, wo xa wo malan n tan Ala batude. Wo naxa wali gbete raba na loxoe. ³⁶ Wo xa tuura fu nun firin, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe gan daaxi ra, naxee bara pe keren soto, lanyuru mu na naxan ma. E xiri joxunme tema n tan Alatala

ma. ³⁷ Wo man xa sansi xori dinxi nun weni serexe ba naxan lanma seriye ki ma na tuura, na yexee kontonyi, nun na yexee xa fe ra. ³⁸ Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexee sa boore serexee xun, wo naxee bama loxoe birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

³⁹ «Serexee nan na ki wo lan wo xa naxee ba n tan Alatala be wo xa sali loxoe, bafe wo xa laayidi serexee, wo xa serexe janigexie, wo xa serexe gan daaxie, wo xa sansi xori dinxi serexee, wo xa weni serexee, nun wo xa xanunteya serexee.»

30

Laayidi tongoxi seriye

¹ Munsaxa Alatala xa yaamari birin fala Isirayilakae be, a naxee so a yi ra. ² Munsaxa yi masenyi ti Isirayila bonsoe kuntigie be, «Alatala xa yaamarie nan ya: ³ Xa mixi nde sa laayidi tongo Alatala be fe nde ma, xa na mu a a kali Alatala ra fe nde ma, na kanyi lan ne a xa a xui rakamali. A naxan birin falaxi a de ra, a xa a birin naba.»

⁴ «Gine dimedi na sa laayidi tongo fe nde ma Alatala be, a na a baba xonyi temui naxe, a fa a kali, ⁵ a baba naxa a kolon a a xa di gine bara laayidi nde tongo, a baba mu sese fala na fe kui, a xa na laayidi rakamali. ⁶ Kono xa a baba mu tin na laayidi tongoxi ra a me temui, a mu lan na gine dimedi xa a rakamali. Alatala mu a suxuma a ra a baba waxonfe xa fe ra.»

⁷ «Gine na sa laayidi tongo, xa na mu a a kali woyenyi mafuraxi ra, ⁸ xa a xa mori sa na me, a fa lu a mu sese fala na fe ra, a xa na laayidi rakamali. ⁹ Kono xa a xa mori mu tin na fe ra a me temui, a mu lan na gine xa a rakamali. Alatala mu a suxuma a ra.»

¹⁰ «Kaape gine na laayidi tongo, xa na mu, gine naxan nun a xa xeme bara fatan, a xa a xa laayidi rakamali.»

¹¹ «Gine xeme taa idoxoe na laayidi tongo, xa na mu a a kali fe nde ma, ¹² xa a xa mori fa na fe kolon, kono a mu fefe fala na fe kui, a lanma na gine xa a xa laayidi rakamali. ¹³ A xa mori na a xa laayidi me temui naxe, a noma tinde a ra, xa na mu a ra, a noma tonyi doxode a ma. Alatala mu a suxuma a ra. ¹⁴ A xa mori noma tinde, xa na mu a ra tondide a xa laayidi nun a xa kali birin na. ¹⁵ Xa a mu fefe falama na fe kui, a xa gine lanma a xa a xa laayidi rakamali. A xa dundui a niyama ne gine xa a xa laayidi rakamali. ¹⁶ Xa a xa mori tonyi doxoma a xa gine xa laayidi ma temui gbete, a tan nan yati a xa gine xa kote xaninma.»

¹⁷ «Alatala xa seriye nan na ki a naxan fixi Munsa ma, gine xa fe ra naxan na xeme taa, xa na mu a ra gine naxan na a baba xonyi.»

31

Madiyankae gerefe

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Munsa be, ² «I xa Isirayilakae gbe ɲɔɔ Madiyankae ma. I na ge na ra, i fa taa masara.» ³ Munsa naxa a fala pama be, «Xeme ndee xa geresose tongo Madiyan xili ma wo gbe ɲɔɔde Alatala xili ra. ⁴ Isirayila bɔnsɔe birin xa mixi wulu keren keren ba geresoe ra.»

⁵ Isirayila bɔnsɔe fu nun firin naxa mixi wulu keren keren ba geresoe ra. ⁶ Munsa naxa na sɔori wulu fu nun firin xee gere tide. Eleyasari serexedube xa di xeme Finexasi naxa e mati, se seniyenxie nu na a yi ra, a nun sara naxee tɔnxuma fima e boore ma gere xa fe ra. ⁷ E naxa siga gere tide Madiyan xili ma, alo Alatala a yamari ki naxe Munsa be. E naxa na xeme birin faxa, ⁸ a nun Madiyan mange suuli: Efi, Rekemi, Suuru, Xuru, nun Reba. E naxa Beyori xa di xeme Balami fan faxa santidegema ra. ⁹ E naxa Madiyan ginee nun e xa di birin findi konyie ra. E naxa e xa xurusee, e xa gooree, nun e harige birin tongo. ¹⁰ E naxa e xa taee nun e xa daaxae gan. ¹¹ E naxa e xa harige, e xa xurusee, nun e xa ginee susu, ¹² e e xanin Munsa, Eleyasari, nun Isirayila pama xon ma e yonkinde Mowaba fiili ma, Yuruden xure de i, Yeriko ya tagi.

¹³ Munsa, Eleyasari serexedube, nun Isirayila pama yareratie naxa e ralan yonkinde fari ma. ¹⁴ Munsa naxa xɔɔ sɔori wulu xunyie nun sɔori keme xunyie ma, a a fala e be, ¹⁵ «Munfe ra wo mu yi ginee faxa? ¹⁶ E tan nan bira Balami xa marasi fɔɔ ra, e Isirayilakae ramini Alatala xa kira xon Peyori, Alatala fa gbaloe ragoro a xa pama ma. ¹⁷ Awa, yakosi, wo xeme dime birin faxa, a nun gine naxee bara xeme fe kolon. ¹⁸ Gine dimedie tan, wo xa nee ragata wo yete be. ¹⁹ Wo tan naxee bara mixi faxa, xa na mu wo bara din fure ra, wo xa lu yonkinde fari ma xi solofere, a nun mixie wo naxee susu gere kui. Wo xa wo yete nun wo xa mixi suxuxie raseniyeen a xi saxon nde nun a xi solofere nde. ²⁰ Wo xa wo xa dugie fan naseniyeen a nun see naxan tan birin nafalaxi kiri, si xabe, nun wuri ra.»

²¹ Eleyasari serexedube naxa a fala sɔorie be naxee gere tixi, «Alatala xa seriye nan ya a naxan masenxi Munsa be: ²² Xema, gbeti, wure gbeeli, wure, yɔxui, nun sunbui, ²³ se naxan birin mu ganma

te ra, wo xa a raso te, a xa seniyeen. Na dangi xanbi wo man xa a raseniyeen ye ra. Se naxan mu noma rasode te, wo xa na raseniyeen ye ra. ²⁴ Wo xa wo xa dugie xa a xi solofere nde. Na temui wo bara seniyeen, wo fa noma sode yonkinde.»

Sotose itaxunfe

²⁵ Alatala naxa a masen Munsa be, ²⁶ «I tan, Eleyasari serexedube, nun Isirayila kuntigie, wo xa yi mixi suxuxie, nun e xa xurusee konti, wo naxee sɔtoxi gere kui. ²⁷ I xa e itaxun sɔorie nun pama ra. ²⁸ Sɔorie gbe ya ma, i xa mixi keren tongo mixi keme suuli yo mixi keme suuli tagi, a xa findi n gbe ra. Xurusee fan na ki, keme suuli yo keme suuli, i keren nan tongoma e ya ma n be. A findi ngingee ra, a findi sofalee ra, a findi xuruse lanmae ra. ²⁹ I xa nee ba sɔorie gbe ya ma, i e fi Eleyasari serexedube ma Alatala xili ra. ³⁰ Isirayila pama gbe ya ma, i xa mixi keren tongo mixi tongo suuli yo mixi tongo suuli ya ma, keme suuli yo keme suuli, i keren nan tongoma e ya ma n be. A findi ngingee ra, a findi sofalee ra, a findi xuruse lanmae ra. I xa nee so Lewi bɔnsɔe yi ra, naxee e ɲɔɔ saxi n ma horomolingira xon.»

³¹ Munsa nun Eleyasari serexedube naxa a raba, alo Alatala a yamari ki naxe Munsa be. ³² Naxan soto gere kui, a xasabi lan xuruse lanma wulu keme senni wulu tongo solofere nun suuli nan ma, ³³ ninge wulu tongo solofere nun firin, ³⁴ sofale wulu tongo senni nun keren, ³⁵ gine naxee mu xeme fe kolon, mixi wulu tongo saxan nun firin. ³⁶ Seeti naxan fixi sɔorie ma naxee gere ti, a xasabi naxa lan xuruse lanma wulu keme saxan wulu tongo saxan nun solofere keme suuli ma. ³⁷ Alatala gbe naxan ba na ra, na naxa lan xuruse lanma keme senni tongo solofere nun suuli ma. ³⁸ Ninge naxee fixi sɔorie ma, e xasabi naxa lan wulu tongo saxan nun senni ma. Alatala gbe naxan ba na ra, na naxa lan ninge tongo solofere nun firin ma. ³⁹ Sofale naxee fixi sɔorie ma, e xasabi naxa lan wulu tongo saxan keme suuli ma. Alatala gbe naxan ba na ra, na naxa lan sofale tongo senni nun keren ma. ⁴⁰ Mixi naxee fixi sɔorie ma, e xasabi naxa lan wulu fu nun senni ma. Alatala gbe naxan ba na ra, na naxa lan mixi tongo saxan nun firin ma. ⁴¹ Munsa naxa Alatala gbe fi Eleyasari serexedube ma, alo Alatala a yamari ki naxe.

⁴² Isirayila pama gbe, Munsa naxan so e yi ra, naxan mu nu na sɔorie gbe ya ma, ⁴³ na findixi xuruse lanmae wulu keme saxan tongo saxan nun solofere keme suuli nan ma, ⁴⁴ a nun ninge wulu tongo saxan nun senni, ⁴⁵ a nun sofale wulu tongo

saxan keme suuli, ⁴⁶ a nun mixi wulu fu nun senni. ⁴⁷ Na kui, xurusee ba, mixie ba, tongo suuli yo tongo suuli, Munsa naxa keren keren ba a birin na, a e so Lewi bonsɔɛ yi ra, naxee e ɲoxo saxi Alatala xa hɔɔmɔlingira xɔn, alo Alatala a yamari a be ki naxe.

Tantui hadiya

⁴⁸ Sɔɔri keme xunyie nun sɔɔri wulu xunyie naxa fa Munsa yire, ⁴⁹ e a fala a be, «Muxu tan i xa konyie, muxu bara sɔɔrie konti naxee na na muxu xa yaamari bun ma. E birin na na. ⁵⁰ Na nan a toxi muxu bara fa hadiyae ra Alatala be xunsare xa fe ra. Kankan bara fa a sɔtɔsee ra alo belexerasoe, xurundee, tularasoe, nun kɔnmagore xɛema daaxi.»

⁵¹ Munsa nun Eleyasari sɛrɛxɛdube naxa na see xɛema daaxi rasuxu e yi ra. ⁵² Na xɛema birin, sɔɔri xunyie fa naxan na Alatala be, a xasabi lan fayida xɛema kilo keme tongo solofere nan ma. ⁵³ Sɔɔrie tan nu e gbee ragataxi e yi ra. ⁵⁴ Munsa nun Eleyasari sɛrɛxɛdube naxa na see birin nasuxu sɔɔri wulu xunyie nun sɔɔri keme xunyie yi ra, e a xanin hɔɔmɔlingira yire, alako na xa findi tɔnxuma ra Isirayila xa fe ra Alatala be.

32

Bonsɔɛ saxan dɔxɔfe Yuruden xure sogetede

¹ Gɔɔre gbegbe nan nu na Ruben bonsɔɛ nun Gadi bonsɔɛ yi ra. E to a to Yaasari nun Galadi boxi fan xurusee be, ² e naxa fa Munsa, Eleyasari, nun Isirayila kuntigie yire, ³ e a fala e be, «Taa naxee xili Ataroti, Dibon, Yaasari, Nimira, Xesibon, Eleyale, Sebami, Nebo, nun Beyon, nee na boxi ya ma, ⁴ Alatala naxan saxi Isirayila pama sagoe. Na longori fan xurusee kanyie be alo muxu tan. ⁵ Xa wo bara tin a ra, be xa findi muxu tan gbe ra, hali muxu mu dangi Yuruden naakiri ma.»

⁶ Munsa naxa Gadi bonsɔɛ nun Ruben bonsɔɛ yaabi, «Wo ngaxakerenyie sigama ne gere sode, wo tan xa lu be? ⁷ Munfe ra wo wama limaniya bafe wo ngaxakerenyie yi ra, alako e naxa dangi Yuruden naakiri ma boxi ma Alatala naxan fixi e ma? ⁸ Wo babae fan bara na wali mooli raba n to e xee Kanaan boxi rabende kelife Kadesi Barineya. ⁹ E to ge Esekoli gulunba rabende, e naxa gbilen, e fa limaniya ba Isirayilakae yi ra sofe ra boxi ma, Alatala naxan fixi e ma. ¹⁰ Alatala naxa xɔno Isirayilakae ma na loxɔe, a fa a kali, ¹¹ <Yi mixi naxan birin kelixi Misira, naxan xa simaya bara dangi ɲe mɔxɔɲen na, e mu soma boxi ma n nan n kali Iburahima, Isiyaga nun Yaxuba be dennaxan fife ra e

ma, barima e mu bira n foxo ra e janige birin na. ¹² Fo Yefune xa di xeme Kalebi Kenisika, nun Nunu xa di xeme Yosuwe, nee nan peti bira n xui foxo ra e janige birin na.» ¹³ Alatala naxa xɔno Isirayilakae ma ki fanyi, a fa e rabɛɲin gbengberenyi ma ɲe tongo naani bun ma, han na mixi birin faxa, naxee wali ki mu nu rafan a ma. ¹⁴ Wo tan yunubitɔe bonsɔɛe, wo na birafe wo benbae foxo ra Alatala raxɔnɔfe ra Isirayila xili ma. ¹⁵ Xa wo keli Ala xa kira xɔn, a man Isirayila rabɛɲinma ne gbengberenyi ma, e halaki wo xa fe ra.»

¹⁶ E naxa siga Munsa yire, e a fala a be, «Muxu wama gɔɔre tife be muxu xa xurusee be, a nun muxu wama yiree yailanfe be muxu xa ginɛe nun muxu xa die luma dennaxe. ¹⁷ Kɔno muxu bara tin sɔɔriɲa rabade muxu ngaxakerenyi Isirayilakae be han e xa so e sode. Muxu xa die tan luma be muxu xanbi ra ne taa kantaxie kui, alako bekae naxa e tɔɔɔ. ¹⁸ Muxu mu gbilenma muxu xɔnyie be, fo Isirayilaka birin a gbe boxi masoto. ¹⁹ Ke gbete mu luma muxu tan be sɔnɔn Yuruden naakiri ma. Muxu gbe na bebiri Yuruden sogetede ne.»

²⁰ Munsa naxa a fala e be, «Xa wo sa a raba alo wo a falaxi ki naxe, xa wo wo maxiri sigafe ra gere tide Alatala xili ra, ²¹ xa wo mu gbilen be Yuruden naakiri ma, han Alatala ge a yaxuie birin keride a ya ra, ²² na temui be bara findi wo xa boxi ra Alatala xili ra. Menni na lu Alatala xa yaamari bun ma, wo noma gbilende be. Na kui wo bara wo xa laayidi rakamali Isirayila nun Alatala be.»

²³ «Kɔno xa wo mu sa na siriye rabatu, na bara findi yunubi ra wo be, wo na sare fima ne. ²⁴ Yakosi, wo xa taee ti wo xa ginɛe nun wo xa die be. Wo xa gɔɔree yailan wo xa xurusee fan be. Kɔno wo naxa neemu wo xa laayidi tongoxi ma de, wo xa na rakamali.» ²⁵ Gadi bonsɔɛ nun Ruben bonsɔɛ naxa Munsa yaabi, «Muxu fama ne i xa yaamari birin suxude. ²⁶ Muxu xa die, muxu xa ginɛe, nun muxu xa xurusee birin luma be Galadi boxi ma, ²⁷ kɔno muxu geresosee tongoma ne, muxu fa gere so Alatala be alo i a yitaxi ki naxe, muxu marigi.»

²⁸ Munsa naxa Eleyasari sɛrɛxɛdube, Nunu xa di xeme Yosuwe, a nun Isirayila kuntigie yamari, ²⁹ «Xa Gadi bonsɔɛ nun Ruben bonsɔɛ sa dangi Yuruden naakiri ma, e siga gere sode Alatala be, han wo naxa na boxi birin masoto temui naxe, wo xa Galadi boxi so e yi ra ke ra. ³⁰ Kɔno xa e mu na raba, e fan xa sabati wo tagi Kanaan boxi ma!» ³¹ Gadi bonsɔɛ nun Ruben bonsɔɛ naxa e yaabi, «Alatala naxan birin masenxi a xa konyi die xa fe ra, muxu

a birin nabama ne. ³² Muxu dangima ne Yuruden naakiri ma muxu xa geresosee ra sigafe ra Kanaan boxi ma Alatala ya tode ra, kono muxu ke tan findima boxi nan na Yuruden bebiri seeti ma.»

³³ Munsu naxa Amoriakae xa mange Sixon nun Basan mange Ogo xa boxi nun na rabilinyi fi Gadi bonsœ, Ruben bonsœ, nun Yusufu xa di xeme Manasi bonsœ seeti keren ma.

³⁴ Gadi xa die naxa gbilen Dibon ti ra, a nun Ataroti, Aroweri, ³⁵ Atiroti Sofana, Yaaseri, Yogbeha, ³⁶ Beti Nimira, nun Beti Xarani. E bara findi taa makantaxie ra, gooree gbege fan nu na.

³⁷ Ruben bonsœ naxa gbilen Xesibon ti ra, a nun Eleyale, Kiriyaatayimi, ³⁸ Nebo, Baali Meyoni, nun Sibima. E naxa na taa ndee xilie masara.

³⁹ Manasi xa di Makiri xa die to Galadi taa suxu, e Amoriakae kerri naxee nu sabatixi naa, ⁴⁰ Munsu naxa na taa so e yi ra sabatide ra. ⁴¹ Manasi xa Yayiri fan naxa taa ndee suxu, a e xili Yayiri xa taae. ⁴² Noba fan naxa Kenata taa nun a rabilinyi suxu, a yete xili sa e xun ma.

33

Isirayila xa biyaasi kelife Misira

¹ Nere nan ya Isirayilakae naxan naba e xunde ki ma Munsu nun Haruna xa yaamari bun ma e to keli Misira boxi ma. ² Munsu na birin sebexi ne alɔ Alatala a yamari a be ki naxee.

³ E naxa keli Ramesesi taa Misira boxi kike singe xi fu nun suuli. Sayamaleke Dangi Sali loxoœ, na kuye iba Isirayilakae naxa mini Misira xoreya kui Misiraka birin ya xori. ⁴ A a lixi na temui, Misirakae nu na e xa di singee ragatafe, Alatala naxee faxe e ya ma a xa xone kui e xa kuyee xa fe ra.

⁵ Isirayilakae naxa keli Ramesesi, e sa yonkin Sukoti.

⁶ E to keli menni, e naxa siga Etama gbengberenyi de ra.

⁷ E to keli Etama, e naxa gbilen Pi Haxiroti mabiri,

Baali Sefon ya tagi, e sa yonkin Migidoli ya ra.

⁸ E to keli menni, e naxa baa igiri, e siga gbengberenyi ma.

E naxa xi saxon nere raba Etama gbengberenyi ma,

e sa yonkin Mara.

⁹ E to keli menni, e naxa siga Elimi, e dulonyi fu nun firin nun tugi tongo solofere li dennaxe.

¹⁰ E to keli menni, e naxa siga Xulunyumi Baa seeti ma.

¹¹ E to keli menni, e naxa siga Sini gbengberenyi ma.

¹² E to keli menni, e naxa sa yonkin Dofika.

¹³ E to keli menni, e naxa siga Alusu.

¹⁴ E to keli menni, e naxa siga Refidimi, kono e mu ye to naa.

¹⁵ E to keli menni, e naxa siga Turusinina gbengberenyi ma.

¹⁶ E to keli menni, e naxa siga Kibiroti Hataawa.

¹⁷ E to keli menni, e naxa siga Xaseroti.

¹⁸ E to keli menni, e naxa siga Ritima.

¹⁹ E to keli menni, e naxa siga Rimon Peresi.

²⁰ E to keli menni, e naxa siga Libina.

²¹ E to keli menni, e naxa siga Risa.

²² E to keli menni, e naxa siga Kehelata.

²³ E to keli menni, e naxa siga Seeferi geya ma.

²⁴ E to keli menni, e naxa siga Xarada.

²⁵ E to keli menni, e naxa siga Makeloti.

²⁶ E to keli menni, e naxa siga Taxati.

²⁷ E to keli menni, e naxa siga Tera.

²⁸ E to keli menni, e naxa siga Mitika.

²⁹ E to keli menni, e naxa siga Xasamona.

³⁰ E to keli menni, e naxa siga Mosera.

³¹ E to keli menni, e naxa siga Beneyaakan.

³² E to keli menni, e naxa siga Horo Gidigada.

³³ E to keli menni, e naxa siga Yotobata.

³⁴ E to keli menni, e naxa siga Abarona.

³⁵ E to keli menni, e naxa siga Esiyon Geberi.

³⁶ E to keli menni, e naxa siga Kadesi Sini gbengberenyi ma.

³⁷ E keli menni ne, e naxa siga Horo geya ma,

Edon boxi naaninyi fe ma.

³⁸ Isirayilakae xa mini Misira ne tongo naani kike suuli nde xi singe, Alatala naxa Haruna yamari a xa te Horo geya fari, a xa laaxira menni. ³⁹ Haruna nu bara ne keme moxoɲen nun saxon soto, a faxe temui Horo geya fari.

⁴⁰ Aradi mange, naxan sabatixi Negewi gbengberenyi Kanaan boxi ma, a naxa a kolon Isirayilakae bara fa.

⁴¹ Isirayilakae to keli Horo geya yire, e naxa sa yonkin Salamona.

⁴² E to keli menni, e naxa siga Punon.

⁴³ E to keli menni, e naxa siga Oboti.

⁴⁴ E to keli menni, e naxa siga Iye Abarimi, Mowaba boxi naaninyi ra.

⁴⁵ E to keli menni, e naxa siga Dibon Gadi.

⁴⁶ E to keli menni, e naxa siga Alamon Dibilatayima.

⁴⁷ E to keli menni, e naxa siga Abarimi geyae yire, Nebo geya yatagi.

⁴⁸ E to keli menni, e naxa siga Mowaba filli ma,

Yuruden xure de ra, Yeriko taa yatagi.

⁴⁹ E naxa yonkin Yuruden xure de ra, Beti Yesimoti nun Abeli Sitimi longori Mowaba fili ma.

Kanaan boxi itaxunfe

⁵⁰ Alatala naxa a masen Munsa be Mowaba fili ma, Yuruden xure de ra, Yeriko taa yatagi, ⁵¹ «A fala Isirayilakae be, <Wo na Yuruden xure giri temui naxe sofe ra Kanaan boxi ma, ⁵² wo mennikae birin faxes. Wo xa e xa kuye birin kana, naxee masolixi game ra, naxee yailanxi wure raxunuxi ra. Wo xa e xa batudee fan kana. ⁵³ Wo xa na boxi suxu, wo fa sabati naa. N bara na boxi fi wo ma. ⁵⁴ Na boxi itaxunma wo ma Alatala xa maragiri kepa nan ma a xabile ki ma. Naxee bonsœe xa mixie na wuya, e xa boxi belebele soto. Naxee bonsœe xa mixie mu wuya, e xa boxi xa xurun. Alatala a ragirima kankan naxan sotoma a bonsœe ki ma. ⁵⁵ Konœ xa wo mu mennikae faxes, e fama maniyade jooge nan na naxan mixi ya tœœoma, xa na mu a ra tunbee naxee mixi fari masœoma. E findima ne wo yaxuie ra wo xonyi. ⁵⁶ Na temui, n e xa yunubi sare dœœoma wo tan nan ma.»»

34

Isirayila boxi naaninyie

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, ² «A masen Isirayilakae be, <Wo na siga Kanaan boxi ma, n naxan fixi wo ma ke ra, a naaninyie nan yi ki: ³ Yirefanyi mabiri, wo xa boxi naaninyi sa fœlœma Sini gbengberenyi nan ma, Edon boxi mabiri. Na naaninyi sa fœlœma Fœxœ Baa nan ma sogetede mabiri, ⁴ a sa a konkœron Tali Tede yirefanyi mabiri, a a xun sa Sini, a dangi Kadesi Barineya yirefanyi mabiri, a siga Xasari Adari mabiri, a sa Asimon li. ⁵ A sa keli Asimon, a a konkœron nan Misira dabonyi kui, a fa sa mini Baa Xungbe ma.»»

⁶ «A sogegorode naaninyi findima Baa Xungbe nan na.»

⁷ «A kœla naaninyi sa fœlœma Baa Xungbe nan ma, han a fa dœœo Horo geya ra. ⁸ Kelife ra Horo geya ma, wo xa naaninyi sigama na ki ne han Xamata sode de ra, a sa dœœo Sedade ra. ⁹ A na keli menni, a sigama Sifiron mabiri ne han a sa mini Xasari Enan ma. Wo xa boxi naaninyi nan na ki kœla mabiri.»

¹⁰ «A sogetede, wo xa naaninyi sa kelima Xasari Enan nan ma, a siga han Seefami.

¹¹ A keli menni, a siga Ribila, Ayin sogetede biri, a man siga, a sa din tentenyie ra Kinereti baa sogetede biri ra, ¹² a sa mini Yuruden xure ma, a fa sa a rapœon Fœxœ Baa ma. Wo xa boxi naaninyie nan na ki.»

¹³ Munsa naxa na yaamari radangi Isirayilakae ma, a falafe ra, «Boxi nan yi

ki, naxan itaxunma Isirayila bonsœe solomanaani nun a tagi ma, alœ Alatala a ragirixi kankan ma ki naxe. ¹⁴ Ruben bonsœe, Gadi bonsœe, nun Manasi bonsœe seeti bara e gbe ke soto e denbaya ki ma, ¹⁵ Yuruden naakiri ma, Yeriko ya tagi sogetede biri ra.»

¹⁶ Alatala naxa a masen Munsa be, ¹⁷ «Eleyasari serexedube nun Nunu xa di xeme Yosuwe nan yi boxi itaxunma. ¹⁸ Wo xa yarerati keren keren sugandi bonsœe birin kui, naxee lanma yi boxi itaxunyi.

¹⁹ E xilie nan yi ki:

Yuda bonsœe, Yefune xa di xeme Kalebi.

²⁰ Simeyon bonsœe, Amixudi xa di xeme Semuweli.

²¹ Bunyamin bonsœe, Kisilon xa di xeme Elidada

²² Dana bonsœe, Yogoli xa di xeme Buuki.

²³ Yusufu xa di Manasi bonsœe, Efodo xa di xeme Xaniyeli.

²⁴ Eframi bonsœe, Sifitan xa di xeme Kemuweli.

²⁵ Sabulon bonsœe, Paranaki xa di xeme Elisafan.

²⁶ Isakari bonsœe, Asana xa di xeme Palatiyeli.

²⁷ Aseri bonsœe, Selomi xa di xeme Axihudi.

²⁸ Nafatali bonsœe, Amixudi xa di xeme Pedaheli.»

²⁹ Alatala nee nan sugandi Kanaan boxi itaxunfe ra Isirayilakae ma.

35

Lewi bonsœe xa taee

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, Mowaba fili ma, Yuruden xure fe ma, Yeriko ya tagi, ² «A fala Isirayilakae be, e xa taa ndee nun e rabilinyie sugandi e xa boxi kui, e naxee fima Lewi bonsœe ma, e sabatima dennaxe. ³ Lewi bonsœe sabatima na taee nan kui, e xa xurusee luma na rabilinyie. ⁴ Na taa rabilinyie xa gboya sigama ne han nœngœn wulu keren na taa seeti naani birin ma, ⁵ kelife taa tete ma sigafe nœngœn wulu firin a sogetede biri, a sogegorode biri, a kœla ma, nun a yirefanyi ma.»

⁶ «Na taa tongo naani nun solomasaxan ya ma, wo xa taa senni sugandi naxee findima makantadee ra mixie be naxee bara faxes ti e mu a panigexi. ⁷ Wo xa na taa tongo naani nun solomasaxan nun e rabilinyie fi Lewi bonsœe ma. ⁸ Bonsœe naxee xa taee wuya, e xa taa gbege fi. Bonsœe naxee xa taee mu wuya, e xa taa dondoronti fi Lewi bonsœe ma.»

⁹ Alatala naxa a masen Munsa be, ¹⁰ «A fala Isirayilakae be, e na Yuruden xure igiri sofe ra Kanaan boxi ma, ¹¹ e xa taee sugandi, naxee findima makantadee

ra mixie be naxee bara faxe ti e mu a panigexi. ¹² Na taee nan findima makantadee ra na mixie be, han kiitisa e makiitima temui naxe. Na kui e xa ratanga mixie ma naxee wama e gbeɔɔɔɔɔfe, naxee wama e faxafe keren na. ¹³ Wo xa taa senni sugandi na wali xa fe ra, ¹⁴ saxan Yurudeɔ naakiri ma, saxan Kanaan boxi ma. Na taee nan findima wo makantadee ra. ¹⁵ Mixi yo mixi, a findi Isirayilaka ra, a findi xɔɔɔe ra, a findi dangi mixi ra, xa naxan yo sa mixi nde faxesa a mu a panigexi, na kanyi noma a nii ratangade na taa sennie nde kui.»

¹⁶ «Kɔɔɔ xa mixi sa mixi bonbo wure ra han a faxesa, nii ba nan a ra. A lan ne, a fan xa faxesa. ¹⁷ Xa mixi sa mixi bonbo game nan na han a faxesa, nii ba nan a ra. A lan ne, a fan xa faxesa. ¹⁸ Xa mixi sa mixi bonbo wuri nan na han a faxesa, nii ba nan a ra. A lan ne, a fan xa faxesa. ¹⁹ Gbeɔɔɔɔɔe xa na faxeti faxesa a a suxuxi temui naxe. ²⁰ Xa mixi nde sa a boore radin ye maraɔaaxui ma, xa na mu, a panige a xa a gɔɔɔ se nde ra, a faxesa, faxeti nan a ra. ²¹ Xa mixi nde sa a boore din a belexe ra yaxuya ra, a faxesa, faxeti nan a ra. A lan ne, a fan xa faxesa. Gbeɔɔɔɔɔe xa na faxeti faxesa a a suxuxi temui naxe.»

²² «Kɔɔɔ xa mixi nde sa a boore radin ye panigetareɔa kui, xɔɔɔe mu na, xa na mu a se nde woli a ma panigetareɔa kui, ²³ xa na mu a a gɔɔɔ game ra panigetareɔa kui, a fa faxesa, kɔɔɔ xɔɔɔe nun yaxuya mu na a kui, ²⁴ pama xa a makiiti yi seriye ra gbeɔɔɔɔɔe xa fe ra. ²⁵ Nama xa a ba gbeɔɔɔɔɔe yi ra, a a raso makantade kui. A xa lu menni han serexedube kuntigi laaxirama temui naxe, Alatala naxan sugandixi. ²⁶ Kɔɔɔ xa na kanyi sa mini makantade fari ma, a nu bara so dennaxe, ²⁷ gbeɔɔɔɔɔe fa a to, a faxesa, gbeɔɔɔɔɔe mu findima faxeti ra. ²⁸ Mixi naxan nii bama panigetareɔa kui, a xa lu makantade han serexedube kuntigi laaxirama temui naxe. Serexedube kuntigi na laaxira temui naxe, mixi naxan nii baxi panigetareɔa kui, a noma gbilende a xɔɔɔni maratange kui.»

²⁹ «Seriye nan ya wo bonsoe be yire birin, temui birin. ³⁰ Faxeti mu lan a xa faxesa seede keren xui ma, fo seede wuyaxi. ³¹ Faxeti mu lan a xun xa sara, a xa faxesa. ³² Mixi naxan faxe ti panigetareɔa kui, a mu lan a xun xa sara alako a xa gbilen a xɔɔɔni beenun serexedube kuntigi laaxirama temui naxe. ³³ Wo mu lan wo xa boxi findi boxi seniyyentare ra. Wuli raminife na nan nabama. Faxeti wuli gbansan nan findima boxi xunsare ra. ³⁴ Wo naxa wo xɔɔɔni findi yire seniyyentare ra. N tan Alatala sabatixi wo tan Isirayilakae ya ma.»

36

Gine ke kanyi futife seriye

¹ Denbaya xunyi naxee nu na Galadi xabile ya ma, Makiri xa die, Manasi xa mamadie, Yusufu xabilee, nee naxa siga Munsu nun Isirayila denbaya xunyie yire. ² E naxa a fala Munsu be, «Alatala bara a yamari i tan n marigi, i xa yi boxi itaxun Isirayila die ma Alatala xa maragiri keɔa ma, a xa findi e ke ra. Alatala man bara i yamari i xa muxu taara Selofexadi xa harige so a xa di ginnee yi ra. ³ Kɔɔɔ xa na di ginnee sa doxo bonsoe gbete xemee xɔɔɔ, e ke bama ne muxu bonsoe ke ra, a sa e xa xemee bonsoe ke xun ma. Na kui nde bama ne muxu ke ra, naxan fixi muxu bonsoe ma maragiri kui. ⁴ Xɔɔɔɔɔe Ne na a li, e ke bama ne muxu benbae ke ra, a sa e xa xemee benbae ke xun ma.»

⁵ Munsu naxa Alatala xa yaamari radangi Isirayilakae ma, a falafe ra, ⁶ «Yusufu bonsoe, wo nondi. Alatala xa yaamari nan ya Selofexadi xa di ginnee be. E xa doxo xeme xɔɔɔ naxan na xabile nde kui e baba bonsoe ya ma. ⁷ Sese mu bama Isirayila bonsoe nde ke ra, a findi bonsoe gbete ke ra. Birin a benba ke nan xun makantama. ⁸ Di gine ke kanyi xa doxo xeme xɔɔɔ naxan na xabile nde kui a baba bonsoe ya ma. ⁹ Sese mu bama Isirayila bonsoe nde ke ra, a findi bonsoe gbete ke ra. Birin a benba ke nan xun makantama.»

¹⁰ Selofexadi xa di ginnee naxa Alatala xa yaamari suxu alo Munsu a fala ki naxe. ¹¹ E xilie nan ya: Maxala, Tirisu, Xogala, Milika, nun Nowa. E birin naxa doxo e deɔɔɔe xɔɔɔ ma. ¹² E doxo Manasi xa di xabilee nan xɔɔɔ ma. Na kui e ke naxa lu e benba Yusufu bonsoe.

¹³ Alatala xa seriye nun yaamarie nan na ki a naxee fixi Munsu ma, katarabi Isirayila ma, e nu na Mowaba fiili ma temui naxe, Yurudeɔ xure fe ma, Yeriko ya tagi.

Tawureta Munsa Annabi Munsa xa Masenyi Dɔnxɔe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Ala a xa masenyi singee fixi won ma Annabi Munsa nan saabui ra. Na masenyi dɔxɔ suulie findixi kitaabui keren nan na, naxan xili falama Tawureta Munsa. A dɔxɔ singe Ala xa jama folo ki nan masenma. Ala to Annabi Iburahima sugandi, a a xεε Kanaan bɔxi ma, a xa die naxa findi bɔnsɔe belebele ra menni. Annabi Yaxuba waxati, kaame naxa din bɔxi ra e nu dennaxe. Annabi Yaxuba xa die naxa siga Misira bɔxi ma baloe fende. Ala naxa a ragiri, e xa e xunya Yusufu li naa. Annabi Yusufu naxa e mali a fanyi ra.

Ala naxa na bɔnsɔe mali han e findi si belebele ra. Ne wuyaxi to dangi, Misira mange naxa gaaxu folo e ya ra. A naxa e findi konyie ra alako e naxa no Misirakae ra. Na konyiya naxa bu han Ala Annabi Munsa xεε temui naxe. Ala naxa a mali xoreya fide a xa mixie ma. E naxa mini Misira bɔxi ma Ala senbe saabui ra, naxan baa botini maba alako e xa a igiri e sanyi ra.

Na kaabanako belebele xanbi, Ala naxa e xun ti Kanaan bɔxi ra, a dennaxe fi e ma. Kira ra, Ala naxa mini e ma Turusinina geya fari. A naxa a xa yaamari fu fi Annabi Munsa ma, e sebexi geme walaxe ma. Ala man naxa seriye gbete fala Annabi Munsa be alako jama xa lu e Marigi sagoe. Kɔnɔ jama naxa Alatala matandi sanya wuyaxi gbengberenyi ma. Na taruxui birin sebexi Tawureta Munsa nan kui.

Beenun e xa Kanaan bɔxi soto, Annabi Munsa naxa e malan yire keren. Menni a naxa yi taruxui birin madoxɔ e be. A man naxa gbilen Ala xa seriye birin ma alako e naxa nεemu a ma Kanaan. A to ge na birin tagi raba e be, e naxa laayidi tongo birafe ra Ala xa seriye foxo ra. Na masenyi dɔxɔ suuli nde birin xili falama, «Annabi Munsa xa masenyi dɔnxɔe.» Na dangi xanbi, Annabi Munsa naxa laaxiraya geya fari.

Yi kitaabui lonni fima won ma alako won xa Ala xa seriye kolon. Ala xa won mali na kolonfe ra. Amina.

Tawureta Munsa Annabi Munsa xa Masenyi Dɔnxɔe

Annabi Munsa xa masenyi singe

Kelife Xorebe geya

¹ Woyenyie nan yi ki, Annabi Munsa naxan masen Isirayilakae birin be. Na temui a nu na Yuruden sogetede biri ra, gbengberenyi ma naxan na Araba, Sufi ya tagi, Paran, Tofeli, Laban, Xaseroti, nun Disahabi longori. ² Keli Xorebe geya han Kadesi Barineya kira ra minife ra Seyiri geyae biri, xi fu nun keren jεre na a ra. ³ E xa keli je tongo naani nde ma Misira, a kike fu nun keren nde, xi singe, Annabi Munsa naxa Alatala xa yaamari masen Isirayilakae be. ⁴ Na temui Annabi Munsa nu bara xutu soto Sixon ma, Amori mange, naxan nu sabatixi Xesibon, a nun Ogo, Basan mange, naxan nu sabatixi Asataroti nun Edereyi. ⁵ Yuruden sogetede biri Mowaba bɔxi ma, Annabi Munsa naxa Ala xa seriye tagi raba e be. Na woyenyi nan yi ki.

⁶ «Won nu na Xorebe geya yire temui naxe, won Marigi Alatala yi nan masen won be, <Wo bara bu yi geya bun ma. ⁷ Wo ti kira xɔn ma fa. Wo xa siga geya ma Amorikae na dennaxe, nun na longori birin, Araba bɔxi ma, geya biri, Sefela nun Negewi biri, baa de ra, han Kanaan bɔxi ma, han Liban sa dɔxɔ Efirati xure belebele ra. ⁸ Wo xa na bɔxi mato, n naxan fixi wo ma. Wo siga, wo xa na tongo, barima n tan Alatala yati nan na bɔxi laayidi tongoxi wo benbae be, Iburahima, Isiyaga, a nun Yaxuba, a nun e bɔnsɔe birin hali e dangi xanbi.»

Annabi Munsa xa kiitisea

⁹ «Na temui n yi nan fala wo be, <N tan keren mu noma wo xa fe node. ¹⁰ Wo Marigi Alatala bara wo ragbo ye. Yakɔsi wo bara gbo ye alo tunbuie naxee na koore ma. ¹¹ Wo benbae Marigi Alatala xa wo rawuya han. A xa baraka sa wo xa fe alo a masen ki naxe. ¹² N tan keren noma wo xa kalamuie makiitide di? ¹³ Wo kuntigi lonnilae sugandi, naxee kolonxi wo bɔnsɔe ya ma. N nee nan findima jama yareratie ra.» ¹⁴ Wo naxa n yaabi, a n ma mapoxunyi, a mapoxun fanyi na a ra. ¹⁵ N naxa wo xa yareratie tongo, wo xa kuntigi lonnila naxee kolonxi wo bɔnsɔe ya ma. N naxa e findi mixi wulu, mixi keme, mixi tongo suuli, mixi fu xunye ra. N naxa e findi yareratie ra wo bɔnsɔe ya ma. ¹⁶ Na temui n naxa yaamari so wo makiitimaie yi ra. N naxe, <Wo xa wo tuli mati wo baribooree ra. Wo xa birin makiiti seriye kepa ma, wo ngaxakerenyie tagi nun e tan nun xɔjεe tagi. ¹⁷ Wo naxa ti mixi yo xɔn ma kiiti sade. Wo naxa xurunyi nun gboe mato. Wo naxa gaaxu mixi yo ya ra, barima kiitisa na Ala nan na. Xa kiiti sa xɔrɔxɔ wo be han, wo fa a ra n xɔn, n tan

kiiti sama.> ¹⁸ Na ki n bara fe birin masen wo be, a lan wo xa naxan naba.>

Ala matandife Kadesi

¹⁹ «Na to dangi, won naxa keli Xorebe geya, won mini gbengberenyi magaaxuxi ra wo bara dennaxe to. Won naxa bira kira foxo ra naxan sigama Amori geyae biri ra, alo won Marigi Alatala a masen won be ki naxe. Won naxa so Kadesi Barineya. ²⁰ N naxa a fala wo be, <Wo bara Amori geyae li, won Marigi Alatala dennaxe fixi won ma. ²¹ Wo a mato, wo Marigi Alatala bara yi boxi ti won ya i. Wo siga, wo xa na tongo alo wo benbae Marigi Alatala a falaxi wo be ki naxe. Wo naxa gaaxu, wo xa limaniya.>»

²² «Na temui, wo birin naxa fa n yire, wo fa a fala n be, <Won xa mixie xee, e xa siga yi boxi ma, e xa naa raben. Na xa findi nee fan ma wali ra, alako won xa a kolon won lan won xa won pere kira naxan xon a nun won sigama taa naxee.>

²³ Wo xa mapoxunyi naxa findi n be fe fanyi ra. Na nan a to n naxa xeme mixi fu nun firin mayegeti wo ya ma, wo bonsœ keren keren ma tagi. ²⁴ E naxa siga geyae biri ra han e naxa gulunba li naxan xili Esekoli. E naxa naa raben. ²⁵ E naxa yi boxi bogisee ba, e fa e masen won be. E naxa dentegē sa won be yi ki, <Won Marigi Alatala boxi fanyi nan fixi won ma.> ²⁶ Kono wo mu tin tede, wo naxa tondi wo Marigi Alatala xa yaamari ra. ²⁷ Wo a maxoroxo ne wo xa kiri banxie kui. Wo naxa a fala, <Xonnanteya na xeexi, Alatala won tongoxi Misira boxi ma. A wama won sofe Amori kae nan yi ra alako e xa won halaki. ²⁸ Won sigama minden? Limaniya mu na won be, barima won ngaxakerenyie bara a fala won be a mennikae senbe gbo. E man gbangbalan won be, nun na taee xa fe maxoroxo. Tete naxan naa rabilinxi, a ite han. Muxu Anaki bonsœe yati to ne.>»

²⁹ «N naxa a fala wo be, <Wo naxa siike. Wo naxa gaaxu e ya ra! ³⁰ Wo Marigi Alatala naxan perema wo ya ra, a gere soma ne wo be alo a a rabaxi wo ya xori ki naxe Misira boxi ma han gbengberenyi ma. ³¹ Wo man bara a to, wo Marigi Alatala faxi ne wo ra alo xeme a xa di xaninma ki naxe, wo perexi kira naxan birin na han wo naxa fa be li. ³² Kono na birin kui, wo mu nu laxi wo Marigi Alatala ra. ³³ A tan nan ti wo ya ra, a yire fen wo be wo luma dennaxe. Koe ra a tan nan nu kira iyalanma wo be te ra. Yanyi fan na, a findi nuxui ra, a ti wo ya ra. ³⁴ Alatala naxa wo xurutuxurutu xui me. A xa xone kui, a naxa a rakali, ³⁵ «Yi mixi kobi yo mu soma yi boxi fanyi ma, n naxan laayidixi wo babae be ³⁶ fo Kalebi, Yefune xa di.

A tan a toma ne. A boxi dennaxe perexi, na findima ne a gbe nun a bonsœe gbe ra, barima a bara bira n tan Alatala xa kira foxo ra.>»

³⁷ «Wo tan xa fe ra Alatala bara xono n fan ma. A naxa a masen, <I tan yete yati mu soma yi boxi ma. ³⁸ Yosuwe, Nunu xa di, i malima, nan fama sode. Limaniya fi a ma, barima a tan nan tima Isirayilakae ya ra yi boxi masotofe ra, a xa findi e ke ra. ³⁹ Wo xa die, wo a falaxi naxee be, e findima geelmanie ra. E tan naxan mu fe kobi nun fe fanyi tagi raba kolonxi, e tan nan fama sode na boxi ma. N fama na boxi fide e tan nan ma. A findima e tan nan gbe ra. ⁴⁰ Kono wo tan man xa wo mafindi gbilenfe ra gbengberenyi biri ra, sigafe Kale baa mabiri.>»

⁴¹ «Wo naxa a yaabi, <Muxu bara findi yunubitoe ra Alatala ya i, kono yakosi muxu fa wama sigafe gere sode ne, alo muxu Marigi Alatala muxu yamarixi a ra ki naxe.> Kankan naxa geresose tongo, barima wo a mapoxun ne a yi geya taa masotofe a findima sooneya ra. ⁴² Na nan a to Alatala naxa a masen n be, <A fala e be, wo naxa siga gere sode de, barima n mu na wo ya ma. Wo naxa siga de, wo yaxuie naxa fa wo bonbo.> ⁴³ N yi marasi fixi ne wo ma, kono wo mu tin wo tuli matide n na. Wo naxa Alatala xui matandi, wo naxa te yete igboja kui geya fari. ⁴⁴ Na temui Amori kae naxee nu sabatixi geya fari e naxa mini wo gere de alo kumi dinma mixi ra ki naxe. E naxa wo bonbo keli Seyiri han Horoma. ⁴⁵ Wo to gbilen, wo naxa wa Alatala ya i, kono Alatala mu a tuli mati wo wa xui ra. ⁴⁶ Wo man naxa lu Kadesi, wo bu naa alo wo singe bui naxan naba.>

2

Isirayilakae taee mabilinfe

¹ «Na xanbi won naxa gbilen gbengberenyi kira suxu ra sigafe Kale Baa mabiri, alo Alatala a masen n be ki naxe. Won naxa xi wuyaxi raba Seyiri geyae rabilinyi.>

² «Alatala naxa a fala n be, ³ <Wo bara yi geya mabilin a gbe ra. Wo wo mafindi sigafe ra koala ma.> ⁴ A naxa a fala n be n xa yi yaamari fi wo ma. Wo fama dangide Seyiri boxi seeti ma, wo ngaxakerenyie na dennaxe, Esayu bonsœe. E fama ne gaaxude wo ya ra, kono wo wo yete masuxu e gerefe ra, ⁵ barima n mu sese soma wo yi ra e xa boxi ma, hali sanyi tide. N bara Seyiri geyae fi Esayu ma. ⁶ Wo na wa donse nun ye naxan xon fo wo a sara e ma gbeti ra. ⁷ Wo Marigi Alatala bara baraka sa wo wali foxi. A bara a joxo

sa wo xa fe xon ma wo nu yi gbengberenyi igirima temui naxe. Yi ne tongo naani bun ma, wo birin nan nu a ra. Sese xa fe mu xoxoxo wo ma.»

⁸ «Won naxa dangi won ngaxakerenyie ra yire makuye, Esayu bonsoe naxan sabatixi Seyiri boxi ma. Won man naxa dangi Araba, Elata, Esiyon Geberi kira ra yire makuye. Na xanbi won naxa won mafindi, won Mowaba gbengberenyi kira suxu.»

⁹ «Alatala naxa a fala n be, «Wo naxa gere giri Mowabakae ma de. Wo naxa gere ti e be de, barima n mu fama sese sode wo yi ra e xonyi. N bara Ari boxi fi Loti ma.»»

¹⁰ Singe ra, Emikae nan nu na Ari boxi ma. Nama gbangbalanyi nan nu e ra. E wuya, e fan kuya alo Anaki bonsoe. ¹¹ Mixi ndee naxa e mapoxun Refakae ra, naxee maniya Anaki bonsoe ra, kon Mowabakae nu e xilima ne Emikae. ¹² Naxan findi Seyiri boxi ra, Xorikae nan singe nu na naa. Esayu bonsoe naxa e masuxu, e e faxa. E tan naxa sabati naa. Isirayilakae fan fama na mooli nan nabade boxi ma Alatala na dennaxe fi e ma.

¹³ «Alatala naxa a fala n be, «Yakosi, wo keli, wo xa Serede xure igiri.» Won naxa na raba. ¹⁴ Ne tongo saxon nun solomasaxan dangi ne kabi won keli loxoe Kadesi Barineya han won giri loxoe Serede xure ra. Na waxati kui geresoe naxee nu na, nee birin nu bara faxa alo Alatala a rakali e be ki naxe. ¹⁵ Alatala naxa e tuxunsan han e birin naxa halaki.

¹⁶ Na geresoe to bara halaki pama tagi, ¹⁷ Alatala naxa a masen n be, ¹⁸ «Wo fa sigafe dangide Mowaba naaninyi nan na sigafe Ari boxi ma. ¹⁹ Wo makorema ne Amonikae ra. Wo naxa gere giri e ma de. Wo naxa e fen gere ra, barima n mu fama sese sode wo yi ra e xa boxi ma. N naa fixi Loti bonsoe nan ma.»

²⁰ E nu yi boxi mapoxunxi Refakae nan gbe ra. Kabi temui xonnakuye Refakae nan nu sabatixi naa. Amonikae nu e xilima ne Samisumikae. ²¹ Nama senbema nan nu lanxi e ma, e wuya, e man gbangbalan alo Anaki bonsoe. Kon Alatala naxa e halaki Amonikae saabui ra. Naa naxa findi Amonikae gbe ra, e naxa sabati naa. ²² Alatala naxa na mooli raba Esayu xa die be naxee sabatixi Seyiri boxi ma. A to nu Xorikae halakima e saabui ra, naa naxa findi e gbe ra. E sabatixi menni ne han yakosi. ²³ Naxan findi Awikae tan na, naxee nu sabatixi taae kui han Gasa, e naxa halaki Kafatorokae saabui ra. Naa naxa findi Kafatorokae gbe ra, e naxa sabati naa. Kafatorokae naxa keli Kafatoro.

²⁴ Alatala naxa a masen won be, «Wo ti kira xon ma, wo xa Arinon xure igiri. Wo a mato, n bara Sixon Amorika Xesibon mange so wo yi ra nun a xa boxi. Yakosi, wo na tongo, wo e gere. ²⁵ To n fama ne wo xa fe magaaxui lude dunija mixi birin ma. E na wo xili me, e fama ne serende gbirigbiri.»

Sixon mangeya soto ki

²⁶ «N xera xee ne Sixon, Xesibon mange ma, kelife ra Kedemoti gbengberenyi ma. N naxa yi bojesa masenyi ti a be, ²⁷ «Muxu wama i xa boxi igirife. Muxu muxu jere ma kira nan tun xon ma. Muxu mu sigama koola ma, muxu mu sigama yirefanyi ma. ²⁸ Muxu donse nun ye naxan minma, muxu fama ne a birin sare fide i ma gbeti ra. A lu kansan muxu xa dangi i xa boxi ma muxu sanyi ra. ²⁹ Esayu bonsoe naxee sabatixi Seyiri boxi ma, nun Mowabakae naxee sabatixi Ari boxi ma, nee naxa muxu sagoe sa dangife ra e xa boxi ma. I fan xa muxu sagoe sa muxu xa Yuruden xure igiri, muxu xa so boxi ma muxu Marigi Alatala dennaxe fixi muxu ma.» ³⁰ Kon Xesibon mange Sixon naxa tondi muxu sagoe fide dangife ra a xa boxi ma, barima wo Marigi Alatala nu bara a xaxili raxoxoxo. A naxa a boje balan alako a xa a so wo yi ra alo wo a toxi ki naxe to.»

³¹ «Alatala naxa a fala n be, «I bara a to, n bara ge Sixon nun a xa boxi sode i yi ra. Naa tongo i gbe.» ³² Sixon nun a xa pama birin naxa keli fafe ra won gere de Yahasi. ³³ Won Marigi Alatala naxa e so won yi ra xunnakeli kui. Won naxa nola soto e ma, a tan, a xa die a nun a xa pama birin. ³⁴ Won naxa na taae birin suxu, won naxa e birin kana. Won man naxa xeme, nun gin, e, a nun dimee birin faxa. Won mu mixi yo lu a jipe ra, ³⁵ kon won mu sese tongo fo xurusee a nun se xori naxee nu na na taae kui. ³⁶ Keli Aroweri Arinon xure de ra, a nun taa naxan na geya lanbanyi, sigafe ra han Galadi, taa yo senbe mu dangi won na. Won Marigi Alatala naxa a birin so won yi ra. ³⁷ Kon wo mu wo makore Amonikae xa boxi ra, Yaboko xure de birin, taa naxee na geya fari, a nun Alatala tonyi doxo won ma boxi naxee gerefe ra.»

3

Basan boxi masoto ki

¹ «Won naxa won mafindi tefe ra Basan kira xon ma. Ogo, Basan mange, naxa mini won gere de Ederi, a tan nun a xa pama birin. ² Alatala naxa a fala n be, «I naxa gaaxu a ya ra, barima n a niyama ne i xutu soto a tan nun a xa pama birin ma nun a xa boxi. I xa no a ra alo i a rabaxi Amorikae xa mange Sixon na ki

naxe.»³ Won Marigi Alatala naxa a niya won xa xutu soto Basan mange Ogo nun a xa pama birin ma. Won naxa e birin faxa, mixi yo mu lu.⁴ Na temui won nu bara e xa taae birin suxu. Na taa yo mu lu won mu dennaxe suxu, taa tongo senni na a ra naxan na Aragobo rabilinyi. Na taa birin nu na Ogo xa mangeya nan bun ma Basan boxi ma.⁵ Na taae birin nu rabilinxi tete itexie nan na, nun naade mabalanxie ra. Taa gbege fan nu na tete mu nu naxee rabilinxi.⁶ Won naxa na longori taa birin kana alo won a raba Xesibon, Sixon mange xa boxi ra ki naxe. Won naxa xeme, nun ginæ, a nun dimee birin faxa,⁷ konɔ won naxa e xa xurusee nun e harige tan xanin.»

⁸ «Won a raba na ki ne. Na waxati won naxa boxie rasuxu, naxee nu na Yuruden sogetede biri, Amorikæe xa mange firinyie yi ra. Na longori keli Arinon xure han Xerimon geya.⁹ Sidonkæe na geya xili falama ne Siriyon. Amorikæe tan na xili falama Seniri.¹⁰ Taa naxee birin na lanbanyi ma, won naxa e birin masoto, a nun Galadi boxi rabilinyi birin, sigafe ra Basan ma sa doxo Salika nun Ederi ra. Na taa birin nu na Ogo xa mangeya nan bun ma Basan boxi ma.¹¹ Basan mange Ogo nan keren mu faxa Refakæe ya ma. A xa wure sade nu na Raaba ne, Amonikæe xa mangataa. A kuye nu sigaxi nongon solomanaani, a igboe nongon naani.»

Galadi nun Basan boxi itaxunyi

¹² «Na temui won naxa xutu soto na boxi ma. Kelifæ Aroweri sigafe ra Arinon xure ma, a nun Galade geya seeti, nun a taae, n naxa na birin so Ruben nun Gadi bonsoe yi ra.¹³ N naxa Galade seeti donxœ nun Ogo xa mangeya naxan na Basan boxi ma so Manasi bonsoe seeti yi ra. Aragobo rabilinyi nun Basan nu kolonxi Refakæe xa boxi nan na.¹⁴ Manasi xa di Yayiri naxa Aragobo boxi findi a gbe ra, han Gesurikæe nun Maakakæe naaninyi ra. A naxa a xili sa Basan xun ma, naxan xili falama han yakosi Yayiri taa.¹⁵ N naxa Galade so Makiri yi ra.¹⁶ N naxa Galade seeti so Ruben bonsoe a nun Gadi bonsoe yi ra, han a sa doxo Arinon xure ra. Xure nan na naaninyi ra, han a sa doxo Yaboko xure ra Amonikæe naaninyi ra,¹⁷ a nun Araba boxi naxan nun Yuruden naaninyi baxi, keli Kinereti Baa ma, a sa doxo Araba Foxe Baa ra, naxan na Pisiga lanbanyi ma sogetede.»

¹⁸ «Na temui n naxa yi yaamari fi wo ma, <Wo Marigi Alatala bara yi boxi fi wo ma alako a xa findi wo gbe ra. Wo tan xeme kendee, wo findima ne wo ngaxakerenyi Isirayilakæe xa soorie ra.¹⁹ Wo xa ginæe nun wo xa diyoree, nun wo xa xurusee nan gbansan fama lude taae kui n naxee soxi

wo yi ra. N na a kolon xurusee gbege na wo yi ra.²⁰ Wo sooriŋa rabama ne han wo Marigi Alatala malabui fima wo ngaxakerenyie ma temui naxe. Wo Marigi Alatala boxi fima e ma Yuruden naakiri nan ma. Na temui kankan fama gbilende a xa boxi ma n naxan soxi a yi ra.»

²¹ «Na temui n naxa yaamari so Yosuwe yi ra. N fa a fala a be, <I ya bara fee birin to i Marigi Alatala naxee rabaxi yi mange firinyie ra. Alatala fama ne na rabade mangataa birin i na dangi dennaxe.²² I naxa gaaxu e ya ra, barima i Marigi Alatala nan fama e gerede wo be.»

Annabi Munsa mu soma Kanaan

²³ «Na temui n naxa Alatala maxandi,²⁴ <N Marigi Alatala, i bara i xa fisamanteya nun i senbe masen i xa konyi be. Ala gbete yo mu na koore ma a nun boxi naxan noma i foxi a nun i xa kaabanakoe rabade.²⁵ N bara i mayandi, a lu n xa no Yuruden xure igiride, alako n xa na boxi fanyu nun a xa geya fanyie to naxan na naakiri ma, a nun Liban.»²⁶ Konɔ wo tan xa fe ra, Alatala naxa konɔ n ma. A mu n danxun. Alatala naxa a fala n be, <A mu lan i xa yi woyenyi fala n be sonon.²⁷ Te Pisiga geya xuntagi, i xa sogegorde biri, koola biri, yirefanyi biri, a nun sogetede biri mato, konɔ i xa a kolon a fanyi ra i mu Yuruden igirima.²⁸ I xa yaamari so Yosuwe yi ra, i xa limaniya nun senbe fi a ma, barima a tan nan fama tide pama ya ra Yuruden igirife ra. I boxi naxan toma, Yosuwe fama ne na boxi sode Isirayila yi ra, a findi e ke boxi ra.»²⁹ Na nan a toxi, won naxa lu gulunba Beti Peyori yatagi.

4

Ala xa seriye rabafe

¹ «Yakosi, Isirayila, wo wo tuli mati. Wo xa bira seriye nun yaamari foxo ra n wo xaranfe naxee ra yi ki, alako wo xa simaya soto, wo man xa boxi soto wo babae Marigi Alatala naxan fixi wo ma.² Wo naxa sese sa yaamari xun, n naxan falaxi wo be. Wo man naxa sese ba a ra. Wo xa wo Marigi Alatala xa yaamari rawali alo n na falaxi wo be ki naxe.»

³ «Wo yae bara fee to Alatala naxee rabaxi Peyori. Wo Marigi Alatala bara mixi birin faxa naxee Bali batuxi Peyori.⁴ Konɔ wo tan naxee biraxi wo Marigi Alatala xa fe foxo ra, wo birin man na simaya kui han to.»

⁵ «Wo a kolon, n bara wo xaran seriye nun yaamari ra alo n Marigi Alatala a yamarixi n na ki naxe, alako wo xa a raba boxi ma dennaxe findima wo gbe ra.⁶ Wo xa a ti xori ma, wo xa a raba, a xa findi lonni ra wo be, a xa xaxili fi wo ma. Si

gbete na yi seriyee kolon, e fama ne a falade, <Yi si findixi lonnila fanyie nan na.>
 7 Si mundun xa ala makorexi a ra alo won Marigi Alatala a makorema won na ki naxee won na a maxandi temui naxee? 8 Seriyee nun yaamari tinxixi na si mundun be alo won ma seriyee n naxan soxi wo yi ra yi ki? 9 Wo xa fee ragata wo xaxili ma loxoe birin wo xa simaya kui, wo naxee toxi. Wo naxa neemu nee ma, e naxa ba wo boje ma. Wo xa e masen wo xa die nun wo xa mamadie be.»

10 «Wo wo majoxun loxoe ma wo ti wo Marigi Alatala ya i loxoe naxee, Xorebe geya fari. Na loxoe Alatala naxa a fala n be, <Nama birin xa malan n yire. N xa n ma seriyee fala e be alako e xa gaaxu n ya ra e xa dunjeigiri kui. E man xa a xaran e xa die fan na.> 11 Wo naxa wo maso geya bunyi ra. Te nu bara din geya ra han koore ma. Dimi, nuxui, nun kunda naxa goro. 12 Alatala naxa woyen wo be te tagi. Wo naxa a woyen xui me, konoo wo mu sese to. Wo nu a xui nan tun mema. 13 A naxa a xa saate masen wo be, wo naxan nawalima. A naxa na yaamari fu sebe geme walaxe firinyi ma. 14 Na waxati, Alatala naxa n yaamari n xa wo xaran seriyee nun yaamari ra, alako wo xa a raba boxi ma naxan findima wo gbe ra.»

15 «Wo naxa wo yete ranee mu loxoe ma de Alatala woyen wo be loxoe naxee, Xorebe geya fari te tagi, wo mu a gundi yati to. 16 Wo naxa findi yunubitoe ra de kuyee yailanfe ra, naxee misaalixi xeme, gine, 17 sube, xoni, 18 bubusee nun yexee ra naxee na ye ma. 19 Wo naxa wo yae rate koore ma de, soge batufe ra, xa na mu a ra kike, xa na mu a ra tunbuie. Se naxee birin na koore ma, wo naxa wo igoro e be, wo naxa e batu. Wo Marigi Alatala nee daaxi si birin nan be, naxee na dunija ma. 20 Konoo wo tan, Alatala wo ramini ne fe xoxoxoe kui Misira boxi ma alako wo xa findi a xa jama ra, alo wo na ki naxee to loxoe.»

21 «Alatala naxa xonoo n ma wo xa fe ra. A naxa a kali a n mu Yuruden igrima, n mu fama sode yi boxi fanyu ma wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma ke ra. 22 N tan, n fama faxade yi boxi nan ma. N mu fama Yuruden igiride feo. Konoo wo tan fama ne a igiride, na boxi fanyu findi wo gbe ra. 23 Wo xa wo jengi sa wo yete xon ma alako wo naxa neemu wo Marigi Alatala xa saate ma a naxan tongoxi wo be. Wo naxa kuyee yo yailan wo Marigi Alatala naxee ratonxi wo ma, 24 barima wo Marigi Alatala luma alo te naxan se kanama, a mu wama a firin boore xon ma.»

25 «Wo na die nun mamadie soto temui naxee, wo na bu ki naxee boxi ma, xa wo

kuyee yailan se nde misaali ra, xa wo fe jaaxi raba wo Marigi Alatala ya i naxan mu rafan a ma, 26 koore nun boxi nan na won seede ra to loxoe, wo fama ne faxade mafuren boxi ma naxan fama findide wo gbe ra Yuruden naakiri ma. Wo mu fama simaya soto, wo halakima ne. 27 Alatala wo rayensenma ne jamange ma. Wo si fama ne xurunde namae tagi Alatala na wo xanin dennaxe. 28 Menni wo fama kuyee nan batude, mixie naxee yailanxi wuri ra, xa na mu a ra geme, kuyee naxee mu noma se tode, e mu fe mema, e mu e degema, e mu se xiri mema. 29 Menni wo fama ne wo Marigi Alatala fende. Wo a toma ne xa wo a fen wo boje fanyu ra, wo panige birin na. 30 Wo xa toore kui na fe birin wo lima ne. Na temui wo fama gbilende wo Marigi Alatala ma, wo a xui mema ne, 31 barima wo Marigi Alatala, Ala na a ra naxan kinikinima mixi ma, naxan mu wo rabejinma, naxan mu wo halakima. A wo fama neemude saate ma a rakali naxan na wo babae be.»

32 «Wo wo majoxun fe forie ma naxee bara dangi dunija ma kabi Ala adama daaxi temui naxee. Fe kaabanakoe gbete fan bara raba na xanbi ra? Nde bara na fe mooli maniye me sinden? 33 Nama gbete nde na na ba, naxee bara Ala xui me te tagi, a man fa simaya soto alo naxan bara raba wo tan be? 34 Ala mundun bara jama ba jama gbete yi ra jaxankate ra, tonxuma ra, kaabanakoe ra, gere belebele ra, fe magaxuxie ra, alo wo Marigi Alatala naxan naba wo be Misira boxi ma wo ya xori?»

35 «Na bara fixee wo be alako wo xa la a ra a Alatala keren peti nan Ala ra, Ala gbete yo mu na fo a keren. 36 A naxa a xui ramini koore ma alako wo xa gaaxu a ya ra. A naxa te belebele masen wo be boxi fari, a woyen wo be a tagi. 37 A naxa wo babae xanu, a naxa e bonsoe fan sugandi hali e dangi xanbi. Na nan a toxi a wo raminixi senbe ra Misira boxi ma. 38 A sie keri wo be naxee senbe gbo wo tan be, a e xa boxi so wo yi ra ke ra alo wo a toxi ki naxee to. 39 Wo lan ne wo xa a kolon to loxoe wo boje kui, a Alatala keren peti nan na Ala ra koore nun boxi ma. Ala gbete mu na na fo a keren. 40 Wo a xa scriyee nun a xa yaamari rabatu, n naxan sofe wo yi ra to loxoe, alako wo xa heeri soto wo tan nun wo bonsoe, hali wo dangi xanbi, alako wo man xa simaya xonkuyee soto boxi ma wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma abadan.»

Mixi ratanga taee

41 Annabi Munsa naxa taa saxan sugandi Yuruden sogetede biri. 42 Nee naxa findi

mixi ratanga taee ra faxatie be naxee faxe tima, kɔnɔ e mu a panigexi. Na faxeti nɔma lude yi taa keren keren na ma kui alako a nii xa ratanga gbexɔxɔe ma. ⁴³ Na taee findi Beteseri nan na gbengberenyi ma geya fari, Rubenkae xɔnyi, Ramoti taa naxan na Galede, Gadikae xɔnyi, a nun Golan, taa naxan na Basan bɔxi ma Manasikae xɔnyi.

Annabi Munsaxa masenyi firin nde

⁴⁴ Ala xa seriye nan ya, Annabi Munsaxan naxan masenxi Isirayilakae be. ⁴⁵ Masenyi, seriye, nun yaamari nan ya, Annabi Munsaxan fala Isirayilakae be e nu minima Misira bɔxi ra temui naxe. ⁴⁶ Na temui, e nu na Yuruden naakiri nan ma, gulunba Beti Peyori ya tagi, Amorikae xa mange Sixɔn xa bɔxi ma. Sixɔn nu sabatixi Xesibon ne. Annabi Munsaxan nun Isirayilakae to mini Misira bɔxi ma, e naxa nɔla sɔto Sixɔn ma. ⁴⁷ E naxa a xa bɔxi rasuxu a yi ra, a nun Basan mange Ogo xa bɔxi. Yi Amorikae xa mange firinyie nu na Yuruden naakiri ma sogetede biri. ⁴⁸ Yi taee nu sigaxi Aroweri han Arinon xure, sigafe ra Xerimon geya ma, naxan xili Siyon. ⁴⁹ Yi taee nan nu Araba bɔxi ma Yuruden naakiri ma, sogetede biri, a sa dɔxɔ Araba baa ra Pisiga geya bun ma.

5

Yaamari fu

¹ Annabi Munsaxa naxa Isirayila jama maxili, a naxa a fala e be, «Isirayilakae, wo wo tuli mati yi seriye nun yaamari ra, naxan falafe wo be to loxɔe. Wo lan wo xa a xaran, wo xa fenten a raba ki ma. ² Won Marigi Alatala bara saate tongo won be Xorebe geya fari. ³ Alatala nun won babae xa mu yi saate xirixi. A xirixi won tan nan birin tagi, won tan naxee na simaya kui yi waxati. ⁴ Alatala wɔyen ne won be ya nun ya te tagi geya fari. ⁵ Na temui n tan nan nu na wo nun Alatala tagi alako n xa Alatala xa masenyi ya xaran wo be, barima wo nu gaaxuxi te ya ra. Wo mu te geya fari. A naxa a masen wo be, ⁶ «N tan nan na wo Marigi Alatala ra. N tan nan wo raminixi Misira, wo nu na konyiya kui dennaxe.»

⁷ «Wo naxa Ala gbete batu fo n keren.»

⁸ «Wo naxa kuye yailan misaali yo ra, se yo ra naxee na koore nun bɔxi ma, naxee na ye bun ma. ⁹ Wo naxa wo igoro e be de, wo naxa e batu de, barima n tan nan na wo Marigi Alatala ra, n mu wama n firin boore xɔn. Xa mixi nde n matandi, n na kanyi paxankatama ne, a tan nun a bɔnsɔe han a sa dɔxɔ a tolɔbitɛe ra, xa na mu a ra a tolontolonyie ra naxee na n napaaxu. ¹⁰ Kɔnɔ n fe fanyi rabama ne bɔnsɔe wulu

be n nafan naxee ma, naxee n ma seriye rabatuma.»

¹¹ «Wo naxa wo Marigi Alatala xili yelefɔ, barima Alatala mixi paxankatama ne naxan na rabama.»

¹² «Wo lan ne wo xa fenten malabui loxɔe ma, wo xa a binya alo wo Marigi Alatala a yamarixi wo be ki naxe. ¹³ Xi senni nan na wo be loxɔxunyi kui wali loxɔe ra, wo xa wali birin nabafe ra. ¹⁴ A xi solofere nde findixi wo Marigi Alatala xa malabui loxɔe nan na. Wo naxa wali yo raba na loxɔe keli wo tan ma, a sa wo xa die li, wo xa konyie, wo xa ninge, wo xa sofalee, wo xa xuruse mɔoli birin, han a sa wo xa xɔjɛe li naxee na wo xɔnyi, alako wo xa konyie fan xa e malabu alo wo tan. ¹⁵ Wo naxa nɛmu konyi nan nu wo ra Misira. N naxa wo ramini na konyiya kui, a keli n senbe ma. N a falaxi wo be na nan ma, wo xa malabui loxɔe binya.»

¹⁶ «Wo xa wo baba nun wo nga binya alo wo Marigi Alatala a yamarixi wo be ki naxe, alako wo xa simaya xɔnkuye nun seewe sɔto bɔxi ma wo Marigi Alatala naxan fima wo ma.»

¹⁷ «Wo naxa faxe ti.»

¹⁸ «Wo naxa yene raba.»

¹⁹ «Wo naxa muje ti.»

²⁰ «Wo naxa wule seedejɔxɔya raba wo boore xun.»

²¹ «Wo naxa mila wo boore xa gine ma, a xa banxi, a xa xe, a xa konyi, a xa ninge, a xa sofale, nun se naxan birin findixi a gbe ra.»

²² «Alatala yi fee nan masen wo xa malanyi kui, a xui itexi ra, geya fari, te tagi, nuxui nun kunda tagi. A mu sese sa a xun ma. A naxa e sebe geme walaxe firin ma, a e so n yi ra.»

²³ «Wo yi xui me kuye ifɔɔre kui temui naxe, te tagi, geya fari, wo naxa wo maso n na, wo nun wo xa mangɛe nun kuntigie. ²⁴ Wo naxa a fala, «Muxu Marigi Alatala bara a xa nɔre nun a xa gboe masen muxu be. Muxu bara a xui me wɔyen na te tagi. Muxu bara a kolon to a Ala nɔma wɔyende mixi be, na kanyi man fa lu a mu faxes. ²⁵ Yakɔsi, muxu fa muxu makɔrema faxe ra munfe ra? Yi te muxu faxama ne. Xa muxu man muxu tuli mati won Marigi Alatala xui ra, muxu faxama ne. ²⁶ Mixi mundun luxi alo won tan naxan bara Alatala xui me a wɔyenma te tagi, na kanyi man fa lu a mu faxes? ²⁷ I tan Munsaxa, i maso won Marigi Alatala ra, i xa i tuli mati a xa masenyi ra, alako i xa na madangi muxu be, muxu muxu tuli matima ne i ra, muxu man fa a xui rabatu.»

²⁸ «Alatala naxa wo xa wɔyenyi me, wo naxan falaxi n be. A naxa a masen n be, «N bara jama fala xui me. E naxan birin

falaxi nondi na a ra. ²⁹ Xa n ma fe gaaxui lu e bɔɛ ma temui birin, e man naxa n ma yaamari rabatu, e tan nun e bɔnsœ fama ne heeri sɔtode abadan. ³⁰ Siga i xa sa a fala e be, e xa so e xa kiri banxie bun ma. ³¹ Kɔnɔ i tan xa lu n fe ma be. N xa n ma seriye nun yaamari birin masen i be, i lan i xa e xaran naxan na, alako e xa nɔ na rapereɛde bɔxi ma n fama dennaxe fide e ma. ³² Wo Marigi Alatala naxan masenxi wo be, wo xa wo tuli mati na ra, wo man xa a rabatu. Wo naxa siga kɔola ma, wo naxa siga yirefanyi ma. ³³ Wo xa bira yi kira fanyi nan fɔxo ra won Marigi Alatala naxan masenxi, alako wo naxa faxa, wo fa simaya xɔnkuye soto sewe kui bɔxi ma wo fama dennaxe sɔtode.»

6

Ala xa marafanyi nun a xa seriye

¹ «Seriye, yaamari, nun masenyi nan yi ki, wo Marigi Alatala naxan soxi n yi ra alako n xa a xaran wo ra, wo xa nɔ a rabade bɔxi ma a fafe naxan fide wo ma. ² Wo xa gaaxu won Marigi Alatala ya ra. Wo xa simaya kui, wo tan, wo xa die, a nun wo xa mamadie, wo xa yi seriye nun yi yaamari birin naba n naxan soxi wo yi ra, alako wo xa simaya xɔnkuye soto. ³ Isirayilakae, wo wo ɲengi sa yi birin xɔn ma, wo man xa fenten a raba ki ma. Wo fama ne heeri sɔtode, wo fama ne findide ɲama gbege ra yi bɔxi ma xipe nun kumi gbege na dennaxe, alo wo benbae Marigi Alatala a falaxi wo be ki naxe. ⁴ Isirayilakae, wo wo tuli mati. Won Marigi Alatala keren peti na a ra. ⁵ Wo lan ne wo xa wo Marigi Alatala xanu wo bɔɛ fiɛxi ra, wo nii ra, a nun wo senbe birin na. ⁶ N yi masenyi naxan xaranxi wo be yi ki, a xa lu wo bɔɛ ma. ⁷ Wo fama ne a mabanbande wo xa die be temui birin, xa wo na banxi kui, xa wo na biyaasife, kœ nun yanyi ra. ⁸ A xa xiri wo belexe nun wo tigi ra tonxuma ra. ⁹ Wo xa a sebe wo xa banxi nun wo xa naade ma.»

¹⁰ «Wo Marigi Alatala na wo xanin temui naxe bɔxi ma a na dennaxe sofe wo yi ra, alo a rakali wo babae Ibrahima, Isiyaga, a nun Yaxuba be ki naxe, wo fama ne taa belebele tofanyie sɔtode wo mu naxee tixi, ¹¹ banxi rafexie harige mooli birin na wo mu naxee fenxi, kolɔnyie wo mu naxee gexi, weni bilie nun oliwi bilie wo mu naxee sixi. ¹² Wo na wo dege han wo naxa wasa temui naxe, wo naxa neemu wo Marigi Alatala ma de, naxan wo raminixi konyiya kui Misira bɔxi ma. ¹³ Wo xa gaaxu wo Marigi Alatala ya ra. Wo xa a keren nan batu. Wo xa wo kali a xili nan na. ¹⁴ Wo naxa ala gbeteɛ batu de, mixie

naxee batuma wo rabilinyi, ¹⁵ barima wo Marigi Alatala mu wama a firin nde xɔn. Xa na mu a ra a xɔnɔma ne wo ma, a man fa wo faxa.»

¹⁶ «Wo naxa wo Marigi Alatala mato de, alo wo naxan naba Masa. ¹⁷ Wo xa wo Marigi Alatala xa seriye, a xa masenyi, nun a xa yaamari rabatu tinxinyi kui a naxan soxi wo yi ra. ¹⁸ Wo xa wo ɲere tinxinyi kira ra. Alatala wama fe naxan birin xɔn ma, wo lan wo xa na nan naba. Na temui wo fama ne heeri sɔtode, wo fa bɔxi fanyi soto Alatala a kali naxan na wo babae be. ¹⁹ Wo wo yaxuie kerima ne alo Alatala a masenxi ki naxe.»

²⁰ «Wo xa die na wo maxɔrin temui naxe, «Munse na yi masenyi, yi seriye, nun yi yaamari ra, won Marigi Alatala naxan soxi won yi ra yi ki?» ²¹ Wo fama ne e yaabide, «Firawuna xa konyie nan nu muxu ra Misira bɔxi ma, Alatala fa muxu ramini na a senbe ra. ²² Alatala naxa tonxuma nun kaabanako belebele magaaxuxie raba muxu ya xori Misirakae ra, Firawuna nun a xa denbaya birin na. ²³ A muxu ramini ne Misira alako a xa muxu xanin bɔxi ma, a a kali dennaxe xa fe ra won babae be sofe ra won yi ra. ²⁴ Na temui Alatala naxa muxu yaamari, a muxu xa yi seriye birin nawali a rawali ki ma. Xa won gaaxu won Marigi Alatala ya ra, a heeri nun simaya xɔnkuye fima ne won ma alo a na a rabafe ki naxe yakosi. ²⁵ Xa won sa won Marigi Alatala xa yaamari birin nabatu alo a masenxi won be ki naxe, na findima ne tinxinyi ra won be.»

7

Isirayila nun Kanaankae

¹ «Wo Marigi Alatala na wo xanin bɔxi ma temui naxe, a dennaxe fima wo ma, a fama ne si solofere keride naxee findi Xitika, Girigasakae, Amorikae, Kanaankae, Peresikae, Hiwikae nun Yebusukae ra, si solofere naxee senbe gbo wo be, e man wuya wo be. ² Wo Marigi Alatala na e lu wo sagoe temui naxe, wo xutu sɔtoma ne e ma, wo e halaki. Wo naxa saate xiri wo tagi, wo man naxa kinikini e ma. ³ Wo nun e tan naxa futi malan de. Wo naxa wo xa di ginɛe fi e xa di xemɛe ma, wo naxa ginɛe fan fen e ra wo xa di xemɛe be. ⁴ Xa na mu a ra yi xɔɲee fama ne wo xa die ratantande, e xa ala gbeteɛ batu. Alatala xɔnɔma ne wo ma na temui, a man fa wo faxa mafurenyi ra. ⁵ Kira nan yi ki wo lan wo xa mini naxan na yi mixie be. Wo xa e xa serexebadeɛ a nun e xa gɛme batuxie birin kana. Wo xa e xa Asera wuri masolixie bolon, wo xa e xa kuye birin gan.»

⁶ «Wo bara findi wo Marigi Alatala xa pama ra. Wo Marigi Alatala bara wo tan nan sugandi duniya pama tagi bende fuji fari, alako wo xa findi a yete yati gbe ra. ⁷ Alatala mu wo sugandixi wo xa pama xasabi xa fe xa ra, barima wo xurun si birin be. ⁸ Alatala wo tan nan sugandixi a xa xanunteya xa fe ra. A bara wa saate rakamalife a naxan tongo wo benbae be. Na nan a toxi a wo raminixi boxi ma a senbe ra wo nu na konyiya kui dennaxe. A naxa wo ba Firawuna yi ra, Misira mange. ⁹ Wo xa a kolon wo Marigi Alatala, nan keren peti na Ala ra. Ala findixi Fonisire Mange nan na naxan a xa saate rakamalima, naxan heeri gbege fima wo ma. A na rabama wo bonsoee be naxee fama wo xanbi ra, naxee a xanuma, e man a xa yaamarie rabatu. ¹⁰ Kono a gbilenma ne mixie foxo ra naxee a xonma, a a xonnante raloema ne keren na. ¹¹ Wo xa fenten n ma yaamari nun n ma seriye ma n naxan soxi wo yi ra to loxo.»

¹² «Xa wo wo jengi sa yi yaamari xon ma, wo naxa fenten a ma, wo Marigi Alatala fama a xa saate rakamalide, a heeri fima ne wo ma alo a rakalixi wo benbae be ki naxe. ¹³ A wo xanuma ne, a barake sa wo xa fe, a man wo rawuya. A di gbege barife ragiri wo ma. Wo fa boxi daxamui fan sotode, mengi, weni neene nun ture. A man fa wo xa ningee nun wo xa xurusee rawuya. A yi birin nabama ne boxi ma, a rakali naxan na wo babae be sofe ra wo yi. ¹⁴ A wo barakama ne dangife si birin na. Dibaritare mu fama lude wo ya ma, xeme ba, gine ba, xa na mu a ra xuruse. ¹⁵ Alatala wo ratangama ne fure doxo mooli birin ma, a nun fe paaxi birin ma wo naxee kolonxi Misira boxi ma. Kono a yi fure rasanbama mixie nan ma naxee na wo rapaaxu. ¹⁶ Wo lan ne wo xa mixi birin faja, wo Marigi Alatala naxee soma wo yi ra. Wo naxa kinikini e ma, wo man naxa e xa alae batu, alako e naxa wo ratantan.»

¹⁷ «Wo fama a mapoxunde wo boje ma, <Yi sie gbo dangife won tan na. Won tan nola sotoma nee ma di?> ¹⁸ Kono, wo naxa gaaxu e ya ra. Wo xa ratu wo Marigi Alatala naxan nabaxi Firawuna nun Misira boxi ra. ¹⁹ Wo bara fe xoxoxee to naxee doxoxi e ma, tonxumae nun kaabanakoe naxee rabaxi. Wo bara wo Marigi Alatala senbe to a wo ramini ki naxe Misira boxi ma. Na nan a toma wo Marigi Alatala na mooli rabama jamanee birin na wo gaaxuxi naxee ya ra. ²⁰ Wo Marigi Alatala fama ne wo yaxuie birin halakide, hali naxee noxunma wo ma. ²¹ Wo naxa gaaxu e ya ra, barima wo nun wo Marigi Alatala na a ra, Ala belebele naxan magaaxu.»

²² «Wo Marigi Alatala fama ne yi pama keride a xuri xuri ra wo ya i. Wo mu noma e birin faxade waxati keren bun, xa na mu a ra wula i subee fama ne wuyade, e wo tooro. ²³ Wo Marigi Alatala fama ne yi mixie sode wo yi ra. E ifuma ne kira ma, han e sa halaki. ²⁴ A fama ne e xa manglee sode wo yi ra, wo e xili raloe. Mixi yo mu noma tide wo kanke. Wo e birin halakima ne.»

²⁵ «Wo e xa ala yailanxie ganma ne. Wo naxa mila e xa xema nun gbeti ma naxan na kuyee ma. Wo naxa na findi wo gbe ra alako a naxa findi wo fan be gantanyi ra, barima fe nan na ki wo Marigi Alatala naxan naharamuxi. ²⁶ Wo naxa na kuye mooli paaxi raso wo xa banxi kui de, alako wo naxa halaki alo kuyee. Wo ne findima se paaxi nan na barima a raharamuxi.»

8

Neemufe Alatala ma

¹ «Wo xa yi yaamari birin naba n naxan xaranfe wo be to loxo. Na nan fama a niyade wo xa simaya soto, wo fa findi pama gbege ra. Na temui, wo noma yi boxi sotode alo Alatala a rakalixi wo babae be ki naxe. ² Wo xa wo mapoxun jere xonkuye ma wo Marigi Alatala naxan nagiri wo ma yi gbengberenyi igerife ra yi je tongo naani bun ma. A yi fe xoxoxee rabaxi ne wo ra, alako wo xa wo yete magoro, a xa wo mato, a xa no a kolonde fe naxan na wo sondonme ma. A man xa no a kolonde xa wo wama a xa seriye mabanbanfe. ³ A bara wo xa fe magoro, a bara wo raxi kaame ra. A bara mana so wo yi ra, wo nun wo benbae mu donse naxan kolon. A a masen wo be na ki ne, a ibunadama mu noma balode donse xa kansan xun na, kono masenyi fan birin na naxan fatanxi Alatala ra. ⁴ Wo xa donmae mu jonxi, wo sanyie mu funtuji yi je tongo naani bun ma. ⁵ Wo lan ne wo xa a kolon a wo Marigi Alatala na wo xurufe ne alo baba a xa di xuruma ki naxe. ⁶ Wo wo Marigi Alatala xa yaamari mabanban, wo xa wo yete suxu alo a wama a xon ma ki naxe, wo man xa gaaxu a ya ra.»

⁷ «Wo Marigi Alatala wo rasoma ne boxi fanyi ma xuree nun dulonyie na dennaxe. Ye gbege na na boxi bun ma, a man minima gulunba nun geya fari. ⁸ Boxi na a ra mengi, fundenyi maniye, weni bili, xore, kinkirinsi, oliwi, nun kumi na dennaxe. ⁹ Taami mu jonma sonon, se birin fama ne lude wo yi ra. Wure fama ne minide gemee kui, wure gbeeli fan sotoma ne geya kui.»

¹⁰ «Wo na wo dege han wo naxa luga, wo xa wo Marigi Alatala tantu yi boxi fanyi

xa fe ra. ¹¹ Wo naxa wo yete ranεemu wo Marigi Alatala xa fe ma de, tondife a xa yaamari nun a xa seriye rabatufe ra, n naxan xaranxi wo be to loxoe. ¹² Wo na wo dege han wo naxa luga, wo na banxie ti, wo naxa sabati e kui, ¹³ wo xa xurusee xungbe nun a lanmae na wuya, wo xa gbeti nun wo xa xεema na gbo, wo harige birin na gbo, ¹⁴ wo xa fenten wo yete ma a fanyi ra alako wo naxa wo yete igbo han wo xa nεemu wo Marigi Alatala ma, naxan wo raminixi Misira boxi ma konyiya kui. ¹⁵ A bara wo radangi gbengberen yire magaxuxi ra, boximase xone kanyi nun tali na dennaxe, ye mu na boxi naxan ma. A naxa ye ramini fanye kui. ¹⁶ A naxa mana donse so wo yi ra gbengberenyi ma, wo benbae mu nu naxan kolon, alako a xa wo xa fe magoro, a xa wo mato, a fa no fe fanyi rabade wo be. ¹⁷ Wo naxa a mapoxun de a wo senbe nun wo xa koota nan yi harige fixi wo ma. ¹⁸ Wo xa wo ratu wo Marigi Alatala ma, a tan nan yi senbe fima wo ma, alako wo xa na harige birin soto. A man bara saate masen wo be to loxoe a naxan tongo a nun wo babae ra.»

¹⁹ «Xa wo nεemu wo Marigi Alatala ma, xa wo bira ala gbeteε batufe foxo ra, xa wo tuubi e be, xa wo wo magoro e be, n xa a fala wo be to loxoe, wo halakima ne. ²⁰ Iyo, wo halakima ne alo Alatala si gbeteε halakixi ki naxe wo ya xori, barima wo mu wo tuli matixi wo Marigi Alatala xa masenyi ra.»

9

Israyilakae Ala matandife

¹ «Israyilakae wo wo tuli mati. To loxoe wo na sigafe Yuruden nan igiride. Wo fama ne sie ragide naxee gbo wo be, e senbe dangi wo ra. Wo fa e xa taee tongo naxee tete itexi han. ² Wo fama Anaki xa die nan masotode, mixi senbemaε naxee gbangbalan, wo naxee kolon a fanyi ra. Wo bara a me, e a falama, «Nde noma tide Anaki xa die ya i?» ³ Wo noma a kolonde yakosi, a wo Marigi Alatala na a perefε wo ya ra, alo te naxan se birin kanama. A tan nan yati e halakima, a e xa fe magoro wo ya xori. Wo e kerima ne, wo e birin halakima ne alo wo Marigi Alatala a masenxi wo be ki naxe. ⁴ Wo Marigi Alatala na e keru wo ya ra tεmui naxe, wo naxa wo yete matoxo de han wo xa a fala, «Alatala na a xεexi muxu yi boxi masotoxi muxu xa tinxinyi saabui ra.» E xa fe kobi raba na a toxi Alatala e kerixi beenun wo xa be li. ⁵ Wo naxa a mapoxun de a wo be sotoxi wo xa tinxinyi nun wo xa fanyi nan ma. Alatala yi sie kerima e xa yuge kobi nan ma, a man xa nate rakamali a naxan

tongo wo babae Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba be. ⁶ Wo xa a kolon wo xa tinxinyi xa mu a niyaxi wo Marigi Alatala yi boxi fanyi soxi wo yi ra a xa findi wo gbe ra. Nama xurutare nan na wo ra.»

⁷ «Wo xa wo ratu a ma wo wo Marigi Alatala raxono ki naxe gbengberenyi ma. Wo naxa nεemu wo keli loxoe ma Misira, han wo so loxoe be, wo nu xurutarepa rabama ne wo Marigi Alatala ra. ⁸ Wo Alatala raxono ne Xorebe geya fari han a naxa wa wo faxafe. ⁹ N to te geya fari alako n xa walaxe gεme daaxi tongo naxan findi saate ra Alatala nun won tan tagi, n naxa yanyi tongo naani nun koe tongo naani raba geya fari, n mu taami don, n mu ye fan min. ¹⁰ Alatala naxa yi walaxe gεme daaxi firinyie so n yi ra, a naxan sebe a xonye ra. Alatala naxan fala wo be te tagi, wo nu malanxi loxoe naxe geya fari, na birin sebexi walaxe ma.»

¹¹ «Yi yanyi tongo naani nun yi koe tongo naani dangi xanbi, Alatala naxa yi walaxe gεme daaxi firinyi so n yi ra naxan findi saate ra. ¹² Alatala naxa a fala n be, «Keli, i xa goro mafuren barima i xa pama i naxan naminixi Misira boxi ra, e bara yangoe belebele raba, e bara e ba kira ma n naxan masen e be, e bara kuye yailan wure raxunuxi ra.» ¹³ Alatala man naxa yi masen n be, «N bara a to yi pama, pama xurutare na a ra. ¹⁴ Keli be, n xa e halaki, n xa e xili jon dunija ma. N i mafindima pama gbege ra naxan senbe gbo, e man wuya, dangi boore pama ra.» ¹⁵ N naxa goro geya fari, naxan nu luxi alo a na te nan tagi, na walaxe firinyie suxuxi n yi ra, Ala xa saate sebexi naxee ma. ¹⁶ Na tεmui n naxa a to wo bara yunubi fe raba wo Marigi Alatala ra. Wo ninge yailan wure raxunuxi ra. Wo wo ba kira ma Alatala naxan masen wo be. ¹⁷ N naxa yi walaxe gεme daaxi firinyie suxu n belexe firinyi ra, n fa e wole, e naxa iboo wo ya xori.»

¹⁸ «N naxa bira boxi Alatala ya i alo n naxan naba a singe. N naxa lu naa yanyi tongo naani nun koe tongo naani, n mu taami don, n mu ye fan min. N na birin naba wo xa yunubi nan ma fe ra, naxan napaaxuxi Alatala ma, a a raxono. ¹⁹ N naxa gaaxu Alatala xa xone ra a xonoxi wo ma naxan ma han a wa wo halakife. Kono Alatala man naxa n ma maxandi suxu. ²⁰ A bope nu texi Haruna nan ma a gbe ra han a wa a halakife, kono n naxa Ala maxandi Haruna fan be. ²¹ N naxa ninge tongo wo naxan yailanxi, naxan findixi wo xa yunubi fe ra, n a woli te xora, n a iwuru han a findi xube ra. N naxa na xube ibagan susui ye xora naxan kelima geya kon na.»

²² «Wo man bara Alatala raxono Tabera, Masa, nun Kibiroti Hataawa. ²³ Alatala to

wo xœe kelife Kadesi Barineya yi xœeraya ra, <Wo siga, wo xa bœxi tongo n naxan soxi wo yi ra,> wo naxa wo Marigi Alatala xui matandi. Wo mu la a fala xui ra, wo mu na fan suxu nondi ra. ²⁴ Kabi n naxa sa wo kolon, wo xurutare fe nan tun nabafe Alatala ra.»

²⁵ «Alatala to wa wo faxafe, n naxa n felen bœxi ma, n a maxandi yanyi tongo naani nun kœe tongo naani bun ma. ²⁶ N naxa Alatala maxandi, <Marigi Alatala, i naxa i yete xa jama halaki, i jama naxan xa xœreya soxi a yi i xa gboe saabui ra, i naxan naminixi Misira bœxi ma i senbe ra. ²⁷ I ratu i xa konyie ma, Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba. I naxa i kobe rato yi jama xa xaxili xœrœxœya ma, e xa jaaxui, nun e xa yunubi ma, ²⁸ alako Misirakae naxa a fala, «Alatala mu noma yi mixie xaninde bœxi ma a dennaxe laayidi tongoxi e be. A e xœnxi ne. A e ramini alako a xa sa e faxa gbengberenyi ma.» > ²⁹ Alatala i xa jama nan lanxi e ma. I gbe nan na e ra, i naxee xœreyaxi i senbe nun i xa mangeya ra.»

10

Ala xa xanunteya

¹ «Na temui Alatala naxa yaamari fi n ma. A naxe, <Walaxe geme daaxi firin yailan alo a singee nu ki naxe. I man xa kankira wuri daaxi yailan. Na temui i xa fa n yire geya fari. ² N man gbilenma ne yi seriye sebe ra naxan nu na boore walaxee ma, i naxee kanaxi. I fama e sade na kankira nan kui.> ³ N naxa kankira yailan wuri mooli nde ra naxan xœrœxo. N naxa walaxe geme daaxi firin fan yailan naxan maniya booree ra. N naxa te e ra geya fari. ⁴ Alatala naxa sebeli ti yi walaxe neenee ma, alo naxan singe nu sebexi booree ma. Yi yaamari fu, a naxee yaxaran wo be geya fari te tagi wo nu malanxi temui naxe, Alatala naxa e so n yi ra. ⁵ N naxa goro geya fari, n fa e sa kankira kui, n naxan yailanxi. E naxa lu naa alo Alatala a fala n be ki naxe.»

⁶ Isirayilakae naxa keli Bene Yakan kolonyie ra sigafe ra Mosera. Haruna laaxira menni ne, a naxa bende soto naa. A xa di Eleyasari naxa findi a jœxœe ra serexedubejna kui. ⁷ Na dangi xanbi Isirayilakae naxa siga Gudugoda. E to keli Gudugoda, e naxa siga Yotobata, xure gbegebe na bœxi naxan ma. ⁸ Na waxati bun ma, Alatala naxa wali taxu Lewi bœnsœe ra, e xa findi kankira xaninyie ra, e xa ti Alatala ya i a xa wali rabafe ma, e man xa duba jama be Alatala xili ra. Na nan nabafe han to lœxœe. ⁹ Na fe na a toxi Lewi bœnsœe mu ke sotoxi e ngaxakerenyie ya

ma. Alatala nan na e tan malima ra alo a a fala ki naxe.

¹⁰ «N naxa lu geya fari yanyi tongo naani nun kœe tongo naani alo n naxan naba singe ra. Alatala man naxa n ma maxandi suxu, barima a mu waxi wo faxafe. ¹¹ Alatala naxa a masen n be, <Nama rapere. E xa so bœxi ma n nan nakalixi naxan na e babae be sofe ra e yi.»

¹² «Yakœsi fa, Isirayilakae wo Marigi Alatala wama wo xa munse raba? A wama ne wo xa gaaxu a ya ra alako wo xa wo jœre a xa kira xœn ma, wo xa a xanu, wo xa a rabatu wo bœne fiixe nun wo nii birin na. ¹³ Alatala wama ne wo xa a xa yaamari raba, wo xa a xa seriye rabatu, n naxan soxi wo yi ra to lœxœe, alako wo xa simaya xa fan. ¹⁴ Wo Marigi Alatala nan gbe na koore nun bœxi ra, a nun se naxan birin na a ma. ¹⁵ Alatala wo babae nan xanu. Yakœsi fa wo tan nan na e bœnsœe ra, a wo tan nan sugandixi boore sie tagi, alo wo a toxi ki naxe to lœxœe.»

¹⁶ «Wo lan ne wo xa wo xaxili rasenyen, wo naxa xurutarejna raba sœnon, ¹⁷ barima wo Marigi Alatala keren peti nan na Ala ra, mangee xa mange, Ala belebele senbema magaaxuxi, naxan mu mixi rafisa a boore be, naxan mu kiiti jaaxi kobiri rasuxuma. ¹⁸ A tan nan kiridie nun kaape ginœe kantama ra. Xœjœe rafan a ma, a donse nun sose soma e yi ra. ¹⁹ Wo tan fan, wo hinne xœjœe ra naxee na wo ya ma. Wo xa wo maœoxun xœpe nan nu na wo tan fan na Misira bœxi ma. ²⁰ Wo xa gaaxu wo Marigi Alatala ya ra, wo xa tuubi a be, wo xa bira a fœxo ra, wo man xa wo rakali a tan nan xili ra. ²¹ A tan nan na wo xa noœe ra. A tan nan na wo Marigi Ala ra, naxan kaabanakoe nun fe magaaxuxie rabaxi wo ya xœri. ²² Wo babae nu fama temui naxe Misira, e mu nu dangixi mixi tongo solofere ra. Yakœsi wo Marigi Alatala bara wo rawuya dangi tunbuie ra naxee na koore ma.»

11

Won ma xanunteya Ala be

¹ Wo xa wo Marigi Alatala xanu, wo tuubi a be, wo xa a xa yaamari, a xa seriye, a xa masenyi, nun a xa tonyi rabatu temui birin.

² Wo xa a kolon to lœxœe wo xa die mu Alatala xa kaabanako magaaxuxie toxi e ya ra. E mu wo Marigi Alatala xa seriye mexi e tuli ra. ³ E mu a xa laamatunyie toxi Misira, a nun a naxan nabaxi Firawuna nun a xa bœxi birin na. ⁴ E man mu fe toxi a naxan nabaxi Misira sœorie ra, e xa soe nun gisee ra. E mu a to Ala Misira sœorie madulaxi Kale Baa ma ki naxe, e to bira wo

foxo ra, Alatala fa e birin halaki kerenyi ra. ⁵ E man mu fee toxi a naxee raba gbengberenyi ma beenun wo xa be li. ⁶ A naxa wo ratanga Datan nun Abirami ma, naxee findi Eliyabi xa di xemee ra Ruben bonsoe ya ma. Israyilakae birin ya xori, boxi naxa a rabi, a fa a raxutu e nun e xa denbayae birin ma, e xa kiri banxie, nun mixi birin ma naxee nu biraxi e foxo ra. ⁷ Wo tan nan yati bara fe belebele to Alatala naxee rabaxi.

⁸ Na nan a toxi, wo lan wo xa yi seriye rabatu n naxan xaranfe wo be to loxo, alako wo xa limaniya soto yi boxi masotofe ra wo na sigafe dennaxe. ⁹ Wo xa yi raba alako wo xa bu boxi ma Alatala a kalixi naxan xa fe ra, a sofe ra wo babae nun e bonsoe yi, xipe nun kumi gbege na boxi naxan ma. ¹⁰ Wo fama boxi naxan sotode, a mu luxi alo Misira boxi, wo kelixi dennaxe. Misira tan, wo na ge xe sade, fo wo nu ye maxanin a ma laakoe daaxi wo sanyi ra. ¹¹ Wo fama boxi naxan sotode, geya nun gulunba yire na a ra, tune ye naxan nafanma a fanyi ra. ¹² Boxi na a ra wo Marigi Alatala jengi saxi naxan xon. A man fa meeni a ma, keli je fole han je jonyi.

Ala xa laayidi

¹³ Xa wo yi seriye ratinme a fanyi ra n naxan xaranxi wo be yi ki to loxo, xa wo wo Marigi Alatala xanu, wo a xa seriye raba boje fixe ra nun wo nii ra, ¹⁴ a tune rafama ne wo xa boxi ma, jeme a nun sogofure, alako wo xa harige fanyi soto, alo mengi, weni neene, a nun ture. ¹⁵ A man jooge fan nafanma ne wo xa boxi ma wo xa xurusee naxan donma. Wo baloe gbege sotoma ne, wo a don han wo luga. ¹⁶ Wo xa fe mooli birin naba alako fefe yo naxa wo ba yi kira fanyi xon ma. Wo naxa wo igoro ala gbetee batufe ra. ¹⁷ Xa wo na fe mooli raba, Alatala xonoma ne wo ma. Na temui a a niyama ne tune mu fa sonon, sansi yo mu fanma boxi ma sonon, wo fa halaki yi boxi ma Alatala naxan soxi wo yi ra.

¹⁸ Wo xa yi seriye rasabati wo boje ma nun wo nii ra. Wo nde xiri wo belexe nun wo tigi ra tonxuma ra, alako wo naxa neemu a ra. ¹⁹ Wo xa a xaran wo xa die ra wo xa banxie kui, wo xa biyaasie kui, wo sa temui, wo keli temui. ²⁰ Wo xa a sebe wo xa banxie nun wo xa naadee ma. ²¹ Na nan a toma wo xa simaya nun wo xa die xa simaya xon kuyama boxi ma Alatala naxan laayidixi wo benbae be han dunija rajonyi. ²² Xa wo yi seriye rabatu a rabatu ki ma, n naxan xaranxi wo be, xa wo wo Marigi Alatala xanu, xa wo wo jere a xa kira xon ma, xa wo bira a foxo

ra, ²³ Alatala fama ne yi sie birin keride wo ya xori, wo fa no e ra, naxee gbangbalan wo be, naxee senbe gbo wo be. ²⁴ Wo na wo sanyi ti dennaxe birin ma, naa findima wo gbe nan na. Wo xa boxi italama keli gbengberenyi ma han Liban, keli Efrati xure ma han Mediteran Baa ra. ²⁵ Mixi yo mu suusama tide wo ya ra. Wo na siga boxi naxan yo ma, wo Marigi Alatala a niyama ne mennikae xa gaaxu wo ya ra, e boje mini alo a masenxi wo be ki naxe.

²⁶ Wo a mato, n bara barake nun danke sa wo ya i to. ²⁷ Xa wo wo Marigi Alatala xa seriye rabatu a rabatu ki ma, n naxan soxi wo yi ra to, wo barake sotoma ne. ²⁸ Kono xa wo mu wo Marigi Alatala xa seriye ratinme, xa wo wo ba kira xon ma n naxan soxi wo yi ra to, xa wo bira ala gbetee foxo ra wo mu naxee kolon, wo danke nan sotoma.

²⁹ Wo Marigi Alatala na wo xanin boxi ma a fama naxan sode wo yi ra, wo dube masenyi tima Garisimi geya nan fari, wo danke masenyi tima Ebali geya nan fari. ³⁰ Na geyae na Yuruden naakiri nan ma, kira xanbi ra naxan na sogorode, Kanaankae xa boxi ma naxee sabatixi Araba, Giligali ya tagi, More wuri belebele fe ma. ³¹ Wo na Yuruden igiri sigafe ra boxi ma wo Marigi Alatala dennaxe sofe wo yi ra, menni findima wo gbe nan na, wo man fa sabati naa. ³² Wo lan ne wo xa fenten yi seriye nun yi yaamarie ma, n naxee soxi wo yi ra to loxo.

12

Sali xa seriye

¹ Wo xa yi seriye nun yaamarie rabatu boxi ma, wo babae Marigi Alatala dennaxe sofe wo yi ra. ² Wo xa yire birin kana geyae fari nun fotonyie kui, yi sie kuyee batuma dennaxe. Wo fama yi sie keride. ³ Wo xa e xa serexebadee kana, wo xa e xa geme tonxumae kana, wo xa e xa Aseri wuri masolixie gan, wo xa e xa kuyee rabira, wo xa e xilie jon naa.

⁴ Wo naxa wo Marigi Alatala batu na mooli ra de. ⁵ Wo xa Alatala fen yire nde a dennaxe sugandima wo bonsoe ya ma. Na findima Ala xa yire nan na, a xili matoxoma dennaxe. Wo xa siga menni ⁶ wo xa serexee mooli birin bade, alo serexe gan daaxie, serexe naxee mu ganma, farilee, hadiyae, serexe naxee bama alako wo waxonfe xa raba, panige serexee, nun xuruse di singee. ⁷ Wo xa wo xa serexee don menni, wo tan nun wo xa denbayae. Wo xa jexelin harige ra, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma.

⁸ A mu lanma kankan xa a yete waxonfe raba, alo wo a rabafe ki naxe yakosi,

⁹ wo to mu so boxi ma, wo Marigi Alatala dennaxe fima wo ma malabude ra. ¹⁰ Kono wo na Yuruden igiri, wo na sabati boxi ma wo Marigi Alatala dennaxe fima wo ma, a fama ne wo ratangane wo yaxuie birin ma naxee na wo rabilinyi, wo fa sabati naa boṅesa kui. ¹¹ Na temui, menni findima wo Marigi Alatala xa yire sugandixi nan na, a xili matoxoma dennaxe. Wo xa wo xa serexee ba menni ne, n naxee yamarixi wo ra, alo serexee gan daaxie, serexee naxee mu ganma, farilee, hadiyae, a nun serexee naxee bama alako wo waxonfe xa raba. ¹² Wo pelexinma ne wo Marigi Alatala ra, wo tan, wo xa die, wo xa konyie nun Lewi xa die naxee na wo ya ma barima boxi mu na e tan be naxan findi e ke ra.

¹³ Wo naxa wo xa serexee gan daaxie ba wo waxonde. ¹⁴ Wo e bama yire ne wo Marigi Alatala dennaxe sugandima wo bonsoe ya ma. N naxan birin yamarixi wo ra, wo xa a birin naba menni. ¹⁵ Kono i noma sube don daaxi faxade, Ala naxan fixi i ma, yire birin i na sabati dennaxe. Mixi seniyenxi nun mixi seniyentare noma a donde, alo xeli nun tooke. ¹⁶ Kono wo mu lan wo xa sube wuli min, wo xa a ifili boxi ma alo ye.

¹⁷ Wo mu lan wo xa mengi, weni neene, nun ture don wo xonyi, naxee findima wo xa farile ra Alatala be. Wo mu lan wo xa wo xa xuruse di singee fan don wo xonyi, wo naxee bama serexee ra Alatala be, serexee naxee bama alako wo waxonfe xa raba wo be, nun wo xa panige serexee. Wo mu lan wo xa wo xa bogi singee fan don wo xonyi, wo naxee bama serexee ra. ¹⁸ Wo lan wo xa na see birin don wo Marigi Alatala nan ya i a xa yire sugandixi kui. Wo tan, wo xa die, wo xa konyie, a nun Lewi xa die naxee na wo ya ma, wo xa na serexee don menni pelexinyi kui wo Marigi Alatala ya i, a naxan fixi wo ma. ¹⁹ Wo wo pengi sa Lewi xa die xon ma a fanyi ra. Wo naxa neemu e ma.

²⁰ Wo Marigi Alatala na wo xa boxi ragbo ye, alo a laayidixi wo be ki naxe, xa wo wa sube nan xon ma, wo noma na donde han wo wasa. ²¹ Xa wo makuya Alatala xa yire sugandixi ra a xili matoxoma dennaxe, wo noma xurusee faxade, wo Marigi naxee fixi wo ma, wo fa na sube don n ma seriye ki ma wo xonyie han wo wasa. ²² Mixi seniyenxi nun mixi seniyentare noma e donde alo xeli nun tooke. ²³ Kono wo mu lan wo xa sube wuli min, barima wuli findixi nii nan na. A mu lan wo xa sube nun a wuli don. ²⁴ Wo naxa wuli min, wo xa a ifili boxi ma alo ye. ²⁵ Wo naxa a min alako wo xa seewa, wo tan, nun wo xa die hali wo dangi xanbi. Wo xa fe tinxinxie raba, Alatala wama naxee xon.

²⁶ Xa wo wama serexee seniyenxi nan bafe Alatala be, alako wo waxonfe xa raba wo be, wo xa na serexee ba yire ne Alatala dennaxe sugandima. ²⁷ Naxan findixi serexee gan daaxi ra, wo xa na sube nun na wuli sa wo Marigi Alatala xa serexebade. Naxan findixi serexee boore daaxi ra, wo xa a wuli ifili wo Marigi Alatala xa serexebade, wo fa a sube tan don.

²⁸ Wo wo tuli mati, wo lan ne wo xa yi seriye ratinme n naxan soxi wo yi ra, alako wo xa seewa, wo tan nun wo xa die hali wo faxes xanbi abadan, barima fe fanyi na a ra naxan naxan wo Marigi Alatala ma.

²⁹ Wo Marigi Alatala na ge sie halakide wo saabui ra, wo na sabati e xa boxi ma, ³⁰ wo xa wo yete ratanga e xa fe kobi rabafe ma, e halaki xanbi. Wo xa wo yete ratanga e xa alae maxorinfе ma. Wo naxa a fala, «Yi sie nu tuubi rabirama e be di? N fan waxi na nan nabafe.» ³¹ Wo naxa na mooli raba wo Marigi Alatala ra, barima e nu fe kobie rabama e xa alae be Alatala mu wama naxee xon. Mixi nan nu e ra, naxee nu e xa die ganma e xa kuyee be serexee ra.

13

Kuye batue

¹ Wo lan ne wo xa yi seriye raba a raba ki ma n naxan soxi wo yi ra. Wo naxa sese ba a ra, wo man naxa sese fan sa a xun ma. ² Xa namiponme nde, xa na mu a ra waliyu nde, ³ sa kaabanakoe fe nun tonxuma fe raba wo ya xori, a man fa a fala wo be, «Won bira kuye batufe foxo ra, wo tan mu alae naxee kolon.» ⁴ Wo naxa wo tuli mati na namiponme ra a nun na waliyu ra de. Wo Marigi Alatala nan fama wo matode na ki, alako a xa no a kolonde xa a xa xanuntuya na wo sondonme ma, xa wo a xanuxi wo nii ra. ⁵ Wo lan wo xa tuubi rabira wo Marigi Alatala nan keren be, wo xa gaaxu a ya ra, wo xa a xa yaamarie raba, wo xa a xui rabatu, wo xa a keren nan batu, wo xa bira a foxo ra. ⁶ Yi namiponme nun yi waliyu mooli lan ne a xa faxes, barima a bara wa wo boṅe ratefe wo Marigi Alatala ma naxan wo raminixi konyiya kui Misira boxi ma. E bara wo ba kira xon Alatala wo tixi naxan na. Wo xa fe naaxi jon wo tagi.

⁷ Xa wo ngaxakerenyi, xa na mu a ra wo xa di, xa na mu a ra wo xa baate gine, xa na mu a ra wo boore naxan naxan wo ma alo wo yete, sa wo manahane alako wo xa ala gbete batu, wo tan mu naxan kolon, wo babae fan mu naxan kolon, ⁸ si gbete naxee batuxi wo rabilinyi nun naxee makuya wo ra, keli boxi tuxui ma sa doxo boore tuxui ra, ⁹ wo naxa tin e xa

woyenyi ra, wo naxa wo tuli mati e ra. Wo naxa kinikini e ma, wo naxa e noxun, wo man naxa e kanta. ¹⁰ Wo lan ne wo xa na kanyi faxa, wo a gono geme ra, pama fan fa a magono. ¹¹ Wo xa a magono han a xa faxa, barima a bara kata a xa wo ragbilen wo Marigi Alatala foxo ra naxan wo raminixi konyiya kui Misira boxi ma. ¹² Isirayilakae birin na na fe me, e luma ne gaaxui kui. Na temui na fe kobi mooli mu noma rabade wo tagi sonon.

¹³ Xa wo a me taa nde xa fe ra, wo Marigi Alatala wo rasabatima dennaxe, ¹⁴ a mennika ndee a falama e booree be, «Won xa kuye neene ndee batu.» ¹⁵ a lanma wo xa na mixi kobie xon nafen alako wo xa e keja kolon. Wo xa a kolon xa na fe kobi bara raba wo tagi. ¹⁶ Xa a sa na ki ne, wo xa na taakae birin faxa santidagama ra. Wo xa na taa halaki nun a xa xurusee birin na. ¹⁷ Wo e harige birin malanma taa tagi ne, wo te sa a ma, wo taa birin gan wo Marigi Alatala ya i. Naa fama findide boxi rabexinxi nan na. Menni tan mu findima taa ra sonon. ¹⁸ Wo naxa na se ratonxi sese tongo wo yete be, wo na naxan ganfe alako nde xa ba Alatala xa xone ra, a xa kinikini wo ma, a xa wo rawuya alo a rakalixi ki naxe wo babae be. ¹⁹ Xa wo tuubi rabira wo Marigi Alatala be a xa seriye rabatufe ma, n naxan soxi wo yi ra to loxoe, xa wo fe tinxixi raba wo Marigi Alatala ya i, a fama ne na heeri birin fide wo ma.

14

Nonfe seriye

¹ Marigi Alatala xa die lanxi wo tan nan ma. Xa faxe fa sa ti, Wo naxa wo yete maxaba, wo naxa wo xunsee bi wo tigi de ra. ² Wo bara findi wo Marigi Alatala xa pama seniye xxi ra. A wo tan nan sugandixi boxi pama birin tagi, wo xa findi a gbe ra.

Sube radaxamuxi nun a radaxamutare

³ Wo mu lan wo xa se seniye ntare don. ⁴ Subee nan yi ki, wo lan wo xa naxee don: ninge, yexee, si, ⁵ xeli, gaale, tooke, muntui, burunyi si, geya fari sube naxan maniyaxi yexee ra, bole, ⁶ sube naxee tore itaxunxi, e man na nooge don, e gbilen a rate ra e kon na.

⁷ Kono na subee ya ma, naxee tore itaxunxi firinyi ra, naxee nooge donma, e man fa gbilen a rate ra e kon na, ndee na e ya ma wo naxa e don alo noxome, yere, nun yere maniyee. E findixi sube seniye ntare nan na wo be, barima e nooge donma, e man fa gbilen a rate ra e kon na, kono e tore mu itaxunxi firinyi ra. ⁸ Xose naxan tore itaxunxi firinyi ra, kono a mu nooge donma, a man xa gbilen a rate ra a kon na,

na nan a findixi sube seniye ntare ra wo be. Wo naxa na sube don, wo man naxa wo belexe din a binbi ra.

⁹ Yexee naxee na ye xora, belee na naxee birin be a nun xalee, wo lan wo xa nee nan don. ¹⁰ Kono wo mu lan wo xa yexee don bele mu naxan be a nun xale. Wo xa nee kolon yexee seniye ntare ra.

¹¹ Wo noma xoni seniye nxi birin donde. ¹² Kono xonie xilie nan yi ki wo mu lan wo xa naxee don: yube, sege, xaruma gbontoe, ¹³ a nun e maniyee birin. ¹⁴ Xaaxa fan wo naxa na don a nun a maniyee birin. ¹⁵ Xundi, koofole, a nun tagarantongoe, ¹⁶ wo naxa e don a nun e maniyee birin. ¹⁷ Gbongboe, yedonme, ¹⁸ laaba, tuxe, a nun e maniyee birin, wo naxa e don. ¹⁹ Nimase xunxuri gabutenyi kanyi birin raharamuxaxi. Wo mu lan wo xa e don. ²⁰ Wo lan wo xa nimasee nan don naxee seniye nxi.

²¹ Wo naxa sube don naxan faxaxi a yete ma. Wo xa a so xore Ala kolontaree yi ra, naxee na wo xonyi, alako e xa a don, xa na mu wo xa a mati mixi gbete ma. Wo tan bara findi wo Marigi Alatala xa pama seniye nxi ra.

Wo naxa si yore jin a nga xije ye ra.

Farile

²² Wo sansi naxan birin nawalima xe ma, wo lan ne wo xa farile ba a ra je yo je. ²³ Wo xa na farile don yire wo Marigi Alatala xili matoxoma dennaxe. Wo xa farile findima wo xa mengi, wo xa weni neene, wo xa ture, wo xa xurusee xa di singee nan na. Wo xa na ba alako wo noma gaaxude wo Marigi Alatala ya ra ki naxe loxoe birin. ²⁴ Xa a sa li wo sabatide makuya wo Marigi Alatala xili matoxode ra, na kote xaninfe xoxoxoma ne wo be, barima wo Marigi Alatala bara barake ghegbe fi wo ma. ²⁵ Na temui wo xa wo xa farile masara kobiri ra, wo fa na xanin wo Marigi Alatala xili matoxode. ²⁶ Menni wo noma xurusee, weni, nun wo waxonse gbete sarade, alako wo nun wo xa denbayae xa wo dege wo Marigi Alatala ya i seewe kui. ²⁷ Wo naxa neemu Lewikae ma naxee sabatixi wo ya ma, barima se mu na e be naxan findima e ke ra.

²⁸ Ne saxan yo je saxan wo xa wo xa sansi farile birin nagata wo xonyi. ²⁹ Na temui Lewikae, ke mu na naxee be, wo xa xore, kiridie, a nun kaape gine naxee na wo ya ma, e birin xa fa e degede wo xonyi han e luga. Na kui wo Marigi Alatala fama barake sade wo xa fe birin ma.

15

Dijefe doni ma

¹ Ñe solofere yo ñe solofere wo xa diñe donie ma. ² Na seriye lan a xa raba yi ki ne: Fæere kanyie naxee birin doni beñinxi e ngaxakerenyi be, e lan ne e xa diñe na doni ma. Wo mu lan wo xa wo boore nun wo ngaxakerenyi jaxankata doni fife ma ñe kui Alatala naxan sugandixi. ³ Wo lan wo xa doxo Ala kolontare nan na a xa wo xa doni fi, konõ wo naxan donixi wo ngaxakerenyi be, wo lan ne wo xa diñe na ma. ⁴ Na nan a toma setare mu kolonma wo ya ma, barima Alatala barake gbege sama ne wo xa fe boxi ma wo Marigi Alatala dennaxe soxi wo yi ra ke ra, alako a xa findi wo gbe ra. ⁵ A na rabama ne xa wo bira wo Marigi Alatala xui foxo ra. Wo xa a xa yaamari rabatu, n naxan falaxi wo be to loxo. ⁶ Wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa fe alo a masen ki naxe. Wo kobiri donima ne pama gbege be, konõ wo tan mu doni tongoma. Wo fama ne dangide jama gbege ra, mixi yo mu dangima wo ra.

⁷ Xa setare na wo ngaxakerenyie ya ma wo nun naxee sabatixi boxi keren ma wo Marigi Alatala dennaxe fima wo ma, wo naxa wo nii raxutu, wo xa tondi doni beñinde e be. ⁸ Wo lanma ne wo xa a doni seewe kui a hayi na naxan ma. ⁹ Wo xa wo meeni ki fanyi ra, xaxili jaaxi naxa no wo ra a falafe ra, «A gbe mu luxi ñe solofere nde xa a li, a lan mixi xa diñe doni ma ñe naxan na.» Wo xa wo meeni, wo naxa kinikinitareña masen wo ngaxakerenyi setaree be tondife se nde sode a yi ra. Na na raba, a a yaxaseri masama ne Alatala be wo xa fe ra, wo fa findi yunubitoe ra. ¹⁰ Wo lan ne wo xa a ki boñe fiixe ra. Wo na boñe fanyi naxan nabaxi na ki, wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa walie wo na so naxee yo ya ma. ¹¹ Setaree luma ne wo xa boxi ma, na nan a toxi n na a falaxi wo be wo xa hinne wo ngaxakerenyie ra, misikiine a nun setare naxee na wo xa boxi ma.

Konyie xoreyafe

¹² Xa wo ngaxakerenyi Eburu xeme, xa na mu a ra gine, a yete mati wo ma konyi ra, a walima ne wo be ñe senni. A ñe solofere nde wo xa a xoreya. ¹³ Wo man naxa a beñin a yi igeli ra. ¹⁴ Wo Marigi Alatala se naxan birin fixi wo ma barake ra alo yexee, si, mengi, a nun weni, wo xa na ndee so a yi ra. ¹⁵ Wo wo ratu a ma konyi nan nu wo fan na Misira, wo Marigi Alatala fa wo xun sara. Na fe na a toxi, n yi seriye soxi wo yi ra to loxo.

¹⁶ Xa konyi nde fa a fala wo be a mu kelima wo xa denbaya ya ma barima wo bara rafa na ma, ¹⁷ na temui wo se tunbase nan tongoma. Wo a tuli tunba banxi naade

ma. Na temui a bara findi wo xa konyi ra kude. Wo na mooli nan nabama wo xa konyi gine fan na. ¹⁸ Wo naxa nimisa xoreya fife ra wo xa konyi ma, barima a xa wali ñe senni bun ma na bara wo rageeni doxo firin dangi walike sare ra. Na kui wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa wali birin ma na xa fe ra.

Xuruse di singe

¹⁹ Wo xa ninge, yexee, nun si di xeme singe naxee barima, e birin findima wo Marigi Alatala nan gbe ra. Wo mu lan wo xa ninge xeme di singe rawali, wo man mu lan wo xa yexee di xeme singe xabe maxaba a ma. ²⁰ Ñe yo ñe wo tan nun wo xa denbaya nan na donma yire, wo Marigi Alatala xa yire sugandixi. ²¹ Xa a mabenxi, xa a ya kanaxi, xa na mu fure gbete na a ma, wo naxa na fi wo Marigi Alatala ma serexe ra. ²² Wo nom na donde wo xonyi ne, wo nun mixi seniyenxie, xa na mu a ra, mixi seniyentaree, alo wo xeli nun tooke donma ki naxe. ²³ Konõ wo naxa sube wuli don de. Wo a ifilima boxi nan ma alo ye.

16

Sayamaleke Dangi Sali

¹ Abiba kike ra, wo xa Sayamaleke Dangi Sali raba wo Marigi Alatala xa fe ra, barima na kike kul, wo Marigi Alatala wo ramini Misira ra koe nan na. ² Wo serexe naxee bama wo Marigi Alatala be Sayamaleke Dangi Sali loxo, e tongoma xuruse nan ya ma: yexee, si, xa na mu a ra ninge. Na serexe bama Alatala xili matoxode ne.

³ Wo naxa taami lebini daaxi don na sali xi solofere bun ma. Wo lan wo xa taami lebinitare nan don naxan findi kinikini taami ra. Na nan wo ratuma loxo ma wo gbataxi mini Misira boxi ra loxo naxe. Na a niyama ne wo mu neemu wo mini loxo ma Misira boxi ra. ⁴ Na xi solofere bun ma, a mu lan lebini siya xa to wo xonyi, wo xa boxi birin ma. Wo serexe naxan bama a xi singe nunmare ra, na mu lan a xa lu han geesege.

⁵ Na Sayamaleke Dangi Sali serexe mu lan a xa raba yire birin, wo Marigi Alatala wo rasabatixi dennaxe. ⁶ Wo a bama yire keren peti ne, wo Marigi Alatala xili matoxode seniyenxi. Na serexe bama nunmare nan na soqe goro temui, wo mini waxati naxan ma Misira boxi ra. ⁷ Wo sube pinma ne, wo a don yire wo Marigi Alatala dennaxe sugandixi. Kuye na iba, wo fa siga wo xonyi. ⁸ Xi senni bun ma, wo taami lebinitare nan donma. A xi solofere loxo wo malanyi belebele raba wo Marigi Alatala xa binye bun ma. Wo naxa wali yo raba na loxo.

Xe Xabe Sali

⁹ Wo na mengi xaba folo, wo loxoxun solofere nan kontima, ¹⁰ wo fa Loxunyie Sali raba wo Marigi Alatala be. Wo Marigi Alatala barake naxan fixi wo ma wo sotose ra, wo xa nde ba wo panige ra na barake bere ra. ¹¹ Wo seewama ne wo Marigi Alatala ra yire a dennaxe sugandixi a xili falafe ra, wo tan nun wo xa die, wo xa konyie, Lewikae naxee na wo xonyi, xoppe, kiridie, a nun kaape ginnee. ¹² Wo xa ratu konyi nan nu na wo ra Misira boxi ma. Wo lan ne wo xa yi seriye rapere a rapere ki ma.

Bage Ti Sali

¹³ Wo na ge wo xa sansie bonbode lonyi ma, wo naxa weni bogi fan bundu, wo xa Bage Ti Sali raba xi solofere bun ma. ¹⁴ Wo xa seewa na sali kui, wo tan, wo xa die, wo xa konyie, Lewikae, xoppe, kiridie, a nun kaape ginnee naxee na wo xonyi. ¹⁵ Wo yi sali rabama xi solofere nan bun ma wo Marigi Alatala be a na dennaxe sugandi, barima wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa xe wali nun wo xa wali birin ma, wo fa seewa ki fanyu ra.

¹⁶ Ne yo ne, xeme naxan birin na wo ya ma, e lan ne e xa ti e Marigi Alatala ya i sanya saxan, yire a dennaxe sugandixi: Taami Lebinitare Sali, Loxunyie Sali, a nun Bage Ti Sali. Wo mu lan wo xa siga Alatala ma wo yi igeli ra. ¹⁷ Wo keren keren ma fama serexe nan na wo noxi naxan na, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma barake ra.

Seriye rapere ki

¹⁸ Taae birin kui, wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma, bonsoe yo bonsoe, wo kiitisaee nan sugandima, e xa nama makiiti tinxinyi kui. ¹⁹ Wo naxa toonege kiiti sa de, wo man naxa ti mixi yo xon na. Wo naxa tin fe nde xa wo madaxu, barima se noma nondi false findide ne donxui ra, e nondi mafindi wule ra. ²⁰ Wo lanma wo xa kiiti tinxinxi yati nan sa, alako wo xa simaya soto, wo man xa no boxi masotode wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma.

Kuye rabatufe

²¹ Wo mu lan wo xa Aseri wuri masolixi ti serexebade fe ma, wo dennaxe yaillanxi wo Marigi Alatala be. ²² Wo naxa geme ti kuye ra, barima wo Marigi Alatala na fe mooli xonxi.

17*Serexe fanyi*

¹ Wo mu lan wo xa ninge xa na mu yexee ba serexe ra wo Marigi Alatala be, naxan kepa mu fan, xa na mu a ra naxan mabenxi, barima wo Marigi Alatala na fe mooli xonxi.

² Xa wo mixi nde to wo xa taae kui, wo Marigi Alatala naxee fixi wo ma, naxan ala gbetee batuma, a bara fe jaaxi raba naxan mu rafaan wo Marigi Alatala ma. A bara Ala xa saate matandi ³ tuubi rabirafe ala gbetee be, xa na mu soge, kike, nun tunbuie be. ⁴ Wo na na fe mooli ifale me, wo xa a xon nafen a fanyu ra. Wo na a kolon na fe xonxi bara raba Isirayila boxi ma, ⁵ a na findi xeme ra, xa na mu gine, wo a kanyu xaninma taa sode de nan na, wo a magono geme ra han a xa faxa.

⁶ Mixi naxan lan a xa faxa, a mu faxama sinden fo a tongo seede firin xui ma, xa na mu a ra saxan. A mu lan a xa faxa seede keren gbansan xui ma. ⁷ Seede nan singe geme wolima a ma a faxafe ra, nama donxoe fan fa a magono. Wo fe jaaxi nonna wo tagi na ki ne.

Kiiti magaxuxie

⁸ Xa faxa kiiti bara fa, xa na mu a ra galanbui, xa na mu maxone, naxan findixi kiiti xoxoxe ra wo be taa kui, wo xa siga yire wo Marigi Alatala dennaxe sugandixi. ⁹ Wo sigama Lewika serexedubee nan xon, a nun kiitisaee naxee na wo xun ma, wo a tagi raba e be. E a falama wo be na temui a lan kiiti xa sa ki naxe. ¹⁰ E naxan falama wo be yire, wo Marigi Alatala dennaxe sugandixi, wo kiiti bolonma na ki ne. E naxan falama wo be, wo xa na birin naba. ¹¹ E seriye naxan birin falama wo be, wo xa na raba. Wo naxa binya yirefanyu ma, xa na mu koola ma. ¹² Xa mixi nde, a xa yete igboja kui, mu a tuli mati kiitisaee nan serexedubee ra, wo Marigi Alatala naxee sugandixi a xa wali rabafe ma, na kanyu lanma ne a xa faxa. Wo fe jaaxi nonna wo tagi na ki ne Isirayila. ¹³ Nama birin fama lude gaaxui nan kui na temui. E na yi fe me naxan nabaxi, mixi gbetee yo mu suusama na yete igboja mooli rabade fa.

Mangeya

¹⁴ Wo na so boxi ma temui naxe, wo Marigi Alatala dennaxe fima wo ma, wo na sabati naa, temunde wo fama ne a mapoxunde wo fan xa wo gbe mange soto alo boore si naxee wo rabilinxi. ¹⁵ Wo Marigi Alatala na mixi naxan sugandi, na nan fama findide wo xa mange ra. Wo naxa tin xope xa findi wo xa mange ra, wo ngaxakerenyi mu naxan na. ¹⁶ A mu lan soe gbege xa lu wo xa mange yi ra. A mu lan a xa mixie rasanba Misira e sarade, barima Alatala a falaxi ne wo be, a wo naxa siga na boxi ma sonon. ¹⁷ A mu lan a xa gine gbege doxo. Na fee nan fama a ragbilende Alatala foxo ra. A mu lan a xa gbeti gbege nun xema gbege malan.

¹⁸ Mange na dɔxɔ a xa mange kibanyi temui naxɛ, seriye kitaabui naxan nagataxi Lewika serɛxɛdubɛe yi ra, a xa na misaali yailan a yete bɛ. ¹⁹ A xa na kitaabui ragata a fɛ ma, a xa a xaran lɔxɔɛ birin a xa simaya kui, alako a xa gaaxu a Marigi Alatala ya ra, a man xa nɔ a xa seriye nun a xa yaamari rabatude naxan sebɛxi a kui. ²⁰ Na fe nan fama a niyade, a mu a yete rafisa a ngaxakerenyie bɛ, a man mu tantan seriye ma, a mu binya yirefanyi ma nun kɔɔla ma. Na temui a mangeya xɔnkuye sɔtɔma nɛ, a tan nun a xa die Isirayila nama tagi.

18

Serɛxɛdubɛe xa wali

¹ Lewika serɛxɛdubɛe nun Lewi xabilɛ dɔnxɔe mu fama bɔxi sɔtɔde ke ra alo Isirayila di booree. E baloe findima serɛxɛ gan daaxie nan na naxee bama Alatala bɛ. ² E mu fama ke sɔtɔde e ngaxakerenyie tagi. Alatala nan findima e ke ra alo a a masen e bɛ ki naxɛ. ³ Lewika serɛxɛdubɛe mabiri findima serɛxɛe nan na Isirayilakae fama naxee bade alo ningee, xa na mu a ra yɛxɛɛ. A lanma sube belexɛ, a banganyi, nun a furi nan xa so serɛxɛdubɛe yi ra. ⁴ Wo man fa bɔxi daxamui singe so e yi ra: mengi, wɛni nɛnɛ, ture, a nun wo yɛxɛɛ xabe naxan singe maxabama. ⁵ Wo Marigi Alatala Lewi bɔnsɔɛ nan sugandixi bɔnsɔɛ birin tagi, alako e tan nun e xa die xa nɔ Alatala xili binyade temui birin. ⁶ Xa Lewika nde wa kelife Isirayila taa kui a na dennaxɛ, sigafe ra yire Alatala dennaxɛ sugandixi, ⁷ menni, a lanma a xa a Marigi Alatala xa wali raba a nun a ngaxakerenyi Lewikae ra naxee na naa. ⁸ A lan nɛ a xa baloe sɔtɔ alo serɛxɛdubɛ booree, bafe a harige ra a faxi naxan na a xun ma, a bara naxan sɔtɔ.

Sematɔe nun duuree

⁹ Wo na so temui naxɛ bɔxi ma, wo Marigi Alatala naxan fima wo ma, wo mu lan wo xa so wali paaxie ya ma mennikae na naxee kui. ¹⁰ Mixi naxa mini wo ya ma de naxan a xa di ganma serɛxɛ ra, naxan findima sematɔe ra, ya kanyi ra, duure ra, kɔrɔmixi ra, ¹¹ naxan karamɔxɔ wali rabama, naxan wɔyɛnma barie, jinnee, nun mixi faxaxie ra. ¹² Wo Marigi Alatala na mixi mɔɔli xɔnxi. Na fe kobie na a toxi, wo Marigi Alatala yi sie halakima wo ya ra. ¹³ Wo xa lu wo Marigi Alatala waxɔnki. ¹⁴ Wo fama si naxee halakide na ki, e biraxi sematɔe xui nan fɔxɔ ra, kɔnɔ wo Marigi Alatala mu tinma wo tan xa na raba.

Namijɔnmɛ wali

¹⁵ Wo Marigi Alatala fama namijɔnmɛ nde rakelide wo ya ma, naxan luma alo n tan. Wo xa wo tuli mati a ra. ¹⁶ Wo na nan yati maxɔrin wo Marigi Alatala ma, wo nu malanxi lɔxɔɛ naxɛ Xorebe geya fari. Wo naxa a fala, «Muxu mu wama muxu Marigi Alatala xui mɛfe fa. Muxu mu wama yi te belebele fan tofe kɔrɛ, alako muxu naxa faxa.» ¹⁷ Alatala naxa a masen n bɛ, «E fe fanyi nan falaxi n bɛ. ¹⁸ N fama nɛ namijɔnmɛ nde rakelide e ya ma, naxan luxi alo i tan. N fama n ma masenyi fide a ma, a fa na tagi raba e bɛ. ¹⁹ Mixi nde na lu, a mu a tuli mati na namijɔnmɛ xa masenyi ra a naxan tima n xili ra, n tan yete yati nan na kanyi makiitima.»

²⁰ «Kɔnɔ xa namijɔnmɛ yete igboe nde fa masenyi ti n xili ra, n mu naxan fixi a ma, xa na mu a masenyi ti ala gbete xili ra, a lanma nɛ na kanyi xa faxa. ²¹ Temunde wo fama nɛ wo yete maxɔrinde, «Won nɔma a kolonde di xa yi wɔyɛnyi fatanxi Alatala nan na?» ²² Xa namijɔnmɛ masenyi ti Alatala xili ra, a fa lu a mu kamali, na nan na ki a xa masenyi mu fatanxi Alatala ra. Namijɔnmɛ nan na falaxi a xa yete igboja kui. Hali wo mu gaaxu a ya ra.»

19

Mixi ratanga taaɛ

¹ Wo Marigi Alatala na fa sie halakide wo ya ra, a fa e xa bɔxi so wo yi ra, wo fa sabati e xa taaɛ nun e xa banxie kui, ² wo xa taa saxan sugandi na bɔxi tagi, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma. ³ Wo xa bɔxi maniya, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma ke ra, wo fa a itaxun dɔxɔ saxan. Na nan a toma faxati nde noma sigade na taa nde kui, alako a nii xa ratanga.

⁴ Mixi naxan faxɛ tixi, a mu a rakelixi a ma, na faxati mɔɔli nan gbansan nɔma sode yi taa nde kui a nii ratangafe ra. ⁵ Misaali nan ya: Xa mixi siga fɔtɔnyi wuri segede, a nun a boore, a xa beera fa koren, a din a boore ra, na fa faxa, na faxati mɔɔli tan nɔma sode yi taa nde kui a nii ratangafe ra. ⁶ A xa na raba alako mixi naxan wama na fure gbɛjɔxɔfe a xa bɔjɛte kui, a naxa nɔ faxeti lide kira ra, a fa a faxa. Na mu lanma, barima xɔnnanteya yo mu nu na a bɛ na mixi faxaxi xa fe ra. ⁷ N yi yaamari fixi wo ma na nan ma. Wo xa taa saxan sugandi, nee xa findi mixi ratanga taaɛ ra.

⁸ Xa wo Marigi Alatala wo xa bɔxi ragbo ye alo a rakali ki naxɛ wo babae bɛ, xa a yi bɔxi birin so wo yi ra a naxan laayidixi wo babae bɛ, ⁹ xa wo yi yaamari raba a raba ki ma n naxan falaxi wo bɛ to lɔxɔɛ, wo Marigi Alatala naxa rafan wo ma, wo

naxa bira a xa kira foxo ra, na temui wo man xa taa saxan sugandi, wo xa e sa yi taa saxanyi boore xun ma. ¹⁰ Na kui, mixi toonegexi mu faxama wo xa boxi ma, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma ke ra.

¹¹ Kono xa mixi nde a yaxui xon, a a melen, a a faxa, a fa so yi taa nde kui, ¹² na taa forie lan ne e xa a suxu, e a xanin mixi xon ma naxan wama na fure gberoxofe, alako faxeti xa faxa. ¹³ Wo naxa kinikini yo ti na kanyi ma. Wo na faxati mooli jonma na ki ne Isirayila boxi ma, alako boresa xa lu wo yi ra.

Boxi naaninyi nun seede wule fale

¹⁴ Wo na sabati boxi ma wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma ke ra, wo naxa naaninyi tonxumae masiga de wo benbae naxee doxo. ¹⁵ Mixi naxan yunubi fe rabaxi, xa na mu a ra haake, na kanyi mu lan a xa makiiti mixi keren xa seede baxi ma. Na mooli makiitima seede firin, xa na mu, seede saxan xui nan ma.

¹⁶ Xa seede jaaxi ba nde sa mixi nde toonege fe nde ma, ¹⁷ yi gere mixi firinyie lan ne e xa siga Alatala xa horomobanxi kui, e sa e xa galanbui yaxaran serexedube nun kiitisee be naxee na na waxati. ¹⁸ Kiitisee a fe xon nafenma ne a ki nun a kepa ma. E na a kolon seede wule nan saxi a ngaxakerenyi xun ma, ¹⁹ a ngaxakerenyi nu wama a makiitife ki naxe, wo xa na kiiti ragbilen a ma. Wo fe jaaxi jonma wo tagi na ki ne. ²⁰ Mixi gbete na na fe me, gaaxui nan luma e ma, e mu suusama na fe kobi mooli rabade fa. ²¹ Wo naxa kinikini na mixi mooli ma. Xa a mixi nan faxaxi, wo a fan faxa. Xa a mixi ya nan kanaxi, wo a fan ya kana. Xa a mixi jinyi nan giraxi, wo a fan jinyi gira. Xa a mixi belexe nan bolonxi, wo a fan belexe bolon. Xa a mixi sanyi nan bolonxi, wo a fan sanyi bolon.

20

Gere seriye

¹ Wo na siga wo yaxuie gere, wo fa a to e xa soee, geresosee, nun soorie dangi wo gbe ra, hali wo mu gaaxu. Wo Marigi Alatala naxan wo raminixi Misira boxi ra, a na wo foxo ra. ² Wo ne wo yailanma temui naxe gere sofe ma, serexedube nan tima a woyen jama be, ³ «Isirayila, wo wo tuli mati! To loxoe wo faxi wo yaxuie nan gere. Limaniya naxa ba wo yi ra de, wo naxa gaaxu, wo boje naxa mini a i, wo naxa seren, ⁴ barima wo Marigi Alatala na wo foxo ra wo yaxuie gere. A e rayarabima ne wo be, wo fa xutu soto e ma.»

⁵ Na temui mange xa kuntigie xa soorie maxorin, «Mixi nde na wo ya ma, naxan

bara ge banxi tide kono a mu soxi a kui sinden? Na kanyi xa gbilen a xonyi, barima xa a faxa gere kui, mixi gbete fama ne sode a xa banxi kui. ⁶ Mixi nde na wo ya ma be, naxan weni bili sixi, a mu a bogi baxi sinden? Na kanyi xa gbilen a xonyi, barima xa a faxa gere kui, mixi gbete fama ne a xa weni bogi bade. ⁷ Mixi nde na wo ya ma be, naxan bara wa gine xon, kono a mu a futixi sinden? Na kanyi xa gbilen a xonyi, barima xa a faxa gere kui, mixi gbete fama ne a xa gine futide.» ⁸ Mange xa kuntigie man xa soorie maxorin, «Mixi nde na wo ya ma be limaniya baxi naxan yi, a gaaxu? Na kanyi fan xa gbilen a xonyi alako a naxa limaniya ba a booree fan yi.» ⁹ Mange xa kuntigie na ge woyende jama ra, e xa mange ti yi soori xundee ya ra.

¹⁰ Wo na wo makore wo yaxuie xa taee ra gereso ki ma, wo xa lanyi maxorin e ma. ¹¹ Xa e tin na ra, e taa naade rabi wo be, e birin xa lu wo xa yaamari nan bun ma, e nu duuti fi. ¹² Kono xa e mu tin lanyi ra, e fa wo yaabi gere ra, na temui wo xa na taa bilin. ¹³ Wo Marigi Alatala e rayarabima ne wo be. Wo xa xeme birin faxa santidegema ra, ¹⁴ wo xa ginee, dimee, xurusee, nun se naxan birin na taa kui, wo xa a tongo wo yete be seewe kui. Wo Marigi Alatala bara na fi wo ma.

¹⁵ Wo xa na mooli raba taee fan na, naxee makuya wo ra, naxee mu na taee ya ma wo fama sabatide dennaxe. ¹⁶ Kono wo naxa sese lu a jipe ra taee kui, wo Marigi Alatala fama naxee fide wo ma ke ra. ¹⁷ Wo Xitikae, Amorikae, Kanaankae, Peresikae, Hiwikae, nun Yebusukae birin halakima ne alo wo Marigi Alatala a masenxi wo be ki naxe, ¹⁸ alako e naxa wo xaran na fe xonxie rabafe ra e naxee rabama e xa alae be, na fa findi yunubi fe ra wo be wo Marigi Alatala mabiri.

¹⁹ Wo na taa nde bilin a gerefe ma, a mu lan wo xa beera tongo sansie sege xili ma. E findima wo balose nan na. Na daaxa sansie xa mu findixi wo gerefae ra. ²⁰ Sansi naxee bogi mu noma donde, wo noma nee tan segede e xa findi geresose ra wo be taa mixie xili ma, wo nun naxee na gerefe han e sa rayarabima wo be temui naxe.

21

Faxati kolontare

¹ Xa a sa li wo naxa mixi nde fure to boxi ma burunyi, wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma, kono wo mu a faxama kolon sinden, ² wo xa forie nun wo xa kiitisee xa a mato taa mundun makorexi na fure ra. ³ E na taa kolon naxan makorexi na ra, na taa forie xa ninge gine tongo, naxan singe mu nu wali, wuri mu nu xiri naxan

kön ma, ⁴ e xa a xanin xure nde ma, naxan mu xörima, sansi mu rawalima dennaxe, e xa a kobe gira ye xöora. ⁵ Na birin xa raba Lewi xa di serexedubee ya xöri, barima wo Marigi Alatala nee nan sugandixi a xa wali rabafe ma, e xa duba mixi be Alatala xili ra, e xa kiiti sa gere xa fe ra.

⁶ Fori naxee birin na taa kui naxan makörexii fure yire ra, e xa e belexee raxa ninge gine fari, e naxan faxaxi xure kui. ⁷ E xa a fala, «Muxu tan xa mu faxe tixi, muxu mu a rabama fan kolon. ⁸ Alatala, i xa Isirayila jama xun sara, i naxan xöreyaxi. Yandi, i naxa faxe kote döxo Isirayila xun ma, e foxi mu na naxan na.» Na temui Alatala fama ne e xun sarade. ⁹ Wo nöma ratangade yi faxe tife mööli ma, xa wo Alatala waxonfe rabama.

Gere xa geelimanie

¹⁰ Wo na siga wo yaxuie gere, xa wo Marigi Alatala e rayarabi wo be, wo e findi wo xa geelimanie ra, ¹¹ temunde mixi nde ya fama ne sinde geelimani gine tofanyi nde ma. Xa na kanyi wama a döxo fe ne, ¹² a nöma a xaninde a xönyi. Na gine xa a yete xunyi bi, a a belexe xale maxaba, ¹³ a dugi fanyi ragoro a ma. A xa sabati a xa möri xönyi, a fa a baba nun a nga xa jonfe raba kike keren bun ma. Na dangi xanbi xeme nöma a findide a xa gine ra. ¹⁴ Xa a sa li a xa fe naxa rapaaxu a ma, a nöma a bejinde a xa siga a waxönde, könö a mu lanma a xa a mati köbiri ra, a mu lanma a xa findi a xa konyi ra, barima a nu bara findi a xa gine ra.

Di fori tide

¹⁵ Xa a sa li gine firin na xeme nde yi ra, keren fa rafan a ma dangi boore ra, könö e firinyie bara di bari a be, a mu lanma a xa baate gine xa di rafisa a boore xa di be, ¹⁶ a fa forija tide fi baate gine xa di ma, a fa a li na gine boore nan singe di barixi a be. ¹⁷ A lanma a xa a kolon gine naxan napaaxuxi a ma na ki, na nan ma di findixi di singe ra. A harige döxo firin nan soma di fori yi ra, barima na nan findixi a xa fonike di ra. A tan nan lanma a xa di forija tide söto.

Di xurutare

¹⁸ Xa a sa li xeme nde naxa di xeme kalabante xurutare bari, naxan mu a tuli matixi a baba nun a nga xui ra, naxan tondima birade e xa seriye foxo ra, ¹⁹ a lanma na di baba nun a nga xa a suxu, e xa a xanin forie xön ma taa sode de ra. ²⁰ E xa a fala e be, «Muxu xa di naxan yi ki, a xurutare, a kalabante. Muxu fe naxan birin falama a be, a mu a tuli matima a ra, fo wayupa rabafe nun siisi fe.» ²¹ Na kui, a xa taa xeme birin xa a magöno geme ra, han a faxa. Wo fe jaaxi jonma wo tagi

na ki ne. Isirayilakae na na fe me, gaaxui luma ne e birin ma.

Mixi gbakuxi fure

²² Xa a sa li wo bara mixi gbaku wuri kön na, naxan bara yunubi fe raba a lan a xa faxa naxan ma, ²³ a fure mu lan a xa lu wuri kön na han geesege. A lan ne a xa ragata na löxo kerenyi, barima Ala bara fure gbakuxi danka. Wo wo meeni ki fanyi ra, xa na mu a ra na fure gbakuxi nan böxi dankama, wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma ke ra.

22

Xuruse nun se löxie

¹ Wo na wo ngaxakerenyi xa ninge, xa na mu a ra a xa yexee to, a murutaxi, wo naxa wo kobe ti a ra. Wo lan ne wo xa a xanin a kanyi xön ma. ² Xa wo ngaxakerenyi yire makuya, xa na mu wo mu a kanyi kolon, wo xa xuruse xanin wo xönyi. Wo a ragata han beenun wo a kanyi toma temui naxe, wo fa a so a yi ra. ³ Wo na mööli nan nabama wo ngaxakerenyi xa sofale fan na, a xa donma, a nun a gbe se naxan birin löxi a ma. Wo mu lan wo xa wo kobe ti a ra. ⁴ Xa wo bara wo ngaxakerenyi xa sofale, xa na mu a ra a xa ninge to, a bara bira kira xön ma, wo mu lan wo xa wo kobe ti a ra. Wo lan ne wo xa kafu a ma a rakelide.

Xeme naxee e yete findima gine ra

⁵ Gine mu lan a xa xeme dugi so. Xeme fan mu lan a xa gine dugi so. Mixi naxee na fe mööli rabama, na kanyie mu rafan Marigi Alatala ma.

Kinikinife daalisee ma

⁶ Wo na a to kira xön ma, xöni bara a tee sa wuri kön na, xa na mu a ra böxi ma, a nga felenxi a xeke ma, xa na mu a ra a xa die ma, wo mu lan wo xa a nga nun a xa die birin tongo. ⁷ Wo lan ne wo xa a nga tan nabeyin, a xa siga, wo fa die tan tongo. Na kui wo fama ne simaya xönkuye nun heeri söto.

Mixi ratanga ki

⁸ Xa wo banxi neene ti, wo lan ne wo xa bilixi nde rabilin banxi fuge ra, alako mixi naxee tema naa, e naxa bira, e fa faxa wo saabui ra.

Se masunbufe

⁹ Wo mu lan wo xa sansi gbete si wo xa weni bilie ya ma, xa na mu a ra a bogi fama findide se raharamuxi nan na. ¹⁰ Wo ne yire buxama, wo mu lan wo xa ninge nun sofale xiri e boore ra sari ra. ¹¹ Wo mu lan wo xa sose ragoro wo ma naxan masunbuxi dugi yexee xabe daaxi nun gese fute daaxi ra.

Mafelenyi

¹² Wo gese nan nafalama ponpon na wo a singing wo xa dugi tuxuy naanie ra, wo naxan felema wo ma.

Gine fe kiiti

¹³ Xa a sa li xeme nde naxa gine doxo, e kafu, kono a xa fe to rapaaxu xeme ma, ¹⁴ a a xili kana woyen kobi ra, a nu fa a fala, «N bara yi gine doxo, kono muxu to kafu n naxa a li a bara futi kana.» ¹⁵ Na temui gine baba nun a nga xa ginedimedi dugi xanin taa forie xon ma taa sode de ra, naxan a masenxi a e xa di futi rasoxi. ¹⁶ A baba xa a tagi raba, «N bara n ma di gine fi yi xeme ma, kono a mu rafan a ma sonon. ¹⁷ A fa wule nan safe a xun ma a a mu futi rasoxi.» Na temui temedi xa mixie xa na ginedimedi dugi itala taa forie ya i.

¹⁸ Taa forie na na to, e xa na xeme suxu, e xa a paxankata. ¹⁹ E na a makiiti, e xa alamani bolon a ma naxan findima kobiri kole keme sofe ra temedi baba yi ra, Isirayila gine xili kanafe ma. Na xanbi a lan ne gine xa gbilen xeme xonyi, na xeme naxa mee a ra abadan.

²⁰ Kono xa futi kanafe fa sa findi nondi ra, ginedimedi dugi yo mu na naxan a masenma a bara futi raso, ²¹ na gine xa xanin a baba xa banxi sode de ra, taa mixie fa a magono geme ra han a faxa, barima a bara fe kobi raba gine mu lan a xa naxan naba Isirayila boxi ma, xeme fe kolonfe ra a na a baba xa noe bun ma temui naxe. Wo fe jaaxi jonma wo tagi na ki ne.

²² Xa wo xeme suxu, e nun gine xeme taa idoxoe saxi, na fe kobi raba firinyie lan ne e xa faxa, gine nun xeme. Wo fe jaaxi jonma na ki ne wo tagi Isirayila boxi ma.

²³ Xa xeme naralan gine dimedi nde ra taa kui, kote bara doxo naxan ma fe ra, a fa a futi kana, ²⁴ wo xa na mixi firinyie xanin taa sode de ra, wo e magono geme ra han e xa faxa. Yi gine dimedi faxaxi ne, barima a mu sonxoe ratexi taa kui. Xeme fan faxaxi ne, barima a bara gine futi kana kote bara doxo naxan ma fe ra. Wo fe jaaxi jonma wo tagi na ki ne.

²⁵ Kono xa xeme naralan gine dimedi ra wula i, kote bara doxo naxan ma fe ra, a naxa dutun a ma, a a futi kana, na xeme nan keren lan a xa faxa. ²⁶ Wo naxa fefe raba gine dimedi tan na, barima a mu fe jaaxi yo rabaxi a lan a xa faxa naxan ma. Yi fe maniyaxi ne alo xeme naxan waxi a boore faxafe. ²⁷ Na naralanyi rabaxi wula ne. Hali yi gine dimedi xeme kanyi sonxoe rate nu, mixi yo mu sotoma naxan nomma a ratangade.

²⁸ Xa xeme naralan gine dimedi ra kote mu nu doxo naxan ma fe ra, a naxa bagan a ma, a a futi kana, mixi nde fa e suxu na

fe xun, ²⁹ na xeme kobiri kole tongo suuli nan soma gine baba yi ra, a fa yi gine doxo, barima a bara a futi kana. A xa simaya kui, a mu lan a xa mee na gine ra.

23*Langoepa mooli nde*

¹ Mixi yo mu lan a nun a baba xa gine xa kafu. A tana fe nan na ra a baba mabiri.

Mixi naxee mu lan e xa lan Alatala xa malanyi

² Mixi naxan xemeya kanaxi, xa na mu a ra a bolonxi, na kanyi mu lan a xa siga Alatala xa malanyi. ³ Yangamadi fan mu sigama Alatala xa malanyi hali a bonsoe fu nde.

⁴ Amonikae nun Mowabakae mu sigama Alatala xa malanyi hali e bonsoe fu nde.

⁵ A luma e be na ki ne kudei barima yi jamae mu fa wo ralande taami nun ye ra, wo nu na kira xon ma temui naxe wo kelixi Misira. E Beyori xa di xeme Balami nan sare fi wo dankafe ma Petori, Mesopotamiya boxi ma. ⁶ Kono wo Marigi Alatala mu tin a tuli matide Balami ra. A naxa na danke masara barake ra barima wo rafan wo Marigi Alatala ma. ⁷ Wo naxa wo jengi sa e xa bonesa nun e xa baloe fe xon ma wo xa simaya kui.

⁸ Wo naxa fe jaaxi yo raba Edonkae ra, barima wo ngaxakerenyi nan na e ra. Wo naxa fe jaaxi yo niya Misirakae ra, barima wo saxanyi raba ne e xa boxi ma. ⁹ E fama bonsoe naxe sotode, fo e tolobitee, nee nan fama sigade Alatala xa malanyi.

Soori tete kui xa seniyyenyi

¹⁰ Wo na mini fafe ra tide wo yaxuie ya ra, wo lan ne wo xa wo yete ratanga fe kobi birin ma. ¹¹ Xa xeme nde na wo ya ma naxan mu seniyyenxi, a bara makana wantanyi kui, a lan ne a xa mini soori tete fari ma. ¹² Nunmare ra, a na a maxa ye ra, soge goro temui a fa so soori tete kui.

¹³ Wo fama yire nde nan sugandide dennaxe makuya soori tete ra, naa xa findi suturade ra. ¹⁴ Yili ge se nde lan ne a xa lu wo xa kote i. Wo na siga suturade, wo yili ge. Wo na ge wo hayi rabade, wo a makoto, wo fa keli naa. ¹⁵ Wo xa soori tete lan ne a xa seniyyen, barima wo Marigi Alatala a majerema a kui wo kantafe ra, a man fa wo yaxuie rayarabi wo be. Xa a fe jaaxi li soori tete kui, a a makuyama ne wo ra.

Seriye konyi xa fe ra

¹⁶ Xa konyi nde a gi a kanyi ma, a naxa siga lude wo xonyi, wo naxa gbilen a ra a kanyi xon ma de. ¹⁷ A lan ne a xa sabati wo xa taa nde kui dennaxe na rafan a ma. Wo man naxa a tooro de.

Langoeja

¹⁸ Isirayila xeme, xa na mu a gine mu lan a xa langoeja raba. ¹⁹ Langoe sare mu lan a xa so wo Marigi Alatala xa hœromobanxi kui laayidi rakamalise ra, barima wo Marigi Alatala na fe mœoli xœnxi.

Doni nun daakan

²⁰ Wo na se nde doni wo ngaxakerenyi be, kœbiri, donse, xa na mu a ra se gbete, wo naxa geeni yo fen a fari. ²¹ Ala kolontare nan lanma a xa wo xa geeni sa, kœno wo ngaxakerenyi tan mu a ra de. Wo na na seriye rabatu boxi ma wo fama dennaxe sœtode, wo Marigi Alatala barake sama ne wo isofe birin ma.

²² Wo na daakan tongo wo Marigi Alatala be, wo naxa taxiri a rabafe ma, xa na mu wo Marigi Alatala a maxœrinma ne wo ma, wo fa findide yunubitœe ra. ²³ Xa wo mu daakan tongoxi, yunubi fe mu na. ²⁴ Kœno xa wo daakan tongo wo Marigi Alatala be, wo lan ne wo xa a raba keren na a fanyira. Wo fa a raba alo wo a panigexi wo de ra ki naxe.

²⁵ Wo nœma wuri bogi ndee bade wo gbe mu naxee ra, wo a don han wo luga, kœno a mu lan wo xa nde sa wo xa kote i. ²⁶ Wo na so mengi xe fan na, wo gbe mu naxan na, wo nœma tœnsœ ndee bade wo belexe ra, kœno wo mu lan wo xa wœrœte tongo wo ngaxakerenyi xa mengi xili ma.

24*Xeme nun gine fatanfœ*

¹ A nœma a lide xeme nde xa gine mu rafanxi a ma sœnon, a fatan keedi sebe, a a so a yi ra, a fa a rasiga a baba xœnyi. ² Na temui xa na gine dœxo xeme gbete xœn ma, ³ a xa fe rapaaxu na xeme fan ma, na fan fa fatan keedi sebe, a a so a yi ra, a fa a rasiga a baba xœnyi, xa na xeme fa sa faxa ne, ⁴ xeme naxan singe mœe na gine ra, na mu lan a xa a findi a xa gine ra kœre, barima a bara raharamuœa a ma. Alatala na fe mœoli xœnxi. Wo mu lan wo xa na yunubi mœoli raba bœxi ma wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma ke ra.

Seriye naxan ibunadama ratangama

⁵ Xeme naxan baxi gine dœxode, a mu lan a xa sœœriœa raba waxati nde bun ma. Kœntœfili gbete yo mu lan a xa dœxo a ra œe keren bun ma, alako a xa mœeni a xa gine dœxœxi ma.

⁶ Wo mu lan wo xa mulunyi nun kile rasuxu mixi yi seeke ra, xa na mu a ra kile gbansan, barima wo a balose nan bama a yi ra na ki.

⁷ Xa Isirayilaka a ngaxakerenyi nde suxu nœe ra, a a findi konyi ra, xa na mu a a

mati, a lan ne na kanyu xa faxa. Wo fe ŋaaxi ŋœnma wo tagi na ki ne.

⁸ Wo lan ne wo xa fœntœn kune fure xa fe ra. N xaranyi naxan soxi Lewi xa di serexœdubœe yi, wo lan ne wo xa na raba a raba ki ma. ⁹ Wo xa ratu a ma a wo Marigi Alatala naxan naba Mariyama ra wo kelixi Misira temui naxe.

¹⁰ Wo na doni ti wo ngaxakerenyi be, a mu lanma wo tan xa so a xœnyi a xa seeke se tongode. ¹¹ Wo xa lu tandœ, wo xa donifa xa fa seeke se ra wo xœn ma, a a so wo yi ra. ¹² Xa setare na a ra, a fa a xa xinbeli donma so wo yi seeke se ra, wo mu lan wo xa na ragata wo xœnyi kœe ra. ¹³ Wo xa a ragbilen a ma soge goro waxati ne, alako a xa a felen a ma kœe ra. Na kui a Ala maxandima ne wo be. Setare malife na ki a findima tinxinyi nan na wo nun wo Marigi Alatala tagi.

¹⁴ Wo mu lan wo xa wo xa walike setaree tœœœ, e findi wo ngaxakerenyi ra, xa na mu e findi xœœe ra. ¹⁵ Lœxœe birin wo lan ne wo xa e xa wali sare fi e ma beenun soge xa goro, barima setare nan e ra, e hayi na na ma. Xa wo mu na rabama, a mawama ne Alatala be wo xa fe ra, wo fa yunubi sœto na kui.

¹⁶ Di babae mu lan e xa faxa e xa die xa yunubie rabafe ma. Die fan mu lan e xa faxa e babae xa yunubie rabafe ma. Ibusadama lanma a xa faxa a yete xa yunubi rabaxi nan ma.

¹⁷ Wo naxa tinxintareya raba mixie ra naxee faxi sabatide wo xa boxi ma. Wo naxa kiridie tœœœ. Wo naxa kaœe gine xa donma tongo seeke ra. ¹⁸ Wo xa ratu a ma a wo Marigi Alatala wo xœœyaxi ki naxe wo xa kœnyia kui Misira boxi ma. Na fe na a toxi n yi yaamari fixi wo ma.

¹⁹ Wo na ge xe xabade, wo naxa gbilen tœnsœe donxœœe tongo ra. Wo xa e lu xœœe, kiridie, nun kaœe gine be, alako wo Marigi Alatala xa barake sa wo xa fe. ²⁰ Wo na ge oliwi bili ifuyanfuyande, wo naxa gbilen bogi donxœœe bade sansie kœn na. Wo xa e lu xœœe, kiridie, nun kaœe gine be. ²¹ Wo na ge wœni bogi bade, wo naxa gbilen bogi donxœœe ba ra. Wo xa e lu xœœe, kiridie, nun kaœe gine be. ²² Wo xa ratu wo xa kœnyia ma Misira bœxi ma. Na fe na a toxi n yi yaamari fixi wo ma.

25*Seriye Luxusinyi*

¹ Xa a sa li mixi firin naxa gere, kiitisa xa e mato tinxinyi kui seriye ki ma. ² Nœndi mu na naxan be, xa a lanma a xa bonbœ, na xa raba kiitisa ya xœri fe rabaxi bere ma. ³ Na kui, wo mu lan wo xa dangi luxusinyi

ya tongo naani ra. Xa wo nde sa na fari, wo bara wo ngaxakerenyi rayarabi.

Ninge xa wali

⁴ Wo na ninge rawali mengi turuxunde temui naxe, wo mu lan wo xa a de xiri.

Kaape gine ditare

⁵ Xa ngaxakerenma firin sabati yire keren, keren fa faxa a ditare ra, a xa kaape gine mu lan a xa doxo xeme gbete xon ma xabile gbete kui. A lan a xa doxo a nimoxo nan xon ma, a findi a xa gine ra. ⁶ Na gine di singe naxan barima a nimoxo be, a xa findi a xa mori singe xa di nan na ke ki ma, alako a xa mori xili naxa loe Isirayila boxi ma.

⁷ Xa na xeme tondi a nimoxo doxode, kaape gine xa siga taa forie nan xon ma kiitiseae yire, a a tagi raba e be yi ki, «N nimoxo bara tondi bonsoe fide a ngaxakerenyi ma, a mu tinma a xa seriye rakamalide n tan mabiri.» ⁸ Taa forie xa na xeme xili, e xa na fe mato. Xa na xeme tondi a ngaxakerenyi xa kaape gine doxode, ⁹ kaape gine xa a makore a ra taa forie ya xori, a xa a nimoxo xa sankiri ba, a deye boxun a yatagi, a falafe ra, «Yi mooli nan lan a xa raba xeme ra naxan tondima bonsoe fide a ngaxakerenyi ma.» ¹⁰ Na temui Isirayila, na xeme xa denbaya xili falama ne, «Sankiri ba xa denbaya.»

Dinyi naxan mu lan a xa raba gere kui

¹¹ Xa a sa li xeme firin na gerefe, keren xa gine fa siga a xa mori bade boore yi ra a xemeya suxufe ra, ¹² wo xa na gine belexe bolon, wo naxa kinikini a ma.

Tinxinyi yuleya kui

¹³ Wo naxa kiloe kamalitare sa wo xa gbonfoe kui, ndee binya, booree yelevu. ¹⁴ Wo naxa se maniyase kamalitare fan lu wo xonyi, ndee xungbo, booree xurun. ¹⁵ Kiloe kamalixi nun se maniyase kamalixi nan lan a xa lu wo yi ra. Na temui wo fama ne simaya xonkuye sotode boxi ma wo Marigi Alatala fama dennaxe sode wo yi ra. ¹⁶ Mixi yo na mooli rabama, a mu rafanma wo Marigi Alatala ma.

Wo yaxui Amalekikae

¹⁷ Wo xa ratu a ma Amalekikae naxan naba wo ra wo to keli Misira. ¹⁸ E mu gaaxu Ala ya ra. E mini ne wo ma kira xon, e xanbirati taganxie bonbo. ¹⁹ Yakosi, wo Marigi Alatala fama ne wo ratangade wo yaxuie ma, naxee na wo rabilinyi boxi ma a fama dennaxe sode wo yi ra. Wo fama Amalekikae rahalakide, alako e xili xa loe dunija ma. Wo naxa naxemu e xa fe rabaxi ma.

26

Boxi daxamui singe nun farile

¹ Wo na so boxi ma wo Marigi Alatala naxan fima wo ma ke ra, a xa findi wo gbe ra, wo xa sabati naa, ² wo keren keren ma fama na daxamui singe seeti bade wo Marigi Alatala be. Wo a sa debe kui, wo xa a xanin yire, wo Marigi Alatala dennaxe sugandixi a xili matoxofe ra. ³ Wo xa siga serexedubee xon, naxee na naa na waxati, wo xa a fala e be, «To loxoe won bara so boxi, won Marigi Alatala dennaxe laayidi won benbae be a sofe ra won yi ra.»

⁴ Serexedube na debe rasuxuma ne wo yi ra, a a doxo wo Marigi Alatala xa serexebade ya i. ⁵ Wo xa yi woyenyi fala wo Marigi Alatala be, «N baba, Aramika nan nu a ra naxan nu a jereama. A naxa goro Misira mixi ndee ra, a saxanyi raba naa. E naxa wuya, han e findi si belebele senbema ra, ⁶ konko Misirakae tan naxa muxu jaxankata, e muxu tooro, e konyiya xorochoe doxo muxu ma. ⁷ Muxu naxa muxu benbae Marigi Alatala makula, a xa muxu mali. A naxa muxu xa maxandi suxu, a man naxa muxu xa mantooroli to, e nu fe jaxaxi nun fe xorochoe naxee doxoma muxu ma.»

⁸ «Alatala naxa muxu ramini Misira boxi ma senbe magaaxuxi, kaabanakoe, nun tonxumae ra. ⁹ A naxa fa muxu ra han be, a fa yi boxi so muxu yi ra, xipe nun kumi xeleva dennaxe. ¹⁰ Na nan a toxi, yakosi n faxi yi boxi daxamui singe ra i tan Alatala xon ma, i naxan fixi n ma.»

Wo xa na doxo wo Marigi Alatala ya i, wo a batu. ¹¹ Wo xa seewa wo boore ra, wo tan nun Lewikae, a nun xope naxee na wo ya ma, barake ra, wo Marigi Alatala naxan fixi wo nun wo xa denbaya ma.

¹² Ne saxan yo je saxan na a li, wo xa na je farile fi Lewikae, xopee, kiridie, nun kaape ginee ma, naxee na wo xa taee kui. Nee fan baloe findima na nan na. ¹³ Na temui, wo xa a masen wo Marigi Alatala be, «Naxan findixi i gbe ra, n bara a birin namini n xonyi. N bara a so Lewikae, xopee, kiridie, nun kaape ginee yi alo i a yamarixi ki naxe muxu be. N mu i xa yaamari matandixi, n mu neemuxi keren ma. ¹⁴ N mu farile siya donxi jonyi to so n ma, xa na mu a ra, n to lu seniyentarepa kui. N mu a fixi serexe ra mixi faxaxi be. N bara bira i tan, n Marigi Alatala, xui nan foxo ra. I naxan yamarixi n be, n bara na birin naba. ¹⁵ I xa muxu mato, kelife i xa koore seniyenxi ma. I xa barake sa i xa jama Isirayila ma, i xa barake sa boxi ma, i naxan fixi muxu ma, i naxan laayidixi muxu benbae be, xipe nun kumi gbegebe na dennaxe.»

¹⁶ To loxœ wo Marigi Alatala bara wo yamari wo xa a xa masenyi nun a xa seriye rabatu a rabatu ki ma. Wo xa wo jengi sa na seriye xon ma wo boje fiixe ra. ¹⁷ To loxœ wo bara laayidi tongo Alatala be, a a tan nan na wo Marigi Alatala ra, a wo xa jere a xa kira xon ma, a wo xa a xa masenyi, a xa seriye, nun a xa yaamari rabatu. ¹⁸ Wo saate tongoxi ne a be, a wo tan nan na a xa pama ra, alo a a falaxi wo be ki naxe. Wo xa bira a xa seriye foxo ra, ¹⁹ alako a xa fisamanteya fi wo ma si birin xun ma a naxee daaxi. Wo xa noxe, wo xili, nun wo senbe xa dangi e birin na. Wo xa findi pama ra naxan a xa wali rabama, alo a masenxi wo be ki naxe.

27

Barake nun danke

¹ Annabi Munsa nun pama forie yi masenyi nan ti Isirayilakae be, «Wo xa meeni yi yaamarie ma, naxee fixi wo ma to loxœ. ² Wo na Yuruden xure igiri temui naxe, sigafe ra boxi ma wo Marigi Alatala naxan fima wo ma, wo xa geme xungbe ndee ti, wo e mafiixe. ³ Wo na Yuruden igiri sigafe ra boxi ma, wo Marigi Alatala naxan fima wo ma, xijne nun kumi gbegbe na dennaxe, alo wo babae Marigi Alatala a falaxi wo be ki naxe, ⁴ wo xa yi gemee nan ti Ebali geya fari, n baxi naxee xa fe falade wo be ya, wo fa e mafiixe.»

⁵ «Menni wo xa serexebade yaillan gemee ra wo Marigi Alatala be, wure mu dinxi naxee ra, ⁶ naxee mu masolixi fefe ma. Wo xa serexe gan daaxi ndee ba wo Marigi Alatala be na serexebade fari. ⁷ Wo xa xanunteya serexee fan ba, wo naxee donma seewe kui wo Marigi Alatala ya i. ⁸ Wo xa Ala xa seriye sebe na geme tixie ma, alako pama xa no xarande a fanyi ra.»

⁹ Annabi Munsa nun Lewika serexedubee naxa yi masenyi ti pama be, «Isirayila pama, wo wo sabari. Wo xa wo tuli mati. To loxœ, wo bara findi wo Marigi Alatala xa pama ra. ¹⁰ Wo xa bira wo Marigi Alatala xui foxo ra. Wo xa a xa masenyi nun a xa seriye rabatu a rabatu ki ma, n naxan xaranfe wo be to loxœ.»

¹¹ Na loxœ kerenyi, Annabi Munsa man naxa yi yaamari so pama yi ra, ¹² «Wo na Yuruden igiri, Simeyon bonsoe, Lewi bonsoe, Yuda bonsoe, Isakari bonsoe, Yusufu bonsoe, nun Bunyamin bonsoe xa ti Garisimi geya fari, e xa dubee ti. ¹³ Ruben bonsoe, Gadi bonsoe, Aseri bonsoe, Sabulon bonsoe, Dana bonsoe, nun Nafatali bonsoe xa ti Ebali geya fari, e xa dankee ti. ¹⁴ Lewi bonsoe xa na masenyi madangi Isirayila pama be e xui itexi ra.»

¹⁵ «Danke na mixi be naxan kuye masolima, xa na mu a ra a kuye yaillanma yoxui raxunuxi ra, a tuubi a be duxui ra. Alatala na se mooli xonxi.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

¹⁶ «Danke na mixi be naxan a baba nun a nga rayaagima.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

¹⁷ «Danke na mixi be naxan naaninyi tonxuma masigama.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

¹⁸ «Danke na mixi be naxan donxui ratantanma kira ma.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

¹⁹ «Danke na mixi be naxan seriye rakanama xope, kiridi, xa na mu a ra kaape gine ra.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²⁰ «Danke na mixi be naxan sama a baba xa gine fe ma, a a baba rayaagi.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²¹ «Danke na mixi be naxan yene rabama xuruse ra, na findi xuruse yo ra.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²² «Danke na mixi be naxan nun a maagine kafuma, a baba xa di gine, xa na mu a nga xa di gine.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²³ «Danke na mixi be naxan nun a bitanyi ginema kafuma.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²⁴ «Danke na mixi be naxan a boore faxama noxunyi kui.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²⁵ «Danke na mixi be naxan kobiri rasuxuma mixi toonegexi faxafe ra.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²⁶ «Danke na mixi be naxan tondima Ala xa seriye rabatude.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

28

Barake

¹ «Xa wo bira wo Marigi Alatala xui foxo ra boje fiixe ra, xa wo yi yaamarie rabatu n naxee soxi wo yi ra to loxœ, Alatala wo findima ne si fisamante ra si birin tagi dunipa kui. ² Wo yi barake nan sotoma xa wo bira wo Marigi Alatala xui foxo ra.»

³ A barake sama ne taakae nun daaxakae ma, ⁴ e xa die, daxamui, yexee, sie, nun ningee xun masama ne. ⁵ A wo xa sagae rafe bogi se ra, a barake sa wo xa farin namaxadee.

⁶ Wo xa simaya kui, a barake sama ne wo xa fe birin. ⁷ Wo yaxuie na fa wo gere, Alatala e rayarabima ne wo be. Xa e so kira keren nan na, e gbilenma e gi ra ne wo ya ra kira solofere xon. ⁸ Wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa sansi rawalide nun wo na so fe naxan birin ya ma. A barake xa

wo xa fe boxi ma, a dennaxe fima wo ma.⁹ Xa wo wo Marigi Alatala xa masenyi raba a raba ki ma, wo man naxa bira a waxonfe foxo ra, a wo findima a yete xa pama nan na alo a a rakalixi wo be ki naxe.¹⁰ Boxi jamae birin a kolonna ne na temui, a wo tan nan sugandixi Alatala xa wali rabafe ma, e gaaxuma ne wo ya ra.

¹¹ Alatala wo harige xun masama ne boxi ma a dennaxe saate tongo wo benbae be sofe ra wo yi. A wo xa die rawuyama ne, a wo xa xurusee rawuya.¹² Alatala ye ragatade rabima ne wo be koore ma, tune xa fa wo xa boxie ma a waxati ma, alako wo xa walie xa fan. Wo hayi mu birama kobiri doni fe ma, fo wo tan kobiri doni xonje be de.¹³ Alatala wo tan nan findima si birin ma yarerati ra. Wo mu luma xanbi, wo fisamanteya nan sotoma temui birin. Wo mu nimisama fefe ma, konso fo wo xa yi yaamari rabatu ne a rabatu ki ma, n naxan xaranxi wo ra to loxoe wo Marigi Alatala xa fe ra.¹⁴ Fefe yo naxa a niya wo xa ba yi kira xon ma n naxan falaxi wo be. Wo naxa bira ala gbete batufe foxo ra fefe ma.

Danke

¹⁵ Xa wo fa tondi wo Marigi Alatala batude, xa wo tondi a xa yaamarie nun a xa seriye rabade, n naxee xaranxi wo ra to loxoe a xa fe ra, na temui a fama yi danke nan birade wo foxo ra.¹⁶ A taakae nun daaxakae dankama ne.¹⁷ A mu bogi se sama wo xa sagae kui, a man mu barake sama wo xa farin namaxadee.¹⁸ A tondima ne di fide wo ma, wo man mu baloe sotoma. Wo xa ningee, yexee, nun sie xun mu masama.¹⁹ Wo danke nan sotoma yire birin wo xa simaya kui.

²⁰ Wo na so fefe yo naxan ya ma, a danke ragoroma ne wo ma. A wo kui ifuma ne alako wo xa fe naxa sooneya fefe ma, wo xun xa ra kana, barima wo bara fe jaaxi raba, wo man bara gbilen Alatala foxo ra.

²¹ Alatala fure jaaxi radinma ne wo ma, han wo jon boxi ma a dennaxe soma wo yi ra.²² Alatala a niyama ne wo xa xosi, wo fate xa gan, wo xa fura a jaaxi ra. A man boxi xara, sansie gan soge bun ma, e fan fure jaaxi soto. A na birin nabama ne wo ra, han wo loe.²³ Koore nun boxi xarama ne a xoxoxe ra.²⁴ Alatala tune mafindima ne xube ra, naxan goroma wo xa boxi ma, a wo sonto.²⁵ Alatala senbe fima ne wo yaxuie ma e wo rayarabi. Xa wo e gere kira keren nan na, wo wo gima ne e ya ra kira solofere xon. Naxan nabama wo ra, a dunjina birin magaaxuma ne.²⁶ Wo binbie findima xonie nun wulai subee xa donse nan na. Mixi yo mu fama e keride.

²⁷ Alatala suuri ikonkonma ne wo ma alo a naxan naba Misirakae ra. A wo tooroma

ne mange faxe ra, kasi, nun xepenyi naxan mu yalanma.²⁸ Alatala wo findima ne donxue ra, a daxui fure fan fi wo ma.²⁹ Yanyi ra wo ne wo jereama, wo luma kira melen na ne alo donxue. Wo xa wali yo mu findima a ra, wo luma tooro ra ne. Mixie fama ne wo harige bade wo yi ra, e wo tooro a jaaxi ra. Marakisima yo mu luma wo be.

³⁰ Wo na kote doxo gine xa fe ra, xeme gbete a futi kanama ne. Wo na banxi ti, wo mu noma sode a kui. Wo na weni bilie si, wo mu noma e bogi bade.³¹ Wo xa ningee kon naxabama ne wo ya xori, wo mu no e sube donde. E wo xa sofale mujama ne wo ma, wo mu a masotoma. Yaxuie wo xa xuruse yoree tongoma ne, mixi yo mu fama wo malide.³² Si gbete mixie wo xa die suxuma ne wo ya xori, e e findi konyie ra. Wo taganma ne wo xa die mamede, wo mu noma na yaxuie ra fefe ma.³³ Si nde wo mu naxan kolon e baloma wo xa sansie nan xun na, wo xa boxi daxamui findima e tan nan gbe ra. E wo rawalima ne, e man fe jaaxi raba wo ra.³⁴ Na fe tofe wo findima ne daxuie ra.

³⁵ Alatala fi jaaxi doxoma ne wo ma, naxan mu yalanma. A goroma xinbie nun belenyie nan ma, a fa yensen fate yire birin na, keli wo xunyi ma, a doxo wo sanyie ra.³⁶ Alatala fama ne wo tan nun wo xa mangee rasigade boxi nde ma, wo tan nun wo benbae mu naxan kolon. Menni wo fama ne ala gbete batude, naxee masolixi wuri nun geme ra.³⁷ Mennikae wo mayelema ne, e yoma wo ma.

³⁸ Wo sansi xori gbege rawalima ne wo xa xee ma, konso wo dondoronti nan xabama, barima katoe dinma ne a birin na.³⁹ Wo weni sansi sima ne, wo meeni a ma a fanyi ra, konso wo mu a ye minma, barima kuli soma e i ne.⁴⁰ Oliwi bilie luma ne boxi yire birin ma, konso wo mu e ture masoma wo ma, barima oliwi bogie birama ne, e mu gbeeli.

⁴¹ Wo die barima ne, konso e mu luma wo yi, barima wo yaxuie e xaninma ne.⁴² Wo xa wurie nun boxi daxamui findima katoe nan gbe ra.⁴³ Xone naxee na wo ya ma, nee senbe xun masama ne temui birin, konso wo tan xa fe magoroma ne.⁴⁴ Fere luma ne e yi ra, konso wo tan luma setareja nan kui. E findima ne wo xa yareratie ra, konso wo tan luma e xanbi ra ne.

⁴⁵ Yi danke birin doxoma ne wo fari, han wo birin ge halakide, barima wo bara tondi wo Marigi Alatala xui ratinmede. Wo mu a xa yaamari nun a xa seriye rabatuxi a rabatu ki ma.⁴⁶ Na findima tonxuma nun deixare nan na wo tan nun wo bonsoe be abadan.

⁴⁷ Wo to mu tin wo Marigi Alatala batude seewe nun bonesa kui, fe fanyi birin xa lu wo yo yi ra, ⁴⁸ wo fama ne toorode wo yaxuie yi ra. Kaame nun ye xoli wo suxuma ne. Wo tima ne wo mageli ra, wo luma setareja nan kui. Na kui Alatala fama yolonxonnyi sade wo konyi ma, han wo ge halakide. ⁴⁹ A fama ne si ra wo mu naxan xa xui mema kelifa yire makuye, a xa goro wo ma alo sege goroma toxoe yore ma ki naxe. ⁵⁰ Mixi kaarinxi nan e ra, naxee mu forie binyama, naxee mu kinikinima dimae ma. ⁵¹ E wo xa xuruse nun wo xa baloe tongo e yete be, wo xa faxa kaame ra. E wo xa mengi, weni, ture, ninge yoree, yexee, nun sie birin xaninma ne. Wo fama ne halakide.

⁵² E fama ne wo xa taee birin nabilinde, wo Marigi Alatala naxee so wo yi ra. E wo gerema ne han wo xa tete itexi senbema yolon, wo laxi naxee ra. ⁵³ Na geree kui wo yaxuie wo rakaamema ne, han wo wo xa die sube yati don, die wo Marigi Alatala naxee fixi wo ma. ⁵⁴ Hali xeme fanyi naxan luma wo ya ma, a mu kinikinima a ngaxakerema, a xa gine, nun a xa die ma. ⁵⁵ A tondima ne a xa di sube itaxunde e ra, barima na findixi a baloe donxoe nan na. Wo yaxuie na marayarabi sama ne wo fari wo xa taee birin kui. ⁵⁶ Hali gine fanyi naxan luma wo ya ma, naxan mu tinma a sanyi yati xa manoxo, na tan fan mu kinikinima a xa mori fanyi nun a xa die ma. ⁵⁷ A tondima ne a xa diyore sube itaxunde e nun na xanbiratoe ma a naxan barixi, barima a tan wama na donfe, a xa lu a tan gbansan be. Wo yaxuie fama na toore mooli nan doxode wo ma.

⁵⁸ Xa wo mu meeni yi masenyie ma naxee sebexi yi kitaabui kui, xa wo mu gaaxu wo Marigi Alatala xili xungbe mag-aaxuxi ya ra, ⁵⁹ Alatala fama ne fure jaaxi mag-aaxuxie doxode wo tan nun wo bonsoe ma, naxan mu yalanma. ⁶⁰ A fure jaaxi ikonkoma ne wo xun na, wo nu gaaxuxi naxan ya ra Misira boxi ma. Na fure mooli wo suxuma ne, a no wo ra. ⁶¹ Alatala fure mooli gbege doxoma ne wo ma, naxee xili mu sebexi yi kitaabui kui, han wo birin ge sontode. ⁶² Wo tan naxee nu wuya dangi tunbuie ra koore ma, wo konti xurunma ne, barima wo bara wo Marigi Alatala xui matandi.

⁶³ Alatala fe fanyi rabaxi wo be ki naxe, a nun a wo rawuyaxi ki naxe, a fama wo halakide na ki ne man, wo fa jon boxi ma a naxan fi wo ma. ⁶⁴ A wo rayensen si birin ya ma, keli dunjpa tuxui ma, sa doxo boore tuxui ra. Wo fama ne ala gbete batude, wuri nun geme daaxie, wo tan nun wo benbae mu naxee kolon. ⁶⁵ Na sie tagi, wo mu malabui yo sotoma, wo

mu yire yo sotoma wo sabatima dennaxe. Alatala wo bonae ratema ne, a wo yaye ramini, a wo nii tooro. ⁶⁶ Wo xa simaya findima kontofili nan na, gaaxui fama ne wo raserende koe nun yanyi ra. ⁶⁷ Wo na na fe mooli to temui naxe, gaaxui fama wo bonae rafede. Geesege, wo nu fa a fala, «Xa nunmare nan nu a ra nu!» Nunmare, wo nu fa a fala, «Xa geesege nan nu a ra nu!» ⁶⁸ Alatala wo xaninma ne kunkuie kui Misira, n a fala wo be dennaxe ma wo mu naa toma sonon. Menni, wo katama ne wo yete matide wo yaxuie ma konyie ra, xeme nun ginee, konjo mixi yo mu wo sarama.

⁶⁹ Alatala yi saate nan so Annabi Munsu yi ra, a xa a mabanban e nun Isirayilakae tagi, Mowaba boxi ma. Yi saate nun boore saate tagi rasa naxan tongo Xorebe geya fari.

29

Ala xa saate

¹ Annabi Munsu naxa Isirayila pama birin maxili, a a masen e be, «Wo nu na Misira temui naxe, wo fe to ne Alatala naxan naba Firawuna ra, a xa soorie nun a xa boxi birin na. ² Wo bara fe xoxoxoe to, tonxumae nun kaabanakoe a naxee raba e ra, ³ konjo han to Alatala mu xaxili fi wo ma naxan noma yi fee kolonde. Wo yae mu a toma, wo tuli man mu a mema. ⁴ Ne tongo naani bun ma a wo ratangama gbengberenyi kui. Wo xa sose nun wo xa sankirie mu kana, ⁵ wo mu taami don, wo mu weni nun beere min. Alatala bara a joxo rasiga wo xa fe xon alako wo xa no a kolonde a tan nan na wo Marigi Ala ra. ⁶ Wo to so be, Xesibon mange Sixon, nun Basan mange Ogo, fa ne wo gereede, konjo wo naxa no e ra. ⁷ Wo naxa e xa boxie tongo, wo a itaxun Ruben bonsoe ma, Gadi bonsoe ma, nun Manasi bonsoe seeti keren ma. ⁸ Na nan a toxi, wo lanma wo xa bira yi saate seriye foxo ra, alako wo na so fe naxan yo ya ma, a xa sooneya wo be.»

⁹ «Isirayilakae, wo tan nan malanxi yi ki to loxoe wo Marigi Alatala ya i. Birin na be, wo xa mangee, wo xa yareratie, wo xa forie, wo xa soori mangee, ¹⁰ wo xa ginee, wo xa die, nun xonee naxee wuri segema nun ye bama wo be. ¹¹ Wo Marigi Alatala bara saate mabanban kali ra. Wo na be to alako wo xa na xiri, wo tan nun wo Marigi Alatala tagi. ¹² Na temui wo tan nan na a xa pama ra, nun a tan nan na wo Marigi Ala ra, alo a kali wo benbae Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba be ki naxe. ¹³ N mu yi saate mabanbanxi kali ra wo tan gbansan xa be, ¹⁴ wo tan naxee na be won Marigi

Alatala ya i. N a mabanbanxi wo bonsoe nan fan be naxee mu no bari sinden.»

¹⁵ «Wo a kolon won buxi Misira boxi ma ki naxe, nun won dangi si naxee xa boxie ra. ¹⁶ Wo bara yi kuye xonxie to yi sie nu naxee batuma, kuye naxee yaillanxi wuri, geme, gbeti, nun xema ra. ¹⁷ Xeme yo, gine yo, bonsoe yo, xabile yo naxa gbilen wo Marigi Alatala foxo ra, birafe ra na sie xa alae batufe foxo ra. Wo ya ma, mixi yo naxa lu alo wuri sanke naxan posone xone raminima. ¹⁸ Na mixi mooli naxan bara ge yi kali mede, kono a fa seewa a boje ma a falafe ra, <Sooneya na n be, n xa n yete waxonfe raba temui birin, jeme nun sogofure,> ¹⁹ Alatala mu dipema na kanyi ma. A fama ne a xa xone masende a be a jaaxi ra, barima a mu wama a firin nde xon. A danke ragoroma ne a ma, naxee sebexi yi kitaabui kui. A a xili ralama ne dunjina ma. ²⁰ Alatala na mixi mooli raminima Isirayila jama ya ma a danke ki ma, alo a saate sebexi ki naxe yi seriye kitaabui kui.»

²¹ «Wo bonsoe naxee fama wo xanbi ra, a nun xone naxee kelima boxi makuye ma, e fama furee nun fe xoxoxoe tode, Alatala naxee doxoma wo xa boxi ma. ²² Soda nun foxoxe fama lude boxi fari. Boxi mu noma rawalide, sese mu noma fande, hali burexe keren a mu noma findide a ra. Boxi luma ne alo Sodoma, Gomora, Adamaha, nun Seboyimi, Ala taa naxee kana a xa boje xone kui. ²³ Na temui si gbete fama ne maxorinyi tide, <Alatala yi boxi niyaxi yi ki munfe ra? A boje xonoxi yi mooli ra munfe ra?> ²⁴ E e yaabima ne, <Yi fe rabaxi ne barima yi jama bara saate kana, e benbae Marigi Alatala naxan tongo e be, a to e ramini Misira boxi ra. ²⁵ E bara kuyee batu e mu naxee kolonxi, Alatala mu tinxi naxee ra. ²⁶ Na fe na a toxi Alatala yi paxankate birin doxoxi yi boxi ma a xa xone kui alo a xa kitaabui a masenma ki naxe. ²⁷ A bara a xa xone belebele doxo a xa jama ma, a e tongo e xa boxi ma, a e keru boxi gbete fan ma, e na dennaxe yi waxati.»

²⁸ «Fe naxee noxunxi, won Marigi Alatala nan keren peti nee kolon. Fe naxee masenxi won be, nun won ma die be, nee findixi won gbe nan na han dunjina jon. A lanma won xa yi seriye masenxi birin nabatu.»

30

Ala xa laayidi

¹ N baraka nun danka naxee birin falaxi wo be, nee fama ne kamalide. Wo Marigi Alatala na wo rayensen ye temui naxe boxi gbete ma, wo wo mapoxun yi fee ma. ² Xa

wo gbilenma wo Marigi Alatala ma, wo man a xui suxu wo boje nun wo xaxili kui wo tan nun wo xa die, alo n a masenxi wo be ki naxe to loxoe, ³ na temui wo Marigi Alatala wo raminima ne konyiya kui, a kinikini wo ma, a wo ba sie ya ma a wo rayensen ye dennaxe. ⁴ Hali wo na yire makuye konyiya kui, wo Marigi Alatala sigama ne wo fende, a fa wo malan ⁵ wo benbae xa boxi ma, alako wo xa naa masoto, a fa meeni wo ma dangife wo benbae ra, a wo rawuya dangi e ra.

⁶ Na temui wo Marigi Alatala yete yati wo bonsoe boje raseniyenma ne, alako wo xa a xanu wo boje nun wo xaxili birin na. Na kui wo noma simaya fanyi sotode. ⁷ N yi danke naxee birin sebexi wo be yi ki, nee fama doxode wo yaxuie nun wo xonmae nan ma. ⁸ Na temui wo man tuubi rabirama ne a be, wo a xa seriye suxu n naxan fixi wo ma to loxoe. ⁹ Wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa fe birin ma. Wo di gbegbe sotoma ne, wo xa xurusee rawuyama ne, wo xa sansie fanma ne, barima wo fama ne rafande Alatala ma alo wo benbae. ¹⁰ Na nan nabama, wo na wo tuli mati a ra temui naxe, a xa seriye nun a xa yaamarie suxufe ra, naxee sebexi yi kitaabui kui. Na temui wo wo yete ragbilenma ne a ma wo boje fiixe ra, wo xaxili birin na.

Ala xa seriye

¹¹ N yi seriye naxan falaxi wo be yi ki to loxoe, a kolon yo mu xono wo be. ¹² A mu na koore xa ma, alako a xa fala, <Nde noma tede koore ma a xa sa fa a ra won be, a a xaran won be alako won xa no a rabade?> ¹³ A mu na baa kiri fan xa ma, alako a xa fala, <Nde noma baa igeride a xa sa fa a ra won be, a man xa a xaran won be alako won xa no a rabade?> ¹⁴ Ade, yi seriye na wo seeti ma ne, wo de kui, a nun wo boje ma. Wo noma a rabade.

Simaya sugandi

¹⁵ Isirayilakae, wo a mato. To loxoe n bara simaya nun fe fanyi ti seeti, faxe nun fe jaaxi fan boore seeti. ¹⁶ To loxoe wo tin wo xa wo Marigi Alatala xanu, wo xa jere a xa kira ma, wo xa bira a xa yaamari, a xa masenyi, nun a xa seriye foxo ra, alako wo xa simaya fanyi soto, wo xa wuya, alako Ala xa barake sa wo ma yire a dennaxe findima wo gbe ra. ¹⁷ Kono xa wo gbilen a foxo ra, xa wo tondi a be, xa wo bira kuye batufe foxo ra, ¹⁸ wo sontoma ne feo, wo mu fa bude boxi ma wo fama dennaxe sotode Yuruden kiri ma. ¹⁹ To loxoe koore nun boxi na n seede ra, n bara simaya nun fe fanyi ti wo be seeti keren na, faxe nun fe jaaxi fan na boore seeti ra. Wo xa simaya fanyi sugandi, wo tan nun wo

bõnsœe. ²⁰ Wo xa wo Marigi Alatala xanu, wo tuubi a be, wo a xa fe suxu. Wo noma simaya sõtode na ki ne, wo fa je gbegbe raba bõxi ma, Alatala dennaxe saate tongo fife ra wo benba Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba ma.

31

Yosuwe findife Annabi Munsa joxœ ra

¹ Annabi Munsa naxa a fala Isirayilakae birin be, ² «N bara je keme je moxõpen soto yi temui, n mu noma mangeya rabade fa. Alatala pan a fala ne n be a n mu Yuruden igirima. ³ Wo Marigi Alatala yete yati nan wo raperema. A sie birin faxama ne naxee na naakiri ma alako wo xa e xa bõxie masoto. Yosuwe nan findima wo xa mange ra, alo Alatala a fala ki naxe. ⁴ Alatala yi sie halakima ne alo a Sixon nun Ogo, Amorikae xa mangee, halaki ki naxe, nun e xa bõxie. ⁵ A e rayarabima ne wo be. Wo xa a xa yaamari raba e xa fe ra. ⁶ Wo limaniya, wo xa senbe soto, wo naxa gaaxu e ya ra, barima wo Marigi Alatala na wo kantafe, a mu wo rabepinma fefe ma.»

⁷ Annabi Munsa naxa Yosuwe xili, a naxa woyen a be Isirayilakae birin malanxi tagi, «I xa limaniya, i xa senbe soto, barima i tan nan Isirayilakae raperema bõxi ma Alatala dennaxe saate tongoxi wo benbae be. I tan xa e xa ke so e yi ra. ⁸ Alatala tima ne i ya ra, a mu i rabepinma. A mu gbilenma i foxo ra fefe ma. Hali i mu gaaxu, i man naxa i yete rabolo.»

⁹ Annabi Munsa to yi seriye sebe, a naxa a taxu serexedubee ra, Lewi xa di naxee saate kankira xaninma, nun Isirayila forie. ¹⁰ Annabi Munsa naxa a masen e be, «Ne solofere yo je solofere, wo dipnema doni ma je naxan na, wo yi seriye xaranma Bage Ti Sali loxœ ne. ¹¹ Wo a xaranma wo xui itexi nan na Isirayilakae birin be, naxee faxi salide Marigi Alatala ya i a xa yire sugandixi. ¹² Birin malanma menni ne, xeme, gine, dimedi, a nun xõje naxee na wo xonyi, alako e xa yi xaranyi me, e xa wo Marigi Alatala binya, e xa bira yi seriye foxo ra. ¹³ Dime naxee mu nu a kolonxi sinden, e fan a mema ne. Na kui e wo Marigi Alatala binya ki kolon, wo na fa bõxi sõtode Yuruden naakiri ma temui naxe.»

¹⁴ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, «I faxa temui bara makõre, Yosuwe xili, wo birin xa siga n ma horõmolingira yire. Menni n fa n ma yaamari fi a ma.» Annabi Munsa nun Yosuwe naxa siga Ala xa horõmolingira yire. ¹⁵ Alatala naxa mini e ma nuxui kui naxan nu tema kiri banxi sode de ra.

¹⁶ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, «I fa na faxafe ne. I xa faxe xanbi, Isirayila pama fama kuyee nan batude bõxi ma e fama sigade dennaxe. E gbilenma ne saate foxo ra won lanxi naxan ma. ¹⁷ Na temui n bõje tema ne, n xõno e ma han n e rabepin. N nan n yatagi nõxunma ne e ma, si gbete e halaki, tõore nun fe xõroxœe fa dusu e xun na. Isirayilakae a kolonma na temui ne, yi tõore e lixi ne barima n tan, e Marigi Ala, mu na e ya ma sõnon. ¹⁸ N nan n yatagi nõxunma ne e ma, barima e bara fe paaxi raba kuyee batufe ra.»

¹⁹ «Yakõsi i xa beeti sebe n naxan xaranma i be. Munsa, i xa a xaran Isirayilakae be alako e naxa neemu a ma, a man xa findi seede ra n tan nun Isirayilakae tagi. ²⁰ N fama yi pama xaninde bõxi ma, xipe nun kumi xeleva dennaxe, alo n nan n kalixi e babae be ki naxe. E na baloe don a fanyi ra han e belebele, e fama birade ala gbete foxo ra, e man n ma saate kana. ²¹ Tõore nun fe xõroxœe fa bira e foxo ra, yi beeti fan findima seede nan na won tagi. E bõnsœ mu neemu a ma. Naxan na e xaxili kui, n a kolon. A pan toma e ya ma beenu e xa so bõxi kui n nan n kalixi e be naxan xa fe ra.» ²² Na loxœ Annabi Munsa naxa na beeti sebe, Ala naxan masenxi. A naxa a xaran Isirayilakae ra.

²³ Na xanbi Alatala naxa a xa yaamari so Annabi Yosuwe yi ra, Nunu xa di. A naxa a masen a be, «I xa limaniya, i xa senbe soto. I tan nan Isirayilakae rasoma bõxi ma n nan n kalixi e be naxan xa fe ra. Won birin na a ra.»

²⁴ Annabi Munsa naxa Ala xa seriye birin sebe kitaabui kui. ²⁵ A to ge, a naxa woyen Lewikae ra, naxee Alatala xa saate kankira xaninma. A naxa a masen e be, ²⁶ «Wo yi kitaabui tongo, Ala xa seriye sebexi naxan kui, wo xa a sa wo Marigi Alatala xa saate kankira seeti ma. A xa lu menni seede ra Isirayilakae be, ²⁷ barima n wo xaxili xõroxõya kolon. Kantagbele nan wo ra. Xa wo Alatala matandima n wo tagi temui naxe, n faxa xanbi wo man a matandima ne. ²⁸ Yakõsi wo wo malan n seeti ma, forie nun wo bõnsœ yareratie, alako n xa yi masenyi xaran wo be. Koore nun bõxi nan findima seede ra wo xili ma. ²⁹ N a kolon n faxa xanbi, Isirayilakae yunubi fe rabama ne, e gbilen kira foxo ra n naxan falaxi e be. E na fe kobi raba naxan mu rafan Alatala ma, na rapõnyi fa findi e be nimise ra barima a bõje tema ne.»

³⁰ Annabi Munsa naxa yi beeti birin masen Isirayila pama be.

32

Annabi Munsa xa beeti

1 «Kooore, i tuli mati n ma woyenyi ra.
Boxi, i tuli mati n fala xui ra.

2 N ma xaranyi xa yensen ye alo tunc ye.
N ma masenyi xa lu alo xini,
naxan doxoma burexee ma.

3 N fa na Alatala xili nan masenfe.
Wo xa won Marigi Ala tantu.»

4 «Alatala maniyaxi fanye nan na,
naxan mixi kantama.
A walima tinxinyi nan na.
A xa natee birin fan.
A xa woyenyi mu kanama,
wule yo mu na a de kui.
A tinxin.»

5 «Kono wo tan, pama paaxi,
wo bara geregeri Alatala ma.
Yaagi na wo be.

Wo bara findi pama kobi ra.
6 Nama daxui, pama xaxilitare,
mixi lan a xa na fe mooli raba a ra?
Wo baba mu lanxi a tan xa ma, wo daa
Marigi,

naxan wo findixi a xa pama ra?
7 Wo wo mapoxun loxoe dangixie ma,
wo pee mato,

wo wo babae nun forie maxorin,
e xa fe dangixie tagi raba wo be.

8 Ala Xili Xungbe Kanyi naxa boxi itaxun
adamadie ma.
A naxa boxie naaninyi sa Isirayila xa die
xasabi ma.

9 Isirayila pama naxa findi a gbe ra.
Alatala naxa Yaxuba xa die findi a yete gbe
ra.»

10 «A Isirayila toxi gbengberen yire ne.
A naxa a pengi sa a xon ma,
a naxa meeni a ma alo a ya di firinyie.

11 A luxi ne alo sege,
naxan luma a xa die xun ma,
a a gabutenyi itala,
a die xanin.

12 Alatala keren peti nan a xa pama kan-
taxi.
Ala gbete yo mu kafu a ma.»

13 «A naxa wo rasabati geya fari.
A naxa wo rabalo xe sansie xun na.
A naxa kumi nun ture ramini wo be geme
longori ra.

14 A naxa ninge nun yexee xijne fi wo ma.
A naxa yexee, sie, nun si kontonyie fi wo
ma sube ra
kelife Basan boxi ma.
A naxa mengi fi wo ma wo naxan donma,
a naxa weni fi wo ma wo naxan minma.»

15 «Isirayila tinxixi naxa belebele,
a naxa findi di fanyi ra,

kono a bara gbilen Ala foxo ra, a daa
Marigi,

a bara a kantama, a rakisima rayaagi.

16 Isirayila naxa Ala raxono
barima a bira ne ala gbete foxo ra,
e fe paaxi raba.

17 E naxa serexe ba jinnee be,
naxee mu na Ala ra,
e mu naxee kolon sinden,
e babae mu naxee kolon.

18 Isirayilakae, wo bara neemu wo kan-
tama ma
naxan wo raminixi dunija ma,
naxan simaya fima wo ma.»

19 «Alatala to bara a xa die kepa to,
a naxa xono e ma.

20 A naxa a masen,
«N xa gbilen e kantafe foxo ra,
n fa a mato fe naxan fama e lide.»
E mu fan.

Yanfante nan e ra.
21 E bara n naxono ala wulee ra.
E bara n boje rate kuyee ra.
N tan fan e raxonoma ne mixie ra,
pama fanyi mu na naxee ra.
N e boje rate si xaxilitare ma.»

22 «Iyo, n ma xone bara gbo ye,
han a bara mixi faxaxie ramaxa.
A luma alo te naxan boxi nun a daxamui
ganma,

han a sa doxo geyae sanke ra.

23 N fe paaxi ragboma ne e fari,
n nan n ma xalie birin wolima ne.

24 N kaame rasoma boxi ma,
n fure paaxi rasanbama ne e ma,
n wulai sube magaaxuxie raminima ne e
ma,

a nun boximase xone kanyie.

25 Naxee na tande, fanfore nan e faxama.
Naxee na banxi kui, gaaxui nan e faxama.
E birin faxama ne,
xeme nun gine, dimedi nun fori.»

26 «N nu wama ne e birin halakife,
e xili xa loe dunija ma.

27 Kono n mu tin yaxuie xa n mayele.
N mu wa e xa a mapoxun
a e tan nan yi wali rabaxi,
Ala xa foxi mu a ra.

28 Xaxili kanyi mu na e ra,
lonni mu e yi.

29 Xa lonni kanyi nan e ra nu,
e e sigade kolonma ne nu.

30 Yaxui keren tan noma Isirayilaka wulu
keren nagide di?

Yaxui firin noma birade mixi wulu fu foxo
ra di?

Iyo, xa e Marigi, e Kantama sa e lu e yaxuie
sagoe,
na noma ne rabade.

³¹ Yaxuie yati a kolon,
e xa ala e kantama mu dangi Isirayila
Marigi Alatala ra.

³² E xa fe mu dangi Sodoma nun Gomora
ra.

E birin maniyaxi weni bili nan na
naxan bogi xonœe raminima,

³³ naxan ye luxi alo boximase xonœ.

³⁴ Na birin nagataxi gundo nan na n xonyi.

³⁵ E na bira,

n nan n gberoxoma ne.

A gbegbe mu luxi.

E yigi tege loxœ bara makœe.»

³⁶ «Alatala fama a xa pama makiitide,
konœ a man kinikinima ne e ma,
barima e senbe yo mu na.

Mixi yo mu na naxan nœma e malide.

³⁷ Ala e maxœrinma ne fa,

«Wo xa alae na minden,

naxee nu wo kantama,

³⁸ wo naxee rabaloxi sube ture ra,

wo nu weni soma naxee yi ra?

E xa e yete masen wo be,

e xa wo rakisi, e xa wo ratanga.

³⁹ Yakosi wo xa a kolon,

n tan nan keren peti nœma mixi rakiside.

Ala gbete mu na fo n keren.

N tan nan mixi faxama, n a rakeli.

N tan nan mixi maxœnœma, n a rayalan.

Nde gbete nœma mixi nde bade n belexe?

⁴⁰ N kali naxan ti,

n belexe tixi kooe ma na nan yi ki:

N jipe. N mu faxama abadan!

⁴¹ Xa n fanfore ralugan,

xa n a suxu n belexe kui,

n nan n gberoxoma ne n gerefæe ma,

n sare fima ne n xœnnae ma.

⁴² N nan n ma xalie rasiisima ne wuli ra,

n ma fanfore sube donma ne.

Geresoe yo mu kisima.»

⁴³ «Si birin xa seewa Alatala xa pama ra.

Alatala a xa konyie xa faxe jœxœma ne.

A tœœe dœxœma ne a gerefæe ma.

A a xa pama nun a xa boxi xun sarama

ne.»

⁴⁴ Annabi Munsa nun Annabi Yosuwe,
Nunu xa di, naxa yi bæeti masenyi birin
xaran pama be e xui itexi ra. ⁴⁵ Annabi
Munsa to ge Alatala xa masenyi tide Isir-
ayilakæe be, ⁴⁶ a naxa a fala e be, «Wo xa
yi masenyi suxu senbe ra n naxan xaranxi
wo be to loxœe. Wo xa a xaran wo xa die be,
alako e xa no Alatala xa seriye rabatude a
fanyi ra. ⁴⁷ Masenyi tilinxi nan yi masenyi
ra, a naxa lu wo be alo masenyi fufafui. A
simaya nun fima wo ma boxi ma wo fama
dennaxe sotœde Yuruden naakiri ma.»

Annabi Munsa xa faxe jœgonyi

⁴⁸ Na loxœe kerenyi kui, Alatala naxa a
masen Annabi Munsa be, ⁴⁹ «Siga Abarimi
geya longori, Nebo geya fari Mowaba boxi
ma, Yeriko ya tagi. Menni i xa Kanaan boxi
mato, n naxan fima Isirayilakæe ma. ⁵⁰ I
na te geya fari, i fama saya sotœde naa, i i
benbae li aligiyama, alo i taara Haruna xa
fe rabaxi ki naxœ Horo geya fari. ⁵¹ Wo na
sotœxi ne, barima wo mu wo xaxili ti n na
Isirayilakæe ya xœri Meriba ye yire, Kadesi
biri ra, Sini gbengberenyi ma. Na kui wo
mu tin n binyade pama ya xœri. ⁵² Na fe na
a niyaxi a i nœma boxi tode yire makuye
gbansan ne, n naxan fixi Isirayilakæe ma,
konœ i tan gundi mu soma naa.»

33

Munsa xa dube Isirayila be

¹ Beenu Annabi Munsa xa laaxira, Ala xa
mixi, a duba ne Isirayilakæe be. A xa dube
masenyi nan ya:

² «Alatala keli ne Turusinina geya fari alo
soge.

A naxa te Seyiri boxi ma Isirayilakæe nu na
dennaxe.

A naxa keli Paran geya yirefanyi ma,
maleke gbegbe biraxi a foxœ ra.

³ Alatala Isirayila bœnsœe xanuma.

A a xa mixie kantama,
naxee birama a xa seriye foxœ ra.

⁴ Annabi Munsa bara a xa seriye fi won ma.
Na seriye findixi Yaxuba bœnsœe xa dariye
mate nan na.

⁵ Alatala findixi Isirayila xa Mange nan na,
pama mangee xa malanyi
e nun Isirayila bœnsœe birin na.»

⁶ «Alatala xa Ruben bœnsœe xa simaya xun
masa.

A xa mixie xa gbo.»

⁷ Annabi Munsa yi masenyi nan ti Yuda
bœnsœe xa fe ra,

«Alatala xa Yuda bœnsœe xui rame,
alako a xa gbilen a xa pama ma.

A na katafe.

Alatala xa a mali a yaxuie ya ra.»

⁸ Annabi Munsa yi masenyi nan ti Lewi
bœnsœe xa fe ra,

«Alatala, i bara i xa tœnxumæe Tumimi
nun Urimi so Lewi bœnsœe yi ra.

Bœnsœe tinxinxi nan e ra

i naxee mato Masa,

i naxee makiiti Meriba ye xa fe ra.

⁹ E mu birama e baba nun e nga sagœe xa
foxœ ra,

xa na mu e ngaxakerenyie nun e xa die,
e tan birama i xa masenyi gbansan nan
foxœ ra,

e birama i xa saate nan tun foxo ra.

¹⁰ E tan nan i xa yaamari masenma Yaxuba
bonsoe be,

e tan nan i xa serye raxaranma Isirayi-
lakae birin na.

E tan nan man surayi bama serexe ra,
e serexe gan daaxi ba i xa serexebade.

¹¹ Alatala, i xa senbe fi e ma,
i xa barake sa e xa fe birin,
i xa e gerefae rakori,
i xa e yaxuie rabira
alako e naxa gbilen xanbi ra fefe ma.»

¹² Annabi Munsa yi masenyi nan ti Bun-
yamin bonsoe xa fe ra,
«Alatala xanuntenyi nan lanxi e ma.
E Marigi Ala e ratangama ne,
a man luma ne e tagi,
a e kantama temui birin.»

¹³ Annabi Munsa yi masenyi nan ti
Yusufu bonsoe xa fe ra,
«Alatala bara barake sa e xa boxi.
E ye sotoma ne keli koore ma,
e ye soto keli boxi bun ma.

¹⁴ Soge sansie rafanma ne,
kike yo kike bogie gbeeli luma ne naa.

¹⁵ E daxamui fanyi sotoma ne e xa geyae
fari,
naxee tixi naa kabi a fole.

¹⁶ Ala xa yi boxi daxamui se fan.
Naxan woyen wuri bili radexexi kui,
a xa hinne Yusufu ra,
a naxan sugandixi mange ra a ngaxak-
erenyie tagi.

¹⁷ Xunnakeli na Yusufu be.
A senbe gbo alo ninge tuura,
feri firin nan na a xa geresose ra alo sexe
ninge.

A sie birin bonboma nee nan na han yire
makuye.

Eframi xa di wuyaxie nan a feri singe ra.
Manasi xa di wuyaxie nan a feri firin nde
ra.»

¹⁸ Annabi Munsa yi masenyi nan ti Sab-
ulon bonsoe xa fe ra,
«Sabulon bonsoe, wo xa seewa yuleya nan
kui.

Isakari bonsoe, wo xa seewa wo xa kiri
banxi nan kui.

¹⁹ Wo wo doxobooree xilima ne,
wo serexe ba geya fari Ala wa xon ki ma,
barima wo wo baloe sotoma foxo ye ne,
a nun heeri naxan na meyenyi kui.»

²⁰ Annabi Munsa yi masenyi nan ti Gadi
xa fe ra,
«Ala xa barake sa mixi xa fe,
naxan Gadi xa fe gboma.
Gadi malabuma ne,
alo yete naxan a xa sube iboxi donma.

²¹ Gadi bara boxi fanyi findi a gbe ra,
alo mange naxan a perema nama ya ra.
A bara Alatala xa nate rakamali,
a man bara Ala xa kiiti sa Isirayila ma.»

²² Annabi Munsa yi masenyi nan ti Dana
bonsoe xa fe ra,
«Dana luxi ne alo yete yore,
naxan tunganma Basan boxi ma.»

²³ Annabi Munsa yi masenyi nan ti Nafa-
tali bonsoe xa fe ra,
«Xunnafanyi gbege na Nafatali nan be.
Alatala a rakamalixi fe fanyi ra.
A xa boxi xa gbo ye sogegorode nun
yirefanyi.»

²⁴ Annabi Munsa yi masenyi nan ti Aseri
bonsoe xa fe ra,
«Alatala xa barake sa Aseri, Yaxuba xa die
tagi.

A ngaxakerenyie xa hinne a ra.
A xa ture xa gbo han.

²⁵ A xa naadee xa yailan wure nun wure
gbeeli ra.

A senbe xa bu alo a xa simaya.»

²⁶ «Isirayila, Ala maniye yo mu na.
A a perema koore ma fafe ra i malide.
A nuxui igirima noere ra.

²⁷ Ala, fole mu naxan be, na nan i kantama
ra,

a belexe na i bun kabi fe folo fole.

A tan nan i yaxuie kerima i ya ra,
a man fa a masen i be i xa e halaki.

²⁸ Isirayila sabatima kantari nan kui.
Yaxuba bonsoe luma Ala niini nan bun ma.
Mengi nun weni gboma ne na boxi kui,
ye fan kelima ne koore ma.

²⁹ Seewe na wo be, Isirayilakae.

Wo maniye yo mu na sie tagi,

Alatala naxan kisixi,

a naxan kantaxi,

a naxan xun nakelixi.

Wo yaxuie fama ne e magorode wo ya ra,
wo fan e xa batudee kanama ne.»

34

Annabi Munsa xa faxe

¹ Annabi Munsa naxa te Nebo geya fari,
Mowaba boxi ma, han Pisiga geya, naxan
na Yeriko sogetede. Alatala naxa boxi birin
masen a be, keli Galadi a sa doxo Dana
ra, ² Nafatali boxi, Eframi nun Manasi
xa boxi, Yuda xa boxi han baa ma naxan
na sogegorode, ³ Negewi boxi, a sa rajon
Yuruden longorie ra, Yeriko lanbanyi, tugi
bili taa, han Sowari. ⁴ Alatala naxa a
masen a be, «I ya ti boxi ra n naxan saate
tongoxi Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba
be. N naxa a fala e be, «N yi boxi fima wo

bonsœ nan ma.› N xa na bœxi masen i be,
kœnœ i mu soma naa.»

⁵ Annabi Munsa, Alatala xa konyi, naxa laaxira menni, Mowaba bœxi ma, alo Alatala a masen ki naxe. ⁶ Alatala naxa a ragata Mowaba bœxi ma gulunba kui Beti Peyori ya tagi. Mixi yo mu nœxi a xa gaburi yire kolonde han to. ⁷ Annabi Munsa laaxiraxi a jœ keme jœ mœxœnen nan ma. Na birin a ya nu se toma a fanyi ra, a senbe fan nu gbo. ⁸ Isirayilakae naxa a wa Mowaba bœxi ma xi tongo saxan bun ma. E Annabi Munsa xa jœn fe raba na ki ne.

⁹ Annabi Munsa nu bara a belexe sa Annabi Yosuwe ma, Nunu xa di, a fa rafe xaxilimaya ra. Isirayilakae naxa Yosuwe xui rabatu birafe Annabi Munsa xa yaa-marie fœxo ra, Alatala naxee fixi a ma.

¹⁰ Isirayila bœxi ma, namijœnme yo mu nu na na naxan maniyama Annabi Munsa ra. A wœyen Ala ra ya nun ya. ¹¹ Ala a xœœ ne Misira fe kaabanakoe rabade Firawuna, a xa yareratœ, nun a xa mixi birin xili ma. ¹² Annabi Munsa walixi senbe magaaxuxi nan na Isirayilakae birin ya xœri.

Ala xa Masenyi Annabi Yosuwe be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayilakae xa taruxui sebexi kitaabui gbege nan kui. A foloma Tawureta Munsan nan ma. Isirayila kuntigie, Annabi Ibrahima, Annabi Isiyaga, Annabi Yaxuba, nun a xa di fu nun firinyie, e birin xa taruxui toma Tawureta Munsakitaabui singe nan kui, naxan xili «Fe Foló Fólé.» Na kitaabui raṅonyi a masenma won be Isirayilakae Misira boxi li ki naxe.

Tawureta Munsakitaabui firin nde, naxan xili «Isirayilakae xa yete sɔtɔe,» a foloma Annabi Munsaxa taruxui nan ma. Ala naxa a ragiri a xa bari Misira boxi ma, alako a xa Isirayila jama ramini konyiya kui.

Isirayilakae to Xulunyumi Baa igiri Ala xa kaabanakoe saabui ra, e naxa so gbengberenyi ma. Ala nu wama e xaninfe Kanaan boxi nan ma, a dennaxe laayidi fife ra Isirayilakae ma. Tawureta Munsakitaabui saxan nde, a naani nde, nun a suuli nde na biyaasi xa fe masenma. Isirayila jama naxa bu gbengberenyi ma je tongo naani beenun e xa Kanaan boxi li. E bu naa e xa danxaniyatarepa nan ma fe ra.

E to keli Yuruden xure igiride, e xa so Kanaan boxi ma, Alatala naxa a masen Isirayilakae be a Yosuwe xa findi e xa yarerati ra Annabi Munsaxoxɔe ra. Annabi Yosuwe naxa e ragiri Yuruden xure ra Ala xa kaabanakoe ra, alɔ Annabi Munsae ragiri xulunyumi Baa ra ki naxe.

Na dangi xanbi, Yosuwe naxa e xun ti Kanaan boxi ra, e xa gere so alako e xa na boxi sɔtɔ. Ala nu wama na fife e ma a xa xanunteya nun a xa saate nan ma fe ra. Na kui, a naxa e mali na geree kui, han Kanaankae birin naxa gaaxu e ya ra. Isirayila bɔnsɔe fu nun firinyi birin naxa e gbe boxi sɔtɔ Ala naxan fi e ma e ke ra.

Na taruxui birin sebexi yi kitaabui kui, kelife jama Yuruden igiri temui naxe, han e naxa nɔ Kanaan boxi birin na. Na kui won Ala senbe toma ne a fanyi ra. A xa jama rafan a ma. A laayidi yo tongo e be, a na rakamalima ne senbe nun xanunteya ra. Na birin findima misaali fanyi nan na won be. Xa won fan findi Ala xa mixie ra, a won malima won ma dunjeigiri kui a senbe ra, alɔ a a laayidi won be ki naxe.

Ala xa won mali alako won xa na masenyi fahaamu, won man xa la a ra. Amina.

Ala xa Masenyi Annabi Yosuwe be

Isirayila yarerati Yosuwe

¹ Annabi Munsaxa Alatala xa konyi to laaxira, Alatala naxa a masen Nunuxa di xeme Yosuwe be, Annabi Munsamalima, ² «N ma konyi Munsabara laaxira. Yakosi, keli i xa Yuruden igiri nun yi jama birin na. Wo xa siga boxi ma n dennaxe sofe Isirayilakae yi ra. ³ Wo na wo sanyi ti dennaxe birin ma, n naa fima ne wo ma, alɔ n a masen Annabi Munsabe ki naxe. ⁴ Wo xa naaninyie kelima gbengberenyire ne, a sa doxo Liban geyae ra, han Efirati xure belebele ra, Xitikae xa boxi birin sa doxo Baa Xungbe ra sogekorode. ⁵ Mixi yo mu noma i ra i xa simaya kui. Won birin na a ra, alɔ muxu nun Munsanu a ra ki naxe. N mu i rabepinma, n mu i raboloma.»

⁶ «I i senbe so, i xa limaniya, barima i tan nan findima saabui ra yi jama be, e xa nɔ ke tongode, n nan n kali boxi naxan xa fe ra e babae be fife ra e ma. ⁷ I lan ne i xa i senbe so, limaniya xa lu i be ki fanyi ra. I xa i jengi sa yi seriye birin xɔn ma, i xa a rabatu alɔ n ma konyi Annabi Munsai yamarixi a ra ki naxe. I naxa binya yirefanyi ma, i naxa binya koala ma, alako i xa xutu sɔtɔ yire ma i na siga dennaxe. ⁸ Yi seriye kitaabui fale mu lan a xa makuya i de ra. I xa i jengi sa a xɔn ma koɛ nun yanyi, alako i xa a birin nabatu. Naxan birin sebexi i xa a rawali, barima na nan a niyama i na so fe naxan birin ya ma, i xutu sɔtɔma a ma, i findima a ra na ki ne. ⁹ N naxan falaxi i be, i naxa neemu. I i senbe so, i xa limaniya. I naxa gaaxu, i naxa hanme, barima i na siga dede, i nun n tan i Marigi Alatala birin na a ra.»

¹⁰ Yosuwe naxa yi yaamari so jama xunyie yi ra: ¹¹ «Wo wo jere jama tagi, wo e yaamari yi ra, <Wo wo xa donsee xunlan, barima won fama Yuruden igiride beenun xi saxan, alako wo xa boxi masɔtɔ won Marigi Alatala naxan sofe wo yi.»

¹² Yosuwe naxa a fala Ruben bɔnsɔe, Gadi bɔnsɔe, nun Manasi bɔnsɔe seeti be, ¹³ «Wo ratu Alatala xa konyi Munsaxa yaamari ma. A to a fala, <Wo Marigi Alatala bara malabui fi wo ma. A bara yi boxi so wo yi.» ¹⁴ Wo xa ginɛe, wo xa die, nun wo xa xurusee noma lude boxi ma Annabi Munsanaxan soxi wo yi ra Yuruden kiri ma. Konɔ wo tan tima a gereso ki nan ma wo ngaxakerenyie ya ra. Wo xa e mali, ¹⁵ han beenun Alatala

malabui fima e ma temui naxe alo wo tan, han e fan xa boxi masoto wo Marigi Alatala naxan fife e ma. Na xanbi, wo man fa gbilen wo xa boxi ma, Alatala xa konyi Munsa naxan fixi wo ma Yuruden kiri ma, sogetede biri.»

¹⁶ E naxa Yosuwe yaabi, «I muxu yamarixi fe naxan birin na, muxu a rabama ne. I na muxu xee dennaxe fan, muxu sigama ne. ¹⁷ Muxu i xui rabatuma ne fe birin ma, alo muxu Annabi Munsa xui rabatu ki naxe. I Marigi Alatala xa bira i foxo ra alo e nun Munsa nu a ra ki naxe. ¹⁸ Mixi yo kalabante i xui ma, a mu bira i woyen xui foxo ra, i fe naxan birin falama a be, a mu na me, na kanyi faxama ne. I xa i senbe so, i man xa limaniya.»

2

Fe rabenfe Yeriko

¹ Nunu xa di Yosuwe, naxa fe rabenyi firin xee a gundo ki ma keli Sitimi sigafe ra Yeriko. A naxa a fala e be, «Wo siga Yeriko taa nun a rabilinyi rabende.» E naxa siga, e sa so Raxabi langoe gine nde xa banxi kui. Na naxa e yigiya naa. ² Yerikoka ndee naxa sa a fala e xa mange be, «I bara a to, Isirayilaka mixi firin fara fa to koe ra, e xa fa yi boxi raben.» ³ Na kui, Yeriko mange naxa xerae xee Raxabi ma, e xa a fala a be, «Xeme naxee soxi i xonyi, e ramini, barima e faxi yi boxi ife nan birin nabende.»

⁴ Kono Raxabi nu bara yi xeme firinyie xanin, a sa e noxun. A naxa a fala mange xa xerae be, «Iyo, yi xeme fa ne n xonyi, kono n mu e kelide kolon. ⁵ E siga ne nunmare ra, taa naade balan temui. Yi xeme sigaxi dede, n mu a kolon. Xa wo sa wo xulun, wo noma e suxude!» ⁶ Raxabi nu bara yi xeme rate banxi gbanyi ra, a e noxun sansi xabaxi xaree ya ma. ⁷ E fenmae naxa siga Yuruden kira xon, han e xure igiride li. E to mini, taakae naxa taa naade balan.

⁸ Beenun fe rabenyie xa xi, Raxabi naxa te banxi gbanyi ra e yire. ⁹ A naxa a fala e be, «N bara a kolon, Alatala bara muxu xa boxi so wo yi ra. Wo mirinyi bara a niya limaniya bara ba muxu tan birin yi ra. Yi boxi mixie bara seren wo ya ra, ¹⁰ barima muxu bara a me a Alatala bara Xulunyumi Baa xara wo ya ra, wo nu minima Misira temui naxe. Muxu man bara a me wo naxan nabaxi Amorikae xa mange firinyie ra, Sixon nun Ogo, naxee nu na Yuruden kiri ma. Wo naxa e raton, a nun e ke birin na. ¹¹ Muxu to na fe me, muxu bope naxa kana. Limaniya naxa ba kankan yi ra wo xa fe ra, barima wo Marigi Alatala nan na Ala ra koore nun boxi ma.»

¹² «Yakosi, wo xa wo kali n be Alatala xili ra, a n kui ifanyija naxan nabaxi wo be, wo fan noma na kui ifanyija mooli rabade n tan fan nun n ma denbaya be. Wo xa tonxuma nde so n yi ra, alako n xa a kolon ¹³ wo mu n baba, n nga, n xunyae, n taarae, nun e xa mixi keren faxama.»

¹⁴ Na xeme naxa Raxabi yaabi, «Muxu redixi faxafe ma wo joxoe ra. Xa i mu muxu xa fe fala mixi yo be, muxu fan kui ifanyija rabama ne i be dugutegeja nun tinxinyi ra, Alatala na yi boxi so muxu yi ra temui naxe.» ¹⁵ Raxabi naxa na xeme ragoro luuti ma wunderi ra, barima a xa banxi nu fatuxi tete nan na. A nu sabatixi na tete nan kui. ¹⁶ Raxabi naxa a fala e be, «Wo siga geya biri, xa na mu a ra wo fenmae wo toma ne. Wo xa wo noxun menni han xi saxan, beemanu wo fenmae gbilenma temui naxe. Na xanbi, wo fa siga wo xa jere ra.»

¹⁷ Na xeme naxa a fala Raxabi be, «Muxu mu muxu xa marakali kanama, ¹⁸ kono fo i xa yi luuti gbeeli xiri wunderi ra, i muxu ramini dennaxe ra. Muxu na fa temui naxe yi boxi ma, a lanma muxu xa na luuti li naa. I man xa i baba, i nga, i taarae, i xunyae, nun i xa mixie birin malan be i xa banxi kui. ¹⁹ Xa mixi yo mini i xa banxi kui, xa na kanyi faxes, a a tarixi ne, muxu tan foxi mu na ki. Kono xa muxu xa mixi nde a belexe din i xa mixi nde ra i xa banxi kui, muxu muxu tarixi ne na temui. ²⁰ Xa i muxu xa fe fala mixi nde be, muxu bara fulun yi marakali ma.» ²¹ Raxabi naxa e yaabi, «Won bara lan na ma.» A naxa na xeme bepin, e naxa siga. Na temui a naxa na luuti gbeeli xiri wunderi ra.

²² Na xeme naxa siga. E to geya yire li, e naxa e noxun naa xi saxan, han e fenmae naxa gbilen. E fenmae naxa e fen kira xon, kono e mu e to. ²³ Na temui na xeme firinyie naxa goro geya fari fa, e Yuruden igiri, e gbilen Nunu xa di Yosuwe yire. Fe naxan e soto, e naxa na birin tagi raba a be. ²⁴ E naxe Yosuwe be, «Muxu a kolon Alatala bara na boxi birin sa won belexe i. Limaniya bara ba na boxi mixi birin yi ra tife ra won kanke.»

3

Yuruden igirife

¹ Yosuwe naxa kurun keli ra Sitimi, e Yuruden li, a tan nun Isirayilakae birin. E naxa xi menni han beenun Yuruden igiri loxoe xa a li. ² A xi saxan nde, pama xunyie naxa pama yonkinde ipere, ³ e fa pama yaamari yi ra, «Wo na wo Marigi Alatala xa saate kankira to temui naxe, a doxoxi Lewi die serexedubee xun ma, wo xa bira e foxo

ra. ⁴ Kɔnɔ a lanma yaamilɛ keren xasabi xa lu wo tan nun e tan tagi. Wo naxa wo makɔrɛ e ra de. Wo fama kira tode na ki nɛ wo wo jɛrɛma naxan xɔn, barima wo singe mu nu mini na kira ra sinden.»

⁵ Yosuwe naxa a fala pama bɛ, «Wo wo yetɛ raseniye, barima tina Alatala kaabanakoe masenma nɛ wo bɛ.»

⁶ Na kuye iba, Yosuwe naxa a fala sɛrɛxɛdubɛɛ bɛ, «Wo saate kankira tongo, wo xa ti pama ya ra.» E naxa saate kankira tongo, e naxa e jɛrɛ pama ya ra.

⁷ Alatala naxa a masen Yosuwe bɛ, «N i xa fɛ gbo foloma nɛ Isirayilakae birin ya xɔri to lɔxɔɛ, alako e xa a kolon won birin na a ra, alɔ muxu nun Munsa nu a ra ki naxe. ⁸ I tan fan xa yi yaamari so sɛrɛxɛdubɛɛ yi naxee yi saate kankira xaninma, «Wo na Yuruden xure dɛ li, na temui wo xa goro Yuruden ye xɔɔra.»

⁹ Yosuwe naxa a masen Isirayilakae bɛ, «Wo fa bɛ, wo xa wo tuli mati wo Marigi Alatala xa masenyi ra.» ¹⁰ Yosuwe naxa a masen, «Yi nan fama a niyade wo xa a kolon Ala jɛjɛ na a ra. A na wo tagi, a tan fama nɛ Kanaankae, Xitikaɛ, Hiwikaɛ, Perisikaɛ, Girigasakae, Amorikaɛ, nun Yebusukae ragide wo ya ra. ¹¹ Wo bara a to Marigi, naxan na dunjɛna birin Marigi ra, na xa saate kankira tixi wo ya ra, a na Yuruden igirife. ¹² Yakɔsi wo xa xɛmɛ fu nun firin sugandi Isirayila bɔnsɔɛ fu nun firinyie ya ma, bɔnsɔɛ keren, xɛmɛ keren. ¹³ Sɛrɛxɛdubɛɛ naxee dunjɛna birin Marigi Alatala xa saate kankira xaninma, nee nefɛ e sanyi rasin Yuruden xure ma, Yuruden ye bolonma nɛ. Ye naxan kelima fuge biri ra, na birin a malanma yire keren nɛ.»

¹⁴ Nama to mini e xa kiri banxie kui Yuruden igirife ra, sɛrɛxɛdubɛɛ naxee saate kankira xaninma, nee fan naxa e jɛrɛ folo pama ya ra. ¹⁵ Sɛrɛxɛdubɛɛ fɛfɛ Yuruden li, e e sanyie rasin ye xɔɔra, Yuruden xure naxan ye nu banbaranma yire birin na xɛ xaba temui, ¹⁶ na ye naxan kelima fuge biri ra, na naxa bolon, a fa malan yire makuye Adama taa longori, naxan nu na Saratan taa fɛ ma. Ye naxan goroma Foxɔɛ Baa ma Yuruden fole kui, na birin naxa bolon, pama naxa giri Yeriko ya tagi. ¹⁷ Sɛrɛxɛdubɛɛ naxee nu Alatala xa saate kankira xaninma, nee naxa ti Yuruden tagi boxi xare ma, han Isirayila bɔnsɔɛ birin naxa gɛ Yuruden igiride e xaraxi ra.

4

Gɛmɛ fu nun firinyie

¹ Nama birin to gɛ Yuruden igiride, Alatala naxa a masen Yosuwe bɛ, ² «Wo xɛmɛ fu nun firin mayegeti pama ya ma, bɔnsɔɛ keren, xɛmɛ keren. ³ Wo xa e

yaamari e xa gɛmɛ fu nun firin tongo Yuruden xure tagi sɛrɛxɛdubɛɛ sanyi xaraxie nu tixi dennaxe. Wo e xanin yire wo kɔɛ radangima dennaxe.»

⁴ Yosuwe naxa xɛmɛ fu nun firinyie xili e naxee mayegetixi Isirayilakae ya ma, bɔnsɔɛ keren, xɛmɛ keren. ⁵ Yosuwe naxa a fala e bɛ, «Wo dangi wo Marigi Alatala xa saate kankira ya ra, wo xa siga Yuruden xure tagi. Wo tan mixi keren kerenma birin xa gɛmɛ keren keren tongo Isirayila bɔnsɔɛ kɔnti ma, wo a dɔxɔ wo tunkie fari, ⁶ alako na xa findi tɔnxuma ra wo tagi. Wo xa die fama wo maxorinde tina, «Yi gɛmɛɛ findixi wo bɛ munse ra?» ⁷ Wo a falama nɛ e bɛ, «Yi nan a masenxi a Yuruden ye bolon nɛ Alatala xa saate kankira ya ra. A nu Yuruden igirima temui naxe, xure ye birin naxa bolon. Yi gɛmɛɛ findixi jɔxɔ rasiga se nan na Isirayilakae bɛ temui birin.»

⁸ Yosuwe naxan fala Isirayilakae bɛ, e naxa na raba. E naxa gɛmɛ fu nun firinyie tongo Yuruden xure tagi, alɔ Alatala a masen Yosuwe bɛ ki naxe, e sa e tongo Isirayila bɔnsɔɛ kɔnti ma. E naxa e xanin pama yonkinde, e e dɔxɔ naa. ⁹ Yosuwe naxa gɛmɛ fu nun firin gbɛtɛɛ malan Yuruden xure tagi, Ala xa saate kankira xaninmaɛ nu tixi dennaxe. Han to na gɛmɛ malanxie na naa. ¹⁰ Sɛrɛxɛdubɛɛ naxee nu saate kankira xaninma, nee naxa ti Yuruden xure tagi, han pama gɛ Alatala xa yaamari birin nabatude, alɔ Annabi Munsa nu bara a masen Yosuwe bɛ ki naxe. Nama birin naxa dangi mafuren mafuren. ¹¹ E to bara gɛ dangide, sɛrɛxɛdubɛɛ naxa dangi pama ya ra, e nun Alatala xa saate kankira. ¹² Ruben bɔnsɔɛ, Gadi bɔnsɔɛ, nun Manasi bɔnsɔɛ sɛɛti naxa dangi, e ti e gereso ki ma Isirayila pama ya ra, alɔ Annabi Munsa a fala e bɛ ki naxe. ¹³ Geresoe mixi wulu tongo naani jɔndɔn naxa dangi Alatala ya tode ra, geresose na e yi ra, e redixi sigafe ra Yeriko fiili ma gere sode.

¹⁴ Na lɔxɔɛ Alatala naxa Yosuwe xili gbo Isirayilakae birin ya xɔri. E naxa a binya a xa simaya kui alɔ e nu Annabi Munsa binyama ki naxe.

¹⁵ Na xanbi Alatala naxa a masen Yosuwe bɛ, ¹⁶ «Sɛrɛxɛdubɛɛ yaamari, naxee sɛriye kankira xaninma, e xa te Yuruden xure kui.» ¹⁷ Yosuwe naxa sɛrɛxɛdubɛɛ yaamari, «Wo te Yuruden xure kui.» ¹⁸ Sɛrɛxɛdubɛɛ naxee Alatala xa saate kankira xaninma, nee nu e sanyi talama temui naxe kelife ra Yuruden xure kui, Yuruden ye man naxa gbilen a yire, a man naxa a jɛrɛ folo alɔ a singe. A naxa banbaran ye Yuruden yire birin ma.

¹⁹ Nama keli Yuruden xure kike singe xi fu nde ne, e fa sa yonkin Giligali, Yeriko sogetede biri.

²⁰ Yosuwe naxa geme fu nun firinyie malan Giligali, e naxee tongo Yuruden xure tagi, ²¹ A naxa a fala Isirayilakae be, «Xa wo xa die sa wo maxorin yi gemee xa fe ra, ²² wo xa e yaabi, «Isirayila yi Yuruden xure igiri a xaraxi nan na.» ²³ Wo Marigi Alatala yi xure xaraxi wo ya xori ne, han wo birin naxa ge dangide alo wo Marigi Alatala a raba Xulunyumi Baa ra ki naxee. Na naxa xara muxu ya xori han muxu birin naxa ge a igiride, ²⁴ alako duniya si birin xa no a kolonde Alatala xonye findixi xonye barakaxi nan na, wo man xa gaaxu wo Marigi Alatala ya ra.»

5

Sunna ti nun Sayamaleke Dangi Sali

¹ Amoriakae xa manglee naxee nu na Yuruden kiri ma sogeorode, a nun Kanaan manglee naxee birin nu na baa de ra, e to a me, Alatala bara Yuruden xara Isirayilakae ya ra, han e birin naxa ge giride, e bonnee naxa bolon, limaniya fan naxa ba e yi ra Isirayilakae xa fe ra. ² Na temui, Alatala naxa a masen Yosuwe be, «Geme xeyenxie yaillan fince ra, i man xa Isirayilakae sunna.» ³ Yosuwe naxa gemee yaillan fince ra, a naxa Isirayilakae sunna geya fe ma. E naxa naa xili sa laaga.

⁴ Yosuwe e sunna yi fe nan ma. Nama naxan birin keli Misira, xeme geresoe birin faxa ne gbengberenyi kira xon ma, e keli xanbi Misira. ⁵ Nama naxan birin keli Misira, e birin nu sunnaxi, konko mixi naxee birin bari gbengberenyi kira xon ma e keli xanbi Misira, nee keren mu nu sunnaxi. ⁶ Na kui, Isirayilakae nu bara je tongo naani jere raba gbengberenyi ma, han xeme geresoe birin naxa ge faxade naxee tondi Alatala xa yaamari rabatude. Alatala nu bara a kali, a e mu fama boxi tode Alatala a kali e babae be naxan xa fe ra a sofe ra e yi, xijne nun kumi xeleva boxi naxan ma. ⁷ Alatala e xa die nan findixi e joxoe ra. Yosuwe naxa e sunna, barima e mu nu sunnaxi biyaasi kui.

⁸ E to ge bonsoe birin sunnade, e naxa lu yire keren malabude han e birin ge yalande. ⁹ Alatala naxa a masen Yosuwe be, «To loxoe n bara Misira yaagi makuya wo ra.» Na nan a toxi menni xili falama Giligali han to.

¹⁰ Isirayilakae naxa yonkin Giligali Yuruden fili ma Yeriko biri ra, e Sayamaleke Dangi Sali raba naa nunmare temui, kike xi fu nun naani nde. ¹¹ Sayamaleke Dangi Sali kuye iba, e naxa na boxi daxamui, taami lebinitare, nun sansi xori ganxie

don. ¹² E to boxi daxamui don, na kuye iba, mana mu goro sonon. Isirayilakae fa Kanaan boxi daxamui gbansan nan don na je ra.

Yeriko suxui

¹³ Loxoe nde Yosuwe nu na Yeriko longori. A naxa xeme nde to, a tixi a ya i, a xa santidegema mageli suxuxi a yi. Yosuwe naxa a makore a ra, a a maxorin, «I na muxu tan nan be, ka muxu yaxui nan lanxi i ma?» ¹⁴ A naxa Yosuwe yaabi, «N tan nan na Alatala xa soorie xa mangle ra. N bara fa.» Yosuwe naxa a felen a bun ma, a fa a fala a be, «N Marigi munse masenxi a xa konyi be?» ¹⁵ Alatala xa soori mangle naxa a fala Yosuwe be, «I xa sankirie ba i sanyi, barima i tixi yire naxe yi ki, yire seniyanxi na a ra.» Yosuwe naxa a xa sankirie ba a sanyi.

6

Yosuwe xa xutu soxae Yeriko ma

¹ Yeriko sode de birin nu mabalanxi ne Isirayilakae xa fe ra. Mixi mu minima, mixi mu soma. ² Alatala naxa a masen Yosuwe be, «A mato, n bara Yeriko taa sa i belexe, a mangle, nun a soori palamae. ³ I xa geresoe birin xa yi taa rabilin sanmaya keren xi keren kui, xi senni bun ma. ⁴ Serexedube mixi solofere xa yexee kontonyi feru solofere suxu e yi ra, e xa jere saate kankira ya ra. A xi solofere nde, wo xa taa rabilin sanmaya solofere, serexedubee nu fa feru fe. ⁵ E na yexee kontonyi feru fe, wo naxa a xui me, pama birin xa sonxoe gbege rate. Na temui tete naxan taa rabilinxi, na birama ba a yete ma. Kankan tixi dennaxe biri, a xa so menni ra.»

⁶ Nunu xa di Yosuwe naxa serexedubee xili, a a fala e be, «Wo Alatala xa saate kankira tongo. Serexedube solofere xa yexee kontonyi feru solofere tongo, wo xa ti Alatala xa saate kankira ya ra.» ⁷ A naxa a fala pama be, «Wo dangi, wo xa taa rabilin. Makantati singee xa ti Alatala xa saate kankira ya ra.»

⁸ Yosuwe a fala pama be ki naxe, e naxa a raba na ki. Serexedube solofere, yexee kontonyi feru solofere nu suxuxi naxee yi Alatala ya i, nee naxa e jere, e nu fa feru fe. Alatala xa saate kankira xaninmae naxa bira e foxo ra. ⁹ Makantati singee naxa ti serexedubee ya ra naxee nu feru fefe. Makantati donxoe naxa ti saate kankira xanbi ra. E nu fa e jere feru xui ma. ¹⁰ Yosuwe nu bara yi yaamari so pama yi ra, «Wo naxa sonxoe rate, wo naxa wo xui ite, mixi yo naxa woyen han n na a falama wo be loxoe naxe. Na temui kore, wo fa sonxoe rate.» ¹¹ Alatala xa saate kankira

naxa taa rabilin sanmaya keren. Na xanbi e naxa gbilen pama yonkinde, e xi naa.

¹² Yosuwe naxa keli subaxe ma, serexedubee naxa Alatala xa saate kankira tongo. ¹³ Serexedube soloferee, feru soloferee suxuxi naxee yi, nee naxa e jere folo Alatala xa saate kankira ya ra, e nu fa feru fe. Makantati singee tixi yare, Alatala xa saate kankira ya ra. Makantati donxoe fan tixi a xanbi ra, e e jere ma feru xui ma. ¹⁴ A xi firin nde, e naxa taa rabilin sanmaya keren, e fa gbilen pama yonkinde. E naxa na mooli raba xi senni bun ma.

¹⁵ A xi solofere nde, e naxa keli subaxe ma, e taa rabilin alo e darixi a ra ki naxe. Kono yi biyaasi, e naxa na raba sanmaya solofere. E taa rabilin sanmaya solofere na xi solofere nde kansan ne. ¹⁶ A sanmaya solofere nde, serexedubee naxa feru fe fa. Yosuwe fa a fala pama be, «Wo sonxoe rate, barima Alatala bara yi taa sa wo belexe. ¹⁷ Alatala bara yi taa raton nun a isee birin naton, fo Raxabi langoe gine kerenyi peti naxan natangaxi, nun mixi naxee birin na a xa banxi kui, barima a tan nan yigiya fi won ma xerae ma. ¹⁸ Kono wo a idoyin se ratonxie ma, wo naxa keren xanin wo xun, xa na mu a ra Isirayila pama findima ne se ratonxi ra. ¹⁹ Gbeti, xema, wure, nun wure gbeeli, nee findima Alatala nan gbe ra. Wo xa e ragata a be.»

²⁰ Nama naxa sonxoe rate, serexedubee nu fa feru fe. Nama to feru xui me, e naxa sonxoe gbege rate. Tete naxa bira a yete ma, pama fa so keren na taa kui. Taa naxa findi e gbe ra. ²¹ E naxa taa raton, e na taa mixi birin faxesantidegema ra, xeme nun ginee, dimee nun forie, ninge, yexee nun sofalee. ²² Yosuwe nu bara a fala yi xeme firinyi be, naxee siga yi boxi rabende, «Wo siga na langoe gine xa banxi kui, wo a ramini a nun a xa mixie birin, alo wo wo kali a be ki naxe.» ²³ Yi sgetala fe rabenyi firinyie naxa siga, e sa Raxabi ramini banxi kui. E naxa a baba, a nga, a taarae, a xunye, nun a baribooree birin namini, e fa e makanta e kerenyi ma Isirayila pama yonkinde seeti ma. ²⁴ Isirayilakae naxa taa gan a nun a isee birin na, fo gbeti, xema, wure, nun wure gbeeli. E naxa nee raso naafuli ragatade Alatala xa banxi kui.

²⁵ Yosuwe naxa Raxabi langoe gine lu a si ra, a nun a xa mixie birin. Raxabi naxa sabati Isirayilakae ya ma. Han to a bonsoe na naa, barima a yigiya fi ne Yosuwe xa xera fe rabenyi firinyie ma Yeriko.

²⁶ Na waxati Yosuwe naxa yi marakali ti, «Danke na mixi be naxan gbilenma Yeriko taa ti ra. Na kanyi xa di singe nan findima

na biriki singe sare ra, nun a xa di donxoe nan findima taa naade sare ra.»

²⁷ Alatala nun Yosuwe nan nu a ra. Yosuwe xili naxa te, a din boxi birin na.

7

Akan xa gbaloe

¹ Kono Isirayilakae naxa Alatala xui matandi, e se ndee tongo a tonyi donxoi naxee ra. Akan, Karimi xa mamadi, Sabidi tolobite, Sera xa tolontolonyi, Yuda bonsoe ya ma, nu bara se ratonxie tongo, Alatala boje fa te Isirayilakae xili ma na xa fe ra.

² Yosuwe naxa mixie xee keli Yeriko, sigafe ra Ayi, dennaxe na Beti Aweni fe ma, Beteli sogetede. A naxa a fala e be, «Wo te, wo xa sa na boxi raben.» Na xeme naxa te Ayi boxi rabende. ³ E naxa gbilen Yosuwe yire, e a fala a be, «Hali pama birin mu siga, mixi wulu firin, xa na mu mixi wulu saxan nan xa te, e Ayi mixie bonboma ne. I naxa pama birin natagan yi fe ma, barima won gerefae mu gbo.» ⁴ Na kui mixi wulu saxan pondon naxa te gere xili ma. Kono Ayi mixie naxa no e ra, e fa e gi e ya ra. ⁵ Ayikae naxa mixi tongo saxan nun senni faxesantidegema ra. E naxa e keru keli taa sode de ra han Sabarimi. E goro goro ma na kira ra, e naxa no e ra.

Na kui Isirayila pama boje naxa kana, limaniya naxa ba e yi ra. ⁶ Yosuwe naxa a xa sose iboo a ma, a naxa a yatagi rafelen boxi ma Alatala xa saate kankira ya i han nunmare, a tan nun Isirayila forie. E naxa bende maso e xunye ma nimise xa fe ra. ⁷ Yosuwe naxa a fala, «N Marigi Alatala, munfe ra i a niyaxi yi pama xa Yuruden igiri? I wama muxu safe Amoriakae belexe ne, i xa gan muxu ra? Muxu na a kolon nu, hali muxu lu Yuruden naakiri ma nu. ⁸ N Marigi, n munse falama kore, Isirayilakae to e gixi e yaxuie ya ra? ⁹ Kanaankae nun yi boxi mixie na yi fe me, e muxu digilinma ne, e muxu xili non yi boxi ma. Na kui, i tan fa munse rabama i xili xunge xa fe ra?»

¹⁰ Alatala naxa a masen Yosuwe be, «Keli, i i yatagi rafelenxi boxi ma munfe ra yi ki? ¹¹ Isirayila bara yunubi raba. Na kui e bara saate kana n naxan tongo e be. Iyo, e bara se ratonxie tongo a mu lan e xa naxan tongo. E bara a muja, e a noxun e xa kote kui. ¹² Isirayilakae mu noma tide e yaxuie ya ra. E e gima ne e yaxuie ma, barima e fan yete yati bara findi mixi ratonxie ra. N mu luma wo foxo ra, xa wo mu yi se ratonxie kana wo naxee tongoxi. ¹³ Keli, i xa pama raseniye. I xa a fala e be, «Beemanu tina, wo xa wo yete raseniye. Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: «Se ratonxie na wo

tagi. Isirayila mu noma tide e yaxuie ya ra, danmi na se ratonxie na wo yi ra.»
¹⁴ Tina geesege wo wo maso wo bonsœ ki ma. Alatala na bonsœ naxan masen, na xa a maso a xabile ki ma. Alatala na xabile naxan masen, na xa a maso a denbaya ki ma. Alatala na mixi naxan masen denbaya ya ma, na xa a maso. ¹⁵ Na mixi nun na se ratonxie ganma ne te ra, barima a bara Alatala xa saatε kana, a bara fe raba Isirayila, a mu lan a xa naxan naba.»

¹⁶ Yosuwe naxa keli subaxe ma, a naxa Isirayila ti a bonsœ ki ma. A fe naxa ti Yuda bonsœ. ¹⁷ A naxa Yuda xabilee maso, a fe naxa ti Sera xabile. A naxa Sera xabile maso, a denbaya ki ma, a fe naxa ti Sabadi. ¹⁸ A naxa denbaya xunyiie maso, a fe naxa ti Akan, Karimi xa di xeme, Sabadi xa di xeme, Sera xa di naxan fatan Yuda bonsœ ra.

¹⁹ Yosuwe naxa a fala Akan be, «N ma di, tantui rasiga Alatala ma, Isirayila Marigi Ala. A tantu. I naxan nabaxi, na tagi raba n be a ki ma. I naxa a noxun n ma.»
²⁰ Akan naxa Yosuwe yaabi, «Nondi na a ra. N tan nan yunubi rabaxi Alatala ra, Isirayila Marigi Ala. N naxan nabaxi a tan nan yi ki. ²¹ N Sinari donma nde to ne na see ya ma, naxan xa tofanyi maniye mu na, a nun gbeti kole keme firin, nun xεema, naxan kilo tagi lima. N naxa mila e ma, n fa e tongo. N bara e biri yili kui n ma kiri banxi bun ma. Gbeti saxi xεema nun donma bun ma.»

²² Yosuwe naxa mixie xεe e gi ra, e xa Akan xa kiri banxi mato. Na see nu noxunxi yili kui, gbeti saxi e bun ma. ²³ E naxa a birin nate yili kui kiri banxi bun ma, e a xanin Yosuwe xon ma, Isirayila nama tagi. E naxa a ibagan boxi Alatala ya i. ²⁴ Yosuwe naxa Sera xa di Akan suxu. A naxa a xa see birin tongo, na gbeti, na donma tofanyi, na xεema, nun a xa kiri banxi. A man naxa a xa di xeme, a xa di ginεe, a xa ningee, a xa sofalee, nun a xa xurusee, a naxa na birin suxu, a a xanin Akori gulunba kui. Isirayila birin naxa bira a foxo ra.

²⁵ Yosuwe naxa a fala Akan be, «I bara muxu xun mapaxu, Alatala i fan xun mapaxuma ne to loxœ.» Na masenyi xanbi, Isirayilakae birin naxa e magono geme ra, e e gan. ²⁶ E naxa geme gbegbe koto a fari. Han to na kotoxi naa. Na kui Alatala boje naxa goro. Na nan a toxi han to, Akori gulunba xili falama na yire xun ma.

8

Ayi masotœ

¹ Alatala naxa a masen Yosuwe be, «Hali i mu gaaxu, i boje naxa mini a i. Geresoe birin tongo, wo keli, wo xa siga Ayi gere. A kolon, n bara Ayi mange sa i belexe a nun a xa nama birin na, a xa taa nun a xa boxi. ² I Ayi boxi nun a mange xa fe rabama ne alo i Yeriko boxi nun a mange xa fe raba ki naxe, konœ yi biyaasi e xa se fanyie nun e xa xurusee findima wo harige nan na. I fama taa melende a xanbi xanbi nan ma.»

³ Yosuwe nun geresoe birin naxa keli, e naxa te Ayi. Yosuwe naxa soori geresoe fanyi mixi wulu tongo saxan mayegeti, e birin naxa te koε ra. ⁴ A naxa yi yaamari so e yi ra, «Wo a idoyin, wo xa taa melen a xanbi xanbi ma. Wo naxa wo makuya taa ra a gbe ra. Wo birin xa wo redi. ⁵ N tan nun n ma nama birin, muxu muxu makorema ne taa ra mennikae ya ra. E na mini muxu ralande alo a singe ra, muxu fama ne muxu gide e ya ra. ⁶ Na kui e birama ne muxu foxo ra a falafe ra, «E na e gife alo boore biyaasi.» Na ki muxu fama ne e raminiide taa fari ma. ⁷ Na temui, wo tan xa mini wo noxunde, wo fa taa masoto. Wo Marigi Alatala naa sama ne wo belexe. ⁸ Wo na taa suxu, wo te so naa ra, wo naa gan. A tan nan na ki, wo xa Alatala waxonfe rakamali, wo xa n ma yaamari rabatu a rabatu ki ma.»

⁹ Yosuwe naxa e rasiga fa, e sa taa melen a xanbi xanbi ma. E naxa lu Ayi nun Beteli tagi, Ayi sogegorode. Yosuwe nun nama birin naxa xi yonkinde kui na koε ra. ¹⁰ Na kuye iba, Yosuwe naxa keli, a nama xunmato a ra. A tan nun Isirayila kuntigie naxa te nama ya ra, sigafe ra Ayi. ¹¹ E tan nun geresoe birin naxa e makore Ayi taa ra, e fa yonkinde yailan a koola biri ra. Gulunba naxa lu e tan nun Ayi tagi. ¹² Yosuwe nu bara xeme wulu suuli pondon xεe taa melende Ayi nun Beteli tagi, Ayi taa sogegorode. ¹³ Na kui soorie xa yonkinde xungbe nu na taa koola ma, soori booree nu na taa melenfe sogegorode biri. Yosuwe naxa siga na koε radangi gulunba kui.

¹⁴ Ayi mange to Isirayila soorie to, a tan nun a xa nama naxa mini e gere. filii yire Araba ya ra. Konœ a mu nu a kolon xa Isirayilakae bara a xa taa melen a xanbi xanbi ma. ¹⁵ Na temui Yosuwe nun Isirayila nama birin naxa e yete ragi Ayi mixie ya ra gbengberenyi kira xon ma. ¹⁶ Ayikae naxa bira e foxo ra keren na. Yosuwe nun a xa soorie naxa e gi han e ge Ayi nama birin naminiide taa fari ma. ¹⁷ Xeme keren mu lu Ayi nun Beteli taae kui, e birin naxa bira Isirayilakae foxo ra, e xa e suxu. E naxa taa lu na ki, a rabixi.

¹⁸ Na kui, Alatala naxa a masen Yosuwe be, «I xa tanbe itala Ayi biri ra, naxan

suxuxi i yi ra, barima n bara a sa i belexe.» Yosuwe naxa a xun ti taa ra, a xa tanbe suxuxi a yi ra Ayi mabiri. ¹⁹ A to na raba, soori melentie naxa mini mafuren mafuren e noxunde kui, e fa so taa kui, e te so na ra keren na.

²⁰ Ayikae to e ya ragbilen e xanbi ra, e naxa a to tuuri na tefe kooore ma kelife taa kui. E mu no e gide e xa siga dede. Isirayilaka naxee nu na e gife gbengberenyi kira xon Ayi mixie ya ra, nee naxa e mafindi e xili ma. ²¹ Yosuwe nun Isirayila jama to na tuuri to te ra, e naxa a kolon a soori melentie bara ge taa suxude. Na kui e naxa e mafindi, e fa Ayikae bonbo. ²² Na melentie fan naxa fa kelife taa kui, e xa Ayikae gere. Na kui Ayikae naxa raxeten, Isirayilakae fa e birin faxa. Mixi yo mu no a gide, mixi yo mu lu a njire ra, ²³ fo Ayi mange, e naxan suxu, e a xanin Yosuwe xon.

²⁴ Isirayilakae to ge Ayikae faxade naxee bira e foxo ra gbengberenyi kira xon ma, e naxa gbilen taa fan kui, e Ayika donxose birin faxa e xa santidegemae ra. ²⁵ Ayika naxee birin faxa na loxo, xemee nun ginnee, e konti naxa lan mixi wulu fu nun firin ma. ²⁶ Yosuwe to a xa tanbe itala Ayi xun ma, a mu a iso fo naakae birin to ge faxade. ²⁷ Na kui, Isirayila naxa a wasaso Ayi xuruse nun a harige ra, alo Alatala a masen ki naxe Yosuwe be.

²⁸ Yosuwe naxa Ayi taa birin kana, a a gan. Han to naa kiroxi. ²⁹ Naxan findi Ayi mange tan na, e naxa na gbaku wuri ma han nunmare. Nunmare to so, Yosuwe naxa yaamari fi e xa a fure ragoro wuri kon na. E naxa a rabira taa sode de ra, e fa geme ghegbe malan a fari. Han to na geme malanxi naa.

Serexebade Ebali geya fari

³⁰ Na temui Yosuwe naxa serexebade yailan Isirayila Marigi Alatala be Ebali geya fari, ³¹ alo Alatala xa konyi Munsaa a fala Isirayilakae be ki naxe. E naxa serexebade geme daaxi ti, wure mu nu din naxan na, alo a sebexi Tawureta Munsaa kitaabui kui ki naxe. E naxa serexe gan daaxie nun xanunteya serexee ba Alatala be na fari.

³² Menni Yosuwe naxa Ala xa seriye sebe gemee ma Isirayilakae birin ya xori, Annabi Munsaa naxan sebe e be. ³³ Isirayilakae, e xa kuntigie, e xa soori mangee, e xa kiitisae, nun xone naxee nu na e ya ma, e birin naxa siga ti ra Lewi bonsoe serexedubee ya i, naxee nu Alatala xa saate kankira xaninma. Nama seeti keren naxa ti Garisimi geya biri, jama seeti boore naxa ti Ebali geya biri, alo Alatala xa konyi Munsaa a fala Isirayila

jama singe be ki naxe, a duba e be temui naxe. ³⁴ Na xanbi, Yosuwe naxa yi seriye masenyi birin ti, dubee nun dankee, alo a sebexi Tawureta Munsaa kitaabui kui ki naxe. ³⁵ Annabi Munsaa xa masenyi sebexi keren mu lu, Yosuwe mu naxan tagi raba Isirayila jama birin be, hali ginnee, dimee, nun xone naxee nu na e ya ma.

9

Gabayonkae xa saate

¹ Yuruden naakiri mangee, Xitikae, Amoriakae, Kanaankae, Perisikae, Hiwikae, nun Yebusukae xa mange, e to yi gere xa fe me, naxan nabaxi Sefela boxi geyae fari, Baa Xungbe de ra, Liban geyae seeti ma, ² e naxa e malan, e lanyi xiri e tagi alako e xa Yosuwe nun Isirayila jama gere.

³ Gabayonkae to a me, Yosuwe naxan nabaxi Yeriko nun Ayi ra, ⁴ e naxa yanfanteya maxiri. E naxa siga a xon, beki kobie nun weni sase iboxie doxon e xa sofalee fari. ⁵ E naxa sankiri fori jonxi madegexie so e sanyi, e donmaa kobi jonxie ragoro e ma. E naxa taami xuntunyi xaraxie sa e xa kote kui.

⁶ E to Yosuwe li yonkinde kui Giligali, e naxa a fala a tan nun Isirayilakae be, «Muxu sa kelixi boxi makuye ne yi ki, alako won xa saate xiri.» ⁷ Isirayilakae naxa a fala e be, «Won noma saate xiride di? Xa a sa li wo kelixi yi boxi nan ma, a mu lanma saate xa lu won tagi.» ⁸ E naxa Yosuwe yaabi, «I xa konyie nan lanxi muxu ma.» Yosuwe naxa e maxorin, «Nde na wo tan na? Wo kelixi minden?» ⁹ E naxa Yosuwe yaabi, «I xa konyie kelixi boxi makuye nan ma i Marigi Alatala xili xa fe ra, barima muxu bara a xa fe ifale me, a naxan nabaxi Misira, ¹⁰ a nun a fe naxan birin nabaxi Amoriakae xa mange firinyie ra Yuruden naakiri ma, Xesibon mange Sixon, nun Basan mange Ogo, naxan nu sabatixi Asataroti.»

¹¹ «Muxu xa forie nun boxi mixi birin a falaxi ne muxu be, <Wo wo fandee tongo wo naxan donmaa kira xon ma. Wo xa siga Isirayilakae ralan, wo xa a fala e be wo xa konyie nan muxu ra.> Yakosi, won xa saate tongo won boore be. ¹² Wo bara muxu xa taamie to? Muxu to keli muxu xonyi, taami fanyi na nu a ra, kono yakosi a birin bara xara. ¹³ Muxu xa weni sase neenee nu rafexi weni fanyi ra, kono yakosi na birin bara jon, weni sasee bara bo. Wo muxu xa donmae mato, a nun muxu xa sankirie. E birin bara kana yi kira xa makuye be.»

¹⁴ Isirayilakae naxa na birin mato, kono e mu Alatala maxorin xa a findixi nondi nan na. ¹⁵ Na kui Yosuwe naxa lanyi xiri

e tagi e xa simaya makantafe ra. Marakali naxa lu e tagi.

¹⁶ Xi saxan to dangi na saate xirife ra, Isirayilakae naxa a kolon a e doxo booree nan lanxi e ma. ¹⁷ Na loxo Isirayilakae naxa siga, e sa so e xa taee kui, naxan findixi Gabayon, Kefira, Beeroti, nun Kiriyati Yeyarimi. ¹⁸ Isirayilakae mu e faxa saate xa fe ma, boxi yareratie naxan tongo Gabayonkae be Isirayila Marigi Alatala xili ra, kono pama birin naxa xurutuxurutu e xa yareratie ma. ¹⁹ Mangee naxa a fala pama be, «Muxu tan nan muxu kalixi e be Isirayila Marigi Alatala xili ra. Won nu noma won belexe dinde e ra. ²⁰ Yakosi won e xa fe suxuma yi ki ne. Won e luma e si nan na alako won naxa Alatala raxono marakali kanafe ra. ²¹ Won naxa e faxa, kono won xa e rawali wuri segefe nun ye bafe ra pama birin be.» Na kui Isirayila yareratie xa saate mu kanama.

²² Yosuwe naxa e xili, a woyen e be, «Munfe ra wo muxu yanfaxi, wo a fala muxu be, a wo sabatixi yire makuye ne, a fa sa a li, wo sabatixi muxu seeti nan ma? ²³ Na kui wo bara danke soto, wo bara findi muxu xa konyie ra. Wuri segefe nun ye bafe wali luma wo tan nan xun ma muxu Marigi Ala xa pama be abadan.»

²⁴ E naxa Yosuwe yaabi, «Muxu bara a me, i Marigi Alatala a fala ne a xa konyi Munsa be, a xa yi boxi birin so wo yi ra, a xa bekae sonto wo ya xori. Wo xa fa bara gaaxui gbege lu muxu ma muxu nii xa fe ra. Na nan a toxi muxu bara wo yanfa. ²⁵ Yakosi, muxu na wo sago. Wo xa muxu xa fe raba alo wo wama a xon ma ki naxe tinxinyi kui.» ²⁶ Yosuwe naxa na tinxinyi raba, a mu a lu Isirayilakae xa e faxa. ²⁷ Na loxo e naxa wuri segefe nun ye bafe wali doxo e xun ma Isirayila pama birin be, a nun Alatala xa serexebade be, naxan na Alatala xa yire sugandixi. Han to Gabayonkae na na wali kui.

10

Gere belebele Gabayon fe ma

¹ Darisalamu mange Adoni Sedeki naxa a me a Yosuwe bara Ayi taa suxu, a bara naa raton, a bara Ayi boxi nun a mange xa fe raba alo a Yeriko boxi nun a mange xa fe raba ki naxe. A man bara a me a Gabayon nun Isirayila bara lanyi xiri, a nee sabatixi e tagi. ² E naxa gaaxu na xa fe ra, barima mangataa belebele nan nu na Gabayon na, naxan xungbo Ayi be. E xa soorie nu findixi xeme gbangbalanyie nan na. ³ Darisalamu mange Adoni Sedeki naxa xera xee, a xa sa a fala Xebiron mange Hohami be, Yaramuti mange Pirami be, Lakisi mange Yafiya be, a nun Egilon

mange Debiri be, ⁴ «Wo te n yire, wo xa fa kafu n ma alako won xa Gabayon gere, barima e tan nun Yosuwe nun Isirayilakae bara lanyi xiri.» ⁵ Yi Amori mange suulie: Darisalamu mange, Xebiron mange, Yaramuti mange, Lakisi mange, nun Egilon mange naxa te nun e xa soorie ra. E naxa e xa yonkinde yailan Gabayon ya ra, e fa gere ti e be.

⁶ Gabayonkae naxa xera xee Isirayilakae xa yonkinde Giligali, e xa sa a fala Yosuwe be, «I naxa i xa konyie rabepin. I xa te muxu yire mafuren. I xa muxu ratanga Amori mangee ma, naxee sabatixi geya yire, e wama muxu gerefe.» ⁷ Yosuwe nun a xa soori palamae naxa keli Giligali, e siga Gabayon.

⁸ Alatala naxa a masen Yosuwe be, «I naxa gaaxu e ya ra, barima n bara ge e sade i belexe. Mixi keren mu noma tide i ya ra e ya ma.» ⁹ Na kui Yosuwe nun a xa mixie naxa keli Giligali, e jere kee ra, alako e xa sin Amoriakae xun ma terenna ra. ¹⁰ Alatala naxa Amoriakae keru Isirayila ya ra, a fa no e ra senbe ra Gabayon. Isirayilakae naxa bira e foxo ra kira xon naxan tema Beti Xoron, e naxa e bonbo han Aseka nun Makeda. ¹¹ E to nu e gima Isirayilakae ya ra gorofe Beti Xoron kira xon, Alatala naxa balabalanyi xori belebele ragoro e ma keli koore ma, han e sa Aseka li. Na balabalanyi xa mixi faxaxie dangi mixie ra, Isirayilakae naxee faxa e xa santidegema ra.

¹² Alatala nu Amoriakae safe Isirayila belexe temui naxe, Yosuwe nu bara Alatala maxandi Isirayilakae ya xori a xa soge raxara Gabayon xun, a xa kike raxara Ayalon gulunba xun. ¹³ Soge nun kike naxa e raxara, han Isirayila naxa ge e waxonyi rabade e yaxuie ra. Yi fe sebexi Yasari xa buki kui. Soge naxa a raxara koore tagi, soge mu gbata dulade fepnen keren kui. ¹⁴ Han to na fe mooli mu toxi dunija. Alatala nu bara Yosuwe xa maxandi suxu, a nu na gere sofe Isirayila be. ¹⁵ Na temui Yosuwe nun a xa soorie naxa gbilen e xa yonkinde Giligali.

¹⁶ Na mange suulie e gi ne, e sa e noxun Makeda fonme ra. ¹⁷ Mixi nde naxa a fala Yosuwe be, «Na mange suulie na e noxunfe Makeda fonme kui.» ¹⁸ Yosuwe naxa yaamari fi, «Wo geme belebelee mayindigilin na fonme de ma, wo soori ndee ti naa. ¹⁹ Wo tan donxoee, wo naxa dugundi, wo xa bira wo yaxuie foxo ra, wo fa kira bolon e ya ra, alako e naxa no e xonyi masotode, barima wo Marigi Alatala bara e sa wo belexe.»

²⁰ Na kui Yosuwe nun a xa soorie naxa no Amoriakae ra, fo mixi keren kerenyie naxee e gi, e sa e xa taa makantaxie

masoto. ²¹ Isirayila xa soorie birin naxa gbilen bojesa kui Yosuwe yire Makeda yonkinde kui. Mixi yo mu no e ra.

²² Na temui Yosuwe naxa a fala, «Wo yi gemee ba fonme de ma, wo xa yi mange suulie ramini.» ²³ E naxa na mixi suuli ramini: Darisalamu mange, Xebiron mange, Yaramuti mange, Lakisi mange, nun Egilon mange. ²⁴ E to yi mancee ramini Yosuwe ma, Yosuwe naxa Isirayila soorie birin xili, a a fala e xa yareratie be, «Wo wo maso, wo xa wo sanyi ti yi mancee konyie ma.» E naxa e maso, e e sanyi ti e konyie ma. ²⁵ Yosuwe naxa a fala e be, «Wo naxa gaaxu, wo boje naxa mini a i. Wo wo senbe so, wo man xa limaniya, barima Alatala wo yaxuie birin ma fe rabama yi ki ne, wo nun naxee ne gerema.»

²⁶ Na birin to dangi, Yosuwe naxa e faxa, a fa e gbaku wuri suuli kon na han nunmare. ²⁷ Soge dula temui, Yosuwe naxa yaamari fi e xa e ragoro wuri kon na, e xa e raso fonme kui, e nu noxunxi dennaxe. E naxa gemee belebelee doxo na de ma. Han to naa na na ki.

²⁸ Na loxo Yosuwe naxa Makeda fan suxu, a mennikae nun e xa mancee sonto santidegema ra. A mu mixi keren lu. A naxa Makeda mange xa fe raba alo a Yeriko mange xa fe raba ki naxe.

²⁹ Yosuwe nun Isirayila xa soorie naxa keli Makeda, e siga Libina gere. ³⁰ Alatala naxa naakae nun e xa mancee sa e belexe. E naxa na mixi birin sonto e xa santidegema ra, e mu mixi keren lu. E naxa Libina mange xa fe raba alo e Yeriko mange xa fe raba ki naxe.

³¹ Yosuwe nun Isirayila xa soorie naxa keli Libina, e siga Lakisi gere. ³² Na kuye iba, Alatala naxa Lakisi sa e belexe. E naxa na mixi birin faxa santidegema ra, alo e Libina xa fe raba ki naxe. ³³ Geseri mange Horami naxa te kafude Lakisi ma, kon Yosuwe naxa a tan nun a xa soorie birin faxa, a mu mixi keren lu.

³⁴ Yosuwe nun Isirayila xa soorie naxa keli Lakisi, e siga Egilon gere. ³⁵ Na loxo e naxa mennikae birin sonto, alo e Lakisi xa fe raba ki naxe.

³⁶ Yosuwe nun Isirayila xa soorie naxa keli Egilon, e siga Xebiron gere. ³⁷ E naxa mennikae birin, e xa mancee, nun e doxooree sonto, e mu mixi keren lu. E naxa e xa fe raba alo e Egilon xa fe raba ki naxe, e mennikae birin faxa.

³⁸ Na temui Yosuwe nun Isirayila xa soorie naxa e mafindi Debiri taa xili ma, e xa e gere. ³⁹ E naxa mennikae birin, e xa mancee, nun e doxooree sonto, e mu mixi keren lu. E naxa e xa fe raba alo e Libina, a mange, nun Xebiron xa fe raba ki naxe.

⁴⁰ Yosuwe naxa no na boxi birin na, geya yire, Negewi gbengberenyi, Sefela boxi, nun a mancee. A naxa na mixi birin sonto alo Isirayila Marigi Alatala a yamari ki naxe. ⁴¹ Yosuwe naxa e gere keli Kadesi Barineya han Gasa, Gosen boxi birin, sa doxo Gabayon na. ⁴² Yosuwe naxa no na taae nun e mancee ra temui kerenyi ra, barima Isirayila Marigi Alatala nan nu gere soma Isirayila be. ⁴³ Na temui Yosuwe nun Isirayila xa soorie birin naxa gbilan e xa yonkinde Gilligali.

11

Gere xungbe Meromi xure fe ma

¹ Xasori mange Yabini to yi fee me, a naxa xerae xee yi mixie xon ma: Madon mange Yobabo, Simiron mange, Akisafa mange, ² mancee naxee nu sabatixi geyae fari koola ma, naxee nu sabatixi Yuruden gulunba kui, naxee nu sabatixi Kinereti Baa yirefanyi ma, naxee nu sabatixi Sefela boxi ma, naxee nu Doro rabilinyi ma sogetede nun sogetede, Amorikae, Xitikae, Perisikae, Yebusukae naxee nu na geyae fari, a nun Hiwikae naxee nu na Xerimon geya bunyi Misipa boxi ma. ⁴ Na mancee naxa e xa soorie birin malan, naxee wuya alo meyenyi baa de ra. Soe gbegebe nun soori ragisee gbegebe fan nu na e yi. ⁵ Yi mancee naxa lan fe keren ma, e naxa sa e xa yonkinde ti Meromi xure fe ma Isirayilakae gerefe ma.

⁶ Alatala naxa a masen Yosuwe be, «Hali i mu gaaxu e ya ra, barima tina yi temui ma, n tan e birin sama ne i belexe, i e faxa Isirayilakae ya xori. I fama ne e xa soe san fasee bolonde, i fama ne e xa soori ragisee gande.»

⁷ Yosuwe nun a xa geresoe naxa sin e ma Meromi xure fe ma. ⁸ Alatala naxa e sa Isirayila belexe. E naxa e bonbo, e e keru han Sidon taa xungbe kui, han Misirefoti Mayimi, han Misipa gulunba ra sogetede biri. E naxa e bonbo, e mu mixi keren lu. ⁹ Yosuwe naxa e xa fe raba alo Alatala a masen a be ki naxe. A naxa e xa soe san fasee bolon, a e xa soori ragisee fan gan.

¹⁰ A gbilan gbilan ma, Yosuwe naxa Xasori boxi fan suxu, a naxa a mancee faxa santidegema ra, barima a tan nan nu na mangataa ra na boxi birin xun. ¹¹ Yosuwe xa soorie naxa e sonto santidegema ra, e mu mixi keren lu a si ra. Na dangi xanbi e naxa Xasori taa gan.

¹² Yosuwe naxa na taae birin suxu, a mennikae nun e mancee faxa santidegema ra, a menni raton alo Alatala xa konyi Munsa a fala a be ki naxe. ¹³ Kon Yosuwe xa soorie mu taae gan naxee nu na geyae

fari, fo Xasori keren Yosuwe dennaxe gan. ¹⁴ Isirayila naxa a wasaso yi taae harige nun e xa xurusee ra, konɔ e naxa mixie tan birin faxa santidɛgema ra. E mu mixi keren lu a piɲe ra. ¹⁵ Alatala naxan yamari a xa konyi Munsu be, Annabi Munsu fan naxa na yamari Yosuwe be. Yosuwe naxa na birin naba alo Alatala a masen Annabi Munsu be ki naxe.

¹⁶ Yosuwe naxa na boxi birin masoto: geya yire, Negewi gbengberenyi, Gosen boxi, Sefela boxi, nun Yuruden gulunba, kelife Isirayila geyae ma han baa de ra. ¹⁷ Keli geya Mageli itexi ra Seyiri biri ra, han Bali Gadi, Liban gulunba kui, Xerimon geya bunyi, a naxa naa mangee birin suxu, a e sonto. ¹⁸ Yosuwe nun yi mangee naxa gere xonkuye raba. ¹⁹ Taa yo mu nu na naxan tin Isirayila xa lanbooreɲa ra, fo Gabayon keren Hiwikae nu sabatixi dennaxe. Isirayilakae naxa na donxoe birin gere. ²⁰ Alatala nan Kanaankae xaxilie raxoroxo, alako Isirayila mixie xa e gere, e xa e raton, e naxa kinikini e ma fefe ma, alo Alatala a masen Annabi Munsu be ki naxe.

²¹ Na waxati kerenyi kui, Yosuwe naxa Anaki bonsoe fan gere, a e sonto Xebiron, Debiri, Anaba, nun geya yire naxee nu na Yudaya nun Isirayila boxi ma. Yosuwe naxa e birin halaki, a e xa taee kana. ²² Na dangi xanbi Anaki bonsoe keren mu lu Isirayila boxi ma. Naxee nu faxa, nee naxa sabati Gasa, Gati, nun Asidodi taee kui. ²³ Na kui, Yosuwe naxa na boxi birin masoto alo Alatala a masen Annabi Munsu be ki naxe. A naxa a itaxun Isirayila bonsoe ma e ke ra. Na temui, boxi naxa xinbela, gere yo mu so fa.

12

Mangee nofe

¹ Mangee nan ya Isirayilakae no naxee ra, e e xa taee tongo Yuruden sogetede biri ra, folofe Arinon xure ma, a sa doxo Xerimon geya ra, han a sa Yuruden gulunba birin li sogetede biri:

² Amori mange Sixon, naxan nu sabatixi Xesibon, a xa mangeya nu foloma Aroweri, naxan tixi Arinon xure de ra, han a sa doxo Yaboko xure ra, Amoni naaninyi. Yi birin nu findixi Galadi boxi seeti keren nan na. ³ A man naxa Yuruden gulunba sogetede fan yaamari, kelife Kinereti Baa han Foxoe Baa Yuruden gulunba ra, Beti Yesimoti taa na dennaxe. A xa boxi nu sigaxi itala ra yirefanyi biri ra han Pisiga geya ra.

⁴ Basan mange Ogo, Refa bonsoe mixi donxoe nde, naxan nu doxoxi Asataroti nun Edereyi taee. ⁵ A xa mangeya nu foloma Xerimon geya nan ma, a siga

Salaka, han a sa Basan boxi birin li. A xa mangeya naaninyi nu na Gesurikae nun Maakakae xa boxi nan fe ma. Yi birin nu findixi Galadi seeti boore nan fan na, han Xesibon mange Sixon xa mangeya folode.

⁶ Annabi Munsu, Alatala xa konyi nun Isirayilakae naxa no na mangee birin na. Alatala xa konyi Annabi Munsu naxa e xa namane so Ruben bonsoe, Gadi bonsoe, nun Manasi bonsoe seeti keren yi ra, menni xa findi nee gbe ra.

⁷ Mangeyae nan ya Yosuwe nun Isirayilakae naxee masoto Yuruden kiri ma sogegorode, folofe Bali Gadi ma Liban gulunba, han Xalaka geya Seyiri biri ra. Yosuwe naxa yi boxi birin itaxun Isirayila bonsoe ma, kankan xa a gbe ke soto. ⁸ E boxi naxee soto na birin nalanxi na, Isirayila geyae, Sefela boxi, Yuruden gulunba, gbengberenyi, nun Negewi gbengberenyi nan na. Xitikae, Amorikae, Kanaankae, Perisikae, Hiwikae, nun Yebusukae nan nu sabatixi menni.

⁹ Mangee nan ya e noxi naxee ra: Yeriko mange, Ayi mange naxan nu na Beteli fe ma,

¹⁰ Darisalamu mange, Xebiron mange,

¹¹ Yaramuti mange, Lakisi mange,

¹² Egilon mange, Geseri mange,

¹³ Debiri mange, Gederi mange,

¹⁴ Horoma mange, Aradi mange,

¹⁵ Libina mange, Adulama mange,

¹⁶ Makeda mange, Beteli mange,

¹⁷ Tapuwa mange, Zeferi mange,

¹⁸ Afeki mange, Lasaron mange,

¹⁹ Madon mange, Xasori mange,

²⁰ Simiron Meron mange, Akisafa mange,

²¹ Taanaki mange, Megido mange,

²² Kedesi mange, Yokanayimi mange naxan nu na Karemele biri,

²³ Dorɔ mange, naxan nu na Dorɔ boxi ma, Goyimi mange naxan nu na Giligali boxi ma,

²⁴ nun Tirisa mange.

Na birin nalanxi, mange tongo saxan a nun keren.

13

Boxi masototaree

¹ Yosuwe to ge foride, Alatala naxa a masen a be, «I bara fori konɔ namane gbegbe man na wo lan wo xa naxee soto.

² Filisitakae nun Gesurikae xa boxi luxi sinden. ³ Boxi naxan foloma Sixori xure ma Misira ya tagi, han a sa Ekiron li, naxan na koola ma, na birin Kanaankae nan gbe nu a ra, konɔ na waxati Awikae nu naa suxuxi e yi, e nun Filisita mangedi suilie, naxee nu na Gasa, Asidodi, Asikalon, Gati, nun Ekiron. ⁴ Kanaankae xa boxi fan luxi, folofe Meyara taa ma Sidonkae na

dennaxe, han a sa Afeki li. Amoriakae xa boxi fan luxi.»

⁵ «Gebalakae nun Libankae xa boxi fan luxi, fólófe Bali Gadi ma Xerimon geya bunyi, han a sa Xamata li. ⁶ Sidónka naxee birin na geyae fari, fólófe Liban geyae ma, han a sa Misirefoti Mayimi li, n fama e keride Isirayilakae ya xóri. I xa na birin fi Isirayila ma ke ra, alo n a masenxi ki naxe. ⁷ I xa yi boxi itaxun Isirayila bõnsõe solomanaani ma, a nun Manasi bõnsõe seeti boore ma.»

Manasi, Ruben, nun Gadi bõnsõe xa boxi

⁸ Manasi bõnsõe seeti singe, Ruben bõnsõe, nun Gadi bõnsõe nu bara e gbe ke soto Yuruden kiri ma sogetede biri ra, Ala xa konyi Munsa saabui ra. ⁹ E xa boxi sa fólóxi kafi Aroweri, taa naxan na Arinon xure fe ma, a geya bunyi taa li, a Medeba fili li, han a sa Dibon li, ¹⁰ a sa Amori mange Sixon Xesibonka xa taee birin li han Amonikae xa naaninyi ra. ¹¹ E man naxa Galadi soto, Gesurikae nun Maakakae xa boxi, Xerimon geya, nun Basan boxi han a sa Salaka li. ¹² Basan mange Ogo fan xa boxi, naxan nu dõxõxi Asataroti nun Edereyi taee, naxan findi Refa bõnsõe mixi dõnxõe ra, na fan gbe birin naxa findi Isirayilakae gbe ra. Annabi Munsa naxa nõ yi jamane birin na, a naxa e xa boxi birin tongo. ¹³ Kõnõ Isirayilakae mu Gesurikae nun Maakakae keru. Han to e sabatixi Isirayilakae ya ma.

Lewi bõnsõe ke

¹⁴ Annabi Munsa mu boxi yo fi Lewi bõnsõe tan ma, barima serexe gan daaxi naxee bama Isirayila Marigi Alatala be, e nee nan findixi e tan gbe ke ra alo Ala a masen ki naxe.

Ruben bõnsõe xa boxi

¹⁵ Annabi Munsa nu bara boxi fi Ruben bõnsõe ma, e xabile ki ma. ¹⁶ E xa boxi naxa fóló Aroweri Arinon xure de ra, a taa li naxan na geya bunyi, han a sa Medeba rabilinyi li, ¹⁷ a Xesibon li, nun taa naxee birin na naa rabilinyi. Na taee xili: Dibon, Bamoti Bali, Beti Bali Meyoni, ¹⁸ Yahasi, Kedemoti, Mefaati, ¹⁹ Kiriayatayimi, Sibima, Sereti Saxari naxan na geya fari, ²⁰ Beti Peyori, Pisiga geya fari, Beti Yesimoti, ²¹ taa naxee birin na fili ma nun Amori mange Sixon, naxan nu dõxõxi Xesibon, na xa boxi birin. Annabi Munsa nu bara mange Sixon faxa, a nun Madiyan mangedie Efi, Rekemi, Suru, Xuru, nun Reba. E nu sabatixi boxi kui Sixon xa mangeya bun ma. ²² Isirayilakae naxa Beyori xa di xeme Balami fan faxa santidegema ra, naxan nu duureya rabama. ²³ Yuruden xure

findixi Ruben bõnsõe xa naaninyi nan na sogegorođe biri ra. Na taee nun e xa bõxie findixi Ruben bõnsõe gbe nan na.

Gadi bõnsõe xa boxi

²⁴ Annabi Munsa naxa yi boxi fi Gadi bõnsõe ma e xabile ki ma: ²⁵ Yaaseri boxi, Galadi boxi taee birin, nun Amoni boxi seeti keren, han a sa Aroweri li, Raba ya tagi, ²⁶ kafi Xesibon han a sa Ramati Misipa nun Betonimi li, kafi Maxanayimi han a sa Debiri boxi li, ²⁷ a sa Beti Harama, Beti Nimira, Sukoti, nun Sefon li, taa naxee nu na Yuruden xure fe ma, a sa Xesibon mange Sixon xa boxi birin li, nun Yuruden rabilinyi sogetede biri han a sa dõxõ Kinereti Baa ra. ²⁸ Yi birin naxa findi Gadi bõnsõe ke ra e xabile ki ma, kankan nun a xa taa, nun a daaxa.

Manasi bõnsõe seeti singe xa boxi

²⁹ Annabi Munsa naxa yi boxi fi Manasi bõnsõe seeti singe ma, Manasi xa die seeti keren ma: ³⁰ Basan boxi birin, naxan nu Basan mange Ogo xa mangeya bun ma, fólófe Maxanayimi, han a sa Yayiri li. Na findi taa tongo senni nan na. ³¹ E man naxa Galadi boxi seeti keren soto, e naxa Asataroti nun Edereyi taee soto, naxee nu findixi Basan mange Ogo gbe ra. Manasi xa di Makiri naxa yi birin soto a xa die seeti keren be e xabile ki ma.

³² Annabi Munsa naxa yi ke fi Isirayilakae ma a nu na Mowaba fili ma temui naxe, Yuruden kiri ma Yeriko sogetede biri. ³³ Kõnõ Annabi Munsa mu boxi yo fi Lewi bõnsõe tan ma. Isirayila Marigi Alatala nan nu na a ke ra alo Ala a masen ki naxe.

14

Isirayila bõnsõe solomanaani xa boxi

¹ Nunu xa di Yosuwe, serexedube Eleyasari, nun xabile kungtie Kanaan boxi itaxun Isirayilakae ma ke ra yi ki ne. ² Boxi naxa itaxun Isirayila bõnsõe solomanaani nun a tagi ma Ala xa mali saabui ra, alo Alatala a masen Annabi Munsa be ki naxe. ³ Boxi naxan na Yuruden xure kiri ma sogetede biri, Annabi Munsa naxa na fi bõnsõe firin nun a tagi ma, kõnõ a mu boxi yo fi Lewi bõnsõe tan ma. ⁴ Annabi Yusufu bõnsõe nu bara itaxun firin na, Manasi nun Efirami. Annabi Munsa mu boxi yo fi Lewi bõnsõe ma naxan findixi e gbe yati ra, fo taee, e sabatima dennaxe nun fillie e xurusee demadonma dennaxe. ⁵ Isirayilakae naxa na boxi itaxun e boore tagi alo Alatala a masenxi ki naxe Annabi Munsa be.

Kalebi Xebiron sotofe

⁶ Yuda bõnsõe ndee nun Kenisi xa di Kalebi naxa siga Yosuwe xõn. Kalebi naxa a fala a be, «I a kolon Alatala naxan fala Annabi Munsa be won firin xa fe ra Kadesi Barineya. ⁷ N jê tongo naani nan nu a ra, Alatala xa konyi Annabi Munsa n xëxi temui naxë kelife Kadesi Barineya sigafe ra Kanaan bõxi ma menni rabende. N to ge na ra, n naxa dentëge fanyi sa a be. ⁸ N nan ngaxakerenyi naxee n mati naa, nee naxa limaniya ba jama yi ra, kõnõ n tan bira n Marigi Alatala nan tun fõxõ ra. ⁹ Na kui Annabi Munsa naxa laayidi tongo n be yi ki, «I jêrëxi bõxi naxan ma, n findima nê i tan nun i xa die ke ra temui birin, barima i bara bira n Marigi Alatala xui fõxõ ra a ki ma.»

¹⁰ «Nê tongo naani nun suuli bara dangi kabi Alatala naxa na masen Annabi Munsa be, won nu na gbengberenyi ma temui naxë. Alatala bara n ma simaya rasiga han jê tongo solomasaxan a nun suuli. ¹¹ To, n senbe man luxi alo Annabi Munsa n xëxi temui naxë. N nõma gere sode yi waxati alo n na raba ki naxë a singe ra. ¹² Awa, i xa yi geya bõxi fi n ma alo Alatala laayidi tongo n be ki naxë na lõxõ. Na lõxõ i nu a kolon Anaki bõnsõe na menni, e xa taa xungbe makantaxi a fanyi ra. Alatala gbansan xa lu n seeti ma. Na kui n nõma e keride alo Alatala a masen ki naxë.»

¹³ Yosuwe naxa duba Yefune xa di Kalebi be, a Xebiron xa fi a ma ke ra. ¹⁴ Na taa na a xa die belexe han to, barima Yefune Kenisika xa di Kalebi bira Isirayila Marigi Alatala nan fõxõ ra. ¹⁵ Kabi na temui bõpësa naxa lu na bõxi ma, gere yo mu nu na sõnõn. Singe Xebiron xili nu falama nê Kiriyati Araba, barima Araba nan nu findixi Anaki mixie xa kuntigi ra.

15

Yuda bõnsõe xa bõxi

¹ Bõxi naxan fixi Yuda bõnsõe ma e xabile ki ma Alatala xa maragiri saabui ra, sa fõlõxi Edon naaninyi nan na, a sa dõxõ Sini gbengberenyi ra yirefanyi ma. ² Na naaninyi fõlõxi Fõxõ Baa de yirefanyi nan ma naxan na Negewi gbengberenyi ma, ³ a siga Tali geya yirefanyi ma Sini biri ra, a te Kadesi Barineya yirefanyi ma han a sa dangi Xesiron na, a man te Adari, a siga han Karaka. ⁴ Na xanbi a Asimon li, a siga Misira xure han baa de ra. Yudayakae xa naaninyi nan na ki yirefanyi biri ra.

⁵ Yudaya naaninyi sogetede biri findixi Fõxõ Baa de nan na, han Yuruden xure sinma baa xun dennaxë.

A naaninyi koola biri fõlõma Yuruden xure sinma baa xun dennaxë, ⁶ a te Beti Xogala biri ra, a siga Beti Araba, han Ruben

xa di Bohan xa geme yire ra. ⁷ Na naaninyi texi han Debiri, a dangi Akori gulunba kui ra, a siga koola ma han Giligali, naxan na Adumimi geya ya ra, xure yirefanyi ma. Na naaninyi sigaxi han En Semesi dulonyi ra, a mini En Rogeli ra. ⁸ A keli menni, a goro Hinoma xa gulunba kui, Yebusukae xa taa yirefanyi ma. Na taa findixi Darisalamu nan na. A siga han geya fari ma Hinoma xa gulunba ya ra sogetede biri nun Refa bõnsõe xa gulunba rapõnyi ra koola biri ra. ⁹ Kelife na geya fari ma, naaninyi sigama han Nefetowa dulonyi ra. Na xanbi a taa ndee li naxee na Eferon geya fari, a siga Baala, dennaxë xili Kiriyati Yeyarimi. ¹⁰ A Keli menni a siga sogegorode biri han a Seyiri geya li, a siga Yeyarimi geya seeti ma, dennaxë xili Kesalon. A man siga Beti Semesi, han a Timina li. ¹¹ Na naaninyi sigaxi Ekiron nun Sikiron taa seeti ma, han a Baala geya li, a siga Yabaneeli. Na dangi xanbi a sa baa li.

¹² Baa Xungbe de ra findi na naaninyi nan na sogegorode biri ra. Yudayakae xa naaninye nan na ki. E xabilee birin na menni nê.

Kalebi xa bõxi

¹³ Yosuwe naxa Yudayakae xa bõxi nde fi Yefune xa di Kalebi ma, alo Alatala a yamari ki naxë. A xa taa singe findi Kiriyati Araba nan na, naxan xili Xebiron. Mixi naxan nu xili Araba, na nan lanxi Anaki bõnsõe benba ma. ¹⁴ Kalebi naxa Anaki xa di xeme saxanyie keru. Nee nu xili nê Sesayi, Aximan, nun Talama. ¹⁵ Na xanbi e naxa te Debiri xili ma, dennaxë nu xili Kiriyati Sifa. ¹⁶ Kalebi naxa a fala, «Mixi yo naxan na nõ Sifa taa ra, n nan n ma di gine Akasa fima nê a ma.» ¹⁷ Kalebi xunya Kenasi xa di xeme Otiniyeli naxa nõ Sifa taa ra. Kalebi naxa a xa di gine Akasa fi a ma.

¹⁸ Akasa to siga Otiniyeli xõn, a naxa a fala a be a xa bõxi gbete maxõrin a baba ma. Akasa to goro a xa sofale fari, Kalebi naxa a maxõrin, «I wama munse xõn?» ¹⁹ A naxa a yaabi, «N wama naxan xõn, i bara bõxi fi n ma naxan na yirefanyi biri ra. Yakõsi i man xa ye yire fan fi n ma.» Awa, a baba naxa geya yire fi a ma. Ye nu na na geya fari, a man nu na geya bunyi.

Yuda bõnsõe xa bõxi

²⁰ Yuda xa die ke nan yi ki, e xabile ki ma: ²¹ Taa naxee nu na yirefanyi ma, Negewi gbengberenyi ma, Edon naaninyi fe ma, e xili Kabaseeli, Ederi, Yaguru, ²² Kina, Dimona, Adada, ²³ Kedesi, Xasori, Yitinan, ²⁴ Sifi, Telemi, Beyaloti, ²⁵ Xasori Xadata, Keriyoti Xesiron, naxan

findixi Xasori ra, ²⁶ Amama, Sema, Molada, ²⁷ Xasari Gada, Xesimon, Beti Peleti, ²⁸ Xasari Suwali, Beriseeba, Bisiyoteya ²⁹ Baala, Iyimi, Esemi, ³⁰ Elitoladi, Kesili, Horoma, ³¹ Sikilaga, Madamanna, Sansanna, ³² Lebayoti, Siliximi, Ayin, e nun Rimon. E birin nalanxi taa moxoxen nun solomanaani, nun e daaxae.

³³ Taa naxee nu na Sefela boxi, e xili Esetayoli, Soraha, Asena, ³⁴ Sanowa, En Ganimi, Tapuwa, Enama, ³⁵ Yaramuti, Adulama, Soko, Aseka, ³⁶ Saarayimi, Aditayimi, Gedera, e nun Gederotayimi. E birin nalanxi taa fu nun naani, nun e daaxae.

³⁷ Senan, Xadasa, Migidali Gadi, ³⁸ Dilana, Misipa, Yokatili, ³⁹ Lakisi, Bosikati, Egilon, ⁴⁰ Kabon, Laxamasi, Kitilisi, ⁴¹ Gederoti, Beti Dagon, Nama, e nun Makeda. E birin nalanxi taa fu nun senni, nun e daaxae.

⁴² Libina, Eteri, Asan, ⁴³ Yifita, Asena, Nesibi, ⁴⁴ Keyila, Akisibu, nun Maresa. E birin nalanxi taa solomanaani, nun e daaxae.

⁴⁵ Ekiron nun a daaxae, ⁴⁶ taa naxee na Ekiron nun Asidodi tagi sogegorode, ⁴⁷ Asidodi nun a daaxae, Gasa nun a daaxae, han Misira xure nun Baa Xungbe naralande.

⁴⁸ Taa naxee nu na geya yire, e xili Samiri, Yatiri, Soko, ⁴⁹ Danna, Kiriyaati Sanna naxan findi Debiri ra, ⁵⁰ Anaba, Esitemowa, Enama, ⁵¹ Gosen, Xolon, Giloka. E birin nalanxi taa fu nun keren, nun e daaxae.

⁵² Arabi, Duma, Eseyan, ⁵³ Yanimi, Beti Tapuwa, Afeka, ⁵⁴ Xumeta, Kiriyaati Araba naxan findi Xebiron na, e nun Siyoro. E birin nalanxi taa solomanaani, nun e daaxae.

⁵⁵ Mayon, Karemele, Sifi, Yuta, ⁵⁶ Yisireeli, Yokodeyan, Sanowa, ⁵⁷ Kayin, Gibiya, nun Timina. E birin nalanxi taa fu, nun e daaxae.

⁵⁸ Xalixuli, Beti Suru, Gedori, ⁵⁹ Maarati, Beti Anoti, nun Elitekon. E birin nalanxi taa senni, nun e daaxae.

⁶⁰ Kiriyaati Bali naxan findi Kiriyaati Yeyarimi, nun Raba. E birin nalanxi taa firin, nun e daaxae.

⁶¹ Taa naxee nu na gbengberen yire, e xili Beti Araba, Midin, Sekaka, ⁶² Nibisan, Foxe taa, e nun En Gedi. E birin nalanxi taa senni, nun e daaxae.

⁶³ Yuda bonsoe mu no Yebusukae keride, naxee doxoxi Darisalamu taa kui. Han to e na Yudayakae ya ma.

16

Efirami nun Manasi bonsoe xa boxi

¹ Boxi naxan fi Yusufu xa die ma Alatala xa maragiri saabui ra, a folo Yuruden xure nan ma Yeriko sogetede biri, Yeriko dulonyi na dennaxe. Na naaninyi dangi Yeriko taa nan na, a siga wula i, han a Beteli geya li. ² A keli naa, a siga Lusi han Ataroti taa, Arakakae na dennaxe. ³ Na xanbi a siga sogegorode biri Yefeletikae yire han Beti Xoron Labe, han Geseri, han Foxe Ye Baa de ra. ⁴ Yusufu xa die Manasi nun Efirami na nan soto ke ra.

⁵ Efirami xa boxi nan ya e xabile ki ma: Naaninyi naxan na fuge ra, a folo Ataroti Adari ne han Beti Xoron Fuge, ⁶ han a baa de li. A keli Mikimetati koola ma, a dangi Taanati Silo fuge ra, a siga Yanowa. ⁷ A goro han Ataroti nun Naarata. A man dangi Yeriko ra, a sa mini Yuruden xure ma. ⁸ A keli Tapuwa, a siga sogegorode biri han Kanna xure, han baa de ra. Efirami bonsoe ke nan na ki e xabile ki ma. ⁹ Efirami bonsoe naxa taa nun daaxa ndee fan soto Manasi bonsoe xa boxi kui. ¹⁰ Efirami bonsoe mu Kanaankae kerri Geseri. Han to nee na Efiramikae ya ma, konso e findixi konyie nan na.

17

Manasi bonsoe xa boxi

¹ Yusufu xa di singe Manasi naxa a gbe ke soto Alatala xa maragiri saabui ra. Manasi xa di singe Makiri, naxa findi Galadikae benba ra. A naxa Galadi nun Basan boxi soto barima geresoe nan nu a ra. ² Manasi xa mamadie birin naxa e gbe ke soto e xabile ki ma. E xilie nan ya: Abiyeseri, Xelesi, Asirli, Sikemi, Xeferi, nun Semida. Yusufu xa di Manasi xa die nan na ki, nun e xabilee.

³ Selofexadi, Xeferi xa di, Galadi xa di, Makiri xa di, Manasi xa di mu di xeme yo bari, fo di gine suuli. E xilie nan ya: Maxala, Nuha, Xogala, Milika, a nun Tirisa. ⁴ E naxa siga serexedube Eleyasari, Nunu xa di Yosuwe, nun Isirayila kuntigie xon ma, e a fala e be, «Alatala a masen ne Annabi Munsaba be a xa muxu gbe ke fi muxu ma alo muxu benba barennye na a sotofe ki naxe.» Awa Yosuwe naxa e gbe ke fi e ma alo a raba e baba xunya xememae be ki naxe. ⁵ Manasi bonsoe naxa doxo fu soto, bafe Galadi nun Basan na, naxan na Yuruden kiri ma. ⁶ Manasi xa di ginee naxa ke soto alo a xa di xemee. Galadi boxi naxa lu Manasi xa di gbete be.

⁷ Manasi xa boxi naxa folo Aseri boxi naaninyi ra han Mikimetati taa, naxan na Sikemi sogetede biri ra. A man sigaxi han Yamin naxan na En Tapuwa fe ma. ⁸ En Tapuwa xa boxi nu findixi Manasikae gbe nan na, konso Tapuwa taa naxan nu na

naaninyi ra, na tan nu findixi Efirami nan gbe ra. ⁹ Na naaninyi nu goroxi han Kanna xure de ra. Manasi xa boxi naaninyi findi Kanna xure nan na yirefanyi ma han baa de ra, kono Efirami xa taa ndee nu na Manasi xa taee ya ma. ¹⁰ Efirami xa boxi nu Kanna xure yirefanyi nan ma. Manasi gbe nu na koola ma. Baa fan nu findixi e naaninyi nan na. Manasi xa boxi koola ma, nu na Aseri xa boxi nan seeti ma. A sogetede biri nu na Isakari xa boxi nan seeti ma.

¹¹ Manasi naxa taa ndee soto Isakari nun Aseri xa boxie kui. E xili nan ya: Beti Saan, Yibeleyami, Doro, En Doro, Taanaki, nun Megido, nun e daaxae. Na saxanyi donxoe nu na Doro xa mangeya nan bun ma. ¹² Manasi bonsoe mu no na taee ra, Kanaan mixie naxa lu naa. ¹³ Kono Isirayilakae to senbe soto, e naxa konyiya doro Kanaankae ma, kono e mu no e keride.

¹⁴ Yusufu xa die naxa Yosuwe maxorin, «I yi boxi kerenyi gbansan fixi muxu ma munfe ra? Muxu xabile wuya, barima Alatala bara barake sa muxu xa fe a fanyi ra.» ¹⁵ Yosuwe naxa e yaabi, «Xa wo wuya Efirami geya yire be, wo xa siga Perisikae nun Refakae xa wondi yire, wo menni masege alako wo xa boxi soto.» ¹⁶ Yusufu bonsoe naxa a fala a be, «Yi geyae xurun muxu be. Kanaanka naxee fan sibatixi geyae bunyi, Beti Saan nun e daaxae, naxee na Yisireeli geya bunyi, geresoe ragise wure daaxi na e yi ra.» ¹⁷ Yosuwe naxa Yusufu bonsoe yaabi, «Eframikae nun Manasikae, wo bara nondi fala kono wo wuya, wo senbe fan gbo. A mu lanma wo xa ke doro keren gbansan soto.» ¹⁸ Wo na geyae findi wo gbe ra, hali wondi to a ra. Wo naa masege alako wo xa na tone soto. Wo fama Kanaankae keride hali geresoe ragisee wure daaxi nan to na e yi ra.»

18

Boxi naxan luxi

¹ Isirayila nama to ge node boxi ra, e naxa e malan Silo, e Ala xa horomolingira ti naa. ² Isirayila bonsoe solofere nu na na temu, naxee mu nu e gbe ke sotoxi sinden.

³ Yosuwe naxa a fala Isirayilakae be, «Wo doro be munfe ra? Munfe ra wo mu sigama wo xa boxi tongode wo benbae Marigi Alatala naxan fi wo ma? ⁴ Yakosi wo xa mixi saxan sugandi bonsoe birin ya ma. N xa e xee, e xa e bonsoe xa boxi birin mato, e fa sa na dentege n be. ⁵ Na boxi xa itaxun doro solofere ra. Yuda bonsoe xa lu na boxi yirefanyi ma, Yusufu bonsoe fan xa lu na boxi koola ma. ⁶ Wo na ge na

boxi itaxunxi doro solofere masende n be, n fama nate tongode won Marigi Alatala xa mali saabui ra, alako nee xa itaxun wo ma. ⁷ Kono Lewi bonsoe mu boxi yo sotoma, barima e gbe ke findi serexedubeja nan na Alatala be. Gadi, Ruben, a nun Manasi bonsoe seeti singe jan bara e gbe soto Yuruden xure kiri ma sogetede biri ra alo Annabi Munsa a fi e ma ki naxe.»

⁸ Na kui na xeme xona siga. Yosuwe nu bara e yamari, «Wo siga, wo boxi jere. Wo xa a mato a na ki naxe. Na xanbi wo xa fa be Silo, n xa nate tongo won Marigi Alatala xa mali saabui ra, won na boxi itaxunna wo ma ki naxe.» ⁹ Na xeme naxa siga boxi matode. E taa naxee to na yire solofere kui, e naxa nee birin xilie sebe, e fa a ra Yosuwe xon Silo yonkide kui. ¹⁰ Yosuwe naxa nate tongo Silo Alatala xa mali saabui ra. A naxa na boxi birin itaxun Isirayila bonsoe ma.

Bunyamin bonsoe xa boxi

¹¹ Bunyamin bonsoe xabilee birin naxa e gbe soto Yuda bonsoe gbe nun Yusufu xa die gbe tagi Alatala xa maragiri saabui ra. ¹² E xa naaninyi koola ma folo Yuruden xure nan ma, a dangi Yeriko ra koola biri ra, a te geya ma sogeorode biri ra han a Beti Aweni gbengberenyi li. ¹³ A keli menni, a dangi Lusi ra, naxan man xili Beteli, yirefanyi biri ra. A goro han Ataroti Adari, a te geya fari, naxan na Beti Xoron Labe yirefanyi ma.

¹⁴ Na naaninyi naxa goro na geya fari a siga baa seeti xon ma sigafe ra Kiriyati Bali, naxan man xili Kiriyati Yeyarimi. Na taa findi Yuda xa die nan gbe ra. Naaninyi nan na ki naxan na sogeorode.

¹⁵ Naxan na yirefanyi ma, a folo Kiriyati Yeyarimi ne, a siga sogeorode biri ra han a Nefetowa dulonyi li. ¹⁶ Na naaninyi naxa goro menni, a siga han Ben Hinoma geya bunyi ra, Refakae xa gulunba kui koola mabiri. A keli menni, a goro Ben Hinoma geya bunyi ra, Yebusukae fe ma. A yirefanyi ma, a siga han En Rogeli. ¹⁷ Na naaninyi sigaxi En Semesi koola biri ra, a siga Geliloti, naxan na Adumimi geya ya ra. A goro han Ruben xa di Bohan xa fanye ma. ¹⁸ A dangi geya ra koola biri ra, geya naxan na Yuruden gulunba ya tagi. A goro Yuruden gulunba kui, ¹⁹ a dangi Beti Xogala ra, koola biri ra. Na yirefanyi naaninyi danxi Yuruden xure sode nan ma Foxe Baa xun.

²⁰ Yuruden xure findixi Bunyamin xabilee xa boxi naaninyi nan na sogetede biri ra. Bunyamin bonsoe xa naaninyi birin nan na ki.

²¹ Taa naxee fi Bunyamin bonsoe xabilee ma, nee nan ya: Yeriko, Beti Xogala, Emeki

Kesisi, ²² Beti Araba, Semarangima, Beteli, ²³ Awimi, Para, Ofara, ²⁴ Kefarahamoni, Ofini, nun Geba. Na birin lanxi taa fu nun firin nan ma, a nun e daaxae. ²⁵ Gabayon, Ramati, Beeroti, ²⁶ Misipa, Kefira, Mosa, ²⁷ Re kemi, Yiripeeli, Tarala, ²⁸ Sela, Elefi, Yebusu naxan man xili Darisalamu, Gibiya, a nun Kiriyati Yeyarimi lanxi taa fu nun naani nan ma a nun e daaxae. Bunyamin bõnsõe xabilẽe ke nan na ki.

19

Simeyon bõnsõe xa bõxi

¹ Bõxi taxun firin nde kui, naxan nabaxi won Marigi Alatala xa mali saabui ra, Simeyon bõnsõe naxa e gbe ke soto Yuda bõnsõe xa bõxi kui. ² Taa naxee fixi Simeyon bõnsõe ma, nee nan ya: Beriseeba, Seeba, Molada, ³ Xasari Suwali, Bala, Esemi, ⁴ Elitoladi, Betuli, Horoma, ⁵ Sikilaga, Beti Marakaboti, Xasari Susa, ⁶ Beti Lebayoti, a nun Saruxen. Na birin lanxi taa fu nun saxan nan ma, a nun e daaxae. ⁷ Ayin, Rimõn, Eteri, nun Asan lanxi taa naani nan ma, a nun e daaxae. ⁸ Na daaxae sigama han Baalati Beer, naxan nu xili Ramati Negewi gbengberenyi ma. Simeyon bõnsõe xabilẽe ke nan na ki. ⁹ E ke nu na Yuda bõnsõe xa bõxi nan kui, barima bõxi naxan so Yuda bõnsõe yi ra, a nu gbo. Nde ba na bõxi nan na, a naxa so Simeyon bõnsõe yi ra.

Sabulon bõnsõe xa bõxi

¹⁰ Bõxi taxun saxan nde naxa findi Sabulon bõnsõe xabilẽe gbe ra Alatala xa maragiri saabui ra. E xa bõxi naaninyi sigaxi han Saridi, ¹¹ a te Marala sogeorode, han Dabeseti, a man siga xure de ra naxan na Yokanayimi ya ra. ¹² A keli Saridi a a ibilin sogetede biri ra, a Kisiloti Taboro li. A siga han Daberati, han Yafiya. ¹³ A tan na sogetede biri ra, a siga Gati Xeferi nun Eta Kasin. A na Rimõn li, a siga Neyya biri ra. ¹⁴ Koola ma, na naaninyi nan sigaxi Xanaton han a Yifita Eli gulunba li. ¹⁵ E man naxa Katati, Nahalali, Simiron, Yidala, nun Beteleemu soto. Na birin nalanxi taa fu nun firin, a nun e daaxae. ¹⁶ Sabulon bõnsõe xabilẽe ke nan na ki, e xa taae nun e daaxae.

Isakari bõnsõe xa bõxi

¹⁷ Bõxi taxun naani nde naxa findi Isakari bõnsõe xabilẽe gbe ra Alatala xa maragiri saabui ra. ¹⁸ E xa naaninyi naxa yi taae birin li: Yisireeli, Kesuloti, Sunemi, ¹⁹ Xafarayimi, Siyon, Anaxarati, ²⁰ Rabiti, Kisiyon, Abesi, ²¹ Remeti, En Ganimi, En Xada, Beti Pasesi, ²² Taboro, Saxasima, nun Beti Semesi. Naaninyi danxi Yuruden xure de nan na. E birin nalanxi taa fu nun

senni, a nun e daaxae. ²³ Isakari bõnsõe xabilẽe ke nan na ki, e xa taae nun e daaxae.

Aseri bõnsõe xa bõxi

²⁴ Bõxi taxun suuli nde naxa findi Aseri bõnsõe xabilẽe gbe ra Alatala xa maragiri saabui ra. ²⁵ E xa naaninyi na yi taae nan na: Xelkati, Xali, Beten, Akisafa, ²⁶ Alameleki, Amada, nun Misala. E xa naaninyi sogeorode biri na Karemele geya nun Sixori Libanati xure nan na. ²⁷ E xa naaninyi sogetede biri foloxi Beti Dagon ne, Sabulon bõnsõe na dennaxe, nun Yifita Eli gulunba. A siga koola ma Beti Emeki nun Neyiyeli. A dangi Kabulu ra koola biri ra. ²⁸ A naxa siga Abadon, Rexobo, Xamõn, nun Kanna, han Sidon taa xungbe. ²⁹ Naaninyi keli Sidon, a siga Ramati nun Tire taa makantaxi mabiri. A siga Xosa, a mini Foxe Ye Baa ma Akisibu bõxi ma, ³⁰ Uma, Afeki, nun Rexobo taae. E birin lanma taa moxõpen nun firin nan ma, a nun e daaxae. ³¹ Yi taae nun daaxae birin findixi Aseri bõnsõe xabilẽe ke nan na.

Nafatali bõnsõe xa bõxi

³² Bõxi taxun senni nde naxa findi Nafatali bõnsõe xabilẽe gbe ra Alatala xa maragiri saabui ra. ³³ Na bõxi naaninyi naxa folo Xelefa taa ma, a siga wuri bili belebele nde ma naxan na Saananimi. A dangi Adami Nekebi nun Yabaneeli ra, a Lakuma li, a siga han Yuruden xure de ra. ³⁴ Na naaninyi naxa siga sogeorode biri ra han a Asanoti Taboro li, a sa mini Huloku taa ma. A Sabulon bõnsõe xa bõxi li yirefanyi ma, a Aseri bõnsõe xa bõxi li sogeorode biri ra. A Yuruden xure li sogetede biri ra. ³⁵ Taae nan ya tete hagigee nu soxi naxee ra: Sidima, Sere, Xamata, Rakati, Kinereti, ³⁶ Adama, Ramati, Xasori, ³⁷ Kedesi, Edereyi, En Xasori, ³⁸ Yiron, Migidali Eli, Xoremi, Beti Anati, Beti Semesi. Na birin lanxi taa fu nun solomanaani nan ma, a nun e daaxae. ³⁹ Nafatali bõnsõe xabilẽe ke nan na ki.

Dana bõnsõe xa bõxi

⁴⁰ Bõxi taxun solofere nde naxa findi Dana bõnsõe xabilẽe gbe ra Alatala xa maragiri saabui ra. ⁴¹ E xa bõxi naaninyi na yi taae nan na: Soraha, Esetayoli, Iri Semesi, ⁴² Saalabin, Ayalon, Yitila, ⁴³ Elon, Timina, Ekiron, ⁴⁴ Eliteke, Gibeton, Baalati, ⁴⁵ Yehudu, Beneberaki, Gati Rimõn, ⁴⁶ Yarakon dulonyi, Rakon, nun bõxi naxan na Yafa ya ra. ⁴⁷ Kono na bõxi kanyie man naxa gbilen e xa bõxi ma. Na kui Dana bõnsõe naxa siga Lesemi gerede. E naxa naa masoto, e mennikae faxa santidegema ra. E sabati menni, e fa e baba Dana xili sa naa xun. ⁴⁸ Yi taae nun

daaxae birin findixi Dana xabilée ke nan na.

Yosuwe xa boxi

⁴⁹ E to ge e xa boxi itaxunde, e naxa Nunu xa di Yosuwe ke fi a ma e tagi Alatala xa maragiri saabui ra. ⁵⁰ Yosuwe taa naxan maxorin e ma, Timina Sera, e naxa na fi a ma alo Alatala a masen e be ki naxe. Na taa na Efirami bonsœ xa geya boxi nan kui. Yosuwe naxa taa ragbilen a neene ra, a sabati naa. ⁵¹ Serexedube Eleyasari, Yosuwe, nun Isirayila bonsœ xabile kuntigie boxi itaxun Alatala xa mali saabui ra na ki ne, a xa horomolingira naade ra naxan nu na Silo.

20

Yete ratanga taae

¹ Alatala naxa a masen Yosuwe be, ² «A fala Isirayilakae be e xa taa ndee sugandi mixie ratangama dennaxe, alo n a fala Annabi Munsa be ki naxe. ³ Xa mixi nde sa a boore nde faxa, kono a fa a li a mu a rakelixi a ma, a xa a gi, a siga na taa nde a ratangama gbejoxœ ti ma dennaxe. ⁴ A na na taa li temui naxe, a xa ti naa sode de ra, a fa a dentegge forie be. Nee xa a raso taa kui, e a yigiya e xonyi. ⁵ Xa gbejoxœ ti sa siga naa, e naxa na faxeti so a yi ra de, barima na faxe mu kelixi janige xa ma. ⁶ Faxeti xa lu na taa kui han a xa makiiti mennikae ya xori. E xa a lu na taa kui han serexedube kuntigi faxama temui naxe. Na xanbi na mixi xa gbilen a xonyi, a kelixi dennaxe.»

⁷ E naxa yi taee sugandi: Kedesi naxan na Galile boxi ma Nafatali geyae na dennaxe, Sikemi naxan na Efirami geyae fari, Kiriyaati Araba naxan xili Xebiron, naxan na Yudaya geyae ma. ⁸ E naxa taa gbete fan sugandi Yuruden xure kiri ma sogetede biri ra: Beteseri, naxan na Ruben xa gbengberenyi ma, Ramoti naxan na Galadi boxi ma, Gadi bonsœ na dennaxe, Golan naxan na Basan boxi ma, Manasi bonsœ na dennaxe. ⁹ Taae nan na ki naxee sugandixi Isirayilakae nun e xa xojee be, alako naxan na mixi faxa, kono a mu a rakelixi a ma, a xa a yete ratanga gbejoxœ ti ma meeni. Na kui mixi mu faxama gbejoxœ ti saabui ra, beenun jama xa a makiiti.

21

Lewi bonsœ xa taae

¹ Lewi bonsœ kuntigie naxa siga serexedube Eleyasari, Nunu xa di Yosuwe, nun Isirayila bonsœ xabile kuntigie xon ma Silo taa kui Kanaan boxi ma. ² E sa a fala e be, «Alatala a masen ne nu Annabi Munsa be a muxu xa taee soto

muxu sabatima dennaxe, a nun muxu xa filie fan soto muxu xa xurusee be.» ³ Na kui Isirayilakae naxa yi taee nun yi filie fi Lewi bonsœ ma, e xa findi e ke ra alo Alatala a yamari ki naxe.

⁴ Kehati xabile gbe nan ya: Serexedube Haruna xa die naxa taa fu nun saxan soto Yuda bonsœ xa taee ya ma, Simeyon bonsœ gbee ya ma, nun Bunyamin bonsœ gbee ya ma, ⁵ Kehati xabile, naxee nu luxi, nee naxa taa fu soto Efirami bonsœ gbee ya ma, Dana bonsœ gbee ya ma, nun Manasi bonsœ seeti boore gbee ya ma. Na nate birin tongoxi Ala xa maragiri saabui ra.

⁶ Gerison xa die naxa taa fu nun saxan soto Isakari bonsœ gbee ya ma, Aseri bonsœ gbee ya ma, Nafatali bonsœ gbee ya ma, a nun Manasi bonsœ seeti singe naxan na Basan boxi ma, na gbee ya ma. Na nate birin tongoxi Ala xa maragiri saabui ra.

⁷ Merari xa die naxa taa fu nun firin soto e xabile ki ma Ruben bonsœ gbee ya ma, Gadi bonsœ gbee ya ma, nun Sabulon bonsœ gbee ya ma. Na nate birin tongoxi Ala xa maragiri saabui ra.

⁸ Na kui Isirayilakae naxa yi taee nun e filie fi Lewi bonsœ ma alo Alatala a yamari ki naxe Annabi Munsa saabui ra. ⁹ Taa naxee fixi e ma Yuda nun Simeyon bonsœ ya ma, nee nan ya. ¹⁰ Haruna xa die gbe, naxee keli Kehati xabile, nee naxa yi taee soto Ala xa maragiri saabui ra sugandi singe kui: ¹¹ Kiriyaati Araba, naxan findi Xebiron na, a nun fiili naxee na Yudaya geya boxi rabilinyi ma. Araba findi Anakie benba nan na. ¹² Daaxae nun taa xunxuri naxee na taa fari ma nee findi Yefune xa di Kalebi gbee nan na.

¹³ E taa naxee fi serexedube Haruna xa die ma, nee nan yi ki: Xebiron, mixi ratanga taa nde, Libina, ¹⁴ Yatiri, Esitemowa, ¹⁵ Xolon, Debiri, ¹⁶ Ayin, Yuta, nun Beti Semesi, nun e filie. Na birin nalanxi taa solomanaani, kelifi yi bonsœ firinyi ma.

¹⁷ E naxa yi taee soto Bunyamin bonsœ xa boxi kui: Gabayon, Geba, ¹⁸ Anatoti, Alamon, nun e filie. Na birin nalanxi taa naani. ¹⁹ Serexedube Haruna xa die naxa taa fu nun saxan soto, nun e filie.

²⁰ Lewika naxee kelixi Kehati xa di boore ya ma, Ala xa maragiri naxa a niya nee naxa taee soto Efirami bonsœ ya ma. ²¹ Na taee nan ya: Sikemi naxan na Efirami geya boxi fari, mixi noma ratangade gbejoxœ ti ma dennaxe, Geseri, ²² Kibisayimi, Beti Xoron, nun e filie. Na birin nalanxi taa naani. ²³ E naxee soto Dana xa boxi kui, nee nan ya: Eliteke, Gibeton, ²⁴ Ayalon, Gati Rimon, nun e filie.

Na birin nalanxi taa naani. ²⁵ E naxee soto Manasi bonsœ seeti boore xa boxi kui, nee nan ya: Taanaki, Gati Rimon, nun e fiilie. Na birin nalanxi taa firin. ²⁶ Yi taa fu nun e fiilie naxa findi Kehati xa die xabilee gbe ra naxee mu nu na Haruna xa die ya ma.

²⁷ Gerison xabilee naxa taa soto Manasi bonsœ seeti singe ya ma. E xili Golan, mixi ratanga taa nde naxan na Basan boxi ma, Besetera, nun e fiilie. Na birin nalanxi taa firin. ²⁸ E naxee soto Isakari bonsœ xa boxi kui, nee nan ya: Kisiyon, Daberati, ²⁹ Yaramuti, Ganimi, nun e fiilie. Na birin nalanxi taa naani. ³⁰ E naxee soto Aseri bonsœ xa boxi kui, nee nan ya: Misala, Abadon, ³¹ Xelekati, Rexobo, nun e fiilie. Na birin nalanxi taa naani. ³² E naxee soto Nafatali bonsœ xa boxi kui, nee nan ya: Kedesi, mixi ratanga taa nde naxan na Galile boxi kui nun a fiilie, Xamoti Doron nun a fiilie, Karatan nun a fiilie. Na birin nalanxi taa saxan.

³³ Gerison xabilee naxa taa fu nun saxan soto nun e fiilie. ³⁴ Lewikae naxee luxi, Merari xabilee ra, e naxee soto Sabulon bonsœ ya ma, nee nan ya: Yokanayimi, Karata, ³⁵ Dimina, Nahalali, nun e fiilie. Na birin nalanxi taa naani. ³⁶ E naxee soto Ruben bonsœ xa boxi kui, nee nan ya: Beteseri, Yahasi, ³⁷ Kedemoti, Mefaati, nun e fiilie. Na birin nalanxi taa naani. ³⁸ E naxee soto Gadi bonsœ xa boxi kui, nee nan ya: Ramoti, mixi ratanga taa nde naxan na Galadi boxi kui, Maxanayimi, ³⁹ Xesibon, Yaaseri, nun e fiilie. Na birin nalanxi taa naani. ⁴⁰ Taa naxee birin fixi Merari xabilee ma, e ralanxi taa fu nun firin. ⁴¹ Taa naxee birin fixi Lewi bonsœ ma Isirayilakae xa boxi kui, e ralanxi taa tongo naani nun solomasaxan, nun e rabilinyie. ⁴² Fiilie nu na taae birin nabilinxi.

⁴³ Alatala naxa na boxi birin fi Isirayilakae ma alo a a laayidi e benbae be ki naxe. Na boxi birin naxa findi e gbe ra, e naxa sabati naa. ⁴⁴ Alatala naxa bonesa fi e ma e naaninyi birin na, alo a a laayidi e benbae be ki naxe. E yaxui yo mu no xunnakeli sotoe e xun, barima Alatala e yaxui birin sa ne e sagoe. ⁴⁵ Alatala xa laayidi birin naxa kamali Isirayilakae be. Keren mu lu naxan mu kamali.

22

Serexebade yailanxi Yuruden

¹ Na temui Yosuwe naxa Ruben bonsœ, Gadi bonsœ, nun Manasi bonsœ seeti singe xili. ² A a fala e be, «Alatala xa konyi Munsa fe naxan birin fala wo be, wo bara na birin naba. Wo man bara bira n xui birin foxo ra. ³ Wo mu wo ngaxakerenyie

rabepin yi xi wuyaxie bun ma han to. Wo Marigi Alatala yaamari naxan so wo yi ra, wo bara wo jengi sa a xon ma. ⁴ Yakosi wo Marigi Alatala bara malabui fi wo ngaxakerenyie ma, alo a a masen e be ki naxe. Yakosi wo siga wo xonyi. Wo xa gbilen na boxi ma Alatala xa konyi Munsa dennaxe soxi wo yi ra Yuruden kiri ma. ⁵ Wo xa meeni yi seriye nun yi yaamari rabafe ma, Alatala xa konyi Munsa naxan soxi wo yi ra. Wo xa wo Marigi Alatala xanu, wo xa bira a xa kira birin foxo ra, wo xa wo jengi sa a xa yaamari xon wo janige fiixe ra nun wo nii birin na.»

⁶ Yosuwe naxa duba e be, e fa siga e xonyi. ⁷ Annabi Munsa nu bara ke so Manasi bonsœ seeti keren yi ra Basan. Yosuwe fan naxa ke so yi seeti boore yi ra e ngaxakerenyie fe ma Yuruden sogegorode. Yosuwe to nu e rasigama e xonyi, a naxa duba e be. ⁸ A naxe e be, «Wo nun harige gbege xa gbilen wo xonyi, nun xurusee, gbeti, xema, yoxui, wure, nun dugie. Wo nun wo ngaxakerenyie xa wo yaxuie harige itaxun wo wo wasaxoxi naxee.»

⁹ Ruben bonsœ, Gadi bonsœ, nun Manasi bonsœ seeti singe naxa gbilen. E naxa keli Isirayilakae xun ma Silo, Kanaan boxi ma, e siga Galadi boxi ma, boxi naxan findi e gbe ra Alatala xa yaamari bun ma Annabi Munsa saabui ra. ¹⁰ E to so Yuruden nabilinyi Kanaan boxi ma, Ruben bonsœ, Gadi bonsœ, nun Manasi bonsœ seeti singe naxa serexebade belebele yailan Yuruden xure de ra.

¹¹ Isirayilakae to na me, e naxa a fala, «Wo bara a to, Ruben bonsœ, Gadi bonsœ, nun Manasi bonsœ seeti singe bara serexebade yailan Kanaan boxi ma, Yuruden taae kui Isirayilakae fe ma.» ¹² Isirayilakae to na fe kolon, e birin naxa e malan Silo alako e xa te e gerede.

¹³ Isirayilakae naxa Finexasi, serexedube Eleyasari xa di xee Galadi boxi ma, Ruben bonsœ, Gadi bonsœ nun Manasi bonsœ seeti singe xon. ¹⁴ Mange fu, bonsœ yo bonsœ mange keren, naxa a mati. Nee birin nu findixi e xabiele xunye nan na Isirayilakae wulu wulu tagi.

¹⁵ E naxa siga Ruben bonsœ, Gadi bonsœ, nun Manasi bonsœ seeti singe yire, Galadi boxi ma. Finexasi naxa a fala e be, ¹⁶ «Alatala xa nama birin yi nan masenxi, «Wo Isirayila Marigi Ala yanfaxi munfe ra? To, wo gbilenxi Alatala foxo ra munfe ra? Wo serexebade yailanxi munfe ra, naxan findixi Alatala matandife ra? ¹⁷ Won fe jaaxi naxan naba Peyori, han to won na na toore nan kui yi ki. Hali Alatala to paxankate doxo a xa nama birin ma na fe ma, han to won mu nu seniyen sinden. ¹⁸ To, wo bara muruta

wo Marigi Alatala ma. Xa wo Alatala matandima to, tina a xa xone fama ne dusude Isirayila nama nan birin xun ma. ¹⁹ Na kui, boxi naxan findi wo gbe ra, xa na mu seniyanxi, wo xa gbilen Alatala xa boxi ma, alako wo xa wo yete boxi soto muxu tagi. Kono wo naxa Alatala nun Isirayilakae matandi serexebade yailanfe ra de, naxan mu findixi won Marigi Alatala xa serexebade ra. ²⁰ Sera xa di Akan to tinxintareya raba se ratonxie ra, see ra a mu lan naxee xa tongo, Alatala naxa xono Isirayilakae birin ma. A keran xa mu halaki a xa yunubi rabaxi ma.»

²¹ Ruben bonsoe, Gadi bonsoe, nun Manasi bonsoe seeti singe naxa Isirayila mangee yaabi, ²² «Marigi Alatala, a tan nan na Mange Ala ra! A tan nan a kolon muxu yi rabaxi fe naxan ma. Isirayilaka birin fan fama a kolonde. Xa muxu bara Alatala matandi, xa muxu bara tinxintareya raba, muxu naxa kisi to loxo. ²³ Xa muxu serexebade yailanxi muxu yete nan be, alako muxu xa gbilen muxu Marigi Alatala foxo ra, muxu xa serexe gan daaxi, serexe panigexi, nun xanunteya serexe ba, Alatala yete yati nan fama muxu makiitide.»

²⁴ «Kono na mooli xa mu a ra. Muxu yi rabaxi ne barima muxu nu bara kontofli, tina wo xa die noma ne a falade muxu xa die be, «Dari mundun na wo tan nun Isirayila Marigi Alatala tagi? ²⁵ Alatala Yuruden nan findixi won naaninyi ra. Ruben bonsoe nun Gadi bonsoe, wo gbe yo mu na Alatala gbe ya ma.» Muxu xa die bama ne gaaxufe Alatala ya ra wo xa die saabui ra.»

²⁶ «Na kui muxu naxa a fala, won fan xa serexebade yaillan. Serexe gan daaxi nun serexe mooli gbete yo mu bama na, ²⁷ kono na xa findi seede ra wo tan nun muxu tan tagi, wo bonsoe nun muxu bonsoe tagi hali won tan dangi xanbi, muxu Alatala rabatuma serexe gan daaxi, serexe panigexi, nun xanunteya serexe ra a xa horomolingira ya ra. Na temui wo xa die naxa fa sa a fala muxu xa die be, «Wo gbe yo mu na Alatala gbe ya ma.» ²⁸ Muxu bara a fala, tina, xa e sa na woyenyi fala muxu be, xa na mu muxu xa die be, muxu fan e yaabima ne, «Wo Alatala xa serexebade kepa mato, muxu babae naxan yailanxi. Serexe gan daaxi nun serexe mooli gbete yo mu bama naa, kono na xa findi seede ra wo tan nun muxu tan tagi.» ²⁹ Ala xa muxu tanga muxu boje ratefe ra Alatala xili ma. A xa muxu tanga muxu gbilenfe ra a foxo ra to loxo serexebade yailanfe ra, serexe gan daaxie, serexe panigexie, nun xanunteya serexe bama dennaxe. Nee bama won Marigi Alatala xa serexebade

gbansan ne, naxan na won Marigi Alatala xa horomolingira ya ra.»

³⁰ Serexedube Finexasi, mangedie nun Isirayila wulu wulu mangee to yi masenyi me, Ruben bonsoe, Gadi bonsoe, nun Manasi bonsoe seeti singe naxan masenxi, e boje naxa rafaan e ma. ³¹ Serexedube Eleyasari xa di Finexasi naxa a masen Ruben bonsoe, Gadi bonsoe, nun Manasi bonsoe seeti singe be, «Muxu bara a kolon Alatala na won ya ma to loxo, barima wo mu tinxintareya rabaxi Alatala ra. Wo bara Isirayilakae ratanga Alatala belexe i.»

³² Serexedube Eleyasari xa di Finexasi nun mangee naxa keli Galadi boxi ma, Ruben, nun Gadi bonsoe nu na dennaxe, e gbilen Kanaan boxi ma Isirayilakae yire, e dentege sa e be. ³³ Yi dentege naxa rafaan Isirayilakae ma, e naxa Ala tantu. Gere sofe, e xa Ruben nun Gadi xa boxi sonto, na mapoxunyi mu lu e yi soton. ³⁴ Ruben nun Gadi bonsoe naxa yi xili sa na serexebade xun ma: «A tan nan na won tagi seede ra a Alatala nan na Ala ra.»

23

Yosuwe xa masenyi donxo

¹ Temui gbege dangi ne kafi Alatala naxa malabui fi Isirayila nama ma, a ratangafe a yaxuie ma a rabilinyi. Yosuwe nu bara fori, a xa simaya nu bara bu. ² Na kui Yosuwe naxa Isirayila birin malan, a forie, a mangee, a kiitisa, nun a soori mangee. A naxa a fala e be, «N bara fori, n ma simaya bara a ikuya. ³ Wo bara a to wo Marigi Alatala fe naxan birin nabaxi yi sie ra wo xa fe ra. Wo Marigi Alatala nan gere soxi wo be.»

⁴ «Wo a mato, n bara ke boxi so wo yi ra, Ala naxan panigexi wo bonsoe be. Na boxi birin, sie gbete nu dennaxe, nun dennaxe suxu daaxi luxi, Yuruden nun Baa Xungbe longori sogegorode, n bara na birin itaxun wo ma. ⁵ Wo Marigi Alatala e makuyama ne wo ra pon, a e faya wo ya ra, wo fa e xa boxi tongo alo wo Marigi Alatala a masen wo be ki naxe.»

⁶ «Wo wo senbe so. Wo xa wo meeni sriye birin nabatufe ma naxan sebexi Tawureta Munsa kui. Wo naxa binya yirefanyi ma, wo naxa binya koola ma. ⁷ Wo naxa sunbu yi sie ra, naxee luxi wo ya ma. Wo naxa e xa alae maxandi, wo naxa wo kali e xili ra. Wo naxa e batu, wo naxa wo tuubi e be. ⁸ Kono wo tan xa wo tagi ixiri wo Marigi Alatala xa fe ra, alo wo bara fa a raba ra ki naxe han to.»

⁹ «Alatala bara si gbangbalanyi senbema halaki wo ya ra, keli na ma, han to, mixi keran mu noxi tide wo ya ra. ¹⁰ Wo ya ma, mixi keran nu mixi wulu nan

kerima, barima wo Marigi Alatala nan nu gere soma wo be alo a a laayidi wo be ki naxe. ¹¹ Wo xa wo jengi sa wo yete kan xon ma a fanyi ra, wo xa wo Marigi Alatala xanu.»

¹² «Kono xa wo wo kobe ti wo Marigi Alatala ra, wo naxa bira si gbetee foxo ra naxee luxi wo ya ma, wo naxa sunbu e ra, wo naxa e xa di ginsee doxo, ¹³ wo xa a kolon wo Marigi Alatala mu fama yi sie ragide wo ya ra sonon. E findima wo be yeke nun gantanyi nan na, e findi luxusinyi ra wo fari, e findi tunbe ra wo ya kui, han wo birin ge halakide yi boxi fanyi ma wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma.»

¹⁴ «A gbe mu luxi n xa faxa alo nimase birin naxee na dunja bende fupi fari. Wo xa a kolon wo bonje kui, wo nii birin na, wo Marigi Alatala laayidi yo naxan tongoxi wo be, na mu kanama. A xa laayidi birin bara kamali, keren mu kanaxi. ¹⁵ Wo xa a kolon wo Marigi Alatala a xa laayidi fanyi rakamalixi ki naxe, a man fama a xa laayidi jaxankate daaxi rakamalide na ki ne, han a ge wo halakide yi boxi fanyi ma a dennaxe fixi wo ma. ¹⁶ Xa wo tondi yi saate rakamalide wo Marigi Alatala wo yamarixi naxan na, xa wo wo tuubi ala gbetee be, wo naxa wo felen e be, Alatala xonoma ne wo ma, wo fa halaki, a wo raloe yi boxi fanyi ma, a dennaxe fixi wo ma.»

24

Malanyi donxoe Sikemi

¹ Yosuwe naxa Isirayila bonxoe birin malan Sikemi, a fa Isirayila forie, a mancee, a kiitisee, nun a soori mancee maxili, e birin naxa sa e yete denteege Ala be. ² Yosuwe naxa a masen nama birin be, «Isirayila Marigi Alatala xui nan ya, «Wo benba Tera nun a xa die Ibrahima nun Naxori nu sabatixi kafi temui xonkuye xure kiri ma, e nu ala gbetee nan batuma. ³ N naxa wo baba Ibrahima tongo xure kiri ma, muxu naxa Kanaan boxi birin isa, n fa a bonxoe iwuya. N naxa a xa di Isiyaga fi a ma, ⁴ n fa a niya Isiyaga xa a xa die Yaxuba nun Esayu bari. N naxa Seyiri geya boxi so Esayu yi ra, kono Yaxuba nun a xa die tan naxa goro Misira boxi ma.»

⁵ «N naxa Munsu nun Haruna xee Misira boxi ma, n fa jaxankate wuyaxi doxo Misirakae ma e saabui ra. Na kui n naxa wo ramini Misira ra. ⁶ N to wo babae ramini, Misirakae naxa bira e foxo ra han Xulunyumi Baa de ra. E bakixi soori ragisee nun soe fari. ⁷ Wo babae to gbelegbele Alatala ra, a naxa dimi rasin e nun Misirakae tagi. Misirakae to bira wo babae foxo ra baa tagi, Alatala naxa baa radin e xun ma. Wo yae bara na

birin to, a naxan nabaxi Misirakae ra. Na dangi xanbi, wo naxa temui xonkuye raba gbengberenyi ma.»

⁸ «N naxa wo xanin Amorikae xa boxi ma dennaxe na Yuruden kiri ma. E naxa wo gere, kono n naxa e sa wo belexe i, n e keru wo ya ra, wo fa e xa boxi masoto. ⁹ Siporo xa di Balaki, naxan findixi Mowaba mange ra, a fan naxa keli a xa Isirayila gere. A naxa Beyori xa di xeme Balami xili, alako a xa wo danka, ¹⁰ kono n to mu wa n tuli matife na danke ra, Balami xa woyenyi naxa mafindi, a fa duba wo be. Na kui n naxa wo ba a belexe i.»

¹¹ «Wo to Yuruden igiri, wo naxa Yeriko li. Yerikokae naxa wo gere, alo Amorikae, Perisikae, Kanaankae, Xitikae, Girigasakae, Hiwikae, nun Yebusukae fan nabaxi ki naxe, kono n naxa e birin sa wo belexe i. ¹² N fa juri nde radin Amori mange firinyie ma wo ya ra. A naxa e keru, kono na mu findi wo yete xa santidegema nun wo xa xali ra. ¹³ N boxi nan fixi wo ma wo mu naxee rawalixi. N taee nan fixi wo ma, wo mu naxee tixi. N weni bilie nun oliwi bilie nan fixi wo ma, wo mu naxee sixi. Wo na balofe nee nan xun na yi ki.»

¹⁴ «Yakosi wo xa gaaxu Alatala ya ra, wo xa a rabatu janige fanyi nun tinxinyi ra. Wo xa gbilen na alae foxo ra wo babae naxee batuxi xure kiri ma nun Misira boxi ma. Wo xa Alatala batu! ¹⁵ Xa wo mu tinma na ra, wo xa nate tongo wo alae naxee batuma, alo Amorikae xa alae e naxee batuma yi boxi ma, xa na mu alae wo babae nu naxee batuma xure kiri ma. Kono wo xa a kolon a n tan nun n ma denbaya, muxu Alatala nan batuma.»

¹⁶ Nama naxa a yaabi yi woyenyie ra, «Na xaxili makuya muxu ra gbilenfe ra Alatala foxo ra, muxu mu noma birade ala gbetee foxo ra, ¹⁷ barima Alatala nan na won Marigi Ala ra. A tan nan muxu ramini Misira boxi ra, konyiya kui, muxu tan nun muxu babae. A gere so ne muxu be muxu ya xori yi kaabanako belebelee ra. A naxa muxu kanta muxu xa jere birin kui, nun pamae tagi muxu dangixi naxee birin na. ¹⁸ Alatala bara nama birin keru muxu ya ra, a nun Amorikae naxee sabatixi yi boxi ma. Muxu tan fan Alatala nan batuma, barima a tan nan na muxu Marigi Alatala ra.»

¹⁹ Yosuwe naxa a fala nama be, «Wo mu noma Alatala batude, barima Alatala seniyen, Ala toonexi na a ra. A mu dipema wo xa matandi nun wo xa yunubi ma. ²⁰ Xa wo Alatala finsiriwali birafe ala gbetee foxo ra, a gbilenma ne a xa fe fanyie foxo ra a nu naxee rabama wo be, a fa gbaloe ramini wo ma, han a wo rajon.»

²¹ Nama naxa a fala Yosuwe be, «Ade, muxu Alatala nan batuma.» ²² Yosuwe

naxa a fala n̄ama be, «Wo bara findi wo yete kan ma seede ra. Wo tan nan yete yati Alatala sugandixi alako wo xa a batu.» E naxa Yosuwe yaabi, «Muxu bara findi seede ra.» ²³ Yosuwe man naxa a fala e be, «Yakosi wo xa gbilen ala gbete fɔxɔ ra, naxee na wo tagi. Wo xa wo xaxili ti Alatala ra, Isirayila Marigi Ala.» ²⁴ Nama naxa a fala Yosuwe be, «Muxu muxu Marigi Alatala nan batuma, muxu a xui rabatu.»

²⁵ Na ɔxɔe, Yosuwe nun n̄ama naxa saata. A naxa seriye nun yaamarie so n̄ama yi ra Sikemi. ²⁶ Yosuwe naxa yi fe birin sebe Ala xa Seriyē Kitaabui kui. A naxa gēme belebele tongo, a naxa a ti wuri tofanyi bun ma naxan nu na Alatala xa hɔrɔmɔlingira yire. ²⁷ Yosuwe fa a fala n̄ama be, «Wo bara yi gēme to? A findima won be seede nan na, barima a bara wɔyenyi birin me, Alatala naxan masenxi won be. A findima seede nan na won be, alako wo naxa wo kobe so wo Marigi Alatala ra.» ²⁸ Na kui Yosuwe naxa n̄ama lu, e birin naxa siga e xa bɔxi ma dennaxe findi e ke ra.

Yosuwe xa saya

²⁹ Yi fe to dangi, Nunu xa di Yosuwe, Alatala xa konyi, naxa laaxira a xa simaya n̄e keme n̄e fu ma. ³⁰ A naxa ragata bɔxi ma a ke naxan na, Timina Sera, Eframi geyae biri ra, Gaasi geya koola biri ra. ³¹ Isirayila Alatala batu ne Yosuwe xa simaya birin kui, a nun forie xa simaya birin kui, Yosuwe singe faxa naxee be, naxee nu fe birin kolon Alatala naxan naba Isirayilakae be.

³² Isirayilakae Yusufu xori naxee xanin e xun ma keli Misira, e sa e ragata Sikemi bɔxi nan ma, Yaxuba bɔxi naxan sara Xamori xa die ma, Sikemi baba ma, mennikae xa kɔbiri kole keme ra. Na bara findi Yusufu xa die ke ra. ³³ Haruna xa di Eleyasari fan naxa faxa. E naxa a ragata a xa di Finexasi xa geya fari, dennaxe nu bara findi a ke ra Eframi bɔnsɔe xa bɔxi ma geya longori.

Ala xa Masenyi Kiitisaē be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Munsa to Isirayila jama ramini Misira boxi ra, Annabi Yosuwe naxa e xanin Kanaan. Alatala nu bara saate tongo Annabi Iburahima be, a Isirayila bõnsõe fama na bõxi sõtõde, a findi e gbe ra. Na birin naxa raba alo Ala a masen ki naxe, Annabi Yosuwe fa laaxira. Na taruxui birin sebexi kitaabui kui naxan xili «Ala xa Masenyi Annabi Yosuwe be.»

Na dangi xanbi, Isirayila die naxa sabati Kanaan bõxi ma, Ala dennaxe fi e ma. Kõõ e nu bara mixi naxee keru naxa, nee man naxa Isirayila gere folõ. Alatala yati naxa a lu e xa na raba, barima Isirayila nu na gbilenfe Ala xui fõõõ ra. Na tõõõ to Isirayila li, e naxa ratu Alatala xa seriye ma, e fa bira a fõõõ ra alo a lan ki naxe. Na kui, Ala fan naxa e mali alako e xa nõ e yaxuie ra. A nu na rabama mixi seniyeñxie nan saabui ra naxee findi Isirayila «kiitisaē» ra. Na birin sebexi kitaabui kui naxan xili «Ala xa Masenyi Kiitisaē be.»

Na taruxui lõnni xungbe masenma won be. Xa won gbilen Alatala fõõõ ra, a fe fanyi naxan fixi won ma, a nee bama ne won yi ra, won fa tõõõ a jaaxi ra. Kõõ Ala mu tinma won xa lu na tõõõ mooli kui, barima a won xanuxi. Xa won bara won ma yunubi kolon, won fa na masen Ala be, won a mayandi a xa dijne, a mu tondima. Ala bõjne fan, a senbe gbo. Xa a sa a li won bara tõõõ soto won ma yunubi saabui ra, Ala wama won malife alako won xa gbilen a xa kira ma. Won Marigi mu tinma won xa be, a fe birin nabama won be alako won xa lu seniyeñyeni kui seewe sõtõma dennaxe.

Ala xa won mali won ma dunijeigiri kui. Amina.

Ala xa Masenyi Kiitisaē be

Isirayila Kanaan bõxi sõtõfe

¹ Yosuwe faxa xanbi, Isirayilakae naxa Alatala maxõrin, «Nde singe kelima muxu ya ma tefe ra Kanaanakae gere?»

² Alatala naxa e yaabi, «Yuda bõnsõe nan tema. N bara boxi sa e sagoe.»

³ Yuda bõnsõe naxa a fala e ngaxakerenyi Simeyonkae be, «Won birin xa siga e dennaxe soxi muxu yi ra, won xa sa Kanaanakae gere. Na dangi xanbi, won birin nan sigama e dennaxe soxi wo tan fan yi ra.» Simeyon bõnsõe naxa tin na ra.

⁴ Yudayakae to te, Alatala naxa Kanaanakae nun Perisikae sa e sagoe. E naxa xeme wulu fu faxa Beseki. ⁵ Na kui e naxa Kanaanakae nun Perisikae bõnbõ. E to Beseki mange li naa, e naxa na fan gere. ⁶ A naxa a gi, kõõ e naxa bira a fõõõ ra han e naxa a suxu, e fa a belexekurae nun a sankurae mabolon. ⁷ Adoni Beseki naxa a fala, «Temui dangixi, n tan bara mange tongo solofere suxu, n e belexekurae nun e sankurae bolon. E naxa e dege donse ra naxan nu birama n degede. Yakõsi Ala na na sare ragbilenfe n ma.» E naxa a xanin Darisalamu, a naxa faxa menni.

⁸ Yuda bõnsõe naxa Darisalamu gere. E to a suxu, e naxa mennikae sontõ santidegema ra, e taa gan. ⁹ Na dangi xanbi, e man naxa goro Kanaanakae gere, naxee nu sabatixi Isirayila geyae fari, Negewi gbengberenyi nun Sefela bõxi mabiri.

¹⁰ Yuda bõnsõe naxa siga Kanaanakae gere, naxee nu sabatixi Hebron, dennaxe xili nu falama singe ra nu Kiriyati Ariba. E naxa Sesayi, Aximan, nun Talama bõnbõ. ¹¹ E naxa keli menni sigafe ra Debirikae gere, dennaxe xili nu falama singe ra nu Kiriyati Sifa. ¹² Kalebi naxa a masen, «Mixi naxan Kiriyati Sifa masõtõma n be, n nan ma di gine Akasa fima ne na kanyi ma, a findi a xa gine ra.» ¹³ Kenasi xa di xeme Otiniyeli, Kalebi xunya nan na masõtõ. Kalebi fa a xa di gine Akasa fi a ma.

¹⁴ Lõõõõ nde Akasa naxa a fala Otiniyeli be, a xa a bitanyi mayandi a xa xe nde fi a ma. Akasa to goro a xa sofale fari, Kalebi naxa a maxõrin, «I wama munse xõn?» ¹⁵ A naxa a yaabi, «N wama ne i xa fe fanyi nde raba n be. I bara boxi nde so n yi ra yirefanyi ma. I xa ye dula nde fan fi n ma.» Kalebi naxa tin na ra, a fa ye dula ndee fi a ma. Keren nu na fuge, boore nu na labe.

¹⁶ Annabi Munsa bitanyi Kenika xa die naxa keli Yeriko, taa naxan xili «Tugi taa,» e nun Yuda bõnsõe. E naxa siga sabatide gbengberenyi Yudaya bõxi ma, Negewi Aradi yirefanyi ma. E naxa sabati jama tagi. ¹⁷ Yudayakae nun e ngaxakerenyi Simeyonkae naxa siga Kanaanakae gere, naxee nu sabatixi Sefati. E naxa na taa ratõn. Na nan a toxi a xili falama Horoma. ¹⁸ E man naxa Gasa, Asikalõn, nun Ekiron masõtõ, a nun e xa boxie. ¹⁹ Alatala nun Yuda bõnsõe nan nu a ra. E naxa Isirayila geyae masõtõ, kõõ e mu nõ mixie ra naxee nu sabatixi lanbanyi ma, barima soõri ragisee wure daaxi nan nu na e yi ra.

²⁰ E naxa Hebron so Kalebi yi ra, alo Annabi Munsa a fala ki naxe. Kalebi naxa Anaki xa di saxanyie keru naxa.

²¹ Bunyamin xa die mu nɔ Yebusukae keride, naxee nu sabatixi Darisalamu. Han to Yebusukae sabatixi Darisalamu Bunyamin bɔnsɔe ya ma.

²² Yusufu bɔnsɔe naxa Beteli gere. E nun Alatala nan birin nu a ra. ²³ E naxa mixi xee Beteli, e xa menni mato. Yi taa xili nu falama ne singe ra nu Lusi. ²⁴ Na xerae naxa xeme nde to, a na minife taa kui. E naxa a fala a be, «Taa sode masen muxu be. Muxu fan fe fanyirabama ne i be na temui.» ²⁵ A to taa sode masen e be, e naxa mennikae faxesantidegema ra, kono e naxa yi xeme nun a xa denbaya lu na. ²⁶ Yi xeme naxa siga Xitikae xa boxi ma, a naxa taa ti, a Lusi xili sa a xun. Han to na xili nan falama na xun.

²⁷ Kono Manasi bɔnsɔe mu nɔ Beti Saan, Taanaki, Doro, Yibelejami, Megido, nun e xa boxie masotode. Kanaankae mu tin kelide na boxi ma. ²⁸ Isirayila to senbe soto a fanyir, e naxa Kanaankae findi e xa konyie ra, kono e mu e keru.

²⁹ Efirami bɔnsɔe fan mu nɔ Kanaankae keride naxee nu sabatixi Geseri. Kanaankae naxa lu naa Efiramikae ya ma.

³⁰ Sabulon bɔnsɔe fan mu nɔ Kanaankae keride naxee nu sabatixi Kitiron nun Nahaloli. Kanaankae naxa lu naa Sabulonkay ya ma, kono Isirayilakae naxa e findi e xa konyie ra.

³¹ Aseri bɔnsɔe fan mu nɔ Ako, Sidon, Axalabi, Akisibu, Xeleba, Afeki, nun Rexobo masotode. ³² Na nan a toxi Aserikae naxa sabati Kanaankae tagi na boxi ma. ³³ Nafatali bɔnsɔe fan mu nɔ Beti Semesi nun Beti Anati masotode. Nafatalikae naxa sabati Kanaankae tagi na boxi ma. Beti Semesikae nun Beti Anatikae naxa findi e xa konyie ra.

³⁴ Dana bɔnsɔe fan mu nɔ Amoriikae keride Isirayila geya bunyie. Na nan a toxi Danakae naxa sabati geyae fari. ³⁵ Amoriikae naxa wa lufe Xereese geya, Ayalon, nun Saalabimi, kono Yusufu bɔnsɔe naxa senbe soto, e Amoriikae findi e xa konyie ra. ³⁶ Amoriikae xa naaninyi nu foloxi Akarabimi, a siga han Sela.

2

Isirayila Alatala xa saate kanafe

¹ Alatala xa maleke naxa keli Giligali, a siga Bokin. A naxa a masen Isirayilakae be, «N bara wo tongo Misira, n fa wo xun ti boxi ra, n dennaxe saate tongo marakali ra wo benbae be. N nu bara a fala, «N mu n ma saate kanama abadan.» ² A mu lan wo tan xa saate tongo yi boxi mixie be. A nu lan ne wo xa e xa serexebadee rabira, kono wo mu n ma yaamari suxu! Wo yi wali mooli rabaxi munfe ra? ³ Na nan a

toxi, n xa a fala wo be, n mu fama e keride wo ya ra. E fama lude wo seti ma ne. E xa alae findima gantanyi nan na wo be.»

⁴ Alatala xa maleke to ge yi woyenyi masende Isirayilakae be, e naxa wa e xui itexi ra. ⁵ E naxa Bokin xili fala yi yire xun, e fa serexee ba Alatala be.

Yosuwe xa faxe

⁶ Yosuwe to nama bepin, Isirayilakae naxa siga e xa boxi masotode naxan nu findixi e ke ra. ⁷ Nama naxa Alatala xa seriye suxu Yosuwe xa waxati kui, nun forie xa waxati kui, naxee xa simaya dangi Yosuwe ra, naxee nu bara Alatala xa kaabanakoe to, a naxee rabaxi Isirayila be. ⁸ Nunu xa di Yosuwe, Alatala xa konyi, naxa laaxira a xa simaya je keme je fu ma. ⁹ E naxa a ragata a xa boxi ma naxan findi a ke ra, Timinati Xereese, Efirami geya yire, Gaasi geya koola biri.

¹⁰ Yosuwe xunlanmae birin to faxes, mixi gbete naxa mini naxee mu Alatala kolon. E mu a kolon a nu bara naxan naba Isirayila be. ¹¹ Na temui Isirayilakae naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma. E naxa tuubi Bali kuyee be. ¹² E naxa Alatala finsiriwali, e benbae Marigi Alatala, naxan e ramini Misira boxi ma. E naxa bira ala gbete foxo ra, e rabilinyi mixie nu ala naxee batufe, e nu fa e felen nee be. E naxa Alatala rapaaxu, ¹³ e a finsiriwali, e Bali kuyee nun Asitarate kuyee batu.

¹⁴ Alatala naxa xono Isirayila ma, a naxa e sa e wuru mixie belexe. A naxa e sara e yaxuie ma e rabilinyi. E mu fa no tide e yaxuie ya ra soton. ¹⁵ E nu sigama gere sode dennaxe birin, Alatala nan nu e bonboma, a nu fe naaxi doro e ma, alo a nu bara a masen e be ki naxe marakali ra. E naxa doro ki fanyir. ¹⁶ Alatala naxa kiitisa'e rakeli, e xa e ratanga e wuru mixie ma. ¹⁷ Kono Isirayilakae mu tin e tuli matide na kiitisa'e ra, barima e nu wama ala gbete nan batufe, e xa e felen e be. E naxa gbilen e benbae xa kira foxo ra mafuren. E benbae nu bara bira Alatala xa seriye foxo ra, kono e tan mu tin na ra feo.

¹⁸ Alatala to nu kiitisa'mae rakelima, a naxa e mali e xa simaya birin kui alako Isirayilakae xa ratanga e yaxuie ma. Alatala nu kinikinima e ma e xa toore birin kui. ¹⁹ Kono kiitisa to bara faxes, e man naxa bira ala gbete foxo ra dangife e babae ra. E naxa e batu, e felen boxi ma e be. E mu sese ba e xa wali kobie ra, e boje xorocho tun.

²⁰ Na kui Alatala boje naxa te Isirayilakae xili ma, a fa a masen, «Yi nama bara e kobe ti n ma saate ra n naxan tongo e benbae be. E bara n xui matandi. ²¹ Na kui, n tan fan mu fama si keren keride e ya

ra sɔnɔn, naxee nu na yi bɔxi ma Yosuwe faha temui naxe. ²² N fama Isirayilakae matode xa e tinma, xa e mu tinma, birade Alatala xa kira fɔxo ra alo e benbae a raba ki naxe.» ²³ Alatala naxa yi sie lu naa, a mu naxee saxi Yosuwe sagoe. A mu gbata e keride sɔnɔn.

3

Ala Isirayilakae matofe

¹ Alatala naxa yi sie lu Kanaan bɔxi ma alako e xa Isirayilakae mato, naxee mu nu na gere singee kolon. ² Na rabaxi ne alako Isirayila lanfanmae xa na gere xa fe kolon, naxee mu nu na kolonxi nu. ³ Si naxee lu Kanaan bɔxi ma, nee nan yi ki: Filisitakae xa mange suuli, Kanaankae birin, Sidonkae, nun Hiwikae naxee nu sabatixi Liban geyae fari, kelife Bali Xerimon geya ma, a sa doxo Xamata sode de ra.

⁴ Yi sie lu ne naa alako Alatala xa Isirayilakae mato, a xa a kolon xa e sa birama a xa seriyɛ fɔxo ra, a naxan sebe e babae be Annabi Munsaa saabui ra. ⁵ Isirayilakae naxa sabati Kanaankae, Xitikae, Amoriakae, Perisikae, Hiwikae, nun Yebusukae tagi. ⁶ Isirayilakae naxa mennikae xa di ginɛe doxo, e fan naxa e xa di ginɛe fi mennikae xa di xemee ma. Isirayilakae man naxa e xa alae batu.

Kiitisa mixi fu nun firin

Otiniyeli, Isirayila kiitisa

⁷ Isirayilakae naxa fe jaaxi raba naxan mu rafan Alatala ma. E naxa neemu Alatala ma, e Marigi Ala, e fa Bali kuyee nun Aseri wuri masolixi batu. ⁸ Alatala naxa xɔnɔ Isirayila ma, a fa e sa Kusan Risatayimi sago, Mesopotamiya mange, Isirayilakae nu na naxan xa yaamari bun ma je solomasaxan. ⁹ Isirayilakae to Alatala xili e xui itexi ra, a naxa marakisima ramini e be, Kenasi xa di Otiniyeli, Kalebi xunya. ¹⁰ Alatala Xaxili naxa goro a ma. A naxa findi Isirayila kiitisa ra. A to siga gere sode, Alatala naxa Mesopotamiya mange, Kusan Risatayimi, sa a sago senbe ra. ¹¹ Bɔxi naxa lu bɔnesa kui je tongo naani. Na temui Kenasi xa di Otiniyeli naxa faha.

Exudu, Isirayila kiitisa

¹² Isirayilakae man naxa fe jaaxi raba naxan mu rafan Alatala ma. Na nan a toxi, Alatala naxa senbe so Mowaba mange Egilon yi ra Isirayila xili ma, naxan nu bara fe jaaxi raba Alatala ya i. ¹³ Egilon naxa Amonikae nun Amalekikae xili, e birin xa Isirayila gere. Na kui e naxa Tugi taa masoto. ¹⁴ Isirayilakae naxa lu Mowaba mange Egilon xa yaamari bun ma je fu nun solomasaxan.

¹⁵ Isirayilakae to Alatala xili e xui itexi ra, a naxa marakisima ramini e be, Gera Bunyaminka xa di Exudu, naxan nu walima a koola belexe ra. Isirayilakae naxa a xe, a xa duuti xanin Mowaba mange Egilon xon. ¹⁶ Exudu naxa santidegema de firin yailan, naxan xa kuye nɔngon ya keren lima, a fa a nɔxun a xa donma bun ma a yirefanyi tabe fari. ¹⁷ A naxa duuti fi Mowaba mange Egilon ma, naxan fate xungbo a gbe ra. ¹⁸ A to ge duuti fide, a naxa xemee ragbilen naxee nu bara na kote xanin.

¹⁹ Exudu to kuyee li naxee nu na Giligali, a naxa gbilen Egilon yire, a fa a fala, «Mange, n wama gundo nde falafe i be.» Mange naxa a fala booree be, «Wo wo magbilen sinden.» Naxee birin nu na a seeti ma, e naxa e magbilen. ²⁰ Exudu naxa a maso Egilon na, naxan nu doxoxi a xa konkoe itexi xinbelixi kui, dennaxee nu yailanxi a keren peti be. Exudu naxa a fala a be, «Ala bara n xe, n xa yi masenyi fala i be.» Egilon naxa keli a xa doxose kui. ²¹ Na temui Exudu naxa a xa santidegema ba a te e i a koola belexe ra a yirefanyi seeti, a Egilon furi soxo a ra. ²² A kole nun a fe birin naxa so a furi, a mini a fari. Ture naxa raxi a xun ma, barima a bara santidegema lu naa.

²³ Exudu to mini konkoe kui, a naxa naade balan a xun ma saabi ra. ²⁴ Na dangi xanbi, mange xa konyie naxa fa. E naxa a to konkoe itexi naade balanxi. E nu fa a fala, «A na fe nde nan xun ma banxi xinbelixi kui.» ²⁵ E naxa mame ti han, kɔnɔ mange to mu nu konkoe itexi naade rabima, e naxa saabi tongo, e na rabi. E naxa e xa mange to bɔxi ma, a bara faha.

²⁶ E nu mame tife temui naxe, Exudu nu bara a gi. A naxa dangi kuyee yire ra, a sa a yete ratanga Seyira biri. ²⁷ A fefe so, a naxa feri fe. Isirayilakae naxee nu na Efirami geyae fari, e naxa goro, e naxa ti a xanbi ra. ²⁸ A naxa a fala e be, «Wo bira n fɔxo ra, barima Alatala bara wo yaxui Mowabakae sa wo sagoe.» E naxa bira a fɔxo ra, e siga, e sa ti Yuruden xure de Mowaba biri ra. E mu tin mixi gbete xa xure igiri menni. ²⁹ Na waxati bun ma, e naxa Mowabaka xeme gbangbalanyi mixi wulu fu faha. Mixi yo mu no a gide e ya ma. ³⁰ Na loxoe Isirayilakae naxa Mowabakae rayaagi. Bɔxi naxa lu bɔnesa kui je tongo solomasaxan.

Samagari, Isirayila kiitisa

³¹ Na to dangi, Anati xa di Samagari naxa findi kiitisa ra. A naxa Filisitaka xeme mixi keme senni faha ninge rapere wuri ra. Na kui a fan naxa Isirayila ratanga.

4

Debora, Isirayila kiitisa

¹ Isirayilakae man naxa fe ɲaaxi raba naxan mu rafan Alatala ma. Exudu nu bara faxa na temui. ² Alatala fan naxa e sa Yabini sagoe, Kanaan mange nde, naxan nu na Xasori. Sisera, a xa soori xunyi, nu sabatixi Xaroseŋi Goyimi. ³ Isirayilakae naxa Alatala xili e xui itexi ra, barima soori ragise wure daaxi keme solomanaani nan nu na Yabini yi ra. A naxa Isirayilakae tooro a ɲaaxi ra ɲe moxoɲen bun ma.

⁴ Na waxati kui, Debora namiponme gine, Lapidoti xa gine, nan nu kiitisa ra Isirayila boxi ma. ⁵ A nu kiiti sama tugi bunyi ne, naxan xili «Debora xa tugi,» Raama nun Beteli tagi, Efirami geyae ma. Isirayilakae nu sigama a yire, a xa e xa kiiti sa.

⁶ Debora naxa Kedesika Abinowami xa di Baraki xili, naxan nu na Nafatali bonsoe xa boxi ma, a fa a fala a be, «Isirayila Marigi Alatala yi yaamari nan soxi i yi ra. I xa Nafatalikae nun Sabulonkae xeme wulu fu xanin Taboro geya fari. ⁷ N fama Sisera, Yabini xa soori mange, bendunde i ma Kison xure mabiri. N a xa soori birin nun e ragisee sama ne i sagoe.» ⁸ Baraki naxa a fala a be, «Xa won birin nan a ra, n sigama, kono xa won birin mu a ra, n mu sigama feo.» ⁹ Debora naxa a yaabi, «Na kui, won birin nan sigama, kono i mu fama matoxoe yo sotode na kui, barima Alatala fama Sisera sade gine nde nan sagoe.» Na temui, Debora nun Baraki naxa siga Kedesi.

¹⁰ Baraki naxa Nafatalikae nun Sabulonkae maxili Kedesi. Xeme mixi wulu fu naxa bira a foxo ra. Debora fan nu na e ya ma. ¹¹ Heberi Kenika nu bara gbilen a bonsoe foxo ra, naxan findi Xobabo xa die ra, Annabi Munsa bitanyi xemema. Heberi nu bara a xa kiri banxi ti Saananimi, wuri belebele nde bun, Kedesi fe ma.

¹² Mixi nde to a fala Sisera be, a Abinowami xa di Baraki bara te Taboro geya fari, ¹³ a naxa a xa soori birin nun a xa soori ragise keme solomanaani xun lan Kison xure, kelife Xaroseŋi Goyimi. ¹⁴ Na temui Debora naxa a fala Baraki be, «Keli, to Alatala fama Sisera sade i sagoe. Alatala nan tima i ya ra.» Baraki naxa goro Taboro geya fari, xeme mixi wulu fu biraxi a foxo ra. ¹⁵ Alatala naxa Sisera nun a xa soori birin nagi Baraki xa santidegema xeɲenxi ya ra. Sisera naxa goro a xa soori ragisee kui, a gi a sanyi ra. ¹⁶ Baraki naxa Sisera xa geresoe keru han Xaroseŋi Goyimi, e xa soori ragisee kui. Baraki xa soorie naxa e birin faxa santidegema ra, mixi keren mu lu.

¹⁷ Sisera naxa a gi a sanyi ra, a sa a noxun Yayeli xa kiri banxi kui, Heberi Kenika xa gine. A na rabaxi ne barima lanyi nu na Xasori mange Yabini nun Heberi Kenika xabile tagi. ¹⁸ Yayeli naxa mini Sisera ya ra, a fa a fala a be, «N marigi, fa be, i noxun n xonyi, hali i mu gaaxu.» A naxa sa a noxun Yayeli xa kiri banxi kui sade dugi bun ma. ¹⁹ Sisera naxa a fala Yayeli be, «N bara i maxandi, n ki ye ra, n xa a min. Ye xoli na n ma.» Yayeli naxa xiɲe sase de rabi, a a so a yi. Sisera to a min, Yayeli naxa gbilen a makoto ra. ²⁰ A man naxa a fala Yayeli be, «Ti kiri banxi sode de ra. Xa mixi nde fa sa i maxorin a falafe ra, <Mixi nde mu soxi be?>, i xa na kanyi yaabi, <Ade.>»

²¹ Heberi xa gine Yayeli naxa kiri banxi mabanban wuri nde tongo, derema suxuxi a yi. Xi xoli nu bara ge Sisera node taganyi saabui ra. A naxa a makore Sisera ra doyin, a fa na wuri banban a gbegebe xonyi ma han a soti boxi. Sisera naxa faxa keren na. ²² Yayeli naxa mini Baraki ya ra, naxan nu na birafe Sisera foxo ra. A naxa a fala a be, «Fa be, i xeme naxan fenfe, n xa a masen i be.» Baraki naxa so Yayeli xonyi, a fa Sisera faxaxi to, wuri banbanxi a gbegebe xonyi.

²³ Na loxoē Alatala naxa Kanaan boxi mange Yabini rayaagi Isirayilakae ya xori. ²⁴ Isirayilakae belexe sa Kanaan mange Yabini ma na ki ne a xuri xuri ra, han e naxa a faxa.

5

Debora xa beeti

¹ Na loxoē, Abinowami xa di Baraki nun Debora naxa yi beeti ba:

² «Alatala tantu!

Isirayila senbemaē bara keli.

Nama fan bara tin na gere ra.

³ Mangepe, mangedie, wo wo tuli mati a fanyi ra.

N tan beeti bama ne, n a bama Alatala nan be.

N xa Isirayila Marigi Alatala binya beeti ra.

⁴ Alatala, i to keli Seyiri, Edonkae xa boxi ma,

boxi naxa seren,

koore nuxui naxa tune ragoro.

⁵ Geyae naxa xoyo Alatala ya i,

yi Turusinina geya fan naxa sɲen Isirayila Marigi Alatala ya i.

⁶ Yayeli nun Anati xa di Samagari waxati, mixi mu nu noma biyaaside mupetie xa fe ra.

⁷ Isirayilakae mu nu noma lude daaxae soɲon,

e birin naxa keli naa,

han n tan Debora minixi temui naxe.

N bara findi Isirayila nga ra.

⁸ E nu bara ala neeneē batu folo.

Gere nu bara fa han taa naadeē ra,
soori makantase nun tanbe yo mu nu na
Isirayilaka mixi wulu tongo naani yi
ra.»

⁹ «Alatala tantu!

N boje na Isirayila mangēe nun pama foxo
ra,
naxee e yete panigexi.

¹⁰ Wo tan naxee tema sofale ginē fiixee fari,
wo tan naxee doxoma dugi fanyi fari,
wo tan naxee jereema kira ra, wo wo
majoxun.

¹¹ Naxee ye bama kolonyi ra,
e Alatala tantuma a xa fe fanyie ma.
Alatala fe fanyi raba ne Isirayila be,
a xa pama tixi taa sode de ra temui naxe.»

¹² «Debora, xunu!

Xunu, i xa beeti ba.
Abinowami xa di Baraki, keli!
I xa yaxuie xanin.

¹³ Alatala naxa xunnakeli fi a xa pama
fanyi ma,
a naxa n xun nakeli senbemaē tagi.

¹⁴ Eframikae naxa fa,
naxee kelixi Amalekikae xa boxi ma,
Bunyaminkae naxa bira e foxo ra.
Makiri mangēe fan naxa goro,
a nun Sabulon yareratie.

¹⁵ Isakari mangēe naxa lu Debora seeti ma.
E naxa Baraki mali,
e goro geya bunyi,
konō Rubenkae tan naxa woyen han.

¹⁶ Wo luxi wo xa xurusee tagi munfe ra,
wo nu fa wo tuli mati e wa xui ra?
Rubenkae tan fo woyenyi jontare.

¹⁷ Galadikae fan naxa lu Yuruden naakiri
ma.

Danakaē lu e xa kunkuie fe ma munfe ra?
Aserikae fan naxa lu wafu ra, baa de.

¹⁸ Sabulonkae tan naxa ti faxe ya i.
Nafatalikae fan naxa suusa gere ra.»

¹⁹ «Mangēe naxa fa.

Kanaan mangēe naxa fa gere sode Taanaki,
Megido xure de ra,
konō e mu harige nun gbeti yo soto na kui.

²⁰ Koore naxa gere so,
tunbuie naxa Sisera gere.

²¹ Kison xure fori naxa e xanin.
N boje xa senbe so,
n xa siga yare!

²² Na temui, soorie naxa e xa soe ragi.
E naxa e xulun, e gbataxi.

²³ Alatala xa maleke naxa a fala,
«Wo xa Merosi danka.

Wo xa Merosikae birin danka.
E mu nu biraxi Alatala foxo ra senbemaē
tagi.»

²⁴ «Yayeli barakatōe ginē nan a ra,
Heberi Kenika xa ginē.

Barakatōe belebele nan a ra ginēe tagi,
naxee sabatixi kiri banxi kui.

²⁵ Sisera to ye makula, a naxa xiye fi a ma.
A naxa xiye fanyi so a yi ra pooti tofanyi
kui.

²⁶ Kiri banxi mabanban wuri suxuxi a yi,
derema fan na a yirefanyi belexe.
A naxa a banban Sisera xunyi,
a xunyi naxa boō.

²⁷ Sisera xa fe naxa dan Yayeli bun ma,
a saxi boxi, a naxa faxa.
Sisera xa fe naxa dan Yayeli bun ma,
a saxi boxi, a naxa faxa.»

²⁸ «Sisera nga tixi wunderi ra,
a a falama, «Munfe ra a ragise mu nu fa
sinden?

Munfe ra a soori ragisee buxi fade?»

²⁹ A xa lonnilae naxa a yaabi yi woyenyi
ra,

³⁰ «Temunde e mu na e harige see xa
tongofe?

E mu na nee xa itaxunfe?

Ginē keren soori keren,
xa na mu a ra soori keren, ginē firin.
E e wasaso se mapingixie ra naxee nu
rafan Sisera ma,

e e wasaso donma mapingi dinxie ra.
Donma mapingixi keren, donma dinxi
firin,
xunnakeli kanyi xa na soto.»

³¹ Alatala, i yaxuie birin xa halaki na ki ne,
konō i xanuntenyie xa yanba alo soge
itexi.»

Na dangi xanbi, boxi naxa lu xaxilisa kui
je tongo naani.

6

Gedeyon findife kiitisa ra

¹ Isirayilakae man naxa fe kobi raba
Alatala ya i naxan mu rafan a ma. A naxa
e sa Madiyankae xa noē bun ma han je
solofere. ² Madiyankae naxa fe xoxoxoe
doxo Isirayila ma. Na nan a to, Isirayilakae
naxa folee ge geya fari, e yete makantadee
yailan geme longori ra. ³ Isirayilakae na xe
sa temui naxe, Madiyankae, Amalekikae,
nun bonsoe gbeteē naxee kelima soge-
gorode, nee nu tema ne, e ti e kanke.

⁴ E nu lu e fe ma e xa Isirayilakae xa
daxamui birin kana han Gasa. E mu nu
sese luma Isirayila, hali boxi daxamuie,
yexee, ningee, xa na mu a ra sofalee.

⁵ Na mixie nu tema temui naxe, nun e xa
xurusee ra, kiri banxie, nun joxomee, e
nu luma ne alo katōe gali naxan kasare
rabama boxi ma.

⁶ Madiyankae to Isirayila findi setare
boxi ra, Isirayilakae naxa Alatala maxandi.

⁷ E to Alatala makula Madiyankae xa fe ra, ⁸ Alatala naxa namipnonme keren xee e ma. A naxa a fala e be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan yi ki, «N bara wo ramini Misira boxi ma, wo nu na konyiya kui dennaxe. ⁹ N bara wo ba Misirakae belexe, a nun wo yaxui birin. N bara e keru wo ya ra, n fa e xa boxi fi wo ma. ¹⁰ N bara a masen wo be, «N tan nan na Alatala ra, wo Marigi Ala. Wo naxa gaaxu Amorikae xa alae ya ra, wo sabatixi boxi naxee ma.» Kono wo mu biraxi n xui foxo ra.»

¹¹ Alatala xa maleke naxa so Ofara daaxa kui, a naxa doxo wuri bili bun ma, naxan tixi Yowasi xonyi, naxan nu na Abiyesa bonsoe ya ma. Yowasi xa di Gedeyon nu na mengi bonbofe yili kui weni bogi nu bunduma dennaxe, alako a xa a noxun Madiyankae ma. ¹² Alatala xa maleke naxa mini a ma, a fa a fala a be, «I tan geresoe fanyi, wo nun Alatala birin nan a ra.» ¹³ Gedeyon naxa a fala a be, «N Marigi, xa muxu nun Alatala birin nan a ra, yi fe xoxoxe birin fa muxu lixi munfe ra? A xa kaabanakoe na minding? Muxu babae bara kaabanako nde madoxo muxu be. E naxe, «Alatala nan muxu ramini Misira ra.» Yakosi Alatala bara won nabepin, a won sa Madiyankae sago.»

¹⁴ Alatala naxa a masen a be, «I senbe so. I fama ne Isirayila ratangade Madiyankae belexe. N tan xa mu i xeexi?» ¹⁵ A naxa a yaabi, «N Marigi, n tan noma Isirayila ratangade a yaxuie ma? N xabile xa setarepa dangi xabile birin gbe ra Manasi bonsoe ya ma. N baba xa di donxoe na n tan nan na.» ¹⁶ Alatala naxa a masen a be, «Kono won birin nan a ra. Na kui i fama Madiyankae birin bonbode alo i na mixi keren nan bonbofe.» ¹⁷ Gedeyon naxa a yaabi, «Xa i bara hinne n na, tonxuma nde masen n be, naxan a masenma i tan yati nan woyenxi n be. ¹⁸ Yandi, i naxa i makuya be ra, beemanu n xa fa n ma serexe ra i be.» Alatala naxa a fala, «N luma be han i fama temui naxe.»

¹⁹ Gedeyon naxa siga, a sa si yore keren faxes, a farin busali keren nafala taami lebinitare ra. A naxa sube sa debe kui, a naxa bore sa bore sase kui, a naxa e dentege Alatala be wuri bili bun ma. ²⁰ Alatala xa maleke naxa a masen a be, «Sube nun taami lebinitare tongo, i xa e sa yi game fari, i bore sa a ma.» Gedeyon to ge na rabade, ²¹ Alatala xa maleke naxa a yisuxuwuri itala, a naxa a din sube nun taami lebinitare ra. Na kui te naxa dexe game ma, a sube nun taami lebinitare birin gan. Na xanbi Alatala xa maleke naxa loe a ma. ²² Gedeyon to a to Alatala xa maleke yati nan a ra, a naxa a fala, «N Marigi Alatala! N bara Alatala xa maleke to, a

tixi n ya i.» ²³ Alatala naxa a masen a be, «Hali i mu gaaxu, i mu faxama. I bore xa sa.» ²⁴ Gedeyon naxa serexebade yailan Alatala be menni, a fa a xili fala na xun, «Alatala xa bonesa.» Han to, menni na Ofara, Abiyesa xabile na dennaxe.

²⁵ Na loxoe koe ra Alatala naxa a masen Gedeyon be, «I baba xa tuura tongo, naxan bara je solofere soto. I xa i baba xa Bali kuye serexebade kana, a nun na Aseri wuri masolixi, naxan tixi a xun. ²⁶ Na dangi xanbi, i xa serexebade gbete yailan i Marigi Alatala be yi yire magaaxuxi fari. I xa na tuura ba serexe gan daaxi ra. Na Aseri wuri masolixi, i naxan kanama, na xa findi yege ra na serexe ganse ra.»

²⁷ Gedeyon naxa mixi fu tongo a xa konyie ya ma, a na birin naba, Alatala naxan masenxi a be. A na raba koe nan na, barima a nu gaaxuxi a baba xa mixie nun taakae ya ra. ²⁸ Taakae to keli subaxe ma, e naxa a to Bali kuye serexebade rabiraxi, Aseri wuri masolixi naxan nu tixi a xun ma, na fan nabiraxi. E man naxa tuura to naxan baxi serexe gan daaxi ra serexebade nene fari. ²⁹ E naxa e boore maxorin, «Nde yi rabaxi?» E to na fe fen, e fa a fala e boore be, «Yowasi xa di Gedeyon nan foxi a ra.» ³⁰ Na kui taakae naxa a fala Yowasi be, «I xa di ramini, a xa faxes, barima a bara Bali kuye serexebade kana, a man bara Aseri wuri masolixi rabira, naxan nu tixi a xun.»

³¹ Yowasi naxa mixie yaabi, naxee nu tixi a kanke, «Wo tan nan Bali xun mafalama? Wo tan nan a ratangama? Mixi yo naxan Bali xun mafala, na kanyi nan singe faxama beemanu kuye xa iba. Xa Ala nan na Bali ra, a tan xa a yete xun mafala, barima e a tan nan xa serexebade rabiraxi.» ³² Na loxoe, e naxa Yerubaali xili fala Gedeyon xun ma, e nu fa a fala, «Bali xa a yete xun mafala, barima a bara a xa serexebade rabira.»

³³ Madiyankae, Amalekikae, nun bonsoe gbete naxee keli sogetede, nee naxa e malan, e fa Yuruden igiri, e lu Yisireeli geya bunyi. ³⁴ Alatala Xaxili naxa lu Gedeyon be. A naxa feri fe, a xa Abiyeseri bonsoe maxili alako e birin xa bira a foxo ra. ³⁵ A naxa xerae xee Manasi boxi ma, nee fan xa bira a foxo ra. A man naxa xerae xee Aseri, Sabulun, nun Nafatali boxi ma, mennikae fan naxa kafu a ma.

³⁶ Gedeyon naxa a fala Alatala be, «Xa i wama Isirayila ratangafe n saabui ra, alo i a masenxi ki naxe, i xa yi raba n be. ³⁷ N xa yexee kiri itala lonyi xun, a xa lu menni koe ra. Xa xini doxo yexee kiri nan kansan ma, boxi tan nabilinyi naxa xara, n fama a kolonde na temui ne, i tan nan Isirayila ratangama n saabui ra, alo i a masenxi ki

naxe.» ³⁸ A naxa na raba na ki. Na kuye iba, a naxa keli subaxe ma, a yexee kiri bundu alako a xa a kolon xa xini doxoxi kiri ma. Ye, pooti ya keren naxa mini na kui.

³⁹ Gedeyon man naxa a fala Ala be, «Hali i boje mu te n xili ma, n ma woyen donxoe nan yi ki. N man waxi seederonxoya nan matofe yi kiri ra. Kiri kansan xa xara, xini xa boxi birin bunda.» ⁴⁰ Na koe ra, Ala naxa na raba na ki. Kiri kansan naxa xara, xini fa boxi birin bunda.

7

Madiyankae masotoe

¹ Yerubaali, naxan findi Gedeyon na, a nun pama naxan birin nu biraxi a foxo ra, e naxa keli subaxe ma, e sa kuru Xarodi dulonyi fe ma. Madiyankae nu malanxi koola biri More geya bunyi. ² Alatala naxa a masen Gedeyon be, «I xa soorie bara gbo ye. Xa n bara Madiyankae sa e sagoe, Isirayilakae fama ne e yete wasude n na, e a fala, <Muxu tan nan muxu yete kan nangaxi.> ³ I xa pama yaamari, <Gaaxui bara naxee birin seren, e xa gbilen Galadi geya yire.>» Xeme mixi wulu moxojen a nun firin naxa gbilen, konoe xeme mixi wulu fu tan naxa lu naa.

⁴ Alatala naxa a masen Gedeyon be, «Han ya pama man gbo. Goro e ra xure biri, n fama e mayegetide menni ne. N na a fala i be naxan na, wo nun yi nan sigama, wo nun na kanyi xa siga. N na a fala xeme naxan birin na, e mu sigama, nee naxa bira i foxo ra.»

⁵ A naxa pama ragoro xure de ra. Alatala naxa a masen Gedeyon be, «Naxee birin na ye kon e nanyi ra alo bare, i xa nee ti e xati ma. Naxee fan birin na e xinbi sin, e ye min, i xa nee fan ti e xati ma.» ⁶ Naxee birin ye ko e belexe kui, e naxa a min, e konti naxa siga xeme mixi keme saxon. Nama donxoe naxa e xinbi sin, e nu fa ye kon e nanyi ra. ⁷ Alatala naxa a masen Gedeyon be, «Yi xeme mixi keme saxon naxee ye koxi e belexe kui, n fama wo ratangade e tan nan saabui ra. N Madiyankae sama ne i sago. Yi pama donxoe, kankan xa siga a xonyi.» E naxa fandetongo a nun feru naxee nu na pamae yi. ⁸ Gedeyon naxa e ragbilen e xonyi, na xeme mixi keme saxon gbansan naxa lu a yire. Madiyan xa soorie nu na a labe ra geya bunyi.

⁹ Na koe ra Alatala naxa a masen Gedeyon be, «I xa goro Madiyan soorie yire, barima n bara e sa i sagoe. ¹⁰ Xa gaaxui na i ma yi gere xa fe ra, wo nun i xa konyi Pura xa goro Madiyankae yire. ¹¹ I naxan mema naa, na fama i ralimaniyade.

Goro e xa soorie yire sinden.» A tan nun a xa konyi Pura naxa goro, han soorie yonkinde fe ma.

¹² Madiyankae, Amalekikae, nun bonsoe gbetee naxee keli sogetede, nu na geya bunyi. E wuya alo katoo. E xa joxome fan nu wuya alo meyenyi naxan na baa de ra.

¹³ Gedeyon to naa li, xeme nde naxa a xa xiye fala a boore be. A naxa a masen, «N yi xiye nan saxi. N taami ganxi nan toxi a firifrima Madiyan soorie yonkinde. A naxa a bonbo kiri banxi nde ra, a a rabira.»

¹⁴ A boore naxa a yaabi, «A ma findixi sese ra fo Gedeyon xa santidegema, Yowasi xa di Isirayilaka. Ala bara Madiyankae nun e xa soorie sa a sago.» ¹⁵ Gedeyon to ge xiye xa fe tagi raba ramede, a naxa a felen boxi ma, a Ala tantu. Na xanbi, a naxa gbilen Isirayila soorie yire, a a fala e be, «Wo keli, barima Alatala bara Madiyan soorie sa won sagoe.»

¹⁶ A naxa yi xeme mixi keme saxon itaxun doxo saxon na. A fa feru nun feje lanmadie so e birin yi ra, te na feje kui.

¹⁷ A naxa a fala e be, «Wo xa n mato, n na naxan naba, wo fan xa na raba. N nefee soorie yire li, n na naxan naba, wo fan xa na raba. ¹⁸ Muxu feru fema temui naxe, wo fan xa wo gbe fe soorie yonkinde rabilinyi. Wo xa a fala wo xui itexi ra, <Alatala nun Gedeyon be!>»

¹⁹ Gedeyon nun a xa soori mixi keme saxon, naxa Madiyan soorie yire li, e e xa yire makantade masara koe tagi temui naxe. E naxa feru fe, e fejee iboo. ²⁰ Yi mixi kuru saxanyie naxa feru fe, e naxa fejee iboo, te suxuxi e koola belexee ra, feru suxuxi e yirefanyi belexee ra e naxan fema. E nu fa a fala e xui itexi ra, «Won xa gere so Alatala nun Gedeyon be.» ²¹ E birin naxa ti e tide, Madiyan soorie rabilinyi. Madiyankae naxa e gi, e siga sonxo ra. ²² Isirayila soori mixi keme saxanyie nu feru fe temui naxe, Alatala naxa a niya Madiyankae xa e boore faxesa santidegema ra. Soori donxoe naxa e gi han Beti Sita, Serera mabiri, han Abeli Mexola, Tabati mabiri.

²³ Isirayila xeme naxa e malan, Nafatalikae, Aserikae, nun Manasikae. E birin naxa Madiyankae keru. ²⁴ Gedeyon naxa xerae xee Efirami geyae yire, e xa a fala, «Wo goro Madiyankae ya ra, wo singe xa ti Yuruden xure igirima dennaxe han Beti Baara.» Na kui Efirami xeme naxa e malan, e siga Yuruden xure igirima dennaxe, han Beti Baara. ²⁵ E naxa Madiyankae xa mange firinyie suxu, Orebi nun Seebi. E naxa Orebi faxesa Orebi fanye yire, e naxa Seebi faxesa Seebi weni bogi bunduma dennaxe. E naxa Madiyankae

keri, e fa Orebi nun Seebi xunyie ra Gedeyon xon Yuruden fe ma.

8

Madiyankae bonbofe

¹ Eframi xemee naxa a fala Gedeyon be, «I yi mooli rabaxi muxu ra munfe ra? I to siga Madiyankae gerede, munfe ra i mu muxu xili, won birin xa siga?» Sonxoe belebele naxa bira a i e tagi. ² A naxa e yaabi, «Wo naxan nabaxi, na dangi n gbe rabaxi ra pon. Eframikae xa wali lanmadi tide gbo Abiyeseri bonsocoe xa wali xungbe be. ³ Alatala Madiyankae xa mangee Orebi nun Seebi saxi wo tan nan sago. N munse rabaxi naxan tide gbo na be?» A to ge woyende, e boje naxa goro.

⁴ Hali Gedeyon nun a xa soorie mixi keme saxanyie to nu taganxi, e Yuruden igiri ne Madiyankae kerife ra. ⁵ A naxa a fala Sukotikae be, «N bara wo maxandi, wo taami nde so n ma mixie yi ra, barima e bara tagan. N na Madiyankae xa mangee Seba nun Salamuna nan kerife.» ⁶ Sukoti mangee naxa Gedeyon yaabi, «Wo jan bara ge Seba nun Salamuna suxude? A lanma muxu xa taami so i xa soorie yi ra munfe ra?» ⁷ Gedeyon naxa a fala, «Alatala na Seba nun Salamuna sa n sago temui naxe, n fama wo fatee mabocoe gbengberen yire tunbee nan na.»

⁸ Gedeyon naxa keli menni, a siga Peniyeli. A naxa mennikae fan makula taami ra. Peniyelikae fan naxa a yaabi alo Sukoti mixie a yaabi ki naxe. ⁹ A naxa a fala nee fan be, «N na xunnakeli soto, n fama be wo xa taa tete birin nabirade.»

¹⁰ Seba nun Salamuna nu na Karakore, e nun e xa soori mixi wulu fu nun suuli nondon. E tan gbansan nan nu luxi. Soori mixi wulu keme mixi wulu moxonon nu bara faxa santidegema ra bonsocoe ya ma naxee kelixi sogetede. ¹¹ Gedeyon naxa te kira xon ma Noba nun Yogbeha sogetede biri. A naxa soorie bonbo naa, naxee nu laxi a ra a gere mu e lima sonon. ¹² Madiyan mangee Seba nun Salamuna fan naxa e gi. Gedeyon naxa bira e foxo ra, han a e suxu, a fa e xa soorie birin nagi.

¹³ Yowasi xa di Gedeyon to fa kelife gere sode Xerege geya fari, ¹⁴ a naxa Sukoti fonike nde suxu, a a karaxan a xa Sukoti mangee nun kuntigie xilie sebe a be. Nee naxa lan mixi tongo solofere a nun solofere ma. ¹⁵ Gedeyon naxa siga Sukoti, a a fala e be, «Seba nun Salamuna nan yi ki, wo n konbi naxee xa fe ra. Wo naxa a fala, «Wo jan bara ge Seba nun Salamuna suxude? A lanma muxu xa taami so i xa soorie yi ra munfe ra?» ¹⁶ Na kui a naxa taa kuntigie suxu, a e bonbo gbengberen

yire tunbee ra. ¹⁷ A naxa Peniyeli tete fan nabira, a fa mennikae faxa.

¹⁸ Gedeyon naxa Seba nun Salamuna maxorin, «Wo mixi naxee faxa Taboro, e nu na di?» E naxa a yaabi, «E nu ne alo i tan. E birin nu luxi alo mangedie.»

¹⁹ Gedeyon naxa a fala e be, «N taarae nan nu na e ra, n nga xa die. N bara n kali Alatala pipje ra, xa wo mu e faxa nu, n fan mu wo faxama nu.» ²⁰ A naxa a fala Yeteri be, a xa di singe, «E faxa!» Kono Yeteri mu a xa santidegema ba a tee i, barima fonike nan nu a ra, a gaaxuxi. ²¹ Seba nun Salamuna naxa a fala Gedeyon be, «Xa xeme nan i ra, i tan yete yati xa muxu faxa.» Gedeyon naxa keli keren na, a e faxa. A naxa konmagoree ba e xa joxomee kon ma.

²² Isirayila xemee naxa a fala Gedeyon be, «I xa findi muxu xa mange ra, na dangi xanbi i xa di, nun na xa di. I bara muxu ratanga Madiyankae ma.» ²³ Gedeyon naxa a fala e be, «N tan nun n ma di, muxu mu findima wo xa mange ra. Alatala nan na wo xa mange ra.»

²⁴ Gedeyon man naxa woyen e be. A naxe, «Xa wo bara tin, a xoli n ma kankan xa xurunde keren so n yi ra, wo naxan sotoxi wo wasaso see ra gere kui.» Xurunde xee ma daaxi nu soxi Madiyankae belexee ra, barima e kelixi Sumayila bonsocoe ne. ²⁵ E naxa a fala, «Muxu bara tin na ra.» E fa dugi itala, e birin fa e xa xurunde keren keren sa dugi kui e naxan soto wasaso see ra.

²⁶ Gedeyon xee ma naxan maxorin, a binye naxa siga han kilo moxonon, bafe xunmasee ra, tuli rasoe, donma gbeeli Madiyan mange daaxi, a nun joxome konmagore. ²⁷ Gedeyon naxa serexedube kuntigie donma yailan na xee ma ra, a a ti Ofara, a xa taa kui. A raponyi, na naxa findi gantanyi ra Gedeyon nun a xa denbaya be, barima Isirayilakae birin naxa na findi e xa ala ra.

²⁸ Isirayilakae naxa Madiyan lu e xa noe bun ma, nee mu xunnakeli soto sonon. Boxi naxa lu bojesa kui je tongo naani Gedeyon xa simaya kui. ²⁹ Yowasi xa di Yerubaali naxa gbilen a xonyi. ³⁰ Gedeyon naxa di tongo solofere bari, barima gine gbege nan nu dodoxi a xon. ³¹ A xa konyi gine naxan nu na Sikemi, na fan naxa di xeme bari a be. A naxa Abimeleki xili fala a xun. ³² Yowasi xa di, Gedeyon naxa faxa simaya fanyi kui. E naxa a ragata Yowasi xa gaburi yire Ofara, Abiyesa bonsocoe nu na dennaxe.

³³ Gedeyon to faxa, Isirayilakae man naxa Alatala bepin, e xa Bali kuyee batu. E naxa Bali Beriti findi e xa ala ra. ³⁴ Isirayilakae naxa neemu e Marigi Alatala

ma, naxan e ratanga e yaxui birin belexe i, naxee nu e rabilinxi. ³⁵ E mu dugutegepa rasiga Yerubaali xa denbaya ma fefe ma, hali a to nu bara fe fanyi gbegbe raba Isirayila be.

9

Abimeleki findife mange ra

¹ Yerubaali xa di Abimeleki naxa siga Sikemi a nga xunyie yire. A naxa yi masenyi ti a nga xabile be, ² «Katarabi Sikemi kuntigie birin ma, <Wo wama a xon ma Yerubaali xa di tongo solofere birin xa findi wo xa mangee ra, ka mixi keren gbansan xa findi wo xa mangе ra? Wo xa wo ratu a ma, won findixi wuli keren fase keren nan na.» ³ A nga xunyie naxa na masenyi birin tagi raba Sikemi kuntigie be. Kuntigie naxa tin birafe Abimeleki foxo ra, barima e ngaxakerenyi nan nu a ra. ⁴ E naxa gbeti kilo solomasaxan fi a ma, kelife Bali Beriti xa salide kui. Abimeleki naxa kobiri so xeme rabejinxie nun kalabantee yi ra, alako e xa bira a foxo ra.

⁵ A naxa siga a baba xonyi Ofara, a a xunyae birin faxa. Yerubaali xa di tongo solofere birin naxa faxa fanye keren fari, fo Yotami, Yerubaali xa di donxoe, naxan nu bara a noxun e ma. ⁶ Sikemi kuntigie nun Beti Milo pama birin naxa e malan Sikemi, geme belebele nun wuri tofanyi tixi dennaxe. E naxa Abimeleki findi mange ra menni.

⁷ Yotami to na fe me, a naxa siga a sa ti Garisimi geya fari, a fa a fala a xui itexi ra, «Sikemi kuntigie, xa wo wama ne Ala xa a tuli mati wo ra, wo xa wo tuli mati n tan na. ⁸ Loxoe nde, wuri bilie naxa a nate e xa mangе keren sugandi. E naxa a fala oliwi bili be, <Findi muxu xa mangе ra.» ⁹ Kono oliwi bili naxa e yaabi, <N tan mu gbilenma n ture raminife foxo ra, ture naxan findima binya se ra Ala nun mixie be, alako n xa nu sa n iyan wuri bilie xun.»

¹⁰ «Wuri bilie naxa a fala xore bili be, <I tan xa fa be, i xa findi muxu xa mangе ra.»

¹¹ Kono xore bili naxa a fala e be, <N tan mu gbilenma n bogi noxunme fanyi raminife foxo ra, alako kansan n xa nu sa n iyan wuri bilie xun.»

¹² «Wuri bilie naxa a fala weni bili be, <I tan xa fa be, i xa findi muxu xa mangе ra.» ¹³ Kono weni bili naxa e yaabi, <N tan mu gbilenma n ma weni raminife foxo ra naxan Ala nun mixie raseewama, alako kansan n xa nu sa n iyan wuri bilie xun.»

¹⁴ «Na kui wuri bilie naxa a fala tunbe kungsi be, <I tan xa fa be, i xa findi muxu xa mangе ra.» ¹⁵ Tunbe kungsi naxa wuri bilie yaabi, <Xa wo waxi panige fanyi nan

nabafe n be alako n xa findi wo xa mangе ra, wo fa be, wo xa fa lu n niini bun ma. Xa na mu a ra, te minima ne tunbe kungsi kui, a Liban wuri bili fanyi birin gan.»

¹⁶ Yotami man naxa a masen e be, «Yakosi, wo tan Abimeleki findife mangе ra, wo a rabaxi tinxinyi nan ma? Wo fe fanyi nan nabaxi Yerubaali nun a xa denbaya ra na ki? Wo a xa fe fanyi sare ragbilenxi a ma na ki ne? ¹⁷ N baba gere soxi ne wo tan be, a a nii fi gere ma, a wo ratanga Madiyankae belexe i. ¹⁸ Kono wo tan, wo bara keli n baba xa denbaya xili ma to loxe, wo bara a xa di xeme mixi tongo solofere faxa fanye keren fari, wo fa Abimeleki findi mangе ra kuntigie xun ma Sikemi. Wo bara Gedeyon xa konyi gine xa di findi wo xa mangе ra, barima wo ngaxakerenyi lanxi a tan nan ma. ¹⁹ Xa na birin kelixi panige fanyi nun tinxinyi nan ma Yerubaali nun a xa denbaya mabiri, awa wo tan nun Abimeleki xa rafan wo boore ma. ²⁰ Xa na mu a ra, te xa mini Abimeleki, a xa Sikemi kuntigie nun Beti Milo mixie gan. Te xa mini e fan ma, a xa Abimeleki gan!» ²¹ Yotami naxa keli naa, a sa a noxun Beeri, dennaxe makuya a taara Abimeleki ra.

²² Abimeleki naxa Isirayila yamari je saxan bun ma. ²³ Na temui, Ala naxa xaxili kobi raso Abimeleki nun Sikemi kuntigie tagi. Sikemi kuntigie fa Abimeleki yanfa. ²⁴ Na kui e birin xa e xa fe paaxi sare soto. Abimeleki nu bara a ngaxakerenyie faxa, Yerubaali xa di tongo solofere. Sikemikae nu bara Abimeleki mali na faxe tife ra. ²⁵ Sikemi kuntigie naxa mixie ti yanfanteya ra Abimeleki xili ma geyae xun tagi, e nu mixie fetenken naxee nu dangima kira ra e yire. Abimeleki naxa na fe me.

²⁶ Loxoe nde Ebedi xa di Gaali nun a xunyae naxa fa Sikemi. Taa kuntigie naxa lanlanteya sa a ma. ²⁷ E birin naxa siga weni bilie yire, e xa weni bogi ba. E naxa na bogie bundu, e fa xulunyi ti. E naxa so e xa ala batude kui, e naxa e dege, e e min, e fa Abimeleki danka. ²⁸ Ebedi xa di Gaali naxa a fala e be, «Won tan Sikemikae luxi Abimeleki xa noe bun ma munfe ra? Yerubaali xa di xa mu lanxi a ma? Abimeleki mu Sebulu xa findixi taa gomina ra? A lanma wo xa lu Hamori xa mixie tan xa yaamari bun ma, barima Hamori nan Sikemi benba ra. Won luxi Abimeleki xa mangeya bun ma munfe ra? ²⁹ Xa Sikemikae fa bira n tan foxo ra nu, n Abimeleki kerima ne keren na.» Na masenyi dangi xanbi, Gaali naxa a fala Abimeleki be, «I xa soorie ramini, won xa gere.»

³⁰ Sebulu, taa gomina to Ebedi xa di Gaali xa masenyi me, a boje naxa te. ³¹ A naxa

xēerae xēe gundoᵛoᵛoᵛa ra Abimeleki xōn, e xa a fala a bē, «Ebedi xa di Gaali nun a xunyaē bara fa Sikemi, e na taa mixie bōᵛe ratefe i xili ma. ³² Keli, i xa fa to kōe ra, i tan nun pama naxan birin biraxi a foxo ra, wo xa taa mēlen. ³³ Subaxē, i xa keli, i fa taa suxu. Gaali nun a xa mixie na ti wo ya ra, wo xa wo sēnbe masen e bē.»

³⁴ Abimeleki nun a xa sōori xundē naani naxa keli kōe ra, e sa Sikemi mēlen. ³⁵ Ebedi xa di Gaali to keli geēsege, a sa ti taa sode dē ra, Abimeleki nun a xa sōorie naxa mini kēne ma. ³⁶ Gaali to sōorie to, a naxa a fala Sebulu bē, «Nama nde nan na gorofe geya fari yi ki.» Sebulu naxa a yaabi, «I geya niini nan findixi mixie ra na ki.» ³⁷ Gaali man naxa a fala, «Nama yati nan na gorofe taa kui yi ki. Nama gbete fan na fafe sematōe xa wuri bili kira xōn.» ³⁸ Sebulu naxa a yaabi, «I xa wōyen xungbe na minden, i tan naxan nu a falama, <Sikemi luxi Abimeleki xa yaamari bun ma munfe ra?> I mu nu yi mixie konbi xē? Siga, i sa e gere.»

³⁹ Gaali naxa ti Sikemi kuntigie ya ra, e naxa Abimeleki gere. ⁴⁰ Mixi gbegbe naxa faxa taa sode dē ra. Abimeleki naxa Gaali kerī ⁴¹ han Aruma. Sebulu naxa Gaali ngaxakerenyie kerī Sikemi kui, hali keren, a mu lu naa.

⁴² Na kuye iba, pama naxa siga daaxa. Abimeleki to na fe kolon, ⁴³ a naxa sōorie tongo, a e itaxun xundē saxan na. E naxa e noxun daaxa han pama birin naxa mini, e fa keli e xili ma, e e bōnbo. ⁴⁴ Abimeleki xa xundē naxa sa ti taa sode dē ra. Boore xundē firinyi naxa sin na mixie ma, naxee nu na daaxa, e naxa e birin sōnto. ⁴⁵ Abimeleki naxa gere so na taa ma yanyi birin, han a naxa nō a ra, a mennikae birin faxa. A man naxa na taa rabira, a foxe sa na ma.

⁴⁶ Sikemikae naxee luxi, e to na fe mē, e naxa so Eli Beriti kuye xa salide kui. ⁴⁷ E naxa sa a fala Abimeleki bē, a Sikemi taa kuntigie bara malan salide kui. ⁴⁸ Na kui Abimeleki naxa te Salamon geya fari nun pama naxan nu biraxi a foxo ra. Abimeleki naxa beera suxu a belexe. A naxa wuri salonyi nde sege, a a sa a kon ma. Na xanbi, a naxa a fala pama bē naxan nu biraxi a foxo ra, «Wo bara a to n naxan nabaxi? Wo fan xa na mōoli raba mafuren mafuren.» ⁴⁹ Nama birin naxa wuri salonyi keren keren sege, e fa bira Abimeleki foxo ra. E naxa na wurie ti na salide sode dē ra, e fa tē so, e mixi birin gan. Sikemika wulu keren, ginēe nun xemee, naxa sōnto na ki.

⁵⁰ Na dangi xanbi, Abimeleki naxa siga Tebeti, a xa mennikae gere. A to yonkinde yailan menni, a naxa nō Tebeti

ra. ⁵¹ Makantade itexi nde nu na taa tagi, xemee nun ginēe naxa sa e noxun menni, a nun taa kuntigie. E naxa na balan e xun ma, e tixi na fari.

⁵² Abimeleki to menni li, a naxa makōre a naade ra alako a xa tē sa na ma. ⁵³ Na nan lan ginēe nde naxa mēngi din se geme daaxi sin Abimeleki xunyi, a xunyi naxa bōo. ⁵⁴ Abimeleki naxa a fala a xa fonike bē, naxan nu a xa geresose xaninma, a naxē, «I xa santidegema ba a tēe i, i xa n naᵛon, alako mixi naxa a fala ginēe nan n faxaxi.» Na kui na fonike naxa a sōxo santidegema ra, a a faxa. ⁵⁵ Isirayila xemee to a to Abimeleki bara faxa, e birin naxa gbilen e xōnyi.

⁵⁶ Na kui Ala Abimeleki xa wali kobi ragbilen nē a ma, a naxan naba a baba ra, a xunya tongo solofere faxafe ra. ⁵⁷ Ala na tōore birin nagbilen nē Sikemikae ma e xa kobina sare ra. Yerubaali xa di xemee Yotami xa danke naxa e birin nayarabi.

10

Isirayila kiitisa Tola

¹ Abimeleki to faxa, Puwa xa di Tola, Dodo xa mamadi, naxan fatanxi Isakari bōnsōe ra, a naxa keli a xa Isirayila ratanga. A nu sabatixi Samiri nē, Eframi geyae fari. ² A naxa findi kiitisa ra Isirayila ᵛe mōxōᵛen nun saxan. Na xanbi a naxa faxa, e sa a ragata Samiri.

Isirayila kiitisa Yayiri

³ Tola to dangi, Yayiri Galadika naxa keli, a findi Isirayila kiitisa ra ᵛe mōxōᵛen nun firin. ⁴ Di tongo saxan nan nu na a bē. E nu ᵛerema sofale tongo saxan nan fari, e nu taa tongo saxan yamarima Galadi bōxi ma. Han to na taee xili falama Yayiri xa taee. ⁵ Yayiri naxa faxa, e sa a ragata Kamon.

Isirayila kiitisa Yefite

⁶ Isirayilakae man naxa fee raba naxan mu rafan Alatala ma. E naxa Bali nun Asitarate kuye batu, Aramikae xa alae, Sidonkae xa alae, Mowabakae xa alae, Amonikae xa alae, a nun Filisitakae xa alae. E naxa Alatala finsiriwali, e tondi tuubide a bē. ⁷ Alatala bōᵛe naxa te Isirayila xili ma, a fa e sa Filisitakae nun Amonikae sagoe. ⁸ E naxa Isirayilakae tōoro, e e paxankata na ᵛe bun ma. E man naxa Isirayilakae paxankata naxee fan nu sabatixi Yuruden naakiri ma, Amonikae xa bōxi ma, ᵛe fu nun solomasaxan bun ma. ⁹ Amonikae naxa dangi Yuruden na, alako e xa sa Yudaya, Bunyamin, nun Eframi fan gere. Isirayila bōᵛe tōoro nē ki fanyi na waxati.

¹⁰ Isirayilakae naxa Alatala xili e xui itexi ra, e nu fa a fala, «Muxu bara yunubi raba i

ra, barima muxu bara gbilen muxu Marigi Ala fɔxɔ ra, muxu man bara Bali kuyee batu.»¹¹ Alatala naxa a masen Isirayilakae be, «Misirakae, Amorikae, Amonikae, Filisitakae,¹² Sidɔnkae, Amalekikae, nun Mayonkae to wo tɔɔɔ, wo naxa n xili wo xui itexi ra. Na temui, n mu wo ba xe e sagoe?»¹³ Kɔnɔ wo tan bara n finisiriwali, wo fa ala gbeteē batu. Na nan a toxi n mu wo ratangama sɔnɔn.¹⁴ Wo sa sɔnxɔ wo xa alae ra, wo naxee sugandixi. E xa wo ratanga wo xa tɔɔɔe ma.»

¹⁵ Isirayilakae naxa a masen Alatala be, «Muxu bara yunubi raba. I xa i waxɔnfe raba muxu ra, kɔnɔ yandi i xa muxu rakisi to.»¹⁶ Na temui e naxa gbilen si gbeteē xa alae fɔxɔ ra, e fa Alatala batu. Alatala nu bara kinikini e ma e xa tɔɔɔe kui.

¹⁷ Amonikae naxa e malan, e sa kuru Galadi. Isirayilakae fan naxa e malan, e sa kuru Misipa.¹⁸ Galadi pama nun mangēe nu fa a fala e boore be, «Xeme mundun fama yi gere folde Amonikae ma? Na kanyi nan findima Galadikae xa mange ra.»

11

Isirayila kiitisa Yefite

¹ Yefite Galadika, gereso hagigē nan nu na a ra. Langoe gine nde nun Galadi nan ma di nu a ra.² Galadi xa gine naxa die bari a be. Na gine xa die naxa mo, e fa Yefite kerɔ, e a fala a be, «I mu fama muxu baba ke sɔtode, barima gine gbete nan ma di lanxi i ma.»³ Yefite naxa keli, a makuya a taarae ra, a sa sabati Tobo bɔxi ma. Menni xeme rabejinxie naxa lu a fe ma, e xa bira a fɔxɔ ra.

⁴ Na dangi xanbi, Amonikae to Isirayilakae gere,⁵ Galadi forie naxa siga Yefite fende Tobo bɔxi ma.⁶ E naxa a fala Yefite be, «Won xee, i xa findi muxu xa yarerati ra alako won xa Amonikae gere.»⁷ Yefite naxa Galadi forie yaabi, «Wo mu n xɔnxi xe? Wo mu n kerɔ n baba xa banxi kui? Munfe ra wo n fenma yakɔsi wo xa tɔɔɔe kui?»

⁸ Galadi forie naxa a fala Yefite be, «Na fe yati nan a xeexi muxu faxi i yire yakɔsi, alako won birin xa siga, i xa Amonikae gere, i man xa findi Galadikae birin xa mange ra.»⁹ Yefite naxa Galadi forie yaabi, «Xa wo n nagbilen alako n xa Amonikae gere, xa a sa a li Alatala naxa e sa n sagoe, n tan yati nan findima wo xa mange ra.»¹⁰ Galadi forie naxa a fala Yefite be, «Alatala bara findi won seede ra, muxu fama i xa woyenyi rakamalide.»¹¹ Yefite nun Galadi forie naxa siga, pama naxa a findi e xa mange nun e xa sɔɔɔɔe yarerati

ra. Yefite naxa gbilen a xa masenyi birin ma Alatala ya i Misipa.

¹² Yefite naxa xeeɔrae xee Amonikae xa mange xɔn, e xa a fala a be, «Munfe ra i faxi n gerede n ma bɔxi ma?»¹³ Amonikae xa mange naxa Yefite xa xeeɔrae yaabi, «Isirayilakae to keli Misira, e naxa n ma bɔxi birin tongo folɔfe Arinon xure ma, sa dɔxɔ Yaboko xure ra, han Yuruden xure. I xa na ragbilen n ma lanyi kui.»

¹⁴ Yefite man naxa xeeɔrae xee Amonikae xa mange xɔn.¹⁵ E xa a fala a be, «Yefite woyen xui nan yi ki. Isirayilakae mu Mowaba bɔxi nun Amoni bɔxi yo tongoxi.¹⁶ Isirayila pama to keli Misira bɔxi ma, e naxa e jere gbengberenyi ma han Xulunyumi Baa, e fa so Kadesi.¹⁷ Na temui Isirayila naxa xeeɔrae xee Edon mange xɔn, e xa a fala a be, «A lu muxu xa dangi i xa bɔxi ma.» Kɔnɔ Edon mange mu tin na ra fefe ma. E naxa xeeɔrae xee Mowaba mange fan xɔn. A naxa tondi, Isirayilakae fa lu Kadesi.»

¹⁸ «Na dangi xanbi, e naxa Edon bɔxi nun Mowaba bɔxi mabilin gbengberenyi ma. E e jere Mowaba bɔxi sogetede biri, han e Arinon xure igiri. Na kui e mu soxi Mowaba bɔxi ma, barima Arinon findixi Mowaba xa naaninyi nan na.¹⁹ Na temui Isirayilakae naxa xeeɔrae xee Sixɔn xɔn, Amorikae xa mange naxan nu na Xesibɔn. Isirayilakae naxa a fala a be, «A lu muxu xa mini i xa bɔxi ra, muxu xa siga muxu xa bɔxi ma Ala naxan sugandixi muxu be.»²⁰ Kɔnɔ Sixɔn mu tin Isirayilakae xa mini a xa bɔxi ra. A naxa a xa pama birin malan, e naxa kuru Yahasi, e Isirayila gere.²¹ Isirayila Marigi Alatala naxa Sixɔn nun a xa pama sa Isirayila sagoe. Isirayilakae naxa nɔ e ra, e fa sabati Amorikae xa bɔxi birin ma,²² folɔfe Arinon xure ma, sa dɔxɔ Yaboko xure ra, folɔfe gbengberenyi ma, sa dɔxɔ Yuruden na.»

²³ «Isirayila Marigi Alatala bara Amorikae xa bɔxi fi muxu ma, i tan wama na bɔxi bafe muxu yi munfe ra?»²⁴ I xa ala Kemosi, a bɔxi naxan soxi i yi ra, i mu i wasasoma ne? Muxu fan, muxu Marigi Alatala bɔxi naxan birin soxi muxu yi ra, muxu na suxuma ne.²⁵ I jɔxɔ a ma i senbe dangixi ne Balaki ra, Siporo xa di, Mowaba mange? Na tan mu tin Isirayila gerede fefe ma.²⁶ Ne keme saxon nan yi ki, Isirayila sabatixi Xesibɔn nun a rabilinyie, Aroweri nun a rabilinyie, a nun taa birin naxee na Arinon xure de ra. Munfe ra wo mu e rasuxu na waxati bun ma?²⁷ N tan mu haake yo rabaxi i ra. I tan nan fe paaxi rabafe n na, gere tife n be. Alatala, kiitisa xungbe, a xa Isirayilakae nun Amonikae makiiti to loxɔe.»

²⁸ Amonikae xa mange mu tin a tuli matide Yefite xa masenyi ra. ²⁹ Alatala Xaxili naxa goro Yefite ma. Yefite naxa Galadi nun Manasi igiri. A naxa dangi Misipa ra Galadi boxi ma. A naxa siga han Amonikae xa boxi ma. ³⁰ Yefite naxa laayidi tongo Alatala be, a a fala a be, «Xa i sa Amonikae birin sa n sago, ³¹ naxan singe na mini n ma banxi naade ra fafe n nalande, n ne gbilenma kelife ra Amonikae xa boxi ma seewe kui temui naxe, na kanyi bama seraxe gan daaxi nan na Marigi Alatala be.»

³² Yefite naxa siga Amonikae xa boxi ma e gere. Alatala naxa e sa a sago. ³³ A naxa e bonbo a xoxoxe ra folo Aroweri ma, sa doxo Miniti biri ra, taa moxonjen, han Habila Keramimi. Amonikae naxa lu yaagi kui Isirayilakae ya i.

Yefite xa di gine

³⁴ Yefite naxa gbilen Misipa. A to a xonyi li, a xa di gine naxa mini a ralande. A nu fare boronma maxasee xui ra. A xa di kerenyi nan nu a ra, di xeme mu nu na, di gine gbete fan mu nu na a be. ³⁵ A fefe a xa di gine to, a naxa a xa donmae iboo, a a fala, «N ma di gine, i bara n naso toore xungbe kui, i bara a niya n xa sunnun a naaxi ra. N bara laayidi tongo Alatala be, n mu noma gbilende na ma sonon.»

³⁶ A xa di gine naxa a fala a be, «N baba, i laayidi naxan tongo Alatala be, i xa na rakamali. I naxan fala Alatala be, i xa na raba n na, barima Alatala bara i gberoxo i yaxui Amonikae ma.» ³⁷ A man naxa a fala a baba be, «I xa fe keren naba n be. I xa mame ti kike firin alako n xa siga geyae fari, a nun n booree, muxu xa wa ti barima n mu fama doxode xeme xon.» ³⁸ A baba naxa a yaabi, «Siga.» A naxa a xa di gine mame kike firin. A nun a booree naxa siga wa tide geyae fari, barima a mu fama doxode xeme xon.

³⁹ Na kike firinyie raponyi, a naxa gbilen a baba yire. A baba naxa a xa laayidi tongoxi rakamali. A xa di mu nu xeme fe kolonxi. Na nan a toxi Isirayilakae naxa yi naamunyi ramini: ⁴⁰ Ne birin Isirayila ginedimedie Yefite Galadika xa di gine xa kinikini rabama ne xi naani, alako e xa ratu a xa fe ma.

12

Eframikae nun Galadikae xa gere

¹ Eframi xeme naxa e malan, e Yuruden igiri. E to Sefon li, e naxa a fala Yefite be, «Munfe ra i sigaxi Amonikae gere, i mu muxu xili alako won birin xa siga? Muxu fama te nan sade i xa banxi ma, wo birin xa gan.» ² Yefite naxa e yaabi, «N tan nun n ma pama, nu na

lantareya belebele nan kui yi ki, muxu nun Amonikae ra. N wo maxili temui naxe, wo mu tin fade n bade e sago. ³ N to a to wo mu fafe n natangade, n naxa te Amonikae gere, hali na to findi fe xoxoxe ra n be. Alatala naxa e sa n sago. Wo faxi n gere mu munfe ra?»

⁴ Yefite naxa Galadi xeme birin malan, e xa Eframikae gere. Galadi xeme naxa Eframikae bonbo, barima e nu bara a fala, «Wo tan Galadikae, wo wo gixi ne kelife Eframi, wo siga Manasi boxi ma.» ⁵ Na gere dangi xanbi, Galadikae naxa ti Yuruden xure igiride ra gbilenfe ra Eframi boxi ma. Eframika nde na wa gbilenfe a xonyi kelife gere yire, fo a xa a fala na Galadikae be, «N wama Yuruden igirife.» Galadikae na kanyi maxorinma ne, «Eframika nan na i ra?» A na e yaabi, «Ade,» ⁶ Galadikae man a falama a be, «Awa, a fala ba <Xiboleti>.» Eframikae to mu fata na falade, e tan nu a falama ne, «Kiboleti.» Na kui Galadikae a kolonma na kanyi findixi Eframika nan na naxan wama a gife. E a kon naxabama keren na menni Yuruden xure igiride ra. Eframika mixi wulu tongo naani nun firin sonto na ki ne.

⁷ Yefite Galadika naxa findi Isirayila kiitisa ra je senni bun ma. A to faxa, a naxa ragata Galadi taee tagi.

Isirayila kiitisa Ibsan

⁸ Yefite dangi xanbi, Ibsan Betelemuka naxa findi kiitisa ra Isirayila. ⁹ A naxa di xeme tongo saxan nun di gine tongo saxan bari. A naxa a xa di gine fi bonsae gbete xeme ma. A man naxa gine tongo saxan fan fen bonsae gbete ra a xa di xeme be. A naxa findi Isirayila kiitisa ra je solofere bun ma. ¹⁰ Ibsan to faxa, a naxa ragata Betelemu.

Isirayila kiitisa Elon

¹¹ Ibsan dangi xanbi, Elon Sabulonka naxa findi kiitisa ra Isirayila boxi ma je fu bun ma. ¹² A to faxa, a naxa ragata Ayalon, Sabulon boxi ma.

Isirayila kiitisa Abadon

¹³ Ibsan dangi xanbi, Hileli xa di Abadon Piratonka naxa findi kiitisa ra Isirayila. ¹⁴ A naxa di tongo naani nun mamadi tongo saxan soto, e te sofale tongo solofere fari. A naxa findi Isirayila kiitisa ra je solomasaxan bun ma. ¹⁵ Hileli xa di Abadon Piratonka to faxa, a naxa ragata Piratonka Eframi boxi ma, Amalekikae xa geya fari.

13

Samison barife

¹ Isirayilakae man naxa fe jaaxi raba Alatala ya i. Na nan a toxi Alatala naxa e lu Filisitakae sagoe ñe tongo naani bun ma.

² Dana bonsoe mixi nde nu na Soraha naxan xili Manowa. Dibaritare nan nu a xa gine ra. ³ Alatala xa maleke naxa mini na gine ma, a fa a fala a be, «Hali dibaritare to i ra, i fama tegede, i fa di xeme bari. ⁴ I naxa sese min naxan noma i siiside. I naxa sese don naxan mu seniyeñxi, ⁵ barima i fama tegede, i di xeme bari. I naxa a xunyi bi, barima yi di fixi Ala nan ma beenu a xa bari. Na kui a xili «Ala xa Nasari.» A tan nan Isirayilakae rakisi foloma Filisitakae ma.»

⁶ Na gine naxa siga, a sa a fala a xa mōri be, «Ala xa mixi nde bara fa n yire, a luxi n be alo Ala xa maleke. A magaaxu. N mu a maxorin a kelixi dennaxe, a fan mu a xili fala n be. ⁷ A naxa a masen n be, «I fama tegede, i fa di xeme bari. I naxa sese min naxan noma i siiside. I naxa sese don naxan mu seniyeñxi, barima yi di fixi Ala nan ma beenu a xa bari, han a laaxirama temui naxe. Ala xa Nasari na a ra.»»

⁸ Manowa naxa Alatala maxandi yi ki, «N Marigi, i man xa i xa mixi xee muxu xon ma alako a xa muxu xaran na di xuru ki ra.» ⁹ Ala naxa Manowa xa dube suxu, a man naxa a xa maleke xee a xa gine xon ma. Manowa xa gine nu doxoçi xe ma a xa mōri mu nu na naa. ¹⁰ A to a to, a naxa a gi keren na, a sa a fala a xa mōri be, «Xeme naxan fa n yire, a man bara fa.»

¹¹ Manowa naxa keli, a bira a xa gine foxo ra. A to na xeme li, a naxa a maxorin, «I tan nan woyen n ma gine ra?» A naxa a yaabi, «Iyo.» ¹² Manowa man naxa a maxorin, «I xa masenyi na kamali temui naxe, a lanma muxu xa na di xuru di?» ¹³ Alatala xa maleke naxa a yaabi, «I xa gine xa a raba alo n a fala a be ki naxe. ¹⁴ A naxa weni sansi bogi yo don, a naxa weni nun a maniye min, a naxa donse seniyeñtare don. A xa na birin naba alo n a fala a be ki naxe.»

¹⁵ Manowa naxa a fala Alatala xa maleke be, «I xa lu be sinden, muxu xa si nin i be.»

¹⁶ Alatala xa maleke naxa a yaabi, «Hali n lu be, n mu i xa donse donma, kono xa i wama serexe gan daaxi tan bafe Alatala be, na fan.» Manowa mu nu a kolon Alatala xa maleke nan a ra. ¹⁷ Manowa naxa a maxorin, «I xili di? Muxu xa na kolon alako muxu xa i matoxo i xa masenyi kamalima temui naxe.» ¹⁸ Alatala xa maleke naxa a maxorin, «I wama n xili kolonfe munfe ra? Gundo nan a ra.»

¹⁹ Manowa naxa na si nun farin nde ba serexe gan daaxi ra fanye nde fari Alatala be. Na temui kaabanako nde naxa raba

e ya xōri. ²⁰ Na te nu na tefe koore ma temui naxe, Alatala xa maleke fan naxa te koore ma na te kui. Manowa nun a xa gine to na to, e naxa e felen boxi ma. ²¹ Alatala xa maleke to siga, Manowa nun a xa gine mu nu a to sonon. E naxa a kolon Alatala xa maleke yati yati nan nu a ra. ²² Manowa naxa a fala a xa gine be, «Won fama faxade ya barima won bara Ala yati yati to.» ²³ A xa gine naxa a yaabi, «Xa Alatala wama won faxafe nu, a mu won ma serexe gan daaxi suxuma nu, a mu na kaabanako masenma won be nu.»

²⁴ Na dangi xanbi, Manowa xa gine naxa di bari. E naxa a xili fala Samison. A naxa mo Alatala xa barake kui. ²⁵ Alatala Xaxili naxa goro Samison ma a singe ra Maxane Dana, taa naxan na Soraha nun Esetayoli tagi.

14

Samison xa gine Filisitaka

¹ Loxoe nde Samison naxa siga Timina. Menni a naxa sungbutunyi Filisitaka nde to. ² A to gbilen a baba xonyi, a naxa a fala a baba nun a nga be, «N bara Filisitaka sungbutunyi nde to Timina. Wo xa na fen n be a xa findi n ma gine ra.» ³ A baba nun a nga naxa a fala a be, «Munfe ra i mu gine fen i ngaxakerenyie ya ma, xa na mu a ra won bonsoe ya ma? Na mu fisa Filisitaka nde be, na jama sunnatare?» Samison naxa a baba yaabi, «Na fen n be. A tan nan nafan n ma.» ⁴ A baba nun a nga mu nu a kolon na birin kelixi Alatala nan ma. A nu na gere fenfe Filisitakae ra, barima na waxati e nu na Isirayilakae yamarife.

⁵ Samison nun a baba nun a nga naxa goro Timina. E to weni bilie yire li, yete nde naxa mini Samison ma, a xa a faxa.

⁶ Alatala Xaxili naxa goro a ma alako a xa no yete iboode a belexe ra alo si yore, hali geresose yo to mu nu na a yi ra. A mu na fe fala a baba nun a nga be. ⁷ E naxa siga woyende na sungbutunyi ra, naxan bara rafan Samison ma ki fanyi.

⁸ Na biyaasi dangi xanbi, Samison naxa gbilen Timina na sungbutunyi yire, a xa a findi a xa gine ra. Beenun a xa a li, a naxa mini kira ra, alako a xa na yete binbinyi mato. A naxa kumi tee li naa, e ture na yete xorie longori ra. ⁹ A naxa nde tongo a belexe ra, a xa a kon kira xon ma. A to gbilen a bari mixie yire, a naxa nde fi nee fan ma. E naxa a kon, kono Samison mu a fala e be na kumi kelixi dennaxe.

¹⁰ Samison baba fan naxa goro na sungbutunyi xonyi. Na temui Samison naxa xulunyi ti naa, alo segetalae darixi a ra ki naxe. ¹¹ Na sungbutunyi xa mixie to, Samison to, e naxa mixi tongo saxan xili

naxan luma a seeti ma. ¹² Samison naxa a fala e be, «N xa taali nde sa wo bun ma. Xa wo no na tagi rabade n be beenu yi xulunyi xi solofere xa ba a ra, n donma nun dugi tongo saxan fima wo ma. ¹³ Kono xa wo mu no n ma taali tagi rabade n be, wo keren keren ma birin donma nun dugi tofanyi fima n tan nan ma.» E naxa a fala a be, «Awa yire, i xa taali fala. Muxu muxu tuli matixi i ra.» ¹⁴ Na kui a naxa taali nde fala e be, «Naxan se donma, a donse raminima. Se joxunme kelixi senbema nan ma.» E naxa na taali fen xi saxan bun ma, kono e mu no na kolonde.

¹⁵ A xi naani nde, e naxa a fala Samison xa gine be, «Woyen i xa mori be alako a xa na taali tagi raba muxu be, xa na mu a ra muxu fama i tan nun i baba xa denbaya gande. A mu lanma wo xa muxu xili be, wo xa fa muxu mupa.»

¹⁶ Samison xa gine naxa wa folo a xa mori ya i, a a fala a be, «N mu rafan i ma. I bara n xon, xa na mu a ra i na taali tagi rabama ne n be nu.» A naxa a yaabi, «N mu naxan fala n nga nun n baba be, n na falama i tan nan be?» ¹⁷ Na gine naxa wa Samison ya i xi solofere bun ma, na xulunyi temui. Xulunyi loxo'e donxo'e a naxa na taali tagi raba a xa gine be, barima a nu na a to'ofe tun. Na temui na gine naxa na taali tagi raba a xa mixie be.

¹⁸ Beenun soqe dula temui xi solofere nde, taakae naxa Samison xa taali fasari a be yi maxorinyi ra, «Munse joxun kumi be, munse senbe gbo yete be?» Samison naxa e yaabi, «Xa wo mu n ma gine mafuruku nu, wo mu noma n ma taali kui kolonde feo.»

¹⁹ Na dangi xanbi, Alatala Xaxili naxa goro Samison ma. A naxa siga Asikalon, a xeme tongo saxan faxa, a e xa donmae nun dugie tongo, a nee fi mixie ma naxee nu bara na taali tagi raba a be. Na temui Samison naxa gbilen a baba xonyi, a xonoxi a jaaxi ra. ²⁰ Na kui Filisitakae naxa Samison xa gine fi xeme gbete ma, xulunyi binye fixi naxan ma.

15

Samison Filisitakae gerefe

¹ Xe xaba temui, Samison naxa si xanin a xa gine xon. A naxa a fala a bitanyi be, «A xoli n ma n tan nun n ma gine xa lu yire keren.» A bitanyi mu tin na ra, ² a fa a fala Samison be, «N joxo a ma i mæxi a ra ne, na nan a ra, n bara a fi na xeme ma i xa xulunyi binye fi naxan ma. I xa a xunya doxo, na fan a be pon.»

³ Samison naxa a yaabi, «Yi biyaasi, xa n fe jaaxi raba wo tan Filisitakae ra, wo tan nan a niyaxi.» ⁴ A naxa siga, a xulumase

keme saxan suxu. A naxa nee xuli xiri e boore ra firin firin na, a sexe maxiri e xulie ra. ⁵ A naxa sexe radexe naxan nu maxirixi e xulie ra, a e rabepin Filisitakae xa xee ma. Te naxa xee birin gan, sansi naxan nu kotoxi xee ma, a nun sansi naxan mu nu xabaxi sinden. Hali oliwi bili naxee nu na menni, e fan gan ne. ⁶ Filisitakae naxa e booree maxorin, «Nde yi wali rabaxi?» Mixi ndee naxa e yaabi, «Samison foxi nan a ra, barima a bitanyi Timinaka bara a xa gine fi xeme ma, a tan Samison xa xulunyi binye fi naxan ma.» Na kui Filisitakae naxa siga na gine nun a baba gande.

⁷ Samison naxa a fala e be, «Xa wo a raba na ki, n fan n gbejoxoma ne wo ma.» ⁸ A naxa e gere a jaaxi ra, a mixi gbege faxa. Na xanbi, a naxa siga, a lu fonme kui Etami geya mabiri.

⁹ Filisitakae naxa soorie xee Yudaya Lexi mabiri. ¹⁰ Yudayakae naxa e maxorin, «Wo faxi muxu gere de munfe ra?» E naxa e yaabi, «Muxu faxi Samison nan suxude, muxu xa fe jaaxi raba a ra alo a a rabaxi muxu ra ki naxe.»

¹¹ Yudayakae xeme wulu saxan naxa siga Samison foxo ra Etami geya yire. E naxa a fala a be, «I munse rabaxi muxu ra yi ki? I mu a kolon won na Filisitakae xa yaamari nan bun ma?» Samison naxa e yaabi, «N e xa fe jaaxi nan tun sare ragbilenxi e ma.» ¹² Yudayakae naxa a fala a be, «Muxu faxi be i xiride ne, muxu xa i so e yi ra.» Samison naxa a fala e be «Wo xa wo rakali xa wo tan mu fama n faxade.» ¹³ E naxa a fala a be, «Won bara lan na ma. Muxu mu i faxama. Muxu xa i xiri, muxu xa i so Filisitakae yi ra tun.» E naxa a xiri luuti neene firin na, e a xanin.

¹⁴ E to Lexi li, Filisitakae naxa sonxo'e rate. Alatala Xaxili naxa goro Samison ma, a na luutie bolon alo gese ganxi bolonma ki naxe. ¹⁵ A naxa sofale banganyi xori nde tongo boxi ma, a Filisitakae mixi wulu keren faxa na ra. ¹⁶ Samison naxa a fala, «N bara sofale banganyi xori soto, sofale keren sofale gbege ya ma. N bara xeme wulu keren faxa sofale banganyi xori ra.» ¹⁷ A to ge na masenyi ra, a naxa na banganyi xori wole. Menni xili naxa sa Ramati Lexi, «Banganyi xori geya.»

¹⁸ Ye xoli xoxoxo'e naxa Samison suxu. A naxa Alatala maxandi, «I bara a niya n xa xutu soto yi mixie ma. N mali alako n naxa faxa ye xoli ma, yi mixi sunnatatee naxa fa n xanin e xonyi.» ¹⁹ Ala naxa fanye iboo Lexi mabiri, ye naxa mini. Samison to ye min, a man naxa senbe soto, a boje naxa sa. E naxa na yire xili fala «Hakore dulonyi.» Han ya na dulonyi na Lexi mabiri. ²⁰ Samison naxa bu kiiti sa ra Isirayila je moxopen Filisitakae xa waxati.

16

Samison nun Dalila

¹ Loxoe nde Samison naxa siga Gasa. A to langoe nde to naa, a naxa so a xonyi. ² Gasakae naxa a kolon Samison nu na na. E naxa menni melen, alako kuye na iba e xa a faxa taa sode de ra. ³ Koe tagi Samison naxa keli, a taa naade suxu, nun a gbakuxi wure naxee ra wurie ma, a na birin tala, a a doxo a tunki fari. A naxa a xanin geya fari naxan na Hebron ya tagi.

⁴ Na dangi xanbi, Samison naxa gine nde kolon Soreki gulunba naxan xili Dalila. Samison naxa na gine xanu. ⁵ Filisitakae xa mangee naxa siga na gine xon, e a fala a be, «I xa a kolon Samison senbe kelixi dennaxe, alako muxu xa no a ra. Xa i ge na kolonde, muxu a xirima ne, muxu keren keren ma fa kobiri kole wulu keren nun kobiri kole keme fi i ma.»

⁶ Na temui Dalila naxa a fala Samison be, «Yandi, i xa i gundo fala n be, i senbe sotoma ki naxe. Mixi noma munse rabade, e xa i xiri, e no i ra?» ⁷ Samison naxa a yaabi, «Xa e n xirima luuti neene ra, naxee mu nu xara sinden, n senbe bama n yi, n luma ne alo xeme booree.»

⁸ Filisitakae naxa luuti neene xaratare solofere xanin Dalila xon ma. A naxa Samison xiri e ra. ⁹ Filisitakae naxa a xa konkoe melen. Dalila naxa a xui ramini Samison ma, «Filisitakae bara fa i suxude.» Samison naxa na luutie bolon keren na, alo gese naxan ganxi. Na temui e mu no a senbe gundo kolonde.

¹⁰ Dalila naxa a fala Samison be, «I wama n madaxufe ne. I bara wule fala n be. Yakosi, yandi, i xa i gundo fala n be. E noma i xiride munse ra?» ¹¹ Samison naxa a fala a be, «Xa mixi n xirima luuti neene ra, sese mu nu xiri naxee ra, n senbe luma alo adamadi birin na ki naxe.» ¹² Dalila to ge a xiride luuti neene ra, a naxa gbelegbele, «Samison, Filisitakae bara fa i suxude!» Filisitakae nu bara a xa konkoe melen. Samison naxa luuti bolon a xirixi naxan na alo gese bolonma ki naxe.

¹³ Dalila naxa a fala Samison be, «Han to i na n madaxufe, i wule nan tun falafe n be. A fala n be a lanma i xa xiri se naxan na.» Samison naxa a yaabi, «N xunsexe, naxan denbexi solofere ra, xa i na birin dege maboe dugi ra, wo naxa dugi soxo se fan soti n xunsexe kui, a sa saron boxi, n senbe luma alo adamadi birin na ki naxe.» ¹⁴ Dalila to ge dugi soxo se sode a fanyi ra, a man naxa gbelegbele, «Samison, Filisitakae bara fa i suxude!» Samison naxa xunu, a naxa dugi soxo se birin tala.

¹⁵ Dalila naxa a fala Samison be, «I naxe a marafanyi na won tagi, konon n ma xanunteya mu na i be. A sanya saxan nan ya i n madaxuma. Han to i tondixi i gundo falade n be, i senbe kelixi dennaxe ma.» ¹⁶ Loxoe birin Dalila nu a tooro ma yi woyenyi mooli ra. A to doxo a ra, ¹⁷ Samison naxa a gundo fala a be, a naxe, «Kafi n bari temui n xunyi mu bixi, barima e n fixi Ala nan ma, Ala xa Nasari nan n na. Xa n xunyi bi, n senbe luma alo adamadi birin gbe na ki naxe.»

¹⁸ Dalila to a kolon Samison bara nondi yati yati fala a be, a naxa Filisita mangee xili, a fa a fala e be, «Wo man xa fa, barima yi biyaasi a bara a xa gundo fala n be.» Filisita mange naxa siga a xonyi, e man kobiri xanin e saataxi naxan ma. ¹⁹ Dalila naxa Samison raxi, a saxi a sanyi ma. A naxa xeme nde xili, a naxa Samison xunsexe denbexi solofere maxaba. Na bara a niya Dalila xa no a ra. A senbe birin nu bara siga.

²⁰ Na temui Dalila naxa gbelegbele, «Samison, Filisitakae bara fa i suxude!» Samison to xunu, a naxa a fala a yete be, «N man xa mini yi fe kui alo boore biyaasi.» A mu a kolon Alatala nu bara a rabepin. ²¹ Filisitakae naxa a suxu, e a yae soxo, e a xanin Gasa. Menni e naxa a xiri yolonxonyi yoxui daaxi ra geeli kui, a xa nu se binyee mayindigilin, naxan sansi xori luxutama.

Samison xa faxe

²² Na waxati a xunsexe, naxan nu bixi, na naxa mini folo. ²³ Loxoe nde Filisita mangee naxa e malan, e xa serexe xungbe ba e xa kuye Dagon be jalexinyi kui. E naxa a fala, «Won ma ala bara Samison sa won sago!» ²⁴ Nama to Dagon to, e naxa a matoxo, e fa a fala, «Won ma ala bara won yaxui sa won sago, naxan bara won ma boxi kana, a man bara won ma mixie faxa.» ²⁵ Na seewe kui, e naxa a fala, «Won xa Samison xili, won xa a mayele.» E naxa fa a ra kelife geeli kui, e a xiri e xa salide sanyie ra. E naxa a findi mayele se ra.

²⁶ Samison naxa a fala a rapere ma be, «A lu n belexe xa sa salide sanyie ma, n xa n kilon e ra.» ²⁷ Xeme nun gine gbegebe nu na salide kui. Filisita mangee fan nu na. Na birin findi mixi wulu saxan nan na, e birin nu fa Samison mayele. ²⁸ Samison naxa Alatala maxandi, «N Marigi Alatala, i xa ratu n ma. N bara i mayandi, Ala, senbe fi n ma alako n xa n gbejoxo Filisitakae ma n yae xa fe ra.» ²⁹ Samison naxa a kilon na salide sanyie ra, keren na a yirefanyi ma, keren na a koola ma. ³⁰ Samison naxa a fala, «N xa faxa n nun Filisitakae ra.» A naxa salide sanyie tutun a senbe birin na.

Salide naxa bira Filisitakae nun mangee ma, naxee nu na salide kui. Filisitaka naxee faxa na fe kui, na konti dangi mixie ra Samison naxee faxa a xa dunijeigiri birin kui.

³¹ A xunyae nun a baba xa denbaya birin naxa goro naa a fure tongode. E naxa a ragata Soraha nun Esetayoli tagi, a baba Manowa xa gaburi kui. Samison nu bara Isirayila yamari je moxonen beenu a xa faxa.

17

Ala maxandife Mike xa banxi kui

¹ Xeme nde nu na Eframi geyae fari naxan xili Mike. ² A naxa a fala a nga be, «I xa gbeti kilo fu nun keren a nun a tagi, naxan muxaxi i ma, a na n xonyi. N bara i xui me, i to nu na muxeti dankafe. N tan nan na tongoxi.» A nga naxa a fala, «Alatala xa n ma di baraka.» ³ A naxa yi gbeti kilo fu nun keren a nun kilo tagi so a nga yi ra. A nga fa a fala a be, «N tan yi gbeti fima Alatala nan ma. N a raxunuma ne, a xa findi kuye ra n ma di be. N fama yi gbeti ragbilende i ma na ki ne.»

⁴ A to gbeti so a nga yi ra, a nga naxa gbeti kilo firin nun a tagi so xabui yi ra. A naxa a raxunu, a a yailan kuye ra. E fa na ti Mike xa banxi kui. ⁵ Mike kuye batude nde soto na ki ne. A naxa serexedube xa dugi nun kuye gbete yailan. A naxa a xa di nde findi serexedube ra.

⁶ Na waxati kui, mange yo mu nu na Isirayila. Kankan nu a waxonfe nan tun nabama. ⁷ Fonike nde nu na naxan kelixi Beteleemu Yudaya boxi ma. Lewi bonsoe nan nu a ra. ⁸ Yi xeme naxa keli Beteleemu Yudaya boxi ma, a xa yire gbete fen a sabatima dennaxe. A naxa jere han a Eframi geyae li, Mike xa banxi nu na dennaxe. ⁹ Mike naxa a maxorin, «I kelixi minden?» A naxa a yaabi, «Lewika nan n na. N kelixi Beteleemu Yudaya boxi nan ma. N na yire fenfe n sabatima dennaxe.»

¹⁰ Mike naxa a fala a be, «Won birin xa lu be. I xa findi n ma denbaya xa serexedube ra, n xaxili tima naxan na. N gbeti kilo firin fima i ma je keren kui, a nun sosee nun donsee.» Na Lewi bonsoe mixi naxa tin na ra, ¹¹ a xa lu Mike yire. Mike naxa meeni a ma, a lu alo a xa di. ¹² Mike naxa a findi a xa serexedube ra, a fa lu a xa banxi kui. ¹³ Mike fa a fala, «Yakosi n bara a kolon Alatala fa fe fanyi rabama ne n be, barima Lewi bonsoe mixi nan na n ma serexedube ra.»

18

Danakae sabatife Layisa

¹ Na waxati mange yo mu nu na Isirayila. Dana bonsoe fan nu na boxi fenfe e luma dennaxe, barima e mu nu ke sotoxi Isirayila bonsoe ya ma sinden. ² Danakae naxa xeme gbangbalanyi mixi suuli mayegeti e bonsoe ya ma, naxee nu na Soraha nun Esetayoli. E naxa e xee, e xa Isirayila boxi raben. E naxa a fala xerae be, «Wo siga na boxi rabende.» E naxa Mike xa banxi li Eframi geyae ma. E naxa xi naa. ³ E nu na menni temui naxe, e naxa na fonike Lewika xui rakosi. E naxa a maxorin, «Nde faxi i ra be? I munse rabafe yi yire? I na be munfe ra?» ⁴ A naxa e yaabi, «Mike bara fe fanyi raba n be, a wali sare fima n ma, n xa findi a xa serexedube ra.» ⁵ E naxa a fala a be, «Ala maxorin muxu be alako muxu xa no a kolonde xa muxu xa biyaasi sooneyama ne.» ⁶ Na serexedube naxa e yaabi, «Wo siga bopesa kui, barima wo nun Alatala birin nan a ra.»

⁷ Yi xeme suulie naxa siga, e so Layisa. E naxa a to, mennikae sabatixi bopesa kui, alo Sidonkae darixi a ra ki naxe. Si gbete yo mu nu na naxan e tooroma, xa na mu a ra e yamarima. E nu bara makuya Sidonkae ra, e mu lanyi yo xiri e nun bonsoe gbete tagi.

⁸ Yi xeme mixi suuli to gbilen Soraha nun Esetayoli, e ngaxakerenyie naxa e maxorin, «Wo munse toxi naa?» ⁹ E naxa e yaabi, «Wo keli, won xee. Won xa sa mennikae gere, barima boxi fanyi na e yi ra. Won xa won xulun. Won xa siga naa keren na, won xa na boxi soto! ¹⁰ Wo na so naa, wo a toma ne mennikae bopese saxi lepu. Boxi belebele na e yi ra, Ala bara na sa wo belexe. Yire nan a ra, sese mu na yi dunija bende fuji fari naxan mu na na.»

¹¹ Dana bonsoe soori mixi keme senni naxa keli Soraha nun Esetayoli, geresose na e yi ra. ¹² E naxa te, e sa kuru Kiriyati Yeyarimi Yudaya boxi ma. Na nan a toxi, han to yire naxan na Kiriyati Yeyarimi xanbi ra, na xili falama Maxane Dana. ¹³ E naxa keli menni, e siga Eframi geyae yire, han Mike xa banxi nu na dennaxe.

¹⁴ Na temui yi xeme mixi suuli naxee siga Layisa boxi rabende, nee naxa a fala e ngaxakerenyie be, «Wo a kolon yi banxie kui serexedube kuntigi donma na na, a nun kuye masolixi, nun kuye naxan nafalaxi yoxui ra. Wo xa na birin mato.» ¹⁵ E naxa so na fonike Lewika xonyi, naxan nu na Mike xa banxi kui. E naxa a xeebu.

¹⁶ Dana bonsoe soori mixi keme senni nu tixi naade ra, geresose na e yi ra. ¹⁷ Yi xeme suuli naxee siga boxi rabende, nee naxa so banxi kui, e naxa kuye masolixi tongo, a nun serexedube kuntigi xa donma, kuyee, nun na kuye naxan nu raxunuxi. Serexedube nu tixi banxi sode de ra, a nun

yi soori mixi keme senni, e xa geresose suxuxi e yi.

¹⁸ E to ge kuye masolixi tongode Mike xa banxi kui, a nun serexedube kuntigi xa donma, kuyee, nun kuye naxan nu raxunuxi, serexedube naxa a fala e be, «Wo na munse rabafe?» ¹⁹ E naxa a yaabi, «Dundu, i naxa sese fala. I xa bira muxu foxo ra tun. I xa findi muxu xa serexedube ra, muxu xaxili tima naxan na. A lanma i xa findi serexedube ra mixi keren ma denbaya be, ka Isirayila bonsoe nde be?» ²⁰ Serexedube naxa seewa na woyanyi ra. A naxa serexedube kuntigi xa donma, kuyee, nun na kuye masolixi tongo, a naxa bira e foxo ra.

²¹ E naxa ti kira xon ma, dimee, xurusee, nun kote na e ya ra. ²² E to makuya Mike xa banxi ra, Mike doxo booree naxa e malan, e fa bira Dana xa die foxo ra. ²³ E naxa sonxoe rate Dana xa die ma. Danakae naxa a fala Mike be, «Munse niyaxi? I wama gere sofe munfe ra?» ²⁴ A naxa e yaabi, «Wo bara n ma kuyee nun n ma serexedube xanin. Munse fa luma n yi? N wo gerema na nan ma.» ²⁵ Dana xa die naxa a fala a be, «I naxa sonxo muxu ra, xa na mu xeme ndee fama wo bonbode xone ra. Na kui i fama ne gande i tan nun i xa denbaya ra.» ²⁶ E to na fala, e naxa siga. Mike naxa a kolon e senbe gbo a be, na na a niya, a naxa gbilen a xonyi.

²⁷ E naxa Mike xa see nun a xa serexedube xanin Layisa. E naxa mennikae faxa santidegema ra, e na taa birin gan. Layisakae mu nu sese kolon barima e boje nu saxi, yaxui yo mu nu na e yi ra. ²⁸ Mixi yo mu no e ratangade, barima e nu makuya Sidon na, dari mu nu na e nun si gbetee tagi. E nu na geya bunyi Beti Rexobo biri. Dana xa die naxa gbilen Layisa taa ti ra a firin nde, e sabati naa. ²⁹ E naxa e baba Isirayilaka Dana xili sa na taa xun, naxan singe nu xili Layisa. ³⁰ Dana xa die naxa Mike xa kuye ti naa. Gerisomi xa di Yonatan, Munsa xa mamadi, naxa findi Dana bonsoe xa serexedube ra, han e yaxuie e xanin pamane ma temui naxe. ³¹ E nu Mike xa kuye nan batuma, Ala xa banxi nu na Silo waxati naxan ma.

19

Fe paaxi Bunyamin boxi ma

¹ Mange yo mu nu na Isirayila boxi ma na temui. Lewika nde, naxan nu na Efirami geyae yire, naxa konyi gine nde fen Beteeemu Yudaya boxi ma. ² Konon na gine naxa yene raba, a keli a xa mori xun ma, a siga Beteeemu Yudaya boxi ma a baba xonyi. A to kike naani raba naa, ³ a xa mori naxa siga a yire alako e xa lan fe

keren ma. A xa konyi fonike naxa a mati, e siga sofale firin fari. Na gine naxa a raso a baba xonyi. Na gine baba to na xeme to, a naxa a rasene seewe ra. ⁴ A bitanyi naxa a makankan, e fa lu a xonyi xi saxan. A naxa e yigiya a fanyi ra.

⁵ Xi naani nde, Lewika naxa kurun a xa kote yaillan na, konon a bitanyi naxa a fala a be, «I de iba taami ra sinden, wo fa siga.»

⁶ E naxa doxo, e naxa e dege yire keren. Na xanbi a bitanyi naxa a fala a be, «I xa xi be to koe ra. I xa tin na ra alako i boje xa rafan i ma.» ⁷ Na gine xa mori naxa keli, a xa siga, konon a bitanyi naxa a karaxan a xa na koe radangi naa.

⁸ Xi suuli nde, a man naxa kurun, a xa siga. A bitanyi man naxa a fala a be, «N bara i mayandi, i xa i de iba sinden, i fa siga nummare ra.» E man naxa e dege yire keren. ⁹ Na xeme to keli, a xa siga, a tan nun a xa gine, nun a xa fonike konyi, a bitanyi man naxa a mayandi, «I bara a to, koe na sofe. Wo xa xi be to, i boje xa rafan i ma. Tina wo xa kurun, wo xa siga wo xonyi.» ¹⁰ Na gine xa mori mu tin na ra. A naxa keli, a nun a xa gine naxa doxo sofale firinyie fari, e siga Yebusu biri ra, naxan findixi Darisalamu ra. ¹¹ E makorexi Yebusu ra temui naxe, nummare nu bara so. Yi fonike konyi naxa a fala a marigi be, «Won xa ti be Yebusu taa kui, won xa xi be.» ¹² A marigi naxa a yaabi, «Won mu soma taa i si gbetee sabatixi dennaxe. Won xa xi Isirayila taa nde ne Gibiya.» ¹³ A man naxa a fala a xa fonike konyi be, «Won xee, won xa so Gibiya, xa na mu Rama, won xa xi menni.» ¹⁴ E naxa pere han soge dula temui. E nu bara makore Gibiya ra, Bunyamin bonsoe xa boxi ma. ¹⁵ E naxa so Gibiya, e xa xi naa. E naxa ti taa tagi, konon mixi yo mu tin e yigiyade.

¹⁶ Fori nde, naxan keli Efirami geyae mabiri, konon a nu sabatixi Gibiya ne, a naxa so taa kui nummare, kelife walide xe ma. Menni mixie tan Bunyamin xa die nan nu e ra. ¹⁷ Na fori to xonee to taa tagi, a naxa e maxarin, «Wo kelixi minden? Wo sigafe minden?» ¹⁸ E naxa a yaabi, «Muxu kelixi Beteeemu Yudaya boxi nan ma, muxu na sigafe Efirami geyae ma, n sabatixi dennaxe. N kelixi Beteeemu Yudaya boxi nan ma, n na sigafe Alatala xa banxi, konon n mu yigiya sotoxi sinden. ¹⁹ Nooge nun burexe na muxu yi muxu xa sofale naxan donma. Taami nun weni fan na muxu yi muxu naxan donma, n tan, n ma gine, nun n ma fonike konyi. Sese mu luxi naxan mu na muxu yi ra.» ²⁰ Na fori naxa a fala a be, «Ala xa wo boje sa. N bara wo yigiya, wo mu luma taa tagi to koe ra.» ²¹ A naxa e xanin a xa banxi kui, a

nooge so sofalee yi. Biyaasilae to e sanyie maxa, e naxa e dege, e naxa e min.

²² E to nu na e degefe, taa mixi rabepinxie naxa fa, e naxa banxi bilin, e naade konkon senbe ra. E nu fa a fala fori be, naxa kanyi, «Xeme naxan soxi i xa banxi kui, a ramini alako muxu xa yene raba a ra.» ²³ Banxi kanyi naxa mini, a a fala e be, «Ade, n ngaxakerenyie, wo naxa yi fe jaaxi raba n ma xone ra. N bara wo mayandi. Yi xeme bara so n xonyi, wo naxa yi yunubi xonxi raba a ra. ²⁴ N ma di ginédimedi nan yi ki, a nun yi xeme xa gine, n xa nee ramini wo ma, wo xa wo waxonfe raba a ra. Konó wo naxa na fe xonxi moóli raba yi xeme ra.» ²⁵ Yi xeme nu tin e tuli matide a ra. Na kui, xeme naxa a xa gine suxu, a a ramini e ma tandé. E naxa a kolon gine ra, e fa a maxi na koe birin na han geesege. Kuye to iba, e naxa a bejin.

²⁶ Subaxe yi gine naxa fa, a bira banxi de ra, a xa mori yigyaxi dennaxe. A naxa lu naa han geesege. ²⁷ Geesege a xa mori naxa keli, a xa siga. A to naade rabi, a naxa a xa gine to banxi sode de ra, a belexe saxi naade gonyi ma. ²⁸ A naxa a fala a xa gine be, «Won xee,» konó a mu a yaabi. A nu bara faxes. Na kui a naxa a sa a xa sofale fari, a siga a xonyi. ²⁹ A to so a xonyi, a naxa fine tongo, a naxa a xa gine ibolon a salonsee ma doxo fu nun firin. A naxa na xuntunyie rasanba Isirayila bonsoe fu nun firinyie ma.

³⁰ Naxee birin na to, e naxa a fala, «Kafi Isirayilakae naxa keli Misira boxi ma, han to, yi fe jaaxi moóli mu nu raba sinden. Won xa lu yire keren, wo xa nate tongo yi xa fe ra.»

20

Isirayilakae nun Bunyamin bonsoe gerefe

¹ Isirayilakae birin, folo Dana ma, sa doxo Beriseeba nun Galadi ra, e naxa e malan Ala ya i Misipa. ² Isirayila bonsoe kuntigi birin nu na Ala xa jama xa malanyi. Soori wulu keme naani nu na, e birin fata santidegema ra. ³ Bunyaminkae naxa a kolon Isirayilakae nu malanxi Misipa.

Isirayilakae naxa a fala na Lewika be a xa yi fe jaaxi dentege sa e be. ⁴ Na kui Lewika naxan ma gine faxaxi, a naxa a masen e be, «Muxu nun n ma gine naxa Gibiya li Bunyamin boxi ma, muxu xa xi naa. ⁵ Gibiya xeme naxa keli n xili ma koe ra. E naxa banxi bilin n nu na dennaxe, e xa n faxes. E naxa e waxonfe raba n ma gine ra han na faxes. ⁶ N naxa a fure ibolon bolon, n naxa a xuntunyie rasanba

Isirayila bonsoe birin ma, e xa a kolon yi fe jaaxi naxan nabaxi Isirayila boxi ma. ⁷ Yakosi, Isirayilakae birin, wo xa woyen, wo xa kiiti sa.»

⁸ Nama birin naxa lan a ma mixi yo naxa gbilen a xonyi, ⁹ fo e xa mixie sugandi sinden naxee tema Gibiya xili ma. ¹⁰ E naxa a fala, «Xeme fu yo xeme fu, won xa keren xee a xa donse fen soorie be. Naxee luxi, e xa te Gibiya e xa wali jaaxi sare ragbilen mennikae ma, naxee bara fe xonxi raba Isirayila boxi ma.» ¹¹ Na kui Isirayila xeme birin naxa e malan na taa xili ma.

¹² Isirayila bonsoe naxa xerae xee Bunyamin xabile birin ma, e xa e maxorin, «Yi fe jaaxi moóli dangixi wo tagi di? ¹³ Wo xa na Gibiyaka mixi jaaxie so muxu yi ra, muxu xa e faxes alako yi yunubi xa ba Isirayila ma.» Bunyaminkae naxa tondi e ngaxakerenyi Isirayilakae xui suxude. ¹⁴ E naxa keli e xa tae kui, e fan xa malan Gibiya Isirayilakae gere. ¹⁵ Santidegema kanyi wulu moxonon nun senni nu na Bunyaminkae ya ma, nun Gibiyaka mixi keme solofere naxee sugandixi gere xili ma. ¹⁶ Soori yi matinxinxi keme solofere nu na e ya ma, naxee fata geme wolide laati ra e koola belexe ra. E fata se birin gonode na ra. ¹⁷ Isirayilaka soorie santidegema kanyie nu lanxi xeme wulu keme naani bafe Bunyaminkae ra. ¹⁸ E naxa te Beteli, e Ala maxorin, «Nde singe tema muxu ya ma a xa Bunyaminkae gere?» Alatala naxa e yaabi, «Yudayakae singe xa na gere folo.»

¹⁹ Geesege, Isirayilakae naxa kuru Gibiya xili ma. ²⁰ E naxa Bunyaminkae gere Gibiya ya tagi. ²¹ Bunyaminka naxee keli Gibiya, nee naxa Isirayilaka wulu moxonon nun firin faxes. ²² Na dangi xanbi, Isirayilakae naxa limaniya, e man naxa te Bunyaminkae xili ma, e nu na dennaxe na loxo singe. ²³ E man naxa te Beteli, e naxa wa han nunmare, e fa Alatala maxorin, «A lanma muxu man xa Bunyaminkae gere, muxu ngaxakerenyie?» Alatala naxa e yaabi, «Wo e gere.»

²⁴ Awa na xi firin nde, Isirayilakae man naxa te Bunyamin xa die xili ma. ²⁵ Na loxo Bunyaminka naxee keli Gibiya naxa Isirayila xeme wulu fu nun solomasaxan faxes santidegema ra. ²⁶ Na temui Isirayilakae birin naxa te Beteli, e naxa wa Alatala ya i. E naxa sunyi suxu han nunmare, e serexe gan daaxi nun xanunteya serexe ba Alatala be. ²⁷ E naxa Alatala xa marasi fen. Na waxati Ala xa saate kankira nu na Beteli. ²⁸ Finexasi, Eleyasari xa di, Haruna xa mamadi, nu a pengi saxi na birin xon ma. E naxa Ala maxorin, «A lanma muxu man xa te Bunyaminkae

21

xili ma, muxu ngaxakerenyie, ka a lanma muxu xa gere lu naa?» Alatala naxa e yaabi, «Wo man xa gere so. Tina n e sama wo sagoe.»

²⁹ Na temui Isirayilakae naxa Gibiya melen. ³⁰ E to te Bunyaminkae xili ma Gibiya ya tagi e nu na dennaxe boore biyaasi, ³¹ Bunyamin xa die naxa mini e gerede. E naxa mixi tongo saxan faxa Beteli nuni Gibiya kirae xon ma. ³² Bunyaminkae naxa a fala e booree be, «Won man na e bonbofe ne yi ki alo a singe,» konõ Isirayilakae tan nu bara a fala e boore be, «Won xa won makuya taa ra, e xa bira won foxõ ra kirae xon ma.»

³³ Isirayila xeme naxa e malan Bali Tamari. Naxee nu na Gibiya melenfe, nee fan naxa mini kene ma. ³⁴ Isirayila soori fanyi wulu fu naxa Gibiya gere a paaxi ra. Bunyaminkae mu gexi a kolonde gbaloe nu bara e li. ³⁵ Alatala naxa Bunyamin bonsoe bonõ Isirayila ya xori. Xeme santidegema kanyi wulu moxõren nun suuli, xeme keme naxa faxa na loxo. ³⁶ Bunyamin xa die naxa a kolon e lu e geenixi yi biyaasi. Isirayilakae naxa a lu e xa gbilen Gibiya mabiri, barima e a kolon soori gbete nu na e melenfe.

³⁷ Soori naxee nu Gibiya melenfe, nee naxa so taa kui keren na, e mixi birin faxa santidegema ra. ³⁸ E nu bara lan a ma e xa te so taa ra, tuuri gbegbe xa te koore ma. ³⁹ Isirayilaka booree to na to, e naxa e mafindi Bunyaminkae xili ma. Bunyaminkae to bara mixi tongo saxan faxa, e naxa a fala e boore be, «Won na e bonbofe ne yi ki alo a singe.» ⁴⁰ Konõ e to tuuri to te ra koore ma kelife e xa taa kui, ⁴¹ Bunyaminkae naxa gaaxu na gbaloe ya ra. Isirayilakae naxa e mafindi, e xa e gere.

⁴² Bunyaminkae naxa gbilen e foxõ ra, e e gi gbengberen kira xon ma. Soori naxee nu na taa kui, nee mu tin e xa e ba e yi. E naxa bira e foxõ ra, e e faxa, barima e nu bara makore e ra. ⁴³ Isirayilakae naxa e rabilin, e bira e foxõ ra Gibiya fuge ra. ⁴⁴ Bunyamin soori fanyi wulu fu nun solomasaxan naxa faxa na gere kui. ⁴⁵ Xeme wulu suuli naxa faxa, naxee nu bara e gi gbengberen kira xon ma, sigafe ra Rimõn geya mabiri. Xeme wulu firin naxa faxa, naxee nu bara e gi han Gidomi. ⁴⁶ Na loxo Bunyamin soori fanyi wulu moxõren nun suuli naxa faxa, e birin santidegema kanyi. ⁴⁷ Xeme keme senni, naxee nu bara e gi gbengberenyi Rimõn geya mabiri, naxa lu menni kike naani. ⁴⁸ Isirayilakae naxa bira Bunyamin xa die foxõ ra e xa taa birin kui. E naxa e faxa santidegema ra, xeme nun xurusee. E naxa te fan so e xa taa birin na.

Bunyamin bonsoe xa gine sotoe

¹ Isirayila xeme nu bara e yete rakali Misipa, a falafe ra, «Mixi yo naxa a xa di gine fi Bunyaminka nde ma.» ² Nama naxa siga Beteli, e naxa lu Ala ya i han nunmare. E naxa wa e xui itexi ra. ³ E nu fa a fala, «Isirayila Marigi Alatala bonsoe nde baxi muxu ra munfe ra?» ⁴ Na kuye iba, e naxa keli subaxe ma, e serexebade yailan, e fa serexe gan daaxi nun xanunteya serexe ba Ala be. ⁵ Isirayilakae naxa a maxõrin, «Xabile mundun mu na won ya ma to naxan mu faxi Alatala xa malanyi?» E nu bara e rakali mixi xili ma naxan mu fama Alatala xa malanyi Misipa. E nu bara a fala na kanyi xa faxa.

⁶ Isirayilakae naxa kinikini e ngaxakerenyi Bunyaminkae ma, e nu fa a fala, «To loxo bonsoe keren bara ba Isirayila ra. ⁷ Won munse rabama e be alako e xa ginee soto, barima won tan bara won kali Alatala ra, won mu won ma di ginee fima e ma?» ⁸ Na kui, e naxa a fala, «Xabile nde na Isirayila bonsoe ya ma naxan mu te Alatala yire Misipa?» E naxa a mato fa Yabesi Galadi mixi yo mu nu na e ya ma.

⁹ E to nama mato, e naxa a kolon Yabesi Galadi xabile mu nu na e ya ma. ¹⁰ Nama naxa soori wulu fu nun firin xee Yabesi Galadi e xa mixi birin, ginee nun dimedie, faxa santidegema ra. ¹¹ «Wo lan ne wo xa menni xeme birin faxa. Wo man xa ginee faxa naxee mu findixi ginedimedi ra.» ¹² E naxa ginedimedi keme naani li Yabesi Galadi, naxee mu xeme fe kolon. E naxa e xanin Silo Kanaan boxi ma.

¹³ Nama birin naxa xerae xee Bunyamin xa die xon ma naxee nu na Rimõn geya mabiri. E naxa lanyi woenyi masen e be. ¹⁴ Na temui Bunyaminkae naxa gbilen Isirayila boxi ma. Isirayilakae naxa Yabesi Galadi ginee so e yi ra, konõ e birin mu gine soto.

¹⁵ Nama naxa kinikini e ma, barima Alatala nu bara a ragiri nde xa ba Isirayila bonsoe ra. ¹⁶ Forie naxa a fala, «Won munse rabama e be alako naxee mu gine soto, e fan xa gine ndee doxo? Bunyaminka gine birin bara faxa. ¹⁷ A lanma e xa ke tongoe soto, alako bonsoe nde naxa ba Isirayila ya ma. ¹⁸ Konõ won mu noma won ma die sode e yi ra, barima won bara won nakali, «Mixi naxan a xa di gine fima Bunyaminka nde ma, na kanyi xa danka.»

¹⁹ «Awa, won naxan nabama, na nan yi ki. Ne yo je sali nde rabama Silo, Beteli koola ma, Beteli nun Sikemi kira fuge ra, Lebona yirefanyi ma.» ²⁰ E naxa a fala Bunyaminkae be, «Wo siga, wo sa wo

nɔxun wɛni bilie xɔɔra. ²¹ Silo ginɛ na mini fare boronde, wo xa mini wɛni bilie xɔɔra, wo xa Silo ginɛ ndee tongo wo yetɛ bɛ, wo man xa gbilen Bunyamin bɔxi ma.

²² Xa e baba, xa na mu a ra e taarae, fa wo kalamude muxu xɔn, muxu a falama nɛ e bɛ, «Wo xa diɲɛ e ma muxu xa fe ra, barima muxu mu ginɛ sɔtɔxi e xa sɔɔri birin bɛ. Wo tan xa mu wo xa die fixi e ma. Na kui wo mu na marakali kanaxi.»

²³ Bunyamin xa die naxa na birin naba. E naxa ginɛ tongo e xa kɔnti ma ginɛe ya ma, naxee nu na fare boronfe. E naxa e xanin e xa bɔxi ma, e man naxa e xa taae ti, e sabati naa. ²⁴ Isirayilakae fan naxa gbilen e xɔnyi, e bɔnsɔɛ nun xabile nu na bɔxi naxan ma. ²⁵ Na waxati mangle yo mu nu na Isirayila. Kankan nu a waxɔnfe nan nabama.

Ruti xa Taruxui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui findixi taruxui di nan na gine firin xa fe ra. Gine nde nun a xa mōri nan keli e xōnyi Isirayila bōxi ma, e tunu Mowaba bōxi ma. Menni, na xeme nun a xa di xeme firinyie naxa faxa. Na kaape gine nun a xa die xa ginee naxa lu naa e keren setarepa kui. A rapōnyi, na kaape gine naxa nate tongo a xa gbilen a xōnyi. A xa mamadi Ruti naxa bira a fōxo ra xanunteya xa fe ra. E to so Isirayila bōxi ma e xa sunnunyi kui, Alatala naxa kaabanakoe nde raba naxan a masenma a tōorōmixie xanuma. A naxa meeni na gine firinyie ma a fanyi ra, alako e naxa lu setarepa kui e kerenyi ma.

Yi taruxui noma limaniya fide to mixie ma, naxee noma a mapōxunde a Ala bara neemu e ma. Xa mixi bira Ala fōxo ra, e a sago rabama, Ala mu neemuma e ma fefe ma. Tōore nde noma e lide, kōno Alatala noma na tōore mafindi fe fanyi ra. Yi taruxui fole makinikini, kōno a rapōnyi a Ala senbe nun a xa xanunteya masenma won be. Ala xa won mali na kolonde won ma dunipeigiri kui. Amina.

Ruti xa Taruxui

Elimeleki xa denbaya tunufe Mowaba

¹ Alatala xa kiitisea xa waxati, kaame din ne Isirayila bōxi ra. Xeme nde naxa keli Beteleemu, naxan nu na Yudaya bōxi ma. A naxa tunu Mowaba bōxi ma, a tan, a xa gine, nun a xa di firinyie. ² Na xeme xili Elimeleki, a xa gine Nowemi, a xa die, Maxalon nun Kiliyon. E fatan Efarata xabile nan ma. E naxa sa sabati Mowaba bōxi ma.

³ Na temui Nowemi xa mōri Elimeleki naxa faxa. Nowemi naxa lu naa fa, a nun a xa di firinyie. ⁴ Na di firinyie naxa keli Mowaba ginee dōxo. Gine singe xili Oropa, a firin nde Ruti. E naxa lu menni han je fu. ⁵ Na xanbi Maxalon nun Kiliyon fan naxa faxa. Nowemi naxa lu naa fa a keren. Xeme mu na, di mu na.

⁶ Nowemi to a me a Alatala bara a xa pama mali baloe fe ra, ⁷ Nowemi nun a xa die xa gine firinyie naxa keli Mowaba bōxi ma, e nu sabatixi dennaxe. E to kira li naxan sigama Yudaya bōxi ma, ⁸ Nowemi naxa a fala a xa die xa ginee be, «Wo xa gbilen wo ngae xōnyi. Alatala xa hinne wo ra, alo wo a rabaxi n tan nun n ma die be ki naxe. ⁹ Alatala xa xeme fi wo ma, wo

sabatima naxan xon bōpasa kui.» Nowemi naxa findigilin e ma, kinikini naxa e rawa.

¹⁰ E naxa a fala a be, «Ade, na mu lanma. Won birin xa siga i bōnsōe yire.»

¹¹ Nowemi naxa e yaabi, «N ma mamadie, wo xa gbilen. Munfe ra wo wama birafe n fōxo ra? N tan noma di gbete baride sōnōn wo dōxōma naxee xōn? ¹² N ma mamadie, fo wo xa gbilen wo xōnyi. N bara fori. N mu noma xeme gbete sōtode sōnōn. Hali n sa xeme gbete soto to, n fa di bari to kōe ra, ¹³ wo noma na di memede han a mō wo fa dōxo a xōn ma? Wo noma na ra? N ma mamadie, wo mu noma na ra. Na xōrōxo. Wo noma tondide xeme gbete be, han n ma die mō? Alatala naxan nagirixi n ma, a xōrōxo dangife wo xa tōore ra. Alatala bara n tōoro ki fanyi.»

¹⁴ Na kui Oropa nun Ruti man naxa wa folo. Oropa naxa findigilin Nowemi ma, a fa gbilen a xōnyi, kōno Ruti tan naxa kankan Nowemi ma. ¹⁵ Nowemi naxa a fala a be, «Ruti, Oropa bara gbilen a xa mixie xōnyi. A bara gbilen a xa diine ma. I tan fan, i xa bira a fōxo ra.» ¹⁶ Ruti naxe, «I naxa n karaxan n xa gbilen i fōxo ra. I naxa n keru. I nu siga dede, n fan sigama menni ne. Won sabatima ne yire keren. I xa mixie findima n ma mixie nan na. I Marigi Ala findima n fan Marigi nan na. ¹⁷ N luma i seeti ma han i faxa, n fa ragata i xa gaburi seeti ma. Xa n i bepin, Alatala xa i haake mini n i. Saya gbansan xa won nafatan.»

¹⁸ Nowemi to a kolon, Ruti xa nate mu masarama, a naxa dundu. ¹⁹ E firin naxa ti kira xōn ma han Beteleemu. E to so taa kui, pama naxa terenna e tofe ra. Ginee nu fa maxōrinyi ti, «Nowemi nan ya?» ²⁰ Nowemi nu fa e yaabi, «N mu xilima Nowemi sōnōn. Wo xa n xili Mara, barima Ala Senbema bara n ma dunipeigiri raxōrōxo n ma.» («Nowemi» wama a falafe ne «a pōxun.» «Mara» wama a falafe ne «a xōno.») ²¹ «N siga sigama, n nun fe fanyi nan siga, kōno Alatala bara n nagbilen n belexe Igele ra. Munfe ra wo n xilima Nowemi? Alatala Senbema bara ti n kanke, a bara paxankate dōxo n ma.»

²² Nowemi gbilen a xōnyi na ki ne, a tan nun a xa di xa gine Ruti Mowabaka. E soxi Beteleemu funden maniyē xaba temui ne.

2

Boosu Ruti malife

¹ Senbema nde nu na Isirayila bōxi ma, naxan xili Boosu. A fatan Elimeleki xabile nan na. ² Ruti Mowabaka naxa a fala Nowemi be, «N wama sigafe xe ma funden maniyē dōnxōe matongode. Temunde n

xe kanyi nde toma naxan hinnema n na.» Nowemi naxe, «Awa n ma mamadi, i n lima be.»

³ Ruti naxa siga funden maniye donxoe matongode xe walikee xanbi ra. Alatala naxa a ragiri, a xa a xun ti Boosu, Elimeleki xabile mixi nde xa xe ra. ⁴ Na waxati Boosu nu baxi sode keli Betelemu. A naxa a xa walikee xeebu, «Wo nu wali, Alatala xa wo ratanga.» E naxa a ratin, «Amina, Alatala xa barake fi i fan ma.» ⁵ Boosu naxa maxorinyi ti walikee xunyi ma, «Nde na na sungbutunyi ra?» ⁶ A naxa a yaabi, «Na sungbutunyi Mowabaka na ra, naxan fa Nowemi matide keli Mowaba boxi ma. ⁷ A mayandi nan ti a xa funden maniye donxoe matongo walikee xanbi ra. Kafi a fa geesege, han yakosi a na walife, fo a to a malabufe yi ki bage bun ma.»

⁸ Na temui Boosu naxa a fala Ruti be, «N ma di, i tuli mati. I xa lu be n ma walikee ginnee xanbi ra. Hali i mu siga xe gbete ma funden maniye donxoe matongode. ⁹ E na siga xe naxan ma, i fan xa bira e foxo ra. N bara pungui lu n ma xeme ma, e naxa i tooo. Xa ye xoli i susu, i xa siga ye minde, walikee xa ye naxan saxi fepe kui.»

¹⁰ Ruti naxa a igoro boxi ma pelexinyi saabui ra, a fa a fala, «N tan, beka mu n na, kono i bara hinne n na. I hinnexi n na munfe ra?» ¹¹ Boosu naxa a yaabi, «Mixie bara a fala n be, i naxan nabaxi i mama be kafi i xa mori naxa faxa. E naxe, i bara i baba yo, i nga yo, nun i baride, i bara a birin bejin, i fa siga mixie xonyi i mu dennaxe kolon. ¹² Ala xa i baraayi. Isirayila Marigi Ala xa i sare rakamali, i xaxili tixi Marigi naxan na.» ¹³ Ruti naxa a fala Boosu be, «N ma mange, i bara hinne n na, i bara nde ba n ma tooe ra. I xa woyenyi bara so n tan i xa konyi bope kui, na binye gbo n tan be.»

¹⁴ E dege waxati Boosu naxa a fala Ruti be, «Fa be, i xa taami nun bore nde don.» Ruti naxa doxo walikee fe ma. Boosu naxa funden maniye gillinxi nde so a yi ra. A naxa na don han a luga, a fa a donxoe ragata. ¹⁵ A man to siga funden maniye matongode, Boosu naxa yaamari fi a xa walikee ma. A naxe, «Hali a so a xabatare fan xooro, wo naxa sonxo a ma. ¹⁶ Wo na funden maniye raxiri, wo xa nde lu naa, a xa na fan matongo. Hali wo mu sese fala a be.»

¹⁷ Ruti naxa wali han nunmare. A to ge walide, a naxa funden maniye bonbo, a konbo ya firin nan soto. ¹⁸ Ruti to so na birin na taa kui, a naxa a masen Nowemi be. A donse naxan don Boosu yire, a naxa na donxoe fan so Nowemi yi ra. ¹⁹ Nowemi naxa Ruti maxorin, «I walixi xe mundun ma to? I yi funden

maniye matongoxi minden? Ala xa na mixi baraayi naxan hinnexi i ra.» Ruti naxa a birin ya maxaran a mama be. A man naxa a fala, «Mixi naxan n malixi, a xili ne Boosu.» ²⁰ Nowemi naxa a fala a xa di xa gine be, «Ala xa a baraayi, Ala naxan mu a xa saate fanyi kanama, a fa hinne a xa mixie ra naxee na dunjina a nun naxee na aligiyama. Yi xeme lanxi won xabile mixi nde nan ma. Won xabile ratangama nan a ra.»

²¹ Ruti Mowabaka naxa a yaabi, «Na xeme naxe, a n xa wakili a xa walikee foxo ra han funden maniye xabe xa ba a ra.» ²² Nowemi naxa a fala a xa di xa gine be, «N ma di, a lanma i xa bira a xa walikee ginnee foxo ra, alako mixi yo naxa i tooo xe gbete ma.»

²³ Na kui Ruti naxa lu Boosu xa walikee ginnee foxo ra han funden maniye nun mengi maniye xabe naxa jon. Ruti sabati Nowemi xonyi, na ki ne.

3

Ruti nun Boosu xa lanyi

¹ Nowemi naxa a fala a xa di xa gine be, a naxe, «Ruti, n wama i xa xeme taa fanyi soto. ² I a kolon, Boosu, i sa walixi naxan xonyi nun a xa walikee ginnee ra, won xabile nan a ra. To nunmare ra, Boosu sigama lonyi ma funden maniye bonbode. ³ I naxan nabama, i xa i yailan a fanyi ra. I xa i maxa, i labunde sa i ma, i i maxiri dugi fanyi ra. Na temui i xa siga lonyi yire. I i ya manoxun Boosu ma han a xa ge a degede. ⁴ A na so a sade, i xa a mato a saxi dennaxe. A na xi, i xa a xa dugi ba a sanyie ma, i i sa a san labe ra. A fama i rabafe falade i be.» ⁵ Ruti naxa a yaabi, «Awa, n a birin nabama ne alo i a falaxi ki naxe.»

⁶ Na temui Ruti naxa siga na lonyi ma. A mama naxan falaxi a be, a naxa na raba. ⁷ Boosu to ge a degede, a naxa a sa funden maniye kuruxi fe ma pelexinyi kui. Ruti naxa a maso a ra doyin doyin, a dugi ba a sanyie ma, a fa a sa a san labe ra. ⁸ Koe tagi, Boosu naxa xunu, a naxa gine to a san labe ra. ⁹ A naxa a maxorin, «Nde a ra?» Ruti naxa a yaabi, «I xa konyi nan n na. N xili Ruti. N faxi ne, xa i noma n futide, barima muxu xabile ratangama na i ra.»

¹⁰ Boosu naxa a masen a be, «N ma di, Ala xa i baraayi. Yi hinne fan i xa hinne singe be, barima i mu sigaxi segetala se kanyi foxo ra, i mu sigaxi segetala setare foxo ra. ¹¹ N ma di, xanmeri yo naxa lu i yi ra. N a birin nabama ne i be i naxan maxorinxi, barima jama birin a kolon gine fanyi nan i ra. ¹² I bara nondi fala. N tan, wo xabile ratangama nan n

na, kono xabile ratangama gbete na naxan makore i ra n tan be. ¹³ Koe radangi be to. Geesege, xa na mixi tin i ratangade, awa. Xa a mu tin, n tan i ratangama ne. N bara n kali Alatala ra! I xa xi be han kuye xa iba.»

¹⁴ Ruti naxa a sa Boosu san labe ra han subaxe ma. A naxa keli beenun soqe xa te, barima Boosu mu nu wama mixi xa a kolon yi gine nu na lonyi ma. ¹⁵ A naxa a fala a be, «I xa mafelenyi tongo, a de suxu.» Ruti to a xa mafelenyi de suxu, Boosu naxa funden maniyε konbo ya keren sa a kui. Boosu naxa Ruti rate na kote ma, Ruti fa siga taa kui.

¹⁶ A naxa gbilen a mama Nowemi xonyi. Nowemi naxa a maxorin, «N ma mamadi, fe bara dangi a fanyi ra?» Ruti naxa a ya maxaran Boosu naxan birin nabaxi a be. ¹⁷ A naxe, «A bara yi funden maniyε konbo ya keren fi n ma. A naxe n be, «I mu gbilenma i mama xonyi i belexe igeli.» ¹⁸ Nowemi naxa a fala a be, «N ma mamadi, i xa lu be han won xa a kolon yi fe raponma ki naxe. Na xeme mu a raxarama, fo yi fe xa yailan to yati ne.»

4

Boosu Ruti futife

¹ Boosu naxa siga taa naade ra, taakae malanma dennaxe, a doxo. Na xabile ratangama, Boosu nu naxan xa fe falama, na naxa fa. Boosu naxa a fala a be, «N ba, fa i magoro be.» A naxa fa, a doxo. ² Boosu man naxa a fala taa kuntigi fu be, «Wo fa, wo wo magoro be.» E to doxo, ³ Boosu naxa a masen na xabile ratangama be, «Nowemi, naxan kelixi Mowaba, a wama Elimeleki xa boxi matife. I a kolon, Elimeleki won taara na a ra. ⁴ N nu wama i xa kolon soto na fe ma, i xa na boxi xun sara taakae nun taa kuntigie ya xori. Xa i noma a xun sarade, i xa a raba. Xa i mu noma na ra, a fala n be, alako n xa a kolon, barima mixi gbete mu noma a xun sarade fo i xa i xui fi. N tan nan i xanbi ra.» Na xeme naxa a yaabi, «N a xun sarama ne.»

⁵ Na temui Boosu naxa yi woyenyi sa na fari, a naxe, «I ne yi boxi sarama loxoe naxe Nowemi nun Ruti Mowabaka ma, i man xa na kaape gine fan doxo, alako faxamixi xili naxa loe na boxi xun ma.»

⁶ Na xabile ratangama naxa a yaabi, «Na kui n mu noma a xun sarade, xa na mu a ra n yete ke kanama ne. I xa a xun sara, n tan mu noma.» ⁷ Singe ra Isirayila boxi ma, xa mixi nde nu wama lanyi xirife, fo a xa sankiri ba, a xa a so a boore yi ra. Na nan a masenma lanyi bara ge xiride. ⁸ Na kui, na xabile ratangama to a fala Boosu be, «I

xa na boxi xun sara i yete be,» a naxa a xa sankiri ba, a a so Boosu yi ra.

⁹ Na dangi xanbi Boosu naxa a masen taa kuntigie nun jama be, «Wo bara findi seedee ra to. Elimeleki, Kilon, nun Maxalon xa see, n bara e birin sara Nowemi ma. ¹⁰ Maxalon xa gine, Ruti Mowabaka, n bara na fan doxo alako faxamixi xili naxa loe a xa boxi xun ma, a xabile nun a xa taa mixie naxa neemu a xa fe ma. To wo bara findi yi fe seedee ra.» ¹¹ Nama nun kuntigie naxa a yaabi, «Muxu bara tin findide seedee ra! Muxu bara Alatala maxandi yi gine be naxan sofe i xonyi.

Alatala xa a lu alo Raxele nun Leya naxee bara die soto,

e findi Isirayila jama ra.

Alatala xa senbe fi i ma Efarata xabile ya ma.

Alatala xa xili xungbe fi i ma Beteleemu taa kui.

¹² Alatala xa di gbegbe fi i ma yi sungbutunyi saabui ra.

Alatala xa wo xa die findi denbaya ra alo Peresi xa denbaya,

Peresi naxan Tamari barixi Yuda be.»

¹³ Na temui, Boosu naxa Ruti xa futi xiri. E to lu yire keren, Alatala naxa a ragiri Ruti xa teqe, a di soto. ¹⁴ Na kui ginεe naxa a fala Nowemi be, «Ala tantu, barima Alatala bara xabile ratangama fi i ma. Isirayilakae xa tantui rasiga Ala ma! ¹⁵ Yi di fama meenide i ma, a i kantama i xa pelexeforija kui. I xa mamadi Ruti, naxan yi di sotoxi i be, a fan i xanuma, a tide gbo i be dangi di solofere ra.»

¹⁶ Nowemi naxa na diyore tongo, a a sa a kanke ma, a findi a meenima ra.

¹⁷ Nowemi doxoboore ginεe naxa xili sa yi diyore xun ma, a falafe ra, «Nowemi bara di soto, a xili Obedo.» Obedo xa di nan Yisayi ra. Yisayi xa di nan Dawuda ra.

¹⁸ Peresi xa taruxui nan ya:

Peresi naxa Heseron soto.

¹⁹ Heseron naxa Rami soto.

Rami naxa Aminadabo soto.

²⁰ Aminadabo naxa Naxason soto.

Naxason naxa Salimon soto.

²¹ Salimon naxa Boosu soto.

Boosu naxa Obedo soto.

²² Obedo naxa Yisayi soto.

Yisayi naxa Dawuda soto.

Ala xa Masenyi singe Annabi Samuweli be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila bonsoe fu nun firinyie to mini Misira xa konyiya bun ma, Annabi Munsa nan nu findixi e xa yarerati ra. A lu ne e ya ma han e so Kanaan boxi ma, Ala naxan laayidixi e be. Na temui e nu birama Annabi Yosuwe foxo ra. A xa waxati dangi xanbi, Isirayila bonsoe birin nu na e xati ma. Kono e yaxuie to kata e tooode, Ala naxa «Kiitisae» ramini naxee nu luma e mali ra na waxati xoxoxoe bun ma.

Yi temui serexedube nde nu na Silo, Ala xa saate kankira nu ragatama dennaxe. A boje nu fanxi, kono a xa die mu nu luma Ala xa seriye xa kira xon ma alo e baba. Na kui Alatala naxa a niya Samuweli xa findi namijonme ra Isirayila be, naxan noma e ratangade e yaxuie ma. Kono pama tan nu wama mange nde xon ma naxan nu luxi alo pamane gbete xa mange, naxan findi soori gali xunyi ra.

Nama waxonfe mu nu rafanxi Samuweli ma, kono Ala naxa tin na ra, a fa Solu ti mange ra Isirayila xun ma. Kono a mu bu Solu naxa findi Ala matandila ra. Na kui Samuweli naxa a fala a be a mixi gbete findima ne mange ra a joxoe ra.

Dawuda xa taruxui foloxi na ki ne. Ala naxa Dawuda masen Samuweli be, a xa a rakolon a findima ne Isirayila mange ra Solu dangi xanbi. A segetala temui, Dawuda naxa lu Solu seeti ma, a a mali fe wuyaxi kui. Kono Solu to a kolon a Ala fama mangeya fide Dawuda nan ma, a naxa fe birin naba alako a xa a faxa. Kono Dawuda to findi Ala xa mixi tinxixi nan na, a mu mange Solu yelevu. A nu xanunteya masenma Solu be, barima a naxe Alatala nan a sugandixi mange ra a xa pama xun ma.

Na tinxinyi yati findixi misaali nan na won birin be. Ala to findi ibunadama Marigi ra, a lanma won birin xa bira a xui foxo ra. Hali dunija mange lan e xa na kolon. Ala noma mixie findide pama yareratie ra, kono xa e ba Ala xa kira xon ma, e xa fe mu sooneyama. Dawuda findixi Isirayila mange xungbe nan na barima a nu jereama Ala xa seriye nan xon.

Annabi Samuweli to Dawuda ti Isirayila mange ra, a naxa masenyi gbete ti naxan tide gbo won be han to loxoe. A naxe Ala xa mange xungbe fama minide Dawuda bonsoe ya ma. Na mixi findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na, naxan ma fe falaxi

Inyila Isa kui. Ala xa won mali birafe a xa mangeya foxo ra abadan. Amina.

Ala xa Masenyi singe Annabi Samuweli be

Samuweli bari ki

¹ Xeme nde nu na Ramatayimi taa kui, Sofimu yire, Eframi geya longori, naxan xili Elekana. Eframi bonsoe nan nu a ra, fatanfe a benba Sufu, Tohu, nun Elihu ra. Yeroxama xa di nan nu a ra. ² A gine firin nan doxo: Ani nun Peninna. Peninna nu bara die bari, kono di yo mu nu na Ani tan yi ra. ³ Ne yo je Elekana nu kelima a xonyi, a siga Silo, a xa Alatala Mange Xungbe batu, a serexe ba a be. Eli xa di firinyie, Xofini nun Finexasi, nan nu na Alatala xa serexedubee ra menni na temui.

⁴ Elekana ne a xa serexe bama, a nu darixi serexe sube nde fi ra a xa gine Peninna nun na xa die ma. ⁵ Kono a nu naxan fima a xa gine Ani tan ma, na gbo boore gbe be. A nu na rabama ne barima Ani nu rafan a ma ki fanyi ra, hali Alatala to mu nu di fe ragiri na ma. ⁶ A siina nu a mayelema temui birin a xa dibaritareja xa fe ra. ⁷ Ne yo je, Ani ne tema Alatala batu banxi, a siina Peninna nu a mayelema han a nu tondi a degede, a bonbo wa tun na. ⁸ A xa moxi Elekana nu a maxorin, «Munfe ra, i tondima i degede, i nu fa wa? Munfe ra i nimisaxi? N tan mu i wasa dangi di fu ra?»

⁹ Yi biyaasi tan, Elekana xa mixie to ge e degede nun e minde Silo, Ani tan naxa keli e ya ma, a siga Alatala batu banxi. Eli serexedube nu magoroxi naa a xa doxoe ma naade fe ma. ¹⁰ Ani boje to mapaxuxi a ra, a naxa Alatala maxandi yaye gbegebe ra. ¹¹ Na kui a naxa laayidi tongo Alatala be a falafe ra, «Alatala Mange Xungbe, xa i sa i ya ragoro i xa konyi gine xa yaagi ma, xa i sa ratu n ma, xa i mu neemu i xa konyi gine ma, xa i di xeme keren fi i xa konyi gine ma, n na fima ne i ma a xa simaya birin kui, a xunyi mu bima feo.»

¹² A xa Ala maxandi xon to kuya, Eli naxa Ani rakorosi a de ramaxama, ¹³ kono xui yo mu minima. Ani nu woyenfe a boje nan ma, kono Eli tan joxo a ma a a siisixi ne. ¹⁴ Na kui a naxa a fala a be, «I luma yi siisi kui! Han mun temui? Sa na raba yire gbete!» ¹⁵ Ani naxa a yaabi, «N marigi, n mu weni minxi, n mu bere minxi. N na n ma kontofili nan masenfe Alatala be. ¹⁶ I naxa n mapoxun siisila ra. N ma tooe xa gboe nan a niyaxi, n na n boje ma fe masenfe Alatala be.» ¹⁷ Eli naxa a yaabi, «Awa, siga bojesa kui. Isirayila Marigi Ala xa i xa maxandi suxu.» ¹⁸ Ani naxa a fala a be, «I xa hinne n tan i xa konyi gine ra.» Na dangi xanbi, a naxa a dege, a boje naxa

rafan a ma, a yatagi naxa masara. ¹⁹ Na kuye iba, Elekana nun a xa denbaya naxa kurun. E to ge salide, e naxa gbilen e xonyi Rama.

Na dangi xanbi, Elekana nun a xa gine Ani naxa kafu, Alatala fa ratu a xa fe ma. ²⁰ Ani naxa tæge, a fa di xeme bari, a a xili sa Samuweli, naxan nu wama a falafe, «Alatala bara a me.» A na xili saxi ne a xun ma barima a nu a falama a yete ma, «N yi di maxandixi Alatala nan ma.»

²¹ Na je igbilenyi Elekana nun a xa denbaya man naxa te Silo serexe bade Alatala be, a man xa a xa laayidi rakamali. ²² Kono Ani tan mu te. A naxa a fala a xa mæri be, «N xa mame ti han diyore de ba temui, n fa a xanin Silo a dentegede Alatala be, a xa lu naa kerenyi ra.» ²³ A xa mæri naxa a yaabi, «Naxan napan i ma, na raba. Lu be han a de ba temui. Alatala xa a xa masenyi rakamali.» Na kui Ani naxa lu banxi han a xa di de ba temui.

²⁴ A to Samuweli de ba, a naxa a xanin Silo Alatala batu banxi, a nun tura je saxan daaxi, farin kilo fu, nun weni. Na temui a xa diyore nu xurun. ²⁵ E naxa tura kon naxaba serexe ra, e fa diyore dentegede Eli be. ²⁶ Ani naxa a fala a be, «N marigi, i haake to n be. Gine naxan fa be Alatala maxandide i ya xori, n tan nan nu a ra. ²⁷ N nu a maxandife yi di xeme nan ma fe ra. Alatala bara n ma maxandi suxu. ²⁸ N tan fan wama a fife Alatala ma, a xa lu Alatala sagoe a xa simaya birin kui.» Na dangi xanbi, e naxa suyidi Alatala be.

2

Ani xa suuki

¹ Na kui, Ani yi suuki nan ba Alatala be, «Alatala bara n boje rasewwa, a bara n xun nakeli.

N de bara mafulun n yaxuie xili ma, n seewaxi Alatala xa mali xa fe ra.

² Alatala xa seniyenyi maniyè mu na. Ala gbete yo mu na, bafe a tan na.

Senbema yo mu na alo won Marigi Ala.

³ Wo naxa wo yete igbo,

na woyenyi mooli naxa mini wo de i, barima Alatala, Ala nan a ra naxan fe birin kolon,

naxan mixi xa wali birin maniyama sikeeli ra.

⁴ Gereso senbemaè xa xali igirama ne, kono yete magoroe senbe sotoma.

⁵ Naxee singe nu lugaxi,

nee nu walima ne alako e xa taami sare soto,

kono naxee nu kaamexi,

nee tan bara wasa.

Gine dibaritare di solofere barima ne,

kono dibari bara findi dibaritare ra.

⁶ Alatala nan mixi faxama, a tan nan mixi baloma.

A mixi rasigama aligiyama,

a tan nan mixi rakelima faxe ma.

⁷ Alatala nan keren mixi rabannama, a tan nan mixi rafuxarima.

A mixi itema,

a tan nan mixi igoroma.

⁸ A misikiine bama a xa setarepa kui,

a niya a xa doxo kuntigie tagi binye ra.

Alatala nan gbe na dunjpa tunxunye ra, a boxi italaxi e tan nan fari.

⁹ A joxo sama ne a batulae jere ki xon ma, kono mixi kobie tan loema ne dimi kui.

Mixi yo mu geenima a yete senbe ra.

¹⁰ Alatala matandilae xa fe kanama ne.

Galanyi bulama e tan nan xili ma.

Alatala boxi birin makiitima ne.

A senbe fima ne a xa mange sugandixi ma, a fa a xa Masiihu senbe gbo.»

¹¹ Na dangi xanbi, Elekana naxa gbilen a xonyi Rama. A naxa a xa di Samuweli lu Alatala xa wali ra Eli serexedube fe ma.

Eli xa die xa wali jaaaxi

¹² Fuyante nan nu na Eli xa die ra, naxee mu nu birama Alatala foxo ra. ¹³ Yi serexedube nu walima yi ki ne jama ra:

Mixie to nu fama serexe bade, e ne serexe sube pinma, serexedube xa walike nu sube soxose belebele

¹⁴ ragoroma ne tunde kui, xa na mu se jin se gbete kui, a nu naxan yo soxo, a a rate, a na soma serexedube nan yi ra.

E nu na mooli rabama Isirayilakae birin na naxee nu fama Silo. ¹⁵ Waxati ndee beenun xuruse ture gan temui xa folo, serexedube xa walike nu a falama ne serexe kanyi be, «Beenun i xa na sube gan, i xa nde so n yi ra serexedube be. A mu wama sube ganxi xon.»

¹⁶ Xa serexe kanyi a yaabi, «A lanma ture xa gan sinden. Na dangi xanbi, i na wa naxan xon, i xa na tongo.»

Serexedube xa walike nu a yaabima ne, «N tondi. Xa i mu tin, n a tongoma senbe nan na.»

¹⁷ Na kui, Eli xa die nu yunubi jaaaxi nan sotoma Alatala ra, barima e mu nu binye yo saxi serexee ma naxee nu bama a be.

¹⁸ Samuweli nu Alatala xa wali rabama ne, donma kuye serexedube daaxi ragoroxi a ma. ¹⁹ Ne yo je a nga nun a baba nu fama Silo serexe bade. A nga nu a sanbama guba di ra. ²⁰ Eli nu Ala maxandima ne Elekana nun a xa gine be a falafe ra, «Alatala xa a ragiri i xa gine xa di gbete bari i be di joxoe ra a naxan fixi Alatala ma.»

Na dangi xanbi, Elekana nun Ani naxa gbilen e xonyi. ²¹ Alatala naxa hinne Ani ra, a fa di xeme saxan nun di gine firin bari. Na temui Samuweli nu na mofe Alatala ya i.

²² Eli serexedube naxan nu bara fori ki fanyi ra, a naxa a kolon a xa die nu na fe

naaxi rabafe Isirayilakae ra. E nun gine naxee nu wali rabama horomolingira sode de ra, e nu yene rabama nee yete yati ra. ²³ Eli naxa a xa die maxorin, «Munfe ra wo yi mooli rabafe? Nama birin wo xa wali kobi nan falala n be. ²⁴ N ma die, wo xa ba na mooli rabafe. N naxan mefe wo xun, a mu fan feo. Wo Alatala xa nama ramurutama ne a xa seriye ma. ²⁵ Xa mixi yunubi raba a boore ra, Ala nan a makiitima, konɔ xa mixi sa yunubi raba Alatala ra, nde xari sama na kanyi be?» Konɔ Eli xa die mu tin e tuli matide e baba ra, barima Ala sago na nu a ra e xa faha.

²⁶ Na fonike Samuweli nu na mofe a fanyi ra. A nu rafan Ala ma, a nu rafan mixie ma.

²⁷ Loxɔe nde namijonme nde naxa fa Eli yire, a a fala a be, «Alatala xa masenyi nan ya: N mu n yete masen xe i benbae be Misira, e nu na Firawuna xa yaamari bun ma temui naxe? ²⁸ N tan nan i benba sugandi Isirayila bonsoe birin tagi, a xa findi serexedube ra n ma horomolingira kui, a xa te n ma serexe gande, a xa surayi gan serexe ra, a nun a xa serexedube donma kuye ragoro a ma n ya i. Isirayila e xa serexe ganxi naxan birin fima n ma, n a birin fi i benba bonsoe nan ma.»

²⁹ «Munfe ra wo n ma hadiyae nun n ma serexee yelebuma, n naxee yamarixi e xa ba n be n ma banxi kui? Munfe ra i i xa die binyaxi dangi n tan na, alako wo xa wo yete raboroge hadiya sinee ra, n ma nama Isirayila naxee baxi? ³⁰ Na kui, n tan Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Singe n nu bara laayidi tongo wo be, wo xa denbaya nun wo benbae xa denbaya xa n ma wali raba, konɔ yakosi n bara na nate masara, barima n mixi nan binyama naxan n binya, konɔ naxee tan n maberema, n yaagi nan dusuma e xun. ³¹ N fama ne i tan nun i xa denbaya senbe xun nakanade, xemoxi yo mu toma wo ya ma. ³² Isirayila xa fe na te, i fama toore sotode n ma banxi xa fe ra. I xa mixie mu simaya xonkuye sotoma sonon. ³³ I xa mixi nde luma n ma serexebade xa wali kui, konɔ na findima yaye nun toore nan na i be. I xa mixie mu simaya xonkuye sotoma.»

³⁴ «Fe naxan i xa di firinyie sotoma, na nan findima i be tonxuma ra: Xofini nun Finexasi birin faxama loxɔe keren ne. ³⁵ N serexedube tinxixi nde fenma, naxan n boje nun n xaxili waxonfe rabama. N bonsoe fima ne a ma naxan jereema Masi-ihu ya i, n naxan sugandima. ³⁶ I bonsoe mixie fama ne e magorode a bun ma, alako e xa kobiri di soto, xa na mu, donse di. E fama a falade a be, «Serexedube wali nde fi n ma, alako n xa n baloe nde soto.»

3

Alatala Samuweli xilife

¹ Na fonike Samuweli nu na Alatala xa wali rabafe Eli fe ma. Na temui Alatala mu nu woyenma mixie be a gbe ra, a xa laamatunyie fan mu nu wuya. ² Koe nde ra Eli serexedube nu saxi a xa konkoe kui. A yae mu nu se toma a fanyi ra, a gbe mu nu luxi a xa findi donxui ra. ³ Ala xa lanpui mu nu xubenxi sinden. Samuweli tan nu a saxi Alatala xa banxi kui, saate kankira nu na dennaxe. ⁴ Alatala naxa Samuweli xili. Samuweli naxa a ratin, «N tan nan ya.» ⁵ Na kui a naxa siga a gi ra Eli yire, a a fala a be, «N bara fa i xa xili ma.» Eli naxa a yaabi, «Ade, n mu i xili de. Siga, i i sa.» Samuweli naxa gbilen, a sa a sa.

⁶ Alatala man naxa Samuweli xili. Samuweli naxa keli, a siga Eli yire, a a fala a be, «I to n xili, n bara fa» Eli naxa a yaabi, «Ade, n mu i xili. Siga, i sa i sa.»

⁷ Samuweli mu nu Alatala kolonxi sinden, barima han na temui Alatala mu nu woyen a be. ⁸ Alatala man naxa Samuweli xili a saxan nde. Samuweli naxa keli, a siga Eli yire, a a fala a be, «I to n xili, n bara fa.» Na kui Eli naxa a fahaamu a Alatala nan na fonike xilife. ⁹ Eli naxa a fala Samuweli be, «Gbilen i sa i sa. I na na xui me sonon, i xa a ratin, «Alatala, woyen. I xa konyi di a tuli matima i ra.» Samuweli naxa gbilen, a sa a sa a sade. ¹⁰ Alatala naxa fa a yire, a man naxa a xili, «Samuweli, Samuweli.» Samuweli naxa a ratin, «Alatala, woyen. I xa konyi di a tuli matixi i ra.»

¹¹ Alatala naxa a masen Samuweli be, «N fama ne fe nde rabade Isirayila, naxan mixie de ixarama. ¹² Na loxɔe, n naxan birin falaxi Eli xa denbaya xa fe ra, n a birin nakamalima ne, kelife a fole han a raponyi. ¹³ N bara a fala a be, a n fama ne a xa denbaya jaxankatade abadan a xa yunubi xa fe ra. A nu a kolon a a xa die na n maberefe, konɔ a tan mu tonyi doxo e ma. ¹⁴ Na nan a ra, n bara n kali Eli xa denbaya xa fe ra, xunsare yo mu na e be. Serexe nun hadiya mu noma e xa yunubie xafaride.»

¹⁵ Samuweli naxa a sa han geesege, a fa Alatala xa banxi naadee rabi. Samuweli nu gaaxuxi a xa laamatunyie yabade Eli be, ¹⁶ konɔ Eli naxa a xili, a a fala a be, «N ma di Samuweli.» Samuweli naxa a ratin, «N na be.» ¹⁷ Eli naxa a maxorin, «Alatala munse masenxi i be? I naxa sese noxon n ma. Xa i woyen keren noxon n ma, Ala xa na sare ragbilen i ma, a fa nde sa na fari.» ¹⁸ Na kui, Samuweli naxa Ala xa masenyi birin nadangi Eli ma, a mu sese noxon a ma. Eli naxa a fala, «Alatala nan a ra. A xa a sago raba.»

¹⁹ Samuweli nu na mofe, Alatala fan nu na na foxo ra. A mu Alatala xa masenyi yo rabepinxi. ²⁰ Kelifé Dana han Beriseeba, Isirayila birin naxa a kolon a Samuweli findixi Alatala xa namipnonme nan na. ²¹ Alatala nu luma mini ra Samuweli ma Silo, a a xa masenyi ti a be.

4

Saate kankira lwefe

¹ Na waxati Samuweli nu Alatala xa masenyi kawandima Isirayilakae birin be.

Isirayilakae naxa mini Filisitakae gerede. E naxa yonkin Ebeneseri, Filisitakae naxa sa yonkin Afeki. ² Filisitakae naxa mini a gere ki ma Isirayilakae ya i. Na gere kui e naxa Isirayilakae bonbo, e mixi wulu naani faxesa. ³ Soorie to gbilen yonkin yire, Isirayila forie naxa maxorinyi ti, «Munfe ra Alatala a luxi Filisitakae xa won bonbo to? Won xee Silo Alatala xa saate kankira tongode. A xa lu won tagi, a xa fa won nakisi won yaxuie ma.»

⁴ E naxa mixie xee Silo Alatala xa saate kankira tongode, naxan doxoxi maleke sawure firinyie tagi. Eli xa di firinyie Xofini nun Finexasi naxa na saate kankira mati han Isirayilakae nu yonkinxi dennaxe. ⁵ Alatala xa saate kankira to so yonkinde, Isirayilakae naxa e xui ite han boxi fa seren. ⁶ Filisitakae to na me, e naxa a fala, «Munse na yi xui gbe ra naxan tefe Isirayilakae xonyi yi ki?» E to a kolon a Alatala xa saate kankira bara fa Isirayilakae yonkinde, ⁷ e naxa gaaxu, barima e nu a falama, «Ala bara fa e yire. Naxankate na won be, naxan maniyé mu toxi sinden. ⁸ Naxankate na won be. Nde won kantama yi ala senbemaé ma? Alae nan yi ki naxee gbaloe mooli birin doxo Misirakae ma gbengberenyi ma. ⁹ Filisitakae, won xa limaniya, won xa lu aló xeme senbemaé, alako Isirayilakae naxa no won na aló won tan noxi e ra ki naxe. Won xa findi xeme senbemaé ra, won xa gere so!»

¹⁰ Filisitakae naxa gere ti, e naxa Isirayilakae bonbo han e gi e siga e xonyi. Na loxe kasare naxa gbo. Isirayilaka mixi wulu tongo saxan naxa faxesa na gere kui. ¹¹ Filisitakae naxa Ala xa saate kankira suxu, e fa Eli xa di firinyie Xofini nun Finexasi faxesa.

¹² Na loxe Bunyamin bonsoe mixi nde naxa a gi kelifé gere yire han Silo taa kui. A xa dugie ibooxi a ma, xubutanyi soxi a xunyi birin ma. ¹³ A to so, a naxa Eli li, a doxoxi kira de ra, barima a nu kontofili kui saate kankira xa fe ra. Xeeera fe naxan to gere yire a naxa na tagi raba a be, taakae naxa gbelegbele. ¹⁴ Eli to e gbelegbele

xui me, a naxa maxorinyi ti, «Munfe ra e na gbelegbelefe yi ki?» Xeeera naxa fa a yire keren na, a na xibaaru fala a be. ¹⁵ Eli nu bara je tongo solomanaani nun solomasaxan soxo, a yae mu nu sese toma sonon. ¹⁶ Xeeera naxa a fala Eli be, «N faxesi n gi ra ne yi ki kelifé gere yire.» Eli naxa a maxorin, «N ma di, munse dangixi naa?» ¹⁷ Xeeera naxa a yaabi, «Isirayila a gixi ne Filisitakae ya ra, nee bara no e ra a fanyi ra. I xa di firinyie fan bara faxesa, Xofini nun Finexasi. Filisitakae bara Ala xa saate kankira suxu.» ¹⁸ A fefe Ala xa saate kankira xa fe me, Eli naxa bira a legere ma taa naade seeti ma. A kobe naxa gira, a naxa faxesa, barima xemoxi tironxi nan nu a ra. A nu bara findi Isirayila yarerati ra je tongo naani bun ma.

¹⁹ A xa di Finexasi xa gine nu furuxi, a gbe mu nu luxi a xa di bari. A to a me a Ala xa saate kankira bara suxu, a tanun nun a xa mori fan bara faxesa, a naxa a felen a furi ma xone kui, a di bari keren na. ²⁰ A to nu na faxes de nan ma, ginse naxa a fala a be, «I xa limaniya, i di xeme nan barixi.» Kono a mu a joxo yo saxi na woyenyi xon ma, a mu a yaabi. ²¹ A naxa diyore xili sa Ikabodi, naxan nu wama a falafe, «Nore bara jon Isirayila.» A na fala ne barima Alatala xa saate kankira nu bara suxu, a xa mori nun a tanun fan nu bara faxesa. ²² A naxa a fala, «Nore bara jon Isirayila, barima e bara Alatala xa saate kankira suxu.»

5

Ala xa saate kankira Filisitakae xonyi

¹ Filisitakae naxa Ala xa saate kankira suxu Ebeneseri, e a xanin Asidodi. ² E naxa a xanin e xa kuye xungbe Dagon batu banxi, e sa a doxo na kuye fe ma. ³ Na kuye iba, Asidodikae naxa Dagon li, a rabiraxi a ya tagi ma Ala xa saate kankira bun ma. E naxa a rakelí, e a doxo a doxode.

⁴ Na kuye iba, e man naxa Dagon li, a man nabiraxi Ala xa saate kankira bun ma, a xunyi nun a belexee bolonxi, e saxi sode de ra. Kuye gundi nu na a xati ma. ⁵ Na nan a ra, han yakosi, Dagon kuye xa serexedubee nun naxee birin soma Dagon batu banxi kui Asidodi, e mu lan e xa e xanyi ti na sode de ra.

⁶ Alatala naxa a senbe ragoro Asidodikae ma, a kasare gbegebe raba e tagi, a a niya fie xa mini e ma na longori birin. ⁷ E to na fe to, e naxa a fala, «Isirayila xa Ala xa saate kankira mu luma won xonyi, barima a na won tan nun won ma ala Dagon jaxankatafe ki fanyi.» ⁸ E naxa Filisitakae kuntigi birin malan, e e maxorin, «Won munse rabama Isirayila xa Ala xa saate

kankira ra? A xa xanin Gati.» E naxa Isirayila Marigi Ala xa kankira xanin Gati. ⁹ Kɔnɔ na dangi xanbi, Alatala naxa a senbe ramini Gatikae ma, kelife e xa dimee ma han a sa doxo e xa forie ra. Na fi jaaxi naxa din e birin na.

¹⁰ Na kui e naxa Ala xa kankira xanin Ekiron. A to so naa, Ekironkae naxa gbelegebele a falafe ra, «E bara Isirayilakae xa Ala xa kankira rafa muxu xonyi, alako a xa muxu xa mixie faxa.» ¹¹ E fan naxa Filisitakae kuntigie malan, e a fala e be, «Wo xa Isirayilakae xa Ala xa kankira ragbilen a yire, alako a naxa muxu xa mixie faxa.» Na taa birin nu bara kontofili na faxe xa fe ra. Ala nu bara a senbe masen e be. ¹² Mixi naxee mu nu faxa, fi jaaxi naxa doxo nee ma. Nama xa maxandi naxa te han koore ma.

6

Ala xa saate kankira gbilenfe

¹ Alatala xa saate kankira kike solofere nan naba Filisitakae xa boxi ma. ² Na temui e naxa e xa serexedubee nun e sematoe malan, e e maxorin, «A lanma muxu xa munse raba Alatala xa saate kankira ra? Wo na ragbilen ki fala muxu be.» ³ E naxa e yaabi, «Xa wo sa Alatala xa saate kankira ragbilen a yire, wo naxa a ragbilen yete ragbilen serexe xanbi. Fo wo xa wo xunsare ba, alako wo xa yalan, wo man xa a kolon fe naxan a niyaxi a a senbe mu gbilenxi wo foxo ra.»

⁴ Filisitakae naxa maxorinyi ti, «A lanma muxu xa munse ba yete ragbilen serexe ra a be?» E naxa e yaabi, «Wo xa se suuli yailan xema ra na fi jaaxi misaali ra. Wo man xa se suuli gbete yailan xema ra jene misaali ra. Na xasabi nan lanxi Filisita mange suulie xasabi ma, gbaloe ragoroxi naxee xa boxi ma. ⁵ Wo na ge na fi jaaxi misaali yailande xema ra, a nun na jene xema daaxi naxee jene misaali xo wo xa boxi kasara naxee xa fe ra, wo xa Isirayila Marigi Ala matoxo. Temunde a xa xone nde bama wo tan, wo xa kuyee, nun wo xa boxi ma. ⁶ Wo naxa wo xaxili xoxoxo alo Misirakae nun e xa Firawuna. Wo mapoxun jaxankate ma Ala naxan doxo e ma han e Isirayilakae keru e xonyi e siga. ⁷ Yakosi, wo xa saretu jene yailan. Wo ninge dingee firin tongo, wuri singe mu nu sa naxee kon, wo e xiri saretu ra. Wo xa e xa die ragbilen banxi. ⁸ Wo na ge na wali ra, wo xa Alatala xa saate kankira baki saretu fari. Na se yailanxie xema ra, naxee findixi wo yete ragbilen serexe ra, wo xa nee sa kankira lanma nde kui, wo na kankira baki boore fe ma. Na dangi xanbi, wo xa na ninge nun na saretu bejin, e

xa siga e yete ra. ⁹ Xa e e xun ti Isirayila boxi nan na Beti Semesi biri ra, na findima tonxuma nan na a Alatala nan yi gbaloe ragoroxi won ma, konɔ xa e mu siga na biri, na fan findima tonxuma nan na a yi gbaloe mu kelixi Alatala xa ma, a ilanxi ne a ra tun.»

¹⁰ Filisitakae na nan naba. E naxa ninge dingee firin tongo, e e xiri saretu ra, e na ninge xa die mabalan kule kui. ¹¹ E naxa Alatala xa saate kankira baki saretu kui, a nun kankira boore, jene xema daaxi nun e xa fi misaali yailanxi xema ra nu na naxan kui. ¹² Na ninge dingee naxa ti kira xon ma naxan sigama Beti Semesi biri. E naxa bira na kira kerenyi foxo ra e xui ramini ra. E mu siga koola ma, e mu siga yirefanyi ma. Filisita mangee naxa bira e foxo ra han Beti Semesi naaninyi ra.

¹³ Beti Semesikae nu na fundenyi maniye xabafe gulunba kui. E to Alatala xa saate kankira to fa ra, e naxa seewa. ¹⁴ Saretu naxa ti Yosuwe Beti Semesika xa xe ma. Geme xungbe nu na menni. E naxa saretu wuri iboo, e na ninge ba serexe gan daaxi ra Alatala be. ¹⁵ Lewi bonsoe mixie naxa Alatala xa saate kankira ragoro, nun na kankira, naxan nu doxoxi a fe ma, xema see nu na naxan kui. E naxa nee doxo na geme xungbe fari. Na loxoe Beti Semesikae naxa serexe gan daaxi nun serexe mooli gbete ba Alatala be. ¹⁶ Filisita mange suulie to na birin to, e naxa gbilen Ekiron na loxoe kerenyi.

¹⁷ Filisitakae nu bara se suuli yailan xema ra naxee misaali na fi jaaxi ra. E nee fi e yete ragbilen serexe nan na Alatala be, keren Asidodi be, keren Gasa be, keren Asikalon be, keren Gati be, keren Ekiron be. ¹⁸ Jene xema daaxi keren keren, e na nan ba Filisita mangee xa taa suuli be, a nun e xa daaxae be naxee na geme xungbe lima, Alatala xa saate kankira doxo naxan fari, Yosuwe Beti Semesika xa xe yire.

¹⁹ Alatala naxa mixi tongo solofere faxa Beti Semesi jama mixi wulu tongo suuli ya ma, barima e nu bara saate kankira rabi, e a kui mato. Taa birin naxa sunnun na gbaloe xa fe ra, Alatala naxan nagoroxi e ma. ²⁰ Beti Semesikae naxa a fala, «Nde noma tide Alatala ya i, naxan findixi Ala Seniyenxi ra? Won yi kankira makuyama won na minden?» ²¹ E naxa xerae xee Kiriyati Yeyarimi a falafe ra, «Filisitakae bara fa Alatala xa saate kankira ra. Wo fa a xanin wo xonyi.»

7

Isirayilakae gbilenfe Ala ma

¹ Kiriyati Yeyarimi xemee naxa fa Alatala xa saate kankira tongode, e a xanin Abinadabo xonyi geya nde fari. E naxa a xa di xeme Eleyasari findi a kantama ra. ² Alatala xa saate kankira je moxojen nan naba Kiriyati Yeyarimi. Na temui Isirayila pama nu wama gbilenfe Alatala ma. ³ Samuweli naxa a fala Isirayilakae be, «Xa wo wama wo yete ragbilenfe Alatala ma wo boje birin na, wo xa Asataroti kuye nun kuye gbete ba wo tagi, wo Alatala keren batu. Na temui, a wo rakisima ne Filisitakae ma.» ⁴ Na kui, Isirayilakae naxa Bali kuyee nun Asataroti kuyee ba e tagi, e fa Alatala keren batu.

⁵ Samuweli naxa e yamari, «Isirayilaka birin xa malan Misipa, n xa Alatala maxandi wo be.» ⁶ Isirayilakae naxa e malan Misipa Samuweli xa yaamari bun ma. E naxa ye ba, e a ifili Alatala ya i sunyi kui. Menni e naxa a fala, «Muxu bara yunubi raba Alatala ra.»

⁷ Filisita mangee to a me a Isirayilakae malanxi Misipa, e naxa siga e gerede. Isirayilakae naxa gaaxu e ya ra, ⁸ e a fala Samuweli be, «I naxa muxu rabepin. I xa muxu Marigi Alatala makula muxu be, a xa muxu ratanga Filisitakae ma.» ⁹ Samuweli naxa yexee yore keren ba serexe gan daaxi ra Alatala be, a a makula Isirayila xa fe ra. Alatala naxa a xa maxandi suxu.

¹⁰ Samuweli nu na serexe bafe Alatala be temui naxe, Filisitakae naxa Isirayilakae gere, konɔ Alatala naxa galanyi xui ramini a belebele ra e xili ma. Na kui Filisitakae naxa gaaxu, Isirayilakae fa no e ra. ¹¹ Isirayilakae naxa Filisitakae keru Misipa, e e bonbo han Beti Kara. ¹² Samuweli naxa geme nde tongo, a naxa a sa Misipa nun Seeni tagi a falafe ra, «Alatala muxu mali ne han be.» ¹³ Filisitakae rayaagi na ki ne, e mu fa Isirayila boxi ma sonon. Alatala naxa a senbe masen Filisitakae be Samuweli xa simaya bun ma. ¹⁴ Filisitakae taa naxee ba Isirayilakae yi ra, e naxa gbilen Isirayila ma, kelife Ekiron han Gati. Na temui lanyi naxa lu Isirayila nun Amorikae tagi.

¹⁵ Samuweli findi ne Isirayila yarerati ra a xa simaya birin kui. ¹⁶ Ne yo je, a nu biyaasi nde rabama sigafe ra Beteli, Giligali, nun Misipa alako a xa Isirayilakae rapere. ¹⁷ Na biyaasi dangi xanbi a nu gbilenma ne a xonyi Rama, a findi mennikae fan xa mange ra. A serexebade yailan Alatala be na taa kui.

8

Isirayila wama mange xungbe xon

¹ Samuweli to fori, a naxa a xa die findi kiitisa ra Isirayila xun ma. ² A xa di xeme

singe xili ne Yoweli, a firin nde xili Abiya. E tan nan nu na kiitisa ra Beriseeba.

³ Samuweli xa di xemee mu bira e baba xa misaali foxo ra. Kobiri nu rafan e ma, e mu nu kiiti sama tinxinyi ra. ⁴ Na kui Isirayila kuntigie naxa e malan, e siga Samuweli xonyi Rama. ⁵ E naxa a fala a be, «I bara fori, i xa di xemee mu birafe i xa misaali foxo ra. Kiitisa nde doxo muxu xun ma naxan findima muxu xa mange xungbe ra, alo pamanɛ booree a rabama ki naxe.»

⁶ Samuweli to e xa masenyi me, a falafe ra, «Mange nde so muxu yi ra naxan muxu makiitima,» na fe mu rafan a ma. Na kui a naxa Alatala maxandi. ⁷ Alatala naxa Samuweli yaabi, «I tuli mati pama xui ra. E mu meexi i tan xa ra, e meexi n tan nan na. E mu tinma sonon xa findi e xa mange ra. ⁸ E naxan nabafe i ra, e na nan tun nabafe kabi n sa e ramini Misira han to. E bara mee n na, e xa ala gbete batu. ⁹ Yakosi, i tuli mati e xui ra, konɔ i xa e rakolon a fanyu ra mange fama e yamaride ki naxe.»

¹⁰ Samuweli naxa Alatala xa masenyi birin nadangi pama ma, naxee nu wama mange xon. ¹¹ A naxe, «Mange naxan fama doxode wo xun ma, a wo xa di xemee nan findima a xa soorie nun a xa soe ragie ra. Ndee nu e yi a ragise ya ra. ¹² Ndee findima yareratie nan na mixi wulu xun ma, xa na mu a ra mixi tongo suuli. Ndee a xa xee buxama, ndee a xa xee xabama. Ndee geresose nun soori ragisee yailanma.

¹³ A wo xa di ginnee nan findima a xa labunde yailanyie ra, a xa kurisomae, a nun a xa taamiganyie. ¹⁴ A wo xa weni sansi fanyie nun wo xa oliwi wuri fanyie tongo, a e so a xa mixie yi ra. ¹⁵ A wo xa sansie farile nun wo xa weni farile tongoma ne, a a fi a xa walikɛe nun a xa mixie ma. ¹⁶ A wo xa walike fanyie, wo xa fonikee, nun wo xa sofalee tongoma ne a yete xa wali xa fe ra. ¹⁷ A wo xa xuruse farile bama ne, a wo fan findi a xa konyie ra. ¹⁸ Na loxɔe wo de rawama ne Alatala be mange xa fe ra wo naxan sugandixi, konɔ a mu wo yaabima.»

¹⁹ Nama mu tin e tuli matide Samuweli xa masenyi ra. E naxa a yaabi, «Ade! Mange xa doxo muxu xun ma, ²⁰ muxu fan xa lu alo pamanɛ boore na ki naxe. Muxu xa mange xa muxu yamari, a xa ti muxu ya ra geree kui.» ²¹ Samuweli to pama xui me, a naxa a madangi Alatala be. ²² Alatala naxa Samuweli yaabi, «I tuli mati e ra. I mange doxoma ne e xun ma.» Samuweli naxa a fala Isirayila pama be, «Birin xa gbilen e xa taa kui.»

9

Sölu sugandife mange ra

¹ Xeme senbema nde nu na Bunyamin bõnsõe ya ma, a xili Kisu. A benbae nan yi ki: Abiyeli, Serori, Bekorati, nun Afiya. ² A xa di xeme gbangbalanyi nde nu na naxan xili Sölu. A nu rayabu Isirayilaka birin be, a man nu kuya dangi e birin na. ³ Lõxõe nde Kisu xa sofale lanmae naxa lõe, a naxa a fala a xa di xeme Sölu be, «Konyi keren tongo, i sa n ma sofale lanmae fen.»

⁴ E naxa mini Efirami geyae ra, e Salisa bõxi ipere, kõnõ e mu sofalee to. E naxa Bunyamin bõnsõe xa bõxi fan ipere, kõnõ e mu e to. ⁵ E to so Sufu bõxi ma, Sölu naxa a fala a xa konyi be naxan nu biraxi a fõxõ ra, «Won gbilen, alako n baba naxa kontõfli won ma fe ra, dangi sofalee xa fe ra.» ⁶ Na konyi naxa a yaabi, «Ala xa mixi binye nde na yi taa kui, naxan xa masenyi kamalima temui birin. Won xa a maxõrin a xa soõneya kira masen won be.» ⁷ Sölu naxa a fala a xa konyi be, «Mixi nõma sigade Ala xa mixi ma a belexe igeli ra? Hali taami keren mu na won ma gbõnfõe kui. Sese mu na won yi ra, won naxan fima Ala xa mixi ma. Won na rabama di?» ⁸ A xa konyi naxa a yaabi, «Kõbiri di na n yi ra won naxan fima Ala xa mixi ma, alako a xa soõneya kira masen won be.» ⁹ Na waxati, Isirayilaka naxee nu wama maxõrinyi tife Alatala ma e nu a falama, «Won xa siga sematõe yire.» To na sematõe xili falama namijõnme.

¹⁰ Sölu naxa a fala a xa konyi be, «Awa, won xee.» E naxa siga na taa kui, na Ala xa mixi nu na dennaxe. ¹¹ E to so naa, e naxa ginedimedie li kira xõn, e sigafe ye bade. E naxa e maxõrin, «Sematõe na be?» ¹² Ginedimedie naxa e yaabi, «Iyo, a baxi sode yakõsi, kõnõ wo xulun de, barima a faxi serexe bade pama nan be geya fari. ¹³ Xa wo soma taa kui yakõsi, wo a lima ne naa beenun a xa te geya fari serexe xõlide. Nama mu a degema a xanbi, fo a xa serexe duba beenun mixie xa a xõli. Wo te yakõsi. Wo a lima naa.»

¹⁴ E to so taa kui, Samuweli naxa mini e ralande sigafe ra geya fari. ¹⁵ Beenun Sölu xa fa, Alatala nu bara a fala Samuweli be, ¹⁶ «Tina, yi waxati, n Bunyamin bõnsõe mixi nde xee ma i yire. I xa ture sa a xunyi ma a masenfe ra a a xa findi n ma Isirayila pama mange ra. A fama n ma pama rakiside Filisitakae ma. N bara n ma pama xui me.»

¹⁷ Samuweli to Sölu to, Alatala naxa a fala a be, «N xeme naxan xa fe fala i be, a tan nan yi ki. Yaamari luma a yi ra n ma pama xun na.» ¹⁸ Sölu naxa a maso Samuweli ra taa sode de ra, a naxa a fala a be, «Yandi, sematõe xa banxi masen muxu be.» ¹⁹ Samuweli naxa a yaabi, «Sematõe

na n tan nan na. Won xee geya fari. Won birin xa won dege yire keren. Tina n i xa kontõfli bama i ma, n fa i bejin. ²⁰ I naxa kontõfli i xa sofale lanmae xa fe ra naxee lõxi kabi xi saxon. Sese mu e toxi, e bara to. Naxan tide gbo Isirayila, a findima nde gbe ra? I tan xa mu a ra, a nun i baba xa denbaya birin?» ²¹ Sölu naxa a fala a be, «Bunyaminka nan n na. Muxu tan xa mu xurun bõnsõe birin be Isirayila? Muxu xabile fan mu xurun xabile birin be Bunyamin bõnsõe tagi? Munfe ra i wõyenna n be yi ki?»

²² Samuweli naxa Sölu nun a xa konyi raso banxi kui, a naxa binye magorode so e yi ra mixi xilixi tongo saxon tagi. ²³ Samuweli naxa a fala kurisoma be, «Fa donse ra n nu naxan ma i xa a sa a xati ma.» ²⁴ Kurisoma naxa fa sube tabe ra, a a dõxõ Sölu ya i. Samuweli naxa a fala Sölu be, «Yi sube don, naxan saxi a xati ma i be, n to yi malanyi maxili.» Na lõxõe, Sölu nun Samuweli naxa e dege yire keren. ²⁵ Na dangi xanbi, e naxa goro kelife geya fari, e so taa kui. E naxa lu yire keren banxi fari, berede nu na dennaxe.

²⁶ Na kuye iba subaxe, e naxa keli. Samuweli naxa Sölu xili banxi fari ma, e xa e boore to. A naxa a fala a be, «Keli, n xa i mati kira xõn.» Sölu naxa keli, e naxa mini kira ma, a tan nun Samuweli. ²⁷ E to mini taa fari ma, Samuweli naxa a fala Sölu be, «A fala i xa konyi be, a xa dangi yare.» Konyi to dangi yare, Samuweli naxa a fala Sölu be, «Ti be, alako n xa Alatala xa masenyi nde fala i be.»

10*Sölu tife mange ra*

¹ Samuweli naxa ture bitire keren tongo, a a surusuru Sölu xunyi. A naxa a sunbu, a a fala a be, «Alatala bara i sugandi, a i xa findi mange ra a xa pama ke tongoma xun ma. ² I na keli be to, i mixi firin lima Raxelexe gaburi fe ma Bunyamin bõnsõe naaninyi ra, yire nde naxan xili Selesa. E fama a falade i be, «Wo siga sofale lanma naxee fende, e bara to. Yakõsi i baba fa kontõfilixi wo tan nan ma fe ra. A naxe, «N ma di toma di kore?»» ³ I na keli menni, i siga han i sa so Taboro, wuri belebele na dennaxe. I xeme saxon lima na naxee na tefe Ala maxandide Beteli. Si saxon na xeme keren yi ra, taami saxon na xeme firin nde yi ra, weni na xeme saxon nde yi ra. ⁴ E na i xeebu, e taami firin fima i ma. ⁵ I na keli menni, i siga Gibeya Elohimu, Filisitakae xa soõri gali nde na dennaxe. I na so taa kui, i namijõnme gali nde lima, naxee gorofe geya fari e beeti bafe Ala be korae, maxasee, nun xule ra. ⁶ Alatala Xaxili

ragoroma ne i ma, wo birin nan Alatala xa xera ibama, i findima mixi neene nan na. ⁷ Na tonxuma na raba i be, i xa fe raba naxan na i boje ma, barima Alatala na i foxo ra. ⁸ Na dangi xanbi, i xa goro Giligali n ya ra. N na i li naa, n fama ne serexe gan daaxie nun xanunteya serexee bade. I xa n mame xi solofere, beenun n xa i yire li, n fa i rakolon a lanma i xa naxan naba.»

⁹ Solu fefe keli Samuweli xun ma, Alatala naxa a xaxili masara, na tonxuma birin naxa raba a be na loxo e yati. ¹⁰ E to so Gibeya, e naxa namiponme gali li naa. Alatala Xaxili naxa goro Solu ma, a fa masenyi ti Ala xili ra e tagi. ¹¹ A kolonmae to a to a Solu bara namiponme masenyi ti, e naxa a fala e boore be, «Munse Kisu xa di sotoxi? Solu fan bara findi namiponme ra?» ¹² Mixi nde naxa maxorinyi ti e ya ma, «Nde na e karamoxo ra?» Na kui yi taali fala folo na loxo e ne, «Solu fan bara findi namiponme ra?»

¹³ A to ge Alatala xa masenyi tide, a naxa te geya fari. ¹⁴ Solu soxo naxa Solu nun a xa konyi maxorin, «Wo tan siga minden?» Solu naxa a yaabi, «Muxu sigaxi sofale lanmae nan fende, konso muxu mu e to. Na nan a ra, muxu naxa siga Samuweli yire.» ¹⁵ A soxo naxe, «Samuweli naxan fala wo be, a fala n be.» ¹⁶ Solu naxa a soxo yaabi, «A a fala ne muxu be, a sofale lanmae bara to.» Konso Solu mu sese masen mangeya xa fe ra, Samuweli naxan fala a be.

¹⁷ Samuweli naxa pama birin maxili Misipa Alatala ya i, ¹⁸ a a fala e be, «Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi, <N tan nan Isirayila ramini Misira boxi ra, n wo ba e belexe. N bara wo ratanga wo yaxuie ma.> ¹⁹ Konso to wo tan bara wo Marigi Ala bejin, naxan wo ratanga gbaloe nun kontofilie ma. Wo naxe, <Mange nde doxo muxu xun ma!> Awa, wo xa ti Alatala ya i wo bonsoe ki ma, wo xabile ki ma.»

²⁰ Samuweli to ge Isirayila bonsoe birin masende Ala be, Bunyamin bonsoe naxa sugandi. ²¹ A to ge Bunyamin bonsoe masende a xabile ki ma, Matiri xabile naxa sugandi. Na Matiri xabile ya ma, Kisu xa di Solu naxa sugandi, konso a mu nu na e ya ma. E naxa a fen, e mu a to. ²² E naxa Alatala maxorin, «Solu na be?» Alatala naxa e yaabi, «A noxunxi kotee longori ra.» ²³ E naxa siga e gi ra, e sa a suxu naa, e a ti pama birin ya i. A nu kuya e birin be. ²⁴ Samuweli naxa a fala pama birin be, «Wo bara a to, Alatala naxan sugandixi? A maniyi mu na pama tagi.» E birin naxa jexinxiyi xui ramini, e a fala, «Kisi na mange be.»

²⁵ Samuweli naxa seriye sebe mangeya xa fe ra, a na sebela sa Alatala ya i. Na dangi xanbi, a naxa pama ragbilen a xonyi.

²⁶ Solu fan naxa gbilen a xonyi Gibeya. Kuntigi ndee naxa a mati, Alatala naxee boje ya rafindi a ma. ²⁷ Fuyante ndee fan nu na, naxee nu a falama, «Yi xeme nan won nakisima?» E naxa yo a ma, e mu fa bupa yo ra a xon ma, konso Solu mu sese fala na fe ma.

11

Solu xa gere singe

¹ Amoni mange Naxasa naxa yonkin Yabesi taa ya ra Galadi boxi ma. Yabesikae naxa a fala a be, «Won xa saate xiri, muxu xa lu i sagoe.» ² Naxasa Amonika naxa e yaabi, «Won noma saate xiride, konso fo wo xa tin n xa wo yirefanyi ya kana, alako yaagi xa dusu Isirayila birin xun na.» ³ Yabesi kuntigie naxa a fala a be, «Xi solofere fi muxu ma, alako xerae xa siga Isirayila taa birin. Xa mixi yo mu noma muxu ratangade, muxu luma i sagoe.»

⁴ Xerae naxa siga Gibeya Solu xonyi. E to ge dentegede sade, pama birin naxa wa a xoxoxe ra. ⁵ Na temui, Solu naxa fa kelife xe ma a xa ningee foxo ra. A naxa maxorinyi ti, «Munfe ra pama na wafe yi mooli ra?» E naxa Yabesikae xa masenyi dentegede a be. ⁶ Solu to na me, Alatala Xaxili naxa goro a ma, a boje naxa te senbe ra. ⁷ A naxa ninge firin tongo, a e ibolon a xuntun xuntunyi ra. A naxa na xuntunye rasanba Isirayila taa birin ma na xerae saabui ra, a falafe ra, «Xa naxan yo mu bira Solu nun Samuweli foxo ra, na kanyi xa ningee fan nabama yi ki ne.» Alatala xa yaragaaxui naxa goro Isirayilakae ma, e birin naxa te gere xili ma lanyi kui. ⁸ Solu naxa e konti Beseki. Isirayila xeme xasabi lan mixi wulu keme saxan nan ma. Yuda bonsoe xeme lan mixi wulu tongo saxan. ⁹ E naxa a fala xerae be, «Wo sa a fala Yabesikae be Galadi boxi ma, <Tina, soje na xono, wo xun fama rakelide.>» Xerae to na xibaaru masen Yabesi pama be, e naxa jexinxin ki fanyi ra. ¹⁰ Na kui Yabesi pama naxa a fala Amonikae be, «Tina, muxu luma wo sagoe, wo wo waxonyi rabama ne muxu ra.»

¹¹ Na kuye iba, Solu naxa pama findi gali saxan na. Subaxe e naxa so Amonikae yonkinde, e e bonbo han yanyi tagi. Mixi naxee mu faxa, nee naxa yensen han mixi firin mu no lude yire keren.

¹² Nama naxa a fala Samuweli be, «Ndee a fala a Solu mu noma mangeya rabade won xun ma? Wo na mixie ramini, muxu xa e faxa.» ¹³ Konso Solu naxa e yaabi, «Mixi yo mu faxama to, barima to Alatala bara Isirayila rakisi.» ¹⁴ Samuweli naxa a fala pama be, «Won xee Giligali, alako mange xa magoro a xa kibanyi kerenyi

ra.» ¹⁵ Nama birin naxa siga Giligali, e naxa Solu ti mange ra Alatala ya i. E naxa xanunteya serexe ba menni Alatala be, Solu nun Isirayilakae naxa seewa ki fanyi ra.

12

Samuweli xa masenyi donxoe

¹ Samuweli naxa a masen Isirayilakae birin be, «Wo a kolon n bara n tuli mati wo ra, n naxa mange donxo wo xun ma. ² Mange nan yi ki naxan tima wo ya ra. N tan bara fori, n xunsexe bara fiixe, n ma die na wo ya ma. N bara ti wo ya ra kelife n fonike temui ma han to. ³ Awa, n tixi wo ya i na nan ma, alako wo xa a fala n be Alatala nun mange sugandixi ya xori, xa a sa li n bara ninge xa na mu sofale nde ba wo yi ra. Wo xa a fala xa n bara mixi nde tcoro, xa n bara mixi nde xun nakana, xa n bara kobiri rasuxu funmaya ra. Wo xa na fala, n xa na sare ragbilen wo ma.» ⁴ E naxa a yaabi, «I mu muxu tcoro, i mu muxu xun nakana, i mu kobiri rasuxu muxu yi.» ⁵ A man naxa a fala e be, «Alatala nun a xa mange sugandixi na seede ra to loxoe, wo mu n nakoroxixi sese xa fe ra.» E naxa a yaabi, «A na na fe seede ra.»

⁶ Samuweli naxa a masen jama be, «Alatala nan Munsa nun Haruna ti wo xun ma, a tan nan wo benbae ramini Misira boxi ra. ⁷ Awa yakosi, wo ti Alatala ya i, n xa wo ratu fe fanyie ra, Ala naxan nabaxi wo tan nun wo babae be. ⁸ Yaxuba fa xanbi Misira, wo babae naxa Alatala xili a xa fa e mali. Alatala naxa Munsa nun Haruna xee wo benbae raminie Misira kui, e fa e rasabati yi boxi ma. ⁹ Kono e to neemu e Marigi Alatala ma, a naxa e lu Xasori xa soorie xa mange Sisera belexe. Filisitakae nun Mowabakae fan naxa e gere. ¹⁰ Isirayilakae naxa a fala Alatala be, «Muxu bara yunubi raba Alatala rabolofe ra, muxu fa Bali kuye nun Asiteroti batu. Yandi, i xa muxu ba muxu yaxuie belexe. Muxu i batuma ne.» ¹¹ Na nan a niya, Alatala naxa Yerubaali, Bedan, Yefite, nun Samuweli xee wo bade wo yaxuie yi ra naxee nu wo rabilinxi. Na kui wo naxa lu bojesa kui.»

¹² «Wo to a to Amonikae xa mange Naxasa na fafe wo gere, wo naxa a fala n be, «Muxu wama mange xa ti muxu xun ma.» Kono wo Marigi Alatala nan findixi wo xa mange ra! ¹³ Awa yakosi, Alatala bara mange nde ti wo xun na, alo wo nu wama a xon ma ki naxe. ¹⁴ Xa wo sa gaaxu Alatala ya ra, xa wo sa a batu, xa wo sa wo tuli mati a ra, xa wo mu sa a matandi, xa wo nun wo xa mange sa bira Alatala foxo ra, fe birin sooneyama ne wo

be. ¹⁵ Kono xa wo mu wo tuli mati Alatala ra, xa wo sa a matandi, Alatala xa xone goroma ne wo ma, alo a goro wo benbae ma ki naxe. ¹⁶ Yakosi wo ti, wo xa a mato Alatala fe xungbe naxan nabama wo ya xori. ¹⁷ Mengi xaba temui nan to, kono n Alatala maxandima ne, a xa tune nun galanyi rabira boxi ma, alako wo noma a kolonde wo bara fe paaxi raba Alatala ya i mange maxandife a ma.»

¹⁸ Samuweli naxa Alatala maxandi. Na loxoe yati, Alatala naxa galanyi nun tune rabira boxi ma. Nama naxa gaaxu Alatala nun Samuweli ya ra, ¹⁹ e fa a fala Samuweli be, «I xa i Marigi Alatala maxandi muxu be, i xa konyi die, alako muxu naxa faxa, barima muxu bara nde sa muxu xa yunubie fari, a falafe ra, «Mange nde ti muxu xun ma.» ²⁰ Samuweli naxa a fala jama be, «Hali wo mu hanme. Wo bara na fe kobi birin naba, kono wo naxa makuya Alatala ra, wo xa a xa yaamarie raba wo boje birin na. ²¹ Wo naxa wo makuya a ra, wo naxa bira fe fufafu foxo ra, naxee munafanyi yo mu na, naxee mu wo malima fefe ma, barima ala wule daaxie nan e ra. ²² Alatala mu a xa jama raboloma a yete xili xungbe xa fe ra, barima a bara nate tongo wo xa findi a xa jama ra. ²³ N mu bama Alatala maxandife wo be, xa na mu a findima yunubi nan na n be Alatala ya i. N luma wo xaran na fe fanyi nun tinxinyi nan na. ²⁴ N naxan tun falama wo be, wo xa gaaxu Alatala ya ra, wo a xa yaamarie raba wo boje birin na. Wo xa ratu a xa fe xungbee ma a naxee rabaxi wo ya i. ²⁵ Kono xa wo fe kobi raba, wo bonoma ne, wo tan nun wo xa mange.»

13

Solu xa yunubi

¹ Solu nu bara je tongo saxan soto a to findi mange ra. A xa mangeya bu ne je tongo naani nun firin. ² Solu naxa xeme wulu saxan sugandi soorie ra Isirayila. Xeme wulu firin nu na a seeti ma Mikimasi nun Beteli geya fari, xeme wulu keren nu na a xa di Yonatan seeti ma Gibeya, Bunyamin xonyi. A naxa jama donxoe ragbilen e xonyi. ³ Loxoe nde Yonatan naxa Filisitakae xa soorie bonbo, naxee nu na Geba. Filisitaka booree naxa na fe me. Solu naxa yaamari fi feru xa fe boxi birin kui, Isirayilakae xa a rame. ⁴ Isirayila birin naxa a me a Solu bara Filisitakae xa soorie bonbo, Isirayila naxa rapaaxu Filisitakae ma. Isirayila jama naxa malan Solu fe ma Giligali.

⁵ Filisitakae fan naxa e malan Isirayila gere xili ma. Soori ragise wulu tongo saxan nan nu na e yi ra, a nun soe ragie wulu

senni. Na jama nu wuya alo meyenyi naxan na baa de ra. E naxa yonkin Mikimasi, Beti Aweni sogetede. ⁶ Isirayila mixie boje naxa rapaaxu e ma, barima Filisitakae nu bara e raxeten. E naxa siga e noxun fonmee nun yilie kui geme yire. ⁷ Ndee naxa Yuruden xure igiri, e siga Gadi nun Galadi boxi ma. Solu nu na Giligali. Nama naxan nu na a fe ma, nee birin nu bara gaaxu ki fanyi ra.

⁸ Solu naxa Samuweli mame xi solofere alo e nu lanxi a ma ki naxe, konko Samuweli mu fa, jama naxa yensen folo. ⁹ Na kui Solu naxa yaamari fi, «Wo fa serexe gan daaxi ra, a nun xanunteya serexe.» A naxa na serexe gan daaxi ba. ¹⁰ A to ge na ra, Samuweli naxa so. Solu naxa siga a xebude. ¹¹ Samuweli naxa a maxarin, «I munse rabaxi?» Solu naxa a yaabi, «N to a to jama na yensenfe, i tan mu faxi a waxati, a nun man Filisitakae bara malan Mikimasi, ¹² n naxa a mapoxun, «Filisitakae goroma ne n foxo ra Giligali, beenun n xa Alatala maxandi.» Na nan a ra, feere to mu na n yi, n bara serexe gan daaxi ba.» ¹³ Samuweli naxa a fala Solu be, «I bara xaxilitarepa raba i Marigi Alatala xa seriye matandife ra. Alatala nu wama i xa mangeya rasabatife Isirayila xun ma abadan, ¹⁴ konko yakosi i xa mangeya bara kana. Alatala bara mixi gbete fen naxan boje lanxi Ala boje ma. A bara na kanyi ti mange ra a xa jama xun ma, barima i tan mu Alatala xa yaamari rabatuxi.»

¹⁵ Na temui Samuweli naxa keli Giligali, a siga Gibeya, Bunyamin bonsoc xa boxi. Solu naxa a xa soorie konti, a fa li xeme mixi keme senni nu na a yi ra. ¹⁶ Solu nun a xa di xeme Yonatan naxa e xa soorie ti a gere ki ma Geba Bunyamin xonyi. Filisitakae nu tixi Mikimasi. ¹⁷ Soori gali saxan naxa mini Filisitakae xa yonkinde. Keren naxa e xun ti Ofara kira ra, Suwali boxi mabiri. ¹⁸ Keren naxa e xun ti Beti Xoron kira ra. Keren naxa e xun ti naaninyi kira ra, naxan goroma Seboyima gulunba gbengberenyi fe ma.

¹⁹ Xabui yo mu nu toma Isirayila boxi birin ma, barima Filisitakae nu bara yi tonyi doxo, «Eburu mixie naxa santidegema nun tanbe yo yailan.» ²⁰ Isirayilakae birin nu sigama Filisitakae nan xon ma, e xa walisee ralugande alo kerie, boxi buxa see, nun beerae. ²¹ Boxi buxa se nun kerie ralugan sare findixi gbeti giramu solomasaxan nan na. Beera nun soxose ralugan sare findixi gbeti giramu naani nan na. ²² Na nan a niya gere loxo santidegema nun tanbe mu nu na Isirayilaka yo yi ra, hali Solu nun a xa di Yonatan. ²³ Filisitakae xa soori gali nde naxa fa yonkin Mikimasi yatagi.

14

Yonatan xa gere nde

¹ Loxoe nde, Solu xa di Yonatan naxa a fala a xa konyi be, naxan nu a xa geresosee maxaninma, «Won xa be igiri, won xee Filisitakae yonkinde.» A mu sese fala a baba be na xa fe ra. ² Solu nu na Gibeya naaninyi Migiron wuri nde bun ma naxan xili «girenadi.» Xeme keme senni nu na a yi ra. ³ Alatala xa serexedube nde nu na a fe ma, naxan xili Ahiya, Axituba xa di xeme, Ikabodi xa neegaari. Alatala xa serexedube, Eli xa di xeme Finexasi nan xa di xeme nu na Ikabodi ra. Mixi yo mu nu a kolon a Yonatan bara siga Filisitakae yire.

⁴ Yonatan naxa dangi fanye firin tagi. Keren nu xili ne Bosesi, boore fan nu xili ne Sene. ⁵ Keren nu na koola ma Mikimasi ya tagi, boore nu na yirefanyi ma Geba ya tagi.

⁶ Yonatan naxa a fala a xa konyi be, naxan nu a xa geresosee maxaninma, «Won xee yi sunnataree yire. Temunde Alatala fe nde rabama won saabui ra, barima Alatala noma marakisi rabade mixi xurudi saabui ra, xa na mu mixi wuyaxi saabui ra.» ⁷ A xa konyi naxa a yaabi, «I waxonfe birin naba, hali i mu siike, won birin na xaxili keren.» ⁸ Yonatan naxa a fala a be, «Won xee han na mixie xa won to. ⁹ Xa e a fala «Wo ti menni, muxu fama ya», won tima menni ne, won mu tema e yire. ¹⁰ Konko xa e a fala, «Wo fa be», won tema ne, barima Alatala bara e sa won belexe. Na nan findima won be tonxuma ra.»

¹¹ E to mini Filisitakae ma, nee naxa a fala, «Isirayilakae nan yi ki. E na minife fonme kui, e nu e noxunxi dennaxe.» ¹² Filisitakae naxee yonkinxi menni, e naxa a fala Yonatan nun a xa konyi be, «Wo fa be, muxu xa fe nde fala wo be.» Yonatan naxa a fala a xa konyi be, naxan nu a xa geresosee xaninma, «I xa te n foxo ra, barima Alatala bara yi mixie xa Isirayilakae belexe.» ¹³ Yonatan naxa te a wulumen na, a xa konyi na a xanbi ra. Yonatan nun a xa konyi naxa na Filisitakae faxa. ¹⁴ Na gere kui Yonatan nun a xa konyi naxa mixi moxonon nun nde faxa na yire raxetenxi. ¹⁵ Filisitakae boje naxa mini yonkinde kui, gaaxu fa jama suxu na longori birin. Boxi yati naxa sren. Alatala nu bara a ragaaxu a jaaxi ra.

¹⁶ Solu xa yire makantee, naxee nu na Gibeya, Bunyamin bonsoc xa boxi ma, nee naxa Filisitakae to e yensenfe gi kui. ¹⁷ Solu naxa a fala soorie be, «Wo konti ti, won xa a kolon naxan minixi won ya ma.» E to konti ti e naxa a to a Yonatan nun a xa konyi mu na jama ya ma. ¹⁸ Alatala

xa saate kankira to nu na Isirayilakae yonkinde kui, Solu naxa a fala Ahiya be, «Fa Alatala xa saate kankira ra.»¹⁹ Solu nu woyenma serexedube ra temui naxe, gere soxo xui fan nu gboma nan tui Filisitakae yonkinde. Na kui Solu naxa a fala serexedube be, «Hali i mu Ala maxandi kore.»²⁰ Solu naxa a xa soorie xili, e fa siga gere yire. Menni e naxa a to Filisitakae nu na e boore soxo fe santidegema ra paxasi daaxi.²¹ Isirayilaka ndee, naxee nu na Filisitakae xa noe bun ma, nee naxa fa Solu nun Yonatan mabiri.²² Isirayilaka naxee nu bara e noxun Efirami geya longori ra, e birin naxa mini Filisitakae gere de e gi temui.²³ Na loxo, Alatala Isirayila rakisi ne. Gere naxa lantan ye han Beti Aweni.

²⁴ Isirayilakae nu na toore nde kui na loxo, barima Solu nu bara a kali pama be, «Danke na mixi be, naxan a degema beenun n xa n gbe noxo n yaxuie ma.» Na kui, mixi yo mu donse don na loxo.²⁵ Nama xa jere kui, e naxa kumi li fotonyi nde kui,²⁶ kono mixi yo mu a nemunmun Solu xa marakali xa fe ra.²⁷ Yonatan to na yire li, a fa kumi to, a naxa a xa yisuxuwuri rasin kumi kui, a a makon. A ya naxa iyalan keren na. A mu nu a baba xa marakali mexi.²⁸ Mixi nde naxa a fala a be, «I baba bara pama rakali a falafe ra, «Danke na mixi be naxan a degema to.» Na nan a toxi pama na toore kui yi ki.»²⁹ Yonatan naxa a yaabi, «N baba na pama toorofe ne na ki. Wo a mato n ya iyalanxi ki naxe, n to yi kumi konxi.»³⁰ Xa won ma soori gali won yaxuie xa donse nde don to nu, nde pan bara sa Filisitakae xa xunnakane fari nu.»

³¹ Na loxo e naxa Filisitakae bonbo, kelife Mikimasi ma, han Ayalon. Nama nu bara tagan ki fanyi ra.³² E naxa din e yaxuie xa see ra. E naxa yexee, sie, nun ningee kon naxaba keren na, e fa e don a nun e wuli ra.³³ Mixi ndee to a fala Solu be, a a xa soorie na yunubi sofofe Alatala ra sube donfe a wuli ra, Solu naxa a fala pama xa fe ra, «Yanfante nan e ra. Wo fa geme xungbe ra be.»³⁴ Wo yensen pama tagi, wo a fala e be, mixi birin xa fa a xa ninge ra, a xa yexee, xa na mu a ra a xa si. E xa a faha be. Na kui, e noma a donde, e mu yunubi sofo Alatala ra sube donfe a wuli ra.» Koe ra, mixie birin naxa siga menni e xa xuruse ra, e xa a kon naxaba naa.³⁵ Solu serexebade singe ti ne Alatala be menni.

³⁶ Na temui Solu naxa a fala, «Won xa bira na Filisitakae foxo ra to koe ra yati. Won xa e tuxunsan han subaxe, won naxa mixi keren lu na.» Soorie naxa a yaabi, «Won xa a raba alo i wama a xon ma ki

naxe.» Serexedube naxa a fala, «Won xa Ala maxorin sinden.»

³⁷ Na kui Solu naxa Ala maxorin, «A lanma n xa bira Filisitakae foxo ra? I tan e sama ne Isirayila belexe?» Kono na loxo, Ala mu a yaabi.³⁸ Solu naxa a xa soori gali xunyie xili, a a fala e be, «Wo xa a mato yunubi naxan nabaxi to.»³⁹ N bara n kali Isirayila Rakisima Alatala ra, hali n ma di Yonatan nan a rabaxi, n na a faxama ne.» Nama birin ya ma, mixi yo mu a yaabi.⁴⁰ A naxa a fala Isirayila pama be, «Wo ti menni, n tan nun n ma di Yonatan, muxu tima bebiri.» Nama naxa a yaabi, «I waxonyi raba.»⁴¹ Na temui Solu naxa Alatala maxandi, «Isirayila Marigi Ala, kiiti sa muxu tagi.» Alatala naxa a masen a kiiti fanxi pama nan be, a mu fanxi Solu nun Yonatan be.⁴² Solu man naxa Alatala maxandi kiiti xa sa a tan nun Yonatan tagi. Na kui kiiti mu fanxi Yonatan be.

⁴³ Solu naxa a xa di Yonatan maxorin, «I munse rabaxi?» Yonatan naxa a yaabi, «N kumi nde nan kon, n naxan tongo n ma yisuxuwuri ra. N tan nan yi ki, i xa n faha.»⁴⁴ Solu naxa a fala, «I nondi. Yonatan, i xa faha. Xa n mu i faha, Ala xa n paxankata a paaxi ra.»⁴⁵ Kono soori gali naxa a fala Solu be, «A lanma Yonatan xa faha, naxan geeni sofo Isirayila be senbe ra? Astofulahi. Muxu bara muxu kali Alatala ra, hali xunxexe keren a mu bama a xunyi ra, barima Yonatan walixi to Ala xa mali saabui nan na.» E Yonatan ratanga Solu ma na ki ne.⁴⁶ Solu to ge Filisitakae keride waxati nde bun ma, a naxa gbilen a xonyi. Filisitaka naxee luxi, e fan naxa siga e xonyi.

⁴⁷ Solu to findi Isirayila mange ra, a naxa gere ti a yaxuie birin be: Mowabakae, Amonikae, Edonkae, Soba mangee, nun Filisitakae.⁴⁸ A naxa Amalekikae bonbo senbe ra, a Isirayila ba mixie belexe naxee nu e xa boxi tuxunsanma.

⁴⁹ Solu xa di xeme nu xili ne: Yonatan, Yisiwi, nun Malakisuwu. A xa di ginee nu xili ne: Merabi, nun a xanbiratoe Mikali.⁵⁰ Solu xa gine nu xili ne Axinowama, Aximaasi xa di. A xa soori gali mange nu findi Abeneri nan na, Solu soxo Neri xa di.⁵¹ Solu baba Abinsi nun Abeneri baba Neri nan lanxi Abiyeli xa die ma.⁵² Solu nu Filisitaka gerema a xa simaya birin kui. Solu nu gbangbalanyi senbema birin naso ne a xa soorie ya ma.

15

Solu xa tantanyi

¹ Samuweli naxa a fala Solu be, «Alatala n tan nan xee n xa i sugandi mange ra a xa

jama Isirayila xun ma. I tuli mati Alatala xa masenyi ra. ² Mange Alatala xui nan ya: «N bara nate tongo Amalekikae xa fe ra, naxee tondi Isirayila xa dangi e xa kira xon kelife ra Misira. ³ Yakosi, siga, e raton. I naxa e sese lu naa. I xa e xa xeme, e xa ginnee, e xa die, e xa diyoree, e xa ningee, e xa yexee, e xa sie, e xa joxome, e xa sofalee birin faxa.»

⁴ Solu naxa a xa soori gali malan Telayimi. Xeme mixi wulu keme firin nan fahi kelife koola ma, xeme mixi wulu fu nan fahi kelife Yuda bonsoe ma. ⁵ Solu naxa gantanyi te fole kui Amalekikae xa taa fari ma. ⁶ A naxa a fala Keni bonsoe be, «Wo mini Amalekikae tagi, alako wo naxa sonto e ya ma, barima wo hinne ne Isirayilakae ra e minixi Misira boxi ra temui naxe.» Keni bonsoe naxa mini Amalekikae ya ma.

⁷ Solu naxa Amalekikae bonbo kelife Hawila ma han Suri sode de ra Misira ya ra. ⁸ A naxa Amaleki mange Agaga suxu, a mu a faha, konso a naxa a xa jama tan birin sonto santidegema ra. ⁹ Solu nun a xa jama mu tin Agaga faxade. E naxa a lu a nii ra, a nun a xa xuruse fanyi borogexie, a xa yexee, a xa sie, nun a xa ningee. E mu tin nee sontode, konso naxee mu fanxi, e nee nan faha.

¹⁰ Alatala naxa yi masenyi ti Samuweli be, ¹¹ «N nimisaxi Solu xa fe ra n naxan tixi mange ra, barima a bara a kobe so n na, a mu biraxi n woyen xui foxo ra.» Samuweli naxa sunnun ki fanyi, a Alatala makula na koe birin na. ¹² A naxa keli subaxe ma, a siga Solu yire. Mixi nde naxa a fala a be a Solu bara siga Karemele geya fari tonxuma nde tide. Na dangi xanbi, a keli menni, a goro Giligali. ¹³ Samuweli to Solu yire li, Solu naxa a fala a be, «Ala xa baraka sa i ma. N bara Alatala xa yaamari ratinme.» ¹⁴ Samuweli naxa a maxorin, «N xuruse wa xui mundun mefe yi ki?» ¹⁵ Solu naxa a yaabi, «Nama nan fahi yi xurusee ra e naxan tongoxi Amalekikae yi ra, alako e xa e ba serexe ra i Marigi Alatala be. Muxu bara na donxoe tan sonto.»

¹⁶ Samuweli naxa a fala Solu be, «Awa yire. N xa Alatala xa masenyi fala i be a naxan fixi n ma yi koe ra.» Solu naxa a fala, «Awa, na fala n be.» ¹⁷ Samuweli naxa a fala, «Alatala mu i tixi xe mange ra Isirayila bonsoe xun ma, hali i to nu a kolon mixi xurudi nan i ra?» ¹⁸ Alatala i xee ne, a a fala i be, «Siga Amaleki yunubitoe sontode. I xa e birin jon feo.» ¹⁹ Munfe ra i mu i tuli matixi Alatala xui ra? Munfe ra i baganxi na see ma, i fe paaxi raba Alatala ya i?»

²⁰ Solu naxa Samuweli yaabi, «N bara Alatala xui rabatu a fanyi ra. N bara bira a xa kira foxo ra, a n tixi naxan xon ma.

N fahi Amaleki mange Agaga nan tun na, n bara Amaleki pama donxoe birin sonto. ²¹ Konso jama bara a xa xuruse fanyie mayegeti, nee xa findi serexe fisamantee ra i Marigi Alatala be Giligali.» ²² Samuweli naxa a yaabi,

«Alatala jlexinma serexe gan daaxie nun hadiyae nan na ba, ka a jlexinma mixie nan na naxee a xui rabatuma?»

N xa a fala i be, yaamari rabatufe fisa serexe bafe be, yete magoroe fisa, yexee kontonyi ture be. ²³ Ala xui matandife paaxu, alo sematoo xa wali paaxuxi ki naxe. Ala xa yaamari matandife paaxu, alo kuye batufe paaxuxi ki naxe. I to bara Alatala xa yaamari rabepin, a fan fama ne i rabepinde, a mangeya ba i yi ra.»

²⁴ Solu naxa a fala Samuweli be, «N bara yunubi raba. N bara Alatala xa scriye kana, n bara i fan xui matandi. N nu gaaxuxi jama nan ya ra, n naxa n tuli mati e ra. ²⁵ Yakosi n bara i mayandi, dipe n ma yunubi ma. I naxa gbilen n foxo ra. Na kui n fan xa suyidi Alatala be.» ²⁶ Samuweli naxa a fala Solu be, «N mu birama i foxo ra, barima i bara i kobe raso Alatala xa masenyi ra, Alatala fan bara i rabepin, a bara Isirayila mangeya ba i yi ra.» ²⁷ Samuweli to a mafindi sigafe ra, Solu naxa a xa donma suxu, a fa bo a yi ra. ²⁸ Samuweli naxa a fala a be, «To Alatala fan bara Isirayila mangeya ba i yi ra na ki, a a fi i boore ma, naxan fan dangi i tan na. ²⁹ Alatala naxan findixi Isirayila senbe ra, a mu wule falama, a xaxili mu masarama. Ibunadama mu a ra.» ³⁰ Solu man naxa a fala, «N bara yunubi raba. Yandi, n bara i maxandi, i xa n binya Isirayila nun a kuntigie ya i. Bira n foxo ra, n xa suyidi i Marigi Alatala be.»

³¹ Na temui Samuweli naxa bira Solu foxo ra. Solu naxa suyidi Alatala be. ³² Na dangi xanbi Samuweli naxa a fala, «Wo fa Amaleki mange Agaga ra.» Agaga naxa fa borjesa kui, barima a mapoxunxi ne e mu xonoxi a ma sonon e xa a faha. ³³ Samuweli naxa a fala a be, «I to dingee xa die faha i xa santidegema ra, i nga fan xa di bama a yi ra.» Samuweli to na fala, a naxa a faha Alatala ya i Giligali.

³⁴ Samuweli naxa siga Rama. Solu fan naxa siga a xonyi Gibiya. ³⁵ Samuweli mu Solu to sonon. A naxa sunnun Solu xa fe ra. Alatala fan naxa nimisa a Solu findife mange ra Isirayila.

16

Samuweli Dawuda tife mange ra

¹ Alatala naxa a masen Samuweli be, «I sunnunma Solu xa fe ra han mun temui? N bara a rabepin, n bara Isirayila mangeya ba a yi. I xa feru ture sase rafe ture ra, i xa siga Beteleemu. N i xeeŋe Yisayi Beteleemuka nan xonyi, barima n bara mange sugandi a xa di xeme ya ma.»
² Samuweli naxa a fala, «N sigama di? Solu na a kolon, a n faxama ne.» Alatala naxa a fala, «I xa ninge xanin i xun ma, i a fala, «N fafe yi serexe bade Alatala be.»
³ I xa Yisayi xili na serexe ma. Na temui n i rakolonma i lan i xa naxan naba. I fama ne mixi sugandide, n naxan masenma i be.»

⁴ Samuweli naxa a raba alo Alatala a fala a be ki naxe, a siga Beteleemu. Taa forie to a to, e naxa gaaxu. E naxa a maxorin, «I faxi fe fanyi nan na muxu be?»
⁵ A naxa e yaabi, «Iyo, n faxi serexe bade Alatala nan be. Wo xa wo raseniyeŋ, wo xa fa lan na serexe ba ma.» A naxa a fala Yisayi nun a xa die fan be, e fan xa e raseniyeŋ, e xa lan serexe ba ma.

⁶ Mixie to fa, Samuweli naxa Yisayi xa di Eliyabi to. A naxa a maŋoxun, «Mixi nan na ki Alatala naxan sugandixi mange ra.»
⁷ Kono Alatala naxa a fala Samuweli be, «I naxa mixi fate bende xa mato. N mu na xeme sugandixi. N ya mu tima fe ra, adamadi ya tima naxan na. N tan mixi boŋe ma fe nan matoma.»

⁸ Yisayi naxa Abinadabo xili, a a masen Samuweli be. Kono Samuweli naxa a fala, «Alatala mu yi fan sugandixi.»
⁹ Yisayi naxa Sanma masen Samuweli be. Kono Samuweli naxa a fala, «Alatala mu yi fan sugandixi.»
¹⁰ Yisayi naxa a xa di soloferee birin masen Samuweli be keren keren, kono Samuweli naxa a fala Yisayi be, «Alatala mu e sese sugandixi.»

¹¹ Na temui Samuweli naxa a maxorin, «Di gbete yo mu na i yi ra?» Yisayi naxa a yaabi, «Dimedi keren nan fa luxi, kono na tan na xurusee demadonfe.» Samuweli naxa a yaabi, «I xa mixi nde xee a foxo ra, a xa fa. Won mu serexe donma fo a xa fa.»
¹² Yisayi naxa mixi nde xee a xilide. A to fa, Samuweli naxa a to a xeme tofanyi na nu a ra. A ya iyalan, a fate bende fan. Alatala naxa a fala Samuweli be. «A tan nan ya. I xa ture sa a xunyi a sugandife ra.»
¹³ Samuweli naxa feru ture sase tongo naxan nu rafexi ture ra, a ture sa Dawuda xunyi a taarae ya xori. Kelifa na loxoŋe, Ala Xaxili Seniyenxi naxa lu Dawuda foxo ra. Na dangi xanbi, Samuweli naxa gbilen Rama.

¹⁴ Kono Alatala Xaxili naxa gbilen Solu foxo ra. Alatala naxa a niya pinne nde xa a tooro.
¹⁵ Solu xa walikee naxa a fala a be, «Ala bara a niya pinne nde xa i tooro.»
¹⁶ Muxu marigi, i xa yaamari fi

muxu ma, i xa konyi die, muxu xa sa mixi fen naxan fata kora raberede. Ninne na i tooro, na kanyi xa kora rabere i boŋe safe ra.»
¹⁷ Solu naxa a sago fi a falafe ra, «Wo sa na mixi fen n be, naxan fata a fanyi ra.»

¹⁸ A xa walike nde naxa a fala, «N bara Yisayi xa di xeme to Beteleemu. A kora raberema a fanyi ra. Gbangbalanyi tofanyi na a ra, naxan fata gere sode. A woyen ki fan. Alatala xa barakatoe na a ra.»
¹⁹ Solu naxa mixie xee Yisayi xon ma, a falafe ra a xa a xa di Dawuda so a yi ra, naxan na xurusee demadonfe.
²⁰ Yisayi naxa taami, weni, nun si baki sofale fari, a a so a xa di Dawuda yi ra katarabi Solu ma.
²¹ Dawuda naxa siga a yete dentegede Solu be. Dawuda naxa rafan a ma ki fanyi. Solu naxa a findi a xa geresose xaninma ra.
²² Solu naxa xera ti Yisayi ma a falafe ra a be, «Yandi, Dawuda xa lu n yi ra. A rafan n ma ki fanyi.»
²³ Ala to a niya pinne xa bira Solu foxo ra, Dawuda nu fa kora rabere han Solu fisa, pinne fa gbilen a foxo ra.

17

Goliyati xa gere woyenyi

¹ Filisitakae naxa e xa soorie malan gere xili ma Efesi Damimi, Soko nun Aseka tagi Yudaya boxi ma.
² Solu nun Isirayila xa soorie fan naxa e malan, e sa yonkin Terebinti gulunba kui Filisitakae ya ra.
³ Filisitakae nu na geya yire seeti keren, Isirayilakae fan nu na boore seeti, gulunba na e tagi.

⁴ Filisitakae xa senbema nde naxa mini, naxan nu xili Goliyati, a kuya metiri saxon.
⁵ Soori xunyi makantase nu na a xun na, naxan yailanxi wure gbeeli ra. Kanke makantase wure gbeeli daaxi nu na a ma, naxan binye lanxi kilo tongo senni ma.
⁶ Sanyi makantase wure gbeeli daaxi nu na a sanyie ma, tanbe wure gbeeli daaxi fan nu gbakuxi a fari.
⁷ A xa tanbe nu yailanxi wuri kuye ra naxan xungbo alo maboe xa wuri, dugi masoxo se. A xa tanbe poe nu yailanxi wure ra, a xa binye kilo solofere. A xa makantase xungbe nu na mixi nde yi ra naxan nu tixi a ya ra.

⁸ Goliyati naxa ti Isirayila xa soorie ya ra, a a fala e be a xui itexi ra, «Munfe ra wo tixi gere ki ma? Filisitaka nan n na, Solu xa konyie nan wo tan na. Wo mixi keren sugandi wo ya ma, a xa fa, muxu firin xa gere.»
⁹ Xa a no n na, muxu findi wo xa konyie ra, muxu xa wali wo be. Kono xa n tan no a ra, wo fan findi muxu xa konyie ra, wo xa wali muxu be.»
¹⁰ Na Filisitaka naxa a fala, «To n bara yi gere mooli ti wo be. Wo mixi keren sugandi, muxu xa fa

gere.» ¹¹ Solu nun Isirayila xa soorie to na masenyi me, e naxa gaaxu ki fanyi ra.

¹² Dawuda baba findixi Yisayi Eframika nan na, naxan nu na Beteleemu Yuda bonsɔe xa boxi ma. Di xeme solomasaxan nan nu na a yi ra. Solu xa waxati, a nu bara fori. ¹³ Yisayi xa di saxan singee nu biraxi Solu foxo ra gere kui. E xilie nan ya: di singe Eliyabi, di firin nde Abinadabo, di saxan nde Sanma. ¹⁴ Dawuda nan nu na e birin xanbiratoe ra. Na nan a ra, Dawuda taara saxanyie to siga Solu yire gere xa fe ra, ¹⁵ Dawuda nu luma siga ra Solu yire, a man nu fa gbilen a baba Yisayi xonyi xurusee demadonfe ra Beteleemu. ¹⁶ Xi tongo naani bun ma, na Filisitaka nu minima ne Isirayilakae ya i geesege nun nummare.

¹⁷ Na temui Yisayi naxa a fala Dawuda be, «Yi donse magilixi nun yi taami fu xanin mafuren i taarae xon ma, e yonkinma dennaxe. ¹⁸ I xa yi xijne xuti fu fan xanin e xa yarerati xon ma. I taarae xun mato a ra, i xa fa n kunfa ba. ¹⁹ E na Solu nun Isirayila xa soori birin foxo ra Terebinti gulunba kui, Filisitakae gerefe ra.»

²⁰ Dawuda naxa kurun subaxe ma. A to xurusee taxu mixi nde ra, a naxa a xa kote tongo, a siga a baba xa yaamari ra. A to so Isirayila yonkinde, a a li ne soorie nu na minife gere xili ma e xui itexi ra. ²¹ Isirayilakae nun Filisitakae nu tixi gere ki ma e boore ya i. ²² Dawuda naxa a xa kote lu kote kante yi ra, a fa a gi a siga soorie yire. A fefe so, a naxa a taarae xeebu. ²³ E nu woyenfe temui naxe, Filisitakae xa senbema naxa mini. Gadika nan nu a ra, naxan nu xili Goliyati. A naxa a xa masenyi kerenyi ti Dawuda ya xori. ²⁴ Isirayilakae to na senbema to, e naxa e magbilen e xanbi xanbi ma gaaxui be. ²⁵ E nu a fala e boore be, «Wo bara a to mini ra? A faxi Isirayila nan tun maberede. Xa Isirayilaka nde sa no yi faxade, Solu naafuli gbege nan fima na kanyi ma, a a xa di gine fan fi a ma, a man duuti fe bama ne a xa denbaya xun ma Isirayila boxi ma.»

²⁶ Dawuda naxa mixi ndee maxorin a fe ma, «Naxan na yi Filisitaka faxa a fa yaagi ba Isirayila ma, munse rabama na kanyi be? Pe, nde na yi Filisitaka gaantare ra, naxan na Ala Kisi Kanyi xa soorie maberefe?» ²⁷ Nama naxa a yaabi, e fe fala a be naxan nabama mixi be naxan na Filisitaka faxama. ²⁸ Dawuda taara Eliyabi to na woyenyi me, a naxa xono a xunya ma. A naxa a fala a be, «Munse i rafaxi be? I xurusee luxi nde yi ra gbengberenyi ma? N i kolon a fanyi ra. Yete igboe nan i ra, i tan fuyante. I faxi sunbude gere nan na?» ²⁹ Dawuda naxa a fala, «N munse rabaxi?

N mu maxorinyi xa tun tixi?» ³⁰ Na kui a naxa a kobe so a taara ra, a man naxa mixi gbete maxorin na fe ma. E fan naxa na yaabi kerenyi fala a be.

³¹ Na mixie to Dawuda xa masenyi fala Solu be, Solu naxa a xili. ³² Dawuda naxa a fala Solu be, «Mixi yo naxa gaaxu yi Filisitaka ya ra. N tan yati, i xa konyi, n a gerema ne.» ³³ Solu naxa a yaabi, «I mu noma yi Filisitaka gere. Dimedi nan i ra. A tan bara mo gere fe kui kabi a fonike temui.» ³⁴ Dawuda naxa a fala Solu be, «N tan i xa konyi, n tan nan n baba xa xurusee demadonma ra. Wula sube alo yete na fa n ma xurusee nde suxude, ³⁵ n a kerima ne, n a bonbo han n na xuruse ba a de i. Xa a a ya rafindi n ma, n a suxuma a kon xabe nan ma, n a faxa. ³⁶ I xa konyi to fata yete nun wulai sube bonboe na ki, n na mooli fan nabama ne yi Filisitaka sunnatara ra, barima a Ala Kisi Kanyi xa soorie maberema.» ³⁷ Dawuda man naxa a fala, «Alatala naxan n natanga yete nun wulai sube ma, a fama n natangade yi Filisitaka fan ma.» Na kui, Solu naxa a yaabi, «Siga, Alatala xa lu i seeti ma.»

³⁸ Solu naxa a xa makanta see ragoro Dawuda ma, a xa soori xunyi makantase wure gbeeli daaxi, a nun a kanke makantase. ³⁹ Dawuda naxa Solu xa santidegema ragoro a tee kui, naxan nu xirixi a tagi, kono a fefe jere folo a mu no, barima a mu darixi na mooli ra. Na kui a naxa a fala Solu be, «N mu noma sigade yi kanta see ra n ma, barima n mu darixi a ra.» Dawuda naxa na kanta see birin ba a ma. ⁴⁰ A naxa a xa yisuxuwuri tongo, a geme manoxunxi suuli fen fole kui, a e sa a xa gbomfoe kui. A naxa siga na Filisitaka xili ma, a xa laati suxuxi a yi ra.

⁴¹ Filisitaka naxa a makore Dawuda ra, a xa kanke makantase xungbe xaninma tixi a ya ra. ⁴² A to Dawuda to, a fonike tofanyi na a ra, a naxa yo a ma. ⁴³ Filisitaka naxa a fala Dawuda be, «Pe, bare nan n na, i to fama n gere de wuri ra?» A naxa Dawuda danka a xa alae xili ra, ⁴⁴ a fa a fala a be, «Fa be, n i sube soma xonie yi ra naxee jere ma koore ma, a nun subee naxee na wula i.»

⁴⁵ Dawuda naxa a yaabi, «I tan fafe n gere de santidegema nun tanbe mooli firin nan na. N tan i gerema Isirayila xa soorie Marigi Alatala nan xili ra, i naxan maberema. ⁴⁶ To Alatala i sama ne n belexe. N i bonboma ne, n i xunyi bolon, n Filisitakae binbi fima ne xonie nun sube xaapee ma. Na temui, dunija birin a kolonma ne a Ala na Isirayila foxo ra. ⁴⁷ Yi nama birin fama a kolonde a Alatala mu mixi rakisima santidegema nun tanbe

saabui ra. Mixi kisima Alatala nan saabui ra, naxan wo sama muxu belexe.»

⁴⁸ Filisitaka to siga folo Dawuda ma, Dawuda naxa a gi keren na e nun Filisitaka xa naralan. ⁴⁹ A naxa a belexe ragoro a xa gbɔnfɔe kui, a geme keren tongo, a woli a xa laati ra. Geme naxa na Filisitaka gono a tigi ma, a a xun konkota bo. A naxa bira a yatagi ma boxi. ⁵⁰ Dawuda senbe gbo Filisitaka be na ki ne, a a faxesa laati nun geme keren peti ra santidegema xanbi. ⁵¹ Dawuda naxa a gi a siga na Filisitaka saxi dennaxe, a Filisitaka xa santidegema ba a tee i, a a faxesa a ra, a a xunyi bolon a de i.

Filisitakae to a to e xa senbema bara faxesa, e naxa e gi. ⁵² Isirayilakae nun Yudakae naxa e xui ramini, e fa Filisitakae keru gulunba fole, han Ekiron taa naade ra. Filisitaka binbie nu saxi kira xon kelife Saarayimi han Gati nun Ekiron. ⁵³ Isirayilakae to ge Filisitakae keride kira xon ma, e naxa gbilen nee yonkinde, e e xa see xanin. ⁵⁴ Dawuda naxa na Filisitaka xunyi xanin Darisalamu, a a xa geresose ragata a yete xa kiri banxi kui.

⁵⁵ Solu to Dawuda to sigafe ra na Filisitaka gere, a naxa a xa soori mange Abeneri maxorin, «Nde xa di na yi segetala ra?» Abeneri naxa a yaabi, «Mange, n mu na kolon feo.» ⁵⁶ Mange naxa a yamari, «I xa a kolon naxan xa di na yi segetala ra.» ⁵⁷ Dawuda to gbilen kelife na Filisitaka faxade, Abeneri naxa a xanin Solu yire. Filisitaka xunyi nu suxuxi Dawuda belexe. ⁵⁸ Solu naxa a fala a be, «N ma di, nde na i baba ra?» Dawuda naxa a yaabi, «I xa konyi Yisayi Beteleemuka xa di nan n na.»

18

Yonatan nun Dawuda xa saate

¹ Dawuda nun Solu to ge de masarade, Yonatan naxa findi Dawuda xanuntenyi ra. Yonatan nu a xanuxi alo a yete yati. ² Na loxoe Solu naxa kankan Dawuda ma, a mu tin a xa gbilen a baba xonyi. ³ Yonatan nun Dawuda naxa saata, barima Dawuda nu rafan a ma alo a yete yati. ⁴ Yonatan naxa a xa donma xungbe ba a ma, a a ragoro Dawuda ma, a nun a xa santidegema, a xa xali, nun a xa beleti. ⁵ Solu Dawuda rasanba dede gere sode, Dawuda nu geenima ne. Na nan a to Solu naxa a findi a xa soorie xunyi ra. Na fe naxa rafan jama ma, a nun Solu xa mixie yati.

⁶ Soorie nu gbilenma temui naxe kelife gere sode, Dawuda Goliyati faxesa gere naxan kui, Isirayila ginnee naxa mini Solu ralande. E nu sigi sama maxase mooli ndee

ra, e nu fare boronma, e nu e xui itema seewe kui. ⁷ Na sigie kui ginnee nu a falama, «Solu bara mixi wulu wulu bonbo, konon Dawuda tan mixi wulu wulu doxo fu nan bonboxi.»

⁸ Solu naxa xono ki fanyi ra na sigi xa fe ra. A naxa a fala, «E naxe Dawuda bara wulu fu bonbo, n tan bara wulu keren bonbo. A gbe mu luxi a xa n ma mangeya soto.» ⁹ Kelife na loxoe ma, Solu boje naxa rapaaxu a ma Dawuda xa fe ra.

¹⁰ Na kuye iba, Ala naxa a niya pinne xa bira Solu foxo ra, a masenyi ti alo namiponme. A xa tanbe nu suxuxi a yi ra. Dawuda nu na kora raberefe a be, alo a darixi a ra ki naxe temui birin. ¹¹ Solu naxa a xa tanbe ite, a fa a fala, «N Dawuda mabanbanma ne banxi kanke.» A naxa kata sanya firin, konon Dawuda naxa keli tanbe ya i. ¹² Solu mu nu suusaxi Dawuda ra sonon, barima Alatala nu na Dawuda foxo ra, a gbilen Solu tan foxo ra.

¹³ Solu naxa Dawuda findi soori wulu keren mange ra, alako a xa a makuya a ra. Dawuda nun a xa soorie nu luma siga ra gere sode, Dawuda nu fa gbilen ¹⁴ xunnakeli kui, barima Alatala nu na a foxo ra. ¹⁵ Solu to a to fe birin sooneyaxi Dawuda be, a naxa lu gaaxui kui a ya ra. ¹⁶ Konon Dawuda nu rafan Isirayila nun Yuda bonsoe ma, barima a nu tima e ya ra na gere birin kui.

¹⁷ Loxoe nde Solu naxa a fala Dawuda be, «N ma di ginnee singe nan ya, a xili Merabi. N bara a fi i ma. I xa soori wali tun naba n be Alatala xa geree kui.» Solu nu a falama a boje kui, «Hali n mu a faxesa a yete ra, n xa a lu Filisitakae xa na raba n be.» ¹⁸ Dawuda naxa Solu yaabi, «Nde na n tan na? N baba xabile xurun Isirayila bonsoe ya ma, n tan xa findi mange bitanyi ra?» ¹⁹ Waxati to a li a nu lanma Solu xa di ginnee Merabi xa fi Dawuda ma, Solu naxa a fi Mexolaka Adiriyeli ma.

²⁰ Solu xa di ginnee Mikali nu Dawuda xanuxi. E to na fala Solu be, na naxa rafan a ma. ²¹ Solu nu a falama a yete ma, «N xa a fi a ma, alako a xa findi gantanyi ra a be, Filisitakae xa a faxesa.» Na kui Solu man naxa a fala Dawuda be, «To i xa findi n bitanyi ra.»

²² Solu naxa yaamari fi a xa mixie ma, «Wo a fala Dawuda be gundo ra, <I bara rafan mange nun a xa mixi birin ma. I xa tin findide mange bitanyi ra.» ²³ Solu xa mixie to na fala Dawuda be, a naxa e yaabi, «Wo tan be, fe xuri nan a ra findife mange bitanyi ra? Setare na n tan na, naxan tide mu gbo feo.» ²⁴ Solu xa walikee naxa na dentege sa Solu be. ²⁵ Solu naxa e yamari, «Wo a fala Dawuda be, <Mange mu wama sese xon kote ra fo i xa Filisitaka xeme

keme soli xaba, i fa e ra be, alako a xa a gbe ɲɔɔ a yaxuie ma.» Na kui Solu nu wama Filisitaka xa Dawuda faxa. ²⁶ Solu xa walikɛe to a xa masenyi ti Dawuda be, na fe naxa a kenen, a naxa a maɲɔxun na noma a niyade a xa findi mange bitanyi ra. Beenun loxɔɛ donxɔɛ xa a li, ²⁷ Dawuda nun a xa soorie naxa sa Filisitaka keme keme firin faxa. Dawuda naxa e soli xaba, a fa na xasabi kamalixi ra mange xɔn ma, alako a xa findi mange bitanyi ra. Na tamui Solu naxa a xa di gine Mikali fi Dawuda ma, a xa findi a xa gine ra.

²⁸ Solu nu bara a kolon Alatala na Dawuda foxo ra. Solu xa di gine Mikali nu Dawuda xanuxi. ²⁹ Solu nu gaaxuxi Dawuda ya ra, a findi a yaxui ra abadan. ³⁰ Filisita kuntigie nu gere tima Isirayila be, kono Dawuda nu e bonboma dangife Solu xa soorie birin na. Na kui a naxa xili xungbe soto.

19

Yonatan Dawuda malife

¹ Solu naxa a fala a xa di Yonatan nun a xa mixie be, a e xa Dawuda faxa. Kono Dawuda nu rafan Yonatan ma ki fanyi. ² Na nan a ra, Yonatan naxa sa na fe yaba Dawuda be, «N baba wama i faxafe. I xa meeni i yete ma tina geesege. I xa i noxun. ³ Tina n nan n baba matima daaxa i i noxunma dennaxe. N i xa fe falama a be, n xa a nate kolon, alako n xa na fala i be.» ⁴ Yonatan naxa Dawuda xun mafala a baba Solu be, a falafe ra, «Mange, i naxa yunubi soto i xa konyi Dawuda xa fe ra, barima a mu fe jaaxi yo rabaxi i ra. A hinnexi ne i ra tun. ⁵ A mu gaaxu faxe ya ra, alako a xa na Filisitaka faxa. Na kui Alatala naxa Isirayila xun nakeli. I fan bara na to, i fan bara pelexin na xa fe ra. Munfe ra yakosi i wama yunubi rabafe, mixi nii bafe ra tojpege kui? Munfe ra i wama Dawuda faxafe na ki tun?» ⁶ Solu naxa a xa di Yonatan xui rame a fanyi ra. A naxa a kali Alatala ra, a Dawuda mu faxama. ⁷ Yonatan naxa Dawuda xili, a na birin tagi raba a be. A naxa Dawuda xanin Solu yire, Dawuda man naxa wali Solu be alo a darixi a ra ki naxe.

⁸ Gere man naxa bira Isirayila nun Filisita tagi. Dawuda naxa mini Filisitakae gere, a naxa e bonbo a fanyi ra, e fa e gi. ⁹ Loxɔɛ nde Ala naxa a niya pinne xa bira Solu foxo ra. A nu doxoxi a xonyi, tanbe suxuxi a yi ra. Dawuda nu na korra raberefe. ¹⁰ Solu naxa a xa xali woli Dawuda ma, a xa a soxo banxi kanke. Dawuda naxa tanbe de maba, tanbe naxa soron banxi kanke. Dawuda naxa a gi, a a noxun na koe ra.

¹¹ Solu naxa mixie xee Dawuda xonyi, e xa a xa fe kolon, alako e xa a faxa geesege. Kono a xa gine naxa a fala a be, «Xa i mu i gi, e i faxama ne.» ¹² A xa gine naxa a ragoro wunderi ra, a naxa a gi. A ratangaxi na ki ne. ¹³ Na dangi xanbi, Mikali naxa wuri masolixi sa Dawuda xa sade ma, a dugi felen a xun ma, a si kiri sa a xunsase fari. ¹⁴ Solu to mixie xee Dawuda suxude, a xa gine naxa a fala e be, «A mu yalanxi.» ¹⁵ Solu man naxa e xee alako e xa Dawuda gundi to. A naxa a fala e be, «Wo xa fa a ra a xa sade ma.» ¹⁶ Xerae to fa, e naxa a li wuri masolixi nan na sade ma, si kiri saxi xunsase fari. ¹⁷ Solu naxa a xa di Mikali maxorin, «I n yanfaxi yi ki munfe ra? I a niyaxi munfe ra n yaxui xa a gi?» Mikali naxa a yaabi, «A a fala ne n be, xa i mu a lu n xa siga, n i faxama ne.»

¹⁸ Dawuda a gi na ki ne, a siga Samuweli yire Rama. A naxa dentege sa a be Solu naxan nabaxi a ra. Na dangi xanbi, Dawuda nun Samuweli naxa siga, e sa lu Nayoti. ¹⁹ Mixi nde naxa Solu rakolon a Dawuda sa na Nayoti, Rama mabiri. ²⁰ Solu naxa mixie xee Dawuda suxude, kono e naxa namijonmee to kira ra Samuweli foxo ra. Xerae to mixie to masenyi tife Ala xili ra, Ala Xaxili naxa goro e fan ma, e fan naxa so na masenyi mooli tide. ²¹ E to na dentege Solu be, a naxa mixi gbete xee, kono nee fan naxa so masenyi tife Ala xili ra. A naxa mixie xee a saxan nde, kono nee fan naxa so masenyi tife Ala xili ra.

²² Na dangi xanbi Solu yete yati naxa siga Rama. A to kolonyi li Seku taa kui, a naxa mixie maxorin, «Dawuda nun Samuweli na minden?» E naxa a yaabi, a e sa na Nayoti, Rama mabiri. ²³ A naxa Nayoti kira suxu Rama mabiri, kono Ala Xaxili naxa goro a ma kira xon. A naxa masenyi ti Ala xili ra han Nayoti, Rama mabiri. ²⁴ A fan naxa donma rate a ma, a fa masenyi ti Ala xili ra Samuweli ya xori. A naxa a felen boxi ma donma mu a ma. A naxa lu na ki na yanyi nun na koe birin. Yi taali minixi na fe nan kui, «Solu fan bara findi namijonmee ra ba?»

20

Yonatan nun Dawuda xa saate

¹ Dawuda naxa keli namijonmee yire Rama taa kui, a siga Yonatan tode, a sa a maxorin, «N munse rabaxi n xa haake soto i baba ra? N munse niyaxi a ra, a wama n faxafe naxan ma?» ² Yonatan naxa a yaabi, «Ade, n baba mu i faxama. A mu sese rabama a mu a fala n be, a findi fe xuri ra, a findi fe xungbe ra. N baba mu fefe noxunma n ma. A mu fefe rabama a mu a fala n be.» ³ Dawuda naxa a fala a be,

«I baba a kolon, a n nafan i ma. A naxe, <N mu yi falama Yonatan be, xa na mu a tooroma ne.> Kono n bara n kali Ala ra, san tongo keren mu na n tan nun faxe tagi.»

⁴ Yonatan naxa a fala Dawuda be, «I nu wa naxan yo xon, n na nan nabama.»
⁵ Dawuda naxa a yaabi, «Kike Neene Sali serexe nan tina. A lanma ne n nun mange xa muxu dege yire keren. A lu n xa siga, n xa n noxun daaxa, han a xi saxan nde loxoe nunmare.»
⁶ Xa a n ma fe maxorin, a fala a be, «Dawuda n maxandi ne, a n xa dije a ma, a xa siga a xonyi Beteleemu, a xa lan a xabile ma naxan serexe bama naa je yo je.»
⁷ Xa a i yaabi, «Na fan,» awa, bojesa na n be, i xa konyi. Kono xa a xono na fe ma, i bara a kolon nate na a yi, a wama n toorofe ma. ⁸ I xa n xun mafala na ki ne, barima won bara saate xiri Alatala ya i. Xa i haake nan n ma, i yete xa n faxa, hali i mu n xanin i baba yire.»

⁹ Yonatan naxa a kali Dawuda be, «Xa n a kolon n baba wama i faxafe, n na falama ne i be.»
¹⁰ Dawuda naxa a fala Yonatan be, «Xa i baba fa i yaabi a xone ra, nde n nakolonma?»
¹¹ Yonatan xa a yaabi, «Won xa siga burunyi.» E to menni li,
¹² Yonatan naxa a fala Dawuda be, «N bara n kali Isirayila Marigi Alatala ra, tina xa na mu tina bora yi waxati, n nan n baba maxorinma n xa a kolon naxan na a boje ma i xa fe ra. Xa fe fanyi na a ra, n i rakolonma.»
¹³ Kono xa a sa li a wama i toorofe ne, n mu fa na fala i be, Alatala xa n yete tooro, a xa nde sa a xun ma. Na temui, n a luma ne i xa siga bojesa kui, Alatala xa lu i foxo ra, alo a nu na n baba foxo ra ki naxe.
¹⁴ I xa hinne n na Alatala xa hinne ra n ma dunijeigiri birin kui. N faxa xanbi,
¹⁵ i naxa ba hinnefe n ma denbaya ra, hali Alatala i yaxui birin ba ne yi dunija bende fupi fari.»
¹⁶ Yonatan naxa saate tongo Dawuda bomsae be, a fa a fala, «Alatala xa Dawuda gbe joxo a yaxuie ma.»
¹⁷ Yonatan man naxa Dawuda rakali a xa xanunteya xa fe ra, barima Yonatan Dawuda xanu ne alo a yete xanu ki naxe.

¹⁸ Yonatan naxa a fala a be, «Tina nan na Kike Neene Sali ra. E na a to i mu na, e fama ne i xa fe maxorinde.»
¹⁹ A xi saxan nde, i xa siga i sa i noxun dennaxe Eseli geme xanbi ra, yi fe to folo.
²⁰ N xali saxan nan wolima i mabiri ra, alo n wama se nde nan bunfe.
²¹ Na temui, n didi xeema ne xalie fende. Xa n a fala a be, «Xalie na i seeti ma,» na findima tonxuma nan na i be a i naxa gaaxu, barima heri nan tun na i be. Ala tantu.
²² Kono, xa n sa a fala didi be, «Xalie na i ya ra pon,» na findima tonxuma nan na i be i xa i gi, barima Ala nan a niyaxi i xa siga.
²³ Alatala nan na

won ma saate seede ra.»
²⁴ Dawuda naxa a noxun fotonyi kui.

Kike Neene Sali to a li, mange Solu naxa a magoro teebili ra, a xa a dege.
²⁵ A naxa doxo banxi bili kanke, alo a darixi a ra ki naxe. Yonatan naxa doxo a ya ra, Abeneri naxa doxo a fe ma. Kono Dawuda tan mu nu na a doxode.
²⁶ Na loxoe Solu mu sese fala Dawuda xa fe ra, barima a joxo a ma a mu faxi a xa seniyentarepa xa fe nan ma.
²⁷ Na kuye iba, Kike Neene Sali xi firin nde, Solu to a to Dawuda mu fa, a naxa Yonatan maxorin, «N ma di, munfe ra Yisayi xa di mu faxi a degede xoro, a mu fa to?»
²⁸ Yonatan naxa Solu yaabi, «Dawuda n mayandi ne, n xa dije a ma, a xa siga Beteleemu.»
²⁹ A naxa a fala n be, «Yandi, a lu, n xa siga lande n xabile xa serexe ma. N taara bara n xili. I xa tin n xa siga n ngaxakerenyie yire.» Na nan a ra, Dawuda mu na be to mange xa teebili ra.»

³⁰ Na temui Solu naxa xono a xa di Yonatan ma, a a fala a be, «Gine matandila xa di nan i ra. I joxo a ma a n mu a kolon a i na Yisayi xa di nan be? I xa yaagi nan na ki, a nun i nga!»
³¹ I mu a kolon a fanni Yisayi xa di na dunija, xaxili sa yo mu na i be i xa mangeya xa fe ra? I xa mixi nde xee a suxude. A lanma a xa faxa.»
³² Yonatan naxa a baba Solu yaabi, «Munfe ra a lanma a xa faxa? A munse rabaxi?»
³³ Solu to a xa tanbe ite a xa di xili ma, Yonatan naxa a kolon a a baba nu wama Dawuda faxafe ne.
³⁴ A naxa keli a xonoxi ra, a mu sese don na Kike Neene Sali xi firin nde. A boje nu rapaaxuxi a ma Dawuda nun a yete kan ma yaagi xa fe ra.

³⁵ Na kuye iba, Yonatan naxa siga daaxa yire nde, a nun Dawuda nu lanxi naxan ma. A naxa dimedi nde fan xanin naa.
³⁶ A naxa a fala a be, a naxe, «N na xali woli, i gi, i sa fa a ra.» Dimedi naxa a gi folo, Yonatan fa xali woli a ya ra pon.
³⁷ Dimedi to xali yire li, Yonatan naxa a xui ite a falafe ra, «Xali makuya menni ra pon!»
³⁸ A man naxa sonxo a ra, a naxe, «I xulun, i naxa ti de!» Yonatan xa dimedi naxa xalie matongo, a fa a ra a marigi xon ma.
³⁹ A mu nu sese kolon na fe kui, kono Dawuda nun Yonatan tan naxa e boore fahaamu.
⁴⁰ Yonatan naxa a xa xali nun a xa tanbee so dimedi yi ra, a a fala a be, «Yi see xanin taa kui.»
⁴¹ Dimedi to siga, Dawuda naxa mini koola mabiri, a fa a yatagi rafelen boxi sanya saxan. E naxa filinfilin e boore ma, e fa wa, a gbengbenyi Dawuda.
⁴² Yonatan naxa a fala Dawuda be, «Won bara saate xiri. Alatala na seede ra won tan nun won bomsae tagi abadan. Yakosi, i xa siga bojesa kui.»

21

Dawuda xa gi

¹ Na dangi xanbi, Dawuda naxa siga Nobo, Yonatan naxa gbilen taa kui. ² Dawuda to Nobo li, a naxa siga serexedube Aximeleki xonyi. A to Dawuda to, a naxa gaaxu, a fa a maxorin, «I keren nan a ra? Mixi yo mu na i foxo ra?» ³ Dawuda naxa Aximeleki yaabi, a naxe, «Mange nan n xexxi, kono a a fala n be, a mixi yo naxa a kolon a n xexxi fe naxan ma. N bara a fala n ma soorie be, e xa n naralan yire nde. ⁴ Donse nde na na? Taami suuli so n yi ra, xa na mu donse gbete.» ⁵ Serexedube naxa a yaabi, «Taami yo mu na n yi ra, fo taami seniye nxi naxan baxi serexe ra. I xa soorie noma na donde xa a sa li e nun ginee mu saxi yire keren yi saxanyi.»

⁶ Dawuda naxa a fala a be, «Tonyi jan doxoxi muxu ma gine fe rabafe ma muxu sigama gere sode temu naxe. N ma soorie maraseniye nyi rabama e ne sigama dede. Yi biyaasi tide to gbo biyaasi gbete be, e birin seniye nxi ki fanyi ra.» ⁷ Na kui serexedube naxa serexe taami so a yi ra, barima taami gbete yo mu nu na. Na serexe taami nu masarama taami neene ra loxoe birin Alatala ya i. ⁸ Na loxoe Solu xa mixi nde nu na menni sali xa fe ra. Edonka nan nu a ra, naxan xili Dowege, naxan findixi Solu xa xuruse kantee xunyi ra.

⁹ Dawuda naxa a fala Aximeleki be, a naxe, «Tanbe yo mu na i yi ra, xa na mu santidegema? N to gbataxi mange xa xeraya xa fe ra, n mu faxi n ma santidegema nun n ma geresose ra.» ¹⁰ Serexedube naxa a yaabi, «Goliyati Filisitaka xa santidegema na be, i naxan faha Ela gulunba kui. A mafflinxi dugi nde kui, a saxi serexedube xa donma xanbi ra. Xa i wama a xon, a tongo. Gbete mu na be.» Dawuda naxa a fala, «A so n yi ra, a maniyeyo mu na.»

¹¹ Na loxoe Dawuda naxa keli, a a gi Solu ya ra. A naxa siga Gati mange Akisi xonyi. ¹² Akisi xa mixie naxa a fala a be, «Isirayila mange Dawuda xa mu yi ki, naxan xa fe falama, <Solu bara mixi wulu wulu faha. Dawuda tan bara mixi wulu wulu doxo fu faha?»

¹³ Dawuda to na fe me, a naxa gaaxu ki fanyi Gati mange Akisi ya ra. ¹⁴ Na kui a naxa a niya pama xa a mapoxun daxui ra. A naxa daxupa raba e tagi, a se korin naade ma, a deye nu goro a de xabe ma. ¹⁵ Akisi naxa a fala a xa mixie be, a naxe, «Wo mu a toxi a findixi daxui nan na yi ki. Wo faxi yi xeme ra n xon ma munfe ra?»

¹⁶ N hayi na daxui ma n xonyi? Yi mixi mooli xa so n ma banxi kui?»

22

Solu Aximeleki jaxankatafe

¹ Dawuda naxa sa a noxon Adulama fonme kui. A taarae nun a barenyie to na kolon, e naxa siga a foxo ra. ² Mixi naxee nu na toore nde kui alo doni kanyie, e naxa lu a fe ma, e a findi e xa mange ra. Mixi keme naani jondon nu na a foxo ra.

³ Dawuda naxa keli menni, a naxa siga Misipa Mowaba boxi ma. A naxa a fala Mowaba mange be, a naxe, «Yandi, a lu n baba nun n nga xa sabati be sinden, han n xa a kolon Alatala wama naxan xon n be.» ⁴ Dawuda naxa a xa mixie xanin na mange xonyi, e naxa lu menni Dawuda fe ma. ⁵ Annabi Gadi naxa a fala Dawuda be, a naxe, «I naxa lu yi mange xonyi. I xa gbilen Yudaya.» Dawuda naxa keli, a so Xereti fotonyi yire.

⁶ Solu to Dawuda nun a foxirabiree xa xibaaru me, a nu na Gibeya, tamare bili bun ma, geya fari. A xa tanbe nu suuxi a yi ra, a xa mixie nu na a fe ma. ⁷ A naxa a fala e be, a naxe, «Wo wo tuli mati, wo tan Bunyamin bonsoe. Yisayi xa di fama ne weni yiree nun xee fide wo ma? A wo findi soori wulu xunyie ra, xa na mu soori keme xunyie ra? ⁸ Wo birin bara n yanfa. Mixi yo mu n nakolonxi n ma di nun Yisayi xa di bara saate xiri. Wo mu kinikini n ma, wo mu a fala n be n ma di wama n ma konyi xunyi ikelifa n xili ma, alako na xa gantanyi sa n ya ra alo a fa na ki naxe yi ki to.»

⁹ Solu xa xuruse kantee xunyi, Edonka Dowege, na naxa a fala Solu be, «N tan Yisayi xa di to ne Nobo, Axituba xa di Aximeleki xonyi. ¹⁰ Aximeleki naxa Alatala maxandi a be, a donsee so a yi ra, a nun Goliyati Filisitaka xa santidegema.»

¹¹ Mange naxa xerae xee serexedube Aximeleki xilide, a nun a xa denbaya nun serexedube naxee birin nu na Nobo. E to fa mange yire, ¹² Solu naxa a fala e be, a naxe, «Axituba xa di, i tuli mati n na.» A naxa a yaabi, «N marigi, n tuli matixi i ra.» ¹³ Solu naxe, «Munfe ra i yanfe maxirixi n xun ma, wo tan nun Yisayi xa di? Munfe ra i taami nun santidegema soxi a yi ra, i man fa Alatala maxandi a be, alako a xa a ya rafindi n ma, a xa gantanyi te n be alo a fa na ki naxe yi ki to.»

¹⁴ Aximeleki naxa woeyenyi tongo, a naxe, «Nde tinxin i bitanyi Dawuda be i xa mixie ya ma? Nde xa binye dangima a ra i xa banxi kui? ¹⁵ N bara Alatala maxandi a be sanya wuyaxi. Mange, i naxa yi kalamui sa i xa konyi nun a xa denbaya

xun ma, barima n mu sese kolon yi fe kui.»
¹⁶ Mange naxa a fala, «Aximeleki, n i tan nun i xa denbaya faxama to.»
¹⁷ Mange naxa a fala a xa soorie be, naxee nu tixi a fe ma, a e xa Alatala xa serexedubee faxesa, barima e mu a rakolon a Dawuda na gife a ma. Kono soorie tan mu tin na rabade.

¹⁸ Na kui mange naxa a fala Dowege be, «I tan xa yi serexedubee faxesa.» Awa Dowege Edonka naxa e faxesa. Na loxo e a mixi tongo solomasaxan nun suuli nan faxesa, serexedube donma ragoroxi naxee ma.
¹⁹ A naxa e xa taa mixie fan faxesa santidegema ra, xemee yo, ginnee yo, dimnee yo, diyoree yo. Hali ningee ba, sofalee ba, yexese ba, e naxa e birin faxesa santidegema ra.

²⁰ Aximeleki xa di xemee Abiyatari, Axituba xa mamadi, na nan keren no a gide. A naxa siga alako a xa bira Dawuda foxo ra.
²¹ A naxa a fala Dawuda be a Solu bara Alatala xa serexedubee faxesa.
²² Dawuda naxa a yaabi, «Na loxo e n nu bara a mapoxun a Dowege Edonka fama ne n ma fe falade Solu be. N tan nan a niyaxi i xa mixie xa faxesa.
²³ Hali i mu gaaxu. Lu n seeti ma, barima naxan wama n faxafe, a wama i fan faxafe. I na kantari nan kui n fe ma.»

23

Dawuda gife

¹ E naxa fa a fala Dawuda be, a Filisitakae bara din Keyila taa ra, a e na e xa baloe munafe lonyie yire.
² Dawuda naxa Alatala maxorin, a naxe, «N noma ne Filisitakae ra?» Alatala naxa a yaabi, «Siga, i xa Keyila ratanga Filisitakae ma.»
³ Kono Dawuda xa mixie naxa a fala a be, «Hali be Yudaya boxi, won bara gaaxu. Won mu suusama sigade Keyila Filisitakae gere.»
⁴ Dawuda man naxa Alatala maxorin na xa fe ra. Alatala naxa a yaabi, «Keli, i xa siga Keyila, barima n bara Filisitakae sa i sagoe.»
⁵ Na kui Dawuda nun a xa soorie naxa siga naa Filisitakae gere. E naxa e bonbo, e fa e xa gooree tongo. Dawuda Keyilakae ratanga na ki ne.

⁶ Aximeleki xa di Abiyatari to siga Dawuda yire Keyila, a nu bara serexedube kanke raxunmase xanin naa.

⁷ E to a fala Solu be, a Dawuda bara so Keyila taa kui, Solu naxa a fala, «Ala bara a sa n belexe, barima Dawuda bara a yete balan Keyila taa kui naade xoxoxoe xanbi ra.»
⁸ Solu naxa a xa soorie xili, e xa goro naa Dawuda nun a xa soorie rabilinde.

⁹ Dawuda to Solu waxonfe paaxi kolon, a naxa a fala Abiyatari serexedube be, a xa fa serexedube kanke raxunmase ra.

¹⁰ Dawuda naxa Alatala maxorin, «Isirayila Marigi Alatala, n tan i xa konyi di bara a kolon a Solu wama fafe Keyila, a xa fa yi taa kana n tan nan ma fe ra.
¹¹ Keyila mangee n soma ne a yi ra? Solu fama ne be alo n a mexi ki naxe? Isirayila Marigi Alatala, i xa na masen n be.» Alatala naxa a yaabi, «Solu fama ne.»
¹² Dawuda man naxa a maxorin, «Keyila mangee n soma ne Solu yi ra, n tan nun n ma soorie?» Alatala naxa a yaabi, «E wo sama ne a sagoe.»
¹³ Na kui Dawuda nun a xa mixie naxa keli Keyila, mixi keme senni jondon, e siga yire gbete. Mixie to a fala Solu be, a Dawuda bara a gi Keyila, Solu naxa na gere lu na.

¹⁴ Dawuda naxa lu Sifi gbengberenyi ma geyae yire. Solu nu a fenma, kono Ala mu a sa a belexe i.
¹⁵ Dawuda naxa a to, Solu nu na a fenfe, a xa a faxesa. Dawuda nu na Xoresa, Sifi gbengberenyi ma.
¹⁶ Loxoe nde Yonatan naxa siga Xoresa Dawuda ralimaniyade.
¹⁷ A naxa a fala a be, «Hali i mu gaaxu, n baba Solu mu i masotoma feo. I findima ne Isirayila mangee ra, n tan luma i seeti ma. N baba Solu na kolon.»
¹⁸ Na kui e naxa saate xiri Alatala ya i. Dawuda naxa lu Xoresa, Yonatan naxa gbilen a xonyi.

¹⁹ Sifikae naxa siga Solu yire Gibeya, e sa a fala a be, «Dawuda noxunxi gbengberenyi yirefanyi ma Xakila geyae mabiri.
²⁰ Mange, xa i wama a xon, i xa goro naa. Muxu a sama ne i sagoe.»
²¹ Solu naxa e yaabi, «Alatala xa barake sa wo xa fe, barima wo bara kinikini n ma.
²² Wo siga sinden, wo man xa a mato ki fanyi ra. Wo xa a kolon a na dennaxe, wo man xa a kolon nde na a foxo ra. Mixi na a ra naxan koota ki fanyi.
²³ Wo na ge a noxunde kolonde, wo xa na fala n be alako won birin xa siga. Xa a na Yudaya boxi ma, n a fenma ne yire birin han n a toma temui naxe.»

²⁴ Sifikae naxa gbilen e xonyi Solu ya ra. Dawuda nun a xa mixie nu na Mayon gbengberenyi ma koola mabiri.
²⁵ Solu nun a xa mixie naxa mini Dawuda fende. Dawuda to na kolon, a naxa siga fanye yire Mayon gbengberenyi ma. Solu to na me, a naxa bira Dawuda foxo ra menni.
²⁶ Solu nu jereema geya seeti ma, Dawuda fan nu jereema geya boore seeti ma, gulunba nu na e tagi. Dawuda nu a gife a senbe ra, kono Solu xa mixie nu na a raxetenfe.

²⁷ Na temui xera nde naxa fa Solu yire, a a fala a be, «I xa fa keren na. Filisitakae man bara din Isirayila boxi ra!»
²⁸ Na kui Solu naxa gbilen Dawuda foxo ra na Filisitakae xa fe ra. Na nan a niya, e naxa menni xili sa Sela Hamalekoto. Na nan na ki «Fatan fanye.»

24

Dawuda tondife Solu faxade ma

¹ Dawuda naxa siga En Gedi geya yire. ² Solu to gbilen kelife Filisitakae gere, mixie naxa a fala a be, a Dawuda na En Gedi gbengberenyi ma. ³ Solu naxa soori wulu saxon tongo, naxee fata gere sode dangi Isirayilakae birin na, e naxa mini Dawuda nun a xa mixie fende, han e sa so fanyee longori ra. ⁴ Solu naxa dangi gooree yire, naxee nu na kira de ra. A naxa so fonme kui a xa ye rafili. A mu a kolon Dawuda nun a xa mixie fan nu na na fonme kui. ⁵ Dawuda xa mixie naxa a fala a be, «Alatala bara yi loxoƎ fi i ma. A xa masenyi bara kamali a falafe ra, <N tan nan i yaxui sama i belexe, alako i xa i sago raba a ra.» Na temui Dawuda naxa a maso doyindoyin Solu xanbi ra, a fa a xa burumusi seeti xaba.

⁶ Dawuda to ge na rabade, a naxa nimisa Solu xa burumusi seeti xabafe ma. ⁷ A naxa a fala a xa mixie be, «Alatala xa n natanga na fe mooli ma. N bara na raba n marigi ra, Alatala naxan sugandixi mange ra.» ⁸ Dawuda naxa tonyi doxo a xa soorie ma Solu gerefe ra. Solu naxa mini fonme kui, a siga.

⁹ Dawuda fan naxa mini fonme kui, a fa Solu xili a xui itexi ra, «N ma mange, n marigi!» Solu to a kobe rato, Dawuda naxa a xunyi felen boxi ma, a suyidi a be. ¹⁰ Dawuda naxa a fala Solu be, a naxe, «Munfe ra i tuli matima mixie xa woenyie ra, naxee a falama, a n tan mu wama i xa fe fanyi xon ma? ¹¹ To loxoƎ Alatala bara i sa n sagoe fonme kui. N ma mixie bara a fala n be, a n xa i faxes, konon bara tondi. N bara a fala, <N mu n marigi gerema, Alatala naxan sugandixi mange ra.» ¹² I bara a to se naxan na n belexe? N bara i xa burumusi seeti xaba. N nu noma i faxade, konon n mu a raba. Na kui i noma a kolonde fe paaxi yo mu na n furi kui i xa fe ra. N mu wama i matandife, n mu wama haake xon, konon i tan na birafe n foxo ra, i xa n faxes.»

¹³ «Alatala xa won makiiti. Alatala xa n gbe joxo. N tan mu i faxama feo. ¹⁴ Forie a falama, <Naaxupa kelima mixi paaxie nan ma.> Na kui n xa a fala i be, n tan mu i faxama feo. ¹⁵ I tan Isirayila mange, i wama nde gerefe? I na birafe nde foxo ra? Mixi xurudi naxan tide mu dangi bare faxaxi ra, xa na mu a ra nimase xunxuri? ¹⁶ Alatala xa won firin makiiti. A xa nondi fi n ma, a xa n natanga i belexe.»

¹⁷ Dawuda to ge na masenyi tide, Solu naxa a fala a be, a naxe, «I tan nan yati xui a ra, n ma di Dawuda?» Solu naxa wa folo. ¹⁸ A fa a fala Dawuda be, a naxe, «I tinxin n

tan be, barima i bara n ma fe kobi masara fe fanyi ra. ¹⁹ To tan i bara i xa marafanyi masen n be. Alatala nu bara n sa i sagoe, i fa tondi n faxade. ²⁰ Xa mixi a yaxui masoto, a bepinma boƣesa kui? Alatala xa i sare fi i naxan nabaxi n be to loxoƎ. ²¹ N a kolon i fama ne findide mange ra, Isirayila fama xande i xa mangeya bun ma. ²² I xa i kali Ala xili ra, a i mu n bonsoe sontoma n faxes xanbi, i man mu n xili kanama n ma mixie tagi.»

²³ Dawuda to a kali Solu be, Solu naxa gbilen a xonyi, Dawuda nun a xa mixie naxa siga kantari yire.

25

Nabali nun Dawuda xa galanbui

¹ Samuweli to laaxira, Isirayila birin naxa malan a xa ponfe ma, e xa a ragata a xonyi Rama. Na temui Dawuda naxa goro Paran gbengberenyi ma. ² Kuntigi nde nu na Mayon, naxan ma yexe wulu saxon nun si wulu keren nu na Karemele. A nu sigaxi a xa na yexee xabe mabide. ³ Na xeme nu xili ne Nabali, a xa gine xili Abigayili. Gine xaxilima nan nu a ra, naxan tofan ki fanyi. Konon a xa mori xaxili nu xoroƎ, a nu luma fe paaxi raba ra. Kalebi bonsoe nan a ra.

⁴ Dawuda naxa a me gbengberenyi ma a Nabali na a xa yexee xabe mabife. ⁵ A naxa a xa mixi fu xee, a falafe ra, «Wo siga Nabali yire, wo xa a xeebu n be. Wo xa yi masenyi ti n xili ra, wo naxe, ⁶ <Ala xa fe birin sooneya i be, i tan nun i xa denbaya. ⁷ Muxu a mexi ne, a i xa walikee na i xa yexee xabe xabafe. Kabi i xa xuruse kantee faxi Karemele, muxu nu na e foxo ra boƣesa kui. Sese mu baxi e yi ra na waxati bun ma. ⁸ I xa i xa mixie maxorin xa nondi na a ra. Na kui i xa hinne n ma mixie ra yi xulun loxoƎ. I xa muxu ki i noma naxan na, barima muxu findixi i xa konyie nan na, naxee birama i xa di Dawuda foxo ra.»

⁹ Dawuda xa xerae to so naa, e naxa a xa xeraa iba Nabali be a xili ra, e mu sese sa na fari. ¹⁰ Nabali naxa xerae yaabi, a naxe, «Nde na Dawuda ra, nde na Yisayi xa di ra? Konyi gbegebe na na to, naxee e gima e marigi ma. ¹¹ Wo waxi ne n xa n ma taami nun n ma sube tongo, n naxee fenxi n ma walikee be, n xa na so mixie yi ra n mu naxee kelide yati kolon?»

¹² Dawuda xa xerae naxa gbilen. E to so, e naxa na birin dentege. ¹³ Dawuda naxa a fala a xa soorie be, a naxe, «Wo xa wo xa santidegema xiri wo tagi.» E naxa na raba. Dawuda fan naxa a xa santidegema tongo, a a xiri a tagi. Mixi

keme naani jondon naxa bira a foxo ra, mixi keme firin naxa lu kotee san na.

¹⁴ Nabali xa walike nde naxa sa na fe yaba a xa gine Abigayili be, a naxe, «Dawuda bara xerae xee won marigi ma keli gbengberenyi ma, e xa a xeebu, konɔ a mu e rasenexi a fanyi ra feo. ¹⁵ Kabi muxu na burunyi, na mixie fe fanyi nan naba muxu be. E mu muxu tɔɔɔ, e mu sese ba muxu yi. ¹⁶ E bara muxu kanta kɔe nun yanyi muxu xa xuruse demadonyi wali kui. ¹⁷ I xa a mato i noma naxan nabade, xa na mu a ra won marigi nun a xa denbaya fama fe jaaxi sotode. I xa mɔri xaxili xɔɔɔɔ, a mu mixi yo xa marasi mema.»

¹⁸ A xa gine Abigayili naxa taami keme firin tongo, a nun weni kundi firin, yexee ganxi suuli, kaabe ganxi busali firin, tamare mooli nde suxui keme, nun xɔe xaraxi xuti keme firin. A naxa na kote baki sofale fari. ¹⁹ A naxa a fala a xa konyie be, «Wo siga yare, n fafe.» A mu sese fala a xa mɔri Nabali be. ²⁰ A naxa baki sofale fari, a goro geya ma. Dawuda nun a xa soorie fan nu na gorofe, e fa naralan na gine ra. ²¹ Dawuda nu bara a fala a xa mixie be, a naxe, «N bara Nabali xa xurusee makanta fufafu gbengberenyi ma. Sese mu baxi a xa naafuli ra, konɔ a naxa n ma wali fanyi sare masara fe jaaxi ra. ²² Xa a sa li n mu Nabali xa xeme birin faxa beenun tina geesege, Ala xa n jaxankata a jaaxi ra.»

²³ Abigayili to sa Dawuda to, a naxa goro mafuren sofale fari, a suyidi Dawuda be. ²⁴ A to bira a sanyi bun ma, a naxa a fala a be, «N marigi, i xa i haake to n be. I xa i tuli mati n tan, i xa konyi gine xui ra. ²⁵ I naxa i tuli mati Nabali xui ra. Xaxilitare nan a ra, alo a xili «Nabali» a masenma ki naxe. A daxuya nan tun falama. N tan mu i xa xerae toxi. ²⁶ Ala to i ratanga nii bafe ma, a to i ratanga i gbexoxofe ma, Ala xa a niya i yaxuie xa lu alo Nabali. Ala be, i tan be, naxee wama fe jaaxi rabafe i tan na, nee birin xa lu alo Nabali.»

²⁷ «Yakosi, n tan i xa konyi gine faxi buya naxan na, na xa itaxun i foxirabiree ma. ²⁸ Yandi, i xa dije muxu ma. Alatala xa i bonsoe sabati, barima Ala xa geresoe nan i ra. Ala xa i ratanga fe jaaxi birin ma. ²⁹ I Marigi Alatala xa i nii ratanga i yaxuie ma. Alatala xa i yaxuie makuya i ra pon. ³⁰ Alatala na ge hinnede i ra, a i findi Isirayila mange ra, alo a laayidixi i be ki naxe, ³¹ a mu lanma i bonɔe xa tɔɔɔ fe nde ma i naxan nabaxi, alo mixi nii bafe fufafu i gbexoxo fe ra. Alatala na ge hinnede i ra, i ratu n ma.»

³² Dawuda naxa a fala Abigayili be, a naxe, «Tantui na Isirayila Marigi Alatala be, naxan i xexi n yire to. ³³ Ala tantu

i xaxili fanyi xa fe ra, Ala xa baraka sa i xa fe, i tan naxan n natangaxi gbaloe rabafe ma alako n xa kisi. ³⁴ N xa a fala i be Isirayila Marigi Alatala xili ra, naxan n natangaxi fe kobi rabafe ma, xa i mu i xulun fafe ra n yire nu, beemanun kuye xa iyalan, Nabali xa xeme birin bara faxa nu.» ³⁵ Abigayili Dawuda sanba see naxee ra, Dawuda naxa e rasuxu, a fa a fala a be, «Gbilen i xonyi bonɔesa kui. N bara ge i xui suxude.»

³⁶ Abigayili to Nabali yire li, a naxa a to a na xulunyi xungbe tife jexexinyi kui, a siisixi feo. A mu sese fala a xa mɔri be han geesege. ³⁷ Na kuye iba, siisi to ba Nabali fate i, a xa gine naxa dentege sa a be, a fa gaaxu ki fanyi ra. ³⁸ Xi fu jondon dangi xanbi, Alatala naxa Nabali faxa.

³⁹ Dawuda to Nabali faxa fe me, a naxa a fala, «Tantui na Alatala be, naxan n natanga Nabali xa xaxilitarepa ma alako n naxa jaaxuya raba. Alatala bara Nabali xa jaaxuya sare ragbilen a ma.» Dawuda naxa xerae xee, e xa sa a fala Abigayili be, a xa findi a xa gine ra. ⁴⁰ E to siga Karemele na falade a be, ⁴¹ a naxa a yatagi felen boxi ma, a fa a fala, «N marigi Dawuda, i xa konyi gine nan n na, naxan mu tondima i xa walikee sanyie maxade.»

⁴² Abigayili naxa keli keren na, a te sofale fari, a bira Dawuda xa xerae foxo ra, a nun gine dimedi suuli. Na ki a naxa findi Dawuda xa gine ra. ⁴³ Dawuda nu bara Axinowama Yisireelika fan doxo. ⁴⁴ Solu nu bara a xa di gine Mikali, Dawuda xa gine singe, fi Layisa xa di Paliti Galimuka ma.

26

Dawuda tondife Solu faxade a firin nde

¹ Sifikae naxa siga Solu yire, e sa a fala a be, a Dawuda noxunxi Xakila geyae fari gbengberenyi ya ra. ² Solu naxa Isirayila soori fanyi wulu saxan xanin Sifi gbengberenyi ma Dawuda fende. ³ E naxa yonkin Xakila geyae yire, gbengberenyi ya ra kira de ra. Dawuda tan nu na gbengberenyi ma. A to a me a Solu na a fenfe gbengberenyi ma, ⁴ a naxa fe rabenyie xee. Na kui a naxa a kolon a Solu bara fa. ⁵ Na temui, Dawuda naxa siga Solu yonkinde. A naxa yire to Solu nun a xa soorie xunyi Abeneri, Neri xa di, nu xife dennaxe e xa soorie tagi.

⁶ Dawuda naxa Aximeleki Xitika nun Seruya xa di Abisayi, Yowaba xunya, maxorin, «Nde n matima Solu yire?» Abisayi naxa a yaabi, «N tan.» ⁷ Dawuda nun Abisayi naxa goro pama yire kɔe ra. Solu nu saxi pama tagi, a na xife, a xa tanbe soronxi a xun sade ra. Abeneri nun

nama birin saxi a rabilinyi. ⁸ Abisayi naxa a fala Dawuda be, «Ala bara i yaxui sa i belexe to. A lu n tan xa a banban boxi ma n ma tanbe ra sanmaya keren. A mu findima firin na!» ⁹ Kono Dawuda naxa a fala Abisayi be, «I naxa a faxes! Nde noma Alatala xa mixi sugandixi faxade, na yunubi mu fa lu a xun ma?» ¹⁰ N bara a fala i be Alatala xili ra, Alatala nan keren noma a faxade, a xa simaya kamalima temui naxe, xa na mu gere nde kui. ¹¹ Alatala xa n natanga n belexe safe ra Alatala xa mixi sugandixi ma! A xa tanbe nun a xa ye kundi tongo tun, won xee.» ¹² Na ki Dawuda naxa Solu xa tanbe nun a xa ye kundi xanin, mixi yo mu e to, mixi yo mu na fe kolon, mixi yo mu xunu. Alatala nu bara xi xoli tilinxi radangi e birin ma.

¹³ Dawuda naxa dangi boore seeti ma yire makuyaxi, a sa ti geya xun tagi. ¹⁴ Dawuda naxa a xui ramini nama nun Neri xa di Abeneri ma, a naxe, «Abeneri, i mu n xui ratinma?» Abeneri naxa a maxorin, «Nde na i ra, naxan gbelegbelefe mange ra yi ki?» ¹⁵ Dawuda naxa a fala Abeneri be, «Xeme gbangbalanyi mu i ra, naxan maniye mu na Isirayila? Pe, munfe ra i mu fa i xa mange kanta, i marigi? Mixi nde so ne wo tagi a xa mange faxes. ¹⁶ I naxan nabaxi na ki, na mu fan. N xa a fala i be Alatala xili ra, a lan ne i xa faxes, i to mu wo xa mange kantaxi, Alatala xa mixi sugandixi. A mato ba, mange xa tanbe nun a xa ye kundi na minden, naxee nu na a xun sade ra?»

¹⁷ Solu naxa Dawuda xui kolon, a naxa a maxorin, «N ma di Dawuda, i xui nan na ki?» Dawuda naxa a yaabi, «N marigi, n tan nan a ra. ¹⁸ Munfe ra i na birafe n tan i xa konyi foxo ra? N munse rabaxi, naxan mu rafan i ma?» ¹⁹ Yakosi, n marigi, i tuli mati n na. Xa Alatala nan i boje raxexi n ma, i xa serexe nde ba alako a xa dije n ma. Kono xa mixie nan i boje raxexi n ma, Alatala xa e danka, barima e wama n kerife Alatala xa nama ya ma, n xa siga ala gbete batude. ²⁰ N mu wama faxafe yire naxan makuya Alatala ya tode ra. A luxi alo i tan Isirayila mange na dondoli di nde nan gerefe, alo i na xoni xunxuri di nde nan fenfe geya ma.»

²¹ Solu naxa a yaabi, «N bara haake soto i ra. Diye, n ma di Dawuda, n mu fe naaxi yo rabama i ra sonon, barima to tan i bara hinne n na. N xaxilitareja naxan nabaxi i ra, a mu fan.» ²² Dawuda naxa a yaabi, «Mange xa tanbe nan yi ki, i xa konyi nde xa fa a tongo. ²³ Alatala mixi birin sare fima a xa tinxinyi nun a xa kinikini nan ma. To Alatala nu bara i sa n belexe, kono n mu tin Alatala xa mixi sugandixi toorode. ²⁴ I nii tide to gboxi n be to, tina

n fan nii tide gboma ne Alatala be na ki, a n natangama ne toore birin ma.» ²⁵ Solu naxa a fala Dawuda be, «N ma di Dawuda, Alatala xa i baraayi. Ala xa i xa fe birin sooneya.» Dawuda naxa siga a xa kira xon, Solu fan naxa gbilen a xonyi.

27

Dawuda sigafe Filisita boxi ma

¹ Dawuda naxa a fala a yete ma, a naxe, «Loxoe nde Solu man katama ne n faxade. N xa n gi a ya ra Filisita boxi ma, alako a xa gbilen n foxo ra Isirayila boxi ma. Na nan noma n bade a belexe.» ² Dawuda nun a xa mixi keme sennie naxa keli, e naxa siga Mayi xa di Akisi yire, naxan findixi Gati mange ra. ³ Dawuda naxa sabati Akisi xonyi Gati boxi ma, a tan nun a xa mixi keme senni, birin nun a xa denbaya. Dawuda xa denbaya fan nu na, a xa gine firinye, Axinowama Yisireelika nun Abigayili Karemeleka, Nabali xa gine fori. ⁴ Solu to a kolon a Dawuda bara a gi Gati, a naxa gbilen a foxo ra.

⁵ Dawuda naxa a fala Akisi be, «Xa a sa i kenen mange, i xa yire nde so n tan yi ra, i xa konyi di, n luma dennaxe. A mu lanma n tan i xa konyi xa lu i seeti ma mangataa kui.» ⁶ Na loxoe Akisi naxa Sikilaga taa so a yi ra. Na nan a toxi Sikilaga naxa findi Yuda mangee gbe ra han to. ⁷ Dawuda je keren kike naani nan naba Filisita boxi ma.

⁸ Dawuda nun a xa soorie nu sigama Gesurikae, Girisikae, Amalekikae gere, barima nee nu sabatixi kelife Suru boxi ma han Misira boxi ma kabi temui xonkuye. ⁹ Dawuda nu darixi naakae sonto ra ginee nun xeme, a fa e xa xuruse xungbee, e xa xuruse lanmae, e xa sofalee, e xa joxomee, nun e xa dugie, a na birin xanin Akisi yire.

¹⁰ Akisi nu a maxorinma, «Wo gere so minden to?» Dawuda nu a yaabima, «Yudaya, Yerameeli, nun Keni xa gbengerenyie.» ¹¹ Dawuda nu na mixie faxama na nan ma, alako e naxa no sigade Gati, e sa dentegge sa Dawuda xa fe rabaxi xa fe ra. A nu walima na ki ne Filisita boxi ma. ¹² Na kui Akisi nu laxi Dawuda ra, a nu a falama, «Dawuda bara a yete rapaaxu a xa nama Isirayila ma. A mu kelima n xun ma abadan.»

28

Solu sigafe karamoxoe yire

¹ Na waxati, Filisitakae nu bara e xa soorie malan sigafe ra Isirayilakae gere. Akisi naxa a fala Dawuda be, «I tan nun i xa soorie, wo xa n mali yi gere kui.» ² Dawuda naxa Akisi yaabi, «I fama a kolonde n noma naxan nabade.» Akisi

naxa a fala a be, «N i findima ne n ma kantama ra abadan.»

³ Samuweli nu bara faxes. Isirayilakae birin a xa jonne raba ne, a ragata Rama, a bari taa kui. Na waxati Sölu nu bara tonyi döxo karamöxe e wali ra, naxee nu woyenma faxamixie nun jinnex ra.

⁴ Filisitakae naxa e malan Sunemi, Sölu naxa Isirayilakae malan Gilibowa. ⁵ Sölu to Filisita jama to, a böne naxa mini a i, a gaaxu a jaaxi ra. ⁶ Sölu naxa Alatala maxandi, kono Alatala mu a yaabi xiye ra, a mu a yaabi serexedube nun namijonme xui ra.

⁷ Na kui Sölu naxa a xa mixi ndee xili, a naxe, «Wo sa gine sematoe nde fen, naxan fata woyende mixi faxaxie ra, alako a xa n mali.» Sölu xa mixie naxa a yaabi, «Gine nde na Endori, naxan woyenma faxamixie ra.» ⁸ Sölu to na me, a naxa a dugi masara alako mixi naxa a kolon a tan na a ra. A tan nun mixi firin, e naxa siga na gine yire köe ra. Sölu naxa a fala a be, «Se mato n be faxamixi nde saabui ra, n naxan xili falama i be.» ⁹ Gine naxa a yaabi, «I a kolon Sölu tonyi naxan döxoxi karamöxe wali ra, naxee woyenma faxamixie nun jinnex ra. Munfe ra i na gantanyi tefe n be, i xa n faxes?» ¹⁰ Sölu naxa a rakali a be, «Alatala xili ra, i naxa kontofili. A findi kote yo ra, n tan nan a tongoma.»

¹¹ Na gine naxa a maxorin, «I wama woyenfe faxamixi mundun na?» A naxa a yaabi, «Samuweli.» ¹² Gine to Samuweli to, a naxa gbelegebe, a fa a fala Sölu be, «Munfe ra i bara n madaxu? I tan nan yati na Sölu ra!» ¹³ Mange naxa a fala a be, «Hali i mu gaaxu! I munse toxi?» Gine naxa a fala Sölu be, «A luxi alo maleke nde na kelifexi ma.» ¹⁴ A naxa a maxorin, «A lahale na di?» Gine naxa a yaabi, «Xanföri nan a ra, burumusi ragoroxi a ma.» Sölu naxa a kolon keren na a Samuweli nan a ra. A naxa a tigi sin böxi ma, a suyidi. ¹⁵ Samuweli naxa a fala Sölu be, «Munfe ra i n töroxixi, n xa mini i ma?» Sölu naxa a yaabi, «N na kontofili belebele nan kui. Filisitakae bara fa n gere. N tan bara Alatala xili, kono a bara mee n na, a mu n yaabixi namijonmee saabui ra, a mu n yaabixi xiye saabui ra. N fa i xilixi na nan ma, alako i xa a masen n be a lanma n xa naxan naba.»

¹⁶ Samuweli naxa a maxorin, «Xa Alatala bara mee i ra, a bara findi i gerefa ra, i fa n tan maxorinma munfe ra?» ¹⁷ Alatala bara fe raba, alo a a fala i be ki naxe n tan saabui ra. A bara mangeya ba i yi ra, a a so Dawuda yi ra. ¹⁸ I to tondi Alatala xui suxude Amaleki xa fe ra, a nu xonoxi naxan ma, Alatala tan na fe mööli nan niyama i ra to. ¹⁹ Alatala fama ne

i tan nun Isirayila sade Filisitakae sagoe. Tina, i tan nun i xa die birin luma ne n fe ma be, Alatala Isirayila xa soorie sama ne Filisitakae sagoe.»

²⁰ Na temui Sölu naxa bira böxi gaaxui ra Samuweli xa masenyi xa fe ra. A senbe yo mu na, barima a mu nu sese donxi na löxöe nun na köe ra. ²¹ Na gine to Sölu xa gaaxui to, a naxa a fala a be, «To tan n bara i xui ratinme, hali na nu noma findide faxes ra n be. ²² Yakösi i xa i tuli mati n na. I xa tin n xa donse nde fi i ma, alako i xa no senbe sotode biyaasi xa fe ra.» ²³ Kono Sölu mu tin, a naxe, «N mu n degema.» A xa mixie nun na gine naxa karaxan, alako a xa a dege. A raponyi a naxa tin na ra, a keli böxi ma, a döxo sade ma. ²⁴ Gine naxa keli keren na, a naxa a xa ninge lanma böroxixi faxes. A naxa taami lebinitare rafala farin nun ture ra. ²⁵ A naxa a fi Sölu nun a xa mixie ma, e naxa e dege, e fa siga na köe yati ra.

29

Dawuda kelifexi Filisitakae ya ma

¹ Filisitakae naxa e xa soorie malan Afeki, Isirayilakae tan naxa e xa soorie malan dulonyi yire Yisireeli mabiri. ² Filisitakae xa soori mangex nu jereema e xa galie ya ra, ndee lanxi mixi keme ma, ndee nu lanxi mixi wulu ma. Dawuda nun a xa soorie nu na e xanbi ra mangex Akisi seeti ma. ³ Filisita soori mangex naxa Akisi maxorin, «Pe, yi Isirayilakae na munse rabafe be?» Akisi naxa e yaabi, a naxe, «Dawuda nan a ra, naxan nu findixi Isirayila mangex Sölu xa mixi ra, kono a na n föxo ra kabi je wuyaxi. Han yakösi n mu fe jaaxi yo toxi a ra, kabi a naxa so n xonyi.»

⁴ Filisita soori mangex naxa xono Akisi ma na xa fe ra, e fa a fala a be, «A lanma i xa Dawuda ragbilen yire, i dennaxe soxi a yi ra. A mu lanma a xa bira won föxo ra, alako a naxa won yanfa gere kui. Na yanfanteya mööli mu noma xe a niyade Sölu xa dije a ma?» ⁵ Mixie nu sigi sama, e fare boron Dawuda matoxöfe ra. E nu a fala, «Sölu bara mixi wulu keren faxes, kono Dawuda tan bara mixi wulu fu faxes.»

⁶ Akisi naxa Dawuda xili, a a fala a be, «N bara n kali Alatala ra, i tinxin. N nu wama ne, won birin xa siga gere kui, won man fa, barima n mu fe jaaxi yo toxi i ra. Kono i mu rafan n ma soori mangex ma. ⁷ I naxan nabama, i xa gbilen muxu föxo ra bönesa kui, alako Filisita soori mangex böne naxa rapaaxu e ma.» ⁸ Dawuda naxa a maxorin, «N tan i xa konyi, n munse rabaxi, naxan mu rafanxi i ma, naxan a

niyama n xa gbilen n marigi yaxuie gerefe foxo ra?»

⁹ Akisi naxa Dawuda yaabi, a naxe, «N a kolon. I rafan n ma alo Alatala xa xæra, kono Filisita soori manglee naxe, <Muxu nu tinna a xa bira muxu foxo ra gere kui!»
¹⁰ Na nan a ra, tina subaxe i tan nun i xa mange xa soorie, naxee faxi i foxo ra, wo xa gbilen.»
¹¹ Dawuda nun a xa soorie naxa keli subaxe e, e gbilen Filisita boxi ma. Filisitakae tan naxa te Yisireeli.

30

Dawuda nun Amalekikae xa gere

¹ A xi saxan nde, Dawuda nun a xa soorie to so e xonyi Sikilaga, e naxa a to a Amalekikae nu bara so Negewi boxi ma, e Sikilaga gan.
² E naxa mixi birin suxu, ginee yo, xeme yo, dime yo, e e xanin e nipe ra e xun ma.
³ Dawuda nun a xa soorie to e xonyi li, e naxa a to e xa taa nu ganxi, e xa ginee nun e xa die nu xaninxi.
⁴ Na kui, Dawuda nun a xa mixie naxa wa han e tagan.
⁵ Amalekikae nu bara Dawuda xa gine firinyie fan xanin: Axinowama Yisireelika, nun Abigayili Karemeleka, Nabali xa kaape gine.

⁶ Dawuda naxa tooro ki fanyi, barima nama nu wama a magonofe. Birin bope nu rapaaxuxi e ma e xa die xa fe ra, kono Dawuda naxa limaniya a xaxili tife ra a Marigi Alatala ra.
⁷ A naxa a fala Aximeleki xa di Abiyatari be, a naxe, «Fa Alatala maxorin see ra.» Abiyatari naxa fa a ra Dawuda xon.
⁸ Dawuda naxa Alatala maxorin, a naxe, «Xa n siga yi mixie foxo ra, n noma e masotode?» Alatala naxa a yaabi, «I xa siga e foxo ra. I fama ne e masotode, i man gbilenma ne e birin na.»
⁹ Dawuda nun a xa soorie mixi keme senni naxa siga, e fa Besori xure li.
¹⁰ Mixi keme firin naxa lu menni taganyi xa fe ra. Dawuda nun mixi keme naanie naxa siga yare.

¹¹ E to Misiraka nde li wula i, e naxa fa a ra Dawuda yire. E naxa ye nun donse nde so a yi ra,
¹² alo xore nun tamare mooli nde xaraxi. A to ge a degede, a naxa a yete kolon. A nu bara feenjan saxan nun kee saxan ti, a mu a dege, a mu ye min.
¹³ Dawuda naxa a maxorin, «Nde xa mixi na i ra? I keli minden?» A naxa a yaabi, «Misiraka nan n na, Amalekika nde xa konyi. A xi saxan nan yi ki, n marigi n naboloxi, barima n to mu yalanxi.
¹⁴ Muxu Kereti nun Kalebi xa mixie bonbo ne gbengberenyi ma, Yudaya. Muxu te so ne Sikilaga fan na.»
¹⁵ Dawuda naxa a maxorin, «I noma n xaninde yi mixie yire?» A naxa a yaabi, «Xa i kali Ala ra

a i mu n faxama, a i mu n sama n marigi belexe, n i xaninma ne e yire.»

¹⁶ Na kui, a naxa e xanin Amalekikae yire. E naxa e li e nu na e degefe, e siisife see ra e naxee soto gere kui Filisita nun Yudaya boxi ma.
¹⁷ Dawuda naxa e gere, keli geesege han nunmare. Mixi yo mu no a gide, fo segetala mixi keme naani naxee siga noxomee fari.
¹⁸ Amalekikae se naxee suxu, Dawuda naxa a birin masoto, a nun a xa gine firinyie.
¹⁹ Dawuda naxa a xa mixi birin masoto, dime ba, forie ba, a nun e xa see birin.
²⁰ Dawuda naxa e xa xuruse xungbee nun a lanmae tongo, mixie fa a fala, «See nan ya Dawuda naxee soto gere kui!»

²¹ Dawuda naxa gbilen na mixi keme firinyie yire, naxee nu bara lu Besori xure taganyi xa fe ra. E naxa mini Dawuda nun a foxirabiree ma. Dawuda naxa a maso e ra, a e xeebu.
²² Mixi kobi ndee naxee nu na Dawuda xa soori keme naani ya ma, nee naxa a fala, «Yi keme naxee mu bira won foxo ra gere kui, a mu lanma e xa sese soto, fo e xa die nun e xa ginee. E xa nee tongo, e xa siga.»
²³ Dawuda naxa a fala e be, «N ngaxakerenyie, wo naxa yi mooli raba see ra Alatala naxee fixi won ma, barima a bara won natanga, a won yaxuie sa won belexe.
²⁴ Nde wo xui ramema yi fe kui? A lanma won xa se birin itaxun won ma mixie birin na, naxee siga gere sode nun naxee lu kote san na.»
²⁵ Na loxo Dawuda naxa naxa naxa findi seriye ra Isirayila boxi birin ma. Han to a na na ki ne.

²⁶ E to so Sikilaga, Dawuda naxa e sotose seeti rasanba a xanuntenyi Yuda forie ma a falafe ra, «Wo mabiri nan yi ki, muxu naxee sotoxi Alatala yaxuie yi ra!»
²⁷ A naxa na see rasanba yi mixie ma naxee nu gere kui: Betelikae, Ramotika,
²⁸ Arowerikae, Sifimotikae, Esitemowakae,
²⁹ Rakalikae, Yerameeli mixie, Keni mixie,
³⁰ Horomakae, Bori Asankae, Atakika,
³¹ Hebronkae, nun mixi naxee nu na yire birin Dawuda nun a xa soorie siga dennaxe.

31

Solu xa faxe

¹ Na temui Filisitakae naxa Isirayila gere. Isirayilakae naxa e gi e ya ra, mixi gbege naxa faxa Gilibowa geya fari.
² Filisitakae naxa Solu nun a xa die raxeten, e fa Solu xa die Yonatan, Abinadabo, nun Malakisuwa faxa.

³ Gere naxa no Solu ra. Xali wolie to Solu soxo, a nu serenma a paaxi ra.
⁴ Solu naxa a fala a xa soori be, naxan nu a geresose maxaninma, a naxe, «I xa n faxa

i xa santidegema ra, alako yi sunnataree naxa n faxa xone naaxi ra.» Solu xa soori to mu tin na rabade gaaxui xa fe ra, Solu naxa a yete faxa a xa santidegema ra. ⁵ Solu xa geresose maxaninma to a to Solu bara faxa, na fan naxa a yete faxa a xa santidegema ra a fe ma. ⁶ Solu faxa na ki ne na loxoe, a tan nun a xa di saxanyie, a xa soori naxan nu a xa geresose maxaninma, nun a xa soori birin.

⁷ Isirayilaka naxee nu na gulunba naakiri ma, nun Yuruden xure naakiri ma, nee naxa a to a Isirayila soorie na e gife. E man naxa a to a Solu nun a xa die bara faxa. Na kui e naxa keli e xa taae xun ma, e e gi. Filisitakae naxa sabati e xa taae kui. ⁸ Na kuye iba, Filisitakae to siga faxa mixie xa see tongode, e naxa Solu nun a xa di saxanyie fure to Gilibowa geya fari. ⁹ E naxa Solu xunyi bolon, e naxa a xa geresosee tongo. E naxa na xibaaru masen Filisita boxi birin ma, e xa kuye banxie nun e xa jama ya ma. ¹⁰ E naxa Solu xa geresose raso Asitarate kuye xa banxi kui, e naxa a fure gbaku Beti San tete ra.

¹¹ Yabesikae Galadi boxi ma, e to a kolon Filisitakae fe naxan nabaxi Solu ra, ¹² e xa soori gbangbalanyie naxa pere na koë birin na, e fa Solu nun a xa di furee tongo Beti San tete ra, e gbilen Yabesi. Menni e naxa na furee gan, ¹³ e naxa e xorie ragata tamare bili nde bun ma Yabesi. E naxa sunyi suxu xi solofere bun ma.

Ala xa Masenyi firin nde Annabi Samuweli be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila mange singe Solu to faxa, Dawuda naxa a binya ki fanyi ra. A naxa laayidi tongo Solu xa mixie be, a a mu fe jaaxi yo rabama e ra hali Solu to nu bara findi Dawuda yaxui ra. Na birin a masenxi ne a Dawuda nu wama birafe Ala xa seriye foxo ra.

Yudayakae naxa Dawuda ti mange ra e xun ma, kono Isirayila bonsoe naxee nu na koola ma, nee mu tin. Gere naxa lu Yudaya nun Isirayila tagi. A rajonyi Isirayilakae fan naxa tin Dawuda xa findi e xa mange ra.

Dawuda to findi mange ra, a naxa gbata sigade Ala xa saate kankira foxo ra, naxan mu nu soxi Darisalamu sinden. Ala naxa seewa na xa fe ra, a fa saate xiri a tan nun Dawuda bonsoe tagi. A naxa a fala Dawuda be a mangeya mu bama a bonsoe yi ra abadan.

Dawuda xa yaamari naxa sabati a fanyi ra Isirayila boxi ma. A naxa senbe soto a yaxuie xun ma. Kono na mangeya sooneya kui, Dawuda naxa fe kobi nde raba. Ala naxa Annabi Natan xee Dawuda yire, a fa na yunubi nun na yunubi sare masen a be a fiixe ra. Dawuda to tuubi, Ala naxa dije a ma. Na taruxui findixi masenyi fanyi nan na ibunadama be, Ala yunubi xafarima ki naxe.

Kono yunubi tan fe birin kanama ne. Dawuda xa denbaya naxa tooo ki fanyi ra. A xa di Abisalomi naxa a matandi, a a keru Darisalamu. A rajonyi, Dawuda naxa gbilen mangeya ra, kono a nu bara tooo a gbe ra a xa simaya kui.

Ala xa won mali xaxili fanyi sotode na taruxui birin kui. Amina.

Ala xa Masenyi firin nde Annabi Samuweli be

Dawuda Solu xa faxe kolonfe

¹ Solu faxa xanbi, Dawuda naxa gbilen Sikilaga kelife Amalekikae bonbode. A naxa lu naa xi firin. ² A xi saxan nde, xeme nde naxa fa keli Solu yire. A nu bara a xa donma iboo a ma, a bende so a xunyi ma sunnun fe ma. A to so Dawuda yire, a naxa a xinbi sin a bun ma binye kui. ³ Dawuda naxa a maxorin, «I kelixi minden?» A naxa a yaabi, «N nan n gixi Isirayila xa gali nan ya ma.» ⁴ Dawuda naxa a fala a be, «Munse dangixi naa? Na tagi raba n be.» A naxa a yaabi, «Isirayilakae bara e

gi gere ma. Mixi gbege bara faxe a ya ma. Hali Solu nun a xa di xeme Yonatan bara laaxira.» ⁵ Dawuda naxa a fala xeme be, naxan nu dentege safe a be, a naxe, «I tan a kolonxi di, a Solu nun a xa di xeme Yonatan bara laaxira?»

⁶ A naxa a yaabi, «N Solu li Gilibowa geya nan fari a maxonxi a jaaxi ra. A nu wama a yete faxafe tanbe ra, barima Filisita soori soe ragie nu bara a raxeten. ⁷ A to n to, a naxa n xili. N naxa a ratin. ⁸ A naxe, «Nde na i tan na?» N naxa a yaabi, «Amalekika nde nan n na.» ⁹ A naxa a fala n be, «N mu gexi faxade, i xa n mali n xa faxe.» ¹⁰ Na kui n naxa a faxe, barima n na kolon, a mu kisima feo. N naxa fa a xa mange tonxuma nun a xa belexe rasoe ra i tan n marigi xon ma.»

¹¹ Dawuda nun a xa mixie naxa e xa donmae iboo sunnunyi kui na dentege xa fe ra. ¹² E naxa Solu, a xa di xeme Yonatan, nun Alatala xa jama Isirayila bonsoe xa jonfe raba, naxee faxaxi gere kui. E naxa wa, e naxa sun han nunmare nee xa fe ra.

¹³ Dawuda naxa na xeme maxorin, naxan fa dentege sa a be, «I keli minden?» A naxa a yaabi, «Xone Amalekika xa di nan n na.» ¹⁴ Dawuda naxa a maxorin, «I tan mu gaaxu Ala xa Mixi Sugandixi faxade?» ¹⁵ Dawuda naxa a xa soori nde xili, a a yamari, «Yi xeme faxe!» A naxa na raba. ¹⁶ Dawuda naxa a fala na Amalekika be, «I to a fala a i bara Ala xa Mixi Sugandixi faxe, i bara i yete xun nakana. A lanma i xa faxe.»

¹⁷ Dawuda naxa yi suuki sebe Solu nun a xa di xeme Yonatan xa fe ra, ¹⁸ a fa yamari fi Yudayakae xa a xaran. A xili ne «Xali xa suuki.» A sebexi Yasari xa buki kui.

¹⁹ «Isirayila, wo xa mange xungbe bara laaxira geya fari,

soori fanyie bara faxe.

²⁰ Wo naxa na fala Gati taa kui,

wo naxa na xibaaru masen Asikalon taa kui,

alako Filisita di ginnee naxa fa seewa,

alako e tan sunnataree xa di ginnee naxa fa jalexin.

²¹ Gilibowa geyae, tune nun xini naxa bira wo ma,

wo xa xee naxa fan,

barima mange Solu xa kanke makantase bara yaagi soto naa, ture yo mu soma a ma sonon!»

²² «Yonatan xa xali bara soori xungbee faxe,

Solu xa tanbe xa wali bara sooneya.

²³ Solu nun Yonatan naxee nu rafanxi mixie ma e xa simaya kui,

e birin fa faxe loxoe keren.

E nu xulun dangi segee ra.

E senbe nu gbo dangi yetee ra.

²⁴ Isirayila di ginnee, wo xa wa Solu xa fe ra, naxan nu dugi fanyie ragoroma wo ma, naxan nu xεema fima wo ma xunmasee ra.»

²⁵ «Korogbae bara faxa gere kui.

Yonatan bara laaxira wo xa geyae fari.

²⁶ Yonatan ngaxakerenyi, n sunnunxi i xa fe ra.

I xa fe nu xoxoxo n ma!

I xa xanunteya nu na n be dangi ginnee xa xanunteya ra.

²⁷ Korogbae bara faxa gere kui.

Geresosee bara kana.»

2

Mange firin

¹ Na to dangi, Dawuda naxa Alatala maxorin, a naxe, «N xa te Yuda taa nde kui?» Alatala naxa a yaabi, a naxe, «Iyo.» Dawuda man naxa a maxorin, «Yuda taa mundun?» Alatala naxa a yaabi, «Hebiron boxi.» ² Na kui Dawuda naxa te naa a nun a xa gine firinyie: Axinowama Yisireelika nun Nabali Karemeleka xa gine fori Abigayili. ³ Dawuda naxa a foxirabiree nun e xa denbayae xanin a xun ma. E naxa sa sabati Hebiron boxi.

⁴ Yuda xεmsee naxa e malan Hebiron, e fa Dawuda findi Yuda bonsoe mange ra. Dawuda to a kolon a Yabesi Galadi xεmsee nu bara Solu ragata, ⁵ a naxa xεerae xee e xon ma, e xa sa a fala e be, «Ala xa wo baraayi wo xa hinne xa fe ra wo naxan masenxi Solu be a xa maragate kui. ⁶ Alatala xa hinne wo ra, a xa lu wo seeti ma. N fan hinnema ne wo ra na xa fe ra. ⁷ Wo limaniya tongo, wo senbe soto, barima wo marigi Solu bara faxa, Yuda bonsoe bara n tan sugandi e xa mange ra.»

⁸ Na temui, Solu xa soorie xa mange Abeneri nu bara Solu xa di Isiboseti xanin Maxanayimi. ⁹ A naxa a findi Asuri, Yisireeli, Eframi, nun Isirayila birin mange ra. ¹⁰ Solu xa di Isiboseti nu bara ne tongo naani soto, a findixi mange ra temui naxe Isirayila xun ma. A naxa e yamari ne firin bun ma. Konɔ Yuda bonsoe tan naxa lu Dawuda xa mangeya bun ma. ¹¹ Dawuda naxa Yuda bonsoe yaamari ne solofere kike senni Hebiron kui.

¹² Neri xa di Abeneri nun Solu xa di Isiboseti xa mixie naxa keli Maxanayimi sigafe ra Gabayon. ¹³ Seruya xa di xεme Yowaba nun Dawuda xa soorie naxa e li Gabayon ye yire. E naxa ti seeti, booree naxa ti naakiri ma. ¹⁴ Abeneri naxa a fala Yowaba be, «Won ma soori ndee xa e boore gere won ya tode ra.» Yowaba naxa tin na ra. ¹⁵ Xεme fu nun firin naxa keli Bunyamin nun Solu xa di Isiboseti xa

mixie ya ma. Xεme fu nun firin naxa keli Dawuda xa mixie ya ma. E naxa ti e boore kanke. ¹⁶ Birin naxa a gerefa suxu a xunyi ma, a santidegema raso a furi kui. E birin naxa faxa temui keren. Na kui e naxa menni xili sa Xelekati Asurin, naxan nu wama a falafe e xa xui ra «Santidegema yire.» ¹⁷ Na loxoe Dawuda xa mixie naxa Abeneri nun Isirayila mixie bonbo a jaaxi ra.

¹⁸ Seruya xa di saxanyie nu na na gere kui: Yowaba, Abisayi, nun Asaheli. Asaheli to xulun alo xeli, ¹⁹ a naxa bira Abeneri foxo ra a xoxoxoe ra. ²⁰ Abeneri naxa a ya rafindi a ma, a a maxorin, «I tan nan a ra Asaheli?» Asaheli naxe, «Iyo, n tan nan a ra!» ²¹ Abeneri naxa a fala a be, «I xa bira soori gbete foxo ra. I xa na faxa, i noma na xa geresosee tongode i yete be.» Konɔ Asaheli mu tin gbilende a foxo ra. ²² Abeneri man naxa a fala Asaheli be, «N lu na. Xa n i faxa, n munse falama i taara Yowaba be?» ²³ Konɔ Asaheli mu tin. Na nan a niya, Abeneri naxa a soxo a furi ma, a xa tanbe fa mini a xanbi ra, a faxa keren na. Na dangi xanbi, naxan yo ne dangima Asaheli faxade ra, fo a ti naa.

²⁴ Yowaba nun Abisayi naxa bira Abeneri foxo ra, han soge dula temui, e fa so Ama geya yire, Giyaxa ya tagi, Gabayon gbengberenyi kira ra. ²⁵ Bunyamin bonsoe soorie naxa ti gere ki ma Abeneri xanbi ra geya fari. ²⁶ Abeneri naxa a fala Yowaba be, «Santidegema faxe nan tun tima? I mu a kolon a na raponma fe jaaxi nan ma? I xa yaamari fi i xa mixie xa gbilen e ngaxakerenyie foxo ra.» ²⁷ Yowaba naxa a yaabi, «N xa a fala i be Ala ya xori. Xa i tan xa mu woyen nu, muxu birama ne wo foxo ra han geesege.» ²⁸ Na temui, Yowaba naxa ferife, alako a xa soorie xa gbilen Isirayilakae foxo ra. Gere dan na ki ne.

²⁹ Abeneri nun a xa mixie naxa e nere koe birin na, e dangi Araba boxi ra, e Yuruden xure giri, e dangi Bitiron na, e sa so Maxanayimi. ³⁰ Yowaba to gbilen Abeneri foxo ra, a naxa a xa mixi birin malan. Asaheli nun mixi fu nun solomanaani nu baxi Dawuda xa mixie ra na gere xa fe ra. ³¹ Konɔ Dawuda xa mixie nu bara Bunyaminka mixi keme saxan tongo senni faxe, naxee nu na Abeneri foxo ra. ³² E naxa Asaheli fure xanin e xun ma, e sa a ragata a benbae xa gaburi Beteleemu. Yowaba nun a xa mixie naxa e nere koe birin na, e sa so Hebiron subaxe ma.

3

*Solu nun Dawuda xa mixie
(Yudaya Mangee I 3:1-4)*

¹ Gere bu ne ki fanyi ra Dawuda xa mixie nun Solu xa mixie tagi, Dawuda senbe nu gboma, Solu xa mixie tan senbe nu xurunma. ² Dawuda xa die nan ya naxee barixi Hebron. A xa di singe findixi Aminon nan na, Axinowama Yisireelika naxan bari a be. ³ A xa di firin nde findixi Kileyaba nan na, Nabali Karemeleka xa gine Abigayili naxan bari a be. A xa di saxon nde findixi Abisalomi nan na, Gesuri mange xa di gine Talamayi, Maaka naxan bari a be. ⁴ A xa di naani nde findixi Adoniya nan na, Hagi naxan bari a be. A xa di suuli nde findixi Sefataya nan na, Abitali naxan bari a be. ⁵ A xa di senni nde findixi Yitreyami nan na, a xa gine Egela naxan bari a be. Dawuda xa die nan na ki naxee bari Hebron.

⁶ Solu xa mixie nun Dawuda xa mixie nu na gerefe temui naxe, Abeneri nu katama senbe sotode Solu xa mixie ya ma. ⁷ Solu xa konyi gine nde nu na naxan xili Risipa, Aya xa di gine. Isiboseti naxa Abeneri maxorin, «Munfe ra i biraxi n baba xa konyi gine foxo ra?» ⁸ Abeneri naxa xono Isiboseti ma na woyenyi xa fe ra, a fa yaabi, «Pe, bare nan n na Yudaya boxi ma? N fe gbegebe rabaxi ne i bonsoe be, i baba xa denbaya be, nun i baba booree be. I baba xa xanunteya xa fe ra, n mu tin i sode Dawuda yi ra. Kono yakosi i fa n kalamuxi yi gine nan ma fe ra?» ⁹ Ala xa n makiiti a naaxi ra, xa n mu fe birin naba alako Dawuda xa fe xa kamali, alo Alatala a laayidixi a be ki naxe, ¹⁰ a xa mangeya ba Solu yi ra, a fa Dawuda xa mangeya mabanban Yudaya boxi ma, kelife Dana han Beriseeba.» ¹¹ Isiboseti mu suusa a yaabide woyen keren na, barima a gaaxuxi a ya ra.

¹² Abeneri naxa xerae xee Dawuda ma, e xa sa a fala a be a tan xili ra, «Nde gbe na yi boxi ra?» E man xa sa a fala a be, «Won xa saata, n xa i mali Isirayila birin ya xa rafindi i ma.» ¹³ Dawuda naxa a yaabi, «Awa, won xa saate xiri, kono n mu wama i xa fa n yire n ma gine Mikali xanbi, Solu xa di gine.» ¹⁴ Dawuda naxa xerae xee Solu xa di Isiboseti ma, a falafe ra, «N ma gine rasanba n ma be, n naxan xa kote doxo Filisitaka soli keme ra.» ¹⁵ Na kui Isiboseti naxa sa a ba a xa mori Palatiyeli yi ra, Layisa xa di. ¹⁶ A xa mori naxa bira a foxo ra han Baxurimi a wama, kono Abeneri naxa a fala a be, «Gbilen i xonyi.» Palatiyeli naxa gbilen. ¹⁷ Abeneri nun Isirayila forie naxa e boore to. A naxa a fala e be, «Singe wo nu wama ne Dawuda xa findi wo xa mange ra. ¹⁸ A lanma wo xa a raba yakosi, barima Alatala a fala ne a xa fe ra, «N nan ma nama bama ne Filisitakae nun a yaxuie birin yi ra n ma

konyi Dawuda nan saabui ra.» ¹⁹ Abeneri naxa woyen Bunyamin bonsoe fan be. Na dangi xanbi, a naxa siga Hebron a falafe ra Dawuda be Isirayilakae nun Bunyamin bonsoe naxan natexi. ²⁰ Abeneri to siga Dawuda yire Hebron, a tan nun mixi moxoren, Dawuda naxa xulunyi ti a tan nun a xa mixie be. ²¹ Abeneri naxa a fala Dawuda be, «N marigi, tin n xa siga Isirayila birin xun lan, alako wo xa saate xiri, birin xa lu i xa mangeya bun ma, alo i wama a xonma ki naxe.» Dawuda naxa tin Abeneri xa masenyi ra, a naxa a lu a xa siga boesa kui.

²² A mu bu, Yowaba nun Dawuda xa soorie naxa fa see ra e naxee soto gere nde kui. Abeneri mu nu na Dawuda yire Hebron, barima Dawuda nu bara a bejin boesa kui. ²³ Yowaba nun a xa soorie naxa a kolon Neri xa di Abeneri nu bara fa mange yire, a man fa siga boesa kui. ²⁴ Yowaba naxa siga mange yire, a a fala a be, «I munse rabaxi Abeneri to fa i yire? I a luxi munfe ra a xa siga boesa kui?» ²⁵ I mu a kolon Neri xa di Abeneri faxi i madaxude nun i rabende ne?»

²⁶ Yowaba to keli Dawuda yire, a naxa mixie xee Abeneri foxo ra Sira ye kundi yire. E naxa fa a ra, kono Dawuda mu nu fefe kolon. ²⁷ Abeneri to gbilen Hebron, Yowaba naxa a mabendun a gundo ki ma taa naade ra, alo a ne wama e xa e boore to. A naxa a soxo fine ra a furi ma menni a xunya Asaheli gbejoxofe ra. Abeneri faxa na ki ne.

²⁸ Dawuda to na fe kolon, a naxa a fala, «Ala ya xori, Abeneri xa faxe mu findixi n ma kote ra, a mu findixi n ma mangeya xa kote ra. ²⁹ Yi faxe kote na Yowaba nun a bonsoe nan xun ma! Kundi fure xa lu a bonsoe mixi ndee ma abadan, xa na mu a ra, maben fure, faxe naaxi, ka kaame.» ³⁰ Yowaba nun a taara Abisayi Abeneri faxa na ki ne, e xunya Asaheli xa fe ra, naxan faxe gere kui Gabayon. ³¹ Dawuda naxa a fala Yowaba nun a xa soorie be, a naxe, «Wo xa wo xa donmae iboo sunnunyi kui, wo xa jonfe dugi ragoro wo ma Abeneri xa faxe xa fe ra.» Mange Dawuda naxa Abeneri fure mati gaburi de ra. ³² E naxa Abeneri ragata Hebron. Mange Dawuda naxa wa a xui itexi ra, a nun nama birin.

³³ Mange naxa yi suuki ba a be, a naxe, «Abeneri lan ne nu a xa faxe alo matandila nde?»

³⁴ I belexee mu nu xirixi, i sanyie fan mu nu xirixi! I faxaxi ne, alo mixi tinxintare nde naxan naaxankatama.»

³⁵ Nama birin naxa wa Abeneri xa fe ra. Dawuda xa mixie to wa a xa a

dege, Dawuda naxa a kali, a naxe, «Ala xa n xun nakana a paaxi ra xa n nan n degema beemanu soqe dulama temui naxe.»³⁶ Nama to Dawuda xa woyenyi me, na naxa rafan e ma. Mange Dawuda xa fe nu pama kenenna.³⁷ Nama birin naxa a kolon a Neri xa di Abeneri mu faxa mange xa yaamari xa ma.³⁸ Mange naxa a fala a xa mixie be, a naxe, «N xa a fala wo be, to kuntigi xungbe bara faxa Isirayila.³⁹ Hali n to findixi wo xa mange sugandixi ra, n senbe bara xurun Seruya xa die ya i. Ala xa e xa wali paaxi sare ragbilen e tan tinxintaree ma.»

4

Isiboseti xa faxe

¹ Solu xa di Isiboseti to a me, a Abeneri bara faxa Hebiron, limaniya naxa ba a yi, Isirayilakae fan naxa kontofili folo.² Soori mange firin nu na Solu xa di yi ra. Keren nu xili Baana, boore nu xili Rekabu. Rimon Beerotika xa di xemee nan nu e ra. Beerotikae nu na Bunyamin bonsœ ya ma,³ barima e e gixi ne, e sa doxo Gitayimi. Han to, e sabatixi menni ne.

⁴ Di mabenxi keren nu na Solu xa di Yonatan yi ra. A je suuli nan nu a ra, Solu nun Yonatan faxa temui naxe Yisireeli. Gine naxan nu xipe fima a ma, na naxa a tongo, a xa a gi. Na gbata kui, gine naxa bira, na di sanyi naxa maxono, a maben. Na di nu xili ne Mefiboseti.

⁵ Rimon xa di xemee Rekabu nun Baana naxa siga Isiboseti xonyi yanyi tagi. Isiboseti nu saxi, a nu a xife.⁶ E naxa so banxi kui, alo e nu na donse nan fenfe, konœ e naxa so Isiboseti yire, e fa a furi soxo a xa faxa a xa sade ma. E to ge na rabade, Rekabu nun a taara Baana naxa e gi.⁷ E nu bara so Isiboseti xa banxi kui, e fa a li a saxi a xa sade ma a xa konkoe kui. E to ge a soxode, e a faxa, e naxa a xunyi bolon, e a xanin e xun ma. E naxa e pere kœ birin na Araba kira xon ma.⁸ E naxa Isiboseti xunyi xanin Dawuda xon ma Hebiron, e fa a fala, «Mange, Isiboseti xunyi nan yi ki, Solu xa di xeme, i yaxui naxan nu wama i faxafe. N marigi, Alatala bara i gbejoxo Solu bonsœ ma to.»

⁹ Dawuda naxa Rimon Beerotika xa die Rekabu nun Baana yaabi, «N bara n kali Alatala ra, naxan n natanga toœe birin ma, n xa nondi fala wo be.¹⁰ Mixi nde to a fala n be, a mange Solu bara faxa, na kanyi joxo nu a ma, a a xibaaru fanyi nan ibaxi n be. Konœ n tan bara yaamari fi, e xa a suxu, e a faxa Sikilaga taa kui. A xa xibaaru sare nan na ki!¹¹ Mixi kobie na tinxintœ nde faxa a xa banxi kui, han a xa sade ma, a mu lan xe e fan xa na nii sare fi? N mu lan

xe n xa na mixie xa fe jon yi duniya ma?»¹² Dawuda naxa a xa soorie yamari, e xa e faxa. E naxa e belexee nun e sanyie bolon, e sa e furee singan Hebiron ye yire. Konœ e naxa Isiboseti tan xunyi tongo, e a ragata Abeneri xa gburi kui Hebiron.

5

Dawuda findife Isirayila mange ra (Yudaya Mangee I 11:1-3)

¹ Isirayila bonsœ birin naxa fa Dawuda yire Hebiron, e fa a fala a be, «Won birin bonsœ keren.² Solu xa mangeya bun ma, i tan nan nu Isirayila rapere ma e xa geree kui. Alatala a masenxi ne i be, «I tan nan meenima n ma pama Isirayila ma, i tan nan findima e xa yarerati ra.»

³ Na kui, Isirayila fori birin to fa mange Dawuda yire Hebiron, e nun Dawuda naxa saate xiri Ala ya xori. Forie naxa ture nde sa Dawuda xunyi ma tonxuma ra a e bara a sugandi a xa findi Isirayila mange ra.⁴ Dawuda xa simaya nu bara je tongo saxan li na temui. A xa mangeya bu ne je tongo naani.⁵ A je solofere kike senni nan naba mangeya ra Hebiron Yuda bonsœ xun ma. A je tongo saxan nun saxan nan naba mangeya ra Darisalamu Isirayila nun Yuda bonsœ xun ma.

⁶ Mange Dawuda nun a xa soorie naxa siga Darisalamu alako e xa Yebusukae gere, naxee nu sabatixi menni. Mennikae naxa a fala Dawuda be, «I mu soma be feo. Hali donxui e nun mabenynie noma i keride!» E joxo a ma a Dawuda mu noma sode naa.⁷ Konœ Dawuda naxa no e ra, a Siyoni taa senbe yire masoto. Na nan a toxi, na taa xili falama «Dawuda xa taa.»⁸ Na loxoœ Dawuda naxa a fala, «Naxan wama yi Yebusukae masotofe, fo a xa so ye yire boxi nan bun ma. Na kui a noma Dawuda yaxuie ra naxee luma alo mabenynie nun donxui!» Na nan a ra, mixie nu a falama a donxui nun mabenynie mu soma mange xa banxi kui.

⁹ Dawuda to no e ra, a naxa sabati na yire makantaxi kui, a fa na xili sa «Dawuda xa taa.» A naxa a rabilinyie birin ti, kelife Milo han taa mabiri.¹⁰ Dawuda senbe nu gboma nan tui, barima Alatala Senbema nu na a seeti ma.¹¹ Tire mange Xirami naxa mixie xee Dawuda yire. E naxa sediri wuri, banxi banbanyie, nun geme masolie rasanba a ma, alako e xa mange banxi ti a be.¹² Dawuda nu a kolon, a Alatala nan a tixi mange ra Isirayila xun ma, a xa mangeya xa sabati Alatala xa pama Isirayila xa fe ra.

¹³ Dawuda to keli Hebiron, a naxa konyi ginee nun gine gbeteœ soto Darisalamu, naxee bara die bari a be.¹⁴ Na

die xili nan yi ki, naxee barixi a be Darisalamu: Samuwa, Sowa, Natan, Sulemani, ¹⁵ Yibixari, Elisuwa, Nefegi, Yafiya, ¹⁶ Elisama, Eliyada, Elifeleti.

¹⁷ Filisitakae to a me, a e bara Dawuda sugandi Isirayila mange ra, e birin naxa siga senbe ra a foxo ra, konɔ Dawuda to a me, a fa goro a xa yire makantaxi. ¹⁸ Filisitakae naxa fa, e naxa so Refa gulunba kui. ¹⁹ Dawuda naxa Alatala maxorin, a naxe, «A lanma n xa siga Filisitakae gerede? I e sama ne n sagoe?» Alatala naxa a yaabi, «Siga, n e sama ne i belexe.» ²⁰ Na kui Dawuda naxa siga, a e bonbo Baali Perasimi. A naxa a fala, «Alatala bara n yaxuie bonbo n ya ra, alo ye naxan bonboma xare ra diki ibooma temui naxe.» ²¹ Filisitakae naxa e xa kuyee lu menni. Dawuda nun a xa mixie naxa nee birin xanin.

²² Na dangi xanbi Filisitakae man naxa te, e sa so Refa gulunba kui. ²³ Dawuda to Alatala maxorin, a naxa a yaabi, «I naxa te e ya ra de. I xa i mabilin e xanbi ra ne, i din e ra fotonyi ya ra. ²⁴ I na sanyi xui me wurie kon na temui naxe, i siga keren na Filisitakae foxo ra, barima a lima Alatala bara mini i ya ra e bonbode.» ²⁵ Dawuda naxa a raba, alo Alatala a falaxi a be ki naxe. A naxa Filisitakae bonbo, kelifa Geba ma han Geseri.

6

Saate kankira tunufe Darisalamu (Yudaya Mangee I 13:4-14, 15:25-16:3)

¹ Dawuda man naxa Isirayila soorie malan, e konti naxa siga mixi wulu tongo saxan. ² E naxa siga Bale Yuda, Ala xa kankira tongode, Alatala xili falama naxan xun, Alatala Senbema magoroxi naxan ma malekee masolixie tagi. ³ E naxa Ala xa kankira doxo saretu neene nde fari, e fa e jere a seeti ma kelifa Abinadabo xonyi geya fari. Abinadabo xa di xeme Usa nun Axiyo nan nu saretu neene raperefe. ⁴ E naxa a rapere kelifa Abinadabo xonyi geya fari. Axiyo nu jerefe saretu ya ra, Ala xa kankira nu na naxan fari. ⁵ Dawuda nun Isirayila pama nu na Alatala matoxofe maxase mooli birin na. Maxase wuri daaxie nun kora mooli ndee nu na e yi ra.

⁶ E to Nakon xa lonyi li, ningee naxa wa birafe. Na kui Usa naxa a belexe itala, a Ala xa kankira suxu. ⁷ Alatala naxa xono a ma a xa na karinyi ma, a fa a sonto Alatala xa kankira fe ma. ⁸ Dawuda naxa xono Alatala Usa faxafe ra. E naxa na yire xili sa Peresi Usa. Naa xili falama na ki ne han to loxo.

⁹ Dawuda naxa gaaxu Alatala ya ra na loxo, a a fala, «Alatala xa kankira fa soma n tan xonyi di?» ¹⁰ A naxa nate tongo a a mu lanma a xa a raso a xa taa kui sinden, a xa a xanin Obedo Edon Gatika xonyi. ¹¹ Alatala xa kankira naxa lu menni han kike saxan. Na waxati bun ma, Alatala naxa baraka sa Obedo Edon nun a xa mixi birin ma. ¹² E naxa sa na dentege mange Dawuda be. E naxe, «Alatala bara duba Obedo Edon xa foxe be Alatala xa kankira xa fe ra.»

Na kui Dawuda naxa siga Obedo Edon xonyi, a sa Alatala xa kankira tongo, a a xanin seewe ra a xa taa kui. ¹³ Kankira xaninyie to santongo senni raba, Dawuda naxa tuura nun ninge borogexi ba serexe ra. ¹⁴ Dawuda nu na fare boronfe a senbe birin na Alatala ya i, dugi fiixe ragoroxi a ma. ¹⁵ Dawuda nun Isirayila pama naxa na kankira rasiga Darisalamu, e nu Alatala matoxo sarae fe xui ra.

¹⁶ E nu kankira rasoma Dawuda xa taa kui temui naxe, Solu xa di gine Mikali nu tixi wunderi ra. A to Dawuda to fare boron na, Ala xa kankira ya ra, a boje naxa rapaaxu a ma. ¹⁷ E naxa Alatala xa kankira doxo kiri banxi bun ma Dawuda nu naxan tixi a be. Na temui Dawuda naxa serexe gan daaxie nun xanunteya serexe ba. ¹⁸ A to ge na serexee bade, a naxa duba pama be Alatala Senbema xili ra. ¹⁹ A naxa taami keren, tamaree, nun xore maniye fe gine nun xeme birin ma, e fa gbilen e xonyi.

²⁰ Dawuda to gbilen a xonyi, a xa sa duba a xa denbaya be, Mikali naxa a ralan, a a fala a be, «I tan, Isirayila mange, i tan nan fare boronfe i mageli ra i xa konyie nun e xa ginee ya i yi ki, alo segetala xurutare nde, i mu yaagi?» ²¹ Dawuda naxa a yaabi, a naxe, «N a rabaxi Alatala nan be, naxan n sugandi, a n nafisa i baba nun a bonso birin be, a n findi a xa pama Isirayila mange ra. N matoxoe nan tife Alatala be. ²² N bara tin nde xa sa na fari, n man xa n yete magoro a be. Na konyi ginee i naxe xa fe fala, nee fan n binyama ne.» ²³ Na na a ra, Solu xa di gine Mikali mu di yo bari a xa simaya kui.

7

Ala xa laayidi Dawuda be (Yudaya Mangee I 17:1-27)

¹ Mange Dawuda to ge sabbatide a xa mange banxi kui, a yaxui naxee birin a rabilinyie naxa lu a bun ma Alatala saabui ra, ² a naxa a fala Annabi Natan be, a naxe, «A mato ba, n tan sabbatixi sediri wuri banxi fanyi nan kui yi ki, konɔ Ala xa seede kankira tan na kiri banxi nan bun ma.» ³ Natan naxa mange yaabi, a naxe,

«Naxan birin na i boŋe ma, a birin naba, Alatala na i foxo ra.»

⁴ Na kœe ra, Alatala naxa a masen Natan be, ⁵ «Siga, a fala n ma konyi Dawuda be, «Alatala yi nan masenxi, a n xa a fala i be, «I tan nan banxi tima n be n sabatima dennaxe? ⁶ Kabi n naxa Isirayila ramini Misira, han to, n mu lu banxi kui. N bara n ŋere n ma horomolingira kui naxan findixi kiri banxi ra. ⁷ N ŋere naxan birin naba n nun Isirayila bonsoe ra, n mu a fala n ma mixi sugandixi yo be, munfe ra i mu banxi ti n be sediri wuri ra?»»

⁸ «I xa a fala n ma konyi Dawuda be, «Alatala Senbema xa masenyi nan yi ki: N tan nan i tongo xuruse demadon wali kui, n i findi n ma pama Isirayila mange ra. ⁹ N bara i kanta i xa ŋere birin kui, n bara i yaxui birin soto. Yakosi n i findima ne xili xungbe kanyi ra duniŋa kuntigie ya ma. ¹⁰ N boxi fima n ma pama Isirayila pama ma e sabatima dennaxe, e fa lu boŋesa kui abadan. Mixi kobi mu e tooro ma sonon alo temui dangixi. ¹¹ Keli n kiitisae doxo temui naxe n ma pama Isirayila xun na, han ya n i yaxui birin safe ne i sagoe.»»

«Alatala xa masenyi nan ya: Alatala yati bonsoe fima ne i ma. ¹² I xa simaya na kamali, i fa i benbae li aligiyama, n a niyama ne i xa di xa findi mange ra i ŋoxoe ra, n fa a xa mangeya mabanban. ¹³ A fama n ma horomobanxi tide, n a xa mangeya mabanbanma ne abadan. ¹⁴ N findima a baba nan na, a fan findi n ma di ra. A na ba n ma kira xon ma, n a paxankatama ne mixie saabui ra. ¹⁵ Kono n ma hinne mu bama a ma, alo n a ba Solu ma ki naxe, n naxan igoroxi i ya i. ¹⁶ I bonsoe nun i xa mangeya mabanbanma ne abadan, i xa kibanyi doxoma ne temui birin.» ¹⁷ Natan naxa Ala xa masenyi birin dentegge Dawuda be.

¹⁸ Na dangi xanbi, mange Dawuda naxa a magoro Alatala ya i, a a masen a be, «N Marigi Alatala, munfe ra i n tan nun n xabile xa fe itexi yi ki? ¹⁹ I man bara a fala e xa fe fama itede yare. N Marigi Alatala, i darixi na mooli raba ra Adama di nan be? ²⁰ N tan Dawuda, i xa konyi, n noma munse falade i be? I n boŋe birin kolon. ²¹ I bara yi fe xungbe raba i xa laayidi nun i ŋanige xa fe ra, i fa a masen n tan i xa konyi be. ²² N Marigi Alatala, i senbe gbo, i maniyɛ mu na. Ala gbete yo mu na bafe i tan na. Muxu na nan mexi muxu tuli ra. ²³ Bonsoe mundun na yi duniŋa ma naxan luxi alo Isirayila bonsoe, i xa pama sugandixi? I tan Ala bara na si kerenyi xun sara i yete be, e fa findi matoxoe ra i be. I tan bara kaabanakoe raba e be, i fa sie nun e xa alae ker i xa pama ya ra, i naxan xun saraxi Misira. ²⁴ I bara senbe so i xa pama

Isirayila yi ra, alako a xa findi i xa pama ra abadan, i fan xa findi e Marigi Ala ra.»

²⁵ «Yakosi, n Marigi Alatala, i xa i xa laayidi rakamali n be. I naxan fala n xabile xa fe ra, i xa na ragiri abadan. ²⁶ I xili xa ite abadan! Mixie xa a fala, «Alatala Senbema findixi Isirayila Marigi nan na! I xa senbe fi i xa konyi Dawuda bonsoe ma!» ²⁷ I tan yati, Isirayila Marigi Alatala Senbema, i bara a masen n be, «N bonsoe fima ne i ma.» Na nan a ra, n tan i xa konyi bara limaniya soto n xa yi maxandi ti i ma. ²⁸ Yakosi, n Marigi Alatala, i tan nan na Ala ra. Nondi nan i xa masenyi ra. I bara i xa hinne masen n be. ²⁹ Yakosi, baraka sa n xabile ma, alako e xa ti i ya tode ra abadan. I tan, n Marigi Alatala, i tan nan woŋenxi. I xa masenyi nan a niyama n bonsoe baraka soto ma abadan.»

8

Dawuda geree geenife

(Yudaya Mangee I 18:1-17)

¹ Na birin dangi xanbi, Dawuda naxa Filisitakae bonbo, a e lu a xa yaamari bun ma.

² A naxa Mowabakae fan bonbo. Mixi naxee suxu, a naxa nee itaxun doxo saxon, a fa doxo firin faxa. Mowabakae naxa lu Dawuda xa noe bun ma, e nu fa duuti fi a ma.

³ Dawuda to gere ti Efirati xure longori, a naxa Rexobo xa di Hadadeseri bonbo, naxan findixi Soba mange ra. ⁴ Dawuda naxa Hadadeseri xa soe ragi mixi wulu keren keme solofere suxu, a nun soori mixi wulu moxoren. A naxa soe birin san fase raxaba, bafe soe keme ŋondon a naxee ragata a yete be.

⁵ Aramikae naxa keli e xonyi Damasi, e xa Hadadeseri Soba mange mali, kono Dawuda naxa e xa mixi wulu moxoren nun firin soto. ⁶ Na kui Dawuda naxa a xa soorie rasabati Damasi, Aramikae fa lu a xa yaamari bun ma, e duuti fi. Alatala nu Dawuda xun nakelima yire birin.

⁷ Dawuda naxa kanke makantase xema daaxi gbege ba Hadadeseri xa mixie yi ra, a e xanin Darisalamu. ⁸ A naxa wure gbeeli gbege fan tongo Betaxa nun Berotayi, Hadadeseri xa taee.

⁹ Xamata mange Tohu to a me, a Dawuda bara Hadadeseri xa soorie birin bonbo, ¹⁰ a naxa a xa di Yorami xee mange Dawuda yire, a xa sa a xeebu, a man xa a tantu Hadadeseri gerefe nun a bonbofe ra. Yorami naxa a sanba gbete, xee ma, nun wure gbeeli ra. ¹¹ Mange Dawuda naxa na birin fi Alatala ma. A nu luma na raba ra xema nun gbete birin na a naxan soto ma gere kui a yaxuie yi ra,

¹² alo Aramikae, Mowabakae, Amonikae, Filisitakae, Amalekikae, nun Rexobo xa di Hadadeseri Soba mange.

¹³ Na nan a ra Dawuda naxa xili xungbe soto a to Aramikae bonbo Faxe Gulunba, a mixi wulu fu nun solomasaxan sonto dennaxe. ¹⁴ A naxa a xa soorie rasabati Edon boxi birin ma. Menni nu na Dawuda xa yaamari nan bun ma, barima Alatala nu xun nakeli fima a ma yire birin.

¹⁵ Dawuda naxa a xa jama Isirayila yamari tinxinyi nun nondi ra. ¹⁶ Seruya xa di Yowaba nan nu na Dawuda xa soorie xa mange ra. Axiludu xa di Yehosafati nan nu na mange xa keedi ragatama ra. ¹⁷ Axituba xa di Sadoki nun Abiyatari xa di Aximeleki nan nu na srexedube kuntigie ra. ¹⁸ Seraya nan nu na Dawuda xa sebeliti ra. Yehoyada xa di Benaya nan nu na Keretikae nun Peletakae xa mange ra. Dawuda xa di xeme fan nu walima e baba xa mangeya kui.

9

Dawuda mēnife Mefiboseti ma

¹ Dawuda naxa maxorinyi ti, a naxe, «Solu xabile mixi nde na na, n noma hinnede naxan na Yonatan xa fe ra?» ² Solu xa konyi nde nu na naxan xili Siba. E to fa a ra Dawuda yire, mange naxa a maxorin, «I tan nan xili Siba?» A naxe, «Iyo mange, n tan nan a ra, i xa konyi di.» ³ Mange naxa a maxorin, «Mixi gbete mu na Solu xabile ya ma n noma hinnede naxan na?» A naxa mange yaabi, a naxe, «Yonatan xa di xeme keren na na, naxan sanyi mabenxi.» ⁴ Mange naxa a maxorin, «A na minden?» Siba naxa a fala, «A na Amiyeli xa di Makiri xonyi Lodebara taa kui.»

⁵ Mange Dawuda naxa a xee Amiyeli xa di Makiri fende Lodebara taa kui. ⁶ Yonatan xa di Mefiboseti, Solu xa mamadi to Dawuda yire li, a naxa a yatagi rafelen boxi ma. Dawuda naxa a xeebu, «Mefiboseti.» Mefiboseti naxa a ratin, «N tan nan ya, i xa konyi di.» ⁷ Dawuda naxa a fala a be, a naxe, «Hali i mu gaaxu, a kolon n wama hinnefe i ra i baba Yonatan xa fe ra. N Solu xa boxie birin nagbilenma ne i ma. A xoli n ma i xa i dege n xonyi loxo yo loxo.» ⁸ Mefiboseti man naxa a yatagi rafelen boxi ma, a a fala, «I wama n ma fe fanyi xonma munfe ra? N tide mu dangi hali bare faxaxi nde yati ra.»

⁹ Na temui mange naxa Siba xili, a a fala a be, «N bara Solu nun a xa die xa se birin fi i marigi Yonatan xa di ma. ¹⁰ I tan, i xa die, nun wo xa konyie, wo xa xe sa a be, alako a xa baloe soto. I marigi xa di Mefiboseti fama a degede n xonyi loxo yo

loxo.» Di xeme fu nun suuli nun konyi moxoren nan nu na Siba yi ra. ¹¹ Siba naxa a fala mange be, a naxe, «Mange, n i xa yaamari rabama ne alo i a falaxi n be ki naxe.» Dawuda nu bara a fala, a Mefiboseti a degema mange xonyi alo mange xa die a rabama ki naxe.

¹² Di lanma di nde nu na Mefiboseti yi ra, a xili Mike. Siba xa mixie birin nu walima Mefiboseti be. ¹³ Mefiboseti nu sabatixi Darisalamu ne, temui birin a nu a degema mange xonyi ne. A sanyi firinyie nu mabenxi.

10

Dawuda xa xerae Amonikae yire (Yudaya Manglee I 19:1-19)

¹ Na to dangi, Amonikae xa mange naxa faxa, a xa di Xanun naxa findi mange ra a joxoe ra. ² Dawuda naxa a fala, «N hinnema ne Naxasa xa di Xanun na, alo a baba a rabaxi n tan be ki naxe.» Na kui Dawuda naxa xerae xee, e xa sa jon xeebui ti a baba xa faxe ma. Dawuda xa xerae to Amoni boxi li, ³ kuntigie naxa a fala Xanun be, e naxe, «I joxo a ma a Dawuda yi mixie xeexi i baba xa jonfe nan kunfa bade? E faxi i xa boxi rabende ne, alako Dawuda xa be kana.» ⁴ Na kui Xanun naxa Dawuda xa xerae suxu, a e dexabe seeti bi, a e xa donmae iboo e xore yailanyi ma, a e kerie e mageli ra yaagi kui. ⁵ Dawuda to a me e naxan nabaxi, a naxa mixie rasiga a xa xerae ralande, e a fala e be, «Wo xa lu Yeriko, han wo de xabee xa mini. Na temui, wo xa fa.» A na raba e xa yaagi xa fe nan ma.

⁶ Amonikae naxa a kolon, a e xa fe bara rapaaxu Dawuda ma. Na kui e naxa soorie malan kelife yire wuyaxi: mixi wulu moxoren kelife Beti Rexobo nun Soba Arami boxi ma, mixi wulu keren Maaka mange xa boxi ma, nun mixi wulu fu nun firin Tobo xa boxi ma. ⁷ Dawuda to na fe me, a naxa Yowaba nun a xa soorie rasiga na gere sode. ⁸ Amonikae naxa ti a gere ki ma e xa taa sode de ra. Aramika naxee tan kelixi Soba nun Beti Rexobo, sa soorie xun ma naxee keli Tobo nun Maaka, nee naxa lu e xati ma taa fari ma.

⁹ Yowaba naxa a to gere tixi a be yare nun xanbi. A naxa a xa soori senbemaie ti Aramikae ya ra, ¹⁰ a booree ti Amonikae ya ra, a xunya Abisayi xa yaamari bun ma. ¹¹ A naxa a fala a xunya be, «Won xa won boore senbe so. Aramikae senbe na gbo n be, i fa n mali, konon n fan xa Amonikae senbe sa gbo i be, n sigama ne i malide. ¹² I xa limaniya, i xa senbe so. Won xa gere so won ma mixie nun won Marigi Ala xa taae be. Alatala fama a sago rabade.»

¹³ Yowaba nun a xa soorie to makore Aramika e ra, e naxa e gi a ya ra. ¹⁴ Amonikae to na to, e fan naxa e gi Abisayi ya ra, e so taa kui. Na gere dangi xanbi, Yowaba naxa gbilen Darisalamu.

¹⁵ Aramika to a to, a Isirayilakae bara e bonbo, e man naxa e senbe birin xunlan. ¹⁶ Hadadeseri naxa Aramika gbetee xili kelife Efirati naakiri ma, e fa Hadadeseri xa soori mange Sobaki li Xelama taa kui. ¹⁷ Dawuda to na kolon, a naxa Isirayilakae birin xunlan, e naxa giri Yuruden xure naakiri ma, e siga Xelama. Aramika naxa ti Dawuda ya ra, e fa a gere. ¹⁸ Kono Aramika mu no a ra, e naxa e gi Isirayila ya ra. Dawuda naxa e xa soe ragi wulu tongo naani faxa, a nun soori wulu tongo naani. A naxa e xa soori mange Sobaki fan bonbo, a naxa faxa menni. ¹⁹ Mange naxee birin nu na Hadadeseri malife, nee to a to Isirayila bara e bonbo, e naxa saate xiri e nun Dawuda ra, e fa lu a xa yaamari bun ma. Kabi na waxati, Aramika mu suusa Amonikae malide sonon.

11

Dawuda nun Batiseba (Yudaya Manglee I 20:1)

¹ Na ne igbilenyi, manglee nu geree tima waxati naxe, Dawuda naxa Yowaba nun Isirayila soorie xee Amonikae gere, a nun Raba taa suxude. Kono Dawuda tan naxa lu Darisalamu. ² Nunmare nde, Dawuda naxa keli a xa sade ma, a siga a manxerede a xa koore banxi fari. Kelife na yire itexi, a naxa gine tofanyi nde to, a na a maxafe. ³ Dawuda naxa mixi nde xee a xa fe maxorinde. A naxa fa a fala a be, a Eliyami xa di Batiseba nan a ra, naxan doxoxi Uri Xitika xon. ⁴ Dawuda naxa mixie xee, e xa a xili. A to fa, Dawuda naxa a kolon gine ra. Na dangi xanbi, Batiseba naxa gbilen a xonyi. Na temui a nu baxi gede a xa kike wali ra. ⁵ Batiseba to a kolon a bara tege, a naxa na fala Dawuda be, a naxe, «N bara furi tongo.»

⁶ Na kui, Dawuda naxa Yowaba yamari, a xa Uri Xitika rafa a tan Dawuda ma keli gere yire. Yowaba naxa na raba, ⁷ Uri naxa siga Dawuda yire. Dawuda naxa maxorinyi ndee ti a ma Yowaba nun a xa soorie xa fe ra, naxee nu na gere sofe. ⁸ Na dangi xanbi, Dawuda naxa a fala Uri be, «Siga i xonyi, i xa sa i maxa.» Uri to keli mange banxi sigafe a xonyi, Dawuda naxa se fanyi nde rasanba a ma.

⁹ Kono Uri mu gbilen a xonyi. A naxa xi mange xa buntunyi kui mange makantee ya ma. ¹⁰ Na kuye iba mixi nde naxa sa a fala Dawuda be, «Uri mu siga a xonyi.» Na kui, Dawuda naxa Uri xili, a a maxorin,

«Munfe ra i mu gbilen i xonyi? I mu kelixi biyaasi xe?» ¹¹ Uri naxa a yaabi, «Alatala xa saate kankira, Isirayila, nun Yudaya soorie, nun n marigi Yowaba, e birin na leele bun ma gere yire. A lanma n tan xa so n xonyi, n xa n dege, n xa n min, n nun n ma gine xa kafu na kui? N bara n kali i xa simaya yati ra, n mu na fe mooli rabama.»

¹² Dawuda naxa a yaabi, «I xa lu be to. Tina n i bepinma ne.» Na kui Uri naxa lu Darisalamu na xi firinyi. ¹³ Dawuda naxa a xili a xa a dege a xonyi. Na temui Dawuda naxa a rasiisi, kono na koe ra Uri mu siga a xonyi. A man naxa xi mange makantee ya ma. ¹⁴ Na kuye iba, Dawuda naxa bataaxe sebe Yowaba ma, a a so Uri yi ra. ¹⁵ A sebexi na bataaxe kui, «Wo xa Uri ti yire nde gere xoxoxoxi dennaxe. Gere kui wo xa wo magbilen wo keli a xun, alako a xa faxa na gere kui.»

¹⁶ Yowaba naxa Uri ti yire nde a a kolon gere xoxoxoxi dennaxe ki fanyi. ¹⁷ Taakae to mini Yowaba xili ma, Dawuda xa mixi ndee naxa sonto. Uri Xitika nu na nee ya ma. ¹⁸ Yowaba naxa xera xee Dawuda yire, a fe birin dentege a be naxan dangixi na gere kui. ¹⁹ Yowaba naxa a fala na xera be, «I na ge na dentege sade, ²⁰ xa mange fa xono, a fa yi woyenyi mooli fala, «Munfe ra wo wo masoxi na taa ra a gbe ra gere sode? Wo mu nu a kolon a e noma bunyi tide kelife taa tete fari ma? ²¹ Yerubese ti xa di Abimeleki mu faxa na ki xee? Gine nde nan a gono geme xungbe ra kelife Tebesi taa tete ra. Wo wo masoxi na tete ra munfe ra?» Na temui i xa yi woyenyi sa i xa dentege fari, a falafe ra, «I xa konyi Uri Xitika fan bara faxa na gere kui.»

²² Xera naxa siga, a fe birin dentege sa Dawuda be naxan dangi gere kui alo Yowaba a fala a be ki naxe. ²³ A naxe, «Yi mixie bara no muxu ra. E to mini taa fari ma, muxu naxa e matutun han e man naxa so taa sode de ra. ²⁴ Kono na temui mixi gbetee naxa xalie woli muxu ma kelife taa tete fari. Muxu xa mixi ndee naxa faxa, hali i xa konyi di Uri, na Xitika.» ²⁵ Dawuda naxa na xera yaabi yi ra, «Yowaba, i boje naxa rapaaxu i ma yi fe ma, barima gere tan kui, fo mixi nde xa faxa ne. I xa na taa suxu senbe ra, i a birin kana.» I tan fan xa a ralimaniya.

²⁶ Uri xa gine to a me a xa mori bara faxa, a naxa kaape fe raba. ²⁷ A xa kaape fe to ba a ra, Dawuda naxa a xili, a a findi a xa gine ra. Na temui a naxa di xeme keren bari a be. Kono Dawuda naxan nabaxi, na mu rafan Alatala ma.

12

Annabi Natan xa masenyi Dawuda be

¹ Alatala naxa Natan xee Dawuda xon ma. Natan naxa a fala a be, «Mixi frin nu na taa nde kui, keren nu findixi banna nan na, boore setare. ² Xuruse gbegebe nu na na banna yi ra, ³ konɔ yexee gine keren peti nan nu na setare tan yi ra. A na sara ne, a nu a balo a xonyi a xa die ya ma. A nu donse xuntunyie fima a ma, a nu ye fi a ma a yete xa tonbili ra. Koe ra yexee nu xima a kanke nan ma. A nu luxi ne a be alo a xa di. ⁴ Loxoe nde xone naxa fa na banna xonyi. Na banna to mu tin xuruse bade a yete xa goore kui, a naxa siga a sa na setare xa yexee kerenyi tongo, a a faxes, a a rafala a xa xone be.»

⁵ Dawuda to na me, a naxa konɔ ki fanyi ra na banna ma, a naxa a fala Natan be, «N bara n kali Alatala xili ra, na banna lan ne a xa faxes. ⁶ A man xa na yexee joxoe naani ragbilen na setare ma, barima a bara fe kobi raba, a mu kinikini.»

⁷ Na temui Natan naxa a fala Dawuda be, a naxe, «I tan nan na na banna ra! Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, «N bara i sugandi Isirayila mange ra, n bara i ratanga Solu ma, ⁸ n fa a xa banxi so i yi ra, a nun a xa ginnee, a nun Isirayila nun Yudaya birin. Xa na mu i wasa nu, n nu noma nde sade na xun ma. ⁹ Munfe ra i Alatala xui maberexi, i wali jaaxi raba? I bara Uri Xitika faxes Amonikae saabui ra, i bara Uri xa gine tongo, i a findi i gbe ra. ¹⁰ Yakosi, gere mu makuyama i bonsoe ra sonon, barima i bara n xui mabere, i Uri Xitika xa gine findi i gbe ra. ¹¹ N xa a fala i be, n tan Alatala fama i tooroode i bonsoe tagi. N fama i xa ginnee bade i yi ra, n e so i xa mixi nde yi ra, e nun nee fa kafu kene ma. ¹² I tan fe jaaxi rabaxi a gundo daaxi ne, konɔ n i sare ragbilenma a kene ma daaxi ne Isirayila nama ya xori.»

¹³ Dawuda naxa a fala Natan be, «N bara yunubi raba Alatala ra!» Natan naxa a yaabi, «Alatala bara dipɛ i xa yunubi ma, i mu faxama. ¹⁴ Konɔ i to a niyaxi Alatala yaxuie xa no a maberede yi fe kui, i xa di naxan fama baride, na tan faxama ne.» ¹⁵ Natan naxa gbilen a xonyi.

Alatala naxa fure radin diyore ma, Uri xa gine naxan bari Dawuda be. ¹⁶ Dawuda naxa Ala maxandi diyore be, a man sunyi suxu a xa fe ra. A to so a xonyi, a naxa a sa boxi ma. ¹⁷ A xa forie naxa fe birin naba alako a xa keli boxi ma, a xa a dege, konɔ a mu tin feo. ¹⁸ A xi solofere nde diyore naxa faxes. Dawuda xa walikɛe mu nu wama na falafe a be, barima e nu a falama e boore tagi, «Diyore to mu nu faxaxi, muxu nu woyen ne a be, a mu muxu danxun. Yakosi muxu fama a xa diyore xa faxes falade a be di? A fama fe xone nan nabade!»

¹⁹ Dawuda naxa sogi a xa walikɛe ma, e na fe nde madukufe e xui igoroxi ra e boore tagi. Na kui a naxa a kolon a xa diyore bara faxes. A naxa a xa walikɛe maxorin, «Diyore bara faxes?» E naxa, «Iyo, a bara faxes.» ²⁰ Dawuda naxa keli boxi, a a maxa, a labunde sa a ma, a dugie masara, a fa siga Alatala xa banxi kui suyidide Ala be. A to keli menni, a naxa siga a xonyi, a donse maxorin, a a dege. ²¹ A xa walikɛe naxa a maxorin, e naxe, «Munfe ra diyore nu baloxi temui naxe, i nu sunma, i nu wama, konɔ diyore to faxaxi fa, i bara keli, i i dege?» ²² A naxa e yaabi, «Diyore to nu baloxi, n nu sunma, n nu wama, barima n joxo a ma a temunde Alatala dijema n ma, a n ma diyore rakisi. ²³ A to bara faxes, n fa sunma munfe ra? N noma a ragbilenɛe dunjina ma fa? N tan a lima ne naa, konɔ a tan mu gbilenma n tan ma sonon.»

²⁴ Na temui Dawuda naxa a xa gine Batiseba madundu. E naxa lu yire keren, a naxa tege, a di xeme bari. E naxa a xili sa Sulemani. Alatala to a xanu, ²⁵ a naxa Annabi Natan xee Dawuda yire, a falafe ra, Yedideya xili fan xa sa a xun, naxan wama a falafe Alatala xanuntenyi.

²⁶ Yowaba naxa Amonikae xa mangataa Raaba gere, a na mange banxi suxu. ²⁷ A naxa mixie xee a falafe ra Dawuda be, «N bara Raaba gere, n man bara e xa ye yire suxu. ²⁸ Yakosi i xa soorie malan, wo xa te taa suxude. A mu lanma n tan xa na binye soto.»

²⁹ Dawuda to soorie malan, e naxa siga Raaba. A naxa din taa ra, a a suxu. ³⁰ A naxa Amoni mange xa mange tonxuma ba a xun ma, a fa a sa a yete xun ma. A binya kilo tongo saxan, a yailanxi xema nan na. Geme tofanyi fan nu na a ma. Dawuda naxa se gbegebe soto na taa kui. ³¹ A naxa na taakae findi konyie ra, naxee nu wuri xabama a nun biriki bonboma. A a raba na ki ne Amonikae xa taa birin kui. Na dangi xanbi Dawuda nun a xa soorie naxa gbilen Darisalamu.

13

Aminon nun Tamari

¹ Na to dangi, fe nde naxa Dawuda xa di Abisalomi xunya ginema tofanyi Tamari li. Dawuda xa di Aminon naxa a xanu folo. ² A naxa wa a maagine Tamari xon ma han na naxa findi a be fure ra. Gine dimedi nan nu a ra, konɔ Aminon mu noma a makorede a ra. ³ Aminon boore nde nu na na, naxan nu xili Yonadabo, Dawuda taara Simeya xa di. A nu koota ki fanyi ra. ⁴ A naxa a boore maxorin, «Mange xa di, munfe ra i yatagi ixonoxi loxoe yo

loxɔɛ? A fala n be.» Aminon naxa a yaabi, «N wama n bariboore Abisalomi maagine Tamari nan xɔn.» ⁵ Yonadabo naxa a fala a be, «I naxan nabama, i xa i sa, alo i na fura a gbe ra. I baba na fa i xɛɛbude, i xa a mayandi a falafe ra, «A lu n maagine Tamari xa fa n yire, a xa donse yaillan n ya xɔri, a a so n yi ra a yete ra.»

⁶ Na temui Aminon naxa a sa, alo a furaxi ne. Mange to fa a xɛɛbude, a naxa a fala a be, «Yandi, a lu Tamari xa fa n yire, a xa donse nde yaillan n ya xɔri, a a so n yi ra a yete ra.» ⁷ Dawuda naxa mixie xɛɛ Tamari xɔnyi, a falafe ra, «I xa siga i taara Aminon xɔnyi, alako i xa donse yaillan a be.»

⁸ Tamari naxa so a taara Aminon xa banxi kui, a naxa a li a saxi. A naxa donse nde yaillan, a ture sa a ma, a a pin a ya tode ra. ⁹ A to gɛ, a naxa a makɔɛ a ra donse ra a yi tunde kui alako a xa a so a yi ra, kɔnɔ Aminon mu tin a donde. A naxa yaamari fi mixi birin xa mini. E to mini, ¹⁰ a naxa a fala Tamari be, «Fa donse ra n ma konkoe kui. I xa a fi n ma i belɛɛ ra.» Tamari naxa donse tongo a naxan yaillanxi, a siga a ra a taara xa konkoe kui. ¹¹ A to donse ti a be, a naxa dutun a ma, a a fala a be, «N xunya, won xa kafu!» ¹² A maagine naxa a yaabi, «N taara yandi, i naxa dutun n ma, barima na fe mooli mu lanma a xa raba Isirayila boxi ma. I naxa yi daxɔɔa raba. ¹³ N na yaagi mooli xaninma di? I xili fan kanama ne Isirayila. I xa mange mayandi, a mu tondima n fide i ma.» ¹⁴ A mu tin a tuli matide a ra, a naxa dutun a ma, a a futi kana.

¹⁵ Na to ba a ra, Tamari xa fe naxa rapaaxu Aminon ma, a fa a fala a be, «Keli, i siga!» ¹⁶ A naxa a yaabi, a naxe, «Ade! Xa i n keri, na paaxu dangi i naxan nabaxi n na!» Kɔnɔ Aminon mu a tuli mati a ra. ¹⁷ A naxa a xa konyi xili, a a fala a be, «Yi gine keri n be, i fa naade balan.» ¹⁸ Aminon xa konyi naxa a keri, a naade balan alo a falaxi a be ki naxe.

Donma nu ragoroxi Tamari ma, naxan jingi masunbuxi. Mange xa di gine naxee mu nu xeme fe kolon sinden nu darixi na donma mooli ra. ¹⁹ Tamari naxa xube radin a yete xun na, a a xa donma iboo a ma. A naxa a belɛɛɛ sa a xun ma, a siga gbelegebele ra. ²⁰ A taara Abisalomi naxa a maxɔrin, «I taara Aminon bara dutun i ma? N xunya, i sabari. I naxa kontofili yi xa fe ra. I taara nan a ra.» Kabi na temui Tamari naxa sabati a taara Abisalomi xɔnyi sunnunyi kui. ²¹ Mange Dawuda to na fe kolon, a naxa xɔnɔ ki fanyi. ²² Abisalomi mu sese fala Aminon be na xa fe ra, kɔnɔ xɔnanteya naxa lu a boɔɛ kui Aminon mabiri, barima a nu bara fe kɔbi raba a maagine Tamari ra.

²³ Ne firin dangi xanbi, Abisalomi xa walike nu na a xa yɛɛɛ xabe maxabafe Bali Xasori, Efirami boxi fe ma. Abisalomi naxa mange xa di birin xili naa, e xa xulunyi raba. ²⁴ Abisalomi naxa siga mange yire, a naxe, «Mange, n ma yɛɛɛ xabe xaba temui bara a li. Xa i sa tinma, i xa fa a nun i xa mixie na xulunyi.» ²⁵ Mange naxa Abisalomi yaabi, a naxe, «Ade, n ma di, a mu lanma muxu birin xa siga, xa na mu a ra a findima kote xungbe nan na i be.» Abisalomi naxa a karaxan, kɔnɔ mange naxa tondi, a fa duba a be. ²⁶ Abisalomi naxe, «N ba, xa fe na na ki ne, a lu n xunya Aminon tan xa fa.» Mange naxe, «Munfe ra?» ²⁷ Abisalomi naxa a karaxan, han mange naxa tin Aminon nun mange xa di birin xa siga na xulunyi.

²⁸ Abisalomi naxa a fala a xa konyie be, «Aminon na siisi, n fama yaamari fide wo ma wo xa a faxesa. Na waxati hali wo mu gaaxu, n tan nan wo yamarixi. Wo xa limaniya, wo a faxesa.» ²⁹ Abisalomi xa konyie naxa na raba Aminon na, alo Abisalomi e yamarixi ki naxe. Mange xa di birin to na to, e naxe e gi e xa soe fari.

³⁰ Mange Dawuda naxa na xibaaru me beenu e xa a yire li, a falafe ra, «Abisalomi bara mange xa di xeme birin faxesa, keren mu luxi.» ³¹ Mange naxa a xa donma iboo sunnunyi kui, a fa goro boxi ma, a tan nun a xa mixie. ³² Dawuda taara Simeya xa di xeme Yonadabo, naxa a fala a be, «N marigi, i xa di xeme birin xa mu faxaxi. Aminon gbansan nan faxaxi. Na nate nu na Abisalomi furi kabi Aminon dutunxi a maagine Tamari ma temui naxe.» ³³ Mange, i naxa la na xibaaru ra, a falafe ra i xa di xeme birin bara faxesa. Aminon gbansan nan faxaxi.»

³⁴ Na kui Abisalomi naxa a gi. Na temui taa makante naxa mixi gbege to fa ra kira xɔn ma kelife geya yire. ³⁵ Yonadabo naxa a fala mange be, «I xa die nan fafe yi ki, alo n a fala i be ki naxe.» ³⁶ A jan mu ge woyende, mange xa die naxa so wa ra. Mange nun a xa mixie fan naxa wa folo.

³⁷ Abisalomi nu bara a gi, a siga Gesuri mange Amixudi xa di xeme Talamayi xɔnyi. Dawuda a xa di xa jonfe raba ne temui xonkuye. ³⁸ Abisalomi lu ne Gesuri xɔnyi je saxan. ³⁹ Mange Dawuda boɔɛ goro ne Aminon xa faxe xa fe ra, a Abisalomi lu na sinden.

14

Abisalomi gbilenfe Darisalamu

¹ Seruya xa di xeme Yowaba nu a kolon a Abisalomi rafan Dawuda ma. ² Na kui Seruya naxa Tekowa gine nde fen naxan koota. A naxa a fala a be, «I xa i maxiri alo

kaape gine. I naxa labunde nun ture sa i ma de. I xa lu alo gine naxan buxi jɔnfe sunnunyi kui temui xɔnkuye. ³ Na temui i xa siga mange yire, i fa wɔyɛn a be alo n a falama i be ki naxe.» Yowaba naxa na wɔyɛnyi birin masen a be.

⁴ Na gine Tekowaka naxa sa wɔyɛn mange be na ki. A naxa a yatagi rafelen boxi ma mange ya i, a fa a fala, «Mange, i xa n nakisi.» ⁵ Mange naxa a maxɔrin, «Munse niyaxi?» A naxa a yaabi, «Kaape gine nan n na, n ma mɔri bara faxa. ⁶ Di xeme firin nu na n yi ra. Lɔxɔe nde e naxa gere daaxa. Mixi yo mu nu na naxan e tagi ibama. Na kui keren naxa boore faxa. ⁷ Yakɔsi n ma mixie bara a fala n be, a n xa n ma di so e yi ra naxan luxi, e xa a fan faxa n ma di faxaxi gbɛɔxɔfe ra. E wama na ke tongoma kerenyi faxafe naxan luma n be, alako n ma mɔri xili nun a xa fe xa jɔn feo.»

⁸ Mange naxa a fala na gine be, «I naxa kontɔfili. Siga i xɔnyi. N yaamari fima i xa fe ra yakɔsi.» ⁹ Na Tekowa gine naxa a yaabi, «N ma fe rabaxi sare xa gbilen n tan nun n xabile ma. Na kote naxa lu mange nun a xa kibanyi xun ma.» ¹⁰ Mange naxa a fala a be, «Xa mixi nde sa i rakiiti, i xa fa a ra n xɔn ma. A mu i rakiitima sɔnɔn.» ¹¹ Na gine naxa a yaabi, «Mange, i xa laayidi tongo n be i Marigi Alatala xili ra, alako n ma di faxaxi gbɛɔxɔfe soxi mixi naxan yi, na naxa nde sa n ma tɔɔre xun ma n ma di baloxi faxafe ra.» Mange naxa a fala a be, «N xa a fala i be Alatala xili ra, sese mu fama i xa di tode.»

¹² Na temui na gine naxa a fala mange be, «I xa i haake to, n xa masenyi nde ti i be.» A naxe, «Awa yire.» ¹³ Gine naxa a maxɔrin, «Munfe ra i na rabaxi Alatala xa jama ra? I xa wɔyɛnyi a masenxi i tan bara tantan, barima i mu tinxi mixi rafade i naxan kerixi. ¹⁴ I bunadama birin faxama ne. E luxi ne alo ye ifilixi naxan mu makoma sɔnɔn! Kɔnɔ Ala mu tinma mixi xa simaya xun nakanade. A fe birin nabama alako naxan bara a makuya a ra, na man xa makɔre a ra.»

¹⁵ «Mange, n bara yi birin masen mange be to, barima n bara gaaxu jama ya ra. N bara a mapɔxun a temunde i noma tinde n tan i xa konyi xa masenyi ra. ¹⁶ N bara a mapɔxun a i noma n bade n yaxui belexe i naxan wama n tan nun n ma di faxafe, muxu naxa lu sɔnɔn Ala xa jama ya ma. ¹⁷ Mange xa masenyi xa bɔɔresa fi n ma. I tan luxi ne n be alo Alatala xa maleke naxan noma fe fanyi nun fe paaxi tagi rasade. I Marigi Alatala xa i mali.»

¹⁸ Mange naxa na gine yaabi, «Nɔndi fala n be, i naxa fefe nɔxun n ma.» Gine naxe, «Awa yire n mange n marigi.»

¹⁹ Mange naxa a maxɔrin, «I xa masenyi birin fatanxi Yowaba nan na?» Gine naxa a fala a be, «Mange, i bara nɔndi yati fala. Mixi mu noma fefe nɔxunde i ma. Yowaba nan n xɛxi n xa na birin masen i be. ²⁰ I xa konyi Yowaba yi rabaxi ne, alako fe nde xa masara. Kɔnɔ i tan, n marigi, i xaxili fan alo Alatala xa maleke nde. I fe birin kolon naxan dangima yi boxi ma.»

²¹ Mange naxa a fala Yowaba be, a naxe, «I naxan fala, n wama na nan nabafe. Siga, i sa fa n ma di Abisalomi ra.» ²² Yowaba naxa a magoro boxi ma binye kui, a fa duba mange be. A naxa a fala mange be, «Mange n marigi, to n bara i xa hinne to n mabiri, barima i bara tin n ma wɔyɛnyi ra.» ²³ Yowaba naxa siga Gesuri Abisalomi fɔxɔ ra, a fa fa a ra Darisalamu. ²⁴ Kɔnɔ Abisalomi to Darisalamu li, mange naxa yaamari fi a a naxa fa mange yire, a xa lu a xɔnyi. Na kui Abisalomi naxa siga a xɔnyi, a mu mange yire li.

²⁵ Mixi yo mu nu na Isirayila boxi ma, naxan nu tofan alo Abisalomi, kelife a xunyi han a sanyi. Nama birin na to ne. ²⁶ Ne yo je a nu luma a xunyi bii ra, barima a xunxɛe nu binya han kilo firin mange maniyase ki ma. ²⁷ Abisalomi di xeme saxan nan bari, a nun di gine nde naxan xili Tamari. Gine tofanyi na nu a ra.

²⁸ Abisalomi naxa lu Darisalamu je firin, mange mu tin e xa boore to ra. ²⁹ Abisalomi naxa Yowaba xili alako a xa a masen mange be, kɔnɔ Yowaba fan mu tin e xa boore to ra. Abisalomi naxa a xili a sanya firin nde, kɔnɔ Yowaba mu a xa xili ratin. ³⁰ Na kui Abisalomi naxa a fala a xa mixie be, «Wo a kolon, Yowaba xa mengi xe na n gbe fe ma. Wo sa te so naa ra.» ³¹ E to ge na rabade, Yowaba naxa siga Abisalomi yire, a sa a maxɔrin a a xa xe ganxi fe naxan ma. ³² Abisalomi naxa a yaabi, «N bara i xili alako n xa i xɛe mange xɔn, i xa a maxɔrin n be, «Munfe ra i n tongoxi Gesuri, i fa n na be? Xa i mu wama n tofe, a nu fisa n xa lu menni!» Yakɔsi n wama n yete dentegefe mange be. Xa n bara seriye nde kana, a xa n faxa.» ³³ Yowaba naxa siga mange yire, a sa Abisalomi xa xɛera iba mange be. Na temui mange naxa Abisalomi xili. Abisalomi to siga mange yire, a naxa a magoro boxi ma binye kui, mange fa a sunbu.

15

Abisalomi findife mange ra

¹ Na temui Abisalomi naxa sɔɔri ragise nun soee soto, a nun sɔɔri mixi tongo suuli, naxe nu jɛrema a ya ra. ² Abisalomi nu kelima geesege, a ti kira de ra naxan nu

soma mangataa. Mixi naxee nu minima naa ra sigafe ra mange yire alako e xa e xa kontofili masen a be, Abisalomi nu nee maxorinma, «Wo kelixi minden?» E na e kelide fala a be, ³ Abisalomi nu a falama ne e be, «Nondi na wo be, kono mixi yo mu a tuli matima wo ra mange xonyi. ⁴ Xa n tan nan findixi kiitisa ra Isirayila boxi ma nu, n mixi birin makitima tinxinyi nun nondi nan na nu.» ⁵ Mixi naxee nu e xinbi sinma a be, Abisalomi nu e belexe suxuma, a e sunbu. ⁶ Abisalomi nu na nan nabama Isirayilakae birin be, naxee nu sigama mange yire kiiti nde xa fe ra. Na kui a naxa e boje ya rafindi a yete ma.

⁷ Ne naani dangi xanbi, Abisalomi naxa a fala mange be, «Dije n ma, n xa siga Hebiron laayidi nde rakamalide, ⁸ n naxan tongo Alatala be, n nu na Gesuri taa kui temui naxe Arami boxi ma. N a fala ne, xa Alatala n nagbilen Darisalamu, n serexe bama ne a be Hebiron.» ⁹ Mange naxa a fala a be, «Siga bojesa kui.» Na temui Abisalomi naxa a xun ti Hebiron na.

¹⁰ Abisalomi naxa mixie xee Isirayila bonsoe birin ma, e xa a fala, «Wo na sara xui me temui naxe, wo xa a fala, Abisalomi bara mangeya tongo Hebiron.» ¹¹ A naxa mixi keme firin tongo Darisalamu, naxee a mati Hebiron, kono e mu a kolon Abisalomi nu wama naxan nabafe naa. ¹² Abisalomi to nu serexe bama Alatala be Hebiron, a naxa Axitofeli xili Gilo taa kui. Axitofeli nu findixi Dawuda rasima nde nan na. Na waxati Abisalomi nu senbe sotoma, mixi gbegebe nu luma a seeti ma.

¹³ Na temui mixi nde naxa a masen Dawuda be, «Abisalomi rafan Isirayilakae ma.» ¹⁴ Na kui Dawuda naxa a fala a xa mixie be Darisalamu, «Won xa won gi, xa na mu a ra Abisalomi fama ne won sontode. Wo xulun alako a naxa won li taa kui, a fa won faxa santidegema ra.» ¹⁵ Mange xa mixie naxa a yaabi, «Mange, i na wa fefe xon ma, muxu na i xanbi ra.» ¹⁶ Mange nun a xa mixie naxa keli a xonyi, e xa e gi. A naxa konyi gine fu lu naa alako e xa meeni mange xa banxi ma. ¹⁷ Nama birin naxa bira mange foxo ra kelife Darisalamu. E to banxi donxoe li, e naxa ti naa.

¹⁸ A xa soorie, a xa soori Keretikae nun Peletakae, nun a xa soori keme senni naxee keli Gati, e birin naxa dangi mange ya tode ra. ¹⁹ Mange naxa a fala Gatika Itayi be, «Munfe ra i fan faxi muxu foxo ra? I xa lu be mange neene seeti ma. Xoje nan i ra, naxan jan bara keli a xa boxi ma. ²⁰ I faxi xoro ne. A mu lanma i xa lintan muxu foxo ra, barima n tan yati mu n sigade kolon. Wo xa gbilen, i tan nun i ngaxakerenyie. Alatala xa hinne i ra a xa

tinxinyi kui.» ²¹ Itayi naxa mange yaabi, «Mange, n xa a fala i be Alatala ya xori, i siga dede, n fan sigama naa. Xa na findi faxe ra, xa na findi kisi ra, n mu kelima i seeti ma.» ²² Mange Dawuda naxa a fala Itayi be, «Awa yire.» Na kui Itayi, a xa mixie, nun e xa denbayae naxa lu Dawuda foxo ra.

²³ Nama birin nu na wafe e xui itexi ra, e dangi temui. Mange nun a xa pama naxa Sediron xure di igiri, e kira suxu naxan sigama gbengberenyi ma. ²⁴ Sadoki nun Lewi bonsoe mixie nu na na, Alatala xa kankira xaninfe ra. E naxa Alatala xa kankira ragoro, alako Abiyatari xa nu serexe ba han pama xa ge minide taa kui. ²⁵ Mange naxa a fala Sadoki be, «I xa Alatala xa kankira ragbilen taa kui. Xa Alatala wama hinnefe n na, a n nagbilenma ne, n xa a xa horomolingira nun a xa kankira to. ²⁶ Kono xa a sa li n ma fe mu rafan Alatala ma sonon, a sago xa raba.»

²⁷ Mange man naxa a fala serexedube Sadoki be, «Wo xa gbilen bojesa kui, i tan nun i xa di Aximaasi, a nun Abiyatari nun a xa di Yonatan. ²⁸ N luma gbengberenyi filii ma, han n xibaaru sotoma wo ra temui naxe.» ²⁹ Na kui Sadoki nun Abiyatari naxa gbilen Darisalamu Alatala xa kankira ra, e fa lu menni.

³⁰ Dawuda nun a xa pama naxa te Oliwi kira xon ma sunnunyi kui, e nu wama, e xunyi makotoxi, e sanyi igeli. ³¹ Mixi nde naxa a fala Dawuda be, a Axitofeli nun Abisalomi birin na a ra yi fe kui. Dawuda naxa Ala maxandi, «Alatala, i xa Axitofeli xa marasie kana.»

³² Dawuda to so geya fari, mixie nu salima dennaxe, Xusayi Arika naxa fa a ralande, a xa donma iboxxi a ma, xube soxi a xunyi ra sunnunyi xa fe ra. ³³ Dawuda naxa a fala a be, «Xa i bira n foxo ra, i findima kote nan na n be. ³⁴ I naxan nabama, i xa gbilen taa kui Abisalomi yire, i fa a fala a be, «Mange, n bara nate tongo n xa findi i xa konyi ra alo n a rabaxi i baba be ki naxe.» Na ki i noma Axitofeli xa marasie xun nakanade n be. ³⁵ Serexedube Sadoki nun Abiyatari fan na n malife. I na naxan yo me mange xa banxi kui, i xa a fala e be. ³⁶ E fama e xa die Aximaasi nun Yonatan xeede n yire i xa xibaaru ra.» ³⁷ Dawuda xanuntenyi Xusayi gbilen taa kui na nan ma. A tan nun Abisalomi naxa so Darisalamu temui keren.

16

Dawuda nun Siba

¹ Dawuda to dangi geya xun tagi ra, a naxa naralan Mefiboseti xa konyi Siba ra.

Sofale firin nu na a yi ra, taami keme firin bakixi e fari, tamare mooli nde suxui keme, xore xaraxi debe keme, nun weni lului keren. ² Mange naxa a maxorin, «I munse rabama yi birin na?» Siba naxa a yaabi, «Sofalee findima mange xa mixi maxanin see ra, taami nun xore findima donse nan na fonikee be, weni tan senbe nan fima mixie ma naxee taganma gbengberenyi ma.» ³ Mange naxa a maxorin, «I marigi xa di na minden?» Siba naxa a yaabi, «A na Darisalamu taa kui, barima a naxe, «Isirayilakae n baba xa mangeya ragbilenma ne n ma to.» ⁴ Mange naxa a fala Siba be, «N bara Mefiboseti ke birin fi i ma.» Siba naxe, «Mange n marigi, n bara i tantu. I xa hinne n na kudei.»

⁵ Mange Dawuda to Baxurimi li, Solu xabile xa mixi nde naxa mini naxan xili Simeyi. Gera xa di nan nu a ra. A naxa dankee rasiga Dawuda ma. ⁶ A naxa gemee mawoli Dawuda nun a xa mixie ma, naxee nu na e perefe Dawuda xa pama nun a xa soorie tagi. ⁷ Simeyi nu a dankama yi ki ne, «Keli be, keli be, i tan faxeti seriyelatare. ⁸ Alatala xa Solu bonsoe nii sare doxo i xun ma, i tan naxan findixi mange ra a noxo ra. Alatala bara mangeya ragbilen i xa di Abisalomi ma. Yi toore bara findi i xa faxeti sare ra.»

⁹ Seruya xa di Abisayi naxa a fala mange be, «N marigi, munfe ra won a luma yi xeme xurutare xa mange konbi? Sago fi n ma n xa a xunyi bolon a de i.» ¹⁰ Mange naxa a yaabi, «Seruya xa di, i mu na yi fe kui feo. Yi mixi n dankaxi ne, barima Alatala bara a yamari a xa n danka. Nde no ma a falade a be, «Munfe ra i yi rabama?» ¹¹ Dawuda naxa a fala Abisayi nun a xa mixie be, «Xa n ma di barixi yati wama n faxafe, a mu findima n be terenna ra yi mixi fan xa n faxa naxan kelixi Bunyamin bonsoe! Wo a lu na. A xa n danka alo Alatala a yamarixi ki naxe. ¹² Temunde Alatala na n ma toore to, a fama to danke mafindide fe fanyi ra.»

¹³ Dawuda nun a xa mixie naxa bira e xa kira foxo ra. Kono Simeyi nu perefe geya kanke Dawuda mabiri, a nu a danka, a nu geme mawoli a ma, a nu xube rate a ma. ¹⁴ Mange nun a xa pama birin naxa e yonkinde li, e taganxi. Menni e naxa e malabu.

¹⁵ Abisalomi nun a xa pama tan naxa so Darisalamu. Axitofeli fan nu na a foxo ra. ¹⁶ Dawuda xanuntenyi Xusa Arika to so Abisalomi yire, a naxa a fala a be, «Kisi na mange be! Kisi na mange be!» ¹⁷ Abisalomi naxa Xusa yaabi, «Xanunteya mu na i boje kui i boore be? Munfe ra i mu bira i xanuntenyi foxo ra?» ¹⁸ Xusa naxa Abisalomi yaabi, «Ade! N tan birama mixi

nan foxo ra Alatala nun Isirayila pama naxan sugandixi. N wama lufe na nan seeti ma. ¹⁹ A nun, a lanma n xa Dawuda xa di rabatu. A xa di mu i ra? N walima ne i be alo n wali i baba be ki naxe.»

²⁰ Abisalomi naxa a fala Axitofeli be, «Yakosi, a lanma won xa munse raba?»

²¹ Axitofeli naxa a fala Abisalomi be, «I xa i sa i baba xa konyi ginnee fe ma a naxee luxi mange banxi kui. Na kui Isirayilaka birin a kolonma ne xonnanteya bara lu i tan nun i baba tagi. I xa mixie limaniyama ne i xa fe ra.» ²² E to kiri banxi ti mange banxi fari, Abisalomi naxa a sa a baba xa konyi ginnee fe ma Isirayila pama ya xori.

²³ Na waxati Abisalomi nun Dawuda birin nu birama Axitofeli xa marasie foxo ra, alo marasie naxee kelixi Ala ma.

17

Xusa nun Axitofeli xa marasie

¹ Axitofeli naxa a fala Abisalomi be, «A lu n xa mixi wulu fu nun firin mayegeti, n xa siga Dawuda foxo ra to koe ra yati.

² N a lima naa, a taganxi, limaniya yo mu na a be, fo gaaxui. Na kui pama e gima ne, n fa mange faxa a keren. ³ Na temui n pama birin malanma, e xa gbilen i ma. Na fatanma Dawuda xa faxe nan na. Nama fama lude bojesa kui na ki ne.» ⁴ Na masenyi naxa rafan Abisalomi nun Isirayila kuntigie birin ma.

⁵ Abisalomi naxa a fala, «Wo Xusa Arika xili. Won xa na fan xui rame.» ⁶ Xusa to fa, Abisalomi naxa a fala a be, «Axitofeli xa marasi nan ya. I tan a toma di? A lanma ka a mu lanma?» ⁷ Xusa naxa a yaabi, «Yi biyaasi, Axitofeli xa marasi mu fan. ⁸ I i baba kolon, i a xa soorie kolon. Gbangbalanyie nan e ra, e xaape alo yete naxan xa die baxi a yi. I baba gere kolon. A mu xima pama ya ma. ⁹ A lima yakosi a jan bara a noxun geya yire nde. I xa mixi nde na faxa na gere kui, pama fama ne a falade, «Abisalomi xa mixie bara sonto a paaxi ra!» ¹⁰ Limaniya fama ne bade mixie yi ra, hali soori xoroxxee. Isirayila i baba kolon soori ra, e a xa mixie kolon gbangbalanyie ra.»

¹¹ «N ma marasi nan ya. I xa Isirayila birin malan kelife Dana ma han Beriseeba. I xa mixie na wuya alo meyeniyi naxan na baa de ra, i tan yati fama e rasode gere kui.

¹² A na dede, won fama a tode, won fama ne gorode a ma, alo xini goroma boxi ma ki naxe. Mixi keren mu luma e ya ma, muxu fama Dawuda nun a xa soori birin faxade. ¹³ Xa a sa a noxun taa nde kui, Isirayilakae fama na taa tete gemee bendunde luutie ra han tete birin ba naa.»

¹⁴ Abisalomi nun Isirayila kuntigie naxa a fala, «Xusa Arika xa marasi nan fan dangi Axitofeli xa marasi ra.» Alatala nu bara Axitofeli xa marasi kootaxi xun nakana, alako Abisalomi xa tooo.

¹⁵ Xusa naxa a fala Sadoki nun Abiyatari serexedubee be, «Axitofeli bara Abisalomi nun Isirayila forie rasi marasi nde ra, kono n tan bara e rasi fe gbete ra. ¹⁶ Yakosi wo xa xeeraya iba Dawuda be keren na, a falafe ra, «I naxa lu fiili ma gbengberenyi seeti ma to koe ra de. I xa dangi naa ra pon, alako mange nun a xa mixie naxa sonto.»

¹⁷ Yonatan nun Aximaasi nu na En Rogeli. Konyi gine nde naxa siga Xusa xa masenyi falade e be, alako e fan xa siga na xeeraya ibade Dawuda be. E nu na En Rogeli ne barima e mu nu suusama lude Darisalamu taa kui. ¹⁸ Kono fonike nde naxa e to, a sa na fe denteege Abisalomi be. Yonatan nun Aximaasi naxa e xulun, e sa so Baxurimi taa kui mixi nde xonyi. E naxa goro na mixi xa kolonyi kui, naxan nu na a xa foxoe ra. ¹⁹ Gine nde naxa dugi sa na kolonyi de ra, a fa sansi xori dinci sa na dugi fari, alako mixi naxa sogi fe nde ma. ²⁰ Abisalomi xa soorie naxa so na gine xa banxi kui, e naxa a maxorin, «Aximaasi nun Yonatan na minden?» Gine naxa e yaabi, «E bara xure igiri.» Abisalomi xa soorie naxa e fen, kono e mu e to. Na temui e naxa gbilen Darisalamu.

²¹ E to gbilen, Aximaasi nun Yonatan naxa te kolonyi ra, e siga a fala Dawuda be, «Wo xa xure igiri mafurenyi ra. Axitofeli bara yi marasi fi Abisalomi ma wo xili ma.» ²² Na kui Dawuda nun a xa jama naxa Yuruden igiri subaxe ma, e mu mixi keren lu e xanbi ra.

²³ Axitofeli to a to a Abisalomi mu a xa marasi suxuxi, a naxa baki a xa sofale fari, a gbilen a bari taa kui. A naxa a xa fee yailan, a fa a yete gbaku. A faxesa na ki ne. E naxa sa a ragata a baba xa gaburi seeti ma.

²⁴ Dawuda naxa so Maxanayimi. Abisalomi nun a xa soorie naxa Yuruden xure igiri. ²⁵ Abisalomi naxa Amasa ti a xa soorie yarerati ra, Yowaba foxoe ra. Amasa findi Yeteri xa di nan na, naxan Naxasa xa di gine Abigayili doxo. Abigayili findi Yowaba nga Seruya xunya nan na. ²⁶ Abisalomi nun a xa jama naxa yonkin Galadi boxi ma.

²⁷ Dawuda to so Maxanayimi taa kui, Naxasa xa di Soobi, naxan kelixi Raba taa kui Amonikae xa boxi ma, a nun Amiyeli xa di Makiri, naxan kelixi Lodebara, a nun Barasilayi, naxan kelixi Rogelimi taa kui Galadi boxi ma, ²⁸ nee naxa fa yi se birin na Dawuda xa mixie be: sadee, piletie, fejee, fundenyi maniye, mengi maniye,

farin, sansi xori ganxie, toge mooli firin, ²⁹ kumi, yexee nun ninge xipe. E naxa fa na birin na Dawuda nun a xa jama xon ma, alako e xa e dege, barima e nu yi nan falama, «Yi jama bara tagan. Kaame nun ye xoli nan e suxuxi gbengberenyi ma yi ki.»

18

Dawuda Abisalomi gerefe

¹ Dawuda naxa a xa soorie konti, a mangee sugandi gali die be, mixi wulu keren nun mixi keme daaxi. ² Dawuda naxa a xa soorie itaxun doxo saxan na. A singe xunyi naxa findi Yowaba ra, a firin nde xunyi naxa findi Seruya xa di Abisayi ra, Yowaba xunya, a saxan nde xunyi naxa findi Itayi ra, Gatika. Mange Dawuda naxa a fala e be, «N fan luma wo seeti ma yi gere kui.» ³ Kono a xa soorie naxa tondi, a falafe ra, «A mu lanma i fan xa so gere kui. Xa muxu sa muxu gima ne, na mu findima fefe ra e be. Hali won ma gali die seeti sa faxesa na, na tide mu luma e be. Kono i tan tide dangi soori wulu fu ra. A fan ki ma, a lanma i xa lu taa kui, alako i xa no minide muxu malide xa fee mu sa sooneya.» ⁴ Mange naxa e yaabi, a naxe, «Awa, wo sago.» Gali die naxa mini e doxo ki ma mixi wulu nun mixi keme daaxi, mange fan nu tixi taa naade ra. ⁵ Mange naxa Yowaba, Abisayi, nun Itayi yamari, «Wo naxa fe xoroxxe raba Abisalomi ra n ma fe xanunteya ma.» Nama birin naxa mange xa yaamari me, a naxan falaxi soori yareratie be Abisalomi xa fe ra.

⁶ Gali die naxa mini taa fari ma Isirayila gerefe. Gere naxa sin ye Efirami fotonyi kui. ⁷ Dawuda xa soorie naxa xunnakeli fanyi soto, e Isirayilaka wulu moxxonen faxesa na loxxe kerenyi. ⁸ Gere naxa din boxi birin na. Soori gbegbe naxa loe fotonyi kui dangi a faxaxie ra santidegema ra.

⁹ Dawuda xa soorie naxa Abisalomi li fotonyi kui. A xa sofale tixi wuri xungbe nde bun ma, Abisalomi xunxexe kuye kankanxi wuri saloniyie ma, a fa singan kuye ma. A xa sofale naxa a gi. ¹⁰ Soori nde to na to, a naxa sa a fala Yowaba be, a naxe, «N bara Abisalomi to, a gbakuxi wuri xungbe nde ra.» ¹¹ Yowaba naxa a yaabi, «I to a to, munfe ra i mu a faxesa keren na? Xa i na raba nu, n gbeti kole fu nun beleti keren nan fima i ma na fe rabaxi sare ra.» ¹² Na xeme naxa a fala Yowaba be, «Hali i gbeti kole wulu keren fi n ma, n mu dinma mange xa di xeme ra, barima mange i tan nun Abisayi yamari muxu birin ya xori ne, «Wo naxa fe xoroxxe raba Abisalomi ra n ma fe xanunteya ma.» ¹³ Xa n sa na fe raba nu, sese mu noma n tangade mange ma,

naxan fama fe birin kolonde. Hali i tan mu noma n natangade a ma.»¹⁴ Yowaba naxa a fala a be, «N mu luma be n de makanafe ra i be.» A naxa tanbe saxan tongo, a sa e banban Abisalomi sondonyi ma. Han na waxati Abisalomi nu gbakuxi wuri ma, a mu nu faxaxi.¹⁵ Segetala fu naxee nu Yowaba xa geresosee maxaninma, nee naxa Abisalomi rabilin, e a bonbo han a faxesa.

¹⁶ Na temui Yowaba naxa sara fe, alako nama xa gbilen Isirayilakae foxo ra.¹⁷ E naxa Abisalomi tongo, e a sa yili xungbe nde kui fotonyi tagi, e geme gbege koto a fari. Isirayilaka birin naxa e gi, e naxa siga e xonyi.¹⁸ Abisalomi nu bara geme tonxuma masoli, a a ti Mange xa Gulunba kui. A nu bara a fala, «Di yo mu na n be naxan n xili binyama.» Na kui a naxa a yete xili sa na geme tonxuma xun ma. Han to mixie na xilima «Abisalomi xa geme tonxuma.»

¹⁹ Sadoki xa di Aximaasi naxa a fala Yowaba be, «A lu n xa sa a masen mange be a Alatala bara a rakisi a yaxui belexe.»²⁰ Yowaba naxa a yaabi, «Na mu findima xibaaru fanyi xa ra to. Temui gbete i noma xibaaru fanyi masende mange be, kono to mu lanma barima mange xa di bara faxesa.»²¹ Yowaba naxa a fala Kusika nde be, «Siga, i sa a dentege mange be i naxan toxi be.» Kusika to ge a xinbi sinde Yowaba bun ma, a naxa siga mafurenyi ra.

²² Sadoki xa di Aximaasi fan naxa a fala Yowaba be, «Yandi, a lu n fan xa siga mange yire Kusika foxo ra.» Yowaba naxa a yaabi, «N ma di, i wama sigafe munfe ra? Yi biyaasi mu findixi xibaaru fanyi ra.»²³ Aximaasi naxa a fala a be, «A fa findi fefe ra, n tan wama sigafe na masenyi ra.» Yowaba naxa a yaabi, «Awa yire, siga.» Aximaasi naxa mini Yuruden gulunba biri ra, a dangi na Kusika ra.

²⁴ Dawuda nu doxoxi taa naade de ra. Taa kantama naxa te tete fari naade biri ra. A to a ya rasiga, a naxa sa mixi nde to fa ra a keren.²⁵ Taa kantama to na fala a xui itexi ra, mange naxa a fala, «Xa mixi keren na a ra, a na fafe xibaaru nan na.» Na xeme to nu na fafe,²⁶ taa kantama naxa mixi gbete to, naxan na fafe a gi ra. A naxa a fala a xui itexi ra, «Mixi gbete na fafe a gi ra.» Mange naxa a fala a be, «Na fan fafe xibaaru nde nan na.»²⁷ Taa kantama naxa a fala, «A luxi n be alo Sadoki xa di Aximaasi nan yare. N a gi ki kolon.» Mange naxe, «Mixi fanyi nan a ra. A na fafe xibaaru fanyi nan na.»²⁸ Aximaasi to makore mange ra, a naxa a fala a xui itexi ra, «Gere bara sooneya!» A naxa a yatagi rafelen boxi ma, a fa a fala, «Tantui na i Marigi Alatala be, naxan n ma mange

yaxuie ragoroma a bun ma!»²⁹ Mange naxa a maxorin, «Abisalomi go, tana mu na n ma fonike ma?» Aximaasi naxa a yaabi, «Yowaba to n tan nun mange xa konyi nde xee, fe nde nu na, kono n mu a kolon fe naxan a ra.»³⁰ Mange naxa a fala a be, «Lu be sinden.» Aximaasi naxa ti a xati ma.

³¹ Kusika to so, a naxa a fala, «N ma mange, n bara fa xibaaru nde ra i be. To, Alatala bara i rakisi i yaxuie belexe tinxinyi ra.»³² Mange naxa a maxorin, «Abisalomi go, tana mu na n ma fonike ma?» A naxa a yaabi, «Mange, mixi naxee fe paaxi rabama i ra, nun i yaxuie birin na, e xa fe xa jon alo na fonike Abisalomi.»

19

Dawuda wafe Abisalomi xa fe ra

¹ Na kui mange naxa sunnun ki fanyi. A naxa te a xa konkoe kui taa naade xun ma, a wama. A nu a fala a yete ma, «N ma di Abisalomi, n ma di Abisalomi, a nu fisa n tan xa faxesa i doxoxe ra. Abisalomi, n ma di. Ee, n ma di!»

² E naxa na dentege Yowaba be, e naxe, «Mange na wafe sunnunyi kui Abisalomi xa fe ra.»³ E gere naxan geenixi na doxoxe, na naxa findi sunnunyi ra boxi birin be, barima nama nu bara a me a mange doxoxi a xa di Abisalomi xa faxesa fe ra.⁴ Soorie naxa so taa kui, e xun sinxi alo e na e gi gere ma yaagi kui.

⁵ Mange naxa a yatagi makoto, a nu fa gbelegele a xui itexi ra, «N ma di Abisalomi! N ma di Abisalomi! N ma di!»

⁶ Yowaba naxa so mange yire, a a fala a be, «To i bara i xa soorie rayaagi, naxee i nii ratangaxi, a nun i xa die, i xa ginnee, nun i xa konyi ginnee.⁷ I mixie xanuma, naxee i xonxi, i mixie xonma, naxee i xanuxi. To i bara a masen a i xa soorie nun e xa yareratie tide yo mu na i be. Xa muxu birin sa faxesa nu fo Abisalomi, na nan nafaama i ma nu.⁸ I naxan nabama, keli, i xa woyen fanyi fala i xa soorie be. Xa na mu a ra, n bara n kali Alatala ra, beenu koe xa so, i xa xeme birin kelima ne i xun ma to. Na fe xoro-xoma i xa toore birin be i naxan kolon kabi i bari temui.»⁹ Na temui mange naxa mini, a a magoro taa naade ra. Nama to na kolon, e naxa siga a yire.

Isirayilaka naxee nu biraxi Abisalomi foxo ra, nee nu bara e gi na temui e siga e xonyi.¹⁰ Na bomsoe birin nu a falama, «Mange Dawuda bara won ba won yaxuie belexe i, a tan nan won baxi Filisitakae yi ra, kono a a gixi ne Abisalomi tan ya ra.¹¹ Yakosi, Abisalomi, won naxan findi mange ra, na bara faxesa gere kui.

Won munse mamefe, won mu sa mange ragbilenma?»

¹² Mange Dawuda tan naxa a fala serexedube Sadoki nun Abiyatari be, «Wo a fala Yuda forie be, «Munfe ra wo mu yarerati wali rabama mange ragbilenfe ra a xonyi? Mange jan bara Isirayila waxonfe me. ¹³ N ngaxakerenyi nan wo ra, won wuli keren, fase keren. Munfe ra wo na bufe mange ragbilenfe ra?» ¹⁴ Wo xa a fala Amasa fan be, «Won wuli keren, fase keren xa mu a ra? N bara n kali Ala ra, n i tima ne n ma soorie xa mange ra Yowaba joxoe ra kudei.» ¹⁵ Na kui Dawuda naxa a niya Yudakae birin xa lan a gbilenfe ma. E naxa xera xe mange ma, a xa gbilen, a tan nun a xa mixi birin.

¹⁶ Mange naxa gbilen folo, a fa Yuruden xure li. Yudayakae naxa siga Giligali, e xa a rasene. ¹⁷ Gera xa di Simeyi, naxan kelixi Bunyamim bonsoe, naxan nu Dawuda dankaxi Baxurimi, a fan naxa siga mange Dawuda ralande. Yudayakae nun ¹⁸ Bunyaminka soori mixi wulu keren nan nu na a foxo ra.

Siba, naxan nu bara wali Solu xa denbaya be, a tan nun a xa di fu nun suuli, a nun a xa konyi moxoren, e fan naxa siga Yuruden xure mange ralande. ¹⁹ Mixie nu na mange xa jama malife xure igiride temui naxe, Gera xa di Simeyi naxa bira mange bun ma, ²⁰ a a mayandi, «N marigi, i naxa xone ragata i boje kui n be. I naxa i gbe joxo n ma fe paaxi ra, n naxan nabaxi i ra i mini loxoe. ²¹ N marigi, n bara n ma yunubi kolon. Na kui, to, n singe nan faxi i rasenede Yusufu xa mixie ya ma.»

²² Na temui Seruya xa di Abisayi naxa a fala Dawuda be, «A mu lanma xe Simeyi xa faza, barima a bara mange danka, Alatala naxan sugandixi?» ²³ Dawuda naxa a yaabi, «Seruya xa die, munse na won tagi? Wo wama findife n yaxuie nan na to? A lanma mixi nde xa faza to Isirayila baxi ma? N jan a kolon n bara ge mangeya sotode to.» ²⁴ Mange naxa a fala Simeyi be, «N tan Isirayila mange, n bara n kali, n mu i faxama.»

²⁵ Solu xa di Mefiboseti fan naxa siga mange ralande. Kabi mange Dawuda keli loxoe Darisalamu, a mu a sanyie maxa, a mu a xa dugie xa, a mu a de xabe yailan. A nu mame tife ne mange xa gbilen bojesa kui. ²⁶ A to fa mange ralande Darisalamu, mange naxa a maxorin, «Mefiboseti, n to keli Darisalamu, munfe ra i mu bira n foxo ra nu?» ²⁷ A naxa a yaabi, «N ma mange, n tan mu a ra. Na loxoe n ma konyi nan n madaxu. N a fala ne a be a xa n baki n ma sofale fari sigafe ra mange foxo ra. N nu a rabama na ki ne, barima n sanyie mu fan. ²⁸ Kono n ma konyi naxa siga n xun

mafalade i xon. Yakosi, i tan naxan luxi alo Alatala xa maleke, i sagoe xa raba. ²⁹ A seriye ki ma a nu lanma i xa n baba bonsoe birin faza e xa fe kobi xa fe ra i tan mabiri, kono i bara tin n xa lu i xa denbaya ya ma, won birin xa won dege yire keren. Na kui n mu noma i maxandide fefe ra fa.»

³⁰ Mange naxa a fala a be, «I naxa woyenyi yo sa na fari. N bara nate tongo Siba xa boxie xa itaxun.» ³¹ Mefiboseti naxa a yaabi, «N tan be a noma a birin tongode. N jalexinxi barima i tan mange bara so to i kendexi ra.»

³² Barasilayi Galadika nu bara mange mati han Yuruden xure keli Rogelimi. E to xure igiri, a naxa a jungu mange ma. ³³ Barasilayi xa simaya nu bara je tongo solomasaxan li. A nu bara meeni mange ma a to siga Maxanayimi kelife Darisalamu. Kuntigi belebele nan nu a ra. ³⁴ Mange naxa a fala Barasilayi be, «I xa lu n fe ma Darisalamu. N nan joxo sama ne i xon ma a fanyi ra.»

³⁵ Barasilayi naxa mange yaabi, «A lanma n xa te Darisalamu? Ne yeri luxi n ma simaya ra fa? ³⁶ N bara je tongo solomasaxan soto, n bara tagan sonon. Hali donse nun minse fanyi, n de mu noma na kolonde. N tuli mu noma sigi xui mede. A mu lanma n xa findi kote tun na n ma mange be. ³⁷ N man i matima ne dondoronti, kono i wama yi heeri mooli fife n ma munfe ra? ³⁸ Yandi, i xa dije n tan i xa konyi xa gbilen n baride, n xa sa faza menni, n nga nun n baba xa gaburi na dennaxe. Kono i naxan nabama n be, i xa Kimehami xanin i xun ma, i xa a mali alo i wama a xon ma ki naxe.» ³⁹ Mange naxa a fala, «Awa, n xa Kimehami xanin n xun ma, n xa i waxonfe birin naba a be.» ⁴⁰ Nama birin to Yuruden xure giri, mange naxa Barasilayi sunbu, a duba a be. Na temui Barasilayi naxa gbilen a xonyi, ⁴¹ mange naxa siga Giligali, a nun Kimehami.

Yuda jama nun Isirayila jama seeti keren nan mange mali Yuruden igiride. ⁴² Kono Isirayila xeme naxa e mawa mange xon, a falafe ra, «Muxu ngaxakerenyi Yudayakae i baxi muxu yi ra munfe ra? E tan i xa jama matixi munfe ra kelife ra Yuruden xure han i xonyi?» ⁴³ Yudaya xeme naxa Isirayilakae yaabi, e naxe, «Mange kelixi muxu bonsoe ne. A mu lanma wo xa xon na fe ma. Muxu bara mange makula donse ra? A bara muxu bupa?» ⁴⁴ Isirayilakae naxa a fala e be, «Muxu to findixi bonsoe fu ra, muxu tide gbo wo be mange mabiri, a gbengbenyi yi mange Dawuda. Wo wama muxu xurunfe munfe ra? Muxu tan xa singe mu mange

gbilenfe fala?» Kōno Yudayakae naxa xōxō dangi Isirayilakae ra.

20

Seeba mange Dawuda matandife

¹ Mixi seriyetare nde nu na, naxan nu xili Seeba, Bikiri xa di, fatanfe Bunyamin bōnsōe ra. Seeba naxa feri fe Isirayila jama ma, a a fala e be,

«Won mu birama Dawuda fōxō ra. Won nun Yisayi xa di mu na ke keren. Isirayila jama xa gbilen e xōnyi!»

² Isirayila xeme birin naxa keli Dawuda xun ma, e bira Bikiri xa di Seeba fōxō ra. Yudaya xeme tan naxa lu e xa mangē seeti ma, e sa a mati kelife Yuruden xure ma, han Darisalamu.

³ Mange Dawuda to so a xōnyi Darisalamu, a naxa a xa konyi gine fu tongo, a nu bara naxee lu a xa banxi kantade, a e yigiya banxi makantaxi nde kui. A naxa a jengi sa e xon ma, kōno a nun e tan mu kafu sōnōn. E naxa lu na banxi kui e kaape ki ma han e faxa.

⁴ Mange naxa a fala Amasa be, «Siga, sa Yudaya sōorie malan beenun xi saxan wo xa be li.» ⁵ Amasa naxa siga na rabade, kōno a naxa dugundi. ⁶ Na xi saxan to dangi, Dawuda naxa a fala Abisayi be, «Yakosi Bikiri xa di Seeba fama won tōōrōde dangife Abisalomī ra. I xa n ma sōorie tongo, wo xa siga a fende, alako a naxa a nōxun taa makantaxi nde kui, a fa loe won ma.» ⁷ Yowaba xa mixie fan naxa bira Abisayi fōxō ra, a nun Keretikae nun Peletakae. E birin naxa mini Darisalamu ra, sigafe Bikiri xa di Seeba fende.

⁸ E to fanye xungbe yire li Gabayon, Amasa naxa mini e ya ra. Yowaba nu bara a xa fine tee xiri a xa geresose donma tagi. A to nu makōrefe Amasa ra, a xa fine naxa mini a tee kui a bira. ⁹ Yowaba naxa Amasa xeebu, «A rabaxi di ngaxakerenyi?» A naxa a dexabe suxu a yire fanyi belexe ra xeebui kui. ¹⁰ Amasa mu a jōxō sa fine xon ma naxan nu na Yowaba kōola belexe i. Yowaba naxa Amasa furi sōxō, a a furingee ramini kene ma, a naxa faxa keren na.

Na temui Yowaba nun a xunya Abisayi naxa siga Bikiri xa di Seeba fende. ¹¹ Yowaba xa mixi nde naxa ti Amasa fure fe ma, a a fala a xui itexi ra jama be, «Naxan na Yowaba nun Dawuda be, wo xa bira Yowaba fōxō ra.» ¹² Amasa to nu saxi a wuli xōōra kira tagi, jama fan nu tixi naa a matode. Na kui Yowaba xa na mixi naxa Amasa fure bendun sexe xōōra, a dugi nde felen a ma, alako jama naxa ti naa a matode. ¹³ A to a ba kira ra, jama naxa bira Yowaba fōxō ra, sigafe Bikiri xa di Seeba fende.

¹⁴ Yowaba naxa dangi Isirayila bōnsōe birin na sigafe ra taa nde naxan xili Abeli Beti Maaka longori ra. Berimukae fan naxa bira a fōxō ra. ¹⁵ E birin naxa Abeli Beti Maaka rabilin, Seeba nu na na taa kui. E naxa bende malan tete kanke, alako e xa a rabira, e xa so taa kui.

¹⁶ Na kui gine xaxilima nde naxa a fala a xui itexi ra kelife tete kui, a naxe, «Wo wo tuli mati! Wo Yowaba xili n be a xa fa be, muxu xa woyen.» ¹⁷ Yowaba to a makōre, na gine naxa a maxōrin, «Yowaba nan i ra?» A naxa a yaabi, «Iyo.» A naxa a fala a be, «I tuli mati n tan i xa konyi gine xui ra.» A naxe, «Awa.» ¹⁸ A naxa a fala, «Birin a kolon kabi temui xōnkuye, yi Abeli taa findixi xaxilima yire nan na. Mixie fama be ne temui birin marasi fende. ¹⁹ Isirayila xa taa nde nan Abeli ra naxan bōpesa kolon dangi a birin na. Munfe ra i wama taa kanafe naxan findixi Alatala gbe ra?»

²⁰ Yowaba naxa a yaabi, «Ala xa n natanga na ma. N mu wama Abeli Beti Maaka kanafe. ²¹ Muxu faxi Eframika nde nan fōxō ra, Bikiri xa di Seeba. A bara mange Dawuda matandi. Xa wo a so muxu yi, muxu kelima ne be keren na.» Gine naxa a yaabi, «Muxu a xunyi nan wolima wo ma tete fari ma.»

²² Na gine naxa woyen a xa mixie ra xaxilimaya ra. E naxa Bikiri xa di Seeba xunyi bolon a de i, e a woli tete fari ma, Yowaba nun a xa mixie ma. Yowaba to na to, a naxa feri fe, a xa mixie birin naxa gbilen e xōnyi. Yowaba naxa siga mange yire Darisalamu.

²³ Yowaba nan nu na Isirayila sōorie xa mange ra. Yehoyada xa di Benaya nan nu na Keretikae nun Peletakae xunyi ra. ²⁴ Adorami nan nu na mange xa walikēe xa yarerati ra. Axiludu xa di Yehosafati nan nu na mange xa keedi makantade xunyi ra. ²⁵ Sewa nan nu a xa sebeliti ra. Sadōki nun Abiyatari nan nu na serexedubee xunyi ra. ²⁶ Ira Yayirika nan nun na Dawuda xa serexedube ra.

21

Solu nun a bōnsōe

¹ Dawuda xa waxati, kaame sin ne bōxi ma pe saxan. Dawuda to Alatala maxōrin na fe keli fe naxan ma, a naxa a yaabi, «A kelixi Solu nun a bōnsōe Gabayonkae faxafe nan ma.» ² Mange naxa Gabayonkae xili, e xa de masara. Isirayilakae mu nu e tan na. Amorikae nan nu e ra, naxee nu bara saata e nun Isirayilakae ra. Kōno Solu na saate kana ne, a e gere Isirayila nun Yudaya be.

³ Dawuda naxa a fala Gabayonkae be, «N noma munse rabade wo be, naxan noma a niyade wo xa diŋe Alatala xa jama Isirayila ma?» ⁴ Gabayonkae naxa a yaabi, «Gbeti nun xεema fe mu na muxu nun Solu bɔnsɔe tagi. Muxu tan mu noma mixi yo faxade Isirayila bɔxi ma.» Mange naxa a fala, «Wo naxan yo fala, n na nan nabama wo be.» ⁵ E naxa a fala mange be, «Solu nu wama muxu sɔntɔfe ne, muxu xa ɲɔn Isirayila bɔxi ma. ⁶ Na kui a bɔnsɔe mixi solofere xa sa muxu sagoe, e binbie xa sa Alatala ya i Ala xa Mixi Sugandixi Solu xa taa kui, dennaxe xili falama Gibeya.» Mange Dawuda naxa e yaabi, «N e sama ne wo sagoe.»

⁷ Mange mu tin Solu xa mamadi Mefiboseti sode e yi ra. Yonatan xa di nan nu na ra. Dawuda nu bara a kali Solu xa di Yonatan be a mu fe ɲaaxi yo rabama a xa denbaya ra. ⁸ Mange naxa Aya xa di giŋe Risipa, xa di xeme firin tongo, a naxee bari Solu be. Nee xili ne Aramoni nun Mefiboseti. A naxa Solu xa di giŋe Mikali, xa di xeme suuli fan tongo, a naxee bari Barasilayi xa di Adiriyali be, Mexolaka. ⁹ A naxa na mixie so Gabayonkae yi ra, e fa e sangbon geya fari Alatala ya i loxɔe keren kui, naxan findixi xe xabe loxɔe singe ra.

¹⁰ Aya xa di giŋe Risipa naxa a xa kaape dugi itala fanye fari furee nu na dennaxe, a doxo a ma kelife xe xabe han tune bire. A mu tin xɔnie xa goro furee ma yanyi ra, a mu tin burun subee xa e don kɔe ra. ¹¹ Mixi nde naxa sa na fe fala Dawuda be. Risipa na raba Solu nan xa fe ra, barima a xa konyi giŋe nan nu a ra. ¹² Na temui Dawuda naxa siga Solu nun a xa di xeme Yonatan xɔrie tongode Yabesi, Galadi bɔxi ma. Filisitakae to e faxa Gilibowa, e e furee gbaku Beti San taa nan kui, Yabesikae fan nu bara sa e furee tongo, e e xanin Yabesi. ¹³ Na ki, Dawuda naxa Solu, a xa di, nun na mixi solofere xɔrie tongo, a e xanin. ¹⁴ A naxa yaamari fi, a Solu nun a xa di Yonatan xɔrie xa ragata Sela, Bunyamin bɔnsɔe xa bɔxi ma, Solu baba Kisu xa gaburi yire. E to ge mange waxɔnfe rabade, Ala naxa hinne e xa bɔxi ra.

¹⁵ Gere man naxa bira a i Isirayila nun Filisita tagi. Dawuda nun a xa soorie naxa siga Filisitakae gere. Dawuda nu bara tagan folo na temui. ¹⁶ Yisibi Benobi, naxan fatan Rafa bɔnsɔe ra, nu a falama a a wama Dawuda faxafe. Tanbe kuye nu na a yi ra naxan binye nu dangi kilo saxan na. Santidegema fan nu xirixi a tagi. ¹⁷ A nu na Dawuda gerefe temui naxe, Seruya xa di Abisayi naxa fa Dawuda malide, a na Filisitaka faxa. Na kui, Dawuda xa mixie naxa a rakali a a yete mu minima gere sode

sɔnon, alako mange fanyi naxa ba Isirayila xun.

¹⁸ Na gere to ba a ra, gere gbete man naxa bira a i Gobo, Filisitakae nun Isirayilakae tagi. Sibekayi, Husatika naxa Safa faxa, Rafa bɔnsɔe nde.

¹⁹ Temui gbete, gere naxa bira a i Gobo man, Filisitakae nun Isirayilakae tagi. Na gere kui, Yare, Oregimu xa di Elexanan Beteleemuka naxa Goliyati Gatika faxa, naxan xa tanbe nu xungbo alo dugi soxo wuri.

²⁰ Gere gbete man naxa bira a i Gati. Rafa bɔnsɔe senbema nde nu na, belexe sole senni senni nan nu na a belexe firinyi ma, san sole senni senni a sanyi firinyi fan ma, a birin nalanxi sole moxɔnen nun naani. ²¹ A to Isirayila konbi, Dawuda taara Simeya xa di Yonatan naxa a faxa.

²² Na Gatika naani birin kelixi Rafa bɔnsɔe ne. Dawuda nun a xa soorie nan nee birin faxa.

22

Dawuda xa beeti

(Yabura Dawuda 18:1-50)

¹ Alatala to Dawuda ratanga Solu nun a yaxuie ma, Dawuda naxa yi beeti ba Alatala be. ² A naxe,

«Alatala nan n ma fanye ra,
Alatala nan n ma yire makantaxi ra,
Alatala nan n nakisima ra.

³ N Marigi Ala luxi alo geme yire
n lingira sotoma dennaxe.

A luxi alo wure lefa n be,
alo senbema naxan n nakisima,
alo taa makantaxi n sabatima dennaxe.

I tan, n nakisima, i n natangama n yaxuie ma.

⁴ Ala tantu!

N to i xili,
i bara n natanga n yaxuie ma.

⁵ Faxε nu bara wa nofe n na,
alo morɔnyie naxee dusuma mixi xun na.

N nu bara kontofili gbaloe ra,

⁶ faxe luuti nu bara n xiri,
faxe yeŋe nu bara itala n ya ra.

⁷ N ma tɔɔre kui, n bara Alatala xili,
n bara n Marigi Ala maxandi.

A bara n xui me a xa horomolingira kui,
n wa xui bara a tuli li.

⁸ Awa, koore nun bɔxi naxa imaxa,
e serɛn Ala xa xɔne ya i.

⁹ Tuuri nu minima a ɲɔe i,
te nu minima a de i,

te wole nu kasanma.

¹⁰ A naxa koore walaxe ɲenken,
a goro nuxui binye fari.

¹¹ A naxa ti maleke fari,
a a pere koore ma foye fari.

12 Nuxui ifoꝝoxie nu na a rabilinyi,
e rafexi ye ra.

13 Te wolee nu minima a xa yanbe ya ra.

14 Alatala xui nu luxi alo se sarinyi.

Koore Mange naxa a xui ramini.

15 A naxa seyamakonyie woli alo xalie,
e xa n yaxuie kerii.

16 Baa bunyi naxa maba,
boxi xori naxa makenen,
Alatala ꝓe foye to mini.

17 A naxa a belexe itala keli koore ma,
a n suxu, a n namini baa ye xoꝝa.

18 A naxa n natanga n yaxui senbema ma,
n xonnante naxee senbe gbo n be.

19 E nu n gerema n xunsin loxoꝝe kui,
kono Alatala nu findixi n malima nan na.

20 A naxa n namini,
a naxa n nakisi a xa xanunteya xa fe ra.

21 Alatala n suxu n ma tinxinyi nan ma,
a n ma seniyenyi sare ragbilen n ma,

22 barima n nu ꝓerema Alatala xa kira nan
xon,
n mu n baxi n Marigi Ala xa kira ma alo
mixi ꝓaaxie.

23 N birama a xa yaamarie foxo ra,
n mu gbilenma a xa seriye foxo ra.

24 N tinxin ne a be,
n fe kobi birin lu na.

25 Na kui Alatala naxa n ma tinxinyi
nun n ma seniyenyi sare ragbilen n ma.

26 Mixi naxan tima i seeti ma,
i fan tima na kanyi nan seeti ma.
Mixi naxan mu findi filankafui ra i mabiri,
i fan mu i xa laayidi kanama na kanyi be.

27 Mixi naxan seniyen i ya xori,
i fan i xa seniyenyi masenma na kanyi be.
Mixi naxan fe kanama,
i fan fata na sare ragbilen a ma.

28 I mixi magoroxie itema ne,
i yete igboee magoroma ne.

29 I tan Alatala nan na n ma naiyalanyi ra.
Alatala nan dimi iyalanma n be.

30 Xa i na n foxo ra,
n mu gaaxuma soꝝri gali ya ra.
Xa n Marigi Ala na n foxo ra,
n suusama ne gere ra.

31 Ala xa kira kamalixi.
Ala xa masenyi seniyenxi.
A findixi makante nan na mixi be,
naxan a yete taxu a ra.

32 Nde na Ala ra xa Alatala mu a ra?
Nde na ibunadama xa fanye ra xa muxu
Marigi Ala mu a ra?

33 Ala nan na n ma yire makantaxi ra,
naxan kira fanyi yailanma n be.

34 A n malima n ma ꝓere kui,
alo a xeli malima ki naxe a xa ꝓere kui
geyae fari.

35 A n malima n ma gere kui,
alo senbema naxan xali wure gbeeli daaxi
italama.

36 I findixi n ma kantama nan na,
i n xun nakelima.

37 I n naꝓerema a fanyi ra,
n ma kira mu findima toꝝe ra n be.

38 N na n yaxuie kerima, n e sontoma.
N mu gbilenma e foxo ra fo n e birin faxa.

39 N e faxama ne, n e bonboma ne.
E mu kelima sonon, e luma n bun ma
abadan.

40 I senbe fima n ma gere kui,
i n yaxuie ragoroma n bun ma.

41 I n yaxuie kerima n ya ra,
i n xonnantee raloma ne.

42 E e ya ragema ne, kono e rakisima mu
na!

E Alatala xilima ne, kono a mu e yaabima!
43 N e luntunma ne e findi xube ra,
n e iboronma ne alo boora.

44 I bara n natanga n ma ꝓama xa
ꝓoxonsosoe ma,
i bara n findi ꝓamanee xa mange ra,
i bara sie lu n sagoe n mu naxee kolon.

45 Si gbetee n matoxoma,
e n ma yaamari birin suxuma.

46 Si gbetee mu suusama sonon,
e minima e xa yire makantaxie kui gaaxui
ra.

47 Kisi na Alatala be,
tantui na a be naxan luxi alo fanye n be,
a xili xa matoxo.

48 Tantui na Ala be,
naxan n gbe ꝓoxoma,
naxan sie luma n sagoe,

49 naxan n bama n yaxuie yi ra,
naxan n natema yaxuie xun ma,
naxan n bama mixi ꝓaaxi belexe i.

50 Na nan a ra, n i matoxoma sie tagi,
Alatala!

N beeti bama i xili ra.

51 A bara a xa mange sugandixi rakisii,
a mu gbilen na mange foxo ra,
naxan findixi Dawuda nun a bonsoe ra
abadan.»

23

Dawuda xa masenyi donxoꝝe

¹ Dawuda xa masenyi donxoꝝe nan ya:

Yisayi xa di Dawuda xa masenyi nan ya,
kuntigi xungbe,
Yaxuba Marigi Ala naxan sugandixi mange
ra,
beetiba naxan maniyee mu na Isirayila boxi
ma.

² «Alatala Xaxili bara so n de i,

a xa masenyi nan ya.

³ Isirayila Marigi Ala bara wøyen, Isirayila xa fanye bara a fala n be, <Naxan na mangeya xaninfe tinxinyi ra, naxan na mangeya xaninfe Ala xa yara-gaaxui kui,

⁴ na kanyi luxi ne alo gæesege, sogete temui nuxui yo mu a ya ma. A luxi alo yanbe nun tune naxan sansi raminima boxi ma.

⁵ N ma denbaya na na ki ne Ala be, barima muxu xa saate mu kanama abadan,

a mabanbanxi a fanyi ra. A fama n ma kisi rakamalide, a hinnema n na fe fanyi birin na.»

⁶ «Kono mixi seriyetare luxi ne alo sansi tunbe daaxi naxan xun nakanama,

naxan mu matongoma belexe ra, ⁷ naxan xabama degema nun kerira, naxan ganma te ra a bulaxi dennaxe.»

Dawuda xa senbema
(*Yudaya Mangee I 11:10-47*)

⁸ Dawuda xa soorie xunyie nan ya: Xakimoni xa di Yasobeyami, naxan findi e xunyi ra. A tan naxan man nu xili Adino Esinika, nan mixi keme solomasaxan faxes tanbe ra gere keren kui.

⁹ A firin nde findi Dodayi xa di Eleyasari nan na, Axowaka. A nu na Dawuda xa senbema saxanyie ya ma, naxee Dawuda mali Filisitakae gere, Isirayilakae to e gi e ma e siga geya fari. ¹⁰ A tan nan Filisitakae gere, han a belexe kankan a xa santidegema ma. Alatala naxa xun nakeli fanyi fi e ma na loxoe. Nama mu gbilen Eleyasari yire fo gere to jon. E naxa mixi faxaxie harige tongo.

¹¹ A saxan nde findi Age xa di Sanma nan na, Hararaka. Filisitakae nu e malanxi Lexi temui naxe. Boxi nde nu na menni, toge nu sixi naxan ma. Isirayilakae nu bara e gi Filisitakae ma, ¹² kono Sanma naxa ti na toge xe tagi Filisitakae gere. Alatala naxa xunnakeli fanyi fi e ma na loxoe.

¹³ Yarerati saxan, Dawuda xa yarerati tongo saxanyie ya ma, naxa siga Dawuda yire Adulama fonme ra. Filisitakae nu tixi Refa gulunba kui. ¹⁴ Na waxati Dawuda nu na a xa yire makantaxi kui, Filisitakae fan nu na Beteleemu.

¹⁵ Dawuda naxa a sago nde fala, «A xoli n ma n xa Beteleemu kolonyi ye min.»

¹⁶ Na soori yarerati saxanyie naxa Filisita naaninyi igiri, e sa ye ba kolonyi ra naxan na Beteleemu naade ra. E to fa na Dawuda be, a naxa tondi na minde. A naxa a ifili boxi ma srexex ra Alatala be. ¹⁷ A

naxa a fala, «Ala xa n natanga na ma. N mu noma yi ye minde, n ma xeme naxan sotoxi n be e nii sare ra. Na luma alo e nii tide mu gbo n be.» Na kui a naxa tondi ye minde a xa senbema saxanyie naxan soto a be.

¹⁸ Yowaba ngaxakerenyi Abisayi nan nu findixi na senbema saxanyie xunyi ra. A nu bara xeme keme saxan faxes a xa tanbe ra. A xili nu gbo alo na xeme saxanyie.

¹⁹ A naxa binye soto dangi e tan na, kono a mu nu na e ya ma hali a to nu findixi e xa mange ra.

²⁰ Yehoyada xa di Benaya Kabaseeli findi senbema nde xa di nan na. A nu bara fe xungbe gbegebe raba, alo Ariyeli Mowabaka firinyie faxafe. A man naxa yete nde faxes kolonyi kui balabalanyi temui. ²¹ Loxoe nde a naxa Misiraka gbangbalanyi nde faxes. Tanbe belebele nu na Misiraka yi ra. Benaya naxa na ba a yi ra wuri di ra, a a faxes a yete xa tanbe ra. ²² Yehoyada xa di Benaya xa fe xungbe nan na ki. A xili gbo na senbema saxanyie ya ma. ²³ A naxa binye soto dangi na xeme tongo saxan na, kono a senbe mu gbo na senbema saxanyie be. Dawuda xa gundo soori nan nu a ra.

²⁴ Senbema gbete nan ya: Yowaba xunya Asaheli, naxan nu na na mixi tongo saxanyie ya ma,

Dodo xa di Elexanan Beteleemuka,

²⁵ Samoti Harorika, Elika Xarodika,

²⁶ Xelasi Pelonka, Ikesi xa di Ira Tekowaka,

²⁷ Abiyeseri Anatotika, Mebunnanyi Husatika,

²⁸ Salamon Ahoxika, Maharayi Netofaka,

²⁹ Baanna xa di Xeleda Netofaka, Ribayi xa di Itayi,

naxan keli Gibiya Bunyamin bonsoe xa boxi ma,

³⁰ Benaya Piratonka, Xurayi Gaasika,

³¹ Abiyeli Arabaka, Asamafeti Baxurimika,

³² Eliyaba Saalabonka, Hasemi xa di Yonatan,

³³ Saama Hararaka, Sakara xa di Axiyama Hararaka,

³⁴ Maakaka xa di Axasabayi xa di Elifeleti, Axitofeli Gilonka xa di Eliyami,

³⁵ Xesero Karemeleka, Paarayi Aribika,

³⁶ Natan ngaxakerenyi Yigali Sobaka, Bani Gadika,

³⁷ Seleki Amonika, Seruya xa di Naxarayi Berotika,

naxan nu Yowaba xa geresosee xaninma,

³⁸ Ira nun Garebe Yatirikae,

a nun ³⁹ Uriya Xitika.

E birin nalanxi, mixi tongo saxan nun solofere.

24

*Isirayila pama kontife
(Yudaya Mangee I 21:1-26)*

¹ Na temui Alatala naxa xono Isirayila ma a sanya firin nde. A naxa mapoxunyi nde raso Dawuda boje e xili ma, a a fala a be, «Siga Isirayila nun Yudaya mixie konti.» ² Na kui mange Dawuda naxa a fala a xa soorie xa mange Yowaba be, a naxe, «Siga Isirayila bonsoe birin xonyi, kelifa Dana ma han Beriseeba. I xa na pama konti alako n xa mixi xasabi kolon.» ³ Yowaba naxa mange yaabi, «I Marigi Ala xa pama rawuya doxo keme i ya xori, konso mange, munfe ra i wama yi rabafe?»

⁴ Mange naxa a yaabi a xoxoxoe ra. Yowaba nun soori managee naxa keli mange xun, e siga Isirayila pama kontide. ⁵ E naxa Yuruden xure igiri, e yonkin Aroweri yirefanyi ma. Na taa na gulunba nan kui Gadi, Yaaseri biri. ⁶ E naxa siga Galadi boxi ma, Tatimi Xodosi, Dana Yaan, nun Sidon biri. ⁷ E naxa siga Tire yire makantaxi, a nun taa birin naxee nu na Hiwika nun Kanaankae xa boxi ma. A raponyi, e naxa siga han Beriseeba, naxan na Yudaya boxi yirefanyi biri.

⁸ E to ge boxi birin isade kike solomanaani xi moxon bun ma, e naxa so Darisalamu. ⁹ Yowaba naxa pama xasabi dentee mange be. Xeme mixi wulu keme solomasaxan nan nu na Isirayila, naxee nu noma findide soorie ra. Xeme mixi wulu keme suuli nan nu na Yudaya fan, naxee nu noma findide soorie ra.

¹⁰ Dawuda to ge pama kontide, a boje naxa mapaxu, a fa a fala Alatala be, «N to yi rabaxi, n bara yunubi belebele raba. Yakosi n bara i mayandi i xa dije i xa konyi xa yunubi ma. Na bara findi n ma daxu ra.» ¹¹ Dawuda to keli geesege, a lixi Alatala nu bara masenyi ti a xa namiponme Gadi be, Dawuda xa waliyu, a naxe, ¹² «I xa a fala Dawuda be, Alatala yi nan masenxi i be, «N bara fe saxan masen i be, i xa keren sugandi i wama n xa naxan naba i ra.»» ¹³ Gadi naxa siga Dawuda yire, a a fala a be, «Alatala yi nan masenxi i be, «I bara tin paxankate mundun na: kaame xa sin boxi je solofere, xa na mu i yaxuie xa no wo ra e xa santidegema ra kike saxan, xa na mu fure paaxi xa din Isirayila pama ma xi saxan bun ma. Yakosi i xa a mato n lan n xa naxan fala n xema be.»» ¹⁴ Dawuda naxa Gadi yaabi, «N boje bara mapaxu a xoxoxoe ra. A lan n xa n sa Alatala nan belexe i, naxan xa kinikini gbo. Na fisa adamadie belexe be.»

¹⁵ Alatala naxa fure paaxi radin Isirayila ma, kelifa geesege han a waxati naxan fala. Na kui, kelifa Dana han a sa doxo

Beriseeba ra, xeme wulu tongo solofere nan faza Isirayila boxi ma. ¹⁶ Ala xa maleke to Darisalamu kana folo, Alatala naxa nimisa na toore xa fe ra. A naxa a masen maleke be naxan nu na pama ya ma, «Na lan. E lu na sinden.» Alatala xa maleke nu tixi Arawuna Yebusuka xa lonyi ma.

¹⁷ Dawuda to maleke to faxe ti ra pama tagi, a naxa a fala Alatala be, «N tan nan yunubi rabaxi, n tan nan yi fe kobi niyaxi. Yi pama munse rabaxi? N Marigi Alatala, i xa n tan nun n ma denbaya halaki, i xa i xa pama lu na.»

¹⁸ Na temui Annabi Gadi naxa siga Dawuda yire, a a fala a be «Keli, i xa sa serexebade ti Alatala be Arawuna Yebusuka xa lonyi ma.» ¹⁹ Dawuda naxa te naa alo Gadi a fala a be Alatala xili ra ki naxe.

²⁰ Keli yire itexi nde ma, Arawuna naxa mange nun a xa mixie to fa ra a yire. A naxa keli keren na, a sa e ralan, a a felen boxi ma mange bun ma. ²¹ Arawuna naxa a maxarin, «Mange faxi munse fende a xa konyi yire?» Dawuda naxa a yaabi, «N wama yi lonyi nan sarafe i ma alako n xa serexebade ti Alatala be. Na ki fure paaxi xa jon pama ma.» ²² Arawuna naxa Dawuda yaabi, «Mange, a tongo. N marigi xa a waxonfe raba a ra. N bara yi ningee fan so i yi ra, e xa findi serexe gan daaxi ra. Yi saretie noma gande yege ra, yi mengi fan xa findi serexe ra. ²³ N bara yi birin fi i ma.» Arawuna man naxa a fala mange be, «I Marigi Alatala xa i xa serexe rasuxu.»

²⁴ Konso mange Dawuda naxa a fala Arawuna be, «Ade, n wama a sarafe ne kobiri ra naxan lanma seriye ki ma. N mu se bama serexe ra Alatala be, naxan mu kelima n yete harige ma. N mu noma serexe gan daaxi bade n mu naxan sare baxi.» Na kui Dawuda naxa Arawuna xa lonyi nun a xa ningee sara gbeti kilo tongo suuli ra. ²⁵ Dawuda naxa serexebade ti menni Alatala be, a fa serexe gan daaxi nun xanunteya serexe ba. Alatala naxa na serexe suxu Isirayila be, fure paaxi dan na ki ne.

Isirayila Mang'ee xa Taruxui Seniyenxi singe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui findixi Isirayila mang'ee xa taruxui singe nan na. Annabi Samuweli xa kitaabui raponma mang'e Dawuda xa taruxui nan na. Yi kitaabui foloma boore raponxi dennaxe.

Alatala nan Dawuda tixi mang'e ra a xa pama Isirayila xun ma. A xa pama nu rafan a ma, a nu wama e xa bira a xa seriye foxo ra alako dunija xa na misaali to. Dawuda to tin birade Ala foxo ra, Ala naxa laayidi tongo a bonsoe be, e xa lu kibanyi kui abadan.

Dawuda to laaxira, a xa di Sulemani naxa ti Isirayila mang'e ra. Ala naxa baraka sa a xa fe ma a fanyi ra, a findi mang'e lonnixa banna ra. A naxa Alatala xa horomobanxi ti Darisalamu, pama nu serexee bama dennaxe. Kono a mu bu, a naxa makuya folo Ala xa seriye ra, a fa kuye batu masunbu Ala batu ra.

Mang'e Sulemani to gbilen Ala xa seriye foxo ra, Alatala naxa a xa tinxinyi masen, a fa Dawuda bonsoe xuru folo. A naxa a lu e xa e jere kira jaaxi xon ma, kono a naxa a masen e be na kira jaaxi e xun tima dennaxe ra. Mang'e nde bara na fahaamu, a fa gbilen Alatala xa kira ma, kono boore mu na me, a xa fe fa rapon gbaloe ma.

Mang'e Dawuda xa waxati Isirayilakae nu itaxunxi bonsoe fu nun firin nan na, naxee fatanxi Annabi Yaxuba xa di fu nun firinyi ra. Ala nu bara Annabi Yaxuba xili masara «Isirayila» ra, a Kanaan boxi fi e ma ke ra, e xili naxa fala «Isirayilakae.» Kono Alatala to Dawuda bonsoe paxankata e xa filankafuija xa fe ra, a naxa bonsoe fu ba e xa yaamari bun ma, bonsoe firin gbansan naxa lu e yi ra.

Na bonsoe firinyi findixi Yudaya nun Bunyamin bonsoe nan na. Yudaya to xungbo boore be, e birin xili naxa sa «Yudaya.» Na bonsoe fu naxan baxi Dawuda bonsoe xa yaamari bun ma, e fan xili naxa sa na waxati «Isirayila.» Mang'eya firin nu na na temu, Yudaya nu na yirefanyi ma, Isirayila nu na koola ma.

Yudaya mang'ee kata ne e xa pama xa bira Ala xa seriye foxo ra. Kono Isirayila mang'ee mu tin na ra, e fa kuyee ti e xa mixie be e xa na batu. Mang'e Yerobowami naxa na wali kobi folo Beteli nun Dana, a fa yensen boxi birin ma. Mang'e Axabi naxa Samari findi Isirayila mang'ataa ra. E na birin naba ne alako pama naxa lu siga

ra Darisalamu serexee bade alo Alatala a yamarixi ki naxe.

Mang'e Akabu xa waxati, Ala naxa namijonme nde rakeli naxan xili Annabi Eliya. A xa fe mu nu rafan mang'e ma fefe ma, kono Ala naxa a mali a xa kaabanakoe belebelee raba Isirayilakae ya ma, alako e xa gbilen Ala waxonfe ma. Na kui Alatala mu tin a xa pama rabolode hali e to nu birama yunubie foxo ra. A naxa fe birin naba alako e man xa tin lude a xa mang'eya bun ma, e fa a sago raba.

Ala xa fe raba ki nan na ki. A a xa pama paxankatama alako e xa gbilen a ma. A hinnema e ra temu birin, hali e na kira jaaxi xon ma alako a raponyi e xa kisi soto. A na fe mooli fan nabama to mixie ra. Ala xa won mali na fahaamude. Amina.

Isirayila Mang'ee xa Taruxui Seniyenxi singe

Dawuda xa mang'eya raponyi

¹ Mang'e Dawuda xa simaya nu bara a ikuya. Xibeli nu na a fate i temu birin, hali dugie to nu felenma a ma a fanyi ra. ² Na kui, a xa mixie naxa a fala a be, «Ginedimedi nde xa fen i be, naxan meenima i ma, a nu fa a sa i fe ma alako xibeli xa ba i ma.» ³ E naxa ginedimedi tofanyi nde fen Isirayila boxi ma, han e sa Abisaga Sunamika to. E naxa na xanin mang'e xon ma. ⁴ Na temedi nu tofan ki fanyi. A nu meeni mang'e ma, a nu wali birin naba a be. Kono na kui mang'e mu a kolon gine ra.

⁵ Na temu Xagiti xa di Adoniya naxa a yete ite folo, a nu fa a fala, «N tan nan findima Isirayila mang'e ra.» A naxa soe nun kuntigi mapereese tongo, a nun korogba tongo suuli. ⁶ A xa simaya kui, a baba Dawuda nu a luxi a yete nan yi, a mu nu a falama a be, «Yi lu, yi mu fan?» Adoniya fate nu tofan ki fanyi. Abisalomi xanbiratoe nan nu a ra.

⁷ A tan nun Seruya xa di Yowaba nun Abiyatari serexedube naxa lan fe keren ma, e xa kafu a ma Adoniya xa mang'eya masoto. ⁸ Kono Sadoki serexedube, Yehoyada xa di Benaya, Annabi Natan, Simeyi, Rey, nun Dawuda xa soori senbema naxa tondi birade Adoniya foxo ra.

⁹ Adoniya naxa ngingee nun yexee borogexie ba serexe ra Soxeleti fanye fe ma, dennaxe na En Rogeli seeti ma. A naxa a ngaxakerenyie, mang'e xa die, nun mang'e xa mixie birin xili. ¹⁰ Kono a mu Annabi Natan, Benaya, mang'e xa soori senbema, nun a xunya Sulemani tan xili.

¹¹ Natan naxa a fala Sulemani nga Batiseba be, «I mu a mexi a Xagiti xa di Adoniya bara findi mang'e ra, a fa li won

marigi Dawuda mu fefe kolonxi na fe kui? ¹² Yakosi i naxan nabama, i i tuli mati n ma marasi ra, alako i xa i tan nun i xa di Sulemani nii ratanga. ¹³ I xa siga mange Dawuda yire, i a fala a be, «Mange n marigi, i mu laayidi tongo xe n tan i xa konyi gine be, fa a fala n ma di Sulemani fama mangeya sotode i joxoe ra, a doxo i xa kibanyi kui? Munfe ra Adoniya na findife mange ra yakosi?» ¹⁴ I nun mange woyenma temui naxe, n fan so temui nan na ki wo yire, n fa i xa woyenyi rakamali.»

¹⁵ Batiseba naxa so mange xa konkoe kui. Mange nu bara fori ki fanyi. Abisaga Sunamika nu na meenife a ma. ¹⁶ Batiseba naxa suyidi, a a magoro mange ya i. Mange naxa a maxorin, «Munse niyaxi?» ¹⁷ Batiseba naxa a yaabi, «N marigi, i bara i kali i Marigi Alatala xili ra, a falafe ra a n ma di nan findima mange ra i joxoe ra, a doxo i xa kibanyi kui. ¹⁸ Konso mange n marigi, yakosi Adoniya nan fa findife mange ra, a fa li i mu fefe kolon na kui. ¹⁹ A bara ninge nun yexee turaxi gbege ba serexe ra. A bara mange xa die birin xili, fo n ma di Sulemani, naxan findixi i xa konyi fanyi ra. A bara Abiyatari serexedube nun Yowaba soori mange fan xili. ²⁰ Mange n marigi, Isirayila pama tuli matixi i tan nan na, alako i xa a masen naxan doxoma i xa kibanyi kui i joxoe ra. ²¹ Xa na mu a ra, i na bele temui naxe i benbae fe ma, yi pama fama n tan nun n ma di Sulemani xa fe xun nakanade ne alo kaafrie.»

²² A woyen temui, Annabi Natan naxa mange xonyi li. ²³ Mixi nde naxa a raso mange xa konkoe kui, a a fala, «Annabi Natan bara fa.» Natan naxa a magoro boxi ma mange ya i. ²⁴ Na temui a naxa a masen mange be, «Mange n marigi, i tan nan a falaxi, «Adoniya nan findima mange ra n joxoe ra, a doxo n ma kibanyi kui?» ²⁵ N i maxorinxi ne na ma barima Adoniya jan bara ningee nun yexee borogexi gbege ba serexe ra. A bara mange xa die birin, soori mange, nun Abiyatari serexedube xili. E birin na e degefe yire keren, e a falama, «Kisi na mange Adoniya be!» ²⁶ Konso, a mu n tan xilixi, n tan naxan findixi i xa konyi fanyi ra. A mu Sadoki serexedube xilixi, a mu Yehoyada xa di Benaya xilixi, a mu i xa di Sulemani xilixi, naxan fan findixi i xa konyi ra. ²⁷ Na fe kelixi i tan na ma, mange n marigi? Munfe ra i mu a fala n tan i xa konyi fanyi be, mixi naxan fama doxode i xa kibanyi kui?»

²⁸ Mange Dawuda naxa a fala, «Wo Batiseba xili n be.» A to so mange yire, ²⁹ mange naxa a kali a be, «N bara n kali Alatala ra, naxan n natangaxi n ma toore birin kui, ³⁰ alo n nan n kali Alatala ra ki naxe a falafe ra, «I xa di Sulemani nan

findima mange ra n joxoe ra, a tan nan doxoma n ma kibanyi kui,» to yati n fama ne na laayidi rakamalide.» ³¹ Batiseba naxa a magoro, a suyidi mange ya i, a fa a fala «Mange n marigi Dawuda xa kisi abadan!»

³² Mange Dawuda naxa a fala a xa mixie be e xa Sadoki serexedube, Annabi Natan, nun Yehoyada xa di Benaya xili. Nee to fa mange yire, ³³ a naxa a masen e be, a naxe, «Wo xa n ma mixie tongo, wo xa n ma di Sulemani doxo n ma sofale fari, wo goro a ra Gixon. ³⁴ Menni, serexedube Sadoki nun Annabi Natan xa ture surusuru a xunyi ma, a tife ra Isirayila mange ra. Wo na ge na rabade, wo xa ferife, wo fa a fala wo xui itexi ra, «Kisi na mange Sulemani be!» ³⁵ Na temui wo birin xa gbilen, wo xa a doxo n ma kibanyi kui. A tan nan findima mange ra n joxoe ra. N bara a ti Isirayila nun Yudaya mange ra.»

³⁶ Yehoyada xa di Benaya naxa mange yaabi, «N ma mange, a xa raba na ki! A xa findi i Marigi Alatala sagoe ra! ³⁷ Alatala nu na n ma mange be ki naxe, a xa lu Sulemani fan be na ki. Sulemani xa mangeya xa gbo dangi n marigi mange Dawuda gbe ra.»

³⁸ Sadoki serexedube, Annabi Natan, Yehoyada xa di Benaya, Keretikae, nun Peletakae naxa Sulemani rate mange Dawuda xa sofale fari, e siga a ra Gixon. ³⁹ Sadoki serexedube naxa so horomolingira kui, a ferife tongo ture seniyenxi nu na naxan kui. A naxa na ture surusuru Sulemani xunyi ma. Na temui e naxa sara fe, pama birin naxa a fala e xui itexi ra, «Kisi na mange Sulemani be!» ⁴⁰ Nama birin naxa bira a foxo ra jalexinyi kui. E nu xule fe, e nu e xui ite han boxi naxa seren na xui ma.

⁴¹ Adoniya nun a xa pama to ge e degede, e naxa na xui me. Yowaba to na sara xui me, a naxa a fala, «Soxoe mundun na taa kui na ki?» ⁴² Na temui yati, Abiyatari serexedube xa di Yonatan naxa so. Adoniya naxa a xili, a naxe, «Mixi hagige nan i ra, naxan faxi xibaaru fanyi ra.» ⁴³ Konso Yonatan naxa Adoniya yaabi, «Won marigi mange Dawuda bara Sulemani ti mange ra. ⁴⁴ Mange bara Sadoki serexedube, Annabi Natan, Yehoyada xa di Benaya, Peletakae, nun Keretikae xee Sulemani matide mange xa sofale fari. ⁴⁵ Sadoki serexedube nun Annabi Natan bara ture seniyenxi surusuru a xunyi ma Gixon, a xa findi mange ra. E birin bara keli menni seewe kui. Na jalexinyi bara din taa birin na. Wo na xui nan mefe yi ki. ⁴⁶ Sulemani jan bara a magoro mange kibanyi kui. ⁴⁷ Mange xa mixie birin bara fa won marigi mange Dawuda

yire, e xa duba a be a falafe ra, <I Marigi Ala xa Sulemani xili ite dangi i tan na, a xa mang'eya xa gbo dangi i gbe ra!> Mange naxa suyidi a xa sade ma. ⁴⁸ A naxa yi masenyi ti, a naxe, <Tantui na Isirayila Marigi Alatala be, naxan mixi nde doxoxi n ma kibanyi kui n ya xori.>

⁴⁹ Adoniya xa mixie a naxee xili, nee birin naxa so serenfe gaaxui ra. E naxa keli, kankan naxa siga a xonyi. ⁵⁰ Adoniya fan naxa gaaxu, a siga horomolingira, a serexebade ferie suxu. ⁵¹ Mixi nde naxa a fala Sulemani be a Adoniya to gaaxuxi Sulemani ya ra, a soxi horomolingira nan kui, a serexebade ferie suxu, a a fala, «Fo mange Sulemani xa a kali n be to, a mu n tan a xa konyi faxama santidegema ra.» ⁵² Sulemani naxa yi yaabi fi, a naxe, «Xa a sa findi mixi fanyi nan na, sese mu a toma. Kono xa a sa findi mixi kobi nan na, a faxama ne!» ⁵³ Na kui mange Sulemani naxa mixie xee, e xa a ragoro serexebade fari. Adoniya naxa siga mange yire, a suyidi a be. Sulemani naxa a fala a be, «Siga i xonyi.»

2

Dawuda xa jungui nun a laaxira temui

¹ Dawuda to a kolon a nu fa na saya kira nan xon, a naxa yi masenyi ti a xa di Sulemani be, a naxe, ² «N na saya kira nan xon ma yi ki alo ibunadama birin. I xa i senbe so, i xa ti gben. ³ I xa i joxo sa i Marigi Alatala xa yaamarie xon ma, i xa bira a xa kira foxo ra. I xa a xa seriye rabatu, i xa a xa yaamarie ratinme. I xa bira a xa lonni foxo ra, i xa a xui suxu alo a sebexi ki naxe Tawureta Munsa kui, alako fe birin xa sooneya i be i siga dede. ⁴ Na nan a toma, Alatala a xa masenyi rakamalima, a naxan masen n be a to a fala, <Xa i xa die fe birin nabama alako e xa e pere n ma kira xon e boje birin na, e nii birin na, Isirayila mang'eya luma e yi ra abadan.>»

⁵ «I a kolon Seruya xa di Yowaba naxan naba n na, i a kolon a naxan naba Isirayila soorie xa mang'ee, Abeneri, nun Amasa ra. A naxa e faxa bojesa waxati, a e wuli maso a xa beleti nun a xa sankirie ma. ⁶ Na kui i xa feere fen alako a naxa siga aligiyama bojesa kui. ⁷ I xa i joxo xa Barasilayi Galadika xa die xon ma, alako e xa e dege i xa teebili ra, barima e na mooli nan naba n be n nu na n gife i taara Abisalomi ma temui naxe. ⁸ Fo i xa Gera xa di Simeyi Baxurimi xa fe fan mato, naxan fatanxi Bunyamin bonsoe ra. A n danka ne a jaaxi ra, n nu sigafe Maxanayimi loxoe naxe. N to gbilen, a naxa n nalan Yuruden xure biri. Menni n naxa n kali Alatala ra a n mu

a faxama santidegema ra. ⁹ Yakosi i naxa dipe a ma de. Xaxilima nan i ra, i a kolon a lanma i xa a rasiga aligiyama ki naxe.»

¹⁰ Na temui Dawuda naxa laaxira, a naxa bele a benbae fe ma a xa taa kui. ¹¹ A je tongo naani mang'eya nan naba Isirayila xun ma. A naxa je solofere raba Xebiron, a je tongo saxan nun saxan naba Darisalamu. ¹² A xa di Sulemani naxa magoro a xa kibanyi kui, a xa mang'eya naxa mabanban.

¹³ Xagiti xa di Adoniya naxa siga Sulemani nga Batiseba yire. Batiseba naxa a maxorin, «I faxi bojesa kui?» A naxa a yaabi, «Iyo, n faxi bojesa kui.» ¹⁴ Adoniya naxa a fala a be, «N wama woyen keren nan falafe i be.» Batiseba naxa a yaabi, «Na fala n be.» ¹⁵ Adoniya naxa yi masenyi ti a be, «I a kolon a nu lanma n tan nan xa findi mange ra. Isirayila birin ya nu rafindixi n tan nan ma n xa findi mange ra. Kono Alatala naxa a niya mang'eya xa so n xunya yi ra. ¹⁶ Yakosi, n wama fe keren gbansan nan xon ma i yi, i naxa tondi n be.» Batiseba naxe, «Na fala n be.» ¹⁷ Adoniya naxa a fala, «Yandi, i xa a fala mange Sulemani be a xa Abisaga Sunamika fi n ma gine ra. A mu tondima i be.» ¹⁸ Batiseba naxa a yaabi, «Awa, n woyenma mange be i xa fe ra.»

¹⁹ Batiseba naxa siga mange Sulemani yire, a xa sa Adoniya xa fe fala a be. Mange to a nga to, a naxa keli a xa kibanyi, a siga a ralande. A naxa a igoro a nga be, a kibanyi gbete maxili. Sulemani nga naxa a magoro a yirefanyi ma. ²⁰ Na temui a nga naxa a fala a be, «N wama fe nde nan xon. I naxa tondi n be.» Mange naxa a yaabi, «Nga, i xa na fala n be, n mu tondima i be.» ²¹ A nga naxa a fala a be, «I xa Abisaga Sunamika fi gine ra i taara Adoniya ma.» ²² Mange Sulemani naxa a nga yaabi, «Munfe ra i Abisaga maxorinma Adoniya be? Na luxi alo i wama n ma mang'eya nan sofe a yi ra, a to findixi n taara ra. I xa a so Abiyatari serexedube nun Seruya xa di Yowaba fan yi ra.»

²³ Na kui mange Sulemani naxa a kali Alatala ra, a naxe, «Ala xa n xun nakana xa Adoniya mu faxama a xa woyenyi xa fe ra! ²⁴ Yakosi, n bara n kali Alatala xili ra, naxan n doxoxi n baba Dawuda xa mange kibanyi kui, to yati Adoniya faxama ne. N bara n kali Alatala ra naxan n ma fe birin sooneyama, naxan bonsoe fima n ma.» ²⁵ Mange Sulemani naxa Yehoyada xa di Benaya yamari, a xa sa Adoniya faxa. A raba na ki ne.

²⁶ Na dangi xanbi, mange naxa a fala Abiyatari serexedube be, «Siga i xonyi Anatoti boxi ma. A lan i xa faxa, kono n

bara dije barima i Ala xa saate kankira xanin ne n Baba Dawuda ya i, i man tɔɔɔ ne n baba xa tɔɔɔ.»²⁷ Sulemani Abiyatari keru na ki ne. Na kui Alatala xa masenyi naxa kamali, Ala naxan masen Eli bɔnsɔɔ xa fe ra Silo.

²⁸ Yowaba nu bara Adoniya mali mange matandide, kɔnɔ a mu nu na Abisalomi tan xa mange matandife kui. Na kui, a to fe me Sulemani naxan naba, a naxa a gi, a siga hɔrɔmɔlingira kui, a sa serexebade ferie suxu.²⁹ Mixie to a fala mange Sulemani be, a Yowaba bara a gi a siga hɔrɔmɔlingira kui serexebade yire, mange Sulemani naxa Yehoyada xa di Benaya yamari, «Sa a faxa!»³⁰ Benaya naxa siga Alatala xa hɔrɔmɔlingira, a a fala a be, «Mange naxe i xa mini.» A naxa a yaabi, «N tondi! N xa faxa be!» Benaya naxa sa Yowaba xa wɔyenyi dentege mange be.³¹ Mange naxa a fala Benaya be, «I xa a raba alo a a falaxi ki naxe. I na a faxa, a ragata. Na kui i fama n tan nun n ma denbaya ratangade Yowaba xa wuli raminixi fufafui ma.»³² Alatala fama na yunubi sare ragbilende a tan nan ma, barima a mixi firin faxa ne naxe nu tinxin a tan be, naxee xa fe binye nu dangi a tan gbe ra. N baba Dawuda mu nu a kolon a Neri xa di Abeneri nun Yeteri xa di Amasa, Isirayila sɔɔrie xa mangee faxa Yowaba xa santidegema nan saabui ra.³³ E wuli sare dɔxɔma Yowaba nun a bɔnsɔɔ nan xun ma abadan, kɔnɔ Alatala xa hinne nan luma Dawuda, a bɔnsɔɔe, a xa denbaya nun a xa mangeya ma.»³⁴ Yehoyada xa Benaya naxa siga, a sa Yowaba faxa, a a ragata a xonyi gbengberenyi ma.

³⁵ Mange naxa Yehoyada xa di Benaya findi sɔɔrie xa mange ra. A naxa Sadɔki serexedube ti Abiyatari jɔxɔe ra.

³⁶ Mange naxa xɛera ti Simeyi ma, a a fala a be, «Banxi nde ti Darisalamu, i luma dennaxe. I naxa mini taa kui de.»³⁷ I na Sediron xure igiri lɔxɔe naxe minife ra taa kui, i faxama na lɔxɔe yati ne.»³⁸ Simeyi naxa mange yaabi, a naxe, «Awa yire, i tan n marigi naxan falaxi, n na nan nabama.» Simeyi naxa bu Darisalamu ki fanyi,³⁹ kɔnɔ je saxan to dangi, a xa konyi firin naxa e gi e siga Maaka xa di Akisi xonyi, Gati mange. Mixi ndee to a fala a be, «I xa konyi firin na Gati.»⁴⁰ a naxa te a xa sofale fari, a siga a xa konyie fɔxɔ ra Gati, Akisi xonyi. A to e masɔɔ, a naxa e ragbilen.

⁴¹ Mixi nde naxa sa na fala mange be, a Simeyi mini ne Darisalamu, a siga Gati, a man gbilen.⁴² Mange naxa Simeyi xili, a a fala a be, «N mu n kali Alatala ra xe i ya xɔri, fa a fala, «Xa i mini Darisalamu taa kui, n i faxama ne na lɔxɔe yati?» I mu a

fala xe n be a i n xui suxuma ne a fanyi ra?⁴³ Munfe ra i mu tin na laayidi rakamalide i naxan tongo Alatala be? Munfe ra i mu n ma yaamari suxu?»⁴⁴ Mange naxa a fala Simeyi be, «I a kolon i fe jaaxi naxan birin naba n baba ra, mange Dawuda, Alatala fama na sare ragbilende i ma,⁴⁵ kɔnɔ a bara barake sa mange Sulemani ma. Dawuda xa mangeya mabanbanxi a fanyi ra Alatala ya i.»⁴⁶ Na temui mange naxa Yehoyada xa di Benaya yamari a xa Simeyi faxa. A naxa na raba. Sulemani xa mangeya mabanban na ki ne.

3

Sulemani xa xaxilimaya (Yudaya Mangee II 1:2-13)

¹ Sulemani naxa lanyi xiri a tan nun Misira mange firawuna tagi futi ra, a na xa di gine dɔxɔ. A naxa na gine yigiya «Dawuda xa Taa» kui, barima a mu nu gexi a xa mange banxi, Alatala xa hɔrɔmɔbanxi, nun Darisalamu tete tide.² Nama nu serexe bama geyae nan fari, barima Alatala xa banxi mu nu tixi sinden.³ Sulemani nu Alatala xanuma, a man nu birama a baba Dawuda xa yaamarie fɔxɔ ra, kɔnɔ a fan nu serexe nun surayi bama geyae nan fari alo booree.

⁴ Mange naxa siga Gabayon serexe bade, barima na geya tide nu gbo. Sulemani naxa serexe gan daaxi wulu keren ba menni na serexebade fari.⁵ Alatala naxa mini Sulemani ma xiye kui Gabayon kɔe ra. Ala naxa a fala a be, «I wama fe naxan yo xɔn, a fala n be n xa a fi i ma.»⁶ Sulemani naxa a yaabi, a naxe, «I bara hinnenteya belebele raba i xa konyi n baba Dawuda be, barima a a jere ne i ya i nondi ra, tinxinyi ra, nun janige fiixe ra. I bara hinne a ra, i di fi a ma, naxan magoroxi a xa kibanyi kui. Na nan a niyaxi n be to.»⁷ Yakɔsi, n Marigi Alatala, i tan nan n magoroxi mange kibanyi kui n baba Dawuda jɔxɔe ra. N luxi alo dimedi yi mangeya kui.⁸ N na i xa nama sugandixi tagi, naxan wuya han e konti mu noma kontide.⁹ Xaxilimaya fi n ma, alako n xa no nama rapereɔe a fanyi ra, n xa no fe fanyi nun fe jaaxi tagi rasade. Xa na mu, nde fata yi nama rapereɔe?»

¹⁰ Sulemani xa maxandi naxa rasan Marigi ma.¹¹ Na kui, Ala naxa a masen Sulemani be, «I to waxi xaxilimaya nan xɔn yi nama rapereɔe ra, i mu simaya xɔnkuye xa maxorinxi, i mu bannaya xa maxorinxi, i mu i yaxuie faxafe xa maxorinxi,¹² n bara i xa maxandi suxu. N xaxilimaya fanyi fima ne i ma, naxan maniye mu toxi sinden, a man mu toma temuie ma naxee sa fama.¹³ N bannaya nun binye fima ne i ma,

naxee maniye mu toma mange gbetee yi i xa waxati, hali i to mu e maxorinxi. ¹⁴ Xa i bira n ma kira foxo ra, i n ma seriye nun n ma yaamari ratinme, alo i baba Dawuda a raba ki naxe, n i xa simaya ikuyama ne.»

¹⁵ Na temui Sulemani naxa xunu na xiye ma. A naxa gbilen Darisalamu Alatala xa saate kankira yire. A naxa serexe gan daaxie nun xanunteya serexee ba, a fa na don a tan nun a xa mixie birin na.

¹⁶ Langoe gine firin naxa siga mange yire kiiti fenfe ra a yi. ¹⁷ Na gine nde naxa a fala a be, a naxe, «N marigi i xa i haake to n be. N nun yi gine, muxu birin nan na banxi keren kui. N naxa di bari a ya xori. ¹⁸ Xi saxan to dangi, a fan naxa di bari. Muxu doro nan tun nu a ra, mixi gbete yo mu nu na banxi kui fo muxu firin peti. ¹⁹ Koe nde kui, yi gine naxa a sa a xa di fari, a xa di naxa faxesa. ²⁰ A to na to, a naxa n ma di tongo n seeti ma, a fa a xa di faxaxi sa n tan fe ma. N nu xife, n mu nu na sese kolon. ²¹ Geesege n to keli n xa xiye fi n ma di ma, n naxa a to na di bara faxesa. Kono n to a igbe fa a fanyi ra, n naxa a to n ma di mu a ra, n naxan barixi.»

²² Boore gine naxa woyenyi tongo, a a fala, «A mu na na ki xe. N ma di nan baloxi, i tan nan xa di faxaxi.» Gine singe naxa boore matandi a falafe ra, «I wule! N ma di xa mu faxaxi, n gbe nan baloxi.» E nu woyenma na ki ne mange ya xori. ²³ Na kui mange naxa yi masenyi ti e be, «Nde naxe, «N ma di nan baloxi, i gbe nan faxaxi.» Boore naxe, «I wule. N gbe nan baloxi, i gbe nan faxaxi.»

²⁴ Na woyenyi dangi xanbi, mange naxa mixie yamari, «Wo fa santidegema ra n be ba.» E to fa na santidegema ra a xon ma, ²⁵ a naxa a fala e be, «Wo yi diyore baloxi ibolon a tagi, wo seeti nde so yi gine yi ra, wo boore seeti so na boore gine yi ra.»

²⁶ Na temui gine naxan xa di baloxi, na boje naxa a xaba a xa di xa fe xanunteya xafe ra, han a a fala mange be, «Yandi, n bara i maxandi n marigi, wo di baloxi so a yi ra, wo naxa yi di faxesa.» Kono boore gine tan naxa a fala, «Yi di naxa lu n yi ra, a naxa lu i fan yi ra. Wo a ibolon!» ²⁷ Mange to na me, a naxa a masen, «Wo naxa diyore faxesa. Wo xa yi di baloxi so na gine singe yi ra, a nga nan na ki.»

²⁸ Isirayila pama to mange xa kiiti me, e naxa gaaxu a ya ra, barima e nu bara a kolon Ala xaxili nan na a boje ma manageya raperefe ra tinxinyi kui.

¹ Mange Sulemani nu Isirayila boxi birin yamarima. ² A xa kuntigi xungbee nan yi ki:

Sadoki xa di Asaraya, naxan findi serexedube ra.

³ Sifa xa di Elixorefa nun Ahiya, naxee findi sebelitie ra.

Axiludu xa di Yehosafati, naxan findi keedi ragate ra.

⁴ Yehoyada xa di Benaya, naxan findi soorie xa mange ra.

Sadoki nun Abiyatari, naxee findi serexedubee ra.

⁵ Natan xa di Asariyahu, naxan findi gominae xa mange ra.

Natan xa di Sabadi, naxan findi mange xa serexedube ra.

⁶ Ahisari, naxan findi mange xa banxi walikee xunyi ra.

Abeda xa di Adonirami, naxan findi konyie xunyi ra.

⁷ Mange Sulemani nu bara gomina fu nun firin ti Isirayila boxi xun ma. Kike yo kike je kui, gomina keren nu fama baloe ra mange nun a xa denbaya be. ⁸ E xillie nan ya:

Xuru xa di, naxan nu gomina ra Efirami bonsoe xa geya boxi xun ma.

⁹ Dekeri xa di, naxan nu gomina ra Makasa, Saalabimi, Beti Semesi, Elon, nun Beti Hanan taae xun ma.

¹⁰ Xeseda xa di, naxan nu gomina ra Arubotu, Soko, nun Xeferi boxi xun ma.

¹¹ Abinadabo xa di, naxan nu gomina ra Doro boxi xun ma, naxan mange Sulemani xa di gine Tafati doro.

¹² Axiludu xa di Bana, naxan nu gomina ra Taanaki, Megido, nun Beti Saan xun ma,

dennaxe na Saratan seeti ma.

A tan nan nu gomina ra Yisireeli fan xun ma, kelife Beti Saan han Abeli Mexola, han Yokineyami xanbi ra.

¹³ Geberi xa di, naxan nu gomina ra Ramoti, Galadi boxi ma.

A tan nan nu gomina ra Manasi xa di Yayiri xa taae xun ma, Galadi boxi ma.

A tan nan nu gomina ra na boxi xun ma, kelife Aragobo han Basan, taa xungbe makantaxi tongo senni nu na dennaxe.

¹⁴ Ido xa di Axinadabo nan nu gomina ra Maxanayimi xun ma.

¹⁵ Aximaasi nan nu gomina ra Nafatali boxi xun ma, naxan mange Sulemani xa di gine Basamati doro.

¹⁶ Xusayi xa di Bana nan nu gomina ra Aseri nun Beyaloti xun ma.

4

¹⁷ Paruwa xa di Yehosafati nan nu gomina ra Isakari boxi xun ma.

¹⁸ Ela xa di Simeyi nan nu gomina ra Bunyamin boxi xun ma.

¹⁹ Uri xa di Geberi nan nu gomina ra Galadi boxi xun ma,

a Amorikae xa mange Sixon xa boxi,

nun Basankae xa mange Ogo xa boxi.

Geberi keren nan nu na boxi birin gomina ra.

²⁰ Yudayakae nun Isirayilakae nu wuya alo baa de ra meyenyi. E nu e degema, e nu e minma seewe kui.

5

Sulemani xa mangeya

(Yudaya Mangee II 2:1-16)

¹ Mange Sulemani nu boxi birin yamarima, kelife Efirati xure ma, han Filisita boxi, han Misira naaninyi ra. Na mixi birin nu duuti fima mange Sulemani ma a xa simaya birin kui.

² Mange Sulemani nun a xa mixie baloe findi yi nan na loxoe keren kui: farin fupi daaxi busali keme tongo saxan, joreraba busali keme firin tongo naani, ³ ninge borogexi fu, ninge demadon daaxi moxopen, xuruse lanma keme, bolee, xelie, burunyi sie, nun xoni borogexie.

⁴ Mange Sulemani nan nu boxi birin yamarima naxee nu na Efirati xure yirefanyi ma, kelife Tifisa han Gasa. Na boxi mangee nun e xa mixie nu sabatixi bojesa nan kui. ⁵ Yudayakae nun Isirayilakae birin, kelife Dana han Beriseeba, nu sabatixi bojesa nan kui e xa weni bilie nun e xa xore bilie tagi Sulemani xa mangeya bun ma.

⁶ Soe goore wulu tongo naani nu na Sulemani yi ra, naxee nu a xa soori ragisee bendunma. Soe ragi mixi wulu fu nun firin nan nu na Sulemani yi ra. ⁷ Sulemani xa gomina fu nun firinyie nu fama baloe ra a be nun a xa mixie be. Kike yo kike gomina nde nu fama mange hayi birin na. ⁸ E nu fama mengi nun sexe ra soe birin be gooree kui.

⁹ Ala xaxilimaya, lonni, nun fahaamui gbege nan so Sulemani yi ra. E nu gbo alo baa de ra meyenyi. ¹⁰ Sulemani xa xaxilimaya nu dangi fugerakae nun Misirakae xa xaxilimaya birin na. ¹¹ A xa xaxilimaya nu dangi mixi birin na, hali Etani Esiraka, Maxolo xa die Heman, Kalikoli, nun Darada. A xili naxa din boxi birin na naxee nu Isirayila rabilinyi. ¹² A taali wulu saxan nan fala, a nun beeti wulu keren nun suuli. ¹³ A wuri gbegebe xa fe fala, a folofe Liban wuri xungbe ma naxan xili sediri, a sa hisopi sansi xunxuri li naxan bulama banxi xale ma. A subee, xonie, bubusee, nun yexee fan xa fe fala.

¹⁴ Dunijna mangee nu luma mixie xee ra e xa fa mange Sulemani xa lonni nun xaxilimaya rame.

¹⁵ Tire mange Xirami naxa kuntigie xee mange Sulemani xon, barima a nu bara a me a a tan nan tixi mange ra a baba joxoe ra. Xirami nu bara Sulemani baba Dawuda xanu kabi a rakuya. ¹⁶ Sulemani naxa Xirami yaabi, ¹⁷ «I nu n baba Dawuda kolon, a mu no banxi tide a Marigi Alatala be gere xa fe ra, naxan nu na a yire birin han Alatala naxa a yaxuie sa a sanyi bun ma. ¹⁸ Yakosi Alatala bara a ragiri n xa lu bojesa kui. Gere nun fe xone bara jon. ¹⁹ Na kui n bara a janige n xa banxi ti n Marigi Alatala be alo a a yitaxi ki naxe n baba Dawuda be. A naxa a masen a be, <I xa di, n naxan doxoma i xa kibanyi kui i joxoe ra, na nan fama banxi tide n be.>

²⁰ I naxan nabama, i xa yaamari fi Liban sediri wuyaxie xa xaba n be. N ma walikoe kafuma ne i xa walikoe ma. N e xa wali sare fima ne alo i wama a xon ki naxe. Mixi yo mu na naxan fata wuri xabade alo Sidonkae.»

²¹ Mange Xirami to Sulemani xa woyenyi me, a naxa seewa ki fanyi ra, a fa a fala, «Alatala tantu. A bara di xaxilima fi Dawuda ma naxan noma yi nama xungbe rapere.» ²² Xirami naxa Sulemani yaabi, a naxe, «N bara i xa masenyi me. N i waxonfe birin nabama ne, sediri wurie nun sipire wurie xa fe ra. ²³ N ma walikoe wurie ragoroma ne kelife Liban han baa de ra. N e xirima e boore ra, alako n xa e rapere baa fari han i wama dennaxe xon. Menni n e rafulunma, i fa e xanin. N tan wama naxan xon na wali sare ra, i xa baloe fi n tan nun n ma mixie ma.»

²⁴ Mange Xirami naxa sediri wuri nun sipire wuri birin so mange Sulemani yi ra, a nu wama naxan xon. ²⁵ Ne yo je, mange Sulemani nu farin busali wulu tongo solomasaxan nun ture fifa moxopen fima ne Xirami ma a xa banxi baloe xa fe ra. ²⁶ Alatala xaxilimaya fi ne Sulemani ma alo a a fala a be ki naxe. Defanyi naxa lu Xirami nun Sulemani tagi, e fa saate xiri e boore be.

²⁷ Mange Sulemani naxa Isirayilaka wulu tongo saxan yamari e xa wali a be. ²⁸ Kike yo kike, a naxa mixi wulu fu rasiga Liban boxi ma, e xa wali kike keren menni, e fa kike firin naba e xonyi. Adoniram nan nu na na fe xunyi ra. ²⁹ Mixi wulu tongo solofere nan nu kote maxaninma, mixi wulu tongo solomasaxan nan nu geme masolima mange Sulemani be geyae kon na Liban. ³⁰ Sulemani xa gominae nu bara mixi wulu saxan keme saxan sugandi naxee nu wali xun matoma a ra. ³¹ Mange nu bara yaamari fi, a walikoe xa geme

xungbe tofanyie masoli naxee findima Ala xa banxi sanbunyi ra. ³² Sulemani nun Xirami xa banxiti'e nun Gebalakae naxa gem'ee masoli.

Wurie nun gem'ee yailan na ki ne Ala xa banxi xa fe ra.

6

Alatala xa ho'romobanxi tife

¹ Ne keme naani ne tongo solomasaxan to dangi kelife Isirayila mini Misira boxi ra temui naxe, mange Sulemani naxa Alatala xa ho'romobanxi ti folo Siwi kike kui. Na ne findixi a xa mangeya ne naani nde nan na Isirayila boxi xun ma. ² Sulemani Ala xa banxi ti yi maniye xasabi nan na: A kuye jongon ya tongo senni, a gboe jongon ya mo'xonen, a ite jongon ya tongo saxan. ³ A yatagi buntunyi xa kuye nu lanxi jongon ya mo'xonen nan ma, alo banxi xa kuye na ki naxe. A gboe fan findi jongon ya mo'xonen nan na.

⁴ A wunderie nu yailanxi banxi xale nan kui, wurie fan nu yailanxi e fari. ⁵ A naxa konkoe fatu ho'romobanxi xale rabilinyi. ⁶ Konkoe singee xa gboe nu lanxi jongon ya suuli nan ma. Nee fari konkoe gbete'e naxa do'xo naxee xa gboe nu lanxi jongon ya senni ma. Nee fan fari konkoe gbete'e naxa do'xo naxee xa gboe nu lanxi jongon ya solofere ma. Ho'romobanxi xale xa marabinye nu raxurunxi a fuge biri ra, alako konkoe'e masa wurie mu soma banxi xale kui ki naxe. ⁷ E to nu ho'romobanxi tima, e nu gem'ee rawalima naxee jan nu bara masoli geya yire e tongoxi dennaxe. Na ki walise yo xui mu nu mema ho'romobanxi yire, alo derema, bera, xa na mu a ra walise gbete naxan yailanxi wure ra. ⁸ Naade nde nu na banxi yirefanyi ma naxan minima konkoe'e yire ma. Tede same daaxi nde nu yailanxi banxi kui ma, naxan nu konkoe'e kui masotoma koore ra. ⁹ E to ge banxi tide, Sulemani naxa a raxunma sediri wurie ra. ¹⁰ Konkoe naxee nu tixi ho'romobanxi seetie ma, e ite jongon ya suuli. Na birin nu xirixi banxi ma sediri wurie ra.

¹¹ Alatala naxa a masen mange Sulemani be, a naxe, ¹² «N xa a fala i be yi banxi tife xa fe ra, xa i sa i jere n ma kira xon ma, xa i sa n ma seriye rabatu, xa i sa n ma yaamarie suxu, n nan n ma laayidi rakamalima ne i be, n naxan fala i baba Dawuda be. ¹³ Na kui n luma ne n ma jama tagi, n mu i bejinma abadan.»

¹⁴ Sulemani naxa Ala xa ho'romobanxi ti, a wali rajon. ¹⁵ A naxa sediri wuri xebenye mafatu banxi xale ma a kui, kelife a xale fol'e ma han banxi xunyi ra. A naxa sipire wuri xebenye mafatu banxi

gbaata ma. ¹⁶ A naxa sediri wuri xebenye mafatu konkoe jongon ya mo'xonen daaxi ma banxi kui dunixui ra, kelife a gbaata ma han fuge. Na nu findixi Yire Seniyenxi Fisamante nan na. ¹⁷ Banxi palaa do'nxoe naxan nu na na yatagi, nu kuya jongon ya tongo naani. Na nu findixi Yire Seniyenxi nan na. ¹⁸ Sediri wuri xebenye naxee nu fatuxi banxi xale ma palaa ma, sansi bogie nun sansi fugee fan nu masolixi e ma. Na ki, gem'e mu nu toma banxi kui ma fefe ma.

¹⁹ Sulemani naxa Yire Seniyenxi Fisamante yailan ho'romobanxi kui, Alatala xa saate kankira do'xoma dennaxe. ²⁰ Na yire kuya jongon ya mo'xonen, a igbo jongon ya mo'xonen, a ite jongon ya mo'xonen. Xeema nu masoxi na konkoe xalee birin ma, a nun serexebade ma naxan yailanxi sediri wuri ra. ²¹ Mange Sulemani naxa xeema maso na Yire Seniyenxi Fisamante xalee ma. A naxa yolonxonxi xunxuri xeema daaxie gbaku naa sode de ra. ²² Ba na ra, a nu bara xeema maso na ho'romobanxi xalee birin ma, a nun serexebade ma naxan nu na naa.

²³ A naxa maleke firin misaali masoli wulai oliwi wuri ra. E ite jongon ya fu. ²⁴ Maleke singe gabutenyi keren xa kuye jongon ya suuli, a gabutenyi firin nde fan xa kuye jongon ya suuli, naxan lanma jongon fu ma kelife a koola ma han a yirefanyi ma. ²⁵ Boore maleke fan gbee lanxi jongon ya fu nan ma. E firinyi nu yailanxi kepa keren nan na. ²⁶ E firinyi ite jongon ya fu. ²⁷ Sulemani naxa na maleke'e ti Yire Seniyenxi Fisamante tagi, alako maleke'e gabutenyie xa banxi xalee li, e fan xa e boore li banxi tagi. ²⁸ Sulemani naxa xeema maso na maleke firinyie birin ma.

²⁹ A naxa yaamari fi, a e xa maleke'e, tugi bilie, nun wuri fuge tofanyi misaalie masoli banxi xalee ma, naxee nu na Yire Seniyenxi Fisamante nun Yire Seniyenxi kui. ³⁰ A naxa xeema maso banxi gbaata ma na yire firinyie kui. ³¹ A naxa ho'romobanxi xa naadee yailan wulai oliwi wuri ra. A e gbaku oliwi wuri xebenye ra naxee xa marabinye mu nu banxi xale gbe lima, fo do'xo naani. ³² Na naade firinyie nu yailanxi wulai oliwi wuri nan na. Maleke, tugi bilie, nun wuri fuge tofanyie misaalie nu masolixi na naadee ma. Xeema nu masoxi na naadee nun na misaalie ma ³³ A naxa na mo'oli raba naadee ma naxee nu na Yire Seniyenxi ma. E yailanxi oliwi wuri ra, e gbakuxi wuri xebenye ra naxee mu nu banxi xale xa marabinye lima fo do'xo saxan. ³⁴ Naade firinyi gbete nu yailanxi sipire wuri ra. ³⁵ A

naxa yaamari fi e xa malekee, tugie, nun sansi fuge tofanyi misaalie masoli e ma. Na dangi xanbi a naxa xee ma maso naadee nun na misaalie ma.

³⁶ A naxa buntunyi yailan geme masolixie ra, naxee nu doxo xi safe saxan na, a nun sediri wuri safe keren na.

³⁷ Alatala xa banxi doxo folo Siwi kike nan na, Sulemani xa mang'eya je naani nde. ³⁸ A naxa jon Bulu kike ra, kike solomasaxan nde, Sulemani xa mang'eya je fu nun keren nde. Na banxi birin ti je solofere nan bun ma, a fa lu alo Ala nu wama a xon ma ki naxe.

7

Mang'ee banxi tife

¹ Sulemani bu ne je fu nun saxan a yete xa banxie tife ra. ² A banxi naxan singe ti a a xili sa ne «Liban fotonyi banxi.» A nu kuya jongon ya keme, a igbo jongon ya tongo suuli, a ite jongon ya tongo saxan. A xunyi wurie nu doxo xi kinki safe naani naxee xun, nee nu yailanxi sediri wuri nan na. ³ Na kinkie fari nu makotoxi sediri xebenyi tongo naani nun suuli nan na a safe ki ma, fu nun suuli safe keren. ⁴ Banxi seetie ma, wunderi safe saxan nu na e ma, e ya rafindixi e boore ma. ⁵ Naade saxan fan nu na wunderie ya tagi. ⁶ Buntunyi nu na naxan xa kuye jongon ya tongo suuli lima, a igboe jongon ya tongo saxan. ⁷ Banxi pala naxan fan nu yailanxi sediri wuri ra keli a gbata ma han fuge, nan nu findixi a xa kiiti sade ra.

⁸ A banxi gbete ti ne na xanbi ra a nu luma dennaxe. A a yailan alo boore. Na xanbi ra, a naxa banxi gbete ti Firawuna xa di gine be a naxan doxo. ⁹ Nee birin ti geme masolixie nan na naxee xabaxi sera ra a kui nun a fari, kelife a bunyi ma han fuge. ¹⁰ Banxi sanbunyi doxo geme tofanyi xungbee nan na, naxee xabaxi jongon ya fu xa na mu a ra jongon ya solomasaxan ma. ¹¹ A fuge ra, sediri wuri nun geme tofanyie nu na naxee xabaxi a fanyi ra. ¹² Na tete xungbe nu yailanxi geme xabaxi safe saxan na, sediri wuri fan nu saxi na fari, alo Alatala xa banxi nun a gbutunyi.

¹³ Mange Sulemani naxa mixi nde fen Tire, naxan xili Xirami. ¹⁴ Kaaje gine nde xa di nan nu a ra fatanfe Nafatali bonsoe ra. Tireka nan nu a Baba ra, naxan nu wure gbeeli rawalima. A lonnixa, a xaxili fan, a fata wure gbeeli rawalide a mooli birin na. A siga ne mange Sulemani yire, a na wali mooli raba.

¹⁵ A kinki firin xabu wure gbeeli ra, naxee ite jongon ya fu nun solomasaxan, naxee xa radigilinyi lanxi jongon ya fu nun firin ma. ¹⁶ A xunyi firin xabu na

kinki firinyie be, naxee ite jongon ya suuli.

¹⁷ A se raxunmase fu nun naani xabu na xunyi firinyie be, xunyi keren solofere.

¹⁸ A mangoe bogi maniyee yailan safe firin na na se raxunmase radoxo xi firinyie ma.

¹⁹ A fuge maniyee masoli na kinki xunyi firinyie ma naxee nu na buntunyi ra. E ite jongon ya naani. ²⁰ A mangoe bogi maniyee keme firin masoli na kinki xunyi firinyie ma. ²¹ A na kinkie ti buntunyi ya tagi. Naxan nu na a yirefanyi ma, a xili naxa sa Yakin, naxan nu na a koola ma, na xili naxa sa Boosu. ²² Na kinkie konde ra, fugee nu masolixi mennie ma.

²³ A naxa ye sase xungbe digilinxu yailan yoxui ra. A de igboe jongon ya fu, a ite jongon ya suuli, a xa radigilinyi jongon ya tongo saxan. ²⁴ Na ye sase de rabilinyi bunyi, ninge maniyee nu masolixi a ma e radoxo xi e boore ra a rabilinyi birin ma. Ninge fu na jongon ya keren ma, suuli a fari, suuli a bun. Ninge ye, ye sase yo, na birin yailanxi kerenyi nan na.

²⁵ Na ye sase nu doxo xi ninge maniyee gbete fu nun firin fari. Saxan ya rafindixi koola biri, saxan ya rafindixi sogegorede biri, saxan ya rafindixi yirefanyi biri, saxan ya rafindixi sogetede biri. Na ye sase naxan nu xili «Baa» nu doxo xi na ninge fari, e ya rafindixi tande ma. ²⁶ Na ye sase xa marabinye nu findixi suxu keren nan na. A de kiri masolixi maniyee sansi fuge tofanyi ra. Ye fifa keme solofere fifa tongo suuli nu noma sade a kui.

²⁷ A naxa e sanbunyi fu yailan. E birin nu kuya jongon ya naani, e igbo jongon ya naani, a ite jongon ya saxan.

²⁸ E na sanbunyie rafala ki naxe, wure ralenfetenxie nu na wure gbete naani tagi. ²⁹ Yete misaalie, ninge misaalie, nun maleke misaalie nu yailanxi na wure ralenfetenxie ma, a nun pirinti gbete.

³⁰ Wure digilinxu naani nu na sanbunyi keren keren ma be a ti se ra, naxee nu xirixi e boore ra wure gbeeli firin na. Wure nde nu na na tuxui naanie ma ye sase bun ma. Na birin nu yailanxi temui kerenyi nan na. ³¹ Se digilinxu nde nu na ye sase nu doxo xi naxan kui. Na ite jongon ya keren sanbunyi be, a igbo jongon ya keren nun a tagi. Se ndee nu masolixi na ma. Na wure ralenfetenxie mu nu digilinxu, e seeti naanie birin xa maniyee nu lan. ³² Na wure digilinxu naani naxee nu na a ye maxanin se tuxui naanie ra, e ite jongon ya keren nun a tagi, firin nu xirixi e boore ra wure gbeeli ra. ³³ Na wure digilinxu maniyee soori ragise sanyie ra. E birin nu yailanxi wure gbeeli ra temui kerenyi ra.

³⁴ Se nde nu na tuxui naanie birin na naxee nu senbe fima e ma. ³⁵ Se digilinxu

nde nu na ye sase doxoode kui. Na ite sanbunyi be jongoon ya keren. Sanbunyiye fuge, a kilondee nun a wure ralenfetenxie birin nu yailanxi wure gbeeli nan na temuui kerenyi ra. ³⁶ Maleke misaalie, yete misaalie, nun tugi misaalie nu yailanxi na kebelae ma, nun se gbete. ³⁷ Ye maxanin se fu nu yailanxi ki kerenyi ra na ki ne wure gbeeli ra. E birin nu lan.

³⁸ Xirami ye sase fu yailan ne wure gbeeli ra, naxee nu doxo xi na ye maxanin se fu fari. Ye litiri wulu keren keme senni jondon nu sama kankan kui. Ye sase nu igbo jongoon ya naani. ³⁹ A naxa ye maxanin see doxo Alatala xa horomobanxi seetie ma, suuli koola biri, suuli yirefanyi biri. Na ye sase belebele naxan nu xili «Baa,» a naxa na doxo banxi yirefanyi ma, a makore a sogetede biri ra. ⁴⁰ Xurami naxa ye sase, te xube ko see nun tundee yailan.

Na kui, Xurami naxa ge mange Sulemani xa walie ra Ala xa horomobanxi xa fe ra. Na walie nan ya: ⁴¹ kinki firinyie, e xunyi tofanxie, se raxunmase naxee e fari, ⁴² koobe bogi maniyee keme naani gbakuxi e ra, koobe bogi maniyee safe firin se raxunmase keren ma kinkie xunyi ra, ⁴³ sunbui maxanin se fu, ⁴⁴ ye sase xungbe naxan xili «Baa,» ninge fu nun firin misaali naxee na ye sase xungbe bun ma, ⁴⁵ tundee, pelie, paanie. Xurami se naxee birin yailan mange Sulemani be Alatala xa banxi xa fe ra, a e yailan wure gbeeli raxunuxi nan na. ⁴⁶ Mange nu na yoxui raxunu Yuruden mere yire ne, Sukoti nun Saratan tagi. ⁴⁷ Mange Sulemani na birin yailan wure gbeeli nan na, naxan xa gboe xasabi nu nu noma kolonde.

⁴⁸ Sulemani se gbege yailan ne Ala xa banxi be, alɔ serexebade xee ma daaxi, teebili xee ma daaxi nde taami serexe sama dennaxe, ⁴⁹ lanpui doxo se xee ma daaxie naxee dexema Yire Seniyenxi kui seriye ki ma, a fuge misaalixie, lanpuie, te xube ko se xee ma daaxie, ⁵⁰ paanie, finnee, pooti tofanyie, piletie, kolopooti xee ma fanyi daaxie, Ala xa horomobanxi xa naadee gbaku se xee ma daaxie, naxee nu na Yire Seniyenxi Fisamante sode de ra nun horomobanxi sode de ra.

⁵¹ Sulemani Alatala xa horomobanxi xa see yailan xee ma ra na ki ne. A to ge na ra, a naxa se birin naso Alatala xa horomobanxi xa naafuli ragatade kui, a baba Dawuda naxee fixi Ala ma.

8

*Saate kankira doxo fe horomobanxi kui
(Yudaya Mang'ee II 5:2-6:11)*

¹ Na temuui, Sulemani naxa Isirayila forie, bonsɔe xunyiye, nun Isirayila denbaya xunyiye maxili alako e xa te Alatala xa saate kankira ra kelife Siyon, Dawuda xa taa. ² Isirayilaka birin naxa e malan mange yire alako e xa kike solofere sali raba. ³ Isirayila forie birin to menni li, Lewikae naxa saate kankira tongo, ⁴ e a xanin a nun Ala xa Naralande Kiri banxi, a nun se seniyenxi naxee nu na a kui. Lewika serexedubee nan na wali raba.

⁵ Mange Sulemani nun Isirayila pama naxee birin nu maxilixi, naxa ti saate kankira ya ra. E naxa xuruse lanmae nun a xungbe gbege ba serexe ra, naxan konti mu nu noma kolonde. ⁶ Serexedubee naxa Alatala xa saate kankira doxo a doxoode Ala xa horomobanxi, Yire Seniyenxi Fisamante kui. E a doxo malekee gabutenyie bun ma. ⁷ Malekee gabutenyie nu italaxi saate kankira nun a maxanin see xun ma. ⁸ Saate kankira maxanin see findixi wuri kuyee nan na, naxee jooe nu toma kafi pala ma yire seniyenxi kui, kono e mu nu noma tode horomobanxi tande tan ma. Han to saate kankira na menni. ⁹ Sese mu nu na na saate kankira kui, fo na walaxe firinyi Annabi Munsaxa naxee sa a kui. A na raba Xorebe geya yire ne, Alatala saate xiri loxo e nun Isirayilakae tagi, e mini temuui Misira.

¹⁰ Serexedubee to mini Yire Seniyenxi kui, nuxui nde naxa goro Alatala xa banxi ma, a a rafe. ¹¹ Serexedubee mu no lude menni e xa e xa wali raba, barima na nuxui nu na naa, Alatala xa noe nu bara lu banxi birin ma. ¹² Na kui, Sulemani naxa a fala,

«Alatala a masen ne,
a a sabatima nuxui foore nan kui.

¹³ Na kui n bara lingira ti i be,
i sabatima dennaxe abadan.»

¹⁴ Mange naxa a ya rafindi, a duba Isirayila pama birin be. E birin nu tixi. ¹⁵ A naxa a masen, «Tantui na Isirayila Marigi Alatala be, naxan woeyen n baba Dawuda be a kere ra. A fe naxan birin masen a be, a na birin nakamalixi ne. ¹⁶ A naxe, «Kafi n nan n ma pama ramini Misira boxi ra, n mu nu taa sugandixi Isirayila bonsɔe tagi n banxi tima dennaxe. N man mu xeme sugandixi naxan findima n ma Isirayila pama yarerati ra. Kono n bara Darisalamu nan sugandi alako n xili xa lu naa. N man bara Dawuda sugandi alako a xa findi n ma Isirayila pama xunyi ra.»

¹⁷ «N baba Dawuda naxa nate tongo a boje kui, a fo a xa banxi ti Isirayila Marigi Alatala be. ¹⁸ Alatala naxa a fala n baba Dawuda be, «I to nate tongo i boje kui n ma banxi xa fe ra, na bara findi janige fanyi ra. ¹⁹ Kono i tan xa mu na banxi

tima. I xa di nan na tima. I naxan barixi, na nan n ma banxi tima.»²⁰ Alatala bara a xa masenyi rakamali. N tan bara ti n baba Dawuda ꞑaxœ ra Isirayila mangē kibanyi kui, alo Alatala a masen ki naxe. N man bara banxi ti Isirayila Marigi Alatala be.²¹ N bara Alatala xa saate kankira doxo naa, a xa saate walaxe na na kui. A na saate xiri a nun Isirayilakae nan tagi.»

²² Mange Sulemani naxa ti serexebade ya i jama birin ya xori, a naxa a belexe itala koore ma, a fa a fala,²³ «Isirayila Marigi Alatala, i maniye mu na koore nun boxi ma. I dugutegexi i xa saate nun i xa hinne xa fe nan na i xa konyie mabiri, naxee ꞑerema i ya tode ra e boꞑe fiixe ra.²⁴ Na na a ra, to loxoœ i bara i xa laayidi rakamali i xa konyi n baba Dawuda be.²⁵ Yakosi, Isirayila Marigi Alatala, i laayidi naxan tongoxi i xa konyi n baba Dawuda be, i xa na rakamali. I bara a masen a be, «Xa i bonsoœ fenten e ꞑerē ki ma alo i a rabaxi ki naxe, e naxa n ma seriye binya, mixi nde na e bonsoœ ya ma naxan fama lude Isirayila kibanyi kui abadan.»²⁶ Yakosi, Isirayila Marigi Alatala, i xa i xa masenyi rakamali, i naxan masen i xa konyi Dawuda be.»

²⁷ «Kɔno Ala tan noma sabatide dunija bende fuꞑi fari adamadie tagi? Koore nun a xa gboe xurun i be. N banxi naxan tixi i be a xurun koore be. I luma menni di?²⁸ N Marigi Alatala, i xa i xa konyi xa dube suxu, i xa a xa maxandi tongo, i xa i tuli mati i xa konyi wa xui ra.²⁹ I xa i ꞑengi sa yi banxi xon ma koœ nun yanyi ra, barima i xili matoxoma be. I xa i xa konyi xa maxandi suxu yi banxi kui.³⁰ I xa i tuli mati i xa konyi nun i xa jama wa xui ra, e i maxandima be temui naxe. Kelife koore ma i doxoœi dennaxe, i xa i tuli mati muxu ra, i man xa diꞑe.»

³¹ «Xa mixi nde sa yunubi raba a boore ra, e fa a fala a be a xa kali nde ti serexebade yire yi banxi kui,³² i xa na fe mato kelife koore ma, i xa kiiti sa nondi ra alako fe kane nun tinxintœ birin xa e sare soto.»

³³ «Xa i xa jama Isirayila sa yunubi raba i ra, e yaxuie fa no e ra na xa fe ra, xa e bara tin gbilenfe ra i yire, e i xili matoxo, e i maxandi yi hɔromobanxi kui,³⁴ i xa na fe mato kelife koore ma, i xa i xa jama Isirayila xa yunubie xafari, i fa e ragbilen boxi ma, i dennaxe fixi e tan nun e babae ma.»

³⁵ «Xa koore sa balan, tune yo mu fa, barima e bara yunubi raba i ra, xa e fa i maxandi be, e i xili matoxo, e gbilen e xa yunubi foxo ra i e rayaagixi naxan ma,³⁶ i xa na fe mato kelife koore ma, i xa i xa konyie, i xa jama Isirayila xa yunubie

xafari, i xa i xa seriye fanyi masen e be alako e xa na ꞑerē ki kolon, i fa tune ragoro i xa boxi ma, i naxan findi e gbe ra.»

³⁷ «Xa kaame sa sin yi boxi ma, xa na mu fure, xa na mu baloe kane, xa na mu gere, xa na mu gbaloe gbete,³⁸ xa mixi nde sa i maxandi, xa i xa jama Isirayila a mawa i xon, barima e bara a kolon e xa toore kelixi fe naxan ma, e fa e belexe itala yi banxi mabiri,³⁹ i xa na fe mato kelife koore ma i magoroxi dennaxe, i xa diꞑe, i xa mixi birin sare fi a xa wali ra, i tan naxan adama birin boꞑe ma fe kolon. I keren peti nan ibunadama birin sondon ma fe kolon.⁴⁰ Na kui e fama gaaxude i ya ra, e ꞑerē i xa kira xon e xa simaya birin kui yi boxi ma, i naxan fixi muxu babae ma.»

⁴¹ «Xa xoꞑe nde sa fa kelife jamane ma, naxan mu findi i xa jama Isirayila mixi nde ra,⁴² a fa i xili xungbe nun i senbe xa fe ra, a i maxandi yi banxi kui,⁴³ i xa na fe mato kelife koore ma i i magoroxi dennaxe, i xa a xa maxandi suxu alako si birin xa gaaxu i xili ya ra dunija, alo i xa jama Isirayila. E xa a kolon i tan nan xili maxandima yi banxi kui n naxan tixi.»

⁴⁴ «Xa i xa jama sa mini a yaxuie gerede alo i a masen e be ki naxe, xa e i maxandi yi taa mabiri ra i dennaxe sugandixi, xa e i maxandi yi banxi mabiri ra n naxan tixi i xili ra,⁴⁵ i xa na fe mato, i xa e xa dube suxu, i xa kiiti tinxinx sa e be.»

⁴⁶ «Xa e sa yunubi raba i ra, alo adamadi birin darixi naxan na, xa i boꞑe te e xili ma, i fa e sa e yaxuie sagoe, e findi geelmanie ra yire makuye, xa na mu a ra yire makorexi,⁴⁷ xa e bara xaxili soto na konyiya kui, e fa i maxandi e xa geeli kui, «Muxu bara yunubi raba, muxu bara fe ꞑaaxi raba, muxu bara kobi,»⁴⁸ xa e man e yete ragbilen i ma e boꞑe fiixe ra, e ni birin na, e fa i maxandi jamane ma konyiya kui yi boxi mabiri, i naxan fixi e babae ma, a nun yi taa mabiri, i naxan sugandixi, a nun yi banxi mabiri, n naxan tixi i be,⁴⁹ i xa na fe mato kelife koore ma i magoroxi dennaxe, i xa i tuli mati e xa maxandi nun e wa xui ra, i xa kiiti tinxinx sa e be,⁵⁰ i xa diꞑe i xa jama ma naxan yunubi rabaxi i ra. I xa e xa yunubie xafari e naxan nabaxi i ra. I xa hinne e ra e yaxuie ya xori, alako e yaxuie fan xa hinne e ra.⁵¹ E findixi i xa jama nan na, i ke tongoe, i naxee ramini Misira boxi ra konyiya kui.»

⁵² «Yakosi, n Marigi Ala, i xa muxu xa maxandi mato, i xa a rame, muxu naxan nabaxi yi banxi kui,⁵³ barima i tan nan muxu ba dunija bonsoœ tagi muxu xa findi i ke tongoe ra, alo i a masen Isirayila be ki naxe i xa konyi Munsa saabui ra, a to muxu benbae ramini Misira boxi ra.»

⁵⁴ Mange Sulemani to ge na maxandi tide Alatala be, a naxa keli Alatala xa serexebade yire, a xinbi nu sinxi dennaxe a belexee itexi kooore ma. ⁵⁵ Na temui a naxa ti Isirayila nama ya xori, a duba e be a xui itexi ra. A naxe, ⁵⁶ «Tantui na Alatala be, naxan bara malabui fi a xa nama Isirayila ma, alo a a masen ki naxe. A masenyi naxee ti a xa konyi Annabi Munsa saabui ra, keren mu na a mu naxan nakamali. ⁵⁷ Won Marigi Alatala xa lu won seeti ma alo a raba won benbae be ki naxe. Ala naxa won nabolo, a naxa won nabepin. ⁵⁸ Ala xa won boje ya mafindi a ma, alako won xa won jere a xa kira xon ma, won xa a xa yaamari birin nabatu, won xa gbilen fee foxo ra a tonyi doxoxi naxee ra, won xa bira a xa seriye foxo ra a naxan so won benbae yi ra. ⁵⁹ Ala xa ratu n ma maxandi ma koe nun yanyi. Won Marigi Alatala xa n tan a xa konyi nun a xa nama Isirayila makanta fe naaxi ma loxo birin, ⁶⁰ alako dunjira birin xa a kolon a Alatala nan na Ala ra. Ala gbete mu na. ⁶¹ Wo boje birin xa lu won Marigi Alatala nan be, alako won xa a xa yaamarie ratinme, won xa won jere a xa seriye ma alo wo darixi a ra ki naxe.»

⁶² Mange nun Isirayila nama birin naxa serexe ba Alatala be. ⁶³ Mange Sulemani naxa ninge wulu moxoren nun firin ba xanunteya serexe ra, a nun yexee wulu keme moxoren. Na dangi xanbi, Mange nun nama naxa Ala xa banxi rabi. ⁶⁴ Sulemani naxa tete yire raseniye serexe ra Alatala xa hromobanxi ya ra. A naxa serexe gan daaxie ba naa, a nun xanunteya serexee ture nun sansi xori ra, barima serexebade yoxui daaxi, Sulemani naxan yailan, na nu xurun na serexe birin be.

⁶⁵ Sulemani nun Isirayilakae birin sali raba ne won Marigi Alatala ya xori xi solofere bun ma. Nama gbege fa ne kelife Xamata han Misira xure. E to ge na sali ra, e man naxa sali xi solofere gbete bun ma, a findi xi fu nun naani ra. ⁶⁶ A xi fu nun suuli nde, mange naxa nama bep'in e xa gbilen e xonyi. E naxa duba mange be, e fa gbilen e xonyi seewe kui, Alatala xa hinne xa fe ra a xa konyi Dawuda nun a xa nama Isirayila mabiri.

9

*Ala xa masenyi Sulemani be
(Yudaya Mang'ee II 7:11-22)*

¹ Mange Sulemani to ge Alatala xa banxi nun a yete xa banxi tide, a a waxonfe birin naba na xa fe ra, ² Alatala man naxa mini a ma alo a raba Gabayon ki naxe. ³ Alatala naxa a fala a be, «N bara i xui me, n bara i xa maxandi suxu. N bara tin yi banxi

xa findi n gbe ra, i naxan tixi. N xili xa lu a ma abadan, n nan n jengi sama ne a xon ma. ⁴ Xa i sa i jere n ma kira xon ma boje tinxinxi ra, alo i baba Dawuda, i fa n ma yaamarie, n ma seriye, nun n ma xaranyi suxu a fanyi ra, ⁵ n i xa mange kibanyi mabanbanma ne, alo n a saataxi i baba Dawuda be ki naxe. N a masen ne a be, «Isirayila mang'eya mu bama i bonsoe yi ra.» ⁶ Kono xa wo wo kobe ratoma, wo fa gbilen n ma seriye nun n ma yaamarie foxo ra, xa wo sa tuubi Ala gbete be, ⁷ n wo talama ne n ma boxi ma, n naxan fixi wo ma, n yi banxi rakasanje, n naxan findixi n xili falade ra. Na temui si birin fama ne yeleda Isirayila xa fe ma, e yo wo ma. ⁸ Na temui mixi ne dangima yi banxi ra, naxan bara xili fanyi soto, e de ixarama ne, e a fala, «Munfe ra Alatala yi boxi nun yi banxi xa fe xun nakanaxi yi ki?» ⁹ E a yaabima ne, «Ala yi birin niyaxi e ra ne barima e bara gbilen e babae Marigi Alatala foxo ra, naxan e ramini Misira boxi ra. E bara e tagi ixiri ala gbete ra, e e batu, e tuubi e be. E yi toore sotoxi na nan ma.»»

*Mange Sulemani xa wali ndee
(Yudaya Mang'ee II 8:1-18)*

¹⁰ Mange Sulemani nu bara Alatala xa banxi nun a yete xa banxi ti je moxoren bun ma. ¹¹ Tire mange Xirami to bara nu sediri nun sipire wurie, nun xema so Sulemani yi ra, a nu wama naxan xasabi xon, a naxa taa moxoren fi Xirami ma Galile boxi ma. ¹² Xirami to mini na taae matode, nee mu rafan a ma. ¹³ A naxa a fala Sulemani be, «N ngaxakerenyi, i taa mooli mundun fixi n ma yi ki?» Xirami naxa na taae xili sa «Taa fufafu.» Na xili nan na e xun ma han to. ¹⁴ Kono Xirami naxa xema kilo wulu naani rasanba mange Sulemani ma.

¹⁵ Mange Sulemani nu bara teku wali rakeli banxie nun taae tife ra, alo Alatala xa banxi, mange Sulemani xa banxi, Milo taa, Darisalamu tete, Xasori taa, Megido taa, nun Geseri taa. ¹⁶ Firawuna, Misira mange, dusu ne Geseri taa xun na, a te so na ra, na Kanaankae birin faxa. Na dangi xanbi a na fi a xi di gine ma, naxan doxo mange Sulemani xon ma.

¹⁷ Mange Sulemani yi taa birin ti ne: Geseri taa, Beti Xoron Labe, ¹⁸ Baalati nun Tamari naxee nu na gbengberenyi ma, ¹⁹ nun taa gbete soori ragisee nun soee nu ragatama dennaxe. Sulemani nu bara banxi nun taa gbege ti Darisalamu, Liban boxi, nun a xa boxi birin ma, alo a nu wama a xon ma ki naxe.

²⁰ Xitikae, Amorikae, Peresikae, Hiwikae, nun Yebusukae naxee lu Isirayila boxi ma, kono e mu findi Isirayilakae ra. ²¹ E babae mu faxa Isirayila xa santidegema saabui

ra Isirayilakae so temui. Na kui Sulemani na mixie findi ne konyie ra. Han to e na konyiya kui. ²² Kono Sulemani mu tin Isirayila di yo xa findi konyi ra. Isirayilakae nu findixi a xa soorie, sebelitie, soori xunye, nun soe ragi xunye nan na. ²³ Mange Sulemani mixi keme suuli mixi tongo suuli nan ti xunye ra konyie xun ma naxee nu a xa wali rabama.

²⁴ Sulemani Firawuna xa di gine tongo ne Dawuda xa taa kui, a a ratunu banxi gbete kui, a naxan ti a be. Na temui fa a naxa Milo taa ti.

²⁵ Mange Sulemani nu serexe gan daaxie nun xanunteya serexee bama sanya saxan ne yo ne serexebade fari, a naxan yailan Alatala be. A nu surayi bama serexe ra serexebade nde fari naxan nu na Alatala ya i. A Alatala xa horomobanxi rajon.

²⁶ Mange Sulemani kunkuie yailan ne Esiyon Geberi, Elata fe ma, baa de ra naxan nu na Edon boxi ma. ²⁷ Mange Xirami walike ndee so ne Sulemani yi ra, naxee nu bakima na kunkuie kui Sulemani xa walikee seeti ma. E nu kunkui wali kolon a fany ra. ²⁸ Na kunkuie siga ne Ofiri boxi ma xema kilo wulu fu nun naani tongode mange Sulemani be.

10

Seeba Mange Gine fafe Mange Sulemani xebude

(Yudaya Mangee II 9:1-12)

¹ Seeba mange gine to Sulemani xili gbe me Alatala xili xa fe ra, a naxa siga maxorinyi xoroxoe tide a ma. ² A naxa siga Darisalamu, a sanbase gbege xanin a xun ma joxomee fari alo labunde, xema, nun geme tofanyie. A naxa a xa maxorinyi birin ti Sulemani ma. ³ Mange Sulemani naxa a xa maxorinyie birin yaabi, na birin naxa sooneya a be.

⁴ Seeba mange gine to ge Sulemani xa lonni tode, a nun a xa banxie a naxee ti, ⁵ a xa donsee, a xa walikee nun e wali ki, e xa dugie, e ludee, na fe birin naxa a de ixara. ⁶ A naxa a fala mange be, «N fe naxee birin mexi n ma boxi ma i xa masenyie nun i xa lonni xa fe ra, na birin findixi nondi nan na. ⁷ Beenun n xa be to n yete ra, n mu la e xa masenyi ra. Kono yakosi n bara a kolon i xa lonni gbo dangife e naxan masenxi n be. I fe naxan birin tagi rabaxi n be nun i xa naafuli, na dangi i xili ra. ⁸ Nelexinyi na i xa mixie be, pelexinyi na i xa konyie be, barima e na i seeti ma temui birin i xa lonni ramefe ra. ⁹ Tantui na i Marigi Alatala be, naxan hinnexi i ra, a fa i doxo Isirayila mange kibanyi kui. I Marigi Ala na raba ne barima Isirayila rafan a ma abadan. A i findixi ne e xa mange ra alako

i xa e yamari tinxinyi nun nondi ra.» ¹⁰ A naxa xema kilo wulu naani fi mange ma, a nun labunde gbege, nun geme tofanyie. Kabi na temui, Seeba mange gine labunde xasabi naxan fi mange Sulemani ma na pondon mu to Isirayila boxi ma sonon.

¹¹ Xirami nun Sulemani xa walikee naxee fa xema ra kelife Ofiri boxi ma, nee man naxa fa wuri nun geme tofanyie ra. ¹² Mange naxa na wuri rawali Alatala xa horomobanxi sode de ra, a nun mange xa banxi sode de ra. A man naxa na wuri rawali korae yailanfe ra beetibae be. Na wuri mooli mu nu toxi Yudaya sinden.

¹³ Mange Sulemani naxa Seeba mange gine waxonse birin so a yi ra dangife a naxan nasanbaxi a ma. Na xanbi, a naxa gbilen a xa boxi ma, a tan nun a xa mixie.

Mange Sulemani xa naafuli

(Yudaya Mangee II 1:14-17, 9:13-28)

¹⁴ Ne yo ne Sulemani nu xema kilo wulu moxonon nun firin, kilo keme senni tongo naani nun naani sotoma, ¹⁵ bafe a naxan soto yuleya duuti ra. A man nu xema nun gbeti sotoma mangee nun gominae ra Arabu boxi ma.

¹⁶ Mange Sulemani naxa soori makan-tase keme firin yailan xema ra, kankan yailanxi xema kilo solofere nan na. ¹⁷ A man naxa soori makantase xunxuri keme saxan yailan xema ra, kankan yailanxi xema kilo saxan nan na. A naxa e gbaku banxi kui naxan xili falama Liban Foton Banxi. ¹⁸ Mange naxa kibanyi xungbe yailan sili jinyi ra, a fa xema fany maso a ma. ¹⁹ Santide senni nu na na kibanyi ma. A xanbi radigilixi, belexe sade firin nu na a seetie ma, yete masolixi firin fan nu na a seetie ma. ²⁰ Yete fu nun firin fan masolixi nu na santidee seetie ma, senni nu na yirefany ma, sennie nu na koola ma. Na kibanyi maniye mu nu na mangataa yo kui sinden. ²¹ Mange Sulemani xa pooti birin nun Liban Foton Banxi xa piletii birin nu yailanxi xema nan na. A mu nu gbeti rawalima fefe ma, a tide mu gbo a be. ²² Kunkuie nu na mange yi ra naxee nu sigama Tarasisi ne saxan yo ne saxan xema, gbeti, sili jinyi, kule, nun xoni tofanyie tongode. Xirami xa walikee nu a malima na wali kui.

²³ Mange Sulemani xa bannaya nun a xa lonni naxa gbo ye dangi boxi mange birin na. ²⁴ Boxi mange birin nu wama Sulemani xa lonni ramefe Ala naxan saxi a xaxili ma. ²⁵ Nee birin nu mange sanbama gbeti, xema, dugie, geresosee, labundee, soe, nun sofalee ra ne yo ne.

²⁶ Sulemani naxa soori ragisee nun soe ragie malan. Soori ragisee wulu keren keme naani, nun soe ragie wulu fu nun

firin nan nu na mangataa Darisalamu nun taa makantaxi gbetée. ²⁷ Mange naxa a niya gbeti xa wuya Darisalamu dangife gème xori ra. Wuri fanyi fan naxan xili sediri naxa wuya dangife sikomoro wuri ra naxee na Sefela naxi ma. ²⁸ Sulemani nu soe sarama Misira nun Kowa boxi nan ma. Mange xa yulee nu sigama e tongode. ²⁹ E soori ragise sara gbeti kilo solofere ra, e soe sara gbeti kilo keren nun a tagi. E na mooli sara Xiti nun Arami mangée fan be.

11

Sulemani gbilenfe Alatala foxo ra

¹ Mange Sulemani naxa gine gbegebe doxo naxee mu findixi Isirayilakae ra, alo Firawuna xa di gine, Mowaba ginee, Amoni ginee, Edon ginee, Sidon ginee, nun Xiti ginee. ² Alatala nu bara a fala Isirayilakae be na sie xa fe ra, «Wo naxa siga e xonyi, e fan naxa fa wo xonyi. Xa na mu, e wo boje ya rafindima ne e xa alae mabiri.» Kono Sulemani tan bira na mixie nan foxo ra, ginee maxanufe ra. ³ A mange di gine keme solofere nan doxo, a konyi gine keme saxan fan tongo. Na ginee naxa a boje mafindi.

⁴ A to fori, na ginee nu bara a boje birin mafindi ala gbetee ma, a mu bira a Marigi Alatala foxo ra alo a baba Dawuda. ⁵ Mange Sulemani nu Sidonkae xa ala Asiteroti nun Amonikae xa ala Moloko fan batuma. ⁶ Mange Sulemani naxa fe raba, naxan mu rafan Alatala ma, a mu a xui rakamali Alatala be alo a baba Dawuda. ⁷ Na kui Sulemani naxa serexebade yailan Mowaba xa ala Kemosi be, a nun Amonikae xa ala Moloko be geya fari, naxan nu na Darisalamu ya ra. ⁸ A nu na mooli rabama a xa ginee birin be, naxee nu fatanxi si gbetee ra, naxee nu surayi nun serexee bama e xa alae be.

⁹ Alatala naxa xono mange Sulemani ma, barima a nu bara a kobe so Isirayila Marigi Alatala ra, naxan mini a ma sanya firin. ¹⁰ Alatala nu bara tonyi doxo ala gbetee batufe ra, kono Sulemani mu Alatala xa yaamari suxu. ¹¹ Na kui Alatala naxa a fala Sulemani be, «I to bara na mooli raba, i mu bira n ma yaamarie foxo ra n naxee birin masen i be, i n ma saate kana, n i xa mangeya bama ne i yi ra, n fa a so i xa konyi nde yi ra. ¹² Kono i baba Dawuda xa fe ra, n mu na rabama i xa simaya kui, n mangeya bama ne i xa di xeme yi ra. ¹³ N mu mangeya birin bama a yi ra, n bonsoe keren nan luma i xa di be n ma konyi Dawuda xa fe ra, nun Darisalamu xa fe ra n naxan sugandixi.»

¹⁴ Alatala naxa Sulemani gerefa nde ramini, naxan nu xili Hadada. Edon

mange xa di nan nu a ra. ¹⁵ Dawuda Edon boxi gere temui naxe, a xa soori mange Yowaba nu bara te naa Isirayila soorie furee ragatade. Na temui a man naxa Edon xeme birin faxa. ¹⁶ Yowaba nun a xa soorie naxa lu naa kike senni, han e ge xeme birin faxade ¹⁷ Hadada nun a baba xa konyi Edonka ndee nu bara e gi, e siga Misira. Na raba Hadada dimedi temui ne. ¹⁸ E to keli Madiyan, e naxa siga Paran. E naxa mixie tongo menni, e fa siga Misira Firawuna yire. Misira mange naxa banxi so a yi ra, a foxo sa a xa donse fe xon ma, a boxi fan fi a ma.

¹⁹ Hadada naxa rafan Firawuna ma, han a a xa mange gine xunya fi a ma gine ra. ²⁰ Mange gine Tapenesi xunya naxa di xeme bari a be, naxan nu xili Genubati. Tapenesi na de ba Firawuna xonyi ne, a fa lu menni Firawuna xa die ya ma.

²¹ Hadada to a me a Dawuda nun a xa soori mange Yowaba bara faxa, a naxa a fala Firawuna be, a xa dije a ma a xa gbilen a xonyi. ²² Firawuna naxa a yaabi, «Munfe ra i wama gbilenfe i xonyi? I waxonfe birin na be.» A naxa a yaabi, «I nondi, kono dije n xa gbilen.»

²³ Ala naxa gerefa gbetee ramini mange Sulemani be, naxan findixi Eliyada xa di Reson na, naxan nu bara a gi kelife Soba mange Hadadeseri xonyi, ²⁴ Dawuda nu na e gerefe temui naxe. Reson xa soorie nan malan a fe ma, e fa lu Damasi, e mangeya soto menni. ²⁵ Reson nun Hadada findi Sulemani yaxuie nan na a xa simaya birin kui. Arami mange Reson nu Isirayila pama xonxi.

²⁶ Nebati xa di Yerobowami nu kelixi Sereda ne Efirami boxi ma. A nga naxa findi kaape gine nde ra, naxan xili Seruya. A nu walima mange Sulemani xa mixie ya ma, kono mange xa fe mu nu rafan a ma. ²⁷ Na rakeli yi fe nan ma: Mange Sulemani nu na Milo tife, a nun a baba xa taa tete yire nde. ²⁸ Yerobowami to findi gbangbalanyi fanyi nan na, Sulemani naxa a findi teku wali xunyi ra Yusufu bonsoe xun ma.

²⁹ Loxoe nde Yerobowami naxa mini Darisalamu, a Annabi Ahiya Siloka li kira xon ma e doro. Donma xungbe neene nu ragoroxi namijonme ma. ³⁰ Annabi Ahiya naxa a xa donma neene iboo xuntun fu nun firin na, ³¹ a fa a fala Yerobowami be, «Xuntun fu tongo, barima Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi n be, «N fama ne mangeya bade Sulemani yi ra, n fa bonsoe fu sa i tan xa yaamari bun ma. ³² N bonsoe keren luma ne Sulemani bun ma n ma konyi Dawuda xa fe ra nun Darisalamu xa fe ra, n taa naxan sugandixi Isirayila bonsoe ya ma. ³³ N na rabama ne barima

e bara e kobe so n na, e Sidon xa ala Asiteroti, nun Mowaba xa ala Kemosi, nun Amoni xa ala Molo'oko batu. E mu e jere'ma n ma kira xon ma, e mu n ma yaamarie ratinmema alo Sulemani baba Dawuda a raba ne ki naxe. ³⁴ N mu mangeya birin bama Sulemani yi ra, a xa lu mangeya kui a xa simaya birin na n ma konyi sugandixi Dawuda xa fe ra, naxan bara n ma yaamarie nun n waxonfe rabatu. ³⁵ Kon'o n mangeya bama ne Dawuda xa di Sulemani yi ra, n bonso'e fu fi i ma. ³⁶ N bonso'e keren nan luma a xa di yi ra, alako n ma konyi Dawuda foxi xa lu Darisalamu abadan, n dennaxe sugandixi n xili xa fe ra. ³⁷ N i tongoma ne, n i findi mange ra Isirayila xun na. I luma i waxonde ne. ³⁸ Xa i sa i tuli mati n na, xa i sa i jere n ma kira xon, xa i sa wali n be, i n ma yaamarie ratinme, i n ma seriye rabatu, alo n ma konyi Dawuda a raba ki naxe, n luma ne i seeti ma temui birin, n i bonso'e rasabatima ne, alo n naxan nabaxi n ma konyi mange Dawuda be, n Isirayila fima ne i ma. ³⁹ N mange Dawuda bonso'e rayaagima ne, kon'o kude xa mu a ra.» ⁴⁰ Mange Sulemani naxa wa Yerobowami faxafe. Na nan a niya, Yerobowami naxa a gi, a sa a xunyi taxu Sisaki ra Misira mange. A naxa lu menni han mange Sulemani naxa faxa.

⁴¹ Sulemani xa taruxui donxoe, a fole nun a rajonyi, a sebexi Sulemani xa taruxui kui. ⁴² Sulemani xa mangeya naxa bu je tongo naani Darisalamu nun Isirayila xun ma. ⁴³ Na xanbi, Sulemani naxa laaxira. E naxa a ragata a babae seeti ma a baba Dawuda xa taa kui. A xa di Robowami naxa lu a joxoe ra.

12

Robowami nun Yerobowami (Yudaya Mang'ee II 10:1-15)

¹ Robowami naxa siga Sikemi, barima Isirayilakae birin nu malanxi naa, e xa a ti mange ra. ² Nebati xa di Yerobowami naxa na fe me Misira, a to a gi Sulemani ma a siga dennaxe. ³ Mixi ndee naxa a xili a xa fa Isirayila boxi ma. Yerobowami nun Isirayilakae birin naxa siga Robowami yire, e a fala a be, ⁴ «I baba muxu suxu ne alo konyie. Yakosi tan, i xa nde ba muxu xa kote ra i baba naxan saxi muxu fari. Na kui muxu fama i xa yaamari rabatude.» ⁵ A naxa e yaabi, «Xi saxan na dangi, wo xa fa.» Nama naxa siga.

⁶ Mange Robowami naxa marasi fen forie ra, naxee nu na a baba Sulemani fe ma a xa simaya kui, a fa e maxorin, «Wo marasi mundun fima n ma n nan n ma jama yaabima naxan na?» ⁷ E naxa a

yaabi, «Xa i fe fanyi rabama jama be, xa i tin e waxonfe ra, xa i woyen fanyi fala e be, e luma ne i xa yaamari bun ma temui birin.»

⁸ Kon'o Robowami mu tin forie xa marasi ra. A naxa a lanfanma booree maxorin a lanma a xa naxan naba. ⁹ A naxa e maxorin, «Wo marasi mundun fima n ma n na n ma jama yaabima naxan na, jama naxan n mayandima n xa nde ba e xa kote ra n baba naxan saxi e fari.» ¹⁰ A lanfanmae naxa a yaabi, «I xa yi jama yaabi yi ki, naxee i mayandixi i xa nde ba e xa kote ra i baba naxan saxi e fari. I xa a fala e be, «N belexe sole lanmadi xungbo n baba tagi be. ¹¹ Yakosi, n baba xa kote xoxoxo a naxan doxo wo ma, n tan na xun masama ne. N baba wo bonbo luxusinyie nan na, kon'o n tan fama wo bonbode talie nan na.»»

¹² Xi saxan to dangi, Yerobowami nun jama naxa siga Robowami yire, naxan nu bara a fala, «Xi saxan na dangi, wo xa fa.» ¹³ Mange Robowami naxa e yaabi a xoxoxoe ra, a mu forie xa marasi tongo. ¹⁴ A naxa e yaabi a lanfanmae xa marasi ra, «N na n baba xa kote xoxoxoe xun ma sama ne a naxan doxo wo ma. N baba wo bonbo luxusinyie nan na, kon'o n tan fama wo bonbode talie nan na.» ¹⁵ Na kui, mange mu tin a tuli matide jama ra. Marigi Alatala nu bara na ragiri alako a xa a xa masenyi rakamali a naxan fala Nebati xa di Yerobowami be Annabi Ahiya Siloka saabui ra.

¹⁶ Isirayilakae to a kolon mange mu tin a tuli matide e ra, e naxa a yaabi, «Munse na won nun Dawuda bonso'e tagi? Ke mu na muxu be Yisayi xa die tagi. Isirayila xa gbilen e xonyi.

Yakosi Dawuda, i xa meeni i xa banxi ma i yete ra.»

Na kui, Isirayila birin naxa gbilen e xonyi.

¹⁷ Isirayilaka naxee nu sabatixi Yudaya taae kui, nee naxa lu Robowami xa yaamari bun ma. ¹⁸ Na dangi xanbi, mange Robowami naxa Adorami xee, naxan jengi nu saxi teku wali xon ma, kon'o Isirayilakae naxa a magono han a faxa. Mange Robowami naxa a gi keren na sigafe ra Darisalamu a xa soori ragise kui. ¹⁹ Isirayila Dawuda xabile matandi na ki ne. Han to e mu lanxi.

²⁰ Isirayilaka birin to a me a Yerobowami bara fa, e naxa e malan, e a xili, e a findi mange ra Isirayila birin xun ma. Yudaya nan keren sa Dawuda bonso'e de ra.

²¹ Robowami to so Darisalamu, a naxa Yuda nun Bunyamin bonso'e soorie malan, geresoe fanyi wulu keme tongo solo-masaxan, alako e xa Isirayila gere, Isirayila xa gbilen Robowami xa mangeya bun

ma. ²² Kono Alatala naxa a masen a xa mixi Semaya be, ²³ «A fala Sulemani xa di Robowami be, Yudaya mange, a nun Isirayilakae birin naxee na Yudaya nun Bunyamin boxi ma, ²⁴ Alatala xa masenyi nan yi ki: «Wo naxa te de sigafe ra won ngaxakerenyie gere. Wo birin xa gbilen wo xonyi, barima n tan nan yi fe ragirixi.» E naxa Alatala xa masenyi rabatu, e naxa gbilen, e mu siga Yerobowami gere de sonon.

²⁵ Yerobowami naxa Sikemi taa ti Efiramii geyae yire, a sabati naa. Na dangi xanbi, a man naxa siga, a Peniyeli ti. ²⁶ Yerobowami naxa a fala a boje ma, «Temunde yi pama fama gbilende, e lu Dawuda bonsoe xa yaamari bun ma, ²⁷ xa e luma te ra serexee bade Alatala xa banxi kui Darisalamu. Yi pama boje ya fama ne rafindide e marigi Robowami Yudaya mange ma, e n tan faxa, e fa gbilen Yudaya mange Robowami ma.»

²⁸ A to ge marasi fende, mange naxa ninge misaali firin yailan xee ma ra, a fa a fala pama be, «Wo xa sig'e Darisalamu mu lanma sonon. Isirayila, wo xa alae nan yi ki naxee wo ramini Misira boxi ma.» ²⁹ A naxa keren ti Beteli, a keren ti Dana. ³⁰ Na nan findixi yunubi ra e be. Nama nu luma siga ra na kuyee batude Beteli, xa na mu a ra Dana. ³¹ Yerobowami naxa salidee ti yire itexi, a fa mixie ti serexedube ra naxee mu findi Lewi die ra.

³² Yerobowami naxa sali nde raba kike solomasaxan nde xi fu nun suuli nde ra, alo sali naxan mooli nu rabama Yudaya. A yete yati naxa serexee ba na kuye ninge daaxie be, a naxee yailan Beteli. A naxa serexedubee doxo Beteli na salide yiree, a naxee ti geyae kon. ³³ A naxa serexe ba na salide kui, a naxan yailan Beteli. A na raba kike solomasaxan nde xi fu nun suuli nde ne. A nu bara na kike sugandi a yete kan waxonki ra. A naxa sali xungbe raba Isirayilakae be, a surayi gan serexe ra Beteli serexebade fari.

13

Namijonme xa masenyi Yerobowami be

¹ Alatala xa xera nde naxa fa Beteli kelife Yudaya boxi ma. Yerobowami nu tixi serexebade fari, a na surayi ganfe serexe ra. ² Alatala xa xera naxa a xui ite serexebade a xoxoxo ra a Alatala xa masenyi fala a xui itexi ra. A naxe, «Serexebade, serexebade! Alatala xa masenyi nan ya: «Di xeme nde barima ne mange Dawuda bonsoe ya ma, a xili Yosiya. A i xa serexedubee findi serexe ra i fari, naxee surayi bama serexe ra salide geyae

fari. Mixi xorie nan yati ganma i fari!»

³ Na loxoe a naxa tonxuma fi e ma, a naxa a fala e be, «Tonxuma nan ya alako wo xa a kolon a n tan Alatala xui yati nan falaxi wo be. Yi serexebade fama ne ibooode, a xube ibogonma boxi ma.»

⁴ Mange Yerobowami to Ala xa xera xa masenyi me, a naxan fala a xui itexi ra Beteli serexebade xa fe ra, a naxa a belexe itala na serexebade fari, a fa a fala, «Na xeme suxu.» A to na raba, a belexe naxa xoxoxo a ra, a mu no a ramaxade sonon.

⁵ Na serexebade naxa iboo keren na, a xube naxa ibogon boxi ma, alo Alatala xa xera a fala ki naxe.

⁶ Na kui mange naxa a fala Ala xa xera be, «I Marigi Alatala maxandi n be, alako n belexe xa yalan.» Ala xa xera naxa Ala maxandi a be, Yerobowami belexe naxa yalan alo a singe. ⁷ Mange naxa a fala Ala xa xera be, «Fa n xonyi i xa i malabu, n buya nde fima i ma.» ⁸ Ala xa xera naxa mange yaabi, «Hali i naafuli gbege fima n ma, n mu soma i xonyi. N mu sese donma, n mu sese minma be, ⁹ barima Alatala n yamarixi yi nan na, «I naxa sese don, i naxa sese min na yire. I xa gbilen i xonyi kira gbete ra.» ¹⁰ A naxa gbilen kira gbete ra, a mu gbilen kira ra a fa naxan xon ma a singe.

¹¹ Namijonme xemoxi nde nu na Beteli taa kui. A xa di nde naxa na fe ya maxaran a be, Ala xa xera naxan birin naba Beteli na loxoe, nun a woyenyi naxee fala mange be. A xa di to ge na fe birin masende a be, ¹² a naxa a tan nun a xunxae maxarin, «A gbilen kira mundun na?» A xa die nu bara a kolon na xera gbilen kira naxan na. E to na fala e baba be, ¹³ a naxa a fala e be, «Wo fa n ma sofale ra.» E to a yailan, a naxa te a fari, ¹⁴ a bira Ala xa xera foxo ra, han a sa a li wuri nde bun ma.

A naxa a fala a be, «Ala xa xera na i tan nan na naxan keli Yudaya?» A naxa a yaabi, «Iyo, n tan nan a ra.» ¹⁵ Namijonme xemoxi naxa a fala a be, «Won xa gbilen n xonyi, won xa won dege.» ¹⁶ Ala xa xera naxa a yaabi, «N mu noma gbilende, n mu noma sode i xonyi. N mu sese donma, n mu sese minma yi yire, ¹⁷ barima Alatala a masenxi ne n be, «I naxa sese don, i naxa sese min, i naxa gbilen kira ra i fa fama faxi naxan xon ma.»

¹⁸ Xemoxi naxa a fala a be, «N tan fan findixi namijonme nan na alo i tan. Maleke nde nan goroxi n ma, a Ala xa masenyi ti n be, a falafe ra, «Na mixi ragbilen i xonyi, a xa a dege, a xa a min.» A nu wule nan falafe a be. ¹⁹ Na kui Ala xa xera naxa gbilen, e naxa e dege, e naxa e min.

²⁰ E nu dɔxoxi teebili ra temui naxe, Ala xa masenyi naxa goro na namijonme xemoxi ma, ²¹ a naxa a xui ite Ala xa xera be naxan keli Yudaya boxi ma. A naxa a fala a be, «Ala xa masenyi nan ya: <I to i Marigi Alatala xa yaamari matandi, i mu a xui suxu, ²² a falafe ra i naxa sese don, i naxa sese min be, i fure mu ragatama i benbae xa gaburi yire.>»

²³ Ala xa namijonme to ge a degede, na xemoxi naxa fa a xa sofale ra alako boore xa siga. ²⁴ A to siga, a xa biyaasi kui yete nde naxa dutun a ma kira xon ma, a a faxa. A fure naxa sa kira xon ma, a xa sofale nun na yete naxa ti a fe ma. ²⁵ Dangi mixie naxa a fure to kira de ra, yete tixi a fe ma. E to Beteli li, namijonme xemoxi nu na dennaxe, e naxa na fe fala mixie be.

²⁶ Namijonme xemoxi naxan Ala xa xera ragbilen a xonyi a to na fe me, a naxa a fala, «Na Ala xa xera nan a ra, naxan Alatala xa yaamari matandixi. Alatala bara a niya yete xa a iboo, a xa a faxa, alo a masenxi a be ki naxe.» ²⁷ Na temui a naxa a fala a xa die be, «Wo fa n ma sofale ra.» E naxa na raba. ²⁸ A to siga, a naxa Ala xa xera fure to kira xon ma, yete nun sofale tixi a fe ma. Yete mu fure donxi, a mu sofale ibooxi. ²⁹ Namijonme xemoxi naxa Ala xa xera fure tongo, a a sa a xa sofale fari, a gbilen a ra. Namijonme xemoxi naxa a raso taa kui, a a kasange, a a xa jon fe raba. ³⁰ A to a fure sa gaburi kui, a naxa a fala, «N ngaxakerenyi, i nu tooxo.»

³¹ Na to ba a ra, xemoxi naxa a fala a xa die be, «N na faxa, wo xa n sa yi gaburi kui Ala xa xera fure saxi dennaxe. Wo xa n xorie sa a xorie fe ma. ³² A naxan fala Alatala xili ra Beteli nun yi serexebade naxee na geyae ma Samari boxi ma, a fama ne kamalide.»

³³ Na fee to dangi, Yerobowami mu gbilen a xa fe jaaxie foxo ra. A mixi mooli birin ti serexedube ra na salidee kui geyae fari, naxee na tin na ra. ³⁴ Na nan findi Yerobowami bonsoe xa yunubi ra. Ala e sonto ne, a e fa e raloe dunipa ma.

14

Yerobowami xa mangeya raponxi

¹ Na temui Yerobowami xa di Abiya naxa fura. ² Yerobowami naxa a fala a xa gine be, «I xa i maxiri kepa nde ra, alako mixi naxa a kolon a Yerobowami xa gine nan i ra. I siga Silo Annabi Abiya xon ma, naxan a fala n be, a n findima ne yi boxi mange ra. ³ I xa taami fu, se joxunme ndee, nun kumi nde xanin a xon. A a falama ne i be, fe naxan fama won ma di lide.»

⁴ Yerobowami xa gine naxa a raba na ki, a naxa siga Silo, a sa so Ahiya xonyi. Ahiya nu bara fori, a ya mu nu se igbema sonon. ⁵ Alatala nu bara a fala Ahiya be, «Yerobowami xa gine nan fafe yi ki, a faxi i maxorinde a xa di xa fe ma, barima na mu yalanxi. I xa n ma masenyi ti a be. A fama gundo ki nan ma, alako mixi mu a kolonma ki naxe Yerobowami xa gine na a ra.»

⁶ Ahiya to a sanyi xui me a bara makore naade ra, a naxa a fala a be, «So, Yerobowami xa gine. I faxi a gundo ki ma munfe ra? Masenyi xoxoxe nan yi ra i be. ⁷ Siga, i sa a fala Yerobowami be, Isirayila Marigi Alatala naxe, <N bara i xa fe ite jama tagi, n bara i ti mange ra n ma jama Isirayila xun ma, ⁸ n bara mangeya ba Dawuda bonsoe yi ra, n a fi i tan ma. Kono i mu luxi alo n ma konyi Dawuda, naxan n ma seriye rabatu, a bira n foxo ra a boje birin na n waxonfe rabade. ⁹ I wali ki jaaxu dangi mixi birin na. I bara n naxono i xa kuyee batufe ra, naxee yaillanxi wure raxunuxi ra. I bara i kobe raso n na. ¹⁰ Na nan a toxi, n gbaloe ragoroma i tan Yerobowami bonsoe, i xa konyie, nun i xa mixi xoreyaxie ma. E birin sontoma ne. N fe jaaxi bama ne wo tagi, alo gine banxi makoma ki naxe. ¹¹ Yerobowami bonsoe naxan na faxa taa kui, baree nan na fure donma. Naxan na faxa wula i, xonie nan na donma.> Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹² Ahiya man naxa a fala na gine be, «Yakosi i xa gbilen i xonyi. I nefi i sanyi ti taa kui, wo xa di faxama ne. ¹³ Isirayilakae birin a jon fe raba, e a ragata gaburi kui. A keren nan sama gaburi kui Yerobowami xa denbaya ya ma, barima a keren nan fe fanyi rabaxi Isirayila Marigi Alatala be Yerobowami xa mixie tagi. ¹⁴ A gbe mu luxi sonon Alatala xa fa mange doko Isirayila xun ma Yerobowami joxoe ra. ¹⁵ Alatala xa xone sinma ne Isirayila ma, alo foye xungbe sinma kalee ma xure de ra ki naxe. A Isirayila talama ne yi boxi fanyi ma, a naxan fi a benbae ma, a fa e rayensen ye xure kiri ma, barima e bara kuyee yaillan. ¹⁶ A Isirayila sama ne a yaxuie belexe i yunubi xa fe ra, Isirayila naxan naba Yerobowami foxi ra.»

¹⁷ Yerobowami xa gine naxa siga. A to so Tirisa, a bara makore naade ra a xonyi, a xa di naxa faxa. ¹⁸ E naxa a ragata, Isirayila birin fa a jon fe raba, alo Alatala a masen ki naxe a xa konyi Annabi Ahiya be.

¹⁹ Yerobowami xa taruxui donxoe na Isirayila mangee xa taruxui kui. A xa geree nun a xa mangeya xa fe birin sebexi a kui. ²⁰ Yerobowami mangeya raba ne je moxojen nun firin. Na temui a naxa faxa,

a xa di xeme Nadabo naxa ti mange ra a joxoe ra.

²¹ Sulemani xa di Robowami findi Yudaya mange ra temui naxe, a xa simaya nu na je tongo naani nun keren. A je fu nun solofere mangeya nan naba Darisalamu, Alatala taa naxan sugandi a xili xa fe ra Isirayila bonsoe birin tagi. A nga Amonika nu xili ne Naama.

²² Yudayakae fan naxa Alatala raxono e xa yunubie ra, e benbae mu nu darixi naxee mooli ra. ²³ E fan naxa serexebadee yaillan yire itexi birin fari wurie fe ma, e fa geme masolixie nun Aseri wuri masolixie ti naa. ²⁴ Langoe fan nu na naa. E nu fe naaxie rabama na sali mooli kui, alo sie, Ala naxee keru na boxi ma, nee nu a rabama ki naxe beenun Isirayilakae xa sabati naa.

²⁵ Na bara a niya Robowami xa mangeya je suuli nde ra, Misira mange Sisaki xa Darisalamu gere. ²⁶ A naxa naafuli birin tongo naxan nu na Alatala xa banxi nun mange xa banxi kui. A naxa wure lefae fan tongo, Sulemani nu bara naxee maso xema ra. ²⁷ Mange Robowami naxa e joxoe yaillan yoxui ra, a e taxu soori mangee ra naxee mange xa banxi naadee makantama. ²⁸ Mange nu sigama Ala xa banxi kui temui naxe, soorie nu na wure lefae rawalima. Mange na gbilen, e man fa na wure lefae ragbilen soori banxi kui.

²⁹ Robowami xa taruxui donxoe sebexi Yudaya mangee xa taruxui nan kui. ³⁰ Temui birin, Robowami nun Yerobowami nu luma e boore gere ra. ³¹ Robowami to laaxira, e naxa a ragata a benbae seeti ma Dawuda xa taa kui. A xa di Abiya naxa ti a joxoe ra. A nga Amonika nu xili ne Naama.

15

Abiyami findife Yudaya mange ra (Yudaya Mangee II 13:1-22)

¹ Yerobowami xa mangeya je fu nun solomasaxan nde ra, Nebati xa di Abiyami naxa ti mange ra Yudaya. ² A xa mangeya bu ne je saxan Darisalamu. A nga nu xili ne Maaka, Abisaalon xa di. ³ A fan naxa bira yunubi fee foxo ra, a baba nu naxee rabama. A boje birin mu nu na a Marigi Alatala be, alo a benba Dawuda gbe nu na ki naxe. ⁴ Kono Alatala naxa a ti mange ra Darisalamu a baba Dawuda xa fe ra, ⁵ barima Dawuda nu bara Alatala waxonfe raba, a bira a xa seriye foxo ra a xa dunjeigiri birin kui, fo Uri Xitika xa fe. ⁶ Robowami nun Yerobowami nu e boore gerema e xa simaya birin kui.

⁷ Abiyami xa taruxui donxoe sebexi Yudaya mangee xa taruxui kui. Abiyami

nun Yerobowami nu e boore gerema temui birin. ⁸ A naxa laaxira, e a ragata a benbae seeti ma Dawuda xa taa kui. A xa di Asa naxa ti mange ra a joxoe ra.

Asa findife Yudaya mange ra (Yudaya Mangee II 14:1-2, 15:16-16:6,11-14)

⁹ Isirayila mange Yerobowami xa mangeya je moxonen nde ra, Asa naxa ti mange ra Yudaya. ¹⁰ A je tongo naani nun keren nan naba mangeya kui Darisalamu. A nga nu xili ne Maaka, Abisaalon xa di. ¹¹ Asa naxa Ala waxonfe raba alo a benba Dawuda a raba ki naxe. ¹² A naxa kuye fe kana, a babae naxee folo, a langoee keru na serexebadee xun ma.

¹³ A naxa mange gine binye ba a nga Maaka ma, barima a nu Asera kuye batura. A naxa na kuye rabira, a a gan, a a xube woli Sediron xure kui. ¹⁴ Hali Asa boje birin to nu na Alatala nan be a xa simaya birin kui, a mu ge kuye serexebadee birin kanade yire itexie Yudaya boxi ma. ¹⁵ Asa naxa xema, gbeti, nun se fanyie raso Alatala xa banxi kui, a tan nun a baba naxee ba Alatala be.

¹⁶ Asa nun Isirayila mange Baasa nu e boore gerema e xa simaya birin kui. ¹⁷ Isirayila mange Baasa naxa te Yudaya gere xili ma. A naxa Rama taa ti, alako a xa kira ibolon Yudaya mange Asa ya ra. ¹⁸ Asa naxa gbeti nun xema tongo Alatala xa banxi nun mange xa banxi kui, a a so xerae yi ra, a e xee Damasi taa, Arami mange Ben Hadada yire yi masenyi ra: ¹⁹ «Won xa saate xiri won tagi alo n baba nun i baba a raba ki naxe. Sanbase nan ya, xema nun gbeti. Saate kana naxan na i nun Isirayila mange Baasa tagi, alako a xa makuya n na.»

²⁰ Ben Hadada naxa tin mange Asa xa masenyi ra. A naxa a xa soori xunyie xee Isirayila tae suxude. E naxa Iyono, Dana, Abeli Beti Maaka, Kinereti, nun Nafatali boxi suxu. ²¹ Baasa to na fe me, a naxa Rama tife wali rati, a lu Tirisa taa kui. ²² Na wali to ti, mange Asa naxa Yudayakae birin xili, e xa fa teku gemee nun wurie tongode Baasa nu naxee rawalima Rama. E naxa na birin xanin, e a rawali Geba nun Misipa tife ra.

²³ Asa xa taruxui donxoe, a xa geree xa fe, a xa taa tife xa fe, nun a xa fe birin sebexi Yudaya nun Isirayila mangee xa taruxui kui. Asa to fori, fure nde naxa a sanyie suxu. ²⁴ Asa naxa laaxira. E naxa a ragata gaburi kui a benba Dawuda xa taa a benbae fe ma. A xa di Yehosafati naxa ti mange ra a joxoe ra.

Nadabo findife Isirayila mange ra

²⁵ Yerobowami xa di Nadabo naxa ti Isirayila mange ra Yudaya mange Asa xa mangeya je firin nde ra. Nadabo naxa mangeya xanin je firin Isirayila boxi ma. ²⁶ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, a a jeere a baba xa kira xon ma, naxan a niya Isirayila xa yunubi raba. ²⁷ Ahiya xa di Baasa, fatanfe Isakari bonsoe ra, naxa yanfanteya maxiri a xun ma. Baasa naxa a faxa Gibeton, a tan Nadabo nun Isirayilakae nu na Filisitakae gerefe temui naxe. ²⁸ Baasa a faxa Yudaya mange Asa xa mangeya je saxan nde ne, a ti Isirayila mange ra a joxoe ra. ²⁹ A to findi mange ra, a naxa Yerobowami bonsoe birin faxa. A mu keren lu, a e birin sonto ne, alo Alatala nu bara a masen ki naxe Annabi Ahiya saabui ra, naxan nu na Silo. ³⁰ A faxa Yerobowami xa yunubi nan ma fe ra, naxan a niya Isirayila fan xa e kobe raso e Marigi Alatala ra.

³¹ Nadabo xa taruxui donxoe nun a fe naxan birin naba, na sebexi Isirayila mangee xa taruxui kui. ³² Asa nun Isirayila mange Baasa nu e boore gerema e xa simaya birin kui.

Baasa findife Isirayila mange ra

³³ Yudaya mange Asa xa mangeya je saxan nde ra, Ahiya xa di Baasa naxa ti Isirayila mange ra Tirisa. A bu ne mangeya kui je moxoren nun naani. ³⁴ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, a bira Yerobowami xa kira foxo ra, naxan a niya Isirayila fan xa yunubi raba.

16

Baasa xa mangeya

¹ Alatala naxa yi masenyi ragoro Xanani xa di Yehu ma Baasa be: ² «N bara i tongo dunjina bende fupji fari, n i findi n ma pama xa mange ra. Kono i tan bara bira Yerobowami xa kira foxo ra, i n ma Isirayila pama ti yunubi rabafe ra, naxan bara n naxono a jaaxi ra. ³ Na kui n i tan Baasa bama ne mange ra, alo gine a xa banxi kui makoma ki naxe. N i bonsoe luma ne, alo n Nebati xa di Yerobowami bonsoe luxi ki naxe. ⁴ Baasa bonsoe naxan na faxa taa kui, baree nan na donma. Naxan na faxa wula i, xonie nan na donma.»

⁵ Baasa xa taruxui donxoe nun a xa gere ki fanyi, birin sebexi Isirayila mangee xa taruxui kui. ⁶ Baasa naxa laaxira, a naxa ragata Tirisa. A xa di Ela naxa ti mange ra a joxoe ra. ⁷ Alatala a xa masenyi ti ne Baasa nun a bonsoe be, Xanani xa di Annabi Yehu saabui ra. Na masenyi ti a xa fe jaaxie nan ma fe ra, naxee mu rafanxi Alatala ma. A nu bara maniya Yerobowami bonsoe ra, a naxan sonto.

Ela findife Isirayila mange ra

⁸ Asa xa mangeya je moxoren nun senni nde ra, Baasa xa di Ela naxa ti Isirayila mange ra. A xa mangeya bu ne je firin. ⁹ Simiri, a xa soori mange nde, naxan nu findixi a xa soori ragisee seeti keren xunyi ra, naxa yanfanteya xiri a xun. Loxoe nde Ela nu na Tirisa a sisife Arisa xonyi, naxan findi na mange xa banxi kante ra. ¹⁰ Simiri naxa so naa, a a faxa. Yudaya mange Asa xa mangeya je moxoren nun solofere nde ra, Simiri naxa ti Isirayila mange ra Ela joxoe ra.

¹¹ A to findi mange ra, a naxa doxo kibanyi, a Baasa bonsoe birin faxa ne. A mu na xa mixi yo lu, na boore nde ba, na joxoe ba. ¹² Simiri Baasa bonsoe birin sonto ne, alo Alatala a masen ki naxe Baasa xili ma Annabi Yehu saabui ra. ¹³ Baasa nun a xa di Ela faxa e xa yunubi fufafue nan ma fe ra, e Isirayila Marigi Alatala raxoxi naxee ra. ¹⁴ Ela xa taruxui donxoe birin sebexi Isirayila mangee xa taruxui kui.

Simiri findife Isirayila mange ra

¹⁵ Yudaya mange Asa xa mangeya je moxoren nun solofere nde ra, Simiri naxa mangeya raba xi solofere bun ma Tirisa. Isirayila pama nu na Gibeton Filisitakae gerefe. ¹⁶ Nama to a me, a Simiri bara mange yanfa, a a faxa, e naxa soori xunyi Omiri ti Isirayila mange ra keren na. ¹⁷ Na temui Omiri nun Isirayila soorie naxa keli Gibeton, e sa Tirisa rabilin.

¹⁸ Simiri to a to, taa birin nabilinxi, a naxa so mange banxi kui, a na gan a yete xun ma. ¹⁹ A faxa a xa yunubie nan ma fe ra, naxee nu bara Alatala raxono. A nu bara bira Yerobowami xa kira foxo ra, a a niya Isirayila pama fan xa yunubi raba.

²⁰ Simiri xa taruxui donxoe nun a xa yanfanteya sebexi Isirayila mangee xa taruxui kui.

Omiri findife Isirayila mange ra

²¹ Na temui Isirayila pama seeti nu wama Ginati xa di Tibini tife mange ra, boore seeti nu wama Omiri nan xon. ²² Nama seeti naxan nu na Omiri foxo ra, nee naxa no Ginati xa di Tibini xa pama ra. E naxa Tibini faxa, e Omiri ti mange ra.

²³ Yudaya mange Asa xa mangeya je tongo saxan nun keren nde ra, Omiri naxa findi Isirayila mange ra, a bu na kui je fu nun firin. A to ge je senni rabade Tirisa, ²⁴ a naxa Samari geya sara Semeri ma gbeti kilo tongo solofere ra. A naxa taa ti naa fari, a na taa xili sa Samari, barima na geya kanyi nu xili ne Semeri.

²⁵ Omiri nu fe jaaxie rabama, naxee mu rafan Alatala ma. A xa fe jaaxie nu dangi

Isirayila mangle singee gbee ra. ²⁶ A Nebati xa di Yerobowami foxi birin naba ne, a a niya Isirayila nama fan xa e Marigi Alatala raxono e xa fe fufafue ra.

²⁷ Omiri xa taruxui, nun a xa gere ki fanyi, na birin sebexi Isirayila mangle xa taruxui kui. ²⁸ Omiri naxa laaxira, a ragata a benbae seti ma Samari. A xa di Akabu naxa ti mangle ra a joxoe ra.

Akabu findife Isirayila mangle ra

²⁹ Yudaya mangle Asa xa mangeya je tongo saxan nun solomasaxan nde ra, Omiri xa di naxa findi Isirayila mangle ra. A bu ne mangeya kui Isirayila xun ma Samari je moxonon nun firin. ³⁰ Akabu naxa fe paaxie raba, naxee mu rafan Alatala ma, dangi mangle singee ra. ³¹ Bafe Nebati xa di Yerobowami xa yunubi ra, a naxa Sidon mangle Etibaali xa di Yesabela fan tongo gine ra, a fa na xa kuye Bali batu, a a xinbi sin na bun ma. ³² A naxa serexebade yailan Bali kuye be Bali xa banxi kui, naxan nu tixi Samari. ³³ Akabu naxa Aseri wuri masolixie fan yailan, naxee nu xili Asera. Akabu naxa Alatala raxono na fe moolie ra, dangife Isirayila mangle singee ra.

³⁴ A xa waxati, Xiyeli Betelika naxa gbilen Yeriko taa ti ra. A naa ti folo a xa di singe Abirami sare nan na, a wali rapon naadee tife nan ma a xa di Segubu sare ra, alo Alatala nu bara a masen ki naxe Nunu xa di Annabi Yosuwe saabui ra.

17

Annabi Eliya

¹ Eliya Tisibeka, naxan findi Galadi boxi mixi nde ra naxa a fala mangle Akabu be, «N xa a fala i be Isirayila Marigi Alatala xili ra, n naxan nabatuma, toofare tune nun xini yo mu fama, fo n Ala maxandi.»

² Alatala yi nan masen Annabi Eliya be, ³ a naxe, «Keli be, i xa siga sogetede biri ra, i sa i noxon Keriti xure yire. ⁴ I xure ye nan minma, n donse rasanbama ne i ma xaxae saabui ra.»

⁵ A naxa siga, a a raba alo Alatala a fala a be ki naxe, a sa sabati Keriti xure yire Yuruden sogetede biri. ⁶ Xaxae nu fama taami nun sube ra a xon ma geesege nun nunmare. A nu xure ye nan minma. ⁷ Kono temui nde to dangi, na xure naxa xori, barima tune mu nu fama na boxi ma na waxati.

⁸ Na temui Alatala naxa a masen a be, a naxe, ⁹ «Keli, i xa siga Sarepeta naxan na Sidon boxi ma. I xa lu naa. N bara yaamari fi kaape gine nde ma, a xa i balo.»

¹⁰ A naxa keli, a siga Sarepeta. A to so na taa kui, a naxa kaape gine nde to, a yege matongofe. A naxa na gine xili, a a fala a

be, «Yandi, n ki ye ra n xa a min.» ¹¹ Gine to nu sigafe ye foxo ra a be, a man naxa a xili, a a fala a be, «Yandi, i xa fa taami xuntunyi fan na n be.»

¹² Gine naxa a yaabi, «N xa a fala i be i Marigi Alatala xili ra, taami yo mu na n yi ra, fo farin pooti ya keren, a nun ture dondoronti kundi kui. N na yege di matongofe na nan ma, n xa sa na yailan n tan nun n ma di be. Muxu na ge na donde, muxu fama faxade ne.»

¹³ Eliya naxa a fala a be, «Hali i mu gaaxu, sa a raba alo n a falaxi i be ki naxe. Kono i naxan nabama, i xa n ma taami nan singe yailan, i fa a ra. Na dangi xanbi, i xa i gbe nun i xa di gbe yailan. ¹⁴ Isirayila Marigi Alatala a masen ne, «Farin mu nu nonna pooti kui, ture mu nonna kundi kui, beenun Alatala tune rafama boxi ma temui naxe.»»

¹⁵ Na kui gine naxa siga, a a raba alo Alatala a yamarixi ki naxe Annabi Eliya saabui ra. Na waxati bun ma baloe nu na a tan, a xa di, nun Annabi Eliya yi. ¹⁶ Farin mu nu nonna pooti kui, ture mu nu nonna kundi kui alo Alatala a masen ki naxe Annabi Eliya saabui ra.

¹⁷ Na fee to dangi, na kaape gine xa di naxa fura. Na fure senbe naxa gbo, han a pengi naxa non a fate i. ¹⁸ Gine naxa a fala Annabi Eliya be, «Munse na won tagi, i tan Ala xa mixi? I faxi ne n xonyi i xa fa n natu n ma yunubie ra, i man xa n ma di faxes?» ¹⁹ Eliya naxa a yaabi, «I xa di so n yi ra.» A naxa dimedi tongo a nga yi ra, a a xanin a xa konkoe kui naxan nu na banxi kui koore kon na. A to a sa sade ma, ²⁰ a naxa Alatala maxandi a be, a naxe, «N Marigi Alatala, i wama n yatigi kaape gine toorofe yi ki ne, a xa di xa faxes?» ²¹ A naxa a yete itala dimedi fate fari sanya saxan, a Alatala maxandima a falafe ra, «N Marigi Alatala, n bara i maxandi, i xa yi di pengi ragbilen a fate i.» ²² Alatala naxa Annabi Eliya xa maxandi suxu, dimedi pengi naxa gbilen a fate i. ²³ Eliya naxa a tongo, a goro a ra a nga xon, a a fala a be, «I xa di mato, a kisixi.» ²⁴ Gine naxa a fala Eliya be, «Yakosi n bara a kolon a Ala xa mixi nan i ra, naxan Alatala xa masenyi tinxixi masenma.»

18

Annabi Eliya nun Mangle Akabu

¹ Temui xon to kuya, Alatala naxa a masen Annabi Eliya be a je saxan nde ra, a naxe, «Siga Akabu yire, n tune rafama ne boxi ma fa.» ² Eliya naxa siga Akabu yire. ³ Kaame nu bara senbe soto Samari boxi ma. Akabu naxa Abadiyasi xili, naxan nu walima mangle banxi kui. A nu gaaxuma

Alatala ya ra ki fanyi ra. ⁴ Yesabela nu Alatala xa namijonmee faxama temui naxe, Abadiyasi namijonmee keme tongo ne, a sa e noxun mixi tongo suuli suuli ma fonme firin kui, a e balo ye nun taami ra.

⁵ Akabu naxa a fala Abadiyasi be, a naxe, «I xa boxi birin isa mere fende won ma soee nun won ma sofalee noma nooge sotode dennaxe, alako e naxa faxes.»

⁶ Akabu nun Abadiyasi naxa boxi itaxun e bore ma, e xa a isa. Akabu naxa siga kira nde xon, Abadiyasi naxa siga kira gbete xon.

⁷ Abadiyasi naxa naralan Annabi Eliya ra kira xon. Abadiyasi to a to, a naxa a felen a bun ma, a a fala a be, «N marigi Eliya, i tan yati nan a ra?» ⁸ Eliya naxa a yaabi, «Iyo, n tan nan a ra. Sa a fala i xa mange be, i bara Annabi Eliya to.»

⁹ Abadiyasi naxa a fala, «N haake mundun nabaxi i ra naxan a niyama i xa yi mooli raba n na? Yi findima faxe nan n be Akabu mabiri. ¹⁰ N xa a fala i be i Marigi Alatala xili ra, jamane nun boxi yo mu na, n ma mange mu i fenxi dennaxe. Mennikae na a fala i mu na, Akabu e rakalima xa e mu i toxi. ¹¹ Yakosi i naxe, «Sa a fala mange be i bara Annabi Eliya to.» ¹² Kono n na keli i xun ma ya, Alatala Xaxili Seniyenxi fama i xaninde yire nde. Na kui, n na ge xera ibade Akabu be, a lima muxu mu i toma be sonon, a fa n faxes na ma. N tan bara gaaxu Alatala ya ra kabi n dimedi temui. ¹³ N marigi, e mu a falaxi i be, n naxan naba Yesabela nu Alatala xa namijonmee faxama temui naxe? N Alatala xa namijonmee keme nan noxun fonme kui tongo suuli suuli ma. N nu fa e balo taami nun ye ra. ¹⁴ Kono yakosi, xa i n xee n ma mange xon ma, n xa a fala a be n bara Annabi Eliya to, a n faxama ne!» ¹⁵ Annabi Eliya naxa a yaabi, «N bara n kali n Marigi Alatala ra, to n nan n yete masenma ne Akabu be.»

¹⁶ Abadiyasi naxa siga Akabu yire, a fa dentege sa a be. Akabu naxa siga Eliya foxo ra. ¹⁷ A to sa Eliya to, Akabu naxa a fala a be, «I tan nan Isirayila ya isoxi yi ki?» ¹⁸ Annabi Eliya naxa a yaabi, «N tan xa mu Isirayila ya isoxi. I tan nun i baba bonsoe nan Isirayila ya isoxi, barima wo bara Alatala xa yaamarie rabolo, i bira Bali kuye foxo ra. ¹⁹ Yakosi, i xa Isirayila jama birin malan Karemele geya ma, a nun wo xa Bali kuye xa namijonmee keme naani tongo suulie, a nun Asera kuye xa namijonmee keme naanie, i xa gine Yesabela naxee rabaloma.»

²⁰ Akabu naxa mixie xee Isirayilakae xilide. A naxa na namijonmee malan Karemele geya fari. ²¹ Na temui Eliya naxa a maso jama birin na, a fa yi masenyi ti

e be, «Wo tan luma filankafuija kui han mun temui? Xa Alatala nan Ala ra, wo bira a foxo ra. Xa Bali nan Ala ra, wo bira a tan Bali foxo ra.» Nama mu a yaabi.

²² Annabi Eliya man naxa a fala e be, «N keren nan be Alatala xa namijonmee ra. Bali xa namijonmee mixi keme naani tongo suuli na be. ²³ Wo xa tuura firin so muxu yi ra. Bali namijonmee xa e gbe sugandi, e xa a ibolon, e a sa yege fari, kono te mu doxoma a ra. N tan fan xa tuura boore ibolon, n a sa yege gbete fari, n fan mu te doxoma a ra. ²⁴ Muxu na ge na rabade, Bali namijonmee xa wo marigi ala maxandi. N tan fan xa Alatala maxandi. Ala naxan na te ragoro serexe ma, na nan findima jama birin Marigi Ala ra.» Nama birin naxa tin na fe ra.

²⁵ Eliya naxa a fala Bali xa namijonmee be, «Wo tuura keren sugandi, wo singe xa a ibolon, barima wo tan nan gbo. Wo wo marigi ala maxandi, kono wo naxa te sa.» ²⁶ E naxa tuura keren tongo, e a ibolon, e a sa yege fari, e fa Bali maxandi folo. Keli geesege ma, han yanyi tagi, e a falama, «Bali, muxu yaabi.» Kono yaabi yo mu fa, xui nde yo mu me. E naxa tugan tugan folo e xa serexebade ya i. ²⁷ Yanyi tagi to a li, Annabi Eliya naxa yo e ma, a falafe ra, «Wo wo xui ite de, barima a to findixi ala ra, fee wuya a yi. Temunde a na biyaasi kui, xa na mu a ra a na xife. Wo xa a raxunu.»

²⁸ E man naxa e xui ite senbe ra. E naxa e fate maxaba santidegmae nun tanbe ra, han e wuli mini. ²⁹ Yanyi to dangi, e naxa Bali kuye maxandi a namijonmee daaxi han nummare serexe ba temui. Kono yaabi yo mu fa, xui nde yo mu me, tonxuma nde yo mu to.

³⁰ Na temui Annabi Eliya naxa a fala jama be, a naxe, «Wo wo maso n na.» Nama to na raba, Eliya naxa Alatala xa serexebade yailan, naxan nu bara kana menni temui dangixi. ³¹ Eliya naxa geme fu nun firin tongo, naxan lanxi Yaxuba xa die konti ma, Alatala a masen naxan be, «I xili falama ne Isirayila.» ³² A naxa serexebade yailan na geme fu nun firinyi ra Alatala xili ra. A naxa fole ge na serexebade rabilinyi, ye konbo ya naani noma naxan nafede. ³³ A naxa yege sa na fari, a tuura ibolon, a na sa na yege fari.

³⁴ A to ge na ra, a naxa mixie yamari, «Wo yi feje naani rafe ye ra, wo a ifli yi yege nun yi serexe ma.» E to ge na rabade, a man naxa a fala e be, «Wo man xa a raba.» E to a raba a firin nde, Eliya man naxa a fala, «Wo man xa ye sa.» E naxa a raba a saxan nde. ³⁵ Ye nu soli serexebade ra, fole fa rafe ye ra.

³⁶ Nunmare serexe ba temui, Annabi Eliya naxa a maso serexebade ra, a a fala,

«Iburahima, Isiyaga, nun Isirayila Marigi Alatala, birin xa a kolon to a i tan nan na Ala ra Isirayila. Birin xa a kolon a n tan nan na i xa konyi ra, naxan yi fe birin nabaxi i xui ma! ³⁷ Alatala, i xa n ma maxandi suxu. Yandi, i xa a suxu, alako yi pama xa a kolon a i tan Alatala nan na Ala ra, naxan noma e boŋe ragbilende i ma.»

³⁸ Na kui Alatala naxa te ragoro, a serexe gan, a yege gan, hali gemee nun boxi gan ne. Ye naxan nu fole kui, a birin naxa xara feo. ³⁹ Nama to na to, e naxa e yatagi rafelen boxi ma, e fa a fala, «Alatala nan Ala ra! Alatala nan Ala ra!» ⁴⁰ Annabi Eliya naxa a fala e be, «Wo Bali xa namijonmee suxu. A keren naxa a gi.» Nama naxa e suxu, Eliya naxa e xanin Kison xure yire, a e birin kon naxaba.

⁴¹ Na temui Eliya naxa a fala Akabu be, «Siga i xonyi. I xa i dege, i xa i min, barima na xui i naxan mexi yi ki na fama tune nan na.» ⁴² Akabu naxa te a xonyi a degede nun a minde, kon Annabi Eliya tan naxa te Karemele geya fari, a fa a felen boxi ma, a yatagi fa lu a sanyie tagi. ⁴³ A naxa a fala a xa konyi be, «Te yire itexi, i xa baa mabiri mato.» Konyi to te naa, a naxa baa mato, a mu sese gbete to. Eliya naxa a ragbilen na yire itexi sanya solofere baa matode. ⁴⁴ A sanya solofere nde, konyi naxa a fala, «Nuxui di nan tefe baa xun ma. A nun belexe monde lan.» Eliya naxa a fala a be, «Siga, i xa sa a fala Akabu be, a xa baki a xa soori ragise kui, a xa goro geya fari mafuren mafuren alako a naxa biri boora. Tune na fafe!»

⁴⁵ Nuxuie naxa koore birin ifofo, foye naxa keli, tune belebele naxa sin boxi ma. Akabu naxa te a xa soori ragise kui, a siga Yisireeli. ⁴⁶ Alatala naxa senbe fi Eliya ma, a fa a gi a sanyi ra, a dangi Akabu ya ra han Yisireeli sode de ra.

19

Annabi Eliya gaaxufe

¹ Akabu naxa sa dentege sa Yesabela be, Eliya naxan birin nabaxi, a xa namijonmee faxaxi santidegema ra ki naxe. ² Yesabela naxa xera xee Eliya ma, a a fala a be, «Xa n lu mu i faxa beenun tina yi waxati alo i n ma namijonmee faxa ki naxe, alae xa n danka.»

³ Annabi Eliya to na me, a naxa a gi a xa a nii ratanga. A naxa so Beriseeba Yudaya boxi ma, a naxa a xa konyi lu menni. ⁴ A tan naxa siga gbengberenyi ma a feŋen keren nere raba, a doxo wuri nde bun ma, a Ala maxandi faxe ra. A naxe, «Alatala, n ma toore bara dangi a i. N nii tongo, barima n mu fisa n benbae be.»

⁵ Na temui a naxa a sa, a xi na wuri bun ma. Maleke nde naxa goro a ma, a din a ra, a a fala a be, «Keli i xa i dege.» ⁶ Taami jinxu nu na menni gemee furee fari, a nun ye feŋe. A naxa a dege, a ye min, a man naxa a sa. ⁷ Ala xa maleke naxa fa a ma a firin nde, a din a ra, a a fala a be, «Keli i xa i dege, barima biyaasi xonkuye na i ya ra.» ⁸ A naxa keli, a a dege, a ye min. A senbe naxan so to na donsee bara, a naxa a niya a xa no a jerede xi tongo naani, koŋe tongo naani bun ma, han a Ala xa Xorebe geya li.

⁹ Menni a naxa koŋe radangi fonme nde kui. Na temui a naxa yi masenyi me: «I na munse rabafe be Eliya?» ¹⁰ A naxa a yaabi. «N bara n yete fi i tan Alatala Senbema ma. Isirayilakae bara i xa saate rabolo, e bara i xa serexebadee kana, e bara i xa namijonmee faxa santidegema ra. N keren nan fa luxi, e na katafe n fan faxade.» ¹¹ Alatala naxa a masen a be, «Mini tande Alatala ya i, i keli fonme kui.» A to mini, Alatala naxa dangi a ya i. Foye xungbe senbema nde naxa a xun sa geya ma, a gemee ibooma, a fanyee ibutuxunma, kon Alatala mu nu na na foye kui. Na temui boxi fan naxa seren, kon Alatala mu nu na na boxi serenyi kui. ¹² Na dangi xanbi, te fan naxa mini, kon Alatala mu nu na na te xora.

Na to ba a ra, xui joxunme nde naxa mini doyi doyi ra. ¹³ Annabi Eliya to na me, a naxa a yatagi makoto a xa donma ra, a naxa mini fonme kui, a ti fonme de ra. A mu bu, xui nde naxa mini a ma, a naxe, «I na munse rabafe be Eliya?» ¹⁴ A naxa a yaabi, «N bara n yete fi i tan Alatala Senbema ma. Isirayilakae bara i xa saate rabolo, e bara i xa serexebadee kana, e bara i xa namijonmee faxa santidegema ra. N keren nan fa luxi, e na katafe n fan faxade.» ¹⁵ Alatala naxa a masen a be, «I xa gbilen gbengberenyi kira xon ma sigafe ra Damasi. I na so naa, i xa ture seniyanxi sa Xasayeli xunyi a masenfe ra, a xa findi Arami mange ra. ¹⁶ I xa ture seniyanxi sa Nimisi xa di Yehu fan ma, a xa findi Isirayila mange ra. Na dangi xanbi i xa ture sa Elise xunyi, Safati xa di, Abeli Mexolaka xa mamadi, a tan xa findi namijonme ra i joxoe ra. ¹⁷ Naxan na tanga Xasayeli xa santidegema ma, Yehu a faxama ne. Xa naxan tanga Yehu xa santidegema ma, Elise a faxama ne. ¹⁸ Kon n mixi wulu solofere luma ne Isirayila, naxe mu suyidixi Bali kuye be, e de mu a sunbuxi.»

¹⁹ Eliya naxa keli menni, a sa Safati xa di Elise li, a na boxi buxafe. Ninge moxoren nun naani nan nu jerefe a ya ra, a nu firinyi nan nawalife e xanbi ra. Eliya naxa

dangi a fe ma, a naxa a xa donma woli a ma. ²⁰ Elise naxa a xa ningee rabolo, a a gi Eliya foxo ra, a a fala a be, «Yandi, i xa dije n xa sa n pungu nga nun n baba ma. Na temui n birama ne i foxo ra.» Eliya naxa a fala a be, «Gbilen i xa wali ra. I munse mexi n na?» ²¹ A to a makuya Eliya ra, a naxa ninge firin tongo, a e ba serexe ra. A naxa wurie findi yege ra e nu maxirixi naxee ra, a sube jin pama be. Na dangi xanbi, a naxa bira Annabi Eliya foxo ra, a findi a xa batula ra.

20

Arami mange Samari taa gerefe

¹ Arami mange Ben Hadada naxa a xa soorie birin malan. Mange tongo saxan nun firin nan nu e ya ma, soe nun soori ragisee nu na e yi ra. E naxa Samari rabilin, e fa gere ti e be.

² Na kui Ben Hadada naxa xerae xee Isirayila mange Akabu xon. ³ A naxa a fala a be, «A lanma i xa i xa gbeti, i xa xema, i xa gine tofanyie, nun i xa die birin findi n gbe ra.» ⁴ Isirayila mange naxa a yaabi, «Mange, n bara findi i xa konyi ra, n bara n harige birin fi i ma.»

⁵ Na dangi xanbi mange naxa xera gbetee xee a falafe ra, «Mange Ben Hadada naxe, «A lanma i xa i xa gbeti, i xa xema, i xa gine tofanyie, nun i xa die birin findi n gbe ra. ⁶ Tina yi waxati, n mixie xema ne i xonyi, e xa sa i xa banxi kui mato, a nun i xa mixie xa banxie, e xa se birin tongo naxan tide gbo i be.»

⁷ Isirayila mange naxa taa kuntigie xili, a a fala e be, «Wo xa a kolon, a yi mixi wama won toorofe ne. N nu bara a fala a be a n nan n ma ginnee, n ma die, n ma xema, nun n ma gbeti birin fima ne a ma. N mu nu tondixi na sese ra.» ⁸ Kuntigie nun pama birin naxa a yaabi, «I naxa i tuli mati a ra, i naxa a danxun.»

⁹ Na kui Akabu naxa a fala Ben Hadada xa xerae be, «Wo sa a fala won ma mange be a a naxan singe fala, n bara tin na ra, konon a naxan saxi na fari, n mu na rabama.» Xerae naxa gbilen na falade mange Ben Hadada be. ¹⁰ Ben Hadada naxa xerae xee mange Akabu ma a falafe ra, «Xa n mu Samari xun nakana, sese mu lu yi taa kui fa, mixi noma naxan matongode a belexesole ra, alae xa n danka.» ¹¹ Konon Isirayila mange naxa a yaabi, «Soori naxan na sigafe gere sode, a mu lan a xa a yete matoxo, alo soori naxan bara ge gere sode.» ¹² Ben Hadada to na woyenyi me, a nu na bere minfe ne a nun mange gbetee e xa leelee bun ma. A naxa a fala a xa soorie be, «Won xee gere sode.» Na kui e naxa e ya rafindi Samari taa ma.

¹³ Na temui namijonme nde naxa a maso Isirayila mange Akabu ra, a naxa a masen a be, «Alatala naxe, «I yi soori gali to? To yati n e birin sama ne i sagoe, alako i xa a kolon a n tan nan na Alatala ra.» ¹⁴ Akabu naxa a maxorin, «A fama na rabade nde saabui ra?» Namijonme naxa a fala a be, «Alatala naxe i fama na rabade gominiae xa segetalae nan saabui ra.» Akabu naxa a maxorin, «Nde findima e xa yarerati ra na gere kui?» A naxa a yaabi, «I tan.» ¹⁵ Na kui Akabu naxa gominiae xa segetalae malan, e findi mixi keme firin mixi tongo saxan nun firin na. Isirayila pama naxan nu na e xanbi ra, e findi mixi wulu solofere nan na.

¹⁶ E naxa mini gere sode yanyi tagi. A lixi Ben Hadada nun a malima mange tongo saxan nun firin nu na bere minfe e xa leelee bun ma. ¹⁷ Gominiae xa segetalae singe naxa mini gere sode. Mixie naxa a fala Ben Hadada be, «Soorie bara mini Samari taa kui.» ¹⁸ A naxa e yaabi, «Xa na soorie fafe lanyi nan fende, xa na mu a ra e wama gere sode, wo xa e suxu konon wo naxa e faza de.»

¹⁹ Isirayila gominiae xa segetalae naxa mini, e nun Isirayila soori pama. ²⁰ E to gere so, kankan naxa mixi nde faza. Aramikae naxa e gi keren na, Isirayilakae fa bira e foxo ra. Arami mange Ben Hadada fan naxa a gi a xa soe fari, a nun soori nde naxee nu na soori ragisee kui. ²¹ Isirayila mange naxa mini, a Aramikae xa soe faza, a e xa soori ragisee kana. Na findi ne gbaloe ra Aramikae be. ²² Na namijonme man naxa a maso Isirayila mange ra, a a fala a be, «I xa wakili, i xa fee rafala, barima tamuna Arami mange man fama ne i gere.»

²³ Arami soorie naxa a fala e xa mange be, «Isirayilakae xa ala senbe gbo geya nan fari. Na nan a toxi e won bonboxi. Xa won sa e gere fili nan ma nu, won noma ne e ra. ²⁴ I naxan nabama, i xa na manglee ba naxee na i xa mixie ya ma, i fa gominiae ti e joxoe ra. ²⁵ I xa soori gbetee fen soori faxaxie joxoe ra, i xa soe nun soori ragisee fen a kanaxie joxoe ra. Na temui, won man sigama e gere de fili nan ma, won fama ne node e ra a fanyia ra.» Mange naxa na birin naba, alo e a fala a be ki naxe.

²⁶ Na je igbilenyi, Ben Hadada naxa a xa soorie malan, a e xanin Afeki biri ra, e xa Isirayila gere. ²⁷ Isirayilakae fan naxa e xa soorie malan, e fandee soto, e siga e ralande. Isirayilakae to yonkin Arami pama ya i, e lu ne alo si goore lanmadi firin Aramikae xa gboe xa fe ra.

²⁸ Ala xa mixi naxa a maso Isirayila mange ra, a a masen a be, «Alatala xui nan

yi ki: Aramikae to a fala a Alatala senbe gbo geya nan fari a mu findixi ala ra fili tan ma, n e sama ne i sagoe, alako i xa a kolon n tan nan Alatala ra.»²⁹ E naxa yonkin e boore ya i xi solofere bun ma. Na temui gere naxa folo, Isirayilakae fa Arami soorie mixi wulu keme faxesa.³⁰ A donxoe naxa mini e gi ra Afeki tete kui, konon tete fan yati naxa bira e ma, a mixi wulu moxonon nun solofere faxesa. Ben Hadada tan nu bara a gi, a sa a noxon konkoe nde kui.

³¹ A xa soorie naxa a fala a be, «Muxu a me ne, a Isirayilakae xa mangee boje fan. Muxu xa beki dugi xiri muxu tagi, muxu xa luuti xiri muxu xunyie sunnunyi tonxuma ra, muxu xa muxu yete dentege Isirayila mange be. Temunde a dijema i faxesa ma.»³² E naxa beki dugi xiri e tagi, e luutie xiri e xunyie sunnunyi tonxuma ra, e fa e yete dentege Isirayila mange be, e fa a fala, «I xa konyi Ben Hadada bara i mayandi i naxa a faxesa.» Akabu naxa e yaabi, «A man baloxi? N ngaxakerenyi nan a ra.»³³ Na mixie to na me, e naxa a mapoxun fe fanyi na a ra. E naxa mange yaabi, «Iyo, Ben Hadada i ngaxakerenyi nan a ra!» Akabu naxa e yamari, «Wo sa fa a ra.»

Ben Hadada naxa mini a nu na dennaxe, a siga Akabu yire. Akabu naxa a baki a xa soori ragise kui.³⁴ Ben Hadada naxa a fala a be, «N taee ragbilenma ne i ma, n baba naxee ba i baba yi ra. I noma i xa makiti tide Damasi, alo n baba gbe to nu na Samari.» Akabu naxa a fala a be, «Won xa saate xiri, n fa i bepin.» E to saate xiri, a naxa a bepin.

³⁵ Namijonme nde naxa a fala a jere boore be Alatala xui ra, «N bonbo.» Konon a jere boore mu tin a bonbode.³⁶ Na kui, a naxa a fala a jere boore be, «I to mu tinx i tuli matide Alatala xa masenyi ra, yete nde fama ne i faxesa.» A to keli menni, yete naxa dutun a ma, a a faxesa.³⁷ Na namijonme naxa siga mixi gbete fan yire, a a fala a be, «N bonbo.» Na kanyi naxa a bonbo han a a maxono.

³⁸ Namijonme naxa sa ti kira ra mange nu dangima dennaxe. A naxa a yatagi maxiri dugi nde ra i fa daaxi.³⁹ Mange to dangi naa, namijonme naxa a fala mange be a xui itexi ra, «N tan i xa soori, n nu na gere yire ne. Soori nde naxa mini gere ya ma, a fa won yaxui suxuxi nde taxu n na, a a fala n be, «Yi xeme suxu gben. Xa a a ba i yi, i nii nan findima a sare ra, xa na mu i kobiri ba.»⁴⁰ Konon n nu yanfaxi wali nde kui, na xeme suxuxi naxa no a gide.» Mange naxa a fala a be, «I bara i yete makiiti. A lanma i xa faxesa.»

⁴¹ Na temui namijonme naxa dugi ba a yatagi ma, Isirayila mange naxa a kolon fa namijonme nde nan a ra.⁴² A naxa a

fala mange be, «I to bara i yaxui bepin n naxan saxi i belexe i, n mixi naxan natonxi, i nii nan findima a sare ra, i xa jama findima a xa jama sare nan na.»⁴³ Na kui Isirayila mange naxa gbilen a xonyi Samari sunnunyi nun boje mapaxuxi kui.

21

Naboti xa sansi yire

¹ Yisireelika nde nu na naxan xili Naboti. Sansi yire nu na a yi ra Samari mange Akabu xa boxi fe ma.² Akabu naxa a fala Naboti be, «I xa i xa sansi yire so n yi ra, n xa a findi n ma laakoe yire ra, barima a makore n ma banxi ra. N sansi yire gbete soma i yi ra a joxoe ra naxan fan na be, xa na mu a ra, n xa a sara kobiri ra.»³ Naboti naxa Akabu yaabi, a naxe, «Alatala xa n natanga n benbae ke sofe ra i yi.»

⁴ Akabu naxa so a xonyi, a sunnuxi ra, a boje mapaxuxi Yisireelika Naboti xa masenyi xa fe ra, a falafe ra, «N mu n benbae ke soma i yi ra.» A naxa a sa, a a kobe raso mixie ra, a mu tin donse donde.

⁵ A xa gine Yesabela naxa siga a yire, a a maxorin, «Munfe ra i boje mapaxuxi, i mu tin i degede?»⁶ A naxa a yaabi, «N bara a fala Yisireelika Naboti be a xa a xa sansi yire so n yi ra, n xa a sara, xa na mu a ra, n xa sansi yire gbete so a yi ra, konon a mu tin na ra fefe ma.»⁷ Na kui, a xa gine Yesabela naxa a fala a be. «Pe, i tan xa mu findixi Isirayila mange ra? Awa, mange, keli, i xa i dege jexexinyi kui. N tan Yisireelika Naboti xa sansi yire soma ne i yi ra!»

⁸ A xa gine naxa bataaxe sebe Akabu xili ra, a mange Akabu xa tonxuma sa a ma, a fa a rasanba forie nun kuntigie ma, naxee nu sabatixi Naboti xa taa kui.⁹ A sebexi bataaxe kui, «Wo sunyi nun sali rabafe ti jama be, Naboti xa doxo jama birin ya i.¹⁰ Wo xa fuyante firin doxo a ya i, naxee a tojnegema, a falafe ra a bara Ala nun mange konbi. Na kui wo xa a ramini taa kui, wo a magono geme ra han a xa faxesa.»

¹¹ Naboti xa taa mixie, forie nun kuntigie naxa a raba, alo Yesabela a yamarixi ki naxe na bataaxe kui.¹² E naxa sun e sali, e Naboti doxo jama birin ya tode ra,¹³ e fa fuyante firinyi radoxo a yire. Na fuyante firinyie naxa Naboti tojnege jama ya i, a falafe ra, «Naboti bara Ala nun mange konbi.» Nama naxa Naboti xanin taa fari ma, e a magono han a faxesa.¹⁴ E naxa xerae xee Yesabela ma, a falafe ra, «Naboti bara magono geme ra, a bara faxesa.»

¹⁵ Yesabela to a me a Naboti bara magono geme ra han a bara faxesa, a naxa siga Akabu yire, a a fala a be, «Yakosi

keli, i xa Naboti xa sansi yire tongo, Naboti Yisireelika tondi naxan sarade i ma kobiri ra. Naboti a mu na sɔnɔn, a bara faxa.»¹⁶ Akabu to a me, a Naboti bara faxa, a naxa keli keren na, a sa Naboti xa sansi yire findi a gbe ra.

¹⁷ Alatala naxa a masen Annabi Eliya Tisibeka be, a naxe, ¹⁸ «Siga Isirayila mange Akabu yire Samari. A na Naboti xa sansi yire, a naxan findixi a gbe ra. ¹⁹ I xa a fala a be, «Alatala xa masenyi nan ya: «I bara faxe ti, i bara mixi ke muɲa! Baree fama i wuli makonde, e Naboti wuli makonxi dennaxe.»»²⁰ Akabu naxa Eliya yaabi, «I tan n yaxui, i bara n to?» A naxa a fala a be, «Iyo, n bara i to. I to i yete fi fe ɲaaxi rabafe ma, naxan mu rafanxi Alatala ma, ²¹ n gbaloe ragoroma ne i ma, n i bama ne Isirayila, n xeme birin faxa xore nun konyi i bonsɔe ya ma Isirayila. ²² N i xa foxe luma ne, alo Nebati xa di Yerobowami nun Ahiya xa di Baasa xa foxe, barima i bara n naxɔnɔ, i man bara Isirayila ɲama birin naɲere yunubi kui.»

²³ «Alatala xa masenyi nan ya Yesabela xa fe ra, a naxe, «Baree fama ne Yesabela donde Yisireeli tete fe ma. ²⁴ Akabu xa mixi naxan na faxa taa kui, baree nan na donma. Naxan na faxa wula i, yubee nan na donma.»»

²⁵ Mixi yo mu na naxan a yete fi fe ɲaaxi rabafe ma alo Akabu. A xa gine Yesabela nu a boɲe ratema na fe kui. ²⁶ A nu fe ɲaaxi rabama dangi mixi birin na. A nu kuyee batuma alo Amorikae, Alatala naxee keru Isirayilakae ya ra.

²⁷ Akabu to Annabi Eliya xa masenyi me, a naxa a xa donma iboo sunnunyi kui, a naxa sunnun dugi ragoro a ma, a sunyi suxu. A nu a sama sade ma, na sunnun dugi ragoroxi a ma, xa na mu a nu ɲere doyi doyi a sunnunxi ra. ²⁸ Alatala naxa a masen Eliya Tisibeka be, a naxe, ²⁹ «I bara a to Akabu a yete magoroxi n be ki naxe? A to bara a yete magoro n be, n mu gbaloe ragoroma a ma fanni a baloxi. N gbaloe ragoroma a bonsɔe ma a xa di xa waxati ne.»

22

Akabu xa geree

(Yudaya Mang'ee II 18:2-27)

¹ Ne saxan naxa dangi, gere yo mu lu Arami nun Isirayila tagi. ² A ɲe saxan nde ra, Yudaya mange Yehosafati naxa goro Isirayila mange yire. ³ Isirayila mange naxa a fala a xa mixie be, «Wo a kolon a Ramoti, naxan na Galadi boxi ma, won tan nan gbe a ra. Won naxa siike a rasuxude Arami mange yi ra.» ⁴ Isirayila mange Akabu naxa a fala Yudaya mange

Yehosafati be, «Won birin na a ra sigafe Ramoti Galadi boxi ma?» Yehosafati naxa a yaabi, «Iyo, i tan yo n tan yo, won birin keren. Won ma ɲamae nun won ma soe fan a birin keren.»

⁵ Yehosafati naxa a fala Isirayila mange be, «N bara i maxandi, won xa Alatala sago fen yi fe kui yakosi.» ⁶ Isirayila mange naxa namɲonme keme naani malan, a e maxɔrin, «A lanma ka a mu lanma won xa siga Ramoti gere de Galadi boxi ma?» E naxa a yaabi, «Wo te, Ala fama e sade i sagoe mange.» ⁷ Konɔ Yehosafati naxa mange maxɔrin, «Alatala xa namɲonme nde mu na be, won noma naxan maxorinde?» ⁸ Isirayila mange naxa Yehosafati yaabi, «Xeme keren peti nan be, won noma Alatala maxorinde naxan saabui ra, konɔ a mu rafan n ma, barima a xunnakane fe nan gbansan falama n ma fe ra. A mu xunnakeli fe yo falama n be. A xili Mike. Yimila xa di na ra.» Yehosafati naxa a fala, «A mu lanma mange xa na woyen mooli fala.» ⁹ Na kui, Isirayila mange naxa a xa batula keren xili, a a fala a be, «Fa Yimila xa di Mike ra n be keren na.»

¹⁰ Isirayila mange nun Yudaya mange Yehosafati nu doxoxi e xa kibanyie kui, mange donmae ragoroxi e ma. E nu na lonyi ma, Samari taa sode de ra. Namɲonmee nu na e xa masenyie tife e be. ¹¹ Kenaana xa di Sedekiya nu bara feru wure daaxie yailan, a fa a fala mang'ee be, «Alatala xa masenyi nan ya: «Wo Aramikae bonboma yi ferie nan na han e sɔnto.»» ¹² Namɲonme birin nu na masenyi mooli falama e be. E naxa a fala, «Wo te Ramoti Galadi boxi ma. Wo xunnakeli nan sɔtoma, Alatala fama ne e sade mange sagoe.»

¹³ Xera naxan siga Mike xilide, na naxa a fala a be, «I bara a to, namɲonme birin bara lan e xa fe fanyi fala mange be. I fan xa kata, wo xui xa lu keren, i xa fe fanyi fala mange be.» ¹⁴ Mike naxa a fala, «Alatala ɲiɲe na a ra. N Marigi Alatala na naxan yo masen, n na nan falama.»

¹⁵ A to mange yire li, mange naxa a fala a be, «Mike, a lanma ka a mu lanma muxu xa siga gere sode Ramoti Galadi boxi ma?» Mike naxa a yaabi, «Wo te, wo xunnakeli nan sɔtoma. Alatala fama ne e sade wo sagoe.» ¹⁶ Konɔ mange naxa a fala a be, «N ɲan bara a fala i be sanya wuyaxi, i xa i kali nɔndi yati nan falade n be Alatala xili ra.»

¹⁷ Mike naxa a yaabi, «N bara Isirayila birin to, e yensenxi geyae fari, alo xuruse rabepinxie. Alatala xa masenyi nan ya:

Marigi mu na yi nama be.

Kankan xa gbilen a xonyi boṅesa kui.»

¹⁸ Isirayila mang'ee naxa a fala Yehosafati be, «N mu a fala xe i be, a mu noma fe fanyi masende n ma fe ra, fo fe jaaxi tun?»

¹⁹ Na temui Mike naxa a fala e be, «Yakosi, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra. N bara Alatala to a xa kibanyi kui, a xa maleke gali nu tixi a yirefanyi ma nun a koola ma. ²⁰ Alatala naxa a fala, «Nde wama sigafe xaxili kobi rasode Isirayila mang'ee Akabu xunyi, a xa sa Ramoti gere Galadi boxi ma alako a xa faxa? Nde naxa a yaabi xaxili nde ra, nde fan naxa a yaabi xaxili gbete ra. ²¹ Na kui jinne nde naxa mini, a ti Alatala ya i, a a fala, «N tan noma ne a ra.» Alatala naxa a maxarin, «I noma di?» ²² A naxa a yaabi, «N sigama ne, n fa wule fala mang'ee be a xa namijonmee saabui ra.» Alatala naxa a fala a be, «I fama ne a nde, na sooneyama ne. Siga, i xa sa na raba.» ²³ Yakosi, Alatala bara wule sa i xa namijonmee de i. Ala bara nate jaaxi tongo i xa fe ra.»

²⁴ Na temui, Kenaana xa di Sedekiya naxa a maso, a Mike de ragarin, a fa a fala, «Alatala Xaxili minixi kira mundun na n ma n xa woyen i be?» ²⁵ Mike naxa a yaabi, «I fama na tode, i i gima i noxunde fende temui naxe.» ²⁶ Isirayila mang'ee naxa a fala, «Wo Mike xanin taa mang'ee Amon nun mang'ee xa di Yowasi xon ma. ²⁷ Wo xa a fala e be, «Mang'ee naxe, a wo xa yi xeme sa geeli kui, a wo naxa donse so a yi ra, fo taami xare nun ye, han n sa fama temui naxe xunnakeli kui.» ²⁸ Mike naxa a yaabi, «Xa i sa gbilen xunnakeli kui, n ma masenyi mu kelixi Alatala ma.» A man naxa a fala nama ya xori, «Nama birin, wo xa wo tuli mati n ma masenyi ra a fanyi ra!»

²⁹ Isirayila mang'ee nun Yudaya mang'ee Yehosafati naxa te Ramoti Galadi boxi ma. ³⁰ Isirayila mang'ee naxa a fala Yehosafati be, «I xa so gere kui mang'ee donma ragoroxi i ma.» Isirayila mang'ee tan naxa mang'ee dugi ba a ma, a soori donma gbansan nagoro a ma, a siga gere sode. ³¹ Arami mang'ee nu bara a fala a xa soori tongo saxan nun firinyi be, naxee findixi soori ragise xa soorie yareratie ra, «Wo xa kate birin naba wo xa Isirayila mang'ee gbansan nan fen, wo a faxa.» ³² Soori ragise xa soorie yareratie to Yehosafati to, e naxa a mapoxun temunde Isirayila mang'ee nan a ra. E naxa e xun ti a ra, e xa sa a gere. Yehosafati naxa a malimae xili. ³³ Soori ragise xa soorie yareratie naxa a kolon Isirayila mang'ee xa mu a ra, e fa gbilen a foxo ra.

³⁴ Na temui soori nde naxa xali woli na ki tun. Tanbe naxa sa Isirayila mang'ee soxo

a kanke makantase lenbee tagi. Mang'ee naxa a fala a xa soori ragise ragima be, «Gise mafindi, i xa n namini gere fari ma, barima n bara maxono.» ³⁵ Gere naxa xoxoxo na loxoe ki fanyi ra. Mang'ee nu tixi a xa soori ragise kui, a ya rafindixi Aramikae ma. A naxa faxa na nunmare ra, a wuli gbegebe nu na a xa soori ragise kui. ³⁶ Soge goro temui, yaamari naxa fi, «Birin xa gbilen e xonyi, birin xa siga e xa boxi ma.»

³⁷ Mang'ee faxa na ki ne, a naxa ragata Samari taa kui. ³⁸ E to mang'ee xa soori ragise kui ixa Samari ye yire, baree naxa Akabu wuli makon, langoe ginnee fan naxa e maxa naa, alo Alatala a masen ki naxe.

³⁹ Akabu xa taruxui donxoe, nun a fe naxan birin naba, nun a banxi tixi ki naxe sili jinyie ra, nun a taa naxee ti, na birin sebexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui. ⁴⁰ Akabu naxa ragata a benbae fe ma. A xa di Axasiya naxa findi mang'ee ra a joxoe ra.

Yehosafati findife Yudaya mang'ee ra (Yudaya Mang'ee II 20:31-21:1)

⁴¹ Asa xa di Yehosafati findi Yudaya mang'ee ra, Isirayila mang'ee Akabu xa mang'eya je naani nde ne. ⁴² Ne tongo saxan nun suuli nu na Yehosafati be, a to nu findima mang'ee ra Darisalamu. A nga nu na Sili xa di Asuba nan na. ⁴³ Yehosafati naxa jere a baba Asa xa kira xon ma, a mu a makuya Alatala xa kira ra. ⁴⁴ Konko kuye batufe yire itexie ma, na mu dan Yudaya boxi ma. Mixie mu tagan serexe bafe ra naa, a nun surayi ganfe serexe ra. ⁴⁵ Lanyi nu na Yehosafati nun Isirayila mang'ee tagi.

⁴⁶ Yehosafati xa taruxui donxoe, nun a xa gere ki fanyi, na sebexi Yudaya mang'ee xa taruxui kui. ⁴⁷ A naxa tonyi doxo langoe xa wali ma kuye batudee, naxee nu na kabi a baba Asa waxati. ⁴⁸ Mang'ee nu na Edon, Yudaya mang'ee gomina nde nan ti naa. ⁴⁹ Yehosafati naxa kunkuie yailan Tarasisi, alako e xa siga xeeema fende Ofiri, konko kunkuie naxa kana Esiyon Geberi. ⁵⁰ Na kui Akabu xa di Axasiya naxa a fala Yehosafati be, «N ma mixie nun i i xa mixie birin xa siga na wali rabade kunkuie kui.» Konko Yehosafati mu tin na fe ra. ⁵¹ Yehosafati naxa bele a benbae fe ma, a ragata a benba Dawuda xa taa kui. A xa di Yehorami naxa ti mang'ee ra a joxoe ra.

Isirayila mang'ee Axasiya

⁵² Akabu xa di Axasiya naxa findi mang'ee ra Samari, Isirayila boxi xun ma, Yudaya mang'ee Yehosafati xa mang'eya je fu nun solofere nde ra. A bu ne mang'eya kui je firin Isirayila xun ma. ⁵³ A naxa fe raba, naxan mu rafan Alatala ma, a naxa a jere a baba nun a nga xa kira xon ma. A naxa fe

raba alo Nebati xa di Yerobowami, naxan a niya Isirayila birin xa yunubi raba. ⁵⁴ A naxa Bali kuye batu, a a xinbi sin a be. Na kui a naxa Isirayila Marigi Alatala raxono, alo a baba a raba ki naxe.

Isirayila Mangée xa Taruxui Səniyenxi firin nde Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui findixi Isirayila mangée xa taruxui firin nde nan na. Yi kitaabui foloma Annabi Elise xa waxati ne, Annabi Eliya te koore ma temui naxe. Alatala na namiponmēe firinye xee ne Isirayila mangée xa waxati alako e xa Ala xa masenyi ti e be. Na kawandi nu xoroxoma ki fanyi ra mangée xa xaxilitarepa xa fe ra. E nu wama birafe kuyee foxo ra alo si kaafirie naxee nu na e rabilinyi. Kono Annabi Elise naxa Alatala senbe magaaxuxi masen pama birin be, e xa a kolon Ala senbe gbo kuyee senbe be.

Yi kitaabui kui Isirayila xa taruxui nun Yudaya xa taruxui tagi rasaxi. Isirayila mangée nu kuyee batuma, e man nu nōe xoroxoe doxoma pama ma. E nu luma fe paaxi raba ra e xa mixie ra temui birin. Mange ndee naxa kata gbilenfe ra na fe mooli foxo ra, kono e mu nu wuya. Na kui, a raponyi Alatala naxa Asiriya mange xee Isirayila boxi ma, a xa no Isirayilakae ra, a fa e xanin konyiya kui.

Na temui Yudayakae gbansan nan nu luchi boxi ma Ala nu bara naxan fi Annabi Ibrahima bonsoe ma. Mange fanyi ndee nu na e xa taruxui ya ma naxee fe birin naba alako kuye yo naxa batu na boxi ma. Ndee naxa serexedubee mali alako Ala xa horomobanxi xa yailan, mixie xa batui raba seriye ki ma. Kono Sentane nu luma e ratantan na. A raponyi, mange naxee bira kira paaxi foxo ra, nee naxa a niya pama xa gbilen Ala waxonfe foxo ra. Na kui Ala naxa Babilon mange xee Yudaya boxi ma, a xa no mennikae ra, a fa e xanin konyiya kui.

Na birin findixi misaali belebele nan na to mixie be. Ala fe birin nabama alako adamadie xa bira a xa seriye foxo ra. Kono xa adama mu tin lude na kira xon ma, a fama a tode na kira a xaninma dennaxe. Mixi mu noma yode Ala ma, a mu na sare soto. Ala xa seriye fan won be. Ala xa won mali alako won xa lu na kira fanyi xon ma naxan won xaninma ariyanna. Amina.

Isirayila Mangée xa Taruxui Səniyenxi firin nde

Annabi Eliya nun Mange Axasiya

¹ Akabu faxa xanbi, Mowabakae naxa muruta Isirayilakae xili ma. ² Axasiya naxa bira kelife a xa koore banxi kon na Samari, a maxono a belebele ra. A naxa xerae rasiga Ekironkae xa ala Bali Sebubu maxorinde xa a noma yalande. ³ Na temui Alatala xa maleke naxa a fala Annabi Eliya Tisibeka be, «I xa siga Samari mange xa xerae ya ra, i a fala e be, «Ala mu na Isirayila boxi ma, wo to fa sigama Ekironkae xa ala Bali Sebubu maxorinde? ⁴ Na xa fe ra, Alatala xa masenyi nan ya Axasiya be, i mu goroma sade ma i saxi naxan kon na. I faxama ne.» Annabi Eliya to ge na falade mange xa xerae be, a naxa siga.

⁵ Xerae naxa gbilen mange Axasiya yire. A naxa e maxorin, «Wo gbilenxi munfe ra?» ⁶ E naxa a yaabi, «Mixi nde nan muxu ralanxi, a a fala muxu be «Wo gbilen mange yire, naxan wo xeexi, wo a fala a be, Ala mu na Isirayila boxi tan ma, i to fa xerae xema Ekironkae xa ala Bali Sebubu maxorinde? Na xa fe ra, i mu goroma sade ma i saxi naxan ma. I faxama ne.» ⁷ Axasiya naxa e maxorin, «Yi xeme nu na di, naxan wo ralanxi a yi woyenyi fala wo be?» ⁸ E naxa a yaabi, «Fate maxabe kanyi nan nu a ra, beleti kiri daaxi xirixi a tagi.» Axasiya naxa a fala keren na, «Eliya nan a ra, na Tisibeka.»

⁹ A naxa soori mange nde xee, naxan nu soori mixi tongo suuli yamarima, a xa Annabi Eliya suxu. Na to siga Eliya yire, a naxa a li a doxoxi geya xun tagi. A naxa a fala Eliya be, «Ala xa mixi, mange naxe, a i xa goro!» ¹⁰ Eliya naxa a fala na soori mange be, naxan nu soori mixi tongo suuli yamarima, «Xa Ala xa mixi nan n na, te xa goro keli koore ma, a xa i tan nun i xa mixi tongo suuli birin gan.» Na kui, te naxa goro keren na, a a tan nun a xa mixi tongo suuli gan.

¹¹ Axasiya naxa soori mange gbete xee, na fan nun a xa soori mixi tongo suuli, e xa Eliya suxu. Na soori mange naxa a fala Eliya be, «Ala xa mixi, mange naxe a i xa goro keren na!» ¹² Eliya naxa a yaabi, «Xa Ala xa mixi nan n na, te xa goro keli koore ma, a xa i tan nun i xa mixi tongo suuli gan.» Na kui Ala naxa te ragoro, a a tan nun a xa mixi tongo suuli gan.

¹³ Axasiya man naxa soori mange saxan nde xee, na fan nun a xa soori mixi tongo suuli ra. Na soori mange saxan nde naxa te geya kon na. A to Eliya yire li, a naxa a xinbi sin a bun ma, a a mayandi, «Ala xa mixi, n bara i maxandi, i xa kinikini n tan nun n ma mixi tongo suuli ma. ¹⁴ Ala bara te ragoro keli koore, a na soori mange firinyi singe nun e xa mixie gan. Kono

yak'osi, i xa kinikini muxu tan ma, i xa muxu ratanga na ma.»

¹⁵ Ala xa maleke naxa goro, a a fala Annabi Eliya be, «Wo birin xa goro. I naxa gaaxu a ya ra.» Eliya nun a tan so'ori mange naxa goro mange yire, ¹⁶ Eliya naxa a fala mange be, «Alatala xui nan ya, «Ala mu na Isirayila boxi tan ma, i to fa xerae xema Ekironkae xa ala Bali Sebubu maxorinde? Na xa fe ra, i mu goroma sade ma i saxi naxan kon na. I faxama ne.»»

¹⁷ Axasiya naxa faxesa alo Alatala a masen ki naxe Annabi Eliya saabui ra. A xunya Yorami naxa ti mange ra a joxoe ra Isirayila. Na raba Yudaya mange Yosafati xa di Yehorami xa mangeya je firin nde nan na, barima di mu nu na Axasiya tan be. ¹⁸ Axasiya xa taruxui donxoe, nun a fe naxee raba, na sebexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

2

Annabi Eliya ratefe koore ma

¹ Beenun Alatala xa Annabi Eliya rate koore ma foye xungbe kui, Eliya nun a xa taalibi Elise nu kelife Gligali ne.

² Eliya naxa a fala Elise be, «I xa lu be yandi, barima Alatala wama n xee fe Beteli.» Kon'o Elise naxa a yaabi, «N bara n kali Alatala ra, n bara n kali n yete nii ra, n mu gbilenma i foxo ra feo!» Na kui e firin birin naxa goro Beteli.

³ Namijonme naxee nu na Beteli, nee to Elise to, e naxa a fala a be, «I a kolon a Alatala i karamoxo ratema ne koore ma to?» A naxa e yaabi, «Iyo n a kolon. Wo wo sabari.» ⁴ Eliya naxa a fala a be, «Elise, i xa lu be, barima Alatala wama n xee fe Yeriko.» A naxa a yaabi, «N bara n kali Alatala ra, n bara n kali n yete nii ra, n mu gbilenma i foxo ra feo!» Na kui e firin birin naxa goro Yeriko.

⁵ Namijonme naxee nu na Yeriko, nee to Elise to, e naxa a fala a be, «I a kolon a Alatala i karamoxo ratema ne koore ma to?» A naxa e yaabi, «Iyo, n a kolon. Wo wo sabari.» ⁶ Eliya naxa a fala a be, «I xa lu be, barima Alatala wama n xee fe Yuruden mabiri.» A naxa a yaabi, «N bara n kali Alatala ra, n bara n kali n yete nii ra, n mu gbilenma i foxo ra feo!» Na kui e firin birin naxa siga.

⁷ Namijonme mixi tongo suuli naxa fa, e ti yire nde. E naxa Eliya nun Elise to Yuruden xure de ra. ⁸ Eliya naxa a xa donma rate a ma, a a mafilinfilin, a xure garin a ra. Xure naxa itaxun firin na, e fa giri e sanyi xaraxi ra. ⁹ E to nu dangife, Eliya naxa Elise maxorin, «I wama n xa munse raba i be beenun n xa tongo i xun

ma?» Elise naxa a yaabi, «Yandi, n wama naxan kon, i xa xaxilimaya namijonme daaxi doxo firin xa lu n ma.» ¹⁰ Eliya naxa a yaabi, «I fe xoxoxo nan maxorinxi na ki, kon'o xa i n to, n tongoma i xun ma temui naxe, na rabama ne i be. Xa n mu tongoma i ya xori, na mu rabama i be.»

¹¹ E sigama woyen na temui naxe, soe nun gise te daaxi naxa e rafatan, Eliya naxa te koore ma foye xungbe kui. ¹² Elise naxa a ya ti a ra, a gbelegbele, «N baba! N baba! Isirayila xa senbema!» Na temui a mu Eliya to sonon. A naxa a xa donma iboo firin na sunnuyi kui, ¹³ a fa Eliya xa donma tongo naxan bira boxi ma.

A naxa gbilen Yuruden xure de ra. ¹⁴ A naxa xure ye garin donma ra Eliya naxan lu a yi ra, a a fala, «Eliya Marigi Alatala na minden?» Xure ye man naxa itaxun firin na alo a singe, Elise fa giri a sanyi xaraxi ra. ¹⁵ Yeriko namijonmee nu tixi e na a matofe. E naxa a fala, «Eliya xa xaxilimaya namijonme daaxi bara dangi Elise ma.» E naxa siga a ralande, e sa e igoro a be boxi.

¹⁶ E naxa a fala a be, «I malima gbangbalanyi mixi tongo suuli na be muxu ya ma. E xa siga i marigi fende. Temunde Alatala Xaxili bara a xanin, a sa a lu geya nde kon na, xa na mu a ra gulanba nde kui.» A naxa e yaabi, «Wo naxa e rasiga de.» ¹⁷ Kon'o e to na fe maxoxo, a naxa tin na ra. E naxa na mixi tongo suuli xee Eliya fende. E naxa a fen xi saxan bun ma, e mu a to. ¹⁸ E to gbilen Yeriko Elise yire, a naxa a fala e be, «N mu a fala xe wo be, wo naxa siga?»

Annabi Elise xa kaabanakoe singee

¹⁹ Yerikokae naxa a fala Annabi Elise be, «Muxu marigi, i a kolon yi taa fan sabatide ra alo i a toxi ki naxe, kon'o a ye mu fanxi, xe fe mu sooneyaxi.» ²⁰ A naxa a fala e be, «Wo fa se sase neene nde ra n be, a nun foxe.» E naxa fa na ra. ²¹ A naxa siga ye dulonyi yire, a foxe woli ye ma, a fa a fala, «Alatala xa masenyi nan ya: «N bara yi ye yailan. A mu nimasee faxama sonon, a mu xe kanama sonon.»» ²² Sa kelife na loxoe ma han to, na ye fanxi alo Annabi Elise a masenxi ki naxe.

²³ Annabi Elise naxa keli menni, a te Beteli. A to nu na kira kon ma, dimedi gali naxa mini taa kui, e fa a mayelede, a falafe ra, «Dangi, i tan lela kanyi!» ²⁴ A naxa a ya ragbilen e ma, a e danka Alatala xili ra. A to na raba, wulai sube firin naxa mini fotonyi kui, a mixi tongo naani nun firin iboo na dimee ra. ²⁵ Annabi Elise to keli menni, a naxa siga Karemele geya fari. A keli menni ne, a gbilen Samari.

3

Isirayila mange Yorami

¹ Akabu xa di xeme Yorami naxa ti mange ra Isirayila boxi ma Samari, Yudaya mange Yehosafati xa mangeya je fu nu solomasaxan nde ra. A mangeya je fu nu firin nan naba. ² A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, kono a xa yunubi rabaxi mu lu alo a baba nun a nga naxan naba. Yorami tan naxa Bali kuye rabira, a baba naxan ti. ³ Kono a naxa bira Nebati xa di Yerobowami xa yunubi mooli foxo ra, naxan a niya Isirayila pama xa yunubi raba. A mu tin a makuyade na fe mooli ra.

Isirayilakae nun Mowabakae gerefe

⁴ Mowaba mange Mesa nu xuruse nan demadonna. A nu duuti fama ne Isirayila mange ma yexee yore wulu keme nun yexee kontonyi wulu keme ra, e xabee saxi na nan fari. ⁵ Isirayila mange Akabu faha xanbi, Mowaba mange naxa muruta Isirayila mange xili ma. ⁶ Na kui mange Yorami naxa mini Samari taa kui, a sa a xa soorie xun mato a ra Isirayila boxi birin ma.

⁷ A to a redi Mowaba gerefe ma, a naxa xera xee Yudaya mange Yehosafati ma, a falafe ra, «Mowaba mange bara muruta n xili ma, i tinna n malide a gerede?» Yehosafati naxa a yaabi, «Won birin nan tema Mowabakae gerefe. N ma pama, i xa pama nan a ra, n ma soee, i xa soee nan e ra.» ⁸ A man naxa a maxorin, «Won tema kira mundun na?» Yehosafati naxa a yaabi, «Won tema Edon gbengberen yire nan na.» ⁹ Isirayila mange, Yudaya mange, nun Edon mange to e jere xi solofere, ye min daaxi naxa non e xa soorie nun e xa xurusee yi ra. ¹⁰ Na kui Isirayila mange naxa a fala, «Alatala bara wa won tan mange saxanyie safe Mowabakae belexe i.»

¹¹ Kono Yehosafati naxa e maxorin, «Alatala xa namjonme yo mu na won ya ma, naxan noma Alatala xilide won be?» Isirayila mange xa mixi nde naxa a yaabi, «Annabi Elise na be, Safati xa di xeme, Annabi Eliya foxirabire.» ¹² Yehosafati naxa a fala, «Alatala xa masenyi na a yi ra.» Isirayila mange Yehosafati nun Edon mange naxa goro a yire. ¹³ Annabi Elise naxa a fala Isirayila mange be, «Munse na won tan tagi? Siga i baba nun i nga xa namjonmee yire.» Isirayila mange naxa a yaabi, «Ade, barima Alatala yi mange saxanyi xilixi ne be, a xa fa e sa Mowabakae sagoe.»

¹⁴ Annabi Elise naxa a fala a be, «N bara n kali mange Alatala ra, n naxan batuma, xa n mu binye saxi Yehosafati xa ma nu, n mu tinna yati i xa ti n ya i nu. ¹⁵ Wo

fa kora bonboe nde ra n be.» A to kora bonbo folo, Alatala naxa fa Elise ma, ¹⁶ a a fala a be, «Wo yili wuyaxi ge yi gulunba kui. ¹⁷ Alatala yi nan masenxi, wo mu foye toma, wo mu tune toma, kono yi gulunba birin nafema ne ye ra, wo nun wo xa xurusee naxan minma. ¹⁸ Kono na tan findixi fe xuri nan na Alatala be. Naxan dangima a ra, a Mowabakae sama ne wo sagoe. ¹⁹ Wo e xa taa kantaxie nun e xa taa xungbee birin kanama ne. Wo e xa wuri bogilae birin nabirama ne. Wo e xa ye dulonyie birin desema ne. Wo gemee rayensyema ne e xa xe fanyie ma.» ²⁰ Naxa kui geesege serexe ba temui, ye naxa fa keli Edon biri ra, a boxi makoto ye ra.

²¹ Mowabakae to a me a mangee na tefe e gerefe, e naxa mixie malan naxee fata geresose ra, e fa ti Mowaba naaninyi ra. ²² E to keli geesege gbe, sogge yanbe nu tixi na ye ma, a fa lu Mowabakae be alo gulunba rafexi wuli nan na. ²³ E naxa a fala, «Wuli nan a ra. Mangee bara santidegema tongo e boore xili ma, e e boore faha. Yakosi, Mowabakae won xee, won sa e xa see tongo.»

²⁴ E to Isirayilakae yonkinde li, Isirayilakae naxa keli, e e bonbo han e naxa e gi e ya ra. ²⁵ Isirayilakae naxa Mowaba taae kana, e gemee ba na tete ma, e e mawoli Mowabakae xa xee ma. E naxa ye dulonyie dese gemee ra, e wuri bogilae birin nabira.

Kire Xareseti taa tete gemee nan tun nu fa luxi. Laati kanyie naxa a rabilin, e a magono. ²⁶ Mowaba mange to a to gere senbe bara gbo a be, a naxa santidegema kanyie keme solofere tongo, e xa kira raboo sigafe ra Edon mange yire, kono e mu no. ²⁷ Na kui a naxa a xa di xeme singe tongo, naxan nu lan a xa ti mange ra a joxoe ra, a a ba serexe ra taa tete fari. Na temui, xone belebele naxa goro Isirayilakae ma, e fa e makuya Mowaba mange ra, e gbilen e xa boxi ma.

4

Annabi Elise kaape gine nde malife

¹ Namjonme nde xa gine naxa a mawa Elise xon, a naxe, «I xa batula nde, naxan nu gaaxuma Alatala ya ra, n ma xeme nan nu a ra, kono a bara faha. Mixi nde, naxan xa doni nu na a ma, na bara fa n ma di firinyie tongode, e xa findi konyie ra na doni joxoe ra.» ² Elise naxa a fala a be, «N noma munse rabade i be? Munse na i yi ra banxi?» Gine naxa a yaabi, «Sese mu na n tan i xa konyi yi ra, fo ture pooti keren.» ³ Elise naxa a fala a be, «Siga, i xa se sase wuyaxi yefu. I naxa dondoronti gbansan fen, i xa a gbege nan fen. ⁴ I na gbilen banxi, i xa naade balan wo nun i xa

die xun ma. I xa na ture pooti keren ifili na se sase birin kui. Naxan na a rafe, i xa na dɔxɔ a xati ma.»

⁵ Na gine naxa siga, a sa se sasee yefu. A naxa so a xonyi a naade balan a tan nun a xa die xun ma. A xa die nu fa se sasee radangi a ma, a nu ture sa e kui. ⁶ A to ge se sase ndee rafede, a naxa a fala a xa di be, «Se sase gbete man so n yi ra.» A xa di naxa a yaabi, «Se sase gbete yo mu na fa.» Na temui, ture fan naxa a iti. ⁷ A naxa sa na birin yaba Ala xa mixi Annabi Elise be. Elise naxa a fala a be, «Sa na ture mati, i fa i xa doni fi. Na temui wo nun i xa die xa balo na dɔnxɔe ra.»

Sunamika xa di xeme

⁸ Lɔxɔe nde Annabi Elise naxa siga Sunami taa kui. Gine kuntigi nde nu na menni, naxan Elise karaxan a fo a xa a dege a xonyi. Sa kelife na lɔxɔe ma, xa Elise minima menni ra, a nu a degema naa ne. ⁹ Gine naxa a fala a xa mori be, «N a kolon, yi xeme naxan luma dangi ra won xonyi, Ala xa mixi seniyanxi nan a ra. ¹⁰ Yandi, won xa konkoe lanmadi keren yailan a be banxi kooore ra, won sade, teebili, gonyi, nun lanpui dɔxɔ a be naa kui, alako menni xa findi a malabude ra, a na fa won xonyi temui naxe.»

¹¹ Lɔxɔe nde Elise naxa siga naa, a sa a malabu na konkoe kui. ¹² A naxa a fala a foxirabire Gexasi be, «Yi gine Sunamika xili ba.» Gexasi naxa a xili, gine naxa fa Elise yire. ¹³ Elise naxa a fala Gexasi be, «A fala yi gine be, «I bara fe gbege raba muxu be. Muxu tan noma munse rabade i be? Muxu xa fe fanyi fala mange be i xa fe ra, xa na mu soorie xa mange be?» Gine naxa a yaabi, «N sabatixi n ma pama nan tagi.»

¹⁴ Na woonyeni masare dangi xanbi, Elise naxa Gexasi maxorin, «Awa, won xa munse raba yi gine be?» Gexasi naxa a yaabi, «Di yo mu a be, a xa mori fan bara fori.» ¹⁵ Elise naxa a fala Gexasi be, «I man xa a xili.» Gexasi naxa na gine xili, gine naxa fa, a ti naade ra. ¹⁶ Elise naxa a fala a be, «Yi temui tamuna, i fama di baride, i a sa i kanke ma.» Gine naxa a fala, «Ade n marigi, Ala xa mixi, i naxa n tan i xa konyi gine mayenden.»

¹⁷ Na gine naxa teege, a di xeme bari na temui yati ma, alo Elise a fala a be ki naxe.

Sunamika xa di xa faxe

¹⁸ Na di to mo, lɔxɔe nde a naxa siga a baba yire xe ma xe xaba temui. ¹⁹ A naxa a fala a baba be, «N baba, n xunyi n xonoma a jaaxi ra.» A baba naxa a fala a xa konyi be, «A xanin a nga xon ma.» ²⁰ Na konyi naxa a tongo, a a xanin a nga xon ma. Didi

naxa lu a nga san ma han yanyi tagi, a fa faxa.

²¹ Gine naxa te a xa di ra, a a sa Ala xa mixi xa sade ma, a naade balan a xun ma, a mini. ²² A naxa a xa mori xili, a a fala a be, «Yandi i xa konyi keren nun sofale keren so n yi ra, n xa siga na Ala xa mixi foxɔ ra, n man fama.» ²³ A xa mori naxa a maxorin, «To, i sigafe a tode munfe ra? Kike Neene Sali mu a ra, malabui lɔxɔe fan mu a ra.» A naxa a yaabi, «I naxa kontofili.» ²⁴ Na kui, gine naxa a fala a sofale xa yailan a biyaasi ki ma. A naxa a fala a xa konyi be, «I xa sofale rapere mafurenyi ra. Won naxa ti kira xon ma de, fo n na a fala i be temui naxe.»

²⁵ E naxa e xun ti Ala xa mixi yire ra Karemele geya kon. Ala xa mixi to sa a to yire makuye, a naxa a fala a foxirabire be, «Na gine Sunamika nan fafe na ki. ²⁶ I gi i sa a maxorin, «Munse niyaxi? Tana mu na i xa mori ma? Tana mu na i xa di ma?» Gine naxa a yaabi, «Tana yo mu na,» ²⁷ konɔ a fefe Ala xa mixi yire li geya kon, a naxa bira a bun ma, a a sanyie suxu. Gexasi naxa wa a masigafe a marigi ra, konɔ Elise naxa a fala a be, «A lu na, a sunnunxi ne. Fe xɔrɔxɔe nde bara a soto, konɔ Ala na fe nɔxunxi n ma ne sinden, a mu n nakolonxi na ra.» ²⁸ Na temui gine naxa a fala a be, «N marigi, n di maxorin ne i ma? N mu a fala xe i be, i naxa n mayenden?»

²⁹ Annabi Elise naxa a fala a foxirabire be, «Keli, i i tagi ixiri, i xa n ma yisuxuwuri tongo, i siga mafuren na di yire, i n ma yisuxuwuri sa a yatagi ma. I naxa dugundi kira xon ma mixi xeebufe ra.» ³⁰ Didi nga naxa a fala, «N bara n kali Alatala nun i tan xili ra, n mu sigama i xanbi.» Na kui e naxa keli, e birin naxa siga.

³¹ Gexasi tan nu bara ti yare, a Elise xa yisuxuwuri sa didi yatagi ma. Konɔ na di faxaxi mu a xui yo ramini, a mu a ramaxa. Gexasi naxa gbilen Elise ralande, a dentege sa a be, a naxe, «Didi mu kelixi de.»

³² Annabi Elise to so banxi kui, a naxa a li didi faxaxi saxi a xa sade ma. ³³ Elise naxa naade balan a tan nun na fure xun ma, a xa Alatala maxandi. ³⁴ A naxa te sade ma, a a itala didi fure fari. A naxa a de sa a de ma, a a ya sa a ya ma, a a belexee sa a belexee ma. A naxa lu na ki, han didi fate naxa wolen. ³⁵ Elise naxa so a maperefe konkoe kui, a man naxa gbilen te ra didi fari. Na temui didi naxa tison sanya solofere, a fa a ya rabi. ³⁶ Elise naxa Gexasi xili, a a fala a be, «Yi gine Sunamika xili ba.» Gine to fa Elise yire, Elise naxa a fala a be, «I xa di tongo.» ³⁷ Gine naxa fa a a xinbi sin Annabi Elise bun ma, a a sanyie

suxu. Na temui a naxa a xa di tongo, a mini.

Annabi Elise nun donse jaaxi

³⁸ Elise naxa gbilen Giligali. Na temui kaame nu dinxi boxi ra. Namijonm̄e to nu d̄ox̄oxi Annabi Elise san na, a naxa a fala a foxirabire be, «Tunde d̄ox̄ox̄ t̄e ma, i xa donse nde yaillan yi namijonm̄e be.» ³⁹ Keren naxa mini e ya ma, a siga burunyi bogi se ndee fende. A naxa sansi nde to, a na bogi gbege matongo, a e sa a xa donma kui. A to so namijonm̄e yire, a naxa e maxaba, a e sa tunde kui, k̄on̄o e mu a kolon se naxan a ra.

⁴⁰ Donse to ge rafalade, e birin naxa a don folo, k̄on̄o e fefe a raso e d̄e i, e naxa gbegebele, e naxe, «Ala xa mixi, x̄on̄e nde na yi donse ma tunde kui.» E mu n̄o a donde. ⁴¹ Elise naxa a fala, «Wo farin nde tongo.» A naxa na nde sa tunde kui, a fa a fala, «Wo yi donse sa yi mixie be, e xa e dege.» Donse nu bara ge fande, x̄on̄e yo mu nu na a i fa.

Annabi Elise taami rawuyafe

⁴² Mixi nde nan fa kelife Baali Salisa. A nu fafe taami nun sansi bogi s̄ingee nan na Ala xa mixi x̄on̄ ma, taami m̄ox̄on̄en nun m̄enḡi n̄eene beki keren. Annabi Elise naxa a fala a batula be, «I xa yi donse fi yi jama ma, alako e xa e dege.» ⁴³ A batula naxa a fala a be, «N yi donse itaxunma yi x̄eme k̄eme birin na di?» Elise naxa a fala, «Donse itaxun yi mixie ra tun, alako e xa e dege, barima Alatala nan a masenxi, <Yi mixie birin e degema ne, taami d̄onx̄ox̄e man lu.» ⁴⁴ Na kui a naxa taami itaxun e ra, e naxa a don han e luga, a d̄onx̄ox̄e naxa lu al̄o Ala a masen ki naxe.

5

Naaman xa yalanyi kune fure ma

¹ Arami mange xa soorie xunyi Naaman nu rafan a xa mange ma. A tide nu gbo a xa mange be, barima Alatala xunnakeli fi Arami boxi ma a tan nan saabui ra. K̄on̄o kune fure nu na yi soori xunyi gbangbalanyi ma. ² L̄ox̄ox̄e nde Aramikae to siga Isirayila gere, e temedi nde suxu ne, e a xanin e xun ma, a xa findi Naaman xa gine xa konyi ra. ³ Na temedi naxa a fala a marigi be, «Xa n marigi xa m̄ori siga nu namijonm̄e yire, naxan na Samari, na noma ne yi kune fure bade a ma nu.»

⁴ Naaman naxa na dentege sa a xa mange be, temedi Isirayilaka naxan falaxi a be. ⁵ Arami mange naxa a fala Naaman be, «I xa siga Samari. N bataaxe sebema Isirayila mange ma i xa fe ra.» Naaman naxa gbeti kilo keme saxan, x̄ema kilo tongo senni, nun donma tofanyi fu xanin a xun ma.

⁶ A naxa na bataaxe xanin Isirayila mange x̄on̄ ma, a nu sebexi naxan kui, «N bara n ma soorie xunyi Naaman x̄e i yire, alako i xa kune fure ba a ma.» ⁷ Isirayila mange to ge bataaxe xarande, a naxa a xa donma ib̄oo, a fa a fala, «Pe, Ala nan n na, naxan faxe tima, naxan mixi rakisima, yi mange to fa a falama n be, a n xa kune fure ba mixi nde ma? Wo a mato, n tan be, a wama gere nan x̄on̄.»

⁸ Ala xa mixi Elise to a me, a mange bara a xa donma ib̄oo sunnunyi kui, a naxa x̄eera x̄e mange ma, a falafe ra, «I i xa donma ib̄ox̄i munfe ra? I naxan nabama, a x̄e n yire, alako a xa a kolon namijonm̄e nde na Isirayila boxi ma.» ⁹ Na kui, Naaman naxa siga a xa soee nun a xa soori ragise ra, a fa ti Annabi Elise xa banxi sode d̄e ra. ¹⁰ Elise naxa mixi x̄e tande a falafe ra Naaman be, «Sa i maxa Yuruden xure ma sanya solofere. Na kui i fate yalanma ne, i fa seniyen.»

¹¹ Naaman naxa x̄on̄o na w̄oyenyi ma, a nu fa siga a fala ra, «N j̄ox̄ox̄ a ma, a minima ne nu n ya i, a a Marigi Alatala maxandi, a a belexe sa kune yire ma n fate i, kune fure xa ba n ma. ¹² Xure fanyi mu na n x̄onyi Damasi, al̄o Abana nun Farpara xuree, naxee dangi Isirayila xuree birin na? N mu noma n maxade x̄e menni, n seniyen?» Na kui a naxa gbilen a x̄on̄oxi ra.

¹³ K̄on̄o a xa konyie naxa a fala a be, «Xa yi namijonm̄e sa fe x̄or̄ox̄ox̄e nde nan fala i be nu, i mu a rabama x̄e nu? A to a falaxi i be a i xa sa i maxa, a mu lanma x̄e i xa na raba?» ¹⁴ Na kui Naaman naxa goro Yuruden xure, a sin a x̄ox̄ra sanya solofere, al̄o Ala xa mixi a masen ki naxe. Na dangi xanbi a fate naxa fan al̄o dimedi, a seniyen.

¹⁵ Naaman naxa gbilen Ala xa mixi yire, a tan nun a j̄ere booree birin na. A to so, a naxa ti a ya i, a a fala, «N bara a kolon, Ala mu na dede xa Isirayila boxi xa mu a ra. Yak̄osi, n bara i mayandi, i xa n ma buja rasuxu.» ¹⁶ Elise naxa a yaabi, «N bara n kali Alatala ra, n naxan batuma, n mu noma i xa buja rasuxude.» Naaman naxa a karaxan a xa na rasuxu, k̄on̄o a naxa tondi.

¹⁷ Na temui Naaman naxa a fala Elise be, «Awa yire, i naxan nabama n be, i xa be boxi bend̄e nde so n tan i xa konyi yi ra, sofale firin noma naxan xaninde. N wama serexebade tife n bend̄e fari, n fa serexe gan daaxi nun serexe gbet̄e ba Alatala gbansan be. N mu serexe yo bama ala gbete be son̄on. ¹⁸ K̄on̄o Alatala xa dipe n ma yi fe kerenyi ma. N ma mange ne soma a xa ala Rim̄on xa salide kui, alako a xa suyidi a be, a luma n belexe suxu ra a yi, na a niyama ne n tan fan xa n

igoro boxi ma Rimon kuye xa banxi kui. Alatala xa dije n ma na xa fe ra.»¹⁹ Elise naxa a yaabi, «Siga bojesa kui.» Na temui Naaman naxa keli a xun a siga.

A to a makuya dondoronti,²⁰ Elise foxirabire Gexasi naxa a fala a boje ma, «N marigi bara a lu yi Aramika xa siga, a mu a xa buja rasuxu. N bara n kali Alatala ra, n tan xa n gi a foxo ra ba, alako n xa se nde soto a ra.»²¹ Awa, Gexasi naxa a gi Naaman foxo ra. Naaman to sa a to a gi ra fafe ra a foxo ra, a naxa goro mafuren a xa gise kon na, a sa a ralan, a a maxorin, «Munse niyaxi? Tana mu na?»²² A naxa a yaabi, «Heri tun. N marigi nan n xexi n xa fa a fala i be, «Namijonme xoje firin nan faxi n xonyi keli Efirami geyae ma. Yandi, gbeti kilo tongo saxan nun donma firin fi n ma e be.»²³ Naaman naxa a fala a be, «I xa gbeti kilo tongo senni rasuxu.» A naxa a karaxan, a na gbeti sa beki firin kui, a nun donma firin, a e so a xa konyi firin yi ra. Nee naxa ti Gexasi ya ra, e a xanin a be.

²⁴ E to tentenyi fari li, Gexasi naxa kote rasuxu e yi ra, a a raso banxi, a fa na mixie ragbilen, nee naxa siga.²⁵ Na dangi xanbi, a naxa fa a marigi yire. Annabi Elise naxa a maxorin, «I kelixi minden yi ki Gexasi?» Gexasi naxa a yaabi, «N mu siga dede.»²⁶ Kono Elise naxa a fala a be, «Naaman to goro a xa gise kui i ralande, n mu na to xe n boje ma? Yi waxati a lanma i xa gbeti, donmae, oliwi bilie, sansie, xuruse lanmae nun a xungbee, konyi ginde nun konyi xemee fen yi ki?»²⁷ Naaman xa kune fure luma ne i nun i bonsoe ma abadan!» Gexasi naxa keli a ya i. Kune naxa din a fate birin na, a fa rafiixe alo kunda.

6

Beera kole tofe

¹ Namijonme ndee naxa a fala Annabi Elise be, «Yi lude xurun won be.»² Xa i tinma a ra, won xee Yuruden xure, kankan xa wuri keren keren sege, won xa yire yailan malande ra be.» Annabi Elise naxa tin na a ra, a fa a fala e be, «Wo siga,»³ kono mixi nde naxa a fala e ya ma, «Yandi, i fan xa fa muxu foxo ra.» Elise naxa tin na ra, a naxe, «Awa, won birin na a ra.»

⁴ Na kui e birin naxa siga Yuruden xure de ra, e naxa so wurie segefe.⁵ Mixi nde to nu wuri segefe, a xa beera kole naxa koren, a sin ye xora. A naxa gbelegbele, a naxe, «Ee! N marigi, beera yefuxi nan a ra.»⁶ Ala xa mixi naxa a fala, «A biraxi minden?» A to a birade masen a be, Annabi Elise naxa wuri xuntunyi nde bolon, a naxa a woli na yire yati, beera

kole fa te ye fari.⁷ Elise naxa a fala a boore be, «A tongo.» Boore naxa a belexe itala, a beera kole tongo.

Annabi Elise nofe Arami soorie ra

⁸ Arami mange nu na Isirayila gerefe. Na kui a nu luma yire xa fe fala ra a xa kuntigie be, e xa soorie fama yonkinde dennaxe.⁹ Kono Ala xa mixi naxa xera xee Isirayila mange ma, a falafe ra, «I naxa siga na yire de, xa na mu a ra i Aramikae lima ne naa.»¹⁰ Awa, Isirayila mange naxa a xa soorie rasanba yire, Ala xa mixi dennaxe matonxuma a be alako e xa naa madoxo. Na naxa raba sanmaya wuyaxi.

¹¹ Arami mange boje naxa ifu a ma na fe ma. A naxa a xa kuntigie xili, a a fala e be, «Yanfante nde na won ya ma, naxan won ma gundoe falama Isirayila mange be. Nde na ra?»¹² A xa kuntigi nde naxa a yaabi, «Mange, muxu tan mu a ra! Isirayila xa namijonme Elise nan i xa woyenyi birin nadangima Isirayila mange ma, hali i naxan falama i xa konkoe kui.»

¹³ Mange naxa a fala e be, «Wo sa a lude kolon, n xa mixie xee e xa sa fa a ra.» E naxa a yaabi, «A na Dotan.»¹⁴ Mange naxa soori gali xee naa, soe nun soori ragisee fari. E naxa so naa koe ra, e Dotan taa rabilin.¹⁵ Ala xa mixi foxirabire to keli subaxe ma, a naxa soori gali to taa rabilinyi soe nun e ragisee ra. A naxa na dentege sa Ala xa mixi be, a naxe «Ee! N karamoxo, won munse rabama?»¹⁶ A naxa a yaabi, «I naxa gaaxu, naxee na won foxo ra, nee gbo dangi mixie ra, naxee na e tan foxo ra.»¹⁷ Annabi Elise naxa Ala maxandi a foxirabire be, a naxe, «N Marigi Ala, a ya rabi alako a xa to ti.» Ala naxa a ya rabi, a naxa soe nun soori ragisee te daaxie to geyae fari Elise rabilinyi birin na.

¹⁸ Aramikae nu na gorofe Elise yire. Annabi Elise naxa Ala maxandi a xa na soorie ya donxu. Ala naxa Elise xa maxandi saxu, a nee radonxu.¹⁹ E to Elise yire li, a naxa a fala e be, «Na kira mu yi ki, na taa fan mu yi ki. Wo bira n foxo ra, n xa wo mati mixi yire, wo naxan fenfe.» Na kui a naxa e xanin Samari taa kui.

²⁰ E to so naa, Elise naxa Alatala maxandi, a xa na mixie ya raboo, alako e xa to ti. Alatala to e ya rabi, e naxa fa a to, e na Samari taa nan kui.²¹ Isirayila mange naxa Elise maxorin, «N ba, n xa e faxa? A lanma e xa sonto?»²² A naxa a yaabi, «I naxa e faxa. I naxee suxuma gere kui santidgema nun xali ra, i luma e findi ra geelimanie nan na, i mu e tan faxama, ka? Donse nun ye fi yee ma, i fa e rabepin e xa siga e marigi yire.»²³ Na kui Isirayila mange naxa donse gbege so e yi ra. E to ge e degede, mange naxa e bejin sigafe

e marigi yire. Na dangi xanbi, Aramikae xa soorie mu gbilen fa ra Isirayila boxi ma soñon.

Kaame sofe Samari

²⁴ Na fe to ba a ra, Arami mange Ben Hadada naxa a xa soorie birin malan, e xa siga Samari taa gere. ²⁵ Taa xa suxui naxa a niya, kaame xungbe xa so Samari. Na fe naxa xoroxo han sofale xunyi naxa mati gbeti kole tongo solomasaxan na, ganbe sube itaxunxi doxo naani ra, na doxo keren gbeti kole suuli. ²⁶ Isirayila mange nu na a maperefe taa tete fari temui naxe, gine nde naxa a fala a be a xui itexi ra, «Mange, muxu rakisi, n marigi.» ²⁷ A naxa a yaabi, «Xa Alatala mu i rakisi, n tan i rakisima di? Sese mu na lonyi ma, sese mu na weni bogi sase kui.» ²⁸ Mange naxa a maxorin, «Munse niyaxi?» Gine naxa a yaabi, «Yi gine nan a fala n be, a muxu xa n gbe di don to, tina muxu a fan gbe don. ²⁹ Muxu bara n gbe jin, muxu bara a don, konɔ na kuye iba, n naxa a fala a be a xa fa a xa di ra, muxu xa na fan don, konɔ a bara a xa di noxon.»

³⁰ Mange to na gine xa masenyi me, a naxa a xa donma iboo a ma. A to nu na a maperefe tete nan fari, jama naxa no a tode a beki dugi ragoroxi a ma a xa mange donma bun ma. ³¹ Mange nu fa a fala, «Ala xa n ma toore xunmasa dangi yi fan na xa n mu Safati xa di xeme Elise xunyi ba a de i to.»

³² Elise nu doxoxi a xonyi, taa forie nu na a seeti ma. Mange naxa a xa mixi nde xee Elise ma, konɔ beenun na xerra xa banxi li, Elise nu bara a fala taa forie be, «Wo a to, na faxeti xa di bara mixi nde xee, a xa fa n xunyi bolon n de i. Wo wo redi. Na xerra na fa, wo naade balan a ya ra, wo naxa tin a xa so. A marigi sanyie xui pan xa mu a xanbi ra na ki?» ³³ A pan mu a xa woyenyi rajonxi, xerra naxa fa a ma, a falafe ra, «Yi jaxankate kelixi Alatala yati nan ma. N na n xaxili tima Alatala ra munfe ra soñon?»

7

¹ Elise naxa a fala, «Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra, <Tina, yi waxati, won farin kilo fu nun firin, xa na mu mengi maniyɛ kilo moxonɛn nun naani sarama gbeti kole keren nan na Samari taa sode de.» ² Mange xa mixi nde, naxan nu mange matima yire birin, na naxa Ala xa mixi yaabi, «Hali Alatala koore rabi ne, i naxan falaxi na ki, na mu noɔma rabade?» Elise naxa a fala a be, «I tan a toma ne i ya ra, konɔ i mu a donma feo!»

Arami soorie e gife e xa see xun ma

³ Kune kanyi naani nu na taa sode de ra. Nee naxa a fala e bore be, «Won na

faxe mamefe be munfe ra? ⁴ Xa won sa so taa kui, won faxama ne kaame ra. Xa won man lu be, won faxama ne. Won naxan nabama, won xa sa won yete so Aramikae yi ra e yonkinde kui. Xa e dije won ma, won baloma ne. Xa e won faxa, won faxama ne.»

⁵ Na kui e naxa keli nummare ra, e xa sa e yete so Aramikae yi ra, konɔ e to nee yonkinde li, mixi yo mu nu na menni.

⁶ Marigi nu bara soe nun gise gali xui ramini Aramikae yonkinde kui, alo soori gali ne fama. Na kui, e naxa a fala e bore be, «Isirayilakae bara Xitikae nun Misirakae xili e malide gere kui.» ⁷ Na naxa a niya e xa e gi, e e xa se birin lu naa. E naxa keli e xa kiri banxie, e xa soe, nun e xa sofalee xun ma, e e yonkinde lu na ki, e e gi e nii ratangafe ra.

⁸ Kune kanyie to na fe li yonkinde kui, e naxa so kiri banxi nde bun ma, e e dege. E to ge e degede, e naxa gbeti, xeeɛma, nun sosee xanin, e sa na see noxon yire nde. E man naxa gbilen kiri banxi gbete kui, e sa see tongo, e e xanin e noxunde.

⁹ Na dangi xanbi, e naxa a fala e bore be, «Won mu na fe fanyi xa rabafe yi ki. To loxoɛ findixi xibaarui fanyi iba loxoɛ nan na, xa won dundu yi fe ma, subaxe naxa yi fe li won yi, jaxankate jaxaxi won lima ne. Won xee, won xa sa mang'ee rakolon yi fe fanyi ra.» ¹⁰ E naxa siga e sa taa naade kante xili, e a fala a be, «Muxu bara so Aramikae yonkinde kui, muxu mu mixi yo lixi naa. E birin siga. E bara keli e xa soee nun e xa sofalee xirixi xun ma, mixi yo mu na e xa kiri banxie kui.»

¹¹ Taa naade kantee naxa na dentegɛ sa mange be. ¹² Mange naxa keli na koɛ ra, a a fala a xa mixie be, «Aramikae wama naxan nabafe won na, n xa na fala wo be. E to a kolonxi kaame na won ma, e kelixi ne e yonkinde, e sa e noxon burunyi, e nu fa a fala, <E nefɛ mini e xa taa kui, won baganma ne e ma, won fa so e xa taa kui.» ¹³ A xa mixi nde naxa a yaabi, «Yandi, won xa mixi suuli sugandi, e xa soe ndee tongo naxee luxi won yi ra taa kui, e xa siga yi fe matode. Hali e faxa naa, na mu jaxaxi dangi faxafe ra taa kui be. Won fama a matode fe naxan a ra.»

¹⁴ E naxa gise nun soe ragi firin xee Arami soorie foxo ra, alako e xa a kolon fee na ki naxe. ¹⁵ Nee naxa bira e foxo ra han Yuruden xure. Aramikae nu bara e xa sosee nun e xa geresosee lu kira xon ma e xa gi kui. Isirayila xeeɛrae naxa gbilen e xa mange yire, e na dentegɛ sa a be. ¹⁶ Na temui jama naxa mini taa kui, e sa se birin tongo Aramikae yonkinde kui.

Na kui farin fuɔni kilo fu nun firin naxa sara gbeti kole keren na. Mengi maniyɛ

kilo mօxօրեն nun naani naxa sara gbeti kole keren na, alo Alatala a masen ki naxe. ¹⁷ Mange nu bara a matima lu taa sode de ra. Nama to mini taa kui e xa gbata gbata kui, e naxa na mange xa mixi maboron, a faxa. Namipօnme xa masenyi naxa kamali, a naxan fala mange be a to siga a yire. ¹⁸ Namipօnme nu bara a fala mange be, «Tina yi waxati, Samari taa naade ra, mixi farin kilo fu nun firin sarama gbeti kole keren nan na, xa na mu mengi maniye kilo mօxօրեն nun naani sarama gbeti kole keren na.» ¹⁹ Mange matima nu bara a yaabi, «Hali Alatala koore rabi ne, i naxan falaxi na ki, na mu nօma rabade?» Elise naxa a fala a be, «I tan a toma ne i ya ra, kօnօ i mu a donma feo!» ²⁰ Fee dangi na ki ne yati. Nama naxa a maboron e xa gbata gbata kui taa sode de ra, a naxa faxa.

8

Sunami gine xa bօxi

¹ Annabi Elise nu bara a fala Sunami gine be, a naxan xa di rakeli faxe ma, «I tan nun i xa denbaya, wo tunu, wo xa siga yire gbeti, barima Alatala fama ne kaame radinde yi bօxi ma han je solofere.» ² Na Sunami gine naxa a xui suxu, a siga Filisita bօxi ma, a nun a xa denbaya, e lu naa je solofere. ³ Na je solofere dangi xanbi, na gine naxa gbilen Isirayila, kelife Filisita bօxi ma. A naxa siga mange yire, a a mayandi a xa a xa banxi nun a xa bօxi ragbilen a ma.

⁴ Beenun a xa so naa, mange nun Annabi Elise xa batula Gexasi nu na sumunfe. Mange naxe, «Annabi Elise xa kaabanako fee fala n be.» ⁵ Gexasi to nu na a falafe a be, Annabi Elise Sunami gine xa di rakeli ki naxe faxe ma, na gine fan so temui nan na ki mange yire, alako a xa a maxandi a xa bօxi nun a xa banxi ma. Gexasi naxa a fala mange be, «Na gine yati nan ya, a nun a xa di Annabi Elise naxan nakeli faxe ma.» ⁶ Mange naxa na gine maxօrin na fe ma. Sunami gine naxa na birin yaba a be. Mange naxa gine xa fe so a xa walike xungbe nde yi ra, a a fala naxan be, «Won xa yi gine xa se birin nagbilen a ma, a nun geenii naxan birin sօtօxi a xa bօxi ma kabi a keli temui be.»

Annabi Elise nun Xasayeli

⁷ Annabi Elise to biyaasi raba sigafe ra Damasi, Arami mange Ben Hadada naxa fura. Mixi nde naxa a fala mange be a Annabi Elise nu na Damasi. ⁸ Mange naxa Xasayeli yamari, a naxe, «I xa bupa nde xanin Annabi Elise xօn, alako a xa Alatala maxօrin n be, xa n kisima yi fure ma?»

⁹ Xasayeli naxa Damasi bօxi se fanyie baki jօxօme tongo naani fari, a a xanin

Elise xօn sanbasee ra. A to so a yire, a naxa ti a ya i, a a fala a be, «I xa di Ben Hadada, Arami mange nan n xօxi i xօn ma, n xa i maxօrin xa a yalanma yi fure ma?» ¹⁰ Elise naxa a yaabi, «Sa a fala a be, <Iyo, i yalanma.> Kօnօ a nօndi ki ma, i xa a kolon a Alatala bara a fala n be, a mange faxama ne.» ¹¹ Ala xa mixi Elise naxa a ya banban a ra, a mu a magirama, han Xasayeli fa yaagi. Na temui Elise naxa so wafe. ¹² Xasayeli naxa a maxօrin, «I na wafe munfe ra?» Elise naxa a yaabi, «N na wafe ne barima n a kolon, i fama ne fe jaaxi dօxօde Isirayilakae ma. I fama ne e xa yire makantaxie gande, i e xa fonikee faxa santidegema ra, i e xa diyօree maboron, i e xa furuginee furi rabօօ.» ¹³ Xasayeli naxa a maxօrin, «N tan mixi xuri nօma na fe mօօli xungbe rabade di?» Elise naxa a yaabi, «Alatala bara a masen n be a i fama ne findide Arami mange ra.»

¹⁴ Xasayeli naxa keli Elise xun ma, a gbilen a xa mange yire. Na naxa a maxօrin, «Elise munse falaxi i be?» A naxa a yaabi, «A a falaxi ne a i yalanma.» ¹⁵ Na kuye iba, Xasayeli naxa sade dugi tongo, a a rasin ye xօօra, a a dusu mange yatagi xun na, a fa a madekun han a faxa. Na dangi xanbi, Xasayeli naxa ti mange ra Ben Hadada jօxօe ra.

Yehorami xa mangeya Yudaya xun ma (Yudaya Mangee II 21:2-20)

¹⁶ Akabu xa di Yorami xa mangeya je suuli nde ra Isirayila xun ma, Yehosafati xa di Yehorami naxa findi Yudaya mange ra. ¹⁷ A nu findima mange ra temui naxe, a je tongo saxan nan nu a ra. A naxa mangeya xanin Darisalamu je solomasaxan. ¹⁸ A naxa a jere Isirayila manglee xa kira xօn ma, alo Akabu nun a bօnsօe a raba ki naxe, barima Akabu xa di gine nde nan nu dօxօxi a xօn ma. A naxa fe jaaxie raba naxee mu rafan Alatala ma. ¹⁹ Kօnօ Alatala mu nu wama Yudaya sօntofe, mange Dawuda xa fe ra, a a fala naxan be a mangeya luma ne a tan nun a bօnsօe yi ra abadan.

²⁰ Yehorami xa mangeya kui, Edon bօxi naxa Yudaya xa mangeya matandi, e fa e yete xa mange dօxօ. ²¹ Yehorami naxa siga Sayiri nun a xa sօօri ragisee birin na. A naxa keli kօe ra, a Edonkae gere. Nee naxa a xa sօօri gali rabilin, e no e ra. Na kui Isirayila xa sօօrie naxa gbilen e xօnyi. ²² Han to Edonkae mu lu Yudaya xa yaamari bun ma. Libina fan Yudaya xa yaamari matandi na temui ne.

²³ Yehorami xa taruxui dօnxօe nun a fe naxee birin naba, na sebexi Yudaya manglee xa taruxui kui. ²⁴ A naxa laaxira, e fa a ragata a benbae fe ma Dawuda xa

taa kui. A xa di Axasiya naxa findi mange ra a ροχϑε ra.

Yorami xa mang'eya Yudaya xun ma (Yudaya Mang'ee II 22:1-6)

²⁵ Akabu xa di Yorami xa mang'eya ρε fu nun firin nde ra Isirayila xun ma, Yehorami xa di Axasiya naxa ti mange ra Yudaya. ²⁶ Axasiya xa simaya nu na ρε μοχϑην nun firin a findi mange ra temui naxe. A naxa mang'eya ρε keren naba Darisalamu. A nga nu xili ne Atalaya, Isirayila mange Omiri xa di gine. ²⁷ A to kelixi Akabu bϑnsϑe ne, a naxa a ρερε na kira xϑn, a fe raba naxan mu rafan Alatala ma.

²⁸ A tan nun Akabu xa di Yorami naxa siga Arami mange Xasayeli gere de Ramoti, Galadi boxi ma, kϑnϑ Aramikae naxa nϑ e ra. ²⁹ Mange Yorami naxa gbilen Yisireeli, a xa a dandan, barima Aramikae nu bara a maxϑnϑ gere kui Rama, a to nu Arami mange Xasayeli gerefe. Yudaya mange Yehorami xa di Axasiya naxa goro Yisireeli Akabu xa di Yorami xϑnyi, barima a nu furaxi.

9

Yehu tife mange ra Isirayila

¹ Annabi Elise naxa a xa taalibi nde xili, a a fala a be, «I tagi ixiri beleti ra alako i xa yi ture xanin Ramoti taa kui, Galadi boxi ma. ² I na menni li, i xa Yehu fen, Yehosafati xa di, Nimisi xa mamadi. I xa a xili keli a ngaxakerenyie tagi, wo sa lu wo doro ma. ³ I yi ture tongo, i a surusuru na xunyi, i a fala a be, Alatala yi nan masenxi, «N bara i sugandi, i xa findi mange ra Isirayila xun ma.» I na ge na rabade, i xa i gi, i keli naa mafuren.»

⁴ Na kui, na namijϑnme fonike naxa siga Ramoti, Galadi boxi ma. ⁵ A so temui naxe, sϑori mang'ee nu na malanyi. A naxa a fala, «Mange, n xεxi i xϑn.» Yehu naxa a maxϑrin, «I wama wϑyenfε nde be muxu ya ma?» A naxa a yaabi, «Mange, i tan.»

⁶ Na kui, Yehu nun namijϑnme xa taalibi naxa so banxi kui. Xεera naxa ture surusuru Yehu xunyi, a a fala a be, «Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi i be, «N bara i sugandi, i xa findi Ala xa jama Isirayila xa mange ra. ⁷ I fama i xa mange Akabu bϑnsϑe sϑntϑe, alako n ma namijϑnme nun n ma kϑnyie gbe xa ρϑϑ. ⁸ Akabu bϑnsϑe birin sϑntϑa ne, a xa xeme yo mu kisima, hali naxan senbe mu gbo. ⁹ N Akabu bϑnsϑe ragoroma ne alϑ n a raba Nebati xa di Yerobowami nun Ahiya xa di Baasa ra ki naxe. ¹⁰ Baree nan Yesabela donma Yisireeli xεe ma, a mu ragatama feo.» A to ge na falade, a naxa siga keren na a gi ra.

¹¹ Yehu to gbilen a xa mange xa walikee yire, nee naxa a maxϑrin, «Munse niyaxi? Yi daxui faxi i tode munfe ra?» Yehu naxa e yaabi, «Wo yi mixi mϑϑli kolon. Fefe mu a ra.» ¹² Kϑnϑ e naxe, «I wule fu! A fala muxu be.» A naxa na dentege sa e be. A naxe, «Alatala yi nan masenxi, «N bara i sugandi, i xa findi Isirayila mange ra.» ¹³ A to na fala, sϑori mange birin naxa e yete xa sosee ba, e a itala Yehu bun ma. E naxa feri fe tϑnxuma ra, e fa a fala, «Yehu nan mange ra!»

¹⁴ Na kui, Yehosafati xa di Yehu, Nimisi xa mamadi naxa mange Yorami yanfa. Yorami nun Isirayila xa sϑori gali nu na Ramoti makantafe, Galadi boxi ma, barima Arami mange Xasayeli nu wama e gerefe. ¹⁵ Kϑnϑ mang'ee Yorami nu bara gbilen a dandande Yisireeli. Aramikae nu bara a maxϑnϑ gere kui. Yehu naxa a fala a booree be, «Wo to bara n findi mange ra, mixi yo naxa mini taa kui sigafe ra Yisireeli n ma fe falade naa.»

¹⁶ Yehu naxa te a xa gise kui, a siga Yisireeli, Yorami nu na a dandanfe dennaxe. Yuda mange Axasiya fan nu bara siga naa Yorami xεebude. ¹⁷ Taa makante naxan nu tixi Yisireeli tete kϑn na, na to Yehu xa mixie to fa ra, a naxa a fala, «Nama nde nan fafe yi ki.» Mange Yorami naxa a yamari, «Sϑori nde xεe soe fari, a xa a kolon fe naxan niyaxi.» ¹⁸ Na sϑori to Yehu yire li, a naxa a maxϑrin, «Mange wama a kolonfe ne fe naxan niyaxi?» Yehu naxa a yaabi, «I xa fe mu na a ra. I tan xa bira n fϑϑϑ ra tun.» Taa makante naxa a fala mange be, «Won ma xεera bara sa jama li, kϑnϑ a mu na gbilenfe.»

¹⁹ Yorami man naxa sϑori gbete xεe soe fari. Na fan to Yehu yire li, a naxa a fala a be, «Mange wama a kolonfe ne fe naxan niyaxi?» Yehu naxa a yaabi, «I xa fe mu na a ra. I tan xa bira n fϑϑϑ ra tun.» ²⁰ Taa makante naxa dentege sa, «Won ma xεera bara sa jama li, kϑnϑ a mu na gbilenfe. A luxi n be alϑ naxan gise ragife, a ragi ki xϑrϑϑε maniya Nimisi xa di Yehu ra.» ²¹ Awa Yorami naxa a fala a xa mixie be, «Wo fa n ma gise ra.» E to fa na ra a be, Isirayila mange Yorami nun Yudaya mange Axasiya naxa te e xa gisee fari sigafe ra Yehu yire. E naxa a li Naboti Yisireelika xa xεe fe ma. ²² Yorami to Yehu li naa, a naxa a maxϑrin, «Yehu, tana mu na?» Yehu naxa a yaabi, «Tana yati yati na na. I nga Yesabela na kuye batufe, a na mandurupa rabafe.»

²³ Yorami to na me, a naxa a xa gise mafindi a a gi, a naxa a fala a xui itexi ra Axasiya be, «Yanfante ya nan a ra Axasiya!» ²⁴ Yehu naxa xali woli, a so Yorami tunki firinyie tagi, a a sondonyi

soxo. Yorami naxa bira a xinbie ma gise kui. ²⁵ Yehu naxa a fala Yorami ragima Bidikari be, «A fure woli be Yisireelika Naboti xa xe ma. I i ratuxi, won firin to nu na a baba Akabu foxo ra, Alatala a masen ne: ²⁶ «I xa a kolon a n tan bara Naboti nun a xa die woli to, i naxan naminixi xoro. N i sare fima yi boxi yati nan fari. Alatala xui nan na ki.» Awa, i xa a fure woli yi xe yati ma, alo Alatala a masenxi ki naxe.»

²⁷ Yuda mange Axasiya to na fe to, a naxa a gi Beti Hagan kira xon ma. Yehu naxa bira a foxo ra, a fala a xa soorie be, «Wo a fan soxo.» E naxa a soxo a xa soori ragise kui Guru geya tede ra, Yibeleyami fe ma. A naxa no a gide, a siga Megido, konoo a naxa faxesa menni. ²⁸ A xa konyie naxa a xanin gise kui han Darisalamu, e sa a ragata a benbae fe ma, Dawuda xa taa kui. ²⁹ Axasiya findi Yudaya mange ra, Akabu xa di Yorami xa mangeya je fu nun keren nde ne.

³⁰ Yehu naxa siga Yisireeli. Yesabela to na fe me, a naxa lini ti a ya ra, a a xunsexe yailan, a fa sa ti wunderi ra koore banxi kon na. ³¹ Yehu to nu sofe taa naade ra, Yesabela naxa a maxorin, «Tana mu na Simiri, i tan naxan i xa mange faxaxi?» ³² Yehu naxa a ya rate wunderi ra, a maxorinyi ti, «Nde na n be? Nde?» Mange gine makante ndee naxa e ya ragoro Yehu ma. ³³ Yehu naxa a fala nee be, «Wo na gine woli boxi ma!» E naxa a woli boxi ma. A wuli naxa kasan banxi xale nun soee ma, Yehu fa a xa gise rapere a fari. ³⁴ Na xanbi, a naxa so taa kui, a a dege. A to ge, a naxa a fala, «Wo sa na gine dankaxi ragata, barima mange xa di gine nan nu a ra.» ³⁵ E naxa siga, konoo a fure sese mu nu luxi naa fa, fo a xunkonkota, a sanyie, nun a belexee. ³⁶ E to na fe dentege mange Yehu be, a naxa a fala, «Alatala xa masenyi nan kamalixi, a naxan ti Annabi Eliya Tisibeka saabui ra. A a fala ne, «Baree Yesabela sube donma ne Yisireeli boxi ma. ³⁷ Yesabela binbi luma ne alo papre naxan xee rafanma. Mixi yo mu noma a falade sonon Yesabela nan yi ki.»

10

Akabu xa denbaya soontofe

¹ Akabu xa di xeme tongo solofere nu na Samari boxi ma. Yehu naxa bataaxee rasanba Yisireeli mang'ee ma Samari boxi ma, forie ma, a nun mixie ma, naxee joxo nu saxi Akabu xa die xon ma. Yi nan nu sebexi na bataaxee kui: ² «Wo xa mange xa die, a xa soori ragisee, a xa soee, a xa taa makantaxi, nun a xa geresosee to na wo yi ra, ³ wo xa wo xa mange xa di palama nde

doxo a baba xa kibanyi kui alako wo xa wo xa mange bonsoe makanta.»

⁴ E to na bataaxee masoto, e boje naxa mini, e fa a fala, «Mange firin mu sa no tide a kanke, muxu tan na rabama di?»

⁵ Mange xa banxi xunyi, taa mange, forie nun mixi naxee joxo nu saxi mange xa die xon ma, nee naxa yi masenyi rasanba Yehu ma, «Muxu tan bara findi i xa waliksee ra, i wama naxan yo xon, muxu na nan nabama. Muxu mu mixi yo tima mange ra. I xa i sago raba.»

⁶ Yehu naxa e yaabi a xa bataaxee firin nde kui, a naxe e be, «Xa wo na n tan nan be, wo xa wo xa mange xa die xunyi bolon, wo fa n yire Yisireeli tina yi waxati ma.» Mange xa di tongo solofere nu itaxunxi taa kuntigie ma, nee nu na e maxurufe. ⁷ E to na bataaxee masoto, e naxa mange xa di mixi tongo solofere birin xunyi bolon e de i, e e sa sagae kui, e a rasanba Yehu ma Yisireeli. ⁸ Xera naxa sa a fala Yehu be, «E bara fa mange Yorami xa die xunyi ra.» Yehu naxa a yamari, «E malan doxo firin taa naade ra han geesege.» ⁹ Na kuye iba, Yehu naxa mini, a ti nama ya i, a fa a fala e be, «Yunubi mu wo ma. N tan nan n ma mange yanfaxi, n a faxesa. Konoo nde yi mixie tan faxaxi?»

¹⁰ Wo xa a kolon, Alatala xa masenyi birin bara kamali Akabu bonsoe xili ma. Alatala naxan masen Annabi Eliya saabui ra, na bara kamali.» ¹¹ Yehu naxa Akabu bonsoe birin faxesa naxee nu na Yisireeli, a xa kuntigie, a booree, nun a xa serexedubee. Akabu xa mixi keren mu kisi.

¹² Na dangi xanbi, Yehu naxa siga Samari. A nu na Beti Ekeda Xurusee kira xon ma temui naxe, ¹³ Yehu naxa Yudaya mange Axasiya ngaxakerenyi ndee to. A naxa e maxorin, «Nde na wo tan na?» E naxa a yaabi, «Axasiya ngaxakerenyi nan muxu ra. Muxu na sigafe mange nun mange nga xa di xeme nan xeebude.» ¹⁴ Yehu naxa yaamari fi, «Wo e suxu e njje ra.» E naxa e suxu, e e birin xanin Beti Ekeda, e e kon naxaba menni, e e woli ye ragatade kui. E konti nu lanxi mixi tongo naani nun firin nan ma. Mixi keren mu kisi.

¹⁵ A to keli menni, a naxa Rekabu xa di Yehonadabo li kira xon ma, na nu fafe a ralande. Yehu naxa a xeebu, a a maxorin, «I panige fiixexi n be, alo n gbe fiixexi i be ki naxe?» Yehonadabo naxa a yaabi, «Iyo.» Yehu naxa a fala a be, «Xa a na na ki ne, te be n seeti ma n ma gise kui.» Yehu naxa a belexe itala Yehonadabo be, a a rate a xa gise kui. ¹⁶ Yehu naxa a fala a be, «Won xee, i xa a mato n na walife Alatala be senbe naxan na.» A naxa a xanin a xun ma a xa gise kui. ¹⁷ E to so Samari, Yehu naxa

Akabu xa mixi dɔnxɔe birin sɔnto feo, alo Alatala nu bara na masen ki naxe Annabi Eliya saabui ra.

¹⁸ Na xanbi, Yehu naxa jama birin malan, a a fala e be, «Wo xa a kolon, n fama Bali kuye batude dangife Akabu ra. ¹⁹ Yakosi fa wo Bali kuye xa namijonmee birin maxili, a xa serexedube birin nun a batuma birin, keren naxa lu. E birin xa fa n yire, barima n wama serexe gbege bafe Bali kuye be. Xa naxan yo mu lan na serexe, n na kanyi faxama ne.» Kono na masenyi kui, Yehu nu wama e madaxufe ne, alako a xa Bali kuye batui birin sɔnto. ²⁰ Yehu naxa yaamari fi, «Wo xulunyi belebele ti Bali kuye be.» E naxa na masenyi ti jama be. ²¹ Yehu naxa xerae rasanba Isirayila boxi yire birin ma. Bali kuye batui birin naxa fa. Keren mu lu, naxan mu fa. E birin naxa so Bali xa salide kui, a rafe tapu. ²² Yehu naxa yaamari fi, guba xa ragoro Bali kuye batui birin ma. E naxa na raba. ²³ Yehu nun Rekabu xa di Yehonadabo naxa siga Bali xa salide kui, Yehu fa a fala e be, «Wo a mato, Alatala xa mixi yo naxa lu wo ya ma. Bali kuye batui nan gbansan xa lu be.» ²⁴ Yehu nun mixie naxa so, e xa xurusee ba serexe ra Bali kuye be. Yehu nu bara soori tongo solomasaxan ti tande, a a fala e be, «Xa yi kuye batui mixi keren a ba wo yi ra, n wo nii nan findima a joxɔe ra.»

²⁵ E to ge serexe bade, a naxa a fala a xa soori gbangbalanyie be, «Wo so, wo e birin faxa, mixi yo naxa kisi.» Soorie naxa e faxa e xa santidegemaer ra, e e fure lu naa. Na dangi xanbi, e naxa so yire Bali kuye nu ragataxi dennaxe. ²⁶ E naxa na kuye masolixi ramini, e a gan. ²⁷ E Bali kuye nun a xa salide kana, e naa findi suturadee ra. Han to suturadee nan na menni ra. ²⁸ Yehu naxa Bali kuye xa fe jon Isirayila. ²⁹ Kono Yehu mu a makuya Yerobowami Nebati xa di xa yunubie ra, naxan Isirayilakae ti yunubi rabafe ma. A mu na mooli raba na tan xa kuyee ra, na ninge masolixi firinyi xema daaxi naxee nu batuma Beteli nun Dana.

³⁰ Alatala naxa a masen Yehu be, «I to bara n sagoe raba Akabu bonsoe xa fe ra, n i bonsoe doxoma ne Isirayila kibanyi ma han i tolontolonyi.» ³¹ Kono na birin kui, Yehu mu Isirayila Marigi Alatala waxonfe ratinme a bonje birin na. A mu dangi sa Isirayila xa kuye batui jaaaxi ma, Yerobowami naxan folo.

³² Na waxati, Alatala naxa a niya nde xa nu ba ra Isirayila xa boxi ra. Xasayeli naxa e tooro e xa boxi sogetede. ³³ A naxa no Galadi boxi birin na, Gadikae, Rubenkae, nun Manasikae nu sabatixi dennaxe, sa

keli Aroweri xure ma, a siga Arinon gulunba kui, han a sa Basan boxi li.

³⁴ Yehu xa taruxui donxoe nun a fe fanyi naxee birin naba, nee sebexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui. ³⁵ Yehu naxa laaxira, e a ragata Samari. A xa di Yehowaxasi naxa ti mange ra a joxɔe ra. ³⁶ Yehu je moxonjen nun solomasaxan mang'eya nan naba Isirayila, Samari taa kui.

11

Yudaya mange gine Atalaya (Yudaya Mang'ee II 22:10-12)

¹ Axasiya nga Atalaya to a to a xa di bara faxa, a naxa nate tongo a xa mange bonsoe birin faxa. ² Kono Yehoseeba, mange Yorami xa di gine, Axasiya fan maagine, naxa Axasiya xa di Yowasi tongo mange xa die ya ma, alako Atalaya naxa a tan faxa alo booree. Yehoseeba naxa sa a noxun konkoe nde kui, a nun ding'e naxan joxo nu saxi a xon. ³ E naxa lu naa Alatala xa horomobanxi kui je senni, Atalaya xa mang'eya bun ma.

Yowasi tife mange ra (Yudaya Mang'ee II 23:1-21)

⁴ A je solofere nde ra, Yehoyada naxa xera ti Karikae xa soori mange nun mange makantee ma. A naxa e raso Alatala xa horomobanxi kui, e fa saate gundo daaxi xiri e bore tagi naa. Na dangi xanbi, a naxa mange xa di masen e be. ⁵ A naxa yi yaamari so e yi ra, a naxe, «Wo yi nan nabama. Wo tan naxee walima malabui loxoe, wo xa wo itaxun doxo saxon na. Doxo keren xa mange xa banxi makanta, ⁶ doxo firin nde xa sa Suru naade makanta, doxo saxon nde xa naade makanta mange makantee xanbi ra. Wo xa mange xa banxi makantafe masara wo boore tagi. ⁷ Seeti boore firinyi, naxee mu walima malabui loxoe, nee tan xa Alatala xa horomobanxi makanta a fanyi ra mange noxonni dennaxe. ⁸ Wo mange rabilinma ne, geresosee ra wo yi. Mixi yo a maso wo ra, wo a faxa. Wo xa lu mange fe ma, a na siga dede.»

⁹ Soori xunyi naxee tixi soori keme xun na, e naxa serexedube Yehoyada xa yaamarie rabatu, alo a a falaxi ki naxe. Kankan naxa a xa soori mixi keme dentege Yehoyada be, naxee nu walima malabui loxoe, nun naxee mu nu walima na loxoe. ¹⁰ Serexedube naxa mange Dawuda xa tanbee nun kanke makantasee so soori xunyi yi ra, naxee nu ragataxi Alatala xa horomobanxi kui. ¹¹ Mange makantee naxa geresosee tongo, e naxa ti kelife Alatala xa horomobanxi yirefanyi ma han a koola ma, serexebade nun banxi fe ma,

alako e xa mange makanta. ¹² E to ti naa, Yehoyada naxa mange xa di ramini, a mange tonxuma dusu a xun na, a munyaati so a yi ra. A naxa ture seniyeñxi surusuru a xunyi, a a ti mange ra. Nama naxa e belexe bonbo, e nu a fala e xui itexi ra, «Kisi na mange be!»

¹³ Atalaya to mange makantee nun pama xui me, a naxa siga e yire Alatala xa horomobanxi. ¹⁴ A naxa a to, mange tixi horomobanxi kinki fe ma, alo mange darixi a ra ki naxe. Mange makantee tixi mange fe ma, e sarae fema. Nama birin nu seewaxi, e sarae xui raminima. Atalaya naxa a xa sosee iboo a yete ma sunnunyi kui, a gbelegbele, «Yanfante! Yanfante!» ¹⁵ Na kui serexedube Yehoyada naxa soori keme xunyi yamari, «Wo a ramini horomobanxi fari ma soorie yire. Mixi yo na wa a malife, wo na kanyi faxesantidegema ra.» Serexedube mu nu wama a xa faxes Alatala xa horomobanxi kui. ¹⁶ Soorie naxa a xuxu, e a xanin mange xa banxi kui kira ra soee soma dennaxe ra, e a faxesa menni ne.

¹⁷ Yehoyada naxa saate xiri Alatala, mange, nun pama tagi, a falafe ra e birin xa bira Alatala foxo ra. ¹⁸ Boxi pama birin naxa so Bali kuye xa banxi kui, e serexebadee nun kuyee kana. E naxa Bali kuye xa serexedube Matan faxesa serexebade fe ma. Yehoyada serexedube naxa soorie ti, naxee Alatala xa horomobanxi makantama. ¹⁹ A naxa soori keme xunyi tongo, Kari soorie, mange makantee, nun boxi pama birin, e fa mange mati kelife Alatala xa horomobanxi han mange banxi. E naxa so mange banxi kui mange makantee xa naade ra. Mange Yowasi naxa a magoro mange kibanyi kui. ²⁰ Boxi pama birin nu na seewe nun sabari nan kui, barima Atalaya nu bara faxesa santidegema ra mange banxi kui.

12

Yudaya mange Yowasi

(Yudaya Mangee II 24:1-14)

¹ Yowasi findi mange ra temui naxe, a je solofere nan nu a ra. ² Yehu xa mangeya je solofere nde ra Isirayila boxi ma, Yowasi findi mange ra na je nan na. A naxa je tongo naani mangeya raba Darisalamu. A nga nu xili ne Sibeya, Beriseebaka nan nu a ra. ³ Yowasi nu fe fanyi nan tun nabama Alatala ya i, alo serexedube Yehoyada a masen a be ki naxe. ⁴ Kono na birin kui, kuye batudee mu kana Yudaya. Nama man nu luma siga ra serexe bade nun surayi gande na kuyee be.

⁵ Yowasi naxa a fala serexedube be, «Kobiri naxan birin bama serexe ra Alatala

xa banxi kui, kobiri naxan fima mixie xunsare ra, xa na mu fe gbete ra, ⁶ serexedube xa a rasuxu, a xa rawali yire kanaxie yailanfe ra Alatala xa banxi ma.» ⁷ Kono han Yowasi xa mangeya je moxoren nun saxan nde ra, serexedube mu nu Alatala xa banxi yailanxi sinden. ⁸ Mange Yowasi naxa serexedube Yehoyada nun a booree xili, a a fala e be, «Munfe ra wo mu Alatala xa banxi yailanxi sinden? Yakosi wo naxa kobiri yo tongo kobiri ragatade kui, naxan mu rawalima Alatala xa banxi yailanfe ra.» ⁹ Serexedube naxa lan a ma, a e naxa kobiri yo rasuxu mixie yi ra sonon, e mu naxan nawalima banxi yailanfe ra.

¹⁰ Na kui serexedube Yehoyada naxa kankira nde tongo, a yale ti a ma, a a doxo serexebade yirefanyi ma, mixie nu soma Alatala xa banxi kui dennaxe ra. Serexedube naxee nu e joxo saxi sode de xon ma, nee nu kobiri sama na kankira nan kui, mixie nu fama naxan na Alatala xa banxi kui. ¹¹ E na a to kobiri bara gbo kankira kui, serexedube xungbe nun mange xa sebeliti nu fama ne na kobiri sade beki kui, e kobiri konti, naxan na Alatala xa horomobanxi kui, ¹² e a so walike xunyi yi ra, naxee nu Alatala xa banxi yailanma. Walike xunyi nu na kobiri soma kamuderie nun banxitie nan yi ra, naxee nu Alatala xa banxi yailanma, ¹³ a nun geme masolie nun banxi doxoee yi ra. Na kobiri fan nu findima wuri, geme masolixi, nun se gbete sare nan na, naxee nu rawalima Ala xa banxi yailanfe ra. ¹⁴ Kono na kobiri mu nu rawalima se sase gbeti daaxie, finxe, paanie nun sarae yailanfe ra Alatala xa banxi xa fe ra. ¹⁵ A nu soma banxi rawalie nan yi ra, alako e xa Alatala xa banxi yire kanaxie gbansan yailan. ¹⁶ E mu nu na kobiri rawali ki maxorinma banxi rawalie ma, barima e nu tinxin na fe kui. ¹⁷ Kobiri naxan nu soma yete ragbilen serexee ra nun yunubi xafari serexee ra, na mu nu sama na kankira kui Alatala xa banxi kui. A nu soma serexedube nan yi ra.

¹⁸ Na temui, Arami mange Xasayeli naxa siga Gati gere. A to no a ra, a naxa wa Darisalamu fan gerefe. ¹⁹ Yudaya mange Yowasi naxa xema birin ba Alatala xa banxi naafuli ragatade kui, a benba Yudaya manage Yehosafati, Yehorami, nun Axasiya naxan fi Alatala xa horomobanxi ma, a nun e naxan sa Yudaya mange xa banxi kui, a fa na birin nasanba Arami mange Xasayeli ma. Na naxa a niya a xa gbilen Darisalamu gerefe foxo ra.

²⁰ Mange Yowasi xa taruxui donxoee sebexi Yudaya managee xa taruxui kui. ²¹ A raponyi a xa mixie naxa a yanfa, e a faxesa Beti Milo, Sila mabiri. ²² A xa mange banxi

mixie, Simeyata xa di Yosabadi nun Someri xa di Yehosabadi nan a faha. Yowasi naxa ragata a benbae fe ma, Dawuda xa taa kui. A xa di Amasiya naxa ti a joxoe ra.

13

Isirayila mange Yehowaxasi

¹ Axasiya xa di Yowasi xa mang'eya je moxopen nun saxan nde ra Yudaya xun ma, Yehu xa di Yehowaxasi naxa ti mange ra Isirayila boxi ma. A mang'eya je fu nun solofere nan naba Samari. ² A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma. A naxa bira Nebati xa di Yerobowami xa yunubie foxo ra, naxan nu bara Isirayila ratantan na kui. Yehowaxasi mu gbilen na yunubie foxo ra. ³ Alatala xono ne Isirayila ma na fe ma, a nu e rabolo Arami mang'ee yi ra, Xasayeli nun a xa di Ben Hadada.

⁴ Yehowaxasi naxa Alatala maxandi a xa hinne a ra. Alatala naxa a xa maxandi suxu, barima, a nu bara Isirayila xa toore to Arami mange xa noe bun ma. ⁵ Alatala naxa Isirayila rakisima nde fi e ma, a e ba Arami xa mang'eya bun ma, e fa lu bojesa kui. ⁶ Kono e mu gbilen Yerobowami bonsoe xa yunubie foxo ra. Asera kuye masolixie yati nu tixi Samari taa kui. ⁷ Yehowaxasi xa soori gali nu bara xurun, soe ragi mixi tongo suuli, gise fu, nun soori wulu fu nan tun nu fa luxi, barima Arami mange nu bara e bonbo, alo boxi iboronma ki naxe.

⁸ Yehowaxasi xa taruxui donxoe, a fe fanyi naxee birin naba, nee sebexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui. ⁹ A naxa laaxira, a ragata a benbae fe ma Samari. A xa di Yowasi naxa ti a joxoe ra.

Isirayila mange Yehowasa

¹⁰ Yowasi xa mang'eya je tongo saxan nun solofere nde ra Yudaya xun ma, Yehowaxasi xa di Yehowasa naxa ti mange ra Isirayila xun ma. A naxa mang'eya je fu nun senni raba Samari. ¹¹ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, a mu gbilen Nebati xa di Yerobowami xa yunubie foxo ra. ¹² Yowasi xa taruxui donxoe, a fe fanyi naxee birin naba, alo a Yudaya mange Amasiya gere ki naxe, na fee birin sebexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui. ¹³ Yowasi naxa laaxira, a ragata Isirayila mang'ee seeti ma Samari. Yerobowami naxa ti mange ra a joxoe ra.

Elise xa faxe

¹⁴ Annabi Elise to fura, a nu laaxirama fure naxan ma, Isirayila mange Yowasi naxa goro a yire sunnunyi kui, a yi woyenyi ti a be wa kui, «N ba, n ba, Isirayila senbema.» ¹⁵ Elise naxa a yaabi, «Xali nun tanbe nde tongo.» Mange naxa

na raba. ¹⁶ Na xanbi Elise naxa a fala Isirayila mange be, «Xali rafala.» Elise naxa a belexee sa mange belexee ma, a fa a fala a be, ¹⁷ «Wunderi rabi naxan na sogetede biri.» A naxa a rabi. Elise naxa a fala a be, «Xali woli.» A naxa a woli. Elise naxa a fala a be fa, «Xunnakeli tanbe nan yi ki Alatala be, a naxan fima i ma Aramikae xili ma. I Aramikae bonboma ne Afeki taa kui han i e sonto.» ¹⁸ Na temui Elise naxa a fala, «Xalie tongo.» Mange naxa e tongo. Elise naxa a fala a be, «Boxi bonbo xalie ra.» Mange naxa boxi bonbo sanya saxan, a fa a iti. ¹⁹ Annabi Elise naxa xono a ma, a naxe, «Xa i boxi bonbo ne sanya suuli nu, xa na mu sanya senni, i nu noma ne Aramikae sontode. Kono yakosi i fama e bonbode sanya saxan gbansan ne.»

²⁰ Na dangi xanbi, Annabi Elise naxa laaxira, e fa a ragata. Na je xun gbilenyi, Mowaba soorie naxa so Isirayila boxi ma. ²¹ Na temui Isirayilakae nu na e xa mixi faxaxi nde ragatafe. E to Mowabakae to fa ra, e naxa e xa mixi fure sa mafurenyi ra Annabi Elise xa gaburi kui. Na fure to din Elise xorie ra, a naxa keli faxe ma, a gbilen balo ra.

²² Arami mange Xasayeli nu Isirayilakae tooroma Yehowaxasi xa mang'eya bun ma. ²³ Kono Alatala naxa kinikini e ma. A naxa hinne e ra a xa saate xa fe ra, a naxan xiri Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba tagi. Han yakosi Alatala meenima e ma na nan ma. ²⁴ Arami mange Xasayeli naxa faha, a xa di Ben Hadada naxa ti mange ra a joxoe ra. ²⁵ Yehowaxasi xa di Yehowasa naxa taee ba Ben Hadada yi ra, na baba Xasayeli naxee ba a baba Yehowaxasi yi ra gere kui. Yowasi naxa a bonbo sanya saxan, a na taee masoto.

14

Yudaya mange Amasiya

(Yudaya Mang'ee II 25:1-28, 26:1-2)

¹ Yehowasa xa di Yowasi xa mang'eya je firin nde ra Isirayila boxi ma, Yowasi xa di Amasiya naxa ti mange ra Yudaya. ² A je moxopen nun suuli nan nu a ra, a ti mange ra temui naxe. A naxa je moxopen nun solomanaani mang'eya raba Darisalamu. A nga nu xili ne Yehowadin, Darisalamuka nan nu a ra. ³ A naxa Alatala waxonfe raba, kono a mu lu alo a benba Dawuda. A bira a baba Yowasi xa misaali nan yati foxo ra. ⁴ Na birin kui, kuye batudee nu na geya yiree, mixie man nu serexee nun surayi bama menni.

⁵ Amasiya xa mang'eya to senbe soto, a naxa mixie faha, naxee a baba faha. ⁶ Kono a mu nee xa die tan faha, alo Alatala a yamarixi ki naxe Tawureta Munsu kitaabui

kui a falafe ra, «A mu lanma babe xa faxa a xa di xa yunubi xa fe ra. Di fan mu lanma a xa faxa a baba xa yunubi xa fe ra. Kankan lan a xa faxa a yete kan xa yunubi nan xa fe ra.»

⁷ Amasiya naxa Edonka mixi wulu fu faxa foxe gulunba kui, a Sela taa tongo, a a xili sa Yokatili. A xilima na ki ne han to.

⁸ Amasiya to ge marasi fende mixi gbete ra, a naxa xerae xee Isirayila mange Yehu xa mamadi Yehowasa ma, Yehowaxasi xa di, a falafe ra, «Fa, won xa fa gere.»

⁹ Isirayila mange Yehowasa naxa Yudaya mange Amasiya yaabi yi ra, «Liban tunbe di naxa xera xee Liban sediri wuri xungbe ma a falafe ra, «I xa di gine fi n ma di ma.» Na dangi xanbi, Liban wulai sube nde naxa tunbe maboron. ¹⁰ I bara Edon bonbo a fanyi ra, na bara a niya i xa i yete igbo. Seewa i xa xunnakeli ra, i xa lu i xonyi. I gbaloe fenfe i yete be munfe ra? I sontoma ne, i nun Yudaya ra» ¹¹ Kono Amasiya mu a tuli mati a ra. Na kui Isirayila mange Yehowasa naxa siga a xili ma, a tan nun Yudaya mange Amasiya naxa e bore gere Beti Semesi, Yudaya boxi ma. ¹² Isirayila naxa Yudaya bonbo, e fa e gi e so e xonyi. ¹³ Isirayila mange Yehowasa naxa Axasiya xa mamadi Amasiya findi a xa geelimani ra Beti Semesi. A naxa fa Darisalamu tete rabira kelife Efirami xa naade ra han naade naxan na tunxui ma, nongon ya keme naani jondon. ¹⁴ A naxa xema nun gbeti birin tongo naxan nu na Alatala xa banxi nun mange xa banxi kui. A naxa mixi ndee fan suxu, a gbilen Samari.

¹⁵ Yehowasa xa taruxui donxoe, a fe fanyi naxee raba, nun a xa gere e nun Yudaya mange Amasiya, na birin sebexi Isirayila mange xa taruxui kui. ¹⁶ Yehowasa naxa laaxira, e a ragata Isirayila mangee fe ma Samari. A xa di Yerobowami naxa ti mange ra a joxoe ra.

¹⁷ Isirayila mange Yehowaxasi xa di Yehowasa to faxa, Yudaya mange Yowasi xa di Amasiya xa mangeya xon man naxa kuuya je fu nun suuli. ¹⁸ Amasiya xa taruxui donxoe, na sebexi Yudaya mangee xa taruxui kui. ¹⁹ Mixi ndee naxa yanfanteya maxiri a xun ma Darisalamu, a naxa a gi, a siga Lakisi. E naxa bira a foxo ra Lakisi, e sa a faxa menni. ²⁰ E naxa a fure xanin soe fari, e sa a ragata Darisalamu a benbae fe ma Dawuda xa taa kui. ²¹ Yudaya jama birin naxa Amasiya xa di Asaraya ti mange ra a baba joxoe ra. A je fu nun senni nan nu a ra. ²² Mange Amasiya xa faxe dangi xanbi, Asaraya naxa Elata taa ti, a a sa Yudaya xa boxi xun ma.

Isirayila mange Yerobowami firin nde

²³ Yowasi xa di Amasiya Yudaya mange, xa mangeya je fu nun suuli nde ra, Yowasi xa di Yerobowami naxa ti Isirayila mange ra Samari. A mangeya je tongo naani nun keren naba. ²⁴ A naxa fe raba naxan mu rafan Ala ma, a mu gbilen Nebati xa di Yerobowami xa yunubi foxo ra, a Isirayilakae ti naxan na. ²⁵ A naxa a niya Isirayila naaninyie xa gbilen a ra kelife Lebo Xamata koola ma, han Araba baa de ra yirefanyi ma, alo Isirayila Marigi Alatala nu bara a masen ki naxe Amitayi xa di Annabi Yunusa be, naxan findi Gati Xeferika ra. ²⁶ Alatala naxa Isirayila xa toore xoxoxoe to, e rakisima yo mu nu na, ²⁷ a naxa e rakisi Yowasi xa di Yerobowami saabui ra. A mu nu wama a xon Isirayila xili xa jon dunija ma.

²⁸ Yerobowami xa taruxui donxoe, a fe fanyi naxee birin naba, nun a xa xunnakeli Damasi nun Xamata ragbilenfe ra Yudaya ma, na birin sebexi Isirayila mangee xa taruxui kui. ²⁹ Yerobowami naxa laaxira, e a ragata Isirayila mange fe ma Samari. A xa di Sakari naxa ti mange ra a joxoe ra.

15

Yuda mange Asaraya

(Yudaya Mangee II 26:1-23)

¹ Yerobowami xa mangeya je moxonen nun solofere nde ra Isirayila xun ma, Amasiya xa di Asaraya naxa ti mange ra Yudaya. ² A mangeya soto a je fu nun senni nan ma, a fa je tongo suuli nun firin mangeya raba Darisalamu. A nga nu xili ne Yekoliya, Darisalamuka nan nu a ra. ³ A Alatala waxonfe raba ne a ki ma, alo a baba Amasiya. ⁴ Kono na birin kui, kuye batudee mu jon geyae yire, mixie nu luma serexee nun surayi man ba ra menni. ⁵ Alatala naxa kune fure sa mange ma, han a faxa loxoe. A nu sabatixi banxi nde nan kui, naxan nu na a xati ma. A xa di Yotami nan nu na a xa foxoe xunyi ra, a man nu a xa mangeya fan naperema boxi kui.

⁶ Asaraya xa taruxui donxoe, a fe fanyi naxee birin naba, na sebexi Yudaya mangee xa taruxui kui. ⁷ Asaraya naxa laaxira, e a ragata a benbae fe ma, Dawuda xa taa kui. A xa di Yotami naxa ti mange ra a joxoe ra.

Isirayila mange Sakari

⁸ Yudaya mange Asaraya xa mangeya je tongo saxan nun solomasaxan nde ra, Yerobowami xa di Sakari naxa ti Isirayila mange ra Samari, kike senni bun ma. ⁹ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, alo a benbae naxan naba. A mu gbilen Nebati xa di Yerobowami xa yunubi foxo ra, a Isirayila ti naxan na. ¹⁰ Yabesi xa di Salumu naxa yanfanteya maxiri a xun

ma, a a faxa Yibeleyami, a ti mange ra a joxoe ra. ¹¹ Sakari xa taruxui donxoe sebexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui. ¹² Alatala xa masenyi nan kamali a xa faxe kui, a naxan masen Yehu be, a to a masen, «I bonxoe Isirayila yamarima ne han i tolontolonyi.» A raba na ki ne.

Isirayila mange Salumu

¹³ Yabesi xa di Salumu naxa ti mange ra Isirayila, Yudaya mange Osiyasi xa mang'eya je tongo saxan nun solomanaani nde ra. A naxa mang'eya raba kike keren Samari. ¹⁴ Menaxemi, Gadi xa di Salumu naxa keli Tirisa, a te Samari, a Yabesi xa di Salumu faxa, a ti mange ra a joxoe ra. ¹⁵ Salumu xa taruxui donxoe, nun a yanfe naxan ti, na sebexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui. ¹⁶ Na temui, Menaxemi naxa keli Tirisa, a siga Tifisa taa gere. A naxa mennikae birin faxa, a nun naxee nu na naa rabilinyi, barima e mu nu tinma a xa yaamari ra. Hali gine furuxie, a nu e faxa ne, a e furi raboo.

Isirayila mange Menaxemi

¹⁷ Yudaya mange Asaraya xa mang'eya je tongo saxan nun solomanaani nde ra, Gadi xa di Menaxemi naxa ti Isirayila mange ra. A mang'eya je fu nan naba Samari. ¹⁸ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma. A mu gbilen Nebati xa di Yerobowami xa yunubie foxo ra, a Isirayila jama ti naxan na.

¹⁹ Asiriya mange Pulu naxa so Isirayila boxi kui, a xa naa gere, konoo Menaxemi naxa gbeti kilo wulu tongo saxan fi a ma, alako a xa a mali a xa mang'eya xa mabanban. ²⁰ Menaxemi naxa na kobiri soto Isirayila banna'e ra, mixi keren keren gbeti kole tongo suuli. A to na fi Asiriya mange ma, na naxa Isirayila boxi gerefe lu na, a gbilen a xonyi.

²¹ Menaxemi xa taruxui donxoe, nun a naxan birin naba, na sebexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui. ²² Menaxemi naxa laaxira, a ragata a benbae fe ma. A xa di Pekaxaya naxa ti mange ra a joxoe ra.

Isirayila mange Pekaxaya

²³ Yudaya mange Asaraya xa mang'eya je tongo suuli nde ra, Menaxemi xa di Pekaxaya naxa ti Isirayila mange ra Samari. A naxa mang'eya je firin naba. ²⁴ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, a mu gbilen Nebati xa di Yerobowami xa yunubie foxo ra, a Isirayilakae tixi naxee ra. ²⁵ A malima nde, Remaliyahu xa di Peka, naxa a yanfa, a a faxa mange banxi kui Samari. Galadika mixi tongo suuli naxa a mali na kui, e Aragobo nun Ariye fan faxa. Na dangi xanbi Peka naxa ti mange ra Pekaxaya joxoe ra.

²⁶ Pekaxaya xa taruxui donxoe, a fe fanyie naxee birin naba, na birin sebexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

Isirayila mange Peka

²⁷ Yudaya mange Asaraya xa mang'eya je tongo suuli nun firin nde ra, Remaliyahu xa di Peka naxa ti Isirayila mang'ee ra Samari. A naxa mang'eya je moxonen naba. ²⁸ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, A mu gbilen Nebati xa di Yerobowami xa yunubie foxo ra, a Isirayila jama ti naxee ra. ²⁹ Peka nu mange ra temui naxe Isirayila, Asiriya mange Tigilati Pileseri naxa fa, a Iyono, Abeli Beti Maaka, Yanowa, Kedesi, Xasori, Galadi, nun Galile suxu, Nafatali boxi birin, a na mixi birin xanin Asiriya. ³⁰ Hoseya, Ela xa di xeme naxa yanfanteya maxiri, Remaliyahu xa di Peka xun ma, a na faxa. A naxa ti mange ra a joxoe ra, Osiyasi xa di xeme Yotami xa mang'eya je moxonen nde ra. ³¹ Peka xa taruxui donxoe, a fe naxan birin naba, na sebexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

Yudaya mange Yotami

(Yudaya Mang'ee II 27:1-9)

³² Remaliyahu xa di Peka xa mang'eya je firin nde ra Isirayila boxi ma, Osiyasi xa di Yotami naxa ti mange ra Yudaya xun ma. ³³ A je moxonen nun suuli nan nu a ra. A naxa mang'eya je fu nun senni raba Darisalamu. Sadoki xa di Yerusa nan nu na a nga ra. ³⁴ A naxa fe raba naxan nafan Alatala ma, alo a baba Osiyasi a raba ki naxe. ³⁵ Konoo na birin kui, kuye batudee mu jon geyae yire, mixie nu luma serexee nun surayi man ba ra menni. Yotami naxa Alatala xa banxi naade nde ti, naxan xili Fuge Naade.

³⁶ Yotami xa taruxui donxoe, a fe naxan birin naba, na sebexi Yudaya mang'ee xa taruxui kui. ³⁷ Na temui Alatala naxa a niya Arami mange Resin nun Remaliyahu xa di Peka xa Yudaya gere. ³⁸ Yotami naxa laaxira, e a ragata a benbae fe ma a benba Dawuda xa taa kui. A xa di Axasi naxa ti mange ra a joxoe ra.

16

Yudaya mange Axasi

(Yudaya Mang'ee II 28:1-27)

¹ Remaliyahu xa di Peka xa mang'eya je fu nun solofere nde ra, Yotami xa di Axasi naxa ti mange ra Yudaya boxi ma. ² A je moxonen nan nu a ra na temui. A naxa je fu nun senni mang'eya raba Darisalamu. A mu a Marigi Alatala waxonfe raba alo a benba Dawuda a raba ki naxe. ³ A nu birama Isirayila mang'ee xa kira nan foxo ra. A naxa a xa di yati ba serexee gan daaxi ra, alo si gbete'e nu a rabama ki naxe,

Alatala naxee kerii Isirayilakae ya ra. ⁴ A nu serexee bama, a nu surayi gan serexee ra geyae fari nun wuri bilie bun ma.

⁵ Na temui Arami mange Resin nun Isirayila mange Peka Remalyahu xa di, naxa Darisalamu gere. E naxa Axasi rabilin a xa taa kui, kono e mu no a ra. ⁶ Na waxati Arami mange Resin nu bara Elata taa lu Arami boxi xa noe bun ma. A nu bara Yuda bonsoe tongo naa. Edonkae sabati naa e noxo ra. Nee na menni han to. ⁷ Axasi naxa xerae xee Asiriya mange Tigilati Pileseri xon, e xa sa a fala a be, «I xa konyi nan lanxi n ma, n xaxili tixi i tan nan na. I xa fa n natangade Arami mange nun Isirayila mange ma, e faxi n gerede.» ⁸ Axasi naxa gbeti nun xema tongo, naxan nu na Alatala xa banxi kui nun mange banxi kui, a naxa a rasanba Asiriya mange ma duuti ra. ⁹ Asiriya mange naxa tin na fe ra, a fa siga Damasi gere. A to no na taa ra, a naxa mennikae findi konyie i, a e rasiga Kire taa kui. A Resin faxa, menni mange.

¹⁰ Mange Axasi to siga Damasi, Asiriya mange Tigilati Pileseri yire, a naxa serexebade to naa. A naxa na serexebade pirinti nun a yaillan ki rasanba Uri serexedube ma Darisalamu. ¹¹ Uri naxa na serexebade mooli ti Darisalamu, be-nun mange Axasi xa gbilen kelife Damasi. ¹² Mange to gbilen kelife Damasi, a fa na serexebade to, a naxa a maso a ra, a serexe ba a fari. ¹³ A naxa a xa serexe gan daaxi nun a xa sansi xori serexe gan na fari. A naxa weni serexe ifili a fari, a xanunteya serexe wuli makasan a ma. ¹⁴ Serexebade naxan nu yaillanxi wure gbeeli ra, naxan nu na Alatala ya i, horomobanxi nun serexebade neene tagi, a naxa na ti serexebade neene fe ma koola biri ra. ¹⁵ Mange Axasi naxa serexedube Uriya yamari yi ra, «Geesege serexe gan daaxi, nummare serexe, mange xa serexe gan daaxi, nun sansi xori hadiya, pama xa serexe gan daaxi, pama xa sansi xori hadiya, nun pama xa serexe ture daaxi, nee birin xa ba yi serexebade xungbe fari. Serexebade wure gbeeli daaxi xa rawali n tan be.» ¹⁶ Serexedube Uriya naxa a raba alo mange Axasi a yamari ki naxe.

¹⁷ Mange Axasi naxa Ala xa banxi ye sasee doxo ba a bore ra, a na ye sasee tongo e fari. A ye sase xungbe ragoro keli tuura wure gbeeli daaxie fari, a a doxo boxi ma. Na ye sase nu xili ne «Baa.» ¹⁸ A naxa malabui loxo malande masara Ala xa banxi kui, a nun mange sode, Asiriya mange xa fe ra.

¹⁹ Axasi xa taruxui donxo, a fe naxan birin naba, na sebexi Yudaya mang'ee xa taruxui kui. ²⁰ Axasi naxa laaxira, a ragata

a benbae fe ma Dawuda xa taa kui. A xa di Xesekiya naxa ti mange ra a noxo ra.

17

Isirayila mange Hoseya

¹ Yudaya mange Axasi xa mang'eya je fu nun firin nde ra, Ela xa di Hoseya naxa findi Isirayila mange ra Samari. A je solomanaani mang'eya raba. ² A naxa fe raba naxan mu rafan Ala ma, kono a mu lu alo mange singee, naxee xa yunubie dangi a gbe be. ³ Asiriya mange Salamanesari to sa Hoseya gere, a a lu a xa noe bun ma, Hoseya naxa tin duuti fife ra a ma. ⁴ Kono Asiriya mange naxa a kolon fa, a Hoseya nu wama a matandife. A tondu duuti rasanbade a ma, a man xerae xee Misira mange So xon ma, mali fende a ra. Na kui Asiriya mange naxa Hoseya suxu, a a raso geeli. ⁵ Na dangi xanbi, a naxa din Isirayila boxi birin na, a Samari rabilin, je saxan bun ma naa suxuxi a yi ra. ⁶ Hoseya xa mang'eya je solomanaani nde ra, Asiriya mange naxa no Samari taa ra, a Isirayilakae xanin Asiriya boxi ma konyiya kui. A naxa e rasabati Xala taa kui Gosan boxi ma Xaboro xure de ra, a nun Medekae xa taee kui.

Isirayila xa yunubie

⁷ Na fe birin naba ne, barima Isirayilakae nu bara yunubi raba e Marigi Alatala ra, naxan e ramini Misira boxi ra Firawuna xa noe bun ma. Isirayila nu bara biri ala gbetee foxo ra, ⁸ e nu e batu alo si booree Alatala naxee kerixi e ya ra. Isirayilakae nu bara e tuli mati e xa mang'ee ra na fe kui. ⁹ Isirayilakae nu bara fee raba gundo ra e Marigi Alatala ra, e mu lan e xa naxee raba. E nu bara kuye batudee yaillan yire itexie e xa taee birin kui, keli yire makantadee ma han taa makantaxie kui. ¹⁰ E naxa geme masolixie nun Asera kuyee ti geyae kon na, wurie bun ma. ¹¹ Menni, e naxa surayi gan serexe ra na kuyee be, alo sie nu a rabama ki naxe, Alatala naxee kerii e ya ra. E naxa Alatala matandi e xa na fe naaxie ra. ¹² E nu kuyee batuma, hali Alatala to bara nu tonyi doxo na fe ma, a falafe ra, «Wo naxa na mooli raba.» ¹³ Alatala nu bara Isirayila nun Yudaya rakolon na birin na a xa namiponmee saabui ra. A nu bara a fala, «Wo xa gbilen wo xa wali kobie foxo ra. Wo xa bira n ma yaamarie nun n ma tonyie foxo ra, alo n ma seriye a masenxi ki naxe, n naxan yamari wo benbae ra n ma konyi namiponmee saabui ra.»

¹⁴ Kono e mu e tuli mati Alatala ra. E naxa e bonje raxoxo, alo e benbae naxee mu danxaniya e Marigi Alatala ma. ¹⁵ E naxa Alatala xa yaamarie matandi, e a

xa saate kana naxan nu xirixi Ala nun e benbae tagi. E naxa bira fe fufafu foxo ra, e e yete findi fuyantee ra. E naxa bira sie xa naamunye foxo ra, naxee e rabilinxi, Alatala tonyi doxo naxee ma. ¹⁶ E naxa e Marigi Alatala xa yaamarie birin matandi. E naxa ninge wure daaxi firin yailan kuyee ra, e naxa Asera kuye masoli wuri ra, e naxa suyidi tunbuie be, e naxa Bali kuye batu. ¹⁷ E naxa e xa di xemee nun e xa di ginnee ba serexe gan daaxi ra. E naxa bira duureya nun sematofe foxo ra. E naxa e yete fi ala gbete ma, e fe raba naxan mu rafan Alatala ma.

¹⁸ Na nan a niya Alatala naxa xono Isirayila bonsoe ma, a fa e makuya a ya tode ra. Yuda bonsoe keren nan lu fa. ¹⁹ Hali Yuda bonsoe, e mu nu birama e Marigi Alatala xa yaamarie foxo ra a raba ki ma. E fan naxa bira Isirayila xa misaali foxo ra. ²⁰ Alatala naxa mee Isirayila bonsoe birin na, a naxa e paxankata, a e rabolo a xunnakanamae belexe i, a e keri a ya tode ra. ²¹ A to Isirayila ba Dawuda bonsoe ra, a naxa e lu Nebati xa di Yerobowami xa mangeya bun ma, naxan bara e ragbilen Alatala foxo ra a xa yunubi xungbe saabui ra. ²² Isirayilakae naxa bira Yerobowami xa yunubie birin foxo ra. E mu e makuya nee ra, ²³ han Alatala naxa Isirayila makuya a ya tode ra, alo a a masen a xa konyi namijonmee be ki naxe. Na kui Isirayilakae naxa makuya e xa boxi ra, e sa lu Asiriya boxi ma han to.

Samarikae

²⁴ Asiriya mange naxa fa mixie ra keli Babilon, Kuta, Awi, Xamata, nun Sefarawayimi, a fa nee lu Samari taae kui Isirayilakae joxoe ra. Na kui e naxa Samari findi e gbe ra, e sabati naa. ²⁵ Nee to mu nu gaaxuma Alatala ya ra, Alatala naxa yetee radin e ma, e nu e faxesa. ²⁶ E naxa a fala Asiriya mange be, «I mixi naxee xaninxi e xa sabati Samari boxi ma, nee mu menni alae batu ki kolon. Naa alae bara yetee radin e ma e e faxesa a kolontareya ma.» ²⁷ Asiriya mange naxa yi yaamari fi, «Serexedube nde xa sabati na boxi ma, a xa e xaran na boxi alae batu ki ra.» ²⁸ Serexedube keren, naxan nu bara xanin Asiriya boxi ma, na naxa siga Beteli taa kui Samari boxi ma, a mennikae xaran Alatala yaragaaxui ra.

²⁹ Kono na sie, kankan nu a gbe alae tima na kuye banxie kui, Samarikae nu bara naxee ti e xa taae kui nun yire itexie fari. ³⁰ Babilonkae naxa Sukoti Benoti kuye ti. Kutakae naxa Nerigali kuye ti. Xamatakae naxa Asima kuye ti. ³¹ Awikae naxa Nibahasi nun Taritaki kuye

ti. Sefarawayimikae tan nu luma e xa die nan ba ra serexe gan daaxi ra e xa kuyee, Adarameleki nun Anameleki be. ³² Na sie to nu gaaxuma Alatala fan ya ra, e nu mixi mooli nan birin tima Alatala xa serexedube ra, nee xa nu serexe ba e be na yire itexie fari. ³³ Na kui, e nu Alatala batuma, kono e man nu e gbe kuye fan batuma e gbe ki ma.

³⁴ Han to e birama na naamun forie foxo ra, e mu gaaxuma Alatala ya ra. E mu nu e yete xa naamunye rakamalima, e man mu nu Alatala xa seriye fan nakamalima, a naxan so Yaxuba bonsoe yi ra, a naxan xili sa Isirayila. ³⁵ Alatala nu bara yi saate tongo e be, a e yamari yi ra, «Wo naxa gaaxu ala gbete ya ra, wo naxa suyidi e be, wo naxa e batu, wo naxa serexe yo ba e be. ³⁶ A lanma wo xa gaaxu Alatala nan keren ya ra, naxan wo raminixi Misira boxi ma a senbe xungbe ra. Wo xa suyidi a tan nan be, wo man xa serexe ba a keren nan be. ³⁷ Wo xa wo joxo sa a xa kiraya, a xa seriye nun a xa yaamarie xon ma loxoe birin, a naxee sebexi wo be. Wo naxa gaaxu ala gbete ya ra. ³⁸ Wo naxa neemu n ma saate ma, wo naxa gaaxu ala gbete ya ra. ³⁹ A lanma wo xa gaaxu wo Marigi Alatala nan ya ra, barima a tan nan wo baxi wo yaxuie birin belexe i.»

⁴⁰ Kono e mu e tuli mati Alatala xui ra, e naxa bira e xa naamunyi forie foxo ra. ⁴¹ Yi sie nu Alatala batuma, e man nu e xa kuye masolixie fan batuma. E xa die nun nee fan ma die na e benbae xa kira nan xon ma han to.

18

Yudaya mange Xesekiya
(*Yudaya Mangɛɛ II 29:1-2, 31:1, 32:1-19, Annabi Esayi 36:1*)

¹ Ela xa di Hoseya xa mangeya je saxan nde ra, Axasi xa di Xesekiya naxa ti mange ra Yudaya boxi ma. ² A je moxojen nun suuli nan nu a ra. A naxa mangeya je moxojen nun solomanaani raba Darisalamu. A nga nu xili ne Abi, Sakari xa di gine. ³ A naxa fe raba naxan nafan Alatala ma, alo a benba Dawuda a raba ki naxe. ⁴ A kuye batudee kana yire itexie fari, a geme masolixie iwuru, a Asera kuye bolon. A naxa boximase wure gbeeli daaxi fan kana, Annabi Munsa naxan yailan, barima Isirayilakae nu surayi ganma a fan be serexe ra, e nu a xili Nexusetana.

⁵ Xesekiya nu a xa lanlanteya sama Isirayila Marigi Alatala ma dangife Yudaya mange birin na. ⁶ A boje nu xirixi Alatala ra, a tondi a xa kira bepinde, a bira Alatala xa seriye foxo ra, a naxan so Annabi

Munsa yi ra. ⁷ Alatala nu luma a seeti ma, a a niya a xa fe birin xa nu sooneya ra. Xesekiya naxa tondi lude Asiriya xa mang'eya bun ma. ⁸ A naxa Filisitakae bonbo han Gasa mabiri, kelife e xa yire makantadee ma han e xa taa makantaxi kui.

⁹ Xesekiya xa mang'eya ne naani nde ra, naxan ilan Ela xa di Hoseya xa mang'eya ne solofere nde ra Isirayila, Asiriya mange Salamanesari naxa fa Samari gere, a a rabilin. ¹⁰ Ne saxan dangi xanbi, Xesekiya xa mang'eya ne senni nde nan nu a ra, Isirayila mange Hoseya fan xa mang'eya ne solomanaani nde, Samari naxa lu Asiriyakae belexe i. ¹¹ Asiriya mange naxa Isirayilakae xanin Asiriya boxi ma Xala mabiri nun Xaboro de ra Gosan xure, a nun Medekae xa taae kui. ¹² E Marigi Alatala na raba ne e ra, barima e tondi ne e tuli matide a ra, e a xa saate kana. E mu Alatala xa konyi Annabi Munsa xa seriye rabatu.

¹³ Mange Xesekiya xa mang'eya ne fu nun naani nde ra, Asiriya mange Senaxeribi naxa Yudaya taa makantaxie gere, a no e ra. ¹⁴ Yudaya mange Xesekiya naxa xera xee Asiriya mange ma Lakisi, a naxe, «Dipe, n bara won ma saate kana. Gbilan n foxo ra, n xa tin i waxonfe birin na.» Na kui, Asiriya mange naxa Xesekiya yamari a xa fa gbeti kilo wulu solomanaani, a nun xema kilo keme solomanaani ra. ¹⁵ Xesekiya naxa gbeti birin fi a ma, naxan nu na Alatala xa horomobanxi nun mange banxi kui. ¹⁶ A naxa gbeti nun xema ba, naxan nu fatuxi Alatala xa horomobanxi naadee nun e gbianye ma, a na birin fi Asiriya mange ma.

¹⁷ Asiriya mange naxa a xa soori mange, a xa kuntigie xunyi, nun a rasima singe xee Xesekiya xon ma Darisalamu, kelife ra Lakisi. E to Darisalamu li, e naxa ti ye yire xungbe fe ma, mixie nu gare soma dennaxe. ¹⁸ E naxa mange xili menni. Xilikiya xa di Eliyakimi, mange xa banxi xunyi, mange xa sebeliti Sebena, nun Asafi xa di Yowa, naxan findixi mange xa keedi ragate ra, nee naxa mini Asiriyakae ralande.

¹⁹ Asiriya mange rasima singe naxa yi masenyi ti e be, «Wo a fala Xesekiya be, Asiriya mange xungbe yi nan masenxi, «I xaxili tixi munse ra? ²⁰ I woyen fufafu nan tun falaxi! I foxo a ma a i bara feere nun senbe soto n gerefe ra? I laxi nde ra, naxan a niyama i xa n matandi? ²¹ I i xa lanlanteya saxi Misirakae nan ma fa? E luxi alo wuri ponpoe naxan girama, a fa i soxo i kilonma a ra temui naxe. Misira mange Firawuna na na ki ne mixi birin be, naxee e xaxili tixi a ra. ²² Temunde

wo n yaabima ne, «Muxu xaxili tixi muxu Marigi Alatala nan na.» Kono n xa a fala wo be Xesekiya bara ge serexebadee kanade geyae fari, a fa a fala Yudayakae nun Darisalamukae be, «Wo Alatala batu Darisalamu xa serexebadee gbansan ne.»»

²³ «Xa i sa noma soe ragi wulu firin sotode i xa pama ya ma, n marigi Asiriya mange soe fima ne i ma, e naxee ragima. ²⁴ Hali i i xaxili ti Misirakae ra, soe ragie nun gisee xa fe ra, i senbe xurun n ma mange xa mixi xuri di nde nofe ra. ²⁵ Bafe na ra, wo marigi Alatala xa mu waxi n xa be gere? Alatala nan a falaxi n be, «Siga, i na boxi kana.»»

²⁶ Xilikiya xa di Eliyakimi, Sebena, nun Yowa naxa a fala Asiriya mange rasima be, «Yandi, i xa woyen muxu be Arami xui ra, muxu tan i xa konyie na xui fahaamuma. I naxa woyen muxu be Yuda xui ra pama ya xori naxan na tete fari.» ²⁷ Kono Asiriya mange rasima naxa e yaabi, «N marigi n xeexi yi masenyi falade i xa mange nun i tan nan gbansan be? N mu woyenfe yi mixie fan xa be, naxee doxoxi tete fari yi ki, naxee fama e yete xa gbi fuxi donde nun e yete xoli minde nun wo tan na?»

²⁸ Mange rasima naxa keli, a a fala a xui itexi ra Yudaya xui ra, a naxe, «Wo wo tuli mati Asiriya mange xungbe xa masenyi ra, ²⁹ «Wo naxa tin Xesekiya xa wo madaxu, barima a mu fata wo ratangade n belexe i! ³⁰ Wo naxa tin a xa wo madaxu wo xaxili tife Alatala ra, a falafe ra, «Alatala muxu rakisima ne, yi taa mu luma Asiriyakae xa mange sagoe.» ³¹ Wo naxa wo tuli mati Xesekiya ra de! Asiriya mange yi nan falaxi, «Xa wo tin lude n ma yaamari bun ma, kankan fama a xa xee bogisee donde, kankan a xa kolonyi ye min, ³² han n sa fama wo xaninde boxi nde ma temui naxe, naxan luxi alo wo xa boxi, mengi nun weni fanyi, taami nun weni xee, oliwi bilie nun kumi na dennaxe. Na kui, wo baloma ne a fanyi ra, wo ratanga faxe ma.» Wo naxa wo tuli mati Xesekiya ra, naxan wama wo madaxufe a falafe ra, «Marigi Alatala won nakisima ne.» ³³ Si gbetee xa alae no ne e xa mixie bade Asiriya mange belexe i? ³⁴ Xamata nun Arapadi xa alae go? Sefarawayimi, Hena nun Iwa xa alae go? Nee bara Samari ba n belexe i? ³⁵ Namane birin xa alae ya ma, ala mundun a xa mixie rakisixi n belexe i? Alatala tan noma Darisalamu ratangade n ma?»

³⁶ Nama naxa dundu, e mu a yaabi, barima mange a fala ne, «Wo naxa a yaabi de.» ³⁷ Xilikiya xa di Eliyakimi, mange xa banxi xunyi, Sebena sebeliti, nun Asafi xa di Yowa keedi ragate, nee naxa siga mange Xesekiya yire e xa sosee ibooxi e ma

sunnunyi kui, e fa Asiriya mange rasima xa masenyi denteg'e a be.

19

Xesekiya nun Annabi Esayi xa sumunyi (Annabi Esayi 37:1-38)

¹ Mange Xesekiya to na fe me, a naxa a xa donma iboo a ma, a beki dugi ragoro a ma sunnunyi kui, a fa siga Alatala xa banxi kui. ² A naxa a xa banxi xunyi Eliyakimi, a xa sebeliti Sebensa, nun serexedube forie xee Amosu xa di Annabi Esayi xon, beki dugi ragoroxi e ma. ³ E naxa a fala a be, Xesekiya yi nan falaxi, «To findixi sunnunyi, jaxankate, nun bonje mapaxu loxoe nan na. A luxi alo die bari temui bara a li, konso senbe mu na sonon e xa bari. ⁴ I Marigi Alatala na Asiriya mange xa xera xa masenyi me Ala nipe rasotofe ra, temunde a a jaxankatama ne a xa na woyenyie ma. I xa Ala maxandi alako won ma mixi donxoe naxa faxesa.»

⁵ Mange Xesekiya xa mixie naxa siga Annabi Esayi yire. ⁶ Esayi naxa a masen e be, «Wo a fala wo xa mange be, Alatala yi masenyi nan tixi, «I naxa gaaxu Asiriya mange xa xerae xa marasotoe xa fe ra, a naxee falaxi n be. ⁷ N fama a xaxili mafindide xibaarui nde ra, a fa gbilen a xonyi. N a faxama santidegema ra menni ne.»»

⁸ Mange xa xera to gbilen Asiriya mange yire, a naxa a li a xa mange nu bara keli Lakisi, a nu na Libina gerefe. ⁹ Na temui Asiriya mange naxa a kolon a Kusi mange Tirihaka na fafe a gerefe. Na kui a man naxa xerae xee Xesekiya ma, a falafe ra, ¹⁰ «Wo a fala Yudaya mange Xesekiya be, «I xa ala, i laxi naxan na, na naxa i madaxu de a falafe ra, «Darisalamu mu luma Asiriya mange belexe i.» ¹¹ I a kolon a fanyi ra Asiriya mang'ee naxan nabaxi jamanee birin na. E e sonto ne a jaaxi ra. I tan fa fama i bade n yi ra di? ¹² N benbae si naxee bonbo, e xa alae e ratanga ne, alo Gosan, Xarani, Resefa, nun Eden bonsoe naxee na Teli Asari? ¹³ Xamata mange, Arapadi mange, Sefarawayimi mange, Hena mange, nun Iwa mange na minden?»»

¹⁴ Xesekiya naxa bataaxe rasuxu xerae yi ra, a naxa a xaran. Na dangi xanbi, a naxa te Alatala xa banxi, a a itala Alatala ya i. ¹⁵ Xesekiya naxa Alatala maxandi, a naxee, «Isirayila Marigi Alatala, naxan magoroxi malekee tagi, i tan nan na dunija birin Marigi ra, i tan nan koore nun boxi daaxi. ¹⁶ Alatala, i i tuli mati a fanyi ra, i xa Senaxeribi xa masenyi rame, naxan a xa mixi xeexi Ala Nipe rasotode. ¹⁷ Alatala, nondi na a ra, Asiriya mang'ee

bara si birin sonto, a e xa fe xun nakana. ¹⁸ E naxa nee xa alae woli te i, e e kana. A nondi ki ma, na kuyee mu findixi Ala ra, barima ibunadama nan nee yaillanxi wuri nun geme ra. ¹⁹ Yandi, muxu Marigi Alatala, i xa muxu ratanga Senaxeribi ma, alako dunija birin xa a kolon, a i tan nan keren na Ala ra.»

²⁰ Awa, Amosu xa di Annabi Esayi naxa xerae xee mange Xesekiya ma, a naxee, «Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi, «N bara i xa maxandi suxu i naxan tixi Asiriya mange Senaxeribi xa fe ra. ²¹ Alatala xa masenyi nan ya a xili ma, Siyoni taa fama yode i ma, Darisalamu tofanyi fama i maberede. ²² I nde konbixi, i nde maberexi?

I sontoxi nde ma?

I bara i yete igbo Isirayila Seniyentoe ma.

²³ I xa xerae bara Marigi rasoto.

I bara a fala, «N tan bara te han Liban geyae fari n ma gisee kui.

N sediri wuri itexie fon,

n sipire wuri tofanyie sege fotonyi depexi kui.

²⁴ N tigie ge jamanee ma, n e ye min.

N Nili xure senkinnee birin xorima ne n sanyie ra.»»

²⁵ Alatala naxee, «I mu a mexi ba, a n bara yi fee nate nu a rakuya, kafi n i daa temui?

N fa na e rabafe ne.

I tan findixi taa senbemaee sontoma nan tun na,

²⁶ na taa mixie senbe mu na e xa ti wo kanke.

Gaaxui nun yaagi nan tun e sotoma.

E luma alo pooge xare, alo sexe naxan na banxi kon na,

alo mengi bili naxan xarama beenun a xa bogi.

²⁷ Konso n i doxo temui, i mini temui sigafe ra gere sode, i fa temui, n na birin kolon.

I man na n matandi, n na fan kolon.

²⁸ I to bara n matandi na ki, i i yete igbo n ma,

n na n ma xurunde gbakuma ne i joe ra,

n na n ma karafoe soti i de kui,

n i ragbilen i kelide.»»

²⁹ Alatala naxee, «Xesekiya, tonxuma nan ya i be:

Toofare wo sansi xori yolonxi nan donma. Tamuna wo sansi bali nan donma.

Konso tamuna boore, wo sansie nan donma wo naxee sima wo e xaba,

wo weni min naxan kelima weni bilie ma, wo naxee sima.

³⁰ Yuda bonsoe naxee kisima,

nee luma ne alo wuri bili
naxan a sanke na boxi bun ma,
a fa a bogi ramini a fuge biri ra.

³¹ Barima mixi ndee ratangama ne faxe ma
Darisalamu,

Siyoni mixi ndee kisima ne.

Alatala Senbema a mafurama ne na birin
nabade.»

³² Na kui, Alatala yi masenyi nan tixi
Asiriya mange xa fe ra,

«A mu soma yi taa kui,

a mu xali yo wolima be,

a mu tima wo kanke a xa wure lefa ra,

a mu bende matema tuganfe ra wo xa tete
ra.

³³ A gbilenma a fa kira nan na,

a mu soma yi taa kui!

Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁴ N yi taa makantama ne,

n a rakisima ne n xili nun n ma konyi
Dawuda xa fe ra.»

³⁵ Na koe ra Alatala xa maleke naxa
mini, a sa Asiriya wulu keme tongo
solomasaxan nun suuli faxes. A donxoe
to keli geesege, e naxa na furee to e ya
ma. ³⁶ Na kui, Asiriya mange Senaxeribi
naxa gbilen a xonyi Ninewe. ³⁷ Loxoe
nde, a to nu na salife a xa ala Nisiri xa
banxi kui, Adarameleki nun Sareseri naxa
a faxes santidegema ra, e e gi Ararati boxi
ma. Esarixadoni naxa ti mange ra a baba
Senaxeribi joxoe ra.

20

Xesekiya xa fure

*(Yudaya Mang'ee II 32:24-26, Annabi
Esayi 38:1-8,21-22)*

¹ Na jee ra, Xesekiya naxa fura a jaaxi
ra. A gbe mu nu luxi a xa faxes. Amosu xa
di Annabi Esayi naxa siga a yire, a a fala a
be, Alatala yi nan masenxi, «I xa yaamarie
fi i xa mixie ma, barima i na faxafe ne yi ki,
i mu kisima yi fure ma.» ² Xesekiya naxa
a yatagi mafindi banxi xale ma, a Alatala
maxandi, a naxe, ³ «Alatala, yandi hinne n
na, i a kolon a n nan jerexi ne kira tinxixi
xon ma n ma dunjeigiri kui n boje fiixe
ra. N mu i matandi, n mu gbilen i waxonfe
foxo ra.» Xesekiya naxa wa ki fanyi ra.

⁴ Annabi Esayi mu nu gexi minide mange
banxi tete kui, Alatala man naxa a masen
a be, a naxe, ⁵ «Gbilen i xa sa a fala n
ma nama yarerati Xesekiya be, i benba
Dawuda Marigi Alatala yi nan masenxi, <N
bara i xa maxandi me, n bara i yaye to.
N i yalanma ne, a xi saxan nde, i tema ne
Alatala xa banxi. ⁶ N je fu nun suuli sama
ne i xa simaya xun ma. N i tan nun yi taa
ratangama ne Asiriya mange ma. N yi taa

makantama ne n ma konyi Dawuda xa fe
ra.»

⁷ Annabi Esayi naxa a fala Xesekiya xa
mixie be, «Wo xore bogi xaraxi nde mondo,
wo xa a sa a xa fi ya i.» E naxa na
raba, Xesekiya naxa yalan. ⁸ Xesekiya
nu bara a fala Annabi Esayi be, «N a
kolonma tonxuma mundun ma, a Alatala
n na yalanma ne, n man fa siga a xa banxi
a xi saxan nde ma?» ⁹ Annabi Esayi naxa a
yaabi, «Yi nan findima Alatala xa tonxuma
ra i be, alako i xa a kolon a Alatala a
xa masenyi rakamalima ne. I wama soge
niini xa a magbilen a xanbi xanbi ma dexo
fu, ka a xa siga a yare yare ma dexo fu?»

¹⁰ Xesekiya naxa a yaabi, «Soge niini luma
siga ra a yare yare nan ma. I xa a niya a
xa gbilen a xanbi xanbi ma.» ¹¹ Na temui,
Annabi Esayi naxa Ala maxandi a xa na
raba. Alatala naxa soge niini magbilen a
xanbi xanbi ma dexo fu. Na soge niini nu
tixi Axasi tede nan ma.

Xesekiya nun Babilon mange xa xerae (Annabi Esayi 39:1-8)

¹² Na temui Babilon mange Merodaki
Baladan naxa bataaxe nun buja rasanba
Xesekiya ma, barima a nu bara Xesekiya
furafe me. ¹³ Xesekiya naxa na xerae
rasene, a a xa naafuli birin masen e be,
alo gbeti, xema, surayi, labunde nun ture
xiri joxunme, a xa geresose ragatade nun
a xa bannaya birin dennaxe. Sese mu lu,
Xesekiya mu naxan masen e be a xa banxi
nun a xa boxi kui. ¹⁴ Na dangi xanbi,
Annabi Esayi naxa fa Xesekiya yire, a a
maxorin, «Na mixie munse falaxi i be? E
kelixi minden?» Xesekiya naxa a yaabi, «E
kelixi boxi makuye nde ne, dennaxe xili
Babilon.» ¹⁵ Esayi man naxa a maxorin, «E
munse matoxi i xa banxi kui?» Xesekiya
naxa a yaabi, «Se naxan birin na n ma
banxi kui. Sese mu luxi n xonyi n mu
naxan masenxi e be.»

¹⁶ Na kui, Annabi Esayi naxa a fala Xe-
sekiya be, «I tuli mati Alatala xa masenyi
ra, ¹⁷ <Loxoe na fafe, yi mixie fama i harige
birin xaninde Babilon, i benbae naxan luxi
i yi ra. Alatala xa masenyi nan na ki. ¹⁸ E
fama i xa die suxude, i naxee barixi, e
e bana Babilon mange be.» ¹⁹ Xesekiya
naxa a fala Esayi be, «Alatala xa masenyi
i naxan tixi, a fan.» A na fala ne barima
a naxe, «Bojesa nun kantari tan luma ne
be, n ma simaya birin kui.»

²⁰ Xesekiya xa taruxui donxoe nun a
xa wali fanyie a naxee raba, alo ye sase
yailanfe nun ye kira raboofo sofe ra taa
kui, na sebexi Yudaya mang'ee xa taruxui
kui. ²¹ Xesekiya naxa laaxira, e a bele a
benbae fe ma. A xa di Manasi naxa ti
mange ra a joxoe ra.

21

Yudaya mange Manasi (Yudaya Mang'ee II 33:1-20)

¹ Manasi je fu nun firin nan nu a ra a findi mange ra temui naxe. A naxa lu kibanyi kui je tongo suuli bun ma Darisalamu. A nga nu xili ne Xefesiba. ² A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, a bira sie xa naamunyi jaaxie foxo ra, Alatala naxee keru na boxi ma Isirayila bonsoe ya ra. ³ A naxa kuye batudee yaillan a baba nu bara naxee kana. A naxa Bali kuye xa serexebadee yaillan, a Asera kuye ti, alo Isirayila mange Akabu a raba ki naxe. A man naxa tunbuie batu folo, a a xinbi sin nee bun ma. ⁴ A naxa serexebade ndee ti kuyee be Alatala xa banxi kui, naxan nu tixi Darisalamu Alatala xili xa fe ra. ⁵ A naxa serexebade ndee ti tunbuie batufe ra, Alatala xa banxi tete firinyie kui. ⁶ A naxa a xa di gan serexe ra. A nu duure fe nun sematoo fe raba, a nu woyen pinnee nun mixi faxaxie ra. A ti Alatala kanke, a nu fe raba naxan mu rafan Alatala ma.

⁷ A naxa Asera kuye masolixi ti Alatala xa banxi kui. Alatala nu bara a masen Dawuda nun a xa di Sulemani be banxi naxan ma fe ra, «N bara Darisalamu nun yi banxi sugandi Isirayila bonsoe birin ya ma, n xili sabatide ra abadan. ⁸ N mu Isirayila kerima e xa boxi ma sonon, n naxan fixi e benbae ma, xa e sa birama n ma yaamarie nun n ma serixe foxo ra, n ma konyi Munsa naxan masen e be.»

⁹ Kono Isirayila mu Alatala xui suxu. E xa mange Manasi naxa e xun ti kira jaaxi xon ma. E xa yunubie naxa dangi sie xa yunubie ra, Alatala naxee sonto Isirayila ya ra. ¹⁰ Na kui Alatala naxa a xa masenyi ti a xa namijonmee saabui ra, a falafe ra, ¹¹ «Yudaya mange Manasi, i to bara yunubi raba dangife Amorikae ra, i a niya Yudayakae xa kuyee batu, ¹² n tan Isirayila Marigi Alatala xa a masen i be, n gbaloe ragoroma ne Yudaya nun Darisalamu ma, naxan findima terenna ra mixi birin be. ¹³ N Darisalamu makiiitima ne alo n a raba Samari ra ki naxe. N wo xa fe matoma ne alo n Akabu bonsoe xa fe mato ki naxe. N Darisalamu mafindima ne a legere ma, alo piletii mafindima ki naxe a na ge maxade. ¹⁴ N na n ma jama donxoe rabepinma ne, n e lu e yaxuie sagoo, e xun nakana, e halaki, ¹⁵ barima e bara fe raba naxan mu rafan n ma, e ti n kanke kabi n e benbae raminixi temui naxe Misira boxi ra.»

¹⁶ Bafe Yudaya xun tife ra kira jaaxi xon ma, Manasi naxa Darisalamuka gbege man faxa toopege kui. ¹⁷ Manasi xa taruxui donxoe, a fe jaaxi naxee birin naba, na sebexi Yudaya mang'ee xa taruxui

kui. ¹⁸ A naxa laaxira, e naxa a ragata a benbae fe ma gaburi nde kui mange banxi xanbi ra, mange Usa ragata dennaxe. A xa di Amon naxa ti mange ra a joxoe ra.

Yudaya mange Amon (Yudaya Mang'ee II 33:21-25)

¹⁹ Amon nu bara je moxonon nun firin soto, a ti mange ra temui naxe. A naxa mangeya je firin naba Darisalamu. A nga nu xili ne Mesulemeti, Xarusu naxan bari Yotoba be. ²⁰ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, alo a baba Manasi a raba ki naxe. ²¹ A naxa bira a baba xa kira foxo ra fe birin kui, a naxa kuyee batu a baba naxee batu, a suyidi e be. ²² A naxa mee a benbae Marigi Alatala ra, a mu bira a xa kira foxo ra. ²³ A xa kuntigie naxa a yanfa, e a faxa a yete banxi kui. ²⁴ Kono jama naxa na yanfantee faxa, e a xa di Yosiya ti mange ra a joxoe ra. ²⁵ Amon xa taruxui donxoe, a fe naxee birin naba, na sebexi Yudaya mang'ee xa taruxui kui. ²⁶ E naxa a ragata a xa gaburi kui, mange banxi xanbi ra, mange Usa ragata dennaxe. A xa di Yosiya naxa ti mange ra a joxoe ra.

22

Yudaya mange Yosiya (Yudaya Mang'ee II 34:1-2)

¹ Yosiya je solomasaxan nan nu a ra, a findi mange ra temui naxe. A naxa mangeya je tongo saxan nun keren naba Darisalamu. A nga nu xili ne Yedida, Adaya naxan bari Bosikati be. ² A naxa fe raba naxan nafa Alatala ma, a a jere a benba Dawuda xa kira xon ma. A mu ba na kira ma fefe ma.

Serexedube kuntigi saats kitaabui tofe (Yudaya Mang'ee II 34:8-18)

³ Yosiya xa mangeya je fu nun solomasaxan nde ra, a naxa Asaliya xa di, Mesulama fan xa mamadi Safan sebeliti xee Alatala xa banxi, yi yaamari ra: ⁴ «Siga serexedube xungbe Xilikiya yire, a xa kobiri konti jama faxi naxan na Alatala xa banxi naade kantee xon ma. ⁵ A xa so walikee xunye yi ra, naxee joxo saxi Alatala xa banxi yaillanfe xon ma. E xa a so walikee yi ra naxee na yire bulaxie yaillanfe banxi xale ma, ⁶ nun xabuie, banxitie yi ra. A man xa findi wuri nun geme sare ra, walikee hayi na naxan ma Alatala xa banxi xa fe ra. ⁷ Kono e naxa na kobiri rawali ki maxorin e ma de, barima mixi tinxinie nan e ra.»

⁸ Na temui serexedube xungbe Xilikiya naxa a fala Safan sebeliti be, «N bara won ma serixe kitaabui to Alatala xa banxi kui!» Xilikiya naxa a so Safan yi ra, Safan naxa a xaran folo a xui itexi ra. ⁹ Na dangi

xanbi, a naxa siga mange yire, a dentege sa mange be a falafe ra, «Kobiri naxan nu na Alatala xa banxi kui, i xa waliksee bara na so waliksee xunyie yi ra naxee joxo saxi Alatala xa banxi yailanfe xon ma.»¹⁰ A naxa yi masenyi fan sa na fari, a naxe, «Serexedube Xilikiya bara kitaabui nde so n yi ra.» Safan naxa a xaran mange be a xui itexi ra.

¹¹ Mange to seriye kitaabui xa masenyi me, a naxa a xa sosee iboo sunnunyi kui.
¹² A naxa serexedube Xilikiya, Safan xa di Axikama, Mike xa di Akibori, Safan sebeliti, nun mange rasima Asaya yamari,
¹³ «Wo siga Alatala maxorin n tan nun Yudaya pama be yi kitaabui xa masenyi wama naxan falafe won be, won naxan toxi. Alatala xa xone bara gbo. A xonoxi won ma, barima won babae mu tin birade yi kitaabui xui foxo ra, e mu pere kira xon ma, naxan sebxexi na kitaabui kui.»

¹⁴ Serexedube Xilikiya, Axikama, Akibori, Safan, nun Asaya naxa siga namiponme gine Xulida yire, Salumu xa gine, Tikifa xa di, Xaraxasi xa mamadi. Na gine nu sabatixi Darisalamu taa neene nan kui, a nu meenima mange xa sosee ma. Xerae to dentege sa na gine be,¹⁵ a naxa e yaabi, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: «Wo a fala wo xema be,¹⁶ a Alatala naxe a n gbaloe ragoroma ne yi boxi nun a xa mixie ma, alo Yudaya mange a xaranxi yi kitaabui kui ki naxe.¹⁷ E to bara n nablo, e nu surayi gan ala gbete be e naxee yailanxi e yete belexe ra, n bope bara te yi yire xili ma. A luxi alo te naxan mu xubenma muku!»¹⁸ Kono wo a fala Yudaya mange be, naxan wo xexi be Alatala maxorinde, nu naxe, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: ¹⁹ I tan Yosiya to gaaxu n ya ra i i yete magoro n tan Alatala be n ma masenyi xa fe ra yi boxi nun a xa mixie xili ma, n bara i xa maxandi suxu. I to i xa sosee iboo sunnunyi kui, i fa wa n ya i, n bara i xui me. Alatala xa masenyi nan na ki.²⁰ Na xa fe ra, i ragatama ne i benbae fe ma bope sa kui. I yae mu fama gbaloe birin tode, n naxee ragoroma yi yire ma.» Na dangi xanbi, na xerae naxa na masenyi dentege mange be.

23

Yosiya pama ragbilenfe Ala ma (Yudaya Mangee II 34:3-7,29-33)

¹ Mange naxa Yudaya nun Darisalamu forie birin xili. ² A naxa te Alatala xa banxi, pama birin biraxi a foxo ra: Yudayakae, Darisalamukae, serexedube, namiponme nun pama birin, kelife dime die ma han a sa forie li. A naxa saate

kitaabui xaran e be, naxan to Alatala xa banxi kui. ³ Mange nu tixi buntunyi nan na, a laayidi tongo birafe ra Alatala foxo ra, a xa a xa yaamarie, a xa seriye, nun a xa masenyi birin nabatu a bope nun a nii birin na, alako na saate kitaabui xa masenyi xa kamali. Nama fan naxa na saate tongo.

⁴ Mange naxa yamari fi serexedube kuntigi Xilikiya ma, nun a xa serexedube ma, nun Alatala xa banxi naade kantee ma, a e xa see birin namini Alatala xa banxi kui, naxee nu yailanxi Bali, Asera, nun kooremasee be. A naxa sa e gan Darisalamu taa fari ma Sediron gulunba kui, e xube fa xanin Beteli. ⁵ A naxa kuyee xa serexedube ba, Yudaya mangee naxee ti surayi ganfe ra kuyee be geyae fari Yudaya taae kui nun Darisalamu taa fari ma. E nu serexee bama Bali kuyee, soqe, kike, nun tunbuie be. ⁶ A naxa Asera kuye masolixi ramini Alatala xa banxi kui, a a xanin Darisalamu fari ma Sediron gulunba kui, a a gan han a findi te xube ra. A naxa na xube woli gaburie fari. ⁷ A naxa konkoe rabira Ala xa banxi kui, yenelae nu yene rabama dennaxe e xa kuyee xa fe ra. Ginee fan nu sosee yailanma Asera kuye be naa.

⁸ Yosiya naxa Yudaya serexedube birin xili, e xa kuye batudee kana geyae fari, mixie nu surayi ganma serexee ra dennaxe, kelife Geba ma han Beriseeba. A naxa kuye batudee kana, naxee nu na taa mange Yosuwe xa naade sode de ra, nun taa naade sode de koola ma. ⁹ Serexedube naxee nu serexe bama kuyee be geyae fari, nee mu nu sigama Alatala xa serexebade yire Darisalamu, kono e nu sunbuma e ngaxakerenyi Alatala xa serexedube ra, e nu taami lebinitare don nee ya ma.

¹⁰ Mange Yosiya naxa serexebade nde kana naxan nu xili Tofeti, alako mixi yo naxa a xa di ba serexe gan daaxi ra Molo ko kuye be sonon. Na serexebade nu na Ben Hinoma xa gulunba nan kui. ¹¹ A naxa kuyee kana Alatala xa banxi sode de ra, naxee nu masolixi soe daaxie nun gise daaxie ra. Yudaya mangee nan nee ti naa soqe batufe ra. Nee nu na Natan Meleki xa konkoe nan fe ma Alatala xa banxi tete kui. ¹² Mange naxa serexebade ndee kana, naxee nu na Axasi xa konkoe fe ma koore ra, Yudaya mangee nun Manasi naxee ti Alatala xa banxi tete kui. A to ge e kanade, a naxa e gan, a e xube woli Sediron gulunba kui. ¹³ Mange naxa kuye batude ndee kana, naxee nu na Darisalamu yatagi, Kasare geya yirefanyi biri ra, Isirayila mange Sulemani naxan ti Asitarate be, Sidonkae xa kuye jaaxi. A man naxa serexebadee kana naxee nu tixi Kemosi be, Mowabakae xa kuye jaaxi, a

nun Moloko be, Amonikae xa kuye paaxi.¹⁴ A naxa na game masolixie ibutuxun, a naxa na wuri masolixie gan, a fa mixi faxaxi xorie rayensen na yire seniyyentaree ma.

¹⁵ Yowasi naxa na mooli raba Beteli serexebade fan na, Nebati xa di Yerobowami naxan ti alako Isirayilakae xa yunubi raba. A naxa na serexebade kana na yire itexi fari, a fa menni nun na Asera kuye masolixi gan, a na birin findi te xube ra. ¹⁶ Yosiya to gaburi ndee to geya mabiri, a naxa mixi faxaxi xorie tongo naa, a e gan na serexebadee fari, alako a xa findi yire seniyyentare ra, Alatala xa masenyi xa kamali alo namijonme a fala ki naxe. ¹⁷ Na temui Yosiya naxa pama maxorin, a naxe, «Munse na yi game tonxuma ra naxan tixi be?» Mennikae naxa a yaabi, «Ala xa mixi nde xa gaburi nan a ra naxan keli Yudaya boxi ma, a woyen Beteli serexebade xili ma, a fee fala i naxee rabaxi yi ki.» ¹⁸ A naxa a fala e be, «Wo yi gaburi lu na, mixi yo naxa yi Yudaya namijonme xorie tongo, a nun namijonme xorie naxan keli Samari, nee tan xorie xa ragata e xa gaburie kui.»

¹⁹ Yosiya man naxa kuye banxie birin kana, Isirayila mange naxee ti Samari taae kui, e nu Alatala matandima naxee kui. Yosiya naxa na birin kana, alo a a raba ki naxe Beteli. ²⁰ A naxa na kuye xa serexedubee faxes, a e xorie gan e xa serexebadee fari. A to ge na rabade, a naxa gbilen Darisalamu.

²¹ Mange naxa yi yaamari fi pama ma, «Wo Saya Maleke Dangi sali raba wo Marigi Alatala xa binye bun ma, alo a sebexi saate kitaabui kui ki naxe.» ²² Isirayila bonsoe mu nu Saya Maleke Dangi sali raba na ki kafi kiitisee nu boxi yamarima temui naxe. Na sali mu nu rabama Isirayila mang'ee nun Yudaya mang'ee xa waxati. ²³ Na rabaxi Yosiya xa mang'eya je fu nun solomasaxan nde gbansan ne. A naxa na sali raba Alatala xa binye bun ma Darisalamu.

²⁴ Yosiya man naxa mandurulae, naxee woyenma mixi faxaxie ra, sematoee, denbaya kuyee, kuye gbete, nun se paaxie, a naxa na birin jon Yudaya nun Isirayila boxi ma, alako Alatala xa seriye xa rabatu naxan sebexi saate kitaabui kui, serexedube Xilikiya naxan to Alatala xa banxi kui. ²⁵ Isirayila mang'ee yo mu nu na naxan luxi alo Yosiya, naxan gbilenxi Alatala ma a boje, a nii, nun a senbe birin na, alo Annabi Munsa xa seriye a masenxi ki naxe. Kabi a waxati han a dangi xanbi, a maniyee yo mu soto.

²⁶ Hali na birin to raba, Alatala xa xone mu gbilen Yudaya foxo ra, Manasi xa fe

rabaxie saabui ra, a a matandi naxee kui. ²⁷ Alatala naxa a masen, «N Yudaya fan makuyama ne n ya tode ra, alo n a rabaxi Isirayila ra ki naxe. N ma taa sugandixi Darisalamu raboloma ne, a nun n ma banxi, n a masen dennaxe xa fe ra, «N xili luma be ne.»» ²⁸ Yosiya xa taruxui donxoe, a fe fanyi naxan birin naba, na sebexi Yudaya mang'ee xa taruxui kui.

²⁹ Na temui Misira mange Firawuna, naxan xili Neko, naxa siga Asiriya mange gereede Efirati xure mabiri. Yosiya to mini a gere ki ma, Firawuna naxa a faxes Megido. ³⁰ Yudayakae naxa a fure baki soori ragise nde kui, e a xanin keli Megido sigafe ra Darisalamu, e sa a ragata a xa gaburi kui. Nama naxa a xa di Yehowaxasi tongo, e ture surusuru a xunyi ma, e a ti mang'ee ra a baba joxoe ra.

Yudaya mang'ee Yehowaxasi (Yudaya Mang'ee II 36:2-4)

³¹ Yehowaxasi je moxonon nun saxan nan nu a ra, a ti mang'ee ra temui naxe. A naxa kike saxan mang'eya raba Darisalamu. A nga nu xili ne Xamutali, Yeremi xa di naxan keli Libina. ³² A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, alo a benbae a raba ki naxe. ³³ Firawuna naxan xili Neko, na naxa no a ra, a a xiri yolonxonnyi ra Ribila, Xamata boxi ma. Neko naxa duuti fife ti Yudaya ma, naxan findi gbeti kilo wulu saxan nun xeeema kilo tongo saxan na. ³⁴ A naxa Yosiya xa di Eliyakimi ti mang'ee ra a baba Yosiya joxoe ra. A naxa a xili masara Yehoyakimi ra. A naxa Yehowaxasi suxu geelimani ra, a a xanin Misira boxi ma. Yehowaxasi naxa faxes naa. ³⁵ Yehoyakimi naxa Yudayakae yamari e xa duuti fi e xa naafuli xasabi ma, alako a xa gbeti nun xeeema fi Firawuna Neko ma, a a yamarixi naxan na.

Yudaya mang'ee Yehoyakimi (Yudaya Mang'ee II 36:5-8)

³⁶ Yehoyakimi je moxonon nun suuli nan nu a ra, a findi mang'ee ra temui naxe. A naxa mang'eya je fu nun keren naba Darisalamu. A nga nu xili ne Sebida, Pedaya xa di naxan keli Ruma. ³⁷ A naxa fe raba naxan mu rafan Ala ma, alo a benbae a raba ki naxe.

24

Yudaya mang'ee Yehoyakimi

¹ Yehoyakimi xa mang'eya waxati, Babilon mange Nebukadansari naxa gere rakeli a ma. Yehoyakimi naxa lu a xa noe bun ma je saxan, kono na dangi xanbi a naxa a matandi. ² Alatala naxa Kalidikae, Aramikae, Mowabakae, nun Amonikae rakeli, e xa fa a gere. A nee xee ne e xa fa Yudaya sonto, alo a masenxi ki naxe

a xa konyi namijonm'ee saabui ra. ³ Na raba Alatala xa yaamari nan ma, barima a nu wama Yudakae makuyafe a ra e xa yunubie xa fe ra, e naxee matinkan Manasi Manasi xa t'ooj'ee xa fe ra, naxan a niya a xa Darisalamuka gbege faxa. Alatala mu wa dij'efe na fe ma.

⁵ Yehoyakimi xa taruxui donx'ee, a fe naxan birin naba, na se'be'xi Yudaya mang'ee xa taruxui kui. ⁶ Yehoyakimi naxa ragata a benbae fe ma. A xa di Yehoyakini naxa ti mang'ee ra a joox'ee ra. ⁷ Misira mang'ee mu mini a xa boxi kui so'on, barima Babilon mang'ee nu bara a xa boxi birin ba a yi ra, kelife ra Misira susude ma, han a sa Efirati xure li.

*Yudaya mang'ee Yehoyakini
(Yudaya Mang'ee II 36:9-10)*

⁸ Yehoyakini j'e fu nun solomasaxan nan nu a ra, a findi mang'ee ra temui naxe. A naxa mang'eya kike saxan naba Darisalamu. A nga nu xili Nexuseta, Elinatan xa di, naxan keli Darisalamu. ⁹ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, al'o a baba a raba ki naxe.

¹⁰ Na waxati Babilon mang'ee Nebukadansari xa soorie naxa siga Darisalamu gere. E naxa na taa rabilin, alako mixi yo naxa so, mixi yo naxa mini. ¹¹ Babilon mang'ee Nebukadansari naxa fa, a ti taa yatagi a xa soorie nu taa rabilinfe temui naxe. ¹² Na temui Yudaya mang'ee Yehoyakini naxa a yete so Babilon mang'ee yi ra, a tan, a nga, a rasimae, a xa kungtie, nun a xa banxi meenimae. Babilon mang'ee naxa a findi geelimani ra a xa mang'eya j'e solomasaxan nde ra. ¹³ A naxa naafuli birin tongo naxan nu ragataxi Alatala xa banxi nun mang'ee xa banxi kui. A naxa yirabase x'ema daaxie ibolon a xuntunyie ra, mang'ee Sulemani naxee yailan Alatala xa banxi xa fe ra, al'o Alatala a yamari ki naxe. ¹⁴ A naxa Darisalamukae birin xanin. Kungtie, soori fanyie, walik'ee, nun xabuie birin. E birin nalanxi mixi wulu fu. A setaree nan gbansan lu naa. ¹⁵ A naxa Yehoyakini xanin Babilon, a tan, a nga, a xa gin'ee, a xa kungtie, nun a xa boxi senbema, ¹⁶ soori wulu solofere, nun xabui wulu keren. Mixi naxee birin nu no'ma gere sode nu na na jama ya ma. Babilon mang'ee naxa e birin xanin Babilon boxi ma. ¹⁷ A naxa Yehoyakini soxo Mataniya naxa ti mang'ee ra a joox'ee ra. A naxa a xili masara Sedekiya.

*Yudaya mang'ee Sedekiya
(Yudaya Mang'ee II 36:11-16, Annabi
Yeremi 39:1-7, 52:1-11)*

¹⁸ Sedekiya j'e moxo'nen nun keren nan nu a ra, a ti mang'ee ra temui naxe. A

naxa mang'eya j'e fu nun keren naba Darisalamu. A nga nu xili ne Xamutali, Yeremi xa di naxan keli Libina. ¹⁹ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, al'o Yehoyakimi a raba ki naxe. ²⁰ Alatala nu bara yi fe birin nagiri Darisalamu nun Yudaya ma a xa xone kui. A e makuya a ra na nan ma. Na dangi xanbi, Sedekiya naxa Babilon mang'ee matandi.

25

*Nebukadansari Darisalamu suxufe
(Yudaya Mang'ee II 36:17-21, Annabi
Yeremi 52:3-30)*

¹ Babilon mang'ee Nebukadansari xa mang'eya j'e solomanaani nde, kike fu, xi fu nde ra, a naxa fa a nun a xa soori gali ra Darisalamu gere xili ma. E naxa yonkin taa rabilinyi ra, e se nde ti alako e xa no tede tete fari. ² Taa naxa lu suxui kui han mang'ee Sedekiya xa mang'eya j'e fu nun keren nde ra. ³ Kike naani nde xi solomanaani nde ra, kaame to bara nu senbe soto taa kui, donse yo mu nu na jama yi ra so'on, ⁴ taakae naxa yale ti taa tete ma k'ee ra, soori senbema, fa mini naade ra naxan na tete firinyie tagi, mang'ee xa malabude fe ma, e fa siga Araba filli ma. Kalidikae nu yonkinxi taa rabilinyi.

⁵ Kalidikae to taa soorie to e gi ra, e naxa bira e xa mang'ee foxo ra, e fa a suxu Yeriko filli ma. Mang'ee xa soorie naxa e gi a xun ma, e yensen ye. ⁶ Kalidikae naxa mang'ee suxu, e a xanin Babilon mang'ee xon ma Ribila. Menni e naxa a makiiti. ⁷ E naxa Sedekiya xa die kon naxaba a ya xori, e fa a tan yae kana. Na dangi xanbi, Babilon mang'ee naxa a xiri wure gbeeli yolonxon'yi ra, a a xanin Babilon.

Nebukadansari Darisalamu kanafe

⁸ Kike suuli nde xi solofere nde ra, Nebukadansari xa mang'eya j'e fu nun solomanaani nde nan nu a ra Babilon xun ma, Nebusaradan Babilon mang'ee xa soori xunyi naxa siga Darisalamu. ⁹ A naxa Alatala xa banxi, mang'ee xa banxi, nun Darisalamu banxi xungbe birin gan. ¹⁰ Kalidikae xa soori naxee nu na a foxo ra, e naxa tete rabira naxan nu Darisalamu rabilinxi.

¹¹ Nebusaradan, Babilon soori mang'ee naxa Darisalamu jama donx'ee xanin Babilon, naxee nu luxi taa kui, nun naxee e yete so Babilon mang'ee yi ra. ¹² Kono a naxa tin setare ndee tan xa lu naa, e xa nu boxi rawali, e nu weni bilie si.

¹³ Kalidikae naxa see tongo naxee yailanxi wure gbeeli ra, e e raxunu alako e xa na wure gbeeli xanin Babilon. Na kui, e naxa kinki firin, ye sase xungbe, nun a doxo'dee kana. ¹⁴ E naxa Alatala

xa banxi tundee, pelie, fin'ee, tonbilie, nun yirabase birin tongo, naxee nu yailanxi wure gbeeli ra. ¹⁵ A naxa yirabasee nun pootie fan birin tongo naxee nu yailanxi x'eeema nun gbeti ra. ¹⁶ Banxi kinki firinyie, ye sase xungbe naxan xili «baa,» a doxoode naxee nu na a bun ma, Sulemani naxee yailan Alatala xa banxi be, na birin findixi wure gbeeli gbegebe nan na, naxan xasabi mu nu nooma kolonde. ¹⁷ Na banxi kinki firinyie xa maiteya nu nongon ya fu nun solomasaxan lima. Na kinki xunyie nu yailanxi wure gbeeli nan na, e masoli koobe bogi maniyee ra. Nee xa maiteya nu nongon ya saxan lima.

¹⁸ Babilon soori mange naxa serexedube kuntigi Seraya, serexedube firin nde Se-faniya, nun horomobanxi naade makante saxanyie xanin a xun ma. ¹⁹ A naxa yi mixi xungbee fan xanin: soori mange, mange rasima suuli, kuntigi nde naxan nu soorie sugandima, nun na kuntigi xa mixi tongo senni. ²⁰ Babilon soori mange Nebusaradan naxa na mixi birin xanin Babilon mange xon ma Ribila. ²¹ Babilon mange naxa e faxa Ribila, Xamata boxi ma. Yudayakae rakelixi e xa boxi ma na ki ne.

Yudaya mange Gedalaya
(Annabi Yeremi 40:7-9, 41:1-3)

²² Nebukadansari pama donxo'e naxan lu Yudaya, a naxa Axikama xa di, Safan xa mamadi Gedalaya, findi e xa mange ra. ²³ Isirayila soori mang'ee to a kolon a Babilon mange bara Gedalaya ti mange ra, e birin naxa siga a x'eebude Misipa nun e xa soorie ra. Na soori mang'ee xilie nan ya: Netaniya xa di Sumayila, Kareya xa di Yoxanan, Tanxumeti xa di Seraya Netofaka, nun Maakaka xa di Yaasaniya. ²⁴ Gedalaya naxa laayidi tongo e tan nun e xa soorie be, a naxe, «Wo naxa gaaxu Kalidikae ya ra. Wo lu yi boxi ma Babilon mange xa yaamari bun ma, na kui wo xa fe sooneyama ne.»

²⁵ Kono a kike solofere nde ra, Netaniya xa di Sumayila, naxan tanun findi Elisama ra mange b'ons'ee ya ma, naxa fa a nun mixi fu ra, e fa Gedalaya faxa, a Yudakae nun Kalidikae faxa, naxee nu na a seeti ma Misipa. ²⁶ Na kui pama birin, forie, dimedie nun soori mang'ee naxa e gi e siga Misira boxi ma, barima e nu gaaxuxi Kalidikae ya ra.

Efili Merodaki hinnsfe Yehoyakini ra
(Annabi Yeremi 52:31-34)

²⁷ Yudaya mange Yehoyakini xa sige je tongo saxan nun solofere nde ra Babilon boxi ma, a kike fu nun firin nde, xi moxo'pen nun solofere nde ra, Babilon mange Efili Merodaki naxa Yudaya mange Yehoyakini ramini geeli. ²⁸ A naxa hinne a

ra, a a xa kibanyi radangi mange gbete'e ra, a tan nun naxee nu a ra Babilon boxi ma. ²⁹ A naxa a xa geelimani sosee masara, a nu fa lu a dege ra mange xa teebili ra temui birin. ³⁰ Babilon mange naxa a joxo sa a xa fe xon ma a fanyi ra a xa simaya birin kui.

Yudaya Mangée xa Taruxui Seniyenxi singe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila findixi Ala xa pama nan na. E xa taruxui noma lonni belebele fide to mixie ma, barima na kui won noma a kolonde a lanma Ala xa konyie xa jere ki naxe. Na taruxui toma kitaabui naani kui. Firin xili «Isirayila Mangée xa Taruxui,» yi boore firinyie xili «Yudaya Mangée xa Taruxui.» A singe, Isirayila nu lanxi si keren nan ma, kono seeti keren to kuye batu folo, a naxa findi Isirayila pama ra, boore seeti naxa findi Yudaya pama ra. Mangée birin xa taruxui sebexi «Isirayila Mangée xa Taruxui» firinyi kui. «Yudaya Mangée xa Taruxui» firinyi, Yudaya mangée xa fe nan gbansan masenma.

«Yudaya Mangée xa Taruxui» kitaabui singe foloma sora solomanaani nan ma, naxee mixi xilie masenma naxee bara lu dunija kelife baba Adama xa waxati han mange Solu xa waxati. Solu findixi Isirayila mange singe nan na. Ala naxa a sugandi, kono a mu bu Ala xa kira xon ma. Na na a ra, Ala naxa Dawuda ti a joxoe ra. Dawuda findixi Isirayila mange xungbe nan na, naxan fata pama rapere, a man fata birade Ala xa seriye foxo ra. Ala naxa barake sa a xa fe ma han a xili xungbe soto dunija birin ma. Ala naxa saate tongo Dawuda nun a bonsoe be, a xa di nde xa Ala xa pama rapere abadan. Na taruxui birin sebexi yi kitaabui singe nan kui.

«Yudaya Mangée xa Taruxui» kitaabui firin nde foloma Dawuda xa di Sulemani xa mangeya xa taruxui nan ma. Sulemani naxa bira a baba jere ki foxo ra. A naxa pama yamari lonni ra, a man naxa Ala batu soobe ra. Ala naxa tin Sulemani xa a xa horomobanxi ti Darisalamu.

Sulemani to faxa, a xa di Robowami naxa ti a joxoe ra. Robowami naxa a tuli mati a lanfanmae xa marasi ra naxee bara a niya Isirayilakae boje xa rapaaxu e ma. Isirayila bonsoe fu naxa mini Robowami xa yaamari bun ma, e Yerobowami ti e xa mange ra. Robowami xa mangeya xili ne Yudaya, Yerobowami xa mangeya xili ne Isirayila.

Mange naxee tixi Robowami dangi xanbi, ndee findixi mange fanyie nan na naxee bira Ala xa seriye foxo ra. Kono ndee mu tin Ala xa kira ra, e fa kuye batu, e mixi tooro. Na kui Ala naxa e jaxankata si gbete saabui ra naxee fa e gere. Yudayakae to na toore to, e naxa

gbilen Ala ma, Ala fan naxa e tongo, a e mali node e yaxuie ra. Mange fanyie nun mange paaxie nu fa masara e boore tagi. Na mooli naxa bu je keme saxon je tongo solofere nun firin. A rajonyi Ala naxa a lu Isirayila nun Yudaya yaxuie xa no e ra, e e xanin konyiya kui Asiriya nun Babilon boxi ma.

Yi taruxui makinikini, barima a a masenma won be mixi naxan na heeri kui, e noma Ala rabolode, na fa findi konyiya xoxoxoe ra e be. Ala xa won natanga na ma. Isirayila pama xa findi misaali ra won be. Xa won luma Ala xa kira xon ma, won ma dunijeigiri fanma ne, kono xa won tondima na ra, won toore gbansan nan sotoma. Ala xa na lonni raso won xaxili kui. Amina.

Yudaya Mangée xa Taruxui Seniyenxi singe

*Benba Adama han Annabi Ibrahima
(Fe Folo Fole 5:1-32, 10:1-32, 11:10-32)*

¹ Adama naxa Seti soto. Seti naxa Enosi soto. Enosi naxa Kenan soto. ² Kenan naxa Mahalaleli soto. Mahalaleli naxa Yeredi soto. ³ Yeredi naxa Enoki soto. Enoki naxa Metusela soto. Metusela naxa Lemeki soto. ⁴ Lemeki naxa Nuha soto. Nuha naxa di xeme saxon soto: Semi, Hami, nun Yefeti.

⁵ Yefeti xa die nan ya: Gomeri, Magogo, Madayi, Yawani, Tubali, Meseki, nun Tirasi. ⁶ Gomeri xa die nan ya: Asikenasi, Rifati, nun Togarama. ⁷ Yawani xa die nan ya: Elisaha, Tarasisi, Kitimi, nun Rodanimi.

⁸ Hami xa die nan ya: Kusi, Misirayimi, Puti, nun Kanaan. ⁹ Kusi xa die nan ya: Seba, Xawila, Sabata, Raama, nun Sabiteka. Raama xa die nan ya: Seeba nun Dedan. ¹⁰ Kusi naxa Nimirodi bari, naxan findi geresoe singe ra adamadie tagi. ¹¹ Misirayimi naxa die soto, naxee findixi Ludukae, Anamikae, Lehabakae, Nafatukae, ¹² Patirusukae, Kasaluxukae, nun Kafatorokae ra. Filisitakae benba na Kafatoro nan na. ¹³ Kanaan naxa die soto, naxee findixi Sidonkae, Xitikae, ¹⁴ Yebusukae, Amorigae, Girigasakae, ¹⁵ Hiwikae, Arakakae, Sinikae, ¹⁶ Arawadakae, Semarakae, nun Xamatakae ra.

¹⁷ Semi xa die nan ya: Elama, Asuri, Arafaxadi, Ludu, nun Arami. Arami xa die nan ya: Usu, Xulu, Geteri, nun Meseki. ¹⁸ Arafaxadi naxa Sela soto. Sela naxa Eberi soto. ¹⁹ Eberi naxa di xeme firin soto. Keren xili Pelegi barima boxi itaxunxi a xa waxati. A firin nde xili Yokatan. ²⁰ Yokatan xa die nan ya: Alomodadi, Selefa, Xasaramawete, Yera, ²¹ Hadorami,

Usali, Dikila, ²² Obala, Abimaye, Seeba, Ofiri, Xawila, nun Yobabo. ²³ Yokatan xa die nan na ki.

²⁴ Semi naxa Arafaxadi soto. Arafaxadi naxa Sela soto. ²⁵ Sela naxa Eberi soto. Eberi naxa Pelegi soto. Pelegi naxa Rewu soto. ²⁶ Rewu naxa Serugu soto. Serugu naxa Naxori soto. Naxori naxa Tera soto. ²⁷ Tera naxa Iburama soto naxan findi Iburahima ra.

Annabi Iburahima xa die
(*Fe Fole 25:1-4, 12-16*)

²⁸ Iburahima xa die nan ya: Isiyaga nun Sumayila. ²⁹ Sumayila xa die nan ya: Sumayila xa di singe Nebayoti, Kedari, Adabeeli, Mibisami, ³⁰ Misema, Duma, Masa, Hadada, Tema, ³¹ Yeturi, Nafisi, nun Kedema. Sumayila xa die nan na ki.

³² Iburahima xa konyi gine Ketura xa die nan ya naxee bari Iburahima be: Simiran, Yokosan, Medan, Madiyan, Yisebaki, nun Suuwa. Yokosan naxa Seeba nun Dedan soto. ³³ Madiyan naxa Efa, Efere, Xanoki, Abida, nun Elidaa soto. Yi die birin fatanxi Ketura nan na.

³⁴ Iburahima naxa Isiyaga soto. Isiyaga xa die nan ya: Esayu nun Isirayila. ³⁵ Esayu xa die nan ya: Elifasi, Reyuweli, Yeyusu, Yalami, nun Kora. ³⁶ Elifasi xa die nan ya: Teman, Omaru, Sefi, Gatami, Kenasi, Timina, nun Amaleki. ³⁷ Reyuweli xa die nan ya: Naxati, Sera, Saama, nun Misa.

³⁸ Seyiri xa die nan ya: Lotan, Sobali, Sibeyon, Ana, Dison, Eseri, nun Disan. ³⁹ Lotan xa die nan ya: Xori nun Homami. Lotan maagine xili Timina. ⁴⁰ Sobali xa die nan ya: Aliban, Manaxati, Ebali, Sefi, nun Onan. Sibeyon xa die nan ya: Aya nun Ana. ⁴¹ Ana xa di xili Dison. Dison xa die nan ya: Xemedan, Eseban, Yitiran, nun Keran. ⁴² Eseri xa die nan ya: Bilihan, Saawan, Yaakan. Disan xa die nan ya: Usu nun Aran.

⁴³ Mang'ee nan ya naxee bara Edon boxi yamari beenu Isirayilakae xa mange nde soto: Beyori xa di Bela, naxan kelixi Dinhaba taa. ⁴⁴ Bela to faxa, Sera xa di Yobabo, naxan kelixi Bosara, naxa boxi yamari. ⁴⁵ Yobabo to faxa, Xusama, naxan kelixi Teman, naxa boxi yamari. ⁴⁶ Xusama to faxa, Bedada xa di Hadada, naxan nu bara Madiyankae bonbo Mowaba boxi ma, naxa boxi yamari. A kelixi Abiti taa ne. ⁴⁷ Hadada to faxa, Masareka Samala naxa boxi yamari. ⁴⁸ Samala to faxa, Sawulu naxan kelixi Rehoboti, taa naxan na xure de ra, naxa boxi yamari. ⁴⁹ Sawulu to faxa, Akibori xa di Bali Xanan naxa boxi yamari. ⁵⁰ Bali Xanan to faxa, Hadada, naxan kelixi Pawu, naxa boxi yamari. A xa gine xili

Mehetabeli. Na nga xili Matiredi, a mama xili Mesahabi. ⁵¹ Hadada fan naxa faxa.

Edon mang'ee nan ya: Timina, Aliba, Yeteti, ⁵² Oholibama, Ela, Pinon, ⁵³ Kenasi, Teman, Mibisari, ⁵⁴ Magadiyeli, nun Irami. Edon mang'ee nan na ki.

2

Isirayila xa die

¹ Isirayila xa die nan ya: Ruben, Simeyon, Lewi, Yuda, Isakari, Sabulon, ² Dana, Yusufu, Bunyamin, Nafatali, Gadi, nun Aseri.

³ Yuda xa die nan ya: Eri, Onan, Sela. Suwa xa di gine Kanaanka nan e barixi. Yuda xa di singe Eri naxa fe naaxi raba Alatala ya i. A a faxa na nan ma. ⁴ Yuda xa mamadi Tamari naxa Peresi nun Sera bari a be. Yuda di suuli soto na ki ne.

⁵ Peresi xa die nan ya: Xesiron nun Xamuli. ⁶ Sera xa di suulle nan ya: Simiri, Etani, Heman, Kalikoli, nun Darada. ⁷ Karimi naxa Akan soto, naxan bara fe naaxi raba Isirayila ra a to se ratonxi tongo. ⁸ Etani naxa Asaraya soto.

⁹ Xesiron xa die nan ya: Yerameeli, Rami, nun Kalebi.

¹⁰ Rami naxa Aminadabo soto. Aminadabo naxa Naxason soto, naxan findi Yudayakae xa mange ra. ¹¹ Naxason naxa Salimon soto. Salimon naxa Boosu soto. ¹² Boosu naxa Obedo soto. Obedo naxa Yisayi soto. ¹³ Yisayi xa die nan ya: Eliyabi, a xa di singe, Abinadabo, a xa di firin nde, Simeya, a xa di saxan nde, ¹⁴ Netaneeli, a xa di naani nde, Radayi, a xa di suuli nde, ¹⁵ Osemi, a xa di senni nde, nun Dawuda, a xa di solofere nde. ¹⁶ Yisayi xa di ginee nan ya: Seruya nun Abigayili. Seruya naxa di xeme saxan soto: Abisayi, Yowaba, nun Asaheli. ¹⁷ Abigayili naxa Amasa soto Yeteri be, naxan fatanxi Sumayila bonsoe ra.

¹⁸ Xesiron xa di Kalebi naxa die soto a xa gine Asuba ra. E xili Yesere, Sobabo, nun Aradon. A xa gine Yeriyo fan naxa di nde soto a be. ¹⁹ Asuba to faxa, Kalebi naxa Efarata doxo, naxan Xuru bari a be. ²⁰ Xuru naxa Uri soto. Uri naxa Besaleli soto. ²¹ Xesiron to je tongo senni soto, a naxa Galadi baba Makiri xa di gine doxo. E naxa Segubu soto. ²² Segubu naxa Yayiri soto, naxan taa moxonjen nun saxan yaamari Galadi boxi ma. ²³ Gesurikae nun Siriyakae naxa Yayiri xa taee soto a nun Kenata nun taa tongo senni naxee na a rabilinyi. Yi mixi birin kelixi Makiri bonsoe ne, Galadi baba. ²⁴ Xesiron to faxa Kalebi Efarata, a xa gine Abiya naxa Asexuri bari a be, naxan findi Tekowa baba ra.

²⁵ Xesiron xa di singe Yerameeli xa die nan ya: Rami, a xa di singe, Buna, Oreni, Osemi, nun Ahiya. ²⁶ Yerameeli xa gine boore Atara naxa Onan soto. ²⁷ Yerameeli xa di singe Rami xa die nan ya: Maasa, Yamin, nun Ekeri. ²⁸ Onan ma die nan ya: Samayi nun Yada. Samayi xa die nan ya: Nadabo nun Abisuri. ²⁹ Abisuri xa gine Abixayili naxa Axaban nun Molidi soto. ³⁰ Nadabo xa die nan ya: Seleda nun Apayimi. Seleda naxa faxa a ditare ra. ³¹ Apayimi naxa Yiseyi soto. Yiseyi naxa Sesaan soto. Sesaan naxa Axalayi soto. ³² Samayi xunya Yada xa di nan ya: Yeteri nun Yonatan. Yeteri naxa faxa a ditare ra. ³³ Yonatan xa die nan ya: Peleta nun Sasa. Yerameeli xa die nan na ki. ³⁴ Sesaan mu di xeme yo soto fo di ginnee. A xa konyi Misiraka xili Yara. ³⁵ Sesaan naxa a xa di gine fi a xa konyi Yara ma. A naxa Atayi bari. ³⁶ Atayi naxa Natan soto. Natan naxa Sabadi soto. ³⁷ Sabadi naxa Efilali soto. Efilali naxa Obedo soto. ³⁸ Obedo naxa Yehu soto. Yehu naxa Asaraya soto. ³⁹ Asaraya naxa Xelezi soto. Xelezi naxa Eleyasa soto. ⁴⁰ Eleyasa naxa Sisimayi soto. Sisimayi naxa Salumu soto. ⁴¹ Salumu naxa Yekamiya soto. Yekamiya naxa Elisama soto.

⁴² Yerameeli xunya Kalebi xa di singe xili Mesa. Mesa naxa Sifi nun Maresa soto, naxan findi Xebiron baba ra. ⁴³ Xebiron xa die nan ya: Kora, Tapuwa, Rekemi, nun Sema. ⁴⁴ Sema naxa Raxami soto. Raxami naxa Yoreyami soto. Rekemi naxa Samayi soto. ⁴⁵ Samayi naxa Mayon soto. Mayon naxa Beti Suru soto. ⁴⁶ Kalebi xa konyi gine Efa xa die nan ya: Xarani, Mosa, nun Gasesi. Xarani naxa Gasesi soto. ⁴⁷ Yadayi xa die nan ya: Regemi, Yotami, Gesana, Peleti, Efa, nun Saafi. ⁴⁸ Kalebi xa konyi gine Maaka xa die nan ya: Seberi nun Tirana. ⁴⁹ A man naxa Madamanna baba Saafi nun Makabena nun Gibiya baba Sewa bari. Kalebi xa di gine xili Akasa. ⁵⁰ Kalebi xa die nan ya: Sobali, Xuru xa di, a xa gine Efarata xa di singe, Kiriyati Yeyarimi baba, ⁵¹ Salima, Beteleemu baba, nun Xarefa, Beti Gaderi baba. ⁵² Kiriyati Yeyarimi baba Sobali xa die nan ya: Harowe, Menuhoti bonsoe tagi. ⁵³ Kiriyati Yeyarimi xabilee nan ya: Itrikae, Putikae, Suumaka, nun Mis-erayikae. Soreyatakae nun Esetayolikae fatanxi e tan nan na. ⁵⁴ Salima xa die nan ya: Beteleemu, Netofakae, Atiroti Beti Yowaba, Menuhoti bonsoe tagi, Sorahakae, ⁵⁵ sebelitie xabile naxee sabatixi Yabesi, Tiratikae, Simeyatakae, nun Sukatikae. Kenikae nan na ki, naxee fatanxi Xamata, Rekabu baba ra.

3

Mange Dawuda xa die

¹ Dawuda xa di naxee barixi Xebiron, nee nan ya: A xa di singe Aminon, naxan nga findi Axinowama ra Yisireelika, a xa di firin nde Daniyeli, naxan nga findi Abigayili ra Karemeleka, ² a xa di saxan nde Abisalomi, naxan nga findi Gesuri mange Talamayi xa di gine Maaka ra, a xa di naani nde Adoniya, naxan nga findi Xagiti ra, ³ a xa di suuli nde Sefataya, naxan nga findi Abitali ra, a xa di senni nde Yitireyami, naxan nga findi Egela ra. ⁴ Yi di senni barixi Xebiron ne. Dawuda naxa mangeya raba Xebiron ne solofere, kike senni, a naxa mangeya raba Darisalamu ne tongo saxan nun saxan.

⁵ Di naani nan ya a naxee soto Darisalamu Amiyeli xa di gine Batiseba ra: Simeya, Sobabo, Natan, Sulemani. ⁶ Dawuda xa di solomanaanie nan ya: Yibixari, Elisuwa, Elifeleti, ⁷ Noga, Nefegi, Yafiya, ⁸ Elisama, Eliyada, nun Elifeleti. ⁹ Dawuda xa die, a naxee soto konyi ginnee saabui ra mu na yi die ya ma. Tamari findi e maagine nan na.

Yudaya Manglee

¹⁰ Sulemani naxa Robowami soto. Robowami naxa Abiya soto. Abiya naxa Asa soto. Asa naxa Yehosafati soto. ¹¹ Yehosafati naxa Yorami soto. Yorami naxa Axasiya soto. Axasiya naxa Yowasi soto. ¹² Yowasi naxa Amasiya soto. Amasiya naxa Asaraya soto. Asaraya naxa Yotami soto. ¹³ Yotami naxa Axasi soto. Axasi naxa Xesekiya soto. Xesekiya naxa Manasi soto. ¹⁴ Manasi naxa Amon soto. Amon naxa Yosiya soto. ¹⁵ Yosiya xa di singe naxa findi Yoxanan na, a xa di firin nde, Yehoyakimi, a xa di saxan nde, Sidekiya, nun a xa di naani nde, Salumu. ¹⁶ Yehoyakimi naxa Yekoniya nun Sidekiya soto.

Yudaya Manglee xoreya soto xanbi

¹⁷ Mange Yekoniya naxan nu na konyiya kui, a xa die nan ya: Salatiyeli, ¹⁸ Malakirami, Pedaya, Seenasari, Yekamiya, Hosama, nun Nedabiya. ¹⁹ Pedaya xa die nan ya: Sorobabeli nun Simeyi. Sorobabeli xa die nan ya: Mesulama nun Xananiya. Selomiti naxa findi e maagine ra. ²⁰ Pedaya xa di suuli booree nan ya: Xasuba, Oheli, Berekiya, Xasadiya, nun Yusabi Xeseda. ²¹ Xananiya xa die nan ya: Pelataya, Yesaya, Refaya xa die, Aranan xa die, Abadiyasi xa die, Sekanaya xa die. ²² Sekanaya xa di findi Semaya nan na. Semaya xa die nan ya: Xatusi, Yigali, Bariya, Neyaraya, nun Safati, e birin nalanxi mixi senni.

²³ Neyaraya xa die nan ya: Eliyowenayi, Xisikiya, nun Asirikama, e birin nalanxi mixi saxan. ²⁴ Eliyowenayi xa die nan ya: Hodafiya, Eliyasibu, Pelaya, Akubu, Yoxanan, Delaya, nun Anani, e birin nalanxi mixi solofere.

4

Yuda xabilee

¹ Yuda xa die nan ya: Peresi, Xesiron, Karimi, Xuru nun Sobali. ² Sobali xa di Reyaya naxa Yaxati soto. Yaxati naxa Axumayi nun Lahadi soto. Soreyatakae xabilee fatanxi nee nan na. ³ Etami xa die nan ya: Yisireeli, Yisema, nun Yidibasi. E maagine xili Haselelaponi. ⁴ Penuweli findi Gedori baba nan na. Eseri naxa findi Xusa baba ra. Yi mixie fatanxi Xuru nan na, Efarata xa di singe, Beteleemu baba. ⁵ Tekowa baba Asexuri naxa gine firin doxo, Xela nun Nayara. ⁶ Nayara naxa Axusami, Xeferi, Temeni, nun Axasetari bari Asexuri be. ⁷ Xela naxa Sereti, Soxara, Etenani, nun Kosi bari a be. ⁸ Kosi naxa Anubi nun Sobeba soto, a nun Harumi xa di Axaraxeli xabilee.

⁹ Yabesi naxa binye soto dangife a ngaxakerenyie birin na. A nga naxa a xili sa Yabesi barima a a soto toore nan kui. ¹⁰ Yabesi naxa Isirayila Marigi Ala maxandi, «I xa barake sa n ma, i xa n ma boxi xun masa, i xa n mali i senbe ra, i xa n natanga toore ma.» Ala naxa a xa dube suxu.

¹¹ Suuxa ngaxakerenyi Kelubu naxa Mexiri soto. Mexiri naxa Eseton soto. ¹² Eseton naxa Beti Rafa, Paseya, nun Texinna soto. Texinna naxa Iri Naxasa soto. Yi mixie findixi Rekakae nan na.

¹³ Kenasi xa die nan ya: Otiniyeli nun Seraya. Otiniyeli xa die nan ya: Xatati nun Meyonotayi. ¹⁴ Meyonotayi naxa Ofara soto. Seraya naxa Yowaba soto, naxan findi xabuie baba ra naxee nu na Xabuie xa gulunba. ¹⁵ Yefune xa di Kalebi xa die nan ya: Iru, Ela, nun Naami. Ela naxa Kenasi soto. ¹⁶ Yehaleleli xa die nan ya: Sifi, Sifa, Tiriya, nun Asareeli. ¹⁷ Esira xa die nan ya: Yeteri, Meredi, Efere, nun Yalon. Meredi xa gine nde naxa Mariyama, Samayi, nun Yiseba bari. Yiseba naxa findi Esitemowa baba ra. ¹⁸ Meredi xa gine Yudayaka xa die nan ya: Gedori baba Yeredi, Soko baba Xeberi, Sanowa baba Yekutiyele. Firawuna xa di Bitiya, naxan nu bara doxo Meredi xon ma, na nan na die bari. ¹⁹ Hodiya xa gine, Naxami maagine, naxa Keyila baba Garimika soto, a nun Esitemowa Maakaka. ²⁰ Simon xa die nan ya: Aminon, Rinna, Ben Xanan,

nun Tilon. Yiseyi naxa Soxeti nun Ben Soxeti soto.

²¹ Yuda xa di Sela xa die nan ya: Leka baba Eri, Maresa baba Laada, Asibeya xabilee naxee dugi yailanma, ²² Yokimi, Kosebakae, Yowasi, nun Sarafi, naxan Mowaba nun Yasubi Lexemi yaamari kabi temui xonnakuye. ²³ E tan nan nu feje yailanma mange be Netayimi nun Gedera taae kui e nu sabatixi dennaxe.

Simeyon xa die

²⁴ Simeyon xa die nan ya: Nemuweli, Yamin, Yaribu, Sera, nun Sawulu. ²⁵ Sawulu naxa Salumu soto. Salumu naxa Mibisami soto. Mibisami naxa Misema soto. ²⁶ Misema naxa Xamuweli soto. Xamuweli naxa Sakuru soto. Sakuru naxa Simeyi soto. ²⁷ Simeyi naxa di xeme fu nun senni nun di gine senni soto. A ngaxakerenyie mu di gbegebe soto. E xabilee mu wuya alo Yuda bonsoe. ²⁸ E sabatixi Beriseeba, Molada, Xasari Suwali, ²⁹ Bila, Esemi, Toladi, ³⁰ Betuweli, Horoma, Sikilaga, ³¹ Beti Marakaboti, Xasari Susimi, Beti Biri, nun Saarayimi. E naxa lu na taae kui han Dawuda xa mangeya temui. ³² E man nu na Etami, Ayin, Rimon, Token, nun Asan, na taa suuli ³³ nun e rabilinyi han Baalati. E xa boxie nun e benbae nan na ki.

³⁴ Simeyon bonsoe xunyie nan ya: Mesobabo, Yameleki, Amasiya xa di Yosa, ³⁵ Yoweli, Yosibiya xa di Yehu, Asiyeli xa di Seraya, ³⁶ Eliyowenayi, Yaakoba, Yesohaya, Asaya, Adiyeli, Yesimiyeli, Benaya, ³⁷ nun Sisa, Sifeyi xa di, Alon xa di, Yedaya xa di, Simiri xa di, Semaya xa di.

³⁸ Xabilee mang'ee nan na ki. E xa denbayae naxa wuya ki fanyi ra. ³⁹ E naxa siga han Gedori gulunba sogetede jooge yire fende e xa xurusee be. ⁴⁰ E naxa fili fanyie to naa. A belebele, mixi yo mu nu na. Singe Hami bonsoe nan nu na menni. ⁴¹ Yudaya mange Xesekiya xa waxati kui, yi mixi naxee xili sebexi, e naxa siga naa, e banxie birin kana, e mennikae raton alako e xa sabati na, jooge fanyi nu na dennaxe e xa xurusee be. ⁴² Simeyon bonsoe mixi keme suuli naxa siga Seyiri geyae yire. E xa yareratie findi Yiseyi xa die nan na, Pelataya, Neyaraya, Refaya, nun Yusiyeli. ⁴³ E to ge Amalekikae bonbode, naxee nu luxi naa, e naxa sabati menni. Han to e bonsoe na naa.

5

Ruben xa die

¹ Isirayila xa di singe findi Ruben nan na, konjo di singe tide naxa ba a yi ra, a so Isirayila xa di Yusufu xa die yi ra, barima Ruben nu bara a baba xa gine

kolon gine ra. ² Yuda naxa senbe soto a ngaxakerenyie tagi han mangeya naxa lu a bõnsõe yi, kono di singe tide tan naxa lu Yusufu xa die yi.

³ Isirayila xa di singe Ruben xa die nan ya: Xanoki, Palu, Xesiron, nun Karimi. ⁴ Yoweli bõnsõe nan ya: Semaya naxa Gogo soto. Gogo naxa Simeyi soto. ⁵ Simeyi naxa Mike soto. Mike naxa Reyaya soto. Reyaya naxa Bali soto. ⁶ Bali naxa Bëera soto. Asiriya mange Tigilati Pileseri naxa Ruben bõnsõe mangedi Bëera xanin konyiya kui.

⁷ Bëera ngaxakerenyie nan ya, e xabile ki ma: Yeyiyeli, Sakari, ⁸ nun Bela, Asasi xa di, Sema xa di, Yoweli xa di. E naxa sabati boxi ma folofe Aroweri sa doxo Nebo nun Bali Meyoni ra. ⁹ E nu sabatixi gbengberenyi fole ma, han Efirati xure ra. Xuruse gbegbe nu na e yi ra Galadi boxi ma. ¹⁰ Mangle Solu xa waxati kui, Ruben bõnsõe naxa Hagarikae gere, naxee nu na Galadi naaninyi sogetede biri.

Gadi xa die

¹¹ Gadi bõnsõe nun Ruben bõnsõe sabatixi e boore nan ya i Basan boxi kui, han Salaka. ¹² E xilie nan ya: Yoweli, mixi singe, Safami, a firin nde, Yaanayi, nun Safati naxee nu na Basan boxi ma. ¹³ E xunya solofere nan ya: Mikayeli, Mesulama, Seeba, Yorayi, Yakan, Siya, nun Eberi. ¹⁴ Abixayili xa die nan na ki, Xuri xa di, Yarowa xa di, Galadi xa di, Mikayeli xa di, Yesisayi xa di, Yado xa di, Busi xa di. ¹⁵ Abidiyeli xa di Axi, Guni xa mamadi, e naxa findi e xabillee xunyi ra. ¹⁶ E sabatixi Galadi, Basan, na rabilinyi, han Saron naaninyie ra. ¹⁷ Yudaya mange Yotami nun Isirayila mange Yerobowami naxa e xilie sebe.

¹⁸ Ruben bõnsõe, Gadi bõnsõe, nun Manasi bõnsõe seeti keren, e xa soori xasabi sigama han mixi wulu tongo naani nun naani, mixi keme solofere tongo senni. E birin fata gere sode. Makantase, santidegema, nun xali nu na e yi ra. ¹⁹ E naxa Hagarikae, Yeturikae, Nafisikae, nun Nodabokae gere. ²⁰ Ala naxa xun nakeli fi e ma Hagarikae xun ma, barima e nu bara Ala maxandi gere kui. Ala naxa e xa duba suxu barima e laxi a ra. ²¹ E naxa e yaxuie xa xurusee ba e yi: joxome wulu tongo suuli, yexee nun si wulu keme firin tongo suuli, nun sofale wulu firin. E naxa mixi wulu keme fan suxu. ²² E e yaxui gbegbe faxe ne barima na gere kelixi Ala yati nan ma. E naxa sabati naa han e siga konyiya kui temui naxe.

Manasi bõnsõe seeti keren

²³ Manasi bõnsõe seeti keren sabatixi boxi nan ma naxan foloxi Basan han Bali Xerimon, sa doxo Seniri, nun Xerimon

geya ra. E wuya. ²⁴ E xa denbaya manglee nan ya: Efere, Yiseyi, Eliyeli, Asiriyele, Yeremi, Hodafiya, nun Yaxadiyeli. Yi denbaya manglee senbe gbo, naafuli gbegbe na e yi. ²⁵ Kono e naxa e babae Marigi Ala yanfa, e mennikae xa kuyee batu, Ala no naxee ra a singe. ²⁶ Na kui Ala naxa a niya, Asiriya Manglee Pulu nun Tigilati Pileseri boje xa te, e fa Ruben bõnsõe, Gadi bõnsõe, nun Manasi bõnsõe tagi xanin Xala, Xaboro, nun Hara, han Gosan xure e na dennaxe han to. ²⁷ Lewi xa die nan ya: Gerison, Kehati, nun Merari. ²⁸ Kehati xa die nan ya: Amarama, Yisehari, Xebiron, nun Yusiyele. ²⁹ Amarama di xeme firin nan soto, Haruna nun Munsa, a nun di gine keren, Mariyama. Haruna xa die nan ya: Nadabo, Abihu, Eleyasari, nun Itamari. ³⁰ Eleyasari naxa Finexasi soto. Finexasi naxa Abisuwa soto. ³¹ Abisuwa naxa Buuki soto. Buuki naxa Usi soto. ³² Usi naxa Seraxaya soto. Seraxaya naxa Merayoti soto. ³³ Merayoti naxa Amaraya soto. Amaraya naxa Axituba soto. ³⁴ Axituba naxa Sadoki soto. Sadoki naxa Aximaasi soto. ³⁵ Aximaasi naxa Asaraya soto. Asaraya naxa Yoxanan soto. ³⁶ Yoxanan naxa Asaraya soto, naxan findi serexedube ra Ala xa horomobanxi kui Sulemani naxan tixi Darisalamu. ³⁷ Asaraya naxa Amaraya soto. Amaraya naxa Axituba soto. ³⁸ Axituba naxa Sadoki soto. Sadoki naxa Salumu soto. ³⁹ Salumu naxa Xilikiya soto. Xilikiya naxa Asaraya soto. ⁴⁰ Asaraya naxa Seraya soto. Seraya naxa Yehosadaki soto. ⁴¹ Alatala to Yudaya nun Darisalamu xanin konyiya kui, Nebukandansari naxa Yehosadaki xanin a xun ma.

6

Lewi xa die

¹ Lewi xa die nan ya: Gerison, Kehati, nun Merari. ² Gerison ma die nan ya: Libini nun Simeyi. ³ Kehati xa die nan ya: Amarama, Yisehari, Xebiron, nun Yusiyele. ⁴ Merari xa die nan ya: Maxali nun Musi.

⁵ Lewi bõnsõe babae nan ya: Gerison naxa Libini soto. Libini naxa Yaxati soto. Yaxati naxa Sima soto. ⁶ Sima naxa Yowa soto. Yowa naxa Ido soto. Ido naxa Sera soto. Sera naxa Yeyaterayi soto.

⁷ Kehati xa die nan ya: Kehati naxa Aminadabo soto. Aminadabo naxa Kora soto. Kora naxa Asiri soto. ⁸ Asiri naxa Elekana soto. Elekana naxa Ebiyasafi soto. Ebiyasafi naxa Asiri soto. ⁹ Asiri naxa Taxati soto. Taxati naxa Uriyeli soto. Uriyeli naxa Yusiya soto. Yusiya naxa Sawulu soto. ¹⁰ Elekana xa die nan ya: Amasayi nun Aximoti. ¹¹ Elekana naxa Sofayi soto. Sofayi naxa Naxati soto.

12 Naxati naxa Eliyabi soto. Eliyabi naxa Yeroxama soto. Yeroxama naxa Elekana soto. 13 Elekana naxa Samuweli soto. Samuweli xa die nan ya: Yoweli, a xa di singe, nun Abiya. 14 Merari xa die nan ya: Merari naxa Maxali soto. Maxali naxa Libini soto. Libini naxa Simeyi soto. Simeyi naxa Usa soto. 15 Usa naxa Simeya soto. Simeya naxa Xagiya soto. Xagiya naxa Asaya soto.

Bæetibae Dawuda xa waxati

16 Saate kankira to doxo Alatala xa horomolingira kui, Dawuda naxa bæetibae sugandi naxee bæeti bama. 17 Singe e nu bæeti bama Alatala xa horomolingira nan ya ra, Kiri Banxi Naralande. E naxa na wali raba menni han mang'e Sulemani Alatala xa horomobanxi tixi Darisalamu temui naxe.

18 Bæetibae xilie nan ya a nun e xa die: Kehati xabile ya ma, Heman bæetiba, Yoweli xa di, Samuweli xa di, 19 Elekana xa di, Yeroxama xa di, Eliyeli xa di, Towa xa di, 20 Sufu xa di, Elekana xa di, Maxati xa di, Amasayi xa di, 21 Elekana xa di, Yoweli xa di, Asaraya xa di, Sefaniya xa di, 22 Taxati xa di, Asiri xa di, Ebiyasafi xa di, Kora xa di, 23 Yisehari xa di, Kehati xa di, Lewi xa di, Isirayila xa di.

24 Heman malima, naxan nu tixi a yirefanyi ma, na findi Asafi nan na, Berekiya xa di, Simeya xa di, 25 Mikayeli xa di, Baaseya xa di, Malakiya xa di, 26 Etini xa di, Sera xa di, Adaya xa di, 27 Etani xa di, Sima xa di, Simeyi xa di, 28 Yaxati xa di, Gerison ma di, Lewi xa di.

29 Naxee kelixi Merari xabile ya ma, nee nu tima koola nan ma. E xunyi findi Etani nan na, Kisi xa di, Abidi xa di, Maluku xa di, 30 Xasabiya xa di, Amasiya xa di, Xilikiya xa di, 31 Amasi xa di, Bani xa di, Semeri xa di, 32 Maxali xa di, Musi xa di, Merari xa di, Lewi xa di.

33 E ngaxakerenyie Lewi bõnsõe ya ma, nu na Alatala xa horomolingira wali kui. 34 Haruna nun a xa die naxa serexe gan daaxi ba serexebade fari, e man surayi gan serexe ra surayi serexebade fari. E na wali birin naba yire seniyenxi fisamante nan kui naxan findi Isirayila xunsare ra, alo Ala xa konyi Munsa a masenxi ki naxe.

35 Haruna xa die nan ya: Eleyasari, a xa di Finexasi, a xa di Abisuwa, 36 a xa di Buuki, a xa di Usi, a xa di Seraxaya, 37 a xa di Merayoti, a xa di Amaraya, a xa di Axituba, 38 a xa di Sadoki, a xa di Aximaasi.

Lewi bõnsõe xa taae
(Yosuwe 21:1-42)

39 E xa taae nan ya e sabatixi dennaxe: Haruna xa die, naxee kelixi Kehati xabile ya ma, nee nan singe boxi soto Ala xa

maragiri kui. 40 Xebiron nun a rabilinyie naxa findi e gbe ra, Yudaya boxi ma, 41 kono Xebiron daaxa nun taa naxee nu na na rabilinyi, nee naxa findi Yefune xa di Kalebi gbe ra. 42 Haruna xa die naxa Xebiron soto, naxan findixi mixi ratanga taa ra, e naxa Libina nun a rabilinyi, Yatiri, Esitemowa nun a rabilinyi soto, 43 e naxa Xilen nun a rabilinyi, Debiri nun a rabilinyi, 44 Asan nun a rabilinyi, Beti Semesi nun a rabilinyi fan soto. 45 E taa naxee soto Bunyamin boxi ma nee nan ya: Gabayon, Geba, a rabilinyi, Alemeti, a rabilinyi, Anatoti, nun a rabilinyi. E naxa taa fu nun saxan soto e xabile ki ma. 46 Kehati xa di booree naxa taa fu soto Ala xa maragiri kui Efirami bõnsõe, Dana bõnsõe seeti keren, nun Manasi bõnsõe seeti keren xa boxie ma. 47 Gerison ma die naxa taa fu nun saxan soto e xabile ki ma Isakari bõnsõe, Aseri bõnsõe, Nafatali bõnsõe, nun Manasi bõnsõe seeti keren xa boxie ma naxee nu na Basan boxi ma. 48 Merari xa die naxa taa fu nun firin soto Ala xa maragiri kui Ruben bõnsõe, Gadi bõnsõe, nun Sabulon bõnsõe xa boxie ma.

49 Isirayilakae taee nun e rabilinyie fi Lewi bõnsõe ma na ki ne. 50 E naxa na taee fi e ma Ala xa maragiri kui, taa naxee nu na Yuda, Simeyon, nun Bunyamin bõnsõe xa boxie ma. 51 Kehati xabile booree naxa taee soto Efirami bõnsõe xa boxi ma. 52 E naxa mixi ratanga taa Sikemi nun a rabilinyi fi e ma Efirami geya ma, a nun Geseri, a rabilinyi, 53 Yokineyami, a rabilinyi, Beti Xoron, a rabilinyi, 54 Ayalon, a rabilinyi, Gati Rimon, nun a rabilinyi. 55 E naxa Aneri, a rabilinyi, Bileiyami, nun a rabilinyi soto Manasi bõnsõe tagi xa boxi ma. Kehati xabile booree xa taee nan na ki.

56 Gerison ma die xa taee nan ya: Golan, a rabilinyi, naxan na Basan boxi ma, Asataroti, a rabilinyi, naxee na Manasi bõnsõe tagi xa boxi ma, 57 Kadesi, a rabilinyi, Daberati, a rabilinyi, 58 Ramoti, a rabilinyi, Anemi, a rabilinyi, naxee na Isakari bõnsõe xa boxi ma. 59 E xa taa naxee na Aseri bõnsõe xa boxi ma nee nan ya: Masala, a rabilinyi, Abadon, a rabilinyi, 60 Hukoki, a rabilinyi, Rexobo, nun a rabilinyi. 61 E xa taa naxee na Nafatali bõnsõe xa boxi ma, nee nan ya: Kadesi naxan na Galile boxi ma, Xamon, a rabilinyi, Kiriayatayimi nun a rabilinyi.

62 Merari xa die xa taee nan ya: Rimono, a rabilinyi, Taboro, a rabilinyi, naxee na Sabulon bõnsõe xa boxi ma. 63 E xa taa naxee na Ruben bõnsõe xa boxi ma Yuruden naakiri ma Yeriko ya ra, nee nan ya: Beteseri naxan na gbengberenyi ma, a rabilinyi, Yahasa, a rabilinyi, 64 Kedemoti,

a rabilinyi, Mefaati, a rabilinyi. ⁶⁵ E xa taa naxee na Gadi bõnsõe xa bõxi ma, nee nan ya: Ramoti naxan na Galadi bõxi ma, a rabilinyi, Maxanayimi, a rabilinyi, ⁶⁶ Xesibõn, a rabilinyi, Yaaseri, nun a rabilinyi.

7

Isakari xa die

¹ Isakari xa di naani nan ya: Tola, Puwa, Yasubu, nun Simiron. ² Tola xa die nan ya: Usi, Refaya, Yeryeli, Yamayi, Yibisami, nun Samuweli. Yi mixie nan findixi e xabile manglee ra. Mangle Dawuda xa waxati kui, Tola xa di mixi wulu mõxõnõn nun firin, keme senni findi sõorie nan na. ³ Usi xa di xili Yisiraxiya. Yisiraxiya xa die nan ya: Mikayeli, Abadiyasi, Yoweli, nun Yisiya. Yi mixi suuli nan findi e xabile manglee ra. ⁴ Usi xa mixi wulu tongo saxan nun senni findi sõorie nan na, barima e xa ginõe nun e xa die wuya. ⁵ Isakari xabilee birin ya ma, xeme mixi wulu tongo solomasaxan nun solofere findi sõori gbangbalanyie nan na.

Bunyamin xa die

⁶ Bunyamin xa die nan ya: Bela, Bekeri, nun Yediyayeli. ⁷ Bela xa di suuli nan ya: Esibon, Usi, Yusiyele, Yerimoti, nun Yiri. Yi mixie nan findi e xabile manglee ra. Sõori gbangbalanyi mixi wulu mõxõnõn nun firin, tongo saxan nun naani nu na e ya ma. ⁸ Bekeri xa die nan ya: Semira, Yowasi, Eliyeseri, Eliyowenayi, Omeri, Yeremoti, Abiya, Anatõti, nun Alemeti. Yee birin Bekeri xa die nan e ra. ⁹ E xabilee xunyie xilie sebexi, e sõori mixi wulu mõxõnõn keme firin nu na. ¹⁰ Yediyayeli xa di xili Bilihan. Bilihan xa die nan ya: Yeyusu, Bunyamin, Exudu, Kenaana, Setani, Tarasisi, nun Axisaxari. ¹¹ Yediyayeli xa die birin findi e xabilee xunyie nan na. Sõori mixi wulu fu nun solofere keme firin nu na e ya ma. ¹² Iri xa die nan ya: Supimi nun Xupimi. Axeri xa di xili Xusimi.

Nafatali xa die

¹³ Nafatali xa die nan ya: Yaxaseeli, Guni, Yeseri, nun Salumu, Bila xa di.

Manasi xa die

¹⁴ Manasi xa die nan ya: A xa konyi gine naxan kelixi Siriya bõxi ma naxa Asireli nun Makiri bari a be. Makiri naxa Galadi soto. ¹⁵ Makiri naxa gine fen Xupimi nun Supimi be. Makiri maagine xili Maaka. Makiri xa di firin nde xili Selofexadi. Selofexadi mu di xeme yo soto, fo di ginõe. ¹⁶ Makiri xa gine Maaka naxa di bari, a xili sa Peresi xun ma. A xunya xili Seresi. Peresi xa die nan ya: Ulami nun Rakemi. ¹⁷ Ulami xa di xili Bedan. Galadi

xa die nan na ki, Makiri xa di, Manasi xa di. ¹⁸ Galadi maagine Hamoleketi xa die nan ya: Isihodi, Abiyeseri, nun Maxala. ¹⁹ Semida xa die nan ya: Axiyani, Sikemi, Likixi, nun Aniyama.

Eframi xa die

²⁰ Eframi xa die nan ya: Eframi naxa Sutela soto. Sutela naxa Bereda soto. Bereda naxa Taxati soto. Taxati naxa Eleyada soto. Eleyada naxa Taxati soto. ²¹ Taxati naxa Sabadi soto. Sabadi naxa Sutela soto. Gatikae naxa Eseri nun Eleyadi faxa nee to siga e xa xurusee mupade. Eseri nun Eleyadi bari menni ne. ²² E baba Eframi naxa sunnun temui xõnkuye. E ngaxakerenyie naxa a madundu. ²³ Na dangi xanbi a xa gine naxa tẽge. A to di bari, a naxa a xili sa Beriya barima tõõre nu bara gbo a xõnyi. ²⁴ A naxa di gine soto naxan xili Seera. Na naxa Beti Xoron Labe nun Beti Xoron Fuge ti, a nun taa gbete naxan xili Useni Seera. ²⁵ Eframi naxa Refa soto. Refa naxa Resefa soto. Resefa naxa Tela soto. Tela naxa Taxani soto. ²⁶ Taxani naxa Ladana soto. Ladana naxa Amixudi soto. Amixudi naxa Elisama soto. ²⁷ Elisama naxa Nunu soto. Nunu naxa Yosuwe soto.

²⁸ E naxa sabati Beteli nun a rabilinyi, Naarani, a sogetede, Geseri nun a rabilinyi, a sogorode, Sikemi nun a rabilinyi, han Aya nun a rabilinyi. ²⁹ Manasi bõnsõe xa taae nan ya: Beti Saan, a rabilinyi, Taanaki, a rabilinyi, Megido, a rabilinyi, Dõro, nun a rabilinyi. Isirayila xa di Yusufu bõnsõe sabatixi yi taae nan kui.

Aseri xa die

³⁰ Aseri xa die nan ya: Yimina, Yisiwa, Yisiwi, nun Beriya. E maagine xili Sera. ³¹ Beriya xa die nan ya: Xeberi nun Malakiyeli, naxan findi Birisafiti baba ra. ³² Xeberi xa die nan ya: Yefeleti, Someri, nun Xotama. E maagine xili Suwa. ³³ Yefeleti xa die nan ya: Pasaki, Bimali, nun Asefati. Yefeleti xa die nan na ki. ³⁴ Someri xa die nan ya: Axi, Roga, Xuba, nun Arami. ³⁵ Someri xunya Helemi xa die nan ya: Sofaxa, Yimena, Selesi, nun Amali. ³⁶ Sofaxa xa die nan ya: Suwa, Xaraneferi, Suwali, Beri, Yimira, ³⁷ Beteseri, Hodo, Saama, Silesa, Yitiran, nun Beera. ³⁸ Yeteri xa die nan ya: Yefune, Pisepa, nun Ara. ³⁹ Ula xa die nan ya: Ara, Xaniyeli, nun Risiya. ⁴⁰ Aseri xa die nan na ki, manglee, mixi xungbee, sõorie gbangbalanyie, mangedie nan nu e ra e xabilee ya ma, naxee konti siga han mixi wulu mõxõnõn nun senni.

8

Bunyamin xa die

¹ Bunyamin xa die nan ya: Bela, a xa di singe, Asibeli, a xa di firin nde, Axara, a xa di saxan nde, ² Noxa, a xa di naani nde, nun Rafa, a xa di suuli nde. ³ Bela xa die nan ya: Adari, Gera, Abihudi, ⁴ Abisuwa, Naaman, Axowa, ⁵ Gera, Sefufani, nun Xurami. ⁶ Exudu xa die nan ya, naxee findi xabile mang'ee ra: ⁷ Naaman, Ahiya, nun Gera. Singe e nu na Geba, kono Gera naxa e xanin Manaxati. Gera naxa Usa nun Axixudi soto. ⁸ Saxarayimi to mee a xa gin'ee Xusimi nun Baara ra, a naxa die soto Mowaba boxi ma. ⁹ A xa gin'ee Xodesi xa die nan ya: Yobabo, Sibiya, Mesa, Malakama, Yeyusi, Sakiya, nun Mirima. ¹⁰ A xa die nan na ki naxee findi xabile mang'ee ra.

¹¹ A xa gin'ee Xusimi xa die nan ya: Abitubu nun Elipaali. ¹² Elipaali xa die nan ya: Eberi, Misami, nun Semedi, naxan Ono, Lodi, nun e rabilinyi tixi.

¹³ Beriya nun Sema, naxee findi Ayalon xabile mang'ee ra, naxa Gatikae keru. ¹⁴ Beriya xa mixie nan ya: Axiyo, Sasaki, Yeremoti, ¹⁵ Sebadaya, Aradi, Ederi, ¹⁶ Mikayeli, Yisepa, nun Yoxa. ¹⁷ Elipaali xa die nan ya: Sebadaya, Mesulama, Xisiki, Xeberi, ¹⁸ Yisemerayi, Yisiliya, nun Yobabo. ¹⁹ Simeyi xa die nan ya: Yakimi, Sikiri, Sabidi, ²⁰ Eliyenayi, Siletayi, Eliyeli, ²¹ Adaya, Beraya, nun Simirati. ²² Sasaki xa die nan ya: Yisepan, Eberi, Eliyeli, ²³ Abadon, Sikiri, Xanan, ²⁴ Xananiya, Elama, Antotiya, ²⁵ Yifideya, nun Penuweli. ²⁶ Yeroxama xa die nan ya: Sameserayi, Sexaraya, Atalaya, ²⁷ Yaaresiya, Eliya, nun Sikiri. ²⁸ Darisalamu xabile mang'ee nan na ki.

²⁹ Gabayon baba Yeyiyeli sabati Gabayon ne. A xa gin'ee xili Maaka. ³⁰ A xa die nan ya: Abadon, a xa di singe, Suru, Kisu, Bali, Neri, Nadabo, ³¹ Gedori, Axiyo, Sekeri, ³² nun Mikiloti, naxan findi Simeyami baba ra. E fan sabati Darisalamu ne e bari mixie ya ma.

³³ Neri naxa Kisu soto. Kisu naxa Solu soto. Solu xa die nan ya: Yonatan, Malakisuwa, Abinadabo, nun Esibaali. ³⁴ Yonatan xa di xili Meribaali. Meribaali naxa Mike soto. ³⁵ Mike xa die nan ya: Piton, Meleki, Tareya, nun Axasi. ³⁶ Axasi naxa Yehowada soto. Yehowada xa die nan ya: Alemeti, Asamafeti, nun Simiri. ³⁷ Simiri naxa Mosa soto. Mosa naxa Bineya soto. Bineya naxa Rafa soto. Rafa naxa Eleyasa soto. Eleyasa naxa Aseli soto. ³⁸ Aseli xa die nan ya: Asirikama, Bokeru, Sumayila, Seyaraya, Abadiyasi, nun Xanan. Aseli xa die nan na ki. ³⁹ Aseli xunya Eseka xa die nan ya: Ulami, a xa

di singe, Yeyusu, a xa di firin nde, nun Elifeleti a xa di saxan nde. ⁴⁰ Ulami xa die soori gbangbalanyie nan nu e ra. E fata xali ra. E xa die nun mamadie wuya e konti sigama han mixi keme tongo suuli. Bunyamin bonsoe nan e birin na.

9

Darisalamukae

¹ Isirayilakae xilie birin sebexi Isirayila mang'ee xa buki nde kui. ² Yuda bonsoe nun bara siga konyiya kui Babilon boxi ma e xa yanfanteya xa fe ra. Naxee singe gblen sabatide e xonyi Isirayila boxi ma, e findi Isirayila serexedube, Lewikae, nun mixie nan na, naxee walima Ala xa horomobanxi kui. ³ Yuda bonsoe, Bunyamin bonsoe, Eframi bonsoe, nun Manasi bonsoe mixi ndee naxa sabati Darisalamu. ⁴ Yuda bonsoe xa mixi, naxee sabati Darisalamu, findi Utayi nan na, Amixudi xa di, Omeri xa di, Imiri xa di, Bani xa di, Peresi xa di, Yuda xa di. ⁵ Siloka naxee sabati naa, nee findi Asaya nan na, di singe, nun a xa die. ⁶ Sera xa di naxee sabati naa, nee findi Yuweli, nun a ngaxakerenyie nan na, mixi keme senni, mixi tongo solomanaani. ⁷ Bunyamin xa di naxee sabati naa, nee nan ya: Mesulama xa di Salu, Hasenuwa xa di, Hodafiya xa di, ⁸ a nun Yeroxama xa di Yibineya, a nun Usi xa di Ela, Mikiri xa di, a nun Sefataya xa di Mesulama, Reyuweli xa di, Yibiniya xa di, ⁹ a nun e ngaxakerenyie e xabile ki ma, mixi keme solomanaani, mixi tongo suuli nun senni.

¹⁰ Serexedube naxee sabatixi Darisalamu, nee nan ya: Yedaya, Yehoyaribu, Yakin, ¹¹ Xilikiya xa di Asaraya, Mesulama xa di, Sadoki xa di, Merayoti xa di, Axituba xa di, naxan findi Ala xa horomobanxi wali xunyi ra, ¹² Yeroxama xa di Adaya, Pasura xa di, Malakiya xa di, Masayi xa di, Adiyeli xa di, Yasera xa di, Mesulama xa di, Mesilemiti xa di, Imeri xa di, ¹³ a nun e ngaxakerenyie, e denbaya xunyie, mixi wulu keren, keme solofere tongo senni. E birin findi kuntigie nan na, naxee walima Ala xa horomobanxi kui. ¹⁴ Lewi bonsoe mixi naxee sabatixi Darisalamu, nee nan ya: Xasubu xa di Semaya, Asirikama xa di, Xasabiya xa di, Merarika, ¹⁵ a nun Bakibakari, Xeresi, Galali, Mataniya, Mika xa di, Sikiri xa di, Asafi xa di, ¹⁶ a nun Semaya xa di Abadiyasi, Galali xa di, Yedutun xa di, a nun Asa xa di Berekiya, Elekana xa di, naxan sabatixi Netofakae xa taee kui.

¹⁷ Ala xa horomobanxi naade makantee nan ya: Salumu, naxan findi e xunyi ra,

Akubu, Talamon, Aximan, a nun e ngaxakerenyie. ¹⁸ Salumu bonsœ nan naade makanta wali rabafe han to hõromõbanxi sogetede biri ra. Naade naxan xili «Mang'ee naade.» E benbae findi ne naade makantee ra Lewikae be. ¹⁹ Salumu, Kore xa di, Ebiyasafi xa di, Kora xa di, a nun e ngaxakerenyi naxee findi naade makantee ra, naxa Alatala xa hõromõlingira kanta alo e babae singe a raba ki naxe. ²⁰ Finexasi, Eleyasari xa di, nu findixi naade makantee xunyi nan na. Alatala nu na a seeti ma. ²¹ Meselemya xa di Sakari nu bara findi Kiri Banxi Naralande naade makantee ra. ²² Mixi keme firin, fu nun firin nu bara sugandi na wali rabade. E xili birin sebexi a nun taa xilie e sabatixi dennaxe. Dawuda nun Annabi Samuweli nu bara na wali so e yi ra. ²³ E tan nun e xa die naxa Alatala xa hõromõlingira naade kanta. ²⁴ Naade makantee ndee nu tixi sogetede, soggorode, koõla, nun yirefanyi ma. ²⁵ E ngaxakerenyi naxee nu na taee kui, e nu fama e malide xi solofere bun ma. ²⁶ Naade makantee kuntigie Lewikae, naxa yiree kanta Ala xa hõromõbanxi kui naafuli nu ragataxi dennaxe. ²⁷ E nu xima Ala xa hõromõbanxi rabilinyi ne alako e xa menni makanta, a nun e xa naadee rabi geesege.

²⁸ Lewika ndee nu yirabasee ragatama, e nu e ramini loxo yo loxo, e man nu e konti. ²⁹ Booree nu yirabasee ragata, naxee nu na yire seniyeñxi, a nun farin, weni, ture, surayi, nun se joxonmee. ³⁰ Serexedubee xa die nu labundee masunbu. ³¹ Salumu xa di Matitiya Lewika, naxan keli Kora xabile ya ma, nu taami ganma naxan nu bama serexe ra. ³² E ngaxakerenyi ndee, Kehati bonsœ ya ma, nu taami daxõma teebili ra malabu loxo birin. ³³ Beetiiba naxee findi Lewi xabilee xunyie ra, nu sabatixi Ala xa hõromõbanxi yigiyadee kui. Wali gbete yo mu nu na e yi ra, barima e findi wali birin xunyi nan na. E nu walima koe nun yani. ³⁴ Lewi xabilee xunyie nan na ki, naxee sabatixi Darisalamu.

Sõlu bonsœ
(*Isirayila Mang'ee I 8:29-38*)

³⁵ Gabayon baba Yeyiyeli nu sabatixi Gabayon taa nan kui. A xa gine xili Maaka. ³⁶ A xa di nan ya: Abadon, a xa di singe, Suru, Kisu, Bali, Neri, Nadabo, ³⁷ Gedori, Axiyo, Sakari, nun Mikiloti. ³⁸ Mikiloti naxa Simeyami soto. E nu sabatixi e ngaxakerenyie fe ma Darisalamu. ³⁹ Neri naxa Kisu soto. Kisu naxa Sõlu soto. Sõlu xa die nan ya: Yonatan, Malakisuwa, Abinadabo, nun Esibaali. ⁴⁰ Yonatan naxa Meribaali soto. Meribaali naxa Mike soto. ⁴¹ Mike xa die nan ya: Piton, Meleki,

Tareya, nun Axasi. ⁴² Axasi naxa Yara soto. Yara xa die nan ya: Alemeti, Asamafeti, nun Simiri. Simiri naxa Mosa soto. Mosa naxa Bineya soto. ⁴³ Bineya naxa Refaya soto. Refaya naxa Eleyasa soto. Eleyasa naxa Aseli soto. ⁴⁴ Aseli xa di senni nan ya: Asirikama, Bokeru, Sumayila, Seyaraya, Abadiyasi, nun Xanan. Aseli xa die nan na ki.

10

Mang'ee Sõlu xa faxe
(*Samuweli I 31:1-13*)

¹ Filisitakae naxa Isirayilakae gere. Isirayilakae naxa e gi, a ghegbe naxa faxa Gilibowa geya fari. ² Filisitakae naxa bira Sõlu nun a xa die foxo ra, han e Yonatan, Abinadabo, nun Malakisuwa faxa. ³ Gere naxa xõõõõ. Tanbe nde naxa Sõlu soxo a jaaxi ra. ⁴ A naxa a fala a xa geresose maxaninyi be, «N faxa i xa santidegema ra, alako yi gaantaree naxa n nayaagi.» Kõõõ na xeme mu suusa na rabade. Na na a ra, Sõlu naxa a yete faxa a xa santidegema ra. ⁵ A xa geresose maxaninyi to na to, a fan naxa a yete faxa. ⁶ Sõlu nun a xa di saxanyi faxa na ki ne. A xa denbaya birin naxa laaxira temui keren. ⁷ Isirayilakae, naxee nu sabatixi geya lanbanyi, e to a kolon a soõrie na e gife, Sõlu nun a xa die bara faxa, e fan naxa e gi. Filisitakae e xa taee birin soto na ki ne.

⁸ Na kuye iba, Filisitakae naxa gbilen gere yire, e xa soõri faxaxie harige tongo. E naxa Sõlu nun a xa die to Gilibowa geya fari. ⁹ E to ge e xa harige tongode, e naxa Sõlu xunyi nun a xa geresosee xanin soõrie yire. E naxa na xibaarui masen Filisitakae birin be, a nun e xa kuyee be. ¹⁰ E naxa Sõlu xa geresosee lu e xa ala xa banxi kui, e a xunyi gbaku e xa ala Dagon xa banxi kui. ¹¹ Yabesikae, naxee na Galadi, e to a me Filisitakae naxan nabaxi Sõlu ra, ¹² e naxa siga e sa Sõlu nun a xa die furee tongo, e fa e ragata Yabesi terebinti wuri bun ma Galadi. Yabesikae naxa sunyi suxu xi solofere. ¹³ Sõlu faxa a xa yanfanteya nan ma fe ra a naxan niya Alatala ra. A mu Alatala xa woeyeni suxu, a naxa marasi fen mixie ra naxee woeyenma mixi faxaxie ra. ¹⁴ A mu marasi fen Alatala ra, na na ra Alatala naxa a faxa, a Sõlu xa mangeya fi Yisayi xa di Dawuda ma.

11

Dawuda findife Isirayila mang'ee ra
(*Samuweli II 5:1-10*)

¹ Isirayilakae birin naxa a masen Dawuda be Xebiron, «Won wuli keren, fase keren. ² Hali Mang'ee Sõlu xa waxati i tan nan nu Isirayila rapjerema. I Marigi

Alatala naxa a masen i be, «I xa n ma jama Isirayila rapere, i xa findi e xa yarerati ra.»³ Isirayila forie birin naxa siga a foxo ra Xebiron. Dawuda naxa saate xiri e tagi Alatala ya i. E naxa ture sa a xunyi ma Isirayila mange ki ma, alɔ Alatala nu bara a masen Annabi Samuweli be ki naxe.

⁴ Mange Dawuda nun Isirayilakae naxa siga Darisalamu, naxan man nu xili Yebusu, barima Yebusu bonsoe nu sabatixi naa. ⁵ E naxa a fala Dawuda be, «I mu soma be feo.» Kono Dawuda naxa no Siyon yire makantaxi masotode. Na kui e menni xili fala Dawuda xa taa. ⁶ Dawuda nu bara a fala, «Naxan singe na Yebusu gere, n na kanyi findima ne mange ra.» Seruya xa di Yowaba singe nan gere so, a fa findi soorie xa mange ra. ⁷ Dawuda naxa sabati na yire makantaxi kui, na na a ra naa xili naxa fala Dawuda xa taa. ⁸ Dawuda naxa menni nun a rabilinyi yailan. Yowaba fan naxa wali gbete raba Darisalamu alako naa xa fan. ⁹ Dawuda senbe nu luma gbo ra, barima a nun Mange Alatala nan nu a ra.

¹⁰ Dawuda xa soori xunyi, naxee bara a mali Isirayila mangeya sotode, alɔ Alatala nu bara a masen ki naxe, ¹¹ na soori gbangbalanyie xilie nan ya: Xakimoni xa di Yasobeyami, naxan findi e xunyi ra. A nu bara mixi keme saxan faxes tanbe ra gere keren kui. ¹² A firin nde findi Dodayi xa di Eleyasari nan na, Axowaka. A nu na Dawuda xa senbema saxanyie ya ma. ¹³ A nu bara Dawuda mali Filisitakae gerede Pasi Damimi. A xa soorie naxa e gi Filisitakae ma, mengi xe nu dennaxe. ¹⁴ Kono Eleyasari naxa lu naa han a Filisitakae bonbo Alatala xa mali ra.

¹⁵ Yarerati saxan, Dawuda xa yarerati tongo saxanyie ya ma, naxa siga Dawuda yire Adulama fonme ra. Filisitakae nu tixi Refa gulunba kui. ¹⁶ Na waxati Dawuda nu sabatixi yire makantaxi, Filisitakae nu sabatixi Beteleemu mabiri. ¹⁷ Dawuda naxa a sago nde fala, «A xoli n ma n xa Beteleemu kolonyi ye min.» ¹⁸ Na soori yarerati saxanyie naxa Filisitakae xa naaninyi igiri, e sa ye ba kolonyi ra naxan na Beteleemu naade ra. E to fa na ye ra Dawuda be, a naxa tondi a minde. A naxa a ifili boxi ma serexe ra Alatala be. ¹⁹ A naxa a fala, «Ala xa n natanga na ma. N mu noma yi ye minde, n ma xeme naxan sotoxi n be e nii sare ra. Na luma alɔ e nii tide mu gbo n be.» Na kui a naxa tondi na ye minde a xa senbema saxanyie naxan soto a be.

²⁰ Yowaba ngaxakerenyi Abisayi nan nu findixi na senbema saxanyie xunyi ra. A nu bara xeme keme saxan faxes a xa tanbe ra. A naxa xili xungbe soto na xeme

saxanyie ya ma. ²¹ E naxa a binya, e a findi e xa mange ra, kono a mu lu e ya ma.

²² Yehoyada xa di Benaya Kabaseelika nu findixi soori magaaxuxi nan na. A nu bara fe xungbe ghegbe raba, alɔ Ariyeli Mowabaka firinyi faxafe. A man naxa yete nde faxes kolonyi kui balabalanyi temui. ²³ Loxoe nde a naxa Misiraka gbangbalanyi nde faxes, naxan xa maiteya kanke ya firin lima. Tanbe belebele nu na na Misiraka yi ra, naxan gbo alɔ dugi soxo wuri. Benaya naxa na ba a yi ra, a a faxes a yete xa tanbe ra. ²⁴ Yehoyada xa di Benaya xa fe xungbe nan na ki. A xili gbo na senbema saxanyie ya ma. ²⁵ A naxa binye soto dangi na xeme tongo saxan na, kono a senbe mu nu gbo na senbema saxanyie be. Dawuda xa gundo soori nan nu a ra.

²⁶ Senbema gbete nan ya: Yowaba xunya Asaheli, Dodo xa di Elexanan Beteleemuka, ²⁷ Samoti Harorika, Xeleli Pelonka, ²⁸ Ikese xa di Ira Tekowaka, Abiyeseri Anatotika, ²⁹ Sibekayi Xusaka, Ilayi Axowaka, ³⁰ Maharayi Netofaka, Baanna xa di Xeleda Netofaka, ³¹ Ribayi xa di Itayi, naxan keli Gibiya Bunyamin bonsoe xa boxi ma, Benaya Piratonka, ³² Xurayi naxan keli Gaasi gulunba yire, Abiyeli Arabaka, ³³ Asamafeti Baxurimika, Eliyaba Saalabonka, ³⁴ Hasemi xa die Gisonkae, Saage xa di Yonatan Hararaka, ³⁵ Sakara xa di Axiyama Hararaka, Uru xa di Elifala, ³⁶ Xeferi Mekeraka, Ahiya Pelonka, ³⁷ Xesero Karemeleka, Esibayi xa di Naarayi, ³⁸ Natan ngaxakerenyi Yoweli, Hagari xa di Mibixari, ³⁹ Seleki Amonika, Naxarayi Berotika, Seruya xa di Yowaba xa gerese xaninma, ⁴⁰ Ira nun Garebe Yatirikae, ⁴¹ Uriya Xitika, Axalayi xa di Sabadi, ⁴² Siisa xa di Adina Rubenkae xa mange nun a xa mixi tongo saxan, ⁴³ Maaka xa di Xanan, Yosafati Mitinika, ⁴⁴ Usiya Asatarotika, Xotama xa die Saama nun Yeyiyeli Arowerikae, ⁴⁵ Simiri xa die Yediyayeli, Yoxa xunya Tisika, ⁴⁶ Eliyeli Maxawika, Eliyeli xa die Yeribayi nun Yosawiya, Itima Mowabaka, ⁴⁷ Eliyeli, Obedo, nun Yaasiyeli Mesobaka.

12

Soori gbete birafe Dawuda foxo ra

¹ Soorie nan ya naxee siga Dawuda yire Sikilaga, alako e xa a mali gere sode. Na waxati Dawuda mu nu na Kisu xa di Solu fe ma. ² Bunyamin bonsoe nan nu e ra, Solu ngaxakerenyie. E nu fata tanbe nun gemee wolide e yirefanyi nun e koola belexe ra. ³ E xilie nan ya: Mange Axiyeseri, Semaa xa die Yowasi Gibiyaka, Asamafeti xa die Yesiyeli nun Peleti, Beraka nun Yehu Anatotika, ⁴ Yisemaya Gabayonka,

naxan findi soori xungbe ra na soori tongo saxan ya ma, a fan findi e xa mange nan na,⁵ Yeremi, Yaxasiyeli, Yoxanan, nun Yosabadi Gederaka,⁶ Elusayi, Yerimoti, Beyalaya, Semaraya, Sefataya Xarufuka,⁷ Elekana Koraka, Yisiya Koraka, Asareli Koraka, Yoweseri Koraka, Yasobeyami Koraka,⁸ nun Yeroxama Gedorika xa die Yowela nun Sebadaya.

⁹ Soori gbangbalanyi Gadika ndee naxa siga Dawuda yire wula i. Nee fata gere ra, geresose nu na e yi ra alo kanke makantase nun tanbe. E senbe nu gbo alo yetse, e xulun alo xeli naxee e gima geyae fari.¹⁰ E xilie nan ya: Eseri, e xunyi, Abadiyasi, a firin nde, Eliyabi, a saxan nde,¹¹ Misemanna, a naani nde, Yeremi, a suuli nde,¹² Atayi, a senni nde, Eliyeli, a solofere nde,¹³ Yoxanan, a solomasaxan nde, Elesabada, a solomanaani nde,¹⁴ Yeremi, a fu nde, a nun Makabanayi, a fu nun kere nde.¹⁵ Gadikae nan yi ki naxee findi soori xungbee ra. Naxan xurun e ya ma, a senbe gbo mixi keme be. Naxan xungbo e ya ma, a senbe gbo mixi wulu be.¹⁶ Nee naxa Yuruden xure giri a rafexi temui naxe, kike singe, e fa geya lanbanyi mixie keru sogetede nun sogeorode mabiri.

¹⁷ Bonyaminka nun Yudayaka ndee naxa siga Dawuda xa yire makantaxi.¹⁸ Dawuda naxa e ralan, a a fala e be, «Xa wo faxi bojesa nan kui alako wo xa n mali, won bojece findima keren nan na. Kono xa a sa a li wo faxi n yanfade n yaxuie nan be, n tan naxan mu fe paaxi yo rabaxi, won benbae Marigi Ala kiiti sama ne.»¹⁹ Na temui Alatala Xaxili Seniyenxi naxa goro Amasayi ma, naxan findi soori tongo saxan xunyi ra. A naxa a fala, Ala xa Yisayi xa di Dawuda mali, Ala xa bojesa fi a ma, Ala xa bojesa fi Dawuda malima ma, barima Ala nan Dawuda malixi.

Na kui Dawuda naxa e rasene, e xa lu a xa soori mang'ee ya ma.

²⁰ Manasi soori ndee nu bara e sa Dawuda de ra a nu wama kafufe Filisitakae ma temui naxe Solu gere. E nun Dawuda mu no Filisitakae malide barima Filisita mange ndee nu bara gaaxu, e fa a fala, «Dawuda fama ne won yanfade, a kafu a marigi Solu ma, e won gere.»²¹ E to na fala, Dawuda naxa gbilen Sikilaga. Manasika naxee nu biraxi a foxo ra, e xilie nan ya: Adena, Yosabadi, Yediyayeli, Mikayeli, Yosabadi, Elihu, nun Siletayi. Soori wulu keren mange nan nu na e birin na.²² E nu Dawuda malima a xa soorie rapere, barima e birin fata sooripa rabade. Singe, e nu Isirayila soorie nan naperema.²³ Loxo yo loxo Dawuda

malimae xun nu masama han a xa soori gali naxa lu alo Ala gbe.

²⁴ Soori xasabi nan ya naxee fa Xebiron Dawuda yire, alako e xa Dawuda mali, Solu xa mangeya xa radangi a ma alo Alatala nu bara a masen ki naxe:²⁵ Yudayakae, soori wulu senni keme solomasaxan. Geresose nu na e birin yi ra.²⁶ Simeyonkae, soori gbangbalanyie wulu solofere soori keme.²⁷ Lewikae, soori wulu naani keme senni.²⁸ Yehoyada, naxan findi yarerati ra Haruna joxoe ra, a nun a xa soori wulu saxan keme solofere.²⁹ Sadoki, segetala soori gbangbalanyi, nun a xabile kuntigie, mixi moxoren nun firin.³⁰ Bonyaminka, Solu bonsoe, soori wulu saxan. E mu nu gbo barima a gbegebe nu na Solu nan ma seeti.³¹ Eframikae, soori wulu moxoren keme solomasaxan. E birin soori gbangbalanyi naxee benbae xili nu gbo.³² Manasikae, soori wulu fu nun solomasaxan. E tan nan nu sugandixi mang'ya radangife ra Dawuda ma.³³ Isakarikae, kuntigi keme firin nun e xa mixi naxee nu na e xa yaamari bun ma. E fan nu bara a kolon Isirayila lan a xa naxan naba na waxati.³⁴ Sabulonkae, soori wulu tongo suuli. E redixi gere xili ma, geresose nu na e yi ra.³⁵ Nafatalikae, soori xunyi wulu keren, a nun soori wulu tongo saxan nun solofere. Wure lefa nun tanbe nu na e birin yi ra.³⁶ Danakae, soori wulu moxoren nun solomasaxan keme senni. Geresose na e birin yi ra.³⁷ Aserikae, soori wulu tongo naani. E birin redixi.³⁸ Soori naxee keli Yuruden naakiri ma sogetede biri, nee findi Rubenkae, Gadikae, nun Manasikae nan na, e lan mixi wulu keme moxoren nan ma. Geresose na e birin yi ra.

³⁹ Yi soorie fa ne Xebiron alako e xa Dawuda doxo mange ra Isirayila xun na. Na panige nan nu na e be. Isirayilakae birin nu bara na nate tongo.⁴⁰ E naxa lu menni Dawuda yire xi saxan e e degema, e e minna. E ngaxakerenyie nan nu na donse rafalama e be.⁴¹ E doxobooree fan naxa fa donse ra kelife ra Isakari boxi, Sabulon boxi, nun Nafatali boxi ma. E naxa fa na ra sofalee, joxomee, soee, nun ningee fari. E naxa fa kote mooli birin na alo donse, farin, xore xaraxi, weni bogi xaraxi, weni, ture, xuruse lanma nun a xungbe. E naxa fa a gbegebe ra barima Isirayilaka birin nu seewaxi.

13

Dawuda saate kankira xaninfe Darisalamu.
(Samuweli II 6:1-11)

¹ Dawuda naxa soori wulu xunyie, soori keme xunyie, nun kuntigi birin xili, e xa malan. ² Dawuda naxa a fala Isirayila jama birin be, «Xa a findixi fe fanyi nan na, xa a kelixi won Marigi Alatala nan ma, won xa xerae xee won ngaxakerenyie ma, naxee na Isirayila boxie ma. Won xa serexedubee nun Lewikae fan xili, naxee na Isirayila taee kui, alako won birin xa lu yire keren. ³ Won xa won Marigi xa saate kankira ragbilen won yire, barima Solu xa mangeya waxati, won mu siga a foxo ra.» ⁴ Nama birin naxa tin na fe fanyi ra.

⁵ Dawuda naxa Isirayila birin malan, keli Sixori xure ma Misira boxi, sa doxo Xamata ra, alako e xa Ala xa saate kankira tongo Kiriyati Yeyarimi. ⁶ Dawuda nun Isirayila birin naxa te Baala Yudaya boxi ma, dennaxe xili Kiriyati Yeyarimi. E nu wama Ala xa saate kankira tongofe. Alatala xa kibanyi nu na maleke sawure firin tagi na kankira fari, Alatala maxandima dennaxe. ⁷ E naxa Ala xa saate kankira tongo Abinadabo xonyi, e a doxo kote xanin se neene kui. Usa nun Axiyo naxa a ragi. ⁸ Dawuda nun Isirayilakae naxa seewa ki fanyi Ala ya xori. E naxa beeti ba korae, maxasee, nun sarae xui ra.

⁹ E to lonyi li e dennaxe ma Kidon, ninge naxee nu kote xanin se mabendunma, naxa salaxun e wa birafe. Usa naxa saate kankira suxu a belexe ra alako a naxa bira. ¹⁰ Alatala naxa xono Usa ma, a a faxa keren na, barima a mu nu lan a xa a belexe din saate kankira ra. Usa faxa na ki ne Ala ya xori.

¹¹ Dawuda naxa xono Usa faxafe ma. Menni xili naxa sa «Usa gbaloe.» Han ya na xili saxi naa xun. ¹² Dawuda naxa gaaxu Ala ya ra na loxo. A naxa a yete maxorin, «N Ala xa saate kankira rasoma n xonyi di?» ¹³ Na loxo Dawuda mu saate kankira xanin a xonyi Darisalamu. A naxa a raso Obedo Edon xa banxi kui, naxan na Gati. ¹⁴ Ala xa saate kankira naxa lu Obedo Edon xa denbaya yire kike saxon. Alatala naxa barake sa e ma na xa fe ra.

14

Dawuda xa denbaya (Samuweli II 5:11-16)

¹ Tire mange Xirami naxa mixie xee Dawuda xon ma alako e xa banxi belebele ti a tan Dawuda be. E naxa sediri wuri xanin e xun ma, a nun walike naxee a rawalima. ² Dawuda naxa a kolon a Alatala yati nan a findixi Isirayila mange ra. A a kolon Ala luma a xa mangeya ite ra a xa jama xa fe ra. ³ Dawuda naxa gine gbetee doxo Darisalamu. E naxa di ginee nun di kemee bari a be.

⁴ A xa di naxee barixi Darisalamu, e xilie nan ya: Samuwa, Sobabo, Natan, Sulemani, ⁵ Yibixari, Elisuwaa, Elipeleti, ⁶ Noga, Nefegi, Yafiya, ⁷ Elisama, Beeliyada, nun Elifeleti.

Filisitakae Dawuda gerefe (Samuweli II 5:17-25)

⁸ Filisitakae to a me Dawuda bara findi Isirayila mange ra, e naxa siga a gere. Dawuda fan naxa mini e ya ra. ⁹ Filisitakae naxa gere ti Isirayilakae be naxee nu na Refa gulunba. ¹⁰ Dawuda naxa Ala maxorin, «N xa siga Filisitakae gere? I e sama n sagoe?» Alatala naxa a masen a be, «Siga, n fama ne e sade i sagoe.»

¹¹ Dawuda nun a xa soorie naxa te Bali Perasimi, e fa Filisitakae bonbo. Na kui Dawuda naxa a fala, «Ala bara n yaxuie kana, alo ye gbege bogoni booma a ra ki naxe.» Na fe nan a toxi, Bali Perasimi xili falaxi yi yire xun. ¹² Filisitakae nu bara e xa kuyee lu gere yire. Dawuda naxa yaamari fi e xa gan.

¹³ Filisitakae man naxa gere ti Isirayilakae be naxee nu na Refa gulunba. ¹⁴ Dawuda man naxa Ala maxorin xa a lanma a xa e gere. Ala naxa a yaabi, «I naxa bira e foxo ra de. I xa e mabilin han wondi yire. I xa mame ti menni ¹⁵ han i xa xui nde me wuri bilie kon na. Na temui i fa mini wondi kui e gere. N tan nan minima i ya ra, nee bonbo i be.» ¹⁶ Dawuda naxa a raba alo Ala a masenxi a be ki naxe. E naxa Filisitakae bonbo kelife Gabayon, xa doxo Geseri ra. ¹⁷ Na kui Dawuda xili naxa xungbo yire birin. Alatala naxa a niya si birin xa gaaxu Dawuda ya ra.

15

Ala xa saate kankira sigafe Darisalamu

¹ Dawuda naxa banxie ti Darisalamu taa kui, dennaxe nu xili Dawuda xa taa. Menni a naxa kiri banxi ti Ala xa saate kankira luma dennaxe. ² Dawuda naxa yaamari fi a mixi yo mu Ala xa saate kankira maxaninma fo Lewikae, barima Alatala e tan nan sugandixi na ma. Na bara findi e xa wali ra temui birin. ³ Dawuda naxa Isirayila birin xunlan Darisalamu Alatala xa saate kankira rasofe ra banxi kui naxan nu yailanxi na xa fe ra.

⁴ Dawuda naxa Haruna xa die nun Lewikae malan:

⁵ Kehati xa die, mixi keme mixi moxojen. E xunyi na Uriyeli nan na.

⁶ Merari xa die, mixi keme firin mixi moxojen.

E xunyi na Asaya nan na.

⁷ Gerison xa die, mixi keme mixi tongo saxon.

E xunyi na Yoweli nan na.

⁸ Elisafan xa die, mixi keme firin.

E xunyi na Semaya nan na.

⁹ Xehiron xa die, mixi tongo solomasaxan.

E xunyi na Eliyeli nan na.

¹⁰ Yusiyele xa die, mixi keme mixi fu nun firin.

E xunyi na Aminadabo nan na.

¹¹ Dawuda naxa serexedubee Sadoki nun Abiyatari, a nun Lewikae Uriyeli, Asaya, Yoweli, Semaya, Eliyeli nun Aminadabo xili. ¹² A naxa a fala e be, «Wo tan nan na Lewi xa denbayae xunyiye ra. Wo wo yete raseniyeen, wo tan nun wo xa mixie. Wo xa te wo Marigi Alatala xa saate kankira ra. Wo xa a xanin yire n dennaxe yailanxi a be. ¹³ Temui dangixi won Marigi Alatala nu bara xono won ma, barima Lewikae nan nu lan e xa na xanin a seriye ki ma.»

¹⁴ Serexedubee nun Lewikae naxa e yete raseniyeen beenu e xa te Isirayila Marigi Alatala xa saate kankira ra. ¹⁵ Lewikae naxa Alatala xa saate kankira suxu wurie ma a xaninma naxee ra, e e sa e tunkie fari alo Alatala Annabi Munsa yamari ki naxe.

¹⁶ Dawuda naxa a fala Lewikae xunyiye be e xa beetiba ndee sugandi e xa mixie ya ma naxee beeti bama korae nun maxasee xui ra jexixinyi kui. ¹⁷ Lewikae naxa Yoweli xa di Heman sugandi, a nun Berekiya xa di Asafi, nun Kusaya xa di Etani, naxan nu na Merari xa die ya ma. ¹⁸ Lewikae gbeteen nan nu na naade kantee ra: Sakari, Ben, Yasiyeli, Semiramoti, Yexiyeli, Unni, Eliyabi, Benaya, Maaseya, Matitiya, Elifelehu, Mikineyahu, Obedo Edon, nun Yeyiyeli. ¹⁹ Lewika gbeteen nan nu na beetibae ra: Heman, Asafi, nun Etani. E nu maxasee raberema jexixinyi kui.

²⁰ Sakari, Asiyeli, Semiramoti, Yexiyeli, Unni, Eliyabi, Maaseya, nun Benaya nu korae raberema. ²¹ Matitiya, Elifelehu, Mikineyahu, Obedo Edon, Yeyiyeli, nun Asasiya nu korae luuti solomasaxan daaxi raberema. ²² Lewika Kenaniya naxa findi xunyi ra naxan Ala xa saate kankira xaninma. A nu na wali kolon. ²³ Berekiya nun Elekana nu a malima na wali kui.

²⁴ Serexedubee Sebanaya, Yosafati, Neta-neeli, Amasayi, Sakari, Benaya, nun Eliyeleri nan nu sarae fema Ala xa saate kankira ya ra. Obedo Edon nun Yexiya nan nu saate kankira xaninyie ra.

²⁵ Dawuda, Isirayila forie, nun soori wulu xunyiye naxa ti kira xon alako e xa sa Alatala xa saate kankira mati jexixinyi kui kelife ra Obedo Edon xonyi. ²⁶ Ala naxa Lewikae mali a xa saate kankira xaninde. Na kui e nu bara tuura solofere nun yexee kontonyi solofere ba serexe ra. ²⁷ Dawuda, Lewika naxee saate kankira xaninma, beetibae, nun Kenaniya, beetibae xa mange, e birin nu

maxirixi donma tofanyie kui. Dawuda naxa serexedube donma fan nagoro a ma.

²⁸ Isirayilakae birin naxa te Alatala xa saate kankira ra jexixinyi kui. Ndee naxa ferie nun sarae fe, ndee naxa maxasee nun korae rabere.

²⁹ Solu xa di gine Mikala naxa Isirayilakae to Alatala xa saate kankira raso ra Dawuda xa taa kui. A to mange Dawuda to fare boron na jexixinyi kui, a naxa mange Dawuda rapaaxu.

16

Dawuda Ala tantufe

¹ E to so Darisalamu, e naxa Ala xa saate kankira doxo horomolingira kui, Dawuda naxan yailanxi a lude ra. E naxa serexe gan daaxi nun xanunteya serexe ba. ² Dawuda to ge na serexee bade, a naxa duba Isirayila jama be Alatala xili ra. ³ Na xanbi a naxa taami, sube, nun donse joxunme so Isirayilakae birin yi ra.

⁴ A Lewika naxee sugandi dubafe ra jama be, e Isirayila Marigi Alatala matoxo, e a tantu a xa saate kankira ya ra. Nee xilie nan ya: ⁵ Asafi, naxan findi e xunyi ra, Sakari, naxan na na xanbi ra, Yeyiyeli, Semiramoti, Yexiyeli, Matitiya, Eliyabi, Benaya, Obedo Edon, nun Yeyiyeli. Korae nu na e yi ra, maxasee nu na Asafi yi ra. ⁶ Serexedube Benaya nun Yaxasiyeli nu sarae fema Ala xa saate kankira ya ra.

⁷ Na loxoe Dawuda naxa yi beeti so Asafi nun a xa mixie yi ra alako e xa Alatala tantu.

⁸ Wo Alatala matoxo, wo a maxandi.

Wo a masen sie be a fe xungbe naxee rabaxi.

⁹ Wo beeti ba a be, wo a tantu binye kui.

Wo wo mapoxun a xa fe fanyi birin ma.

¹⁰ Wo a xili seniyeenxi matoxo.

Wo tan naxee na Alatala fenfe,

seewe xa lu wo bojnee kui.

¹¹ Wo xa bira Alatala nun a senbe foxo ra.

Wo wo ya rafindi a ma.

¹² Wo wo ratu a xa kaabanakoe ma,

a xa fe fanyie ma a naxee rabaxi,

a nun a xa marasi.

¹³ Wo tan Isirayila bara findi a xa konyie ra.

Yaxuba xa die, Alatala bara wo sugandi.

¹⁴ Alatala nan na won Marigi Ala ra,

A tan nan kiiti sama boxi birin ma.

¹⁵ Wo wo ratu a xa saate ma temui birin,

a xa woysnyi ma abadan.

¹⁶ A na saate naxan tongo Iburahima be,

a a kali Isiyaga be.

¹⁷ A na nan xirixi e nun Yaxuba tagi,

a findi saate ra Isirayila be

naxan mu kanama abadan.

¹⁸ Na saate nan ya:

«N Kanaan boxi fima ne wo ma,
a findi wo ke ra.»

¹⁹ Wo mu nu gbo,

xoƆe nan nu wo ra na boxi kui.

²⁰ Wo to siga jamanee gbete ma,
wo naxa lu e xa mang'eya bun ma,

²¹ Ala mu tin mixi yo xa wo jaxankata.

A naxa mang'ee rakoro si wo xa fe ra,

²² «Wo naxa wo belexe din n ma mixi
sugandixie ra,

wo naxa n ma namijonmee tooro.»

²³ Dunija birin xa beeti ba Alatala be.

Looxo birin wo xa a xa kisi xa fe masen.

²⁴ Wo xa a xa fe fanyie tagi raba si gbete
be,

wo xa a xa kaabanakoe masen dunija
birin be.

²⁵ Alatala senbe gbo, a lanma won xa a
matoxo.

A magaaxu alae birin be.

²⁶ Wule nan na si gbete xa alae ra,

konoo Alatala nan koore daaxi.

²⁷ Nore xungbe na a yi ra,

senbe nun seewa gbo a xonyi.

²⁸ Si birin, wo xa Alatala matoxo,

wo xa a senbe kolon.

²⁹ Wo xa a xili matoxo,

wo xa serexee ba a be a xa horomolingira
kui,

wo xa a batu seniyenyi kui.

³⁰ Adama birin xa seren a ya ra.

Ala mu tinma dunija xun xa rakana.

³¹ Koore nun dunija xa seewa,
birin xa a kolon Alatala nan mange ra.

³² Baa nun yexee xa Ala senbe masen,
boxi nun subee xa Ala xa fanyi masen.

³³ Wondi wuri xa Alatala xili masen,
naxan fafe dunija makiitide.

³⁴ Wo xa Alatala tantu barima a fan,
a xa xanunteya mu kanama abadan.

³⁵ Wo xa a masen Ala be,

«Ala, muxu rakisi,

muxu ratanga si gbete ma,

alako muxu xa i xili matoxo,

na xa findi fe fanyi ra muxu be.

³⁶ Tantui na Isirayila Marigi Alatala be
temui birin.»

Nama naxa a ratin, «Tantui na Alatala be.»

³⁷ Dawuda naxa Asafi nun a xunya
yamari e xa meeni Alatala xa saate kankira
ma temui birin. ³⁸ A naxa Yedutun xa di
Obedo Edon, nun Xosa, a nun a xa mixi
tongo senni nun solomasaxan yamari e xa
horomolingira naade kanta. ³⁹ Serexedube
Sadoki nun a xa mixie naxa lu Alatala xa
horomolingira naxan nu na Gabayon geya
fari. ⁴⁰ A nu lan ne e xa serexe gan daaxi
ba geesege nun nunmare temui Alatala be
alo a sebexi Isirayilakae be kitaabui kui
ki naxe. ⁴¹ Heman, Yedutun, nun boore

naxee nu sugandixi fan nu na alako e xa
Alatala tantu, barima a xa fonisireya mu
jonma abadan. ⁴² Heman nun Yedutun
nu sarae fema, e nu maxasee raberema
alako e xa beeti ba Alatala be. Yedutun
xa die nan nu na naade kantee ra. ⁴³ Na
dangi xanbi, jama birin naxa siga e xonyi.
Dawuda fan naxa gbilen a xonyi, a xa duba
a xa denbaya be.

17

*Ala xa saate Dawuda be
(Samuweli II 7:1-17)*

¹ Dawuda to ge sabatide a xa banxi neene
kui, a naxa a fala Annabi Natan be, «I bara
a to, n na banxi tofanyi nan kui naxan
yailanxi sediri wuri ra, konoo Alatala xa
saate kankira tan na kiri banxi nan kui.»
² Annabi Natan naxa Dawuda yaabi, «I xa
i waxonfe raba, barima wo nun Ala na a
ra.»

³ Na koe ra, Ala naxa a masen Annabi
Natan be, ⁴ «Sa a fala n ma konyi Dawuda
be Alatala xa masenyi nan ya, <I tan mu
banxi tima n be n luma dennaxe. ⁵ Kabi n
Isirayila ramini Misira boxi kui han to, n
na kiri banxi nan kui. Banxi gbete yo mu
nu na n yi ra. ⁶ Muxu nun Isirayila xa nere
kui, n mu a fala n ma jama xa yarerati
yo be, n naxee sugandi e xa meeni n ma
jama ma, e xa banxi sediri wuri daaxi ti
n be.» ⁷ Yakosi i xa a masen n ma konyi
Dawuda be, «Mange Alatala xa masenyi
nan ya: I nu na goore ne xuruse kantade, n
naxa i findi n ma jama Isirayila xa mange
ra. ⁸ I nu sigama dennaxe birin won birin
nan nu na ra, n naxa i yaxuie halaki i ya
ra, n naxa i xili rate alo mixi binye naxee
na boxi fari. ⁹ N bara yire nde sugandi n
ma jama Isirayila be e sabatima dennaxe,
alako e naxa magaxu sonon, tinxintaree xa
e lu naa. ¹⁰ N e malima ne alo n a raba ki
naxe n to kiitisaee doxo n ma jama Isirayila
xun ma. N man na rabama i tan fan be, i
xa ti i yaxuie fari. N tan Alatala fama ne
senbe fide i ma a nun i xabile birin. ¹¹ I xa
dunijeigiri na kamali temui naxe, i naxa
gbilen i benbae yire, n meenima ne i xa
die ma. N keren sugandima ne, a xa findi
mange ra i jooxo ra. ¹² Na kanyi nan fama
horomobanxi tide n be. N a rasabatima
mang'eya kui, alako a xa bu abadan. ¹³ N
findima a baba nan na, a tan fan findima n
ma di nan na. N ma fonisireya mu bama a
yi ra alo n a ba ki naxe mange singe yi ra.

¹⁴ N a findima n ma jama xa mange nan
na, a xa mang'eya mu kanama abadan.»

¹⁵ Annabi Natan naxa Ala xa masenyi ti
Dawuda be alo Ala a masenxi a be ki naxe.
¹⁶ Na xanbi mange Dawuda naxa siga, a sa
a yete dentee Marigi Alatala be, a a fala,

«N Marigi Alatala, nde na n tan na a nun n ma denbaya ra naxan a niyama i xa yi nate mooli tongo muxu be? ¹⁷ N Marigi Ala, i naxan falaxi i xa konyi xa denbaya xa fe ra, fe xuri mu a ra de! N Marigi Alatala i bara hinne n na alo mixi xungbe. ¹⁸ N tan Dawuda, n noma munse falade i be yi xunnakeli xa fe ra i naxan fixi i xa konyi ma? I i xa konyi kolon. ¹⁹ Marigi Alatala, i bara yi nate tongo n be i xa xanunteya xa fe ra alako dunjina xa i senbe kolon.»

²⁰ «Alatala, i maniye mu na, ala gbete mu na ba i tan na. Muxu bara na kolon. ²¹ Si gbete na dunjina naxan luma alo Isirayila naxan Marigi a raminixi konyiya kui, a a findi a xa pama ra? I bara kaabanakoe raba, fe magaaxuxie. I bara sie keru i xa pama ya ra, i naxan naminixi Misira boxi ra, alako i xili xa kolon. ²² Marigi Alatala, i bara a ragiri Isirayila xa findi i xa pama ra, i fan bara findi e Marigi Ala ra. Na mu kanama abadan.»

²³ «Marigi Alatala, i xa masenyi i xa konyi nun a xa denbaya xa fe ra, na xa kamali. I naxan fala, yandi i xa na ragiri. ²⁴ I xa na ragiri alako i xili xa gbo temui birin. Dunjina xa a fala, «Mange Alatala, Isirayila Marigi Ala nan a ra.» I xa konyi Dawuda, nun a xa denbaya, i xa meeni e ma abadan. ²⁵ N Marigi Ala, i bara i janige masen i xa konyi be a falafe ra i xa a xa denbaya xun nakeli. Na na a ra i xa konyi bara limaniya i maxandife ra. ²⁶ Alatala, i tan nan na Ala ra. I bara yi masenyi fanyi ti i xa konyi be. ²⁷ I bara wa i xa konyi xa denbaya barakafe, alako a xa balo i ya i abadan. Alatala barake sama naxan ma, na barake mu bama a yi ra abadan.»

18

*Dawuda nola sotofe
(Samuweli II 8:1-18)*

¹ Na to dangi, Dawuda naxa Filisitakae bonbo, a e rayaagi. A naxa Gati nun a rabiliyie ba e yi ra. ² A naxa Mowabakae fan bonbo, e fa lu a xa yaamari bun ma, e duuti ba. ³ Dawuda naxa Soba mange Hadadeseri fan bonbo Xamata mabiri, barima a nu wama Efirati xure xa lu a xa yaamari bun ma. ⁴ Dawuda naxa soori ragise wulu keren, soe ragi wulu solofere, nun soori wulu moxoren ba e yi ra. A naxa soe birin tore bolon fo soe keme pondon a naxee ragata a yete be.

⁵ Siriya naxee na Damasi naxa fa Soba mange Hadadeseri malide, konon Dawuda naxa soori wulu moxoren nun firin bonbo e ra. ⁶ Dawuda naxa a xa soorie doxo Siriya boxi ma Damasi taa kui. Siriya naxa lu Dawuda xa yaamari bun, e duuti ba a be. Dawuda siga dede, Alatala nu xunnakeli

fima ne a ma. ⁷ Dawuda naxa Hadadeseri xa soorie xa wure lefa xanin Darisalamu xee ma masoxi naxee ma. ⁸ A naxa Hadadeseri xa yoxui gbege tongo Tibati nun Kunu. Sulemani naxa na yailan maxase xungbe ra, salide kontigibae, a nun serexebade walisee ra naxee nu rawalima horomobanxi kui.

⁹ Xamata mange Tohu naxa a me a Dawuda bara Soba mange Hadadeseri xa soorie birin bonbo. ¹⁰ A naxa a xa di Hadorami xee mange Dawuda xon, a xa a xeebu a be, a man xa a matoxo a xa gere xa fe ra Hadadeseri mabiri ra. A man naxa xee ma, gbete, nun yoxui fi Dawuda ma, barima gere nu na Tohu nun Hadadeseri tagi. ¹¹ Mange Dawuda naxa na birin fi Alatala ma, a nun gbete nun xee ma naxan nasuxu sie birin yi ra alo Edon, Mowaba, Amoni, Filisita, nun Amaleki.

¹² Seruya xa di Abisayi naxa Edonka wulu fu nun solomasaxan bonbo gulunba kui Foxoe yire. ¹³ A naxa soorie lu Edon alako naa birin xa lu Dawuda xa yaamari bun ma. Dawuda siga dede, Alatala nu xunnakeli fima ne a ma.

¹⁴ Dawuda naxa a xa pama Isirayila yamari seriye nun tinxinyi ra. ¹⁵ Seruya xa di Yowaba nan nu na soorie xa mange ra. Axiludu xa di Yehosafati nan nu na mange xa xui madangi ra. ¹⁶ Axituba xa di Sadoki nun Abiyatari xa di Abimeleki nan nu na serexedubee ra. Sawesa nan nu na mange xa sebeliti ra. ¹⁷ Yehoyada xa di Benaya nan nu na Keretikae nun Peletakae xunyi ra. Mange Dawuda xa die nan nu na a xanbi ra.

19

*Dawuda nun Amonikae xa gere
(Samuweli II 10:1-19)*

¹ Na to dangi, naxan naba na nan yi ki. Amonikae xa mange Naxasa naxa faxa, a xa di naxa ti a joxoe ra. ² Dawuda naxa a mapoxun, «N fe fanyi rabama ne Naxasa xa di Xanun be, barima a baba fe fanyi raba ne n be.» Dawuda naxa xerae xee Xanun xon e xa sa a nu tooro a nu sege sa a baba jonfe ma. Dawuda xa xerae naxa so Amonikae xa boxi ma Xanun yire, e xa a nu tooro sa. ³ Konon Amonikae xa kungtie naxa a fala Xanun be, «I joxo a ma Dawuda yee xee xi i nu tooro sade i baba jonfe nan ma? E faxi ne e xa fa be kolon, e xa be ya iso, e xa yi boxi tegerenya raba. A xa xerae faxi be na nan ma.»

⁴ Na kui Xanun naxa Dawuda xa xerae suxu, a naxa e de xabe maxaba, a naxa e xa donmae raxaba e xore yailanyi, a fa e rabepin. ⁵ Mixi nde to na fe dentegae Dawuda be, a naxa mixie xee a xa xerae

yire a falafe ra, «Wo lu Yeriko han wo de xabee xa mini. Na temui wo xa gbilen be.» Dawuda xa xerae xaxili nu bara ifu ki fanyi ra.

⁶ Xanun nun Amonikae to a kolon a e bara xonnanteya raso e nun Dawuda tagi, e naxa gbeti kilo wulu tongo saxan nun naani fi Siriyakae ma, naxee nu na Mesopotamiya, Maaka nun Soba, alako e xa fa soori ragisee nun soe ragie ra e be. ⁷ Na kui Maaka mange nun a xa pama naxa fa soori ragise wulu tongo saxan nun firin na, e fa malan Medeba. Amonikae fan naxa mini e xa taee kui, alako e xa Dawuda gere. ⁸ Dawuda fefe na kolon, a naxa soori mange Yowaba nun a xa soori gbangbalanyi birin xee e yire. ⁹ Amonikae naxa mini, e ti gere ki ma taa sode de ra. Mange naxee fa e malide, e nu tixi e xati ma daaxa i.

¹⁰ Yowaba naxa a kolon gere na a ya ra, a man na a xanbi ra. A naxa Isirayila soori fanyie mayegeti, a e ti Siriyakae ya ra. ¹¹ A naxa soori donxoe lu a xunya Abisayi xa yaamari bun ma, e xa ti Amonikae ya ra. ¹² Yowaba naxa a fala a xunya be, «Xa Siriyakae senbe gbo n be, i xa fa n malide. Xa Amonikae fan senbe gbo i be, n fan sigama i malide. ¹³ I xa limaniya, won xa won senbe so won bonsoe xa fe ra nun won Marigi Ala xa taee xa fe ra. Alatala xa a waxonfe raba.»

¹⁴ Yowaba nun a xa soorie naxa Siriyakae gere. Nee naxa e gi Yowaba ma. ¹⁵ Amonikae to a to, Siriyakae bara e gi, e fan naxa e gi Abisayi ma. Yowaba xunya naxa so taa kui, Yowaba naxa gbilen Darisalamu.

¹⁶ Siriyakae to a kolon Isirayila bara e bonbo, e naxa xerae xee Siriyakae ma naxee nu na xure naakiri ma. Hadadeseri xa soori mange Sofaki nan nu na e xunyi ra. ¹⁷ Dawuda to na kolon, a naxa Isirayilakae birin malan, e naxa fa e Yuruden igiri, e siga Siriyakae gere. Siriyakae man naxa e gi Isirayilakae ya ra. ¹⁸ Dawuda naxa soori nun e ragise doxo wulu solofere faxes, a nun soori wulu tongo naani gbete. A naxa soori mange Sofaki fan faxes. ¹⁹ Hadadeseri malimae to a kolon a Isirayilakae bara e bonbo, e naxa lanyi xiri e nun Dawuda tagi, e naxa lu a xa yaamari bun. Kabi na waxati, Siriyakae mu tinma Amonikae malide sonon.

20

Dawuda Amonikae nun Filisitakae gerefe

(Samuweli II 11:1, 12:26-31)

¹ Na ne igbilenyi, gere temui to a li, Yowaba nun a xa soori gbangbalanyie

naxa siga Amonikae gere. Yowaba naxa taa nde suxu naxan xili Raba, a fa menni kana. Dawuda tan naxa lu Darisalamu. ² Dawuda naxa mange tonxuma xema daaxi ba Amonikae xa mange xunyi ma, naxan xa binye dangi kilo tongo saxan na. Geme tofanyi diyaman daaxi fan nu na a ma. Na mange tonxuma naxa doxo Dawuda xun ma, a fa se gbege xanin a xun ma a naxan soto gere kui. ³ Nama naxan nu na naa, Dawuda naxa e xanin a xun ma, a e findi konyie ra naxee wuri, geme, nun wure xabama. A Amonikae xa taa birin xa fe raba na ki ne. Na xanbi, Dawuda nun a xa soorie naxa gbilen Darisalamu.

⁴ Na to dangi, Isirayilakae nun Filisitakae naxa gere Geseri. Na gere kui, Sibekayi Xusaka naxa Sipayi faxes. Sipayi findi Refa bonsoe nan na. Filisitakae naxa yaagi na fe ma.

⁵ Isirayilakae nun Filisitakae man naxa gere. Yi biyaasi Yayiri xa di Elexanan naxa Goliyati xunya Laxami Gatika faxes. A senbe nu gbo, a xa tanbe xa xungboe nu luxi alo dugi soto wuri.

⁶ Gere gbete naxa mini Gati. Xeme kuye nde nu na, sole senni nan nu na a salonse birin ma, nee malanxi maxonen nun naani. Na fan Rafa bonsoe nan nu a ra. ⁷ A to Isirayila konbi, Dawuda xunya Simeya xa di Yonatan naxa a faxes. ⁸ Yi xeme birin fatanxi Rafa bonsoe nan ma naxan nu sabatixi Gati. Dawuda nun a xa soorie naxa e birin soto.

21

Isirayila pama kontife
(Samuweli II 24:1-9)

¹ Sentane to wa Isirayila ratantanfe, a naxa Dawuda boje rate a xa Isirayilakae konti. ² Dawuda naxa a fala Yowaba nun kuntigie be, «Wo siga, wo xa sa Isirayilakae konti, keli Beriseeba ma, sa doxo Dana ra. Wo xa na xasabi dentege n be.» ³ Yowaba naxa a yaabi, «Alatala xa Isirayila pama rawuya doxo keme. Mange, n marigi, i xa konyie xa mu nee birin na? I yi mooli maxorinxi munfe ra? Munfe ra i wama Isirayila xa yi yunubi soto?» ⁴ Kono mange xui mu matandima, na na a ra Yowaba naxa mini, a naxa Isirayila birin ipere, a fa gbilen Darisalamu. ⁵ A naxa pama xasabi fala Dawuda be. Isirayilakae xa konti nan ya: xeme santidegema kanyi miliyon keren, wulu keme. Yudayakae xa konti nan ya: xeme santidegema kanyi wulu keme naani, tongo solofere. ⁶ Yowaba mu Lewi nun Bunyamin bonsoe konti, barima mange xa yaamari mu nu rafanxi a ma.

⁷ Yi yaamari naxa rapaaxu Ala ma. A naxa Isirayila xa tantanyi seri ba. ⁸ Dawuda naxa a fala Ala be, «N to yi rabaxi, n bara yunubi belebele raba. Yakosi n bara i mayandi i xa dije i xa konyi xa yunubi ma. Na bara findi n ma daxupa ra.» ⁹ Alatala naxa a masen Gadi be, naxan findi namiponme ra mange be Dawuda xa waxati, ¹⁰ «I xa a fala Dawuda be, Alatala yi nan masenxi i be, «N bara fe saxan masen i be, i xa keren sugandi i wama n xa naxan naba i ra.»» ¹¹ Gadi naxa siga Dawuda yire, a a fala a be, «Alatala yi nan masenxi i be, ¹² «I bara tin paxankate mundun na: kaame xa sin boxi je saxan, xa na mu i yaxuie xa no wo ra e xa santidegema ra kike saxan, xa na mu Alatala xa a maleke xee a xa Isirayila jama halaki, a xa boxi birin kana a xa santidegema ra nun fure paaxi ra xi saxan. Yakosi i xa a mato n lan n xa naxan fala n xema be.»» ¹³ Dawuda naxa Gadi yaabi, «N boje bara mapaaxu a xoxoxe ra. A lan n xa n sa Alatala belexe i naxan xa kinikini gbo. Na fisa adamadie belexe be.» ¹⁴ Alatala naxa fure paaxi radin Isirayila ma han xeme wulu tongo solofere naxa faxa Isirayila boxi ma. ¹⁵ Ala naxa maleke xee Darisalamu, a xa sa naa kana. A nu naa kanafe temu naxe, Alatala naxa e xa toore mato, a fa nimisa. A naxa a masen maleke be naxan nu na naa kanafe, «Na lan. E lu naa sinden.» Alatala xa maleke nu tixi Oronan Yebusuka xa lonyi ma. ¹⁶ Dawuda to a ya rate, a naxa Alatala xa maleke to, a tixi koore ma, a xa santidegema baxi a tee i, a ya rafindixi Darisalamu ma. Dawuda nun forie naxa sunnun donma ragoro e ma, e e yatagi rafelen boxi. ¹⁷ Dawuda naxa a fala Ala be, «N tan xa mu yaamari ti e xa Isirayila jama konti? N tan nan yunubi rabaxi, n tan nan yi fe kobi niyaxi. Nama tan munse rabaxi? N Marigi Alatala, i xa n tan nun ma denbaya halaki, i xa i xa jama lu naa.» ¹⁸ Alatala xa maleke naxa a masen Gadi be a xa a fala Dawuda be, a xa te serexebade yailande Alatala be Oronan Yebusuka xa lonyi ma. ¹⁹ Dawuda naxa te naa alu Gadi a fala a be Alatala xili ra ki naxe. ²⁰ Oronan to nu naa lonyi ma, a mengi bonbofe, a naxa a mafindi, a fa maleke to. A tan nun a xa di naanie naxa e noxun. ²¹ Na waxati, Dawuda fan nu sigafe Oronan yire. Oronan to a to, a naxa keli lonyi ma, a sa a felen boxi ma Dawuda bun ma. ²² Dawuda naxa a fala Oronan be, «N wama yi lonyi sarafe i ma, alako n xa serexebade ti Alatala be. A mati n ma a sare ra, alako fure paaxi xa pon jama ma.» ²³ Oronan naxa Dawuda yaabi, «Mange, a

tongo. N marigi xa a waxonfe raba a ra. N bara yi ningee fan so i yi ra, e xa findi serexe gan daaxi ra. Yi saretie noma gande yege ra, yi mengi fan xa findi serexe ra. N bara yi birin fi i ma.»

²⁴ Kono mange Dawuda naxa a fala Oronan be, «Ade, n wama a sarafe ne kobiri ra naxan lanma seriye ki ma. N mu se bama serexe ra Alatala be, naxan findima i tan harige ra. N mu noma serexe gan daaxi bade n mu naxan sare baxi.» ²⁵ Na kui Dawuda naxa xema kilo solofere fi Oronan be na lonyi xa fe ra. ²⁶ Dawuda naxa serexebade ti menni Alatala be, a fa serexe gan daaxi nun xanunteya serexe ba. A to Alatala maxandi, Alatala naxa a yaabi te ra naxan sinxi serexebade ma keli koore ma. ²⁷ Na temu Alatala naxa woyen maleke be, a fa santidegema raso a tee i.

²⁸ Dawuda nu serexe bama Oronan Yebusuka xa lonyi nan ma sonon, barima a nu bara a kolon a Alatala a yaabima menni ne. ²⁹ Alatala xa horomolingira, Annabi Munsa naxan yailan gbengberenyi ma, a nun serexebade serexe gan daaxi bama dennaxe, nee nu na yire itexi nde ne Gabayon na waxati. ³⁰ Kono Dawuda mu nu noma sode naa, a xa woyen Ala ra, barima a nu henmexi Alatala xa maleke xa santidegema ra.

22

Ala xa horomobanxi folofe

¹ Dawuda naxa a masen, «Won Marigi Alatala xa banxi xa ti be, a nun serexebade, serexe gan daaxi bama dennaxe.»

² Dawuda naxa yaamari fi, xone konyi birin naxee sabatixi Isirayila boxi ma, e xa malan. A naxa e findi geme xabamae ra Ala xa banxi xa wali xa fe ra. ³ Dawuda naxa wure gbege fen, naxan findima lantumae nun naade gbaku see ra. A naxa yoxui gbege fan fen naxan mu nu noma maniyade a gboe xa fe ra. ⁴ Sidonkae nun Tirekae naxa Dawuda mali, a naxa wuri fanyi gbege soto. Na wuri mooli xili ne sediri. ⁵ Dawuda nu fa a fala, «N ma di Sulemani dimedi na a ra, a mu wali kolon sinden. Horomobanxi naxan tima Alatala be, na lanma a xa tofan, a xa rayabu, a xili xa gbo si birin ya ma.» Na kui, Dawuda se gbege malan ne na banxi tima naxan na beenu a xa faxa

⁶ Dawuda naxa a xa di Sulemani xili, a a fala a be a xa banxi ti Isirayila Marigi Alatala be. ⁷ A naxe, «N ma di, nate nu na n be n xa banxi ti n Marigi Alatala be, ⁸ kono Alatala bara yi masen n be yi ki, «I bara wuli ifli a gbe ra n ya i i xa yihadi geree kui, i mixie gbege faxa. Na nan a ra, i tan nu lan i xa banxi ti n be. ⁹ Kono i

fama di nde sotode, naxan findima boḡesa mixi ra, n malabui fima naxan ma a yaxuie xa fe ra. A xili fama falade Sulemani. Isirayila luma boḡesa nun maraxare kui a xa simaya birin kui. ¹⁰ A tan nan fama banxi tide n be, a fa findi n ma di ra, n fan findi a baba ra. A xa mangeya kibanyi buma abadan Isirayila.»

¹¹ «Yakosi, n ma di, Alatala xa lu i seḡti ma, alako i xa i Marigi Alatala xa banxi ti sooneya ra alo a a falaxi i xa fe ra ki naxe. ¹² Alatala xa lonni nun xaxili fanyi fi i ma a i tima mange ra temui naxe Isirayila boxi ma, alako i xa i Marigi Alatala xa seriye rabatu. ¹³ Fe birin fama ne sooneyade i be xa i Alatala xa seriye nun a xa yaamarie rabatuma, a naxee soxi Annabi Munsa yi ra Isirayila be. I xa i senbe so, i xa limaniya. I naxa gaaxu fefe ya ra, i boḡe naxa mini.»

¹⁴ «N ma kate kui, n bara xeema kilo miliyon saxan, kilo wulu keme naani malan Alatala xa banxi xa fe ra. N man bara gbeti kilo miliyon tongo saxan nun naani malan. Yoxui nun wure bara gbo han na konti mu noma kolonde. N bara wuri nun gemε fan fen. I man fama nde sade na xun. ¹⁵ Walike gbeḡbe na i yi ra naxee fata gemε xabade, naxee fata gemε nun wuri masolide. E wali mooli birin kolon. ¹⁶ Xeema, gbeti, yoxui, nun wure na i yi ra han a bara dangi a i. Keli, i xa wali suxu keren na! Alatala xa i mali.»

¹⁷ Dawuda naxa a fala Isirayila kuntigi birin be, e xa fa a xa di Sulemani mali. A naxa a fala e be, ¹⁸ «Wo Marigi Alatala mu na wo foxo ra? A mu boḡesa fixi wo ma wo yaxui birin ya ra? A bara bekae sa n belexe i. Yi boxi bara findi Alatala nun a xa nama gbe ra. ¹⁹ Wo xa wo Marigi Alatala fen wo boḡe nun wo nii birin na. Wo keli, wo xa horomobanxi seniyeñxi ti wo Marigi Alatala be, alako wo xa fa Alatala xa saate kankira nun a xa se seniyeñxie raso Ala xa banxi kui.»

23

Lewi bonsoe xa konti

¹ Dawuda to bara ge foride, a naxa a xa di Sulemani sugandi Isirayila mange ra. ² A naxa Isirayila kuntigie, serexedubee, nun Lewikae malan. ³ E naxa Lewikae konti, naxee nu bara je tongo saxan soto. E konti naxa siga xeme wulu tongo saxan nun solomasaxan. ⁴ Dawuda naxa a fala, «N bara mixi wulu moxonen nun naani ba, e xa e pengi sa Alatala xa banxi wali rabafe xon. Mixi wulu senni xa findi kiitisae ra. Mixi wulu naani xa findi naade kantee ra. ⁵ Mixi wulu naani xa Alatala matoxo

maxasee xui ra, n naxee yailanxi a matoxo se ra.»

⁶ Dawuda naxa Lewikae itaxun xunde ma, e benba Lewi xa die ki ma: Gerison, Kehati, nun Merari. ⁷ Gerison xa die: Ladana nun Simeyi. ⁸ Ladana xa die: Yexiyeli, di singe, Setama nun Yoweli, e mixi saxan. ⁹ Simeyi xa die: Selomoti, Xasiyeli, nun Xarani, e mixi saxan. Ladana xa denbaya kuntigie nan na ki.

¹⁰ Simeyi xa die: Yaxati, Sisa, Yeyusu nun Beriya. Simeyi xa di naani nan na ki. ¹¹ Yaxati, di singe, Sisa, di firin nde. Yeyusu nun Beriya mu di gbeḡbe soto. E naxa findi denbaya keren na.

¹² Kehati xa die: Amarama, Yisehari, Xebiron, nun Yusiyele, e mixi naani. ¹³ Amarama xa die: Haruna nun Munsa. Haruna naxa findi Ala xa mixi seniyeñxi ra, a nun a bonsoe abadan, alako e xa surayi ba serexe ra Alatala be, e xa a xa wali gbeḡbe raba, e man xa duba mixi be Ala xili ra temui birin. ¹⁴ Munsa findi Ala xa mixi nan na. A xa die naxa lu Lewi bonsoe ya ma. ¹⁵ Munsa xa die: Gerisomi nun Eliyeseri. ¹⁶ Gerisomi xa die: Sebuweli, di singe. ¹⁷ Eliyeseri xa die: Rexabiya, di singe. Eliyeseri mu di gbeḡbe soto, konɔ Rexabiya naxa di gbeḡbe bari. ¹⁸ Yisehari xa die: Selomiti, di singe. ¹⁹ Xebiron xa die: Yeriya, di singe, Amara, di firin nde, Yaxasiyeli, di saxan nde, nun Yekameyami, di naani nde. ²⁰ Yusiyele xa die: Mike, di singe, nun Yisiya, di firin nde.

²¹ Merari xa die: Maxali nun Musi. Maxali xa die: Eleyasari nun Kisi. ²² Eleyasari faxa ne, a mu di xeme yo lu, konɔ a di ginee tan lu ne. Kisi xa die naxa e dexo gine ra, barima e dexoe nan nu e ra. ²³ Musi xa die: Maxali, Ederi nun Yerimoti, e di saxan.

²⁴ Yee nan findi Lewi bonsoe ra denbaya xunyie ki ma. E birin kontixi keren kerenyi ra. E nu walima Alatala xa banxi kui kabi e na je moxonen. ²⁵ Dawuda nu bara a fala, «Isirayila Marigi Alatala bara boḡesa fi a xa nama ma. E xa lu Darisalamu abadan. ²⁶ Lewikae mu fama Ala xa horomolingira nun a yirabasee xaninde sonon.» ²⁷ Dawuda xa nate donxoe nan na ki, Lewikae kontife naxee bara je moxonen soto. ²⁸ E nu Haruna xa die malima Alatala xa banxi wali ra, alo meenife tete nun konkoe ma, se raseniyeñfe, wali xunxuri rabafe Ala xa banxi kui, ²⁹ taami yailanfe naxan bama serexe ra Ala be, farin dinfe naxan findima serexe ra, taami lebinitare yailanfe, nun donse mooli birin nafalafe. ³⁰ E nu lanma e xa Alatala matoxo geesege nun nunmare birin. ³¹ E man nu serexe gan daaxie bama Alatala be malabui loxoe ma, Kike

Nēene Sali, nun sali xungbe waxati. E nu lanma e xa Alatala rabatu a sēriye ki ma. ³² E tan nan nu Kiri Banxi Naralande nun yire seniyeñxi kantama. E man nu e ngaxakerenyi Haruna xa die xa yaamari rabatuma Alatala xa banxi wali rabafe ma.

24

Serexedubee itaxunfe

¹ Haruna nu bara di naani soto: Nadabo, Abihu, Eleyasari, nun Itamari. ² Nadabo nun Abihu singe naxa faxe a baba be. E mu di yo bari. Eleyasari nun Itamari nan nu na serexedubee ra. ³ Sadoki, Eleyasari xa di, nun Aximeleki, Itamari xa die, naxa Dawuda mali Haruna xa die itaxunfe ra e wali ki ma.

⁴ Mang'ee nu wuya Eleyasari xa die nan ya ma, dangi Itamari xa die ra. Na nan a to e naxa Eleyasari xa die findi denbaya fu nun senni ra. Itamari xa die naxa findi denbaya solomasaxan na. ⁵ E naxa e sugandi Ala xa mali ra, barima Eleyasari xa die nun Itamari xa die birin findixi Ala xa walikee nan na. ⁶ Netaneeli xa di Semaya Lewika nan nu e xilie sebema mange, kuntigie, serexedube Sadoki, Abiyatari xa di Aximeleki, nun serexedubee xa denbaya xunyie, nun Lewikae ya xori. E naxa denbaya keren sugandi Eleyasari xa die ya ma, e man naxa keren sugandi Itamari xa die ya ma.

⁷ Ala naxa a ragiri denbayae xa sugandi yi ki: a singe Yehoyaribu, a firin nde Yedaya, ⁸ a saxan nde Xarima, a naani nde Seyorimi, ⁹ a suuli nde Malakiya, a senni nde Miyamin, ¹⁰ a solofere nde Hakosi, a solomasaxan nde Abiya, ¹¹ a solomanaani nde Yosuwe, a fu nde Sekanaya, ¹² a fu nun keren nde Eliyasibu, a fu nun firin nde Yakimi, ¹³ a fu nun saxan nde Xupa, a fu nun naani nde Yesebeyabi, ¹⁴ a fu nun suuli nde Biliga, a fu nun senni nde Imeri, ¹⁵ a fu nun solofere nde Xesiri, a fu nun solomasaxan nde Hapisesi, ¹⁶ a fu nun solomanaani nde Petaxiya, a moxon nde Yesekiyeli, ¹⁷ a moxon nun keren nde Yakin, a moxon nun firin nde Gamulu, ¹⁸ a moxon nun saxan nde Delaya, a moxon nun naani nde Maasiya.

¹⁹ A nu lan e xa Alatala xa hromobanxi xa wali suxu na ki ne, alo e benba Haruna a fala e be ki naxe. Isirayila Marigi Alatala nu bara na yaamari so Haruna yi ra.

²⁰ Lewi bonsœ gbete nan ya. Amarama xa die: Subayeli. Subayeli xa die: Yexedeya. ²¹ Rexabiya xa die: Yisiya, di singe. ²² Yisehari xa die: Selomoti. Selomoti xa die: Yaxati. ²³ Xebiron xa die: Yeriya, di singe, Amaraya, di firin nde, Yaxasiyeli, di saxan nde, Yekameyami, a

xa di naani nde. ²⁴ Yusiyele xa die: Mike. Mike xa die: Samiri. ²⁵ Mike xunya: Yisiya. Yisiya xa die: Sakari. ²⁶ Merari xa die: Maxali nun Musi a nun a xa mamadi Yaasiyahu. ²⁷ Merari xa mamadie: Yaasiyahu, Sohami, Sakuru, nun Ibir. ²⁸ Maxali xa die: Eleyasari. Eleyasari mu di yo soto. ²⁹ Kisi xa die: Yerameeli. ³⁰ Musi xa die: Maxali, Ederi, nun Yerimoti. Lewi xa die nan ya a denbaya ki ma.

³¹ E fan sugandixi Ala xa mali nan na alo e ngaxakerenyie Haruna xa die. Na raba mange Dawuda, Sadoki, Aximeleki, serexedubee xa denbaya xunyie, nun Lewikae ya xori. Na kui Eleyasari nun Itamari xa denbayae birin lan.

25

Bæetibae

¹ Dawuda nun soori mang'ee naxa Asafi, Heman, nun Yedutun bonsœe sugandi e xa namijonme masenyi ti bæti daaxi, korae nun maxasee xui ra. Xemece xilie nan ya naxee nu na wali rabama: ² Asafi xa die: Sakuru, Yusufu, Netaniya, nun Asareela. Asafi xa die, naxee nu na a xa yaamari bun ma, naxee nu namijonme masenyi tima mange be: ³ Yedutun xa die: Gedalaya, Seri, Yesaya, Simeyi, Xasabiya, nun Matitiya. Na mixi senni naxa lu e baba Yedutun xa yaamari bun ma. Yedutun nu namijonme masenyi tima kora xui ra, alako a xa Alatala matoxo, a xa a tantu.

⁴ Heman xa die: Buukiya, Mataniya, Yusiyele, Sebuweli, Yerimoti, Xananiya, Xanani, Eliyata, Gidaliti, Romanti Eseri, Yosobekasa, Maloti, Hotiri, Maxasiyoti. ⁵ Yi mixi birin findixi Heman xa die nan na, naxan nu Ala xui madangima mange be. Ala naxa senbe fi a ma, a xa di fu nun naani soto, a nun di gine saxan. ⁶ Nee birin nu na e baba xa yaamari bun ma, e xa bæti ba korae xui ra Alatala xa banxi kui. Asafi, Yedutun, nun Heman nu na mange xa yaamari nan bun ma. ⁷ Yi karamoxo naxee fata bæti bade Alatala be, e findi mixi keme firin mixi tongo solomasaxan nun solomasaxan nan na. ⁸ E birin sugandixi Ala xa mali nan na e xa wali kepa ma, tagi rasa yo mu nu na a lanmadi, a xungbe, a karamoxœ, nun a xarandi tagi.

⁹ Ala naxa a ragiri e xa sugandi yi ki: A singe, Asafi xa di Yusufu. A firin nde, Gedalaya, a xunyah, nun a xa die, e mixi fu nun firin. ¹⁰ A saxan nde, Sakuru, a xa die, nun a xunyah, e mixi fu nun firin. ¹¹ A naani nde, Yisiri, a xa die, nun a xunyah, e mixi fu nun firin. ¹² A suuli nde, Netaniya, a xa die, nun a xunyah, e mixi fu nun firin. ¹³ A senni nde, Buukiya, a xa die, nun a xunyah, e mixi fu nun firin. ¹⁴ A solofere

nde, Yesarela, a xa die, nun a xunya'e, e mixi fu nun firin. ¹⁵ A solomasaxan nde, Yesaya, a xa die, nun a xunya'e, e mixi fu nun firin. ¹⁶ A solomanaani nde, Mataniya, a xa die, nun a xunya'e, e mixi fu nun firin. ¹⁷ A fu nde, Simeyi, a xa die, nun a xunya'e, e mixi fu nun firin. ¹⁸ A fu nun keren nde, Asareli, a xa die, nun a xunya'e, e mixi fu nun firin. ¹⁹ A fu nun firin nde, Xasabiya, a xa die, nun a xunya'e, e mixi fu nun firin. ²⁰ A fu nun saxan nde, Subayeli, a xa die, nun a xunya'e, e mixi fu nun firin. ²¹ A fu nun naani nde, Matitiya, a xa die, nun a xunya'e, e mixi fu nun firin. ²² A fu nun suuli nde, Yerimoti, a xa die, nun a xunya'e, e mixi fu nun firin. ²³ A fu nun senni nde, Xananiya, a xa die, nun a xunya'e, e mixi fu nun firin. ²⁴ A fu nun solofere nde, Yosobekasa, a xa die, nun a xunya'e, e mixi fu nun firin. ²⁵ A fu nun solomasaxan nde, Xanani, a xa die, nun a xunya'e, e mixi fu nun firin. ²⁶ A fu nun solomanaani nde, Maloti, a xa die, nun a xunya'e, e mixi fu nun firin. ²⁷ A məxəpən nde, Eliyata, a xa die, nun a xunya'e, e mixi fu nun firin. ²⁸ A məxəpən nun keren nde, Hotiri, a xa die, nun a xunya'e, e mixi fu nun firin. ²⁹ A məxəpən nun firin nde, Gidaliti, a xa die, nun a xunya'e, e mixi fu nun firin. ³⁰ A məxəpən nun saxan nde, Maxasiyoti, a xa die, nun a xunya'e, e mixi fu nun firin. ³¹ A məxəpən nun naani nde, Romanti Eseri, a xa die, nun a xunya'e, e mixi fu nun firin.

26

Hərəmōbanxi naade kantee

¹ Naade kantee nan ya: Kore xa die naxan baba findi Asafi ra: Meselemiya. ² Meselemiya xa die: Sakari nan na di singe ra, Yediyayeli, nan na a firin nde ra, Sebadaya nan na a saxan nde ra, ³ Yataniyeli nan na a naani nde ra, Elama nan na a suuli nde ra, Yehoxanan nan na a senni nde ra, Eliyehowenayi nan na a solofere nde ra. ⁴ Obedo Edon xa die: Semaya, di singe, Yehosabadi di firin nde, Yowa di saxan nde, Sakara di naani nde, Netaneeli, di suuli nde, ⁵ Amiyeli, di senni nde, Isakari, di solofere nde, Pewuletayi, di solomasaxan nde. Ala nu bara baraka sa Obedo Edon xa fe. ⁶ A xa di singe Semaya naxa di xeme'e bari naxee findixi kuntigie ra e xa denbayae xun ma barima e senbe nu gbo. ⁷ Semaya xa die: Otini, Refayeli, Obedo, Elesabada, nun e xunya'e Elihu nun Semakiya, xeme' gbangbalanyie. ⁸ Yi mixi tongo senni nun firin birin baba nu lanxi Obedo Edon nan ma. E senbe nu gbo ki fanyi Ala xa wali kui.

⁹ Meselemiya xa die nun a xunya'e findixi mixi fu nun solomasaxan nan na. E senbe

fan nu gbo. ¹⁰ Merari xa di Xosa naxa di xeme'e bari: Simiri, a baba naxan findi xunyi ra hali di singe to mu nu a ra. ¹¹ Xilikiya, a firin nde, Tebaliya, a saxan nde, Sakari, a naani nde. Xosa xa die nun a xunya'e nu lanxi mixi fu nun saxan nan ma. ¹² Yi mixi birin nun e xunya'e findixi naade kantee nan na Alatala xa banxi kui. ¹³ E nu luma mixi sugandi ra Ala xa mali ra alako e xa a kolon nde lan a xa naade mundun kanta. Denbaya birin, mixi xuri nun mixi xungbe, e birin nu na na konti kui.

¹⁴ Ala naxa a ragiri sogetede naade xa ilan Selemiya ra. Koola naade naxa ilan a xa di Sakari ra, naxan findixi lonnila ra. ¹⁵ Yirefanyi naade naxa ilan Obedo Edon na. A xa die fan naxa lan banxi ma see ragatama dennaxe. ¹⁶ Sogegorode naade naxa ilan Supimi nun Xosa ra Alatala xa maragiri saabui ra. E naxa Saaleketi naade fan kanta, naxan nu na kira ma naxan tema. Xunde firin nu na menni, e ya rafindixi e boore ma. ¹⁷ Lewika senni nu na sogetede biri, mixi naani koola biri, mixi naani yirefanyi biri, mixi naani see ragatama banxi naxan kui, yire firin, ¹⁸ sogegorode biri, mixi naani nu na kira de ra, mixi firin banxi sode de ra. ¹⁹ Naade kantee nan na ki naxee kelixi Kore nun Merari xa die ya ma.

²⁰ Lewikae nan ya naxee nu e jengi sama naafuli nun se seniyenxie xon ma naxee ragataxi Ala xa hərəmōbanxi kui. ²¹ Ladana xa di naxee fatanxi Gerison bənsəe ra Ladana saabui ra, e xa denbaya xunyi nu lanxi Yexiyeli nan ma. ²² Yexiyeli xa die fan, Setama nun a xunya Yoweli, nu e jengi saxi naafuli xon ma naxan nagataxi Alatala xa hərəmōbanxi kui.

²³ Amaramakae, Yiseharikae, Xebironkae, nun Yusiyeilikae ²⁴ naxa Gerisomi xa di Sebuweli, Munsa xa mamadi, sugandi a xa məeni naafuli ma, ²⁵ e nun a bari boore naxee fatanxi Eliyeseri xabile ra. E findi Eliyeseri xa di Rexabiya nan na, na fan xa di Yesaya, na fan xa di Yorami, na fan xa di Sikiri, nun na fan xa di Selomiti. ²⁶ Selomiti nun a bari booree nan nu e jengi sama naafuli nun se seniyenxie xon ma, mange Dawuda naxee radaxa xabile mixi wulu yararati, mixi keme yararati, nun sōəri xunyi nan nee fixi Ala ma. ²⁷ E nu bara e harige ba Alatala xa banxi be e naxan soto gere kui. ²⁸ Selomiti nun a xunya'e man nu e jengi sama naafuli fan xon ma, Annabi Samuweli, Kisi xa di Solu, Neri xa di Abeneri, nun Seruya xa di Yowaba naxan fixi Ala ma. ²⁹ Kenaniya nun a xunya'e, naxee findi Yisehari bənsəe ra,

nan nu e jengi saxi kiiti safe xon ma Darisalamu fari ma Isirayila. ³⁰ Xasabiya nun a xunyae, naxee nu na Xebiron, xeme gbangbalanyie, e mixi wulu keren keme solofere, e nu e jengi sama Isirayila boxi xon ma naxan nu na Yuruden naakiri ma sogekorode mabiri. E nu e jengi sama Alatala nun mange xa wali xon ma menni biri. ³¹ Yeriya findi Xebiron mange nan na a xabile ki ma. Dawuda xa mangeya je tongo naani nde, mixi ndee naxa taruxuie mato, e fa a kolon xeme gbangbalanyie na Yaaseri, Galadi boxi ma. ³² A ngaxakerenyi gbangbalanyie nu lanxi mixi wulu firin keme solofere nan ma, e birin xabile xunyie. Mange Dawuda naxa e findi Ruben, Gadi, nun Manasi bonsoe seeti keren xunyie ra.

27

Isirayila soorie

¹ Isirayila soorie xunyie nan ya naxee findi denbaya xunyie ra. E tan nan nu findixi mange xa soori gali xunyie ra, soori wulu nun soori keme ki ma. Kike yo kike xeme wulu moxonon nun naani nu soori wali rabama.

² Sabadiyeli xa di Yasobeyami findi xunde singe xa mange nan na, je kike singe. Xeme wulu moxonon nun naani nu na a xa yaamari bun ma. ³ Sabadiyeli findi Peresi xa di nde nan na. A findi soori birin xa mange nan na je kike singe.

⁴ Dodayi Axowaka findi xunde firin nde mange nan na je kike firin nde. Mikiloti naxa findi a xa soorie xunyi ra. Xeme wulu moxonon nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

⁵ Serexedube Yehoyada xa di Benaya findi xunde saxan nde mange nan na je kike saxan nde. Xeme wulu moxonon nun naani nu na a xa yaamari bun ma. ⁶ Benaya nan nu na Dawuda xa soori tongo saxanyie xunyi ra. A xa di Amisabadi nu na a baba xa yaamari bun ma.

⁷ Yowaba xunya Asaheli findi xunde naani nde mange nan na je kike naani nde. A xa di Sebadaya naxa findi a joxoe ra. Xeme wulu moxonon nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

⁸ Samehuti Yisiraka findi xunde suuli nde mange nan na je kike suuli nde. Xeme wulu moxonon nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

⁹ Ikesi xa di Ira Tekowaka findixi xunde senni nde mange nan na je kike senni nde. Xeme wulu moxonon nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹⁰ Xeesi Pelonka naxan fatan Efirami bonsoe ra findi xunde solofere nde mange nan na je kike solofere nde. Xeme wulu

moxonon nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹¹ Sibekayi Xusaka naxan fatan Sera xabile ra findi xunde solomasaxan nde mange nan na je kike solomasaxan nde. Xeme wulu moxonon nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹² Abiyeseri Anatotika naxan fatan Bunyamin bonsoe ra findi xunde solomanaani nde mange nan na je kike solomanaani nde. Xeme wulu moxonon nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹³ Maharayi Netofaka naxan fatan Sera xabile ra findi xunde fu nde mange nan na je kike fu nde. Xeme wulu moxonon nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹⁴ Benaya Piratonka naxan fatan Efirami bonsoe ra findi xunde fu nun keren nde mange nan na je kike fu nun keren nde. Xeme wulu moxonon nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹⁵ Xeledayi Netofaka naxan fatan Otiniyeli xabile ra findi xunde fu nun firin nde mange nan na je kike fu nun firin nde. Xeme wulu moxonon nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹⁶ Isirayila bonsoe xa soorie xa mangee nan ya: Ruben bonsoe xun ma, Sikiri xa di Eliyeseri. Simeyon bonsoe xun ma, Maaka xa di Sefataya, ¹⁷ Lewi bonsoe xun ma, Kemuweli xa di Xasabiya. Serexedube Sadoki nan nu na Haruna xabile xun ma. ¹⁸ Yudaya bonsoe xun ma, Dawuda taara Elihu. Isakari bonsoe xun ma, Mikayeli xa di Omeri. ¹⁹ Sabulon bonsoe xun ma, Abadiyasi xa di Yisemaya. Nafatali bonsoe xun ma, Asiriyeli xa di Yerimoti. ²⁰ Efirami bonsoe xun ma, Asasiya xa di Hoseya. Manasi bonsoe seeti keren xun ma, Pedaya xa di Yoweli. ²¹ Manasi bonsoe seeti boore xun ma sogetede biri, Sakari xa di Ido. Bunyamin bonsoe xun ma, Abeneri xa di Yaasiyeli. ²² Dana bonsoe xun ma, Yeroxama xa di Asareli. Isirayila bonsoe xa soorie xa mangee nan na ki.

²³ Dawuda nu mixie konti, naxee nu bara ge je moxonon sotode, barima Alatala nu bara a masen a Isirayilakae wuyama ne alo tunbuie. ²⁴ Seruya xa di Yowaba nu bara Isirayilakae konti folo, kono a mu a rapon Alatala xa xone xa fe ra Isirayila ma. Na konti mu sebexi Dawuda xa taruxui buki kui.

²⁵ Adiyeli xa di Asamafeti findi mange xa naafuli ragate nan na. Yusiya xa di Yonatan fan findi mange xa naafuli ragate nan na Darisalamu fari ma, daaxa nun taa gbetei kui. ²⁶ Kelubu xa di Esiri findi mange xa xe sae xunyi nan na. ²⁷ Simeyi Ramatika nan nu a joxo sama mange xa weni bilie xon ma. Sabidi Sefamika nan fan nu a joxo sama mange xa weni

ragatadee xon ma. ²⁸ Bali Xanan Gederika nan nu mʼeenima mange xa oliwi nun sikomoro xee ma Sefela boxi ma. Yowasi nan fan nu mʼeenima mange xa ture ragatadee ma. ²⁹ Sitirayi Saronka nan nu mʼeenima mange xa xuruse xungbee ma Saron boxi ma. Adalayi xa di Safati nan fan nu mʼeenima mange xa xuruse xungbee ma gulunba kui. ³⁰ Sumayila xa di Obili nan nu mʼeenima mange xa xuruse xungbee ma. Yexedeya Meronotika nan fan nu mʼeenima mange xa sofalee ma. ³¹ Yasisi Hagarika nan nu mʼeenima mange xa xuruse lanmae ma. Yi mixie birin nu e pengi sama mange Dawuda harige nan xon ma.

³² Mange Dawuda baba xunya Yonatan findi mixi rasi, lonnila, nun sebeliti nan na. Xakimoni xa di Yexiyeli nan nu mʼeenima mange xa die ma. ³³ Axitofeli fan findi mange rasima nan na. Arakika Xusayi findi mange defanboore nan na. ³⁴ Benaya nun Abiyatari xa di Yehoyada naxa findi Axitofeli joxoxe ra. Yowaba naxa findi soorie xa mange xungbe ra.

28

Dawuda waxonfe Ala xa horomobanxi xa fe ra

¹ Dawuda naxa Isirayila xunyie birin malan Darisalamu, bonsoxe xunyie, soori xundee xunyie, mixi wulu nun mixi keme xunyie, mange xa naafuli mʼeenimae, mange xa xurusee mʼeenimae, mange xa die mʼeenimae, mange xa denbaya mʼeenimae, xeme gbangbalanyie, nun kuntigi birin. ² Mange Dawuda naxa ti, a masen e be, «N ngaxakerenyie nun n ma jama, wo wo tuli mati n na. Nate nu na n be, n xa banxi ti Alatala xa saate kankira doxoma dennaxe, naxan noma findide won Marigi Ala lude ra. Na kui, n bara na wali folo.»

³ «Kono Ala naxa a masen n be <I mu banxi tima n be n luma dennaxe, barima yihadila nan i ra. I bara adamadie faxes. > ⁴ Isirayila Marigi Alatala n tan nan sugandixi n baba xa mixi birin tagi, n xa findi Isirayila mange ra abadan, barima a Yuda nan sugandixi a xa findi xunyi ra, a n baba xa denbaya sugandi Yuda bonsoxe birin tagi. N baba xa die birin ya ma, a n tan nan sugandixi, n xa findi Isirayila mange ra. ⁵ N ma di xeme wuyaxie tagi, Ala naxee fixi n ma, a n ma di Sulemani nan sugandixi Isirayila mange ra, Alatala xa mangeya bun ma.»

⁶ «Ala naxa a masen n be <I xa di Sulemani nan n ma horomobanxi nun a tete tima, barima n bara a sugandi n ma di ra, n tan yete yati nan findima a baba ra. ⁷ N fama a xa mangeya rasabatide abadan,

xa a n ma yaamarie nun n ma seriye rabatuma alo a na rabafe ki naxe to.»

⁸ «To loxoxe, n bara a fala won Marigi Ala ya xori Isirayilaka birin be, Alatala xa jama, wo xa wo Marigi Alatala xa seriye birin nabatu. Wo xa na nate tongo Ala ya xori naxan wo xui birin namema. Wo xa na raba alako wo xa yi boxi fanyi masoto, a xa findi ke ra wo xa die be naxee fama wo xanbi ra abadan. ⁹ N ma di Sulemani, i xa i baba Marigi Alatala kolon, a naxan batuma. I fan xa a batu i boje nun i panige birin na, barima Alatala a kolon naxan na sondonyi birin kui. A adama panige birin kolon. Xa i Alatala fen, a tinma ne i xa a to. Kono xa i a rabepin, a fan i rabepinma ne kerenyi ra. ¹⁰ I xa a mato, Alatala bara i sugandi, alako i xa a xa horomobanxi ti. I xa limaniya, i xa na wali suxu.»

¹¹ Dawuda naxa horomobanxi ti ki tagi raba Sulemani be, a tete, a rabilinyi banxie, naafuli yire, konkoe itexie, konkoe gbete, nun saate kankira doxode. ¹² Dawuda naxa fe birin masen a xa di be naxan nu na a xaxili ma Alatala xa horomobanxi tife ra, alo tete, konkoe, naafuli yire, nun se seniyenxie yire. ¹³ A man naxa a tagi raba a be serexedubee nun Lewikae itaxunma ki naxe, a nun e walima ki naxe Alatala xa banxi kui. A naxa se birin masen a be naxan nawalima Alatala xa banxi kui. ¹⁴ A naxa wali se xema daaxie nun gbeti daaxie xa binye xasabi masen a be. ¹⁵ A naxa lanpui doxosee nun lanpue xa binye xasabi masen a be, naxee yailanma xema ra a nun naxee yailanma gbeti ra. ¹⁶ A naxa xema nun gbeti binye xasabi masen a be naxan yailanma teebille ra serexe taami sama naxee fari. ¹⁷ A naxa yirabase xema nun gbeti daaxi mooli birin xa binye xasabi masen a be. ¹⁸ A naxa surayi serexebade xema daaxi xa binye xasabi masen a be, a nun na yailan ki. A naxa a masen a be na mange ragise nun na maleke sawure xema daaxie, naxee gabutenyie itaxi Alatala xa saate kankira xun ma, nee yailanma ki naxe.

¹⁹ Dawuda naxa a fala a be, «Alatala nan yi birin sebexi. N naxan masenxi i be a fatanxi a xaxili nan na.» ²⁰ Dawuda naxa a fala a xa di Sulemani be, «I senbe so, i xa limaniya. Wali suxu. I naxa gaaxu fefe ma, barima n Marigi Alatala na i seeti ma. A mu i rabepinma. A mu i raboloma han i ge a xa horomobanxi wali birin na. ²¹ Serexedube nun Lewika xunde birin na i xanbi ra Ala xa banxi xa wali xa fe ra. Walike mooli birin na naa naxee fata wali ra. Kuntigie nun jama fan e tuli matima i xa yaamari birin na.»

29

Dawuda xa masenyi Isirayila be

¹ Mange Dawuda naxa a fala jama birin be, «N ma di Sulemani, Ala naxan sugandixi, a mu gexi mode, a senbe mu gbo sinden. Wali naxan na be, a gbo, barima banxi xa mu a ra naxan tima mixi be. A tima Alatala nan be. ² N bara n senbe birin sa n Marigi Ala sagoe a xa banxi tife ra. N bara xema, gbeti, yoxui, wure, wuri, geme tofanyi, diyaman mooli birin, nun geme fiixe gbege malan, alako e xa rawali e rawali ki ma. ³ Dangi na ra, n bara n harige birin, xema nun gbeti, fi n Marigi Ala xa horomobanxi xa fe ra, barima yi wali tide gbo n be. ⁴ N harige nan ya: xema Ofiri daaxi kilo wulu keme wulu firin, gbeti fanyi kilo wulu keme firin tongo saxan nun solomasaxan. Na findima banxi yiree maso se nan na. ⁵ Xema nun gbeti birin xa rawali a rawali ki ma, alako walikee xa wali xa sooneya. Yakosi, nde bara panige nde tongo Alatala be to?»

⁶ Denbaya xunyie, Isirayila bonsoe kuntigie, mixi wulu nun mixi keme xunyie, nun mange xa wali xunyie naxa panige tongo yi wali xa fe ra. ⁷ E naxa yi harige xasabi fi Ala xa banxi xa fe ra: xema, kilo wulu keme tongo solofere, gbeti kilo wulu keme saxan tongo naani, yoxui kilo wulu keme senni fu nun firin, a nun wure kilo miliyon saxan wulu keme naani. ⁸ Birin naxa geme tofanyie so Yexiyeli Gerisonka yi ra, naxan nu naafuli ragatama Alatala xa banxi xa fe ra. ⁹ Nama naxa seewa e panige xa fe ra, barima e na rabaxi e boje birin nan na Alatala be. Mange Dawuda fan naxa seewa na xa fe ra.

¹⁰ Dawuda naxa Alatala tantu jama birin ya xori. A naxa a fala, «Muxu benba Isirayila Marigi Alatala, tantui na i be abadan.

¹¹ Alatala, binye, senbe, nun matoxoe birin na i be.

Se naxan birin na koore nun boxi ma, i tan nan gbe a ra.

Dunija birin na i tan nan xa mangeya bun ma.

¹² Bannaya nun xunnakeli fatanxi i tan nan na.

I se birin yamarima,

senbe birin na i yi ra.

I keren nan noma mixi gboode,

i keren nan noma a rasabatide.»

¹³ «Muxu Marigi Ala, to, muxu bara i tantu, muxu bara i xili makaabaxi matoxo.

¹⁴ N tan nun n ma jama senbe mu noma yi harige mooli sotode. A birin kelima i tan nan ma. Muxu tan mu sese fima, i tan singe mu naxan fixi muxu ma. ¹⁵ Muxu luma alo xonee i ya i, alo muxu benbae.

Muxu xa simaya luxi ne yi bende fuji fari alo niini naxan minima a mu bu a loe. Xaxili tide yo mu na muxu be. ¹⁶ Muxu Marigi Alatala, yi harige fanyi birin kelima i tan nan ma, muxu naxan xunlanxi alako muxu xa banxi ti i xili seniyenxi be. I tan nan gbe na a birin na.»

¹⁷ «N Marigi Ala, n a kolon i boje birin kolon, tinxinyi man rafan i ma. N yi serexe panigexi i be n boje tinxinxi nan na. N man bara a to, i xa jama fan serexe fixi i ma a tan panige kerenyi nan kui e seewaxi ra. ¹⁸ Muxu babae Ibrahima, Isiyaga, Isirayila Marigi Alatala, i xa yi xaxili rasabati i xa jama boje kui, alako e naxa i yanfa. ¹⁹ N ma di Sulemani mali alako a fan xa bira i xa yaamari, i xa xaranyi, nun i xa seriye foxo ra a boje birin na. A man xa yi banxi ti n naxan foloxi yi ki.»

²⁰ Dawuda naxa a fala jama birin be, «Wo wo Marigi Alatala tantu.» Nama naxa e babae Marigi Alatala tantu, e fa e igoro, e e felen Alatala be mange ya xori. ²¹ Na loxoe kuye iba, Isirayila naxa serexee nun serexe gan daaxi gbege ba Alatala be: tuura wulu keren, yexee kontonyi wulu keren, yexee lanma wulu keren, weni serexe, a nun serexe gbete. ²² E naxa e dege na loxoe, e e min Alatala ya i jalexinyi belebele kui. E man naxa Dawuda xa di Sulemani ti mange ra a sanmaya firin nde. E naxa ture sa a xunyi ma Alatala ya i, a xa findi e xa yarerati ra. E naxa Sadoki fan ti serexedube ra. ²³ Sulemani naxa doxo Alatala xa mange kibanyi kui, a findi mange ra a baba Dawuda joxoe ra. A naxa xunnakeli soto, Isirayila birin naxa a xa yaamari rabatu. ²⁴ Kuntigie, soorie, nun mange Dawuda xa die birin naxa tin lude mange Sulemani xa yaamari bun ma. ²⁵ Alatala naxa Sulemani xa fe ite Isirayilaka birin ya xori. A naxa a xa mangeya ite dangi Isirayila mange singee birin na.

Dawuda xa laaxira

²⁶ Yisayi xa di Dawuda naxa mangeya raba Isirayila birin xun na. ²⁷ A je tongo naani mangeya nan naba. A je solofere raba Xebiron, a je tongo saxan nun saxan naba Darisalamu. ²⁸ A naxa simaya fanyi kamalixi soto, a laaxiraya forija fanyi nun seewe kui. Harige kanyi nan nu a ra, a xili fan nu gbo. A xa di Sulemani nan ti mange ra a joxoe ra. ²⁹ Mange Dawuda naxan nabaxi, a fole nun a raponyi, na birin sebexi Annabi Samuweli, Annabi Natan, nun Annabi Gadi xa kitaabuie kui. ³⁰ Yi kitaabuie a xa mangeya fanyi xa fe falama, naxan dangixi a xa waxati Isirayila boxi ma nun boxi gbete ma.

Yudaya Mang'ee xa Taruxui Seniyenxi firin nde Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila findixi Ala xa pama nan na. E xa taruxui noma lonni belebele fide to mixie ma, barima na kui won noma a kolonde a lan Ala xa konyie xa e jere ki naxe. Na taruxui toma kitaabui naani kui. Firin xili «Isirayila Mang'ee xa Taruxui,» yi boore fan firin xili «Yudaya Mang'ee xa Taruxui.» Singe, Isirayila nu lanxi si keren nan ma, kono seeti keren naxa so kuye batufe, e naxa findi Isirayila pama ra, boore seeti naxa findi Yudaya pama ra. Mange birin xa taruxui sebexi «Isirayila Mang'ee xa Taruxui» firinyi kui. «Yudaya Mang'ee xa Taruxui» firinyi Yudaya mang'ee xa fe nan gbansan masenma.

«Yudaya Mang'ee xa Taruxui» kitaabui firin nde foloma Dawuda xa di Sulemani xa mang'eya xa taruxui nan ma. Sulemani naxa bira a baba jere ki foxo ra. A naxa pama yamari lonni ra, a man naxa Ala batu soobe ra. Ala naxa tin Sulemani xa a xa hoxomobanxi ti Darisalamu.

Sulemani to faxa, a xa di Robowami naxa ti a joxoe ra. Robowami naxa a tuli mati a lanfanmae xa marasi ra naxee bara a niya Isirayilakae bope xa rapaaxu e ma. Isirayila bonsoe fu naxa mini Robowami xa yaamari bun ma, e Yerobowami ti e xa mange ra. Robowami xa mang'eya xili ne Yudaya, Yerobowami xa mang'eya xili ne Isirayila.

Mange naxee tixi Robowami dangi xanbi, ndee findixi mange fanyie nan na, naxee bira Ala xa seriye foxo ra. Kono ndee mu tin Ala xa kira ra, e fa kuye batu, e mixi tooro. Na kui Ala naxa e jaxankata si gbete saabui ra naxee fa e gere. Yudayakae to na toore to, e naxa gbilen Ala ma, Ala fan naxa e tongo, a e mali node e yaxuie ra. Mange fanyie nun mange paaxie nu fa masara e boore tagi. Na mooli naxa bu je keme saxon je tongo solofere nun firin. A raponyi Ala naxa a lu Isirayila nun Yudaya yaxuie xa no e ra, e e xanin konyiya kui Asiriya nun Babilon boxi ma.

Yi taruxui makinikini, barima a a masenma won be mixi naxan na heeri kui, e noma Ala rabolode, na fa findi konyiya xoxoxoe ra e be. Ala xa won natanga na ma. Isirayila pama xa findi misaali ra won be. Xa won luma Ala xa kira xon ma, won ma dunipeigiri fanma ne, kono xa won

tondima na ra, won toore gbansan nan sotoma. Ala xa na lonni raso won xaxili kui. Amina.

Yudaya Mang'ee xa Taruxui Seniyenxi firin nde

*Sulemani xa mang'eya folo
(Isirayila Mang'ee I 3:1-15)*

¹ Dawuda xa di Sulemani xa mang'eya nu mabanbanxi a fanyi ra, barima a Marigi Alatala nu na a seeti ma, a nu a xa fe mate. ² Na temui Sulemani naxa Isirayila pama birin xili, mixi wulu xunyie, mixi keme xunyie, kiitiseae, Isirayila yareratie, a nun denbaya xunyi birin. ³ Sulemani nun pama naxa siga Gabayon, yire itexi Kiri Banxi Naralande nu na dennaxe, Alatala xa konyi Munsu nu bara naxan yaillan gbengberenyi ma. ⁴ Dawuda nu bara Alatala xa saate kankira tan xanin Darisalamu, a a doxo kiri banxi nde kui a nu bara naxan ti. Singe, na kankira nu na Kiriyati Yeyarimi ne. ⁵ Serexebade yoxui daaxi, Uri xa di Besaleli, Xuru xa mamadi, nu bara naxan yaillan, na nu na Alatala xa hoxomolingira ya ra. Sulemani nun pama naxa siga Alatala waxonfe fende menni. ⁶ Sulemani naxa te na serexebade yoxui daaxi fe ma, Alatala xa xori, Kiri Banxi Naralande na dennaxe, a fa serexe gan daaxi wulu keren ba.

⁷ Na koe ra, Ala naxa mini Sulemani ma, a a masen a be, «I wama se naxan xon, a fala n be, n xa a fi i ma.» ⁸ Sulemani naxa Ala yaabi, «I bara hinne n baba Dawuda ra, i bara n ti mange ra a joxoe ra. ⁹ Yakosi, n Marigi Alatala, i naxan masen n baba Dawuda be, i xa a rakamali, barima i bara n ti pama xun ma naxan gbo alo xube. ¹⁰ N bara i maxandi yakosi, i xa lonni nun fe kolonyi fi n ma, alako n xa no yi pama rapere. Xa na mu a ra nde noma yi pama gbege rapere?»

¹¹ Ala naxa a masen Sulemani be, «Yi nan faxi i sondonyi ma. I mu bannaya maxandi, xa na mu a ra naafuli, xa na mu a ra binye. I mu n maxandi n xa i xonnantee faxa. I mu n maxandi n xa i xa simaya xon nakuya. I lonni nun fe kolonyi nan maxandixi, alako i xa n ma pama rapere, n i tixi naxee xun ma. ¹² Na na a ra n bara i xa maxandi suxu. N lonni nun fe kolonyi fima ne i ma, n man bannaya, naafuli, nun binye sama na fari dangife mange birin na naxee singe ti a nun naxee tima i dangi xanbi.» ¹³ Na kui, Sulemani naxa keli Gabayon yire itexi, Kiri Banxi Naralande nu na dennaxe, a gbilen Darisalamu, a Isirayila rapere.

¹⁴ Sulemani naxa soori ragisee nun soe ragie malan. Soori ragise wulu keren keme naani, nun soe ragi wulu fu nun firin nan nu na mangataa ra Darisalamu nun taa makantaxi gbete'e kui. ¹⁵ Mange naxa a niya gbeti nun xema xa wuya Darisalamu dangife geme xori ra. Wuri fanyi naxan xili sediri, na naxa wuya dangife sikomoro wuri ra naxee na Sefela boxi ma. ¹⁶ Sulemani nu soe sarama Misira nun Kowa boxi nan ma. Mange xa yulee nan nu sigama e sarade a be. ¹⁷ E soori ragise sara gbeti kilo solofere ra, e soe sara gbeti kilo keren nun a tagi ra. E na mooli sara Xiti nun Siriya mang'ee fan be.

¹⁸ Sulemani naxa yaamari fi a horomobanxi xa ti Alatala be, mange banxi xa ti a tan fan be.

2

Ala xa horomobanxi tife (Isirayila Mang'ee I 5:1-12)

¹ Sulemani naxa xeme wulu tongo solofere yamari e xa findi kote xaninyie ra. A man naxa xeme wulu tongo solomasaxan tongo geme masolie ra, naxee walima geya ma. A man naxa xeme wulu saxan keme senni soto wali xunyie ra. ² Sulemani naxa xera xee Tire mange Xirami xon, a xa sa a fala a be, «Temui dangixi i bara sediri wuri rasanba n baba Dawuda ma alako a xa a banxi ti. ³ Yakosi n fafe horomobanxi tide n Marigi Alatala be, serexee bama dennaxe. Menni surayi fama gande serexe ra, taami serexe sama teebili ma Ala be, serexe gan daaxi bama geesege nun nunmare birin, sali rabama malabui loxo'e ra, kike neenee ra, nun sali xungbee ra. Yi seriy'e mu kanama Isirayila boxi ma abadan. ⁴ N horomobanxi naxan tima, a lan a xa findi banxi xungbe nan na, barima muxu Marigi Ala dangi alae birin na. ⁵ Nde noma banxi tide Ala be, naxan xa gboe dangima koore xa gboe ra? N tan naxan ya, n mu noma horomobanxi tide a be. N noma naxan gbansan na, n yire nde yailanma serexe gan daaxi bama a be dennaxe.»

⁶ «Yakosi, mixi fanyi nde rasanba n ma, naxan fata xema, gbeti, yoxui, nun wure rawalide. A xa fata gese gbeeli nun a foore rawalide, a man xa fata se masolide. A xa fa Yudaya nun Darisalamu, a xa kafu n ma walike fanyie ma, n baba Dawuda naxee sugandixi. ⁷ I xa Liban wuri bilie rasanba n ma alo sediri, sipire, nun santali. N a kolon i xa walikee fata Liban wuri bolonde. N ma walikee fan sigama ne e malide. ⁸ E wuri ghegbe fenma ne n be, barima n horomobanxi naxan tima, a lanma a xa xungbo, a xa tofan. ⁹ N sare naxan fima

i xa wuri bolonyie ma na nan ya: mengi maniye busali wulu tongo solomasaxan, fundenyi maniye busali wulu tongo solomasaxan, weni fifa wulu suuli, nun ture fifa wulu suuli.»

¹⁰ Tire mang'e Xirami naxa Sulemani yaabi bataaxe ra, «Alatala nan i tixi mang'e ra a xa xanunteya xa fe ra a xa pama be.» ¹¹ A man naxa a fala, «Tantui na Isirayila Marigi Alatala be, naxan koore nun boxi daaxi. A bara di xeme fi Dawuda ma naxan xa lonni nun xaxili gbo, naxan noma banxi tide Alatala be a nun mange banxi a yete kan be. ¹² Yakosi, n bara Xuramabi xee i yire. A fata walide ki fanyi ra. ¹³ A nga kelixi Dana bonsoe ne, Tireka nan na a baba ra. A fata xema, gbeti, yoxui, wure, geme, nun wuri rawalide, a nun gese gbeeli nun a foore rawalide. A dugie kolon. A fata se birin masolide i wama naxee xon. A kafuma i xa walikee ma wali kui, a nun n marigi i baba Dawuda xa walikee ma. ¹⁴ I naxan fala mengi maniye, fundenyi maniye, ture, nun weni xa fe ra, i xa na raba. ¹⁵ I wama Liban wuri xasabi naxan xon ma, muxu na sege ma ne, muxu man e maxaninma ne kunkuie kui baa ma han Yafa. Menni i noma e ratede Darisalamu.»

¹⁶ Sulemani naxa mixie konti naxee nu na Isirayila boxi ma, kon'e e mu findi Isirayilakae ra. A baba Dawuda fan nu bara na mooli raba. Na mixi xasabi nu lanxi mixi wulu keme tongo suuli nun saxan keme senni nan ma. ¹⁷ Yi mixie ya ma a naxa xeme wulu tongo solofere yamari e xa findi kote xaninyie ra. A man naxa xeme wulu tongo solomasaxan tongo geme masolie ra, naxee walima geya ma. A man naxa xeme wulu saxan keme senni soto wali xunyie ra naxee mixie rawalima.

3

Horomobanxi wali folofo (Isirayila Mang'ee I 6:1-38)

¹ Sulemani naxa Alatala xa banxi ti folo Darisalamu, Moriya geya fari, a baba Dawuda dennaxe sugandi, Yebusuka Oronan xa lonyi fari. ² A naxa wali folo a xa mangeya pe naani, kike firin, xi firin nde loxo'e ma. ³ Sulemani Ala xa banxi ti yi xasabi nan na: A xa kuye nongon ya tongo senni, a xa gboe nongon ya moxo'en. ⁴ A yatagi buntunyi xa gboe nongon ya moxo'en, alo banxi xa gboe na ki naxe. A xa maitte fan findi nongon ya keme moxo'en nan na. Sulemani naxa a kui birin yailan xema tinse ra. ⁵ A naxa banxi kui banban sipire wuri ra, a fa e raxunma xema tinse ra, tugi fense denbexi masolixi e ma. ⁶ A man naxa e raxunma geme tofanyie ra, a nun xema ra

naxan keli Parawayimi boxi ma. ⁷ A naxa banxi birin maso xεema ra, a maso banxi kinkie ma, naadεe ma, naade gbanyie ma, nun a seetie ma. A man naxa maleke misaali yailan banxi kankee ma.

⁸ A naxa a yire seniyenxi fisamante ti. A xa kuye nongon ya moxoɲen, alo hōromobanxi fan xa gboe to findixi nongon ya moxoɲen na. A naxa a maso xεema tinsε fanyi ra naxan xasabi nu lanxi kilo keme firin kilo naani ma. ⁹ A naxa xεema kilo senni findi lantuma ra. A man naxa konkoe fan naxunma xεema ra naxee na koore.

¹⁰ A naxa maleke firin yailan yire seniyenxi fisamante kui bafata raxunuxi ra, a fa a maso xεema ra. ¹¹ Malekee gabutenyie xa kuye nu lanxi nongon ya moxoɲen nan ma. Maleke singe koola gabutenyi xa kuye nongon ya suuli, a yire seniyenxi seeti lixi. A yirefanyii gabutenyi boore maleke gabutenyi lixi. Na gabutenyi fan lanxi nongon ya suuli nan ma. ¹² Maleke firin nde yirefanyii gabutenyi xa kuye nongon ya suuli, a yire seniyenxi seeti lixi. A koola gabutenyi boore maleke gabutenyi lixi. ¹³ Na maleke firinyi gabutenyie xa kuye nu lanxi nongon ya moxoɲen nan ma. E tixi e sanyie xun na, e yatagi rafindixi banxi ma. ¹⁴ A naxa dugi tofanyii gbaku na, naxan nagbeelixi nun a rafooroxi, maleke pirintie masoxoxi a ma.

¹⁵ A naxa geme firin ti banxi yatagi, e xa maite nongon ya tongo saxan nun suuli. E xuntagie masolixi, na masoli xa kuye nongon ya suuli. ¹⁶ Na geme xuntagi masolixie maniya luuti denbexie ra, koobe bogi maniye keme rafalaxi gbakuxi e ra. ¹⁷ A naxa na geme firinyi ti banxi yatagi, keren na koola ma, boore na yirefanyii ma. Naxan na yirefanyii ma na xili Yakin, naxan na koola ma na xili Boosu.

4

Hōromobanxi se seniyenxie (Isirayila Mangée I 7:23-51)

¹ A naxa yoxui serεεbade yailan, naxan xa kuye nongon ya moxoɲen lima, a igboe nongon ya moxoɲen, a ite nongon ya fu.

² A naxa ye sase xungbe digilixi yailan yoxui ra. A de xa maigboe nongon ya fu, a ite nongon ya suuli, a xa maradigilinyi nongon ya tongo saxan. ³ Na ye sase de rabilinyi bunyi masolixi maniya ningee ra, naxee doxoxi e boore ra. Ningee fu na nongon ya keren ma, suuli a fari, suuli a bun. Ningee yo, ye sase yo, na birin yailanxi a boore nan na kerenyi ra. ⁴ Na ye sase nu doxoxi ningee gbete fu nun firin fari. Saxan ya rafindixi koola

ma, saxan ya rafindixi sogegoroεe ma, saxan ya rafindixi yirefanyii ma, saxan ya rafindixi sogetede ma. Na ye sase naxan nu xili «Baa» nu doxoxi na ningee fari, e ya rafindixi tande ma. ⁵ Na ye sase xa de rabinye suxu keren. A de kiri masolixi maniya sansi fuge tofanyii ra. Ye fifa keme solofere fifa tongo suuli nu noma sade a kui.

⁶ A man naxa ye sase fu gbete yailan alako e xa xuruse serεεε gan daaxie maxa menni. Suuli nu doxoxi hōromobanxi yirefanyii ma, suuli nu doxoxi a koola ma. Serεεdubee tan nu e maxama ye nan na, naxan nu na na ye sase xungbe kui, naxan nu xili «Baa.»

⁷ A naxa lanpui doxoεe fu yailan xεema ra, alo a nu seβexi ki naxε. A naxa e doxo hōromobanxi kui, suuli yirefanyii ma, suuli koola ma.

⁸ A naxa teebili fu fan yailan, a e doxo hōromobanxi kui, suuli yirefanyii ma, suuli koola ma. A naxa pooti tofanyii keme yailan xεema ra.

⁹ A naxa serεεdubee xa tete yailan, a nun tete xungbe gbete nun a naadεe. A naxa naadεe maso yoxui ra. ¹⁰ Na ye sase digilixi xungbe naxan xili «Baa,» a doxoxi hōromobanxi yirefanyii sogetede biri. ¹¹ Xurami naxa tundee, suxumee, nun pootie fan yailan. Na kui, Xurami naxa ge mange Sulemani xa walie ra Ala xa hōromobanxi xa fe ra. Na walie nan ya: ¹² geme tofanyii tixi firin, e xuntagie masolixi alo luuti denbexie, ¹³ koobe bogi maniye keme naani gbakuxi e ra, safe firin na kankan xuntagi a luutie ma, ¹⁴ ye sasee nun e doxoεee, ¹⁵ ye sase xungbe naxan xili «Baa,» ningee fu nun firin naxee na ye sase xungbe bun ma, ¹⁶ tundee, nun suxumee. Yi see birin, Xuramabi naxee yailan mange Sulemani be, Alatala xa banxi xa fe ra, e birin yailanxi yoxui fanyii nan na. ¹⁷ Mange nu na yoxui raxunuma Yuruden mere nan ma, Sukoti nun Saratan tagi. ¹⁸ Sulemani yoxui naxan nawalixi naa, a binye xasabi mu noma kolonde.

¹⁹ Sulemani nu bara se birin yailan Ala xa banxi be: serεεbade xεema daaxi, teebilie taami serεεε sama denname, ²⁰ lanpui nun e doxoεe xεema daaxie naxee dexεema yire seniyenxi kui seriye ki ma, ²¹ fugee, lanpuie, suxume xεema tinsε daaxie, ²² finεe, pooti tofanyie, piletie, kolopooti xεema fanyii daaxie, naadεe xεema daaxi naxee nu na yire seniyenxi fisamante sode de ra, nun hōromobanxi sode de ra.

5

Hōromobanxi rabife (Isirayila Mangée I 8:1-13)

¹ Sulemani to ge Alatala xa hōromōbanxi tide, a naxa se birin naso a kui a baba Dawuda naxee fixi Ala ma, gbeti, xēema, a nun se mōoli birin. A naxa e sa naafuli ragatade Ala xa banxi kui.

² Na temui, Sulemani naxa Isirayila forie, bonsōe xunyie, nun Isirayila denbaya xunyie, maxili alako e xa te Alatala xa saate kankira ra kelife Siyon, Dawuda xa taa. ³ Isirayilaka birin naxa e malan mange yire alako e xa kike solofere nde sali raba. ⁴ Isirayila forie birin to menni li, Lewikae naxa saate kankira tongo, ⁵ e a xanin a nun Ala xa Kiri Banxi Naralande, a nun se seniyeñxi naxee nu na a kui. Lewi serexedubee nan na wali rabaxi.

⁶ Mange Sulemani nun Isirayila jama, naxee birin nu maxilixi, naxa ti saate kankira ya ra. E naxa xuruse lanmae nun a xungbe gbege ba serexe ra, naxan konti mu noma kolonde. ⁷ Serexedubee naxa Alatala xa saate kankira dōxo a dōxode, Ala xa hōromōbanxi kui, yire seniyeñxi fisamante. E a dōxo malekee gabutenyie bun ma. ⁸ Malekee gabutenyie nu italaxi saate kankira nun a maxanin see xun ma. ⁹ Saate kankira maxanin see findixi wuri kuyee nan na, naxee nu minima yire seniyeñxi fisamante kui, kōno e mu nu noma tode hōromōbanxi tande ma. Han to saate kankira na menni. ¹⁰ Sese mu nu na na saate kankira kui, fo na walaxe firinyi Annabi Munsā naxee sa a kui. A na raba Xorebe geya yire, ne Alatala saate xiri loxo, Isirayilakae mini temui Misira.

¹¹ Na temui serexedubee naxa mini yire seniyeñxi kui. Serexedube naxee nu na na xunde kui, e birin nu bara seniyeñ. ¹² Lewika beetibae, Asafi, Heman Yedutun, e xa die, nun e ngaxakerenyie, e birin maxirixi dugi fanyi gese futi daaxi ra. E nu na serexebade sogetede biri, maxasee nun korae nu na e yi ra. Serexedube mixi keme mōxōjen fan nu na e seeti ma, e sarae fema. ¹³ Sara fee nun beetibae naxa kafu e boore ma Alatala matōxode e xa sarae, maxasee, nun korae xui ra. E naxa Alatala tantu yi masenyi ra, «Ala xa hinne gbo, a xa fonisireya mu jōnma abadan!» Na temui, nuxui naxa Alatala xa banxi rafe. ¹⁴ Serexedubee mu nō lude naa e xa wali rabade na nuxui xa fe ra. Alatala xa nore nu bara a xa banxi rafe.

6

Sulemani xa masenyi (Isirayila Mang'ee I 8:14-21)

¹ Na temui Sulemani naxa a masen, «Alatala, a fala ne a a luma nuxui mag-aaxuxi kui. ² N tan bara lingira ti Ala be, a luma dennaxe abadan.»

³ Mange naxa a ya rafindi, a duba Isirayila pama birin be. E birin nu tixi. ⁴ A naxa a masen, «Tantui na Isirayila Marigi Alatala be, naxan woyen n baba Dawuda be a kere ra. A fe naxan birin fala a be, a na birin nakamalixi ne. ⁵ «Kafi n nan n ma jama ramini Misira boxi ra, n mu nu taa sugandixi Isirayila bonsōe tagi n banxi tima dennaxe. N man mu xeme sugandixi naxan findima n ma Isirayila jama xa yarerati ra. ⁶ Kōno n Darisalamu nan sugandixi, alako n xili xa lu naa. N man Dawuda nan sugandixi alako a xa findi n ma Isirayila jama xunyi ra.»

⁷ «N baba Dawuda naxa nate tongo a bōje kui, fo a xa banxi ti Isirayila Marigi Alatala be. ⁸ Alatala naxa a fala n baba Dawuda be, «I to nate tongo i bōje kui n ma banxi xa fe ra, na bara findi janige fanyi ra. ⁹ Kōno i tan xa mu na banxi tima. I xa di nan tan na tima. I naxan barixi, na nan n ma banxi tima.» ¹⁰ Alatala bara a xa masenyi rakamali. N tan bara ti n baba Dawuda jōxo ra Isirayila mange kibanyi kui, alo Alatala a masen ki naxe. N man bara banxi ti Isirayila Marigi Alatala be. ¹¹ N bara Alatala xa saate kankira dōxo naa, a xa saate walaxe na na kui. A na saate xiri a nun Isirayilakae nan tagi.»

¹² Sulemani naxa ti Alatala xa serexebade ya ra, Isirayila jama birin ya xori, a fa a belexe itala. ¹³ Sulemani nu bara tide yailan yoxui ra tete tagi, a kuya nongon ya suuli, a igbo nongon ya suuli, a ite nongon ya saxan. A naxa a xinbi sin naa Isirayila jama ya xori, a a belexe itala, a fa a fala, ¹⁴ «Isirayila Marigi Alatala, i maniye mu na koore nun boxi ma. I dugutegexi i xa saate nun i xa hinne xa fe ra i xa konyie mabiri, naxee jereema i ya tode ra e bōje fiixe ra. ¹⁵ Na na a ra, to loxo e bara i xa laayidi rakamali i xa konyi n baba Dawuda be. ¹⁶ Yakosi, Isirayila Marigi Alatala, i laayidi naxan tongoxi i xa konyi n baba Dawuda be, i xa na rakamali. I bara a masen a be, «Xa i bonsōe fenten e jere ki ma alo i a rabaxi ki naxe, e naxa n ma seriye binya, mixi nde luma ne e ya ma naxan luma Isirayila kibanyi kui abadan.» ¹⁷ Yakosi, Isirayila Marigi Alatala, i xa i xa masenyi rakamali, i naxan fala i xa konyi Dawuda be.»

¹⁸ «Kōno Ala tan noma sabatide dunjpa bende fupi fari adamadie tagi? Koore nun a xa gboe xurun i be. N banxi naxan tixi i be a xurun koore be. I luma menni di? ¹⁹ N Marigi Alatala, i xa i xa konyi xa dube suxu, i xa a xa maxandi tongo, i xa i tuli mati i xa konyi wa xui ra. ²⁰ I xa i jengi sa yi banxi xon ma kōe nun yani, barima i naxe a i i yete masenma be ne. I xa i xa konyi xa maxandi suxu yi banxi kui. ²¹ I xa

i tuli mati i xa konyi nun i xa pama wa xui ra, e i maxandima be tɛmuɪ naxe. Kelife koore ma i dɔxoxi dennaxe, i xa i tuli mati muxu ra, i man xa dije.»

²² «Xa mixi nde sa yunubi raba a boore ra, e fa a fala a be a xa marakali nde raba i xa serexɛbade yire yi banxi kui, ²³ i xa na fe mato kelife koore ma, i xa kiiti sa tinxinyi ra alako yunubitɛ nun tinxintɛ birin xa e sare sɔɔ.»

²⁴ «Xa i xa pama Isirayila sa yunubi raba i ra, e yaxuie fa nɔ e ra na xa fe ra, xa e tin e yete ragbilene i ma, e i xili matɔxɔ, e i maxandi yi horɔmɔbanxi kui, ²⁵ i xa na fe mato kelife koore ma, i xa i xa pama Isirayila xa yunubie xafari, i fa e ragbilene boxi ma, i dennaxe fixi e tan nun e babae ma.»

²⁶ «Xa koore sa balan, tune yo mu fa, barima e bara yunubi raba i ra, xa e fa i maxandide be, e i xili matɔxɔ, e gbilen e xa yunubi fɔxɔ ra i e rayaagixi naxan ma, ²⁷ i xa na fe mato kelife koore ma, i xa i xa konyie, i xa pama Isirayila xa yunubie xafari, i xa i xa seriye fanyi masen e be alako e xa na rapere ki kolon, i fa tune ragoro i xa boxi ma, i naxan findi e gbe ra.»

²⁸ «Xa kaame sa sin yi boxi ma, xa na mu fure, xa na mu baloe kane, xa na mu gere, xa na mu gbaloe gbete, ²⁹ xa mixi nde sa i maxandi, xa i xa pama Isirayila e mawa i be, barima e bara e xa tɔɔre saabu kolon e fa e ya rafindi yi banxi ma e i maxandi, ³⁰ i xa na fe mato kelife koore ma i magoroxi dennaxe, i xa dije, i xa mixi birin sare fi a xa wali ra, i tan naxan adama birin bɔɔe ma fe kolon. I keren peti nan ibunadama birin sondon ma fe kolon. ³¹ Na kui e fama gaaxude i ya ra, e e jɛre i xa kira xon e xa simaya birin kui yi boxi ma, i naxan fixi muxu babae ma.»

³² «Xa xɔɔe nde sa fa kelife pamane gbete ma, naxan mu findi i xa pama Isirayila mixi nde ra, a fa i xili xungbe nun i senbe xa fe ra, a i maxandi yi banxi kui, ³³ i xa na fe mato kelife koore ma i magoroxi dennaxe, i xa a xa maxandi suxu alako si birin xa gaaxu i xili ya ra dunja, alo i xa pama Isirayila. E xa a kolon i tan nan xili maxandima yi banxi kui n naxan tixi.»

³⁴ «Xa i xa pama sa mini a yaxuie gere de alo i a fala e be ki naxe, xa e i maxandi yi taa mabiri ra i dennaxe sugandixi, xa e i maxandi yi banxi mabiri n naxan tixi i xili ra, ³⁵ i xa na fe mato, i xa e xa dube suxu, i xa kiiti tinxinxi sa e be.»

³⁶ «Xa e sa yunubi raba i ra, alo adamadi birin darixi naxan na, xa i bɔɔe te e ma, i fa e sa e yaxuie sagoe, e findi geelimanie ra yire makuye, xa na mu a ra yire makorexi,

³⁷ xa e sa xaxili sɔɔe na konyiya kui, e fa i maxandi e xa geeli kui, «Muxu bara yunubi raba, muxu bara fe jaaxi raba, muxu bara kobi,» ³⁸ xa e man e yete ragbilene i ma e bɔɔe fiixe ra, e nii birin na, e fa i maxandi pamane ma konyiya kui, e e ya rafindi yi boxi mabiri, i naxan fixi e babae ma, a nun yi taa mabiri, i naxan sugandixi, a nun yi banxi mabiri, n naxan tixi i be, ³⁹ i xa na fe mato kelife koore ma i magoroxi dennaxe, i xa i tuli mati e xa maxandi nun e wa xui ra, i xa kiiti tinxinxi sa e be, i xa dije i xa pama ma naxan yunubi rabaxi i ra. ⁴⁰ Yakosi, n Marigi Ala, i xa muxu xa maxandi mato, i xa a rame, muxu naxan nabaxi yi banxi kui.»

⁴¹ «Yakosi n Marigi Alatala, keli, i fa i xa malabude, i tan nun i senbe xa lu saate kankira fɔxɔ ra, alako kisi xa lu i xa serexɛdubee be, alako i xa danxaniyatɔe xa lu heeri kui, n Marigi Alatala. ⁴² N Marigi Alatala i naxa i xa mixi sugandixi rabejin, i xa ratu i xa konyi Dawuda xa dugutegeɔa ma.»

7

Ala xa nɔre gorofe a xa horɔmɔbanxi kui

(Isirayila Mangee I 8:62-66)

¹ Sulemani to ge salide, te naxa goro keli koore ma, a serexe gan daaxi nun serexe gbete birin gan. Alatala xa nɔre fan naxa horɔmɔbanxi rafe. ² Serexɛdubee mu nɔ sode Alatala xa banxi kui, barima Alatala xa nɔre nu bara a xa banxi rafe. ³ Isirayilakae birin to te nun Alatala xa nɔre to horɔmɔbanxi kui, e naxa e yatagie rafelen boxi ma, e fa Alatala matɔxɔ yi masenyi ra, «Ala fan, a xa fonisireya mu jɔnma abadan.»

⁴ Mange nun pama birin naxa serexe ba Alatala be. ⁵ Mange Sulemani naxa ninge wulu mɔxɔɔen nun firin ba serexe ra, a nun yexee wulu keme mɔxɔɔen. Na dangi xanbi, mange nun pama naxa Ala xa banxi rabi. ⁶ Serexɛdubee nun Lewikae naxa ti e tide e boore ya ra. Beetibasee, mange Dawuda nu bara naxee yailan Alatala matɔxɔfe ra, nu na Lewi beetibae yi ra. E naxa Alatala matɔxɔ yi masenyi ra, «Ala xa fonisireya mu jɔnma abadan.» Serexɛdubee tan naxa sarae fe, Isirayilakae birin fa keli, e ti.

⁷ Sulemani naxa tete yire raseniye serexe ra Alatala xa horɔmɔbanxi ya ra. A naxa serexe gan daaxie gan naa, a nun xanunteya serexee naxee findi a ture yiree ra, barima yoxui serexɛbade, Sulemani naxan yaılanxi, a xurun na serexee birin be. ⁸ Sulemani nun Isirayilakae birin sali raba ne xi solofere bun ma. Nama gbege

fa ne kelife Xamata han Misira xure. ⁹ A xi solomasaxan nde, e naxa sali xungbe raba. E nu bara serexebade raseniyeen xi solofere bun ma. Na dangi xanbi, e man naxa sali xi solofere gbete bun ma. ¹⁰ Kike solofere nde, xi moxɔɔnɛn nun saxan loxɔɔe, Sulemani naxa jama ragbilen e xɔnyɛ. E birin nu bara seewa e boɔɔe kui fe fanyi ra, Alatala naxan nabaxi Dawuda, Sulemani, nun a xa jama Isirayila be.

¹¹ Sulemani to ge Alatala xa banxi nun a xa mange banxi wali ra, a to a waxɔɔnfe birin nakamali na wali firinyi xa fe ra, ¹² Alatala naxa mini Sulemani ma kɔɔe ra, a a masen a be, «N bara i xa dube suxu. Yi banxi bara findi serexebade ra. N bara na nate tongo. ¹³ N na koore balan temui naxe, tune mu fa, xa na mu a ra n na katoo yamari temui naxe, e xa sa boxi tuxunsan, xa na mu a ra n na fa fure jaaxi ra n ma jama ma, ¹⁴ xa n ma jama, n xili falaxi naxan xun, naxa e magoro, e n maxandi, e fa gbilen e xa wali kobie foxo ra, n nan n tuli matima ne e ra koore ma, n fa e xa yunubie xafari, n e xa boxi rayalan. ¹⁵ Yakosi n nan n yae tima ne yi yire ra. N nan n tuli matima ne maxandie ra naxee rabama be. ¹⁶ N bara nate tongo n xili xa fala be abadan. N yae nun n boɔɔe mu kelima be.»

¹⁷ «I tan fan, xa i jere n ma kira xon ma alo i baba Dawuda, i fa n ma yaamarie, n ma seriye, nun n ma xaranyi suxu a fanyi ra, ¹⁸ n i xa mange kibanyi mabanbanma ne, alo n a rasaataxi i baba Dawuda be ki naxe. N a masen ne a be, «Isirayila mang'eya nu bama i bonsoe yi ra.» ¹⁹ Kono xa wo wo kobe so n na, wo fa gbilen n ma seriye nun n ma yaamarie foxo ra, xa wo sa tuubi Ala gbete be, ²⁰ n wo talama ne n ma boxi ma, n naxan fixi wo ma, n yi banxi rakanan ye i, n naxan findixi n xili falade ra. Na temui sie birin fama ne yeleda Isirayila xa fe ma, e yo wo ma. ²¹ Mixie ne dangima yi banxi itexi ra, e de ixarama ne, e a fala, «Alatala yi boxi nun yi banxi xa fe raloxi yi mooli ra munfe ra?» ²² E e yaabima ne, «Ala yi birin niyaxi e ra ne barima e bara gbilen e babae Marigi Alatala foxo ra, naxan e ramini Misira boxi ra. E bara e tagi ixiri ala gbete batufe ra, e tuubi e be. E yi toore sotoxi na nan ma.»»

8

Sulemani xa wali gbete

(Isirayila Mang'ee I 9:10-28)

¹ Ne moxɔɔnɛn bun ma, Sulemani naxa Alatala xa banxi nun a yete banxi ti. ² A naxa taae yaılan, Xirami naxee so a yi ra, a fa Isirayilakae rasabati naa. ³ Sulemani naxa Xamata Soba gere, a no a ra. ⁴ A

naxa Tadimoro ti gbengberenyi ma, a nun taa gbete Xamata boxi ma mange harige ragatama dennaxe. ⁵ A naxa Beti Xoron Fuge nun Beti Xoron Labe ti, a na taae makanta tete fanyie nun naade xungbee ra. ⁶ A naxa Baalati ti a nun taa gbete mange harige ragatama dennaxe, alo soori ragisee nun soee. Sulemani naxa yire gbegbe ti a yete be Darisalamu, Liban, nun a xa boxi birin a naxan yamarima.

⁷ Xitikae, Amorikae, Peresikae, Hiwikae, nun Yebusukae naxee lu Isirayila boxi ma, naxee mu findi Isirayilakae ra, ⁸ Isirayilakae mu naxee faja, Sulemani naxa e findi konyie ra. Han to e na na ki ne. ⁹ Sulemani mu tin Isirayilaka yo xa findi konyi ra a xa walie xa fe ra, barima geresoe nun soori xunyie nan nu lanxi e tan ma, e nu meenima a xa soori ragisee nun a xa soee ma. ¹⁰ Mange Sulemani naxa mixi keme firin mixi tongo suuli ti xunyie ra jama xun. ¹¹ Sulemani naxa Firawuna xa di gine tongo Dawuda xa taa kui, a a ratunu banxi gbete kui, a naxan tixi a be. A naxa a fala, «N ma gine mu luma Isirayila mange Dawuda xa banxi kui, Alatala xa saate kankira na dennaxe. Naa findixi yire seniyeenxi nan na.»

¹² Sulemani nu serexe gan daaxie bama Alatala be, a xa serexebade fari naxan nu tixi horomobanxi ya ra. ¹³ A serexee ba ne alo Annabi Munsa a yamari ki naxe loxo yo loxo, malabui loxooe ra, kike neene ra, nun sali xungbe saxanyie ra je yo je. Nee findi Taami Lebinitare Sali, Loxunyie Sali, nun Bage Ti Sali nan na.

¹⁴ Sulemani naxa a baba Dawuda xa natee rakamali serexedubee nun Lewikae xa fe ra. Kankan nu a gbe wali rabama. Lewikae nu Ala matoxoma, e man nu fa serexedubee mali. Naade kantee fan naxa e gbe wali raba, kankan naxa ti a tide alo Ala xa mixi Dawuda a yamari ki naxe. ¹⁵ Serexedubee nun Lewikae mu mange xa yaamari yo matandi, hali a naxan fala naafuli xa fe ra. ¹⁶ Sulemani xa wali birin kamali na ki ne, kelife Alatala xa banxi korin loxoe ma, a sa doxo a raponyi ra. Alatala xa banxi wali birin raba ne, a kamali a fanyi ra.

¹⁷ Na to dangi Sulemani naxa siga Esiyon Geberi nun Elata baa de ra Edon boxi ma. ¹⁸ Mange Xirami naxa kunkuie nun e rapereema fanyie rasanba Sulemani ma. Nee naxa sa a gbee xun ma Ofiri boxi ma, alako e xa xesma kilo wulu fu nun suuli kilo keme saxan tongo mange Sulemani be. E nun mange Sulemani xa walikee naxa siga na ra Sulemani xon ma.

9

Seeba mange gine sigafe Darisalamu (Isirayila Mang'ee I 10:1-13)

¹ Seeba mange gine to Sulemani xili xa gboe me, a naxa siga Darisalamu maxorinyi xoroxoe tide a ma, alako a xa a xa lonni mato. A xa kuntigie naxa a mati naa, e naxa labunde, xεema gbege, nun geme tofanyie xanin joxomee fari sanbasee ra. A naxa maxorinyi gbege ti Sulemani ma. ² Sulemani naxa a xa maxorinyi birin yaabi, na sese mu nu xoroxo a be.

³ Seeba mange gine to ge Sulemani xa lonni tode, a nun a xa banxi a naxan tixi, ⁴ a xa baloe naxan saxi a xa teebili ma, a xa walikεe nun e xa dugi tofanyie, a nun a xa serεee a naxee bama Alatala xa horomobanxi kui, a de naxa ixara na fe birin ma. A naxa a fala mange be, ⁵ «N fe naxee birin mexi n ma boxi ma i xa masenyie nun i xa lonni xa fe ra, na birin bara findi nondi ra. ⁶ Beenun n xa be to n yete ra, n mu nu laxi e xa masenyi ra. Konε yakosi n bara a kolon i xa lonni gbo dangife e naxan masenxi n be. E fe naxan birin tagi rabaxi n be i xa fe ra, i xili dangi na birin na. ⁷ Nelexinyi na i xa mixie be, nelexinyi na i xa konyie be, barima e na i seeti ma temui birin i xa lonni ramefe ra. ⁸ Tantui na i Marigi Alatala be, naxan hinnexi i ra, a fa i doxo a xa mange kibanyi kui, i xa mangeya raba alo a wama a xon ma ki naxe. I Marigi Ala na raba ne barima Isirayila rafan a ma, a man wama Isirayila xa bu temui birin. A i findi ne e xa mange ra, alako i xa e yamari tinxinyi nun nondi ra.» ⁹ A naxa xεema kilo wulu naani fi mange ma, a nun labunde gbege nun geme tofanyie. Kabi na temui, na labunde mooli mu toma Isirayila, Seeba mange gine naxan fixi mange Sulemani ma.

¹⁰ Xirami nun Sulemani xa walike naxee fa xεema ra kelife Ofiri boxi ma, nee man naxa fa wuri nun geme tofanyie ra a be. ¹¹ Mange naxa na wuri rawali Alatala xa horomobanxi sode dee ra, a nun mange xa banxi sode dee ra. A man naxa na wuri rawali korae yailanfe ra beetibae be. Na fe mooli mu nu toxi Yudaya sinden. ¹² Mange Sulemani naxa Seeba mange gine waxonse birin so a yi ra dangife a tan naxan sanbaxi a ra. Na xanbi, a naxa gbilen a xa boxi ma, a tan nun a xa konyie.

Sulemani xa bannaya (Isirayila Mang'ee I 10:14-29)

¹³ Ne yo je Sulemani nu xεema kilo wulu moxopen nun firin, kilo keme senni tongo naani nun naani sotoma, ¹⁴ bafe a nu naxan sotoma yulee yi duuti ra. A man nu xεema nun gbeti sotoma mangee

nun gominae ra Arabu boxi ma. ¹⁵ Mange Sulemani naxa wure lefa keme firin maso xεema ra, kankan nafalaxi xεema kilo solofere nan na. ¹⁶ A man naxa wure lefa xunxuri keme saxan maso xεema ra, kankan masoxi xεema kilo saxan nan na. A naxa e gbaku banxi kui, naxan xili falama Liban foton banxi. ¹⁷ Mange naxa kibanyi xungbe yailan sili pinyi ra, a fa a maso xεema tinsε ra. ¹⁸ Na kibanyi te see findixi xεema nan na, kibanyi nu na yete masolixi firin tagi. ¹⁹ Yetε fu nun firin fan masolixi nu na te see seetie ma, senni na yirefanyi ma, sennie na koala ma. Na kibanyi maniye mu nu na mangataa yo kui sinden. ²⁰ Mange Sulemani xa pooti birin nun Liban foton banxi xa pileti birin findixi xεema nan na. A mu nu gbeti rawalima fefe ma. ²¹ Kunkuie nu na mange yi ra naxee nu luma siga ra Tarasisi je saxan yo je saxan xεema, gbeti, sili pinyi, kule, nun xoni tofanyi tongode. Xirami xa walikεe nu a malima na wali kui.

²² Mange Sulemani xa bannaya nun a xa lonni naxa gbo ye dangi boxi mange birin na. ²³ Boxi mange birin nu wama Sulemani xa lonni ramefe Ala naxan fixi a ma. ²⁴ Nee birin nu mange sanbama gbeti, xεema, dugie, geresosee, labundee, soe, nun sofalee ra je yo je. ²⁵ Soe nun soori ragise ragatade wulu naani nu na Sulemani yi ra. Soori soe ragi wulu fu nun firin fan nu na a yi ra taa makantaxie nun Darisalamu kui, mange xonyi. ²⁶ Mange birin, kelife xure xungbe ma, sa doxo Filisita boxi ra, han a sa doxo Misira naaninyi ra, e birin nu na a xa yaamari bun ma. ²⁷ Mange nan a niya gbeti xa wuya Darisalamu alo geme xori. Sediri wuri fan naxa wuya alo sikomoro wuri na Sefela boxi ma ki naxe. ²⁸ Sulemani xa soe nu kelima Misira ne nun boxi gbeteε ma.

*Sulemani xa faxε**(Isirayila Mang'ee I 11:41-43)*

²⁹ Sulemani xa taruxui donxoe, a fole nun a raponyi, sebexi Annabi Natan xa taruxui sebexi kui, a na Annabi Ahiya Siloka xa namiponme masenyi sebexi kui, nun Annabi Ido xa laamatunyi masenyi sebexi kui Nebati xa di Yerobowami xa fe ra. ³⁰ Sulemani xa mangeya naxa bu je tongo naani Darisalamu nun Isirayila xun ma. ³¹ Na xanbi, Sulemani naxa laaxira. E naxa a ragata a baaε seeti ma a baba Dawuda xa taa kui. A xa di Robowami naxa ti a joxoe ra.

10

Isirayila Robowami matandife (Isirayila Mang'ee I 12:1-20)

¹ Robowami naxa siga Sikemi, barima Isirayilakae birin nu malanxi naa ne, e xa a ti mange ra. ² Nebati xa di Yerobowami to na fe me Misira boxi ma, a a gi dennaxe Sulemani ma, a naxa gbilen Isirayila. ³ A to Isirayila li, mixi ndee naxa a xili. A nun Isirayilakae birin naxa siga Robowami yire, e a fala a be, ⁴ «I baba muxu suxu ne alo konyie. Yakosi tan, xa i nde bama muxu xa kote ra i baba naxan doxo muxu fari, muxu fama i xa yaamari rabatude.» ⁵ A naxa e yaabi, «Xi saxan na dangi, wo xa fa.» Na kui, jama naxa siga.

⁶ Mange Robowami naxa marasi maxorin forie ma, naxee nu na a baba Sulemani fe ma a xa simaya kui. A naxa e maxorin, «Wo marasi mundun fima n ma n jama yaabima naxan na?» ⁷ E naxa a yaabi, «Xa i fe fanyi rabama jama be, xa i tin e waxonfe ra, xa i woyen fanyi fala e be, e luma ne i xa yaamari bun ma temui birin.»

⁸ Kono Robowami mu tin forie xa marasi ra. A naxa a lanfanmae maxorin a lanma a xa naxan naba. ⁹ A naxe e be, «Wo marasi mundun fima n ma, n jama yaabima naxan na, jama naxan n mayandixi n xa nde ba e xa kote ra i baba naxan doxo e fari.» ¹⁰ A lanfanmae naxa a yaabi, «I xa yi jama yaabi yi ki ne, naxee i mayandixi i xa nde ba e xa kote ra i baba naxan doxo e fari. I xa a fala e be, «N belexe sole lanmadi xungbo n baba tagi be. ¹¹ Yakosi, n baba xa kote xoroxo a naxan doxoxi wo ma, n na a xunmasama ne. N baba wo bonbo luxusinyie nan na, kono n tan fama wo bonbode talie nan na.»

¹² Xi saxan to dangi, Yerobowami nun jama naxa siga Robowami yire, naxan nu bara a fala e be, «Xi saxan na dangi, wo xa fa.» ¹³ Mange Robowami naxa e yaabi a xoroxo ra. A mu forie xa marasi tongo fefe ma. ¹⁴ A naxa e yaabi a lanfanmae xa marasi ra, «N baba kote xoroxo naxan doxo wo xun ma, n na xunmasama ne. N baba wo bonbo luxusinyie nan na, kono n tan fama wo bonbode talie nan na.» ¹⁵ Na kui, mange mu tin a tuli matide jama ra. Marigi Alatala nu bara na ragiri alako a xa a xa masenyi rakamali a naxan fala Nebati xa di Yerobowami be Annabi Ahiya Siloka saabui ra.

¹⁶ Isirayilakae to a kolon mange mu tin a tuli matide e ra, e naxa a yaabi, «Muxu gbe se mundun na Dawuda yi? Ke mu na muxu be Yisayi xa die tagi. Isirayila xa gbilen e xonyi. Yakosi Dawuda, i xa meeni i xa banxi ma i yete ra.»

¹⁷ Isirayila birin naxa gbilen e xonyi. Isirayilaka naxee nu sabatixi Yudaya tae kui, e naxa lu Robowami xa yaamari bun

ma. ¹⁸ Na dangi xanbi, mange Robowami naxa Hadorami xee, naxan jengi nu saxi wali xoroxo rabafe xon ma, kono Isirayilakae naxa a magono han a faha. Na kui, mange Robowami naxa a gi keren na sigafe ra Darisalamu a xa soori ragise kui. ¹⁹ Isirayila Dawuda bonsoe matandi na ki ne. Han to e mu lanxi.

11

Robowami xa mangeya (Isirayila Mang'ee I 12:21-24)

¹ Robowami to so Darisalamu, a naxa Yuda nun Bunyamin bonsoe soorie malan, geresoe fanyi wulu keme tongo solomasaxan, alako e xa Isirayila gere, Isirayila xa gbilen Robowami xa mangeya bun ma. ² Kono Alatala naxa a masen a xa mixi Semaya be, ³ «A fala Sulemani xa di Robowami be, Yudaya mange, a nun Isirayilakae birin naxee na Yudaya nun Bunyamin boxi ma, ⁴ «Alatala xa masenyi nan yi ki: Wo naxa te de, sigafe ra wo ngaxakerenyie gere. Wo birin xa gbilen wo xonyi, barima n tan nan yi fe ragirixi.» E naxa Alatala xa woyenyi rabatu, e gbilen, e mu siga Yerobowami gere de sonon.

⁵ Robowami naxa sabati Darisalamu, a taa makantaxie ti Yudaya, ⁶ alo Betelesmu, Etami, Tekowa, ⁷ Beti Suru, Soko, Adulama, ⁸ Gati, Maresa, Sifi, ⁹ Adorayimi, Lakisi, Aseka, ¹⁰ Soraha, Ayalon, nun Hebiron. Robowami yi taa makantaxie ti Yudaya nun Bunyamin boxi nan ma. ¹¹ A nee yailan a fanyi ra gere ki ma. A soori xunye lu naa, a baloe, ture, nun weni so e yi ra. ¹² Wure lefa nun tanbee nu na e yi ra, e senbe nu gbo. Yuda nun Bunyamin bonsoe lu ne a xa yaamari bun ma na ki ne.

¹³ Serexedubee nun Lewikae naxa keli e xonyi Isirayila boxi birin ma, e xa fa Yudaya, e kafu Robowami ma. ¹⁴ Lewikae nu bara mee e xa banxie nun e harige ra sigafe ra Yudaya nun Darisalamu, barima Yerobowami nun a xa die mu tin e xa serexedube wali raba Alatala be. ¹⁵ Yerobowami nu bara serexedubee ti kuye batudee ra geyae fari, yexee kontonyi nun ninge masolixie tixi dennaxe kuye ra. ¹⁶ Isirayilaka naxee nu wama e Marigi Alatala batufe, kelife bonsoe birin, nee naxa bira Lewikae foxo ra sigafe ra Darisalamu, alako e xa serexe ba e babae Marigi Alatala be. ¹⁷ Na kui e naxa Sulemani xa di Robowami xa mangeya mabanban Yudaya je saxan bun ma. Na waxati kui, e naxa jere Dawuda nun Sulemani xa kira xon ma.

¹⁸ Robowami naxa Yerimoti xa di gine Mahalata doxo. Na gine findi Dawuda xa

di xeme Yerimoti, nun a xa gine Abixayili, xa di gine nan na. Abixayili findi Yisayi xa di xeme Eliyabi xa di gine nan na. ¹⁹ Mahalata naxa die bari a be: Yeyusu, Semaraya, nun Sahami. ²⁰ Robowami naxa Abisalomi xa di gine Maaka fan doxo. Maaka naxa Abiya, Atayi, Sisa, nun Selomiti bari a be. ²¹ Abisalomi xa di gine Maaka nu rafan Robowami ma, dangife a xa gine nun a xa konyi ginee birin na. Gine fu nun solomasaxan nun konyi ginee tongo senni nu na a yi ra. A naxa di xeme moxopen nun solomasaxan nun di gine tongo senni soto na ginee ra.

²² Robowami naxa Maaka xa di Abiya findi a xa di fisamante ra. A nu wama na nan xa findi mange ra. ²³ A naxa xaxili-maya raba, a xa di booree birin nasabati Yudaya nun Bunyamin taa makantaxie kui, a fa baloe nun gine gbege fen e be.

12

Robowami xa mang'eya kanafe (Isirayila Mang'ee I 14:25-28)

¹ Robowami xa mang'eya to mabanban, a tan nun Isirayilakae birin naxa Alatala xa seriye rabolo. ² Na bara a niya Misira mange Sisaki xa Darisalamu gere Robowami xa mang'eya pe suuli nde ra. ³ Soori ragise wulu keren keme firin nun soe ragi wulu tongo senni nan nu na a yi ra. A naxa keli Misira boxi ma e nun jama gbege ra, naxee findixi Libiyakae, Sukikae, nun Etiyopikae ra. ⁴ A naxa no Yudaya taa makantaxie ra, a so Darisalamu.

⁵ Na temui, Annabi Semaya naxa siga Robowami yire. Yudaya yareratie fan nu na naa, barima e fa Darisalamu Sisaki xa fe nan na. A naxa a fala e be, «Alatala xa masenyi nan ya: «Wo bara n nabepin, n fan wo rabepinma Sisaki sagoe.» ⁶ Isirayila mange nun yareratie naxa e magoro Alatala be, e fa a fala, «Alatala tinxin.» ⁷ Alatala to a to e bara e magoro a be, a naxa a masen Semaya be, «E to bara e yete magoro n be, n mu fama e halakide. A gbe mu luxi n xa e rakisi. N ma xone mu fama lude Darisalamu ma Sisaki saabui ra. ⁸ Kono e xa lu Sisaki xa noe bun ma sinden, han e xa a kolon, si gbete e xa mang'eya rabatufe nun Ala xa mang'eya rabatufe, naxan fan.»

⁹ Misira mange Sisaki naxa te Darisalamu gerede. A naxa nafuli birin tongo naxan nu na Alatala xa banxi nun mange xa banxi kui. A naxa wure lefae fan tongo, Sulemani nu bara naxee maso xema ra. ¹⁰ Mange Robowami naxa e noxo ye yailan yoxui ra, a e taxu soori mangee ra naxee mange xa banxi naadee

makantama. ¹¹ Mange nu sigama Ala xa banxi kui temui naxe, soorie nu na wure lefae xaninma a mati ra. E na ge na ra, e man nu fa e ragbilen soori banxi kui. ¹² Robowami to bara a magoro Alatala be, a mu gbaloe soto Alatala xa xone saabui ra. Na waxati Ala yaragaaxui fanyi nde nu na Yudaya.

¹³ Mange Robowami mang'eya sotoxi temui naxe, a nu bara pe tongo naani nun keren soto simaya ra. A naxa Isirayila yaamari pe fu nun solofere Darisalamu kui, Alatala taa naxan sugandi Isirayila bonsoe birin ya ma, alako a xili xa matoxo naa. Robowami nga Amonika nan nu a ra, a xili ne Naama. ¹⁴ Robowami fe jaxaxi raba ne, barima a mu Alatala fen a bope birin na. ¹⁵ Robowami xa taruxui, a fole nun a raponyi birin sebexi Annabi Semaya xa taruxui kui, a nun Annabi Ido xa laamatunyi masenyi sebexi kui, alako mixi xa a kolon. ¹⁶ Robowami to laaxira, e naxa a ragata a babae seeti ma Dawuda xa taa kui. A xa di Abiya naxa ti a noxo e ra.

13

Abiya xa mang'eya (Isirayila Mang'ee I 15:1-8)

¹ Yerobowami xa mang'eya pe fu nun solomasaxan nde ra, Abiya naxa ti mange ra Yudaya. ² A xa mang'eya bu ne pe saxan Darisalamu. A nga nu xili ne Mikayahu, Uriyeli Gibeyaka xa di gine. Gere naxa sin Abiya nun Yerobowami tagi. ³ Abiya naxa gere rakeli, a tan nun soori fanyi xeme wulu keme naani, kono Yerobowami naxa soori fanyi xeme wulu keme solomasaxan ti a ya ra.

⁴ Abiya naxa te Semarayima geya fari, Efirami geyae ma, a fa a fala, «Yerobowami nun Isirayilakae, wo wo tula mati n na. ⁵ Wo mu a kolon Isirayila Marigi Alatala bara Isirayila mang'eya fi Dawuda nun a xa die ma abadan? Na saate mu noma kanade. ⁶ Kono Yerobowami, naxan findixi Dawuda xa di Sulemani xa walike Nebati xa di ra naxa keli, a a marigi matandi. ⁷ Mixi rabepinxii ndee naxa a rabilin, e noe dergn Robowami ma, Sulemani xa di naxan mu nu gexi mode, naxan xa mapoxunyi xon mu nu kuyaxi. Na kui Robowami mu no e ra.»

⁸ «Yakosi, wo tixi a xa mang'eya nan kanke, Alatala naxan taxuxi Dawuda bonsoe ra. Soori gbege na wo yi ra. Ninge masolixie fan na wo yi ra, Yerobowami naxee yailanxi wo be xema ra. E bara findi wo xa alae ra. ⁹ Na kui wo bara Haruna xa die rabolo, Alatala naxee tixi serexedubee ra. Wo bara wo yete findi serexedubee ra, alo si gbete e a rabama ki

naxe. Mixi yo naxan fama tuura lanma nun yexee kontonyi solofere ra, alako a xa na wali raba, wo na tima serexedube ra ala nde be naxan mu findixi Ala ra.»

¹⁰ «Alatala nan na muxu tan Marigi Ala ra. Muxu mu a raboloxi, muxu man bara tin Haruna xa die xa findi Alatala xa serexedubee ra, Lewikae fan xa e xa wali raba. ¹¹ Geesege yo geesege, nunmare yo nunmare, muxu serexe gan daaxie bama Alatala be, muxu surayi ganma serexe ra, muxu taami serexe sama Ala xa teebili seniye xari fari, muxu lanpui xexema daaxi radexema nunmare yo nunmare, barima muxu tan birama muxu Marigi Alatala xa seriye nan foxo ra. Kono wo tan, wo bara a rabolo. ¹² Ala nun a xa serexedubee nan na muxu xunyiye ra. Sarae na muxu yi ra naxee noma xui xungbe raminide alako gere xa ramaxa wo xili ma. Isirayila xa die, wo naxa wo babae Marigi Alatala gere. Wo mu xunnakeli sotoma na kui.»

¹³ Yerobowami xa soorie naxa Yudayakae bilin. Ndee nu na e ya ra, ndee nu na e xanbi ra. ¹⁴ Yudayakae to a to gere na e ya ra, a man na e xanbi ra, e naxa Alatala xili e xui itexi ra, serexedubee fa sarae fe. ¹⁵ Yudayakae to e xui ite, Alatala naxa Yerobowami nun Isirayilakae bonbo Abiya nun Yudayakae ya xori. ¹⁶ Isirayilakae naxa e gi Yudayakae ma, Ala naxa e sa Yudaya sagoe. ¹⁷ Abiya nun a xa pama naxa Isirayila xa soori fanyi wulu keme suuli faza na gere kui. ¹⁸ Na findi ne yaagi ra Isirayilakae be. Yudayakae tan xun nakeli ne, barima e babae Marigi Alatala nu bara e mali.

¹⁹ Abiya naxa bira Yerobowami foxo ra, a fa taee rasuxu a yi ra, alo Beteli, Yesana, Eferon, nun e rabilinyie. ²⁰ Yerobowami mu senbe soto Abiya xa waxati. Alatala nan a bonbo, a naxa faza. ²¹ Kono Abiya xa mangeya mabanban ne a fanyi ra. Gine fu nun naani nu na a yi ra. E di xeme moxonen nun firin bari, nun di gine fu nun senni.

²² Abiya xa taruxui gbetee, a naxan nabaxi nun a naxan falaxi, a sebexi Annabi Ido xa taruxui sebexi kui. ²³ Abiya to laaxira, e naxa a ragata a babae seeti ma Dawuda xa taa kui. A xa di Asa naxa ti a joxoe ra.

14

Asa xa mangeya

¹ Asa naxa fe fanyi raba tinxinyi kui a Marigi Alatala ya xori. ² A naxa serexebadee kana yire itexie kuye nu batuma dennaxe. A man naxa kuye gemee nun Aseri wuri masolixie kana. ³ A naxa a fala Yuda bonsoe be a e xa e babae

Marigi Alatala fen, e xa a xa seriye nun a xa yaamarie rabatu. ⁴ Asa naxa kuye batude birin kana Yudaya boxi ma, a nun serexebadee surayi nu ganma dennaxe kuyee be. A xa mangeya lu ne bojesa kui a xa waxati. ⁵ A naxa taa makantaxie ti Yudaya, bojesa nu na boxi birin ma. Gere yo mu nu na naa na jee bun ma Alatala saabui ra. ⁶ Asa naxa a fala Yudayakae be, «Won xa yi taee yaillan alako e xa senbe soto. Won xa tetee nun wure naade ti. Han ya yi boxi findixi won gbe nan na, barima won bara won Marigi Alatala fen. Na bara a niya won xa lu bojesa kui yi waxati.» Na kui e naxa bonbo wali ra, na birin naxa sooneya.

⁷ Yudaya soori xeme wulu keme saxan nu na Asa yi ra. Wure lefa xungbee nun tanbee nu na e yi ra. Bunyamin soori xeme wulu keme firin tongo solomasaxan fan nu na. Wure lefa lanmadie nun xalie nu na e yi ra. E birin findi gereso palamae ra.

⁸ Sera Kusika naxa mini e gerede soori gali ra. Soori ragise keme saxan nu na e yi ra. E naxa siga han Maresa. ⁹ Asa fan naxa siga naa e gerede. E birin naxa ti gere ki ma Sefata gulunba Maresa mabiri. ¹⁰ Asa naxa a Marigi Alatala maxandi, «Alatala, i maniye mu na naxan noma senbetare malide senbemaie ya i. Muxu Marigi Alatala, i xa muxu mali. Muxu bara muxu xaxili ti i ra yi gere xungbe xa fe ra. Alatala i tan nan na muxu Marigi Ala ra. I naxa tin mixi yo xa no i ra.»

¹¹ Alatala naxa Kusikae bonbo Asa nun Yudayakae ya xori, e naxa e gi. ¹² Asa nun a xa soori gali naxa bira e foxo ra han Gerara. Kusika gbege naxa faza. E mu no e yete sotide sonon, barima Alatala nun a xa senbemaie nu bara ge e xun nakanade. Yudayakae naxa harige gbege xanin. ¹³ E naxa taee birin kana Gerara rabilinyie, barima mennikae mu suusa Alatala ya ra. E naxa harige gbege ba e yi ra barima bannaya nu na menni ki fanyi ra. ¹⁴ E naxa xuruse kanyie fan suxu, e xuruse nun joxomee ba e yi ra, e gbilen Darisalamu.

15

Asa kuyee kanafe

¹ Ala Xaxili to goro Odedi xa di Asaraya ma, ² a naxa siga Asa yire, a a masen a be, «Asa, Yudayakae, nun Bunyaminkae, wo wo tuli mati n na. Xa wo bira Alatala foxo ra, a fan na wo foxo ra. Xa wo a fen, wo a toma ne. Kono xa wo a rabolo, a fan wo raboloma ne. ³ Ne wuyaxi Isirayila mu Ala jipe fen. Serexedube mu nu na naxan e xaranma. Seriye mu nu na boxi ma. ⁴ Kono e xa toore kui, e naxa gbilen Isirayila Marigi Alatala ma. E to a fen, a

naxa tin e xa a to. ⁵ Na waxati mixi mu nu ñerema bõnesa kui, barima fe xõrõxõe nu na bõxi birin ma. ⁶ Sie nu e boore gerema, taae nu e boore gerema. Ala nan na tõõre mooli birin niyaxi e ra. ⁷ Kõno wo tan, wo wo senbe so, wo wo tunnabexi, barima wo xa wali sare fama ñe ragbilende wo ma.»

⁸ Mange Asa to Annabi Odedi xa namijõnme masenyi me, a naxa limaniya, a fa kuye birin kana Yudaya nun Bunyamini bõxi ma, a nun a taa naxee masoto Efirami geya yire. A man naxa Alatala xa serexebade yailan, naxan nu na horõmobanxi ya ra. ⁹ A naxa Yudayakae nun Bunyaminkae birin malan, a nun xõje naxee kelixi Efirami, Manasi, nun Simeyon bõnsõee xa bõxie ma. Kabi e naxa a to Marigi Alatala nu na nee seeti ma, xõje gbegebe naxa kafu e ma kelife Isirayila bõxi ma. ¹⁰ Na malanyi raba Darisalamu ñe kike saxan nde Asa xa mangeya ñe fu nun suuli nde ra. ¹¹ Na lõxõe e naxa xuruse xungbe keme solofere nun xuruse lanma wulu solofere ba serexe ra Alatala be. E nee soto na gere nan kui. ¹² E naxa nate tongo e xa e babae Marigi Alatala fen e bõje nun e nii birin na. ¹³ Mixi yo tondi Isirayila Marigi Alatala fende, na kanyi lan ñe a xa faxa, dimedi yo, fori yo, xeme yo, xa na mu gine. ¹⁴ E naxa e rakali Alatala ra e xui itexi ra, e fa sarae nun feru fe. ¹⁵ Yudayakae birin naxa seewa yi marakali ra, barima e a rabaxi e bõje birin nan na. E nu bara Alatala fen sõobe ra, a tan nan bara tin e xa a to. Alatala naxa bõnesa lu e xa bõxi birin ma.

¹⁶ Mange Asa man naxa a mama Maaka tide magoro, barima a nu bara Asera kuye yailan. Asa naxa a xa kuye yensen, a fa a gan Sediron gulunba kui. ¹⁷ Kõno hali Asa to nu bara a yete fi Alatala ma a xa simaya birin kui, a mu ge kuye batudee birin kanade Isirayila geyae fari. ¹⁸ A naxa gbeti, xema, nun se gbetee raso Ala xa banxi kui, a tan nun a baba naxee fixi Ala ma. ¹⁹ Gere yo mu lu Isirayila bõxi ma, han Asa xa mangeya ñe tongo saxan nun suuli nde.

16

*Asa xa mangeya rapõnyi
(Isirayila Mangée I 15:16-22)*

¹ Asa xa mangeya ñe tongo saxan nun senni nde, Isirayila mange Baasa naxa te Yudaya gere. A naxa Rama yailan, alako Yudaya mange Asa nun a xa mixie naxa feere soto sofe ra menni e xa e keru. ² Asa naxa gbeti nun xema tongo Alatala xa banxi nun mange xa banxi kui, a fa xerae xee Siriya mange Ben Hadada yire Damasi yi masenyi ra, ³ «Won xa saate xiri won

tagi alo n baba nun i baba a raba ki naxe. Sanba se nan ya, xema nun gbeti, saate kana naxan ma i nun Baasa tagi, alako a xa makuya n na.»

⁴ Ben Hadada naxa tin mange Asa xa masenyi ra. A naxa a xa sõori xunye xee Isirayila taae suxude. E naxa Iyona, Dana, nun Abeli Mayimi suxu, a nun taa gbetee baloe nu ragatama dennaxe Nafatali bõxi ma. ⁵ Baasa to na fe me, a naxa Rama taa tife wali iti. ⁶ Na wali to iti, mange Asa naxa fa Yudayakae ra, e fa gemee nun wurie xanin, Baasa nu naxee rawalima Rama. E naxa na birin nawali Geba nun Misipa tife ra.

⁷ Na temui Annabi Xanani naxa siga Yudaya mange Asa xõn, a a fala a be, «I to i xaxili ti Siriya mange ra i Marigi Alatala jõxõe ra, Siriya xa sõorie bara ge e yete sotode i ya ra. ⁸ Kusikae nun Libiyakae xa sõori gali gbo, sõori ragise nun soe na e yi ra. Kõno Alatala mu e sa i sago xe i i xaxili ti a ra temui naxe? ⁹ Alatala adamadi birin matoma ñe alako a xa a kolon naxee e bõje fixi a ma. I bara lu alo xaxilitare yi fe kui. Yakosi gere luma ñe i xa bõxi ma temui birin.» ¹⁰ Asa naxa xõno na namijõnme ma, a fa a raso geeli kui, a nun mixi gbetee naxee mu rafanxi a ma.

¹¹ Asa xa taruxui, a fole nun a rapõnyi, a sebexi Yudaya nun Isirayila mangee xa taruxui kui. ¹² A xa mangeya ñe tongo saxan nun solomanaani nde, fure jaaxi naxa Asa suxu a sanyie ma. Na kui a mu Alatala fen, a seribae gbansan nan fen na fure xa fe ra. ¹³ A xa mangeya ñe tongo naani nun keren nde, Asa naxa laaxiraya. ¹⁴ E naxa a ragata a xa gaburi gexi kui Dawuda xa taa. E naxa a bele sade nde ma, labunde fanyi nu saxi dennaxe ma. Surayi gbegebe fan naxa gan a fure be.

17

Yehosafati xa mangeya

¹ Asa xa di Yehosafati naxa ti mange ra a baba jõxõe ra. A naxa a senbe so Isirayila xili ma. ² A naxa sõorie lu Yudaya taa makantaxie birin kui. A man naxa e lu taae kui, a baba nu bara naxee soto Yudaya nun Efirami bõxi ma. ³ Alatala naxa Yehosafati mali, barima a nu ñerema a baba Dawuda xa kira singe nan xõn, a mu Bali kuye batu. ⁴ A nu a baba Marigi Ala nan batuma, a bira a xa yaamarie fõxo ra, Isirayila mu nu tinna naxee ra. ⁵ Alatala naxa Yehosafati xa mangeya mabanban, Yudayakae birin nu fama bupae ra a xõn. A xa naafuli nun a xili fanyi naxa gbo. ⁶ A bõje naxa bira Alatala fõxo ra. A naxa kuye batudee kana Yudaya geyae fari, a man naxa Aseri kuye wuri daaxie kana na.

⁷ A xa mang'eya ne saxon nde, a naxa a xa kuntigie Ben Xayili, Abadiyasi, Sakari, Netaneeli, nun Mike xee mixie xarande Yudaya taee kui. ⁸ Lewikae xilie nan ya, naxee siga e matide: Semaya, Netaniya, Sebadaya, Asaheli, Semiramoti, Yonatan, Adoniya, Tobiya, Tobo Adoniya. Serexedubee xilie nan ya, naxee siga e matide: Elisama nun Yehorami. ⁹ E naxa Alatala xa kitaabui xanin e xon ma, e xa Tawureta Munsa xaran mixie be Yudaya taa birin kui.

¹⁰ Alatala xa yaragaaxui naxa lu si gbete'e yi ra Yudaya rabilinyi, e mu Yehosafati gere sonon. ¹¹ Filisitakae naxa fa bu'nae nun duuti ra Yehosafati xon. Arabue fan naxa fa yexee kontonyi wulu solofere keme solofere ra, a nun sikote wulu solofere keme solofere. ¹² Yehosafati xa fe nu tema a fanyi ra. A naxa yire makantaxie ti Yudaya, a nun taa gbete'e baloe ragatama dennaxe. ¹³ Baloe gbege nu na a yi ra Yudaya taee kui. A xa soorie fan nu wuya Darisalamu.

¹⁴ Na soorie xasabi nan ya e denbaya ki ma: fatanf'e Yuda bonso'e ra, soori wulu wulu mange Adina, a nun a xa soori jalama mixi wulu keme saxon. ¹⁵ Mange Yehoxanan nu na a seeti ma, a nun xeme wulu keme firin xeme wulu tongo solomasaxan. ¹⁶ Sikiri xa di Amasiya fan nu na a seeti ma, a nun a xa soori jalama wulu keme firin. Amasiya nu bara a yete fi Alatala ma. ¹⁷ Fatanf'e Bunyamin bonso'e ra, soori jalama Eliyada, a nun a xa soori wulu keme firin nu na. Xalie nun wure lefae nu na e yi ra. ¹⁸ Yehosabadi nu na a seeti ma, a nun a xa soori wulu keme wulu tongo solomasaxan. Geresose fan nu na e yi ra. ¹⁹ Soorie nan na ki naxee nu na mange bun ma, bafe naxee nu na Yudaya taa makantaxie kui.

18

Yehosafati nun Axabi (Isirayila Mang'ee I 22:1-28)

¹ Yehosafati naxa bannaya nun binye gbege soto. A naxa saate xiri e nun Isirayila mange Axabi tagi futi nde saabui ra. ² Ne ndee to dangi, a naxa siga Axabi yire Samari. Axabi naxa xuruse lanmae nun a xungbe gbege ba serexe ra a be nun a xa mixie be. A naxa a maxandi a xa bira a foxo ra sigafe ra Ramoti gere de Galadi boxi ma. ³ Isirayila mange Axabi naxa a fala Yudaya mange Yehosafati be, «Won birin na a ra sigafe ra Ramoti Galadi boxi ma?» Yehosafati naxa a yaabi, «Iyo, i tan yo n tan yo, won birin keren. Won ma pamae fan birin keren. Won birin nan sigama gere sode.»

⁴ Yehosafati naxa a fala Isirayila mange be, «Yakosi n bara i maxandi, won xa Alatala sagoe fen yi fe kui.» ⁵ Isirayila mange naxa namijonme keme naani malan, a e maxorin, «A a lanma ka a mu lanma won xa siga Ramoti gere de Galadi boxi ma?» E naxa a yaabi, «Wo te, Ala fama e sade i sagoe mange.» ⁶ Kono Yehosafati naxa mange maxorin, «Alatala xa namijonme nde mu na be, won noma naxan maxorinde?» ⁷ Isirayila mange naxa Yehosafati yaabi, «Xeme keren peti nan be, won noma Alatala maxorinde naxan saabui ra, kono a mu rafan n ma, barima a gbaloe fe nan gbansan falama n ma fe ra. A mu xun nakeli fe yo falama n be. A xili Mike. Yimila xa di na a ra.» Yehosafati naxa a fala, «A mu lanma mange xa yi woyen mooli fala.» ⁸ Na kui, Isirayila mange naxa a xa batula keren xili, a a fala a be, «Fa Yimila xa di Mike ra n be keren na.»

⁹ Isirayila mange nun Yudaya mange Yehosafati nu doxoxi e xa kibanyie kui, mange donmae ragoroxi e ma. E nu na lonyi ma, Samari taa sode de ra. Namijonmee nu na e xa masenyie tife e be. ¹⁰ Kenaana xa di sedekiya nu bara feri wure daaxie yailan, a fa a fala mang'ee be, «Alatala xa masenyi nan ya: Wo Siriyakae bonboma yi ferie nan na han e sonto.» ¹¹ Namijonme birin nu na masenyi mooli nan falama e be. E naxa a fala, «Wo te Ramoti Galadi boxi ma. Wo xun nakeli nan soto ma, Alatala fama e sade mange sagoe.»

¹² Xera naxan siga Mike xilide, na naxa a fala a be, «I bara a to, namijonme birin bara lan e xa fe fanyi fala mange be. I fan xa kata, wo xui xa lu keren, i xa fe fanyi fala a be.» ¹³ Mike naxa a fala, «Alatala nijne na a ra. N Marigi Alatala na naxan yo masen, n na nan falama.» ¹⁴ A to mange yire li, mange naxa a fala a be, «Mike, a lanma ka a mu lanma muxu xa siga gere sode Ramoti Galadi boxi ma?» Mike naxa a yaabi, «Wo te, wo xun nakeli nan soto ma. Alatala fama e sade wo sagoe.» ¹⁵ Kono mange naxa gbilen a fala ra a be, «N pan bara a fala i be sanya wuyaxi, i xa i kali nondi yati nan falafa ra n be Alatala xili ra.» ¹⁶ Mike naxa a yaabi, «N bara Isirayila birin to yensenxi geyae fari, alo xuruse rabepinxie. Alatala xa masenyi nan ya: Marigi mu na yi pama be. Kankan xa gbilen a xonyi bonesa kui.»

¹⁷ Isirayila mange naxa a fala Yehosafati be, «N mu a fala xe i be, a mu noma fe fanyi masende n ma fe ra, fo a paaxi tun?» ¹⁸ Na temui Mike naxa a fala, «Yakosi, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra. N bara Alatala

to a xa kibanyi kui, a xa maleke gali nu tixi a yirefanyi nun a koola ma. ¹⁹ Alatala naxa a fala, <Nde wama sigafe xaxili kobi rasode Isirayila mange Axabi xunyi, a xa sa Ramoti gere Galadi boxi ma alako a xa faxa? Nde naxa a yaabi xaxili nde ra, nde fan naxa a yaabi xaxili gbete ra. ²⁰ Na kui jinne nde naxa mini, a ti Alatala ya i, a a fala, <N tan noma ne a ra.> Alatala naxa a maxarin, <Di?> ²¹ A naxa a yaabi, <N sigama ne, n fa wule fala mange be a xa namijonmee saabui ra.> Alatala naxa a fala a be, <A madaxu ki nan na ki. Siga, i xa sa na raba.> ²² Yakosi, Alatala bara wule sa i xa namijonmee dei. Ala bara nate jaaxi tongo i xa fe ra.»

²³ Na temui, Kenaana xa di sedekiya naxa a maso, a Mike de ragarin, a fa a fala, <Alatala Xaxili minixi kira mundun na n ma n xa woyen i be?> ²⁴ Mike naxa a yaabi, <I fama a tode a fanyi ra, i na so i noxunfe banxie kui temui naxe.> ²⁵ Isirayila mange naxa a fala, <Wo Mike tongo, wo sa a taxu taa xunyi Amon, nun mange xa di Yowasi ra. ²⁶ Wo xa a fala, <Mange naxe wo xa yi xeme sa geeli. Wo naxa donse yo so a yi ra fo taami xuntunyie nun ye han n gbilenma temui naxe xaxilisa kui.> ²⁷ Mike naxa a fala, <Xa i gbilen xaxilisa kui, Alatala mu masenyi yo tixi n be.> A man naxa a fala, <Namae, wo n xui suxu.>

²⁸ Isirayila mange nun Yudaya mange Yehosafati naxa te Ramoti Galadi boxi gere. ²⁹ Isirayila mange naxa a fala Yehosafati be, <N na so gere kui, n donma gbete ragoroma ne n ma, kono i tan xa mange donmae ragoro i ma.> Isirayila mange naxa donma gbete ragoro a ma, e fa siga gere sode. ³⁰ Siriya mange nu bara soori ragise xunyie yaamari, <Wo naxa soori lanma nun a xungbe yo gere bafe Isirayila mange ra.>

³¹ Soori ragise xunyie to Yehosafati to, e naxa a fala, <Isirayila mange nan na ki.> E naxa a rabilin a gere ki ma. Yehosafati naxa Ala maxandi, Alatala fa a demen. Ala naxa e makuya a ra. ³² Soori ragise xunyie to a to Isirayila mange mu a ra, e naxa gbilen a foxo ra. ³³ Na temui soori nde naxa xali woli, na xali naxa sa a ilan Isirayila mange Axabi ra, a a soxo a kanke gbuli ma a xa wure donma de firinyie tagi. Mange naxa soori ragise rapere ma yaamari, <Gbilen xanbi, won xa mini yi gere kui. N bara maxono.> ³⁴ Gere naxa xoxoxo na lxoex birin. Isirayila mange naxa a kilon a xa soori ragise ra Siriyakae ya i han nunmare. A naxa faxa soge dula temui.

19

Yehosafati na Ala xa mang'eya bun ma

¹ Yudaya mange Yehosafati naxa gbilen a xonyi Darisalamu bojessa kui. ² Annabi Xanani xa di Yehu naxa siga Yehosafati yire, a a fala a be, <I mixi kobi malixi munfe ra? Alatala yaxui noma rafande i ma? Alatala bara xono i ma na fe ma. ³ Kono i fan bara fe fanyi ndee raba alo Aseri wuri masolixie kanafe boxi ma, i man bara Ala fen i boje birin na.>

⁴ Yehosafati naxa lu Darisalamu, kono a man naxa boxi inere keli Beri Seeba, sa doxo Eframigeya ra, a fa mixie ragbilen e babae Marigi Alatala ma. ⁵ A naxa kiitisaee doxo Yudaya taa makantaxi birin kui. ⁶ A naxa a fala kiitisaee be, <Wo xa wo pengi sa wo xa wali xon ma a fanyi ra, barima wo mu kiiti sama mixie xa fe xa ra, wo na rabama Alatala nan be. Na kui Ala luma ne a xa seriye masen na wo be. ⁷ Yakosi, Alatala xa yaragaaxui xa lu wo be. Wo xa wo xa wali raba soobe ra, barima won Marigi Alatala mu wama mujne xon, a mu tinma wo xa mixi rafisa a boore be, a fan mu wama wo xa tinxintareya raba kobiri xa fe ra.>

⁸ Yehosafati to gbilen Darisalamu, a naxa Lewikae, serexedubee, nun Isirayila denbaya xunyie ti kiitisaee ra Darisalamu, alako Alatala xa seriye xa gere rajon pama tagi. ⁹ A naxa e yaamari, <Wo xa wali dugutegepa nun boje fiixe ra Alatala xa yaragaaxui kui. ¹⁰ Wo wo ngaxakerenyie makiitima temui naxe e xonyi faxeti fe ra, xa na mu a ra yaamari nde matandi fe ra, wo xa na birin tagi raba e be a fanyi ra alako e naxa yunubi soto Alatala mabiri, a fa xono wo nun wo ngaxakerenyie ma. Xa wo na rabama a raba ki ma, wo mu yunubi sotoma. ¹¹ Serexedube Amaraya nan na wo birin xun Alatala xa seriye xa fe ra. Sumayila xa di Sebadaya nan na wo birin xun boxi mange xa seriye xa fe ra. Yudaya gomina nan na a ra. Lewikae nan findi wo xa kiitisaee ra. Wo wo senbe so, wo xa wali a fanyi ra. Alatala xa fe fanyi rabae mali.>

20

Yehosafati Mowabakae gerefe

¹ Na to dangi, Mowabakae, Amonikae, nun Mewuni naxa siga Yehosafati gere. ² Mixi nde naxa siga, a sa a fala Yehosafati be, <Nama xungbe na fafe i gere. Kelifee kelifee baa naakiri ma, Siriya boxi ma. E na Xasason Tamari, e dennaxe ma En Gedi.>

³ Yehosafati naxa gaaxu, a fa nate tongo a xa Alatala maxandi. A Yudayakae yaamari e xa sunyi suxu na xa fe ra. ⁴ Yudayakae naxa e malan, e xa Alatala maxandi. Mixie fa na nan ma kelifee Yudaya taa birin. ⁵ Yehosafati naxa ti Yudaya nun

Darisalamu nama tagi, Alatala xa banxi kui tete neene ya ra. ⁶ A naxa a masen, «Muxu babae Marigi Alatala, i tan xa mu na Ala ra koore ma? I tan xa mu na si birin ma mange ra? Senbe birin kanyi mu i tan xa ra? I noma fe birin na. ⁷ I tan xa mu na muxu Marigi Ala ra, naxan yi boxi mixie kerixi i xa pama Isirayila ya xori? I tan xa mu na muxu Marigi Ala ra, naxan yi boxi fixi i xanuntenyi Iburahima bonsoe ma, a xa lu e yi ra abadan? ⁸ E naxa sabati be, e naxa i xa hromobanxi fan ti be. E bara a fala, ⁹ «Xa fe xoxoxe muxu li, alo gere naxan fatanxi Ala xa kiiti ra, fure naaxi, xa na mu a ra kaame, muxu fama tide yi banxi ya i i ya xori, barima i xili nan falama be. Muxu i xilima ne alako i xa muxu demen muxu xa toere kui, i xa i tuli mati muxu ra, i xa muxu rakisi.» ¹⁰ Yakosi Amonikae, Mowabakae, nun Seyiri geya mixie, i mu tin muxu benbae xa so naxee xonyi e mini Misira boxi ma temui naxe, e tan, muxu benbae mu naxee sontoxi, ¹¹ nee bara na sare ragbilen muxu ma, e xa muxu kerixi boxi ma i dennaxe fixi muxu ma. ¹² Muxu Marigi Ala, i mu e makiitima xe? Muxu senbe bara non yi gali ya i naxan wama muxu geref. Muxu ma kolon muxu fefe naxan nabama, konon muxu xaxili tixi i tan nan na.»

¹³ Yudayaka birin naxa ti Alatala ya i. E xa mamadie, e xa die, nun e xa ginde birin nu na naxa. ¹⁴ Na temui Alatala xaxili naxa goro Yaxasiyeli ma, Sakari xa di, Benaya xa di, Yeyiyeli xa di, Mataniya xa di. Lewika nan nu a ra naxan kelixi Asafi xa die ya ma. ¹⁵ Yehosafati naxa a fala, «Yudayakae, Darisalamukae, i tan mange Yehosafati, wo wo tuli mati n na. Alatala xa masenyi nan ya: «Wo naxa gaaxu, wo naxa kontofili yi nama xungbe ya ra, barima wo gbe gere mu ya. Ala nan ma gere a ra. ¹⁶ Tina wo xa goro yi gere xili ma. E tema Sisi mabiri, wo fama e lide gulunba raponyi Yeruweli gbengberenyi ma. ¹⁷ Hali wo mu e gere, wo xa ti na, e ya ra, wo fama a tode Alatala wo rakisima ki naxe. Yudaya nun Darisalamu, gaaxui nun kontofili naxa lu wo yi ra tina. Wo xa mini tun, wo nun Alatala na a ra.»»

¹⁸ Yehosafati, Yudayakae, nun Darisalamukae birin naxa e igoro, e e yatagie rafelen boxi ma Alatala ya i. ¹⁹ Lewikae, Kehati xa die nun Kore xa die ya ma naxa keli, e Isirayila Marigi Alatala matoxo e xui itexi ra.

²⁰ Nama naxa keli subaxe ma, e naxa siga Tekowa gbengberenyi mabiri. E nu minima temui naxe, Yehosafati naxa ti e ya ra, a fa a fala, «Yudayakae nun Darisalamukae, Wo wo tuli mati n na.

Wo xa limaniya wo Marigi Alatala saabui ra,

alako wo xa senbe soto.

Wo xa limaniya Ala xa namijonmee saabui ra,

alako wo xa xun nakeli soto.»

²¹ Na xanbi, a naxa woyen pama be, e xa Alatala xa beetiba ndee sugandi naxee Alatala xa mangeya seniyenxi matoxoma, soorie minima taa kui temui naxe. E naxa yi tantui rasiga Ala ma, «Wo Alatala matoxo, barima a xa hinne buma ne abadan.» ²² E to na matoxoe folo, Alatala naxa Amonikae, Mowabakae, nun Seyiri geya mixie ya iso naxee nu faxi Yudaya gere xili ma. E nu fa e boore bonbo. ²³ Amonikae nun Mowabakae naxa din Seyiri geya mixie ra, alako e xa e raton, e xa e sonto. E to ge na ra, e naxa e boore fan faha folo.

²⁴ Yudayakae to so gbengberenyi folode, e naxa gali xungbe to, konon e birin nu faxaxi. Binbie gbansan nan nu menni. Mixi keren mu nu kisixi e ya ma. ²⁵ Yehosafati nun a xa pama naxa xi saxon naba soori faxaxie harige xanife ra. E naxa naafuli gbegbe to na, han e mu non na birin xaninde. ²⁶ A xi naani loxoe, e naxa sa e malan Beraka gulunba kui Alatala tantude. Han to e na yire xili falama Beraka na nan ma. ²⁷ Yudaya nun Darisalamu soorie naxa gbilen Darisalamu jalexinyi kui Yehosafati xa mangeya bun ma. Alatala nu bara e raseewa e yaxuie sontofe saabui ra. ²⁸ E to so Darisalamu, e naxa siga han Alatala xa banxi kui, korae nun sarae nu raberema dennaxe. ²⁹ Si birin to a me a Alatala bara Isirayila yaxuie gere, Alatala xa yaragaaxui naxa lu e yi ra. ³⁰ Yehosafati xa mangeya naxa lu bonesa kui a Marigi Ala saabui ra.

*Yehosafati xa mangeya raponyi
(Isirayila Mang'ee I 22:41-51)*

³¹ Yehosafati mangeya soto Yudaya a je tongo saxon nun suuli nan ma, a fa je motoxonen nun suuli mangeya raba Darisalamu. A nga nu xili ne Asuba, Silixi xa di gine. ³² Yehosafati nu jere ma a baba Asa xa kira xon a xa simaya birin kui, a lu Alatala xa tinxinyi kui. ³³ Konon kuye batudee mu nu gexi kanade boxi kui geyae fari. Nama mu nu e bonje xirixi e babae Marigi Ala ra sinden.

³⁴ Yehosafati xa taruxui donxoe, a folo nun a raponyi birin sebexi Xanani xa di Yehu xa taruxui kui, naxan toma Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

³⁵ Na to dangi Yudaya mange Yehosafati naxa saate xiri a nun Isirayila mange Axiya tagi, naxan jere ki naaxu. ³⁶ E naxa kunkuie yailan naxee sigama Tarasisi. E

naxa ndee yailan Esiyon Geberi. ³⁷ Na kui, Dodawahu Maresa xa di Annabi Eliyeseri naxa namijonmē masenyi ti Yehosafati be, «I to saate xirixi i nun Axasiya tagi, Alatala i xa wali kanama ne.» Na na a to, a xa kunkuie naxa gan, e mu siga Tarasisi.

21

Yehorami xa mangeya (Isirayila Mangée II 8:16-24)

¹ Yehosafati naxa laaxiraya, e naxa a ragata a babae seeti ma Dawuda xa taa kui. A xa di Yorami naxa ti a joxoxe ra. ² Yorami xunyae nan ya, Isirayila mange Yehosafati xa die: Asaraya, Yexiyeli, Sakari, Asariyahu, Mikayeli, nun Sefataya. ³ E baba nu bara harige ghegbe fi e ma, gbeti, xεema, nun boxie alo taa makantaxie Yudaya boxi ma. Kono a naxa mangeya lu Yorami yi, barima a tan nan na di singe ra.

⁴ Yehorami to ti a baba joxoxe ra, a fa a xa mangeya mabanban, a naxa a xunyae birin nun Isirayila kuntigi ndee faxa santidegema ra.

⁵ Yehorami mangeya soto a xa simaya je tongo saxan nun firin nan ma, a fa je solomasaxan mangeya raba Darisalamu. ⁶ A naxa jere alo Isirayila mangee darixi a ra ki naxe. A naxa bira Axabi xa misaali foxo ra, barima a nu bara Axabi xa di gine doxo. A naxa fee raba naxee mu rafan Alatala ma. ⁷ Kono Alatala mu tin Dawuda bonsoe bade mangeya ra saate xa fe ra, a naxan tongo Dawuda be, a falafe ra mangeya mu bama a tan nun a xa die yi ra abadan.

⁸ A xa mangeya kui, Edon naxa Yudaya xa mangeya matandi, e fa e yete xa mange doxo. ⁹ Yehorami nun a xa soori xunye naxa siga soori ragisee kui Edonkae gere. Edonkae naxa e mabilin koe ra, kono Yorami nun a xa soori ragisee xunye naxa no e ra. ¹⁰ Han to Edon mu tinxi lude Yudaya xa yaamari bun ma. Libina fan naxa a xa mangeya matandi. Na birin Yorami lixi ne barima a nu bara a babae Marigi Alatala rabolo.

¹¹ Yorami naxa kuye batudee yailan Yudaya geyae fari. A naxa Darisalamukae nun Yudayakae ratantan na yanfanteya ra. ¹² Annabi Eli naxa keedi rasanba a ma naxan a falaxi, «I baba Dawuda Marigi Alatala xa masenyi nan ya: I to mu i jerexi i baba Yehosafati nun Yudaya mange Asa xa kira xon ma, ¹³ i i jerexi Isirayila mangee nan ma kira xon, i Yudayakae nun Darisalamukae ratantan Ala rabolofe ra alo Axabi bonsoe a rabaxi ki naxe, i jan man fa i xunya fafaxakerenyie faxa naxee nu fisa i tan be, ¹⁴ Alatala fama ne fure

jaaxi ra i xa jama ma, a nun i xa die, i xa ginεe, i xa xurusee, ¹⁵ a nun i tan ma. Na fure jaaxi xunmasama ne loxo yo loxo i furi kui han a bula.»

¹⁶ Filisitakae nun Arabue naxee nu sabatixi Kusikae fe ma, Alatala naxa nee rakeli Yehorami gere xili ma. ¹⁷ E naxa siga Yudaya, e fa mange harige birin tongo, a xa die nun a xa ginεe. E naxa a xa di lanma Yehowaxasi gbansan lu na.

¹⁸ Na gere dangi xanbi, Alatala naxa Yorami fura a furi ma, fure ra, naxan mu yalanma. ¹⁹ Na toore xun nu fa masa loxo yo loxo je firin bun ma, han Yorami furi naxa bula, a faxa toore jaaxi kui. A xa jama mu surayi gan a be binye daaxi ra alo e a rabaxi a babae be ki naxe.

²⁰ A mangeya soto a je tongo saxan nun firin nan ma, a fa je solomasaxan mangeya raba Darisalamu. A to faxa, mixi yo mu kinikini a ma. E naxa a ragata Dawuda xa taa kui, kono e mu tin a sade mangee xa gaburie yire.

22

Axasiya xa mangeya (Isirayila Mangée II 8:25-29, 9:27-29)

¹ Darisalamukae naxa Yorami xa di lanma Axasiya ti Yehorami joxoxe ra. Arabue nu bara a xa di booree faxa. Yorami xa di Axasiya findi Yudaya mange ra na ki ne. ² Axasiya mangeya soto a je tongo naani nun firin nan ma. A mangeya raba Darisalamu je keren. A nga nu xili ne Atalaya, Omiri xa di gine nan nu a ra. ³ Axasiya fan naxa a jere Axabi bonsoe xa misaali ma, barima a nga nu marasi jaaxi nan fima a ma. ⁴ A naxa fee raba naxee mu rafan Alatala ma, alo Axabi bonsoe a raba ki naxe. A baba faxa xanbi, Axabi rasimae nu luma a ratantan na.

⁵ Na bara a niya Axasiya xa bira Isirayila mange Axabi xa di Yehorami foxo ra, e xa siga Siriya mange Xasayeli gere. Ramoti Galadi boxi ma. Siriya naxa Yorami maxono na gere kui. ⁶ Siriya naxa to a maxono Rama, Yorami naxa gbilen Yisireeli a dandande. Gere to jon Isirayila nun Siriya mange Xasayeli tagi, Yudaya mange Yorami xa di Asaraya naxa goro Yisireeli Axabi xa di Yorami xεebude, barima a nu maxonoxi a jaaxi ra.

⁷ Ala xa maragiri kui, Axasiya to fa Yorami yire, na nan findi Axasiya be bonoe ra. A to so na, a tan nun Yehorami naxa mini sigafe ra Nimisi xa di Yehu yire. Alatala nu bara Yehu sugandi a xa Axabi bonsoe sonto. ⁸ Yehu nun Axabi bonsoe xa gere kui, Yehu naxa Yudaya kuntigie nun Axasiya xa mamadie li naa, a naxa e faxa. Axasiya xa mamadie nu na Axasiya

xa yaamari nan bun ma. ⁹ E naxa Axasiya fen, e naxa a suxu Samari a nu noxunxi dennaxe. E naxa fa a ra Yehu yire, e fa a faxa. Na xanbi, e naxa a ragata, barima e nu a falama ne, «Yehosafati xa di na a ra, naxan nu Alatala fenma a boŋe birin na.» Axasiya xa mixi yo mu nu na naxan noŋa findide mange ra.

Mange gine Atalaya xa mangeya
(*Isirayila Mangée II 11:1-3*)

¹⁰ Axasiya nga Atalaya to a to a xa di bara faxa, a naxa keli, a mange xa die birin faxa Yudaya. ¹¹ Koŋo mange xa di gine Yehoseeba, naxa Axasiya xa di Yowasi tongo gundo ra mange xa die ya ma Atalaya nu wama naxee faxafe, a fa a xanin gine di maxurui nde xon, a diyore nun na di maxurui noxun horomobanxi konkoe nde kui. Mange Yehorami xa di gine Yehoseeba, serexedube Yehoyada xa gine, Axasiya xunya ginema, Yowasi noxun na ki ne Atalaya ma, a mu no a faxade. ¹² E Yowasi nun a xuru mixie noxun ne, Alatala xa horomobanxi kui je senni bun ma. Na waxati, Atalaya nan nu boxi yamarima.

23

Yowasi xa mangeya
(*Isirayila Mangée II 11:4-20*)

¹ Ne solofere nde ra, Yehoyada naxa limaniya xoroaxe tongo, a saate xiri a nun mixi keme xunyie tagi: Yeroxama xa di Asaraya, Yehoxanan xa di Sumayila, Obedo xa di Asaraya, Adaya xa di Maaseya, nun Sikiri xa di Elisafati. ² A naxa Yudaya jnere, a naxa Lewikae nun denbaya xunyie xanin Darisalamu, naxee nu na Yudaya taae kui.

³ Na pama naxa saate tongo mange be Ala xa banxi kui. Yehoyada naxa a masen, «Mange xa di nan ya. A tan nan fama mangeya sotode alo Alatala a masenxi ki naxe Dawuda bonsoe xa fe ra. ⁴ Wo naxan nabama, serexedube nun Lewikae naxee walima malabui loxe, a xunde singe xa horomobanxi sode dee kanta. ⁵ Xunde firin nde xa lu mange banxi kui. Xunde saxan nde xa lu Yesodi xa naade ra. Nama tan fama lude Alatala xa banxi tete nan kui. ⁶ Mixi yo naxa so Alatala xa banxi kui, fo serexedube nun Lewikae naxee walima naa. Nee nan noŋa sode, barima seniyntoe nan e ra, koŋo pama tan mu noŋa sode naa kui. ⁷ Lewikae xa mange bilin, santidegema suxuxi e yi ra. Mixi yo naxan katama a xa so na banxi kui, wo a faxa. Wo xa lu mange seeti ma a so temui nun a mini temui.»

⁸ Lewikae nun Yudayakae birin naxa bira serexedube Yehoyada xa yaamari foxo ra. Kankan naxa bira a xa xunde foxo

ra, naxan soma banxi kui malabui loxe nun naxan minima na loxe. Serexedube Yehoyada mu tin xunde yo xa ba na wali kui. ⁹ Serexedube Yehoyada naxa tanbee nun wure lefa xungbee nun a lanmae so mixi keme xunyie yi ra. Na tanbee nun makanta see nu findixi mange Dawuda nan gbe ra, naxee nu ragataxi Ala xa banxi kui. ¹⁰ A naxa pama birin ti a yire, e xa geresose na e yi ra, kelife banxi yirefanyi ma, sa doxo banxi koola ra, kelife serexebade ma, sa doxo banxi kanke ra, alako e xa mange bilin. ¹¹ E naxa mange xa di ramini kene ma, e mange tonxuma sa a xun ma, e Ala xa saate sebexi so a yi ra, e ture surusuru a xunyi ma, e fa a masen e xui itexi ra, «Simaya xa lu mange be!»

¹² Atalaya to pama xui me mange matoxo ra a itexi ra, ¹³ a naxa pama sagata Ala xa horomobanxi. Menni, a naxa mange to, a tixi horomobanxi sanyie seeti ma sode de ra, yareratie nun sara fee tixi a seeti ma, Yudaya pama seewaxi, sarae nu fema, beetiabe nu beeti bama korae xui ra. Atalaya naxa a xa donma iboo xone kui, a fa a fala, «Yanfanteya, yanfanteya!»

¹⁴ Na temui, serexedube Yehoyada naxa soori keme xunyie ramini, a fa e yaamari, «Wo xa a ramini be kui, wo xa a faxa santidegema ra. Naxan yo birama a foxo ra, wo na kanyi fan faxa.» Serexedube nu bara a fala, «Wo naxa a faxa Alatala xa banxi kui de.» ¹⁵ E naxa a suxu mange xa banxi naade ra naxan xili «Soe naade,» e fa a faxa menni.

¹⁶ Yehoyada naxa saate tongo, a tan yo, pama yo, mange yo, e birin xa findi Alatala xa pama ra. ¹⁷ Nama birin naxa so Bali kuye xa banxi kui, e fa na kuyee nun serexebadee kana. E naxa Bali xa serexedube Matan suxu, e a faxa serexebade yire. ¹⁸ Yehoyada naxa serexedube nun Lewikae yaamari e xa Alatala xa banxi wali suxu alo Dawuda nu bara a fala e be ki naxe. E birin nu itaxunxi xunde kima, e xa serexe gan daaxi ba Alatala be alo a sebexi Tawureta Munsa kui ki naxe. Dawuda nu bara a fala na birin xa raba tantui nun beeti ra. ¹⁹ Yehoyada naxa yire kantee ti horomobanxi naade ra alako mixi seniyantare yo naxa so menni. ²⁰ A naxa soori keme xunyie, kuntigie, yareratie, nun pama birin maxili e xa mange mati kelife Alatala xa horomobanxi, han mange xa banxi. E naxa mange raso naade xungbe ra, e fa a doxo mange kibanyi kui. ²¹ Nama birin naxa seewa, taa naxa lu boŋesa kui, Atalaya faxa xanbi santidegema ra.

*Yehowasa Ala xa hōromōbanxi yailanfe
(Isirayila Mang'ee II 12:1-17)*

¹ Yehowasa mang'eya soto a xa simaya j'e solofere nan ma, a fa j'e tongo naani mang'eya raba Darisalamu. A nga xili Sibiyā, Beriseebaka nan nu a ra. ² Serexedube Yehoyada xa waxati, Yehowasa naxa lu tinxinyi kui Alatala ya i. ³ Yehoyada naxa gine firin fen Yowasi be. A di xeme'e nun di ginee soto na kui.

⁴ Na to dangi, Yowasi naxa a janige a xa Alatala xa banxi yailan. ⁵ A naxa serexedube'e nun Lewikae malan, a a fala e be, «Wo siga Yudaya taee kui nun Isirayila boxi ma j'e yo j'e kōbiri malande, alako wo xa wo Marigi Ala xa banxi yailan. Wo xa gbata yi wali ra.» Kōno Lewikae mu a suxu soobe ra.

⁶ Mang'e naxa serexedube kuntigi Yehoyada xili, a a maxōrin, «Munfe ra i mu Lewikae karaxanxi e xa duuti maxili Yudaya nun Darisalamu, alo Alatala xa konyi Munsa a yamari ki naxe, nun Isirayila jama fan tin a ra ki naxe Ala xa hōromōlingira xa fe ra, seederōxōya na dennaxe?» ⁷ Atalaya, mang'e gine paaxi nun a xa die nu bara se seniyenxie birin ba Alatala xa banxi kui, e xa nee rawali Bali kuyee be. ⁸ Na kui, mang'e naxa a fala a kankira xa yailan, a xa dōxo Alatala xa banxi naade ra tande. ⁹ Marakolonyi naxa ti Yudaya nun Darisalamu, a kankan lan a xa fa kōbiri ra Alatala be, alo Alatala xa konyi Munsa nu bara Isirayila yaamari a ra ki naxe gbengberenyi ma. ¹⁰ Kuntigie nun jama birin naxa tin na ra, e naxa fa kōbiri ra, e a sa kankira kui han a a rafe. ¹¹ Kankira to rafe kōbiri ra, e naxa a xanin Lewikae xōnma alako nee xa a kui ife kolon mang'e xili ra. Mang'e xa sebeli ti nun serexedube kuntigi fe mati naxa kankira iba. E to ge, e man naxa kankira dōxo a dōxode. E nu na rabama ne lōxo yo lōxo. Kōbiri gbegebe naxa soto na kui. ¹² Mang'e nun Yehoyada nu na kōbiri soma walike xunyie nan yi ra, e xa nu walikee sare fi a ra. Walikee nu na naxee gēme masolima, naxee kamuderi wali rabama, naxee wure nun yoxui rawalima Alatala xa banxi yailanfe ra. ¹³ Wali naxa sooneya walikee wakili saabui ra. Ala xa hōromōbanxi naxa gbilen a xa tofanyi singe ma, nde naxa sa a senbe xun ma. ¹⁴ E to ge na wali ra, e naxa kōbiri dōnxōe ragbilen mang'e nun Yehoyada ma. Mang'e naxa se gbete'e yailan na kōbiri ra, naxee nu rawalima Alatala xa banxi kui, alo gbeti pōoti nun xēema pōoti, a nun yirabasee naxee nu rawalima serexe gan daaxi bafe ra. Serexe gan daaxie nu bama Alatala xa banxi kui Yehoyada xa simaya birin kui.

¹⁵ Yehoyada xa simaya to kamali a fanyira, a naxa laaxiraya. A xa simaya nu bara siga han j'e keme j'e tongo saxan. ¹⁶ E naxa a ragata Dawuda xa taa kui boxi mang'ee fe ma, barima a nu bara fe fanyira raba Isirayila boxi ma Ala nun a xa banxi be.

¹⁷ Yehoyada to faxa, Yudaya kuntigie naxa fa mang'e yire, e fa e felen boxi ma a bun ma. Na kui, mang'e naxa a tuli mati e xa marasi ra. ¹⁸ E naxa e babae Marigi Alatala xa banxi rabepin, e fa tuubi Aseri kuyee be. Alatala naxa xōno Yudaya nun Darisalamu ma e xa yunubie xa fe ra.

¹⁹ Alatala naxa namijōnmee xee e xon a xa seriye ra, kōno e mu tin e tuli matide na masenyi ra. ²⁰ Ala Xaxili naxa lu serexedube Yehoyada xa di Sakari ma, a fa a masen jama be, «Ala xa masenyi nan ya: Munfe ra wo na n tan Alatala xa seriye matandife? Wo xa fe yo mu sooneyama, barima wo bara n tan Alatala rabepin. N fan fama wo rabepinde na nan ma.» ²¹ Na kui, jama naxa nate tongo e xa Sakari yanfa. Na naxa a niya mang'e xa yaamari fi e xa Sakari magōno gēme ra Alatala xa banxi tete kui han a xa faxa. ²² Mang'e Yowasi nu bara neemu Sakari baba Yehoyada xa hinne ma, a naxan naba a be. A Sakari faxa. Beenu Sakari xa faxa a yi nan masen, «Alatala xa i foxi to, a xa i sare ragbilen i ma.»

²³ Ne keren to dangi, Siriya soori gali naxa Yowasi gere. E naxa so Yudaya nun Darisalamu, e naxa kuntigi birin faxa, e fa e harige xanin Damasi mang'e xon ma. ²⁴ Siriya soorie mu nu wuya, kōno Alatala nan Yudaya soori gali xungbe sa e sagoe, barima Yudayakae nu bara e babae Marigi Alatala rabepin. Ala Siriyakae rawali ne alako Yowasi xa jaxankata. ²⁵ Siriyakae nu bara Yowasi maxōno gere kui. E naxa gbilen e xonyi, Yowasi tan nu tōorofe na temui a xa sade ma. A xa walikee naxa nate tongo e xa a faxa, barima a nu bara serexedube Yehoyada xa di faxa. E naxa a faxa a xa sade ma. Nama naxa Yowasi ragata Dawuda xa taa kui, kōno e mu tin a ragatade mang'ee xa gaburie yire. ²⁶ Mixie xilie nan ya naxee Yowasi yanfa: Amonika Simeyata xa di Sabadi, nun Mowabaka Simiriti xa di Yosabadi. ²⁷ Folō a xa die xilie ma, namijōnmee masenyi wuyaxie naxee ti a xa fe ra, a sa dōxo Ala xa banxi wuli ra a naxan naba, na birin sebexi mang'ee xa taruxui kui. A xa di Amasiya naxa ti a jōxōe ra.

25

*Amasiya xa mang'eya
(Isirayila Mang'ee II 14:1-20)*

¹ Amasiya mangleya soto a xa simaya je moxoren nun suuli nan ma, a fa je moxoren nun solomanaani mangleya raba Darisalamu. A nga nu xili ne Yehowadin. Darisalamuka nan nu a ra. ² Amasiya naxa jeje Alatala xa tinxinyi ra, kono a mu a raba a boje birin na. ³ A xa mangleya to mabanban, a naxa waliksee faxes naxee a baba faxes a xa mangleya kui. ⁴ Kono a mu na waliksee xa die tan faxes, barima Alatala xa yaamari sebexi Tawureta Munsa kui, «Baba mu lan a xa faxes a xa di xa yunubi xa fe ra. Di fan mu lan a xa faxes a baba xa yunubi xa fe ra. Kankan lan a xa faxes a yete nan ma yunubi xa fe ra.»

⁵ Amasiya naxa Yudayakae malan, a fa e ti e xabile ki ma. A naxa mixi wulu xunyie nun mixi keme xunyie sugandi Yuda nun Bunyamin bonsoe be. A to xeme konti naxee nu bara ge je moxoren sotode, a naxa xeme wulu keme saxan soto naxee fata tanbe nun wure lefa ra gere kui. ⁶ A man naxa kobiri fi Isirayila soori jalama mixi wulu keme ma alako nee xa sa e xun.

⁷ Ala xa mixi nde naxa fa, a fa a fala a be, «Mange, i naxa Isirayila soori naxa xanin, barima Alatala mu Isirayila nun Efirami bonsoe be. ⁸ Xa i e xanin gere sode, hali i gere so a mooli birin na, Ala fama ne i lude i yaxuie sagoe. Senbe na Ala nan yi ra mixi malife ra xa na mu a ra mixi ralooisife ra.»

⁹ Amasiya naxa a fala Ala xa mixi be, «Nan bara gbeti kilo wulu saxan kilo keme naani so e yi ra.» Ala xa mixi naxa yaabi, «Alatala noma i kide dangife na ra.» ¹⁰ Na kui, Amasiya naxa Efirami soorie ragbilen e xonyi. E naxa gbilen e xonyi, kono e boje nu texi Yudaya xili ma.

¹¹ Amasiya naxa a senbe so, a fa a xa soori gali rapere gere kui. E naxa Seyirika wulu fu faxes gulunba kui foxoe jinma dennaxe. ¹² Yudaya soorie naxa Seyirika wulu fu gbete suxu, e naxa e xanin gelenyi fari, e fa e radin ye, e faxes.

¹³ Efiramikae, Amasiya naxee ragbilen e xonyi, nee naxa bagan Yudaya taee ma kelife Samari ma, sa doxo Beti Xoron na. E naxa mixi wulu saxan faxes, e fa mennikae harige xanin e xun ma.

¹⁴ Amasiya to ge Edonkae bonbode, a naxa fa e benba Seyiri xa kuyee ra, a e findi a xa alae ra. A naxa e batu, a surayi gan e be serexe ra. ¹⁵ Na kui Alatala naxa xono Amasiya ma, a fa namjonme xee a yire a falafe ra, «Munfe ra i yi sie xa kuyee batuxi, naxee mu nu noma e xa pama ratangade i ma?» ¹⁶ A to na woyenyi fala a be, Amasiya naxa a maxorin, «Muxu bara i ti mange rasima ra? Yi masenyi lu na, xa i mu wama gbaloe xon.» Namjonme naxa a xa masenyi rajon, «N bara a kolon Ala bara nate tongo a xa i sonto, barima i bara

kuyee batu, i man bara tondi n ma marasi ramede.»

¹⁷ Amasiya to ge marasi fende mixi gbetee ra, a naxa xeeaxe xee Isirayila mange Yowasi ma, Yehowaxasi xa di, «Fa, won xa fa gere.» ¹⁸ Isirayila mange Yowasi naxa a yaabi, «Liban tunbe di naxa xeeaxe xee Liban sediri wuri xungbe ma a falafe ra, <I xa di gine fi n ma di ma.> Na dangi xanbi Liban wulai sube nde naxa tunbe maboron. ¹⁹ I naxe i bara no Edon na. I bara i yete igbo na fe ma. I naxan nabama, i xa lu i xonyi. Munfe ra i wama jaxankate fene? I fama birade, i tan nun Yuda bonsoe!»

²⁰ Ala naxa a niya Amasiya xa tondi na woyenyi ra, barima a nu wama a lufe a yaxuie sagoe a xa Edon kuye batui xa fe ra.

²¹ Isirayila mange Yowasi naxa te Yudaya mange Amasiya gere. Na gere naxa raba Beti Semesi Yudaya boxi ma. ²² Isirayila naxa no Yudaya ra, Yudayakae birin naxa e gi e so e xonyi. ²³ Isirayila mange Yowasi naxa Yudaya mange Amasiya findi geelimani ra Beti Semesi. A naxa a xanin Darisalamu, a menni tete kanke ya keme rabira kelife Efirami naade ma, sa doxo Tuxui naade ra. ²⁴ A naxa xeeaxe, gbeti, nun yirabase birin tongo Ala xa banxi kui, Obedo Edon jengi nu saxi naxee xon ma. A man naxa mange xa naafuli tongo a xa banxi kui. A naxa mixi ndee fan tongo, a gbilen Samari.

²⁵ Isirayila mange Yowasi, Yehowaxasi xa di to faxes, Yudaya mange, Yowasi xa di Amasiya xa mangleya xon man naxa kuya je fu nun suuli. ²⁶ Amasiya xa taruxui, a folo nun a rajonyi birin sebexi Yudaya nun Isirayila manglee xa taruxui kui. ²⁷ Alatala to Amasiya rabepin, yanfe naxa a suxu Darisalamu. A naxa a gi a siga Lakisi, kono mixi ndee naxa siga a foxo ra, e a faxes menni. ²⁸ E naxa a fure xanin soee fari, e a ragata a babae fe ma Yudaya mangataa.

26

Osiyasi xa mangleya

(Isirayila Manglee II 14:21-22, 15:1-7)

¹ Yudayakae naxa Osiyasi ti mange ra a baba Amasiya joxoe ra. A nu bara je fu nun senni soto na waxati. ² A baba to taa masara, Osiyasi naxa Elata taa raso Yudaya xa mangleya bun ma. ³ Osiyasi mangleya soto a je fu nun senni nan ma, a fa je tongo suuli nun firin mangleya raba Darisalamu. A nga nu xili ne Yekoliya. Darisalamuka nan nu a ra. ⁴ A jere ne Alatala xa tinxinyi kui alo a baba Amasiya.

⁵ Osiyasi naxa Ala yaragaaxuiya matinkan Annabi Sakari saabui ra. Alatala nu luma xaxili fanyii fi ra Sakari ma

laamatunyie kui. Osiyasi xa fe birin naxa sooneya, barima a nu Alatala waxonfe fenma. ⁶ A to siga Filisitakae gereede, a naxa Gati, Yabine, nun Asidodi tettee rabira. A naxa taee ti Asidodi boxi ma Filisitakae ya ma. ⁷ Ala naxa a mali Filisitakae gereede, a nun Arabue naxee nu sabatixi Guru Bali, a nun Mayonkae. ⁸ Mayonkae naxa duuti ba Osiyasi be, naxan senbe xa gboe nu bara kolon han Misira boxi ma. ⁹ A naxa koore banxi senbemaee ti Darisalamu Tuxui naade nun Gulunba naade xun ma. ¹⁰ A naxa yire makantadee ti daaxa. A naxa kolonyie fan ge na, barima xuruse gbege nu na a yi ra. A xa walikee nu walima naa mere fanyie ma, ndee fan nu meenima naa weni bilie ma Karemele geyae fari. Boxi rawalife nu rafan a ma. ¹¹ Soori gali nu na Osiyasi yi ra, naxee nu na mange xa mixi Xananiya xa yaamari bun ma. Sebeliti Yeyiyeli nun yarerati Maaseya nu bara na gali itaxun a xunde ki ma. ¹² Denbaya kanyi mixi wulu firin keme senni nan nu yi soori jalamae rajerema. ¹³ Soori jalama wulu keme saxan nun solofere keme suuli nu na naa, naxee nu mange malima a yaxuie gereede. ¹⁴ Osiyasi naxa wure lefae, tanbee, tunde lebersee, tabe makoto see, xalie, nun laatie so e yi ra. ¹⁵ Xaxilima ndee naxa a mali xalie nun geme xungbe woli see yailande Darisalamu. E naxa e doxo yire itexie fari. Na bara a niya a xa xili gbe soto han yire makuye. Ala nu a malima na birin kui alako a xa senbe soto.

¹⁶ Kono a xa mang'eya to ge mabanbande, a naxa a yete igbo. A naxa a Marigi Alatala xa seriye rabepin, a so Alatala xa horomobanxi kui surayi gande serexebade fari. ¹⁷ Serexedube, Asaraya naxa bira a foxo ra, a nun Alatala xa serexedube tongo solomasaxan. ¹⁸ Yi xeme gbangbalanyie naxa yi woyenyi xoxoxoe fala Osiyasi be, «Surayi ganfe serexe ra na mu findi i tan Osiyasi xa wali ra. Serexedube nan ma wali na ra. Haruna xa die sugandixi ne Ala be e xa na wali raba. I tan xa mini horomobanxi kui, barima i bara Ala xa seriye matandi. Na fe mu findima xun nakeli ra i be Marigi Alatala ya i.» ¹⁹ Osiyasi boje naxa te serexedube xili ma. Surayi sa se nu na a belexe i. Kune naxa mini a tigi ma kereen na serexedube ya xori, Alatala xa horomobanxi kui, surayi ganma serexebade naxan ma. ²⁰ Serexedube Asaraya nun a booree to na kune to a tigi ma, e naxa a ramini tande mafuren. A tan fan yete yati naxa gbata minife ra, barima Alatala nu bara a bonbo. ²¹ Mange Osiyasi naxa findi kune kanyi ra, han a faxesumui. A naxa lu banxi nde kui a kerenyi ma,

barima kune kanyi mu lan a xa so Alatala xa banxi kui. A xa di Yotami naxa mang'eya soto, a fa lu mange banxi kui, a jama yaamari.

²² Osiyasi xa taruxui donxose, a fole nun a raponyi, a birin sebexi Amosu xa di Annabi Esayi xa kitaabui kui. ²³ Osiyasi to laaxiraya, e naxa a ragata gaburi kui mang'ee xa boxi nde ma, barima e nu a falama ne, «Kune kanyi na a ra.» A xa di Yotami naxa ti mange ra a joxoe ra.

27

Yotami xa mang'eya (Isirayila Mang'ee II 15:32-38)

¹ Yotami mang'eya soto a je moxonen nun suuli nan ma, a fa je fu nun senni mang'eya raba Darisalamu. A nga nu xili Yerusa, Sadoki xa di gine. ² A jere ne Alatala xa tinxinyi kui. A bira ne a baba Osiyasi xa misaali foxo ra, kono a tan mu so Alatala xa horomobanxi kui serexe dubama dennaxe. Na waxati jama tan mu nu a xa wali paaxi luma.

³ Yotami naxa Alatala xa horomobanxi naade nde yailan, naxan nu na fuge ra. A man naxa banxi gbege ti Ofeli tete kui. ⁴ A naxa taee ti Yudaya geyae yire, a nun koore banxie wondie kui. ⁵ A naxa Amoni mange gere, a no a ra. Amonikae naxa yi duuti fi je saxan bun ma: gbeti kilo wulu saxan keme naani, mengi maniye busali wulu tongo naani, fundenyi maniye busali wulu tongo naani. ⁶ Yotami naxa senbe soto a fanyi ra, barima a bara jere a Marigi Alatala xa kira xon ma.

⁷ Yotami xa taruxui donxose, a xa geree nun a xa walie, nee birin sebexi Isirayila nun Yudaya mang'ee xa taruxui kui. ⁸ A mang'eya soto a je moxonen nun suuli nan ma, a fa je fu nun senni mang'eya raba Darisalamu. ⁹ Yotami to laaxiraya, e naxa a ragata Dawuda xa taa kui. A xa di Axasi naxa ti a joxoe ra.

28

Axasi xa mang'eya (Isirayila Mang'ee II 16:1-9)

¹ Axasi mang'eya soto a je moxonen nan ma, a fa je fu nun senni mang'eya raba Darisalamu. A mu lu Alatala xa tinxinyi kui, alo a baba a raba ki naxe. ² A naxa jere Isirayila mang'ee foxi, a Bali kuyee yailan yoxui ra. ³ A naxa surayi gan serexe ra Hinoma xa die xa gulunba kui. A man naxa a xa die gan te ra, e xa findi serexe ra. Alatala sie naxee kerixi Isirayila, e nu na fe raharamuxi moolie nan nabama. ⁴ Axasi naxa surayi gan, a man naxa serexe ba kuye batudee geyae fari, nun wuri bili xindee bun ma.

⁵ A Marigi Alatala naxa a sa Siriya mange belexe i, naxan Isirayila xun nakana, a e findi geelimanie ra, a e xanin Damasi. Na kui Isirayila mange lu ne a xa n'oe bun, a t'oo'oo han. ⁶ Remaliyahu xa di Peka naxa Yudaya soori jalama wulu keme mox'oo'nen faxa lox'oe keren kui, barima e nu bara e babae Alatala rabepin. ⁷ Efirami soori jalama Sikiri naxa mange xa di Maaseya, mange xa gomina Asirikama, nun mange xa soori yarerati Elekana birin faxa. ⁸ Isirayilakae naxa mixi wulu keme firin suxu geelimanie ra e ngaxakerenyie ya ma, gin'ee, di xeme'e, nun di gin'ee. E man naxa harige gbegbe fan tongo, e a xanin Samari.

⁹ Alatala xa namip'oo'ome nde nu na menni naxan xili Odedi. A naxa mini soorie ya ra naxee nu na gbilenfe Samari. A naxa a masen e be, «Wo babae Marigi Alatala nu xonoxi ne Yudayakae ma, na nan a toxi wo e masotoxi. Kon'o wo bara naxan naba e ra, na bara gbo ye han a bara koore li. ¹⁰ Yakosi wo wama Yuda xa die nun Darisalamu xa die xa findi wo xa konyie ra. Kon'o wo tan go? Wo mu a kolon wo fan bara yunubi soto wo Marigi Alatala ra? ¹¹ Yakosi wo wo tuli mati n na. Wo xa yi geelimanie ragbilen e xonyi, wo ngaxakerenyie, barima Alatala bara xono wo ma.»

¹² Efirami kuntigi ndee Yehoxanan xa di Asaraya, Mesilemoti xa di Berekiya, Salumu xa di Yexisikiya, nun Xadalayi xa di Amasa, naxa keli soori gali xunye xili ma. ¹³ E naxa a fala e be, «Wo naxa yi geelimanie raso be kui, barima na fama ne a niyade won xa yunubi soto Alatala ra. Wo wama ne won ma yunubie xun xa masa? Alatala pan xonoxi Isirayila ma.» ¹⁴ Na kui soorie naxa geelimanie nun harige bep'in, e naxan soto gere kui. E na birin naba kuntigie nun jama nan ya xori. ¹⁵ Na kuntigi naxee xilie sebexi, nee naxa na harige ya ma to, dugi nun sankiri naxan nu na, e naxa nee findi geelimani magelie xa sosee ra. E naxa baloe nun minse so e yi ra, e seri sa e xa fie ra. Na temui e naxa e raso Yeriko, tugi taa, e ngaxakerenyie yire. Naxee mu no e jere'de, e naxa nee tan xanin sofalee fari. E to ge na ra, e naxa gbilen Samari.

¹⁶ Na waxati, mange Axasi naxa Siriya mange maxandi a xa a mali. ¹⁷ Edonkae nu bara fa Yudayakae gere'de, e mixi ndee suxu, e e xanin. ¹⁸ Filisitakae fan nu bara taee gere naxee nu na Sefela nun Negewi biri Yudaya boxi ma. E naxa Beti Semesi, Ayalon, Gederoti, Soko, Timina, Gimiso, nun e rabilinyie suxu. ¹⁹ Alatala nan wa Yudaya rayaagife, barima Isirayila mange Axasi nu bara Yudaya ya iso a xa

yanfanteya ra Alatala be. ²⁰ Asiri mange Tigilati Pileseri to fa Yudaya, a mu tin a malide, a naxa a gere. ²¹ Axasi naxa naafuli seeti tongo Alatala xa banxi, mange xa banxi, nun kuntigie xa banxi kui, a na fi Asiri mange ma, kon'o na mu a niya Tigilati Pileseri xa a mali. ²² Hali a xa t'oo're kui, Axasi mu gbilen Alatala ma. ²³ A nu serexe bama Damasikae xa alae be, naxee nu bara no a ra. A naxa a fala, «Siriya mange xa alae nan Siriya malixi, n fan serexe bama ne e be, alako e xa n fan mali.» Na birin findi tantanyi nan na Axasi nun Isirayila be.

²⁴ Axasi naxa Ala xa banxi se seniyenxie birin kana, a Alatala xa banxi naade'e balan. A naxa serexebade'e yailan Darisalamu yire birin, ²⁵ a man naxa yire itexie yailan Yudaya taa birin kui, alako e xa surayi gan serexe ra ala gbete'e be. A a babae Marigi Alatala raxono na ki ne a jaaxi ra.

²⁶ A xa taruxui donx'oe nun a xa wali birin, a fole nun a rap'onyi birin sebexi Yudaya nun Isirayila manglee xa taruxui kui. ²⁷ Axasi to laaxiraya, e naxa a ragata Darisalamu taa kui, kon'o e mu a ragata Isirayila manglee xa gaburi yire. A xa di Xesekiya naxa ti a joox'oe ra.

29

Xesekiya xa mangeya (Isirayila Mang'ee II 18:1-4)

¹ Xesekiya mangeya soto a je mox'oo'nen nun suuli nan ma, a fa je mox'oo'nen nun solomanaani mangeya raba Darisalamu. A nga nu xili ne Abiya, Sakari xa di gin'e. ² A a jere'ne Alatala xa tinxinyi kui, alo a baba Dawuda a raba ki naxe.

³ A xa mangeya je singe kike singe kui, a naxa Alatala xa banxi naade'e rabi, a e yailan. ⁴ A naxa serexedubee nun Lewikae maxili, a e malan tete kui sogegode. ⁵ A naxa a masen e be, «Lewikae, wo wo tuli mati n na. Wo xa wo rasniyen, wo xa wo babae Marigi Alatala xa banxi rasniyen, wo xa se seniyantare birin ramini Alatala xa horomobanxi kui. ⁶ Won babae nu bara Alatala rabepin, e fe kobi raba e Marigi Alatala ra. E nu bara e kobe ti Alatala ra, nun a xa horomobanxi ra. ⁷ E naxa horomobanxi naade'e yati balan. E naxa lanpuie raxuben, e mu surayi nun serexe gan daaxi ba Isirayila Marigi Ala be yire seniyenxi kui. ⁸ Na kui, Alatala naxa xono Darisalamu nun Yudaya ma, a naa findi gbaloe yire ra. Si gbete'e yoma won ma alo wo a toxi ki naxe. ⁹ Na bara a niya won babae xa faxa santidegema ra, won ma gin'ee, nun won ma di xeme'e nun gin'ee bara findi geelimanie ra. ¹⁰ Yakosi n bara

a janige n bojje kui won xa saate tongo Isirayila Marigi Alatala be, alako a xa xone xa gbilen won foxo ra. ¹¹ Yakosi n ma die, wo xa wo tunnabexi, barima Alatala nan wo sugandixi, alako wo xa findi a xa konyie ra, wo xa surayi gan serexe ra a be.»

¹² Na kui yi Lewikae naxa keli: Amasayi xa di Maxati, Asaraya xa di Yoweli, Kehati xa di ndee, Merari xa di ndee, Abidi xa di Kisi, Yehaleleli xa di Asaraya, Gerison xa di ndee, Sima xa di Yowa, Yowa xa di Eden, ¹³ Elisafan ma die Simiri nun Yeyiyeli, Asafi xa die Sakari nun Mataniya, ¹⁴ Heman xa die Yexiyeli nun Simeyi, nun Yedutun xa die Semaya nun Yusiyeli.

¹⁵ E to ge e yete rasenyende, e naxa e ngaxakerenyie malan, e xa Alatala xa banxi fan rasenyien Alatala xa seriye ki ma. Mange nu bara na yaamari fi. ¹⁶ Serexedubee naxa so Alatala xa banxi kui alako e xa naa rasenyien. E se seniyantare naxee birin li Alatala xa horomobanxi kui, nun a tete kui, Lewikae naxa na birin tongo, e a wole i Sediron gullunba kui. ¹⁷ E na wali folo kike xi singe ne. A xi solomasaxan nde, e nu bara ge menni birin nasenyiende han buntunyi ra. E man wali ne xi solomasaxan horomobanxi fan yati rasenyiende. Kike singe xi fu nun senni nde, e naxa ge na wali birin na.

¹⁸ Na dangi xanbi, e naxa siga mange Xesekiya yire, e dentegge sa a be, «Muxu bara Alatala xa banxi birin nasenyien, serexebade, serexe gan daaxi bade nun a yirabasee, teebili, taami serexe sama dennaxe, nun a yirabasee. ¹⁹ Muxu bara se birin yailan, muxu bara se birin nasenyien, mange Axasi naxan kose a xa tinxintareya kui a xa mangeya waxati. Na birin na Alatala xa serexebade ya ra.»

²⁰ Kuye to iba, mange Xesekiya naxa taa kuntigie malan, e te Alatala xa horomobanxi. ²¹ Mange naxa yaamari fi Haruna xa di serexedubee ma, e xa tuura solofere, yexee kontonyi solofere, yexeyore xemema solofere, nun sikote solofere ba yunubi xafari serexe ra Alatala xa serexebade fari. ²² Serexedubee naxa tuurae kon naxaba, e e wuli kasan serexebade ma. E naxa yexee kontonyie kon naxaba, e e wuli kasan serexebade ma. E naxa yexeyoree kon naxaba, e e wuli kasan serexebade ma. ²³ Na dangi xanbi, e naxa fa sikotee ra naxee findima yunubi xafari serexe ra. Mange nun pama naxa e belexe sa e ma. ²⁴ Serexedubee naxa e kon naxaba, e e wuli ifili serexebade ma yunubi xafari serexe ra Isirayila birin be. Mange nu bara a fala a na serexe gan daaxi nun na yunubi xafari serexe xa raba Isirayila birin be. ²⁵ Mange naxa Lewikae ti Alatala xa horomobanxi kui, beetibasee

alco maxasee nun korae nu na e yi ra, alco Dawuda, Annabi Gadi, nun Annabi Natan nu bara a yamari ki naxe. Alatala xa yaamari nan nu a ra, a naxan masenxi a xa namijonmeee saabui ra. ²⁶ Lewikae naxa ti naa, Dawuda xa beetibasee suxuxi e yi ra, serexedubee fan naxa ti naa, sarae nu na e tan fan yi ra. ²⁷ Xesekiya naxa yaamari fi e xa serexe gan daaxi ba serexebade. E to na folo, beetibae fan naxa beeti ba folo Alatala be sarae xui nun Isirayila mange Dawuda xa beetibasee ra. ²⁸ Nama birin naxa e felen boxi, beetibae naxa beeti ba sarae xui han na serexe gan daaxi ge bade. ²⁹ E to ge serexe gan daaxi bade, mange nun pama naxan bira a foxo ra, e birin naxa e tuubi, e Ala batu. ³⁰ Na dangi xanbi, mange Xesekiya nun a xa kuntigie naxa Lewikae yaamari a e xa Alatala matoxo Dawuda nun Annabi Asafi xa beetie ra. E naxa Ala matoxo seewe ra, e fa e xin bi sin, e e felen boxi e Ala batu.

³¹ Na temui Xesekiya naxa a masen, «Yakosi, wo to nu fama, se nu na wo belexe i Alatala be, wo wo maso, wo nun wo xa serexe nun wo xa tantui serexee ra Alatala xa horomobanxi ra.» Nama naxa fa e xa serexee ra, a nun e xa tantui serexee ra. Naxee fan a janige e bojje fanyie kui, nee fan naxa fa serexe gan daaxie ra. ³² Serexe gan daaxie nan ya pama naxee fi: ninge tongo solofere, yexee kontonyi keme, nun yexeyore keme firin. Na birin findi serexe gan daaxie nan na Alatala be. ³³ E man naxa ninge keme senni nun xuruse lanma wulu saxon ba serexe ra. ³⁴ Kono serexedubee to mu nu wuya, e mu no serexe gan daaxie birin bade. Na kui, e ngaxakerenyi Lewikae naxa e mali na wali raponde, beemanun serexedube booree xa ge e yete rasenyiende. Lewikae nu bara a janige e bojje kui a e xa e yete rasenyien mafuren, dangi serexedubee waxonyi ra. ³⁵ Serexe gan daaxi gbegbe nu na, a nun ture naxan bama xanunteya serexe ra, a nun serexe yeerama naxan nu sama serexe gan daaxi xun ma. Na kui, pama man naxa Alatala batu folo a xa banxi kui. ³⁶ Xesekiya nun pama birin naxa seewa, barima Alatala bara na wali birin nagiri sooneya ra.

30

Xesekiya Sayamaleke Dangi Sali rabafe

¹ Xesekiya naxa xerae xee Isirayila nun Yudaya birin kui. A man naxa bataaxee sebe Eframikae nun Manasikae ma, alako e xa fa Alatala xa banxi Darisalamu Sayamaleke Dangi Sali rabade Isirayila Marigi Alatala xa binye bun ma. ² Mange, kuntigie, nun pama birin nu bara nate

tongo Darisalamu e xa Sayamaleke Dangi Sali raba kike firin nde. ³ E mu no na rabade a waxati, barima serexedube birin mu nu gexi e yete rasenyende. Nama fan mu nu malanxi Darisalamu. ⁴ Mange nun pama naxa tin na nate ra. ⁵ E naxa Isirayila birin maxili, kelife Bere Seeba ma, sa doxo Dana na, alako e xa fa Sayamaleke Dangi Sali raba Darisalamu Isirayila Marigi Alatala xa binye bun ma. A nu bara bu pama mu na sali raba alo a sebexi ki naxee.

⁶ Xerae naxa mange nun kuntigie xa bataaxe xanin Isirayila nun Yudaya birin. E naxa mange xa yaamari masen, «Isirayilakae, wo gbilen Alatala ma, Iburahima, Isiyaga, nun Isirayila Marigi Ala, alako a fan xa gbilen wo ma, a wo tan naxee ratangaxi Asiriya mang'ee belexe i. ⁷ Wo naxa lu alo wo babae nun wo ngaxakerenyie, naxee nu bara e babae Marigi Alatala rabepin. Ala bara gbaloe ragiri e ma, alo wo a toxi ki naxee. ⁸ Yakosi, wo naxa wo kobe ti Ala ra alo wo babae a rabaxi ki naxee. Wo wo belexe so Alatala yi ra, wo xa fa a xa horomobanxi, a naxan nasenyien waxati birin bun ma. Wo xa wo Marigi Alatala rabatu, alako a xa xone xa gbilen won foxo ra. ⁹ Xa wo gbilen Alatala ma, wo ngaxakerenyie nun wo xa die hinne sotoma ne mixie ra, naxee e xanin konyiya kui. Xa wo gbilen wo Marigi Alatala ma, a fama ne hinnede wo ra, a mu neemuma wo ma.» ¹⁰ Xerae naxa siga taee birin Efirami nun Manasi boxi ma, han Sabulon. Kono na mixie mu tin e xa masenyi ra, e man fa yo xerae ma. ¹¹ Aserikae, Manasikae, nun Sabulonkae ndee naxa e yete magoro, e siga Darisalamu. ¹² Ala naxa a niya Yudayakae birin xa kafu e boore ma mange nun kuntigie xa yaamari rabafe ra alo Alatala a fala ki naxee.

¹³ Nama gbege naxa e malan Darisalamu, alako e xa Taami Lebinitare Sali raba kike firin nde. ¹⁴ E naxa keli, e kuye serexebade birin kana Darisalamu, a nun surayi gandee, e fa na birin wole i Sediron fole kui. ¹⁵ Kike firin nde, xi fu nun naani nde ra, e naxa Sayamaleke Dangi Sali xa serexe ba. Serexedube nun Lewikae nu bara yaagi e xa seniyentarepa xa fe ra, e fa e yete rasenyien. E naxa serexe gan daaxie ba Alatala xa banxi kui. ¹⁶ Serexedube naxa ti e yire alo Ala xa mixi Munsa a yamarixi ki naxee Tawureta Munsa kui. Lewikae to wuli so e yi ra, e naxa a kasan serexebade ma. ¹⁷ Mixi seniyentaree to nu wuyaxi pama ya ma, Lewikae naxa Sayamaleke Dangi Sali serexe ba e be, alako e xa a fi Alatala ma. ¹⁸ Mixi seniyentaree wuyaxie nu na pama ya ma kelife Efirami, Manasi, nun

Sabulon. E bara Sayamaleke Dangi Sali serexe don, kono na mu radaxaxi Ala xa masenyi kui. Na nan a to, Xesekiya naxa Alatala maxandi e be, «Alatala naxan fan, dipe ¹⁹ seniyentaree birin ma naxee na e babae Marigi Ala fenfe e bope kui.» ²⁰ Alatala naxa Xesekiya xa dube suxu, a dipe pama ma.

²¹ Isirayilakae naxee nu malanxi Darisalamu naxa Taami Lebinitare Sali raba xi solofere bun ma jalexinyi kui. Loxoe birin ma, Lewikae nun serexedube nu Alatala matoxoma e xa beetibasee ra Ala xa binye bun ma e senbe birin na. ²² Xesekiya naxa Lewikae ralimaniya, barima e nu bara Alatala xa wali raba a raba ki ma. E naxa serexee don xi solofere bun ma. E man naxa xanunteya serexee ba e babae Marigi Alatala be.

²³ Nama birin naxa lan a ma, e xa xi solofere gbete sa na sali xun ma. E naxa na raba seewe kui. ²⁴ Yudaya mange Xesekiya naxa tuura wulu keren nun xuruse lanma wulu solofere ba serexe ra. Kuntigie fan naxa tuura wulu keren nun xuruse lanma wulu fu ba serexe ra. Serexedube gbege naxa e yete rasenyien. ²⁵ Yudaya pama, serexedube, Lewikae, Isirayilakae, nun xope kelife Isirayila boxi ma, e birin naxa seewa. ²⁶ Jalexinyi gbege naxa lu Darisalamu. Na fe mooli nu bara ba tofe Darisalamu kabi Isirayila mange Dawuda xa di Sulemani xa waxati. ²⁷ Serexedube nun Lewikae naxa keli, e duba pama be. Alatala naxa na dube suxu a xa yire seniyenxi kui koore ma.

31

Xesekiya Ala xa seriye mabanbanfe (Isirayila Mang'ee II 18:4)

¹ Sali to jon, Isirayilakae naxa siga Yudaya taee kui, e kuye geme masolixie kana, e Asera kuye wuri daaxie sege, e serexebade birin kana naxee nu na geyae fari Yudaya, Bunyamin, Efirami, nun Manasi boxi ma. Na dangi xanbi, Isirayilakae naxa gbilen e xonyi. ² Xesekiya naxa serexedube nun Lewikae ti kankan xa wali ra: serexe gan daaxie bafe, xanunteya serexee bafe, horomobanxi wali rabafe, matoxoe nun tantui beeti bafe Alatala be, nun Alatala xa horomobanxi naade makantafe. ³ Mange naxa nde ba a harige ra a a fi serexe gan daaxie ra naxee bama geesege, nunmare, malabui loxoe, kike neene, sali xungbee alo a sebexi Alatala xa seriye kui ki naxee. ⁴ Xesekiya naxa a masen pama nun Darisalamukae be, e xa serexedube nun Lewikae mali e xa harige soto, alako e xa senbe soto Alatala xa seriye kui. ⁵ E to na masenyi me, Isirayilakae

naxa farile ba e xa sansie bogi sangee ra, mengi, weni neene, ture, kumi, nun daxamui gbetee. E naxan fixi, na nu gbo. ⁶ Isirayilakae nun Yudayakae, naxee nu sabatixi Yudaya taae kui naxa farile ba e xa xuruse xungbee nun e xa xuruse lanmae ra, e man naxa farile ba se seniye xie ra e naxee fixi e Marigi Alatala ma. Na naxa findi kote gbegebe ra. ⁷ E naxa na kote malan folo kike saxan nde ra, e ge kike solofere nde ra. ⁸ Xesekiya nun kuntigie to na kote to, e naxa Alatala nun a xa pama tantu. ⁹ Xesekiya naxa serexedubee nun Lewikae maxorin na kote xa fe ma. ¹⁰ Na kui, serexedube kuntigi Asaraya, naxan kelixi Sadoki xabile naxa a yaabi, «Kabi won yi hadiya fe folo Alatala xa banxi kui, baloe bara gbo muxu yi ra han muxu mu noma na birin donde. Naxan luxi na nan ya. A gbo barima Alatala bara barake sa a xa pama ma.»

¹¹ Xesekiya naxa yaamari fi e xa konkoe yailan Alatala xa banxi kui. E naxa na raba. ¹² Mixie naxa fa hadiyae, farilee, nun se seniye xie ra, e a sa na konkoe kui. Lewika Konaniyahu nun a xunya Simeyi naxa meeni na birin ma. ¹³ Mange Xesekiya nun Ala xa banxi yarerati Asaraya naxa mixie sugandi naxee luma Konaniyahu nun a xunya Simeyi xa yaamari bun ma. Na mixie xilie nan ya: Yexiyeli, Asaraya, Naxati, Asaheli, Yerimoti, Yosabadi, Eliyeli, Yisimakiya, Maxati, nun Benaya. ¹⁴ Yimina xa di Lewika Kore, naxan nu sogetede naade makantama, a tan nan nu a pengi saxi see xon ma, mixie naxee panigexi Ala be. A nu na se seniye xie itaxunma. ¹⁵ Eden, Minyamin, Yosuwe, Semaya, Amara, nun Sekanaya nu Kore malima see itaxunde e ngaxakerenyie ma serexedubee xa taae kui. Mixi xungbee nun mixi lanmae bara e gbe soto e xunde ki ma. ¹⁶ E naxa see itaxun xeme dimedi birin ma naxee nu bara ge ne saxan sotode, naxee xilie nu sebexi taruxui kui, naxee nu lanma e xa serexedube wali raba Alatala xa horomobanxi kui e xunde ki ma. ¹⁷ E naxa see itaxun serexedubee ma, naxee xilie nu sebexi taruxui kui e xa denbaya ki ma. E naxa see itaxun Lewikae ma e xa wali nun e xunde ki ma, naxee nu bara ge ne moronen sotode. ¹⁸ E man naxa see itaxun Ala xa horomobanxi walike birin ma, naxee xilie nu sebexi taruxui kui, e naxa a i taxun e xa mamadie, e xa ginnee, e xa di xeme nun e xa di ginnee ma. ¹⁹ Haruna xa di serexedubee, naxee nu na daaxa, taa fari ma, taaka ndee nu bara sugandi naxee see itaxunma yi serexedubee nun yi Lewikae ma, naxee xilie nu sebexi taruxui kui.

²⁰ Xesekiya na nan naba Yudaya boxi ma. A wali ne hinne, tinxinyi, nun nandi kui a Marigi Alatala be. ²¹ A xa wali birin a naxan naba Ala batufe xa fe ra, a nun Ala xa seriye nun yaamari xa fe ra, na birin sooneyaxi ne a be. A na birin naba a boje birin nan na alako a xa a Marigi Alatala sagoe raba.

32

*Xesekiya xa manglee rajonyi
(Isirayila Manglee II 18:13-37, Annabi
Esayi 36:1-22)*

¹ Yi fe tinxinxie dangi xanbi, Asiri mange Senaxeribi naxa so Yudaya boxi ma, a naxa taa makantaxie mabilin a xa e soto. ² Xesekiya to a kolon a Senaxeribi wama Darisalamu gerefe ne, ³ a naxa kuntigie nun soori palamae maxili. E naxa nate tongo e xa ye badee dese naxee na taa fari ma. ⁴ Mixi gbegebe naxa na wali suxu, e naxa kolonyie dese, e ye kirae dese naxee nu kelima boxi bun ma. E naxa a fala, «Munfe ra won a luma Asiri manglee xa ye soto be?» ⁵ Xesekiya naxa wali suxu senbe ra. A naxa tete yailan dennaxe nu kanaxi, a naxa nde sa a xa maite xun ma, han a sa soorie xa yire makantaxi li, a naxa tete gbegebe ti tete singe fari ma, a naxa Milo yailan Dawuda xa taa kui, a naxa geresosee nun wure lefa gbegebe malan. ⁶ A naxa soori xunye ti pama xun, a fa pama malan taa sode de ra. A naxa a masen e be, ⁷ «Wo limaniya, wo wo senbe so. Gaaxui yo naxa lu wo yi ra, wo naxa kontofli Asiri manglee xa fe ra, a nun a xa soori gali. Naxan na won seeti ma na gbo dangife se be naxan na a tan seeti ma. ⁸ Adama senbe gbansan nan na a yi ra, kono won Marigi Alatala nan na won malima ra yi gere kui.» Nama naxa e xaxili ti Yudaya mange Xesekiya xa masenyi ra.

⁹ Na to dangi, Asiri mange Senaxeribi naxa xerae xee Darisalamu. Na temui a tan nu na Lakisi gerefe nun a xa soori birin na. A naxa yi xeraya rasiga Yudaya mange Xesekiya ma, a nun Yudaya mixie ma naxee nu sabatixi Darisalamu. ¹⁰ «Senaxeribi xa masenyi nan ya: Wo xaxili tixi munse ra naxan a niyama wo xa doxo toore kui Darisalamu?» ¹¹ Xesekiya na wo madaxufe ne a falafe ra, «Won Marigi Alatala fama won nangadage Asiri mange belexe ma.» A wama ne wo xa faxa kaame nun ye xoli ma. ¹² Xesekiya yati bara ala batudee nun serexebadee kana, a fa a fala Yudaya nun Darisalamu be wo xa wo tuubi serexebadee keren nan gbansan be, wo xa surayi gan menni. ¹³ Wo mu a kolon xe muxu naxan naba si gbetee ra, n tan nun n babae? Na sie xa alae bara no e ratangade

n belexe ma? ¹⁴ Ala mundun na sie ya ma, n babae naxee raton, naxee bara no a xa nama ratangade n belexe ma? Munfe ra wo a mapoxunxi a wo xa ala noma wo ratangade n ma? ¹⁵ Wo naxa a lu Xesekiya xa wo madaxu na ki de. Wo naxa la a ra, barima si xa ala yo mu no a xa nama ratangade n belexe ma nun n babae belexe ma. Mangeya yo mu no muxu ra. Wo xa alae fan mu fama wo ratangade n belexe ma.»

¹⁶ Senaxeribi xa xerae naxa na woyenyi mooli xun masa Alatala nun a xa konyi Xesekiya xili ma. ¹⁷ Senaxeribi nu bara bataaxe sebe naxan Isirayila Marigi Alatala konbima yi woyenyi ra, «Si gbetea xa alae to mu no e ratangade n belexe ma, Xesekiya xa ala fan mu noma a xa nama ratangade n belexe ma.» ¹⁸ E naxa woyen Eburu xui ra Darisalamukae be naxee nu na tete kon na alako gaaxui xa lu e yi ra, e xa taa masoto. ¹⁹ E naxa Darisalamu Marigi Ala maniya si gbetea xa alae ra, naxee findixi kuye yailanxie ra.

²⁰ Mange Xesekiya nun Amosi xa di Annabi Esayi naxa Ala maxandi folo mali ra. ²¹ Na kui Alatala naxa maleke nde xee Asiri mange xa soori palamae xili ma, a e birin sonto a nun e xa yareratie. Mange to na to, a naxa gbilen a xonyi yaagi kui. A naxa so a xa ala xa banxi kui, a yete xa die naxa a faxesa menni santidegema ra. ²² Alatala Xesekiya nun Darisalamukae ratanga Asiriya mange Senaxeribi belexe ma na ki ne. Ala naxa e ratanga e doxoboore birin ma. ²³ Mixi gbegebe naxa fa bupa fanyie ra Darisalamu Alatala nun Yudaya mange Xesekiya be. Keli na temui ma Xesekiya xili naxa te si birin ya ma.

²⁴ Na waxati Xesekiya naxa fura, a gbe mu lu a xa laaxiraya. A to Alatala maxandi, Alatala naxa a xa dube suxu, a kaabanako raba. ²⁵ Kono Xesekiya mu na kaabanako kolon Alatala be, a a yete igbo. Na na a ra Alatala naxa xono a tan nun Yudaya nun Darisalamu ma. ²⁶ Xesekiya naxa tuubi a xa yete igboe xa fe ra. Darisalamukae fan naxa tuubi. Na kui Alatala xa xone naxa gbilen e foxo ra Xesekiya xa mangeya bun ma.

²⁷ Xesekiya xa naafuli nun a xa binye nu bara gbo. Gbeti, xema, geme tofanyie, surayi, wure lefae, nun se fanyi gbetea nu na a yi ra. ²⁸ Banxie fan nu na a yi ra, a nu mengi, weni neene, ture, nun xurusee ragatama dennaxe. ²⁹ A naxa taae ti, a naxa xuruse xungbee nun a lanmae gbegebe soto Ala saabui ra. ³⁰ Xesekiya man naxa Gixon dulonyi dese fuge ra, alako na ye xa dangi Dawuda xa taa sogegorode mabiri. A xa wali birin sooneya ne.

³¹ Kono Babilon kuntigi ndee to fa Xesekiya yire kaabanako xa fe ra naxan naba a xa boxi ma, Ala naxa a rabolo a yete xa na ya iba, alako a xa a boje ma fe kolon.

³² Xesekiya xa taruxui donxoe nun a xa dugutegeja wali, na birin sebexi Amosi xa di Annabi Esayi xa laamatunyi kui, a nun Isirayila nun Yudaya mange xa taruxui kui. ³³ Xesekiya naxa laaxiraya, e a ragata binye yire Dawuda xa die xa gaburie ya ma. Yudayakae nun Darisalamukae birin naxa a binya a laaxiraya temui. A xa di Manasi naxa ti a noxoe ra.

33

Manasi xa mangeya (Isirayila Mang'ee II 21:1-18)

¹ Manasi mangeya soto a je fu nun firin nan ma, a fa je tongo suuli nun suuli mangeya raba Darisalamu. ² A naxa bira fe paaxie foxo ra alo sie Alatala naxee keru Isirayilakae ya ra. ³ A naxa kuye batudee yailan geyae fari, a baba Xesekiya naxee kana. A Bali kuyee xa serexebadee yailan, a Aseri kuye wuri daaxie ti, a man tuubi tunbuie be naxee na koore ma. ⁴ A naxa yi serexebade moolie ti Alatala xa banxi kui, Alatala a fala dennaxe ma, n xili fama falade be ne Darisalamu temui birin. ⁵ A naxa serexebadee ti tunbuie be Alatala xa horomobanxi tete firinyi kui. ⁶ A naxa a xa die gan serexe ra Hinoma gulunba kui. A naxa duureya nun mandurupa mooli birin naba, a sematoe nun mixie maxorin naxee fata mixi faxie rawoyende. A xa fe paaxie xun naxa masa Alatala ya xori han a xono a ma.

⁷ A naxa kuye geme masolixi ti Ala xa banxi kui Ala a fala dennaxe ma Dawuda nun a xa di Sulemani be, «N bara yi banxi sugandi, n bara Darisalamu sugandi Isirayila bonsoe birin ya ma, n xili xa matoxo be abadan. ⁸ N mu Isirayila kerima yi boxi ma n naxan fixi wo babae ma xa wo n ma seriye, n ma yaamarie, nun n ma xaranyie rabatuma wo naxan soto Annabi Munsaa saabui ra.» ⁹ Kono Manasi naxa Yudaya nun Darisalamu raloe, e xa paaxu dangife sie ra Alatala naxee sonto e ya ra. ¹⁰ Alatala naxa woyen Manasi nun a xa nama be, kono e mu e tuli mati a ra.

¹¹ Na na a ra, Alatala naxa a niya Asiriya soori xunye xa fe gere. E naxa Manasi suxu, e yolonxonyi sa a ma, e konyi gbaku a banganyi ra, e a xanin Babilon boxi ma. ¹² A to lu na paxankate kui, a naxa a Marigi Alatala maxandi, a a yete magoro a babae Marigi Ala be. ¹³ A to a maxandi, Alatala naxa a xa dube suxu, a a ragbilen a xa mangeya Darisalamu. Na kui Manasi naxa a kolon Alatala nan Ala ra.

¹⁴ Na dangi xanbi, Manasi naxa tete ti Dawuda xa taa fari ma, kelife Gixon soggorode mabiri gulunba kui, a sa doxo taa naade ra naxan xili «Yexex naade.» A naxa Ofeli geya mabilin. A naxa nde sa tete xa maite xun ma. A man naxa soori xunyie lu Yudaya taa makantaxie kui.

¹⁵ Na temui a naxa kuye birin ba Alatala xa horomobanxi kui, a serexebadee kana a nu bara naxee ti horomobanxi tentenyi fari nun Darisalamu taa kui. A naxa e birin wole i taa fari ma. ¹⁶ A to ge na ra, a naxa Alatala xa serexebadee yaillan, a fa xanunteya serexe nun tantui serexe ba naa. A naxa a masen Yudayakae be e xa Isirayila Marigi Alatala rabatu. ¹⁷ Nama tan mu gbilen kuye batudee foxo ra geyae fari, konoo e nu e Marigi Alatala nan gbansan batuma mennie.

¹⁸ Manasi xa taruxui donxoe, a xa Ala maxandi nun namiponnmee xa masenyie Isirayila Marigi Alatala xili ra, na birin sebexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui. ¹⁹ A xa Ala maxandi nun Ala na suxu ki naxe, na sebexi Hosayi xa sebeli kui. Manasi naxan nabaxi beenu a xa a yete magoro Ala be, a xa yunubie, a xa yanfanteya, a xa kuye batudee geyae fari, a xa Aseri kuye wuri daaxie, nun a xa geme masolixie, na birin masenxi na sebeli kui. ²⁰ Manasi naxa laaxiraya, e a ragata a xonyi. A xa di Amon naxa ti a joxoe ra.

Amon xa mang'eya
(Isirayila Mang'ee II 21:19-26)

²¹ Amon mang'eya soto a je moxonon nun firin nan ma, a fa je firin mang'eya raba Darisalamu. ²² A naxa bira fe paaxie foxo ra alo a baba Manasi, a serexee ba kuyee be a baba nu bara naxee yaillan batu se ra. ²³ A mu a magoro Alatala be alo a baba Manasi a raba ki naxe. Amon xa yunubie naxa dangi a baba gbe ra. ²⁴ A xa soori xunyie naxa nate tongo, e fa a faxes a xa mang'ee banxi kui. ²⁵ Konoo nama tan mu tin na yanfantee ra, e naxa e fan faxes. Nama naxa Amon xa di Yosiya ti a joxoe ra.

34

Yosiya xa mang'eya
(Isirayila Mang'ee II 22:1-20, 23:1-20)

¹ Yosiya mang'eya soto a je solomasaxan nan ma, a fa je tongo saxan nun keren mang'eya raba Darisalamu. ² A Alatala waxonfe tinxinxi raba ne, a jere a baba Dawuda foxi. A mu siga yirefanyi ma, a mu siga koola ma.

³ A xa mang'eya je solomasaxan nde, a naxa a baba Dawuda Marigi Ala fen folo. Fonike nan nu a ra na temui. A xa mang'eya je fu nun firin nde, a naxa

Yudaya nun Darisalamu raseniyeen folo. A naxa kuye batudee ba geyae fari, a Aseri kuye wuri daaxie kana, a kuye yoxui daaxie ba naa. ⁴ A naxa yaamari fi Bali kuye xa serexebadee xa kana, surayi gama dennaxe kuye be xa ba naa, Aseri kuye wuri daaxie xa sege, kuye naxee yaillanxi yoxui ra xa iluntun. A naxa na kuye iluntunxi funi funfun e xa serexebadee xa gaburie fari. ⁵ A naxa kuyee xa serexedubee xorie gan kuye serexebadee fari, alako Yudaya nun Darisalamu xa seniyeen. ⁶ A naxa siga Manasi, Efirami, Simeyon, nun Nafatali taee kui, nun e xa yire kanaxie kui, ⁷ a fa serexebadee nun Aseri kuye wuri daaxie kana. A naxa kuyee iluntun, a surayi serexebadee sege Isirayila boxi birin ma. Na temui a naxa gbilen Darisalamu.

⁸ Yosiya xa mang'eya je fu nun solomasaxan nde ra, a naxa Asaliya xa di Safan, nun taa gomina Maaseya, nun Yowaxasa xa di Yowa sebiliti xee a Marigi Alatala xa banxi yaillande. A nu wama boxi nun horomobanxi raseniyeenfe. ⁹ E naxa siga serexedube kuntigi Xilikiya yire, e fa kobiri so a yi ra naxan nu bara fi Ala xa horomobanxi xa fe ra. Lewikae naxee findixi naade kantee ra nu bara na kobiri maxili pama ma, pama naxan kelixi Manasi, Efirami, Isirayila, Yudaya, Bunyamin boxi ma, nun Darisalamu. ¹⁰ E naxa na kobiri taxu Alatala xa banxi wali xunyie ra. Alako nee xa no kamuderie, banxitie nun walike mooli birin sare fide. ¹¹ E man xa no geme nun wuri sarade, e xa banxi gbete rakeli Yudaya mang'ee nu bara naxee lu e xa kana. ¹² Yi mixie wali ne soobe ra Lewika ndee xa yaamari bun ma. Nee xilie nan ya: Merari xa die Yaxati nun Abadiyasi, nun Kehati xa die Sakari nun Mesulama. ¹³ Yi Lewikae nan nu na beetiba fanyie ra. E naxa wali birin mato. Lewika gbete naxa e joxoo sa sebeli tife nun naade makantafe xonna.

¹⁴ E to nu kobiri raminife, naxan nu bara xanin Alatala xa banxi kui, serexedube Xilikiya naxa seriye kitaabui to Alatala naxan fixi Annabi Munsu saabui ra. ¹⁵ Xilikiya naxa a fala sebiliti Safan be, «N bara Tawureta Munsu to Alatala xa banxi kui.» Xilikiya naxa na kitaabui so Safan yi ra. ¹⁶ Safan naxa kitaabui xanin mange xon, a fa a dentege, «I yaamari naxan fi, i xa walikee bara na birin naba. ¹⁷ E bara fa kobiri ra naxan nu na Alatala xa banxi kui, e na so wali xunyie yi ra a nun mixi yi ra naxee na na wali rabafe.» ¹⁸ Sebiliti Safan man naxa a dentege mange be, «Serexedube Xilikiya bara kitaabui nde so n yi ra.» Safan naxa na radangi mange ma.

¹⁹ Mange to na kitaabui xa masenyi me, a naxa a yete xa dugie iboo sunnunyi ma.

²⁰ Mange naxa yi yaamari so Xilikiya, Safan xa di Axikama, Mike xa di Abadon, sebeliti Safan, nun mange rasi Asaya yi ra, ²¹ «Wo siga, wo sa Alatala maxorin n be, a nun Isirayilakae nun Yudayakae be, yi masenyi xa fe ra naxan sebexi yi kitaabui kui wo naxan toxi. Alatala xa xone gbo won xili ma, barima won babae mu Alatala xa seriye rabatu alo a sebexi yi kitaabui kui ki naxe.»

²² Xilikiya nun mange xa xera booree naxa siga Xulida xon ma, Salumu xa gine. Salumu Tokehati xa di, Xasira xa mamadi nan nu a xoxo saxi horomobanxi dugi seniye xie xonma. Xulida, namijonme gine nan nu a ra. A nu sabatixi Darisalamu, taa neene kui. E naxa de masara alo mange a fala ki naxe. ²³ Xulida naxa a fala e be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: «A fala mange be naxan wo xexi, ²⁴ a Alatala xa masenyi nan ya: N fama xaxankate ra yi taa nun a xa mixie be, n danke ragoroma ne naxee xaraxi Yudaya mange be yi kitaabui kui, ²⁵ barima e bara n naboloo, e bara surayi gan serexe ra alae gbete be. Na bara a niya n xa xono e xa wali ma. N ma xone bara lu yi taa xun ma, a mu kelima naa.» ²⁶ Kono wo xa a fala mange be naxan wo xexi alako a xa Alatala xa nate kolon, Isirayila Marigi Alatala naxan masenxi, ²⁷ «I boje to bara yi fe susu, i fa i magoro n be, i i tuli mati n woyenyi ra n naxan falaxi yi taa nun a xa mixie xili ma, i fa i xa dugie iboo yete magore kui, i i mawa n be, na birin kui, n tan Alatala fan bara i xui me. ²⁸ N i xaninma ne i benbae yire bojesa kui. E fama i ragatade, i yae mu yi taa nun a xa mixie xa xaxankate toma.» E naxa na dentegete mange be.

²⁹ Mange naxa Yudaya nun Darisalamu forie xili. ³⁰ A naxa te Alatala xa banxi yire, Yudayakae, Darisalamukae, serexedubee, Lewikae, nun pama birin, kelife mixi moxie ma sa doxo dimae ra, birin naxa bira a foxo ra. Mange naxa kitaabui xaran e be Ala xa saate fe sebexi naxan kui, e nu bara naxan to Alatala xa banxi kui. ³¹ Mange naxa ti a tide, a saate tongo Alatala be a xa bira Alatala xa seriye, a xa yaamari, nun a xa xaranyi birin foxo ra a boje nun a nii birin na. ³² A naxa yaamari fi Darisalamukae, Bunyaminkae, nun mixi birin ma naxee nu na Darisalamu na waxati, e fan xa saate tongo e babae Marigi Ala be.

³³ Yosiya naxa kuye batui birin dan si gbete nun Isirayila nu naxan nabama. A naxa Isirayilakae birin yaamari e xa e Marigi Alatala rabatu. Mange xa simaya

birin kui, pama mu tin e babae Marigi Alatala rabolode.

35

Yosiya Sayamaleke Dangi Sali rabafe (Isirayila Mang'ee II 23:21-23)

¹ Yosiya naxa Sayamaleke Dangi Sali raba Darisalamu Alatala xa binye bun ma. E naxa na serexe ba kike singe xi fu nun naani loxoe. ² A naxa serexedubee ti e xa wali ra Alatala xa banxi kui. A naxa e rali-maniya. ³ A naxa a fala Lewikae be, naxee nu Isirayila birin xaranma, naxee nu bara seniye Alatala xa wali xa fe ra, «Wo saate kankira seniye xie doxo salide kui Dawuda xa di Sulemani, Isirayila mange, naxan tixi. Wo mu a xaninma wo tunki fari xonon. Wo xa wali wo Marigi Alatala nun a xa pama Isirayila be. ⁴ Wo xa sali fe doxo a denbaya nun a xunde ki ma, alo Isirayila mange Dawuda a sebexi ki naxe, alo a xa di Sulemani a yamarixi ki naxe. ⁵ Lewikae, xunde yo xunde a denbaya kima xa ti yire seniye xie kui wo ngaxakerenyi booree ti kima e xabile ki ma. ⁶ Wo lan ne wo xa Sayamaleke Dangi Sali serexe ba, wo wo yete rasniye, wo na rafala wo ngaxakerenyie be Alatala xa seriye ki ma, Annabi Munsu naxan fixi wo ma.»

⁷ Yosiya naxa yexee, yexeyoree, nun sie ba serexe ra pama be Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra. A man naxa ninge wulu saxan ba a harige ra na mixi wulu tongo saxan be. ⁸ A xa kuntigie fan naxa xurusee ba serexe ra pama, serexedubee, nun Lewikae be. Xilikiya, Sakari, nun Yeyiyeli, Ala xa banxi yareratie naxa xuruse lanma wulu firin keme senni nun ninge keme saxan ba serexe ra serexedubee be na sali temui. ⁹ Lewika xunyie, Konaniyahu a ngaxakerenyie, Semaya Netaneeli, Xasabiya, Yeyiyeli nun Yosabadi naxa xuruse lanma wulu suuli nun ninge keme suuli ba Lewikae be na sali temui.

¹⁰ Wali raba yi ki ne: Serexedubee nun Lewikae naxa ti e sanyi ra e xundee ki ma alo mange a yamarixi ki naxe. ¹¹ Sayamaleke Dangi Sali serexe kon to raxaba, Lewikae nu a wuli soma serexedubee yi ra, nee nu fa na wuli kasan serexedubee ma. Lewikae na ge serexe burade, ¹² e nu na sube itaxunma pama ma e xabile ki ma. Naxan findima serexe gan daaxi ra Alatala be, e nu na sama a xati ma alo a sebexi Tawureta Munsu kui ki naxe. Ninge fan naba na ki ne. ¹³ E naxa Sayamaleke Dangi Sali serexe gan te ra a seriye ki ma, e man donse seniye xie gbete jin tunde kui, e na itaxun pama ma. ¹⁴ Na dangi xanbi, e naxa e gbe nun serexedubee

gbe nin. E nu a rabama na ki ne, barima Haruna xa di serexedubee nu serexe gan daaxie nun ture bama serexe ra han koe ra. Lewikae nan nu na birin nafalama Haruna xa di serexedubee be.

¹⁵ Asafi xa di beetibae naxa ti e tide alo Dawuda, Asafi, Heman, nun mange rasi Yedutun a yamari ki naxe. Naade kantee fan nu na e tide. E mu nu kelima e walidee, barima e ngaxakerenyi Lewikae nu e gbe donse rafalama. ¹⁶ Na loxoe Alatala xa wali birin naba Sayamaleke Dangi Sali seriye ki nan ma, alako serexe gan daaxi xa ba Alatala xa serexebade fari alo Yosiya a yamari ki naxe.

¹⁷ Isirayilaka naxee nu na, nee naxa Sayamaleke Dangi Sali nun Taami Lebinitare Sali raba xi solofere bun ma. ¹⁸ Sayamaleke Dangi Sali yo mu nu raba na ki Isirayila boxi ma kabi Annabi Samuweli xa waxati. Isirayila mange yo mu nu lu na naxan nu bara a raba alo Yosiya, serexedubee, Lewikae, Yudayakae, Isirayilakae, nun Darisalamukae a rabaxi ki naxe. ¹⁹ Na Sayamaleke Dangi Sali raba Yosiya xa mangeya je fu nun solomasaxan nde ne.

²⁰ Na dangi xanbi, Yosiya to ge Alatala xa banxi yailande, Misira mange Neko naxa te Karakemisi gereede, Efirati xure fe ma. Yosiya naxa wa gere tife Neko be. ²¹ Neko naxa xerae xee a yire a falafe ra, «Yudaya mange, i wama n gerefe munfe ra? N mu minixi i tan xa gereede. N minixi n yaxui nde nan gereede, alo Ala a fala n be ki naxe. I naxa ti Ala kanke xa na mu a ra i xun nakanama ne. Muxu nun Ala na a ra.» ²² Kono Yosiya mu gbilen a xa nate foxo ra, a naxa tondi a tuli matide Ala xa masenyi ra Neko naxan falaxi. A naxa siga Megido gulunba gere sode. ²³ Menni soorie naxa mange Yosiya soxo tanbee ra. A naxa a fala a xa mixie be, «Wo n xanin, barima n maxonoxi a naaxi ra.» ²⁴ Yi gere yire, a xa mixie naxa a ramini na ra a xa soori ragise kui. E naxa a radangi a xa soori ragise firin nde kui, e fa a xanin Darisalamu. A naxa laaxiraya menni, e fa a ragata a babae xa gaburie fe ma. Yudaya nun Darisalamu birin naxa lu sunnanyi kui Yosiya xa faxe xa fe ra. ²⁵ Annabi Yeremi naxa jonfe beeti nde sebe Yosiya xa binye bun ma. Han to beetibae na bama Isirayila boxi ma, na fan sebexi jonfe beeti buki kui.

²⁶ Yosiya xa taruxui donxoe nun a xa dugutegepa Alatala xa seriye ma, ²⁷ a fole nun a raponyi birin sebexi Isirayila nun Yudaya mange xa taruxui kui.

Yehowaxasi xa mangeya (Isirayila Mang'ee II 23:30-35)

¹ Nama naxa Yosiya xa di Yehowaxasi ti mange ra Darisalamu a baba joxoe ra.

² Yehowaxasi mangeya soto a je moxonen nun saxan nan ma, a kike saxan mangeya raba Darisalamu.

³ Misira mange naxa a ba mangeya ra Darisalamu, a fa gheti kilo wulu saxan nun xema kilo tongo saxan maxili e ma duuti ra. ⁴ Misira mange naxa Yehowaxasi ngaxakerenyi Eliyakimi ti mange ra Yudaya nun Darisalamu xun ma. A naxa Eliyakimi xili masara Yehoyakimi ra. Neko naxa a ngaxakerenyi Yehowaxasi xanin Misira boxi ma.

Eliyakimi xa mangeya (Isirayila Mang'ee II 23:36-24:7)

⁵ Eliyakimi mangeya soto a je moxonen nun suuli nan ma, a fa je fu nun firin mangeya raba Darisalamu. A naxa fe naaxi raba a Marigi Alatala ya xori.

⁶ Babilon mange Nebukadansari naxa a gere, a fa yolonxonnyi yoxui daaxi sa a ma, a a xanin Babilon boxi ma. ⁷ Nebukadansari naxa see ba Alatala xa horomobanxi kui, a fa e xanin a xonyi Babilon.

⁸ Yehoyakimi xa taruxui donxoe, a xa fe naaxie nun a xa yunubie a naxee rabaxi, nee birin sebexi Isirayila nun Yudaya mange xa taruxui kui. Yehoyakini naxa ti mange ra a joxoe ra.

Yehoyakini xa mangeya (Isirayila Mang'ee II 24:8-17)

⁹ Yehoyakini mangeya soto a je solo-masaxan nan ma, a fa kike saxan xi fu mangeya raba Darisalamu. A naxa fe naaxi raba a Marigi Alatala ya xori. ¹⁰ Naaraba fole, mange Nebukadansari naxa a xanin Babilon, a nun harige naxan nu na Alatala xa banxi kui. A naxa Yehoyakimi ngaxakerenyi sedekiya ti mange ra Yudaya nun Darisalamu xun ma.

Sedekiya xa mangeya (Isirayila Mang'ee II 24:18-25:21, Annabi Yeremi 39:1-10, 52:1-27)

¹¹ Sedekiya mangeya soto a je moxonen nun keren nan ma, a fa je fu nun keren mangeya raba Darisalamu. ¹² A naxa fe naaxi raba a Marigi Alatala ya xori. A mu a yete magoro Annabi Yeremi be, naxan nu woyenma Alatala xili ra.

¹³ A naxa mange Nebukadansari fan matandi, naxan nu bara a rakali Ala xili ra. A naxa a kobe ti Alatala ra, a naxa a boje balan gbilenfe ra Isirayila Marigi Alatala ma. ¹⁴ Serexedube kuntigie nun nama naxa Alatala rabolo, e fe naaxi raba si gbete darixi naxan na. E naxa

seniyentarejna raba Alatala xa banxi kui, a nu bara naxan naseniyen.

¹⁵ E babae Marigi Alatala nu xεεrae xεema temui birin, barima a nu wama a xa pama nun a xa hōromōbanxi rakisife.

¹⁶ Kōno e naxa yo Ala xa xεεrae nun e xa masenyi ma. E mu tin Ala xa namipōnmee xa wōyenyi ra fefe ma. Na na a ra Alatala naxa xōno a xa pama ma, han na xōne seri mu na sōnon.

¹⁷ Na kui Alatala naxa Kalidi mange xεe e xili ma, a fa e xa segetalae faxa salide kui. Ala naxa pama birin so a yi ra, ginεe nun xεmεe, fonikee nun mixi mōxie.

¹⁸ Nebukadansari naxa se birin ba Ala xa banxi kui, a lanmae nun a xungbee. A naxa naafuli tongo Alatala nun mange nun a xa kuntigie xa banxie kui.

¹⁹ A naxa Ala xa banxi gan, a Darisalamu tete rabira. A banxi fanyie nun se fanyi birin gan taa kui.

²⁰ Naxee mu faxa gere kui, Nebukadansari naxa nee xanin Babilon konyiya kui a tan nun a xa die be, nee lu naa ne han Perise mangeya waxati.

²¹ Alatala xa masenyi, a naxan masenxi Annabi Yeremi saabui ra, a kamalixi na ki ne. Na masenyi nan ya: «Bōxi fama a malabude je tongo solofere, han a xa malabui waxati kamali a mu naxee raba gbaloe waxati.»

Sirusi xa yaamari

(Annabi Esidirasi 1:1-4)

²² Perise mange Sirusi xa mangeya je singe, Alatala naxa a sa Sirusi xaxili ma alako a xa nate tongo yaamari nde xa fe ra, a man xa na masen, a xa na sebe a xa mangeya birin kui.

Alatala nu bara na birin masen Annabi Yeremi saabui ra. Na yaamari nan ya: ²³ «Perise mange Sirusi xa masenyi nan ya: Alatala naxan na koore ma, naxan bara si birin sa n ma yaamari bun ma, na bara a masen n be n xa a xa hōromōbanxi ti Darisalamu

Yudaya bōxi ma. Naxee kelixi a xa pama ya ma, e xa te Darisalamu. E Marigi Alatala xa lu a seeti ma.»

Ala xa Masenyi Annabi Esidirasi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila xa taruxui findixi masenyi belebele nan na Ala xa mixie be. Alatala to Isirayila sugandi a xa pama ra, e jere ki a nun Ala e meeni ki naxe, na misaali xungbe masenma. Isirayila nu luxi ne alo di loexi naxan gbilenna a baba xa kira singe ma paxankate saabui ra.

Isirayila bonsoe fu nun firin to e Marigi xa kira bepin, Ala naxa a niya si gbete xa no Isirayila ra, e e keru e xa boxi ma, e e findi konyie ra. Na naxa raba Isirayila seeti ra naxan nu na koala ma, a man naxa raba Isirayila seeti ra naxan nu na yirefanyi ma. Namijonme nu na birin kolonna ne, e fa a fala kene ma, beenun a xa raba. E xa masenyi kui, e nu a falama a Alatala na a niyama e xa xanin konyiya kui e xa yunubie xa fe ra, e man nu a falama a Alatala e ragbilenna ne e xa boxi ma je tongo solofere dangi xanbi.

Annabi Esidirasi xa waxati, na je tongo solofere nu bara kamali. Alatala naxa a niya Perise mange Sirusi xa nate tongo Isirayila konyie ragbilenge e xonyi Darisalamu, alako e xa Ala xa horomobanxi ti. Sirusi nu wama a xon e xa serexee ba a be, konu Ala nu na birin nabama ne alako a xa a xa laayidi rakamali. A nu na meenife a xa pama ma.

Isirayila bonsoe to gbilen e xonyi, e yaxuie naxa fe birin naba alako e naxa Ala xa horomobanxi ti. E naxa kalamui sa Perise mange be Isirayila xa fe ra, konu a rajonyi Isirayila naxa no wali rabade. Ala xa namijonme Hagi nun Sakari naxa e ralimaniya na wali kui. Na limaniya luma Ala xa mixie yi ra han to. Xa mixi luma Ala seeti ma, e fama toore sotode Ala yaxuie saabui ra, konu a rajonyi e xa fe sooneyama ne Alatala forome ra. Ala xa won mali lufe a xa sooneya kira xon. Amina.

Ala xa Masenyi Annabi Esidirasi be

Isirayilakae gbilenfe Darisalamu

¹ Perise mange Sirusi xa mangeya folo je naxan na, Alatala naxa wa fe rakamalife a naxan masen Annabi Yere mi be. Alatala naxa a sa Sirusi boje ma, a xa yi masenyi fala, a man xa a sebe mixie be naxee na a xa yaamari bun ma. Na masenyi nan yi ki: ² «N tan Perise mange Sirusi xui nan ya. Marigi Alatala naxan na koore

ma naxan dunija mangeya birin fixi n ma, a bara n yaamari, n xa horomobanxi ti a be Darisalamu, Yudaya boxi ma. ³ Naxee birin findixi Ala xa pama ra wo ya ma, e birin xa gbilen Darisalamu, Yudaya boxi ma, alako e xa horomobanxi ti Isirayila Marigi Alatala be, naxan na Ala ra Darisalamu. ⁴ Perisekae xa e doxo boore Isirayila mixie ki gbete, xema, se fanyie, nun xurusee ra naxee bama serexe panigexie ra Ala xa horomobanxi kui Darisalamu.»

⁵ Yuda nun Bunyamin bonsoe kuntigie, Lewi bonsoe mixie nun serexedube naxee nu na e ya ma, a nun Ala naxee birin boje rate sigafe ra, e birin naxa siga Ala xa horomobanxi tide Darisalamu. ⁶ E doxo boore naxa e ki gbete, xema, se fanyie, xurusee, nun harige ra, a nun serexe panigexie. ⁷ Mange Nebukadansari nu bara se gbege ramini Darisalamu horomobanxi kui a xa waxati, a fa e raso a xa ala xa banxi kui. Perise mange Sirusi naxa na birin namini, ⁸ a e taxu kobiri ragatama Miteredati ra, a xa a rasanba Yudaya mange Sesebasari ma.

⁹ Na see konti nan yi ki: paani xema daaxi tongo saxon, paani gbete daaxi wulu keren, fine moxonen nun solomanaani, ¹⁰ pileti xema daaxi tongo saxon, pileti gbete daaxi keme naani, pileti fu, a nun yirabase gbete wulu keren. ¹¹ Na se xema daaxi nun gbete daaxi birin konti naxa lan yirabase wulu suuli keme naani ma. Isirayila geelimanie to keli Babilon gbilenfe ra Darisalamu, Sesebasari naxa na naafuli birin xanin a xun ma.

2

Mixi naxee gbilen Yudaya

¹ Mixie nan yi ki mange Nebukadansari fa naxee ra Babilon boxi ma, naxee nu wama gbilenfe e xonyi Darisalamu nun Yudaya. ² Sorobabeli, Yesuwa, Nehemi, Seraya, Reelaya, Morodekayi, Bilesan, Mispari, Begifayi, Rexumi, nun Baanna naxa findi e xa yareratie ra. Na Isirayila xeme konti nan yi ki:

³ Paroso xa die, mixi wulu firin, mixi keme, mixi tongo solofere nun firin.

⁴ Sefataya xa die, mixi keme saxon, mixi tongo solofere nun firin.

⁵ Ara xa die, mixi keme solofere, mixi tongo solofere nun suuli.

⁶ Mowaba Paxati xa die, mixi wulu firin, mixi keme solomasaxan nun mixi fu nun firin.

Mowaba Paxati kelixi Yesuwa nun Yowaba xabile ne.

⁷ Elama xa die, mixi wulu keren, mixi keme firin, mixi tongo suuli nun naani.

- 8 Satu xa die, mixi keme solomanaani, mixi tongo naani nun suuli.
- 9 Sakayi xa die, mixi keme solofere nun mixi tongo senni.
- 10 Bani xa die, mixi keme senni, mixi tongo naani nun firin.
- 11 Bibayi xa die, mixi keme senni, mixi moxonen nun saxan.
- 12 Asigadi xa die, mixi wulu keren, mixi keme firin, nun mixi moxonen nun firin.
- 13 Adonikama xa die mixi keme senni, mixi tongo senni nun senni.
- 14 Begifayi xa die mixi wulu firin, mixi tongo suuli nun senni.
- 15 Adin xa die, mixi keme naani, mixi tongo suuli nun naani.
- 16 Ateri xa die, Xesekiya xabile, mixi tongo solomanaani nun solomasaxan.
- 17 Beseyi xa die, mixi keme saxan mixi moxonen nun saxan.
- 18 Yora xa die, mixi keme, mixi fu nun firin.
- 19 Xasuma xa die, mixi keme firin, mixi moxonen nun saxan.
- 20 Gibari xa die, mixi tongo solomanaani nun suuli.
- 21 Beteleemu xeme, mixi keme, mixi moxonen, a nun saxan.
- 22 Mixi naxee keli Netofa, mixi tongo suuli nun senni.
- 23 Mixi naxee keli Anatoti, mixi keme mixi moxonen nun solomasaxan.
- 24 Mixi naxee keli Asamafeti, mixi tongo naani nun firin.
- 25 Mixi naxee keli Kiriyati Yeyarimi, Kefira, nun Beroti, mixi keme solofere, mixi tongo naani nun saxan.
- 26 Mixi naxee keli Rama nun Geba, mixi keme senni, mixi moxonen nun keren.
- 27 Mixi naxee keli Mikimasi, mixi keme, mixi moxonen nun firin.
- 28 Mixi naxee keli Beteli nun Ayi, mixi keme firin, mixi moxonen nun saxan.
- 29 Mixi naxee keli Nebo, mixi tongo suuli nun firin.
- 30 Magibisa xa die, mixi keme, mixi tongo suuli nun senni.
- 31 Elama gbete xa die, mixi wulu keren, mixi keme firin, mixi tongo suuli nun naani.
- 32 Xarima xa die, mixi keme saxan, mixi moxonen.
- 33 Mixi naxee keli Lodi nun Xadidi, mixi keme solofere, mixi moxonen nun suuli.
- 34 Mixi naxee keli Yeriko, mixi keme saxan, mixi tongo naani nun suuli.
- 35 Mixi naxee keli Senaa, mixi wulu saxan, mixi keme senni, mixi tongo saxan.

- 36 Serexedubee konti nan yi ki:
Yedaya xa di naxee kelixi Yesuwa xabile, mixi keme solomanaani, mixi tongo solofere nun saxan.
- 37 Imeri xa die, mixi wulu keren, mixi tongo suuli nun firin.
- 38 Pasura xa die, mixi wulu keren, mixi keme firin, mixi tongo naani, nun solofere.
- 39 Xarima xa die, mixi wulu keren, mixi fu nun solofere.
- 40 Lewi bonsae konti nan yi ki:
Yesuwa nun Kadamiyeli xa die, mixi tongo solofere nun naani.
- 41 Beetibae konti nan yi ki:
Asafi xa die, mixi keme, mixi moxonen nun solomasaxan.
- 42 Horomobanxi makantee konti nan yi ki:
Salumu, Ateri, Talamon, Akubu, Xatita, nun Sobayi xa die,
mixi keme, mixi tongo saxan nun solomanaani.
- 43 Horomobanxi walikkee nan yi ki:
Sixa xa die, Xasufa xa die, Tabayoti xa die,
- 44 Kerosi xa die, Siyaha xa die, Padon xa die,
- 45 Lebana xa die, Hagabaha xa die, Akubu xa die,
- 46 Xagabi xa die, Salamayi xa die, Hanan xa die,
- 47 Gideli xa die, Gaxari xa die, Reyaya xa die,
- 48 Resin xa die, Nekoda xa die, Gasama xa die,
- 49 Usa xa die, Paseya xa die, Bisayi xa die,
- 50 Asana xa die, Mewunima xa die, Nefusima xa die,
- 51 Bakibuki xa die, Xakufa xa die, Xarixuri xa die,
- 52 Basiluti xa die, Mexida xa die, Xarasa xa die,
- 53 Barakosi xa die, Sisera xa die, Tema xa die,
- 54 Nesiya xa die, nun Xatifa xa die.
- 55 Mange Sulemani xa walikkee xa die nan yi ki:
Sotayi xa die, Sofereti xa die, Peruda xa die,
- 56 Yaala xa die, Darakon xa die, Gideli xa die,
- 57 Sefataya xa die, Xatili xa die,
Pokereti Hasebayimi xa die, nun Ami xa die.
- 58 Horomobanxi walikkee nun Sulemani xa walikkee xa die birin findixi mixi keme

saxan, mixi tongo solomanaani, nun firin nan na.

⁵⁹ Mixie nan yi ki naxee keli Mela, Xarasa, Kerubu Adan, nun Imeri. E mu no a masende a e xabile findixi Isirayilakae nan na.

⁶⁰ Delaya xa die, Tobiya xa die, nun Nekoda xa die,

e findixi mixi keme senni mixi tongo suuli nun firin nan na.

⁶¹ Serexedubee xa die fan nu na e ya ma: Xabaya xa die, Hakosi xa die, nun Barasilayi xa die.

Barasilayi xa die benba nu bara Barasilayi Galadika xa di gine doxo, a man naxa na xili tongo.

⁶² E xilie to mu to taruxui kui, e mu noxi serexedube wali rabade. ⁶³ Mange naxa a fala e be, a e naxa donse seniye nxi don han serexedube nde noma e xa fe rafixede Ala xa tonxumae Urimi nun Tumimi saabui ra temui naxe.

⁶⁴ Nama naxan gbilen Yudaya, a birin findi mixi wulu tongo naani nun firin, mixi keme saxan mixi tongo senni nan na. ⁶⁵ Konyi ginee nun xemee mu nu na na konti ya ma. E fan lanxi mixi wulu solofere, mixi keme saxan tongo saxan nun solofere nan ma. Beetibae fan findi mixi keme firin nan na.

⁶⁶ Yi daalise xasabi nu na e yi ra: soe keme solofere, tongo saxan nun senni, soe banaxi keme firin, tongo naani nun suuli, ⁶⁷ noxome keme naani, tongo saxan nun suuli, a nun sofale wulu senni, keme solofere moxoɽen.

⁶⁸ Xabile kuntigie to Ala xa banxi li Darisalamu, e naxa serexe panigexi ba Ala xa banxi xa fe ra, alako a man xa ti menni.

⁶⁹ E naxa kobiri ba yi wali xa fe ra. Na kobiri findi kobiri kole wulu tongo senni nun keren nan na xexema daaxi, a nun kobiri kole wulu suuli gbeti daaxi. E man naxa serexedube dugi keme ba yi wali xa fe ra.

⁷⁰ Na nan na ki serexedubee, Lewi bonsoe mixie, beetibae, horomobanxi kantae, nun horomobanxi walikee, e birin naxa sabati e gbe taae kui, a nun Isirayilakae birin.

3

Ala xa serexebade nun horomobanxi tife

¹ Kike solofere to kamali, Isirayilaka naxee nu na taee kui, nee birin naxa e malan Darisalamu. ² Yosadaki xa di Yesuwa nun a booree serexedubee, a nun Salatiyeli xa di Sorobabeli nun a booree, e naxa kafu e boore ma, e serexebade ti Isirayila Marigi Ala be, alako e xa serexe

gan daaxie ba alo Annabi Munsa a masen seriye kui ki naxe. ³ E naxa na serexebade ti a yire fori, e man naxa serexe ba folo geesege nun nunmare. E nu na birin nabafe gaaxui nan kui si gbete xa fe ra, naxee nu na e rabilinyi. ⁴ E naxa Bage Ti Sali raba alo a sebexi kitaabui kui ki naxe, e man nu serexee bama loxo yo loxo seriye ki ma. ⁵ E nu serexe gan daaxi bama Kike Neene Sali nun sali xungbee waxati, a nun temui gbete mixi nde na a panige temui naxe. ⁶ Na kike solofere nde loxoɽe singe, e naxa serexe ba folo Ala be, kono Alatala xa horomobanxi mu nu koorinxi sinden.

⁷ Na temui e naxa kobiri ba alako Sidon nun Tire geme masolie nun banxitie xa fa e malide. E naxa sansi xorie, weni, nun ture fan ba e be, alako e xa fa wuri ra ye kira ra kelife Liban han Yafa, alo Perise mange Sirusi a yamari ki naxe. ⁸ Na je igbilenyi, kike firin nde, Salatiyeli xa di Sorobabeli, Yosadaki xa di Yesuwa, e ngaxakerenyie, serexedubee, Lewi bonsoe mixie, nun nama naxan keli konyiya kui Perise boxi ma, e birin naxa wali folo. Alatala xa banxi wali naxa taxu Lewi bonsoe mixie ra, naxee nu bara je moxoɽen nun a xanbi soto. ⁹ Yesuwa naxa a xa die, nun a ngaxakerenyi Kadamiyeli, nun a xa die ti horomobanxi walikee xunyie ra, a nun Xenadadi, a xa die, nun a ngaxakerenyi naxee kelixi Lewi bonsoe.

¹⁰ Walikee to ge Alatala xa horomobanxi koorinde, serexedube nun Asafi xa di Lewi bonsoe mixie naxa Alatala matoxo sarae nun maxasee xui ra, Isirayila mange Dawuda xa seriye ki ma. ¹¹ E nu Alatala tantu, e a matoxo yi beeti ra, «Alatala nan fan, a hinnema Isirayila ra abadan.»

Nama birin naxa Alatala matoxo e xui itexi ra, Alatala xa banxi koorinfe xa fe ra. ¹² Fori naxee nu bara Ala xa horomobanxi singe to, e findi serexedubee ra, e findi kuntigie ra, e naxa wa e xui itexi ra. Booree naxa e xui rate seewe kui. ¹³ Nama mu no jexexinyi xui nun wa xui tagi rasade, barima nama xui xa gboe nu sigama han yire makuye.

4

Isirayila yaxuie xa kate

¹ Yuda bonsoe nun Bunyamin bonsoe yaxuie naxa a kolon, mixi naxee nu na konyiya kui Perise boxi ma, e bara Isirayila Marigi Alatala xa horomobanxi ti folo. ² E naxa siga, e a fala Sorobabeli nun Isirayila kuntigie be, «Muxu wama a xon ma ne, won birin xa kafu won bore ma Ala xa horomobanxi tife ra. Muxu wo Marigi Ala nan batuma, muxu fan nu serexe bama

ne a be kabi Asiriya mange Esarixadoni temui, naxan fa muxu ra be.»

³ Kono Sorobabeli, Yesuwa, nun Isirayila kuntigie naxa e yaabi, «A mu lanma won birin xa yi wali raba. Muxu gbansan nan Ala xa horomobanxi tima Isirayila Marigi Alatala be, alo Perise mange Sirusi a yamari ki naxe.» ⁴ Na kui, mennikae naxa kata limaniya bade Yudayakae yi ra. E naxa fe birin naba alako e xa na salide tife lu na. ⁵ E naxa kobiri fi Yudaya marasima ndee ma alako na wali xa kana. Kelife Perise mange Sirusi xa temui, sa doko Perise mange Dariyusi xa temui ra, e naxa fe birin naba na wali xun nakanafe ra.

⁶ Asuyerusu to mangeya soto Perise boxi ma, Yudayakae yaxuie naxa kalamui keedi nde sebe a ma Yudayakae nun Darisalamukae xa fe ra. ⁷ Perise mange Atasakasi xa waxati fan, Bikilamu, Miteredati, Tabeeli nun e boore donxoe naxa bataaxe sebe mange ma Arami xui ra. ⁸ Gomina Rexumi xa sebeliti Simesayi naxa yi bataaxe sebe mange Atasakasi ma a rakolonfe ra Darisalamu xa fe ma. A yi nan sebe: ⁹ «Yi bataaxe fatanxi Gomina Rexumi nan ma, nun a xa sebeliti Simesayi, a xa kuntigi naxee findixi kiitisa, sebelitie Erekiakae, Babilonkae, nun Susaka naxee kelixi Elama boxi ma, ¹⁰ a nun si gbete mixie, mange xungbe Usinapari naxee rasiga Efirati naakiri ma, e xa sabati Samari taae kui. ¹¹ Mange Atasakasi, yi bataaxe fatanxi i xa konyie nan na, naxee na xure naakiri ma. ¹² Mange, i xa a kolon Yuwif naxee keli i xa boxi ma, e bara fa muxu mabiri, e xa sabati Darisalamu. E na na taa rakelife, naxan kolonxi matandilae xa taa ra. E bara a tete yailan folo. ¹³ Mange, i xa a kolon, xa e na tete yailan, e naxa na taa ti, mennikae mu duuti yo fima i ma sonon. Na findima fe xoroxe nan na mangasanyi be. ¹⁴ Na na a ra, muxu tan naxan tixi i xanbi ra, muxu mu noma na fe binyetarepa tode, a fa lu muxu mu i rakolon. ¹⁵ I na i babae xa taruxuie xaran, i fama a tode na taaka matandilae mu mange yo binyama. Kabi temui xonkuye e luma mange matandi ra. E xa taa nu bara kana na nan ma. ¹⁶ Mange, muxu xa a fala i be, xa yi taa nun a tete rakeli, i fama ne gande i xa boxi ra naxan na bebiri Efirati xure naakiri ma.»

¹⁷ Mange naxa e yaabi yi sebeli ra, «I tan gomina Rexumi, nun i xa sebeliti Simesayi, nun i xa kuntigi naxee na Samari nun yire gbete Efirati xure naakiri ma, n bara wo xeebu. ¹⁸ N ma mixie bara wo xa bataaxe madangi n ma xui ra, e a xaran n be. ¹⁹ N bara e yamari e xa na taa taruxui fen. Na kui n bara a kolon, na taa luma mangasanyi matandi ra kabi temui

xonkuye. ²⁰ Mange gbangbalanyi ndee nu na Darisalamu, naxee nu jaman birin yamarima naxee nu na Efirati xure naakiri ma. Birin nu duuti fima e ma. ²¹ Na kui, wo xa a fala na mixie be a e xa wali iti han n yaamari fima temui naxe. ²² Wo xa na mato a fanyi ra alako mangasanyi xun naxa rakana na fe ma.»

²³ Gomina Rexumi, nun a xa sebeliti Simesayi, nun mange gbete to mange Atasakasi xa bataaxe xaran, e naxa siga keren na Darisalamu Yuwif naxee yire, e xa na wali iti senbe ra. ²⁴ Na kui Ala xa banxi tife Darisalamu naxa iti han Perise mange Dariyusi xa mangeya je firin nde.

5

Gbilenge horomobanxi tife ma

¹ Na temui Annabi Xagayi nun Ido xa di Annabi Sakari naxa Isirayila Marigi Ala xa masenyi ti Yuwif be, naxee nu na Yudaya nun Darisalamu. ² Na dangi xanbi, Salatiyeli xa di Sorobabeli nun Yosadaki xa di Yesuwa, naxa gbilen Ala xa horomobanxi ti ra Darisalamu. Ala xa namijonmee naxa kafu e ma na wali kui.

³ Na waxati, Tatenayi, naxan findi gomina ra Samari boxi ma, a nun Setara Bosenayi, nun e xa kuntigie naxa fa, e e maxorin, «Nde wo yamarixi wo xa yi banxi nun yi tete ti? ⁴ Ndee na yi wali kui? Wo xa na konyie xilie fala muxu be.» ⁵ Kono Ala nu a jengi saxi Yuwif kuntigie xon ma. Yuwif yaxuie mu no wali itide, beenun e xa bataaxe sebe mange Dariyusi ma, e man xa a yaabi soto yi wali xa fe ra.

⁶ Samari gomina Tatenayi, Setara Bosenayi, nun e xa kuntigie naxa yi bataaxe sebe mange Dariyusi ma: ⁷ «Mange Dariyusi, muxu bara i xeebu. ⁸ Mange, muxu xa i rakolon muxu bara siga Yudaya boxi ma, e na Ala Xungbe xa horomobanxi tife dennaxe. Yuwif na a tife geme xungbee ra, wurie saxi a kon na. E xa wali na soonyafe a fanyi ra. ⁹ Muxu bara e xa forie maxorin, «Nde wo yamarixi wo xa yi salide nun yi tete ti?» ¹⁰ Muxu man bara e xa yareratie xilie maxorin, alako muxu xa nee fala i be.»

¹¹ «Kono e muxu yaabixi yi masenyi nan na: «Ala xa konyie nan muxu ra, naxan koore nun boxi daaxi. Muxu wama a xa horomobanxi nan tife, Isirayila mange xungbe nde nu bara naxan singe ti temui xonkuye. ¹² Kono kabi muxu benbae Ala Koore Daa Mange raxono, a naxa e findi Babilon mange Nebukadansari xa konyie ra. Na Kalidika naxa yi salide kana, a man fa bekae xanin Babilon. ¹³ Na waxati dangi xanbi, Sirusi naxa findi Babilon mange ra, a fa yaamari fi a xa mangeya je singe ra,

Ala xa hōrōmōbanxi man xa ti. ¹⁴ Mange Sirusi naxa xēema nun gbeti ba Babilon salide kui, Babilon mange Nebukadansari naxan tongoxi Darisalamu salide kui, a na birin so Sesebasari yi ra, a naxan ti Yudaya gomina ra. ¹⁵ A naxa a fala a be, «Yi se birin xanin Darisalamu, e xa raso Ala xa hōrōmōbanxi kui. Wo xa Ala xa banxi ti a yire fori.» ¹⁶ Sesebasari to fa Darisalamu, a naxa Ala xa hōrōmōbanxi kōorin. Sa keli na loxōe ma fa dōxo to ra, muxu na na wali nan fari, kōno a mu pōnxi sinden.»

¹⁷ «Mange, na kui xa i bara tin a ra, i xa mange taruxui forie mato, alako i xa a kolon xa mange Sirusi yaamari fi ne Ala xa hōrōmōbanxi xa ti Darisalamu. Na temui, i xa i sago masen muxu be na fe ma.»

6

Hōrōmōlingira rabife

¹ Mange Dariyusi naxa mixie yamari e xa na taruxui forie fen Babilon naafuli ragataxi dennaxe. ² E naxa sebeli nde to Axameta taa kui Mediya boxi ma naxan yi masenxi: ³ «Mange Sirusi xa mangeya je singe, a naxa a yamari a Ala xa hōrōmōbanxi, naxan nu na Darisalamu, a man xa gbilen ti ra, alako serexee xa ba menni. A xa ti geme xungbee fari. A xa ite nun a xa gboe xa lan nōngon ya tongo senni ma. ⁴ Geme masolixi xa findi safe saxon na, wuri neene fan xa findi safe keren na. Na wali sare xa keli mangasanyi xa naafuli kui. ⁵ Mange Nebukadansari se naxee tongo Darisalamu hōrōmōbanxi kui, yirabase xēema nun gbeti daaxie, nee birin xa ragbilen, e xa raso Ala xa hōrōmōbanxi kui naxan tima Darisalamu.»

⁶ «Na nan a ra, Samari gomina Tate-nayi, Setara Bosenayi, nun wo xa kuntigie, wo gbilen yi fe fōxo ra. ⁷ Wo xa a lu Yuwifi gomina nun e xa forie xa Ala xa hōrōmōbanxi ti a yire fori. ⁸ N bara wo yamari na Yuwifie xa wali xa fe ra, wo xa wo xa duutie fi e tan nan ma, a xa findi na wali sare ra, alako Ala xa banxi tife xa sooneya. ⁹ E hayi na fe naxan birin ma, a xa findi Koore Ala xa serexee gan daaxi ra, wo xa na fi e xa serexedubee ma, alo tuura yore, yexee kontonyi, yexee, mengi, fōxo, weni, nun ture. Wo xa na fi e ma loxo yo loxo alo e wama a xon ma ki naxe. Wo naxa na wali lu na de, ¹⁰ alako e xa serexee fanyi ba Koore Ala be, e man xa duba mange nun a xa die be. ¹¹ N bara yi yaamari sa na fari: Mixi yo naxan tondi n ma seriyē ratinmēde, wo xa wuri keren ba na kanyi xa banxi ma, wo xa a gbaku na wuri ma. A xa banxi xa kana a xa matandi xa fe ra. ¹² Mange nun mixi naxan birin katama e xa Ala xa hōrōmōbanxi rabira,

naxan tixi Darisalamu, Ala xa na kanyie fan nabira. N tan Dariyusi, n ma yamari nan na ki. Fo wo xa na raba ne teku.»

¹³ Na kui, Samari mange Tatenayi, Setara Bosenayi, nun e xa kuntigie naxa na yaamari rabatu alo mange Dariyusi a yamarixi ki naxe. ¹⁴ Yuwifi xa wali naxa sooneya a fanyi ra alo e xa forie nu wama a xon ma ki naxe. Annabi Xagayi nun Ido xa di Annabi Sakari fan naxa lu Ala xa masenyi kawandi ra. Ala xa hōrōmōbanxi naxa ti alo Isirayila Marigi Ala a yamarixi ki naxe, Perise mangee Sirusi, Dariyusi, nun Atasakasi sago bun ma. ¹⁵ Na hōrōmōbanxi naxa ge tide Adari kike, xi saxon nde, Dariyusi xa mangeya je senni nde kui.

¹⁶ Isirayila serexedubee, Lewi bōnsōe, nun pama birin naxan kelixi konyiya kui Perise boxi ma, e naxa Ala xa hōrōmōbanxi rabi seewe ra. ¹⁷ Na loxōe e naxa tuura keme, yexee kontonyi keme firin, nun yexee keme naani ba serexee ra. E man naxa si kontonyi fu nun firin ba yunubi xafari serexee ra Isirayila bōnsōe fu nun firin xa yunubie xa fe ra. ¹⁸ E naxa serexedubee nun Lewi bōnsōe mixie birin ti kankan xa wali ra hōrōmōbanxi kui Darisalamu, alo a sebexi Tawureta Munsu kui ki naxe.

¹⁹ Yuwifi naxee kelixi konyiya kui Perise boxi ma, nee naxa Sayamaleke Dangi Sali raba kike singe xi fu nun naani nde ma. ²⁰ Serexedubee nun Lewi bōnsōe mixie birin nu bara e yete rasenyen, alako e xa Sayamaleke Dangi Sali serexee ba e ngaxakerenyie, serexedubee, nun pama birin be, naxee kelixi konyiya kui Perise boxi ma. ²¹ Isirayilaka naxee keli konyiya kui nun e dōxoboore naxee gbilen na boxi xa naamunyi fōxo ra, e birin naxa malan yire keren Isirayila Marigi Alatala xa fe fenfe ra. ²² E naxa Taami Lebinitare Sali raba xi solofere bun ma seewe kui, barima Alatala nu bara Asiriya mange boje mafindi e be, alako e xa Isirayila Marigi Ala xa hōrōmōbanxi ti.

7

Annabi Esidirasi xa wali

¹ Na waxati to dangi, Perise mange Atasakasi xa mangeya bun ma, Annabi Esidirasi naxa fa Darisalamu. Esidirasi findi Seraya xa di nan na. Seraya findi Asaraya xa di nan na. Asaraya findi Xilikiya xa di nan na. ² Xilikiya findi Salumu xa di nan na. Salumu findi Sadoki xa di nan na. Sadoki findi Axituba xa di nan na. ³ Axituba findi Amaraya xa di nan na. Amaraya findi Asaraya xa di nan na.

Asaraya findi Merayoti xa di nan na.

⁴ Merayoti findi Seraxaya xa di nan na.

Seraxaya findi Yusiyele xa di nan na.

Yusiyele findi Buuki xa di nan na.

⁵ Buuki findi Abisuwa xa di nan na.

Abisuwa findi Finexasi xa di nan na.

Finexasi findi Eleyasari xa di nan na.

Eleyasari findi Haruna serexedube kuntigi xa di nan na.

⁶ Annabi Esidirasi naxa fa Darisalamu kelife Babilon boxi ma. Karamoxo belebele nan nu a ra, a Tawureta Munsa kolon a fanyi ra, Isirayila Marigi Alatala seriye naxan so Annabi Munsa yi ra. Perise mange naxa Annabi Esidirasi waxonfe birin naba a be, barima mixi na a ra a Marigi Alatala jengi saxi naxan xon ma.

⁷ Isirayilaka ndee, serexedubee, Lewikae, beetibae, salide naade kantae, a nun walikee, e birin naxa te Darisalamu, mange Atasakasi xa mangeya je solofere nde ra.

⁸ Annabi Esidirasi soxi Darisalamu, mange xa mangeya je solofere kike suuli nde nan ma. ⁹ A keli Babilon kike singe xi singe ne, a naxa so Darisalamu kike suuli nde a xi singe nde ma, Ala xa hinne saabui ra.

¹⁰ Annabi Esidirasi nu bara a tunnabexi xaranyi ma nun Alatala xa seriye rabafe ma. A nu Ala xa seriye tinxixi masenma ne Isirayilakae be.

¹¹ Mange Atasakasi yi bataaxe nan sebe Annabi Esidirasi ma, naxan findi serexedube nun karamoxo ra, naxan Ala xa seriye birin kolon Isirayila xa fe ra.

¹² «Yi bataaxe kelixi n tan Atasakasi nan ma, manage xa mange, katarabi Annabi Esidirasi ma, naxan mixi xaranma Koore Marigi Ala xa seriye ra. ¹³ N bara yaamari fi alako i tan xa no Isirayilakae, serexedubee, nun Lewi bonsoe mixie birin xaninde Darisalamu, naxee na be Perise boxi ma konso e wama sigafe naxa. ¹⁴ N tan mange nun n ma santigi solofere nan i xexxi, i xa sa a mato Yudayakae nun Darisalamukae na Ala xa seriye rabatufe ki naxe. Na kitaabui na i yi ra. ¹⁵ I man xa gbeti nun xee ma xanin, n tan nun n ma santigie naxan panigexi Isirayila Marigi Ala be naxan na Darisalamu. ¹⁶ I man xa gbeti nun xee ma xanin, Babilonkae naxan soma i yi ra, a nun Isirayilakae nun e xa serexedubee naxan panigema e Marigi Ala xa horomobanxi be naxan na Darisalamu.

¹⁷ I xa tuurae, yexee kontonyie, yexee, mengi, nun weni sara na naafuli ra, e xa ba serexe ra wo Marigi Ala xa serexebade ma Darisalamu. ¹⁸ I tan nun i ngaxakerenyie na wa fe naxan nabafe yi gbeti nun xee ma donxoe ra, wo xa a raba alo Ala wama a xon ma ki naxe. ¹⁹ I xa siga yirabasee birin na, muxu bara naxee so i yi ra, naxee lan e xa rawali wo Marigi Ala xa banxi kui.

I xa na dentee Ala be Darisalamu. ²⁰ Xa i hayi na kobiri gbetae ma, i xa a tongo mange xa naafuli yire alako i Marigi Ala xa banxi wali xa sooneya.»

²¹ «N tan mange Atasakasi bara yaamari fi n ma kobiri yire xunye ma naxan na xure naakiri ma, xa a sa a li Annabi Esidirasi, Ala xa serexedube naxan mixi xaranma Koore Ala xa seriye ra, xa a hayi na kobiri nde ma, wo xa a so a yi ra, ²² han gbeti kilo wulu saxan, kilo keme naani, mengi xori busali wulu keren, weni litiri wulu firin, litiri keme firin, ture litiri wulu firin, litiri keme firin, a nun foxoe a na wa naxan xasabi xon. ²³ Wo xa Koore Ala xa yaamari birin naba a fanyi ra a xa horomobanxi xa fe ra, alako a naxa xono won ma mangeya ma a nun n ma die ma. ²⁴ Wo naxa duuti yo rasuxu yi mixie yi ra, hali boxi igiri sare. Wo naxa sese ba yi serexedubee yi ra, a nun Lewi bonsoe mixie, beetibae, salide naade kantae, walikee, a nun naxee birin walima Ala xa banxi kui.»

²⁵ «I tan Annabi Esidirasi, i xa managee nun kiitisee ti jama be naxee na xure naakiri ma alo Ala a masenma i be ki naxe lonni ki ma. E xa Ala xa jama yamari tinxinyi ra. I xa Ala xa seriye masen mixie be naxee mu a kolon. ²⁶ Mixi yo naxan mu i Marigi Ala xa seriye rabatu, a nun mange xa seriye, na kanyi xa faxa, xa na mu a xa kerii boxi ma, xa na mu a xa kobiri ba, xa na mu a xa sa geeli.»

²⁷ Tantui na Alatala be, won benbae Marigi Ala, naxan mange boje rafalaxi a xa wali birin ma Alatala xa horomobanxi tife ra Darisalamu. ²⁸ Marigi bari hinne n na mange nun a xa santigie nun a xa batulae ya xori. N Marigi Alatala to na senbe fi n ma, n naxa Isirayila kuntigie malan alako muxu birin xa te.

8

Annabi Esidirasi xa biyaasi

¹ Denbaya kanyie xili nan ya, naxee n mati kelife Babilon sigafe ra Darisalamu mange Atasakasi xa waxati:

² Gerisomi, naxan keli Finexasi xabile.

Daniyele, naxan keli Itamari xabile.

Xatusi, naxan keli Dawuda xabile.

³ Sekanaya xa di nde.

Sakari nun xeme keme tongo suuli, naxee keli Paroso xabile.

⁴ Eliyehowenayi, naxan keli Mowaba Paxati xabile.

Seraxaya xa di nde nun mixi keme firin.

⁵ Sekanaya xa di ndee.

Yaxasiyele xa di nde nun mixi keme saxan.

⁶ Ebedi, naxan keli Adin xabile.

Yonatan xa di nun mixi tongo suuli.

7 Yesaya, naxan keli Elama xabile.

Atalaya xa di, nun mixi tongo solofere.

8 Sebadaya, naxan keli Sefataya xabile.

Mikayeli xa di nde nun mixi tongo solomasaxan.

9 Abadiyasi, naxan keli Yowaba xabile.

Yexiyeli xa di nun mixi keme firin mixi fu nun solomasaxan.

10 Selomiti xa di ndee.

Yosifiya xa di nun mixi keme mixi tongo senni.

11 Sakari, naxan keli Bibayi xabile, a nun mixi moxoɲen nun solomasaxan.

12 Yoxanan, naxan keli Asigadi xabile, a nun mixi keme mixi fu.

13 Elifeleti, Yuweli, nun Semaya, naxee keli Adonikama xabile, nun mixi tongo senni.

14 Utayi nun Sabudu, naxee keli Begifayi xabile, nun mixi tongo solofere.

15 N naxa yi mixie malan xure de ra, xure naxan goroma Ahawa. Muxu naxa lu menni xi saxan. N to ɲama mato, n naxa a rakoroɲi a serexedubee nu na, koɲo Lewi bonsoe mixie mu nu na ɲama ya ma.

16 N naxa yi kuntigie xili: Eliyeseri, Ariyeli, Semaya, Elinatan, Yaribu, Elinatan, Natan, Sakari, nun Mesulama. N naxa karamoxo Yoyaribu nun Elinatan fan xili. 17 N naxa e xee Kasifiya, mange Ido xonyi. N naxa a fala e be e xa Ido nun a ngaxakerenyie mayandi e xa mixi ndee so muxu yi ra naxee noɲa walide won Marigi Alatala xa hoɲomobanxi kui. 18 Won Marigi Ala naxa muxu mali na fe kui, e fa Maxali xa di Serebiya xee, naxan keli Lewi bonsoe ma. Xaxilima nan nu a ra. A naxa fa, a nun a xa die, nun a xunyae. E birin nalanxi mixi fu nun solomasaxan. 19 Xasabiya nun Yesaya, naxan keli Merari bonsoe, nun e xunyae nun e xa die, e fan naxa fa. E lan mixi moxoɲen nan ma. 20 E naxa fa hoɲomobanxi walike keme firin nun moxoɲen na, alɔ mange Dawuda nun boxi kuntigie nu bara nate tongo ki naxe. Nee xa lu Lewi bonsoe mixie xa yaamari bun ma. E xilie birin nu sebexi.

21 Na temui, n naxa a fala mixi birin be Ahawa xure de ra, muxu xa sunyi suxu, muxu xa muxu magoro muxu Marigi Ala be, alako muxu xa a maxandi a xa muxu xa biyaasi sooneya muxu tan nun muxu xa die be. A xa muxu harige birin kanta. 22 N yaagixi mange maxorinde a xa soorie xa sa muxu mati alako e xa muxu ratanga muxu yaxuie ma kira xon ma. N nu bara a fala mange be, «Muxu Marigi Ala meenima a foxirabiree ma, koɲo a xonoma senbe ra mixi birin ma naxan a raboloma.» 23 Na nan a toxi muxu naxa sunyi suxu, muxu naxa muxu Marigi Ala maxandi. A naxa na duba suxu.

24 N naxa mixi fu nun firin sugandi serexedube kuntigie ya ma. Nee findixi Serebiya, Xasabiya, nun e xunya fu nan na. 25 N naxa gbeti, xeeɲa, nun yirabase maniya e be, mange, a xa santigie, a xa mangedie, nun Isirayilakae naxee soxi muxu yi ra muxu Marigi Ala xa hoɲomobanxi be. 26 N naxan soxi e yi ra na nan ya: gbeti kilo wulu fu nun firin, kilo keme, yirabase gbeti daaxi kilo wulu saxan kilo keme naani, xeeɲa kilo wulu saxan kilo keme naani, 27 pooti xeeɲa daaxi moxoɲen, naxan sare kobiri kole xeeɲa daaxi wulu keren lima, nun yirabase firin naxan yailanxi yoxui ra. Na sare gbo alɔ xeeɲa sare. 28 N naxa a fala e be, «Wo bara findi wo benbae Marigi Alatala gbe ra, wo tan nun yi naafuli birin. Wo birin bara findi serexe ɲanigexi ra a be. 29 Wo xa wo ɲengi sa yi birin xon ma han wo xa sa a dentege serexedube kuntigie be, Lewi bonsoe mixie nun Isirayila xabile kuntigie be Darisalamu, Alatala xa hoɲomobanxi xa naafuli ragatama dennaxe.» 30 Na nan na ki serexedubee nun Lewi bonsoe mixie naxa xeeɲa, gbeti, nun yirabase maniyaxie soto, e naxan xaninma Darisalamu muxu Marigi Ala xa banxi kui.

31 Muxu naxa keli Ahawa xure de ra sigafe ra Darisalamu, kike singe xi fu nun firin nde ra. Ala naxa muxu ratanga muxu yaxuie ma kira xon ma. 32 Muxu to so Darisalamu, muxu naxa muxu malabu xi saxan. 33 A xi naani nde, muxu naxa xeeɲa, gbeti, nun yirabase maniya Ala xa hoɲomobanxi kui. Muxu naxa na so serexedube Meremoti, Uriya xa di yi ra, Finexasi xa di Eliyeseri, nun Yesuwa xa di Yosabadi, nun Binuwi xa di Nowadiya ya xori. E birin findixi Lewi bonsoe mixie nan na. 34 E to ge na birin kontide nun a maniyade, e naxa na xasabi sebe.

35 ɲama naxan keli konyiya Perise boxi ma, nee naxa serexe gan daaxi ba Isirayila Marigi Ala be. Na findi tuura fu nun firin nan na Isirayila bonsoe birin be, nun yexee kontonyi tongo solomanaani nun senni, yexee tongo solofere nun solofere, nun sikote fu nun firin. Na findi yunubi xafari serexe nan na a gan daaxi. 36 E naxa mange xa yaamari so a rasimae nun a xa gominae yi ra, naxee nu na naakiri ma, alako e xa Isirayilakae mali Ala xa banxi tide.

9

Si gbete ginnee doxofo

1 Na fe birin to ba a ra, kuntigie naxa fa n yire, e naxa a fala n be, e naxe, «I xa a kolon a Isirayilakae, serexedubee,

nun Lewi bõnsõe mu gbeteexa naamunyi ñaaxie fõxo ra. E bara bira Kanaankae, Xitikaek, Perisikaek, Yebusukae, Amonikaek, Mowabakae, Misirakae, nun Amorikae xa wali kobie fõxo ra. ² E bara na sie xa di ginnee dõxo, e man bara e fen futi ra e xa die be. E bara won ma si seniyeñxi masunbu si gbeteexa ra. Forie nun kuntigie nan singe na fe rafõlo.»

³ N to na me, n naxa n ma donmae ibõo, n naxa n xunsexe nun de xabe matala, n fa dõxo yigitẽge kui. ⁴ Mixi naxee findi Ala yaragaaxuie ra, nee birin naxa fa n yire na mixie xa wali kobi xa fe ra. N naxa lu naa han nummare serexe temui. ⁵ Nummare serexe temui, n naxa siga, n naxa n xinbi sin, n nan n belexe ti n Marigi Alatala be n ma donma ibõoxie ra n ma. ⁶ N naxa a fala, «N Marigi, n bara kontofli, n bara yaagi i xõn ma, barima muxu xa yunubie i mabiri bara gbo han a bara dangi a i. ⁷ Kelife muxu benbae xa temui ma, fa dõxo to ra, muxu na na wali kobie nan fari. Na na a ra, i bara muxu nun muxu xa mangee nun muxu xa serexedube paxankata. I bara muxu lu si gbeteexa yi ra, e xa muxu faxa santidegema ra, e xa muxu xanin, e xa muxu harige birin suxu. Han to muxu na na kontofli nan kui. ⁸ Kõno yakõsi, yi waxati di kui, i tan muxu Marigi Alatala bara hinne muxu ra, i bara nde rakisi, i bara muxu raso i xa yire seniyeñxi, alako muxu xa limaniya, muxu xa heeri nde soto muxu xa konyiya kui. ⁹ Muxu nu na konyiya kui, kõno muxu Marigi Ala mu muxu rabolo. A naxa hinne muxu ra Perise mangee ya xõri. A naxa muxu rakisi alako muxu xa muxu Marigi Ala xa hõrõmõbanxi ti a nu na dennaxe, muxu man xa kantari soto Yudaya bõxi ma Darisalamu kui.»

¹⁰ «Yakõsi, muxu Marigi Ala, muxu xa munse fala sõnon? ¹¹ Muxu bara i xa seriye matandi, i seriye naxan so muxu yi ra i xa konyi di namijõnmee saaburi ra. E a fala ne, «Wo fama sode bõxi naxan ma, wo lan wo xa dõxo dennaxe, naakae xa yunubie bara gbo han a bara dangi a i. Menni birin bara findi yire seniyeñtare ra. ¹² Wo naxa tin wo xa die fide naakae ma. Wo man naxa na di ginnee fan tongo wo xa die be. Wo naxa saate yo tongo e be, wo man naxa bira e harige fõxo ra. Xa wo mu bira na fe ñaaxi moõlie fõxo ra, wo fama ne senbe sotode, wo na bõxi daxamui donma ne, wo xa die fan fama na bõxi sotode ke ra.»

¹³ «Muxu Marigi, i bara muxu ñaxankata muxu xa yunubie xa fe ra, kõno na ñaxankate mu gbo alo muxu xa yunubi gboxi ki naxe. I bara tin muxu rakiside, muxu tan naxee na be yi ki. ¹⁴ Munse nõma a niyade muxu man xa gbilen i xui

matandi ra, han muxu nun yi si gbeteexa lu yire keren? Xa na na a ra, i fama xõnode muxu ma han i muxu birin halaki. Mixi keren mu kisima. ¹⁵ Isirayila Marigi Alatala, i bara tin i xa muxu rakisi. Muxu tixi i ya tode ra, muxu tan yunubiteexa, hali mixi seniyeñtare yo mu daxa a xa ti i ya tode ra.»

10

Meefe si gbete ginnee ra

¹ Annabi Esidirasi to nu wafe Ala xa banxi de ra yunubi xafari maxandife ra, Isirayilaka gbegbe naxa fa a seeti ma, xẽmee, ginnee, a nun dimee. E fan naxa wa folo ki fanyi ra. ² Awa, Yexiyeli xa di Sekanaya, naxan kelixi Elama bõnsõe, a naxa a fala Annabi Esidirasi be, «Muxu bara wali kobi raba naxan mu rafan muxu Marigi Ala ma si gbete di ginnee dõxofe ra. Kõno hali won to bara na raba, Ala tan nõma won nakiside. ³ Won xa saate tongo won Marigi Ala be meefe si gbete ginnee ra, alo i tan nun Ala yaragaaxuie wama a xõn ma ki naxe. Won xa Ala xa seriye rabatu. ⁴ Yandi, i xa muxu mali, muxu xaxili tixi i tan nan na. Muxu na i xanbi ra. I i senbe so, i fe raba naxan lanma a xa raba.»

⁵ Na temui Annabi Esidirasi naxa serexedube kuntigie, Lewi bõnsõe mixie, nun Isirayilaka birin nakali na masenyi ra. E to ge e rakalide, ⁶ Annabi Esidirasi naxa keli Ala xa banxi naade ra, a siga Eliyasibu xa di Yehoxanan xõnyi. A nu na naa temui naxe, a mu sese don, a man mu ye min ñama xa wali kobi xa fe ra. ⁷ Masenyi naxa rayensen Yudaya nun Darisalamu kui, a mixi naxan birin keli konyiya kui, e xa e malan Darisalamu. ⁸ Kuntigie nun forie man naxa a fala a mixi yo naxan tondima na ra beenun xi saxon bun, na kanyi harige birin bama ne a yi ra, a man fa keru Isirayilakae ya ma naxee kelixi konyiya kui.

⁹ Xi saxon kamalixi lõxõe naxe, Yudayakae nun Bunyaminkae naxa e malan Darisalamu. Na naxa sa lan kike solomanaani xi mõxõpen nde ma. Nama nu tixi Ala xa banxi de ra. E birin nu serenma na lõxõe nate tongoxi xa fe ra, nun tune belebele fan nu na fafe. ¹⁰ Serexedube Esidirasi naxa keli, a a masen e be, «Wo bara wali ñaaxi raba si gbete ginnee dõxofe ra. Na bara findi yunubi xungbe ra Isirayila be. ¹¹ Wo xa wo xa yunubi masen wo babae Marigi Alatala be. Wo man xa a sago raba. Wo xa gbilen yi si gbete mixie nun e xa ginnee fõxo ra.»

¹² Nama birin naxa a yaabi e xui itexi ra, «Awa, muxu bara tin na ra, alo i a falaxi ki naxe. ¹³ Kõno ñama gbo, tune fan na fafe yi

temui. Won mu noma yi fe ya ibade tande ma. Xi keren xa na mu a ra xi firin fe mu yi ki, barima mixi gbegbe bara yunubi fe raba won ya ma. ¹⁴ Kuntigie xa lu be pama xili ra. Naxee birin si gbete di ginee doxo won ma taae kui, e xa fa keren keren yi ra waxati ma naxan tongoxi e be. Taa yo taa xa forie nun kiitsae xa nee xa fe mato han Ala dipema won ma temui naxe.»

¹⁵ Asaheli xa di Yonatan nun Tikifa xa di Yaxaseya naxa kafu Mesulama nun Sabetayi Lewi bonsae mixi ma, e gbansan mu tin na xaxili ra. ¹⁶ Kono e boore naxee kelixi konyiya kui, nee naxa tin na nate tongoxi ra. Annabi Esidirasi serexedube naxa kuntigi keren sugandi xabile keren keren birin ya ma. E naxa na fe mato folo kike fu nde, xi singe ra. ¹⁷ Kike singe xi singe nde ra, e naxa ge na xeme e xa fe ya ibade naxee gine gbete doxo.

¹⁸ A naxa a li, serexedube fan xa di ndee nu bara si gbete ginee doxo, alo Yesuwa xa di ndee, Yosadaki xa di, nun a xunyae, Maaseya, Eliyeleri, Yaribu, nun Gedalaya. ¹⁹ E naxa laayidi tongo e xa e xa ginee bejin, e man xa yexee kontonyi ba serexe ra e xa yunubi xa fe ra.

²⁰ Nee xilie nan ya:

Fatanfe Imeri xabile ra: Xanani nun Sebada.

²¹ Fatanfe Xarima xabile ra: Maaseya, Eliya, Semaya, Yexiyeli, nun Yusiya.

²² Fatanfe Pasura xabile ra: Eliyowenayi, Maaseya, Sumayila, Netaneeli, Yosabadi, e nun Elaasa.

²³ Fatanfe Lewi bonsae ra: Yosabadi, Simeyi, Kelaya, naxan man xili Kelita, Petaxiya, Yudaya, nun Eliyeleri.

²⁴ Kelife betibae ya ma: Eliyasibu.

Kelife Ala xa horomobanxi naade makan-tamae ya ma: Salumu, Telemi, nun Uri.

²⁵ Boore Isirayilakae xilie nan ya naxee na mooli rabaxi:

Fatanfe Paroso xabile ra: Ramiya, Yesaya, Malakiya, Miyamin, Eliyeleri, Malakiya, nun Benaya.

²⁶ Fatanfe Elama xabile ra: Mataniya, Sakari, Yexiyeli, Abidi, Yeremoti, nun Eliya.

²⁷ Fatanfe Satu xabile ra: Eliyowenayi, Eliyasibu, Mataniya, Yeremoti, Sabadi, nun Asisa.

²⁸ Fatanfe Bibayi xabile ra Yehoxanan, Xananiya, Sabayi, nun Atelayi.

²⁹ Fatanfe Bani xabile ra: Mesulama, Maluku, Adaya, Yasubu, Seyala, nun Yeremoti.

³⁰ Fatanfe Mowaba Paxati xabile ra: Adina, Kelali, Benaya, Maaseya, Mataniya, Besaleli, Binuwi, nun Manasi.

³¹ Fatanfe Xarima xabile ra: Eliyeleri, Yisiya, Malakiya, Semaya, Simeyon, ³² Bunyamin, Maluku, nun Semaraya.

³³ Fatanfe Xasuma xabile ra: Matenayi, Matata, Sabadi, Elifeleti, Yeremayi, Manasi, nun Simeyi.

³⁴ Fatanfe Bani xabile ra: Maadayi, Amarama, Yuweli, ³⁵ Benaya, Bedeya, Keluhayi, ³⁶ Faniya, Meremoti, Eliyasibu, ³⁷ Mataniya, Matenayi, nun Yaasu.

³⁸ Fatanfe Binuwi xabile ra: Simeyi, ³⁹ Selemiya, Natan, Adaya, ⁴⁰ Makinadebayi, Sasayi, Sarayi, ⁴¹ Asareli, Selemiya, Semaraya, ⁴² Salumu, Amaraya, nun Yusufu.

⁴³ Fatanfe Nebo xabile ra: Yeyiyeli, Matitiya, Sabadi, Sebina, Yido, Yoweli, nun Benaya.

⁴⁴ Yi mixi birin nu bara si gbete ginee doxo, nde nu bara die bari.

Ala xa Masenyi Annabi Nehemi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila bõnsõe fu nun firin to e Marigi xa kira bejin, Ala naxa a niya si gbete xa no Isirayila ra, e e keru e xa bõxi ma, e e findi konyie ra. Namijõnme nu na birin kolonma, e fa a fala kene ma, beenun a xa raba. E xa masenyi kui, e nu a falama a Alatala a niyama e xa xanin konyiya kui e xa yunubie xa fe ra, e man nu a falama a Alatala e ragbilenma ne e xa bõxi ma je tongo solofere dangi xanbi.

Annabi Nehemi xa waxati, na je tongo solofere nu bara kamali. Annabi Esidirasi nu bara wali folo Darisalamu tife ra, kono wali nu bara rati. Nehemi to na fe kolon, a naxa lu sunnunyi kui. Mange xungbe naxa na sunnunyi rakõõsi, a fa a maxõrin a sunnunxi fe naxan ma. Nehemi to ge na tagi rabade, a naxa mange mayandi a xa tin a xa siga walide Darisalamu. Mange naxa tin, a fa a mali na biyaasi kui.

Annabi Nehemi to Darisalamu li, a naxa tete tife wali mato a fanyi ra. A naxa a fala pama be, e birin xa kafu e boore ma na wali rabafe ra. Na wali to soõneya folo, Isirayila yaxuie naxa fe birin naba alako wali xa kana. Kono e mu no Nehemi nun Isirayila pama ra. Wali naxa kamali, pama fa sali xungbe raba Alatala tantufe ra.

Isirayila xa taruxui findixi masenyi belebele nan na Ala xa mixie be temui birin. Alatala to Isirayila sugandi a xa pama ra, a naxa e yamari e xa lu a xa kira xon ma, xa na mu a ra, a naxe e fama paxankate jaaxi sotode. Na to ge kamalide yati yati, Ala naxa hinne e ra, a fa e ragbilen a xa kira ma alako e xa lu heeri kui. Alatala na nan nabama a xa mixie birin be han won ma waxati. Ala xa won ya rabi na nõndi ma. Amina.

Ala xa Masenyi Annabi Nehemi be

Nehemi xa Ala maxandi

¹ Annabi Nehemi, Xakalaya xa di, xa masenyi nan ya. Atasakasi xa mangeya je mõxõpen nde, Kisilewi kike ra, n tan Nehemi nu sabatixi Suse taa senbema nan kui. ² Ngaxakerenyi Xanani nun xeme ndee naxa fa, keli Yudaya bõxi ma. N naxa e maxõrin Yuwifie xa fe ma, naxee keli konyiya kui, e fa sabati Yudaya. N man naxa e maxõrin Darisalamu taa xa fe ma. ³ E naxa n yaabi, «Naxee kelixi konyiya kui, e siga Yudaya, e na tõõre nun yaagi

nan kui. Darisalamu tete yire nde kanaxi, a naadee ganxi.»

⁴ N to na masenyi me, n naxa wa, n naxa sun, n naxa Koore Mange maxandi. N naxe, ⁵ «Alatala, Ala naxan na koore ma, Ala xungbe naxan magaaxu, naxan saate mabanbanxi mixie be naxee a xanuxi, e fa bira a xa yaamarie fõxo ra, ⁶ i xa i tuli mati i xa konyi xa maxandi ra. I xa n to. Kõe nun yanyi ra n i maxandima i xa konyi Isirayilakae be. Muxu bara yunubi raba i ra, n tan, n ma denbaya, nun Isirayilakae birin. ⁷ Muxu bara fe jaaxi raba i ra. Muxu bara i xa masenyi, i xa seriye, nun i xa yaamarie matandi, i naxee fi i xa konyi Annabi Munsu ma. ⁸ I a fala ne i xa konyi Annabi Munsu be, «Xa wo mu luma tinxinyi kui, n fama ne wo rayensende pamanee kui. ⁹ Kono xa wo sa wo yete ragbilen n ma, wo man bira n ma seriye fõxo ra, n sa wo tongoma ne yire makuye, n fa wo ra yire n dennaxe sugandixi n xili matõxõfe ra.» ¹⁰ Muxu tan nan na i xa konyie ra, i xa pama, i naxee raminixi konyiya kui i senbe ra. ¹¹ Marigi, n bara i maxandi, i xa tin i tuli matide i xa konyie xa maxandi ra, naxee gaaxuma i xili ra. I xa soõneya raba n be to. N sigama mange naxan xon, i xa a niya a xa hinne n na.»

Na temui n tan nan nu na mange xa minse radangima ra.

2

Annabi Nehemi sigafe Darisalamu

¹ Mange Atasakasi xa mangeya je mõxõpen nde Nisan kike ra, mange nu na degefe temui naxe, n naxa weni so a yi ra sunnunyi kui. N to mu nu darixi na mooli ra, ² mange naxa n maxõrin, «I sunnunxi munfe ra? I mu furaxi, kono i bõje tan mu rafanxi i ma.» N naxa gaaxu a xa wõyenyi ra. ³ N naxa a yaabi, «Ala xa simaya gbege fi i ma! N sunnunxi ne barima n benbae ragataxi taa naxan kui, a birin bara kana, a naadee fan bara gan.» ⁴ Mange naxa a masen n be, «I wama munse xon ma?» N naxa Koore Ala maxandi n bõje ma, ⁵ n fa mange yaabi, «Mange, xa i janige fanyi rabama n tan i xa konyi be, a lu n xa siga Yudaya bõxi ma, alako n xa taa rakeli n benbae ragataxi dennaxe.»

⁶ Mange naxa n maxõrin, a xa gine nu dõxõxi a seeti ma, a naxe, «I xa biyaasi buma han mun temui?» N to xi konti fala a be n gbilenma naxan ma, mange naxa tin n xa siga. ⁷ N man naxa mange maxandi, «Mange, xa i bara tin, a xoli n ma i xa keedi sebe n naxan soma naakiri gominae yi ra, alako e xa a lu n xa dangi e xa bõxi ma

han n Yudaya li. ⁸ I xa keedi gbete sebe mange xa foton makante Asafi ma, alako a xa wurie so n yi ra n naxee yailanma Ala xa horomobanxi tete naadee ra, a nun n naxee rawalima tete nun n ma banxi wali kui.» Mange naxa na birin naba n be, barima n Marigi Ala jengi saxi n ma fe xon ma.

⁹ N to xure xungbe igiri, n naxa na keedie so naakiri mangee yi ra, mange Atasakasi naxee sebe e ma. Soori mangee nun soe ragie nu bara n mati naa. ¹⁰ Sanbalati Xoronka nun a xa malima Tobiya Amonika to n ma fe me, e boje naxa rapaaxu e ma, barima e mu nu tinma mixi xa Isirayilakae mali.

¹¹ N to so Darisalamu, n naxa xi saxon naba menni. ¹² N mu fefe fala mixi yo be Ala naxan masenxi n be n boje kui n xa a raba Darisalamu. Na temui n nun xeme ndee naxa mini kee ra. N ma soe gbansan nu na muxu yi ra. ¹³ Muxu naxa mini taa kui Gulunba naade ra, muxu fa siga Daragon dula biri ra Xuruse Gbi naade yire. N to Darisalamu tete birin nabilin, n naxa a to yire nde kanaxi, naadee fan ganxi. ¹⁴ N naxa siga Dula naade biri mange xa ye yire na dennaxe, konon n ma soe mu dangide soto. ¹⁵ Na kui n naxa tete mato kelife fole ra, han n so taa kui Gulunba naade ra.

¹⁶ Taa mangee mu nu a kolonxi n nu na wali naxan kui. N mu nu sese tagi rabaxi Yuwifie, serexedube, forie, kiitise, nun kuntigie be. ¹⁷ Na temui n naxa a masen e be, «Wo won ma toore toxi! Darisalamu bara ge kanade. Te bara a naadee gan. Wo fa, won xa Darisalamu tete yailan. Na nan a toma won mu luma yaagi kui sonon.» ¹⁸ N naxa a yaxaran e be n Marigi Ala jengi saxi n xon ma ki naxe. N man naxa mange xungbe xa woyenyi masen e be. E to na birin me, e naxa n yaabi, «Won keli, won xa a yailan.» E naxa limaniya na nate xa fe ra.

¹⁹ Sanbalati Xoronka, a malima Tobiya Amonika, nun Gesemi Arabuka to yi fe me, e naxa yo folo muxu ma, e nu fa a fala muxu be, «Wo na munse rabafe be? Wo wama mangasanyi matandife ne?» ²⁰ N naxa e yaabi, «Ala naxan na koore ma, na nan fama xunnakeli fide muxu ma. A xa konyie nan muxu ra. Muxu fama kelide, muxu xa be yailan. Konon wo tan, sese mu be naxan findima wo gbe ra. Darisalamu, wo xonyi mu a ra.»

3

Darisalamu tete yailanfe

¹ Eliyasibu serexedube kuntigi nun a ngaxakerenyi serexedube naxa keli, e tete

naade nde yailan naxan xili Yexee naade. E to ge, e naxa wali masen pama be, e Ala maxandi a xa fe ra. E tete rajon na ki ne folofe Meya yire makantaxi ma, sa doxo Xananeli yire makantaxi ra.

² Yeriko xemee naxa tete yire nde yailan e seeti ma.

Imiri xa di Sabudu naxa tete yire nde yailan nee seeti ma.

³ Haseneya xa die naxa tete naade yailan naxan xili Yexe naade. E naxa naade see birin yailan alako a xa senbe soto, a man xa balan a fanyi ra.

⁴ Uri xa di Meremoti, naxan findixi Hakosi xa mamadi ra, naxa tete yire nde yailan Haseneya xa wali seeti ma.

Berekiya xa di Mesulama, naxan findixi Mesesabeli xa mamadi ra, naxa wali Meremoti xa wali seeti ma.

Baanna xa di Sadoki naxa wali Mesulama xa wali seeti ma.

⁵ Tekowa naxa tete yire nde yailan Sadoki xa wali seeti ma, konon e xa kuntigie mu tin lude wali yareratie xa yaamari bun ma.

⁶ Paseya xa di Yoyada nun Besodeya xa di Mesulama naxa Yesana naade yailan. E naxa naade isee birin yailan alako a xa senbe soto, a man xa balan a fanyi ra.

⁷ Melataya Gabayonka, Yadon Meronotika, Gabayonkae, nun Misipakae, naxee keli gomina taa naakiri ma, nee naxa wali Yoyada nun Mesulama xa wali seeti ma.

⁸ Xarihaya xa di Yusiyele, naxan fata xema rawalide, naxa tete yire nde yailan Melataya xa wali seeti ma.

Xananiya, naxan labunde rafalama, naxa tete yire nde yailan Yusiyele xa wali seeti ma. E naxa Darisalamu tete yailan han a igbode.

⁹ Xuru xa di Refaya, naxan na Darisalamu seeti mange ra, naxa wali Xarihaya nun Xananiya xa walie seeti ma.

¹⁰ Xarumafi xa di Yedaya naxa wali Refaya xa wali seeti ma, a xa banxi ya ra.

Xasabeneya xa di Xatusi naxa wali Yedaya xa wali seeti ma.

¹¹ Xarima xa di Malakiya nun Mowaba Paxati xa di Xasubu, naxa tete yire nde yailan nun yire makantaxi naxan xili Taami Gande.

¹² Haloxesi xa di Salumu, naxan na Darisalamu seeti xunyi ra, naxa wali suxu Malakiya nun Xasubu seeti ma.

¹³ Xanun nun Sanowakae naxa Gulunba naade yailan. E naxa naade isee birin yailan alako a xa senbe soto, a xa balan a fanyi ra. E man naxa tete yailan han Xuruse Naje naade ra. Na xa kuye nongon ya wulu keren.

¹⁴ Rekabu xa di Malakiya, naxan na Beti Hakeremi mange ra, naxa Nape naade yailan. A naxa naade isee birin yailan alako a xa senbe soto, a xa balan a fanyira.

¹⁵ Kolixose xa di Salumu, naxan na Misipa mange ra, naxa Dulonyi naade yailan. A naxa naade isee birin yailan alako a xa senbe soto, a xa balan a fanyira. A man naxa tete yailan folofe Xera Ye yire ma, mange xa laakoe fe ma, sa doxo Dawuda xa taa gorode ra.

¹⁶ Asibuki xa di Nehemi, naxan na Beti Suru seeti mange ra, naxa tete yailan han mange Dawuda xa gaburi, han ye ragata yire, han soori palamae xa banxi.

¹⁷ Bani xa di Rexumi, naxan keli Lewi bonsoe ma, naxa wali Nehemi xa wali seeti ma.

Kasabiya, naxan na Keyila seeti mange ra, naxa wali Rexumi xa wali seeti ma.

¹⁸ Xenadadi xa di Bafaya, naxan na Keyila seeti mange ra, naxa wali a ngaxakerenyi Xasabiya xa wali seeti ma.

¹⁹ Yesuwa xa di Eseri, naxan na Misipa taa mange ra, naxa tete yailan geresosee banxi ya ra, han tete tuxui ra.

²⁰ Sabayi xa di Baruki, naxa tete yailan folofe na tuxui ra, sa doxo Serexedube Xungbe Eliyasibu xa banxi ra.

²¹ Uriya xa di Meremoti, naxan findixi Hakosi xa mamadi ra, naxa tete yailan folofe Eliyasibu xa banxi naade ra, han a xa banxi danxi dennaxe.

²² Serexedube naxee keli Darisalamu rabilinyi ra, nee naxa tete yailan Meremoti xa wali seeti ma.

²³ Bunyamin nun Xasubu naxa tete yailan naxan nu na e xa banxi ya ra.

Maaseya xa di Asaraya, naxan findixi Ananaya xa mamadi ra, a naxa tete yailan a xa banxi fe ma.

²⁴ Xenadadi xa di Binuwi naxa tete yailan folofe Asaraya xa banxi, han tete tuxui ra.

²⁵ Yusayi xa di Pelali naxa tete yailan na tuxui ya ra, yire makantaxi na dennaxe, folofe mange xa banxi, han geeli yire.

Paroso xa di Pedaya naxa tete yailan Yusayi xa wali seeti ma.

²⁶ Horomobanxi walike naxee nu na Ofeli geya fari Darisalamu taa kui, nee naxa tete yailan han Ye naade, naxan nu na sogetede mabiri, yire makantaxi fe ma.

²⁷ Tekowa naxa tete yailan folofe yire makantaxi, han tete Ofeli geya lima dennaxe.

²⁸ Serexedube naxa tete yailan han Soee xa naade. Kankan nu walima a yete xa banxi ya ra.

²⁹ Imeri xa di Sadoki fan naxa tete yailan a xa banxi ya ra.

Sekanaya xa di Semaya, naxan Sogetede naade makantama, naxa tete yailan serexedube xa wali seeti ma.

³⁰ Selemiya xa di Xananiya nun Salafi xa di senni nde Xanun naxa tete yailan Semaya xa wali seeti ma.

Berekiya xa di Mesulama naxa tete yailan Selemiya nun Xanun xa wali seeti ma, a xa konkoe ya ra.

³¹ Malakiya, naxan xema walima, naxa tete yailan Mesulama xa wali seeti ma, folofe horomobanxi walike xa banxi nun yulee xa banxi, sa doxo Mifikade naade han konkoe itexi tuxui ra.

³² Mixi naxee xema walima, a nun yulee, nee naxa tete yailan konkoe itexi tuxui ra nun Yexee naade lan tagi.

³³ Sanbalati to a kolon e na tete yailanfe, a naxa xono ki fanyira. ³⁴ A naxa yo Yuwifia ma. A naxa a fala a ngaxakerenyie nun soori Samarikae ya xori, «Yi Yuwifia kobilae na munse rabafe? E xa wali sooneyama ne? E fama serexee bade naa? E noma na wali ra? E noma na geme ganxie rakelide sonon?» ³⁵ Tobiya Amonika, naxan nu na a fe ma, na naxa a fala, «E na tete tima ki naxe, hali xulumase noma na rabirade.»

³⁶ Na kui Annabi Nehemi naxa Ala maxandi, a naxe, «Muxu Marigi Ala, yandi, i xa i tuli mati muxu ra barima e na yofe muxu ma. I xa na sare ragbilen e ma, e xa findi konyie ra e yaxuie xa boxi ma. ³⁷ I naxa dijne e ma. I naxa e xa yunubie xafari, barima e bara muxu konbi, muxu tan naxee na Darisalamu tete yailanfe.»

³⁸ Muxu naxa na tete yailan han a tagi, barima jama nu bara a janige e xa na wali suxu senbe ra.

4

Tete wali kanafe

¹ Sanbalati, Tobiya, Arabukae, Amonikae, nun Asidodikae to a me a Darisalamu tete bara yailan folo, e naxa xono ki fanyira. ² E birin naxa lan e xa siga gere sode Darisalamu, na wali xa kana.

³ Na kui muxu naxa muxu Marigi Ala maxandi, a xa muxu kanta. Muxu man naxa yire makantee ti koe nun yanyi ra muxu yaxuie xa fe ra. ⁴ Kono Yudayakae nu a falama, «Muxu bara tagan. Tete xa kane gbo han won jan mu noma tete neene rakelide kore.» ⁵ Muxu yaxuie nu a falama, «E mu fama won tode han won so e tagi, won fa e faxa. Na kui e xa wali fama dande.»

⁶ Yuwifia naxee nu sabatixi e yaxuie seeti ma, nee naxa fa a fala muxu be han doxo fu, «Wo fa muxu xonyi.» ⁷ N naxa soorie

ti xabile ki ma xare ra, tete dennaxe mu ite, e xa menni kanta santidegema, xali, nun tanbe ra. ⁸ N to ge na birin matode, n naxa a fala kuntigie nun kiitisae be pama ya xori, «Wo naxa gaaxu e ya ra. Wo xa ratu wo Marigi Magaaxuxi ma. Wo xa gere so won ngaxakerenyie be, wo xa di xemee nun wo xa di ginsee, wo xa ginsee nun wo xa banxie xa fe ra.» ⁹ Yaxuie to a me muxu bara e janige kolon, Ala naxa e xa nate kana. Muxu birin man naxa gbilen tete yire, kankan naxa a xa wali suxu.

¹⁰ Keli na loxo e ma n ma mixie seeti keren nu walima tete yire, boore seeti nu mixie makantama tanbee, kanke makantasee, nun xalie ra. Kuntigie tixi Yudayakae seeti ma. ¹¹ Walike naxee nu tete yailanma, nun naxee nu kote maxaninma, e nu walima geresose suxuxi e belexe, ¹² santidegema xirixi e tagi. E nu wali na ki ne. Naxan feru fema alako mixi xa a kolon e yaxuie na fafe, a nu tixi n tan seeti ma. ¹³ N naxa a fala kuntigie nun kiitisae be, pama ya xori, «Wali gbo, walike tagi ikuya e boore ra. Won birin nayensenxi tete ra. ¹⁴ Wo naxan nabama, wo nefu feru xui me temui naxe, wo birin xa wo malan muxu seeti ma. Won Marigi Ala nan gere sama won be.»

¹⁵ Muxu nu walima na lahale nan na. Tanbee na pama seeti keren belexe i, kelife subaxe han tunbuie mini temui. ¹⁶ Na temui yati n man naxa a fala pama be, «Birin nun a xa konyi xa xi Darisalamu kui alako won xa taa kanta koe ra, won man xa wali yanyi ra.» ¹⁷ N tan, n ngaxakerenyie, n ma konyie, n ma kantamixi naxee nu biraxi n foxo ra, hali muxu xa dugie, muxu mu e rate muxu ma. Kankan keren kerenma xa geresose nan nu suxuxi a yi ra, hali a sigama ye bade temui.

5

Konyiya nun doni

¹ Loxoe nde Yudaya pama, xemee nun ginsee, naxa kalamui sa e ngaxakerenyie ndee xa fe ra. ² Ndee naxa a fala, «Muxu xa di xemee nun di ginsee bara wuya. Muxu wama mengi xon ma alako muxu xa balo.» ³ Mixi gbete naxa a fala, «Muxu bara muxu xa xee, weni bilie, nun banxie doxo seexe, alako muxu xa baloe soto kaame temui.» ⁴ Mixi gbete fan naxa a fala, «Muxu bara muxu xa xee nun muxu xa weni bilie doxo seexe ra, alako muxu xa duuti fi mange ma. ⁵ Na kui, hali won birin findixi wuli keren fase keren nan na, muxu xa die bara findi muxu ngaxakerenyie xa konyie ra. Muxu xa di gine gbege findixi konyie ra, muxu mu noma sese ra. Muxu

xa kobiri bara jon, muxu xa xee nun weni bilie bara findi mixi gbete gbe ra.»

⁶ N to e xa kalamui me, n boje naxa te a paaxi ra. ⁷ N naxa nate tongo n xa kalamui sa kuntigie nun kiitisae ma. N naxa e maxorin, «Munfe ra wo wo ngaxakerenyie donima kobiri alako wo xa geeni soto?» N naxa malanyi belebele xili na xa fe ra. ⁸ N naxa a fala e be, «Won bara won ngaxakerenyi Yuwifie xun sara kaafirre ma. Yakosi wo wo ngaxakerenyie yati nan matima wo bore ma?» E mu no sese yaabide, e birin naxa dundu. ⁹ N man naxa a fala e be, «Wo naxan nabaxi a mu fan feo! Wo mu gaaxuma Ala ya ra alako kaafirre naxa won nayaagi? ¹⁰ N tan, n ngaxakerenyie, nun n ma walikee, muxu fan bara e doni kobiri nun mengi, kono a mu lanma won xa geeni fen na kui. ¹¹ Wo xa e xa xee ragbilen e ma, e xa weni bilie, e xa oliwi bilie, a nun e xa banxie. Wo man xa wo xa geeni ragbilen e ma, naxan findixi kobiri, mengi, weni, nun ture ra.» ¹² E naxa n yaabi, «Muxu na birin nagbilenma ne e ma. Muxu mu sese bama e yi ra. I naxan falaxi, muxu na nan nabama.» Na xanbi kore n naxa serexedube xili. N naxa donitie rakali e xa woyenyi ma serexedube ya xori. ¹³ N man naxa n ma donma yuba fito, n naxa a ikuyukuyu, n fa a fala, «Ala xa yi mooli raba mixi ra naxan mu a xa laayidi rakamalima. Ala xa na kanyi xa banxi nun a harige birin ba a yi ra, a xa lu setarepa kui.» Mixi malanxie naxa a ratin, «Amina.» E naxa Alatala matoxo. Na dangi xanbi, pama naxa na laayidi rakamali.

¹⁴ Kabi n naxa findi gomina ra Yudaya, folo Atasakasi xa mangeya je moxoren nde ma han a je tongo saxan nun firin nde ma, n tan nun n ngaxakerenyie mu balo duuti ra, naxan findi gomina sare ra. ¹⁵ Singe mangee nu pama tooroma a paaxi ra. E nu taami, weni, nun gbeti kilo tagi bama e yi duuti ra. E xa walikee fan nu mixie tooroma. Kono n mu na fe mooli raba, barima n gaaxuma Ala ya ra. ¹⁶ N bara n yete fi na tete wali ma, n tan nun n ma mixi birin. Muxu mu boxi yo soto na kui. ¹⁷ Yuwifie nun kuntigie, mixi keme mixi tongo suuli, nun xone naxee keli pamane ma, e birin nu e degema n xonyi ne. ¹⁸ Loxoe birin ninge keren, yexe senni, nun xonie nu rafalama donse ra. Xi fu yo xi fu, weni fan nafalama. Na birin kui n mu tin gomina sare rasuxude, barima pama nu toorofe tete wali xa fe ra.

¹⁹ «N Marigi Ala, i xa ratu n ma wali xa fe ra, n naxan nabaxi yi pama be.»

6

Isirayila yaxuie katafe wali kanade

¹ Sanbalati, Tobiya, Gesemi Arabuka, nun muxu yaxui birin to a me a muxu bara ge tete yailande, yale yo mu nu na a ma sonon, naade gbakufe gbansan nan nu fa luxi, ² Sanbalati nun Gesemi naxa xera xee n xon ma, a falafe, «Fa, won xa won bore to Kefirimi daaxa, Ono gulunba kui.» E nu wama fe jaaxi nan nabafe n na. ³ Kono n naxa xerae xee yi yaabi ra, «Wali gbege na n yi ra, n mu noma gorode wo yire, xa na mu a ra wali kanama ne.» ⁴ E naxa xera xee n yire sanmaya naani, kono n na yaabi kerenyi nan fi e ma.

⁵ A sanmaya suuli nde, Sanbalati naxa a xa konyi xee n yire, bataaxe nde na a yi ra, naxan sebexi mixi birin ma. ⁶ Yi nan nu sebexi, «Si birin bara fe nde me wo xa fe ra. Gesemi fan naxe a nondi na a ra. E naxe a i tan nun Yuwifie wama mangasanyi matandife, na nan a toxi wo na tete yailanfe. E man naxe a i tan yati wama findife Isirayila mange ra. ⁷ I bara namjonmee sugandi naxee fama a falade Darisalamukae xa lu i xa mangeya bun ma, i xa findi Yudaya mange ra. Mange xungbe fama na woyenyi birin mede. Awa, i xa fa, won xa won bore to.»

⁸ N naxa a yaabi, «I naxan birin falaxi yi ki, nondi keren mu na a kui. I tan nan yi wule falaxi.» ⁹ Yi mixi birin nu wama muxu boje nan naminife tun. E e mapoxun ne limaniya bama muxu yi ra, muxu fa wali dan. «N Marigi, senbe fi n ma.»

¹⁰ Loxoe nde n naxa siga Semaya xonyi, Delaya xa di, Mehetabeli xa mamadi. A nu a yete balanxi banxi kui. A naxa a fala n be, «Won xee Ala xa horomobanxi kui, won xa naadee mabalan won ma, barima e fama koe ra i faxade.» ¹¹ N naxa a yaabi, «N xa n gi? Xeme mu na n tan na? N noma sode Ala xa horomobanxi kui, n man xa balo? Adama birin xa mu soma menni. N tan mu soma naa feo.» ¹² N naxa a kolon Ala xa mu a xeexi. Tobiya nun Sanbalati nu bara a sare fi alako a xa na woyenyi mooli fala n be. ¹³ E bara wa n xa gaaxu, n xa bira e xa woyenyi foxo ra, n xa yunubi soto na kui, alako e xa n xili kana, e xa n nayaagi.

¹⁴ «N Marigi Ala, i xa ratu Tobiya, Sanbalati, Nowadiya, nun namjonmee wule false xa fe jaaxi ma, e naxan nabaxi n na alako e xa n boje ramini a i.»

¹⁵ Tete naxa ge yailande Elulu kike, xi moxonen nun suuli. Muxu naxa na wali raba xi tongo suuli nun firin bun ma. ¹⁶ Muxu yaxuie to yi fe me, e naxa gaaxu ki fanyi ra. Si birin naxa yaagi muxu

rabilinyi, e fan naxa a kolon muxu noxi na birin nabade muxu Marigi Ala nan saabui ra.

¹⁷ Na saxanyi bun ma, Yudaya kuntigi gbege nu bataaxee rasanbama Tobiya ma, e fan a xa bataaxee masotoma. ¹⁸ Yudayaka gbege nu bara saate tongo a be marakali ra, barima a bitanyi nan nu na Sekanaya ra, Ara xa di. Yehoxanan nu bara Berekiya xa di Mesulama doxo. ¹⁹ Temui birin e nu a xa fe fanyi ifalama n ya xori, e man n ma woyenyie radangima a ma. Tobiya nu bataaxee rasanbama n ma alako n xa gaaxu.

7

Taa makanta ki

¹ Tete nun naadee to ge yailande, naade makantee, beetibae, nun Lewikae birin naxa e xa wali suxu. ² N naxa n ma yaamarie so n xunya Xanani yi ra, a nun Xananiya naxan nu na soorie xun ma Darisalamu. Na nu bara findi mixi hagige ra, a nu tinxin, a man nu gaaxuma Ala ya ra. ³ N naxa a fala e be, «Wo naxa taa naadee rabi han soge xono temui, e man xa balan saabi ra wo ya xori. Darisalamukae fan yire makantama ne, kankan xa lu a xa banxi naade ra.» ⁴ Darisalamu nu xungbo, kono na temui mixi mu nu wuya, banxie fan mu nu gexi tide.

⁵ N Marigi Ala naxa a raso n xaxili kui, n xa kuntigie, kiitisae, nun pama malan, n xa konti ti. N naxa taruxui buki to. Mixi naxee singe te, e xilie nu sebexi na kui. A sebexi, ⁶ «Babilon mange Nebukadansari naxa fa yi mixie ra kelife Darisalamu. E naxa lu konyiya kui, han e gbilenxi Darisalamu nun Yudaya temui naxe. Kankan naxa siga a xonyi. ⁷ Sorobabeli, Yosuwe, Nehemi, Asaraya, Raamiya, Naxamani, Morodekayi, Bilesan, Misipereti, Begifayi, Nexuma, nun Baanna naxa e mati. Isirayilakae xilie nun e konti nan yi ki:

⁸ Paroso xa die, mixi wulu firin, mixi keme, mixi tongo solofere nun firin.

⁹ Sefataya xa die, mixi keme saxan, mixi tongo solofere nun firin.

¹⁰ Ara xa die, mixi keme senni, mixi tongo suuli nun firin.

¹¹ Mowaba Paxati xa die, naxee fatanxi Yesuwa nun Yowaba ma, mixi wulu firin, mixi keme solomasaxan, mixi fu nun solomasaxan.

¹² Elama xa die, mixi wulu keren, mixi keme firin, mixi tongo suuli nun naani.

¹³ Satu xa die, mixi keme solomasaxan, mixi tongo naani nun suuli.

- 14 Sakayi xa die, mixi keme solofere, mixi tongo senni.
- 15 Binuwi xa die, mixi keme senni, mixi tongo naani nun solomasaxan.
- 16 Bibayi xa die, mixi keme senni, mixi moxoɽen nun solomasaxan.
- 17 Asigadi xa die, mixi wulu firin, mixi keme saxan, mixi moxoɽen nun firin.
- 18 Adonikama xa die, mixi keme senni, mixi tongo senni nun solofere.
- 19 Begifayi xa die, mixi wulu firin, mixi tongo senni nun solofere.
- 20 Adin xa die, mixi keme senni, mixi tongo suuli nun suuli.
- 21 Ateri xa die, naxee fatanxi Xesekiya ra, mixi tongo solomanaani nun solomasaxan.
- 22 Xasuma xa die, mixi keme saxan, nun mixi moxoɽen nun solomasaxan.
- 23 Beseyi xa die, mixi keme saxan, mixi moxoɽen nun naani.
- 24 Xarifi xa die, mixi keme, mixi fu nun firin.
- 25 Gabayon xa die, mixi tongo solomanaani nun suuli.
- 26 Betelɛmukae nun Netofakae, mixi keme, mixi tongo solomasaxan nun solomasaxan.
- 27 Anatotikae, mixi keme, mixi moxoɽen nun solomasaxan.
- 28 Beti Asamafetikae, mixi tongo naani nun firin.
- 29 Kiriyati Yeyarimi, Kefirakae, nun Berotikae, mixi keme solofere, mixi tongo naani nun saxan.
- 30 Ramakae nun Gebakae, mixi keme senni, mixi moxoɽen nun keren.
- 31 Mikimasikae, mixi keme, mixi moxoɽen nun firin.
- 32 Betelikae nun Ayikae, mixi keme, mixi moxoɽen nun saxan.
- 33 Neboka ndee, mixi tongo suuli nun firin.
- 34 Elamaka ndee, mixi wulu keren, mixi keme firin, mixi tongo suuli nun naani.
- 35 Xarima xa die, mixi keme saxan, mixi moxoɽen.
- 36 Yeriko xa die, mixi keme saxan, mixi tongo naani nun suuli.
- 37 Lodi xa die, Xadidi xa die, nun Ono xa die, mixi keme solofere, mixi moxoɽen nun keren.
- 38 Senaa xa die, mixi wulu saxan, mixi keme solomanaani, nun mixi tongo saxan.»
- 39 «Serexedubee konti nan yi ki:
Yedaya xa die, naxee fatanxi Yesuwa xa denbaya ra, mixi keme solomanaani, mixi tongo solofere nun saxan.
- 40 Imeri xa die, mixi wulu keren, mixi tongo suuli nun mixi firin.
- 41 Pasura xa die, mixi wulu keren, mixi keme firin, mixi tongo naani nun solofere.
- 42 Xarima xa die, mixi wulu keren, mixi fu nun solofere.»
- 43 «Lewikae konti nan yi ki:
Yesuwa, Kadamiyeli, nun Hodafiya xa die, mixi tongo solofere nun naani.»
- 44 «Beeti bae konti nan yi ki:
Asafi xa die, mixi keme, mixi tongo naani nun solomasaxan.»
- 45 «Naade makantee konti nan yi ki:
Salumu xa die, Ateri xa die, Talamon xa die,
Akubu xa die, Xatita xa die, nun Sobayi xa die,
mixi keme, mixi tongo saxan nun solomasaxan.»
- 46 «Horomolingira walikee konti nan yi ki:
Sixa xa die, Xasufa xa die, Tabayoti xa die,
47 Kerosi xa die, Saya xa die, Padon xa die,
48 Lebana xa die, Xagaba xa die, Salamayi xa die,
49 Hanan xa die, Gideli xa die, Gaxari xa die,
50 Reyaya xa die, Resin xa die, Nekoda xa die,
51 Gasama xa die, Usa xa die, Paseya xa die,
52 Bisayi xa die, Mewunima xa die, Nefusima xa die,
53 Bakibuki xa die, Xakufa xa die, Xarixuri xa die,
54 Basiluti xa die, Mexida xa die, Xarasa xa die,
55 Barakosi xa die, Sisera xa die, Tema xa die,
56 Nesiya xa die, nun Xatifa xa die.»
- 57 «Sulemani xa walikee xa die konti nan yi ki:
Sotayi xa die, Sofereti xa die, Perdida xa die,
58 Yaala xa die, Darakon xa die, Gideli xa die,
59 Sefataya xa die, Xatili xa die,
Pokereti Hasebayimi xa die, nun Amon xa die.»
- 60 «Horomobanxi walikee nun Sulemani xa walikee, mixi keme saxan, mixi tongo solomanaani, nun firin.»
- 61 «Mixie nan yi ki naxee keli Teli Mela, Teli Xarasa, Kerubu, Adan, nun Imeri, konɔ e mu no a masende a Isirayila die yati yati nan e ra:
62 Delaya xa die, Tobiya xa die, nun Nekoda xa die, mixi keme senni, mixi tongo naani nun firin.»
- 63 «Yi mixie nu na serexedubee ya ma:
Xabaya xa die, Hakosi xa die, nun Barasilayi xa die, naxan nu bara Barasilayi

Galadika xa di gine nde doxo, e fa na xili sa a xun ma. ⁶⁴ E naxa e ramini serexedube wali kui barima e mu no e xilie tode taruxui kui. ⁶⁵ Gomina naxa e yaamari, e naxa serexedube donse seniyenxi don han serexedube nde xa Ala sagoe maxorin Urimi nun Tumimi ma.»

⁶⁶ «Nama birin konti lanxi mixi wulu tongo naani nun firin, mixi keme saxan tongo senni nan ma. ⁶⁷ E xa konyie konti lanxi mixi wulu solofere, mixi keme saxan tongo saxan nun solofere nan ma. Beetiba keme firin tongo suuli nun suuli fan nu na e ya ma. Nama nu bara xuruse gbege xanin naa: soe keme solofere, tongo saxan, nun senni, sofale keme firin, tongo naani, nun suuli, ⁶⁸ joxome keme naani, tongo saxan, nun suuli, sofale mooli nde wulu senni, keme solofere muxojen.»

⁶⁹ «Denbaya kanyie naxa see fi alako wali xa raba. Gomina naxa xema kole wulu keren, pooti fanyi tongo suuli, nun serexedube dugi keme suuli, tongo saxan fi wali xa fe ra. ⁷⁰ Denbaya kanyie naxa xema kole wulu muxojen, nun gbeti kole wulu firin nun keme firin fi wali xa fe ra. ⁷¹ Nama naxan luxi naa naxa xema kole wulu muxojen, nun gbeti kole wulu firin, nun serexedube dugi tongo senni nun solofere fi wali xa fe ra.»

⁷² «Serexedube, Lewikae, horomobanxi naade makantee, beetibae, nun horomobanxi walikee, nun Isirayilaka birin naxa sabati e xonyi.»

8

Ala xa seriye xaranfe

¹ Kike solofere nde, Isirayilakae nu bara sabati e xa taae kui. Na temui e birin naxa e malan Darisalamu taa kui naade ya ra, naade naxan xili «Ye naade.» E naxa a fala seriye karamoxo Esidirasi be a xa fa Tawureta Munsu ra Alatala naxan fixi Isirayila ma. ² Esidirasi naxa fa a ra pama yire: xeme, ginee, nun mixi naxee birin noma masenyi fahaamude. Yi malanyi ti kike solofere nde xi singe loxo ne.

³ Keli geesege ma a sa doxo yanyi tagi ra, Esidirasi nu kitaabui xaranma pama be naxan nu malanxi «Ye naade» ya ra. Xeme, ginee, nun mixi naxee birin noma masenyi fahaamude, e naxa e tuli mati a xanyu ra na xaranyu ra. ⁴ Seriye karamoxo Esidirasi nu tixi se nde fari naxan yailanxi wuri ra alako mixi xa a to. Matitiya, Sema, Anaya, Uriya, Xilikiya, nun Maaseya nu tixi a yirefanyi ma. Pedaya, Mikayeli, Malakiya, Xasuma, Xasabadana, Sakari, nun Mesulama nu tixi a koola ma. ⁵ Esidirasi naxa kitaabui rabi pama ya xori. A nu na dennaxe pama birin a toxi. A

to kitaabui rabi, birin naxa ti. ⁶ Esidirasi naxa Marigi Xungbe Alatala tantu. Nama naxa a ratin, «Amina. Amina.» E naxa e belexe itala, e e mafelen boxi ma Alatala ya i. ⁷ Lewika Yesuwa, Bani, Serebiya, Yamin, Akubu, Sabetayi, Hodiya, Maaseya, Kelita, Asaraya, Yosabadi, Hanan, nun Pelaya naxa yi seriye tagi raba pama be naxan tixi. ⁸ E naxa Tawureta Munsu, Ala xa seriye, xaran pama be a fanyi ra, e man a fasari alako birin xa a fahaamu.

⁹ Nama to na seriye me, e naxa sunnun, e wa folo. Na nan a toxi gomina Nehemi, serexedube nun seriye karamoxo Esidirasi, nun Lewika naxee nu pama xaranma, nee naxa a fala birin be, «To xa findi sali loxo ra won Marigi Alatala be. Wo naxa sunnun, wo naxa wa.» ¹⁰ Esidirasi man naxa a fala e be, «Wo siga, wo xa donse fanyi don, wo xa wo min a fanyi ra, wo man xa nde so setaree yi ra, barima to bara findi sali loxo ra won Marigi be. Wo naxa sunnun, barima Alatala xa seewe senbe fima ne wo ma.» ¹¹ Lewikae fan naxa pama masabari, e nu fa a fala, «Wo wo sabari, barima to bara findi sali loxo ra Ala be. Wo naxa sunnun.» ¹² E birin naxa gbilen e xonyi, e xa sa e dege, e man xa e min. E naxa donse rasanba e booree ma jalexinyi kui, alo a fala e be ki naxe.

Bage Ti Sali

¹³ Na kuye iba, denbaya kanyie Isirayilakae ya ma, serexedube, nun Lewikae naxa e malan seriye karamoxo Esidirasi yire alako e xa Tawureta Munsu rame. ¹⁴ Yi seriye kui, Alatala naxan so Annabi Munsu yi ra, a sebexi Isirayilakae xa bagee ti, e xa lu e kui kike solofere nde sali temui. ¹⁵ Yi sali loxo ma, a lan ne e xa a fala Isirayilakae birin be, a nun naxee na Darisalamu, «Wo xa mini wula i oliwi salonyi, miriti salonyi, tugi fense, nun tufu salonyi fende, alako wo xa bagee ti alo a sebexi ki naxe.»

¹⁶ Na kui Isirayilakae naxa mini wuri salonyie segede. E naxa bagee ti e xa banxie fari, tande ma, horomobanxi tete kui, nun Ye Naade nun Efirami xa Naade ya ra. ¹⁷ Nama, naxee birin keli konyiya kui, e naxa bagee ti e luma naxee kui. Na naxa findi seewe belebele ra. Kabi Nunu xa di Yosuwe temui, e mu nu na mooli raba.

¹⁸ Loxo yo loxo, e nu fa Tawureta Munsu xaran, kelife sali folo loxo han a rajon loxo. E naxa na raba xi solofere bun ma. A solomasaxan nde, e birin naxa e malan, e fa sali belebele raba alo a sebexi ki naxe.

9

Nama xa sunyi

¹ Na kike xi mōxōrēn nun naani lōxōe, Isirayilakae naxa e malan e xa sunyi suxu. E naxa sunnun donma ragoro e ma, e bēndē maso e fate ma. ² Isirayila bōnsōe naxa lu yire keren, xōrē yo mu nu na e ya ma. E naxa e xa yunubi nun e babae xa yunubi masen Ala bē. ³ Kuye to iba, e naxa ti, e e tuli mati Tawureta Munsa xaranyi ra, e Marigi Alatala naxan soxi e yi ra. Soge to xōnō fōlō, e naxa e xa yunubi masen e Marigi Alatala bē, e man naxa tuubi a bē han soge naxa te a fanyi ra.

⁴ Lewika Yesuwa, Bani, Kadamiyeli, Sebanaya, Buni, Serebiya, Bani, nun Kenani naxa ti wuri yailanxi ma, e fa e Marigi Alatala xili e xui itexi ra. ⁵ Lewika Yesuwa, Kadamiyeli, Bani, Xasabeneya, Serebiya, Hodiya, Sebanaya, nun Petaxiya naxa a masen pama bē, «Wo keli, wo xa wo Marigi Alatala tantu, danyi mu na naxan ma.»

«Muxu bara i xili xungbe matōxō, naxan dangi tantui nun matōxōe birin na. ⁶ I tan nan na muxu Marigi Alatala ra, i keren, naxan koore nun tunbuie daa, naxan bōxi nun a isee birin daa, naxan baa nun yexē birin daa. I bara na nimase birin daa. Hali tunbui naxee na koore ma, e fan bara tuubi i bē. ⁷ I tan nan na Marigi Alatala ra naxan Annabi Iburama sugandixi, a a ramini Uru Kalidi bōxi kui, a Iburahima xili sa a xun ma. ⁸ I naxa a to a bōrē tinxin i ya i. I naxa saate tongo a bē, i xa Kanaan bōxi fi a bōnsōe ma, Kanaankae, Xitikae, Amorikae, Perisikae, Yebusukae, nun Girigasakae nu na dennaxe. I bara na saate rakamali, barima i tinxin.»

⁹ «I naxa muxu benbae xa sunnunyi to Misira bōxi ma, i man naxa e xui mē Xulunyumi Baa ma. ¹⁰ I naxa kaabanakoe nun tōnxumae raba Firawuna, a xa walikee, nun a xa pama birin xili ma, barima i bara a kolon e bara e yete igbo muxu benbae ma. Na kui i bara xili magaxuxi soto, naxan na i yi ra han to. ¹¹ I naxa baa bolon e ya xōri alako e xa giri. E naxa giri e xaraxi ra baa tagi, kōnō naxee nu biraxi e fōxō ra, i naxa ye radin nee xun ma, i e radula alo gēme goroma ye bōtini ma ki naxe. ¹² Yanyi ra, i naxa nuxui findi e rapere se ra. Kōe ra, i naxa tē ti e bē naxan kira iyalanma, e e pērema naxan na.»

¹³ «I naxa goro Turusinina geya fari, i fa wōyēn e bē keli koore ma. I naxa seriye tinxinxi, nondi, marasi nun yaamari fanyie masen e bē. ¹⁴ I xa walike Munsa saabui ra, i naxa i xa malabui lōxōe seniye xxi xa fe masen e bē, i xa yaamari, i xa marasi, nun i xa seriye. ¹⁵ Kaame to e suxu, i naxa taami ragoro e ma keli koore. Ye xōli nu na e ma tēmui naxe, i naxa ye ramini gēme longori ra. I naxa e xēe bōxi tongode i i rakali naxan na sofe ra e yi ra.»

¹⁶ «Kōnō muxu benbae naxa finsiri-waliya raba e xa yete igbōna kui. E mu e tuli mati i xa yaamari ra. ¹⁷ E mu tin i xui ratinmede. E mu ratu i xa kaabanakoe ma, i naxee raba e bē. E naxa e kobe ti i ra, e man naxa nate tongo gbilenfe ra konyiya kui. E mange nde sugandi na nan ma. Kōnō i tan mu e rabējin, barima Ala nan lanxi i ma naxan dijēma, naxan kinikinima, naxan hinnēma. I xa xōne mu mafura. I xa xanunteya gbo. ¹⁸ I mu e rabējin hali e to ninge kuye yaillan yōxui ra, e fa a fala, «Muxu xa ala nan yi ki naxan muxu ramini Misira bōxi ma.» E to fe paxaxi fala i xa fe ra, i mu e rabējin fefe ma. ¹⁹ I xa fonisireya kui i mu e rabējin gbengberenyi ma. I mu nuxui ba e ya ra, naxan nu e rapere ma yanyi ra. I mu tē ba naa, naxan nu kira iyalanma e bē kōe ra. ²⁰ I naxa i Xaxili Fanyi so e yi ra alako e xaxili xa fan. I naxa mana taami nun ye so e yi ra alako e xa balo. ²¹ Nē tongo naani bun ma, i jēngi saxi e xa fe xōn ma gbengberenyi ma. E hayi nu na se naxan birin ma, i naxa na so e yi ra. E xa dugie mu kana, e sanyie mu funtu.»

²² «I naxa mangeyae nun si gbeteē so e yi ra, bōxi naxee nu na e xa bōxi naaninyi ra. E naxa mange Sixon xa bōxi Xesibon tongo, e man naxa mange Ogo xa bōxi Basan tongo. ²³ I naxa e xa die rawuya dangife tunbuie ra naxee na koore ma. I naxa na bōxi so e yi ra i naxan laayidi e babae bē. ²⁴ E xa die naxa na bōxi soto. I naxa Kanaankae nun e xa mangēe ragoro e ya i, i naxa e sa e belexe i, alako e xa e waxōnfe raba e ra. ²⁵ E naxa taee nun bōxi fanyie soto, a nun banxi naxee rafexi harige ra, kolōnyie, wēni bilie, oliwi bilie, nun sansi gbegbe naxee bogima a fanyi ra. E naxa e dege, e naxa luga baloe fanyi ra, e naxan soto i xa hinne saabui ra.»

²⁶ «Kōnō e mu lu i xa yaamari bun ma. E naxa i matandi, e naxa e kobe ti i xa seriye ra. E naxa i xa namipōnmee faxa, naxee nu bara kawandi ti e bē e xa gbilen i ma. E naxa fe paxaxi gbegbe raba i ra. ²⁷ Na kui i naxa e sa e yaxuie belexe i, naxee bara e paxankata. Kōnō e to i xili e xa tōre kui, i naxa e xa maxandi suxu koore ma. I naxa marakisimae xēe e xōn ma, naxee bara e ba e yaxuie belexe i. ²⁸ E to malabui soto, e man naxa fe paxaxi raba fōlō i ra. Na kui, i naxa e rabējin e yaxuie yi ra, naxee bara nō e ra. Kōnō e to i gbilen i xili ra, i man naxa e xa maxandi suxu koore ma i xa fonisireya saabui ra. I bara e ratanga sanmaya wuyaxi. ²⁹ I naxa fe birin naba, alako e xa bira i xa seriye fōxō ra, kōnō e naxa e yete igbo, e mu e tuli mati i xa yaamari ra. E naxa tondi i xa seriye rabatude, naxan nōma a rabatumae

rakiside. E naxa e kobe ti i ra, e mu i xui rabatu fefe ma.»

³⁰ «I naxa lu e seeti ma kabi temui xonkuye. I nu e ralimaniyama i Xaxili ra i xa namijonmee saabui ra, konɔ e mu e tuli mati i ra. Na kui i naxa e xa si gbetee belexe i. ³¹ Konɔ hali i to na raba, i tondi ne e sontode i xa fonisireya xa fe ra. I mu e rabepin kerenyi ra, barima Ala nan na i ra naxan hinnema mixie ra, naxan kinikinima e ma.»

³² «Yakosi, i tan muxu Marigi Ala Xungbe, i senbe gbo, i magaaxu, i i xa saate rakamaliza, i hinnema mixi ra. Yandi, i xa i jengi sa muxu xa toore xon ma, muxu xa mangee, muxu xa kuntigie, muxu xa serexedubee, muxu xa namijonmee, muxu babae, nun muxu xa pama birin. Kabi Asiriya mangee xa temui, han to muxu na toore nan kui. ³³ I bara fe tinxinxi raba muxu be. I tan bara dugutegepa raba, konɔ muxu tan bara fe paaxi raba i ra. ³⁴ Muxu xa mangee, muxu xa kuntigie, muxu xa serexedubee, nun muxu babae mu bira i xa seriye foxo ra. E mu e tuli matixi i xa yaamari nun i xa masenyi ra. ³⁵ Hali i to harige nun boxi fanyi sa e xa mangeya bun ma temui naxe, e mu i xui rabatu, e mu gbilen e xa wali paaxie foxo ra. ³⁶ To loxo muxu na konyiya nan kui. Muxu bara findi konyie ra boxi ma i dennaxe fixi muxu benbae ma, alako e xa balo na boxi fanyi saabui ra. ³⁷ Konɔ na boxi bogi fanyi birin luma mange gbetee nan be, muxu na naxee bun ma muxu xa yunubie xa fe ra. E e waxonfe rabama muxu fatee nun muxu xa xurusee ra. Muxu na toore belebele nan kui.»

10

Nama xa nate tongoxi

¹ Na birin kui, muxu bara yi nate sebexi tongo, muxu xa mangee, Lewikae, nun muxu xa serexedubee xa tonxuma doxoxi a ma. ² E xilie nan yi ki:

Gomina Nehemi Xakalaya xa di, Sedekiya,

³ Seraya, Asaraya, Yeremi,

⁴ Pasura, Amaraya, Malakiya,

⁵ Xatusi, Sebanaya, Maluku,

⁶ Xarima, Meremoti, Abadiyasi,

⁷ Daniyeli, Gineton, Baruki,

⁸ Mesulama, Abiya, Miyamin,

⁹ Maasiya, Biligayi, nun Semaya.

Serexedubee nan na ki.

¹⁰ Lewikae nan yi ki:

Asanaya xa di Yesuwa, Xenadadi xa di Binuwi, Kadamiyeli,

¹¹ nun e ngaxakerenyie,

Sebanaya, Hodiya, Kelita, Pelaya, Hanan,

¹² Mika, Rexobo, Xasabiya,

¹³ Sabudu, Serebiya, Sebanaya,

¹⁴ Hodiya, Bani, nun Beninu.

¹⁵ Kuntigie nan yi ki:

Paroso, Mowaba Paxati, Elama, Satu, Bani,

¹⁶ Buni, Asigadi, Bibayi,

¹⁷ Adoniya, Begifayi, Adin,

¹⁸ Ateri, Xesekisi, Asuru,

¹⁹ Hodiya, Xasuma, Beseyi,

²⁰ Xarifi, Anatoti, Nebayi,

²¹ Magapiyasi, Mesulama, Xesiri,

²² Mesesabeli, Sadoki, Yaduwa,

²³ Pelataya, Hanan, Anaya,

²⁴ Hoseya, Xananiya, Xasubu,

²⁵ Haloxesi, Pilixa, Sobeki,

²⁶ Rexumi, Xasabana, Maaseya,

²⁷ Ahaya, Hanan, Anan,

²⁸ Maluku, Xarima, nun Baanna.

²⁹ «Nama donxoɛ birin, serexedubee, Lewikae, naade makantee, bestibae, horomobanxi waliksee, nun mixi naxee birin mini si gbetee ya ma e bira Ala xa seriye foxo ra, e xa ginnee, e xa di xemeɛ, e xa di ginnee, nun mixi naxee birin fe fahaamuma, ³⁰ nee birin naxa kafu e ngaxakerenyi kuntigie ma. E naxa e rakali e xa bira Ala xa seriye foxo ra, Ala xa konyi Munsaxaxan fixi e ma, e xa e Marigi Alatala xa yaamari, a xa masenyi, nun a xa seriye birin nabatu.»

³¹ «Muxu naxa nate tongo muxu xa tondi muxu xa die fide yi boxi mixie ma. Muxu fan xa tondi e xa di ginnee fende muxu xa di xemeɛ be. ³² Muxu mu sese sarama malabui loxoɛe nun sali loxoɛe, yi boxi mixie fama naxee ra alo mengi, xa na mu a ra se gbete. Ne solofere nde birin na, muxu mu boxi rawalima, muxu man dipema ne donie birin ma. ³³ Ne yo je muxu xa gbeti nde ba, a xa rawali muxu Marigi Ala xa horomobanxi kui, ³⁴ alo serexe taami, sansi xori naxee bama serexe ra loxo yo loxo, serexe gan daaxi naxee bama loxo yo loxo, naxee bama malabui loxoɛe, naxee bama kike neene ti loxoɛe, naxee bama sali loxoɛe, naxee bama seniysenyi xa fe ra, naxee bama Isirayila xa yunubi xafarife ra, a nun wali naxan birin nabama muxu Marigi Ala xa banxi kui.»

³⁵ «Serexedubee, Lewikae, nun pama birin naxa nate tongo Ala xa mali ra, xabilsee naxee fama yege ra a waxati ki ma, naxan ganma Ala xa banxi kui, alo a sebexi kitaabui kui ki naxe. ³⁶ Muxu naxa nate tongo je yo je muxu xa muxu xa boxi daxamui singee nun muxu xa sansi bogi singee xanin Alatala xa banxi. ³⁷ Muxu man xa muxu xa di xeme singee nun muxu xa xuruse di singee xanin serexedubee xon ma, muxu Marigi Ala xa banxi kui, alo a sebexi kitaabui kui ki naxe.»

³⁸ «Muxu naxa nate tongo, muxu xa muxu xa farin xun singee, sansi bogi singee, weni neene, nun ture neene xanin

muxu Marigi Ala xa hōrōmōbanxi bilie kui serexedubee be. Muxu man xa farile fi Lewikae ma. E luma siga ra na farile foxo ra muxu walima dennaxe. ³⁹ E xa na raba Haruna bōnsōe serexedube nde ya xori. E xa farile ba na farile nan kui, e fa na tan xanin hōrōmōbanxi bilie kui, daxamui ragatama dennaxe. ⁴⁰ Isirayilakae nun Lewikae xa na mengi, weni nēene, nun ture nēene xanin na bilie kui hōrōmōbanxi xa see saxi dennaxe. Serexedubee, naade kantae, nun beētibae fan na menni ne. Muxu nu muxu Marigi Ala xa hōrōmōbanxi raboloma!»

11

Yuwifi naxee fa Darisalamu

¹ Nama kuntigie naxa sabati Darisalamu taa seniyenxi, a nun mixi gbete naxee sugandixi Ala xa mali ra. Mixi fu yo mixi fu, keren naxa sugandi dōxofe ra Darisalamu. Mixi dōnxōe naxee luxi, nee naxa sabati taa gbete. ² Nama naxa duba mixie be, naxee bara tin lude Darisalamu.

³ Isirayilakae, serexedubee, Lewikae, hōrōmōbanxi walikēe, nun Sulemani xa konyie xa die, naxee mu nu na Darisalamu, nee naxa sabati e xonyi, e xa taae kui Yudaya boxi ma.

⁴ Boxi mange naxee sabati Darisalamu, ndee keli Yuda bōnsōe nun Bunyamin bōnsōe ne. Naxee kelixi Yuda bōnsōe, nee xilie nan yi ki: Atayaya nun Maaseya. Atayaya baba xili Yusiya. Na fan baba xili Sakari. Na fan baba xili Amaraya. Na fan baba xili Sefataya. Na fan baba xili Mahalaleli. Na fan baba xili Peresi. ⁵ Maaseya baba xili Baruki. Na fan baba xili Kolixose. Na fan baba xili Xasaya. Na fan baba xili Adaya. Na fan baba xili Yoyaribu. Na fan baba xili Sakari. Na fan baba xili Selaha. ⁶ Na kui, Peresi xabile naxee sabati Darisalamu, e findixi mixi keme naani, mixi tongo senni nun solomasaxan nan na.

⁷ Naxee kelixi Bunyamin bōnsōe, nee xilie nan yi ki: Salu, nun a foxirabiree Gabayi nun Salayi. Salu baba xili Mesulama. Na fan baba xili Yowedi. Na fan baba xili Pedaya. Na fan baba xili Kolaya. Na fan baba xili Maaseya. Na fan baba xili Itiyeli. Na fan baba xili Yesaya. ⁸ Nee xa mixie malanxi mixi keme solomanaani, mixi mōxōpen nun solomasaxan. ⁹ Sikiri xa di Yoweli nan findixi e xa mange singe ra. E xa mange firin nde lanxi Hasenuwa xa di Yuda nan ma.

¹⁰ Naxee findixi serexedubee ra, nee xilie nan yi ki: Yoyaribu xa di Yedaya, Yakin, ¹¹ Seraya, nun e wali booree. Seraya baba xili Xilikiya. Na fan baba xili Mesulama.

Na fan baba xili Sadoki. Na fan baba xili Merayoti. Na fan baba xili Axituba, Ala xa banxi yarerati. ¹² Nee birin malanxi mixi keme solomasaxan, mixi mōxōpen nun firin. Adaya fan nu na, a nun a wali boore naxee findi denbaya kanyie ra. Adaya baba xili Yeroxama. Na fan baba xili Pelalaya. Na fan baba xili Amasi. Na fan baba xili Sakari. Na fan baba xili Pasura. Na fan baba xili Malakiya. ¹³ Nee birin malanxi mixi keme firin, mixi tongo naani nun firin. Amasayi fan nu na, a nun a wali boore naxee findi kuntigie ra. A baba xili Asareli. Na fan baba xili Axesayi. Na fan baba xili Mesilemoti. Na fan baba xili Imeri. ¹⁴ Nee birin malanxi mixi keme, mixi mōxōpen nun solomasaxan. Hagidoli xa di Sabadiyeli nan findi e xa yarerati ra.

¹⁵ Naxee findixi Lewikae ra, nee xilie nan yi ki: Semaya, naxan baba xili Xasubu. Na fan baba xili Asirikama. Na fan baba xili Xasabiya. Na fan baba xili Buni. ¹⁶ Sabetayi nun Yosabadi, Lewikae xa mange naxee nu Ala xa banxi yailanma. ¹⁷ Mataniya, naxan baba xili Mika. Na fan baba xili Sabadi. Na fan baba xili Asafi, mange naxan Ala matōxōe nun Ala maxandi rabama. Bakibukiya nan findi na mange firin nde ra. Abeda, naxan baba xili Samuwa. Na fan baba xili Galali. Na fan baba xili Yedutun. ¹⁸ Lewika naxee nu sabatixi Darisalamu, Ala xa taa seniyenxi, e malanxi mixi keme firin, mixi tongo solomasaxan nun naani.

¹⁹ Naxee nu hōrōmōbanxi naade makantama, nee xilie nan yi ki: Akubu, Talamon, nun e ngaxakerenyie naxee nu naade makantama. Nee malanxi mixi keme, mixi tongo solofere nun firin.

²⁰ Isirayilakae, serexedubee, nun Lewika naxee luxi, e tan sabatixi Yudaya taae nan kui e xonyi.

²¹ Hōrōmōbanxi walikēe sabatixi Ofeli geya nan fari. Sixa nun Gisepa nan findi e xa manglee ra. ²² Lewika naxee sabatixi Darisalamu, e xa mange findixi Yusayi nan na. A baba xili Bani. Na fan baba xili Xasabiya. Na fan baba xili Mataniya. Na fan baba xili Mika. Na fan baba xili Asafi, naxan findixi beētibae xa mange ra Ala xa banxi kui. ²³ Beetiba birin nu na mange xungbe xa yaamari nan bun ma lōxōe birin.

²⁴ Petaxiya findixi mange xa marasima nan na pama be. A baba xili Mesesabeli. Na fan baba xili Sera. Na fan baba xili Yuda.

²⁵ Yuda bōnsōe mixie sabatixi Kiriyati Araba, Dibon, Yekabeseeli, ²⁶ Yesuwa, Molada, Peleti, ²⁷ Xasari, Beriseeba, ²⁸ Sikilaga, Mekona, ²⁹ Rimon, Soraha, Yaramuti, ³⁰ Sanowa, Adulama, Lakisi, Aseka, e

nun e rabilinyie. E naxa sabati ɔlofo Beriseeba ma sa doxo Hinoma gulunba ra. ³¹ Bunyamin bonsoe mixie sabatixi Geba, Mikimasi, Aya, Beteli, nun e rabilinyie ne. ³² E man sabatixi Anatoti, Noba, Ananaya, ³³ Xasori, Rama, Gitayimi, ³⁴ Xadidi, Seboyima, Nebalati, ³⁵ Lodi, Ono, nun se yailanmae xa gulunba fan kui. ³⁶ Lewika ndee naxee kelixi Yudaya, nee naxa sabati Bunyamin boxi ma.

12

Serexedubee nun Lewikae

¹ Serexedubee nun Lewikae nan yi ki, naxee gbilen Darisalamu e nun Salatiyeli xa di Sorobabeli nun Yesuwa ra: Seraya, Yeremi, Esidirasi, ² Amaraya, Maluku, Xatusi, ³ Sekanaya, Rexumi, Meremoti, ⁴ Ido, Gineton, Abiya, ⁵ Miyamin, Mowadiya, Biliga, ⁶ Semaya, Yoyaribu, Yedaya, ⁷ Salu, Emoki, Xilikiya, nun Yedaya. Serexedube kungtie nan na ki, nun e ngaxakerenyi naxee nu na Yesuwa xa waxati.

⁸ Lewikae nan yi ki: Yesuwa, Binuwi, Kadamiyeli, Serebiya, Yudaya, nun Mataniya. E nu findixi beetiba manglee nan na. ⁹ E ngaxakerenyie Bakibukiya nun Unni nu tima e ya ra na wali kui.

¹⁰ Yesuwa findi ne Yoyakima baba ra. Yoyakima findi ne Eliyasibu baba ra. Eliyasibu findi ne Yoyada baba ra. ¹¹ Yoyada findi ne Yonatan baba ra. Yonatan findi ne Yaduwa baba ra.

¹² Yoyakima xa waxati, serexedube xabilee nun e xunyi nan ya:

Meraya nan findi Seraya xabile xunyi ra. Xananiya nan findi Yeremi xabile xunyi ra. ¹³ Mesulama nan findi Esidirasi xabile xunyi ra.

Yehoxanan nan findi Amaraya xabile xunyi ra.

¹⁴ Yonatan nan findi Maluku xabile xunyi ra.

Yusufu nan findi Sebanaya xabile xunyi ra. ¹⁵ Adina nan findi Xarima xabile xunyi ra.

Xelekayi nan findi Merayoti xabile xunyi ra.

¹⁶ Sakari nan findi Ido xabile xunyi ra. Mesulama nan findi Gineton xabile xunyi ra.

¹⁷ Sikiri nan findi Abiya xabile xunyi ra. Pilitayi nan findi Minyamin nun Mowadiya xabile xunyi ra.

¹⁸ Samuwa nan findi Biliga xabile xunyi ra. Yehonatan nan findi Semaya xabile xunyi ra.

¹⁹ Matenayi nan findi Yoyaribu xabile xunyi ra.

Yusayi nan findi Yedaya xabile xunyi ra.

²⁰ Kalayi nan findi Salayi xabile xunyi ra. Eberi nan findi Emeki xabile xunyi ra.

²¹ Xasabiya nan findi Xilikiya xabile xunyi ra.

Netaneeli nan findi Yedaya xabile xunyi ra.

²² Serexedube xilie nun Lewika denbaya kanyie xilie nu sebexi Eliyasibu, Yoyada, Yonatan, nun Yaduwa xa waxati, Perise mange Dariyusi xa mangeya bun ma.

²³ Lewika denbaya kanyie xilie nu sebexi taruxui buki kui han Eliyasibu xa mamadi Yonatan xa waxati. ²⁴ Lewikae xa manglee Xasabiya, Serebiya, Kadamiyeli xa di Yosuwe, nu Alatala matoxoma temui naxe, e ngaxakerenyie nu tixi e ya i, alo Ala xa mixi Dawuda a yamari ki naxe.

²⁵ Mataniya, Bakibukiya, Abadiyasi, Mesulama, Talamon, nun Akubu nu horomobanxi naadee kantama, ²⁶ Yosuwe xa di Yoyakima xa waxati kui, Yosadaki xa mamadi. Na waxati Nehemi nan nu na gomina ra, Esidirasi nan nu na serexedube nun seriye karamoxo ra.

Darisalamu tete rabi

²⁷ Darisalamu tete rabi, e xerae xee ne Lewikae birin ma Yudaya boxi ma, alako e xa fa Darisalamu jexelin xulunyi tide beetie ra, naxee bama maxa see nun kora mooli ndee xui ra. ²⁸ Beetibae naxa fa kelife Darisalamu fari ma, a nun Netofa foxoe ra, ²⁹ Beti Giligali, Geba, nun Asamafeti. ³⁰ Serexedubee nun Lewikae naxa e yete raseniye, e man naxa pama, nun taa naadee nun taa tete fan naseniye.

³¹ N naxa Yudaya manglee rate tete kon na. N man naxa beetiba pama firin sugandi. Nama singe xa jere tete kon na yirefanyi ma, Xuruse naade mabiri.

³² Hosaya nun Yudaya manglee seeti naxa bira yi pama foxo ra, ³³ e nun Asaraya, Esidirasi, Mesulama, ³⁴ Yuda, Bunyamin, Seraya, Yeremi, ³⁵ serexedube naxee feri fema, Yonatan xa di Sakari, naxan benbae findixi Semaya, Mataniya, Mike, Sabudu, nun Asafi ra. ³⁶ Sakari ngaxakerenyie Semaya, Asareli, Milalayi, Gilalayi, Maayi, Netaneeli, Yuda, nun Xanani naxa bira e foxo ra. Dawuda xa beetibasee nu na e yi ra. Seriye karamoxo Esidirasi nan nu na e xa yarerati ra. ³⁷ E to Dulonyi naade li, e naxa te Dawuda xa taa kui tete kon na. E naxa dangi Dawuda xa banxi ra han e sa Ye naade li sogetede biri.

³⁸ Na pama firin nde naxa siga koola ma. N naxa bira e foxo ra tete kon na, muxu nun pama donxoe. Muxu naxa mini yire makantaxi ra naxan xili Taami Gande, muxu naxa siga han tete igbode. ³⁹ Muxu naxa mini Efirami naade ra, Naade Fori, Yexe naade, Xananeli yire

makantaxi, Meya yire makantaxi, han muxu Yeḫeḫeḫe naade li. Muxu naxa ti Geeli naade ya ra.

⁴⁰ Na pama firinyi naxa ti Ala xa banxi kui. N tan nun kiitisaie nu na, nun ⁴¹ serexedubee Eliyakim, Maaseya, Minyamin, Mike, Eliyowenayi, Sakari, nun Xananiya. Ferie fan nu na e yi ra. ⁴² Serexedubee Maaseya, Semaya, Eleyasari, Usi, Yehoxanan, Malakiya, Elama, nun Eseri fan nu na. Yisiraxaya nan nu na beētibae xa mange ra.

⁴³ Nama naxa serexe gbeḡbe ba seewe kui barima e Marigi Ala nu bara e raseewa. Ginnee nun dimee fan nu seewaxi. Na jlexinyi xui naxa siga yire makuye.

⁴⁴ Na loxoe muxu naxa xemee sugandi naxee bilie kantama, serexe bogise singee nun farile ragatama dennaxe. Yi xemee lan ne e xa sansi bogi singee xun lan, naxee fixi serexedubee nun Lewikae ma, kelife xee ma alo a sebexi kitaabui kui ki naxe. Yudayakae nu bara jlexin serexedubee nun Lewikae xa wali ra. ⁴⁵ E naxa e Marigi Ala xa wali raba a fan yi ra. E tan, beētibae, nun naade makantee nu e rasniyenma alo Dawuda nun a xa di Sulemani a masenxi ki naxe.

⁴⁶ Dawuda nun Asafi xa waxati, beētiba mangee nu na naxee nu Ala matoxoma suukie nun tantuie ra. ⁴⁷ Sorobabeli nun Nehemi xa waxati, Isirayila birin nu baloe soma beētibae, naade makantee, Lewikae, serexedubee, nun Haruna xa die yi ra loxoe birin.

13

Nehemi xa wali donxoe

¹ E nu na Tawureta Munsaxaranfe nama be temui naxe, e naxa yi sebeli to, «Amonika nun Mowabaka mu daxa e xa so Ala xa mixie ya ma, ² barima e mu fa taami nun ye ra Isirayilakae ralande e xa biyaasi kui, e kobiri fi Balami nan ma, a xa fa Isirayilakae danka. Konō muxu Marigi Ala naxa na danke mafindi barake ra.» ³ E to na me, e naxa si gbete mixi birin keru Isirayilakae ya ma.

⁴ Beenu na xa raba, serexedubee Eliyasibu nan nu na bilie xunyi ra muxu Marigi Ala xa banxi kui. A bariboore nde nan nu lanxi Tobiya ma. ⁵ A nu bara bili belebele so a yi ra yi se birin nagatama dennaxe: mengi, surayi, horomobanxi isee, mengi farile, weni neene, nun ture, naxee fima Lewikae, beētibae, nun naade makantee ma. ⁶ Na birin naba temui naxe, n mu nu na Darisalamu, barima n nu bara gbilen Babilon mange Atasakasi yire, a xa mangeya je tongo saxan nun firin nde ra. Na je to jon, mange naxa tin ⁷ n bejinde,

n xa gbilen Darisalamu. N to naa li, n naxa Eliyasibu xa wali kobi to bili sofe ra Tobiya yi ra, Ala xa banxi kui. ⁸ Na fe naxa n boje rapaaxu n ma. N naxa Tobiya xa se birin woli tande. ⁹ N naxa e yaamari e xa na bilie raseniye, n fa Ala xa banxi see raso naa, alo serexee nun surayi.

¹⁰ N naxa a me fan, se naxee lan e xa fi Lewikae ma, e mu nu na fixi e ma. Lewikae nun beētibae, naxee nu lanxi e xa Ala xa wali raba, ne nu bara siga e xa xee rawalide. ¹¹ N naxa sonxoe rate kiitisaie ma, n fa e maxrin, «Wo Ala xa banxi rabepinxi munfe ra?» N naxa Lewikae nun beētibae malan, n fa e ragbilen e xa wali ra. ¹² Na temui kore Yudayaka birin naxa fa mengi farile, weni neene, nun ture ra, a xa malan bilie kui. ¹³ N naxa Selemiya serexedube ti, a xa na bilie makanta, a nun seriye karamoxo Sadoki, Lewika Pedaya, Sabudu xa di Hanan, Mataniya xa mamadi. N na mixie sugandixi ne barima tinxin mixie nan nu na e ra. A nu lan ne e xa na see itaxun e ngaxakerenyie ma.

¹⁴ N Marigi Ala, i naxa neemu n ma na xa fe ra. I xa ratu n ma, n wali tinxixi naxan naba i xa horomobanxi nun sali xa fe ra.

¹⁵ Na temui n naxa Yudayaka ndee to wali kui malabui loxoe. E sansi bogi bunduma, e mengi xabama, e a bakima sofale fari, e man weni bogi, weni, xore, nun kote gbete bakima, e a xanin Darisalamu malabui loxoe, e xa a mati. N naxa na tonyi doxo e ma senbe ra. ¹⁶ Tireka naxee sabatixi Darisalamu, e fan nu fama ne yexee nun kote mooli birin na Darisalamu, e xa a mati malabui loxoe Yudayakae ma. ¹⁷ N naxa sonxoe rate Yudaya kungtie ma yi ki, «Wo na munse rabafe? Wo na binye nan bafe malabui loxoe ma? ¹⁸ Wo babae fan nu na nan nabama. Na nan a niyaxi won Marigi Ala naxa won jaxankata, a yi taa kana. Wo na a xa xone xun masafe, barima wo mu malabui loxoe binyaxi.»

¹⁹ Na temui n naxa yaamari fi, koe so temui, beenu malabui loxoe xa a li, Darisalamu naadee xa balan han malabui loxoe xa ba a ra. N man naxa n ma walike segetala ndee doxo naadee ra, e naxa tin kote yo xa so malabui loxoe. ²⁰ A bara sanya keren, xa na mu a ra firin li, yulee makiti sama Darisalamu fari ma, tete seeti ma. ²¹ N naxa na tonyi fan doxo e ma yi woyenyi ra, «Wo koe radangima tete seeti ma munfe ra? Xa wo na raba kore, n belexe wo lima ne.» Kafi na dangi, e mu fa malabui loxoe sonon.

²² N naxa a fala Lewikae be, e xa e yete raseniye, e xa fa naadee makantade, alako mixie xa malabui loxoe binya.

N Marigi Ala, i xa ratu n ma wali ma, i man xa n kanta i xa fonisireya kui.

²³ Na waxati, n naxa Yuwifi ndee to naxee bara ginnee dɔxo naxee keli Asidodi, Amoni, nun Mowaba boxi ma. ²⁴ E xa di ndee nu Asidodi xui falama, xa na mu a ra si gbete xui, e mu Yudaya xui falama. ²⁵ N naxa na fan tonyi dɔxo e ma, n fa e danka. N naxa mixi ndee bonbo, n e xunsexe matala. N naxa fa e rakali Ala xili ra, «Wo naxa wo xa di ginnee fi e xa di xeme ma, wo fan naxa e xa di ginnee dɔxo wo yete be, xa na mu a ra wo xa die be. ²⁶ Na fe xa mu a niyaxi Isirayila mange Sulemani findixi yunubitɔe ra? A maniye yo mu nu na dunja sie ya ma. Ala naxa a xanu, a man a findi Isirayila mange ra. Kono si gbete ginnee naxa a raso yunubi fe kui. ²⁷ Wo fan wama na yunubi mooli nan nabafe? Wo wama findife tinxintaree nan na won Marigi Ala be, ginnee futife ra si gbete ya ma?»

²⁸ Eliyasibu serexedube kuntigi xa di Yoyada nan nu na Sanbalati Xoronka bitanyi ra. N naxa a rabolo.

²⁹ N Marigi Ala, i xa ratu n ma fe ma, barima e bara serexedube wali manɔxo, e man bara serexedube nun Lewikae xa saate kana.

³⁰ N naxa si gbete mixi birin keru serexedube nun Lewikae ya ma, n naxa e ti e xa wali ra. ³¹ N man naxa yege fi serexedube ma sali temui nun boxi daxamui singe serexe ba temui.

N Marigi Ala, i xa ratu n ma fe ma i xa fonisireya kui.

Esita xa Taruxui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Alatala nu bara Isirayila bonsœ sa e yaxui Babilonkae sagoe e xa yunubie xa fe ra. E naxa bu naa konyiya kui ñe wuyaxie bun ma. A rañonyi si gbetœe fan naxa ño Yuwifii yaxui singee ra, Yuwifii fa lu nee xa mangeya bun ma. Yi kitaabui fe falama naxan dangi Perise boxi ma Yuwifii ndee xa fe ra, naxee nu xili Morodekayi nun Esita.

Yuwifii xa diine nu seriye nde masenma, naxan mu nu rafanxi kaafiri senbema nde ma Perise boxi ma, naxan nu xili Haman. A nu wama mixi birin xa a xinbi sin boxi ma a binyafe ra, kono Morodekayi mu nu wama na rabafe, barima a nu na mooli rabama Alatala gbansan nan be. Na kui Yuwifii xa fe mu nu rafanxi a ma, a fa nate tongo a xa e tooro.

Kono Ala meenima a xa nama ma, a e mali e xa toore kui. Morodekayi taara xa di ginema Esita nu bara findi Perise mange gine ra a xa tofanyi nun a xa tinxinyi xa fe ra. Na fe naxa a niya a xa ño mange xungbe mayandide a xa a mali yi fe kui. Haman waxœfe ñaaxi mu sooneya, barima Ala nu bara a xa mixi Esita lu Perise mange seeti ma Ala waxœn waxati ma. Ala xa mangeya gbo mangeya birin be. Amina.

Esita xa Taruxui

Mange gine Fasati tondife mange Asuyerusu be

¹ Mange nde nu na naxan nu xili Asuyerusu. A xa mangeya folo Inidiya boxi nan ma, han a sa doxo Etiyopi boxi ra. Boxi keme moxœnen nun solofere nan nu na a xa noe bun ma. ² Na waxati, a nu doxoœi Suse ne, a xa mangataa.

³ A xa mangeya ñe saxan nde, a naxa xulunyi ti a xa mangedie nun a xa walikœe be. Perise nun Mediya soori mangœe, kuntigie, nun boxi gominæ naxa fa. ⁴ Mange Asuyerusu naxa a xa naafuli, nun a xa dariye masen e be xi keme tongo solo-masaxan bun ma.

⁵ Na to dangi, mange naxa xulunyi ti Suseka birin be a xa tete kui. Xi solofere bun ma, banna nun setare birin naxa fa na xulunyi. ⁶ Mange banxi naxa rafe ki fanyi ra. Dugi fiixœe nun dugi foœœe nu gbakuxi luuti fiixœe nun luuti gbeelie ra. Dugie gbakuxi luutie ma gbeti xurundee ra. Na birin nu xirixi geme doxoœi tofanyie ra. Xœma kibanyi nun gbeti kibanyi tofanyie nu na. Boxi gbaata nu yailanxi geme tofanyi mooli moolie ra. ⁷ Mange

naxa weni gbege itaxun mixie ma, e xa na min xœema pooti mooli wuyaxie kui. ⁸ Weni xasabi naxan e kenœn, e naxa na min, barima mangœ nu bara a xa walikœe yamari, e xa mixie waxœfe raba.

⁹ Mange gine Fasati fan naxa xulunyi ti ginee be mange Asuyerusu xa banxi kui.

¹⁰ Xulunyi xi solofere nde, mange Asuyerusu to siisi weni ra, a naxa a xa batula solofere xili. Yi xœme solofere nu xili Mehuman, Bisita, Xarabona, Bigita, Abagita, Setari, nun Karakasi. ¹¹ Mange naxa a fala e be, e xa fa mange gine Fasati ra a xœn ma. A xa a maxiri a fanyi ra, mange gine tonxuma xa doxo a xun ma, alako pama nun mangedi birin xa a xa tofanyi to. Gine tofanyi nan nu na Fasati ra. ¹² Kono mange gine Fasati naxa tondi mange xa yaamari ra, xœerae naxan masen a be. Na naxa mange xono ki fanyi.

¹³ Awa, mange naxa a xa lonnila solofere xili naxee nu seriye nun naamunyi kolon a fanyi ra. ¹⁴ Yi mangedi solofere nan ya: Kasena, Setara, Adamata, Tarasisi, Meresi, Marasena, nun Memukan. Yi Mediyakœe nun Perisekœe tide nu gbo birin be, barima e tan nan nu na mangœ seeti ma. ¹⁵ Mange naxa e maxœrin, «N tan mangœ Asuyerusu bara xœerae rasiga mange gine Fasati ma a xa fa, kono a bara tondi n xa yaamari suxude. Seriye ki ma, a lanma n xa munse raba a ra?»

¹⁶ Memukan naxa a masen mange nun mangedie be, «Mange gine Fasati mu fe ñaaxi rabaxi i tan mangœ gbansan xa ra, a man bara fe ñaaxi raba mangedie nun ñamae ra naxee na i xa mangeya bun ma. ¹⁷ Ginee na a me temui naxœ, mange gine bara a xa moori matandi, boxi ginee birin fan luma ne e xa moorie matandi ra. Ginee a falama ne, «Mange Asuyerusu xœera rasiga ne mange gine Fasati ma a xa fa, kono a mu tin.» ¹⁸ Perise nun Mediya mangedie xa ginee na yi fe me temui naxœ, e fan tondima ne e xa moorie binyade. Na na raba maraaxaxui nun binyatœreña mu ñonma. ¹⁹ Mange, xa i bara tin, a lanma i xa mangœ gine Fasati yamari a naxa fa i yire soœon. Gine gbetœ tongo naxan fisa a be, na xa findi mangœ gine ra. Na yaamari xa sebe Perisekœe nun Mediyakœe xa seriye kui, naxan mu noœa masarade. ²⁰ Gine birin na yi yaamari xungbe me i xa mangeya bun ma, e fama ne e xa moorie binyade ki fanyi ra, kelife gine xuri ma, han gine xungbe.»

²¹ Na marasi naxa rafan mange nun mangedie ma. Asuyerusu naxa a raba alo Memukan a fala ki naxœ. ²² A naxa bataaxœe rasanba a xa boxi birin ma e gbe sebeli ra nun e yete bari xui ra. Na kœedi naxœ a xœme birin xa findi denbaya xunyi

ra, a nun a xa denbaya mixi birin xa a bari xui fala.

2

Esita findife mange gine ra

¹ Na dangi xanbi, mange boṅe naxa goru. A naxa ratu mange gine Fasati xa fe rabaxi ma, a nun a yete nate naxan tongoxi a xa fe ra. ² Mange xa batulae naxa a fala a be, «Ginedimedi tofanyi ndee xa fen i be. ³ Yaamari fi i xa boxi birin ma, e xa fa ginedimedi tofanyie birin na i xa mangataa Suse. E xa lu i xa ginee xa banxi kui. Hege, i xa walike banaxi naxan mēenima i xa ginee ma, na xa a ṅengi sa e xon ma, alako nde xa sa e xa tofanyi xun ma. ⁴ Gine naxan na rafan i ma e ya ma, na xa findi mange gine Fasati ṅoxoe ra.» Yi woyenyi naxa mange kenēn, a naxa na raba.

⁵ Yuwifi nde nu na Suse naxan nu xili Morodekayi. A findi Yayiri xa di nan na, Simeyi xa mamadi, Kisu tolobite kelife Bunyamin bōnsōe ma. ⁶ Babilon mange Nebukadansari nan fa a ra konyiya kui, a nun Yudaya mange Yekoniya nun Isirayilaka gbeteē. ⁷ Morodekayi baba xunya xa di gine Hadasa, e nu naxan ma Esita, a nu na Morodekayi nan yi ra, kabi a baba nun a nga faxa temui. A naxa a xuru, a a findi a xa di ra. Ginedimedi tofanyi nan nu a ra.

⁸ Mange xa yaamari to masen a xa boxi mixie be, e naxa fa di gine wuyaxi ra Hege xon ma Suse. Esita nu na e ya ma. ⁹ A to rafan Hege ma, Hege naxa fate ratofan ture, donse fanyi, nun konyi gine solofere so a yi ra. A naxa e yigiya mange xa ginee xa banxi kui dennaxe fan yire birin be.

¹⁰ Esita nu fatanxi bōnsōe nun si naxan na, a mu na masen mixi yo be, barima Morodekayi nu bara na tonyi doxo a ma. ¹¹ Loxoe birin Morodekayi nu a makorema mange xa ginee xa banxi ra, a xa Esita xa fe xibaarui kolon.

¹² Na ginee birin naxa kike fu nun firin naba mange xa ginee xa banxi kui. Kike senni bun ma, ture nun labunde mooli ndee nu masoma e ma. Na dangi xanbi, ture nun labunde mooli gbeteē nu masoma e ma. Na ṅe keren to kamali, ginee naxa no e yete masende mange be. ¹³ Ginee ne sigama mange xon ma, e wa sese xaninfe e xun ma, e nu na soma ne e yi ra. ¹⁴ Ginee nu soma mange xonyi nunmare temui ne, e fa gbilen mange xa ginee xa banxi firin nde kui. Menni mange xa konyi banaxi Saasagasi nu mēenima e ma. Na xanbi e mu gbilenma mange xonyi, fo naxan na a kenēn e ya ma, a na xili.

¹⁵ Abixayili xa di Esita, Morodekayi naxan xuruxi, na xa temui to a li sigafe ra mange xonyi, a mu sese xanin a xun

ma fo mange xa walike Hege naxan fala a be. Esita nu rafan mixi birin ma. ¹⁶ E naxa Esita raso mange Asuyerusu xun ma a xa mangeya ṅe solofere nde ra, Tebeti kike fu nde ra. ¹⁷ Esita naxa rafan mange ma dangi ginee birin na. A xa xanuneya to lu mange boṅe kui dangi ginedimedi birin na, a naxa a findi mange gine Fasati ṅoxoe ra. ¹⁸ Mange naxa xulunyi belebele ti Esita be, a a xa kuntigie nun a xa walike birin xili. A na loxoe findi malabui loxoe ra a xa nama be, a e birin buṅa mange ki ma.

Morodekayi mange ratangafe

¹⁹ Ginedimedi to malan sanya firin nde ra, Morodekayi nu doxoṅi mange xa banxi naade ra. ²⁰ Esita mu nu a bōnsōe nun a xa mixie xa fe falaxi mixi yo be, alo Morodekayi nu bara a yamari ki naxe. Esita nu luma a xui suxu ra, alo a darixi a ra ki naxe kabi a dimedi temui.

²¹ Loxoe nde Morodekayi nu doxoṅi mange xa banxi naade secti ma. Bigitana nun Teresi, naxee nu na mange xa banxi sode de makantafe, e naxa xono mange Asuyerusu ma, e fa nate tongo e xa a faxa. ²² Morodekayi to na me, a naxa a fala mange gine Esita be, alako a xa na masen mange be a xili ra. ²³ Mange to na fe xon nafen, a naxa a kolon nondi na a ra. A naxa na xeme firinyie gbaku wuri ma e faxafe ra. Na birin naxa sebe taruxui buki kui mange ya xori.

3

Haman wama Yuwifie faxafe

¹ Na dangi xanbi, mange Asuyerusu naxa Hamedata Agagaka xa di Haman binya, a a ti mangedie birin xun ma. ² Mange xa mixie birin nu e xinbi sinma Haman bun ma, alo mange e yamari ki naxe. Kono Morodekayi tan nu tondima ne a xinbi sinde a bun ma, a man mu a feleenma a be boxi ma. ³ Mange xa mixie naxa Morodekayi maxorin, «I mange xa yaamari matandima munfe ra?» ⁴ E nu luma Morodekayi maxorin na na fe ma, kono a mu a tuli matima e ra. Sa na fari, a nu bara a fala e be a Yuwifi na a ra. Na temui, e naxa na dentege Haman be, e xa a mato a naxan nabama.

⁵ Haman to a to Morodekayi mu tinma a xinbi sinde a bun ma, a naxa xono ki fanyi. ⁶ A to a kolon, Yuwifi nan Morodekayi ra, a mu tin a tan gbansan xa tooro de fa. A nu wama a xa mixi birin nan nahalakife fa, Yuwifi naxee birin nu na Asuyerusu xa mangeya bun ma.

⁷ Awa, mange Asuyerusu xa mangeya ṅe fu nun firin nde, kike singe, naxan xili Nisan, Haman naxa sematoe maxorin, a

xa a kolon a lanma a xa Yuwifie faxa kike nun loxœ naxan ma. Sematoe naxa a to na lanxi kike fu nun firin nde nan ma, naxan xili Adari.

⁸ Na temui Haman naxa a masen mange Asuyerusu be, «Si nde na i xa pama ya ma, naxan yensenxi i xa mangeya yire birin. E xa seriye mu luxi alo si gbete e xa seriye, barima e tondima i xa yaamarie yati suxude. A mu lanma e xa sabati i xa boxi ma. ⁹ Mange, xa i tinxi, yaamari fi e xa halaki. N tan yati bara tin kobiri gbeti kole wulu fu fide i xa mixie ma naxee yi wali rakamalima.»

¹⁰ Mange naxa a xa tonxuma ba a belexesole ra, a naxa a so Hamadata xa di Haman yi ra, na Agagaka naxan nu findixi Yuwifie yaxui ra. ¹¹ Mange naxa a fala a be, «I xa i xa kobiri ragata. I man xa i waxonfe raba yi mixie ra.»

¹² Na kike singe, xi fu nun saxan nde, Haman naxa mange xa sebelitie malan, e xa a xa yaamari sebe mange rasimae, boxi gominæ, nun si birin mangedie ma. Bataaxee naxa sebe si birin xa sebeli ki ma nun si birin bari xui ra. E naxa nee sebe mange Asuyerusu xili ra. E man naxa mange xa tonxuma foxi sa na keedie ma. ¹³ Xærae naxa siga na keedie ra mangataa yire birin ma. A nu sebexi keedie kui, kike fu nun firin nde, kike naxan xili Adari, na xi fu nun saxan nde, Yuwifie birin xa faxa, dimedi yo, fori yo, diyore yo, gine yo. E sotose birin xa lu mixi gbete be. Yi birin xa raba na loxœ ne. ¹⁴ A nu lan ne yi yaamari xa fi mixi birin ma, alako e xa no na rabade na loxœ.

¹⁵ Mange xa xærae naxa siga e gi ra alo mange a fala ki naxe. Asuyerusu nun Haman naxa lu yire keren e xa weni min, kono mixi naxee nu na Suse mangataa, e birin boje naxa mini a i.

4

Morodekayi Esita mayandife

¹ Morodekayi to yi fe birin me, a naxa a xa dugi iboo a ma, a sunnun donma ragoro a ma, a te xube maso a fate ma, a mini taa kui a wama a xui itexi ra. ² A naxa siga han mange xonyi, kono a mu no sode, barima sunnun donma kanyi mu daxa sofe naa. ³ Mange xa yaamari to so taa birin kui, Yuwifie naxa wa e xui itexi ra sunnunyi kui. E naxa sunnun donma ragoro e ma, e te xube maso e fate ma. E naxa na birin naba sunyi kui.

⁴ Esita xa konyi ginee nun xeme banaxi naxee nu meenima a ma, e to Morodekayi xa fe fala Esita be, sunnunyi naxa a boje suxu a paaxi ra. A naxa dugi nde rasanba Morodekayi ma, kono a mu tin a xa

sunnun donma ratede a ma. ⁵ Esita naxa Hataki xili, xeme banaxi mange naxan yamari a xa meeni Esita ma. A naxa a xee Morodekayi xon ma, alako a xa a kolon a sunnunxi fe naxan ma.

⁶ Hataki naxa sa Morodekayi li taa kui mange xa banxi sode de ra. ⁷ Haman naxan naba, a nun a kobiri xasabi naxan laayidi mange be Yuwifie faxafe ra, Morodekayi naxa na birin dentege Hataki be.

⁸ A naxa na bataaxe masen a be naxan xaranxi Suse taa kui Yuwifie faxafe xa fe ra. Morodekayi naxa a fala a be a xa na keedi so Esita yi ra, a man xa dentege sa a be. A nu wama ne Esita xa mange mayandi Yuwifie be, alako a bonsœ naxa tooo.

⁹ Hataki naxa gbilen Esita yire, a naxa Morodekayi xa masenyi birin tagi raba a be. ¹⁰ Esita to na me, a man naxa Hataki xee Morodekayi xon ma, a xa sa yi fala a be, ¹¹ «Mange xa walikee nun a xa mixi birin a kolon gine yo, xeme yo naxan sigama mange yire beenu mange xa a xili, na kanyi lanma seriye ki ma a xa faxa. Xa mange sa tin, a xa sawuri xema daaxi itala a be, a noma dipede na kanyi ma. Kono a xi tongo saxan nan ya, mange mu n xili!»

¹² Hataki to na fala Morodekayi be, ¹³ Morodekayi naxa Esita yaabi, a naxe, «Esita, hali i to na mange nan xonyi, i naxa a mapoxun de a i keren noma kiside Yuwifie ya ma. ¹⁴ Xa i dundu yi fe ma, saabui gbete minima ne Yuwifie be, kono i tan nun i xabile halakima ne. Nde a kolon xa i findixi mange gine ra yi loxœ yati yati nan ma fe ra?»

¹⁵ Na kui Esita naxa Morodekayi yaabi yi woyenyi ra, ¹⁶ «Siga, i sa Suse Yuwifie birin malan, wo xa sunyi suxu n be. Wo naxa ye min, wo naxa wo dege yanyi saxan nun koe saxan bun ma. N tan nun n ma konyie fan sunyi suxuma na ki ne. Na dangi xanbi, n sigama ne mange yire, hali tonyi to doxoxi na ma. Xa e n faxa, awa yire.» ¹⁷ Na temui Morodekayi naxa Esita waxonfe raba, alo a fala a be ki naxe.

5

Esita sigafe mange Asuyerusu xon ma

¹ Sunyi xi saxan nde, Esita naxa a maxiri mange gine dugie ra, a sa siga mange yire. Mange nu doxoxi a xa kibanyi kui, a ya tixi naade ra. ² A to mange gine Esita to, a tixi naa, a xa fe naxa rafan a ma. Mange naxa a xa sawuri xema daaxi itala a be, Esita naxa a belexe din na sawuri xunyi ra. ³ Mange naxa a maxorin, «Mange gine Esita, munse niyaxi? I wama munse xon ma? N mu tondima, hali i wama n ma mangeya tagi nan xon ma.»

⁴ Esita naxa a yaabi, «Mange, xa a sa i kenen, n wama a xon ma wo nun Haman xa fa n xonyi to, won birin xa won dege a fanyi ra i xa binye bun ma.» ⁵ Mange naxa xera rasiga Haman ma keren na, alako e xa sa Esita waxonfe raba. ⁶ Mange nun Haman naxa siga Esita xonyi, e e dege yire keren. E nu na weni minfe temui naxe, mange naxa Esita maxorin, «Esita, i wama naxan xon ma, a fala n be. N mu tondima. I waxonfe na munse ra? Hali i wama n ma mangeya tagi nan xon ma, n a soma ne i yi ra.» ⁷ Esita naxa mange yaabi, a naxe, «N wama naxan xon ma, ⁸ xa i bara tin a ra, a xoli n ma wo nun Haman man xa fa n xonyi tina. Na temui, won na ge won degede, n na n waxonfe falama i be.»

⁹ Na loxe Haman nu seewaxi ki fanyi, konso a to Morodekayi to mange xa banxi sode de ra, a boje naxa te a jaaxi ra, barima Morodekayi tondixi a binyade, a mu gaaxuxi a ya ra fefe ma. ¹⁰ Na kui Haman naxa a sabari, a gbilen a xonyi. Menni a naxa a booree nun a xa gine Seresi xili. ¹¹ A naxa a yete igbo folo a xa naafuli xa fe ra, a xa di wuyaxi xa fe ra, naxa a tide xa fe ra, mange naxan fixi a ma kuntigie nun mangedie tagi.

¹² Haman naxa a fala e be, «Safe na birin xun ma, mange gine Esita n tan keren nan xili, a muxu nun mange xa sa muxu dege a xonyi to. Tina fan, muxu man sigama ne naa. ¹³ Konso na birin mu findima seewe ra n be, danmi n na Yuwifi Morodekayi toma mange xa banxi sode de ra.»

¹⁴ A xa gine Seresi nun a booree naxa a fala a be, «I naxan nabama, tina geesege, i xa wuri kuye ngonon ya tongo suuli ti, i fa mange mayandi Morodekayi xa gbaku na kon na. Na kui wo nun mange sigama ne Esita xonyi seewe kui.» Na fe naxa rafan Haman ma ki fanyi ra, a fa na wuri ti naa.

6

Mange Morodekayi binyafe

¹ Na koe ra mange mu no xide. A naxa xera rasiga bukie tongode naxee nu findixi mangeya xa taruxui ra. Na naxa xaran mange be. ² E naxa fe nde xaran Morodekayi xa fe ra. A nu bara a kolon mange banxi kantamae Bigitana nun Teresi nu wama mange Asuyerusu faxafe ne. ³ Na kui mange naxa a xa batulae maxorin, «Won Morodekayi binya di na fe ma? Mange xa batulae naxa a yaabi, «Fefe mu nu raba a be sinden.»

⁴ Mange man naxa e maxorin, «Nde baxi sode n ma banxi kui yakosi?» Haman nu bara so mange xonyi, alako a xa a mayandi Morodekayi xa gbaku wuri ma, naxan nu bara ge tide naa. ⁵ Na na a ra mange

xa batulae naxa mange yaabi, «Haman nan be.» Mange naxa a fala e be, «A xa fa n yire.» ⁶ Haman to so, mange naxa a maxorin, «Mixi nde na n wama naxan binyafe ki fanyi. N lan n xa munse raba na kanyi be?» Haman naxa a mapoxun a boje ma, «Mixi gbete mu na mange wama naxan binyafe bafe n tan na.» ⁷ Na kui Haman naxa mange yaabi, «Mange, i wama mixi naxan binyafe, ⁸ a lanma mange dugi, mange bara naxan nagoro a ma, a xa na ragoro na mixi ma. E man xa fa soe nde ra i bara doko naxan fari, mange tonxuma saxi naxan ma. ⁹ I xa mixi xungbe nde xa na dugi ragoro na mixi ma, i wama naxan binyafe. A na te soe fari, boore xa a rapere taa kui, a xa siga masenyi ti ra, «Wo a mato mange naxan nabama mixi be, a wama naxan binyafe.»

¹⁰ Awa, mange naxa a fala Haman be, «I xulun, i sa dugi nun soe tongo, i fa i xa woyenyi birin nakamali Morodekayi be, na Yuwifi naxan dokoma mange xa banxi sode de ra. I naxa neemu i fala xui sese ma.» ¹¹ Na temui Haman naxa sa dugi nun soe tongo. A naxa mange dugi ragoro Morodekayi ma. Morodekayi to te soe fari, Haman naxa soe rapere taa kui a masenfe ra jama be, ««Wo a mato mange naxan nabama mixi be, a wama naxan binyafe.»

¹² E to ge na rabade, Morodekayi naxa gbilen mange xa banxi sode de ra, Haman tan naxa a xulun sigafe ra a xonyi, a yatagi ixonoxi. ¹³ Haman to na birin fala a xa gine Seresi nun a defanbooree be, e naxa a yaabi, «Xa yi Morodekayi, Yuwifi bonsoe na a ra, i mu noma tide a kanke. I fama ne i yete xun nakanade tun!»

¹⁴ Na temui yati mange xa mixi ndee naxa fa a xilide, a xa siga mange gine Esita xonyi a degede.

7

Esita xa mayandi

¹ Mange nun Haman naxa siga mange gine Esita xonyi e degede. ² Na sige firin nde kui, mange nu weni minma temui naxe, a man naxa gbilen Esita maxorin na, «Esita, i wama naxan xon ma, a fala n be alako n xa na raba. Munse xoli i ma? Hali i wama n ma mangeya tagi nan xon ma, n a fima ne i ma.»

³ Mange gine Esita naxa a yaabi, «Mange, xa i sa tin, n wama fe naxan xon ma, i xa n tan nun n bonsoe rakisi. ⁴ N tan nun n ma mixie bara mati, alako muxu xa halaki, muxu xa faxa, muxu xa jon feo. Xa e muxu mati konyie gbansan nan na nu, n mu fefe falama i be nu, n dunduma ne tun, barima na fe mu xoxoxo nu han n xa mange tooro.»

⁵ Mange Asuyerusu naxa mange gine Esita maxorin keren na, «Nde suusaxi yi fe mooli mapoxunde? Na kanyi na minden?»

⁶ Esita naxa a yaabi, «Muxu yaxui xungbe, naxan wama muxu tsoorofe, na findixi yi Haman mixi kobi nan na.» Haman to na woyenyi me, gaaxui naxa a suxu a jaaxi ra.

⁷ Mange bope naxa te, a mini tande ma. Haman to a kolon mange jan bara nate tongo a xa fe ra, a naxa lu mange gine Esita fe ma, a xa a mayandi a xa a rakisi.

⁸ Haman to a felen mange gine Esita bun ma, mange so temui nan na ki kelife tande ma. Mange naxa sonxoe rate, «Yi xeme na munse rabafe yi ki? A man wama dutunfe mange gine Esita nan ma n ya xori n ma banxi kui?» Mange fefe na woyenyi fala, mixie naxa Haman yatagi makoto, e a xanin.

⁹ Xarabona, mange xa mixi nde, naxa a fala mange be, «Haman jan bara wuri ti a xonyi, a nu wama Morodekayi gbakufe dennaxe, Morodekayi naxan nu bara mange rakisi. Na wuri ite nongon ya tongo suuli.» Awa, mange naxa a yamari, «Haman xa gbaku menni ne.» ¹⁰ Na na a ra Haman naxa gbaku na wuri ma, naxan nu tixi Morodekayi xili ma a faxafe ra. Na dangi xanbi, mange bope naxa goro.

8

Yuwife xunnakeli sotofe

¹ Na loxoe mange Asuyerusu naxa Yuwife yaxui Haman xa se birin fi mange gine Esita ma. Morodekayi naxa a yete masen mange be, barima Esita nu bara a fala mange be a Morodekayi findixi a taara nan na. ² Mange naxa a xa tonxuma ba a yete belexe ra, a naxan nasuxu Haman yi, a a so Morodekayi yi ra. Esita naxa Haman harige birin taxu Morodekayi ra.

³ Na temui Esita naxa a mafelen mange bun ma, a a mayandi a naxa Haman Agagaka waxonfe kobi raba Yuwife ra. ⁴ Mange naxa a xa mangeya sawuri xema daaxi itala Esita mabiri. Na nan a niya Esita naxa keli a ti a ya i. ⁵ A naxa a masen a be, «Mange, xa i tin, xa n ma fe rafan i ma, xa i bara nate tongo, xa i n xanuxi yandi i xa keedi sebe naxan Hamedata xa di Agagaka Haman xa yaamari kanama, yaamari naxan fi Yuwife faxafe ra i xa mangeya birin kui. ⁶ N tan mu noma n ya tide n ma mixie ra toore nun gbaloe xa e soto.»

⁷ Awa, mange Asuyerusu naxa a masen mange gine Esita nun Yuwife Morodekayi be, «N bara Haman faxa, barima a nu wama Yuwife halakife ne. N man bara Haman harige fi Esita ma. ⁸ Yakosi wo

naxan nabama, wo xa keedi sebe n xili ra, naxan noma Yuwife xa fe fandé. Wo xa n ma mange tonxuma sa a ma, barima xa n ma tonxuma na a ma, na yaamari mu noma masarade.»

⁹ Na loxoe yati, e naxa sebelitie maxili. Morodekayi naxa yaamari fi e ma naxan nabama Yuwife xa fe ra. E naxa na bataaxe sebe mange rasimae, gominae, nun mangedie birin ma naxee nu na boxi keme moxoren nun solofere xun ma, kelife Inidya ma, han Etiyopi. Kankan gbe nu sebexi a xa sebeli ki ma nun a bari xui ra. Yuwife fan naxa e gbe soto e xa sebeli ki ma nun e bari xui ra. Na raba kike saxan nde ne, kike naxan xili «Sifan,» na xi moxoren nun saxan nde loxoe. ¹⁰ Na bataaxe naxa sebe mange xili ra, a xa tonxuma naxa sa e ma. Xeera naxee nu lan e xa bataaxe rasanba, nee naxa siga e gi ra mange xa soe fanyie fari.

¹¹ Mange xa keedi a masen ne, Yuwife noma e malande e xa e yete xun magere. Xa mixi yo wama e gerefe, mange bara tin Yuwife xa e faxa, e nun e xa ginee nun e xa die. E man noma e harige birin tongode. ¹² Yi yaamari nu lanxi a xa raba mange Asuyerusu xa mangeya birin kui, Ada kike, je kike fu nun firin nde, a xi fu nun saxan nde ma. ¹³ Na yaamari nu sebexi keedie ma, boxi yo boxi xa e gbe soto alako birin xa a kolon, Yuwife fan xa redi e gberoxode e yaxuie ma. ¹⁴ Mange to yaamari fi, xeerae naxa siga e gi ra mange xa soe fanyie fari. Yi yaamari naxa xaran Suse mangataa kui.

¹⁵ Morodekayi naxa mini mange xa banxi kui, mange dugi foore nun a fiixe ragoroxi a ma, mange tonxuma xema daaxi doxoxi a xun ma, nun donma xungbe gbeeli ragoroxi a ma. Susekae birin naxa seewa, e e xui rate pelexinyi kui. ¹⁶ Yuwife naxa seewa ki fanyi ra e xa xunnakeli xa fe ra. ¹⁷ Yire birin nun taa birin mange xa yaamari xaranxi dennaxe, Yuwife naxa xulunyi ti seewe kui. Mixi wuyaxi naxee kelixi si gbete e ya ma, e naxa e yete findi Yuwife ra, barima e nu bara gaaxu e ya ra.

9

Yuwife yaxuie faxafe

¹ Ada kike fu nun firin nde, xi fu nun saxan nde to a li, mange xa yaamari nu lanma a xa raba. Na loxoe ma Yuwife yaxuie nu wama e masotafe, konjo fee naxa masara, Yuwife naxa no e ra. ² Mange Asuyerusu xa mangeya yire birin, Yuwife naxa e malan e yaxuie gerede. Mixi yo mu no tide e ya ra, sie birin naxa gaaxu. ³ Boxi birin mangedie, mange rasimae, gominae,

nun mange xa mixie naxa Yuwifie mali, barima e nu gaaxuxi Morodekayi ya ra. ⁴ Morodekayi nu bara findi mixi xungbe ra mange banxi kui. A xili fanyu naxa yire birin li, a tide xun nu masama tun. ⁵ Na na a ra Yuwifie naxa e yaxuie bonbo santidegema ra, e e faxes. E naxa e waxonfe birin naba e yaxuie ra.

⁶ Yuwifie naxa mixi keme suuli faxes Suse mangataa. ⁷ E man naxa Parasadata, Dalifon, Asipata, ⁸ Porata, Adaliya, Aridata, ⁹ Paramasata, Arisayi, Aridayi, e nun Feyesata birin faxes. ¹⁰ Na mixi fu findi Hamedata xa di Haman xa die nan na, Yuwifie yaxui. E naxa na mixie faxes, konso e mu mixi yo harige tongo.

¹¹ Na loxoe yati, mange naxa a kolon mixi naxan xasabi faxaxi Suse mangataa. ¹² Mange naxa a fala mange gine Esita be, «Yuwifie bara mixi keme suuli faxes Suse mangataa, a nun Haman xa di fu. Xa e bara na mooli raba yi taa kui, e munse rabaxi yire gbetee n ma mangeya kui? Konso i wama naxan xon, n na rabama ne i be. I waxonfe na munse ra di? Na birin nabama ne i be.» ¹³ Esita naxa a yaabi, «Xa i bara tin, Yuwififi naxee na Suse, e man xa no e gbejoxode tina. Haman xa di fu xa gbaku wuri ma.» ¹⁴ Mange naxa yaamari fi a xa raba alo Esita a falaxi ki naxe. Na yaamari naxa xaran Susekae be. Haman xa di fu fan naxa gbaku wuri ma. ¹⁵ Ada kike xi fu nun naani nde ra, Yuwififi man naxa e malan, e xeme keme saxan faxes taa kui, konso e mu e harige yo tongo.

¹⁶ Yuwififi naxee nu na boxi gbetee ma, nee fan naxa e malan, e yete xun magerede e yaxuie ma. E naxa e yaxui mixi wulu tongo solofere a nun suuli faxes, konso e fan mu nee harige yo tongo. ¹⁷ Na birin naba Ada kike xi fu nun saxan nde ne. A xi fu nun naani nde ra, Yuwififi naxa e malabu seewe kui, e xulunyi ti. ¹⁸ Yuwififi naxee nu na Suse, nee naxa e yaxuie gere na xi fu nun saxan nde nun fu nun naani nde ma. E naxa e malabu seewe kui a xi fu nun suuli nde loxoe, e xulunyi fan ti. ¹⁹ Na nan a toxi Yuwififi naxee na daaxae, nee xulunyi tima Ada kike xi fu nun naani nde ma seewe kui, kankan a doxoboore bupama na temui.

²⁰ Morodekayi naxa na fe birin sebe bataaxee kui Yuwififi ma, naxee nu yire makuyee nun yire makoroxie Asuyerusu xa mangeya kui. ²¹ A naxa a sebe, Yuwififi xa Ada kike xi fu nun naani nde nun a xi fu nun suuli nde findi sali loxoe ra je yo je, ²² barima e e yete soto e yaxuie yi ra na temui ne, e xa toore findi jelexinyi nan na, e xa sunnunyi findi seewe nan na. Na loxoe a lan ne e xa e doxobooree bupa, e man xa setaree ki. ²³ Yuwififi naxa

Morodekayi xa yaamari suxu, na naxa findi naamunyi ra e be je yo je.

²⁴ E na birin naba ne barima Hamedata Agagaka xa di Haman, Yuwififi yaxui, nu bara wa Yuwififi birin halakife. A nu bara jeli bonbo, naxan xili Puri, alako a xa e halaki, a xa e sonto. ²⁵ Konso Esita nu bara siga mange yire. Mange naxa keedi sebe yi ki, «Haman nu wama fe paaxi naxan nabafe Yuwififi ra, na xa gbilen a ma. A xa die fan xa gbaku wuri ma.» ²⁶ Na nan a toxi yi loxoe xili falama «Purie,» barima e bari xui ra e jeli xili falama, «Puri.» Bataaxee sebeli to kamali na ki, ²⁷ Yuwififi naxa na loxoe firinyie findi sali loxoe ra. Na naxa findi naamunyi ra e tan nun e bonsoe be, nun mixie be naxee soma e xa diine kui. E xa yi loxoe firinyie binya je yo je, e xa fe birin naba alo Morodekayi a yamari ki naxe. ²⁸ Ne naxee sa fama, Yuwififi xa denbayee naxee na yire birin, e xa yi Puri loxoe binya, alako e tan nun e bonsoe naxa neemu yi fe dangixi ma.

²⁹ Awa, Abixayili xa di Esita, naxan findixi mange gine ra, a nun Morodekayi, e naxa yi bataaxee mange daaxi firin nde sebe Puri Sali xa fe ra. ³⁰ E naxa bataaxee rasiga Yuwififi birin ma, naxee nu na mange Asuyerusu xa boxi keme moxonen nun solofere birin kui, alako mixie xa jeere bopesa nun tinxinyi kui. ³¹ E man naxa a masen Yuwififi be, e xa Puri Sali loxoe raba a waxati yati ma, alo Morodekayi nun mange gine Esita e yamarixi ki naxe. E tan nun e bonsoe birin xa sunyi suxu, e xa Ala maxandi. ³² Mange gine Esita xa yaamarie Puri salie xa fe ra, na naxa findi seriye ra, e fa sebe yi kitaabui kui.

10

Morodekayi nun mange Asuyerusu senbe

¹ Mange Asuyerusu naxa duuti maxili mixi birin ma, kelife xare ma han surie ma. ² Mange senbe nun a xa limaniya birin sebexi Perise nun Mediya mangede xa taruxui kui. Morodekayi tide gbo ki, na fan sebexi na kui. ³ Morodekayi Yuwififi naxa findi mange Asuyerusu xa mixi xungbe ra, a man naxa findi mixi kende ra Yuwififi be. E naxa a xanu ki fanyi, barima a nu wali fanyi rabama e be alako Yuwififi xa fe xa siga yare ma.

Ayuba xa Taruxui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui findixi Ayuba xa taruxui nan na naxan masenyi hagige masenma adamadie birin be. Kabi won benba Adama nun nene Mahawa to yunubi raba, mixi birin na dunija igrife na toore nan kui. Na toore noma a niyade mixie xa xono Ala ma, e fa a maxorin munfe ra a e luma e xa tooro. Xa mixie noxo a ma a e bara e pere tinxinyi kui Ala ya i, na yaabi fife xorocho.

Ayuba xa fe nu na na ki ne. A booree naxa a fala a be a toore naaxi a soto a xa yunubie nan ma fe ra. Ayuba mu tin na yaabi ra, a fa a fala na mu a ra. Na kui a nu wama Ala xa kiiti xon alako a xa a kolon a naxankataxi fe naxan ma. A raponyi Ala naxa a masen Ayuba be a a mu noma Alatala xa fe raba ki fahaamude. Ayuba to so na fe kui a boore birin na, a xaxili naxa sa.

Kono bafe na masenyi ra, seriye gbete toma yi taruxui kui naxan tide gbo. Ala to barake sa Ayuba xa fe ma a xa tinxinyi xa fe ra, Sentane naxa Ayuba toorege a falafe ra Ala be a Ayuba nu birama Ala waxonfe foxo ra alako a xa barake soto tun. Ala nu wama a masenfe Sentane be a a xa tinxintoe Ayuba nu na Ala xa seriye ratinmefe fe gbete nan ma. Ala naxa tin toore xa doxo Ayuba ma, alako Sentane xa a to na toore mu nu noma a niyade Ayuba xa Ala xa seriye bepin.

Na kui won birin noma a kolonde a mu lanma won xa bira Alatala foxo ra alako won xa barake tun soto. A lanma won xa Ala xui suxu barima won Daa Marigi nan na Alatala ra. Xa won barake soto, xa won mu a soto, a lanma won xa won Marigi Alatala batu won ma fe birin kui. Ala xa won mali na rabade. Amina.

Ayuba xa Taruxui

Alatala nun Sentane xa de masare singe

¹ Xeme nde nu na Usu boxi ma naxan nu xili Ayuba. Mixi hagige nan nu lanxi a ma, a matinxin. A nu gaaxuma Ala ya ra, a mu nu birama fe naaxi foxo ra. ² Di xeme solofere nun di gine saxan nu na a yi ra. ³ A xa goore nu lanxi yexee wulu solofere, noxome wulu saxan, ninge wulu keren, a nun sofale keme suuli nan ma. Walike gbegbe saxi na nan fari. Binye nu saxi yi xeme ma dangi mixi birin na na sogetede biri ra.

⁴ A xa die nu xulunyi tima ne e boore xonyie, e nu e maaginee xili alako e birin xa nu e dege yire keren. ⁵ Xulunyi na ba a ra, Ayuba nu serexe gan daaxie bama ne a xa di birin be e raseniyenfe ra. A nu a mapoxunma ne a temunde e bara yunubi nde soto, xa na mu a ra e bara Ala danka e boore kui. Na kui Ayuba nu luma serexe ba ra e be temui birin.

⁶ Loxoe nde Ala xa malekee naxa fa Alatala yire. Sentane fan nu na e ya ma. ⁷ Alatala naxa Sentane maxorin, «I kelixi minden?» Sentane naxa a yaabi, «N kelixi dunija ipereede.» ⁸ Alatala man naxa a maxorin, «I bara n ma konyi Ayuba rakorosi? A maniye yo mu na dunija ma. A fan, a tinxin. Ala yaragaaxui nan a ra, fe naaxi mu rafan a ma.» ⁹ Sentane naxa a yaabi, «Ayuba xa gaaxui i ya ra tun mu a ra?» ¹⁰ I mu a kantaxi xe, a tan, a xa denbaya, nun a harige birin? I bara barake sa a suxufe birin ma, alako a xa goore xa gbo tun. ¹¹ Kono xa a sa li i naxa din a harige ra, n xa a fala i be, a fama ne i dankade keren na.» ¹² Alatala naxa a fala Sentane be, «Awa yire, n bara a harige birin sa i sagoe, kono i naxa a gundi tooro de.» Na temui Sentane naxa keli Alatala yire.

¹³ Loxoe nde Ayuba xa die nu na xulunyi tife e taara xonyi. ¹⁴ Xeera nde naxa fa Ayuba yire, a a fala a be, «I xa walikee nu na ninge rawalife xe ma, sofalee fan nu na e de madonfe na longori. ¹⁵ Sebaka ndee naxa din i xa walikee ra, e e faxesantidegema ra. E man ninge fan xanin. N keren peti nan no n yete bade e yi. N faxi na fe nan dentegede i be.»

¹⁶ Na mu ge na masenyi ra, xeera gbete naxa fa, a a fala Ayuba be, «Ala bara a ragiri galanyi xa goro i xa yexee nun e makantamae ma. A bara e birin faxesa. N keren peti nan no n yete bade e yi. N faxi na fe nan dentegede i be.»

¹⁷ Na fan mu ge a xa masenyi ra, xeera gbete naxa fa, a a fala Ayuba be, «Kalidika, gaali doxo saxan bara bagan i xa noxomee ma, e e makantamae faxesa santidegema ra, e noxomee xanin. N keren peti nan no n bade e yi. N faxi na fe nan dentegede i be.»

¹⁸ Na fan mu ge a xa masenyi ra, xeera gbete naxa fa, a a fala Ayuba be, «I xa die to nu na xulunyi tife e taara xonyi. ¹⁹ Foye belebele faxi na temui ne keli gbengberenyi ma, a banxi rabira i xa die ma. E birin bara faxesa. N keren peti nan kisixi. N faxi na nan dentegede i be.»

²⁰ Na kui Ayuba naxa keli, a a xa donma iboo a ma, a a xunyi bi sunnunyi ma, a fa a rafelen boxi ma. ²¹ A naxa a fala, «N faxi dunija n mageli nan na n bari temui,

n man gbilenna n mageli nan na n siga
temui.

Alatala bara n ki harige ra,
Alatala man bara na harige ba n yi.
Tantui na Ala be.»

²² Na birin kui, Ayuba mu yunubi yo
raba, a mu fe kobi yo fala Ala be.

2

*Alatala nun Sentane xa de masare firin
nde*

¹ Loxoe nde Alatala xa malekee man
naxa fa a yire, Sentane man nu na e
tagi. ² Alatala naxa Sentane maxarin, «I
kelixi minden?» Sentane naxa a yaabi,
«N kelixi dunija ipere.» ³ Alatala man
naxa a maxarin, «I bara n ma konyi Ayuba
rakorosi? A maniye yo mu na dunija ma.
A fan, a tinxin. Ala yaragaaxui nan a ra, fe
jaaxi mu rafan a ma. Han ya a xa tinxinyi
mu masara, hali i to waxi n xa a halaki
tun.» ⁴ Sentane naxa a yaabi, «Adama fe
birin nabama a fate xa toore matangafe
nan na. A noma a harige birin masarade
yalanyi ra. ⁵ Xa i a fate yati tooroma, a i
dankama ne keren na.» ⁶ Alatala naxa a
fala Sentane be, «Awa yire, n bara a fate
sa i sagoe, kono i naxa a faxesa de.»

⁷ Na temui Sentane naxa keli Alatala
yire. A naxa suurie ikonkon Ayuba fate
birin ma, keli a sanyi kui ma han a xuntagi.
⁸ Ayuba naxa doxo te xube xora sunnunyi
kui, a nu a fate xoolin fepe kebele ra. ⁹ A
xa gine naxa a fala a be, «Han ya i na i xa
tinxinyi kui? Ala rasoto sonon, i xa faxesa.»
¹⁰ Kono Ayuba naxa a yaabi, «I woyenfe
ne na ki alo xaxilitare. Xa won tinma Ala
xa heri ra, a mu lanma won xa tin a xa
xoroxoe fan na?» Na kui Ayuba mu yunubi
yo soto a xa woyenyie kui.

Ayuba nun a boore saxanyie

¹¹ Ayuba boore saxanyie to a xa toore xa
fe me, e naxa keli e xonyi sigafe ra Ayuba
yire. E xili: Elifasi Temanka, Bilidada
Suuxaka, nun Sofara Naamaka. E naxa lu
yire keren, e lan fe keren ma, e xa sa Ayuba
kunfa ba, e xa a madundu. ¹² E to sa a to
keli yire makuye, e naxa san a ma, e bonbo
gbelegbelefe ra. E naxa e xa donmae iboo
e ma, e xube maso e ma sunnunyi kui.
¹³ E naxa doxo Ayuba seeti ma boxi, han
xi solofere. Mixi yo mu woyen keren fala
a be, barima e a to ne, a xa toore nu gbo ki
fanyi ra.

3

Ayuba xa masenyi

«Ayuba nimisafe a xa bari ra»

¹ Na birin to dangi, Ayuba naxa a bari
loxoe danka ² yi masenyi ra:

³ «N bari loxoe xa neemu dunija ra.
Na koe ra e naxe, <Di xeme na a ra.>

⁴ Ala xa na loxoe findi dimi ra,
na loxoe xa neemu a ra,
a xa tonyi doxo soge yanbafere ra na loxoe
kui.

⁵ Ala xa na loxoe findi dimi ra,
a xa nuxui ifoore dusu a xun na,
a xa lu dimi magaaxuxi kui.

⁶ Ala xa na koe ifoore,
a xa na ba konti ra je kui,
a xa na ba konti ra kike kui.

⁷ Ala xa na koe kuma di ra,

seewe xui yo naxa ite.
⁸ A xa findi danke ti se ra mandurulae be,
naxee ninginange xilima.

⁹ Na loxoe subaxe tunbuie naxa yanba,
kuye naxa iba,
naiyalanyi yo naxa mini,
¹⁰ barima a mu sese raba naxan
nu noma n barife dande,
naxan nu noma n noxunde n ma toore ma.

¹¹ Munfe ra n nga furi mu bira nu?
Munfe ra n mu faxesa nu beenu n xa bari?

¹² Munfe ra n nga n nasenexi a san ma,
a xijne fi n ma?

¹³ Xa na mu a ra, yi temui n belexi bojesa
kui nu

¹⁴ mangee nun rasimae fe ma,
naxee xa banxie bara ge kanade,

¹⁵ naxee nu bara xema nun gbeti gbegebe
soto.

¹⁶ Munfe ra e mu n nagata,
alo diyore naxan mu waxi,
naxan mu mini kene ma?

¹⁷ Gaburi tan kui, mixi jaaxie mu noma
sese ra,

mixi taganxie e malabuma ne.

¹⁸ Konyie bojesa sotoma ne,
e mu e kanyi xui mema gaburi kui.

¹⁹ Dimedie nun forie na menni,
konyie e yete sotoma naa.

²⁰ Munfe ra Ala a niyama adamadie xa
mini kene ma,

naxee findi tooromixie ra,
naxee nimisaxi e xa dunijeigiri kui,

²¹ naxee faxe xoli mawama, kono e mu
faxesa,

naxee faxe fenma dangi naafuli ra,

²² naxee jalexinma gaburi life ra?

²³ Munfe ra mixi barima,

Ala kira balanxi naxan ya ra,
Ala naxan naxetenma yire birin?

²⁴ N ma donse findixi n ma toore nan na,
n ma minse findixi n yaye nan na.

²⁵ N na gaaxu fe naxan na, na nan n lima.
Fe naxan na n naseren, n na nan sotoma.

²⁶ Bojesa mu na n be,
n mu noma n sabaride.

Malabui mu na n be, fo toore.»

4

*Elifasi Temanka xa masenyi singe**«Tinxintɔe mu tɔɔroma»*

- 1 Elifasi Temanka naxa a fala,
 2 «Ayuba, i haake to n be n xa wɔyen.
 N mu noma dundude.
 3 I bara mixi gbegbe xaran,
 i bara e ralimaniya.
 4 I xa masenyie bara mixie mali,
 i xa wɔyenyie bara e senbe so.
 5 Yakɔsi i tan nan to fa na tɔɔrofe,
 limaniya bara ba i tan yi.
 6 I mu i xaxili ti i xa danxaniya ra Ala ma?
 I mu lama i xa tinxinyi ra?
 7 I bara mixi fanyi to halakixi tɔɔre ma?
 Tinxintɔe noma bɔnɔde?
 8 N naxan nakɔrosixi, fe jaaxi rabae nan
 tɔɔroma.
 9 Ala e xun nakanama a xa xɔne kui.
 10 Yete xa yirindinyi nun barate xa
 jarandanyi magaaxu,
 kɔnɔ e jinyie fama ne magirade.
 11 Yete yati faxama kaame ra,
 a xa die yensen ye.»
- 12 «Masenyi nde bara fala n be a gundo ki
 ma,
 n tuli bara a makɔlikɔli xui me.
 13 Xiye sa temui kɔe tagi,
 14 gaaxui naxa n suxu han n fate naxa
 seren.
 15 Tubari nde naxa dangi n ya i.
 N fate xabee naxa keli, e ti.
 16 Tubari nu tixi naa.
 N a to ne, kɔnɔ mixi yo a ra n mu a kolon.
 N bara mixi maniye tan to.
 N naxa xui nde me yi makɔlikɔli ra,
 17 «Adamadi tinxin Ala ya i? A seniye n a
 Marigi ya i?
 18 Xa Ala mu la a xa malekee ra a xa
 walikée,
 xa a tantanyi toma nee ma,
 19 ibunadama go, naxan yailanxi bende ra,
 naxan noma iwurude alo kaari?
 20 Adamadie faxama lɔxo yo lɔxo, sese mu
 na kanama.
 21 E xa simaya luuti bolonma ne,
 e faxa fahaamutarepa kui.»»

5

*Elifasi Temanka xa masenyi firin nde**«Ayuba, Ala maxandi»*

- 1 «Yakɔsi, i xa xili ti i xui itexi ra.
 Nde i yaabima?
 I seniye nɔe mundun xilima?
 2 Gbesenxonneya xaxilitare faxama ne,
 tɔone lonnitare halakima ne.
 3 N bara xaxilitare nde to,
 a xa fe sooneyama,
- kɔnɔ na ikɔrexi ra n naxa yi danke bira a
 foxɔ ra.
 4 «Mali birin xa ba a xa die yi ra, kiiti xa
 kana e ra,
 mixi yo naxa e mali na kui.
 5 Kaamɔe xa a xa xe don,
 e xa baloe birin ba a yi ra hali naxan na
 tunbe xɔra.
 Mixie xa mila a xa naafuli ma, e xa a ba a
 yl.»
 6 Tɔɔre nun jaxankate fama ne.
 7 Adamadi tɔɔroma ne a xa dunijeigiri kui.
 Na mu kanama, alo te na radexe,
 a fulefule tefe fan to mu kanama.
 8 Xa n tan nan a ra nu, n Alatala nan
 maxandima,
 n nan n ma tɔɔre masen a be.
 9 A kaabanakoe rabama,
 a xa fe xungbee mu kontima.
 10 A tune ragoro boxi ma,
 a ye rasiga xe ma.
 11 A tɔɔromixi xa fe itema,
 a mixi sunnunxi rakisima.
 12 A mixi kɔɔtaxi xa fe xun nakanama,
 alako e waxɔnfe naxa sooneya.
 13 A mixi madaxui suxuma gantanyi ra,
 a yanfante waxɔnfe kanama.
 14 E xa yanyi findima e be dimi ra,
 e luma alo donxui naxee mu se toma.
 15 Alatala tɔɔromixi ratangama wɔyen
 xɔrɔxɔe ma,
 naxan kelima yanfantee de kui.
 A e ratangama senbema xa fe jaaxi ma.
 16 Xaxili tide luma ne tɔɔromixi be.
 Tinxintare de balanma ne.
 17 Nelexinyi na adama be Ala naxan xu-
 ruma.
 Wo naxa tondi Ala Senbe Kanyi xa xurui
 ra,
 18 barima a fi naxan sama mixi ma,
 a na fan dandanma,
 a fe xɔne naxan naminima, a na ray-
 alanma.
 19 A mu tondima i ratangade tɔɔre ma,
 a i rakisima tɔɔre birin kui.
 20 Kaame na sin boxi ma, a i ratangama ne
 faxe ma,
 gere na mini, a i ratangama santidegema
 ma.
 21 A i ratangama ne wɔyen jaaxi ma,
 a i ba gbaloe kui.
 22 I mu gaaxuma kaame ya ra,
 i mu serenma sube xaape ya ra,
 23 barima saate luma ne i nun dunija kui
 isee tagi,
 gemee nun subee mu i tɔɔroma sɔnon.
 24 Bɔnesa luma ne i xɔnyi,
 mupe yo mu tima i xa gɔɔre.
 25 I xa die wuyama ne,
 i bonsɔe gboma ne alo burunyi sexe.
 26 I mu gaburi lima, i xa simaya mu
 kamalixi,

alo maale fan to mu xabama a xaba temui
mu a lixi.
27 Muxu bara yi nondi kolon,
i fan xa a rame, i xa a fahaamu.»

6

Ayuba xa masenyi singe

«N ma tōore gbo n ma fe jaaxie be.»

1 Ayuba naxa a yaabi,
2 «Xa n ma tōore sa maniyama nu,
xa a sa sama sikeeli ma nu,
3 a binye dangima ne baa meyeniyi ra.
Na nan a toxi yusi yo mu na n ma woyenyi
ma.
4 Ala Senbe Kanyi xa tanbe bara n soxo,
na xone bara te n xaxili ra.
Ala na n gerefe a jaaxi ra.
5 Nooge fanxi dennaxe, sofale wama
menni?
Ninge wa xui meema a xa donse ya i?
6 Bande donma foxe xanbi?
Tōxele jintare joxun?
7 N mu nu wama naxan xon,
na bara findi n baloe ra hali na fa kanaxi.
8 Ala xa n ma dube suxu n be,
a xa n waxonfe rakamali.
9 Ala xa n xun nakana, a xa n faxa.
10 Na kui, n madundui soxoma ne, hali n to
yi tōore birin kolonxi,
n seewa n to mu gbilen Ala Seniyentoe xa
yaamari foxo ra.
11 N nan n xaxili tima senbe mundun na
fa?
N ma dije munse fanma n ma sonon?
12 N senbe gbo alo fanye?
N fate xoxoxo alo wure?
13 Nde nomma n malide?
Senbe mundun luxi n ma?»
14 «Tōoromixi hayi na a dugutege xa mali
ma,
hali na mu sa gaaxuma Ala Senbe Kanyi ya
ra.
15 N ngaxakerenyie bara n yanfa,
alo xure naxan xorima.
16 Neme temui, ye banbaran ye, a radunda,
17 konso sogofure ra, ye birin xori.
18 Biyaasilae kira bama a ma ye fenfe ra,
e fa loe gbengberen yire.
19 Tema Biyaasilae e xun tima ye yire ra.
Seebakae fan e xaxili tima na xure ra,
20 konso e na menni li, e xure xorixi nan
toma.
Na kui limaniya bama ne e yi ra.
21 Wo luxi na ki ne n be.
Wo bara gaaxu n ma tōore ya ra.
22 N xoro nu, n nu wo makula ne,
wo xa n xun sara wo xa naafuli nde ra?
23 N wo makula ne,
wo xa n xun sara n yaxui gbeeli nde ma?
24 Wo n xaran.

Wo n ma tantanyi masen n be,
alako n xa n sabari.
25 Nondi tan mu mixi yo tōoroma.
Konso wo xa masenyie tan fala xun?
26 Wo bara kiiti sa,
wo mu wo tuli matixi tōoromixi tan xa
woyenyi ra.
27 Wo fata kiiti jaaxi sade kiridie ma.
Wo mu yanfanteya ba wo boore yete yati
ra.
28 Kosi fa yandi, wo wo ya ti n na.
N mu wule falama wo be.
29 Wo xa kiiti tinxinxin sa,
alako n xili fanyi naxa kana.
30 Wo fe fale jaaxi mema n na?
N mu fata fe fanyi nun fe jaaxi tagi
rasade?»

7

Ayuba xa masenyi singe de idoxoe

«A a mawafe Ala be»

1 «Mixi xa fe mu luxi xe dunija ma alo
soori?
A xa dunijeigiri mu luxi xe alo walike?
2 Konyi gbatama koe xa so,
walike gbatama a sare ra.
3 N tan fan, n ke bara findi tōore ra,
n ma wali sare bara findi xone ra.
4 N ne n sama, n lu ra a mane, <N kelima
temui mundun?»
Xixoli mu n tan be,
tōore nan tun a ra koe birin kui.
5 Kuli difne n fate ra,
n kiri na borofe, yalee tife a ma.
6 N ma simaya xulun maboe xa maboe
wuri be.
7 Ala, i xa ratu a ma n ma simaya jengi
nan tun a ra,
n yae mu fe fanyi toma kore.
8 Ya naxan tixi n na,
na mu n toma sonon,
a gbe mu luxi n xa loe i ma.
9 Kunda na te, a man loe.
Adamadi fan na siga aligiyama, a mu
gbilenma fa ra.
10 A mu gbilenma a xonyi sonon,
a xa foxoe mu ratuma a xa fe ma sonon.
11 Na nan a toxi n mu n de suxuma,
n nan n ma tōore ifalama ne,
n nan n mawa n ma xororoe kui.
12 N findixi i be baa nan na,
xa na mu a ra, daalise xun solofere kanyi,
i to fa biraxi n ma fe foxo ra yi mooli ra?
13 N na a fala, <N xa n sa, n xa xi, alako n
xa n ma tōore mayanfa,>
14 i n magaaxu xiye nun laamatunyi jaaxie
ra.
15 Faxe nan tun xoli fa n ma to,
dangi yi xorie ra naxee luxi n be yi ki.
16 N ma simaya bara rapaaxu n ma,
n mu wama bufe dunija ma sonon.

N beɓin, n nii tide mu na sɔnɔn.

¹⁷ Munse na adama ra naxan a niyama i xa i ɲoxɔ sa a xɔn ma,

¹⁸ I i nu a mato temui birin?

¹⁹ I i yae bama n na temui mundun?

I n luma n yete ra mun loxɔe?

²⁰ Xa n bara yunubi raba i ra,

na fala n be,

i tan naxan adamadi matoma.

N tan yegetixi i yi ra munfe ra matoe ra?

²¹ Munfe ra i mu diɲe n ma fe kobi ma?

Munfe ra i mu n ma yunubi xafari?

A gbe mu luxi n xa findi bende ra.

Na temui i mu n toma sɔnɔn.»

8

Bilidada Suuxaka xa masenyi singe

«Haake mu sigama Aligiyama.»

¹ Bilidada Suuxaka naxa a masen,

² «I yi woyenyi mɔɔli falama han temui mundun?

I xa woyenyi luxi ne alo foye.

³ Ala noma nɔndi mafindide wule ra?

Ala Senbe Kanyi noma tinxinyi ifude?

⁴ Xa i xa die yunubi nan nabaxi a ra,

a e ɲaxankataxi na nan ma.

⁵ Xa i tan Ala fenma,

xa i Ala Senbe Kanyi makulama,

⁶ xa yunubi mu na i ma, xa i tinxin,

Ala a ɲengi sama ne i xɔn ma,

a i rasabati i xa tinxinyi kui.

⁷ I harige dɔnxɔe fama dangide na singe ra.»

⁸ «Fahaamui fen won babae ra, i xa xaxili soto nee benbae fan na.

⁹ Won tan mu buxi dunija ma,

xaxili xɔnkuye mu na won be.

¹⁰ E mu fahaamui fima xe i ma?

E e xaxili xa masenyi tima i be yi ki:

¹¹ Wofiri bulama xare ma?

Xure i baare findima a ra ye mu dennaxe?

¹² Hali a na a bili ma, a mu xabaxi,

a lisima mafuren dangi ɲooge birin na.

¹³ Na nan fama rabade mixie ra, naxee neemuma Ala ma.

Tinxintare xaxili tide ɲɔnma na ki ne.

¹⁴ A xaxili tide bara kana, alo mixi naxan a kilɔnma sayele tee ra.

¹⁵ A na a kilɔn na ra, a kanama ne, a kanyi bira.

¹⁶ A luma alo sansi, ye naxan kui rafexi, a a salonyi iyan sogɛ linlini ya ma laakɛ xun ma,

¹⁷ a a sankee sɔti geme malanxi longori ra.

¹⁸ Xa i na sansi tala naa, a lisima ne,

¹⁹ a mu fanma menni sɔnɔn.

Sansi gbete man fa bula a nu na dennaxe.

²⁰ Ala mu tinxintɔe rawolema, a mu tinxintare senbe soma.

²¹ A gbe mu luxi a xa i raseewa,

i xa matɔxɔe fale ra i fama naxan tide.

²² I xɔnmixie fama lude yaagi kui, e xonyie fa bira.»

9

Ayuba xa masenyi firin nde

«Ala xa kiiti xɔrxɔ»

¹ Ayuba naxa a yaabi,

² «N na birin kolonxi nɔndi ra.

Ala noma nɔndi fide adama ma di?

³ Xa Ala na kiiti safe,

adama tan mu noma a de tongode a kanke ra.

⁴ A tan nan gbe na lɔnni nun senbe ra, nde noma tide a kanke?

⁵ Ala noma geyae talade e tide,

a e mafindi a xa xɔne kui.

⁶ A noma bɔxi bunyi raserende, a a bɔɔ a ra.

⁷ A noma sogɛ nun tunbuie ifɔɔrɔde.

⁸ A tan nan koore itala,

a a ɲere baa mɔrɔnyie fari.

⁹ A tan nan tunbui birin sa,

kankan na a yire.

¹⁰ A bara fe xungbee raba

won mu noma naxee fahaamude.

A xa kaabanakoe mu noma kɔntide.

¹¹ A noma dangide n seeti ma, n mu a to.

A loe, n mu nɔ a tode.

¹² Nde noma a xa se tongoxi ragbilende?

Nde noma a falade a be, «I na munse rabafe?»

¹³ Ala mu gbilenma a xa xɔne fɔxɔ ra.

Yetɛ igboe xaxili tide birin birama a ya i.

¹⁴ N tan, n a yaabima di?

N woyen mɔɔli mundun falama a be?

¹⁵ Hali nɔndi sa na n be, n mu noma tide a kanke.

N ma kiitisa madjɛfe nan tun luma n yi.

¹⁶ Xa n sa a xili, a naxa n yaabi,

n mu lama a ra a bara a tuli mati n na,

¹⁷ barima a bara n tɔɔrɔ a gbe ra,

a bara n ɲaxankata na ki tun.

¹⁸ A mu n luma n xa malabu,

a bara n ma xɔne xun masa a ɲaaxi ra

¹⁹ N mu noma a ra, barima a senbe gbo n be.

Muxu nun Ala mu noma makiitide,

barima kiitisa mu na muxu tagi.

²⁰ Hali n sa tinxin nu, n de mu nɔndi fima n ma.

Hali yunubi mu na n ma nu,

n de kiiti rakanama ne n na.

²¹ Yunubi na n ma? N mu a kolon

N nimisaxi n ma dunjeigiri nan tun na.

²² N tan be, a birin keren,

barima Ala tinxintɔe nun tinxintare birin ɲaxankatama.

²³ Gbaloe na tinxintɔe li,

Ala mu na tɔɔre toma.

24 Tinxintare na bɔxi nde soto tinxintareya
kui,
Ala a niyama kiitisae xa tin na ra.
Xa Ala mu a ra, nde a ra fa?
25 N ma simaya xulun gila be,
A nonma beenun na xa heeri soto.
26 N ma simaya dangima alo kunkui,
alo sege naxan goroma toxeɣore ma.
27 N na a fala,
<N xa neemu n ma mawa ma,
n xa ba sunnunxi, n xa n senbe so,>
28 n ma toore nan birin luma n magaaxu
ra.
N a kolon i mu nondi fima n ma.
29 N to bara yunubi soto,
n nondi fenma n yete be munfe ra?
30 Hali n sa n maxa ne ye tinsexi ra,
hali n sa n belexee maxa xosi ba se ra,
31 i n nagoroma ne boora,
n xa rapaaxu n ma dugie ma.
32 Ala mu luxi alo adamadi,
n noma naxan xilide kiiti ma,
alako n xa n gbe fala,
kiitisa xa kiiti sa muxu tagi.
33 Kiitisa yo mu na
naxan noma kiiti sade n nun Ala tagi.
34 Ala xa a xa wuri bonbo ti se ba n xun
ma,
a xa a xa fe magaaxuxi ba n yi ra,
35 alako n xa no woyende a ra gaaxutarepa
kui.
Kono n ma fe to mu na ki xe, n xa lu n
keren.»

10

Ayuba xa masenyi firin nde de idoxe

«Ayuba maxorinyi tife Ala ma»

1 «N ma dunijeigiri bara rapaaxu n nii ma.
Na kui n xa n gbe fala.
Xone naxan na n furi kui, n xa na
makenen.
2 N bara a fala Ala be, I naxa n suxu.
I xa n nakolon i n suxuxi fe naxan ma.
3 N toorofe rafan i ma,
n tan naxan findixi i xa daalise ra?
Tinxintare waxonfe rafan i ma?
4 I fe to ki mu makuya adamadi fe to ki ra?
5 I xa simaya maniya adamadi gbe ra?
6 I n toorofe munfe ra?
I na n ma yunubie fenfe munfe ra?
7 I jan n ma tinxinyi kolon,
i jan a kolon mixi yo mu n natangama i
belexe i.
8 I tan nan n daaxi, i tan nan n sontoma.
9 I xa ratu a ma a i n daaxi bende nan na.
I man wama n nagbilenfe menni ne?
10 I bara n yailan alo mixi
naxan xipe yailanma donse fanyi ra.
11 I bara n fate birin yailan,
kiri, sube, xori, nun fase.»

12 I bara n ma simaya xon kuya, i bara
hinne n na,
i bara i jengi sa n nii xon ma.»

13 «Kono yakosi n bara a kolon
naxan nu na i xaxili ma n ma fe ra.
14 I bara wa n ma yunubi tofe,
alako i xa tondi dipede n ma.
15 Xa yunubi na n ma, paxankate na n be.
Xa yunubi mu na n ma, n na yaagi kui,
n mu noma n xunyi yati rakelide.
16 Xa n sa n xunyi rakelide,
i n bonboma i senbe magaaxuxi ra,
alo yete senbema a rabama ki naxe.
17 I xa xone na xun masafe n ma fe ra,
i xa paxankate bara gbo ye.
18 I n naminixi n nga teege i munfe ra?
Xa n sa faza naa ne nu, mixi yo mu nu n
toma,
19 n mu baloma nu, n nu tongoma ne n nga
teege,
n nagoro gaburi kui keren na.
20 Naxan luxi n ma simaya ra, a mu gbo
sonon.
Yandi, i xa gbilen n foxo ra fa,
seewe dondoronti xa lu n be
21 beenu n xa siga aligiyama, dimi na
dennaxe.
N mu gbilenma dunija ma sonon.
22 Dimi xungbe na aligiyama.
Adama xaxili ifuma naa.
Menni naiyalanyi yati nan findima dimi
ra.»

11

Sofara xa masenyi singe

«Ayuba, i xa tuubi Ala ma»

1 Sofara Naamaka naxa a fala,
2 «A mu lan mixi xa i xa yi masenyi gbege
yaabi?
Masenyi ratofanxi mu nondi fima masenyi
ma.
3 I joxo a ma a mixi dunduma i xa
woyenyie ma,
i xa yo Ala ma, mixi yo mu i rayaagi?
4 I naxe, <Sese mu luxi n ma lonni ra,
n bara seniyan Ala ya i.>
5 Xa Ala sa woyen i be nu,
6 a a xa lonni gundo masenma ne i be,
naxan dangima adamadi xa fe to ki ra.
7 I noma Ala xa tilinyi kolonde?
I noma Ala Senbe Kanyi xaxili birin faha-
mude?
8 Na lonni ite koore xa maite be, a tilin
aligiyama be.
I noma sode na kui?
9 A kuya bɔxi be,
a xa gboe dangi baa ra.
10 Xa Ala sa mixi suxu, a fa a makiiti,
nondi luma na kanyi be?
11 Ala mixi paaxie kolonma,

a tinxintaree toma.

¹² Xaxilitare mu noma findide lonnila ra, alo sofale fan to mu noma findide adamadi ra.

¹³ Xa i tan i yete ragbilen Ala ma, xa i i belexe itala a be,

¹⁴ xa i gbilen tinxintareya foxo ra, xa i a matanga i xa denbaya kui,

¹⁵ na kui i xunnakeli sotoma ne, i senbe soto, i limaniya a fanyi ra.

¹⁶ Na temui i neemuma ne i xa toore ma, alo xure naxan bara dangi a rakuya.

¹⁷ I xa dunipeigiri yanbama ne alo soqe, i xa dimi bama ne,

a lu alo kuye na iba.

¹⁸ I boqe a raxarama ne, xaxili tide lu i be, fe naaxi a makuyama ne i ra, i xi xoli fanyi raba.

¹⁹ I na i sa, mixi yo mu i xa xi xoli kanama i ma.

Mixie fama ne i xa hinne e ra.

²⁰ Kono tinxintaree xa fe xun nakanama ne,

e mu kisima, faxe nan e mamexi.»

12

Ayuba xa masenyi saxan nde

«Daalise birin na Ala xonye i.»

¹ Ayuba naxa a yaabi,

² «Dunija xui nan na wo kon na.

A luxi ne yi ki alo lonni birin na wo tan gbansan yi ra.

³ Kono n tan fan, xaxili na n be alo wo tan. Wo mu fisa n be de.

Wo naxan falaxi, nde mu noma na kolonde?

⁴ N na Ala maxandi, alako n xa yaabi nde soto a ra, tinxintoe findi a booree be mayele se ra.

⁵ Mixie naxee mu na toore kui, e yoma tooromixi xa toore ma.

E a falama e nun na toore nan lan.

⁶ Kontofili yo mu na mupetie xonyi.

Kuye batuie Ala xili maberema, kono e boqe saxi.

⁷ Maxorinyi ti subee ma wula i, e xa i ralonna.

Xonie fan xa na masen i be.

⁸ Boxi mato, na fan xa findi lonni ra i be.

Yexee maxorin baa ma, nee fan xa na masen i be.

⁹ E birin a kolon Alatala foxi nan na ki.

¹⁰ Daalise birin nii na a xonye i, adamadi birin pengi fatanxi a tan nan na.

¹¹ Adama xa a joxo sa yi masenyie xon ma, alo a de a joxo sama donse xon ma ki naxe.

¹² Lonni na forie yi ra, simaya xonkuye nan xaxili fima mixi ma.

¹³ Lonni nun senbe na Ala nan yi ra, marasi nun xaxili fanyi na a tan nan be.

¹⁴ Xa Ala se kana, a mu noma rafalade saxon.

Xa a tan nan mixi balanxi, na kanyi mu minima.

¹⁵ Xa Ala kankan tune ma, se birin xarama ne.

Xa a a bepin, a banbaran ye boxi ma.

¹⁶ Senbe nun nondi na a tan nan yi ra.

Mixi naxan madaxuxi nun mixi madaxui, e birin a gbe.

¹⁷ A noma marasimae suxude, a noma kiitisae xaxili ifude.

¹⁸ Mange yolonxoniyi naxan saxi mixie ma, Ala na bama ne e ma, a a sa mange tan ma.

¹⁹ Ala serexedubee xaninma konyiya kui, a mangasanyi rabira.

²⁰ A masenyi bama marasimae yi, a forie xa lonni mafindima.

²¹ A kuntigie rayaagima, a senbemaie igoroma.

²² A gundoe makenenma, a dimi findi naiyalanyi ra.

²³ A jamanee xun nakelima, a man e xun nakana.

A e rasiga, a man e rafa.

²⁴ A xaxili bama jamanee mangee yi ra, a e raloe gbengberenyi ma.

²⁵ E luma alo donxui naxee mu naiyalanyi toma, e luma alo siisilae kira ifuma naxee ma.»

13

Ayuba xa masenyi saxan nde de idoxoe

«Daalise birin na Ala xonye i»

¹ «Iyo, n ya bara na birin to, n tuli bara na me.

² Wo naxan kolon, n tan fan na kolon. Wo mu fisa n be.

³ N tan wama ne gbansan, n xa woyen Ala Senbe Kanyi ra, n wama n yete nan xun mafalafe a be.

⁴ Wo tan bara n tooreqe.

Wo mu faxi seri yo ra n be.

⁵ Xa wo wo sabarixi ne nu, na nan fisa.

Na nu noma findide ne lonni ra.

⁶ Wo xa wo tuli mati n ma masenyi ra, wo xa n xunmafala woyenyie rame.

⁷ Wo tan wama woyen tinxintaree nan falafe Ala xili ra?

Wo wama wule nan falafe wo Marigi xili ra?

⁸ Wo wama Ala malife ne?

Wo wama Ala nan xun mafalafe?

⁹ Wo munse rabama xa a sa wo sondonyie mato?

Wo noma Ala madaxude alo wo mixi madaxuma ki naxe?

¹⁰ N a kolon, a wo rakorosima ne xa wo tantanma wo xa gundoe kui.

¹¹ Wo mu gaaxuma a senbe ya ra?

Wo mu gaaxuma a xa xone ya ra?

12 Wo xa masenyie luma alo te xube,
wo makanta see senbe mu na.
13 Wo wo sabari, wo a lu n xa woyen.
Fe naxan n lima, na n lima ne.
14 N suusaxi n yete raminide kene ma
munfe ra,
hali na to noma findide ne faxe ra n be?
15 Hali Ala n faxesa,
n nan n xaxili tima a tan nan na.
N nan n yete xun mafalama a tan nan ya
i.
16 Na yati noma findide kisi ra n be,
barima tinxintare mu suusama tide a ya i.
17 Wo n ma masenyie rame,
wo wo tuli mati e ra.»
18 «Wo a lu n xa n gbe fala,
n a kolon nɔndi luma ne n be.
19 Nde noma n ma yunubi masende n be?
Xa na raba, n dunduma ne, n tin faxafe ra.»
20 «Ala, fe firin gbansan naba n be,
alako n naxa nɔxun i ma sɔnɔn.
21 I xonye ba n ma,
i man xa ba n magaaxufe.
22 Na temui n xili fa, n i yaabima ne,
xa na mu a ra n noma ne woyende, i n
yaabi.
23 N ma yunubi nun n ma fe jaaxi xasabi
lanxi munse ma?
N ma yunubi nun n ma fe jaaxi masen n
be.
24 I mæxi n na munfe ra?
I n findixi i yaxui ra munfe ra?
25 I wama senbe xuri kanyi nan naserenfe?
I wama birafe mixi xurudi nan foxo ra?
26 I bara n jaxankata a jaaxi ra
n ma yunubie xa fe ra n naxee rabaxi n
fonike temui ra.
27 I yolonxoniyi nan saxi n sanyie ma,
alako i xa n jere ki birin kolon,
i xa naaninyi sa n ma jere ma.
28 N fate na borofe ne yi ki, alo dugi xiye
naxan xinxi.»

14

Ayuba xa masenyi naani nde

«Adama xa dunijeigiri xoxoxo»

1 «Adama, gine bari di,
a xa simaya dunke, kontofili gbo a ma.
2 A luxi ne alo fuge naxan minima, a fa
xaba.
A luxi ne alo niini naxan mu buma.
3 I wama n maniyafe na nan na, i xa n
makiiti?
4 Nde noma seniyenyi raminide
seniyentarepa kui?
Mixi yo!
5 Xa i tan nan mixi xa simaya konti ragirixi,
xa i tan nan nate tongoxi a xa simaya konti
dande ma,

6 i xa gbilen a foxo ra,
alako a xa a malabu alo walike a mal-
abuma ki naxe wali raponyi.»

7 «Xa wuri bili na a ra nu,
a na xaba, a xuntunyi man gbilenma ne
jingi ra,
a salonyie man fan.
8 Xa a sanke sa bu boxi bun ma,
a xuntunyi tan naxa faxesa bende kui,
9 tune bire, a man noma findide a ra alo a
singe.
10 Kɔnɔ adamadi tan,
xa a faxesa, a senbe birin jɔnma ne,
a mu baloxi sɔnɔn.
11 Baa nun xure noma xɔride,
12 kɔnɔ adamadi laaxiraxi mu kelima,
fo koore xa jɔn, a fa xunu.

13 A xoli n ma i xa n nɔxun aligiyama,
han i xa xone dangima temui naxe, i fa ratu
n ma.
14 Kɔnɔ Adama na faxesa, a man gbilenma
balo ra?
N mame tima ne n ma wali kui,
han n joxoxe fa temui.
15 I na n xili, n fama i xa xili ratinde,
barima i wama ne i xa daali xɔn.
16 Yakosi i n sanyi tongo ki birin igbema.
I mu n ma yunubie toma.
17 N ma fe jaaxie nɔxun beki kui, n ma
yunubie xafari!»

18 «Kɔnɔ geya birama a yensen ye,
fanye tala a yire,
19 ye kira raboo gemee xɔn ma,
a boxi bende xanin a xun.
I fan adamadi xaxili tide rabama na ki ne.
20 I noma adama ra, a fa faxesa.
I na ge a tɔɔɔde, i a xanin aligiyama.
21 Xa a xa die binye sɔtoma, a mu na kolon.
Xa binye bama e ma, a mu na toma.
22 Adama xa tɔɔɔe gbo dunija bende fuji
fari,
a boje luma sunnunyi kui.»

15

Elifasi Temanka xa masenyi firin nde

«Ayuba xa woyenyi mu fan»

1 Elifasi Temanka naxa a fala,
2 «Lɔnnila xa yaabi noma maniyade foye
ra?
A yete igboma na nan na?
3 A noma a xun mafalade woyenyi fufafu
ra?
A noma masenyi falade naxan tide mu na?
4 I na binye bafe Ala ma,
i na limaniya bafe mixie yi ra Ala batufe
ra.
5 I xa fe jaaxi nan a niyafe i xa woyen na
ki.

I wama mixie madaxufe i de ra.

⁶ I de yati nan findixi seede ra i xa fe jaaxie ma. N tan mu a ra.»

⁷ «Adama singe i tan nan na?

I singe daa geyae be?

⁸ I Ala xa gundo rame ne, alako i xa lonni soto i yete kan be?

⁹ I munse kolon muxu tan mu naxan kolon?

I fahaamui mundun sotoxi muxu tan mu naxan sotoxi?

¹⁰ Forie na muxu ya ma naxee fori i baba be.

¹¹ I mu limaniya soto Ala xa masenyie kui, muxu naxee fala i be marafanyi ra?»

¹² «I boje texi munfe ra, han i ya bara gbeeli a i,

¹³ i de nu fa woyenyie fala xone kui Ala be?

¹⁴ Adamadi seniye? Gine bari di tinxin?

¹⁵ Xa Ala mu lama a xa seniye tōe ra, xa koore yati mu seniye Ala ya i,

¹⁶ adamadi go, naxan bara kana, naxan fe jaaxi rabama temui birin?»

¹⁷ «I tuli mati n na, n xa na tagi raba i be. N fe naxan toxi,

n xa na fala i be,

¹⁸ lonnilae naxan masenxi, e naxan soto e babae ra e mu a noxun.

¹⁹ Ala boxi fixi e tan nan ma, xone gbetae yo mu nu na sinden.

²⁰ Mixi jaaxi tōroma ne a xa simaya birin kui,

konti saxi a xa simaya ma.

²¹ A halaki fe mema, mujetie baganma a ma, e a xa bojesa kana.

²² A a kolon a mu kisima, santidegema na a mamefe.

²³ A a lintanma balo fende, a a kolon a mu ratangama dimi ma.

²⁴ Tōre nun kontofili bara a magaaxu, e gere tima alo mange nun a xa soorie,

²⁵ barima a bara a yete igbo Ala ma, a bara suusa Ala Senbe Kanyi ra.

²⁶ A bara suusa Ala gerede a xa wure lefae bun ma.

²⁷ A bara xungbo han a furi xale bara doxo,

²⁸ konɔ a fama sabatide taa kanaxie nan kui,

naxee na birafe, mixie mu na dennaxe.

²⁹ A xa naafuli jonma ne,

a xa bannaya kana.

Barake mu luma a xa se sotoe ma sonon.

³⁰ A mu noma kelide dimi kui.

A bonsoe fama gande,

a sonto Ala kere foye ra.»

³¹ «Xa a xaxili tima fe fufafu ra, a fe fufafu nan soto ma.

³² Beenun a xa simaya xa kamali,

a fama jaxankate sotoe.

³³ A luma alo sansi bogi naxee bama e xinde ra,

alo sansi fuge naxee birama.

³⁴ Tinxintare xa denbaya mu gboma, mixi naxee kobiri rasuxuma tinxintareya kui,

e xa banxie ganma ne te ra.

³⁵ Fe jaaxi mapoxunfe findima tōre nan na.

Na mapoxunyi fama a kanyi yanfade.»

16

Ayuba xa masenyi suuli nde

«Ayuba xa seede na koore ma»

¹ Ayuba naxa a yaabi,

² «N bara wo xa masenyi maniye gbegebe me.

Wo mu fata mixi madundude.

³ Wo xa masenyie maniya foye ra.

E jonma temui mundun?

N ma yaabie bara wo raxono?

⁴ Xa wo tan nan nu na tōrofe, n tan fan nu noma woyende ne alo wo tan,

n wo tōroge, n yo wo ma.

⁵ Konɔ n tan mu nu na rabama,

n wo senbe soma n ma woyenyie nan na nu, n de wo ralimaniya.»

⁶ «N ma woyenyi mu n ma tōre bama, n ma sabari fan mu a makuyama n na.

⁷ Yakosi fa, n bara tagan.

Ala, i bara n ma denbaya birin halaki.

⁸ I bara n fate birin ba n ma, na bara findi seede ra n xili ma.

⁹ Ala xa xone bara dutun n ma,

a bara n tōro a jaaxi ra, alo n yaxui noma a rabade ki naxe.

¹⁰ N yaxuie fe jaaxi falama n ma fe ra, e n nayaagima, e n bonboma.

E birin e malanma n xili ma.

¹¹ Ala mu n natanga fonike karinxie ma, a n so mixi jaaxie yi ra.

¹² N nu bojesa nan kui,

konɔ a naxa n suxu,

a n imaxa, a n xun nakana.

N bara lu alo se a luma naxan bonbo ra.

¹³ A xa tanbee n nabilinxi yire birin,

e bara n boje soxo kinikinitarepa kui, e n furingee ramini kene ma.

¹⁴ A n gerema alo geresoe xaape.

¹⁵ N bara sunnun donma ragoro n fate ma, n bara n xun sin boxi ma.

¹⁶ Wa bara n yae gbeeli,

saya bara makore n na.

¹⁷ Konɔ n mu fe jaaxi yo rabaxi.

N nu Ala maxandima seniye nyi nan kui.

¹⁸ Bende, i naxa dusu n wuli xun na,

a lu n wa xui xa makenen yire birin.»

19 «Kelifé yakósi ma fa, n ma seede na
koore ma,
n xunmafalama na yire itexi.
20 N booree na yofe n ma,
konó n nan n mawama Ala nan be.
21 N seede xa n xun mafala Ala xón ma,
aló mixi a boore xun mafalama ki naxe,
22 a xa n xun mafala barima a gbe mu luxi
n xa siga,
n mu gbilenma sigé naxan kui.»

17

Ayuba xa masenyi suuli nde de idoxe

«N xaxili tixi gaburi nan na»

1 «N na n nii magagafe,
a gbe mu luxi n ma simaya ra, gaburi a de
rabixi n ya ra.
2 Mixie na yofe n ma, n mu noma xide.
3 Ala, yandi, taani n be,
mixi gbete yo mu tinma na rabade,
4 barima i bara n booree xaxili balan.
I naxa a lu e xa no n na.
5 E luma aló xeme naxan donse fima mixi
gbete ma,
a xa di kaamexi ya xori.
6 Mixi birin n mayelema,
e e de ye boxunma n yatagi.
7 N ya mu fa sese toma maraaxui xa fe
ra,
n fate birin bara ba n ma.
8 Tinxintoe kaabama n ma,
e fa xono tinxintaree ma.
9 Tinxintoe luma a xa kira xon,
seniyentoe senbe xun masama.
10 Wo tan birin noma fade,
konó n mu laxi a ra xa n lonnila keren
toma wo ya ma.
11 N ma simaya konti bara jon,
n mu gexi n ma walie ra,
n waxonfe mu sooneyaxi n be.
12 Yi tinxintaree fe mafindima,
a falafe ra a dimi nan na naiyalanyi ra.
E naxe a naiyalanyi bara makore,
konó e na falama dimi nan kui.
13 N xaxili tixi aligiyama nan na fa,
n xa sa bele dimi kui,
14 gaburi xa findi n baba ra,
kuli xa findi nga nun n maagine ra.
15 N xaxili tixi munse ra sonon?
N xaxili tide yo mu na fa.
16 N xaxili tide na aligiyama nan na,
n goroma dennaxe bende xora.»

18

Bilidada Suuxaka xa masenyi firin nde

«Mixi jaaxie xa xunnakan»

1 Bilidada Suuxaka naxa a fala,
2 «Wo yi masenyi mooli danma temui
mundun?

Wo xa xaxili soto alako won xa woyen a
fanyi ra.

3 Wo muxu mapoxunxi subee ra munfe ra?
Munfe ra muxu findixi wo be xaxilitare ra?

4 Ayuba, i tan naxan xonoxi, dunija xa dan
i xa fe ra?
Geya xa tala i be a tide?»

5 «N xa a fala wo be,
mixi jaaxi xa fe jonma ne,
aló te xubenma ki naxe, a ba naiyalanyi
raminife.

6 A xa denbaya xa fe jonma ne,
a yete xa fe danma ne.

7 A mu a jere ma senbe ra sonon,
a waxonfe fama ne a xun nakanade.

8 A bara suxu ye le ra,
a mu minima naxan kui sonon.

9 Gantanyi bara a sanyi suxu,
a mu a bama naxan yi sonon.

10 Gantanyi luuti nu noxunxi bende bun
ma,

gantanyi nu texi sankira xon ma.

11 Gaaxui bara a suxu a xa fe birin kui.

12 Kaame bara a suxu, a bara lu toore kui.

13 A fate bara ba a ma,
a salonse na borofe saya kira xon ma.

14 A bara keli a xonyi a nu laxi dennaxe ra,
a na sigafe mange magaaxuxi yire.

15 I noma lude a xa banxi kui,
a gbe mu luxi sonon.

Aligiyama bara findi a xonyi ra.

16 A sankee bara xara,
a salonyie bara lisi.

17 Dunija mixie bara neemu a ma,
e mu ratuma a xili ma sonon.

18 A bara keli naiyalanyi kui,
a so dimi kui dunija fari ma.

19 Di mu a be, i fa a i ne mamadi.

A nu sabatixi dennaxe,

bonsoe yo mu a be menni sonon.

20 Bonsoe naxe sa fama, keli sogetede nun
sogegode,

nee fama ne kaabade a xa xunnakan ma,
gaaxui fa e suxu.

21 Tinxintare xa maraonyi luma na ki ne,
Ala kolontare xa fe rabama na ki ne.»

19

Ayuba xa masenyi senni nde

«N nakisima na fafe»

1 Ayuba naxa a yaabi,

2 «Wo fama n toorode han temui mundun?
Wo n boje halakima wo xa masenyi ra han
temui mundun?

3 A doxo fu nan yi ki wo n konbima,
n toorofe mu wo yaagima?

4 Xa nondi na a ra, n na yunubi kui,
awa, na yunubi luma n tan nan ma.

5 Xa wo wama a masenfe n be a wo fisa n
be,

xa wo wama n ma tɔɔrɛ findife n ma
yunubi ra,

⁶ wo xa a kolon xɔnɛ naxan na n ma,
na fatanxi Ala nan na,
a tan nan n suxuxi a xa yeɛ ra.

⁷ Xa n sa gbelegbele n ma xɔnɛ xa fe ra,
n mu yaabi yo sɔtɔma.

Xa n sa wa kiiti xa sa,
kiiti tinxixi yo mu sama.

⁸ Ala bara kira ibolon n ya ra,
n mu nɔma dangide,
a bara n ma kira ifɔɔrɔ n ma.

⁹ A bara n xun nakana,
a bara binyɛ birin ba n ma.

¹⁰ A bara n ma fe birin nabira.
A bara n xaxili tide tala alo sansi bili
talama ki naxe.

¹¹ A bara xɔnɔ n ma a jaaxi ra,
n bara findi a yaxui ra.

¹² A xa geresoe bara n nabilin,
e na n gerefe,
n mu nɔma n gide e ma.

¹³ A bara n ngaxakerenyie makuya n na,
n kolonmae bara yensen ye.

¹⁴ N dɔxɔbooree bara n nabɛpin,
n dɛfanbooree bara n nabolo.

¹⁵ N ma xɔpɛɛ nun n ma konyie,
nee mu n kolon sɔnɔn.

¹⁶ N na n ma konyi xili, hali n a mayandi,
a mu n ma xili ratinma.

¹⁷ N de xiri bara rapaaxu n ma gine ma,
n ma fe mu rafan n ngaxakerenyie ma.

¹⁸ Dimeɛ yati yoma n ma.

¹⁹ N gundo xiri boore bara n xɔn,
n xanuntenyie bara n yanfa.

²⁰ N fate birin bara ba n ma, n xɔrie mini
kene ma.

Sese mu luxi sɔnɔn.

²¹ N booree, wo kinikini n ma, yandi, wo
kinikini n ma,
barima Ala nan n bɔnbɔxi.

²² Munfe ra wo n tɔɔrɔma alo Ala a rabaxi
ki naxe?

Wo mu nu wasa sinden?»

²³ «Xa n ma wɔyenyie sɛbexi buki kui nu,

²⁴ xa e masolixi gemɛ ma wure ra nu,
na tɛmui e buma nɛ nu abadan.

²⁵ Kɔnɔ n tan a kolon n nakisima piɲɛ na
a ra.

A fama wɔyenyi dɔnxɔɛ falade dunija ma.

²⁶ N fate na ge bɔrɔde, n tan yati fama nɛ
Ala tode.

²⁷ N tan nan yati fama a tode n yae ra, a
mu mataalima n bɛ.

Na kui n bɔpɛ sɛwama nɛ a fanyi ra.

²⁸ Wo tan naxee maxɔrinyi tima, «Won a
tɔɔrofe munfe ra?»

Wo fama n ma nɔndi kolonde.

²⁹ Wo xa gaaxu santidegema ya ra,
barima jaaxankate wo sɔtɔma nɛ wo xa fe
jaaxie ma.

Na kui wo fama a kolonde a kiitisa nde na.»

20

Sofara xa masenyi firin nde

«Tɔɔrɛ nan na tinxintare ke ra»

¹ Sofara Naamaka naxa a fala,

² «I xa masenyi bara n tɔɔrɔ,
fo n xa i yaabi.

³ N bara marakɔrɔsi nde mɛ
naxan bara n xaxili ifu.

N i yaabima n ma lonni ra na nan ma.

⁴ I mu a kolon kabi adama naxa daa, a lu
dunija ma,

⁵ mixi jaaxie xa xunnakeli mu buma?

E xa jɛlexinyi dunke?

⁶ Hali a xa fe gbo ye,

hali a xunyi koore li,

⁷ a fama sɔntode a lu alo se naxan tide mu
na,

a kolonmae nu fa maxɔrinyi ti, «A na
minden?»

⁸ A dangima nɛ alo xiye.

⁹ A kolonmae mu a toma sɔnɔn,
a lɔɛma nɛ a xa mixie ma.

¹⁰ A xa die setaree kima see ra,
e baba naxee muja.

E baba xa naafuli gbilenma nɛ na mixie
ma.

¹¹ Sɛnbɛ naxan nu na a yi ra a fonike ra,
na birin kanama nɛ, a findi bende ra.

¹² Fe jaaxi na rafan mixi ma,
a fa na ragata a furi kui,

¹³ a mu a bɛpin,

a mu gbilen na fɔxɔ ra,

¹⁴ a xa donse findima pɔsɔnɛ nan na a furi
kui.

¹⁵ A naafuli naxan donxi, a fama na
bɔxunde.

Ala yati na bama nɛ a furi kui.

¹⁶ A bɔximase xa xɔnɛ nan besuma,
biida nan a faxama.

¹⁷ A harige naxan sɔtɔxi,

naxan bara gbo ye alo xure,

¹⁸ a na birin nagbilenma nɛ,

a mu nɔma na sese donde.

Na mu findima jɛlexinyi ra a bɛ,

¹⁹ barima a bara se ba tɔɔrɔmixie yi ra.

A bara e xa banxie ba e yi ra, a mu naxee
tixi.

²⁰ Wasabali nan to nu a ra a xa mile kui,
a harige keren mu ratangama.

²¹ A to nu se birin mapɔxunxi a yete nan
bɛ,

a xa hɛeri mu buma.

²² A nɛ na a xa fanyi tagi,

tɔɔrɔ sin tɛmui nan na ki a ma.

²³ A dege tɛmui, Ala fama a tɔɔrɔde a xa
xɔnɛ ra,

na tɔɔrɛ fa findi a xa donse ra.

²⁴ Xa geresose lanmadi mu a tɔɔrɔ,
geresose xungbe nan nawalima a xili ma.

25 Hali a tanbe tala e a soxoxi naxan na, fe magaaxuxi gbete fama ne a lide.
 26 A xa naafuli birin luma dimi nan kui, te fa na birin gan a xonyi.
 27 Ala a xa yunubi makenen ma, adamadie na sare ragbilen ma.
 28 A xa naafuli birin sigama ne Ala xa xone loxoe.
 29 Ala na nan fima mixi jaaxi ma ke ra. Na bara findi Ala janige ra na mixi mooli be.»

21

Ayuba xa masenyi solofere nde

«Munfe ra tinxintaree mu tcoroma?»

1 Ayuba naxa a yaabi,
 2 «Wo wo tuli mati n ma masenyi ra. Wo xa na raba n be.
 3 Wo dije n be, n xa woyen. N na ge, wo fa yo n ma.
 4 N nan n xun mawaxi mixi nan xili ma? Folo yi temui ma, n dijema munfe ra fa?
 5 Wo wo ya ti n na, wo xa n fate igbe. Wo mu kaabaxi xe n fate ma?
 6 N nan n maroxun a ma, gaaxui nan n suxuma, n fate birin nu seren n ma.»
 7 «Munfe ra mixi jaaxie buma dunija ma? Munfe ra e findima xemoxi senbemaie ra?
 8 E xa die xun nakelima, e bonsoe fan fe fanyi sotoma e ya nipe ra.
 9 E xa denbayae luma bojesa kui, gaaxui yo mu e ma, Ala fan mu e tcoroma.
 10 E xa tuurae senbe gbo, e tema e xa ninge ginee ma, nee die barima, e furi mu birama.
 11 Na mixi jaaxie xa die fare boronma,
 12 e sigi sama maxasee, korra, nun xule xui ra.
 13 E xa simaya kamalima heeri kui, e man fa faxa faxe sooneyaxi ra.»

14 «A nun, e nu a falama ne Ala be e xa simaya kui,
 I makuya muxu ra, muxu mu wama i xa seriye kolonfe.
 15 Muxu Ala Senbe Kanyi rabatuma munfe ra?
 A maxandife findima geeni mundun na muxu be?»
 16 N a kolon e harige mu nu fatanxi e yete xa ra,
 n nan n makuyama mixi jaaxie xa marasi ra na nan ma.
 17 Konɔ halaki mixi jaaxie lima temui birin ne?
 Ala gbaloe gbegbe ragirima e ma a xa xone kui?
 18 E xa fe kanama a gbe ra,

alo maale lagi foye naxan na fanafananma?
 19 Ala jaxankate ragatama e xa die be? Munfe ra a mu e tan yati jaxankatama?
 20 A lanma e tan yati xa e xa tcoroe to e ya ra,
 e tan yati xa Ala Senbe Kanyi xa xone kolon.
 21 Xa mixi jaaxi ge faxade, a mu a xa denbaya xa tcoroe kolonma.
 22 Adamadi noma lonni nde fide Ala ma, mangleya birin na naxan ma yaamari bun ma?
 23 Mixi nde faxama bojesa kui, a senbe gbo, kontofili yo mu lu a ma,
 24 a fate fan, a xorie xoxoxo gben.
 25 Konɔ mixi gbete tan faxama tcoroe kui, a mu heeri yo nemunnemun.
 26 Na mixi firinyi birin sama bende ne, kuli fa e don.
 27 N wo xa maroxunye kolon a fanyi ra, wo wama nondi rakanafe n na naxee xafe ra.
 28 Wo naxe, «Kuntigi xa banxi na minden? Mixi jaaxi xonyi na di?»
 29 Konɔ wo mu maxorinyi tixi biyaasilae ma?

Wo mu wo tuli matixi e xa dentege ra?
 30 Mixi jaaxi mu gbaloe sotoma gbaloe loxoe,
 a ratangama ne na xone ma.
 31 Nde tima a ya i a a makiiti? Nde a xa wali kobi sare ragbilenma a ma?
 32 Mixie a xaninma gaburi, e man fa binye sa a ma menni.
 33 Gaburi bende mu a tcoroma, a binye soto nama gbegbe ra.
 34 Na kui, wo n madunduma madundui fuyan na di?
 Madaxui masenyie nan tun na wo xa lonni masenyie kui.»

22

Elifasi Temanka xa masenyi saxan nde

«Ayuba xa gbilen Ala ma»

1 Elifasi Temanka naxa a fala,
 2 «Adama tide na Ala be?
 Ade, adama lonnixa noma a yete gbansan nan malide.
 3 I xa tinxinyi findima geeni mundun na Ala Senbe Kanyi be?
 I lufe nondi kui, na Ala malima di?
 4 Ala na i jaxankatafe i xa tinxinyi nan xa fe ra?
 A na kiiti jaaxi safe i ma na nan ma?
 5 I xa fe jaaxi mu gboxi xe?
 I xa yunubie mu wuyaxi xe han a dangi a i?
 6 I bara see rasuxu seeke ra i ngaxak-erenyie yi ra.

I bara e xa sosee yati ba e ma,
 i e mageli ti.
 7 I mu nu mixi kima ye ra, ye xoli nu naxan
 ma,
 i mu nu kaametoe kima donse ra.
 8 I nu boxi soma senbema nan yi ra,
 naa findi yete igboe sabatide ra.
 9 I nu kaape ginnee nun kiridie keru ne e
 belexe igeli ra.
 10 Na nan a toxi i rabilinxi gantanyie ra,
 fe magaaxuxie i sotoxi.
 11 I mu na dimi jaaxi tofe?
 I mu na ye tofe i madulafe naxan xoxora?»
 12 «Ala mu na koore ma?
 Tunbuie mato, e itexi ki naxe.
 13 I fa a falama munfe ra,
 <Ala munse kolon?
 Ala naxan na nuxuie fari ma,
 na noma kiiti sade be?
 14 Nuxuie na Ala nun adamae nan tagi.
 Ala a jere ma koore ma,
 kono a mu noma adamae tode.>
 15 I wama lufe na kira fori nan xon ma,
 tinxintaree na dennaxe kabi temui
 xonnakuye?
 16 E faxes ne e xa simaya konti mu kamali,
 alo ye banbaranxi se xaninma ki naxe.
 17 E a fala ne Ala be,
 <Gbilen muxu foxo ra.
 Ala Senbe Kanyi noma munse rabade
 muxu be?>
 18 Kono Ala nan harige gbege fi e ma.
 Na nan a toma n mu n tuli matima mixi
 jaaxie xa marasi ra.
 19 Tinxintoe mixi jaaxie xa halaki toma
 ne,
 a findi e be jalexinyi ra.
 Mixi fanyie yoma ne e ma, e a fala,
 20 <Muxu yaxuie bara sonto,
 te bara e xa naafuli gan.>
 21 Na kui, i tan xa i xa fe yailan i tan nun
 Ala tagi,
 alako i xa bopesa soto, i man xa heeri
 kolon.
 22 I xa tin a xa marasi ra,
 i xa a xa masenyi masoto i bopu kui.
 23 Xa i man gbilenma Ala Senbe Kanyi ma,
 a fama i xun nakelide.
 I xa fe jaaxi makuya i xonyi ra,
 24 i xa xema woli xure ma,
 na xema naxan kelixi Ofiri boxi ma.
 25 Na temui Ala Senbe Kanyi nan findima i
 harige ra,
 a findi i xa xema nun gbeti joxoe ra.
 26 Ala Senbe Kanyi nan fama rafande i ma
 dangife fe birin na.
 I fama i xaxili tide a tan nan na.
 27 I na a maxandi, a i xa dube suxuma ne.
 Na temui i xa i gbe laayidi rakamali a
 mabiri.
 28 A i xa natee sooneyama ne,

a te yanbama i be i xa kirae birin xon ma.
 29 Ala a niyama ne i xa mixi magoroxi
 rakeli,
 barima a luma na mixi mooli mali ra.
 30 A noma yunubitoe yati rakiside,
 i xa seniyeanyi saabui ra.»

23

Ayuba xa masenyi solomasaxan nde

«Ala na minden?»

1 Ayuba naxa a yaabi,
 2 «To fan n ma yaxaseri masa xoxoxo,
 a xa kote gbo n xun,
 n senbe bara jon.
 3 Xa a sa li n nu noma Ala tode nu,
 xa a sa li n nu noma sigade a xonyi nu,
 4 n nan n xaxili kui ifee birin falama ne a
 be nu.
 5 Na kui n nu noma ne a xa yaabi kolonde,
 alako n xa fahaamui soto na kui.
 6 A fama a senbe birin naminide n ma
 kiitife ra?
 Ade, a a yae nan tima n na tun.
 7 Na temui a n ma tinxinyi toma ne,
 a fa nondi fi n ma.»
 8 «Kono Ala mu toma sogetede,
 a mu toma sogorode.
 9 N a fenma koola ma, n a fenma yirefanyi
 ma,
 kono a mu toma.
 10 Kono a tan n toma a fanyi ra.
 A na ge n tode, a nondi fima n ma.
 11 N biraxi ne a foxo ra,
 n a xa seriye birin nabatu.
 12 N mu a xa yaamarie bepinxu.
 A waxonfe findixi ne n waxonfe ra.»

13 «Nde noma a xa nate tongoxi masarade?
 A wama naxan xon, a na nan nabama.
 14 A naxan janigexi n ma fe ra,
 a fama na nan nagiride n ma.
 A fama fe gbete fan sade na fari.
 15 Na nan a toma n gaaxuma a ya ra.
 N na a xa fe maroxun, n mu suusama.
 16 Ala bara limaniya ba n yi,
 Ala Senbe Kanyi bara n magaaxu,
 17 kono n mu dunduma na dimi xa fe ra,
 na dimi mu noma n na.»

24

*Ayuba xa masenyi solomasaxan nde de
 idoxoe*

«Ala kiiti sama temui mundun?»

1 «Munfe ra Ala Senbe Kanyi mu loxoe
 ragataxi kiiti safe ma?
 Munfe ra a xa mixie mu na loxoe kolonxi?
 2 Mixie naaninyie tonxuma masigama,
 e xurusee munama, e e ragbengben yire
 gbete.

³ Kiridie xa sofale muɓama e ma,
kaape gine xa ninge rasuxuma a yi ra seeke
ra.

⁴ E setaree xa kira balanma e ya ra,
e tɔɔromixie karaxanma e xa e noɔxun.

⁵ Tɔɔromixie minima subaxe ma baloe
fende e xa die be,

e walima alo sofale gbengberenyi ma,
e mu donse yo sɔtɔma.

⁶ E xe xabama tinxintaree be,
e e xa sansi bogie bama e be.

⁷ E kɔe radangima xinbeli ra,
dugi yo mu e yi ra e naxan felema e ma.

⁸ Tune e bundama naxan kelima geyae kon
na,

bage to mu e be,

e e xide fenma gemɛe longori ra.

⁹ Kiridi nga xijee bama e de i,
seeke rasuxuma setaree yi ra.

¹⁰ Nee mageli nan sigama.

E kote xaninma kaame ra e ma.

¹¹ E sansi xorie wuruma, e ture ba a i,
e weni bogi boronma, e weni ba a i.

E na birin nabama ye xoli ra e ma.

¹² Mixie e mawama taa kui.

Mixi maxonoxie xili tima,
konɔ Ala gbe fe yo mu na na fee.»

¹³ «Mixi jaaxie, nee mu naiyalanyi kolon,
e mu na kirae kolon,

e mu e jereema nee xon ma.

¹⁴ Faxeti kelima subaxe ma,
a tɔɔromixi nun setaree faxa,
a muɓe ti kɔe ra.

¹⁵ Kuye na ifɔɔɔ, yenela a falama,
<Mixi yo mu n toma,>

a fa mini dugi dusuxi a yatagi xun na.

¹⁶ Kɔe ra muɓetie naadee kanama,
yanyi ra e e yete mabalan banxie kui.
Naiyalanyi mu rafan e ma hali.

¹⁷ E tan, kɔe findixi e be e xa yanyi nan na,
dimi nan e malima.»

¹⁸ «Banbaranyi fama tinxintaree xaninde,
a dankaxi nan a ra dunija ma.

A mu weni bilie toma sɔnɔn.

¹⁹ Aligiyama yunubitɔe xa fe danma ne,
alo soge linlini balabalanyi ye xɔrima ki
naxe.

²⁰ Gine naxan xijee fixi yunubitɔe ma,
na neemuma ne a ma,

kulie tan fa a don.

Mixi yo mu ratuma a ma sɔnɔn.

Na kui a xa tinxintareya bara tala
alo sansi talama ki naxe.

²¹ A fe jaaxi rabama gine dibaritare ra,
a mu kinikinima kaape gine ma.

²² Konɔ Ala naxan fata na tuurɛe suxude
senbe ra,

e nii rapaaxu e ma,

²³ a nee luma e xa bojesa kui,

a fa bira mixi gbete tan ma fe foxɔ ra.

²⁴ Mixi minima waxati nde nan nabade,
konɔ na waxati na kamali,
a xa fe xuben a jon.

Adamadi luxi ne alo maale na mo xe xun
ma,

maale xabee fa a xaba.»

²⁵ «Nde noma n ma masenyi matandide?
Nde noma a falade nondi mu a ra?»

25

Bilidada Suuxaka xa masenyi saxan nde

«Mangeya na Ala nan yi»

¹ Bilidada Suuxaka naxa a fala,

² «Mangeya na Ala nan yi,

fo won xa gaaxu a ya ra.

A tan nan bojesa ragirima kooore ma.

³ A xa gali konti noma kolonde?

Nde na a xa soge yanbe mu naxan lima?

⁴ Adama tinxinma di Ala ya i?

Gine bari di seniyenma di?

⁵ Xa kike xa yanbe yete yati mu gbo Ala be,

xa tunbuie mu seniyen a ya i,

⁶ adamadi go,

naxan xurun alo kuli,

naxan findixi kuli yore di gbansan na?»

26

Ayuba xa masenyi solomanaani nde

«Nde noma Ala senbe fahaamude?»

¹ Ayuba naxa a yaabi,

² «I fata senbetare malide.

I fata mixi ralimaniyade.

³ I fata lonnitare raside.

I xaxili fanyi masenma,

⁴ konɔ i na masenma nde be?

Nde na xaxili fixi i ma?»

⁵ «Mixi faxaxie serenma baa nun boxi bun
ma.

⁶ Aligiyama naadee rabixi Ala ya tode ra,
a naa igbexi.

⁷ Ala nan kooore daaxi,

a a singan kuye ma,

a a boxi singan a yete ma.

⁸ A tune ye ragatama nuxuie kui,

ye xa binye man mu no e boode.

⁹ A a xa kibanyi ya makotoxi nuxuie nan
na.

¹⁰ A naaninyi saxi naiyalanyi nun dimi
tagi.

¹¹ Kooore serenma, a kaabama Ala xaape
xui mefe ra.

¹² A senbe baa imaxama,

a baa yexee magaxuxi ibɔɔma a xaxili
fanyi ra.

¹³ A kere foye kooore raseniyenma,

a belexe boximase gixi sɔxɔma.

¹⁴ Xa yee findixi a xa wali xurie nan na,

won mu noma naxee fahaamude a fanyira,
nde noma a senbe magaaxuxi tan fahaamude?»

27

Ayuba xa masenyi solomanaani nde de idoxoe

«Fo n xa nondi fala»

¹ Ayuba man naxa masenyi ti:

² «N bara n kali Ala Senbe Kanyi ra,

naxan mu nondi fima n ma,

naxan bara n nafe xone ra,

³ danmi n pengima,

danmi n pengi naxan fatanxi Ala ra na nan n fate i,

⁴ tinxintareya mu minima n de i,

N mu wule falama.

⁵ Han n faxa, n mu nondi fima wo ma,

n mu n yete tojregema.

⁶ N tan a kolon n tinxi, sese man mu n bama menni.

N mu n ma fe jaaxi yo kolon.»

⁷ «N yaxui xa suxu alo mixi jaaxi,

n gerefa xa suxu alo tinxintare.

⁸ Ala na nate tongo a xa na mixi moolie faxa,

xaxili tide yo mu luma e be,

⁹ Ala nee maxandi xui tongoma e tooro temui?

¹⁰ Ala rafan na mixi mooli ma?

A Ala maxandima temui birin?»

¹¹ «N xa Ala senbe masen wo be,

n mu Ala Senbe Kanyi waxonfe noxunma wo ma.

¹² Wo birin bara yi to a fanyi ra,

wo fa woyenyi fufafu falama munfe ra?»

¹³ «Ala naxan nagirima mixi jaaxi ma,

Ala Senbe Kanyi naxan soma a yi ra ke ra, na nan yi ki:

¹⁴ A xa die na wuya, e faxama santidegema nan na,

a xa mamadie faxa kaame ra.

¹⁵ A xa mixi ndee na lu,

nee fa faxa a xanbi,

e xa kaape ginne mu wama e xa fe ra.

¹⁶ A xa naafuli na gbo ye alo meyenyi,

a xa dugi na wuya alo bende gbegbe malanxi,

¹⁷ a tan nan na malanxi,

konon tinxintoe nan na dugi ragoroma a ma, seniyentoe nan na naafuli sotoma.

¹⁸ A xa banxi luma alo turunturunyi,

alo xoni keri xa bage di.

¹⁹ A bannaxi nan a sama,

konon a ragatama a tooroxi nan na.

A na a ya rabi, sese mu na a yi ra sonon.

²⁰ Gaaxui a suxuma terenna ra,

alo banbaranyi, alo turunnaade koe kui.

²¹ Foye xungbe a xaninma,

a a tala a sabatide.

²² Tanbee wolima a ma, a mu bama a ra,

fo a xa a gi ne.

²³ Mixie jalexinma ne a xa xunnakanne ra, e yo a ma.»

28

Ayuba xa masenyi solomanaani nde de idoxoe man

«Lonni na minden?»

¹ «Yire na na gbeti bama boxi ma dennaxe, xee ma raxunude fan na na.

² Yire na na wure bama boxi ma dennaxe, geme raxunuxi fan wure gbeeli raminima.

³ Mixi yili gema boxi bun dimi kui na se fenfe ra.

⁴ E yili gema wula i,

dennaxe makuya mixi sabatide ra.

Menni mixi goroma luuti ma boxi bun ma.

⁵ Baloe minima boxi fari,

konon a bunyi tan luma alo te nan yiriyir-ima.

⁶ Menni e geme tofanyie toma,

e xee ma fupi raminima.

⁷ Xoni xaape mu menni kira kolon,

sege mu menni toma.

⁸ Sube magaaxuxi mu e jere ma menni,

yetey mu dangima naa.

⁹ Konon adama tan geme xorochoe gema,

han a geya bunyi li.

¹⁰ A yili gema geme kui,

alako a xa naafuli to.

¹¹ A ye kira balanma,

a te xaninma naa alako a xa se noxunxi to.»

¹² «Konon lonni tan toma minden?

Xaxili fanyi lude na minden na?

¹³ Adama mu lonni tide kolon.

Lonni mu toma dunjina mixi baloxie tagi.

¹⁴ A mu toma dabonyi xungbe kui,

a mu toma baa ma.

¹⁵ A mu sarama xee ma ra, a mu sotoma gbeti ra.

¹⁶ A mu sama sikeeli ma xee ma seeti ma,

xa na mu a ra geme tofanyie seeti ma.

¹⁷ A maniy mu na.

A maniy mu findi xee ma ra,

a mu findi geme tinsexi ra,

a mu findi xee ma pooti tofanyi ra.

¹⁸ Lonni tide gbo diyaman be,

a sotofe tide gbo geme tofanyi be naxan toma baa ma.

¹⁹ Lonni maniy mu findi geme tofanyi ra,

naxan kelixi yire makuye.

A mu maniyama sikeeli ra alo xee ma.»

²⁰ «Na kui, lonni kelixi minden?

Xaxili fanyi lude na minden na?

21 A noxunxi nimasee ma naxee na boxi ma,
 a noxunxi xonie ma naxee na koore ma.
 22 Aligiyama bara a xa fe nde me, kono a mu a kolon.
 23 Ala nan lonni kira kolon,
 a tan nan a lingira toma,
 24 barima a tan nan dunija nun koore igbema han e dande.
 25 A to ge foye nun ye itaxunde,
 26 a to ge tune, seyamakonyi, nun galanyi yamaride,
 27 awa, a naxa lonni ramini, a a mato a fanyi ra.
 28 Na kui a naxa a fala adamadie be,
 Ala xa yaragaaxui findixi lonni nan na,
 fe paaaxi bepinfe findixi xaxili fanyi nan na.»

29

Ayuba xa masenyi donxoe

«N ma temui fanyi dangixi»

1 Ayuba naxa yi masenyi ti:
 2 «Xa n ma temui dangixie nan a ra yi ki nu,
 Ala nu meenima n ma temui naxee.
 3 A xa naiyalanyi to nu na n xun ma,
 a to nu te tima n be kira xon ma dimi kui.
 4 N senbe nu gbo na temui,
 n nun Ala de nu fan.
 5 Na temui Ala Senbe Kanyi nu na n seeti ma,
 n ma die fan nu na n nabilinyi.
 6 N ma fe birin nu sooneyaxi,
 xije nun ture nu gbo n yi ra.»
 7 «N to nu sigama taa sode de ra,
 pama nu na dennaxe,
 8 fonikee nu kira ibama ne n be,
 forie nu keli e ti n binyafe ma.
 9 Kuntigie nu e sabarima ne n ya ra,
 10 mangee nu woyenyi so n yi, e tan dundu,
 11 barima naxan na n xui me, a fe fanyi fala n ma fe ra.
 Naxee nu n toma, n nu rafaama e ma.
 12 N nu tooromixie malima,
 n nu kiridie kima, booree nu nsemuma naxee ma.
 13 Mixi naxan nu na saya kira xon ma,
 na nu dubama ne n be.
 N nu kaaje gine boje raseewama.
 14 N nu n jereama tinxinyi kui,
 nondi nu findixi n yuge nan na.
 15 N nu findixi saabui fanyi nan na donxui nun mabenyi be.
 16 N nu findixi babe nan na setaree be,
 n xonee mali e xa tooree kui.
 17 N nu tinxintaree xa fe xun nakanama,
 n misikiine ratanga e xa fe kobie ma.
 18 N nu a mapoxunma saya n lima heeri nan kui,

n ma simaya fa kamali alo baa de ra meyenyi.

19 N nu a mapoxunma n ma dunijeigiri sooneyama ne,
 alo sansi naxan sanke bara ye li, a salonyi xini soto.
 20 N nu a mapoxunma n xun nakelima ne temui birin,
 n tanbe woli senbe ra.»

21 «Mixie nu e tuli matima ne n na,
 e e sabari n ma marasi ramafe ra.
 22 N ma masenyie nu rafaama e ma,
 e mu nu e matandima.
 23 E nu n mamema alo mixi tune mamema ki naxee,
 e n ma woyenyi birin suxu seewe kui.
 24 E na n yatagi to,
 e birin nu e xaxili tima n na.
 25 N nu e rapereama,
 n nu luxi ne e be alo e xa mange,
 naxan doxoxi kibanyi kui e tagi,
 a nu tooromixie madundu.»

30

Ayuba xa masenyi donxoe de idoxoe

«Ayuba xa seewe bara findi sunnunyi

ra»
 1 «Kono yakosi tan, fonikee n mayelema,
 naxee babae nu findixi n be fuyantee ra,
 n nu yoma naxee ma.
 2 E yusi mu nu na n be,
 barima senbe yo mu nu e be.
 3 Kaametoe nan nu e ra,
 naxee nu sigama gbengberen yire baloe fende.
 4 E nu joogee matalama fotonyie kui,
 wuri sankee gbansan nan nu findima e xa donyi ra.
 5 Mixie nu e kerima pama ya ma,
 alo mupeti kerima ki naxee.
 6 E nu yigiyama geme longorie nan na geyae kon na,
 7 xa na mu a ra kunsie bun ma.
 8 Fuyantee nan nu e ra,
 naxee nu bara keru boxi kui.»
 9 «Kono yakosi fa, nee nan n mayelema e xa sigie nun e xa masenyie ra yi ki.
 10 N ma fe mu rafaama e ma.
 E de ye boxunma n yatagi ma,
 e nu fa e makuya n na.
 11 Kabi Ala n nabolon n ma tooree kui,
 e xa mayele mu jonma.
 12 Yi mixi ya mapoxunxie kelima n xili ma,
 e nu gantanyi paxie te n be.
 13 E n ma kira ibolonma n ya ra.
 14 E luma alo soori paxie, naxee soma taa kui tete yale ra.
 15 Gaaxui bara n suxu,
 n ma fe xun bara rakana,

n ma kisi bara dangi n na alo nuxui dangima ki naɛ.»

¹⁶ «Yakosi, a gbe mu luxi n ma simaya xa ɲon,

n ma tɔɔɛ bara kamali.

¹⁷ N ma tɔɔɛ bara gbo ye,

n mu xima kɔɛ ra sonon.

¹⁸ A luma alo dugi nde nan xirixi n kɔnyi ma,

a xa n faxa.

¹⁹ Ala bara n nagoro han

n bara lu alo boora, xa na mu a ra te xube.»

²⁰ «Ala, n bara i xili, kɔno i mu a ratinxi.

N bara ti i ya i, alako i xa n to.

²¹ I bara tɔɔɛ ɲaaxi doxo n ma,

i senbe bara no n na.

²² A luxi alo turunnaade bara n nate koore ma.

²³ N a kolon i na n xanife aligiyama ne, dunija mixi birin sigama dennaxe.»

²⁴ «Kɔno mixi naxan na saya kira xon ma, na mu Ala maxandima xe?

Mixi naxan na tɔɔɛ kui,

na mu Ala makulama xe?

²⁵ N mu n ya ye ramini tɔɔɔmixi be nu?

N mu kinikini setare ma nu?

²⁶ N wa heeri nan xon ma,

kɔno ɲaxankate nan n lixi.

N wa lufe naiyalanyi nan kui,

kɔno dimi nan dusuxi n xun na.

²⁷ N boɲe na tɔɔɔfe loxoɛ birin.

²⁸ N na dimi kui,

naiyalanyi yo mu na.

N tixi ɲama tagi, n nu fa wa n xui itexi ra.

²⁹ N bara lu alo wula i baree nun burunyi xoni ɲaaxie.

³⁰ N kiri bara fɔɔro n ma,

n fate birin kui na iganfe.

³¹ N ma kɔra sunnunyi xui tima,

n ma xule ɲon fe wa xui raminima.»

31

Ayuba xa masenyi donxoɛ rapɔnyi

«Yunubi sare nan ya»

¹ «N nate tongo ne,

n naxa yabu ginedimedi ra.

² Ala munse ɲanigema n be koore ma?

Ala Senbe Kanyi ke mundun fima n ma kelife ra a ma?

³ Setareɲa mu ragataxi mixi ɲaaxi xa be?

ɲaxankate mu tinxintare xa lima?

⁴ Ala mu nu n fɔxi birin matoma xe?

A mu nu n ma santongoe birin kontima xe?»

⁵ «Xa n bara n ɲere wule kui, xa n bara mixi madaxu,

⁶ Ala xa n maniya sikeeli tinxixi ra.

A n ma tinxinyi toma ne.

⁷ Xa n bara kira tinxixi beɲin,

xa n boɲe bara bira n ya waxonfe fɔxo ra, xa n bara n manoxo fe ɲaaxi ra,

⁸ mixi gbeteɛ xa n ma sansi sixie bogi don, n ma sansi sixie birin xa matala boxi ma.

⁹ Xa gine xoli bara n suxu,

xa n bara bira n doxo-boore xa gine fɔxo ra,

¹⁰ n ma gine xa bande ɲin xeme gbete be, a tan nun na xa kafu,

¹¹ barima yene findixi fe ɲaaxi nan na,

kiitisae naxan makiitima a xɔɔxoɛ ra.

¹² Yene, te nan a ra naxan sigama ganyi ti ra han yahannama,

a mixi harige birin xun nakana.»

¹³ «Xa n mu findi mixi tinxixi ra nu n ma konyie mabiri,

muxu to nu galanbuma,

¹⁴ n Ala yaabima di nu?

N nan n yete xun mafalama di nu?

¹⁵ Ala keren xa mu muxu birin daaxi muxu nga teege i?

Ala keren xa mu muxu birin nabaloxi muxu nga xiɲe ra?»

¹⁶ «Xa n mu setaree ki nu,

xa n mu kaape gine mali nu,

¹⁷ xa n keren bara n ma donse don,

n mu kiridi ki,

¹⁸ n naxan xuru, n findi a be babe ra kabi a yore ra,

naxan nga kaape gine bara lu n xɔnyi kabi a teegexi a ma,

¹⁹ xa n mu tɔɔɔmixi ki dugi ra nu,

²⁰ na kanyi lu a mu duba n be

na dugi xa fe ra naxan kelixi n ma yexexe xabe ma,

²¹ xa n bara kiridi nde tɔɔro,

n to a kolonxi kiitisae nondi fima n ma,

²² n belexe xa bolon n tunki ma,

n xorie xa magira,

²³ barima n gaaxu Ala xa ɲaxankate ya ra a gbe ra,

n mu nona sese ra a senbe ya i.»

²⁴ «Xa n bara n xaxili ti n ma xesema ra,

xa n bara la n ma naafuli ra,

²⁵ xa n bara ɲelixin n harige xa gboe ra,

n naxan soto n ma dunijeigiri kui,

²⁶ xa n bara n ya ti soge nun kike xa yanbe ra,

²⁷ n fa nee batu n boɲe kui gundo ra,

n nan n belexe sunbu e xa binye bun ma,

²⁸ Ala xa n ɲaxankata,

barima na fe moɔli mu fan,

n bara findi yanfante ra Ala mabiri.»

²⁹ «N bara ɲelixin n xonma xa tɔɔɛ ra,

n seewa a xa ɲaxankate ra,

³⁰ n tan naxan mu nu tinma a dankade n de ra,
n xa na yunubi mooli raba?

³¹ N ma xonee birin mu nu a falama xe:
<A n de wasaxi sube ra?>

³² N nu biyaasilae yigiyama ne alako e naxa xi tande.

³³ N bara n ma fe jaaxie noxun n boje kui alo

adamadie darixa a ra ki naxe? Ade.

³⁴ N bara gaaxu jama xa woyenyi ra,
xa na mu a ra n xabile xa woyenyi ra,
n fa lu n xonyi noxunyi kui n mu nondi fala? Ade.»

³⁵ «Xa mixi na naxan tinma a tuli matide n na,

n ma masenyi donxoe nan na ki.

Ala xa n yaabi.

A naxan toma n ma, a xa na sebe,

³⁶ n xa na doxo n xun ma, n xa a gbaku n kon ma.

³⁷ N dentee sama ne a be,
alo mixi dentee sama mange be ki naxe.

³⁸ Xa n ma boxi nde bara xono n xili ma,
xa mixi nde ya ye bara silon na,

³⁹ xa n bara donse nde don n mu a rawalima sare fi,

xa n bara a kanyi tooro,

⁴⁰ mengi naxan na n ma boxi ma, na xa findi tunbe ra,

n ma fundenyi xa findi jooge jaaxi ra.»

Ayuba xa masenyi donxoe nan na ki.

32

Elihu xa masenyi singe

«Ala nan lonni fima mixi ma»

¹ Yi xeme saxanyie naxa ba Ayuba xa woyenyi yaabife, barima a nu a yete findixi nondi fale nan na. ² Na kui Elihu, Barakeeli Buusika xa di, naxan fatan Rama xabile ra,

a boje naxa te Ayuba xili ma, barima na nu a yete findixi nondi fale nan na Ala ya i.

³ A boje naxa te a boore saxanyie xili ma, barima e mu nu noma Ayuba yaabide hali e to a kolonxi nondi mu nu a be. ⁴ Na mixi saxanyie to nu moxi a be, Elihu mame ti na nan ma woyenfe ra Ayuba be. ⁵ Elihu nu bara a to, yaabi yo mu nu na yi mixi saxanyie yi ra fa. Na kui a boje naxa te.

⁶ Elihu, Barakeeli Buusika xa di, naxa a fala,

«Fonike nan n na, forie nan wo tan na.

N gaaxu n ma marakolonyi sade wo ya i na nan ma.

⁷ N naxe, <Fori nan fata woyende, a xa simaya xonkuye xa fe ra.>

⁸ Kono Ala Senbe Kanyi nan xaxili fima adama ma.

⁹ Simaya xonkuye gbansan xa mu xaxili-maya fima mixi ma,
forie gbansan xa mu findixi nondi kanyie ra.

¹⁰ Na kui n bara wo maxandi,
wo xa wo tuli mati n ma marakolonyi ra.»

¹¹ «N bara wo xa masenyi raponyi mame,
n bara n tuli mati wo xa masenyi birin na,
wo naxan falaxi Ayuba xa fe ra.

¹² N bara wo xa masenyie rame, kono wo mu moxi Ayuba yaabide,
wo mu moxi nondi makenende a be.

¹³ Wo naxa a fala de,
<Won tan bara ge lonni sotode.

Won xa lu Ala xa yi xeme rafahaamu,
adamadi mu noma na rabade.>

¹⁴ Ayuba mu a xa masenyi tixi n tan xa xili ma.

N fan man mu a yaabima wo xa masenyie ra.»

¹⁵ «Limaniya bara ba wo yi ra.

Yaabi yo mu na sonon wo naxan tima.

¹⁶ N bara wo xa masenyi dande to,
yaabi yo mu minima wo de kui fa.

¹⁷ Yakosi n xa n gbe fala,

n tan fan xa n ma lonni masen kore,
¹⁸ barima fe gbege na n furi kui.

N xaxili na n tutunfe,

¹⁹ alo weni neene naxan xufuxufufe,
a wama a sase bulafe.

²⁰ N xa woyen alako n boje xa goro.

N de xa yaabi ti.

²¹ N mu mixi yo rafisama a boore be,

n mu taamixiya rabama mixi yo be.

²² N mu fata taamixiya ra,

n na na raba, Ala n naboloma ne.»

33

Elihu xa masenyi singe de idoxoe

«Xunmafalama xa lu Adama be.»

¹ «Yakosi Ayuba, i i tuli mati n ma masenyi ra,

i xa n ma woyenyi rame.

² N bara n de rabi,

n nenyi bara keli.

³ N ma masenyi kelixi n boje fiixe nan kui,
nondi nan minima n de i.

⁴ Ala Xaxili bara n daa,

Ala Senbe kanyi jengi bara n findi mixi jipe ra.

⁵ Xa i noma n yaabide,

i xa na raba.

⁶ Won firin birin lan Ala ya i.

N fan yailanxi bende nan na.

⁷ Na kui i naxa gaaxu n ya ra.

⁸ Kono i bara woyenyi nde fala,

n naxan mexi n tuli ra.

⁹ I bara a fala, <N seniye n, n mu yunubi rabaxi,

¹⁰ Kɔnɔ Ala man na fe nde tofe n na,
n findixi a yaxui ra naxan ma.

¹¹ A bara n sanyi mabalan yɔlɔnxɔnyi kui,
a nu fa n foxi birin igbe.»

¹² Kɔnɔ n xa a fala i be,
nɔndi mu i be na fe kui,
barima Ala gbo mixi be.

¹³ I wama Ala rakiitife munfe ra?

A mu yaabi fima a xa fe rabaxi birin ma.

¹⁴ Ala fe masenma won be ki nde ra,
kɔnɔ won mu won jɔxɔ sama na xɔn ma.

¹⁵ A nɔma wɔyende xiye ra kɔe ra,
mixi xima tɛmɔi naxe e xa sade ma.

¹⁶ A nɔma adamadie tuli rabide na tɛmɔi,
a e rakolon fee ra naxee kelixi a tan ma,
¹⁷ alako e xa kira jaaxi bɛnin,

a man xa e ratanga e yete kan igbofe ma.

¹⁸ Na kui, a e ratangama ne gaburi gbaloe
ma,

a e ratanga santidɛgema ma.

¹⁹ Ala man nɔma masenyi tide adamadi be
a xa tɔɔre nde ra,
naxan xɔne soma han a xɔrie kui a xa fure
dagi tagi.

²⁰ Donse yati fa rapaaxu a ma, a mu nɔ a
degede.

²¹ A fate ba a ma, a xɔrie birin sa kene ma.

²² A makɔre aligiyama ra, Sayamaleke fa a
foxɔ ra.»

²³ «Kɔnɔ xa xɛera xunmafalama nde sa lu
a be

maleke galie ya ma,
naxan fama tinxin ki masende na kanyi be,

²⁴ Na kui, xɛera xunmafalama findima
saabui fanyi ra a be,

Ala hinne a ra, a a masen Ala be,
«A rakisi faxe ma, n bara a xunsare ba.»

²⁵ Na kui, a fate man gbilenma dimedija,
a man fonike senbe soto.

²⁶ Adamadi na Ala hinnente maxandi,
a Ala yatagi toma ne seewe kui,
Ala fa tinxinyi fi a ma.

²⁷ Na kanyi beeti bama ne mixie ya i, a a
fala,

«N yunubi rabaxi ne,
n tinxinyi madalin,
kɔnɔ na sare mu ragbilenxi n ma a ki ma.

²⁸ Ala bara n xɔreya,
n tan naxan xun nu tixi aligiyama ra.
A man bara gbilen naiyalanyi masen na n
be.»

²⁹ Ala nan na rabama adama be,
keren, firin, han saxan,

³⁰ alako a xa a ba faxe yi,
a xa a lu naiyalanyi kui.»

³¹ «Ayuba, i tuli mati n na,
i xa i sabari, i xa n ma masenyi rame.

³² Xa yaabi nde na i be, i xa na fala,
barima n wama nondi fife i ma.

³³ Kɔnɔ xa na mu a ra, i tuli mati n na,
i xa i sabari alako i xa xaxili soto n na.»

34

Elihu xa masenyi firin nde

«Ala xa kiiti tinxin»

¹ Elihu naxa a masen,

² «Lɔnnilae, wo wo tuli mati.

Xaxilimae, wo n ma masenyi rame,

³ barima tuli wɔyenyi sensima,
alɔ nenyi donse sensima ki naxe.

⁴ Won xa tinxinyi sugandi,
won xa bira fe fanyi foxɔ ra.»

⁵ «Ayuba naxe, «N tinxin, kɔnɔ Ala mu
nɔndi fixi n ma.

⁶ Hali n to tinxinxɔ, a bara n lu alɔ wule
fale.

N mu yunubi yo rabaxi, kɔnɔ n na tɔɔre
jaaxi kui.»

⁷ Nde yaagi sotoxi dangi Ayuba ra?

⁸ A bara a jere tinxintareya kui,
a bara lu fe jaaxi rabae ya ma.

⁹ A bara a fala,

«Geeni mu na adamadi be
naxan birama Ala waxonfe foxɔ ra.»

¹⁰ Xaxilimae, wo wo tuli mati n na.

Ala nun fe jaaxi tagi ikuya,
Ala Senbe Kanyi mu tinxintareya kolon.

¹¹ A mixie xa fe rabaxi sare ragbilenma e
ma,

a kote dɔxɔma e xun ma e nun naxan lan.

¹² Ala mu nɔma fe jaaxi rabade.
Ala Senbe Kanyi mu nɔma tinxinyi kanade.

¹³ Nde a ti a xa dunija yamari?

Nde dunija taxuxi a ra?

¹⁴ Xa Ala mu a jengi saxi adamadie xɔn
ma nu,

a fa a xaxili nun a jengi ba e yi,
¹⁵ adamadi birin faxama kerenyi nan na
nu, e findi bende ra.

¹⁶ Xa xaxili fanyi na i yi ra,
i xa i tuli mati n ma masenyi ra.

¹⁷ Tinxintare nɔma dunija yamaride?
I Tinxintɔe Senbema nan kalamuma?

¹⁸ I nɔma a falade mange be,
«Mixi xuri di nan i ra?»

I nɔma a falade kuntigie be,
«Wo jaaxu?»

¹⁹ Ala mu mange rafisa mixie be,
a mu bannae rafisa setaree be,

barima a tan nan birin daaxi.

²⁰ Faxe man e birin tɛrennama ne.

Namae e xunyi ikelima, kɔe kui e birin
sonto.

Senbemaie yati faxama ne foyɔgɔntɔn.

²¹ Ala adamadie xa kira birin matoma,
a e foxi igbe.

²² Dimi mu na naxan nɔma tinxintaree
noxunde.

23 Ala hayi mu na temui xonkuye ma mixi makiitife ra.

24 A noma senbema xun nakanade mafurenyi ra,
a fa mixi gbeteɛ doxo e joxoxe ra.

25 A na e xa fe jaaxi to,
a noma e bade dunija ma kerenyi ra koe kui.

26 A noma e bonbode alo mixi kobi jama ya xori,

27 barima e mæxi a xa seriye nan na, e a xa kira bejin.

28 E bara a niya setare wa xui xa Ala li. Ala toɔɔmixi malima.

29 Xa Ala a sabari, nde noma a kalamude? Xa Ala a noxun, nde noma a tode?

Adamadi mu noma na ra, jamanɛe yati mu noma na ra.

30 Ala mu tinxintare luma mangeya kui, alako a xa gantanyi te jama be.

31 Na mixi mooli mu a falama Ala be, <N bara gbilen fe jaaxi foxo ra n ma jaxankate xa fe ra.

32 N fe jaaxi naxan nabaxi, na masen n be, n mu na rabama soɔon?>

33 Ala lanma a xa a sare fi? I tan nan a matandife, n tan mu a ra, i tan nan yaabi tima.

34 Xaxilimae nun lonnilae naxee e tuli matixi n na, muxu birin bara lan yi ma:

35 Ayuba woyenfe xaxilitareja nan kui, lonni mu a yi.

36 Ayuba xa jaxankata han a dande, barima a xa masenyie mu tinxin.

37 A xa yunubi xun nan tun masafe. A woyenna muxu be yete igboja ra, A a xa Ala matandi xun masama a xa woyenyi ra.»

35

Elihu xa masenyi saxan nde

«Ala i xa fe kolon»

1 Elihu naxa a fala,

2 «I joxo a ma nondi na i be i na a fala, <N ma tinxinyi fatanxi Ala nan na?>

3 I bara a maxarin, <Geeni mundun na n be xa n mu yunubi rabama?>

4 N tan nan i yaabima na ra, i tan nun i booree.

5 Koore mato. Nuxui mu na i xun ma xe?

6 Xa i yunubi raba, na findima toore ra Ala nan be?

Xa i a matandi, na findima kote mundun na a be?

7 Xa i tinxin, na findima geeni mundun na a tan be?

8 I xa fe jaaxi noma adamadi nan gbansan toorode, adamadi naxan luxi alo i tan.

I xa tinxinyi fan noma findide geeni ra adamadi nan gbansan be.

9 Mixie e wa xui mema barima fe jaaxi rabae wuya.

Mixie xili tima na kobija xa fe ra.

10 Kono mixi yo mu a falama, <N Daa Mange Ala na minden,

n beeti bama naxan be koe ra,

11 naxan lonni fima adamadie ma

dangife subee ra naxee na dunija ma, dangife xonie ra naxee na kuye ma?>

12 Mixie xili tima, kono a mu e yaabima fe jaaxi rabae xa yete igboja xa fe ra.

13 E xili tima fufafu, barima Ala mu a tuli matima e ra,

Ala Senbe Kanyi mu e xui ramema.

14 Kono i tan nan a falaxi a i mu Ala toxi, i xa fe saxi a ya i, i na a mamefe tun.

15 A mu nu xono i xa matandi woyenyie ma sinden.

16 Ayuba, i bara i de rabi fufafu xaxilitareja falafe ra.»

36

Elihu xa masenyi naani nde

«Ala adama rasima»

1 Elihu man naxa a fala,

2 «I xa mame ti, n fama n ma lonni masende i be Ala xa fe kui.

3 N ma lonni kelima yire makuye ne.

N nondi fima ne n Daa Mange ma.

4 Wule yo mu na n ma masenyi kui.

I nun naxan a ra yi ki, tinxintoe nan a ra naxan xa lonni kamalixi.»

5 «Ala senbe gbo, a mu yoma mixi yo ma.

A senbe gbo, a panige fan.

6 A mu a luma mixi jaaxie xa bu, a meenima tooromixie ma.

7 A meenima ne tinxintoe ma, a e rasabati manglee seeti ma kibanyi,

a e xa fe ite e xa bu abadan.

8 Kono xa e suxuxi toore nan kui,

9 a e xa fe jaaxie masen e be, e naxee rabaxi e xa yete igboja kui.

10 A marasi fanyi fi e ma, a a fala e be e xa tinxintareya bejin.

11 Xa e e tuli matima a ra, e na seriye rabatu,

e xa simaya xon kuyama ne heeri kui, e xa fe birin sooneya.

12 Kono xa e mu e tuli matima a ra, e faxama ne santidegema ra lonnitareja kui.

13 Tinxintaree xonoma,

e mu Ala maxandima a na e suxu temui naxe.

14 E faxama e fonike nan na langoe ya ma.

15 Kono Ala tsoromixie rakisima ne e xa tsoore saabui ra.
Tsoore nan marasi fima e ma.»

16 «A wama i tan fan nakisife i xa tsoore kui, alako tsoore naxa i raxeten, alako donse fanyi xa lu i yi ra.

17 Kono i na a raba alo mixi paaxie, jaxankate naxan lan a xa doxo mixi paaxie ma, na kiiti tinxinxi nan doxoma i fan ma.

18 I naxa yo Ala ma i xa xone kui, i naxa gbilen Ala foxo ra se nde xa fe ra.

19 I wa xui noma i ramini i xa tsoore kui? I noma na rabade i yete senbe ra?

20 Koe naxa findi i be mixi tsooro se ra,

21 i naxa bira fe jaaxi foxo ra i xa tsoore xa fe ra.

22 Fisamante nan Ala ra a senbe xa fe ra. Nde noma a raside?

23 Nde noma a yamaride?

Nde noma a falade, «I bara tantan?»

24 I xa a xa kewali matoxo, alo mixie luma a ba ra beeti ra ki naxe.

25 Adamadi birin bara a xa wali to, dunja birin a toma kelife yire makuye.

26 Ala senbe gbo, won mu noma na birin kolonde.

Won mu noma a xa abadan konti kolonde.

27 A ye tonbie mafindima tune ra, a fa a ragoro boxi ma.

28 Nuxuie nan tune ye rayensenma adamadi birin xun ma.

29 Nde noma nuxui xa wali fahaamude? Nde noma galanyi xa fe kolonde?

30 A seyamakonyi ragoroma baa ma, a naiyalanyi xungbe ramini.

31 A jamanε makiitima nee nan na. A baloe fima e ma a fanyi ra.

32 A seyamakonyi wolima a waxonde.

33 Galanyi xui mixie rakolonma ne tune xa fa ma,

hali xuruse gooreε fan nakolonma ne, e nu fa gbata e makorede e lingira ra.»

37

Elihu xa masenyi suuli nde

«Ala xa kewali senbe gbo»

1 «N boje serenma na nan ma.

2 Wo wo tuli mati Ala xui ra, na xui gbe naxan minima a kere i.

3 A xa seyamakonyi koore birin nafema ne, a dunja naaninyi birin li.

4 Na dangi xanbi galanyi bula.

A luma alo Ala wama a xui xungbe xa me yire birin.

5 Ala xui findixi kaabanakoe nan na.

A fe xungbe rabama won mu naxan fahaamuma.

6 A a falama balabalanyi be, «Goro boxi ma.»

A tune ye fan nagoro a gbege ra.

7 A adamadie xa wali birin danma ne kerenyi ra, alako e xa a kolon a tan nan na birin nagirima.

8 Sube xaajeε fan soma e lingira na temui ne.

9 Turunnaade foye kelima a yire, a sa findi foye xinbeli ra koola ma.

10 Ala a jengi foye findima balabalanyi ra a baa ye fari birin naxoroxo gben,

11 a nuxuie raxinbeli, a a xa seyamakonyi lu e ma.

12 A xa yamari nan na birin na, a tan nan nee birin naperema dunja bendε fuji fari, a waxonfe rabafe ra.

13 Na birin luma alo luxusinyi a boxi isee xunsinma naxan na, xa na mu a ra, alo fe fanyi a hinnema e ra naxan na.»

14 «Ayuba, i xa i tuli mati n ma masenyi ra. I xa Ala xa kaabanakoe mato.

15 I na birin naba ki kolon Ala yi ra?

A seyamakonyi ramini nuxui kui ki naxe, i na kolon?

16 Nuxui luma koore ma ki naxe, i na fan kolon?

Na birin findixi Ala xa lonni xungbe nan na

naxan maniyε mu na.

17 Foye fure nefε mini,

kuye ifurama i tan naxan ma,

18 i fan noma koore walaxe nde yailande alo Ala?

19 Muxu naxan masenma Ala be na fala muxu be ba.

Na lonni mooli mu muxu yi.

20 N na woyen, fo mixi gbete xa na radangi ne a ma?

Fo fe nde xa fala a be a fa kolon soto na ma?

21 Yakosi soge mu toma nuxuie xanbi ra, fo foye e ba a ya ma.»

22 «Yanbe tofanyi nde na kelife koola ma, naxan findixi Ala xa nore xungbe ra.

23 Adama mu noma Ala Senbe Kanyi lide. A senbe gbo,

a tinxin.

A mu noma tinxintoe tsoorde.

24 Adama lan a xa gaaxu Ala ya ra na nan ma.

Yete igboε mu rafan a ma.»

38

Ala xa masenyi singe Ayuba be

«Ayuba, n yaabi xa i noma»

1 Ala naxa Ayuba yaabi turunnaade foye kui, a naxe,

2 «Nde na n ma walie ya isofe a xa
xaxilitare woyenyie ra?

3 I i tagi ixiri gben alo gbangbalanyi,
n xa maxorinyi ndee ti i ma, i xa n yaabi.

4 I nu na minden n to nu dunija daama?

5 I a kolon nde dunija maniyaxi?
Nde a maniyē luutie italaxi?

6 Dunija bunyi na minden?
Nde geme tixi dunija na naxan fari?

7 Nde na raba tunbuie to nu e seewe xui
itema,
maleke bestibae fan to nu n xili
matoxoma?»

8 «Nde baa naadee balan,
n to a ramini boxi ma?

9 N tan nan nuxui ragoro a ma, n dimi dusu
a xun na,

10 n a naaninyi sa alako a naxa dangi
menni ra.

11 N tan nan dande sa moronyie be,
alako e naxa te, e a radangi a i.»

12 «I bara yaamari fi loxoe keren i xa
simaya kui subaxe xa mini,

13 a xa mixi jaaxie raterenna, a e
makenen?

14 Dunija birin makenenma ne subaxe
naiyalanyi kui,
a lu alo bende bunda tonxuma saxi naxan
ma.

A yire birin toma ne alo dugi mapingixi.

15 Konɔ mixi jaaxie tan bara kuma
naiyalanyi ra, e senbe bara kana.»

16 «I baa ye kelide kolon?
I bara baa bunyi li?

17 I bara aligiyama sode de to?
I bara saya naade igbe?

18 I dunija igboja kolon?
A fala n be xa i na fe birin kolon.»

19 «Naiyalanyi kelima minden?
Dimi xonyi na minden?

20 I na yiree kolon?
I naa siga kira kolon?

21 Xa i na birin kolon, awa i jan nu bara
bari,
i xa simaya gbo.

22 I balabalanyi ragatade kolon?
I bara na yire to?

23 N na balabalanyi ragataxi toore temui
nan ya ra,
gere ti loxoe ya ra.

24 Seyamakonyi kelima minden a yensen
ye?

Foye naxan kelima sogetede, na a jereama
dunija ma di?

25 Nde tune kira raboma,
a seyamakonyi nun galanyi yamari e xa
mini?

26 Nde a niyaxi tune xa bira boxi ma
mixi mu na dennaxe alo gbengheren yire?

27 Nde a niyaxi jooge xa bula wula i?

28 Nde findixi tune baba ra?

Nde xini raminima?

29 Nde balabalanyi daaxi naxan kelima
koore ma?

30 Nde a niyama baa ye xa xinbeli a xoroxo,
a findi balabalanyi ra,
a dusu baa xun na a xoroxo alo geme?»

31 «I tan nan tunbuie sa koore ma,
kankan xa lu a yire a tofan ki ma?

32 I tan nan tunbuie raminixi e waxati
alako adamadie xa no sube tonxumae tode
e ya ma?

33 I koore yamari ki kolon?

I bara so boxi yailan ki kui?»

34 «I fata nuxuie yamaride alako ye xa
banbaran ye?

35 I fata seyamakonyi yamaride alako e xa
i xa wali raba?

E luma i xa yaamari bun ma, a falafe ra,
«Muxu na be?»

36 Nde lonni rasoxi adamadi boje kui,
a a xaxili daa?

37 Xaxilima mundun noma nuxui birin
kontide?

Nde noma ye ragorode keli koore ma,

38 alako boxi xa bunda, xube xa findi boora
ra?»

39 «Yetee ne saxi kaame ra e ma,

40 i tan nan sube fima e ma e xa kaame ba?

41 Xaxae go, e xa die ne wama koore ma,

i tan nan e baloma?»

39

Ala xa masenyi firin nde Ayuba be

«Nde mɛɛnima subee ma?»

1 «I wula i si di bari temui kolon geyae fari?
I bara xeli to di bari ra?

2 I e xa furi maxanin kike konti kolon
beenu e di bari waxati xa a li?

3 E na e sa, e di barima,
alako e xa fulun e furi xa xone ma.

4 E xa die na mo,
e keli e nga xun ma, e mu fa sɔnɔn.»

5 «Nde luuti baxi sofale ma,
a a rabepin wula i?

6 N tan nan wula findixi a xonyi ra
n a lu yire, foxe sunbuxi bende ra dennaxe.

7 Taa xa wundui mu rafan a ma,
a mu tinma mixie xa a rapere.

8 A wula isama jooge fende a balose ra.»

9 «I noma sexe ninge rawalide?

A koe radangima i xa goore kui?

10 I noma a xiride sari ra,

a xa bōxi buxa i bē?

¹¹ I i yigi suxuma a senbe gbe ra?

I nōma i xa wali xungbee taxude a ra?

¹² I nōma a xēede xē xabē, a xa i mali i xa baloe rasode?»

¹³ «Xōni mōoli nde na na naxan gabutenyi dunkee ibōnbōma sēewe kui, kōnō e mu tofan gbongboe gabutenyie bē.

¹⁴ A a xēlēe sama bōxi ma, a e lu mēyenyi bun ma alako wuyenyi xa lu e ma,

¹⁵ a mu a mājoxun sube nde nōma tide e fari, e bula.

¹⁶ A mu mēenima a xa die ma, a luma alo a gbe mu e ra.

¹⁷ A na mōoli rabama barima Ala mu lōnni nun xaxili fanyi fixi a ma.

¹⁸ Kōnō a na a gi fōlo, a soe ragie nun soe luma nē a xanbi ra.»

¹⁹ «I tan nan soe senbe fima a ma?

I tan nan a kōnyi xabee rakuyama?

²⁰ I tan nan a niyama a xa nō tugande alo katoe, a birin magaaxu a xui ra?

²¹ A bōxi iboronma a sanyi ra, a pēlexinxi a senbe ra.

²² A mu gaaxuma sese ya ra, a mu a magbilenma santidegema ya i.

²³ Tanbee nun e sase gbakuxi a ma,

²⁴ a gbataxi tunganma, a xulun a gide gere yire.

²⁵ Gere sara na fe, a tan kelima nē fa keren na a gereso ki ma.»

²⁶ «I xa lōnni bara a niya sege xa a pēre koore ma sigafe ra yirefanyima?

²⁷ I tan nan yaamari fima a ma a xa a tēe sa yire itexi?

²⁸ Kōe ra, a yigiyama gēme longori ra geyae fari.

Menni nan findixi a bē a makantade nan na.

²⁹ A subee toma na yire makuye nē, a baloma naxee ra.

³⁰ Sube xinde joxun a xa diyōree bē. Binbi lu dēde a na menni.»

40

Ala xa masenyi saxan nde Ayuba bē

«Nde mu lama Ala ra?»

¹ Alatala man naxa a masen Ayuba bē,

² «I tan naxan Ala Senbe Kanyi kalamuma, i suusama a rakiitide?

Xa lōnnila na i tan na, yaabi nde ti yi birin ma ba.»

³ Ayuba naxa Alatala yaabi,

⁴ «Mixi xuri di nan n na.

N tan i yaabima munse ra?

N bara n de suxu n belexe ra, n dundu yen.

⁵ N wōyēn nē keren, n naxa wōyēn firin.

Na xanbi, n mu sese sama na fari sōnōn.»

⁶ Ala man naxa a masen Ayuba bē turunnaade foye kui,

⁷ «I i tagi xiri gben alo gbangbalanyi, n xa maxōrinyi ndee ti i ma, i xa n yaabi.

⁸ I mu laxi a ra n ma kiiti tinxin? I wama nōndi bafe n yi ra nē, a xa lu i tan bē?

⁹ I senbe gbo Ala gbe bē?

I xui magaaxu alo a gbe?

¹⁰ Na kui, i i maxiri nōre nun xunnakeli ra ba,

i xa tofan, i xa i senbe masen.

¹¹ I xa i xa xōne magaaxuxi ramini ba, i yete igboee xun nakana.

¹² E birin kuntan, mixi paaxie igbantū e yire.

¹³ Bēnde radin e birin xun na, e balan gaburi kui.

¹⁴ Na temui n fan yete yati i matōxōma nē, barima i yete senbe bara i rakisi.»

¹⁵ «Mali mato ba a fanyi ra, na sube magaaxuxi n naxan daaxi alo n i fan daaxi ki naxe.

A joooge donma alo ninge.

¹⁶ A senbe gbe na a gungui nē, senbe malanxi a furi kiri bun.

¹⁷ A xuli senbe gbo alo konde bili, a sanyi fasee wuya, e gadara.

¹⁸ A xōrie luxi alo yoxui, xa na mu a ra wure.

¹⁹ Ala xa daalise fisamante nan a ra, kōnō a gaaxuma Ala xa santidegema ya ra.

²⁰ A a baloe fenma geyae kōn sube xaajee ya ma.

²¹ A xima niini bun ma, a a nōxun dabonyie kui.

²² A a malabuma wuri bilie niini bun ma, naxee na dabon dē ra.

²³ Dabonyi ye xa gboe mu a magaaxuma. Yuruden xure na banbaran ye, a mu a tōōroma.

²⁴ A ya rabixi nōma suxude?

A nōma suxude gantanyi ra, a jōe xa tunba?»

²⁵ «I nōma sōje suxude kōnyi ra?

I nōma a dē xiride, i a ba ye xōōra?

²⁶ I nōma a jōe, xa na mu a ra a dē tunbade,

i luuti sa a ma?

²⁷ A i mayandima i xa a fulun?

A hayi na wōyenyi jōxunme ma a falafe ra i bē?

²⁸ Wo saate xirima?

A findima i xa kōnyi ra a xa simaya kui?

29 I noma berede a ra alo xoni di?
 I noma a xiride, a findi i xa die xa bere se ra?
 30 I noma a matide?
 Yulee a itaxunma e bore ma?
 31 I noma a kiri masoxode tanbee ra?
 I noma a xunyi soxode soxose nde ra?
 32 Gere ti a be,
 na mu neemuma i ra.
 I mu na ifirinma sonon.»

41

Ala xa masenyi naani nde Ayuba be

«Ala xa daalise senbema»

1 «Mixi mu noma a ra,
 a xa toe gbansan findima gaaxui nan na.
 2 Xa mixi mu suusama a ya ra,
 nde fa noma suusade n tan ya ra?
 3 Nde n donixi se nde ra n naxan nag-
 bilenma a ma?
 Dunija birin findixi n gbe nan na.
 4 N mu noma dundude na sope xa fe ma,
 a salonsee senbe gbo, a man tofan.
 5 A bura feere na nde be?
 Nde mu gaaxuma a jinyie ya ra?
 6 Nde noma a de rabide?
 A jinyi magaaxuxie a de kui rafexi.
 7 Xalee fatuxi a kiri ma alo soori xa wure
 lefa,
 8 e xetenxi e bore ra,
 foye sode yati mu na e tagi
 9 e fatuxi e bore ma a fanyi ra.
 10 A na pengi senbe ra,
 yanbe nan luma mini ra,
 a yae fan luxi alo geesege soge.
 11 Te yiriyiri minima a de i,
 e fulefulee nu fa yensen ye kuye ma.
 12 Tuuri nde minima a jode,
 na luxi ne alo fifa naxan doxoxi te ma, a
 satunfe.
 13 A pengi findima te ra,
 te yiriyiri nu fa mini a de i.
 14 Senbe xutunxi a konyi ra,
 birin gaaxuma a ya ra.
 15 A kiri xoxoxo, a senbe gbo.
 16 A kanke luxi alo geme xungbe.
 17 A na ti, limaniya bama ne senbemaie yi
 ra,
 e seren, e e gi.
 18 Santidegema na din a ra,
 a mu a xabama.
 Tanbe mooli yo mu na naxan noma a
 soxode.
 19 Wure luxi ne a be alo sexe,
 yoxui lu a be alo wuri boroxi.
 20 A mu gaaxuma tanbee ya ra,
 laati kuni luma a be alo maale lagi.
 21 Gbendegela luma a be alo sexe,
 tanbe xungbe mayele a be.
 22 Bele xepenxi nde nun tunbee na a furi
 bunyi,

nee luma boora tirindin na ne alo sari to
 yire buxama.

23 A baa ixufuxufuma alo ye ne satunma,
 a dabonyi lu alo ture ne satunma.

24 A na a jere ye xoxo,
 moronyi fiixe nan luma te ra a xanbi ra.

25 Mange yo mu a be dunija,
 a daaxi ne, gaaxui yo mu a yi.

26 A a ya ragoroma ne daalise yete igboe
 ma,

a findixi subee birin ma mange nan na.»

42

*Ayuba xa yaabi firin nde nun Ala xa
 masenyi donxoe*

1 Ayuba naxa Alatala yaabi,

2 «N bara a kolon i noma fe birin na,
 sese mu noma i janige kanade.

3 I a masen ne i xa masenyi kui,
 «Nde na n ma walie ya isofe a xa xaxilitare
 woyenyie ra?»

I nondi, n bara woyen a xaxilitare daaxi,
 n mu nu i xa kaabanakoe fahaamuxi.

I xa fe rabaxie gbo n xunyi be.

4 I man a masen ne,

«I tuli mati n na, n xa woyen.

N xa maxorinyi ndee ti i ma, i xa n yaabi.»

5 A singe n nu i xa fe ifale nan mema,
 konso yakosi, n bara so na fe kui.

6 N a kolonxi na nan ma n naxan nabaxi a
 mu fan.

N bara tuubi,

n bara n magoro bende,

n te xube maso n ma sunnunyi kui.»

7 Alatala to ge a xa masenyi tide Ayuba
 be, a naxa a masen Elifasi Temanka be, «N
 bara xono i tan nun i boore firinyie ma,
 barima wo mu nondi falaxi n ma fe ra, alo
 n ma konyi Ayuba a rabaxi ki naxe. 8 Na
 kui wo ninge nun yexee kontonyi solofere
 ba serexe gan daaxi ra wo yete be. Wo
 sa Ayuba fen, a xa duba wo be. Wo mu
 nondi falaxi n ma fe ra alo Ayuba a rabaxi
 ki naxe, konso n mu wo jaxankatama wo
 xa daxuna ma Ayuba xa fe ra.»

9 Elifasi Temanka, Bilidada Suuxaka, nun
 Sofara Naamaka naxa fe birin naba alo
 Alatala a yamari e ra ki naxe. Alatala
 naxa Ayuba xa dube suxu. 10 Ayuba to ge
 dubade a booree be, Alatala naxa a harige
 birin nagbilen a ma. A man naxa na harige
 xun masa doxo firin dangife a singe ra.

11 Ayuba xunyae nun a taarae nun a
 kolonma birin naxa fa a xeebude a xonyi,
 e e dege yire keren. E naxa a nu tooro sa,
 e a kunfa ba toore xa fe ra Alatala nu bara
 naxan doxo a ma. Kankan naxa kobiri kole
 keren nun xurunde xeeema daaxi keren fi
 a ma.

12 Alatala naxa barake sa Ayuba dangife
 a singe ra. A naxa yexee wulu fu nun

naani soto, joxome wulu senni, ninge wulu keren, nun sofale wulu keren. ¹³ A naxa di xeme solofere nun di gine saxan soto. ¹⁴ A xa di gine singe nu xili ne Yemima, a firin nde Kesiya, a saxan nde Kerenapuku. ¹⁵ Gine yo mu nu na na boxi ma naxan nu tofan Ayuba xa die be. E baba naxa ke fi e fan ma, alo a rabaxi ki naxe e maaxeme be.

¹⁶ Na dangi xanbi, je keme je tongo naani naxa sa Ayuba xa simaya xun ma. A naxa a xa die to, a xa mamadie, a tolobitse, nun a tolontolonyie. ¹⁷ Ayuba xa simaya kamalixi ne a fanyi ra, a fa laaxira.

Yabura Dawuda Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui findixi beeti kitaabui nan na. Annabi Dawuda naxa yi beeti wuyaxie sebe Ala saabui ra, a e malan kitaabui kui danxaniyatooe be. A naxa beeti ndee sa kitaabui kui namijonme gbete naxee sebe alo Asafi (Yabura 50). Beetibae nu yi beeti bama Ala xa horomobanxi kui sali temui. Dawuda to beeti ndee sebe, a naxa yaamari fi beetibae ma na beeti lanma a xa ba ki naxe (Yabura 3:3, 4:1). To danxaniyatooe fan noma yi beeti bade e gbe ki.

Bafe na ra, yi beeti findixi misaali xungbe nan na danxaniyatooe be kabi temui xonkuye. Mixi noma rakoroside yi beeti kui a Ala wama ne mixie xa e boje xa fe masen a be. Xa kontofili nde na mixie furi kui, Ala tinma e xa na masen a be, a findi Ala maxandi ra. Xa mixie na sofe fahaamui kui Ala xa gboe xa fe ra, e noma na fan masende Ala be, a findi Ala matooxe ra. Adamadi lanma a xa na fe mooli birin masen e Marigi Ala be. Ala wama na de masare mooli xon ma a tan nun danxaniyatooe tagi.

Ala xa i mali yi xaranyi ra, a xa a niya i fan xa masenyi ti Ala be naxan na i furi kui, alako a fan xa i yaabi, wo de xa fan. Amina.

Yabura Dawuda

1

Kira firinyi

Ala xa seriye

¹ Nelexinyi na adama nan be, naxan mu birama mixi jaaxi xa marasi foxo ra,

naxan mu a jereama yunubitoe foxo ra, naxan mu a makorema mixie ra, naxee yoma Ala fe ma.

² Nelexinyi na adama nan be, Alatala xa seriye rafan naxan ma, naxan a joxo sama Alatala xa seriye xon ma koe nun yanyi.

³ Na adama maniyee wuri bili ra naxan tixi xure de.

A bogima a waxati. A burexe mu lisima.

Na adama, fefe suxuma, a sooneyama ne a be.

⁴ Kono a mu na ki xe mixi jaaxie tan be. E tan maniyee maale lagi ra foye naxan xaninma.

⁵ Mixi jaaxie bonoma ne kiiti waxati,

e mu luma tinxin mixie ya ma.

Lude mu na e be.

⁶ Alatala meenima tinxintooe ma a xa kira xon ma, kono mixi jaaxi tan xa kira findima gbaloe kira nan na.

2

Ala xa Mixi Sugandixi

Ala xa seriye

¹ Munfe ra sie boje texi fufafu?

² Duniya mangee bara keli, xunmatie bara ti Alatala nun a xa mixi sugandixi kanke.

³ Na duniya mangee naxe, «Won xa won ba e yi ra, Won xa mini e xa noe bun ma.»

⁴ Marigi naxan na koore ma, na na yelefe e ma.

⁵ A xonoma e ma, a e magaaxuma.

⁶ Ala xa masenyi nan ya, «N tan nan mangee sugandi, n a doko Siyoni geya fari, n ma yire seniyanxi.»

⁷ Na mangee sugandixi xa masenyi nan ya, «N xa Alatala xa nate masen wo be. Ala bara a masen n be, <To, i bara findi n ma di ra.

N tan bara findi i baba ra.

⁸ I xa n maxandi n xa si birin fi i ma, e xa findi ke ra i be.

Duniya birin xa findi i gbe ra.

⁹ I e yamarima sawuri ra, i e kanama alo wure feje booma ki naxe, a kebelae yensen ye.»

¹⁰ Yakosi wo tan mangee, wo xaxili soto. Kuntigie, wo bira nondi foxo ra.

¹¹ Wo Alatala batu gaaxui ra, wo seewa a xa fe ra, wo gaaxu a ya ra.

¹² Wo wo xun sin a xa mixi sugandixi be. Xa na mu a ra, a wo halakima ne wo xa duniyeigiri kui.

Ala xa xone dexema alo te nu so fiili ra. Nelexinyi na adama nan be, naxan kantari fenma Ala ra.

3

Dawuda nun a xa di Abisalomi

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti a nu a gima a xa di Abisalomi ma temui naxe.

² Alatala, n yaxuie bara wuya. N gerefae bara gbo.

³ Mixi wuyaxi a falama, Ala mu noma n nakiside.

Jengi rate.

4 Kɔnɔ i tan Alatala, i findixi n kantama nan na.

N ma binye nun n ma xunnakeli fatanxi i tan nan na.

5 N nan n xui rate Ala ma, a n yaabima keli a xa geya seniyeŋxi fari. Nengi rate.

6 N nan n sama, n xa xi, n man xunuma xaxili sa kui, barima Alatala nan n demenma ra.

7 N mu gaaxuma yi nama duniŋa ya ra, naxee mu wama n ma fe xɔn ma.

8 Alatala yandi, n nakisi, n Marigi Ala.

I n yaxuie de ragarinma ne, i mixi paaxi piŋyie magirama ne.

9 Marakisima nan na Alatala ra.

I xa barake sa i xa pama xa fe. Nengi rate.

4

Alatala keren nan nɔma n kantade

Ala maxandi

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba kɔra xui ra.

2 N Marigi Ala tinxinxi, n na n xui rate i ma, yandi a ratin n be.

N ma tɔɔre kui, i n boŋe sama.

Hinne n na, n ma duɓe suxu.

3 Adamadie, wo n ma binye masarama yaagi ra han mun temui?

Wo birama fe fufafu nun wule foxɔ ra han mun temui?

4 Wo xa a kolon Alatala bara tinxintɔe sugandi.

N nan n xui rate Alatala ma, a a ramema ne.

5 Wo fan xa gaaxu, wo gbilen yunubi fe foxɔ ra.

Wo wo yete rasi kɔe ra, wo xa wo raxara.

6 Wo xa serexe ba tinxinyi kui, wo xa wo yete taxu Alatala ra.

7 Mixi gbege ba falama, «Nde nɔma heeri masende won be?»

Alatala, i xa nɔre masen muxu be.

8 I bara n boŋe rafe seewe ra dangife xe xaba temui ra.

9 N na n sa, n xima boŋesa kui, barima i tan Alatala, i keren nan nɔma n kantade.

5

N soma Ala xɔnyi

Ala maxandi

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be xule xui ra

2 Alatala, i tuli mati n ma maxandi ra, i xa n ma tɔɔre kolon.

3 N Marigi Ala, i tuli mati n ma maxandi ra,

n na i tan nan maxandife.

4 Alatala, kuye ne ibama, i n xui ramema. Geesege, n nan n yete ragbilenma i ma, n i meme.

5 I mu pelexinma fe kobi ra. Fe paaxi mu nɔma makɔrede i yire ra.

6 Yete igboe mu tima i ya i.

I tinxintaree birin xɔnxi.

7 I wule fale rahalakima.

I faxatie nun yanfantee xɔnma.

8 Kɔnɔ n tan soma i xa banxi kui i xa fonisireya saabui nan na.

N nan n igoroma i xa hɔrɔmɔbanxi seniyeŋxi kui gaaxui ra.

9 Alatala, n yaxuie xa fe ra,

n xun ti i xa tinxinyi ra,

i xa kira yailan n ya ra.

10 Nɔndi mu na n yaxuie xa masenyi sese kui.

E yuge mu fan.

E xa wɔyenyi mixi rafilima ne, barima e de iŋɔxun.

11 Ala, e paɔankata.

E xa yanfe xa gbilen e ma.

E keru e xa fe kobi ma,

barima e bara i matandi.

12 Kɔnɔ mixi naxan birin a yete taxuma i ra,

e birin xa seewa,

e xa pelexinyi naxa ɔn abadan.

I xili rafanxi mixi naxee ma, e makanta,

e xa seewa i xa fe ra,

13 barima i tan Alatala, i barake sama mixi tinxinxi xa fe.

I xa hinne naxan e rabilinxi,

a bara findi e xa kantari ra.

6

Furema wa xui

Ala maxandi

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba kɔra luuti solomasaxan xui ra.

2 Alatala, i naxa n paɔankata i xa xɔne kui, i naxa n tɔɔɔ i xa boŋe te kui.

3 Alatala, hinne n na, n bara halaki.

Alatala, n nayalan, n xɔrie na serenfe ne yi ki.

4 N nii birin na serenfe tɔɔre ra.

Alatala, han temui mundun fa?

5 Alatala, fa n nii rakisi.

N natanga i xa fonisireya xa fe ra.

6 Mixi mu nɔma ratude i ma gaburi kui.

Nde nɔma i tantude aligiyama?

7 N bara tɔɔɔ han n senbe birin bara ɔn. Kɔe yo kɔe n wama, han n ma sade birin bunda n ya ye ra.

8 Sunnunyi bara n ya mafɔɔɔɔ.

N mu sese tofe n yaxuie xa gboe xa fe ra.

⁹ Wo wo masiga n na, wo tan tinxintaree, barima n wa xui bara Alatala li.

¹⁰ Alatala bara n ma maxandi me. Alatala bara n ma dube suxu.

¹¹ N yaxuie birin yaagima ne, han e e gi.

7

Kiitisa fanyi nan na Ala ra

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti mooli nde Alatala be Kusi Bunyaminka xa fe ra.

² N Marigi Alatala, i tan nan na n kantama ra.

N natanga n yaxuie ma, n ba e yi ra,

³ e naxa n faxa alo yete mixi faxama ki naxe.

A na naxan suxu, na mu bama a yi ra.

⁴ N Marigi Alatala, xa n bara kobiri ramuruta,

⁵ xa n bara fe jaaxi raba mixi ra, muxu nun naxan doxoxi bojesa kui, xa n bara n gerefa muja tojrege kui,

⁶ n yaxuie xa n keru, e n masoto, e xa n maboron, e n faxa.

⁷ Alatala, n mali,

i boje xa te n yaxuie ma.

N demen, seriye na i tan naxan yi ra.

⁸ I xa noe xa lu jamae xun, e xa lu i xa yaamari bun ma.

⁹ Alatala, jamae makiiti.

Alatala, n ma nondi makenen e be n ma tinxinyi nun n ma seriye bere ra.

¹⁰ Danyi sa fe kobi rabae xa fe ma.

Senbe fi mixi tinxinxie ma

i tan, Ala naxan tinxin,

naxan birin sondon ma fe kolon.

¹¹ Ala, n kantama na i tan nan na, naxan mixi tinxinxu rakisima.

¹² Kiitisa fanyi nan na Ala ra, naxan xonoma tinxintaree ma temui birin.

¹³ Xa mixi jaaxie mu gbilen e yuge foxo ra, Ala a xa santidegema raluganma ne, a a xa xali maxiri.

¹⁴ Ala na faxatise yailanma mixi jaaxie nan xili ma, a a xa tanbee de findi te ra.

¹⁵ Mixi jaaxi luma fe jaaxi nan tun naba ra.

A a joxo sa a xon ma han a findi a ra.

¹⁶ A yili gema han a tilin, a fa bira a yete xa yili gexi kui.

¹⁷ A xa fe jaaxi nun a xa geregiri bara gbilen a ma.

¹⁸ N Alatala tantuma ne a xa tinxinyi xa fe ra.

N suuki bama ne Alatala xili ra, Ala xili xungbe kanyi.

8

Xili xungbe kanyi nan lanxi Ala ma

Ala matoxoe

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba maxase luuti daaxi xui ra.

² Muxu Marigi Alatala!

Xili xungbe kanyi nan lanxi i ma dunija bende fupni fari,

i tan naxan ma noe na koore ma.

³ Dimsee nun diyoree i senbe matoxoma, i i yaxuie nun i gerefae de balanma na matoxoe ra.

⁴ N na koore mato,

i naxan yailanxi i belexe ra, kike a nun tunbuie,

⁵ n nan n yete maxorinma ne,

«Munse lanxi adama ma

i to i mapoxunma a xa fe ma?

Munse lanxi adamadi ma

i to i jengi sama a xa fe xon ma?

⁶ I a daaxi ki naxe,

a gbe mu luxi a xa findi maleke ra.

I bara binye nun fisamanteya fi a ma.

⁷ I bara yaamari so a yi ra i xa daalisee birin xun ma.

I bara dunija findi a sanyi bun ma se ra:

⁸ yexee, ningee, wulai subee,

⁹ xoni naxee jereema koore ma,

yexe naxee birin jereema baa ma.

¹⁰ Muxu Marigi Alatala!

Xili Xungbe Kanyi nan lanxi i ma dunija bende fupni fari!»

9

Alatala kolonxi a xa tinxinyi nan ma

Ala matoxoe

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba alo beeti naxan xili «Di xa faxe.»

² Alatala, n i tantuma n sondonyi birin na, n i xa wali fanyi ixaranma mixi birin be.

³ N seewama ne i xa fe ra,

i tan Alatala Xili Xungbe Kanyi,

n i matoxo beeti ra.

⁴ N yaxuie gbilenma ne e kelide.

Xa e bara ti i ya i,

e sanyie mu xanma boxi,

e nii mu xanma dunija,

⁵ barima i xa tinxinyi kui,

i tan mange bara kiiti so n yi.

⁶ I bara si gbetee kalamu,

i fe kobi rabae rahalakima,

i e xili ralocma ne han dunija jon.

⁷ I bara e xa taae sonto,

na taa sontoxie luma ne na ki han,

e xa fe neemu mixie ra!

⁸ Alatala xa mangeya tixi,

danyi mu na a ma.

A xa kibanyi dɔxɔxi kiiti safe nan ma.

⁹ A dunijna makiitima tinxinyi kui, a dɔxɔxi sie xun ma tinxinyi kui.

¹⁰ Tɔɔrɔmixie kantama nan na Alatala ra, e ratangama na a tan nan na e xa kontɔfilie kui.

¹¹ Alatala, i kolonma laxi i ra, barima i singe mu nu i fenma rabolo.

¹² Alatala dɔxɔxi a xa geya seniyeŋxi xun, won xa a tantu beɛtie ra.

A bara fe naxee raba, won xa nee masen si birin be.

¹³ Ala ratuxi wuli filixi ma, a fan na ɲɔxɔma ne.

A tɔɔrɔmixie wa xui danxunxi.

¹⁴ Alatala, kinikini n ma.

I xa n mato.

A mato n yaxuie na n tɔɔrɔfe ki naxɛ.

I tan naxan n nakisima saya kira ma,

¹⁵ alako n xa i tantu Siyoni jama tagi, n xa sɛewa i xa kisi ra.

¹⁶ Sie nu gantanyi naxan texi e yaxuie be, e bara e yete sanyie suxu a ra.

¹⁷ Alatala kolonxi a xa tinxinyi nan ma.

Tinxintaree suxuma e yete belexe foxi nan saabui ra.

¹⁸ Matandila naxee nɛemuma Ala ma, e birin naɲonma aligiyama ne.

¹⁹ Ala fama ratude tɔɔrɔmixi ma, a mu nɛemuma e ma abadan.

²⁰ Alatala, keli, i naxa a lu adama xa no i ra.

A makiiti.

²¹ Alatala, i xa e magaaxu.

E xa a kolon ibunadama gbansan nan e ra.

10

I naxa nɛemu setare ma

Ala maxandi

¹ Alatala, i i makuyaxi n na munfe ra?

I i nɔxunxi muxu ma muxu xa tɔɔre kui munfe ra?

² Yete igboe setaree tɔɔrɔma, a xa maɲɔxunyi kobi nɔma e ra.

³ A a yete igboma a xa wali naaxi xa fe ra. Alatala xɔnoma a xa naafuli sɔto ki ma.

⁴ Mixi naaxi yete igboe naxɛ, «Ala mu na! A mu nɔma sese rabade n na!»

A xa maɲɔxunyi birin nan ya.

⁵ A xa wali birin sooneyama ne.

A mu gaaxuma Ala xa kiiti ya ra.

A yoma a yaxuie ma.

⁶ A maɲɔxunma a boɲe ma, «Sese mu a niyama n bira.

Tɔɔre man mu n suxuma.»

⁷ A de mixi dankama, a wule fala.

A fe naaxi tinxintare nan tun falama.

⁸ A mixi melenma taa fari ma, a xa mixi fanyi faxa.

A mu taganma fe naaxi rabafe ra mixi fanyi ra.

⁹ A setaree melenma alo yete.

A e suxu a xa gantanyi ra.

¹⁰ Na setaree luma a xa nɔɛ bun ma.

¹¹ A a falama a boɲe kui,

«Ala mu sese toma. A ya raxixi.»

¹² Alatala keli! I naxa nɛemu setare ma.

¹³ Munfe ra mixi naaxi yoma Ala ma?

Munfe ra a a falama a yete be,

«Ala mu n naaxankatama?»

¹⁴ Kɔno Ala, i tɔɔre nun nimise toma.

I tɔɔrɔmixie malima.

Naxan mu nɔma a yete kantade,

a a yete taxuma i tan na na.

I tan nan na kiridi malima ra.

¹⁵ Mixi naaxi senbe kana!

E naaxankata e xa fe naaxi xa fe ra!

E ralɔɛ yi dunijna ma!

¹⁶ Mange nan Alatala ra.

Na mu kanama abadan.

Kuye batui mu luma a xa boxi ma.

¹⁷ Alatala, i i tuli tixi mixi magoroxie ra.

I limaniya fima e ma.

I e xa maxandi suxuma.

¹⁸ I tɔɔrɔmixi nun kiridi kantama,

alako adamadi naxan findixi bende ra, a naxa e magaaxu.

11

Tinxinyi rafan Ala ma

Ala matɔxɔɛ

¹ Dawuda xa beɛti beɛtibae xa mange be N bara Alatala findi n yigi ra. Wo a falama n be di,

«I i gi alo xoni naxan tuganma sigafe ra geya ma,

² barima mixi naaxie bara e xa xalie tongo, e xa mixi boɲe fanyie faxa.»

³ Xa seriye mu na mixie tagi sɔnon, tinxintɔɛ fa munse rabama?

⁴ Alatala na a xa hɔrɔmɔbanxi seniyeŋxi kui.

A xa kibanyi na ariyanna.

A adamadie matoma a fanyi ra,

a xa a kolon naxan na e sondonyi kui.

⁵ Alatala tinxintɔɛ nun tinxintare matoma. Gbaloe rafan naxee ma, a nee rapaaxu.

⁶ A tinxintare luma tɔɔre mɔoli birin kui. Na luma ne alo te wolenxi nun foye naaxi.

⁷ Alatala tinxin. Tinxinyi rafan a ma.

Tinxintɔɛ fama a yatagi tode.

12

Naaxunja bara gbo ye

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be.
A xa ba kora luuti solomasaxan xui ra.

² Alatala, muxu rakisi!

Lanlanteya mu na sonon,
nondi falee bara non adamadie tagi.

³ Kankan a boore toonegema,
a a yanfama woyen nonunme ra.
Filankafui nan e ra.

⁴ Alatala xa e de balan. E de igbo.

⁵ E naxe, «Muxu senbe gbo, muxu fata
woyende.

Nde noma muxu ra?»

⁶ Alatala a masenma,

«N kelima tooromixi nun setare xa fe ra
ya.

N e ratangama mixie ma naxee e
naxankatama.»

⁷ Alatala xa masenyi seniyen.

A luma alo gbeti
mixi naxan naxunuma sanya solofere
alako a gbi xa ba.

⁸ Alatala, i tooromixi kantama,
i muxu ratangama yi mixi mooli ma temui
birin.

⁹ Na mixi paaxie e marerema yire birin,
naaxupa bara gbo ye adamadie ya ma.

13*Han mun temui?**Ala maxandi*

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² Alatala, i neemuma n ma han mun temui?
I i nonunma n ma han mun temui?

³ N boje tooroma han mun temui?

N sondonyi naxankatama han mun temui?
N luma n yaxuie bun ma han mun temui?

⁴ N Marigi Alatala, a mato, i xa n yaabi.

Ti n fanga ra, xa na mu n faxama ne,
⁵ n yaxuie fa a fala, «N bara no a ra.»

N yaxuie jalexinma ne n ma bire ra.

⁶ Kono n tan bara la i xa hinne ra,
n boje bara jalexin i xa kisi xa fe ra.
N beeti bama Alatala be a xa hinne nan
ma.

14*Naaxupa**Ala matocoe*

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
Xaxilitare a falama a boje kui, «Ala mu
na.»

A boje bara kana, a naaxupa nan tun
nabama.

Fe fanyi rabae mu na sonon.

² Alatala a ya ragorofe adamadie ma keli
ariyanna,

a xa a to xa lonnila nde na na naxan Ala
fenma.

³ Kono birin bara kira bepin, e naaxu.

Hali fe fanyi rabama keren mu na sonon.

⁴ Maronxunyi fanyi mu na fe kobi rabae be?
E na n ma jama xa geeni nan tun donfe.

E mu Alatala xilima fefe ma.

⁵ Kono e fama serende Ala ya ra,
naxan na tinxintoe ya ma.

⁶ Wo bara wa setaree waxonfe kanafe,
kono e Kanta Marigi Alatala na na.

⁷ Nde fama kisi ra Isirayila be kelife Siyon?
Alatala nan fama a xa jama raminide
konyiya kui.

Yaxuba bonsoe seewama ne, Isirayila
jalexinma ne!

15*Sali mixi**Ala xa seriye*

¹ Dawuda xa beeti

Alatala, nde noma lude i xa salide kui?

Nde noma sabatide i xa geya seniyenxi
fari?

² Mixi naxan perema tinxinyi kira xon ma,
naxan fe fanyi rabama,
naxan nondi falama a boje fiixe ra.

³ A mu mixi mafalama,
a mu fe naaxi rabama a boore ra,
a man mu a rayaagima.

⁴ A a makuyama mixi ra naxan mu rafan
Ala ma,
kono a mixi binyama naxan gaaxuma Ala
ya ra.

Hali a tooroma, a mu a xa marakali
masarama.

⁵ A mu mixi donima kobiri ra alako a xa
geeni soto.

A mu kobiri rasuxuma a xa wule sa mixi
xun ma.

Yi mixi mooli mu dinkonma abadan.

16*Ala xanuntenyi**Ala matocoe*

¹ Dawuda xa suuki

Ala, i xa n kanta!

N ma kantari na i yi ra.

² Alatala, n Marigi nan i ra.

N ma fe fanyi birin na i tan nan yi.

³ Yi boxi seniyentoe rafan n ma.

Mixi xungbe nan e ra.

⁴ Kuye batuie xa toore gboma ne.

Kono n tan mu serexe wuli daaxi bama
kuyee be.

N de mu e xili falama.

⁵ Sese mu na n yi ra, fo Alatala.

N waxonfe birin, Ala nan a ra.

N ma dunijegiri birin na Ala yi ra.

⁶ Ala naxan soxi n yi ra na fan n be,
n bara jalexin a ra.

⁷ N bara Alatala tantu, a marasi fima n ma.

Hali kœe ra, n xaxili sɔtɔma ne.

⁸ Lɔxɔ yo lɔxɔ n xaxili tixi Alatala ra.

Xa a na n seeti ma,

n mu birama.

⁹ N bɔɔɛ ɲɛlexinma ne,

n xaxili seewama ne,

n fate fan malabuma ne bɔɔɛsa kui,

¹⁰ barima i mu n nii rabɛɲinma aligiyama.

I mu i xanuntenyi luma gaburi kui.

¹¹ I simaya kira masenna n be.

ɲɛlexinyi gbegbe na i yire.

Fe fanyi mu ɲɔnma i yire fanyi ma abadan.

17

N ma kiiti bolon

Ala maxandi

¹ Dawuda xa Ala maxandi

Alatala, n ma maxandi rame tinxinyi xa fe ra.

I tuli mati n wa xui ra.

I tuli mati n ma maxandi xui ra wule mu na naxan kui.

² I xa n ma kiiti bolon,

barima naxan tinxin, i na kolon.

³ I na n bɔɔɛ mato kœe ra,

i na n ma duniɲɛigiri mato yanyi ra,

i mu tantanyi yo toma n na.

N mu tinma woyen ɲaaxi xa mini n de i.

⁴ Mixi gbetee fe ɲaaxi rabama,

kɔnɔ n tan bara i xa yaamari suxu.

N mu birama suutee xa kirae fɔxɔ ra.

⁵ N birama i tan nan fɔxɔ ra,

n mu na kira beɲinma.

⁶ Ala, n i xilima ne, barima i yaabi fima mixi ma.

Yandi, i xa i tuli mati n ma maxandi ra.

⁷ I xa hinne muxu ra,

i tan naxan mixie rakisima e yaxuie ma, naxee yigiya fenma i ra.

⁸ Mœeni n ma alo i ya firinyie.

N ɔxun alo tɔxeyɔɔɛ

naxan a ɔxunma a nga gabutenyie bun ma.

⁹ Na na a toma, mixi ɲaaxi naxee n nabilinxi,

e mu nɔma n na.

¹⁰ Yete igboe nan e ra, e de igbo.

¹¹ E bara fa n fɔxɔ ra yakɔsi, e n nabilin, e alako e xa n faxa.

¹² E luxi alo yete naxan sube fenma, alo yete kaamexie naxee gbataxi sube faxade.

¹³ Alatala, keli! N yaxuie gere, i xa nɔ e ra. N natanga mixi ɲaaxie ma i xa santidegema ra.

¹⁴ N natanga na duniɲa mixi mɔolie ma, naxee e masundi sɔtɔma yi duniɲɛigiri gbansan kui.

E raluga na masundi ra, i naxan nagataxi e be.

E xa die fan xa wasa na ra,

a dɔnɔxœ xa lu e xa mamadie be!

¹⁵ Kɔnɔ n tan fama ne i yatagi tode tinxinyi saabui ra.

N na xunu, n wasama ne i yatagi ra.

18

Ala senbe magaxuxi

Ala matɔxœ

¹ Alatala xa konyi Dawuda xa beeti beetiɔbae xa mange be. A yi beeti nan ba Alatala be a to a ratanga Solu nun a yaxui birin ma.

² Alatala, n senbe nun n xanuntenyi nan i ra.

³ N nakisima Alatala luma alo fanye, a findi n be tete ra.

N Marigi Ala luma alo gɛmɛ xungbe, n yigiya dennaxe.

Senbema nan a ra naxan n nakisima, naxan n makantama.

⁴ N xa a fala n xui itexi ra:

Ala tantu! Ala bara n nakisi n yaxuie ma.

⁵ Saya nu bara n nabilin,

faxe nu bara gbaku n xun ma.

⁶ Laaxira nu bara makœe n na,

gaburi nu bara a de rabi n ya ra.

⁷ N Alatala maxandima n ma tœœe kui, n nan n Marigi Ala xilima n xui itexi ra.

A n xui mema a xa hɔrɔmɔbanxi kui,

a a tuli matima n wa xui ra.

⁸ Bɔxi naxa serɛn,

geya naxa ramaxa Ala xa xœne xa fe ra.

⁹ A xa xœne naxa lu alo tuuri naxan tema, alo te naxan minima a de i,

alo te wole dexexi.

¹⁰ Ala naxa kuye ibɔɔ firin na, a goro,

a sanyie tixi nuxui ifɔrɔxi fari.

¹¹ A ti maleke xun ma,

a ɲere koore ma foye fari.

¹² A a ɔxun dimi kui,

tune nun nuxui ifɔrɔxie tagi.

¹³ Seyamakɔnyi naxa mini a ya ra nuxuie kui.

Balabalanyi nun te naxa goro.

¹⁴ Alatala xui naxa lu alo galanyi kelife koore,

Ala Xili Xungbe Kanyi naxa a xui ramini, balabalanyi nun te fan naxa goro.

¹⁵ A naxa a xa tanbee woli,

a a yaxuie rayensen seyamakɔnyi ya ra.

¹⁶ Baa nun bɔxi naxa rabi Alatala xa xœne ya ra.

¹⁷ Alatala naxa n suxu kelife koore ma, a n ba ye xœra.

¹⁸ A naxa n natanga n yaxui senbemaie ma, n xɔnmixi naxee senbe gbo n be.

¹⁹ E naxa n gere n ma tœœe kui,

kɔnɔ Alatala naxa n natanga.

20 A naxa n namini gbaloe kui a xa xanunteya saabui ra.
 21 Alatala bara n ma tinxinyi sare ragbilen n ma,
 a bara n mali n ma kewali seniye nxi xa fe ra.
 22 N bara lu Alatala xa kira xon,
 n mu n Marigi Ala bejin kobija ra.
 23 N bara a xa seriye birin suxu,
 n mu tondixi a xa yaamarie rabatude.
 24 N bara tinxin a ya ra,
 n mu tin birade yunubi foxo ra.
 25 Alatala bara n ma tinxinyi sare ragbilen n ma,
 a bara n mali n ma kewali seniye nxi xa fe ra.
 26 I dugutegepa masenma dugutegepa kanyi be.
 I tinxinyi masenma tinxintoe be.
 27 I seniye ni masenma seniye nxi be,
 konon i koota nde rabama mixi naaxi ra.
 28 I yete magoroe rakisima ne,
 konon i yete igboe tan magoroma ne.
 29 Alatala, i tan nan naiyalanyi ra n be.
 N Marigi Ala, n ba dimi kui.
 30 Xa won birin na a ra,
 n mu gaaxuma gali xungbe gere de.
 N noma gere xoxoxoe ra Ala xa mali saabui ra.
 31 Ala xa kira fan.
 Alatala xa masenyi tinxin.
 A mixie kantama naxee yigiya fenma a ra.
 32 Ala gbete mu na, fo Alatala.
 Senbema mu na, fo won Marigi Ala.
 33 Ala nan senbe fima n ma,
 a n napere seniye ni kui.
 34 A n malima n xa lu alo xeli,
 naxan fata jere de yire xoxoxoe.
 35 A bara n nafala gere kui,
 a n malima xali fanyi rawalide.
 36 I bara n xun nakeli,
 i bara n tongo i xonye i,
 i bara i jengi sa n xon ma.
 Na nan a niyaxi n dariye sotoxi,
 37 n senbe sotoxi, alako n naxa bira.
 38 N birama n yaxuie foxo ra han n e suxu.
 N mu gbilenma e foxo ra fo n no e ra.
 39 N nee rabirama ne han e mu no kelide sonon,
 e fa lu n sanyi bun.
 40 I senbe soma n yi ra n ma gere kui.
 I n yaxuie ragoroma n bun ma,
 41 i a niya n xa no e ra.
 N xonmixie mu woyenma sonon.
 42 E mixie xilima e xa fa e mali,
 konon mixi yo mu e rakisima.
 E Alatala xilima, konon a fan mu e yaabima.
 43 N e luxutama ne e fa lu alo xube, foye naxan xaninma.
 N e boronma alo bende.

44 I bara n natanga pama murutaxi ma,
 i fa n findi sie xunyi ra.
 N mu naxan kolon na bara lu n bun ma.
 45 E n xui rabatuma,
 xoxoe woyen joxunme falama n be.
 46 E mu suusama n ya ra.
 E minima e xa tete makantaxi kui gaaxui ra.
 47 Alatala senbe mu jonma abadan.
 Tantui na n ma Kantama be.
 Tantui na n Marigi Ala Marakisima be.
 48 Ala nan n gberoxoma.
 Ala nan sie rabirama n ma no e bun ma.
 49 Ala nan n natangama n yaxuie ma.
 I tan nan n itema n yaxuie xun ma.
 I tan nan n natangama suutee ma.
 50 Alatala, n i tantuma sie tagi na birin nan ma,
 n beeti bama ne i be.
 51 A xunnakeli nun hinne fima ne a xa mixi sugandixi ma,
 naxan findi mange Dawuda nun a xa die ra abadan.

19

Ala xa nore nun seriye

Ala matoxoe

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
 2 Koore Ala xa nore masenma.
 Koore walaxe Ala xa wali masenma.
 3 Yanyi lonni masenma loxo yo loxo.
 Dimi xaxili masenma koe yo koe.
 4 Xui yati yati mu a ra,
 woyenyi fan mu a ra.
 Tuli mu noma e xui mede.
 5 E foxi toma dunija birin ma.
 E foxi yire makuye birin lima,
 han soge sa sama kankira naxan kui.
 6 Soge minima ne alo xeme naxan baxi gine doxode,
 a fa mini a xa konkoe kui,
 alo mixi xungbe naxan jere ma a yete xa kira xon.
 7 A jere foloma sogetede, a sa jon soge-gorode.
 Sese mu noma a wuyenyi bade.
 8 Alatala xa seriye, seriye fanyi na a ra.
 A senbe fima mixi ma.
 Alatala xa nondi, nondi yati na a ra.
 A lonnitare findima lonnila ra.
 9 Alatala xa noe, noe tinxini na a ra.
 A mixi boje rapelxinma ne.
 Alatala xa masenyi, masenyi tinsexi na a ra.
 A mixi xaxili ya rabima ne.
 10 Alatala xa yaragaaxui, fe seniye nxi na a ra.
 A mu jonma abadan.
 Alatala xa yaamari, yaamari fanyi na a ra.
 A birin tinxin.

¹¹ Ala xa yaamari, a fan xεεma be, a fan dangi xεεma fanyi birin na. Ala xa yaamari, a ƚoxun kumi be, a ƚoxun dangi kumi fanyi birin na.

¹² I xa konyi xaxili sɔtoma ne i xa seriye kui.

A geeni gbegebe toma ne naa.

¹³ Nde noma a yete kan yuge ƚaaxie birin kolonde?

I xa n ma yunubi nɔxunxi xafari n mu naxan kolon.

¹⁴ I xa n ma yunubi makeɛnɛnxi makuya n na.

A naxa n suxu senbe ra.

Na temui n fama findide mixi tinxinxi ra, naxan mu yunubi ƚaaxi rabama.

¹⁵ Woyenyi naxan kelima n boƚe ma, a nun woyenyi naxan kelima n boƚe ma, Ala xa na tongo n be ƚelexinyi ra.

Alatala, n kantama nan i ra, i bara n xunsara.

20

Ala xa mange mali

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² Alatala xa i yaabi i xa tɔɔre kui.

Yaxuba Marigi Ala xa i ratanga.

³ Ala xa i mali kelife a xa yire seniyeɛnxi, a xa i mali kelife Siyon geya fari.

⁴ Ala xa i xa serexe birin suxu, a xa ƚelexin i xa serexe gan daaxie ra.

Nengi rate.

⁵ Ala xa i waxɔnfe fi i ma, a xa i xa wali sɔɔneya i be.

⁶ Won won xui itema ƚelexinyi kui.

Won won ma tɔnxuma itema won Marigi Ala xili ra.

Alatala xa i xa maxandi birin nasuxu.

⁷ N a kolon a Alatala a xa mixi sugandixi rakisima ne.

A a yaabima ne a senbe ra kelife ra a xa yire seniyeɛnxi.

⁸ Nde lama a xa sɔɔri ragise ra, nde lama a xa soe ra,

kɔnɔ won tan laxi won Marigi Alatala xili nan na.

⁹ Soee tan birama ne, kɔnɔ won tan tixi tun.

¹⁰ Alatala xa mange rakisi, a xa won ma maxandi suxu.

21

Mange barakatɔe

Ala matɔxɔe

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² Alatala, mange bara seewa i senbe ra.

A xa ƚelexinyi gbo barima i bara a rakisi.

³ I bara a waxɔnfe raba,

i bara a xa dube suxu.

Nengi rate.

⁴ I fama barake ra a be, i tɔnxuma mange daaxi dɔxoma a xun ma, a yaillanxi xεεma ra.

⁵ A bara i maxandi a xa simaya xa fe ra.

I bara na maxandi suxu,

a xa simaya xɔn naxa kuya han.

⁶ I to a rakisi, a xa binye naxa gbo.

I naxa xunnakeli nun binye fi a ma.

⁷ I naxa a findi barakatɔe xungbe ra.

I naxa a raseewa i ya i.

⁸ Mange lama Alatala nan na.

A mu birama Ala Xili Xungbe xa hinne saabui ra.

⁹ I fama i yaxui birin suxude.

I fama nɔde i xɔnmixie ra.

¹⁰ I na fa, i e ƚɔnma ne, alo te belebele wuri ganma ki naxe.

Alatala xɔnɔma e ma han te e gan.

¹¹ I bɔnsɔe bama ne dunija ma, i adamadie ƚaƚɔn.

¹² E bara wa fe ƚaaxi rabafe i ra.

E bara kata han,

kɔnɔ na mu findixi sɔɔneya yo ra e be,

¹³ barima i tan nan fama e ragide i xa xali ra.

¹⁴ Alatala, i xa i senbe masen e be.

Muxu wama beeti bafe i ya xori,

muxu xa i matɔxɔ i senbe xa fe ra.

22

Ala, i naxa i makuya n na

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba alo beeti naxan xili «Subaxe xeli.»

² Ala, n Marigi Ala, i n naboloxi munfe ra?

I kisi makuya n na, i mu n wa xui rame?

³ N Marigi Ala, kɔe nun yanyi, n i xilima, kɔnɔ i mu n ma xili ratinma.

⁴ Kɔnɔ i tan Seniyeɛnɔe,

i xa kibanyi rabilinxi Isirayila xa tantui ra.

⁵ Muxu benbae bara danxaniya i ma.

I bara e rakisi e xa danxaniya saabui ra.

⁶ E to i xili, i naxa e xɔreya.

E bara danxaniya i ma.

I mu e lu yaagi kui.

⁷ Kɔnɔ n tan bara findi mixi xuri ra alo dondoli,

alo mixi mu na n tan na.

Adamadie n nayaagima, mixie n mayelema.

⁸ Mixi naxan birin n toma,

e yoma n ma.

E de petesima n ma,

e e belexesole tima n ma a ƚaaxi ra.

⁹ E naxe, «I ya ti Alatala ra.

A i rakisima, a i ratangama,

barima i rafan a ma!»

¹⁰ Ee Ala, i bara n namini n nga tɛɛge,
i bara n sa a kanke ma.

¹¹ N xaxili tixi i ra kafi n bari tɛmui.
I findixi n Marigi Ala ra kafi n baxi foye
tode.

¹² I naxa i makuya n na,
barima kɔntɔfili bara wuya n xun.
Malila yo mu na n fe ma.

¹³ Senbɛmae bara n nabilin alo Basan
tuurae.

¹⁴ E dɛ rabixi alo yete xaapɛe.

¹⁵ N nii na bafe n fate, n xɔrie na bafe e
radɔxodee.

N bɔpɛ mu sama, limaniya bara ba n yi.

¹⁶ N senbe doloxi alo boora.

N nenyi bara kankan n kɔn na.

I na n mafindife bende ra.

¹⁷ Mixi jaaxi gali bara n nabilin alo baree.

E bara n belexe nun n sanyi tunba.

¹⁸ N xɔri birin saxi kene ma.

E ya banbanxi n na.

¹⁹ E n ma dugie itaxunma e bore ma,

E n ma dugi fanyi matoma a lanma a xa lu
naxan be.

²⁰ Alatala, i naxa i makuya n na!

N ma senbema nan i ra.

I xa i xulun n malide.

²¹ I xa n nii rakisi santidegema ma.

I xa n natanga na baree ma.

²² I xa n nakisi na yetee ma.

I xa n nakisi na tuurae ferie ma.

²³ N i xili masenma ne n ma mixie be,

n i matɔxɔma ne jama tagi.

²⁴ Wo tan naxan gaaxuma Alatala ya ra,
wo xa a tantu.

Wo tan naxan kelixi wo benba Yaxuba
bonsɔɛ,

wo xa a matɔxɔ.

Wo tan naxan kelima Isirayila bonsɔɛ,
wo xa gaaxu a ya ra.

²⁵ Ala mu yoma misikiine xa tɔɔre ma.

A mu a yete noxunma a ma xe,

a a xa maxandi suxuma ne.

²⁶ Ala, n i matɔxɔma jama xungbe ya ma.

N fama n ma laayidi rakamalide mixie be,
naxee gaaxuma Ala ya ra.

²⁷ Mixi magoroxie fama e dɛgede, han e
wasa.

Naxee Alatala fenma, e fama a matɔxɔde.

Ala xa simaya fi wo ma.

²⁸ Dunija birin fama ratude Alatala xa fe
ma,

e man birin e ya rafindima a ma.

Si birin fama e magorode a be,

²⁹ barima birin na Alatala xa mangeya nan
bun.

A si birin yamarima.

³⁰ Dunija senbɛmae na ge e dɛgede,

e birin fama e magorode Ala be.

Naxee birin findima bende ra,
e fama e xun sinde Ala be.

E mu nɔma e yete nii ratangade.

³¹ Adamadie birin fama Ala batude.

E e Marigi xa fe falama e bore be.

³² Ala fama a xa tinxinyi masende

mixi birin be naxee fama baride.

Ala bara na ragiri.

23

Alatala n mɛenima

Ala matɔxɔɛ

Dawuda xa bɛeti

¹ Alatala n mɛenima

alo xuruse kante a xa xuruse mɛenima ki
naxe.

Se birin na n yi ra n hayi na naxan ma.

² Alatala n xaninma fe fanyi ma,
alo xuruse kante xurusee xaninma jooge

fanyi ma ki naxe,

alo a e xun tima ye raxaraxi ra ki naxe.

³ A senbe fima n ma.

A n tima kira tinxinxɔ xɔn, barima Alatala
nan a ra.

⁴ Hali n pɛre dimi kui, n mu gaaxuma,
barima i na n sɛeti ma.

I n kantama, i n xun tima yire fanyi ra.

⁵ I donse rafalama n be n yaxuie ya xɔri.

I se xiri noxunme sama n ma.

I n ma pɔɔti rafema minse ra a fanyi ra.

⁶ Heeri nun hinnenteya birama n fɔxɔ ra n
ma dunijeigiri kui.

N luma ne Ala xa hɔrɔmɔlingira kui loxɔ
yo loxɔ,

han n ma dunijeigiri jon.

24

Nde soma Ala xa hɔrɔmɔbanxi kui?

Ala xa seriye

Dawuda xa bɛeti

¹ Alatala nan gbe na bɔxi nun a isee birin
na,

dunija nun adamadi birin.

² A tan nan bɔxi dɔxɔxi baee nun xuree
tagi.

³ Nde nɔma tede Alatala xa geya fari?

Nde nɔma sode a xa hɔrɔmɔbanxi kui?

⁴ Naxan xa wali fan,

naxan bɔpɛ seniyeɛn,

naxan mu birama fe fufafu fɔxɔ ra,

naxan mu wule falama,

na kanyi nan soma Ala xa hɔrɔmɔbanxi
kui.

⁵ Alatala barake sama a ma,

a rakisima Ala a sare ragbilenma a ma.

⁶ Yi mixi mɔɔli nan Ala fenma.

Yaxuba xa mixie wama Ala kolonfe.

Nengi rate.

⁷ Tete naadee xa rabi, hōrōmōbanxi naade forie fan xa rabi.

Nōrē Kanyi na sofe.

⁸ Nde na yi Nōrē Kanyi ra?

Alatala senbema nan a ra, Alatala, naxan senbe gbo gere kui.

⁹ Tete naadee xa rabi, hōrōmōbanxi naade forie fan xa rabi.

Nōrē Kanyi na sofe.

¹⁰ Nde na yi Nōrē Kanyi ra?

Mange Alatala nan Nōrē Kanyi ra.

25

Ala, hinne n na

Ala maxandi

Dawuda gbe

¹ N xaxili tixi i tan Alatala nan na.

² N Marigi Ala, n bara n yete taxu i ra

alako yaagi naxa n soto,

alako n yaxuie naxa n mayele.

³ Naxan yo la i ra, na kanyi mu yaagi sotoma,

kono yanfante tan, yaagi sotoma ne a fanyi ra.

⁴ Alatala, i xa kira masen n be, n xaran i xa kira ra.

⁵ N naperē i xa nōndi kira xon, i man xa n matinkan i xa kira ra, barima i tan Ala nan n nakisima.

N xaxili tixi i ra loxoe birin.

⁶ Alatala, i maṛoxun i xa marafanyi nun i xa fonisireya ma, barima e na na kabi duniṇa fole.

⁷ I naxa i maṛoxun n ma yunubi ma, n naxan nabaxi n ma segetalaya kui, n i raxōnōxi temui naxe.

Alatala, i maṛoxun n ma i xa fonisireya kui,

barima i fan.

⁸ Alatala fan, a tinxin.

Na nan a toxi a kira masenma yunubitoe be.

⁹ A tan nan mixi magoroxi rapereṇa tinxinyi kui.

A e matinkanma a xa kira ra.

¹⁰ Alatala xa fonisireya nun tinxinyi na mixie be,

naxee a xa saate nun a xa yaamari mabanbanma.

¹¹ Alatala, n ma yunubie xafari i xili xa fe ra,

barima e mu xurun.

¹² Nde gaaxuma Alatala ya ra?

Alatala kira masenma na kanyi be

a lanma a xa jere naxan ma.

¹³ A aligiyama lima ne seewe kui.

A bonsoe fan fama sabatide yi boxi ma.

¹⁴ Alatala a xa gundo masenma mixie be, naxee gaaxu a ya ra.

A a xa saate masenma ne e be.

¹⁵ N xaxili tixi Alatala ra loxoe birin barima a tan nan n natangama fe jaaxi ma.

¹⁶ Alatala, yandi, hinne n na,

barima tooromixi nan n na,

n malima fan mu na.

¹⁷ N boje bara tooro. N namini na toore kui.

¹⁸ I ya rasiga n ma sunnunyi nun n ma jaxankate ma,

i xa dije n ma yunubi birin ma.

¹⁹ I xa a mato n yaxuie wuyaxi ki naxe.

E n xonxi a jaaxi ra.

²⁰ N nii makanta, i xa n natanga, alako yaagi naxa n soto i xa niini bun ma.

²¹ Seriyē nun tinxinyi xa n kanta

barima n xaxili tixi i tan na.

²² Ala, Isirayila xunsara a xa toore birin ma.

26

Tinxintoe jere ki

Ala maxandi

Dawuda gbe

¹ Alatala, i xa n ma kiiti sa, barima n jere ki tinxin.

N bara n yete taxu i ra, n mu birama.

² Alatala, n boje mato, n sondonyi makiiti,

³ barima n laxi i xa hinne ra,

n man n jereṇa i xa seriyē ma.

⁴ N mu luma wule falee ya ma,

n mu jereṇa filankafuie tagi.

⁵ Fe kobi rabae mu rafan n ma,

n tan nun mixi jaaxie mu luma yire keren.

⁶ Alatala, n nan n jere ki raseniye,

n man luma ne i xa serexebade.

⁷ N tantui beeti bama,

n i xa kaabanakoe masenma.

⁸ Alatala, i xa hōrōmōbanxi rafan n ma, i xa nore na dennaxe.

⁹ I naxa n nii ba alo yunubitoe nun faxatie.

¹⁰ E fe jaaxie rabama, e kobiri rasuxuma tinxintareya ra.

¹¹ Kono n tan luma tinxinyi kui.

N xun sara, i xa dije.

¹² N jere ki tinxin.

N Alatala tantuma ne malanyie kui.

27

I xaxili ti Alatala ra

Ala maxandi

Dawuda gbe

¹ Alatala nan na n ma naiyalanyi ra.

N nakisima na a ra.

N lan n xa gaaxu nde ya ra?

N ma dunijegiri na Alatala nan ma niini bun ma.

N lan n xa gaaxu nde ya ra?

² N gerefæe nun n yaxui naxee fe jaaxi rabama,

e na fa n nahalakide,
e tan nan birama.

³ Hali soori gaali n nabilin,
n boje mu serenma.

Hali soori gaali fa n gere,de,
n boje suusama ne.

⁴ N fe keren nan maxorin Alatala ma,
n na na nan fenfe.

N wama lufe Alatala xa horomobanxi nan kui

n ma dunijegiri birin,
alako n xaxili xa ti Alatala xa fe fanyi ra,
n man xa no a xa horomobanxi matode.

⁵ A n natangama ne toore ma horomobanxi kui.

A n noxunma ne na niini bun ma.

A n natema ne geya fari.

⁶ A n xun nakelima ne n yaxuie ya xori naxee n nabilinxi.

N serexe bama ne a xa horomobanxi kui jexinxi ra.

N suuki ba, n beeti ba Alatala be.

⁷ Alatala, i tuli mati n xui ra, n na i maxandife.

Hinne n na, i man xa n yaabi.

⁸ N boje wama i fenfe.

Alatala, n i fenma ne.

⁹ I naxa i kobe ti n na.

I naxa mee i xa konyi ra xone kui.

I tan nan na n malima ra.

N ma marakisima Ala, i naxa n nabolo,
i naxa n nabepin.

¹⁰ Xa n nga nun n ba n nabolo,
Alatala tan a makorema ne n na.

¹¹ Alatala, i xa kira masen n be.

N xun ti kira tinxixi ra,
alako n yaxuie naxa n suxu.

¹² I naxa n nabolo n yaxuie xa e sago raba n na,

barima e bara findi toonegelæe ra n be.

Fe kobi rabæe nan lanxi e ma.

¹³ N laxi a ra n Alatala xa fe fanyi toma ne yi dunija bende fupi fari.

¹⁴ I xaxili ti Alatala ra.

I senbe xun xa masa, i xa limaniya.

I xaxili ti Alatala ra.

28

Ala jengi doxoxi a xa mixie xon ma

Ala maxandi

Dawuda gbe

¹ Alatala, n bara i xili.

I xa senbe luma n be alo fanye.

I tuli mati n na, xa na mu a ra n luma alo fæxa mixi.

² N na n belexe ite i be i xa yire seniyeñxi mabiri,

i xa n ma maxandi xui rame.

³ I naxa n lu alo mixi jaaxie nun tinxintaree.

E e boore yanfama, e boje mu fan.

⁴ E xa wali kobi sare ragbilen e ma.

E naxan nabaxi mixie ra,

i xa na raba e fan na.

A lanma e xa na mooli soto,

⁵ barima e mu Alatala xa wali kolon.

A fama e rabirade, e mu keli soton.

⁶ Alatala tantu,

a bara n ma dube suxu.

⁷ Alatala nan na n senbe nun n kantama ra.

N xaxili tixi a tan nan na naxan n malima.
N boje seewama ne, n fa beeti ba a be.

⁸ Alatala nan a xa pama senbe ra,
a findi a xa mixi sugandixi kantama ra.

⁹ I xa pama rakisi, i xa barake ragoro e ma.
Meeni e ma

alo xuruse demadonyi meenima a xa goore ma ki naxee.

I jengi doxo e xon ma abadan.

29

Alatala xui magaaxuxi

Ala matoxæe

Dawuda xa beeti

¹ Malekee, wo Alatala matoxo,

a xa binye nun a senbe xa fe ra.

² Wo xa Alatala matoxo,

wo xa a batu a nore seniyeñxi kui.

³ Alatala xui mema baa ma,

Ala Binye Kanyi xui luma alo galanyi,

a a xui rasigama baa xungbee ma.

⁴ Alatala xui senbe gbo,

a magaaxu.

⁵ Alatala xui wuri bili xungbee igirama,

alo naxee na Liban boxi ma.

⁶ Alatala Liban wuri bilie ituganma alo ninge di,

a Siriyon geya ituganma alo sexe i ninge.

⁷ Alatala xui te rayensenma alo seya-makonyi.

⁸ Alatala xui Kadesi gbengberenyi raserenma.

⁹ Alatala xui a niyama xelie nun sie xa bari.
Nama birin e xui itema a xa horomobanxi kui,

a a fala,

«Matoxæe na Ala be!»

¹⁰ Alatala nu na a xa kibanyi kui dunija banbaran ye temui naxee.

A xa mangya mu jonma abadan.

¹¹ Alatala nan senbe fima a xa pama ma,
a barake nun bojesa fima e ma.

30

Ala xa xone mu buma

Ala matoxe

¹ Dawuda xa beeti a naxan sebe Ala xa hoxomobanxi xa fe ra

² N bara i matoxo Alatala,

barima i bara n nakeli.

I mu tin n yaxuie xa xunnakeli soto n xun ma.

³ N Marigi Alatala, n to i xili,

i naxa n nayalan.

⁴ Alatala, i naxa n nii rakisi saya ma,

i mu tin n xa goro gaburi kui.

⁵ Danxaniyatosee, wo xa beeti ba Alatala be, wo xa a xili matoxo.

⁶ A xa xone mu buma,

kono a hinnema i ra i xa simaya birin kui. Nunmare, mixie wama, kono geesege e fa jlexin.

⁷ N bojesa soto temui naxe n naxa a fala, «N mu noma birade.»

⁸ Alatala, temui dangixi i naxa n senbe lu alo geya,

kono yakosi i bara i noxun n ma.

N boje bara ifu.

⁹ Alatala, n naxa i xili, n naxa i maxandi.

¹⁰ N naxa a fala i be,

«N ma faxe findima geeni mundun na i be?

Xa n bara goro gaburi kui,

na noma findide matoxe ra i be?

Na noma i xa lanlanteya masende dunjina be?»

¹¹ Alatala, i tuli mati n na, i xa kinikini n ma.

Alatala, n mali.

¹² I bara n ma nimise masara seewe ra.

I bara n ma sunnun donma masara jlexin donma ra.

¹³ N Marigi Alatala, na na a ra n mu dunduma,

n tantui beeti bama ne i be abadan.

31

Lafe Ala ra

Ala maxandi nun Ala matoxe

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² Alatala, n bara n xaxili ti i ra.

I naxa tin n xa lu yaagi kui, i xa kiiti fanyi sa n ma.

³ I xa i tuli mati n na, n nakisi.

I xa lu n be alo fanye,

alo yire makantaxi alako n xa kisi.

⁴ N ma senbema nun n ma kantama nan i ra.

I xa n xun ti kira fanyi xon i xili fanyi xa fe ra.

⁵ N yaxuie bara yele itala n ya ra, kono i fama n natangade na ma.

⁶ N bara n xaxili ti i ra.

Alatala Nondi Marigi, i bara n nakisi.

⁷ Kuye batui mu rafan n ma,

n tan, nan n taxuma Alatala nan na.

⁸ N seewama ne i xa hinne xa fe ra,

barima i bara n ma tooree to,

n sondonyi na jaxankata, i na kolon.

⁹ I mu n soxi n yaxuie yi ra, i bara n xoreya.

¹⁰ Alatala, hinne n na,

barima n na toorofe.

N fate birin bara ba n ma.

¹¹ N ma simaya na jonne toore kui.

N ma dunijeigiri xoxoxo.

N senbe bara jon n ma yunubi xa fe ra.

N fate bara kana ¹² n yaxuie xa fe ra.

N bara yaagi n doxobooree xon ma.

N booree, xa na mu a ra naxee n toma taa kui,

e e gima ne n ma.

¹³ E birin bara neemu n ma alo n jan bara faxa.

N luxi alo se loexi.

¹⁴ N bara n yaxuie xui me.

Gbaloe na n nabilinyi.

E bara lan a ma e xa n faxa.

¹⁵ Kono n tan bara n taxu i ra, i tan n Marigi Alatala.

¹⁶ N na i sagoe.

N natanga n yaxuie ma naxee wama n jaxankatafe.

¹⁷ I xa i xa konyi to, n nakisi i xa hinne ra.

¹⁸ Alatala, n na i xili, i naxa n lu yaagi kui.

Ala xa mixi jaxaxie rayaagi,

Ala xa e rasabari faxe ra.

¹⁹ Ala xa e xui radundu, barima yi wule falee e yete igboma, e yo tinxintosee ma.

²⁰ I xa hinne gbo, i naxan nagataxi i yaragaaxuie be,

naxee i xa kantari fenma.

²¹ I bara e yigiya alako fe kobi rabae naxa e suxu.

I bara e ratanga wule falee ma.

²² Alatala tantu, barima a bara hinne n na n ma tooree kui.

²³ N ma gaaxui kui, n nu bara a fala,

«I bara i noxun n ma,»

kono i bara n ma maxandi suxu.

²⁴ Danxaniyatosee, wo xa Alatala xanu.

Alatala togondiyatosee rakisima ne,

kono a yete igboe jaxankatama ne.

²⁵ Wo tan naxee wo xaxili tixi Alatala ra, wo wo senbe so, wo xa limaniya.

32

Ala yunubi xafarife

Ala matɔxɔɛ

Dawuda xa lɔnni beɛti

¹ Nelexinyi na adama be
naxan xa yunubi bara ba,
naxan xa fe kobi bara xafari.

² Nelexinyi na adama be
Alatala bara diɲe naxan ma fe kobi ma,
a nun maifui mu na naxan xaxili ya ma.

³ Danmi n dunduxi, n mu nɔma minide
tɔɔre kui.

N nu tɔɔɔma ne yanyi birin na.

⁴ Kɔɛ nun yanyi i xa tɔɔre na n fari.

N senbe bara kana, a bara lu alo gbeng-
beren yire.

⁵ N bara n ma yunubi masen i be,
n mu n ma yunubi nɔxunxi fa.

N bara a fala,

«Fo n xa n ma yunubi ya xaran Alatala be.»
I tan Alatala bara n ma yunubi ba n ma.

⁶ Mixi tinxinxɪ birin xa i maxandi a waxati.
Xa tɔɔre gbo alo banbaranyi,
a mu sese niyama a ra.

⁷ N ma kantari lanxi i tan nan ma.

I man sunnunyi bama n ma.

N i tantuma ne i xa maratange xa fe ra.

⁸ N wo xaranma ne kira ra
wo lan wo xa bira naxan fɔxɔ ra.

N wo rasima ne,

n nan n ɲengi sama ne wo xa fe xɔn ma.

⁹ Wo naxa lu alo soe,

xa na mu a ra sofale xaxilitare,
naxan mu rapɛɛma fo karafoe ra.

¹⁰ Fe xɔɛ gbege ragataxi mixi jaaxi be,
kɔɔ naxan a xaxili tixi Alatala ra,
Ala xa fonisireya na kanyi rabilinma ne.

¹¹ Mixi tinxinxie, wo seewa Alatala ra,
wo man xa ɲelɛxin.

Wo Ala tantu ɲelɛxinyi kui wo xui itexi ra,
wo tan mixi tinxinxie birin.

33

Ala na wɔyɛn, a fe ragirima ne

Ala matɔxɔɛ

¹ Tinxintɔɛɛ, wo xa Alatala matɔxɔ wo xui
itexi ra.

Tinxintɔɛɛ lan e xa Ala matɔxɔ.

² Wo xa Alatala tantu kora ra,
wo xa beɛti ba kora ra luuti fu daaxi.

³ Wo xa beɛti neɛne ba a be,
wo xa na raba maxasee ra wo xui itexi ra.

⁴ Alatala xa masenyi tinxin,
a xa wali birin nabama sɔɔbe ra.

⁵ Tinxinyi nun seriye rafan a ma,
dunija birin nafexi Alatala xa hinne ra.

⁶ Alatala naxa kooɛ daa a xa wɔyɛnyi ra.
A to wɔyɛn keren fala, tunbuie naxa mini
keren na.

⁷ A naxa baa fan malan yire keren,
a xa ye ragata.

⁸ Bɔxi birin xa gaaxu Alatala ya ra.
Dunija mixi birin xa a binya.

⁹ A na wɔyɛn, a fe ragirima ne.

A na yaamari fi, a rabama ne.

¹⁰ Alatala sie xa nateɛ kanama ne.

A mu e xa wali sɔɔneyama.

¹¹ Kɔɔ Alatala xa fe ragirixie buma
abadan.

A waxɔnfe sɔɔneyama ne waxati birin.

¹² Nelexinyi na si be naxan marigi findixi
Alatala ra.

Nelexinyi na bɔnsɔɛ be Alatala naxan
sugandixi.

¹³ Alatala a ya ragoroma dunija ma kelife
ariyanna,
a mixi birin matɔ.

¹⁴ Kelife a xɔnyi, a dunija mixi birin
matoma ne.

¹⁵ Naxan adamadie bɔɲe daaxi,
a a ɲengi sama e xa walie xɔn.

¹⁶ Mange yo mu kisima a xa sɔɔrie saabui
ra.

Sɔɔri fan mu kisima a yete senbe ra.

¹⁷ Sɔɔri ɲɔxɔ a ma a xa soe nɔma a
rakiside,

kɔɔ naxa tan mu findima kisi ra a be.

¹⁸ Alatala nan mɛɛnima mixie ma

naxee gaaxuma a ya ra,
naxee e xaxili tima a xa hinne ra,

¹⁹ alako e nii naxa laaxira,

alako e xa balo kaame waxati.

²⁰ Won xaxili tixi Alatala nan na.

A tan nan won malima ra,
a tan nan won kantama ra.

²¹ Won bɔɲe seɛwaxi a tan nan ma fe ra,
barima won bara la a xili seniyanxi ra.

²² Alatala, i xa hinne muxu ra,
barima muxu xaxili tixi i tan nan na.

34

Ala yaragaaxuie sare

Ala matɔxɔɛ

¹ Dawuda to a yete findi daxui ra Abimeleki
ya i alako a xa a beɲin, a naxa yi beɛti sebe.

² N Alatala tantuma waxati birin.

A xa matɔxɔɛ mu bama n de i.

³ N Alatala matɔxɔma n bɔɲe kui.

Tɔɔɔmixie fama ne na mɛde, e fa seewa.

⁴ Won birin xa Alatala binya,
won xa a xili matɔxɔ.

⁵ N to Alatala maxandi, a naxa n yaabi,
a n ma gaaxui birin ba n yi.

⁶ Naxan na a ya ti Ala ra,
a seewama ne, a mu yaagima.

⁷ Xa tɔɔɔmixi a xui ramini,
Alatala a mema ne, a fa a rakisi a xa tɔɔre
kui.

8 Alatala xa maleke Ala yaragaaxuie rabilinma ne, a e kanta.
 9 Wo a mato, Alatala fan de!
 Nelexinyi na adama be naxan xaxili tixi a ra.
 10 Seniyentoe, wo xa gaaxu Alatala ya ra, alako wo hayi birin xa fan.
 11 Kaame yetee suxuma ne, kono Alatala fenmae hayi birin fanma ne.
 12 N ma die, wo fa, wo xa fa wo tuli mati n na.
 N xa Alatala yaragaaxui masen wo be.
 13 Nde wama simaya xonkuye xon?
 Nde wama lufe seewe kui temui birin?
 14 Xa wo wama na xon, woyen jaaxie naxa mini wo de i, wo naxa wule yo fala.
 15 Wo xa fe jaaxi lu na, wo xa fe fanyi raba. Wo xa wo tunnabexi bojesa fenfe ra.
 16 Alatala tinxintoe toma ne, a a tuli matima e wa xui ra.
 17 Alatala a kobe soma fe kobi rabae ra, alako e xili xa nesmu dunja ra.
 18 Tinxintoe na e mawa Alatala be, a a tuli matima ne e ra, a e ba e xa toore kui.
 19 Alatala luma mixi fe ma naxan sunnunxi a boje ma, a mixi rakisima naxan xaxili bara ifu.
 20 Toore gbege tinxintoe lima ne, kono Alatala a rakisima na birin ma.
 21 Alatala meenima ne a ma, sese mu a toma.
 22 Fe jaaxi nan mixi jaaxi faxama. Tinxintoe yaxuie fama jaxankatade.
 23 Alatala a xa konyie xun sarama ne. Naxan a xaxili tima Ala ra, na mu kiiti jaaxi sotoma.

35

Mixi jaaxi sare

Ala maxandi

Dawuda gbe

1 Alatala, i xa mixi tooro naxan wama n tooro fe.
 Naxan wama n gerefe, na kanyi gere.
 2 Keli, i xa n mali i xa geresose ra.
 3 I xa xali nun tanbe xa ite n yaxuie xili ma.
 A fala n be, a i tan nan n ma marakisima ra.
 4 Ala xa n yaxuie rayaagi, a xa e xaxili ifu, naxee wama n faxafe.
 Naxee fe jaaxie maxirima n xun ma, Ala xa e rayaagi, a xa e keru.
 5 E xa lu alo maale lagi foye naxan nayensenma.
 Alatala xa maleke xa e keru.

6 Ala xa e lu dimi kui, Ala xa e xa kira masalaxun. Alatala xa maleke xa e keru.
 7 E bara yele itala n ya ra, e bara yili ge n birama dennaxe, alako e xa n faxa hali n mu fe jaaxi yo rabaxi e ra.
 8 Ala xa na sare ragbilen e ma. Ala xa e suxu yele kui, Ala xa e rabira yili kui.
 9 Na temui n boje jalexinma ne Alatala ra. N seewama ne a xa marakisi xa fe ra.
 10 N boje a falama ne, «Alatala, i maniyi mu na. Nde noma tooromixi ratangade senbema ma?
 Nde noma setare ratangade mujetie ma?»
 11 Wule false n toonegema, e nu fe fala e mu naxan kolon.
 12 E n ma fe fanyi sare ragbilenma fe jaaxie ra.
 Mixi birin bara n nabolo.
 13 Kono e tan nu furaxi temui naxe, n nu luma sunnun na e be, n nu fa sunyi suxu, n Ala maxandi e be temui birin.
 14 N sunnunxi e be alo n sunnunma n boore be ki naxe, xa na mu a ra n ngaxakerenyi be. N kinikinixi e be alo n kinikinima n nga be ki naxe.
 15 Kono toore to n tan li, e birin naxa jalexin.
 E naxa kafu e bore ma n xili ma, e xa n jaxankata, e xa n nahalaki.
 16 Mixi jaaxie nun konbitie, e birin n ma fe xonxi, e nu yele.
 17 N Marigi, munfe ra i tinma na mooli xa raba?
 N nii ratanga e xa gere ma, n nii rakisi yi yetee ma.
 18 Na kui n i tantuma ne malanyi xungbe kui,
 N i matoxoma jama gbege tagi.
 19 Ala xa n natanga n yaxuie ma, naxee wama yofe n ma.
 Ala xa n natanga n xonmixie naxee wama n konbife hali n mu fe yo rabaxi e ra.
 20 E mu woyen fanyi yo falama, e mixi fanyi madaxuma tun.
 21 E n toonegema a falafe ra, «Muxu bara a to.»
 22 Alatala, i bara na birin to. I naxa dundu de.
 N Marigi, i naxa i makuya n na.
 23 N Marigi Ala, keli, i xa n xun magere so, i xa n xun mafala.

24 N Marigi Alatala, i xa n ma kiiti sa i xa
tinxinyi ra,
alako n yaxuie naxa n mayele.
25 I naxa tin e xa a fala,
«Muxu bara no a ra, muxu bara a masoto.»
26 Ala xa n xonmixie rayaagi, n yaxuie
xaxili xa ifu.
27 Ala xa n xanuntenyie raseewa,
naxee a falama e xui itexi ra,
«Tantui na Alatala be naxan a xa konyi
luma bojesa kui.»
28 N i xa tinxinyi masenma ne,
n i tantuma ne temui birin.

36

Adama xa jaaxuna nun Ala xa hinne

Ala matoxoe

1 Alatala xa konyi Dawuda xa beeti
beetibae xa mange be
2 N bara mixi jaaxi xa matandi mapoxun
n boje kui.
A mu a kolon a lanma a xa gaaxu Ala ya
ra.
3 A a yete igboma han a mu noma a xa
yunubi tode,
a mu noma a jere ki xonde.
4 A xa woyenyi jaaxu, a nu mixi madaxu
tun.
A mu fe fanyi yo kolon.
5 A fe jaaxi mapoxunma ke ra, a fa kira
jaaxi suxu,
barima a mu tondima fe kobi lude.
6 Alatala, i xa hinne koore lima,
i xa dugutegeja sigama han nuxui.
7 I xa tinxinyi gbo alo geyae.
I xa kiiti tilin alo baa.
I tan nan adamadie nun subee rakisima.
8 Ala, i xa hinne fan.
Adamadie birin yigiya sotoma ne i yi ra,
alo toxoe yoree luma e nga gabutenyie bun
ma ki naxe.
9 E wasama i xa neme nan na,
i xa fe fanyi luma e be alo ye xinbeli.
10 I tan nan gbansan noma adama ra-
balode.
I xa naiyalanyi bara muxu xa kira iyalan.
11 I xa hinne i kolonmae ra,
i xa i xa tinxinyi masen tinxintoe be.
12 I xa n natanga yete igboee ma,
i naxa a lu mixi jaaxie xa n keru.
13 Tinxintaree birama ne, e mu noma
kelide sonon.

37

Mixi jaaxi nun mixi fanyi masundi

Ala xa seriye

Dawuda gbe
1 I naxa kontofili mixi jaaxie ra.
I naxa tin lude alo e tan.

2 E lisima ne mafuren alo jooge,
e faxama ne alo sansie.
3 I xa i taxu Alatala ra, i xa fe fanyi rabatu.
I xa lu yi boxi ma, nondi xa findi i xa baloe
ra.
4 Alatala xa findi i waxonfe ra.
Na kui a i waxonfe ragirima ne.
5 I i xaxili ti Alatala ra, a birin taxu a ra.
A tan nan fe ragirima.
6 Ala fama i xa nondi makenende
alo a soge raminima ki naxe geesege.
A i xa xunnakeli makenenma
alo soge naxan yanbama yanyi ra.
7 I boje raxara Alatala ya i,
i xa mame ti, Ala na na.
I naxa mixi jaaxi toone hali a xa fe birin
sooneyaxi.
8 I naxa xono, i i boje magoro.
Na toone lu na, a mu fee sooneyama i be.
9 Ala fama mixi jaaxie raponde,
kononaxee e xaxili tixi Ala ra,
e fama yi boxi sotode ke ra.
10 A mu buma mixi jaaxie xa loe dunija
ma.
E mu toma dede.
11 Naxee bojee magoroxi,
e tan nan fama yi boxi sotode ke ra, e lu
bojesa kui.
12 Tinxintare tinxintoe yanfama, a xono a
ma.
13 Konon Marigi yeleva na mixi jaaxi ma,
barima a a kolon a fama naxan sotode.
14 Mixi jaaxie santidegema bama a tee i,
e xali fan suxu,
alako e xa misikiine nun setare tooro,
e xa tinxintoe kon naxaba.
15 Konon e tan nan fama faxade e yete xa
santidegema saabui ra.
E xa xalie fama girade.
16 Se xuri naxan na tinxintoe yi ra,
a fisa mixi jaaxie xa bannaya be,
17 barima Alatala e senbe kanama ne,
a fa tinxintoe mali.
18 Alatala jengi saxi mixi fanyi xon.
E ke buma ne abadan.
19 E mu yaagima toore temui, e lugama ne
kaame waxati.
20 Konon mixi jaaxie faxama ne.
Alatala yaxuie luma ne alo fiili,
naxan sexe lisima, a fa gan.
21 Mixi jaaxi doni tongoma ne, konon e mu
a fima.
Mixi fanyi tan mixie kima a xa fonisireya
kui.
22 Alatala xa barakatoe yi boxi sotoma ne
ke ra,
konon Ala naxan dankama, na kanyi fama
halakide.
23 Naxan jere ki rafan Alatala ma,
a na kanyi malima ne a xa dunijeigiri kui.

24 Hali a sa dinkon, a mu birama, barima a belexe na Alatala yi ra.
 25 Kabi n dimedi temui, han n xemoxi ra, n mu tinxintoe keren toxi Ala naxan nabejinxii, naxan xa die taami makulama.
 26 Tinxintoe ki tima, a mixie donima. A xa die barake sotoma ne.
 27 I xa fe kobi lu na, i xa fe fanyi raba. Na kui i simaya xonkuye sotoma ne.
 28 Seriyee rafan Alatala ma. A mu a xa hinnentee rabepinma. A e kantama ne abadan. Konoo mixi jaaxie bonsoe fama ne halakide.
 29 Tinxintoe fama ne yi boxi sotode ke ra, e lu be abadan.
 30 Tinxintoe lonni nan masenma, seriyee nan minima a de kui.
 31 A Marigi Ala xa seriyee na a boje kui, a mu birama kira xon.
 32 Mixi jaaxi tinxintoe yanfama, a xa a faxa.
 33 Konoo Alatala mu tinxintoe luma a yaxuie sagoe. A mu tinma e xa a tojege kiiti temui.
 34 I xaxili ti Alatala ra, a xa kira suxu, alako a xa i rakeli, i xa yi boxi soto ke ra. Na temui i mixi jaaxie toma ne e halakixi.
 35 Temui dangixi n bara senbema jaaxi nde to. A xungbo alo wuri tofanyi.
 36 Konoo n to dangi a yire a firin nde, n naxa a li a xa fe xuben. N naxa a fen, konoo n mu a to.
 37 I xa mixi fanyi nan mato, tinxintoe nan igbe. Na mixi mooli findima barakatoe nan na.
 38 Konoo yunubitoe tan fama ne sontode, e bonsoe birin fa halaki.
 39 Alatala tinxintoee rakisima ne, a findi e xa makantama ra e xa toore kui.
 40 A e malima ne, a e ratanga. A e ratanga mixi jaaxie ma, a e rakisi, barima e yigiyaxi a tan nan ma.

38

N senbe bara kana

Ala maxandi

1 Dawuda xa maxandi beeti
 2 Alatala, i naxa n jaxankata i xa xone kui, i naxa n halaki i xa bojete kui.
 3 I bara n maxono i xa tanbe ra, i bara n nabira.
 4 Yalanyi yo mu na n be i xa xone kui.

N ma yunubi bara a niya n fate birin xa tooro.
 5 N ma yunubie bara gbo n xun ma. Na kote bara binya, n mu a noma sonon.
 6 N ma fie bara gbo, e xiri bara jaaxu. Na birin fatanxi n ma xaxilitareja nan na.
 7 N boje bara kana, xunnakeli mu na n be. N luma fejejen na sunnunyi nan kui.
 8 N fate birin woloxi, yalanyi yo mu na sonon.
 9 N senbe bara kana, n fate birin bara ba n ma. N boje tooroxi tun.
 10 N Marigi, i n waxonfe kolon, n ma toore mu noxunxi i ma.
 11 N boje mu saxi, n senbe bara jon. N ya mu naiyalanyi toma sonon.
 12 N xanuntenyie nun n booree bara keli n xun ma n ma fure xa fe ra, n ngaxakerenyie bara e makuya n na.
 13 Naxee wama n faxafe, e bara yeje itala n ya ra. Naxee wama n toorofo, e bara n konbi, e n tojegegema temui birin.
 14 Konoo n mu n tuli mati na woyenyie ra, n mu n de rabi n xa e yaabi.
 15 N luma alo tuli xori, n luma alo boboe.

16 Alatala, n xaxili tixi i tan nan na. N Marigi Ala, i tan nan gbansan noma n yaabide.
 17 N naxe, «I naxa tin n yaxuie xa yo n ma, e xa jalexin n ma toore xa fe ra.»
 18 A gbe mu luxi n xa bira, n na toorofo temui birin.
 19 N bara n ti n ma yunubi rabaxie ra, n yangoe naxee rabaxi, na fe bara n kontofili.
 20 N yaxuie tan kende, e senbe gbo. N xonmixie bara wuya, hali nondi mu na e be.
 21 Naxee fe fanyi masarama fe jaaxi ra, e n tooroma, barima n tan birama fe fanyi nan foxo ra.
 22 Alatala, i naxa n nabejin. N Marigi Ala, i naxa i makuya n na.
 23 N Marigi, i xa fa mafuren n malide. N Marigi, n ma marakisima nan i ra.

39

Adama luma alo foye

Ala maxandi

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange Yedutun be
 2 N bara a fala, «N fe birin nabama, alako n naxa yunubi raba n de ra. N fe birin nabama, alako n naxa na woyenyi mooli fala mixi jaaxie xa xori.»
 3 N ma toore xungbe kui,

n naxa dundu, n mu sese fala, n naxa n sabari tun.

⁴ N boɓe nu satunma, n ma toore naxa lu alo te dexexi.

Na bara a niya n xa yi woɓenyi fala,

⁵ «Alatala, a masen n be n faxama temui mundun,

n ma simaya sigama han minden, alako n xa n senbe xa xurunyi kolon.

⁶ I bara n ma simaya radunke, a xon mu kuya sonon.

Adama luma alo foye naxan dangima.»

Jengi rate.

⁷ Adama luxi ne alo niini, naxan minima, a fa dangi.

A naafuli malanma, konɔ naxan fama a sotode,

a mu na kolon.

⁸ N Marigi, n fa n xaxili tima nde ra?

I tan nan gbansan noma n malide.

⁹ N nakisi n ma yunubie birin ma.

I naxa n nayaagi daxuie ya xori.

¹⁰ N bara dundu, n mu sese falama, barima i tan nan na walife.

¹¹ I xa fure ba n ma, beenu i xa n naɓon toore kui.

¹² I mixi jaxankatama a xa yunubi xa fe ra.

Naxan nafan adama ma, i na bama a yi.

Na fe luma ne alo kuli naxan bogise fanyi xun nakanama

beenu mixi xa a matongo.

Adamadi misaalixi foye nan na naxan dangima.

Jengi rate.

¹³ Alatala, n ma dube suxu,

i xa i tuli mati n ma maxandi ra.

I xa n wa xui me, barima i xa xɔɓe nan n na.

N luma alo n benbae,

n mu buma yi duniɓa bende fuɓi fari.

¹⁴ I xa i xa jaxankate ragbilen n foxo ra sinden,

xa na mu a ra n faxama ne.

40

N mu noma dundude

Ala maxandi nun Ala matoxɔɛ

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² N bara n xaxili ti Alatala ra,

a bara a tuli mati n na.

³ A bara n ba boora xɔɔra,

a n sanyi radiki fanye ra.

⁴ A bara beeti neene sa n boɓe ma

naxan findixi tantui ra Ala be.

Mixi gbegebe na na me, e gaaxuma ne Ala ya ra,

e e yete taxu Alatala ra.

⁵ Nelexinyi na adama nan be

naxan a xaxili tixi Alatala ra,

naxan mu a kobe ratoxi yete igboe ma,

naxan mu a kobe ratoxi kuye batufe ma.

⁶ N Marigi Alatala,

i bara i xa fe fanyi gbegebe masen muxu be.

I maniyé mu na.

N wama na birin tagi rabafe mixie be,

konɔ i xa fe fanyi wuya han a bara dangi a i.

⁷ I mu wama seɓeɓe tun xa xon ma.

I bara n tuli rabi.

I mu wama seɓeɓe gan daaxi xon ma,

i mu wama seɓeɓe yunubi xafari daaxi fan xon ma.

⁸ N bara fa kitaabui makuntanxi ra naxan seɓexi n be.

⁹ N Marigi Ala, n bara tin i waxonfe ma.

I xa seriye na n sondonyi kui.

¹⁰ N tinxinyi masenma jama be.

I xa a kolon Alatala, n mu fama dundude i xa fe ma.

¹¹ N mu noma dundude i xa nondi ma.

N i xa fe fanyi nun i xa marakisi fe falama ne.

N mu i xa fonisireya nun i xa nondi noxunma jama ma.

¹² I tan Alatala, i mu fama tondide n be i xa marafanyi ma.

I xa fonisireya nun i xa nondi n kantama ne temui birin.

¹³ Toore gbegebe bara n nabilin.

N ma yunubi fan bara gbo han a bara dangi a i.

E bara wuya dangife n xunseɓe ra.

Limaniya bara ba n yi ra.

¹⁴ Alatala, yandi, n natanga.

Alatala, yandi, n mali.

¹⁵ Naxee wama n nii bafe, naxee wama n ma fe jaaxi xon ma,

e birin xa makuya n na yaagi kui.

¹⁶ Naxee n mayelema, yaagi xa e de ixara.

¹⁷ Naxee birin biraxi i foxo ra,

e xa seewa, e xa jɓelexin i xa fe ra.

Naxee wama i xa kisi xon ma,

e xa a fala temui birin, «Tantui na Alatala be.»

¹⁸ Setare nun misikiine nan na n na,

konɔ Marigi bara ratu n ma fe ma.

I tan nan na n ma malima ra a nun n nakisima.

N Marigi Alatala, i naxa dugundi!

41

Furema Ala maxandife

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² Nelexinyi na mixi be naxan hinnema toɔromixi ra.

Alatala a ratangama ne a xa toore ma.

³ Alatala a ratangama ne, a a rabalo.
 A nelexinma ne dunija.
 I mu a luma a yaxuie sagoe.
⁴ Alatala a malima ne a fura temui, a a rayalan.
⁵ N a falama a be,
 «Alatala, hinnε n na.
 N nayalan barima n bara yunubi raba i ra.»
⁶ N yaxuie woyen naaxie falama, e naxe,
 «A faxama mun temui?
 A xili loema mun loxe?»
⁷ Naxan fama n xeebude a filankafui
 woyenyi falama.
 Fe naaxi gbo a boje kui.
 A na keli n xun ma, a na mooli falama.

⁸ N xonmixie n ma fe makolikolima e boore
 be,
 e xa n tooro.
⁹ E naxe, «Fure naaxi bara a suxu,
 a bara tagan, a mu kelima sonon.»
¹⁰ Hali n defanboore, n nu laxi naxan na,
 muxu nun naxan nu muxu degema yire
 keren,
 na bara a kobe ti n na.

¹¹ Alatala, hinne n na, i xa n nakeli,
 alako n xa n yaxuie sare ragbilen e ma.
¹² N a kolon n nafan i ma,
 barima i mu n luma n yaxuie sagoe.
¹³ I n malima ne barima n tinxin.
 I bara tin n xa lu i seeti ma abadan.
¹⁴ Tantui na Isirayila Marigi Alatala be
 abadan.
 Amina. Amina.

42

N sondonyi nimisaxi munfe ra?

Ala maxandi

¹ Kora xa die xa lonni beeti beetibae xa
 mange be
² Ala, n wama lufe i yire.
 N i fenma alo xeli ye fenma ki naxe.
³ N hayi na Ala nje ma.
 N a yire lima mun temui?
⁴ Yakosi n wama koe ra,
 n wama yanyi ra.
 Mixi n maxorinma,
 «I Marigi Ala na minden?»
⁵ N na ratu yi fe ma, n boje seewama ne.
 Singe n nu nama rapereama Ala xa
 horomobanxi nan kui,
 e nu beeti bafe nelexinyi kui,
 e tantui rasiga Ala ma.
⁶ Munfe ra n sondonyi nimisaxi?
 Munfe ra n boje sunnuxi?
 N xa n xaxili ti Ala ra,
 n man xa a tantu a xa kisi xa fe ra.
⁷ N Marigi Ala, n boje nimisaxi n yete kan
 ma fe ra.

Na na a ra n nan n natuma i ma Yuruden,
 n na dennaxe yi temui,
 Xerimon nun Misari geyae na dennaxe.
⁸ N ma toore xun nan tun masafe.
 A luma alo susui ye naxan sinma xure ye
 xun.
⁹ Alatala hinnema n na yanyi ra,
 n fan beeti bama a be koe ra.
 N Ala maxandima naxan n nabaloma.
¹⁰ N bara a fala Ala be,
 naxan senbe gbo alo fanye,
 «I neemuxi n ma munfe ra?
 I n luxi toore kui
 n yaxuie xa noe bun ma munfe ra?»
¹¹ N yaxuie n tooroma konbi ra loxo yo
 loxo.
 E n maxorinma, «I Marigi Ala na minden?»
¹² N sondonyi nimisaxi munfe ra?
 N boje sunnuxi munfe ra?
 N xa n xaxili ti Ala ra,
 n man xa a tantu a xa kisi xa fe ra.
 N Marigi nan n na ma marakisima ra.

43

N boje sunnuxi munfe ra?

Ala maxandi

¹ Ala, i xa n ma kiiti sa.
 I xa n xun mafala nama danxaniyatara xon
 ma.
 I xa n natanga yanfantee nun wule falee
 ma.
² Ala n ma kantama na i tan nan na,
 i n nabejinxu munfe ra?
 I n luxi toore kui n yaxuie xa noe bun ma
 munfe ra?
³ I xa n ma kira iyalan i xa nondi ra,
 i xa n xun ti sigafe ra i yire i xa geya
 seniyenxi fari.
⁴ N nan n makorema ne Ala xa serexebade
 ra,
 Ala naxan findixi n ma seewe nun n ma
 nelexinyi ra.
 N beeti bama n Marigi Ala be kora ra.
⁵ N sondonyi nimisaxi munfe ra?
 N boje sunnuxi munfe ra?
 N xa n xaxili ti Ala ra,
 n man xa a tantu a xa kisi xa fe ra.

44

Muxu mu i xa saate kanama

Ala maxandi

¹ Kora xa die xa lonni beeti beetibae xa
 mange be
² Ala, muxu bara a me muxu benbae
 saabui ra,
 i wali naxan nabaxi temui dangixi.
³ I bara sie keru be
 alako muxu benbae xa sabati yi boxi ma.
⁴ E mu be soto e xa santidegema xa ra,
 e mu kisi soto e yete senbe xa ra.

I tan nan senbe bara e rakisi,
i tan nan xa hinne bara findi na saabui ra.

⁵ Ala, i tan nan findi n ma mange ra.

Yandi, i xa Yaxuba bõnsõe rakisi.

⁶ Muxu fama muxu yaxuie ragbilende i tan
nan saabui ra,
muxu fama e ragorode i xili ra.

⁷ N mu n xaxili tixi n ma xali xa ra,
n ma santidegema mu nõma n nakiside.

⁸ Kõno i tan nan muxu ratangama muxu
yaxuie ma,

i tan nan muxu xõnmixie rayaagima.

⁹ Muxu Ala nan matõxõma temui birin,
muxu i tan nan xili tantuma abadan.

Jengi rate.

¹⁰ Kõno yakõsi i bara muxu rabepin,
i bara muxu rayaagi.

I mu muxu xa sõorie malima sõnon.

¹¹ I bara muxu ragi muxu yaxuie ya ra,
naxee muxu xõnxi,

nee bara muxu harige birin ba muxu yi ra.

¹² I bara muxu rabepin alako e xa muxu
faxa alo xurusee,

i bara muxu rayensen jamane gbete ma.

¹³ I bara i xa pama mati sare xuri ra,
naxan mu findima geeni ra i be.

¹⁴ I bara muxu rayaagi muxu dõxõbooree
xõn ma.

Muxu rabilinyie yoma muxu ma.

¹⁵ I bara a niya si gbete ma muxu mayele,
e nu e xunyie lintan muxu ma.

¹⁶ N xaxili ifuxi temui birin, n bara yaagi.

¹⁷ Naxee n xõnxi, nee n mayelema,
e n konbima.

E wama e gberõxõfe.

¹⁸ Hali yi birin to rabaxi muxu ra,
muxu mu neemuxi i ma,

muxu mu i xa saate kanaxi.

¹⁹ Muxu bõne mu gbilenxi i fõxõ ra,

muxu mu muxu makuyaxi i xa kira ra,

²⁰ naxan a niyama i xa muxu lu wulabaree
tagi,

muxu xa faxa.

²¹ Xa muxu sa neemu muxu Marigi Ala xili
ma,

xa na mu a ra muxu naxa ala gbete batu,

²² Ala mu a kolonma xe?

A mu mixi gundo birin kolon?

²³ Kõno mixie na muxu faxafe alo xurusee.
E na rabama temui birin i tan nan ma fe
ra.

²⁴ N Marigi, xunu. I xife munfe ra?

Keli, i naxa me muxu ra temui birin.

²⁵ I yatagi nõxunma muxu ma munfe ra?
I neemuxi muxu xa tõõre nun yaagi ma
munfe ra?

²⁶ Muxu bira ne bõxi, muxu mu nõma
kelide sõnon.

²⁷ Yandi, keli, fa muxu mali.

I xa muxu xun sara i xa hinne xa fe ra.

45

Mange xa futi

Ala matõxõe

¹ Kora xa die xa lõnni beeti beestibae xa
mange be. A xa ba alo beeti naxan xili
«Fuge tofanyie.» Xanunteya sigi.

² Wõyen fanyie bara n bõne rafe.

N xa yi wali raba mange be.

N nenyi luma ne alo sebeliti fanyi xa kale.

³ I tofan adamadi birin be, i fata wõyen
jõxunme tide,
barima Ala barake sama i xa fe ma temui
birin.

⁴ I xa i xa santidegema xiri i tagi,
alako i xa xunnakeli nun i xa binye xa
kolon.

Sõori senbema nan i ra.

⁵ I senbe gbo.

Te i xa sõori ragise fari, nõndi, magoroe,
nun tinxinyi xa fe ra.

I xa fe xungbe raba.

⁶ I xa tanbee magaaxu.

E fama i yaxuie sondonyi sõxõde,
sie birama ne i sanyie bun.

⁷ «Ala, i xa mange kibanyi buma ne
abadan.

Tinxinyi nan findixi i xa mangeya
tõnxuma ra.»

⁸ Tinxinyi nan nafan i ma.

Naaxujna mu rafan i ma fefe ma.

Na nan a toxi i Marigi Ala bara i sugandi
seewe kui.

Fisamante nan i ra dangife i booree ra.

⁹ Labunde nun se xiri jõxunme na i xa
dugi ma.

Xulunyi tima i xa mange banxi tofanyi kui.
Kõrae jplexinyi xui raminima i be.

¹⁰ Mangee xa di ginee luma i seeti ma,

i xa gine fan na i fe ma, a maxirixi xeema
tofanyi ra.

¹¹ N ma di gine, i tuli mati n na.

I naxa kankan i bõnsõe ma,

xa na mu a ra i xa denbaya nun i baba ma.

¹² I xa i igoro mange be

naxan findixi i marigi ra.

I tofan, i rafan a ma ki fanyi.

¹³ Tirekae fama bunsee ra i be,

naafuli kanyie fan fanma i binyade.

¹⁴ Mange xa di gine soma banxi kui,
a maxirixi dugi tofanyi ra, xeema na a ma.

¹⁵ A xa konyi ginee a matima mange xõn.

Mange fan maxirixi dugi tofanyi ra.

¹⁶ Gine so temui, mixi birin jplexinxi,
e xulunyi tima.

¹⁷ I xa die fama lude alo i benbae,
e findi mangee ra boxi birin xun ma.
¹⁸ N i tan findima xili kanyi nan na abadan.
Bonsœ birin i matœxoma ne waxati yo
waxati.

46

Won mu gaaxuma

Ala matœxœ

¹ Kora xa die xa beeti beetibae xa mange
be ginemedi xui daaxi
² Ala, won kantama nan a ra.
Won ma kantari na a yi ra.
A won malima won ma tœœ birin kui.
³ Xa boxi sa seren, won mu gaaxuma.
Xa geya sa bira baa ma, won mu gaaxuma.
⁴ Xa mœronye sa xaœe, won mu gaaxuma.
Xa geya sa a imaxa, a seren, won mu
gaaxuma.

⁵ Xure nan a ra, naxan salonyie Ala xa taa
rasewama.
Ala Xili Xungbe Kanyi xa hœromolingira
seniyenxi na menni ne.
⁶ Ala na na taa kui, na taa mu a ramaxama,
a a malima subaxœ nefe a li.
⁷ Sie sœnxœ ratema, mangeyae birama ne.
Ala nefe a xui ramini, dunjina birin xu-
nunma ne.
⁸ Mange Alatala na won seeti ma.
Won ma kantari na Yaxuba Marigi Ala yi
ra.
⁹ Wo fa Alatala xa wali mato,
a gbaloe naxan luxi boxi ma.
¹⁰ A tan nan gere ðonma dunjina birin ma.
A xali girama ne.
A tanbe kanama ne,
a makantase gan.
¹¹ «Wo wo raxara, wo xa a kolon Ala na n
tan nan na.
N si birin yamarima.
N ma yaamari na dunjina birin ma.»

¹² Alatala na won seeti ma,
Won ma kantari na Yaxuba Marigi Ala yi
ra.

47

Ala fisamante mange

Ala matœxœ

¹ Kora xa die xa beeti beetibae xa mange
be
² Wo tan sie birin, wo wo belexe bonbo,
wo sœnxœ, wo xui ite ðelexinyi kui Ala be!
³ Alatala Xili Xungbe Kanyi magaaxu.
Mange xungbe nan a ra dunjina birin xun
ma.
⁴ A bara sie ragoro won bun ma,
e xa lu won sagoe.
⁵ A bara boxi fi won ma ke ra,

naxan findixi Yaxuba bonsœ xa xunnakeli
ra.

A won xanu.

Ŋengi rate.

⁶ Ala tema ðelexin xui nan tagi,
a fama sarœ fe xui ma.
⁷ Wo beeti ba Ala be, wo beeti ba!
Wo beeti ba won ma mange be, wo beeti
ba!
⁸ Ala nan mange ra dunjina birin xun ma,
wo xa lonni beeti ba.
⁹ Ala magoroxi mange kibanyi seniyenxi
kui,
si birin mange nan a ra.
¹⁰ Sie xa mangee kafuma Iburahima Marigi
Ala xa pama ma,
barima Ala nan a ragiri mangee xa dunjina
kanta.
Ala na se birin xun.

48

Ala xa taa Siyon

Ala matœxœ

¹ Kora xa die xa beeti. Sigi seniyenxi.
² Alatala gbo.
A lanma won xa a matœxœ
a xa taa kui a xa geya seniyenxi fari.
³ Ala xa geya Siyon tofan,
a rafan dunjina birin ma.
Na findi Mange Xungbe xa taa nan na.
⁴ Ala a ðengi sama a xa taa makantaxi xœn,
a bara a yete findi a kantama ra.
⁵ Mangee to e malan Siyon gere xili ma,
⁶ e naxa kaaba na tofe ra.
E naxa gaaxu, e fa e gi.
⁷ E to gaaxu na ya ra,
e naxa seren alo gine naxan na di barife,
⁸ xa na mara alo Tarasisi xa kunkuie
foye xungbe naxee imaxama.
⁹ Won Marigi Ala kaabanako naxan nabaxi
a xa taa kui,
won bara na me, won bara na to.
Mange Alatala na taa rakisima temui birin.
Ŋengi rate.
¹⁰ Ala, muxu na so i xa Hœromolingira kui,
muxu ratuma i xa hinne nan ma.
¹¹ Ala Xili Xungbe Kanyi,
i xili tantuma ne dunjina yire birin.
I xa mangeya tinxin.
¹² Nama ðelexinma ne Siyon geya fari,
Yudakœ seewama ne i xa kiiti xa fe ra.
¹³ Wo xa Siyon mabilin,
wo xa a xa soœri tidee konti.
¹⁴ Wo xa a tete nun a yire makantaxie
mato,
alako wo xa na fala wo xa die be.
¹⁵ Ala nan na won Marigi Ala ra abadan.
A won naœerema han aligiyama.

49

Aligiyama sigafe mu kanama

Ala xa seriye

¹ Kora xa die xa beeti beetibae xa mange be

² Wo wo tuli mati yi ra, wo tan pama birin. Dunija pama birin, wo wo tuli mati n na.

³ Tide xuri kanyi, tide xungbe kanyi, setare a nun se kanyi, wo birin xa wo tuli mati.

⁴ N fama woyenyi hagige nan falade wo be, n boje xaxili fanyi naxan mapoxunxi.

⁵ N nan n tuli tixi taali ra, n fama na tagi rabade wo be kora xui ra.

⁶ Munfera n fa gaaxuma gbaloe loxoe ya ra,

n yaxuie xa fe kobi n nabilinma temui naxe?

⁷ E laxi e xa bannaya nan na, e nu fa e yete matoxo e harige xa gboe ra.

⁸ E mu noma e bore xunsarade, E mu noma e xunsare fide Ala ma.

⁹ E nii xunsare xoxoxo, e mu noma a fide abadan.

¹⁰ E tan mu faxama? E mu sigama aligiyama?

¹¹ Won a toma, lonnilae faxama, lonnitaree fan faxama ne.

E fa e harige lu mixi gbete e yi ra.

¹² Mixi naxee e xilie saxi boxie xun ma, e mapoxunxi ne e xa banxie luma ne naa abadan,

e xonyi mu kanama keli lanfanmae ma, a sa doxo lanfanma gbete e ra.

¹³ Hali mixi xungbe, a mu buma.

A faxama ne alo subee.

¹⁴ Mixi naxee laxi e yete ra, e xa kira nan ya.

E xui rafan naxee ma, nee birama ne e foxo ra.

¹⁵ E aligiyama lima ne.

Faxe e rabema ne.

Mixi tinxinxie e maboronma ne.

E xa tofanyi kanama ne.

Aligiyama findima ne e xonyi ra.

¹⁶ Kono Ala n nii xunsarama ne aligiyama, a n xanin.

Nengi rate.

¹⁷ Mixi na findi banna ra, a harige na gbo, i naxa gaaxu,

¹⁸ barima a mu sese xaninma aligiyama.

A harige mu birama a foxo ra.

¹⁹ A jexinma ne a harige ra a xa dunijeigiri kui,

barima birin a matoxoma na xa fe ra,

²⁰ kono a fa siga aligiyama

a a benbae li na,

naxee mu dunija toma sonon.

²¹ Xa banna mixi xaxili mu na, a luxi ne alo sube naxee faxama.

50*Serexe naxan nafan Ala ma**Ala xa seriye*

Asafi xa beeti

¹ Alatala na woyenfe.

A na dunija birin xilife, keli sogetede han sogegorode.

² Kelife Siyon, Ala xa tofanyi yanbama.

³ Won Marigi Ala na fafe, a mu dunduxi.

Te belebele na a ya ra, foye xungbe fan na a rabilinyi.

⁴ A xui tema koore ma,

a xui goroma boxi

kiiti sade a xa mixie be.

⁵ «N batulaa, naxee laayidi tongoxi n be serexe ra,

wo xa wo malan.»

⁶ Ala xa masenyi tinxinxi kelima koore nan ma,

barima kiitisa nan na Ala ra.

⁷ «N ma mixie, wo wo tuli mati, n xa woyen.

Isirayila, n bara wo kalamu.

Ala nan n na, wo Marigi Ala.

⁸ N mu xonoxi wo xa serexee xa fe ra.

Wo serexe gan daaxie bama n be temui birin.

⁹ N mu tuura tongoma wo xonyi.

N mu si kontonyi fan tongoma wo xa kule.

¹⁰ N gbe nan na sube birin na wula i.

N gbe nan na sube birin na geyae ma.

¹¹ N gbe nan na xoni birin na koore ma.

N gbe nan na sube birin na filli ma.

¹² Xa kaame n suxuma nu, n ma falama wo tan be.

N gbe nan na dunija birin na.

¹³ N tan tuura sube donma? Ade.

N tan si kontonyi wuli minma? Ade.

¹⁴ A lanma wo xa tantui rasiga n ma, na xa findi wo xa serexee ra.

Wo xa wo xa laayidie rakamali n be, n tan Ala Xili Xungbe Kanyi.

¹⁵ Wo xa n xili wo xa toore kui.

N fama wo ratangade,

wo fan fama n matoxode.»

¹⁶ Ala xa masenyi nan ya, mixi naaxie be, «wo na n ma yaamari nun n ma saate durusife munfe ra?

¹⁷ N ma seriye mu rafan wo ma.

Wo mu n ma woyenyi danxunma.

¹⁸ Wo nun mupetie na a ra.

Wo nun yene rabae na a ra.

¹⁹ Fe naaxi nan tun minima wo de i,

wo wule nan tun falama.

²⁰ Wo nun naxan nga keren a ra,

wo na tojnegema.

²¹ Wo naxan nabaxi, na nan ya.

Han yakosi n bara n sabari.

Wo ꞓɔɔɔ a ma a n na wo seeti ma,
 kɔnɔ n fama xaapɛde wo ma,
 n fama a birin ya bade wo be.
 22 Wo xa yi fe mɛ,
 wo tan naxee nɛɛmuxi Ala ma,
 xa na mara n wo xa fe kanama nɛ.
 Mixi yo mu wo ratangama.
 23 Naxan tantui sɛrɛxɛ bama n be,
 na mixi bara n matɔɔɔ.
 Mixi naxan a ꞓɛɛ ki matoma a fanyi ra,
 n fama n tan Ala xa marakisi masende a
 be.»

51

Dawuda xa yunubi

Ala maxandi

1 Dawuda xa beeti beɛtibae xa mange be.
 2 Annabi Natan woyenfe Dawuda be a
 yunubi raba Batiseba ra temui naxe.
 3 Ala, hinne n na alo i darixi a ra ki naxe.
 Diꞓe n ma fe ꞓaaxi ma i xa boꞓe fanyi
 saabui ra.
 4 I xa n naseniyen n ma fe kobi birin ma.
 I xa n ma yunubi xafari.
 5 N bara n ma yunubi kolon.
 N mu noma nɛɛmude na ma.
 6 N na fe ꞓaaxi rabaxi i keren nan na.
 N naxan nabaxi a mu rafan i ma.
 I na n makiiti,
 nondi luma nɛ i be.
 7 N barixi yunubi fe nan kui,
 kabi nga furi ba nɛɛɛ ra.
 8 Kɔnɔ nondi na lu mixi boꞓe kui,
 na nan nafan i ma.
 Na lonni masen n be.

9 N seniyen hisopi burexe ra,
 alako n xa fiixe.
 N seniyen,
 alako n xa fiixe fɔɛn alo xiꞓe.
 10 Nelexinyi nun seewe fi n ma,
 alako n boꞓe xa sa.
 11 I kobe ti n ma yunubi ra,
 i xa n ma fe kobi birin ba n ma.
 12 N Marigi Ala, n boꞓe mafindi boꞓe
 seniyenxi ra,
 xaxili fanyi fi n ma.
 13 I naxa n makuya i ya tode ra.
 I naxa i Xaxili Seniyenxi ba n yi ra.
 14 Kisi seewe nun limaniya fi n ma
 naxan n malima.
 15 N i xa kira masenma nɛ i matandilae be,
 alako e man xa bira i foxɔ ra.
 16 N nakisima Ala,
 n bara mixi faxa.
 Yandi, n xunsara,
 alako n xa i xa fe fanyi masen.
 17 N Marigi, na niya n be,
 n xa i tantu.
 18 Serexɛ mu rafan i ma,
 xa na mu a ra n na bama nɛ i be nu.

I mu wama serexɛ gan daaxi xɔn.
 19 Serexɛ fanyi findixi yete magoroe nan
 na.
 Ala wama yi serexɛ mooli nan xɔn ma.

20 I xa hinne Siyoni ra,
 i xa Darisalamu tete rakeli.
 21 Na temui i ꞓelɛxinma nɛ serexɛ tinxinxi
 nun serexɛ gan daaxi ra.
 Na temui tuurae nan bama serexɛ ra i xa
 serexɛbade.

52

De ꞓaaxi

Ala xa seriye

1 Dawuda xa lonni beeti beɛtibae xa mange
 be. 2 Masenyi nan ya Dowege Edonka xa
 fe ra, naxan a fala Solu be a Dawuda na
 Aximeleki xɔnyi.
 3 I i yete igboma fe kobi rabafe ra munfe
 ra?
 Ala xa hinne buma nɛ abadan.
 4 I de luma alo fine naxan fe ꞓaaxi rabama.
 Yanfante nan i ra.
 5 Fe ꞓaaxi rafan i ma dangife fe fanyi ra.
 Wule rafan i ma dangife nondi ra.
 Nengi rate.
 6 I woyen xui xaapɛ, i de mu fan.
 7 Na kui Ala fama i rahalakide temui birin.
 A i suxuma nɛ, a i keru i xa banxi kui, a i
 keru dunija ma.

Nengi rate.
 8 Tinxintɔɛ naxee findima seedee ra
 e fama yeledɛ na kanyi ma yi ki nɛ,
 9 «Wo na mixi mato,
 naxan mu nu a xaxili tixi Ala ra.
 A naxa la a xa naafuli ra,
 a a yete kanta a xa yanfanteya ra.
 10 Kɔnɔ, n tan naxan laxi Ala xa hinne ra,
 n ma fe birin na sooneyafe
 alo Oliwi wuri tofanyi naxan na Ala
 xɔnyi.»
 11 N i tantuma nɛ abadan i xa wali xa fe ra.
 N xaxili tixi i xili fanyi nan na i xa
 danxaniyatɔɛɛ tagi,
 barima i fan.

53

Xaxilitare xa masenyi

Ala xa seriye

1 Dawuda xa lonni beeti beɛtibae xa mange
 be. A xa ba xule xui ra.
 2 Xaxilitare a falama a boꞓe kui,
 «Ala mu na.»
 E fe haramuxie rabama, e mu tinxin.
 Mixi yo mu na naxan fe fanyi rabama.
 3 Ala a ya ragoroma adamadie ma kelife
 ariyanna,
 a xa e mato xa xaxilima nde na na naxan
 Ala fenma.

⁴ Kono birin bara makuya Ala ra, e nu fe
jaaxi raba.

Hali mixi keren mu na naxan fe fanyil
rabama.

⁵ Tinxintaree xaxili mu na?

E nu n ma jama tooro tun.

E mu Ala xilima feo.

⁶ E fama serende gaaxui ra na nan ma,
barima Ala fama na mixi moolie
rayensende, naxee wama wo
tooro fe.

⁷ Nde kelima Siyon a xa Isirayila rakisi?
Ala na a xa jama ramini konyiya kui,
Yaxuba bonsoe seewama ne, Isirayila
jalexinma ne.

54

N Marigi tima n bun ma

Ala maxandi

¹ Dawuda xa lonni beeti beetibae xa mange
be. A xa ba kora xui ra. ² Sifikae to a
fala Solu be a Dawuda a noxunxi e xonyi,
Dawuda naxa yi beeti ba.

³ Ala, n nakisi i xili ra, n ma kiiti sa i senbe
ra.

⁴ Ala, n ma dube suxu, i tuli mati n ma
woyenyi ra.

⁵ Xone ndee bara keli n xili ma,
mixi kobi naxee wama n faxafe.
E mu Ala kolon fefe ma.

Nengi rate.

⁶ Ala n malima, n Marigi tima n bun ma.

⁷ A n yaxuie xa kobija sare ragbilenma e
ma.

I xa e halaki i xa dugutegena kui.

⁸ N bara a janige n xa serexe ba i be.

Alatala, n i xili tantuma ne barima i fan,

⁹ i man n nakisima n ma toore kui, n fa no
n yaxuie ra.

55

Yanfantee

Ala maxandi

¹ Dawuda xa lonni beeti beetibae xa mange
be. A xa ba kora xui ra.

² Ala, n ma dube suxu,
i naxa i noxun n ma maxandi ma.

³ I tuli mati n na, i xa n yaabi.
Xanmeri nun gaaxui bara ge n suxude

⁴ n yaxuie xa woyenyi xa fe ra,
a nun mixi jaaxie xa wali kobi xa fe ra.
E wama n tooro fe, e n toonegema xone kui.

⁵ N boje bara seren, n sondonyi bara gaaxu
faxe ya ra.

⁶ Gaaxui nun serenyi bara n suxu a jaaxi
ra.

Na bara n natagan.

⁷ Xa gabutenyi nan nu na n be nu alo
ganbe,

n nu bara siga yigiya fende nu,

⁸ n nu n gima ne, n siga yire makuye,
n sigama wula i ne nu.

Nengi rate.

⁹ N xa n gi mafuren, alo foye xungbe.

¹⁰ N Marigi, fe kobi rabae rayensen ye.

I naxa e lu e xa lan fe kobi ma,
barima kobija nun gere bara gbo taa kui.

¹¹ Koe nun yanyi ra fe kobi rabae taa
rabilinma,

e xa fe jaaxi nun tinxintareya raba taa kui.

¹² E bara fe birin kana.

Gbesenxonneya nun maifui bara gbo taa
kui.

¹³ Xa yaxui nan tun n konbima nu, n
dijema.

Xa n xonmixi nan tun kelima n xili ma nu,
n nan n noxunma ne a ma nu.

¹⁴ Kono i tan n lanfanma nan i ra, n
xanuntenyi, n defanboore.

¹⁵ Won de fan, won birin sigama Ala xa
horomobanxi.

¹⁶ E xa e terenna faxe ra,
e xa goro gaburi kui e piye ra,
barima e e jereama fe jaaxie nan tun kui.

¹⁷ Kono n bara Ala xili.

Alatala n nakisima ne.

¹⁸ N gbelegbelema koe a nun yanyi ra. A
bara n xui me.

¹⁹ N yaxuie to wuya, a bara n natanga na
gere ma.

²⁰ Ala naxan na a xa kibanyi kui kabi a fole,
a a tuli matima n na, a fa n yaxuie rabara,
Nengi rate

barima e tondixi tuubide.

E mu gaaxu Ala ya ra.

²¹ Yi mixie bara e bore gere, e saate kana.

²² E de ipoxun alo xije, kono gere na e boje
kui.

E xa woyenyi salaxun alo ture,
kono e mixi tooroama alo santidegema
naxan baxi a tee i.

²³ I xa i xaxili ti Alatala ra, a i malima ne.
A mu tinma tinxintoe xa bira.

²⁴ Ala, yi geresoe nun yi yanfantee xanin
aligiya.

I naxa e xa simaya konti rakamali.

Ala, n bara n taxu i ra.

56

N mu gaaxuma sonon

Ala maxandi nun Ala matxoce

¹ Dawuda xa suuki beetibae xa mange be.
A xa ba alo beeti naxan xili, «Ganbe na
wuri makuye fari.» A a ba Filisitakae a
suxu temui naxe Gati.

² Ala, hinne n na barima mixie na n gerefe.
E gere tima n be temui birin.

³ N yaxuie fexenma gere ra.

Ala Xungbe, n gerefæe bara wuya.

⁴ N na gaaxu temui naxe, n nan n xaxili tima i tan nan na.

⁵ N Ala xa masenyi matoxoma.

N mu gaaxuma sonon, barima n bara la Ala ra.

Ibunadama gbansan noma munse rabade n na?

⁶ Temui birin n yaxuie wama n toorofe e xa woyenyi ra.

N ma fefe mu rafanxi e ma.

⁷ E lanxi n ma paxankate ma, e bira n foxo ra yire birin alako e xa n faxa.

⁸ I naxa tin e xa ratanga e xa fe paaxie ma. Ala, i xa xone xa e rabira.

⁹ I n ma dunijegiri kolon, i n yaye toxi.

N ma toore birin sebexi i yi ra.

¹⁰ N na i xili temui naxe, n yaxuie gbilenma ne n foxo ra.

N a kolon n nun Ala na a ra.

¹¹ N Ala xa woyenyi matoxoma, n Alatala xa masenyi matoxoma.

¹² N mu gaaxuma sonon, barima n bara la Ala ra.

Ibunadama gbansan noma munse rabade n na?

¹³ Ala, n xa n ma laayidi rakamali i be, n ma tantui serexee ra,

¹⁴ barima i bara n natanga faxe ma.

I mu tin n xa bira,

alako n xa jere i xa kira xon ma yi bende fuji fari.

57

N bara limaniya soto

Ala maxandi

¹ Dawuda xa suuki beetibae xa mange be. A xa ba alo beeti naxan xili «I naxa halaki ti.» Dawuda naxa yi ba a to a gi Solu ma, a sa so fonne kui.

² Ala, hinne n na, yandi i xa hinne n na.

N maratange fenma i yire

alo toxeyore a fenma a nga gabutenyi bun ma ki naxe

han fe xoroxoe xa dangi.

³ N bara Ala Xili Xungbe Kanyi maxandi naxan n ma fe birin sooneyama.

⁴ N xonmixie n paxankatama temui naxe, Ala n nakisima ne kelife ariyanna,

Nengi rate a hinne nun nondi ragoroma n ma.

⁵ Yetee bara n nabilin,

n saxi e tagi, e tan naxee adamadie faxama.

E pinyie luxi alo tanbee,

e nenyie luxi alo santidegema naxan baxi a tee i.

⁶ Ala, i xa i xa binye masen koore ma, i xa a masen boxi ma.

⁷ E bara yele ti n ya ra, a gbe mu luxi n xa so a ra.

E bara yili ge n ya ra, konon e tan nan biraxi a kui.

Nengi rate.

⁸ Ala, n boje bara limaniya, n bara limaniya soto.

N beeti bama ne, n i tantuma ne.

⁹ N boje bara keli n na,

n xa n ma korae tongo, n xa beeti ba han subaxe.

¹⁰ Marigi, n i tantuma ne sie tagi.

N beeti bama ne i be bonsoe tagi.

¹¹ I xa hinne koore lima ne,

i xa tinxinyi tema ne han nuxuie.

¹² Ala, i xa i xa binye masen koore ma,

i xa a masen boxi ma.

58

Adamadie sare

Ala xa sriye

¹ Dawuda xa suuki beetibae xa mange be. A xa ba alo beeti naxan xili «I naxa kasare ti».

² Wo xa woyenyi mu tinxin.

Adamadie, wo noma kiiti sade nondi ra?

³ Ade, wo fe paaxi rabama wo boje kui,

wo fe paaxi rabama yi boxi ma,

wo mixi ratantanma dunija ma.

⁴ Kafi e bari temui,

e findixi mixi paaxi nan na.

Wule false bara loe kabi e bari loxoe.

⁵ E xa xone luxi ne alo boximase xone,

alo boximase naxan mu boximase suxui xui ramema.

⁶ Hali boximase suxui fanyi, a mu noma a suxude.

⁷ Ala, i xa e pinyi kana e de i, barima e luxi ne alo yete.

Alatala, i xa e de wanwan.

⁸ E jonma ne alo ye naxan ifilima boxi.

E xa tanbe mu jere ma senbe ra.

⁹ A luma alo boe naxan fate loema lingi kui.

A luma alo di naxan baxi a nga fate i, a mu foye to.

¹⁰ Beenun tunde xa fura yege malinsinx i ra,

xa na mu a ra yege xare ra,

Ala e koma ne, a e wole a i.

¹¹ Mixi tinxixi fama pelexinde barima a fama gberoxoe sotope.

A fama a sanyi maxade mixi paaxi wuli ra.

¹² Adamadie fama a falade, «Iyo, Ala mixi tinxixi sare fima.

Iyo, Ala kiiti sama ne dunija ma.»

59

Bare xaapee

Ala maxandi

¹ Dawuda xa suuki beetibae xa mange be. A xa ba alo beeti naxan xili «I naxa halaki ti». A naxa a ba Solu to soorie xee e xa Dawuda faxa a xa banxi kui.

² N Marigi Ala, n natanga n yaxuie ma. N ma fe xa te dangife n yaxuie xa fe ra.

³ N natanga tinxintaree ma.

N nakisi faxetie ma,

⁴ barima e wama n faxafe.

Senbema na e malanfe n xili ma,

hali n mu findi fe kobi raba ra,

hali n mu yunubi yo raba Alatala ra.

⁵ Hali n mu na fe paaxi rabafe,

e e gima n foxo ra, e xa n gere.

Keli, i fa n mali! Yandi n ma fe mato.

⁶ Isirayila Marigi Alatala, Mange Ala, keli,

i xa si danxaniyataree raton.

I naxa dipe yi yanfante tinxintaree ma.

Nengi rate.

⁷ E fama koe ra alo bare xaape e fa taa rabilin.

⁸ E de luma alo bare de xunfe minima naxan kui.

E xa woyenyi mixi tooroma alo santidegema.

E naxe, «Nde noma won ma woyenyi mede?»

⁹ Kono Alatala, i tan nan yelema e ma.

I si danxaniyataree birin mayelema.

¹⁰ N nan n yete ratangama e senbe ma i tan nan saabui ra.

Ala nan na n ma kantama ra.

¹¹ N Marigi Ala, naxan xa hinne gbo, i xa ti n ya ra,

i xa n yaxuie rabira.

¹² N Marigi, n ma kantama, i naxa e faxa keren na.

I xa e rabira alako n ma pama naxa nemu i senbe ma.

¹³ E yunubi rabama e xa woyenyie ra.

I xa e suxu e xa yete igbona kui.

E danksee nun wulee nan tun falama.

¹⁴ I xa e rajon i xa xone ra, alako e naxa to sonon,

alako e xa a kolon Ala nan Mange ra

Yaxuba bonsoe nun dunija birin xun ma.

Nengi rate.

¹⁵ E fama koe ra alo bare xaape e fa taa rabilin.

¹⁶ Baree donse fenma yire birin koe ra, kono e mu lugama.

¹⁷ N i senbe matoxoma beeti ra.

N i xa hinne matoxoma geesege,

barima n ma kantama nan i ra,

i n kantama n ma toore kui.

¹⁸ N ma senbema, n beeti bama i be.

N Marigi Ala nan n kantama ra,

n Marigi Ala nan n hinnema n na.

60*Ala fama xunnakeli ra**Ala maxandi*

¹ Dawuda xa lonni suuki beetibae xa mange be. A xa ba alo beeti naxan xili «Fuge tofanyi alo Ala xa saate.» ² Isirayila to Sirenikae gere, e yi beeti ba na tsmui ne. E nu kelixi Mesopotamiya nun Soba boxi ma. Yowaba naxa Edonka wulu fu nun firin faxa fole kui foxoe na dennaxe.

³ Ala, i bara muxu raloe,

i bara nde ba muxu xa gali ra,

i bara xono muxu ma,

kono yakosi, i xa senbe fi muxu ma.

⁴ I bara boxi raseren,

i bara a iboo.

I xa na yailan muxu be

barima boxi wama kanafe.

⁵ I bara fe xoxoxoe doko i xa mixie ma,

han e bara lu alo siisila.

⁶ Kono naxee gaaxuxi i ya ra,

i bara tonxuma so e yi ra,

e xa no e yaxuie ra.

⁷ I xa i xanuntenyie rakisi i senbe ra,

i xa muxu xa dube suxu.

⁸ Ala xa masenyi nan ya,

a naxan falaxi horomobanxi seniyenxi kui,

«N Sikemi taa fima ne wo ma xunnakeli kui,

n Sukoti geya lanbanyi fan fi wo ma.

⁹ Galadi boxi, n gbe. Manasi boxi, n gbe.

Eframikae nan findima n ma geresoe ra.

N mange doko ma ne Yudaya.

¹⁰ Mowabakae findima n ma konyie nan na.

Edon findi n ma boxi ra.

N gere xui ratema ne Filisita.»

¹¹ Ala, nde noma n xaninde na taa makan-taxi kui?

Nde noma n xaninde han Edon boxi ma?

¹² I tan ghsansan, i tan naxan muxu raloe, i tan naxan mu nu na muxu xa soorie seeti ma.

¹³ Muxu mali muxu yaxuie gere.

Adamadi xa mali, sese mu a ra,

¹⁴ kono Ala xa mali tan fama muxu yaxui birin halakide.

61*Kelifie yire makuye**Ala maxandi*

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba kora xui ra.

² Ala, i tuli mati n ma maxandi ra.

N ma maxandi rame.

³ N i maxandima kelifie ra boxi makuye.

N bope mu saxi.

N xanin geya fari naxan ite dangife n na.

⁴ I findixi n be yire nan na
n kantaxi dennaxe n yaxuie ya i.

⁵ N wama lufe i xonyi temui birin.

N wama lufe i xa kantari kui,
alo xoni yore luma a nga gabutenyi bun ma
ki naxe.

⁶ N Marigi Ala, i bara i tuli mati n ma
maxandi ra.

I bara ke fi n ma,
nun mixi birin ma naxee gaaxuxi i xili ya
ra.

⁷ Mange xa simaya xunmasa,
alako a xa bu a gbegbe ra.

⁸ A xa mangeya xa bu i ya i temui birin,
I xa hinne a ra, i xa findi a dugutegbe ra.

⁹ Iyo, n mu taganma beeti bafe ra i xili
binye be,

barima i n ma maxandi yaabima temui
birin.

62

Ala xa boɲesa

Ala xa seriye

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange
Yedutun be

² N boɲe saxi Ala nan saabui ra,
n ma kisi fatanxi a tan nan na.

³ A luxi n be alo fanye,
n ma marakisima nun n makantama nan
a ra.

N mu noma birade sonon.

⁴ Wo dutunma mixie ma han mun temui,
wo xa e rabira, alo banxi nun tete fori?

⁵ E wule falama alako e xa mixie ba yire
fanyi e nu dennaxe.

E dube tima e de ra, konɔ e danke tan tima
e boɲe ra.

Nengi rate.

⁶ N boɲesa sotoma Ala nan na,
barima n xaxili tixi a tan nan na.

⁷ A luxi alo fanye na a ra n be,
n ma marakisima nun n ma makantama
nan a ra.

N mu noma birade sonon.

⁸ N ma kisi nun n ma binye na Ala nan yi.
Ala n makantama nan a ra,
n yigi tide nan a ra.

⁹ Nama, wo xa wo taxu a ra,
wo xa wo xa kontofli masen a be.

A tan nan noma won malide.

Nengi rate.

¹⁰ Adamadie luma alo foye naxan dangima.
Mixi xungbe findima mixi xuri ra,

Xa e xa fe bara maniya,
a yelebu alo foye.

¹¹ Wo naxa harige fen fe kobi ra,
wo naxa a fen muɲe ra.

Xa wo xa naafuli sa gbo,
wo naxa wo xaxili ti na ra.

¹² Ala bara fe firin fala n naxee mexi.

Keren, senbe na Ala be.

¹³ A firin nde, n Marigi nan hinnente ra,
barima a mixie sare ragbilenma e ma.

63

Ala xa hinne fan simaya be

Ala matoxɔe

¹ Dawuda xa beeti, a naxan ba Yudaya, a
to nu gbengberenyi ma temui naxe

² Ala nan n Marigi ra.

Ala n i fenma, barima n hayi na i ma,
alo fate hayi to na ye ma gbengberenyi ma.

³ N luma i xa horomobanxi kui
alako n xa i senbe nun i xa binye to.

⁴ I xa hinne fan simaya be.

N bara i matoxɔe.

⁵ N i tantuma n ma simaya birin kui,
n nan n belexee itema i mabiri.

⁶ N bonsoe wasama ne i tantufe ra seewe
kui.

⁷ N na n sa n i xa fe mapoxunma kee birin,
⁸ barima i tan nan n malima.

N seewama ne i niini bun ma.

⁹ N nii bara fatu i ma, i belexe luma ne n
bun ma.

¹⁰ Naxee katama n faxade, e tan nan
faxama.

¹¹ Santidegema fama ne e soxode,
wulai baree fa e iboode.

¹² Mange seewama ne Ala xa fe ra.

Naxee e kalima Ala xili ra, nee fama ne a
matoxode.

Konɔ wule falee dee balanma ne.

64

Adama xa mapoxunyi tilin

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² Ala, i tuli mati n wa xui ra,
N natanga n yaxuie ma.

³ N oxun mixi paaxie ma
naxee wama n toorofe tinxintareya kui.

⁴ E de xaape alo santidegema,
e xa woyen paaxie luma alo tanbee.

⁵ E mu gaaxuma tinxintoe ya ra,
e luma a paxankata ra tun.

⁶ E de kobi, e yeke italama mixi ya ra.

E naxe, «Nde na kolonma?»

⁷ E yanfanteya yailanma, e a fala,
«Won xa keli a yanfa xili ma. A sooneyama
ne.»

Adama xa mapoxunyi tilin.

⁸ Konɔ Ala na tanbee woli, e e lima ne
keren na.

⁹ E bara wule fala.

Naxee e toma, e e gima ne.

¹⁰ Na gaaxui adama birin suxuma ne.

E Ala xa wali masenma,
e a xa wali kolonma ne.

11 Tinxintɔe seewama ne Alatala ra,
a fa lu a niini bun ma.
Sondon fanyi kanyi jɛlexinma ne.

65

Saabui fanyi

Ala matɔxɔe

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
2 Matɔxɔe na i tan Ala be Siyoni geya fari.
Muxu laayidi naxan tongoxi i be,
muxu na birin nakamalima ne.
3 Ala, i muxu xa maxandi birin mɛma ne.
Dunija birin fama ne birade i fɔxo ra.
4 Tantanyi to nɔ muxu ra, i bara muxu xa
yunubi xafari.
5 I naxan sugandima a xa makɔre i xa
salide ra,
na jɛlexinma ne barima a buma ne i xonyi.
Muxu bara wasa i xa fe fanyi ra,
fe seniynxi naxan kelixi i xa
horɔmɔlingira.
6 I muxu xa maxandi yaabima kaabanako
nun tinxinyi ra.
Ala, i bara findi muxu rakisima ra.
Dunija yire birin xaxili tixi i ra.
7 I bara geya daa i senbe ra
barima senbema nan i ra.
8 I bara baa xui radundu, mɔrɔnyɔi xui mu
na.
I bara nama fan masabari.
9 Dunija birin gaaxuma ne i xa kaa-
banakoe ya ra.
Kelife sogetede han sogegorode,
e birin e jɛlexin xui raminima ne i xa fe
ra.
10 I bɔxi mɛeni, a a rafe fe fanyi ra.
I xure rafema ye ra alako mixie xa baloe
soto.
11 I tune ye sama bɔxi ma alako bɔxi xa
borɔxo sansi be.
I barake sama xe ma, a xa fan.
12 Xe xaba temui i fe fanyi raminima ne.
I xa sansi sase rafema ne, han a fili a ma.
13 Gbengerenyi fiilie nun geyae fanma ne.
14 Xurusee yiriwama ne fiili ma.
Sansi yiriwama ne geya bunyie.
Na birin, Ala xa fe fanyi nan masenma won
be seewe kui.

66

Ala xa kaabanakoe magaaxu

Ala matɔxɔe

Beeti nun suuki beetibae xa mange be
1 Adamadie birin xui xa ite seewe ra Ala
be.
2 Wo xa a xili binya beeti ra,
wo xa a binya matɔxɔe ra.
3 Wo xa a fala Ala be,
«I xa kaabanakoe magaaxu.

I senbe gbo han. Hali i yaxuie serenma i
ya ra.

4 Dunija birin i batuma,
e i binya beeti ra, e i xili matɔxo.»

Jengi rate.

5 Wo fa Ala xa wali matode.

A na fe raba adamadie tagi, na magaaxu.

6 A baa findi xare ra,
a mixi ragiri xure ma e sanyi xaraxi ra.
Na kui, won jɛlexinma ne a ra.

7 A dunija yamarima senbe ra abadan.
A ya tixi sie ra, matandilae mu noma kelide
sonon.

Jengi rate.

8 Sie, wo xa won Marigi Ala tantu,
wo xa wo xui ramini a matɔxɔfe ra.

9 A bara simaya fi won ma,
a mu tin won xa bira,

10 barima Ala won bɔne kolon.
A bara won mato alo mixi gbeti matoma ki
naxe

a a raxunu alako a gbi xa ba.

11 I bara muxu xun ti yeke kui ra,
i man bara kote dɔxo muxu xun ma.

12 I bara a lu mixie xa nɔ muxu ra,
muxu xa tɔɔɔ ye nun te xɔɔra.

Kɔno a rapɔnyɔi, i bara muxu xun ti daxa-
mui yire ra.

13 N fama serexe gan daaxi ra i xa banxi
kui,

n nan n ma laayidi rakamalima ne,

14 n naxee fala n de ra n nu tɔɔre kui temui
naxe.

15 N xurusee turaxie bama ne serexe gan
daaxi ra,

alo yexee kontonyie, tuuraa, nun si donbie.
Jengi rate.

16 Wo fa, wo xa wo tuli mati,
wo tan naxee gaaxuma Ala ya ra.

N xa a masen Ala naxan nabaxi n be.

17 N bara a xili, n bara a matɔxo.

18 Xa yanfanteya nu na n bɔne kui nu,
n Marigi mu nu a tuli matima n na.

19 Kɔno Ala bara n xui rame,
a n ma dube suxu.

20 Tantui na Ala be naxan bara n ma
maxandi xui me,
a man bara hinne n na.

67

Si birin xa Ala xa marakisi kolon

Ala matɔxɔe

1 Beeti nun suuki beetibae xa mange be. A
xa ba kɔra xui ra.

2 Ala xa hinne won na,
Ala xa barake ragoro won ma,
Ala xa naiyalanyi xa yanba won ma,

Jengi rate

3 alako a xa kirae xa kolon dunija ma,
alako si birin xa a xa marakisi kolon.

4 Ala, sie xa i tantu, si birin xa i tantu.

5 E xa beeti ba j̄el̄exinyi kui,
barima i sie makiitima n̄ondi ra,
i tan nan e rap̄erema yi dunija bend̄e fupi
fari.

Nengi rate.

6 Ala, sie xa i tantu,
si birin xa i tantu.

7 Boxi bara daxamui ramini won be,
tantui na won Marigi Ala be.

8 Ala xa barake sa won ma,
dunija birin xa gaaxu a ya ra.

68

Ala nan dunija mange ra

Ala mat̄ox̄e

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

2 Ala xa keli, a yaxuie xa yensen ye.
Naxee a x̄onma, e xa e gi a ya ra.

3 I i yaxuie ral̄ema ne
alo foye te tuuri ral̄ema ki naxe.

Kaafiri l̄ema ne Ala ya i,
alo ture xunuma te i ki naxe.

4 K̄on̄o mixi tinxinx̄i j̄el̄exinma ne,
e e s̄ēwe xui itema ne Ala ya i.
E tan luma na j̄el̄exinyi nan kui.

5 Won xa beeti ba Ala be, won xa a xili
mat̄ox̄o beeti ra.

Naxan j̄erema nuxui fari, won xa a rasene.
A xili Alatala.

Won xa won s̄ēwe xui rate a ma.

6 Ala, misikiine baba nan a ra.

Ala, kaape makante nan a ra.
Ala x̄onyi seniyen.

7 Ala denbaya fima denbayatare ma,
Ala x̄oreya fima geelimanie ma, e
j̄el̄exinma ne.

K̄on̄o Ala matandie luma ne gbengberenyi
ma.

8 Ala, i nu na i xa jama ya ra wula i temui
naxe,

9 boxi birin nu serenma ne.

Tune ye nu goroma Ala ya i,
Isirayila Marigi Ala, naxan na Siyoni.

10 Ala nu tune ye ragoroma boxi ma,
a xa senbe fi a xa boxi taganxi ma.

11 I bara i xa jama rasabati naa.
I bara t̄or̄omixi mali naa.

I na birin nabaxi ne barima i fan.

12 Marigi masenyi fanyi soma a xa x̄erae
yi ra.

Gali belebele nan e ra. E naxe,

13 «Geresoe manḡee na e gife,
e na e gife wo ya ra.

Wo xa gin̄ee naxee lux̄i banxi,
e fama yi gere naafuli itaxunde.

14 Wo fama wo malabude wo xa xurusee fe
ma.

Ala m̄eenima ne a xa jama ma
alo a m̄eenima ganbee ma ki naxe.

E gabutenyi luma alo gbeti nun x̄eema nan
na e ma.»

15 Ala Xili Xungbe Kanyi bara manḡee
rayensen

Salamon geya ma balabalanyi saabui ra.

16 Basan geya, Ala naxan daaxi, konde
wuyaxi naxan be,

17 wo na Ala xa geya sugandixi matofe
t̄oone ra munfe ra,

a bara a xa h̄or̄om̄olingira ti dennaxe?

Ala luma ne menni temui birin.

18 Alatala xa geresoe xa gisee wuya dangi
wulu fu ra.

A xa geresoe fan dangi wulu wulue ra.

Ala na e ya ma.

Sinayi geya na yire seniyenxi kui.

19 N Marigi Alatala, i bara te koore ma.

I bara geelimanie xanin.

Adamadie bara i buya,
matandilae fan bara wa sofe i x̄onyi.

20 Tantui na i be l̄ox̄oe birin,
a won ma kote xaninfe l̄ox̄o yo l̄ox̄o.

Won ma marakisima na Ala nan na.

21 Won Marigi Alatala won nakelima ne
faxe ma.

Won ma marakisima na Ala nan na.

22 Ala a yaxuie xunyi kanama ne.

Naxee j̄er̄e kira j̄aaxi x̄on ma,
a nee fan xun x̄ori booma ne.

23 Marigi naxe, «N fama ne e ra kelife
Basan,

n fa e ra kelife baa ma,

24 alako wo xa fa e wuli to wo sanlaabe ra.

Wo xa baree fan e donma ne.»

25 Ala, muxu bara i to fa ra jama ya ma.

Ala nun a xa manḡee sugandixi na sofe
h̄or̄om̄olingira kui.

26 Beetibae na yare, k̄ora b̄onb̄oee na e f̄ox̄o
ra,

gin̄ee na maxase ramaxafe e rabilinyi.

27 Wo xa Ala tantu malanyie,
Isirayila xa die, wo xa Alatala tantu.

28 Bunyamin nan ya,

naxan barixi d̄onx̄oe ra.

A tan nan findixi e xa manḡee ra.

Yudaya manḡee nan ya, e nun e xa mixie.

Sabulon manḡee nan ya,

Nafatali manḡee nan ya.

29 Ala, i xa masenyi ti senbe ra.

I xa i senbe masen alo temui dangixi.

30 I xa banxi na Darisalamu.

Manḡee fama i bujade naa.

31 I xa xaape Misira ma,
naxan maniye mali xungbe ra naxan na ye
x̄oora.

A luma alo tuura gali,

ninge ȳoree biraxi naxee f̄ox̄o ra.

Na ninge ȳoree luma alo si gbetēe
naxee duuti fima Misira ma.

Si gbetēe naxee wama gere x̄on, i

xa e rayensen ye.

³² Misira xεεrae, a nun Kusi xεεrae, xa fa duuti ra Ala be.

³³ Mange naxee birin na duniḡa, nun a rabilinyi,

wo xa beeti ba Ala be, wo xa Alatala tantu,

³⁴ naxan ḡerema nuxui fari koore ma kabi a rakuya,

naxan galanyi xui raminima senbe ra.

³⁵ Wo xa a kolon, Ala senbe gbo.

A Isirayila yamarima a senbe ra, senbe naxan kelima koore ma.

³⁶ Ala, i na i xa hōrōmōlingira kui.

Ala, i magaaxu.

Isirayila Marigi Ala senbe fima ne a xa ḡama ma.

Ala tantu!

69

N na birife

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba alo beeti naxan xili, «Fuge tofanyie.»

² Ala, n nakisi!

Ye bara te han n konyi.

³ N na birife boora tilinxi kui,

n sanyi mu tide yo sōtōfe.

N na madulafe ye xōōra.

⁴ N bara i xili han n bara tagan,

n xui yo mu na sōnōn,

n ya bara n xōnō i fenfe ra.

⁵ N xōnmixie bara wuya dangi n xunsexē ra.

Senbēmae nan e ra naxee wama n faxafe.

E findi n yaxuie ra hali n mu fefe rabaxi e ra.

N mu fe ḡaaxi yo rabaxi e ra,

kōnō e wama n xa sare nde fi.

⁶ Ala, i n ma tantanyi kolon,

n ma yunubie mu nōxunxi i ma.

⁷ Mange Alatala, i naxa a lu

daxxaniyatōēē xa yaagi n ma fe ra.

Isirayila Marigi Ala, i naxa a lu

i fenmae xa ifu n ma fe ra.

⁸ E n konbima i tan nan ma fe ra.

N bara yaagi han.

⁹ N xunyae mu n kolon sōnōn,

n bara lu n taarae be alo xōḡe nde.

¹⁰ N wama i waxōnfe rabafe.

I konbimae bara findi n yaxuie ra.

¹¹ N wama, n sunma.

Na birin man kui, mixie n konbima.

¹² N sunnun donma ragoroma n ma, e n mayelema.

¹³ Naxee dōxōxi taa sode de ra, nee n mafalama,

siisilae n mayelema sigi ra.

¹⁴ Kōnō Alatala, n bara i maxandi.

Ala i xa hinne n na barima i xa hinne gbo.

¹⁵ N nakisi alako n naxa biri boora xōōra, n natanga n xōnmixie ma.

¹⁶ I naxa tin n xa madula, ye naxa n nalōē, n naxa goro aligiyama.

¹⁷ Alatala, n xui ratin,

i tan naxan fan, naxan xa hinne gbo.

I xa kinikini n ma, i xa n mali.

¹⁸ I naxa i nōxun i xa konyi ma.

N na tōōre kui, yandi n mali.

¹⁹ I xa i makōre n na,

i xa n xunsara, i xa n nakisi n yaxuie ma.

²⁰ I bara n ma tōōre nun n ma yaagi kolon, n yaxuie birin na i ya i.

²¹ Konbi bara n bōḡe kana han n bara fura.

N hayi na kinikini ma, kōnō a mu na.

N hayi na mixi madundumae ma, kōnō e mu toma.

²² E ḡōsōne sama n ma donse,

e minse xōne soma n yi ra, ye ḡōxōē ra.

²³ E xa teebili xa findi gantanyi ra e be,

e xa naafuli xa findi yeḡe ra naxan e suxuma.

²⁴ E ya xa ifōōō, e xa dōnxu.

E tagi xa e xōnō han e xa bira.

²⁵ I xa xōnō e ma, e xa na te kolon.

²⁶ E xa ḡōōre xa ḡōn,

adamadie naxa lu e xonyi sōnōn,

²⁷ barima e tōōrōmixie xa tōōre xun masama,

i naxee ḡaxankata.

E mixie mayelema, i naxee halaki.

²⁸ I xa e xa yunubi birin to,

alako e naxa i xa kisi sōtō sōnōn.

²⁹ E xilie xa ba simaya sebeli kui,

e naxa lu tinxintōēē ya ma.

³⁰ N tan na tōōrōfe yi temui,

Ala, i xa n nakisi, i xa n nakeli.

³¹ N fama Ala xili matōxōde beeti ra,

n fama tantui rasigade a ma.

³² Na rafan Alatala ma dangife serexē ra,

hali ninge kamalixi na a ra,

hali tuura feri kanyi na a ra,

toree na naxan be.

³³ Tōōrōmixie seewama ne na tofe ra.

Naxee Ala fenma, e simaya xōnkuyē sōtoma ne.

³⁴ Alatala a tuli matima setaree ra,

a mu neemuma a xa mixie ma e xa tōōre kui.

³⁵ Koore nun bōxi xa a matōxō,

baa nun yeḡeēē xa a binya.

³⁶ Ala fama Siyoni rakiside,

a Yuda taae tima ne.

A man ḡama sabati naa,

naa xa findi e gbe ra.

³⁷ Na findima a xa konyie xa mamadie ke nan na.

Ala xanuntenyie fama ne lude naa.

70

Ala fenmae xa seewa

Ala maxandi

¹ Dawuda xa maxandi beeti beetibae xa mange be

² Ala, n nakisi! Alatala, fa n mali mafuren.

³ Ala xa mixie rayaagi naxee wama n faxafe.

Ala xa e keru, Ala xa e ya ifu, naxee wama n toorofe.

⁴ Ala xa e keru yaagi kui, naxee a falama n be, «I xa tooro!»

⁵ I fenmae xa seewa.

Naxee wama i xa kisi xon, e xa Ala matoxo temui birin.

⁶ Ala, n findixi misikiine nun tooromixi nan na,

fa n mali, i naxa dugundi.

71

Fori xa maxandi

Ala maxandi

¹ Alatala, n kantama na i tan nan na, i naxa tin n xa lu yaagi kui.

² I xa n nakisi, i xa n mali i xa tinxinyi kui.

I tuli mati n na, i n nakisi.

³ I xa n kanta.

I bara a fala n be n xa lu i xa niini bun ma temui birin,

alako n xa kisi.

N kantama na i tan nan na.

⁴ N Marigi Ala, n natanga mixi jaaxie senbe ma,

n natanga xonnante tinxintaree ma.

⁵ N Marigi Alatala, n xaxili tixi i tan nan na kabi n dimedi temui,

⁶ kabi n nu na n nga teege i.

I tan nan a niya n xa bari.

N i matoxoma temui birin.

⁷ N findixi misaali nan na mixi wuyaxi be, barima n kantama senbema na i tan nan na.

⁸ N i matoxoma temui birin.

⁹ I naxa mee n na n ma forina kui, i naxa n nabepin n ma senbetareya kui.

¹⁰ N yaxuie n mafalama, e woyenna e bora ra alako e xa n faxa.

¹¹ E naxe, «Ala bara a rabolo, won xa bira a foxo ra, won xa a suxu. Mixi yo mu noma a ratangade.»

¹² Ala, i naxa i makuya n na.

N Marigi Ala, fa n mali mafuren.

¹³ Ala xa e rayaagi, a xa e rapon, naxee n tooregema.

Ala xa e rayaagi, a xa e ya ifu, naxee wama n toorofe.

¹⁴ N xaxili tixi i ra kude i.

N luma i matoxo ra temui birin.

¹⁵ N i xa tinxinyi nun i xa kisi tantuma loxo birin,

barima e wuya han n jan mu noma e birin kolonde.

¹⁶ N i xa kaabanako rabaxie matoxoma ne. N Marigi Alatala, n fama i xa tinxinyi gbansan masende.

¹⁷ Ala, i na n xaranfe kabi n dimedi temui. Han ya n i xa kaabanakoe matoxoma.

¹⁸ Ala, i naxa n nabepin yakosi,

n bara fori, n xunsexe fan bara fuga.

I naxa n nabepin

alako n xa i senbe masen to nun tina mixie be.

¹⁹ Ala, i xa tinxinyi gbo alo geya.

I xa kaabanako wuya.

I maniye na minden?

²⁰ Hali i to bara a niya muxu xa tooro, muxu xa halaki,

i fama muxu rakiside,

i fama muxu rakelide gaburi tilinxi kui.

²¹ I xa n xun nakeli, i xa n madundu.

²² N Marigi Ala, na kui n i tantuma ne kora ra

i xa dugutegepa xa fe ra.

Isirayila xa Seniyentoe, n beeti bama i be kora ra.

²³ N beeti bama ne i be, n i matoxo,

barima i bara n xun sara.

²⁴ N i xa tinxinyi matoxoma ne temui birin, barima naxee nu wama n toorofe,

e bara lu yaagi kui.

72

Isirayila mange

Ala maxandi

Sulemani gbe

¹ Ala, i xa a niya mange xa kiiti tinxinxu sa. I xa tinxinyi xa lu mange xa di de i.

² Na kui a xa i xa pama makiiti nondi ra, a xa tinxin tooromixie be.

³ Masenyi xa ti geyae fari, pama boje saxi ra,

xibaarui xa yensen boxi ma, tinxinyi nan pama yamarima.

⁴ Mange xa seriye raba tooromixie be, a xa setare xa die rakisi, a xa e gerefae rayensen.

⁵ Mixie xa gaaxu i ya ra abadan, danmi soge nun kike yanbama.

⁶ Mange xa lu alo tune naxan birama xee ma, naxan boxi rafanma.

⁷ Tinxintoe xa fe fanma na waxati ne, danmi kike yanbama, bojesa gboma ne.

⁸ A xa mangeya gboma ne, sa folo sogetede han a sa doxo sogedorode ra,

a folo Efirati xure ma han sa doxo boxi danyi ra.

⁹ Mixi naxee na wula i, e xinbi sinma ne a bun ma,

a yaxuie lu a sanyi bun ma.

¹⁰ Tarasisi mangee nun Suri mangee fama ne bupae ra.

Seeba nun Seba mangee fan duuti fima ne a ma.

¹¹ Mange birin e xinbi sinma ne a bun ma, sie birin lu a xa yaamari bun ma.

¹² Na kui setaree fama ne a xilide marak-isima.

A misikiine senbetare malima ne.

¹³ A kinikinima ne senbetaree nun setaree ma,

a tooomixie rakisi.

¹⁴ A e xoreyama ne maifui nun fe kobie ma, barima e findixi a xanuntenyie nan na.

¹⁵ A xa mangeya xa bu!

A Seeba boxi xa xeeema sotoma ne.

Mixie xa Ala maxandi a be temui birin, e naxa tagan dubade a be.

¹⁶ Ala donse yiriwama ne boxi kui.

Geyae rafema ne sansie ra, e bogie lu alo sansi bogi naxee na Liban. Mixie gboma ne taa kui alo boxi sexe.

¹⁷ Mange Ala xili gbo abadan!

Dan mu na a xili ma soqe bun ma.

Si birin barake sotoma ne a saabui ra, e fa a matoxo.

¹⁸ Isirayila Marigi Alatala tantu.

A keren nan kaabanakoe rabama.

¹⁹ A xili xungbe xa tantu abadan.

Duniya birin xa a xa binye kolon. Amina! Amina!

²⁰ Yisayi xa di Dawuda xa maxandie raponyi nan na ki.

73

Naaxupa sare

Ala maxandi

¹ Asafi xa beeti

Nondi hagige nan ya: Ala fan Isirayila be, a fan mixie be naxee sondonyi seniyenxi.

² A gbe mu nu luxi n tan yati xa ba kira ma,

n sanyie xa bira kira gbete foxo ra.

³ N nu yete igboe tooema, n to a to mixi jaaxie findixi naafuli kanyie ra.

⁴ Sese mu e ifuma han e xa faxe, e fate yalanxi tun.

⁵ E mu adamadie xa tooe kolon, e mu jaxankataxi alo booree.

⁶ Yete igboja findixi xunmase nan na e be,

e mixi tooroma loxo yo loxo.

⁷ E e ya tima se birin na, e waxonfe bara dangi a i.

⁸ E yoma mixi ma,

e fe jaaxi janigema yete igboja kui.

⁹ E Ala fe maberema, e de mu dikima sese falafe ra duniya ma.

¹⁰ Na nan a ra, Ala xa jama a xun tima e ra,

e la e xa woyenyie ra.

¹¹ E naxe, «Ala tan won jere ki kolonma di?»

Fahaamui mundun na a be?»

¹² Mixi jaaxie na na ki ne.

E boje saxi naafuli yiriwafe kui.

¹³ N joxo a ma, «N nan n boje raseniyenxi ne fu.

N gbilenfe fe kobie foxo ra, na mu fanxi n be.

¹⁴ N jaxankataxi temui birin, loxo yo loxo nde sama n ma kote xun.»

¹⁵ Xa n sa na mooli fala nu, n bara yanfanteya raba i xa die ra nu.

¹⁶ Awa, n naxa fahaamui fen yi fe ma.

Na nu xorocho n be,

¹⁷ han n so loxoe Ala xa horomolingira kui, n fa a mapoxun fe naxan fe kobi rabae lima.

¹⁸ I e tima kira salaxunxi nan xon ma, i fa e xun nakana.

¹⁹ E xa fe jonma kerenyi nan na, fe magaxuxi e xaninma ne.

²⁰ Marigi, alo xiye dangima ki naxe mixi xunu temui,

i na keli, e fan xa fe bama i ya i na ki ne.

²¹ N boje to nu mapaxuma, a nu luxi ne n be alo tanbe nan n soxoma.

²² Daxui nan nu n na, n mu nu sese fahaamuxi.

N nu luxi ne alo xuruse xaxilitare i ya i.

²³ Kono han ya n na i seeti ma, n yirefanyi belexe suxuxi i yi ra.

²⁴ I n naperema i xa marasi ra, i man n nasenema ne i xa nore kui.

²⁵ Nde gbete na n yi ra koore ma?

Ba i tan na, sese gbete xoli mu n ma yi duniya ma.

²⁶ N fate nun n xaxili taganma ne, kono Ala n boje sama ne abadan.

²⁷ Naxee e makuyama i ra, bono mixi nan e ra.

I mixie de balanma, naxee birin i finsiri-walima.

²⁸ Kono n ma heeri findixi n masofe nan na Ala ra.

N bara Marigi Alatala sugandi n xun taxude ra,

alako n xa i xa wali fanyie birin masen dunija be.

74

Ala xa hōrōmōlingira kanaxi xa fe

Ala maxandi

Asafi xa lōnni bēeti

¹ Ala, munfe ra i muxu rabējinxi kerenyi ra?

Munfe ra i xa xōne turuma i xa nama xili ma i naxan nabalofe?

² I xa ratu i xa nama ma i naxan xun saraxi, i ke fima naxan ma, i sabatixi naxan ya ma Siyon geya ma.

³ I xa a yire mato a yaxuie naxan kanaxi, i xa i xa hōrōmōbanxi to e naxan kasaraxi.

⁴ I yaxuie bara e xui ite i xa naralan banxi kui,

e bara e xa felekīe rate naa.

⁵ E nu luxi alo beera kanyi naxee fōtonyi segeṃa.

⁶ E bara hōrōmōlingira xunmasee kana beera nun dēreṃae ra,

⁷ e naa gan te ra.

E bara na yire mabere i xili sabatixi dennaxe.

⁸ E nu a falama ne e bōṃe ma, «Won xa e sōnto!»

E bara Ala xa batudee birin gan.

⁹ I xa kaabanakoe mu toma, namijōnṃee fan mu na muxu ya ma kōre. Muxu mu a kolon yi fe buma han tēmui mundun.

¹⁰ Ee Ala, yaxui mayele tima han tēmui mundun?

Danyi mu na e xa konbie ma?

¹¹ Munfe ra i mu i senbe magaaxuxi masen e be?

I xa keli, i xa e sōnto!

¹² Kabi tēmui xōnkuye, Ala nan na n ma mange ra, a tan naxan findixi xunnakeli saabui ra dunija ma.

¹³ I tan nan baa ibōo i senbe ra, i daalise magaaxuxie xunye ibutuxun naa.

¹⁴ I tan nan e xunye ibutuxun,

i e fi donse ra wulai subee ma.

¹⁵ I tan nan dulonyie nun xuree rabōo, i tan nan dabonyie raxōri, naxee mu darixi xōri ra.

¹⁶ Yanyi nun kōe findixi i gbe nan na, kike nun soḡe, i tan nan e daaxi.

¹⁷ I tan nan bōxie naaninyie birin saxi.

I tan nan sogofure nun ḡeme daa.

¹⁸ I xa ratu a ma a muxu yaxuie na i tan Alatala nan maberefe,

ḡama xaxilitare na i xili bexufe!

¹⁹ Yandi, i naxa i xa ḡama xanuxi rabolo

alo ganbe di raboloma seḡe yi ra ki naxe. I naxa neḡemu i xa misikiineḡe ma.

²⁰ I xa i ḡoxo sa i xa saate ma, barima fe kobie bara ḡbo yi bōxi ma han a bara dangi a i.

²¹ I naxa tōrōmixie lu e xa yaagi kui. Misikiineḡe nun setaree xa i xili matōxo.

²² Ala, i xa keli i xili xunmafalafe ra.

I xa ratu xaxilitare xa mabere ma.

²³ I naxa neḡemu i yaxuie xa wōyenyie ma, i naxa neḡemu i gerefae xa sōnxōe ma naxan mu ḡonma.

75

Ala xa kiiti

Ala matōxoḡe

¹ Asafi xa bēeti bēetibae mange be. A xa ba alo bēeti naxan xili «I naxa kasare ti.»

² Muxu Marigi Ala, muxu bara i matōxo.

Matōxoḡe na i be, i tan naxan na muxu seeti ma,

i tan naxan xa kaabanakoe falama yire birin.

³ I naxe, «N ma waxati sugandixi na a li, n tan nan kiiti sama tinxinyi ra.

⁴ Dunija nun a xa mixie fama xunude, kōno n tan nan a kinkie senbe soma.

⁵ N a falama yete igboe nun mixi kobie be, <Wo naxa wo yete igbo, wo naxa wo xunyi ite.

⁶ Wo naxa wo xunyi ite koore ma, wo ba yete igboṃa wōyenyi falafe ra.»

⁷ Wo xa a kolon xunnakeli mu kelima sogetede,

a mu kelima soḡegorode, a mu kelima ḡbengberenyi ma.

⁸ Ala nan kiiti sama, a mixi nde xa fe ragoro, a mixi nde xa fe ite.

⁹ Tōnbili nde na Alatala xōnye, weni xaḡe rafalaxi na naxan kui.

A na soma dunija mixi ḡaaxie nan yi, e a min han a ḡon.

¹⁰ N na masenyi tima tēmui birin, n Yaxuba Marigi Ala matōxoma bēeti ra.

¹¹ «N mixi ḡaaxie xa yete igboṃa xun nakanama ne, n tinxintōe xun nakeli.»

76

Ala xa xunnakeli

Ala matōxoḡe

¹ Asafi xa bēeti bēetibae xa mange be. A xa ba kōra xui ra.

² Ala kolonxi Yudaya bōxi ma, a xili ḡbo Isirayila.

³ A xōnyi na Salamu, a xa banxi na Siyon.

4 A geresosee alo xalie, wure lefae, nun santidegemaē kana mēnni nē.

5 I xa nōre gbo alo koyinma, naxan gbilen kelife geyae ma, subee wuya dennaxe.

6 I bara nō senbēmae ra, naxee mu xunuma sōnōn, naxee mu nō gere tide i kanke.

7 I tan Yaxuba Marigi Ala to keli e xili ma, e xa soe ragie nun e xa soe naxa halaki.

8 I magaaxu! I xa xōne kui, nde suusama i ya ra?

9 I to kiiti sa koore ma, duniņa naxa sabari gaaxui kui.

10 I xa kiiti naxa tōrōmixie rakisi.

11 I xa xōne ibunadama mabiri findixi i matōxōe nan na.

I xa bōņete luxi nē alo beleti i i tagi ixirima naxan na gere kui.

12 Wo xa wo xa daakan nakamali wo Marigi Alatala be,

wo xa fa serexee ra a xōn ma, wo tan naxee birin a rabilinxi.

13 A tan nan ņengi bama senbēmae fate i, a magaaxu duniņa mangēe be.

77

Ala xa maratange mu masarama

Ala maxandi

1 Asafi xa beēti beētibae xa mange Yedutun be

2 N nan n xui ratefe Ala nan ma.

A a tuli matima nē n xui ra.

3 Lōxō xōrōxōe na fa n ma, n nan n Marigi xilima nē.

Kōe ra, n nan n belexe itala a be, kōnō n mu madundui sōtōma.

4 N nan n natu Ala ma, n wa n bōņe ma. N nan n maņōxun a ma, limaniya ba n yi.

5 I mu tinma n xa xi.

N xaxili ifuxi, nan n mu nōma woyende.

6 N nan n maņōxunma waxati dangixie ma.

7 N nan n natuma nee ma n ma beētie saabui ra.

N nan n yete maxōrin,

8 «N Marigi mēema nē ibunadama ra abadan?

A mu hinnema mixie ra sōnōn?

9 Danyi na a xa fanyi ma?

A tondima a xa laayidie kamalide?

10 A bara nēemu a xa hinne ma?

A xa xōne bara nō a xa kinikini ra?

11 N ma tōre kui a luma n be

alo Ala Xili Xungbe Kanyi na masarafe.»

12 A lanma n xa ratu Alatala xa walie ma, a xa kaabanakoe a naxee rabaxi tēmui dangixi.

13 N nan n xaxili rasigama nē i xa kēwali birin ma,

n nan n maņōxunma nē i xa walie ma.

14 Ala, i xa kira seniye.

Ala gbete mu na, i maniye mu na!

15 I tan Ala nan kaabanakoe rabama, i fe magaaxuxie masen ņamanēe tagi.

16 I i xa ņama xun saraxi i senbe nan na, Yaxuba nun Yusufu xa mamadie.

17 Ala, baa xungbe to i to, a dulonyi naxa seren.

18 Nuxuie naxa ye ghegbe ragoro, galanyi naxa bula koore ma, seyamakōnyie naxa lu alo tanbe wolixie.

19 I xa sarinyi xui naxa bula, seyamakōnyie naxa duniņa iyalan, bōxi naxa a imaxa, a seren.

20 I naxa kira rabōō baa ma,

i dangi ye xungbe tagi, kōnō i fōxi mu to.

21 I naxa i xa ņama rapere alo xuruse gōōre Annabi Munsu nun Haruna saabui ra.

78

Ala nun Isirayila

Ala matōxōe

1 Asafi xa lonni beēti

N ma ņama, wo wo tuli mati n ma xaranyi ra,

wo wo, tuli mati n ma masenyi ra.

2 N misaali nde falama wo be,

n fe dangixie madōxō,

3 muxu fe naxee me, muxu fe naxee kolon, muxu babae saabui ra.

4 Muxu mu nee nōxunma e bōnsōee ma, muxu Alatala xa matōxōe falama nē e xanbiratie be,

muxu a senbe nun a xa kaabanakoe masenma nē e be.

5 Ala bara yaamarie masen Yaxuba be,

a seriye sa Isirayila bōxi kui,

a won benbae yamari e xa na masen e xa die be,

6 alako di naxee fama tina, nee xa nō a kolonde,

e fan xa a masen e gbe die be e fama naxee baride.

7 Na kui e fama e xa lanlanteya sade Ala ma,

e mu nēemuma a xa wali xungbee ma,

e e ņōxō sama nē a xa yaamarie xōn ma.

8 E mu luma alo e benbae,

naxee tuli xōrōxō,

naxee findi matandilae ra,

naxee tun mu rabexi,

naxee xaxili mu tixi Ala keren na.

9 Eframikae xali kanyie naxa e kobe so gere ra,

10 e mu Ala xa saate rakamali,

e mu bira a xa seriyε fɔxɔ ra.

¹¹ E naxa nεemu a xa wali magaaxuxie ra, a nun a xa kaabanakoe ra a naxee masen e bε.

¹² A kaabanako raba nε e benbae ya xɔri Misira, Sowan fiili ma.

¹³ A naxa baa ibɔɔ, a e ragiri,

a ye rati alo bilixi.

¹⁴ A naxa e rapnεrε nuxui saabui ra yanyi ra,

a naxa e rapnεrε tε yanbε ra kɔε ra.

¹⁵ A naxa fanye ibɔɔ gbengberenyi ma,

a ye gbege ramini na kui alo dabonyi.

¹⁶ A naxa ye ramini gemε longori ra, a lu alo xure.

¹⁷ Kɔnɔ e mu gbilen e xa yunubi rabafe fɔxɔ ra,

e fa Ala matandi gbengberenyi ma.

¹⁸ E naxa Ala mato donsee maxɔrinfe ra.

¹⁹ E naxa Ala mabere a falafe ra,

«Ala nɔma won nabalode yi gbengberenyi kui?»

²⁰ A bara ye ramini fanye kui, kɔnɔ a nɔma taami fan fide e ma?»

²¹ Ala to na mε, a naxa xɔnɔ ki fanyi ra,

a fa tε radexε Yaxuba xa pama xili ma,

a fa xɔnɔ Isirayila pama ma,

²² barima e mu nu laxi Ala ra,

e mu e xaxili tixi a xa kisi ra.

²³ Na kui Ala naxa yaamari fi koore naadee xa rabi,

²⁴ «mana» xa goro e ma baloe ra, naxan findi koore taami ra.

²⁵ Birin naxa na senbemaε xa taami don, e fa wasa na ra.

²⁶ Ala naxa foye rafa keli sogetede biri,

a foye rafa a senbε ra keli yirefanyi ma,

²⁷ naxan a niya xɔnie xa goro e ma

a gbege ra alo xube nun baa de mεyenyi.

²⁸ A naxa e gbege rayolon e yonkinde tagi, e xa kiri banxie rabilinyi ma.

²⁹ E naxa na don han e wasa.

Ala nu bara e hayi li.

³⁰ Kɔnɔ hali e to nu bara donse soto,

a mu bu ³¹ Ala xa xɔnε man naxa goro e ma,

a Isirayila senbemaε nun e fonike faxa.

³² Hali na birin to raba, pama mu tin gbilende e xa yunubie fɔxɔ ra.

E mu la Ala xa kaabanakoe ra.

³³ Na kui a naxa e lu e xa fuyante kui,

han e xa fe naxa rapɔn gaaxui kui.

³⁴ Fo faxε na dutun e ma,

e fa so Ala fenfe,

e e yetε ragbilen a ma,

³⁵ e e ratu a Ala nan e senbε ra,

a Ala Xili Xungbe Kanyi nan e rakisima ra.

³⁶ Kɔnɔ e nu wama a madaxufe e xa woyenyie nan na,

e wule fala a bε e dε ra.

³⁷ A xa fe mu nu na e bɔnε ma, e mu nu birama a xa saate fɔxɔ ra.

³⁸ Kɔnɔ Ala to findi hinnente ra, a naxa e xa yunubie xafari, a e jaxankatafe lu naa.

A naxa dije e ma sanya wuyaxi,

a mu tin a xa xɔnε birin xa mini.

³⁹ A nu a kolon a bende nan tun lanxi e ma, e jengi na dan, a mu gbilen sɔnɔn.

⁴⁰ Sanmaya yeri e murutama a ma gbengberenyi ma,

sanmaya yeri e a raxɔnɔma na yire maxare ma?

⁴¹ E nu luma Ala mato ra,

e nu ti Isirayila xa Seniyantɔε kanke.

⁴² E mu e ratu a senbε ma.

E nεemu a ma a e rakisi e gerefae ma temui naxε.

⁴³ E nεemu a xa tɔnxumae ma a naxee masen Misira bɔxi ma.

E nεemu a xa kaabanakoe ma a naxee raba Sowan fiili ma.

⁴⁴ A naxa e xa Nili xure nun a salonyie findi wuli ra

han e mu nɔ na ye minde.

⁴⁵ A naxa xεerie radin e ma e halakife ra.

A naxa lanxansarimae malan menni e kasarafe ra.

⁴⁶ A naxa tugumie radin e xa xεe ma, katoe naxa xε bogi don gbiki.

⁴⁷ A naxa e xa weni sansie kana balabalanyi ra,

a naxa e xa sikomoro bilie tuxunsan tune xinbeli ra.

⁴⁸ Balabalanyi naxa e xa xurusee faxa, galanyi naxa e xa gɔɔrεε sɔnto.

⁴⁹ A naxa a xa xɔnε xɔɔxɔε ramini e ma, a bɔnε naxa te e ma,

han a naxa maleke kasaratie ragoro e xili ma.

⁵⁰ A naxa a xa xɔnε fulun e ma,

a mu e nii ratanga faxε ma, a fe xɔɔxɔε radin e ma.

⁵¹ A naxa Misira di singe birin faxa, e Hami bɔnsɔεε fonike birin faxa.

⁵² Na nan a ra a naxa a xa pama ramini alo yexεε gɔɔrε,

a naxa e rapnεrε alo xurusee gbengberenyi ma.

⁵³ A naxa e xanin bɔnεsa kui gaaxui yo mu e soto,

kɔnɔ a naxa e yaxuie madula baa ma.

⁵⁴ Na ki, a naxa e xanin a xa bɔxi seniyenxi ma,

a xa geya a naxan soto a senbε ra.

⁵⁵ A naxa bɔnsɔεε kerε e ya ra,

a fa na bɔxie itaxun Isirayila bɔnsɔεε ma ke ra,

a menni findi e sabatide ra.

⁵⁶ Kɔnɔ e man naxa gegeriri Ala Xili Xungbe Kanyi ma,

e tondi a xa yaamarie rabatude.

⁵⁷ E naxa e makuya Ala ra, e findi yanfante ra alo e benbae a rabaxi ki naxe, e lu alo xali kanaxi.

⁵⁸ E naxa a raxɔnɔ e xa kuye batudee ra, e a ratɔnɔ e xa wuri masolixie ra.

⁵⁹ Ala to na fe me, a naxa xɔnɔ ki fanyi, a Isirayila rabolo.

⁶⁰ A naxa a xa lingira rabepin Silo, a nu naxan tixi mixie tagi.

⁶¹ A naxa a xa saate kankira lu yaxui sagoe, e kankan a xa nɔre xa tɔnxuma ma.

⁶² A to xɔnɔ a xa pama Isirayila ma, a naxa a niya e xa sɔnto santidegema ra.

⁶³ E xa fonikee naxa gan te ra, e xa ginɛdimɛdie mu matɔxɔe sɔto, ⁶⁴ e xa serɛxɛdubɛe naxa faxa santidegema ra, e xa kaape ginɛe fan mu wa.

⁶⁵ Marigi naxa keli alo mixi naxan kelixi xi xɔli ma, alo sɔori naxan nɔma a xa siisi ra.

⁶⁶ A naxa a yaxuie bɔnbɔ, a e lu yaagi kui naxan mu pɔnma.

⁶⁷ A naxa Yusufu bɔnsɔe rabepin, a tondi Efirami bɔnsɔe sugandide.

⁶⁸ A naxa Yuda bɔnsɔe sugandi, a nun Siyon geya naxan nu rafanxi a ma.

⁶⁹ A naxa a xa hɔrɔmɔlingira ti alo yire itexi, alo a duniɲa tixi ki naxe, a xa bu xɔnkuye ra.

⁷⁰ A naxa a xa konyi Dawuda sugandi, a a tongo goore ya ma,

⁷¹ a nu mɛɛnife yɛxɛɛ ma dennaxe, alako a xa mɛɛni Ala xa pama ma, naxan findixi Yaxuba bɔnsɔe Isirayila ra.

⁷² Dawuda naxa mɛɛni e ma a bɔɲe fiixe ra, a e masuxu xaxilimaya ra.

79

Ala gbepɔxɔfe

Ala maxandi

¹ Asafi xa beeti Ala, sie bara so i xa bɔxi kui, e i xa hɔrɔmɔlingira findi yire seniyantare ra, e Darisalamu kana.

² E bara i xa konyie furee findi xɔnie xa baloe ra, e bara i xanuntenyie so wulai sube yi ra.

³ E bara e sɔnto Darisalamu rabilinyi, e mu ragata.

⁴ Si naxee na muxu rabilinyi e muxu konbima, e yoma muxu ma.

⁵ Alatala, i xɔnɔma nɛ muxu ma abadan? I xa tɔnɔe danma mun temui?

⁶ I xa xɔnɔ pamanɛe ma naxee mu i kolon, i xa xɔnɔ mangɛyae ma naxee mu i batuma,

⁷ barima e bara Isirayila xun nakana, e bara a xa lingira rabira.

⁸ I naxa ratu muxu xa yunubi dangixie ma. I xa hinne muxu ra mafuren, barima senbe yo mu na muxu be sɔnɔn.

⁹ Kafu muxu ma, muxu rakisima Ala, i xili xa nɔre xa fe ra. I xa muxu rakisii, i xa muxu xa yunubie xafari i xili xa fe ra.

¹⁰ Munfe ra pamanɛe a falama, «E Marigi Ala na minden?» E xa a kolon i fama i xa konyie wuli gbepɔxɔde muxu ya xori.

¹¹ I xa i tuli mati geelimanie wa xui ra, i senbe xa nee rakisi naxee xa kiitisae wama e faxafe.

¹² N Marigi, i xa sare dɔxɔ solofere ragbilɛn na sie ma, naxee bara i bɛxu.

¹³ Na kui, muxu tan i xa pama fan fama nɛ i batude, muxu tan i xa xurusee fama nɛ i xa matɔxɔe masende muxu bɔnsɔe be abadan.

80

Ala mɛɛnife a xa sansie ma

Ala maxandi

¹ Asafi xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba alo beeti naxan xili «Fuge tofanyie alo Ala xa saate.»

² Isirayila kantama, i i tuli mati n na, i tan naxan Yusufu bɔnsɔe rapɛrɛma alo xuruse goore.

I xa i xa nɔre masen, i tan naxan magoroxi maleke masolixie tagi.

³ I senbe ramini Efirami, Bunyamin, nun Manasi bɔnsɔe ya i, i xa muxu rakisii.

⁴ Ala, i xa muxu ragbilɛn, i xa hinne muxu ra alako muxu xa kisi soto.

⁵ Mange Ala, i tondima i xa pama xa maxandi suxude i xa xɔne xa fe ra han mun temui?

⁶ I e rabaloma e yaye ra, i e yaye fima e ma minse ra han mun temui?

⁷ I bara lantareya raso muxu nun muxu dɔxɔbooree tagi, e yoma muxu ma.

⁸ Mänge Ala, i xa muxu ragbilen,
i xa hinne muxu ra alako muxu xa kisi soto.

⁹ I weni bili nde tala ne Misira naxan
findixi i xa jama ra.

I naxa sie ndee keru yire nde, i fa a tan si
naa.

¹⁰ I to na yire yailan a be,
a naxa a sankee masoron, a boxi rafe.

¹¹ Geyae naxa lu a xa niini bun ma,
a salonyie nu xungbo alo sediri wurie.

¹² A salonyie nu kuya ra han e baa nun
xure de li.

¹³ Kono i tan bara a xa tete kana,
dangi mixie fa a bogi ba.

¹⁴ Wulai xosee naa yegelenma,
buurunyi subee fan baloma a bogie ra.
Munfe ra?

¹⁵ Mänge Ala yandi, i xa gbilen fa ra,
i ya ragoro muxu ma keli koore,
i muxu mato, kinikini na weni bili ma,

¹⁶ i naxan si i yete be i belexe ra.

¹⁷ Yakosi a bara gan, a sege i xa xone saabui
ra.

¹⁸ I belexe xa lu Adama xa Di ma, naxan
na i yirefanyi ma,
i naxan xun nakelixa.

¹⁹ Muxu mu muxu makuyama i ra sonon.
I xa kisi fi muxu ma alako muxu man xa i
batu.

²⁰ Mänge Ala, i xa muxu ragbilen,
i xa hinne muxu ra alako muxu xa kisi soto.

81

Tuli matife Ala ma

Ala maxandi

¹ Asafi xa beeti beetibae xa mänge be. A xa
ba maxase luuti daaxi xui ra.

² Wo xa seewa xui rate Ala ma,
naxan findixi won senbe ra.
Wo wo xui rasiga Yaxuba Marigi Ala ma.

³ Wo xa beeti ba maxase nun kora xui ra.

⁴ Wo xa feru fe kike neene te temui,
won ma sali loxe na a ra.

⁵ Na findixi Ala xa seriye nan na Isirayila
be,

Yaxuba Marigi Ala xa yaamari na a ra.

⁶ Yaamari na a ra Ala naxan so Yusufu
bonsae yi ra,

a to mini Misira boxi xili ma.

N naxa xui nde me n mu naxan kolon, a
naxe,

⁷ «N bara kote ba e xun ma,
n bara debe binye ba e belexee.

⁸ Wo to n xili wo xa jaxankate kui,
n naxa wo rakisi, n naxa wo yaabi kelife
sesarinyi yire,

n naxa wo mato Meriba ye yire.

⁹ N ma jama Isirayila, wo wo tuli mati n
ma marasi ra.

¹⁰ Wo naxa Ala gbete batu,
wo naxa wo xinbi sin Ala gbete ma.

¹¹ N tan nan na wo Marigi Ala ra,
naxan wo ramini Misira boxi ra.

Wo wo de rabi a belebele ra, n a rafema
ne.»

¹² «Kono n ma jama mu a tuli matixi n na,
Isirayila mu n xui ratinme.

¹³ Na kui n naxa e lu e xa boje xoxoxoya
kui,

e xa jere e yete xaxili ma.

¹⁴ Xa a sa li nu n ma jama naxa a tuli mati
n na,

xa Isirayila sa tin n ma kira ra nu,
¹⁵ n fama ne a yaxui birin nayaagide keren
na,

n e ragoro temui birin.

¹⁶ Alatala yaxuie fama gaaxude a ya ra, e
halaki abadan.

¹⁷ Kono n wo tan baloma ne donse fanyi ra,
n kumi ramini na ne geme kui wo be.»

82

Ala xa kiiti a xa senbema be

Ala matoxe

¹ Asafi xa beeti
Ala tixi a xa malanyi ya ra,
a kiiti safe koore senbema ya ma.

² «Wo kiiti sama kobija ra han mun temui?
Wo nondi fima mixi jaxaxie ma munfe ra?

³ Wo xa misikiinee nun kiridie xa kiiti sa
seriye ki ma.

Wo xa setaree nun fuxarilae ratanga kiiti
jaxaxi ma.

⁴ Wo xa setaree nun tooromixie rakisi.
Wo xa e ba mixi kobie belexee i.»

⁵ Kono e mu fahaamui soto na fefe ma.
E e jere ma dimi nan kui tun.

Dunija sanbunyi birin serema.

⁶ N a fala ne, «Koore senbema nan wo ra,
Ala Xili Xungbe Kanyi xa die nan wo birin
na,

⁷ kono wo faxama ne alo adamadie,
wo birama ne alo dunija mängee.»

⁸ I tan Ala, keli, i xa dunija makiiti,
barima i tan nan gbe na sie birin na.

83

Isirayila yaxuie

Ala maxandi

¹ Asafi xa beeti

² Ee Ala, i naxa i sabari!

Ala, i naxa lu dundui kui,

³ barima i yaxuie mu e raxaraxi,
i xonmae bara e xunyie ikeli.

4 E na yanfe xōrōxōe maxirife i xa pama xili ma,
e na e boore bōpe ratefe i xanuntenyie xili ma.

5 E naxe, «Won xa e xili non sie ya ma, alako birin xa nēmu Isirayila xili ma.»

6 E bara lan e boore ma i xili ma.

7 Edonkae, Sumayila bōnsōe, Mowabakae, Hagarikae,

8 Gebalakae, Amonikae, Amalekikae, Filisitakae, Tirekae,

9 nun Asiriyakae birin bara kafu Loti bōnsōe ma.

10 I xa e bōnbō alo i a raba Madiyankae ra ki naxe.

I xa e bōnbō alo i a raba mange Yabini na ki naxe,

a nun a xa sōori mange Sisera ra ki naxe Kison xure yire.

11 E sōntō nē Endori, e fure naxa lu bōxi ma, e mu ragata.

12 I xa fe xōrōxōe raba e xa kuntigie ra, alo i raba Orebi nun Seebi ra ki naxe.

E xa yareratie xa lu alo Seba nun Salamuna, naxee a fala,

13 «Won xa Ala xa pama xa bōxi findi won gbe ra.»

14 N Marigi Ala, i xa na mixie lu alo sexe, foye naxan xaninma.

15 I xa e xun nakana alo tē fōtōnyī ganma ki naxe geyae fari.

16 I xa bira e fōxō ra xōne kui alo turunnaade magaaxuxi.

17 Marigi, i xa e rayaagi alako e xa gbilen i ma.

18 Yaagi nun gaaxui xa lu e bōpe ma, i xa e bōnsōe rapōn abadan.

19 E xa a kolon a i tan nan xili Alatala, a Ala Xili Xungbe Kanyi na i tan nan na dunija xun na.

84

Sigafe ra salide xungbe

Ala matōxōe

1 Kora xa die xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba maxase luuti daaxi xui ra.

2 Mange Alatala, i xa lingira tofan!

3 N wama sofe i xa tete kui n bōpe birin na. Na waxōnyī minima n de i i tan Ala nan be, i tan naxan pipē a ra.

4 Hali xōni xunxurie alo turunna nun debelinyi

e tēe sama i xa serexebade seeti ma e xa die luma dennaxe.

I tan Alatala Senbema, n ma Mange nun n Marigi,

5 seewe na mixie be, naxee sabatixi i xa banxi kui.

E luma i matōxō ra dennaxe abadan.

Nengi rate.

6 Seewe na mixie be naxee senbe lanxi i tan Ala ma,

naxee kira suxuxi sigafe ra salide xungbe.

7 E Baka gulunba igirima temui naxe, e ye dulonyie to ne, tunc ye gbege bara naa rafe.

8 E keli yire fanyi nde, e siga yire fanyi gbete.

E na birin to ne kira xon sigafe ra Ala yire e e yete masen a be dennaxe.

9 N Marigi Alatala Senbema, n ma dube suxu!

Yaxuba Marigi Ala, i n ma maxandi rame.

Nengi rate.

10 Ala, hinne i xa mixi sugandixi ra naxan findixi muxu xa wure lefa ra.

11 Xi keren nadangife i xa banxi kui, na joxun dangife xi wulu wulu ra yire gbete.

N lufe i xa banxi de ra, na fan lufe ra tinxintaree xōnyī,

12 barima Ala Xungbe findixi won ma kantari nan na,

a hinne nun binye fima ne won ma.

A mu tondima tinxintaree kide heeri ra.

13 Marigi Senbema, heeri na mixi be naxan a yete taxuma i ra.

85

Ala xa hinne

Ala maxandi

1 Kora xa die xa beeti beetibae xa mange be

2 Marigi, i xanunteya masenma i xa pama be,

i Yaxuba bōnsōe xun nakelima.

3 I dijnema i xa pama xa fe naaxie ma, i a xa yunubie birin xafarima.

Nengi rate.

4 I i xa xōne ragbilenma a fōxō ra, i dijnema a ma.

5 Ala, i man xa muxu rakisi, i man xa hinne muxu ra.

6 I xōnōma ne muxu ma abadan?

Na xōne mu bama muxu xa yi waxati kui?

7 I mu nōma dijnede mu ma, i xa pama xa kisi, e xa seewa?

8 Alatala, i xa dugutegeja masen muxu be, i xa muxu rakisi.

9 N nan n tuli matima ne n Marigi Ala xa masenyi ra,

barima a bōpesa nan fima a xa pama tinxinxi ma.

Ala xa e mali gbilenfe ra e xa daxupa ma.

10 A kisi yati yati nan fima mixie ma naxee gaaxuma a ya ra,

alako a xa nore xa sabati won ma bōxi kui.

11 Dugutegeɓna nun nɔndi na yire keren.
Tinxinyi nun bɔɓesa jɛreɓa kira keren
xɔn.

12 Nɔndi kelima lanbanyi ma,
tinxinyi kelima koore ma.

13 Alatala heri fima ne won ma,
alako won ma bɔxi xa daxamui ramini.

14 Tinxinyi jɛreɓa a ya ra,
a findi sanyi fɔxi ra kira xɔn ma.

86

N hayi na Ala ma

Ala maxandi

1 Dawuda xa Ala maxandi
Marigi, i i tuli mati n na, i xa n yaabi.
Misikiine fuxarixi na n na.

2 I xa n makanta, i dugutegeɓ na n na.
N Marigi Ala, i xa i xa konyi di rakisi naxan
a taxuxi i ra.

3 Kinikini n ma, n Marigi, barima n i xilima
loxɔe birin.

4 I xa seewe fi i xa konyi di ma,
n xaxili tixi i tan nan na, n Marigi.

5 I tan Marigi, i fan, i kinikini,
i xa dugutegeɓna gbo mixie be naxee birin
i xilima.

6 Marigi, i xa i tuli mati n ma maxandi ra,
i xa n ma dube suxu.

7 N i xilima n ma tɔɔre kui, barima i n
natinma.

8 N Marigi, i maniye mu na alae tagi,
i xa kaabanakoe dangi wali birin na.

9 I si naxee daa dunjɓna ma, nee fama ne e
xinbi sinde i bun ma,

e i xili matɔxo,
10 barima i gbo, i man kaabanakoe rabama.
I tan keren peti na nan Ala ra.

11 N Marigi, i xa i xa kira masen n be,
n xa n jere i xa nɔndi kui.

Bɔɓe fanyi fi n ma, alako n xa gaaxu i xili
ya ra.

12 N i matɔxoma n bɔɓe fiixe birin na, n
Marigi Ala.

N i xili matɔxoma ne abadan,

13 barima i xa hinne tilin.

I bara n nii ratanga faxe ma.

14 Ee Ala, yete igboe ndee bara keli n xili
ma,

gbalotɔee wama n faxafe.

E mu i kolon feo.

15 Kɔnɔ n Marigi, i tan nan findixi Ala ra,
naxan kinikinima, naxan hinnema
ibunadama ra,

naxan bɔɓe mu tema mafuren,
naxan mu taganma dugutegeɓna nun xa-
nunteya ma.

16 I xa i ya rafindi n ma, i xa hinne n na.

I xa senbe fi i xa konyi di ma,
i xa i xa konyi gine xa di rakisi.

17 Tɔnxuma nde ramini n be seede ra,
alako naxee n xɔnxi, e xa a to, e xa yaagi,
i xa mali nun i xa madundui xa fe ra.

87

Barife Siyoni

Ala matɔxɔe

1 Kora xa die xa beeti

Alatala xa taa tixi geya seniyenxie fari.

2 Siyoni naadee rafan Marigi ma,
dangi Yaxuba xa lingira birin na.

3 Mixie Ala xa taa matɔxoma a fanyi ra
Nengi rate.

4 «N xa a fala Raxabi nun Babilon n
kolonma,

a nun Filisita, Tire, nun Kusi.

5 A falaxi Siyonikae xa fe ra,

«E to barixi naa, Marigi Ala e makantama
ne.»

6 Alatala bara a sebe sie xa buki kui,
«Yi tan barixi naa.»

Nengi rate.

7 Beetibae a falama e xui itexi ra,

«N ma saabui birin na i tan ne.»

88

Saya kira

Ala maxandi

1 Kora xa die xa beeti beetibae xa mange
be. A xa ba xule ra. Heman Esiraka xa
lonni beeti.

2 Marigi, n nakisima Ala,
n i xilima yanyi nun kɔe ra.

3 I xa n ma maxandi suxu,
i xa n ma dube tongo.

4 N bara tɔɔɔ n ma dunjɛigiri kui,
yakɔsi n bara makɔre saya ra.

5 N na mixie ya ma naxee na saya kira xɔn
ma.

N senbe yo mu na sɔnɔn.

6 A luxi ne alo n jan saxi furee tagi gaburi
kui,

i mu ratuxi naxee xa fe ma sɔnɔn,
naxee bara makuya i xa hinne ra.

7 I bara n na so yili tilinxi kui dimi xɔɔra.

8 I xa xɔne bara dutun n ma,
a n makoto alo baa mɔrɔnyi mixi mako-
toma ki naxe.

Nengi rate.

9 I bara n defanbooree makuya n na,

i bara e bɔɓee rapaaxu e ma.

N luma banxi kui,
n mu minima fefe ma.

10 N Marigi, n i xilima loxo yo loxo yaye ra,
n na n belɛxee tixi i be.

11 I kaabanakoe rabama mixi faxaxie nan
be?

E nɔma kelide, e i matɔxo?

12 I xa dugutegeɓna xa fe falama gaburi kui?

I xa xanunteya masenma naa?

¹³ I xa kaabanako toma aligiyaama?

I xa tinxinyi kolonma yire dennaxe xa fe bara neemu mixi ra?

¹⁴ N Marigi, n tan i xilima, geesege yo geesege n i maxandima.

¹⁵ Marigi, i tondima n be munfe ra?

I i kobe soma n na munfe ra?

¹⁶ N na toore kui kabi n dimedi temui.

N gaaxuxi, xaxilisa birin bara ba n yi ra.

¹⁷ I xa xone senbe bara dangi a i,

i xa fe magaaxuxie bara no n na.

¹⁸ E n nabilinxi alo banbaranyi,

e dusu n xun na.

¹⁹ I bara n xanuntenyie birin makuya n na,

n dɔxoboore bara keli n xun ma.

89

Ala xa saate

Ala matɔxɔma

¹ Etani Esiraka xa lonni beeti

² N beeti bama n Marigi xa dugutegeɗa xa fe ra.

N na masenma ne bonsoe birin be, a falafe ra,

³ «I xa dugutegeɗa mabanbanxi koore ma abadan.

I xa hinne mu kanama.»

⁴ «N bara saate xiri n nun n ma mixi sugandixi ra,

n bara yi kere tongo n ma konyi di Dawuda be.

⁵ «N i bonsoe rasabatima ne abadan,

n i xa kibanyi ti temui birin.»

Nengi rate.

⁶ N Marigi, naxee na koore ma e i matɔxɔma,

malekee i tantuma i xa dugutegeɗa xa fe ra.

⁷ Nde na koore ma naxan maniyama Marigi Ala ra?

Nde luxi alo Marigi Ala malekee ya ma?

⁸ Ala magaaxu a xa seniyentoe xa malanyi,

e birin e magoro a be.

⁹ Marigi Ala, nde senbe gbo alo i tan Mange Ala?

I xa dugutegeɗa na yire birin.

¹⁰ I tan nan baa yamarima,

i a moronyie raxara.

¹¹ I tan nan no Misira ra, i a sonto.

I i yaxuie rayensen i senbe ra.

¹² I tan nan gbe koore ra, i tan nan gbe boxi ra.

I tan nan dunjina birin daa.

¹³ Se naxan na koola ma, se naxan na yirefanyi ma,

i tan nan a birin daaxi.

Taboro nun Xerimon geyae i xili matɔxɔma.

¹⁴ I senbe gbo.

¹⁵ Tinxinyi nun nondi nan na i xa kibanyi sanbunyi ra,

xanunteya nun dugutegeɗa fan tixi i ya ra.

¹⁶ Marigi, seewe na jama be naxan i xili matɔxɔma,

e e jereama i xa naiyalanyi nan ma.

¹⁷ E seewama i xili xa fe ra, e xun nakelima i xa tinxinyi saabui ra.

¹⁸ I tan nan findixi e xa naiyalanyi nun e senbe ra.

Muxu senbe gbo i xa hinne xa fe ra.

¹⁹ Muxu Marigi nan na muxu kantama nun muxu xa mange ra,

Isirayila xa Seniyentoe na a ra.

²⁰ I woyen ne i xa jama be laamatunyi ra, a falafe ra,

«N bara senbe fi geresoe nde ma, n naxan xun nakelixa jama tagi.

²¹ N bara n ma konyi Dawuda to, n ture seniyenxi surusuru a xunyi ma sugandi ra.

²² N na n belexe rasoma a bun ma, n senbe fima ne a ma a fanyi ra.

²³ A yaxui mu a terennama,

tinxintare mu a tooroma.

²⁴ N a yaxuie ibutuxunma ne,

n a xonmae bonboma ne.

²⁵ N xanunteya nun n ma dugutegeɗa luma ne a ma,

a senbe gboma n xili nan saabui ra.

²⁶ Baee nun xuree birin sama ne a xa mangeya bun ma.

²⁷ A a falama ne n be,

«N Baba nan i ra, n Marigi Ala, n ma marakisima.»

²⁸ N a findima ne n ma di singe ra,

naxan xungbo dunjina mangee birin be.

²⁹ N na n ma dugutegeɗa mabanbanma ne a be,

muxu saate naxan xirixi, a mu kanama abadan.

³⁰ N a bonsoe rasabatima ne,

n a xa mange kibanyi mabanbanma ne fanni koore na.

³¹ A xa die na n ma seriye rabolo,

e mu e jere n ma yaamari bun ma,

³² e n xui matandi, e mu n waxonfe suxu,

³³ n e bonboma luxusinyi nan na,

n e jaxankatama fure jaaxie ra.

³⁴ Konon mu n ma dugutegeɗa bama a ma.

N mu n xui yanfama,

³⁵ n mu n ma saate kanama,

n man mu n xui masarama.

³⁶ N na n kalixi n ma seniyenyi ra,

n mu Annabi Dawuda yanfama.

³⁷ A bonsoe kisima ne abadan,

a xa kibanyi luma ne n ya i alo soqe,

38 a rasabatima ne alo kike,
naxan findima seedeɲoxɔya ra abadan.»
Nengi rate.

39 Kɔnɔ i tan bara i xa mixi sugandixi
makuya i ra,

i bara mɛɛ a ra, i xɔnɔ a ma.

40 I bara i xa saate kana i xa konyi be,

i a ba a xa kibanyi kui.

41 I bara a xa tete boɔ, i bara a makantade
kana.

42 Mixi naxee dangima, e harige bama naa.
A doxobooree yoma a ma.

43 I bara a yaxuie senbe so, han e bara
seewa.

44 I mu a xa santidegema wali rasɔneya,
i mu a malixi gere kui.

45 I bara a xa fe raxuben,

i bara a xa kibanyi woli boxi.

46 I bara nde ba a xa fonikeya ra,

i yaagi dusu a xun na.

Nengi rate.

47 Alatala, i i noxunma n ma han mun
temui?

I xa xone dexema alo te han mun loxɔɛ?

48 I xa ratu a ma n ma simaya dunke ki
naxe.

I ibunadama daaxi fuyan nan na?

49 Nde baloxi naxan mu faxama?

Nde noɲa a yete bade saya kira xon ma?

50 N Marigi, i xa dugutegeɲa singe na
minden,

i i kali naxan na Dawuda be i xa tinxinyi
kui?

51 N Marigi, i xa i noxɔ sa i xa konyie xa
yaagi xon ma.

I xa na kote to mixi wuyaxie naxan doxɔ n
xun ma.

52 N Marigi, i xa i ratu a ma i yaxuie n
maberema ki naxe,

n tan i xa mixi sugandixi.

53 Tantui na Marigi be abadan. Amina.
Amina.

90

Adama birin faxama ne

Ala maxandi

1 Ala xa mixi Munsa xa Ala maxandi

N Marigi, i tan findixi muxu kantama nan
na abadan.

2 Beenun geyae nun dunɲa xa daa,

i tan nan nu na Ala ra abadan.

3 I ibunadama ragbilenma bende i.

I na nan fala, «Adamadi xa gbilen bende.»

4 Ne wulu keren luxi ne i be

alo loxɔ keren naxan bara dangi kɔɛ kui.

5 I a niya adamadi mu keli a xa xixoli ma.

A luxi alo nooge naxan minima a yete ra.

6 A keli subaxe ma, a fuga,

nunmare temui a jan bara lisi, a xara.

7 I xa xone muxu jonma ne, a muxu
magaaxu.

8 I muxu xa yunubi birin kolon,
hali muxu xa fe jaaxi naxee findixi gundo
ra.

9 Muxu xa simaya birin luma i xa xone bun
ma.

Muxu xa dunɲeigiri xa bui birin, ɲengi
rate keren.

10 Muxu xa simaya buma ɲe tongo solofere,
ɲe tongo solomasaxan xa a soɔneya,
kɔnɔ na birin findixi toore nun paɲankate
nan na.

Simaya dangima ne mafuren mafuren, a
muxu lu dimi kui.

11 Nde i xa xone senbe kolon?

Nde gaaxuma na ya ra?

12 A muxu ratu simaya rapɔnyi ma,
alako muxu xa xaxili soɔɔ muxu xa
dunɲeigiri kui.

13 N Marigi, i xa i ya rafindi muxu ma

I xa xone buma han mun temui?

Kinikini i xa konyi ma.

14 Kuye na iba, i xa muxu rawasa i xa
dugutegeɲa ra,

alako muxu xa seewa muxu xa simaya
birin kui.

15 I toore xasabi naxan doxɔ muxu ma,

i yaagi xasabi naxan sa muxu ma,

i man xa muxu raseewa na xasabi ra.

16 I xa i xa kaabanakoe masen muxu be, i
xa konyie.

I xa noɛ xa mini muxu xa die ma.

17 Muxu Marigi Ala xa tofanyi xa lu muxu
ya i.

A xa muxu xa wali soɔneya, a xa baraka sa
muxu xa wali ma!

91

Gaaxutareɲa

Ala matɔxɔɛ

1 Naxan luma Ala Xili Xungbe Kanyi xa
kantari bun ma,

a a malabuma ne Ala xa kante kui.

2 N na a masenma Alatala be,

«I tan nan na n ma kantari nun n makan-
tade ra,

i tan n Marigi Ala, n laxi naxan na.»

3 A tan nan i ratangama gantanyie ma
naxee tema i be,

a i ratanga wuganyi ma.

4 A i makantama ne

alo toxɔɛ a xa die makantama ki naxe a
gabutenyi bun ma.

A xa dugutegeɲa luma ne alo soori xa wure
lefa.

5 I mu gaaxuma gbaloe ra kɔɛ ra,

i mu gaaxuma xalie ra yanyi ra,
 6 i mu gaaxuma wuganyi ra dimi kui,
 i mu gaaxuma fure jaaxi ra soqe bun ma.
 7 Mixi wulu noma ne birade i koola ma,
 mixi wulu fu noma birade i yirefanyi ma,
 kono sese mu i toma.
 8 I na birin toma ne i ya i,
 i findi seede ra tinxintare xa jaxankate
 ma,
 9 barima i bara la i Marigi ra, a bara findi
 i xa kantari ra.
 Ala Xili Xungbe kanyi findixi i xa makan-
 tade nan na.
 10 Sese mu i lima,
 wuganyi yo mu soma i xonyi,
 11 barima a a xa malekee yamarima e xa i
 makanta yire birin.
 12 E i tongoma ne e belexee kui,
 alako i naxa i sanyi radin geme ra.
 13 I noma yetee nun boximasee ra,
 i senbe dangi barattee nun biidae ra.
 14 Alatala xa masenyi nan ya:
 «A to laxi n na, n a rakisima ne.
 N a makantama ne barima a n xili kolon.
 15 A na n xili, n a yaabima ne.
 Tooe na a li, n luma ne a seeti ma.
 N a rakisima ne, n a xun nakeli.
 16 N simaya xonkuye fima ne a ma,
 n na n ma kisi masen a be.»

92

Simaya kamalixi

Ala matoxoe

1 Beeti naxan bama malabui loxo
 2 Marigi batufe fe fanyi na a ra.
 Ala Xili Xungbe Kanyi, a lanma i xili xa
 matoxo beeti ra.
 3 Kuye iba, a lanma i xa xanunteya xa
 matoxo,
 koe kui, muxu xa i tantu i xa dugutegepa
 xa fe ra.
 4 Matoxoe xa ba kora luuti fu daaxi xui ra
 nun adamadi xui ra.
 5 Marigi, n pelexinma i xa kaabanakoe ra,
 n nan n seewe xui itema i xa wali xa fe ra.
 6 Marigi, i naxan nabama, a makaaba, i
 xaxili tilin.
 7 Xaxilitare mu sese kolonma na kui,
 a mu fahaamui sotoma i xa fe ma.
 8 Ala kolontaree luma alo sansi
 naxan bulama fiili ma, a fuga,
 kono na dangi xanbi, a non abadan.
 9 Kono i tan Marigi, matoxoe na i be temui
 birin.
 10 N Marigi, i yaxuie halakima ne,
 i fe kobi rabae birin nayensen ye.
 11 I senbe fima ne n ma alo sexe ninge,
 i ture fanyi sa n ma.

12 N yae a toma n gerefae xun goroma ki
 naxe,
 n tuli e gi xui me.
 13 Tinxintoe xa fe fanma ne alo tugi bili,
 e xa fe te alo sediri wuri bili naxee na
 Liban.
 14 E sabatixi Alatala xa horomobanxi tete
 kui,
 e xa fe fanma ne won Marigi Ala ya i.
 15 Hali e forixi e xunsexe fiixexi,
 senbe na e be fe fanyi rabafe ra,
 16 alako e xa a masen,
 «Alatala tinxin, n tixi a xa seriye nan fari,
 tinxintareya yo mu na a ma.»

93

Mange Ala

Ala matoxoe

1 Marigi Alatala nan na mange ra.
 Xunnakeli na a yi, a senbe gbo.
 A xa dunija xanxi, a mu serenna.
 2 I xa mangeya fole mu na, a dan mu na.
 I tan nan na Ala ra abadan.
 3 Marigi, baa moronyi rawunduma alo
 galanyi,
 galanyi naxan goroma, a bula.
 4 I senbe gbo na xui be,
 i xa xunnakeli dangi baa moronyie ra.
 Marigi senbe gbo koore ma.
 5 I xa seriye xanxi, seniyeentoe nan lanxi i
 ma abadan.

94

Ala xa jaxankate

Ala xa seriye

1 N Marigi Ala naxan a gberoxoma,
 i xa i makenen i xa noe kui.
 2 I tan naxan dunija kiiti sama, i xa keli,
 i xa yete igboe xa walie ragbilen e ma.
 3 N Marigi, a lanma mixi kobie xun xa
 rakeli han mun temui?
 4 A lanma mixi paaxie xa e yete matoxo tun
 e xa yete igboja kui?
 5 Alatala, e i xa jama toooma, e i xa mixie
 halakima.
 6 E kaape ginnee nun xone faxama, e kiridie
 nii bama.
 7 E nu fa a fala, «Alatala mu yi fee toma,
 Yaxuba Marigi Ala mu yi rakorosima.»
 8 Wo tan xaxilitaree, naxee luma jama
 tagi,
 wo xaxili sotoma mun temui?
 9 Naxan tuli daaxi, na luma a mu fe me?
 Naxan ya daaxi, na luma a mu se to?
 10 Naxan jamanee xuruma, na mu e
 jaxankatama?
 A tan nan xaxili fima ibunadama ma.

11 Alatala a kolon a adamadie xa marɔxunye na ne fufafu.

12 Alatala, Seewe na mixi be i naxan matinxinma,

i naxan matinxinma i xa seriye ra,

13 alako a xaxili xa sa toore loxoe, han mixi jaaxie e gbe jaxankate sotoma temui naxe.

14 Alatala mu a xa jama raboloma, a mu a xa mixie rabepinma.

15 Kiiti tinxixi fama ne sade, tinxintoe boje birama ne na foxo ra.

16 Nde n xun mafalama mixi jaaxie xon ma?

Nde tima n be mixi kobie xili ma?

17 Xa n Marigi mu findi n malima ra nu, n ma fe danma ne gaburi kui nu.

18 N Marigi, n na marɔxun

a n sanyi mu tima sonon, i xa dugutegeja n demenma.

19 N ma kontofilie na wuya, i e bama n ma, i fa n naseewa.

20 I noma tinde mangeya tinxintare ra, naxan yaamari tima fe kobi ra?

21 E kafuma e bore ma tinxintoe faxafe ra, e mixi tojenge kiiti kui.

22 Kono Marigi nan na n kantama ra, a luma alo fanye n sabatima naxan fari.

23 A e xa wali kobie ragbilenma ne e ma, a e xun nakana e xa jaaxuja ra.

Muxu Marigi Ala e sotoma ne.

95

Mange Ala matofe

Ala matoxoe

1 Won xa beeti ba Marigi be seewe ra, won xa won xui ite won nakisima senbema be.

2 Won xa a matoxo, won xa a matoxoe ba a be beetie ra,

3 barima Alatala, Ala xungbe na a ra, naxan findixi mange xungbe ra senbema birin xun ma.

4 Yire tilinxi na a belexe.

Geya xuntagie findixi a gbe nan na,

5 alo baa nun boxi a naxee daaxi a belexe ra.

6 Wo fa, won xa suyidi, won xa won igoro, won xa won xinbi sin Alatala ya i naxan won daa,

7 barima a tan nan won Marigi Ala ra. Won findixi a xa jama nan na a naxan demadonna,

alo xuruse demadonyi meenima goore ma ki naxe.

Wo xa a xui me to.

8 Wo naxa wo boje raxoroalo alo naxan nabaxi Meriba,

alo naxan nabaxi Masa gbengberenyi ma temui dangixi.

9 Wo benbae n mato ne na loxoe, hali e to nu bara n wali foxi to.

10 Na bonsoe xa fe naxa rapaaxu n ma je tongo naani bun ma.

N naxa a fala, «Nama xurutare nan yi ki, naxan mu n waxonfe kolon.»

11 Na kui n naxa n kali n ma xone kui, «E mu soma n ma malabude kui fefe ma!»

96

Kiitisa na fafe

Ala matoxoe

1 Wo beeti neene nde ba Alatala be!

Dunija birin xa beeti ba Alatala be!

2 Wo beeti ba Marigi be, wo a xili matoxo. Wo xa a xa kisi masen mixie be temui birin.

3 Wo xa a xa nore fala si birin be, wo a xa kaabanakoe masen jama birin tagi.

4 Marigi Ala gbo, a lanma won xa a matoxo, naxan dangi senbema birin na.

5 Sie birama ala naxee foxo ra, e findixi kuyee fufafu gbansan nan na, kono Alatala nan koore daa.

6 Nore nun naiyalanyi kelima a tan nan ma, senbe nun naiyalanyi luma ne a xa horomobanxi kui.

7 Bonsoe birin, wo xa tantui rasiga Alatala ma,

wo Alatala matoxo a xunnakeli nun a xa senbe xa fe ra.

8 Wo xa a xili binya alo a lanma wo xa a raba ki naxe.

Wo xa fa hadiya ra, wo xa a raso a xa horomobanxi tete kui.

9 Wo xa suyidi Marigi be a xa nore ya i. Dunija birin xa seren a ya ra.

10 Wo xa a fala si birin be, «Alatala nan na Mange ra.

Dunija xanxi, a mu a imaxama.

Ala jamae makiitima tinxinyi ra.

11 Koore xa seewa, boxi xa jlexin.

Baa nun a kui isee xa wundu seewe ra.

12 Xee nun e xa bogi see xui xa ite,

wondi wuri bilie xa e seewa xui ite

13 Alatala ya ra naxan fafe.

A fafe dunija makiitide.

A dunija makiitima tinxinyi nan na, a jamae makiiti nondi ra.»

97

Mange Ala magaaxu

Ala matoxoe

1 Alatala nan na mange ra.
 Dunijna xa ñelexin, surie xa seewa.
 2 Nuxui nun kuye ifoꝛoꝛi a rabilinma.
 A xa kibanyi dɔxɔxi tinxinyi nun nɔndi fari.
 3 Te tixi a ya ra, a a yaxuie birin ganma a rabilinyi.
 4 A dunijna iyalanma a xa seyamakonyie ra, dunijna mixie na a to, e serɛnma ne.
 5 Geyae xunuma dunijna Marigi Alatala ya ra alo kumi dole.
 6 Koore a xa tinxinyi masenma, si birin a xa nɔre toma.
 7 Kuye batue fama ne yaagide a ya ra, senbɛmae e felenma ne a bun ma.
 8 Siyonikae na a xui me, e seewama ne, Yudayakae ñelexinma ne i tan Alatala xa kiiti ra,
 9 barima i tan Marigi xun nakelixi senbɛmae birin be.
 10 Alatala xanuntenyi xa fe ñaaxi xɔn. Alatala a batulae makantama ne, a e ba mixi kobie belexe.
 11 Naiyalanyi na tinxintɔee nan be, seewe na mixie be naxee boje fiixe.
 12 Tinxintɔee, wo seewa Marigi ra, wo xa tantui rasiga a xili seniyeŋxi ma.

98

Bɛti neɛne bama Alatala be

Ala matɔxɔe

1 Bɛti
 Wo bɛti neɛne ba Alatala be, barima a bara kaabanakoe raba, a belexe senbema bara xunnakeli sɔto a be.
 2 Marigi bara a xa kisi masen, a bara a xa tinxinyi sa keɛne ma ñamanɛe ya i.
 3 A mu neemu a xa dugutegeɗa nun a xa xanunteya ma Isirayila bɔnsɔe mabiri.
 Dunijna birin bara won Marigi Ala xa kisi to.
 4 Dunijna birin xa Alatala matɔxɔ, e xa bɛti ba seewe kui.
 5 Wo xa Alatala matɔxɔ kɔra xui nun bɛti ra,
 6 wo xa sarae fe seewe ra wo Mange Alatala ya i.
 7 Baa nun dunijna xa e xui ramini,
 8 xuree xa e belexe bɔnbo, geyae xa e xui ite seewe ra.
 9 Alatala ya ra, barima a fafe dunijna makiitide.
 A dunijna makiitima tinxinyi nan na, a ñamae makiitima nɔndi ra.

99

Mange Alatala seniyeŋ

Ala matɔxɔe

1 Ala dɔxɔxi a xa kibanyi kui kerubimi malekee tagi.
 A xa ñama tixi gaaxui kui, bɔxi na serɛnfe.
 2 Alatala gbo Siyoni, a tixi sie birin xun ma.
 3 E xa i xili xungbe magaxuxi matɔxɔ a xa seniyeŋyi xa fe ra.
 4 Mange senbe xa matɔxɔ, tinxinyi rafaŋ a ma, a kiiti sama nɔndi ra Yaxuba xa bɔxi ma.
 5 Wo Marigi Alatala matɔxɔ, wo wo magoro a bun ma a xa seniyeŋyi xa fe ra.
 6 Munsa nun Haruna nu na a xa serexɛdubɛe ya ma, Annabi Samuweli nu na mixie ya ma naxee a maxandima.
 E to a xili, a naxa e yaabi.
 7 A to seriyɛ nun yaamari masen e be nuxui kui, e naxa a xui suxu.
 8 Muxu Marigi Alatala, i bara e xa maxandi suxu.
 I to Isirayila ñaxankata e xa yunubi xa fe ra,
 i man bara diɗe e ma.

9 Wo xa wo Marigi Alatala matɔxɔ, wo xa wo xinbi sin a xa geya seniyeŋxi fari, barima won Marigi Alatala seniyeŋ!

100

Tantui bɛti

Ala matɔxɔe

1 Tantui bɛti
 Dunijna birin xa Alatala matɔxɔ!
 2 Wo xa Alatala batu seewe kui.
 Wo xa fa a ya i wo seewe xui itexi ra.
 3 Wo xa a kolon Alatala nan wo Marigi Alatala ra.
 A tan nan won daaxi, won findixi a gbe nan na.
 Won findixi a xa ñama nan na, naxan luxi alo a xa xuruse goore a naxan demadonma.
 4 Wo so a xa naadee ra a tantufe ra, wo so a xa hoꝛoꝛoꝛbanxi tete kui a matɔxɔfe ra!
 Wo tantui rasiga a ma, wo a xili matɔxɔ,
 5 barima Alatala fan, a xa xanunteya buma ne abadan,
 a xa dugutegeɗa mu ñonma dunijna bende fuɗi fari ma.

101

Dawuda xa natɛe

Ala matɔxɔɛ

¹ Dawuda xa beɛti

N dugutegeɽna nun tinxinyi matɔxɔma ne.
N beɛti bama i tan nan be Alatala.

² N fe birin nabama lufe ra tinxintɔɛ xa kira xɔn.

I fama n yire mun temui?

N na n ɽereɽma ne n boɽe fiixexi ra n ma mixie tagi.

³ N mu n ya tima fe tinxintare ra,
n mu tinma yanfante xa kira ra,
n nun e tan mu lanma fe yo ma.

⁴ N tan nun mixi ɽaaxi tagi kuya,
n mu wama yunubi xɔn.

⁵ N mixi de balanma ne naxan a boore mafalama.

N mu tinma yete matɔxɔɛ nun yete igboɽa ra.

⁶ N na n ɽoxo sama ne yi boxi dugutegee xɔn ma,
alako e xa lu n seeti ma.

N wama tinxintɔɛɛ nan xɔn ma, e xa n mali.

⁷ Yanfantee mu luma n ma mixie ya ma,
wule faleɽ mu tima n ya i.

⁸ Geesege birin n mixi kobie sɔntɔma ne,
alako na mixi mooli naxa lu Alatala xa taa kui.

102*Furema xa maxandi**Ala maxandi nun Ala matɔxɔɛ*

¹ Tooromixi naxan Alatala maxandife a xa toore kui.

² Alatala, i xa n ma maxandi suxu,
i xa i tuli mati n wa xui ra.

³ I naxa i kobe so n na n ma toore kui.

I xa n ma maxandi suxu mafuren.

⁴ N ma simaya na loefe alo tuuri loema kuye ma ki naxe,
n xorie na ɽonfe alo yege ganma te ra ki naxe,

⁵ n boɽe na lisife alo sexe naxan na fiili ma.
N mu donse donma sɔnɔn.

⁶ N na wa n xui itexi ra, n xorie birin makenenma ne.

⁷ N bara lu alo xundi naxan toma wula i,
alo kofole naxan na banxi tonbolonyi kui.

⁸ N mu noma xide.

N kiroxi alo xoni naxan na kerenyi ma banxi fari.

⁹ N yaxuie yoma n ma loxɔɛ birin,
e n xili rawalima danke woɽenyi ra.

¹⁰ N de rafexi texube ra alo donse,
n yaye silɔnma n ma minse xun ma

¹¹ i xa boɽete nun i xa xɔne xa fe ra.
I bara n keru pon!

¹² N ma simaya bara lu alo niini naxan loema dimi kui,

alo sexe naxan lisima fiili ma.

¹³ Kɔno i tan Alatala luma ne i xa kibanyi kui abadan,

i xili mu loema dunija ma.

¹⁴ I fama ne kelide i xa kinikini Siyoni ma,
barima a lanxi i xa hinne a ra yi waxati sugandixi ma.

¹⁵ A gemee nun a boxi rafan i xa konyi die ma.

¹⁶ Sie birin fama gaaxude Alatala xili ya ra,
mangee birin fama e xinbi sinde i xa noɽe ya ra.

¹⁷ Alatala man fama ne Siyoni tide,

a a yete masen a xa noɽe kui.

¹⁸ A a ya rafindima ne misikiine xa maxandi ma,

a mu yo a xa duɽe ma.

¹⁹ Na xa sebe bonsoɽe be naxee fama,
alako mixi naxee mu daaxi sinden e xa Alatala matɔxɔ,

²⁰ barima a a ya ragoroma won ma kelife a xa yire seniyeɽni itexi.

Alatala boxi matoma kelife koore ma,
²¹ alako a xa geelimanie wa xui rame,

a xa mixie ratanga naxee na faxe xa kira ma,

²² alako e xa Alatala xili masen Siyoni taa kui,

e xa a matɔxɔ beɛti ra Darisalamu,

²³ sie na e malan temui naxe Alatala batufe ra.

²⁴ A bara n ma senbe ba n yi ra n ma dunijeigiri kui,

a bara n ma simaya radunke.

²⁵ N naxa a fala a be, «N Marigi Ala,

i naxa n nii ba n ma simaya tagi ra,

i tan naxan buma abadan,

²⁶ I tan nan dunija daa,

i tan nan koore itala i xonye ra.

²⁷ E tan ɽonma ne, kɔno i tan buma ne abadan,

e birin forima ne alo sose, kɔno i tan e masarama ne alo donma.

I e masarama ne, alo donma naxan nagoroma, a wole.

²⁸ Kɔno i tan mu masarama, i mu ɽonma abadan.

²⁹ I xa konyie xa die fama ne sabatide be,
e bonsoɽe fa bu xaxilisa kui i ya i.»

103*Ala xa marafanyi**Ala matɔxɔɛ*

¹ Dawuda xa beɛti

N xa Alatala tantu n nii birin na,
n xa a xili seniyeɽni matɔxɔ.

² N xa Alatala tantu n nii birin na,
n naxa neɽmu a xa hinne ma.

³ A tan nan dijɛma i xa yunubie ma,
 a i xa furee rayalan,
⁴ a i ratanga faxɛ ma,
 a i rabilin a xa xanunteya nun a xa kinikini
 ra.
⁵ A hinnema i ra i xa dunjɛigiri kui,
 alako i man xa senbe soto i xa forjɛna kui
 alo sege.
⁶ Alatala jɛrɛma tinxinyi kui,
 a kiiti tinxinxi sama tɔɔrɔmixie bɛ.
⁷ A bara a xa kira masen Annabi Munsu bɛ,
 a a xa kaabanakooe masen Isirayilakae bɛ.
⁸ Alatala kinikinima mixie ma, a hinne e
 ra,
 a mu xɔnɔma e ma mafuren mafuren,
 a xa xanunteya gbo.
⁹ A mu mixie tɔɔrɔma tɛmɛi birin,
 a xa xɔnnanteya mu buma.
¹⁰ A mu won jaxankatama won ma yunubi
 rabaxi ki ma,
 a mu won ma yunubi sare ragbilenma won
 ma.
¹¹ Koore itexi bɔxi xun ma ki naxɛ,
 a xa xanunteya fan gboxi na ki nɛ a
 yaragaaxuie bɛ.
¹² Sogetede makuyaxi sogegode ra ki
 naxɛ,
 a won ma yunubie fan makuyaxi won na
 na ki nɛ.
¹³ Babae kinikinima e xa die ma ki naxɛ,
 Alatala fan kinikinima a yaragaaxuie ma
 na ki nɛ,
¹⁴ barima a a kolon won yailanxi se naxan
 na,
 a ratuxi a ma a bɛnde nan won na.
¹⁵ Adamadie xa simaya maniya sansi ra
 naxan fugama fiili ma,
¹⁶ kɔnɔ foye na bɔnbɔ a ra, a xarama nɛ, a
 loɛ.
¹⁷ Kɔnɔ Alatala a yaragaaxuie xanuma nɛ
 abadan,
 a xa tinxinyi birama nɛ e bɔnsɔɔe fɔxɔ ra,
¹⁸ naxee a xa saatɛ binyama,
 e a xa seriye rabatu.
¹⁹ Alatala bara a xa kibanyi dɔxɔ koore ma,
 a dunjɛna birin yamari.
²⁰ Wo tan malekɛɛ, wo xa Alatala tantu,
 wo tan naxee sɛnbɛ gbo, wo tan naxee a
 rabatuma.
²¹ Wo tan sɛnbɛma naxee na koore ma,
 wo xa Alatala tantu,
 wo tan naxee a waxɔnfe rabama.
²² Wo tan birin naxee daaxi,
 wo xa Alatala tantu yire birin a xa
 mangeya bun ma.
 N xa Alatala tantu n nii birin na.

Ala matɔxɔɛ

¹ N xa Alatala tantu n nii birin na.
 N Marigi Alatala, i sɛnbɛ gbo, nɔrɛ nun
 yanbe na i ma,
² a luxi alo naiyalanyi yati findixi i xa guba
 nan na.
 I koore italaxi alo dugi xungbe i sabatixi
 naxan bun ma,
³ i xa konkoe tixi nuxuie fari ye ragataxi
 dennaxɛ.
 I nuxuie findi i xa jɛrɛ se ra,
 i i jɛrɛ foye fari.
⁴ I foye xɛɛma i xa masenyi ra,
 i tɛ rasanbama i xa wali rabafe ra.
⁵ Ala dunjɛna tixi nɛ alo banxi tixi ki naxɛ,
 a mu a mamaxama feo.
⁶ A baa dusu nɛ a xun ma alo dugi,
 a geyae xuntagi makoto.
⁷ I to xaaxɛ ye ma, a a gi i xa galanyi xui
 ma,
⁸ geyae nun gulunbae fa lu yire i nu wa
 dennaxɛ xɔn.
⁹ I naaninyi saxi ye bɛ a mu tuganma
 naxan xun ma,
 alako a naxa gbilen din na xare ma.
¹⁰ I dulonyie findi xuree ra,
 naxee susuma geya longorie ra,
¹¹ a ye xoli ba burunyi subee birin ma,
 a ye xoli ba wulai sofalee ma.
¹² Xɔnie sabatixi nee fɛ ma,
 e e xui raminima wuri salonyie kɔn na
 burexɛɛ longori ra.
¹³ I geyae bundama ye ra keli koore ma,
 bɔxi wasama i xa wali ra.
¹⁴ I jooɛ raminima xurusee bɛ,
 i sansie rabulama adamadie bɛ,
 e baloe sɔtɔma naxee ra.
¹⁵ I weni fima mixie ma, naxan e bɔjɛ
 rafanma e ma,
 i ture raminima e bɛ, naxan e kiri rato-
 fanma,
 i e baloma donse ra, naxan sɛnbɛ fima e
 ma.
¹⁶ Liban wuri bilie, Marigi naxee sixi,
 e bara ye soto a fanyi ra,
¹⁷ xɔnie e tɛɛ sama e kɔn na.
 Gbongboe e tɛɛ sama sipire wuri bilie kɔn
 na,
¹⁸ wulai sie xima geyae fari,
 sagalee luma gemɛ longorie ra.
¹⁹ I kike yailanxi sali waxatie kolonfe nan
 na.
 Soge a dula tɛmɛi kolon.
²⁰ I dimi rafama kɔɛ ra, burun subee
 jɛrɛma tɛmɛi naxɛ.
²¹ Yetɛɛ na e xui ramini donse fenfe ra, Ala
 e kima baloe ra.
²² Soge nɛfɛ mini, e gbilen e xa fɔnmɛɛ ra.

23 Mixie tan mini, e sa fæŋɛn walide.
 24 Alatala, i xa daalisee wuya.
 I e birin daaxi xaxilimaya nan na.
 Boxi rafexi i xa daalisee ra,
 25 baa fan nafexi i xa daalisee ra,
 ndee xurun, ndee xungbo, e wuya.
 26 Kunkui xungbee jɛrɛma mɛnni fari,
 peremui jɛrɛma baa bun ma jɛlɛxinyi ra.
 27 Yi daalise birin e xaxili tixi i tan nan na
 e baloe xa fe ra.
 28 I na e ki, e a sɔtoma nɛ i saabui ra, e
 wasa.
 29 I na e kuma, e gaaxuma nɛ.
 I na e jɛngi ba, e faxama nɛ, e gbilen
 bɛndɛ.
 30 I na i jɛngi raso e fate, e man balo,
 boxi man fa fan.
 31 Alatala xa nɔre xa bu abadan!
 Alatala xa sɛɛwa a xa daalie ra!
 32 A na boxi mato, a sɛrɛnma nɛ,
 a na din geyae ra, e ganma nɛ.
 33 N Alatala matɔxɔma nɛ fanni n baloxi,
 n bɛɛti bama nɛ n Marigi Ala bɛ fanni n na
 dunija ma.
 34 N ma dube xa rafan a ma.
 N sɛɛwama nɛ Alatala xa fe ra.
 35 Kɔnɔ yunubitɔɛ tan xa lɔɛ dunija ma.
 Mixi jaaxie naxa lu naa sɔnɔn!
 N bara Alatala matɔxɔ n nii birin na. Wo
 Alatala tantu!

105

Isirayila xa xɔrɛya

Ala matɔxɔɛ

1 Wo Alatala xili matɔxɔ,
 wo xa kaabanakoe masen jamae tagi.
 2 Wo bɛɛti ba a bɛ a xa kaabanakoe xa fe
 ra.
 3 Wo xa sɛɛwa a xili sɛniyɛnxi xa fe ra,
 mixi naxee Alatala fenma, e xa jɛlɛxin.
 4 Wo xa Alatala xa sɛnbɛ fen,
 wo xa kata lude a ya i temui birin.
 5 Wo xa ratu a xa kaabanakoe ma,
 wo naxa nɛɛmu a xa kiiti ma,
 6 wo tan Ala xa konyi Iburahima bɔnsɔɛ,
 wo tan Yaxuba xa die a naxee sugandi.
 7 A tan nan won Marigi Alatala ra,
 a kiiti sama dunija birin ma.
 8 Alatala a ratuma a xa saate ma temui
 birin,
 a mu nɛɛmuma a xa laayidi ma abadan,
 9 a naxan tongoxi Iburahima nun Isiyaga
 bɛ marakali ra.
 10 A bara na nate tongo Yaxuba bɛ,
 a bara na saate xiri Isirayila ra,
 11 a masenfe ra, «N bara Kanaan boxi fi wo
 ma kɛ ra.»

12 Beenu e xa wuya mɛnni,
 13 e nu na lintanfe tun,
 14 Ala mu tin mixi yo xa nɔ e ra.
 A naxa a xɔrɔxɔ jamane mangɛɛ bɛ a
 falafe ra,
 15 «Wo naxa n ma jama sugandixi tɔɔrɔ
 de,
 wo naxa fe jaaxi raba n ma namijɔnmɛɛ
 ra.»
 16 Beenu Ala xa kaame ragoro dunija ma,
 a baloe ba dunija yi ra,
 17 a naxa a xa mixi nde Yusufu rasiga e
 yara konyiya kui.
 18 A sanyie nun a konyi nu balanxi
 yɔlɔnɔxɔnyi ra,
 19 han Ala xa laayidi naxa kamali, a nɔndi
 fi a ma temui naxɛ.
 20 Na temui mange xungbe naxa yaamari
 fi a xa mini geeli kui,
 a xa fulun.
 21 Mange naxa Yusufu findi a xa banxi
 xunyi ra,
 a a gbe se birin sa a nɔɛ bun ma,
 22 alako mangɛ xa mixie xa lu a waxɔn ki,
 boxi forie xa xaxili sɔtɔ a saabui ra.
 23 Na dangi xanbi, Isirayila jama Yaxuba
 bɔnsɔɛ naxa fa Misira,
 e sabati Hami xa boxi ma.
 24 Ala naxa a xa jama wuya dangife e
 yaxuie ra.
 25 A naxa Misirakae bɔjɛ masara,
 han e fa a xa jama xɔn,
 e nate jaaxi tongo e xa fe ra.
 26 Na temui a naxa a xa konyi di Munsaa
 xɛɛ,
 a nun a xa mixi sugandixi Haruna.
 27 E naxa Ala xa tɔnxumae makaabaxie
 raba,
 Hami xa boxi xa mixie tagi.
 28 E to Ala xa masenyi ti Misirakae bɛ,
 Ala naxa dimi rasin boxi ma, kuye naxa
 ifɔɔrɔ.
 29 A naxa mɛnni ye mafindi wuli ra, yɛxɛɛ
 fa faxa.
 30 E xa boxi naxa rafe lanxansarimae ra,
 e so han mangɛ xa banxi kui.
 31 A naxa yaamari fi xɛɛrie nun saasie xa
 din boxi birin na.
 32 A naxa balabalanyi nun tune ragoro boxi
 ma,
 seyamakɔnyi naxa din mɛnni ra.
 33 A naxa e xa weni bilie nun e xa xɔrɛ bilie
 kana,
 a nun wuri bilie birin naxee nu na e xa
 boxi ma.
 34 A naxa yaamari fi katɔe xa wuya han,
 35 e fa sansie birin kana Misira boxi ma,
 e boxi daxamui birin don.

³⁶ A rapɔnyi a naxa di singe birin faxa e xa
bɔxi kui,
e naxee bari e sɛnbɛ ra.

³⁷ Ala naxa a xa pama ramini kɔbiri nun
xɛɛma ra,
mixi yo mu faxa e ya ma.

³⁸ Misirakae naxa sɛɛwa e xa mini ra,
barima e nu bara gaaxu Isirayilakae ya ra.

³⁹ Ala naxa nuxui itala e xun ma yani ra,
a tɛ ti koore ma kɔɛ ra naiyalanyi ra.

⁴⁰ E to a maxandi, a naxa fa kɔnkɔlee ra e
bɛ,
naxan findixi koore baloe ra e bɛ.

⁴¹ A naxa fanye rabi,
a ye ramini e bɛ,
alɔ xure naxan jɛrɛma gbengberen yire
tagi.

⁴² Ala to ratu a xa laayidi sɛniyenxi ma,
a naxan tongo a xa konyi di Ibrahima bɛ,

⁴³ a naxa a xa pama ramini sɛɛwɛ kui,
a a ragiri a xa mixi sugandixie xa jɛlɛxin
bɛɛti ba.

⁴⁴ A naxa si gbɛtɛɛ xa bɔxi fi e ma,
pamanɛɛ xa naafuli naxa findi e gbe ra,

⁴⁵ alako e xa Ala xui suxu,
e xa a xa yaamarie rabatu.

Wo xa Alatala matɔxɔ!

106

Nɛɛmufe Ala xa xanunteya ma

Ala matɔxɔɛ

¹ Wo xa Alatala matɔxɔ.

Wo xa a tantu barima a fan,
a xa xanunteya buma abadan.

² Nde Alatala xa wali xungbe masenma,
nde a xa matɔxɔɛ bama?

³ Sɛɛwɛ na tinxintɔɛɛ bɛ,
naxee birama tinxinyi fɔxɔ ra lɔxɔɛ birin.

⁴ Alatala, i xa ratu n ma i hinnema i xa
pama ra temui naxe,
i na e rakisi, i xa n fan mali,

⁵ alako n xa i xa mixi sugandixie xa heri
soto,
n xa sɛɛwa i xa pama ra,
n xa jɛlɛxin i kɛ tongomae ya ma.

⁶ Muxu bara yunubi raba alɔ muxu ben-
bae,
muxu bara fe kobie raba jaaxuna kui.

⁷ Muxu benbae to nu na Misira bɔxi ma,
e mu e jɔxɔ sa i xa kaabanakoe xɔn ma,
e mu ratu i xa xanunteya ma.

E naxa e kobe raso i ra Xulunyumi baa fe
ma.

⁸ Kɔnɔ a naxa e rakisi a xili xa fe ra,
alako a xa a sɛnbɛ masen.

⁹ A to xaapɛ Xulunyumi baa ma, a naxa
xori,

e naxa a igiri a xaraxi ra.

¹⁰ A naxa e rakisi e xɔnmixie bɛlɛɛ i,
a e xunsara e yaxuie bɛlɛɛ.

¹¹ Ye naxa dusu e yaxuie xun na,
hali mixi keren a mu kisi.

¹² Na kui e naxa la a xa masenyi ra, e a
matɔxɔ bɛɛti ra.

¹³ Kɔnɔ a mu bu, e man naxa nɛɛmu a xa
walie ma,
e tondi a waxɔnfe rabade.

¹⁴ E naxa bira e yetɛ waxɔnfe fɔxɔ ra
gbengberenyi ma,
e Alatala mato.

¹⁵ A naxa e waxɔnse so e yi ra,
kɔnɔ na dangi xanbi, a naxa e rapɔn.

¹⁶ Ala xa pama naxa Munsa nun Haruna
tɔɔnɛ,
naxee findixi Alatala xa konyi sɛniyenxie
ra.

¹⁷ Bɔxi naxa a rabi,
a Datan nun Abirami xa mixie ragoro a
kui.

¹⁸ Tɛ naxa e fɔxirabirɛ jaaxie gan.

¹⁹ E naxa ninge misaali yailan wure ra,
e a batu kuye ra.

²⁰ Ninge naxan sɛɛɛ donma,
e naxa na misaali findi e Marigi Alatala
jɔxɔɛ ra.

²¹ E naxa nɛɛmu e Rakisima Ala ma,
naxan fe xungbee raba Misira,

²² naxan kaabanakoe raba Hami bɔxi ma,
naxan fe magaxuxie raba Xulunyumi baa
ma.

²³ Ala nu wama e sontɔfe,
kɔnɔ a xa mixi sugandixi Munsa naxa a
maxandi,

a xa a xa xɔnɛ xɔrɔxɔɛ lu na.

²⁴ E naxa tondi a xa bɔxi fanyi suxude, e
mu la a xa laayidi ra.

²⁵ E naxa ti Alatala kanke e xa kiri banxie
kui, e mu a xui suxu.

²⁶ Na kui a naxa laayidi tongo e bɛ,
a xa e faxa gbengberenyi ma,

²⁷ a xa e bɔnsɔɛ faxa pamanɛɛ tagi,
a xa e rayensen duniɲa ma.

²⁸ E naxa Bali Peyori batu,
e sɛrɛɛɛ sube don naxan baxi mixi faxaxie
bɛ.

²⁹ E naxa Ala raxɔnɔ e xa fe kobie ra,
han a naxa fure jaaxi nde ragoro e ma.

³⁰ Finexasi to keli, a naxa Ala maxandi e
bɛ,
fure jaaxi naxa ba e ra.

³¹ Mixi naxa na tinxinyi kolon a bɛ abadan.

³² Alatala xa pama naxa a raxɔnɔ Meriba
xure fe ma.

Annabi Munsa naxa tɔɔrɔ e xa fe ra,

³³ a to wɔyɛn xɔrɔxɔɛ fala e xa Ala matandi
xa fe ra.

34 E mu Kanaan sie sɔntɔ alo Alatala e yamari ki naxɛ.

35 E naxa sabati e ya ma, e bira e naamun-
yie fɔxɔ ra.

36 E naxa nee xa kuyee batu, na fa findi
gantanyi ra e bɛ.

37 E naxa e xa di xɛmɛe nun e xa di ginɛ
ba sɛrɛxɛ ra jinnɛe bɛ.

38 E to e xa die faxa sɛrɛxɛ ra Kanaan xa
kuyee bɛ,
e naxa bɔxi findi bɔxi seniyyentare ra.

39 E e yetɛ findi mixi seniyyentare ra na ki
nɛ,
e e Marigi yanfa.

40 Na kui Alatala naxa xɔnɔ a xa jama ma,
a kɛ tongomae mu rafanxi a ma sɔnɔn.

41 A naxa e rabolo si gbɛtɛe yi ra,
e yaxuie naxa e yamari.

42 E yaxuie naxa nɔ e ra,
e fa lu e senbɛ bun ma.

43 Sanya wuyaxi Ala naxa e rakisi,
kɔnɔ e mu gbilen a matandife ra.
Na kui e naxa lɔɛ e xa yunubie xa fe ra.

44 Kɔnɔ Ala naxa e tɔɔrɛ to,
a naxa e wa xui mɛ.

45 A naxa ratu a xa saate ma,
a kinikini e ma a xa xanunteya tilinxi xa
fe ra.

46 A naxa a niya mixie xa kinikini e ma
konyiya kui.

47 Muxu Marigi Alatala, muxu rakisi.
I xa muxu ramini sie tagi,
alako muxu xa i xili seniyyenxi tantu,
muxu xa sɛɛwa i matɔxɔfe ra.

48 Tantui na Isirayila Marigi Alatala bɛ
abadan!

Nama birin xa a fala: «Amina!»
Wo xa Ala matɔxɔ!

107

Tantui sɛrɛxɛ kisi xa fe ra

Ala matɔxɔɛ

1 Wo Alatala tantu, barima a fan,
a xa xanunteya buma abadan!

2 Alatala naxan xun sara,
a naxee baxi e yaxuie yi ra,

3 a naxee ramini xi sie tagi sogetede nun
sogegorode mabiri,
a naxee faxi kelife kɔɔla nun baa mabiri,
e birin xa Alatala tantu.

4 Ndee lɔɛxi gbengberenyi ma,
e mu sabatide yo toxi.

5 Kaame nun ye xɔli nu e halakima,
limaniya naxa ba e yi.

6 E to e dɛ rawa Alatala bɛ e xa tɔɔrɛ kui,
a naxa e fulun e xa jaxankate ma.

7 A naxa e rapɛrɛ kira tinxinxi nde xɔn ma,

alako e xa yire fanyie to e sabatima
dennaxɛ.

8 E xa Alatala tantu a xa xanunteya xa fe
ra,

nun a xa kaabanakoeɛ xa fe ra a naxan
nabaxi adamadie bɛ,

9 barima a ye xɔli bama mixie ma,
a kaametɔɛɛ rawasama donse fanyie ra.

10 Ndee nu sabatixi dimi kui nun faxɛ xa
nɔɛ bun ma,

geeli xɔrɔxɔɛ kui, yɔlonxɔnyi mabalanxi e
ma.

11 Barima e muruta nɛ Ala xa masenyi xili
ma,

e Ala xa marasi xɔn.

12 A naxa e bɔjɛ mafixɛ tɔɔrɛ ra.

E naxa dagalan ye, mixi yo mu e mali.

13 E naxa Marigi maxandi nimise kui,
a naxa e rakisi e xa jaxankate ma.

14 A naxa e ramini dimi kui nun faxɛ xa
nɔɛ bunma,

a naxa luutie bolon e nu xirixi naxee ra.

15 E xa Marigi batu a xa dugutegeɽa xa fe
ra,

nun a xa wali makaabaxie xa fe ra
adamadie bɛ.

16 Barima a bara wure naadɛe wuru,
a kondonyie kana.

17 Xaxilitaree nu bara e yetɛ suxu e xa
murute nun e xa fe jaxaxie ra, e lu
nimise kui.

18 Donse birin bara nu rapaaxu e ma,
e nu fa na faxɛ nan dɛi.

19 E xa na xɔrɔrɔɛ kui, e naxa e xui rate
Alatala ma,

a naxa e rakisi e xa xɔrɔrɔɛ ma.

20 A naxa a xa masenyi rasanba e ma, a e
rayalan,

a e ba e xa jaxankate kui.

21 E xa Marigi tantu a xa dugutegeɽa
nun a xa wali makaabaxie xa fe ra
adamadie bɛ.

22 E xa sɛrɛxɛɛ ba a xa wali fanyie kolon fe
ra a bɛ.

E man xa a xa wali fanyie ifala e xui itexi
ra sɛɛwe kui!

23 Naxee nu biyaasima kunkui xungbee kui
baa ma,

e man xa nu yulɛya raba yee xun ma,

24 nee bara Marigi wali fɔxie
nun a xa wali makaabaxie to baa ma.

25 A naxa masenyi ti, turunnaadɛ foye naxa
keli

a mɔrɔnyie ramaxa,

26 a nu biyaasilae xa kunkui ite a nu a sin,
e nu na jaxankate kui.

27 E xun naxa magi a ra e naxa lu alo
siisilae.

E xa xaxilimaya birin naxa lu e ma fu.

28 E xa nimise kui e naxa Marigi xili e xui
itexi ra,

a naxa e ratanga na gbaloe ma.
 29 A naxa turunnaade foye iti, a a masabari,
 mɔronyie naxa e raraxa.
 30 E naxa seewa nee xa maraxare ra,
 a naxa e xunti e waxonde ra.
 31 E xa Marigi tantu a xa dugutegeɗa nun a wali makaabaxie xa fe ra adamadie be!
 32 E xa a xa fe gbo nama be,
 e xa a matɔɔ Forie xa malanyi!
 33 A xure xungbee masarama gbengberenyi ra,
 a dulonyi findi boxi maxare ra.
 34 A boxi fanyi findima fɔxɔe yire ra,
 na boxikae xa fe jaaxi xa fe ra.
 35 A gbengberenyi findima xure ra
 a yire maxare findi xure guli ra,
 36 a kaametoee rasabati naa,
 e taa ti naa e sabatide.
 37 E xe sama, e wuri bilie sima
 naxee bogi barakama.
 38 A dubama e be, e wuya,
 a mu sese bama e xa xuruse konti ra.
 39 Ndee gbee xurunma,
 toore nun jaxankate ra.
 40 A maraɗaaxui dusuma forie xun na,
 a e ralɔe gbengberenyi ma kirae mu dennaxe ma,
 41 A misikiinee bama toore kui,
 a e xa denbayae rawuya alo xurusee.
 42 Mixi tinxinxie na toma e pelexinma a ra,
 Kɔno tinxintaree birin de balanma ne.
 43 Xaxilima naxan na, a xa a jɔxɔ sa yi fe birin xonma,
 a xa Marigi xa dugutegeɗa fahaamu.

108

Xunnakeli Ala saabui ra

Ala maxandi

1 Dawuda xa beeti
 2 Ala, n bara nate tongo n boɗe kui.
 N Marigi Xunnakeli Kanyi, n n xui raminima ne beetie ra.
 3 N n ma korae nun n ma maxasee berema ne subaxe ma.
 4 N Marigi, n i batuma ne sie tagi,
 n i matɔɔma ne beeti ra jamanee ya ma,
 5 barima i xa dugutegeɗa gbo dangi koore ra,
 i xa xanunteya ite alo nuxuie.
 6 Ala, i xunyi rakeli koore ma,
 i xa noɗe xa lu boxi birin xun ma,
 7 alako i xanuntenyie xa kisi i senbe saabui ra.
 Yandi, n ma duba suxu.
 8 Ala bara woyen a xa lingira seniyeɗi kui,
 «N n xun nakelima ne,
 n Sikemi boxi itaxun,

n Sukoti gulunba sɔtoma ne.
 9 N gbe nan Galadi ra, n gbe nan Manasi ra.
 Efirami boxi tan luma ne alo n xun makan-tase,
 Yudaya findi n ma munyaati ra.
 10 N n sanyi maxama Mowaba boxi ma,
 n n ma sankiri wolima Edon nan ma a xa findi n gbe ra.
 N gere ti xui mema ne Filisita boxi ma.»
 11 «Nde n xun tima taa makantaxi ra?
 Nde n xaninma Edon boxi ma?
 12 Ala mu a ra, naxan muxu rabeɗinxi gere kui?
 13 I xa fa muxu malide, i xa muxu ba muxu yaxuie yi ra.
 Adamadie xa mali fufafu na a ra.
 14 Won fama won senbe raminide Ala xa mali saabui ra.
 A tan nan fama won yaxuie iwurude.»

109

Toɗɗegela xa maxandi

Ala maxandi

1 Dawuda xa beeti beetiɓae xa mange be
 N Marigi Ala, n naxan matɔɔɔma, i naxa lu dundui kui,
 2 barima mixi jaaxie na wule falafe n xun ma.
 E de mu fan, e wule fala tun.
 3 E na n nabilinfe xonnanteya woyenyie ra,
 hali n mu fe jaaxi yo rabaxi e ra.
 4 N na fe fanyi raba e be, e n gere.
 N a ragbilenma i tan Ala nan ma.
 5 E n ma wali fanyi sare ragbilenma n ma a kobi ra,
 n ma xanunteya, e na masarama n be xonnanteya ra.
 6 I xa na toɗɗegetoɗe taxu mixi kobi nde ra,
 a defanboore xa a yanfa.
 7 A na makiiti, kiiti xa kana a ra.
 I naxa a xa maxandi suxu.
 8 A xa simaya xa dunke koti.
 Mixi gbete xa a xa wali tongo.
 9 A xa die xa findi kiridie ra, a xa gine xa findi kaaje ra.
 10 A xa die xa findi jereɗie ra naxee kule matima tun.
 E xa makuya e baride ra naxan bara kana.
 11 Donifa xa a ke birin tongo,
 a xa geeni birin xa findi si gbete gbe ra.
 12 Mixi yo naxa kinikini a ma,
 mixi yo naxa hinne a xa kiridie ra.
 13 A bonsoe xa sonto, e xilie xa neemu mixie ra.
 14 Alatala xa ratu a xa fe kobie ma,
 a nga xa yunubi naxa xafari.
 15 Alatala xa ratu na yunubie ma temui birin,

a xa e xa fe ranεemu dunija ra,
¹⁶ barima e mu dugutegeɓa rakamalima,
 e misikiineε nun fuxarilae tɔɔroma, han e
 faxes sunnunyi kui.

¹⁷ Naxan mixi dankama, na kanyi xa danke
 soto.

Naxan dubama mixie be, a xa barake soto.

¹⁸ Danke xa ragoro a ma
 alo a donma ragoroma a ma ki naxe.

A xa so a fate i alo ye,
 a xa so a xorie alo ture.

¹⁹ A xa lu a ma alo a xa sose luma a ma ki
 naxe,

a xa bilin a ma alo a beleti bilinma a tagi
 ki naxe temui birin.

²⁰ Alatala xa na sare fi n ma yaxuie be,
 naxee fe kobi falama n xun ma.

²¹ Kɔno i tan n Marigi Alatala,
 i xa hinne n na i xili xa fe ra,
 i xa n nakisi i xa dugutegeɓa fanyi saabui
 ra.

²² N luxi ne alo misikiineε fuxarila,
 naxan boɓe na tɔɔrofe ki fanyi ra.

²³ N ma fe ɗonfe alo niini naxan kuyama
 nunmare ra.

Mixi n kerima alo katoe kerima ki naxe.

²⁴ N xinbie serenma, n fate ɗonma,
 sunyi xa fe ra.

²⁵ E n nayaagima temui birin.

E na n to, e yoma n ma tun.

²⁶ N Marigi Ala, i xa n mali,
 i xa n nakisi i xa dugutegeɓa xa fe ra.

²⁷ E xa a kolon, i senbe na n malife.

²⁸ E tan n dankama,
 kono i barake nan fima n ma.
 Yaagi fama ne dusude e xun na,
 kono n tan i xa konyi di, n seewama ne.

²⁹ N yaxuie xa ifu,
 e xa yaagi xa dusu e xun na.

³⁰ N Alatala tantuma ne n xui itexi ra,

n a matɔxoma ne pama ya ma,
³¹ barima a tixi misikiineε seeti ma,
 a xa e ratanga mixie ma naxee wama e
 faxafe.

110

Alatala nan Mange Xungbe doxoma

Ala matɔxε

Dawuda xa beeti

¹ Alatala xa masenyi n marigi be:

«I magoro n yifanyi ma,
 han n xa i sanyi ti i yaxuie fari.»

² Alatala i senbe ragboma ne kelife Siyoni,
 han i i yaxuie yamari.

³ I xa soorie luma ne i foxo ra gere kui.

Na kuye na iba subaxe ma,
 i senbe gboma ne seniyyeni kui alo i fonike
 waxati.

⁴ Alatala bara a kali yi laayidi ra, naxan mu
 kanama:

«N bara i findi serexedube ra abadan,
 a Melekisedeki daaxi.»

⁵ Marigi luma i yifanyi ma,
 a mangle kanama ne a xa xone loxoe.

⁶ A a xa kiiti rapereɓa ne pamanee fari,
 a e sonto, a mange xungbe nde xun
 nakana.

⁷ Mange xure ye minma kira i.
 A xun nakelima na nan ma.

111

Ala matɔxoma fe naxee ma

Ala matɔxε

¹ Wo Alatala matɔxo!

N Alatala batuma ne n boɓe birin na,
 tinxintoeε nun pama ya ma.

² Marigi xa walie makaaba.

E rafan mixie ma naxee tinma e matode.

³ A xa walie noroxi,

a xa tinxinyi buma ne abadan.

⁴ A a niya birin xa ratu a xa kaabanakoe
 ma.

Alatala hinnema adamadie ra, a kinikini e
 ma.

⁵ A baloe fima mixi ma naxan gaaxuma a
 ya ra,

a ratu a xa saate ma abadan.

⁶ A bara a xa wali senbe masen a xa pama
 be,

pamaneε gbeteε ke sofe ra e yi.

⁷ A walima nɔndi nun tinxinyi nan fari.

A xa yaamarie findima serieε fanyi nan na,
⁸ naxee mu kanama abadan,

adamadie lanma e xa naxee rakamali.

⁹ A bara a xa pama xun sara,

a bara a xa saate mabanban abadan.

A xili seniyyen, a magaaxu.

¹⁰ Xaxilimaya foloma Alatala yaragaaxui
 nan ma.

Mixi naxan gaaxuma Ala ya ra, a xaxili
 fanyi sotoɓa ne.

Adamadie lanma e xa a matɔxo abadan.

112

Tinxintε sare

Ala matɔxε

¹ Wo Marigi Ala matɔxo!

Heeri na mixi be naxan gaaxuma Marigi
 ya ra,

naxan tinma a xa yaamarie rabatude.

² A bonsoε senbe gboma ne boxi ma.

Barake luma tinxintoeε nan ma.

³ Naafuli nun bannaya luma a yi ra,
 a xa tinxinyi xanxi abadan.

⁴ Yanbe minima dimi kui tinxintoeε be,

naxan kinikinima a boore ma,
naxan hinnema adamadie ra,
naxan luma jere ra tinxinyi kui.

⁵ Barake luma mixi be naxan mixie kima,
naxan tinma mixi donide,
naxan walima tinxinyi ra.

⁶ Na kanyi mu birama,
mixie mu neemuma a xa tinxinyi ma.

⁷ A mu gaaxuma xibaaru naaxi ya ra,
barima a xaxili tixi Alatala ra, a boje
xanxi.

⁸ A boje raxara, gaaxui yo mu a ma.
A rajonyi, a noma ne a yaxuie ra.

⁹ A misikiine kima,
a jere ma tinxinyi kui temui birin,
a xun nakelima tun.

¹⁰ Mixi naaxi tooroma na tofe ra,
a a jinyi maxinma, a xa fe xun nakanama.
Mixi naaxie xa nate mu kamalima fefe ma.

113

Alatala maniye mu na

Ala matoxoe

¹ Wo Alatala matoxo!
Alatala xa konyi die, wo xa a matoxo.

Wo Alatala xili matoxo.

² Tantui na Alatala be abadan.

³ Tantui na Alatala be yire birin,
kelife sogetede mabiri, han sogegode.

⁴ Alatala xa noe na pamanee xun ma, a xa
noe na koore ma.

⁵ Nde maniye won Marigi Alatala ra,
naxan magoroxi a xa kibanyi kui koore
ma,

⁶ naxan a ya ragoroma koore nun boxi ma.

⁷ A misikiine xun nakelima,
a tooromixi bama a xa setareja kui.

⁸ A a tima a xa kuntigie seeti ma.

⁹ A di gbegbe fima gine dibaritare ma,
alako a xa seewa soto a xa die ya ma.

Wo Alatala matoxo!

114

Isirayila boxi Ala xa pama rasenefe

Ala matoxoe

¹ Yaxuba bonsoe naxan findixi Isirayila ra,
e naxa mini Misira xa konyiya ra,

² e sabati Yudaya Ala xa horomolingira luxi
dennaxe.

Isirayila boxi naxa findi Ala xa mangeya
ra.

³ Xulunyumi baa to Isirayila pama to,
a naxa rabi mafuren.

Yuruden xure to e to fa ra, a man naxa kira
fi e ma.

⁴ Isirayila geyae to e to, e naxa tugan tugan
jalexinyi ra,
alo yexee kontonyie nun yexee yoree tu-
ganma ki naxe.

⁵ Munse a niyaxi na baa xa rabi mafuren?
Munse a niyaxi Yuruden xure kira fixi e
ma?

⁶ Munse a niyaxi Isirayila geyae xa jalexin
alo yexee kontonyie nun yexee yoree?

⁷ Dunija birin xa seren Marigi ya ra,
naxan findi Yaxuba Marigi Ala ra,

⁸ naxan ye dulonyi ramini fanye xoxoxoe
kui.

115

Alatala gbo kuyee be

Ala matoxoe

¹ Matoxoe mu lanma muxu tan be,
matoxoe lanma Alatala nan be,
a xa hinne nun dugutegeja xa fe ra.

² Munfe ra pamanee a falama,
«E xa Ala na minden?»

³ Muxu Marigi Ala na koore ma,
a a waxonfe birin nabama.

⁴ Kono e xa kuyee yailanxi xee ma nun
gbeti nan na,
e yete belexee saabui ra.

⁵ De na e be, kono e mu woyenma,
ya na e be, kono e mu se toma,

⁶ tuli na e be, kono e mu xui mema,
joe na e be, kono e mu se xiri mema.

⁷ Belexe na e be, kono e mu se masuxuma,
sanyi na e be, kono e mu e jere ma.
Xui yo mu minima e kon na!

⁸ E yailanmae fama ne lude alo e tan.
Mixi naxee e xaxili tima e ra
e findima senbetaree nan na.

⁹ Isirayila bonsoe, i xaxili ti Alatala ra,
naxan findi i xa demeri nun i kantama ra.

¹⁰ Haruna bonsoe, i xaxili ti Alatala ra,
naxan findi i xa demeri nun i kantama ra.

¹¹ Wo tan naxee findixi Ala yaragaaxuie ra,
wo wo xaxili ti Alatala ra,
naxan findi i xa demeri nun i kantama ra.

¹² Marigi a joxo saxi won xon ma.
A won barakama ne.

Isirayila bonsoe yo, Haruna bonsoe yo,
¹³ nun Ala yaragaaxuie birin yo,
e barake sotoma ne.

¹⁴ Alatala xa wo tan nun wo xa die yiriwa.

¹⁵ Alatala naxan koore nun boxi daa,
a xa barake fi wo ma.

¹⁶ Alatala nan gbe koore ra,
kono a naxa dunija tan fi adamadie ma.

¹⁷ Mixi faxaxie xa mu Alatala matoxoma,

mixi naxee sigama aligiyama e mu noma
matoxɔɛ rabade,
18 kɔnɔ won tan naxee na dunija,
a lanma won xa tantui rasiga Alatala ma,
folo yi temui ma han dan mu naxan ma.

Wo Alatala matoxɔ!

116

Ala xa kisi faxe ma

Ala matoxɔɛ

1 N Alatala xanuma barima a n xui mema.
A naxa kinikini n wa xui ma.
2 A to a tuli mati n na,
n a maxandima ne n ma simaya birin kui.

3 Faxe luuti nu bara n xiri,
aligiyama tɔɔre nu bara n li,
nimise nun kontɔfili nu bara nɔ n na,
4 kɔnɔ na temui n naxa Alatala maxandi,
«Alatala, yandi, n nakisi!»

5 Hinnente nan Alatala ra, a tinxin.
Won Marigi Ala kinikinima won ma.
6 A mixi magoroxi kantama.
N senbe to jɔn, a naxa n nakisi.

7 N xa n nii raxara,
barima Alatala bara fe fanyi raba n be.

8 Alatala, i bara n nii ratanga faxe ma,
i yaye ba n ya ra,
i n sanyi senbe so,
9 alako n xa jere i tan Alatala ya ra mixi
baloxi ya ma.

10 N to nu n xaxili tima i ra,
n naxa a fala i be,
«N na tɔɔɔfe.»

11 Limaniya to ba n yi ra,
n naxa a fala, «Wule fale nan mixi birin
na.»

12 Alatala, n i sare fima di, i xa hinne xa fe
ra?

13 N i xa maratange masenma ne pama be,
Alatala xili matoxɔfe ra.

14 N na n ma laayidie rakamalima ne
Alatala be,
a xa pama birin ya xori.

15 Alatala a joxo sama ne a batulae xa
simaya xon ma.

16 I tan Alatala xa konyi di nan n na, i xa
konyi gine xa di,
i naxan nafulunxi saya luuti ra.

17 N tantui serexe bama ne i be, n i xili
matoxoma ne.

18 N na n ma laayidie rakamalima ne
Alatala be,

a xa pama birin ya xori,
19 Alatala xa banxi tete kui,

Darisalamu pama ya xori.

Wo Marigi matoxɔ!

117

Ala xa xanunteya

Ala matoxɔɛ

1 Si birin xa Alatala matoxɔ,
bonsɔe birin xa a tantu,
2 barima a xa xanunteya gbo won mabiri,
a xa dugutegeɲa mu jɔnma abadan.

Wo Alatala matoxɔ!

118

Xaxili tife Alatala ra

Ala matoxɔɛ

1 Wo Alatala tantu barima a fan,
a xa xanunteya mu jɔnma abadan.

2 Isirayila xa a fala,
«A xa xanunteya mu jɔnma abadan!»
3 Haruna bonsɔe xa a fala,
«A xa xanunteya mu jɔnma abadan!»
4 Ala yaragaaxuie xa a fala,
«A xa xanunteya mu jɔnma abadan!»

5 N ma tɔɔre kui, n naxa Alatala maxandi.
A naxa n ma duba suxu n fulunfe ra.

6 Alatala na n seeti ma,
n mu gaaxuma fefe ma.
Adamadi noma munse niyade n na?

7 Alatala na n foxo ra, a n malima.
N fama ne node n yaxuie ra.

8 Xaxili tife Alatala ra, na nan fan beenun
xaxili tife adamadi ra.

9 Yete taxufe Alatala ra dangi yete taxufe
dunija mangee ra.

10 Si birin nu n nabilinxi n gere xili ma,
kɔnɔ Alatala naxa a niya n xa nɔ e ra.

11 E nu n nabilinxi a jaaxi ra,
kɔnɔ n naxa nɔ e ra Alatala xili ra.

12 E naxa din n na alo kumi tonsɔe,
kɔnɔ e naxa jɔn alo sexe xaraxi ganma ki
naxe.

Alatala nan a niya n xa nɔ e ra.

13 E nu n matutunma senbe ra,
a gbe mu nu luxi n xa bira,
kɔnɔ Alatala naxa n mali.

14 Alatala nan na n senbe nun n ma seewe
ra,

A bara n nakisi!

15 Seewe nun xunnakeli xui naxa mini
tinxintɔe xonyi a falafe ra,

16 «Alatala naxa wali senbe ra!
A naxa a mangeya masen,
a kaabanakoe raba.»

17 N mu faxa, n naxa kisi,
alako n xa Alatala xa kaabanakoe masen
ɲama be.

18 Alatala bara n ɲaxankata,
kono a mu n luxi n xa faxa.

19 Wo tinxinyi naadee rabi n be,
n soma menni Alatala tantufe ra.

20 Alatala xa naade nan yi ki,
tinxintooe soma naxan kui.

21 N i tantuma ne, barima i bara n ma duba
suxu,
i bara findi n nakisima ra.

22 Banxitie mee geme naxan na,
na bara findi banxi sangantime ra.

23 Na kelixi Marigi nan ma.

Kaabanakoe na a ra won tan be.

24 Loxoe nan yi ki Alatala naxan ɲanigexi,
won xa ɲelexin, won xa seewa a xa fe ra.

25 Yandi Alatala, muxu rakisi!

Yandi Alatala, muxu xun nakeli.

26 Baraka na mixi ma naxan fafe Marigi xili
ra.

Muxu Alatala matoxoma a xa banxi kui.

27 Marigi nan na Alatala ra,
naxan xa noe bara yanba won ma.
Wo xa seexe xiri sexebeade seeti ma.

28 N Marigi Ala nan i ra, n i tantuma ne,
n Marigi Ala nan i ra, n i matoxoma ne.

29 Wo Alatala tantu barima a fan.

A xa xanunteya mu ɲonma abadan.

119

Ala xa seriye kerenyi

Ala xa seriye

1 Seewe na mixie be naxee ɲere ki tinxin,
naxee biraxi Alatala xa seriye foxo ra.

2 Seewe na mixie be naxee Ala xa masenyi
mema,

naxee a fenma e boɲe birin na.

3 Nee mu tinxintareya rabama fefe ma,
e birama Ala xa kira nan foxo ra.

4 I bara i sago masen muxu be,
alako muxu xa muxu ɲoxo sa a xon ma a
fanyi ra.

5 N wama fe birin nabafe
alako n xa i xa yaamarie rabatu.

6 Na kui n mu fama yaagide i waxonfe xa
fe ra.

7 N na i xa yaamarie kolon,
n i batuma ne n boɲe fiixe ra.

8 N i xa yaamarie ratinmema ne,
i naxa me n na kerenyi ra.

9 Fonike ɲerema seniyenyi kui di?

A bira i xa masenyi foxo ra.

10 N i fenma n boɲe birin nan na.

I naxa n lu n xa makuya i xa yaamarie ra.

11 N i xa masenyi ragatama ne n boɲe ma,
alako n naxa yunubi raba i ra.

12 Matoxoe na i be Alatala.

I xa yaamarie masen n be.

13 N i xa seriye durusima ne,

i naxan masenxi i kere ra.

14 N seewaxi birafe ra i xa masenyi foxo ra,
alo n na findi banna belebele ra.

15 N n ɲoxo saxi i sago xon ma, n i xa kira
matoma ne.

16 I xa yaamarie rafan n ma,
n mu neemuma i xa masenyi ma.

17 Fe fanyi raba n tan, i xa konyi di be,
alako n xa kisi, n xa i xa masenyi ratinme.

18 N ya rabi alako n xa i xa seriye fanyi
igbe.

19 Xone nan lanxi n ma yi duniɲa ma,
i naxa i xa yaamarie noxun n ma.

20 N hayi na i xa tinxinyi ma.

21 I i xui ratema yete igboe xili ma,
mixi dankaxi naxee i xa yaamarie
rabepinma.

22 I xa n natanga yaagi nun maraɲaaxui
ma,

barima n i xa masenyi suxuxi.

23 Hali mangee n toɲnegema,
i xa konyi di a ɲoxo sama ne i xa yaamarie
nan xon ma.

24 I xa masenyi rafan n ma,
e n nasima a fanyi ra.

25 N na toore xungbe kui.

Yandi, i xa n nakisi i xa masenyi ra.

26 N to n ma ɲere ki masen i be, i n yaabi
ne.

Yandi, i xa i xa yaamari masen n be.

27 N mali i sago fahaamufe ra,
alako n xa n ɲoxo sa i xa kaabanakoe xon
ma.

28 N na wafe nimise ma.

N xun nakeli alo i a laayidixi ki naxe.

29 Wule falafe makuya n na.

Hinne n na i xa seriye saabui ra.

30 N bara dugutegeɲa kira sugandi,
n boɲe birama i xa seriye nan foxo ra.

31 Alatala, n xirixi i xa seriye nan na,
i naxa n lu yaagi kui.

32 N na n ɲerefe i xa yaamarie xa kira nan
xon ma,

barima i bara a niya i waxonfe xa lu n boɲe
ma.

33 Alatala, n matinxin i xa yaamarie ra,
alako n xa lu i xa kira xon ma n ma simaya
birin kui.

34 Xaxili fanyi fi n ma,
alako n xa n ɲoxo sa i xa seriye xon ma,

n man xa a rabatu n boɲe birin na

35 N naɲere i xa yaamarie xa kira xon ma,
barima e rafan n ma

36 N boɲe rafindi i xa masenyi ma,

i naxa a rafindi bannaya tinxintareya ma.

³⁷ N yae ba see ra naxee ɲɔnma,
n nakisi i xa kira xɔn ma.

³⁸ I xa laayidi rakamali i xa konyi di be,
i naxan nagataxi i yaragaaxuie ya ra.

³⁹ N ba yaagi kui n gaaxuxi naxan ya ra,
barima i xa seriye fan.

⁴⁰ N wama birafe i xa masenyi fɔxɔ ra a
fanyi ra.

N nakisi i xa tinxinyi kui.

⁴¹ Alatala, fa i xa xanunteya nun i xa kisi
ra n be,

alo i a laayidi ki naxe.

⁴² Na temui, n nɔma ne n maberema
yaabide,

barima n tan laxi i xa masenyi ra.

⁴³ I naxa nɔndi masenyi ba n de i,
barima n xaxili tixi i xa kiiti ra.

⁴⁴ N i xa seriye rabatuma ne abadan.

⁴⁵ N luma xɔreya nan kui,

barima n na i sago nan fenfe.

⁴⁶ N i xa masenyi falama ne mangɛe be,
n mu fama lude yaagi kui.

⁴⁷ Birafe i xa yaamarie fɔxɔ ra, na rafan n
ma.

⁴⁸ N na n belexee itema tantui ra
i xa yaamarie xa fe ra, naxee rafan n ma.
N wama n ɲɔxɔ safe i xa seriyece xɔn ma.

⁴⁹ I xa ratu i xa masenyi ma,
i naxan masen i xa konyi di be,
naxan xaxili sa fima n ma yare.

⁵⁰ N madunduma n ma tɔɔre kui
i xa laayidi nan saabui ra.

⁵¹ Yete igboe n mayelema ne,
kɔnɔ n mu i xa seriye kira beɲinma.

⁵² Alatala, n to n natu i xa kiiti tinxinxie
ma

i naxan saxi temui dangixi,
n boɲe limaniyama ne.

⁵³ N boɲe texi a ɲaaxi ra tinxintaree xili ma
naxee i xa seriye raboloma.

⁵⁴ N sabati dede, n beɛti bama ne i xa
yaamarie xa fe ra.

⁵⁵ Kɔe ra n na n natuma ne i xili ma.

Alatala, n fama ne i xa seriyece ratinmede.

⁵⁶ N darixi i sago rabatufe nan na.

⁵⁷ Alatala, i tide gbo n be.

N bara laayidi tongo i xa masenyi rabatufe
ra.

⁵⁸ N wama lufe i seeti ma n boɲe birin na.
Hinne n na alo i a masen ki naxe.

⁵⁹ N to n ɲere ki mato,
n bara gbilen i xa masenyi ma.

⁶⁰ N gbatama ne,
n mu dugundima i xa yaamarie rabatufe
ra.

⁶¹ Hali mixi ɲaaxie kankan n ma,
n mu neemuma i xa seriyece ma.

⁶² Kɔe tagi, n kelima ne, n i matɔxɔ i xa
kiiti tinxinxɔ xa fe ra.

⁶³ I yaragaaxui birin findixi n ɲereboore
nan na,
nun naxee i sago rabatuma.

⁶⁴ Alatala i xa xanunteya na duniɲa birin
ma,

n xaran i xa yaamarie ra.

⁶⁵ Alatala, i bara fe fanyi raba n tan i xa
konyi be,
alo i a laayidixi ki naxe.

⁶⁶ N xaran fe tagi rasade nun fe kolonyi ra,
barima n laxi i xa yaamarie ra.

⁶⁷ N nu bara loe beemanu i xa n ma fe
magoro,
kɔnɔ yakɔsi fa n na i xa masenyi nan
nabatufe.

⁶⁸ I fan, i fe fanyi rabama,
n xaran i xa yaamarie ra.

⁶⁹ Hali yete igboe wule sama n xun,
n i xa yaamarie rabatuma ne n boɲe birin
na.

⁷⁰ E boɲe xɔɔxɔ alo gɛme,

kɔnɔ i xa seriye ɲɔxun n be.

⁷¹ N ma tɔɔre bara n mali i xa yaamarie
kolonfe ra.

⁷² I xa masenyi fan n be xɛema nun gbeti
ra.

⁷³ I tan nan n daaxi, i tan nan n nafalaxi i
xonye ra.

Fahaamui fi n ma i xa yaamarie kolonfe ra.

⁷⁴ I yaragaaxuie xa seewa n tofe ra,
barima n xaxili tixi i xa masenyi ra.

⁷⁵ Alatala, n a kolon i xa kiiti tinxinxɔ ra,
n a kolon i n ma fe magoroxi xanunteya
nan ma.

⁷⁶ Yandi, i xa xanunteya xa n madundu,
alo i a laayidi n tan, i xa konyi be ki naxe.

⁷⁷ I xa kinikini n ma alako n xa kisi,
barima i xa seriye rafan n ma.

⁷⁸ Yete igboe xa yaagi soto,
barima n mu fe yo rabaxi e ra e n tɔɔromma
naxan ma.

N tan ɲɔxɔ sama i sago nan xɔn ma.

⁷⁹ I yaragaaxuie xa gbilen n ma,
a nun naxee i xa masenyi kolon.

⁸⁰ N boɲe xa i xa yaamarie suxu,
alako yaagi naxa fa dusu n xun na.

⁸¹ A xoli n ma n xa i xa kisi soto,
kɔnɔ n xaxili tixi i xa masenyi nan na.

⁸² N i xa laayidi rakamalixi mamefe.
N a falama n boɲe kui, «I n madunduma
mun temui?»

⁸³ N luxɔ alo kundi naxan na raxarafe,
kɔnɔ n mu neemuma i xa yaamarie ra.

⁸⁴ N xa mame ti han mun temui,
beenun i xa n yaxuie ɲaxankata?

⁸⁵ Yete igboe gantanyi tima n ya ra.
Seriye mu na ki.

86 I xa yaamari birin tinxin.
 N natanga tɔɔŋɛ ma.
 87 A gbe mu luxi e xa n ma fe kana,
 kɔɔ n tondi nɛ i xa yaamarie rabolode.
 88 N nakisi i xa xanunteya ra,
 alako n xa i xa masenyi suxu.
 89 Alatala, i xa masenyi na koore ma
 abadan.
 90 I xa xanunteya buma nɛ kelife to bɔnsɔɛ
 ma han bɔnsɔɛ naxee sa fama.
 I dunɔpa xanxi nan daa.
 91 I xa seriye buma han to,
 birin na i xa mangeya nan bun ma.
 92 Xa n mu sɛɛwa i xa seriye ra nu,
 n bara bɔɔ n ma tɔɔɛ kui nu.
 93 N mu nɛemuma i xa masenyi ra feo,
 barima i n kisixi e tan nan saabui ra.
 94 N bara n yete fi i ma, n nakisi.
 N tinma i sago suxufe ra.
 95 Mixi ɔaaxie wama n fafaxe,
 kɔɔ n tan ɔɔɔ saxi i xa masenyi xɔn ma.
 96 N a kolon dunɔpa fe birin ɔɔnma nɛ,
 kɔɔ n xa seriye mu kanama abadan.
 97 I xa seriye rafan n ma.
 N na n ɔɔɔ saxi a xɔn ma kude.
 98 I xa yaamarie n findima fahaamula nan
 na
 dangi n yaxuie ra, barima e na n bɔɔɛ kui
 temui birin.
 99 N xaxili fan n karamɔɔɛ xaxili bɛ,
 barima n na n ɔɔɔ saxi i xa masenyi nan
 xɔn ma.
 100 N fe kolon dangife forie ra,
 barima n i sago rabatuxi.
 101 N bara n sanyi ba kira ɔaaxie xɔn ma,
 n xa bira i xa masenyi ɔɔɔ ra.
 102 N mu i xa seriye bɛɔin, barima i tan nan
 yati n xaran na ra.
 103 I xa masenyi ɔɔxun n dɛ kui dangi kumi
 ra.
 104 N xaxili fanyi sɔto i sago nan na.
 Na kui n bara kira ɔaaxie tan xɔn.
 105 I xa masenyi findixi lanpui nan na n san
 tide,
 a findi naiyalanyi ra n ma kira xɔn ma.
 106 N bara laayidi tongo naxan mu kanama,
 n fama nɛ birade i xa seriye tinxinxi ɔɔɔ
 ra.
 107 N bara tɔɔɔ a gbe ra.
 Alatala, n nakisi i xa masenyi ra.
 108 Alatala, n bara i maxandi,
 i xa n ma matɔɔɛ suxu serɛɛ ra,
 i xa n xaran i sago ra.
 109 N nii na faxe ya i temui birin,
 kɔɔ n mu nɛemuma i xa seriye ma.
 110 Mixi ɔaaxie gantanyi tema n bɛ,
 kɔɔ n mu n makuyama i sago ra.
 111 I xa masenyi findixi n kɛ nan na
 abadan,

a n bɔɔɛ raseewama nɛ.
 112 N bɔɔɛ birama nɛ i xa yaamarie ɔɔɔ ra
 abadan.
 113 N filankafui xɔnma,
 kɔɔ n xa seriye rafan n ma.
 114 N kantari nun n makantama na i tan
 nan na,
 n xaxili tixi i xa masenyi ra.
 115 Wo wo masiga n na, wo tan mixi kobie,
 alako n xa Ala xa yaamarie ratinme.
 116 N demen alo i a laayidi ki naxe, alako n
 xa kisi.
 I naxa fe kana n xaxili tixi naxan na.
 117 I xa ti n fanga ra, alako n xa kisi.
 N ya tixi i xa yaamarie ra.
 118 I xa tondi mixie ra naxee e makuyama
 i xa seriye ra,
 barima madaxupa nun wule na e xa fe
 birin kui.
 119 I mixi kobie ɔɔnma nɛ yi dunɔpa ma,
 alo xabui gbeti gbi bama ki naxe.
 Na nan a ra i xa masenyi rafan n ma.
 120 N fate serɛnma i xa magaaxui ra,
 n hanmexi i xa kiiti ra.
 121 N walima nɔndi nun tinxinyi nan na.
 I naxa n lu n yaxuie yi ra.
 122 I xa n ma fe sɔɔneya i sɛnbɛ ra,
 I naxa lu yete igboe xa nɔ n na.
 123 N ya tixi i xa kisi ra temui birin,
 a nun i xa masenyi tinxinxi.
 124 Hinne i xa konyi ra i xa xanunteya kui.
 N xaran i xa yaamarie ra.
 125 Fahaamui fi n tan, i xa konyi ma,
 alako n xa i xa masenyi kui kolon.
 126 Mixie na i xa seriye matandife.
 Alatala, a lanma i xa ti e ya ra yakosi.
 127 I xa yaamarie rafanxi n ma dangife
 xɛɛma fanyi ra,
 128 n to a maɔɔxun i sago tinxin,
 n kira birin xɔnma nɛ naxan mu findi
 nɔndi ra.
 129 I xa masenyi n dɛ ixarama,
 n a rabatuma na nan ma.
 130 I xa masenyi kui matofe,
 a xaxili fima nɛ xaxilitaree ma.
 131 A na n nii ra n xa i sago kolon.
 132 I ya rafindi n ma, i xa hinne n na,
 alo i darixi a raba ra ki naxe i xanuntenyie
 bɛ.
 133 I xa n ti i xa masenyi fari,
 i naxa lu fe ɔaaxi yo xa nɔ n na.
 134 N ba adamadie xa nɔɛ bun ma,
 alako n xa i xa yaamarie ratinme.
 135 I yatagi nɔɛ rayanba i xa konyi ma,
 i xa n xaran i xa yaamarie ra.
 136 N luma wa ra a gbe ra,
 barima n a kolon mixie mu i xa seriye
 ratinmema.

137 Alatala i tinxin, i xa kiitie fan tinxin.
 138 I xa masenyi tinxin, a man findixi nondi yati nan na.
 139 N boje rapaaxuma ne n ma, barima n yaxuie mu e tuli matima i xa masenyi ra.
 140 I xa masenyi bara a yete xa nondi masen, a rafan n tan i xa konyi ma.
 141 Hali n xurun, mixie yoma n ma, n mu neemuma i sago ma.
 142 I xa tinxinyi buma abadan. I xa seriye nondi na a ra.
 143 Sunnunyi nun toore n suxuxi, kono i xa yaamarie noxun n be.
 144 I xa seriye tinxin abadan. Fahaamui fi n ma alako n xa kisi.
 145 Alatala, n na n de rawafe i be n boje birin na. N yaabi, alako n xa no i xa yaamarie ratinmede.
 146 N na n de rawafe i be. N nakisi, alako n xa no i sago rabade.
 147 N kelima beemanu subaxe xa a li, n i maxandi i xa n demen. N xaxili tixi i xa masenyi nan na.
 148 N mu xima koer ra, n na n mapoxunma i xa masenyi nan tun ma.
 149 I i tuli mati n xui ra i xa xanunteya xa fe ra.
 Alatala, n nakisi i xa kiiti bere ra.
 150 Mixie bara maso n na, naxee wama fe paaxie xon. E makuya i xa seriye ra.
 151 Kono i tan Alatala, i makore n na, i xa yaamarie findixi nondi nan na.
 152 N a kolon kabi a rakuya, i bara i xa masenyi mabanban alako a xa bu abadan.
 153 N ma toore mato, i xa n nakisi, barima n mu neemuxi i xa seriye ma.
 154 I xa n xun mafala, i xa n xun sara. N nakisi alo i a laayidi ki naxe.
 155 Kisi makuya mixi paaxie ra, barima e mu birama i xa yaamarie foxo ra.
 156 Alatala, i xa kinikini gbo. N nakisi i xa kiiti bere ra.
 157 N gerefae wuya, kono n mu gbilen i sago foxo ra.
 158 I yanfamae tofe rapaaxu n ma, barima e mu i xa masenyi suxuma.
 159 A mato, i xa yaamarie rafan n ma. Alatala, n nakisi i xa xanunteya xa fe ra.
 160 I xa masenyi nondi na a ra, i xa kiiti tinxixi buma ne abadan.
 161 Mangee n tooroma hali n mu fe paaxi yo rabaxi e ra,

kono n gaaxuma i xa masenyi ya ra n boje birin na.
 162 N seewaxi i xa laayidi ra, alo mixi naxan geeni xungbe sotoxi.
 163 N wule xonxi, a rapaaxu n ma, kono i xa seriye n xanunteyi na a ra.
 164 N i matoxoma sanmaya solofere loxo yo loxo i xa kiiti tinxixi xa fe ra.
 165 Bojesa gbegebe nan na mixie be, i xa seriye rafanxi naxee ma. Fefe mu e rabirama.
 166 Alatala, n xaxili tixi i xa kisi ra, n birama ne i xa yaamarie foxo ra.
 167 N i xa masenyi suxuma ne, barima e rafan n ma ki fanyi ra.
 168 N birama ne i sago nun i xa masenyi foxo ra. I n jere ki birin kolon.
 169 Alatala, i xa n ma duba suxu. Fahaamui fi n ma i xa masenyi saabui ra.
 170 N ma maxandi xa i li. N nakisi alo i a laayidi ki naxe.
 171 I matoxoe xa mini n de i, barima i n xaranfe i xa yaamarie nan na.
 172 N de xa beeti nde ba i xa masenyi xa fe ra, barima i xa yaamarie birin tinxin.
 173 I xa fa n demen, barima n i sago nan sugandixi.
 174 Alatala, n nui na i xa kisi ma, i xa seriye n naseewama ne.
 175 I xa n nakisi alako n xa no i matoxode. I xa kiitie xa n demen.
 176 N nabepinxi ne alo yexe loxi. I xa n tan i xa konyi fen, barima n mu neemuxi i xa yaamarie ma.

120

Ratangafe gere ma

Ala maxandi

¹ Biyaasilae xa beeti nde N na Alatala maxandi n ma toore kui, a n yaabima ne.
² Alatala, n natanga wule falee de ma, naxee mixie madaxuma.
³ Mixi madaxui, a fama munse rabade?
⁴ A fama soxoe nan tide tanbe raluganxii ra, a fama ganyi tide te wolee ra.
⁵ A xoxoxo n be lufe ra Meseki boxi ma, a xoxoxo n be lufe ra Kedari bonsoe ya ma.
⁶ N bara bu yi mixie ya ma, naxee bojesa xonxi.
⁷ N tan na bojesa nan be, kono n nefee woyen, e tan wama gere nan xon ma.

121*Demeri kelima Ala ma**Ala matɔxɔɛ*

- ¹ Biyaasilae xa beɛti nde
N na n ya ratema geyae mabiri.
N ma demeri kelima minden?
² N ma demeri fatanma Alatala nan na,
naxan koore nun boxi daaxi.
- ³ A mu tinma i xa bira.
A i kantama, a mu kinsɔnma.
⁴ Isirayila kantama mu kinsɔnma, a mu
xima.
⁵ Alatala nan i kantama.
A findixi niini nan na i be,
⁶ alako soge naxa i tɔɔɔɔ yanyi ra,
kike naxa i tɔɔɔɔ kɔɛ ra.
⁷ Alatala i ratangama ne tɔɔɔɔ birin ma, a
i nii makantama.
⁸ I na mini, Alatala luma ne i seeti ma.
I na so, Alatala birama ne i fɔxɔ ra.
A na i seeti ma yakɔsi, a na i seeti ma
abadan.

122*Bɔɔɔɔ xa lu Darisalamu**Ala matɔxɔɛ*

- ¹ Biyaasilae xa beɛti nde Dawuda naxan
sebe
N bara seewa n biyaasi booree xa wɔyenyi
ma, a falafe ra,
«Won xɛɛ Alatala xa banxi!»
- ² «Yakɔsi muxu sanyie tixi i tan
Darisalamu sode de ra.»
- ³ Darisalamu taa na a ra naxan tixi lanyi
kui.
- ⁴ Alatala xa mixie tema ne naa e bɔnsɔɛ ki
ma
alako e xa Alatala xili matɔxɔɔ alo a yamar-
ixi ki naxe.
- ⁵ Kiitisa xa kibanyie dɔxɔxi menni ne,
Dawuda bɔnsɔɛ xa mangɛ kibanyie.
- ⁶ Wo bɔɔɔɔ maxandi Darisalamu be!
«Ala xa i xanuntenyie ratanga fe xɔɔxɔɔɛ
ma.
⁷ Ala xa a niya bɔɔɔɔ xa lu i xa tete kui.
Ala xa i ratanga gere ma.»
- ⁸ N ngaxakerenyie nun n xanuntenyie xa
fe ra,
n a falama ne, «Bɔɔɔɔ xa lu wo be!
⁹ N i xa heeri fenma ne won Marigi Alatala
xa hɔɔmɔlingira xa fe ra.»

123*Ala xa konyie**Ala maxandi*

- ¹ Biyaasilae xa beɛti nde
N na n ya ratema i tan nan na,
i tan naxan ma kibanyi na koore ma.
² Muxu yae tixi muxu Marigi Alatala nan
na a xa kinikini xa fe ra,
alo konyie yae tixi e marigi ra ki naxe.
- ³ Alatala, kinikini muxu ma, barima pama
bara yo muxu ma,
⁴ yete igboe bara muxu mabere.

124*Ala xa maratange**Ala matɔxɔɛ*

- ¹ Biyaasilae xa beɛti nde Dawuda naxan
sebe
Isirayila pama xa a fala:
Xa Alatala mu lu won seeti ma nu,
² xa Alatala mu won mali gere kui nu,
³ na gerefae bara won xun nakana e xa
xɔɔɛ ra nu,
⁴ alo banbaranyi dinma xure ma ki naxe,
⁵ a fa mixie madula ye xɔɔra senbe ra.
- ⁶ Tantui na Alatala be,
naxan mu tin e xa no won na.
⁷ Won bara kisi alo xoni naxan kisixi
gantanyi ra.
Gantanyi bara kana,
yele bara boɔ a ra,
won bara e lu naa.
⁸ Won ma demeri na Alatala xili nan na,
naxan koore nun boxi daaxi.

125*Alatala a xa pama rabilinfe**Ala xa seriye*

- ¹ Biyaasilae xa beɛti nde
Naxee e xaxili tima Alatala ra,
e senbe sɔtoma ne alo Siyoni geya
naxan mu serɛnma, a bu abadan.
² Darisalamu rabilinxi geyae ra ki naxe,
Alatala a xa pama fan nabilinxi na ki ne
abadan.
- ³ Mangasanyi paxi mu tinxintɔɛ xa boxi
yamarima,
alako tinxintɔɛ belexe naxa lan fe paxi.
- ⁴ Alatala, hinne mixi fanyie ra, naxee bɔɔɔɔ
fiixe,
⁵ kɔɔɔ i tan Alatala, i xa tinxintaree keri e
yuge ma.

Ala xa bɔɔɔɔ lu Isirayila boxi ma.

126*Ala mixi xɔɔɔɔɔɔ*

Ala matɔxɔɛ

- ¹ Biyaasilae xa bɛɛti nde
Alatala to geelimanie ragbilen Siyoni,
a lu nɛ muxu bɛ alo xiye.
² Muxu naxa yele,
muxu naxa bɛɛti ba sɛɛwɛ ra.
Sie nu a falama nɛ e bore bɛ,
«Alatala bara kaabanakoe raba yie bɛ.»
³ Iyo, Alatala bara kaabanakoe raba muxu
bɛ,
muxu sɛɛwaxi ki fanyi ra.
⁴ Alatala, muxu harige ragbilen muxu ma
alo ye ragbilenma Negewi bɔxi xure
xorixie ra ki naxe.
⁵ Mixi naxee xɛ sama yaye ra, e fama nɛ a
xabade sɛɛwɛ kui.
⁶ Mixi naxan sigama sansi side, e na wafe,
na mixi gbilenma nɛ baloe ra, a sɛɛwaxi.

127*Ala nan banxi tife**Ala matɔxɔɛ*

- ¹ Biyaasilae xa bɛɛti nde Sulemani naxan
ba
Xa Alatala xa mu banxi ti,
a timae walima nɛ fufafu.
Xa Alatala xa mu taa makantama,
a kantamae walima nɛ fufafu.
² Wo kelima subaxɛ ma,
wo walima han kɔɛ ra baloe sotofo ra.
Na kui wo walima tun.
Kɔnɔ Ala a xanuntenyie man kima e sa
temui.
³ Die findima nɛ kɛ ra mixi bɛ Alatala
naxan kima,
fe fanyi sare nan e ra,
naxee kelima a tan ma.
⁴ Die naxee sotoxi fonike temui,
nee tide luma nɛ alo soorie xa xalie.
⁵ Barakɛ na mixi bɛ
naxan xa xali sase rafexi.
A yaxuie mu noma a rayaagide jama ya i.

128*Di findixi baraka nan na**Ala xa seriye*

- ¹ Biyaasilae xa bɛɛti nde
Sɛɛwɛ na Alatala xa yaragaaxui nan bɛ,
naxan jɛrɛma a xa kira xon ma.
² I xa wali geeni luma i tan nan bɛ,
a findi sɛɛwɛ nun harige ra i bɛ.
³ I xa gine luma nɛ alo wuri bogila i xa
banxi kui,
i xa die luma nɛ alo wuri nɛnɛɛ i xa teebili
sɛɛti ma.
⁴ A na na ki nɛ Alatala xa yaragaaxui bɛ,
a barakaxi.

- ⁵ Alatala xa i baraka kelife Siyoni.
I xa Darisalamu harige to i xa simaya birin
kui.
⁶ I xa i xa die xa die to.

Ala xa bɔɛsa lu Isirayila bɔxi ma.

129*Ala xunnakeli fife tɔɔɔmixi ma**Ala matɔxɔɛ*

- ¹ Biyaasilae xa bɛɛti nde
Isirayila xa a fala:
N gerefɛe bara n tɔɔɔ kabi n fonike temui.
² E bara n tɔɔɔ a jaaxi ra kabi a folɛ,
kɔnɔ e mu nɔ n na.
³ E bara n fari ibɔɔ
alo xɛ sae bɔxi booma ki naxe.
⁴ Kɔnɔ Alatala tinxin.
A bara mixi kobie xa luuti xirixie bolon.
⁵ Ala xa Siyoni xɔnmixie rayaagi.
⁶ Ala xa e lu alo banxi fari jooge,
naxan xarama beenun a xa tala,
⁷ naxan mu findima baloe ra xɛ sae bɛ.
⁸ Dangi mixie naxa duba wo bɛ, a falafe ra,
«Ala xa wo baraka.
Muxu bara duba wo bɛ Alatala xili ra.»

130*Alatala Marakisima**Ala maxandi*

- ¹ Biyaasilae xa bɛɛti nde
Alatala, n i xilima n ma tɔɔɛ tilinxi nan
kui.
² N Marigi, i xa i tuli mati n xui ra,
i xa n ma maxandi rame kinikini kui.
³ Xa i tan Alatala ratuma mixie xa yunubie
ma,
nde noma tide i ya ra sɔnɔn?
⁴ Kɔnɔ i tan yunubie xafarima nɛ.
Na kui mixi gaaxuma nɛ i ya ra.
⁵ N xaxili tixi Alatala nan na n nii birin na,
n ya tixi a xa masenyi nan na.
⁶ N xaxili naxan tixi n Marigi ra,
na dangi taa makantɛ xa mame ti ra kuye
iba ra.
A gbo na bɛ.
⁷ Isirayila, i xa i xaxili ti Alatala ra,
barima i xa xanunteya na a bɔɛɛ kui,
a i xunsare birin fima nɛ.
⁸ A tan nan Isirayila xun sarama a xa
yunubie birin ma.

131*Danxaniyatɔɛ xa maraxare**Ala matɔxɔɛ*

- ¹ Biyaasilae xa bɛɛti nde Dawuda naxan ba

Alatala, yete igboe mu n na,
n mu la n yete ra.
N mu soma fee ya ma naxee senbe gbo n
be,
naxee dangi n ma fahaamui ra.
2 N naxan nabaxi, n na n sabarixi ne,
n na n nii raxara alo di de baxi.

3 Isirayila, i xa i xaxili ti Alatala ra temui
birin.

132

*Ala xa laayidi Dawuda nun Darisalamu
be*

Ala maxandi

1 Biyaasilae xa beeti nde
Alatala, i xa ratu Dawuda ma a nun a xa
toore birin ma.

2 A naxa a rakali Alatala be,
a naxa a rakali Yaxuba Marigi Ala
Sembema be,

3 «N mu soma n xonyi, n mu n sama,

4 n mu n ya maxima,

n mu n ya magirama,

5 han n sa lingira sotoma Yaxuba Marigi
Ala Sembema be temui naxe.»

6 Won nu bara a xa fe me Efarata boxi ma.
Won naxa a li Yaara xa xe ma.

7 «Won xee a xa horomolingira yire,
won xa won xinbi sin a santide ya i.

8 Alatala, keli i xa talu i sabatide, i tan nun
i xa saate kankira.

9 I xa serexedubee xa lu xunnakeli kui,
i dugutegee xa e seewe xui rate.»

10 I xa konyi Dawuda xa fe ra,
i naxa mee i xa mange sugandixi ra.

11 Alatala a kali ne Dawuda be,
marakali naxan mu kanama,
a naxe, «N i bonsoe nde nan doxoma i xa
kibanyi ma.

12 Xa i xa die sa n ma saate binya,
e n ma yaamarie rabatu,
e xa die fan luma ne i xa kibanyi ma
abadan.»

13 Barima Alatala bara Siyoni sugandi,
menni nan nafanxi a ma a sabatide ra.

14 A naxe, «N sabatide nan be ra abadan.
N doxoma be n ma kibanyi kui barima be
rafanxi n ma.

15 N barake sama ne Siyonikae ma,
n baloe fi e xa misikiinee ma.

16 N kisi fima ne e xa serexedubee ma,
e dugutegee beeti bama ne seewe kui.»

17 «Be n Dawuda senbe rakelima ne,
n naiyalanyi raminima ne n ma Mixi
Sugandixi be.

18 N yaagi dusuma ne a yaxuie xun na,
konc n noere dusuma a tan nan xun na.»

133

Ala xa pama xa lanyi

Ala matoxoe

1 Biyaasilae xa beeti nde Dawuda naxan ba
Ngaxakerenyie lanma e xa lu lanyi kui.
Fe fanyi yati yati nan na ki.

2 Na fan alo ture naxan surusuruma
Haruna xunyi ma,

a fa goro a dexabe ma,
han a dugi li.

3 Na luma ne alo xini naxan goroma
Xerimon nun Siyoni geyae ma,
barima Alatala barake nun kisi ragoroma
naa abadan.

134

Duba serexedube be

Ala matoxoe

1 Biyaasilae xa beeti nde
Wo tan Alatala xa konyie,
wo xa Alatala matoxo,

wo tan naxee walima koe ra Alatala xa
horomobanxi kui.

2 Wo xa wo belexe ite horomobanxi kui
Alatala matoxofe ra.

3 Alatala naxan koore nun boxi daa,
a xa barake sa wo ma kelife Siyoni.

135

Isirayila xa matoxoe

Alatala matoxoe

1 Wo Marigi Alatala matoxo, wo a xili
matoxo.

Alatala xa konyie, wo xa a matoxo,

2 wo tan naxee walima Alatala xa
horomobanxi kui,

won tan naxee walima Ala xa banxi tete
kui.

3 Wo xa Alatala matoxo, barima a fan.
Wo xa beeti ba a xili matoxofe ra, barima
a rafan a ma.

4 Alatala bara Yaxuba sugandi a yete be,
alako Isirayila xa findi a xa pama fanyi ra.

5 N tan a kolon a Alatala gbo,
won Marigi dangi alae birin na.

6 Alatala a waxonfe rabama ne koore nun
boxi ma,
a a rabama ne baa tilinxie ma.

7 A nuxuie ratema keli dunija tunxunyi
naani ma,

a tune rafa nun seyamakonyi, a foye
xungbe ramini a ragatade kui.

8 A Misira di singee birin faxa,

keli mixie ma han a sa xurusee li.

⁹ A naxa tonxumae nun kaabanakoe raba Misira,

Firawuna nun a xa waliksee birin xili ma.

¹⁰ A naxa sie wuyaxi bonbo, a mange senbema gbege faxa.

¹¹ A naxa Amoriakae xa mange Sixon, Basan mange Ogo, nun Kanaan mange birin xa boxi tongo,

¹² a naxa a fi a xa pama Isirayila ma ke ra.

¹³ Alatala, i xili mu loema abadan, i xili ifalama ne temui birin,

¹⁴ barima Alatala fama ne a xa pama gbeɲoxode, a fa kinikini a xa konyie ma.

¹⁵ Si naxee mu Ala kolon, e kuyee yailanma xee ma nun gbeti nan na e belexee ra.

¹⁶ De na na kuyee be, konɔ e mu woyenma. Yae na e be, konɔ e mu se toma.

¹⁷ Tulie na e be, konɔ e mu fe mema. Nengi yo mu e fate i.

¹⁸ E rafalamae xa lu alo e tan, a nun naxee birin lama e ra.

¹⁹ Isirayilakae, wo tan xa Alatala tantu.

Haruna bonsoe, wo xa Alatala tantu.

²⁰ Lewi bonsoe, wo xa Alatala tantu.

Wo tan Ala yaragaaxuie, wo xa Alatala tantu.

²¹ Tantui na Alatala be kelife Siyoni.

Tantui na Alatala be naxan sabatixi Darisalamu.

Wo xa Alatala matoxo!

136

Tantui na Ala be a xa xanunteya xa fe ra

Ala matoxoe

¹ Wo Alatala tantu, barima a fan, dan mu na a xa xanunteya ma.

² Wo Alatala tantu naxan dangi alae birin na,

barima dan mu na a xa xanunteya ma.

³ Wo marigie xa Marigi tantu, barima dan mu na a xa xanunteya ma.

⁴ Wo xa a tan tantu,

a tan naxan keren kaabanakoe rabama, barima dan mu na a xa xanunteya ma,

⁵ a tan naxan koore daaxi a xa fahaamui ra,

barima dan mu na a xa xanunteya ma,

⁶ a tan naxan boxi itala yee fari, barima dan mu na a xa xanunteya ma,

⁷ a tan naxan yanba se xungbee daaxi, barima dan mu na a xa xanunteya ma,

⁸ soqe, alako a xa yanyi iyalan, barima dan mu na a xa xanunteya ma,

⁹ kike nun tunbuie, alako e xa koε iyalan,

barima dan mu na a xa xanunteya ma.

¹⁰ Wo xa a tan nan tantu,

a tan naxan Misirakae xa di singee faxa, barima dan mu na a xa xanunteya ma,

¹¹⁻¹² a tan naxan Isirayila ramini Misira boxi ma a senbe nun a xa noε ra,

barima dan mu na a xa xanunteya ma,

¹³ a tan naxan Xulunyumi baa ibolon firin na,

barima dan mu na a xa xanunteya ma,

¹⁴ a tan naxan Isirayilakae radangi baa tagi,

barima dan mu na a xa xanunteya ma,

¹⁵ a tan naxan Firawuna nun a xa pama rasin Xulunyumi baa xoo ra,

barima dan mu na a xa xanunteya ma.

¹⁶ Wo xa a tan nan tantu, a tan naxan a xa pama radangi gbengberenyi ra,

barima dan mu na a xa xanunteya ma,

¹⁷ a tan naxan mange xungbee faxa, barima dan mu na a xa xanunteya ma,

¹⁸ a tan naxan mange senbema faxa, barima dan mu na a xa xanunteya ma,

¹⁹ alo Amori mange Sixon, barima dan mu na a xa xanunteya ma,

²⁰ alo Basan mange Ogo, barima dan mu na a xa xanunteya ma,

²¹⁻²² a tan naxan e xa boxi fi a xa konyi Isirayila ma ke ra,

barima dan mu na a xa xanunteya ma.

²³ Wo xa a tan nan tantu, a tan naxan ratuxi muxu xa konyiya ma,

barima dan mu na a xa xanunteya ma,

²⁴ a tan naxan muxu baxi muxu yaxuie yi ra,

barima dan mu na a xa xanunteya ma,

²⁵ a tan naxan neme fima a xa daali birin ma,

barima dan mu na a xa xanunteya ma.

²⁶ Wo Ala tantu naxan na koore ma, barima dan mu na a xa xanunteya ma.

137

Isirayila xa konyiya Babilon boxi ma

Ala matoxoe

¹ Muxu nu doxoxi Babilon xuree de ra Siyoni xa fe ratufe ra.

² Muxu nu bara muxu xa korae gbaku wuri bilie kon na.

³ Muxu yaxuie nu Siyoni beetie maxorin muxu ma,

e nu wama beeti seewaxi nde xon.

E naxe, «Siyoni beeti nde ba muxu be.»

4 Muxu noma beeti bade Alatala be yi konyiya kui di?

5 Darisalamu, xa n neemu i ma, n belexe naxa no kora raberede sonon,

6 n nenyi xa kankan n de kui.

Na xa raba n na xa a sa li n naxa neemu Darisalamu ma, xa a xa fe mu findi n ma seewe ra.

7 Alatala, i xa ratu Edonkae xa fe raba ma Darisalamu xa nimise loxo.

E tan nan nu a falama,

«Won xa a kana han won sa a ba a bunyi ra.»

8 Babilon, wo xa xunnagore bara ge janigede,

seewe na a be naxan i sare ragbilenma i ma,

i fe jaaxi naxan nabaxi muxu ra.

9 Seewe na mixi be

naxan i xa die suxuma,

a e butuxun fanye fari.

138

Ala batufe bope birin na

Dawuda xa beeti

1 N i batuma ne n bope birin na,

n i matoxo alae ya i.

2 N na n xinbi sinma ne i xa horomolingira mabiri,

n i xili matoxo i xa xanunteya nun dugutegepa xa fe ra,

barima i bara i xili nun i xa masenyi rate fe birin xun na.

3 N to i xili, i naxa n yaabi, i naxa n nalimaniya i senbe ra.

4 Mange naxee birin na yi dunipa ma, e na i xa masenyi rame,

e xa i matoxo.

5 E xa Alatala xa kira matoxo,

barima Alatala xa nore gbo.

6 Hali Alatala na koore ma, a meenima ne mixi magoroxie ma, kono a makuyama ne yete igboe ra.

7 N na lu toore kui,

i n nakisima ne,

i n yaxuie xa xone xun nakanama ne,

i fa n nakisi i senbe ra.

8 Alatala n ma fee rakamalima ne.

Alatala, dan mu na i xa xanunteya ma.

I naxa i xa daalie rabolo.

139

Ala mixie kolonfe

Ala matoxe

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be Alatala, i n bope birin kolon.

2 I n doxo temui kolon, i n keli temui kolon,

i n ma mapoxunyie birin kolon beenun n xa e mapoxun.

3 I n pere temui kolon, i n sa temui kolon, i n ma kirae birin kolon.

4 Beenun woyenyi xa mini n de i,

i tan jan bara a birin kolon.

5 I n nabilinma ne i xonyee ra.

6 Na fe kolonyi makaabaxi gbo n tan be, a dangi n ma fahaamui ra.

7 N sigama minden, n xa n makuya i Xaxili ra?

N na n gima minden, n xa n noxun i ma?

8 Xa n sa te koore ne, i na menni.

Xa n sa goro aligiyama ne, n i lima ne naa.

9 Xa n sa keli subaxe ma, n baa igiri,

10 i belexe n naperema ne, i senbe n malima ne.

11 Xa a sa li n fa a fala,

«N noma n noxunde dimi kui naiyalanyi mu na dennaxe,»

12 i n toma ne na dimi kui alo n na soge nan bun ma.

13 I tan nan n nii daaxi,

i tan nan n nafalaxi n nga teege.

14 N i matoxoma ne barima n daa ki makaaba.

I xa wali maniye mu na.

N na kolonxi a fanyi ra.

15 N fate ki mu nu noxunxi i ma

a to yailanxi gundo kui.

16 I yae naxa n to beenun n xa findi a ra.

N ma loxoee birin nu sebexi i xa buki kui beenun n xa daali.

17 Ala, i xa mapoxunyie gbo, e tilin.

18 Xa n sa e kontima ne nu, e wuya meyenyi xori be.

Na birin kui, n luma i yi.

19 Ala, yandi, i xa mixi jaaxie faxa,

i xa faxetie makuya n na.

20 I yaxuie fe jaaxi falama i xa fe ra,

e i xili kanama.

21 Alatala, a mu lanma n xa i xonmixie xon?

A mu lanma i matandilae xa rapaaxu n ma?

22 N e xonma ne.

E bara findi n yaxuie ra.

23 Ala i xa n bope kui mato,

i xa n ma kontofili kolon.

24 A mato xa n na kira kobi nde nan xon ma,

i naxan xonxi.

Xa a na na ki ne, i xa n ti kisi kira nan xon ma.

140

Mixi kobi alo boximase

Ala maxandi

- ¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
² Alatala, n natanga mixi jaaxie yi ra,
 naxee wama n tooɔɔfe,
³ naxee nate tongoma e boɔɔe ma gere
 masofe ra loxo yo loxo.
⁴ E xa woyenyi xonɔ alo boximase xa xone.
 Nengi rate.
- ⁵ Alatala, i xa n natanga mixi jaaxie belexe
 i.
 I xa n natanga mixi kobie ma naxee wama
 n nabirafe.
⁶ I xa n natanga yete igboe xa gantanyi nun
 luutie ma,
 naxee yelee italama n ma kirae ra n suxufe
 ra.
⁷ Alatala, n Marigi Ala nan i ra.
 I xa i tuli mati n wa xui ra.
⁸ Alatala, n nakisima senbema,
 naxan n natangama n gere loxoɔe,
⁹ i naxa tin mixi kobie waxonfe ra,
 i naxa na sooneya e be alako e xun naxa fa
 rakeli.

Nengi rate.

- ¹⁰ N gerefae xa fe jaaxi maxirixie xa gbilen
 e ma.
¹¹ Te wole xa doxo e xun na,
 e xa radin te xooɔa, e naxa fa mini na kui
 sonon.
¹² Fe jaaxi rabae naxa sabati yi boxi ma,
 tooɔe nan tun xa ragiri e ma.

- ¹³ N a kolon Alatala kiiti fanyi sama ne
 misikiinee be,
 a nondi fima setaree ma.
¹⁴ Tinxintoe i xili matoxoma ne,
 nondilae kisima ne i ya i.

141*Mixi jaaxie xa gantanyi**Ala maxandi*

- ¹ Dawuda xa beeti
 Alatala, n bara i maxandi, i xulun n malife
 ra,
 i xa i tuli mati n ma maxandi ra.
² N ma duba xa te i mabiri alo surayi xiri,
 n ma belexe ti xa lu alo nunmare serexe.
³ Alatala, n de makanta
 alako fe jaaxi yo naxa mini n de kui.
⁴ I naxa tin n boɔɔe xa siga fe jaaxi ma,
 n naxa lan wali kobi rabae ma n ma geen
 xa fe ra.
⁵ Xa tinxintoe n bonbo, a fan n be,
 a xa xurui fan alo labunde naxan sama n
 fate ma.
 N mu tondima na fe ra.

Kono n Ala maxandima a xa mixi jaaxi
waxonfe kana.⁶ E xa kiitisa e xa radin gelenyi ra.

Mixi jaaxie xa a kolon n ma masenyi fan.

⁷ E xa a fala, «Muxu xorie bara yensen
aligiya ma,

alo xe sa boxi buxama ki naxe.»

⁸ Kono n Marigi Alatala, n ya tixi i tan na.
N kantari toma i seeti ma, i naxa n nii
rabolo.⁹ N natanga gantanyie ma e naxee tema n
be,

n natanga mixi jaaxie xa yelee ma.

¹⁰ E tan xa suxu nee ra, n tan xa kisi.**142***Danxaniyatɔe xa kantari**Ala maxandi*

- ¹ Dawuda xa lonni beeti a to nu na fonne
ra
² N na n xui ratema Alatala nan ma kinikini
xa fe ra.
³ N na n ma kontofili dentegema a tan nan
be,
n na n ma nimise ya ba a be.
⁴ Limaniya na ba n yi ra,
i tan n sigade kolon.
E bara gantanyi te n be n ma kira ra.
⁵ N nabilinyi mato: mixi yo mu na n be,
kantari mu na n be, meenima yo mu na n
be.

⁶ Alatala, i tan nan keren peti na n be
sonon.I keren nan findixi n kantama ra yi duniɔa
bende fupi fari.⁷ I xa n wa xui me, barima n senbe birin
bara non.N ba n kerimae yi ra, barima e senbe gbo
n be.⁸ N namini geeli kui,
alako n xa i xili matoxo.Na kui tinxintoe fama ne e malande n yire
i xa hinne xa fe ra.**143***Ala xa maxandi hagige**Ala maxandi*

- Dawuda xa beeti
¹ Alatala, i tuli mati n ma maxandi ra,
i xa kinikini n wa xui ma.
I xa n ma duba suxu i xa dugutegeɔa nun
i xa tinxinyi xa fe ra.
² I naxa i xa konyi makiiti, barima daali yo
mu tinxin i ya i.
³ N yaxui birama ne n foxo ra,
a n boronma ne boxi ma,

a n luma ne faxe niini bun ma alo faxamixie.

⁴ Na kui n xaxili bara ifu. Limaniya bara ba n yi.

⁵ N natuma ne loxo dangixie ma, n na n xaxili rasigama i xa wali birin ma, n na n joxo rasiga i xa daalie ma.

⁶ N na n belexe italama ne i be, n nii i fenma ne alo gbengberenyi ye fenma ki naxe.

Nengi rate.

⁷ Alatala, yandi, i xulun n yaabife ra. Limaniya bara ge bade n yi ra.

I naxa i kobe raso n na, xa na mu n luma ne alo faxamixie.

⁸ Kuye na iba, i xa i xa dugutegeɲa masen n be,

barima n xaxili tixi i tan nan na.

N jere kira masen n be,

barima n xaxili tixi i tan nan na.

⁹ Alatala, n natanga n yaxuie ma, barima n kantari sotoma i niini nan bun ma.

¹⁰ N xaran i waxonfe rabafe ra, barima i tan nan na n Marigi Ala ra.

I Xaxili Seniyenxi xa n ti kira fanyi xon ma.

¹¹ Alatala, i xa n nakisi i xili xa fe ra,

i xa n ba toore kui i xa tinxinyi xa fe ra,

¹² i xa n yaxuie de balan i xa dugutegeɲa xa fe ra,

i xa n gerefae xun nakana,

barima i xa konyi nan lanxi n ma.

144

Munse na adamadi ra Ala be?

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti

Tantui na Alatala be, naxan findixi n ma fanye ra,

naxan n belexe rawalima a xa gere kui,

² naxan findixi n xanuntenyi senbema ra, naxan findixi n kantama nun n nakisima ra,

naxan noma n yaxuie ra alako n xa kantari soto.

³ Alatala, munse na adama ra i to fa meenixi a ma?

Munse na adama xa di ra i to fa i joxo saxi a xon ma?

⁴ Adamadi luxi ne alo jengi foye, a xa simaya dangima ne alo niini dangima ki naxe.

⁵ Alatala, i xa koore rabi i gorofe ra, i fa din geyae ra alako tuuri xa te.

⁶ I xa seyamakonyi rabula yaxuie rayensenfe ra.

Xalie woli alako e xa siga.

⁷ I xa i belexe itala kelife koore ma, alako i xa n nakisi, i xa n natanga n yaxuie ma

alo mixi ratangama moronyie ma ki naxe.

⁸ N nakisi wule falee ma naxee wama n madaxufe.

⁹ Ala, n beeti neene bama ne i be n ma kora luuti fu daaxi xui ra.

¹⁰ N i matoxoma ne, i tan naxan mangee xun nakelima,

naxan i xa konyi Dawuda ratangama santidegema jaaxi ma.

¹¹ N nakisi, n natanga n yaxuie ma, naxan wule falama mixi madaxufe ra.

¹² Na temui muxu xa di xeme fanma ne alo wuri bilie,

muxu xa di ginnee tofanma ne alo kontigiba, naxee masolixi mange banxi kui.

¹³ Muxu xa banxie rafema ne daxamui mooli birin na,

muxu xa gooree wuyama ne a wulu wulu ma,

¹⁴ Muxu xa ningee xungboma ne,

lanyuru yo mu luma e ma,

e furi mu birama,

sonxo mu mema muxu malandee.

¹⁵ Seewe na pama be Ala fama yi fe mooli rabade naxan na.

Seewe na pama be Alatala findixi naxan Marigi Ala ra.

145

Ala xa kaabanakoe nun xanunteya

Ala matoxoe

Dawuda xa Ala matoxoe

¹ N ma Mange Ala, n i matoxoma ne, n i xili tantuma ne abadan.

² Loxo yo loxo n i matoxoma ne, n i xili tantuma ne abadan.

³ Alatala senbe gbo, matoxoe birin na a tan nan be,

adamadi mu noma sode na birin kui.

⁴ Yi waxati mixie fama ne i xa kaabanakoe falade boore waxati mixie be.

⁵ E fama ne i xa noore tofanyi masende.

N luma ne i xa kaabanakoe mapoxun na.

⁶ E fama ne i senbe magaaxuxi xa fe falade.

N luma ne i xa kaabanakoe masen na.

⁷ E fama ne jexinde i xa hinne xungbe ra,

e i xa tinxinyi masenma ne beeti seewaxi ra.

⁸ Alatala hinne mixi ra, a kinikini,

a dipexi, a xa xanunteya gbo.

⁹ Alatala fe fanyi rabama mixi birin be,

a kinikini a xa daali birin ma.

10 Alatala, i xa daalie birin i matoxoma ne, i xa seniyeṅṅe i tantuma ne.

11 E i xa mangeya xungbe xa fe masenma ne,

e i senbe xa fe falama ne,

12 alako mixie xa i xa kaabanakoe kolon, a nun i xa mangeya nɔɔxi.

13 I xa mangeya mu jɔnma ne, i xa nɔɔ buma ne abadan.

14 Alatala bira mixi malima, a mixi magoroxi xun nakelima ne.

15 Duniɔa birin a xaxili tixi i ra, i tan nan e baloma a waxati.

16 I tan nan i belexe rabama, i birin nawasa e hayi na naxan ma.

17 Alatala tinxin a xa fe birin kui, a dugutegexi a xa daalie ma.

18 Alatala makɔre a maxandilae ra, naxee a maxandima e boɔe fiixe ra.

19 A a yaragaaxuie waxɔnfe rabama ne, a e xa duba suxuma ne, a e rakisi.

20 Alatala a xanuntenyie makantama ne, kɔnɔ a mixi jaaxie birin sɔntoma ne.

21 N de Alatala matoxoma ne.

Daali xa a xili seniyeṅṅi matoxo temui birin.

146

Ala xa mali gbo adama xa mali be

Ala matoxɔe

1 Wo Alatala matoxo!

N nii xa Alatala matoxo,

2 n xa a matoxo n ma simaya birin na.

N n Marigi Alatala matoxoma ne beeti ra, fanni n na n nii ra.

3 Wo naxa wo yete taxu mixi xungbee ra, barima adamadie na e ra, naxee mu noma mixi rakiside.

4 E nii bama ne e fate i, e gbilen bende.

Na loxɔe yati, e naxan janigexi, na birin jɔnma ne.

5 Seewe na mixi be, Yaxuba Marigi Ala naxan malima.

Seewe na mixi be, naxan a xaxili tima a Marigi Alatala ra,

6 Ala naxan koore nun boxi daa, Ala naxan baa nun a kui see birin daa, dugutegeɔa na Ala naxan be abadan.

7 Alatala toɔnegetɔe xun mafalama, a donse fima kaametoɔe ma,

a geelimanie raminima geeli kui,

8 a donxuie ya raboɔma, a mixi magoroxie xun nakelima,

a tinxintoɔe xanuma,

9 a mɛɛnima xɔɔe ma, a kiridie nun kaape ginɛe bun tima,

kɔnɔ a mixi jaaxie tan xun nakanama ne.

10 Siyoni, wo Marigi Alatala xa mangeya mu jɔnma abadan.

Wo xa Alatala matoxo!

147

Ala senbe maniyɛ mu na

Ala matoxɔe

1 Wo Alatala matoxo.

A lanma Alatala xa matoxo beeti ra. Fe fanyi na a ra.

2 Alatala na gbilenfe Darisalamu ti ra, a Isirayila xa mixi rafama ne kelife konyiɔa kui,

3 a toɔɔmixie ralimaniyama, a e ray-alanma e xa fure kui.

4 Alatala tunbuie konti kolon, a e birin xilima e xili ra.

5 Won Marigi Alatala senbe gbo, dan mu na a xa fahaamui ma.

6 Alatala mixi magoroxi bun tima, kɔnɔ a yete igboe xa fe kanama.

7 Wo xa beeti ba Alatala be tantui ra, wo xa beeti ba Ala be korae xui ra.

8 A tan nan nuxui raminima koore ma, a tune rafa boxi ma, a sansie rasoli geyae fari.

9 A xurusee rabaloma, a donse fima xaxa yɔɔe ma, e na e xui ramini temui naxɛ.

10 Soe senbe mu findixi fefe ra Ala be.

Xeme xa senbe mu findixi fefe ra Ala be.

11 Ala yaragaaxuiya nan nafanma a ma.

Ala wama mixi xɔn naxan xaxili tixi a xa xanunteya ra.

12 Darisalamu, i xa Alatala matoxo.

Siyoni, i xa Ala tantu,

13 barima a tan nan i xa naade makantama, a tan nan barake sama i xa jama ma.

14 A boɔɔesa fima i xa boxi ma, a donse fanyi fima i ma.

15 Alatala duniɔa yamarima, a a waxɔnfe rayensenma mafuren mafuren.

16 A balabalanyi ragoroma ne alo gese fute, a na rayensen alo te xube.

17 A ragoro boxi ma, nde noma tide na xinbeli ya ra?

18 A na a xui ramini e ma, e xunuma ne, a na foye rafa, balabalanyi man findima ne ye ra.

19 Alatala bara Annabi Yaxuba rakolon a xa masenyi ra,

a bara a xa seriye nun a xa yaamarie masen Isirayila be.

20 A mu na mooli ragirixi si gbete yo be.

Nee luma Ala xa seriyee kolontareya nan kui.

Wo xa Alatala matoxo!

148

Duniya xa Ala matoxo

Ala matoxoe

¹ Wo Alatala matoxo!

Wo Alatala matoxo kelife koore ma.

Wo a matoxo yire itexi kui.

² Alatala xa malekee xa a matoxo,

a xa galie xa a matoxo koore ma.

³ Soge nun kike xa a matoxo,

tunbui dexexie fan xa a matoxo.

⁴ Koore xa a matoxo,

a nun ye naxan toma naa.

⁵ E birin xa Alatala xili matoxo,

barima a yamari nan fi, e naxa daa.

⁶ A naxa e ti e tide, e xa lu naa abadan.

A naxa na seriyee sa, naxan mu kanama.

⁷ Wo Alatala matoxo kelife boxi ma.

Baa nun nimase birin naxee na baa tilinyi kui,

⁸ seyamakonyi, balabalanyi, kunda, nuxuie,

nun foye xungbe naxan a xa yaamari ratinmema,

⁹ geyae nun tentenyie, wuri bogilae nun sediri bilie,

¹⁰ wulai subee nun xurusee, bubusee nun xonie,

¹¹ duniya mangee nun sie,

mangedie nun duniya kuntigie,

¹² fonikee nun ginedimedie, dimee nun forie,

¹³ e birin xa Alatala xili matoxo,

barima a xili gkansan nan itexi, a nore dangi koore nun boxi ra.

¹⁴ A bara mange senbema rakeli a xa pama xun na,

a xa seniyeentoe naxan matoxoma, seniyeentoe naxan findixi Isirayila a xa pama xanuxi ra.

Wo Alatala matoxo!

149

Bee ti neene

Ala matoxoe

¹ Wo Alatala matoxo!

Wo beeti neene ba a be,

wo matoxoe raba a batulae tagi.

² Isirayila xa seewa a daali Marigi ra.

Siyoni pama xa seewa e xa Mange ra.

³ E xa a xili matoxo fare boron yi ra, e xa beetie ba maxase nun kora xui ra,

⁴ barima Alatala seewaxi a xa pama ra, a kisi fima ne yete magoroe ma.

⁵ A xa seniyeentoe xa seewa yi binye ra, e xa e seewe xui ite hali e xa sadee ma.

⁶ Ala matoxoe xa lu e de i.

Na luxi alo santidegema xaapexi e belexe kui,

⁷ e naxan nawalima e gbe joxofe ra, si paaxie jaxankatafe ra.

⁸ E e yaxuie xa mangee sama ne yolonxonnye ra,

e e xa yareratie xirima ne a xoxoxoe ra,

⁹ na fa findi e xa kobija sare ra.

Xunnakeli belebele nan na ki Ala xa seniyeentoe be.

Wo xa Alatala matoxo!

150

Birin Ala matoxofe

Ala matoxoe

¹ Wo Alatala matoxo!

Wo xa Ala matoxo a xa horomobanxi kui.

Wo xa a matoxo koore ma.

² Wo xa a matoxo a xa kaabanakoe xa fe ra.

Wo xa a matoxo a senbe xungbe xa fe ra.

³ Wo xa a matoxo feri xui nun kora xui ra,

⁴ wo xa a matoxo maxase nun fare boron yi ra,

wo xa a matoxo kora maniye nun xule xui ra,

⁵ wo xa a matoxo maxase xui itexi ra.

⁶ Nimase birin xa Alatala matoxo.

Wo Alatala matoxo!

Ala xa Taalie Masenyi Fole

Isirayila mange Dawwuda to faxa, Alatala naxa a xa di Sulemani sugandi a xa findi Isirayila mange ra. Na kui Sulemani naxa Ala maxandi a xa a mali Isirayila yamaride. A nu wama lonni nan xon alako a xa no na wali rabade a raba ki ma. Na maxandi naxa Alatala makenen, a fa na duba suxu. Sulemani to findi lonnila belebele ra Ala saabui ra, dunija birin naxa na kolon a ma, e nu fa siga a xa marasi fende.

Na temui Annabi Sulemani naxa a xa fe kolonyi findi sebeli ra Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra. A xa kitaabui sebexi ki naxe, a findi taali woyenyie nan na. Na sebe ki tofan, a man lonni belebele masenma to danxaniyatosee be.

Yi taalie masenyi hagigee masenma mixi be alo:

Woyen fanyi tide nan gbo adamadie tagi. Langoepa findima toore nan na mixi be. Ala xa seriye mixi malima dunijeigiri kui.

Tunnaxoneya findima ne setarepa ra, tunnabexiya findima harige ra.

Yete igboja mu fan, yete magore nan fan.

Lanyi xa lu denbaya kui.

Die xa xuru Ala xa seriye ra.

Wule nun xone woyenyi mu fan jama be.

Adamadie lanma e xa gaaxu Ala ya ra.

Ala xa a xa masenyi raso won boje kui, alako won xa a sago kolon, won man xa a rabatu won ma dunijeigiri kui. Na birin findima marasi fanyi nan na won be dunija nun aligiyama. Amina.

Ala xa Taalie

Yi kitaabui sebexi fe naxan ma

¹ Isirayila mange Dawwuda xa di Sulemani, xa taalie nan ya:

² E sebexi ne mixie be alako e xa lonni, e xa rasi,

xaxili fanyi xa lu e be, ³ xurui fanyi xa lu e yi,

e xa bira tinxinyi, nondi, nun fe fanyi foxo ra.

⁴ Xaxili fanyi mu naxee yi, nee xa na soto, mapoxunyi fanyi xa lu fonikee be, e xa fe fanyie kolon, e lan e xa naxee raba.

⁵ Lonnila xa a tuli mati alako a xa fe kolonyi xun xa masa.

Xaxilima xa a tuli mati, alako a xa nere ki fanyi kolon,

⁶ taali kui fiixefe xa sooneya e be,

e xa fahaamui soto lonnilae xa masenyie nun taalie ma.

⁷ Alatala xa yaragaaxui findixi lonni fole nan na.

Xaxilitaree nan yoma lonni nun marasi ma.

⁸ N ma di, i i tuli mati i baba xa marasi ra, i naxa tondi i nga xa xurui ra,

⁹ barima xunmase tofanyi nan findima a ra i xunyi ma,

kon magore nan a ra i konyi ma.

¹⁰ N ma di, i naxa tin yunubitosee xa i ratantan.

¹¹ Xa e a fala, «Bira muxu foxo ra, won xa sa kira madoxo mixie be, won xa e faxa,

won xa gantanyi te mixie be naxee mu fefe rabaxi won na,

¹² Won xa e xun nakana, alo gaburi a rabama ki naxe mixie ra naxee sigama aligiyama.

¹³ Won fama naafuli sotoe na kui, won ma banxie rafema ne se fanyie ra.

¹⁴ Lu muxu ya ma alako i xa nde soto, won ma kobiri malande xa findi keren na.»

¹⁵ N ma di, i naxa bira na mixi mooli foxo ra,

i naxa lu na kira xon ma,

¹⁶ barima e fe jaaxi nan tun nabama, e gbataxi mixi nii bade.

¹⁷ Gantanyi mu tema xoni ya xori,

¹⁸ kon e tan gantanyi tema e yete kan suxuse nan na.

E e yete nan nii bafe e yete ra.

¹⁹ Birafe geeni tinxintaree foxo ra, nun mixi nii bafe, na kira mooli findima gantanyi nan na.

²⁰ Xaxilimaya xili tima kira xunyie ra, a a xui raminima taa malandee.

²¹ A xili tima jama tagi, a woyenma taa sode dee ra.

²² A naxe, «I tan xaxilitare, i birama xaxilitarepa foxo ra han mun temui?

Mixi mayelee yoma mixi ma han mun temui?

Xaxilitaree fe kolonyi xonma han mun temui?

²³ Wo gbilen fa ra n ma marasie ma.

N na n xaxili luma ne wo ma, n fahaamui fima ne wo ma n ma masenyi xa fe ra.

²⁴ N bara wo xili, kon wo mu n ma xili ratinxi.

N bara n belexe itala wo be, kon wo bara tondi.

²⁵ Wo to bara tondi n ma marasie birin na, wo to mu tinxin n ma seriye ra,

26 n fan fama ne yeleda wo ma wo xa tɔɔre kui.

Gaaxui na wo bɔɔɛ ramini a i, n mu wo malima fefe ma.

27 Gaaxui fama ne wo lida alo turunnaade foye,

tɔɔre fama ne wo suxude alo foye xungbe. Na tɔɔre nun kɔntɔfli na wo li tɛmui naxe,

28 wo n xilima ne, kɔnɔ n mu wo xa xili ratinma.

Wo n fenma ne, kɔnɔ wo mu n toma,

29 barima wo bara xaxilimaya xɔn, wo bara tondi Alatala xa yaragaaxui ra.

30 E mu nu wama n ma marasie xɔn, e mu nu wama n ma seriye suxufe.

31 Na kui e fama e xa wali sare sɔtɔde, e fama e jɛre ki rapɔnyi tode.

32 Xaxilitareɓa nan fama xaxilitaree gande. Lɔnnitareɓa nan fama lɔnnitaree gande.

33 Kɔnɔ naxan tan a tuli matima n na, na kanyi luma ne kantari kui a xɔnyi, a lu bɔɔsa kui, a mu gaaxuma tɔɔre ya ra.»

2

Xaxilimaya fan adamadie be

1 N ma di, xa i n ma masenyie suxu, xa i n ma seriye rabatu,

2 xa i i tuli mati lɔnni ra, xa nɔndi rafan i bɔɔɛ ma,

3 xa i xaxili fanyi fen, xa i nɔndi maxili,

4 xa i a fen alo gbeti, xa i a fen a fanyi ra alo bannaya fenma ki naxe,

5 na kui, i Alatala xa yaragaaxui kolonma ne,

i Ala xa fe fahaamuma ne,

6 barima Alatala nan lɔnni fima, xaxili fanyi nun nɔndi minima a kɛre i.

7 A fe fegbe ragatama tinxintɔɛe be. A nɔndi fale makantama.

8 A mixi tinxixi makantama, a a xanuntenyie ratangama kira xɔn ma.

9 Na kui, i nɔndi nun tinxinyi kolonma ne, kira tinxixi naxee mixi tima fe fanyi ma.

10 Lɔnni fama i bɔɔɛ nan ma, fe kolonyi ɓɔxunma i be,

11 xaxili fanyi i ratangama, nɔndi i makantama,

12 a i ratangama kira ɓaaxi ma, a i ratangama woyen kobi fale ma,

13 naxee gbilenma tinxinyi kira ɓɔɔ ra, naxee jɛrema dimi kui,

14 fe ɓaaxi rafanxi naxee ma, naxee jɛlexinxi kobija ra,

15 naxee xa kira mu tinxin, naxee jɛre ki mu fan.

16 Lɔnni i ratangama ne gine ɓaaxi ma, langoe gine xa de iɓɔxunyi ma,

17 naxan a xa xeme singe finsiriwalima, naxan neemuma a Marigi Ala xa saate ma.

18 A xa wali kobi a rabirama ne, a jɛre ki a xanin aligiyama.

19 Mixi naxee birama a ɓɔɔ ra, e mu gbilenma sɔnɔn, e mu kisi sɔtɔma.

20 A lanma i xa i jɛre mixi fanyie nan ma kira ra,

i xa tinxintɔɛe xa kira suxu.

21 Mixi tinxinxie luma ne yi ɓɔxi ma,

mixi hagigee mu kelima be,

22 kɔnɔ mixi ɓaaxie tan ɓɔnma ne yi ɓɔxi ma,

tinxintaree kerima ne.

3

Ala xa seriye fan

1 N ma di, i naxa neemu n ma marasie ma, i bɔɔɛ xa n ma seriye rabatu,

2 barima e fama i xa simaya xɔn nakuyade bɔɔsa kui.

3 I naxa dugutegeɓa nun nɔndi rabɛɓin, i xa e xiri i kɔn ma, i xa e sebe i sondonyi ma.

4 I fama hinne nun xaxili fanyi sɔtɔde na ki ne,

Ala nun adamadie ya i.

5 I yete taxu Alatala ra i bɔɔɛ birin na, i naxa la i yete ra.

6 I xa Ala kolon i xa kira birin xɔn, a tan nan fama jɛre ki fanyi masende i be.

7 I naxa i xaxili ti i yete ra,

i xa gaaxu Alatala ya ra,

i xa gbilen fe ɓaaxi ɓɔɔ ra.

8 Na findima yalanyi nan na i fate be,

a senbe fi i xorie ma.

9 Alatala binya i harige ra,

i xa daxamui singe fi a ma.

10 Na nan a niyama baloe nun minse gbo i yi ra,

i xa sagae birin nafe.

11 N ma di, i naxa tondi Alatala xa matinxinyi ra,

i xa a xa marasie suxu,

12 barima Alatala marasi fima ne a xanuntenyie ma,

alo babae e xa di matinxinma marafanyi kui ki naxe.

13 Seewe na mixi be naxan xaxilimaya sɔtoxi,

seewe na adama be naxan fahaamui soto.

14 Xaxilimaya xa geeni gbo gbeti be,

a tide dangi xɛema ra.

15 A fan game tofanyi be,

a tide dangi i waxɔnse birin na.

16 Xaxilimaya findima simaya xɔnkuyee nan na,

a findi bannaya nun xunnakeli ra.

17 Xaxilimaya kira fan,

a bɔɔsa fima adamadie ma.

18 A findixi simaya wuri nan na a suxumae be.

Mixi naxee kankanma lonni ma, nee seewama ne.

¹⁹ Alatala boxi yailanxi lonni nan na, a koore yailanxi xaxili fanyi nan na.

²⁰ A xa lonni nan ye raminixi boxi ma, a xa xaxili fanyi nan ye ragataxi nuxuie kui.

²¹ N ma di, seriye nun nondi ragata i boɲe kui,

e naxa makuya i ra.

²² E simaya nun hinne fima ne i ma,

²³ i xa duniɲeigiri sooneyama ne, i mu dinkonma.

²⁴ I na i sa, i mu gaaxuma, i xima ne a fanyi ra.

²⁵ I naxa gaaxu gbaloe ya ra,

i naxa gaaxu mixi jaaxie xa gere ya ra,

²⁶ barima Alatala nan na i xa xaxilisa ra.

A i ratangama ne gantanyi birin ma.

²⁷ I naxa tondi mixi malide i noma naxan na.

²⁸ I naxa a fala i boore be, «Siga, tina i fa,» xa a mali xa feere na i be to.

²⁹ I naxa i defanboore yanfa.

³⁰ I naxa mixi toɲeɲe, naxan mu fe jaaxi yo rabaxi i ra.

³¹ I naxa geresoe toone, i naxa bira a jere ki foxo ra.

³² Alatala mixi jaaxi xonma, konɔ tinxintoe tan nafan a ma.

³³ Alatala mixi jaaxi xa banxi dankama ne, konɔ a barake sama ne tinxintoe sabatide ma.

³⁴ Ala yete igboe igoroma ne, konɔ a hinnema mixi magoroxi tan na.

³⁵ Xaxilimae noroma ne, konɔ xaxilitaree tan yaagi nan sotoma.

4

A baba xa masenyi

¹ N ma die, wo wo tuli mati wo baba xa marasi ra,

wo wo jengi sa na xon ma alako wo xa xaxili soto,

² barima n na lonni fanyi nan fife wo ma yi ki.

Wo naxa tondi n ma masenyi ra.

³ Di fanyi nan nu n na n baba be.

Di kerenyi nan nu n na n nga be.

⁴ N baba nu n nasima yi woyenyi nan na, a naxe,

«I xa n ma masenyi ragata i boɲe kui,

i xa n ma seriye suxu alako i xa simaya soto.

⁵ I xa lonni fen, xaxili fanyi xa lu i be.

I naxa neemu n ma masenyi ma,

i naxa neemu n ma seriye ma.

⁶ I naxa e rabeɲin, e i makantama ne.

N ma seriye xa rafan i ma, a i ratangama ne.»

⁷ Lonni fole nan yi ki:

I xa lonni fen, i xa fe birin naba alako i xa xaxili soto.

⁸ Xa i xaxilimaya binya, a i itema ne.

Xa i a suxu, a i xunnakelima ne.

⁹ A findima xunmase tofanyi nan na i xunyi ma,

a findi diyaman xa yanbe ra i be.

¹⁰ N ma di, xa i i tuli mati n ma masenyi ra,

i xa simaya xon kuyama ne.

¹¹ N bara xaxilimaya kira masen i be,

n bara i ti kira tinxinxu xon ma.

¹² Xa i i jere ma na kira nan ma, i mu tooroma.

Xa i i gima na kira nan xon ma, i mu dinkonma.

¹³ Lonni suxu, i naxa a rabolo, i naxa a rabeɲin,

barima a findima simaya nan na i be.

¹⁴ I naxa bira mixi jaaxi foxo ra,

i naxa mixi kobi xa kira suxu.

¹⁵ I naxa jere na xon, i naxa i makore na ra.

I kobe so na ra, i dangi.

¹⁶ Mixi jaaxie mu noma xide e mu fe jaaxi raba.

Xi xoli mu noma e suxude e mu mixi ratantan.

¹⁷ Fe jaaxi findixi e xa donse nun minse nan na.

¹⁸ Tinxintoe xa kira noroma ne,

a yanbe naiyalanyi raminima ne alo soge.

¹⁹ Konɔ mixi jaaxie xa kira luxi ne alo dimi,

e mu fe kolon naxan fama e rabirade.

²⁰ N ma di, i i jengi sa n ma masenyi xon ma,

i i tuli mati n ma marasi ra.

²¹ E mato temui birin, i e ragata i sondonyi kui,

²² barima e findima simaya nan na mixie be,

naxee e fahaamuma.

E findima yalanyi nan na e fate be.

²³ I boɲe kanta dangife se birin na,

barima simaya kelima a tan nan ma.

²⁴ Wule naxa mini i de i,

i naxa mixi madaxu i xa woyenyi ra.

²⁵ I ne woyenma mixi be, i i ya ti a ra,

i naxa i ya rasiga yire gbete.

²⁶ I jengi sa i jere ki xon ma,

i lu kira fanyi xon ma.

²⁷ I naxa binya yirefanyi ma,

i naxa binya koola ma.

I naxa i sanyi ti kira jaaxi xon ma.

5

Yene xa kanari

¹ N ma di, meeni n ma lonni ma,
 i i tuli mati n ma xaxili fanyi ra,
² alako i xa fahaamui soto,
 i de xa woyenyi xori fala.
³ Langoe xa woyenyie joxun alo kumi,
 a masalaxun alo suloji,
⁴ konɔ a rapɔnyi xonɔ alo meli,
 a xejen alo santidegema de firinyi.
⁵ A sanyie a xun tima gbaloe ra,
 a xa kira mixi xaninma aligiyama ne.
⁶ A mu luma simaya kira xon ma.
 A loxi, konɔ a mu a kolon.
⁷ Yakosi, n ma di, i i tuli mati n na,
 i naxa i makuya n ma masenyi ra.
⁸ I makuya langoe xa kira ra,
 i naxa i makore a xa banxi naade ra,
⁹ alako binye naxa ba i ma,
 xeme ya ixaraxi naxa fa i xa dunijeigiri
 kana.
¹⁰ Xa na mu a ra mixi gbete nan lugama i
 harige ra,
 i xa wali tone lu boore be,
¹¹ i i xa simaya rapɔn toore kui,
 i fate birin ba i ma a jaaxi ra.
¹² I a falama ne kore,
 «N na marasi xon munfe ra?
 N boje tondi na seriye ra munfe ra?
¹³ Munfe ra n mu n tuli mati n karamoxoe
 ra,
 n mu n tuli mati n nasimae ra?
¹⁴ N fa na toore birin donxoe nan kui yi ki
 nama ya xori.»
¹⁵ Ye min, naxan minima i yete xa kolonyi
 ra.
¹⁶ I naxa tin i xa kolonyi ye xa goro mixie
 bun ma,
 i naxa tin i xa ye xa makana taa kui.
¹⁷ Na ye xa findi i keren nan gbe ra,
 i tan nun xopoe naxa na itaxun.
¹⁸ Barake xa lu i xa kolonyi ma,
 i xa seewa i xa gine ra i
 naxan futi i fonike ra.
¹⁹ I xa gine tofan alo bole, a fan alo xeli.
 A xa marafanyi xa lu i boje kui,
 i xa a maxanu temui birin.
²⁰ N ma di, i birama mixi gbete xa gine foxo
 ra munfe ra?
 Munfe ra i gine xijne sunbuma
 i gbe mu naxan na?
²¹ Alatala adama jere ki birin kolon.
 A adama xa kira birin toma.
²² Mixi jaaxi xa wali jaaxie nan a suxuxi,
 a xa yangoe nan findixi gantanyi ra a be.
²³ A xa xurutareja nan a niyama a faja,
 a xa daxupa nan a niyama a bono.

6

Tunnaxone nun langoeja

¹ N ma di, xa i i yete taanixi i boore nde be,
 i findixi hamilu ra a be e nun mixi gbete
 tagi,
² xa i i yete raxetenxi i xa woyenyi nde ra,
 xa i i yete xirixi na laayidi mooli ra,
³ n ma di, i xa fe birin naba i yete raminide
 a kui,
 xa na mu a ra i luma ne i boore sagoe.
 Siga, i i felen i boore be, i xa a mayandi.
⁴ I naxa xi de, na raba keren na.
⁵ I i yete ratanga yi fe mooli ma,
 alo xeli a yete ratangama koyinma belexe
 ma ki naxe,
 alo xoni fan a yete ratangama gantanyi ma
 ki naxe.
⁶ Tunnaxone, siga dondoli yire.
 Marasi fen a ra, alako i xa findi xaxilima
 ra.
⁷ Mange mu na dondoli be,
 kuntigi nun yarerati fan mu a be,
⁸ konɔ a walima sogofure temui,
 alako a xa baloe soto a naxan donma jeme
 ra.
⁹ I tan tunnaxone, i i sama han mun temui?
 I kelima xixoli ma temui mundun?
¹⁰ Xixoli na i suxu, i na kinson, i na i sa,
¹¹ setareja fan fama ne i suxude terenna
 ra,
 alo mupeti mixi terennama ki naxe.
 Kaame i suxuma ne, alo soori mixi suxuma
 ki naxe.
¹² Fuyante mu tinxin, a wule raperema a
 de i ne.
¹³ A luma a ya magira ra,
 a nu mixi makebentin a sanyie nun a
 belexe ra wule tonxuma ra.
¹⁴ Fe jaaxi na a xaxili kui,
 a gere masoma temui birin.
¹⁵ Na kui kasare fama ne a suxude,
 a a xun nakana kerenyi ra.
¹⁶ Fe senni na Alatala naxee xonxi,
 a mu tinma nee ra fefe ma:
¹⁷ yete igboe xa mixi mato ki,
 wule minima de naxan kui,
 belexe naxan nii bama fufafu ra,
¹⁸ boje naxan fe tinxintare mapoxunma,
 sanyi naxee e gima sigafe ra fe kobi
 rabade,
¹⁹ seede naxan wule falama,
 a nun mixi naxan ngaxakerenmae tagi
 isoma.
²⁰ N ma di, i baba xa seriye ragata,
 i naxa tondi i nga xa marasi ra.
²¹ E xa lu i boje kui temui birin, e xiri i
 kon ma.
²² E i raperema ne i xa dunijeigiri kui,

e i makanta i xa sade ma, e i rasi i keli temui.

²³ Na seriye findixi lanpui nan na, na xaranyi kira masenma ne i be, na marasi i xun tima simaya kira nan xon ma.

²⁴ E i ratangama gine kobi ma, nun xone gine de inoxunxi ma.

²⁵ I naxa wa na gine xon ma a xa tofanyi ma, i naxa tin a xa no i ra a yae ra.

²⁶ Langoe gine naxan mu na xeme taa, a mixi findima setare nan na, konon gine yenela naxan doxoxi xeme nde xon, a mixi faxama ne.

²⁷ Mixi nde noma te tongode, a a sa a yuba kui,

a fa lu a xa donma mu gan?

²⁸ Mixi nde noma a jere de te wole tagi, a fa lu a sanyi mu gan?

²⁹ Na maniyama ne alo xeme naxan yabuma gine xeme taa idoxoe ra.

Xeme yo din na gine ra, a fama jaxankate nan sotode.

³⁰ Mixi mu yoma mujeti ma,

naxan mujeti tixi a xa kaame ma,

³¹ Konon a na suxu fo a xa mujete sare fi, hali na findi a xa naafuli birin na.

³² Konon xaxilitare nan tun yene rabama gine ra.

A a xun nakana na fe mooli ra.

³³ A fe xoxoxoe sotoma ne yaagi kui,

naxan mu gbilenma a foxo ra sonon,

³⁴ barima toone xeme boje ratema ne a jaaxi ra.

Gine kanyi mu kinikinima a gbe joxoxoe loxoe.

³⁵ A boje mu goroma kobiri ra.

Hali i a gbegebe fi a ma, a mu a rasuxuma.

7

Yenela xa gantanyi

¹ N ma di, n ma woyenyi ragata i boje kui, n ma seriye xa lu i sondonyi ma.

² N ma seriye suxu alako i xa simaya soto, n ma xaranyi xa rafan i ma alo i ya firinyie.

³ N ma seriye xiri i belxesolee ra, a sebe i sondonyi ma.

⁴ Lonni xa findi i maagine ra, xaxili fanyi xa findi i bari mixi ra.

⁵ N ma seriye i ratangama ne langoe ma, e i ratangama ne yenela xeme taa idoxoe ma.

⁶ Loxoe nde, n nu na n ma banxi kui, n tande matoma wunderi ra.

⁷ N naxa xaxilitare nde to, segetala naxan xa fahaamui mu gbo.

⁸ A naxa kira suxu naxan dangima langoe gine xa banxi de ra.

A nu bara a xun ti menni ra.

⁹ Nunmare temui nan nu a ra, koe nu bara so, kuye nu bara ifoozo.

¹⁰ Gine nde naxa sa a ralan, a maxirixi langoe gine ki, a nu wama na xeme madaxufe ne.

¹¹ Gine murutaxi nan a ra, naxan woyen xui ite, a mixi matandi.

¹² A jere ma taa kui xeme fenfe ra.

¹³ A naxa na xeme suxu, a a masunbu, a a fala a be yete igbona ra,

¹⁴ «N laayidi tongo ne Ala be, n bara na rakamali serexe ra to.

¹⁵ N minixi i fende na nan ma. Yakosi n bara i to.

¹⁶ Misira sade dugi mapingixi na n sade ma,

¹⁷ a nun labunde xiri fanyi mooli birin na.

¹⁸ Fa be, won xa yene raba han geesege, won xa won waxonyi birin naba,

¹⁹ barima n ma xeme mu na banxi, a sigaxi biyaasi xonkuye.

²⁰ A bara kobiri gbegebe xanin a xun ma, a mu fama fo yi kike jon.»

²¹ A naxa no na xeme ra a xa koota saabui ra,

a naxa no a ra a xa de inoxunxi ra.

²²⁻²³ Xeme naxa bira a foxo ra keren na, alo ninge naxan sigafe ninge faxade,

alo xeli naxan a sanyi rasofe yeke kui, alo xoni naxan tife gantanyi ma,

han tanbe fa a boje soxo, a faxa,

a mu a kolon a xa simaya danma menni ne.

²⁴ Yakosi n ma die, wo wo tuli mati n na, wo n ma masenyi rame.

²⁵ I boje naxa i madaxu i xa bira na gine mooli foxo ra,

i naxa i jere a xa kira ra,

²⁶ barima a bara mixi gbegebe faxa, a bara senbema yati rabira.

²⁷ A xa banxi findixi faxe kira nan na, mixi goroma aligiyama dennaxe ra.

8

Lonni naxan fatanma Ala ra

¹ Lonni mu mixi xilima xe?

Xaxili fanyi mu a yete masenma xe?

² A xa masenyi tima yire itexi fari, a woyenma kira de ra nun kira ralandee.

³ A a xui itema taa sode de ra mixi dangima dennaxe.

A naxe, ⁴ «Adamadie, n na wo tan nan maxilife,

masenyi n na yi ra ibunadama birin be.

⁵ Xaxilitare xa xaxili soto, lonnitare xa lonni fen.

⁶ Wo wo tuli mati n ma masenyi hagige ra, masenyi tinxinxin naxan minima n de i.

⁷ N na nondi nan falafe wo be yi ki.

Tinxintareya mu rafan n ma fefe ma.

⁸ N ma woyenyi birin tinxin,
wule nun seniyentareya yo mu na e ya ma.

⁹ Nee fiixe xaxilima be, e tinxin lonnilae be.

¹⁰ Wo xa n ma lonni fen dangi gheti ra,
wo xa a kolon xaxili fanyi tide gbo xεema
fanyi be,

¹¹ fahaamui tide dangi geme tofanyi ra.
Sese mu na naxan tide dangima nee ra.»

¹² «N tan lonni, n soma fe kui, n a tagi raba.

¹³ Xa Alatala xa yaragaaxui na i be,
i fe jaaxi nan xonma.

Yete igboja, fe jaaxie, nun woyen kobie,
n nee nan xonma.

¹⁴ N gbe nan na marasi nun nondi ra,
xaxili fanyi nun senbe kanyi nan n na.

¹⁵ N tan nan mangee rapereema,
mange naxee yaamari tima tinxinyi ra.

¹⁶ N tan nan boxi yareratie rapereema,
n kuntigie tima adamadie ya ma.

¹⁷ N mixi nan xanuma, naxan n xanu.

Naxee n fenma, nee n toma ne.

¹⁸ Bannaya nun binye na n tan nan yi ra,
harige naxan mu kanama.

¹⁹ N naxan fima mixi ma a fan xεema fanyi
be,

a xa geeni dangi gheti ra.

²⁰ N nan n perema nondi kira nan xon ma,
tinxinyi na dennaxe,

²¹ alako n xanuntenyi xa harige soto ke ra,
fe fanyi xa lu e yi ra dunijeigiri kui.»

²² «Alatala naxa n daa a xa wali birin fole
ra.

²³ N nu na kabi fole, beenun boxi xa daa.

²⁴ N bari temui baa mu nu na, dulonyi mu
nu na.

²⁵ N bari ne beenun geyae xa mini,

²⁶ beenun boxi nun fotonyi xa daa.

²⁷ A to nu koore daafe, n nu na.

A to nu koore walaxe italafe, n nu na.

²⁸ A to nu nuxui tife koore ma, n nu na.

A to nu ye raminiye senbe ra boxi bun, n
nu na.

²⁹ A to nu naaninyi safe baa be

alako ye naxa fa banbaran je, n nu na.

A to nu dunija bunyi doxofo, n nu na.

³⁰ N fan nu na a fe ma a malife ra,
loxoxo yo loxoxo n findi a be seewe nan na,
n fa n jexexin a ya i temui birin.

³¹ N jexexinx i xa dunija daaxi nan na,
a findixi n be seewe ra lufe ra adamadie
tagi.»

³² «Yakosi n ma die, wo wo tuli mati n na,
seewe na mixi be naxan birama n ma kira
foxoxo ra.

³³ Wo wo tuli mati n ma xaranyi ra,
wo xa findi lonnilae ra.

Wo naxa a rabolo de.

³⁴ Seewe na mixi be naxan a tuli matima n
na,

naxan luma n seeti ma temui birin,
naxan n mamema naade ra.

³⁵ N kolonma bara kisi, Alatala bara hinne
na kanyi ra.

³⁶ Koxoxo n gerefa tan bara a yete bono,
n xonmixi na faxe fenfe na ki ne.»

9

Xaxilimaya nun lonnitareya

¹ Lonni bara a xa banxi ti fanye solofere
fari.

² A bara xuruse nde faxa, a weni yailan,
a xa doxo teebili ra a degede.

³ A bara xεerae xεe taa kui mixi xilife ra,

⁴ «Wo tan xaxilitaree nun fahaamutare,
wo fa be.

⁵ Wo xa fa n ma taami don,
wo xa fa n ma weni fanyi min.

⁶ Wo xa gbilen fe jaaxie foxoxo ra,
wo xa bira xaxilima xa kira foxoxo ra.»

⁷ Mixi yo naxan katama yete igboe mat-
inxinde,

a marapaaxui nan sotoma.

Mixi yo naxan katama mixi jaaxi raside,
a konbi nan sotoma.

⁸ Xa i xurutare rasi, a i xonma ne.

Xa i xaxilima rasi, a i xanuma ne.

⁹ I naxan falama lonnila be,
a nde nan sama a xa lonni xun.

I naxan masenma tinxintoe be,
a nde nan sama a xa tinxinyi xun.

¹⁰ Lonni foloma Alatala xa yaragaaxui nan
ma.

Fahaamui sotoma Ala Seniyeentoe kolonfe
nan ma.

¹¹ I xa dunijeigiri xon kuyama ne lonni ra,
i xa simaya je konti xun masama ne
fahaamui ra.

¹² Xaxilima lonni sare nan sotoma,

konoxo mixi naxan yoma a boore ma, na
toore nan tun sotoma.

¹³ Xaxilitareya luxi ne alo gine naxan de
wuya,

a mu xuru, a mu fe kolon.

¹⁴ A doxoxoma a xa banxi sode de nan na
doxoxo ma naxan na yire itexi,

¹⁵ alako a xa dangi mixie xili a xui itexi ra,
naxee na e jerefe kira tinxinxie xon ma.

¹⁶ A a falama mixie be naxee mu fahaamui
sotoxi,

«Wo tan xaxilitaree, wo fa be.

¹⁷ Minse mujaxi joxun,
taami donxi dunxui ra, na fan joxun.»

¹⁸ E mu a kolon faxe dimi nan menni ra.

Mixi naxee a xa xili ratinma,
nee xun tixi aligiyama nan na.

10

Taali wøyenyie

- 1 Sulemani xa taalie
Di xaxilima, a baba rasεεwama ne,
kono di lonnitare findima nimise nan na a
nga be.
- 2 Harige soto ki jaaxi mu sese gasama mixi
ma,
kono tinxinyi nan simaya fima mixi ma.
- 3 Alatala mu mixi tinxinxu luma kaame ra,
kono a tondima ne mixi jaaxi waxonfe ra.
- 4 Belexε walitare setareja nan bendunma
mixi ma,
belexε wakilixi bannaya nan fima mixi ma.
- 5 Di naxan wakilima xe xaba temui a
findixi xaxilima nan na,
kono di naxan xima xe xaba temui a findixi
yaagi nan na a baba be.
- 6 Barake na mixi tinxinxu foxo ra,
gbaloe bira ne tinxintareε foxo ra.
- 7 Tinxintε xili findima duba nan na,
kono mixi jaaxi xili loema ne.
- 8 Lonnila tinma lude seriye bun ma,
kono lonnitare xa wøyenyi a xun
nakanama ne.
- 9 Mixi naxan jεrema nondi ra,
a jεrema kantari nan kui,
kono mixi naxan mu a jεrema tinxinyi ra,
na tan fama rayarabide ne.
- 10 Mixi naxan nondi noxunma a booreε
ma, a e toorofo ne.
De kanyi xaxilitare a xun nakanama ne.
- 11 Wøyenyi tinxinxu tinxintε xa simaya
xon kuyama ne,
kono mixi jaaxi tan de gbaloe raminima
ne.
- 12 Gbesenxonneya gere rakelima ne,
kono marafanyi dijεma ne fe kanaxi birin
ma.
- 13 Lonni nan na xaxilima nenyi bun ma,
kono gbendegela nan sinma xaxilitare fari
ma.
- 14 Fe kolonyi ragataxi lonnilae yi ra,
kono lonnitare xa wøyenyi fe nan tun
kanama.
- 15 Banna mixi harige findixi a kanta se nan
na,
kono setareja nan misikiine xun
nakanama.
- 16 Tinxintε xa geeni findixi simaya nan
na,
mixi jaaxi sare findixi paxankate nan na.
- 17 Mixi naxan xurui fahaamuma, a tixi
simaya kira nan xon,
kono naxan mεema na marasi ra, a
bonoma ne.
- 18 Wule fale gbesenxonneya ragatama ne,
xaxilitare nan mixi toorjegema.
- 19 Wøyenyi rawuyafe noma mixi findide
yunubitε ra,
kono xaxilima tan a de suxuma ne.

- 20 Tinxintε xa wøyenyi tide gbo gbeti be,
kono mixi jaaxi boje tide xurun.
- 21 Tinxintε xa marasi mixi rapεrema ne,
kono xaxilitare faxama lonnitareja nan
kui.
- 22 Alatala xa barake nan mixi bannama,
mixi senbe mu sese sama na fari.
- 23 Fe jaaxi rafan mixi kobi ma,
kono lonni rafan xaxilima ma.
- 24 Mixi jaaxi henmema fe naxan na, na
nan a lima.
Mixi tinxinxu waxonfe, Ala nan na nabama
a be.
- 25 Fe xoxoxε na fa, mixi jaaxi yo mu tima,
kono tinxintε tan tima ne abadan.
- 26 Muluxunyi fe naxan niyama mixi jinyi
ra,
tuuri fe naxan niyama mixi ya ra,
tunnaxone fan na nan niyama a xeema ra.
- 27 Alatala xa yaragaaxui simaya nan fima
mixi ma,
kono mixi jaaxie xa simaya xon mu kuya.
- 28 Mixi tinxinxie xa tina findima e be seewe
nan na,
kono mixi jaaxie xa tina findima e be toore
nan na.
- 29 Alatala xa kira findixi kantari nan na
mixi tinxinxie be,
kono a findixi halaki nan na tinxintareε be.
- 30 Tinxintε mu birama fefe ma,
kono mixi jaaxi mu luma boxi ma.
- 31 Mixi tinxinxu de lonni nan masenma,
kono wule fale nenyi bolonma ne.
- 32 Tinxintε de fe fanyi nan falama,
kono mixi jaaxi fe jaaxi nan falama.

11

Sikeeli kamalitare

- 1 Alatala sikeeli kamalitare nan xonxi,
kono sikeeli kamalixi rafan a ma.
- 2 Yete igboja findima yaagi nan na,
kono yete magore findima lonni nan na.
- 3 Tinxinyi tinxintε rapεrema ne,
kono tinxintareya yanfante halakima ne.
- 4 Naafuli mu mixi malima Ala xa kiiti
loxε,
tinxinyi gbansan nan mixi ratangama na
faxe ma.
- 5 Tinxinyi tinxintε rapεrema ne kira fanyi
xon,
kono jaaxuna mixi jaaxi halakima ne.
- 6 Tinxinyi tinxintε rakisima ne,
yanfante tan luma mile gantanyi nan kui.
- 7 Mixi jaaxi na faxe, sese mu sooneyama
a be sonon.
- A xa naafuli mu senbe yo fima a ma na
temui.
- 8 Tinxintε ratangama ne paxankate ma,
mixi jaaxi tan luma na paxankate nan kui.
- 9 Mixi kobi a boore xun nakanama a xa
wøyenyie nan na,

kono tinxintɔe ratangama ne a xa lonni
saabui ra.

¹⁰ Tinxintɔee na heeri soto, taa jɛlexinma
ne.

Mixi jaaxi na faxa, birin bara geeni.

¹¹ Tinxintɔee munafanyi rafama ne a xa
taa ma,

mixi jaaxie tan taa xun nakanama e xa
woyenyie nan na.

¹² Lonnitare yoma ne a boore ma,

lonnila tan luma sabari nan kui.

¹³ Naafixi gundo makenenma ne,

dugutegɛ tan a suturama ne.

¹⁴ Marasitarepa jama rabirama ne,

kono marasima wuyaxi tan findima kisi
nan na e be.

¹⁵ Mixi yo taani mixi be fe nde ma, a fama
ne nimisade.

Tondife na rabade, na nan fisa.

¹⁶ Gine fanyie binye sotoma ne,

kono xeme jaaxi naafuli nan tun sotoma.

¹⁷ Xeme fanyi jere ki a malima ne,

kono xeme jaaxi toore nan bendunma a
yete ma.

¹⁸ Mixi jaaxi xa geeni fama ne a madax-
ude.

Tinxintɔe tan xa geeni findima sare fanyi
nan na a be.

¹⁹ Tinxintɔe kisima ne,

kono tinxintare faxe nan sotoma.

²⁰ Boje jaaxi mu rafan Alatala ma,

a wama tinxinyi nan xon.

²¹ Mixi jaaxi fama ne fe jaaxi sotode,

kono tinxintɔe tan kisima ne.

²² Gine tofanyi xaxilitare luma ne alo

xurunde xema daaxi xose jɔe ra.

²³ Tinxintɔe fama ne fe fanyi sotode,

kono xone nan luma mixi jaaxi tan be.

²⁴ Mixi naxan belexe yelefu ki tide, a
bannaya sotoma ne,

kono mixi kumaxi tan findima setare nan
na.

²⁵ Mixi naxan a harige itaxunma, a fama
ne harige sotode.

Ye xoli mu luma mixi ma naxan a boore
kima ye ra.

²⁶ Nama mixi dankama ne naxan tondima
baloe matide,

e dubama ne mixi be naxan tinma jama
xa nde soto.

²⁷ Fe fanyi rabae, fe fanyi sotoma ne,

kono fe jaaxi rabae, fe jaaxi nan sotoma.

²⁸ Mixi naxan a xaxili tima a xa naafuli ra,
a fama ne birade,

tinxintɔe tan luma ne alo burexe naxan mu
lisima.

²⁹ Mixi naxan toore bendunma a xa den-
baya ma,

fe fufafu nan fama findide a ke ra.

Lonnitare fama lude ne lonnila xa yaamari
bun ma.

³⁰ Tinxintɔee kisima ne,

lonnilae mixie masotoma ne.

³¹ Xa tinxintɔe a sare soto duniya ma,
mixi jaaxi nun yunubitɔe fan a sotoma ne.

12

Marasi tide

¹ Mixi yo tinma marasi ra, na wama lonni
nan xon,

naxan tan mu tinma na ra, daxui nan a ra.

² Alatala hinnema ne mixi fanyi ra,

a mixi kobi tan jaxankata.

³ Naaxuna mu xili xungbe fima mixi ma,
kono sese mu a niyama tinxintɔe sankee
xa tala.

⁴ Gine fanyi findima a xa mɔri xa xun-
nakeli nan na,

gine jaaxi tan luma ne alo kuli naxan na
jinyi kui.

⁵ Mixi tinxinxie xa mapoxunyi fan,

kono mixi jaaxi xa marasi mixi madax-
uma ne.

⁶ Mixi jaaxi xa woyenyi mixi faxama ne,
kono tinxintɔe tan xa woyenyi mixi rak-
isima ne.

⁷ Mixi jaaxie xa fe fama ne kanade,
kono sese mu mixi tinxinxie xa denbaye
toma.

⁸ Nama lonnilae matoxoma ne,

kono boje jaaxi kanyie, e yoma ne nee
ma.

⁹ Yete magore, malima keren peti na naxan
be,

a fisa yete igboe be, baloe mu na naxan yi
ra.

¹⁰ Tinxintɔe meenima ne a xa xuruse ma,

kono mixi jaaxi tan ya ixara.

¹¹ Boxi rawali baloe sotoma ne,

kono lonnitare birama fe fufafu nan foxo
ra.

¹² Mixi jaaxi harige fenma tinxintareya ra,
kono tinxintɔe sankee tan sigama boxi
suxu ra ne.

¹³ Fe jaaxi findima gantanyi nan na mixi
jaaxi be,

kono tinxintɔe a yete ratangama ne na
toore ma.

¹⁴ Woyen fanyi findima xunnakeli nan na
mixi be,

alo mixi to a xa wali sare sotoma.

¹⁵ Lonnitare a mapoxunxi a a xaxili fan,

lonnila tan marasi nan fenma.

¹⁶ Lonnitare boje te rafura,

lonnila tan mu konbi yaabima.

¹⁷ Tinxintɔe nondi nan falama a boore xun,
kono seede ba jaaxi wule nan tun
madoxoma.

¹⁸ Mixi de wuyaxi xa woyenyi mixi
maxonoma ne alo santidegema,

kono lonnila tan xa woyenyi mixi nan
nayanama.

¹⁹ Nondi fale xa masenyi mu masarama,

kono wule fale xa masenyi luma ne masara ra.

²⁰ Maifui nan na mixi jaaxi boje kui, seewe na mixi be, naxan gere raxubenma.

²¹ Fe jaaxi yo mu tinxintoe lima, kono mixi jaaxie na nan tun sotoma.

²² Alatala wule falee xonma ne, a hinnema ne nondi falee ra.

²³ Lonnila a xa lonni masen temui kolon, lonnitare tan a xa daxuja nan ifalama a xui itexi ra.

²⁴ Tunnabexilae findima mangee nan na, kono tunnaxonee findima konyie ra.

²⁵ Kontofli luma ne mixi lahale masara ra, woyen fanyi tan a boje raseewama ne.

²⁶ Tinxintoe kira tinxinxi masenma ne a boore be,

mixi jaaxi tan a boore raloea ne.

²⁷ Koyinma tunnaxone mu a xa tooke ganma,

kono tunnabexila meenima ne a sotosee ma.

²⁸ Simaya na kira tinxinxi nan xon ma.

Faxe mu fulama na kira ra.

13

Xurutare tondima marasi suxufe

¹ Di lonnila a tuli matima a baba xa marasi nan na,

kono xurutare mu a tuli matima marasi ra.

² Mixi fanyi xa woyenyie fe fanyi nan naminima,

kono yanfante tan wama gere nan xon.

³ Mixi naxan a de suxuma, a xun nakelima ne,

naxan de wuyaxi, na tan a xun nakanama ne.

⁴ Tunnaxone xa fefe mu sooneyama, kono tunnabexi harige gbege sotoma ne.

⁵ Wule mu rafan tinxintoe ma, kono mixi jaaxi tan a yete rayaagima ne.

⁶ Tinxinyi tinxintoe makantama ne, fe jaaxi yunubitoe tan nahalakima ne.

⁷ Mixi nde a yete findima banna nan na, kono sese mu a yi ra.

Boore tan a yete findima setare nan na, kono harige gbege na a yi ra.

⁸ Banna xa kobiri a xun sarama mixi kobie ma,

kono mixi kobie mu sese fenma setare ra.

⁹ Tinxintoe luxi ne alo lanpui dexexi, mixi jaaxi tan xa lanpui xubenma ne.

¹⁰ Yete igboja gere nan nabalama,

kono marasi ramefe findima lonni nan na.

¹¹ Harige naxan sotoma tinxintareya kui, a sigama xurun na ne,

kono harige naxan sotoma doyi doyi tinxinyi kui, na sigama gbo ra ne.

¹² Xa mixi mu a waxonfe sotoma, a tooroma ne,

kono xa a soto, a seewama ne dunijeigiri kui.

¹³ Mixi naxan yoma marasi ma, a na sare sotoma ne,

naxan tan marasi binyama, na fama ne sare fanyi sode.

¹⁴ Xaxilima xa marasi findima simaya nan na,

a mixi ratangama gantanyi jaaxi ma.

¹⁵ Fahaamui findima hinne nan na mixi be, kono mixi jaaxi tan xa kira xoxoxo.

¹⁶ Xaxilima a xa lonni rawalima, kono xaxilitare daxuja nan tun funfunma.

¹⁷ Xera tinxintare findima tooe nan saabui ra,

xera tinxinxi tan fama yalanyi nan na.

¹⁸ Mixi naxan tondima marasi ra, a setareja nun yaagi sotoma ne,

kono naxan marasi ramema, a binye nan sotoma.

¹⁹ A joxun, mixi waxonfe na raba a be, kono xaxilitare mu tinma gbilende a waxonfe jaaxi foxo ra.

²⁰ Mixi na lu xaxilima foxo ra, a fan xaxili sotoma ne,

kono lonnitaree xa malan booreja, findima tooe nan tun na.

²¹ Yunubitoe sare findima fe jaaxi nan na, tinxintoe tan sare findima heeri nan na.

²² Mixi fanyi ke luma a xa mamadie nan be,

yunubitoe tan ke luma tinxintoe nan be.

²³ Baloe gbege minima ne setare xa xe ma, kono tinxintareya luma ne kasara ra.

²⁴ Babe naxan mu a xa di xuruma luxusinyi ra,

na di mu rafan a ma.

Babe naxan a xa di xuruma,

na di rafan a ma.

²⁵ Tinxintoe wasama ne baloe ra,

kono tinxintare tan luma kaame ra ne.

14

Gine lonnila

¹ Gine lonnila senbe fima ne a xa denbaya ma,

kono gine lonnitare a xa denbaya xun nakanama ne.

² Mixi naxan a jereama a tinxinxi ra, a gaaxuma ne Ala ya ra,

kono naxan a jereama tinxintareya ra, na nan yoma Ala ma.

³ Yete igboe xa woyenyi findima bonboe nan na a be,

lonnila tan xa woyenyi a makantama ne.

⁴ Xa ninge mu boxi buxama, saga mu rafema.

Ninge xa wali a niyama ne mixi xa baloe gbege soto.

⁵ Seede fanyi mu wule falama, seede jaaxi tan wule nan tun funfunma.

6 Mixi mayele lonni fenma ne, kono a mu a sotoma.

Lonni kolonfe mu xorocho xaxilima be.

7 I xa i makuya xaxilitaree ra, barima i mu lonni yo sotoma e ra.

8 Lonnila a rocho sama ne a jere ki xon ma, lonnitare tan a yete madaxuma ne.

9 Xaxilitare yoma yunubi tongofe ma, kono tinxintoe Ala xa hinne nan fenma.

10 Mixi a yete xa toore kolon a boje kui, a mu a xa seewe masenma mixi gbete be.

11 Mixi jaaxie xa denbaya halakima ne, tinxintoe tan xa denbaya fanma ne.

12 Mixi rocho a ma a jere ki fan, a fa li kore a na gbaloe kira nan xon ma.

13 Mixi noma yeleda a de ra, a tooroxi a boje kui.

Seewe noma mafindide toore ra.

14 Mixi jaaxi yo, mixi fanyi yo, e birin e xa wali sare sotoma ne.

15 Xaxilitare lama ne mixi birin xa masenyi ra,

kono xaxilima kira matoma ne beenu a xa bira na foxo ra.

16 Xaxilima gaaxuma ne Ala ya ra, a fa gbilen fe jaaxi foxo ra,

kono xaxilitare tan soma ne na fe jaaxi kui mafuren.

17 Mixi naxan boje tema mafuren, a daxupa nan nabama.

Mixi madaxui mu rafan mixi yo ma.

18 Daxupa findima ne xaxilitare ke ra, xaxilimae tan lonni nan sotoma.

19 Mixi jaaxie fama ne e xinbi sinde tinxintoe bun ma,

e kantari nan fenma tinxintoe xonyi.

20 Setare rapaaxu birin ma, hali a doxooboore,

kono banna rafan mixi gbege ma.

21 Mixi naxan yoma a ngaxakerenyi ma, a bara yunubi soto,

kono naxan kinikini tooromixi ma, na bara seewe soto.

22 Mixi naxee fe jaaxi mapoxunma, nee bonoma ne.

Kono naxee fe fanyi mapoxunma, na kanyie marafanyi nun nondi nan toma.

23 Geeni na wali birin kui,

kono woyenyi gbansan findima setareja nan na.

24 Bannaya nan na lonnila sare ra, daxupa nan tun luma lonnitare tan yi ra.

25 Seede nondi fale mixi nii ratangama ne, kono wule fale mixi madaxuma tun.

26 Mixi naxan gaaxu Alatala ya ra, a tan nun a xa die luma ne kantari kui.

27 Alatala xa yaragaaxui simaya fima ne mixi ma,

alako e xa ratanga gantanyi ma naxan findima faxe ra.

28 Nama xa gboe findima mange xa xun-nakeli nan na,

kono jama xa xurunyi findima mange xa xunnagore nan na.

29 Xaxilima boje te xono,

kono xaxilitare a xa daxupa masenma ne a xa boje te saabui ra.

30 Bojesa findima simaya nan na,

kono mile tan findima fure nan na.

31 Naxan setare tooroma, na bara yo setare Daa Mange ma,

kono naxan kinikini setare ma, na bara a Daa Mange matoxo.

32 Mixi jaaxi xa jaaxupa a xun nakanama ne,

kono tinxintoe kantari sotoma ne hali faxe ya i.

33 Lonni na xaxilima boje kui, xaxilitare yati noma na tode.

34 Tinxinyi boxi rasigama ne yare, yunubi tan jama rayaagima ne.

35 Walike lonnila rafan mange ma, kono a walike yaagitare tan xonma ne.

15

Yaabi boroxoxi

1 Yaabi boroxoxi mixi boje ragoroma ne, kono woyen xone tan mixi boje ratema ne.

2 Xaxilima xa woyenyi a niyama ne xaxili fanyi xa rafan mixie ma,

kono xaxilitare xa woyenyi daxupa nan tun masenma.

3 Alatala mixi birin matoma,

mixi jaaxi nun mixi fanyi.

4 Woyen fanyi mixi rayalanma,

kono woyen xone mixi xaxili tooroma ne.

5 Xaxilitare yoma ne a baba xa marasi ma, xaxilima tan na marasi nan suxuma.

6 Harige fanyi na tinxintoe xonyi, kono toore gbansan nan findima tinxintare sare ra.

7 Lonnilae xa woyenyie xaxili fima ne mixi ma,

kono fe fanyi yo mu na lonnitaree boje kui.

8 Alatala mixi jaaxi xa serexe xonma, kono a tinxintoe xa duba suxuma ne.

9 Alatala mixi jaaxi xa kira xonma, kono mixi naxan birama tinxinyi foxo ra a rafan a ma.

10 Kira fanyi bejinfe findima jaxankate nan na.

Xurutareja mixi xun tima faxe kira nan ma.

11 Alatala to fe birin kolon, hali naxan nabama aligiyama nun yahan-

nama,

a ibunadama boje fan kolon.

12 Yete igboe mu wama marasi xon ma, a mu sigama lonnila yire.

13 Boje seewaxi mixi lahale fanma, kono boje tooroxi mixi lahale kanama ne.

14 Xaxilima lonni nan fenma,

kono xaxilitare daxu woyenyi nan tun falama.

¹⁵ Hali misikiine tooro a xa simaya kui, xa a boje seewaxi, na findima ne baloe ra a be.

¹⁶ Setare Ala yaragaaxui, fan banna xaxili ifuxi be.

¹⁷ Bande nipe donfe xanunteya kui, na fan sube donfe be gbeseñxonneya kui.

¹⁸ Boje rate gere xore isoxoma ne, boje ragore soñxoe raxinbelima ne.

¹⁹ Tunnaxone xa kira mabalanxi tunbee nan na,

kono tinxintoe xa kira jere noxun.

²⁰ Di lonnixa findima seewe nan na a baba be,

kono di lonnitare yoma ne a nga ma.

²¹ Xaxilitarepa rafan lonnitare ma, kono xaxilima xa kira tinxin.

²² Marasitarepa wali kanama ne,

kono marasi gbegbe wali nan sooneyama.

²³ Seewe na mixi be naxan fata a boore yaabide.

Woyenyi tide gbo naxan falaxi a fala ki ma nun a fala temui ma.

²⁴ Xaxilima xa kira a ratema ne koore ma, a a mali a xa aligiyama kira matanga.

²⁵ Alatala yete igboe xa banxi rabirama ne, kono a kaape gine xa boxi makantama ne.

²⁶ Mañoxun kobi rapaaxu Alatala ma,

kono woyen fanyi tan seniyen.

²⁷ Milante findima ne toore ra a xa denbaya be,

kono naxan mu wama geenii tinxintare xon,

na kanyi kisi nan sotoma.

²⁸ Tinxintoe fe matoma ne a fanyi ra beenu a xa yaabi nde fi,

kono fe paaxi mafura minide mixi paaxi de i.

²⁹ Alatala makuya mixi paaxie ra, kono a a tuli matima tinxintoe xa maxandi ra.

³⁰ Xeera ya iyalanxi mixi boje raseewama ne,

xeeraya fanyi senbe nan fima mixi ma.

³¹ Hali naxan a tuli matima kisi marasi ra, na kanyi luma ne lonnilae ya ma.

³² Naxan tondima marasi ramede,

na yoxi a yete nan ma, kono naxan tinma marasi ramede,

na kanyi xa lonni nan xun masama.

³³ Ala xa yaragaaxui findima lonni nan na mixi be.

Yete magore fama binye nan na.

16

Ala xa maragiri

¹ Adamadi nate tongoma a boje kui, kono maragiri na Ala nan belexe.

² Adama tan be, a xa kira birin fan,

kono kiiti sa mange Ala a boje kolon.

³ Wali birin taxu Alatala ra, alako a xa sooneya.

⁴ Alatala fe birin yailanxi fe nde nan ma. Hali mixi paaxi daaxi gbaloe loxoe nan ma fe ra.

⁵ Alatala yete igboe xonxi.

Naxankate nan a mamefe.

⁶ Yunubi xafarima hinne nun dugutegeya nan saabui ra.

Alatala xa yaragaaxui mixi ratangama fe paaxi nan ma.

⁷ Mixi jere ki na rafan Alatala ma, a a niyama ne gere xa jon na kanyi nun a yaxuie tagi.

⁸ Se dondoronti sotoxi tinxinyi ra na nan fisa se gbegbe sotoxi be tinxintareya kui.

⁹ Mixi nate tongoma a xa fe rabaxi ma, kono na fee ragiri mange na Alatala nan na.

¹⁰ Mange xa masenyi tide gbo, a xa kiiti xa tinxin.

¹¹ Alatala na sikeeli tinxinxi nan be, a xa wali nan na se maniyase kamalixi ra.

¹² Fe paaxi mu rafan manage ma, barima tinxinyi nan mange kibanyi mabanbanma.

¹³ Mange xa hinne na tinxintoe be, nondi fale rafan e ma.

¹⁴ Mange xa bojete mixi faxama ne, kono lonnila fata mange boje ragorode.

¹⁵ Mange xa jalexinyi findima simaya nan na,

a xa hinne luma ne alo nuxui naxee tune ye raminima.

¹⁶ Lonni sotoe fan xeema sotoe be, xaxili fanyi sotoe fan gbeti sotoe be.

¹⁷ Tinxintoe xa kira mu sigama fe paaxi ma.

Mixi naxan a jengi saxi a jere ki xon ma, na kisima ne.

¹⁸ Yete igboja mixi nan xun nakanama, yete iteya mixi nan naloe ma.

¹⁹ Lufe yete magoree ya ma, na fan naafuli itaxunfe be yete igboe ya ma.

²⁰ Heeri na mixi be naxan a jengi sama fe raba kie xon ma.

Seewe na mixi be naxan a xaxili tima Alatala ra.

²¹ Mixi sabarixi findima xaxilima nan na. Woyen noxunme xaxili fima ne mixi ma.

²² Xaxili fanyi simaya nan fima xaxilima ma,

xaxilitarepa findima jaxankate nan na xaxilitare be.

²³ Xaxilima a jengi sama a xa masenyi ma, alako lonni fanyi xa mini a de kui.

²⁴ Woyen fanyi findixi kumi nan na, naxan xaxili nun fate rayalanma.

²⁵ Adama a mañoxun ne a xa kira fanxi, kono a raponyi a xun tima faxe nan na.

26 Walike xa kaame nan a tutunma wali ma.
 27 Fuyante fe jaaxi maɓoxunma ne, a xa masenyi mixi gan.
 28 Mixi kobi gere xore isoxoma ne, naafixi defanmae tagi isoma.
 29 Mixi kobi a boore ratantanma ne, a na ti kira jaaxi xon ma.
 30 Mixi naxan tonxuma masenma a ya nun a de ra,
 a wama fe jaaxi nde nan nabafe.
 31 Xunsexe fiixe findima binye nan na, naxan sotoma kira tinxinxi xon ma.
 32 Dije mixi fan geresoe be, yete suxui tide dangi taa suxufe ra.
 33 Mixi kanda bunma fe nde ma, konɔ fe birin nagiri mange na Alatala nan na.

17

Lantareya

1 Taami xuntunyi sotofe boɓesa kui na nan fisa sube gbege sotofe be lantareya na dennaxe.
 2 Walike xaxilima senbe gbo dangife wali kanyi xa di ra,
 naxan fe mayaagixi rabama.
 Na walike mooli tan ke sotoma ne na denbaya kui.
 3 Xeema nun gbeti matose na te nan na, konɔ Alatala nan adama boɓe matoma.
 4 Fe kobi raba woyen tinxintare ramema, a a tuli matima wule fale ra.
 5 Mixi naxan yoma setaree ma, na bara setare Daa Marigi yelebu.
 Mixi naxan yelem a boore xa toore ma, na jaxankate nan sotoma.
 6 Mamadie findixi forie xa seewe nan na, babae fan findixi e xa die xa seewe nan na.
 7 Mange xa woyenyi mu lan xaxilitare de i, wule mu lan mange de i.
 8 Ki tife naadee rabima ne, a fe birin sooneyama ne.
 9 Dijnefe konbi ma a marafanyi nan na gboma,
 konɔ na ifalafe a xanuntenmae tagi isoma.
 10 Tantanyi masenfe lonnila be a fahaamui fima ne a ma,
 dangife lonnitare bonbofe luxusinyi ya keme ra.
 11 Mixi jaaxi naxan mange matandima tun,
 soori kinikinitare nan xeema a xili ma.
 12 Naralanfe sube xaape ra, naxan xa die baxi a yi,
 na fisa naralanfe xaxilitare ra, naxan jereema a xa xaxilitareja kui.
 13 Mixi naxan fe fanyi joxoma fe jaaxi ra, fe jaaxi mu makuyama na xa banxi ra.
 14 Gere folofe luxi ne alo bogoni iboofe.
 Na kui beenun sonxoe xa mini, keli naa.

15 Mixi naxan nondi fima fe kobi rabama, nun mixi naxan tinxintoe toonegeema, e mu rafan Alatala ma.
 16 Hali kobiri lu lonnitare yi ra, a mu na rawalima lonni sotofe ra.
 17 Mixi a defanboore xanuma temui birin, a a ngaxakerenyi malima a tooro temui.
 18 Lonnitare naxan xaxili mu na, na nan gbansan taanima a boore be.
 19 Gere rafan mixi yo ma,
 yunubi fan nafan na kanyi ma.
 Mixi naxan a yete igboma,
 xunnakane nan a lima.
 20 Mixi yo madaxui tima, na mu heeri sotoma,
 Mixi yo woyen kobi falama, na toorama ne.
 21 Mixi yo di lonnitare bari, na fama ne toorode.

Mixi yo di xaxilitare soto, na mu seewama.
 22 Boɓe seewaxi, seri fanyi na a ra,
 xaxili sunnunxi tan xorie nan xun nakanama.
 23 Mixi jaaxi see rasuxuma gundo ra, alako kiiti tinxinxi xa mafindi.
 24 Lonni makore xaxilima ra,
 konɔ xaxilitare ya tixi fe makuyaxi nan na.
 25 Di xaxilitare findima toore nan na a baba be,
 a findi xone ra a nga be.
 26 A mu lan kobiri xa ba tinxintoe yi ra, a mu lan kuntigi xa bonbo a xa tinxinyi xa fe ra.
 27 Xaxilima a de nan suxuma, a boɓe mu tema.
 28 Xaxilitare noma a maɓoxunde lonnila ra xa a dunduxi,
 a noma a maɓoxunde fahaamula ra xa a sabarixi.

18

Booretare

1 Booretare a waxonfe gbansan nan fenma, a yo marasi birin ma.
 2 Xaxilitare mu wama xaxili fanyi xon,
 a wama a yete xa maɓoxunyi nan tun masenfe.
 3 Mixi jaaxie yoma mixie ma,
 e yoma e ma han e sa yaagi.
 4 Adama xa woyenyi tilin alo baa,
 a lonni raminima naxan luxi alo dulonyi ye fanyi.
 5 Nondi fife mixi jaaxi ma, a mu fan.
 A mu lanma tinxintoe xa toonege.
 6 Lonnitare sonxoe xore isoxoma,
 a bonboe sotoma a de saabui ra.
 7 Xaxilitare de a xun nakanama ne,
 a nyeni findixi gantanyi nan na a nii be.
 8 Naafixi xa masenyi luxi ne alo donse joxunme,
 naxan goroma mixi furi kui.
 9 Tunnaxone nun kasare raba,

nee nga keren, e baba keren.
¹⁰ Alatala findixi kantari senbema nan na, tinxintɔe luma naxan niini bun ma.
¹¹ Naafuli findixi banna xa kantari nan na, a ɲɔɔɔ a ma tete na a ra naxan mu noma kanade.
¹² Gbaloe na yete igboɲa xanbi ra, kono nore na yete magore ɔɔɔɔ ra.
¹³ Mixi naxan yaabi fima beenu a xa mixi xui rame,
 a daxupa masenma ne, a a yete rayaagi.
¹⁴ Xaxili limaniyaxi mixi malima ne a xa fure kui,
 kono limaniya baxi naxan yi, na mu kelima sɔnon.
¹⁵ Lonnila katama se kolonde, a a tuli matima masenyi fanyi ra.
¹⁶ Kira rabixi mixi be naxan ki tima, manglee yati tofe sɔneyama ne na kanyi be.
¹⁷ Mixi naxan singe a yete xun mafalama fe kui,
 a luma ne alo nɔndi na a tan nan be, kono a kalamuti maxorinyi xɔɔɔɔɔe tima ne a ma.
¹⁸ Fe lufe Ala ma a sɔnxɔe ɲonma ne, a gere ɲon senbemaɛ tagi.
¹⁹ Mixi konbixi xa boɲe xɔɔɔɔɔe luma ne alo taa makantaxi.
 Na sɔnxɔe mɔɔli xɔɔɔɔɔ dangife geeli kondonyi ra.
²⁰ Adama xa masenyi noma a baloe fide a ma,
 a hayi fanma ne a xa woyenyi saabui ra.
²¹ Faxɛ nun simaya fatanma mixi xa woyenyi nan na.
 Woyenla a sare sɔtoma ne.
²² Gine sɔtofe findixi hɛeri nan na, naxan fatanxi Alatala ra.
²³ Setare mayandi tima, kono se kanyi a yaabima a xɔɔɔɔɔe nan na.
²⁴ Xa mixi booree wuya, na noma findide tɔɔɔe ra a be,
 kono boore nde na na naxan fan a ngaxakerenyi be.

19

Setare tinxinxi

¹ Setare tinxinxi fan xaxilitare wule fale be.
² Gbatafe ra i mu naxan kolon, a mixi ratantanma ne.
³ Adamadi a yete xun nakanama ne a xa daxupa ra,
 kono a fa a boɲe rate Alatala tan ma na xunnakanɛ xa fe ra.
⁴ Bannaya a niyama ne mixi xa boore gbege soto,
 kono setareɲa defanbooreɲa kanama ne.
⁵ Tɔɔɲegeti fama ne ɲaxankate sɔtode, wule fale mu kisima.

⁶ Mixi gbege katama e yete rafande kinikinintee ma,
 birin birama ne mixi ɔɔɔɔ ra naxan ki tima.
⁷ Setare mu rafan a ngaxakerenyie yati ma, a mu rafan a booree fan ma.
 A na e maxandi, e mu e tuli matima a ra.
⁸ Mixi naxan xaxili fenma, a fe fanyi rabama ne a yete be.
 Mixi naxan fahaamui fenma, a xa fe sɔneyama ne.
⁹ Tɔɔɲegeti fama ne ɲaxankate sɔtode, halaki birama ne wule fale ɔɔɔɔ ra.
¹⁰ Naafuli mu lan xaxilitare yi ra, alo a to mu lan konyi fan xa kuntigie yaamari.
¹¹ Lonnila boɲe te xɔɔɔ, a mu konbi ragbilenma.
 Na kui a binye sɔtoma ne.
¹² Manglee xa xɔɔe maniya yete xaɔɲe ra, a xa hinne fan maniya xini ra burexe xinde ma.
¹³ Di xaxilitare kontofili nan bendunma a baba ma,
 gine xa sɔnxɔe xunxuri luxi ne alo ye naxan luma mini ra feɲe yale di kui, a mu a itima.
¹⁴ Mixi banxi nun harige sɔtoma e baba ke ra,
 kono Ala nan gine xaxilima fima xeme ma.
¹⁵ Tunnaxone mixi luma ne xixoli kui, a kaame nan tun sɔtoma.
¹⁶ Mixi naxan Ala xa seriye rabatuma, a a yete ratangama ne faxɛ ma,
 kono naxan mu a ɲengi sama a ɲere ki xon ma,
 a faxama ne.
¹⁷ Setare kife na maniyaxi Alatala donife nan na.
 Ala fama ne na doni ragbilende a ma.
¹⁸ I xa fe birin naba i xa di xurufe ra alako a xa kisi,
 xa na mu a ra, a faxama ne.
¹⁹ Mixi naxan luma xɔɔɔ ra, a na sare fima ne.
 Xa i a mali keren, a man gbilenma ne na ma.
²⁰ I xa i tuli mati marasi ra, i xa tin e xa i xaran,
 alako i xa findi xaxilima ra.
²¹ Maɲɔxun gbege na mixi boɲe kui,
 kono Alatala waxɔnfe nan kamalima.
²² Adamadi wama a boore xa dugutegeɲa a ma.
 Setare fisa wule fale be.
²³ Alatala xa yaragaaxui mixi rakisima ne.
 Na mixi na a sa kɔe ra, a mu hanmema tɔɔɔe yo ra.
²⁴ Tunnaxone a donse tongoma ne a belexe,
 kono a mu wakilima a rasofe ra a de i.
²⁵ Mixi mayele bonbo, alako xaxilitare xa xaxili soto.

Xaxilima na rasi, alako a xaxili xun xa masa.

²⁶ Di naxan a baba kasarama, a a nga keru, mixi rayaagixi na a ra.

²⁷ N ma di, xa i mu marasi ramema,

i bara i yete makuya fe kolonyi ra.

²⁸ Seede wule fale yoma seriye nan ma, tinxintareya nan minima mixi jaaxi de i.

²⁹ Mixi mayele jaxankatama ne,

lonnitare bonboma ne.

20

Siisila xa xaxilitareja

¹ Weni mixi rayaagima,

beere mixi madaxuma ne.

Siisila mu nooma findide xaxilima ra.

² Mange boje texi maniya yete xaaje ra.

Mixi naxan mange raxonooma, na bara a yete tooro.

³ Mixi binyaxi mu tinma gere ra, kono xaxilitare birama sonxoe nan foxo ra.

⁴ Mixi tunnaxonoxi mu yire buxama a waxati.

Xe xaba temui a baloe fenma ne, kono a mu sese toma.

⁵ Marasi tilin alo ye naxan na baa ma.

Fahaamui kanyi na birin matoma ne.

⁶ Mixi gbege dugutegeja falama e yete xun ma,

kono dugutege yati yati toma dunija ma?

⁷ Tinxintoe jereema tinxinyi nan na,

seewe na a xa die be.

⁸ Mange kiitisa fata mixi boje jaaxi tode.

⁹ Nde nooma a falade, «Fe jaaxi yo mu n boje ma,

n seniyenxi, yunubi yo mu na n ma?»

¹⁰ Sikeeli tinxintare mu rafan Alatala ma.

¹¹ Fonike xa jere ki tinxinxi a boje ki masenma ne.

¹² Tuli naxan fe mema, ya naxan se toma, Alatala nan na birin daaxi.

¹³ Xixoli naxa rafan i ma de, xa na mu a ra i findima setare nan na.

I ya lanma a xa rasege, alako i xa baloe soto a fanyi ra.

¹⁴ Sareso nan a falama yule be,

«Na sare mu fan n be feo,»

kono a fa keli na xun ma a yete matoxofe ra.

¹⁵ Xeeema nun geme tofanyi gbege na dunija,

kono lonnila xa woyenyi tide gbo e birin be.

¹⁶ Mixi xa seeke se rasuxu a naxan taani xoje be,

xa na mu a ra a naxan taani langoe be.

¹⁷ Donse naxan soto wule ra, a fole a joxun,

kono a rajonyi a luxi ne alo geme xori i de i.

¹⁸ Marasi fanyi nan wali sooneyama.

Nama naxa gere so marasi xanbi.

¹⁹ Naafixi lanlanteya kanama ne.

I naxa la mixi ra naxan de wuya.

²⁰ Mixi na yo a nga nun a baba ma,

a dunija igirima dimi nan kui.

²¹ Harige naxan soto ma mafurenyi ra, na mu buma.

²² I naxa a fala, «N nan n gbejoxoma ne.»

I xaxili ti Alatala nan na, a i rakisima ne.

²³ Alatala mu wama maniya se tinxintare xon ma.

Sikeeli tinxintare mu fan.

²⁴ Alatala nan adamadi xun tima kira nde ra.

Ibunadama tan mu nooma na fahaamude.

²⁵ Laayidi tongofe Ala be mafuren mafuren mapoxunyi gbege xanbi,

na findixi gantanyi nan na adamadi be.

²⁶ Mange lonnila fata mixi paaxie mayegetide,

a ti e fari a xoxoxoe ra.

²⁷ Alatala xaxili fima adamadi ma, a findi a be lanpui ra,

alako a xa a yete boje mato a fanyi ra.

²⁸ Xanunteya nun dugutegeja mange kantama ne.

Mange kibanyi sabatima ne mange xa xanunteya saabui ra.

²⁹ Fonike senbe findixi a xa xunnakeli nan na.

Xemoxi xunsexe fiixe findixi a xa binye nan na.

³⁰ Bonboe findixi kobija seri nan na, luxusinyi adama xaxili matinxinma ne.

21

Alatala mange rajerefe

¹ Alatala nan mange boje rajerefe, alo a xure rajerefe ma ki naxe a waxonki ra.

² Adamadi joxo a ma a xa kira birin tinxin, kono Alatala nan mixi boje matoma sikeeli ra.

³ Wo xa bira nondi nun tinxinyi foxo ra.

Na rafan Alatala ma dangife serexe ra.

⁴ Yete igboja nun fe jaaxi rabafe,

na birin findixi yunubi nan na.

⁵ Wakilila harige xun masama ne,

kono gbata gbege findima toore nan na.

⁶ Harige naxan sotoxi wule ra,

a mu buma, a mixi xaninma ne aligiyama.

⁷ Mixi paaxie xun nakanama ne,

barima e mu tinxinyi rabatuma.

⁸ Mixi kobi mu tinxin,

kono mixi fanyi a jerefe ma kira tinxinxi xon ma.

⁹ Lufe ra banxi fari ma, a fisa lufe ra gine geresoe seeti ma banxi kui.

¹⁰ Mixi jaaxi wama fe jaaxi nan tun xon ma.

A mu kinikinima mixi yo ma, hali
dɔxoboore.

11 Xaxilitare na a to e mixi mayele
ɲaxankatama,
a xaxili di sɔtɔma nɛ,
kɔnɔ xaxilima tan fahaamui sɔtɔma lonni
nan kui.

12 Ala naxan tinxin, a mixi ɲaaxi matoma
nɛ,
a e xun nakana.

13 Mixi naxan tondima a tuli matide setare
wa xui ra,
a fan fama nɛ wade, mixi mu a tuli matima
a ra.

14 Bɔɲete kife gundo ra, a bɔɲe ragoroma
nɛ.

Mixi kife suture ra, a xa xɔnɛ magoroma
nɛ.

15 Nɛrefe tinxinyi kui, na findixi sɛwɛ nan
na tinxintɔɛ bɛ,
kɔnɔ na ɲere ki moɔli mu rafan mixi ɲaaxi
ma.

16 Mixi naxan gbilenma kira fanyi fɔxɔ ra,
na fama nɛ lude mixi faxaxie ya ma.

17 Mixi naxan birama a waxɔnfe gbansan
fɔxɔ ra,
na luma nɛ setareɲa kui.

Mixi naxan weni nun donse fanyi tun
fenma,
na mu bannama.

18 Mixi ɲaaxi findima tinxintɔɛ xunsare
nan na,
yanfante findi mixi fanyi xunsare ra.

19 Lufe ra gbengberenyi ma,
a fisa lufe ra gine fitinetɔɛ sɛeti ma.

20 Harige fanyi nun ture gbege na lonnila
xɔnyi,
kɔnɔ lonnitare bara a gbe birin don.

21 Mixi naxan birama tinxinyi nun hinne
fɔxɔ ra,
a simaya, kiiti fanyi, nun binyɛ sɔtɔma nɛ.

22 Lonnila nɔma nɛ nɔde taa makantaxi ra,
a e xa tete rabira e xaxili nu tixi naxan na.

23 Mixi naxan fata a de suxude, na mu
tɔɔrɔ ma.

24 Yɛte igboe yoma nɛ mixie ma,
a fe birin suxuma na xaxili nan na.

25 Mixi tunnaxɔnɔxi waxɔnfe a faxama nɛ,
barima a mu tinma walide.

26 Lɔxɔɛ birin mixi tunnaxɔnɔxi milama
nɛ a waxɔnse ma.

Tinxintɔɛ tan mixi kima a gbe se birin nan
na.

27 Mixi ɲaaxi xa serɛɛ mu rafan Ala ma.
Xa a sa a ba maɲoxunyi kobi ra, Alatala xa
xɔnɛ xun masama nɛ.

28 Seede wule fale halakima nɛ,
kɔnɔ seede nɔndi fale xa simaya nan
buma.

29 Mixi ɲaaxi a yatagi ifɔɔrɔma,
kɔnɔ tinxintɔɛ fe tinxinxɔ nan nabama.

30 Lonni yo mu na, fahaamui yo mu na,
marasi yo mu na,
naxan senbe gbo Alatala bɛ.

31 Soe maxirima gere so lɔxɔɛ nɛ,
kɔnɔ xunnakeli fatanma Alatala nan na.

22

Xili fanyi

1 Xili fanyi fan naafuli bɛ,
binyɛ tide dangi xɛɛma nun gbeti tide ra.

2 Banna nun setare birin lan,
barima Alatala nan e birin daa.

3 Xaxilima na fe xɔɔxɔɛ to, a a yete nan
natangama a ma.

Xaxilitare tan na fe xɔɔxɔɛ to, a soma a
kui nɛ keren na,
a fa ɲaxankate soto.

4 Yete magore naxan gaaxuma Alatala ya
ra,
a bannaya, binyɛ, nun simaya sɔtɔma nɛ.

5 Tunbee nun gantanyie na tinxintare xa
kira xɔn ma,
kɔnɔ mixi naxan mɛɛnima a yete ma, a a
makuyama nɛ mɛnni ra.

6 Fonike matinxin kira fanyi ra,
alako a naxa gbilen na fɔxɔ ra a mo tɛmɛi.

7 Banna setare yamarima nɛ,
doni tongoe fan findi donifa xa konyi ra.

8 Mixi ɲaaxi tɔɔre nan sɔtɔma a sare ra,
a senbe fama nɛ kanade.

9 Hinnente barakama nɛ,
barima a tɔɔrɔmixie kima a xa donse ra.

10 Mixi mayoe keri, alako ɲɔxɔnsɔsɔɛ xa
ɲɔn.

Na tɛmɛi gbɛsɛnxɔnnɛya nun konbie
danma nɛ.

11 Bɔɲe xa seniyenyi rafan mixi naxan ma,
wɔyɛn fanyie nan minima na de i,
a fa findi mange defanboore ra.

12 Alatala nɔndi nan makantama,
kɔnɔ a yanfante xa wɔyɛnyɛ xun
nakanama nɛ.

13 Mixi tunnaxɔnɔxi nan a falama,
«Yete xaɲɛxi na tande, n na mini kene
ma, a n faxama nɛ.»

14 Gantanyi nan na langoe gine xa wɔyɛnyɛ
ra.

Alatala xɔnɔxi mixi naxan ma, na suxuma
na gantanyi kui.

15 Xaxilitareɲa naxan na dimɛdi bɔɲe kui,
a bama xuru luxusinyi nan saabui ra.

16 Mixi naxan setare tɔɔrɔma geeni nde xa
fe ra,
nun mixi naxan banna kima,
na firinyi findima fuxarila nan na.

Lonnila xa taalie

17 I i tuli mati lonnilae xa marasi ra,
i bɔɲe rabi n ma masenyie bɛ.

18 A lan i xa e ragata i sondonyi kui,
e naxa makuya i de ra.

19 N wama i rasife nɛ to lɔxɔɛ,

alako i xa i yete taxu Alatala ra.

²⁰ N bara taali tongo saxan sebe i ma, naxee findixi marasi nun lonni ra i be,

²¹ alako i xa nondi xori yati kolon, i fan xa sa na iba i xema be.

²² I naxa setare rahalaki i xa kobiri soto, i naxa tooromixi toonege,

²³ barima Alatala tan e xun mafalama ne, a fa tooromixie yaxuie tooro.

²⁴ I naxa bira mixi boje gbe foxo ra, naxan xonoxi temui birin,

²⁵ xa na mu a ra i fan darima ne na mooli ra,

na fa findi gantanyi ra i suxuma naxan na.

²⁶ I naxa lu mixie ya ma naxee taanima e booree be,

naxee se doxoma seke ra mixie be,

²⁷ xa na mu a ra e i xa sade raminima ne i bun ma,

a fa li kobiri mu na i yi ra i xa a fi.

²⁸ I naxa i babae xa naaninyi matonxuma saxi ba e yire de.

²⁹ Walike naxan fata a xa wali ra, mancee nan hayi luma a ma.

A mu walima setaree be.

23

Naafuli xa gantanyi

¹ Wo nun kuntigi na doxo wo degede, i xa i jengi sa i raba ki xon ma de.

² Xa kaame na i ma, i naxa a ghegbe don.

³ I naxa mile na donse fanyi ma, barima a noma i madaxude.

⁴ I naxa i yete ratagan naafuli fenfe ma. Kobiri xoli naxa findi i xaxili waxonfe birin na.

⁵ Xa i i ya ti bannaya ra, a loema i ma alo sege

naxan tema kuye ma ki naxe, a siga.

⁶ I naxa mixi jaaxi xa taami don, i naxa mila a xa donse fanyi ma.

⁷ Na mixi mooli wama i madaxufe ne.

A a falama i be, «I dege, i min,» konoo marafanyi yo mu na a boje kui i be.

⁸ I fama ne na donse boxunde, i xa woyen fanyi findi woyen fufafu ra.

⁹ I naxa masenyi ti xaxilitare be, barima a yoma ne i xa woyen fanyi birin ma.

¹⁰ I naxa naaninyi tonxuma fori tala.

I naxa so kiridie xa xe ra,

¹¹ barima e xunmafalama senbe gbo,

a e gbejoxoma ne.

¹² I boje rabi xaranyi be, i i tuli mati marasi fanyi ra.

¹³ I naxa tagan fonike matinxinde, xuru luxusinyi mu a faxama.

¹⁴ Xa i a xuru luxusinyi ra, i bara a nii makanta.

¹⁵ N ma di, xa lonni fanyi lu i boje kui, seewe bara lu n tan fan boje kui.

¹⁶ N boje jalexinma ne i xa woyen tinxinxie ra.

¹⁷ I naxa yunubitoe toone, i xa gaaxu Alatala nan ya ra,

¹⁸ alako i xa xunnakeli soto yare.

¹⁹ N ma di, i tuli mati a fanyi ra, i xa xaxili soto,

i boje xa lu kira tinxini fari.

²⁰ I naxa lu siisilae ya ma,

xa na mu a ra naxee xa donse xoli dangi a i.

²¹ Na mixi moolie findima ne setaree ra, e xa tunnaxoneya a niyama ne dunkobi gbansan nagoro e ma.

²² I i tuli mati i baba ra naxan i barixi, i naxa yo i nga ma a na fori.

²³ Nondi, lonni, xaranyi, nun xaxili fanyi fen,

i naxa mee e ra.

²⁴ Tinxintoe baba seewama ne, xaxilima baba jalexinma ne.

²⁵ I xa fe birin naba alako i baba nun i nga xa seewa,

i bari mixie xa lu jalexinyi kui.

²⁶ N ma di, i i boje rabi n be, i xa i ya ti n jere ki misaali ra.

²⁷ Langoe gine findixi gantanyi nan na, gine yenexi i rabirama ne.

²⁸ Na gine mooli i yanfama ne alo mupeti, a a niyama ne xeme ghegbe xa findi yanfantee ra.

²⁹ Nde toore nun nimise sotoma?

Nde luma gere nun kalamui ya ma?

Nde bonboe fufafu sotoma?

Nde ya gbeelima ne soe?

³⁰ Siisilae nan luma na mooli sotofe ra, beere mooli birin joxunxi naxee be.

³¹ I naxa i ya ti weni gbeeli ra, naxan min mu xono.

³² A mixi xinma ne alo boximase, a i bun alo tali.

³³ I yae see toma naxee mu na dunija, i xaxili ifuma ne.

³⁴ I luma ne fa alo xeme naxan saxi kunkui kui baa moronyie fari.

³⁵ Siisila nan a falama, «E bara n bonbo,
kono sese mu n toxi.
N xunuma mun temui?
N man wama beere nde xon.»

24

Milafe mixi jaaxie ma

¹ I naxa mila mixi jaaxie ma,
i naxa tin lufe e ya ma.
² E boɓe kobi, e xa woyenyi xoroɓo.
³ Lonni banxi tima ne,
xaxili fanyi denbaya rasabati a kui.
⁴ Fe kolonyi a niyama ne e xa harige soto,
harige hagige naxan maniye mu na.
⁵ Lonnila senbe gbo,
xaxilima senbe xun masama ne.
⁶ I hayi na marasima alako fe xa sooneya,
xunnakeli sotoma marasimae nan saabui
ra.
⁷ Lonni xoroɓo xaxilitare be,
woyenyi yo mu na
a naxan falama malanyi kui.
⁸ Mixi naxan fe jaaxi xabuma,
a xili ne koota jaaxi xabui.
⁹ Xaxilitareɓa findixi yunubi nan na.
Adamadie mixi mayeje xonma.
¹⁰ Xa limaniya bama i yi ra toore kui,
i senbe mu gbo.
¹¹ Mixie ratanga naxee na saya kira xon
ma,
e ba mixie yi ra naxee wama e faxafe.
¹² Xa i a falama, «Muxu mu nu a kolon,»
naxan boɓe ma fe kolon, a mu na toma?
Naxan jengi saxi i xa simaya xon ma,
na mu i furi ife kolon?
A mu kankan sare ragbilenma a ma xe?
¹³ N ma di, kumi nde don,
barima se noxunne nan a ra, a fan i fate
be.
¹⁴ Kono i xa a kolon xaxili luma ne alo
kumi.
Xa i a soto, i xunnakeli lima ne yare,
i xaxili tima naxan na, na mu kanama.
¹⁵ I naxa gantanyi itala tinxintoe be,
i naxa a xonyi kana.
¹⁶ Tinxintoe noma birade sanmaya
solofere, a man keli.
Kono mixi jaaxi birama ne toore kui
kerenyi ra.
¹⁷ I naxa nelixin i yaxui xa bire ra,
i boɓe naxa rafan i ma i na a to tooro ra,
¹⁸ xa na mu a ra Alatala i xa mapoxunyi
kobi toma ne,

a fa a xa xone ragbilen i yaxui foxo ra.

¹⁹ I naxa xono fe jaaxi rabae ma, i naxa e
toone.
²⁰ Mixi jaaxi mu fe fanyi lima yare,
e xa lanpui fama ne xubende.
²¹ N ma di, i xa gaaxu Alatala ya ra, i xa
mangee binya,
i naxa lu matandilae ya ma,
²² barima halaki nan fama e raterennade.
Nde a kolon Ala halaki naxan dusuma e
xun na?
²³ Lonnila gbetee xa taalie nan ya:
Wo naxa mixi rafisa a boore be kiiti kui.
²⁴ Mixi naxan a falama mixi jaaxi be, «I
tinxin,»
jama birin fama ne na kanyi dankade,
si birin xonoma ne a ma.
²⁵ Kono mixi naxan mixi jaaxi kalamuma
nondi kui,
na kanyi bara fe fanyi raba, a fama ne
barake sotode.
²⁶ Yaabi tinxinxin noxun ne alo xanuntenyi
xa xeebui.
²⁷ Fenten i xa wali ma, i fe raba baloe sotofe
ra,
na temui i fa denbaya rasabati.
²⁸ I naxa i doxo boore toonege.
Wule naxa mini i de kui.
²⁹ I naxa a fala,
«A naxan nabaxi n na, fo n fan na raba a
ra,
n a xa wali kobi sare ragbilenma ne a ma.»
³⁰ N bara dangi tunnaxone nde xa xe ra,
a nun xaxilitare nde xa sansi yire ra.
³¹ N tunbee nun jooge jaaxie nan tun to
naa.
Tete fan nu biraxi.
³² N naxa na fe mapoxun han a naxa findi
xaxili ra n be:
³³ Xixoli na i suxu, i kinson folo, i i belexee
findigilin i ma,
³⁴ setareɓa fa dutun i ma alo muɓeti jaaxi.

25

Fe noxunxi

¹ Sulemani xa taali ndee nan ya, Yuda
Mange Xesekiya naxee sebe:
² Ala fee noxunma, mangee katama e
fahaamude.
³ Koore xa maiteya nun boxi xa tilinyi mu
kolonma.
Mange sondon ma fe fan mu noma
kolonde.
⁴ Xa gbeti gbi ba, a noma findide se tofanyi
ra.

⁵ Xa mixi jaaxi ba mange rabilinyi, a xa mangeya sabatima ne tinxinyi saabui ra.

⁶ I naxa i yete igbo mange ya xori, i naxa i yete findi mixi xungbe ra.

⁷ A fisa kuntigi nan xa i xili i xa doxo yire nde, dine a xa i rakeli mixi xungbe nde be.

⁸ I na fe nde to, i naxa gbata sigafe ra kiiti banxi, barima xa fe gbete minima i mu naxan kolon, na noma i rayaagide i doxo boore ya xori.

⁹ Fe na so wo nun i doxo boore tagi, i naxa mixi gbete xa gundo makenen, ¹⁰ xa na mu a ra mixi nde na na kolon, a i rayaagima ne, i fa xili kane soto abadan.

¹¹ Woyenyi falaxi a ki ma, a tofan alo xema nun gbeti.

¹² Xaxilima xa marasi tide gbo xaxili fenyi be, alo xurunde naxan yailanxi xema fanyira.

¹³ Dugutege xera joxun a xema be, alo foye fany naxan fama walikee ma xe xaba temui.

¹⁴ Mixi naxan a falama a setaree kima, kono a mu a rabama, na kanyi luxi ne alo nuxui nun foye naxan mu fama ye ra.

¹⁵ Tunnabexiya a niyama ne mange xa nate masara, woyen joxunme senbe gbo han a noma xori ragirade.

¹⁶ I na kumi to, naxan i ralima, na nan kon. Xa a radangi ye, i a boxunma ne.

¹⁷ I naxa i doxo boore xonyi sigafe radigan, xa na mu a ra i xa fe fama ne rapaxude a ma.

¹⁸ I doxo boore tojengefe xono alo santidegema xaraxi, alo tanbe rameluxi.

¹⁹ I xaxili tife yanfante ra, na luxi ne alo jinyi kanaxi, alo sanyi mabenxi.

²⁰ Mixi naxan sigi sama mixi sunnuxi ya xori, na maniya mixi ra naxan xinbeli dugi bama furema ma xinbeli temui. A xa sunnuxi xun nan tun masama alo mixi na gbengbe sa fi ya i.

²¹ Xa kaame na i yaxui ma, donse so a yi ra. Xa ye xoli na a ma, ye so a yi ra, a xa a min.

²² Xa i na wali mooli raba a be, na luxi ne alo i bara te wole doxo a xun ma.

Alatala nan i gbejoxoma.

²³ Foye naxan kelima koola ma, na fama ne tune ra.

Nenyi naxan naafixiya falama, na mixi yatagi i xonoma ne.

²⁴ Lufe ra banxi fari ma, na fisa lufe ra gine fitinetoe seeti ma banxi kui.

²⁵ Xibaaru fanyi naxan kelixi yire makuye, a maniya ye xinbeli ra mixi taganxi be.

²⁶ Tinxintoe naxan nate tongoma, a xa bira mixi jaaxi foxo ra, na maniyaxi ye dulonyi nan na naxan bara dunda,

a ye mu fan sonon.

²⁷ Kumi donfe a radangi a i, na mu fan. Binye fenfe i yete ra, na fan mu fan.

²⁸ Mixi naxan mu noma a yete raxande a na xono, na luxi ne alo taa kanaxi naxan tete bara bira.

26

Lonnitare nun binye

¹ Kuye mu xinbelima sogofure ra, tune mu fama maale xaba temui, na ki a mu lan lonnitare xa binye soto.

² Danke mu mixi fanyi suxuma. Na fe luma ne alo xoni naxan mu doxoma, koyinma xa a gono.

³ Soe bonboma ne alako a xa a gi, karafoe rasoma ne sofale de i alako mixi xa a rapere, xaxilitare fan xuruma ne wuri ra alako a xa matinxin.

⁴ I naxa xaxilitare yaabi a mapoxun ki ra, xa na mu a ra wo birin lan.

⁵ I xa xaxilitare yaabi a mapoxun ki ma, xa na mu a ra a a yete findima xaxilima nan na.

⁶ Mixi naxan xaxilitare xema masenyi nde tide, na bara a yete tooro.

⁷ Taali woyenyi naxan minima xaxilitare de i, na luxi ne alo mabenyi sanyi naxan senbe mu na.

⁸ Xaxilitare binyafe luxi ne alo geme safe laati kui.

⁹ Taali woyenyi naxan minima xaxilitare de i, na luxi ne alo luxusinyi

naxan na siisila belexe i.

¹⁰ Mixi naxan wali soma xaxilitare yi ra, xa na mu a ra mixi yi ra a mu naxan kolon, na luxi ne alo soori naxan tanbe wolima jama mabiri.

¹¹ Xaxilitare naxan gbilenma a xa daxujama,

na luxi ne alo bare naxan gbilenma a xa boxunyi don na.

¹² Xaxilitare fan fisa mixi be naxan a yete findixi lonnila ra.

Fe sooneyama ne na xaxilitare be dangife na yete igboe ra.

¹³ Mixi tunnaxonoxi nan a falama, «Yete na kira ra, yete na taa kui.»

¹⁴ Naade rabima, a man nagalima, alo tunnaxone naxan a ya rabima a xa sade ma, a man xi.

¹⁵ Mixi tunnaxonoxi a donse suxuma a belexe ra,

kono a mu a rasoma a de i tunnaxonoya saabui ra.

¹⁶ Mixi tunnaxonoxi a yete rafisa xaxilima solofere be

naxee yaabi fima xaxilimaya ra.

¹⁷ Dangi mixi naxan a yete rasoma gere kui naxan mu a matoxi,

na maniya mixi ra naxan bare suxuma a tulie ma.

¹⁸⁻¹⁹ Mixi naxan a boore madaxu, a fa a fala, «Bere nan nu a ra,»

na maniya daxui ra naxan te maxirima tanbe ma, a a woli.

²⁰ Xa yege mu na, te xubenma ne.

Xa mixi keren a sabari, sonxoe danma ne.

²¹ Tige findima ne te wole ra, yege findi te ra.

Sonxola fan gere rabirama na ki ne.

²² Naafixi xa masenyi luxi ne alo donse joxunme,

naxan goroma mixi furi kui.

²³ Mixi jaaxi naxan woyen joxunme falama,

na luxi ne alo biriki to jaaxie se fixe masoma naxee ma.

²⁴ Mixi jaaxi a boore madaxuma woyen joxunme ra,

kono yanfanteya na a boje kui.

²⁵ Hali a woyenyi joxun, i naxa la a ra de, barima kobija na a sondonyi kui.

²⁶ A xa xonnanteya noxunxi a xa mayendenyi saabui ra,

kono a xa kobija fama ne minide kene ma mixie tagi.

²⁷ Mixi naxan yili gema gantanyi ra,

a tan nan fama birade a kui.

Mixi naxan geme wolima, na geme gbilenma a tan nan ma.

²⁸ Wule fale toonegetoe nan xonna, Mixi naxan a boore matoxoma wule ra, na kasare nan tun nabama.

27

Tina xa fe

¹ I naxa i yete matoxo tina xa fe ra, barima i mu a kolon naxan fama rabade.

² I naxa i yete matoxo, a lu mixi gbete nan xa i matoxo.

Mixi gbete xa matoxoe fisa i yete xa matoxoe be.

³ Kote nan geme ra, meyeniyi fan binya, kono xaxilitare xa gbesenxonneya xoroxo a birin be.

⁴ Boje xa te xoroxo, xone fan magaxu, kono nde noma tide tone tan ya ra?

⁵ Marakorosi raminife kene ma mixi xa tantanyi xa fe ra, na fisa marakorosi noxunfe marafanyi xa fe ra.

⁶ I xanuntenyi xa marakorosi xono, kono la na ra.

I yaxui tan i madaxuma ne woyenyi joxunme ra.

⁷ Mixi lugaxi mu wama hali kumi xon, kono kaameto tan, hali se xone nan a ra, a joxun a be.

⁸ Xeme naxan a makuyama a xonyi ra, na maniya xoni ra naxan a makuyama a tee ra.

⁹ Labunde nun surayi boje raseewama ne, alo i xanuntenyi xa marasi fanyi.

¹⁰ I naxa i defanboore rabolo, i naxa i baba defanboore rabolo.

I naxa i bariboore xili i xa tore ma.

I doxoore makorexi fisa i ngaxakerenyi makuyaxi be.

¹¹ N ma di, bira lonni foxo ra alako n boje xa rafan n ma.

Na kui n noma ne mixi yaabide naxan wama n nayaagife.

¹² Xaxilima a yete ratangama fe xoroxo ma,

kono xaxilitare tan soma ne na kui, a fa jaxankate soto.

¹³ Mixi xa seeke se rasuxu a naxan taani xoje be,

xa na mu a ra a naxan taani langoe be.

¹⁴ I na i doxoore xeebu i xui itexi ra geesege gbe ra,

i bara a boje rapaxu a ma i tan mabiri.

15 Gine fitinetɔe luxi ne alo tune di naxan feɛɛnma fa ra.

16 Na gine mooli raxanfe, na maniyama foye raxanfe ra, a suxufe xɔɔxɔ alo ture suxufe i belexe ra.

17 Wure nan wure raluganma. Mixi a boore rakamalima ne.

18 Mixi naxan meenima xɔɔɛ bili ma, a a bogi donma ne. Mixi naxan meenima a karamɔxɔ ma, a binye sotoma ne.

19 Adama yatagi na ki naxe, na nan minima ye xɔɔra. Adama yati na ki naxe, na toma ne a boɛɛ kui.

20 Aligiyama mu wasama mixi faxaxie ra, adama fan mu wasama a waxɔnse ra.

21 Xeema nun gbeti matoma te ra, kɔnɔ mixi makiitima a xili nan ma.

22 I na maale din, a lagi bama ne a ma, kɔnɔ xaxilitareɲa mu bama xaxilitare boɛɛ kui.

23 I xa i xa xuruse birin kolon a fanyi ra, i xa meeni e ma,

24 barima bannaya mu buma tɛmɛi birin, xunnakeli fan mu buma abadan.

25 Xurusee na ge e balode nooge ra naxan toma fiili ma nun geya fari,

26 yexɛɛɛ xabe yailan dugi ra i be, si kontonyi findi kobiri ra i xe sarama naxan na,

27 si xije findi i xa denbaya nun i xa konyie balo se ra.

28

Mixi ɲaaxi xa gaaxui

1 Mixi ɲaaxie luma ne gaaxui kui, e e gima ne hali mixi mu e ɔɔxɔ ra. Tinxintɔe tan mu gaaxuma, e suusa alo yete.

2 Mange die wuya ɲama matandila ya ma, kɔnɔ mange xaxilima fata ɲama raxande.

3 Setare naxan a boore setaree tɔɔɔma, na maniya tune wunde ra naxan xe kanama.

4 Seriyɛ matandi mixi ɲaaxi matɔxɔma ne, seriyɛ rabatui tan xɔnɔma ne mixi kobi ma.

5 Mixi ɲaaxie mu seriyɛ kolon, kɔnɔ Alatala fenmae a fahaamuma ne a fanyi ra.

6 Setare tinxinxi fisa banna tinxintare be.

7 Seriyɛ batula findixi di xaxili fanyi nan na, kɔnɔ wasatare tan a baba rayaagima ne.

8 Mixi naxan a xa naafuli xun masama riba ra, a xa bannaya gbilenma ne kinikininte ma.

9 Mixi naxan tondima a tuli matide seriyɛ ra, Ala mu a xa duba suxuma feo.

10 Mixi naxan tinxintɔe ratantanma, a birama a yete kan xa gantanyi nan kui, tinxintɔe tan fa ke fanyi sotode.

11 Banna mixi ɲɔxɔ a ma a xa lonni gbo, kɔnɔ setare xaxilima nɔma ne na kanyi ra.

12 Tinxintɔe xun na rakeli, ɲama ɲelxinma ne, kɔnɔ tinxintare xun na rakeli, ɲama a nɔxunma ne.

13 Mixi naxan a xa yunubie nɔxunma, a xa fe mu sooneyama, kɔnɔ mixi naxan a tima a xa yunubie ra, a gbilen e ɔɔxɔ ra, Ala kinikinima a ma.

14 Seɛwe na mixi be naxan gaaxuma Ala ya ra, kɔnɔ boɛɛ xɔɔxɔe kanyi luma tɔɔɛ nan kui.

15 Mixi ɲaaxi naxan ɲama setare ya-marima, a luxi ne alo yete magaaxuxi nun wulai sube xaɲe.

16 Mange xaxilitare mixi tɔɔɔma ne, kɔnɔ mange naxan naafuli tinxintare xɔnma, na simaya xɔnkuye sotoma ne.

17 Mixi naxan a kolon a boɛɛ kui a faxe tixi, na luma a gi ra ne han aligiyama. Mixi yo naxa na kanyi mali.

18 Mixi naxan ɲerema tinxinyi ra, na kisima ne, kɔnɔ filankafui tan birama ne kerenyi ra.

19 Mixi naxan a xa boxi rawalima, na baloe sotoma ne, kɔnɔ naxan birama fe fufafu ɔɔxɔ ra, na setareɲa nan sotoma.

20 Mixi dugutegeɲi barake sotoma ne, kɔnɔ naxan gbatama bannaya ra, a ɲaxankatama ne.

21 A mu lan mixi xa mixi rafisa a boore be, kɔnɔ mixi nde fe ɲaaxi rabama taami xuntunyi xa fe ra.

22 Milante gbatama bannaya ra, kɔnɔ a mu a kolon a tɔɔɛ nan tun sotoma.

23 Mixi naxan marasi xɔɔxɔe fima mixi nde ma, na hinne nan sotoma dangife mixi ra naxan luma woyen ɲɔxunme gbansan fala ra mixie be.

24 Mixi naxan a baba nun a nga muɲama, a fa a fala «A mu ɲaaxu.»

na bara findi kasarati ra.

²⁵ Mixi naxan milama harige ma, na findima geresoe nan na, kono naxan bara a yete taxu Alatala ra, na nan bara heeri gbege soto.

²⁶ Mixi naxan laxi a yete kan xaxili ra, na bara findi xaxilitare ra, kono mixi naxan jere ma xaxili fanyi ra, na kanyi kisima ne.

²⁷ Mixi naxan setare kima, na mu tooroma, kono naxan setare kumama, na danke nan soto ma.

²⁸ Mixi jaaxie xun na rakeli, jama a noxunma ne, kono mixi jaaxie na halaki, tinxintoe tan xun nakelima ne.

29

Marakorosi tide

¹ Mixi naxan tondima marakorosi ra, na kanyi jaxankatama ne kerenyi ra.

² Tinxintoe na senbe soto, jama seewama ne, kono tinxintare na findi mange ra, jama tooroma ne.

³ Lonni rafan mixi naxan ma, na a baba raseewama ne, kono naxan birama langoe pa foxo ra, na ganma ne a harige ra.

⁴ Mange boxi rasabatima tinxinyi nan na, kono mange naxan kobiri fenma a yete be, na boxi xun nakanama ne.

⁵ Mixi naxan a boore tamixiyama, a na yete italafe a boore nan be.

⁶ Mixi jaaxi xa yunubi findixi gantanyi nan na a be, kono tinxintoe xun nakelima ne seewe kui.

⁷ Tinxintoe katama ne tinxinyi xa raba setaree be, kono mixi jaaxi mu meenima setaree ma fefe ma.

⁸ Mixi mayelee a niyama ne taakae xa xono, kono xaxilimae tan jama boje ragoroma ne.

⁹ Xa kiiti lu xaxilima nun xaxilitare tagi, na xaxilitare sonxoe ratema ne tun, bojesa xa kana.

¹⁰ Faxetie tinxintoe xonma, kono mixi tinxinxie e boore makantama ne.

¹¹ Xaxilitare boje xa te mafura, kono xaxilima tan a yete suxuma ne.

¹² Mange na bira wule foxo ra, a xa mixi birin findima ne mixi jaaxie ra.

¹³ Fe keren na setare nun mixi kobi tagi: Alatala nan e birin daa.

¹⁴ Mange naxan setare makiitima nondi ra, na xa kibanyi mabanbanma ne abadan.

¹⁵ Di xurufe luxusinyi ra, na a niyama ne a xaxili soto, kono di lufe a yete yi ra, na findima yaagi nan na a nga be.

¹⁶ Mixi jaaxie na senbe soto, yunubie gboma ne, kono tinxintoe fama ne e xunnagore tode.

¹⁷ I xa di matinxin alako i xa lu bojesa kui, a jere ki xa i raseewa.

¹⁸ Xa jama mu Ala xa fe toma, e birama e yete waxonfe nan tun foxo ra. Seewe na mixi be naxan Ala xa seriye rabatuma.

¹⁹ Woyenyi xa mu konyi matinxinma. Hali a na me, a mu a rabatuma.

²⁰ Xaxilitare fisa mixi be, naxan jengi mu sama a xa woyenyi xon ma.

²¹ Konyi naxan kanyi bara a kana kabi a dimedi temui, na findima toore nan na a kanyi be.

²² Bojete nan gere raminima, a findi yunubie ra.

²³ Yete igboja mixi rayaagima ne, kono yete magore mixi xun nakelima ne.

²⁴ Mixi naxan kafuma mujeti ma, na bara a yete gan.

A a kolon danke na seede tinxintare be, kono a nondi noxunma ne.

²⁵ Gaaxufe mixi ya ra, na findima gantanyi nan na, kono naxan a yete taxuma Alatala ra, a kisima ne.

²⁶ Mixi gbege mange xa hinne fenma, kono Alatala nan mixi birin makiitima nondi ra.

²⁷ Mixi jaaxie rapaaxu tinxintoe ma, tinxintoe rapaaxu mixi jaaxie ma.

30

Aguru xa masenyi

¹ Yake xa di Aguru xa masenyi nan ya a naxan masenxi Itiyeli nun Ukala be:

² N ma lonni mu gbo alo booree, n mu gexi fahaamui gbege soto de.

³ N mu findixi lonnila ra, n mu lonni sotoxi Ala xa Seniyentoe xa fe ra.

⁴ Nde texi koore, a man naxa goro? Nde foye malanxi a belexe kui?

Nde ye ragataxi a xa sosee kui?

Nde dunija naaninyie saxi?
A xili di? A xa di xili di?
I na kolon?

⁵ Ala xa masenyi birin findixi nondi nan na,

a findi kantari ra mixi be naxan lama a ra.

⁶ I naxa se sa na masenyi xun ma,
alako Ala naxa i suxu, a fa i xa wule to.

⁷ N wama fe firin maxorinfe i ma beenun n xa faxa.

I naxa tondi.

⁸ Madaxuja nun wule makuya n na.

I naxa n findi setare ra, i naxa n findi banna ra.

Baloe gbansan fi n ma, naxan n wasama.

⁹ Xa n sa se gbege soto,
n gaaxuma ne n naxa neemu i ma,
n fa a fala, «Nde na Alatala ra?»

Xa n sa lu setareja fan kui,
n gaaxuma ne n naxa mure ti,
n fa i tan n Marigi Ala xili kana.

¹⁰ I naxa konyi xili kana a kanyi be,
alako a naxa i danka, na haake lu i ma.

¹¹ Mixi ndee e baba dankama, e e nga finsiriwali.

¹² Mixi ndee e yete findima seniyantoe ra,
kono e mu noma seniyantareja bade e ma.

¹³ Mixi ndee e yete itema,
e a maroxun e dangi mixi birin na.

¹⁴ Mixi ndee na naxee luxi alo sube xaarce
naxee wama setaree faxafe, e xa e ba
dunija.

¹⁵ Di firin na nisi be naxee a falama,
«N ki, n ki.»

Se saxan na na, xa na mu a ra, se naani,
naxee mu wasama, naxee mu a falama,
«Na lan.»

¹⁶ E tan nan ya: aligiyama, gine dibaritare,
gbengberenyi, nun te.

Nee sese mu a falama, «Na lan.»

¹⁷ Mixi naxan yoma a baba ma,
naxan mu a nga xui rabatuma,
xaaxae kelima ne gulunba yire e a yae
sakun,
sege yoree fa a donde.

¹⁸ Se saxan na na, xa na mu a ra, se naani,
n mu naxee fahaamuma e xa tilinyi xa fe
ra.

¹⁹ E tan nan ya: Sege xa kira kooore ma,
boximase xa kira fanye fari,
kunkui xa kira baa ma,
xeme xa kira ginedimedi xonyi.

²⁰ Gine yenela xa wali nan ya:
A na ge a degede, a a de raxa, a fa a fala,
«N mu fe paaxi yo rabaxi.»

²¹ Se saxan na na, xa na mu a ra, se naani,
naxee mu noma lude dunija fari.

²² E tan nan ya: Konyi findife mange ra,
xaxilitare findife banna ra,

²³ gine maxanutare doxofo xeme taa,
konyi gine naxan findife a kanyi ke tongoe
ra.

²⁴ Sube naani na naxee xurun dunija
subee birin be,
kono e xa lonni dangi a birin na.

²⁵ E tan nan ya: Dondoli naxan senbe mu
gbo,

kono e baloe fenma a fen waxati.

²⁶ Yere maniye nde naxan senbe mu gbo,
kono a yili gema geme longori yigiya
sotode.

²⁷ Mange mu na katoe be,
kono e e jere ma xunlande ki ma.

²⁸ Kasa naxan noma tongode belexe ra,
kono a toma mange xa banxi kui.

²⁹ Se saxan na na, xa na mu a ra, se naani,
naxee jere ki tofan.

³⁰ E tan nan ya: Yete naxan senbe gbo, a
suusa sube birin be,

³¹ konkore naxan jere ma a xun nakelixa
ra,

si kontonyi, nun mange, soorie na naxan
foxo ra.

³² Xa i bara i yete igbo xaxilitareja kui,
xa i bara wa fe paaxi nde rabafe,
i xa gbilen na foxo ra,

³³ barima xije na bonbo, a binyama ne,
joe na din, wuli minima ne,
xone xun na masa, a findima ne gere ra.

31

Mange Lemuweli xa marasi

¹ Mange Lemuweli xa masenyi nan ya a
nga naxan fi a ma marasi ra:

² N ma di, i tuli mati n na,
n ma di fanyi, n naxan barixi,
n naxan soto Ala saabui ra.

³ I naxa i senbe fi gine paaxie ma,
naxee fata mangede ralode.
I naxa bira na gine mooli foxo ra.

⁴ Mange Lemuweli, a mu lanma mangede xa
weni min.

Beere xoli mu lanma a xa mange suxu,

⁵ xa na mu a ra e neemuma ne e yete xa
seriye ma,

e fa tooromixi yanfa.

⁶ Na minse mooli xa so mixie nan yi,
naxee na saya kira xon ma,
alako e xa neemu e xa fe xoroxoe birin ma.

⁷ Naxan weni minxi a neemuma ne a xa
setareja ma,
a mu ratuma a xa toore ma sonon.

⁸ I xa detare xunmafala,
i xa misikiine mali.
⁹ I xui ramini, kiiti sa nɔndi ra.
I xa tɔɔrɔmixi nun setare xunmafala.

Gine fanyi

¹⁰ Nde nɔma gine fanyi sɔtɔde?
A tide gbo diyaman be.
¹¹ A xa mɔri laxi a ra,
a findixi harige fanyi nan na a be temui
birin.
¹² A fe fanyi rabama a xa mɔri be,
a mu fe naaxi yo rabama a ra a xa
dunijeigiri kui.
¹³ A yexee xabe nun gese fute fenma,
a nee rafalama sosee ra.
Na wali rafan a ma.
¹⁴ A luma alo yule xa kunkui,
a sa baloe fenma yire makuye a fa a ra.
¹⁵ A kurunma ne alako a xa kuri so a xa
denbaya be,
a man wali so a xa walike ginee yi ra.
¹⁶ A boxi matoma ne, a fa na sara.
A geeni naxan sɔtɔma a na sarama sansi
nan na, a a si.
¹⁷ A tunnabexi, a walima senbe ra.
¹⁸ A a kolon a xa wali sɔɔneyama ne.
A lanpui radexema ne, a wali kɔe fan na.
¹⁹ A yexee xabe findima ne gese ra,
a gese findima sose ra.

²⁰ A setare kima, a misikiine malima.
²¹ A mu gaaxuma nemɛ ya ra,
barima a xinbeli donma fanyie yailanxi a
xa denbaya be.
²² A sade dugi yailanma,
a dugi tofanyi degema a yete be.
²³ Taa kuntigi nan a xa mɔri ra,
a dɔxɔxi forie ya ma.
²⁴ A sosee degema, a e mati.
A beletie fan yailanma,
yulee nee wafuma a ma.

²⁵ A senbe gbo, mixie a binyama.
A mu gaaxuma fefe ma.
²⁶ A lonni masenma mixie be,
a man e xaran a fanyi ra.
²⁷ A a nengi sama a xa denbaya xɔn ma,
a mu walitarepa kolon.
²⁸ A xa die a matɔxɔma,
a xa mɔri a tantuma yi wɔyenyi ra:
²⁹ «Gine fanyie na na de,
kɔnɔ i maniyɛ mu na e ya ma.»
³⁰ Fate xa tofanyi mixi madaxuma ne, a mu
buma.
Tantui na gine nan be naxan gaaxuma
Alatala ya ra.
³¹ Wo xa na gine xa wali fanyi sare fi a ma,
wo xa na gine mɔoli matɔxɔ taa kui.

Kawandila xa Kitaabui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Sulemani yi kitaabui nan sebexi a xa bannaya, a xa nɔɛ, nun a xa lonni belebele nan xa fe ra. Na birin findixi masenyi hagige nan na a be Alatala xa maragiri kui. A naxa a fahaamu na birin findixi «fe fufafu» nan na. Birafe na fe mooli foxo ra, na luxi alo mixi «naxan birama foye foxo ra.» Foye na na, konɔ a sigama ne, a mu buma. A suxufe mu soonyama. A na na ki ne won ma dunipeigiri kui.

Yi kitaabui xa masenyi tide gbo barima to mixie mu taganma birade fe wuyaxi foxo ra naxan mu findixi Alatala xa seriye ra. E birin katama ne naafuli sotode. E lonni fenma alako na tan fan xa findi kobiri ra. Na kira xon ma e fe mooli birin nabama naxee noma rafande e fate ma. Na jere ki kui adamadi luma yunubi raba ra.

Alatala naxan masenma won be Annabi Sulemani saabui ra a findixi yi nan na: A lanma adamadi xa bira Alatala xa seriye foxo ra yi dunija bende fupi fari. Ala dunija naxan daaxi a fan adama be, konɔ a mu lanma a xa findi a xa ala ra. Alatala jexexinyi fima mixi ma, konɔ a wama ne e xa a kolon a tan nan findixi e Marigi ra. A lanma adama xa dunija igiri, a ya tixi Ala nan na. A xa a kolon dunija see mu buma, e luxi ne alo «foye» naxan loema yen.

Yi kitaabui a masenma ne won be a lanma won Marigi xa findi Alatala Daali Mange nan na, a naxa findi daali se nde ra. Ala xa won mali na kolonfe ra won boje kui. Amina.

Kawandila xa Kitaabui

Dunija fu na a ra!

¹ Dawuda xa di Darisalamu mange xa kawandi nan ya:

² Dunija findixi fe fufafu nan na.

Dunija fee tide yo mu na, na birin findixi fuyan nan na.

N tan kawandila xa masenyi nan nan ki.

³ Adamadi geeni mundun sotoma a xa wali ma soge bun ma?

⁴ Ndee faxama, ndee barima, dunija fan na keja keren loxoɛ birin.

⁵ Soge tema, a goroma, a man gbilen a texi dennaxe.

⁶ Foye fan minima, a sigama yirefanyi ma, a a mafindima koola ma.

A na ge mafindide, a man gbilen a kelide.

⁷ Xure birin xun tixi baa nan na, konɔ baa mu rafema.

Xuree kelima dennaxe, e man gbilenma menni ne.

⁸ Fe birin jereama, a mu taganma, a mu masarama.

Adama ya mu wasama fe matode, a tuli fan mu lugama fe ramede.

⁹ Naxan bara dangi nu, na nan man gbilenma a ra.

Naxan bara raba nu, na nan man nabama. Fe neene mu rabama dunija ma naxan jondon mu nu raba.

¹⁰ Fe neene yo mu na naxan a niyama mixi xa a fala,

«Yi mato, fe neene na a ra!»

N xa a fala wo be, na fe mooli jan nu na beenun won tan xa bari.

¹¹ Nama mu ratuma fe dangixi ma, fe naxan sa fama rabade, jama neemuma ne na fan na.

¹² N tan Kawandila, n bara findi mange ra Isirayila boxi ma Darisalamu. ¹³ N nate tongoxi ne, fe naxee birin nabafe yi dunija ma, n xa e mato a fanyi ra. Na kui n a to ne a Ala kote xoxoxoɛ nan saxi adamadie fari.

¹⁴ N bara wali birin mato naxan nabama yi dunija ma. Fufafu na a birin na! Birafe na wali foxo ra, a luxi ne alo mixi na birafe foye nan foxo ra.

¹⁵ Naxan kuntinxi, na mu noma matinxinde, naxan luxi, na mu noma kamalide.

¹⁶ N naxa a mapoxun n yete ma, a n tan bara lonni fen dangi Darisalamu mange birin na, naxee singe fa n tan yara. N bara lonni nun fe kolonyi gbege soto dunija xa fe ma. ¹⁷ N naxa nate tongo n xa xaxilimaya nun xaxilitareja fan mato. Konɔ n bara a to na fan luxi alo birafe foye nan foxo ra.

¹⁸ Xaxilimaya nun kontofli nan jereama kira keren xon ma.

Fe kolonyi gboma ki naxe, toore fan gboma na ki ne.

2

Adamadi waxonfe

¹ N a fala ne n yete be, «N xa jexexinyi mato, n xa a kolon naxan fan.» N naxa a to a jexexinyi fan mu buma. ² N naxa n yete maxorin, «Yeefe tun mu findixi fe kamalixi ra. Jexexinyi tide na munse ra?»

³ N naxa nate tongo n ma lonni fenfe kui, n xa jexexinyi fen weni ra. N nu wama a kolonfe munse munafanyi gbo adamadie be e xa dunipeigiri kui.

⁴ N naxa wali xungbe ndee suxu alo banxi tife nun xe safe. ⁵ N naxa yire tofanyie yailan naafuli kanyi e malabuma dennaxe sansi tofanyie ya ma. ⁶ N naxa ye yire ge naxee a niyama ye xa sa n ma sansie ma. ⁷ N naxa konyie sara, naxee

bara die soto naxee findixi n gbe ra, e fa lu n xonyi. N naxa xuruse gbegebe soto, dangi Darisalamukae birin na naxee nu na beenu n xa bari. ⁸ N naxa gbeti, xεema, nun naafuli mooli birin soto. N naxa yelibae soto, a nun gine gali adama waxonfe xa fe ra. ⁹ N naxa findi mixi xungbe ra dangife Darisalamukae birin na naxee nu na beenu n xa bari. N naxa na birin naba lonni fenfe ra.

¹⁰ N naxa n waxonfe mooli birin fen, n mu tondi sese ra naxan nu rafanxi n ma. N ma wali yati nu rafanxi n ma, na nan findixi n ma geeni ra.

¹¹ Kono n to n ma wali birin mato, n naxan nabaxi tōore kui, n naxa a to na birin fufafu. A nu luxi ne alo mixi naxan birama foye foxo ra a mu sese suxu.

¹² Na temui n naxa n joxo sa xaxilimaya nun xaxilitarepa xon ma.

Naxan tima mange ra n joxoe ra, na fama munse rabade?

¹³ N naxa a to xaxilimaya fan dangi xaxilitarepa ra, alo naiyalanyi fan to fanxi dimi be.

¹⁴ Xaxilima se toma a ya ra, xaxilitare tan a perεma dimi nan kui. Kono e firin birin faxama ne.

¹⁵ Na nan a ra n naxa a mapoxun, xa n tan nun xaxilitare birin faxama ne, n ma xaxilimaya tide fa na munse ra? N naxa a fala n yete be, «Xaxilimaya fan fe fufafu nan a ra.»

¹⁶ Xaxilima nun xaxilitare xa fe mu ratuma mixie ra, e neenuma ne e firin birin ma, e firin birin faxama ne.

¹⁷ Na kui dunijeigiri naxa rapaaxu n ma, barima n bara a kolon n ma wali mu buma. A luxi ne alo mixi naxan birama foye foxo ra, e mu a suxu. ¹⁸ N ma wali naxa rapaaxu n ma, barima n bara a kolon fo n xa na birin lu mixi gbeta yi ra. ¹⁹ Na mixi findima xaxilima nan na, ka xaxilitare ra? Nde noma na kolonde? Kono a tan yati noε sotoma ne n ma wali birin xun ma! Fe fufafu nan na ki. ²⁰ Na kui n naxa nimisa wali birin xa fe ra n naxan naba yi dunija ma.

²¹ Mixi naxan walixi lonni nun fate ra, a fa na wali lu mixi nde yi ra naxan mu sese raba na wali kui, na findixi fe fufafu nan na naxan xorocho ki fanyi ra. ²² Mixi geeni mundun sotoma a xa wali nun a xa kate kui a naxan nabaxi yi dunija ma?

²³ A xa wali findixi tōore xorochoε nan na a be. Hali koe ra a boje mu malabuma. Fe fufafu nan na ki.

²⁴ A lanma mixi xa a dege, a xa a min, a xa a xa wali raba seewe kui. N bara a kolon na birin kelixi Ala nan ma. ²⁵ Mixi mu noma a degede, a fe fanyi kolon xa Ala mu a mali? ²⁶ Mixi naxan naxan Ala ma, Ala a kima xaxili fanyi, fahaamui, nun seewe nan na. Kono xaxilitare tan, Ala a niyama ne a xa a harige birin so mixi gbeta yi ra naxan naxan Ala ma. Yi fan findixi fe fufafu nan na, alo mixi naxan birama foye foxo ra.

3

Temui na fe birin ma

¹ Temui na fe birin ma, fe birin dunija ma, a xa waxati na na.

² Waxati nde na di barife ma, waxati nde na faxafe ma. Waxati nde na sansi sife ma, waxati nde na sansi xabafe ma.

³ Waxati nde na faxe tife ma, waxati nde na dandan tife ma. Waxati nde na se kanafe ma, waxati nde na se yallanfe ma.

⁴ Waxati nde na wafe ma, waxati nde na yelege ma.

Waxati nde na yaye raminife ma, waxati nde na fare boronfe ma.

⁵ Waxati nde na gemεe rayensenfe ma, waxati nde na gemεe malanfe ma.

Waxati nde na sunbu tife ma, waxati nde na a titareya ma.

⁶ Waxati nde na se fenfe ma, waxati nde na a lufe ma.

Waxati nde na se ragatafe ma, waxati nde na a wolofe ma.

⁷ Waxati nde na se iboofe ma, waxati nde na a degefe ma.

Waxati nde na woyenfe ma, waxati nde na dundufe ma.

⁸ Waxati nde na xanu tife ma, waxati nde na xon tife ma.

Waxati nde na geresofe ma, waxati nde na saatafe ma.

⁹ Walike geeni mundun sotoma a xa kate kui? ¹⁰ N bara kote to Ala naxan doxochi adamadie xun. ¹¹ A bara se birin natofan a waxati ma. A bara a niya adamadi xaxili xa siga abadan fe ma, hali a mu no Ala xa walie kolonde keli a fole ma han a raponyi. ¹² N a kolon fefe mu na naxan fan adamadi be, fo a seewa, a fe fanyi raba a xa dunijeigiri kui. ¹³ Mixi a raba, a a min, a seewa a xa wali kui, na nan findixi Ala xa ki ra adamadi be. ¹⁴ N a kolon Ala xa wali birin buma ne abadan. Sese mu sama a xun ma, sese mu bama a ra. Ala fe rabama ne alako adamadi xa gaaxu a ya ra.

¹⁵ Naxan na na, na jan nu na nu. Naxan fama rabade, na jan nu na nu.

Adamadi naxan nabaxi, Ala fama ne na makiitide.

¹⁶ N bara fe gbete fan to yi dunija ma: Nɔndi mafindima wule ra, tinxinyi mafindima tinxintareya ra.

¹⁷ N naxa a maɔɔxun n xaxili kui, Ala tinxintɔe nun tinxintare makiitima ne, barima fe birin a waxati na na.

¹⁸ N man naxa a maɔɔxun n xaxili kui, Ala na mixie matofe ne, alako e xa a kolon daalise nan lanxi e ma alo wulai subee.

¹⁹ E firin birin fama ne raponde yire keren, e firin birin faxama ne. E firin birin jengima ki keren, adama yo sube yo, e birin lan. Fe fufafu na na birin na. ²⁰ E birin sigade keren. E kelixi bende ne, e man gbilenma bende ne. ²¹ Nde a kolon xa mixi faxaxi xaxili tema kooore ne, xa sube faxaxi xaxili goroma boxi ne?

²² N a kolon fefe mu na naxan fan adamadi be, fo a seewa a xa wali kui. Na nan findixi Ala xa maragiri ra adamadi be. Nde noma a masende a be naxan fama rabade a dangi xanbi?

4

Faxafe nun balofe

¹ N man bara n xaxili rasiga paxankate birin ma, naxan na rabafe yi dunija ma.

Mixi paxankataxi na wafe, e madunduma yo mu na. Nɔe na mixie be naxee na e paxankatafe. E madunduma yo mu na.

² N bara a maɔɔxun, mixi faxaxi nan seewaxi dangife mixi baloxi ra.

³ Mixi naxan mu barixi sinden, nee xa heeri dangi mixi faxaxi nun mixi baloxi ra, barima e mu paxankate kolon naxan na rabafe yi dunija ma.

⁴ N bara a to, mixi walima e xunnakeli fenma mile kui. Yi fan findixi fe fufafu nan na, alo birafe foye foxo ra.

⁵ Xaxilitare a belexee findigilixi a ma, a mu walima, han a xun nakana.

⁶ Bojesa dondoronti fisa kate gbege be. Na kate luxi ne alo mixi naxan birama foye foxo ra.

⁷ N bara fe fufafu gbete fan to yi dunija ma.

⁸ Xeme nde nu na naxan nu na a kerenyi ma,

mixi yo mu nu na a be. A nu walima temui birin, kono a mu wasa a xa naafuli ra.

A naxa a yete maxorin, «N na walife tɔore kui nde be?»

Yi mooli fan findixi fe fufafu nan na.

⁹ Mixi firin malanxi sooneya dangife mixi ra naxan luma a keren.

Na firinyie xa wali dangi na mixi kerenyi gbe ra.

¹⁰ Xa a sa li keren bira, a boore a rakelima ne.

Kono mixi naxan birama, a malima mu na, na tɔoroma ne a jaaxi ra.

¹¹ Na maniyaxi mixi firin nan na, naxee saxi e boore fe ma xinbeli temui, e nu wuyenyi soto e boore saabui ra.

Kono mixi naxan na a kerenyi ma, na xinbeli bama di?

¹² Mixi jaaxi noma ne mixi keren na, kono mixi firin tan tima ne a kanke.

Luuti xori saxan malanxi mu bolonma mafuren.

¹³ Misikiine xa di naxan xaxili fan, a senbe gbo mange be naxan mu fata marasi fanyi nun a jaaxi tagi rasade. ¹⁴ Na mixi mooli noma minide geeli kui, a findi mange ra. A barixi setareja nan kui, a fa mangeya soto. ¹⁵ Dunija mixi birin saxanyi nan nabama, i na dangi mixi gbete fa ti i joxoe ra. ¹⁶ Mixi wuyaxi dangixi ne beenun na kanyi xa bari. Mixi naxee fama a xanbi ra, a xa fe mu fama rafande e ma. Na fan findixi fe fufafu nan na, alo mixi naxan birafe foye foxo ra.

¹⁷ I na siga salide Ala xa banxi, i xa i yete mato a fanyi ra. I na siga, i xa i tuli mati masenyi ra naxan tima naa. Na tide gbo dangife serexe bafe ra naxan nabama xaxilitareja kui, barima xaxilitaree mu a kolon, a e na fe kobi nan xun ma na ki.

5

Laayidi tongofe Ala be

¹ I naxa gbata i de rabide woyenyi xili ma, i naxa gbata laayidi tongode Ala be, barima Ala tan na kooore ne, kono i tan na boxi nan ma.

Awa, i xa woyenyi naxa wuya.

² Alo xiye to kelima maɔɔxunyi gbege ma, xaxilitareja fan kelima de wuya nan ma.

³ Xa i bara laayidi tongo Ala be, i naxa dugundi a rakamalide. Xaxilitareja mu rafan Ala ma. A lanma i xa i xa laayidi rakamali. ⁴ Laayidi tongotareja fisa laayidi rakamalitareja be. ⁵ I naxa tin i xa woyenyi xa findi yunubi ra. I naxa a fala Ala xa xera be, «N mu nu wama laayidi yati tongofe.» Na fe mooli Ala raxonoma ne, a a niya i xa wali xun xa rakana. ⁶ Xiye wuyaxi safe nun woyenyi tife findixi fe fufafu nan na. Na kui a lanma i xa gaaxu Ala ya ra.

⁷ I naxa terenna xa a sa li i mixie toma taa kui naxee fuma misikiinee ma, e seriye kana, e kiiti jaaxi sa tinxintoe ma. Mange a boore mange nan malima, han a

mangeya xungbe soto. ⁸E birin geenima xe samae nan saabui ra, hali mange xungbe.

⁹ Kɔbiri rafan mixi naxan ma, a mu wasama.

Bannaya rafan naxan ma, a naafuli mu a ralima.

Fe fufafu nan na ki.

¹⁰ Harige gboma ki naxe, a donmae fan gboma na ki ne.

Na kui munafanyi mundun na harige kanyi be,

ba a ya tife ra a harige ra?

¹¹ Walike luga ba, a mu luga ba, a xixɔli fanyi rabama ne.

Kɔno banna xa naafuli a niyama ne a mu xixɔli fanyi raba.

¹² N fe magaaxuxi nde rakɔrosixi yi duniɔna ma:

Kankanfe bannaya ma han a banna tɔɔɔ,
¹³ xa na mu a ra, bannaya lɔɔfe tɔɔre nde saabui ra,

a fa li banna xa di mu ke soto.

¹⁴ Adamadi mini ki naxe a nga tege, a man gbilenma bende a mageli ra na ki ne.

A mu sese xaninma a xun ma a naxan soto a xa wali kui.

¹⁵ Yi fe xɔɔɔɔ.

Adamadi fa ki naxe yi duniɔna ma, a man sigama na ki ne.

A xa kate findixi fe fufafu nan na.

¹⁶ A duniɔna igirima dimi nan kui, kontɔfili, tɔɔre, nun bɔɔne mapaaxui kui.

¹⁷ Na kui n naxa a fahaamu a fan adama be xa a a dege, a a min, a seewa a xa wali ra, a naxan nabama duniɔna ma a xa simaya kui, Ala naxan nagirixi a ma na nan findixi a xa geenii ra. ¹⁸ Xa Ala a ragiri mixi ma a xa harige soto, a fa seewa na ra han a wasa, na bara findi Ala xa ki nan na.

¹⁹ Na kui, a mu kontɔfilima a xa simaya xa dunke xa fe ra, barima Ala bara a niya a bɔɔne xa lu seewe kui tun.

6

Bannaya nun seewe

¹ N fe xɔɔɔɔɔe gbete nan to yi duniɔna ma:

² Ala bannaya nun binye ragirixi mixi nde ma han a wasa na birin na, kɔno Ala fa a niya a mu xan a yi, a fa a lu mixi gbete yi ra. Fe fufafu nan na ki naxan xɔɔɔɔ a gbe ra.

³ Hali mixi di keme soto, a naxa simaya xon kuye soto, xa a mu noma seewade a harige ra, pama mu fa a ragata gaburi kui a ragata ki ma, diyɔre naxan baxi a nga furi, na fisa na kanyi be. ⁴ Na diyɔre mu findima a ra, a kelima dimi nan kui, a xili yati mu falama. ⁵ A mu soge xa naiyalanyi

toxi, a mu sese kolonxi, kono a xa fe fisa na naafuli kanyi be, ⁶ hali naafuli kanyi fa lu duniɔna ma ɔe wulu firin seewetareɔna kui. E birin mu sigama aligiyama xe?

⁷ Mixi xa kate birin nabama furi fe nan ma fe ra,

kono a mu wasama feo.

⁸ Munse luma xaxilima yi ra naxan mu na xaxilitare yi ra?

Munse luma misikiine be xa a ɔere ki fan a boore ya xɔri?

⁹ Se toxi fisa mapɔxunyi be?

Fe fufafu nan na ki

naxan luxi alo mixi naxan birafe foye fɔxo ra.

¹⁰ Daalise birin ɔan bara xili soto,

adama naxan nu na, a ɔan bara kolon.

Adama mu noma mixi ra naxan senbe gbo a be.

¹¹ Wɔyenyi na gbo, fe fufafu fan gboma ne. A mu mixi yo malima.

¹² Nde a kolon fe naxan fan adamadi be a xa duniɔneigiri kui, naxan dangima mafuren mafuren alo niini? Nde noma a falade a be fe naxan nabama a faxa xanbi?

7

Xaxili fanyi

¹ Xili fanyi fan dangi labunde fanyi ra.

I faxa lɔxoɔe fan dangi i bari lɔxoɔe ra.

² Sofe kaape banxi fisa sofe xulun banxi be, barima faxe ragirixi adama birin be.

A lanma mixi baloxi xa ratu na ma.

³ Sunnunyi fisa ye le be, barima mixi bɔɔne fanyi sɔtoma ne sunnunyi kui.

⁴ Xaxilima a ɔoxo rasigama ne faxe ma, xaxilitare tan na yelefe nan kui.

⁵ Xaxilima xa xurui fisa xaxilitare xa matɔxoɔe be.

⁶ Xaxilitare xa ye le luxi ne alo bolee naxee mabulama tunde bun ma. Fe fufafu nan na ki.

⁷ Kɔbiri tinxintare a niyama ne xaxilima xa findi xaxilitare ra, ye dɔxoɔe a bɔɔne mafindima ne.

⁸ Fe raponyi fisa a fole be.

Mixi sabarixi fisa yete igboe be.

⁹ I bɔɔne naxa gbata tede, barima xaxilitaree bɔɔne nan tema.

¹⁰ I naxa lu a fala ra,

«Singe dangi yakosi ra.»

Xaxilimaya wɔyenyi mu na na ra.

¹¹ Xaxilimaya luxi ne alo ke, a munafanyi na duniɔna mixi birin be.

¹² Xaxilimaya findixi mixi xa kantari nan na,

kɔbiri fan findixi mixi xa kantari nan na,

kono xaxilimaya nan fisa,
barima a xaxilima rakisima.

¹³ Ala xa wali mato.

A naxan madalin, nde noma na mat-
inxinde?

¹⁴ I xa seewa hɛeri temui.

Toore temui na a li, i xa ratu a ma,

a Ala nan na firinyi birin daaxi.

Na kui adamadi mu noma a xa tina
kolonde.

¹⁵ N ma simaya fufafu kui,

n a toxi ne tinxintɔe nde faxa simaya
dunke kui hali a to tinxinxɪ,
tinxintare nde bu duniɲa hali a to mu
tinxin.

¹⁶ I naxa i yete findi tinxintɔe ra,
i naxa i yete findi lɔnnila ra,
xa na mu a ra i i yete kanama ne.

¹⁷ I naxa findi tinxintare ra,
xa na mu a ra i faxama ne beenu i xa
waxati xa a li.

¹⁸ A lanma i xa i ɲɔxɔ sa na marasi firinyi
xon ma.

Ala xa yaragaaxui xa fe sooneyama ne na
birin kui.

¹⁹ Xaxilima xa xaxilimaya a sɛnhɛ gboma
ne dangi taa mange fu ra.

²⁰ Tinxintɔe mu na yi duniɲa ma,
naxan fe fanyi tun nabama, a mu yunubi
yo raba.

²¹ I naxa i tuli mati mixi xa woyenyi birin
na,

xa na mu a ra i fama i xa konyi xui mede
a i dankama,

²² alo i tan yati bara a raba sanya wuyaxi
mixie ra.

²³ N na birin igbɛxi ne xaxilimaya ra.
N naxa a fala, «N xa findi xaxilima ra,»
kono n mu no.

²⁴ Xaxilimaya tan tilin, a makuya won na,
nde noma a fahaamude?

²⁵ Na kui n naxa kata na kolonde,
n xa so xaxilimaya kui, n xa fahaamui soto,
n xa a kolon tinxintareya findixi xaxil-
itareɲa nan na,
xaxilitareɲa fan findixi daxuɲa nan na.

²⁶ N bara fe nde to naxan xono dangi faxe
ra.

Gine na a ra naxan findixi yeɛe ra,
naxan boɲe findixi gantanyi ra,
naxan belexee luxi alo luuti balanxi.

Mixi naxan nafan Ala ma,

a kelima ne na gine xun ma,
kono na gine yunubitɔe nan masotoma.

²⁷ N tan kawandila yi nan to n ma fe matoxi
birin kui:

²⁸ N naxa xeme tinxinxɪ keren to xeme
wulu ya ma,

n naxa a fen han,

kono n mu gine yo to jama ya ma naxan
tinxin.

²⁹ N yi nan gbansan to kore:

Ala adamadi daaxi ne e tinxinxɪ,

kono e tan naxa e yete madaxu.

8

Xaxilimaya nun mangɛya

¹ Xaxilima maniye mu na.

Nde fata fe tilinxi fatanfaside?

Xaxilima yatagi noroma a xa xaxilimaya
saabui nan na,

a lahale masarama ne.

² N xa a fala wo be, a lanma wo xa mange
xa yaamari rabatu, barima wo bara wo
rakali Ala ya xori. ³ I naxa gbata kelide
mange ya xori. I naxa ti fefe xanbi ra
naxan mu fan. Mange a waxonfe nan
nabama. ⁴ A lu ki yo ki, noe na mange nan
yi. Nde noma a matandide?

⁵ Mixi naxan mange xa yamari rabatuma,
fe ɲaaxi yo mu a sotoma.

Xaxilima a ɲere ki nun ɲere waxati kolon.

⁶ Fe birin lanma a xa raba a waxati nun a
keɲa ma,

hali na fa findima fe xoroxoe ra mixi be.

⁷ Mixi to mu a kolon fe naxee fama rabade,
nde noma nee tagi rabade a be?

⁸ Mixi yo mu noma a ɲengi yamaride,
mixi yo mu noma a faxa loxoe sugandide.

Mixi mu noma kelide gere xun ma,
tinxintareya mu fe kobi rabae beɲinma.

⁹ N bara yi birin rakorosi duniɲa ma. N
naxa mixi to a na a boore yamarife, a fa a
yete tooro na kui. ¹⁰ N naxa mixi ɲaaxie to
naxee ragatama binye kui, mixie nu naxee
matoxoma horomolingira yire taa kui. Fe
fufafu nan na ki.

¹¹ Xa fe kobi rabae mu ɲaxankate soto a
temui, jama fan fama ne birade e waxonfe
ɲaaxie foxo ra. ¹² N a kolon hali fe
kobi rabae gbilen fe ɲaaxi rabafe ra han
sanmaya keme, sooneya tan nabama ne
mixi be naxan gaaxuma Ala ya ra, naxan
luma a batu ra. ¹³ Kono fe mu sooneyama
mixi ɲaaxie be naxee mu gaaxuma Ala ya
ra, e xa simaya xon mu kuyama alo mixi
niini.

¹⁴ Fe fufafu gbete na na yi duniɲa ma:
Fe xoroxoe naxan lan a xa doxo mixi ɲaaxi
ma, na nan doxoma tinxintɔe ma. Fe fanyi
naxan lan a xa raba tinxintɔe be, na nan
nabama mixi ɲaaxi be. N xa a fala wo
be, na fe mooli findixi fe fufafu nan na.

¹⁵ Na kui a lanma adama xa seewa a xa
duniɲeigiri kui. Fe yo mu na naxan fisa yi
be: Mixi lanma e xa e dege, e xa e min, e
xa seewa. Na ki a seewama ne a xa wali ra

a xa dunijiegiri kui, Ala naxan fixi a ma dunijna bende fupi fari.

¹⁶ N to nate tongo n xa fahaamui soto adamadi xa wali xa fe ra, a naxan nabama koe nun yanyi, ¹⁷ n naxa Ala xa wali mato. Mixi yo mu noma sode fe birin kui naxan nabama dunijna ma. Hali a kata han, a mu a kolonma feo. Hali xaxilima naxan a falama a bara ge na kolonde, a mu noma na kolonde yati yati.

9

Adamadi mu yare kolon

¹ N to n maronon na fe birin ma, n a toxi ne tinxintoe, xaxilimae, nun e xa kate birin kelima Ala nan ma. Adamadi mu a kolon a fama naxan lide a yara, xanunteya xa na mu a ra xonnanteya. Na birin na Ala nan yi. ² Adamadi birin sigama ne aligiyama. Tinxintoe ba, tinxintare ba, seniyantoe ba, seniyantare ba, serexebatare ba.

Mixi fanyi ba, mixi jaaxi ba e birin sigama ne aligiyama.

Mixi naxan laayidi tongoma ba,

mixi naxan mu suusama na tongode ba, e birin sigama ne aligiyama.

³ Fe xoroxoe nan yi ki fe birin ya ma dunijna ma: maranon ki keren nan na nee birin be. Adamadie boje rafexi fe jaaxi nan na, e walima xaxilitareja nan na e xa dunijiegiri kui. Na dangi xanbi, e faxamixie lima ne aligiyama. ⁴ Mixi baloxi gbansan noma a xaxili tide fe nde ma. Bare jipe fisa yete faxaxi be.

⁵ Naxee baloxi, nee a kolon a e faxama ne, kono mixi faxaxie tan mu fefe kolon.

Sare fi yo mu na e be sonon,

e xa fe yati bara nesmu mixie ra.

⁶ E xa xanunteya, e xa xonnanteya, e waxonfe, nee birin bara jon.

E tan gbe yo mu na yi dunijna fee tan ya ma sonon.

⁷ Siga, i i dege seewe kui, i i xa weni min boje fanyi kui. Ala wama na nan xon i be.

⁸ I xa sose fiixe ragoro i ma, i xa labunde fanyi sa i fate ma. ⁹ I xa dunijna igiri seewe kui wo nun i xanuntenyi gine. Ala bara yi simaya nan fi i ma. Hali a to dangima alo foye, hali a xoroxo, Ala xa maragiri na a ra i be. ¹⁰ I noma wali naxan na, i xa na raba i senbe birin na, barima i naxan nabama dunijna ma, alo walife, fe matofe, fe fahaamufe, nun fe kolonfe, na sese mu na aligiyama i sigafe dennaxe.

¹¹ N man bara fe gbete to yi dunijna ma: Naxan xulun dangi a boore ra, a mu gbata geenima temui birin xe, naxan senbe gbo dangi a boore ra, a mu gere geenima temui birin xe,

naxan xaxili fan a boore be, a mu donse sotoma temui birin xe, naxan ma lonni dangi a boore ra, a mu naafuli sotoma temui birin xe, naxan xa fahaamui gbo a boore be, a mu hinne sotoma temui birin xe.

Ala xa maragiri tan fe birin nabama a waxati ne.

¹² Mixi yo mu a kolon fe fama a lide temui naxe:

Yexe suxuma ne yeke xoroxoe kui, xoni suxuma ne gantanyi ra.

Na ki fe xoroxoe adamadi terennama ne kerenyi ra.

¹³ N man bara yi xaxilimaya misaali to dunijna ma naxan tide gbo. ¹⁴ Taa xuri nde nu na, mixi mu nu gbo dennaxe. Mange senbema nde naxa na taa gere, a fa tede yaillan na taa tete bunyi. ¹⁵ Na taaka nde nu na, naxan findixi setare xaxilima ra. A naxa na taa rakisi a xa xaxilimaya saabui ra, kono na dangi xanbi mixi yo mu ratu a xa fe ma. ¹⁶ Na kui n naxe, Xaxilimaya fisa palamaya be, kono setare xa xaxilimaya maberema ne, mixi mu a xa masenyi suxuma.

¹⁷ Xaxilima xa masenyi raxaraxi ramefe, na fisa mange xa sonxoe rate be xaxilitaree tagi.

¹⁸ Xaxilimaya fisa geresosee be, kono yunubitoe keren gbansan noma fe fanyi gbegebe xun nakanade.

10

Taali woyenyi

¹ Tugitugi na faxa labunde xun ma, labunde xiri kanama ne.

Xaxilitareja nan xui mema dangife xaxilimaya xui ra.

² Xaxilima boje matinse, xaxilitare boje jaaxu.

³ Xaxilitare a xa xaxilitareja masenma ne birin be a xa jere kui.

⁴ Xa i xa mange xono i ma, i naxa keli i xa wali xun ma, i xa sabari fe xoroxoe raboroxoma.

⁵ N fe xoroxoe nde fan toxi yi dunijna ma naxan kelixi mange ma:

⁶ A noe fima ne xaxilitare nde ma, banna nde tan mu noe yo soto.

⁷ N bara konyi nde to a soe ragima, mange nde fa a jere a sanyi ra.

⁸ Yili ge noma birade a xa yili gexi kui, mixi naxan yale tima tete ma, boximase noma na fan xinde.

⁹ Mixi naxan geme masolima, a noma a maxonode geme ra.

Mixi naxan yege booma, a noma a maxonode yege ra.

¹⁰ Xa beera kole torixi, a mu ralugan, na a niyama ne wali xa xoxoxo.

Xaxilimaya xunnakeli fima mixi ma na ki ne.

¹¹ Xa boximase mixi xin beenun boximase suxuma xa a suxu, mixi naxan boximase suxuma, a mu geen-ima.

¹² Hinne gbegebe na xaxilima xa masenyi kui, konɔ xaxilitare tan xa woyenyi a yete bonoma ne.

¹³ A xa masenyi foloma lonnitareja ra, a rajon daxuna ra.

¹⁴ Xaxilitare xa woyenyi wuya.

Adamadi mu a kolon fe naxan fama fade. Nde a rakolonma fe ra naxan fama a lide?

¹⁵ Xaxilitare a yete rataganma, hali taa kira, a mu a kolon.

¹⁶ Naxankate na taa be naxan xa mange findixi fonike yore ra, naxan xa kuntigie kurunma xulunyi tife ra.

¹⁷ Nelexinyi na taa be naxan xa mange fatanxi mange bonsae ra, naxan xa kuntigie e degema a waxati ma senbe sotofe ra, e mu siisi.

¹⁸ Xa banxi kanyi tunnaxono, banxi xunyi birama ne, xa a mu a findi tunnabexi ra, a xa banxi fama ne minide.

¹⁹ Mixi donse rafalama ne alako a xa jlexin, a weni minma ne alako a xa seewa, a kobiri sotoma ne alako a hayi birin xa fan.

²⁰ I naxa mange danka hali i xa mapoxunyi kui, i naxa banna danka hali i xa konkoe kui, barima xoni nde i xui xaninma ne, a na fala mixi nde be.

11

Wakilife

¹ Taali ndee nan yi ki: Xa i taami woli ye ma, i fama ne a masotode loxoe nde.

² I xa i xa sotose taxu mixi solofere ra, xa na mu a ra, mixi solomasaxan, barima i mu a kolon naxankate naxan fama dunja lide.

³ Xa nuxui rafexi ye ra, tune fama ne birade boxi ma.

Xa wuri bira yire fanyi ma, xa a bira koola ma, a luma naa ne.

⁴ Mixi yo bonbo foye rabenfe ra, na mu sansi sima.

Mixi yo bonbo nuxui matofe ra, na mu fama sansi xabade.

⁵ I mu jengi nun xorie rafala ki kolon furi gine furi kui, i man mu Ala Daali Mange xa wali fan kolon.

⁶ I xa wakili kelife geesege han nunmare sansi sife ra, barima i mu a kolon i xa wali mundun fama sooneyade.

⁷ Naiyalanyi tofe joxun.

⁸ A lanma mixi xa seewa a xa simaya ra, konɔ a naxa neemu dimi ma naxan nu na a xa simaya kui.

Fe naxan birin fama, fe fufafu na a ra.

⁹ Fonike, i xa jlexin i xa fonikeya kui, i sondonyi xa seewa i xa fonikeya waxati kui.

I xa bira i boje nun i waxonfe foxo ra, konɔ i xa a kolon a Ala i makiitima ne na birin ma.

¹⁰ Na kui kontofili makuya i ra, toore keru i foxo ra.

Fonikeya findixi fe fufafu nan na.

12

Faxe makore

¹ I xa ratu i Daali Marigi ma i xa fonikeya kui,

beenun i nimisa loxoe xa fa, beenun toore waxati xa i li, i fa a fala, «Seewe yo mu na n be sonon.»

² I xa ratu a ma beenun soge xa dimi, beenun kike nun tunbuie xa ifofo, beenun nuxui xa siga tune bira xanbi.

³ Na temui banxi kantee serenma ne, xeme jalamae e felenma ne, maale dinmae xurunma ne, mixi naxee se igbema e luma ne dimi kui,

⁴ banxi naadee balanma ne, maale din xui danma ne, xoni xui dunduma ne naxan nu mixie raxunuma,

⁵ xeme fama ne gaaxude yire itexi ra, e fama ne gaaxude fe xoxoxoe ra kira xon ma,

xemoxi xunsexee fama ne fiixede, katooe bama ne kasarfe tife, seri mu dandanyi tima sonon.

Na temui mixi sigama ne a xa lingira donxoe,

wa xui minima ne kirae xon ma.

⁶ Na rabama ne beenun gbeti xa bolon,
beenun xema tonbili xa kana,
beenun feje xa ibo dulonyi ma,
beenun ye bendun se xa kana kolonyi yire,
⁷ beenun adamadi xa gbilen bende a daaxi
naxe,

a nii fan xa gbilen Ala ma naxan a raso a
fate i.

⁸ N tan Kawandila xa a fala wo be,
«Fe fufafu nan na na birin na. A birin luxi
ne alo foye!»

⁹ Wo xa a kolon yi Kawandila find-
ixi xaxilima nan na, naxan bara jama
xaran. A bara taalie mato, a e yailan.

¹⁰ Yi Kawandila kata ne a xa masenyi
fanyie nun sebeli tinxinxie soto naxee
nondi masenma. ¹¹ Xaxilimae xa masenyie
luxi ne alo wuri rameluxi naxee xurusee
rapere. Na masenyie malanxi luxi ne
alo lantuma naxee mabanbanxi wuri ma.
Na birin fatanxi Xuruse demadonyi keren
nan na.

¹² N ma di, naxan dangi na masenyie ra,
i xa i yete ratanga na ma. Danyi mu na
sebeli yailanfe ma. Xaranyi gbegebe mixi
rataganma ne.

¹³ A birin xundusuxi yi masenyi nan na:
Won xa gaaxu Ala ya ra, won xa a xa
yaamarie rabatu,
barima adamadi xa wali lanma a xa findi
na nan na.

¹⁴ Won xa gaaxu Ala ya ra barima a tan
nan mixi xa wali birin makiitima,
hali fe naxan birin noxunxi,
a findi a fanyi ra ba, a findi a jaaxi ra ba.

Annabi Sulemani xa suuki fisamante Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Sulemani, naxan nu findixi Isir-ayila mange ra a baba Dawuda dangi xanbi, a nu bara kitaabui ndee sebe Ala xa lonni xa fe ra. Alatala nu bara fe gbegbe masen a be a xa mangeya kui, naxee bara findi lonni xungbe ra dunjina birin be.

Yi kitaabui kui, Ala bara lonni mooli gbete masen Sulemani be, naxan findixi xanunteya ra xeme nun gine tagi. Tawureta Munsu a masenma won be, Alatala to xeme daa, a naxa a to a hayi nu na gine ma. A naxa e firin daa alako e xa kafu e booree ra, e xa wuya. Na kui won a kolonma xanunteya naxan na xeme nun gine tagi, a findixi Ala sago nan na. Xa a sa li xeme, xa na mu a ra gine, a wama na fe mooli xon futi mu na naxan na, na temui a bara findi yunubi ra. Yene mu rafan Ala ma, konso futi xirife xeme nun gine tagi, Alatala yati nan na yamarixi.

«Sulemani xa suuki fisamante» a na birin masenma taali woyenyi ra. Xeme wama gine xon, gine fan wama xeme xon. E bara e booree xanu han e wama lufe yire keren tun. Na xanunteya mooli mu jaaxu. Ala wama na xon mixie be naxee bara nate tongo e xa futi xiri. Ala fe naxan daaxi, na mu nomma findide yunubi ra xa a rawalima a rawali ki ma.

Ala xa na seriye masen won be, alako won xa lu seniyenyi kui alo Alatala wama a xon ma ki naxe. Amina.

Annabi Sulemani xa suuki fisamante

Gine xanuxi xa jlexinyi

¹ Annabi Sulemani xa suuki fisamante nan ya:

Gine xa masenyi a xanuntenyi be

² «I xa n masunbu.

I xa xanunteya joxun weni be.

³ I xiri joxunme luxi ne alo labunde,

naxan xiri fanyi minima.

Na nan a ra i rafan ginedime birin ma.

⁴ I xa n tongo,

won xa siga.

Mange xa n xanin a xonyi.

Ginedimee xa masenyi gine be

I xa fe na a niyama won xa lu seewe kui.

I xa xanunteya joxun weni be.

Nondi na mixi be i rafanxi naxan ma.»

Gine xa masenyi ginedimee be

⁵ «Darisalamu ginedimee, n kiri fooro,

konso n tofan alo Kedari xa kiri banxie,

alo dugi naxee gbakuxi Annabi Sulemani xonyi.

⁶ Wo naxa n kiri fooroxi mato,

soge nan n fooroxi.

N nga xa di xeme n xonoxi n ma,

e nu n xema e xa weni bilie rawalide.

N mu no n jengi sade n gbe xon ma.»

Gine xa masenyi a xanuntenyi be

⁷ «N xanuntenyi, i xa a fala n be

i xurusee de madonna dennaxe,

alako n naxa lu i fen na malabui temui

i booree xa xuruse gooree ya ma.»

Xeme xa masenyi gine be

⁸ «Gine tofanyi fisamante,

xa i mu na yire kolon,

i xa n ma yexeee foxi fen,

i xa i gbee de madon n ma goore longori ra.

⁹ N xanuntenyi,

i tofan alo Misira mange xa soe,

naxan a ragise bendunma.

¹⁰ I xa tulirasoe bara i xeree ratofan,

i konyi rayabu konmagore kui.

¹¹ Won xa maratofan se gbete fen,

naxee yaillanxi xema nun gbeti ra.»

Gine xa masenyi a xa xeme xa fe ra

¹² «N ma labunde xiri nu mema,

mange xa xulunyi yire.

¹³ N xanuntenyi maniyaxi se sase nan na,

naxan gbakuxi n xijee tagi,

se xiri fanyi saxi a kui.

¹⁴ A xiri luxi ne alo sansi fuge xiri,

naxee kelixi weni bilie ya ma En Gedi boxi ma.»

Xeme xa masenyi gine be

¹⁵ «N xanuntenyi, i tofan, i tofan.

I yae rayabu alo ganbe.»

Gine xa masenyi xeme be

¹⁶ «N xanuntenyi,

i tofan, i tofan.

Won na dennaxe,

pooge fanyi bara findi won ma sade ra,

¹⁷ sediri wuri salonie bara findi won ma

banxi xunyi ra,

sipire wuri bara findi won ma banxi kanke ra.»

2

Xanuntenyi xa tofanyi

Gine xa masenyi xeme be

¹ «N tan luma ne alo sansi fuge tofanyi,

naxan mooli toma Saron gulunba yire.»

Xeme xa masenyi gine be

² «I tan luxi ne alo sansi fuge tofanyi tunbee ya ma.

I tofan ginedimee birin be.»

Gine xa masenyi a xa xeme xa fe ra

³ «N xanuntenyi luxi ne alo mangoe bili wondi kui.

A fan segetalae birin be.

N bara wa lufe a xa niini bun ma,

a xa fe rafan n ma
alo mangoe rafanma mixi ma ki naxe.

⁴ A bara n xanin a xonyi,
a xa xanunteya bara findi ñelexinyi ra n
be.»

Gine xa masenyi a xa xeme be

⁵ «Donse ñoxunme so n yi, n ki mangoe,
barima xanunteya naxan na n boñe kui,
a bara n senbe ba n yi ra.

⁶ N xunyi na n xanuntenyi belexe,
a na n mafurukufe a yirefanyi ra.»

Gine xa masenyi ginedimee be

⁷ «Darisalamu ginedimee, n bara wo
mayandi,
tooke nun xeli xili ra naxee na wula i,
wo naxa xanunteya raxunu, wo naxa a
rakeli,

beenu a wama a xon ma temui naxe.»

Gine xa masenyi a xa xeme xa fe ra

⁸ «N xanuntenyi xui na a ra,
a na fafe a gi ra geyae fari.

⁹ A gima alo tooke,
a tunganma alo xeli.

A na be won ma tete xanbi ra,
a na be matofe wunderi ra.

¹⁰ A naxa a fala n be,
«N xanuntenyi tofanyi, keli, i xa fa,

¹¹ barima ñeme temui bara dangi,
tune mu birama sonon.

¹² Sansi na bogife daaxa,
ñelexin waxati bara a li,
xonie na e xui raminife won ma boxi ma.

¹³ Xore bili na bogife,
weni bili na fugafe, a xiri fan.

N xanuntenyi, keli, i xa fa.

¹⁴ N ma gine, i naxa i ñoxun
alo ganbe a ñoxunma gemee longori ra ki
naxe.

Mini, n wama i xui ñoxunme mefe,
n wama i yatagi tofanyi tofe.»

Xeme xa masenyi a xa mixie be

¹⁵ «Wo xulumasee suxu,
naxee wama muxu xa weni bili fugaxie
kanafe.»

Gine xa masenyi xeme be

¹⁶ «N xanuntenyi findixi n gbe nan na,
n fan findixi a gbe nan na.

A a xa xurusee de madonma sansi fugaxie
ya ma.

¹⁷ N xanuntenyi, beenu kuye xa iba,
i xa gbilin, i xa i gi alo tooke,
i xa i gi geyae fari alo xeli.»

3

Gine a xanuntenyi fenfe

Gine xa masenyi xeme xa fe ra

¹ «Koe ra n bara n xanuntenyi fen n ma
sade ma,

kono n mu a toxi.

² N naxa keli, n naxa mini taa kui,
n xa n xanuntenyi to, kono n mu a toxi.

³ N to taa kantamae li, n naxa e maxorin,
«Wo bara n xanuntenyi to?»

⁴ N to dangi e ra,
n naxa n xanuntenyi li yire nde,
n naxa a suxu, n mu a lu,
n naxa a xanin n nga xonyi,
a xa konkoe kui n barixi dennaxe.»

Gine xa masenyi ginedimee be

⁵ «Darisalamu ginedimee, n bara wo
mayandi,
tooke nun xeli xili ra naxee na wula i,
wo naxa xanunteya raxunu, wo naxa a
rakeli,
beenu a wama a xon ma temui naxe.»

⁶ «Nde na fafe kelife gbengberen yire?
A na xube ratefe alo tuuri.

Na tuuri luxi ne alo surayi tuuri naxan xiri
fan.

⁷ Sulemani ragise na a ra,
Isirayila xa soori gbangbalanyi tongo senni
na a matife,

⁸ santidegema na e birin yi ra,
e fata gere ra, e fata mixi makantade koe
ra.

⁹ Mange Sulemani ragise na a ra,
a yailanxi wuri fanyi ra naxan kelixi Liban.

¹⁰ A raxunmaxi xema, gbeti, nun dugi
gbeeli ra.

Darisalamu ginee nu bara dugi dege Sule-
mani ragise raxunmafe ra,
mange xa marafanyi xa fe ra.

¹¹ Siyon ginedimee, wo xa mange Sulemani
mato,

mange tonxuma na a xun ma,
a nga naxan soxi a yi ra a xa futi xiri loxoe.
Na loxoe a nu seewaxi ki fanyi ra.»

4

Gine maniyaxi sansi yire nan na
Xeme xa masenyi gine be

¹ «N xanuntenyi, i tofan, i tofan.

I yae rayabu alo ganbe,
e ñoxunxi mafelenyi kui.

I xunxexe gbo.

E luxi ne alo si goore naxan goroma Galadi
geya fari.

² I jinyi fiixe alo yexee goore naxan xabe
maxabaxi,
e kelixi maxade.

I jinyi keren mu baxi,
e birin na e boore seeti ma.

³ I de tofan,

i de kiri luxi ne alo luuti gbeeli.

I xere tofan alo mangoe naxan ixabaxi a
tagi.

E makotoxi i xa mafelenyi kui.

⁴ I konyi filinxi,

a luxi alo Dawuda xa yire makantaxi itexi.
I xa konmagore maniyaxi soorie xa
makantasee nan na,

naxee gbakuxi soori banxi kanke.

⁵ I xijne firinyi luxi ne alo bole xa gulie, naxee e de madonma sansie tofanyi tagi.

⁶ Soge na goro, koɛ naxa so, n tema ne labunde nun surayi na dennaxe.

⁷ N xanuntenyi, i tofan, sese mu luxi i xa tofanyi ra.

⁸ N ma gine, won xa keli Liban, won xa keli Liban Amana geya fari, Seniri nun Xerimon geyae fari, yetee nun baratee na dennaxe.

⁹ N ma gine, i n sondonyi raseewama. N xunya, i na i ya ti n na, n boɛne jɛlexinma ne.

I xa konmagore tofe rafan n ma.

¹⁰ N ma gine, i xa xanunteya joxun n be, dangife weni ra.

A xiri fan dangife labunde ra.

¹¹ N ma gine, i de kiri joxun kumi be, i nenyi joxun dangi kumi nun xijne ra.

I xa dugi xiri luxi ne alo Liban xiri fanyi.»

¹² «N ma gine, i findixi n gbe nan na, alo sansi yire tete rabilinxi naxan na. N xunya, i luxi ne alo n ma kolonyi, naxan balanxi, mixi gbete mu noma ye bade naa.

¹³ I fan alo sansi yire sansi mooli birin na dennaxe,

alo mangoe, laali, sansi xiri fanyi,

¹⁴ sansi fuge nerefunyi, wuri bili naxan fupi joxun,

wuri bili naxan xiri fan, surayi mooli birin kelixi naxee ma.

¹⁵ I luxi ne alo ye naxan minima boxi ma, naxan a niyama Liban sansi birin xa fan.»

Gine xa masenyi xeme be

¹⁶ «Foye fanyi xa fa kelife koola ma, kelife yire fanyi ma,

alako n ma sansi xiri xa te.

N xanuntenyi xa fa n yire,

a xa sansi bogi fanyi don naxee findixi a gbe ra.»

5

Xeme xa tofanyi

Xeme xa masenyi gine be

¹ «N xanuntenyi, n bara so n ma sansi yire.

N xunya, n bara n ma surayi malan, n bara kumi don,

n bara weni nun xijne min.

N bara a fala n booree be e fan xa e min, e xa xanunteya kolon.»

Gine xa masenyi xeme xa fe ra

² «N nu na xife, konɔ n boɛne mu xixi,

a n xanuntenyi xui mexi, naxan nu bara naade konkɔn.»

Xeme xa masenyi gine be

«N maagine, n doxogine, naade rabi n be.

N ma tooke gine, naxan xa tofanyi maniye mu na.

Xini bara n xunyi xinbeli,

a bara n xunxexe bunda.»

Gine xa masenyi xeme be

³ «N jan nu bara n ma dugi ba,

fo n man xa a ragoro n ma?

N jan nu bara n sanyi maxa,

fo n man xa ti boxi ma?

⁴ N xanuntenyi naxa a belexe raso naade longori ra,

alako a xa a rabi.

N boɛne naxa seewa a xa fe ra.

⁵ N naxa keli alako n xa naade rabi n xanuntenyi be.

Labunde nu na n belexe ma,

ture nu na n belexesolee ma.

Na birin naxa lu naade rabi se ma.

⁶ N naxa naade rabi n xanuntenyi be,

konɔ a jan nu bara siga.

N boɛne naxa sunnun.

N naxa a fen, konɔ n mu a toxi.

N naxa a xili, konɔ a mu n ma xili ratinxi.»

⁷ Taa kantamae to n to,

e naxa n suxu, e n bonbo,

e n ma xinbeli dugi muja.»

Gine xa masenyi ginedimɛe be

⁸ «Darisalamu ginedimɛe,

n bara wo mayandi,

xa wo bara n xanuntenyi to,

wo xa a fala a be a xoli bara n suxu xanunteya xa fe ra.»

Ginedimɛe xa masenyi gine be

⁹ «Gine tofanyi fisamante,

i xanuntenyi fan a birin be?

I bara muxu mayandi

barima a fan a birin be?»

Gine xa masenyi ginedimɛe be

¹⁰ «N xanuntenyi kiri fiixe, a ragbeeli.

A kolon joxun na xeme wulu fu ya ma.

¹¹ A xunyi luxi ne alo xema fanyi,

a xunxexe ifoɔroxi alo xaxa foore xabe.

¹² A yae rayabu alo ganbe naxee tixi xure de ra,

e fiixe alo xijne, e yanbama alo diyaman.

¹³ A xeree luxi ne alo labunde yailande, a de kiri maniyaxi sansi fuge tofanyi nan

na,

a xiri joxun.

¹⁴ A belexe tofan alo belexesolerasoe xema daaxi,

diyaman na naxan ma.

A fate luxi ne alo sili jinyi fiixe,

geme tofanyi mooli nde, yee masoxi naxan ma.

¹⁵ A sanyi senbe gbo alo fanye fiixe,

naxan tixi xema fari.

A tofan alo Liban,

a ite alo sediri wuri bilie.

¹⁶ A de joxun, a xa fe birin fan.

Darisalamu ginedimɛe, n xanuntenyi na na ki ne,

n de fan boore nan a ra.»

6

Gine xa tofanyi

Ginedimée xa masenyi gine be

¹ «Gine tofanyi fisamante, i xanuntenyi sigaxi minden?»

A siga minden mabiri alako won birin xa a fen?»

Gine xa masenyi ginedimée be

² «N xanuntenyi bara siga a xa sansi yire, se xiri fanyi na dennaxe, alako a xa a mapere, a xa sansi fuge tofanyi nde ba.

³ N findixi n xanuntenyi gbe nan na, a fan findixi n gbe nan na.

A luma a mapere ra sansi fuge tofanyie ya ma.»

Xeme xa masenyi gine be

⁴ «N de fan boore, i tofan alo Tirisa, i rayabu alo Darisalamu, i senbe gbo alo Isirayila xa soorie.

⁵ I naxa i ya ti n na, xa na mu a ra n xaxili ifuma ne.

I xunsexee gbo.

E luxi ne alo si goore naxan goroma Galadi geya fari.

⁶ I jinyi fiixe alo yexee goore naxan xabe maxabaxi,

e kelixi naxee maxade.

I jinyi keren mu baxi, e birin depxi.

⁷ I xere tofan alo mangoe naxan ixabaxi a tagi.

E noxunxi i xa mafelenyi bun ma.

⁸ Mange gine tongo senni noma lude naa, mange xa konyi gine tongo solomasaxan fan lu naa,

a nun a xa ginedime tofanyi gbegebe naxan konti mu kolon.

⁹ Kono gine keren peti nan n yi naxan dangi e birin na.

A keren nan na a nga be, naxan nafanxi a ma dangife e birin na.

Ginedimée, mange ginee, nun mange xa ginee,

e birin a matoxoma yi woyenyi ra,

¹⁰ «Nde na yi gine ra, naxan yanbama alo subaxe naiyalanyi, naxan tofan alo kike, naxan fate yanbama alo soge, naxan mamirin alo tunbui gaali?»

Gine xa masenyi a xa futi xa fe ra

¹¹ «N wama gorofe sansi yire, alako n xa sansi neene to gulunba kui, alako n xa a kolon xa weni bili bara bogi, xa mangoe bara fuga.

¹² N mu nu a kolon xa n yete fama tede n ma pama xa mange ragise kui.»

7

Gine nun xeme xa xanunteya

Ginedimée xa masenyi gine be

¹ «Sulamika, i xa gbilen, i xa gbilen, alako muxu xa i mato.»

Xeme xa masenyi gine be

«Munfe ra wo Sulamika matoma a fare boronfe ki naxe pama ya ma?»

Xeme xa masenyi gine be

² «Mange xa di, i sanyi tofan sankiri kui. I tagi bilinyi rayabu alo xunmase mixi naxan yailanxi.

³ I furi digilin, a rafexi fe fanyi ra, i tagi luxi alo mengi malanxi,

a rabilinxi sansi fuge tofanyie ra.

⁴ I xipe firinyi luxi alo xeli xa gulie.

⁵ I konyi filinxi, a luxi alo yire makantaxi itexi,

naxan yailanxi sili jinyi ra.

I yae luxi alo ye ragatadee Xesibon, Bati Rabimi naade seeti ma.

I joo luxi alo Liban xa yire makantaxi, naxan ya rafindixi Damasi ma.

⁶ I xunyi luxi alo Karemele geya, i xunsexee luxi alo dugi gbeeli.

Mange mu noma a ya bade naxan na.

⁷ N xanuntenyi, i tofan,

n xanuntenyi fanyi, i rafan n ma.

⁸ I kuya alo tugi bili, i xipe misaalixi naxan bogie ra.

⁹ N bara a fala n yete be,

«N xa te na tugi kon na, n xa na bogi suxu.»

I xipe misaalixi weni bili bogi nan na, i de xiri joxun alo mangoe,

¹⁰ i de rafan n ma dangife weni ra.»

Gine xa masenyi xeme be

«Iyo, a maniyaxi weni nan na, naxan findixi n xanuntenyi gbe ra, won firin naxan minma.

¹¹ N bara findi n xanuntenyi gbe ra, a xoli na n tan nan ma.

¹² N xanuntenyi, won xa mini daaxa, won xa koe radangi taa xunxurie kui.

¹³ Won kurunma ne sigafe ra weni bogi bili matode,

won xa a to xa e fugaxi,

won xa a mato xa mangoe fan fuge bara mini.

Menni n n ma xanunteya masenma ne i be.

¹⁴ Xanunteya joxun alo sansi bogi.

N na fe fanyi fori nun a neene ragataxi i tan nan be.»

8

Xanunteya senbe gbo

Gine xa masenyi xeme be

¹ «Xa i findixi n taara xemema nan na nu, n nga xipe fixi naxan ma, n nu noma i masunbude mixi ya xori n mu yaagima na.»

2 N nu noma i xaninde n nga yire,
i xa findi n karamoxo ra,
n fa weni fanyi nun mangoe ye so i yi ra.»
Gine xa masenyi ginedimee be

3 «N xunyi na n xanuntenyi belexe,
a na n mafurukufe a yirefanyi ra.

4 Darisalamu ginedimee, n bara wo
mayandi,
wo naxa xanunteya raxunu, wo naxa a
rakeli,

beenu a wama a xon ma temui naxe.»

Ginedimee xa masenyi gine xa fe ra

5 «Nde na yi gine ra naxan kelixi gbeng-
beren yire,

a a xanuntenyi belexe suxuxi?»

Gine xa masenyi xeme be

«N bara i raxunu mangoe bili bun ma,
i nga tooxoxi i baride dennaxe.

6 N xa findi i keren gbe ra,
alo i xa tonxuma naxan gbakuxi i kon ma,
xa na mu a ra naxan nasoxi i belexesole
ra,

barima xanunteya senbe gbo dangife faxe
ra.

N wama i xon n yete be,
alo aligiyama wama mixie xon ma ki naxe.
Xanunteya senbe gbo alo te,
Alatala naxan nadexexi, a mu xubenma.

7 Baa ye mu noma xanunteya raxubende,
xure ye mu noma a bade.

Mixi naxan wama a harige birin masarafe
xanunteya ra,

mixi na kanyi mayelema ne.»

Gine taara xememae xa masenyi

8 «Xunya ginema na muxu yi ra,
a mu moxi sinden, a xijee xurun.

Muxu fama munse rabade a be
mixi na a fen temui naxe?

9 Xa a luxi alo tete naxan balanxi,
muxu a yensema ne gbeti ra,
konon xa a luxi alo naade naxan nabixi,
muxu a balanma ne.»

Gine xa masenyi xeme be

10 «N tan luxi ne alo tete naxan mu rabima,
n xijee findixi yire makantaxie nan na.
Na kui n bara findi n xanuntenyi xa bojesa
ra.

11 Weni sansi bili yire nu na Sulemani yi
ra Bali Hamon.

A naxa a taxu a xa walikée ra,
naxee nu lanma e xa gbeti kobiri kole wulu
fi na xa fe ra.

12 N tan nan n ma weni bilie yire makan-
tama.

I bara gbeti kole wulu soto,
i xa walikée bara gbeti kole keme firin
soto.»

Xeme xa masenyi gine be

13 «I tan naxan na sansi yire,
i booree wama i xui ramefe,
konon n tan nan na ramema.»

Gine xa masenyi xeme be

14 «N xanuntenyi,
i xa i gi alo xeli,
i xa i gi alo tooke tefe ra geyae fari,
surayi joxunme na dennaxe.»

Ala xa masenyi Annabi Esayi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Esayi xa kitaabui findixi masenyi belebele nan na dunija birin be. Alatala a xilixi ne, a xa Yudaya mangee Osiyasi, Yotami, Axasi, nun Xesekiya mali a sago kolonde. Mange ndee nu birama kuyee foxo ra, ndee nu e yete taxuma mange booree ra naxee senbe gbo e be. Na birin kui Annabi Esayi naxa a masen e be, a Alatala gbansan nan noma mixi malide. Kuye tan findixi wuri senbetare nan na. Dunija mangee fan findixi ibunadama gbansan nan na, naxee mu noma sese ra Ala xa maragiri ya ra. Alatala nan findixi dunija mange seniyenxi ra.

Isirayila bonsoe fu nun firinyi nu fatanxi mangeya firin nan na. Naxan nu na koala mabiri, a xili Isirayila. Naxan nu na yirefanyi mabiri, a xili Yudaya. Annabi Esayi xa kitaabui a masenma e firin birin Ala matandixi ki naxe, e fa xanin konyiya kui pamane ma na xa fe ra. Beenun na xa raba Yudaya, Alatala naxa yi masenyi fi a xa namijonme ma alako a xa pama xa ratanga na birin ma, konon pama mu tin e tuli matide Ala ra. Mange nde alo Xesekiya naxa kata birade Ala foxo ra, konon booree tan mu tin na ra fefe ma.

Na kui Ala xa paxankate naxa bira e birin foxo ra, e fa xanin konyiya kui Babilon boxi ma. Namijonme xa kawandi findixi marasi nan na won birin be. Mixi naxan tondima a tuli matide Alatala ra, a xa fe fama ne xun nakanade. Konon Annabi Esayi xa masenyi luma ne alo boore namijonmee xa masenyi. E birin a falama a ibunadama xa yunubie a niyama ne e xa paxankate soto, konon e man Ala xa hinne masenma naxan a niyama mixie xa tuubi, e gbilen e xa yunubie foxo ra, Ala fa e rakisi.

Ala xa kisi joxun. A foloma dunija nan ma, a fa aligiyama li. Mixi naxee birama Ala waxonfe foxo ra, e heeri toma ne na jere kui. Dunijeigiri xoxoxo, konon naxan luma Ala xa fe kui, a xunnakeli toma ne. Annabi Esayi man a masenma, yi dunija na jon, Ala fama ne a xa pama rasode a xonyi, bojesa nun baraka luma dennaxe. Na kisi fan. Ala xa won mali na sotode a xa hinne saabui ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Esayi be

Isirayila xa serexe kanaxie a xa yunubie xa fe ra

¹ Masenyi naxee goro Amosu xa di Esayi ma, Yudaya nun Darisalamu xa fe ra, Yudaya mangee Osiyasi, Yotami, Axasi, nun Xesekiya xa waxati.

² Alatala nan masenyi tife, koore nun boxi birin xa e tuli mati a ra. Alatala naxe,

«N bara die xuru, n e ramo, konon e bara muruta n ma.

³ Ninge yati a kanyi kolon, sofale fan a kolon a kanyi donse sama a be dennaxe.

Konon Isirayila tan mu sese kolon, n ma pama mu sese fahaamuxi.»

⁴ Naxankate na yi pama yunubitoe be, naxan yunubi kote xaninma, naxan findixi fe paaxi rabae ra, naxan findixi di murutaxie ra.

E bara me Alatala ra, e Isirayila xa Seniyeantoe mabere, e e kobe raso a ra.

⁵ Wo na paxankate fenfe munfe ra?

Wo tondixi gbilende Alatala ma munse ma?

Wo bara fura wo xunyi ma, wo tooroxi wo boje ma.

⁶ Kelife wo sanyi ma han wo xunyi, wo xa fefe mu lanxi.

Wo xa fie ya mu ixaxi, e mu maxirixi, ture yo mu saxi e ma.

⁷ Wo xa boxi bara kana, wo xa taee bara gan.

Si gbete e na wo xa daxamui donfe wo ya xori,

e na a birin tongofe e yete be.

⁸ Siyoni taa na a kerenyi ma alo bage di xe tagi,

alo leele naxan tixi mere ma,

alo taa naxan nabilinxi yaxuie ra.

⁹ Xa Alatala Senbema mu mixi ndee rakisi won be nu,

won bara lu nu alo Sodoma nun Gomora taee.

¹⁰ Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra, wo tan naxee maniyaxi Sodoma kuntigie ra.

Wo xa won Marigi Alatala xa scriye rame, wo tan naxee luxi alo Gomora pama.

¹¹ Alatala naxe,

«N munse rabama wo xa serexe wuyaxie ra?

N bara luga yexe kontonyi serexee ra,

n bara luga xuruse boregexie ture ra.

Tuurae, yexee nun si kontonyie wuli mu rafan n ma.

12 Nde wo xilixi fafe ra n ma hōrōmōbanxi tēte kui, tife ra n ya i?

13 Wo ba fafe hadiya fufafu ra.

Surayi xiri mu rafan n ma fefe ma.

Wo xa kike nēene salie, wo xa malabui lōxōe, wo xa malanyie, nun wo xa salie xungbee,

e sese mu rafanxi n ma.

14 N wo xa kike nēene salie xōnxi, wo xa sali birin bara n bōne rapaaxu n ma.

15 Wo na wo belexe itala sali kui temui naxe,

n na n ya ragalima ne alako n naxa fa a to. Hali wo maxandie bira e boore fōxo ra, n mu e ramema, barima faxetie nan wo ra.

16 Wo lu fe fiixe kui, wo wo yete raseniye, wo ba yunubie rabafe n ya i.

17 Wo wo matinkan fe fanyi rabade, wo lu tinxinyi kui, wo mixi kobie makiiti, wo kiridie nun kaape ginee xun mafala.»

18 Alatala naxe, «Wo fa, won xa wōyen. Hali wo xa yunubie to bara wo manōxo, wo noma fiixede fōen.

Hali e sa xosi ne alo gare gbeeli, e noma ne fiixede alo xuruse fiixe fate maxabe.

19 Xa wo tin wo tuli matide n na, wo yi bōxi daxamui donma ne,

20 kōno xa wo sa tondi n natinmede, santidegema nan wo sōntōma.» Alatala xui nan na ki.

21 Yi taa luxi ne alo gine naxan nu dugutegexi a xa mōri ma

a fa me a ra, a findi langoe gine ra.

A singe a nu tinxin a fanyi ra, kōno yakōsi a bara findi faxati ra?

22 I xa gbeti bara findi se kanaxi ra, i xa weni bara sunbu ye ra.

23 I xa manglee bara muruta, e findi mupetie ra,

bupa tinxintare rafan naxee ma.

Na kui e mu kiridie malima, e mu kiiti fanyi sama kaape gine xa tōore xa fe ra.

24 Alatala Senbema xui nan ya, na xa fe ra. Isirayila Marigi Ala Senbema naxe,

«N paxankate dōxoma ne n gerefae ma, n na n gbe jōxo n yaxuie ma.

25 N gbilenma ne n yi sa ra i ma a xōrōxōe ra,

n i raseniye alo gbeti gbi bama ki naxe te ra,

alako i xa ba tinxintareya ma.

26 N kiitisa tinxinxie tima ne wo xun alo singe,

n marasima fanyie luma ne wo tagi alo temui dangixi.

Na dangi xanbi, i xili fama ne falade

«Taa tinxixi naxan dugutegexi.»

27 Siyoni xun sarama ne tinxinyi ra, tuubi mixie kisima ne tinxinyi saabui ra.

28 Kōno gbaloe goroma ne murutelae nun yunubitōe ma,

halaki lu mixie fōxo ra, naxee e kobe soma Alatala ra.

29 Wo fama ne yaagide fōtōnyi ra wo nu kuye batuma dennaxe.

Wo yaagi belebele sōtōma ne na yiree xa fe ra.

30 Wo fama ne lude alo wuri bili lisixi, ye mu na naxan ma.

31 Senbema senbe jōnma ne, a tan nun a xa wali birin gan, a rakisima yo mu lu na.

2

Ala xa xunnakeli nun a xa xōne

1 Amosu xa di Annabi Esayi xa masenyi nan ya Yuda nun Darisalamu xa fe ra.

2 Waxati dōnxōe Alatala xa banxi tixi geya naxan fari,

na fama ne lude geyae birin xun ma.

Si birin e xun tima ne na yire itexi ra.

3 Bonsōe wuyaxi sigama ne naa, e a fala,

«Wo fa, won xa te Alatala xa geya fari, Yaxuba Marigi Ala xa banxi na dennaxe.

A won xaranma ne a xa seriye ra,

alako won xa bira a xa kira fōxo ra.»

Alatala xa seriye minima Siyoni geya ma,

a xa masenyi foloma Darisalamu taa kui.

4 Alatala nan kiiti sama pamancee tagi,

a findi si wuyaxi tagi ibama ra.

E fama e xa santidegema xabude kerie nan na,

e e xa tanbee findi wōrōte ra.

Gere jōnma ne sie tagi,

sōoripa mu matinkanma sōnon.

5 Yaxuba bōnsōe, wo fa,

won xa won jere Alatala xa naiyalanyi ma.

6 Alatala, i bara i xa pama rabolo,

barima e birama naamunyie fōxo ra,

naxee kelixi sogetede mabiri.

Se matoe bara wuya naxee walima alo Filisitakae.

I xa pama nun si Ala kolontaree bara lanyi xiri.

7 I xa pama bara xēma nun gbeti gbegebe soto,

e xa naafuli mu jōnma.

E xa bōxi bara rafe sōori xa soee nun e ragisee ra.

8 Kuyee toma ne yire birin.

Kankan a xinbi sinma kuyee be, e naxee masolixi e belexe ra.

9 E felenma ne e be, e e magoro e batufe ra.

Na kui, i naxa dijne e ma feo.

10 Wo wo nōxun fanyee tagi bōxi ma,

alako wo xa wo makuya Alatala xa xone ra,

naxan fama a xa nore makaabaxi kui.

¹¹ Adamadi xa yete igboya magoroma ne, mixie xa yete iteya kuntin.

Alatala keren nan a yete itema na loxoe.

¹² Alatala Senbema xa kiiti loxoe fama yete igboe be.

Naxee bara e yete ite, Ala fama ne e ragorode.

¹³ A Liban sediri bili nun Basan xa wuri bili itexi birin nagoroma ne.

¹⁴ A geya itexi fan bama ne.

¹⁵ A mixie xa banxi makantaxie kanama ne,

a e xa tetee rabira.

¹⁶ A e xa kunkui xungbee radulama ne.

¹⁷ Alatala fama ne Adamadi xa yete igboya ragorode,

a mixie xa yete iteya kuntin.

Alatala keren nan a yete itema na loxoe.

¹⁸ Kuye fe birin kanama ne.

¹⁹ Mixie e noxunna ne fonmee tagi game longori ra,

e yili gema ne boxi kui, e fa e noxun Alatala xa xone ma,

naxan fama a xa nore makaabaxi kui,

a na keli boxi raserende temui naxe.

²⁰ Na loxoe, mixie fama ne e xa kuye wolede bale nun tuuke ma,

e nu naxee yailanxi xema nun gbeti ra e batufe ra.

²¹ E e noxunna ne yilie nun fonmee kui fanye longori ra,

e xa e makuya Alatala xa xone ra,

naxan fama a xa nore makaabaxi kui,

a na keli boxi raserende temui naxe.

²² Wo ba wo yete taxufe adamadi ra, nengi keren peti na naxan be.

Tide mundun na a ma?

3

Naxasi birafe Yudaya kui

¹ Marigi Alatala Senbema bara nate tongo

Darisalamu nun Yudaya xun nakanafe ra.

A xa baloe nun ye ba e yi ra,

² a xa e xa jalamae nun e xa soorie ragoro, a xa e xa kiitisa e nun namiponmee rasabari,

a xa e xa sematoo nun e xa forie makuya e boore ra,

³ a xa e xa soori mantee, e xa marasimae, e xa walike fanyie,

nun e xa mixi kootaxi birin ba e yi ra.

⁴ N fama fonikee nan tide mangeya ra e xun ma,

dimee nan fama doxode e fari.

⁵ Kankan fuma ne a boore ma,

fonikee tima ne xemoxie kanke,

fuyantee fan bagan mixi binye ma.

⁶ Na kui, mixi nde a falama ne a bari boore nde be,

«Donma fanyi to na i tan yi ra, i xa findi muxu xa yarerati ra, i xa mangeya tongo yi jaxasi kui.»

⁷ Kono a ngaxakerenyi a yaabima ne, «Seriba mu na n na,

donma nun donse yo mu na n ma banxi kui.

Wo naxa n findi pama xa mange ra.»

⁸ Darisalamu na birafe, Yudaya xun na kanafe,

barima e Alatala matandima e xa woyenyi nun e xa wali ra,

e bara muruta Alatala xa mangeya ma.

⁹ E xa kaarinyi findi seede paaxi nan na e xili ma.

E yunubi rabama kene nan ma,

alo Sodomaka naxee mu e xa yunubi noxun.

Naxankate na e be,

e na gbaloe nan bendunfe e yete ma na ki.

¹⁰ Wo a fala tinxintoe be, a na kira fanyi xon ma,

a fama ne a xa tinxinyi sare sotode.

¹¹ Naxankate na mixi paaxi tan be,

gbaloe fama ne a lide a paaxi ra,

a fama ne a xa tinxintareya sare sotode.

¹² Dimee nan na n ma pama paxankatafe, ginee nan noe doxoxi a ma,

mangee na a raloeke kira paaxi xon ma.

¹³ Kono Alatala bara a ikeli kiitisa yire,

a xa kalamui tinxini masen, a xa kiiti sa nondi ra.

¹⁴ Alatala na a xa pama kuntigie nun a mantee makiitife yi woyenyi ra,

«Wo bara n ma pama xun nakana. Wo bara misikiinee muja.

¹⁵ Won n ma pama halakima munfe ra?

Wo setaree tooroma munfe ra?»

Marigi Alatala Senbema xui nan na ki.

¹⁶ Alatala naxe, «Siyoni ginee findixi yete igboe nan na,

naxee e perema e xunyi rakelixi,

e e perere meremere ra e sankonyi xunmasee nu e xui ramini.

¹⁷ Alatala fama ne suuri raminide e xunyi ma,

a e xunsexe birin ba e ma.»

¹⁸ Na loxoe, Alatala e xa xunmasee birin bama ne e yi ra: e xa sankonyi xunmasee tofanyie, e xa konmagore, e xa xunmasee naxee misaalixi kike ra, ¹⁹ e xa tulirasoe,

e xa belexerasoe, e xa mafelenyie, ²⁰ e xa xunmaxirisee, e xa sankonyi xunmasee,

e xa beletie, e xa labunde sasee, e xa

makantasee, ²¹ e xa belexesole xurundee, e xa ɲɔɛ xurundee, ²² e xa xulun dugie, e xa donma kuyee, e xa donma fari igoroe, e xa gbonfɔee, ²³ e xa dugie, e xa donma bunmagore, e xa xunmaxirie, nun e xa mafelenyie. Alatala na birin bama ne e yi ra.

²⁴ Se bɔrɔxi nan findima e xa labunde ra. Luuti nan findima e xa beleti ra. E xunyi denbexi bima ne. Beki nan findima e xa dugi ra. E fate kiri tofanyi ganma ne.

²⁵ Santidɛgema e xa mɔrie faxama ne, e xa ɲalamae faxama gere nan kui.

²⁶ Siyoni pama wa xui minima ne sun-nunyi kui, alo kaɲɛ gine naxan doxo boxi ma, a wa.

4

Naxankate rapɔnyi

¹ Na loxɔe gine solofere a falama ne xeme keren be, «Muxu xa baloe nun muxu xa maxirisee xa findi muxu xa kote ra, kɔno i tan xa muxu doxo, i xili xa lu muxu xun, alako yaagi xa ba muxu ma.»

² Na loxɔe Alatala xa salonyi tofanyi min-ima ne a xa nɔre kui, Isirayila boxi xa daxamui fanyi xa lu a xa mixie be naxee kisixi.

³ Mixi naxee fama lude Siyoni nun Darisalamu, e findima ne seniyeɲɔee ra naxee xili sebexi kisi mixie ya ma.

⁴ Marigi fama ne Siyoni ginɛe xa seniyeɲareɲa maxade, a Darisalamukae raseniyeɲ e xa faxe tife ma kiiti tinxinxi saabui ra, a fa e sare ragbilen e ma.

⁵ Na tɛmɔi Alatala fama Siyoni geya makotode nuxui nun tuuri nan na yanyi ra,

a te xungbe ramini e xun ma kɔe ra.

A xa nɔre nan luma se birin xun ma,

⁶ alo bage xungbe naxan niini mixi makan-tama soge ma, a findi yire kantaxi ra tunc goro tɛmɔi.

5

Alatala xa sansi yire

¹ N xa beeti ba n xanuntenyi be, n xanuntenyi naxan bara weni xe sa. Weni xe nu na n xanuntenyi yi ra boxi turaxi ma.

² A naxa boxi buxa, a gemɛe matongo, a sansi fanyie si a ma.

A naxa tide itexi ti naa tagi,

a yili ge weni bogi bunduma dennaxe.

A ɲɔɔ nu a ma a sansi fama ne weni bogi raminide, kɔno a bogi kanaxi nan naminixi.

³ Darisalamukae nun Yudayakae, wo kiiti n tan nun n ma weni xe ma.

⁴ Munse man luxi, n mu naxan nabaxi n ma xe be?

Munfe ra n xaxili to nu tixi bogi fanyi ra, a fa bogi kanaxi ramini n be?

⁵ N xa a fala wo be n naxan nabama n ma xe ra.

N sansanyi talama ne alako xurusee xa a maxin.

N tete bama ne alako a xa maboron.

⁶ N a raboloma ne alako tunbe nun ɲooɛe xa bula sansi fanyi ɲɔɔ ra.

N nuxuie yamarima, e naxa tunc yo rayolon a ma.

⁷ Na weni xe misaalixi Alatala Senbema xa pama Isirayila nan na, a man misaali Yudaya pama fan na. Alatala nu wama tinxinyi nan xɔn, kɔno a faxe tife nan tun to naa.

A nu wama fe fanyi nan xɔn, kɔno a wa xui nan tun me naa.

⁸ Naxankate na mixie be, naxee banxie tima e fari idɔxo, naxee xee doxɔma e bore ra, han e boxi birin tongo, e tan keren gbansan lu naa.

⁹ Alatala Senbema a masen ne n be, «Na banxi galie fama ne tuxunsande, mixi mu sabatima na banxi tofanyie kui fa.

¹⁰ Weni xe xungbe, bogi dondoronti ramin-ima ne.

Sansi xɔri gbegbe, findima maale dondoronti nan na.»

¹¹ Naxankate na mixie be naxee kelima subaxe ma sigafe ra beere fende, e fa na min han e ya gbeeli kɔe ra.

¹² E kɔrae, maxasee, nun sarae raberema e xa xulunyei kui,

kɔno e mu Alatala xa wali tan kolonma, e mu a belexe foxi toma.

¹³ Na fahaamutareɲa nan a niyama e xa xanin konyiya kui pamane ma.

E xa ɲalamae faxama ne kaame ra,

e xa mixie tɔɔɔma ne ye xɔli ma.

¹⁴ Aligiyama naade rabima ne e be, Siyoni kuntigie nun e xa pama xa so naa, a nun taa xurutaree nun mixi ɲaaxie.

¹⁵ Adama xa fe xun nakanama ne, yete igboe xa fe goroma ne.

¹⁶ Kɔno Alatala Senbema tantuma ne a xa tinxinyi xa fe ra.

Ala Seniyeɲɔe a yete masenma a xa fe fanyie nan saabui ra.

17 Na temui γεχεεε e δε madonma νε na yire kanaxie ma alo e na e xonyi νε, xopεε fan baloe toma naa.

18 Naxankate na mixie be, naxee yunubie bendunma e yete ma wule ra, naxee e e yete xirima fe paaxie ra alo kote naxan xirima sofale fari.

19 Na mixie nu fa a fala e δε ra, «Alatala xa a xulun a xa wali raba ra, alako muxu xa a to. Isirayila Marigi Ala sago seniyenxi xa raba, alako muxu xa a kolon.»

20 Naxankate na mixie be, naxee fe paaxi findima fe fanyi ra, e fe fanyi findi fe paaxi ra. E dimi xili naiyalanyi, e naiyalanyi xili dimi. Fe xone luxi νε a be alo fe poxunme, fe poxunme lu e be alo fe xone.

21 Naxankate na mixie be, naxee e yete mapoxunxi fe kolonyie ra, e e yete findi xaxilimae ra.

22 Naxankate na mixie be, naxee xili xungbe sotoma beere minfe kui, e fisa e boore be siisi fe kui.

23 E nondi fi funmala ma kobiri xa fe ra, e nondi ba nondi kanyi yi ra.

24 Na mixie xa fe xun nakanama νε alo sexe xaraxi ganma ki naxe.

E luma νε alo sansi naxee sankee boroma, e fugee yensen alo xube, barima e bara me Alatala Senbema xa seriye ra, e Isirayila xa Seniyantoe xa masenyi mabere.

25 Na nan a ra Alatala bope texi a xa pama xili ma,

a belexe italaxi, a xa e bonbo. Geyae bara sren, binbie bara yensen taa kui.

Hali na birin to rabaxi, a xa xone mu poxxi, a belexe man italaxi e xili ma.

26 Alatala bara tonxuma masen pamane ma,

a e xili e xa fa kelife yire makuye.

27 Mixi taganxi yo mu na e ya ma, mixi yo sanyie mu binyaxi a bun ma, mixi yo mu kinsone a xa xi, mixi yo xa beleti mu fulunxi a tagi, mixi yo xa sankiri luuti mu bolonxi.

28 Na mixie xa xalie pōee raxapenxi, e xa tanbe woli see birin italaxi a fanyi ra, e xa soe toree xoxoxo alo geme, e xa soori ragise sanyie xui gbo alo turunnaade.

29 E parandan alo yete naxan sube suxuma,

a a xanin yire makuye.

30 Na loxoe e parandanyi mema νε alo baa moronyie,

toore nan tun toma boxi ma, naiyalanyi findima dimi nan na, nuxui ifoxoxie lu koore ma.

6

Esayi findife Ala xa xεera ra

¹ Mange Osiyasi faxa pe naxan na, n naxa n Marigi Ala to a xa kibanyi itexi kui. A xa nore nu gbo, a xa donma xungbe nu italaxi a xa horomolingira kui. ² Malekee nu na a xun ma. Gabutenyi senni nu na kankan be: gabutenyi firin nu e yatagi makotoxi, firin nu e sanyie makotoxi, firin nan nu a niyama e xa peere koore ma. ³ E nu fa a fala e boore be e xui itexi ra, Alatala Senbema seniyen han!

A xa nore dunija birin lima νε!

⁴ E xui nu horomobanxi naadee raserenma, banxi fa rafe tuuri ra.

⁵ Na kui n naxa gbelegbele, «Naxankate na n be, barima n findixi adamadi seniyantare nan na, naxan sabatixi pama seniyantare ya ma. N yae na n Marigi Ala Senbema to, n faxama νε!»

⁶ Na temui na maleke keren naxa tungan, a fa n yire, te wole keren na a yi ra a nu bara naxan tongo serexebade kui. ⁷ A naxa a doxo n de ra a fa a fala, «Yi to bara din i de ra, i xa tinxintareya bara ba, i xa yunubi bara xafari.»

⁸ N naxa n Marigi xui me a masen na, «N na n nde xεema? Nde sigama xεera ibade muxu be?» N naxa a yaabi, «N tan nan ya. I xa n tan xεε.» ⁹ Awa, a naxa a fala n be, «Sa a fala yi pama be, <Wo wo tuli matima n na, kono wo mu fahaamui soto?»

Wo fe matoma, kono wo mu a kui kolon?»

¹⁰ I xa yi pama xaxili raxoxoxo,

i xa e tuli dese, i xa e ya ragali.

E ya nu noma to tide,

e tuli nu noma fe mede,

e xaxili nu noma fahaamui sotode,

e fa tuubi, e kisi.»

¹¹ N naxa a maxorin, «N marigi, na buma han temui mundun?» A naxa n yaabi, «Han e xa taee na ge kanade, mixie xa non naa, e xa banxi xa bira, e xa xee xa gan.

¹² Han Alatala na ge pama xaninde yire makuye,

e xa boxi fa rabepin.

¹³ Hali mixi ndee fa kisi naa, gbaloe man fama νε dinde naa ra.»

«Kono wuri bili xungbe na sege, a sanke seniyenxi luma νε boxi bun ma.»

7

Alatala xa masenyi mange Axasi be

¹ Yudaya mange Axasi xa waxati, naxan findixi Yotami xa di nun Osiyasi xa m-madi ra, Arami mange Resin nun Isirayila mange Peka, Remaliyahu xa di, e naxa siga Darisalamu gere,de, kono e mu no a ra.

² Dawuda bonsoe mixie to a kolon a Aramikae bara lanyi xiri Eframi bonsoe ra, Mange Axasi nun a xa pama naxa seren gaaxui kui, alo foye wuri bilie ramaxama ki naxe. ³ Na temui Alatala naxa a masen Annabi Esayi be, «I tan nun i xa di Seyara Yasubu, wo xa siga mange Axasi naralande ye ragatade xungbe xanbi ra, kira naxan sigama dugi xama dennaxe. ⁴ A fala a be, «I naxa kontofili. I xa limaniya. Hali i mu gaaxu yi mixi firinyi ra, naxee luma alo te xubenxi naxan tuuri tun raminima. I naxa gaaxu Arami mange Resin nun Remaliyahu bonsoe ya ra. ⁵ Aramikae, nun Remaliyahu xa mixie Eframikae bara yanfanteya nan xiri i xun ma na ki, a falafe ra, ⁶ «Won xa Yudaya gere, won xa a ya iso, won xa no a ra, Tabeeli xa findi e xa mange ra.»»

⁷ Kono Alatala xa masenyi nan ya na xa fe ra,

«Na mu sooneyama, n mu na rabama feo, ⁸ barima Damasi mange Resin nan Arami yamarima.

Ne tongo senni nun suuli gbansan nan luxi, Eframi bonsoe xa yensen.

⁹ Samari mange Remaliyahu nan Eframi yamarima.

Xa wo mu wo yete taxu wo Marigi Ala ra, wo mu kisima.»

¹⁰ Alatala naxa yi masenyi fan ti Axasi be, a naxe, ¹¹ «I xa n tan i Marigi Alatala maxandi tonxuma ma n ma masenyi xa fe ra.» ¹² Axasi naxa a yaabi, «N mu sese maxandima i ma, barima n mu wama i tan Alatala matofe siike kui.»

¹³ Na kui Annabi Esayi naxa a fala, «Dawuda bonsoe, wo luma mixie ratagan na, kono yakosi wo wama Alatala nan fan nataganfe? ¹⁴ Alatala yete yati fama ne tonxuma nde fide wo ma: Gine dimedi nde fama tegede, a di bari, a na di xili sa Emanuweli, naxan fasarixi, «Ala na won ya ma.» ¹⁵ A xijne fene nun kumi nan donma han a mo, a no fe kobi nun fe fanyti tagi raba kolonde. ¹⁶ Kono beenun a xa na simaya soto, na mange firinyi i gaaxuxi naxee ra, nee xa boxie fama ne kanade. ¹⁷ Na temui Alatala fama ne gbaloe nde ra wo xun ma naxan mu kolonxi wo nun wo babae xa waxati kafi Eframi a makuyaxi Yudaya ra temui naxe. Alatala Asiriya mange nan xee ma wo yire.»

¹⁸ Na loxoe, Alatala xeerie rafama ne kelife Misira xuree ma, a nun kumie kelife Asiriya boxi ma. ¹⁹ E fama ne lude folee kui, geme longorie ra, kunsie fari, nun ye yiree. ²⁰ Na loxoe Marigi fama ne Asiriya mange ra kelife xure xungbe naakiri ma, a xa wo rayaagi a naaxi ra, alo mixi naxan fate maxabe birin mabima. ²¹ Na loxoe, mixi fama ninge keren nun si firin nan gbansan soto, ²² e xijne fene soto ma naxan na. E luma na nun kumi gbansan nan don na. ²³ Na loxoe, weni bili wulu keren nu na xe naxan ma, naxan sare nu gbeti kole wulu keren lima, naa findima ne tunbe nun baagi yire ra, ²⁴ koyinmae xalie wolima dennaxe. ²⁵ Xee nu sama geya naxee fari, tunbe nun baagi dinma ne naa ra, mixi yo mu suusa sigade naa soton. Naa findima xurusee madonde nan gbansan na.

8

Annabi Esayi xa di xili safe

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe, «I xa keedi tongo, a sebe kale ra, «Maheri Salali Hasi Basi,» naxan fasarixi «Kasare ti, se birin xaninma mafuren mafuren.» ² I xa serexedube Uri nun Yeberekiya xa di Sakari xili seede ra n be.»

³ Na temui, n naxa n maso n ma gine ra, a naxa tege a di bari. Alatala naxa a masen n be, «A xili sa, «Maheri Salali Hasi Basi.»

⁴ Beenun na di xa mo, a fa no a falade, «N nga, n ba,» Asiriya mange fama ne naafuli xaninde a naxan toma Damasi taa kui nun Samari boxi ma.»

⁵ Alatala man naxa a masen n be, a naxe, ⁶ «Yi pama to bara Silowa xure xa baraka bepin,

Ala naxan fixi e ma, e fa bira Resin nun Remaliyahu xa di xa fe foxo ra,

⁷ n tan Alatala fama ne banbaranyi xungbe ra e xili ma,

naxan findi Asiriya mange yete igboe ra. A senbe luma ne alo banbaranyi naxan kelima xure,

a fa dangi boxi birin ma,

⁸ a din Yudaya ra, a te han a gbe mu nu luxi mennikae fan xa madula.

Emanuweli, na fama ne wo xa boxi birin xun nakanade.»

⁹ «Wo tan pamane naxee na dunija, wo gere xui rate, kono wo xun nakanama ne.

Wo wo yete yailan gere xili ma, kono wo faxama ne.

Wo xa ti gere ki ma, kono wo birama ne.

¹⁰ Wo natee tongo, kono a mu sooneyama.

Wo lanyi xiri wo boore tagi, kono wo mu tima ne,
barima Ala na muxu ya ma.»

¹¹ Alatala naxa n nasi senbe ra, a falafe ra n be, a n naxa bira yi jama jere ki kobi foxo ra. A naxe,

¹² «I naxa yanfanteya xili fala fe ma, yi jama a falama fe naxan ma yanfanteya.

I naxa gaaxu fe ya ra, yi jama gaaxuma fe naxan ya ra.

¹³ I xa Mange Alatala nan kolon seniyeñtoe ra,

i xa xanme a tan nan xa fe ra,

i xa gaaxu a tan nan ya ra.

¹⁴ Na kui a findima ne wo be yire seniyeñxi ra.

Kono Isirayila bonsoe firinyie be, a findima ne game ra e dinma naxan na, e fa bira,

a findima ne gantanyi ra Darisalamukae be.

¹⁵ Mixi gbege e sanyi radinma ne a ra, e bira, e e maxono, e xanin konyiya kui.»

¹⁶ Yi seedejoxoya naxan sebexi, wo xa tonxuma sa a ma, wo xa a ragata n ma foxirabire yire. ¹⁷ N tan xaxili tixi Alatala ra, naxan a kobe soxi Yaxuba bonsoe ra sinden. N bara n ma lanlanteya sa a ma. ¹⁸ N tan nun n ma die, Alatala naxee fixi n ma, muxu findixi tonxumae nan na Isirayila boxi ma Mange Alatala be, naxan sabatixi Siyoni geya fari.

¹⁹ Mixi ndee a falama wo be, wo xa siga karamoxoe yire, naxee mixi faxaxie rawoyenma makoyikoyi ra, wo xa gundo kolon. Kono a mu lanma mixie xa e xa maxorinyie ti e Marigi Ala tan ma? A lanma mixi baloxi xa maxorinyi ti mixi faxaxi ma? ²⁰ Won xa won tuli mati Ala xa seriye ra a seedejoxoya fixi naxan ma. Xa na mu a ra, jama luma dimi nan tun kui, ²¹ E boxi igirima kaame nun kontofili nan na. Kaame na xoxoxo e ma temui naxe, e e ya ratema ne koore ma, e e xa mange nun e Marigi Ala danka. ²² E na ge na rabade, e fa e ya ragoro dunija ma, e mu sese toma fo toore, dimi, nun bonpesatareya.

²³ Kono na dimi mu luma boxi ma abadan, toore mu noma na jama ra. Sabulon nun Nafatali boxi halaki ne temui dangixi, kono na boxi naxan xili falama «jamañe xa Galile,» na fama ne norode kelife baa de ra, han Yuruden naakiri ma.

9

Di naxan findima mange ra

¹ Nama naxan nu na a jerefe dimi kui, e bara naiyalanyi xungbe to.

Toore xa noe nu na naxee fari, naiyalanyi xungbe bara yanba e ma.

² Alatala, i bara na jama xun nakeli, i bara seewe xungbe fi e ma.

E seewaxi i ya ra

alo mixie seewama sansi xaba temui ki naxe,

alo mixie seewama harige sotofe ra ki naxe.

³ E seewaxi barima kote binye naxan nu detenxi e ma,

i bara na ba naa,

luxusinyi naxan nu e bonboma e fari ma, i bara na kana alo i Madiyankae rabira temui naxe.

⁴ E yaxuie xa sankiri naxee nu e maboronma,

e donma naxee noxoxi wuli ra,

nee birin bara wole te xoxora, e gan feo.

⁵ Barima Ala bara a niya won xa di nde soto,

a mangeya fixi naxan ma.

Na di fama xilide yi ki ne:

Marasima fisamante, Ala Senbema,

Baba naxan buma abadan, Bonpesa Mange.

⁶ A xa mangeya nun a xa bonpesa mu jonna.

A doxoma ne Dawuda xa kibanyi kui abadan.

A na mangeya rabama tinxinyi nun nondi nan na,

kelife yakosi ma han dan mu naxan ma.

Mange Alatala fama na nan nabade,

barima a mu wama a firin nde xon.

⁷ Marigi nu bara kiiti jaxaxi sa Yaxuba bonsoe ma,

a naxan doxo Isirayila ma.

⁸ Eframikae nun Samarikae nu bara na kolon,

kono e naxa a fala e xa yete igboya kui,

⁹ «Biriki banxi bara bira,

kono muxu fama a tide game masolixie nan na.

Sikomoro bilie bara sege,

kono muxu fama sediri bilie side e joxoe ra.»

¹⁰ Na woyenyi ma Alatala fama ne Resin yaxuie rageenide e xili ma,

¹¹ A fama ne Aramikae ra kelife sogetede, A fa Filisitakae fan na keli sogegoro,

alako e xa Isirayilakae sonto a jaxaxi ra.

Hali na birin to raba,

Alatala xa xone mu gilenxi e foxo ra,

a belexe man itexi e xili ma,

¹² barima jama tan tondi ne a yete ragbilende a bonboma ma,

e mu Mange Alatala fen.

¹³ Na kui Alatala Isirayila xunyi nun a xuli bolonma ne,

a tugi bili nun kale xunxuri rabirama ne.

¹⁴ Isirayila xunyi na a xa yareratie nan na,

a xuli na a xa namijonme wule falee nan na.

¹⁵ Na yareratie bara pama raloe, e bara e ifu.

¹⁶ Na nan a ra, Alatala mu pexinma e xa fonikee ra, a mu kinikinima e xa kiridie nun kaape ginnee ma, barima e birin yunubi paaxie rabama, woyen kobie nan tun minima e de i.

¹⁷ Gbaloe na fafe e ma alo te naxan na fili ma, a fa pooge paaxi nun tunbe birin gan, tuuri fa te koore ma.

¹⁸ Mange Alatala xa xone bara dunjina raseren, adamadie bara lu alo te naxee e boore gan, mixi yo mu kisi.

¹⁹ E bara e boore muna naxan nu na e yirefanyi ma, konoo e naxa lu kaame kui. E bara nde muna naxan nu na e koola ma, konoo e mu wasa, kankan naxa din a boore ra.

²⁰ Manasikae bara Eframikae toooro, Eframikae bara Manasikae toooro, e firin bara din Yudaya ra.

Hali na birin to raba, Alatala xa xone mu gbilenxi e foxo ra, a belexe man itexi e xili ma.

10

Alatala xonefe yarerati paaxie ma

¹ Naxankate na yareratie be, naxee yaamari paaxie sebema, naxee tooonege tima,

² alako e xa misikiine toooro kiiti paaxi ra, e tinxintareya raba setaree ra naxan baloe bama kaape ginnee nun kiridie yi ra.

³ Wo munse rabama dentege sa loxo Alatala ya i?

Wo wo xaxili tima nde ra alako wo xa ratanga?

⁴ Wo birama ne geelimanie bun ma, wo bonoo mixi faxaxie ya ma.

Hali na birin to rabama, Alatala xa xone mu gbilenma wo foxo ra, a belexe man itema ne wo xili ma.

Asiriya xa paxankate

⁵ Naxankate na Asiriya be, naxan findixi n ma wuri bonoo ti se ra n ma xone kui.

N ma gbendegela na a ra.

⁶ N e tan nan xee ma pamanee murutaxi xili ma,

n e tan nan nasigama pama xili ma, naxan n naxonxi, alako e xa naafuli ba na pama yi ra, e fa e maboron taa kui alo boora.

⁷ Konoo Asiriyakae xa nate tan nu na fe gbete nan ma.

E nu bara nate tongo e xa e xun nakana kerenyi ra,

alo e luma a raba ra dunjina ma ki naxe.

⁸ E xa mange naxe, «N ma soori yareratie birin mu findixi mangee xa ra?

⁹ Kalano taa mu sontoo xe alo Karakemisi? Xamata fan mu faxa xe alo Arapadi? Samari mu kana xe alo Damasi?

¹⁰ Xa n bara no na boxie ra a nun e xa kuyee,

kuye naxee senbe gbo Darisalamu nun Samari gbee be,

¹¹ n mu na mooli rabama xe Darisalamu fan nun a xa kuyee ra?

N naxan nabaxi Samari nun a xa kuye ra, n mu noma xe na fan nabade Darisalamu ra xe?»

¹² «Konoo n tan Alatala na ge n ma wali birin nakamalide Siyoni geya fari nun Darisalamu, n fama ne n ya rafindide Asiriya mange ma, n a xa yete igboya sare ragbilen a ma, ¹³ barima a luma a fala ra, «N bara yi birin naba n yete senbe ra, n ma fahaamui nan a niya dunjina boxi birin xa lu n yi ra,

n bara sie xa naafuli tongo n yete be, n bara no mange birin na, n findixi mange senbema nan na.

¹⁴ N bara n belexe itala sie xa bannaya tagi, n fa naafuli tongo alo mixi xoni xele bama a tee kui ki naxe.

Mixi yo mu no tonyi doxode n ma.»

¹⁵ «Bera kole a yete matoxoma a rawalima be?

Sera a yete matoxoma kamuderi be? Bonoo wuri noma mixi belexe ratede? Luxusinyi noma mixi bonbode?

¹⁶ Na kui Alatala Senbema fama ne a xa soori xungbee xoside,

a fa e gan te xoxoxe ra.

¹⁷ Isirayila Marigi Alatala luma ne alo te seniyanxi, naxan e xa tunbe nun baagi birin ganma loxo keren.

¹⁸ Isirayila xa fotonyi nun a xa xee xun fama ne kanade alo furema naxan na xosife.

¹⁹ Dimedi yati noma a xa wuri bili donxooe kontide naxee luma a xa fotonyie kui.»

Isirayila mixi donxooe

²⁰ Na loxoe Isirayila mixi donxooe mu e xaxili tima mixie ra sonon,

naxee nu bara no e ra.

Yaxuba bonsoe e xaxili tima Alatala nan na,

naxan findixi Isirayila xa Seniyantoe ra.

21 Yaxuba bõnsõe mixi dõnxõee fama nẽ gbilende Ala Senbema ma.

22 Isirayila, hali i xa pama sa gbo nẽ alo meyenyi naxan na baa dẽ ra, dondoronti nan tun gbilenma e xõnyi. Alatala bara nate tongo tinxinyi kui Isirayilakae sõtõfe ra.

23 Alatala Senbema fama nẽ na nate raka-malide bõxi birin kanafe ra.

24 Na kui Alatala Senbema bara yi masenyi ti, a naxẽ,

«Wo tan, n ma pama naxan sabatixi Siyoni, hali wo mu gaaxu Asiriyakae ya ra, naxee na wo bõnbõfe luxusinyi nun wuri ra,

alo Misirakae nu a rabama ki naxẽ.

25 A gbe mu luxi n ma xõne xa gbilen wo fõxõ ra, a fa e tan xun nakana.»

26 Alatala Senbema fama nẽ a xa luxusinyi itede e xili ma,

alo a naxan naba Madiyankae xa mange Orebi ra.

A fama nẽ a xa yisuxuwuri itede baa xun ma,

alo a raba Misira bõxi ma ki naxẽ.

27 Na lõxõe Ala wo xa kote binye bama nẽ wo tunki ma e naxan saxi wo xun ma.

Wo xun nakelima nẽ han na kote birin ba wo xun ma.

28 Wo yaxuie soma nẽ Ayata, e dangi Migiron ra, e kote nde lu Mikimasi.

29 E dangima menni nẽ, e yonkin Gebali.

Gaaxui Ramakae suxuma nẽ,

mixie e gima nẽ Sõlu xa bõxi ma Gibeya.

30 Bati Galimukae na wafe.

«Layisakae, wo xa wo tuli mati.

Anatõtikae, wo makinikini.»

31 Madamenakae na yesenfe,

Gebimikae na e nõxunfe.

32 Na lõxõe na yaxuie danma Nobo nẽ, e e belẽxe ramaxa Siyoni geya xili ma Darisalamu.

33 Marigi Alatala Senbema mato,

a na wuri bili salonyi bolonfe senbẽ ra.

A na wuri bili itexi rabirafe bõxi ma.

34 A fama nẽ Liban fõtõnyi belebele fõnde a xa bera ra.

11

Al Masiihu xa mangeya

1 Salonyi nde bulama nẽ Yisayi bõnsõe ma, a sanke a niyama nẽ a xa bogi fanyi ramini.

2 Alatala Xaxili goroma nẽ a ma, a findi fahaamui, kolonyi, marasi, senbẽ, nun Ala yaragaaxui ra.

3 A sɛwama nẽ Alatala xa yaragaaxui kui.

A mu kiiti sama fe toxi xa na mu a ra fe mexi tun xa ma.

4 A misikiinẽe makiitima nẽ tinxinyi ra, a nate fanyi tongo setaree bẽ.

A dunija makiitima nẽ a xõrõxõe ra, a yaamari fi mixi paaxie xa sõtõ.

5 A fe birin nabama tinxinyi nan na, a xa laayidi mu kanama feo.

6 Na lõxõe, wulai bare nun yexẽe luma nẽ yire keren,

xulumase nun si, ninge yõre nun yete,

e birin luma nẽ yire keren,

dimedi nde fa e dẽ madon.

7 Ninge nun barate e dẽ madonna nẽ yire keren,

e xa die sa yire keren.

Yete nun ninge birin fama sexẽ nan donde.

8 Na lõxõe diyõre berema nẽ tanbalunbe ra,

dimedi a belẽxe raso sagale yili kui.

9 Fe xõrõxõe yo mu sõtõma n tan Alatala xa geya seniyanxi fari,

dunija birin n kolonna nẽ alo yexẽe baa kolonna ki naxẽ.

10 Na lõxõe, Yisayi bõnsõe findima tõnxuma nan na si birin bẽ,

e fa e xun ti a ra binye kui.

11 Na lõxõe, Alatala man a xõnye italama nẽ

a xa pama dõnxõe rakisife ra,

naxee nu luma Asiriya, Misira, Patirosi, Kusi, Elama, Sinara, Xamata, nun baa surie ma.

12 A tõnxuma masenma nẽ si birin bẽ.

A Isirayila nun Yudaya mixie malanma nẽ, naxee nu rayensenxi dunija tunxun naani ma.

13 Eframi bõnsõe xa tõne jõnma nẽ,

Yuda bõnsõe xa gere masofe fan jõnma nẽ.

Eframi bõne xinbelima nẽ Yudaya mabiri, Yudaya fan gere luma nẽ.

14 E lanma nẽ Filisitakae gerefe ma sogetede mabiri,

e e yaxuie fan gere naxee na sogeorode mabiri.

E nõma nẽ Edonkae nun Mowabakae ra,

Amonikae fan lu e sagoe.

15 Alatala baa itaxun nẽ a xa pama bẽ e to keli Misira bõxi ma.

A Efirati xure fan itaxunma nẽ a xa foye magaaxuxi ra,

a fa findi kira ra, pama naxee igirima e xaraxi ra.

16 Alatala kira fima nẽ a xa pama dõnxõe ma,

alako e xa keli Asiriya, alo e benbae Isirayilakae mini Misira bõxi ra ki naxẽ.

12*Marakisi Mange xa matoxoe*

¹ Na loxoe wo fama ne a falade,
«Muxu bara i tan Alatala matoxo.
I nu bara xono muxu ma,
kono i xa xone bara gbilen muxu foxo ra,
i fa muxu madundu.
² Muxu Rakisima nan na Ala ra.
Muxu bara la i ra, sese mu muxu magaax-
uma sonon,
barima i tan Alatala nan na muxu senbe
ra,
i tan nan na muxu xa kisi ra.
Na bara a niya muxu xa beeti ba i matoxofe
ra.»

³ Wo fama ne ye bade kisi dulonyi kui
seewe ra.
⁴ Na loxoe, wo fama ne a falade,
«Wo xa Alatala matoxo,
wo xa a xili masen dunija be,
wo xa a xa wali fanyie fala pamane ma.
⁵ Wo xa Alatala matoxo beeti ra a xa
kaabanakoe xa fe ra.
Wo xa dunija birin nakolon a xa nore ra.
⁶ Wo tan Siyonikae, wo xa wo xui ramini
seewe ra,
barima Isirayila xa Seniyentoe senbe gbo
wo tagi!»

13*Babilon xa fe raponyi*

¹ Alatala xa masenyi Amosi xa di Annabi
Esayi be Babilon xili ma.
² Wo tonxuma raba geya fari,
wo wo xui rate e yamarife ra,
e xa kuntigie xa naadee igbusan.
³ N bara yaamari fi n ma mixi sugandixie
ma,
n bara n ma palamae xili n ma xone
masende xunnakeli kui.
⁴ Nama xui wunduma geyae fari,
pamae na e malanfe naa.
Mange Alatala na a xa soorie xilife gere
ma,
⁵ e kelixi yire makuye kooe baanyi.
Alatala nun a xa mixie fama ne yi boxi
paxankatade a xa xone kui.
⁶ Wo xa gbelegebe toore kui,
barima Alatala xa loxoe bara makore,
a na fafe alo gbaloe naxan kelixi Ala
Senbema ma.
⁷ Mixie senbe nonna ne,
limaniya ba e boje ma.
⁸ Gaaxui nun toore noma ne e ra,
e e kutun xone be alo gine di furi na keli a
ra.
Gaaxui belebele toma ne e yatagie ma.

⁹ Alatala xa loxoe xoxoxoe na fafe,
a fama ne a xa xone ra naxan boxi xun
nakanama,
naxan yunubitoe sontoma.
¹⁰ Tunbuie xa yanbe nonna ne,
soge ifoora ma ne, kike mu yanbama sonon.
¹¹ N dunija ratonma ne a xa fe paaxi xa fe
ra,
n yunubitoe paxankata e xa yunubie xa fe
ra.
N yete igboe xun nakanama ne,
n funmalae xa noe rabira.
¹² N adamadie xurunna ne,
alo xema fanyi xurunna ki naxe.
¹³ N tan Mange Alatala,
n kooe nun boxi raserenma ne n ma xone
kui.
¹⁴ Mixie luma ne e gi ra alo bole naxan na
wula i,
e lu alo xuruse kantama mu naxan foxo ra.
E gbilenma ne e xonyi e kelixi dennaxe.
¹⁵ E naxee suxuma kira ra, e fama ne e
soxode tanbe ra,
e fa faxade santidegema ra.
¹⁶ E xa die sontoma ne a paaxi ra e ya xori,
e xa banxie kasara, e xa ginee masa e ya
xori.

¹⁷ N na birin nabama Medekae nan saabui
ra,
gbeti nun xema mu naxee madaxuma.
¹⁸ E xa xalie fonikee rabirama ne,
e mu kinikinima diyoree ma,
e mu kinikinima dimedie ma.
¹⁹ Alatala nan Babilon xa fe xun
nakanama,
alo a rabaxi Sodoma nun Gomora ra ki
naxe.
Babilon, naxan xa nore gbo dunija ma,
a birama ne a xa yete igboja kui.
²⁰ Mixi yo mu sabatima menni sonon.
Hali biyaasilae nun xuruse demadonyie
mu yonkinma naa.
²¹ Wulai subee gbansan nan luma naa.
Wulai baree nun xundie nan xima naa
banxi kanaxie kui.
Wulai sie toma ne naa tunganfe ra.
Sikote toma ne naa e tunganma.
²² Xulumasee nan luma e xui ramini ra
mange banxie kui,
wulai baree e nere na longori birin.
Babilon paxankata temui bara a li,
a gbe mu luxi sonon.

14*Babilon xa paxankate*

¹ Alatala kinikinima ne Yaxuba bonsoe
ma, a fa e rasabati e xonyi Isirayila boxi
ma. Xoree fan kafuma ne e ma, e lu lanyi
kui Yaxuba bonsoe ya ma. ² Sie e malima
ne sabatide e xonyi, na sie fa findi Isirayila

xa konyie ra. Mixi naxee nu bara e suxu, e tan yati bara findi Isirayila xa konyie ra.

³ Alatala na malabui fi wo ma wo xa tōore nun fe xōrōxōe xa fe ra temui naxe, a fa wo ramini wo xa konyija wali xōrōxōe kui naxan nu bara dōxo wo ma, ⁴ wo fama ne yi masenyi tide Babilon mange be, «Munse naxankate kanyi ralōxi? A tōore naxan dōxōxi mixie ma, na jōnxi di?»

⁵ Alatala bara mixi jaaxi xa wuri bōnbō ti se ibolon,

a bara mange kobi xa munyaati igira,

⁶ naxan nu pamae bōnbōma a xa bōje te ra, naxan mu danma naxan nu nōe dōxōma pamanee ma a xa xōne kui.»

⁷ «Yakōsi dunija na malabui nun xaxilisa nan kui fa,

birin na e xui itefe seewe kui.

⁸ Hali wuri bili naxee na Liban, e na nelexinfe i xa fe danyi ra, e nu fa a fala,

«Kafi i bira, mixi yo mu muxu fōnma sōnōn.»

⁹ Aligiyama na a yailanfe i fafe ra.

Kuntigie furee rakelima ne i ya ra aligiyama dimi kui, si mangēe birin nakelima ne e xa kibanyie kui,

¹⁰ i rasenefe yi wōyenyi ra,

«I fan senbe bara kana alo muxu tan, won birin bara lu yire keren.

¹¹ I xa yete igboya bara ragoro gaburi kui, i xa sigie bara dundu, kulie bara lu i xa sade ma.»

¹² «I bara bira kelife koore ma, i tan naxan nu yanbama alo subaxe looloe. E bara i rabira bōxi, i tan naxan nu nōxi pamanee ra.

¹³ I nu a fala ne i bōje kui,

«N tan tema ne han ariyanna, n findi naa mange ra, n dōxo n ma kibanyie kui

malanyi ya ma naxan nabama na geya seniyenxi fari.

¹⁴ N tema ne nuxui fari, n lu alo Ala Senbema.»

¹⁵ «Kōnō i xa nate bara kana, e bara i ragoro kelife koore ma han gaburi kui,

i xa lu yili tilinxi kui aligiyama.

¹⁶ Faxe mixi naxee i toma naa, nee e ya banbanma ne i ra, e fa a maṛōxun, «Yi nan findixi na mixi ra naxan nu dunija imaxama,

naxan nu mangeya kanama,

¹⁷ naxan nu dunija findima gbengberenyi ra a xa taae kanafe ra,

naxan nu tondima a xa geelmanie bejinde?»

¹⁸ «Namanē mangēe birin nagataxi e xa gaburi binye nan kui,

¹⁹ kōnō i tan mu ragataxi i xa gaburi kui, alo salonyi naxan segema wuri ma, alo sōori naxan faxaxi santidegema ra a lu a booree furee ya ma, e birin fa goro aligiyama yili kui.

²⁰ Binye yo mu luma i xa jōn fe kui alo e tan,

barima i bara i xa bōxi tuxunsan, i bara i xa jama sōtō.»

«Mixi jaaxi xa die xili neēmuma ne dunija ra.

²¹ E xa die kōn xa raxaba e babae xa yunubie xa fe ra, e naxa e ikeli fa, e bōxi sōtō e taae tima dennaxe.

²² N tan Alatala Senbema kelima ne e xili ma,

n Babilon xili nun a bōnsōe dōnxōe rapōnma ne,

e xa di yo mu luma naa.

²³ N e xōnyi findima xundi yire nan na ye jaaxi luma dennaxe.

N nee xun nakanama feo.»

Alatala Senbema xa masenyi nan na ki.

Asiriya xa naxankate

²⁴ Mange Alatala bara a kali yi masenyi ra, «N nate naxan tongoxi a fama kamalide, n waxōnfe mu kanama.

²⁵ N Asiriya butuxunma ne n ma bōxi kui, n e boronma ne n ma geyae fari. E xa nōe bama ne n ma jama fari, n e xa kote bama ne n ma mixie xun.»

²⁶ Nate nan na ki naxan tongoxi dunija birin xili ma.

Alatala Senbema belexe nan na ki, a naxan italaxi pamanee birin xili ma.

²⁷ Alatala bara na nate tongo. Nde na kanama?

Alatala nan belexe italaxi. Nde na isoma?

Filisita xa naxankate

²⁸ Mange Axasi faxe jē naxan na, Ala yi masenyi nan ti,

²⁹ «Filisitakae, wo naxa seewa wo yaxuie birafe ra.

Kelife bōximase nde ma, bōximase gbete nan barima,

naxan xulun, a xōnō na singe be.

³⁰ Na kui, misikiince fama ne balode, tōorōmixie malabuma ne xaxilisa kui, kōnō wo tan Filisitakae, n wo faxama ne kaame ra,

n wo bōnsōe dōnxōe sōntōma ne.

³¹ Wa xui xa mini wo ya ma, limaniya xa ba wo yi!

Tuuri fōore na tefe kōola biri ra,
sōori yo mu baxi e ra.»

³² Yaabi mundun fima sie xa xεεrae ma?
E a falama ne, «Alatala nan Siyoni xa fe
mabanbanxi,
a a xa pama tōoroxi kanta.»

15

Mowaba xa paxankate

¹ Masenyi nan ya Mowaba xa fe ra:
A xa taa Ari xun bara rakana kōe keren
kui.
A xa taa Kiri xun bara rakana kōe keren
kui.
² Dibonkae sigama ne wade e xa kuyee
yire.
Mowabakae na wafe e xa taae Nebo nun
Medeba xa fe ra,
e e xunyi bii, e e de xabee maxaba sun-
nunyi kui.
³ E pōnyi dugie ragoroma e ma kira ra.
E birin wama ne e xui itexi ra e xa banxie
kon na nun e xa taa malandae kui.
⁴ Xesibonkae nun Eleyalekae na gbeleg-
belefe,
e wa xui sa mema han Yahasi taa kui.
Mowaba sōorie na gbelegbelefe na nan ma,
limaniya bara ba e yi ra.

⁵ N bōpe fan na wafe Mowabakae xa fe ra.
E xa mixie e gima ne han Sowari taa, han
Egelati Selisiya taa.
E tema ne wa ra Luxiti,
e wa Xoronayimi kira ra,
⁶ barima Nimirin xure bara xori,
filie bara xara, sansie bara kana, burexe
xinde yo mu na sōnon.
⁷ Na bara a niya e xa e xa se dōnxōee xanin
konde yire xure fe ma.
⁸ Mowaba wa xui mema ne naaninyie ra,
han Egelayimi, han Beera Elimi.
⁹ Dimon xuree ragbeelixi wuli ra,
kōno n mu gexi sinden.
Gbaloe dinma ne Mowabakae birin na,
naxee e gima, nun naxee luma e xa bōxi
ma.

16

Mowabakae demeri fenfe Darisalamu

¹ Wo xa yexee kontonyi nde rasanba bōxi
mange xon ma,
kelife Sela naxan na Mowaba wula i, han
Siyoni geya tofanyi.
² Mowaba ginnee e gima ne Arinon xure
igiridee,
kōno e luma ne alo xōni naxee kerixi e tēe
kui.
³ Mowabakae naxe, «Darisalamukae, wo
xa wo bore to,
wo xa nate nde tongo muxu xa fe ra.

Wo xa muxu nōxun wo xōnyi,
wo naxa muxu yanfa won yaxuie ma.
⁴ Wo xa Mowabakae ratanga kasarati ma,
naxee kantari fenma wo xōnyi, wo xa e
makanta.»

Kasarati fama sigade,
a xa nate mu kamalima bōxi kanafe ra.
⁵ Mange kibanyi fama ne mabanbande
dugutegeya ra.
Tinxintōe nde naxan fatanxi Dawuda
bōnsōe ra,
naxan kiiti sama nōndi ra tinxintōee be,
a fama ne a magorode a xa kibanyi kui.

⁶ Muxu bara Mowabakae xa yete igbōja
kolon.

A pōxo a ma a fisa mixi birin be.
A a yete matōxoma temui birin,
kōno nōndi yo mu na na matōxōe kui.

⁷ Yakōsi Mowabakae na wafe e xa bōxi xa
fe ra,
e na sunnunyi kui Kire Xareseti xa daxa-
mui kanee xa fe ra.

⁸ Xesibon nun Sibima weni bilie bara kana.
Namanē mangēe bara nee birin kana,
naxee nu sigama Yaaseri taa mabiri, han
gbengberenyi ma, han baa de ra.

⁹ Na kui n fan wama ne Yaaseri sēeti ma
Sibima weni xe xa fe ra.
N yaye Xesibon nun Eleyale lima ne,
barima wo mu sēewe xui raminima sōnon
wo xa xee nun wo xa weni bogie xa
fe ra.

¹⁰ Sēewe xui bara pōn wo xa sansi yiree.
Nlexin xui mu mema wo xa weni xee yire
sōnon.

Weni yailanmae mu weni bogi bunduma
sōnon,
e mu plexin sigi sama na wali xa fe ra.

¹¹ N bōpe na tōorofe Mowaba xa fe ra,
n sondonyi na wafe Kiri Xareseti xa fe ra.

¹² Mowabakae bara mini sigafe ra e xa
kuyee yire,
e xa sa e xa alae makula,
kōno na fan findima fe fufafu nan na.

¹³ Alatala xa masenyi nan na ki Mowaba
xa fe ra, naxan masenxi temui dangixi.

¹⁴ Kōno yakōsi Alatala naxe, «Beenun pē
saxan xa kamali, alo a kamalima walike
be a xa lanyi kui ki naxe, Mowabakae xa
xunnakeli pōnma ne, a xa pama mabere.
Mixi dondoronti nan natangama gbaloe
ma.»

17

Damasi xa paxankate

¹ Masenyi nan ya Damasi xa fe ra:
Damasi taa xun nakanama ne.
² Aroweri taae rabepinma ne,

e findi fiili ra xuruse de madonna
dennaxe.

Mixi yo mu luma naa naxan xurusee
tooroma.

³ Efirami taa makantaxi xun nakanama ne.
Damasi mu findima mangataa ra sonon.

Arami mixi donxoe luma ne alo Isirayi-
lakae.

⁴ «Na loxoe Yaxuba xa dariye xurunma ne,
a fate xosima ne.

⁵ A luma ne alo xee xaba temui Refa
gulunba kui.

Sansie tixi, e xabamae fa e xaba.

⁶ Bogi keren keren nan luma a sansi kon
na,

alo Oliwi bogi keren keren luma a bili kon
na ki naxe,

firin xa na mu a ra saxan lu a kon na,

naani xa na mu a ra suuli to salonyi keren
ma.»

Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan na
ki.

⁷ Na loxoe mixie fama ne Daali Marigi
tode, naxan findixi Isirayila xa Seniyentoe
ra. ⁸ E mu e ya rafindima kuyee ma sonon,
e belexe naxee yaillanxi. E mu sigama
surayi gande e xa wuri masolixie yire, e
belexe sole naxee rafalaxi.

⁹ Na loxoe e xa taa senbemaie rabepinma
ne, e findi fotonyi ra geya fari, alo Amori
xa taae rabepin ki naxe Isirayilakae ya ra.
A birin kanama ne.

¹⁰ Wo bara neemu wo Rakisima Ala ma,
naxan findixi wo kantama ra.

Wo bara sansi fanyi si naxan kelixi yire
makuye.

¹¹ Wo to e si, e naxa bula wo ya xori na
kuye iba geesege.

E naxa fuga keren na, konso a xaba temui
wo mu bogi yo toma naa.

Wo luma toore nan tun kui.

¹² Naxankate xungbe nan na ki.

Nama gbegebe na wundufe alo baa
moronyi,

e na sonxoe ratefe alo susui belebele.

¹³ Konso hali e wundu,

e e gima ne Alatala xa xaape ya ra,

e siga yire makuye alo foye maale lagi
xaninma ki naxe,

alo foye sexe xaninma ki naxe geyae fari,

alo turunnaade xube rakelima ki naxe.

¹⁴ E fama gere ra nunmare temui ne,
konso beenun kuye xa iba, sese mu luma
naa sonon.

Naxee dusuma won xun na, e fu won ma,
nee xa fe rabama na ki ne.

Naxee baganma won ma, e won ma naafuli
tongo, e xa fe rajonma na ki ne.

18

Kusi xa paxankate

¹ Wo tan naxee na Kusi xuree naakiri ma,
xonni gabutenyi xui mema dennaxe,

² naxee xerae xexema kunkui kui baa ma.

N tan bara xerae xulunxie xee na si ma,
si bonsoe kuye rayabuxi,
naxan magaaxu kabi e fole gere xa fe ra,
naxan sabatixi boxi ma xure wuyaxi na
dennaxe.

³ Wo tan dunija mixi birin, naxee sabatixi
wo xa boxi ma,

wo na tonxuma to geya fari, wo wo ya ti
na ra.

Wo na sare xui me, wo wo tuli mati na ra,
⁴ barima Alatala yi nan masenxi n be, a
naxe,

«N magoroxi n xonyi xaxilisa kui,

alo wuyenyi luxi sansi ma sogofure temui
ki naxe,

alo nuxui na ti xe xun ma jeme ra.»

⁵ Beenun sansi xaba temui xa a li,
sansi na ge fugade, konso a bogi mu minixi
sinden,

Alatala fama ne sansi fuge bolonde fine ra,
a fa salonyie yati masege.

⁶ A bogi nan luma xonie nun wulai sube
be,

e naxan donma sogofure nun jeme ra.

⁷ Na temui si senbema nde fama ne hadiya
ra Mange Alatala be,

si bonsoe kuye, rayabuxi,

naxan magaaxu yire birin,

naxan xa xui fala xono.

E fama na hadiya ra Siyoni geya nan fari,

Alatala Senbema xili matoxoma dennaxe.

19

Misira xa paxankate nun e xa kisi

¹ Naxankate na Misira be.

Alatala na fafe Misirakae xili ma nuxui
fari.

E xa kuyee na serenfe a ya ra,

gaaxui bara lu e boje ma.

² N Misirakae radinma ne e boore ra,

kankan nu fa a ngaxakerenyi nun a de fan
boore gere taa nun mangeya xa fe
ra.

³ Limaniya bama ne Misirakae yi ra,

n e xa nate birin kana ne e ra.

E marasi fenma ne e xa alae ra,

e e benba faxaxie maxandi sematoee nun
duuree saabui ra.

⁴ N Misirakae soma ne mangee yi ra naxee
xa fe maxoroxo,

naxee xa yaamari findi toore ra jama be.
Alatala Senbema xa masenyi nan ya.

⁵ Baa nun xuree ye xorima ne.

⁶ Ye naxan luma xureguli, a boroma ne, a xiri jaaxi fa te.

Sansi birin naxee na xure de ra e lisima ne.

⁷ Hali naxee na Nili xure xungbe de ra, a soma baa ma dennaxe, e fan lisima ne.

Xe naxee na xure de ra, e xarama ne, foye fa a birin xanin.

⁸ Yexe suxui birin wama ne, naxee konyi nun ye le wolima xure ma.

⁹ Naxee gese rawalima, e fan luma ne toore kui, limaniya ba e yi ra.

¹⁰ Naxee dugie rawalima, e xun nakanama ne, e boje rapaaxu e ma.

¹¹ Sowan mangee mu sese fahaamuma, Firawuna xa marasie mu xaxili fanyi yo sotoxi yi fe kui.

Mixi a falama di Firawuna be, «Muxu tan findixi lonnilae nan na, mange forie xa die nan muxu ra?»

¹² Wo xa lonnilae na minden?

E xa wo rakolon Mange Alatala fama naxan nabade Misira ra.

¹³ Sowan mangee findixi xaxilitare nan na, Nofa mangee mu gexi fahaamui sotode.

Misira bonsoe yareratie na Misirakae raloe fe ne.

¹⁴ Marigi bara e xaxili ya iso, alako e xa Misirakae raloe e xa fe birin kui, e fa lu alo siisila naxan birama a xa boxunyi ma.

¹⁵ Misirakae mu noma sese ra e xa mangee nun e xa kuntigie saabui ra.

¹⁶ Na loxoe Misirakae na Mange Alatala xa senbe to, e serenma ne gaaxui kui alo ginnee. ¹⁷ Yudaya xili nan fama Misirakae magaaxude a jaaxi ra, fe ma Alatala Senbema naxan natexi e xili ma.

¹⁸ Na loxoe taa suuli nan luma Misira boxi ma, naxee Kanaan xui falama, e man lu Alatala Senbema yi ra. Na taa nde fama ne xilide Heresi.

¹⁹ Na loxoe serexebade keren luma ne Alatala be Misira boxi tagi, tonxuma geme fan tima ne a be Misira naaninyi ra. ²⁰ Na findima Alatala Senbema xa tonxuma nun seedejoxoya nan na Misira be. E na e xui rate Alatala ma, a marakisima xema ne e ratangade e xa paxankatamae ma.

²¹ Na loxoe Alatala a yete masenma ne Misirakae be, e fa a kolon Ala ra. E fama a batude serexe nun sansi xori hadiya nan na, e kere tongo a be e naxan nakamalima.

²² Alatala ghaloe ragoroma ne Misirakae ma, kono e na e yete ragbilen a ma, Alatala man kinikinima ne e ma a xa hinne ra.

²³ Na loxoe kira luma ne Misira nun Asiriya tagi. Asiriyakae sigama ne Misira, Misirakae fan siga Asiriya. E malanma ne yire keren Alatala batufe ra.

²⁴ Na loxoe Isirayila, Misira, nun Asiriya, barake luma ne e saxanyi birin ma dunjina.

²⁵ Alatala Senbema dubama ne e be, a a masen, «Barake xa lu n ma pama Misira ma, barake xa lu n ma daalise Asiriya be, barake xa lu n ke tongoma Isirayila be.»

20

Tonxuma Misira nun Kusi xa fe ra

¹ Asiriya mange Saragon to a xa soori mange xe Asidodi taa gereede, a fa no a ra, a a suxu, ² Alatala naxa yaamari nde fi Amosu xa di Annabi Esayi ma. A naxe, «I xa i xa sunnunyi dugi nun i xa sankiri ba, i lu na ki fa.» Esayi naxa a rabatu, a fa a nere a mageli ra.

³ Ne saxan to dangi, Alatala naxa a masen, «N ma konyi Esayi a nerexi a mageli nan na yi je saxan bun ma tonxuma ki ma Misira nun Kusi xa fe ra.

⁴ Asiriya mange fama Misiraka nun Kusika mixi suxuxie xaninde na ki ne. Dimedie nun forie birin sigama e mageli nan na yaagi kui. ⁵ Mixi naxee xaxili nu tixi Misira nun Kusi ra, e luma gaaxui nun yaagi nan kui. ⁶ Na loxoe naxee nu sabatixi baa de ra e a falama ne, «Fe mato naxan nabaxi Misirakae nun Kusikae ra. Muxu xaxili nu tixi e tan nan na e xa muxu ratanga Asiriya ma. Yakosi muxu fa ratangama di fa?»

21

Babilon xa paxankate

¹ Naxankate masenyi nan ya gbengerenyi be naxan na baa de ra. Mixi magaaxuxie na fafe alo turunnaade kelife Negewi gbengerenyi ma fe xoroxoe kelima dennaxe.

² N bara laamatunyi magaaxuxi to. «Yanfante na yanfe tife, kasarati na kasarate tife.

Elama, gere ti a be. Mediya, a rabilin. N fama toore dande Babilon findixi naxan saabui ra.»

³ «Na kui n fate yati na toorofe alo gine di furi na keli a ra.

N naxan to, n naxan me, na bara n kaaba.

⁴ N boje na toorofe, n na serenfefe gaaxui kui.

N nu na bojesa mamefe alako n xa malabui soto, kono yakosi na bara findi fe magaaxuxi ra n be.»

⁵ «Donse yailan, won xa won dege yire keren.

Soori yareratie wo wo xa kanta see yailan.»

⁶ Alatala a masen ne n be, a naxe,

«Yire makante ti, alako a fe naxan toma a xa na masen wo be.

⁷ A fama ne soorie tode firin firin na, soee, sofalee, nun jaxomee fari.

A xa e mato a fanyi ra.»

⁸ A mu bu, yire makante naxa a xui ramini alo yete xaape, a falafe ra, «Laxo yo laxo n tima naa fe matode, koe yo koe n mame tima naa.

⁹ N soori ragie toma fa ra firin firin na.

E naxe, «Babilon bara bira, e xa kuyee birin saxi boxi ma xuntun xuntunyi ra.»

¹⁰ Wo tan n ma jama naxan bara bonbo alo maale naxan na lonyi ma, Isirayila Marigi Alatala Senbema xa masenyi nan yi ki.»

Duma xa jaxankate

¹¹ Naxankate na Dumakae be.

Mixi nde n xilima kelife Seyiri, a naxe, «Yire kantama, munse rabaxi yi koe ra? Munse dangixi naa?»

¹² Yire kantama fa a yaabi,

«Kuye na ibafe, kono koe man soma ne.

Xa wo wama na kolonfe, wo man xa fa n maxorin.

Iyo, wo man xa fa.»

Arabu xa jaxankate

¹³ Naxankate na Arabue be.

Wo tan Dedanka naxee yonkinma koe ra Arabu wula i,

¹⁴ wo xa fa ye ra mixie be ye xoli na naxee ma.

Temakae wo xa fa taami ra mixi be

¹⁵ naxee na e gife santidegema ya ra naxan wama e faxafe, naxee na e gife xali ya ra naxan wama e sontofe.

¹⁶ Alatala yi nan masenxi n be, «Ne keren nan tun luxi Kedari xa fe xa dan, alo walike je kontima ki naxe. ¹⁷ Kedari xa soorie xa xalie xurunma ne.» Alatala nan xui a ra, Isirayila Marigi Ala.

22

Darisalamu xa jaxankate

¹ Jaxankate na gulunba be toe tima dennaxe.

Munse a niyaxi wo birin texi wo xa banxie fari?

² Singe wo nu xulunyi rabama, wo nu wo xui ite jalexinyi kui,

kono yakosi wo xa fe na di? Wo xa mixie mu faxe santidegema ra, e mu faxe gere kui.

³ Wo xa mangee nan tun e gixi e siga yire makuye.

Mixi naxee luxi, nee bara suxu gere yo mu so.

⁴ Na kui n naxa a fala, «Wo n lu na, n xa wa a xoroxoe ra.

Wo naxa kata n madundufe ra n ma jama xa kasare ma.»

⁵ Alatala Senbema xa laxoe ya isoxi nan nu a ra,

kasare nun toore nu gboxi temui naxe gulunba kui toe tima dennaxe.

Tete nu birama, sonxoe nu tema geya fari.

⁶ Elamakae e xa xali sase gbakuma e ma, e nu sigama soori ragisee kui nun soe fari. Kirikae e xa wure lefae mabama.

⁷ Soori nu bara wuya wo xa gulunba fanyie kui,

e nu wuya wo xa taa naade ra.

⁸ Sese mu luxi wo nun wo yaxuie tagi sonon.

Na laxoe wo naxa geresosee tongo naxan nu nu mange xa banxi kui.

⁹ Wo naxa a to yale gbegebe nu bara ti Dawuda xa taa tete ma.

Wo naxa ye ragata yire nde lanbanyi.

¹⁰ Wo naxa Darisalamu banxie mato, wo fa nde rabira alako wo xa tete senbe so.

¹¹ Wo naxa ye ragatade yailan tete firinyie tagi,

ye sama naxan kui kelife ye ragatade fori. Kono wo mu wo ya rafindixi Ala ma naxan nu bara na fori yailan.

Wo mu la a yailanma ra naxan nu bara nate tongo na wali xa fe ra kafi a rakuya.

¹² N Marigi Alatala nu bara xili ti na laxoe jama xa wa sunnunyi kui,

wo xa wo xunyie bi, wo xa sunnunyi dugi ragoro wo ma.

¹³ Kono wo mu tin na ra, wo naxa xulunyi ti jalexinyi kui,

wo ninge nun yexee faxe wo naxee donma, wo weni min a falafe ra,

«Won xa won dege, won xa wo min, barima tina won faxama ne.»

¹⁴ Alatala Senbema bara a masen n be, a naxe,

«Wo xa yi yunubi tan mu xafarima han wo faxe laxoe.»

Mange Alatala xui nan yi ki.

¹⁵ N Mange Alatala naxa a masen n be, a naxe,

«Siga mange banxi xunyi Sebina yire, a fala a be,

¹⁶ «I gbe na munse ra be?

Nde na i be be naxan a niyama i xa gaburi tofanyi ge yi geya fari?

¹⁷ A gbe mu luxi, Alatala xa i suxu, a xa i woli yire makuye.

A i maxirima ne alo kote,

¹⁸ a i woli boxi belebele nde ma.

I tan nun i xa soori ragise fanyie xa fe jonna menni ne,

i tan naxan i xa mange bõnsõe rayaagi.

¹⁹ N i kerima ne i xa walide,
n i tide bama ne i yi ra.»

²⁰ «Na loxõe n Xilikiya xa di Eliyakimi xilima ne, a xa n ma wali raba. ²¹ N i xa mange guba ragoroma ne a ma, n i xa beleti xiri a tagi, n fa i xa mangeya fi a ma. A findima Darisalamukae nun Yudayakae baba nan na. ²² N Dawuda xa mangeya saabi soma ne a yi ra. A na naade nde rabi, mixi yo mu a balanma. A na naade nde balan, mixi yo mu a rabima. ²³ A fama ne binye ra a baba bõnsõe be. N a tima ne alo wuri di naxan banbanxi a fanyi ra banxi bili ma, ²⁴ a baba bõnsõe xa fe birin gbakuma naxan na, fe xunxurie nun fe xungbee.»

²⁵ Mange Alatala man naxa a masen, «Kõno loxõe nde na wuri di naxan nu banbanxi a fanyi ra banxi bili ma, a fama ne bolonde, a bira a nun fe naxan birin nu gbakuxi a ra.» Alatala xui nan na ki.

23

Tire xa paxankate

¹ Naxankate na Tirekae be.

«Tarasisi kunkui kanyie, wo xa wo wa xui ite,

barima Tire bõxi xun bara rakana.

Banxi mu luma naa sõnon,

wafu birin bara kana.»

Sipirika ndee xa masenyi nan na ki.

² Wo wo sabari, wo tan naxee sabatixi baa de ra,

wo tan naxee findixi yulee ra Sidõn taa kui,
wo tan naxee bara naafuli soto yuleya ra
wafu de saabui ra.

³ Baa bara a niya wo xa sansi xõri soto kelifi Sixori.

Daxamui naxan mini Nili xure de ra, na
nan findixi bannaya ra wo be.

Namanee xa makiti xungbe raba ne wo xõnyi.

⁴ Sidõnkae, wo yaagi,
wo tan naxee xa nõe nu na baa xun ma.

Xui nde minima kelifi baa ma, a naxe,

«N luxi ne alo di baritare,
naxan mu di bari xõne kolon,

naxan mu di yo barima,
naxan mu di yo ramõma, xeme xa na mu
a ra ginẽ.»

⁵ Misirakae na na xibaaru me Tire xa fe ra,
e fama ne gaaxude.

⁶ Wo xa siga Tarasisi.

Wo tan naxee na baa de ra, wo xa wo wa
xui ite.

⁷ Singe wo xa taa nu na pelexinyi nan kui,

kõno yakõsi nde wo xa mixie xaninxu yire
makuye?

⁸ Nde yi nate tongoxi Tire xili ma,
a tan naxan nu mange tima,
a tan naxan xa yulee nu findixi kuntigie ra,
a tan naxan xa yulee nu binyaxi dunija
birin ma?

⁹ Alatala Senbema nan yi nate tongoxi,
alako yete igboya xa kana,
xili xungbe kanyie xa magoro.

¹⁰ Tarasisikae, wo xa bõxi rawali
alo a rabama Nili xure de ra ki naxe,
barima Sidõn nun Tire xa wafue mu na
sõnon.

¹¹ Alatala bara a belexe itala baa xun ma,
a bara mangeyae raseren.
A bara yaamari fi Fenisiya xa yire makan-
taxie xa kana.

¹² A naxe, «I tan Sidõn taa tofanyi,
i mu luma bere ra sõnon,
e fama ne i xun nakanade feo.

Hali wo wo gi Sipiri suri ma,
wo mu bõnesa sõtoma.

¹³ Kalide bõxi mato ba. E xun bara rakana.
Asiriyakae bara sa wulai subee sagoe.
E bara e xa yire makantaxie rabilin,
e fa e gere han sese mu luxi sõnon.»

¹⁴ «Tarasisi kunkui kanyie, wo xa wo wa
xui ite,

barima wo xa wafu makantaxi xun bara
rakana.»

¹⁵ Tire luma neemui nan kui han je
tongo solofere, mange keren xa bui xasabi.
Ne tongo solofere rapõnyi, fe fama rabade
Tire be alo a falaxi sigi kui langoe gine xa
fe ra ki naxe,

¹⁶ «I tan langoe gine, birin neemuxi naxan
ma,

i xa kõra bõnbõ a fanyi ra taa kui,
i xa sigi sa alako mixie xa ratu i xa fe ma.»

¹⁷ Ne tongo solofere rapõnyi, Marigi a
ya rafindima ne Tire ma. A gbilenma
ne a xa langoeja fori ma, a a yete sa
dunija mangeyae birin sagoe kõbiri xa
fe ra. ¹⁸ Kõno a xa geeni fama rawalide
Alatala xa fe nan kui. A mu nõma na
ragatade a yete be, a luma mixie nan be
naxee birama Alatala fõxo ra, alako e xa
donma fanyie nun baloe ghegbe soto.

24

Dunija xa paxankate

¹ Alatala fama ne dunija kanade,
sese mu lu bõxi ma sõnon,

adamadie yensenma ne.

² Mixi birin luma toõre nan kui:
serexedube nun pama, kuntigi nun konyi,
gine banxi kanyie nun konyi gine, yule nun
saresoe,

yefu ti nun setare, doni tongoe nun doni kanyi.

³ Dunijna fama ne kanade, a isee birin jonma ne a ma. Alatala xui nan na ki.

⁴ Dunijna tuxunsanma ne, a ixarama ne, kuntigie yati halakima ne.

⁵ Dunijna mixie bara dunijna kosso, e bara e kobe so seriye ra, e Ala xa yaamarie matandi, e a xa saate kana.

⁶ Na nan a ra Alatala dunijna halakima, na kote dusu adamadie xun na, dunijna mixie mu gbo sonon.

⁷ Xe xaba temui sansie xurunma ne, xe xabae nimisa.

⁸ Sanbanyi nun korra xui danma ne, xulunyi yensen.

⁹ Mixie mu e seewama sigi xui ra, donse yati mu rafanma e ma.

¹⁰ Taa kanaxi luma na ki ne tun, a banxie birin balan.

¹¹ Sonxoe tema ne taa kui minse nun donse xa fe ra.

Seewe bara jon, pelexinyi bara siga.

¹² Sontoe nan tun luma taa kui fa, taa naade kana feo.

¹³ Na jaxankate na jon dunijna bende fupi fari pamanee tagi, na luma ne alo oliwi bili naxan imaxama alako a bogie xa ba, na luma ne alo sansi tonsoe keren keren naxee luma xe ma xe xabae dangi xanbi.

¹⁴ Kono naxee na sogegorode biri, nee e xui itema ne seewe ra, e beeti ba Alatala matoxofe ra.

¹⁵ Naxee na sogetede biri, nee Alatala matoxoma ne, e Isirayila Marigi Alatala xili matoxo baa surie ma.

¹⁶ Kelife dunijna tunxun naanie ra, won beeti mema ne naxan a falama, «Nore kanyi nan Tinxintoe ra.»

Kono n tan naxa e yaabi, «N xun nakanafe, n fate na bafe n ma. Naxankate na n be. Tinxintaree bara n yanfa a jaaxi ra.»

¹⁷ Gbaloe nan wo lima, wo tan dunijna mixie.

¹⁸ Naxan na a gi na gbaloe ya ra, a birama yili nan kui.

Naxan na te na yili kui, yele nan dusuma a xun na.

Koore walaxe birama ne, boxi fan seren.

¹⁹ Dunijna kanama ne, a iboo, a seren.

²⁰ A dagalanma ne alo siisila,

a imaxa alo bage turunnaade mini temui, barima a xa yunubie bara gbo. A birama ne, a mu kelima sonon.

²¹ Na loxoe Alatala koore daalie nun dunijna mangee jaxankatama ne e xa walie ma.

²² E fama ne malande yire keren alo geelimanie naxee na geeli kui. E buma ne naa han e fa kiiti.

²³ Kike nun soge loema ne, Mange Alatala yaamari tima ne Siyoni geya fari Darisalamu forie ya i a nore fanyi bun ma.

25

Tooromixi xa kantari na Ala nan na

¹ Alatala, n Marigi na i tan nan na.

N i xili matoxoma ne i xa fe makaabaxie xa fe ra,

i naxee natexi kabi temui xonkuye dugutegena kui.

² I bara muxu yaxuie xa taa makantaxi rabira,

a findi geme yensenxie ra naxan mu tima sonon.

³ Na nan a ra jama senbemaie i matoxoma ne,

si jaaxie fa i binyade.

⁴ I findixi misikiine xa kantari nan na, yire makantaxi tooromixi luma dennaxe.

I luxi alo banxi fanyi turunnaade kui, alo bage naxan tixi soge ya ma.

Si jaaxi maniyaxi turunnaade nan na naxan bonboma banxi ra,

⁵ a lu alo wuyenyi naxan na gbengberenyi ma.

I pamane xa sonxoe raxinbelima ne, alo nuxui niini nde bama soge xa wuyenyi ra ki naxe.

Na jama jaaxi xa sigi sa danma na ki ne.

⁶ Yi geya fari, Alatala Senbema fama ne xulunyi belebele tide,

jama birin xa minse nun donse joxunmee li naa.

⁷ Yi geya fari, Alatala fama ne mafelenyi bade bonsoe birin ma,

⁸ a saya xa fe kanama ne abadan.

Won Marigi Alatala yaye mafurukuma ne yatagi birin ma,

a a xa jama xa yaagi birin ba dunijna ya xori.

Alatala xui nan na ki.

⁹ Na loxoe e a falama ne,

«Won Marigi Ala nan yi ki won won xaxili tixi naxan na.

A bara won nakisi.

Alatala nan yi ki won won xaxili tixi naxan na.

Won xa seewa a xa kisi ra.»

¹⁰ Alatala xonye luma ne yi geya fari,
kono Mowabakae maboronma ne alo sexe.

¹¹ E katama ne e xa e ba a yi ra,
kono Alatala e xa yete igboya ragoroma ne,
a e senbe birin non.

¹² A e xa yire makantaxie rabirama ne,
a na birin butuxun han a findi xube ra.

A e xa yete igboya ragoroma ne feo.

26

Taa senbema xa beeti

¹ Na loxe e yi beeti nan bama Yudaya
boxi ma:

Ala bara taa senbema fi won ma,
naxan xa tete findima kisi ra won be.

² Naade xa rabi, nama tinxixi xa so,
nama naxan mu lanlanteya kana.

³ Mixi naxan janige fan,
a findima bojesa kanyi nan na, barima a
laxi i ra.

⁴ Wo wo yete taxu Alatala ra temui birin,
barima Alatala nan na Ala ra naxan na
abadan,
naxan senbe gbo alo fanye.

⁵ A bara yete igboe ragoro,
a e xa taa itexi igoro, a findi xube ra,

⁶ misikiinee nun setaree naxan iboronma.

⁷ I tan Alatala tinxixi, i tinxintoe xa fe
sooneyama ne.

⁸ Muxu jereama i xa seriye nan ma, muxu
xaxili tixi i ra.

Muxu i xili matoxoma muxu boje birin na.

⁹ Muxu nii yati hayi na i ma koe ra, a i
fenma geesege.

I na i xa kiiti sa duniya ma,
na nan duniya mixie matinkanma tinxinyi
ra.

¹⁰ Kono mixi jaaxie tan, hali e kinikini e
ma,

e mu birama tinxinyi foxo ra.

Hali nama birin birama tinxinyi foxo ra,
e tan tondima ne gbilende fe jaaxi foxo ra,
e mu gaaxuma Alatala xa mangeya ya ra.

¹¹ Alatala, i senbe gbo, kono e mu na toma.
I xanunteya naxan saxi i xa nama ma, a
niya e xa na to,

na xa findi e be yaagi ra, i xa te fa e gan.

¹² Alatala, i bara bojesa fi muxu ma,
barima i tan nan muxu xa wali birin
nakamalima muxu be.

¹³ Muxu Marigi Alatala, marigi gbete bara
noe doxo muxu ma bafe ra i tan na,
kono muxu i tan nan keren batuma.

¹⁴ Na marigie bara faxes, e mu baloma
sonon, e nii mu kelima abadan.

I bara keli e xili ma, i e sonto.

I bara e xa fe birin naloe.

¹⁵ Alatala, i bara i xa pamanen ragbo ye,

i bara e xa boxi naaninyie masara, boxi xa
gbo.

I bara matoxoe soto na fe kui.

¹⁶ Alatala, e nu na i fenfe i xa jaxankate
kui,

e fa i maxandi.

¹⁷ E nu e xui itema i ma alo gine naxan na
di barife toore kui.

¹⁸ Muxu bara tooro na di barife kui,
kono na fe findixi fufafu nan na.

Muxu mu wali yo rabaxi naxan findixi kisi
ra duniya be,

e mu kisi soto muxu saabui ra.

¹⁹ Kono i tan nan faxes mixie rakelima faxes
ma.

«Wo tan naxee saxi benbe bun ma,
wo xa keli, wo xa seewa.

Wo luxi ne alo xini soje naxan raloeama.

Wo fan naloeama na ki ne.»

²⁰ N ma nama, wo xa gbilen wo xonyi,
wo xa naade balan saabi ra.

Wo xa wo noxun dondoronti han yi xone
xa dangi sinden.

²¹ Alatala fama ne kelife a xonyi,
a fa duniya mixie raton e xa yunubie xa fe
ra.

Boxi wuli dentegema ne a naxan minxi,
a mu mixi faxaxie ragatama sonon.

27

Isirayila xa kisi

¹ Na loxe, Alatala ninginange magaaxuxi
jaxankatama ne a xa santidegema
xungbe ra.

Na xili Lewitan, a sabatixi baa nan ma.
A suxufe xoxoxo, barima a salaxun a gbe
ra,

kono Alatala a sontoma ne.

² Na loxe, wo xa beeti ba n ma weni bili
fanyie xa fe ra.

³ N tan Alatala nan na a kantama ra.

N ye sama ne a ma temui birin.

N a kantama ne koe nun yanyi ra alako
mixi yo naxa a tooro.

⁴ N xono xono, kono xa n sa tunbee li naa,
n e gerema ne, n te din e ra.

⁵ Xa a sa li e naxa fa n yire lanyi xiride,
n tinma ne a ra a fanyie ra.

⁶ Loxoe na fafe, Yaxuba bonsoe a sanke
soronma ne,

Isirayila bonsoe a salonyie nun a fugee
ramini,

a duniya rafe a bogie ra.

⁷ Alatala Yaxuba bonsoe bonbo ne, alo a e
yaxuie bonbo ki naxe?

A e faxes ne, alo a e faxes ki naxe?

8 A xa xone naxa din e ra, a e xanin alo foye xungbe.

9 Yaxuba bonsoe xa yunubie xafari na ki ne.

Na kui, e naxa kuye serexebadee kana, e naxa Asera wuri masolixie ba e xa boxi ma,

e naxa kuye xa surayi gansee kana.

10 Taa senbema bara kiro,

e findi ne yire rabepinxi ra alo gbengberenyi.

Ningee nu luma naa e demadonde,

e e sa, e menni wuri burexe birin don.

11 Wuri salonyie na xara, ginnee nu e gan te ra.

Nama xaxilitare nan nu a ra.

E daali mange mu kinikinixi e ma na nan ma.

Naxan e daaxi, na mu hinnexi e ra.

12 Na loxe, Alatala wuri bilie imaxama ne, keli Efirati xure de ra han Misira xure de ra. A wo tan Isirayila xa die birin matongoma ne keren keren.

13 Na loxe, feri xungbe fema ne, alako mixi naxee nu loxi Asiriya boxi ma, a nun naxee nu yensenxi Misira boxi ma, e birin gbilenma ne, e fa suyidi Alatala be geya seniyanxi fari Darisalamu.

28

Naxankate na Samari be

1 Naxankate na Efirami taa yete igboe siisilae be,

naxan tixi gulunba koore ra, kono a xa tofanyi luxi ne alo sansi fuge lisixi.

2 Senbema nan fafe yi ki Marigi xili ra, naxan luxi alo turunnaade foye xungbe, alo balabalan tune naxan senbe Samari xun nagoroma.

3 Efirami taa yete igboe siisilae birama ne, e maboron.

4 Na sansi fuge lisixi naxan tixi gulunba koore ra,

a luxi ne alo xore bogi moxi naxan donma kerenyi ra.

5 Na loxe, Alatala Senbema luma ne alo mange katanyi tofanyi a xa pama donxoe be.

6 A xaxili tinxixi fima ne kiitisea ma, a senbe fi soorie ma naxee na gere kui.

7 Kono wo xa serexedubee nun namijonmee bara loe.

Beere e dagalanma ne, e daxu laamatunyi to temui, e mu fata fe tagi rabade.

8 E tixi e yete xa boxunyi tagi, e birin noxoxi a paaxi ra.

9 «Ala wama e xaranfe?

A fahaamui fima e ma?

E luxi alo diyore naxee de baxi e nga xijne ra.

10 Fo a xa woyen e be diyore daaxi.»

11 Alatala fama a masende yi nama be xone saabui ra,

12 «Malabude nan yi ki, wo xa wo malabu. Yire raxaraxi na a ra.»

Kono e mu tin e tuli matide a ra.

13 Na kui Alatala fama ne masenyi tide e be diyore daaxi,

alako e xun xa rakana, yaxuie xa e suxu, e e xanin.

14 Awa, wo tan mixi mayelee,

wo tan naxee Darisalamu yamarima,

wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.

15 Wo naxe, «Muxu nun saya bara saata,

muxu nun gaburi bara lanyi xiri.

Gbaloe yo mu muxu lima won ma kantari kui.»

Kono e na e noxunfe wule xanbi ra.

16 Alatala e yaabima ne,

«N bara geme hagige doxo Siyoni,

geme fanyi naxan mu kanama.

Limaniya mu bama mixi yi ra naxan a taxuma na geme ra.

17 N bara tinxinyi ti seriye ra, n bara nondi sa kiiti ki ra.

Wo xa wule naxee findixi wo xa kantari ra, banbaranyi fama ne e xaninde.

18 Wo xa saate, wo nun saya ra, a kanama ne,

wo xa lanyi, wo nun gaburi ra, a fulunma ne.

Gbaloe noma ne wo ra a fanyi ra.

19 Fe xoxoxoe na wo li, a wo xun nakanama ne,

geesege yo geesege, fejen yo fejen, koe yo koe.

Wo na so yi fe kui, wo ifuma ne gaaxui ra.»

20 «Wo xa sade xurun, wo mu noma wo sade a ma.

Wo xa xinbeli dugi xurun, a mu wo kantama xinbeli ra.

21 Alatala kelima ne alo a keli Perasimi geya fari ki naxe,

a xonoma ne alo a xono Gabayon gulunba kui ki naxe,

alako a xa a xa wali makaabaxi raba.

22 Na kui wo ba mayele tife,

alako a naxa fa gbilen wo xiri ra,

barima Ala bara a xa nate masen n be boxi kanafe ra.»

23 «Wo wo tuli mati n xui ra,

wo wo tuli mati n ma masenyi ra.

24 Xe sa xe buxama temui birin?

A bende ramaxama loxoe birin?

25 A na γε βῶξι buxade, a mu sansi garansanma?

A mu sansi xōri birin wolima a ki ma?

26 A Marigi Ala a xaran a si ki ra.

27 Sansi mῶoli nde mu bῶnbōma wure ra, a bῶnbōma wuri nan na.

28 Sansi mῶoli gbete nōma bῶnbode wure ra,

kῶno a mu radangima a i.

29 Na wali ki birin fatanxi Alatala Senbema nan ma.

A xa walie makaaba, a xa fe fanyie gbo.»

29

Naxankate na Darisalamu be

1 Naxankate na Ariyeli taa be, mänge Dawuda nu sabatixi dennaxe.

Wo xa nu wo xa salie raba ra je yo je alo wo darixi a ra ki naxe,

2 kῶno n fama ne Ariyeli xa tete rabilinde, a fa tῶro gere kui, a xa lu alo serexebade naxan dexexi.

3 N fama ne wo rabilinde n ma sῶrie ra, muxu xa wali raba wo xa tete kanade.

4 Wo xa fe fama ne magorode han a lu alo wo xui na minife βῶxi nan bun ma. Wo xa woyenyi makῶlikῶlima ne kelife gaburi kui.

5 Wo yaxuie wuyama ne alo xubutanyi, e xa sῶrie luma ne alo maale lagi foye ma. Kῶno na temui ya magire keren kui,

6 Alatala Senbema fama ne sesarinyi nun galanyi ra, βῶxi serenma ne, turunnaade goroma ne, te minima ne.

7 Na temui Ariyeli yaxuie lōema ne keren na, e fa lu alo xiye jaaxi mixi raxunuma temui naxe.

Na sῶrie nun e xa gereso wali birin jonma ne feo.

8 A luma ne alo kaametῶe naxan xiye sa a na a degefe, kῶno a fa xunu kaame ra a ma.

A luma ne alo mixi naxan xiye sa a na ye minfe,

kῶno a fa xunu ye xῶli ra a ma.

A luma na ki ne na sῶri gali xa fe ra naxan na Siyoni mixie gerefe.

9 A xa findi wo be terenna ra, wo de xa ixara.

Wo wo yae raxi, wo xa findi dῶnxuie ra. Wo na dagalanfe siisi daaxi, kῶno beere mu a ra.

10 Alatala nan wo raxixi, a bara wo xa namijonmee yae balan, a bara wo xa sematoe xunyi makoto.

11 Yi laamatunyi luxi ne alo sebeli matῶnxumaxi. Na soma mixi nan yi naxan fata a xarande alako a xa a xaran, kῶno a

fa a yaabi, «N mu nōma a xarande wo be, barima a balanxi tῶnxuma ra.»¹² Xa na mu a ra, a luxi alo sebeli naxan soma mixi xarantare yi ra alako a xa a xaran, kῶno a fa a yaabi, «N tan mu fata a xarande.»

¹³ Alatala xa masenyi nan ya:

«Yi jama bara fa, e xa n matῶxo e de ra, kῶno e bῶje tan makuya n na.

E xa batui findixi adamadie xa yaamari ratinmefe nan tun na.

¹⁴ Na nan a toxi n man yi jama de ixarama ne kaabanakoe ra.

Lῶnnilae xa lῶnni mu gema na kolonde, fe kolonyie mu soma na fe kui.

¹⁵ Naxankate na mixie be naxee e nῶxunma Alatala ma nate kobi rabafe ra.

E to e xa walie rabama dimi nan kui, e maῶoxun, «Nde muxu toxi? Nde a kolon muxu naxan nabama?»

¹⁶ Wo xa daxuῶa senbe gbo.

Bende nōma lude alo a yailanma?

Se yailanxi nōma a falade a yailanma be, a mu n yailanxi?

Feje nōma a falade a yailanma be, a xaxili mu fan?»

¹⁷ A gbe mu luxi Liban wondi xa masara xe ra,

xe fan xa masara wondi ra.

¹⁸ Na lῶxoε, tuli xῶrie kitaabui xaranmae xui mema ne,

dῶnxuie fan minima ne dimi xῶra, e se to.

¹⁹ Yete magoroe seewama ne Alatala ra, misikiinee seewama ne Isirayila xa Seniyentῶe ra.

²⁰ Funmala mu luma naa sῶnon, mixi mayele lōema ne.

Fe kobi rabae lōema ne.

²¹ E mixi tῶjegeῶa wule ra, e gantanyi italama tinxintῶe be.

²² Yaxuba bῶnsῶe Marigi xa masenyi nan ya naxan Iburahima xun saraxi:

«To dangi xanbi, Yaxuba bῶnsῶe mu yaagima sῶnon,

a bῶje mu rapaaxuma a ma.

²³ A xa die na n ma walie to e tagi,

e n xili binyama ne,

e e magoroma ne Yaxuba xa Seniyentῶe be, e gaaxuma ne Isirayila Marigi Ala ya ra.

²⁴ Mixi ifuxi fahaamuyi sῶtoma ne, sῶnxῶe ratee tinma ne lῶnni ra.»

30

Naxankate bῶnsῶe murutela be

¹ Alatala xa masenyi nan ya,

«Naxankate na bῶnsῶe murutela be.

E natee tongoma, naxee mu kelixi n tan ma.

E saatee xirima, n Xaxili mu e yamarixi naxee ra.

Na kui e yunubi xun masama tun.

² E sigama Misira, e e yete taxu menni mange ra.

E wama lufe a xa kante bun ma.

E na birin naba n tan xanbi.

³ Misira mange xa kante findima yaagi nan na wo be,

lufe a xa niini bun ma na wo tɔɔroma ne tun.

⁴ Hali wo kuntigie xee Sowan nun Xanesi Misira boxi ma,

⁵ e birin fama lude yaagi nan kui na jama xa fe ra naxan mu e malima.

E mu wo demenma, e wo rayaagima tun.»

⁶ Naxankate na Negewi gbengberenyi subee be.

E boxi xɔɔxɔe nan igirima yetee nun boximasee na dennaxe,

e xa bannaya xanife ra sofalee nun jɔxɔmee fari jama xɔn ma,

naxan mu fata e malide fefe ma.

⁷ Misira xa mali findima fe fufafu nan tun na!

Na nan a ra, n naxa yi xili sa a xun ma: Turunnaade taganxi.

⁸ Yi fe sebe walaxe ma e be, a sebe buki ma alako a xa findi seede ra abadan.

⁹ Nama murutela nan a ra, naxan a booree madaxuma,

naxan mu wama a tuli matife Alatala xa seriye ra.

¹⁰ E a falama sematɔe be, «Wo naxa laa-matunyie to.»

E a falama namijɔnmee be, «Wo naxa masenyi tinxixi ti.»

E naxe, «Wo xa masenyi jɔxunmee ti, wo xa woyen fanyi fala, hali nɔndi mu a ra.

¹¹ Wo xa keli yi kira xɔn ma, wo xa Isirayila xa Seniyentɔe masenyi lu naa.»

¹² Isirayila xa Seniyentɔe xa yaabi nan ya, «Wo to tondi yi masenyi ra,

wo fa la tɔɔre nun madaxui ra,

¹³ yi yunubi luma ne wo be alo tete kanaxi, naxan birama tɛrenna ra.

¹⁴ A kanama ne alo feje kanaxi,

hali te ko se, xa na mu a ra ye base mu mini a kui.»

¹⁵ Marigi Ala naxan findixi Isirayila Seniyentɔe ra, a xa masenyi nan ya:

«Xa wo gbilen n ma, wo fa wo raxara, n wo rakisima ne.

Xa wo dɔxɔ, wo fa wo taxu n na,

n senbe fima ne wo ma.

Kɔnɔ wo mu tin na ra.

¹⁶ Wo naxe, «Ade, muxu tan muxu gima soee nan fari.»

Awa yire, wo fama gide.

Wo naxe, «Muxu tan muxu gima soe xulunxie nan fari.»

Awa yire, kɔnɔ wo kerimae xulun wo be.

¹⁷ Wo wulu keren, wo gima ne wo yaxui keren ya ra.

Xa yaxui suuli na a ra, wo birin wo gima ne,

wo fa lu alo geya wuri keren gbansan tixi naxan fari.»

¹⁸ Kɔnɔ na kui Alatala na mame tife alako a xa hinne wo ra.

A fama ne kelide, a kinikini wo ma,

barima Alatala tinxin.

Seewe na mixi be, naxan a xaxili tixi a ra.

¹⁹ Siyonikae, wo tan naxee sabatixi Darisalamu,

wo mu yaye raminima sɔnɔn.

Wo na a xili, a hinnema ne wo ra,

a na wo xui me, a wo yaabima ne keren na.

²⁰ Hali wo Marigi a niya wo xa lu fe xɔɔxɔe kui,

wo karamɔxɔee mu e nɔxunma wo ma sɔnɔn,

wo fama ne e tode wo yae ra.

²¹ Wo na siga yirefanyi ma, wo na siga kɔɔla ma,

wo fama ne masenyi mede wo xanbi ra naxan a falama wo be,

«Kira fanyi nan ya, wo xa wo jere a xɔn ma.»

²² Na kui wo xa kuye naxee yailanxi gbeti nun xɛema ra,

wo fama ne nee wolide alo se seniyentaree, wo fa a fala, «Wo keli be!»

²³ Na temui Alatala tune rafama ne wo xa sansie ma,

wo xa boxi daxamui gboma ne.

Na temui wo xa xurusee sigama ne e demadonde fiili xungbee ma.

²⁴ Ninge nun sofale naxee xe buxama,

e fama se fanyi nan donde naxan nafalaxi e be.

²⁵ Xuree wuyama ne wo xa geyae fari.

Na temui faxe xungbe nan tima,

yire senbema itexie rabirama ne.

²⁶ Alatala fama ne a xa jama xa maxɔnee nun fie rayalande.

Na lɔxɔe kike yanbama ne alo soge,

soge xa yanbe fan xun masama ne dɔxɔ solofere.

²⁷ Alatala na fafe kelife yire makuye,

a xɔnɔxi a xɔɔxɔe ra, a fama ne tuuri belebele kui.

Te minima ne a kere kui xɔne xa fe ra.

²⁸ A jengi luxi ne alo banbaranyi naxan tema han mixi konyi.

A jamanee suxuma ne,
a karafoe sa e ma, a se nde raso e ban-
ganyie ra,
a e xanin yire e mu wama sigafe dennaxe.

²⁹ Kono wo tan beesti bama ne na loxoe alo sali temui,
wo bonne seewama ne alo mixi naxee xule fema sigafe ra Alatala xa geya fari,
Alatala naxan luxi alo fanye Isirayila be.

³⁰ Alatala a xui xaape raminima ne,
a a senbe masenma ne xone belebele nun te kasare ra.

A fama ne sesarinyi, galanyi, tune xungbe, turunnaade, nun balabalanyi ra.

³¹ Alatala xui fama ne Asiriyakae butuxunde,

a e rabira a xa mangeya ra.

³² A na e bonbo wuri xoxoxoe ra temui naxe,

a xa jama beesti bama ne maxasee nun korae xui ra.

³³ Te yire bara yailan mange xili ma a rakuya.

A tilin, a igbo.

Yege gbegebe malanxi na te belebele xa fe ra.

Alatala jengi luxi ne alo te jaaxi naxan ganma a fanyi ra.

31

Misira xa mali

¹ Naxankate na wo be,
wo tan naxee wo yete taxuma Misira ra,
wo tan naxee lama e xa soori ragise wuyaxie ra,

wo tan naxee e xa soe ragimae matoma.
Wo mu Isirayila xa Seniyentoe fenma,
wo mu wama Alatala xa mali xon ma.

² Kono Ala xaxili nan gbo,
a fata jaxankate ragorode mixie ma.

A xui mu kanama.

A kelima jama jaaxi xili ma,
naxee mixi kobie malima.

³ Misirakae mu findixi Ala ra,
adamadie nan tun na e ra.

E xa soee mu findixi xaxili xa ra,
sube nan tun na e ra.

Alatala na keli temui naxe mixie xili ma,
naxan mali tima yo, naxan mali fenma yo,
a e birin halakima ne.

⁴ Alatala xa masenyi nan ya:

«Yete na yirindin a xa sube suxuxi xun ma,
hali xuruse demadonyi gbegebe katama ne a keride,

a mu gaaxuma e xa sonxoe rate ya ra,
a mu kelima na sube xun ma fefe ma.

Alatala Senbema fan goroma ne gere sode Siyoni geya fari na ki ne.

⁵ Alatala Senbema Darisalamu makantama ne,

alo xoni a gabutenyie italama a yoree xun ma ki naxe,

a e kanta, a e rakisi, a a ti e xun ma.»

⁶ Isirayilakae, wo xa gbilen Ala ma wo bara wo makuya naxan na. ⁷ Na loxoe wo fama ne wo xa kuyee rabepinde wo naxee yailanxi gbeti nun xeeema ra yunubi xa fe ra.

⁸ «Asiriyakae fama ne sontode santidegema ra,
naxan mu fatanxi jengi kanyi ra.

E e gima ne na ya ra, e xa fonikkee xaninma ne konyiya kui.

⁹ E xa yire makantaxi birama ne gaaxui kui,

limaniya bama ne e xa soori mangee yi ra gere fa temui.»

Alatala xa masenyi nan na ki,
naxan na gere te radexema Siyoni geya ma Darisalamu kui.

32

Mangeya tinxinxu

¹ Mange fama ne mangeya rapereede tinxinyi ra,

a xa kuntigie kiiti sama ne seriye ki ma.

² Kankan luma ne alo banxi fanyi turunnaade dinma naxan na,

alo xure naxee ye xaninma gbengberen yire,

alo geme niini boxi ixaraxi ma.

³ Na temui ya naxee se fenma, nee se igbema ne.

Tuli naxee e matima, nee fe mema ne.

⁴ Xaxilitaree fama ne fahaamui sotode, boboe nenyi fama ne kelide, nee fa woyen a fanyi ra.

⁵ Mixi kobi mu xilima kuntigi,
mixi tinxintare mu binye sotoma sonon,

⁶ barima e mu nondi falama, e mu fe fanyi mapoxunma.

A fe seniyenxi bote rabama, a wule falama Alatala xa fe ra,

a kaametoe luma a xa kaame kui,

a tondi ye ma mixi be, ye xoli na naxan ma.

⁷ Mixi jaaxi wali ki mu fan,

a a mato a misikiine xun nakanama toopege ra ki naxe.

⁸ Kono mixi fanyi tan a matoma ne a fe fanyi rabama ki naxe,

a xun nakeli a xa wali fanyi saabui ra,

⁹ Banna ginnee, wo xa wo tuli mati n xui ra.
Wo tan naxee laxi wo yete ra, wo xa n ma masenyi rame.

¹⁰ Beenun je keren xa dangi, wo serenma ne gaaxui ra,

wo tan naxee laxi wo yete ra,
barima weni bogie kanama ne,
xe xabe fan mu fanma.
11 Banna ginnee, wo xa wo magoro,
wo tan naxee laxi wo yete ra, wo xa gaaxu.
Wo xa wo xa dugi fanyi masara kaape dugi
ra.
12 Wo xa wa wo xa weni bogi nun xe
kanaxie xa fe ra.
13 Wo xa wa n ma pama xa boxi xa fe ra,
naxan bara findi jooge nun tunbe yire ra.
Wo xa wa wo xa taape xa fe ra jalexinyi
jonxi dennaxe.
14 Wo xa yire makantaxi raboloma ne,
wo xa taa fanyi findima ne wula ra,
sofale nun xurusee de madonna dennaxe.
15 A luma na ki ne han Ala a Xaxili
Seniyenxi ragoroma won ma temui
naxe keli koore ma.
Na temui na gbengberenyi findima ne
sansi yire ra,
a gbo ye alo fotonyi.
16 Seriyee rapereema ne gbengberenyi ma,
tinxinyi fan sabatima ne sansi yire.
17 Tinxinyi xa wali findima bonesa nan na,
a findi xaxilisa nun kantari ra waxati birin.
18 N ma pama luma ne naa bonesa kui,
maraxare kui.
19 Hali fotonyi kana, taa bira,
20 heeri nan luma wo be,
wo tan naxee sansi sima xure de ra,
wo tan naxee tinma wo xa ningee nun wo
xa sofalee xa e de madon.

33

Gbaloe nun kisi

1 Naxankate na i be, i tan naxan gbaloe
rabama.
Naxankate na i be, i tan naxan yanfe tima.
I na ge na rabade, i xun fa rakana, yanfe
gbilen i ma.
2 Alatala hinne muxu ra, muxu xaxili tixi i
tan nan na.
I xa muxu senbe xun masa, i xa muxu
ratanga fe xoxoxe ma.
3 Sie e gima ne i xui ya ra,
pamanee yensenma ne i xa gere xui ra.
4 Wo tan sie, mixie fama ne wo xa naafuli
suxude,
alo katoe dinma xe ra ki naxe.
5 Wo tan Siyonikae, Alatala gbo, a sabatixi
koore nan ma.
A tinxinyi nun nondi fima ne wo ma.
6 A wo bun ti.
A kisi, xaxili fanyi, nun fahaamui ra-
gatama ne wo be,
wo tan naxee gaaxuma a ya ra.

7 Wo a mato, jalamae nun xerae na wafe
tande.
8 Mixi yo mu toma kirae ma sonon.
Saate bara kana, saate seedee bara yaagi,
binye yo mu na sonon.
9 Boxi na sunnunyi nun halaki nan kui.
Liban xa mere bara maxara,
Basan nun Karemele fotonyi burexee na
yolonfe.
10 Alatala naxe, «Yakosi n kelima ne fa, wo
fa n matoxo.
11 Wo to nate fufafu tongo, wo man fe
fufafu nan sotoma.
Wo jengi luxi ne alo te naxan fama wo
gande.
12 Te dinma ne sie ra, e gan alo tunbe
masegexi, sese mu lu.»
13 Wo tan naxee makuya n na, wo xa wo
tuli mati n ma fe rabaxie ra.
Wo tan naxee makore n na, wo xa la n
senbe ra.
14 Yunubitoe naxee na Siyoni, e bara
gaaxu.
Alatala yaxuie bara seren folo.
«Nde noma lude te kasarati seeti ma?
Nde ratangama te xubentare ma won ya
ma?»
15 Mixi nan a ra naxan perema tinxinyi ra,
naxan nondi falama, naxan tondima geeni
soto ki paaxi ra,
naxan mu a belexe italama buja kobi be,
naxan mu a tuli matima mixi faxafe nate
tongoe ra,
naxan mu a xaxili tima fe paaxi ra.
16 Na mixi mooli tan sabatima ne geya fari
yire makantaxi kui,
a baloe nun ye soto a fanyi ra.
17 Wo yae mänge toma ne a xa tofanyi kui,
wo man fa boxi to naxan xa gboe mu
jonma.
18 Wo ratuma ne wo gaaxu ki ma, a falafe
ra,
«Na mange na minden? Duuti maxili go?
Yire makantaxi xunmato go?»
19 Wo mu fama na bonsoe yete igboe tode
sonon,
naxee xa xui fahaamufe xoxoxo.
20 Siyoni mato, won ma sali rabama
dennaxe.
Menni wo Darisalamu toma ne,
taa naxan naxaraxi, pama naxan mu ta-
lama e xonyi sonon.
21 Won Marigi Senbema luma ne naa won
ya ma xuree seeti ma.
Won yaxuie mu noma tide na xuree ma e
xa kunkuie kui,
22 barima Alatala nan na won ma kiitisa ra,
a seriye yati nan fima won ma.

Alatala nan na won ma Mange ra,
a won natangama fe jaaxi nan ma.

²³ Wo tan sie, wo xa luutie bara yɔntɔn,
wo xa kunkui wuri mu tixi,
wo xa bela mu gexi italade.
Na kui wo xa naafuli fama ne xaninde,
hali mabenyeie noma na rabade.

²⁴ Siyonika yo mu a falama, «N mu
yalanxi.»
E xa yunubie fama ne xafaride.

34

Edon xa kiiti

¹ Wo wo maso, wo tan pamanee, alako wo
xa wo tuli mati.

Sie, wo xa wo tuli mati n na a fanyi ra.
Duniɲa pama birin xa e tuli mati n ma
masenyi ra,

² barima Alatala xonoxi pamanee nun e xa
soori gaali birin ma.

A fama ne dinde e ra, a e raton.

³ E xa mixi faxaxie mu ragatama.
E binbie boroma ne, e xiri fa te koore ma.
E wuli ifilima ne geyae ma.

⁴ Hali tunbui naxee na koore ma, e birama
ne,

alo burexee nun xoree birama ki naxe.
Koore walaxe makuntanma ne alo dagi.

⁵ Alatala naxe, «N ma santidegema na ge
na wali ra,

a goroma ne Edon pama xili ma,
n fa e sonto kiiti xa fe ra.»

⁶ Wuli na Alatala xa santidegema ma.

A bara ge serexe kon naxabade a ra,
xurusee wuli nun ture na a ma.

Alatala na serexe nde kon naxabafe
Bosara,

a na faxe tife a jaaxi ra Edon boxi ma.

⁷ Nama sontoma ne, sexe ningee nun
tuurae fan faxes,

han boxi yati bara noxo na wuli birin na.

⁸ Alatala xa nate nan na ki,
alako Siyoni gbe xa noxo Edon xa yaxuya
xa fe ra.

⁹ Edon xa xuree nun boxi luma ne alo dole,
a fa lu gan na.

¹⁰ A mu xubenma koee nun yanyi ra,
a tuuri luma ne te ra tun.

Menni findima gbengberenyi yire nan na
abadan,

mixi yo mu dangima naa sonon.

¹¹ Xoni nun wulai sube mooli birin luma
ne naa.

Alatala bara nate tongo menni xa findi
gbengberen yire ra.

¹² Menni mange mu sese toma naa e
yamarima rabama naxan xun na,
e xa kuntigie yensenma ne feo.

¹³ Menni xa yire makantaxie findima tun-
bee yire,
e xa taee luma ne alo wulai, wule baree
nun xonie luma dennaxe.

¹⁴ Wulai subee mooli birin sabatima naa,

¹⁵ Boximase a xale sama ne naa,
a fa e rasege, a e kanta.

Hali yubee sabatima menni ne, e fa die
rasege.

¹⁶ Alatala xa sebei mato a fanyi ra.

Yi sube birin fama ne lude naa, e fa wuya.
Alatala bara na nate tongo, a Xaxili yati
fama ne na rakamalide.

¹⁷ A tan nan yati e xa fe matoma, a na boxi
itaxun e ra,

a fa findi e gbe ra abadan.

35

Ala xa kira

¹ Nelexinyi xa lu gbengberen yire,
seewe xa lu wulai alo sansi fugaxie yire.

² Sansi tofanyie xa lu naa, seewe xui xa ite.
A xa lu alo Liban fotonyi, a xa tofan alo
Karemele geya nun Saron yire.

Won Marigi Alatala xa noore toma ne naa a
fanyi ra.

³ Wo tan naxee bara gaaxu han wo belexe
mu se suxuma, wo xinbi fa seren,
wo senbe xa so.

⁴ Wo a fala mixie be naxee bara gaaxu,
«Wo xa limaniya, hali wo mu gaaxu!

Wo Marigi Ala bara fa wo gbe noxode.
A fama wo rakiside a senbe ra.»

⁵ Na temui, donxuiye ya rabooma ne,
tulixorie fe mema ne.

⁶ Mabenyeie tunganma ne alo xeli, boboe fan
seewe xui raminima ne,
barima xuree minima ne gbengberenyi
ma.

⁷ Boxi maxaraxi mafindima ne baa ra,
dulonyi minima ne gbengberen yire.

Wulai baree xonyi bara findi ye yire ra.

⁸ Kira mabama naa naxan xili falama,
«Kira Seniyenxi.»

Mixi seniyyentare mu dangima menni, fo
naxan lanma a xa dangi na.

Xaxilitaree mu tima na kira xon ma.

⁹ Yetee nun burunyi sube mu toma naa, fo
lasiri mixi.

¹⁰ Alatala naxee xoreyaxi, nee nan
gbilenma e xonyi na kira xon ma.

E soma ne Siyoni seewe ra naxan mu
ponma.

E nelexinma ne tun.

Sunnunyi nun toore bama ne e ma abadan.

36

Asiriya mange xa masenyi

¹ Mange Xesekiya xa mangeya je fu nun
naani nde ra, Asiriya mange Senaxeribi

naxa no Yudaya taa senbemaē ra. ² A to ge na rabade, Asiriya mange naxa a xa soori mange xee Darisalamu mange xon ma, kellefe ra Lakisi, a tan nun a xa soori senbemaē. E naxa ti ye yire xungbe fe ma, mixie nu gare soma dennaxe. ³ Xilikiya xa di Eliyakimi, mange xa banxi xunyi, mange xa sebeliti Sebena, nun Asafi xa di Yowa, naxan findixi mange xa keedi ragate ra, nee naxa mini Asiriyakae ralande.

⁴ Asiriya mange rasima singe naxa yi masenyi ti e be, «Wo a fala Xesekiya be, Asiriya mange xungbe yi nan masenxi, <I xaxili tixi munse ra? ⁵ I woyen fufafu nan tun falaxi! I joxo a ma i bara feere nun senbe soto n gerefe ra? I laxi nde ra, naxan a niyama i xa n matandi? ⁶ I i xa lanlanteya saxi Misirakae nan ma fa? E luxi alo wuri ponpoe naxan girama, a fa i soxo i kilonma a ra temui naxe. Misira mange Firawuna na na ki ne mixi birin be, naxee e xaxili tixi a ra. ⁷ Temunde wo n yaabima ne, «Muxu xaxili tixi muxu Marigi Alatala nan na.» Kono n xa a fala wo be Xesekiya bara ge serexebadee kanade geyae fari, a fa a fala Yudayakae nun Darisalamukae be, «Wo Alatala batu Darisalamu xa serexebade gbansan ne.»»

⁸ «Xa i sa noma soe ragi wulu firin sotode i xa pama ya ma, n marigi Asiriya mange soe fima ne i ma, e naxee ragima. ⁹ Hali i i xaxili ti Misirakae ra, soe ragie nun gisee xa fe ra, i senbe xurun n ma mange xa mixi xuri di nde nofe ra. ¹⁰ Bafe na ra, wo Marigi Alatala xa mu waxi n xa be gere? Alatala nan a falaxi n be, <Siga, i na boxi kana.»»

¹¹ Na temui Eliyakimi, Sebena, nun Yowa naxa a fala Asiriya mange rasima be, «Yandi, i xa woyen muxu be Arami xui ra, muxu tan i xa konyie na xui fahaamuma. I naxa woyen muxu be Yuda xui ra pama ya xori naxan na tete fari ma.» ¹² Kono Asiriya mange rasima naxa e yaabi, «N marigi n xeexi yi masenyi falade i xa mange nun i tan nan gbansan be? N mu woyenfe yi mixie fan xa be, naxee doxoxi tete fari yi ki, naxee fama e yete xa gbi fuxi donde nun e yete xoli minde nun wo tan na?»

¹³ Mange rasima naxa keli, a a fala a xui itexi ra Yudaya xui ra, a naxe, «Wo wo tuli mati Asiriya mange xungbe xa masenyi ra, ¹⁴ <Wo naxa tin Xesekiya xa wo madaxu, barima a mu fata wo ratangade n belexe i! ¹⁵ Wo naxa tin a xa wo madaxu wo xaxili tife Alatala ra, a falafe ra, «Alatala muxu rakisima ne, yi taa mu luma Asiriyakae xa mange sagoe.» ¹⁶ Wo naxa wo tuli mati Xesekiya ra de! Asiriya mange yi nan falaxi, «Xa wo tin lude n ma yaamari bun na, kankan fama ne a xa

xee bogisee donde, kankan a xa kolonyi ye min, ¹⁷ han n sa fama wo xaninde boxi nde ma temui naxe, naxan luxi alo wo xa boxi, mengi nun weni fanyi, taami nun weni xee na dennaxe.» ¹⁸ Wo naxa wo tuli mati Xesekiya ra, naxan wama wo madaxufe a falafe ra, «Marigi Alatala won nakisima ne.» Si gbeteē xa alae no ne e xa mixie bade Asiriya mange belexe i? ¹⁹ Xamata nun Arapadi xa alae go? Sefarawayimi, Hena nun Iwa xa alae go? Nee bara Samari ba n belexe i? ²⁰ Namance birin xa alae ya ma, ala mundun a xa mixie rakisixi n belexe i? Alatala tan noma Darisalamu ratangade n ma?»

²¹ Nama naxa dundu, e mu a yaabi, barima mange a fala ne, «Wo naxa a yaabi de.» ²² Xilikiya xa di Eliyakimi, mange xa banxi xunyi, Sebena sebeliti, nun Asafi xa di Yowa keedi ragate, nee naxa siga mange Xesekiya yire e xa sosee iboxxi ra e ma sunnunyi kui, e fa Asiriya mange rasima xa masenyi dentenge a be.

37

Mange Xesekiya marasi fenfe Annabi Esayi ra

¹ Mange Xesekiya to na fe me, a naxa a xa donma iboo a ma, a beki dugi ragoro a ma sunnunyi kui, a fa siga Alatala xa banxi kui. ² A naxa a xa banxi xunyi Eliyakimi, a xa sebeliti Sebena, nun serexedube forie xee Amosu xa di Annabi Esayi xon, beki dugi ragoroxi e ma. ³ E naxa a fala a be, Xesekiya yi nan falaxi, «To findixi sunnunyi, jaxankate, nun boje mapaaxu loxoē nan na. A luxi alo die bari temui bara a li, kono senbe mu na sonon e xa bari. ⁴ I Marigi Alatala na Asiriya mange xa xera xa masenyi me Ala jipe rasotofe ra, temunde a a jaxankatama ne a xa na woyenyie ma. I xa Ala maxandi alako won ma mixi donxoe naxa faxa.»

⁵ Mange Xesekiya xa mixie naxa siga Annabi Esayi yire. ⁶ Esayi naxa a masen e be, «Wo a fala wo xa mange be, Alatala yi masenyi nan tixi, <I naxa gaaxu Asiriya mange xa xerae xa marasotoe xa fe ra, a naxee falaxi n be. ⁷ N fama a xaxili mafindide xibaarui nde ra, a fa gbilen a xonyi. N a faxama santidegema ra menni ne.»

⁸ Mange xa xera to gbilen Asiriya mange yire, a naxa a li a xa mange nu bara keli Lakisi, a nu na Libina gerefe. ⁹ Na temui Asiriya mange naxa a kolon a Kusi mange Tirihaka na fafe a gerede. Na kui a man naxa xerae xee Xesekiya ma, a falafe ra, ¹⁰ «Wo a fala Yudaya mange Xesekiya be, <I xa ala, i laxi naxan na, na naxa i madaxu de a falafe ra, «Darisalamu

mu luma Asiriya mange belexe i.»¹¹ I a kolon a fanyi ra Asiriya mangēe naxan nabaxi pamanee birin na. E e sonto ne a jaaxi ra. I tan fa fama i bade n yi ra di? ¹² N benbae si naxee bonbo, e xa alae e ratanga ne, alo Gosan, Xarani, Resefa, nun Eden bonsoe naxee na Teli Asari? ¹³ Xamata mange, Arapadi mange, Sefarawayimi mange, Hena mange, nun Iwa mange na minden?»

¹⁴ Xesekiya naxa bataaxe rasuxu xerae yi ra, a naxa a xaran. Na dangi xanbi, a naxa te Alatala xa banxi, a a itala Alatala ya i. ¹⁵ Xesekiya naxa Alatala maxandi, a naxe, ¹⁶ «Isirayila Marigi Alatala, naxan magoroxi malekee tagi, i tan nan na dunja birin Marigi ra, i tan nan koore nun boxi daaxi. ¹⁷ Alatala, i i tuli mati a fanyi ra, i xa Senaxeribi xa masenyi rame, naxan a xa mixi xeexi Ala Nije rasotode. ¹⁸ Alatala, nondi na a ra, Asiriya mangēe bara si birin sonto, a e xa fe xun nakana. ¹⁹ E naxa nee xa alae woli te i, e e kana. A nondi ki ma, na kuyee mu findixi Ala ra, barima ibunadama nan nee yailanxi wuri nun geme ra. ²⁰ Yandi, muxu Marigi Alatala, i xa muxu ratanga Senaxeribi ma, alako dunja birin xa a kolon, a i tan nan keren na Ala ra.»

²¹ Awa, Amosu xa di Annabi Esayi naxa xera xee mange Xesekiya ma, a naxe, «Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi, <N bara i xa maxandi suxu i naxan tixi Asiriya mange Senaxeribi xa fe ra. ²² Alatala xa masenyi nan ya a xili ma, Siyoni taa fama ne yode i ma, Darisalamu tofanyi fa i maberede.

²³ I nde konbixi, i nde maberexi?
I sonxoxi nde ma?

I bara i yete igbo Isirayila Seniyentoe ma.

²⁴ I xa xerae bara Marigi rasoto.

I bara a fala, «N tan bara te han Liban geyae fari n ma gisee kui.

N sediri wuri itexie fon,
n sipire wuri tofanyie sege fotonyi depexi kui.

²⁵ N tigie ge pamanee ma, n e ye min.

N Nili xure senkinnee birin xorima ne n sanyie ra.»»

²⁶ Alatala naxe, «I mu a mexi ba, n bara yi fee nate nu a rakuya, kafi n i daa temui?

N fa na e rabafe ne.

I tan findixi taa senbemaee sontoma nan tun na,

²⁷ na taa mixie senbe mu na e xa ti wo kanke.

Gaaxui nun yaagi nan tun e sotoma.

E luma ne alo nooge xare, alo sexe naxan na banxi kon na,

alo mengi bili naxan xarama beenun a xa bogi.

²⁸ Kono n i doxo temui, i mini temui sigafe ra gere sode, i fa temui, n na birin kolon.

I man na n matandi, n na fan kolon.

²⁹ I to bara n matandi na ki, i i yete igbo n ma,

n na n ma xurunde gbakuma ne i joe ra, n na n ma karafoe soti i de kui, n i ragbilen i kelide.»

³⁰ Alatala naxe, «Xesekiya, tonxuma nan ya i be:

Toofare wo sansi xori yolonxi nan donma. Tamuna wo sansi bali nan donma.

Kono tamuna boore, wo sansie nan donma wo naxee sima wo e xaba, wo weni min naxan kelima weni bilie ma, wo naxee sima.

³¹ Yuda bonsoe naxee kisima, nee luma ne alo wuri bili naxan sanke na boxi bun ma, a fa a bogi ramini.

³² Barima mixi ndee ratangama ne faxe ma Darisalamu,

Siyoni mixi ndee kisima ne.

Alatala Senbema a mafurama ne na birin nabade.»

³³ Na kui, Alatala yi masenyi nan tixi Asiriya mange xa fe ra, «A mu soma yi taa kui, a mu xali yo wolima be, a mu tima wo kanke a xa wure lefa ra, a mu bende matema tuganfe ra wo xa tete ra.

³⁴ A gbilenma a fa kira nan na, a mu soma yi taa kui!

Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁵ N yi taa makantama ne, n a rakisima ne n xili nun n ma konyi Dawuda xa fe ra.»

³⁶ Na koe ra Alatala xa maleke naxa mini, a sa Asiriyaka wulu keme tongo solomasaxan nun suuli faxa. A donxoe to keli geesege, e naxa na furee to e ya ma. ³⁷ Na kui, Asiriya mange Senaxeribi naxa gbilen a xonyi Ninewe. ³⁸ Loxoe nde, a to nu na salife a xa ala Nisiri xa banxi kui, Adarameleki nun Sareseri naxa a faxa santidegema ra, e e gi Ararati boxi ma. Esarixadoni naxa ti mange ra a baba Senaxeribi joxoe ra.

38

Xesekiya xa yalany

¹ Na loxoe mange Xesekiya naxa fura a jaaxi ra. A gbe mu nu luxi a xa faxa. Amosu xa di Annabi Esayi naxa siga a yire, a a fala a be, Alatala yi nan masenxi, «I xa yaamarie fi i xa mixie ma, barima i na

faxafe ne yi ki, i mu kisima yi fure ma.»

² Xesekiya naxa a yatagi mafindi banxi xale ma, a Alatala maxandi, a naxe, ³ «Alatala, yandi hinne n na, i a kolon n nan jerexi ne kira tinxixi nan xon ma n ma dunijeigiri kui n boje fixe ra. N mu i matandi, n mu gbilen i waxonfe foxo ra.» Xesekiya naxa wa ki fanyi ra.

⁴ Annabi Esayi mu nu gexi minide mange banxi tete kui, Alatala man naxa a masen a be, a naxe, ⁵ «Gbilen i xa sa a fala n ma nama yarerati Xesekiya be, i benba Dawuda Marigi Alatala yi nan masenxi, «N bara i xa maxandi me, n bara i yaye to. N i yalanma ne, a xi saxan nde. N je fu nun suuli sama ne i xa simaya xun ma. ⁶ N i tan nun yi taa ratangama ne Asiriya mange ma. N yi taa makantama ne n ma konyi Dawuda xa fe ra.»

⁷ Annabi Esayi naxa a yaabi, «Yi nan findima Alatala xa tonxuma ra i be, alako i xa a kolon a Alatala a xa masenyi rakamalima ne. ⁸ Ala naxe, «N a niyama ne soge niini xa gbilen a xanbi xanbi ma doxo fu Axasi tede ma.» Na temui, soge niini naxa magbilen a xanbi xanbi ma doxo fu a goroxi ki naxe.

⁹ Yudaya mange Xesekiya xa beeti nan ya, a naxan sebexi a to yalan a xa fure ma: ¹⁰ N nu a fala ne nu,

«A lanma n xa laaxira yi waxati fanyi n ma dunijeigiri kui?

N ma simaya xa dunke na ki?»

¹¹ N man nu a fala ne nu,

«N mu Alatala toma yi dunija ma sonon, n man mu ibunadama yo toma fa naxan sabatixi yi bende fupi fari.

¹² N ma lingira bara tongo n xun, alo xuruse kante xa leele italama ki naxe. N ma simaya na mafilinfe alo maboe xa gese.

Maboe na ge gese soxode, a donxoe naxan luxi, a na xaba.

Alatala, i tan fan, beenun nunmare xa so, i bara n ma simaya rajon.

¹³ N naxa mame ti han gesege, konon i bara n xorie igira alo yete a rabama ki naxe.

Beenun koe xa so, i bara dan ti n ma simaya ma.

¹⁴ N nu n xui xurudi raminima ne alo debelin xoni,

n nu wama ne alo ganbe sunnunxi.

N nu n ya rate koore ma, n nu fa a fala, «N Marigi n na toorofe, i xa n mali.»

¹⁵ «N noma na tagi rabade di?

A tan yati bara n yaabi, a fa n ma duba suxu.

Na kui n fama n perede yete magore nan kui n ma simaya birin na.

¹⁶ N Marigi, ibunadama kisima na ki ne.

N jengife to na nan ma.»

«I tan bara n ma yalanyi ragbilen n ma, n xa kisi.

¹⁷ I bara n mali na toore kui.

I xa xanunteya bara n natanga faxe ma, i bara n ma yunubie birin woli i kobe ra.

¹⁸ I a kolon a n ma gaburi mu findima matoxoe ra i be,

saya mu i matoxoma, faxa mixie fan mu i tantuma beeti ra.

Naxee goroma gaburi kui, nee xaxili mu tixi i xa hinne ra sonon.

¹⁹ Mixi pipe nan i matoxoma, alo n na i matoxofe ki naxe to loxoe.

Babae masenyi tima e xa die be i xa hinne xa fe ra.»

²⁰ Alatala bara n nakisi.

Won xa beeti ba a be korae ra a xa horomobanxi kui.

Won xa lu na raba ra won ma simaya birin na.

²¹ Annabi Esayi nu bara a fala, a e xa fa xore bogi yailan, e a fatu mange Xesekiya xa fi ma, alako a xa yalan. ²² Xesekiya nu bara a yaabi, «Tonxuma mundun a niyama n xa a kolon n man noma tede Alatala xa horomobanxi?»

39

Xesekiya Babilon mange xa xerae rasenefe

¹ Na temui Babilon mange Merodaki Baladan naxa bataaxe nun buja rasanba Xesekiya ma, barima a nu bara Xesekiya furafe nun a yalanfe me. ² Xesekiya naxa na xerae rasene, a a xa naafuli birin masen e be, alo gheti, xema, surayi, labunde nun ture xiri joxunme, a xa geresose ragatade nun a xa bannaya birin na dennaxe. Sese mu lu, Xesekiya mu naxan masen e be a xa banxi nun a xa boxi kui. ³ Na dangi xanbi, Annabi Esayi naxa fa Xesekiya yire, a a maxorin, «Na mixie munse falaxi i be? E kelixi minden?» Xesekiya naxa a yaabi, «E kelixi boxi makuye nde ne, dennaxe xili Babilon.»

⁴ Esayi man naxa a maxorin, «E munse matoxi i xa banxi kui?» Xesekiya naxa a yaabi, «Se naxan birin na n ma banxi kui. Sese mu luxi n xonyi n mu naxan masenxi e be.»

⁵ Na kui, Annabi Esayi naxa a fala Xesekiya be, «I tuli mati Alatala xa masenyi ra, ⁶ «Loxoe na fafe, yi mixie fama ne i harige birin xaninde Babilon, i benbae naxan luxi i yi ra. Alatala xa masenyi nan na ki. ⁷ E fama ne i xa die suxude, i naxee barixi, e e bana Babilon mange be.»

⁸ Xesekiya naxa a fala Esayi be, «Alatala xa

masenyi i naxan tixi, a fan.» A na fala ne barima a naxe, «Bɔɔɛsa nun kantari tan luma ne be, n ma simaya birin kui.»

40

Ala a xa jama xunsarafe

¹ Ala xa masenyi nan ya:

«Wo xa n ma jama madundu e xa tɔɔɛ kui.

² Wo xa a fala Darisalamu be a a xa jaxankate bara jɔn, a xa yunubie sare bara ge fide, a Alatala bara na ragbilen a ma han dɔxo firin.»

³ Mixi nde na a xui raminife gbengberen yire a falafe ra,

«Wo xa kira yailan Alatala be, wo sankira matinxin wo Marigi ya ra.

⁴ Gulunba xa ite, geya xa igoro, kira jaaxi xa yailan a fanyi ra.

⁵ Alatala xa nɔɔɛ makenɛnma ne daali birin ya xɔri.»

Alatala xa masenyi yati nan na ki.

⁶ Mixi nde bara a fala n be, «I xui rate.»

N bara a yaabi, «N xa munse fala?»

A naxe, «Adama xa nɔɔɛ luxi ne alo sansie.

⁷ E lisima ne, Alatala xa foye e fuge kana. Adamadie maniyaxi sansie nan na.

⁸ Sansie xarama ne, e fuge kana, kɔnɔ Alatala tan xa masenyi mu kanama abadan.»

⁹ Siyoni, i xa te geya itexi nde fari.

Darisalamu, i xa i xui ite senbe ra limaniya kui.

A fala Yudaya taee be, «Wo Marigi Ala na be.»

¹⁰ Marigi Alatala na fafe senbe ra, nɔɔɛ xanxi a belexe i.

Xunnakeli na a be.

¹¹ A mɛɛnima ne a xa xurusee ma, a a xa yexe yɔɔɛɛ tongoma ne, a e sa a kanke ma, a e ngae ragbengben.

¹² Nde baa ye maniyaxi a belexe kui?

Nde koore walaxe maniyaxi?

Nde dunija bendɛ maniyaxi?

Nde geyae dɔxɔxi sikeeli ra?

¹³ Nde Alatala Xaxili kolon?

Nde noma marasi fide a ma?

¹⁴ Nde a yamarima? Nde a matinkanma?

Nde fe kolonyi masenma a be?

Nde a masenma a be se yailanma ki naxe?

¹⁵ Namane luxi ne a be alo se xunxurie.

A e rakelima ne a fanyi ra.

¹⁶ Liban sube birin nalanxi mu serexe gan daaxi lima naxan daxa a be,

Liban fotonyi belebele mu yege lima a xa serexe ganfe ra.

¹⁷ Sese mu jamanee ra a ya i, e findixi a be fe fufafu nan na.

¹⁸ Wo wama Ala maniyafe nde ra?

Wo a misaalima munse ra?

¹⁹ Yirawali kuye nan masolima,

xabui xɛɛma radin a ma,

a fa gbeti yolɔnɔnyie yailan a kuye gbakuma naxan na.

²⁰ Setaree wuri nde nan fenma naxan mu kanama mafuren mafuren,

a mixi fen naxan fata a masolide alako a naxa bira.

²¹ Wo mu a kolon? Wo mu na fe mɛxi kabi temui xɔnkuye?

Wo mu na fahaamuxi kabi dunija daa temui?

²² A tan nan sabatixi dunija birin xun ma. Dunija mixie luxi ne a be alo katooe.

A tan koore walaxe italaxi ne alo dugi naxan sama leele ma.

²³ A tan nan mangɛɛ xun nakanama, a mixi xungbee xa fe magoro.

²⁴ E luxi ne alo sansi naxan si to, kɔnɔ beenu e xa mɔ, a fa wuyenyi radin e ma naxan e xarama gben.

Na temui foye xungbe e xaninma ne alo sexe xare.

²⁵ Ala Seniyentɔɛ xa masenyi nan ya:

«Wo n tan Ala maniyama nde ra?

N misaalixi nde be?

²⁶ Wo wo yae rakeli koore ma.

Nde na se yanbaxie daaxi?

Ala nan e yamarima, a e xilie kolon.

A senbe xa saabui ra, sese mu luxi e ma.»

²⁷ «Na kui, wo tan n ma jama,

naxan fatanxi Yaxuba ra, naxan findixi Isirayila ra,

munfe ra wo a falama,

«Alatala mu fe toxi naxan dɔxɔxi muxu ma. Muxu Marigi Alatala mu wama muxu gbe jɔxɔfe.»

²⁸ Wo mu a kolon? Wo mu na fe mɛxi?

Alatala findixi Ala nan na kabi abadan,

a dunija yati nan daaxi a folɛ ra.

A mu taganma, danyi mu na a xaxili ma.

²⁹ A senbe fima ne mixi taganxi ma,

a limaniya fi senbetaree ma.

³⁰ Hali dimedie e taganma, segetalae birama,

³¹ kɔnɔ naxe e xaxili tima Alatala ra,

nee senbe neene sotoma ne, e fa tugan alo segee.

E e jɛɛɛ, e e gi, e mu taganma fefe ma.»

41

Ala nan na Isirayila xa mali ra

1 «Namancee, wo wo sabari.
Si yensenxie, wo limaniya,
wo xa wo maso n ma kiiti yire ra.»

2 «Nde mixi tixi kira xon ma keli sogetede,
wo xa kiiti sama naxan xili ra?
Nde namancee saxi a sagoe, a manglee xa fe
igoro a be?
A xa santidsegema e xun nakanama ne, a
xa xali e rayensen ye.

3 A e kerima ne senbe ra, a man siga yire
gbete na rabade.

4 Nde na fee ragirixi a xa yaamari ra kabi
dunija fole?
N tan Alatala, naxan na fe fole nun fe
raponyi ra,
n tan bara na mooli birin nagiri.»

5 «Namancee gaaxuma ne na birin ya ra,
sie seren gaaxui ra dunija birin.

6 E limaniya fima e bore ma, a falafe ra,
«Wo wo senbe so!»

7 Yirawalie e bore malima alako xema xa
sa kuye ma.
E naxe, «A fan na ki ne.»
E kuye banbanma lantumae ra alako a
naxa fa bira.»

8 «Kono wo tan Isirayila findixi n ma konyi
nan na.
N wo tan Yaxuba bonsoe nan sugandixi,
naxan fatanxi n xanuntenyi Ibrahima
bonsoe.

9 N wo tongoxi dunija tunxunye nan na,
a falafe ra,
«N ma konyi sugandixie nan wo ra, n mu
mema naxee ra.»

10 Wo naxa gaaxu, barima n na wo foxo ra.
Wo naxa kontofili, barima n tan nan na wo
Marigi Ala ra.
N senbe fima wo ma n belexe tinxinxin nan
na.»

11 «Naxee birin wo maberefe, e fama yaagi
nan tun sode.
Naxee wo fenfe gere ra, e halakima ne, e
jon.

12 Wo na wo yaxuie fen, wo mu fama e
tode, barima e loema ne.
Naxee wo fenma gere ra, nee jonma ne.

13 Na rabama ne barima n tan nan na wo
Marigi Alatala ra,
naxan wo belexe rasuxu,
a a fala, «Wo naxa gaaxu, n fafe wo
malide.»

14 Yaxuba bonsoe, wo naxa gaaxu.
Isirayila, wo wo senbe so.
Hali wo findixi mixi xunxurie nan na alo
kuli di,
n tan naxan lanxi wo Rakisima ma, naxan
findixi wo xa Seniyentoe ra,
n tan yete yati fama ne wo malide.

N xui nan na ki.»

15 «N a niyama ne wo xa senbe magaaxuxi
soto wo yaxuie ya ra.
Wo luma ne alo wure wali se naxan geyae
rabooma, a e findi xube ra.

16 Wo yaxuie rayensenma ne
alo xe sa naxee maale bonbo, foye fa maale
lagi xanin.
Wo seewama ne Alatala ra,
wo Isirayila xa Seniyentoe tantuma ne.»

17 «Misikiinee nun setaree ye fenma, kono
e mu a toma.
E nenyi xarama ye xoli ra.
Kono n tan Alatala, n e xa maxandi ton-
goma ne.
N tan Isirayila Marigi Ala, n mu neemuma
e ma.

18 N xuree rabooma ne geya maxaraxie ma,
n dulonyi raminima ma gulunbae kui.
N gbengberenyi mafindima ne ye yire ra.

19 N sediri, kasiya, miriti, nun oliwi wuri
bilie sima ne gbengberenyi ma.
N sipire, orimi, nun buyisi sansi bilie si
wula i,
20 alako pama xa na to, e fa fahaamui soto,
a na birin findixi Isirayila xa Seniyentoe
Alatala senbe wali nan na.»

21 Alatala naxe, «Wo fa, wo wo xa
marakorosi masen n be.
Wo xa na birin tagi raba a fanyi ra Yaxuba
Marigi be.

22 Wo xa fa wo xa kuyee ra alako e xa a
fala muxu be fe naxee fama rabade.
Fe naxee singe rabaxi, e xa e raba ki fala
muxu be,
alako muxu xa xaxili soto na kui.
E xa a fala muxu be fe naxan fama rabade,

23 alako muxu xa a kolon a e findixi alae
nan na.
E xa fe nde raba, a na findi fefe yo ra,
naxan noma muxu de ixarade, muxu xa
gaaxu e ya ra.

24 Wo tan kuyee, «Wo mu noma na sese ra,
wo tide yo mu na.
Mixi naxan wo batuma, na mixi findixi
mixi xonxi nan na.»»

25 «N bara mixi nde rakeli koola mabiri,
a fama n xili ra kelife sogetede mabiri.
A manglee iboronma ne alo fepe rafale
bende iboronma ki naxe.

26 Nde na fe masenxi kabi a fole, alako
muxu xa na kolon beenun a xa raba?
Nde na falaxi, alako muxu xa a kolon
nondi fale nan a ra?
Kuye yo mu na fe masen.
Kuye yo mu na xibaarui fi.
Kuye yo mu e xui ite.

27 N tan nan na singe masen Siyoni be,

<Yi nan fama rabade.>

N tan xɛera nan xɛɛ Darisalamu.

²⁸ N naxan toma yi kuyee tagi,
keren mu na naxan noma masenyi nde
tide,

naxan noma n ma maxorinyie yaabide.

²⁹ Wo xa e mato: Kuye fufafu nan e ra!

E wali foxi yo mu na!

Sese mu na yi kuyee ra!»

42

Alatala xa Konyi Sugandixi

¹ N ma Konyi Sugandixi nan yi ki, n ɲoxo
saxi naxan xɔn ma,

n naxan xanuma n nii birin na.

N bara n Xaxili ragoro a ma.

A tinxinyi masenma ne ɲamanee be,

² kono a mu xaɲema e ma, a mu sɔnxɔe
ratema e ma,

a mu a yete igboma.

³ A mu kale kuntinxi igirama, a mu lanpui
dexɛ xuri raxubenma.

A kiiti sama a seriye ki nan ma.

⁴ A mu dagalanma, a mu birama,

han a ge tinxinyi rasabatide dunija ma.

ɲamanee xaxili tima a xa yaamari tinxinxi
nan na.

⁵ Alatala Nondi Kanyi xa masenyi nan ya,

Ala naxan koore daa, a a walaxe itala,

naxan boxi daa, a nun se birin naxan toma
naa,

naxan ɲengi fixi dunija mixie ma, alako e
xa dunija igiri.

⁶ «N tan Alatala nan na,

naxan i xɛɛxi, naxan i makantaxi,

naxan a niya i xa findi saate saabui ra
ibunadama be,

naxan a niya i xa findi naiyalanyi ra
ɲamanee be,

⁷ alako i xa donxuie ya raboo, i xa geeli-
manie ramini geeli,

i xa mixie xoreya naxee na dimi kui.»

⁸ «Alatala nan n na, n xili nan na ki.

N mu wama n firin nde xɔn,

n mu tinma n ma matoxɔe xa fi kuyee ma.

⁹ N ma masenyi singee bara rakamali,

n man fe neene masenma ne wo be naxan
fama rakamalide.

N nee xa fe rakolon wo ra beenu e xa
raba.»

¹⁰ «Wo xa beeti neene ba Alatala be,

wo a matoxo sa keli dunija baanyi ra,

wo tan naxee biyaasima baa xun ma,

wo tan naxee baloma baa kui,

wo tan naxee sabatixi ɲamanee kui.

¹¹ Gbengberenyi nun taee xa e xui ite,

Kedarikae sabatixi dennaxe.

Selakae xa e seewe xui ite geyae fari.

¹² E xa Alatala matoxo alo a lan a xa
matoxo ki naxe.

ɲamanee birin xa a matoxo.

¹³ Alatala minima ne alo ɲalama,
a boɲe te gere xa fe ra, a gereso xui ramini
senbe ra.»

¹⁴ «Kabi a rakuya n sabarixi, n dunduxi, n
nan n yete suxuxi.

Kono yakosi n nan n xui raminima alo gine
naxan di barife.

¹⁵ N sansie ralisima ne geyae fari,

geya findi gbengberenyi ra.

N xuree mafindima ne xare ra,

n ye yiree xori.

¹⁶ N donxuie rapereɲema ne kira nde ra, e
mu naxan kolon,

n dimi findi e be naiyalanyi ra,

n boxi magexi findi boxi saxi ra e ɲereɲema
dennaxe.

N na nan yati rabama e be, n mu e
rabɛɲinma.

¹⁷ Naxee e xaxili tixi kuyee ra,

e gbilenma ne yaagi kui.

Na kuyee yailanxi wure raxunuxi nan tun
na,

kono na mixie a falama e be, <Wo findixi
won ma alae nan na.»>

¹⁸ «Tulixorie, wo wo tuli mati.

Donxuie, wo wo ya ti n na.

¹⁹ Nde donxuxi, xa n ma konyi xa mu a ra?

Nde tuli xorixi, xa n n ma xɛera xa mu a
ra?

Nde donxuxi, xa n ma konyi boɲe saxi xa
mu a ra?

²⁰ Wo bara fe gbegbe to, kono wo mu wo
ɲoxo saxi e xɔn ma.

E bara e tuli mati, kono e mu fefe faha-
muxi.

²¹ Tinxinyi to rafan Alatala ma,

a bara wa a xa seriye binyafe, ɲama xa a
kolon.

²² Kono yi ɲama xun bara rakana,

e suxuxi yili nun geeli nan kui.

E yaxuie bara e xanin, mixi yo mu na
naxan e rakisima,

mixi yo mu na naxan maxandi tima e be e
xa gbilen.»

²³ Nde a tuli matima na fee ra wo ya ma?

Nde a ɲoxo sama na fee xɔn ma temui
naxan sa fama?

²⁴ Nde Yaxuba soxi muɲeti yi ra?

Nde Isirayila soxi kasaratie yi ra?

Alatala xa mu a ra, won yunubi rabaxi
naxan na?

E mu waxi ɲerefe a xa kira xa xɔn ma,

e man mu e tuli matixi a xa seriye xa ra.

²⁵ Na kui a naxa a xa xone dusu Isirayila
xun na,

a niya gere xa e xun nakana.

Na te bara dexe e rabilinyi,
kɔnɔ e mu e ɔɔxɔ saxi na xɔn ma.

43

Isirayila Rakisima kerenyi

¹ Alatala xa masenyi nan ya,
naxan Yaxuba daaxi,
naxan Isirayila yailanxi bende ra:
«Hali wo mu gaaxu, barima n bara wo xun sara,
n bara wo xili wo xili ra, barima n gbe nan wo ra.

² Wo na baa igiri, won birin nan a ra.
Wo na xure igiri, a mu wo xaninma.
Wo na dangi te xɔɔra, a mu wo ganma, a mu wo tɔɔroma,

³ barima n tan Alatala nan na wo Marigi Ala ra,

Isirayila xa Seniyentɔe, wo Rakisima.

N Misira nan fixi i xunsare ra,
n Etiyopi nun Seba fixi wo ɔɔxɔe nan na.

⁴ Wo tide to gbo n be n ma xanunteya xa fe ra,

n mixie nan bama wo ɔɔxɔe ra, n pama fi wo nii rakisife ra.

⁵ Wo naxa gaaxu, n na wo foxo ra.

N fama ne wo bonsoe ra, kelife sogetede nun sogeorode mabiri,

⁶ n fama wo xilide kelife yirefanyi nun kɔɔla ma.

<Wo fa n ma die ra, kelife yire makuye,

⁷ e birin naxee xilixi n xili ra,
n naxan daaxi n ma nɔre xa fe ra.>

⁸ Namae xa fa naxee ya na kɔnɔ e mu se toma,

e tuli na kɔnɔ e mu fe mema.

⁹ Namae nun sie xa e malan.

Nde na e ya ma naxan nu bara yi fe masen won be beenu a xa raba?

E xa seedee ramini, naxee noma a fe rafiixede,

alako booree xa a kolon a nondi na a ra.»

¹⁰ Alatala xa masenyi nan ya,

«Wo tan nan na n ma seedee ra, n ma konyi sugandixi,

alako wo xa n kolon, wo xa la n na.

Ala yo mu nu na n ya ra, Ala yo mu fama n xanbi ra.

¹¹ N tan keren nan na Alatala ra.

Mixi rakisima yo mu na bafe n tan na.

¹² N tan nan nondi masenxi, n tan nan wo rakisixi,

n tan nan fe neene masenma wo be.

Ala xɔɔe nde xa mu n na wo tagi.

Wo tan nan na n ma seedee ra a n keren nan na Ala ra.

¹³ Kabi folo folo n tan nan Ala ra.

Mixi yo mu noma mixi bade n belexe,

mixi yo mu noma n ma fe rabaxi masarade.»

¹⁴ Alatala xa masenyi nan ya,

Ala naxan wo xun sara,

Ala naxan findixi Isirayila xa Seniyentɔe ra.

A naxe, «N yaamari fima ne Babilon geelimanie xa fa e xa kunkuie kui,
e nu laxi naxee ra.

¹⁵ Alatala na n tan nan na, wo xa Seniyentɔe,
naxan Isirayila daa, naxan findixi wo xa mange ra.»

¹⁶ Alatala xa masenyi nan ya, Ala naxan kira boɔ baa tagi,

naxan dangide ramini morɔnyie xɔɔra,

¹⁷ naxan a niya soori ragi see nun soe ragie xa kata dangide menni,

e fa lu baa xɔɔra abadan, e mu te.

Na soori gali xubenxi ne alo lanpui xubenma ki naxe.

¹⁸ «Wo naxa wo mapɔxun fe singee ma, wo fe forie lu na.

¹⁹ Wo mu a toxi, n na fe neene rabafe? Wo mu gexi na kolonde?

N na kira nde boofe gbengberenyi ma,

n na xuree ramini yire maxaraxi ma.

²⁰ Burunyi daalise n matɔɔma,

alo wulai bare nun xundi, barima n ye ramini ma gbengberenyi ma,

n xure xungbee raboo yire maxaraxi ma,

alako n ma pama sugandixi xa ye min,

²¹ alako n pama naxan daaxi a xa n matɔɔx.»

²² «Yaxuba, wo mu maxandi tima n xili ra. Isirayila, wo mu fefe rabafe birafe ra n foxo ra.

²³ Wo mu tin yexese bade serexe ra n be, wo mu tin n binyade serexee ra.

N mu kote doxoxi wo xun ma sansi serexe ra,

n mu wo karaxan surayi ganfe ra.

²⁴ Wo mu labunde fanyi sara n be,

wo mu ninge ture gbege ba serexe ra.

Wo naxan nabaxi, wo bara n natagan wo xa yunubie ra,

wo bara n naxɔnɔ wo xa paaxura ra.»

²⁵ «N tan nan a ra, naxan i xa yunubie xafarima n xili xa fe ra,

n fa neemu i xa yunubie ma feo.

²⁶ I xa i xa fe dangixi masen n be,

won xa a mato kiiti na ki naxe.

²⁷ I benba singe yunubi raba ne.

I xa yarerati muruta ne n xili ma.

²⁸ Na nan a ra, n fama i xa serexedubee rayaagide,

naxee walima n ma horomolingira kui.

N a niyama ne Yaxuba bonsoe xun xa rakana,

Isirayila bonsoe xa yaagi.»

44

Kuye yailanma xa wali

¹ «N ma konyi Yaxuba bõnsõe, wo xa wo tuli mati,

n ma jama sugandixi Isirayila, wo xa n xui rame.

² Alatala xa masenyi nan ya, naxan wo daaxi wo nga tẽege i, naxan wo bun tima.

N ma konyi Yaxuba, hali i mu hanme, wo tan Yesurun n naxan sugandixi,

³ barima n ye ragoroma ne wo xa bõxi maxaraxi ma,

n xure raminima ne gbengberen yire ma. N nan n Xaxili ragoroma ne wo bõnsõe ma, n barake sama ne wo xa die ma.

⁴ E fanma ne alo jooge naxan toma fili tagi,

alo wuri naxee sixi xure de i.

⁵ Nde a falama ne, «Alatala gbe nan n na,» a Yaxuba xili sa a xun ma.

Nde a sebema ne a belexe ma, «Alatala gbe,»

a Isirayila xili sa a xun ma.»

⁶ «Alatala xa masenyi nan ya, Alatala Senbema naxan findixi Isirayila mangle nun a rakisima ra.

N tan nan na fe fõle ra, n tan nan na fe rapõnyi ra.

Ala gbete yo mu na bafe n tan na.

⁷ Nde maniyaxi n tan na? A xa na fala.

Na kanyi xa wõyen ba, a xa fe dangixi masen kabi n ma jama daa temui.

A xa fe masen naxan fama rabade, iyo a xa na fala kene ma.

⁸ Wo naxa gaaxu, wo naxa seren.

N mu na masenxi wo be xe, beenu na fee xa raba?

N ma seedee nan wo ra.

Ala gbete na na, ba n tan na?

Ade, fanye gbete mu na hali keren.»

⁹ Fuyantee nan kuye yailanmae ra.

E xa wali tide yo mu na.

E xa seedee ya mu na, e xaxili ifuxi.

E fama lude na yaagi nan kui.

¹⁰ Nde kuye yailanma, naxan mu noma a malide fefe ra?

¹¹ Na kanyie yaagima ne.

Adamadi nan tun na e ra.

E birin xa e malan, e xa ti n ya ra.

N e birin nagoroma ne gaaxui nun jaxankate ra.

¹² Kuye yailanma wure xabuma te xõora, a kuyee yailan derema ra, a a rawali a yete senbe ra.

Kaame nun ye xõli luma ne a suxu ra, a fa tagan.

¹³ Kamuderi luuti italama ne a maniyafe ra, a a kõorin.

A wali fõlo wali see ra,

a a yailan han a lu alo mixi tofanyi naxan tima a xa banxi kui.

¹⁴ A nu wuri ndee si fõtõnyi yire, a mame ti han tune ye a ramo, a fa a sege.

¹⁵ A nde findi yege ra, alako xinbeli naxa a suxu,

a nde rawali taami ganfe ra.

Kõno naxan luxi, a na findi ala ra a naxan batuma,

a kuye rafala, a suyidi a be.

¹⁶ A seeti findi yege ra,

a sube ganma naxan na,

a fa a dege, a a fala, «Yi te fan. Xinbeli mu n suxuma be.»

¹⁷ A wuri dõnxõe nan findima a xa kuye ala ra,

a suyidi naxan be a batufe ra.

A maxandi ti a be, a falafe ra,

«N nakisi, barima i tan nan n ma ala ra.»

¹⁸ Kõno na mixi mu gexi fahaamui sõtõde.

A luxi alo dõnxui naxan mu se toma,

a xaxili mu fata fee tagi rabade.

¹⁹ Sese mu a a bõje ratima sõnon, a xa a mapõxun,

«N bara wuri seeti sa te i,

alako n xa taami nun sube gan a te wole ra n naxan donma.

A lanma n xa na wuri dõnxõe rafala kuye ra Ala naxan xõnma?

N xa n suyidi wuri xuntunyi be?»

²⁰ Na kuye yailanma birama se nan fõxo ra naxan findima te xube ra.

A bõje bara a yete yanfa.

A mu fata a yete rakiside,

a man mu xaxili sõtõ a falafe ra, «N naxan tixi n belexe ra wule ala nan a ra.»

²¹ «Yaxuba bõnsõe, wo xa ratu yi fee ma, wo tan Isirayila jama naxan findixi n ma konyi ra.

N wo daa ne, alako wo xa findi n ma konyi ra.

Isirayila, n mu neemuma wo ma.

²² N bara wo xa yunubie xafari, wo naxan sõtõ wo xa murute kui,

n bara nee ba naa alo nuxui bama koore ma ki naxe.

Wo xa gbilen n ma, barima n bara wo xun sara.»

²³ Koore xa seewa Alatala xa wali xa fe ra. Bõxi bunyi xa a xui ramini.

Geyae xa e xui ite alo wuri naxee na fõtõnyi kui,

barima Alatala bara Yaxuba xun sara,

a bara a nõre masen Isirayila ya ma.

²⁴ Wo Rakisima Alatala xa masenyi nan ya naxan wo rafalaxi wo nga tẽege,

«N tan, Alatala nan n na, naxan fe birin daaxi,
 naxan koore itala,
 naxan boxi rafala a belexe ra,
 25 naxan namijonme wule falee xa tonxumae kana,
 naxan sematoe rayaagi,
 naxan lonnilae xa marasi mafindi lonnitareja ra,
 26 naxan a xa namijonme konyie xa masenyie rakamali,
 naxan a xa xerae xui findi nondi ra,
 naxan a masenma Darisalamu xa fe ra, <Nama fama sabatide naa,>
 naxan a masenma Yudaya taee xa fe ra, <E man fama ne tide,>
 27 naxan a falama baa be, <Xara, n i xa ye raxorima ne,>
 28 naxan mange Sirusi xeeema a sago rabade, alo xuruse madonyi a rabama ki naxe,
 naxan a masenma Darisalamu xa fe ra, <A man xa ti,>
 naxan a masenma horomobanxi xa fe ra, <A man xa ti!»

45

Ala xa wali nun Sirusi

1 Alatala xa masenyi nan ya a xa mixi sugandixi Sirusi be,
 a naxan xeexi jamanee xun nakanafe ra, e xa lu a xa yaamari bun ma,
 a naade rabixi naxan be alako a xa wali xa sooneya.
 2 «N tima ne i ya ra, n tentenyi magoro i be,
 n wure gbeeli naadee kana, n wure naadee yensen ye i ya ra.
 3 N naafuli noxunxi fima ne i ma, alako i xa a kolon n tan nan Isirayila Marigi Alatala ra,
 naxan i xilixi i xili yati ra.
 4 N ma konyi Yaxuba xa fe ra, n ma jama sugandixi Isirayila, n i xilixi i xili nan na, n binye fima ne i ma hali i to mu n kolonxi sinden.
 5 N tan nan na Alatala ra, Ala gbete yo mu na bafe n tan na.
 N senbe fima ne i ma hali i to mu n kolonxi sinden.
 6 Na kui mixi birin fama ne a kolonde a Ala kerenyi nan n na,
 kelife sogetede han sogegorode,
 Ala gbete yo mu na.
 7 N tan nan koore yalanma, n dimi rasin, n tan nan heri raminima, n gbaloe raba.
 N tan Alatala na n na fee birin nabama.»

8 «Tune ye xa goro kelife koore ma, nuxui xa rabi ye raminife ra.
 Boxi fan xa rabi na ye sotofe ra.

Kisi xa soto alo sansi bulama ki naxe, tinxinyi xa lu na.
 N tan Alatala nan na birin daaxi.»

9 Naxankate na mixi be, naxan a yailanma matandima,
 naxan findixi feje xuntunyi tun na.
 Bende doloxi a falama feje yailanma be,
 «I n yailanfe munse ra? I xa wali mu fan!»
 10 Naxankate na mixi be, naxan a falama a baba nun a nga be,
 «Wo munse barixi?»

11 Alatala xa masenyi nan ya, Isirayila xa Seniyentoe naxan wo daaxi,
 «Wo wama n maxorinfe tina fe nan ma n naxan nabama n ma die ra?
 Wo wama n yamarife n ma wali xa fe nan na?
 12 N tan nan boxi yailanxi, n fa mixi daa a fari.
 N tan nan koore itala n belexe ra, n tunbuie yamari.
 13 N tan nan man Sirusi xeeema n ma tinxinyi xa fe ra.
 N kira rabooma ne a be alako a xa n ma taa ti,
 a xa n ma jama xoroya xunsare xanbi.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

14 Alatala xa masenyi nan ya,
 «Misira nun Etiyopi xa naafuli luma ne i yi ra,
 Sebakee findima ne i xa konyie ra,
 e bira i foxo ra yolonxonxi kui, e suyidi i be, e a fala i be,
 «Ala na i foxo ra, a maniye mu na, Ala gbete mu na.»

15 Isirayila Marigi Ala, a Rakisima, Ala nan i ra, naxan mu a yete masenma kene ma.
 16 Kuye yailanmae fama ne lude yaagi kui, e e birin xanin,
 17 konoo Alatala Isirayila tan rakisima ne abadan,
 a mu fama yaagide feo.
 18 Alatala naxan koore daaxi, naxan firin nde mu na,
 naxan dunija daaxi a ki nun a keja nan ma,
 a fa adamadie rasabati a ma,
 a fa a fala, «Alatala nan na, Ala gbete yo mu na.
 19 N mu woyenxi dunxui xa ra de.
 N mu a fala Yaxuba bonsoe be e xa n fen na ki tun.
 N tan Alatala nondi nan falama, n tinxinyi nan masenma.»

20 «Wo wo malan, wo fa, wo wo maso, wo tan mixi gixie kelife jamanee ma,

Kuye batuie mu sese kolon,
e kuye maxandima naxee mu noma mixi
rakiside.

²¹ Wo wo xui ramini, wo xa marakolonyi ti
e be.

E xa e bore rasi.

Nde yi masenyi tixi kabi temui xonkuye?
N tan xa mu a ra?

Ala gbete yo mu na bafe n tan na,
Ala naxan tinxin, naxan mixi rakisima.

²² Wo xa gbilen n ma, wo tan naxee kelima
dunija tunxunye ma,

alako wo xa kisi soto,
barima Ala gbete yo mu na bafe n tan na.

²³ N bara n kali n yete ra nondi ki ma,
n ma masenyi mu kanama fefe ma.

Xinbi birin sinma ne n bun ma,
kali birin nabama n tan nan xili ra.

²⁴ Nama a falama ne n be,
<Tinxinyi nun senbe toma i tan Alatala nan
gbansan yi.>

Mixi naxee nu murutaxi a ma,
e fama ne a yire yaagi kui.

²⁵ Kono Isirayila bonsoe gbe joxoma ne
Alatala saabui ra,
e fa xunnakeli soto.

46

Babilon xa alae

¹ Babilon xa kuye Beli a xinbi sinma.
A xa kuye Nebo fan a felenma boxi ma.
Sofalee e bendunma xanin se fari.

Na kote binya, a sofalee rataganma ne.

² E mu no na kuyee ratangade.
E birin xa siga konyiya kui.

³ «Yaxuba bonsoe, wo wo tuli mati n na.
Isirayilaka naxee luxi, wo wo tuli mati n
na.

Kabi wo barixi temui naxe, n bara wo
xanin n belexe, n bara wo bun ti.

⁴ N nu na raba ne han wo fori waxati.

Wo xunxexe to nu fiixema, n tan nan man
nu wo bun tima.

N to wo daa, n man nu wo malima ne, n
wo xanin, n wo rakisi.

⁵ Wo n ma maniye toma minden? Wo n
firin nde kolon?

⁶ Naafuli kanyi xema nun gbeti raminima,
a a sa sikeeli fari,

alako xabui xa kuye nde yailan a be,
a a xinbi sinma naxan be a batufe ra.

⁷ E na tongo, e a doko e tunki fari, e a xanin
yire, e a tima dennaxe.

Menni a tixi tun, a mu sigama dede.

Hali mixi nde a mawa a be, a mu a
yaabima,

a mu mixi ratangama a xa toore ma.»

⁸ «Wo tan murutela, wo xa ratu na fee ma,
alako wo xa no kaside.

⁹ Wo xa ratu n naxan nabaxi temui dangixi.
Ala gbete yo mu na bafe n tan na, n firin
nde mu na.

¹⁰ Ala gbete mu na naxan fe masenma
beenun a xa raba,

naxan noma a falade,

<N waxonfe fama ne rakamalide. N tan
nan a ragirima.>

¹¹ N tan nan xoni nde xilima kelife soget-
ede mabiri,

naxan n waxonfe rabama n be.

Iyo, n naxan falaxi, n a rabama ne,

n naxan natexi, n a rakamalima ne.

¹² Wo wo tuli mati n na, wo tan naxee
xaxili xorocho,

wo tan naxee makuyaxi tinxinyi ra.

¹³ N ma kiiti tinxinxi bara makore, a mu
makuya feo.

N fama n ma kisi fan na, a mu buma.

N Siyon rakisima ne,

N nan n ma noore ragoroma ne Isirayila
ma.»

47

Babilon birafe

¹ «Babilon taa, keli i xa kibanyi kui, i doko
boxi ma.

I xa tofanyi nun i xa bannaya bama ne i yi.

² Wali see tongo kuri sofe ra.

I xa mafelenyi bama ne i ma, i xa dugi
mate, i xure igiri i mageli ra.

³ I jaiboma ne yaagi kui,
n fama ne n gbe joxode kinikini xanbi.»

⁴ Alatala Senbema nan findi muxu xun-
sarama ra, Isirayila xa Seniyeentoe.

⁵ «Babilon jama, wo doko, wo wo de
balan.

Wo xa mangeya bara jon.

⁶ N nu xonoxi n ma jama ma, n fa e ke
tongomae xun nakana.

N naxa e lu wo sagoe, kono wo mu kinikini
e ma fefe ma.

Hali forie, wo bara e paxankata a jaaxi ra.

⁷ Wo nu a falama ne, <N ma mangeya mu
jonma abadan!>

Kono wo mu wo joxo saxi fe xon ma naxan
noma wo lide.»

⁸ «Yakosi wo wo tuli mati n na,
wo tan banna naxee a mapoxunxi a fefe
mu noma wo toorode,

naxee a falama, <N keren nan tide gbo
dunija,

n mu findima kaape ra, n ma die mu bama
n yi.>

⁹ Kono n xa a fala wo be, na fe firinyie wo
lima ne fejen keren kui.

Wo ganma ne wo xa die ra, wo findi kaape
ra

hali wo duureya nun karamoxo wali
rawuya.

10 Wo nu laxi wo xa ɲaaxuna nan na,
wo ɲoxo a ma na mu toma.
Wo xa fe kolonyi bara wo madaxu.
Wo bara a fala wo boɲe ma, <N keren nan
be, n tan nan gbansan tide gbo.>
11 Gbaloe fama ne wo lide, wo mu noma
wo yete ratangade naxan ma wo xa
naafuli ra,
gbaloe naxan wo terennama.»
12 «Wo to laxi na fe mooli nan na, wo xa lu
wo xa duureya,
nun wo xa manduruya kui wo darixi
naxan na.
Wo a maɲoxun a na sooneyama ne wo be,
wo fa geeni wo yaxui xun ma,
13 kono na birin fama ne wo ratagande.
Wo xa se matoe xili, naxee koore matoma,
e fe fala naxan fama wo lide.
14 Nee tan fan luma ne alo sexe naxan
ganma te ra.
E mu noma e yete rakiside te xooa.
Sese mu luma e yi ra, hali te xunxuri
e doxoma naxan seeti ma xinbeli
temui.
15 E mu noma fefe rabade wo be,
hali wo to bara wo xaxili ti e ra kabi wo
dimedi temui.
E sigama ne yare e xa kira ɲaaxi xon ma.
Mixi yo mu noma wo rakiside.»

48

Isirayila nun Ala xa lanyi

1 «Yaxuba bonsoe naxan xili Isirayila,
naxan fatanxi Yudaya ra,
wo wo tuli mati n na.
Wo tan naxee wo kalima Alatala xili ra,
wo tan naxee Isirayila Marigi Ala
maxandima tinxintareya kui,
2 wo tan naxee wo yete xilima Taa
Seniyenxi Kanyie,
wo tan naxee wo xaxili tima Isirayila
Marigi Alatala ra,
3 n naxan masenxi wo be temui dangixi, n
bara ge na ragiride.
4 N to a kolon wo xaxili xoxoxo alo wure,
5 n naxa wo rakolon na fe ra beenun a xa
raba,
alako wo naxa fa a fala,
<Muxu xa kuye wuri daaxie nun wure
daaxie nan na fe natexi.>
6 Wo bara na me? Wo bara so na fe kui?»
«Yakosi n fe neenee masenma ne wo be,
naxee nu bara noxon wo ma.
7 Nee minixi yi waxati ne,
wo mu nu naxee kolon.
Na kui wo mu noma a falade, <Iyo, muxu
nu nee kolon.>
8 Wo mu na fee fahaamuxi temui dangixi
barima wo tuli xoxoxo.

Yanfantee nan wo ra kabi wo bari temui.
9 N xili xa fe ra, n mu n ma xone ramini
wo ma kerenyi ra.
N ma matoxoe xa fe ra, n mu wo rabolo.
10 N bara wo mato,
kono n mu a rabaxi alo xabui a rabama ki
naxe gbeti ra.
N wo matoma toore nan saabui ra.
11 N yi rabama n yete be alako n xili naxa
kana,
alako n ma matoxoe naxa fi n firin nde
ma.»
12 «Yaxuba bonsoe, wo wo tuli mati n na.
Isirayila n naxan xilixi, wo wo tuli mati n
na.
N tan nan na a singe ra, n tan nan na a
donxoe ra.
13 N belexe nan dunijna bunyi saxi,
n senbe nan koore italaxi.
N na e xili, e tima ne keren na.»

14 «Wo xa wo malan, wo xa wo tuli mati n
na.
Kuye mundun bara yi fe masen wo be
beenun a xa raba?
Alatala bara mixi nde sugandi naxan a
sagoe rabama Babilon na,
naxan e xili xun nakanama.
15 Iyo, n tan yati bara n ma masenyi ti,
n bara a xili, a xa na wali rakamali.»

16 «Wo wo maso n na, wo xa wo tuli mati.
Kabi a foie, n mu woyen dunxui ra.
Na fe rabama n ya xori.»

Yakosi, n Marigi Alatala na n xeeffe, a a
Xaxili ragoroxi n ma.

17 Wo Rakisima Alatala, Isirayila xa
Seniyentoe, a xa masenyi nan ya,
«N tan findixi wo Marigi Alatala nan na,
naxan wo xa fe sooneya ki masenma,
naxan wo rapereema jere ki fanyi ra.
18 Xa wo wo ɲoxo sa n ma seriye xon ma
nu,
boɲesa nun kisi nu gboma ne wo yi ra alo
ye naxan na baa ma.
19 Wo bonsoe nu wuyama ne alo meyenxi
naxan na baa de ra,
wo xa die xilie mu nu bama n ya i.
20 Wo xa keli Babilon seewe xui ra.
Wo xa na masen dunijna birin be.
Wo xa a fala, <Alatala bara a konyi Yaxuba
xun sara.>
21 Ye xoli mu luma e ma gbengberenyi ma,
a fanye ibooma, a ye ramini a kui.
22 Mixi ɲaaxi xa fe mu sooneyama.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

49

Alatala xa konyi

1 Si yensenxie, wo xa wo tuli mati n na.
Yire makuyee, wo xa wo ɲɔɔ s a n wɔyɛn
xui xɔn ma.

Alatala n xili nɛ kabi n nga tɛgɛ,
a naxa n xili fala beenun n xa mini foye ra.

2 A naxa n dɛ lu alo santidɛgɛma xɛɲɛxi
a belexɛ,

a naxa n findi xali ɲɔɛ rameluxi ra,
a naxa n sa a xa xali gbɔnfɔɛ kui.

3 A naxa a fala n bɛ, «Isirayila, n ma konyi
nan i ra,
n na n ma nɔɛ masenma naxan saabui
ra.»

4 Kɔnɔ n naxa a yaabi, «N ma wali mu
sɔɔneyaxi,
n bara kata, kɔnɔ fufafu na a ra.
N ma wali sare na n Marigi Alatala nan yi.»

5 Na kui Alatala naxa masenyi nde ti,
naxan n daa n nga tɛgɛ i, n xa findi a xa
konyi ra,

alako n xa Yaxuba bɔnsɔɛ ragbilen a ma,
Isirayila ɲama man xa malan a fɛ ma.

Alatala bara binyɛ xungbe fi n ma,
a tan naxan findixi n senbe ra.

6 A naxɛ, «Yaxuba bɔnsɔɛ Isirayila rag-
bilenfe n ma,

wali na a ra naxan xurun i bɛ n ma konyi.
N man i findima nɛ naiyalanyi ra si gbɛtɛɛ
bɛ,

alako n ma kisi xa masen dunɲa yire
birin.»

7 Alatala xa masenyi nan ya,
Alatala naxan findixi Isirayila Xunsarama
ra, Isirayila xa Seniyɛntɔɛ,
won bɔnsɔɛ naxan xɔnxi,
naxan walixi mangɛɛ bɛ,
«Mangɛɛ na wo to, e e tima nɛ,
kuntigie na wo to, e e xinbi sinma nɛ wo
bun ma,
barima dugutɛgɛ Alatala naxan Isirayila xa
Seniyɛntɔɛ ra,
na nan wo sugandixi.»

8 Alatala xa masenyi nan ya,
«N wo yaabima yaabi temui nɛ,
n wo rakisima kisi loxɔɛ nɛ.
N wo makantama nɛ,
n wo tima nɛ alo ɲama n saate tongo naxan
bɛ,

alako wo xa bɔxi xa fan, naxan kanaxi a
xa yailan.

9 Geelimanie minima nɛ,
mixi naxee na dimi xɔɔra, nee xɔɔɛya
sɔtoma nɛ.

10 E luma nɛ alo xurusee naxee e
demadonma filie ma,
kaamɛ nun ye xɔli mu e suxuma,
kuyefure nun soge xɔnɛ mu e tɔɔɔɔma.
E rahinnema nan luma e rapɛɛ ra,
a e xun ti dulon yire ra.

11 Tentenyi ragoroma nɛ, yili rafe, alako e
xa kira xa fan.

12 E fama nɛ kelife yire makuyee,
kelife kɔɔla nun sogegɔɔde ma,
kelife Asuwan bɔxi ma.»

13 «Naxee na koore ma, e xa e sɛɛwɛ xui
ite,
naxee na bɔxi ma, e xa ɲɛlexin,
naxee na geyae fari, e xa bɛɛti ba,
barima Alatala a xa ɲama madunduma nɛ,
a kinikini tɔɔɔ mixie ma.»

14 Kɔnɔ Siyonkae nu a falama nɛ,
«Alatala bara muxu rabolo,
Muxu Marigi bara nɛɛmu muxu ma.»

15 «Dingɛ nɔma nɛɛmude a xa diyɔɔɛ ma?
A mu kinikinima xɛ a xa di ma?
Hali a tan nɛɛmu,
n tan mu nɛɛmuma wo ma.

16 Wo xilie korinxi n belexɛ kui,
n yae tixi nɛ i xa banxi ra temui birin.

17 Wo xa die na gbilenfe wo xɔnyɛ.
Naxee wo tɔɔɔɔxi, nee na kelife wo xun
ma.

18 Wo wo ya ite. Wo xa die bara e malan,
e na fafe.

N tan Alatala bara n kali n yetɛ ra,
wo xa mixie fama nɛ lude wo sɛti ma,
alo dugi tofanyie luma ginɛ ma ki naxɛ a
xa futi xiri loxɔɛ.»

19 «Hali wo yaxuie to wo xɔnyɛ kanaxi, e
wo xa ɲama rayensen yɛ,
yakɔsi wo fama nɛ wuyade han wo gbo wo
xa bɔxi bɛ.
Mixi naxee kasare tixi wo xɔnyɛ, e bara
siga.

20 Wo xa di naxee barixi yi tɔɔɔ waxati,
e fama nɛ a falade, «Be xurun won bɛ.
Won xa yire nɛɛnɛ ti won luma dennaxɛ.»

21 Na temui wo fama nɛ a falade,
«Nde yi die barixi n bɛ?

Mixi rabɛɲinxi nan nu na n na.
Ala nu bara n nabolo, a mɛɛ n na.

Nde yi die ramɔxi?
N keren peti nan nu a ra.
Yi die kelixi minden?»

22 Won Marigi Alatala xa masenyi nan ya,
«N nan n belexɛ itema nɛ ɲamanɛɛ bɛ,
n tɔnxuma masen e bɛ,
alako e xa fa wo xa di xɛmɛɛ ra e belexɛ,
e xa fa wo xa di ginɛɛ ra e tunki ma.

23 Mangɛɛ mɛɛnima nɛ wo xa die ma,
mangɛɛ ginɛɛ e ramo.
Na mixi xungbee e xinbi sinma nɛ wo bun
ma,

e wo sanyie masunbuma nɛ.
Na kui wo fama nɛ a kolonde a Alatala na
n tan nan na.

Mixi naxee e xaxili tima n na, na kanyi mu yaagima.»

²⁴ Soori xa se tongoxi noma rasuxude a yi ra?

Senbema xa mixi suxuxi noma bade a yi ra?

²⁵ Alatala wo yaabima yi ki ne:

«Iyo, n soori xa se tongoxi rasuxuma ne a yi ra,

n senbema xa mixi suxuxi bama ne a yi ra. N wo gerefae gerema ne, n wo xa die rakisi.

²⁶ Naxee wo jaxankatama, e fama ne e yete sube donde,

e siisima ne e yete wuli ra.

Na kui ibunadama birin a kolonma ne, a n tan nan Alatala ra, wo Rakisima, wo Xunsarama, Yaxuba xa Senbema.»

50

Yunubi sare

¹ Alatala xa masenyi nan ya:

«N keedi mundun sebexi n xa mee wo nga ra?

N sare mundun sotoxi wo matife ra?

Wo matixi wo yete xa yunubie nan ma fe ra.

N mee xi wo nga ra a xa matandi nan ma.

² Munfe ra wo mu n yaabima?

Munfe ra wo mu tima n ya ra?

Wo a mapoxunxi ne n belexe mu fata wo fulunde?

Wo a mapoxunxi ne n senbe mu noma wo rakiside?

N ma woyen keren noma baa xarade.

N noma xure findide gbengberenyi ra, yexee xa faxa, e xa boru.

³ N fata koore rafuorode,

alo mixi na kaaje dugi ragoroxi a ma.»

⁴ N Marigi Alatala bara masenyi so n yi ra naxan noma mixi taganxi malide.

A n na naxunuma geesege birin, a n tuli ibama,

alako n xa n tuli mati a ra alo xarandi fanyi.

⁵ N Marigi Alatala bara n tuli rabi,

n tan mu tondima birade a foxo ra.

⁶ N nan n fari tima ne n yaxuue xa n bonbo.

N na n xere fan tima ne e xa n de xabe matala.

N mu n ya tagi noxun e xa konbie ma,

n mu tondi e xa e de ye boxun n ma.

⁷ N Marigi Alatala to n mali,

n mu yaagi, n mu n gi.

N luma ne alo fanye, barima n a kolon n mu luma yaagi kui.

⁸ Naxan n gbe joxoma a na n seeti ma.

Nde wama n sonxofe? Won xa woyen.

Nde wama n kalamufe? Kiiti xa sa.

⁹ N Marigi Alatala nan n malife.

Nde noma a ra?

E xa kalamui kanama ne alo dugi fori teese naxan donma.

¹⁰ Nde gaaxuma Alatala ya ra wo ya ma, a Ala xa konyi xui suxu?

Naxan birin na jerefe dimi xooru naiyalanyi xanbi,

a xa a xaxili ti Alatala xili ra, a la a ra.

¹¹ N xa a fala wo be,

wo tan naxee te radexema,

wo fa tanbe raxajenna gere xili ma,

N fama ne wo toorode a xoroxoe ra.

51

Isirayila fatanxi dennaxe ra

¹ «Wo wo tuli mati n na, wo tan naxee tinxinyi nun Alatala fenfe.

Wo xa wo ya ti fanye ra Alatala wo raminixi dennaxe.

² Wo xa wo ya ti wo baba Iburahima nun wo nga Sara ra naxee wo barixi.

N to a xili a keren nan nu a ra,

konu n to ge dubade a be,

a findi ne bonsoe wuyaxi benba ra.

³ Alatala Siyon madunduma ne,

a kinikini a xa kasare birin ma.

Alatala a xa gbengberenyi findima ne yire fanyi ra alo Eden boxi,

a a xa boxi ratofanma ne alo a darixi a ra ki naxe.

Seewe nun jalexinyi lu naa,

suuki nun beeti ba temui birin.»

⁴ «N ma pama, wo wo tuli mati n na.

N ma si, wo xa n xui rame.

Seriye fatanxi n tan nan na,

n ma kiiti tinxinxi findima ne naiyalanyi ra sie be.

⁵ N ma kiiti tinxinxi bara makore,

n ma kisi na fafe,

sie fama ne e xaxili tide n senbe ra.

⁶ Wo wo ya rate koore ma.

Menni loema ne alo foye tuuri raloma ki naxe.

Wo wo ya ti boxi ra.

Menni jonma ne alo dugi fori.

Mennikae faxama ne alo tugitugi.

Konu n ma kisi tan abadan nan a ra,

n ma tinxinyi mu kanama.»

⁷ «Wo xa wo tuli mati n xui ra, wo naxan kolon tinxinyi ra.

N ma seriye sabatixi wo boje kui.

Wo naxa gaaxu mixie xa mabere ya ra,

wo naxa wo gi e xa sonxoe ya ra.

⁸ Nimase xunxurie e donma ne alo dugi, teese e rajon alo gese fute.

Konu n ma tinxinyi buma ne abadan,

n ma kisi luma ne bonsoe ya ma temui birin.»

9 Alatala, i xa keli senbe ra.
I xa keli alo singe ra.
I tan xa mu Misirakae bonbo alo wulai
sube magaaxuxi?
10 I tan xa mu baa xungbe raxori,
i fa kira iboo baa tagi i xa mixi rakisixie
dangima dennaxe?
11 Alatala xa mixi xoreyaxie gbilenma ne,
e fa so Siyon kui beeti ra, seewe nan luma
e be abadan.
E boje rafanxi e ma, jexixinyi luma ne e
sondonyi kui.
Nimise nun yaye makuyama ne e ra.
12 «N tan nan wo boje madunduma.
Nde noma gaaxude adamadi ya ra,
naxan faxama, naxan jonma alo sexe?
13 Munfe ra wo fa neemuxi wo daalima
Alatala ma,
naxan koore italaxi, a boxi bunyi sa?
Munfe ra wo luma gaaxui kui temui birin
wo yaxuie ya ra naxee wama wo
toorofe?
Wo gaaxuma e ya ra munfe ra?
14 A gbe mu luxi, wo xa geelimanie fama
ne xoreya sotode,
e mu faxama geeli kui,
e mu faxama kaame ra.
15 N tan nan na wo Marigi Alatala ra,
naxan baa imaxama, a moronyie ramini.
N xili ne Alatala Senbema.
16 N nan n ma masenyi saxi ne i de i,
n na n belexe ti i xun ma,
n tan naxan koore itala, n boxi bunyi sa,
naxan Siyonkae xilima, «N ma jama.»»
17 «Darisalamukae, wo keli keren na,
wo tan naxee Alatala xa minse xoroxoe
minxi,
wo tan naxee a xa xone kolonxi,
a to din wo ra, a fa a lu wo xa bira alo
siisilae.
18 A xa di yo mu nu na naxan a malima a
xa jere kui,
naxan lu a seeti ma a suxufe ra.
19 Na gbaloe xoroxoe bara wo soto,
kasare nun sontoe, kaame nun gere,
nde noma wo madundude?
20 Wo xa die bara bira, e saxi kira xunyi ra,
alo xeli naxan suxuxi yele ra.
Alatala xa xone bara din e ra,
a bara e jaxankata a jaxaxi ra.»
21 Na kui wo tan tooromixie, wo xa wo tuli
mati yi masenyi ra
wo tan naxee luxi alo siisilae beere xanbi.
22 Wo Marigi Alatala naxan a xa jama
makantama,
a xa masenyi nan ya,
«Awa, n mu xonoxi wo ma sonon,
na xone mu wo lima sonon.

23 N ma xone sigama wo yaxuie nan ma
naxee bara wo tooroe,
e fa a fala «Wo wo felen boxi ma, muxu xa
ti wo fari.»
E bara wo tooroe na ki, e fa jere wo fari alo
boxi.»

52

Xibaaru fanyi Darisalamu be

1 Siyonikae, wo xa keli senbe ra,
wo xa dugi tofanyi ragoro wo ma, wo tan
taa seniyenxi.
Sunnataree nun seniyentaree mu soma wo
xonyi sonon.
2 Darisalamukae, wo xa keli, wo xube ba
wo ma, wo doxo kibanyi kui.
Yolonxonyi xa ba wo konyi ma.
3 Alatala xa masenyi nan ya,
«E wo matixi ne fufafu, wo xun mu sarama
kobiri ra.»
4 Alatala Senbema xa masenyi nan ya,
«Singe n ma jama nu na Misira boxi nan
ma konyiya kui.
Na dangi xanbi, Asiriyakae naxa e
jaxankata, e e xanin.
5 Yakosi na findixi munse ra n be?
E bara n ma jama xanin fufafu, e fa yo e
ma e xa yaamari kui.»
Alatala xa masenyi nan ya,
«Temui birin n xili na kanafe.
6 Na kui n bara nate tongo a n ma jama
fama ne n xili kolonde,
e fa a kolon a n tan nan yi masenyi tixi, a
n tan nan na e seeti ma.»
7 Xera tofe fa ra geya fari, fe fanyi na a ra.
A fama ne xibaaru fanyi ra naxan bojesa
fima mixi ma,
naxan findima kisi ra,
naxan a masenma Siyoni be, «Wo Marigi
Ala nan mange ra!»
8 Wo wo tuli mati wo kantamae ra,
e bara e xui ite seewe ra.
Alatala na gbilen Siyoni, e fama ne a tode
e yae ra.
9 Darisalamukae, wo birin xa wo xui ite
seewe ra,
barima Alatala na a xa jama mayotofe,
a na Darisalamu xun sarafe.
10 Alatala na a senbe seniyenxi masenfe
jamine ma.
Dunija birin fama ne Alatala xa kisi tode.
11 Wo siga, wo siga.
Wo naxa wo maso se seniyentare yo ra.
Wo xa mini na kui seniyenxi kui,
wo tan naxee horomolingira see xaninma
Alatala be.
12 Kontofili naxa a niya wo xa gbata,
gaaxui naxa a niya wo xa wo gi,
barima Alatala nan tixi wo ya ra,
Isirayila Marigi Ala nan tixi wo xanbi ra.

13 «N ma konyi xa fe sooneyama ne, a xa fe te, a xun nakeli, a tide xungbe soto.

14 A xa fe magore findima terenna nan na mixi gbege be, a lahale mafindi, a mu lu adama ki ma sonon,

15 a man mangee de ixarama ne maraseniyyeni ra, a naxan fima bonsœe gbege ma. E findima ne seedee ra fe nde ma, e mu naxan singe toxi, e fahaamui sotoma ne fe nde xa fe ra, e mu naxan singe mexi.»

53

Ala xa konyi findife serexe ra

1 Nde laxi won ma masenyi ra?

Nde Alatala senbe toxi?

2 A xa konyi lu ne alo sansi xuri, naxan tixi boxi xare ma.

A to ki mu nu rayabu, a xa tofanyi mu gbo.

3 Mixi rapaaxuxi nan nu a ra pama mu tinxi naxan na.

Tooromixi nan nu a ra, naxan darixi paxankate ra.

Mixie mu tinxi e ya tide a be.

E nu yo a ma, e mu tide yo fixi a ma.

4 A bara won ma toore findi a gbe ra, a bara won ma kontofili findi a gbe ra. Won tan bara a mapoxun a Ala nan a dankaxi,

a a xa toore fatanxi Ala nan na.

5 Kono a soxo ne won ma yunubie xa fe ra, a butuxun won ma paaxupa xa fe ra.

A paxankate soto ne alako won xa yalanyi soto,

a xa fie findixi kisi nan na won be.

6 Won birin nu loxi ne alo xuruse naxee yensenma wula i,

kankan naxa siga a xa kira xon ma.

Kono Alatala bara won ma yunubie kote doxo a xun.

7 Toore nun fe xoroœe to a li,

a mu a de rabi hali keren.

A lu ne alo yexee naxan xaninfe a faxade.

A a sabari ne toore kui,

alo yexee xabe maxaba temui.

8 A to ge kiiti tinxintare sotode, a naxa faxa. Nde no a bade dunija mixie yi ra?

A paxankataxi n ma pama xa yunubie nan ma fe ra.

9 E nu wama a fure ragatafe mixi paaxie nan ya ma,

kono a raponyi a ragata mixi bannaxie nan ya ma,

barima a mu mixi tooro, a mu mixi madaxu.

10 Alatala bara nate tongo a xa a paxankata toore ra,

kono serexe na ba yunubie xa fe ra, a fama ne a bonsœe tode, a bu abadan.

Alatala waxonfe rakamalima a tan nan saabui ra.

11 A na ge a xa wali rabade,

a fama ne seewade.

«N ma konyi tinxinxi pama findima ne tinxintœe ra,

a e xun sara e xa yunubie xa fe ra.

12 N tide xungbe soma ne a yi ra,

a xunnakeli sare soto senbe ra,

a to faxa matandilae yi ra,

a nu bara a yete fi serexe ra mixi gbege xa yunubie xa fe ra.»

54

Siyoni xa xunnakeli

1 «Dibaritare, naxee mu noma di baride, wo xa seewa,

wo xa beeti ba, wo tan naxee mu di sotoxi sinden.

Wo fama ne di wuyaxi sotode dangife gine gbete ra.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

2 «Wo xa wo xonyi raxungbo, wo xa nde sa wo xa banxie xa gboe xun, wo xa na birin yailan a fanyi ra,

3 barima wo yiriwama ne yirefanyi nun koola ma wo xa boxi kui.

Wo xa mixie pamane nde mixie kerima ne, e fa sabati e xa taae kui.

4 Hali wo mu hanme, wo mu yaagi yo sotoma.

Wo naxa gaaxu na ya ra, wo xa fe mu ragoroma ne.

Wo fama ne neemude na yaagi xa fe ra wo naxan soto wo fonike temui,

wo mu lu ra mapoxun na wo xa kaape fe ra,

5 barima wo Daali Mange meenima wo ma alo xeme meenima a xa gine ma ki naxe,

naxan xili falama wo Marigi Alatala Senbema,

naxan findixi Isirayila xa Seniyyentœe ra,

naxan wo Rakisima,

naxan xili Ala dunija kanyi.

6 Alatala fama ne wo ragbilende a ma,

alo gine naxan nu bara rabolo, a fa lu toore kui,

alo sungbutunyi naxan xa mori bara mee a ra.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

7 «Ala naxe, «N i rabolo ne temui dunke di, kono n man i masoma ne n na n ma xanunteya xungbe kui.

⁸ N i kerri bɔpɛte xungbe nan kui tɛmɔi dunke di,
 kɔnɔ n man kinikinima nɛ i ma marafanyi
 kui abadan. >
 N tan Alatala wo kantama xa masenyi nan
 na ki.»

⁹ «A luma nɛ n be alo Nuha xa tɛmɔi,
 n to n kali a banbaranyi mu dunɔja
 kanama sɔnɔn.
 N bara n kali a n mu xɔnɔma wo ma, n mu
 wo sɔntɔma sɔnɔn.

¹⁰ Hali geyae sa sɛrɛnfe nɛ, tentenyie naxa
 gira a ra,
 n ma xanunteya mu nɔma xurunde wo be,
 n mu ma bɔpɛsa saate kanama n naxan
 tongoxi won be.
 Alatala xa masenyi nan na ki naxan
 kinikinima wo ma.»

¹¹ «Wo tan bɔnsɔɛ paxankataxi,
 naxee bara tɔɔɔɔ kinikinitarepa kui,
 n man wo xa taa tima nɛ gɛmɛ fanyi fari,
 n wo raxunma diyaman na,

¹² N wo xa yire itexi yailanma gɛmɛ to-
 fanyie nan na,
 n wo xa naadee raxunma gɛmɛ rayabuxie
 ra,
 n wo xa tɛtɛ ti gɛmɛ yanbaxie ra.

¹³ Wo xa die birin birama nɛ Alatala fɔxɔ
 ra,
 e xa fe birin sɔnɔneya.

¹⁴ N to wo gbe pɔxɔma,
 wo man fama nɛ tide sɛnbɛ ra.
 Wo yaxuie mu wo tɔɔɔɔma sɔnɔn,
 wo mu luma gaaxui kui.
 Wo mu gaaxuma fefe ya ra sɔnɔn.

¹⁵ Xa gere sa bula wo xili ma,
 na mu kelixi n tan xa ma.
 N xa a fala wo be, wo gerefæe xa fe kanama
 nɛ.

¹⁶ N tan nan xabui daa,
 naxan wure raxunuma tɛ ra, a fa geresose
 yailan.

Na kui n man fa sɔɔri daa, naxan a yaxuie
 xa fe kanama.

¹⁷ Kɔnɔ geresose naxan birin yailanxi wo
 tan xili ma,
 n a niyama nɛ e mu wo li fefe ma.
 Naxan yo wo tɔɔɔɔge, kiiti nan kanama na
 kanyi ra.

Alatala a xa konyie gbe pɔxɔma nɛ.
 Alatala xa masenyi nan na ki.»

55

Ala xa kisi ibunadama be

¹ «Ye xɔli na wo tan naxee ma,
 wo fa ye yire, wo xa fa ye min.
 Hali kɔbiri mu na wo yi ra,
 wo fa, wo xa fa donse soto, wo xa wo dege.

Wo fa, wo xa weni nun xijɛ min hali wo
 mu a sare fi.

² Munfe ra wo kɔbiri bama see xa fe ra
 naxee mu findi baloe ra?

Munfe ra wo wali rabama naxan tide mu
 na wo be?

Wo wo tuli mati n na,
 wo xa wo balo fe fanyi ra naxan sɛwɛ
 fima wo ma.

³ Wo wo tuli mati n na,
 wo xa fa n yire alako wo xa baloe soto.
 Na kui n fama xanunteya saate xiride won
 tagi naxan mu kanama.

Na luma nɛ alo n saate naxan xiri Annabi
 Dawuda nun n tan tagi a seriye ki
 ma,

⁴ n naxan tixi seede ra sie be,
 a findi mange xungbe ra e be.

⁵ Wo fama nɛ sie xilide wo mu naxee kolon,
 sie fama nɛ wo yire naxee mu nu wo kolon,
 barima wo Marigi Alatala, Isirayila xa
 Seniyyentɔɛ fama nɛ binyɛ fide wo
 ma.

⁶ Wo xa gbilen Alatala ma, a to nɔma tode.
 Wo xa a xili, a to na yire makɔrɛxi.

⁷ Mixi paxxi xa gbilen a xa kira kobi fɔxɔ
 ra,
 yunubitɔɛ xa a xa nate lu naa.

A xa gbilen won Marigi Alatala ma,
 alako a xa kinikini a ma,
 a xa a xa yunubie xafari.

⁸ N ma mapɔxunyie nun wo tan xa
 mapɔxunyie, e keren mu a ra.

N ma kirae nun wo xa kirae fan, e keren
 mu a ra.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁹ «Kooore makuyaxi bɔxi ra ki naxɛ,
 n ma kira makuyaxi wo gbee ra na ki nɛ.
 N ma mapɔxunyie makuya wo gbee ra
 pon.

¹⁰ Tune na goro bɔxi ma,
 a mu gbilenma fo a bɔxi bunda, a sansie
 rafan, naxee adamadie birin na-
 baloma.

¹¹ N ma masenyi fan na na ki nɛ naxan
 minima n dɛ i.

A mu gbilenma n ma fo a n sagoe rakamali,
 a n waxɔnfe raba, n a xɛxi naxan ma.

¹² Wo minima sɛwɛ nun bɔpɛsa nun kui,
 geyae yati pɛlexinyi sigi sama nɛ wo ya ra,
 daaxa sansie e belɛxɛ bonbɔma nɛ wo be.

¹³ Sipire wuri bulama nɛ tunbe sansi nu na
 dennaxɛ,
 wuri gbetɛe bulama nɛ pɔoge paxxi nu na
 dennaxɛ.

Na birin findima tɔnxuma nan na Alatala
 xa fe ra,

tɔnxuma naxan mu kanama abadan.»

56

Bɔnsɔɛ gbetɛe kisi sotoɔe

¹ Alatala xa masenyi nan ya:
«Wo bira nɔndi nun tinxinyi fɔxo ra,
barima n ma kisi na fafe,
a gbe mu luxi n ma tinxinyi xa to.
² Baraka na mixi be naxan walima na ki,
naxan na seriye suxuma a fanyi ra,
naxan a ɲoxo sama malabu loxoɛ xa fe xon
ma,
a mu a mabere, a mu a belexe ti wali ɲaaxi
ma.»

³ «Xɔɲe naxan a xaxili ti Alatala ra, na
naxa a fala,
«Alatala n bama ne a xa ɲama ya ma n ma
xɔɲeya xa fe ra.»
Mixi banaxi naxa a fala,
«N luxi ne Ala be alo wuri xaraxi naxan
tide mu gbo.»

⁴ Alatala xa masenyi nan ya:
«Mixi banaxi naxee e ɲoxo sama malabui
loxoɛ xa fe xon ma,
naxee n waxonfe rabama,
naxee n ma saate mabanbanma,

⁵ n tonxuma nde tima ne nee be n ma banxi
kui,
naxan tide dangi di barife ra.
N e xili xungboma ne abadan,
na binye mu bama e ma fefe ma.

⁶ Xɔɲe naxee e xaxili tima Alatala ra,
e bira a xili fɔxo ra xanunteya kui,
e a batu,
e e ɲoxo sa a xa malabui loxoɛ xa fe xon
ma,
e mu a mabere,
naxee n ma saate mabanbanma,

⁷ n e xaninma ne n ma geya seniyenxi ma,
e xa seewa n ma banxi kui mixi n
maxandima dennaxe.
N e xa serexe gan daaxi nun e xa serexe
gbetee suxuma ne n ma serexebade
fari,
barima n ma banxi xili falama ne «Salide
banxi si birin be.»

⁸ Alatala xa masenyi nan ya, Ala naxan
Isirayila di rayensenxie malanma,
a naxe, «N man e malanma ne n yire.»

⁹ Wo tan sube naxee na burunyi, wo fa wo
de madon.

¹⁰ E kantamae luxi ne alo donxuiɛ,
e mu gexi fahaamui sɔtode.
E luxi ne alo bare naxee mu noma won-
wonde,
e saxi temui birin, xi xoli nan tun ɲoxun e
be.

¹¹ E luxi ne alo bare naxee mu lugama e xa
donse ra.

E luxi ne alo xuruse kantee naxee mu gexi
fahaamui sɔtode,
kankan biraxi a yete xa kira nan fɔxo ra
geeni xa fe ra.

¹² E a falama e booree be,

«Wo fa, won xa beere fen, won xa sisi.
Tina fan won xa gbilen na raba ra.
Temunde tina fama ne fisade to be.»

57

Bɔɲesa kanyi

¹ Tinxintɔe na saya kira xon ma,
konɔ mixi yo mu a ɲoxo sa na hinnetɔe xa
fe xon ma.

Mixie mu a kolon a Ala nan tinxintɔe
bama tɔore kui.

² Naxan luma tinxinyi xa kira xon ma,
a malabui fanyi sɔtoma ne yare.

³ «Konɔ wo tan sematɔe bɔnsɔe,
naxee fatanxi yene nun langoeɲa ra, wo fa
be.

⁴ Wo nde mayelefe? Wo nde maberefe wo
de ra?

Matandilae nan wo ra naxee fatanxi wule
falee ra.

⁵ Wo yene rabama wurie bun ma mixi
kuyee batuma dennaxe.

Wo die faxama serexe ra fole kui na kuyee
be.

⁶ Na kuyee findixi wo xa alae nan na wo
birama naxee fɔxo ra.

Wo minse serexe bama e be, wo sansi xori
fima e ma.

A mu lanma n xa n gbe ɲoxo na fe ma?»

⁷ «Wo bara sade yaillan geya fari wo
serexee bama dennaxe.

⁸ Wo wo xa kuye tonxumae tima wo xa
naade seeti ma.

Wo bara gbilen n tan fɔxo ra, wo fa kuyee
xili e xa sa wo fe ma sade ma.

Wo to ge saate xiride wo bore tagi, wo naxa
sade fe raba.

⁹ Wo bara ture nun labunde xanin wo xa
mange xon,

wo bara xεεrae xεe han aligiyama.

¹⁰ Na birin findixi taganyi nan na wo be,
konɔ wo man tondixi gbilende na fɔxo ra.

Wo wo senbe nan tun sofe, lufe ra na kira
xon ma.»

¹¹ «Pe, wo kontɔfilixi nde xa fe ra, naxan a
niyama wo xa neemu n ma?

Wo gaaxuxi nde ya ra, naxan a niyama wo
mu n ma fe mato sɔnɔn?

Munse a niyaxi wo xa n yanfa?

N to dunduxi a xonkuye ra, na nan a niyaxi
wo mu gaaxuxi n ya ra sɔnɔn?

¹² N wo makiitima ne wo xa wali ma, wo
naxan xilima wali fanyi.

Na mu fanma wo be fefe ma.

¹³ Wo xa wo xa kuyee xili.

Won xa a mato xa e noma wo malide.

Foye e xaninma ne!

Konɔ naxan yo na a xaxili ti n tan na,
a yi boxi sɔtoma ne ke ra,

a te n ma geya seniyeŋxi nan fari.»

¹⁴ Alatala a falama ne,
«Wo wakili, wo xa kira yaillan,
wo xa se jaaxi birin ba n ma jama ya ra!»

¹⁵ Marigi Ala, naxan ma fe mu kanama
abadan,

naxan xili seniyeŋ, a xa masenyi nan ya,
«N sabatixi koore nan na seniyeŋyi kui.

N mixi xilima ne n seeti ma naxan boŋe
tooroŋi,

naxan bara a yete magoro.

N wama e ralimaniyafe,

n wama e xun nakelife.

¹⁶ N mu wama n ma xone xa bu e foŋo ra,
xa na mu n na n xaxili fixi mixi naxee ma,
nee taganma ne.

¹⁷ Isirayila to mila yunubi rabafe ma,
n naxa e jaxankata, n e rabolo,
kono e xa murute nan tun xun nu masama.

¹⁸ N bara e wali ki yati to,
kono n e dandanma ne, n e mali, n e boŋe
doŋo,

¹⁹ alako e man xa beeti ba n be.

N tan Alatala naxe,

«Boŋesa xa lu yire makuyekae be!

N e rayalanma ne.»

²⁰ Kono mixi jaaxie tan luma ne alo baa
moroŋyie,

naxee mu raxara, naxee noŋe tun
natema.

²¹ N tan Alatala naxe,

«Boŋesa yo mu na mixi jaaxie tan be.»

58

Sunyi fanyi

¹ «I xa i xui ite alo sara fe xui,
a falafe ra n ma jama be e bara muruta,
Yaxuba bonsoe bara yunubi soto.

² Loŋo yo loŋo e ya rafindixi n ma.

A luxi ne alo e wama n waxoŋyi nan
kolonfe,

alo jama naxan wama tinxinyi xon,
naxan mu gbilenxi Ala xa yaamari foŋo ra.

E n maxandima kiiti tinxinxi safe ra,
a luxi ne alo e na wa Ala xa makore e ra.»

³ «Kono e a falama, «Munfe ra muxu
sunma,

kono i mu a suxuma?

Munfe ra muxu muxu suyidima i be, kono
i mu a toma?»

N xa a fala wo be wo xa sunyi kui wo wo
yete waxonfe nan tun nabama,

wo kote xoroŋe doŋo wo xa walikee xun
ma.

⁴ Wo sunxi temui naxe, wo wo bore
gerema,

wo sonxo ratema, wo wo bore bonbo mixi
kobija kui.

N mu na sunyi mooli suxuma feo!

⁵ N wama sunyi naxan xon, na findima
mixi xa suyidi nan tun na?

Mixi a tigi tife boxi, alo maale moxi foye
naxan ramaxama,

na keren findima sunyi ra?

Sunnunyi dugi ragorofe mixi ma, xube tefe
mixi xunyi ra,

na xili falama sunyi fanyi naxan nafan
Alatala ma?»

⁶ «N wama sunyi mooli naxan xon,
wo xa gbilen tinxintareya foŋo ra, wo xa
kote xoroŋe ba mixi xun ma.

Geelimani xa xoreya, kote xoroŋe xa ba
mixi xun ma.

⁷ Wo xa donse fi kaametoe ma,
wo xa xide fi mixi ma a mu naxan yi,

wo xa dugi ragoro mixi ma a mu naxan yi,
wo naxa a lu wo ngaxakerenyi xa siga a
belexe igeli ra.

⁸ Na kui wo yanbama ne alo subaxe looloe,
wo yalanma mafuren mafuren,

wo xa tinxinyi kolonma ne wo ya ra,
Alatala xa noŋe wo kantama ne wo xanbi

ra.

⁹ Na temui wo Alatala maxandima ne, a fa
na suxu.

Wo na a xili a xa wo mali, a wo xa xili
ratinma ne, «N na be.»

«Xa wo mu mixi tooroŋa,

xa wo mu mixi tooroŋema,

¹⁰ xa wo kaametoe malima,

xa wo tooroŋmixi kima,

na kui wo yanbama ne dimi kui, wo fa dimi
kana alo soŋe yanyi tagi.

¹¹ Alatala wo rapereŋa ne temui birin,
a wo hayi fanma ne wo be hali temui

xoroŋe kui.

A senbe fima ne wo ma,

wo fa lu alo laakoe ye mu xorima naxan
ma.

¹² Wo xa jama fama ne wo xa yire kanaxie
tide alo a singe.

E fama ne wo xili falade, «Taa bilitie,
banxitie, nun taa yalanmae.»

¹³ «Xa wo malabui loxoŋe seriye rabatu,
xa wo mu wo waxonfe raba n ma loxoŋe

seniyenxi kui,

xa wo seewa na loxoŋe xa fe ra,

wo a binya wo xa jere ki fanyi ra, wo mu
tin woŋenyi fufafu ra,

¹⁴ na kui wo fama ne seewade Alatala xa
fe kui,

n fa wo xa fe ite wo xa boxi fanyi ma,
wo xa jalexinyi na wo benba Yaxuba ke
nan na.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

59

Tinxintareya raponyi

- 1 Alatala fata wo rakiside,
a fata wo xa duba ramede,
2 kono wo xa wali jaaxi nan wo makuyaxi
wo Marigi Ala ra,
wo xa yunubie nan a yatagi noxunxi wo
ma.
Na nan a ra, a mu wo xa maxandi suxuma.
3 Wuli na wo belexee ma, yunubi na wo
ma.
Wo wule falama, fe jaaxi na wo de kui.
4 Mixi yo mu birama kiiti tinxinxi foxo ra,
nondi tide mu na wo xa kiitife kui.
Wo birama woyenyi fufafu nan foxo ra,
wo wulee falama naxee toore nun fe jaaxi
raminima.
5 Wo luxi ne alo boximase xele.
Naxan na donma, a kanyi faxama ne.
Na xale na bula, boximase nan minima.
Wo luxi ne alo sayele.
6 A gese mu findima dugi ra.
A naxan yailanma na mu noma a mako-
tode.
Fe jaaxi na a ra, naxan mu tinxin feo.
7 E xulun fe jaaxi rabade,
e gbata mixi tooregede, e a faxa.
E xa mapoxunyi kobi, e fe xun nakanama
nan tun.
8 E mu wama bojesa xon ma,
tinxinyi yo mu na e xa kira xon ma.
E kira madalinxie nan yailanxi,
naxan mixi xun tima tinxintareya xon.
9 Na nan a ra, won makuyaxi tinxinyi ra,
a mu noma won lide.
Won naiyalanyi nan fenma,
kono dimi nan tun sinma won ma.
Won kuye iba nan mamefe, kono won
luma koe tan nan kui.
10 Won na won santide fenfe alo donxui
naxan jere ma a yire masuxu ma.
Won birama yanyi ra, alo won na jerefe
dimi nan kui.
Won luxi ne alo mixi faxaxi senbema tagi.
11 Won xurundunma alo burun subee,
won wa xui raminiima alo ganbe.
Won gbe noxoe nan fenfe, kono won mu a
sotoma.
Won xaxili tixi kisi nan na, kono a makuya
won na.
12 Muxu na na ki ne, barima muxu xa
yunubie wuya,
e findixi seede nan na muxu xilima.
Muxu xa yunubie toma ne muxu ya ma,
muxu bara e kolon, muxu bara muxu ti e
ra.
13 Muxu bara i matandi, muxu bara i yanfa.
Muxu bara gbilen muxu Marigi Ala foxo
ra.

- Muxu bara fe xoxoxoe doxo muxu ngaxak-
erenyie ma,
muxu bara wule fala naxee fatanxi muxu
boje kui.
14 Muxu nun tinxinyi tagi ikuya.
Nondi mu toma won ya ma sonon. Yan-
fanteya gbo.
15 Nondi to xono, tinxintoe nan tun
tooroma.

- Alatala to a to, a tinxinyi mu na sonon, na
mu rafan a ma.
16 A a toxi ne mixi yo mu nimisaxi,
a a de rawa Alatala xon ma na fe ma.
Na kui a bara na kisi wali suxu a yete ra a
xa tinxinyi xa fe ma.
17 A xa tinxinyi luxi ne alo kanke makan-
tase,
a xa kisi lu alo a xunyi makantase.
Gberoxoe luxi ne a be alo donma a naxan
nagoroma a ma,
a xa wakili lu a be alo xinbeli donma.
18 Ala kankan sare fima ne a xa wali ra,
a xono a yaxuie ma yire makuye, a e sare
fi.
19 Ibadadama gaaxuma ne Alatala xili ya
ra,
e a xa noxe binya kelife sogetede ma han
sogegode,
barima Alatala senbe e lima ne alo ye
naxan diki booma a ra.
20 «Xunsarama na fafe Siyon,
Yaxuba bonsoe be naxee tuubima e xa
yunubie xa fe ra.
Alatala xa masenyi nan na ki.»
21 Alatala naxe, «N ma saate nan ya e be:
<N Xaxili naxan goroxi i ma,
na n ma masenyi naxan saxi i de i,
nee mu kelima wo xun ma,
nee mu kelima wo xa die xun ma,
nee mu kelima e fan xa die xun ma
abadan.»
Alatala xa masenyi nan na ki.»

60

Darisalamu xa dariye

- 1 «Wo keli, wo xa naiyalanyi bara fa,
Alatala xa noxe bara ti wo ma.
2 Dimi bara dusu boxi birin xun na,
kuye bara iforo na jamae ma,
kono Alatala bara ti wo xun ma,
a xa noxe bara lu wo ya ma.
3 Namance fama ne wo xa noxe ma,
mangee bendunma ne wo xa looloe xa
yanbe ma.»
4 «Wo wo ya rage wo rabilinyi.
E birin malanxi wo yire,
wo xa die fafe kelife yire makuye,

wo xa di ginée doxoxi mixie tunki fari.

⁵ Wo na na to, wo sɛɛwama nɛ hɛri ra, wo boɲe nɛlexin.

Bannaya naxan na baa naakiri ma a findima nɛ wo gbe ra,

ɲamanɛɛ xa bannaya fa lu wo xonyi.

⁶ Noxoɔme gali wuyama nɛ wo xa boxi ma, fafe ra kelife Madiyan nun Efa boxi ma.

Naxee fama kelife Seeba,

e fama xɛɛma nun surayi nan na,

e nu Alatala matoxo.

⁷ Kedari xa xurusee malanma nɛ wo xonyi,

Nebayoti yɛxɛɛ kontonyie lu wo sagoe,

ndee ba sɛɛxɛɛ gan daaxi ra n ma sɛɛxɛɛbade fari.

N ma hoɾoɱobanxi yanbama nɛ n ma noɾe ra.»

⁸ «Laaba fiixɛɛ ɲɛɛɛma koore ma alo ganbe naxee gbilenma e xonyi.

⁹ Namance xaxili tixi n na,

Tarasisi kunkuie na yare fafe ra wo xa die ra kelife yire makuye.

E fama nɛ gbeti nun xɛɛma ra wo Marigi Alatala binyafe ra,

Isirayila xa Seniyeɲtoɛ naxan bara wo xun nakeli.»

¹⁰ «Xoɲɛɛ yati fama nɛ wo xa tɛtɛ rakelide, ɲamanɛɛ mangɛɛ walima nɛ wo be.

Hali n to wo ɲaxankata n ma xone kui, n fama nɛ hinnede wo ra n ma kinikini xa fe ra.

¹¹ Hali wo mu wo xa taa naadeɛ balan, barima mixie fama nɛ naafuli ra kelife ɲamanɛ ma,

e xa mangɛɛ tixi yare.

¹² Si yo naxan tondima walide wo be, a xun nakanama nɛ.»

¹³ «Liban xa wuri fanyie xaninma nɛ wo xonyi,

alako n ma hoɾoɱobanxi xa rakeli,

noɾe xa lu n sanyi tide.

¹⁴ Wo gerefae xa die fama nɛ e yetɛ magorode wo be,

wo yaxuie e xinbi sin wo bun ma.

E fama nɛ wo xili falade, «Siyoni, Isirayila Marigi Seniyeɲxi Alatala xa taa.»

¹⁵ «Hali n wo rabolo nɛ nu,

mixi yo mu lu wo xa boxi ma,

n fama nɛ wo findide si xungbe ra,

naxan luma xunnakeli kui abadan.

¹⁶ Namanceɛ xa mangɛɛ xiɲɛ fima nɛ wo ma.

Na kui wo a kolonma nɛ a n tan nan na Alatala ra,

wo Rakisima, wo Xunsarama, Yaxuba Marigi Senbema.

¹⁷ N xɛɛma fima nɛ wo ma wure gbeeli ɲoxoɛ ra,

n gbeti fi wo ma wure ɲoxoɛ ra,

n wure gbeeli fi wo ma wuri ɲoxoɛ ra,

n wure fi wo ma game ɲoxoɛ ra.

Boɲesa nun tinxinyi nan findima wo xa mangɛɛ ra.

¹⁸ Fe kobi mu toma wo xa boxi ma,

gbaloe mu wo xonyi lima.

Wo xa tɛtɛ xili falama nɛ «Kisi,»

wo xa taa naade xili fala «Matoxoɛ.»

¹⁹ Soge xa mu yire iyalanma wo be yanyi ra soɲon,

kike xa mu yire iyalanma wo be koɛ ra soɲon.

A kelima Alatala yati nan ma,

a a xa noɾe fima nɛ wo ma abadan.

²⁰ Soge nun kike mu dulama soɲon,

Alatala nan findima wo xa naiyalanyi ra temui birin.

Wo xa sunnunyi temui ɲonma nɛ.

²¹ Wo xa ɲama luma tinxinyi nan kui,

wo xa boxi lu wo be abadan.

Wo luxi nɛ alo sansi solie n naxee sixi n belexɛ ra,

alako n xa n ma noɾe masen dunija be.

²² Hali wo xurun, wo senbe luma nɛ alo gali belebele.

Alatala nan n na.

N yi wali rabama nɛ mafuren mafuren.»

61

Ala xa xɛɛra kisixi

¹ N Marigi Alatala Xaxili na n ma, barima a bara n sugandi xibaaru fanyi

kawandide toɾoɱmixie be,

n xa e boɲɛ nimisaxi rayalan.

A bara n xɛɛ geelimanie xoɾeyade,

n xa mixie ramini e xa dimi kui.

² N xa mixie rakolon a Alatala xa hinne temui bara fa,

a e gbe ɲoxoɱa nɛ.

A fama nɛ e madundude,

³ a xa hinne ra a naxan fima Siyonikae ma, naxee na sunnunyi kui.

A dariye fima nɛ e ma e xa toɾɛ ɲoxoɛ ra,

a e wa xui madunduma sɛɛwɛ nan na.

E xa nimise findima matoxoɛ nan na.

E xili falama nɛ «Konde fanyi Alatala naxan sixi,»

alako a xa a noɾe masen dunija ma.

⁴ E e xa taa kanaxi yailanma nɛ,

e e xa tɛtɛ biraxi rakelɛ,

e xa yire kanaxi fori findi yire fanyi ra.

⁵ Xoɲɛɛ fama nɛ wo xa xurusee de madonde,

e wo xa xɛɛ rawalima nɛ.

⁶ Wo tan xili falama nɛ «Alatala xa sɛɛxɛɛdube,

naxee Ala xa wali rabama.»

⁷ «N ma ɲama xa yaagi masarama hɛɛri gbegebe nan na,

kono a fafe bara findi e xunsare ra.
 A bara e tongo,
 a e xanin a xa xanunteya nun kinikini kui
 kabi temui xon kuye.
¹⁰ Kono e naxa muruta a ma,
 e fa a Xaxili Seniyenxi tooo.
 Na kui a naxa e bepin,
 a findi e yaxui ra e gerefa.

¹¹ Nama bara a mapoxun fe singee ma,
 naxan nabaxi Annabi Munsa xa waxati.
 E bara e yete maxorin,
 «Ala naxan Isirayilakae ragiri Xulunyumi
 baa ma,
 na na minden?
 Ala naxan a xa pama tongo alo xuruse
 demadonyi,
 na na minden?
 Ala naxan a Xaxili Seniyenxi ragoro a xa
 pama ma,
 na na minden?
¹² Ala naxan Munsa mali a senbe kar-
 alanke ra,
 naxan baa iboo e ya ra e ragirife ra,
 alako a xili xa binya abadan,
¹³ na na minden?»
 Na kui e mu bira.
 E senbe nu gbo alo soe naxan a gima.
¹⁴ Alatala Xaxili nu malabui fima e ma,
 e fa lu alo ninge naxan nooge donma filii
 ma.
 I bara i xa pama rapere na ki.
 I bara xili fanyi soto na ma.

¹⁵ I xa i ya ragoro keli koore ma,
 kelife i xa kibanyi seniyenxi kui,
 naxan itexi, naxan luma noere kui,
 i fa a mato i xa xanunteya nun senbe na e
 yete masenfe di?
 I xa hinne nun kinikini makuya muxu ra.
¹⁶ Kono hali Ibrahima nun Isirayila
 neemu muxu ma,
 i tan nan na muxu Baba ra.
 Alatala nan muxu Baba ra,
 muxu Xunsarama kabi temui xonkuye.
¹⁷ Munfe ra i a niyama, muxu xa i xa kira
 rabepin?
 Munfe ra i muxu bope xoxoxoma han
 muxu xa susa i ra?
 Muxu Marigi, i xa muxu ragbilen i xa
 yaragaaxui kui.
¹⁸ I xa hoxomobanxi nu na muxu belexe,
 kono yakosi muxu yaxuie bara menni
 boron.
¹⁹ I gbe nan muxu ra kabi temui xonkuye,
 kono e tan mu tinxi i xa yaamari ra,
 e mu i xili falama.

Xa i sa koore rabi ne nu gorofe ra dunija,
 geyae serenna ne i ya ra nu.

64

Isirayila xa maxorinyi

¹ Dunija rakolon i xili senbema ra,
 alako sie xa seren gaaxui kui i ya ra.
 A xa lu alo yege naxan dexema,
 a fa ye satun a xoxoxe ra.
² I bara kaabanakoe raba naxee bara muxu
 terenna,
 i bara goro, geyae fa seren i ya ra.
³ Yi fe mooli mu kolonxi sinden.
 I keren nan bara na fe mooli kolon,
 i tan naxan mixi malima naxee laxi i ra.
⁴ I fa ne mixi malide naxee tinma tinxinyi
 ra,
 naxee wama birafe i xa kira foxo ra.

Kono muxu tan bara yunubi raba,
 i fa xono muxu ma.
 Muxu noma kiside sonon?
⁵ Muxu birin bara findi mixi seniyentare
 ra.
 Muxu naxan nabama i be a noxoxi alo
 dunkobi.
 Muxu xa fe luxi ne alo burexe lisixi.
 Muxu xa yunubie na muxu xaninfe alo
 foye burexe xaninma ki naxe.
⁶ Kono mixi yo mu na muxu ya ma naxan
 i xilima,
 e mu i xa fe suxuma,
 barima i bara i yete makuya muxu ra,
 i bara muxu tooo muxu xa yunubi xa fe
 ra.

⁷ Kono yakosi, Muxu Marigi, Muxu Baba,
 muxu bara lu alo bende doloxi i yi ra,
 i naxan nawalima a xa findi fepe tofanyi
 ra.
 Muxu tan nan i belexe wali foxi masenma.
⁸ I naxa xono muxu ma Marigi.
 I naxa ratu muxu xa yunubie ma.
 I ya ti muxu ra, i xa pama.
⁹ I xa taa seniyenxie bara findi gbengberen
 yire ra,
 Siyoni bara findi yire maxaraxi ra,
 Darisalamu bara kana,
¹⁰ i xa hoxomobanxi muxu nu seewaxi
 naxan na,
 na bara gan.
 Muxu harige fanyi birin bara kana.
¹¹ Na birin kui, i tondixi muxu malide?
 I i sabarima han mun temui?
 I muxu jaxankatama nan tui?

65

Kiiti nun kisi

¹ «N bara n yete masen mixie be naxee mu
 nu n xilixi,
 mixie bara n to naxee mu nu n fenma.
 N bara a fala, «N tan nan ya,
 si nde be naxan mu nu xilima.

2 N na n belexe ti ne loxoε birin nama tuli
xoxoxoxi be,
naxan jereama kira jaaxi xon e yete
waxonyi fenfe ra.

3 Na nama katama temui birin n naxonofe
ra.

E serexee bama sansi yire,
e surayi fan gan serexe ra e xa alae be.

4 E doxoma gaburi seeti ma koe ra,
e xose sube don, a nun se seniyantare
gbetee.

5 E a falama mixie be, <Wo naxa wo maso
n na de,

barima n seniyenxi dangife wo ra.>

Na mixi mooli xa fe xoxoxo
alo tuuri naxan tema te yire, a siga mixi
ma.>

6 <Yi nan sebexi n ya i,

N mu dunduma na ma feo.

N na sare birin fima ne e ma.

7 N tan wo Marigi naxe,

<N wo xa yunubi sare fima ne,

wo tan nun wo benbae ma,
barima wo nu serexee bama geyae nan
fari,

wo nu fe jaaxi raba n na menni.

Na kui n wo xa yunubi sare fima ne wo
ma,

wo xa fe jaaxie xa fe ra.>>

8 Alatala xa masenyi nan ya,

<Mixi na bogi nde bundufe temui naxe,

e fa wa na bogi wolefe,

mixi gbetee a falama ne e be,

<I naxa na wole. Ye nde man luxi a kui.>

N fan na mooli rabama ne n foxirabiree ra.
N mu e birin paxankatama.

9 N Yaxuba xa di ndee rakelima ne,

n Yuda xa di ndee ki n ma geyae ra.

N na n ma geyae fima ne n ma nama
sugandixi ma,

e xa sabati naa, a fa findi e ke ra.

10 Saron fiili fima ne e ma e xurusee
madonna dennaxe,

Akori gulunba findima malabude nan na e
xa goore be.

N na birin nabama ne n ma nama be naxan
n fenma.>

11 <Kono wo tan naxee wo kobe soxi n tan
Alatala ra,

wo fa neemu n ma geya seniyenxi ma,

wo fa serexe ba wo xa alae be,

naxan xilima Gadi <Xunnafanyi kanyi>

xa na mu a ra, naxan xilima Meni <Mara-
giri kanyi,>

12 n bara nate tongo wo tan paxankatama
santidegema nan na,

wo birin fa faxes.

N bara wo xili, kono wo mu fa.

N bara woyen, kono wo mu wo tuli mati.

Wo bara fe jaaxi raba naxan mu rafan n
ma feo.>

13 Na kui wo Marigi Ala yi nan fala,

<N ma konyie e degema ne,

kono n wo tan luma kaame nan kui.

N ma konyie e minma,

kono ye xoli luma ne wo tan ma.

N ma konyie seewama ne,

kono yaagi dusuma ne wo tan xun na.

14 N ma konyie beeti bama seewe nan kui,

kono wo tan wama ne toore kui, wo boje
fa rapaaxu wo ma.

15 Wo xili findima ne danke ra n ma nama
tagi.

Alatala Senbema wo faxama ne,

kono a xili neene fima ne a xa konyie ma.

16 Mixi naxan dube rabama yi boxi ma,

a na rabama Nondi nan kui Ala xili ra.

Mixi naxan kali tima yi boxi ma,

a na rabama Nondi nan kui Ala xili ra.

Toore dangixi neemuma ne n na, a ba n ya
i.>

17 <Wo xa a kolon n fama ne koore nun
boxi neene daade.

Mixi mu ratuma fe forie ma sonon.

18 Kono n ma daali, wo xa seewa abadan,
barima n Darisalamu daama ne a xa wo
raseewa han.

19 N seewama ne Darisalamu tagi,

n fe fanyi raba n ma mixie be,

wa xui mu mema sonon.

20 Di yo mu faxama a yore ra sonon,

mixi moxi yo fan mu faxama fo a xa
simaya kamali.

Mixi naxan je keme simaya sotoma, a fa
faxes,

a luma ne alo a na faxes a dimedi temui,

a findi mixi dankaxi ra.

21 E banxie tima ne, e sabati e kui.

E wuri bilie sima ne, e e bogi don.

22 E mu banxie tima sonon, mixi gbetee fa
sabati nee kui.

E mu sansi sima sonon, mixi gbetee fa na
bogi don.

N ma nama buma ne, alo wuri xungbee.

N ma mixi sugandixie seewama ne e xa
wali ra.

23 E mu walima fu ra,

e xa die mu gbaloe sotoma.

E findima Ala bonsoε barakaxi nan na,

e tan nun e xa die luma na ki ne abadan.

24 Beenu e xa n maxandi, a lima ne n pan
bara e xui suxu.

Beenu e xa ge fe nde falade, n pan bara na
me.

25 Xulumase nun si luma ne kule keren.

Yete nun ninge jooge donma ne yire
keren.

Kono boximase luma a balo ra xubutanyi
nan na.

E mu fe yo kanama n ma geya seniyeñxi fari.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

66

Kiiti nun kisi

¹ Marigi xa masenyi nan ya,
«Kooore nan na n ma kibanyi ra,
duniya nan na n san tide ra.
Banxi mooli mundun noma tide n tan be?
Yire mundun noma findide n malabude ra?»

² N belexe nan see birin nafalaxi naxee na duniya.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

«Mixi naxan nafan n ma,
a findixi yete magore nan na,
a gaaxu n ya ra, a n xui suxu.

³ Kono mixi naxan ninge bama serexe ra gbansan,
na tan luma ne alo faxeti.

Mixi naxan yexee bama serexe ra gbansan,
na tan luma ne alo mixi naxan bare konyi girama.

Mixi naxan sansi xori bama serexe ra gbansan,
na tan luma ne alo mixi naxan xose wuli bama serexe ra.

Mixi naxan surayi ganma serexe ra gbansan,
na tan luma ne alo kuye batui.

E bara e xa kira sugandi,
kira naxan findixi seniyantareya xonxi ra.

⁴ Na kui n fan e jaxankatama ne,
n fe magaaxuxi ragoroma ne e ma,
barima n to e xili, e mu n ma xili ratinxi,
n to woyen, e mu e tuli mati n na.

E bara fe naaxi raba n ya xori,
e bara kira sugandi, naxan mu rafan n ma.»

⁵ Wo xa wo tuli mati Alatala xui ra,
wo tan naxee gaaxuxi a ya ra,
«Wo ngaxakerenyi naxee wo xonma,
e wo keru n xili xa fe ra, e naxe,
<Wo xa Alatala tantu alako muxu xa wo xa seewe to.»

Kono e fama ne yaagide.

⁶ Wo bara na sonxoe me kelife taa kui,
kelife Ala xa hromobanxi kui?
Alatala na a yaxuie sare fife.
Na findixi na xui nan na wo naxan mema.»

⁷ Beenu di bari xone xa a li,
a jan ge di baride.
Beenu toore xa fa,
a jan bara di xeme soto.

⁸ Nde singe bara yi fe mooli me?
Nde singe bara yi fe mooli to?

Namanε noma findide a ra loxoe keren kui?

Bonsoe noma senbe sotode temui keren kui?

Kono Siyoni bara foye to keren na.

⁹ Wo Marigi Alatala naxe,
«N mixi malima han e di bari temui, n fa e rabolo na kui?»

Gine furi na mo, n mu fama na di bari sooneyade xe?»

¹⁰ Wo tan Darisalamu rafan naxee ma,
wo xa seewa a xa fe ra.

Wo tan naxee wama a be,
wo xa pelexin a xa fe ra.

¹¹ Wo fama ne a xipe minde han wo luga,
wo bopesa soto a saabui ra,
a wo hayi birin fan.

¹² Alatala xa masenyi nan ya,
«N bopesa fima ne a ma alo xure xungbe,
n jamanε naafuli xaninma ne a xon ma alo banbaranyi.

A fama ne meenide wo ma alo dingε meenima a xa di ma ki naxe.

¹³ N wo xa toore bama ne wo ma alo dingε a xa di xa toore bama ki naxe.

Na birin toma ne Darisalamu.»

¹⁴ Wo na na to, wo bope seewama ne,
wo xa fe sooneya alo jooge naxan toma filli ma.

Alatala a senbe masenma ne a xa konyie be,
a yaxui fama ne a xa xone kolonde.

¹⁵ Alatala nan na ki, a na fafe te xora,
a jereama foye xungbe fari.

A a xa xone ragoroma ne senbe ra,
a jaxankate ti te ra.

¹⁶ Alatala a xa kiiti sama ne te nun santidegema ra,
a fa mixi gbegebe sontode.

¹⁷ Alatala naxe, «Mixi naxee serexe bama wondi kui, e fa xose nun bale sube don, a nun donse seniyantare gbetee Alatala naxee xonxi, e xa fe fama ne raponde kerenyi ra.»

¹⁸ «N fama ne si birin malande, si naxee xui wuyaxi falama, n fa n ma noore masen e be e xa fe rabaxie nun e xa mapoxunye xa fe ra. ¹⁹ N tonxuma nde luma ne e tagi, n fa e xa mixi kisixie xee bonsoe tagi, alo Tarasisi, Pulu, Ludu xali wolie, Tubali, Yawani, nun si gbete naxee na yire makuyee, naxee mu n xili kolon, naxee mu n ma noore toxi sinden. N ma xerae fama ne n ma noore masende e be. ²⁰ E man fama ne wo ngaxakerenyie ra naxee toma na jamanε tagi. E fama ne e ra n ma geya seniyeñxi fari alo serexe fama ki naxe. E fama ne e ra soee nun joxomee fari, e tixi saretie kui. E fama ne na birin na alo Isirayilakae fama e xa hadiyae ra sesase seniyeñxie kui ki naxe Alatala xa

hɔrɔmɔbanxi kui. ²¹ N sɛrɛxɛdubɛ ndee sugandima nɛ e fan ya ma, e xa lu Lewi bɔnsɔɛ sɛɛti ma.»

²² «N tan Alatala, n xa a fala wo bɛ, a n fama nɛ koore nɛɛnɛ nun bɔxi nɛɛnɛ yailande wo bɛ. Na buma ki naxɛ, wo xili nun wo bɔnsɔɛ buma na ki nɛ abadan.

²³ Keli kike nɛɛnɛ sɛrɛxɛ ma han kike nɛɛnɛ sɛrɛxɛ gbɛtɛ, keli malabu lɔxɔɛ ma han malabu lɔxɔɛ gbɛtɛ, ibunadama birin fama nɛ suyidide n ya i. ²⁴ E mixi faxaxie toma nɛ naxɛɛ murutaxi n ma. Nimaseɛ e furee donma nɛ, tɛ fan e sube gan, e fa findi fe magaaxuxi ra adamadie bɛ.»

Ala xa masenyi Annabi Yeremi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila nu bara itaxun doxo firin. Seeti naxan nu na koola ma a nu xili Isirayila, seeti naxan nu na labe ra a nu xili Yudaya. Alatala nu bara a niya Isirayila xa xanin konyiya kui Asiriya boxi ma a xa yunubie xa fe ra. Yudaya nu bara ratanga na ma barima mange ndee nu na naxee nu wama birafe Alatala xa seriye foxo ra, e mu kuye batu. Kono a donxoe ra, Yudaya fan bara suxu Sentane xa gantanyi ra, e fa kuye batu folo. Annabi Yeremi nu findixi Ala xa namjonme nan na na temui.

Annabi Yeremi naxa Ala xa seriye masen Yudayakae be a fanyi ra, alako e xa a kolon e xa kuye batu findima fe paaxi nan na e be Alatala mabiri. A naxa e kawandi han, kono e mu tin gbilende Ala ma. Na kui Annabi Yeremi xa masenyi bara xoxoxo. A naxa Ala xa nate tagi raba e be a falafe ra e yaxuie Babilonkae fama ne e bonbode na yunubi xa fe ra. Hali Yudaya to findixi Ala xa pama ra, Ala nu bara nate tongo e xa paxankate paaxi soto Babilonkae saabui ra. Annabi Yeremi to na fala Yudaya mange be, a naxa xono a ma, a a sa geeli kui.

Yudayakae mu laxi a ra a e findi Babilon xa konyie nan na e xa yunubi xa fe ra. E naxa a mapoxun e noma e ratangade na paxankate ma Misirakae saabui ra. Annabi Yeremi naxa a masen e xa mapoxunyi findixi wule nan na naxan mu rafanxi Ala ma. A nu lanma e xa tin Alatala xa paxankate ra, e xa a kolon e na sotoxi fe naxan ma.

Annabi Yeremi xa kitaabui na kawandi nun na taruxui birin masenma won be. Alatala xa masenyi a naxan fixi a xa namjonme ma, na birin bara kamali. Adamadi birin xa a kolon yunubi mu fan, a findixi paxankate nan na e be. Na nan a ra, fo e xa gbilen yunubi foxo ra, e xa bira Alatala xui foxo ra. Na gbansan nan noma findide sooneya ra adama be a xa dunijeigiri kui. Ala xa won mali na kira xon ma. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Yeremi be

Annabi Yeremi xa wali

¹ Annabi Yeremi xa masenyi nan ya. A baba xili Xilikiya, serexedube naxan keli Anatoti, Bunyamin boxi ma. ² Yudaya mange Yosiya naxan nu findixi Amon xa

di ra, a xa mangeya ne fu nun saxon nde, Alatala naxa woyen Annabi Yeremi be. ³ Annabi Yeremi man nu kawandi tima Yudaya mange Yehoyakimi xa waxati, han Yudaya mange Sedekiya xa mangeya ne fu nun keren nde, kike suuli nde, Darisalamukae nu xaninma konyiya kui temui naxe. Yehoyakimi nun Sedekiya nan nu na Yosiya xa die ra.

⁴ Alatala naxa yi masenyi ti n be yi ki, ⁵ «Beenu n xa i nono i nga teege, n tan nu i kolon. Beenu i nga xa i soto, n nu bara xeeraya ragiri i ma, i xa findi namjonme ra sie birin xun ma.»

⁶ N naxa a yaabi, «N Marigi Alatala, n mu fata masenyi tide, barima fonike nan n na.»

⁷ Alatala naxa a masen n be, «I naxa a fala a fonike nan i ra, barima i tan nan sigama mixie xon ma, n i xee ma dennaxe. I xa n ma yaamari birin masen e be.

⁸ I naxa gaaxu e ya ra, barima won birin nan a ra. N i makantama ne.» Alatala xa masenyi nan ya.

⁹ Na temui Alatala naxa a xonye itala n de ma, a fa a masen n be, «I bara a to, n bara n ma masenyi sa i xaxili ma. ¹⁰ To n bara i sugandi i xa findi n ma xera ra dunjina sie tagi. I xunnakane xa fe falama ne mangeya ndee be, e fa bira, e kana. I xunnakeli xa fe falama ne mangeya gbete be, e fa e sanke soron, e sabati a fanyi ra.»

¹¹ Alatala naxa yi woyenyi masen n be yi ki, «Annabi Yeremi, i munse toxi?» N naxa a yaabi, «N wuri nan toxi naxan bogima sinnanyi ma.» ¹² Alatala naxa a masen n be, «I bara a to a fanyi ra, n ma masenyi rakamalife mu kanama.»

¹³ Alatala man naxa yi woyenyi masen n be yi ki, «I munse toxi?» N naxa a yaabi, «N tunde satunxi nan toxi koola biri.»

¹⁴ Alatala naxa a masen n be, «Naxankate birin kelima koola nan ma, a fa boxi pama birin halaki. ¹⁵ Alatala xa masenyi nan ya. N fama ne pama birin xilide kelife koola ma, e xa e xa mange kibanyie doxo Darisalamu sode de ra, e yi tete birin nabilin, e Yudaya taee birin suxu. ¹⁶ N e makiitima ne e xa fe kobi rabaxie ma, barima e bara n finsiriwali, e surayi gan serexe ra kuyee be, e tuubi e be e naxee yailanxi e belexe ra. ¹⁷ I tan xa i tagi ixiri, i xa keli, i xa n ma masenyi birin tagi raba e be. I naxa gaaxu e ya ra, xa na mu a ra n fe nde masenma ne i be naxan dangi nee ra pon. ¹⁸ To n bara i findi xera ra Yudaya mange, kuntigie, serexedube, nun

pama birin xun ma. I luma ne alo tete belebele wure daaxi, alo yire makantaxi. ¹⁹ E i gerema ne, kono e mu xutu sotoma i ma, barima n na i foxo ra i makantafe nan na.» Alatala xa masenyi nan ya.

2

Isirayilakae xa yanfe

¹ Alatala naxa yi woyenyi masen n be yi ki,

² «I xa sa a fala Darisalamukae be, Alatala bara a masen, <N bara ratu wo xa xanunteya ma,

a nu na ki naxe singe ra wo fonike temui. Wo nu bara bira n foxo ra gbengberen yire, xee mu nu saxi dennaxe.

Wo na raba marafanyi nan kui.

³ Isirayila nu findixi Alatala nan gbe ra, alo sansi bogi singe.

Naxee e tsooro, nee fan fama ne tsoorode.» Alatala xa masenyi nan na ki.

⁴ Yaxuba bomsae, wo xa wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.

Isirayila xabile birin, wo xa wo tuli mati.

⁵ Alatala bara a masen, «Wo babae n ma fe kobi mundun toxi naxan a niyaxi e xa gbilen n foxo ra? Wo bara bira fe fufafu foxo ra, awa wo tan fan findima mixi fufafu nan na.

⁶ E mu a falaxi wo be, <Alatala na minden, naxan won naminixi Misira boxi ra, naxan won xanin gbengberen yire? Folee nun boxi maxare gbansan nan na menni.

Adamadie mu noma balode na boxi ma.»

⁷ N bara wo xanin boxi fanyi ma, alako wo xa baloe fanyi soto. Kono wo to fa, wo bara n ma boxi findi yire seniyantare ra, wo bara fe xonxi raba naa n dennaxe fixi wo ma ke ra.

⁸ Serexedubee mu Alatala fenxi. Karamoxoe mu n kolon. Yareratie bara n yanfa.

Namijonmee bara Bala kuye masenyi ti. E bara bira se foxo ra naxan mu noma e malide.

⁹ Na nan a toxi n wo paxankatama.» Alatala xa masenyi nan na ki.

«N wo xa mamadie fan makiiti.

¹⁰ Wo sa Kitimi suuri mato, wo xa mixie xee Kedari, wo na birin mato a fanyi ra. Wo mu yi kuye batufe mooli toma naa.

¹¹ Si nde na na naxan Ala bejin, e fa kuye findi e xa ala ra? N ma pama bara e xa xunnakeli masara,

e fa e xaxili ti kuye ra naxan mu noma e malide.

¹² Koore bara findi seede ra na fe ma. Na bara findi kinikini nun kaabanako ra. A lanma na xa wo xaxili ifu, a xa wo de ixara.» Alatala xa masenyi nan na ki.

¹³ «N ma pama bara fe jaaxi firin naba: E bara n bejin, n tan naxan nu luxi alo ye fanyi e be, ye naxan mu jonma. E bara fejee yailan, ye ragatama dennaxe, kono e iboxi, ye birin bara mini a ra.»

¹⁴ «Konyi nan na Isirayila ra, ka a findixi di lasiri nan na? Munfe ra a paxankataxi?

¹⁵ A luxi ne alo yete xaape nan na xaapefe e ma.

E xa boxi bara findi gbaloe yire ra. Mixi yo mu na sonon e xa taa ganxie kui.

¹⁶ Misiraka naxee na Nofi nun Tapanxesi, e fama ne wo xun nakanade.

¹⁷ Na fatanxi fe naxan ma, wo gbilenxi wo Marigi Alatala xa kira fanyi foxo ra.

¹⁸ Yakosi munfe ra wo na Misira kira xon? Wo wama Nili xure ye nan minfe? Munfe ra wo na Asiri kira xon? Wo wama Efirati xure ye nan minfe?

¹⁹ Ala xa wo xa kobija ragbilen wo ma. Ala xa wo xa finsiriwaliya sare fi wo ma, alako wo xa a kolon gbilenfe wo Marigi Alatala foxo ra, a findixi fe jaaxi nun fe xone nan na. Wo jaxankataxi ne barima wo bara tondi gaaxude n ya ra.»

Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

²⁰ «Kabi temui xonnakuye n bara wo lu wo yete yi.

Wo bara a fala a yanfanteya mu na wo boje kui, kono wo bara siga kuye batude geyae fari wuri bun ma.

Na bara findi langoena ra wo be.

²¹ Wo nu luxi ne alo weni bili fanyi n naxan siki.

Munse a niyaxi wo xa n nabolo? Yakosi wo luxi ne alo weni bili jaaxi naxan mu bogi fanyi raminima.

²² Hali wo wo maxa soda saafunyi ra, wo xa yunubi mu noma bade.» Alatala xa masenyi nan na ki.

²³ «Wo noma a falade di, <N mu noxoxi. N mu biraxi Bali kuye foxo ra?»

Wo wo foxi mato gulunba yire. Wo xa wo joxo ti wo xa fe rabaxie ra. Wo bara lu alo joxome gine rabepinxi,

24 alɔ wulai sofale
naxan sofale xeme fenma a xiri ma gbeng-
beren yire.

Nde noma a bade na ma?

Mixi naxan katama a suxude, a taganma
ne.

A mu masotoma fo na waxati dangi.

25 Wo naxa gbata birade kuye foxo ra.

Wo wo gima naa wo sanyi igeli ra,

hali ye xoli na wo ma.

Kono wo bara n yaabi,

«Ade, muxu mu noma gbilende kuyee foxo
ra.

E rafan muxu ma, muxu wama kafufe e
ra.»

26 «Isirayilakae fama ne lude yaagi kui
alɔ muneti naxan suxuxi.

Mangee, kuntigie, serexedubee, nun
namijonmee,

e birin luma ne yaagi kui,

27 naxee a falama wuri masolixi be, «N
baba,»

naxee a falama geme masolixi be, «N daa
mange.»

Na mixi mooli bara e kobe ti n na,

e bara tondi e ya rafindide n ma.

Kono e xa toore kui,

e man a falama n be, «Keli, i xa muxu
rakisi.»

28 Wo xa kuyee na minden, wo naxee
yailanxi,

naxee bara wuya Yudaya taae kui?

E tan xa keli, e xa wo ratanga wo xa toore
ma,

xa e fata na rabade.

29 Munfe ra wo tan matandilae wama n
makiitife?»

Alatala xa masenyi nan na ki.

30 «N bara wo xa die bonbo alako e xa
matinxin,

kono e mu matinxinxi.

Wo bara wo xa namijonmee faxa wo xa
santidegema ra,

alɔ yete xaapexi.

31 To mixie, wo xa la Ala xa masenyi ra.

N Isirayila luxi gbengberen yire ne, xa na
mu a ra dimi kui?

Munfe ra n ma pama a falama,

«Muxu wama lufe muxu yete ra,

muxu mu birama i foxo ra sonon?»

32 Gine dimedi noma neemude a xa
konmagore ma,

xa na mu a xa demui?

N ma pama bara neemu n tan ma kabi
temui xonnakuye.

33 Wo bara wo maxiri alako wo xa xanun-
tenyi nde fen.

Wo bara dangi mixi birin na na wali kobi
mooli kui.

34 Wo bara setaree faxa, naxee mu fe paxaxi
yo rabaxi.

Wo xa dugie noxoxi e wuli ra.

35 Kono wo a falama,

«Muxu mu fe kobi rabaxi.

Ala xa xone xa gbilen muxu foxo ra.»

N tan nan wo makiitima nondi ra,

barima wo bara a fala,

«Muxu mu yunubi rabaxi.»

36 Wo kira masaraxi munfe ra,

wo fa wo xaxili ti Misira ra?

Wo fama ne yaagide e xon ma,

alɔ wo yaagixi Asiriya xon ma ki naxe.

37 Wo minima ne e xonyi wo belexe igeli
ra,

barima wo taxuxi naxee ra, Alatala bara
nee rabejin.

Wo mu xunnakeli yo sotoma e saabui ra.»

3

Isirayila xa danxaniyatarepa

1 «Xa xeme mee a xa gine ra,
na gine naxa sa doxo xeme gbete xon,
a xa xeme singe man noma gbilende a ma
sonon?»

Yi boxi bara lu seniyentarepa kui.

Wo tan naxee bara langoepa raba wo
xanuntenyi kuyee ra,

yakosi wo man fa wama gbilenge n ma
ne?»

Alatala xa masenyi nan na ki.

2 «Wo wo ya rate, wo xa a mato,
xa yire nde na wo mu langoepa rabaxi
dennaxe.

Wo nu na wo xanuntenyi alae memefe kira
xon ma,

alɔ munetie naxee e noxunma kira de e xa
dutun mixie ma.

Wo bara yi boxi noxo wo jere ki
seniyentare ra.

3 Na nan a ra n mu tune rafaxi,

n mu jeme tune ragoro wo be.

Kono wo ya xoxoxo alɔ langoe gine,
wo mu yaagixi fefe ma.

4 Han ya wo a falama n be,

«Muxu baba, naxan meenixi muxu ma
muxu fonike temui,

5 han to i xonoxi muxu ma?

I mu dijema sonon?»

Iyo, wo na nan falaxi,

kono wo mu wo baxi na kira paxaxi xon fefe
ma.»

6 Alatala naxa a masen n be mange
Yosiya xa waxati, «I bara Isirayila xa
yanfanteya to? A bara yene raba geya

birin fari, a nun wuri bili tofanyi birin bun
ma. 7 N bara a mapoxun, na dangi xanbi

a man fama ne gbilende n ma, kono a mu
fa. A maagine tinxintare Yudaya fan a toxi.

8 N to mee Isirayila ra, n to fatan keedi

so a yi ra a xa yeŋe xa fe ra, a maagine Yudaya tinxintare mu gaaxu n ya ra feo. A fan bara siga yeŋe rabade. ⁹ Isirayila xa kuye batufe, geŋe nun wuri daaxi, na bara boxi findi yire seniyantare ra. ¹⁰ Na birin kui Yudaya tinxintare, Isirayila maagine, a mu janige tongoxi a boŋe kui a xa a yete ragbilen n ma. A na fala a de gbansan nan na.» Alatala xa masenyi nan na ki.

¹¹ Na temui Alatala naxa a masen n be, «Isirayila tinxintare fisa Yudaya seniyantare be.

¹² I xa sa masenyi ti koola biri ra, «Isirayila seniyantare, i yete ragbilen n ma. N mu xonoxi wo ma sonon. Hinnente nan n na, n boŋe mu luma xonoxi ra temui birin.» Alatala xa masenyi nan na ki.

¹³ «Wo xa wo ti wo xa wali kobi ra. Wo bara wo Marigi Alatala matandi, wo bara bira ala gbetee foxo ra wuri bilie bun ma. Wo mu tin wo tuli matide n xui ra.» Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁴ Alatala xa masenyi nan ya, «Wo tan kalabantee, wo gbilen n ma. N tan nan na wo Marigi ra. N fama ne wo mayegetide taa nun xabile kui, n fa wo ragbilen Siyon.

¹⁵ N yareratie tima ne wo be, naxee rafan n ma. E lonni nun xaxili fanyi masenma ne wo be.»

¹⁶ Alatala xa masenyi nan ya. «Wo na wuya wo xa boxi kui, wo fama ne neemude Alatala xa saate kankira ma. Wo mu a xa fe falama, wo xa maŋoxunyi mu sigama a ma. Wo mu a kolonma a bara loe, wo mu gbete fenma.

¹⁷ Konoxi na temui Darisalamu xili fama ne falade «Alatala xa kibanyi.» Si birin sigama naa Alatala xili ra. E gbilenma ne e xa maŋoxunyi jaaxi foxo ra.

¹⁸ Na waxati Yudayakae fama ne kafude Isirayilakae ma. E birin kelima boxi nan na naxan na koola ma, e fa gbilen boxi ma n dennaxe fixi wo babae ma ke ra.

¹⁹ N tan nu bara a fala, «N wama ne wo xa lu alo n ma die, n xa boxi fi wo ma ke ra,

naxan tofan boxi birin be.» N bara a maŋoxun a wo n xili falama ne «N Baba.»

N bara a maŋoxun wo mu gbilenma n foxo ra.

²⁰ Konoxi wo tan Isirayila, wo bara n yanfa alo gine naxan a xa mori yanfa a yeŋe raba.» Alatala xa masenyi nan na ki.

²¹ Isirayilakae e xui itema geya fari, e wama, e Ala maxandima, barima e bara kira jaaxi suxu, e bara neemu e Marigi Alatala ma.

²² Alatala naxe, «Wo tan matandilae, wo gbilen, n noma wo rakiside wo xa yanfanteya ma.»

Isirayilakae naxa a yaabi, «Awa, muxu gbilenma ne i ma, barima i tan nan na muxu Marigi Alatala ra.

²³ Iyo, xui naxan kelima geya fari, wule na a ra.

Iyo, muxu Marigi Alatala nan na Isirayila rakisima ra.

²⁴ Kabi muxu dimedi temui, kuye ratonxie bara muxu babae xa harige xun nakana, e xa xurusee nun e xa die.

²⁵ Na yaagi bara muxu soto, binye birin bara ba muxu ma, barima muxu bara yunubi raba won Marigi Alatala ra, muxu tan nun won babae, kabi muxu dimedi temui han to. Muxu mu muxu tuli matixi muxu Marigi Alatala xui ra.»

4

Yudaya xa gbaloe

¹ Alatala xa masenyi nan ya, «Isirayila, xa wo wo yete ragbilen n ma, xa wo fe ratonxi ba n ya tode ra, xa wo mu lintan wo xa kewali ra, ² xa wo wo kali Alatala xili ra tinxinyi nun nondi ra, sie fama ne baraka nun binye sotode Alatala saabui ra.»

³ Alatala xa masenyi nan ya xeme be naxee na Yudaya nun Darisalamu:

«Wo xa xe neŋe masege, wo naxa sansi xori si kungsi tunbe xora.

⁴ Xeme naxee na Yudaya nun Darisalamu, wo xa wo boŋe seniyeŋ Alatala be. Wo xa fe jaaxi ba wo sondonyi kui, alo fe jaaxi bama wo ma ki naxe wo sunna temui.

Wo xa na raba alako n boŋe naxa te wo ma,

n ma xone fa wo gan alo te
naxan mu noma xubende wo xa fe kobi
rabaxie xa fe ra.

⁵ Wo xa yi masenyi ti Yudayakae be,
wo man xa a fala Darisalamukae be.

Wo xa feri fe Isirayila yire birin,
wo xa a fala wo xui itexi ra,
<Wo xa so taa makantaxie kui.>

⁶ Wo xa a matonxuma Siyonkae be e xa e
gi,

e naxa ti kira xon ma,
barima n na fafe tōore nun paxankate ra
kelife koola ma.

⁷ Sie kanama bara kira suxu, alo yete
naxan minima sube fende.

A bara keli a xonyi alako a xa wo xa boxi
kana.

Wo xa taee birin fama ne kanade,
mixi yo mu luma naa.

⁸ Na nan a ra wo lanma wo xa sunnun
donma ragoro wo ma,
wo xa sunnun, wo xa jonfe raba,
barima Alatala xa xone mu gbilenma wo
foxo ra.»

⁹ Alatala xa masenyi nan ya:

«Na loxo limaniya bama ne mange nun
kuntigie yi ra.

Serexedubee nun namijonmee dee
ixarama ne.»

¹⁰ N bara Ala yaabi,

«N Marigi Alatala,
munfe ra i bara a fala i xa jama nun
Darisalamu be,

<Wo fama bojesa sotode,>
konō santidegema bara ge e faxade?»

¹¹ Na temui a fama ne a falade jama nun
Darisalamu be,

«Foye bara keli gbengberen yire.

A mu fama fe fanyi ra,
a fama n ma jama nan tōorode.

¹² A findixi foye magaaxuxi nan na,
naxan kelixi n yire.

Yakosi n e paxankatama ne.»

¹³ Yaxuie na fafe alo foye belebele naxan
kelife koore ma.

E xa soori ragisee luma ne alo turunnaade.
E xa soe xulun alo sgeee.

Gbaloe bara won li, won bara halaki.

¹⁴ Darisalamu, wo wo boje rasenyen,
alako wo xa kisi.

Kewali kobi luma wo boje ma han temui
mundun?

¹⁵ Danakae bara na gbaloe masenyi ti,
Eframikae fan bara na fala.

¹⁶ Wo xa sie rasi, wo xa Darisalamu fan
nasi,

yaxuie na kelife yire makuye ne, e na fafe
Yudaya taee kui.

¹⁷ Alatala xa masenyi nan ya:

«E bara Darisalamu rabilin
alo xe kantamae xe rabilinma ki naxe.

Na fama ne Darisalamu lide
barima e bara n matandi.

¹⁸ Na findixi wo xa wali kobi sare nan na.
Wo naxan nabaxi,

na bara gbilen wo ma a jaaxi ra,
han a wo sondonyi soxo.»

¹⁹ N boje fan na tōorofe.

N bara sunnun.

N mu noma madundude,
barima n bara sarae nun gere xui me fa ra.

²⁰ E a falama gbaloe na fafe,
boxi birin bara kana.

N ma kiri banxie bara bira keren na,
lingira yo mu na n yi ra.

²¹ Gere tonxuma a itima han mun temui?
Gere xui minima han mun loxo?

²² Alatala naxe, «N ma jama xaxili mu na,
e mu n kolon,

e luxi ne alo di lonnitaree.

E fe jaaxi nan gbansan kolon,
konō e mu fata fe fanyi rabade.»

²³ N bara laamatunyi to yi boxi xa fe ra.

Sese mu luma yi boxi ma,
hali koore mu yanbama a ma.

²⁴ N bara laamatunyi to geyae xa fe ra.

Geyae fama ne serende, tentenyie ramaxa.

²⁵ N bara laamatunyi to nimase xa fe ra.

Mixi mu luma yi boxi ma sōnōn,
xonie fan bara e gi.

²⁶ N bara laamatunyi to yi yire xa fe ra.

Karemele geya findima ne gbengberenyi
ra,

taa birin fama gande Alatala nun a xa xone
xa fe nan na.

²⁷ Alatala bara a masen,

«Yi boxi birin paxankatama ne,

konō n mu a birin xun nakanama.

²⁸ Na nan a ra yi boxi na sunnunyi kui,
koore bara ifōoro.

N tan nan a ragirixi,
n mu gbilenma n ma nate foxo ra.

²⁹ Geresoe na fa soe fari, mixi birin e gima
ne.

Geresoe na fa tanbee ra, mixi yo mu luma
taa kui.

Ndee e gima ne wondi yire, ndee e gi geyae
fari.

Mixi birin kelima ne taa kui.

³⁰ I tan naxan xun nakanaxi, i na munse
rabafe?

I wama i maxirife dugi fanyi ra,

i wama konmagore xema daaxi ragorofe
i ma,

i wama tofan se safe i ya kiri ma?

I na na birin nabafe i xanuntenyie be
fufafu,

barima i mu rafan e ma sɔnɔn.

E wama i faxafe tun.

³¹ N bara wa xui nde me.

Na wa xui luxi ne alo furi gine naxan na a
xa di singe barife.

Darisalamu na saya kira xɔn ma, a na a
falafe,

«A gbe mu luxi sɔnɔn, faxetie xa n nii ba.»

5

Ala xa gbejɔxɔe

*Annabi Yereimi xa masenyi Darisalamukae
be*

¹ «Wo xa yire birin mato Darisalamu,
wo xa maxɔrinyi ti taa kui, alako wo xa
tinxintɔe nde to,

naxan jereɓa kira fanyi xɔn ma,
naxan birama nɔndi fɔxɔ ra.

Xa wo sa na mixi mɔoli to,
n dipɓema ne Darisalamu ma.

² E e kalima ne Alatala xili ra,
kɔnɔ na birin findixi wule nan na.

³ Alatala, n a kolon i wama tinxinyi nan
xɔn ma.

I bara Isirayilakae jaxankata,
kɔnɔ e mu fahaamui yo sɔtɔxi na kui.

I bara e tɔɔɔ, kɔnɔ e mu lɔnni sɔtɔxi na
kui.

E boje bara xɔɔxɔ alo geme,
e tondi danxaniyade.

⁴ N bara a fala, setaree gbansan nan yi
jama ra.

Na nan a ra e mu Alatala xa kira kolon,
e mu e Marigi Ala xa seriye fahaamuma.

⁵ A lanma n xa yi masenyi ti kungtie nan
be,

barima e tan Alatala xa kira kolon,
e e Marigi Ala xa seriye fahaamuma.

Kɔnɔ e birin lan, e sese mu tin birade Ala
fɔxɔ ra.

E birin bara a matandi.

⁶ Na nan a ra burunyi yete e faxama,
wulai bare e ibɔɔ.

Barate e melenma e xa taa sode dee ra, a
xa e faxa,

barima e xa kewali kobi bara gbo, han a
bara dangi a i.»

Alatala xa masenyi Darisalamukae be

⁷ «Darisalamu, a lanma n xa dipɓe i ma?

I xa die bara n nabolo,
e e kalima kuye nan xili ra.

N nu bara e balo,

kɔnɔ e bara n yanfa, e bira langoe fɔxɔ
ra.

⁸ E maniyaxi soe xememaɓe nan na,
kankan fa bira a dɔxɔboore xa gine fɔxɔ
ra.

⁹ Alatala xa masenyi nan ya:

A mu lanma n xa yi mixi mɔoli jaxankata?

A mu lanma n xa n gbejɔxɔ yi si mɔoli ma?

¹⁰ Wo te e xa teteɓe fari, wo xa e rabira,

kɔnɔ wo naxa jama birin xun nakana.

Wo xa e tɔɔɔ,

barima e mu tinxi birade Alatala fɔxɔ ra.

¹¹ Alatala xa masenyi nan ya:

Isirayila nun Yudaya birin bara n yanfa.

¹² E bara Alatala rabolo,

e fa a fala, «Ala mu na.

Won mu fama gbaloe sɔtɔde santidegema
nun kaame ra.»

¹³ E xa namijɔnɔme mu n xui xa masenma.

E fe jaaxi naxan masenma,

na xa gbilen e ma.»

¹⁴ Na nan a ra Mange Alatala bara a masen,

«Wo to na mɔoli fala,

n bara n ma masenyi lu i de kui.

N ma masenyi luxi ne alo te

naxan fama yi jama gande alo te yege
ganma ki naxe.»

¹⁵ Alatala xa masenyi nan ya:

«N xa a fala wo be Isirayila,

n fama ne jama nde ra wo xili ma.

Nama senbema nan a ra naxan kelima yire
makuye,

naxan bara bu duniɓa,

i mu naxan xui kolon,

i mu nɔma naxan fahaamude.

¹⁶ E xa tanbe jaaxu, e mixi faxama ne.

Geresoe gbangbalanxi nan e ra.

¹⁷ E wo xa baloe donma ne,

e wo xa di birin tongoma ne,

e wo xa xuruse birin mupama ne,

e wo xa sansi sixi birin kanama ne,

e wo xa taa makantaxie rabirama ne e xa
santidegema ra,

wo nu laxi taa naxee ra.»

¹⁸ Alatala xa masenyi nan ya:

«Kɔnɔ n mu wo birin sontɔma.

¹⁹ Xa a sa li wo a fala,

«Munfe ra muxu Marigi Ala bara yi fe
mɔoli raba muxu ra?»

Ala wo yaabima ne,

«Wo to n nabolo alako wo xa kuyee batu
wo xɔnyi,

naxee kelixi jamanɓe gbete ma,

wo tan findima na jamanɓe xa konyie nan
na e tan xɔnyi.»

²⁰ Wo xa yi masen Yaxuba xa die be,

wo xa a fala Yudayakae be,

²¹ «Wo wo tuli mati,

wo tan jama xaxilitare, jama kinikinitare,
naxan ya mu se toma,

naxan tuli mu fe mema.

²² Alatala xa masenyi nan ya:

Wo mu gaaxuma n ya ra?

Wo mu sɓrenma n tofe ra,

n tan naxan baa naaninyi saxi meyeniyi ra,
alako baa naxa dangi yire nde?

Baa mɔronyi kelima ne,

kono e mu noma dangide naaninyi ra
naxan saxi.»

²³ Yi pama sondonyi xoxoxo.

E bara Ala matandi,
e bara gbilen a foxo ra.

²⁴ E mu a falama e boje kui,
«Won xa gaaxu won Marigi Alatala ya ra,
naxan tune ye ragoroma neme temui,
a fole nun a raponyi,
alako xe xa xaba a waxati.»

²⁵ Wo xa kewali kobi bara na birin kana,
wo xa yunubie bara a niya baloe xa ba wo
yi ra.

²⁶ Mixi naaxi ndee masunbuxi n ma pama
ra,
naxee gantanyi italama mixi be alo xoni
suxuie.

²⁷ E e xa banxi rafema se muxaxie ra,
alo toxoe kule naxan nafexi toxoe ra.
E bannaxi na naafuli mooli nan na.

²⁸ Fe naaxie bara e xungbo han a bara
dangi a i.

E mu fe fanyi rabama kiridie be,
e mu tinxin setaree mabiri.

E naafuli nan tun fenma.

²⁹ Alatala xa masenyi nan ya:

A mu lanma n xa yi mixi mooli naxankata?
A mu lanma n xa n gbejoxo yi si mooli ma?

³⁰ Fe ratonxi naxee mu daxa,
nee bara so yi boxi kui.

³¹ Namijonmee na wule falafe,
serexedubee na mupje tife,
na birin bara rafaan n ma pama ma.

Wo munse rabama wo xa boxi munafanyi
xa fe ra?»

6

Darisalamu xa naxankate

¹ «Bunyaminkae, wo wo gi, wo keli
Darisalamu.

Sara fe Tekowa, gere tonxuma rate Beti
Hakeremi,

barima naxankate na fafe kelife koola ma,
a gbe mu luxi gbaloe xa wo li.

² Siyon, taa tofanyi, n wo xun nakanama
ne.

³ Xuruse demadonyie fama ne e xa kiri
banxie tide yire,
wo xa taa nu na dennaxe,
e fa e xa xurusee makanta menni.»

⁴ «Siyon yaxuie, wo keli, wo gere so na taa
xili ma.

Wo xa siga yanyi ra.

Soge na goro, wo naxa kontofili,

⁵ wo man xa siga koe ra,
banxi makantaxie kanade.»

⁶ Mange Alatala bara a masen Siyon yaxuie
be,

«Wo sa wuri bilie xaba,

wo te se yailan alako wo xa so Darisalamu
tete kui.

Taa na a ra naxan lanxi a xa raton,
barima e luma e boore tooro ra temui
birin.

⁷ Fe naaxi minima yi taa kui temui birin,
alo ye minima kolonyi kui ki naxe.
Kobija nun fe naaxi gbansan nan na e tagi.
Na birin luxi ne alo fure n naxan toma
temui birin.»

⁸ «Darisalamu, i xa i tuli mati n ma marasi
ra,

alako n naxa n makuya i ra,
i fa lu alo gbgberenyi, mixi mu sabatixi
dennaxe.»

⁹ Mange Alatala bara a masen,

«Isirayilaka naxee luxi,
e birin bama ne boxi ma,
alo sansi bogi gbilenma ba ra ki naxe.»

¹⁰ «Nde n ma masenyi ramema?

Nde findima na seede ra?

Wo tuli xoxoxo, wo mu fe mema.

Wo yoma Alatala xa masenyi ma,

wo mu wama a xa marasi xon.

¹¹ Alatala xa xone gbo n boje kui,
n xa na fala wo be.»

«Ala xa xone Isirayilakae birin lima ne,

dimedi naxee berema kira ra,

fonike naxee malanma,

xeme nun gine naxee moxi a fanyi ra.

¹² N nan n belexe tima e ma temui naxe,
mixi gbete fama ne e xa banxie tongode,
e xa xee, a nun e xa ginnee.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

¹³ «Kelifa dimedi ma, doxofe xemoxi ra,

e birin na e yete xa geeni nan fenfe.

Namijonme nun serexedube fan na mixi
madaxufe.

¹⁴ E mu fe gbege rabama n ma pama
malife ra.

E a falama, «Wo naxa kontofili, wo boje xa
sa.»

Kono bojesa yo mu na.

¹⁵ A lanma e xa yaagi e xa fe kobie ra,

kono e mu yaagima.

Yaagitare nan lanxi e ma.

Na nan a ra, n fama e rabirade kiiti
waxati.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁶ Alatala bara a masen,

«Wo xa kira fanyi fen,

wo xa a kolon kira forie nu na ki naxe.

Kira tinxixi na minden?

Wo xa lu na kira fari alako wo xa bojesa
soto.»

Koŋo pama bara a yaabi,
«Muxu mu wama lufe na kira xon ma.»

17 Ala bara a masen, «N bara wo xa soorie
ti wo xa tete fari,
naxee mæenima wo ma.
Wo xa e xui rame.»

Koŋo pama bara a yaabi,
«Muxu mu wama e xui ramefe.»

18 Ala bara a masen, «Namane birin, wo
wo tuli mati,

wo xa a mato naxan fama rabade be.

19 Duniya birin, wo wo tuli mati.

N tan nan fama yi pama paxankatade,
n tan nan fama e maŋoxunyi sare rag-
bilende e ma,

barima e mu tin e tuli matide n ma
masenyi ra,

e bara yo n ma seriyɛ ma.

20 N hayi na e xa surayi serexe ma, naxan
kelixi Seeba?

N hayi na e xa labunde serexe ma,
naxan kelixi yire makuye?

Wo xa serexe gan daaxie mu rafan n ma,
n mu tinma wo xa serexe sese rasuxude.

21 Na nan a ra Alatala bara a masen,
N fama ne geme doxoode yi pama ya ra,
e fama e sanyi radinde naxan na.

Babae nun e xa die,
doxoobooree nun defanbooree,
e birin sontoma ne.»

22 Alatala bara a masen,
«Nama nde na fafe kelife koŋla ma,
pama gbege naxan na duniya yire birin.

23 Xali nun tanbe na e yi ra.
E jaaxu, e mu kinikini kolon.

E xui gbo alo mɔronyi.

Soe kanyie nan e ra.

E birin malanxi alako e xa Siyon gere.»

24 Isirayila na woɣenfe e bore tagi, «Won
bara e xibaaru me,
limaniya bara ba won yi ra,
kontofili bara won suxu.

Won na toorofo alo gine naxan na di barife.

25 Wo naxa mini daaxa de,
wo naxa jere kira xon ma,
barima won yaxuie won nabilinxi,
santidegema na e yi ra.»

26 N bara e yaabi, «N ma pama, wo sunnun
donma ragoro wo ma,
wo xa sunnun alo mixi naxan xa di kerenyi
bara faxa.

Wo xa sunnunyi xa gbo,
barima won yaxuie na fafe keren na.»

27 Alatala bara a masen n be, «N i findixi
mixi nan na

naxan n ma pama matoma.

I xa e mato alako i xa a kolon xa e jere ki
fan.

I luxi ne alo mixi naxan wure nun gbeti
raxunuma, a e gbi ba.

28 E birin findixi matandilae nan na naxee
yoma Ala ma.

E luxi alo wure nun yoxui, naxan gbi mu
baxi.

E mu fan.

29 Xabui te radexema a fanyi ra
alako a xa wure nun yoxui raxunu, e gbi
xa ba.

Koŋo fe jaaxi mu jonma n ma pama tagi.
E luxi ne alo sunbui naxan mu bama wure
kui.

30 E xili falama «gbeti kanaxi»,
barima Alatala bara e rabejin.»

7

Isirayila xa gbaloe

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Annabi
Yeremi be,

² «I xa ti Alatala xa hoɔmɔbanxi naade ra,
i fa yi woɣenyi masen naa,

«Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra,
wo tan Yudayaka naxee birin soma yi
naadee ra fafe tuubide Alatala be.

³ Isirayila Mange Alatala naxe, xa wo kira
masara,

wo naxa fe fanyi suxu,

n wo luma ne yi boxi ma.

⁴ Wo naxa la yi wule masenyi ra, wo nu fa
a fala:

Alatala xa hoɔmɔbanxi nan yi ki,
Alatala xa hoɔmɔbanxi, Alatala xa
hoɔmɔbanxi.

⁵ Xa wo kira masara,

xa wo fe fanyi suxu,

xa wo tinxin wo booree tagi,

⁶ xa wo mu xoje, kiridi, nun kaaje gine
tooro,

xa wo mu mixi faxa tooroje ra yi boxi ma,
xa wo mu bira ala gbetee foxo ra,

naxee findima toore ra wo be,

⁷ na temui n wo luma ne yi boxi ma
abadan,

n naxan fixi wo babae ma.

⁸ Koŋo wo bara bira wule foxo ra,

naxan mu sese fanma wo ma.

⁹ Munfe ra wo wama faxe nun yene rabafe,
wo wo kali wule ra,

wo surayi gan serexe ra Bala kuye be,

wo bira ala gbetee foxo ra,

wo mu naxee kolon?

¹⁰ Na xanbi wo fa fa tide n ya i,
n ma banxi kui, n xili matoxoma dennaxe.

Wo naxe wo bara kisi,

koŋo wo fe xonxi rabama.

¹¹ Wo yi banxi findixi mixi jaaxi banxi nan
na,

n xili falama dennaxe?
 N tan Alatala bara a birin to.
 12 Wo xa ratu Silo ma,
 n ma yire seniyenxi singe nu na dennaxe.
 N bara menni fan paxankata,
 n ma Isirayila pama xa paaxupa xa fe ra.»»

13 Alatala xa masenyi nan ya.
 «Yakosi, wo to bara yi fe birin naba,
 wo to tondi n ma masenyi suxude,
 n naxan falaxi wo be temui birin,
 wo to tondi n ma xili ratinde,
 14 n fama ne fe rabade yi horomobanxi ra,
 alo n naxan nabaxi Silo ra.
 N na mooli rabama ne yi banxi ra,
 n naxan fixi wo nun wo babae ma, wo laxi
 naxan na.

15 N wo makuyama ne n yire ra,
 alo n wo ngaxakerenyie Efirami bonsoe
 makuyaxi n na ki naxe.»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

16 «I tan, hali i mu Ala maxandi yi pama
 be,

hali i mu i xui ite salide,
 hali i mu n makula,
 barima n mu i danxunma.

17 I mu a toxi fe naxan nabama Yudaya
 taee nun Darisalamu kui?

18 E xa die yege matongoma,
 babae te radexema,
 ginee fan taami xinde ramulanma, e a
 ramondo kuye be,
 wo naxan xilima koore mange gine.

E man minse bama serexe ra.

Na kui e bara n naxono,

19 n tan fan fama ne e toorode.»

Alatala xa masenyi nan ya:

«E bara e yete tooro,
 e bara e yete kan nayaagi.

20 Na nan a toxi n tan Marigi Alatala naxe,
 «N ma paxankate na yi boxi ma,
 mixie nun subee nun bogisee ma.

E birin fama ne gande te ra,
 naxan mu xubenma.»»

21 Isirayila Mange Alatala naxa a masen,

«Wo xa wo xa serexe gan daaxi fan don.

22 N mu serexe fe gbansan xa fala wo babae
 be,

n to e ramini Misira boxi ra.

23 Kono n e yaamari yi nan na,

«Wo bira n xui foxo ra,
 alako n xa findi wo Marigi Ala ra,
 wo fan xa findi n ma pama ra.

Wo xa pere n ma kira xon ma,
 n naxan masenxi wo be,
 alako wo xa heeri soto.»

24 Kono e mu e tuli mati n na,
 e bara bira e xa mapoxun kobi foxo ra,
 e bara e kobe ti n na,
 e mu biraxi n foxo ra.

25 Kabi wo babae naxa mini Misira boxi ra
 han to,
 n na n ma konyi namiponmee xefe wo
 ma.

26 Kono wo mu wo tuli matixi n na.

Wo xaxili xoxoxo,
 wo bara kobi dangife wo babae ra.»

27 «I na yi woyenyi birin fala e be,
 e mu i danxunma.

I na e xili, e mu a ratinma.

28 Na temui i xa a fala e be,
 «Si nan ya naxan mu e tuli matima
 e Marigi Alatala xa masenyi ra.

E mu marasi mama.

Seriye yo mu na e yi ra.»

29 I xunsexe maxaba,
 i naxan naluxi i xa kali xa fe ra.

Alatala bara xono, a bara yi pama rabepin.

30 Yudayakae bara fe raba n mu wama
 naxan tofe.

E bara fe xonxi doko n ma banxi kui,
 n xili falama dennaxe.

E bara na findi yire seniyentare ra.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

31 «E bara kuye batude yailan geya fari
 Tofeti

nun Hinoma gulunba kui,

alako e xa e xa die gan serexe ra.

N tan mu e yamarixi na fe mooli ra,
 a makuya n ma mapoxunyi ra pon.»

32 Alatala xa masenyi nan ya.

«Loko fama fade Tofeti xili masarama ne.
 Hinoma gulunba fama ne xilide Faxe Tide.
 Tofeti findima ne gaburi yire ra.

33 Xonie nun subee fama ne na pama
 binbie donde.

Mixi yo mu luma naa naxan e kerima.

34 Xulunyi ponma ne Yudaya nun
 Darisalamu boxi kui.

Sigi mu sama, yeliba mu woyenma.

Fuuti mu xirima na gbaloe xa fe ra.»

8

*Isirayila nun Annabi Yeremi xa toore
 Alatala xa masenyi*

¹ Alatala xa masenyi nan ya: «Na waxati
 Yudaya mangee, kuntigie, serexedubee,
 namiponmee, nun Darisalamukae, e xorie
 ratema ne gaburi kui, ² e sa rayensen kene
 ma soqe, kike, nun tunbuie bun ma, e
 naxee xanu, e naxee batu, e bira naxee
 foxo ra, e naxee fen, e tuubi naxee be. Na
 nan a ra, e xorie mu sama gaburi kui, e xa
 rayensen boxi ma. ³ Mixi naxee mu faxa na
 pama paaxi ya ma, n fama ne e rayensende
 pamane ma, faxe xoli e suxuma dennaxe.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

4 I xa a fala e be,
 «Alatala bara a masen,
 <Mixi noma birade, e mu keli?
 Mixi noma e mafindide, e mu gbilen?»
 5 Munfe ra Darisalamu jama n
 matandima?
 Munfe ra e gbilenxi kira fanyɔ fɔxɔ ra, e
 bira kira jaaxi fɔxɔ ra?
 Yi mixie luma ne e xa yanfe kui,
 e tondi gbilende n ma.
 6 N nan n tuli matima ne e xui ra,
 kɔnɔ e xa wɔyenyi mu lanma.
 Mixi yo mu gbilenma a xa kobijɔ fɔxɔ ra.
 A mu a falama, <N na munse rabafe?»
 Kankan birama a yete waxɔnfe nan fɔxɔ
 ra,
 alɔ soe naxan gbataxi sigafe gere sode.
 7 Hali gbongboe naxan na koore ma,
 a gbilen waxati kolon.
 Ganbe, turunna, nun yedɔnmɛ birin
 e e gbilen waxati kolon.
 Kɔnɔ n ma jama mu Alatala xa sɛriye
 kolon.»
Alatala xa masenyi Isirayila be
 8 «Wo a falama, <Lɔnnilae nan muxu ra,
 muxu Alatala xa sɛriye kolon.>
 Kɔnɔ wo na falama di?
 Wo xa diine sebelitie bara Ala xa sɛriye
 masara wule ra.
 9 Wo xa lɔnnilae bara yaagi, e xaxili bara
 ifu,
 barima e bara xanin konyiya kui.
 E bara na sɔtɔ barima e yoxi Alatala xa
 masenyi ma.
 E findixi lɔnnila mɔoli mundun na?»
Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be
 10 «Na nan a ra n fama e xa ginɛe fide xeme
 gbeteɛ ma.
 Mixi gbeteɛ fama e xa xee bade e yi ra,
 barima e birin na e yete xa geeni gbansan
 nan fenfe.
 A fɔlɔfe e xa namipɔnmɛe ma, a sa dɔxɔ e
 xa sɛrɛxɛdubɛe ra,
 e birin na wule falafe.
 11 E mu fe gbege rabama n ma jama
 malife ra.
 E a falama, <Wo naxa kɔntɔfili, wo bɔɓe xa
 sa.>
 Kɔnɔ bɔɓesa yo mu na.
 12 A lanma e xa yaagi e xa fe kobie ra,
 kɔnɔ e mu yaagima.
 Yaagitare nan lanxi e ma.
 Na nan a ra, n fama e rabirade kiiti
 waxati.»
 Alatala xa wɔyenyi nan na ki.
 13 Alatala xa masenyi nan ya:
 «N bara nate tongo n xa e rabolo.
 N mu weni bogi fima e ma,
 n mu xɔrɛ bogi raminima e xa xɔrɛ bilie
 kɔn na.
 E burexe lisima ne,

mixi gbeteɛ fa e bogi bade.»
Isirayila xa masenyi e boore be
 14 «Won na munse rabafe be?
 Won xa malan, won xa won gi taa makan-
 taxie kui,
 won xa faxa naa,
 barima won Marigi Alatala bara nate tongo
 a xa won sɔntɔ, a xa xɔne dɔxɔ won ma
 won ma yunubie xa fe ra.
 15 Won bara wa bɔɓesa xɔn, kɔnɔ bɔɓesa
 yo mu na.
 Won bara wa yalanyi xɔn, kɔnɔ gere bara
 keli.
 16 Won yaxuie xa soe xui mema Dana bɔxi
 mabiri,
 bɔxi birin na serenfe na xui ma.
 E fama ne bɔxi birin xun nakanade,
 e fa mixi birin sɔntɔde.»
Alatala xa masenyi Isirayila be
 17 Alatala xa masenyi nan ya:
 «N na be. N bara bɔximase jaaxie rasanba
 wo ma.
 Mixi yo mu noma e ra, e wo xinma ne.»
Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be
 18 «Fɛɛɛɛ yo mu na, n bɔɓe bara tɔɔrɔ.
 19 I tuli mati n bɔnsɔɛ wa xui ra naxan
 kelife yire makuye.
 E a falama, <Alatala mu na Siyon?
 Siyon mange mu na sɔnɔn?»
 Ala e yaabima ne,
 <Munfe ra e wama n naxɔnɔfe e xa kuyee
 ra
 naxee tide yo mu na, naxee kelixi yire
 makuye?»
 20 Xɛ xaba tɛmɛi bara dangi,
 sogofure fan bara dangi.
 Han ya won mu kisi sɔtɔ.
 21 N bɔnsɔɛ xa tɔɔre bara findi kote ra n
 be.
 N bara kinikini, limaniya bara ba n yi ra.
 22 Seri yo mu na Galadi bɔxi ma?
 Seriba yo mu naa?
 Munfe ra n bɔnsɔɛ mu noma yalande?
 23 Ye yo mu na n fate kui sɔnɔn
 naxan findima ya ye ra.
 N bara wa kɔɛ nun yanyi ra n bɔnsɔɛ be
 naxan tɔɔrɔxi.»

9

Wule falafe

Alatala xa masenyi

1 «Xa a sa li n mixi nde sɔtɔ naxee na
 biyaasi kui,
 n kafuma nee nan ma, n na n ma jama
 rabɛpin.
 N wama n makuyafe ne e ra,
 barima yenelae nun yanfantee nan e ra.
 2 E de wule falama alɔ sɔɔri naxan tanbe
 wolima.
 Wule senbe gbo e ya ma, e mu nɔndi kolon.
 E luma yunubi raba ra, e mu n kolon.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

³ «Wo naxa la wo boore ra,
wo naxa la wo ngaxakerenyi ra,
barima birin luma ne e boore madaxu ra,
e birin bira tɔɔŋɛ ɔɔɔ ra.

⁴ Kankan wule falama e boore be,
yanfanteya gbo e ya ma.
E de bara wule matinkan,
e luma na yunubi kira nan xon ma.

⁵ Yanfantee nan e ra,
e mu wama n tan kolonfe.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

⁶ Mange Alatala bara a masen,
«N fama ne e matode,
alo xabui naxan wure raxunuma alako a
gbi xa ba.

N fama ne fe nde rabade e xa ŋaaxɔŋa xa
fe ra.

⁷ Wule fale nan e ra, yanfanteya rafan e
ma.

E fe fanyi falama e boore be e de nan kui,
konɔ yanfanteya na e boŋe ma.

⁸ A mu lanma n xa e ŋaxankata na fe ma?
A mu lanma xe e sare xa fi?»
Alatala xa masenyi nan na ki.

⁹ «N ya ye raminima geyae nun gbeng-
berenyie xa fe ra.

Na birin ganxi, mixi mu na, xuruse mu na.

¹⁰ N geme malanma ne yire Darisalamu
nu na dennaxe,
menni xa findi wulai baree xonyi ra.
N Yudaya taae findima ne gbaloe yire ra,
mixi yo mu lu naa.»

Isirayila xa masenyi

¹¹ «Adamadi mundun noma na fe faha-
mude?

Xa Ala bara na tagi raba mixi nde be, a xa
a masen muxu be.

Be boxi findixi gbaloe boxi nan na,
a birin ganxi, mixi mu na.»

Alatala xa masenyi

¹² Alatala bara a masen, «Na gbaloe e
lixi ne barima e bara n ma seriye rabolo
n naxan fixi e ma. E mu e tuli matixi n ma
masenyi ra, e mu n ma yaamarie rabatuxi.

¹³ E bara bira e yete waxonfe foxo ra, e nu
Bali kuyee batu e babae naxee masenxi e
be. ¹⁴ Na nan a ra n tan Isirayila Marigi
Alatala bara nate tongo yi ŋama xa pɔsonɛ
gerun. ¹⁵ N e rayensenma ne pamanɛ ma,
e tan nun e babae mu dennaxe kolon, n e
sontoma ne santidɛgema ra.»

Alatala xa masenyi

¹⁶ Mange Alatala xa masenyi nan ya:
«Wo wo tuli mati.

Wo mixie xili naxee fata wade,
e xa e wa xui ramini.

¹⁷ E xa e xulun e wa xui raminide.
Won tan fan xa wa,

ya ye xa mini.»

Isirayila xa masenyi

¹⁸ Wa xui minima Siyon taa kui:

«Won bara gbaloe ɔɔɔ,
won bara lu yaagi kui.

Won bara keli won ma boxi ma,
won ma banxie bara kana.»

Annabi Yeremi xa masenyi

¹⁹ «Wo tan ginɛ, wo wo tuli mati Alatala
xa masenyi ra,

wo wo tuli mati a xa woyenyi ra.
Wo wo xa die nun wo boore matinkan wa
ra,

²⁰ barima faxe bara so won xonyi.

Won ma die bara faxa kira ra,
won ma fonikee bara faxa taa kui.»

Alatala xa masenyi

²¹ Alatala xa masenyi nan ya:

«A fala ŋama be mixie na faxafe,
e luxi boxi ma alo maale xiri naxee xabaxi,
konɔ mixi mu na naxan e malanma.»

²² Alatala xa masenyi nan ya:

«Lonnila naxa a yete matoxo a xa lonni xa
fe ra.

Senbema naxa a yete matoxo a senbe xa fe
ra.

Banna mixi naxa a yete matoxo a xa
bannaya xa fe ra.

²³ Xa mixi wama a yete matoxofe fe nde
ma,

a xa a yete matoxo a xa danxaniya nan ma
fe ra.

Alatala nan n na,
hinnente naxan tinxinyi nun seriye rawal-
ima dunɔŋa ma.

Na fe mooli rafan n ma.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

²⁴ Alatala xa masenyi nan ya:

«Loxɔɛ fama fade, n mixi halakima ne,
naxan sunnaxi konɔ a boŋe mu seniyeɛ,

²⁵ alo Misirakae, Yudayakae, Edonkae,
Amonikae, Mowabakae,

naxee birin e xunsexɛ maxabama
naxan na e xunyi sɛtie ma.

Yi si birin naxee na gbengberenyi ma,
e sunnaxi, konɔ e mu sunna wali rabama.

Hali Isirayilakae mu sunna wali rabama,
e boŋe mu seniyeɛ.»

10

Kuyee

Alatala xa masenyi

¹ Isirayila bonsoɛ, wo wo tuli mati Alatala
xa masenyi ra.

² Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo naxa bira si gbeteɛ jere ki foxo ra.

Wo naxa gaaxu tonxumae ya ra naxee na
koore ma.

Si gbeteɛ gaaxuma na fe mooli nan ya ra.

3 E xa diine mu findixi nondi ra.
 E wuri segema wula i,
 mixi nde a masoli beera ra.
 4 E a raxunma gbeti nun xεema ra,
 e lantuma mabanban derema ra alako a
 naxa bira.
 5 Na kuyee mu noma woyende.
 A luxi ne alo wuri naxan tixi laakoe yire
 xonie magaaxu se.
 A mu noma jereɗe, fo mixi a xanin.
 Wo naxa gaaxu na kuye mooli ya ra,
 barima a mu noma fe jaaxi xa na mu a
 fanyi rabade.
 6 Alatala, i maniyε mu na.
 I senbe gbo, i xili magaaxu.
 7 Dunija mange, nde na naxan mu gaax-
 uma i ya ra?
 A lanma dunija birin xa gaaxu i ya ra,
 barima i maniyε yo mu na dunija lonnilae
 tagi,
 xa na mu a ra dunija mangee ya ma.
 8 Dunija mixi findixi lonnitare nun xaxil-
 itare nan na.
 Na kolonma e xa wuri batui nan kui.
 9 Kuyee findixi gbeti nan na Tarasisi daaxi,
 a findixi xεema ra Ufasi daaxi.
 Xabui nan a yailanma.
 Dugi gbeeli ragoroxi a ma.
 Walikee nan kuye yailanma.
 10 Konɔ Alatala nan findixi Ala ra nondi ki
 ma.
 Ala jipe nan Mange ra abadan.
 Dunija serɛnma a xa xone nan ya ra,
 sie mu noma tide a ya ra.
 11 Wo xa a masen e be,
 <Yi kuyee xa mu dunija nun koore daaxi,
 e mu noma bude dunija bende fupi fari.>>
 12 Alatala nan boxi daa a senbe ra,
 a dunija ti a xa lonni ra,
 a koore walaxe itala a xaxili ra.
 13 A na yaamari fi, ye xa malan koore ma,
 a malanma ne,
 a findi nuxui ra dunija xun ma,
 ye nun foye na mini, galanyi fan a xui
 ramini.
 14 Adamadi xaxili mu na.
 Kuye yailanma fama ne yaagide a xa wali
 xa fe ra,
 barima kuyee findixi wule nan na,
 e mu jengima fefe ma.
 15 Se fufafu nan e ra,
 e findixi mixi xa wali nan na naxee tide yo
 mu na,
 naxee dangima dunija jaxankatama
 loxoe naxe.
 16 Yaxuba Marigi mu maniyama kuye ra.
 Yaxuba Marigi nan birin daaxi,
 a Isirayila sugandi a xa jama ra.
 A xili falama ne Mange Alatala.
 17 Wo wo harige malan,
 wo tan naxee na taa suxuxi kui,

18 barima Alatala bara a masen,
 «N bekae kerima ne
 alo mixi naxan geme wolima laati ra.
 N e halakima ne, e mu kisima.»
Isirayila xa masenyi
 19 «JNaxankate birin na n be, n ma toore
 gbo.
 Konɔ n a falama ne n yete be,
 toore nan a ra n naxan soto,
 n xa tin na ra.
 20 N ma kiri banxi bara bira,
 a luutie bara bolon.
 N ma die bara keli n xun ma,
 mixi yo mu na naxan n malima banxi tide.
 21 Isirayila yareratie xaxili mu na,
 e mu Alatala fenxi.
 E xaxilitareja toma na kui.
 E foxirabiree yensenxi na nan ma.
 22 Won xui magaaxuxi mema ne naxan
 kelixi koola ma,
 naxan fama Yudaya xa taee kanade,
 e xa findi wulai baree xonyi ra.
 23 Alatala, n a kolon adamadi mu fefe
 ragirima,
 a mu a yete rapereɗa dunijeigiri kui.
 24 Alatala, n matinxin i xa seriye ra,
 konɔ i naxa xonɔ n ma,
 xa na mu a ra n faxama ne.
 25 I xa xonɔ si gbeteɗe nan ma naxee mu i
 kolon,
 i xa xonɔ jamae nan ma naxee mu i xili
 falama,
 barima e wama Yaxuba bonsoe nan faxafe,
 e wama e xun nakanafe ne, e xa e sonto,
 e wa e xonyi xa findi gbaloe yire ra.»

11

Alatala xa saate kanafe

Alatala xa masenyi

1 Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yereimi
 be,
 2 «A fala Yudayakae nun Darisalamukae
 be,
 <Wo wo tuli mati yi saate ra.
 3 Isirayila Marigi Ala bara a masen,
 danke na tuli xori be naxan mu yi saate
 ramama,
 4 saate n naxan masenxi wo babae be
 e mini loxoe kelife ra Misira boxi ma.
 E to keli naa fe xoxoxoe kui,
 n naxa a fala e be,
 Wo xa wo tuli mati n na,
 wo xa n ma yaamari rabatu.
 Na kui wo findima ne n ma jama ra,
 n fan findi wo Marigi Ala ra.
 5 N na n kali wo babae be naxan na,
 boxi fanyi fife ra wo ma xipe nun kumi na
 dennaxe,
 n bara na rakamali to loxoe.
 Wo na na boxi nan ma to.»
Annabi Yereimi xa masenyi

N naxa a yaabi, «Amina Marigi Alatala.»
Alatala xa masenyi

⁶ Alatala naxa a masen n be,
«Yi masenyi ti i xui itexi ra Yudaya taee
kui,
a nun Darisalamu kirae xon ma.
A fala, «Wo wo tuli mati yi saate ra, wo xa
a rabatu.»

⁷ Kabi n naxa wo babae ramini Misira boxi
ra,
n bara e yaamari, e xa e tuli mati n na.»

⁸ Kono e mu tin n xui ramede.
Kankan bara bira a boje jaaxi foxo ra.
Na nan a ra n fama n ma saate rakamalide,
n e yamarixi naxan na, e naxan
matandixi.»

⁹ Alatala bara a masen n be,
«Yudayakae nun Darisalamukae wama n
yanfafe.»

¹⁰ E bara e babae xa jere ki jaaxuna tongo,
e tondi n ma masenyi ra,
e fa bira ala gbete foxo ra, e e batu.
Isirayila bonsoe nun Yuda bonsoe bara n
ma saate matandi,
n naxan tongo e babae be.

¹¹ Na kui Alatala xa masenyi nan ya:
«N fama ne e jaxankatade han e mu no
minide.»

E fama ne e mawade n be, kono n mu e xui
suxuma.

¹² Yudaya xa taee nun Darisalamukae
fama ne ala gbete maxandide,
e surayi ba serexe ra naxee be.
Kono na kuyee mu fama e rakiside e xa
toore kui.

¹³ Yudayakae, wo kuyee batuma wo xa
taee kui.

Na serexebadee findixi yaagi nan na wo be.
Darisalamukae, kuye serexebade na wo xa
kira birin xon ma,
wo surayi bama serexe ra Bali kuye be
dennaxe.»

¹⁴ I naxa duba yi pama be,
i naxa i mawa n tan Ala be, i naxa n
maxandi,
barima n mu e wa xui suxuma.»

¹⁵ «Munfe ra n xanuntenyi fama n ma
banxi kui,
a lu fe kobi raba ra temui birin?

Wo a majoxunxi ne wo xa serexee noma
wo rakiside,
hali fe jaaxi to fa rafan wo ma?

¹⁶ Alatala nu bara wo xili
«Oliwi wuri xinde, naxan bogi tofan.»
Kono yakosi wo fama ne gbelegbelede
barima te sama ne wo salonyie ma.

¹⁷ Mange Alatala naxan wo tixi,
a bara yaamari fi wo xa jaxankata
Isirayila bonsoe nun Yudaya bonsoe xa
yunubi xa fe ra.

E bara n naxono e xa serexee ra,
e naxee baxi Bali kuye be.»
Annabi Yeremi xa masenyi
¹⁸ «Alatala bara e waxonfe masen n be.
N bara a kolon e nu wama naxan nabafe n
na.»

¹⁹ N nu luxi ne alo yexeyore e naxan
xaninma a faxade.

N mu nu a kolon e nu wama naxan nabafe
n na.

E nu bara a fala n ma fe ra,
«Won xa yi wuri bili nun a bogi kana.
Won xa a nii ba dunija bende fuji fari,
alako mixi yo naxa ratu a xili ma.»

²⁰ Kono Mange Alatala findixi kiitisa tinx-
inxi nan na,
naxan mixi boje nun a sondonyi ma fe
kolon.

N na n gbejoxofe luxi i tan nan ma,
barima n xaxili tixi i tan nan na.

²¹ Na nan a ra Alatala bara nate tongo
Anatotikae xa fe ra,
naxee wama n faxafe, naxee n yamari,
«I naxa namijonme masenyi ti Alatala xili
ra,

xa na mu a ra muxu i faxama ne.»
²² Mange Alatala bara a masen,
«N e jaxankatama ne.

E xa fonikee fama ne faxade santidegema
ra,
e xa die faxa kaame ra.

²³ E xa mixi yo mu luma dunija ma,
barima n fa temui n Anatotikae halakima
ne.»

12

Ala xa natee mixi jaaxie xa fe ra
Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be

¹ «Alatala, i tinxin,
kono n wama i maxorinfe i xa nate nde xa
fe ra.

Munfe ra mixi jaaxie xa fe luma sooneya
ra?

Munfe ra bojesa na yanfantee be?

² I tan nan e daaxi, i tan nan e baloxi.

E sigama yare, e fe rabama e xa dunijeigiri
kui.

E i xili falama e de ra,
kono i xa fe mu na e boje kui.

³ Alatala, i n sondonyi ma fe kolon.

I xa nate tongo mixi jaaxie faxafe ra,
alo yexee naxee xaninma e kon naxaba
yire.

⁴ Boxi luma sunnunyi kui han mun loxoe?
Tune tondima fade han mun temui?

Subee nun xonie na faxafe mixi xa
jaaxuna saabui ra,
barima e naxe, «Ala mu muxu toma.»»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

⁵ «Xa i tagan i gide adamadie ya ma,
i fa i gima di soe ya ma?

Xa i bira taa kui, i jereṃa Yuruden wula
kui di?

⁶ I ngaxakerenyi naxee kelixi i baba xonyi,
e fama ne i yanfade, e sonxɔɛ rate i ma.

I naxa la e xa woyen noxunme ra.

⁷ N nan n ma banxi bejinma ne,
n nan n ma pama raboloma ne,
n xanuntenyie fi e yaxuie ma.

⁸ N na rabama ne barima n ma pama bara
lu

alo yete xaape wulai.

N bara e xon.

⁹ N ma pama bara lu

alo xoni maxonoxi segece birama naxan
foxo ra.

«Wulai subee, wo xa fa n ma pama
sontode.»

¹⁰ Xuruse demadonyie bara n ma laakɔɛ
kana,

e n ma xe fanyi maboron, a findi yire
xaraxi ra.

¹¹ N ma boxi bara findi gbaloe yire ra.

A na sunnunyi kui n ya xori,
sese mu fanma menni, mixi yo mu kinikin-
ima a ma.

¹² Soori jaaxie na fafe kelife gbengberen
yire,

barima Alatala bara a ragiri santidegema
xa boxi birin li,

mixi yo naxa lu boɓesa kui.

¹³ E bara sansi xori si,

konɔ e tunbe gbansan nan sotoma.

E e yete rataganma ne fufafu.

Alatala bara xono wo ma,
na birin xa findi yaagi ra wo be.»

Alatala xa masenyi Isirayila yaxuie be

¹⁴ Alatala bara a masen,

«Si naxee sabatixi Isirayila rabilinyi,
si naxee n ma Isirayila pama xa boxi xun
nakanama,

n naxan fixi e ma,
wo xa a kolon n fama ne wo fan keride wo
xonyi,

n fa n ma pama ba wo yi ra.

¹⁵ N na ge e bade wo yi ra,

n man kinikinima ne e ma,

n fa e ragbilen e xa boxi ma naxan findixi
e ke ra.

¹⁶ Xa na sie n ma pama xa seriye matinkan,
e fa e rakali n xili ra, «Alatala jipe,»

n e rasoma ne n ma pama ya ma.

E nu bara n ma pama matinkan e kalide
Bali xili ra,

n ma pama fan noma ne e matinkande kali
ra n xili ra.

¹⁷ Konɔ xa a sa li na sie mu e tuli mati n
ma masenyi ra,

n e xun nakanama ne, n fa e sonto.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

13

Annabi Yeremi xa beleti

¹ Alatala naxa a masen n be, «Sa beleti
dugi daaxi sara, i tagi xiri. I naxa a bunda
ye ra.» ² N naxa siga beleti sarade alo
Alatala a fala n be ki naxe. N naxa n tagi
xiri.

³ Na dangi xanbi, Alatala man naxa a
masen n be, ⁴ «Beleti tongo i naxan saraxi,
i naxan xirixi i tagi. Keli, i siga Efirati xure
mabiri. Menni i xa na beleti noxun geme
longori ra.» ⁵ N naxa siga, n naxa beleti
noxun Efirati mabiri alo Alatala a masenxi
n be ki naxe.

⁶ Kike wuyaxi dangi xanbi, Alatala man
naxa a masen n be, «Keli, i siga Efirati i
beleti tongo i naxan noxunxi.» ⁷ N naxa
siga Efirati xure beleti noxunxi tongode. N
naxa a to a bara nu boro, n mu noma a
rawalide sonon.

Alatala xa masenyi

⁸ Alatala naxa yi masenyi ti n be,

⁹ «Alatala bara a masen,
a na na ki ne Yudaya nun Darisalamu xa
yete igboja xa fe ra.

¹⁰ Nama jaaxi nan e ra naxan tondi n ma
masenyi suxude,

naxan boɓe xoroɔɔ,
E birama ala gbeteɛ nan foxo ra, e tuubi e
be.

E fama ne lude alo na beleti
naxan kanaxi, naxan mu fanxi sonon.»

¹¹ Alatala xa masenyi nan ya:

«N nu bara Isirayila nun Yudaya bonsoe
xiri n tagi,

alo mixi beleti xirima a tagi ki naxe.

N nu wama ne e xa findi n ma pama ra,
e xa fe xa findi binye nun matoxɔɛ ra n be,
konɔ e mu tin n ma masenyi ra.»

¹² «Na kui i xa a fala e be,
Isirayila Marigi Alatala bara a masen,
«Weni feɓe birin nafe weni ra.»

E fama ne i yaabide,
«Muxu a kolon a lanma weni feɓe xa rafe
weni ra.»

¹³ I man xa e yaabi,
Alatala bara a masen,
«Mange birin naxee na Dawuda xa kibanyi
kui,

a nun serexedubee, nun namijonmee, nun
Darisalamukae,
n fama ne e birin lude alo siisilae.»

¹⁴ Alatala xa masenyi nan ya:

«N fama ne gere sode pama ya ma,
n die nun e babae tagi iso.

N mu kinikinima, n mu dipama.
N fama ne e birin xun nakanade.

¹⁵ Wo xa wo tuli mati n na,

wo naxa wo yete igbo,
barima Alatala xa masenyi nan na ki.
16 Wo xa wo Marigi Alatala matoxo,
beenu a xa dimi rasin boxi ma,
beenu wo xa bira geyae fari koe ra.
Wo wama naiyalanyi xon ma,
konon Alatala dimi jaaxi nan nagoroma wo
ma.

A luxi ne alo nuxui naxan fooroxi
a findi faxe ra wo be.
17 Xa wo mu wo tuli matima yi masenyi ra,
n fama ne wade n kerenyi ma wo xa yete
igboja xa fe ra.
Ya ye fama ne minide n yae ra,
barima Alatala xa jama bara xanin
konyiya kui.»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be
18 «A fala mange nun a xa gine be,
wo goro boxi ma,
barima mangeya bara ba wo yi ra.
Mange tonxuma mu luma wo xun ma
sonon.

19 Negewi xa taee balanxi,
mixi yo mu noma e naadee rabide.
Yudaya bonsoe birin bara xanin jamane
ma.

20 Wo a mato, jama nde na fafe kelife koola
ma.

Nama na minden, n naxan taxuxi i ra,
naxee luxi alo i xa xurusee gali i jalexinxi
naxee ra?

21 Wo munse falama
wo defanbooree tima wo xun ma temui
naxe yanfanteya ra?

Na toore mu luma xe alo di bari xa toore?

22 Xa wo wo yete maxorin,
munfe ra yi bara muxu li,
wo xa a kolon wo yaagi nun fe jaaxi
sotoma ne

wo xa yunubi wuyaxi xa fe ra.
23 Mixi foore kiri noma fiixede?
Barate xa makatunyi noma masarade?
Wo tan go, wo tan naxee darixi fe jaaxi
ra?

Wo noma lude kira fanyi xon ma?

24 N fama ne wo rayensende
alo maale lagi naxan loema gbengberenyi
foye kui.»

25 Alatala xa masenyi nan ya:
«N bara na jaxankate mooli nate wo be,
barima wo bara neemu n ma,
wo bara la wule ra.

26 N fama ne wo rayaagide a jaaxi ra.

27 N bara wo xa yene nun wo xa langoeja
to,
wo birama naxan foxo ra geyae fari nun
daaxae kui.

N bara wo xa fe jaaxie to.
Naxankate na wo be Darisalamuka
seniyentaree.

Wo luma na kira xon ma han mun temui?»

14

*Kaame ragorofe Isirayila boxi ma
Alatala xa masenyi*

1 Alatala xa masenyi nan ya
a naxan tixi Annabi Yeremi be,
kaame to sin Isirayila boxi ma.

2 «Yudaya na sunnunyi kui,
a xa taa kanaxie na gbelegbelefe boxi ma.
3 Denbaya kanyie e xa walikoe xema ye
fende,

konon ye mu na kolonyie kui,
e fa gbilen feje igelixi ra.
E sunnun donma ragoroma e ma yaagi xa
fe ra.

4 Boxi bara iboo folo,
barima tune yo mu faxi a ma.
Walikoe fan luxi na yaagi nan kui,
e fa sunnun donma ragoro e ma.

5 Tooke a xa di raboloma wula i,
barima jooge mu na e naxan donma.

6 Sofale tixi geyae fari,
e foye mamema alo wulai baree.
E jooge fenma
konon e mu sese toma.»

Isirayila xa masenyi Alatala be
7 «Alatala, hali muxu xa yunubi gbo,
i xa muxu rakisi i xili xa fe ra.

Muxu bara fe jaaxi ghegbe raba,
muxu bara yunubi raba i ra.
8 Isirayila xaxili tixi i tan nan na,
i findixi muxu rakisima nan na muxu xa
toore kui.

Munfe ra i bara lu alo xone muxu xonyi?
Munfe ra i bara lu alo biyaasila naxan na
dangife tun?

9 Munfe ra i bara lu alo soori senbetare
naxan mu noma muxu rakiside?
Alatala, i na muxu ya ma,
i xili na muxu xun ma.
I naxa muxu rabolo.»

Alatala xa masenyi Isirayila be
10 Alatala bara a masen yi jama be,
«Neretie nan lanxi wo ma,
wo mu noma wo yete suxude.»

Annabi Yeremi xa masenyi
«E mu rafan Alatala ma.
A e xa yunubie kolon,
a fama e jaxankatade na nan ma.»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be,
11 Alatala bara a masen n be,
«I naxa Ala maxandi fe fanyi ra yi jama
be.

12 Xa e sunyi suxu, n ma tongoma.
Xa e srexee ba, n mu e suxuma,
barima n wama e xun nakanafe ne
santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be
13 N bara Ala yaabi,
«N Marigi Alatala, namijonmee bara a
fala e be,
<Wo mu santidegema toma,

wo mu kaame kolonma.

Wo bojesa nan tun sotoma be.»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

¹⁴ Alatala bara a masen n be,

«Na namijonmæe na wule nan falafe n xili ra.

N tan mu e xæxi,

n tan mu yaamari fixi e ma,

n tan mu wøyenxi e be.

E xa wule masenyi fatanxi laamatunyie nan na

naxee mu findixi nõndi ra,

a fatanxi se matoe nun kuyee xa wali nan ma,

a fatanxi e yete xaxili madaxuxi nan na.

¹⁵ Na nan a ra, Alatala bara a masen,

«Namijonmæe naxan masenyi tima n xili ra n mu naxan fixi a ma,

a fa a fala «Santidegema nun kaame mu yi boxi lima,»

na namijonmæe mooli sontoama ne santidegema nun kaame ra.

¹⁶ A masenyi tima jama naxan be,

e fama ne faxade Darisalamu kirae xon ma santidegema nun kaame ra.

Mixi yo mu luma naa naxee e ragatama,

mixi yo mu na naxee e xa ginæe nun e xa die ragatama.

N fa e xa fe paaxi sare ragbilende e ma.»

¹⁷ I xa a fala e be,

«Ya ye minima n ya ra kœe nun yanyi temui birin,

barima n ma jama seniyenxi bara toore belebele soto,

gbaloe bara e li.

¹⁸ Xeme na daaxa naxee faxaxi santidegema ra.

Furema kaamexie na taa kui.

Namijonmæe nun serexedubee fan boxi iperema,

kono e xaxili mu na soton.»

Isirayila xa masenyi Alatala be

¹⁹ «Alatala, i bara Yudaya rabolo kerenyi ra?

Siyon mu rafanxi i boje ma soton?

Munfe ra i muxu paxankatama,

i tondi muxu rayalande?

Muxu bara wa bojesa xon, kono muxu mu a sotoxi.

Muxu bara wa yalanyi xon, kono wa xui gbansan nan minixi.

²⁰ Alatala, muxu bara muxu xa jaaxupa kolon,

muxu bara muxu babae xa yunubie to.

Muxu bara yunubi raba i ra.

²¹ Kono i naxa xono i xili xa fe ra.

I naxa a lu nde xa ba i xa binye nun i xa yaragaaxui ra.

I xa ratu saate ma naxan na won tagi.

²² Wule kuye nde na dunija naxan tunc ragoroma? Ade.

Koore noma tunc rafade? Ade.

Muxu xaxili tixi i tan nan na,

barima i tan nan gbansan noma na fe mooli rabade.»

15

Ala xa nate

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

¹ Alatala bara a masen n be,

«Hali Annabi Munsu nun Annabi Samuweli

n maxandi ne yi jama xa fe ra,

n boje mu tin na duba suxude.

E xa e makuya n na, e xa siga.

² Xa yi jama i maxorin, «Muxu xa siga minden»,

i xa e yaabi, «Alatala nan a masenxi,

naxan lanma a xa faxa, na kanyi xa faxa,

naxan lanma a xa faxa santidegema ra,

na kanyi xa faxa santidegema ra,

naxan lanma a xa faxa kaame ra,

na kanyi xa faxa kaame ra,

naxan lanma a xa xanin konyiya kui,

na kanyi xa xanin konyiya kui.»

³ Alatala xa masenyi nan ya:

«N fama ne e paxankatade toore naani ra.

Santidegema fama ne ndee faxade.

Baree fa ndee iboode.

Xoni naxee na koore ma nun wulai sube naxee na boxi,

e fama ne ndee sontode, e e don.

⁴ Dunija mangeya birin na na fe to, e luma gaaxui nan kui.

E fama ne a kolonde Yudaya mange Xesekiya xa di Manasi,

a fe paaxi naxan nabaxi Darisalamu,

na bara a niya Alatala xa e paxankata.

⁵ Darisalamu, nde kinikinima i ma?

Nde noma dipede i xa fe ra?

Nde i xa fe maxorinma?»

⁶ Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo bara n nabolo,

wo bara gbilen n foxo ra.

Na fe na a ra n fama wo suxude, n mu kinikinii wo ma.

⁷ N fama ne e rayensende alo maale lagi,

n fa e xa die bade e yi ra,

n fa n ma jama xun nakanade

barima e mu gbilenxi e xa wali kobi foxo ra.

⁸ E xa kaape ginæe wuyama ne

alo meyenyi naxan na baa de ra.

Kasara ti fama ne dingee ma yanyi ra,

a fa fe magaaxuxi raba e ra.

⁹ Nga naxan bara di solofere bari,

a fama ne tagande,

a faxa yaagi kui a xa waxati mu a lixi.

Isirayila yaxuie fama ne e sontode santidegema ra.»

Alatala xa masenyi nan na ki.»

Annabi Yeremi xa masenyi

¹⁰ «N nga, paxankate na n be.

I bara n naso dunija
 kɔnɔ n ma fe mu rafanxi beka yo ma.
 N mu doni tongoma, n mu doni fima,
 kɔnɔ mixi birin luma n danka ra.»

Alatala xa masenyi

¹¹ Alatala bara a masen,
 «N mu wo rakisixi xε?

N mu yaxuie bɔnbɔ xε wo xa fe ra wo tɔɔɔ
 tɛmɔi?

¹² Wure nun yɔxui bolonma? Ade.
 Mixi naxan kelima kɔɔla ma go?

¹³ N bara wo xa harige nun wo xa naafuli
 birin fi mixi ma
 wo xa yunubie xa fe ra wo naxee rabaxi yi
 bɔxi ma.

¹⁴ N wo sama nε wo yaxuie sagoe,
 e xa wo xanin bɔxi ma wo mu dennaxe
 kolon,

barima n bara xɔnɔ wo ma a jaaxi ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be

¹⁵ «Alatala, i bara a birin kolon.

I xa ratu n ma, n mali, n gbepɔxɔ n yaxuie
 ma.

I naxa n faxa, i tan kinikininte,
 barima n na tɔɔɔfe i xili xa fe ra.

¹⁶ N to i xa masenyi me, n bara a suxu.

I xa seriye rafan n ma,
 barima n findixi i gbe nan na, i tan Mange
 Alatala.

¹⁷ N mu lu mixi ya ma naxee nu yoma i
 ma,

barima i xa fe nu na n bɔɔe kui.

N nu bara lu n keren,
 n nu xɔnɔxi yi jama ma alo i tan.

¹⁸ Munfe ra n luma tɔɔɔe kui?

Munfe ra n mu yalanyi sɔtɔma?

I naxa i xa laayidi kana

alo kolɔnyi naxan mu ye raminima sɔnɔn.»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

¹⁹ Na nan a ra Alatala bara a masen,

«Xa i gbilen n ma,
 n i ragbilenma nε i walide.

Xa i ba woyen jaaxi falafe,
 n man i findima nε n ma xεera ra.

Nama xa bira i fɔxɔ ra,
 i tan naxa bira e fɔxɔ ra de.

²⁰ Yi jama fama nε i gerede,
 kɔnɔ e mu nɔma i ra,

barima n i luma nε alo tete xɔɔxɔe e ya
 ra.

N na i sɛeti ma, alako n xa i rakisi, n xa i
 ratanga.

Alatala xa masenyi nan na ki.

²¹ N i bama nε mixi jaaxi belexe,
 n i ratanga mange senbema ma.»

16

Gbaloe Isirayila bɔxi ma

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

¹ Alatala bara yi masenyi ti n be,

² «I naxa gine dɔxɔ, i naxa die sɔtɔ,

³ barima Alatala bara a masen die xa fe ra
 naxee fama baride yi bɔxi ma,
 a nun e nga naxee e barixi,
 a nun e baba naxee e sɔtɔxi,
⁴ e fama nε faxade fure ma,
 kɔnɔ jɔnfe mu rabama e be, e mu ra-
 gatama bɔxi ma.

E findima jape nan na bende fuji fari.

E na faxa santidegema nun kaame ra,
 xɔnie nun wulai subee fa e binbie donde.»

⁵ Alatala bara a masen n be,

«I naxa so banxi kui mixi na sunnunyi kui
 dennaxe,

i naxa siga jɔn yire, i naxa mixi kunfa ba,
 barima n bara bɔɔesa ba n ma jama yi ra,
 n bara tondi hinne nun kinikini ma e be.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

⁶ «Mixi xungbee nun mixi lanmae faxama
 nε yi bɔxi ma.

E mu ragatama, e jɔnfe mu rabama.

E xa mixie mu e yete maxabama sunnunyi
 kui,

e mu e xunyi bima faxa mixie be.

⁷ E mu taami dɔxɔma sunnun mixie be
 alako e xa madundu.

E mu minse dɔxɔma sunnun mixie be,
 naxee baba xa na mu a ra e nga bara faxa.

⁸ I naxa jɔn fe bande don,
 i naxa lu sunnun mixie fe ma e madundufe
 ra,

⁹ barima Isirayila Mange Alatala bara a
 masen,

«N bara fa yi waxati wo tagi
 alako jɛlexinyi sigie xa dan,
 xulunyie xa jɔn futi xirimae tagi.»

Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be

¹⁰ «N na ge yi masenyi tide jama be,

e fama nε n maxorinde,

«Munfe ra Alatala bara a masen a xa muxu
 jaxankata?

Munse findixi muxu xa yunubi ra?

Muxu fe jaaxi mundun nabaxi muxu Ma-
 rigi Alatala ra?»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

¹¹ «I xa e yaabi,

«Alatala xa masenyi nan ya:

Wo babae bara n nabolɔ,

e bara bira ala gbete e fɔxɔ ra,

e bara e batu, e bara tuubi e be.

E bara n tan nabepin, e mu n ma seriye
 suxu.

¹² Wo tan bara fe jaaxi raba dangife wo
 babae ra.

Wo bara bira wo sondonyi jaaxi waxɔnfe
 fɔxɔ ra,

wo mu wo tuli mati n na.

¹³ N xa wo kerɔ yi bɔxi ma,

wo xa siga yire nde wo nun wo babae mu
 dennaxe kolon.

Menni wo noma ne ala gbete batude ke
nun yanyi ra,
barima n mu kinikinima wo ma sonon.»

14 Alatala xa masenyi nan ya:
«Loxoe fama fade, mixi mu a falama
sonon,

«Alatala pipre bara Isirayilakae ramini
Misira boxi ra.»

15 Mixie fama ne a falade,
«Alatala pipre bara Isirayilakae ramini
kola boxi ma,
a nun boxi birin ma e rayensenxi dennaxe.
N fama ne e ragbilende e xa boxi ma,
n naxan fi e babae ma.»

16 Alatala xa masenyi nan ya:
«N fama ne mixi suxue xede e yire,
e xa e suxu.
N fama ne koyinmae xede e yire, e xa e
fen geyae fari gemee longori ra,

17 barima n bara e jere ki to.
E rabafe mu noxunxi n ma,
n e xa yunubie birin toma.

18 N fama ne e xa yunubi sare ragbilende
e ma doxo firin,
barima e bara n ma boxi findi boxi
seniyentare ra,
n naxan fixi e ma ke ra.
E bara na boxi rafe fe jaaxi nun fe ratonxi
ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi

19 «Alatala findixi n senbe nan na,
a findixi n kantama nan na,
a findixi n ma kantari nan na n ma toore
kui.

Sie fama ne fade i yire kelifa duniya tuxui
birin.

E fama ne a falade, «Muxu babae biraxi
wule nan foxo ra,
wule naxan mu findixi munafanyi ra e be.»

20 Adamadi noma alae yailande?
E naxan yailanma, Ala mu a ra.»

Alatala xa masenyi

21 «Na nan a ra,
yi biyaasi n fama ne n senbe magaaxuxi
masende e be,
alako e xa a kolon Alatala nan n na.»

17

Sondonyi seniyentare

Alatala xa masenyi

1 «Yudaya xa yunubi sebexi wure sebeli ti
se xoxoxe nan na.

A sebexi e sondonyi ma,
a sebexi e xa serexebade ferie ma,
alo sebeli tima walaxe ma ki naxe.

2 E xa die fan natuma e xa serexebadee ma
na ki ne,

a nun e xa Aseri wuri masolixie ma
naxee luxi sansi bun ma geyae fari.

3 N ma geya naxan na wo xa boxi ma,

a nun wo harige, nun wo xa naafuli birin,
nun wo xa kuye batude naxee na geyae
fari,

n na birin soma ne wo yaxuie yi ra wo xa
yunubi xa fe ra,

wo naxan nabaxi wo xa boxi birin ma.

4 Wo yete yati fama ne wo ke bepinde,

n naxan fixi wo ma.

N wo findima ne wo yaxui xa konyie ra
boxi nde ma,

wo mu naxan kolon,

barima wo bara n naxono a jaaxi ra,

n ma xone luxi ne alo te xubentare.»

5 Alatala bara a masen,

«Danke na mixi be naxan xaxili tixi
adamadi ra,

naxan a yete taxuma mixi nde ra,

naxan boje bara Alatala bepin.

6 A luma ne alo kumsi naxan tixi gbeng-
berenyi ma.

A xa fe mu sooneyama na boxi xare ma,
mixi mu sabatixi dennaxe.

7 Nelexinyi na mixi be naxan xaxili tixi
Alatala ra,

naxan a yete taxuma Ala ra.

8 A tan luxi ne alo sansi naxan sixi xure fe
ma,

naxan sanke ye sotoma a fanyi ra.

Wuyenyi mu a lima menni,

a burexe fanma ne tun.

Hali sogofure temui, a burexe mu lisima,

a bogima ne temui birin.»

9 «Adama xa tinxintareya kobi fe birin be.
A mu noma matinxinde.

Nde na fahaamuma?

10 N tan Alatala, n mixi boje nan matoma,
n adama sondonyi kui nan fenma,

alako n xa kankan xa fe rabaxi sare
ragbilan a ma.

11 Naafuli tinxintare kanyi luxi ne
alo donme naxan xele rasagama a gbe mu
na naxee ra.

A xa naafuli loema a xa duniyeigiri nan
kui,

a faxa temui a fa kolonde a lonnitare nan
a ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi

12 «Won Marigi Alatala xa kibanyi na noxe
kui,

a xa horomolingira itexi na na kabi fole.

13 Alatala, Isirayila xaxili tixi i tan nan na.
Mixi naxan i bepinma, e luma yaagi nan
kui.»

Alatala xa masenyi

«Mixi naxan n bepinma, e loema ne bende
fupi fari,

barima e bara tondi Alatala ra,

naxan maniyaxi ye ra mixi baloma naxan
na.»

Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be

14 «Alatala, n nayalan, n nakisi.
N lama ne i ra, tantui na i be.
15 Alatala a falama n be,
«Alatala xa masenyi mu kamalima xe? A
xa kamali.»
16 N mu tondima findide nama yarerati ra.
I a kolon n mu wama gbaloe xa muxu li.
I n ma masenyi birin kolon.
17 I naxa n magaaxu,
barima n ma kantari nan i ra gbaloe kui.
18 I xa n yaxuie rayaagi,
konɔ i naxa n tan lu yaagi kui.
I xa n yaxuie raseren,
konɔ i naxa n lu gaaxui kui.
I xa gbaloe rasanba e ma,
i xa e halaki a jaaxi ra.»
19 Alatala bara a masen n be, «Siga, i
sa ti naade seeti ma naxan xili falama,
«Nama xa naade,» Yudaya mangee soma
dennaxe, e minima dennaxe ra. I man xa
siga Darisalamu sode de birin na, 20 a fala
nama be, «Yudaya mange, Yudayakae, nun
Darisalamukae, wo tan naxee birin soma
yi naadee ra, wo wo tuli mati Alatala xa
masenyi ra.»
21 Alatala bara a masen,
«Wo xa a mato a fanyi ra,
wo naxa kote xanin malabui loxoɛ,
wo naxa kote raso Darisalamu taa kui.
22 Wo naxa kote ramini wo xa banxi kui
malabui loxoɛ,
wo naxa wali yo raba na loxoɛ.
Wo xa malabui loxoɛ binya
alo n wo babae yamarixi ki naxe.
23 E mu n xui ramexi, e mu e tuli matixi n
na.
E e kobe rasoxi n na, e tondi n ma seriye
ra.»
24 Alatala xa masenyi nan ya,
«Xa wo wo tuli mati n na,
xa wo mu kote yo raso taa kui malabui
loxoɛ,
xa wo malabui loxoɛ binya,
xa wo mu wali yo raba na loxoɛ,
25 mangee nun mangedie soma ne taa sode
dee kui soe nun soori ragisee fari,
e fa doxo Dawuda xa kibanyi kui.
Yudayakae nun Darisalamukae fan soma
ne taa kui,
Darisalamu fa sabati abadan.
26 Mixi fama ne kelife Yudaya taae kui,
kelife Darisalamu rabilinyi,
kelife Bunyamin boxi ma,
kelife Sefela boxi ma,
kelife geyae nun Negewi gbengberenyi ma.
E fama ne alako e xa serexe mooli birin ba
Alatala xa horomobanxi kui,
alo serexe gan daaxi, xanunteya serexe,
surayi serexe, nun tantui serexe.
27 Konɔ xa wo mu wo tuli mati n na,
xa wo tondi malabui loxoɛ binyade,

xa wo kote xanin na loxoɛ,
wo e raso Darisalamu taa kui malabui
loxoɛ,
n wo xa taa sode dee ganma ne te ra naxan
mu xubenma,
a fa Darisalamu yire makantaxi birin
kana.»

18

Feyɛ yailanyi
Alatala xa masenyi
1 Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi
be,
2 «Keli, i xa siga feyɛ yailanyi xonyi.
Menni i fama ne n ma masenyi mede.»
Annabi Yeremi xa masenyi
3 «Awa, n naxa siga feyɛ yailanyi xonyi.
A nu na feyɛ yailanfe,
4 konɔ na feyɛ to boɔ yire nde,
a man naxa gbilen a yailan na,
alako a xa lu alo a nu wama a xon ma ki
naxe.»
5 «Alatala naxa a masen n be,
6 «Alatala xa masenyi nan ya:
Isirayila bonsoe, n tan fan fe rabama ne wo
ra,
naxan maniyaxi yi feyɛ yailanyi xa wali ra.
Isirayila bonsoe, wo na n belexe kui
alo boora na feyɛ yailanyi belexe ki naxe.
7 Xa n nate tongo si, xa na mu a ra
mangeya, rabirafe ra,
n xa e halaki, n xa e xun nakana,
8 konɔ e fa gbilen e xa fe jaaxi foxo ra,
na temui n fan gbilenma ne n ma nate foxo
ra,
n mu e paxankatama sonon.
9 Xa n nate tongo si, xa na mu a ra
mangeya, tife ra,
10 konɔ e fa fe jaaxi raba n na,
e gbilen n xui foxo ra,
na temui n fan gbilenma ne fe fanyi foxo
ra
n nu wama naxan nabafe e be.»
11 «A fala Yudayakae nun Darisalamukae
be,
Alatala bara a masen,
«N bara nate tongo wo xili ma,
n xa wo paxankata.
Wo xa gbilen wo xa kira jaaxi foxo ra,
wo xa wo jere ki masara.»
12 Konɔ e naxa a yaabi,
«Na mu fama sooneyade,
barima muxu tan birama muxu xaxili nan
foxo ra.
Muxu tan birama muxu waxonfe nan foxo
ra,
hali a jaaxu.»
13 «Alatala man bara e yaabi,

<Wo xa a mato xa yi mooli nu bara raba sie tagi.

Nde bara na fe mooli me sinden?

Isirayila seniyenxi bara fe xonxi raba.

¹⁴ Xinbeli noma kelide Liban geya fari?

Xure xunxuri naxee ye goroma naa, e noma xoride?»

¹⁵ Konon ma nama tan bara nemo n ma fe ra,

e surayi gan serexe ra kuyee be, e bira kira gbeta yailantaree foxo ra, e kira fori lu na.

¹⁶ E bara a niya e xa boxi xa gbaloe soto.

Dangi mixie na na to, e de ixarama ne, e fa e mabere.

¹⁷ N fama ne e rayensende e yaxuie ya ra, alo foye naxan kelima sogetede.

N nan n kobe rasoma e ra gbaloe loxoe.»

Annabi Yeremi yaxuie xa masenyi

¹⁸ Mixi ndee bara a fala,

«Won xa Annabi Yeremi xa fe mabere barima

serexedube mu jonma naxee Ala xa seriye masenma,

lonnilae mu jonma naxee mixi rasima, namijonmee mu jonma naxee masenyi tima.

Won xa wule sa a xun ma, won tondi a xa masenyi ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be

¹⁹ «Alatala, n mali, i tuli mati n yaxuie woyen xui ra.

²⁰ E lanma e xa fe fanyi masara fe paaxi ra?

E wama n faxafe ne.

I xa ratu a ma n findixi i xa xera nan na, alako e xa ratanga i xa xone ma.

²¹ Na kui i xa e xa die faxa kaame ra, i xa e faxa santidegema ra.

E xa ginnee xa findi dibaritaree ra, xa na mu a ra kaape ginnee.

I xa a lu e xa morie xa faxa, e xa fonikee xa bira santidegema ra.

²² I na e yaxuie xee e yire, wa xui xa mini e xa banxie kui, barima e bara wa n nabirafe yili kui, e bara wa n suxufe gantanyi ra.

²³ I tan Alatala, i e xa majoxunyi kobi birin kolon,

e wama naxan nabafe n na.

I naxa e xa yunubi xafari.

I naxa dipne e xa yunubi ma.

I xa e rabira i ya tode ra, i xa xono e ma a paaxi ra.»

19

Tofeti xa gbaloe Alatala xa masenyi

¹ Alatala naxa a masen, «Siga, i sa feje sara feje yailanyi xonyi. Nama forie nun serexedube forie xa i mati. ² I na ge na

sarade, wo xa mini Beti Hinoma biri ra, <Feje naade> na dennaxe biri. Menni i xa yi masenyi ti, ³ <Yudaya mange nun Darisalamukae, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.»

«Isirayila Mange Alatala bara a masen, <N fama ne bekae jaxankatade a paaxi ra. N naxan nabama e ra, mixi yo mu na fe mooli mexi sinden.

⁴ N na rabama ne barima e bara n nabepin, e bara yi boxi findi yire seniyentare ra, surayi ganma serexe ra kuyee be dennaxe. A singe e mu nu darixi na mooli ra.

E babae nun Yudaya mangee mu nu na mooli rabama,

konon yakosi e bara mixie nii ba, naxee mu fe paaxi yo rabaxi.

⁵ E bara batudee ti Bali kuye be geyae fari, e e xa die bama serexe gan daaxi ra dennaxe.

N tan mu e yamarixi na mooli ra, n mu na mooli falaxi,

na mooli mu luxi n ma majoxunyi ya ma.»

⁶ «Alatala xa masenyi nan ya:

Na nan a ra loxoe fama a lide

yi boxi xili mu falama Tofeti nun Ben Hinoma sonon,

a fama falade ne <Gbaloe gulunba.>

⁷ Be n Yudaya nun Darisalamu waxonfe kanama ne,

n e rabira e yaxuie xa santidegema ra, naxee wama e sontofe.

N e binbie luma xonie nun wulai subee nan be.

⁸ N yi taa kanama ne,

a fa findi yaagi ra bekae be.

Dangi mixie na yi taa kanaxi to, e de ixarama ne, e fa yo wo ma.

⁹ E yaxui naxee wama e sontofe, e fama ne e toorde taa kui

han bekae e yete xa die nun e doxobooree don.»

¹⁰ «I na ge na masenyi tide, i xa feje iboo forie ya xori naxee i matixi. I xa a fala e be,

¹¹ <Mange Alatala xa masenyi nan ya:

N yi nama nun e xa taa xun nakanama na ki ne,

alo feje ibooxi ki naxe.

Na feje mu yailanma sonon.

Tofeti findima mixi faxaxie ragatade nan na.»

¹² Alatala xa masenyi nan ya:

«N yi yire nun a xa mixie luma ne alo Tofeti.

¹³ Darisalamu banxie nun Yudaya mange xa banxie,

e birin findima yire seniyentare nan na alo Tofeti.

Singe ra, mixie bara surayi gan serexe ra banxie fari, e bara tunbuie batu, e bara minse ba serexe ra ala gbetee be.»

¹⁴ Annabi Yeremi naxa fa kelifa Tofeti, Alatala masenyi soxi a yi ra denname. A naxa ti Alatala xa banxi naade ra, a a fala pama be, ¹⁵ «Isirayila Mange Alatala bara a masen, <N yi taa nun a rabilinyi naxankatama ne. N fama ne gbaloe ra e be barima e bara e kobe raso n na, e tondi n ma seriye ra.»»

20

Annabi Yeremi xa tōore

¹ Serexedube Pasura, Imeri xa di, naxan findixi hōromobanxi yarerati ra, a to Annabi Yeremi xa kawandi me, ² a naxa a suxu, a a bonbo, a a sa kutunyi ra hōromobanxi seeti ma Bunyamin sode de ra. ³ Kuye to iba, Pasura naxa a ramini, kōnō Annabi Yeremi naxa a yaabi, «Alatala bara i xili masara. A mu falama sonon Pasura, a falama ne fa <Magori Misabiba, >Naxankate yire.» ⁴ Alatala naxa a masen, <N gaaxui luma ne i tan nun i booree bōje ma. I yaxuie i booree faxama ne santidegema ra i ya xori. N Yudaya bōxi fan sama ne Babilon mange belexe, a e bonbo santidegema ra, a fa e xanin Babilon. ⁵ Harige nun naafuli naxan birin na yi taa kui, a nun naxan na Yudaya mangee yi ra, n na birin soma ne wo yaxuie yi ra yi gere kui, e xa a xanin Babilon. ⁶ I tan Pasura, nun i xa mixie, wo fan sigama ne konyiya kui Babilon bōxi ma. I faxama menni ne, i ragata naa, i tan nun i booree i naxee kawandixi wule ra.»»

Annabi Yeremi xa masenyi

⁷ «Alatala, i bara n natantan, n fan bara n yete lu na tantanyi kui. I bara n suxu, i bara nō n na. Lōxōe yo lōxōe e n maberema, e birin yoma n ma. ⁸ N ma masenyi birin findima naxankate nun gbaloe nan na. N na Alatala xa masenyi ti, pama birin yo n ma. ⁹ Xa n na a fala, <N mu a xa fe kawandima sonon, n mu woyenma a xili ra sonon, > Alatala xa masenyi luma ne alo te n bōje kui. N mu noma na te raxubende, fo n xa Alatala xa masenyi ti. ¹⁰ N bara tōonege gbege me. Xa n a fala, <Gbaloe na fafe, > mixi ndee a fala, <Won xa a masen man-gasanyi be. > N booree birin na n matofe, alako e xa n suxu tantanyi kui.

E a falama, <Temunde won noma ne a suxude gantanyi ra, won xa nō a ra, won xa won gberōxō a ma. >

¹¹ Kōnō Alatala Senbema na n seeti ma. N yaxuie fama ne birade, e mu noma n na. Na findima ne yaagi ra e be, e xaxili ifu.

¹² Mange Alatala tinxintōee kolon, a e bōje nun e sondonyi matoma. N a kolon Alatala fama ne n gberōxōde e ma, n xaxili tixi a tan nan na.

¹³ Wo Alatala matōxō, wo beeti ba a be, barima a setaree rakisima ne e yaxuie belexe.

¹⁴ N bari lōxōe dankaxi.

N nga n barixi lōxōe naxe, lōxōe fanyi mu a ra.

¹⁵ Xēera naxan n bari fe fala n baba be, mixi dankaxi nan nu a ra.

N baba nu bara seewa na xibaaru ra,

¹⁶ kōnō na xēera xa lu alo yi taee, Alatala naxee halakixi kinikinitareja kui. A xa e gbelegbele xui me geesege nun yanyi ra.

¹⁷ A nu lan ne a xa n faxa n nga teesege, n xa ragata menni abadan.

¹⁸ Munfe ra n fa minixi dunija ma, n xa yi tōore nun yi fe xone soto, n ma dunijeigiri xa findi yaagi ra n be?»

21

Darisalamu xa gbaloe masenyi

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be, mange Sedekiya to Malakiya xa di Pasura nun Maaseya xa di Sefaniya serexedube xee a yire. E naxa a fala a be, ² «I xa Alatala maxandi muxu be barima Babilon mange Nebukadansari na won gerefe. Temunde Alatala noma kaabanako nde rabade won be alako Nebukadansari xa makuya won na.»

³ Annabi Yeremi naxa e yaabi, «Wo xa a fala Sedekiya be, ⁴ Isirayila Marigi Alatala bara a masen, <Wo Babilon mange nun a xa soorie gere geresose naxan na, n a niyama ne e xa findi wo xun nakanama ra. Naxee na wo gerefe taa fari ma, e fama ne sode taa kui. ⁵ N tan yati gere tima ne wo be senbe ra, barima n xonoxi wo ma a paaxi ra. N bōje bara te. ⁶ N fama ne yi taakae bonbode, xeme nun xurusee, alako e xa faxa fure paaxi ma. ⁷ Na dangi xanbi, Yudaya mange Sedekiya, a xa mixie, nun pama naxan mu fama faxade fure, santidegema, nun kaame ra yi taa kui, n fama ne e sode e yaxui Babilon mange Nebukadansari yi ra, naxan wama e nii bafe. A fama ne e bonbode santidegema ra, a mu kinikinima e ma fefe ma. Alatala xa masenyi nan na ki.»»

⁸ «I xa a fala jama be, Alatala bara a masen, <N wo tima ne kira firin xon ma. Keren findi kisi kira ra, boore findi faxe kira ra. ⁹ Naxan luma yi taa kui, a fama ne faxade santidegema, kaame, nun fure ra, kononaxan a yete fima Babilonkae ma naxee bara wo xa taa rabilin, na kanyi kisima ne. ¹⁰ N bara nate tongo n xa fe jaaxi raba yi taa ra. N mu hinnema a ra. N a soma ne Babilon mange yi ra, a fa a gan te ra. Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹¹ «I xa a fala Yudaya mange bonsœ be, Wo wo tuli mati Alatala ra.

¹² Dawuda bonsœ, Alatala bara a masen, wo xa kiiti tinxini sa geesege yo geesege, wo xa tɔɔromixi ratanga mixi kobi ma, alako n naxa xonon wo ma, a fa lu alo te naxan mu xubenma wo xa kobijna xa fe ra.

¹³ N bara xonon wo ma, wo tan naxee sabatixi yi gulunba yire, wo tan naxee luxi alo gemœ fili ma, wo tan naxee a falama, <Nde noma won na? Nde noma sode won xonyi?>

Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁴ «N fama ne wo jaxankatade wo xa yunubie xa fe ra, n te so wo xonyi ra naxan wo birin ganma.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

22

Yudaya mange xa gbaloe

¹ Alatala bara a masen, «Siga Yudaya mange xonyi yi masenyi ra. ² I xa a fala a be, <Yudaya mange, i tan naxan na Dawuda xa kibanyi kui, i tan, i xa mixie, nun i xa jama naxan soma yi naade ra, wo wo tuli mati Alatala ra. ³ Alatala bara a masen, wo xa tinxin, wo xa seriye rabatu. Wo xa tɔɔromixi ratanga mixi kobi ma. Wo naxa xɔje, kiridi, nun kaape gine tɔɔɔ. Wo naxa fe jaaxi raba, wo naxa kobi, wo naxa mixi nii ba yi boxi ma. ⁴ Xa a sa li wo naxa bira yi seriye foxo ra, mange naxee doxoma Dawuda xa kibanyi kui, e fama ne sode taa kui soe nun soori ragisee fari, e tan nun e xa mixie, nun e xa jama. ⁵ Konon xa wo mu yi seriye rabatu, n bara n kali n yete ra, yi bonsœ xun nakanama ne. Alatala xa masenyi nan na ki.»

Alatala xa masenyi

⁶ Alatala bara a masen Yudaya mange be a bonsœ xa fe ra,

«I bara lu alo Galadi n be, i bara lu alo Liban geya, konon n bekae kerima ne, n be findi gbengberenyi ra.

⁷ N soorie xœma ne geresosee ra,

e xa sediri wurie xaba, e xa e gan.

⁸ Si gbege dangima ne naa, e fa a fala e boore be,

<Munfe ra Alatala yi mooli rabaxi yi taa xungbe ra?>

⁹ Nde e yaabima ne, <E Marigi Alatala na rabaxi ne

barima e bara a xa saate rabepin, e fa ala gbeteœ batu, e tuubi e be.»

Annabi Yeremi xa masenyi

¹⁰ «Wo naxa jonfe raba mixi faxaxie be, wo naxa sunnun.

Wo xa wa mixie be naxee xaninma jamanœ ma,

barima e mu gbilenma e xonyi abadan.

¹¹ Alatala bara a masen Yosiya xa di Salumu xa fe ra,

naxan nu bara ti mange ra a baba joxœ ra,

<A mu gbilenma abadan.

¹² A faxama jamanœ nan ma e a xaninma dennaxe.

A mu yi boxi toma sonon.»

Alatala xa masenyi

¹³ «Naxankate na mixi be naxan banxi tima tinxintareya kui, naxan a fari idoxoma muje saabui ra, naxan mixi rawalima tɔɔre kui, a tondi sare sode a xa walike yi ra.

¹⁴ Naxankate na mixi be naxan a falama, <N xa banxi belebele ti n yete be,

naxan kui gbo, wunderi wuya naxan ma, naxan xunmasaxi sediri wuri ra, naxan masoxi se gbeeli ra.»

¹⁵ I findixi mange ra sediri wuri nan ma fe ra?

I baba mu baloe nun minse soxoxi xœ?

Konon a naxa tinxinyi nun fe fanyi raba, na nan findixi sooneya ra a be.

¹⁶ A naxa setare nun tɔɔromixi ratanga, na nan findixi sooneya ra a be.

Na birin a masenxi ne a bara n kolon.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁷ «Konon i tan birama i yete xa geeni nan tun foxo ra,

hali na fa findi faxe tife ra,

hali na fa findi mixi tɔɔrofe ra.

¹⁸ Na nan a toxi Alatala masenyi tixi Yosiya xa di Yehoyakimi xa fe ra, Yudaya mange,

<E mu noma a binyade jonfe ra, e mu a falama, N taara, N marigi.>

¹⁹ E mu a ragatama,

a luma ne alo sofale faxaxi naxan wolema Darisalamu fari ma.»

²⁰ «Wo xa te Liban,

wo xa wo xui ite Basan boxi ma,

wo xa gbelegebe Abarimi,

barima wo defanboore birin bara bira.

²¹ Beenun tɔɔre xa wo suxu,

n nu bara masenyi ti wo be,
 kɔɔ wo mu tin na ramede.
 Wo na na ki ne kabi wo dimedi temui,
 wo mu wama n ma seriye rabatufe.
 22 Wo xa yareratie bara loe alo foye,
 wo mɛɛnimae bara siga konyiya kui.
 Wo tan bara yaagi, wo xaxili bara ifu wo
 xa kobija xa fe ra.
 23 Wo tan naxee na Liban,
 naxee luxi alo xonie e tee kui sediri wuri
 kon na,
 wo fama ne tooode a paaxi ra gbaloe xa
 fe ra.
 Wo fama ne lude tooore kui alo gine naxan
 na di barife.»

24 Alatala xa masenyi nan ya:
 «N bara n kali,
 hali Yehoyakimi xa di Yekoyakini, Yudaya
 mange,
 sa fatu n ma alo n ma xurunde fanyi,
 n mu tondima na bade n belexe ra.
 25 N i soma i yaxuie nan yi ra naxee wama
 i sontofe,
 i gaaxuma naxee ya ra,
 Nebukadansari, Babilon mange, nun Ba-
 bilonkae.
 26 N wo kerima ne pamane ma, i tan nun i
 nga,
 wo mu barixi dennaxe.
 Wo faxama naa ne.
 27 Wo mu gbilenma wo xonyi sonon, wo
 wama lufe dennaxe.
 Wo mu gbilenma naa abadan.»

28 «Yehoyakini bara lu alo feje ibooxi,
 mixi mu wama naxan xon?
 Munfe ra e a tan nun a xa die kerima
 pamane ma, e mu dennaxe kolon?
 29 N ma pama naxan sabatixi n ma boxi
 ma,
 wo xa wo tuli mati Alatala ra.
 30 Alatala bara a masen,
 «Wo xa sebali ti yi mixi xa fe ra,
 a mu di sɔtoma,
 a xa dunjeigiri mu sooneyama,
 a xa di yo mu luma Dawuda xa kibanyi kui,
 a xa di yo mu Yudaya yamarima sonon.»

23

Alatala xa xera tinxixi

Alatala xa masenyi

1 Alatala xa masenyi nan ya:
 «Naxankate na n ma pama yareratie be
 naxee bara n ma pama raloe, e bara e
 rayensen.
 2 Isirayila Marigi Alatala bara a masen a xa
 pama yareratie xa fe ra,
 wo bara n ma pama rayensen ne, wo bara
 e keru.
 Wo mu mɛɛnixi e ma.

N fama wo naxankatade wo xa kobija nan
 ma.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

3 «N fama ne n ma pama birin na,
 n nu bara naxan xanin pamane ma.
 N fama ne e ragbilende e xonyi
 alako e man xa wuya, e xa fe man xa
 sooneya.
 4 N yareratie tima ne e be naxee mɛɛnima
 e ma.
 E mu gaaxuma sonon, e mu serɛnma.
 N e hayi birin fanma ne e be.»
 Alatala bara na masen.

5 Alatala xa masenyi nan ya:
 «Loxoe fama ne fade n Dawuda xa di
 tinxixi rakelima loxoe naxe.
 A pama yamarima ne lonni, tinxinyi, nun
 seriye ra boxi kui.
 6 Na waxati Yudaya kisima ne,
 Isirayila bonesa soto,
 mixie a fala, «Alatala findixi won ma
 tinxinyi nan na.»»

7 Alatala xa masenyi nan ya:
 «Loxoe fama fade mixi mu a falama,
 «Alatala pipɛ naxan Isirayilakae raminixi
 Misira boxi ra.»
 8 E a falama ne, «Won bara won kali Alatala
 xili ra,

naxan Isirayila bonsoe rakelixi,
 a e ramini pamane ra naxan na koola ma
 a nun yire birin a e kerixi dennaxe.
 E man fama ne e xa boxi rasabatide.»

Annabi Yereimi xa masenyi

9 «Masenyie nan ya namijonmee xa fe ra:
 N boje bara kinikini.
 N xori birin na serɛnfe,
 n luxi ne alo siisila barima Alatala xa
 masenyi seniyanxi xorocho.»

Alatala xa masenyi

10 «Yi boxi rafexi yenelae nan na.
 Boxi yati yati na danke kui na nan ma,
 filli bara xara,
 jooge bara jon.
 Mixi mafura tinxintareya rabade.
 E suusama na ra a fanyi ra.
 11 Namijonme nun serɛxedube mu tinxin.
 N bara kobija to n ma banxi kui.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

12 «Na nan a ra e xa kira xorocho.
 Dimi bara sin e xun ma.
 E luma ne bira ra,
 barima n bara nate tongo n xa e
 naxankata.
 Na waxati na fafe.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

13 «N bara fe paaxie to namijonme
 Samarikae ya ma.

E na masenyi tife Bali xili ra,
 e bara n ma pama Isirayila ralɔe.
 14 N man bara fe ratonxie to namijonmɛ
 Darisalamukae ya ma.
 E findixi yenelae nan na, e jɛrema wule
 ra,
 e tinxintaree malima alako e naxa gbilen e
 xa wali kobi fɔxo ra.
 E bara lu n bɛ alɔ Sodomakae,
 e xa mixie maniyaxi Gomorakae nan na.»

15 Na nan a ra Mangɛ Alatala a masenxi
 namijonmɛe xa fe ra,
 «N fe xonɛ soma nɛ i yi ra baloe ra,
 n ye jaaxi so i yi ra minse ra,
 barima Darisalamu namijonmɛe bara a
 niya
 n ma bɔxi birin xa findi bɔxi seniyentare
 ra.»

16 Alatala bara a masen,
 «Wo naxa wo tuli mati namijonmɛe xa
 masenyi ra.
 E naxan masenma wo bɛ a findixi wule
 nan na.
 E laamatunyiɛ xa fe falama wo bɛ
 naxee fatanxi e yetɛ xaxili ma.
 Alatala xa mu a masenxi.
 17 E bara suusa a falade n matandilae bɛ,
 «Alatala naxɛ wo bɔjesa sɔtoma nɛ.»
 E man nu a fala mixie bɛ,
 naxee birama e yetɛ waxɔnfe fɔxo ra,
 «Fe jaaxi yo mu wo sɔtoma.»

18 Nde bara ti Alatala seeti ma, a xa a xa
 masenyi ramɛ?
 Nde bara a tuli mati a xa masenyi ra?
 Nde bara na mɛ?
 19 Alatala bara xonɔ mixi jaaxi ma.
 Na luxi nɛ alɔ foye xungbe naxan dangima
 e xun ma.
 20 Alatala xa xonɛ mu gbilenma,
 fo a xa kamali,
 fo a xa nate birin xa raba.
 Na birin na jon, wo xaxili sɔtoma nɛ.
 21 N tan xa mu yi namijonmɛe xɛɛxi, e e
 yetɛ xaxili nan nawalife.
 N mu masenyi tixi e bɛ, e masenyi tixi e
 yetɛ nan na.
 22 Xa a sa a li e nu na n tan nan seeti ma,
 e n ma masenyi nan masenma n ma pama
 bɛ,
 alako e xa gbilen e xa kira jaaxi fɔxo ra,
 e xa kobina lu na.»

23 Alatala xa masenyi nan ya:
 «Ala nan n na naxan makɔrɛ wo ra,
 n mu na yire makuye.
 24 Adamadi noma a noxunde n ma?»
 Alatala xa masenyi nan na ki.
 «N mu na koore nun bɔxi birin ma xɛ?»
 Alatala xa masenyi nan na ki.
 25 «N bara na namijonmɛe xui mɛ.

E wule nan falama,
 e naxɛ, «N bara laamatunyi to, n bara
 laamatunyi to.»»

26 «Namijonmɛe luma wule fala ra han
 mun temui?
 E e yetɛ madaxuma han mun temui?
 27 E mapɔxunxi nɛ a pama noma nɛemude
 n xili ra
 e xa laamatunyiɛ saabui ra, e naxan
 falama e boore bɛ,
 alɔ e babae nɛemuxi n xili ma ki naxɛ e fa
 Bali batu.
 28 Naxan bara xiye sa, a xa na nan fala.
 Naxan bara n ma masenyi sɔto, a xa na
 fala nondi ra.
 Munse na maale xori nun maale lagi tagi?»
 Alatala xa masenyi nan na ki.
 29 «N ma masenyi mu luxi xɛ alɔ tɛ?»
 Alatala xa masenyi nan na ki.
 «N ma masenyi mu luxi xɛ alɔ derema
 naxan gɛmɛ ibɔɔma?»

30 Alatala xa masenyi nan ya:
 «Yi namijonmɛe mu rafanxi n ma.
 E masenyi mujama e boore ma,
 e fa a fala Ala xa masenyi na a ra.»

31 Alatala xa masenyi nan ya:
 «Yi namijonmɛe mu rafanxi n ma.
 E a falama, «Ala xa masenyi nan ya,»
 kɔnɔ e dɛ nan tun wuyaxi.»

32 Alatala xa masenyi nan ya:
 «Yi namijonmɛe mu rafanxi n ma,
 naxee laamatunyi wule falama,
 naxee n ma pama ralɔema e xa wule
 fufafue ra.
 N mu e xɛɛxi, n mu yaamari yo fixi e ma,
 pama hayi mu na e ma feo.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

33 «Xa pama i maxorin,
 xa na mu a ra namijonmɛe, xa na mu a ra
 sɛrɛxɛdubɛ,
 «Munse findixi Alatala xa nate ra,»
 i xa yi nate fala e bɛ,
 «Alatala bara wo rabɛjin.»

34 Xa namijonmɛe, xa na mu a ra
 sɛrɛxɛdubɛ,
 xa na mu a ra mixi nde a fala pama bɛ,
 «Alatala xa masenyi nan ya,»
 n fama nɛ na kanyi nun a bɔnsɔɛ
 jaxankatade.
 35 Wo wo boore maxorinma,
 «Alatala munse yaabixi? Alatala munse
 masenxi?»

36 Kɔnɔ a mu lanma wo xa a fala,
 «Alatala xa masenyi nan ya,»
 barima na findixi wo yetɛ xa masenyi nan
 na.
 Wo wama Mangɛ Alatala xa masenyi nan
 masarafe.
 37 Wo namijonmɛe maxorinma,

«Alatala munse yaabixi? Alatala munse masenxi?»

³⁸ Xa wo man a falama,

«Alatala xa masenyi nan ya,»

n to a fala wo be a wo naxa na mooli fala,

³⁹ n wo rabepinna ne kerenyi ra,

n wo makuya n na,

wo tan nun wo xa taa n naxan fixi wo nun wo babae ma.

⁴⁰ N wo rayaagima ne abadan.

Na yaagi mu bama wo ma, mixi mu neemuma a ra.»

24

Xore paani firin

¹ Babilon mange Nebukadansari to ge Yudaya mange Yehoyakini, Yehoyakimi xa di, a xa kuntigie, Yudaya kamuderie nun xabuie xaninde konyiya kui Babilon boxi ma, Alatala naxa laamatunyi nde masen n be. Paani firin nu na Alatala xa horomobanxi ya ra. E nu rafexi xoree ra. ² Xore bogi fanyie, naxee luxi alo xore bogi ba sange, e nu saxi paani keren kui. Xore bogi naaxie, naxee kanaxi, nee fan nu saxi paani boore kui. ³ Alatala naxa a masen n be, «Annabi Yeremi, i munse toxi?» N naxa a yaabi, «N xoree nan toxi. Ndee fan han, ndee fan kanaxi. Xore naxee kanaxi, e mu noma donde.»

⁴ Alatala naxa yi masenyi ti n be, ⁵ «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: I xore bogi fanyie toxi ki naxe, n tan fan Isirayilakae toxi na ki ne, naxee xaninxi konyiya kui Babilon boxi ma. ⁶ N nan n jengi sama ne e xon na a fanyi ra. N e ragbilenma ne yi boxi ma, n e xa fe sooneyama ne. N mu e halakima sonon. ⁷ N xaxili fanyi fima ne e ma alako e xa a kolon n tan nan na Alatala ra. Xa e yete ragbilen n ma e boje birin na, e tan nan findima n ma pama ra, n tan fan findi e Marigi Ala ra.»

⁸ Alatala naxa a masen, «Yi xore bogi naaxi naxee mu donma, e misaalixi Yudaya mange Sedekiya nun a xa kuntigie nan na, a nun Darisalamukae naxee birin luxi yi boxi ma, nun naxee sabatixi Misira boxi ma. ⁹ N e findima pama xonxi nan na dunjina birin. E luma yaagi kui. Mixi yoma ne e ma, e e danka yire birin n e xaninma dennaxe. ¹⁰ N e rajonma ne santidegema, kaame, nun fure naaxi ra. E mu luma yi boxi ma, n dennaxe fixi e nun e babae ma.»

25

Isirayila xa konyiya

¹ Alatala naxa masenyi nde ti Annabi Yeremi be, Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangeya je naani nde kui Yudaya boxi ma. Na nu findixi Nebukadansari xa

mangeya je singe nan na Babilon boxi ma. ² Annabi Yeremi naxa yi masenyi ti Yudayakae nun Darisalamukae be, ³ «Kabi Amon xa di Yosiya xa mangeya je fu nun saxan nde Yudaya boxi ma, han to, na je moxoren nun saxan nan ya. Na waxati Alatala nu bara masenyi nde ti n be. N bara na fala wo be temui birin, konon wo mu tinxi wo tuli matide n na. ⁴ Alatala bara a xa konyi namijonmee xee wo ma waxati birin, konon wo mu e xui ramexi, wo mu e xa masenyi suxuxi. ⁵ E naxa a masen wo be wo xa gbilen wo xa jere ki naaxi foxo ra, alako wo xa bu yi boxi ma, Alatala naxan fixi wo nun wo babae ma, a xa findi wo gbe ra abadan.»

⁶ «Wo naxa bira ala gbete foxo ra, wo naxa e batu, wo naxa tuubi e be. Wo naxa n naxonon, alako n naxa wo naaxankata. ⁷ Konon wo mu n xui suxuxi. Wo jere ki bara n naxonon, n xa wo naaxankata. Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁸ Na nan a ra Mange Alatala naxa a masen, «Wo to tondi n ma masenyi ra, ⁹ n gali fenma ne koola ma, naxan na n ma konyi Babilon mange Nebukadansari xa yaamari bun ma. N e xema ne wo nun wo doxooree sontode. Mixi de ixarama ne wo xa fe ra, e fa yo wo ma. Wo luma naa xunnakane nan kui abadan. ¹⁰ Sigi mu sama wo xonyi sonon, xulunyi mu rabama. Mixi mu maale din xui mema, e mu lanpui xa naiyalanyi toma. ¹¹ Gbaloe yi boxi lima ne, se birin kana. Wo nun wo doxooree luma konyiya nan kui Babilon mange xa noe bun ma je tongo solofere.»

¹² «Alatala xa masenyi nan ya: Konon na je tongo solofere na kamali, n Babilon mange nun a xa pama naaxankatama ne e xa fe naaxi xa fe ra. N e xa boxi xun nakanama ne abadan. ¹³ N fe naxan birin falaxi yi pamae xili ma yi kitaabui kui Annabi Yeremi saabui ra, n fama ne na birin nakamalide. ¹⁴ Babilonkae fama ne lude si senbema wuyaxie xa yaamari bun ma. N e xa wali sare ragbilenma ne e ma.»

Alatala xa masenyi

¹⁵ Isirayila Marigi Ala bara a masen n be, «N ma xone xa fe fala si birin be n i xema dennaxe.

¹⁶ E na n ma xone to,

e luma ne alo siisilae santidegema ya ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi

¹⁷ «N bara Alatala xa xone masen si birin be,

a n xexi dennaxe.

¹⁸ N bara a masen Darisalamu nun Yudaya taee kui,

e xa mangee nun kuntigie be.

Mixie de fama ne ixarade e xa gbaloe sotoxie xa fe ra,

e fa yo e ma, e e danka alo a rabafe ki naxe to loxoε.

19 N bara a masen Misira mange firawuna be,

a xa konyie, a xa kuntigie, nun a xa pama birin be.

20 N bara a masen sie be

naxee na sogegode mabiri.

N bara a masen Usi mangee be, a nun Filisita mangee be, naxee na Asikalon, Gasa, Ekiron, nun Asidodi.

21 N bara a masen Edon, Mowaba, nun Amoni mangee be.

22 N bara a masen Tire nun Sidon mangee be,

naxee na baa de ra.

23 N bara a masen Dedan, Tema, nun Busi mangee be,

naxee na yire makuye.

24 N bara a masen Arabu mangee be,

naxee na gbengberen yire.

25 N bara a masen Sabidi, Elama, nun Mediya mangee be,

26 a nun mange birin naxee na koola ma, naxee makore nun naxee makuya dunija yire birin.

Nee birin dangi xanbi, n man bara a masen Seesaki mange be.»

Alatala xa masenyi

27 «I xa a masen e be, <Isirayila Mange Alatala bara a masen, wo xa a xa xone kolon, wo xa lu na xone kui han santidegema xa ge wo sontode

naxan xee ma wo tagi.»

28 Xa e tondi n ma xone kolonde, a fala e be,

Alatala bara nate xoxoxoe tongo, e xa n ma xone kolon.»

29 Alatala xa masenyi nan ya:

«N bara nate tongo

n xa n ma taa sugandixi paxankata, n xili falama naxan xun ma.

Wo naxe a wo mu fe jaaxi yo rabaxi kono wo bara fe jaaxi raba.

Na nan a ra n bara nate tongo,

wo xa sonto santidegema ra.»
Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

30 «I xa yi birin fala e be.

I xa a fala e be Alatala xui magaaxuxi bara mini

a xa horomolingira kui koore ma a xa boxi xili ma.

A bara a xui ramini a jaaxi ra dunija xili ma.

31 Na xui bara dunija birin li.

Alatala na kiiti safe si birin ma naxee na dunija.

Naxan jaaxu, a sontoma ne santidegema ra.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

32 Alatala bara a masen,

«Alatala xa xone bara keli alo foye xungbe naxan sigama si birin ma dunija bende fuji fari.

33 Alatala naxee sontoma dunija ma na loxoε,

jon fe mu rabama e be, e mu gaburi sotoma,

e findima jajne nan na bende fuji fari.

34 Nama yareratie, wo xa gbelegebele, wo xa wo wa xui ramini,

barima gbaloe loxoε bara wo li.

Wo fama ne yensende, wo bira,

alo se xunxuri naxan tide mu na.

35 Wo xa yareratie mu kisima sonon,

wo mu yigiya sotoma.

36 Wo wo xa yareratie wa xui mema ne,

wo e gbelegebele xui me,

barima Alatala na e xa boxi kanafe.

37 Alatala xa xone magaaxuxi bara a niya

xui yo mu minima sonon e xa boxi ma.

38 Alatala bara lu alo yete naxan bara a yire masara.

A bara boxi kana a xa xone xa fe ra.»

26

Annabi Yeremi makiitife

¹ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangeya fole Yudaya kui, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be, a naxe, ² «I xa ti n ma horomobanxi tete kui, i sa woyen pama be naxan kelixi Yudaya taae kui fafe ra Alatala batude a xa horomobanxi kui. I xa fe birin masen e be n naxan falama i be. I naxa sese lu. ³ Temunde e e tuli matima ne na ra, e gbilen e xa wali kobie foxo ra. Na temui n fan gbilen n ma nate foxo ra e xa fe jaaxi xa fe ra. ⁴ I xa a fala e be, <Alatala bara a masen, xa wo mu wo tuli mati n ma scriye ra n wo yamarixi naxan na, ⁵ xa wo mu wo tuli mati n ma konyi namijonmee ra, n naxee xee xi wo ma, wo tondixi naxee xa masenyi ra, ⁶ na temui n fe rabama ne wo ra alo n naxan nabaxi Silo ra. Yi taa findima ne taa dankaxi ra dunija si birin tagi.»

⁷ Serexedubee, namijonmee, nun pama birin naxa Annabi Yeremi xa masenyi me Alatala xa banxi kui. ⁸ Annabi Yeremi to ge Alatala xa masenyi tide pama be, serexedubee, namijonmee, nun pama birin naxa a suxu, e fa a fala, «Won xa a faxes, won xa a faxes!» ⁹ E naxa a maxorin,

«Munfe ra i a masenxi Alatala xili ra a falafe, yi banxi fama ne lude alo banxi naxan na Silo, yi taa fan fa kana, mixi yo mu lu a kui?» Gali birin nu bara Annabi Yeremi rabilin Alatala xa banxi kui.

¹⁰ Yudaya kuntigie to na fe me, e naxa keli mange xonyi, e siga Alatala xa banxi, e sa doxo Naade Neene seeti ma Marigi xa banxi sode de ra. ¹¹ Serexedubee nun namijonmee naxa a fala kuntigie nun pama be, «A lanma yi xeme xa faxa, barima a bara yi taa xa fe jaaxi fala. Wo bara na me wo yete ra.»

¹² Annabi Yeremi naxa a fala kuntigie nun pama be, «Alatala nan n xexxi yi masenyi tide yi banxi nun yi taa xa fe ra. ¹³ Yakosi wo tan xa wo jere ki masara, wo xa wo tuli mati wo Marigi Alatala xui ra, alako a xa gbilen a xa nate foxo ru wo xa fe ra. ¹⁴ N na wo sagoe. Wo xa wo waxonfe raba n na. ¹⁵ Kono wo xa a kolon, xa wo n faxa, wo tan nun Darisalamukae bara yunubi soto n ma faxe xa fe ra, barima n tan mu fe jaaxi yo rabaxi. Alatala nan n xexxi yi masenyi falade wo be.»

¹⁶ Kuntigie nun pama naxa a fala serexedubee nun xerae be, «Wo mu noma yi xeme faxade, barima a woyenxi won be Alatala nan xili ra.»

¹⁷ Fori ndee naxa keli, e fa a fala pama be, ¹⁸ «Mika Moresetika fan nu namijonme masenyi tima ne Yudaya mange Xesekiya xa waxati. A nu bara a fala,

«Mange Alatala bara a masen, Siyon fama ne lude alo xe naxan buxaxi, Darisalamu findi geme malanxie ra, Alatala xa horomobanxi findi fotonyi ra.»

¹⁹ «Yudaya mange Xesekiya bara faxa? A mu Alatala maxandixi xe? Na temui Alatala naxa gbilen a xa nate foxo ra. Yakosi, won naxa won yete yo doxo.»

²⁰ Mixi gbete fan nu na, naxan nu bara yi masenyi mooli ti Alatala xili ra Darisalamu nun Yudaya xili ma, alo Annabi Yeremi a rabaxi ki naxe. A nu xili Uriya Semaya xa di Kiriyati Yeyarimi. ²¹ Mange Yehoyakimi nun a xa kuntigie nun a xa soorie to na masenyi me, e naxa kata a faxade, kono Uriya to a me, a naxa gaaxu, a gi sigafe ra Misira boxi ma. ²² Mange Yehoyakimi naxa Akibori xa di Elinatan nun mixi ndee xee a foxo ra Misira. ²³ E naxa fa Uriya ra kelife Misira, e a xanin mange Yehoyakimi yire. Yehoyakimi naxa a fasa santidegema ra, a fa a ragata setaree xa gaburi yire.

²⁴ Na kui Safan xa di Axikama naxa Annabi Yeremi mali, alako pama naxa a fasa.

27

Annabi Yeremi xa karafoe

¹ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangeya fole Yudaya kui, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be, a naxe, ² «I xa karafoe ragoro i kon ma. ³ I xa xera xee Edon,

Mowaba, Amon, Tire, nun Sidon manglee xon e xa mixie saabui ra, naxee faxi Darisalamu, Yudaya mange Sedekiya yire. ⁴ E xa a fala manglee be, «Isirayila Mange Alatala bara yi masenyi ti manglee be, ⁵ n tan nan boxi, adamadie, nun daalise birin daaxi naxan na dunija bende fuji fari. N e daaxi n senbe magaaxuxi nan na. N a birin fima mixi nan ma n wama naxan xon.»

⁶ «Yakosi n bara yi boxi birin so Babilon mange Nebukadansari yi ra. A tan nan findixi n ma konyi ra. N bara wulai subee fan lu a sagoe. ⁷ Namane birin fama lude a tan nan ma yaamari bun ma. E man luma ne a xa di nun a xa mamadi fan ma yaamari bun ma, beenun a xa waxati xa kamali. Na temui pamane senbemaee nun mange xungbee fama ne dusude a xun na.»

⁸ «Xa pamane mange nde tondi Babilon mange Nebukadansari rabatude, n tan nan fama santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra na kanyi ma, han a xa pamane jon Nebukadansari saabui ra. Alatala xa masenyi nan na ki. ⁹ Wo naxa wo tuli mati wo xa namijonmee, wo xa sematoe, wo xa duuree, nun wo xa mandurulae ra, naxee a falama wo be, «Wo mu luma Babilon mange sagoe.» ¹⁰ E na wule nan falafe wo be, alako wo xa makuya wo xa boxi ra, wo xa lu konyiya kui, han wo xa jon. ¹¹ Kono pama naxan na a yete magoro Babilon mange be, a a rabatu, n na pama xun nafanma ne a xa boxi ma, a xa wali menni, a sabati naa. Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹² N naxa yi masenyi ti Yudaya mange Sedekiya be, «Wo xa lu Babilon mange xa yaamari bun ma, wo xa wo magoro a tan nun a xa pama be alako wo xa kisi.

¹³ Munfe ra i nun i xa pama wama faxafe santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra, alo Alatala a masenxi ki naxe pama birin be naxan mu tin a magorode Babilon mange be? ¹⁴ Wo naxa wo tuli mati namijonmee ra naxee a falama, «Wo mu luma Babilon mange xa yaamari bun ma.» E wule nan tun falafe. ¹⁵ Alatala xa masenyi nan ya: «N tan xa mu e xexxi. E wule nan tun falafe wo be n xili ra, alako n xa wo keru, n man xa wo xun nakana, wo tan nun namijonme naxee woyenfe wo be.»

¹⁶ N bara yi masenyi ti serexedubee nun pama be, «Alatala naxa a masen, «Wo naxa wo tuli mati wo xa namijonmee ra naxee a falama wo be a Alatala xa banxi yirabasee fama ne ragbilende wo yire kelife ra Babilon boxi ma. E na wule nan tun falafe. ¹⁷ Wo naxa wo tuli mati e ra, wo wo magoro Babilon mange be, alako wo xa kisi. Munfe ra wo wama yi taa xa kana? ¹⁸ Xa namijonmee nan e ra, xa e na

Alatala xa masenyi nan tife, e xa Mange Alatala maxandi alako yirabase naxee luxi Alatala xa banxi kui, Yudaya mange xa banxi kui, nun Darisalamu kui, e naxa e xanin Babilon boxi ma. ¹⁹ Mange Alatala bara fe nde fala a xa banxi sanyie xa fe ra, na ye ragatade xungbe, nun na ye ragatade xunxurie, nun se gbete xa fe ra naxee na taa kui, ²⁰ Babilon mange Nebukadansari mu naxee xanin, a to nu Yehoyakimi xa di Yudaya mange Yehoyakini, Yudaya kuntigie, nun Darisalamukae xaninfe a xonyi. ²¹ Isirayila mange Alatala naxa masenyi ti yirabasee xa fe ra naxee nu luxi a xa banxi kui, Yudaya mange xa banxi kui, nun Darisalamu kui, ²² e birin xaninma ne Babilon boxi ma. E luma ne naa han a nate tongoma temui naxe, a man xa e ragbilen Darisalamu.»

28

Annabi Xananiya xa masenyi

¹ Yudaya mange Sedekiya xa mangeya ne naani, kike suuli nde ra, Asuru xa di Annabi Xananiya Gabayonka naxa woyen Alatala xa horomobanxi kui serexedubee nun pama ya xori. ² A naxe, «Isirayila Marigi Alatala bara a masen, <N fama ne Babilon mange xa yaamari kanade. ³ Beenun ne firin xa kamali, n man fama ne Alatala xa horomolingira xun-mase birin nagbilede be, Babilon mange Nebukadansari naxan tongo, a e xanin Babilon boxi ma. ⁴ Alatala xa masenyi nan ya, n man fama ne Yehoyakimi xa di, Yudaya mange Yehoyakini ragbilede, a nun mixi birin naxee nu xaninxi Babilon. N Babilon mange xa yaamari kanama ne.»

⁵ Annabi Yeremi naxa Annabi Xananiya yaabi serexedubee nun pama ya xori Alatala xa horomobanxi kui. ⁶ Annabi Yeremi naxa a fala, «Amina, Alatala xa a raba na ki. Alatala xa i xa masenyi rakamali. A xa a xa horomobanxi xun-masee ragbilen be kelife Babilon boxi ma, a nun Isirayila pama naxee na konyiya kui menni. ⁷ Kono n xa a fala i be, a nun pama birin be, wo xa wo tuli mati n na. ⁸ Kabi temui xonnakuye beenun won ma waxati, namijonmee bara masenyi ti pamancee nun mangeyae xili ma, a falafe ra e xa gere soto, toore, nun fure paaxi. ⁹ Kono xa a sa li namijonme nde masenyi ti bojesa xa fe ra, fo na masenyi xa kamali ne beenun mixie xa a kolon Alatala nan na namijonme xexxi.»

¹⁰ Annabi Xananiya naxa karafoe ba Annabi Yeremi kon ma, a naxa a igira. ¹¹ Na kui a naxa a fala pama be, «Alatala xa masenyi nan ya. Beenun ne firin, n fama ne Babilon mange Nebukadansari xa

yaamari bade pamane birin ma.» Annabi Yeremi naxa siga.

¹² Annabi Xananiya to ge Annabi Yeremi xa karafoe igirade, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be, ¹³ «Siga, i sa a fala Xananiya be, <Alatala bara a masen i be, i bara karafoe wuri daaxi igira, kono n fama karafoe wure daaxi nan nagorode i kon ma.> ¹⁴ Isirayila Mange Alatala xa masenyi nan ya, <N fama karafoe wure daaxi nan sade pamane birin kon ma, alako e xa lu Babilon mange Nebukadansari xa yaamari bun ma. N man bara wulai sube birin sa a sagoe.»

¹⁵ Annabi Yeremi naxa a fala Xananiya be, «I tuli mati Xananiya. Alatala xa mu i xexxi. I xaxilisa woyenyi naxan falafe pama be, a findixi wule nan na. ¹⁶ Alatala naxa a masen, <N xa a fala i be, n i kerima ne yi boxi ma, i fa faxa toofare, barima i bara Alatala xa masenyi matandi.» ¹⁷ Annabi Xananiya naxa faxa na ne kui, kike solofere nde.

29

Annabi Yeremi xa bataaxe

¹ Bataaxe nan ya, Annabi Yeremi naxan nasanba kelife Darisalamu, sigafe Babilon. A a sebe forie, serexedubee, namijonmee, nun Isirayila pama birin nan ma, Nebukadansari nu bara naxee xanin Babilon kelife Darisalamu. ² Singe nu, mange Yehoyakini, a nga, mange batulae, Yudaya nun Darisalamu kuntigie, nun walike fanyie nu bara keli Darisalamu sigafe ra Babilon. ³ Annabi Yeremi naxa yi bataaxe taxu Safan xa di Elaasa ra, a nun Xilikiya xa di Gemaraya ra. Yudaya mange Sedekiya nu bara Xilikiya singe xee mange Nebukadansari kon Babilon boxi ma.

⁴ Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, katarabi mixi ma naxee xaninxi konyiya kui Babilon boxi ma: ⁵ «Wo xa banxie ti, wo xa sabati naa. Wo xa laakoe sa, wo xa balo a bogi xun na. ⁶ Wo xa ginnee doxo, wo xa die soto. Wo xa ginnee fen wo xa die be, wo xa wo xa di ginnee fi xemee ma futi ra, alako nee fan xa die soto. Wo xa wuya naa, wo naxa xurun. ⁷ Wo xa xunnafanyi fen na taa be n wo xaninxi dennaxe. Wo man xa Alatala maxandi e be, barima wo xa heeri fatanxi e xa heeri nan na.»

⁸ Isirayila Marigi Alatala naxa a masen, «Wo naxa tin wo xa namijonmee xa wo madaxu. Wo naxa wo tuli mati se matoe ra, wo naxa la wo yete xa xiye ra. ⁹ Wo xa namijonmee xa masenyi findixi wule nan na. E woyenma n xili nan na, kono n tan xa mu e xexxi. Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹⁰ Alatala tan naxan masenxi na nan ya, «Wo na ge je tongo solofere rabade Babilon, n nan n ma laayidi rakamalima ne wo ragbilenfe ra be. ¹¹ N a kolon n fe naxan janigexi wo be, fe fanyi na a ra, toore mu na naxan kui. N a ragirima ne wo ma alako wo xa heeri soto yare. Alatala xa masenyi nan na ki. ¹² Wo na n xili, n fama ne wo ragbilende. Wo na n maxandi, n fama ne wo xa duba suxude. ¹³ Wo na n fen, wo fama ne n tode, barima wo n fenma wo boje birin nan na. ¹⁴ N mu tinma n noxunde wo ma. N fama ne wo xa mixie raminide konyiya kui, n fa e ragbilende be kelife pamanε birin ma, n e xanin dennaxe. Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹⁵ Wo a falama, «Ala bara namiponme ndee ramini won ya ma Babilon boxi ma.»

¹⁶ Alatala xa masenyi nan ya a naxan masenxi mange be naxan doxoxi Dawuda xa kibanyi kui, a nun pama naxan sabatixi yi taa kui, wo ngaxakerenyi naxee mu xaninxi konyiya kui. ¹⁷ Mange Alatala xa masenyi nan ya: «N fama ne santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra e xili ma. N e luma ne alo xore kanaxi naxan mu noma donde. ¹⁸ N birama ne e foxo ra santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra. N e findima ne mixi dankaxie ra dunjia birin ma. Mixie de ixarama ne e xa fe ra, e yo e ma. E yaagima ne si birin tagi n nee rayensenzi dennaxe. ¹⁹ Alatala xa masenyi nan ya. N na birin nabaxi ne barima e mu n ma masenyi suxuxi. N bara n ma konyi namiponmee xee e yire kabi fole, kono e mu e tuli matixi e xui ra. Alatala xa masenyi nan na ki.»

²⁰ «Kono wo tan, n naxee xeexi Babilon, kelife Darisalamu, wo xa wo tuli mati Alatala xa masenyi ra. ²¹ Isirayila Mange Alatala xa masenyi nan ya Kolaya xa di Akabu, a nun Maaseya xa di Sedekiya xa fe ra, naxee namiponme masenyi wule daaxi falaxi wo be n xili ra. N e sama ne Babilon mange Nebukadansari sagoe, a e faha wo ya xori. ²² Yudayakae naxee xaninxi konyiya kui Babilon boxi ma, e fama danke tide yi ki ne: «Alatala xa i xa fe raba alo a Sedekiya nun Akabu xa fe raba ki naxe.» Babilon mange naxa e gan te ra, ²³ barima e nu bara fe jaaxi raba Isirayila boxi ma. E nu yene raba e doxobooree xa ginee ra, e man nu wule fala n xili ra, hali n mu yaamari naxan soxi e yi.» Alatala xa masenyi nan na ki.

²⁴ I xa a masen Semaya Nexelamika be, ²⁵ «Isirayila Marigi Alatala bara a masen, «I bara bataaxee rasanba i xili ra Darisalamu pama birin ma, a nun serexedube Maaseya xa di Sefaniya, nun serexedube birin ma. Yi nan sebexi e

kui: ²⁶ «Alatala bara i findi serexedube ra Yehoyada joxoe ra, alako i xa mixie mato Alatala xa banxi kui naxee wama e yete findife namiponme ra. A lanma na kanyie xa xiri wuri ma, xa na mu a ra yolonxonxi xa sa e ma. ²⁷ Munfe ra i mu Annabi Yeremi Anatotika tan suxu, naxan bara a yete findi namiponme ra wo tagi, ²⁸ naxan bara bataaxee rasanba won ma Babilon a falafe ra won buma ne, a lanma won xa banxie ti, won xa sabati be, won xa laakoe sa, won xa e bogi don.»»

²⁹ Serexedube Sefaniya naxa na bataaxee xaran Annabi Yeremi ya xori. ³⁰ Alatala naxa yi masenyi so Annabi Yeremi yi ra: ³¹ «A masen Isirayilakae birin be naxee na konyiya kui Babilon boxi ma, «Alatala xa masenyi Semaya Nexelamika xa fe ra, na nan ya: Semaya to bara a yete findi namiponme ra, hali n tan xa mu a xeexi, a nu fa wo madaxu wule ra, ³² n tan Alatala bara nate tongo n xa Semaya Nexelamika nun a bonsoe jaxankata. N e birin bama ne yi pama ya ma. A mu fama n ma fe fanyi tode n naxan nabama yi pama be, barima a xa masenyi bara a niya mixie xa n matandi. Alatala xa masenyi nan na ki.»

30

Ala xa laayidi Isirayila be

¹ Alatala xa masenyi nan ya a naxan masenxi Annabi Yeremi be. ² Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: «N ma masenyi sebe kitaabui. ³ Alatala xa masenyi nan ya: N xa a fala wo be, loxoe fama a lide n nan n ma pama raminima konyiya kui temui naxe. N Isirayila nun Yudaya ragbilenma ne boxi ma n dennaxe fixi e benbae ma. Na boxi man xa findi e gbe ra.»

⁴ Alatala xa masenyi nan ya Isirayila nun Yudaya xa fe ra:

⁵ Alatala bara a masen,

«Won bara sonxoe xoxoxoe me, a magaaxu, bojesa yo mu na.

⁶ Wo a kolon xeme mu di barima, kono yi waxati xeme e furi suxuma e belexe ra

alo gine e furi suxuma ki naxe e di bari temui.

Munfe ra e yatagi masaraxi?

⁷ Gbaloe loxoe na a ra naxan dangima a birin na.

A xoxoxo Yaxuba bonsoe be, kono e kisima ne.»

⁸ Mange Alatala xa masenyi nan ya:

«Na waxati na li,

n fama ne Babilon xa noe bade wo fari.

N wo xa yolonxonxi bolonma ne,

wo mu luma pamanε gbetae sagoe sonon.

⁹ Wo fama ne wo Marigi Alatala batude,
a nun wo xa mange Dawuda n naxan
nakelima.»

¹⁰ Alatala xa masenyi nan ya:
«N ma konyi Yaxuba, wo naxa gaaxu.
Isirayila, wo naxa seren.
N fama ne wo xoreyade,
n wo bonsœ ramini konyiya kui yire
makuye,
Yaxuba fa sabati bojesa kui yi boxi ma.
Mixi yo mu i tœœoma sœnœn,
¹¹ barima won birin na a ra.
N wo tan nakisima ne,
kœnœ n si gbeteœ tan jaxankata,
n wo rayensen ye dennaxe.
N wo jaxankatama ne tinxinyi kui,
alo a lan a xa raba ki naxe,
kœnœ n mu fama wo sœntœde.

¹² Alatala naxa a masen:
Wo xa gbaloe mu kanama, fo wo xa tœœœ.
¹³ Mixi mu na naxan wo malima,
naxan wo xa tœœœ dandanma.
Seri mu na wo be.

¹⁴ Wo xanuntenyie bara neemu wo ma,
e mu wo fenma sœnœn,
barima n tan bara wo bœnbo a jaaxi ra,
n bara jaxankate xœœœœ dœœœ wo ma,
wo xa yunubi wuyaxie nun wo xa kobija
xa fe ra.

¹⁵ Munfe ra wo na wafe na gbaloe xa fe ra?
Munfe ra wo mu tinma na jaxankate ra?
N na birin nabaxi wo xa kobija nun wo xa
yunubi wuyaxie nan ma fe ra.

¹⁶ Na nan a ra, mixi naxee bara wo tœœœ,
e fan tœœœ nan sœtœma.
Wo yaxui birin sigama ne konyiya kui.
Mixi naxee bara wo harige ba wo yi,
e fan harige bama ne e yi ra.
Mixi naxee bara wo xa taœe kana,
n a niyama ne e tan fan xa taœe xa kana.»

¹⁷ Alatala xa masenyi nan ya:
«N fama ne wo rakelide, n fa wo raya-
lande.

E bara wo xili Siyon rabœjœnxi,
¹⁸ kœnœ Alatala bara a masen,
n Yaxuba harige ragbilenma ne a bœnsœ
ma,
n e xa lingirae rakelima ne,
n e xa taœe tima ne taa fori kanaxi fari,
n e xa mange banxi yailan a yire fori.
¹⁹ E fama ne n matœœœde e xui itexi sœœœ
kui.

N e rawuyama ne, e mu xurunma.
N e binyama ne, alako e naxa lu yaagi kui
sœnœn.

²⁰ Yaxuba xa die man luma ne alo a singe,
a bœnsœœ senbe sœtœ n ya xœri.
N e yaxuie gerema ne.

²¹ Mange minima ne Yaxuba bœnsœœ,

e xa mange fama findide e xa mixi nde nan
na.

N tan na a raminima, a xa a makœœ n na,
xa na mu a ra mixi yo mu nœma na rabade
a yetœ ra.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

²² «Wo findima ne n ma jama ra,
n fan findi wo Marigi Ala ra.

²³ Alatala xa xœœ nan ya,
a bœœœ tema ne alo foye belebele,
a fa mixi jaaxi xun nakana.

²⁴ Alatala xa xœœ mu bama
han a ge wali birin nabade a wama naxan
xœn.

Wo fama ne na birin fahaamude a waxati.»

31

*Isirayila xa kisi
Alatala xa masenyi*

¹ Alatala xa masenyi nan ya,
«Waxati nde fama, n findima ne Isirayila
bœnsœœ birin Marigi Ala ra.
E tan fan findima ne n ma jama ra.»

² Alatala bara a masen,
«Alatala bara hinne Isirayila ra
a naxan natangaxi santidegema ra gbeng-
beren yire.
Isirayila fama ne malabui sœtœde.»

³ Alatala bara a masen n be kelife yire
makuye,

«N i xanuma ne abadan.

N ma hinne mu jœnma i be.

⁴ Isirayila, n i rakelima ne, n i yailan.

I man bœœti bama ne sœœœœ kui maxasee
xui nun fare ra.

⁵ I man sansi sima ne Samari geyœe fari.
Boxi rawalimœe sansi sima ne,
e man a bogi ba.

⁶ Lœœœœ fama a lide,
kantamae xili tima ne Eframi geyœe fari,
<Wo keli, won xa te Siyon geyœe fari
won Marigi Ala na dennaxe.»

⁷ Alatala bara a masen,
«Wo xa sœœœœ Yaxuba xa fe ra,
wo xa si birin xun ti Ala matœœœœ ra.
Wo wo xui ramini, wo xa Alatala tantu,
naxan bara Isirayila rakisi, a xa jama
naxan luxi.

⁸ N e ragbilenma ne kelife kœœœ ma,
kelife dunija yire birin.
Dœœœœœ nun mabolonyie na e tagi.
Furi gineœ nun gine naxee na di barife na
e ya ma.

Nama gbegbe gbilenma ne be.

⁹ E fama ne wa ra, e Ala maxandi.

N e ragbilenma ne ye yire kira fanyœ xœn
ma.

E mu birama barima n tan nan findixi
Isirayila baba ra,
Efirami bõnsõe n ma di singe na a ra.

¹⁰ Si birin, wo xa wo tuli mati Alatala xa
masenyi ra,

wo sa a masen dunj̄na birin be.

Wo xa a fala,

«Naxan Isirayila rayensenxi,

a fama ne e malande, a fa e kanta

alo xuruse demadonyi a xa gõõre makan-
tama ki naxe.»

¹¹ Wo xa na fala, barima Alatala fama
Yaxuba xõreyade,

a e xun sara mixi ma naxan senbe gbo e
be.

¹² E gbilenma ne, e xunnakeli sõtõ Siyon
fari.

E barake sõtoma ne Alatala belexe,

alo mengi, weni neene, ture, yexee, nun
ningee.

E luma ne alo laakõe yire ye na dennaxe,
e mu tõõõõma sõõõõ.

¹³ Gine dimedie luma ne fare boron na,

segetalae nun xemõxie fan xulunyi raba.

E xa sunnunyi findima ne j̄lexinyi ra.

N e madunduma ne e xa tõõre kui, e xa
seewa.

¹⁴ N sube turaxi fima ne serexedubee ma,
n ma jama fa luga n harige ra.»

¹⁵ Alatala bara a masen,

«Wa xui minima ne Rama sunnunyi na
dennaxe.

Raxele wama ne a xa die xa fe ra,

a mu nõma dundude barima a xa die mu
na.»

¹⁶ Alatala bara a masen,

«I sabari, i naxa wa sõõõõ.

N i xa wali sare ragbilenma ne i ma,

i xa die man gbilenma ne kelife e yaxuie
yire.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁷ «Yigi na i be yare,

i xa die gbilenma ne e xõnyi.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁸ «N bara Efirami wa xui me a a falama,

«I bara n j̄axankata, i bara n tõõõõ,

alo ninge naxan mu xuruxi.

Yakõsi, n mali n xa gbilen,

barima i tan nan n Marigi Alatala ra.

¹⁹ Singe n nu bara gbilen i fõõõõ ra,

kõõõõ na dangi xanbi, n bara tuubi.

N to n j̄ere ki mato fa, n bara xõõõõ n yete
ma.

N bara yaagi, n xaxili bara ifu,

barima kabi n dimedi temui n j̄ere ki mu
fan.»

²⁰ Efirami n ma di, fisamante xa mu a ra,
n naxan xanuxi?

N mu nõma dundude a xa fe ma,

a xa fe luma ne n bõõõõ kui, n kinikinima
ne a ma.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

²¹ «Isirayila seniyeñxi, i xa tõõõõõ ti kira
xõõõõõ ma,

i xa sebeli ti kira de ra naxan i ragbilenma
i xa taee kui.

Isirayila, i xa gbilen i xõnyi.

²² N ma di xurutare, i n matandima han
mun temui?

Alatala wama fe neene raminife dunj̄na
ma,

fe neene, gine nan fa xeme tan fenma.»

²³ Isirayila Mange Alatala bara a masen,

«N na Yudayakae ragbilen e xõnyi kelife
konyiya kui,

mixi fama ne a falade Yudaya xa fe ra,

«Marigi xa hinne i ra yire tinxixi, geya
seniyenxi fari.»

²⁴ Yudayakae fama ne sabatide e xa bõõõõ
ma e xa taee kui,

e xa walikõee nun e xa xuruse makantamae.

²⁵ N fama ne mixi taganxie malide,

n tõõõõõ ba e ma.»

Annabi Yeremi xa masenyi

²⁶ Na temui n naxa xunu. N nu bara xi a
fanyi ra.

Alatala xa masenyi

²⁷ Alatala xa masenyi nan ya:

«Lõõõõõ fama fade n a niyama ne

Isirayila nun Yudaya bõnsõe xa wuya,

e xa xurusee xa gbo.

²⁸ Temui dangixi n bara bira e fõõõõõ ra

alako n xa e rajõõõõ, n xa e tõõõõõ, n xa e xun
nakana,

n xa e keru, n xa e j̄axankata.

Kõõõõõ yakõsi n birama ne e fõõõõõ ra

alako n xa e ti, n xa e xun nafan.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

²⁹ «Na temui yi taali mu falama sõõõõõ,

«Babae na bogi se yõõõõõ don,

e xa die de barabarama ne.»

³⁰ Kankan faxama ne a yete kan ma yunubi
xa fe ra.

Mixi yo naxan na bogi se yõõõõõ don,

na kanyi nan de barabarama.»

³¹ Alatala xa masenyi nan ya:

«Waxati fama a lide, n saate neene
tongoma ne Isirayila nun Yudaya
bõnsõe be.

³² A mu luma alo saate naxan nu tongoxi e
babae be,

n to e suxu, n e ramini Misira bõõõõõ ra.

E naxa na saate kana hali n to findixi e
Marigi ra.

³³ Saate nan ya n naxan tongoma Isirayila
bõnsõe be:

Na waxati na dangi,

n na n ma seriye luma ne e bõõõõõ ma,

n a sebe e sondonyi ma.

N findima ne e Marigi Ala ra,

e fan findi n gbe nama ra.

³⁴ Na waxati, mixi mu a boore xaranma sonon,

mixi mu a falama a ngaxakerenyie be,

«Wo xa Alatala fen,»

barima a birin n kolonma ne, kelife dimedi ma a sa doxo fori ra.

N e xa yunubie xafarima ne, n mu ratuma e xa wali kobi ma sonon.» Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁵ Alatala bara a masen,

«Mange Alatala nan a niyama soge xa yanba yanyi ra,

kike nun tunbuie xa yanba koe ra.

A moronyi rakelima, a moronyi ramaxama.»

³⁶ Alatala xa masenyi nan ya,

«Xa a sa li na mooli mu rabama sonon, na waxati, Isirayila bonsoe fan mu findima si ra n ya ra.»

³⁷ Alatala bara a masen,

«Xa a sa li koore noma maniyade, xa a sa li boxi doxo ki noma kolonde, na waxati n bara me Isirayila bonsoe ra e xa wali kobi xa fe ra.» Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁸ Alatala xa masenyi nan ya:

«Waxati fama fade yi taa man tima ne Alatala be,

kelife Xananeli xa yire itexi ma han taa sode de tuxui yire.

³⁹ Luuti man italama ne a tinxinxi ra han Garebe geya fari,

han Gowa mabiri ra.

⁴⁰ Gulunba, binbi nun te xube wolema dennaxe,

a nun xe naxee baxi Sediron gulunba ra, han taa sode de naxan xili falama Soe naade,

naxan na tete tuxui fuge ra, na yire birin findima ne Alatala gbe ra.

A mu kanama sonon.»

32

Annabi Yeremi xe sarafe

¹ Alatala naxa masenyi ti Annabi Yeremi be Yudaya mange Sedekiya xa mangeya je fu. Nebukadansari xa mangeya nu bara je fu nun solomasaxan li. ² Babilon mange xa soorie nu bara Darisalamu suxu. Annabi Yeremi nu saxi geeli kui Yudaya mange Sedekiya xonyi ³ a xa namjonme masenyi xa fe ra. Sedekiya nu bara a maxorin, «Munfe ra i a masenma a Alatala yi taa luma ne Babilon mange sago? ⁴ I man a fala a Alatala naxe, n tan Yudaya mange Sedekiya mu fama fotigolide Kalidikae yi, n fama lude Babilon mange nan sagoe, n xa n dentege a ya xori. ⁵ Munfe ra i a falama a Alatala a masenxi, «Babilon

mange Sedekiya xaninma ne Babilon boxi ma. A luma ne naa han n fa temui. Xa wo so Kalidikae gerefe, na mu findima wo be xunnakeli ra.»

⁶ Annabi Yeremi naxa a fala, «Alatala xa masenyi nan ya: ⁷ I soxo Salumu xa di Xanameli fama ne i yire, a fa a fala i be, «N ma xe sara naxan na Anatoti, barima i tan nan noma a xun sarade ke seriye ki ma.»

⁸ N soxo xa di Xanameli naxa fa n yire alo Alatala a masenxi n be ki naxe. A naxa n li geeli tete kui, a a fala n be, «N ma xe sara naxan na Anatoti, Bunyamin bonsoe xa boxi, barima i tan noma a xun sarade ke seriye ki ma. A xun sara.» N naxa a kolon Alatala xa masenyi kamalixi nan nu a ra. ⁹ N naxa n soxo xa di Xanameli xa xe sara, naxan nu na Anatoti. N naxa gbeti kilo firin maniya a be. ¹⁰ N naxa keedi sebe, n nan n ma tonxuma doxo a ma, n fa gbeti maniya sikeeli ra seede ya xori. ¹¹ N naxa na keedi matonxumaxi tongo, seriye sebexi naxan kui, a nun keedi gbete naxan maniyaxi na singe ra. ¹² N naxa na keedi so Baruki yi ra, Neriya xa di, Maxaseya xa mamadi. N bara na raba n soxo xa di Xanameli nun seede ya xori, naxee nu bara e belexe foxi sa keedi ma naxan xe sarafe, na xa fe sebexi keedi naxan ma. Yuwifi naxee nu na geeli tete kui, e birin na toxi.

¹³ N naxa a fala Baruki be, ¹⁴ «Isirayila Marigi Mange Alatala xa masenyi nan ya: Yi keedi firin tongo, xe sara fe sebexi naxee kui, tonxuma doxoxi naxan ma, a nun boore tonxumatare, i xa e sa fepe di kui alako e naxa kana, e xa bu.» ¹⁵ Isirayila Marigi Alatala naxa a masen, «Waxati fama fade, banxie, xee, nun weni sansie man matima ne yi boxi ma.»

¹⁶ N to na xe sara keedi so Neriya xa di Baruki yi ra, n naxa Alatala maxandi yi ki, ¹⁷ «N Marigi Alatala,

naxan bara koore nun boxi daa i xa senbe magaaxui ra, i tan noma fe birin na.

¹⁸ I hinnema mixie ra han e bonsoe wulu nde,

konc i man noma die paxankatade e babae xa yunubie ma.

I tan nan Ala kalanke ra naxan senbe gbo, naxan xili Mange Alatala.

¹⁹ I xa lonni gbo, i fe rabama senbe ra.

I yae tixi ibunadama die ra kira birin xon, alako i xa e birin sare fi e xa wali ra.

²⁰ I bara laamatunyie ramini, i bara kaabanakoe raba Misira boxi ma han to.

I man bara na raba Isirayila nun dunipa birin ma,

han i bara xili xungbe soto yi waxati.

²¹ I bara i xa nama Isirayila ramini Misira laamatunyie nun kaabanakoe ra.

I senbe magaaxuxi bara e birin naseren.

²² I bara yi bɔxi fi e ma,
i i kalixi naxan na e benbae be,
xipe nun kumi gboxi dennaxe.

²³ E to fa, e bara bɔxi soto,
kɔnɔ e mu i xui rabatuxi,
e mu biraxi i xa seriye fɔxɔ ra,
e mu i xa yaamarie suxuxi.
Na nan a niyaxi i bara e lu yi gbaloe kui.

²⁴ Kalidikae bara bende malan alako e xa
te tete fari.

Yi taa fama ne lude e sago.
A fama ne kanade santidegema, kaame,
nun fure jaaxi ra.
I naxan masenxi a bara kamali i ya xori.
²⁵ Hali na birin to rabaxi,
i tan Marigi Alatala naxa a masen n be,
n xa xe sara gbeti ra seede ya xori.
N na birin nabaxi Kalidikae gere temui
ne.»

²⁶ Alatala man naxa yi masenyi fi Annabi
Yeremi ma:

²⁷ «N tan nan daalise birin Marigi Alatala
ra.

Fe nde na na n mu noma naxan na?
²⁸ Na nan a ra Alatala yi masenyi tima:
N fama ne yi taa sode Kalidikae yi ra.
Babilon mange Nebukadansari fama ne a
suxude.

²⁹ Kalidikae naxee soma yi taa kui,
e fama ne a birin gande te ra.
Wo surayi ganxi serexe ra Bali kuye be
dennaxe,
e na kanama ne.

Wo minse serexe baxi ala gbetee be
dennaxe,
e na fan kanama ne.

Wo xa kuye batui bara n naxɔnɔ.
³⁰ Kabi Isirayilakae nun Yudayakae dimedi
temui,

e bara fe raba naxan mu rafa n ma.
E bara n naxɔnɔ e xa wali kobi ra.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

³¹ «Kabi e naxa yi taa ti han to,
e fe rabama naxan n naxɔnɔma.

Na nan na ki n bara n kobe raso e ra,
³² Isirayilakae, Yudayakae, Darisalamukae,
e xa mangee, e xa kuntigie,
e xa serexedubee, nun e xa namipɔnmee,
e birin xa kewali kobie xa fe ra.

³³ E bara e kobe raso n na.
N nu bara e matinkan temui birin,
kɔnɔ e mu n ma seriye suxu.

³⁴ E bara kuyee dɔxɔ n ma banxi kui,
n xili falama dennaxe.

E bara n ma banxi manɔxɔ na fe mɔoli ra.

³⁵ E bara salidee ti Bali kuyee be Ben
Hinoma gulunba kui.

Menni e bara e xa die ba serexe ra Mɔlɔko
be.

N mu naxan fala e be,
naxan mu noma findide n ma mapɔxunyi
ra,
e bara na fe xɔnxi mɔoli birin naba,
a fa findi yunubi ra Yudaya be.»

³⁶ «Wo a falama a yi taa fama lude Babilon
mange nan sago,
santidegema, kaame, nun fure jaaxi
saabui ra.

Kɔnɔ Isirayila Marigi Alatala xa masenyi
nan ya:

³⁷ «N fama ne Isirayilakae raminide
pamanee ma,
n e rayensenxi dennaxe n ma xone xungbe
kui.

N bɔje nu bara te e ma,
kɔnɔ n man fama ne e rasode yi taa kui
bɔjesa ra.

³⁸ E man findima ne n ma pama ra,
n man findi e Marigi Ala ra.

³⁹ N fama ne e lude xaxili keren nun kira
keren xɔn,

alako e xa gaaxu n ya ra,
e tan nun e bɔnsɔe xa lu hɛeri kui abadan.

⁴⁰ N fama ne e saate tongode e be naxan mu
kanama abadan.

N mu gbilenma e fɔxɔ ra.
N fe fanyi rabama ne e be.
N nan n ma yaraqaaxui luma ne e bɔje
ma,

alako e naxa e makuya n na.
⁴¹ N seewama ne fe fanyi rabafe ra e be.
N e rasabatima ne yi bɔxi kui
n bɔje nun n nii birin na.»

⁴² Alatala xa masenyi nan ya:
«N yi fe fanyi birin nabama ne e be,
alo n paxankate rabaxi e ra ki naxe.

Na sese mu kanama.

⁴³ Mixi man fama ne xe sarade yi bɔxi ma,
wo a falama naxan na,
be bara findi gbaloe yire ra adama nun
sube be.

Birin bara lu Kalidikae sago.»

⁴⁴ Kɔnɔ Alatala xa masenyi nan ya:
«Wo man fama ne xee sarade gbeti ra yi
bɔxi ma.

Xe sara keedi man yailanma,
tonxuma dɔxɔ e ma seede ya xori
Bunyamin bɔnsɔe xa bɔxi ma,
Darisalamu rabilinyi, Yudaya xa taae kui,
geya taae kui, Sefela bɔxi kui, nun Negewi
gbengberen yire.

N e xa mixi ragbilenma ne kelife konyiya
kui.»

33

Darisalamu xa kisi

¹ Alatala man naxa masenyi nde ti
Annabi Yeremi be geeli tete kui:

² «Alatala xa masenyi nan ya, naxan fe birin nabama, naxan fe birin nagirima, naxan xili Alatala.

³ N maxandi alako n xa i yaabi. N fe xungbee masenma ne i be, fe noxunxie i mu naxee kolon.

⁴ Isirayila Marigi Alatala bara a masen yi taa banxie xa fe ra, a nun Yudaya mangē xa banxie xa fe ra, e birin fama ne birade alako mixie xa e yete ratanga yaxuie ma, naxee tema taa tete fari santidegema ra.

⁵ Gere na mini Kalidikae xonyi, na banxie fama ne rafede binbie ra, Alatala naxee faxama a xa xone kui. N na n ya noxunma ne yi taa ma e xa wali kobi xa fe ra.

⁶ Kono n fama ne yalanyi fide a ma, alako e xa lu boṅesa nun heeri kui.

⁷ N Yudayakae nun Isirayilakae raminima ne konyiya kui, e man xa sabati be alo singe.

⁸ N e rasenyenma ne e xa kewali kobi birin ma, e naxan nabaxi n na. N e xa yunubie xafarima ne, e naxan nabaxi n na e xa matandi kui.

⁹ N seewama ne yi taa xa fe ra. Si birin fama ne n matoxode, e n binya heeri xa fe ra, n fama naxan nabade Isirayilakae be. Dunija na a to n naxan nabama bekae be, e de ixarama ne, e kaaba.»

¹⁰ Alatala xa masenyi nan ya: «Wo a falama a be bara findi gbaloe yire ra, adamadi mu na, sube mu na. Kono mixi xui man fama ne ramede Yudaya taae kui, a nun Darisalamu xa kirae xon ma.

¹¹ Nelexin sigi sama ne, gine doxoṅe xulunyi raba, tantui fan rasiga Mange Alatala ma, barima Alatala fan, a xa hinne mu kanama abadan.

Mixi beeti bama ne naxee tantui serexee xaninma Alatala xa horomobanxi kui.

N Isirayilakae raminima ne konyiya kui, e xa sabati be alo singe. Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹² Mangē Alatala xa masenyi nan ya: «Yakosi adamadi nun sube yo mu na yi taa kanaxi kui, kono n man fama ne a niyade goore xa wuya be, xuruse makantamae xa lu e fe ma.

¹³ Taa naxee na geyae fari,

naxee na Sefela boxi ma nun Negewi gbengberenyi ma, naxee na Bunyamin bonsoe xa boxi ma nun Darisalamu rabilinyi, naxee na Yudaya boxi ma, xurusee man xa lu e birin yi ra e kantamae fe ma.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹⁴ Alatala xa masenyi nan ya: «Waxati fama ne a lide n ma masenyi fanyi kamalima temui naxe, n naxan tongo Isirayila nun Yudaya bonsoe be.

¹⁵ Na loxoṅe n Dawuda xa di nde raminima ne, naxan tinxinyi nun seriye wali rabama yi boxi kui.

¹⁶ Na loxoṅe Yudaya kisima ne, Darisalamu fa lu boṅesa kui. Na di xili falama ne: Alatala nan won ma tinxinyi ra.»

¹⁷ Alatala bara a masen, «Dawuda xa di nde luma ne Isirayila xa kibanyi kui temui birin.

¹⁸ N ya mu bama Lewika serexedubee ra, alako e xa serexe gan daaxie ba, e xa surayi gan serexe ra, e xa serexe nde fan ba loxo yo loxo.»

¹⁹ Alatala bara yi masenyi ti Annabi Yeremi be:

²⁰ «Alatala bara a masen, loxo yo loxo n yanyi nun koṅe raminima. Xa a sa li nu, na yanyi nun koṅe raminife kanama,

²¹ na temui n ma saate n naxan tongo n ma konyi Dawuda be, na fan kanama ne, a lima Dawuda xa di nde mu luma a xa kibanyi kui, Lewika serexedubee fan mu luma n ma wali raba ra.

²² N a ragirima ne n ma konyi Dawuda xa die nun Lewika serexedubee ma, e wuya alo tunbui naxee na koore ma, alo meyenyi naxan na baa de ra.»

²³ Alatala bara yi masenyi ti Annabi Yeremi be:

²⁴ «I mu a mexi mixie naxan falama? E naxe a Alatala bara a xa jama sugandixi firinyi rabejin.

E bara yo n ma jama ma na woyenyi ra, e mapoxunxi ne a n ma jama mu findixi si ra sonon.»

²⁵ Alatala bara a masen, «Alo n saate tongoxi yanyi nun koṅe raminife ra ki naxe,

alo n saate tongoxi koore nun boxi raperefe ra ki naxe,

²⁶ n man saate tongoxi na ki ne meenife ra Yaxuba bonsœ ma.

Na mu kanama feo.

N ma konyi Dawuda xa di nde luma ne Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba bonsœ xun na abadan.

N e raminima ne konyiya kui, n kinikinima ne e ma.»

34

Darisalamukae xa kewali

¹ Babilon mange Nebukadansari, a xa soorie nun pamane birin naxee nu na a xa yaamari bun ma, e to gere so Darisalamu nun a rabilinyi, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be, ² «Isirayila Marigi Alatala bara a masen i be i xa siga Sedekiya yire. I xa a fala a be, <Yudaya mange Alatala xa masenyi nan ya: N yi taa sama ne Babilon mange sagoe, a fa a gan te ra.

³ I tan mu i bama a yi ra. Mixi i suxuma ne a paaxi ra, e i ti Babilon mange ya i, wo fa de masara. Na dangi xanbi a i xaninma ne Babilon boxi ma. ⁴ Kono Yudaya mange Sedekiya, i tuli mati Alatala xa masenyi ra. Alatala bara a masen i mu faxama santidegema ra. ⁵ I faxama bojesa nan kui. I ragatama ne alo i benbae mangee naxee singe faxa. Surayi ganma ne i be, e i ponfe binya. N ma masenyi nan na ki.»

⁶ Annabi Yeremi yi masenyi nan ti Yudaya mange Sedekiya be Darisalamu.

⁷ Babilon soori gali nu na Darisalamu gerefe, nun Yudaya taa gbete, alo Lakisi nun Aseka naxee nu findixi taa senbamae ra Yudaya boxi ma.

⁸ Mange Sedekiya to saate tongo Darisalamukae be e xa xoreya fi e xa konyie ma, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be. ⁹ Sedekiya nu bara e yamari e xa e xa konyie Eburu xoreya, alako Eburu yo naxa lu konyiya kui. ¹⁰ Kuntigi nun pama birin naxee nu bara lan na ma, e naxa yaamari rabatu, e naxa e xa konyie xoreya. ¹¹ Kono a donxœ ra, e naxa gbilen na nate ma, e man naxa e xa konyie rasuxu, e nu bara naxee xoreya.

¹² Na temui Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be, ¹³ «Isirayila Marigi Alatala bara a masen, <N naxa saate tongo wo babae be n e raminni konyiya kui temui naxe Misira boxi ma. N nu bara a masen e be, ¹⁴ je solofere yo je solofere wo xa wo ngaxakerenyi Eburu xoreya naxan nu bara a yete findi konyi ra wo be. A noma walide i be je senni bun ma, kono a solofere nde wo xa a ragbilen a xonyi. Kono wo babae mu n xui suxu, e mu e tuli mati n na. ¹⁵ To wo tan bara n ma yaamari rabatu a seriye

ki ma, wo bara wo xa konyie xoreya. Na kui wo bara saate tongo n be n ma banxi kui n xili matoxoma dennaxe. ¹⁶ Kono wo man bara gbilen na nate foxo ra, wo fa wo xa konyie makankan alako e man xa lu wo xa yaamari bun ma. Na kui wo bara yo n xili ma.»

¹⁷ Na nan a ra Alatala bara a masen wo be, «Wo mu n xui rabatu xoreya fife ra wo xa konyie ma. Alatala xa masenyi nan ya: N fan bara nate tongo wo xa lu santidegema, fure paaxi, nun kaame sagoe alako si birin naxee na dunija xa wo xa paaxankate to. ¹⁸ Mixi naxee bara n ma saate kana, e mu a rabaxi a seriye ki ma, n e luma ne alo na ninge e naxan ixaba a tagi, e fa dangi a xuntunyi firinyi tagi. ¹⁹ Yudaya kuntigie, Darisalamu kuntigie, mange xa mixie, serexedubee, nun pama birin naxee bara dangi ninge xuntunyi tagi saate xirife ra, ²⁰ n e sama ne e yaxuie sago naxee wama e faxafe, e binbie fa findi xonie nun subee xa donse ra. ²¹ N Yudaya mange Sedekiya nun a xa kuntigie sama ne e yaxuie sago, naxee wama e faxafe. N e luma ne Babilon mange xa soorie yi ra, naxee jan bara keli wo xun ma. ²² Alatala xa masenyi nan ya: N yaamari fima ne alako e man xa fa yi taa xili ma, e xa a gere, e a suxu, e a gan te ra. N Yudaya xa taae findima ne gbaloe yire ra, mixi yo mu lu naa.»

35

Rekabu bonsœ

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be Yosiya xa di Yehoyakimi, Yudaya mange xa waxati. ² «I xa siga Rekabu bonsœ xilide, e xa fa Alatala xa horomobanxi. E na menni li, i xa e raso konkoe nde kui, i xa weni so e yi ra.»

³ N naxa siga Yeremi xa di Yaasaniya tongode, Xabasaniya xa mamadi, a nun a xunya xememae nun a xa di xememae. Nee findixi Rekabu bonsœ nan na. ⁴ N naxa e xanin Alatala xa banxi, Yigidaliya xa di Hanan xa konkoe kui. Hanan findixi Ala xa konyi nan na. A xa konkoe nu na kuntigie xa konkoe nan seeti ma. Na konkoe nu doxoxi Salamu xa di Maaseya xa konkoe nan fari, naxan findixi naade kantama ra. ⁵ N naxa weni so Rekabu bonsœ xa mixie yi ra, n fa a fala e be e xa a min.

⁶ Kono e naxa n yaabi, «Muxu tan mu weni minma, barima muxu baba Yonadabo, muxu benba Rekabu xa di, a bara muxu yamari, <Wo naxa weni min, wo tan nun wo xa die. ⁷ Wo naxa banxi ti, wo naxa sansi si, wo naxa weni bili si. Na sese naxa lu wo yi ra. A lanma wo xa lu

kiri banxie nan kui wo xa dunijeigiri birin kui, alako wo xa bu yi boxi ma wo faxi dennaxe.»⁸ Muxu bara bira Rekabu xa di Yonadabo xui birin foxo ra, naxan findixi muxu baba ra. Muxu tan mu weni minma muxu xa dunijeigiri kui, muxu nun muxu xa ginnee nun muxu xa die.⁹ Banxi yo, weni bili yo, xe yo, daaxae yo, na sese mu na muxu yi ra.¹⁰ Muxu tan luma kiri banxie nan bun ma, alo muxu baba Yonadabo muxu yamarixi ki naxe.¹¹ Babilon mange Nebukadansari to gere so Isirayila, muxu naxa a fala, «Won xee Darisalamu, won xa won makuya Kalidikae nun Siriyakae xa soorie ra.» Na nan a ra muxu naxa fa sabati Darisalamu.»

¹² Na temui Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be,¹³ «Isirayila Marigi Alatala naxa a masen, siga, a fala Yudayakae nun Darisalamukae be, «Wo mu fahaamui soto yi masenyi kui? Wo mu n ma seriye rabatuma? Alatala xa masenyi nan na ki.¹⁴ Rekabu xa di Yonadabo to a xa die yamari e naxa weni min, e mu a minxi han to, e bara e baba xa yaamari rabatu. N tan bara woyen wo be sanya wuyaxi, konon wo mu n xui suxu.¹⁵ N bara n ma konyi namijonmee xee wo yire sanya wuyaxi a falafe ra wo be, wo xa gbilen wo xa kira jaaxi foxo ra, wo xa tuubi, wo naxa ala gbete batu, alako wo xa no lude yi boxi kui n naxan fixi wo ma nun wo babae ma. Konon wo mu wo tuli matixi n na, wo mu n xui rabatuxi.¹⁶ Rekabu xa di Yonadabo xa die biraxi e baba xa seriye nan foxo ra, konon yi pama bara n tan matandi.¹⁷ Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala bara a masen, n fama ne gbaloe ra Yudaya nun Darisalamuka birin ma alo n a masenxi ki naxe, barima n nu bara woyen, konon e mu n xui suxu, n nu bara e xili, konon e mu n ma xili ratin.»

¹⁸ Annabi Yeremi naxa a masen Rekabu bonsoe be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo to wo baba Yonadabo xa yaamari suxu, wo to bira a xa seriye birin foxo ra,¹⁹ Rekabu xa di Yonadabo xa die mu ganma a ra abadan. Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan na ki.»

36

Mange Yehoyakimi xa kitaabui ganyi

¹ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangeya ne naani nde Yudaya boxi ma, Alatala naxa a masen Annabi Yeremi be,² «N naxan fala Isirayila nun Yudaya xa fe ra kabi Yosiya xa waxati han to, i xa na birin sebe keedi makuntanxi kui.³ Temunde Yudayakae fama ne gaaxude n ma masenyi ya ra, a nun n ma fe jaaxi n naxan nabama e ra, han e gbilenma e xa kira kobi foxo ra temui

naxe. Na nan noma a niyade n xa dije e xa yunubi ma.»

⁴ Annabi Yeremi naxa Neriya xa di Baruki xili, alako Alatala naxan masen Annabi Yeremi be, Baruki xa na birin sebe keedi makuntanxi ma.⁵ E to ge na wali ra, Annabi Yeremi naxa yi yaamari fi Baruki ma, «E bara n makankan be, n mu noma sigade Alatala xa banxi kui.⁶ I tan xa siga Alatala xa banxi kui sunyi loxoe, i xa yi sebeli birin xaran pama be, a nun Yudayakae naxee kelixi taa gbete, alako e xa Alatala xa masenyi kolon, n naxan fala i be, i naxan sebe keedi makuntanxi kui.⁷ Alatala bara xono e ma a jaaxi ra, konon temunde xa e gbilen e xa kira kobi foxo ra, Alatala noma ne e xa maxandi suxude.»

⁸ Neriya xa di Baruki naxa Alatala xa masenyi xaran Alatala xa banxi kui, alo Annabi Yeremi a yamarixi ki naxe.

⁹ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangeya ne suuli, kike solomanaani nde Yudaya boxi ma, a naxa Darisalamukae nun Yudayakae maxili e xa sunyi raba Alatala be Darisalamu.¹⁰ Na loxoe Baruki naxa Annabi Yeremi xa woyenyi birin xaran Alatala xa banxi kui pama ya xori. A nu na mange xa sebeliti Gemaraya xa konkoe nan kui, Alatala xa banxi koore ra, sode neene de ra. Safan xa di Gemaraya nan nu a ra.¹¹ Gemaraya xa di Mike to Alatala xa masenyi me naxan sebexi kitaabui kui,¹² a naxa goro, a siga mange xa sebeliti xa konkoe mange xa banxi kui, kuntigi birin nu e malanma dennaxe. Mange xa sebeliti Elisama, Semaya xa di Delaya, Akibori xa di Elinatan, Safan xa di Gemaraya, Xananiya xa di Sedekiya, a nun kuntigi gbete nu na na.¹³ Mike naxa Baruki xa masenyi birin tagi raba e be, a naxan xaranxi kitaabui kui pama ya xori.

¹⁴ Na temui kuntigie naxa Netaniya xa di Yehudi xee, Selemiya xa mamadi, Kuusi bonsoe, a xa sa a fala Baruki be, «Kitaabui tongo i naxan xaranxi pama birin tagi, i fa a ra.» Neriya xa di Baruki naxa kitaabui tongo, a naxa siga e yire.¹⁵ E naxa a fala a be, «Doxo, i xa yi sebeli xaran muxu be.» Baruki naxa a xaran.¹⁶ E to ge na masenyi ramede, e naxa kontofili, e fa a fala Baruki be, «Muxu xa yi birin tagi raba mange be.»¹⁷ E naxa Baruki maxarin, «A tagi raba muxu be i yi sebexi ki naxe? Yeremi nan na falaxi i be?»¹⁸ Baruki naxa e yaabi, «Annabi Yeremi nan yi woyenyi birin fala n be a xui itexi ra. N naxa a sebe kitaabui kui dube ra.»¹⁹ Kuntigie naxa a fala Baruki be, «Wo nun Yeremi, wo sa wo noxun. Mixi yo naxa a kolon wo na dennaxe.»

²⁰ Kuntigie naxa siga mange yire a xa tete kui, e fa Yeremi xa masenyi birin tagi

raba a be. E nu bara kitaabui lu mange xa sebeliti Elisama xa konkoe kui. ²¹ Mange naxa Yehudi xee a xa sa fa kitaabui ra. Yehudi naxa a tongo mange xa sebeliti Elisama xa konkoe kui, a fa a xaran mange nun a xa kuntigie be. ²² Na waxati mange nu na a xa neme banxi kui, a magoroxi kolopooti fe ma te ra a kui. Na temui kike solomanaani nde nan nu a ra. ²³ Yehudi to ge yire ndee xarande, mange naxa menni xaba a xa sebeliti xa fine ra, a a wole te i. A lu na nan naba ra han kitaabui birin naxa ge gande. ²⁴ Na kui mange nun a xa mixi naxee na masenyi me, e mu gaaxu, e mu e xa donmae iboo sunnunyi kui. ²⁵ Kono Elinatan, Delaya, nun Gemaraya nu bara mange mayandi alako a naxa na kitaabui gan, kono a mu e xui rame. ²⁶ Mange naxa a fala a xa di Yerameeli be, a nun Asiriyeli xa di Seraya nun Abedeeli xa di Selemiya be, e xa sebeliti Baruki nun Annabi Yeremi suxu, kono Alatala nu bara e noxun e ma.

²⁷ Mange to bara ge kitaabui gande, Annabi Yeremi naxan sebebi Baruki saabui ra, Alatala naxa a masen Annabi Yeremi be, ²⁸ «I man xa keedi makuntanxi tongo, i xa woyenyi birin sebe a ma naxan nu na boore kitaabui kui, Yudaya mange Yehoyakimi naxan ganxi. ²⁹ I xa a fala Yudaya mange Yehoyakimi be, «Alatala xa masenyi nan ya: I tan nan kitaabui ganxi, i nu fa a fala munfe ra a sebebi Babilon mange fama ne yi boxi birin kanade, adamadie nun subee birin sonto?» ³⁰ Na nan a toxi, Alatala yi masenxi Yudaya mange Yehoyakimi xa fe ra: «A xa mixi yo mu fama doxode Dawuda xa mange kibanyi kui. A fure fama rabepinde soge nan ma, a fa lu xinbeli kui koe ra. ³¹ N fama ne a paxankatade, e nun a bonsoe nun a xa walikee, e xa wali kobi xa fe ra. N man fama ne paxankate doxode Darisalamukae nun Yudayakae ma alo n a masenxi ki naxe, barima e mu n xui suxuxi.»

³² Annabi Yeremi naxa keedi makuntanxi gbete tongo, a a so sebeliti Neriya xa di Baruki yi ra. Annabi Yeremi naxa gbilen masenyi ti ra Baruki be, Yudaya mange Yehoyakimi naxan ganxi. A man naxa woyen gbete sa na fari.

37

Sedekiya nun Annabi Yeremi

¹ Babilon mange Nebukadansari naxa Yosiya xa di Sedekiya ti Yudaya mange ra Yehoyakimi xa di Yehoyakini noxoe ra. ² Sedekiya, a xa kuntigie, nun boxi pama mu e tuli mati Alatala xa masenyi ra Annabi Yeremi naxan masenxi.

³ Sedekiya naxa Selemiya xa di Yehukala nun Maaseya xa di Sefaniya xee Annabi

Yeremi yire a falafe ra, «Muxu Marigi Alatala maxandi muxu be.» ⁴ Annabi Yeremi mu nu saxi geeli kui sinden, a nu noma jereede pama ya ma alo a nu wama a xon ma ki naxe.

⁵ Misira mange xa soorie to mini Misira boxi ra, Kalidikae naxa na xibaarui me, e naxa keli Darisalamu e nu na gerefe dennaxe. ⁶ Na waxati Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be, ⁷ «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo a masen Yudaya mange be, naxan wo xeexi n yire alako n xa Alatala maxandi wo be, Misira mange xa soori naxee minixi wo malide, e fama ne gbilende e xonyi Misira. ⁸ Na temui Kalidikae man gbilenma ne be, e fa yi taa suxu, e a gan te ra. ⁹ Alatala xa masenyi nan na ki. Wo naxa wo yete madaxu, wo naxa a mapoxun Kalidikae bara makuya wo ra. E mu fama wo lude. ¹⁰ Hali wo Kalidikae xa soorie bonbo, naxee na wo gerefe, e xa soori maxonxi ndee fama ne kelide alako e xa yi taa gan te ra.»

¹¹ Kalidikae xa soorie to keli Darisalamu Misira mange xa soorie xa fe ra, ¹² Annabi Yeremi naxa wa kelife Darisalamu, a xa siga Bunyamin bonsoe xa boxi ma alako a xa a ke nde tongo naa. ¹³ A to Bunyamin naade li kelife Darisalamu, Selemiya xa di Yiriya, Xananiya xa mamadi naxa a suxu, a a fala a be, «I na sigafe Kalidikae nan yire.» ¹⁴ Annabi Yeremi naxa a yaabi, «I wule. N mu sigafe Kalidikae xa yire.» Kono Yiriya mu la a ra, a naxa Annabi Yeremi suxu, a a xanin kuntigie xon ma. ¹⁵ Kuntigie naxa xono Annabi Yeremi ma, e a bonbo, e a sa geeli kui, dennaxe findixi Yonatan sebeliti xa banxi ra. ¹⁶ E naxa Annabi Yeremi raso yire jaaxi nde kui menni, a luxi dennaxe temui xonnakuye.

¹⁷ Mange Sedekiya naxa Annabi Yeremi xili, a fa a maxorin gundo ra, «Alatala bara masenyi nde fi i ma?» Annabi Yeremi naxa a yaabi, «Iyo. Babilon mange fama ne i suxude.» ¹⁸ Annabi Yeremi man naxa a fala mange Sedekiya be, «N haake mundun nabaxi i ra, xa na mu i xa kuntigie ra, xa na mu pama ra, wo n saxi geeli kui naxan ma? ¹⁹ Wo xa namiponmee na minden, naxee a falama Babilon mange mu fama wo tan nun yi boxi suxude? ²⁰ Yakosi i xa i tuli mati n na. Mange, n bara i mayandi, i xa n ma woyenyi suxu. I naxa n naso Yonatan sebeliti xonyi sonon, alako n naxa faxa!» ²¹ Mange Sedekiya naxa yaamari fi e xa Annabi Yeremi lu geeli tete kui, e man xa taami xuntunyi so a yi ra loxo yo loxo kelife taami gande. E xa na raba han taami ponma taa kui temui naxe. Na nan a toxi Annabi Yeremi naxa lu geeli tete kui.

38

Annabi Yeremi wolife kolonyi kui

¹ Matan xa di Sefataya, Pasura xa di Gedalaya, Selemiya xa di Yehukala, Malakiya xa di Pasura, e naxa Annabi Yeremi xa masenyi me a naxan masenxi jama be a falafe ra, ² «Alatala bara a masen, mixi yo naxan luma yi taa kui, na kanyi faxama santidegema, kaame, xa na mu a ra fure jaaxi nan na. Kono naxan a yete dentegema Kalidikae be, na kanyi tan kisima ne. ³ Alatala bara a masen, yi taa fama ne lude Babilon mange xa soorie sagoe.»

⁴ Kuntigie naxa a fala mange be, «A lanma yi mixi xa faxa, barima a taa geresoe senbe nan bama. A xa masenyi na limaniya bafe jama ma. A mu wama taa xa xunnafanyi xon, a wama a xa toore nan xon.» ⁵ Mange Sedekiya naxa e yaabi, «Awa yire, n bara a lu wo yi ra.» ⁶ Na kui e naxa Annabi Yeremi suxu, e a ragoro luuti ra mange xa di Malakiya xa kolonyi kui soorie xa tete tagi. Ye nu bara jon naa, kono Annabi Yeremi naxa biri boora kui.

⁷ Mange batula Ebedi Meleki Etiyopika naxa a me e nu bara Annabi Yeremi ragoro kolonyi kui. Mange nu doxoxi Bunyamin sode de ra. ⁸ Ebedi Meleki naxa mini mange xa banxi, a sa a fala mange be, ⁹ «N ma mange, yi mixie bara fe jaaxi raba Annabi Yeremi ra, e a ragoroxi kolonyi nan kui. A faxama ne kaame ra menni, barima taami bara jon taa kui.» ¹⁰ Mange naxa Ebedi Meleki Etiyopika yamari, «I xa mixi tongo saxan tongo, wo sa Annabi Yeremi rate kolonyi kui beenu a xa faxa.» ¹¹ Ebedi Meleki naxa na mixie tongo, e naxa siga mange xa banxi kui, naafuli ragata yire bun ma. E to dugi fori ndee tongo, e naxa e ragoro Annabi Yeremi ma kolonyi kui luuti ra. ¹² Ebedi Meleki Etiyopika naxa a fala Annabi Yeremi be, «Yi dugi fori sa luuti fari i belexee bun ma.» Annabi Yeremi naxa na raba. ¹³ E naxa Annabi Yeremi rate luuti ra, han a naxa te naa ra. Na temui a naxa lu soorie xa tete kui.

¹⁴ Mange Sedekiya naxa xera ti Annabi Yeremi ma, e xa naralan Alatala xa horomolingira naade saxan nde. Mange naxa a fala Annabi Yeremi be, «N wama i maxorinfe fe nde ma, kono i naxa sese noxun n ma.» ¹⁵ Annabi Yeremi naxa Sedekiya yaabi, «Xa n sa i yaabi nondi ra, i mu n faxama xe? I tondima ne n ma marasi suxude.» ¹⁶ Na temui Sedekiya naxa a kali gundo ra Annabi Yeremi be, «N bara n kali Alatala piye ra naxan won nakisima, n mu i faxama, n man mu i soma mixie yi ra naxee wama i faxafe.»

¹⁷ Na kui Annabi Yeremi naxa a fala Sedekiya be, «Isirayila Marigi Alatala bara a masen, xa i yete dentegae Babilon mange xa kuntigie be, i tan nun i xa denbaya kisima ne, yi taa fan mu ganma te ra sonon. ¹⁸ Kono xa i tondi i yete dentegae Babilon mange xa kuntigie be, yi taa fama ne lude Kalidikae sagoe, e fa a gan te ra, i fan lu e yi ra.»

¹⁹ Mange Sedekiya naxa a fala Annabi Yeremi be, «N gaaxuxi Yuwifite nan ya ra naxee na Kalidikae yi ra, barima xa e sa n so nee yi ra, e n tooroma ne a jaaxi ra.» ²⁰ Annabi Yeremi naxa a yaabi, «E mu na rabama. A lanma i xa Alatala xa yaamari suxu n naxan falaxi i be. Na kui fe birin sooneyama ne i be, i kisima ne. ²¹ Kono xa i tondi i yete sode e yi ra, i fama ne yi jaxankate sotode Alatala naxan masenxi n be. ²² Gine naxee na Yudaya mange xa banxi kui, e xaninma ne Babilon mange xa kuntigie yire. Na gine fama ne a falade, <Wo xanuntenyie bara wo madaxu, wo bara biri boora kui, wo defanboore bara wo yanfa.>

²³ I xa ginee nun i xa di birin fama ne xaninde Kalidikae xon ma. Wo mu ratangama e ma. Babilon mange fama ne wo suxude, a yi taa gan te ra.» ²⁴ Sedekiya naxa a fala Annabi Yeremi be, «Won ma de masare xa findi gundo ra, alako i naxa faxa. ²⁵ Xa a sa li kuntigie naxa a kolon won bara de masara, e fa i maxorin, <Wo nun mange munse falaxi wo boore be? Na fe birin fala muxu be alako i naxa faxa,> ²⁶ i xa e yaabi, <N nu bara mange mayandi a xa n namini Yonatan xa banxi kui, alako n naxa faxa.>»

²⁷ Kuntigie naxa fa Annabi Yeremi yire, e naxa maxorinyi ndee ti a ma. Annabi Yeremi naxa e yaabi alo mange a yamarixi ki naxe. E naxa gbilen dundui kui. ²⁸ Annabi Yeremi naxa lu soorie xa tete kui han Darisalamu suxu temui naxe.

39

Darisalamu suxufe

¹ Darisalamu suxu yi ki ne: Sedekiya Yudaya mange xa mangeya je solomanaani nde kike fu nde kui, Babilon mange Nebukadansari nun a xa soori gali naxa Darisalamu rabilin. ² Sedekiya xa mangeya je fu nun keren kike naani xi solomanaani nde kui, Babilonkae naxa taa tete yire nde kana. ³ Na kui Babilon kuntigie naxa so, e doxo taa naade xungbe ra, Nerigali Sareseri, Sangari Nebo, Saresekimi soori yareratie xa mange, a nun Babilon kuntigi gbete. ⁴ Yudaya mange Sedekiya nun a xa soorie to e to, e naxa e gi. E naxa mini taa kui ko'e ra mange xa laakoe

yire, naade ra naxan na tete firin tagi, Araba kira xon ma. ⁵ Kalidi soorie naxa bira e foxo ra, e naxa Sedekiya li Yeriko gulunba yire. E to a suxu, e naxa a xanin Babilon mange Nebukadansari xon ma Ribila Xamata boxi ma. Nebukadansari naxa yaamari nde fi a xa fe ra.

⁶ Babilon mange naxa Sedekiya xa die nun Yudaya kuntigi birin kon naxaba Ribila, Sedekiya ya xori. ⁷ Na dangi xanbi a naxa Sedekiya tan yae soxo, a fa yolonxonnyi sa a ma a xaninfe ra Babilon. ⁸ Kalidikae naxa te sa mange nun pama xa baxie ma, e fa Darisalamu tete birin nabira. ⁹ Soori mange Nebusaradan naxa mixi donxose xanin Babilon, naxee nu bara e yete ragbilen a ma a nun naxee nu bara lu taa kui. ¹⁰ Konso a naxa setaree lu Yudaya boxi ma, alako e xa mæeni weni bilie nun daaxae ma.

¹¹ Babilon mange Nebukadansari nu bara yaamari fi soori mange Nebusaradan ma Annabi Yeremi xa fe ra, ¹² «I xa mæeni Yeremi ma, i naxa fe paaxi yo raba a ra. I xa a waxonfe birin naba a be.» ¹³ Soori mange Nebusaradan, kuntigi Nebusasiban, mandurulae xa mange Nerigali Sareseri, nun Babilon mange xa kuntigie, ¹⁴ e naxa Yeremi tongo geeli tete kui, e a so Axikama xa di Gedalaya yi ra, Safan xa mamadi, alako e xa a xanin a xonyi. Na ki Annabi Yeremi naxa lu a xa mixie ya ma.

¹⁵ Annabi Yeremi nu na geeli tete kui temui naxe, Alatala naxa a masen a be, ¹⁶ «Sa a fala Ebedi Meleki Etiyopika be, Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: N fama ne ghaloe ra yi taa xili ma alo n a masenxi ki naxe. Na findima fe paaxi nan na wo be, fe fanyi mu a ra. Na birin nabama i ya xori ne. ¹⁷ Alatala xa masenyi nan ya: Na loxoe n i ratangama ne i yaxuie ma. ¹⁸ N i rakisima ne, alako i naxa faxa santidegema ra. Alatala xa masenyi nan na ki.»

40

Annabi Yeremi xoreyafe

¹ Soori mange Nebusaradan to Annabi Yeremi ramini Rama, Alatala naxa masenyi ti a be. A a tongo Rama temui naxe, Yeremi nu xirixi yolonxonnyi ra Darisalamukae nun Yudayakae tagi naxee nu na xaninfe Babilon boxi ma. ² Soori xunyi naxa Annabi Yeremi xili, a a fala a be, «I Marigi Alatala nu bara yi paxankate xa fe fala yi taa xili ma. ³ Alatala bara a xa masenyi rakamali barima wo bara yunubi raba a ra. Wo yi birin sotoxi ne barima wo bara tondi a xui suxude. ⁴ N bara i xoreya yi yolonxonnyi ma naxee na i belexe ma. Xa i wama fafe Babilon, n

mæenima i ma. Xa i mu wama na xon, i xa lu be, i xa siga i wama dennaxe xon.» ⁵ A to bu a yaabide, soori xunyi naxa a fala a be, «Gbilan Axikama xa di Gedalaya xon, Safan xa mamadi, Babilon mange naxan tixi mange ra Yudaya taae xun. I noma lude pama ya ma, xa na mu a ra i noma sigade i wama dennaxe xon.» Soori xunyi naxa baloe nun bunse fi a ma, a naxa a lu a xa siga. ⁶ Annabi Yeremi naxa siga Axikama xa di Gedalaya xon Misipa, a naxa lu pama ya ma naxan nu bara lu boxi ma.

⁷ Soori mange nun soori naxee nu na boxi ma, e naxa a kolon Babilon mange nu bara Axikama xa di Gedalaya ti mange ra boxi fari, a man bara tin setare ndee, xeme, ginæ, e xa lu boxi ma. ⁸ Netaniya xa di Sumayila, Kareya xa die Yoxanan nun Yonatan, Tanxumeti xa di Seraya, Efayi Netofaka, nun Makatika xa di Yaasaniya, a nun e xa mixie, e birin naxa siga Gedalaya xon Misipa. ⁹ Axikama xa di Gedalaya, Safan xa mamadi, naxa a kali e tan nun e xa mixie be, «Wo naxa siike Kalidikae rabatufe ra. Wo xa lu be, wo xa Babilon mange rabatu alako fe birin xa sooneya wo be. ¹⁰ N tan xa lu be Misipa, n xa Kalidikae rabatu naxee n lima be. Wo tan xa nu weni bogie ba, sogofure bogi see, nun ture. Wo xa sabati wo xa taae kui.»

¹¹ Yuwif naxee nu na Mowaba, Amoni, Edon, nun yire gbete, e naxa a kolon a Babilon mange nu bara pama donxoe lu Yudaya Axikama xa di Gedalaya, Safan xa mamadi xa yaamari bun ma. ¹² E naxa gbilen Yudaya Gedalaya xonyi Misipa, ke-life boxie ma e nu bara yensen ye dennaxe. E naxa weni bogi gbegbe ba, a nun sogofure bogi se wuyaxie.

¹³ Kareya xa die Yoxanan nun soori yareratie naxee nu noxonxi wula i, e naxa siga Gedalaya xon Misipa, ¹⁴ e fa a fala a be, «I bara a kolon a Amoni mange Baali bara Netaniya xa di Sumayila xee i yire alako a xa i faxa?» Axikama xa di Gedalaya mu la e ra. ¹⁵ Kareya xa die Yoxanan naxa a fala Gedalaya be gundo ra Misipa, «I xa tin n xa Netaniya xa di Sumayila faxa. Mixi yo mu a kolonma. Munfe ra i a luma a xa i faxa? Munfe ra a a luxi Yudayakae naxee na i seeti ma e xa yensen ye?» ¹⁶ Axikama xa di Gedalaya naxa Kareya xa di Yoxanan yaabi, «I naxa na raba. I naxan falafe Sumayila xun ma na ki, wule na a ra.»

41

Gedalaya faxa ki

¹ Kike solofere nde, Netaniya xa di Sumayila, Elisama xa mamadi, mange xa kuntigi nde naxan fatanxi mange bonsoe

ra, a naxa siga Axikama xa di Gedalaya yire Misipa, a nun kuntigi fu. E to ge e degede yire keren, ²Netaniya xa di Sumayila nun a xa mixi fu, e naxa Axikama xa di Gedalaya faxa santidegema ra. Safan xa mamadi Gedalaya, Babilon mange nu bara naxan doxo mange ra, a faxa na ki ne. ³Sumayila naxa Yuwifite nun Kalidi soorie birin faxa naxee nu na Gedalaya fe ma.

⁴Na waxati mixi yo mu a kolon Gedalaya nu bara faxa. Na kuye iba, ⁵mixi tongo solomasaxan naxa fa kelife Sikemi, Silo, nun Samari. E de xabe nu bixi, e xa dugie ibooxi, e fate nu maxabaxi. E fa serexee nun surayi nan na Alatala xa banxi yire. ⁶Netaniya xa di Sumayila naxa mini Misipa e ralande. E nu na wafe. A naxa a fala e be, «Wo fa Axikama xa di Gedalaya yire.» ⁷E to taa tagi li, Netaniya xa di Sumayila nun a xa mixie naxa e kon naxaba, e fa e woli kolonyi kui. ⁸Kono mixi fu naxa Sumayila yandi, «I naxa muxu faxa, barima donse gbegbe na muxu yi ra, a ragataxi wula i, alo fundenyi maniyete, nun kumi.» Na kui a mu tin e nun e ngaxakerenyie faxade. ⁹Sumayila Gedalaya xa mixie furee ragoro kolonyi naxan kui, mange Asa nu bara na ge Isirayila mange Baasa xa fe ra. ¹⁰Sumayila naxa pama donxo suxu Misipa, mange xa di ginsee nun mixi gbete, Babilon soori mange Nebusaradan nu bara naxee taxu Axikama xa di Gedalaya ra. Sumayila naxa e xanin Amonikae xon.

¹¹Kareya xa di Yoxanan nun soori yareratie naxee nu na a fe ma, e naxa Netaniya xa di Sumayila xa kewali paaxi kolon. ¹²E naxa mixie malan alako e xa Netaniya xa di Sumayila gere. E naxa li Gabayon xure xungbe yire. ¹³Sumayila nu mixi naxee suxuxi Misipa, e to Kareya xa di Yoxanan nun soori yareratie to, e naxa seewa, ¹⁴e naxa keli Sumayila xun ma, e bira Kareya xa di Yoxanan foxo ra. ¹⁵Netaniya xa di Sumayila nun a xa mixi solomasaxan naxa e gi Yoxanan ya ra, e siga Amonikae yire.

¹⁶Kareya xa di Yoxanan nun soori yareratie naxa Misipa pama donxo xanin Gabayon, Netaniya xa di Sumayila nu bara naxee suxu. Geresoe, ginsee, nun mange xa mixie nu na e ya ma. Sumayila nu bara Axikama xa di Gedalaya faxa. ¹⁷E naxa jere han Kimehami Beteleemu seeti ma. E nu na sigafe Misira boxi ma, ¹⁸alako e xa e makuya Kalidikae ra. E nu bara gaaxu e ya ra, barima Netaniya xa di Sumayila nu bara Axikama xa di Gedalaya faxa, Babilon mange nu bara naxan ti mange ra.

Annabi Yeremi xa marasi

¹Soori yareratie, Kareya xa di Yoxanan, Hosaya xa di Yesaniya, nun pama birin keli dimedie ma, sa doxo forie ra, e naxa siga ²Annabi Yeremi yire, e a fala a be, «Yandi, i xa i Marigi Alatala maxandi muxu be, yi pama donxo xa fe ra naxan luxi. Singe muxu nu wuya, konso yakosi muxu bara xurun alo i a toxi ki naxe. ³I Marigi Alatala, a xa kira masen muxu be muxu jere ma naxan ma.»

⁴Annabi Yeremi naxa e yaabi, «N bara a me. N wo Marigi Alatala maxandima wo be alo wo a fala ki naxe. N nondi birin masenma ne wo be Alatala wo yaabima naxan na.» ⁵E naxa a fala a be, «Alatala bara findi muxu xa seede fanyir ra, naxan mu seriye kanama. Muxu birama i Marigi Alatala xa masenyi nan foxo ra a naxan falama muxu be. ⁶Xa a findi fe joxunxi ra, xa a findi fe xorochoe ra, muxu fama ne muxu Marigi Alatala xui rabatude muxu naxan fenxi i saabui ra. Fe birin sooneyama ne muxu be xa muxu bira muxu Marigi Alatala waxonfe foxo ra.»

⁷Xi fu to dangi, Alatala naxa masenyi ti Annabi Yeremi be. ⁸Annabi Yeremi naxa Kareya xa di Yoxanan xili, soori yareratie, nun pama birin kelife dimedie ma, sa doxo forie ra. ⁹A naxa a fala e be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, wo n xeexi naxan foxo ra. ¹⁰Xa wo lu yi boxi ma, n wo xun nakelima ne, n mu wo xun nakanama. Wo luma ne alo sansi n naxan sixi, naxan mu talama sonon, barima n naxan nabaxi wo ra, a bara findi nimise ra n be. ¹¹Wo naxa gaaxu Babilon mange ya ra, naxan wo raserenxi. Wo naxa gaaxu a ya ra, barima won birin na a ra, n mu wo sama a sagoe. Alatala xa masenyi nan na ki. ¹²N kinikinima ne wo ma, a fan fa kinikinide wo ma. A fama ne wo ragbilende wo xa boxi ma.»

¹³«Kono xa wo a fala, <Muxu tan mu luma be,> xa wo mu wo tuli mati wo Marigi Alatala xui ra, ¹⁴xa wo a fala, <Ade, muxu sigama ne Misira, gere mu na dennaxe, gere feri fe xui mu mama dennaxe, kaame mu muxu suxuma dennaxe. Muxu xa sabati menni,> ¹⁵awa na kui Isirayila Marigi Alatala bara a masen Yudaya bonsoe donxo be, <Xa wo nate tongo sigafe ra Misira, xa wo sa sabati na boxi ma, ¹⁶santidegema wo lima ne naa, wo gaaxuma naxan ya ra. Kaame wo suxuma, wo kontofilixi naxan na. Wo faxama ne Misira boxi ma. ¹⁷Naxan birin nate tongoma sabatife ra Misira, e birin faxama ne santidegema, kaame, xa na mu a ra fure paaxi ra. Mixi yo mu kisima, mixi yo mu ratangama na paxankate ma n fama naxan doxode e ma. ¹⁸Isirayila Marigi

Alatala xa masenyi nan ya: Xa wo sigama Misira, n xonoma ne wo ma alo n xonoxi Darisalamukae ma ki naxe. Wo gbaloe nan sotoma, wo xili findi konbi woyenyi ra, wo yaagi, wo mu yi boxi to saxon. ¹⁹ Alatala bara a masen wo tan Yudayaka donxoe be, <Wo naxa siga Misira de! Wo xa n ma masenyi fahaamu a fanyi ra.>

²⁰ «Wo to n xee wo Marigi Alatala maxandide, wo bara tantan. Wo bara a fala n be, <Muxu Marigi Alatala maxandi muxu be. Muxu Marigi Alatala naxan masenma muxu be, i xa nu na fala muxu be, muxu mu tondima na rabade.> ²¹ To n bara na masenyi ti wo be, konxo wo mu wama wo tuli matife Alatala xui ra. A naxan masenxi n be wo xa fe ra, wo mu wama na ramefe. ²² Wo xa a kolon a wo na sabati Misira boxi ma, wo faxama ne santidegema, kaame, xa na mu a ra fure paaxi ra.»

43

Annabi Yeremi xaninfe Misira

¹ Annabi Yeremi to ge Marigi Alatala xa masenyi tide pama be, alo Alatala a yamarixi ki naxe, ² Hosaya xa di Asaraya, Kareya xa di Yoxanan, nun yete igboe gbete, e naxa a fala Annabi Yeremi be, «I wule! Muxu Marigi Alatala mu i xeexi a falafe ra wo naxa sabati Misira. ³ Neriya xa di Baruki tan na i tutunfe alako i xa muxu lu Kalidikae sagoe, e xa muxu faxa, xa na mu a ra e xa muxu xanin Babilon.»

⁴ Kareya xa di Yoxanan, soori yareratie, nun pama, e naxa tondi Marigi xa yaamari ra lufe Yudaya boxi ma. ⁵ Kareya xa di Yoxanan nun soorie yareratie naxa Yudaya pama donxoe xanin Misira, naxee nu bara gbilen Yudaya kelife pamanee ma e nu yensenxi dennaxe. ⁶ E naxa xemee, ginnee, dimedie, mange xa di ginnee, nun mixi birin xanin, soori mange Nebusaradan naxee taxuxi Axikama xa di Gedalaya ra, Safan xa mamadi. Annabi Yeremi nun Neriya xa di Baruki fan nu na e ya ma. ⁷ E to tondi e tuli matide Alatala ra, e naxa pama birin xanin Misira boxi ma Tapanxesi.

⁸ Alatala naxa a masen Annabi Yeremi be Tapanxesi, ⁹ «Geme xungbe ndee sa Misira mange xa buntunyi tima dennaxe Tapanxesi. I xa na raba Yudayakae ya xori, ¹⁰ i fa yi masenyi ti e be: <N tan Isirayila Marigi Alatala a niyama ne n ma konyi Babilon mange Nebukadansari xa a xa kibanyi ti be yi geme noxunxie fari, ¹¹ a fama Misira gerede temui naxe. Na kui naxee lan e xa faxa, nee faxama ne. Naxee lan e xa suxu, nee suxuma ne. Naxee lan e xa soxo santidegema ra, nee soxoma ne. ¹² N te sama ne Misira xa kuyee xa banxie. Nebukadansari e ganma ne, a

kuyee xaninma ne. A no Misira ra alo xuruse demadonyi noma a xa dugi ra ki naxe, a fa keli bojesa kui. ¹³ A kuyee batudee kanama ne Beti Semesi Misira boxi ma, a Misira kuyee xa banxie ganma ne te ra.>»

44

Misira xa xunnakane

¹ Masenyi naxan tixi Annabi Yeremi be Yuwifie xa fe ra, naxee bara sabati Misira boxi ma, Migidoli, Tapanxesi, Nofi, nun Patirosi taa kui: ² «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo bara a to n jaxankate naxan doxo Darisalamu nun Yudaya taa birin ma. To menni birin kanaxi, mixi yo mu na. ³ Na rakelixa e xa fe jaaxie nan ma, e n naxono naxan na, alo surayi bafe serexe ra kuyee be, a nun kuyee batufe, wo tan nun wo babae mu naxee kolon. ⁴ N bara n ma konyi namijonmee xee wo yire temui birin a falafe ra wo naxa yi kewali raba n naxan xonxi. ⁵ Konxo e mu na ramexi, e mu e tuli matixi na masenyi ra. E mu gbilenxi e xa fe paaxi foxo ra, e mu baxi surayi ganfe e xa kuyee be. ⁶ N ma xone bara yensen Yudaya taae nun Darisalamu xa kirae ma, dennaxe findixi gbaloe ra alo wo a toma ki naxe to.»

⁷ «Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Munfe ra wo na ya yi fe paaxi rabafe wo yete ra? Wo na a niyafe xemee, ginnee, dimedie, nun diyore keren mu luma Yudaya boxi ma. ⁸ Wo na n naxonofe wo xa surayi serexe ra wo naxan bama kuyee be Misira boxi ma, wo wo gi dennaxe. Na kui wo fama ne yaagi sotode si birin tagi naxee na dunija. ⁹ Wo bara neemu wo babae xa fe jaaxie ra, Yudaya mangee xa kewali kobie ra, e xa ginnee xa fe jaaxie ra, wo xa fe jaaxie nun wo xa ginnee xa fe jaaxie ra, e naxan nabaxi Yudaya boxi ma nun Darisalamu kirae xon? ¹⁰ Han to e mu e yete ragbilenxi n ma, e mu gaaxuxi n ya ra, e mu biraxi n ma seriye nun n ma yaamarie foxo ra n naxan fixi wo nun wo babae ma.»

¹¹ «Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala bara a masen, n bara nate tongo fe paaxi rabafe ra wo ra, n xa Yudaya birin sonto. ¹² Yudayaka donxoe naxee bara nate tongo sabatife ra Misira boxi ma, e birin faxama ne naa santidegema nun kaame ra, kelife dimedie ma, a sa doxo forie ra. Santidegema nun kaame a niyama ne e xili xa findi konbi woyenyi ra, e xa gbaloe nun yaagi soto. ¹³ N fe rabama ne mixie ra naxee sabatixi Misira boxi ma, alo n naxan nabaxi Darisalamu santidegema, kaame, nun fure paaxi ra. ¹⁴ Mixi naxee e gixi

Misira kelife Yudaya, keren mu kisma. E nu wama gbilenfe Yudaya ɔɔxi nan ma, kɔnɔ e mu gbilenma sɔnɔn, fo mixi keren keren.»

¹⁵ Xeme birin naxee nu a kolon e xa ginɛ nu surayi bama serɛɛ ra ala gbete be, nun gine naxee nu na na malanyi kui, nun pama naxan nu sabatixi Misira ɔɔxi ma Patirosi taa kui, e naxa Annabi Yeremi yaabi, ¹⁶ «Muxu mu wama muxu tuli matife yi masenyi ra i naxan masenxi Alatala xili ra. ¹⁷ Muxu wama birafe muxu xa masenyi nan ɔɔxo ra. Muxu wama surayi bafe serɛɛ ra Koore Mange Gine nan be, muxu wama minse fan bafe serɛɛ ra a tan nan be, alo muxu nun muxu babae, a nun muxu xa manglee nun kuntigie a rabaxi ki naxe Yudaya xa tae nun Darisalamu kui. Na waxati baloe nu na muxu yi ra a fanyi ra, muxu nu seewaxi, toore yo mu nu na. ¹⁸ Kɔnɔ kabi muxu naxa ba surayi nun minse bafe serɛɛ ra Koore Mange Gine be, se birin naxa ɔnɔn muxu yi ra bafe gere nun kaame ra.» ¹⁹ Gine man naxa a fala, «Muxu to nu surayi nun minse bama serɛɛ ra Koore Mange Gine be, muxu xa mɔrie nu tinma muxu xa taami yailan Mange Gine misaali ra, muxu xa minse ba serɛɛ ra a be.»

²⁰ Annabi Yeremi naxa pama birin yaabi, xeme nun ginɛ, ²¹ «Wo surayi naxan ganxi Yudaya tae kui nun Darisalamu, wo tan nun wo babae, wo xa manglee nun wo xa kuntigie, nun pama birin, Alatala mu kolon soto xe na ma? Na fe mu luxi xe a ɔɔɔe kui? ²² Alatala mu nu noma tinde wo xa fe paaxie nun wo xa fe xɔnxie ra wo nu luma naxan naba ra. Na kui wo xa ɔɔxi bara kana, a findi gbaloe yire ra. Wo bara yaagi soto, wo xa mixie bara faha alo wo a toma ki naxe to. ²³ Na birin nabaxi ne barima wo bara surayi gan serɛɛ ra, na findi yunubi ra Alatala mabiri. Wo mu tin Alatala xui suxude, wo mu tin ɔere de a xa seriye, a xa yaamari, nun a xa marasi ɔɔxo ra. To loxe wo yi toore sotoxi na nan ma.»

²⁴ Annabi Yeremi man naxa a fala pama nun ginɛ be, «Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra, wo tan Yudayaka naxee faxi Misira ɔɔxi ma. ²⁵ Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo tan nun wo xa ginɛ bara nate tongo wo xa wo yete waxonfe raba. Wo bara a fala, «Muxu wama muxu xa laayidi rakamalife, muxu xa surayi nun minse ba serɛɛ ra Koore Mange Gine be.» Awa, yakosi wo fama na birin nabade alo wo a fala ki naxe. ²⁶ Na kui, wo xa wo tuli mati Alatala xa masenyi ra, wo tan Yudayaka naxee sabatixi Misira ɔɔxi ma. «N bara n kali n xili binye ra, n tan Alatala, Yudayaka yo naxan sabatixi Misira, a mu n xili falama sɔnɔn, a mu a

falama Alatala ɔɔɔe. ²⁷ N ɔɔxo sama ne e xon ma alako e xa paxankata, e naxa heeri yo soto. Xeme Yudayaka naxee birin na Misira, e fama ne faxade gere nun kaame ra. ²⁸ Keren keren naxee mu faxama naa, nee kelima ne Misira gbilenfe ra Yudaya. Kɔnɔ naxee birin kelixi Yudaya alako e xa sabati Misira ɔɔxi ma, e fama ne a kolonde masenyi naxan kamalima, n gbe, xa na mu a ra e gbe.» ²⁹ Alatala xa masenyi nan na ki. Tonxuma nan ya alako wo xa a kolon n wo paxankatama ne, n ma masenyi birin kamalima ne. ³⁰ Alatala xa masenyi nan ya: N Misira mange Hofora luma ne a yaxuie sagoe, naxee wama a faxafe. N a rabama ne alo n Yudaya mange Sedekiya luxi Babilon mange Nebukadansari sago ki naxe, naxan bara wa a faxafe.»

45

Annabi Yeremi xa masenyi Baruki be

¹ Yudaya mange Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangeya ɔe naani nde, Neriya xa di Baruki to Annabi xa masenyi sebe kitaabui kui, Annabi Yeremi naxa a fala Baruki be, ² «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya i tan Baruki be, ³ I bara a fala, «Toore na n be, barima Alatala bara fe xɔɔxɔe doxo n xun ma. N bara tagan a mayandide, malabui yo mu na n be.»

⁴ «Alatala naxa a masen n be n xa yi woyenyi fala i be, «I bara a to, n naxan birin yailanxi, n na birin kanama ne. N naxan birin sixi, n na birin talama ne. N na birin nabama ne yi ɔɔxi ra. ⁵ Awa, i tan i wama munse xon? I naxa fe tofanyi fen, barima n fama ne dunija birin paxankatade. N naxan nabama i be, na nan ya: I sigama dede, n i luma ne simaya kui. Alatala xa masenyi nan na ki.»

46

Masenyi Misira be

¹ Alatala xa masenyi nan ya sie xa fe ra:

² «Masenyi nan ya Misira xa fe ra.

Masenyi nan ya Misira mange Neko xa soorie xa fe ra, naxee nu na Efirati xure seeti ma Karakemisi, Babilon mange Nebukadansari e bonbo temui naxe, Yosiya xa di Yehoyakimi, Yudaya mange xa mangeya ɔe naani nde.»

³ «Wo soori makantase lanmadie nun a xungebe tongo.

Wo xa wo maso gere xili ma.

⁴ Wo xa soe doxo see yailan.

Soe ragimae, wo xa te soe fari.

Xunyi makantase xa lu wo yi ra,

wo xa tanbee suxu wo yi ra,

wo xa sanyi makantase sa wo sanyie ma.»

⁵ «Munse dangife?

E na serenfe gaaxui ra, e na gbilenfe xanbi.
E xa senbemaē bara bira, e na gbilenfe e gi
ra gaaxui kui.

Alatala xa masenyi nan na ki.

⁶ Senbemaē mu kisima, suusa mixie mu e
ratangama.

E birin birama ne koola ma Efirati xure de
ra.»

⁷ Nde tema alo Nili xure, naxan ye ban-
baran xe?

⁸ Misira nan tefe alo Nili xure naxan ye
banbaran xe.

A bara a fala,

«N tema ne dunija birin ma,
n xa taa birin kana, n xa jamae sonto.

⁹ Soe ragimae, wo te!

Soori ragisee, wo xa gere ti senbe ra!
Etiyopikae nun Putikae gbangbalanyie,
wo xa mini wo xa soori makantasee ra!
Lidikae, wo xa mini xalie ra!

¹⁰ Mange Alatala xa gbejoxoe loxoe nan ya.
Marigi a gbejoxoma ne a yaxuie ma san-
tidegema ra.

E wuli raminima ne,

a findi serexe ra Mange Alatala be jamae
ma naxan na koola ma Efirati
mabiri.

¹¹ Misiraka dimedie, wo xa te Galadi
mabiri seri fende,

kono na mu noma wo rayalande.

¹² Dunija birin bara wo xa yaagi to,

e bara wo xui me,

barima wo xa soorie na e ya isofe e bore
ra,

e birin bara bira.

¹³ Alatala xa masenyi nan na ki

Babilon mange Nebukadansari xa gere
Misira xili ma.»

¹⁴ «Wo xa na masenyi ti Misira boxi ma.

Migidoli xa na me, Nofi nun Tapanxesi xa
na me.

Wo xa a fala, «Wo keli, wo xa geresose
rafala,

barima santidegema kanyie bara wo ra-
bilin!»

¹⁵ Munfe ra wo xa soorie mu noma e
yaxuie ra?

E mu noma barima Alatala nan e rabirafe.

¹⁶ Soori wuyaxie bara bira.

E bara gbilen a fala ra,

«Won xa gbilen won xonyi,
won ma mixie na dennaxe,
alako won xa won makuya gere jaaxi ra.»

¹⁷ Menni e fama ne a falade,

«Misira mange senbe mu na,
a woyenna ne tun, kono a mu fata gere
sode.»»

¹⁸ «Mange Alatala xa masenyi nan ya,
N piye.

Naxan senbe gbo alo Taboro geya,
naxan senbe gbo alo Karemele geya baa
seeti ma,

a na fafe.

¹⁹ Misirakae, wo xa kote yailan sigafe ra
konyiya kui.

Nofi findima ne gbaloe yire ra,
a ganma ne, a xa mixi yo mu kisima.

²⁰ Misira maniya ninge tofanyi ra,
kono tugitugi jaaxi na fafe kelife koola ma
a xili ma.

²¹ Misira xa soori xonee,
naxee gere soma kobiri xa fe ra,
e fan gbilenma ne Misira foxo ra e siga e
gi ra.

Na gbaloe gbo e be,
e mu noma na jaxankate ra.

²² Misira a gima ne alo boximase a yaxuie
ya ra,

naxee fama senbe ra,
alo beera kanyi naxee fama wondi segede.

²³ Alatala xa masenyi nan ya:

E fama ne na wondi segede, hali a senbe
gbo.

E noma ne na ra barima e wuya alo
tugumie.

²⁴ Misira bara yaagi,
e bara lu jamae sagoe naxan na koola
ma.»

²⁵ Isirayila Mange Alatala bara a masen,
«N fama ne Amon Tebeseka jaxankatade.

N fama ne Misira mange,

a xa alae nun a xa kuntigie halakide.

N mixi birin tooroma ne naxee xaxili tixi
Misira mange ra.

²⁶ N nee luma ne e yaxuie sagoe,

naxee wama e faxafe,

alo Babilon mange Nebukadansari nun a
xa mixie.

Na dangi xanbi, mixi man sabatima ne
Misira boxi ma.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

²⁷ «I tan, n ma konyi Yaxuba, i naxa gaaxu.
Isirayila, i naxa seren,

barima n i rakisima ne jamae makuye
ma.

N i bonsoe raminima ne e xa konyiya kui.

Yaxuba bonsoe gbilenma ne,

e fa lu bonesa kui e yaxuie xanbi.

²⁸ Alatala xa masenyi nan ya:

I tan, n ma konyi Yaxuba, i naxa gaaxu,
barima n si birin sontoma ne n wo

rayensen ye dennaxe.

Kono n mu i tan sontoma.

N i jaxankatama a seriye ki nan gbansan
ma,

barima n mu noma nondi kiiti lude na.»

47

Masenyi Filisitakae be

¹ Alatala bara yi masenyi ti Annabi Yeremi be

Filisitakae xa fe ra beenu Misira mange xa Gasas gere.

² «Alatala xa masenyi nan ya:

Mixi fama ne kelife koola ma naxee luxi alo ye xungbe xure kui, naxan banbaranma, a fa taae kana. Taakae birin e wa xui raminima ne.

³ Soe nun soori ragisee xui na taa li, babae mu e xa die malima, senbema mu senbetaree malima.

⁴ Filisitakae gbaloe loxo bara a li.

Tire nun Sidon mu Filisitakae xa mali sotoma sonon,

barima Alatala bara e sonto a nun Kafatorokae.

⁵ Gasas bara kana, Asikalon bara a sabari.»

«Mixi naxee luxi fili ma,

wo wo yete maxabama sunnunyi kui han mun temui?

⁶ Wo a falama, «Alatala xa santidegema walima han mun temui?

A raso a tee kui, i boje magoro!»

⁷ N xa a fala wo be, a santidegema malabuma di?

Alatala nan a yamarixi,

a xa siga han Asikalon baa de ra.

A xa wali nan na ki.»

48

Masenyi Mowabakae be

¹ Isirayila Mange Alatala xa masenyi nan ya:

«Naxankate na Nebo be, na taa bara kana. Yaagi na Kiriyatayimi be, na taa bara suxu, a xa yire makantaxi bara findi gbaloe magaaxuxi ra.

² Matoxe mu na Mowaba be sonon.

Xesibonkae luma sunnunyi nan kui.

Ndee naxe, «Won xa a rapon dunija mixie tagi.»

Wo tan xaxilitaree, wo fan ma fe jonma ne,

santidegema na wo foxo ra.

³ Xoronayimi gbelegbelema ne,

a birin bara bira, a birin bara kana.

⁴ Mowaba bara kana, a xa die e wa xui raminima.

⁵ E tema ne Luxiti geya fari wa ra.

Wa xui mema ne Xoronayimi kira xon gbaloe xa fe ra.

⁶ Wo wo gi, wo xa wo nii ratanga,

wo xa wo noxun wula i.

⁷ Wo tan naxee wo xaxili tixi wo xa naafuli ra,

wo fan suxuma ne.

Kemosi soma ne konyiya kui,

a nun a xa serexedubee nun a xa kuntigie.

⁸ Taa yo taa fama ne kanade, keren mu kisima.

E xa daaxae fan kanama ne Alatala xa yaamari saabui ra.

⁹ Mowaba xa a gi alo xoni naxan jereama koore ma.

A xa taae fama ne kanade, mixi yo mu luma naa.

¹⁰ Danke na mixi be naxan mu Alatala xa wali rabama.

Danke na mixi be naxan mu a xa santidegema rawalima.»

¹¹ «Kabi a dimedi temui, Mowaba bara lu bojesa kui,

mixi yo mu a tooro,

mixi yo mu a rasoxi konyiya kui.

Kabi temui xonnakuye a naxa lu a yete ra.

¹² Alatala xa masenyi nan ya:

Kono loxo na fafe, mixie a tooroma ne, e a xun nakana.

¹³ Mowaba yaagima ne Kemosi xon ma, alo Isirayila yaagixi Beteli xon ma ki naxe.

Singe Isirayila xaxili nu tixi Beteli ra.

¹⁴ Wo noma a falade di,

«Gbangbalanyi nan muxu ra,

soori gali na muxu yi ra?»

¹⁵ Mowaba bara kana, a xa taae na ganfe, a xa segetalae bara faxa.

Mange xa masenyi nan na ki,

naxan findixi Mange Alatala ra.»

¹⁶ «Mowaba xa gbaloe na fafe,

a gbe mu luxi a xa tooro a jaaxi ra.

¹⁷ Mowaba doxo booree, wo yo a ma.

Wo tan naxee a kolon, wo xa maxorinyi ti,

«Munse a niyaxi Mowaba xa mangeya magaaxuxi xa kana?»

¹⁸ Dibon, wo wo magoro, wo xa lu boxi ma, barima naxan Mowaba kana,

a fama ne wo xa yire makantaxie fan foxo ra.

¹⁹ Arowerikae, wo mame ti kira de ra,

wo xa gi mixi maxorin, «Munse niyaxi?»

²⁰ Mowaba bara yaagi a jaaxi ra.

Wo xa gbelegbele,

wo xa a fala Arinon xure de ra,

a Mowaba bara kana.»

²¹ «Kiiti bara jamane li naxan na Xolon, Yaseri, Mefaati,

²² Dibon, Nebo, Beti Dibilatayima,

²³ Kiriyatayimi, Beti Gamulu, Beti Meyoni,

²⁴ Keriyoti, Bosara, nun Mowaba taa birin, naxee makore, naxee makuya.

²⁵ Mowaba senbe bara kana, Mowaba bara bira.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

²⁶ «Mowaba bara a yete igbo Alatala ma.

Na nan na ki fo a xa bira

alo mixi siisixi naxan na boxunfe.

A xa lu na yaagi kui.

²⁷ Wo mu yoxi xe Isirayila ma?

Wo bara a to muƣe ti ra?

Munfe ra wo yoma a ma?

²⁸ Mowabakae, wo xa wo gi,

kelife wo xa taae kui sigafe ra geyae fari.

Wo xa lu alo ganbe naxan a tee sama geme longori ra.

²⁹ Muxu bara Mowaba xa yete igboƣa kolon.

A boƣe gbo, a laxi a yete ra,

a mu wama marasi xon, a sondonyi mu fan.

³⁰ Alatala xa masenyi nan na ki.»

«N a xa yete igboƣa kolon,

kono a mu findima a ra.

A xa woyen xungbe mu kamalima.

³¹ Na nan a ra Mowaba mu rafanxi n ma.

N mu noma woyen fanyi falade a xa fe ra,

n ma woyenyi xoxoxo Kire Xaresetikae xa fe ra.

³² N bara kinikini sansi bilie ma naxee na Sibima,

sigafe Yaaseri ma.

Wo xa sansie bara Yaaseri baa li, e bara dangi na ra,

kono mixi ndee bara na birin kana.

Wo mu na weni bogi toma sonon.

³³ Nelexinyi nun seewe mu luma wo xa daaxae sonon.

Seewe bara non Mowaba boxi ma.

Weni mu yailanma jlexinyi ra sonon.

Gere sonxoe gbansan nan luma naa.

³⁴ Xesibon xa sonxoe Eleyale lima ne,

Yahasikae na me.

Kelife Sowari ma, sa doxo Xoronayimi ra han Egelati Selisiya, e birin

na wa xui mema ne, barima Nimirin xa xuree bara xori.

³⁵ Alatala xa masenyi nan ya:

N wama Mowaba raponfe ne

a nun mixi naxan birin tema kuyee batude yire itexie fari.

³⁶ N boƣe tooro ma ne Mowaba be,

n boƣe tooro Kiriya Xaresetikae be, barima e harige bara kana.

³⁷ E bara e xunyi bi, e bara e de xabe maxaba,

e bara e fate yati maxaba,

e bara sunnun donma ragoro e ma sunnunyi kui.

³⁸ Mowaba banxi birin bara findi non yire ra,

barima n bara e kana alo feƣe fori.

Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁹ Wo xa wo xui ite, Mowaba bara gaaxu, e bara lu yaagi kui, e doxo boore birin bara yo e ma.»

⁴⁰ Alatala bara a masen,

«A jere ma ne koore ma alo sege, a fa goro Mowaba xun ma.

⁴¹ Keriyoti bara suxu,

a xa yire makantaxie bara kana.

Mowaba senbemaƣe boƣee bara lu

alo gine naxan na di barife.

⁴² Mowaba kanama ne, a mu findima si ra sonon,

barima a bara a yete igbo Alatala ma.

⁴³ Gaaxui luma ne Mowaba be,

a bira yili kui, a suxu gantanyi ra.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁴⁴ «Naxan a gima gaaxui ra, a birama ne yili kui.

Naxan nate yili ra, a suxuma ne gantanyi ra,

barima Mowaba jaxankata waxati bara a li.

⁴⁵ Gi mixie tima ne Xesibon fari, barima e senbe bara non.

Te bara so Xesibon, a Mowabaka mixi jaxaxie xun nakanama ne.

⁴⁶ Gbaloe na Mowaba be.

Kemosikae bara loe,

e xa die bara siga konyiya kui.

⁴⁷ Kono n Mowabakae ragbilenma ne waxati raponyi.

N bara na nate tongo Mowaba xa fe ra.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

49

Masenyi Amonikae, Edonkae,

Damasikae, Kedarikae, nun Elamakae

be

¹ Alatala bara a masen Amonikae xa fe ra:

«Di mu na Isirayilakae be?

Ke tongomae mu na e be?

Munfe ra Amoni mange Gadi boxi sotoxi,

a xa mixie fa lu na taa kui?»

² Alatala xa masenyi nan ya:

«Loxoƣe fama a lide,

n fama ne Raaba gereƣe Amoni boxi ma.

A findima gbaloe yire nan na,

taa naxee na a rabilinyi e birin gan.

Na waxati Isirayila man boxi masotoma ne naxan nu bara ba a yi ra.

³ Xesibon, wo xa wa Ayi be naxan bara kana.

Raabakae, wo xa wa, wo xa sunnun donma ragoro wo ma,

non fe bara a li.

Wo xa wo gi tete fari,

barima wo xa mange bara xanin konyiya kui, a nun serexedubee nun kuntigie.

⁴ Munfe ra wo xaxili tixi wo xa laakoƣe wali ra?

Munfe ra wo laxi wo yete xa naafuli ra, matandilae?

Wo a falama, <Nde noma won na?>

Kɔno wo senbe fama ne kanade.

⁵ Mange Alatala xa masenyi nan ya:

N fama ne wo magaaxude

a nun wo rabilinyi.

Wo birin xaninma ne, mixi keren mu kisima.

⁶ Na dangi xanbi, n man Amonikae xun nakelima ne.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁷ Masenyi nan ya Edonkae be:

Mange Alatala bara a masen,

«Lonni mu na Teman sɔnon?

Marasi bara non a xa die ya ma?

Fahaamui bara kana?

⁸ Wo wo gi, wo xa wo kobe raso.

Dedankae, wo xa wo noxun geyae fari,

barima n fama ne Esayu xa gbaloe ra.

A paxankata waxati bara a li.

⁹ Naxee fama wo xa bogise bade, e mu sese luma naa.

Naxee fama wo mupade,

e se birin kanama ne alo e wama a xon ma ki naxe.

¹⁰ N fama ne se birin bade Esayu yi ra.

A mu noma a noxunde, barima n na yire birin kolon.

A bonsoe, a ngaxakerenyie, nun a doxooree,

e birin xun nakanama ne, e birin loe.

¹¹ Wo xa kiridie lu na, n tan nan fama e balode.

Wo xa kaape ginnee xa e xaxili ti n tan nan na.

¹² Alatala bara a masen:

Hali naxan mu fe jaaxi rabaxi, a fama ne toorde.

Wo tan naxee fe jaaxi rabaxi, a mu lanma xe wo fan xa tooro?

Wo tooroma ne.»

¹³ Alatala xa masenyi nan ya:

«N bara n kali n yete ra,

Bosara kanama ne, a yaagi soto.

Bosara nun a rabilinyi danke nan sotoma, naa fa findi gbaloe yire ra.»

¹⁴ Alatala bara xibaaru fi n ma,

a bara xerae xee si birin ma:

«Wo xa fa, wo xa wo malan,

wo xa gere ti.»

¹⁵ A naxe Edonkae be, «N bara wo xurun sie ya ma,

wo bara yaagi soto adamadie tagi.

¹⁶ Wo xa yete igbora, wo xa bojete bara wo yanfa.

Wo tan naxee sabatixi geyae fari,

wo tan naxee xa banxie na yire itexi alo sege tee,

n wo rabirama ne.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹⁷ «Edon findima ne gbaloe yire ra.

Dangi mixie de ixarama ne,

e kaaba na paxankate tofe ra.

¹⁸ Alatala bara a masen wo be,

wo xun nakanama ne

alo Sodoma nun Gomora xun nakanaxi ki naxe.

Mixi yo mu luma naa sɔnon.

¹⁹ N luma ne alo yete naxan kelima Yuruden xure fe ma,

a siga sube fende yire gbete.

N Edon kerima ne a xonyi, n fa mange sugandixi ti naa.

Nde maniya n na? Nde n nasima?

²⁰ Na kui wo xa a rame

a Alatala nate naxan tongoxi Edon nun Temankae xili ma.

A e xaninma ne alo xurusee, a fa e xonyi kana.

²¹ Dunija birin fama ne e xa birɛ kolonde, na xibaaru rayensen ye han Xulunyumi baa yire.

²² Na loxoe e yaxuie maniyama sege nan na

naxan jereema koore ma e matofe ra,

e fa dusu Bosara xun na.

Na loxoe Edon senbemaee luma ne

alo gine naxee na di barife.»

²³ Masenyi, naxan masenxi Damasi be, na nan ya:

«Xamata nun Arapadi bara yaagi,

barima e bara xibaaru jaaxi me.

E boje bara ramaxa alo moronyi naxan na baa ma,

naxan mu noma a raxarade.

²⁴ Damasi senbe bara non, a wama a gife gaaxui kui.

Kontofili nun toore bara a suxu alo gine naxan na di barife.

²⁵ Na taa tofanyi n nu jeelexinxi naxan na, na bara findi taa rabejinxii ra?

²⁶ Na loxoe, naa fonikee birama ne taa kui, naa soorie fan dundu.

Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

²⁷ N te sama ne Damasi tete ma,

Ben Hadada xa yire makantaxi gan.»

²⁸ Masenyi nan ya Kedari nun Xasori xa mangeya xa fe ra,

Babilon mange Nebukadansari naxan gerexi:

Alatala bara a masen,

«Wo keli, wo xa Kedari gere.

Wo xa pamane kana naxan na fuge ra.

²⁹ Wo xa e xa kiri banxie, e xa xurusee,

e xa kote birin, nun e xa joxomee suxu.

Wo xa a fala e be,

<Fe xoxoxoe na wo life yire birin.>

³⁰ Alatala xa masenyi nan ya:

Xasorikae, wo xa wo gi,

wo xa yili ge wo wo noxunna dennaxe,

barima Babilon mange Nebukadansari
bara nate tongo wo xa fe ra,
a bara a janige a xa wo gere.»

³¹ Alatala bara a masen,
«Wo keli, wo xa si nde gere naxan boje
saxi.

A xa naadde mu balanxi, a yiree mu
makantaxi.

A na a kerenyi nan ma.

³² Wo fama ne e xa joxomae nun e xa
xuruse wuyaxie sotode.

Yi mixi naxee e de xabe seeti bima,
n e raloma ne foye kui, e xa tooro yire
birin.

³³ Xasori findima ne wulai bare yire ra,
gbaloe na dennaxe.

Mixi yo mu sabatima menni sonon.»

³⁴ Alatala nan yi masenyi tixi Annabi
Yeremi be Elama xa fe ra

Yudaya mange Sedekiya xa mangeya fole
temui:

³⁵ Mange Alatala bara a masen,
«N Elama xa xali kanama ne, naxan findixi
a senbe ra.

³⁶ N gere tima ne a be yire birin,
n xa a raloe foye kui.

Na gere dangi xanbi, si birin fama ne gi
mixi nde sotode kelife Edon.

³⁷ N fama ne Elamakae raserende e yaxuie
ya ra

naxee wama e faxafe.

N e paxankatama ne n ma xone kui,
n ma santidegema fa e birin sotode.

Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁸ N ma kibanyi luma ne Elama,
n e xa mange nun e xa kuntigie faxa.

Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁹ Kono waxati donxoe ra,
n man Edonkae ragbilenma ne kelife
konyiya kui.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

50

Masenyi Babilon be

¹ Alatala xa masenyi a naxan fixi Annabi
Yeremi ma Babilonkae xa fe ra,
naxee na Kalidi boxi ma.

² «Wo xa a fala si birin be, wo xa e rakolon
a ra,
wo xa tonxuma ti na xa fe ra, wo naxa a
noxun.

Wo xa a fala, «Babilon bara suxu,
a xa ala kuye Beli nun Merodaki bara
yaagi, e bara gaaxu,

³ barima si nde kelife koola ma, na tefe e
xili ma.

Si nan a ra naxan findixi gbaloe raba ra,
mixi yo, sube yo, sese mu luxi sonon, e
birin bara e gi.»

⁴ Alatala xa masenyi nan ya:

«Na waxati Isirayilakae nun Yudayakae
gbilenma ne.

E fama ne wa ra, e e Marigi Alatala fen.

⁵ E maxorinyi tima ne Siyon xa fe ra,
e e xunti naa ra.

«Won xee, won xa saate xiri won nun
Alatala tagi,

saate naxan mu neemuma won na sonon.»

⁶ N ma pama nu luxi ne alo xuruse loexie.
E kantamae bara e raloe geyae fari.

E nu te, e nu goro, e mu a kolon e na dede.

⁷ Naxee na e to, e e tooro.

E yaxuie bara a fala, «Muxu foxi mu a ra.

E yi sotoxi ne barima e bara yunubi raba
Alatala ra,

naxan nu bara tinxinyi masen e be,

e babae xaxili nu tixi naxan na.»

Alatala xa masenyi Isirayilakae be

⁸ «Wo wo gi, wo xa mini Babilon,

wo mini Kalidi boxi ra.

Wo xa lu alo sikote naxan tixi xurusee ya
ra.

⁹ N tan yati sie rakelima ne Babilon xili ma,
kelife koola ma.

E fama ne gere xoroxoe tide e be.

E xa tanbee senbe gbo, e xa gere
sooneyama ne.

¹⁰ Kalidi boxi fama ne kanade,
e yaxuie fa e waxonse tongode.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

Alatala xa masenyi Babilon be

¹¹ «Iyo, wo xa seewa, wo xa pelexin,
wo tan naxee bara n ke xun nakana.

Iyo, wo xa tungan alo ningee,
wo xa wo xui ramini alo soee.

¹² Wo nga bara yaagi,

naxan wo barixi a bara lu yaagi kui.

A bara findi si donxoe ra,

a xa boxi bara findi gbengberenyi ra, yire
maxaraxi ra.

¹³ Alatala bara xono a ma,
a xa boxi mu rasabatima sonon.

A bara findi gbaloe yire ra.

Mixi naxan ne dangima naa,

na kanyi de ixarama ne,

e kaaba na gbaloe ma.»

Alatala xa masenyi Babilon yaxuie be

¹⁴ «Wo xa ti Babilon ya ra gere ki ma.

Xali kanyie, wo xa tanbee woli e ma.

Wo xa gere ti senbe ra,

barima a bara yunubi raba Alatala ra.

¹⁵ Wo xa sonxoe rate a ma.

A wama a yete nan fife wo ma, a xa banxie
bara kana,

a xa tete bara bira Alatala gbepoxoe saabui
ra.

Wo fan xa wo gbepoxo.

Wo xa a raba a ra alo a a rabaxi wo ra ki
naxe.

¹⁶ Wo xa xee sae nun xee xabamae faxa
Babilon.

Santidegema xa a niya e birin xa e gi e xonyi ma.

17 Isirayila luxi ne alo xuruse loexi, yete bara naxee keru. Asiri mange nan singe a tooro, Babilon mange fan fa a halaki a donxoe ra.»

18 Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala a masenxi,
«N Babilon mange nun a xa jama jaxankatama ne

alo n a rabaxi Asiriya mange ra ki naxe.

19 N Isirayila ragbilenma ne a xonyi, a xa goore man xa lu Karemele nun Basan, a xa wasa fe fanyi ra Efirami nun Galadi geyae fari.

20 Alatala xa masenyi nan ya:
Na waxati n dijema ne Isirayila xa yunubie ma,
n dije Yudaya xa yunubie fan ma,
barima n bara mixi donxoe xa yunubie xafari.»

Alatala xa masenyi Babilon yaxuie be

21 «Wo te Meratayimi boxi ma Pekodikae xili ma.

Wo xa e raton, wo xa n ma yaamari birin nakamali.

22 Gere sonxoe na e xa boxi ma, gbaloe na a ra.

23 Babilon senbema bara kana, naxan nu luxi alo derema dunija birin kui. Yakosi a bara findi gbaloe yire ra.

24 N bara Babilon suxu gantanyi ra a mu naxan toxi.

N bara i to, n bara i masoto barima Ala matandi nan nu i ra.

25 Alatala nan gere soxi Babilon a xa xone kui.

Mange Alatala na walife Kalidi boxi ma.

26 Dunija birin xa fa Babilon, wo xa e xa banxie rabi e sansi bogie ragatama dennaxe.

Na birin xa raton, sese naxa lu.

27 Wo xa e xa tuurae birin kon naxaba xuruse kon naxabama dennaxe.

Naxankate na e be, e xa kiiti waxati bara a li.

28 Mixi naxee kelixi Babilon konyiya kui, e na masenyi tife Siyon,
«Muxu Marigi Alatala bara a gberoxo, a bara a xa horomolingira gberoxo.»

29 Xali kanyie xa fa Babilon xili ma, naxee fata tanbe wolide.

Wo xa Babilon nabilin, mixi yo naxa mini. Wo xa a xa kewali sare ragbilen a ma, wo xa a raba a ra alo a rabaxi mixi gbete ra ki naxe.

A bara a yete igbo Alatala ma, Isirayila seniyantoe.

30 Na nan a ra a xa fonikee fama birade taa kui,

a xa soorie dundu na temui. Alatala xa masenyi nan na ki.»

Alatala xa masenyi Babilon be

31 «I tan yete igboe, n xa i jaxankata.

I xa kiiti loxoe bara a li.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

Alatala xa masenyi

32 «Na yete igboe birama ne, mixi yo mu a rakelima.

N a xa taee ganma ne, n a rabilinyi birin kana.

33 Mange Alatala bara a masen, Isirayilakae nun Yudayakae na jaxankate kui.

Mixi naxee e rasoxi konyiya kui e tondima ne e rabepinde.

34 Konoe e xunsarama senbe gbo, a xili Mange Alatala.

A e xun mafalama ne alako e xa bojesa soto,

Babilonkae xun xa rakana.

35 Santidegema xa Kalidikae faxes, a xa Babilonkae, e xa kuntigie, nun e xa karamoxoe soto.

36 Santidegema xa e xa namijonme wule false faxes.

Xaxilitaree nan e ra.

Santidegema xa e xa soorie faxes.

E xa lu gaaxu kui.

37 Santidegema xa e xa soee faxes,

a xa e xa soori ragisee kana.

Santidegema xa e xa soori saraxie faxes.

E xa lu alo ginsee.

Santidegema xa e xa naafuli kana, e xa xanin.

38 E xa xuree xa xori.

Kuye boxi na a ra.

Kuyee nan mixi madaxuma.

39 Na nan a ra wulai subee luma naa,

wulai baree, baratee, nun xoni naaxie.

Mixi yo mu sabatima naa sonon.

40 A luma ne alo Sodoma nun Gomora Ala naxan kana.

Mixi mu toma naa, adamadi yo mu sabatima naa.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

41 «Nama na fafe kelife koola ma.

Si senbema na a ra, naxan xa mangee na dunija yire birin.

42 Xali nun tanbe na e yi ra.

E jaaaxu, e mu kinikini kolon.

E xui gbo alo moronyi xui.

E jereema soe nan fari, e fata gere ra.

E na fafe Babilon nan foxo ra.

43 Babilon mange to na me,

a senbe naxa kana, a boje naxa gaaxu, alo gine naxan na di barife.

44 N luma ne alo yete naxan kelima Yuruden xure fe ma,

a siga sube fende yire gbete.

N Babilon kerima ne a xonyi, n fa mange sugandixi ti a xun.

Nde maniya n na? Nde n nasima?

Nde noma n natondide?

⁴⁵ Na kui wo xa wo tuli mati Alatala xa nate ra,

a naxan tongoxi Babilon xili ma,

a naxan janigexi Kalidi xa boxi xa fe ra.

A e xaninma ne alo xurusee, a fa e xonyi kana.

⁴⁶ Dunija na a kolon a Babilon bara suxu, e serenna ne, e fa lu gaaxui kui.»

51

Babilon raqonyi

Alatala xa masenyi

¹ Alatala bara a masen,

«N turunnaade xema ne Babilon xili ma,

² turunnaade naxan findixi a yaxuie ra.

E fama ne a rayensende foye kui,

e a harige birin ba a yi ra,

e ti a kanke a yire birin.

³ Xali woli xa a kanke makantase tongo.

A naxa kinikini Babilon segetalae ma, a xa e sonto.

⁴ Kalidika faxaxie toma ne e xa boxi ma yire birin,

e rabiraxi kirae ma, e soxoxi a jaaxi ra.»

⁵ «Mange Alatala mu Isirayila nun Yudaya raboloma,

hali e xa yunubie to bara gbo e ma e xonyi Isirayila seniyantoe ya xori.

⁶ Wo xa keli Babilon boxi ma.

Kankan xa a yete rakisi,

barima Alatala fama ne a gbe joxode,

a e sare raghilen e ma.

⁷ Singe, Alatala nan nu findixi saabui ra Babilon be,

dunija birin xa paxankata,

e xa madaxu alo siisilae.

⁸ Kono yakosi a gbe mu luxi a xa bira, a xun xa rakana.

Wo xa a kunfa ba,

wo xa kata seri sotode a be alako a xa yalan.»

Isirayilakae xa masenyi

⁹ «Won bara kata Babilon rayalande,

kono a mu sooneyaxi.

Won xa a lu naa, won xa siga won xonyi,

barima a xa yunubie bara gbo ye.

¹⁰ Alatala bara won nakisi tinxinyi ra.

Won xa won Marigi Alatala xa kaabanakoe dentegē Siyon.

¹¹ Tanbee yailan, xali sase rafe.

Alatala bara a niya Mede mange boje xa te,

a xa Babilon paxankata a Marigi be.

Alatala gberoxoe nan na ki a xa horomobanxi xa fe ra.

¹² Wo xa tonxuma rate Babilon xa tete xili ma,

wo xa soorie xa wuya, e xa e yete yailan gere xili ma.

Alatala fama ne a sago rabade,

a a xa nate rakamali Babilonkae xili ma.»

Namijonme xa masenyi

¹³ Wo tan Babilonka naafuli kanyi naxee sabatixi xure de ra,

wo jon waxati bara a li.

¹⁴ Mange Alatala bara a kali a yete xili ra,

«N fama ne soorie ra wo xili ma,

e wuya alo tugumi gali, e fa sonxoe belebele rate.»

¹⁵ Alatala dunija daaxi a senbe nan na,

a xare sa a xa lonni ra,

a koore itala a xa fe kolonyi ra.

¹⁶ A na galanyi rabula, tune ye kelima ne koore ma,

nuxui te boxi xun ma.

A seyamakonyi raminima tune,

a foye ramini a kelide.

¹⁷ Adamadi findixi xaxilitare nan na naxan mu fahaamui soto,

xema xabui yaagi sotoma ne a xa kuyee saabui ra,

naxee findixi kuye wule jengitaree ra.

¹⁸ Se fufafu nan na e ra, lonnila yoma naxan ma.

E fama ne jonde e xa kiiti waxati.

¹⁹ Annabi Yaxuba Marigi tan mu na ki xe,

barima Daali mange na a ra naxan xili Alatala Senbema,

naxan a xa nama daa a yete be.

Alatala xa masenyi Isirayila be

²⁰ «I tan findixi n ma geresoe nan na,

n sie rayensenma naxan na,

n mangeya xun nakanama naxan saabui ra,

²¹ n soe nun a ragima xa fe danma naxan na,

n soori ragise kanama naxan saabui ra,

²² n xeme nun gine sontoma naxan na,

n segetala nun ginedimedi faxama naxan saabui ra,

²³ n xurusee nun a demadonyie rayensenma naxan na,

n xe sae nun e xa ninge rayensenma naxan saabui ra,

n mange nun kuntigie rayensenma naxan na.

²⁴ N sare raghilenma ne Babilon boxi nun Babilonkae ma,

e xa fe jaaxie xa fe ra e naxan nabaxi Siyon na.

Alatala xa masenyi nan na ki.

²⁵ N tixi i kanke, i tan mangeya xungbe naxan dunija xun nakana.

Alatala xa masenyi nan na ki.

N na n xonye italama ne i xili ma,

n i radin tentenyi ra,

n i findi geya ra naxan kui igeli.

²⁶ Tide yo mu luma i ma sɔnɔn, sese mu tima i xɔnyi.

I mu findima a ra abadan.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

²⁷ «Wo xa tɔnxuma rate dunija ma.

Wo xa gere sara xui ramini sie tagi.

Wo xa keli, gere xa ti Babilɔn xili ma.

Mangeya birin xa fa kelife Ararati, Mini, nun Asikenasi.

Sɔɔri mange xa sugandi wo ya ma, wo xa soe xa wuya alɔ tugumi gali.

²⁸ Sie xa fa gere xili ma,

Mede xa mangee nun a xa kuntigie, a nun e yamarima jamane naxee ma.

²⁹ Babilɔn bɔxi serenna ne tɔɔre kui, barima Alatala xa natte mu kanama.

Na bɔxi fama ne xun nakanade, mixi yo mu sabatima menni sɔnɔn.

³⁰ Babilɔn xa sɔɔrie mu gere tima sɔnɔn,

e luma e xa yire kantaxie nan kui tun.

E senbe bara ɲɔn, e fa luxi ne alɔ ginnee.

E xa banxie birin ganxi, e xa tete naade kanaxi.

³¹ Xɛɛrae lu ra ne fa ra mange xɔnyi, e a fala a be a yaxuie bara dennaxe suxu.

³² E bara xure igiridee suxu,

e bara te so xee ra,

Babilɔn sɔɔrie bara lu gaaxui kui.

³³ N tan Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya,

Babilɔn taa luxi ne alɔ lonyi sansi xɔri boronma dennaxe.

A xa xe xaba temui na fafe.»

Isirayilakae xa masenyi

³⁴ «Babilɔn Mange Nebukadansari bara won tɔɔɔ,

a bara won xaxili ifu,

a bara won lu alɔ beki igeli.

A luxi ne alɔ sube magaaxuxi naxan bara won don,

naxan luga won na, a won bɔxun.

³⁵ A fe ɲaaxi naxan nabaxi won tan Siy- onkae ra,

na xa gbilen Babilon ma.

A nii naxee baxi Darisalamu,

na sare xa gbilen Babilonkae ma.»

Alatala xa masenyi

³⁶ Na kui Alatala naxe,

«Wo xa a mato, n fama ne wo xun mafalade,

n fa wo gbe ɲɔxode.

N Babilɔn baa xɔrima ne, n a xa dulonyie xarama ne.

³⁷ Babilɔn findima ne yire kanaxi ra wulai baree luma dennaxe.

Mixie mu tinma lude na yire magaaxuxi.

³⁸ A xa ɲama xaɲɲexi alɔ yetee,

e e xui ramanima alɔ yete yore,

³⁹ kɔnɔ e na keli, n e findima siisilae nan na,

naxee yelega han, kɔnɔ e na xi, e mu xunuma sɔnɔn.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁴⁰ «N e ragoroma ne alɔ yexee naxee kɔn naxabama,

alɔ yexee nun si kontonyie.

⁴¹ Babilɔn xungbe, dunija birin naxan matɔxɔma,

na biraxi di?

Munse a niyaxi a xa findi gbaloe ra sie tagi?

⁴² Baa fama ne a makotode, mɔɔɔnyie din a ra.

⁴³ A xa taae beɲinma ne, e findi gbeng- berenyi ra,

mixi mu sabatima dennaxe.

Hali biyaasilae mu luma naa.

⁴⁴ N e xa kuye Beli ɲaxankatama ne,

n fa a niya a xa mixie beɲin a naxee sɔɔ.

Mixie mu kelima jamane ma fafe a batude sɔnɔn.

Babilɔn xa tete birama ne kerenyi ra.»

⁴⁵ «N ma ɲama, wo xa keli naa.

Wo xa wo gi, barima Alatala xa xɔne bulama menni ne.

⁴⁶ Limaniya naxa ba wo yi ra,

wo naxa gaaxu wɔyenyi ra naxee fama mede naa.

Wɔyenyi luma fala ra ne senbema e xa fe ra nun gere xa fe ra.

⁴⁷ Waxati fama a lide n Babilɔn xa kuyee ɲaxankatama temui naxe.

A xa bɔxi birin luma yaagi kui na temui ne,

a xa mixie fa sɔntode.

⁴⁸ Na kui koore nun bɔxi fama ne ɲexinde a xa bire xa fe ra,

a yaxuie sago ma, yaxui naxee kelixi kɔɔla ma.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

Namijɔnne xa masenyi

⁴⁹ «Babilɔn xa bira Isirayilaka mixi faxaxie xa fe ra,

alɔ mixi gbege faxaxi dunija ma ki naxe Babilɔn belexe foxi ra.

⁵⁰ Wo tan naxee bara wo yete ratanga santidegema ma,

wo naxa dugundi, wo xa siga.

Hali wo na yire makuye,

wo xa ratu Alatala ma, wo ɲɔxɔ xa sa Darisalamu xɔn.»

Isirayila xa masenyi

⁵¹ «Won bara yaagi sɔɔ, won bara konbi, won mu nɔma won xun nakelide sɔnɔn,

barima si gbete bara so yire seniyeɲxie kui Alatala xa hɔɔmɔbanxi yire.»

Alatala xa masenyi

⁵² Alatala xa masenyi nan ya,

«N na ge Babilɔn xa kuyee ɲaxankatade,

a xa ɲama luma wa ra ne bɔxi birin ma.

⁵³ Hali Babilɔn xa fe fama sɔɔneyade nu,

a xa xunnakeli soto,
n fama ne a niyade a xa fe birin xa kana.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁵⁴ «Xui xoxoxoe minima Babilon boxi ma a
xa kanari nan xa fe ra.

⁵⁵ Alatala fama ne Babilon xun nakanade,
a e xa sonxoe dan.

E yaxuie dinma ne e ra alo baa moronyie,
e xui xaape a naaxi ra.

⁵⁶ Kanaritie birama ne Babilonkae foxo ra,
e e xa soorie suxu, e e xa xalie igira,
barima Alatala gberoxoxe tima ne,
a e sare birin naghilen e ma.

⁵⁷ N e xa mangee, kuntigie, lonnilae nun
soorie findima siisilae nan na,

naxee luma xi ra abadan,
e mu xunuma fefe ma.

Mange xa masenyi nan na ki,
naxan xili Alatala Senbema.»

⁵⁸ «Alatala xa masenyi nan ya,
Babilon xa tete xungbe birama ne,
a xa naade itexie gan,
a xa pama a yete ratagan fe fufafu ma,
a wali naxan nabaxi, na birin gan te ra.»

⁵⁹ Annabi Yeremi to Yudaya mange
Sedekiya mati Babilon a xa mangeya je
naani nde ra, a naxa yi masenyi so Neriya
xa di Seraya yi ra, naxan findixi Maxaseya
xa mamadi ra. ⁶⁰ A nu bara Babilon xa
gbaloe xa fe birin sebe keedi nde ma, a
nu lanma e xa naxee soto. ⁶¹ A naxa a
fala Seraya be, «I na Babilon boxi li, i
xa yi masenyi birin xaran i xui itexi ra.
⁶² Na temui, i xa a fala, «Alatala, i bara
a masen a yi yire birin fama ne kanade,
mixie nun xuruse mu toma be sonon, yi
boxi fa findi gbengberenyi ra.» ⁶³ I na ge
yi sebeli xarande, i xa a xiri geme nde ra,
i fa na geme woli Efirati xure xoxora. ⁶⁴ Na
temui i xa a fala, «Babilon fan dulama na ki
ne, a mu tema sonon gbaloe xa fe ra Alatala
naxan nagirixi a ma. A xa pama xun mu
rakelima sonon.»

Annabi Yeremi xa masenyi danxi be ne.

52

Darisalamu birafe

¹ Sedekiya mangeya soto a je moxojen
nun keren nan ma, a fa je fu nun keren
mangeya raba Darisalamu. A nga nu
findixi Yeremi xa di Xamutali naxan keli
Libina ma. ² Sedekiya naxa fe naaxi raba
a Marigi Alatala ya xori alo Yehoyakimi nu
bara a raba ki naxe. ³ Darisalamu nun
Yudaya nu bara fe xoxoxoe soto Alatala xa
xone xa fe ra. A raponyi Alatala naxa a
ghilen e foxo ra.

Na temui Sedekiya naxa mange
Nebukadansari matandi. ⁴ Na kui a xa

mangeya je solomanaani nde, kike fu, xi
fu nde ra, Babilon mange Nebukadansari
naxa fa a nun a xa soori gali ra Darisalamu
gere xili ma. E naxa yonkin taa rabilinyi
ra, e se nde ti alako e xa no tede tete
fari. ⁵ Taa naxa lu suxui kui han mange
Sedekiya xa mangeya je fu nun keren nde
ra.

⁶ Kike naani nde xi solomanaani nde ra,
kaame nu bara senbe soto taa kui, donse
yo mu nu na pama yi ra sonon. ⁷ Taa tete
to kana, soorie naxa e gi naade ra naxan
na tete firinyie tagi, mange xa malabude
fe ma, e fa siga Araba filii ma. Kalidikae
nu yonkinxi taa rabilinyi.

⁸ Kalidikae to taa soorie to e gi ra, e naxa
bira e xa mange foxo ra, e fa a suxu Yeriko
filii ma. Mange xa soorie naxa e gi a xun
ma, e yensen ye. ⁹ Kalidikae naxa mange
suxu, e a xanin Babilon mange xon ma
Ribila a makiitife ra. ¹⁰ E naxa Sedekiya
xa die kon naxaba a ya xori, e fa a tan yae
kana. ¹¹ Na dangi xanbi, Babilon mange
naxa a xiri wure gbeeli yoloxonyi ra, a a
xanin Babilon. Menni a naxa lu geeli kui
han a faxa temui naxe.

¹² Kike suuli nde xi fu nde ra,
Nebukadansari xa mangeya je fu nun
solomanaani nde Babilon xun ma,
Nebusaradan Babilon mange xa soori
xunyi naxa siga Darisalamu. ¹³ A naxa
Alatala xa banxi, mange xa banxi, nun
Darisalamu banxi xungbe birin gan.
¹⁴ Kalidikae xa soori naxee nu na a foxo ra,
e naxa tete rabira naxan nu Darisalamu
rabilinxi. ¹⁵ Nebusaradan, Babilon soori
mange naxa Darisalamu pama donxoe
xanin Babilon, alo setaree, walikee, nun
mixi naxee e yete so Babilon mange yi ra.
¹⁶ Kono a naxa tin setare ndee tan xa lu
naa, e xa nu boxi rawali, e nu weni bilie
si.

¹⁷ Kalidikae naxa see tongo naxee
yailanxi wure gbeeli ra, e e raxunu alako
e xa na wure gbeeli xanin Babilon. Na kui,
e naxa kinki firin, ye sase xungbe, nun a
doxodee kana. ¹⁸ E naxa Alatala xa banxi
tundee, pelie, fince, tonbillie, nun yirabase
birin tongo, naxee nu yailanxi wure gbeeli
ra. ¹⁹ A naxa yirabasee nun poitie fan
birin tongo naxee nu yailanxi xeeema nun
gbeti ra. ²⁰ Banxi kinki firinyie, ye sase
xungbe naxan xili «baa,» a doxode fu nun
firinyi naxee nu na a bun ma, e masolixi
tuurae ra, Sulemani naxee yailan Alatala
xa banxi be, na birin findixi wure gbeeli
gbegbe nan na, naxan xasabi mu nu noma
kolonde. ²¹ Na banxi kinki firinyie xa
maiteya nu nongon ya fu nun solomasaxan
lima, e rabilinyi nu nongon ya fu nun firin
lima. Nee nu yailanxi wure gbeeli nan na
naxan tilinyi suxui tagi lima, e kui igelixi.

²² Na kinki xunyie nu yailanxi wure gbeeli nan na, e masoli koobe bogi maniyee ra. Nee xa maiteya nu nongon ya suuli lima.

²³ Koobe bogi maniyee tongo solomanaani nun senni nu na tande mabiri, naani nu na banxi kui mabiri, naxee birin nalanxi lan keme ma.

²⁴ Babilon soori mange naxa serexedube kuntigi Seraya, serexedube firin nde Sefaniya, nun horomobanxi naade makante saxanyie xanin a xun ma. ²⁵ A naxa yi mixi xungbee fan xanin: soori mange, mange rasima solofere naxee toxi taa kui, kuntigi nde naxan nu soorie sugandima, nun na taakae mixi tongo senni. ²⁶ Babilon soori mange Nebusaradan naxa na mixi birin xanin Babilon mange xon ma Ribila. ²⁷ Babilon mange naxa e faha Ribila, Xamata boxi ma. Yudayakae tongoxi e xa boxi ma na ki ne.

²⁸ Mixi xasabi nan ya Nebukadansari naxan xanin konyiya kui Babilon boxi ma: A xa mangeya je solofere nde, Yudayaka mixi wulu saxan mixi moxonen nun saxan.

²⁹ A xa mangeya je fu nun solomasaxan nde, Darisalamuka mixi keme solomasaxan, mixi tongo saxan nun firin.

³⁰ A xa mangeya je moxonen nun saxan nde, Yudayaka mixi keme solofere, mixi tongo naani nun suuli.

Na birin lanxi mixi wulu naani, mixi keme senni nan ma.

³¹ Yudaya mange Yehoyakini xa sige je tongo saxan nun solofere nde ra Babilon boxi ma, a kike fu nun firin nde, xi moxonen nun suuli nde ra, Efil Merodaki naxa findi Babilon mange ra, a fa Yudaya mange Yehoyakini ramini geeli. ³² A naxa hinne a ra, a xa kibanyi radangi mange gbete ra, a tan nun naxee nu a ra Babilon boxi ma. ³³ Yehoyakini naxa a xa geeliman sosee masara, a nu fa a dege mange xa teebili ra temui birin. ³⁴ Babilon mange naxa a joxo sa a xa fe xon ma a fanyi ra, a naxa a ki a xa simaya birin kui.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Yeremi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Yeremi naxa kitaabui firin sebe. Keren xili "Ala xa masenyi Annabi Yeremi be." Boore xili, "Ala xa masenyi firin nde Annabi Yeremi be." E xa masenyi maniya. E sebe waxati, Isirayila yaxuie nu na nofe Yudaya nun a xa mange taa Darisalamu ra. Alatala yati nu bara na ragiri e xa yunubie xa fe ra. Na jaxankate nu xoxoxo a gbe ra barima a nu fatanxi Ala xa xone nan na.

Na kui won noma seriye saxan tode. A singe, yunubi mu rafan Ala ma. Ala to seniyeñxi, a mu noma lande seniyeñtareña ma. Fo adama xa a fahaamu a yunubi rapaaxu Ala ma, barima a mu findixi a yuge seniyeñxi ra.

A firin nde, Ala yunubi sare ragbilenma ne yunubitoe ma. Ala to tinxinxi, a mu noma a lude yunubitoe mu a xa fe paaxi sare soto. Alatala xa tinxinyi a niyama ne mixi xa e yunubi sare soto. Ala mu noma gbilende na tinxinyi foxo ra.

A saxan nde, Ala wama yunubitoe rakisife. Ala to mixi xanuxi, a fe birin nabama ne alako a xa adama matinxin, a xa a xa yunubie xafari, a xa a rakisi a xa xanunteya saabui ra. Yi masenyi, naxan toma Annabi Yeremi xa sebeli tagi (Sora 3:21-32), a senbe gbo.

Ala xa won mali na seriye birin fahaamude. Amina.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Yeremi be

Darisalamu xa jonyi beeti

Annabi Yeremi xa masenyi

¹ Munse Darisalamu sotoxi?

Singe mixi nu wuya,

konoxo yakosi e mu wuya.

A bara lu alo kaape gine.

Singe a xili nu xungbo jamanee tagi,

a findi mange taa nan na e ya ma,

konoxo yakosi a na konyiya kui.

² Koe birin a wafe,

a yaye nu a xere mu maxa.

A xanuntenyie mu na sonon naxee a madunduma.

A booree birin bara a yanfa, e findi a yaxuie ra.

³ E bara Yuda bonsoe xanin konyiya kui, e a rayaagi.

Yakosi a dodoxi sie tagi, malabui yo mu na a be.

A yaxuie a tooroma.

⁴ Mixi yo mu na Siyon kirae xon ma sonon, sigafe salide.

Siyon xa naadee birin bara kana,

a xa serexedubee toorofe,

a xa ginedimedie sunnunfe.

Siyon na fe xone nan kui.

⁵ A yaxuie bara no a ra, e fa lu bonesa kui.

Alatala na ragirixi, Siyon xa fe jaxaxie nan ma fe ra.

A gerefae bara a xa die xanin konyiya kui.

⁶ Siyon senbe birin bara kana.

A xa kuntigie bara lu alo xeli,

naxee mu jooge toma,

naxee bara tagan koyinma ya ra.

⁷ Darisalamu xa yaagi nun a xa kui ifui kui,

a bara a mapoxun a xa se fanyie birin xa fe,

naxee nu na a yi ra temui dangixi.

A xa jama to sa a gerefae belexe,

a malima yo mu nu na.

A yaxuie naxa yeke a xa kasare ma.

⁸ Darisalamu xa yunubi bara gbo,

a bara findi seniyeñtare ra.

Naxee birin nu a matoxoma,

e na yofe a ma yakosi.

A bara lu alo mixi mageli,

a yaagi, a fa a yete noxun.

⁹ Noxo e nu na a xa dugi ma,

konoxo a mu a mapoxun a xa fe rajonyi ma.

Kasare naxan a masoto, a magaxu.

Mixi yo mu na, naxan a madunduma.

Siyon xa masenyi

«Alatala, n ma marayaagi mato,

barima n yaxuie bara xunnakeli soto.»

Annabi Yeremi xa masenyi

¹⁰ A yaxuie bara a xa se fanyie birin tongo.

A si gbete to ne so ra a xa salide kui,

naxee mu daxa e xa so naa.

¹¹ A xa jama birin bara kontofili baloe fende.

E bara e xa naafuli birin masara donse ra, alako e xa balo.

Siyon xa masenyi

«Alatala, n ma yaagi mato.

¹² Ala xa dangi mixi ratanga na fe mooli ma.

Wo a mato xa n ma toore maniye na fe ra, Alatala naxan dodoxi n ma a xa xone kui.

¹³ A bara te ragoro kelife koore, naxan bara n fate gan.

A bara gantanyi ti n be, a yeke itala n santide.

A bara n nabira boxi, a n halakixi lu naa.

¹⁴ A bara n ma yunubie sare sa n kon ma alo karafoe.

A bara n senbe xun nakana.

Alatala bara n sa n yaxuie belexe, naxee senbe gbo n be.

¹⁵ A bara n ma geresoe birin matutun, naxee nu na n be.

A bara n yaxuie maxili, alako e xa n ma fonikee senbe kana.

Alatala bara Yuda bɔnsɔɛ xa di halaki a
jaaxi ra.

¹⁶ N na wafe yi tɔɔre nan ma, n yaye
raminima e be.

Naxan n madunduma, a gbilen limaniya fi
ra n ma.

Na bara makuya n na.

N ma die bara halaki,
barima yaxui senbe ne gbo n be.

¹⁷ Siyon bara a belexe itala,
kɔnɔ mixi yo mu na naxan a madunduma.
Alatala bara yaamari fi Yaxuba
dɔxɔbooree xa findi a gerefae ra.

Darisalamu bara findi seniyyentare ra e
tagi.

¹⁸ Alatala xa maragiri tinxin,
barima n bara a xa yaamarie matandi.

Wo tan si birin, wo wo tuli mati,
wo xa n ma tɔɔre mato.

N ma ginedimedi nun n ma fonike xeme
birin bara xanin konyiya kui.

¹⁹ N bara n xanuntenyie xili, kɔnɔ e bara n
yanfa.

N ma serexedubee nun n ma forie bara
fafa taa kui.

E faxi donse fende naxan nɔma senbe di
fide e ma.

²⁰ Alatala, n ma tɔɔre mato.

N bɔɔre mu rafanxi n ma,
barima n a kolon n mee ne i xa seriye ra,
n findi matandila yati nan na.
Santidegema mixi sɔntɔ taa fari ma,
fure jaaxi mixi faxama taa kui.

²¹ Mixie bara n wa xui me,
kɔnɔ mixi yo mu na naxan n madunduma.
N yaxuie birin bara n ma tɔɔre xa fe me,
e bara jɛlexin i belexe foxi ra.

I bara fa lɔxɔe ra, i lɔxɔe naxan ma fe fala.
A niya n yaxuie fan xa lu alɔ n tan.

²² I xa e xa jaaxuya birin mato.

I xa a niya e fan na alɔ i a niyaxi n na ki
naxe,

n ma fe kobi rabaxi ma.

N ma kontofili wuya, n bɔɔre tɔɔrɔxi a gbe
ra.»

2

Hɔrɔmɔbanxi xa kane

Annabi Yeremi xa masenyi

¹ Alatala xa xɔne bara a niya
kuye xa ifɔrɔ Darisalamu xun ma.

A bara barake ba Isirayila ma.

A to xɔnɔ, a naxa Isirayila rabolo,
a nu jɛrema pama naxan ya ma.

² Marigi mu kinikini e ma.

A bara Yaxuba xa banxi birin kana,
a bara Yudaya taa makantaxie rabira,
a e xa mangeya masara yaagi ra a xa xɔne
kui.

³ A to xɔnɔ e ma, a bara Isirayila senbe
birin kana.

E yaxuie to nu e ixetenfe,

Ala bara tondi Isirayila malide.

Na xunnakane bara lu alɔ te soxi,
a Yaxuba xa bɔxi birin gan.

⁴ A bara a xa xali sugu won xili ma
alɔ won yaxui a rabama ki naxe.

A bara won bɔnbɔ senbe ra

alɔ a findi won gerefai nan na.

A bara won ma mixi birin faja,
won nu jɛlexinma naxee ra.

A xa xɔne bara lu alɔ te

naxan bara so Darisalamu hɔrɔmɔbanxi
kui.

⁵ Alatala bara lu alɔ won yaxui.

A bara Isirayila nun a xa banxi fanyie birin
kana.

A bara a xa yire makantaxie rabira.

A bara Yudaya xa kinikini nun sunnunyi
xunmasa.

⁶ A bara a senbe ramini na ma,

a a xa mixie malande kana.

Alatala bara a niya

sali xungbe nun malabui lɔxɔe sali xa
nɛsmu Siyon na.

A bara mange nun serexedube rayaagi a xa
xɔne kui.

⁷ Alatala bara makuya a xa serexebade ra,
a mee a xa yire seniyyenxi ra.

A bara Siyon banxi fanyie sa won yaxui
belexe.

Won yaxuie bara gere sɔnxɔe rate Alatala
xa banxi kui.

Na xui nu gbo alɔ xui naxan itema sali
lɔxɔe.

⁸ Alatala nan a janige a xa Siyon tete
rabira.

A mu siike a rabafe ma.

A bara tete fari nun a bunyi birin nabira.

⁹ A bara taa naadee rabira bɔxi,

e balandee birin bara kana.

Mangee nun kuntigie bara xanin jamane
gbete ma.

Seriye rabatufe mu na,

xɛɛɛɛɛ fan mu na namijɔnmee be.

¹⁰ Siyon forie dɔxɔxi bɔxi, e de bara bobo,
e bara xube maso e xunyiye ma sunnunyi

xa fe ra,

e bara sunnun donmae ragoro e ma.

Darisalamu ginedimedi bara e xun sin
bɔxi.

¹¹ N yaye bara mini han, n bɔɔre bara n
tɔɔrɔ,

n sondonyi bara sunnun n ma pama xa
gbaloe xa fe ra.

Dimɛe nun diyɔree na faxafe taa kui.

¹² Dimɛe a falama e ngae be,

«Donse nun minse sɔtɔma minden?»

E nu siga tuxunsan na alɔ mixi maxɔnɔxie,
e bira taa kui kirae ra,

e jɛngi bolon e ngae belexe.

¹³ N fa munse falama i be kɔre?

Siyon, i maniyɛ mu na n be.

N i madunduma di?
 I xa ɲaxankate bara gbo dangi baa ra.
 Nde noma i rayalande?
 14 I xa namijɲonmɛe bara wule laamatun-
 yie masen,
 e mu i xa yunubi fiixe i be,
 alako i naxa fa lu konyiya kui.
 E bara wo madaxu wule laamatunye ra.
 15 Dangi mixi birin e belexe bɔnboma i ma,
 e kolinma, e e xunyie malintanma
 Darisalamu xa fe ra.
 E a falama, «Singe yi taa tofanyi maniyɛ
 mu nu na dunija,
 kɔno yakɔsi go?»
 16 I yaxuie birin na wo mafalafe,
 e kolinma, e e ɲinyie maxinma wo xa fe ra,
 e nu a fala, «Won bara e xun nakana
 alo won nu wama a xɔn ma ki naxe.
 Na bara sɔneya won be.»
 17 Alatala naxan ɲanige, a na nan nabaxi.
 A bara a xa wɔyenyi rakamali,
 a naxan masen temui xɔnna kuye.
 A bara kanari raba, a mu kinikini.
 A bara a niya i yaxuie xa i mayele.
 A bara i gerefae senbe ragbo ye.
 18 Mixie na wafe Marigi ra e bɔɲe birin na.
 Siyon ɲama, yaye ramini alo xure.
 I naxa i malabu, i xa wa tun.
 19 Keli, sɔnxɔe rate kɔe ra.
 I bɔɲe rayensen ye alo ye, Marigi ya tode
 ra.
 I belexe ti a be i xa die xa simaya xa fe ra,
 barima e na halakife kaame ra tunxunye
 birin na.
 20 Alatala, i ya ti i bara yi niya naxee ra.
 A lan ginɛe xa e xa die don, e naxee bari?
 A lan serɛxedubɛe nun namijɲonmɛe xa
 faxa Marigi xa hɔrɔmɔbanxi kui?
 21 Fonikee nun xɛmɔxie, e birin lantanxi
 bɔxi ma taa tunxunye ra.
 N ma ginɛdimɛe nun n ma segetalae,
 santidegema bara e birin faxa.
 I bara faxe ti i xɔno lɔxɔe.
 I bara e kɔn naxaba, I mu kinikini.
 22 I bara n yaxuie malan n xili ma,
 alo mixie malanma ki naxe sali lɔxɔe.
 Alatala xɔno lɔxɔe, mixi yo mu lu, mixi fan
 mu a imini.
 N naxee xanu, n naxee ramɔ,
 n yaxuie bara e birin faxa.

3

Tɔɔre nun Ala xa marafanyi

Annabi Yeremi xa masenyi

1 Mixi nan n na, naxan bara tɔɔre kolon
 Ala xa xɔne saabui ra.
 2 A bara n tongo kuye iyalanxi, a n naɲere
 dimi kui.
 3 A n tɔɔrɔma lɔxɔe birin.
 Danyi yo mu na n ma tɔɔre ma

4 A bara n naxɔsi kelife n xunyie ma sa
 dɔxɔfe n sanyie ra.
 A bara n xɔrie birin magira.
 5 A bara n tɔɔrɔ, a n nabilin ɲaxankate ra.
 6 A bara n lu dimi kui alo singe ra mixi
 faxaxie.
 7 A bara n nabilin sansanyi ra,
 a yolɔnxɔnyi sa n ma, alako n naxa fa mini.
 8 N bara gbelegbele, n bara xili ti demeri
 ra,
 kɔno a bara naade balan n ma maxandi
 ma.
 9 A bara kira balan n ya ra gɛme belebele
 ra,
 a n ti tɔɔre kira xɔn ma.
 10 A bara lu alo sube xaapɛ naxan n
 mamefe burunyi,
 alo yete naxan a nɔxunxi n ya ra.
 11 A bara dunija ixutu n ma, a bara n kana.
 12 A bara a xa xali itala a a xa tanbee ti n
 na.
 13 A to a xa tanbee beɲin, e naxa n bɔɲe
 sɔxɔ.
 14 N bara findi n ma mixi birin ma mayele
 se ra,
 lɔxɔe birin, e n findima e xa sigie ra.
 15 A bara n naluga ɲooɛe xɔne ra,
 a bara xɔne findi n ma donse ra.
 16 A bara a niya n xa gɛme xɔrie maxin,
 han n ɲinyie birin bara magira.
 A bara n maboron xube xɔra.
 17 A bara bɔɲesa makuya n na
 han fe fanyi mɔoli birin bara nɛemu n na.
 18 Na nan a toxi n bara a fala,
 «N ma fe bara kana.
 Alatala bara n kuma se birin na n xaxili nu
 tixi naxee ra.»
 19 N bara n maɲɔxun n ma marayaagi ma,
 n bara n maɲɔxun n ma simaya naxasixi
 ma.
 20 N mu nɔma nɛemude n ma tɔɔre ma.
 A xun bara masa han a bara ge n kuntinde.
 21 Kɔno na birin kui, n nan n xaxili tima fe
 naxan na, a tan nan ya:
 22 Alatala xa hinne mu ɲonma,
 danyi yo mu na a xa xanunteya ma.
 23 A gbilenma a ra geɛsege yo geɛsege.
 «Alatala, i mu mɛɛma i xa mixie ra
 abadan!»
 24 N a kolon n bɔɲe kui,
 Alatala nan na n harige ra.
 N xaxili tixi a tan nan na.
 25 Alatala fe fanyi rabama a fenma be,
 naxan xaxili tixi a ra.
 26 Mixi lan a xa sabari Alatala ya i naxan
 fama a rakiside.
 27 A lanma adama xa tɔɔre kolon a fonike
 temui.
 28 A xa dundu, a xa dɔxɔ a xati ma,
 barima Alatala nan a ragirixi a ma.

29 A xa a xun sin boxi, temunde Ala fama ne a xa dube suxude.

30 A xa a xere ti mixi be, naxan a ragarinma,

a xa tin na yaagi ra.

31 Marigi mu mixi ratutunma abadan.

32 A na mixi nde tooo, a man fama ne hinnede a ra a xa fonisireya kui.

33 A waxonfe xa mu a ra, a xa mixi rayaagi, a xa ibunadama tooo.

34 Mixi na geelimanie tooo a jaaxi ra boxi kui,

35 e na tinxintareya raba mixi ra Ala Xungbe ya i,

36 e na mixi tooonege a makiiti temui, Alatala mu a birin toma xe?

37 Nde noma fe ra, xa Ala xa mu a ragirixi?

38 Fe fanyi nun fe jaaxi, a birin mu kelima Ala Xungbe xui xa ma?

39 Munfe ra ibunadama a mawama,

xa a tooo soto a yete xa yunubi saabui ra?

40 Won xa won jere ki mato, won xa a igbe, won xa gbilen Alatala ma.

41 Won xa Ala maxandi won boje birin na, won xa won belexe ite Ala be naxan na koore ma.

Nama xa Ala maxandi

42 «Muxu xa yunubi nun matandi bara gbo, i fan mu dipexi muxu ma.

43 I xa boje xone bara lu muxu foxo ra, i bara faxe ti, i mu kinikini.

44 I bara nuxui ti won tagi, alako muxu xa maxandi naxa i li.

45 I bara muxu findi suuti ra jamanee tagi.

46 Muxu yaxuie birin bara e de ibi muxu xili ma.

47 Gaaxui nun boje mini bara no muxu ra, muxu xa fe findixi kanari nun gbaloe nan tun na.

48 N ya suusama yaye ra, n ma mixie xa gbaloe xa fe ra.

49 Danyi yo mu na n wafe ma, malabui yo mu na n be,

50 han beenun Alatala xa a ya ragoro won ma.

51 N bara kinikini ginemedie xa tooo ma.»

Annabi Yeremi xa Ala maxandi

52 Mixie bara n keri alo xoni, hali n mu fe jaaxi yo rabaxi e ra.

53 E bara n nagoro kolonyi kui, e nu fa gemee ragoro n ma.

54 Ye to din n xun na, n naxa a fala, «N bara loe!»

55 N naxa i tan Alatala xili kolonyi gbaata ma.

56 I fan naxa n xui me n to a fala, «I naxa tondi n xui ramede. Yandi, n mali.»

57 N to i maxandi, i naxa i maso n na, i a fala n be,

«I naxa gaaxu.»

58 Alatala, i bara n ma fe suxu, i bara n nii rakisi.

59 Alatala, i a toxi e fe naxee niyaxi n na. I xa n ma nondi makenen.

60 I bara a to e konkoxi n ma ki naxe, e yanfanteya naxan birin xirima n xun ma.

61 Alatala, i bara e xui me konbi ti ra, e yanfanteya naxan birin xirima n xun ma.

62 N gerefae xa woyenyi nun e xa mapoxunyi na n tan nan foxo ra loxo e birin.

63 A mato, xa e doxoxi, xa e tixi, e n tan nan findixi e xa sigie ra.

64 Alatala, i xa n gbejoxo e ma.

E naxan niyaxi n na, i xa na ragbilen e ma.

65 I xa e xaxili donxu, i e danka, barakatarepa xa bira e foxo ra.

66 Alatala, i xa boje xone xa lu e foxo ra, i xa e ba dunija bende fuji fari.

4

Darisalamu nama xa jaxankate

1 Xesema mu yilenma sonon, a mu seniyeen. Geme tofanyie bara ralatan ye taa tunxunye birin na.

2 Siyon die tide nu gbo alo xesema, konko yakosi e tide bara xurun alo feje e naxee yailanxi bende ra.

3 Hali wulabare gine xipe fima a xa die ma, konko n ma nama bara lu alo dingee naxee mu mixija rakamalixi.

E kobi alo sege.

4 Kaame bara a niya, diyore nenyi bara kankan a naxare.

Dimee taami maxarinma, konko mixi yo mu e kima.

5 Naxee nu donse fanyi donma, kaame bara e rabira taa kui.

Naxee ramoxi fe fanyi kui, e fa na pooge nan yegelenfe e belexee ra.

6 N ma nama xa jaxankate bara gbo dangife Sodomakae gbe ra, naxee halaki ya magire keren kui, mixi keren belexe mu din e ra.

7 E xa mangedie nu tofan dangi xesema ra, e nu fiixe dangi xipe ra.

E fate rayabu alo ye xora sinbonyi, e yatagi nu luxi ne alo diyaman.

8 Konko yakosi e fate bara tooo dangi tige ra,

e mu kolonma taa kui sonon.

E kiri fatuxi e xorie ma, a bara xara alo bole.

9 Naxee faxesa santidegema ra, e tan nan xun nu rafan dangi mixi birin na kaame naxee jaxankatafe.

Kaametoee bara xosi, e taganxi, e mu donse yo sotoma kore.

¹⁰ Dingee, marafanyi nu na naxee be,
e bara e yete xa die jin, e e don,
alako e xa balo alibalawi kui.

¹¹ Alatala xa xone bara kamali.
A bara a ralantan ye, a te xuru Siyon,
naxan bara yire tixie birin gan.

¹² Bɔxi mangee mu la a ra,
dunija mixie sese fan mu la a ra,
xa yaxuie noma sode Darisalamu naadde
ra.

¹³ Yi gbaloe kelixi a xa namijonmee xa
yunubie nan ma,
a nun a xa serexedubee xa fe kobi rabaxie
ma,

e tan naxee tinxintoe nii baxi.

¹⁴ Kono yakosi e jereema taa kui alo
donxuie,

mixi yo mu a belexe dinma e ra
barima wuli naxan goroma e ma,
a bara e findi seniyentaree ra.

¹⁵ Mixie luma gbelegele ra,
«Wo keli be! Wo tan mixi seniyentaree!
Wo keli be, wo keli be! Wo wo makuya
muxu ra!»

Na kui e naxa e gi sigafe ra jamanee ma.
Naakae fan bara a fala,

«E mu luma muxu xonyi kore!»

¹⁶ Alatala yete yati nan e rayensen ye,
a mu fa a joxo saxi e xon ma sonon.

A bara binye ba serexedubee yi,
xunnakeli mu na forie be sonon.

¹⁷ Muxu bara mali nde mame,
kono mixi yo mu fa.

Muxu bara muxu ya ti kira ra han muxu
ya bara raforo,

kono si yo mu fa muxu ratangade.

¹⁸ Muxu yaxuie nu muxu jere ki birin toxi,
alako muxu naxa fa mini taa kui.

Muxu xa fe danyi nu bara makore,
loxoe ghegbe mu nu luxi muxu be sonon,

barima muxu xa fe danyi nu bara ge a lide.

¹⁹ Muxu kerimae nu xulun dangi segee ra,
naxee na koore ma.

E naxa muxu keru han geyae fari,
e e noxun muxu ya ra, e muxu mame
burunyi.

²⁰ E naxa muxu rakisima fan suxu, Ala xa
Mixi Sugandixi.

Won nu bara a fala a xa fe ra,
«Muxu yiriwama ne a niini bun ma
jamanee tagi.»

²¹ I tan Edon pama naxan sabatixi Usu bɔxi
ma jalexin yire,

yakosi i na seewe kui,
kono i fan xa kiiti waxati na fafe.

I fama ne paxankate nun yaagi sotode.

²² Siyon pama, a gbe mu luxi i xa
paxankate xa dan.

Ala mu i xa konyiya rabuma,

kono i tan Edon pama,

Alatala fama ne i makiitide i xa yunubie
ma,
a xa i paxankata nee xa fe ra.

5

*Nama paxankataxi xa sali
Nama xa Ala maxandi*

¹ Alatala, muxu xa toore mato, muxu xa
yaagi igbe!

² Xoree bara muxu ke tongo.
Mixie bara sabati muxu xa banxie kui,
muxu kolonmae mu naxee ra.

³ Muxu bara findi misikiine babataree ra,
muxu ngae bara lu alo kaape ginne.

⁴ Muxu mu noma muxu xa ye minde,
fo muxu xa a sara kobra ra.
Muxu mu noma muxu xa yege fan gande,
fo muxu xa a sara.

⁵ Muxu paxankatamae doxoxi muxu fari.
Muxu bara tagan, malabui yo mu na.

⁶ Muxu bara muxu belexe itala Misira nun
Asiriya biri ra,

alako e xa muxu ki taami ra.

⁷ Muxu babae bara yunubi raba,
kono e mu na dunija sonon.
Muxu tan nan fa e xa fe kobie torumoe
xaninfe.

⁸ Konyie nan fa tixi muxu xun ma,
mixi yo mu na naxan muxu bama e yi ra.

⁹ Muxu baloe fenma wula i gaaxui kui,
barima santidegema kanyie na yire birin.

¹⁰ Kaame bara muxu waxo.

¹¹ Muxu yaxuie bara e waxonfe raba Siyon
nun Yudaya ginedimedie ra.

¹² E bara kuntigie gbaku wurie ma, e binye
ba forie yi.

¹³ Fonikee mengi dinma,
e yege maxanin han yege kote bara bira e
ma.

¹⁴ Forie bara ba e malanfe,
fonikee fan bara ba paxanaxafe.

¹⁵ Muxu boree bara ba seewafe,
muxu xa xulunyi bara masara sunnunyi
ra.

¹⁶ Xunnakeli bara ba muxu yi,
muxu bara makinikini muxu xa yunubie
xa fe ra.

¹⁷ Na nan a toxi, muxu boree tooroxi,
muxu ya fan bara raforo.

¹⁸ Siyon geya bara findi gbengberenyi ra,
a bara findi xulumasee majerede ra.

¹⁹ Kono i tan, Marigi Alatala, i tan nan
mange ra temui birin.

Danyi mu na i xa mangeya ma,
keli lanfanmae ma, sa doxo lanfanmae
birin na.

²⁰ Munfe ra, i fa neemuxi muxu ma yi
mooli ra,

ka i muxu rabepinma ne muxu xa simaya
birin kui?

²¹ Alatala, muxu ragbilin i ma,

muxu xa fa i ma alo a singe.
22 I meexi ne muxu ra kerenyi ra?
I xonoma ne muxu ma abadan?

Ala xa masenyi Annabi Esekiyeli be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Esekiyeli findixi Ala xa namijonme nan na Yudaya boxi ma. Ala nu bara nate tongo Yudayakae birin xa xanin konyiya kui Babilon boxi ma, alo a naxan naba Isirayilakae ra naxee nu sabatixi koola mabiri. Na birin fatanxi e xa yunubie nan ma.

Ala mu na rabaxi temui keren xa ra. A naxa a ragiri Babilonkae xa pama saxan xanin je fu nun solofere bun ma, beenun e xa Darisalamu kana kerenyi ra. Annabi Esekiyeli nu na pama firin nde ya ma, naxan sabati Babilon.

Na pama a mapoxun ne a e mu buma konyiya kui. E xa diine mixie nu a falama ne e be, a e gbilenma ne e xonyi heeri kui. Kono Ala naxa a masen e be Annabi Esekiyeli saabui ra, a e mu gbilenma mafuren mafuren e xa yunubie xa fe ra. E xa kuye batui nan a niyaxi e xa xanin Babilon boxi ma, e xa Ala xa paxankate xungbe soto konyiya kui.

Kono Ala xa namijonme xa masenyi mu danma menni xe. Annabi Esekiyeli naxa a masen e be a Ala fama ne kaabanakoe rabade e ragbilenfe ra Darisalamu. A naxe Alatala Xaxili Seniyenxi fama ne gorode e ma, a a niya e xa tuubi, e man xa Ala xa marafanyi kolon e boje kui. A ngaxakereenyie gbege mu nu laxi na masenyi ra, kono ndee naxa e xaxili ti na xibaaru fanyir a, e e tunnabexi na kui.

Annabi Esekiyeli naxa a masen e be, Ala fama a xa horomobanxi tide a firin nde ra ki naxe. Na tide nu gbo Isirayilakae be. Babilonkae to e xa salide xungbe kana, e naxa a mapoxun Ala nu bara a rabolo. Yi kitaabui nu a masenma ne e be a Ala nu bara e rabolo e xa yunubie xa fe ra, kono a mu tondima e raminide na paxankate kui, a e rakisi. Ala tantu, mixi naxan Ala xa heeri fenma, a a toma ne. Ala sago nan na ki.

Ala xa won mali birade a xa kira foxo ra, kira naxan won xaninma ariyanna. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Esekiyeli be

Ala a yete masenfe Annabi Esekiyeli be

¹ Ne tongo saxan nde, a kike naani nde, xi suuli nde ra, n nu na Isirayilaka suxuxie ya ma Kebara xure fe ma. Koore naxa

rabi, n naxa Ala xa laamatunyi to. ² Na je nu findixi Yudaya Mange Yehoyakini xa je suuli nde nan na konyiya kui. Na xi suuli nde ³ Alatala naxa masenyi ti n tan serexedube Esekiyeli be, Busi xa di. N nu na Kalidi boxi nan ma Kebara xure fe ma. Alatala xonye nu na n ma.

⁴ N naxa turunnaade to kelife koola mabiri, nuxui xungbe yanbama naxan nabilinxi naiyalanyi magaxuxi ra. A xori nu luxi ne alo wure raxunuxi. ⁵ Daalise naani nu na na te xoxora. E nu maniyaxi xeme nan na, ⁶ kono yatagi naani nun gabutenyi naani nu na na kankan ma. ⁷ E sanwurie nu tinxin, e sanbonbolae nu maniyaxi ninge toree nan na naxee yanbaxi alo wure gbeeli. ⁸ Mixi belexee nu na e be e gabutenyie bun ma e seeti naanie ma. Yatagie nun gabutenyie nu na e naani birin ma, ⁹ e gabutenyie nu doxoxi e bore ra. Na ki e mu nu e ya ragbilenma sigafe ra, e nu siga yare tun.

¹⁰ E yatagie nu na yi ki ne: yatagi adama daaxi, yatagi yete daaxi, yatagi ninge daaxi, nun yatagi sege daaxi nan nu na kankan be. ¹¹ E yatagie nu na na ki ne. Gabutenyi naani nu na kankan ma. Firin na seeti keren ma, naxee nu italaxi e bore fe ma. Gabutenyi firin nan fan nu e fatee makotoxi.

¹² Kankan nu biraxi Ala Xaxili nan foxo ra. Na kui, e mu nu e ya ragbilenma, e nu fa siga yare tun. ¹³ Na daaliseen lahale nu luxi ne alo te wolee nun te fulefulee. Na te yanbaxi nu a lintanma na daaliseen longori ra alo seyamakonyie. ¹⁴ Na daaliseen nu siga e gi ra, e xulun alo seyamakonyi.

¹⁵ N to nu yi daaliseen matofe, n naxa sanyi radigilinxi keren to boxi ma kankan seeti ma. ¹⁶ Nee nu yanbama alo diyaman, e birin nu maniya. E rafala ki nu luxi ne alo sanyi radigilinxi nu na sanyi radigilinxi gbete kui. ¹⁷ E ne sigama, e nu e jere ma e seeti naani nan ma, e mu nu e mafindima e xa jere kui. ¹⁸ E nu ite, e tofan, e luxi alo yae nu na e be.

¹⁹ Daaliseen na e jere, e sanyie fan e jere. E na te koore ma, e sanyie fan te. ²⁰ Ala Xaxili nu siga dede, e fan nu birama ne a foxo ra, a nun e sanyie, barima na daaliseen xaxili nu na e sanyie nan kui. ²¹ Na daaliseen na siga, e sanyie fan siga. Daaliseen na ti, e sanyie fan ti. Daaliseen na te koore ma, e sanyie fan te, barima na daaliseen xaxili nu na e sanyie nan kui.

²² Koore walaxe tofanyi alo diyaman nu italaxi e xun ma. ²³ Na daaliseen gabutenyi firin nu italaxi e bore seeti ma, gabutenyi firin nu e fate makotoxi. ²⁴ E e jere temui naxe, xui nde nu minima alo baa moronyi xui, alo Ala Senbema xui, alo soori gaali

xui. Daalisee na ti, e nu fa e gabutenyie iso.

²⁵ Na temui xui nde naxa mini koore walaxe fari naxan nu na daalisee xun ma, e gabutenyie isoxi. ²⁶ Se nde nu na na koore walaxe fari naxan nu luxi alo kibanyi naxan yailanxi diyaman na. Se nde nu na kibanyi kui naxan nu maniyaxi adamadi nde ra. ²⁷ A kanke nu yanbama alo wure raxunuxi, a sanyie fan nu yanba alo te. Naiyalanyi magaaxuxi nu na a rabillinyi birin ma. ²⁸ A yanbe nu luxi ne alo senkui naxan minima koore ma tune furu temui. N to na to, n naxa bira n na n yatagi rafelen boxi ma, n naxa xui nde me.

2

Alatala Annabi Esekiyeli xeeffe

¹ Alatala naxa a masen n be, «Adamadi, keli, n xa masenyi ti i be.» ² A fefe na woyenyi fala n be, Xaxili Seniyanxi naxa goro n ma, a n ti n sanyie xun ma. N naxa a xui me a falafe ra n be, ³ «I tan adamadi, n tan nan i xeeffe Isirayilakae ma, naxee bara muruta n ma, kelife e benbae xa temui ma han yi waxati. ⁴ N i xesma naxee xon, e tuli xoroxo. I xa a fala e be, «Alatala yi masenyi nan tixi.» ⁵ Bonsoe murutaxi nan e ra, konon e fama ne a kolonde namijonme nde bara lu e ya ma, hali e tondi i xui suxude. ⁶ I tan adamadi, i naxa gaaxu e ya ra, i naxa kontofili e xa woyenyi xa fe ra, hali na birin fa findi toore ra i be, e fa lu alo talie. I naxa gaaxu na bonsoe murutaxi ya ra. ⁷ Fo i xa n ma masenyi ti e be, hali e tondi e tuli matide i ra e xa matandi kui. ⁸ Konon i tan adamadi, i xa i tuli mati n xui ra, i naxa muruta alo yi bonsoe a rabama ki naxe. I xa i de rabi, i xa donse don n naxan soma i yi ra.»

⁹ Na temui n naxa belexe italaxi nde to n ya i, keedi mafilixi nu na a kui. ¹⁰ A naxa a itala n ya i, sebeli nu tixi a kui nun a fari naxan toore xoroxo xa fe masenma.

3

Annabi Esekiyeli xa xeeraya

¹ Alatala naxa a masen n be, «Adamadi, i xa yi keedi don, i sa masenyi tife Isirayila bonsoe be.» ² Awa, n naxa n de rabi, a naxa na keedi raso n de kui. ³ A man naxa a masen n be, «Adamadi, i xa yi keedi birin don n naxan soxi i yi ra.» N to a don, a nu joxun n de i alo kumi.

⁴ Na temui Alatala naxa a masen n be, «Adamadi, siga Isirayila bonsoe yire, i sa n ma masenyi ti e be. ⁵ N mu na i xeeffe jama xa ma, i mu naxan xa xui xoroxoe mema. N bara i xee Isirayila bonsoe nan ma. ⁶ N mu na i xeeffe bonsoe wuyaxi xa ma, i mu naxee xa xui falama, i mu naxee

xa xui mema. Xa a sa li n i xee ne nee fan ma nu, e i xui suxuma ne keren na. ⁷ Konon Isirayila tan mu wama a tuli matife i ra, barima e mu tinna n ma masenyi ra. E xaxili xoroxo, matandi bara e boje suxu. ⁸ Konon i ya xoroxoma ne dangife e tan na, n i xa limaniya xun masama ne. ⁹ N a niyama ne i xa i tunnabexi alo fanye, i xa senbe soto naxan xoroxo alo geme. I naxa gaaxu e ya ra, i naxa ifu e ya i de, hali e to findixi bonsoe murutaxi ra.»

¹⁰ Alatala naxa a masen n be, «Adamadi, I tuli mati n ma masenyi ra n naxan masenfe i be. I xa e ragata i boje ma. ¹¹ Yakosi i xa siga i xa jama yire, naxan na konyiya kui, i sa woyen e ra. I xa a fala e be, «Ala xa masenyi nan ya.» Xa e sa e tuli mati ba, xa e mu e tuli mati ba, i tan xa n ma masenyi ti.»

¹² Na temui Alatala Xaxili naxa n tongo, n naxa xui nde me n xanbi ra a falafe ra, «Matoxoe na Alatala noje kanyi be a sabatixi dennaxe!» ¹³ N naxa na daalisee gabutenyie xui me e garinfe e bore ra, a nun e sanyi digilinxie xui. Na senbe gbo. ¹⁴ Ala xaxili naxa n nate koore ma, n xanin. Xone nu bara n boje rate, konon Ala xonye naxa no n na. ¹⁵ Na kui n naxa n ma jama li naxan nu na konyiya kui Teli Abibi taa kui Kebara xure fe ma. N naxa xi solofere raba e tagi, n nakorixi kofu.

¹⁶ Xi solofere to dangi, Alatala naxa yi masenyi ti n be, a naxe, ¹⁷ «Adamadi, n bara i findi Isirayila bonsoe kantama ra. I na n ma masenyi me, i xa na fala e be. ¹⁸ N na a masen mixi jaaxi be, «I faxama ne,» xa i mu a rasi a xa gbilen fe jaaxi foxo ra alako a xa kisi, n a faxama ne a xa yunubi xa fe ra. Na kui n a nii sare maxorinna i tan nan ma. ¹⁹ Konon xa i bara a rasi, a fa lu a mu a yete ragbilen n ma, a faxama ne a xa yunubi kui, konon a lima ne i tan nii bara rakisi.»

²⁰ «Xa tinxintoe nde sa gbilen tinxinyi foxo ra, a kira gbete suxu, n a tooroma ne na kira xon, alako a naxa fa faxa. Xa i mu a rasi, a faxama ne a xa yunubi kui. A xa wali fanyie birin luma ne fu. Na kui n a nii sare maxorinna i tan nan ma. ²¹ Konon xa i bara a rasi alako a naxa yunubi raba, a fa a tuli mati i ra, a kisima i tan nan saabui ra. Na kui i bara i yete fan nakisi.»

²² Alatala xonye nu na n ma menni, a fa a masen n be, «Keli, mini filii ma. N sa woyenma i be menni ne.» ²³ N naxa keli, n siga filii ma. Menni n naxa Alatala xa noje to, alo n a toxi Kebara xure de ra ki naxe. N naxa n yatagi rafelen boxi ma. ²⁴ Alatala Xaxili naxa so n boje kui, a naxa n nakeli. A naxa a masen n be, «Siga i xonyi, i so banxi, i naade balan i yete xun na. ²⁵ I tan Adamadi, e i xirima ne luuti ra alako i

naxa so jama ya ma. ²⁶ N i nenyi xirima ne, alako i naxa no sese falade na bõnsõ murutaxi be. ²⁷ Kõõõ n ne wøyenma i be, n i nenyi fulunma ne, alako i xa a fala e be, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi wo be.> Xa a naxan kenan, a xa na rame. Xa a mu naxan kenan, a xa na lu na. Bõnsõ murutaxi nan e ra.»

4

Darisalamu suxuxi

¹ «I tan adamadi, i xa walaxe bende daaxi tongo, i fa pirinti korin a ma naxan misaalixi Darisalamu taa ra. ² I xa se ndee yaillan na walaxe rabilinyi ma naxan misaalixi gere ra Darisalamu xili ma. Bende nde malan misaali ra yaxuie fama tede tete ra naxan fari. Wuri die tongo naxee misaalixi wurie ra yaxuie naxee rawalima naade kanafe ra. Yonkindee yaillan misaali ra yaxuie luma dennaxe. ³ Wure nde ti i tan nun na walaxe tagi. Na xa findi misaali ra Darisalamu suxuma ki naxe. A xa findi tonxuma ra Isirayila bõnsõ be.»

⁴ «I xa i sa i koola seeti ma na walaxe ya i. Na misaalima Isirayila xa yunubie nan na, naxee luma i ma i xa xi xasabi. ⁵ I xa xi xasabi lanma e xa yunubi raba je xasabi nan ma. Na findixi xi keme saxan xi tongo solomanaani nan na. Isirayilakae xa yunubi kote doxõma i xun ma na ki ne.»

⁶ «I na ge na rabade, i man xa i sa i yirefanyi seeti ma. Na kui i xa Yuda bõnsõ xa yunubi kote tongo xi tongo naani bun ma, naxan a masenma e lu yunubi raba ra na je nan na. ⁷ I xa i ya ti na walaxe ra, i i belexe itala, i wøyen Darisalamu be n xili ra. ⁸ N i xirima ne luutie ra alako i naxa fa i mafindi i seeti nde ma, han i ge na waxati rakamalide.»

⁹ «Mengi xorie, toge, tenge, nun na maniye tongo, i e sa se sase kui taami yaillanfe ra i be na waxati. I fama ne na donde i saxi i seeti ma na xi keme saxan xi tongo solomanaani bun ma. ¹⁰ I xa na donse maniya giramu keme firin, keme firin ma, i naxan donma loxo yo loxo a waxati ma. ¹¹ I xa ye fan litiri tagi maniya, i naxan minma loxo yo loxo a waxati. ¹² I xa taami yaillan na mengi ra jama ya xori. I na gan mixi gbi ra.»

¹³ Na temui Alatala naxa a masen, «Na kui Isirayilakae fama ne taami seniyantare donde pamane gbetee tagi, n e rayensenma dennaxe.» ¹⁴ N naxa a yaabi, «N Marigi Alatala astofulah! N tan luma seniyeniyi nan kui. Kabi n dimedi temui n mu sese raharamuxi don, alo sube naxan faxaxi a yete ma, xa na mu a ra sube naxan ibõõxi sube xaape nde saabui ra.» ¹⁵ Na nan a ra, a naxa a fala n be, «Awa yire, i i xa taami

ganma ninge jape nan fari, n bara mixi gbi fe lu na.»

¹⁶ Na temui a naxa a fala n be, «Adamadi, n mu tinma baloe xa Darisalamu li. Taakae fama donse nun ye sotode a xuri xuri nan na, e fa lu tõe n nun kontõfli kui. ¹⁷ Baloe nun ye xurunma ne e yi, e fate jon e gaaxu e bore tofe ra. Na birin e lima e xa yunubi nan xa fe ra.»

5

Isirayila xa jaxankate

¹ «I tan adamadi, i xa i xunyi nun i dexabe bi. I na ge na rabade, i xa na xunxexe nun na dexabe itaxun doxo saxan na. ² Darisalamu xa suxui xi konti na ge kamalide, i xunxexe nun dexabe doxo keren gan taa pirinti ma. I xa doxo keren maxaba santidegema ra pirinti rabilinyi ma. I xa doxo keren woli koore ma, foye xa a rayensen. Na birin a masenma ne n fama i keride santidegema ra ki naxe. ³ Kõõõ i xa xunxexe dondoronti tongo, i nee noxun i xa dugi kui. ⁴ I man xa xunxexe nde woli te xõõra, naxan a masenma yi jaxankate fama ne dinde Isirayila bõnsõ birin na.»

⁵ «N tan Marigi Alatala nan yi masenxi: Darisalamu nan ya n naxan doxo sie tagi. Namanee nan na a rabilinyi birin ma. ⁶ Kõõõ a bara muruta n ma seriye nun n ma yaamarie ma a xa jaaxupa kui. A bara a kobe raso n na, a gbilen n foxõ ra.»

⁷ «N tan Marigi Alatala nan yi masenxi: Wo bara jaaxu dangife wo doxoõoree birin na. Wo to mu tinxi birade n ma kira foxõ ra, wo mu n ma seriye suxu. Hali wo doxoõoree xa seriye, wo mu a binyama.»

⁸ «N tan Marigi Alatala nan yi masenxi: N tan bara ti wo kanke Darisalamukae. N fama ne wo jaxankatade sie ya xori. ⁹ Wo to bira kuye xõnxie batufe ra, n fe rabama ne wo ra n mu naxan singe rabaxi, n mu naxan nabama yare. ¹⁰ Wo babae fama ne e xa die donde, wo xa die fama ne e babae donde. N wo jaxankatama na ki ne, naxee luxi n fa e rayensen pamane ma.»

¹¹ «N tan Marigi Alatala n bara n kali: Wo to n ma hõõõõbanxi rafe kuye jaaxie ra, wo fa batui raba n naxan xõõxi, n na n ma hinne bama ne wo yi ra, n mu kinikinima wo ma, n mu wo rakisima fefe ma. ¹² Wo xa jama doxo keren faxama ne wuganyi nun kaame ra. A doxo firin nde faxama santidegema nan na taa fari ma. A doxo saxan nde rayensen ye pamane ma, n e keru santidegema ra.»

¹³ «Na temui, n ma xõõõ danma ne. N gbe fama ne joxõde na kui. N na xõõõ e ma na ki, e fama ne a kolonde n tan Alatala bõõõ na ki naxe. ¹⁴ N i findima yire kanaxi nan na, si gbetee na naa to, e fa wo mabere.

¹⁵ N na ge wo naxankatade n ma xone kui, e fe paaxi falama ne wo xun ma, e wo konbi. Wo findima masenyi magaauxu nan na sie be naxee na wo rabilinyi. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹⁶ «N na n ma xali faxatise wolima ne wo ma, naxan lanxi kaame ma. Nee wolima ne alako n xa wo sonto. N luma ne wo xa kaame xun masa ra, wo xa baloe xa non feo. ¹⁷ N kaame radinma ne wo ma, n sube xaagne xema ne wo yire. Na birin wo xa die sontoma ne. Wuganyi, faxe, nun gere mu nonma wo tagi. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

6

Naxankate geyae fari

¹ Alatala naxa yi masenyi ti n be, ² «Adamadi, i ya rafindi Isirayila geyae ma, i xa n xui radangi e ma. ³ I xa a fala, «Isirayilakae, wo wo tuli mati wo Marigi Alatala xa masenyi ra. N naxe wo tan naxee na geyae fari nun gulunbae kui, n fama ne wo sontode santidegema ra, n wo xa kuye batudee kana. ⁴ Wo xa serexebadee kanama ne, wo xa surayi serexebadee yensen, wo faxa wo xa kuyee ya xori. ⁵ N wo tan Isirayilakae binbie luma ne na serexebadee rabilinyi, wo xorie rayensenma ne naa. ⁶ Wo sabati dede, wo xa taee nun wo xa batudee kanama ne. Wo xa serexebadee nun wo xa kuyee butuxunma ne, wo xa surayi serexebadee rabira. Wo xa wali birin xun nakanama ne. ⁷ Mixi gbegebe na faxa wo ya ma, wo fama a kolonde a Alatala na n tan nan na.»

⁸ «Kono n wo donxoe ratangama ne santidegema ma, n fa wo lu pamanee ma. ⁹ Na temui wo xa mixi naxee xaninxi konyiya kui, e fama ne ratude n ma. E fa e xa yanfanteya kolon n mabiri, e xa bire kuyee foxo ra, na birin bara n bope tooo. E na fahaamui soto e xa paaxupa ma, e bope fan toooma ne. ¹⁰ Na temui e a kolonma ne a Alatala na n tan nan na. N mu woyenxi fufafu ra n to yi gbaloe fe fala e be.»

¹¹ «Wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo wo belexe bonbo, wo wo sanyi ramaxa, a falafe ra, «Isirayila bonsoe xa paaxupa birin bara a niya e xa faxa gere, kaame, nun wuganyi ra. ¹² Naxee makuya, wuganyi nan nee faxama. Naxee makore, nee faxama gere nan kui. Naxee na ratanga na gbaloe ma, kaame nan nee fan faxama. N na n ma xone fulunma ne e xili ma. ¹³ E na e xa mixi binbie to e xa kuyee seeti ma na serexebadee yire geyae fari wurie bun ma e nu surayi fanyi ganma dennaxe serexe ra e xa kuyee be, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.

¹⁴ N fama ne n belexe italade e xili ma, e xa boxi fa kana kelife gbengberenyi ma han Dibila. Na kui e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

7

Isirayila xa fe raponyi

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe, ² «I tan adamadi, wo Marigi Alatala xui nan yi ki Isirayila bonsoe be, «Wo xa fe raponyi bara wo xa boxi tunxun naani birin li! ³ A gbe mu luxi n xa n ma xone radin wo ma, wo xa wo xa wali paaxi sare soto, wo xa fe xa non. ⁴ N mu kinikinima wo ma fefe ma. N wo xa wali kobi birin nagbilenna ne wo ma. Na kui wo fama ne a kolonde n tan nan na Alatala ra.»

⁵ «Wo Marigi Alatala xui nan yi ki, wo xa gbaloe magaauxu bara wo li. ⁶ Wo xa fe raponyi bara fa, a bara wo yire li, a bara keli wo xili ma! ⁷ Fe xoxoxoe bara wo li, wo tan naxee sabatixi Isirayila boxi ma. N ma kiiti loxoe bara fa. Seewe bara masara kontofili ra wo xa geyae fari. ⁸ A gbe mu luxi n xa n ma xone radin wo ma a paaxi ra. N wo makiitima ne wo xa wali paaxi xa fe ra, n wo xa yunubie sare ragbilen wo ma. ⁹ N mu kinikinima wo ma fefe ma. N wo xa wali kobi birin nagbilenna ne wo ma. Na kui wo fama ne a kolonde n tan nan na Alatala ra.»

¹⁰ «Na loxoe nan yi ki! Gbaloe bara ramini alo fuge minima sansi wuri ma ki naxe. Wo xa yete igboja bara dange. ¹¹ Wo xa fe kobi bara findi lususinyi ra n belexe kui. Nama yo mu luma wo xonyi, e harige birin nonma ne. ¹² Kiiti kuyati bara fa, na loxoe bara a li. Saresoe naxa seewa, saremati naxa sunnun, barima Alatala xa xone na tefe pama birin xili ma. ¹³ Saresoe mu sese fima sarematie ma e xa dunipeigiri kui, barima Ala xa nate mu masarama. E birin faxama ne e xa yunubie xa fe ra. ¹⁴ Hali e sara fe, e gere fe yailan, mixi yo mu sigama gere sode barima n ma xone bara din e birin na sinnanyi ma.»

¹⁵ «Gere na taa fari ma, wuganyi nun kaame na taa kui. Naxan na daaxa na faxama gere nan kui, naxan na taa kui na kanyi faxa kaame nun wuganyi ra. ¹⁶ Naxee na ratanga na ma, nee sa e nonxunma geyae nan fari. E wama ne alo kolokonde e xa yunubie xa fe ra. ¹⁷ E senbe nonma ne, e xinbie rakori. ¹⁸ E sunnunyi dugi nan nagoroma e ma, e e xunyi nun e dexabe bi yaagi kui. ¹⁹ E gbeti nun xema wolima ne tande alo se seniyentare, kono na sese mu findima kisi ra e be Ala xa xone loxoe. Na naafuli mu findima donse ra e be, barima a findi ne e ratantanse ra. ²⁰ E nu bara jplexin e xa xunmase fanyie ra,

e naxee rawalixi kuye jaaxie yailanfe ra. Na kui n nee findima ne se seniyyentaree ra, ²¹ n nee so e yaxui jaaxie yi ra naxee e rawalima fe kobi ra jamanee ma. ²² N na n kobe soma ne e ra. E fama ne sode n ma hōromōbanxi kui, e fe seniyyentaree raba naa, e n ma see muja.»

²³ «Yolonxonnyie xa yailan, barima wo xa boxi rafexi suute nun faxetie nan na. ²⁴ N mixi jaaxie nan nafama kelife jamanee ma, alako e xa wo xa banxie tongo, e xa wo rayaagi, e xa wo xa batudee mabere. ²⁵ Fe xōroxōe na wo li, wo bojesa fenma ne, kōno wo mu na toma fefe ma. ²⁶ Gbaloe luma fa ra ne a bore fōxo ra. Wo luma ne fe xōroxōe me ra. Wo xibaaru fanyii fenma ne namijonme ra, kōno marasi yo mu luma serexedube nūn forie yi ra. ²⁷ Mange luma ne sunnun na, a xa kuntigie nimisa, a xa pama birin seren gaaxui kui. N e makitima e jere ki nan ma, alo e darixi a ra ki naxe. Na temui e a kolonma ne n tan nan na Alatala ra.»

8

Kuye batufe Ala xa hōromōbanxi kui

¹ A je senni nde, kike senni, xi suuli nde ra, n nu dōxōxi n ma banxi nan kui, Yuda forie fan nu na n seeti ma. Na temui Muxu Marigi Alatala naxa a senbe masen n be. ² N naxa laamatunyi to naxan lanxi xeme nde ma naxan sanyie nu luxi alo te, a kanke nu yanbama alo bafata raxunuxi. ³ A naxa a belexe itala, a n xunsexe suxu. Ala Xaxili Seniyyenxi naxa n tongo, a n ite koore nun boxi tagi, a fa laamatunyi masen n be. N naxa Ala xa hōromōbanxi to Darisalamu. N to na sode de li naxan nu na kōola ma, n naxa kuye nde to naa naxan Ala raxōnoma. ⁴ Isirayila Marigi Ala xa nore fan nu na menni, alo n a to ki naxe a singe ra fiili ma.

⁵ Ala naxa a masen n be, «I tan Adamadi, i ya ti kōola biri ra.» N to n ya rasiga naxa, n naxa na kuye to hōromōbanxi sode de kōola biri ra, naxan Alatala raxōnoma. ⁶ Ala naxa a masen n be, «Adamadi, i bara Isirayila bōnsōe xa wali jaaxi to, wali naxan a niyama n xa n maaxuyi n ma hōromōbanxi ra? I fama ne fe gbete tode naxee jaaxu na be.»

⁷ Ala naxa n xanin hōromōbanxi sode de gbete ra. Menni n naxa yale nde to tete ma. ⁸ A naxa a masen n be, «Adamadi, i xa na yale raxungbo.» N to na raba, n naxa naade nde to. ⁹ A naxa a masen n be, «I xa so naa jama xa wali jaaxi matode.» ¹⁰ N to so menni kui, n naxa bubusee, sube raharamuxie, nun Isirayila bōnsōe xa kuye birin xa pirinti to na banxi xale rabilinyi ma. ¹¹ Isirayila fori tongo solofere nun

Safan xa di Yaasaniya nu na menni, surayi ganse suxuxi kankan yi ra, tuuri nu fa te a fa menni rafe.

¹² Ala naxa a masen n be, «Adamadi, i bara Isirayila bōnsōe forie xa wali to, e naxan nabafe dimi kui e xa kuyee ra? E naxe, «Alatala mu won toxi feo. A bara won ma boxi rabolo.» ¹³ Ala man naxa a masen n be, «I fama ne fe gbete tode naxee jaaxu na be.»

¹⁴ Na temui a naxa n xanin Alatala xa hōromōbanxi sode de ra kōola mabiri. N naxa gine ndee li menni, e dōxōxi, e jōnfe rabafe kuye nde be naxan xili Tamusu. ¹⁵ A naxa a masen n be, «Adamadi, i bara a to? I fama ne fe gbete tode naxee jaaxu na be.»

¹⁶ A naxa n naso Alatala xa hōromōbanxi xa tete kui. N naxa mixi mōxōjen nun suuli to hōromōbanxi sode de ra, gbutunyi nun serexebade tagi, e kobe soxi Alatala xa banxi ra, e ya rafindixi sogetede ma e nu suyidi soje be. ¹⁷ Ala naxa a masen n be, «Adamadi, i bara a to? Fe xuri di nan yi ra Yudayakae na naxee rabafe be? E man na fe jaaxi nan nabama boxi birin kui, fe naxan n naxōnoma han. A mato e na kuye salonsee sunbufe ki naxe. ¹⁸ Na kui n na n gbe jōxōma n ma xōne kui. N mu kinikinima e ma, n mu gbilenma na jaxankate fōxo ra. Hali e n maxandi e xui itexi ra, n mu n tuli matima e ra fefe ma.»

9

Kuye batuuie xa faxe

¹ Na temui n naxa Ala xui itexi me, a naxe, «Taa kantamae, wo xa fa wo xa geresosee ra!» ² Xeme senni naxa mini naade fuge biri ra, naade naxan ya rafindixi kōola ma, birin nun a xa geresose ra a belexe i. Xeme gbete nu na e ya ma, dugi fiixe ragoroxi a ma, sebeli ti se nu na a belexe i. E naxa fa, e ti serexebade fe ma, naxan yailanxi wure gbeeli ra.

³ Isirayila Marigi Ala xa nore naxa keli malekee sawuree xun, a nu magoroxi naxee fari, a a xun ti banxi sode de ra. Alatala naxa na xeme xili dugi fiixe ragoroxi naxan ma, sebeli ti se nu na naxan belexe, ⁴ a a masen a be, «I xa i jere Darisalamu taa kui tonxuma safe ra xeme birin tigi ra, naxee na tōrofe, naxee na wafe yi fe jaaxie xa fe ra naxee rabama Darisalamu.»

⁵ A man naxa a masen a booree be n ya xori, «Wo bira yi xeme fōxo ra, wo xa faxe ti kinikinitarepa kui! ⁶ Wo xa mixi birin faxa, forie, segetalae, sungbutunyyie, ginee nun dimedie. Kōno tonxuma na naxee tigi ma, wo nee lu na! Wo xa yi wali folo n ma hōromōbanxi seniyyenxi yire.» Na

kui e naxa na forie faxa naxee nu tixi horomobanxi ya ra. ⁷ A man naxa a masen e be, «Hali a findixi fe seniyentare nan na, wo xa n ma horomobanxi xa tete rafe binbie ra! Yakosi, wo siga!» Na kui e naxa mini, e faxe belebele ti taa kui.

⁸ E nu faxe tima temui naxe, n naxa n felen boxi ma n keren. N nu n mawafe Ala be a falafe ra, «N Marigi Alatala, i wama Isirayila bonsoe birin sontofe ne i xa xone kui naxan na tefe Darisalamu taa kui?» ⁹ A naxa n yaabi, «Isirayila nun Yuda bonsoe xa yunubi gbo! E luma faxe ti ra temui birin, e fe tinxintaree raba boxi birin kui. E naxe, «Alatala bara yi boxi rabolo, a mu won ma fe toma sonon.» ¹⁰ Na kui n mu kinikinima e ma fefe ma. N e xa wali jaaxi sare ragbilenma ne e ma a xoxoxoe ra.»

¹¹ Na temui na xeme dugi fiixe ragoroxi naxan ma, sebeli ti se suxuxi naxan yi ra, a naxa gbilen, a dentege sa a xee ma be, «N bara ge i xa yaamari rabade.»

10

Ala xa nore xa keli a xa horomobanxi xun

¹ Na laamatunyi kui n naxa kibanyi nde to malekee xun ma naxan nu luxi alo diyaman maniye. ² Alatala naxa a masen xeme be dugi fiixe nu ragoroxi naxan ma, «I xa so malekee bun ma, sanyi radigilinxie na dennaxe, i xa te wolee tongo, i e rayensen taa ma.» A naxa na raba n ya xori.

³ Na malekee nu tixi horomobanxi yirefanyi ma na xeme so temui naxe. Kunda nu na horomobanxi tete kui. ⁴ Alatala xa nore naxa keli na malekee xun ma, a siga horomobanxi sode de ra. Kunda naxa horomobanxi rafe, Alatala xa nore xa yanbe fanyi nu na tete birin kui. ⁵ Na malekee gabutenyie xui nu mema boore tete kui, a nu gbo alo Ala Senbema woyen xui.

⁶ Alatala to xeme yamari, dugi fiixe nu ragoroxi naxan ma, a xa te wolee tongo se digilinxie tagi malekee bun ma, a naxa so, a sa ti naa. ⁷ Na maleke keren naxa te wole ndee ko, a a sa na xeme belexe i. Na naxa a rasuxu, a mini. ⁸ Mixi belexe maniye nan nu minima na malekee gabutenyie bun ma.

⁹ N naxa sanyi radigilinxie naani to malekee fe ma, keren keren nu na kankan bun ma. E nu mayanbama alo diyaman maniye. ¹⁰ Na sanyi radigilinxie naani birin nu maniya, kankan luxi alo a nu na sanyi radigilinxie gbete nan kui. ¹¹ E ne sigama, maleke yatagi nu tixi dennaxe ra e nu e jere ma menni biri ne, hali na sanyi to nu a mafindima. ¹² Yae nu na na maleke

naanie birin fatee ma, a nun e farie ma, e belexe ma, e gabutenyie ma, nun e sanyi radigilinxie naanie ma ¹³ N naxa a me, e na sanyi radigilinxie xilima «sanyi firi firi.» ¹⁴ Yatagi naani nan nu na na malekee birin be. Keren nu luxi ne alo maleke yatagi, a firin nde nu luxi ne alo mixi yatagi, a saxan nde nu luxi ne alo yete yatagi, a naani nde nu luxi ne alo sege yatagi.

¹⁵ Na temui na malekee naxa keli. E nu maniyaxi na daalisee nan na n nu bara naxee to Kebara xure de ra. ¹⁶ Na malekee ne e jere ma, e nun na sanyi radigilinxie nan a ra. E na e gabutenyie itala e xa keli, e nun na sanyie nan a ra. ¹⁷ E na ti, e nun e sanyie nan a ra, e na te, e nun e sanyie nan a ra, barima na daalisee nii nu na e sanyi radigilinxie nan kui.

¹⁸ Na temui Alatala xa nore naxa keli horomobanxi sode de ra, a sa a magoro na malekee xun ma. ¹⁹ E naxa e gabutenyie itala, e keli boxi ma n ya xori e nun e sanyi radigilinxie ra. E naxa e sa ti Alatala xa horomobanxi de ra sogetede biri ra. Isirayila Marigi Ala xa nore nu na e xun ma.

²⁰ A rajonyi n naxa a kolon n na daalise naani n naxee toxi Kebara xure de ra, e nu maniyaxi malekee nan na. ²¹ Yatagi naani nun gabutenyie naani nu na e birin ma. Belexe fan nu na e gabutenyie bun ma. ²² E yatagie nu maniyaxi yatagie nan na n naxee to Kebara xure de ra. E birin nu sigama yare nan tun.

11

Darisalamu xa jaxankate nun Isirayila xa boje masare

¹ Na temui Ala Xaxili Seniyenxi naxa n tongo menni, a n xanin Alatala xa horomobanxi naade ra, naxan na sogetede biri ra. Xeme moxonen nun suuli nu na menni. Nama kuntigie Asuru xa di Yaasaniya nun Benaya xa di Pelataya fan nu na e ya ma. ² Alatala naxa a masen n be, «Adamadi, yi mixie na fe jaaxi kui. E wama jama ratantanfe e xa marasi ra. ³ E naxe, «Hali won mu banxi ti, barima yi taa luxi ne alo tunde won jinma naxan kui.» ⁴ Na kui i tan adamadi, i xa n ma woyenyi radangi e ma.»

⁵ Na temui Alatala Xaxili Seniyenxi naxa goro n ma, a yi masenyi ti n be n xa a radangi e ma, «Alatala xa masenyi nan ya: Wo tan Isirayila bonsoe, n wo xa mapoxunyi kolon. ⁶ Wo bara mixi gbege faxa yi taa kui, wo bara e binbie lu kira ra. ⁷ Na kui n tan, wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Wo binbie naxee wolixi kira ra, e findixi subee nan na naxan fama gande yi tunde kui, konon n wo tan kerima ne.

⁸ Wo to gaaxuxi gere ya ra, n gere rafama ne wo ma! N tan Alatala xui nan ya. ⁹ N wo raminima ne taa kui, n wo sa si gbete sagoe. Na nan findima wo xa paxankate ra. ¹⁰ Wo faxama gere nan kui Isirayila naaninyi ra. Na kui wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra. ¹¹ Yi taa mu findima wo be tunde ra, wo tan mu findima sube ra naxan ganma be taa kui. N wo tan makiitima Isirayila naaninyi nan na. ¹² Wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra, wo tondi birade naxan xa yaamarie foxo ra. Wo bara n ma seriye rabolo, wo bira si gbetee xa seriye foxo ra.»

¹³ N to ge na masenyi falade, Benaya xa di Pelataya naxa faxes. N naxa n yatagi rafelen boxi ma keren na, n fa a fala n xui itexi ra, «N Marigi Alatala, i wama Isirayila mixi donxoe birin sontofe ne?» ¹⁴ Alatala naxa n yaabi, ¹⁵ «Adamadi, Darisalamukae na a falafe i baribooree nun Isirayila bomsœe birin be e xa e makuya Alatala ra, barima e naxe yi boxi findixi e gbe nan na. ¹⁶ Na kui i xa a fala e be, «Alatala xa masenyi nan ya. Hali n e makuya, n e xanin pamanee ma, n luma ne e seeti ma menni fan.»

¹⁷ «I xa yi masenyi ti: «Wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya. N wo malanma ne kelife pamanee tagi wo yensenzi dennaxe, n man Isirayila boxi so wo yi ra.»

¹⁸ «E gbilenma ne e xa boxi ma, e fa kuye jaaxie birin ba naa. ¹⁹ N e boje findima boje keren nan na. N xaxili neene so e yi ra. N e xa boje xoxoxe bama ne, n boje fanyi so e yi ra, ²⁰ alako e xa bira n ma yaamarie foxo ra, e xa n ma seriye binya. E findima n ma pama nan na fa, n tan findi e Marigi Ala ra. ²¹ Kono mixi naxee birama e xa kuye batufe foxo ra, n e xa wali jaaxi sare ragbilenma ne e ma. Alatala xui nan na ki.»

²² Na temui na malekee naxa e gabutenyie itala nun e sanyi radigilinxie, Isirayila Marigi Alatala xa nore nu na e xun ma. ²³ Alatala xa nore naxa keli taa kui, a sa a magoro geya fari naxan nu na sogetede. ²⁴ Na laamatunyi kui, Ala Xaxili Seniyenxi naxa n tongo menni, a n xanin Isirayila bomsœe yire naxan nu na konyiya kui Kalide boxi ma. Laamatunyi to kon, ²⁵ n naxa Alatala xa masenyi birin nadangi e ma, a naxee masen n be.

12

Taali konyiya xa fe ra

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe, ² «Adamadi, i na bomsœe murutaxi nan tagi yi ki. E ya na na, kono e mu se toma. E tuli na na, kono e mu fe mema, barima bomsœe murutela nan e ra. ³ Adamadi,

i naxan nabama, i xa kote yailan alo i na sigafe konyiya nan kui. I xa mini e ya xori yanyi xare ra alo mixi suxuxi naxan xaninfe pamanee ma. Na kui, hali e findixi bomsœe murutaxi nan na, e fama ne fahaamui sotode i xa taali kui. ⁴ I xa i xa kote yailan yanyi ra e ya xori. Nunmare temui i xa mini taa kui e ya xori alo i na sigafe konyiya nan kui pamanee ma. ⁵ I xa yale ti taa tete ma e ya xori, i fa mini na kui a nun i xa kote. ⁶ I xa i xa kote doxo i tunki ma e ya xori, i mini nunmare temui. I xa i yatagi makoto alako i naxa no boxi tode. Na birin bara findi tonxuma ra Isirayila bomsœe be.»

⁷ N naxa na raba alo Ala a masen n be ki naxe. N naxa n ma kote yailan yanyi xare ra. Nunmare ra, n naxa yale ti taa tete ma n belexe ra, n fa mini n ma kote ra e ya xori. ⁸ Na kuye iba, Alatala naxa n maxorin, ⁹ «Adamadi, yi bomsœe murutaxi mu i maxorin nu, i na fe naxan nabafe? ¹⁰ A fala e be, «Alatala yi nan masenxi: Yi kiiti saxi Darisalamu mangee nun Isirayila bomsœe nan birin ma naxee sabatixi be.» ¹¹ A fala e be, «N tan findixi wo be tonxuma nan na. N naxan nabaxi na ki, na nan fama rabade wo fan na. E wo suxuma ne, e wo xanin konyiya kui pamanee ma.»

¹² «Mangee naxan na e xun ma, a a xa kote doxoma a tunki nan ma nunmare temui, a a gi. E yale tima ne taa tete ma alako a xa mini na ra. A a yatagi makotoma ne alako a naxa boxi to. ¹³ N na n ma yele italama ne a xun ma, n ma gantanyi a suxu. N a xaninma ne Babilon, Kalidi bomsœe xa boxi ma, kono a mu menni toma a ya ra. A faxama naa. ¹⁴ N fama ne a xa mixi birin nayensende, a xa kuntigie nun a xa soorie. N e birin nakerima ne santidegema ra.»

¹⁵ «N na e keru pamanee ma dunipa yire birin, e a kolonma ne na kui a n tan nan na Alatala ra. ¹⁶ Kono n mixi ndee ratangama ne e ya ma gere kui, n e ratanga kaame nun wuganyi ma, alako e xa no e xa wali kobie mataalide si gbete be e na lu dennaxe. E a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

¹⁷ Alatala naxa a masen n be, a naxe, ¹⁸ «Adamadi, i ne i degema temui naxe, i xa seren gaaxui ra. I ne ye minma temui naxe, i imaxa kontofili ra. ¹⁹ A fala pama be, «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi Darisalamukae nun Isirayilakae xa fe ra. A naxe e e degema gaaxui nan kui, e ye min kontofili ra, barima gbaloe jaaxi a niyama ne harige birin ba e xa boxi ma. ²⁰ Taae kanama ne, boxi xara. Na kui wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

²¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe, ²² «Adamadi, munse na yi taali woyenyi ra, naxan na falafe wo tagi Isirayila boxi ma?»

Na taali naxe, <Loxoee na e ikuyafe de, kono Alatala xa laamatunyi mu kamalixi fefe ma.> ²³ A fala e be, <Alatala yi nan masenxi: N fama ne na taali woyenyi ifale dande. Mixi yo mu na falama sonon Isirayila boxi ma.> A fala e be, <A gbe mu luxi laamatunyi birin xa kamali. ²⁴ Wule laamatunyi nun wule masenyi jonma ne sematoe yi ra Isirayila bonsoe ya ma. ²⁵ Kono n tan Alatala na naxan masen, na kamalima ne a waxati ma. N fama n ma masenyi rakamalide wo tan murutelae nan be. Alatala xui nan na ki.>>

²⁶ Alatala naxa a masen be, a naxe, ²⁷ <Adamadi, Isirayila bonsoe luma ne a fala ra i xa laamatunyi fe masen naxan buma a fa raba. A naxe namijonme xa masenyi mu kamalima fo ne wuyaxi na dangi. ²⁸ Na kui, a fala e be, <Alatala yi nan masenxi: N mu dugundima n ma masenyi rakamalide sonon. N naxan masenxi, na fama ne rabade. Alatala xui nan na ki.>>

13

Sematoe wule falee

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe, ² <Adamadi, i xa masenyi ti n xili ra Isirayila namijonmee be. A fala e be, naxee masenyi tima e yete boje ma fe ma, i naxe, <Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra! ³ Alatala xa masenyi nan ya: Naxankate na namijonme wule falee be, naxee birama e yete xaxili foxo ra, e mu laamatunyi yo toxi. ⁴ Isirayila, wo xa namijonme wule falee luma ne alo xulumasee banxi kanaxi kui. ⁵ Wo mu Isirayila xa tete yailanxi alako a xa ti gere kui Alatala xa loxo. ⁶ E xa laamatunyie findixi wule nan na. E xa masenyi mu findixi nondi ra fefe ma. E naxe, Alatala xui nan na ki, a fa li Alatala xa mu e xexi. E wama na xa kamali tun. ⁷ Fu xa mu na wo xa laamatunyie nun wo xa masenyie ra? Wo a falama, Ala xui nan na ki, a fa li n tan Ala xa xui mu a ra!>>

⁸ <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi wo xa fe ra, a naxe: <N bara keli wo xili ma wo xa wule masenyie nun wo xa wule laamatunyie xa fe ra. Alatala xui nan na ki. ⁹ N na n belexe italama ne namijonme wule falee be, naxee wule laamatunyie nun wule masenyie xa fe falama. E mu luma n ma pama kuntigie ya ma, e xili bama ne Isirayila xa taruxui kui, e mu soma Isirayila boxi ma sonon. Na kui wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.>>

¹⁰ <E to fa na n ma pama raloe fe ne na ki a falafe ra, <Wo boje xa sa,> kono a fa li gbaloe na na. E tete kobi nan ti, e fa a penti a fiixe ra. ¹¹ A fala e be na tete birama ne. Turunnaade nun tune xungbe na fa,

balabalanyi goroma ne. ¹² Na tete na bira, a mu falama xe wo be, <Wo mu a pentixi xe? Munse fa niyaxi?>

¹³ <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: <N turunnaade xungbe radinma ne wo ma n ma xone kui, tune belebele nun balabalanyi sinma ne wo ma senbe ra, a kasare ti. ¹⁴ N tete rabirama ne, wo naxan pentixi, n a sanbunyi maba. A na bira wo ma, wo faxa a bun ma. Na temui, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra. ¹⁵ N na n ma xone birin naminima ne na tete ma, nun mixi naxee a pentixi. N a falama ne wo be, Tete mu na sonon, naxee fan a pentixi, nee fan mu na sonon. ¹⁶ Nee findixi na namijonme wule falee nan na, naxee xa woyenma Darisalamu xa fe ra, a bojesa xa fe fala e be, a fa li gbaloe nan tun nu na fafe e ma. Alatala xui nan na ki.>>

¹⁷ <Yakosi adamadi, i ya raffindi i xa pama xa gine dimedie ma, naxee namijonme masenyi tima e yete boje ma fe ma. I xa masenyi ti e xili ma, ¹⁸ a falafe ra, <Alatala yi nan masenxi e be, <Naxankate na ginee be naxee belexekonnasoe yailanma karafilii ra, xa na mu a e mafelenyie yailan mixi ratantanfe ra. Wo a mapoxunxi ne a wo na n ma mixie ratantan, wo mu toore sotoma na kui? ¹⁹ Wo bara n mabere donse di xa fe ra. Wo to wule fala n ma pama be naxan a tuli matima wule ra, wo bara mixi faxa naxan mu nu lanma a xa faxa, wo bara mixi lu naa naxan mu nu lanma a xa lu naa.>>>

²⁰ <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: <Wo xa karafilie mu rafan n ma, wo mixi ratantanma naxan na alo gantanyi sama xonie be ki naxe. N na karafilie bama ne wo belexe ra, n xoreya fima ne mixi ma wo naxan suxu gantanyi kui alo xonie. ²¹ N wo xa mafelenyie bama ne wo ma, n na n ma pama ba wo xa noe bun ma. Na kui wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra. ²² Wo bara limaniya ba tinxintoe yi ra wo xa wule ra, n nu wama naxan malife. Wo bara tinxintare rasi e xa lu e xa fe paaxie kui, n nu wama naxan nakisife. ²³ Wo to na mooli raba, wo mu wule masenyi tife sonon, wo mu luma sematoe xa wali kui. N fama ne n ma pama ratangade wo belexe. Na kui wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.>>

14

Ala xa kate Isirayila boje raghilenfe a ma

¹ Isirayila fori ndee naxa fa n xonyi. E to doxo, ² Alatala naxa a masen n be, ³ <Adamadi, yi mixie bara kuyee fe tongo e a sa e nii ra, e fe paaxie suxu naxee

e rabirama. A lanma n xa tin e xa n maxandi? ⁴ A fala e be, «Wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Isirayilaka naxan yo kuye fe sa a nii ra, a fe paaxi suxu naxan a rabirama, a na siga namijonme yire Ala maxandide, n a xa duba mafindima a xa yunubi raba xasabi nan ma. ⁵ N yi rabama ne alako n xa Isirayila bonsoe bope rafindi n ma, hali e to bara e makuya n na e xa kuye batufe ra.»

⁶ «A fala Isirayila bonsoe be, «Wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo tuubi, wo gbilen wo xa kuye batufe foxo ra, wo wo kobe so wo xa fe paaxie ra! ⁷ Isirayilakae birin, xa na mu a ra wo xa xopee, mixi yo naxan kuye fe sama a nii ra, a fe paaxi suxu naxan a rabirama, na kanyi na siga namijonme yire n maxandife ra, n tan Alatala yati fama na kanyi yaabide. ⁸ N tima ne a kanke, n a findima misaali nan na pama be, a xili findi konbi ra e ya ma. N a kerima ne n ma pama ya ma. Na kui wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

⁹ «Xa na namijonme fa tin masenyi falade n xili ra, n tan yati bara a madaxu a xa na raba. Na kui n na n belexe itala a xili ma, n a xa fe xun nakana n ma pama Isirayila ya ma. ¹⁰ E bara yunubi soto na kui, namijonme yo, nun mixi yo naxan maxandi tima a saabui ra. ¹¹ Na temui Isirayila bonsoe mu luma e makuya ra n na, e seniyentarepa bepinma ne. E findima ne n ma pama ra, n fan findi e Marigi Ala ra. Alatala xui nan na ki.»

¹² Alatala naxa a masen n be, a naxe, ¹³ «Adamadi, xa pama nde n bepin e xa yunubie xa fe ra, n fama ne n belexe italade e xili ma, n e xa baloe jon, n kaame radin e ma, n e xa mixie nun e xa xurusee faxes. ¹⁴ Hali Annabi Nuha, Annabi Daniyeli, nun Annabi Ayuba nu na e ya ma nu, pama noma kiside e xa tinxinyi gbansan nan saabui ra. Alatala xui nan na ki.»

¹⁵ «Xa n sube xaapee radin na boxi ma e xa dimee faxes, mixi birin xa keli naa na subee xa fe ra, ¹⁶ hali na namijonme saxan sa lu naa, n tan wo Marigi Alatala bara n kali, pama mu noma e xa die rakiside. Na namijonmee gbansan nan kisima, boxikae tan loe.»

¹⁷ «Xa n gere rabula na boxi ma, n fa a fala «Santidegema xa be kana,» n fa a niya na boxikae nun e xa xurusee birin xa sonto, ¹⁸ hali na namijonme saxan sa lu naa, n tan wo Marigi Alatala bara n kali, pama mu noma e xa die rakiside. Na namijonmee gbansan nan kisima.»

¹⁹ «Xa n wuganyi radin na boxi ma e xa mixi birin nun e xa xurusee faxes fe ra n ma xone xa fe ma, ²⁰ hali Annabi Nuha, Annabi

Daniyeli, nun Annabi Ayuba sa lu naa, n tan wo Marigi Alatala bara n kali, pama mu noma e xa die rakiside. Nama noma kiside e xa tinxinyi gbansan nan saabui ra.»

²¹ «Wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo xa fe xoxoxoma ne dangife na tan na n na n ma kasare naani ti wo be, naxee findixi gere, kaame, sube xaapee, nun wuganyi ra. Na birin wo xa mixie nun wo xa xurusee sontoma ne. ²² Kono wo xa di ndee fama ne ratangade na ma. E fama ne wo yire, wo fa seewa e jere ki matofe ra, wo fa madundu gbaloe xa fe ra n naxan nagirixi Darisalamu ma. ²³ Wo madundui sotoma ne e jere ki matofe ra, barima wo fama ne a kolonde a n na birin naba fe nde nan ma. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

15

Darisalamu xa paxankate

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe: ² «Adamadi, weni bili fan fotonyi wuri salonyi be? ³ Weni bili wuri rawalima a xa findi se gbaku se ra, xa na mu a ra se gbete naxan tide na na? ⁴ Na wuri mooli na gan, keli a xunyi ma han a sa doko a xore ra, a noma rawalide se nde ra fa? ⁵ Xa a mu nu noma rawalide se nde ra a to nu sixi, a na gan, tide yo mu luma a ma soton.»

⁶ «Na kui, wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya: N fe rabama ne Darisalamukae ra, alo n fe naxan naba na weni bili wuri ra n naxan ganxi. ⁷ N tima ne e kanke. Hali e mini te i, na te fanma e donde. N na ti e kanke ma, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra. ⁸ N e xa boxi xun nakanama ne, barima e bara n yanfa. Alatala xui nan na ki.»

16

Isirayila xa yene Ala mabiri

¹ Alatala naxa yi masenyi ti n be, a naxe: ² «Adamadi, Darisalamu rakolon a xa fe kobie ra. ³ A fala a be, «I Marigi Alatala yi nan masenxi: I barixi Kanaan boxi nan ma, Amorika nan nu na i baba ra, i nga findixi Xitika nan na. ⁴ I barixi loxoe naxe, mixi yo mu wo furixuli xaba, e mu i maxa ye nun foxe ra alako i xa seniyen, e mu i mafilin dugi kui. ⁵ Mixi yo mu kinikini i ma na fe mooli rabafe ra. E i woli burunyi, barima i nu mapaaxin birin be.»

⁶ «N nu na dangife i yire temui naxe, n naxa i to i na i nii magagafe i saxi wuli xora. N naxa a fala i be, «I xa kisi.» ⁷ N naxa i ramo alo sansi moma ki naxe. I bara findi ginedimedi tofanyi ra. I fate bara mo, i xunsexe bara kuya, kono han na temui dugi mu nu ragoroxi i ma. I mageli nan nu a ra.»

⁸ «Temui nde to dangi, n naxa a to i findixi sungbutunyi ra. Na kui n naxa n ma dugi sanbunyi felen i ma i suturafe ra, a findi saate ra won tagi. Na kui i findixi n tan nan gbe ra, i Marigi Alatala.»

⁹ «N naxa i maxa ye ra, n wuli ba i ma, n fa ture xiri fanyi so i ma. ¹⁰ N naxa dugi fanyi dege i be, n na ragoro i ma. N naxan sankiri fanyi so i sanyi. ¹¹ N naxa i raxunma belexe rasoe nun konmagore ra. ¹² N naxa xurunde sa i jwe ra, n tulirasoe sa i tulie ra, n mangex tonxuma dusu i xun na. ¹³ I nu raxunmaxi xema nun gbeti nan na, i nu maxirixi dugi tofanyie nan na, i nu donse fanyi donma naxan findi kumi nun ture ra. I xa tofanyi xun nu fa masa tun, mangeya naxa radaxa i be. ¹⁴ I xili naxa din pamancee ra i xa tofanyi xa fe ra, barima tofanyi kamalixi nan nu a ra i xa nore saabui ra n naxan fixi i ma. Alatala xui nan na ki.»

¹⁵ «Kono na temui i naxa la folo i xa tofanyi nun i xili fanyi ra, i fa so langoeja rabafe. I nu i yete soma mixi birin yi ra, i lu e sagoe. ¹⁶ I naxa i xa dugi tofanyie itala geya fari i langoeja raba dennaxe. Na fe mooli mu lanma feo. Na rabafe mu fan. ¹⁷ I naxa i xa xunmase xema nun gbeti daaxie tongo, n naxee fixi i ma, i e yailan kuye xemee ra, i fa langoeja raba nee ra. ¹⁸ I naxa i xa dugi tofanyie ragoro e ma, i fa n ma ture nun n ma surayi ba serexe ra e be. ¹⁹ N donse naxan so i yi ra, i bara na taami fanyi, na ture, nun na kumi birin ba serexe gan daaxi ra e be. I na nan nabaxi. Alatala xui nan na ki.»

²⁰ «I naxa i xa die tongo, n naxee fixi i ma, i e fan ba serexe ra na kuyee be. I xa langoeja mu nu i wasama nu? ²¹ I bara n ma die kon naxaba, i e ba serexe ra kuyee be! ²² I xa fe kobie nun i xa langoeja birin kui, i mu ratu a ma n naxan nabaxi i be i mageli to nu a ra, i nu i nii magagafe i wuli xora temui naxe?»

²³ «Naxankate na i be! Alatala xui nan na ki. Safe i xa wali paaxi xun ma, i bara fe gbete fan naba. ²⁴ I bara yiree ti taa tagi kira de ra, ²⁵ i fa i fate xa tofanyi masen jama be kene ma, alo langoe naxan wama xeme mabendunfe a ma. ²⁶ I bara langoeja raba Misirakae ra, i doxooboore naxee xa gine fe xoxoxo. I xa langoeja radangixi bara n naxono. ²⁷ Na kui n bara n belexe itala i xili ma, n fa nde ba i xa boxi ra, n a sa i yaxuie Filisitakae sagoe, i xa wali kobie xa fe ra naxee bara e raterenna. ²⁸ I bara langoeja raba Asiriyakae fan na, barima sese mu i wasama. ²⁹ Na dangi xanbi i bara langoeja raba Babilon yulee ra, kono nee fan mu i wasa.»

³⁰ «I boje kobi! Alatala xui nan na ki. I yi langoeja mooli rabama di? ³¹ I to i xa

langoe yiree ti taa kui kira de ra, i mu nu luxi alo langoe yati barima i nu langoeja rabafe ne tun kobiri xanbi!»

³² «Yene gine, xone rafan i ma dangife i xa mori ra. ³³ Langoe birin wama langoe sare xon, kono i tan nan luma i pengee ki ra, alako i xa e mabendun i ma a mooli birin na. ³⁴ I mu luxi alo langoe gbete. Mixi yo mu i mayandima i xa wali ra. I tan nan e mayandima, i fa e sare fi, i mu se soto.»

³⁵ «I tan langoe gine, i tuli mati Alatala xa masenyi ra! ³⁶ I Marigi Alatala yi nan masenxi: I to i xa naafuli ba alako i xa langoeja raba i pengee ra, i to kuyee mooli birin ti, i fa i xa die wuli ba serexe ra e be, ³⁷ n fama ne i pengee birin malande, naxee nu rafan i ma nun naxee mu nu rafan i ma, n i paiboe masen e be a kene ma, i xa yaagi. ³⁸ N i makiitima ne alo gine yanela nun faxeti makiitima ki naxe. N nan n gbe joxoma ne i ma n ma xone nun n ma toone xoxoxo ra. ³⁹ Na temui n i sama ne i pengee sagoe, e i xa langoe yiree kana, e i xa dugie nun i xa xunmasee ba i ma, e fa i lu i mageli ra foen. ⁴⁰ E e malanma ne i xili ma, e i magono gemee ra, e i masoxo e xa santidegemae ra. ⁴¹ E i xa banxie ganma ne, e i paxankata gine gbege ya xori. N i xa langoeja danma ne, i mu i pengee kima sonon. ⁴² N na ge na rabade i ra, n ma xone goroma ne i xa yanfanteya xa fe ra.»

⁴³ «N fama ne i xa wali sare birin nagbilde i ma, barima i mu i ratu i fonike temui ma. I Marigi Alatala xui nan na ki. I mu langoeja xa sa i xa fe kobi gbete fari?»

⁴⁴ «Taali falee fama yi taali falade i xun ma, «Nga lu ki yo ki, a xa di gine fan luma na ki ne!» ⁴⁵ I nga xa di yati nan i ra, naxan me a xa mori nun a xa die ra. I taara ginemae fan me ne e xa morie ra, nun e xa die ra. I nga findixi Xitika nan na, i baba findixi Amorika nan na. ⁴⁶ Samari findixi i taara ginema nan na naxan sabatixi i koola ma, a nun a xa taa gbetee kui. Sodoma nan findixi i xunya ginema ra naxan sabatixi i yirefanyi ma, a nun a xa taa gbetee ra. ⁴⁷ I bara bira e xa wali paaxi foxo ra, i man bara paaxu dangife e tan na. ⁴⁸ N bara n kali, Sodoma nun a xa taee mu i xa paaxupa lixi. Alatala xui nan na ki.»

⁴⁹ «I xunya Sodoma xa yunubie findixi yi nan na: yete igboja, bannaya, nun kinikinitarepa toromixie mabiri. ⁵⁰ E de igbo, e fe paaxie rabama n ya xori. Na kui, n naxa e xa fe pon! ⁵¹ Samari mu yunubi raba alo i tan. I xa fe kobi raba gbo dangi a gbe ra pon! Na taa paaxi tinxin i be. ⁵² I xa yaagi tun! I xa paaxupa kui, a luxi ne alo i xunyae na fisa i be. I xa na kote xanin.»

⁵³ «Kɔnɔ a rapɔnyi, n fama ne Sodoma nun a xa taae nun Samari nun a xa taae xa fe xun nakelide. I fan luma ne na xunnakeli kui. ⁵⁴I bara yaagi sɔtɔ i xa wali kobi xa fe ra. Na bara a niya Sodoma nun Samari xili xa fan dondoronti. ⁵⁵I xunya Sodoma nun a xa taae nun i taara Samari nun a xa taae xun nakelima ne alɔ singe. I fan nun i xa taae luma na xunnakeli nan kui. ⁵⁶I nu i yete igboma temui naxe, i mu tin fe fanyi falade i xunya Sodoma xa fe ra, ⁵⁷beenun i xa ɲaaxɔɲa xa sa kene ma. Yakɔsi Edon nun a xa taae nun Filisita nun a xa taae, e birin i maberema. ⁵⁸Na langoeɲa nun fe kobie yaagi luma ne i ma. Alatala xui nan na ki.»

⁵⁹«I Marigi Alatala yi nan masenxi: N i sare ragbilenma ne i ma seriye ki ma, barima i bara n ma kali mabere n ma saate kanafe ra. ⁶⁰Kɔnɔ n tan mu ɲɛmuma won ma saate ma, won naxan tongo i fonike temui. N fama ne saate tongode i be naxan mu ɲɔnma abadan. ⁶¹Na kui, i taara nun i xunya na gbilen i ma, i ratuma ne i xa kira ɲaaxi ma yaagi ra. N e fima ne i ma, kɔnɔ na fe mu na won ma saate singe kui. ⁶²N saate tongoma ne i be, i a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra. ⁶³N na ge i xun sarade i xa yunubie xa fe ra, i fama ne ratude fe dangixie ma yaagi kui, i fa i de ragali i xa yaagi xa fe ra. Alatala xui nan na ki.»

17

Taali wɔyenyi Isirayila be

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe, ² «Adamadi, i xa yi taali fala Isirayila bɔnsɔe be. ³ A fala e be, «Won Marigi Alatala yi nan masenxi: Sege xungbe, gabutenyi senbema, xabe kuye tofanxie, naxa fa Liban, a sediri bili salonyi bolon a kon na. ⁴ A naxa na xanin yule bɔxi ma, a a si e xa taa kui.»

⁵ «A naxa sansi xori nde tongo Isirayila bɔxi ma, a sa na si bɔxi fanyi ma, ye gboxi dennaxe. ⁶ Na sansi xori naxa bula, a findi weni sansi dunke ra naxan salonyie nu kuyama a gbe ra. A salonyie nu fa e ramaxa koore ma, a sanke nu goro ye fenfe ra. Na sansie naxa fan, a salonyie naxa wuya a burexee naxa fan.»

⁷ «Sege xungbe gbete naxa mini naa ra, a gabutenyie xungbo, a xabee wuya. Weni bili naxa a sankee nun a salonyie rapere kelife bɔxi ma a nu sixi dennaxe, sigafe ra sege mabiri ye sɔtɔfe ra. ⁸ A nu sixi bɔxi fanyi nan ma, ye ghegbe nu na dennaxe, alako a xa findi a ra, a weni bogi fanyi ramini.»

⁹ «A fala e be, «Won Marigi Alatala yi nan masenxi: Na weni bili fanma? A mu fama

a italade, a bogi bira, a xara? A salonyie nun a burexee kanama ne. A italafe mu xɔrɔxɔ. ¹⁰ Hali a itala, a si yire gbete, foye naxan kelima sogetede mabiri a mu a xarama xe gbiki?»

¹¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe, ¹² «A fala yi bɔnsɔe murutaxi be, «Wo mu na taali fahaamuxi? Babilon mange bara siga Darisalamu, a naa mange nun a kuntigie suxu, a e xanin Babilon. ¹³ A bara mixi keren sugandi mange bɔnsɔe ya ma, a saate xiri a nun na tagi, a a ti mangeya ra kali ra. A man bara bɔxi kuntigie tan xanin, ¹⁴ alako bɔxi senbe xa xurun, han a mu nɔ a ikelide sɔnɔn, fo a nu saate rabatu tun.»

¹⁵ «Kɔnɔ na mange sugandixi fan naxa muruta, a xɛrae rasiga Misira mange ma soe nun sɔorie fende. Na fe mɔoli sɔoneyama? Naxan matandi tima na ki, a mu tɔɔroma yare? ¹⁶ N bara n kali, n tan Alatala nan xui a ra, a faxama Babilon bɔxi nan ma, mange fe ma naxan mangeya soxi a yi ra, a naxan xa saate maberexi, a a kana. ¹⁷ Misira mange mu noma a malide gere kui, a yaxuie see yailanma taa tete kanafe ra temui naxe. ¹⁸ A to a xa kali mabere saate kanafe ra, a fama ne na sare sɔtode.»

¹⁹ Na xa fe ra, Alatala yi nan masenxi, a naxe, «N bara n kali n yete ra, a to n ma kali mabere, a to n ma saate kana, n na sare ragbilenma ne a ma. ²⁰ N na n ma ye le italama ne a ya ra, n a suxu n ma gantanyi ra. N a xaninma ne Babilon bɔxi ma, n fa a ɲaxankata a xa yanfanteya xa fe ra menni, a naxan nabaxi n na. ²¹ A xa sɔorie sɔntoma ne santidegema ra, mixi dɔnxɔe yensenma ne. Wo a kolonma ne na kui a n tan Alatala nan na nate tongoxi.»

²² Won Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, «N sediri salonyi bama ne a kon na, salonyi fanyi naxan na koore ma, n fa a si geya itexi fari. ²³ N a sima ne Isirayila geya ma, a salonyie fan, e bogi ghegbe ramini. A findima ne sediri wuri bili tofanyi ra. Xoni mɔoli birin fama ne e malabude, a salonyie niini bun ma a kon na. ²⁴ Na kui wuri bili birin a kolonma ne, a n tan Alatala nan wuri bili itexi igoroma, n wuri bili igoroxi ite. N wuri xinde xara, n wuri xare rafan. N tan Alatala xui nan na ki. N fama ne na rakamalide.»

18

Yumubitɔe sare

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe, ² «Wo yi taali wɔyenyi falama ne Isirayila bɔxi ma. Wo naxe, «Forie na mangoe yɔxɔe don, e xa die nan jinyie muluxunma.»

Wo na falama munfe ra? ³ N bara n kali n yete ra, a mu lanma wo xa yi taali fala Isirayila boxi ma sonon. ⁴ N tan nan gbe na nii birin na, babe ba, di ba. N tan nan gbe e birin na. Nii naxan na yunubi raba, na nii nan bonoma.»

⁵ «Mixi naxan tinxin, naxan fe fanyi rabama,

⁶ naxan mu serexe donma kuye be geyae fari,

naxan mu a ya tima Isirayila xa kuyee ra, naxan mu yene rabama a doxooboore gine ra,

naxan mu gine masama a xa kike wali kui,

⁷ naxan mu mixi rawalima a yete xa geeni xa fe ra,

naxan donifa xa seeke ragbilenma a ma, naxan mu mupe tima,

konon a fa setare ki, a dugi fi misikiine ma,

⁸ naxan mu geeni mooli yo fenma doni kui,

naxan a yete suxuma fe jaaxi rabafe ra,

naxan kiiti tinxinxi sama mixie tagi,

⁹ naxan n ma yaamarie rabama, a n ma seriye rabatu,

na kanyi findixi tinxintoe nan na.

Na kisima ne.

Alatala xui nan na ki.»

¹⁰ Konon xa a sa li a xa di nde na na, naxan mixi bonboma, a faxe tima, a fe jaaxi gbete raba ¹¹ a baba mu darixi naxan na, a xa fe na di?

A serexe donma kuye be geya fari, a yene raba a doxooboore xa gine ra,

¹² a setare nun misikiine toroma, a mupe tima,

a tondi seeke ragbilende,

a a yae tima kuyee ra,

a fe jaaxie rabama,

¹³ a geeni fenma doni kui.

Na mixi mooli kisima? Ade, a a yete nii sare fima ne faxe ra a xa fe jaaxie ma!

¹⁴ «Konon xa na di jaaxi di nde soto, naxan bara a baba xa yunubie to, a fa lu a mu tin na wali mooli rabade, a xa fe luma di?

¹⁵ A mu serexe donma kuye be geya fari.

A mu a ya tima Isirayila kuyee ra.

A mu yene rabama a doxooboore gine ra.

¹⁶ A mu mixi rawalima a yete xa geeni xa fe ra.

A mu seeke maxorinna.

A mu mupe tima,

konon a setare kima, a dugi fima misikiine ma,

¹⁷ a a yete suxuma fe jaaxi rabafe ra,

a mu geeni mooli yo fenma doni kui.

Na di mu bonoma a baba xa fe jaaxi xa fe ra. A kisima ne. ¹⁸ Konon a baba tan, naxan findi funmala ra, naxan a boore mupa, naxan fe jaaxie raba a xa mixie tagi, a tan nan bonoma a xa yunubie xa fe ra.»

¹⁹ «Konon wo n maxorinna, <Munfera na di mu a baba xa yunubi kote tongoma?> N xa a fala wo be, na di tinxintoe, naxan bara n ma seriye rabatu, a kisima ne. ²⁰ Naxan na yunubi raba, na nan bonoma. Di mu a baba xa yunubi kote xaninna. Baba fan mu a xa di xa yunubi kote xaninna. Tinxintoe fama ne tinxinyi sare sotope. Yunubitoe tan fama yunubi sare sotope.»

²¹ «Konon xa yunubitoe gbilen a xa yunubie foxo ra, a bira Ala xa seriye foxo ra tinxinyi kui, a kisima ne, a mu bonoma.

²² A fe kobi naxee birin naba, na birin bama ne a ma, a fa kisi a xa tinxinyi saabui ra. ²³ N tan wo Marigi Alatala jalexinna yunubitoe xa jaxankate ra? A xa gbilen a xa yunubi foxo ra, a xa kisi, na nan nafan n ma.»

²⁴ «Konon xa tinxintoe gbilen a xa tinxinyi foxo ra, a fa fe jaaxi raba alo yunubitoe a rabama ki naxe, a kisima? A fe fanyi naxee birin naba, na birin bama ne a ma, a yunubi soto, a fa bonon a xa fe jaaxie saabui ra.»

²⁵ «Wo naxe, <Marigi xa kira mu tinxin.> Isirayila bonsoe, wo wo tuli mati n na. N ma kira mu tinxinxi xe, ka wo tan nan xa kira mu tinxin? ²⁶ Xa tinxintoe a kobe so fe fanyi rabafe ra, a bonoma a xa yunubie nan ma fe ra. ²⁷ Konon xa tinxintare a kobe so fe jaaxi rabafe ra, a bira tinxinyi foxo ra, a kisima ne. ²⁸ A to a xa wali kobie birin mato, a nate tongo a xa gbilen nee foxo ra, na nan a ra a kisima, a mu bonoma. ²⁹ Konon Isirayila bonsoe naxe, <Ala xa kira mu tinxin.> N tan nan ma kira mu tinxin ba, ka wo tan nan xa kira mu tinxin?»

³⁰ «Na kui Isirayila bonsoe, n wo kankan makiitima a xa fe rabaxi bere nan ma. Wo xa tuubi! Wo gbilen wo xa yunubie rabafe foxo ra, alako nee naxa wo bonon. ³¹ Wo xa wo makuya wo xa yunubie ra wo naxee rabaxi, wo wo bope masara, wo xaxili neene tongo. Isirayila bonsoe, wo tima bonoe kira ra munfe ra? ³² N mu wama mixi yo xa bonon. Wo tuubi alako wo xa kisi! Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

19

Isirayila mangee

¹ Wo xa kinikini Isirayila mange suukibae ma yi ki:

² «Wo nga findi yete gine fanyi nan na yetee tagi.

A saxi a xa die tagi, a e xuru.

³ A naxa a xa di nde ramon, a findi senbema ra.

Na di naxa fata a baloe fende, a mixie yati faxes.

⁴ Namance to a xa fe me,

e naxa a suxu e xa gantanyi ra,
e a xanin Misira wure ra a jɔɛ kui.»

⁵ «Na yete ginɛ to a to, a xa fe mu
sooneyaxi,

a naxa a xa di gbete tongo,
a a findi yete senbema ra.

⁶ Na di nu a jɛrema yeteɛ tagi a senbe ma.
A naxa fata a baloe fende, a mixie faxa.

⁷ A naxa nee xa tete kana, a taakae faxa.
Nama birin nu bara gaaxu a xa yirindinyi
yara.

⁸ Namaneɛ man naxa keli a rabilinyi,
e naxa e xa yelɛɛ itala, e a suxu gantanyi
ra.

⁹ E naxa a raso kule kui wuree ra,
e a xanin Babilon mange xon ma.

Menni e naxa a raso geeli kui.

A yirindin xui mu me Isirayila geyae fari
sonon.»

¹⁰ «Wo nga nu luxi ne alo weni bili naxan
sixi xure de ra.

A nu bogima, a salonyie nu wuya,
barima ye nu gbo a yire.

¹¹ Salon fanyie nu na a be,

naxee fan mange sawuri ra.

A nu tixi sansie birin xun ma

a xa maite nun a salon wuyaxie xa fe ra.

¹² Kɔno a bara tala xone kui, a rabira boxi
ma.

Sogetede foye naxa a xara, a bogie kana.

A salon fanyie naxa lisi, te naxa e gan.

¹³ Yakosi a sixi gbengberenyi nan ma,
boxi xɔɔxɔɛ, ye mu na dennaxe.

¹⁴ Te bara mini a salonyi nde kui, a a bogie
gan.

Salon fanyi yo mu na a be sonon,
naxan findima mange sawuri ra.»

Kinikini suuki nan na ki naxan bama
nimise kui.

20

Isirayila bɔnsɔɛ xa matandi

¹ A jɛ solofere nde, kike suuli, xi fu nde
ra, Isirayila fori ndee naxa fa n yire, e xa
Alatala xa marasi fen. ² Alatala naxa a
masen n be, a naxe, ³ «Adamadi, Isirayila
forie maxɔrin munfe ra e faxi n ma marasi
fende, n to a fala e be n mu tin e xa n
maxandi na ki. Alatala xui nan na ki.»

⁴ «Adamadi, i xa e makiiti e xa fe naaxie
nun e benbae xa fe naaxie xa fe ra. ⁵ A fala
e be, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi:
N Isirayila sugandi temui naxe, n na n kali
ne n belexe itexi ra Yaxuba bɔnsɔɛ be a
n tan nan na e Marigi Alatala ra. N na n
yete masen e be Misira boxi ma, ⁶ n fa n
kali e be a n e raminima ne menni sigafe
ra boxi fanyi ma, n dennaxe sugandixi e
be, kumi nun xijɛ xeleva boxi naxan ma.
⁷ N a masen e be, e xa Misira kuyee wole,

alako e naxa fa e yete findi seniyantaree
ra. N tan nan na e Marigi Alatala ra.»

⁸ «Kɔno e naxa n xui matandi. E mu
Misira kuyee wole, e mu gbilen nee foxo
ra. Na kui n naxa a masen e be a n fama
ne n ma xone radinde e ma Misira boxi
ma. ⁹ Na dangi xanbi, n naxa nate tongo
n xa e ramini naa, alako n xili naxa fa
mabere pamaneɛ tagi e nu dennaxe. ¹⁰ N
naxa e ramini Misira boxi ra, n fa e xun
ti gbengberenyi ra. ¹¹ Menni n naxa n
ma yaamarie so e yi ra, n e rakolon n ma
seriye ra. Mixi naxee birama nee foxo ra,
e kisima ne. ¹² N naxa malabui loxɔɛ xa
yaamari fan fi e ma tonxuma ra n tan nun
e tan tagi, alako e xa a kolon n tan Alatala
nan e raseniyenma.»

¹³ «Kɔno Isirayila bɔnsɔɛ naxa e kobe
raso n na gbengberenyi ma. E n ma
malabui loxɔɛ xa yaamari mabere. E mu
bira n ma yaamarie foxo ra, e mu n ma
seriye suxu, naxee nu noma e rakiside. Na
kui n naxa a nate, n xa n ma xone birin
namini e ma, n xa e sonto gbengberen yire.
¹⁴ Hali n mu na raba, alako n xili naxa fa
mabere pamaneɛ tagi, n e ramini naxee
ya xori Misira boxi ra, ¹⁵ n naxa n kali n
belexe itexi ra gbengberenyi ma, a n mu
e xaninma na boxi fanyi ma sonon, n nu
bara naxan fi e ma, xijɛ nun kumi xeleva
dennaxe. ¹⁶ N na nate tongo ne, barima e
nu n ma yaamarie nun n ma seriye nan
maberema, e tondi n ma malabui loxɔɛ xa
yaamari suxude a ki ma. E xa kuye fe nan
nu na e boje ma. ¹⁷ Kɔno n naxa kinikini
e ma, n mu e sonto gbengberenyi ma. ¹⁸ N
naxa a masen e xa die be menni, n naxe,
<Wo naxa bira wo benbae xa yaamarie nun
e xa seriye foxo ra de. Wo naxa wo yete
findi seniyantaree ra e xa kuyee batufe
ra. ¹⁹ N tan nan na wo Marigi Alatala ra.
Wo xa bira n tan nan ma yaamarie foxo
ra, wo xa n ma seriye suxu. ²⁰ Wo xa n
ma malabui loxɔɛ raseniyen, alako na xa
findi tonxuma ra won tagi. Na kui wo
a kolonma ne a n tan nan na wo Marigi
Alatala ra.»

²¹ «Kɔno Isirayila die naxa muruta n
ma, e mu n ma yaamarie rabatu, e mu
e jɔxo sa n ma seriye xon ma naxan
mixi rakisima, e fa n ma malabui loxɔɛ
xa yaamari mabere. Na kui n naxa a
masen, n xa n ma xone birin namini e
ma gbengberen yire. ²² Kɔno n mu na
raba, alako n xili naxa fa mabere pamaneɛ
tagi, n e ramini naxee ya xori Misira boxi
ra. ²³ Kɔno n na n kali n belexe itexi
nan na gbengberenyi ma, n xa e rayensen
ye pamaneɛ tagi, ²⁴ barima e mu n ma
seriye rabatu, e n ma yaamarie matandi,
e n ma malabui loxɔɛ xa yaamari mabere,
e man fa e ya rafindi e benbae xa kuyee

ma. ²⁵ N naxa e lu e xa bira e yete xa yaamari naaxie foxo ra, seriye mooli nde naxan mu noma sooneyade. ²⁶ N naxa a lu e xa findi seniyantaree ra serexe mooli nde xa fe ra, mixi xa di singe faxama serexe naxan ma fe ra. N nu wama ne e xa na foxi magaaxuxi to, alako e xa a kolon a n tan nan na Alatala ra.»

²⁷ «Adamadi, i xa a fala Isirayila bonsoe be, i naxe, «Wo marigi Alatala yi nan masenxi: Wo benbae bara n finsiriwali, e bara n yanfa. ²⁸ N to bara e raso boxi ma, n na n kali naxan na fife ra e ma, e naxa serexe ba folo kuyee be geyae fari nun wurie bun ma. E nu surayi ganma e be, e minse fan ba serexe ra. Na birin naxa na xono ki fanyi ra, ²⁹ n fa e maxorin, Munse na yi yire itexi ra wo sigafe dennaxe? Han ya na batudee xili falama Yire itexie.»

³⁰ «Na nan a ra, a fala Isirayila bonsoe be, «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Wo wama findife seniyantaree ra alo wo benbae, wo fa bira e xa kuye paaxie foxo ra? ³¹ Wo na wo xa die ba serexe ra te xora, wo na wo xa seniyanzi nan kanafe na ki. A lanma n xa tin wo xa n maxandi? N tan wo Marigi Alatala, n bara n kali n mu wo luma wo xa n maxandi.»

³² «Wo naxe wo wama ne lufe alo dunija pamanee, naxee wuri nun game batuma. ³³ N tan wo Marigi Alatala, n bara n kali a n na n ma mangleya rapereema ne wo xun ma senbe ra, n na n ma xone birin namini wo ma. ³⁴ N wo raminima ne pamanee ya ma senbe ra, n wo malan yire keren n ma xone kui. ³⁵ N wo xaninma ne gbengberenyi ma pamanee tagi, n wo paxankata menni. ³⁶ N naxan nabaxi wo benbae ra Misira gbengberenyi ma, n na fan nabama ne wo fan na. Wo Marigi Alatala xui nan na ki. ³⁷ N wo radangima ne n ma yisuxuwuri bun ma, n fa wo rapere n ma saate ra. ³⁸ N murutelae nun matandilae bama ne wo ya ma, naxee na n gerefe. N e raminima ne boxi ra e sabbatixi dennaxe konyiya kui, kono n mu e xaninma Isirayila boxi ma. Na kui wo fama ne a kolonde a n tan nan na Alatala ra.»

³⁹ «Wo tan Isirayila bonsoe, wo Marigi Alatala yi nan masenxi wo be: «Xa wo wama sigafe wo xa kuyee batude, awa yire, kono xa a sa li wo wo tuli matima n xili seniyanzi nan na, wo naxa n mabere sonon wo xa kuye batui ra. ⁴⁰ Wo Marigi Alatala xui nan yi ki: Isirayila bonsoe fama ne n batude yi geya itexi seniyanzi fari. N e rasenema ne a fanyi ra, n e xa serexe seniyanzi tongo a nun e xa hadiya birin. ⁴¹ N na wo ramini pamanee tagi wo rayensenxi dennaxe, n wo rasenema ne a fanyi ra, alo surayi xiri fanyi. N na n ma seniyanzi masenma ne pamanee be

wo saabui ra. ⁴² N na wo ragbilen wo xa boxi ma Isirayila, n na n kalixi naxan fife ra wo benbae ma, wo fama ne a kolonde a n tan nan na Alatala ra. ⁴³ Menni, wo wo ratuma ne wo xa fe paaxie birin ma, naxee wo findi mixi seniyantaree ra, wo fa lu na yaagi kui tun. ⁴⁴ N na wo rakisi n xili xa fe ra, n mu wo xa wali paaxie sare fi wo ma, wo fama ne a kolonde a n tan nan na Alatala ra. Isirayila bonsoe, wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

21

Naxankate Negewi boxi be

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe, ² «Adamadi, i ya rafindi i yirefanyi ma, i kawandi ti Negewi fotonyi be. ³ A fala: «Negewi fotonyi, i i tuli mati i Marigi Alatala xa masenyi ra. A xui nan ya: N te radexema ne i xonyi, naxan i xa wuri xindee nun wuri xaree birin ganma. Na te mu tuma. A foxi toma ne keli yirefanyi ma han koola ma. ⁴ Mixi birin a kolonma ne a n tan Alatala nan na te radexexi. A mu tuma.»

⁵ Na temui n naxa a fala a be, «N Marigi Alatala, pama naxe, a n taali woyenyi nan tun falama.» ⁶ Alatala naxa a masen n be, ⁷ «Adamadi, i ya rafindi Darisalamu ma, i xa kawandi ti horomolingira xa fe ra. I xa masenyi ti n xili ra Isirayila xili ma. ⁸ A fala Isirayila pama be: «Alatala yi nan masenxi: N tixi wo kanke. N na n ma santidegema bama ne a tee i, n fa wo xa tinxintoe nun wo xa tinxintaree faxa. ⁹ N to nate tongo tinxintoe nun tinxintaree xili ma, n ma santidegema bama ne a tee i yi pama birin xa fe ra, naxee na yirefanyi nun koola ma. ¹⁰ Na kui, birin a kolonma ne, a n tan nan n ma santidegema raminixi a tee i wo xilima. N mu a rasoma sonon.»

¹¹ «Adamadi, i xa i wa xui ramini i boje toroxi sunnunxi xoroxoe xa fe ra. ¹² E na i maxorin i wafe fe naxan ma, i xa e yaabi, «Xibaaru xoroxoe bara n li. Limaniya bama ne mixi birin yi ra na xa fe ra. Mixi birin boje kontofilima ne, mixi birin sanyi seren gaaxui kui.» N xa a fala i be, a na fafe. I Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹³ Alatala naxa a masen n be, ¹⁴ «Adamadi, n ma xera iba, a falafe ra, «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: Santidegema fanyi, santidegema xapenxi!

¹⁵ Santidegema naxan gbaloe rabama, santidegema naxan dangima alo seya-makonyi.

Won noma jalexinde n ma di xa mange sa wuri ra?

Ade, santidegema fama ne birin xun nakanade.

¹⁶ Santidegema faxi ne a fe xa sooneya, a xapen, a suxuxi faxeti yi ra.

¹⁷ Adamadi, i wa xui ite, barima na santidegema tima ne n ma nama kanke, a Isirayila mang'e faxa, a nun n ma nama. Na kui, i kanke madin sunnunyi kui.»

¹⁸ «Matoe nan a ra. Munse fama rabade xa Yudaya mangeya mu fa no tide yi santidegema yara? Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹⁹ «Adamadi, i xa masenyi ti n xili ra. I xa i belexee bonbo keren. Santidegema man xa bonbo firin, a xa bonbo saxan.

Santidegema nan a ra naxan gbaloe rabama, naxan faxe tima yire birin.

²⁰ Na kui limaniya bama ne mixie yi ra, mixi gbege sonto. N ma santidegema tima ne naadee birin na faxe tife ra.

A dangima ne alo seyamakonyi. ²¹ Santidegema xabe tima ne yirefanyi ma, a xabe ti koola ma, a de ya rafindixi yire birin ma.

²² Na temui, n tan Alatala fama ne n belexee bonbode, n ma xone fa dan. Alatala xui nan na ki.»

²³ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

²⁴ «Adamadi, i naxan nabama, i xa kira firin naboo Babilon mange xa santidegema nera naxe ra. E firin xa keli yire keren, tonxuma xa ti yire nde e fatanma dennaxe. ²⁵ Kira keren xa siga Amorikae xonyi naxan xili Raaba. Kira firin nde xa siga Yudaya xa taa makantaxi naxan xili Darisalamu. ²⁶ Babilon mange tima ne na kira firin xunyi ra, a xa sematote wali raba alo xalie mawolife, kuyee maxorinfe, nun sube boje matofe. ²⁷ Na sematote wali a masenma ne a be a xa siga Darisalamu mabiri, a xa geresosee tongo tete longori ra, a xa na naadee rabira, a fa gbaloe ti taa kui. ²⁸ Darisalamukae to saate xiri e nun Babilon mange ra, e na sematote wali toma wule nan na. Kono Babilon mange mu a tuli matima e ra, barima a naxe e fan bara haake soto a mabiri. Na nan a ra, a e xaninma konyiya kui.»

²⁹ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Wo xa wali naaxi bara a niya n xa ratu wo xa yunubi dangixie ma, n xa wo xanin konyiya kui. ³⁰ I tan Isirayila mange tinxintare, i xa paxankate loxe bara a li. ³¹ I Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, «Mange tonxuma ba i xunyi ma! Mangeya bara ba i yi ra. Mixi magoroxi xa fe itema ne, mixi matexi xa fe magoro. ³² I xa

mangeya xun nakanama ne, a non. Na mangeya mu gblenama a ra fo mixi fa, a lan a xa so naxan yi ra. Na fima na kanyin nan ma.»

³³ «Adamadi, i xa masenyi ti n xili ra a falafe ra, «Alatala yi nan masenxi Amonikae xa konbie xa fe ra, a naxe: Santidegema bara ba a tee i gbaloe xa fe ra.

A bara raxapen alako a xa faxe ti alo seyamakonyi.

³⁴ Wo bara la wule laamatunyie ra, wo bara wo tuli mati sematote wule falee ra.

Na kui na santidegema tima ne tinxintaree kon na, naxee lanma e xa paxankata e xa yunubi kamalixie xa fe ra.

³⁵ Wo xa wo xa santidegema ragbilen a tee i.

N wo makiitima ne wo xa boxi ma wo daaxi dennaxe.

³⁶ N na n ma xone xoroxoe raminima ne wo ma, n wo so xeme naaxie yi ra naxee fata gbaloe ra.

³⁷ Wo luma ne alo yege te xora, wo wuli ifili wo xa boxi ma, wo xili non feo. Alatala xa masenyi nan na ki.»

22

Darisalamu xa yunubie

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe, ² «Adamadi, a mu lanma xe i xa yi taa faxeti makiiti, i xa a rakolon a xa wali kobie birin na? ³ A fala a be, «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Taa nan yi ki, naxan xun nakanama a xa faxe tife ra, naxan a findima taa seniyentare ra a xa kuye batufe ra. ⁴ Wo bara yunubi soto na faxe tife kui, wo bara seniyentarepa soto na kuyee batufe ra, wo naxee yailanxi wo belexe ra. A gbe mu luxi wo xa simaya xa non, si gbete xa wo xili mabere. ⁵ Si naxee na rabilinyi nun si naxee na yire makuye, e birin wo mayelema ne wo xa yunubie xa fe ra. Wo xa fe xoroxo!»

⁶ «Wo xa mang'e faxe tima e xa nxe saabui ra, ⁷ e mixie baba nun e nga maberema, e wo xa xone nun wo xa kiridie tooroma. ⁸ Wo n ma se seniyenxie bote baxi, wo n ma malabui loxoe maberema. ⁹ Toonegelae na wo ya ma naxee faxe tima. Kuye batue na wo ya ma naxee serexe bama geya fari, e fa yene naaxi raba naa. ¹⁰ Xeme na na naxee sama e baba xa gine fe ma, e gine masama naxan mu seniyenxi a xa kike wali xa fe ra, ¹¹ e yene rabama e doxoobore xa gine ra, e yene rabama e xa di xa gine ra, e yene rabama e maagine

yati ra e nun naxan baba keren. ¹² Mixie na wo ya ma naxee sare rasuxuma mixi faxafe ma. Ndee na na naxee geeni sama doni fari, e fuma e ngaxakerenyi ma. Wo bara neemu n tan ma! Alatala xui nan na ki.»

¹³ «N na n belexe bonboma ne xone kui wo xa naafuli tinxintare nun wo xa faxe tife xa fe ra ¹⁴ Senbe luma wo be n ma kiiti sa loxe? Wo suusama n na? N xa a fala wo be, n wo jaxankatama ne. Alatala xui nan na ki. ¹⁵ N wo rayensenma ne pamane ma, n wo rayensen ye boxi birin ma. N wo xa seniyantareja nonna ne. ¹⁶ Wo na lu yaagi kui pamane tagi, wo fama ne a kolonde a n tan nan na Alatala ra.»

¹⁷ Alatala naxa a masen n be, a naxe, ¹⁸ «Adamadi, Isirayila bonsoe bara lu n be alo gbeti gbi xabude. E maniyaxi na wure gbeeli nan na, yoxui, wure, nun sunbui naxan bama gbeti raxunuxi ra. ¹⁹ Na kui, Marigi Alatala yi nan masenxi: <Wo to bara lu alo gbeti gbi, n wo malanma ne Darisalamu, ²⁰ n ma xone fa wo raxunu alo gbeti, wure gbeeli, wure, yoxui, nun sunbui raxunuma ki naxe te ra. ²¹ N wo malanma ne n ma bojete kui, n fa wo raxunu Darisalamu taa kui. ²² Wo na raxunu naa, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra, naxan a xa xone radinxi wo ma.>»

²³ Alatala naxa a masen n be, a naxe, ²⁴ «Adamadi, a fala Isirayila boxi be, i naxe: «Boxi nan i ra, naxan mu tune toma n ma xone loxe. ²⁵ I xa mangee xaxili luma ne alo yete xaape naxan sube ibooma. E na na mooli rabafe mixie ra. Ginee na findife kaapee ra e xa faxe tife xa fe ra. E na muje tife alo fe. ²⁶ I xa serexedubee n ma seriye matandima, e see seniyanxi findima se seniyantare ra. E mu se seniyanxi nun se seniyantare tagi rasama, e mu mixie fan nakolonma na tagi rasa ra. E mu n ma malabui loxe xa yaamari suxuma. Na birin kui, e n xili maberema e ya ma. ²⁷ I xa kuntigie luxi ne alo wulai bare naxee sube ibooma. E mixie faxa muje tife ma. ²⁸ I xa namiponmee dugi felema na birin ma e xa wule laamatunye nun e xa wule masenyie ra. E naxe, «Ala nan a masenxi,» a fa li Ala mu sese masenxi e be. ²⁹ Boxikae e bore rawalima tinxintareya kui. E muje tima, e setaree nun xonee tooroma. E mu tinxin feo.>»

³⁰ «N bara mixi nde fen e ya ma, naxan noma tete rakelide, a fa ti naade ya ra n ya i, alako na boxi naxa kana. Kono n mu na mixi soto. ³¹ Na nan a ra, n fama n ma xone raminide e ma alo te, n e soto e xa

wali naaxi sare ma. Marigi Alatala xui nan na ki.»

23

Di gine firin

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe, ² «Adamadi, gine firin xa taruxui nan yi ki, e birin nga keren. ³ E fonike temui, e naxa e yete findi langoe ginee ra Misira boxi ma. Na ginedimedie naxa tin xeme xa e xipee masuxu. ⁴ Gine naxan fori, a nu xili Ohola, a xunya xili Oholiba. E nu na n ma jama nan ya ma, e fa die bari. Ohola misaalixi Samari nan na, Oholiba misaalixi Darisalamu nan na.»

⁵ «Ohola naxa a yete mati langoeja ra a nu na n ma niini bun ma temui naxe. A naxa a jenge maxanu naxe findi Asiriyakae ra, soori tofanyu naxee ⁶ gere dugi ragoroma e ma, e findi mangee ra, e findi soe ragie ra. ⁷ A naxa a yete fi e ma langoeja ra e tide to nu gbo, a man fa bira e xa kuyee foxo ra. ⁸ A mu a xa langoe fe lu na, a naxan foloxi Misira boxi ma, xeme xa a xipe fanyie masuxu, e e waxonfe raba a ra.»

⁹ «Na nan a to, n naxa a lu a jenge Asiriyakae sagoe, a naxee maxanu. ¹⁰ Nee nan a rageli ti, e naxa a xa die tongo, e a fan faxa santidegema ra. A xili naxa findi konbi ra ginee tagi a xa jaxankate xa fe ra.»

¹¹ «A xunya Oholiba naxa na to, kono a tan xa jenge suxufe nu xoxoxo a taara be, a naxa bu langoeja kui. ¹² A fan nu wama soori Asiriyakae xon, naxee findi mangee ra, naxee findi soe ragie ra. E birin tofan e xa soori dugi kui. ¹³ N naxa a to a fan nu na seniyantareja kui alo a taara.»

¹⁴ «Kono a tan bara fe gbete sa na fari. A to Kalidikae xa pirinti gbeeli to banxi xale nde ma, ¹⁵ beleti xirixi e tagi, xun sase doxoxi e xun, naxee findi soori mange Kalidikae ra, naxee soori ragie ragima, ¹⁶ a naxa xerae xee Kalidi boxi ma e xilide barima a nu wama e xon. ¹⁷ E to fa a yire, e naxa sa e bore fe ma, e e sago raba. E to na fe seniyantare raba, e xa fe naxa rapaaxu a ma, a gbilen e foxo ra. ¹⁸ A to nu na na langoeja yaagitareya kui, a naxa rapaaxu n fan ma, n fa a rabolo alo n na rabaxi a xunya ra ki naxe. ¹⁹ A to ratu a xa fonikeya seniyantareya ma Misira boxi ma, a naxa lu langoeja raba ra dangife a singe ra. ²⁰ A jenge xa fe nu xoxoxo a ma. E senbe to gboxi yene rabade alo sofalee nun soe. ²¹ Na nan na ki, wo xa langoeja wo fonike ra na xoli bara wo suxu alo a singe ra, Misira xeme nu wo xipe masuxuma temui naxe.»

²² «Oholiba, Alatala yi nan masenxi na xa fe ra: «N i jengee boje ratema ne i gerefe ma, i mexi naxee ra. N e rakelima yire birin fafe ra i gerefe. ²³ Babilonkae Kalidikae, Pekodikae, Sowakae, Kowakae, nun Asiriyakae xa soori senbema, mangee nun soe ragie, ²⁴ e birin fama ne i xili ma nun e xa geresosee ra, e xa soori ragisee ra, e xa kote xanin see ra, nun e xa soori gaali ra. E i rabilinma ne, wure lefae na e belexee, makantasee na e xunyi ma. N i soma ne e yi ra, alako e xa i paxankata e gbe ki ma. ²⁵ N n ma xone raminima ne i ma, e fan i gerema ne e xa xone ra. E i xa mixie jone nun tulie xabama ne. Naxee luxi, e e tan faxama ne santidegema ra. E i xa die xaninma ne. Naxee luxi, e e tan ganma ne. ²⁶ E i xa sosee nun i xa xunmasee tofanyie xaninma ne. ²⁷ N i xa langoeja danma ne, i naxan foloxi Misira. I mu i joxoxo rasigama na ma sonon.»

²⁸ «I Marigi Alatala yi nan masenxi: «A gbe mu luxi n xa i sa i yaxuie sagoe, naxee nu rapaaxu i ma a singe ra, i fa gbilen e foxo ra. ²⁹ E i gerema ne, e i harige birin ba i yi ra. E i luma i mageli nan na i xa langoeja xa yaagi kui. ³⁰ I xa wali seniyantare bara yi gbaloe fi i ma, barima si gbetee xoli nu na i ma, i fa fe jaaxi raba e xa kuyee ra. ³¹ I to jnere i taara xa kira xon ma, n a xa paxankate tonbili nan soma i yi ra.»

³² «Alatala yi nan masenxi:

«I i taara xa paxankate tonbili xungbe tongoma ne,

i fa paxankate gbege soto, naxan na a kui, a fa findi yaagi belebele ra i be.

³³ Na paxankate nan a niyama i fa lu alo siisila nimisaxi.

Na findima kasare nun kanari nan na i be, alo a nu na ki naxe i xunya Samari be.

³⁴ I fama ne na birin sotode han a dangi a i,

i fa i yete xijne iboo sunnunyi kui.

I Marigi Alatala xui nan na ki.»

³⁵ «Alatala yi nan masenxi na xa fe ra: «I to bara neemu n ma, i fa i kobe raso n na, a lanma ne i xa i xa langoeja kote xanin.»

³⁶ Alatala naxa a masen n be, a naxe, «Adamadi, i Ohola nun Oholiba makiitima ne? E rakolon e xa wali jaaxie ra. ³⁷ E bara yene raba, e bara faxe ti, e bara yene raba e xa kuyee ra, e bara e xa die fan gan serexe ra na kuyee be. Na die nu findixi n tan nan gbe ra. ³⁸ E man yi nan nabaxi n na: E bara n ma horomobanxi findi yire seniyantare ra, e n ma malabui loxoe fan mabere. ³⁹ E to nu e xa die bama serexe ra e xa kuyee be loxoe naxe, e man so ne n ma horomobanxi kui, e a findi yire seniyantare ra. E na nan nabaxi n ma banxi kui.»

⁴⁰ «E naxa xerae xee yire makuye, alako mixie xa fa. E to i yire li, i naxa i maxa, i lini ti i yae ra, i i xa xunmase tofanyi gbaku i kon ma alako i xa rafan e ma. ⁴¹ I naxa e rasene sade fanyi ma, i n ma surayi nun ture doxo teebili ra.»

⁴² «Nama nu na i rabilinyi. Sebakae fan nu na naxee keli gbengberenyi ma. E nu belexerasoe soma i tan nun i xunya belexe ra, e fa mange ximite tofanyi dusu wo xunyi ma. ⁴³ Na temui n naxa a fala na gine xa fe ra naxan nu bara tagan a xa langoeja rabafe ra, «Wo xa a tongo langoe gine ra, barima a na gbansan nan kolon.» ⁴⁴ E naxa sa na gine fe ma langoe ki ma. E e sa Ohola nun Oholiba fe ma na ki ne. ⁴⁵ Kono tinxintoe e makiitima ne e xa yene xa fe ra, a nun e xa faxe tife xa fe ra.»

⁴⁶ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: «Gali nde xa te e xili ma, e xa e xun nakana, e harige birin xanin. ⁴⁷ Na gali e magonoma ne gemee ra, a e faxa e xa santidegema ra. A e xa die faxa, a e xa banxie gan te ra.»

⁴⁸ «N langoeja jonma na ki ne wo xa boxi kui, alako ginee xa a kolon a mu lanma e xa jere wo gbe ki ma. ⁴⁹ Wo xa yene kote nun wo xa kuye batui kote na doxo wo xun ma, wo a kolonma ne a n tan nan na wo Marigi Alatala ra.»

24

Tunde taali

¹ A je solomanaani nde, kike fu, xi fu nde ra, Alatala naxa a masen n be, a naxe, ² «Adamadi, i xa yi je, yi kike, nun yi loxoe sebe, barima to Babilon mange gere foloma ne Darisalamu. ³ I xa yi taali woyenyi fala yi bonsoe murutaxi be. A fala e be:

«Alatala yi nan masenxi:

Ye sa tunde kui, tunde doxo te ma.

⁴ Sube xuti fanyie sa a kui,

xutie naxee fan a birin be alo tabe nun tunki sube,

⁵ naxan xabaxi xuruse fate fanyi ra.

Yege sa te han tunde xa satun, sube xa jin.»

⁶ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi:

Gbaloe bara yi boxi li.

Ye bara so sube ra tunde kui.

Sube xuti birin ba keren kerenyi ra.

⁷ Mixi kon to raxaba, a raba fanye nan fari.

Xa a sa raba boxi ne nu, bende nu noma a makotode.

⁸ N fan fama ne wo wuli rafilide n gberoxoe ra fanye fari, alako a naxa makoto.»

⁹ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi:

«Naxankate na yi taa faxeti be.

N yege gbege sama ne na te xora.

¹⁰ Wo fan yege sa te, a xa xungbo.

Sube jin a fanyi ra, bore se sa a fari, a xorie xa gan feo.

¹¹ Na dangi xanbi, tunde igeli xa doro tige wolenxi fari,

han tunde xa fura alo wure gbeeli naxan wama raxunufe,

alako se birin naxan luxi tunde kui a xa jon.

¹² Kono na mu sooneyama.

Te mu noma se birin xoride naxan luma tunde kui.»

¹³ «Wo bara findi seniyyentaree ra wo xa yene xa fe ra. N bara kata wo raseniyyende, kono wo mu tin. Na kui wo mu seniyyeni sotoma han n ge n ma xone birin naminide wo ma. ¹⁴ N tan Alatala xa a fala wo be, na waxati bara a li. N mu kinikinima wo ma, n mu gbilenma n ma nate ma. N wo makiitima wo nere ki nun wo xa wali nan ma. Wo Marigi Alatala xui nan xan ki.»

¹⁵ Alatala naxa a masen n be, a naxe, ¹⁶ «Adamadi, a gbe mu luxi n xa a niya a naxan naxan i ma dangife i yae yati ra, n fama ne na ralode i ma keren na. Kono i naxan nabama, i naxa wa xui yo ramini, i naxa ya ye keren namini. ¹⁷ I xa i sabari i xa sunnunyi kui, i naxa i xui ramini alo mixie darixi a raba ra faxa mixie be ki naxe. I naxa i xunyi mageli ti, i naxa sankiri ba i sanyi, i naxa i yatagi makoto, i naxa donse don mixie darixi naxan don na jon fe temui.»

¹⁸ N ma gine naxa faxa na nunmare ra. Na kuye iba geesege, n naxa a raba alo Alatala nu bara n yamari ki naxe. ¹⁹ Nama naxa n maxarin, «I na yi jon fe rabafe ki naxe, na munse masenma muxu tan be?»

²⁰ N naxa e yaabi, «Alatala naxa a masen n be, a naxe, ²¹ «A fala Isirayila bonsoe be, wo Marigi Alatala naxe, a gbe mu luxi n xa a niya n ma horomobanxi xa findi yire seniyyentaree ra, na banxi naxan naxan wo ma ki fanyi ra. Wo xa die man faxama ne santidegema ra.» ²² Na temui wo fama na jon fe suxude alo n a suxu ki naxe. Wo mu wo yatagi makotoma, wo mu jon fe donse donma, ²³ wo mu wo xunyi mageli tima, wo mu sankiri bama wo sanyi. Wo mu jon fe rabama wa xui ra. Wo xa yunubie nan tun wo xun nakanama. ²⁴ Ala man naxe, «Annabi Esekiyeli findima wo be misaali nan na. A naxan nabaxi, wo fan fama na nan nabade. Na fee na raba, wo a kolonma ne a n tan nan na wo Marigi Alatala ra.»

²⁵ «Adamadi, n xa a fala i be, n e xa horomobanxi, naxan naxan i ma ki fanyi ra, a nun e xa die, n nee bama e yi ra loxoe naxe, ²⁶ na loxoe yati mixi ratangaxi fama ne i yire, a na xibaarui fala i be. ²⁷ Na loxoe, i nyeni fulunma ne na mixi

ratangaxi ya xori, i mu findima boboe ra sonon. Na birin findima misaali nan na jama be, e fa a kolonde a n tan nan na Alatala ra.»

25

Amon, Mowaba, Edon, nun Filisita xa jaxankate

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe, ² «Adamadi, i xa n ma masenyi ti Amonikae xili ma. ³ A fala e be, «Wo wo tuli mati wo Marigi Alatala xui ra. A yi nan masenxi: Wo to yele n ma horomobanxi xa seniyyeni kanafe ra, a nun Isirayila xa boxi xa kanari, a nun Yuda bonsoe sigafe ra konyiya kui, ⁴ n wo sama ne sogetedekae sagoe. E yonkinma ne wo tagi, e wo xa donse don, e wo xa xije min. ⁵ N Raaba findima joxome goore nan na, n Amoni boxi findi yexee malabude ra. Wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

⁶ «Wo Marigi Alatala yi masenxi, a naxe, «Wo tan bore paaxie to fare boron jalexinyi kui n ma jama xa gbaloe xa fe ra, ⁷ n fama ne n belexe italade wo xili ma, n wo sa si gbete sagoe. N wo si jonma ne dunija ma. N na ge na rabade, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

⁸ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, «Mowaba nun Seyiri to bara a fala a Yuda bonsoe luxi ne alo pamasee birin, ⁹ n fama ne a niyade a xa boxi fanyi keli Beti Yesimoti ma, Bali Meyoni, han Kiriyatayimi, birin xa lu a yaxuie sagoe. ¹⁰ N a fima ne sogetedekae ma, a nun Amoni boxi n fama naxan xili jonde dunija ma. ¹¹ N na ge Mowaba jaxankate, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

¹² «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, «Edon bonsoe to a gbejoxo Yuda bonsoe ma, e bara haake soto. ¹³ Na kui, Alatala yi nan masenxi: N Edon gerema ne santidegema ra, n mixi nun xuruse birin sonto kelife Teman ma han Dedan. ¹⁴ N na n gbejoxoma ne Edon ma n ma jama Isirayila saabui ra n ma xone bere ra. E fama ne gbejoxoe kolonde. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹⁵ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, «Filisitakae to e gbejoxo Yudaya ma e naxan xonxi kabi temui xonkuye, ¹⁶ n tan wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N Filisitakae gerema ne, n Keriti bonsoe jon, n mixie sonto naxee sabaixi baa de ra. ¹⁷ N na n gbejoxoma ne e ma n ma xone kui. Na temui e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

26

Tire xa jaxankate

¹ A jε fu nun keren nde, kike xi singe ra, Alatala naxa a masen n be, a naxe, ² «Adamadi, Tire to bara a kolon a Darisalamu na safe si gbetee sagoe, a fa a mapoxun a noma naafuli sotode na gbaloe raba xa fe ra, ³ wo Marigi Alatala yi nan masenxi, <Tire, n tixi wo kanke! N fama ne si gbetee ra wo yire, e din wo ra alo baa moronyie. ⁴ E Tire tetee birin yensenma ne, e wo xa yire makantaxie kana, wo xonyi fa findi fanye mageli ra, ⁵ yexesuxuie e xa yelee raxarama dennaxe. Alatala xui nan na ki. N a xa naafuli fima ne si gbetee ma, ⁶ a xa mixie faxama ne santidegema ra. Na kui, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

⁷ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, <N fama ne Babilon mange xungbe Nebukadansari ra kelife koola ma, a xa wo tan Tirekae gere a xa soori gali nun a xa soe ragi gali ra. ⁸ A wo xa mixie sontoma ne santidegema ra. A yiree mate wo xa tetee seeti ma alako a xa naa kana. Wo mu noma a toorode a xa wure lefae xa fe ra. ⁹ A dinma ne wo xa naadee nun wo xa yire makantaxie ra a xa geresosee ra, han e bira. ¹⁰ A xa soe gali xube ratema ne han. Wo xa tete serenma ne e xa soe, e xa soori ragisee, nun e xa se xanin see xui ra, e na so wo xa tete biraxi tagi temui naxe. ¹¹ E wo xa kirae boronma ne, e wo xa mixie faxa santidegema ra, e wo xa banxi fanyie rabira. ¹² E wo xa naafuli xaninma ne, e wo harige xun nakana. E wo xa tete rabira, e wo xa banxie kana, naxan na lu, e na wole baa ma. ¹³ N wo xa sigi sa danma ne, wo xa kora xui mu mema sonon. ¹⁴ N i findima fanye mabaxi nan na, yelee raxarama dennaxe. Wo xa taa mu gbilenma ti ra sonon, barima n xui nan na ki. Wo Marigi Alatala na nan masenxi.»

¹⁵ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi Tire be, a naxe, <Si gbetee naxee sabatixi baa de ra, e fama ne wo wa xui mede yi gbaloe xa fe ra. ¹⁶ E xa manteee goroma ne e xa kibanyie kui, e e xa dugi fanyie ba e ma, e fa sunnun dugi ragoro e ma, alako e xa doxo wo seeti ma boxi ma yaragaaxui kui. ¹⁷ E sunnun suuki nde xabuma ne wo xun ma, naxan a falama, Wo xa fe xun bara rakana, wo tan taa senbema kunkui rapere. Wo senbe nu gbo baa ma, birin nu gaaxuma wo ya ra. ¹⁸ Kono yakosi si naxee sabatixi baa de ra, e bara gaaxu a fanyi ra wo xa gbaloe xa fe ra.»

¹⁹ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, <N na wo xa taa kana, mixi yo mu lu naa sonon, baa ye fa din na yire ma, ²⁰ na luma ne alo mixi dangixi naxee bara siga aligiyama. N wo noxonma ne boxi

bun ma, wo mu gbilen dunija ma sonon. ²¹ N wo raponma ne yi gbaloe kui feo. Mixi naxan wo fenma, a mu wo toma sonon. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

27

Sunnun suuki Tire be

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe, ² «Adamadi, sunnun suuki ba Tire be. ³ I xa a fala yi bonsoe be, naxan sabatixi baa de ra, naxan yuleya raba dunija birin, <Alatala yi nan masenxi:

Wo tan Tire, wo naxe wo tofan dangi birin na.

⁴ Wo senbe nu gbo baa ma, wo xa kunkui yailanyie nu walima a fanyie ra.

⁵ E nu sipire wuri rawalima kelife Seniri boxi ma, e nu sediri wuri rawali kelife Liban bela ra.

⁶ E nu konde wuri yailan laala ra naxan kelixi Basan.

E nu santali wuri rawali kelife Sipiri boxi ma kunkui raxunmase ra, e fa geme tofanyie raso na wuri kui.

⁷ I xa bela yailanxi tasoxoe tofanyi nan na kelife Misira.

Dugi gbetee fan nu gbakuma wo xa kunkuie ra

naxee findixi gare dugi ra kelife Elisaha boxi ma.

⁸ Sidonkae nun Arawadakae nan nu na wo xa laalabae ra,

Tirekae nan nu na wo xa kunkui rapere ra.

⁹ Gebalikae nan nu na wo xa kunkui yailanyie ra.

Kunkuie nu fama wo yire kelife dunija birin ma yuleya rabade.»

¹⁰ «Perisekae, Lidikae, nun Putikae nan nu na wo xa soori galie ra,

e xa geresosee nun e xa makantasee nu gbakuma wo xonyi ne.

Na birin findixi xili fanyi nan na wo be.

¹¹ Arawada nun Helexi soorie nan nu wo xa tete makantama,

Gamadikae nan nu meenima wo xa yire makantaxie ma,

e xa geresosee nun e xa makantasee nu gbakuma wo xonyi ne.

Na birin findixi xili fanyi nan na wo be.»

¹² Tarasisikae nu gbeti, wure, yoxui, nun sunbui nan masarama wo xa yirabasee ra.

¹³ Girekikae, Tubalikae, nun Mesekikae nu konyie nun wure gbeeli nan masarama wo xa yirabasee ra.

¹⁴ Togaramakae nu soe nun sofale mooli birin nan masarama wo xa yirabasee ra.

¹⁵ Dedankae nu sare soma wo xonyi sili jinyie nun wuri fanyi nan na.

¹⁶ Wo tan nun Aramikaе nu yuleya rabama wo bore tagi. E nu gеme tofanyi, gare dugi, dugi rawalixi, dugi masoxoxie, baa bun ma gеme, nun gеme tofanyi gbeelie nan masarama wo xa yirabasee ra.

¹⁷ Yudakae nun Isirayilakae nu mengi nun fundenyi maniye naxee kelixi Miniti boxi ma, donse joxunmee, kumi, ture, nun seri nan masarama wo xa yirabasee ra.

¹⁸ Damasikae nu fama weni nan na kelife Xelebon nun yexee xabe kelife Saxaru, e nu e masarama wo xa yirabasee ra.

¹⁹ Danakae nun Yawanikae naxee kelixi Usali, e nu wure, kasiya wuri, nun seri nan masarama wo xa yirabasee ra.

²⁰ Dedankae nu fama soe maxiri dugie nan na.

²¹ Arabikae nun Kedari mangеe nu yuleya rabama wo xonyi yexeee, si kontonyie, nun sie nan na. ²² Seeba nun Rama yulce nu se xiri joxunme, gеme tofanyie, nun xееma nan masarama wo xa yirabasee ra.

²³ «Xaranikae, Kannekae, Edenkae, Seebakae, Asiriyakae, nun Kilimadakae birin nu yuleya rabama wo xonyi ne. ²⁴ E nu fama dugi tofanyie, gare dugie, dugi tasoxoxe, nun dugi masoxoxie mooli birin nan na.»

²⁵ «Tarasisi kunkuie nan wo xa yuleya see maxaninma wo be.

Wo xa kote gbo naxan jereма baa ma.

²⁶ Wo xa laala bae wo xaninma yire makuye baa ma,

kono foye naxan kelima sogetede mabiri, a wo madulama ne baa ma.

²⁷ Wo xa naafuli, wo xa yuleya see, wo xa yirabasee,

wo xa kunkui ragie, wo xa kunkui yailanyie, wo xa soorie, wo xa yulce,

mixi birin naxee na wo xa kunkuie kui, e madulama ne na gbaloe loxoe.

²⁸ Kunkui rapereе gbelegbele xui mema ne kelife baa de ra.

²⁹ Laala bae, kunkui rapereе birin tima baa de ra na fe ma.

³⁰ E wama, e xa sunnunyi xui ratema wo xa gbaloe xa fe ra,

e xube so e xunyie ma wo xa jon fe temui.

³¹ E e xunyie bima ne sunnunyi kui, e sunnun dugie ragoro e ma.

E wa e xui itexi ra, e boje tooroma ne ki fanyi ra.»

³² «Na birin kui e sunnun suuki nde bama ne wo be, a falafe ra,

<Si mundun jonma yi ki alo Tire jonxi ki naxe?»

³³ Wo xa yuleya kote to jereма baa ma,

jamanee nu jexlinma ne wo xa yirabasee ra.

Wo xa naafuli nun wo harige nan nu a niyama dunija mangеe xa bannaya soto.

³⁴ Kono yakosi baa tan bara wo xun nakana,

a bara wo xa kote nun wo xa mixie don gbiki.

³⁵ Mixi naxee sabatixi baa de, e bara gaaxu, hali mangеe de bara ixara.

³⁶ Yule naxee na dunija, e birin bara kaaba wo xa gbaloe xa fe ra. Wo xa fe bara jon kerenyi ra.»

28

Masenyi Tire mangеe nun Sidon be

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, a fala Tire mangеe be, <I Marigi Alatala yi nan masenxi:

I bara la i yete ra a falafe ra, «Ala nan n tan na!

N doxoxi alae xa kibanyi nan kui baa de ra!»

Kono i mu findixi ala yo ra, hali i to a mapoxunxi a i xaxili luxi ne alo Ala gbe.

Ibunadama tun nan na i ra.

³ I joxo a ma a i xaxili fan dangi Annabi Daniyeli gbe ra?

I gundo fe birin kolon?

⁴ I xa xaxilimaya bara a niya i xa bannaya soto,

xееma nun gbeti gboxi i xa naafuli ya ma.

⁵ I fata yuleya rabade.

Na bara findi bannaya ra i be, kono a man bara a niya i xa findi yete igboe ra.»

⁶ «Na fe ma, i Marigi Alatala yi nan masenxi:

I joxo a ma i xaxili luxi ne alo Ala gbe,

⁷ n i yaxui kobie radinma ne i ma, alako e xa e xa santidegemae ba e tee kui,

e xa wo xa tofanyi nun wo xaxilimaya ragoro,

i xa fe fanyi xun fa rakana.

⁸ E i madulama ne baa ma, i fa faxe xoxoxe soto, i goro aligiyama.

⁹ I fama ne a falade faxetie ya i, <Ala nan na?»

Mixi nan tun na i ra naxan faxama mixie belexe ra.

¹⁰ I faxama ne yaagi kui alo bilakore.

I Marigi Alatala xui nan nan ki.»

¹¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

¹² «Adamadi, sunnun suuki nde ba Tire mangеe be, a falafe ra,

<I Marigi Alatala yi nan masenxi: I nu kamalixi xaxilimaya nun tofanyi nan na.

¹³ A nu luxi ne alo i sabatixi Ala xa yire fanyi nan kui naxan xili Eden boxi. Geme tofanyi naxee sare gbo e nu na i yi ra.

E xili nu falama: sariduwani, topasi, diyaman, kirosolite, onixi, yasape, safiri, esikaribukulu, nun emerode.

Nee nu saxi xema raxunmasee nan tagi, e findi xurunde, belexerasoe, nun konmagoree ra.

Ala na nan birin rafalaxi i be i daa temui.

¹⁴ N to i ti mange ra, n maleke senbe so i yi ra.

I nu perema te nan tagi n ma geya fari.

¹⁵ I nu seniyeen kabi i daa loxoe, konon tinxintareya bara i suxu.

¹⁶ I xa yuleya xa gboe bara i findi yunubitoe naaxi ra.

Na kui n naxa i keru Ala xa geya fari, n naxa maleke senbe ba i yi.

¹⁷ I xa tofanyi nan a niya i xa findi yete igboe ra.

I xa fe kolonyi nan a niya i xun xa rakana. Na kui n naxa i xa fe magoro boxi ma alako mangee xa i to.

¹⁸ I xa yunubie nun i xa tinxintareya i xa yuleya kui,

na bara i xa salidee findi yire seniyeentaree ra.

N bara te ramini i xili ma naxan i xun nakanama,

n bara i findi xube ra pama ya xori.

¹⁹ Mange naxee nu i kolon, e birin bara makaaba i xa gbaloe xa fe ra. I xa fe bara non kerenyi ra.»

²⁰ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

²¹ «Adamadi, i xa ti Sidon kanke, i xa masenyi ti a be n xili ra, a falafe ra,

²² «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi:

N bara keli i xili ma Sidon!

N na n ma noxe masenma ne wo tagi.

N na wo paxankata, mixie a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.

Na loxoe n na n ma seniyeenyi masenma ne wo ya ma.

²³ N wuganyi radinma ne wo ma, mixi gbege xa faxa taa kui.

N santidegema rawalima ne wo xili ma, mixi gbege xa sonto yire birin.

Na kui mixie a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

²⁴ «Na temui wo mu luma alo tunbee Isirayila bonsoe seeti ma sonon, e fa a kolon a n tan nan na e Marigi Alatala ra.»

²⁵ Alatala naxa a masen n be, a naxe, «N na ge Isirayila bonsoe birin tongode pamanee tagi e rayensenxi dennaxe, n na n ma seniyeenyi masenma ne e be pamanee ya xori. Na temui e sabatima ne fa e xa boxi ma, n naxan fixi n ma konyi Yaxuba ma. ²⁶ E luma ne naa xaxilisa kui, e banxie

ti, e sansie si. E doxo naa xaxilisa kui, n na e doxobooree paxankatama temui naxe, naxee nu bara e tooro ki fanyi ra. Na temui, e a kolonma ne a n tan nan e Marigi Alatala ra.»

29

Misira xa paxankate

¹ A je fu nde, kike fu, xi fu nun firin nde ra, Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, i xa n ma masenyi ti Misira mange nun a xa pama be. ³ A fala a be, «Alatala yi nan masenxi:

N bara keli i xili ma, i tan Misira Firawuna, naxan luxi alo soje magaaxuxi xure senkinee ma.

I naxe, «N bara Nili xure daa n yete be.»

⁴ Konon n konyi belebele sotima ne i banganyie kui,

n a niyama ne yexee xa boni i xalee ma, n fa i rate xure kui, i tan nun na yexee birin na.

⁵ N i luma gbengberenyi nan ma, i tan nun na yexee birin.

Wo luma naa, mixi yo mu wo makoma.

Wo findima donse nan na wulai subee nun xonie be.

⁶ Na temui Misirakae birin a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

«Wo bara lu alo kale Isirayila bonsoe naxan suxu mali se ra,

⁷ konon wo fa iboo a belexe kui, wo a tunki soxo.

E to e xaxili ti wo ra, wo e yanfa ne, e fa lu toore kui.

⁸ Wo Marigi Alatala yi nan masenxi:

N fama ne santidegema ra wo xa mixie nun wo xa xuruse faxafe ra.

⁹ Misira boxi na findi yire maxaraxi ra naxan nabepinxi,

e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

«Wo to a fala, «N bara Nili xure daa n yete be,»

¹⁰ n kelima ne wo xili ma nun wo xa xuree xili ma.

N Misira boxi raxarama ne, n a rabepin, kelife Migidoli ma, han a sa doxo Asuwan ra, han Kusi naaninyi ra.

¹¹ Mixie mu dangima naa, subee mu dangima naa.

Mixi yo mu sabatima naa han je tongo naani.

¹² N Misira boxi rabepinma alo yire gbetee, n a xa taee xun nakanama ne alo taa gbetee.

N Misirakae rayensenma ne duniya yire birin.»

¹³ Konon wo Marigi Alatala man yi nan masenxi: «Je tongo naani dangi xanbi, n man Misirakae malanma ne, kelife

pamanee ma n e rayensen dennaxe. ¹⁴ N e ragbilenma ne e xonyi Patirosi mabiri kelife konyiya kui. N e luma ne e xa e yete yamari, kono e xa mangeya mu senbe gbege sotoma. ¹⁵ E mu e xunyi itema boxi gbete yo xun ma sonon. N e magoroma ne, alako e naxa no pamanee ra. ¹⁶ E mu limaniya fima Isirayila ma sonon. Isirayila na Misira fe mapoxun, e ratuma e xa yunubie nan tun ma, e to e xaxili ti e ra. Na temui, e a kolonma ne a n tan nan na e Marigi Alatala ra.»

¹⁷ A je moxonen nde, kike singe, xi singe ra, Alatala naxa masen n be, a naxe, ¹⁸ «Adamadi, Babilon mange Nebukadansari nun a xa soorie bara kata Tire ragorode, kono e mu no a ra fefe ma. E tooro ne tun, e mu naafuli yo soto na kui. ¹⁹ Na nan a ra, wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N Misira boxi tan fima ne Babilon mange Nebukadansari ma, a xa e xa naafuli birin xanin a xa soori gali sare ra. ²⁰ N na birin fima ne a ma, barima a tan nun a xa soorie na nan nabaxi n tan be. Wo Marigi Alatala xui nan na ki. ²¹ Na loxo, n Isirayila bonsoe senbe gboma ne, n i xee ma masenyi tide e be. Na temui, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

30

Sunnun suki Misira be

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe, ² «Adamadi, i xa yi masenyi ti n xili ra: <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Wo gbelegbele! Gbaloe loxo bara fa! ³ Alatala xa loxo bara makore, dimi bara fa gbaloe loxo ra pamanee be. ⁴ Santidegema fama ne Misira xili ma, toore dinma ne Kusikae ra. Misirakae faxama ne, e xa naafuli xanin, e xa tetee bira.»

⁵ Kusi, Puti, Ludu, Arabu, Libiya, nun Ala xa pama a saate tongoxi naxan be, e birin faxama ne santidegema ra a nun Misira.

⁶ «Alatala yi nan masenxi: <Misira malimae birama ne, a yete senbe nonna ne, a nu laxi naxan na. Kelife Migidoli, han Asuwan, e faxama ne santidegema ra.

Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

⁷ «N Misira boxi rabepinma ne alo yire gbete, n a xa taae xun nakana alo taa gbete.

⁸ N na te so Misira ra, n na no e malimae ra,

e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.» ⁹ «Na loxo, n xerae xee ma ne kunkuie kui, e xa Kusikae magaaxu, alako a xa bira n foxo ra. Kontofli dusuma ne e xun na Misirakae xa gbaloe loxo naxan fafe, a mu kanama.»

¹⁰ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi:

<N Misira xa pama wuyaxi sontoma ne Babilon mange Nebukadansari senbe ra.

¹¹ A tan nun a xa soori gali, naxan magaaxui soori gali birin be, n e fama ne na boxi xun nakanade.

E Misirakae faxama ne santidegema ra, e boxi rafema ne na binbie ra.

¹² N Nili xure xorima ne, n a boxi mati mixi paaxie ma, naxee a niya na boxi birin xun xa rakana. Alatala xui nan na ki.»

¹³ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi:

N wo xa kuyee kanama ne, n wo xa kuyee raponma ne Nofi taa kui. Mange yo mu luma Misira boxi ma sonon. N gaaxui luma ne na boxi birin ma.

¹⁴ N Patirosi xun nakanama ne,

n te din Sowan na,

n Tebese paxankata.

¹⁵ N na n ma xone raminima ne Sini ma, Misira senbe na dennaxe,

n Tebese xa pama birin sonto.

¹⁶ N te soma ne Misira ra,

n Sini raseren toore kui,

n Tebese xun nakana,

n Nofi so a yaxuie yi ra.

¹⁷ Oni nun Pi Beseti soorie birin faxama ne santidegema ra,

taakae xaninma ne konyiya kui.

¹⁸ Tapanxesi bira loxo xoroxoma ne Misira be,

barima na temui, a senbe nonna ne,

a senbe a nu laxi naxan na.

¹⁹ N Misira paxankatama ne,

e fa a kolon a n tan nan Alatala ra.»

²⁰ A je fu nun keren nde, kike singe, xi solofere nde ra, Alatala naxa a masen n be, a naxe, ²¹ «Adamadi, n bara Misira Firawuna belexe gira. A mu maxirima, seri mu sama a ma, sese mu rabama a yalanfe ra, a fa no santidegema tongode. ²² Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N fafe Misira Firawuna xili ma, n xa a belexe firinyie gira, a belexe fanyi nun a belexe kanaxi, alako a xa santidegema lu naa abadan. ²³ N Misirakae rayensenma ne dunija birin ma. ²⁴ N na n ma santidegema soma ne Babilon mange yi, n senbe fi a ma, kono n Firawuna belexee girama ne, a nuunu a ya i alo mixi naxan na faxafe. ²⁵ N senbe fima ne Babilon mange ma, kono n Firawuna tan belexee igoro. N na n ma santidegema sa Babilon mange belexe temui naxe, a naxa a ite Misira xili ma,

e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra. ²⁶ N Misirakae rayensenma ne dunija birin ma. Na temui, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

31

Taali woyenyi Misira xa fe ra

¹ A ɲe fu nun keren nde, kike saxan, xi singe ra, Alatala naxa a masen n be, a naxe,
² «Adamadi, a fala Misira Firawuna nun a xa ɲama be,

<Wo maniyɛ na minden?

³ Asiriya ɓoxi nu luxi nɛ alo sɛdiri wuri bili nde naxan nu na Liban wondi.

A salonyie nu tofan, a niini gbo, a ite dangi wuri birin na.

⁴ Tɔnɛ ye nu bara a ramɔ, ye naxan na ɓoxi bun, na nu bara a rakuya. A nu ye radinma a sankee ma, a fa ye xanin fɔtonyi birin kui.

⁵ Na nan a niya, a tan nu ite na fɔtonyi wuri bilie birin be,

a salonyie nu bara wuya, e nu fa kuya ra na ye saabui ra.

⁶ Xɔnie nu e xelee sama a salonyie ma, burunyi subee nu di barima a niini bun ma,

ɲamanɛe nu sabatixi a sɛeti ma.

⁷ A nu tofan a xa xungbe xa fe ra, a salonyie nu kuya han, a sanke nu birixi ɓoxi bun ma pon ye fenfe ra.

⁸ Sɛdiri bili naxee nu na Ala xa ɓoxi ma Eden mabiri, nee mu a xa kuye soto.

A salonyie nu kuya Sipiri salonyie be, e kuya wuri mɔoli birin be.

A tofanyi maniyɛ yo mu nu na Ala xa ɓoxi ma.

⁹ N tan nan a ratofan, n tan na a salonyie wuya,

dangife wuri bili birin na Ala xa ɓoxi ma Eden mabiri.»

¹⁰ «Na nan a to, wo Marigi Alatala naxa yi masen: A to nu ite dangi wuri birin na, yete igboɲa fa lu a ɓɔɲe kui, ¹¹ n a saxi ɲamanɛe xa mangɛe sagoe na nan ma, e xa a ɲaxankata a xa ɲaaxɔɲa bere ra. N to a ɓɛɲin, ¹² mangɛe nde naxan kɔbi a birin be, a bara a fɔn, a fa a lu naa. A salonyie bara bira geyae fari nun gulunbae kui. A salonyi giraxie nu na ɓoxi birin ma. ɲamanɛe naxa keli a niini bun ma.

¹³ Xɔnie nun burunyi subee gbansan nan nu luxi a salonyie tagi. ¹⁴ Na kui, a mu lanma wuri yo xa kuya na ki dangi wuri birin na. Wuri naxee ye soto a fanyi ra, a mu lan e xa na kuyɛya li. Seriyɛ ki ma, e xa faxa alo ibunadama naxan sigama aligiyama.»

¹⁵ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: A faxa loxɔɛ naxe, n a ɲɔn fe raba nɛ ye birin na, ye fa xori. N naxa dimi rasin Liban ma a xa fe ra, fɔtonyi naxa xara. ¹⁶ N naxa ɲamanɛe ragaaxu a bira xui ma, n to a faxa alo mixi naxee faxaxi sigama aligiyama. Na temui Eden wuri bilie birin, naxee fan

Liban wuri bilie birin be, naxee ye soto a fanyi ra, nee naxa raxara. ¹⁷ Mixi naxee nu sabatixi na wuri xungbe niini bun ma, e nun naxee nu saataxi, e fan naxa siga aligiyama, e fa mixie li e nu bara naxee faxa santidegema ra.»

¹⁸ «Eden wuri mundun maniyama wo xa tofanyi nun wo xa senbe ra? Hali wo tan goro aligiyama, wo fa lu sunnatatee ya ma naxee faxama santidegema ra. Na birin misaalixi Misira mangle Firawuna nun a xa sɔɔri gali nan na. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

32

Sunnun suuki Firawuna be

¹ A ɲe fu nun firin nde, kike fu nun firin, xi singe ra, Alatala naxa a masen n be, a naxe, ² «Adamadi suuki nde sa Misira mangle Firawuna be, a falafe ra:

<I luxi nɛ alo yete ɲamanɛe tagi, alo yexe magaaxuxi baa ma, naxan ye imaxama a bele ra han a dunda.

³ I Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: N na n ma ye le dusuma nɛ i xun na, gali fa i bendun n ma.

⁴ N i ratema nɛ xare ma, n i woli filli ma, xɔnie nun burunyi subee luga i ra.

⁵ N i sube sama nɛ geyae fari, i xuntunyie lu gulunbae kui,

⁶ ɓoxi bunda i wuli ra han geyae fari, i sube to folee kui.

⁷ N na i xun nakana, n koore makotoma nɛ, n tunbuie xa yanbe ba.

N soge makotoma nɛ nuxui ra, kike fan mu yanbama.

⁸ N yanbasee birin makotoma nɛ i xa fe ra, n dimi rasin i xa ɓoxi ma.

I Marigi Alatala xui nan nan ki.»

⁹ «N na i xa kanari masen ɲamanɛe ma, n ɲama gbege raxɔnɔma nɛ i xili ma, i mu naxee kolon.

¹⁰ N na n ma santidegema ba a tɛɛ kui, n si gbege raterennama nɛ i xa fe ra, e xa mangɛe fa gaaxu.

E na i xa bire to, e birin gaaxuma nɛ e yete xa fe ra.

¹¹ E Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: Babilɔn mangle xa santidegema i lima nɛ.

¹² N i xa sɔɔri galie ragoroma nɛ ɲalamae xa santidegema ra,

ɲalamae naxee ɲaaxu sɔɔrie birin be.

E Misirakae xa yete igboɲa kanama nɛ, e e xa sɔɔri galie sɔnto.

¹³ N i xa xurusee faxama nɛ Nili xure de ra.

Mixi yo, xuruse yo, sese mu lu na ye dunda ra.

¹⁴ N na ye raxarama nɛ, a xelee alo ture.

I Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹⁵ «N na Misira bōxi findi yire maxaraxi ra, n na a harige birin ba naa, n na a xa mixie birin faxa, na temu, e a kolonma ne a n tan nan na e Marigi Alatala ra.»

¹⁶ «Sunnun suuki nan na ki, pamanee fama naxan bade Misira nun a xa soori galie be. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹⁷ A je fu nun firin nde, kike fu nun firin, xi fu nun suuli nde ra, Alatala naxa a masen n be, a naxe, ¹⁸ «Adamadi, wa xui rate Misira xa soori galie nun pamanee xa fe ra, naxee birin sigama aligiyama. ¹⁹ A fala e be, «Wo tan xa fe dangi wo booree ra? Wo faxama ne, wo nun sunnatatee ragata yire keren.» ²⁰ Misira nun a xa soori galie faxama santidegema nan saabui ra. ²¹ E pamanee mange jalamae lima ne aligiyama, naxee a falama Misira xa fe ra, «E fan bara siga aligiyama, e fa lu sunnatatee fe ma naxee man faxaxi santidegema ra.»»

²² «Asiriya nun a xa soori gali birin na menni gaburie tagi, a xa mixie birin naxee faxaxi santidegema ra. ²³ Asiriyakae ragataxi aligiyama, e xa soori galie saxi e seeti ma, e tan naxee birin gbaloe radin dunija ma e xa santidegema saabui ra.»

²⁴ «Elama nun a xa soori galie fan na e xa gaburie seeti ma. E fan faxaxi santidegema nan na, e tan naxee gbaloe radin dunija ma, e fan sama ne sunnatatee seeti ma aligiyama, yaagi na e foxo ra. ²⁵ A tan nun a xa soori galie birin saxi mixi faxaxie ya ma menni, e gaburie a rabilinxi. Na sunnatatee birin faxaxi santidegema nan na. E to gbaloe radin dunija ma, e fan sigama ne aligiyama yaagi kui, e fa lu mixi faxaxie ya ma.»

²⁶ «Meseki nun Tubali xa soori galie fan na naa gaburie kui. Na sunnatatee birin faxaxi santidegema nan na, barima e nu gbaloe radinma dunija ma. ²⁷ E mu saxi soori sunnatate gbete fe ma, naxee sigaxi aligiyama e xa geresosee ra, e xa santidegema saxi e xunyi bun ma? E xa yunubi sare bara gbilen e xorie ma gbaloe xa fe ra, e naxan nabaxi dunija ma.»

²⁸ «Misira mange Firawuna fan birama ne, a fa sa sunnatatee ya ma naxee faxaxi santidegema ra.»

²⁹ «Edon xa mangee nun a xa kuntigie fan na naa. Hali e senbe nu gbo, yakosi e saxi sunnatatee ya ma naxee faxaxi santidegema ra.»

³⁰ «Mange naxee kelixi koola mabiri ra, nun Sidonkae fan na naa. Hali e senbe nu gbo, e fa gbaloe raba dunija ma, e fan saxi sunnatatee ya ma naxee faxaxi

santidegema ra. Na yaagi na e xun ma aligiyama.»

³¹ «Misira xa Firawuna nun a xa soori galie nee toma ne, e fa madundu e xa soorie xa fe ra naxee faxaxi santidegema ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki. ³² Hali n to a lu a gbaloe raba dunija ma, Firawuna nun a xa soori galie sama ne sunnatatee fe ma naxee faxaxi santidegema ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

33

Makantama

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe, ² «Adamadi, a fala i ngaxakerenyie be, «N na fa santidegema ra wo xa bōxi xili ma, na a lima ne wo jan bara mixi nde sugandi taa makantama ra. ³ Xa na taa makantama yaxuie to fa ra, a lanma a xa sara fe pama rakolonfe ra. ⁴ Xa a na raba, konɔ mixi nde fa a bote raba na marakolonyi xui ma, a fa faxa gere kui, a bara na faxe ragiri a yete ma. ⁵ A to sara fe xui me, konɔ a fa a bote raba, a nii kote na a yete nan xun ma. Konɔ mixi naxan na marakolonyi me, a fa a suxu soobe ra, na kanyi a nii rakisima ne. ⁶ Konɔ xa taa makantama yaxuie to fa ra, a mu sara fe a xa mixie rakolon, na temu mixi naxan faxama na gere kui, hali e xa yunubie bara a niya e xa sonto, n e nii kote sama taa makantama nan xun ma.»»

⁷ «Adamadi, n bara i sugandi taa makantama ra Isirayila bonsœ be. I xa i tuli mati n ma masenyi ra, i fa e rakolon a ra n tan xili ra. ⁸ N na a fala mixi kobi be a faxama ne, xa i mu a rakolon a xa gbilen a xa kira kobi foxo ra, na mixi paaxi faxama ne a xa yunubi xa fe ra, konɔ n na nii kote sama i tan xun ma. ⁹ Konɔ xa i a rakolon a xa gbilen a xa kira kobi foxo ra, a fa lu a mu tin na ra, a faxama a xa yunubi xa fe nan na, konɔ i tan bara i nii rakisima.»

¹⁰ «Adamadi, a fala Isirayila bonsœ be, i naxe, «Wo yete a falama, wo wo xa murute nun wo xa yunubie kolon wo boje kui. Wo wama a kolonfe ne wo kisi sotoma ki naxe. ¹¹ Wo Marigi Alatala naxe, «N bara n kali n yete ra, n mu wama mixi kobi xa faxa, n wama ne a xa gbilen a xa kira kobi nan foxo ra, a xa kisi. Yandi, wo xa gbilen wo xa kira kobie foxo ra. Isirayila bonsœ, wo buma faxe kira xon ma munfe ra?»»

¹² «Adamadi, a fala i ngaxakerenyie be, «Tinxintœ xa tinxinyi mu a rakisima a na muruta loxo naxe. Mixi tinxintaree xa tinxintareya mu a ralœma a na gbilen a xa kira kobi foxo ra loxo naxe. Tinxintœ mu a yete rakisima a xa tinxinyi dangixi saabui ra, xa a bira fe kobi foxo ra. ¹³ N na a masen tinxintœ nde be a kisima ne, konɔ a fa la a xa tinxinyi dangixi ra, a so

fe kobi rabafe, a xa tinxinyi luma ne a ma fu. Yakosi a faxama ne a xa fe kobi xa fe ra. ¹⁴ N na a masen mixi kobi nde be a ma kisima, kono a fa gbilen a xa yunubi foxo ra, a so fe tinxinxie rabafe, ¹⁵ alo seke ragbilenfe donima ma, se mupaxi ragbilenfe a kanyi ma, jerefe seriye kui, gbilenfe fe kobi foxo ra, na temui a kisima ne, a mu faxama. ¹⁶ A yunubi naxan birin naba temui dangixi, na birin xafarima ne. Xa a bara jere seriye nun tinxinyi ra, a kisima ne.»

¹⁷ «I ngaxakerenyie a falama, <Marigi mu tinxin.> Kono n xa a fala i be, e tan nan mu tinxin. ¹⁸ Xa tinxintoe a kobe so a xa tinxinyi ra, a so tinxintareya rabafe, a faxama ne. ¹⁹ Xa mixi tinxintare gbilen a xa fe kobie foxo ra, a so fe tinxinxie rabafe, a kisima ne na saabui ra. ²⁰ N xa a fala e be, <Isirayila bonsoe naxe n mu tinxin, kono n fama ne wo tan makiitide, kankan xa a jere ki sare fi.»

²¹ A je fu nun firin nde ra, kike fu, xi fu nun suuli nde ra muxu xa konyiya kui, mixi nde kelife gere yire, a naxa fa, a fala n be, a e bara Darisalamu suxu. ²² Na koe ra beenun na mixi xa fa, Alatala nu bara a belexe sa n de ma, a n nenyi rafulun alako n xa no woyende, n naxa lu boboya kui sonon.

²³ Na temui Alatala naxa a masen n be, a naxe, ²⁴ «Adamadi, jama donsoe naxee sabatixi Darisalamu kanaxi tagi, nee na a falafe, <Ibrahimah naxa no yi boxi sotode a keren. Won tan naxan findixi jama ra, Ala tondima yi boxi fide won ma?> ²⁵ Na kui a lanma i xa a fala e be, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Wo to sube donma wuli na a kui, wo to kuye batuma, wo to faxe tima, a lanma yi boxi xa findi wo gbe ra? ²⁶ Wo laxi wo xa santidegema gbansan nan na, wo fe jaaaxie rabama temui birin, wo yene rabama wo doxooboore xa gine ra. Hali wo to na birin nabama, wo wama ne yi boxi man xa findi wo gbe ra?>»

²⁷ «A fala e be, <Wo Marigi Ala yi nan masenxi: N bara n kali n yete ra, naxee luxi Darisalamu kanaxi tagi, nee faxama ne santidegema ra. Mixi naxee luxi wulai, burunyi subee nee faxama ne. Mixi naxee e noxunxi geya fari gemee longori ra, nee faxama ne wuganyi ra. ²⁸ N na boxi findima ne yire maxaraxi ra, n yete igboe xa fe xun nakana, n a niyama ne si gbete mixie mu dangi Isirayila geyae ra. ²⁹ N na na boxi kana e xa fe jaaaxie xa fe ra, e a kolonma ne a n tan nan Alatala ra.»

³⁰ «Adamadi, i tan to a ra, i ngaxakerenyie na a makoyikoyife e xonyi a falafe ra, <Wo fa, wo fa wo tuli mati. Alatala na masenyi mundun tife yi ki?> ³¹ N ma jama fama ne i yire, e e tuli mati i xa masenyi

ra, kono e mu a rabatuma feo. E a falama e wama n ma fe xon, kono e bone biraxi naafuli tinxintare nan foxo ra. ³² I luxi ne e be alo sigisa xui joxunme, naxan fe fanyie falama. E i xa masenyi mema, kono e mu tinma birade a foxo ra.»

³³ «N ma masenyi birin na kamali nondi ki ma temui naxe, e a kolonma ne a namijonme nde nu na e ya ma.»

34

Xurusee nun a demadonyi xa taali

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe, ² «Adamadi, i xa n ma masenyi ti Isirayila yareratie be naxee luxi alo xuruse demadonyie, a falafe ra, <Wo Marigi Ala yi nan masenxi: Naxankate na wo be, wo tan Isirayila xuruse demadonyie. Wo wo joxo sama wo yete nan tun xon ma. Xuruse demadonyi mu lanma xe a xa xurusee makanta? ³ Wo xurusee xije minma, wo e xabe yailanma dugi ra, wo e sube donma, kono wo mu wo joxo sama e xon ma. ⁴ Wo mu xuruse senbetare ralimaniyama, wo mu xuruse furaxi dandanma, wo mu xuruse maxonoxi maxirima seri ra. Wo mu xuruse loexie fenma, e xa gbilen goore kui. Wo e yamarima noe xoroxoe nan tun na. ⁵ E yensenxi, barima xuruse demadonyi mu nu na e foxo ra. Na kui wulai sube bara ndee iboo. ⁶ N ma xuruse gali bara yensen ye geya itexie ma, e loe dunja birin ma, kono mixi yo wo mini e fende.»

⁷ «Xuruse demadonyie, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra: ⁸ N tan wo Marigi Alatala, n bara n kali n yete ra, wo to n ma xurusee rabepin, e findi wulai subee xa baloe ra, wo to mu wo joxo saxi e xon ma, wo meeni wo yete gbansan ma, ⁹ wo tan xuruse demadonyie xa wo tuli mati Alatala xa kiiti ra. ¹⁰ Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N fafe na xuruse demadonyie nan xili ma, e xa n sare fi goore xa fe ra. N e bama ne xuruse demadonyi wali kui, alako e naxa na raba e yete xa geenii gbansan ma. N na n ma xurusee ratangama ne e ma, alako e naxa n ma xurusee tooro.»

¹¹ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N tan yati sigama ne n ma xurusee fende, ¹² alo xuruse demadonyi a rabama a xa xuruse rayensenxie be ki naxe. N e ragbilenma ne yire birin e loexi dennaxe na loxo. ¹³ N e raminima ne pamane birin longori ra, n e xanin e xonyi. N meenima ne e ma e xa geyae fari nun e xa gulunbae kui, e xa lu e yete xa boxi ma. ¹⁴ N e de madonma ne fiili fanyie ma Isirayila geyae fari. Menni e e malabuma ne yire fanyie ma, e balo Isirayila geyae fari. ¹⁵ N tan

nan yati n ma xurusee de madonna, n malabui fima e ma. Wo Marigi Alatala xui nan nan ki. ¹⁶ N xuruse loexi fenma ne, n xuruse maxonoxi dandanma ne, n xuruse senbetaree ralimaniyama ne. Kono xuruse naxee bara xungbo, naxee bara no booree ra, n nee tan faxama ne kiiti tinxixi ra.»

¹⁷ «Wo tan n ma xurusee, wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N kiiti sama ne xurusee tagi, yexee kontonyie nun sikotee tagi. ¹⁸ Wo na sexe fanyii don filli ma, na mu wo wasama, fo wo xa a donxoe fan iboron? Wo na ye tinsexi min, na mu wo wasama, fo wo xa a donxoe dunda? ¹⁹ A lanma n ma xurusee xa sexe don wo naxan iboronxi? A lanma e xa ye min, wo naxan dundaxi?»

²⁰ «Na kui wo Marigi Alatala yi nan masenxi nee xa fe ra: N yete yati nan fama kiiti sade xurusee xungbee nun a lanmae tagi. ²¹ Wo bara din n ma xurusee senbetaree ra wo ferie ra, han e bara mini gooree kui. ²² N fama ne n ma xurusee rakiside, alako mixi naxa fu e ma sonon. N kiiti sama ne xurusee tagi. ²³ N xuruse demadonyi nde tima ne n ma xurusee xun ma, naxan fama e de madonde a ki ma. N ma konyi Dawuda nan na ki. ²⁴ N tan findima ne e Marigi Ala ra, n ma konyi Dawuda findi mange ra e tagi. N tan Alatala xui nan na ki.»

²⁵ «N bojesa saate tongoma ne e be. N wulai sube xaapee ponma ne boxi ma, alako mixi xa no sabatide yire birin bojesa kui. ²⁶ N baraka ragoroma ne e ma. N tunc rafama ne a waxati, alako boxi xa fan n ma geya seniyenxi rabilinyi. ²⁷ Wurie bogima ne, boxi xee fan. N ma jama sabatima ne bojesa kui a xa boxi ma. Na temui, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra, a n tan nan yolonxonyie bolonma, n e ratanga e yaxuie ma. ²⁸ Namanee mu e tooroma sonon, sube xaapee fan mu e donma sonon. E sabatima xaxilisa nan kui, mixi yo mu e magaaxuma. ²⁹ N e xa sansi bilie rafanma ne jamanee ya xori. Kaame mu e suxuma sonon, e xa yaagi e xa setareja kui. ³⁰ Na temui, e a kolonma ne a n tan e Marigi Alatala na e foxo ra, e man a kolon a e tan Isirayila bonsoe findixi n ma jama nan na. Wo Marigi Alatala xui nan na ki. ³¹ Wo tan n ma xurusee, n naxee de madonna, adamadi nan wo ra. N tan nan na wo Marigi ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

35

Naxankate na Edon be

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe, ² «Adamadi, i xa n ma masenyi ti n xili ra Edonkae be, naxee sabatixi Seyiri geya

ma, ³ a fala e be, «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N fama ne wo tan Edonkae xili ma, n na n senbe ramini wo ma, n Seyiri geya findi yire maxaraxi ra. ⁴ N wo xa taae xun nakanama ne, nee xa findi yire rabepinxi ra. Na temui, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

⁵ «Wo to Isirayilakae xon kabi temui xonkuye, han wo bara e yanfa, wo e sa wo yaxuie sagoe e xa naxankate waxati, ⁶ n tan wo Marigi Alatala naxe, «N bara n kali n yete ra, n a niyama ne wo xa bu gere kui. Wo to gbata wuli ramini, n a ragirima ne na fe mooli xa bira wo foxo ra temui birin. ⁷ N Seyiri geya findima ne yire maxaraxi ra mixi mu sigama dennaxe. ⁸ Binbie luma ne wo xa boxi birin ma, naxee faxaxi santidegema ra wo xa geyae fari, wo xa gulunbae kui, nun wo xa folee longori ra. ⁹ N wo xa boxi findima ne yire maxaraxi ra, mixi yo mu sabatima wo xa taae kui. Na temui, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

¹⁰ «Wo to a fala Yudaya nun Isirayila findima ne wo gbe ra, hali n nu na e foxo ra, ¹¹ n bara n kali n yete ra, n tan wo Marigi Alatala yi nan masenxi: «N fan wo gerema ne wo xa xone nun toone bere ma, naxan nu na wo boje kui e tan mabiri. N na wo makiiti temui naxe, n na n yete masenma ne e tan be. ¹² Na kui, wo a kolonma ne a n tan Alatala bara wo xa konbie birin me, wo naxee ilanxi Isirayila xa geyae ra. Wo nu bara a fala, Mennikae xun bara rakana, alako na boxi xa findi muxu gbe ra. ¹³ Wo xa yete igboya kui, wo bara n mabere n ma yaragaaxuitareja kui. N na birin me ne.»

¹⁴ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Dunija birin na lu seewe kui, n wo xun nakanama ne a jaaaxi ra. ¹⁵ Seyiri geya nun Edonkae birin, n wo xun nakanama ne feo. Na temui wo a kolonma ne, a n tan nan na Alatala ra!»

36

Masenyi Isirayila boxi be

¹ «Adamadi, i xa masenyi ti n xili ra Isirayila xa geyae be, i naxe, «Isirayila geyae, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra. ² Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: Wo yaxuie bara a fala wo xa geyae findima ne e gbe ra. ³ Na kui, i xa masenyi ti n xili ra, a falafe ra, Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: E to bara wa wo xun nakanafe, e wo raxeten alako wo xa lu si gbete sagoe naxee wo maberema, e wo mafala, ⁴ n tan wo Marigi Alatala n xa a masen wo be, wo tan geyae, gulunbae, folee, taa kanaxi naxee harige birin bara xanin si gbete saabui ra, ⁵ n bara nate

tongo n ma xone kui si gbeteē nun Edon xili ma, barima e tan bara n ma boxi findi e gbe ra seewe birin na e boje jaaxi kui, alako e xa e xa xurusee de madon naa.»

⁶ «Na kui, i xa masenyi ti n xili ra Isirayila boxi be. A fala geyae, folee, nun gulunbae be, i naxe, «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N na masenyi tife xone nun toone nan kui, barima si gbeteē bara yo wo ma. ⁷ Na xa fe ra, wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N bara n kali n belexe itexi ra, pamane naxee wo rabilinxi, e xa marasotoe gbilenma ne e ma.»

⁸ «Wo tan Isirayila geyae, wo fama ne wuri bilie raminiide, naxee salonyie bogi fanyie fima n ma pama Isirayila ma, barima a gbe mu luxi e xa gbilen e xonyi. ⁹ N menima ne wo ma. N hinnema ne wo xa xe safe ma, ¹⁰ nun wo xa taa tife ra. N wo xa mixie rawuyama ne, Isirayila bonsoe xa sabati naa. ¹¹ N mixi nun xuruse rawuyama ne wo be, e findi di barie ra dangi a singe ra. Na temui, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra. ¹² N ma pama Isirayila a xa noe raperema ne wo fari, wo findi e ke ra, wo mu e xa die ba e yi ra sonon.»

¹³ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: «Mixie to a falama, a wo tan Isirayila boxi mixie donma, wo a niya e xa xanin konyiya kui, ¹⁴ n a niyama ne na mixi donfe mu fala wo xun sonon, nee birin faxa. Wo Marigi Alatala xui nan na ki. ¹⁵ N si gbeteē xa marasotoe danma ne wo mabiri, e mu yo wo ma sonon, wo mu wo sabati boore rabira sonon. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹⁶ Alatala man naxa a masen n be, a naxe, ¹⁷ «Adamadi, Isirayila bonsoe to nu sabatixi a xa boxi ma, a jere ki naxa a findi seniyantare ra n ya i, alo gine naxan na a xa kike wali tofe. ¹⁸ N naxa n ma xone dusu e xun na e xa faxe tife nun e xa kuye batufe xa fe ra. ¹⁹ N naxa e rayensen ye pamanee ma e jere ki xa fe ra. ²⁰ E siga dennaxe dunjpa ma, mixie bara n xili seniyanxi mabere e xa fe ra, a falafe ra, «Ala xa pama nan yi ki, naxan kelixi a xa boxi ma!» ²¹ N nu wama ne n xili seniyanxi matangafe, Isirayila bonsoe nu naxan maberefe pamanee tagi.»

²² «Na nan a ra, i xa a fala Isirayila bonsoe be, «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N fama ne fe nde rabade, konon mu a rabama wo tan be, n a rabama n xili seniyanxi nan xa fe ra, wo bara naxan mabere pamanee ma. ²³ N na n xili xungbe xa seniyanxi masenma ne, wo naxan maberexi. N na n ma seniyanxi masenma wo saabui ra e ya xori, dunjpa pamanee a kolonma ne a Alatala nan n na. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

²⁴ «N wo tongoma ne pamanee tagi, n wo ragbilen wo xa boxi ma. ²⁵ N ye seniyanxi kasanma ne wo ma wo raseniyanfe ra. N wo xa seniyantarepa birin bama ne wo ma naxee fatanxi wo xa wali kobie nun wo xa kuye batufe ra. ²⁶ N boje neene nun xaxili neene fima ne wo ma. N wo xa boje xoxoxoe masara boje fanyi ra. ²⁷ N na n xaxili sama ne wo boje ma, n fa a niya wo xa n ma yaamarie rabatu, wo xa bira n ma seriye foxo ra. ²⁸ Wo sabatima ne boxi ma, n naxan fi wo benbae ma. Wo findima ne n ma pama ra, n fan findi wo Marigi Ala ra. ²⁹ N wo rakisima ne wo xa seniyantarepa ma, n baloe rawuyama ne wo be, alako wo naxa lu kaame kui sonon. ³⁰ N wuri bogie nun xe sansie rawuyama ne, alako kaame naxa wo rayarabi pamanee tagi sonon. ³¹ Na temui, wo wo ratuma ne wo jere ki jaaxie ma, wo nimisa wo xa yunubie xa fe ra. ³² Wo xa a kolon a n mu yi rabama wo tan xa fe xa ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki. Isirayila bonsoe, wo wo xun sin, wo xa yaagi wo xa fe jaaxi rabaxie ra.»

³³ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: N na wo raseniyan wo xa yunubie ma loxoe naxe, n wo xa taae rafema ne pama ra, n wo xa yire kanaxie yaillan. ³⁴ Xee fama ne sade boxi ma, naxan nu bara xara dangi mixie ya tode ra. ³⁵ E man a falama ne, «Yi boxi naxan nu xaraxi, na man bara lu alo Eden sansi yire. A taa kanaxie man bara ti senbe ra, mixie bara sabati e kui.» ³⁶ Na temui, pamane naxee luma wo rabilinyie, nee a kolonma ne a n tan Alatala bara yire kanaxi yaillan, n bara xee sa boxi ma naxan nu bara xara. N tan Alatala xui nan na ki. N naxan fala, n na nan nabama.»

³⁷ «Wo Marigi Ala yi nan masenxi, a naxe: N man Isirayila xa maxandi suxuma ne yi fe rabafe ra e be. N e rawuyama ne alo xurusee gali ³⁸ naxan toma Darisalamu sali loxoe. Isirayila taa kanaxie rafema ne mixi gali ra, e fa a kolonde a n tan nan na Alatala ra.»

37

Xori xaraxie

¹ Alatala senbe naxa goro n ma, a Xaxili Seniyanxi naxa n tongo, a sa n ti gulunba nde tagi xorie gbegbe nu na dennaxe. ² A naxa n naperē na xorie longori ra, e birin xaraxi gben. ³ A naxa n maxorin, a naxe, «Adamadi, yi xorie man noma balode?» N naxa a yaabi, «N Marigi Alatala, i keren nan a kolon!»

⁴ Na temui a naxa a masen n be, «I xa masenyi ti yi xorie be n xili ra. I xa a fala e be, «Xori xaraxie, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra. ⁵ Wo Marigi Alatala yi nan

masenxi wo tan xori xaraxie be, a naxe: N xa nii foye rafa wo ma, wo man xa balo. ⁶ N fasee yailanma ne wo be, n fate sube nun fate kiri sa wo ma, n jengi raso wo fate i, wo fa gbilen balo ra. Na temui, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

⁷ N naxa a xa masenyi radangi alo a n yamari a ra ki naxe. N to nu woyenma a namijonme ki ma, xui nde naxa mini xorie tagi, e wundu, e fa so e masofe e bore ra. ⁸ N naxa fasee, sube, nun kiri to e ma, konon nii foye mu nu raso xi e fate.

⁹ Na temui a naxa a masen n be, a naxe, «Adamadi, i xa n ma masenyi ti nii foye be a falafe ra, <I Marigi Alatala yi nan masenxi: I tan nii foye, i xa keli dunija tunxun naanie ra, i xa so yi mixi faxaxie fatee, e xa keli faxe ma, e xa balo!» ¹⁰ Awa, n naxa na masenyi radangi alo a n yamari ki naxe. N to na raba, nii foye naxa so e fate i, e naxa balo, e keli, e ti e sanyi xun na. Nama gbegebe nan nu nee ra.»

¹¹ Na temui a naxa a masen n be, a naxe, «Adamadi, yi xorie misaalixi Isirayila bonsoe nan na. E naxe, <Muxu xorie bara xara, muxu xaxili tidee bara jon, muxu bara rabolo.> ¹² I xa yi masenyi ti e be n xili ra, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N ma pama, n wo xa gaburie rabima ne, n wo rate e kui, n wo xanin Isirayila boxi ma. ¹³ N na ge na rabade, wo tan n ma pama, wo a kolonma ne a Alatala nan n na. ¹⁴ N na n Xaxili Seniyenxi ragoroma ne wo ma, wo man gbilen balo ra, n wo rasabati wo xa boxi ma. Na temui, wo a kolonma ne a n tan Alatala bara woyen, a n tan Alatala bara na rakamali. Alatala xui nan na ki.»

¹⁵ Alatala naxa a masen n be, a naxe, ¹⁶ «Adamadi, i xa wuri nde tongo, i a sebe a ma, <Yuda nun a malan boore Isirayilakae gbe.> I xa wuri gbe te tongo, i a sebe na tan ma, <Yusufu xa di Eframi nun a malan boore Isirayila bonsoe gbe.> ¹⁷ Na temui i xa e suxu i belexe ra, e xa lu alo wuri keren.»

¹⁸ «I ngaxakerenyie na i maxorin na fatanfasife ra e be, ¹⁹ i xa e yaabi, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N Yusufu xa wuri tongoma ne, naxan na Eframi nun a malan boore Isirayila bonsoe yi ra, n xa doxo Yuda xa wuri ra, e xa findi keren na n belexe kui. ²⁰ I xa na wurie itala e mabiri, sebeli tixi naxee ma, ²¹ i a fala e be, Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N Isirayilakae tongoma ne pamancee kui, n e ragbilen e xa boxi ma. ²² N e birin findi si keren na Isirayila geyae fari. Mange keren nan e birin yamarima. E mu mæema e bore ra sonon findife si firin na. ²³ E mu findima seniyantaree ra sonon, kuye batufe ra nun fe naaxi rabafe ra. N e ratangama ne na

birin ma, n e raseniyen. E findima ne n ma pama ra, n fan findi e Marigi Ala ra.»

²⁴ «N ma konyi Dawuda nan findima e xa mange ra, xuruse kante keren lu e birin be. E birama ne n ma yaamarie foxo ra, e n ma seriye rabatu a ki ma. ²⁵ E sabatima ne boxi ma, n naxan fi n ma konyi Yaxuba ma, wo benbae sabati dennaxe. E tan, e xa die nun e xa mamadie sabatima ne menni, n ma konyi Dawuda nan findima e xa mange ra abadan. ²⁶ N bonjesa saate tongoma ne e be, naxan mu kanama abadan. N e rasabatima ne naa, n e bonsoe rawuya. N ma horomolingira luma ne e tagi abadan. ²⁷ E findima ne n ma pama ra, n fan findi e Marigi Ala ra, n ma horomolingira fa lu e ya ma. ²⁸ N ma horomolingira na sabati e tagi abadan, si gbete a kolonma ne a n tan Alatala nan Isirayila raseniyenxi.»

38

Ala xa masenyi mange Gogo be

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe, ² «Adamadi, i xa n ma masenyi ti Magogo boxi mange Gogo be, naxan Rosi, Meseki, nun Tubali taee yamarima. ³ A fala a be, <Marigi Alatala yi nan masenxi: Rosi, Tubali nun Meseki xa mange Gogo, n fafe i xili ma. ⁴ N wure rasoma ne i banganyie kui, n i ramini, i tan nun i xa soori galie birin: i xa soee, e ragima tofanyie, i xa soorie nun e xa wure lefae yanbaxie, ⁵ soori Perisekæ, soori Kusikæ, soori Putikæ, e birin nun e xa wure lefae nun e xun makanta see, ⁶ Gomeri nun a xa soori gali, Togarama nun a xa soori gali kelife koola ma.»

⁷ «I xa na soori galie birin yailan a fanyi ra i xa yaamari bun ma. ⁸ Temui xonkuye na dangi, n i xilima ne gere tife ra. I fama ne sigade boxi nde ma naxan bara gere raba, e xanin konyiya kui pamane ma, e fa gbilen e xonyi, e sabati bonjesa kui Isirayila geyae fari. ⁹ I menni lima ne alo turunnaade, i tan nun i xa soori galie naxee kelixi dunija birin ma. Wo luma ne alo nuxui ifoxoxi naxan tima boxi xun na.»

¹⁰ «Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: Na loxo, i nate naaxi tongoma ne. ¹¹ I a falama ne, <N sigama ne boxi xili ma, tete mu naxan nabilinxi. Naakæ mu yailanxi gere tife ra, e birin sabatixi bonjesa kui. Tete mu na e xa taee rabilinyi, naade balanxie mu na e xonyi. ¹² N e harige birin tongoma ne e xa taa yailanxie kui, e gbilenxi dennaxe kelife pamane ma. Naafuli nun xuruse gbegebe na menni boxi tagi.> ¹³ Seebakæ, Dedankæ, Tarasisi yulee, nun e xa mixie birin i maxorinma ne, <I na sigafe naafuli nan tongode? I

bara soori galie xili wo xa muƣe belebele ti, alo xεma, gbeti, xurusee, nun se fanyi gbeteε?»

¹⁴ «Na nan a ra, adamadi, i xa n ma masenyi ti Gogo be, i naxe, <Marigi Alatala yi nan masenxi: N ma pama Isirayila na sabati xaxilisa kui loxεe naxe, i fama na tode. ¹⁵ I kelima ne i xonyi koola mabiri, i tan nun soori gali wuyaxie kelife dunija birin ma, e birin tixi soee fari, e bira i foxo ra. ¹⁶ I fama ne n ma pama Isirayila xili ma, alo nuxui ifoxoxi naxan dusuma boxi xun na. Na temui n i rafama ne n ma boxi xili ma, alako dunija xa n ma seniyyenyi kolon i saabui ra.»

¹⁷ «Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: Temui dangixi n ma konyi namijonme Isirayilakae nu bara i xa fe fala, n i xεma e gereke ki naxe. ¹⁸ Yi nan fama rabade na loxεe: Gogo na din Isirayila ra, n ma xone tema ne alo te. ¹⁹ Isirayila boxi serenna ne n ma xone xungbe kui. ²⁰ Yεxee, xonie, wulai subee, bubusee, nun adamadie birin, e gaaxuma ne n ya ra. Geyae nun tentenyie birama ne, banxie xalee kana. ²¹ N gere ya rafindima ne Gogo ma n ma geyae birin fari! Marigi Alatala xui nan na ki. A xa soorie e xa santidegema raminima ne e tee kui e ngaxakerenyie xili ma. ²² N Gogo xun nakanama ne wuganyi nun faxe tife ra. N tune xoxoxe, balabalanyi, nun te ragoroma ne a ma, a nun a xa soori galie ma kelife dunija birin ma. ²³ Na kui, n na n ma mangeya nun n ma seniyyenyi masenna ne dunija si birin be. Na temui, e a kolonma ne a Alatala nan n na.»

39

Mange Gogo raponyi

¹ «Adamadi, n ma masenyi xoxoxe ti mange Gogo be, a falafe ra, <Marigi Alatala yi nan masenxi: Mesake nun Tubali mange Gogo, n bara ti i kanke! ² N i mafindima ne alo n wama a xon ki naxe. N i rakelima i xonyi koola ma, n fa i ra Isirayila geyae ma gere tife ra. ³ Menni n i xa xali nun i xa xali woli se rabirama ne. ⁴ I tan nun i xa soorie birin faxama ne na geyae longori. N wo findima yubee nun burunyi subee xa donse nan na, ⁵ wo binbie fa lu keke ma. Marigi Alatala xui nan na ki. ⁶ N te soma ne Magogo ra, nun yire raxaraxi baa de ra. Na temui, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

⁷ «N na n xili seniyyenxi masenna ne n ma pama Isirayila be, n man mu tinma sonon e xa n mabere. Si gbeteε fama ne a kolonde, a n tan Alatala nan na Isirayila xa Seniyyentεe ra. ⁸ Na fe birin fama ne

rabade. Marigi Alatala xui nan na ki. Loxεe na a ra, n naxan xa fe fala.»

⁹ «Isirayilaka naxee sabatixi taee kui, e minima geresosee matongode boxi ma, alo wure lefae, xalie, xalie woli see, tanbee, nun wuri faxeti see, e fa e gan yege fari. Na e hayi fanma je solofere nan bun ma. ¹⁰ E mu yege fenma filli nun fotonyi ma sonon, barima geresosee nan findima yege ra e be. Naxee bara wa harige bafe e yi ra, e tan nan fama harige bade nee yi ra. Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹¹ «Na loxεe, n a niyama ne Gogo xa ragata Isirayila boxi ma, gulunba nde kui mixie dangima dennaxe sigafe ra baa de ra sogetede mabiri. Na gulunba kira ibolonma ne Gogo nun a xa soorie ragatade xa fe ra. E menni xili sama ne <Gogo xa pama xa gulunba.»

¹² «Isirayila bonsεe kike solofere nan nabama na mixie ragatafe ra, alako e xa boxi xa seniyyen. ¹³ Nama birin luma ne na wali raba ra. N ma noore to loxεe findima fe belebele nan na e be. Wo Marigi Alatala xui nan na ki. ¹⁴ E mixie sugandima ne boxi raseniyyende. Nee tan nun e booree luma ne boxi birin ipere ra binbie ragatafe ra. Na wali buma ne je solofere. ¹⁵ E na ge na ra, e man boxi ipere ma ne mixi xorie fende. E na nde to, e tonxuma nde ti naa alako gaburi gemae xa a to, e xa na xorie xanin Gogo xa pama xa gulunba yire. ¹⁶ E boxi raseniyyenna na ki ne. Taa nde tima naa, naxan xilima Hamona. Xili nan na ki naxan a falama <Nama> e gbe xui ra.»

¹⁷ «Adamadi, i Marigi Alatala yi nan masenxi: A fala wulai xonie nun sube mooli birin be, <Wo birin xa fa be, n xa n ma serexe xungbe rafala Isirayila geyae ma. Menni wo sube nun wuli donma ne. ¹⁸ Wo senbemaε sube donma ne, wo boxi mangee wuli min alo xuruse naxee raturaxi Basan boxi ma. ¹⁹ Na serexe temui, wo wasama ne e sube ra, wo siisi e wuli ra. ²⁰ Wo lugama ne soe nun a ragimae sube ra, mangee nun soori mooli birin sube. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

²¹ «N na n ma noore masenna ne dunija birin be Gogo pama xa paxankate saabui ra. ²² Keli na loxεe ma, Isirayila bonsεe a kolonma ne a n tan nan na e Marigi Alatala ra. ²³ Si gbeteε a kolonma ne a Isirayila xa yunubie nan a niya e xa siga konyiya kui. E to n yanfa, n naxa n kobe raso e ra, n fa e sa e yaxuie sagoe. Na nan a ra, e naxa faxa santidegema ra. ²⁴ N e paxankataxi e xa yunubie nun e xa seniyyentarepa nan ma. Na nan a niyaxi n xa n kobe so e ra.»

²⁵ «Awa, i Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: Yakosi, n Yaxuba bonsεe ragbilenna ne kelife konyiya kui. N kinikin-

ima ne Isirayila bõnsõee ma, n fa a ragiri n xili xa binya. ²⁶ E na sabati e xõnyi xaxilisa kui, mixi yo mu e tõõro, yaagi man luma ne e ma e xa yanfanteya xa fe ra n tan mabiri. ²⁷ N na e raminima ne pamanee kui, n fa e ra e xõnyi, pamanee fa n ma seniye nyi tode na saabui ra. ²⁸ Na temui, Isirayila bõnsõee a kolonma ne a n tan nan na e Marigi Alatala ra, barima hali n to e rasiga konyiya kui pamanee tagi, n man bara e birin nagbilen, mixi yo mu lu e xanbi ra. ²⁹ N mu n kobe soma e ra sõnõn, barima n na n Xaxili luma ne Isirayila bõnsõee ma. I Marigi Alatala xui nan na ki.»

40

Hõrõmõbanxi neene xa tete

¹ Muxu xa konyiya je mõxõpen nun suuli nde ra, je kike singe ra, xi fu nde ra, naxan nu ilanxi Darisalamu xa kanee dangi xanbi je fu nun naani nde ma, na lõxõe yati yati, Alatala senbe naxa goro n ma, ² a n xanin laamatunyi ki ma Isirayila geya itexi nde fari. N naxa taa nde to koola mabiri. ³ Alatala to n xanin naa, n naxa xeme nde to, naxan fate nu yanbafee alõ wure gbeeli. A nu tixi sode de ra, luuti nun maniya se wuri suxuxi a yi ra. ⁴ Na xeme naxa a fala n be, a naxe, «Adamadi, i ya ti a fanyi ra, i tuli mati n xui ra. N fe naxan birin masenma i be, i xa i jõxõ sa a xõn ma, barima i rafaxi ne be alako i xa na kolon, i xa na birin tagi raba Isirayila bõnsõee be.»

⁵ N naxa tete nde to naxan hõrõmõbanxi rabilinxi. Wuri maniya se nu na na xeme yi ra, naxan kuya nõngõn ya senni a nun suxui senni. A naxa tete xelee xa maigboe nun a xa maite maniya, e firinyi birin lan na wuri maniyase ya keran nan ma.

⁶ A naxa siga sode de ra, naxan ya rafindixi sogetede ma. A naxa te na tede ra naxee nu na a ya ra, a sode de xa maite maniya, naxan lan na wuri maniyase ya keran ma. ⁷ Hõrõmõlingira kantamae xa tede nu na sode de seeti ma, kankan xa maite nun maigboe lan na wuri maniyase ya keran nan ma. Xelee naxan nu na e tagi, na lan nõngõn ya suuli nan ma. Buntunyi sode de xa maite fan lan na wuri maniyase ya keran nan ma, naxan ya nu rafindixi hõrõmõbanxi ma.

⁸ A naxa buntunyi maniya, ⁹ naxan xa kuye lan nõngõn ya solomasaxan ma, a kinkie lan nõngõn ya firin ma. Na buntunyi ya nu rafindixi hõrõmõbanxi nan ma tete kui.

¹⁰ Hõrõmõbanxi kantamae tide senni nu na sogetede sode de seeti ma, seeti keran saxan, seeti boore fan saxan. Nee birin xa maniyee xasabi lan, e kinkie fan birin

xa maniyee xasabi lan. ¹¹ A naxa sode de xa maigboe maniya, naxan lan nõngõn fu ma, a xa maite lan nõngõn fu nun saxan nan ma. ¹² Xelee di nu na hõrõmõbanxi kantamae xa tidee ya ra, naxan nu ite nõngõn ya keran. Na tidee xa maigboe nun e xa maite lan nõngõn ya senni nan ma. ¹³ A naxa a maniya kelife kantamae singe xa tide xanbi ra, han boore kantamae xa tide xanbi ra, na fa lan nõngõn ya mõxõpen nun suuli ma, kelife yire fanyi ma, han koola ma. ¹⁴ A naxa xelee birin maniya na sode de longori han tete kui, na lan nõngõn ya tongo senni nan ma. ¹⁵ Kelife sode de ra, han tete kui buntunyi xanbi ra, na lan nõngõn ya tongo suuli nan ma. ¹⁶ Wunderie nu na na xalee ma sode de mabiri, alõ wunderi gbeete to nu na xalee ma hõrõmõbanxi mabiri. Tugi fensee nu masolixi na longori birin.

¹⁷ A to n naso tete kui, n naxa yire tongo saxan to naxee fatuxi tete ma. ¹⁸ Bõxi nu yailanxi gеме fanyie nan na naxan xa maite lan tete sode de ma. ¹⁹ Na xeme naxa a maniya kelife sode de fole ma, han tete gbeete sode de ra naxan nu na na tete singe kui. Na lan nõngõn keme nan ma sogetede mabiri nun koola mabiri.

²⁰ Na temui, na xeme naxa tete sode de maniya naxan nu na koola mabiri. ²¹ Hõrõmõbanxi kantamae tidee fan nu na menni alõ boore sode de ra. Saxan nu na seeti keran, saxan nu na boore seeti. Na xa maite lan nõngõn tongo suuli nan ma, a maigboe lan nõngõn mõxõpen nun suuli nan ma. ²² A xa wunderie, a xa buntunyi, a xa tugi fensee naxee masolixi a ma, nee nun sogetede sode de xa maniyee xasabi lan. Santide solofere nan nu na a be tede ra, a xa buntunyi nu na nee nan ya i. ²³ Tete firin nde sode de nu na tete singe sode de nan ya ra koola nun sogetede mabiri. Nõngõn ya keme nu na e tagi.

²⁴ Na temui, na xeme naxa n xanin tete sode de yirefanyi mabiri. Menni xa maniyee xasabi lan boore sode de xa maniyee nan ma. ²⁵ Wunderie nu na na sode de nun a xa buntunyi be e rabilinyi birin ma, alõ boore sode de. Na sode de nu ite nõngõn ya tongo suuli, a nu igbo nõngõn ya mõxõpen nun suuli. ²⁶ Santide solofere nan nu na a be tede ra, a xa buntunyi nu na nee nan ya i. Tugi fensee nu masolixi a kinkie seeti birin ma. ²⁷ Tete firin nde sode de fan nu na yirefanyi mabiri. Kelife na sode de ma han na tete singe sode de yirefanyi mabiri, a lan nõngõn ya keme nan ma.

²⁸ Na temui, na xeme naxa n xanin na tete firin nde kui naxan nu na boore tete kui. A naxa n naso na yirefanyi sode de ra. A naxa na maniya. A tan nun sode

de booree birin nu lan. ²⁹ A kantamae tidee, a xa kinkie, nun a xa buntunyi xa maniyɛ xasabi lan booree xasabi nan ma. Wunderie nu na na sode de nun a xa buntunyi birin nabilinyi ra. Kelife na sode de fɔle ma, han tɛtɛ kui lan nɔngɔn ya tongo suuli nan ma, a igboe lan nɔngɔn ya mɔxɔɔnɛn nun suuli nan ma. ³⁰ Buntunyi naxee nu na na tɛtɛ firin nde kui, e xa maigboe lan nɔngɔn ya mɔxɔɔnɛn nun suuli nan ma, e xa maite lan nɔngɔn ya suuli nan ma. ³¹ Na buntunyi ya nu rafindixi tɛtɛ singe nan ma. Tugi fensee nu masolixi e kinkie ma, tede solomasaxan nan nu na e be.

³² Na temui, na xeme naxa n xanin yi tɛtɛ firin nde sode de ra naxan nu na sogetede mabiri. A naxa na maniya. A tan nun sode de booree birin nu lan. ³³ A kantamae tidee, a xa kinkie, nun a xa buntunyi xa maniyɛ nu lanxi booree xa maniyɛ nan ma. Wunderie nu na na sode de nun a xa buntunyi rabilinyi birin ma. A xa maigboe lan nɔngɔn ya mɔxɔɔnɛn nun suuli nan ma, a xa maite lan nɔngɔn ya suuli nan ma. ³⁴ Na buntunyi ya nu rafindixi tɛtɛ singe nan ma. Tugi fensee nu masolixi e kinkie ma, tede solomasaxan nan nu na e be.

³⁵ Na temui, na xeme naxa n xanin yi tɛtɛ firin nde sode de ra, naxan nu na kɔɔla mabiri. A naxa na maniya. A tan nun sode de booree birin nu lan. ³⁶ A kantamae tidee, a xa kinkie, nun a xa buntunyi xa maniyɛ nu lanxi booree xa maniyɛ nan ma. Wunderie nu na na sode de nun a xa buntunyi rabilinyi birin ma. A xa maigboe lan nɔngɔn ya mɔxɔɔnɛn nun suuli nan ma, a xa maite lan nɔngɔn ya suuli nan ma. ³⁷ Na buntunyi ya nu rafindixi tɛtɛ singe nan ma. Tugi fensee nu masolixi e kinkie ma, tede solomasaxan nan nu na e be.

³⁸ Yire nde nu na kankan xa sode de ra, xuruse naxee bama serexe gan daaxi ra, nee nu maxama menni nɛ. ³⁹ Teebilie nu na sode de buntun firinyi kui, firin nu na seeti keren ma, firin nu na boore seeti fan ma. Xurusee kɔn naxabama na teebilie nan fari, naxee findi serexe gan daaxi ra, yunubi xafari serexe ra. ⁴⁰ Teebili gbete nu na sode de tede seetie ma, firin seeti keren, firin boore seeti fan ma, tɛtɛ fari ma buntunyi kui. ⁴¹ Na nan a ra teebili naani nu na sode de seeti keren na, naani nu na boore seeti ra. Xurusee nu rafalama na teebilie nan fari beenun e xa ba serexe ra. ⁴² Na teebili naanie nu yailanxi gemɛe nan na, e nu kuya nɔngɔn ya keren nun a tagi, e nu igbo nɔngɔn ya keren. Yirabasee nu sama nee nan fari, naxee nu lanma e xa rawali xuruse rafalafe ra naxee nu findima serexe gan daaxie nun serexe mɔɔli gbete ra. ⁴³ Wuree nu na banxi xeɛ ma xurusee

nu gbakuma dɛnnaxe, e sube sa teebilie fari.

⁴⁴ Tɛtɛ firin nde sode de seeti firinyie ma, yire nde nu na naxan ya rafindixi yirefanyi ma, yire nde fan nu na naxan ya rafindixi kɔɔla ma. ⁴⁵ Na xeme naxa a fala n be, a naxe: «Yire naxan ya rafindixi yirefanyi ma, na findixi serexedubee gbe nan na, naxee hɔrɔmɔbanxi makantama. ⁴⁶ Yire naxan ya rafindixi kɔɔla ma, na findixi serexedubee gbe nan na, naxee serexebade makantama. Nee findi Sadɔki xa die nan na, naxee findi Lewi bɔnsɔe mixi ra, naxee gbansan lan e xa makɔre Alatala yire ra e xa wali kui.»

⁴⁷ Na xeme naxa tɛtɛ maniya. A xa kuye lan nɔngɔn ya keme nan ma, a xa gboe fan lan nɔngɔn ya keme nan ma. Serexebade nu tixi hɔrɔmɔbanxi nan yatagi.

⁴⁸ Na xeme naxa n xanin hɔrɔmɔbanxi xa buntunyi ra. A naxa buntunyi xeɛ bun se maniya. Keren lan nɔngɔn ya suuli nan ma, boore fan naxa lan nɔngɔn ya suuli ma. Sode de xa gboe lan nɔngɔn ya fu nun naani nan ma. Banxi xeɛ naxee nu na na seeti firinyie ma lan nɔngɔn ya saxan nan ma. ⁴⁹ Na buntunyi xa maigboe lan nɔngɔn ya mɔxɔɔnɛn nan ma, a xa maite lan nɔngɔn ya fu nun firin nan ma. Tedee nu na a be. Kinki firin nu tixi buntunyi xeɛ seetie ma.

41

Hɔrɔmɔbanxi nɛnɛ xalɛe nun naade

¹ Na xeme naxa n xanin hɔrɔmɔbanxi yire seniyanxi kui. A naxa a kinkie maniya naxee nu na naade seetie ma. Kankan xa gboe naxa lan nɔngɔn ya senni ma. ² Sode de xa gboe lan nɔngɔn ya fu nan ma. Banxi xeɛ naxee nu na na seeti firinyie ma, e lan nɔngɔn ya suuli nan ma. A naxa na hɔrɔmɔbanxi maniya. A xa kuye lan nɔngɔn ya tongo naani nan ma, a xa gboe lan nɔngɔn ya mɔxɔɔnɛn nan ma.

³ Na temui, na xeme naxa so hɔrɔmɔbanxi yire seniyanxi fisamante kui. A naxa a kinkie maniya naxee nu na naade seetie ma. Kankan xa gboe naxa lan nɔngɔn ya firin ma. A sode de lan nɔngɔn ya senni nan ma. Banxi xeɛ naxee nu na na seeti firinyie ma, e lan nɔngɔn ya solofere nan ma. ⁴ A naxa a xa kuye nun a xa gboe maniya, kankan naxa lan nɔngɔn ya mɔxɔɔnɛn ma. A naxa a fala n be, «Yire seniyanxi fisamante nan yi ki.»

⁵ A naxa hɔrɔmɔbanxi xeɛ maniya. A xa marabinye naxa lan nɔngɔn ya senni ma. Yire naxee nu na hɔrɔmɔbanxi rabilinyi ma, kankan xa gboe lan nɔngɔn ya naani nan ma. ⁶ Na yiree nu dɔxɔxi e bore nan kon na deki saxan na. Konkoe tongo saxan

nan nu na na deki keren keren birin ma. Bun se nu na horomobanxi rabilinyi, kono e mu nu rasoxi horomobanxi xele tan kui. ⁷ Dekie nu te igbo ra e bore be alako naxan na koore ma naxa igbo dangi lanbanyi daaxi ra. Tedee nu na keli lanbanyi ma a sa doxo deki donxoe ra.

⁸ N naxa a raben, sanbunyi nu na horomobanxi rabilinyi ma, naxan kuya nongon ya senni. Na yire naxee nu na horomobanxi rabilinyi, e nu tixi na sanbunyi fari. ⁹ Na yiree xele xa marabinye lan nongon ya suuli nan ma. Kene naxan nu na horomobanxi ¹⁰ nun serexedubee xa konkoe tagi, a lan nongon ya moxonen nan ma, a rabilinyi birin na. ¹¹ Na yire naxee nu na horomobanxi rabilinyi, e sode de keren nu na koola ma, keren fan nu na yirefanyi ma. Kene nu na e rabilinyi ma, naxan lan nongon ya suuli ma.

¹² Banxi gbete nde nu na horomobanxi sogegode mabiri, naxan xa maigboe nu lanxi nongon ya tongo solofere ma, a xa kuye nu lanxi nongon ya tongo solomanaani nan ma. A xele xa marabinye nu lanxi nongon ya suuli nan ma.

¹³ Na xeme naxa horomobanxi maniya. A xa kuye lan nongon ya keme nan ma. Kene, banxi, nun a xele, nee fan xa kuye lan nongon ya keme nan ma. ¹⁴ Kene naxan nu na horomobanxi sogetede mabiri, a lan nongon ya keme nan ma.

¹⁵ Na xeme naxa banxi maniya, naxan nu na horomobanxi xanbi ra, nun dangide naxee nu na a seeti firinyi ma, na lan nongon ya keme nan ma.

Horomobanxi, a xa buntunyi, ¹⁶ a sode dee, nun a wunderie, na birin nu ratofanxi wuri fanyi nan na, kelife lanbanyi ma han koore. ¹⁷ Sode de xun ma nun banxi xele birin nabilinyi, a kui nun a fari, ¹⁸ malekee nun tugi fensee nan nu masolixi a ma a raxunmase ra. Tugi fensee keren nan nu masolixi maleke firin tagi. Yatagi firin nan nu na na maleke birin be, ¹⁹ a mixi daaxi nun a yete daaxi. Na mixi yatagi nu rafindixi tugi fensee nan ma, na yete yatagi nu rafindixi tugi fensee nan ma boore seeti mabiri. ²⁰ Malekee nun tugi fensee nu masolixi kelife horomobanxi lanbanyi ma han koore.

²¹ Sode de nu na horomobanxi xa yire seniyanxi ma, a maniye fan nu na xa yire seniyanxi fisamante ma. ²² Serexebade nde nu na menni, naxan nu rafalaxi wuri ra, a xa maite lan nongon ya saxon nan ma, a xa kuye lan nongon ya firin nan ma, a xa maigboe nu lanxi nongon ya firin nan ma. A tunxunye, a de kirie, nun a seetie birin nu yailanxi wuri nan na. Na xeme naxa a fala n be, «Yi teebili nan na Alatala ya i.» ²³ Naade firin nan nu na horomobanxi yire

seniyanxi sode de ra, naade firin nan nu na horomobanxi yire seniyanxi fisamante sode de ra. ²⁴ Naade bela firin nan nu na na sode de firinyi, naxee nu ragalima sode de ma. ²⁵ Malekee nun tugi fensee nu masolixi horomobanxi naadee ma, alo a nu masolixi a xele ma ki naxe. Wurie fan nu na buntunyi ma koore ma. ²⁶ Wunderie nu na buntunyi xele ma a seetie ma, tugi fensee nu masolixi wunderie seetie ma. Wurie fan nu na na yiree xun na, naxee nu tixi horomobanxi rabilinyi.

42

Serexedubee xa banxi

¹ Na dangi xanbi, na xeme naxa n namini na tete singe kui koola ma. A naxa n xanin banxi yire, naxan nu na tete singe xele koola mabiri nun horomobanxi tagi. ² Na banxi xa sode de ya nu rafindixi koola nan ma. Na banxi nu kuya nongon ya keme, a nu igbo nongon ya tongo suuli. ³ Seeti naxan nu kuya tete mabiri nongon ya moxonen, a nun seeti naxan nu na horomobanxi mabiri, konkoe yire deki saxon nde nu tixi na yire firinyi ma. ⁴ Neredee nu na na seeti firinyi ma naxee nu igbo nongon ya fu, e nu kuya nongon ya keme alo banxi. Konkoe sode dee nu rafindixi koola nan ma. ⁵ Konkoe naxee nu na koore deki saxon nde ma, nee nu ixutu dangife boore ra lanbanyi. ⁶ Kinki yo mu nu na na deki saxon nde be, e ixutuxi na nan ma. ⁷ Xele nu tixi konkoe nun tete singe tagi, a nu kuya nongon ya tongo suuli. ⁸ Boore seeti horomobanxi mabiri a nu kuya nongon ya keme. ⁹ Konkoe naxee nu na lanbanyi, e sode dee nu na sogetede mabiri.

¹⁰ Konkoe gbete nu na yirefanyi mabiri tete singe xele longori ra horomobanxi ya i. ¹¹ Nerede nde nu na e ya ra. Na konkoe nu maniyaxi konkoe nan na naxee nu na koola mabiri. E firin nafala ki, e xa kuye nun e xa gboe, na birin lan. ¹² E xa sode dee nu na yirefanyi nan ma. Naade xungbe nde nu na sogetede mabiri.

¹³ Na xeme naxa a fala n be, a naxe, «Konkoe naxee na yirefanyi nun koola ma tete ya i, nee findixi yire seniyanxie nan na, Alatala xa serexedubee serexe sube donma dennaxe. E serexe seniyanxie ragatama menni ne naxee findixi sansi xori serexee, yunubi xafari serexee ra. Yire seniyanxi nan menni ra. ¹⁴ Serexedubee na so yire seniyanxie, a mu lanma e xa mini jama ya ma tete kui, fo e xa e xa dugi seniyanxie ba.»

¹⁵ Na xeme to ge horomobanxi yire maniyade, a naxa n namini sogetede sode de ra, a fa na tete rabilinyi birin maniya.

¹⁶ A naxa a fole sogetede mabiri. Na seeti xa kuye lan nongon ya keme suuli nan ma. ¹⁷ Na temui, a naxa koala seeti maniya, naxan xa kuye fan lan a ya keme suuli ma. ¹⁸ Na temui, a naxa yirefanyi seeti maniya, naxan xa kuye fan lan a ya keme suuli ma. ¹⁹ A raponyi, a naxa sogegorode seeti maniya, naxan xa kuye fan lan a ya keme suuli ma. ²⁰ A naxa tete rabilinyi birin maniya a xa wuri maniyase ra. Tete seeti naanie birin lan wuri ya keme suuli nan ma. Na tete nu tixi yire seniyenxi nun yire seniyantare nan tagi.

43

Alatala xa nore gbilenfe horomobanxi kui

¹ Na temui, na xeme naxa n xanin sogetede sode de ra. ² N naxa Isirayila Marigi Ala xa nore to fafe ra kelife sogetede mabiri. A nu xui naxan naminima, na nu luxi ne alo baa xungbe moronyie, boxi fan nu iyalanma a yanbe ra. ³ N laamatunyi naxan to, na nu luxi ne alo n naxan to Marigi fa loxo Darisalamu kanade. A nu luxi ne alo n naxan to Kebara xure de ra. N to a to, n naxa n yatagi rafelen boxi ma. ⁴ Alatala xa nore naxa so horomobanxi kui sogetede sode de ra. ⁵ Na temui, Ala Xaxili Seniyenxi naxa n tongo, a n xanin horomobanxi tete firin nde kui, Alatala xa nore nu bara gbo dennaxe.

⁶ N nu na na xeme seeti ma, konon naxa xui nde me woyenfe n na kelife horomobanxi kui. ⁷ Na xui naxa a masen n be, a naxe, «Adamadi, n ma kibanyi yire nan ya, n sanyi tima dennaxe. N sabatima ne be Isirayilakae ya ma abadan. Isirayila bonsoe nun a xa mangee mu n xili seniyenxi maberema sonon e xa langoeja ra, nun e xa gaburi tife ra e xa salide itexie ma. ⁸ Mangee na e xa banxi sode dee nun e xa banxi xalee ti n gbee seeti ma, e n xili seniyenxi maberexi na ki ne e xa wali kobi ra. N e sontoxi n ma xone kui na nan ma. ⁹ Yakosi fa, e xa e xa kuye batui nun e xa mangee furee makuya n na, alako n xa lu e ya ma abadan.»

¹⁰ «Adamadi, i xa yi horomobanxi xa fe masen Isirayilakae be, alako e xa yaagi e xa yunubie ra. E xa yi banxi ti ki mato. ¹¹ Xa e bara yaagi e xa wali kobie ra, yi banxi xa fe rakolon e ra, a tixi mooli naxan na, a sode dee nun a minide dee na ki naxe, nun a xa fe raba kepa, alako e xa bira na yaamarie foxo ra.»

¹² «Horomobanxi xa seriye nan ya: Boxi naxan birin na yi geya fari, na birin seniyenxi. Horomobanxi xa seriye nan na ki.»

¹³ «Serexebade xa maniye xasabi nan yi ki, naxan maniyaxi maniyase ra singe maniyase nu dangi naxan na belexe suxu keren. Fole naxan gexi serexebade rabilinyi, a tilin nongon ya keren, a igboe nongon ya keren. A de kiri igboe lanxi nongon tagi nan ma. Serexebade xa maite ¹⁴ kelife na fole ma han serexebade bunyi, a lanxi nongon ya firin nan ma. A igboe lanxi nongon ya keren nan ma. Serexebade xa maite kelife a bunyi ma han a koore, na lanxi nongon ya naani nan ma, a igboe lanxi nongon ya keren nan ma. ¹⁵ Serexebade xa te sade tilinyi lanxi nongon ya naani nan ma. Feri naani tixi serexebade tunxunye ma. ¹⁶ Na te sade xa kuye lanxi nongon ya fu nun firin nan ma. A igboe fan lanxi nongon ya fu nun firin nan ma. ¹⁷ A de rabilinyi xa kuye lanxi nongon ya fu nun naani nan ma, a igboe fan lanxi nongon ya fu nun naani nan ma. Na de rabilinyi de kiri lanxi nongon tagi nan ma, a dennaxe kui igexi a lanxi nongon ya keren nan ma. Serexebade santidee ya nu rafindixi sogetede nan ma.»

¹⁸ Na temui, na xeme naxa a fala n be, a naxe, «Adamadi, i Marigi Alatala yi nan masenxi: «Seriye nan yi ki serexe gan daaxi xa fe ra nun wuli kasanfe xa fe ra yi serexebade be a ti temui. ¹⁹ A lanma i xa tuura keren so Lewi serexedubee Sadoki bonsoe yi ra, naxee na bama yunubi xafari serexe ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki. ²⁰ E xa na wuli di sa serexebade ferie ma, a tunxun naani birin ma lanbanyi, nun a de rabilinyi birin ma. Serexebade raseniyenma na ki ne, a findi xunsare ra a be. ²¹ E xa na tuura tongo, naxan bama yunubi xafari serexe ra, a xa gan horomobanxi tete kui a lanma a xa gan dennaxe seriye ki ma.»

²² «Na loxo e kuye iba, e xa sikote keren tongo, lanyuru yo mu na naxan ma, e xa a ba yunubi xafari serexe ra serexebade raseniyenfe ra, alo e a raba ki naxe tuura ra. ²³ E na ge serexebade raseniyenfe na ki, e man xa tuura keren nun yexee kontonyi keren tongo, lanyuru yo mu naxee ma, ²⁴ e xa nee ba Alatala be serexe gan daaxi ra. Serexedubee lanma e xa foxe kasan na birin ma.»

²⁵ «Loxo yo loxo han xi solofere, e xa sikote keren ba yunubi xafari serexe ra, a nun tuura nun yexee kontonyi, lanyuru yo mu na naxee ma. ²⁶ Han xi solofere bun ma, yi serexebade raseniyenma na ki ne, a xa findi wo xa serexebade ra. ²⁷ Na loxoee na ba a ra, keli a xi solomasaxan nde ma, serexedubee luma wo xa serexe gan daaxie nun wo xa serexe panigexie ba ra ne menni fa. Na kui, n wo rasenema ne. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

44

Naade balanxi

¹ Na xeme naxa n xanin hōromōbanxi tete sode de ra, naxan nu na sogetede mabiri. Na naade nu balanxi. ² Alatala naxa a masen n be, «Na naade balanxi, a mu rabima. Ibunadama yo mu soma naa, barima, n tan Isirayila Marigi Alatala nan soxi menni ra. ³ Kono Isirayila mange nan gbansan noma doxode na sode de ra a serexe don n ya i. A soma buntunyi sode de nan na, a man mini menni ra.»

⁴ Na dangi xanbi, na xeme naxa n xanin hōromōbanxi tete sode de koola biri ra hōromōbanxi ya i. Menni n naxa Alatala xa nore to so ra a xa hōromōbanxi kui, n fa n yatagi rafelen boxi ma. ⁵ Alatala naxa a masen n be, a naxe, «Adamadi, i xa i tuli mati n ma masenyi ra a gbengbenyi, n tan Alatala naxan masenna i be n ma hōromōbanxi xa fe ra. I xa i joxo sa na sode dee nun a minidee xon ma. ⁶ I xa a fala Isirayila matandilae be, «N tan Marigi Alatala yi nan masenxi: Na lan. Wo xa fe paaxie bara dangi a i! ⁷ Wo man bara a xunmasa, sunnatarae rasofe n ma hōromōbanxi seniyanxi kui, naxee boje makuya n na. Na kui wo bara fe raharamuxi raba n ma banxi ra, hali wo to nu donse, ture, nun wuli bafe serexe ra a kui. Wo bara n ma seriye kana na mooli ra. ⁸ Wo bara tondi n ma wali seniyanxi rabade, wo fa na wali so mixi gbete yi ra. ⁹ Marigi Alatala yi nan masenxi: Sunnatarae yo naxa so n ma hōromōbanxi kui, naxan boje makuya n na, hali e sabatixi Isirayilakae ya ma.»

¹⁰ «Lewi bonsoe to e makuya n na, e bira e xa kuyee foxo ra, a nun Isirayila pama, n nee sare ragbilenma ne e ma. ¹¹ N e luma ne e xa wali kui n ma hōromōbanxi yire, e xa na sode dee kanta, e xa serexe gan daaxi nun serexe gbetee ba pama be. ¹² Kono e to n ma wali raba e xa kuyee ya i, e a niya Isirayila bonsoe fan xa bira yunubi foxo ra, n bara n kali n belexe itexi ra, e fama ne na sare sotode. Wo Marigi Alatala xui nan nan ki. ¹³ Yakosi n mu tinma e xa e maso n na serexe bade, n mu tinma e xa e maso n ma se seniyanxie ra, n mu tinma e xa e maso n ma se seniyanxi fisamantee ra. A lanma e xa yaagi soto e xa fe paaxie xa fe ra. ¹⁴ Kono n e luma ne e xa wali nde raba n ma hōromōbanxi yire, e xa e joxo sa naa xon ma.»

¹⁵ «Isirayilakae to nu e makuyama n na, Lewi bonsoe serexedubee tan, Sadoki xa mixie, e nu bara e tunnabexi n ma hōromōbanxi xa wali kui. Na nan a ra, n naxa a lu nee peti xa e maso n na, e xa ture nun wuli ba serexe ra n be. Marigi Alatala

xui nan na ki. ¹⁶ Nee nan gbansan soma n ma yire seniyanxi kui, e fa n ma wali raba n ma teebili ya i.»

¹⁷ «E na so n ma hōromōbanxi xa tete kui naxan na na tete singe kui, a lanma e xa suwa dugi ragoro e ma. E naxa dugi binye ragoro e ma e ne walima hōromōbanxi tete sode dee yire temui naxe, xa na mu a ra hōromōbanxi kui. ¹⁸ A lanma e xa suwa dugi nan xiri e xunyi e raxunmase ra, e man xa suwa dugi xiri e tagi. E naxa sese ragoro e ma, naxan kuyefure raminima e fate ma. ¹⁹ Beenu e xa mini boore tete kui pama tixi dennaxe, e xa e xa sose seniyanxie ba e ma, e xa e lu e xa konkoe kui hōromōbanxi yire. Na ki e mu mixi raseniyanma e xa dugie ra.»

²⁰ «A mu lanma e xa e xunyi bi, a mu lanma e xa e xunserexe rakuya. E xa a maxaba a seriye ki ma. ²¹ A mu lanma serexedubee xa bere yo min, e na so hōromōbanxi tete kui temui naxe. ²² Serexedubee mu lan e xa kaape gine doxo, a mu lan e xa gine doxo, xeme nde mexi naxan na. E xa Isirayila gine dimedi gbansan nan doxo, xa na mu serexedube nde xa kaape gine. ²³ E xa n ma pama xaran se radaxaxi nun se raharamuxi tagi raba kolonde. E xa a masen e be naxan findi se seniyanxi nun se seniyantarae ra.»

²⁴ «Nxonsonsoe na mini pama tagi, serexedubee nan kiiti sama n ma seriye ki ma. E xa n ma yaamarie suxu, e xa n ma salie raba, e xa n ma malabui loxoe binya.»

²⁵ «Serexedube naxa a maso fure ra, xa na mu a ra a findima ne seniyantarae ra. Kono xa a baba, a nga, a xa di xemema, xa na mu a ra ginema sa faxa, na temui a noma a masode nee tan fure ra. ²⁶ Na dangi xanbi, a xa a yete raseniyan, a fa mame ti xi solofere bun ma. ²⁷ A na so hōromōbanxi tete kui a xa wali seniyanxi rabade, a xa folo yunubi xafari serexe ma a yete be. Marigi Alatala xui nan na ki.»

²⁸ «N tan nan findixi serexedubee ke ra. Wo naxa boxi fi e ma Isirayila boxi ma, barima n tan nan findixi e ke ra. ²⁹ E baloma serexee nan na, alo sansi xori serexe, yunubi xafari serexe, yunubi sotoe serexe, nun se birin naxee fixi Ala ma Isirayila boxi ma. ³⁰ E gbe nan sansi bogi singe ra, a nun hadiya birin naxee fima wo ya ma. A man lanma wo xa taami fi e ma serexe ra, alako wo xa denbaya xa baraka soto. ³¹ Serexedubee mu lanma e xa xoni nun xuruse sube yo don naxan faxa a yete ma, xa na mu a ra, wulai sube naxan iboxi.»

45

Bɔxi seniyeŋxi

¹ «Wo na Isirayila bɔxi itaxun Isirayila bɔnsɔɛ ma temui naxe, wo xa yire nde ragata a xati ma Alatala be, a xa findi a xa yire seniyeŋxi ra. Na yire xa kuye lanma nɔngon ya wulu mɔxɔɔn nun suuli nan ma, a xa gboe lan nɔngon ya wulu fu ma. ² Na kui, yire gbete xa maniya hɔrɔmɔbanxi tima dennaxe. Na xa kuye lanma nɔngon ya keme suuli nan ma, a xa gboe fan lan nɔngon ya keme suuli ma, nun yire nde naxan xa tilinyi nɔngon ya tongo suuli lima, na xa lu na rabilinyi. ³ Wo xa Alatala xa hɔrɔmɔbanxi seniyeŋxi ti na yire kui, naxan xa kuye nɔngon ya wulu mɔxɔɔn nun suuli lima, a igboe nɔngon ya wulu fu. ⁴ Yire seniyeŋxi na a ra, naxan bama Isirayila bɔxi ra serexedube be, naxee tima Alatala ya i a xa wali rabafe ra a xa hɔrɔmɔbanxi kui. E xa banxie fan tima naa ne Alatala xa yire seniyeŋxi seeti ma. ⁵ Na bɔxi naxan xa kuye nɔngon ya wulu mɔxɔɔn nun suuli lima, naxan xa gboe nɔngon ya wulu fu lima, na findima Lewi bɔnsɔɛ gbe nan na, naxee walima hɔrɔmɔbanxi kui. E sabatide nan na ki.»

⁶ «Wo xa yire gbete maniya yire seniyeŋxi fe ma, naxan findima taa gbe ra. A xa kuya nɔngon ya wulu mɔxɔɔn nun suuli, a igboe nɔngon ya wulu suuli. Isirayila bɔnsɔɛ birin gbe nan na ki.»

⁷ «Isirayila mange xa bɔxi luma na yire seniyeŋxi nun taa xa bɔxi seeti nan ma sogetede nun sogegoroɔde mabiri, han Isirayila bɔnsɔɛ naaninyie ra. ⁸ Na bɔxi findima a gbe nan na. A hayi mu na sonon Isirayila bɔnsɔɛ tɔɔɔfe ma e xa bɔxi xa fe ra. Isirayila bɔnsɔɛ birin xa e gbe sɔɔ.»

⁹ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: «Isirayila mangɛɛ, na xa wo wasa! Wo naxa n ma pama tɔɔɔ, wo naxa fe xɔɔxɔɔ raba e ra! Wo xa bira seriye nun tinxinyi fɔxɔ ra! Wo xa ba n ma pama ke mupafe! Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»»

¹⁰ «Wo xa maniyasee xa kamali. Wo xa busali xa findi busali yati nan na. Wo xa fifa xa findi fifa yati nan na. ¹¹ Na firinyie xa lan, hali keren to rawalima sansi xɔri maniyafe nan na, boore rawali ture maniyafe ra. Na busali nun na fifa, e birin xa maniyasee nde ya fu li a seriye ki ma. ¹² Kɔbiri kole naxan xili «sikili,» na xa lan maniyasee nde ya mɔxɔɔn ma, naxan xili «gera.» Sikili tongo senni lanxi maniyasee nde nan ma, naxan xili «mina.»»

¹³ «Wo xa hadiyae xa findi yi see nan na: mengi maniyae xɔri konbo ya mɔxɔɔn kui, wo xa konbo ya saxon ba a ra, fundenya maniyae xɔri konbo ya mɔxɔɔn kui, wo xa konbo ya saxon ba a ra, ¹⁴ ture fifa keren

kui, wo xa litiri firin ba a ra (fifa keren findi litiri keme firin litiri mɔxɔɔn nan na), ¹⁵ yexɛɛ keme firin ya ma, wo xa yexɛɛ keren ba a ra Isirayila bɔxi fanyi birin ma. Yie nan bama sansi xɔri serexɛɛ ra, serexɛɛ gan daaxie ra, xanunteya serexɛɛ ra pama xunsare xa fe ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki. ¹⁶ Isirayila pama birin xa lu na fe kui e xa mange malife ra. ¹⁷ Mange lanma a xa serexɛɛ gan daaxie nun sansi xɔri nun minse serexɛɛ ba kike salie nun malabui lɔxɔɔ sali temui. A man xa yunubi xafari serexɛɛ, sansi xɔri hadiyae, serexɛɛ gan daaxie, nun xanunteya serexɛɛ ba Isirayila bɔnsɔɛ xunsare xa fe ra.»

¹⁸ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, «Kike singe, xi singe, wo xa tuura keren ba serexɛɛ ra, lanyuru yo mu na naxan ma, hɔrɔmɔbanxi raseniyeŋfe ra. ¹⁹ Serexedube nde xa xuruse wuli tongo, naxan baxi yunubi xafari xa fe ra, a a maso hɔrɔmɔbanxi sode de seeti ra, serexɛɛ tɔnɔn xui naani ra, a nun hɔrɔmɔbanxi tete sode de seeti ra. ²⁰ Wo man xa na raba na kike xi solofere nde ra, barima xa mixi nde bara yunubi raba a mu naxan kolon, na serexɛɛ hɔrɔmɔbanxi raseniyeŋma ne.»

²¹ «Kike singe, xi fu nun naani nde ra, wo xa Sayamaleke Dangi Sali raba xi solofere bun ma. Wo naxa taami lebiniteya go don na temui. ²² Na sali lɔxɔɔ, mange xa tuura keren ba yunubi xafari serexɛɛ ra a yete be a nun pama be. ²³ Na sali xi solofere bun ma lɔxɔ yo lɔxɔ, mange xa tuura solofere ba serexɛɛ gan daaxi ra, a nun yexɛɛ kontonyi solofere lanyuru yo mu na naxee ma. A man xa sikote keren ba yunubi xafari serexɛɛ ra lɔxɔ yo lɔxɔ na xi solofere bun ma. ²⁴ A man xa sansi xɔri konbo ya saxon nun ture litiri ya naani ba serexɛɛ ra na tuurae nun na yexɛɛ kontonyie birin seeti ma.»

²⁵ «Na sali waxati, na xi solofere bun ma, a man xa na mɔɔli ba serexɛɛ ra yunubi xafari serexɛɛ seeti ma, a nun serexɛɛ gan daaxie seeti ma, a nun sansi xɔri nun ture hadiyae seeti ma. Na sali foloma kike solofere, xi fu nun suuli nde nan na.»

46

Serexɛɛ

¹ Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: «Sode de xa naade, naxan na hɔrɔmɔbanxi tete kui sogetede biri ra, na balanma ne xi senni bun ma, konɔ a rabima malabu lɔxɔɔ nun kike neene sali temui ne. ² Mange a maso naa buntunyi sode de ra, a ti menni. Serexedube a xa serexɛɛ gan daaxi nun a xa xanunteya serexɛɛ bama temui naxe, a xa a xinbi sin. A na ge na rabade, a xa mini.

Sode de naade mu balanma, fo nunmare.
³ Nama e xinbi sinma ne naa Alatala ya i malabui loxoe nun kike neene sali loxoe ra. ⁴ Mange tan xa yexee xeme senni nun yexee kontonyi keren ba serexe ra malabui loxoe. Lanyuru yo naxa lu e ma. ⁵ Sansi xori busali keren xa ba hadiya ra yexee kontonyi seeti ma. A man xa sansi xori nde ba hadiya ra yexee booree seeti ma, a wama xasabi naxan xon, a nun ture litiri naani sansi xori busali keren be. ⁶ Kike neene xi singe, a xa tuura keren, yexee xeme senni, nun yexee kontonyi keren nan ba serexe ra, lanyuru yo mu na naxee ma. ⁷ A xa sansi xori busali keren ba tuura be, a xa keren ba yexee kontonyi be, a nun a wama naxan xon yexee xeme booree fan be. A xa ture litiri naani sa busali keren keren seeti ma. ⁸ Mange xa so buntunyi sode de ra, a man xa mini menni nan na.»

⁹ «Nama na fa temui naxe Alatala batude sali loxoe ma, naxan na so koola sode de ra, a xa mini yirefanyi sode de ra. Naxan na so yirefanyi sode de ra, a xa mini koola sode de ra. Mixi yo naxa mini a soxi dennaxe ra. A xa mini naade gbete ra. ¹⁰ Mange fan xa lu e ya ma, e so temui nun e mini temui.»

¹¹ «Sali loxoe nun loxoe sugandixie, mange xa sansi xori busali keren ba tuura be, a xa keren ba yexee kontonyi be, a nun a wama naxan xasabi xon yexee xeme booree be. A xa ture litiri naani sa busali keren keren seeti ma. ¹² Mange na wa serexe janigexi bafe Alatala be, naxan findixi serexe gan daaxi, xa na mu a ra, xanunteya serexe, a lanma sogetede naade xa rabi a be. A xa a xa serexe ba alɔ a a bama ki naxe malabui loxoe. A na ge na ra, a xa mini, naade fa balan.»

¹³ «Geesege birin wo xa yexee je keren daaxi ba serexe ra, lanyuru mu na naxan ma. ¹⁴ Wo xa sansi xori konbo ya saxan nun ture litiri keren ba na yexee seeti ma geesege birin. Yaamari na a ra naxan mu kanama abadan. ¹⁵ Na kui geesege birin, yexee, sansi xori, nun ture xa ba serexe gan daaxi ra.»

¹⁶ «Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: Xa mange boxi nde fima a xa di nde ma, na findima a xa di be ke nan na, a fa lu a xa di xa die be. ¹⁷ Konɔ xa a boxi nde fi a xa konyi nde ma, na luma ne na yi ra han xoreya je waxati. Na temui, na boxi man gbilenma mange nan ma. Mange xa boxi findima a xa die ke nan gbansan na. ¹⁸ Mange mu lanma a xa mixi yo ke ba a yi ra jama ya ma, a a kerɩ a xonyi. A xa a yete ke fi a xa die ma, alako n ma jama naxa fa makuya e xa boxi ra.»

¹⁹ Na temui, na xeme naxa n xanin horomobanxi tete sode de ra, naxan na

koola biri ra, a serexedube xonyi masen n be. A naxa yire nde masen n be menni sogekorode mabiri, ²⁰ a a fala n be: «Serexedube xa xuruse sube jinma be ne, naxan bama yunubi xafari serexee ra, nun yunubi sotee serexe ra. E man sansi xori serexe ganma be ne, alako na se seniyenxie naxa jama tan naseniye.»

²¹ Na xeme naxa n namini tete xungbe kui, a a tunxun naanie birin masen n be. Tete gbete nu na na tunxun naani birin na, ²² naxee xa kuye nongon ya tongo naani lima, e igboe nongon ya tongo saxan. Na tete naani birin nu lan. ²³ Teebili geme daaxie nu fatuxi na tete xele ma. Yiree nu na na teebillie bun ma te nu xuruma dennaxe. ²⁴ Na xeme naxa a fala n be, a naxe, «Kuri nan ya, serexedube jama xa serexee jinma dennaxe.»

47

Xure naxan minima horomobanxi yire

¹ Na xeme naxa n nagbilen horomobanxi sode de ra sogetede mabiri, banxi ya nu rafindixi dennaxe ma. Menni n naxa ye to mini ra. Na ye nu kelima serexebade koola mabiri ne. ² Na xeme naxa n namini koola sode de ra, muxu tete mabilin tande biri ra, han tete sode de ra sogetede mabiri. Ye nu xalema sode de yirefanyi biri ra.

³ Na xeme to mini sogetede biri ra, luuti nu na a yi ra, a naxa nongon ya wulu keren maniya menni. A fa n nagiri ye ma, naxan nu bara te han n san konyi. ⁴ A man naxa nongon ya wulu keren maniya, a n nagiri ye ma, naxan nu bara te han n xinbi. A man naxa nongon ya wulu keren maniya, a n nagiri ye ma, naxan nu bara te han n tagi. ⁵ A to nongon ya wulu keren gbete maniya, na ye nu bara findi xure ra mixi mu nu noma naxan igiride, fo a xa ye masa. ⁶ Na temui a naxa n maxorin, «Adamadi, i bara yi fe to a fanyi ra? A naxa n xanin xure de ra. ⁷ Menni n naxa wuri bili gheghe to, e tixi xure de firin na.»

⁸ Na xeme naxa a fala n be, «Yi xure xun tixi sogetede nan na, a sa goro Yuruden fare ma, a sa sin baa ma, naxan ye mu fanxi. Xure ye na baa li dennaxe, baa ye fanma ne a fanyi ra, ⁹ yexee fa balo. Yexe wuyama ne menni na xure ye xa fe ra, naxan baa ye fanma. Na xure ye na lu dennaxe, nimasee baloma ne a fanyi ra. ¹⁰ Keli En Gedi ma, han a sa doxo Egelayimi ra, yexesuxuie dinma ne menni birin na, e e xa yelee sa. Yexe mooli birin nan suxuma naa, alɔ naxee toma Baa Xungbe ma. ¹¹ Ye yire ndee mu fanma, alako foxoe xa lu naa. ¹² Wuri bili mooli birin nan bulama na xure de firinyi ma. E burexe mu lisima, e bogi fan. Kike yo kike e bogima ne a

fanyi ra na xure ye xa fe ra naxan kelima horomobanxi kui. E bogi findima baloe nan na, e burexe findi seri ra.»

¹³ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: Wo xa yi boxi itaxun Isirayila bonsoe fu nun firinyie ma, a xa findi e ke ra. N xa na naaninyie masen wo be. Yusufu bonsoe boxi itaxunxi firin nan sotoma, ¹⁴ naxee birin lan. Isirayila boxi findima wo birin ke nan na, alo n na n kali wo benbae be ki naxe.»

¹⁵ Boxi naaninyie nan ya: A koola seeti foloma Baa Xungbe nan ma, a siga Xetelon kira ra, a dangi Lebo Xamata ra, Tisedadi, ¹⁶ Berota, Sibirayima, naxan na Damasi nun Xamata tagi, han a sa doxo Xasari Tikoni ra, naxan na Xawuran naaninyi ra. ¹⁷ Na kui, na naaninyi kelima baa xungbe nan ma, a siga han Xasari Enan, naxan na Damasi koola mabiri. Tisafoni boxi na koola nan ma. Isirayila naaninyi nan na ki koola mabiri.

¹⁸ Isirayila boxi naaninyi sogetede mabiri kelima Damasi ne, a siga Xawuran. Yuruden xure findixi naaninyi nan na Galadi boxi nun Isirayila boxi tagi, a sa baa li sogetede biri ra. Isirayila naaninyi nan na ki sogetede mabiri.

¹⁹ Isirayila boxi naaninyi yirefanyi mabiri kelima Tamari, a siga han Meriba Kadesi, han Misira xure nun baa xungbe ma. Isirayila naaninyi nan na ki yirefanyi mabiri.

²⁰ Isirayila boxi naaninyi sogegorode mabiri kelima baa xungbe nan ma, han Lebo Xamata longori. Isirayila naaninyi nan na ki sogegorode mabiri.

²¹ «Wo xa yi boxi itaxun wo bore ma Isirayila bonsoe ki nan ma. ²² A xa findi wo ke ra, a nun mixie ke ra naxee sabatixi wo xonyi a nun e xa die. Wo xa e tongo alo Isirayila lasiri, naxee ke sotoma Isirayila boxi ma wo ya ma. ²³ Na xonee sabatixi bonsoe naxan ya ma, e xa e ke soto menni ne. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

48

Isirayila bonsoe naaninyie

¹ «Bonsoee xilie nan ya: Dana bonsoe xa boxi na koola mabiri ne Xetelon kira ra, kelife Lebo Xamata, a sa doxo Xasari Enan ra, naxan na Damasi nun Xamata naaninyi ra koola mabiri. A keli naaninyi ra naxan na sogetede mabiri han baa xungbe.»

² «Aseri bonsoe xa boxi na Dana bonsoe xa boxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede naaninyi ma han sogegorode naaninyi.»

³ «Nafatali bonsoe xa boxi na Aseri bonsoe xa boxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

⁴ «Manasi bonsoe xa boxi na Nafatali bonsoe xa boxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

⁵ «Efirami bonsoe xa boxi na Manasi bonsoe xa boxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

⁶ «Ruben bonsoe xa boxi na Efirami bonsoe xa boxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

⁷ «Yuda bonsoe xa boxi na Ruben bonsoe xa boxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

⁸ «Yire seniyanxi na Yuda bonsoe xa boxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode. Na boxi xa gboe nongon ya wulu moxoren nun suuli, a kuya kelife sogetede naaninyi han sogegorode naaninyi. Alatala xa horomobanxi tixi a tagi.»

⁹ «Na yire seniyanxi naxan sama a xati ma Alatala be, a xa kuye lanma nongon ya wulu moxoren nun suuli nan ma, a xa gboe lanma nongon ya wulu fu nan ma.

¹⁰ Serexedubee luma na yire seniyanxi nan kui, naxan xa kuye lanma nongon ya wulu moxoren nun suuli ma koola biri ra, a xa gboe nongon ya wulu fu sogegorode biri ra, a xa gboe sogetede biri ra nongon ya wulu fu, a xa kuye yirefanyi biri ra nongon ya wulu moxoren nun suuli. Alatala xa horomobanxi tima na yire seniyanxi nan tagi. ¹¹ Menni findima serexedubee nan gbe ra, naxee sugandixi Sadoki bonsoe ya ma. E nu n nabatuma a fanyi ra, e mu n yanfa alo Lewi bonsoe mixi gbete naxee e makuya n na Isirayilakae muruta temui.

¹² Na yire seniyanxi saxi a xati ma e tan nan be Lewi bonsoe xa yire seeti ma.»

¹³ «Na yire xa kuye nongon ya wulu moxoren nun suuli, a xa gboe nongon ya wulu fu, serexedubee xa boxi. ¹⁴ A mu lanma e xa na boxi mati, a mu lanma e xa na masara boxi gbete ra, a mu lanma e xa na fi mixi yo ma, barima boxi hagige na a ra naxan seniyanxi Alatala be.»

¹⁵ «Boxi naxan luxi, naxan xa gboe lanma nongon ya wulu suuli ma, a xa kuye nongon ya wulu moxoren nun suuli, na findima taa gbe nan na banxie nun mere luma dennaxe. Taa yati luma ne na boxi tagi. ¹⁶ Na boxi seeti naanie birin lan nongon ya wulu naani ya keme suuli nan ma, a koola seeti, a yirefanyi seeti, a sogetede seeti, nun a sogegorode seeti.

¹⁷ Na boxi naxan luma taa seeti ra, na boxi seeti naanie fan birin lan nongon ya keme firin ya tongo suuli nan ma, a koola seeti, a yirefanyi seeti, a sogetede seeti, nun a sogegorode seeti. ¹⁸ Boxi donxoe naxan luma boxi seniyanxi xa kuye seeti firinyi ra, naxan nongon ya wulu fu lima a sogetede nun a sogegorode, na findima mere nan na taa walikee be, ¹⁹ naxee

kelima Isirayila bõnsõee birin ma. ²⁰ Na bõxi birin xa kuye lanma nongõn ya wulu mõxõnõn ya wulu suuli nan ma, a xa gboe fan lanma nongõn ya wulu mõxõnõn ya wulu suuli nan ma. Na birin saxi a xati nan ma taa nun hõrõmõbanxi xa fe ra.»

²¹ «Bõxi naxan na yire seniyenxi nun taa sèeti ra, na findima mange nan gbe ra. A kelima bõxi seniyenxi nẽ, naxan kuya nongõn ya wulu mõxõnõn nun suuli sogetede mabiri, a siga han Isirayila naaninyi sogetede mabiri. A man kelima bõxi seniyenxi nẽ naxan kuya nongõn ya wulu mõxõnõn nun suuli sogegorode mabiri, a siga han Isirayila naaninyi sogetede mabiri. Na bõxi luma Isirayila bõnsõee xa bõxi sèeti nan na. Yire seniyenxi nun hõrõmõbanxi luma na bõxi nan tagi. ²² Na kui, taa yire nun Lewi bõnsõee xa bõxi luma mange xa bõxi nan tagi, naxan na Yuda bõnsõee nun Bunyamin bõnsõee xa naaninyie sèeti ra.»

²³ «Bunyamin bõnsõee xa bõxi na Yuda bõnsõee xa bõxi naaninyi sèeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

²⁴ «Simeyõn bõnsõee xa bõxi na Bunyamin bõnsõee xa bõxi naaninyi sèeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

²⁵ «Isakari bõnsõee xa bõxi na Simeyõn bõnsõee xa bõxi naaninyi sèeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

²⁶ «Sabulon bõnsõee xa bõxi na Isakari bõnsõee xa bõxi naaninyi sèeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

²⁷ «Gadi bõnsõee xa bõxi na Sabulon bõnsõee xa bõxi naaninyi sèeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

²⁸ «Gadi bõnsõee xa bõxi xa naaninyi yirefanyi mabiri, a kelima Tamari nẽ han Meriba Kadesi xa ye yire, Misira xure goroma baa xungbe ma dennaxe.»

²⁹ «Bõxi nan yi ki, wo fama naxan itaxunde Isirayila bõnsõee ma, a xa findi e ke ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

³⁰ «Taa sode dee xilie nan yi ki: Naade naxee na taa koõla sèeti, naxan kuya nongõn ya wulu naani keme suuli, ³¹ Isirayila bõnsõee Ruben, Yuda, nun Lewi xilie nan sama e xun ma.»

³² «Naade naxee na taa sogetede sèeti, naxan kuya nongõn ya wulu naani keme suuli, Isirayila bõnsõee Yusufu, Bunyamin, nun Dana xilie nan sama na naade saxanyi xun ma.»

³³ «Naade naxee na taa yirefanyi sèeti, naxan kuya nongõn ya wulu naani keme suuli, Isirayila bõnsõee Simeyõn, Isakari, nun Sabulon xilie nan sama na naade saxanyi xun ma.»

³⁴ «Naade naxee na taa sogegorode sèeti, naxan kuya nongõn ya wulu naani keme suuli, Isirayila bõnsõee Gadi, Aseri, nun

Nafatali xilie nan sama na naade saxanyi xun ma.»

³⁵ «Taa rabilinyi lanma nongõn ya wulu fu nun solomasaxan nan ma. Fõlofe na loxõee ma, na taa xili falama nẽ, «Alatala na menni.»»

Ala xa masenyi Annabi Daniyeli be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Daniyeli xa Kitaabui fee masenma naxee dangixi Babilon boxi ma. Ala nu bara a niya Babilon mange xa Isirayilakae xanin, e xa lu konyiya kui e xa yunubie xa fe ra. Na mange naxa segetala xaranxi ndee tongo, e xa findi a xa walike xungbee ra a xa banxi kui. Annabi Daniyeli nu na na mixie ya ma.

Alatala naxa a masen Babilonkae be Daniyeli saabui ra, senbe luma ne mixi yi ra naxan Ala xa seriye rabatuma temui birin. Daniyeli to tondi se raharamuxi donde, Ala naxa yalanyi fi a ma dangife a booree ra. A to tondi kuyee batude, Ala naxa a ratanga faxe paaxi ma. A to tondi sali rabepinde, Ala naxa a rakisi yete xaapexie ma. Ala naxa kaabanakoe gbegebe raba Daniyeli saabui ra a xa danxaniya xa fe ra.

Bafe na fe mooli ra, yi kitaabui fe gbegebe masenma ne mixie be dunija jere ki xa fe ra. Alatala findixi dunija mange birin xa mange xungbe nan na. Na kui a dunija si mangeyae rapere ma ne alo a wama a xon ma ki naxe. Na fe toma yi kitaabui kui, a fa findi fahaamui ra won be Ala xa mangeya xa fe ra. Won noma ne limaniya sotode na marakolonyi kui.

Ala xa won mali alako won xa fahaamui nun limaniya soto yi kitaabui saabui ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Daniyeli be

Annabi Daniyeli sigafe Babilon boxi ma

¹Yudaya mange Yehoyakimi xa mangeya je saxan nde ra, Babilon mange Nebukadansari naxa siga Darisalamu gere, a xa soorie fa menni rabilin gere ki ma. ²Marigi naxa Yudaya mange Yehoyakimi sa e belexe, a nun Ala xa horomobanxi yirabase seniye xanin ndee. Mange Nebukadansari naxa nee xanin Babilon boxi ma a xa ala xa banxi kui, naafuli ragatama dennaxe.

³Mange naxa a fala Asipenasi be, a xa walike xa mange, a xa Isirayila fonike ndee sugandi mange xabile ya ma, xa na nu kuntigi denbaye ya ma. ⁴A xa xaxilima xaranxie sugandi naxee fate yalanxi, naxee tofan, alako e xa no walide mange xa banxi kui, e man xa Babilon xui nun a sebeli xori xaran. ⁵Mange naxa donse

nun weni itaxun e ma, e baloma naxan na je saxan bun ma. Na dangi xanbi, e xa so walife mange be. ⁶Yudayaka naxee nu na e ya ma, nee nan ya: Daniyeli, Xananiya, Mikayeli, nun Asaraya. ⁷Mange xa walikee xunyi naxa xili neene sa e xun ma. A naxa Daniyeli xili sa «Beletesasari.» A naxa Xananiya xili sa «Sadiraki.» A naxa Mikayeli xili sa «Mesaki.» A naxa Asaraya xili sa «Abedinego.»

⁸Daniyeli naxa nate tongo a xa a yete ratanga mange xa donse raharamuxie nun a xa weni ma. A naxa walikee xa mange mayandi a xa tin na ra. ⁹Ala to nu bara a ragiri Daniyeli xa rafan a ma, walikee xa mange naxa dije a ma. ¹⁰A naxa a fala a be, «N bara gaaxu n ma mange ya ra, naxan bara donse nun minse itaxun wo ma. Xa a sa wo to, wo fate baxi wo ma, wo fate mu fan alo booree, mange fama ne n xunyi bade n de i.»

¹¹Daniyeli naxa a kantama yaabi, walikee xa mange nu bara naxan ti Daniyeli, Xananiya, Mikayeli, nun Asaraya xun ma, ¹²«I xa muxu mato xi fu bun ma. Sansi bogie nun ye gbansan so muxu yi ra. ¹³Na dangi xanbi, i xa muxu lahale nun booree lahale mato, naxee mange xa donse donma. Na temui, i xa nate tongo i rabafe ma.» ¹⁴E kantama naxa tin na ra, a xa e mato xi fu bun ma. ¹⁵Xi fu to dangi, e lahale nu fan dangi booree ra, naxee nu mange xa donse donma. ¹⁶Na nan a toxi, e kantama naxa sansi bogie so e yi ra mange xa donse nun weni joxoxe ra.

¹⁷Ala naxa fe kolonyi, lonni, nun fahaamui fi yi fonike naani ma. Daniyeli naxa no laamatunyie nun xiye fasaride. ¹⁸Waxati to jon, mange nu bara naxan fala, walikee xa mange naxa e mati Nebukadansari yire. ¹⁹Mange xungbe to ge woyende e ra, a naxa a kolon e maniyee mu nu na boore fonikee ya ma. Mixi yo mu a kenan alo Daniyeli, Xananiya, Mikayeli, nun Asaraya. Na kui, e naxa so walife mange be. ²⁰Mange to e maxorin fe kolonyi, lonni, nun fahaamui ma, a naxa a kolon e xa yaabie fan Babilon karamoxoe nun sematee gbe be doxo fu. ²¹Daniyeli naxa lu na wali kui han Sirusi xa mangeya je singe ra.

2

Mange xa xiye

¹Nebukadansari xa mangeya je firin nde ra, a naxa xiye nde sa. A xaxili naxa ifu han a mu no xide. ²A naxa karamoxoe, sematee, mandurulae, nun Babilon serexedubee xili alako e xa a xa xiye tagiraba a be. E naxa fa, e ti a ya i. ³Mange naxa a masen e be, «N xiye nde

nan saxi, naxan bara n xaxili ifu. A xöli n ma n xa na xiye kui ife kolon.»

⁴ Babilon serexedubee naxa mange yaabi Arami xui ra, «Muxu xa Mange, Ala xa simaya fi i ma. I xa xiye yaba i xa konyie be, alako muxu xa na tagiraba i be.»
⁵ Mange naxa a fala serexedubee be, «N ma nate tongoxi nan ya: Xa wo mu n ma xiye nun a kui ife tagiraba n be, n wo ibolonma ne a xuntun xuntunyie ra, n wo xa banxie fan kana. ⁶ Kono xa wo no n ma xiye nun a kui ife tagirabade n be, n harige nun binye gbege fima ne wo ma. Awa, wo n ma xiye nun a kui ife tagiraba n be keren na.»

⁷ E naxa mange yaabi, «Mange, i xa na xiye masen muxu be alako muxu xa a tagiraba i be.» ⁸ Mange naxa a fala e be, «N a kolon wo wama waxati tongofe a fe ma, barima wo a kolon n mu n ma nate tongoxi kanama! ⁹ Kono xa wo mu n ma xiye tagiraba n be, wo birin fama ne na jaxankate sotode. Wo wama n madaxufe wule nan na han n xa n ma nate masara. Wo n ma xiye tagirabama n be na nan ma keren na, alako n xa a kolon wo fata na rabade.»

¹⁰ Serexedubee naxa mange yaabi, «Mange, mixi yo mu na yi dunja bende fuji fari naxan noma yi yaamari rabade. Na nan a toxi mange yo mu na naxan yi fe moöli maxorinma a xa karamoxoe, sematöe, nun serexedubee ma, hali a senbe to gboxi. ¹¹ I naxan maxorinxi, na xoroxo. Mixi yo mu noma na yaabi sode i yi ra fo alae, kono nee mu doxxoxi adamadie tagi.»

¹² Na kui, mange naxa xono e ma, a boje naxa te han a yamari fi Babilon lonnilae birin xa faxa. ¹³ Mange to yaamari fi lonnilae birin xa faxa, xerae naxa siga Daniyeli nun a booree fende alako e xa e fan faxa.

¹⁴ Mange kantamae xunyi Ariyoki to mini Babilon lonnilae faxade, ¹⁵ Daniyeli naxa a maxorin mayandi ra, «Munfe ra mange yi yaamari xoroxoe moöli fixi?» Ariyoki naxa na tagi raba Daniyeli be. ¹⁶ Na temui Daniyeli naxa siga mange yire, a fa a mayandi a xa temui nde fi a ma alako a xa no na xiye nun a kui ife fasaride a be.

¹⁷ Daniyeli naxa siga a xonyi, a yi fe birin masen a boore Xananiya, Mikayeli, nun Asaraya be. ¹⁸ A naxa a fala e be, e xa Koore Ala makula a xa kinikini e ma, a xa yi gundo masen e be, alako Daniyeli, a booree, nun Babilon lonnilae birin naxa faxa. ¹⁹ Na ke ra, Ala naxa na xiye xa gundo masen Daniyeli be laamatunyi ra. Daniyeli naxa Koore Ala tantu ²⁰ yi masenyi ra,

«Ala xili xa tantu temui birin, dan mu na naxan ma,

²¹ barima a tan nan gbe na fe kolonyi nun senbe ra.

A tan nan waxati nun a keja masarama.

A tan nan mangee bama, a tan nan mangee rasabatima.

A lonni fima lonnilae ma, a xaxili fanyi fima xaxilimae ma.

²² A gundo tilinxi makenenma, a fe noxunxi raminima naiyalanyi ra.

²³ N benbae Marigi Ala, n i matoxoma, n i tantuma, lonni nun senbe xa fe ra i naxan fixi n ma. I bara n nakolon fe ma, muxu naxan maxorinxi i ma,

i bara muxu rakolon mange xa xiye ra.»

²⁴ Na temui Daniyeli naxa siga Ariyoki yire, mange yaamari fi naxan ma a xa Babilon lonnilae faxa. A naxa a fala a be, «I naxa Babilon lonnilae faxa. I xa n mati mange xonyi, n xa a xa xiye tagi raba a be.» ²⁵ Ariyoki naxa Daniyeli mati mange yire keren na, a fa a fala a be, «Mange, n bara Yudayaka nde to na mixi suxuxie ya ma, naxan noma i xa xiye tagi rabade.» ²⁶ Mange naxa Daniyeli maxorin, naxan xili Beletesasari, «I tan noma n ma xiye nun a kui tagirabade n be?»

²⁷ Daniyeli naxa mange yaabi, «Mange, i fe noxunxi naxan maxorinxi lonnilae, sematöe, karamoxoe, nun mandurulae ma, e mu noma na tagirabade.

²⁸ Kono Ala, naxan na koore ma, a tan nan noma fe noxunxie makenende. A bara Mange Nebukadansari rakolon naxan fama rabade. I xa xiye nun i xa laamatunyie nan ya, i naxan toxi i xa sade ma. ²⁹ Mange, i to i sa, i naxa i mapoxun fee ma, naxee fama rabade. Na kui, naxan fe noxunxie makenenma, a bara i rakolon fee ma naxee fama rabade. ³⁰ Xa yi fe noxunxie bara makenen n be, na mu rabaxi xe barima n ma lonni to gboxi boore gbe be. Yi bara makenen n be alako mange xa na kui kolon a naxan mapoxunxi a xaxili ma.»

³¹ «Mange, i bara geme masolixi belebele to i xa laamatunyi kui. A nu tixi i ya ra, a nu yanbaf, a nu magaaxu. ³² A xunyi nu yailanxi xema ra, a kanke nun a belexe gbeti ra, a furi nun a tabe yoxui ra, ³³ a belenyi wure ra, a sanyi wure nun bende ra. ³⁴ I nu a matofe temui naxe, geme nde naxa iboo, kono adama belexe xa mu a booxi. Geme ibooxi naxa sin na geme masolixi sanyi ma, naxan nu yailanxi wure nun bende ra. A naxa e i wuru. ³⁵ Wure yo, bende yo, yoxui yo, gbeti yo, xema yo, na birin naxa iwuru, a lu alo sansi xori fenta lonyi ma, foye naxan fama sogofure ra. Kono geme naxan sinxi geme masolixi ma, na naxa findi geya belebele ra, a boxi birin nafe.»

³⁶ «Xiye nan na ki. Yakösi muxu xa a tagiraba mange be. ³⁷ Mange, managee xa mange na i tan na, barima Koore Ala nan na manageya fixi i ma senbe nun binye ra. ³⁸ A tan nan i döxöxi mixi, sube, nun xöni birin xun ma. A bara na nöe fi i ma. Na nan na ki, i tan nan na xee ma xunyi ra. ³⁹ I na dangi, manageya gbete kelima ne naxan senbe xurun i be. Na dangi xanbi, manageya saxan nde naxan luma alo yoxui, na fan fama ne dunjpa birin yamaride. ⁴⁰ Manageya naani nde nan fan fama, naxan xöroxö alo wure. Wure se birin butuxunma ki naxe, na manageya fan a booree butuxunma na ki ne. ⁴¹ I bara a sanyie nun a sansolee to. E rafalaxi wure nun bende masunbuxi nan na. Na nan a masenxi lanyu mu luma na manageya kui. Köno senbe nde tan luma ne na manageya kui alo na wure xöroxöe a masenma ki naxe. ⁴² Sansolee naxee yailanxi wure nun bende ra, a masenma ne a na manageya senbe gbo, köno senbe yo mu a ra yire ndee. ⁴³ I bara wure nun bende masunbuxi to, na findixi na mixie nan na, naxee lanyu xirima e booree tagi, köno na lanyu mu xirima a fanyi ra, alo wure nun bende mu a boree suxuma a fanyi ra ki naxe.»

⁴⁴ «Na managee xa waxati, Koore Ala manageya nde raminima ne naxan mu kanama abadan. Na manageya mu luma jama gbete xa yaamari bun ma. A fama ne na manageya birin iwurude. A mu kanama abadan. ⁴⁵ Na kui i bara na geme to, naxan kelixi geya ma köno mixi belexe xa mu a böoxi. Na geme bara wure, yoxui, bende, gbete, nun xee ma iwuru. Ala Xungbe bara managee rakolon yi fee ma naxee fama rabade. Yi xiye nondi yati nan a ra. N naxan birin tagirabaxi i be, i lanma i xa la a ra.»

⁴⁶ Na temui Mange Nebukadansari naxa a yatagi rafelen böxi ma Daniyeli bun ma. A naxa yaamari fi a serexe nun surayi xa ba a be. ⁴⁷ Mange naxa a masen Daniyeli be, «Wo Marigi Ala xungbo alae birin be, a tan nan na managee birin Marigi ra. A gundoe makenenma, alo a yi gundo makenenxi i be ki naxe.»

⁴⁸ Mange naxa Daniyeli binya, a naafuli gbege fi a ma. A naxa a findi xunyi ra Babilon böxi nun lönnilae birin xun ma. ⁴⁹ Daniyeli naxa managee maxandi a xa a lu Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego fan xa managee wali raba Babilon böxi ma. Daniyeli naxa findi managee Nebukadansari rasima ra.

3

Nebukadansari xa kuye

¹ Mange Nebukadansari naxa kuye nde yailan xee ma ra. A xa kuye nongon ya tongo senni, a xa gboe fan nongon ya senni. A naxa a ti Dura geya bunyi Babilon böxi ma. ² Mange Nebukadansari naxa a rasimae, kuntigie, gominae, seriyesae, naafuli ragatae, sebelitie, kiitisee, nun böxi managee die birin maxili alako e xa fa managee xa kuye mato. ³ Awa, managee rasimae, kuntigie, gominae, seriyesae, naafuli ragatae, sebelitie, kiitisee, nun böxi managee die birin naxa e malan managee xa kuye matode. E naxa ti kuye ya i, Mange Nebukadansari nu bara naxan ti.

⁴ Mange xa xui madangi naxa a fala a xui itexi ra, «Si birin, bönsöe birin, xui birin falae, managee xa yaamari nan ya: ⁵ Wo na sarae, xulee, körae, nun maxasee mööli birin xui me temui naxe, wo xa wo felen böxi, wo kuye batu, Mange Nebukadansari naxan yailanxi xee ma ra. ⁶ Naxan yo mu bira a bun ma, a a batu, na kanyi wolima ne te belebele xöora keren na.»

⁷ Na nan a to, si nun bönsöe birin to sarae, xulee, körae, nun maxasee mööli birin xui me, e naxa e felen kuye be, e a batu, Mange Nebukadansari naxan yailanxi xee ma ra, a a ti naa.

⁸ Na waxati yati kui, serexedube ndee naxa fa Yuwifie kalamude. ⁹ E naxa a fala Mange Nebukadansari be, «Mange, simaya xa lu i be! ¹⁰ I bara yaamari fi mixi birin xa e felen kuye be, e a batu, e na sarae, xulee, körae, nun maxasee mööli birin xui me temui naxe. ¹¹ I man yaamari fixi ne a mixi naxan yo mu a felen böxi ma, a na kuye batu, na kanyi wolima ne te belebele xöora. ¹² Köno Yuwifie ndee na, i bara naxee ti managee die ra Babilon böxi ma, naxee xili Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego, nee bara tondi i xa yaamari rabatude. Mange, e mu i xa alae batufe. Hali yi kuye i naxan yailanxi xee ma ra, i a ti be, e mu tinxu a batude!»

¹³ Nebukadansari böje naxa te, a köno a paaxi ra. A naxa yaamari fi e xa fa Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego ra. Xee ra naxa fa na xee ra managee köno. ¹⁴ Nebukadansari naxa a fala e be, «Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego, nondi na a ra, wo mu n ma alae batufe, wo man mu yi kuye fan batufe n naxan yailanxi xee ma ra, n a ti be? ¹⁵ Yakösi, wo na fa sarae, xulee, körae, nun maxasee mööli birin xui mede, wo xa wo felen böxi ma yi kuye be. N kuye naxan yailanxi, wo xa a batu, xa na mu a ra n wo wolima ne te belebele xöora keren na. Ala mundun nöma wo ratangade n belexe i?»

¹⁶ Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego naxa Mange Nebukadansari yaabi, «Hali muxu mu muxu yete xun mafala. ¹⁷ Xa wo

muxu woli te belebele xɔɔra, muxu Marigi Ala, muxu naxan batuma, na nɔma muxu ratangade i belebe i. ¹⁸ Hali a mu sa a raba, mange, i xa a kolon muxu mu nɔma i xa alae batude, muxu mu nɔma muxu felende yi kuye be, i naxan yailanxi xɛema ra.»

¹⁹ Nebukadansari naxa xɔnɔ e ma a jaaxi ra, a yatagi naxa masara Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego xili ma. Nebukadansari naxa yaamari fi e xa te xa wolenyi xun masa dɔxɔ solofere dangi a forima ki ra. ²⁰ A naxa a xa sɔɔri gbangbalanyi ndee yamari, e xa Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego xiri, e xa e woli te belebele xɔɔra. ²¹ E naxa na xeme saxanyi xiri, nun e xa sosee ra, e xa donma xungbee ragoroxi e ma, e e woli te belebele xɔɔra. ²² Mange to bara a fala te xa wolenyi xun xa masa, sɔɔri naxee Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego woli te xɔɔra, e tan yati naxa gan, e faxa te xa wolenyi ma. ²³ Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego naxa bira te belebele xɔɔra, e xirixi.

²⁴ Na temui gaaxui naxa mange Nebukadansari suxu, a keli keren na. A a fala a rasimae be, «Wɔn mu mixi xirixi saxan xa woli te xɔɔra?» E naxa mange yaabi, «Iyo mange!» ²⁵ A naxa a fala e be, «Kɔnɔ n mixi naani nan tofe yi ki, e mu xirixi, e na e jerefe te xɔɔra, e mu tɔɔɔfe hali. Na naani nde tan jan maniye maleke ra.»

²⁶ Nebukadansari naxa a makɔre te belebele ra, a e xili a xui itexi ra, «Sadiraki, Mesaki, Abedinego, Ala Xungbe xa konyie, wo mini, wo fa be.» Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego naxa mini te xɔɔra.

²⁷ Mange rasimae, kuntigie, gominae, nun mange xa lonnilae naxa e maso e ra. E naxa a to, te mu sese rabaxi e fate ra. E xunxɛe nun e xa sosee sese mu ganxi. Te xiri yati mu nu na e ma.

²⁸ Nebukadansari naxa a masen, «Tantui na Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego Marigi Ala be. A tan nan a xa maleke xɛxi a xa konyie ratangade. E nu bara la a ra han e naxa tin faxafe ra, alako e naxa mange xa yaamari rabatu, naxan findi ala gbete batufe ra bafe e Marigi Ala ra. ²⁹ N ma yaamari nɛɛɛ nan ya: mixi yo fe nde kobi fala Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego Marigi Ala be, na kanyi faxama ne, a ibolon a xuntun xuntunye ra, a xa banxi fan kana, barima ala yo mu na bafe Ala ra naxan nɔma mixi ratangade yi mɔɔli ra.»

³⁰ Na temui mange naxa Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego xa fe mate Babilon bɔxi ma.

Nebukadansari xa xiye firin nde

³¹ «Mange Nebukadansari nan yi masenyi tife si birin be, bɔnsɔe birin be,

xui birin falae be: Bɔnesa xa lu wo be a fanyi ra. ³² A lanma n xa tɔnxumae nun kaabanakoe masen wo be, Ala xungbe naxee rabaxi n be.

³³ A xa tɔnxumae wuya, a xa kaabanakoe senbe gbo. A xa mangeya mu jɔnma abadan, danyi mu na a xa bui ma.»

4

¹ «N tan Nebukadansari, n nu na n ma mange banxi kui, n bɔne saxi, n sɛɛwaxi ki fanyi. ² N naxa xiye magaxuxi nde sa. N naxan maɔxunxi, a nu na laamatunyi naxan toxi n ma sade ma, nee bara n nagaaxu ki fanyi. ³ N yaamari fi Babilon lonnilae ma na nan ma e xa fa n yire, alako e xa n ma xiye tagiraba n be.»

⁴ «Karamɔxɔe, sematɔe, Babilon sɛrɛxɛdubee, nun mandurulae naxa fa. N naxa n ma xiye yaba e be, kɔnɔ e mu nɔ na tagirabade. ⁵ Daniyeli naxa fa n yire a dɔnxɔe ra, n ma kuye Beletesasari xili saxi naxan xun ma. Ala seniyenxie xaxili na a be. N naxa n ma xiye madɔxɔ a be.»

⁶ «Beletesasari, karamɔxɔe xunyi, n a kolon ala seniyenxie xaxili na i be. Gundo mu na naxan kolonfe xɔɔxoma i be. Awa, i xa n ma laamatunyiye tagiraba n be, n naxee toxi xiye kui. ⁷ N nu na n ma sade ma temui naxe, n xaxili naxa yi laamatunyiye to:

Wuri bili itexi nu tixi bɔxi ma,

⁸ a belebele, a senbe gbo.

A xunyi nu na kooore ma, dunjina mixi birin nu nɔma a tode.

⁹ A burexe nu tofan,

a bogi nu wuya,

a nu mixi birin baloma.

Wula subee nu e malabuma a niini bun ma,

xɔnie nu e tee yailanma a salonyie ma.

Daalise birin nu baloe sɔtɔma a ra.»

¹⁰ «N nu na n ma sade ma temui naxe, n xaxili naxa yi laamatunyiye to:

Seniyentɔe nde naxa keli kooore ma,

¹¹ a fa a fala a xui itexi ra,

«Wo yi wuri rabira,

wo xa a salonyie sege,

wo xa a burexe ba a ma,

wo xa a bogie rayensen.

Sube naxee na a bun, e xa e gi,

xɔni naxee na a salonyie ma, e xa keli naa.

¹² Kɔnɔ wo xa a bili xuntunyi nun a sankee lu bɔxi,

e xirixi yolɔnxɔnyi wure daaxi nun yɔxui daaxi ra.

A xa lu xe ma jooge xɔɔra,

xini xa a bunda,

a xa a balo jooge ra alo subee.

¹³ Adama xaxili naxan na a be,

na masarama ne, sube xaxili lu a be.

A luma na ki ne je solofere bun ma.

¹⁴ Seniyentoe naxee mixi kantama, nee nan yi nate masenxi, alako adama birin xa a kolon a Ala Xungbe nan mangeyae yamarima. A mangeya soma mixi yi ra a wama naxan xon ma,

hali na mixi xurun birin be.»

¹⁵ «N tan, Mange Nebukadansari, n ma xiye nan ya. I tan Beletesasari, i xa na tagiraba n be, barima lonnila yo mu na n ma boxi ma naxan noma na rabade. I tan nan gbsan noma na rabade, barima ala seniye xie xaxili na i be.»

¹⁶ Na temui Daniyel, naxan xili Beletesasari, a naxa kaaba, a man naxa gaaxu. Mange naxa a fala a be, «Beletesasari, hali i mu gaaxu yi xiye nun a kui ife ya ra.» Beletesasari naxa a yaabi, «N marigi, hali yi xiye nun a kui ife findi i yaxuie gbe ra nu!» ¹⁷ Na wuri bili i naxan toxi, naxan xungbo, a senbe gbo, a xunyi koore lima, a toma dunija yire birin ma, ¹⁸ a burexee tofan, a bogie wuya, a birin rabaloma, subee na naxan bun ma, xonie na naxan salonyie kon na, ¹⁹ i tan nan misaaxili na wuri ra. I bara senbe gbe gbe soto, i xa noe bara gbo han a bara koore li, i xa mangeya fan bara dunija yire birin li. ²⁰ I tan mange, i bara seniye to, a kelima koore ma, a a falama, «Wo yi wuri rabira, wo xa a kana, kon wo a bili xuntunyi nun a sankee lu boxi. Wo a xiri yolonxonnyi wure daaxi nun yoxui daaxi ra. A xa lu xe ma jooge xora. Xini xa a bunda. A xa jooge don alo subee je solofere bun ma.»

²¹ «Mange, n xa na tagiraba i be. Ala Xungbe bara yi nate tongo i xa fe ra. ²² I kerima ne adamadie tagi, i sa lu wulai subee ya ma. I jooge maxin alo ningee, xini i bunda. I luma na ki ne je solofere bun ma, han i xa a kolon a Ala Xungbe nan adamadie xa mangeyae yamarima. A mangeya fima a kenan mixi nan ma. ²³ Wuri bili xuntunyi nun a sankee lufe boxi ma, na a masenxi ne i be, a i xa mangeya ragbilenma ne i ma. Kon na mu rabama han i a kolon a Koore Kanyi nan fe birin yamarima. ²⁴ Na nan a ra mange, i xa tin n ma marasi ra. I xa ba yunubi rabafe. I xa tinxin. I xa kinikini misikiinee ma, alako i xa bu bopesa kui.»

²⁵ Na fe birin naxa kamali Mange Nebukadansari be. ²⁶ Kike fu nun firin to dangi, mange nu na a maperefe a xa banxi kui Babilon, ²⁷ a naxa a fala, «Babilon senbe gbo de! N tan nan a tixi mange yigiyade ra n yete senbe xungbe ra, alako n ma binye nun n ma noe xa gbo.» ²⁸ A fefe na woyenyi fala, xui nde naxa keli koore, «Mange Nebukadansari, n xa a fala i be, to n bara i xa mangeya ba i yi ra. ²⁹ I

kerima ne mixie tagi, i sa lu wulai subee ya ma. I fama jooge nan donde alo ningee je solofere bun ma han i a kolon a Ala Xungbe nan adamadie xa mangeyae yamarima. A mangeya soma mixie nan yi ra a wama naxee xon.»

³⁰ Na woyenyi naxa kamali Mange Nebukadansari ma keren na. A naxa keri mixie ya ma, a jooge don alo ningee. Xini naxa a fate bunda, a xunxex naxa kuya alo sege xabee, a sanxalee fan naxa kuya alo xoni sanxalee.

³¹ «Na waxati to jon, n tan Nebukadansari, n naxa n ya rate koore ma, n xaxili naxa gbilen n ma. N naxa tantui rasiga Ala Xungbe ma, n naxa a matoxo, n naxa a binya, barima Ala na na temui birin, a xa mangeya mu jonma abadan, a xa yaamari buma ne waxati birin. ³² Ala a yete waxonfe rabama ne dunija ma hali adama mu tin na ra. A wama naxan xon, a na nan nabama adama nun malekee ra. Mixi yo mu noma a matandide, a fa a fala, «I na munse rabafe?» ³³ N xaxili to gbilen n ma, n ma mangeya binye nun noe fan naxa gbilen n ma. N nasimae nun n ma mixi xungbee naxa n xili, e n doxo n ma mange kibanyi kui. N senbe naxa gbo dangi a singe ra. ³⁴ Yakosi, n tan Nebukadansari, n Koore Mange tantuma ne, n a matoxo, n a binya. A xa kewali birin tinxin, a xa kirae birin findixi nondi nan na. A tan nan mixi xa fe magoroma, naxan a yete igboma.»

5

Sebeli magaaxuxi

¹ Loxoe nde, mange Belisari naxa xulunyi belebele ti a xa kuntigi wulu be. A naxa weni min han ² a siisi folo e ya xori. Na temui Belisari naxa yaamari fi e xa fa xema nun gbeti pootie ra, a baba Nebukadansari naxee tongoxi Ala xa horomobanxi kui Darisalamu. Mange bara wa a yete, a xa ginnee, a xa konyi ginnee, nun a xa kuntigi birin xa na see rawali xulunyi kui. ³ E to fa xema pootie ra, naxee tongo Ala xa horomobanxi kui Darisalamu, mange yo, a xa kuntigie yo, a xa ginnee yo, nun a xa konyi ginnee, e birin naxa weni min nee ra, ⁴ e man fa e xa kuyee batu, naxee yailanxi gbeti, yoxui, wure, wuri, nun gem e ra.

⁵ E nu na na rabafe temui naxe, mixi belexesolee naxa mini, a nu sebeli ti banxi kanke, lanpui yatagi. Mange to belexe to sebeli ti ra, ⁶ a yatagi naxa masara. A naxa gaaxu han a xinbie nu bonbo e boore ra. ⁷ A naxa sematoe, serexedubee, nun mandurulae xili a xui itexi ra. A naxa a fala Babilon lonnilae be, «Naxan na yi

sebeli xaran, a a fasari n be, n na kanyi maxirima ne mange dugi ra, n xeema konmagore ragoro a kon ma, n fa senbe so a yi ra n ma mangeya kui a findi mange saxan nde ra n tan nun n femati xanbi ra.»

⁸ Mange xa lonnilae birin naxa so, konso e mu no na sebeli xarande, e mu no sese fasaride mange be. ⁹ Na kui mange Belisadari naxa gaaxu han a yatagi naxa masara, a xa kuntigie fan naxa ifu.

¹⁰ Mange xa gine to mange nun a xa kuntigie xui me, a naxa so banxi kui xulunyi nu tife dennaxe. A naxa a fala, «Mange, i xa simaya xon xa kuya. Hali i mu gaaxu, i yatagi naxa masara. ¹¹ Mixi nde na i xa boxi ma, ala seniye xaxili na naxan be. I baba xa waxati, muxu bara a to fahaamula nan na kanyi ra, a xaxili fan, a xa lonni luxi ne alo alae gbe. Na nan a ra, i baba Mange Nebukadansari nu bara a findi karamoxoe, sematoee, serexedubee, nun mandurulae xunyi ra. I baba, naxan nu mange ra, a tan ¹² a to ne a Daniyeli, Beletesasari xili saxi naxan xun, a xaxili, a xa fe kolonyi, nun a xa fahaamui fan boore birin be. A noma xiye tagirabade, a taali woyenyi fatanfasi, a maxorinyi xoroxoe yaabi. I xa Daniyeli xili, a fama ne yi fe birin tagirabade i be.»

¹³ Na temui e naxa fa Daniyeli ra mange yire. Mange naxa a maxorin, «I tan nan na Daniyeli ra, n baba faxi naxan na kelife Yudaya? ¹⁴ N bara a me a alae xaxili na i be, naxan lonni nun fahaamui belebele fima i ma. ¹⁵ E bara fa lonnilae nun karamoxoe ra, e xa yi sebeli xaran, e xa a fasari n be, konso e mu no na rabade. ¹⁶ N bara a me a i noma fee tagi rabade, a nun maxorinyi xoroxoe yaabide. Yakosi, xa i noma yi sebeli xarande, i a fasari n be, n i maxirima mange dugi ra, n xeema konmagore ragoroma i kon ma, n fa i findi mange ra naxan dangima birin na, fo n tan nun mange gbeta, n femati.»

¹⁷ Daniyeli naxa mange yaabi, «I xa naafuli ragata i yete be, i xa bupae fi mixi gbeta ma. N yi sebeli xaranma ne mange be, n man a fasari a be. ¹⁸ Mange, Ala Xungbe nan mangeya, senbe, binye, nun noxe fixi i baba Nebukadansari ma. ¹⁹ Na nan a ra, si nun bonsoe birin nu serenma gaaxui ra i baba ya ra. A na wa naxan faxafe nu, a nu na faxama ne. A na wa naxan natangafe nu, a nu na ratangama ne. A na wa naxan natefe nu, a nu na ratema ne. A na wa naxan nagorofe nu, a nu na ragoroma ne. ²⁰ Konso a to a yete igbo a naxa dangi a i, Ala naxa a xa mangeya nun a noxe ba a yi ra. ²¹ A naxa a keru adamadi ya ma. A adamadi xaxili naxa masara, a findi sube xaxili ra. A naxa lu wula i sofalee foxo ra, a sexe don alo

ningee. Xini nu a fate bunda, han a a kolon a Ala Xungbe nan adamadi xa mangeya yamarima, a tan nan mangeya soma mixi yi ra a wama naxan xon.»

²² «I tan, a xa di Belisadari, i bara na birin kolon, konso i mu i yete magoro feo. ²³ I bara i yete ite Koore Marigi xili ma. I bara a xa horomobanxi pootie rawali. I tan, i xa kuntigie, i xa ginee, i xa konyi ginee, wo birin bara weni min na pootie ra. I bara kuyee batu naxee yailanxi gbeti, xeema, yoxui, wure, wuri, nun game ra. E mu see toma, e mu fee mema, e mu sese kolon, konso i bara e batu. I xa dunjeigiri birin na Ala belexe i, konso i tan mu a tantuma. ²⁴ Na nan a toxi, Ala naxa yi belexe nun yi sebeli masen i be.»

²⁵ «Yi sebeli nan tixi: «Mene, mene, tekele, parisin.» ²⁶ Na wama naxan masenfe na nan ya: «Mene», na nan na ki «konti». Ala bara i xa mangeya loxoe konti, a bara danyi sa e ma. ²⁷ «Tekele», na nan na ki «maniyee». Ala bara i maniyee, i yelexu. ²⁸ «Parisin» na nan na ki «maitaxunyi». Ala bara i xa mangeya itaxun Medekae nun Perisekae ma.»

²⁹ Belisadari naxa yaamari fi keren na, a Daniyeli xa maxiri mange dugi ra, a nun xeema konmagore ra, a man xa findi mange saxan nde ra boxi birin xun ma.

³⁰ Na koe kerenyi kui mixi nde naxa Babilon mange Belisadari faxa.

6

Ala Daniyeli ratangafe yetee ma

¹ Dariyusi Medeka naxa findi mange ra a pe tongo senni nun firin ma. ² A naxa marasi ti e xa mixi keme mixi moxopen sugandi e xa a xa boxi yamari. ³ A man naxa mixi saxan ti e xun na, marasitie e dentegema naxee be alako mange xa fe birin xa sooneya. Daniyeli nu na na mixi saxanyie nan ya ma. ⁴ Xaxili fanyi mooli naxan nu Daniyeli be, na nu dangi marasimae nun e xa mangee gbe birin na. Mapoxunyi naxa lu mange be a Daniyeli xa a xa boxi birin yamari.

⁵ Na xa fe ra, boore yareratie nun marasimae naxa kata e xa Daniyeli kalamu a xa mange wali kui, konso e mu tantanyi yo to a ra. A nu tinxin, e dugutege na a ra, a fata walide. ⁶ Na temui e naxa a fala, «Won mu kalamui yo toma Daniyeli mabiri, fo a Marigi Ala xa seriye kui.»

⁷ Na kui marasimae nun e xunyi naxa siga keren na mange yire, e fa a fala a be, «Mange Dariyusi, simaya xa lu i be. ⁸ I xa boxi mangee, mange rasie, gominae, nun kuntigie birin a mapoxunxi a a lanma yi tonyi xa doxo: «Mixi yo naxan tuubima ala nde be, xa na mu a ra mixi nde be, bafe i

tan mange ra xi tongo saxan bun ma, na kanyi xa raso yetee tagi.»⁹ Yakɔsi mange, i xa tin yi tonyi ra, i xa i belexe foxi sa a ma alako a xa findi yaamari ra naxan mu masarama alo Medekae nun Perisekae darixi a ra ki naxe.»¹⁰ Mange Dariyusi naxa a belexe foxi sa keedi ma yaamari sebexi a ma, a a findi tonyi ra.

¹¹ Daniyel to a kolon a mange nu bara a belexe foxi sa na yaamari keedi ma, a naxa te a xɔnyi. A xa wunderi nu rabixi Darisalamu mabiri. Sanmaya saxan loxo yo loxo a nu a xinbi sinma, a a Marigi Ala maxandi, a a matoxo alo a nu darixi a ra ki naxe.¹² Yi mixie naxa siga a xɔnyi keren na, e fa li a na a tuubife a Marigi Ala be maxandi kui.

¹³ E naxa siga mange yire keren na, e fa a maxorin a xa yaamari ma, «Mange i mu tɔnyi doxo xe a mixi yo naxan tuubima ala nde be, xa na mu a ra mixi nde be, bafe i tan na xi tongo saxan bun ma, a na kanyi xa raso yetee tagi.» Mange naxa e yaabi, «Iyo. Yaamari na a ra naxan mu masarama alo Medekae nun Perisekae darixi a ra ki naxe.»¹⁴ E naxa fa a fala mange be, «Mange, Daniyel naxan kelixi Yudaya a mu i xui binyaxi, a mu i xa yaamari suxuxi. A Ala maxandima sanya saxan loxo yo loxo.»

¹⁵ Na wɔyenyi naxa mange tɔɔɔ ki fanyi ra. A nu wama Daniyel ratangafe seriye ma. A naxa fe birin naba beenun kɔe xa so alako Daniyel xa kisi.¹⁶ Kɔno na xeme man naxa siga mange yire, e fa a fala a be, «Mange, i xa ratu Medekae nun Perisekae xa seriye ma. Mange xa seriye mu noma masarade.»¹⁷ Na kui Mange naxa yaamari fi e xa Daniyel woli yetee tagi. Mange naxa a fala Daniyel be, «I Marigi Ala, i birama naxan foxo ra tunnabexiya kui, a xa i rakisi.»¹⁸ E naxa geme xungbe sa yetee yire naade ra, mange fan naxa a xa tɔnxuma sa naade ma a xa xurunde ra, alako sese naxa masara Daniyel i xa fe ra. Kuntigie fan naxa na raba.

¹⁹ Mange naxa gbilen a xɔnyi. A mu a dege, a mu tin fefe rabade, na kɔe birin a mu xi feo.²⁰ Kuye to iba, a naxa kurun, a siga yetee yire.²¹ A to menni li, a naxa Daniyel xili a xui makinikinixi ra, «Daniyel, Ala piye xa konyi. I Marigi Ala, i birama naxan foxo ra tunnabexiya kui, a bara no i ratangade yetee ma?»²² Daniyel naxa mange yaabi, «Mange, i xa simaya xon xa kuya.²³ N Marigi Ala bara a xa maleke xee yetee dee balande. E mu n tɔɔɔ fefe ma, barima Ala a kolon a n mu fe jaaxi yo rabaxi. Hali i tan mabiri mange, n mu fe kobi yo rabaxi.»²⁴ Mange naxa seewa ki fanyi, a fa yaamari fi e xa Daniyel rate naa kui. E to na raba, e naxa a to a

fate mu maxonoxi, barima a nu bara la a Marigi Ala ra.²⁵ Mange naxa yaamari fi, a na xeme naxee Daniyel kalamu, e xa woli yetee tagi, e nun e xa ginɛe nun e xa die ra. Beenu e xa yili botini li, yetee nu bara ge e faxade, e e xori birin magira.

²⁶ Na dangi xanbi, Mange Dariyusi naxa yaamari sebe sie nun bonsoe birin ma, a nun xui birin falae naxee na dunija ma, «Bɔpɛsa fanyi xa lu wo be.²⁷ N bara n ma mangeya birin yaamari, wo xa gaaxu Daniyel Marigi Ala ya ra, wo xa a binya.» «Ala piye na a ra. A na na temui birin. A xa mangeya mu kanama abadan.

A xa yaamari buma ne han dunija non.

²⁸ A tan nan mixi rakisima, a e ratanga.

A tɔnxumae nun kaabanakoe rabama kooe nun boxi ma.

A tan nan Daniyel ratangaxi yetee ma.»

²⁹ Daniyel xa munafanyi xun naxa masa Dariyusi nun Sirusi Periseka xa mangeyae bun ma.

7

Daniyel xa laamatunyi: Sube naani

¹ Belisari xa mangeya je singe ra Babilon, Daniyel naxa xiye sa, laamatunyi naxa ragoro a ma a saxi temui naxe. Na dangi xanbi, a naxa na xiye kui ife sebe.² Daniyel naxa a fala, «N bara laamatunyi to xiye kui kɔe ra, foye kelixi kooe ma dunija tunxun naanie ra, a din baa ra, a a i maxa.»

³ «Sube magaaxuxi naani naxa mini baa ma, e sese keren mu a ra.⁴ A singe nu luxi ne alo yete, sege gabutenyie na naxan ma. N a to ne, e a gabutenyie italama, e a ti boxi ma alo mixi, e adama sondonyi raso a fate.»

⁵ «Sube firin nde nu luxi ne alo wulai bare xungbe. A saxi a seeti ma, ganyanxori saxan na a de i, a e xinma. E naxa a fala a be, «Keli, i xa sube gbege don.»

⁶ «Na dangi xanbi, n naxa sube nde to naxan luxi alo barate, kono xoni gabutenyi naani na a be, xunyi naani fan na a be. A naxa noe soto.⁷ Na dangi xanbi, n naxa sube naani nde to xiye kui kɔe ra. Na fan nu magaaxu ki fanyi, a gbangbalan han. A nu sube donma a wure jinyi gbangbalanyie nan na, sube donxɔe naxan lu, a naxa na maboron a sanyi ra. A tan mu nu luxi alo sube booree. Feri fu nu na a xunyi ma.⁸ N to n ya rasiga n xa a ferie igbe, fer lanmadi naxa mini booree tagi. Feri saxanyie naxa tala na fer lanmadi ya ra. Ya nu na na ferie be naxee nu luxi alo adamadi yae. De fan nu na na ferie be, naxan nu na yete igboe woyenyie falafe.»

⁹ «N naxa a to, kibanyie doxoxi,

Ala, fole mu na naxan be, a naxa a magoro.

A xa dugi birin fiixe alo xijne,
a xunxexe luxi alo gese fute,
a xa kibanyi luxi ne alo te,
sanyi digilinxie nu na a xa kibanyi ma.

¹⁰ Xure te nu goroma a ya ra.

Mixi wulu wulu nu na a batufe.

Mixi wulu wulu nu tixi a ya ra.

Kiitisae naxa e magoro, e bukije rabi.

¹¹ N naxa a to, na feru lanmadi nu na yete
igboe woyenyie falafe.

N naxa a to, e sube naani nde faxaxi n ya
xori,

e fa a binbi wole te xoorra, a xa gan.

¹² Senbe naxa ba sube booree yi ra,
kono waxati nde naxa sa e xa simaya tan
xun ma.

¹³ N naxa a to xiye kui koe ra,

Adamadi maniyee kelima nuxui fari,
a a masoma Ala ra, fole mu na naxan be.

¹⁴ Ala naxa senbe, binye, nun mangeya so
a yi,

alako sie birin, bonsoe birin, nun xui birin
falee

xa lu a xa yaamari bun ma.

A xa yaamari mu jonma abadan,
a xa mangeya buma ne temui birin,
danyi yo mu na a ma.»

¹⁵ «N tan Daniyeli, n xaxili naxa ifu, n
ma xiye naxa n magaaxu. ¹⁶ N naxa n
maso mixi nde ra naxan nu na menni n
ma xiye kui, n naxa a maxorin, a xa na
fe fiixe n be. ¹⁷ A naxa na tagi raba n be,
«Yi sube magaaxuxi naanie, dunija mange
naani nan na e ra naxee fama bulade boxi
ma. ¹⁸ Kono Ala Xungbe xa seniyeentoe
fama ne mangeya sotode, a mu bama e yi
ra abadan.»»

¹⁹ «Na dangi xanbi, n naxa wa na sube
naani nde xa fe fahaamufe. A mu nu luxi
alo sube booree. A magaaxu, wure pinyie
nun yoxui sanxalee nan nu na a be. A
na ge sube donde, a naxan luma, a na
maboronma ne. ²⁰ N man naxa wa na feru
xa fe kolonfe. Feru fu nu na a xunyi ma,
kono feru gbete to mini, feru saxan naxa
bira na feru booree ya ra. Ya nu na feru be,
a de fan nu na yete igboe woyenyie falafe.
A nu gbo boore feru birin be.»

²¹ «N naxa na feru to seniyeentoe gere ra,
a naxa no e ra, ²² han Ala Xungbe, fole mu
na naxan be, na fa kiiti sade e tagi temui
naxe, a fa nondi fi a xa seniyeentoe ma,
alako e xa mangeya soto.»

²³ «A naxa na fasari n be yi ki, «Na
sube naani nde findixi dunija mangeya
nde nan na, naxan mu luxi alo boore
mangeyae. A fama ne dunija birin sotode,
a a halaki, a a maboron. ²⁴ Na feru
findixi mange fu nan na, naxee fama
tide na mangeya xun ma. E na dangi,
mange gbete tima ne. A mu luma alo
e tan, a fama mange saxan nagorode.

²⁵ A woyenma ne Ala Xungbe xili ra, a
seniyeentoe jaxankata, a wa waxatie nun
seriyee masarafe. Seniyeentoe fama ne
lude a belexe waxati saxan nun a tagi
bun ma. ²⁶ Na dangi xanbi, kiiti sama
ne, mangeya bama ne a yi ra, a halaki
kerenyi ra. ²⁷ Mangeya, yaamari, nun
binye naxan birin na dunija, na fama ne
fide Ala Xungbe xa seniyeentoe ma. Ala xa
mangeya mu jonma abadan. Senbe kanyi
birin fama ne a xa yaamari suxude, e a
rabatu.»»

²⁸ «Masenyi danyi nan yi ki. N tan
Daniyeli, n naxa gaaxu n ma mapoxunyie
ra han n yatagi naxa masara. N naxa yi
masenyi birin nagata n boje ma.»

8

*Daniyeli xa laamatunyi: yexee kontonyi
nun sikote*

¹ Mange Belisari xa mangeya je saxan
nde ra, n tan Daniyeli naxa xiye gbete sa.

² N nu na Suse ne, Elama boxi mange taa,
xure nde de ra naxan xili «Ulayi xure.»

³ N to n ya rakel, n yexee kontonyi nan
to, a tixi xure de ra. Feru kuye firin nu na
a xunyi. Naxan bula a donxoe ra, na nu
kuya boore be. ⁴ N naxa yexee kontonyi
to, a kuye botima a ferie ma sogeorode
biri, koola biri, nun yirefanyi biri. Sube yo
mu nu noma tide a kanke, birin nu na a
xa noe nan bun ma. A nu a waxonfe birin
nabama, a senbe fan nu gboma nan tui.

⁵ N nu na n mapoxunfe na ma temui
naxe, sikote nde naxa fa keli sogeorode.
A naxa boxi birin ipere, kono a sanyi mu
din boxi ra. Feru magaaxuxi nde nu na a
yae tagi. ⁶ A naxa fa han yexee kontonyi
feru firin kanyi yire, n naxan to xure de ra.
A naxa a gi, a bonbo a ra a senbe birin na.
⁷ N naxa a to a yexee kontonyi gerema,
a naxa a feru firinyi kana. Kontonyi mu no a
ra. Sikote naxa a rabira boxi, a a maboron,
mixi yo mu no e tagi ibade.

⁸ Sikote naxa xungbo a fanyi ra, kono a
senbe to gbo, a feru magaaxuxi naxa gira.
Feru magaaxuxi naani gbete naxa bula a
joxoe ra. E ya nu rafindixi dunija tunxun
naanie biri ra.

⁹ Feru lanmadi naxa mini feru nde ma, a
kuya folo yirefanyi biri, sogetede biri, nun
boxi nde mabiri ra naxan tofan boxi birin
be. ¹⁰ A naxa kuya han a te koore maleke
galie xili ma. A naxa na maleke ndee nun
tunbui ndee rabira boxi ma, a e maboron.
¹¹ A naxa a yete ite han koore maleke galie
xa mange fan xili ma, a fa na mange xa
serexe ba a yi ra, naxan nu bama loxo
yo loxo. A man naxa a xa yire seniyeenxi
fan mabere. ¹² Koore maleke galie naxa lu
sikote xa noe bun. Serexe naxan nu bama

loxɔ yo loxɔ, na fan naxa kana matandi saabui ra. Feri naxa nondi wɔle. A xa fe naxa sooneya.

¹³ N naxa seniyeɗɔe nde xui me, a woyenfe a boore seniyeɗɔe be, «Yi laamatunyi naxan findixi serexe kanafe ra, tinxintareya xa gbaloe, yire seniyeɗɔe maberefe, nun koore maleke galie lufe na noe bun, e maboron, na birin buma xi yire?» ¹⁴ A naxa n yaabi, «Xi wulu keren xi keme xi tongo suuli, na dangi xanbi, na yire seniyeɗɔe man naseniyeɗɔe ne.»

¹⁵ N tan Daniyeli, n to nu na laamatunyi xa fe maɗoxunma, alako n xa a fahaamu, daali nde naxa ti n ya i naxan nun mixi maniye. ¹⁶ N naxa mixi nde xui me keli xure ra naxan xili «Ulayi xure,» a a falama a xui itexi ra, «Yibirila, laamatunyi tagiraba a be.» ¹⁷ A naxa a maso n na. N naxa gaaxu a ya ra ki fanyi, n nan n felen boxi ma. A naxa a fala n be, «Adamadi, i xa a kolon yi laamatunyi waxati donxɔe nan ma fe masenma.» ¹⁸ A nu woyenfe n be temui naxe, n naxa matu a ra, n nan n yatagi rafelen boxi ma, kɔno a naxa a belexe din n na, a n nakeli.

¹⁹ A man naxa a fala n be, «N xa i rakolon fe ma naxan fama rabade xone non temui, barima waxati bara sugandi na nonfe ma. ²⁰ I yexee kontonyi feru firinyie naxee toxi, nee misaalixi Mede nun Perise mangee nan na. ²¹ Sikote xabe kanyi tan misaalixi Gireki boxi mange nan na. Feri belebele naxan na a yatagi, na misaalixi mange singe nan na. ²² Feri singe to gira, feru naani naxa mini a noxɔe ra. Nee misaalixi na boxi mangeya naanie nan na, kɔno e senbe mu gbo alo na singe.»

²³ «Na mangeyae na non, yunubitɔe xa fe kobie na kamali, mange gbete kelima ne, a a yete igbo, a mixie madaxu. ²⁴ A senbe fama ne gbode, kɔno na mu kelima a tan xa ma. A gbaloe magaaxuxie rabama ne, a waxonfe birin sooneyama ne, a senbemaee nun seniyeɗɔe halakima ne. ²⁵ A a yete igboma ne a xa naafuli nun a xa yanfanteya xa fe ra. A mixi gbege faxama ne, naxee boje nu saxi. A kelima ne mangee xa mange xili ma. Kɔno na birin dangi xanbi, a fama ne halakide, halaki naxan mu kelixi adama ma. ²⁶ Na laamatunyi naxan xi xasabi xa fe falaxi, na mu kanama, kɔno i xa a ragata gundo ra, barima a temui xonnakuye nan ma fe masenma.»

²⁷ «N tan Daniyeli, n senbe birin naxa non, n man fa fura xi wuyaxi bun ma. N to yalan, n naxa keli, n fa mange xa walie suxu. Na laamatunyi naxa n ifu, n mu no a fahaamude.»

9

Daniyeli Ala maxandife

¹ Dariyusi, Asuyerusu xa di naxan keli Mede bonsoe, a naxa findi Kalidi mange ra. ² A xa mangeya je singe, n tan Daniyeli, n naxa a kolon kitaabui saabui ra a Alatala nu bara a fala Annabi Yeremi be, a Darisalamu xa kasare buma ne je tongo solofere. ³ Na na a to, n naxa sunyi suxu, n sunnun donma ragoro n ma, n te xube maso n xunyi ma, n naxa n ya rafindi n Marigi Ala ma, n a maxandi.

⁴ N naxa n Marigi Alatala maxandi yi ki, «N Marigi Ala, naxan senbe gbo, naxan magaxu, naxan a xa saate rakamalima, naxan hinnema a xanuntenyie ra nun a foxirabiree ra, ⁵ muxu bara yunubi raba, muxu bara tantan, muxu bara findi mixi paaxi nun matandilae ra, muxu bara gbilen i xa seriye nun i xa yaamarie foxo ra. ⁶ Muxu mu i xa konyie xui suxu, i xa namijonme naxee woyen i xili ra muxu xa mangee be, a nun muxu xa mangedie, muxu babae, nun muxu xa pama birin be.»

⁷ «I tan Marigi, i tinxin, kɔno muxu nu bara i yanfa. To loxɔe muxu birin yaagixi na nan ma, Yudayakae, Darisalamukae, Isirayilakae, naxee na be, naxee na yire makuye, naxee na pamane birin i muxu rayensenxi dennaxe. ⁸ Alatala, muxu birin yaagixi, muxu xa mangee, muxu xa mangedie, nun muxu babae. Muxu yaagixi barima muxu bara yunubi raba i ra. ⁹ Kɔno i tan muxu Marigi Ala, i bara hinne muxu ra, i bara dije muxu ma, hali muxu to i matandi. ¹⁰ Muxu mu muxu Marigi Alatala xui suxu. Muxu mu bira a xa seriye foxo ra, a naxan masenxi a xa konyi namijonmee saabui ra. ¹¹ Isirayila pama birin bara i xa seriye matandi, muxu bara muxu makuya i ra, muxu mu i xui suxu.»

«Na nan a ra, danke naxee seboxi Tawureta Munsa kui a bara goro muxu ma. Muxu bara Ala xa konyi Munsa xa seriye kana, na bara findi yunubi ra muxu be Ala mabiri. ¹² I naxan fala muxu xa fe ra, a nun muxu xa mange xa fe ra, naxee nu muxu yamarima, i bara na woyenyi rakamali. I bara muxu paxankata a paaxi ra. I naxan nabaxi Darisalamu ra, pama yo mu nu na paxankate mooli singe soto. ¹³ Na toore birin bara muxu li alo Tawureta Munsa a masenxi ki naxe. Kɔno muxu mu muxu Marigi Alatala maxandi, muxu mu gbilen muxu xa fe paaxie foxo ra, muxu mu i xa nondi suxu. ¹⁴ Na nan a ra, Alatala bara yi toore ragoro muxu ma, barima muxu Marigi Alatala xa kewali tinxin, kɔno muxu mu a xui suxu.»

¹⁵ «Muxu Marigi Ala, i bara i xa jama ramini Misira boxi ma i belexe senbema ra. Han to i xili itexi falama na xa fe ra. Kono muxu tan bara yunubi raba, muxu bara yunubi soto. ¹⁶ Marigi, i to darixi fe tinxixie raba ra, i xa dije Darisalamu nun i xa geya seniyanxi ma. I boje xa xinbeli, i naxa xono. Muxu xa yunubie nun muxu babae xa yunubie bara Darisalamuka birin nayaagi muxu doxo booree xon ma.»

¹⁷ «Yakosi, muxu Marigi Ala, yandi, i xa i xa konyi xa dube suxu, i xa tin yi maxandi ra i xili fanyi xa fe ra. I xa i xa nore ragoro i xa horomobanxi ma, naxan birin kanaxi. ¹⁸ N Marigi Ala, i tuli mati n na. I xa muxu xa taa kanaxi mato, i xili saxi naxan xun ma. Muxu mu i maxandima muxu xa kewali tinxixie xa saabui ra. Muxu i maxandima i xa kinikini xungbe nan saabui ra. ¹⁹ Marigi, i xa muxu xa dube suxu. Marigi, i xa dije. Marigi, i xa i jengi xa muxu xon ma. N Marigi Ala, i naxa dugundi, fe nde raba i xili fanyi xa fe ra, barima i xili saxi yi taa nun yi jama nan xun ma.»

²⁰ N naxa woyen n Marigi Alatala be, n naxa n ma yunubie nun Isirayila jama xa yunubie masen a be. N man naxa n Marigi Alatala maxandi a xa geya seniyanxi be. ²¹ N to nu na Ala maxandife, Yibirila, n maleke naxan to n ma xiye singe kui naxa fa a gi ra keli koore ma nunmare serexe ba temui. ²² A naxa n xaran yi woyenyi ra, «Daniyeli n bara fa yakosi alako i xa fahaamui soto. ²³ I to Ala maxandi folo tun, Ala naxa n xee alako n xa masenyi ti i be, barima Ala xanuntenyi nan na i ra. I xa yi woyenyi rame, i xa yi laamatunyi fahaamu.»

²⁴ «Ala bara nate tongo i xa jama nun i xa taa seniyanxi xa lu konyiya kui loxo xun tongo solofere bun ma, alako e xa fe jaaxie nun e xa yunubie xa dan.

Na waxati bun ma e e xa yunubi sare fima ne, e Ala xa tinxinyi soto naxan mu jonma abadan.

Na kui, laamatunyi nun namijonme xa woyenyi kamalima ne, Ala man gbilen a xa yire seniyanxi.

²⁵ I xa a kolon, i xa a fahaamu. Darisalamu tife yaamari ma temui naxe, han mange sugandixi fa temui, loxo xun solofere nan dangima. Beenun loxo xun tongo senni nun firin xa dangi,

taa nun a tete fama ne tide, hali na fa rabama toore nan na.

²⁶ Na loxo xun tongo senni nun firin dangi xanbi,

e Ala xa mixi sugandixi faxama ne, mixi yo mu a xun mafalama. Na dangi xanbi, mange nde xa jama fama ne,

a na taa nun na yire seniyanxi kana.

Na gbaloe mixie terennama ne, alo banbaranyi mixie terennama ki naxe. Gere jaaxi mu jonma han a jon waxati naxan natexi.

²⁷ Na mange fama ne saate xiride a tan nun mixi gbege tagi loxo xun keren bun ma.

Na loxo xun tagi, a tonyi doxoma ne serexe bafe ma.

A xa kane kamalima fe raharamuxi jaaxi ndee nan na.

A luma ne na fe birin kui han a faxesa temui, alo a natexi ki naxe.»

10

Daniyeli xa xiye saxan nde

¹ Perise mange Sirusi xa mangeya je saxan nde ra, Ala naxa masenyi nde so Daniyeli yi ra, naxan xili Beletesasari. Masenyi hagige nan nu na ra, a gere belebele nan ma fe masenma. Daniyeli naxa na me, a na xiye fahaamu.

² Na temui, n tan Daniyeli, n naxa loxo xun saxan naba sunnunyi kui. ³ N mu donse fanyi yo don, n mu sube don, n mu weni min, n mu ture xiri joxunme yo maso n ma, han na loxo xun saxan kamali temui naxe.

⁴ Kike singe xi moxojen nun naani nde ra, n nu na Tigiri xure de ra. ⁵ N to n ya rakeli, n naxa mixi nde to, dugi fiixe fanyi ragoroxi a ma, a tagi ixirixi beleti xee ma daaxi ra naxan keli Ufasi. ⁶ A fate nu yanbama alo diyaman geme, a yatagi alo seyamakonyi, a yae alo te, a belexee nun a sanyie alo yoxui fanyi. A xui nu luxi ne alo galanyi.

⁷ N tan, Daniyeli, n keren nan na laamatunyi toxi. Mixi naxee nu na n seeti ma, e mu laamatunyi to, kono gaaxui naxa e suxu, e naxa e gi, e sa e noxun. ⁸ N naxa lu naa n keren. N to na laamatunyi fanyi to, n naxa matu a ra, n yatagi fan naxa masara. ⁹ N to na mixi woyen xui me, n naxa n felen boxi ma, n de naxa ixara. ¹⁰ Belexe nde to din n na, n naxa n felen, n xinbi nun n belexee xun na, kono n fate birin nu serenfe n ma.

¹¹ A naxa a masen n be, «Daniyeli, mixi xanuxi, i xa n ma masenyi fahaamu. Keli, i ti, barima n xeexi i tan nan ma.» A to na fala n be, n naxa keli n serenfe ra. ¹² A naxa a masen n be, «Daniyeli i naxa gaaxu, barima i to wa fahaamui fenfe yete magoroe kui Ala ya i, Ala bara i xa maxandi suxu. N faxi be na nan ma.

¹³ Kono Sentane xa maleke naxan na Perise boxi ma, a naxa ti n ya ra xi moxonen nun keren, han Mikayeli, Ala xa malekee xa mange xungbe nde, naxa fa n malide. Na kui n bara bu Perise mangere yire, ¹⁴ kono yakosi n bara fa i rakolonde fe ma naxan fama rabade i xa pama ra temui naxan sa fama, barima laamatunyi keren luxi na waxati xa fe ra.»

¹⁵ A to nu na woyenfe n be, n naxa n yatagi rafelen boxi ma, n dundu yen. ¹⁶ Na xanbi, adamadi maniye nde naxa fa, a a belexe din n de kiri ra. N naxa n de rabi, n fa a fala na be, «N marigi, na laamatunyi bara n yatagi masara, a n matu a ra. ¹⁷ N tan i xa konyi di woyenma n marigi ra di? N senbe birin bara non, jengife yati bara xoxoxo n be.»

¹⁸ Na temui na adamadi maniye naxa a belexe din n na a firin nde ra, n fa senbe soto. ¹⁹ A naxa a masen n be, «Ala Xanunteni, i naxa gaaxu, i bonje xa sa. Limaniya ghen, i i senbe so.» A to na fala n be, n naxa senbe soto keren na. N naxa a fala a be, «N marigi, i xa i xa masenyi ti n be, barima n bara senbe soto i saabu ra.»

²⁰ A naxa a masen n be, «N faxi i yire fe naxan ma i a kolon? Yakosi n xa gbilen, n xa sa Perise mange gere. N na siga, Gireki mange fama ne. ²¹ Wo xa mange Mikayeli gbansan n n malife na gere kui. Kono beenu n xa siga, n xa nondi buki masenyi masen i be.»

11

Maleke xa masenyi Daniyeli be

¹ «N to nu na Mede mange Dariyusi malife a xa mangeya ne singe ra. ² Yakosi n xa nondi fala i be. Mange saxan fama ne Perise yamaride. Mange naani nde fama ne naafuli gbege sotode dangife booree ra. A na senbe soto temui naxe a naafuli ki ma, a kelima ne Gireki mangeya xili ma.»

³ «Kono mange senbema nde fama ne kelide, a boxi yamari senbe belebele ra. Naxan yo a kenen, a na rabama ne. ⁴ Kono na dangi xanbi, a xa mangeya fama ne kanade, a rayensen dunija birin ma. A mu luma a bonsoe be, a mu findima mangeya senbema ra alo a singe. A xa mangeya bama ne a yi ra, a lu mixi gbetee be.»

⁵ «Mange naxan na yirefanyi ma, na findima ne senbema ra, kono a xa mangedi nde fa senbe sotode dangife a tan na, a boxi yamari noe xungbe ra.»

⁶ «Ne ndee na dangi, mange naxan na yirefanyi ma, a fama ne a xa di gine fide mange ma naxan na koola ma, alako saate xa lu e tagi. Kono na gine senbe mu a ikuyama. A tan yo, a xa mori yo, a baba yo, nun a xa mixi birin bonoma ne. ⁷ Na

gine xa di nde fama ne kelide, a fa findi a baba joxoe ra. A fama ne node na mange ra naxan na koola ma, a findi senbema ra. ⁸ A e xa kuyee nun e xa xeeema nun gbeti birin xaninma ne Misira boxi ma. A makuyama ne koola mange ra ne ndee bun ma. ⁹ Mange naxan na koola ma, na yirefanyi mange gerema ne, a fa gbilenma a xonyi.»

¹⁰ «Na mange naxan na koola ma, na xa die soori gbege malanma ne, e xa gere ti a ifure ra alo banbaranyi dinma boxi ra ki naxe. E fama ne gere ti ra han e tan nun e yaxuie xa naaninyi ra. Na dangi xanbi, e man gbilenma ne e xonyi. ¹¹ Mange naxan na yirefanyi ma, na fama ne xonode, a mini koola mange xili ma, soori gbege na naxan yi ra. A na no na soori gali ra temui naxe, ¹² a e xaninma ne konyiya kui. A a yete igboma ne na xa fe ra. A soori wulu wulu faxama ne, kono a mu xunnakeli yo sotoma.»

¹³ «Mange naxan na koola ma, a soori gbege malanma ne dangife a naxan singe malan na. Ne ndee na dangi, a man gere tima ne soori nun naafuli gbege ra. ¹⁴ Mixi gbege fama ne kelide yirefanyi mange xili ma. I xa mixi kalabante ndee kelima ne alako laamatunyi xa kamali, kono a mu sooneyama e be. ¹⁵ Mange naxan kelima koola ma, a bende malanma ne tete seeti ma alako a xa no taa makantaxi masotode. Boore xa soori fanyie mu noma e yete makantade, e fama lude e yaxuie nan belexe. ¹⁶ Mange naxan kelima koola ma, na fama ne a waxonfe birin nabade a yaxuie ra. A na ti na boxi tofanyi ma, a wama naxan yo rabafe, a noma ne na ra.»

¹⁷ «A nate tongoma ne a xa na boxi yamari a senbe birin na, a lanyi xiri a nun na mange. A a xa di gine nde soma ne a yi ra, alako a xa no na mangeya sotode, kono na mu sooneyama. ¹⁸ Na dangi xanbi, a katama ne boxie sotode naxee na baa de ra. A ndee sotoma ne, kono soori mange nde a xa yete igboja kanama ne, a a rayaagi. ¹⁹ Na nan a niyama, a gbilen a xonyi, a xa taa makantaxie na dennaxe. Na kui a senbe kanama ne, a bira, a mu kelima sonon.»

²⁰ «Mange naxan tima na xanbi ra, na duuti maxili naaxi nde xeeema ne boxi yire nde ma, dennaxe tofan a birin be. A mu buma, na mange fan birama ne, kono a xa bire mu fatanma gere xa ra, xa na mu a ra xonnanteya.»

²¹ «Mixi naaxi nde tima ne a joxoe ra, naxan mu fatanxi mange xabile ra. A soma ne boxi ra bonesa temui, a mangeya masoto yanfanteya ra. ²² Soori gali katama ne node a ra, kono a e birin faxama ne, e

tan nun mange saate na e nun naxan tagi.
²³ A tan nun naxee yo saata, a fama ne nee yanfade. Na kui, hali a xa gali mu gbo, a senbe sotoma ne. ²⁴ A man soma ne boxi fanyie kui, a naafuli birin ba bannae yi ra, a a so a xa mixie yi ra. A fe rabama ne a babae nun a benbae singe mu nu naxan naba. A na birin nabama yanfanteya nan na waxati nde bun ma.»

²⁵ «A soori gali belebele rakelima ne, e xa a senbe masen yirefanyi mange be. Soori gali belebele luma ne na mange fan yi ra, kono e mu tima koola mange ya ra yanfanteya saabui ra. ²⁶ Mange naxan kelima yire fanyi ma, a xa mixie nan yati fama a yanfade. A yaxuie geenima ne, e a xa soori gbege faxesa. ²⁷ Na mange firinyi fama ne lude yire keren, e xa e boore tooro. E wule falama ne e boore be, kono e bore faxafe mu sooneyama han waxati sugandixi xa a li. ²⁸ Koola mange gbilenma ne a xonyi a nun naafuli belebele ra. A kelima ne saate seniyanxi xili ma, a fa gbilen.»

²⁹ «Waxati na kamali, a man sigama ne yirefanyi ma gere sode. Kono yi biyaasi mu luma alo a singe. ³⁰ Mixie fama ne kunkui kui a gerede kelifa sogegode. E na no a ra, a man gbilen a xonyi. A xa xone kui, a fe naaxi rabama ne mixie ra naxee na saate seniyanxi kui, kono naxee na saate seniyanxi rabepin, a fe fanyi rabama ne nee tan be.»

³¹ «A soorie yamarima ne, e xa horomobanxi kana. Na kui serexe mu bama loxo birin alo a nu darixi raba ra ki naxe. Yaxuie fama ne fe haramuxi rabade menni. ³² A saate kanee sotoma ne wule matoxo ra, kono naxee tan e Marigi Ala kolon, nee tondima ne. ³³ Lonnilae pama xaranma ne, kono e yaxuie fa e faxade santidegema nun te ra, xa na mu a ra e e xanin konyiya kui, e e xa se birin ba e yi ra. ³⁴ Ndee fama ne lonnilae malide, kono a gbege e yanfama ne. ³⁵ Lonnila ndee birama ne, alako e xa seniyan toore saabui ra beenun waxati xa kamali.»

³⁶ «Na mange fama ne a waxonfe rabade. A a yete itema ne, a a yete igbo dangife alae birin na, a woyenyi magaaxuxi fala Ala xili ma, naxan gbo alae birin be. A na fe mooli birin nabama ne han Ala xa xone xa waxati xa kamali. ³⁷ A mu ala yo binyama, hali a babae gbee nun a xa ginnee gbee. A mu ala yo binyama barima a a yete igboma ne dangife e birin na. ³⁸ A xa taa makantaxie findima ne a xa alae ra, a fa e batu xema, gbeti, geme tofanyie, nun naafuli mooli birin na. A babae mu nu darixi na fe mooli ra. ³⁹ A gere tima bonsoe nde xa ala nan xa mali ra. A mixi binyama ne naxan a yete magoroma a be,

a a niya mixi gbege xa lu e fan bun ma. A boxie itaxunma ne mixie ma naxee kobiri soma a yi ra.»

⁴⁰ «Waxati donxoe na a li, yirefanyi mange kelima ne koola mange xili ma. Mange fama ne kelide koola ma, a din boore ra alo banbaranyi dinma boxi ra ki naxe. Soori ragisee, soe ragie, nun kunkui gbege na a yi ra. ⁴¹ A fama ne boxi ma dennaxe tofan dangi boxi birin na, mixi wuyaxi halaki, kono Edon, Mowaba, nun Amoni kuntigie e yete sotoma ne. ⁴² Boxi gbege luma ne a xa noe bun ma, hali Misira, a mu noma a yete sode a yi. ⁴³ A Misira xema, gbeti, nun naafuli birin tongoma ne. Libiyakae nun Etiyopikae fan birama ne a foxo ra. ⁴⁴ Kono xibaaru naxan kelima sogetede nun koola biri ra, na fama ne a magaaxude han a siga a boje texi ra, a xa pama wuyaxi halaki. ⁴⁵ A a xa mange leele tima baee nan longori ra, geya seniyanxi mabiri naxan tofan geya birin be. Faxe a terennama menni ne, mixi yo mu fa a malide.»

12

Maleke xa masenyi raponyi

¹ «Na waxati, maleke mange Mikayeli kelima ne,

maleke naxan i xa pama makantama. Na findima waxati xoxoxe nan na, naxan maniye singe mu nu to, kabi namanee fole han yakosi. Na waxati, naxee xilie sebexi buki kui, e kisi sotoma ne.

² Mixi gbege naxee faxaxi e na gaburi kui, e kelima ne.

Ndee sigama ne ariyanna, ndee siga yahannama yaagi kui.

³ Lonnilae yanbama ne alo koore xori, karamoxo tinxinxi naxee pama rafama tinxinyi ma,

nee yanbama ne alo tunbuie, naxee mu xubenma abadan.»

⁴ «Daniyeli, i xa yi masenyi findi gundo ra. Yi buki ragali han waxati raponyi. Na temui mixi gbege a xaranma ne, e xa fahaamui xun masa.»

⁵ N tan Daniyeli, n naxa xeme gbete firin to xiye kui. Keren tixi xure de ra be biri, boore tixi naakiri ma. ⁶ Keren naxa xeme maxorin naxan nu na xure xun ma, dugi fiixe ragoroxi naxan ma, «Na fe magaaxuxie nonna temui mundun?»

⁷ Dugi fiixe kanyi, naxan nu tixi xure xun ma, na naxa a belexe firinyie ite koore ma, a fa a fala, «N bara n kali Ala xili ra naxan na abadan, yi fe xa bui, waxati saxan nun a tagi nan a ra. A fama kamalide pama seniyanxi senbe na non temui naxe.» ⁸ N na me ne, kono n mu a fahaamu. N naxa

a maxorin, «N marigi, yi fe ꝓonma di?»

⁹ A naxa n yaabi, «Daniyeli, siga, barima yi masenyi gundo na a ra, a noxunxi han waxati rajonyi. ¹⁰ Mixi wuyaxi seniyenma ne, e fiixe, noxoe birin ba e ma. Kono mixi jaaxie mu sese fahaamuma, e luma ne fe jaaxi raba ra. Lonnillae tan fahaamui sotoma ne.»

¹¹ «Loxo yo loxo serexe dan temui ma, han fe raharamuxi donxoe raba temui, xi wulu keren, xi keme firin tongo solo-manaani nan na e tagi. ¹² Seewe na mixi be naxan a tunnabexima han xi wulu keren, xi keme saxan, xi tongo saxan a nun suuli xa kamali. ¹³ I tan Daniyeli, i xa i tunnabexi han a ꝓonma temui naxe. Na temui i fama ne i malabude, i man gbilen keli ra alako i xa i ke soto saamin ti loxoe.»

Ala xa masenyi Annabi Hose be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Alatala naxa masenyi xoxoxe ti Isiray-ilakae be Annabi Hose saabui ra. Ala nu bara Isirayila sugandi a xa findi a xa pama ra, a xa lu a xa niini bun ma, a xa lu a xa yaamari bun ma. Kono Isirayila mu tin na ra. E naxa bira ala gbete foxo ra, e findi kuye batu ra. Ala naxa xono e ma a jaaxi ra, han a nate tongo a xa e lu kaafiri sagoe, e xa lu konyiya kui.

Annabi Hose na masen ne Isirayila be misaali nde ra naxan noma findide terenna ra won be. A naxa Isirayila xa wali maniya langoepa ra, a naxan nabama a xa mori ra naxan nu bara a doko seriye ki ma. A naxe langoe gine naxan meema a xa mori fanyi ra, naxan bara fe fanyi mooli birin naba a be alako futi xa sabati, na gine mooli bara finsiriwaliya jaaxi raba. Isirayila a na mooli raba ne Ala ra. Ala to e sugandi, a nu lan ne e xa lu a sagoe, kono e mu tin na ra. E birafe kuye foxo ra, na bara lu alɔ yanfanteya langoe naxan nabama a xa mori fanyi ra.

Na birin kui, Ala nu noma xonode a xa pama ma a jaaxi ra, a fa e birin sonto e xa yunubi xa fe ra. Kono yi kitaabui wama a masenfe ne, Ala xa xanunteya gbo adama be hali na findi yunubitoe ra. Ala mu taganma kira fanyi masenfe yunubitoe be alako a man xa gbilen Ala xa niini bun ma. A fe birin nabama ne alako adama xa kisi, a xa lu kira fanyi xon ma.

Ala laayidi naxan tongo Isirayila be, a xa e ragbilen e xa wali kobi foxo ra, a na laayidi tongoma ne won fan be. Ala wama won naminife Sentane xa yaamari bun ma, a wama ne won xa lu a xa denbaya kui kisi nun heeri na dennaxe. Ala xa won mali tinfe na ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Hose be

Annabi Hose xa denbaya

¹ Alatala naxa masenyi ti Beeri xa di Hose be, Yusiya, Yotami, Axasi, nun Xesekiya mange xa waxatie kui Yudaya. Yerobowami nan nu na Isirayila mange ra.

² Alatala xa masenyi nan ya Annabi Hose be: Alatala naxa a fala Annabi Hose be, «Siga, i sa langoe gine nde tongo, a man xa die bari i be, barima bekae langoepa nan nabama Alatala rabepinfe kui!» ³ Hose naxa siga, a sa Gomeri tongo, Dibilayimi xa di gine. Na naxa teege, a di bari a be.

⁴ Alatala naxa a masen Hose be, «I xa a xili sa Yisireeli, a gbe mu luxi n xa Yehu xa denbaya jaxankata, barima e faxe ti ne Yisireeli. N Isirayila xa mangeya jonma na ki ne. ⁵ Na loxoe n Isirayila xa geresoe senbe kanama ne Yisireeli taa kui.»

⁶ Gomeri man naxa teege, a di gine bari. Alatala naxa a masen Hose be, «A xili sa <Mixi xonxi,> barima n mu kinikinima Isirayila ma, n mu a xa yunubi xafarima sonon. ⁷ Kono n kinikinima ne Yudaya tan ma, n fa a rakisi a Marigi Alatala senbe ra. N mu e rakisima tanbe ra, xa na mu a ra santidegema ra, gere ra, soee ra, nun soe ragie ra.»

⁸ Gomeri to «Mixi xonxi» de ba, a man naxa teege, a di bari a xa mori Hose be. ⁹ Alatala naxa a masen, «I xa a xili sa <N gbe mu a ra,> barima n ma pama mu wo ra sonon, wo Marigi mu n na sonon.»

2

Isirayila gbilenfe Ala ma

¹ Isirayilakae fama ne wuyade alɔ baa de ra meyenyi, naxan mu noma maniyade, naxan mu noma kontide.

Singe ra, a nu a falama e be dennaxe, «N ma pama mu wo ra,» a a falama ne e be, «Ala Niye xa die.»

² Yuda bonsoe nun Isirayila bonsoe malanma ne, e mange keren sugandi e birin be. Na loxoe xungbe Ala e raminima ne konyiya kui, a e rasabati e xonyi.

³ «Wo xa a fala wo taarae xa fe ra, <Ala xa pama.>

Wo xa a fala wo xunxae xa fe ra, <Ala xanuntenyie.>

⁴ Wo xa wo nga Isirayila kalamu, barima n ma gine mu a ra, a xa mori mu n fan na!

A xa a xa langoepa maxiri see ba a yatagi ma,

a a xa jengeya maxiri see ba a xijee tagi.

⁵ Xa na mu a ra, n Isirayila luma a rageli nan na,

alɔ a nu ki naxe a bari loxoe.

N e xa boxi mafindima ne gbengberenyi ra, ⁶ a findima yire maxare nan na.

N e faxama ye xoli nan na.

N mu kinikinima a xa die ma, barima langoe di nan e ra.

⁷ E nga e soto langoepa nan kui.

Na bara findi yaagi ra e be.

A naxa a fala, <N birama ne n jengee foxo ra,

naxee donse nun ye soma n yi,

naxee dugi fima n ma,
 naxee n kima ture nun minse ra.»
⁸ N i xa kira findima tunbe kungsi ra na nan
 ma,
 n i rabilin tete ra, alako i naxa kira to.
⁹ A sigama a jengee foxo ra,
 kono a mu e masotoma.
 A e fenma, kono a mu e toma.
 A a falama ne, <N xa gbilen n ma mōri xon,
 barima jalexinyi nu na n be menni dangi
 yakosi ra.»
¹⁰ A mu a kolon fa fala n tan nan nu baloe
 soma a yi,
 mengi, ture, nun minse.
 N tan nan nu gbeti nun xema fan soma a
 yi,
 kono a naxa na birin nawali Bali kuye be.
¹¹ Na nan a to n ma mengi na mo, n a bama
 a yi.
 Weni bogi bundu temui, n na fan bama a
 yi.
 Xuruse xabe xaba temui, n mu tinma e xa
 se soto,
 naxan noma findide e xa dugie ra.
¹² Yakosi n xa a rayaagi a jengee ya xori,
 alako mixi yo naxa a ba n yi ra.
¹³ N jalexinyi birin bama ne e yi,
 alo e xa malabui loxo sali,
 e xa kike neene sali,
 a nun e xa sali birin.
¹⁴ N xa e xa weni bilie, nun e xa xore bilie
 kana.
 E naxe a na findixi e xa langoeja sare nan
 na.
 N na sansi birin kanama ne,
 a xa findi wula ra subee sabatima dennaxe.
¹⁵ N Isirayila jaxankatama ne,
 barima a serexe bama Bali kuye be,
 a lu alo langoe naxan a yete maxirima dugi
 fanyi ra,
 a bira a jenge foxo ra.
 Na kui a naxa neemu n tan ma.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.
¹⁶ «N a xaninna gbengberenyi ma na nan
 ma,
 n fa woyenyi joxunme fala a be.
¹⁷ A na keli menni, n man wuri bogilae fi a
 ma.
 Akori gulunba findima ne xaxilisa ra a be,
 a fa sigi sa alo a fonike temui
 alo a mini loxo Misira boxi ra.»
¹⁸ Alatala xa masenyi nan ya,
 «Na loxo e n xilima ne <N ma mōri.>
 I mu n xilima <N kanyi> sonon.
¹⁹ N Bali kuye xilie bama ne i de i,
 alako i xa neemu e ma.
²⁰ Na loxo e na saate tongoma ne e be,
 nun wulai subee, xonie, a nun bubusee ra.
 N xali, santidgema, nun gere bama ne e
 xa boxi ma,

alako e xa sabati naa bojesa kui.
²¹ N i findima n ma gine nan na
 tinxinyi, dugutegeja, nun hinne kui.
 N mu meema i ra abadan.
²² Lanlanteya luma ne won tagi,
 i fa Alatala kolon.»
²³ Alatala xa masenyi nan ya.
 «Na loxo e, n i xa dube suxuma ne.
²⁴ Koore tune ye ragoroma ne boxi ma.
 Boxi baloe raminima ne wo be.
 Sansie weni nun ture fima ne wo ma.
 Yisireeli hayi birin fanma ne.
²⁵ N Isirayila rasabatima ne na boxi ma n
 yete be.
 N nu naxan ma <Mixi xonxi,>
 n kinikinima ne a ma.
 N nu naxan ma, <N ma jama mu a ra,>
 n a xilima ne, <N ma jama.>
 E fan fama n tan nan xilide, <N Marigi
 Ala.»»

3

Ala xa xanunteya Isirayila be

¹ Alatala naxa a masen n be, «I man xa
 i xa gine xanu, hali a to yene rabama a
 nun a jengee ra. Na luma ne alo Alatala
 xa xanunteya Isirayilakae be, e tan naxee
 birama ala gbete foxo ra, e nu serexe ba e
 be.» ² N naxa gbilen na gine xa kote doxo
 ra gbeti kole fu nun suuli ra, nun mengi
 busali keren nun a tagi. ³ N naxa a fala a
 be, «I xa i raxara n xonyi. I naxa langoeja
 raba sonon, i naxa xeme gbete yo kolon fa.
 N fan luma i be na ki ne.»
⁴ Waxati xonnakuye kui, Isirayila fama
 ne lude mange mu na, yareratie, serexe,
 kuyee, nun Ala maxorin se xanbi. ⁵ Na
 dangi xanbi, Isirayilakae gbilenma ne, e fa
 e Marigi Alatala fen, a nun e xa mange
 Dawuda. Na temui, e fama ne gaaxude
 Alatala ya ra, e man lu a xa hinne bun ma
 temui birin.

4

Isirayila xa tinxintareya

¹ Isirayilakae, wo Alatala xa woyenyi rame,
 barima kiiti na wo nun Alatala tagi.
 «Nondi nun hinne bara jon wo ya ma.
 Wo mu n kolonxi Ala ra wo xonyi sonon.
² Danke matife, wule, faxe ti, mure, lan-
 goeja
 nan gbansan gboxi wo yi ra.
 Faxe tima temui birin.
³ Wo xa boxi fama lude sunnunyi kui na
 nan ma.
 Naxee birin sabatixi a ma,
 e faxama ne e nun subee, xonie, nun yexee
 ra.
 E birin faxama ne.»

4 «Kono mixi yo naxa kalamui ti,
mixi yo naxa nama rakiiti.
Wo xa nama nan wo tan serexedubee
kalamuma.

5 Wo birama ne yanyi ra, wo bira koe ra.
Hali namijonmee, e tantanma.
N fama wo nga Isirayila faxade na nan ma.

6 N ma nama na faxafe, a kolontareya ma.
Wo to bara wo makuya n kolonfe ra,
n fan bara wo makuya n ma serexedubeja
ra.

Wo to bara wo Marigi Ala xa seriye
rabejin,
n fan bara wo xa die rabejin.

7 Serexedubee wuyaxi ki naxe,
e xa yunubie fan wuyaxi na ki ne.
N e xa binye masarama yaagi ra na nan
ma.

8 E baloma n ma nama xa serexee ra.
Na kui, e man nee radin ye yunubi rabafe
ma

e tan yete naxan nabama,
alako e man xa serexe gbetee soto.

9 Nama yo, serexedubee yo,
n e birin naxankatama ne e xa yunubie xa
fe ra,
n e sare ragbilenma ne e ma.»

10 «E e degema ne, kono e mu fama lugade.
E kuyee batuma ne, kono nee mu e rageen-
ima,

barima e bara Alatala rabejin.

11 E langoepa rabama,
e beere mooli birin minma.
Na nan e xaxili kanaxi.

12 N ma nama maxorinyi tima kuye ma.
E yaabi nde sotoma na wuri xuntunyi ra.
Langoepa rabafe bara lu e boje kui.

Na bara e raloe,
na bara e makuya Ala ra.

13 E serexe bama geyae fari,
menni e surayi fan ganma serexe ra.
E na rabama wuri xungbee bun ma, niini
gbo dennaxe.

Na kui wo xa di ginnee langoepa rabama,
wo xa mamadie fan bara findi yene rabae
ra.»

14 «N mu fama wo xa di ginnee nun wo
xa mamadie naxankatade e xa lan-
goepa xa fe ra,

barima wo tan fan jengee suxuma.

Wo birin serexe bama kuyee be.
Nama xaxilitare luma na gantanyi kui.

15 Xa Isirayila bara bira langoepa foxo ra,
wo tan Yudayakae, wo naxa na mooli raba.
Wo naxa siga Giligali, wo naxa te Beti
Aweni.

Wo naxa wo kali Alatala xili ra menni.

16 Xa Isirayila luma alo ninge kalabante,
Alatala mu noma e rabalode alo yexee
fanyie,

e naxee de madonna fiili xungbee ma.

17 Efirmikae bara kankan kuye ma.
Wo xa e lu na.

18 E xa beere na jon, e xa langoepa fan
tongo.

E xa mangee waxi yaagi nan tun xon ma.

19 Foye fama e ra fanafanande na nan ma.
E fama ne yaagide e xa serexee xa fe ra.»

5

Ala Isirayila makiitife

1 «Serexedubee, wo yi rame.

Isirayilakae, wo a mato.

Mange xa denbaya, wo wo tuli mati.

Kiiti na won tagi,

barima wo bara findi gantanyi ra Misipa,
wo bara findi yeje ra Taboro geya fari.

2 Wo na mixi nan tun mafaxafe yi ki,
n xa n yaxaseri masa wo be.»

3 «N Eframi kolon, Isirayila mu noxunxi n
ma.

Eframi na langoepa rabafe, Isirayila fan
bara so seniyantareja kui.

4 E xa fe kobie bara e makuya e Marigi Ala
ra.

Langoepa xaxili bara lu e ya ma.

E mu Alatala kolon.

5 Isirayila xa yete igboya nan a niyama
e xa bira, e nun Eframi.

Yudaya fan birama ne e xa yunubi saabui
ra.

6 E xurusee xaninma serexe ra, e xa Alatala
fen,

kono e mu a toma barima a makuya e ra.

7 E bara Alatala yanfa, e jenge die bari.
Beenun kike keren, e xa boxi fama ne
kanade, e fa halaki.»

8 «Wo sara fe Gibiya. Wo xa a fe Rama.

Wo gere sonxoe ite Beti Aweni.

Bunyaminkae, yaxuie na wo xanbi ra.

9 Eframi naxankatama ne na loxoe.

Isirayila bonsoe, n xa nondi masen wo be.»

10 «Yudaya kuntigie fama ne n ma xone
kolonde,

barima e ifu boxi naaninyie ma.

11 Efirmikae fan fama ne naxankatade,
barima e biraxi e yete waxonfe nan foxo
ra.

12 N findima suuri nan na Eframi bonsoe
be,

N lu Yuda bonsoe be alo fi naaxi.

13 Eframi nun Yudaya a kolon e furaxi.

Eframi sigama Asiriya,

a xerae xema naa mange xungbe xon
ma,

kono a mu noma wo rayalande,

a mu noma wo xa fie baride.

14 N luma ne alo yete Eframi be,

alo yete yore Yudaya be.
 N nee ibooma ne, n siga e ra,
 mixi yo mu e bama n yi.
 15 N xa gbilen n xanyi,
 han e xa e xa yunubi kolon, e fa n fen.
 E fama ne n fende e xa toore kui.»

6

Alatala waxonfe

1 Wo fa be, won xa gbilen Alatala ma!
 A bara won tooro, konɔ yakɔsi a won
 nayanama ne.
 A bara won bonbo, konɔ yakɔsi a won ma
 fie maxirima ne.
 2 Xi firin na dangi, a fama ne won naya-
 lande,
 a xi saxan nde a won nakeli, won fa lu a
 seeti ma.
 3 Won xa Alatala fen, won xa a kolon.
 Ala fafe mu kanama.
 Loxo yo loxo kuye ibama, jeme birin tune
 fama.
 Ala fan mu tondima fade won yire.

4 «N munse rabama i tan na, Eframi?
 N munse rabama i ra, Yudaya?
 I xa hinne n mabiri, luxi ne alo xini naxan
 goroma geesege,
 konɔ beenun soge xa xonɔ, a jon.
 5 N wo gerema namipɔnmee xa masenyie
 ra na nan ma,
 n wo faxama ne n ma masenyie ra.
 N ma kiitie fiixe alo naiyalanyi.
 6 Hinne rafan n ma dangife serexe ra,
 Ala kolonfe dangi serexe gan daaxie ra.
 7 E bara n ma saate kana,
 alo adamadie darixi a ra ki naxe.
 E bara n yanfa.
 8 Mixi jaaxi wuya Galadi, faxetie bara gbo
 naa.
 9 Serexedubee baganma mixi ma Sikemi
 kira xon ma alo mujetie.
 Na faxe tife, fe jaaxi na a ra.
 10 N bara fe jaaxie to Isirayilakae tagi:
 Eframi bara langoeɓa raba, Isirayila bara
 noxo.
 11 Yudaya, n na ge n ma jama ragbilende
 konyiya kui,
 n wo fan jaxankatama ne.»

7

Eframi xa yunubie

1 «N to wa Isirayila rayalanfe,
 Eframi xa yunubi man naxa makenen.
 Samari xa fe jaaxi naxa mini kene ma.
 Na yanfantee muje tima, e yensen ye yire
 birin.
 2 E e mapoxun n mu ratuxi e xa kobija ma,
 konɔ n e xa wali birin toma ne.
 3 Yi mixi kobie rafan mange ma,
 kuntigie tinma e xa wali ra.

4 E xa langoeɓa gbo alo te xungbe,
 taami ganyi naxan nadexema,
 a fa wolen han a ge farin nafalade.
 5 Kuntigie siisima ne mange xa xulunyi,
 mange fan tinxi na fe mooli ra.
 6 E boje bara te alo te xungbe,
 e e maso mange ra, e xa a yanfa.
 E na fe birin xirima koɛ nan na
 alako geesege e xa wali jaaxi xa kamali.
 7 E boje naxa te han e kiitise birin nabira,
 e e xa mange birin faxa.
 Na mixi mooli mu n ma kiiti mamema fefe
 ma.

8 Eframi wama lufe ne alo si gbeteɛ,
 konɔ a luxi ne alo taami naxan ganxi a
 jaaxi ra.
 9 Si gbeteɛ a senbe kanama, konɔ a mu a
 kolon.
 A forixi, konɔ a mu na rakɔsi.
 10 Isirayila a yete igboma, a mu gbilen a
 Marigi Alatala ma,
 a mu bira a xa seriye foxo ra.
 11 Eframi luxi ne alo ganbe xaxilitare.
 A Misirakae xilima, a saate tongoma
 Asiriyakae be.
 12 E na siga naa, n fama ne n ma yeɛ
 wolide e ma,
 e xa bira alo xoni.
 N e jaxankatama ne, alo a masenxi e be e
 xa malanyi kui ki naxe.
 13 Naxankate na e be, barima e bara e gi n
 xun ma.
 Gbaloe na e be, barima e bara n matandi.
 N nu waxi ne e xun sarafe, konɔ e wulee
 sama n xun ma.
 14 E yaye raminima e xa sade ma,
 konɔ e mu sunnuxi e boje ma.
 E e malanma alako e xa donse nun weni
 fen,
 konɔ e e makuyama n tan na.
 15 N tan nan e xuru, n tan nan senbe fi e
 ma,
 konɔ e finsiriwaliya rabama n na.
 16 E mu e ya tima koore ra,
 e yanfe tima alo yanfe yili.
 Na nan a ra, e kuntigie faxama san-
 tidegema ra,
 e yaagi Misira boxi ma e xa woyenyi xa fe
 ra.»

8

Isirayila xa kuye batui

1 «Wo xa gere sara fe!
 Yaxui goroma ne Alatala xa banxi ma alo
 sege,
 barima jama bara n ma laayidi kana,
 e naxa muruta n ma seriye ma.
 2 E n xilima,
 «Muxu Marigi Ala, muxu i kolon, muxu
 tan, Isirayila.»
 3 Isirayila to bara fe fanyi bepin,

yaxui birama ne a foxo ra.

⁴E bara mangee ti n ma yaamari mu naxan na,
e bara kuntigie ti e mu n maxorin.

E bara kuyee rafala e xa gbeti nun xema ra.

Nee halakima na nan ma.

⁵Samarikae, wo wo xa ninge kuye wole.

N bara xono wo ma a jaaxi ra.

Wo wo yete manoxoma yi fe mooli ra han mun temui?

⁶Yi kuye fatanxi wo tan Isirayila nan na.

Mixi nde nan a rafalaxi, Ala ma a ra!

Samari xa ninge kuye fama ne butuxunde.

⁷Naxan jere ma fe jaaxi kui,

gbaloe fama ne a lide.

Hali mengi tonsae keren, e mu a sotoma xe ma.

Sansi naxan bulama, a mu findima baloe ra.

Hali nde findi a ra, si gbete nan a donma.

⁸E bara Isirayila xun nakana, e e xanin pamane konyiya kui.

⁹Isirayilakae bara siga Asiriya boxi ma, alo sofale naxan luma a keren.

¹⁰Hali e mixi naxee saraxi sie tagi e kantafe ma,

n e birin malanma ne,

alako e xa toooro mangee xa kote bun ma.

¹¹Eframi bara serexebadee rawuya

alako e xa yunubie xa xafari,

kono na serexebadee bara a niya

e xa yunubie soto.

¹²N bara n ma seriyee birin sebe, e xa na kolon,

kono e mu tide toxi a ma.

¹³E serexee bama n be, e na sube don,

kono na mu rafan Alatala ma.

Yakosi, Alatala fama ne e jaxankatade e xa yunubie xa fe ra,

e xa gbilen Misira boxi ma.

¹⁴Isirayila bara neemu Ala ma, naxan e daaxi.

E na mang'e banxie tife.

Yudaya fan na taee tife, naxee senbe gbo,

kono n na birin ganma ne te ra.»

9

Isirayila xa jaxankate

¹Isirayila, i naxa jalexin,

i naxa seewa alo si gbete.

I to i Marigi Ala bejin, i bara findi langoe ra.

Langoe masundi bara rafan i ma,

i naxan sotoma lonyi yire.

²Wo mu baloe sotoma lonyi yire,

wo mu weni sotoma weni bogi bundu se kui.

³E mu luma Alatala xa boxi ma,

Eframi gbilenma ne Misira,

e fama donse haramuxie donde Asiriya boxi ma.

⁴E mu serexee ye daaxie bama Alatala be.

E xa serexee mu rafanma a ma,

e luma alo non yire taami.

Naxee nee donma e findima seniyyentaree nan na.

Na findima donse nan na e be,

kono a mu findima serexee ra Alatala be a xa horomobanxi kui.

⁵Wo munse rabama sali loxae Alatala ya i?

⁶Hali e sa e ratanga gbaloe ma,

Misirakae fama ne e faxade, e e ragata Nofi.

E xa harige birin loema ne, e xonyi findima ne wula ra.

⁷Naxankate loxae na fafe,

yunubi sare ragbilenma temui naxe.

Isirayila xa na kolon.

Isirayila xa yunubi gbo,

na na a ra e namijonmee xonma,

e daxui xili sa e xun ma.

⁸Ala nun namijonmee Eframi kantama, kono mixie tan gantanyi tema namijonmee be.

E mu rafan mixie ma Ala xa horomobanxi kui.

⁹Eframikae bara so yanfanteya kui,

alo naxan nabaxi Gibiya.

Ala mu neemuxi e xa yunubi ma,

a fama e jaxankatade na nan ma.

¹⁰«N to Isirayila to,

a nu fan alo bogi se naxan toma wula i.

Wo benbae nu luxi ne alo xore bogi singee,

kono e naxa bira kuye xonxi foxo ra

naxan nu na Peyori.

¹¹Eframi xa binye sigama ne alo xoni naxan tunganma.

Di bari mu na, teege mu na.

¹²Xa a sa a li e naxa die xuru, n e birin bama ne e yi.

E fe jaaxi sotoma ne n na e rabolo temui naxe.

¹³N bara Eframi to a sabatixi yire fanyi, alo Tire na ki naxe,

kono Eframi xa die soma ne faxetie yi ra.»

¹⁴Alatala, a lanma i xa munse raba e be?

I xa gine furuxie furi kana, i xa e xije xara.

¹⁵E jaaxui birin masenxi ne Giligali.

Menni n bara e xon folo e xa fe jaaxie xa fe ra.

E mu rafanma n ma sonon.

E xa kuntigie findixi matandilae nan na.

¹⁶«N bara Eframi bonbo.

A luxi ne alo sansi naxan sanke bara xara,

a mu bogima sɔnɔn.
Xa Efiramikae fa die bari,
n e halakima nɛ.»

¹⁷ N Marigi Ala fama nɛ e rabɛɓinde,
barima e mu e tuli matixi a ra.
E findima nɛ biyaasilae ra sie tagi.

10

Isirayila xa makiiiti

¹ Isirayila luxi nɛ alɔ sansi bili fanyi naxan
bogima a fanyi ra.

Kɔnɔ a xa bogi to wuya, a naxa sɛrɛxɛbade
fan rawuya.

A xa bɔxi to tofan, a naxa tɔnxuma gɛmɛ
ti kuyee bɛ.

² E bɔɓɛ mu na Alatala gbansan xa ra,
na na a ra e bara yunubi sɔtɔ.

Alatala e xa sɛrɛxɛbadee rabirama nɛ,
a e xa tɔnxuma gɛmɛe kana.

³ Yakɔsi e a falama,

«Mange mu na muxu xun ma,
barima muxu mu gaaxuma Alatala ya ra
sɔnɔn.

Mange nɔma munse rabade muxu bɛ?»

⁴ E wɔyɛnma, e e kalima, e saate tongoma,
kɔnɔ na birin fufafu.

Kiiti fanyi mu luma e yi,
alɔ ɓooge ɓaaxi naxan bulama xɛ ma.

⁵ Samarikae fama nɛ kɔntɔfilide e xa ninge
kuyee xa fe ra

naxee na Beti Aweni.

Nama wa tima, sɛrɛxɛdubee fan sun-
nunma,

barima e ɓɛlexinxi naxan na, na fama nɛ
bade e yi ra.

⁶ Na kuyee xaninma nɛ Asiriya bɔxi ma,
a fa lu Mange xungbe ma.

Efirami yaagima nɛ,
birin fama nɛ yode Isirayila xa kewali ma.

⁷ Samari nun a mange xaninma nɛ,
alɔ wuri xuntunyi ye naxan xaninma.

⁸ Kuyee batudee naxee na Beti Aweni, e
kanama nɛ.

Na sɛrɛxɛbadee, Isirayilakae yunubi raba
dennaxe,

e findima tunbe yiree nan na.

E fama nɛ a falade geyae bɛ,

«Muxu makoto, muxu ragata!»

⁹ «Isirayila, kabi wo naxa na yunubi ɓaaxi
raba Gibiya,

wo na yunubi sɔtɔfe tun.

Naxankate fama e lide Gibiya na nan ma.

¹⁰ A bara n kenen n xa e halaki.

Sie fama nɛ e gerede, e e suxu e xa yunubi
gbegbe xa fe ra.

¹¹ Efirami luxi nɛ alɔ ninge xuruxi, wali
rafan naxan ma.

N fama nɛ luuti xiride a xunyi ma, a xa
wali raba n bɛ.

Yudaya fan xa wali, Yaxuba bɔnsɔɛ xa kote
xanin.

¹² Wo xa wali tinxinxi raba,

alako wo xa fe fanyi sɔtɔ.

Wo xa wakili nɛnɛ tongo,
wo xa Alatala fen han a fa temui wo yire,
a tinxinxi lu wo bɔɓɛ kui.

¹³ Kɔnɔ wo tan mu tin na wali tinxinxi ra.
Wo bara fe ɓaaxi raba.

Yanfanteya nun yete igboɓa bara gbo wo
yi ra.

Wo bara la wo xa sɔorie senbe ra,

¹⁴ kɔnɔ e ya fama isode,

e xa yire kantaxie fama nɛ kanade,
alɔ na gere lɔxɔɛ Salaman xutu sɔtɔ Beti
Arabeli xun ma temui naxe.

Na lɔxɔɛ ginnee nun e xa di birin faxa nɛ.

¹⁵ Na mɔɔli fama nɛ Beteli lide

a xa yunubie xa fe ra.

Subaxe na a li, Isirayila mange faxama nɛ.»

11

Ala xa kinikini

¹ «N Isirayila xanu nɛ a dimedi temui.

N naxa n ma di xili a xa keli Misira bɔxi
ma.

² Kɔnɔ n to nu e xilima, e naxa e makuya
n na,

e sɛrɛxɛ ba Bali kuyee bɛ, e surayi gan
gɛmɛ masolixie bɛ.

³ N tan nan nu Efirami malife a xa ɓɛrɛ
kui,

kɔnɔ e mu a kolonxi a n tan nan nu
mɛɛnife e ma.

⁴ N nu na e mabendunfe marafanyi nun
xanunteya ra.

N tan nan e ramini konyiya kui,
alako e xa balo a fanyi ra.

⁵ Yakɔsi, hali e mu fa sa gbilen Misira bɔxi
ma,

Asiriya nan nɔɛ sɔtɔma e xun na,

barima e bara tondi gbilende n ma.

⁶ Na nan a ra santidegɛma fama e xa taaɛ
lide,

a fa e xɔnyi birin kana.

E waxɔnfe mu sɔɔneyama sɔnɔn.

⁷ N ma ɓama bara gbilen n fɔxo ra.

Hali e birin n xili, n mu e xun nakelima.»

⁸ «Kɔnɔ Efirami, n xa i rabɛɓin di?

N xa Isirayila rabolo di?

N mu nɔma fe rabade i ra

alɔ n naxan nabaxi Adamaha.

N xa i lu alɔ Seboyimi?

Tɔɔrɛ bara n bɔɓɛ suxu.

N bara kinikini wo ma.

⁹ N bara n ma nate masara,

n bɔɓɛ bara xinbeli.

N bara diɓɛ Efirami ma, barima Ala nan n
na.

Adama mu na n tan na.

Seniyentɔe nan n na wo tagi.
 N bara n ma xɔne lu na.
 10 E fama ne birade Alatala fɔxɔ ra.
 Ala na a xui ramini senbe ra alo yete
 magaaxuxi,
 e fama ne lude a xanbi ra kelife sogegorode
 mabiri.
 11 E kelima ne Misira boxi ma alo xɔnie,
 e kelima ne Asiriya boxi ma alo ganbee.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

12

Isirayila xa yanfanteya

1 «Eframi wama n madaxufe.
 Isirayila wama n yanfafe.
 Yudaya tan birama ne Ala fɔxɔ ra,
 a mu lanlanteya kana Ala seniyenxi
 mabiri.
 2 Eframi fe fufafu fenma,
 a birama mixie fɔxɔ ra naxee na fuge ra.
 A xa wulee nun fe jaaxie gbo.
 A saate tongoma Asiriya be,
 a oliwi ture fima ne Misira mange ma.
 3 Ala Yudayakae makiitima ne,
 a Yaxuba bɔnsɔe jaxankatama ne,
 a fa a xa kewali sare ragbilen a ma.»
 4 E na e nga furi kui,
 Yaxuba naxa a taara tingilinyi suxu.
 A to fori, e nun Ala naxa gere so.
 5 E nun maleke naxa gere so, a xutu sɔto a
 ma.
 A naxa wa, a a mayandi a xa hinne a ra.
 Yaxuba a to ne Beteli.
 E nun Ala woyen menni ne.
 6 Alatala nan Mange ra.
 Xili xungbe kanyi nan Alatala ra.
 7 I tan xa fa i Marigi Ala ma,
 i naxa dugutegepa kana,
 i xa seriye tinxixi suxu.
 I xaxili ti i Marigi Ala ra temui birin.
 8 Yule sikeeli wule rawalima, a mixi tɔɔɔ.
 9 Eframi bara a fala,
 «N bara banna han!
 N bara naafuli sɔto n yete senbe ra.
 N mu yunubi yo rabaxi.»
 10 «N tan nan i Marigi Alatala ra,
 naxan i raminixi Misira boxi ma.
 N man i radoxoma ne kiri banxie kui,
 alo won ma sali temui dangixie.
 11 N nu woyenma namijonmee be,
 n laamatunye wuyaxi so e yi ra.
 N nu taalie masenma wo be namijonmee
 saabui ra.
 12 Galadikae luma ne fe jaaxi raba ra.
 Na fe na a niyama n fama e xun nakanade.
 E ningee bama serexe ra Giligali,
 kɔno n fama ne e xa serexebadee kanade,
 e xa lu alo geme malanxie xee ma.»

13 Yaxuba naxa a gi Arami boxi ma.
 Isirayila naxa findi xurusee demadonyi ra,
 alako a xa gine nde soto.
 14 Alatala naxa Isirayila ramini Misira boxi
 ma
 namijonmee nde saabui ra.
 Alatala naxa meeni Isirayila ma a xa
 xerae saabui ra.
 15 Eframi bara Alatala raxɔno a jaaxi ra.
 E Marigi fama ne e jaxankatade e xa faxe
 tixie xa fe ra,
 a fa e rayaagi.

13

Ala xa xɔne

1 Nama nu gaaxuma ne Eframi xa woyenyi
 ya ra,
 barima mixi binye nan nu a ra,
 kɔno a naxa yunubi soto Bali kuye batufe
 ra, a fa faxa.
 2 Yakosi e man yunubie nan nabama,
 e kuye rafalama gbeti ra.
 E kuye yailanma,
 kɔno xabui wali gbansan nan a ra.
 E adamadie bama serexe ra,
 e ninge kuye sunbama.
 3 Na na a niyama e fama jonde alo kunda
 naxan goroma geesege,
 alo xini naxan yolonma geesege,
 alo maale lagi foye naxan xaninma foye ra,
 alo tuuri naxan minima kuri kui.
 4 «N tan nan i Marigi Alatala ra,
 naxan i raminixi Misira boxi ma.
 I naxa ala gbete kolon fo n tan.
 Marakisima mu na i be ba n tan na.
 5 N jengi saxi i xon gbengberen yire.
 6 E to baloe soto, e naxa luga.
 E to luga, e naxa findi yete igboe ra.
 Na nan a ra e neemuxi n ma.
 7 N luma ne e be alo yete,
 naxan a noxunma kira xon han a sube
 soto.
 8 N e suxuma ne alo sube xaape, naxan ma
 die baxi a yi.
 N e ibɔoma ne alo yete, naxan wulai sube
 faxama.
 Wula subee man e ibɔoma ne.
 9 Isirayila, i bara i yete kana,
 barima i bara i malima yanfa, naxan findi
 n tan na.
 10 I xa mange na minden,
 naxan nu lanma a xa wo rakisi?
 I xa kiitisee na minden,
 i nu wama naxee xon alako i xa mange nun
 mangedie soto?
 11 N to xɔno wo ma, n bara mange so wo
 yi ra.
 Yakosi n a bama ne wo yi ra n ma xɔne kui.
 12 Eframi xa fe jaaxi birin sebexi,
 Ala mu neemuma a xa yunubie ma.»

¹³ Ƨɔɔɾɛ fama nɛ a lide, alɔ gine naxan di barima.
Ƨɔɔɔ di xaxilitare na a ra.
A bari tɛmɛi na a li, a mu tinma minide a nga tɛɛɛ.»

¹⁰ Lɔnnila yi wɔyɛnyi kolonma nɛ.
Xaxilima yi masenyi fahaamuma nɛ.
Alatala xa kirae tinxin,
tinxintɔɛɛ jɛɾɛma nee nan xɔn,
Ƨɔɔɔ matandilae dinkonma nee nan na.

¹⁴ «N xa e xun sara aligiyama sɛnbɛ yi?
N xa e rakisi saya ma?
Saya, i xa xɔnɛ na minden?
Aligiyama, i xa sɛnbɛ na minden?
N mu kinikinima wo ma feo!
¹⁵ Hali a sɛnbɛ gbo a ngaxakerenyie tagi,
Alatala foye xare rafama nɛ
keli gbengberenyi sogetede mabiri,
a fa xuree nun kolonyie xɔride.
Harige birin bama nɛ a yi ra.»

14

Isirayilakae xa tuubi Alatala ma

¹ Samarikae bara yunubi sɔɔɔ e Marigi
Alatala matandife ra.
Na nan a ra e faxama santidɛgɛma ra,
e xa diyɔɾɛɛ wolima nɛ bɔxi ma,
e xa gine furuxie furi rabɔɔma nɛ.
² Isirayila, gbilen i Marigi Alatala ma,
barima i xa wali kobi bara i rabira.
³ Wo tuubi Alatala ma, wo fa yi wɔyɛn
fanyi fala a bɛ,
«I xa dijɛ muxu xa yunubie ma,
i xa hinne muxu ra.
Muxu xa tantui ba sɛɾɛɛ ra, tuurɛ xa lu
na.
⁴ Asiriya mu nɔma muxu rakiside,
muxu mu tema soee fari gere xili ma.
Muxu mu kuyee xilima «Muxu Marigi Ala»
naxee yailanxi mixi bɛɛɛɛ ra.
I tan nan gbansan kinikinima kiridie ma.»
⁵ «N e xa yanfanteya yailanma nɛ.
N e xanuma nɛ fonisireya ra,
barima n ma xɔnɛ bara gbilen e fɔxɔ ra.
⁶ N luma nɛ Isirayila bɛ alɔ xini,
e tofanma nɛ alɔ sansi fugaxi.
E sabatima nɛ alɔ wuri bili fanyi naxan na
Liban.
⁷ A salonyi kuyama nɛ.
A tofanma nɛ alɔ oliwi wuri,
a xiri fanyi raminima nɛ alɔ wondi naxan
na Liban.
⁸ Nama man sabatima nɛ Isirayila bɔxi ma
Ala xa niini bun ma.
E xa mɛngi fanma nɛ.
E xa fe jɔxunma nɛ alɔ weni bogi,
e fa xili fanyi sɔɔɔ alɔ Liban xa weni.
⁹ Eframi bɔnsɔɛ, munse na n nun kuyee
tagi?
N tan nan wo xa dubɛ suxuma,
n nan n jɛngi sama nɛ wo xɔn.
N luma nɛ wo bɛ alɔ wuri xinde fanyi.
Wo baloe sɔɔɔma n tan nan saabui ra.»

Ala xa masenyi Annabi Yoweli be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui kui Ala masenyi nde tima Isirayila jama be Annabi Yoweli saabui ra. A naxe Isirayilakae xa yunubie bara a niya Ala xa jaxankate jaaaxi doxo e ma. Yi jaxankate misaalixi soori gali magaaxui nan na, kono a findixi kaame xungbe nan na Alatala naxan nadinxi Isirayila boxi ra. Katoe to xe birin kana, Isirayila naxa lu kaame kui, Ala fa a masen e be na fatanxi e xa yunubie nan ma.

Kono Alatala to mu tin a xa jama xun nakanade tun e xa yunubie xa fe ra, a man naxa laayidi tongo e be a fama e malide. A na raba a Xaxili Seriyenxi nan saabui ra a naxan nagoroma mixi mooli birin ma naxan wama birafe a foxo ra. Kisi nan na ki Ala nu wama naxan fife a xa jama ma.

Na masenyi dangi xanbi, Ala woyenyi mooli gbete nan masenma dunjina sie be naxee nu bara Isirayila tooo a jaaaxi ra. A naxe a fama e makiitide e xa yunubie xa fe ra, e fa jaxankate xorochoe sotode.

Yi masenyi saxanyi findima nondi hagige nan na ibunadama birin be. Alatala bara a xa seriye ragoro dunjina ma a xa namijonmee saabui ra. Xa mixi tondi birade Ala waxonfe foxo ra, na findima fe xorochoe nan na e be. Kono xa e gblenma Ala ma, a mu tondima e kide, a e xa yunubi xafari. Na kisi findixi kaabanakoe belebele nan na Ala naxan nabama mixie be naxee boje wama makorefe Ala ra. Ala xa won mali na kisi sotofe! Amina.

Ala xa masenyi Annabi Yoweli be

Isirayila xa boxi xa kanari

¹ Masenyi nan yi ki Alatala naxan masen Petuweli xa di Yoweli be:

² Forie, wo yi fe rame, boxikae, wo wo tuli mati.

Yi fe mooli bara raba nu wo xa waxati, xa na mu wo benbae xa waxati?

³ Wo yi ya maxaran wo xa die be, wo xa die fan xa a ya maxaran e gbe die be, e gbe die fan xa a ya maxaran e gbe die be e fama naxee baride.

⁴ Kulie naxan lu, katoe xunxurie bara na don.

Katoe xunxurie naxan lu, katoe xungbee bara na don.

Katoe xungbee naxan lu, katoe mooli gbete fan bara na don.

⁵ Wo tan siisilae, wo xunu, wo xa wa. Beere minyie, wo xa wo xui ite, barima wo mu fama weni neene sotode sonon.

⁶ Namane senbema nde naxan xa mixi konti mu kolon, na bara din n ma boxi ra. A jinyie luxi ne alo yete jinyi, a banganyie luxi ne alo yete gine banganyie.

⁷ A bara n ma weni xee kana, a n ma xore bilie ibolon. A bara e kobole ba han e salonyi bara fiixe foen.

⁸ Wo xa wa alo sungbutunyi naxan xa xeme bara faxa.

⁹ Alatala xa serexedubee sunnunxi, barima hadiya donse mu na Alatala xa banxi kui sonon.

¹⁰ Xee bara kana, boxi fan na sunnunxi kui, barima donse xun bara rakana, weni nun ture mu na.

¹¹ Xe sae wama ne, weni sansi sie sunnunma ne, barima naxan birin bogixi xee ma, na birin bara kasara.

¹² Weni bilie bara xara, xore bilie bara loxosin.

Weni bilie, tugi bilie, mangoe bilie, nee birin bara xara.

Mixie xa jalexinyi bara jon.

¹³ Na kui a lanma wo tan serexedubee, wo xa sunnunxi dugi ragoro wo ma. Wo tan naxee serexe ganma serexebade fari, wo xa wa.

Wo xa koe radangi nimise kui, wo tan naxee walima n Marigi Ala be, barima hadiya donse bara jon Ala xa banxi kui.

¹⁴ Wo xa sunyi suxu, wo xa sali raba. Wo xa forie nun jama malan wo Marigi Alatala xa banxi kui, wo fa a maxandi wo boje birin na.

¹⁵ Alatala xa loxoe xorochoe bara makore. A fama ne kanari belebele tide Ala Senbema xili ra.

¹⁶ Wo mu a toxi won ma donse bara jon, seewe nun jalexinyi mu na Ala xa banxi yire sonon?

¹⁷ Sansi xorie bara xara bende bun ma. Sansi xorie ragatadee bara bira, donse bara jon.

¹⁸ Xurusee wama donse fe ra.

Yexee tooroma barima jooge mu na.

¹⁹ Alatala, n i tan nan maxandima, barima te bara filie nun burunyi gan.

²⁰ Hali burunyi subee ya tixi i ra, barima xuree bara xori, te bara filie gan.

2

Marigi xa loxoε bara makore

1 Wo sarae fe n ma geya seniyeŋxi Siyoni fari!

Boxikae birin xa seren gaaxui ra, barima Alatala xa loxoε na fafe, a bara makore.

2 Dimi nun kuye ifoore loxoε nan a ra. A luxi ne alo kunda nun nuxui ifoore naxan dinma geya ra,

alo subaxe naiyalanyi yensenma ki naxe.

Nama senbema belebele fama ne, naxan maniye mu toxi temui dangixi, a man mu toma temui naxan sa fama.

3 Te saxi e ya ra, te saxi e xanbi ra.

Boxi naxan na e ya ra,

a tofan alo sansi yire Ala naxan daaxi Adama be,

konε e na dangi, na boxi fa findi gbengberenyi magaaxuxi yire ra.

E a birin kana!

4 E luxi alo soe galie, soorie doxoxi naxee fari.

5 E tunganma ne alo soori ragisee naxee goroma geyae tagi.

E xui maniya te wundui xui ra naxan sexe ganma.

E maniya soori gali senbema ra naxan tixi gere ki ma.

6 Mixie na e to, gaaxui luma ne e suxu ra, e yatagie birin ifooro.

7 E e gima ne alo palamae, e tema taa tete ma alo korogbae.

Kankan siga a xa kira ra, e mu e bama kira ma feo.

8 E mu dinma e boore ra, kankan biraxi a xa kira nan foxo ra.

Hali e gerefae ti e ya ra, e soma ne nee ra e xa safe mu kana.

9 E dinma ne taa ra, e e gima ne tete fari. E tema ne banxie fari, e so wunderie ra alo mupjetie.

10 Boxi serenma ne e ya ra, koore a imaxa. Soge nun kike ifooroε ma ne, tunbuie mu yanbama sonon.

11 Alatala a xui raminima ne a xa geresoe ya ra.

E wuya, e a xa yaamari suxu senbe ra.

Alatala xa loxoε xungbe magaaxu.

Nde noma na loxoε raxande?

12 Alatala xa masenyi nan ya, «Wo xa wo yete ragbilen n ma yakosi.

Wo xa na raba wo janige fiixe ra,

sunyi ra, wa ra, nun mayandi ra!

13 Wo naxa wo xa dugie iboo sunnunyi kui, wo xa wo boje nan masara.

Wo xa wo yete ragbilen wo Marigi Alatala ma,

barima a hinnema ne wo ra, a kinikini wo ma,

a mu xonoma mafuren, a xa mixi xanui gbo,

a gbilenma a xa gbaloe foxo ra.

14 Nde a kolon xa a mu a xa nate masarama,

xa a mu dipema, a fe fanyi raba wo be?

Na temui wo fama ne donse nun minse hadiya ra wo Marigi Alatala be.

15 Wo xa sarae fe Siyoni!

Wo xa sunyi suxu, wo sali xungbe raba.

16 Wo xa pama malan seniyeŋyi kui.

Wo xa forie, dimee, nun diyoreε xili.

Xeme naxan bara gine doxo, a tan nun a xa gine xa lu na malanyi kui.

17 Serexedubee, wo tan naxee walima Alatala be,

wo xa wo mawa Ala be serexebade nun horomobanxi tagi,

a falafe ra, «Alatala, i xa i xa pama ratanga. I naxa i ke tongomae rayaagi,

e xa findi mayele se ra pamanee be,

mixi fa a fala, E Marigi Ala na minden?»

18 Alatala wama a xa pama xa lu a yi ra.

A kinikinima e ma.

19 Alatala bara a xa pama yaabi,

a bara a masen a xa pama be:

«N donse, weni, nun ture fima ne wo ma han wo wasa.

N mu luma sie xa wo rayaagi sonon.

20 N wo yaxuie makuyama ne wo ra, naxee kelima koola ma,

n e radin gbengberen yire dennaxe kanaxi.

E xa geresoe naxee tima yare,

n nee madulama sogetede baa nan xooa,

naxee tima xanbi,

n nee tan madulama sogedorode baa nan xooa.

E boro xiri mini, a din yire birin na.»

Alatala bara kaabanakoe raba!

21 Isirayila boxi, hali i mu gaaxu!

I xa nelexin, i xa lu seewe kui,

barima Alatala fe xungbee rabama.

22 Burunyi subee, hali wo mu gaaxu,

barima jooge man gbilenma ne filli ma,

sansi bilie man bogima ne,

xore bilie nun weni bilie fan daxamui raminima ne.

23 Wo tan Siyoni pama, wo xa seewa,

wo xa nelexin wo Marigi Alatala xili ra,

barima a tune fanyi rafama ne wo be,

a tune gbegbe ragoroma ne wo be a waxati ma,

alo a nu a rabama ki naxe a singe.

24 Lonyie rafema ne sansi xori ra,

fifae rafema ne weni neene nun ture ra.

25 N wo xa daxamui joxoe fima ne,

n ma geresoe senbema naxan kana,

n ma geresoe naxee lanxi kulie, katoe, nun
katoe maniyee ma,
n naxee rasanba wo xili ma.

²⁶ Wo fama ne wo degede han wo luga.
Wo n matoxoma ne, n tan wo Marigi Ala,
naxan bara kaabanakoe raba wo be.
N ma pama mu rayarabima sonon.

²⁷ Na kui wo a kolonma ne a n na Isirayila
foxo ra,

a n tan nan na wo Marigi Alatala ra,
a Ala gbete mu na.

N ma pama mu rayarabima sonon.

3

Alatala Xaxili ragorofe dunija ma

¹ Na dangi xanbi, n na n Xaxili ragoroma
ne mixi birin ma.

Wo xa di xemee nun di ginnee
namijonmerna rabama ne,

wo xa forie xiye sama ne,
laamatunye goroma ne wo xa fonikee ma.

² N na n Xaxili ragoroma ne konyi xemee
nun konyi ginnee ma.

³ N tonxumae raminima ne koore nun boxi
ma,

naxee findima wuli, te, nun tuuri ra.

⁴ Soge dimima ne, kike masarama ne a
findi wuli ra,

beenun Marigi xa loxoe xungbe magaaxuxi
xa a li.

⁵ Na kui, naxan yo na Alatala xili, na kanyi
kisima ne.

Mixi kisixie luma ne Siyoni nun
Darisalamu,

alo Alatala a masenxi ki naxe.

Alatala kisi ragirixi naxee ma, nee luma ne
kisi mixie donxoe ya ma.

4

Ala sie makiitima ne

¹ Na temui, n na Yuda nun Darisalamu
ragbilen e xonyi,

² n si birin malanma ne Yehosafati gulunba
kui.

Menni n e makiitima ne n ma pama
Isirayila xa fe ra,

naxee findixi n ke tongomae ra.

Dunija si naxee rayensen ye pamanee ma,
e n ma boxi itaxun e boore ma,

³ e n ma pama raba e sago ra.

E xeme dimee mati langoeja sare ra,
e gine dimee mati beere sare ra alako e xa
siisi.

⁴ «Wo tan Tirekae, Sidonkae, nun Filisi-
takea, wo wama munse xon ma n be? Wo
wama wo gbe nan joxofe n ma? Xa na
na a ra, n wo sare fima ne wo xa wali ra
mafuren mafuren. ⁵ Wo bara n ma xema
nun n ma gbeti tongo n ma horomobanxi
kui, wo fa a raso wo xa kuye banxie kui.

⁶ Wo bara Yudakae nun Darisalamukae

mati Girekikae ma, alako e xa makuya e
xonyi ra.»

⁷ «N e ramaxama ne alako e xa keli yire
wo e matixi dennaxe, n fa wo sare fi wo xa
wali paaxi ra. ⁸ N wo xa di xemee nun di
ginnee matima ne Yudakae ma, alako e fan
xa e mati Sebakae ma naxee makuya wo
ra.» Alatala xa masenyi nan na ki.

⁹ «Wo yi fala dunija sie be:

<Wo xa fe yailan gere xili ma,
wo xa wo xa soorie malan.

Geresoe birin xa e maso, e xa gere rakel!
¹⁰ Wo xa wo xa kerie yailan santidegmae

ra,
wo xa wo xa worotee fan yailan tanbee ra.

Senbetare xa a fala, «N senbe gbo!»

¹¹ Wo xa fa be,

wo tan si naxee na muxu rabilinyi.»

Alatala, i xa soorie ragoro menni fa!

¹² Sie xa keli, e xa malan Yehosafati gu-
lunba kui,

barima n e birin makiitima ne.

¹³ Wo xa worotee tongo, barima xe bara
mo!

Wo xa weni bogi bundu, barima e bara gbo
ye,

mixie xa paaxuna xa fe ra.

¹⁴ Namae, wo xa goro kiitisa gulunba kui,
barima Alatala xa loxoe bara makore naa.

¹⁵ Soge nun kike dimima ne,

tunbuie mu yanbama sonon.

¹⁶ Alatala fama ne a xaaje xui raminide
kelife Siyoni,

a xui magaaxuxi minima ne kelife
Darisalamu.

Koore nun boxi serenma ne,

konon Alatala findixi kantari nan na a xa
pama be,

a findi yire makantaxi ra Isirayila be.

¹⁷ Na kui, wo a kolonma a n tan nan wo
Marigi Alatala ra,

naxan yigiyaxi n ma geya seniye nxi Siyoni
fari.

Darisalamu findima yire seniye nxi nan na,
si gbete mu menni gerema sonon.

¹⁸ Na loxoe, weni neene nun xijne gboma
ne geyae ma.

Ye toma ne Yudaya birin ma,

ye dulonyi bulama ne Alatala xa banxi kui,
a goro Kasiya gulunba kui.

¹⁹ Konon Misira boxi luma ne kana ra,

Edon findi gbengberenyi ra gbaloe xa fe ra,
e naxan doxo Yudakae ma e faxafe ra
fufafu.

²⁰ Konon pama sabatima ne Yudaya nun
Darisalamu waxati birin.

21 N e xa yunubi xafarima ne e nu bara
naxan naba.
N tan Alatala, n yigiyama Siyoni ne.

Ala xa masenyi Annabi Amosi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Amosi namijonme nan nu a ra naxan kawandi ti Yudaya Mange Yusiya xa waxati. Na temui Isirayila boxi, Ala naxan fixi a xa pama ma kabi Annabi Munsa xa temui, a nu bara taxun doxo firin. A yirefanyi seeti xili Yudaya, a koola seeti xili Isirayila. Mange Yerobowami nu na Isirayila boxi ma. A mu tin birade Ala xa seriye foxo ra, a xa pama fan mu lu kira fanyi xon ma.

Annabi Amosi naxa kawandi ti Isirayilakae be, alako e xa gbilen e xa yunubie foxo ra. A naxa tonyi doxo kuyee batufe ra. E mu Alatala batufe rabepin, konɔ e nu bara kuye batui fan sa na fari. Na nan a ra Ala naxa a masen e be Annabi Amosi saabui ra, a e xa sali birin bara findi sali fufafu ra. Ala mu wama a firin nde xon ma.

Na waxati Isirayilaka wuyaxie nu bara naafuli gbege soto. E naxa a mapoxun a na birin findixi Ala xa barake nan na e tan mabiri. Annabi Amosi naxa a masen e be a na naafuli mu nu kelixi Ala xa ma, a kelixi e xa fe kobie nan ma e naxee rabaxi setaree ra.

Annabi Amosi to ge e kalamude na fe ma, a naxa a fala e be a Alatala fama ne e paxankatade a paaxi ra e xa yunubie xa fe ra. Isirayilakae nu a mapoxunxi ne a fe xoxoxe yo mu noma e lide, konɔ Amosi naxa e mayandi e xa gbilen Ala xa seriye ma, xa na mu a ra e birin fama ne halakide.

Alatala naxa Isirayilakae paxankata alo Annabi Amosi a fala e be ki naxe. E yaxuie naxa e gere a paaxi ra. Isirayilaka naxee mu faxa santidegema ra, e naxa lu konyiya kui pamanɛ ma. Alatala xa masenyi birin naxa kamali.

Yi kitaabui xa masenyi tide gbo to mixie be. A lanma won xa won tuli mati yi kawandi ra alako won xa danxaniya Ala ma alo a wama a xon ma ki naxe. Xa na mu a ra won fan fama ne paxankate sotode alo Isirayilakae. Ala xa won natanga na ma. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Amosi be

Annabi Amosi xa masenyi

¹ Annabi Amosi, Tekowaka xuruse kanyi, naxa laamatunyi to Isirayila xa fe ra Yudaya mange Yusiya nun Isirayila mange

Yerobowami, Yowasi xa di xa waxati, je firin beenun boxi xa serɛn.

Annabi Amosi xa masenyi nan ya:

² «Alatala a xaape xui raminima Siyoni ma alo yete,

a a xui itexi raminima keli Darisalamu.

Sexe mu na filie ma xurusee naxan donma,

Karemele geya fan bara xara.»

Damasi xa yunubi sare

³ Alatala naxa a masen,

«Damasi xa yunubi rabaxi saxanyi,

xa na mu a ra naani xa fe ra,

n mu gbilenma n ma nate foxo ra.

E bara Galadi kana a paaxi ra,

alo boxi buxama ki naxe.

⁴ N te dinma Xasayeli xa banxi ra na nan ma.

Na te nan fama Ben Hadada xa yire makantaxie gande.

⁵ N Damasi xa naade balan se girama ne.

N Awenikae halakima ne gulunba kui,

a nun mange naxan na Beti Eden.

Siriya pama xaninma ne Kiriya konyiya kui.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

Gasa xa yunubi sare

⁶ Alatala naxa a masen,

«Gasa xa yunubi rabaxi saxanyi,

xa na mu a ra naani xa fe ra,

n mu gbilenma n ma nate foxo ra.

E bara taa ndee xa pama birin xanin Edon konyiya kui.

⁷ N te dinma Gasa tete ra na nan ma.

Na fama ne a yire makantaxie gande.

⁸ N Asidodikae halakima ne, a nun mange naxan na Asikalɔn.

N Ekiron paxankatama ne, Filisitakae birin faxama ne.»

Marigi Alatala xa masenyi nan na ki.

Tire xa yunubi sare

⁹ Alatala naxa a masen,

«Tire xa yunubi rabaxi saxanyi, xa na mu a ra naani xa fe ra,

n mu gbilenma n ma nate foxo ra.

E bara taa ndee xa pama birin xanin Edon konyiya kui,

e saate kana e naxan tongo e nun e ngaxakerenyi Isirayilakae tagi.

¹⁰ N te dinma Tire tete ra na nan ma.

Na te fama ne a yire makantaxie gande.»

Edon xa yunubi sare

¹¹ Alatala naxa a masen,

«Edon xa yunubi rabaxi saxanyi,

xa na mu a ra naani xa fe ra,

n mu gbilenma n ma nate foxo ra.

E bara e ngaxakerenyie gere santidegema ra.

E mu kinikini e ma,

e xa xone xun nan tun masama.

12 N te dinma ne Teman na.
Na te nan fama Bosara yire makantaxie gande.»

Amoni xa yunubi sare

13 Alatala naxa a masen,
«Amonikae xa yunubi rabaxi saxanyi,
xa na mu a ra naani xa fe ra,
n mu gbilenma n ma nate foxo ra.
E bara Galadi gine furuxie furie raboo santidegema ra,
alako e xa boxi xun xa masa.

14 N te radexema Raaba tete ra na nan ma.
Na te nan fama a yire makantaxie gande.

15 E xa mange nun a xa kuntigie fama ne xaninde konyiya kui,
gere sonxoe rate gere so loxoε,
turunnaade foye mini xui loxoε.»
Ala xa masenyi nan na ki.

2

Mowaba xa yunubi sare

1 Alatala naxa a masen,
«Mowaba xa yunubi rabaxi saxanyi,
xa na mu a ra naani xa fe ra,
n mu gbilenma n ma nate foxo ra.
E bara Edon mange xorie gan han e bara findi xube ra.
2 N te dinma Mowaba ra na nan ma.
Na te fama ne Keriyoti yire makantaxie gande.

Mowaba xa fe nonma gere sonxoe nan kui,
gere feri fe xui kui.

3 N e xa kiitisa xungbe halakima ne nun a xa kuntigie ra.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

Yudaya xa yunubi sare

4 Alatala naxa a masen,
«Yudaya xa yunubi rabaxi saxanyi,
xa na mu a ra naani xa fe ra,
n mu gbilenma n ma nate foxo ra.
E bara n ma seriye matandi,
e mu n ma yaamarie suxu,
barima e bara e yete raloe lafe ra ala wule daaxie ra,
e babae la naxee ra.

5 N te dinma Yudaya ra na nan ma.
Na te nan fama Darisalamu yire makan-taxie gande.»

Isirayila xa yunubi sare

6 Alatala naxa a masen,
«Isirayila xa yunubi rabaxi saxanyi,
xa na mu a ra naani xa fe ra,
n mu gbilenma n ma nate foxo ra.
E tinxintoe matima kobiri ra,
e misikiine matima sankiri sare xa fe ra.
7 E tooromixie xa fe mayo,
e tondi setare xa kiiti sade.

Babe nun a xa di, ginemedi keren masama.
Na kui e bara n xili seniye nxi rasoto.

8 E dugi italama e naxan nasuxuxi seeke ra,
e e sa na ma serexebade fe ma.
E weni sotoma tinxintareya ra,
e na min e xa alae xa banxie kui.»

9 «E na finsiriwaliya birin nabama n ya i,
n tan naxan Amorikae halaki e be,
Amorikae naxee xungbo e senbe gbo alo konde bili.

N naxa Amorikae foxi birin ba naa,
alako e naxa no senbe sotode sonon.
10 N man naxa wo ramini Misira boxi ra,
n fa wo rapere je tongo naani bun ma gbenberenyi ma,
alako wo xa Amori boxi soto.

11 N naxa namijonmee rakeli wo ya ma,
a nun Nasari segetalae naxee bara fi n ma.
Isirayilakae, a mu na na ki xe?»
Alatala xa woyenyi nan na ki.

12 «Kono wo tan bara beere so Nasari mixie yi ra.

Wo bara tonyi doxo namijonmee ra a e naxa Ala xa masenyi masen.»

13 «N fama wo butuxunde na nan ma,
alo kote binye a maxanin se butuxunma ki naxe.

14 Mixi xulunxi mu noma a gide.
Senbema senbe bama ne a yi ra.
Geresoe faxama ne gere kui.

15 Tanbe woli mu tima.
Naxan xulun a gide na sanyi mu a bama e i.

Soe ragi mu kisima.

16 Na loxoε geresoe suusaxi a gima a mageli nan na.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

3

Ala naxan janigexi Isirayila be

1 Wo wo tuli mati yi masenyi ra,
Alatala naxan masenma Isirayilakae be,
a xabile naxan namini Misira boxi ra.

2 «N wo tan nan gbansan sugandi dunjia xabilee birin ya ma.

Na nan a ra, n a janigexi wo xa jaxankate soto wo xa yunubie xa fe ra.»

3 Mixi firin noma jere ralande xa e mu lanxi na ma?

4 Yete a xui raminima wula i xa a mu sube nde sotoxi?

5 Xoni goroma yeke kui xa donse mu na yeke ra?

Gantanyi noma fulade xa xoni mu suxuxi a ra?

6 Feri fema taa nde kui jama kui mu ifu? Gbaloe taa nde lima, xa Alatala xa mu a ragiri?

7 Marigi Alatala mu fefe rabama,

Hali n to na birin naba, wo mu tuubi n be.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

¹² «N fama i tan Isirayila jaxankatade na nan ma.

N na yi raba i ra, i fama ne i Marigi Ala kolonde.»

¹³ Naxan geyae nun foye daaxi, naxan adama xa mapoxunyi birin kolon, naxan subaxe findima koe ra, naxan jere ma yire itexi fari, a xili Mange Alatala.

5

Ala wama naxan xon

¹ Wo wo tuli mati yi masenyi ra.

N bara yi beeti ba Isirayila bonsoe jon fe ma.

² «Isirayila seniye tae bara faha, a mu kelima sonon, a bara bira, mixi yo mu a rakelima.»

³ Marigi Alatala naxa a masen, «Isirayila bonsoe, Taa naxan xeme wulu keren xema gere sode, a xeme keme nan gbansan toma gbilen na. Taa naxan xeme keme xema gere sode, a xeme fu nan gbansan toma gbilen na.»

⁴ Alatala naxa a masen Isirayila bonsoe be, «Wo fa n fen alako wo xa kisi.

⁵ Wo naxa n fen Beteli, wo naxa siga Giligali, xa na mu a ra Beriseeba, barima Giligalika birin sigama ne konyiya kui, Beteli fan halakima ne.»

⁶ Wo Alatala fen alako wo xa kisi. Xa na mu a ra, Yusufu bonsoe, Alatala wo sontoma ne te ra.

Betelika yo mu na naxan na te raxubenma.
⁷ Wo tan bara tinxinyi mafindi n naxofe ra, wo bara yo seriye ma.

⁸ Alatala nan tunbuie sa koore ma, a dimi iyalan subaxe ma, a soqe radula, koe xa so, a ye tongo baa ma, a na findi tune ra, a goro boxi ma. Naxan na birin nabama, a xili ne Alatala.

⁹ Alatala mixi xungbee halakima ne, a e xa yire makantaxie kana.

¹⁰ E mixi xonma naxan kiiti sama seriye ra, nondi fale mu rafan e ma.

¹¹ Wo misikiine tioroma, wo baloe bama e yi ra duuti ra. Wo bara banxi tofanyie ti gemee ra, konon wo mu fama sabatide nee kui.

Wo bara weni sansi fanyie si, konon wo mu fama na weni minde.
¹² N a kolon wo xa haake nun wo xa yunubi gbo.

Wo tinxintoe tioroma, wo seriye bejinma kobiri xa fe ra, wo mu setaree makiitima nondi ra.

¹³ Na nan a toxi xaxilima dunduma, barima yi waxati mu fan.

¹⁴ Wo fe fanyi fen, wo wo yi ba fe jaxaxi ra, alako wo xa kisi, Mange Alatala xa lu wo seeti ma,

alo wo a falama ki naxe.

¹⁵ Wo xa fe jaxaxi xon.

Fe fanyi xa rafan wo ma.

Wo xa kiiti xa tinxin.

Xa wo na raba, temunde, Mange Alatala kinikinima ne wo tan Yusufu bonsoe donxoe ma.

¹⁶ Na nan a toxi won Marigi Alatala, Dunija Daa Mange naxa a masen, «E e wa xui itema ne taa kui, e e wa xui itema ne kira xon ma. E xe sa xilima ne e xa e wa xui ite jon fe ma,

e beeti bae xilima ne e xa faxe beeti ba.

¹⁷ N ne dangima xe ra temui naxe, n wa xui nan tun mema.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

Naxankate diinela e be

¹⁸ Naxankate na mixi be naxan wama Alatala xa kiiti loxoe xa fa. Wo wama munse xon ma na loxoe?

Na findima dimi nan na wo be, Na mu findima naiyalanyi xa ra.

¹⁹ Na luma ne alo mixi naxan a gima yete ya ra, a fa soje li.

A na so banxi kui, a a kilon banxi ra, boximase fa a xin.

²⁰ Alatala xa kiiti loxoe mu findixi dimi xa ra?

Naiyalanyi yo mu na wo be na loxoe.

²¹ «N bara wo xa sali xon, e mu rafan n ma fefe ma.

N mu wama e xon feo.

²² Wo xa serexe gan daaxi yo,

wo xa farile serexe yo, wo xa xanunteya serexe yo,

e sese mu rafan n ma.

N mu tinma e rasuxude, hali keren.

²³ Wo beeti xui makuya n na.

N mu wama wo xa kora beeti xui ramefe.

²⁴ N wama naxan xon, tinxintoe xa gbo wo ya ma alo ye naxan na baa ma.

Wo xa fe fanyi xa lu alo xure naxan mu xorima.

²⁵ Wo to nu na gbengberen yire je tongo naani bun ma,

wo seɾeɾeɾe ba ne? Ade.

²⁶ Wo kuye maxanin ne,
alo wo xa mange ala, naxan xili Sikoti,
xa na mu a ra wo xa tunbui ala, naxan xili
Kiyun,

wo naxee yailanxi wo yete ra? Ade.

²⁷ N fama ne wo xaninde konyiya kui
Damasi xanbi ra.»

Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

6

Naxankate banna mixie be

¹ Naxankate na wo be,
wo tan naxee laxi wo yete ra Siyoni nun
Samari geyae fari,
Isirayila bɔnsɔe a xaxili tima wo tan naxee
ra.

² Wo sa Kalene mato, a nun Xamata, na taa
xungbee.

Wo man xa goro Filisita bɔxi ma Gati
matode.

Nee fisa wo be?

E xa bɔxi gbo wo gbe be?

³ Wo a maɾɔxunxi ne a naxankate lɔxɔe
mu wo lima,

kɔnɔ wo a niyama ne fe naaxi xa wo soto.

⁴ Wo wo malabuma sade tofanyi ma,
wo yeteɾe nun ninge fanyi donma,

⁵ wo sigi sa kora ra.

Wo nɔxɔ a ma a wo fata na rabade alo
Annabi Dawuda.

⁶ Wo weni gbege minma, wo ture fanyi
maso wo fate ma.

Na kui, wo mu kɔntɔfilima Yusufu bɔnsɔe
xa naxankate xa fe ra.

⁷ Na nan a toxi, wo singe sigama konyiya
kui.

Wo xa xulunye danma ne.

⁸ Marigi Alatala bara a kali a yete ra.

Mange Alatala xa masenyi nan ya:

«N Yaxuba bɔnsɔe xa yete igboja xɔnxi.

E xa yire makantaxie mu rafan n ma.

N fama ne e birin halakide.»

⁹ Xa xeme fu na banxi nde kui,

e birin fama ne faxade.

¹⁰ E barenyi na so na banxi kui e furee
tongode, a xa e gan,

a fama ne mixi maxɔrinde naxan nɔxunxi
banxi kui,

«Mixi gbete na be bafe i tan na?»

A a yaabima ne, «Ade.»

A man gbilenma ne a fala ra, «I sabari,
a mu lanma Alatala xili xa fala,

¹¹ barima Alatala nan yaamari fima

a banxi xungbe yo, banxi lanma yo,
e birin xa rabira, e xa kana.»

¹² Soee noma e gide geme yire?

Ningee noma menni buxade?

Awa, munfe ra wo tinxinyi mafindima
tinxintareya ra,

wo seɾiye mafindi fe naaxi ra?

¹³ Wo seewama fe fufafu ra.

Wo naxe a wo xa fe bara sɔoneya wo yete
senbe ra.

¹⁴ Mange Alatala xa masenyi nan ya:

«Na nan a toxi, n fama kelide wo xili ma,
Isirayila bɔnsɔe.

Wo tan naxee na Xamata han Araba xure,
si nde fama ne wo tɔɔrode.»

7

*Ala xa laamatunyi singe Annabi Amosi
be*

¹ Marigi Alatala naxa yi laamatunyi masen
n be:

Xe to xaba, mange xa sansi neene fan nu
na minife,

Alatala naxa katoe ramini.

² E to ge sansi birin donde bɔxi ma, n naxa
a fala,

«Marigi Alatala, n bara i mayandi,

i xa e xa yunubi xafari,

xa na mu a ra Yaxuba bɔnsɔe fa baloma
di?

A senbe mu gbo.»

³ Alatala naxa kinikini e ma, a fa a masen,

«Awa, yi mu rabama kore.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

*Ala xa laamatunyi firin nde Annabi
Amosi be*

⁴ Marigi Alatala naxa yi laamatunyi masen
n be:

Marigi Alatala naxa a janige te xa dexe.

Te naxa bɔxi birin gan, bɔxi ye birin naxa
xara.

⁵ N naxa a fala,

«Marigi Alatala, n bara i mayandi, dan
menni,

xa na mu a ra Yaxuba bɔnsɔe fa baloma
di?

A senbe mu gbo.»

⁶ Alatala naxa kinikini e ma, a fa a fala,

«Awa, yi mu rabama kore.»

Marigi Alatala xa masenyi nan na ki.

*Ala xa laamatunyi saxan nde Annabi
Amosi be*

⁷ Marigi Alatala naxa yi laamatunyi masen
n be:

Marigi nu tixi bilixi tinxinxi fari,
biriki matinxin se nu suxuxi a yi ra.

⁸ Alatala naxa n maxɔrin,
«Amosi, i munse toxi?»

N naxa a yaabi,

«Biriki matinxin se.»

Marigi naxa a masen,

«N wama n ma naxa xa matinxin.
N mu dipema sonɔn.

⁹ Kuye batudee kanama ne Isiyaga xa bɔxi
ma.

Isirayila xa salidee rabirama ne.
N kelima ne Yerobowami bõnsõe xili ma
santidegema ra.»

Amosi nun Amasiya

¹⁰ Beteli serexedube Amasiya, naxa a masen Isirayila mange Yerobowami be, «Amosi na i yanfafe Isirayila bõnsõe ya ma. A naxan falama a mu fan bõxi be. ¹¹ Amosi naxe, <Yerobowami fama ne faxade santidegema ra. Isirayila sigama ne konyiya kui jamane ma.»

¹² Amasiya naxa a fala Amosi be, «I tan naxan laamatunyi toma, keli be i siga Yudaya. I xa sa i baloe fen menni namijõnme wali kui, ¹³ kõno i naxa namijõnme masenyi ti Beteli de, barima mange xa salide na menni ne, a xa mangataa nan naa ra.»

¹⁴ Amosi naxa Amasiya yaabi, «Namijõnme mu na n na. N baba fan namijõnme mu a ra. Xuruse kanyi nan n na. N sikomoro sansi fan nawalima. ¹⁵ Alatala naxa n xili xurusee tagi, a fa a masen n be, <Siga, i sa namijõnme masenyi ti n ma jama Isirayila be.» ¹⁶ Yakõsi, i tuli mati Alatala xa masenyi ra, i tan naxan a falama n be, <I naxa namijõnme masenyi ti Isirayila be, i naxa wõyen Isiyaga bõnsõe be.» ¹⁷ Na wõyenyi ma, Alatala naxe, <I xa gine findima ne langoe ra taa kui. I xa die faxama ne santidegema ra. I xa bõxi bama ne i yi ra, a itaxun mixi gbete ma. I tan, i faxama ne bõxi seniyentare ma. Isirayila fan xaninma ne yire, naxan makuya a xa bõxi ra.»

8

Ala xa laamatunyi naani nde Annabi Amosi be

¹ Marigi Alatala naxa yi laamatunyi masen n be:

Debe nan nu a ra naxan nafexi sansi bogi mõi ra.

² A naxa n maxõrin, «Amosi, i munse toxi be?»

N naxa a yaabi, «Debe rafexi sansi bogi mõi ra.»

Alatala naxa a masen n be, «N ma jama Isirayila fan bara mõi. N mu dijema sonõn.»

³ Alatala xa masenyi nan ya:

«Na loxõe sigi naxan sama mange xa banxi kui,

na masarama ne wa xui ra.
Furee ralatanma ne yire birin,
birin dunduma ne na loxõe.»

⁴ Wo wo tuli mati yi masenyi ra,
wo tan naxee setare tõõroma,
wo tan naxee tõõromixi jaxankatama.

⁵ Wo naxe, «Kike neene sali jõnma mun temui,

alako won xa sare mati?
Malabui loxõe jõnma mun temui,
alako won xa maale mati?

Won xa nde ba won ma se maniya see ra,
won xa nde sa won ma saresoe xun ma.

Won xa sikeeli kamalitare yailan.

⁶ Won xa misikiine mati kõbiri ra,
won setare mati sankiri sare ra.
Won xa maale xõri mati a lagi ra a xun ma.»

⁷ Alatala naxa a kali a yete ra,
Yaxuba bõnsõe a yete igboma Ala naxan na:

«N mu neemuma e raba fee ma,
han dunjõna jõn.

⁸ Yi bõxi fama kanade na nan ma.
Bekae birin luma sunnunyi nan kui.
Bõxi serenna ne alo Misira xure,
naxan banbaranma, a man gbilen.»

⁹ Marigi Alatala xa masenyi nan ya:

«N fama ne a ragiride na loxõe,
soge goro a goro temui mu a lixi,
dimi sin bõxi ma yanyi ra.

¹⁰ Wo xa salie masarama jõn soe nan na,
wo xa sigie masarama wa xui nan na.

N sunnun donma ragoroma ne wo ma,
n wo xunyi bi sunnun fe ma.

N fama ne sunnunyi xungbe ragorode bõxi ma,

alo di kerenyi na faxa.

Na xõne mu bama wo ma abadan.»

¹¹ Marigi Alatala xa masenyi nan ya:

«Na loxõee kaame sinma ne bõxi ma,
kõno donyi kaame mu a ra, ye xõli fan mu a ra.

Wo kaamema Alatala xa masenyi nan ma fe ra.

¹² Wo bõxi birin igirima ne, kelife koola ma han sogetede,

Alatala xa masenyi fende,
kõno wo mu a toma.

¹³ Na loxõe wo xa ginedimedie nun wo xa segetalae faxama ne na kaame ma.

¹⁴ Singe, e nu e kalima Samari xa ala wule daaxi nan na.

E nu a fala, <N bara n kali Dana xa ala ra.>
<N bara n kali Beriseeba xa ala ra.>

Kõno e fama ne birade, e mu kelima abadan.»

9

Ala xa laamatunyi donxõe Annabi Amosi be

¹ N naxa laamatunyi nde to,
Marigi nu na serexebade fari.

A naxa a yamari,
«Salide xunyi rabira,

salide sanyi itala.

A birin xa bira mixie xun ma.

N e xa die halakima ne santidegema ra.

Mixi keren mu kisima.

Mixi keren mu a noxunma n ma.

² Hali e goro aligiyama, n nee suxuma ne.

Xa e te koore ma, n nee ragoroma ne.

³ Xa e e noxun n ma Karemele geya fari, n e fenma ne, n e suxu.

Xa e e noxun n ma baa bun ma, n boximasee yamarima ne a xa e xin.

⁴ Xa e yaxuie e xanin konyiya kui, n yaamari fima ne e xa e faxa santidegema ra.

N nan n ya tima ne e ra, konono na mu findima munafanyi ra e be, a findima paxankate nan na e be.»

⁵ Marigi Alatala, naxan na Mange ra, xa a a panige a xa din boxi ra, boxi serenma ne, mixi birin lu sunnunyi kui, a itema ne, a man a igoro alo Misira xure Nili na banbaran je.

⁶ A bara a xa lingira ti koore ma. A bara koore walaxe lu boxi xun ma. A ye rakelima baa ma, a radin boxi ma. A xili ne Alatala.

⁷ Alatala xa masenyi nan ya: «Isirayilakae, wo tide mu gbo n be alo Etiyopikae?

N mu wo ramini xe Misira boxi ra, alo n Filisitakae ramini Kafatoro ki naxe? N mu wo ramini xe Misira boxi ra, alo n Siriyakae ramini Kiro ki naxe?

⁸ Wo wo yae rabi: Marigi Alatala bara yunubitoe xa mangeya to, a fama ne na halakide yi dunije bende fuji fari.»

⁹ Alatala xa masenyi nan ya: «Konono n mu Yaxuba bonsoe birin halakima. N yaamari fima ne alako Isirayila bonsoe xa mayegeti.

N a ifema ne alo maale ifema ki naxe, alako xori fanyi keren naxa bira.

¹⁰ Konono yunubitoe naxee birin na n ma pama ya ma, n e faxama ne santidegema ra, e tan naxee a falama, «I mu fama muxu paxankatade, na paxankate mu muxu lima.»»

Isirayila xa kisi

¹¹ «Na loxoe n Dawuda xa mangeya kanaxi itema ne.

N fama ne na yailande, n fama ne a rakelide alo a singe.

¹² E man Edon masotoma ne,

a nun si birin n xili saxi naxee xun ma.»

Alatala xa masenyi nan na ki, a fama ne na birin nakamalide.

¹³ Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo wo yae rabi:

Loxoe fama a lide,

xe sae nun xe xabae walima waxati keren ne.

Weni bae nun xe sae, fan walima waxati keren ne.

Weni gboma ne geyae fari, han geyae birin bunda.

¹⁴ N nan n ma pama ragbilenma ne a xonyi kelife ra konyiya kui.

E fama ne taa kanaxie tide, e sabatima dennaxe.

E weni bilie sima ne, e a weni min.

E laakoe sama ne, e a bogi don.

¹⁵ N man e rasabatima ne e xa boxi ma.

E mu kelima boxi ma sonono

n dennaxe fixi e ma.»

Wo Marigi Alatala xa masenyi nan na ki.

Ala xa masenyi Annabi Abadiyasi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui kui, Annabi Abadiyasi a Ala xa kalamui masenma Edon bõnsõe xa fe ra. A nõndi naxan fala a findi nõndi hagige nan na ibunadama birin be. A masenyi fanyi tima ngaxakerenya xa fe ra. A lanma won xa won tuli mati na seriye ra.

Edon benba singe findixi Esayu nan na, Isiyaga xa di singe Rebeka naxan barixi a be. A guli boore findixi Yaxuba nan na. Na di firinyie to nu na e nga tẽege, Ala naxa a masen Rebeka be a e findima si firin nan na naxee fama e bore gerede (Fe Folõ Folõ 25:23). A naxe na di singe luma a xanbiratoe xa nõe bun ma. Na kui Ala naxa barake sa Isiyaga xa di Yaxuba ma, a findi benba ra a xa jama Isirayila be. Esayu tan findi Edonkae benba singe nan na. E xa bõxi nu na Isirayila nun Yudaya bõxi nan fuge ra.

Ne wuyaxi dangi xanbi, Isirayila nun Yudaya naxa e kobe raso Alatala ra, a fa e xanin konyiya kui Babilõn bõxi ma. Ala xa jama nu na na tõõre kui temui naxe, e ngaxakerenya naxee findixi Edonkae ra, e mu tin e malide fefe ma, e jan naxa nde sa e xa tõõre xun. Hali Ala to nu wama Yudaya jaxankatafe e xa yunubie xa fe ra, na marajaxaxui xa fe ra Edonkae naxan naminixi Ala xa jama ma, na mu a kenen. Ngaxakerenya fanyi mu nu na na ra.

Yi masenyi xõrõxõe Esayu bõnsõe be a fatanxi na yunubi mooli nan na. Ala xa won mali ngaxakerenya binyade alõ Ala wama a xõn ma ki naxe. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Abadiyasi be

Alatala xa masenyi Edon jama be

¹ Annabi Abadiyasi xa laamatunyi nan ya. Marigi Alatala xa masenyi Edon jama xa fe ra.

Muxu bara xibaaru nde me kelifẽ Alatala ma.

Mixi nde xexi jamanee ma yi yaamari ra: «Wo keli! Won xa siga Edon gerede!»

² «N i magoroma ne sie tagi, i fa lu yaagi kui.

³ I xa yete igboya bara i madaxu, i tan naxan sabatixi fõnmee ra geyae kõn na.

I a falama, «Nde nõma n nagorode lan-banyi?»

⁴ Hali i te koore ma alõ sege, i sa i tẽe sa tunbuie ya ma, n tan i ragoroma ne han bõxi.» Alatala xa masenyi nan na ki.

⁵ «Xa mujetie soma i xõnyi kõe ra, e mu e waxõnse tongoma xe e hayi na naxan ma?

Xa sansi xabee fama i xõnyi, e mu tõnsõe ndee luma xe naa?

⁶ Kõnõ Esayu bõnsõe tan, e harige birin bama ne e yi, e xa naafuli nõxunxi tongoma ne.

⁷ Wo saata tongo boore wo kerima ne wo xa bõxi ma.

Wo mali booree wo yanfama ne, wo nun naxee nu wo dõgema lenge keren kui, nee gantanyi tema ne wo ya ra.»

⁸ Alatala xa masenyi nan ya:

«N lõnnilae sõtõma ne Edon bõxi ma na lõxõe, n xaxilimae faxama ne Edon benba Esayu xa geyae fari.

⁹ E benba Teman xa sõõrie gaaxuma ne, e birin fa sõtõ Esayu xa geya longori.

¹⁰ Wo na gbalõe sõtõma ne wo xa fe jaxaxi ma

wo naxan nabaxi wo ngaxakerenya Yaxuba bõnsõe ra.

Yaagi dusuma ne wo xun na, wo fa jõn abadan.

¹¹ Na lõxõe e yaxuie to e xa bannaya xanin, e na raba ne wo ya xõri.

E to so e xa taa kui, e xa Darisalamu findi e gbe ra,

wo nu saxi e yaxuie de ra.

¹² Wo mu lan wo xa jẽlexin wo ngaxakerenye xa tõõre ra.

Wo mu lan wo xa seewa Yuda bõnsõe xa gbalõe ra.

Wo mu lan wo xa wo yete igbo e xa tõõre kui.

¹³ Wo mu lan wo xa so n ma jama xa taa kui a kasare lõxõe.

Wo mu lan wo xa yo e ma e kasare lõxõe. Wo mu lan wo xa e harige ba e yi e kasare lõxõe.

¹⁴ Wo mu lan wo xa wo nõxun kira de ra e xa mixie faxafe ra naxee e gixi gere ma.

Wo mu lan wo xa e sa e yaxuie sagõe e xa kasare lõxõe.»

¹⁵ «Alatala xa kiiti lõxõe na fafe si birin be. I naxan naba, na nan nabama i fan na. I xa wali sare gbilenma ne i ma.

¹⁶ Wo n ma xõnẽ naxan sõtõxi n ma geya seniyanxi fari, sie fan fama ne na mooli sõtõde han e bõnsõe jõn.

17 Kono mixi fama kisi sotode Siyoni geya fari.

Menni findima yire seniyenxi nan na.
Yaxuba bõnsõe fama ne a ke masotode.

18 Yaxuba bõnsõe nun Yusufu bõnsõe luma ne alo te,

naxan Esayu bõnsõe ganma alo sexe.

Mixi yo mu kisima Esayu bõnsõe ya ma.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

19 «Negewikae Esayu xa geyae suxuma ne,
Sefelakae Filisitakae xa boxi tongoma ne,
a nun Eframi nun Samari boxie.

Bunyamin bõnsõe fan Galadi boxi sotoma ne.

20 Yi Isirayilaka naxee gbilen e fama ne node Kanaan boxi ra han Sarepeta.

Darisalamukae naxee gbilen Sefarada,

nee fama ne Negewi taee suxude.

21 Mixi naxee geenima nu fama ne tede

Siyoni geya fari,

e xa Esayu xa geyae yamari.

Mangeya luma Alatala nan be.»

Annabi Yunusa xa taruxui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Yunusa xa taruxui findixi masenyi belebele nan na ibunadama be. Alatala bara si wuyaxi daa, a e rasabati yire keren dunija ma. E to findi a xa daalisee ra, a wama ne e xa fe birin xa sooneya, e xa lu boɓɓesa kui, e man xa a xa nondi kolon. Ala mu tinma si yo xa fisa boore be. E birin lan a ya i.

Koɓo adamadie luma tantan na menni ne, e fa a marɓoxun e fisa e boore be, e man Ala kolon dangife booree ra. Na yete igboɓa findixi fe jaaxi nan na Ala mabiri. A wama ne a xa xibaarui xa yensen dunija birin ma, koɓo ndee mu tinma na ra. Annabi Yunusa findixi na misaali nan na.

Alatala to Annabi Yunusa xee Asiriya boxi ma a xa nondi kawandi e be, Annabi Yunusa mu tin na rabade xonnanteya xa fe ra. Asiriyakae nu findixi Isirayilakae yaxuie nan na. Na nan a toxi, Annabi Yunusa naxa nate tongo a xa a gi, alako a naxa Ala xa xeeraya raba. Tondife Ala waxonfe ra, na findi ne fe xoxoxe ra Annabi Yunusa be, a fa a kolon a nu lan ne a xa bira Ala xa yaamari nan foxo ra.

Annabi Yunusa to na raba, kaabanakoe belebele naxa raba. Asiriya jama naxa fa bora Alatala foxo ra, e fa a batu. Annabi Yunusa fan naxa a kolon a boɓe kui a Ala xa xanunteya gbo si birin be. E rafan a ma, a man wama e rakisife e xa yunubie ma.

A lanma won tan fan xa na masenyi hagige fahaamu, a xa so won sondonyi kui. Xonnanteya gbo sie tagi to loxo. Na mu findima fe fanyi ra ibunadama be. Ala mu wama na xon, barima a kolon na gere nan tun naminima naxan findima toore xungbe ra. Xanunteya nan fan. Won si birin lan Alatala ya i. Won birin xa won xinbi sin a bun ma. Ala xa a niya won xa kafu won boore ma xanunteya kui. Amina.

Annabi Yunusa xa taruxui

Annabi Yunusa a gife Ala xa xeeraya ma

¹ Alatala naxa a masen Amitayi xa di Yunusa be, ² «Keli, i siga taa xungbe naxan xili Ninewe, i xa n ma nate xoxoxe masen e be naxan fatanxi e xa fe jaaxie ra n naxee toxi n na dennaxe.» ³ Koɓo Annabi Yunusa to wa a gife Ala xa xeeraya ma, a naxa nate tongo a xa siga Tarasisi. A naxa goro Yafa wafu ra, a kunkui to naxan nu

sigafe Tarasisi. A naxa kunkui masundi fi, a baki kunkui kui mixie xun ma sigafe ra Tarasisi, alako a xa a makuya Alatala ra.

⁴ Na kui Alatala naxa foye xungbe ramini baa ma, a findi turunnaade ra, a kunkui imaxa han a wa a kanafe. ⁵ Kunkuimae naxa gaaxu, kankan naxa a de rawa a xa ala be. E naxa nde ba kunkui xa kote ra, e a woli baa ma alako nde xa ba a binye ra. Yunusa naxa goro kunkui botini ma, a a sa menni, a xi paxi. ⁶ Kunkui kepini naxa siga a yire, a a fala a be, «I tan na xife ne? Keli, i xa i xa ala maxandi. Temunde a noma ne kinikinide won ma, a won natanga yi gbaloe ma.»

⁷ Kunkuimae naxa a fala e booree be, «Won xa kanda bun alako won xa a kolon, naxan yi gbaloe bendunxi won ma.» E to na raba, a naxa ilan Yunusa ra. ⁸ E naxa a maxorin, «Nde yi gbaloe bendunxi muxu ma? I munse wali rabama? I kelixi minden? Si mundun na i ra?» ⁹ Annabi Yunusa naxa e yaabi, «Eburu nan n na. N Alatala nan batuma, Ala naxan na koore ma, naxan baa nun boxi daa.» ¹⁰ Na kui kunkuimae naxa gaaxu ki fanyi ra, e a fala a be, «I yi rabaxi munfe ra?» A naxa a fala e be a nu a gife Alatala nan ma.

¹¹ Baa xa xaape to nu gboma nan tun, e naxa a maxorin, «Muxu xa munse raba i ra, alako baa xa a raxara muxu be?» ¹² Annabi Yunusa naxa e yaabi, «N a kolon a yi turunnaade xungbe xun tixi wo ra n tan nan ma fe ra. Wo xa n woli baa ma. Na kui a raxarama ne.»

¹³ Kunkuimae naxa kata laala bade e xa xare masoto, koɓo na mu sooneya. Baa nu sigama xaape ra nan tun e xili ma. ¹⁴ Na temui e naxa Alatala maxandi, «Alatala, muxu bara i maxandi i xa muxu ratanga yi xeme xa faxe ma. Mixi fanyi nii bafe kote naxa doxo muxu xun ma, barima i tan Alatala na i waxonfe nan tun nabafe yi ki.»

¹⁵ Na fala xanbi, e naxa Yunusa tongo fa, e a woli baa ma. Baa xa xaape naxa dan.

¹⁶ Na fe naxa na mixie ragaaxu Alatala ya ra ki fanyi ra. E naxa serexe ba Alatala be, e kere tongo a be.

2

Annabi Yunusa xa Ala maxandi

¹ Alatala naxa yete xungbe nde yamari baa ma a xa Yunusa gerun. Yunusa naxa lu yete furi kui feɓɓen saxan, koɓe saxan. ² A naxa a Marigi Alatala maxandi yete furi kui yi ki:

³ «Alatala, n to n xui rate i ma n ma boɓe mini kui,

i bara n yaabi.

N to i xili kelife aligiyama,

i bara n xui me.

⁴ I to n woli baa bōtini ma,
ye bara n makoto, i nu fa i xa mōrōnyie
radin n ma.

⁵ N naxa a maṛoḅun i bara n keri,
kōnō n a kolon n man fama nē i xa banxi
seniyenxi tode.

⁶ N naxa madula ye xōra, baa naxa nō n
na.

Baa ṛooge naxa filin filin n kōnyi ma.

⁷ N goro nē baa bōtini ma han geyae fōlode.
N nu na geeli aligiyama,
kōnō i tan Marigi Alatala, i naxa n namini
na yili tilinxi kui n jipe ra.

⁸ N nii to nu na bafe n fate i,
n naxa n maṛoḅun Alatala ma.
N ma maxandi naxa siga han a sa i li,
i xa hōrōmōbanxi seniyenxi.

⁹ Mixi naxee e nii taxu kuye senbetare ra,
nee e yete raganma hinne fanyi nan na.

¹⁰ Kōnō n tan tantui beēti nan bama i bē
serexe ra,
n na n ma kere tongoxi rakamalima nē.
Kisi fatanxi Alatala nan na.»

¹¹ Na dangi xanbi, Alatala naxa yeḅe
yamari, a xa sa Annabi Yunusa bōxun xare
ma.

3

Annabi Yunusa Alatala xui rabatufe

¹ Alatala naxa gbilen masenyi ti ra
Yunusa bē, a naxe, ² «Keli, i siga yi taa
xungbe naxan xili Ninewe. I xa sa n ma
xēra iba e bē, n i tixi naxan na.» ³ Annabi
Yunusa naxa keli a siga Ninewe, alō Alatala
a masen a bē ki naxe. Taa nan nu Ninewe
ra naxan xungbo ki fanyi ra xi saxan jere
rabama dennaxe.

⁴ Annabi Yunusa to fējēn keren jere
raba taa kui, a naxa yi masenyi ti fōlō, «Xi
tongo naani nan luxi, Ninewe taa xa kana.»

⁵ Ninewekae naxa la Ala ra, e birin fa sunyi
suxu, e sunnunyi dugi ragoro e ma tuubi
fe ra, keli bannaē ma han misikiinē. ⁶ Yi
xibaarui to Ninewe mangē li, a fan naxa
keli a xa kibanyi kui, a a xa mangē donma
rate a ma, a a sunnun dugi ragoro a ma, a
fa sa dōxō tē xube xōra tuubi fe ra.

⁷ Na kui a naxa yi masenyi ti Ninewe bē,
«Mangē nun a xa kungtie xili ra, sunyi
bara maxandi mixie nun xurusee birin ma.

⁸ Mixie nun xurusee birin xa sunnun dugi
ragoro e ma, e xa Alatala xili senbē ra,
birin xa gbilen a xa kira jaaxi nun e xa
kobija fōxō ra. ⁹ Nde a kolon xa Ala mu a
xa nate tongoxi masarama, a won natanga
a xa xōnē gbe ma, a fa won nakisi faxe
ma?»

¹⁰ Ala to a to Ninewekae bara tuubi, e
bara e kobe so e xa kira jaaxi ra, a naxa

kinikini e ma, a mu gbaloe ragoro e ma
sonōn, alō a nu bara a janige ki naxe.

4

Annabi Yunusa xōnōfe

¹ Na fe mu nu rafanxi Annabi Yunusa ma
fefe ma, a fa xōnō. ² A naxa a fala Alatala
bē, «Alatala, n mu nu yi fe xa falama n to
nu na n xōnyi tēmui naxe? N na n gi yi nan
ma sigafe ra Tarasisi, barima n nu a kolon
Ala nan i ra, naxan hinne nun kinikini
masenma mixie bē, naxan mu xōnōma
mafuren, naxan xa xanunteya gbo, naxan
gbilenma a xa nate tongoxi fōxō ra, a
gbaloe lu na a nu wama naxan rabafe.
³ Yakōsi Alatala, n nii tongo, barima n
faxaxi nan fisa n baloxi bē.» ⁴ Alatala naxa
a maxōrin, «A lanma i xa xōnō yi fe ma yi
ki nē?»

⁵ Annabi Yunusa naxa mini taa fari ma, a
sa dōxō taa sogetede mabiri leele bun ma,
a naxan yailan a yete bē. A nu wama a tofe
nē fe naxan fama rabade Ninewe ra.

⁶ Alatala naxa wuri bili nde rabula a a ti
Yunusa xun ma, alako a niini xa ti a xun,
a naxa soge xa xōnē kolon. Yunusa naxa
jēlexin ki fanyi ra na wuri bili niini xa fe
ra. ⁷ Kōnō na lōxōe kuye iba, Ala naxa a
niya kuli nde xa sa na wuri bili don, a xa
xara. ⁸ Soge to mini, Ala naxa foye fure
ramini kelife sogetede, a soge xōrōxōe ti
Yunusa ma. Na naxa a niya Yunusa ya
naxa ifōrō, a fa wa faxafe. A naxa Ala
maxandi, «N faxaxi fisa n baloxi bē to.»

⁹ Ala naxa Annabi Yunusa maxōrin, «A
lanma i xa xōnō yi wuri bili xa fe ma yi
ki?» Yunusa naxa a yaabi, «Iyo. N xōnōxi
han n jan wama nē n xa faxa!» ¹⁰ Alatala
naxa a masen a bē, «I tan mēnixi yi wuri
bili nan ma, i mu naxan sixi, i mu naxan
namōxi. A bulaxi kōe keren nan na, na
kuye iba, a man naxa faxa. ¹¹ A mu lanma
xē n tan xa kinikini Ninewe ma, yi taa
xungbe, mixi wulu kemē mōxōrēn nun a
xanbi na dennaxe, naxee mu fe fanyi nun
fe jaaxi tagi raba kolon, xurusee gbe gbe
fan na dennaxe?»

Ala xa masenyi Annabi Mika be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Mika xa kitaabui nondi hagige masenma to mixie be. Ala mu wama fe jaaxi xon, a yunubi birin xonma a boje birin na. Na kui ibunadama na keli Ala xa kira xon ma, Ala xa tinxinyi a niyama ne a xa na mixie jaxankata e xa fe rabaxi ma. E na findi a xa jama ra, e na findi jama ra naxan mu a kolon, e birin halakima ne na yunubie xa fe ra.

Na fahaamufe mu xoxoxo adamadie be, barima e fan na fe jaaxi nde to, e boje tema ne han. E na a to e xa manglee na setaree toorofe alako nde xa sa e yete xa naafuli xon ma, e xonoma ne. Na xone maniya Ala xa xone tinxinxi ra. Fe naxan mu rafan Ala ma, fe fanyi mu a ra. A mixi tooroma ne!

Kono Ala xa xone fatanxi a xa boje fanyi nan na. A to wa ibunadama xa fe xa sooneya, a na Sentane xa kasare wali to, a xonoma ne, a man gere ti na xili ma. Yunubi raba jaxankatafe kelixi na nan ma. Kono na boje fanyi man a niyama ne Alatala xa kate birin naba alako a xa ibunadama ragbilen a xa kira fanyi ma. A mu wama e jaxankatafe tun. A wama ne e xa gbilen a ma, e xa kisi soto kira fanyi xon ma.

Annabi Mika nu Ala xa masenyi tife Isirayila nun e yaxuie be, kono a tide gbo to mixie fan be. Won fan xa fahaamui soto yi masenyi kui: a yunubi mu rafan Ala ma, a fama yunubitoe jaxankatade, a nun a wama mixi rakisife e xa yunubie ma alako e xa jere a waxonfe fanyi kui. Ala xa won mali na kisi tinxinxi sotofe ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Mika be

Ala xa xone Isirayila nun Yudaya be

¹ Alatala xa masenyi nan ya a naxan ti Annabi Mika Moresetika be Samari nun Darisalamu xa fe ra. A a ti a be Yudaya mange Yotami, Axasi, nun Xesekiya xa waxati ne.

² Dunija si birin, wo xa wo tuli mati n na. Ibutadama birin naxee na yi bende fuji fari,

wo xa n ma masenyi rame,
won Marigi Alatala fama wo kalamude naxan na,
kelife a xa horomobanxi seniyanxi kui.

³ Wo xa a mato, Alatala na fafe kelife a xa lingira,

a na gorofe geyae fari, a a jere.

⁴ Geyae na xunufe a sanyi bun ma, alo kumi dole naxan sama te fe ma, alo ye naxan susufe kelife yire itexi.

Geyae na iboofe, e findi gulunbae ra.

⁵ Na birin kelixi Yaxuba bomsae xa murute nan ma,

a fatanxi Isirayila jama xa yunubie nan ma.

Nde Yaxuba bomsae ramurutaxi?

Samari xa mu a ra?

Nde kuye batude tixi yire itexi fari Yuda-

daya?

Darisalamu xa mu a ra?

⁶ Na kui n fama Samari findide geme malanxie nan na,

n a findi weni sansi side ra.

N a xa geme bilie rabira, n e radin gulunbae kui,

han a xa banxie bunyi lu kene ma.

⁷ N a xa kuyee butuxunma ne, n a xa batu see ganma ne te ra,

n a xa ala masolixie xun nakanama ne.

Nee foloxi bafata nan na naxan nawalixi langoe sare ra,

nee man findima bafata nan na langoe sare fima naxan na.

⁸ N fama sunnunde na nan ma, n na n kui iwa.

N na n jere ma ne n sanyi nun n fate mageli ra,

n na n gbelegbele xui itema ne alo wulai bare,

n na n kui iwa alo xundi.

⁹ Samari xa fure jaaxi mu noma dandande,

a man bara din Yudaya boxi ra,

han a bara Darisalamu masoto n ma jama sabatixi dennaxe.

¹⁰ Wo naxa na fe rakolon Gatikae ra de wo wa xui ra.

N doxoxi xube xora sunnunyi kui Beti Leyafera.

¹¹ Safirikae, wo xa dangi wo mageli ra yaagi kui.

Saanan jama mu suusama minide.

Wo mu noma wo xaxili tide Beti Eseli ra, e fan na wafe.

¹² Marotikae bara lu kontofili kui,

barima gbaloe bara goro kelife e Marigi Alatala ma,

a Darisalamu naade li.

¹³ Lakisikae, wo xa soori ragisee yailan.

Wo bara a niya Siyonikae xa muruta Ala ma,

Isirayila bara bira wo xa yunubie foxo ra.

14 I tan nun Moreseti Gatikae fatanma na nan ma,
Akisibukae fama ne Isirayila mang'ee yan-fade.
15 Maresakae, n gerefa gbete xee ma ne a xa wo gere.
Isirayila mänge jalama sigama ne Adu-lama.
16 Wo wo xunyie bi alo yube, sunnunyi xa fe ra,
barima wo xa di xanuxie fama xaninde konyiya kui jaman'e ma.

2

Naxankate nun kisi

1 Naxankate na mixie be,
naxee e maroxunma maifuya nun fe jaaxi rabafe ma e sa temui,
kuye nef'e iba, e fa fe kobie raba,
barima na no'e na e yi ra.
2 E na mile xee ma, e nee ba e kanyie yi ra.
E na mile banxie ma, e nee tongo e senbe ra.
E fu mixi ma, e a xa banxi muja.
E fu mixi ma, e a ke rasuxu a yi.
3 Na xa fe ra, Marigi Alatala naxe,
«N jaxankate doxoma ne na mixi mooli ma,
wo mu noma wo ratangade naxan ma.
N fama wo xun gorode na jaxankate temui.
4 E wo xa fe ifalama taali daaxi ne na loxoe,
e wo masigi a mayele ki ma,
e nu fa a fala,
«Muxu xa fe bara kana feo.
Muxu xa boxie bara ba muxu yi ra.
A bara e ba muxu yi, a e so muxu yaxuie yi ra.»

5 Na nan a ra, wo mu mixi yo sotoma Alatala xa pama ya ma,
naxan noma boxi itaxunde wo be Ala xa tonxumae saabui ra.
6 E xa namijonmee a falama,
«Ba yi masenyi mooli tife,
namijonme mu lanma a xa na fala.
Won mu fama lude yaagi yo kui.
7 Yaxuba bonsoe, a lanma a xa fala,
Alatala xonoma a boje ma?
A darixi na wali mooli raba ra?»

Alatala naxa e yaabi,
«N ma masenyie mu fanxi xe tinxintoe be?
8 Yi waxati n ma pama bara lu alo n yaxui.
Wo donma fanyi bama dangi mixie ma,
naxee fafe bojesa kui kelif'e gere sode.
9 Wo n ma pama xa ginee kerima e xa banxi fanyie kui,
wo e xa die xa xunnakeli bama e yi ra n naxan fi e ma.

10 Wo keli, wo siga,
n bara yi boxi ba wo yi ra sabatide ra,
barima a mu seniyen, a bara kana kerenyi ra.
11 Xa wule fale nun mixi madaxui fa a fala wo be,
«Wo fama beere nun weni sotode»,
na mixi mooli nan nafan wo ma namijonme ra.»

12 «Yaxuba bonsoe, n wo birin malanma ne.
Isirayila mixi donxoe, n wo xun lanma ne.
N wo malanma ne, alo yexee naxee malanma go'e kui,
alo xurusee naxee na fiili ma e de madonde.
Nama gbege sabatima ne naa.
13 E xa mang'e fama ne taa tete ibooe,
a fa ti pama ya ra,
a e birin naminima ne naa.
Alatala nan findi e xunyi ra.»

3

Isirayila yareratie xa yunubie

1 N naxe, «Yaxuba bonsoe mang'ee,
Isirayila yareratie, wo xa wo tuli mati.
Wo tan xa mu daxa wo xa seriye kolon?
2 Kon'o wo fe fanyie xonma, fe jaaxie nan nafan wo ma.
Wo mixie to'oro ma han,
a luxi ne alo wo e xa kiri nun sube bama e fatee ma,
3 wo na ibolon a xuntunyie ra,
wo a jin tunde kui, wo fa a don.»
4 Na mixi mooli fama ne Alatala xilide,
kon'o a mu e yaabima.
Na loxoe a a kobe soma ne e ra,
barima e jere ki mu fan.
5 Alatala xa masenyi nan ya,
«Wo tan namijonme naxee n ma pama ratantanma,
naxee bojesa masenma mixie be naxee wo kima,
kon'o wo mixie tan gere naxee wo kuma.
6 Na xa fe ra, ke'e soma ne wo xun,
wo mu toe tima, wo mu laamatunyie sotoma, wo luma dimi nan kui tun.
Soge dulama ne na namijonmee xun,
yanyi fan ifo'oro e be.
7 Se matoe yaagima ne, naxee yare toma, e xun sinma ne,
e e yatagi noxun,
barima n tan Ala mu e yaabima.»
8 Kon'o Ala Xaxili Seniyenxi bara senbe fi n ma,
tinxinyi nun limaniya bara lu n yi ra,
alako n xa Yaxuba bonsoe rakolon e xa murute ra,

n xa Isirayila xa yunubie masen a be.

⁹ Wo tan Yaxuba bonsœe yareratie,
wo tan Isirayila jama xa mangœe,
wo xa wo tuli mati n na.

Wo na tinxinyi xonfe,
wo a mafindi.

¹⁰ Wo na mixie nii bafe Siyoni tife ra,
wo na Darisalamu tife tinxintareya kui.

¹¹ E xa mangœe kiiti sama kôbiri sôtofe nan
ma.

E xa serexedubœe xaranyi tima naafuli xa
fe nan na.

E xa namijônmeœ masenyie tima e xa
geeni nan ma.

Kono e birin e ya tima Alatala ra,
e nu a fala mixie be,

«Alatala mu na xœ won ya ma?»

Naxankate yo mu won lima.»

¹² Wo xa fe nan yati a niyama Siyoni fama
buxade alo xœ,

Darisalamu findima ne geme malanxie ra,
fotonyi fa bula horômobanxi rabilinyi ma.

4

Alatala xa xunnakeli

¹ Temui fama a lide,

Alatala xa banxi tixi geya naxan fari,
na fama ne tide geya birin xun ma.

A itema ne tentenyi birin be,
jamae luma ne siga ra menni.

² Si gbege e xun tima ne naa ra, e a fala,
«Won xa siga Alatala xa geya fari,

Yaxuba Marigi Ala xa banxi.

A won xaranma ne a xa seriye ra,
alako won xa won jere a xa kira xon ma.»

Seriye fatanma Siyoni nan na,
Alatala xa masenyi kelima Darisalamu nan
kui.

³ A findima ne kiitisa ra si gbege tagi,
a fa si senbœe xa gere rajonde dunija
birin kui.

E e xa santidegœe xabuma sari xa kerie
nan na,

e e xa wœotœe yailan tanbœe ra.

Si yo mu a xa santidegœe itema si gbete
xili ma sonon.

Na waxati, mixie mu gere mœoli yo
matinkanma.

⁴ E tima e xa weni sansi nan seeti ma,
e doxo e xa xœe bili niini bun ma.

Mixi yo mu fama e bœne raminide,
barima Alatala Senbœe bara wœen.

⁵ Si birin noma jerede e xa alae waxon ki
ne,

kono won tan won jere ma Alatala nan
waxon ki abadan.

⁶ Alatala naxa a masen,

«Loxœe nde fama, n lanyurutœe malanma
ne.

N mixie xunlanma ne, n naxœe rayensenxi
toœe kui.

⁷ N lanyurutœe findima ne mixi kisixi
donxœe ra,

n mixi rayensenxie findima ne si senbœe
ra.

Alatala nan tima e xun ma Siyoni geya fari
abadan.

⁸ I tan Siyoni, naxan a joxo sama jama
xon ma,

naxan findixi taa makanta xi ra,
noœ fisamante gbilenma i tan nan ma,

mangeya fa lu Darisalamu yi ra.»

⁹ Wo fa gbelegbelema munfe ra?

Mange mu na wo xonyi sonon?

Wo rasima bara faxa?

Na bara a niya wo xa tooro alo gine naxan
na ditinyi ra?

¹⁰ Siyonikae, wo furie xa wo matolin alo
furi gine,

barima e wo raminima ne taa kui, wo fa xi
burunyi.

E wo xaninma Babilon konyiya kui,

kono menni wo fama ne fulunde.

Alatala wo bama ne wo yaxuie belexe i.

¹¹ Kono yakosi si gbege tixi wo xili ma,
a falafe ra, «Siyoni xa yaagi won ya xœri!»

¹² Nee mu Alatala xa mapoxunyi kolonxi,
e mu a xa wali fahaamuxi.

Alatala bara e malan lonyi ma maale
bonbœe dennaxe.

¹³ Siyonikae, wo keli wo xa e bonbo.

N wo senbe gboma ne alo tuura,
naxan ferie yailanxi wure ra, naxan tore
findixi wure gbeeli ra.

Na kui wo jamane wuyaxi butuxunma ne,
wo e xa naafuli findima n tan Dunija
Marigi Alatala nan gbe ra.

¹⁴ Yakosi wo xa wo fatee maboo sunnunyi
ma,

barima e na won ma taa suxufe,
e na Isirayila jama xa mangœe bonbofe a
yatagi ma wuri ra.

5

Isirayila Nakisima

¹ «I tan, Beteleemu Efarata, naxan xurun
Yuda xabilee ya ma,

mixi nde minima ne i ya ma naxan Isiray-
ila yamarima n be.

A xa fe foloxi temui dangixi ne naxan
makuya pon.»

² Na na a toma, Alatala Isirayila raboloma,
han furi gine fa a xa di baride.

Na temui, na di ngaxakerenyie donxœe
fama ne gbilende Isirayila.

³ A kelima ne, a ti a xa xurusee ya ra,

a e de madon a Marigi Alatala Xili Xungbe
Kanyi senbe ra.

E sabatima ne a fanyi ra,
barima a xa xunnakeli dunijna birin lima
ne.

⁴ A tan nan findima won ma bojesa ra.
Asiriyakae na fa won ma boxi ma,
e so won ma yire makantaxie kui,
won kantama solofere nun mange solo-
masaxan nan kelima e xili ma.

⁵ E Asiriya boxi yamarima ne santidegema
ra,
e doxo Nimirodi xa boxi xun ma tanbe ra.
Won ma mange won bama ne Asiriyakae
yi ra,
e na tungan won ma naaninyi xun ma, e so
won ma boxi kui.

⁶ Yaxuba bonsoe donxoe luma ne dunijna
sie ya ma,
alo xini naxan kelima Alatala ma,
alo tune ye naxan doxoma burexe ra.
E mu e xaxili tima ibunadama ra,
e mu e yete taxuma mixi yo ra.

⁷ Yaxuba bonsoe donxoe luma ne dunijna
si gbege ya ma,
alo yete naxan tima wulai subee tagi,
alo yete yore naxan jere ma xurusee ya
ma,
a fa dutun ndee ma, a e iboo, mixi yo mu
noma e bade a yi ra.

⁸ I xun nakelima ne i yaxuie ya i, e birin
soto.

⁹ Alatala naxa a masen,
«Loox nde fama a lide,
n wo xa soee nun wo xa soori ragisee xa fe
kanama ne.

¹⁰ N wo xa boxi xa taee kanama ne,
n wo xa yire makantaxie rabira.

¹¹ N wo xa duureya kanama ne,
n wo xa se matoe rayensen ye.

¹² N wo xa kuyee nun wo xa geme masolixi
birin kanama ne.

Na temui, wo mu suydima se yailanxie be
sonon.

¹³ N wo xa Aseri wuri masolixie talama ne
wo tagi,

n wo xa taee kanama ne,

¹⁴ n n gberoxoma xone nan kui, sie ma
naxee mu tin n xui suxude.»

6

Alatala xa kalamui

¹ Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra:
«Keli, wo xa wo xa kalamui ti geyae ya
xori,
dunijna birin xa i xui me.

² Geya naxee na dunijna ma kabi a fole,
wo xa n tan Alatala xa kalamui me,
n naxan tima n ma pama Isirayila xili ma.»

³ «N ma jama, n munse rabaxi wo ra?
N kote mundun doxoxi wo xun ma?

Wo xa n yaabi.

⁴ N wo raminixi ne Misira boxi ra,
n wo xun sara konyiya kui.

N naxa Munsu, Haruna, nun Mariyama xee
wo raminide.

⁵ N ma jama, wo xa wo ratu a ma,
Mowaba mange Balaki nu wama naxan
nabafe wo ra,
a nun Beyori xa di Balami xa yaabi.

Wo xa wo ratu wo xa biyaasi ma kelife
Sitimi han Giligali,

Alatala xa fe tinxinxie a naxee rabaxi wo
be.»

⁶ N fama munse ra Alatala be n xa Mange
Ala batu?

A lanma n xa fa serexe nan na a be,
serexe gan daaxi alo ninge naxee bara ne
keren soto?

⁷ Alatala wama yexee kontonyi gali nan
xon ma,

xa na mu a ra, ture gbegebe naxan mu
jonma?

A lanma n xa n ma di singe ba serexe ra n
ma yunubi sare ra?

N di naxan soto, na noma findide na xafari
se ra?

⁸ Ala bara adamadi rakolon fe ra naxan
fan,

a wama i xa naxan naba?

A wama ne i xa tinxin, dugutegeya xa rafan
i ma,

i man xa bira Alatala foxo ra yete magore
kui.

⁹ Alatala na taakae xilife.

Xaxilima fama na tode, a fa gaaxu Ala ya
ra.

«Wo wo tuli mati a xa kiiti ra,
wo naxa wo kobe so na kiitisa ra.

¹⁰ Naafuli na wo xonyi wo naxan soto
tinxintareya kui?

Maniya se kamalitaree na wo xonyi n
naxee xonxi?

¹¹ N noma dipede maniya se tinxintaree
kanyi ma?

¹² Taa bannae findixi fe kobi rabae nan na,
taakae wule nan tun falama, e mixie
madaxu.»

¹³ «Na kui n bara wo tooro folo,
n xa wo halaki wo xa yunubie xa fe ra.

¹⁴ Wo wo degema ne, konoo wo mu fama
lugade,

wo donse ragatama ne, konoo a mu luma
naa.

Na bama ne wo yi ra santidegema ra.

¹⁵ Wo xe sama ne, konoo wo mu a xabama,
wo oliwi bogi bunduma ne, konoo wo mu a
ture donma.»

wo weni bogi dunduma ne, kono wo mu a minma.

¹⁶ Wo bira ne Omiri xa yaamarie foxo ra, wo Akabu xa naamunye findi wo gbe ra. N wo sontoma na nan ma, n wo xa pama findima ne mayele se ra dunija ya xori, n wo luma ne yaagi kui sie tagi.»

7

Ala xa paxankate nun a xa kisi

¹ N na toorofo yi ki!
N luxi ne alo mixi naxan sigama sansi bogi bade a ba temui, kono a mu weni bogi toma naa, a mu xore fanyi lima wuri kon na alo a wama a xon ma ki naxe.

² Ala xanuntenye bara non boxi ma, tinxintoe keren mu luma naa. E birin na e boore toorofo a paaxi ra, kankan gantanyi tema a ngaxakerenyi be.

³ E birin fata fe paaxi rabade. Mangee, nee wama buja tinxintare xon ma.

Kiitisaе, nee kiiti sama kobiri nan tun ma fe ra.

Kuntigie, nee fan e xa wasabaliya masenma.

E birin na fe keren ne.

⁴ Naxan na fisamante ra wo ya ma, na tan luma ne alo tunbe xone.

Ala xa kiiti loxoе bara a li, alo pama makante a fala ki naxe. Nama bope mini temui bara fa.

⁵ Wo naxa la wo de fan boore ra, wo naxa la wo xanuntenyi ra, hali wo xa gine naxan a sama wo fe ma, wo naxa wo xa gundo birin masen a be.

⁶ Na waxati di xeme a baba maberema ne, di gine ti a nga kanke i, mamadi nun a xa mori nga konpema ne. Kankan yaxui findima a bari boore yati nan na.

⁷ Kono n tan, n ya tima Alatala nan na, n na n xaxili tima n nakisima Ala nan na, barima n Marigi n xui suxuma ne.

⁸ I tan Isirayila yaxui, i naxa pelexin n ma toore ra. Hali n bira ne, n man kelima ne. Hali n lu ne dimi xora, Alatala nan na n ma yanbe ra.

⁹ N to yunubi raba Alatala ra, n fama ne a xa xone sotode han a kamali, a fa n xun mafalade, a a xa tinxinyi masen n be.

¹⁰ N yaxuie na na to, e yaagima ne. Singe e nu a falama, «I Marigi Alatala na minden?»

Kono na temui n tan nan e xa bire toma,

e maboron sanyi ra alo boora naxan na kira ra.

¹¹ I tan Isirayila, wo xa tete rakeli loxoе fama ne,

wo xa naaninyie igboma ne.
¹² Na loxoе mixie fama ne wo yire, kelife Asiriya nun Misira taеe kui, kelife Misira boxi han Efirati xure, kelife baa nde ma a sa doxo baa gbete ra, kelife geya nde ma a sa doxo geya gbete ra.

¹³ Dunija boxi fama ne kanade mixie xa wali paaxie xa fe ra.

¹⁴ Meeni i xa pama ma, barima e findixi i ke nan na, naxeе sabatixi e kerenyi ma fotonyi kui fiili fanyi seeti ma.

E xa e de madon a fanyi ra, alo e nu a rabaxi Basan nun Galadi boxi ma temui dangixi ki naxe.

¹⁵ N kaabanakoe masenma ne e be, alo e mini Misira boxi ra loxoе naxe.

¹⁶ Sie na wo senbe to, e yaagima ne e xa senbetareya kui.

¹⁷ E xube donma ne alo boximase, e luma gaaxui nan kui won Marigi Alatala ya ra, e fa sereе.

¹⁸ Ala mundun na naxan maniya i ra, naxan yunubi xafarima, naxan dijema a xa ke tongomae donxoе ma?

I mu xone ragatama abadan, barima dugutegeya masenfe muxu be a rafa n ma.

¹⁹ I man kinikinima ne muxu ma, i fama ne muxu xa yunubie lude naa, i fa e woli baa botini ma.

²⁰ I i xui rakamalima ne Yaxuba bonsoe be, i hinnema ne Ibrahima bonsoe ra, alo i i kali a ra muxu benbae be ki naxe temui dangixi.

Ala xa masenyi Annabi Naxumu be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Asiriya xa mangeya nu bara senbe soto je keme solomasaxan beenu Annabi Isa xa bari Isirayila boxi ma temui naxe. Na waxati jamane birin nu na a xa yaamari xorochoe bun ma. Ninewe nu findixi a xa mangataa nan na. Asiriyakae mu nu birama Alatala xa seriye foxo ra fefe ma.

Na kui Annabi Naxumu Isirayilaka naxa yi masenyi ti e xa fe ra. Masenyi na a ra naxan xorocho, barima e xa fe mu nu rafanxi Ala ma. Annabi Naxumu to ge Ala xa senbe magaaxuxi masende Asiriyakae be, a naxa a fala e be e fama gbaloe jaaxi sotoe e xa yunubie xa fe ra. Na kiiti nu fatanxi Ala nan na. Ala naxa Babilonkae xee Ninewe kanade je keme senni beenu Annabi Isa xa waxati.

Na masenyi nu xorocho Asiriyakae be, konoo a nu findixi fe fanyi nan na Isirayilakae be, naxee nu tsooma e yaxuie xa yaamari bun ma. Annabi Naxumu naxa a masen e be a yunubitoe fama e xa kobina sare sotoe Alatala yi ra. Ala xa kiiti xorochoe Asiriyakae be, a nu limaniya fima Isirayilakae ma.

Hali to, Ala xa pama noma seewade na xa fe ra. E xa a kolon Alatala fama mixi jaaxie makiitide, a fa e sare ragbilen e ma. Won birin a kolon tinxinyi fan, konoo a noma lude won be alo tinxintareya na sooneyafe yi dunija kui, barima fe jaaxi gbo, tinxintose fan na toorofo. Yi kitaabui a masenma won be tinxintare mu geenima, Alatala xa tinxinyi nan mixi geenima dunija bende fupni fari nun aligiyama. Ala xa mixi birin makiiti a xa seriye ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Naxumu be

Ala xa xone Ninewe xili ma

¹ Masenyi xorochoe nan ya Ninewe xa fe ra, Ala naxan masen Annabi Naxumu Elekosika be.

Alatala magaaxu, a gbejoxofe mu kanama.

² Alatala a gbejoxoma ne, a xa xone senbe gbo a yaxuie mabiri, a mu dijema e ma mafuren mafuren.

³ Konoo Alatala mu xonoma mafuren mafuren,

a senbe gbo han.

Alatala mixi jaaxi sare ragbilenma ne fe jaaxi rabae ma.

A xa jere luma ne alo turunnaade naxan xube ratema,

a tixi nuxuie fari.

⁴ A na xaaje baa ma, a xorima ne,

a xure birin naxara,

a Basan nun Karemele findi gbengberenyi ra,

a Liban sansie lisima ne.

⁵ A geyae raserenma ne, e xunu alo kumi ture.

Boxi serenma ne a ya i, dunija mixie boje minima ne.

⁶ Nde noma tide a xa xone ya ra?

Nde noma tide a xa bojete ya i?

A xa xone luma ne alo te, naxan gemee bulama.

⁷ Alatala fan, a kantari fima ne tooromixie ma,

a menima ne mixie ma naxee e yete taxuma a ra.

⁸ Konoo a Ninewe xun nakanama ne,

a a yaxuie kerima dimi nan kui.

⁹ Ninewe, wo fere mundun fenfe Alatala xili ma?

A tan nan sontoe tima kerenyi ra.

¹⁰ E fama ne lude alo e kankanxi tunbe kunsie nan na,

alo e siisixi beere nan na,

alo sexe xaraxi naxan ganxi feo.

¹¹ Nineweka nde bara fe jaaxi raba Alatala ra,

a mixie rasixi fe kobi nan ma.

¹² Ala xa masenyi nan ya e xa fe ra:

«Hali wo yaxuie wuya, e xun fama ne rakanade, e jon.

N bara wo tan Yudayakae tooro,

konoo n mu na rabama sonon.

¹³ Yakosi n wo bama ne wo yaxuie xa noe bun ma,

n luutie bolon wo xirixi naxee ra.»

¹⁴ Alatala xa masenyi nan ya wo tan Ninewekae xa fe ra:

«Wo bonsoe fama ne jonde.

N wo xa kuye masolixie nun wo xa kuye naxee yailanxi wure ra,

naxee na wo xa alae xa banxie kui, n nee birin kanama ne.

N wo sontoma ne, barima wo jaaxu.»

2

Ninewe xa jaxankate

¹ Xeera na fafe geyae fari,

a fafe xibaarui fanyi ra wo be,

a bojesa masenyi nan tima wo be.

Yudayakae, wo xa wo xa salie raba,

wo xa wo xa laayidie rakamali Ala be,

barima mixi jaaxie mu fama wo sontoe sonon.

² Ninewekae, wo yaxuie na fafe wo xili ma.
Wo wo xa tete makanta,
wo mæeni wo xa kira ma,
wo wo tagi ixiri,

wo xa limaniya, wo xa senbe soto,
³ barima Alatala fama ne Yaxuba xun
nakelide,
a fama ne Isirayila itede,
hali kasare to ti e xa boxi ma, e xa sansie
naxa tuxunsan.

⁴ Wo yaxuie xa soorie na wure lefae gbeel-
ixi xaninfe,
donma gbeeli ragoroxi e ma.
E xa soori ragisee yanbama a fanyi ra,
e xa tanbee xaaxexi gere xili ma.

⁵ Na gisee e gima kirae ra,
e gbataxi sofe ra gere kui.
E luxi alo seyamakonyi naxan dangima
koore ra.

⁶ Soori sugandixie xæema naa,
e xulun sigafe ra taa tete yire, e sa gere so.
⁷ E mange xa banxi naade rabi, e birin so
na kui.

⁸ Yaamari fixi taakae xa xanin konyiya kui.
A xa ginee sigama ne wa ra sunnunyi kui.

⁹ Ninewe bara lu alo ye ragatade iboxxi,
a ye fa mini boxi ma.
Nde a falama, «Wo ba na rabafe, wo keli
naa.»

Koŋo mixi yo mu gbilenma na foxo ra.
¹⁰ Booree a falama, «Wo gbeti nun xæema
tongo.

Naafuli gbegbe na e yi ra.»
¹¹ Kasare, tuxunsanyi, nun gbaloe!

Limaniya bara ba e yi ra,
e sanyie mu xanfe e bun ma,
e boŋe na tooroŋe,
e lahale bara masara.

¹² Taa senbema naxan nu luxi alo yete lude,
yete yoree nun e nga nu malabuxi xaxilisa
kui dennaxe,

na taa munse sotoxi yi ki?
¹³ Na yete senbema nu sube faxama a xa
gine nun a xa die be,
a nu a xonyi rafema sube iboxxi ra.

¹⁴ Mange Alatala xa masenyi nan ya:
«N kelima ne wo xili ma,
n wo xa soori ragisee ganma ne,
n wo xa yete yoree faxama ne santidegema
ra,
n sube birin bama ne wo yi ra dunija.
Wo xa xærae xui mu mema sonon.»

3

Ninewe xa jonyi

¹ Naxankate na yi taa faxeti be,
naxan nafexi yanfanteya, se muxaxie, nun
tooromixie ra.

² Luxusinyi xui minima naa,
soori ragise sanyie xui minima,
soee e gima, soori ragise e imaxama.

³ Soe ragie geresoma,
santidegema lintanma alo te luutie,
tanbe wolima alo seyamakonyie,
mixi faxaxie ralatanxi yire birin ma,
fure saxie mu jonma,
mixie e sanyie radinma furee ra.

⁴ Na birin fatanxi a xa seniyyentarepa nan
ma.
A sie mabendunma a xa langoeŋa ra,
a jamanee madaxuma a duureya ra.

⁵ Mange Alatala xa masenyi nan ya:
«N kelima ne wo xili ma,
n wo rayaagima ne si birin ya xori,
n wo mageli ti jamanee birin ya i.

⁶ N wo makotoma ne noxoŋe ra, n wo
rayaagi.

⁷ Na kui, mixi yo na wo to, a a gima ne wo
ma,
a fa a fala, «Ninewe bara kana.
Nde kinikinima a ma?
Nde a madunduma?»»

⁸ Ninewe, wo fisa Tebese be,
taa naxan doxoxi Nili xure salonyie tagi,
ye gbo dennaxe?

Baa nu findixi a xa tete makantaxi nan na.
⁹ Kusi nun Misira nu senbe fima ne a ma,
Puti nun Libiya nu a malima.

¹⁰ Koŋo Tebese fan bara xanin konyiya kui
jamanee ma,
a xa die bara faxeso kira xunyie ra,
a xa kuntigie bara mayegeti sigafe ra
konyiya kui.

¹¹ Wo tan dagalanma ne alo siisilae,
wo wo noxonma ne wo yaxuie ya ra.

¹² Wo xa banxi makantaxie luxi ne alo xore
bilie,
foye naxee bogi rayolonma mixie xa debe
kui naxee wama e donfe.

¹³ Gine doro nan fa luxi wo xa boxi ma,
soorie mu na sonon naxee wo makantama,
wo xa naadee rabixi wo yaxuie ya ra, te
bara na balanseer gan.

¹⁴ Wo ye ba, barima gere na fafe,
wo nde sa wo xa tete fari.
Wo boora rafala, wo biriki bonbo.

¹⁵ Menni, te fama ne wo xa taa gande alo
tugumie,
santidegema fama ne wo sontode.

Wo wo malan alo tugumie,
wo wo malan alo katoe.
¹⁶ Wo bara yulee rawuya wo xonyi dangife
tunbuie ra koore ma.

Wo bara lu alo tugumie naxee tujanma, e
siga.

17 Wo xa soorie luxi ne alo tugumi naxee
 na tete fari geesege,
 konɔ soge na te, e tugaŋ,
 e siga yire mixi mu dennaxe kolon.

18 Asiriya mange, i xa yareratie na xife,
 i xa kuntigie saxi,
 i xa nama bara yensen ye geyae fari,
 mixi yo mu noŋa e xunlande.

19 I xa gbaloe gbo, i xa fi mu yalanma.
 Mixi naxee birin i xa toore xa fe mema,
 e e belexe bonboma ne pelexinyi ma,
 barima mixi yo mu na wo mu kobija
 rabaxi naxan na.

Ala xa masenyi Annabi Habakuku be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Habakuku xa kitaabui foloma maxorinyi nan ma a naxan ti Alatala ma: «Munfera i xa pama na toore kui?» Alatala naxa a yaabi a xoroxoe ra, a falafe ra e xa toore fama ne a xun masade. Ala nu bara nate tongo a xa kaafiri rawali na jaxankate doxofe ra a xa pama ma.

Kono na kelixi munse ma? Annabi Habakuku xa kitaabui na tagi rabama a fanyi ra. Ala naxa a masen namijonme saabui ra, na toore birin fatanxi Isirayilakae xa wali paaxi nan na, alo mupe tife, yene rabafe, siisife, nun kuye batufe. E to nu na mooli rabama, na bara a niya Alatala xa nate xoroxoe tongo e xili ma.

Alatala xa yaragaaxui naxa lu Annabi Habakuku bope ma. A naxa a maxandi a xa dije a xa pama xa yunubie ma. Alatala senbe gbo, a magaaxu, kono a xa xanunteya gbo na birin be. Na nan a ra, Annabi Habakuku naxa a xaxili ti Ala ra. A naxa nate tongo a xa lu Ala sagoe hali na findi jaxankate xoroxoe ra a be.

Ala xa won mali alako na xaxili xa lu won birin yi ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Habakuku be

Annabi Habakuku xa yaxaseri masa singe

¹ Annabi Habakuku xa masenyi nan ya, Alatala naxan masen a be:

² «Alatala, n xa i maxandi han temui mundun?

Munfe ra i mu n ma dube suxuxi?

N bara n mawa i be gere xa fe ra, kono han ya i mu nu muxu ratanga.

³ Munfe ra i tinxu n ya xa kobija to?

I tinxu yi toore mooli ra munfe ra?

Gbaloe nun gere na n ya ra temui birin.

Lantareya nun kalamui bara gbo ye.

⁴ Mixie bara gbilen i xa seriye foxo ra.

E bara i xa yaamari lu na.

Tinxintare fuma tinxintoe ma. Seriye mu na sonon.»

Alatala xa yaabi singe

⁵ «Wo wo ya ti pamanee ra, wo e mato.

Wo kaabama ne, wo de ixara, barima fe nde na rabafe wo xa waxati kui wo mu lama naxan na,

hali na sa fala wo be.

⁶ N na Kalidikae xun nakelife.

Si kinikinitare nan e ra.

E pamanee gbete isama alako e xa boxie rasuxu, e gbe mu naxan na.

⁷ E magaaxu, e mu fan.

E yaamari tima yete igbona nan na.

⁸ E xa soee xulun baratee be.

E xaape wulai baree be naxee minima koe ra.

E xa soee fama senbe ra kelife yire makuye.

E mafura alo sege, naxan goroma toxoe yore foxo ra.

⁹ Yi pama fama kanari nan xili ma,

e yae banbanxi e sigade ra.

E mixi suxuxie malanma alo meyenyi.

¹⁰ E yoma mangee ma, e kuntigie mayelema.

E mu gaaxuma yire makantaxi ya ra.

E bende matema tete ra, alako e xa so naxa kui.

¹¹ E dangima alo foye belebele.

E gbataxi fe paaxi rabade.

E bara e senbe findi e xa ala ra.»

Annabi Habakuku xa yaxaseri masa firin nde

¹² N Marigi Seniyentoe, n Marigi Alatala, i na na kabi fe folo fe.

E mu fama muxu faxade.

Alatala, i fama e tan nan makiitide.

N Kanta Geme na i tan nan na,

i e jaxankatama ne.

¹³ I yae seniyeen, i mu wama kobija tofe, i fe paaxi xonxi.

Awa, munfe ra i mu yanfantee halakima?

Munfe ra i mu sese niyama tinxintaree ra e tinxintoe tooroma temui naxee?

¹⁴ I bara adamadie lu alo yexe naxee na baa ma,

alo subee mange mu na naxee be.

¹⁵ Muxu yaxuie muxu suxuma konyi ra,

e muxu suxuma yele ra.

E na ge muxu malande beki kui, e jalexin.

¹⁶ Na temui e serexe mooli birin bama a xa yele be,

barima na nan bara a niya e xa feere gbege soto.

E donse fanyi donma a tan nan saabui ra.

¹⁷ A lanma e xa yele xa nu siga yexee suxu ra,

e xa nu bonsoe rahalaki kinikinitarepa kui?

2

Alatala xa yaabi firin nde

¹ «N fa tima tete nan fari. N xa mame ti.

N xa a kolon a naxan masenma n be,

a n ma yaxaseri masa yaabima ki naxee.»

² Alatala naxa n yaabi yi masenyi ra:

«I xa n ma masenyi sebe,

i xa a seɓe a fanyi ra walaxee ma,
alako naxee a xaranma,
e xa nɔ birade a ɓɔɔ ra senɓe ra.

³ Yi masenyi kamali waxati fafe,
a mu kanama, wule mu a ra.
Xa i a to a taaxirima kamalide,
i xa mame ti.

A kamalife mu buma.»

⁴ «Yete igboe mato. A waxonfe mu tinxin,
konɔ tinxintɔe tan kisima a xa danxaniya
nan saabui ra.

⁵ Beere mixi mayanfama.

Yete igboe mu raxaraxi.

A mu wasama, alɔ aligiyama mu wasama
ki naxee.

A jamane birin findima a gbe nan na,
a si birin sa a xa nɔe bun ma.

⁶ Na sie mu yoma a ma xɛ?

E mu a mayelema xɛ, e a findi dei sigi ra?»

Dankari singe

«E fama ne a falade,

«Naxankate na mixi be
naxan se malanma a gbe mu naxan na.
A xa doni xun nan tun luma masa ra.

Yi fe mooli buma han mun temui?

⁷ Naxee xa doni na i ma, nee mu kelima xɛ,
e i raxunu, e i suxu, e e gbe ɓɔɔ i ma?

⁸ I to bara si gbegebe xun nakana,
naxee luxi fa, nee nan fama i fan xun
nakanade.

E na rabama ne i to bara mixi wuli ifili,
i to bara boxie nun taee kana, i naakae fan
fafa.»»

Dankari firin nde

⁹ «Naxankate na mixi be
naxan geenima tinxintareya kui
alako a xa banxi fanyi ti a yete be
toore yo mu na dennaxe.

¹⁰ I naxan nabaxi a findima yaagi nan na i
xa mixie be.

I naxankate naxan saxi jamae ma,
a fama gbilende ne i ma.

¹¹ I xa banxi tixi geme naxan na,
wuri naxan banbanxi a fari,
e fama ne seedeɓɔɔya bade i xili ma.»

Dankari saxan nde

¹² «Naxankate na mixi be
naxan taa tima faxe ti saabui ra,
naxan a xa taa ragboma fe kobi saabui ra.

¹³ Mangle Alatala bara a niya,
jamae xa wali birin xa gan,
e xa wakili findima fe fufafui nan na.

¹⁴ Dunija birin fama ne Alatala xa nɔre
kolonde,
alɔ banbaranyi gboma ki naxee baa ma.»

Dankari naani nde

¹⁵ «Naxankate na mixi be
naxan a boore rasiisima
alako sade fe xa lu e tagi.

¹⁶ I xa xunnakeli findima ne yaagi ra.
I fan xa beere min, i xa sade fe kolon.

Alatala xa xone fafe i ma,
a i xa xunnakeli mafindima yaagi nan na.

¹⁷ I fe kobi naxan nabaxi Liban,
na sare fama ne gbilende i ma.

I bara xurusee kasara,
i bara mixie fafa,
i bara boxi nun taee kana, a nun e xa
mixie.

Na naxankate birin fama ne gbilende i
ma.»

Dankari suuli nde

¹⁸ «Kuye munse fanxi mixi ma?

Mixi xa mu a yailanma?

A wule nan tun masenma.

A yailanma man fa a yete taxu a ra.

A bara ala boboe yailan.

¹⁹ Naxankate na mixi be
naxan a falama wuri masolixi be, «Keli,»
naxan woyenma geme boboxi be, «Xunu.»
Kuye munse masenma i be?

Hali xɛema nun gbeti lu a ma,
xaxili tan yo mu na a be.

²⁰ Konɔ Alatala na a xa hɔromobanxi kui.
Dunija birin xa a sabari a ya i.»

3

Annabi Habakuku xa Ala maxandi

¹ Annabi Habakuku xa Ala maxandi nan
ya, naxan bama beɓti ki ma.

² Alatala, n bara i xa masenyi me,
n bara kaaba i xa wali ma.

I xa a ragiri yi waxati ma,
i xa a rakamali mixie ya xori.
Konɔ i naxa neemu i xa kinikini ma i xa
xone kui.

³ N bara Ala Seniyenxi to fa ra kelife Teman
mabiri,

kelife Paran geya ma.
Kooore naxa rafe a xa nɔre ra,
dunija naxa rafe a xa matɔxɔe ra.

⁴ Ala xa yanbe senbe gbo.
Naiyalanyi nu kelima a belexe kui,
a senbe nɔxunxi dennaxe.

⁵ Wugan fure nu a jɛɛma a ya ra,
naxankate fan na a ɓɔɔ ra.

⁶ A naxa ti, a dunija raseren.
A nefɛ a mato, bonsoɛe bara halaki.
Geya naxee ti dunija foɓe ra,
nee naxa serɛn,

e e igoro Alatala ya ra.

Foɓe mu na Alatala be.

⁷ N naxa Kusankae to naxankata ra,
n naxa Madiyankae to serɛn na.

⁸ Alatala, i nu xonɔxi ne xuree ma?

I to ti i xa geresoe ya ra,
e nun e xa soee nun e xa gisee,
i nu xonɔxi ne baa ma?

⁹ I naxa i xa xali ramini,
i naxa tanbe wuyaxi suxu.
I naxa xuree raboo boxi ma.

¹⁰ Geyae to i to,
e naxa seren.

Tune xungbe naxa fa.
Baa naxa a xui ramini,
maronye naxa te.

¹¹ Soge nun kike naxa e xa wali iti
e to i xa tanbe to yanba ra koore alo
seyamakonyi.

¹² I naxa ti boxi fari, i fa pamanee raboron
je i xa xone kui.

¹³ I naxa i xa nama rakisi,
i man fa i xa Mixi Sugandixi ratanga.
I naxa bomsae kobie xa mange butuxun,
i a xa see birin findi xube ra.

¹⁴ A xa soorie naxa mini muxu xili ma,
e xa toromixie halaki jalexinyi kui gundo
ra,

kono i tan naxa e xa mange soxo a yete xa
tanbe ra.

¹⁵ I naxa kira raboo i xa soee be,
e xa dangi baa tagi.

¹⁶ N to i xa masenyi me,
n bore naxa mini a i, n de naxa ixara,
n xorie naxa tagan, n sanyie naxa seren.
N na loxae mamefe i muxu yaxuie
jaxankatama loxae naxe.

¹⁷ Hali fuge mu na xore bili ma,
hali weni bogi mu na a firi ma,
hali bogi yo mu bama wuri bilie kon na,
hali sansie mu fanma xe ma,
hali xurusee mu na kule kui,
hali ninge keren mu lu goore,

¹⁸ na birin kui, n Alatala matoxoma ne,
n seewa Ala ra, n ma Marakisima.

¹⁹ N senbe na n Marigi Alatala nan na.
A n ma jere sooneyama ne fe xoroxoe kui,
alo xeli xa jere sooneyama geyae fari ki
naxe.

Yi sebexi beetiba mange nan be. A xa a
ba kora xui ra.

Annabi Sofoni xa kitaabui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Sofoni naxa kawandi ti mange Yosiya xa waxati Yudaya boxi ma. Isirayilakae nu bara so fe jaaxi kui na waxati, han Alatala nu wama e jaxankatafe. Beenu a xa na raba, a naxa Annabi Sofoni xee alako a xa na tagi raba e be, a xa kata Isirayilakae ragbilende e waxonfe jaaxi foxo ra.

Na masenyi maniyaxi Isirayila namijonme gbege xa masenyi nan na. Na kui e mixie xa yunubie masenma e be a fiixe ra, alako e xa a kolon e na fe nan kui na ki naxan mu rafanxi Ala ma. Isirayilakae nu birama kuyee nan foxo ra, e naxee lixi Kanaan boxi ma e mini Misira boxi ra temui naxe. Na fe naxa Ala raxono, barima a mu wama a firin nde xon ma. Isirayilakae man nu fe jaaxi raba ra e booree ra. Mixi naxan nu bara senbe soto mangeya kui, xa na mu a ra naafuli fe kui, a nu setaree tooro ma. Na fe mooli mu rafan Ala ma, barima a a jengi saxi adamadi xa fe xon ma, a mu tinma a xa tooro.

Annabi Sofoni to ge na yunubi masende Isirayilakae be, a naxa a fala a Alatala fama ne e jaxankatade na xa fe ra. Na kiiti magaxu. Ala xa xone senbe gbo. Ala xa jaxankate mu noma mixi nde rafisade a boore be. Na kui Isirayilakae nun si gbete birin na na kiiti bun ma. Adama birin naxan Alatala matandima, e fama ne a xa xone kolonde kiiti waxati.

Kono masenyi gbete fan nu saxi na woyenyi xoxoxe fari. Annabi Sofoni naxa a fala a Alatala wama mixi rakisife. A wama e malife alako e xa gbilen fe jaaxi foxo ra, e xa lu Ala xa kira xon ma naxan noma findide bopesa ra e be. Ala xonoma ne mixi jaaxie ma barima e xa yunubie mu rafanxi a ma, kono a man e xanuma ne a boje birin na. Na nan a toxi Annabi Sofoni bara kiiti masenyi sa jaxankate masenyi fari. Won xa a kolon Ala yunubie xonxi, kono a yunubitoe xanuma ne, a wama e ragbilende e xa fe jaaxie foxo ra. Ala xa na lonni raso won sondonyi kui. Amina.

Annabi Sofoni xa kitaabui

Alatala xa xone Yudaya be

¹ Alatala xa masenyi nan ya, a naxan tixi Annabi Sofoni be. Sofoni findi Kuusi xa

di nan na, Gedalaya xa mamadi, Amaraya tolobite, Xesekiya bonsoe. A masenyi ti ne Yudaya mange Yosiya xa waxati, naxan findixi Amon xa di ra.

² «Alatala xa masenyi nan ya:

N birin jonma ne dunija bende fuji fari.

³ N adama nun sube jonma ne,

n xoni ba koore ma,

n yexe ba baa ma.

N maratantanyi nun mixi jaaxi jonma ne, n adamadi ba dunija bende fuji fari.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁴ «N nan n belexe italama ne Yudaya nun Darisalamukae xili ma.

N Bali kuye bama ne, naxee luxi boxi ma.

N e xa batui yareratie nun serexedube sontoma ne.

⁵ N mixie halakima ne,

naxee tunbuie batuma e xa banxi fari.

N filankafuie jaxankatama ne,

naxee e kali Alatala xili ra,

e man e kali Moloko kuye xili ra.

⁶ N mixie rabepinma ne naxee bara gbilen

Alatala foxo ra,

naxee mu Alatala fenma,

naxee mu birama a xa marasi foxo ra.»

⁷ «Wo sabari Marigi Alatala be,

barima a xa loxoe xungbe na fafe.

Alatala tan serexe nan bama.

A mixi ndee sugandixi na nan ma.

⁸ Alatala xa serexe loxoe,

n mange xa die nun kuntigie halakima ne,

a nun mixi naxee si gbete xa dugie ragoroma e ma.

⁹ N mixie halakima ne naxee tunganma sode de ra,

naxee e marigi xa banxi rafema gere nun yanfanteya ra.»

¹⁰ «Alatala xa masenyi nan ya:

Na loxoe mixi gbelegbelema ne,

kelifa taa naade ma naxan xili Yexe Naade, han taa neene,

kelifa taa fari geyae ma,

¹¹ han makiti yire,

barima yulee xa fe bara kana,

n bara e birin faxa.

¹² Na waxati n Darisalamu yire birin matoma ne a fanyi ra,

alako n xa mixi sonto,

naxee doxoxi e xa naafuli makantafe ra,

e a falafe e boje kui,

«Fe fanyi yo, fe jaaxi yo,

Ala mu fama fefe rabade n na.»

¹³ E xa naafuli loema ne,

e xa banxie kana.

E bara banxi ti, kono e mu sabatima na kui.

E bara weni bogi si, kono e mu na weni minma sonon.»

14 Alatala xa loxoe xungbe bara makore, a gbe mu luxi a xa fa.

Senbemaefama ne gbelegbelede Alatala xa loxoe magaauxi ma.

15 Xone loxoe na a ra, toore loxoe na a ra, gbaloe loxoe na a ra, dimi loxoe na a ra, nuxui ifooroxi loxoe na a ra.

16 Gere xui minima ne na loxoe taa senbemaefama xili ma, e xa yire makantaxie xili ma.

17 Alatala naxe, «N adamadie tooroma ne na loxoe, e fa jere alo donxui, barima e bara yunubi raba Alatala ra. Na kui e sontoma ne a naaxi ra, e wuli ramini boxi ma a gbegebe ra, e binbie wole nooge xora.

18 E xa xema nun gbeti mu noma e ratangade

Alatala xa xone loxoe ma. Dunija birin ganma ne na loxoe a naaxi ra Alatala xa xone xa fe ra, barima a xa pama bara bira ala gbete xora ra.

Na kui dunija mixi birin sontoma ne.»

2

Alatala xa xone Yudaya nun si gbete ma

1 «Si yaagitare, wo xa wo yete mato,

2 beenu waxati xa kamali, beenu Alatala xa xone xa wo li, beenu Alatala xa loxoe xoxoxe xa fa wo ma.

Na loxoe dangima ne alo maale lagi foye naxan tutunma.

3 Wo tan mixi magoroxi naxee na Isirayila, wo xa Alatala fen, wo xa a xa seriye rabatu, wo xa tinxinyi, nun yete magore fen. Temunde na kui wo noma ne ratangade Alatala xa xone loxoe ma.»

4 «Gasa rabejinma ne, Asikalon kana, Asidodi keripama ya xori, Ekiron tala.

5 Naxankate na wo be, wo tan naxee sabbatixi baa de ra, wo tan naxee kelixi Kireti.

Alatala bara nate tongo wo xa fe ra, Kanaanka naxee na Filisita boxi ma, n wo xun nakanama ne han mixi birin non wo yi.

6 Xurusee fama ne lude wo xa boxi ma, wo xonyi findi goore ra xuruse demadonyie be.

7 Na boxi findima Yudayaka mixi donxoe nan gbe ra, e fa e xa xurusee de madonde naa.

Nunmare temui e e malabuma ne Asikalon xa banxie kui, barima e Marigi Alatala fama ne e malide,

a e xa mixi suxuxie ragbilen e xonyi.»

8 «N bara Mowabakae xa konbie me, Amonikae xa woyen beuxuxie bara n li. E bara n ma pama rayaagi, e bara dangi naaninyi ra.»

9 «N tan Isirayila Marigi Alatala, Xili Xungbe Kanyi, n bara n kali Mowaba luma ne alo Sodoma, Amonikae lu alo Gomorakae, e xa boxi kana, nooge naaxi nun foxe lu naa.

10 E na sontoma e xa yete igbona nan ma. E bara Alatala Xili Xungbe Kanyi xa pama rayaagi, e bara te a xa pama xili ma.

11 Alatala magaauxi, a e naxankatama ne a naaxi ra.

A kuye birin kanama ne dunija ma, si birin fa Alatala batu e xonyi.»

12 «Wo tan Kusikae, wo fan soxoma ne n ma santidegema ra.»

13 «Ala a senbe raminima ne koola ma, a fa Asiriya sonto. A Ninewe xun nakanama ne, a na findi gbengberen yire ra.

14 Xurusee luma ne e de madon na na taa kui, a nun wulai sube mooli birin.

Yube nun xundi koe rangima ne na banxi kanaxie fari.

Naade nun wunderi birin kanaxi, e xa wuri bara boru.

15 Yi taa xungbe naxan nu luma jalexin na, naxan boje nu saxi, naxan nu bara a fala a yete be, «N keren nan tide gbo,»

a xun bara rakana han a bara findi wulai subee xonyi ra.

Dangi mixi birin yoma ne a ma sonon, a findi dei sigi ra e be.»

3

Alatala xa xanunteya

1 «Naxankate na i be, taa matandila seniyentare, naxan luma mixi tooro ra.

2 A mu n xui suxuma, a mu n ma marasi rabatuma,

a mu a xaxili tima Alatala ra, a mu makorexi a Marigi Ala ra.

3 A xa kuntigie luma ne alo yete naxee e xui raminima pama tagi, a xa kiitisamae luxi alo wulai bare naxee sube donma keren na.

4 A xa namijonmee findixi yete igboee nun yanfantee nan na, a xa serexedubee bara fe seniyenxie noxo,

a bara Ala xa seriye matandi.

⁵ Kɔnɔ Ala nan tinxin na mixie ya ma.

A mu mixi madaxuma, lɔxɔ yo lɔxɔ a xa
nɔndi yanbama.

A tan mu lanlanteya kanama,
kɔnɔ tinxintare mu yaagi kolon.»

⁶ «N bara sie paxankata,
n bara e xa yire makantaxie rabira,
n bara e xa kirae kana.

Mixi yo mu na e xa taee kui sɔnɔn,
e birin xun nakanaxi.

⁷ N nu bara a fala e be,

«Xa wo gaaxu n ya ra,
xa wo n ma marasi suxu,
wo xun mu rakanama.»

Kɔnɔ e gbata fe jaaxi rabade.

Na nan a toxi n bara e paxankata.

⁸ Alatala xa masenyi nan ya:

Wo xa mame ti, lɔxɔe fama a lide
n ma nate kamalima temui naxe.

N bara a fala wo be,

na lɔxɔe n sie paxankatama ne n ma xɔne
jaaxi ra,
dunija birin xa kana.»

⁹ «N fama sie rasenyende,

alako e xa Alatala xili fala,

e birin xa a rabatu lanyi kui.

¹⁰ Kelife yire makuye dangife Kusi xuree
ra,

n batulae fama ne serexee ra n be.

¹¹ Na lɔxɔe wo mu yaagima sɔnɔn wo xa
fe rabaxie ra,

wo fe jaaxi naxee rabaxi n na,
barima n yete igboee bama ne wo ya ma,
alako yete igbɔna xa jɔn n ma geya
seniyenxi yire.

¹² N tɔɔrɔmixie nun mixi magoroxie luma
ne wo ya ma,

naxee xaxili tima Alatala ra.

¹³ Isirayila donxɔe mu fe jaaxi rabama
sɔnɔn,

e mu wule falama, e mu mixi madaxuma.

E luma ne e malabu ra bɔɔesa kui,

mixi yo mu e tɔɔrɔma sɔnɔn.»

¹⁴ Siyon mixie, wo xa Ala matɔxɔ.

Isirayila, wo xa seewa.

Darisalamu, wo xa jɛlexin wo bɔɔe birin
na.

¹⁵ Alatala xa xɔne bara gbilen wo fɔxɔ ra,
a bara wo yaxuie ragbilen e xɔnyi.

Isirayila Mange Alatala bara lu wo tagi.

Wo naxa gaaxu, wo mu tɔɔrɔma sɔnɔn.

¹⁶ Na lɔxɔe a a falama ne Darisalamu be,

«Siyon mixie, wo naxa gaaxu,

limaniya naxa ba wo yi ra.»

¹⁷ Wo Marigi Alatala wo Rakisima na wo
ya ma.

A seewama ne wo xa fe ra,

a wo madundu a xa xanunteya ra,

a jɛlexin wo ra a xui itexi ra.

¹⁸ Alatala naxe, «N sunnunyi bama ne wo
xa salie kui,

n wo ba wo xa yaagi xɔrɔxɔe kui.

¹⁹ Na lɔxɔe n wo yaxuie paxankatama ne,
n tɔɔrɔmixie rakisi,

n mixi kerixie ragbilen e xɔnyi.

N e xa yaagi jɔxɔma ne matɔxɔe nun
binye ra yire birin.

²⁰ Na lɔxɔe n wo ragbilenma ne wo xɔnyi.
N wo malanma ne alako wo xa matɔxɔe

nun binye soto,

dunija jamanɛ birin kui.

N wo ragbilenma ne, wo fa na tode.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

Ala xa masenyi Annabi Hage be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Ala naxa Annabi Hage xee Darisalamu Perise mange Dariyusi xa waxati (ne keme suuli beenu Isa xa bari). Isirayilakae nu bara ne tongo solofere raba konyiya kui Perise boxi ma e xa kuye batui xa fe ra, kono Ala naxa a niya Dariyusi xa e bepin gbilenfe ra Isirayila boxi ma. E to menni li, e xa taee nun Ala xa horomobanxi birin nu bara kana. E naxa wali suxu nee yaillanfe ra, kono e yaxuie naxa e tooo. Na kui Ala naxa Annabi Sofoni nun Annabi Hage xee Darisalamu alako e xa Isirayilakae ralimaniya.

Annabi Hage to woyen Isirayila kuntigie ra, a naxa a to e mu gexi nate tongode sinden e xa Ala xa horomobanxi ti. Ala naxa a masen e be namijonme saabui ra, a nu lan e xa senbe so Ala xa banxi tife nan ma, dangi e gbe banxie tife ra. Na nu bara a niya boxi xa lu tooe kui sansi bogi xa fe ra. Baloo nu bara xurun na wakilitareja xa fe ra.

Annabi Hage to kuntigie ralimaniya, e naxa Ala xa wali suxu a fanyi ra. A naxa a fala e be Ala xa horomobanxi firin nde fama tofande dangife na singe ra. Alatala naxa laayidi tongo e be a xa baraka ragoro e ma na xa fe ra.

Yi namijonme masenyi findima lonni belebele nan na to mixie be. Xa won tondi Ala xa wali suxude, a fan tondima ne won malide. Kono xa won bara nate tongo Ala be, won xa a sago raba, a niyama ne won ma duniyeigiri birin xa sooneya. Ala wama na nan xon ma won be, kono fo won xa danxaniya a ma. Ala xa na nate raso won boje kui. Amina.

Annabi Hage xa Kitaabui

Duniyeigiri sooneyatareja fatanxi fe naxan na

¹ Mange Dariyusi xa mangeya ne firin nde, kike senni nde, xi singe ra, Alatala naxa yi masenyi ti Salatiyeli xa di Sorobabeli be, Yudaya gomina, Annabi Hage saabui ra. A man naxa yi masenyi ti serexedube kuntigi Yosadaki xa di Yosuwe be. ² Alatala xa masenyi nan ya, «Yi pama a falama, «A mu lan won xa Alatala xa banxi yaillan sinden.» ³ Na kui, Alatala naxa yi masenyi ti e be Annabi Hage saabui ra,

⁴ «A lanma wo tan xa lu banxi raxunmaxi kui,

n tan ma horomobanxi kanaxi?»

⁵ Mange Alatala xa masenyi nan ya, «Wo wo xa wali mato.

⁶ Wo sansi xori gbegebe sima, kono wo naxan sotoma, na xurun.

Wo wo degema, kono wo mu lugama.

Wo wo minma, kono a mu wo ralima.

Wo xinbeli donma ragoroma wo ma, kono xinbeli mu bama wo ma.

Wo wo xa wali sare sotoma, kono yale na wo xa yubae ma.»

⁷ Mange Alatala xa masenyi nan ya,

«Wo wo xa wali mato.

⁸ Wo te geya fari wuri fende,

wo xa n ma banxi ti

alako n xa binye soto naxan nafanxi n ma.»

Alatala xa masenyi nan a ra.

⁹ «Wo bara wa harige gbegebe xon ma,

kono wo dondoronti gbansan nan sotoxi.

Wo bara na xanin wo xonyie,

n bara na fan nayensen je.

Na kelixi munse ma?

Na kelixi n ma banxi xa kanɛ nan ma fe ra.

A fa li, kankan singanxi wakili ma a gbe wali tan na,

kono wo mu sese rabama n gbe wali tan xa fe ra.»

Mange Alatala xa masenyi nan a ra.

¹⁰ «Na fe bara a niya tune ye mu goroma, boxi mu daxamui raminima.

¹¹ N bara a niya boxi nun geyae xa xara, wo xa mengi, wo xa weni neene, wo xa ture,

wo xa sansie, wo xa mixie, wo xa xurusee, nun wo xa wali birin xa naxasi.»

¹² Salatiyeli xa di Sorobabeli, serexedube kuntigi Yosadaki xa di Yosuwe, nun pama donxoe birin naxa e Marigi Alatala xui suxu, a naxan fixi Annabi Hage ma. Nama naxa gaaxu Alatala ya ra. ¹³ Alatala xa xera Annabi Hage naxa Alatala xa yi masenyi fala pama be, «Won birin nan a ra.» Alatala xa masenyi nan a ra.

¹⁴ Alatala naxa Salatiyeli xa di Sorobabeli, Yudaya gomina boje rawutun. A man naxa serexedube kuntigi Yosadaki xa di Yosuwe nun pama donxoe boje rawutun. Na naxa a niya e xa e Marigi Alatala xa banxi ti wali suxu, ¹⁵ Dariyusi xa mangeya ne firin nde, kike senni nde, xi moxoren nun naani nde ra.

2

Ala xa horomobanxi neene xa nore

¹ A kike solofere nde, xi moxoren nun keren nde ra, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Hage saabui ra, ² «A fala Salatiyeli xa di Sorobabeli be, Yudaya gomina, nun

serexedube kuntigi Yosadaki xa di Yosuwe,
nun pama donxoe be,

³ «Nde na wo ya ma

naxan bara yi banxi to nu a forima ki a xa
nore kui?

Yakosi tan go, wo a toma di?

Tide yo mu na a ma wo be sonon, ka?»

⁴ Alatala xa masenyi nan ya,

«Sorobabeli, i i senbe so.

Serexedube kuntigi Yosadaki xa di,
i i senbe so.

Nama birin, wo wo senbe so.»

Alatala xa masenyi nan ya,

«Wo wali suxu,
won birin na a ra.»

Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

⁵ «N to wo ramini Misira boxi ma,

n nu bara yi saate tongo wo be.

N xaxili na wo tagi,

wo naxa gaaxu fefe ma.»

⁶ Mange Alatala xa masenyi nan ya,

«A gbe mu luxi n xa koore nun boxi
raseren,

n xa baa nun xare ramaxa.

⁷ N si birin naserenma ne,

e fama ne harige gbegebe ra n be naxee fan
a birin be.

Yi banxi kui rafema ne nore ra.»

Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

⁸ «N tan nan gbe na gbeti ra,

n tan nan gbe na xema ra.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

⁹ «Nore naxan fama lude n ma banxi ma,
na dangima ne a singe ra.»

Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

«N yi banxi findima bopesa yire nan na
mixie be.»

Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁰ Dariyusi xa mangeya je firin nde,
kike solomanaani, xi muxonen nun naani
nde ra, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi
Hage be, ¹¹ «Alatala xa masenyi nan ya.
Serexedubee maxorin, ¹² «Xa mixi nde sube
seniyenxi sa a xa sose kui, a fa na sose
din taami, weni, ture, xa na mu a ra
donse gbete ra naxan mu seniyenxi, na
seniyenma na sube seniyenxi saabui ra?»
Serexedubee i yaabima ne, «Ade.»»

¹³ Annabi Hage naxa e maxorin, «Xa
mixi nde din fure ra, a fa findi seniyentare
ra, a din sese ra, na fan findima ne
se seniyentare ra?» Serexedubee naxa
a yaabi, «Iyo, na fan findima ne se
seniyentare ra.»

¹⁴ Na kui, Annabi Hage man naxa a
masen,

«Yi pama na na ki ne.

Si naxan na n ya tode ra, e na na ki ne.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

«E belexe foxi mu seniyen,

e naxan bama serexe ra se seniyentare nan
a ra.»

¹⁵ «Yakosi, wo fe mato a fanyi ra naxan
fama rabade keli to ma han yare.

Beenun wo xa geme dexo a boore fari

Alatala xa horomobanxi wali kui,

wo xa ratu yi ma:

¹⁶ Wo to nu busali muxonen fenma,

wo nu fu gbansan nan sotoma.

Wo to nu ture litiri tongo suuli fenma,

wo nu litiri muxonen gbansan nan sotoma.

¹⁷ N bara wo xa wali birin kana fure nun
balabalanyi ra,

konko wo mu tin gbilende n ma.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁸ «Yakosi, wo a mato a fanyi ra,

fe naxan fama rabade keli to ma han yare,

keli yi kike solomanaani xi muxonen nun
naani ma,

keli Alatala xa horomobanxi xa geme singe
dexo loxoe ma.

Wo xa wo joxo sa na xon ma a fanyi ra.

¹⁹ Mengi ragataxi mu na wo xa sentie kui,
ka?

Weni bili, xore bili, kooobe bili, nun oliwi
bili,

nee fan mu bogife hali keren.

Kono, folo to ma, n fama ne barake sade
wo ma.»

²⁰ Alatala man naxa masenyi firin nde
ti Annabi Hage be, xi muxonen nun naani
nde ra.

²¹ «A fala Sorobabeli be Yudaya gomina,
<N koore nun boxi raserenma ne.

²² N mangee ragoroma ne e xa kibanyi kui.
N si gbetece senbe kanama ne.

N soori ragisee nun e ragimae rabirama ne.

N soe nun soe ragie faxama ne
e ngaxakerenyi xa santidegema ra.»»

²³ Alatala xa masenyi nan ya,

«Na loxoe, Sorobabeli Salatiyeli xa di

n i findima ne n ma konyi ra,

i luma ne alo n ma xurunde tonxuma.

N bara i sugandi.»

Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

Annabi Sakari xa Kitaabui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Ala naxa Annabi Sakari xee Darisalamu Perise mange Dariyusi xa waxati. Isirayilakae nu bara je tongo solofere raba konyiya kui Perise boxi ma e xa kuye batui xa fe ra, kono Ala naxa a niya Dariyusi xa e bejin gbilenfe ra Isirayila boxi ma. E to menni li e xa taae nun Ala xa horomolingira banxi birin nu bara kana. E naxa wali suxu nee yailanfe ra, kono e yaxuie naxa e tooro. Na kui Ala naxa Annabi Sakari nun Annabi Hage xee Darisalamu alako e xa Isirayilakae ralimaniya.

Annabi Sakari xa masenyi foloma laamatunyi solomasaxan nan ma, naxee a masenma a Ala fama ne Isirayilakae malide e xa wali kui. A man a masenma a Ala fama ne sie jaxankatade naxee na a xa pama tooro fe. Ala limaniya fima ne a xa mixie ma Annabi Sakari xa masenyi saabui ra.

Isirayila xa xunnakeli mu findima fe fanyi ra e tan gbansan be. Dunija na a to Ala meenima Isirayila ma ki naxe, e fan danxaniyama ne Ala ma, e bira Isirayilakae foxo ra. Ala Isirayilaka nde rakelima naxan misaalima serexedube kuntigi ra. Na xeme findima Isirayila mange xungbe nan na, Ala xa Mixi Sugandixi, naxan e xun tima Ala xa kira ma.

Yi saate Ala naxan tongoxi Isirayila be a findima ne lonni belebele ra to mixie be. Ala wama ne dunija birin xa bira a xa seriye foxo ra, e xa la Ala xa xanunteya ra alako e xa kisi soto. Xa a sa li adamadie tondima Ala xa mali ra, e sare jaaxi sotoma ne e jere ki xa fe ra. Ala wama mixi rakisife. Na nan a ra a naxa Marakisima xee won ma alako lanyi xa lu Alatala nun adama tagi. Ala xa na sooneya won birin be, won fan xa tin na ra. Amina.

Annabi Sakari xa Kitaabui

Laamatunyi singe: Gbilenfe Ala ma

¹ Dariyusi xa mangeya je firin nde kike solomasaxan nde kui, Alatala naxa a masen Annabi Sakari be, Berecaya xa di, Ido xa mamadi fanyi, a naxe, ² «Alatala bara xono wo benbae ma. ³ Kono, i xa a fala, Mange Alatala xa masenyi nan ya: <N tan Mange Alatala bara a fala wo be, wo xa gbilen n ma. Na temui n fan gbilenma ne wo ma. ⁴ Wo naxa lu alo wo benbae.

Singe namijonmee nu bara a masen e be, «Mange Alatala xa masenyi nan ya, wo gbilen wo xa fe jaaxie nun wo xa kewali jaaxie foxo ra.» Kono e mu e tuli mati n ma masenyi ra, e mu n xui suxu. N tan Alatala xa masenyi nan na ki. ⁵ Wo benbae na minden? Namijonmee go? E mu faxama xe? ⁶ N ma masenyi nun n ma seriye, a mu wo benbae lixi?»

A to ge na masenyi ra, pama naxa tuubi, e fa a fala e boore be, «Mange Alatala bara won ma fe rabaxie sare ragbilen won ma.»

⁷ Kike fu nun keren nde xi moxoren nun naani nde, Sebati kike, Dariyusi xa mangeya je firin nde, Alatala naxa a masen Annabi Sakari be, Berecaya xa di, Ido xa mamadi, ⁸ «To koe ra n bara yi laamatunyi to. Xeme nde nu na soe gbeeli fari, a nu tixi miriti wurie tagi fole kui. Soe gbeelle, soe fooroe, nun soe fiixee nu na a xanbi ra. ⁹ N naxa a maxorin, <N Marigi, munse na yee tan na?> Maleke naxan nu woyenma n na, a naxa a fala, <N a masenma ne i be.> ¹⁰ Mixi naxan nu tixi miriti wurie tagi, a naxa a fala, <Alatala xa xerae nan e ra naxee dunija iperema.> ¹¹ E naxa dentege sa Alatala xa maleke be naxan nu tixi miriti wurie tagi, <Muxu bara dunija birin ipere, dunija mixi birin raxaraxi, e na bopesa kui.> ¹² Alatala xa maleke naxa a fala, <Mange Alatala, i fama kinikinide Darisalamu nun Yudaya xa taae ma mun temui? I xonoxi e ma kabi je tongo solofere.> ¹³ Alatala naxa na maleke ralimaniya, a a madundu, maleke naxan nu woyenma n na.»

¹⁴ «Na maleke naxa a fala n be, <I xa a fala, Mange Alatala xa masenyi nan ya: Darisalamu nun Siyon rafan n ma. N mu tinma e xa bira xanuntenyi gbete foxo ra. ¹⁵ N bara xono si gbete ma naxee joxo a ma toore yo mu noma e lide. Singe n nu xonoxi dondoronti n ma pama ma, kono sie tan bara nde sa n ma pama xa toore xun ma.»>

¹⁶ «Na nan a ra, Alatala naxa a masen, <N man kinikinima ne Darisalamu ma, n man n ma banxi tima ne. Luuti ibendunma ne Darisalamu taa xun ma alako na xa maniya, na taa man xa gbilen ti ra.> Mange Alatala xa masenyi nan na ki. ¹⁷ I man xa a fala, <Mange Alatala xa masenyi nan ya: Harige man luma n ma taae kui, n man Siyon madundu ma ne, n man Darisalamu sugandima ne.»>

2

Laamatunyi firin nde: Ferie nun xabuie

¹ N naxa yi laamatunyi to: N bara feri naani to. ² N bara maleke maxorin, naxan nu woyenma n na, «Munse na yee ra?»

A naxa n yaabi, «Senbemaē nan yee ra naxee Yudaya, Isirayila, nun Darisalamu rayensenxi.»

³ Na temui, Alatala naxa xabui naani masen n be. ⁴ N naxa maxorinyi ti, «Yee faxi munse rabade be?» A naxa n yaabi, «Yi feru naani misaalixi senbemaē nan na naxee Yudaya rayensenxi mixi yo mu no a xunyi rakelide. Kono yi xabuie faxi e magaaxude ne, e si gbete senbemaē rabira, naxee kelixi Yudaya boxi xili ma alako e xa Yudayakae rayensen.»

Laamatunyi saxan nde: Maniya luuti

⁵ N naxa yi laamatunyi to: Xeme nde nu na, maniya luuti nu suxuxi a yi ra. ⁶ N naxa a maxorin, «I siga minden?» A naxa n yaabi, «N Darisalamu nan maniyafe, alako n xa a gboe nun a kuyeya kolon.»

⁷ Maleke naxan nu woyenma n na, a naxa siga yare, maleke gbete naxa fa a ralande. ⁸ A naxa a fala a be, «I gi, sa a fala yi segetala be, a Darisalamukae nun xurusee fama ne wuyade han tete mu no e rabilinde sonon.» ⁹ Alatala xa masenyi nan ya: «N tan yati e makantama ne. N luma ne e be alo tete te daaxi, n ma nore fa lu e tagi.»

¹⁰ Alatala xa masenyi nan ya:
«Wo wo gi, wo wo gi!
Wo xa keli pamane ma
naxan na koola ma.»
Alatala xa masenyi nan ya:
«Singe n nu bara wo rayensen ye duniya ma.»

¹¹ Siyon mixie, wo wo gi.
Wo tan naxee na Babilon,
wo xa keli naa.»

¹² Mange Alatala naxa a masen n be,
a naxan xexxi binye kui,
fe falafe yi sie xa fe ra naxee wo tɔɔɔxi:
«Naxan a belexe dinma wo ra,
a luxi ne alo na kanyi bara a belexe din Ala ra.»

¹³ N na keli e xili ma,
e findi e xa konyie xa konyie ra.
Na kui wo a kolonma ne
a Mange Alatala nan n xexxi.

¹⁴ «Darisalamukae, wo wo xui ite seewe kui,
barima n fama ne lude wo tagi.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁵ Si wuyaxi fama ne Alatala ma na loxɔe,
e fa findi n ma pama ra.
N luma ne wo tagi,
wo fa a kolon

a Mange Alatala nan n xexxi wo ma.
¹⁶ Yudaya man findima Alatala gbe nan na a xa boxi seniyanxi kui.

A man fama ne Darisalamu sugandide.

¹⁷ Adamadi birin xa a sabari Alatala be,

a na kelife a xa yire seniyanxi.

3

Laamatunyi naani nde: Serexedube kuntigi

¹ A naxa serexedube kuntigi Yosuwe masen n be, a nu tixi Alatala xa maleke ya i. Sentane nu tixi a yirefanyi ma a xa a tɔɔɔge. ² Alatala naxa a fala Sentane be, «N tan, Alatala naxan Darisalamu sugandixi, n bara a fala i be Sentane, i sabari! Yege xuntunyi xa mu na yi xeme ra naxan baxi te de i?»

³ Yosuwe nu tixi maleke ya i, dugi noxoxi nan nu ragoroxi a ma. ⁴ Maleke naxa a fala a booree be naxee nu tixi Yosuwe seeti ma, «Wo dugi noxoxie ba a ma.» A man naxa a fala Yosuwe be, «A mato, n bara i xa yunubi ba, n bara dugi tofanyie ragoro i ma.» ⁵ N naxa a fala, «Wo xa xunyi ratofan se seniyanxi doxo a xunyi ma.» E naxa xunyi ratofan se seniyanxi doxo a xunyi ma, e naxa dugie ragoro a ma. Alatala xa maleke nu tixi naa.

⁶ Alatala xa maleke naxa yi masenyi ti Yosuwe be, ⁷ «Mange Alatala xa masenyi nan ya: Xa i jere n ma kirae xon, xa i n ma yaamarie suxu, i fama ne n ma banxi rapere, i fa n ma tete makantade. Na temui a yire sotoma ne be yee tagi. ⁸ Serexedube kuntigi Yosuwe, i tan nun naxee doxoxi i ya i, wo wo tuli mati. Wo bara findi misaali ra. N fama n ma konyi xee, naxan xili <Salonyi.> ⁹ Wo xa geme mato n naxan doxoxi Yosuwe ya i. Ya solofere na na geme kerenyi ma. N sebeli tima ne a ma, n man fa yi boxi xa yunubi ba loxɔe keren kui.» Mange Alatala xa masenyi nan na ki. ¹⁰ «Na loxɔe, wo wo boore xilima ne, wo xa lu yire keren wo xa weni bili nun xore bili bun ma.» Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

4

Laamatunyi suuli nde: Lanpui doxo se

¹ Maleke naxan nu woyenma n na, a naxa fa n naxunude, alo e mixi raxunuma ki naxe xixoli ma. ² A naxa n maxorin, «I munse toxi?» N naxa a yaabi, «N lanpui doxo se xexma daaxi nan toxi, bitire na a xuntagi, ture ra a kui. Lanpui solofere gbakuxi a ma, ture gorode solofere, ture rasoma na lanpui soloferee kui. ³ Oliwi wuri bili firin tixi ture bitire seeti firinyie ma, keren a yirefanyi ma, keren a koola ma.» ⁴ N naxa maleke maxorin, naxan nu woyenma n na, «N marigi, munse na yee ra?» ⁵ A naxa a fala n be, «I mu a kolon?» N naxa a yaabi: «N marigi, n mu a kolon.» ⁶ Na temui a naxa a masen n be, «Alatala xa masenyi nan ya, a naxan tixi Sorobabeli

be, <Wo senbe mu noma sese ra. N tan nan Xaxili noma a rabade.> Mange Alatala xa masenyi nan ya.»

⁷ «Geya xungbe naxan na Sorobabeli ya ra, n na findima ne fiili ra. A fama ne geme fanyi raminide banxi ti se ra, pama fa a fala e xui itexi ra, <Ala xa hinne a ra, Ala xa hinne a ra!>»

⁸ Alatala naxa yi masenyi ti n be, ⁹ «Sorobabeli bara yi banxi ti folo, a man a rajonma ne.» Na kui wo a kolonma ne a Mange Alatala nan n xexi wo yire. ¹⁰ Nde yoma fe folo xuri ma? Nama na wali se to Sorobabeli belexe, e jexinma ne.

Maleke naxa a fala n be, «Na lanpui solofere findixi Alatala yae nan na naxee dunija iperema.» ¹¹ N naxa a maxorin a ma, «Munse na na oliwi wuri bili firinyi ra, naxee na lanpui doxo se yirefanyi ma nun a koola ma?» ¹² N man naxa a maxorin a ma, «Munse na na oliwi salonyi firinyie ra, naxee na ture gorode xema daaxi firinyie seeti ma, oliwi ture dangima naxee kui?» ¹³ A naxa a fala n be, «I mu a kolon e naxee misaalixi?» N naxa a yaabi, «N marigi, n mu a kolon.» ¹⁴ A naxa a fala n be, «Mixi firin nan e ra Ala naxee sugandixi, a ture ifili e xunyie ma, e xa wali dunija birin Marigi be.»

5

Laamatunyi senni nde: Danke keedi

¹ N man naxa laamatunyi to naxan findixi keedi makuntanxi ra koore ma. ² Maleke naxa n maxorin, «I munse toxi?» N naxa a yaabi, «N keedi makuntanxi nan toxi koore ma, a kuya nongon ya moxoren, a igbo nongon ya fu.» ³ A naxa a fala n be, «Danke sebexi na keedi ma naxan masenxi boxi yire birin. A sebexi mupeti nun mixie nan be, naxee e kalima wule ra, e birin fama ne keride yi boxi ma.» ⁴ Mange Alatala xa masenyi nan ya, «N yi danke rasoma ne mupetie xa banxie kui, a nun mixi naxee e kalima n xili ra konc e fa wule fala. Na danke luma ne e xa banxie kui han a birin kana.»

Laamatunyi solofere nde: Gine na busali kui

⁵ Maleke naxan nu woyenma n na, a naxa makore n na, a fa a fala n be, «A mato naxan na minife yakosi.» ⁶ N naxa a maxorin, «Munse a ra?» A naxa n yaabi, «Busali nan a ra, pama xa fe paaxie na naxan kui.» ⁷ Derakote binye to ba a de ra, a naxa a to gine nde doxoxi a kui. ⁸ Maleke naxa a fala n be, «Fe paaxi misaali nan yi gine ra.» A man naxa gine radin busali kui, a fa a de rakoto derakote binye ra.

⁹ N to n ya rakeli, n naxa gine firin to. Gabutenyi gbongboe daaxie nu na e ma, e

nu na jerefe koore ma. E naxa na busali tongo, e a xanin koore ma. ¹⁰ N naxa maleke maxorin, naxan nu woyenma n na, «E na busali xaninfe minden?» ¹¹ A naxa n yaabi, «E na a xaninfe Babilon boxi nan ma, e banxi tima a be dennaxe, a xa lu naa.»

6

Laamatunyi solomasaxan nde: Soori ragise naani

¹ N man naxa laamatunyi to. Soori ragise naani nu na minife geya firinyie longori ra. Na geyae nu yailanxi yoxui nan na. ² Soe gbeelie nan nu na soori ragise singe bendunfe, soe foorce nan nu na soori ragise firin nde bendunfe, ³ soe fiixee nan nu na soori ragise saxan nde bendunfe, soe makatunxie nan nu na soori ragise naani nde bendunfe. ⁴ N naxa maleke maxorin, naxan nu woyenma n na, «N marigi, munse yee ra?»

⁵ Maleke naxa n yaabi, «Foye naani nan e ra, Dunija Marigi na naxee raminife. ⁶ Soe foorce sigama pamane koola nan ma, soe fiixee sigama pamane sogegorode nan ma, soe makatunxie sigama pamane yirefanyi nan ma.» ⁷ Yi soe senbemaie to nu wama sigafe dunija iperede, maleke nde naxa a fala e be, «Wo siga boxi iperede.» E naxa keli keren na. ⁸ Ala naxa a fala n be a xui itexi ra, «I bara a mato, naxee sigaxi pamane koola ma, e bara n waxonfe raba naa.»

Yosuwe xa mangeya

⁹ Alatala xa masenyi nan ya: ¹⁰ «Xeledayi, Tobiya, nun Yedaya na fa kelife konyiya kui Babilon boxi ma, i xa e xa fangadamae rasuxu. Na loxoe i xa siga Sofoni xa di Yosiya yire ¹¹ na gbeti nun na xema ra. I xa mangeya tonxuma rafala na ra, i fa a doxo serexedube kuntigi Yosuwe xun ma, Yehosadaki xa di. ¹² I xa a fala a be, «Mange Alatala xa masenyi nan ya: Yi mixi naxan xili «Salonyi.» Na salonyi bulama ne, a fa Alatala xa horomobanxi ti. ¹³ A tan nan Alatala xa horomobanxi tima, mangeya tonxuma luma ne a yi, a doxo a xa kibanyi kui, a pama yamari. Serexedube nde fan doxoma ne a xa kibanyi kui. Bojesa lu e firinyi tagi.» ¹⁴ Mangeya tonxuma luma ne Alatala xa horomobanxi kui Helemi, Tobiya, Yedaya, nun Sofoni xa di Heni yi ra.»

¹⁵ «Mixi naxee makuya, nee fama ne Alatala xa horomobanxi tide. Na kui wo a kolonma ne a Mange Alatala nan n xexi wo ma. Na birin fama ne rabade xa wo wo Marigi Alatala xui suxu a fanyi ra.»

7

Sunyi

¹ Dariyusi xa mangeya ꞑe naani nde, Kisilewi kike solomanaani nde, xi naani nde loxoe, Alatala naxa masenyi ti Annabi Sakari be. ² Betelikae nu bara Sareseri nun Regemi Meleki nun e xa mixie xee Alatala maxandide. ³ E man xa Mange Alatala xa serexedubee, naxee nu na horomobanxi kui, a nun namijonmee maxorin, «Muxu lan muxu xa muxu wa xui ramini kike suuli nde ra, muxu xa sunyi suxu alo muxu a rabaxi ꞑe wuyaxie ra ki naxe?»

⁴ Mange Alatala naxa masenyi ti n be yi ki, ⁵ «Nama nun serexedubee maxorin n be, <Wo to nu sunyi suxuma sunnunyi kui na kike suuli ndee nun na kike solofere ndee ꞑe tongo solofere bun ma, wo nu sunma n tan nan be? ⁶ Wo to nu wo degema nun wo wo minma, wo mu a rabaxi wo yete xa be? ⁷ Alatala mu na masenyi mooli ti a xa namijonmee singee saabui xa ra, Darisalamu nun a rabilinyi nu sabatixi bojesa kui temui naxe? Na temui, mixie nu na Negewi nun Sefela boxi ma.»

⁸ Alatala naxa masenyi ti Annabi Sakari be yi ki, ⁹ «Mange Alatala xa masenyi nan ya: <Wo xa kiiti sa tinxinyi kui. Wo xa hinne wo boore ra kinikini kui. ¹⁰ Wo naxa kaape ginnee, kiridie, boxi xonee, nun setaree tooro. Wo naxa nate jaaxi tongo wo boje kui wo booree xa fe ra.» ¹¹ Kono e mu tin na masenyi ra, e naxa e kobe so, e mu e tuli mati na ra. ¹² E bojee naxa xoroxo alo diyaman, e naxa tondi Mange Alatala xa seriyee suxude, a Xaxili Seniyenxi nu bara naxan nasamba namijonmee singee ma. Na nan a ra Mange Alatala naxa xono e ma a belebele ra. ¹³ A to e xili, e naxa tondi a xui suxude. Yakosi, xa e tan bara a xili, a mu e xa maxandi suxuma de.» Mange Alatala xa masenyi nan ya, ¹⁴ «N e rayensen ne sie birin ya ma e mu naxee kolon. E to keli e xa boxi ma, dennaxe nu bara rabejin, mixi yo mu dangima dennaxe, mixi yo mu sigama dennaxe. Boxi fanyi findi gbaloe boxi ra e tan nan saabui ra.»

8

Ala xa laayidi Darisalamu xa fe ra

¹ Mange Alatala xa masenyi nan ya: ² Mange Alatala naxa a masen, «N mu wama n firin nde xon Siyon. N ma jama xa fe xoroxo n ma ki fanyi.» ³ Alatala naxa a masen, «N man fama ne Siyon, n xa lu wo tagi Darisalamu. Darisalamu fama ne xilide <Taa nondila.> Mange Alatala xa geya fama ne xilide <Geya Seniyenxi.»

⁴ Mange Alatala xa masenyi nan ya: «Xemoxie nun pelexeforie man luma ne Darisalamu malan yire, yisuxuwuri suxu e yi e xa simaya xonnakuye xa fe ra. ⁵ Dimedie fan luma ne bere ra taa malandee.»

⁶ Mange Alatala xa masenyi nan ya, «Hali a fa findi terenna ra yi waxati jama donxoe be, Mange Alatala mu noma kaabade na fe ma.»

⁷ Mange Alatala xa masenyi nan ya, «N nan n ma jama rakisima ne jamanee ma naxee kelima sogetede nun sogegorode. ⁸ N e ragbilenma ne Darisalamu. E findima ne n ma jama ra, n fan findi e Marigi Ala ra nondi nun tinxinyi kui.»

⁹ Mange Alatala xa masenyi nan ya, «Wo wo senbe so, wo tan naxee nu bara yi masenyi me namijonmee saabui ra Mange Alatala xa banxi korin temui naxe. Wo wo senbe so alako yi banxi xa jon. ¹⁰ Beenu na wali xa folo, wali sare yo mu nu na waliknee be. Hali ningee mu donse soto e xa wali kui. Wali birin mu nu noma sooneyade, barima n nu bara yaxuija ramini mixie tagi. ¹¹ Kono yakosi n mu yi jama donxoe tooroma alo singe.» Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

¹² «Bojesa luma ne boxi ma. Weni bilie bogima ne, boxi daxamui raminima ne, tune ye fama ne. N na birin soma ne yi jama donxoe yi ra e ke ra. ¹³ Singe Yudaya bonsoe nun Isirayila bonsoe findi ne danke ra sie tagi, kono yakosi, n to wo rakisi, wo findima ne e be saabui ra e barake soto. Wo naxa gaaxu, wo wo senbe so.»

¹⁴ Mange Alatala xa masenyi nan ya, «Wo benbae to n naxono, n naxa nate tongo n xa wo jaxankata. N mu tin gbilende na nate foxo ra. ¹⁵ Kono yakosi n bara nate tongo, n xa fe fanyi raba wo be, Darisalamu nun Yudaya bonsoe. Wo naxa gaaxu. ¹⁶ Wo xa yi masenyi rabatu: Wo xa nondi fala wo boore be, wo xa kiiti sa nondi nun tinxinyi kui. ¹⁷ Naaxuija naxa lu wo boje kui wo booree mabiri. Wo naxa wo kali wule kui, barima na fe mooli mu rafan n ma.» Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁸ Mange Alatala xa masenyi nan ya, ¹⁹ «Mange Alatala naxa a masen wo sunyi naxee suxuma kike naani nde, kike suuli nde, kike solofere nde, nun kike fu nde ra, nee xa findi sali seewe daaxie ra. Nondi nun bojesa xa rafan wo ma.»

²⁰ Mange Alatala xa masenyi nan ya, «Mixi gbege fama ne fade kelife jamanee gbetee ma. ²¹ Mixie luma siga ra yire gbete e sa a fala mennikae be, <Won xee Mange Alatala maxandide, won birin na a ra.> ²² Senbera wuyaxie kelife jamanee

gbetee ma, e fama ne Mange Alatala fende Darisalamu, e a maxandi.»

²³ Mange Alatala xa masenyi nan ya, «Na loxoe jamane gbetee mixi fu fama ne kankande Yuwifi keren ma, e fa a fala a be, «Won birin na a ra, barima muxu bara a kolon Ala na wo fe ma.»»

9

Si gbetee xa kiiti

¹ Alatala bara masenyi xoxoxoe ti Xadaraki xa boxi xa fe ra. Na masenyi bara Damasi taa fan li. Alatala gbe nan adamadi birin na, Isirayila bonsoe fan a gbe.
² Na masenyi bara Xamata taa li, naxan na Damasi naaninyi mabiri. A bara Tire nun Sidon fan li, hali lonnilae nan to e ra.
³ Tire bara taa makantaxi ti, a xa gbeti bara gbo alo meyenyi, a xa xee ma bara gbo alo boora.
⁴ Kono Marigi na birin bama ne a yi, a a xa tete radin baa ma, a fa taa gan.
⁵ Asikalon na na to, a fan luma ne gaaxui kui. Gasa nun Ekiron fan gaaxuma ne, e serenma ne barima e xa xunnakeli bara findi yaagi ra.

Gasa mange faxama ne, mixi yo mu luma Asikalon sonon.
⁶ Si masunbuxi fama ne sabatide Asidodi. «N Filisitakae xa yete igboja ragoroma ne.
⁷ N faxe tife nonna ne menni.»
Nama donxoe fama ne birade muxu Marigi Ala foxo ra.

E sabatima ne Yudaya xabilee ya ma. Ekiron luma ne alo Yebusu.
⁸ «N na n ma banxi kanta ma ne, alako soori gali yo naxa a kana. Naxan fama, naxan dangima, e mu noma sese ra, barima yakosi n jengi saxi a xon ma.»

⁹ Siyonkae, wo xa jalexin. Darisalamukae, wo xa wo xui ite seewe kui.

Wo xa mange na fafe wo yire. A tinxin. A kisixi. A mu a yete igboma, a soma taa kui sofale nan fari, sofale xemema, sofale ginema xa di.

¹⁰ «N soori ragise bama ne Efirami boxi ma, n soee bama ne Darisalamu. Gereso xalie mu luma naa.» A bonesa nan masenma sie be. A xa mangeya xungboma ne yire birin, kelife baa xungbe ma, a sa doxo xure xungbe ra.

¹¹ «N bara wo xa mixi suxuxie xun sara won ma saate xa fe ra

naxan xirixi serexe wuli daaxi ra. E nu na fe xoxoxoe kui, alo mixi naxee ragoroxi kolonyi nde kui, ye mu na naxan kui.
¹² Wo xa gbilen taa makantaxi kui, wo tan geelimani naxee xaxili tixi n na. To n xa a fala wo be, n wo harige ragbilenma ne wo ma, n man fa a xunmasa.
¹³ Yudaya findima ne n ma xali ra. Efirami luma ne alo n ma tanbee. Siyonikae findima ne n ma soorie ra Girekikae xili ma. N ma santidegema nan i ra.»

¹⁴ Alatala a yete makenenma ne e be, a xa tanbe lu alo seyamakonyi. Marigi Alatala sara fema ne, a lu alo turunnaade.
¹⁵ Mange Alatala e makantama ne. E xa geresosee kanari rabama ne, e wuli ifili alo serexedubee naxan xuruse kon naxabama, e fa na wuli kasan serexebade ma.
¹⁶ E Marigi Alatala e rakisima ne na loxoe, alo xuruse demadonyi a xa xurusee kantama ki naxe.
Ala xa pama luma ne alo diyaman naxan yanbama boxi ma.

¹⁷ E tofanma ne, e rayabu. Baloe fanyi segetalae xungboma ne, minse fanyie sungbutunye rayabu.

10

Ala xa hinne

¹ Wo xa Alatala maxandi neme temui. Alatala fama ne tune belebele ra wo be, alako wo xa xee xa fan.

² Kuyee wule falama, sematoee mu nondi toma, e xiyee fasarima wule ra, e xa madundui fufafu na a ra. Na birin bara a niya pama xa loe alo xurusee.

E na toore kui barima xuruse demadonyi mu na e be.

³ N bara xono na xuruse demadonyie ma. N e xa yareratie paxankatama ne. Yudaya luma ne alo Mange Alatala xa xurusee,

a mennima ne e ma. E fama ne binye sotode, alo soori mange xa soe.

⁴ Mixi nde kelima ne Yudaya naxan misaalima game ra banxi tixi naxan fari, naxan misaalima wuri ra kiri banxi xirixi naxan na, naxan misaalima xali geresose ra. Mange birin fatanxi Yudaya bonsoe nan na.

⁵ Yudayakae findima ne senbemaē ra,
naxee e yaxuie maboronma gere kui,
barima Alatala na e fe ma.
E yaxuie xa soe ragimae luma ne yaagi kui.

⁶ «N Yudaya bōnsōe xun nakelima ne,
n Yusufu bōnsōe rakisi,
n e xa taee yailan,
barima n bara kinikini e ma.
E fama ne lude alo n mu e rabepin.
E Marigi Alatala nan n na,
n e xa duba suxuma ne.
⁷ Efirami bōnsōe fan findima ne senbemaē
ra.

E sēwama ne dangife siisilae ra.
E xa die na birin toma ne, e fan p̄lexin.
E birin bōne sēwama ne Alatala xa fe ra.
⁸ N nan n ma pama maxilima ne, n xa e
xun sara,

e xa wuya dangife singe ra.
⁹ Hali n to e rayensenxi sie ya ma,
e e ratuma ne n ma fe ma yire makuye.
E tan nun e xa die kisima ne,
e man fa gbilen e xonyi.
¹⁰ N e rafama ne kelife Misira bōxi ma,
n e malan kelife Asiriya bōxi ma.
N man Galadi nun Liban bōxi fima ne e
ma,

kono e konti dangima ne na birin na.
¹¹ E xa tōre bara lu alo baa mōronyie,
kono Ala na mōronyie ragoroma ne.
Nili xure bara a niya e xa lu konyiya kui,
kono na xure bara xōri.
Asiriya xa yete igbōna goroma ne,
Misira xa mangeya p̄on.
¹² N tan nan e senbe soma,
e fama ne p̄erede n xili ra.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

11

Xuruse demadonyie

¹ Liban bōxi, i xa wuri birin fama ne gande.
² Wo fama ne wade wo xui itexi ra,
barima sipire, sediri, nun konde bilie fama
ne birade.
Basan wondi belebele bara kana.
³ Xuruse demadonyie wama ne,
barima fiili bara kana.
Yetee xaapema ne,
barima Yuruden fōtonyi bara kana.
⁴ N Marigi Alatala a masen ne,
«Wo xa xurusee de madon,
naxee fama faxade.
⁵ Mixi naxee e sarama
e fama ne e kon naxabade kinikinitarepa
kui.

Naxee e matima e a falama ne,
<Ala tantu.
N bara banna.>
Xuruse demadonyie mu kinikinima e ma.»
⁶ Alatala xa masenyi nan ya:

«N fan mu kinikinima yi pama ma.
N bara e birin lu e boore yi ra,
e xa mange yi ra,
alako pama xa paxankata.
N mu mixi yo ratangama na ma.»

⁷ Na kui n naxa xurusee tōrōxi de
madon, naxee nu lanxi e xa faha. N
naxa yisuxuwuri firin tongo. N naxa
keren xili sa «Hinne,» boore «Lanyi.» N
naxa xurusee de madon. ⁸ N naxa xuruse
demadonyi saxan keru kike keru bun,
barima e mu rafanxi n ma sōnōn, n fan mu
rafanxi e ma. ⁹ N naxa a fala xurusee be,
«N mu wo de madonna sōnōn. Naxan lan
a xa faha, a xa faha. Naxan lan a xa siga, a
xa siga. Naxan lan a xa lu be, a xa a boore
faha.» ¹⁰ N naxa n ma yisuxuwuri tongo
naxan xili «Hinne,» n naxa a igira. Na
misaalixi saate nan na naxan xirixi n tan
nun sie birin tagi. Na saate bara kana. ¹¹ N
to na kana xurusee tōrōxi ya xōri, e naxa
a kolon n nu bara Alatala xa masenyi fala.
¹² N naxa a fala e be, «Xa a wo kenēn, wo
n ma wali sare fi n ma, xa na mu a ra wo
a lu na.» E naxa kōbiri kole tongo saxan fi
n ma wali sare ra. ¹³ Alatala naxa a fala n
be, «Xa e n ma wali tide toma na ki ne, a
sare mu gbo, a wole. Feje yailanma xa na
tongo.» N naxa na kōbiri kole tongo saxan
tongo, n naxa e wole Alatala xa banxi kui
mixi nde be naxan feje yailanma. ¹⁴ Na
dangi xanbi, n naxa n ma yisuxuwuri igira
naxan nu xili «Lanyi,» barima lanyi mu na
Yudaya nun Isirayila tagi sōnōn.

¹⁵ Alatala naxa a fala n be, «I man xa
xuruse demadonyi xaxilitare xa walisee
tongo. ¹⁶ N xuruse demadonyi rakelima
ne yi bōxi ma naxan mu a pengi sama
xurusee xōn ma. Xa xuruse keru bara
lōe, a mu sigama a fende. Xa keru bara
maxōnō, a mu a dandanma. Xa keru bara
xungbo folo, a a sube birin donma ne han
a a tore li.»

¹⁷ «Naxankate na xuruse demadonyi paxaxi
be,
naxan xurusee rabepinma.
Santidegema xa a belexe sege,
a xa a ya sōxō.
A belexe naxa nō fefe ra,
a ya naxa fe yo to.»

12

Yudaya xa xunnakeli

¹ Alatala bara masenyi xōrōxōe ti Isirayila
xa fe ra.
Alatala xa masenyi nan ya,
naxan koore nun bōxi daaxi,
naxan xaxili so adamadi yi ra:

² «N fe xungbe rabama ne Darisalamu be, dunjina sie tagi.

Mixi na fa Darisalamu gere, na kaabanako rabama ne Yudaya be.

³ Na loxoe, n Darisalamu findima ne geme binye ra si birin be.

Naxan katama na itefe ra, na kanyi maxonoma ne.

Dunjina si birin malanma ne a xili ma.»

⁴ Alatala xa masenyi nan ya:

«Na loxoe, n soori nun a xa soe radaxuma ne.

N nee findi donxui ra.

N Yudaya bonsoe matoma ne, n nan n jengi sa e xon ma.

⁵ Yudaya mangee a falama ne e boje kui, <Darisalamukae senbe gboxi

& Marigi Alatala nan saabui ra.>

⁶ Na loxoe, n Yudaya mangee luma ne alo te wolenxi yege xora,

xa na mu alo te na din sexe ra.

E fama ne si birin halakide naxan na e rabilinyi.

Darisalamu mu kanama.

⁷ Alatala Yudaya taae nan singe rakisima, alako Dawuda xabile nun Darisalamukae xa binye naxa dangi Yudaya mixie ra.

⁸ Na loxoe, Alatala Darisalamukae makan-tama ne.

Ala a niyama ne mixi taganxi xa Dawuda senbe soto.

Dawuda xabile senbe gboma ne Ala saabui ra.

Alatala xa maleke a jere ma ne e ya ra.

⁹ Na loxoe, n si birin halakima ne naxee Darisalamu gere ma.

¹⁰ N hinne nun kinikini luma ne

Dawuda xabile nun Darisalamukae xaxili ma.

E fama ne e ya rafindide n ma, e n tan naxan soxoxi.

E sunnunma ne n ma fe ra, alo mixi naxan xa di singe bara faxa.

E e wa xui raminima na ki ne.

¹¹ Na loxoe, sunnunyi gboma ne Darisalamu,

alo Hadada Rimon sunnunxi Megido gulunba kui ki naxe.

¹² Nama birin sunnunma ne xabile ki ma. Dawuda xabile luma ne a xati ma.

Natan xabile fan luma ne a xati ma.

Xemee nun ginee mu sunnunma yire keren.

¹³ Lewi xabile luma ne a xati ma.

Simeyi xabile luma ne a xati ma.

Xemee nun ginee mu sunnunma yire keren.

¹⁴ Xabile birin luma ne a xati ma.»

13

Nama seniyenxi

¹ Na loxoe, dulonyi minima ne naxan noma Dawuda xabile nun Darisalamukae

yunubi bade.

² Mange Alatala xa masenyi nan ya:

«Na loxoe, n kuyee xili bama ne wo de kui, wo nesmu e ma.

N e xa namijonmee nun e xa seniyentareja kerima ne.

³ Xa mixi nde suusama namijonmee masenyi tide,

a nga nun a baba naxan a barixi e a falama a be,

<I xa faxa, barima i bara wule fala Alatala xili ra.>

A nga nun a baba naxan a barixi,

e a soxoma ne na masenyi xa fe ra.

⁴ Na loxoe, namijonmee birin yaagima ne e xa masenyie xa fe ra.

E mu namijonmee dugi ragoroma e ma sonon

alako e xa mixi madaxu.

⁵ E birin a falama ne,

<Namijonmee mu n na.

Kabi n dimedi temui n xe nan tun safe.>

⁶ Konon e a maxorinma ne,

<Munse na yi nari ra i belexee ma?>

A e yaabima ne:

<N xanuntenyi nan n maxonoxi.>»

⁷ «Santidegema, keli n ma xuruse demadonyi xili ma,

keli mixi xili ma naxan na n seeti ma.»

Mange Alatala xa masenyi nan ya:

«Santidegema, xuruse demadonyi faxa, yexeee rayensen ye.

N fama ne yexeyogee paxankatade.»

⁸ Alatala xa masenyi nan ya:

«Nama doxo firin faxama ne,

konon a doxo saxan nde baloma ne.

⁹ N na doxo saxan nde sama ne te i,

n e raxunu alo gbeti.

N xa e mato alo xee ma.

A na n maxandi, n a xa duba suxuma ne.

N fama ne a masende, <N ma jama nan ya,>

a fan a masen, <Alatala nan muxu Marigi Ala ra.>»

14

Alatala fa loxoe

¹ Alatala xa loxoe fafe.

Wo yaxuie wo harige itaxunma ne e boore ma wo ya xori.

² N si birin malanma ne Darisalamu gere xili ma.

E soma ne taa kui, e banxi kana, e dutun ginee ma.

E jama seeti xaninma ne konyiya kui, e boore seeti lu taa kui.

³ Alatala kelima ne a sa na sie gere a gere ki ma.

⁴ Na loxoε Ala tima ne Oliwi geya fari, naxan na Darisalamu ya ra sogetede mabiri.

Oliwi geya ibooma ne a tagi, kelife sogetede han sogegorode. Gulunba luma ne geya firin tagi, keren na koola ma, keren na yirefanyi ma.

⁵ Na temui wo wo gima ne gulunba kui n ma geyae tagi han Aseli. Wo wo gima ne alo wo wo gixi boxi xa serenyi ya ra ki naxe,

Yudaya mange Yusiya xa waxati. Na temui n Marigi Alatala fama ne, a nun a xa seniyeɛtɔεε ra.

⁶ Na loxoε, naiyalanyi mu luma dunija ma, yanbasee xunuma ne.

⁷ Yanyi nun koε mu na na loxoε. Alatala nan na loxoε mooli kolon. Kono nummare temui naiyalanma ne.

⁸ Na loxoε, kisi ye minima ne Darisalamu, seeti te sogetede baa mabiri, seeti goro sogegorode baa mabiri. A minima ne soge fure nun jeme temui.

⁹ Alatala nan findima dunija birin mange ra.

Na loxoε, Alatala nan keren fama batude, a xili nan gbansan falama.

¹⁰ Darisalamu boxi rabilinyi birin findima ne mere ra, kelife Geba, sa doxo Rimon na, Darisalamu yirefanyi ma.

Darisalamu xa fe itema ne, a xa noε fa yensen ye

kelife Bunyamin naade ma, sa doxo naade singe ra,

han tunxui naade, han Xananeli kooore banxi,

han mange xa weni yailande.

¹¹ Mixie sabatima ne taa kui, e mu halakima sonon.

Darisalamu luma ne bojesa kui.

¹² Alatala fama ne fure jaaxi sinde sie ma naxee Darisalamu gerexi.

E fate kiri birin boroma ne beenu e xa faxes.

E yae boroma ne e ya yili kui, e nenyi boroma ne e de kui.

¹³ Na loxoε, Alatala mixie ya isoma ne, e e boore suxu, e e boore bonbo.

¹⁴ Yudayakae gere tima ne Darisalamu.

E naafuli bama ne sie yi ra naxee na e rabilinyi,

xexema, gbeti, nun dugi gbegbe.

¹⁵ Na fure jaaxi mooli nde fan sinma ne xuruse birin ma:

soee, sofalee, joxomee.

¹⁶ Darisalamu yaxui naxee mu faxaxi na kui,

nee luma ne te ra ne birin Mange Alatala batude,

e xa Bage Ti Sali raba na.

¹⁷ Xa dunija xabile nde tondi sigade Darisalamu

Mange Alatala batude, tune mu sinma e xa boxi ma.

¹⁸ Xa Misira xabile nde tondi sigade, tune mu goroma menni.

Alatala xa fure jaaxi nan na ki, a naxan nagoro sie ma, naxee tondixi sigade Bage Ti Sali rabade.

¹⁹ Alatala Misira nun si birin jaxankatama na ki ne, naxee tondi sigade Bage Ti Sali rabade.

²⁰ Na loxoε, birin findima Alatala gbe nan na.

A fama ne sebede tolonnye ma naxee gbakuxi soee ra,

«Alatala gbe.»

Tunde naxee sube gbansan jinma

Alatala xa horomobanxi kui, nee seniyeɛnma ne alo yirabasee naxee rawalima serexebade seeti ma.

²¹ Tunde birin naxee na Darisalamu nun Yudaya,

nee birin seniyeɛnma ne, nee birin findima ne Mange Alatala gbe ra.

Mixi birin naxee fama serexe bade, nee fama ne tunde ndee ra alako e xa kuri so.

Na loxoε, Kanaan kaafiri yo mu soma Mange Alatala xa banxi kui.

Annabi Malaki xa Kitaabui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Malaki yi kitaabui nan sebexi Isirayilakae ma temui dangixi. E to gbilen Isirayila boxi ma, kelife yire makuye Ala e jaxankataxi dennaxe e xa yunubie xa fe ra, namijonmee naxa kawandi ti e be. E naxa limaniya, e naxa Darisalamu ti a nun e xa horomobanxi.

Na xanbi, e man bara bira yunubi fe foxo ra. Alatala naxa e yaabi Annabi Malaki xa kitaabui saabui ra. A naxa ratu e ma alo a e xanuxi ki naxe dangife si birin na, konon e mu na kolon a be. Ala naxa e xa yunubi masen e be keren keren yi ra. E nu darixi serexe paaxi ba ra Ala be. E mu nu wama farile fife Ala ma. E nu setaree tooro, e man nu fa yene raba. Awa, na birin kui Alatala naxa a xa nate tongoxi masen e be. A naxe e fama ne jaxankate sotode xa e mu gbilen yunubi rabafe foxo ra. A man naxe, mixi naxan gaaxuma a ya ra, na fama ne ratangade Ala xa xera saabui ra naxan nu na fafe.

Yi kitaabui xaxili belebele masenma to mixie be. Yunubi mu rafan Ala ma feo. Xa mixi birama kira paaxi foxo ra, e Ala xa jaxankate sotoma ne. Konon xa mixi gaaxuma Ala ya ra, Alatala yete yati nan e rakisima. Amina.

Annabi Malaki xa Kitaabui

Alatala xa woyenyi xoroaxe

¹ Alatala xa woyenyi xoroaxe Isirayilakae be Annabi Malaki saabui ra: ² Alatala xa masenyi nan ya, «N bara wo xanu, konon wo maxorinyi tima n ma, <Ala, muxu xa marafanyi na minden?>» Ala naxe, «Yaxuba taara xa mu lanxi Esayu ma? Yaxuba tan a rafan n tan Ala ma, ³ konon bara Esayu tan napaaxu. N bara a xa boxi geya yire mafindi gbengberen yire ra. N bara a ke so wulai baree yi ra naxee na gbengberenyi ma. ⁴ Xa Edonkae, naxee kelixi Esayu bonsoe, a fala, <Won bara gbaloe soto, konon won na yailanma,> Mange Alatala e yaabima ne, <Xa wo banxi ti, n na rabirama ne.> E xili fama ne falade, <Naaxuna boxi.> E a falama ne nama na a ra Alatala xonoxi naxan ma temui birin. ⁵ Wo yae fama ne a tode. Wo yete yati a falama ne, <Alatala xa mangeya senbe gbo dunija birin, hali Isirayila boxi fari ma.>»

Marigi batui naxan xonxi

⁶ «Di tan a baba binyama ne, konyi fan a marigi binya. Xa n tan nan na wo baba ra, n ma binye na minden? Xa n tan nan na wo marigi ra, n ma binye na minden? N tan wo xa Mange Alatala, n xa a fala wo be, wo na n xili yelebufe. Konon wo n maxorinfe, <Muxu i xili yelebuxi di?> ⁷ Wo na n xili yelebufe wo xa serexe seniyentaree nan na wo naxee sama n ma serexebade fari. Wo man n maxorinma, <Muxu faxi serexe seniyentare mundun na?> N xa a fala wo be, wo bara n ma serexebade xa fe yelevu. ⁸ Wo na xuruse donxui ba serexe ra, na fan? Wo na fa xuruse mabenxi ra, xa na mu xuruse furaxi ra, na fan? Xa wo bara na serexe mooli so wo xa mange yi ra, a jalexinma ne wo ra? A wo rasenema ne a fanyi ra? Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁹ «Xa wo Ala makula na serexe mooli ra, a hinnema wo ra, a wo rasenema a fanyi ra? Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹⁰ «A lanma mixi nde wo ya ma a xa n ma horomobanxi naade balan, alako wo naxa te radexe n ma serexebade fari fufafu. Wo xa fe mu rafan n ma. N tan Mange Alatala, n xa a fala wo be a n mu wama wo xa serexe xon, n mu a tongoma! Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹¹ «Kelife sogetede, sigafe han sogegorode n xili xungbo si birin tagi. Yire birin, e fama ne surayi gande n xili ra, e fa serexe seniyenxi ra n ma binye xa fe ra. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹² «Konon wo tan n xili yelebuma. Wo nu fa a fala, <Marigi xa serexebade mu seniyenxi, serexe naxan bama menni a mu fan.> ¹³ Wo wo xunyi suxuma, wo nu fa xonxo, <Taganyi mundun yi ki!> N tan Mange Alatala, n xa a fala wo be, n mu fama wo xa xuruse maxonoxi, wo xa xuruse mabenxi, nun wo xa xuruse furaxi tongode n ma serexebade sonon. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹⁴ «Danke na mixi korintexi be yexee kontonyi na naxan xa goore ya ma, konon a fa xuruse maxonoxi tan ba serexe ra a xa marakali rakamalife ra. Mange xungbe na n na, naxan xili magaaxu si birin tagi. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

2

Serexedubee rakoroxise

¹ «Yakosi, serexedubee, wo xa wo tuli mati. ² Xa wo mu wo tuli mati n na, xa wo mu janige tongo n xili binyafe ma, n tan Mange Alatala wo dankama ne. N wo xa dube mafindima ne danke ra. N bara wo xa duba kana barima n ma binye mu na wo janige ma. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

³ «Wo a toma ne! N wo bonsoe paxankatama ne. Wo xuruse naxee bama serexe ra, n e gbi kasanma ne wo yatagi. Wo nun na yaagi nan sigama. ⁴ N tan Mange Alatala bara yi woyenyi xoxoxoe fala wo be alako n ma saate, n naxan tongoxi wo benba Lewi be, a naxa kana sonon. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁵ «N naxa saate tongo a be. N naxa simaya nun bojesa fi a ma, alako a xa gaaxu n ya ra. Na temui a bara gaaxu n ya ra, a bara seren n xili ra. ⁶ N ma seriye yati nu na a de kui, maifui yo mu nu na a boje kui. A bira ne n foxo ra bojesa nun tinxinyi kui, a mixie ragbilen kira jaaaxi foxo ra. ⁷ Serexedube de lonni nan nagatama. Ala xa seriye minima ne a de i, barima Mange Alatala xa xera nan na a ra.»

⁸ «Kono wo tan, wo bara gbilen Ala xa kira foxo ra. Wo bara mixi wuyaxi ramini na kira ra wo xa xaranyi ra. N tan Mange Alatala naxe wo bara Lewi xa saate kana. Mange Alatala xa masenyi nan na ki. ⁹ N wo rayaagima ne, n wo xa fe magoro jama ya xori, barima wo mu n ma kira kolon. Wo bara mixi rafisa e boore be wo xa kiiti kui.»

Seriye tongoxi futi xa fe ra

¹⁰ Annabi Malaki naxe, won birin baba keren xa mu a ra? Ala keren xa mu won birin daaxi? Munfe ra won won boore yanfama? Munfe ra won bara won benba xa saate kana? ¹¹ Yudayakae naxa Ala yanfa, barima fe jaaaxi bara raba Isirayila nun Darisalamu boxi ma. Yudaya bara Alatala batude yelebu naxan nafan a ma. A bara kuye batui xa di gine doxo. ¹² Alatala na xeme mooli, nun a xa die, a nun a xa denbaya birin kerima ne Yaxuba xa kiri banxi kui. A na xeme mooli kerima ne, a nun a serexe naxan bama Mange Alatala be.

¹³ Na xanbi, wo tan wo ya ye gbegebe ramini Alatala xa serexebade, barima wo naxe a mu wo xa serexe tongoma, a mu wama a xon sonon. ¹⁴ Wo n maxorinma «Munfe ra?» N a falama wo be. Wo gine naxan sugandi wo fonike temui, wo naxan xa futi xiri Alatala xa seederoxoya kui, wo bara na gine yanfa. ¹⁵ Alatala xa mu adama daaxi, a a nii raso a fate? Adama mu die fenma xe Ala naxee ragirima a ma? Wo meeni wo nii ma, wo naxa wo xa gine yanfa, wo naxan soto wo fonike temui. ¹⁶ Isirayila Marigi Alatala naxe, meefe i xa gine ra, nun gere tife, fee nan e ra n naxee xonxi. Wo meeni wo nii ma, wo naxa findi yanfante mixie ra.

Alatala xa kiiti

¹⁷ Wo bara Alatala ratagan wo xa woyenyi ra, kono wo fa maxorinyi tife, «Muxu a rataganxi di?» N xa wo yaabi. Wo a rataganxi a falafe ra, «Fe kobi rabama nan nafan Alatala ma, a na mixi mooli nan fenma.» Wo man a rataganxi a falafe ra, «Ala kiitisa na minden?»

3

Ala xa kiiti

¹ «Wo wo ya ti, n fama ne n ma xera xede naxan kira yailanma n be. Wo Marigi, wo naxan fenfe, a fama ne sode a xa horomobanxi kui keren na. Saate xera, wo wama naxan xon, a na fafe. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

² «A na fa, nde noma suusade a ra? Nde noma tide a ya i? Barima a luma ne alo xabure te naxan se raxunuma. A luma ne alo xosi base dugi xae naxan nawalima. ³ A fama ne gbeti raxunude, a a gbi ba. A Lewi xa die raseniycnma ne. A e raxunuma ne alo xema a nun gbeti, a e gbi ba. E xa findi serexedubee ra Alatala be naxee serexe bama tinxinyi kui.»

⁴ «Na temui, Yudaya nun Darisalamu xa serexe rafanma ne Alatala ma alo temui dangixi, alo waxati fori. ⁵ N fama ne wo xa kiiti sade. N kiiti sama ne keren na mandurulae, yenelae, wule false, nun mixi kobie ma naxee walike sare donma, naxee kaape ginee, kiridie, nun xopee tooroma. N kiiti sama ne mixie ma naxee mu gaaxuma n ya ra. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁶ «N to findixi Alatala nan na, naxan mu a xui masarama, wo tan Yaxuba xa die tan mu faha. ⁷ Kabi wo benbae xa temui, wo bara n ma seriye kana, wo bara a matandi. Yakosi, wo xa gbilen n ma, n fan gbilenma ne wo yire. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

«Kono wo na n maxorinfe, «Muxu xa gbilen i ma di?» ⁸ N fan xa wo maxorin. Adamadi noma a Marigi Ala mupade? Kono wo tan yati bara n mupa. Wo nu fa n maxorin, «Muxu bara munse mupa i ma?» N xa wo yaabi. Wo bara n ma farilee nun n ma serexee mupa. ⁹ N bara wo bonsoe birin danka na mupe xa fe ra. ¹⁰ Wo xa fa farile birin na Ala xa banxi, farile ragatade, alako baloe xa lu n ma banxi kui. Wo xa n tan Mange Alatala mato, xa n mu fama barake gbegebe ragorode wo ma kelife koore naxan dangi wo xa se ragatadee ra. ¹¹ N nimasee faxama ne naxee wo xa xee nun wo xa weni bilie kanama. Mange Alatala xa masenyi nan na ki. ¹² Na temui si birin fama ne wo xa boxi xili falade jlelexin boxi, barima barake na wo xonyi. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹³ Alatala naxe, «Wo bara woyenyi xoxoxe fala n be, konɔ wo n maxorinfe, <Muxu bara woyenyi xoxoxe mundun fala i be?> ¹⁴ N xa wo yaabi. Wo naxe, <Geeni yo mu na Ala xa batui kui. Muxu bara a xa seriyɛ suxu, muxu bara tɔɔɔ a xa fe ra, konɔ muxu geeni mundun sotoxi Mange Alatala ra? ¹⁵ Muxu tan be, mixi naxan a yete itema, a jɛlexinma ne, mixi kobi nan geenima, Ala matandila mu jaxankatama.»»

¹⁶ Na woyenyi xanbi, mixi naxan nu gaaxuma Ala ya ra, e bara lu yire keren, e woyen e boore ra. Alatala bara e xui mɛ a fanyi ra. Na Ala yaragaaxuie xili bara sebe sebɛli nde ra Ala ya i, barima e nu bara Alatala xili binya. ¹⁷ Mange Alatala naxe, «Nee findixi n ma pama yati yati nan na. N e ratangama nɛ kiiti sa loxɔɛ alo baba naxan kinikinima a xa di fanyi ma. ¹⁸ Na kui wo man fama nɛ mixi kobi nun mixi fanyi tagi rasa kolonde, Ala batulae nun Ala matandilae.»

¹⁹ «Na loxɔɛ fama nɛ. Ala fama nɛ tɛ belebele ra yete igboe nun mixi kobie bɛ. A e ganma nɛ alo sɛxɛ. Mange Alatala xa masenyi nan na ki. E xa fe sese mu luma naa. ²⁰ Konɔ wo tan naxee gaaxuma n xili ya ra, n yalanyi rafama wo ma alo soge yalanyi naxan naminima geesege. Wo birama nɛ Ala foxɔ ra jɛlexinyi kui alo ninge yore naxan birama jooge neene foxɔ ra. ²¹ Wo mixi jaaxuie maboronma nɛ alo xube naxan luma wo sanyi bun ma. N na na loxɔɛ rafalafe wo bɛ. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

²² «Wo xa ratu n ma konyi Munsa xa seriyɛ ma, n yaamarie naxee fixi a ma Xorebe geya fari Isirayilakae birin bɛ. ²³ N fama nɛ Annabi Eliya xɛɛde wo ma, beenu Alatala xa loxɔɛ belebele magaaxuxi xa fa. ²⁴ A babae nun e xa die dɛ rafaɲma nɛ, xa na mu a ra, n fa wo xa boxi halakide.»

Inyila Isa
Annabi Matiyu naxan
seβexi
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra

Kitaabui naxan xili «Inyila Isa,» a doxo naani na a ra. Namiponme naani nan taruxuie seβe Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra naxee lanxi Inyila Isa nan ma. E xili ne Matiyu, Maraki, Luki, nun Yaya.

Isa keli xanbi duniya, Annabi Matiyu naxa yi Kitaabui seβe, a xa Isa xa duniyeigiri birin masen alako mixie xa a kolon, a Isa findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na. A a seβe Gireki xui ne, konɔ muxu bara a madangi Soso xui alako Sosoe fan xa no a fahaamude.

Isa xa kaabanako ghegbe seβexi yi Kitaabui kui alako mixie xa a senbe kolon, Ala senbe naxan fixi a ma. A furemae rayalan ne, a pinne ragbilen mixie foxo ra. Annabi Matiyu bara wa mixie xa Isa xa kawandie fan kolon. Isa to mixie xaran Ala xa masenyi ra, e naxa a kolon, a a nondi yati yati nan masenna. A donxoε ra, yi Kitaabui Isa faxa ki nan dentεge sama nun a keli ki faxe ma.

Na birin noma fahaamui fide won ma, won xa a kolon nde na Isa ra. Won lonni naxan sotoma yi Kitaabui kui, a noma won malide won ma duniyeigiri kui, a man noma won malide aligiyama. Ala xa a lu won xaxili ma. Amina.

Inyila Isa
Annabi Matiyu naxan
seβexi

Isa benbae
(Luki 3:23-38)

¹ Isa, Ala xa Mixi Sugandixi naxan fatan Dawuda nun Iburahima bonsoε ra, a benbae xilie nan yi ki:

² Iburahima naxa Isiyaga soto. Isiyaga naxa Yaxuba soto.

Yaxuba naxa Yuda nun a taarae nun a xunyae soto.

³ Yuda naxa Peresi nun Sera soto, Tamari xa die.

Peresi naxa Xesiron soto. Xesiron naxa Arami soto.

⁴ Arami naxa Aminadabo soto. Aminadabo naxa Naxason soto.

⁵ Salimon naxa Boosu soto, Raxabi xa di. Boosu naxa Obedo soto, Ruti xa di.

⁶ Obedo naxa Yisayi soto. Yisayi naxa Dawuda soto.

Mange Dawuda naxa Sulemani soto. Uriya xa gine saabui ra.

⁷ Sulemani naxa Robowami soto. Robowami naxa Abiya soto.

Abiya naxa Asa soto.

⁸ Asa naxa Yehosafati soto.

Yehosafati naxa Yehorami soto.

Yehorami naxa Yusiya soto.

⁹ Yusiya naxa Yotami soto.

Yotami naxa Axasi soto.

Axasi naxa Xesekiya soto.

¹⁰ Xesekiya naxa Manasi soto.

Manasi naxa Amon soto.

Amon naxa Yosiya soto.

¹¹ Yosiya naxa Yekoniya nun a xunyae soto, Isirayilakae xaninxi Babilon temui naxe.

¹² E to siga Babilon, Yekoniya naxa Salatiyeli soto.

Salatiyeli naxa Sorobabeli soto.

¹³ Sorobabeli naxa Abiyudi soto.

Abiyudi naxa Eliyakimi soto.

Eliyakimi naxa Asoro soto.

¹⁴ Asoro naxa Sadoki soto.

Sadoki naxa Aximi soto.

Aximi naxa Eliyudi soto.

¹⁵ Eliyudi naxa Eleyasari soto.

Eleyasari naxa Matan soto.

Matan naxa Yaxuba soto.

¹⁶ Yaxuba naxa Yusufu soto.

Yusufu naxa Mariyama doxo.

Mariyama nan findi Isa nga ra, naxan xili Ala xa Mixi Sugandixi.

¹⁷ A birin nalanxi benba doxo fu nun naani, keli Iburahima ma sa doxo Dawuda ra. A birin nalanxi benba doxo fu nun naani, keli Dawuda ma, han Isirayilakae siga temui naxe Babilon. A birin nalanxi benba doxo fu nun naani, keli Isirayilakae siga temui ma Babilon, han a sa doxo Ala xa Mixi Sugandixi xa waxati ra.

Isa bari ki naxe
(Luki 1:26-38, 2:1-7)

¹⁸ Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa bari raba yi ki ne: Yusufu nu bara Isa nga Mariyama xa kote doxo, konɔ beenun e xa kafu, Mariyama naxa teεge Ala Xaxili Seniyenxi xa kaabanako saabui ra. ¹⁹ A xa moeri Yusufu to findixi tinxintεε ra, a mu nu waxi Mariyama xili kanafe. A naxa nate tongo e xa fatan gundofoxona kui. ²⁰ A nu a mapoxunma na fe ma temui naxe, Marigi xa maleke nde naxa mini a ma xiye kui, a a masen a be, «Yusufu, i tan naxan kelixi Dawuda bonsoε, i naxa gaaxu i xa gine Mariyama futife ra, barima a teεgexi di naxan ma, a fatanxi Ala Xaxili Seniyenxi xa kaabanako nan na. ²¹ Mariyama fama di xeme nan baride. I xa a xili sa Isa,

barima a tan nan fama a xa jama rakiside e xa yunubie ma.»

²² Na birin naba ne alako Marigi naxan masen namijonme saabui ra, a xa kamali alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe,

²³ «Ginedimedi teegema ne, a di xeme bari. E a xili falama ne Emanuweli.»

Na nan na ki, «Ala na won ya ma.»

²⁴ Yusufu to xunu, a naxa Marigi xa maleke xa yaamari rabatu, a a xa gine xa futi xiri. ²⁵ Konɔ a mu a kolon gine ra han Mariyama xa di xeme bari xanbi. A naxa na di xili sa Isa.

2

Karamɔxɔe Isa binyafe

¹ Isa bari Beteleemu taa nan kui, Yudaya boxi ma, mange Herode xa pamane. Na waxati, karamɔxɔ ndee naxa fa Darisalamu keli sogetede biri ra, ² e naxa maxorinyi ti, e naxe, «Yuwifie xa mange naxan baxi baride, a na minden? Muxu faxi ne muxu xa fa suyidi a be, barima muxu bara a xa tunbui to sogetede biri.»

³ Mange Herode to na fe me, a tan nun Darisalamuka birin naxa kontofili.

⁴ A naxa serexedube kuntigie nun seriye karamɔxɔe malan, a xa e maxorin Ala xa Mixi Sugandixi barima dennaxe. ⁵ E naxa a yaabi, «A barima Beteleemu taa nan kui, Yudaya boxi ma, barima namijonme a sebexi,

⁶ «I tan Beteleemu, naxan na Yudaya boxi ma,

i tide mu xurun Yudaya taa xungbee ya ma,

barima mange fama kelide i tan Beteleemu ne,

naxan n ma Isirayila jama rapereama, alo xuruse demadonyi xurusee rapereama ki naxe.»»

⁷ Na kui, Herode naxa na karamɔxɔe xili gundo ra, a e maxorin tunbui minixi waxati naxan ma. ⁸ Na dangi xanbi, a naxa e xee Beteleemu yi xeraya ra, «Wo siga, wo xa sa wakili yi diyore fenfe ra. Wo na a to, wo xa fa n nakolon alako n fan xa sa suyidi a be.»

⁹ Karamɔxɔe to ge mange xui ramede, e naxa siga. E man naxa tunbui to, e sa naxan to sogetede biri ra. Tunbui naxa jere e ya ra han a naxa ti diyore yire xun ma. ¹⁰ E to tunbui to, e naxa seewa ki fanyi ra. ¹¹ E naxa so banxi kui, e naxa diyore to a nga Mariyama yi ra. E naxa e magoro boxi, e suyidi diyore be. Na temui, e naxa sanbasee ramini e xa kote kui, e xema, surayi fanyi, nun miri labunde fi diyore ma. ¹² Na dangi xanbi, Ala to nu bara e rakolon xiye kui a a mu lanma e xa gbilen

Herode yire, e naxa gbilen e xa boxi ma kira gbete ra.

Isa xaninfe Misira

¹³ Karamɔxɔe siga xanbi, Marigi xa maleke naxa mini Yusufu ma xiye kui, a a masen a be, «Keli. Diyore nun a nga xanin Misira boxi ma. Wo xa lu menni han n woyenma i be temui naxe, barima Herode diyore fenma ne alako a xa a faxesa.»

¹⁴ Yusufu naxa keli koe ra, a diyore nun a nga xanin Misira. ¹⁵ E naxa lu menni han Herode naxa faxesa, alako Marigi naxan masen namijonme saabui ra, a xa kamali, «N bara n ma di xili, a xa keli Misira.»

Herode diyoree faxafe

¹⁶ Herode to a kolon a karamɔxɔe bara a madaxu, a boje naxa te a paaxi ra. A naxa yaamari fi, di xeme birin xa faxesa Beteleemu nun a rabilinyi birin, naxee mu nu je saxan soto sinden. A na nate tongo na karamɔxɔe xa tunbui to temui nan ma. ¹⁷ Na kui, Annabi Yereimi xa masenyi naxa kamali,

¹⁸ «Xui nde bara me Rama, wa xui nun sunnunyi gbege na a ra.

Raxele wama a xa die nan ma fe ra, a mu tinxi mixi yo xa a madundu barima die mu a be sonon dunije.»

Isa nun a barimixie gbilenfe

¹⁹ Herode to faxesa, Marigi xa maleke naxa mini Yusufu ma xiye kui Misira boxi ma.

²⁰ A naxa a masen a be, «Keli, diyore nun a nga tongo, i xa gbilen e ra Isirayila boxi ma, barima naxee nu waxi diyore faxafe, e bara faxesa.» ²¹ Yusufu naxa keli, a naxa diyore nun a nga tongo, e gbilen Isirayila boxi ma. ²² Konɔ Yusufu to a me a Araxelusi nan findixi Yudaya mange ra a baba Herode joxoe ra, a naxa gaaxu sode naa. Ala to woyen a ra xiye kui, a naxa siga Galile boxi ma, ²³ a sa sabati Nasareti. Na raba ne alako namijonmee xa masenyi xa kamali, naxan a masenxi, «A xili falama ne, «Nasaretika.»»

3

Annabi Yaya kawandi tife

(Maraki 1:2-11, Luki 3:1-22, Yaya 1:19-34)

¹ Na waxati Annabi Yaya Xunxa naxa kawandi ti folo Yudaya gbengberen yire.

² A nu a masen, «Wo tuubi, barima Ala xa mangeya niini bara makore.» ³ Annabi Esayi nu Annabi Yaya nan ma fe falafe, a to a masen, «Mixi nde a xui itema gbengberen yire, «Wo kira yailan Marigi be, wo kirae matinxin a ya ra.»»

⁴ Ɔɔxɔme xabe donma nan nu ragoroxi Yaya ma, beleti kiri daaxi nu xirixi a tagi. A nu baloma katoe nun wula kumi nan na. ⁵ Darisalamukae, Yudayakae, nun mixi naxee birin nu sabatixi Yuruden xure rabillinyi, e nu sigama a yire. ⁶ E nu e xa yunubie masenma kene ma, Yaya fan nu e xunxama Yuruden xure xɔɔra Ala xa fe ra. ⁷ Kɔnɔ Annabi Yaya to Farisenie nun Saduseni gbege to fa ra e xa e xunxa ye xɔɔra, a naxa a masen e be, «Wo tan bɔximase bɔnsɔe! Nde wo rakolonxi wo xa wo gi Ala xa xɔne ma naxan na fafe? ⁸ Wo xa fe fanyi nan naba naxan a masenma a wo bara tuubi. ⁹ Wo naxa a fala wo yete ma, «Ibrahimama nan na muxu benba ra,» barima Ala noma yi gemee mafindide Ibrahimama xa die ra. ¹⁰ Beera nan na wurie sanke ma a xa e bilie sege. Wuri naxan yo mu bogi fanyi raminima, a sege ma ne, a woli te i. ¹¹ N tan wo xunxama ye nan xɔɔra wo xa tuubi xa fe ra, kɔnɔ naxan fama fade n xanbi ra, na senbe gbo n tan be. Na binye mu na n tan yi ra hali a xa sankiri maxaninfe ra. A tan nan Ala Xaxili Seniyenxi ragoroma wo ma, a tan nan wo xunxama te ra. ¹² A xa segerenyi suxuxi a yi ra, a maale nun a lagi yegetima naxan na lonyi ma. A maale rasoma a xa bili kui, kɔnɔ a lagi tan ganma te ra naxan mu xubenma.»

Isa xunxafe

(Maraki 1:9-11, Luki 3:21-22, Yaya 1:32-

34)

¹³ Na temui Isa naxa keli Galile, fafe ra Yaya yire Yuruden xure, alako Yaya xa a xunxa ye xɔɔra. ¹⁴ Kɔnɔ Yaya mu nu tinxi na fe ra. A naxa a fala, «N tan nan hayi a ma i tan xa n xunxa ye xɔɔra, kɔnɔ i tan nan fa faxi n tan xa i xunxa ye xɔɔra?» ¹⁵ Isa naxa a yaabi, «Yakosi, a xa raba yi ki, barima a lanma won xa fe birin naba a seriye ki ma.» Na kui, Yaya naxa tin a ra. ¹⁶ Isa xun to xa, a naxa te ye xɔɔra, koore naxa rabi, a naxa Ala Xaxili Seniyenxi to goro ra a ma alo ganbe. ¹⁷ Xui nde naxa me keli koore ma, a a masen, «N ma Di maxanuxi nan yi ki naxan n kenenxi ki fanyi ra.»

4

Sentanefatafe a xa Isa ratantan

(Maraki 1:12-13, Luki 4:1-13)

¹ Ala Xaxili naxa Isa xun ti gbengberenyi ma alako Ibulisa xa sa kata a xa a ratantan. ² Isa to nu bara sun xi tongo naani, kɔe nun yanyi, kaame nu na a ma. ³ Maratantanma to maso a ra, a naxa a fala a be, «Xa Ala xa Di nan i ra, yaamari fi yi gemee xa findi taami ra.» ⁴ Isa naxa a yaabi, «A sebexi Kitaabui kui, «Mixi mu baloma

taami gbansan xa ra. Ala xa masenyi birin findixi baloe nan na adama be.»»

⁵ Ibulisa naxa a xanin Darisalamu, taa seniye nxi, a a ti Ala xa hɔromɔbanxi fari, yire itexi. ⁶ A naxa a fala a be, «Xa Ala xa Di nan lanxi i ma, tugan, barima a sebexi, «Ala yaamari fima ne a xa malekee ma i xa fe ra,»

«e e belexee rasoma ne i bun ma, e i ralaxun alako i sanyi naxa din geme ra.»»

⁷ Isa naxa a yaabi, «Iyo, kɔnɔ a man sebexi Kitaabui kui, «I naxa i Marigi Ala mato.»»

⁸ Ibulisa man naxa a xanin geya itexi fari, a fa dunjɔna mangeya birin masen a be, e nun e xa dariye. ⁹ A naxa a fala a be, «N yi birin fima ne i ma xa i suyidi n be, i n batu.» ¹⁰ Isa naxa a yaabi, «Sentane, keli be! A sebexi Kitaabui kui, «I xa i Marigi Ala gbansan nun batu, i xa suyidi a keran nan be.»» ¹¹ Na wɔyenyi dangi xanbi, Ibulisa naxa keli a xun. Malekee naxa e maso Isa ra, e a senbe so.

Isa a xa wali folofe Galile bɔxi ma

(Maraki 1:14-20, Luki 4:14-15)

¹² Isa to a me a Yaya bara sa geeli, a naxa gbilen Galile bɔxi ma. ¹³ A naxa keli Nasareti taa kui, a sa sabati Kapere namu, taa nde naxan nu na baa de ra, Sabulon nun Nafatali bɔxi ma. ¹⁴ Na naxa raba alako Annabi Esayi xa masenyi xa kamali, ¹⁵ «Sabulon nun Nafatali bɔxi, naxee na kira ra sigafe baa de ra Yuruden naakiri,

wo findixi Galile bɔxi nan na naxan na si gbete belexe.

¹⁶ Namane naxan dɔxɔxi dimi kui, e bara naiyalanyi belebele to. Naxee dɔxɔxi faxe xa dimi kui, naiyalanyi bara mini e be.»

¹⁷ Keli na temui ma, Isa naxa kawandi ti folo, a nu a fala, «Wo tuubi, barima Ala xa mangeya niini bara makore.»

Isa a foxirabire singee xilife

(Maraki 1:16-20, Luki 5:1-11)

¹⁸ Isa to nu perefe Galile baa de ra, a naxa xeme firin to e na yelee wolife. Yexesuxuie nan nu e ra, Simɔn, naxan xili Piyeri, a nun a xunya Andire. ¹⁹ Isa naxa a fala e be, «Wo bira n foxɔ ra. Temui dangixi wo nu yexe nan suxuma, kɔnɔ yakosi n a niyama wo xa nu mixie nan soto n be.» ²⁰ E naxa e xa yelee lu na keran na, e bira Isa foxɔ ra. ²¹ E to siga, e naxa xeme firin gbete to, Sebede xa di Yaki nun a xunya Yaya. E nu na yelee madagefe kunkui kui e baba Sebede fe ma. Isa naxa e xili, ²² e fan naxa kunkui nun e baba lu na keran na, e bira Isa foxɔ ra.

*Isa mixie kawandife nun furemae ray-
alanfe*

(Luki 6:17-19)

²³ Na xanbi Isa naxa Galile bɔxi birin isa folo. A nu mixie xaranma e xa salidee kui, a nu e kawandi Ala xa mangeya niini xa xibaaru fanyi ra, a nu furema mooli birin nayalan pama ya ma. ²⁴ A xili naxa te Siriya bɔxi birin ma. Mixie naxa fa furema mooli birin na a xɔn ma. E nu fama mixie ra naxee nu na tɔɔrɔfe a jaaxi ra, jinne nu naxee foxɔ ra, bira fure nu na naxee ma, a nun namatɛe. Isa nu e birin nayalanma. ²⁵ Nama gbege naxa bira a foxɔ ra kelife Galile bɔxi ma, Taa Fu bɔxi, Darisalamu, Yudaya, nun bɔxi naxan na Yuruden naakiri ma.

5

Isa xa kawandi geya fari

(Maraki 3:13, Luki 6:12-13)

¹ Isa to pama to, a naxa te geya fari, a a magoro. A foxirabirɛe naxa e makɔre a ra. ² A naxa masenyi ti folo e be.

Ala seewe fima naxee ma

(Luki 6:20-26)

³ «Seewe na mixie be naxee e yete magoroma, barima e fama ne sode Ala xa mangeya niini bun ma.

⁴ Seewe na mixie be naxee wama, barima e fama ne madundude.

⁵ Seewe na mixie be naxee dijɛma, bɔxi findima e tan nan ke ra.

⁶ Seewe na mixie be naxee wama tinxinyi xɔn,

alo kaametɔe wama donse xɔn ma ki naxe, barima e a sɔtoma ne.

⁷ Seewe na mixie be naxee kinikinima e booree ma,

barima Ala kinikinima ne e fan ma.

⁸ Seewe na mixie be naxee bɔje fiixe,

barima e Ala toma ne a xa fonisireya kui.

⁹ Seewe na mixie be naxee lanyɛ fenma e nun mixie tagi,

barima e xili falama ne Ala xa die.

¹⁰ Seewe na mixie be naxee jaxankataxi tinxinyi xa fe ra,

barima e soma ne Ala xa mangeya niini bun ma.»

¹¹ «Seewe na wo be e na wo konbi, e na wo jaxankata, e na wule nun fe kobi mooli birin fala wo xun ma n ma fe ra. ¹² Wo xa jɛlexin, wo xa seewa, barima wo baraayi gboma ne ariyanna. Beenun wo xa bari, e namijɔnmee fan jaxankata na ki ne.»

Foxe nun naiyalanyi

(Maraki 9:50, 4:21, Luki 14:34-35, 8:16, 11:33)

¹³ «Wo maniyaxi foxe nan na yi dunjɛna adamadie ya ma, konɔ xa foxe

mexɛmexɛnyi bara ba, a fa mexɛmexɛnma di? A tide yo mu na kɔre, fo a woli tande, mixie jɛre a fari. ¹⁴ Wo maniyaxi naiyalanyi nan na yi dunjɛna adamadie ya ma. Taa naxan dɔxɔxi geya fari, na mu noma noxunde. ¹⁵ Lanpui mu radɛɛma a xa dɔxɔ debe bun ma. A dɔxɔma lanpui dɔxɔse nan fari alako a xa banxi kui iyalan birin be. ¹⁶ Wo xa naiyalanyi fan xa yanba na ki adamadie ya ma, alako e xa wo xa kewali fanyie to, e wo Baba matɔxɔ naxan na ariyanna.»

Annabi Munsu nun namijɔnmee xa seriye

¹⁷ «Wo naxa a mapɔxun a n faxi ne n xa Tawureta Munsu nun namijɔnmee xa seriye ba a i. N mu faxi e bade xe, n faxi ne alako n xa e rakamali. ¹⁸ N xa nɔndi fala wo be, danmi koore nun bɔxi na na, hali sigire keren mu bama Ala xa seriye ra, fo a birin kamali. ¹⁹ Na kui, mixi yo Ala xa yaamari keren matandi, na yaamari xurun kiyoki, a man fa mixi gbeteɛ ratantan na kui, a kanyi fan xili xurunma ne birin be Ala xa mangeya niini bun ma. Konɔ mixi yo Ala xa seriye rabatu, a mixi gbeteɛ xaran na ra, na kanyi xunnakeli nan sɔtoma Ala xa mangeya niini bun ma. ²⁰ N xa a fala wo be, xa wo xa tinxinyi mu dangi seriye karamɔxɔe nun Farisenie gbe ra, wo mu soma Ala xa mangeya niini bun ma abadan.»

Faxe tife, xɔne, nun lanyɛ

(Maraki 11:25, Luki 12:57-59)

²¹ «Wo a kolon wo benbae yamari naxan na, «Wo naxa faxe ti. Faxeti makiitima ne.» ²² Konɔ n tan xa a fala wo be, naxan yo bɔje na te a ngaxakerɛnyi xili ma, na kanyi makiitima ne. Naxan na a fala ngaxakerɛnyi be, «I tan dugula», na kanyi makiitima ne kiitisa xungbee ya i. Naxan na a fala a be, «I tan xaxilitare!», na kanyi wolima ne yahannama te xɔɔra.»

²³ «Na kui, xa wo bara siga serɛxe bade, wo fa ratu a wo ngaxakerɛnyi xɔnɔxi wo ma fe nde ma, ²⁴ wo xa wo xa serɛxe lu serɛxɛbade fe ma sinden, wo siga wo ngaxakerɛnyi yire. Wo xa lanyɛ xiri wo nun wo ngaxakerɛnyi tagi, wo fa gbilen wo xa serɛxe bade.»

²⁵ «I xa kata wo nun i kalamuma xa lan sinnanyi ma, wo na kira xɔn ma temui naxe. Xa na mu a ra a i xaninma kiitisa yire, kiitisa fan i so kosibili yi ra, na fan i sa geeli. ²⁶ N xa nɔndi fala i be, i mu minima menni fo i kobiri birin fi han batanka dɔnxɔe.»

Yene nun mixi ratantanse

(Matiyu 18:8-9, Maraki 9:43, 9:47-48)

²⁷ «Wo a kolon wo benbae yamari naxan na, <Wo naxa yeŋe raba.> ²⁸ Kɔnɔ n tan xa a fala wo be, naxan yo a ya ti gine nde ra mile kui, na kanyi bara ge yeŋe rabade a boŋe kui. ²⁹ Xa i yirefan ya findima i ratantanse ra, a ba na, a wɔle. Fate yire nde bafe na, na fisa dine i fate gundi birin wolife yahannama. ³⁰ Xa i yirefan belexe findima i ratantanse ra, a bolon, a wɔle. Fate salonse nde bolonfe, na fisa dine i fate gundi birin wolife yahannama.»

Xeme nun gine fatanfe

(Matiyu 19:7-9, Maraki 10:4-5, 10:10-12,

Luki 16:18)

³¹ «A man masenxi ne, <Naxan wama meefe a xa gine ra, a xa fatan keedi so a yi ra.> ³² Kɔnɔ n tan xa a fala wo be, naxan yo mee a xa gine ra, xa a xa gine mu yeŋe xa rabaxi, na kanyi bara a niya na gine xa findi yenela ra a na doxo xeme gbete xon ma temui naxe. Xeme naxan fan na gine doxoma e meexi naxan na, a fan bara findi yenela ra.»

Marakali

³³ «Wo a kolon wo benbae yamari naxan na, <Wo naxa wo xa marakali kana, wo xa a rakamali ne Marigi be.> ³⁴ Kɔnɔ n tan xa a fala wo be, wo naxa wo kali feo! Wo naxa wo kali koore ra, barima Ala xa kibanyi nan a ra. ³⁵ Wo naxa wo kali boxi ra, barima Ala sanyi tide na a ra. Wo naxa wo kali Darisalamu ra, barima Mange Xungbe xa taa nan a ra. ³⁶ Wo naxa wo kali wo yete xunyi ra, barima wo mu noma xunsexe keren nafugade, wo mu noma a foorode. ³⁷ Wo xa nondi fala. Xa iyo nan a ra, wo xa a fala <iyo>. Xa ade nan a ra, wo xa a fala <ade>. Sese sa na xun ma, a fatanxi Sentane nan ma.»

Gberɔxɔe

(Luki 6:29-30)

³⁸ «Wo a kolon wo yamari naxan na, <Wo xa ya ɔxo ya ra, wo xa jinyi ɔxo jinyi ra.> ³⁹ Kɔnɔ n tan xa a fala wo be, wo naxa mixi kobi gere. Xa mixi nde wo xere garin, wo xa boore seeti fan ti a be. ⁴⁰ Xa mixi nde wama wo xaninfe kiiti banxi, alako a xa donma ba wo yi ra, wo xa wo xa guba fan lu a yi. ⁴¹ Xa mixi nde wo karaxan wo xa a mati pere kui kilo keren, wo xa a mati kilo firin. ⁴² Naxan na i makula, i xa a ki. Naxan wama se nde yofufe i ma, i naxa tondi a be.»

Yaxuie xanufe

(Luki 6:27-28, 6:32-36)

⁴³ «Wo a kolon wo yamarixi naxan na, <Wo xa wo boore xanu, wo xa wo yaxui xon.> ⁴⁴ Kɔnɔ n tan xa a fala wo be, wo xa wo yaxuie xanu, wo xa Ala maxandi mixie be naxee wo paxankatama. ⁴⁵ Na

kui, wo findima wo Baba xa die ra naxan na ariyanna, naxan kuye ibama tinxintoe nun tinxintaree be, naxan tune ragoroma mixi fanyie nun mixi kobie be. ⁴⁶ Xa wo sa mixie gbansan nan xanuma, naxee wo fan xanuxi, wo baraayi mundun sotoma na kui? Hali duuti maxili kobie na mooli rabama. ⁴⁷ Xa wo sa wo ngaxakerenyie gbansan nan xebuma, wo munfe rabafe naxan findi fe neene ra na kui? Hali kaafirre na mooli rabama. ⁴⁸ Na kui, wo xa tinxinyi nun marafanyi xa kamali, alɔ wo naxan toxi wo Baba ra naxan na ariyanna.»

6

Mixi kife

¹ «Wo naxa fe fanyi raba mixie ya tode ra e xa wo xa tinxinyi to, xa na mu a ra wo mu baraayi yo sotoma wo Baba ra, naxan na ariyanna. ² Na kui, i ne mixi kima, i naxa a sigi sa dunjɔna birin be alɔ flankafuie a rabama ki naxe salide nun taa ma, alako mixie xa e matoxo. N xa nondi fala wo be, e bara ge e xa wali sare birin sotode. ³ I ne mixi kima i yirefanyi ra, koɔla naxa a kolon. ⁴ I xa mixi ki suture nan na. Na kui, i Baba Ala naxan gundo birin kolon, a fama ne na sare ragbilende i ma.»

Ala maxandife

(Luki 11:2-4)

⁵ «Wo ne salima, wo naxa lu alɔ flankafuie naxee salima, e tixi salidee kui nun kira de ra alako mixie xa e to. N xa nondi fala wo be, e bara ge e xa wali sare birin sotode. ⁶ Kɔnɔ i tan ne salima, siga i xa banxi yire nde noxunyi kui, i naade ragali, i Ala maxandi naxan mu toma. Na kui, i Baba Ala naxan gundo fe birin toxi, a fama ne i sare fide.»

⁷ «Wo ne Ala maxandima, wo naxa wo xa woyenyi rawuya fufafu, alɔ kaafirri naxee laxi a ra a e xa duba suxuma e xa woyenyi radiganxie nan saabui ra. ⁸ Wo naxa lu alɔ e tan, barima wo Baba Ala wo hayi kolon beenun wo xa a maxandi.»

⁹ «Wo lan wo xa sali yi ki ne:

<Muxu Baba naxan na ariyanna, dunjɔna birin xa i xili seniyenxi kolon.

¹⁰ I xa mangeya xa fa.

I sago xa raba dunjɔna ma, alɔ a rabama ariyanna ki naxe.

¹¹ Baloe fi muxu ma to loxoɛ,

muxu hayi na naxan ma.

¹² Dije muxu xa yunubie ma,

alɔ muxu fan dijexi mixie haakee ma ki naxe,

naxee bara fe kobi niya muxu ra.

¹³ I naxa muxu ti maratantanyi kira xon, i xa muxu ratanga Sentane ma.

I tan nan gbe na mangeya, senbe, nun binye ra abadan.

Amina.»»

¹⁴ «Xa wo dije mixie haakee ma, wo Baba naxan na ariyanna, a fan dije ma ne wo ma, ¹⁵ konɔ xa wo mu dije mixie ma, wo Baba naxan na ariyanna, a fan mu dije ma wo xa yunubie ma.»

Sunyi suxufe

¹⁶ «Wo ne sunyi suxuma, wo naxa wo yatagi ixɔnɔ alo filankafuie e yatagi ixɔnɔma ki naxe, mixie xa a kolon a e na sunyi. N xa nondi fala wo be, e bara ge e xa wali sare birin sotode. ¹⁷ Konɔ i tan ne sunyi suxuma, i xa ture sa i xunyi ma, i i yatagi maxa, ¹⁸ alako mixie naxa a kolon a i na sunyi. Na kui, i Baba Ala naxan mu toma, naxan man gundo fe birin toxi, a fama ne i sare fide.»

Harige

(Luki 11:33-36, 16:13)

¹⁹ «Wo naxa wo harige malan dunija ma, nimasee nun xɔrixɔri a xun nakanama dennaxe, xa na mu a ra muɓetie noma a muɓade banxi kui dennaxe. ²⁰ Wo xa wo harige malan ariyanna ne, nimasee nun xɔrixɔri mu kanari sama dennaxe, muɓetie fan mu muɓe tima dennaxe. ²¹ Wo harige na dennaxe, wo boɓe fan luma naa ne.»

²² «Ya nan na fate xa lanpui ra. Xa i ya fan, i fate birin iyalanma ne, ²³ konɔ xa i ya mu fan, i fate luma dimi nan kui. Na kui, xa i xa naiyalanyi bara findi dimi ra, na dimi ifɔɔɔ de!»

²⁴ «Mixi yo mu noma lude marigi firin xa yaamari bun ma, barima a fama marigi keren xɔnde, a boore maxanu. A xirima keren na, a boore rabolo. Wo mu noma Ala nun naafuli batude temui keren.»

Kɔntɔfli

(Luki 12:22-32)

²⁵ «Na nan a toxi, n xa a fala wo be, wo naxa kɔntɔfli baloe xa fe ra wo hayi na naxan ma yi dunijeigiri kui, xa na mu a ra, dugie xa fe ra wo naxee ragoroma wo fate ma. Wo xa dunijeigiri tide mu gbo donse be? Wo fate tide mu gbo dugie be? ²⁶ Wo xɔnie mato koore ma. E mu sansi sima, e mu xe xabama, e mu donse ragatama bilie kui, konɔ wo Baba naxan na ariyanna, a e baloma. Wo tan mu dangi na xɔnie ra?

²⁷ Nde noma hali xi keren sade a xa simaya xun a xa kɔntɔfli saabui ra? ²⁸ Munfe ra wo kɔntɔfilima wo xa sosee xa fe ra? Wo sansi fuge tofanyie mato, e minima wula sansie ma ki naxe. E mu walima, e mu woliɓese yaılanma, ²⁹ konɔ n xa a fala wo be, hali mange Sulemani xa dariye birin kui, a xa sosee mu nu tofan alo na sansi

fuge keren. ³⁰ Xa Ala sansi meenima yi ki ne, sansi naxan na na to, tina a gan, a mu meenima wo fan ma? Wo xa danxaniya xurun!»

³¹ «Na kui, wo naxa kɔntɔfli a falafe ra, «Muxu munse donma? Muxu munse minma? Muxu munse ragoroma muxu ma?» ³² Kaafirie birama na fe mooli nan tun fɔxɔ ra. Anun, wo Baba naxan na ariyanna, a a kolon wo hayi na na se birin ma. ³³ Na kui, wo xa Ala xa mangeya niini nun a xa tinxinyi nan singe fen, a na se donxɔe birin fan fima ne wo ma. ³⁴ Wo naxa kɔntɔfli tina xa fe ra, barima tina a ɓɔxɔ sama a yete xɔn. Lɔxɔe birin nun a xa toore nan a ra.»

7

Wuri fuɓi nun xebenyi

(Luki 6:37-42)

¹ «Wo naxa wo yete findi wo boore adama keɓalie makiitima ra, alako kiiti naxa kana wo fan na Ala yi. ² Wo mixi makiitima ki naxe, wo fan makiitima na ki ne. Wo maniyase naxan nawalima booree be, na nan nawalima wo fan be. ³ Munfe ra i wuri fuɓi toma i ngaxakerenyi ya ma, a fa li i mu xebenyi toxi naxan na i tan yete ya ma? ⁴ I noma a falade i ngaxakerenyi be di, «A lu n xa wuri fuɓi ba i ya ma,» xa a sa li xebenyi nan na i tan yete ya ma? ⁵ I tan filankafui, xebenyi nan singe ba i yete ya ma. Na ba xanbi, i noma ne se igbede a fanyi ra, alako i xa wuri fuɓi ba i ngaxakerenyi fan ya ma.»

Se seniyenxi sofe baree yi ra

⁶ «Wo naxa se seniyenxi so baree yi ra, xa na mu a ra e e ya rafindima ne wo ma, e wo maxin. Wo naxa gɛɛ tofanyie woli xɔsee bun ma, xa na mu a ra e e maboronma nan tui.»

Baba Ala maxandife

(Luki 11:9-13)

⁷ «Wo maxandi ti, wo a sotoma ne.

Wo fenyi ti, wo a toma ne.

Wo naade konkon, a rabima ne wo be.

⁸ Mixi naxan birin maxandi tima, a a sotoma ne.

Mixi naxan fenyi tima, a a toma ne.

Mixi naxan naade konkonma, a rabima ne a be.»

⁹ «Babe mundun na wo ya ma naxan xa di taami maxorinma a ma, a sa gɛɛ so a yi ra? ¹⁰ Xa na mu a ra, a boximase so a yi, a xa di na a maxorin yeɓe ma? ¹¹ Xa wo tan mixi kobie fata se fanyie fide wo xa die ma, wo Baba Ala naxan na ariyanna, a dangi wo ra pon! A fe fanyie fima ne a maxandimae ma.»

Mixi lanma a xa naxan naba a boore adama be

(Luki 6:31)

¹² «Wo wama mixie xa naxan birin naba wo be, wo fan xa na nan naba e be. Tawureta Munsa nun namijonmæe xa Kitaabuie birin nalanxi nan na ki.»

Naade ixutuxi nun a igbe

(Luki 13:23-24)

¹³ «Wo xa so naade ixutuxi nan na, barima naade igbe mixi rasigama gbaloe nan ma. Kira naxan mixi xaninma gbaloe ma, a jere mu xonɔ. Mixi gbegbe soma naade igbe nan na, mixi gbegbe gbaloe kira nan suxuma. ¹⁴ Kɔnɔ naade ixutuxi rabima kisi nan ma. Kira naxan mixi xaninma kisi ma, a jere xonɔ. Mixi mu gbo naxee na naade nun na kira toma.»

Wuri bili kolonma a bogi nan ma

(Luki 6:43-44)

¹⁵ «Wo wo yete ratanga wule falee ma naxee e yete findixi namijonmæe ra. E fama woyenyi joxunme ra wo ma, konɔ e janige mu fan feo! ¹⁶ Wo e kolonma e xa kewali nan ma. Kusu bama baagi bili kon na? Xore bama tunbe bili ma? ¹⁷ Sansi fanyi bogi fanyi nan naminima, sansi kobi fan bogi kobi nan naminima. ¹⁸ Sansi fanyi mu noma bogi kobi raminide, sansi kobi fan mu noma bogi fanyi raminide. ¹⁹ Sansi naxan mu bogi fanyi raminima, a segema ne, a woli te i. ²⁰ Na kui, wo na mixie kolonma e xa kewali nan ma.»

Naxee mu Ala sagoe rabama

(Luki 6:46, 13:25-27)

²¹ «Mixi naxee a falama n be, <N Marigi, n Marigi,> e birin xa mu soma Ala xa mangeya niini bun ma, fo naxee n Baba sago rabama naxan na ariyanna. ²² Na loxɔe mixi gbegbe a falama ne n be, <Muxu Marigi, muxu Marigi, muxu mu woyen xe i xili ra? Muxu mu jinnæe keru xe i xili ra? Muxu mu kaabanako gbegbe raba xe i xili ra?> ²³ Na temui n nee yaabima ne, <N mu wo kolon feo! Wo tan fe kobi rabæe, wo keli n ya i.>»

Banxiti firin xa taali

(Luki 6:47-49)

²⁴ «Na kui, mixi naxan na n ma masenyi rame, a fa a rabatu, na kanyi maniya xaxilima ra naxan a xa banxi bili ti fanye ma. ²⁵ TUNE naxa fa, xuree naxa banbaran ye, foye naxa mini a nu banxi mabɔnɔ, kɔnɔ banxi mu bira, barima a nu tixi fanye nan fari. ²⁶ Kɔnɔ mixi naxan n ma masenyi rame, a mu a rabatu, na kanyi maniya mixi xaxilitare ra naxan a xa banxi tixi meyenyi fari. ²⁷ TUNE naxa fa, xuree naxa banbaran ye, foye naxa mini a nu banxi mabɔnɔ, banxi fan naxa bira, a kana a paaxi ra.»

²⁸ Isa to ge yi fe birin masende, naxa naxa kaaba a xa xaranyi ma, ²⁹ barima a mu nu luxi alɔ e xa seriye karamoxɔe. A tan nu woyenma mange senbe nan na.

8

Isa kune kanyi rayalanfe

(Maraki 1:40-45, Luki 5:12-14)

¹ Isa to goro geya fari, naxa gbegbe naxa bira a foxɔ ra. ² Kune kanyi nde naxa a maso Isa ra, a suyidi a be, a a fala a be, <N Marigi, xa i tin, i noma n nasenyende.> ³ Isa naxa a belexe itala, a a sa kune kanyi ma, a a fala a be, <N tinxi. Findi mixi seniyenxi ra.> Kune fure naxa ba a ma keren na. ⁴ Isa man naxa a masen a be, <I naxa yi fe fala mixi yo be. Siga i sa i yete dentegɛ serexɛdube be, i serexɛ ba alɔ Annabi Munsa a yamarixi ki naxɛ. Na findima seederɔxɔya nan na e be.>

Sɔori xunmati xa danxaniya

(Luki 7:1-10)

⁵ Isa to so Kaperenam, sɔori mixi keme xunmati naxa fa a yire, a a maxandi, ⁶ <Marigi, n ma walike saxi banxi, a bara namata, a jaxankataxi ki fanyi ra.> ⁷ Isa naxa a fala a be, <N xa siga, n xa sa a rayalan.> ⁸ Sɔori mixi keme xunmati naxa a yaabi, <Marigi, na binye mu na n yi ra i tan xa so n ma banxi kui. I xa yaamari gbansan nan fi, n ma konyi yalanma ne. ⁹ N a kolon barima n fan na mange ndee nan xa yaamari bun ma, sɔori ndee man na n fan yi, naxee na n ma yaamari bun ma. N na a fala sɔori nde be, <Siga,> a sigama ne. N na a fala, <Fa,> a fama ne. N na n ma konyi nde yamari, <Yi fe raba,> a a rabama ne.>

¹⁰ Isa to na sɔori xa masenyi me, a naxa kaaba, a fa a fala a foxirabiree be, <N xa nɔndi fala wo be, n mu yi danxaniya mooli toxi Isirayila bɔxi dede. ¹¹ N xa a fala wo be, mixi gbegbe fama ne keli sogetede nun sogedorode biri, e e dege e nun Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba Ala xa mangeya niini bun ma. ¹² Kɔnɔ mange xa die tan wolima ne tande dimi kui, wa nun jinyi raxinyi na dennaxɛ.> ¹³ Na temui Isa naxa a fala sɔori mixi keme xunmati be, <Siga, a xa raba i be alɔ i laxi a ra ki naxɛ.> Na waxati kerenyi yati, sɔori xa konyi naxa yalan.

Isa mixi gbegbe rayalanfe

(Maraki 1:21-34, Luki 4:31-41)

¹⁴ Na dangi xanbi, Isa naxa siga Piyeri xonyi. A naxa Piyeri bitanyi ginema to, a saxi, a fate wolenxi ki fanyi. ¹⁵ Isa to a belexe suxu, fure naxa a bepin keren na. A naxa keli, a fa kuri so e be.

¹⁶ Nunmare temui, e naxa fa mixi gbegbe ra Isa xon ma jinne nu naxee foxɔ ra.

A naxa jinnee keri a xa woyenyi ra, a furemae birin nayalan. ¹⁷ Na kui, Annabi Esayi xa masenyi naxa kamali, naxan sebexi,

«A naxa won ma tōore ba won ma, a won ma furee dōxo a xun.»

Birafe Isa fōxo ra
(Luki 9:57-62)

¹⁸ Isa to jama gbege to a rabilinyi, a naxa a fōxirabiree yamari e xa baa igiri. ¹⁹ Seriyē karamōxo nde naxa a maso Isa ra, a a fala a be, «Karamōxo, i siga dede, n na i fōxo ra.» ²⁰ Isa naxa a yaabi, «Xulumase xima a yili kui. Xoni xima a tēe kui.

Kono dede mu na Adama xa Di be a a xunyi sama dennaxe.»

²¹ A fōxirabiree nde fan naxa a fala a be, «Marigi, a lu n xa siga n baba ragatade sinden.» ²² Kono Isa naxa a yaabi, «Bira n fōxo ra. A lu faxamixie xa e xa faxamixie ragata.»

Isa foye belebele raxarafe
(Maraki 4:35-41, Luki 8:22-25)

²³ Isa naxa baki kunkui kui, a fōxirabiree naxa bira a fōxo ra. ²⁴ Foye belebele naxa keli baa ma, mōronyi nu fa sa kunkui kui. Kono Isa tan nu na xife. ²⁵ A fōxirabiree naxa fa a raxunu, e a fala a be, «Marigi, won nakisi, won faxafe ne yi ki!» ²⁶ A naxa e yaabi, «Wo gaaxuxi munfe ra? Wo xa danxaniya xurun!» A naxa keli, a foye nun baa yamari, baa naxa xinbeli yen! ²⁷ A fōxirabiree naxa kaaba, e e bore maxorin, «Mixi mōoli mundun lanxi yi ma? Hali foye nun baa, e a xui rabatuma.»

Ninne kanyi rayalanfe
(Maraki 5:1-20, Luki 8:26-39)

²⁸ E to naakiri li Gadara boxi ma, mixi firin naxa mini gaburi longori ra jinnee nu naxee fōxo ra, e sa Isa ralan. E nu magaaxu ki fanyi, mixi yo jan mu nu noma dangide na biri. ²⁹ E naxa sonxo, «Ala xa Di, i waxi munse xon ma muxu be? I faxi be muxu jaxankatade ne beenun a loxoɛ xa a li?» ³⁰ Xose gali nu na e demadonfe na longori. ³¹ Ninnee naxa Isa mayandi, «Xa i sa muxu keri, muxu raso yi xose gali.» ³² Isa naxa a fala e be, «Wo siga.» E naxa mini na xeme firinyie, e so na xosee i. Xose gali birin naxa goro e gi ra tentenyi ra, e sa sin baa ma, e madula. ³³ Naxee nu na xosee demadonfe, e naxa e gi. E to so taa kui, e naxa dentege sa fe ma naxan dangixi, e a fala taakae be jinnee gbilenxi na xeme firin fōxo ra ki naxe. ³⁴ Na temui taa birin naxa mini Isa ralande. E to a to, e naxa a mayandi a xa keli e xa boxi ma.

9

Namate rayalanfe
(Maraki 2:1-12, Luki 5:17-26)

¹ Isa to baki kunkui kui, a naxa baa igiri, a so a xonyi taa kui. ² Mixi ndee naxa fa namate nde ra Isa xon ma, a saxi dagi ma. Isa to e xa danxaniya to, a naxa a fala namate be, «N ma di, limaniya tongo, i xa yunubie bara xafari.» ³ Na kui, scriye karamōxo ndee naxa a fala e boje ma, «Yi xeme na Ala rasotafe ne yi ki.» ⁴ Kono Isa to nu e xa maɔoxunyi kolon, a naxa a masen e be, «Munfe ra maɔoxunyi kobie na wo boje ma?» ⁵ Woyenyi mundun sooneya, a falafe «I xa yunubie bara xafari,» ka a falafe «Keli, i xa i jere?» ⁶ N xa a masen wo be a Adama xa Di noma yunubi xafaride dunija ma.» Isa naxa a masen namate be, «Keli, i xa i xa dagi tongo, i xa siga i xonyi.» ⁷ Namate naxa keli, a siga a xonyi. ⁸ Nama to na to, e naxa gaaxu, e nu fa Ala matoxo, naxan na senbe mōoli fixi adamadie ma.

Matiyu birafe Isa fōxo ra
(Maraki 2:13-17, Luki 5:27-32)

⁹ Isa to keli na, a naxa xeme nde to naxan xili Matiyu, a dōxoxi duuti maxilide. Isa naxa a fala a be, «Bira n fōxo ra.» Matiyu naxa keli, a bira a fōxo ra.

¹⁰ Loxo nde Isa nun a fōxirabiree nu na e degefe Matiyu xonyi. Duuti maxilie nun yunubitoe gbege naxa fa, e birin naxa e dege folo yire keren. ¹¹ Farisenie to na to, e naxa Isa fōxirabiree maxorin, «Munfe ra wo karamōxo nun duuti maxilie nun yunubitoe e degema yire keren?» ¹² Isa to na me, a naxa a fala, «Mixi yalanxi hayi mu na seriba ma. Furema nan hayi na seriba ma. ¹³ Wo siga, wo sa fahaamui soto yi masenyi ma, «Hinne rafan n ma dangife serexe ra.» N mu faxi tinxintoe xa xilide. N faxi yunubitoe nan xilide.»

Isa maxorinfe sunyi ma
(Maraki 2:18-22, Luki 5:33-39)

¹⁴ Na temui Annabi Yaya fōxirabiree naxa fa Isa yire, e a maxorin, «Munfe ra muxu tan nun Farisenie sunyi suxuma, kono i fōxirabiree tan mu sunma?» ¹⁵ Isa naxa e yaabi, «Ginefenyi xa futixiri xulunyi, a booree noma sunnunde a na e fe ma temui naxe? Loxoe fama, ginefenyi bama ne e yi ra. Na waxati tan, e sunyi suxuma ne. ¹⁶ Mixi yo mu dugi fori lonpoma dugi neene ra, xa na mu a ra na dugi neene xuntunyi nan dugi fori ibendunma, dugi iboo dangi a singe ra. ¹⁷ Mixi man mu weni neene sama lebe fori kui, xa na mu a ra na weni neene na funtu, weni lebe fori bulama ne, weni fili, a sase fan kana. Weni neene sama lebe neene

nan kui, alako weni yo, weni sase yo, e birin xa ragata a fanyi ra.»

Ginedimedi rakelife faxe ma

nun gine gbete rayalanfe
(Maraki 5:21-43, Luki 8:40-56)

¹⁸ Isa to nu na na fee masenfe e be, mange nde naxa fa, a suyidi Isa be, a a fala a be, «N ma di gine baxi faxade ya, kono xa i siga, i naxa i belexe sa a ma, a man kelima ne.» ¹⁹ Isa naxa keli, e nun a foxirabiree naxa bira na mange foxo ra.

²⁰ Na temui, gine nde naxan xa kike wali mu nu a itima je fu nun firin bun ma, a naxa fa Isa xanbi ra, a a belexe din a xa donma sanbunyi ra, ²¹ barima a nu a falafe a yete ma, «Xa n no n belexe dinde Isa xa donma gbansan na, n yalanma ne.» ²² Isa to a mafindi, a gine to, a naxa a fala a be, «N ma di, limaniya, i xa danxaniya bara i rayalan.» Keren na, gine naxa yalan.

²³ Isa to so mange xonyi, a naxa jama li naa, e sonxofe, xule femae fan bara fa non yire. A naxa a fala e be, ²⁴ «Wo siga, barima yi ginedimedi mu faxaxi. A na xife ne.» E naxa yo a ma, e a mayele. ²⁵ A to jama ramini tande, a naxa so banxi kui. A naxa ginedimedi belexe suxu, ginedimedi naxa keli. ²⁶ Na xibaaru naxa yensen na yire birin na.

Isa donxui firin nayanlanfe

²⁷ Isa to keli menni, donxui firin naxa bira a foxo ra, e nu e xui ite a be, «Dawuda xa Di, kinikini muxu ma!» ²⁸ Isa to so banxi, donxui naxa e maso a ra. A naxa e maxorin, «Wo laxi a ra a n noma wo rayalande?» E naxa a yaabi, «Iyo, Marigi.» ²⁹ Isa naxa a belexe sa e ya ma, a a fala e be, «Wo waxonfe xa raba wo be alo wo laxi a ra ki naxe.» ³⁰ E yae naxa rabi keren na. Isa naxa a matintin e ra a xoroxoe ra, «Mixi yo naxa yi fe kolon.» ³¹ Kono e to mini, e naxa siga Isa xa fe fala ra na boxi yire birin.

Boboe rayalanfe

(Luki 11:14-15)

³² Isa nun a foxirabiree to nu kelife naa, mixi nde naxa fa xeme nde ra a xon ma pinne nu bara naxan findi boboe ra. ³³ Isa to na pinne keri, boboe naxa woyen. Nama naxa kaaba, e a fala, «Yi fe mooli singe mu nu to Isirayila boxi ma.» ³⁴ Kono Farisenie tan naxa a fala, «A pinnee kerima pinne mange nan saabui ra.»

Isa kinikinife nama ma

(Maraki 6:6, 6:34, Luki 8:1)

³⁵ Isa naxa taae birin ipere, a xungbe nun a xuri. A nu mixie xaranma e xa salidee kui, a nu e kawandi Ala xa mangeya xa xibaaru fanyi ra, a nu furema

mooli birin nayanlan. ³⁶ A nu jama toma temui naxe, a nu kinikinima e ma, barima senbe nun limaniya birin nu baxi e yi. E nu luxi ne alo yexee naxee makantama mu na. ³⁷ Na kui, a naxa a fala a foxirabiree be, «Xe xaba wali belebele nan na, kono waliksee tan xurun. ³⁸ Wo xe kanyi maxandi alako a xa waliksee rasanba a xa xe xabade.»

10

Isa xa xera fu nun firinyie

(Maraki 3:13-19, Luki 6:12-16)

¹ Isa naxa a foxirabiree fu nun firinyie xili, a noe so e yi ra alako e xa no pinnee keride mixie foxo ra, e man xa no furema mooli birin nayanlande.

² Na xera fu nun firinyi xilie nan ya: a singe, Simon, naxan man xili Piyeri, nun a xunya Andire, Sebede xa di Yaki, nun a xunya Yaya, ³ Filipu nun Barotolome, Tomasi nun Matiyo duuti maxili, Alifa xa di Yaki nun Tadayo, ⁴ Simon naxan xili Seloti, nun Yudasi Isikariyoti naxan Isa yanfa.

Isa a xa xera fu nun firinyie xefe

(Maraki 6:7-13, Luki 9:1-6)

⁵ Isa naxa yi xeme fu nun firinyie xee yi yaamari ra: «Wo naxa siga mixie yire Yuwifie mu naxee ra, wo naxa so Samarikae xa taae kui. ⁶ Wo xa siga Isirayilakae nan xon, naxee luxi alo yexee loexie. ⁷ Wo xa kawandi ti kira xon a Ala xa mangeya niini bara makore. ⁸ Wo xa furemae rayalan, wo xa faxamixie rakeli, wo xa kune kanyie raseniyeen, wo xa pinnee keri. Wo kixi ne, wo mu sese fi. Wo fan xa mixi ki na ki. ⁹ Wo naxa xeme, gbeti, xa na mu a ra kobiri xanin wo xun ma. ¹⁰ Wo man naxa gbomfoe, donma firin nde, sankiri, xa na mu a ra xuli xanin wo xun ma. A lanma baloe xa fi walike ma.»

¹¹ «Wo na so taa naxan kui, wo xa mixi fanyi nde fen naxan wo yigiyama, wo lu naa han wo siga taa gbete. ¹² Wo na so mixie xonyi, wo xa e xeebu. ¹³ Xa na foxoe mixie fan, Ala xa wo xa duba suxu e xa fe ra. Kono xa naakae mu fan, Ala naxa na duba suxu. ¹⁴ Xa mixie mu tin wo rasenede, xa na mu a ra e tondi e tuli matide wo xa masenyi ra, wo ne kelima na banxi xa na mu a ra na taa kui, wo xa menni bende rakonkon wo sanyie ra. ¹⁵ N xa nondi fala wo be, kiiti sa loxoe, kiiti fanma Sodoma nun Gomora taakae ra dangife na taa mixie ra.»

Isa foxirabiree fama paxankatade

(Maraki 13:9-13, Luki 12:11-12, 21:12-19)

¹⁶ «Wo wo tuli mati, n na wo xefe ne alo yexee naxee soma wula baree tagi. Na kui,

wo xa kooṭa alo yere, wo yuge xa fan alo turunna xoni. ¹⁷ Wo xa wo yete matanga mixie ma, barima e wo soma ne kiitisae yi ra, e wo bōnboma ne sebere ra e xa salidee kui, ¹⁸ e wo xaninma ne gominæe nun mangee yire n ma fe ra. Na kui, wo findima ne n ma seedee ra e tan be, a nun si gbete be. ¹⁹ E na wo so nee yi ra, wo naxa kontofili wo xa masenyi xa fe ra, wo naxan falama nun wo a falama ki naxe, barima na birin fima ne wo ma na waxati yati. ²⁰ Wo tan xa mu woyenma, wo Baba Ala Xaxili nan woyenma wo saabui ra.»

²¹ «Mixi fama a ngaxakerenyie yanfade, a a sa mixie belexe, e xa a faxes. Babe fan na mooli niyama a xa di ra, die fan kelima ne e barimæe xili ma, e xa e faxes. ²² Mixi birin fama wo xonde n xili xa fe ra, kono naxan na wakili han a raponyi, na kanyi kisima ne. ²³ Xa e wo paxankata yire nde, wo xa wo gi, wo siga taa gbete. N xa nondi fala wo be, wo mu gema Isirayila taa birin ipereḍe a fa lu Adama xa Di mu fa.»

²⁴ «Taalibi mu dangima a karamoxo ra, konyi fan mu dangima a marigi ra. ²⁵ A lanma taalibi xa lu alo a karamoxo, konyi fan xa lu alo a marigi. Xa foxoe xunyi xili fala pinne Belesebulu, e naxan falama a xa foxoe mixie xun ma, a nan dangima na ra.»

Gaaxufe Ala ya ra

(Maraki 8:38, Luki 9:26, 12:2-9)

²⁶ «Wo naxa gaaxu mixie ya ra, barima fefe noxunxi mu na naxan mu fama makenende, gundo yo mu na naxan mu fama kolonde. ²⁷ N naxan falama wo be koe ra, wo xa na masen yanyi ra. Wo naxan mema makoyikoyi ra, wo xa dunija birin nakolon a ra. ²⁸ Wo naxa gaaxu mixie ya ra naxee noma mixi fate bende nan tun faxade, a fa li e mu noma wo nii tan masotode. Wo xa gaaxu Ala nan ya ra, naxan noma fate bende nun nii sontode yahannama. ²⁹ Turunna firin xa mu sarama batanka keren na? Kono hali xoni di keren mu birama boxi ma xa wo Baba Ala sago mu a ra. ³⁰ Wo xunsexe yati kontixi. ³¹ Na kui, wo naxa gaaxu, barima wo tide gbo dangi turunna xoni gali ra.»

³² «Mixi yo naxan n kolonma a Marigi ra adamadie ya xori, n fan na kanyi kolonma n Baba ya xori ariyanna. ³³ Kono naxan na tondi n kolonde a Marigi ra adamadie ya ma, n fan tondima ne na kanyi rakolonde n Baba ra naxan na ariyanna.»

Isa foxirabiree nun tōore

(Luki 12:51-53, 14:26-27, 9:23-24, Maraki 8:34-35)

³⁴ «Wo naxa a mapoxun a n faxi bojesa nan na dunija. N mu faxi bojesa xa ra, n faxi santidegema nan na. ³⁵ N faxi fatanyi nan na di xeme nun a baba tagi, di

gine nun a nga tagi, mamadi nun a mama tagi. ³⁶ Mixi ngaxakerenyie nan findima a yaxuie ra. ³⁷ Mixi naxan a baba nun a nga xanuma dangife n tan na, na kanyi mu daxa a xa lu n seeti ma. Mixi naxan a xa di xanuma dangife n tan na, na kanyi mu daxa a xa lu n seeti ma. ³⁸ Xa mixi naxan mu tin tōore nun faxe ra, a mu bira n foxo ra, na kanyi mu daxa a xa lu n seeti ma. ³⁹ Mixi naxan wama a yete rakisife, na kanyi loema ne. Naxan a yete ralōema n tan ma fe ra, na kanyi kisima ne.»

Isa foxirabiree rasenefe

(Maraki 9:37,41, Luki 9:48, 10:16, Yaya 13:20)

⁴⁰ «Mixi naxan na wo rasene, a n tan nan nasenexi. Mixi naxan na n nasene, a n xeeema nan nasenexi. ⁴¹ Mixi naxan na namiponme rasene a xa namiponme ma, a baraayi sotoma ne alo namiponme. Mixi naxan na tinxintoe rasene a xa tinxinyi ma, a baraayi sotoma ne alo tinxintoe. ⁴² Mixi naxan na hali ye xinbeli pooti ya keren fi yi mixi xuri keren ma a to findixi n foxirabire ra, n xa nondi fala wo be, na kanyi mu ganma a baraayi ra muku.»

11

Annabi Yaya xa maxorinyi

(Luki 7:18-35)

¹ Isa to ge yi yaamarie fide a foxirabire fu nun firinyie ma, a naxa keli menni, a siga Yuwifie xa taae alako a xa mixie xaran, a e kawandi.

² Annabi Yaya to Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa fe me geeli kui, a naxa a foxirabire ndee xee Isa ma. ³ E naxa a maxorin, «I findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na naxan lanma a xa fa, ka muxu xa mixi gbete nan mame?» ⁴ Isa naxa e yaabi, «Wo fe naxan mexi nun wo fe naxan toxi, wo sa na denteege sa Yaya be. ⁵ Donxue se toma, namatee jere ma, kune kanyie yalanma, tulixorie fe mema, faxamixie kelima, fuxarilae kawandima xibaaru fanyi ra. ⁶ Seewe na mixi be naxan mu siikema n ma fe ra.»

⁷ Annabi Yaya foxirabiree to siga, Isa naxa nama maxorin Yaya xa fe ma, «Wo siga munse matode wula i? Kale, foye naxan namaxama? ⁸ Xa na mu a ra, wo siga munse matode? Dugi tofanyi kanyi? Dugi tofanyi kanyie toma mange banxie nan kui. ⁹ Wo fa siga munse matode? Namiponme? Iyo, n xa a fala wo be, a nan dangi namiponme ra. ¹⁰ A tan nan xa fe sebexi Kitaabui kui, <N fama n ma xera rasanbade i ya ra alako a xa kira yaillan i be.» ¹¹ N xa nondi fala wo be, gine yo mu di bari naxan dangi Yaya Xunxa ra.

Koŋo n man xa a fala wo be, mixi naxan na Ala xa mangeya niini bun ma, a xurun kiyoki, a fan dangi Yaya ra. ¹² Kabi Yaya Xunxa xa waxati han to, Ala xa mangeya senbe nan tun sɔtoma. Senbemaē nan luma a niini bun ma. ¹³ Namipɔnmee birin nun Tawureta Munsa bara Ala xa mangeya niini xa fe fala han Annabi Yaya waxati. ¹⁴ Xa wo tinma nɔndi ra, wo xa a kolon Kitaabui to a fala a Annabi Eliya gbilenma fa ra, a nu Yaya nan ma fe falafe. ¹⁵ Xa wo tuli fe mema, wo xa wo tuli mati yi masenyi ra.»

¹⁶ «N noma to mixie misaalide munse ra? E maniyaxi dimedie nan na naxee dɔxoxi taa kui, e nu a fala e booree be, ¹⁷ «Muxu bara xule fe wo be, koŋo wo mu fare boronxi. Muxu bara ɔn beeti ba, koŋo wo mu sunnuxi.»»

¹⁸ «Annabi Yaya to nu sunma, e naxa a fala a xa fe ra, «Ninne na a fɔxo ra.» ¹⁹ Adama xa Di to fa, a tan mu tondi sigade xulunyi yire. Na kui, e bara a fala, «Furi ɔaaxi siisila mato! E nun duuti maxilie nun yunubitɔe nan a ra!» Koŋo xaxilimaya kolonma a kɛwali nan ma.»

Taa danxaniyataree xa gbaloe
(Matiyu 10:15, Luki 10:12-15)

²⁰ Na temui Isa naxa xono mixie ma naxee nu sabatixi taaē kui a kaabanako gbege rabaxi dennaxe, barima e mu tubi. ²¹ «Gbaloe na wo be, Korasinkae! Gbaloe na wo fan be, Betesayidakae! Kaabanako naxee raba wo tagi, xa nee sa raba Tire nun Sidon ne nu, a a lima e tan bara tuubi nu a rakuya, e sunnun donma ragoro e ma, e te xube maso e ma e xa tuubi tonxuma ra. ²² Na nan a ra n xa a fala wo be, kiiti sa loxoē xɔxoxoma wo tan ma dangi Tirekae nun Sidonkae ra. ²³ I tan Kaperenamu go, i ɔxo a ma a i tema han ariyanna kui? Ade, i ragoroma ne han yahannama, barima kaabanako naxee raba i tagi, xa nee sa raba Sodomā ne nu, a a lima na taa mu sɔntoma nu. ²⁴ Na nan a ra, n xa a fala wo be, kiitisa loxoē xɔxoxoma wo tan ma dangi Sodomakae ra.»

Fafe Isa ma
(Luki 10:21-22)

²⁵ Na temui Isa naxa a fala, «Baba Ala, koore nun boxi Marigi, n bara i tantu i to yi fee noxunxi lonnilae nun xaxilimae ma, i e masen dimedie be. ²⁶ Iyo, n Baba, n bara i tantu barima i kenē fe nan ya.»

²⁷ «N Baba bara fe birin taxu n na. Mixi yo mu Ala xa Di kolon, fo Baba Ala. Mixi yo mu Baba Ala kolon, fo Ala xa Di, a nun Di nu tin a masende naxan be. ²⁸ Wo fa n ma, wo tan naxee taganxi, kote binye

naxee xun, n xa malabui fi wo ma. ²⁹ Wo xa n ma karafoe nan nagoro wo kon ma, wo xa findi n ma taalibie ra, barima n boje bexi, a mu tema. Na kui, wo boje malabui sɔtoma ne, ³⁰ barima n karafoe naxan nagoroma wo kon, a mu xɔxoxo, n kote naxan dɔxoma wo xun, a mu binya.»

12

Malabu loxoē xa seriye
(Maraki 2:23-28, Luki 6:1-11)

¹ Na waxati, malabu loxoē ma, Isa nu ɔerefe xee tagi. Kaame to nu a foxirabiree suxuxi, e naxa mengi tonsɔe ndee ba, e xa e don. ² Farisenie to na to, e naxa woyen Isa be, «A mato, i foxirabiree na malabu loxoē seriye matandife.» ³ A naxa e yaabi, «Wo mu nu a xaran Dawuda naxan naba kaame to a suxu, a tan nun naxee nu na a fɔxo ra? ⁴ A so ne Ala xa banxi kui, a taami don naxan fixi Ala ma, hali a to mu daxa a tan nun a foxirabiree xa na don, fo serexedubee. ⁵ Wo man mu nu a xaran Tawureta Munsa kui, a serexedubee walima malabu loxoē hɔrɔmɔbanxi kui, koŋo e mu yunubi sɔtoma na kui? ⁶ N xa a fala wo be, naxan na wo yire be, a tide gbo hɔrɔmɔbanxi be. ⁷ Xa wo fahaamui sɔtɔxi sebeli ma nu, naxan a masenxi, «Hinne rafan n ma dangife serexe ra,» wo mu tinxintɔe tɔɔnegema nu. ⁸ Adama xa Di nan na malabu loxoē marigi ra.»

⁹ Isa to keli menni, a naxa so e xa salide kui. ¹⁰ A naxa xeme nde li naa, naxan belexe tuuxi a ma. E naxa Isa maxorin, «A daxa mixi xa furema rayalan malabu loxoē?» E nu katafe ne e xa no Isa kalamude. ¹¹ Isa naxa e yaabi, «Xa wo xa yexee nde sin yili kui malabu loxoē ma, nde na wo ya ma naxan tondima a ratede? ¹² Adama tide gbo dangi yexee ra pon! Na nan a ra, fe fanyi rabafe daxa malabu loxoē ma.» ¹³ Na kui, a naxa a fala belexe tuuxi kanyi be, «I belexe itala.» A naxa a itala, a naxa yalan alo a belexe boore. ¹⁴ Koŋo Farisenie to mini, e naxa e malan, e xa sa kira fen Isa faxafe ma.

Isa, Ala xa walike sugandixi

¹⁵ Isa to na kolon, a naxa keli naa. Mixi gbege naxa bira a fɔxo ra. A naxa furema birin nayalan, ¹⁶ a naxa e raton e naxa a xa fe fala mixie be. ¹⁷ Na kui, Annabi Esayi xa masenyi naxa kamali, a to a masen,

¹⁸ «N ma walike sugandixi nan ya, n xanuntenyi naxan nafanxi n boje ma.

N nan n Xaxili ragoroma ne a ma, a fan tinxinyi masen sie be.

¹⁹ A mu sɔnxɔe ratema,

a mu gbelegbelema, mixi yo mu a xui itexi mema taa kui.

²⁰ A mu kale konkoronxi girama,

a mu lanpui dexe xuri raxubenma,
han a tinxinyi xunnakelima temui naxe.

²¹ Si birin e xaxili tima ne a xili ra.»

Xaxili Seniyenxi matandife

(Maraki 3:20-27, 7:16-17, Luki 11:14-23, 6:44-45)

²² Mixi nde naxa fa xeme nde ra Isa xon jinne nu bara naxan findi donxui nun boboe ra. Isa naxa a rayalan, a ya naxa se to, a tuli naxa fe me. ²³ Nama birin naxa kaaba, e nu e bore maxorin, «Dawuda xa Di xa mu yi ra?» ²⁴ Farisenie to e xui me, e naxa a fala, «Yi xeme jinne kerima jinne mange Belesebulu nan saabui ra.» ²⁵ Isa to e xaxili ma fe kolon, a naxa a masen e be, «Namane yo a yete gere lantareya kui, na namane xun nakanama ne feo! Taa fan, xa na mu a ra denbaya, xa e e yete gere lantareya kui, e mu xanma. ²⁶ Xa Sentane Sentane keru, a na a yete nan gerefe. A xa mangeya fa xanma di? ²⁷ Xa n tan jinnee kerima Belesebulu nan saabui ra, wo tan xa mixie e kerima nde saabui ra? Na kui e tan nan yati wo makiitima. ²⁸ Kono xa n tan jinnee kerima Ala Xaxili nan saabui ra, na nan na ki Ala xa mangeya niini yati nan bara wo li. ²⁹ Mixi noma sode senbema xa banxi kui, a a harige ba a yi ra, xa a mu a xiri sinden? Kono xa mixi banxi kanyi xiri, a noma ne a harige birin mupade.»

³⁰ «Mixi naxan mu birama n foxo ra, a tixi n kanke ne. Naxan mu n malima mixi malande, a na mixie rayensenfe ne. ³¹ Na nan a toxi, n xa a fala wo be, adamadie xa yunubie nun marasotose birin noma ne xafaride, kono Ala Xaxili rasotofe tan mu xafarima mixi be muku. ³² Mixi na Adama xa Di rasoto, na yunubi noma ne xafaride a kanyi be. Kono mixi na Ala Xaxili Seniyenxi rasoto, na yunubi mu noma xafaride na kanyi be dunija, a mu noma xafaride aligiyama.»

³³ «Xa sansi findi a fanyi nan na, a bogi fanyi nan naminima. Xa sansi findi a kobi nan na, a bogi kobi nan naminima. Sansi kolonma a bogi nan ma. ³⁴ Wo tan boximase bonsoe, wo mu noma woyen fanyi falade, barima wo boje kobi. Mixi boje rafexi naxan na, na nan minima a de i. ³⁵ Fe fanyi to ragataxi mixi fanyi boje kui, a fe fanyi nan naminima. Fe kobi to ragataxi mixi kobi boje kui, a fe kobi nan naminima. ³⁶ N xa a fala wo be, kiitisa loxo, adamadie dentege sama ne woyen kobi birin ma naxee mini e de i. ³⁷ I woyenyi naxan falama dunijeigiri kui, na nan kiiti fanma i ra, na nan kiiti kanama i ra.»

Annabi Yunusa xa tonxuma

(Matiyu 16:1-4, Maraki 8:11-12, Luki 11:29-32)

³⁸ Na xanbi, seriye karamoxoe nun Farisenie naxa woyenyi tongo, e a fala Isa be, «Karamoxo, muxu wama i xa kaabanako nde tofe, a xa findi tonxuma ra muxu be.» ³⁹ Isa naxa e yaabi, «To mixie kobi, e bara gbilen Ala foxo ra. E wama tonxuma makaabaxi tofe, kono tonxuma yo mu fima e ma bafe Annabi Yunusa xa tonxuma ra. ⁴⁰ Annabi Yunusa xi saxon, koe saxon nadangi yexe xungbe furi kui ki naxe, Adama xa Di fan xi saxon, koe saxon nadangima na ki ne boxi bun ma. ⁴¹ Kiiti loxo, Ninewekae tima ne e nun to mixie, e seedejoxoya ba wo xili ma, barima e tan tuubi ne Annabi Yunusa xa kawandi saabui ra, a fa li naxan na wo yire yi ki be, a tide gbo Annabi Yunusa be. ⁴² Kiiti loxo, Seeba mange gine fan tima ne e nun to mixie, a seedejoxoya ba wo xili ma, barima a tan fa ne kelife yire makuye Sulemani xa lonni ramede, a fa li naxan na wo yire yi ki be, a tide gbo Sulemani be.»

Ninne gbilenfe a lingira fori

(Luki 11:24-26)

⁴³ «Ninne na gbilen mixi foxo ra, a sigama yire maxare ne lingira gbete fende, kono a mu a toma. ⁴⁴ Na temui a a falama a yete be, «N xa gbilen n ma banxi kui n kelixi dennaxe.» A na gbilen menni a a lima ne na banxi makoxi, a raxunmaxi a fanyi ra, jinne gbete yo mu na. ⁴⁵ Na temui, a sigama ne a sa fa jinne solofere gbete ra naxee paaxu a be, e birin so na banxi kui, e sabati naa. Na kui, na mixi xa fe paaxuma ne dangife a singe ra. Na nan mooli rabama to mixi kobie be.»

Isa nga nun a xunyae

(Maraki 3:31-35, Luki 8:19-21)

⁴⁶ Beenun Isa xa ge woyende nama be, a nga nun a xunya xememae naxa fa, e ti tande, e nun Isa xa de masara. ⁴⁷ Mixi nde naxa a fala a be, «I nga nun i xunyae na tande, e wama wo xa de masara.» ⁴⁸ Kono Isa naxa na kanyi yaabi, «Nde findixi nga ra? Nde findixi n xunyae ra?» ⁴⁹ Na temui Isa naxa a belexe ti a foxirabiree ma, a a masen, «A mato, n nga nun n xunyae nan ya. ⁵⁰ Mixi yo naxan n Baba sago rabama naxan na ariyanna, na kanyi nan findixi n xunya xemema, n maagine, nun n nga ra.»

13

Xe rawali xa taali

(Maraki 4:1-20, Luki 8:4-15)

¹ Na loxo, Isa naxa mini banxi, a sa doxo baa de ra. ² Nama gbegebe to malan a yire, a naxa sa doxo kunkui kui, nama naxa lu

baa de ra. ³ A naxa fe wuyaxi masen e be taalie ra.

A naxa a masen, «Wo wo tuli mati. Xe rawali nde nan mini sansi xori garansande. ⁴ A to nu sansi xori garansama, xori ndee naxa bira sankira xon, xonie naxa fa, e e don gbiki. ⁵ Xori ndee fan naxa bira game yire, bende mu gbo dennaxe. Nee naxa bula mafuren na, barima na bende mu tilin. ⁶ Konɔ soge to xonɔ, na sansie naxa ragan, e xara gben, barima sanke mu nu na e be. ⁷ Sansi xori ndee fan naxa bira tunbe kunsie tagi. Tunbe kunsie naxa gbo, e sansie ixeten, e e kana. ⁸ Sansi xori ndee fan naxa bira bende fanyi ma. Na xorie tan, e keren keren birin naxa sansi tonsɔe ramini, ndee naxa xori keme ramini, ndee xori tongo senni, ndee xori tongo saxan. ⁹ Xa wo tuli fe mema, wo wo tuli mati yi masenyi ra.»

¹⁰ Isa foxirabiree naxa e maso a ra, e a maxorin, «Munfe ra i woyenma pama be taali ra?» ¹¹ Isa naxa e yaabi, «Ala bara fahaamui fi wo ma wo xa a xa mangeya niini gundo kolon, konɔ na fahaamui mu fixi mixi gbete tan ma. ¹² Mixi fahaamuxi xa fahaamui xun masama, konɔ mixi fahaamutare, hali a naxan mapoxun a gbe ra, na fama bade a yi ra. ¹³ Na nan a toxi n woyenma mixie be taali woyenyi ra, barima e ya se toma, konɔ e mu a igbema, e tuli fe mema, konɔ e mu a fahaamuma. ¹⁴ Na kui, Annabi Esayi xa masenyi bara rakamali e xa fe ra, naxan a masenxi, <Wo fe mema,

konɔ wo mu a fahaamuma.

Wo fe toma,

konɔ wo mu a igbema.

¹⁵ Yi pama boje bara xoxoxo.

E bara e tuli dese, e bara e ya raxi,

alako e ya naxa fa fe igbe, e tuli naxa fa fe me,

e boje naxa fa fe kolon,

e naxa fa e ya rafindi n ma n xa e rayalan.»

¹⁶ «Konɔ pɛlexinyi na wo tan be, barima wo yae se igbema, wo tulie fe mema. ¹⁷ N xa nondi fala wo be, namipɔnme nun tinxintɔe gbegbe bara wa e xa fee to wo naxee tofe, konɔ e mu e to. E bara wa e xa fee me wo naxee mefe, konɔ e mu e me.»

¹⁸ «Wo wo tuli mati, wo xa fahaamui soto xesa xa taali ma. ¹⁹ Mixi na Ala xa mangeya niini xa masenyi me, a mu a fahaamu, Sentane fama ne na masenyi bade a boje ma. Na kanyi misaalixi sansi xori nan na naxan biraxi kira xon ma. ²⁰ Sansi xori naxee bira game yire, nee misaalixi mixi nan na naxan Ala xa masenyi mema, a a suxu mafuren seewe ra. ²¹ Konɔ sanke to mu na a be, a xa danxaniya mu buma. Tɔɔre nun jaxankate na a li Ala

xa masenyi xa fe ra, a gbilenna Ala xa fe foxo ra keren na. ²² Sansi xori naxan bira tunbe kunsie tagi, na misaalixi mixi nan na naxan Ala xa masenyi mema, konɔ yi dunija kontɔfili nun naafuli xoli a suxu han a Ala xa masenyi bepin. Na kui, Ala xa masenyi mu noma a boje masarade. ²³ Sansi xori naxan bira bende fanyi tan ma, na misaalixi mixi nan na naxan Ala xa masenyi mema, a a fahaamu, a a boje masara. Na sansi xori a bogi raminima ne, nde xori keme ramini, nde tongo senni, nde tongo saxan.»

Nooge jaaxi xa taali

²⁴ Isa naxa taali gbete masen e be, «Ala xa mangeya luxi ne alo xeme naxan a xa xe garansan sansi xori fanyi ra. ²⁵ Konɔ mixie nu xife temui naxe, a yaxui naxa fa, a pooge jaaxi xori garansan sansi fanyi xori longori ra, a siga. ²⁶ Sansie to bula, e te han e dendenyi bara mini folo, walikee naxa pooge jaaxi fan to sansie longori ra. ²⁷ E naxa xe kanyi maxorin, <Marigi, i mu sansi xori fanyi xa garansan i xa xe ma? Na pooge jaaxi fa kelixi minden?> ²⁸ A naxa e yaabi, <N yaxui nde nan na rabaxi.> Walikee naxa a maxorin, <I wama muxu xa sa a tala?> ²⁹ A naxa a fala, <Ade, xa na mu a ra sansi fanyi fan talama ne pooge jaaxi foxo ra. ³⁰ Wo xa a lu e birin xa mo han xe xaba loxo. Na temui n a falama ne xe xabae be, wo pooge jaaxi nan singe tala, wo a raxiri alako a xa gan. Konɔ wo sansi fanyi tan xaba, wo a xori ragata n ma bili kui.»

Konde xori nun lebini xa taalie (Maraki 4:30-32, Luki 13:18-21)

³¹ Isa naxa taali gbete masen e be, «Ala xa mangeya maniyaxi konde xori nan na, mixi naxan si a xa daaxa. ³² A xori xurun sansi xori birin be, konɔ a na mo, a bili xungbo boxi sansi birin be. A findima wuri bili nan na, xonie fama e teee sade naxan salonyie kon na.»

³³ Isa naxa taali gbete masen e be, «Ala xa mangeya maniyaxi lebini nan na, gine naxan sa farin busali tagi xun ma, na fa farin birin nate.»

Isa nun taali woyenyi (Maraki 4:33-34)

³⁴ Isa naxa na fe birin masen pama be taalie ra. A jan mu nu masenyi yo tima e be a mu a fala taali daaxi. ³⁵ Na kui, namipɔnme xa masenyi naxa kamali, «Taali woyenyie nan minima n de i. N fee masenma ne naxee nu noxunxi kabi dunija daa temui.»

Isa pooge jaaxi xa taali tagi rabafe

³⁶ Na temui, Isa naxa keli pama xun ma, a so banxi. A foxirabiree naxa e

makore a ra, e a fala a be, «Nooge jaaxi xa taali tagi raba muxu be.»³⁷ A naxa e yaabi, «Naxan sansi fanyi garansanma, na misaalixi Adama xa Di nan na.»³⁸ Xe misaalixi dunija nan na. Sansi fanyi misaalixi mixie nan na, naxee na Ala xa mangeya niini bun ma. Nooge jaaxi misaalixi Sentane xa die nan na.³⁹ Yaxui naxan jooge xori garansan, a misaalixi Ibulisa nan na. Xe xabe misaalixi dunija raponyi nan na. Xe xabae misaalixi malekee nan na.⁴⁰ Na jooge jaaxi talama ki naxe, a woli te i, dunija raponyi fan luma na ki ne.⁴¹ Adama xa Di fama a xa malekee xeede, e mixi ratantanyie nun mixi kobie ba mixi gbete ya ma, naxee na Ala xa mangeya niini bun ma.⁴² E e wolima ne te mankanε xora, wa nun jin maxinyi na dennaxe.⁴³ Na temui tinxintoe tan yanbama ne alo soge e Baba xa mangeya niini bun ma. Xa wo tuli fe mema, wo wo tuli mati yi masenyi ra.»

Harige xungbe xa taalie

⁴⁴ «Ala xa mangeya man luxi ne alo naafuli xungbe naxan nu noxunxi xe ma. Mixi nde to mini a ma, a naxa gbilen a noxun na, a siga pexexinyi kui. A naxa a sotese birin mati a fa na xe sara.»

⁴⁵ «Ala xa mangeya man luxi ne alo yule naxan diyaman tofanyi fenfe.⁴⁶ A to diyaman hagige keren to, a naxa sa a sotese birin mati, a fa na diyaman sara.»

Yeε xa taali

⁴⁷ «Ala xa mangeya man luxi ne alo yeε naxan bara sa baa ma, a yeε mooli birin suxu.⁴⁸ Yeε to rafe, mixie naxa a mabendun baa de ra. E naxa doxo, e yeεe mayegeti, e a fanyie sa paanie kui, e a jaaxie wole.⁴⁹ Dunija raponyi luma na ki ne. Malekee fama mixi kobie nun mixi tinxinxie mayegetide,⁵⁰ e mixi kobie woli te mankanε xora, wa nun jin maxinyie na dennaxe.»

Lonni fori nun a neεne

⁵¹ Isa naxa e maxorin, «Wo bara na birin fahaamu?» E naxa a yaabi, «Iyo.»⁵² A naxa a masen e be, «Na nan a toxi, seriye karamoxo naxan bara fahaamui soto Ala xa mangeya niini xa fe ma, a luxi alo banxi kanyi naxan se neεnee nun se forie raminima a harige ya ma.»

Nasaretikae tondife lade Isa ra (Maraki 6:1-6, Luki 4:16-30)

⁵³ Isa to ge na taalie masende, a naxa siga,⁵⁴ a sa so a xonyi, a moxi dennaxe. A to na mixie xaran e xa salide kui, e de naxa ixara. E naxa e bore maxorin, «Yi xeme yi lonni sotoxi minden? A noxi yi kaabanako fee rabade di?»⁵⁵ Kamuderi xa di xa mu yi ki? A nga xa mu xili Mariyama? A xunyae

xa mu findi Yaki, Yusufu, Yuda, nun Simon na?⁵⁶ A xunya ginmae fan mu na won ya ma be? A fa yi birin sotoxi minden?»⁵⁷ Na kui, e naxa xono a ma, e tondi lade a ra.

Isa naxa a masen e be, «Namijonme binyaxi yire birin fo a xonyi, a ngaxakere nyie tagi.»⁵⁸ A mu kaabanako gbegebe raba naa e xa danxaniyatareja xa fe ra.

14

Annabi Yaya xa faxe

(Maraki 6:14-29, Luki 9:7-9)

¹ Na waxati, Galile mange Herode naxa Isa xa fe me. A naxa a fala a xa mixie be,² «Yaya Xunxa nan kelixi faxe ma. Na nan a toxi noε na a yi a xa kaabanakoe raba.»

³ A na fala ne, barima a tan Herode nu bara yaamari fi Yaya xa suxu, yolonxonxi xa sa a ma, a xa sa geeli Herodiyasi xa fe ra, a taara Filipu xa gine.⁴ Yaya nu a falama Herode be, «A mu daxa i xa yi gine tongo.»⁵ Herode nu wama Yaya faxafe ne, kono a nu gaaxuxi jama ya ra, barima e nu laxi a ra a namijonme nan nu Yaya ra.

⁶ Na temui, e to nu Herode bari je xungbilenyi xulunxi tife, Herodiyasi xa di gine naxa fare boron mixie be. A naxa rafan Herode ma⁷ han a naxa a kali a a na sese maxorin a ma, a a fima ne a ma.⁸ Herodiyasi xa marasi ma, a xa di naxa a fala Herode be, «Yaya Xunxa xunyi so n yi ra pileti ma.»⁹ Mange naxa nimisa, kono a xa marakali nun a xa xone xa fe ra, a naxa yaamari fi e xa Yaya xunyi so na ginedimedi yi ra.¹⁰ A naxa mixie geeli, e xa Yaya xunyi bolon a de i.¹¹ E naxa fa a xunyi ra pileti ma, e a so ginedimedi yi ra. Ginedimedi fan naxa a xanin a nga xon ma.¹² Yaya foxirabiree naxa sa a fure tongo, e sa a ragata, e naxa sa na dentege sa Isa be.

Isa donse fife xeme mixi wulu suuli ma (Maraki 6:30-44, Luki 9:10-17)

¹³ Isa to na fe me, a naxa keli menni kunkui kui, a siga a kerenyi ma wula i. Nama to a kolon, e fan naxa keli e xa taee, e siga a foxo ra e sanyi ra.¹⁴ Isa to goro kunkui kui, a naxa jama gbegebe to naa. A naxa kinikini e ma, a e xa furemae rayalan.

¹⁵ Nunmare to so folo, Isa foxirabiree naxa e maso a ra, e a fala a be, «Won na wula ne yi ki, koε fan bara so. Nama rayensen alako e xa siga donse sara taee kui.»¹⁶ Isa naxa e yaabi, «Hali e mu siga. Wo tan nan xa donse fi e ma.»¹⁷ Kono e naxa a fala a be, «Taami gundi suuli nun yeεe firin gbansan nan na muxu yi ra.»

¹⁸ A naxa a fala e be, «Wo fa nee ra n xon ma be.»¹⁹ Isa naxa jama yamari e xa e magoro na jooge xinde ma. A naxa na taami suuli nun na yeεe firin tongo, a a ya rate koore ma, a fa Ala nuwali sa. A

naxa taamie igira, a fa e so a foxirabiree yi ra, e xa e itaxun pama ma. ²⁰ Nama birin naxa e dege han e wasa. Donse donxoe xuntunyeie to matongo, debe fu nun firin nan nafe. ²¹ Mixi naxee e dege, xeme wulu suuli pondon nan nu e ra, bafe ginee nun dimee ra.

Isa jerefe ye fari

(Maraki 6:45-52, Yaya 6:15-21)

²² Na xanbi Isa naxa a fala a foxirabiree be, a e xa baki kunkui kui, e xa siga a ya ra naakiri ma, a tan xa nu pama ragbilen. ²³ Isa to ge pama ragbilende, a naxa te geya fari a kerenyi ma, alako a xa Ala maxandi. Koe naxa a li naa, a keren. ²⁴ A a lixi kunkui nu bara makuya xare ra, moronyie nu na a mabonbofe ki fanyi ra barima foye ya nu rafindixi a ma.

²⁵ Subaxe ma, Isa jerefe baa fari. ²⁶ A foxirabiree to a to jere ra ye fari, e naxa gaaxu ki fanyi. E naxa gbelegbele, e a fala, «Tubari nan a ra!» ²⁷ Kono Isa naxa a masen e be keren na, «Wo naxa kontofili, n tan nan a ra. Wo naxa gaaxu.» ²⁸ Piyeri naxa a yaabi, «Marigi, xa i tan nan a ra, yaamari fi n xa siga i yire ye fari.» ²⁹ Isa naxa a fala a be, «Fa.» Piyeri to goro kunkui kui, a naxa jere ye fari sigafe ra Isa yire. ³⁰ Kono a to foye belebele mato, a naxa gaaxu, a madula folo. A naxa gbelegbele, «N Marigi, n nakisi!» ³¹ Isa naxa a belexe itala keren na, a Piyeri suxu. A naxa a masen a be, «I xa danxaniya xurun. I siikexi munfe ra?» ³² E to baki kunkui kui, foye naxa raxara. ³³ Isa foxirabiree naxee nu na kunkui kui, e naxa suyidi Isa be, e a fala, «Ala xa Di yati nan lanxi i ma.»

Isa Genesareti furema birin nayalanfe
(Maraki 6:53-56)

³⁴ E to ge baa igiride, e naxa so Genesareti. ³⁵ Naakae to a kolon Isa nan a ra, e naxa na rabilinyi mixi birin nakolon. Mixie naxa fa furemae birin na Isa xon. ³⁶ E nu a mayandima furemae xa e belexe din a xa donma sanbunyi gbansan na. Furema birin naxee na raba, e birin naxa yalan.

15

Ala xa seriye nun adama xa naamunyi
(Maraki 7:1-23)

¹ Fariseni nun seriye karamoxo ndee naxa fa Isa yire kelife Darisalamu. E naxa a maxarin, ² «Munfe ra i foxirabiree luma forie xa naamunyeie matandi ra? E mu e belexe raxama beenun e xa e dege alo forie xa naamunyeie a masenxi ki naxe.» ³ Isa naxa e yaabi, «Munfe ra wo tan Ala xa seriye matandima wo xa naamunyeie xa fe

ra? ⁴ Ala bara a masen, «Wo xa wo baba nun wo nga binya.» A man bara a masen, «Mixi yo naxan na a baba nun a nga konbi, a lan ne na kanyi xa faxa.» ⁵ Kono wo tan naxe, xa mixi nde a fala a baba xa na mu a nga be, «I nu lanma i xa naxan soto n na i malise ra, n bara a fi Ala ma.» ⁶ hali na kanyi mu fefe raba a baba be. Na kui, wo Ala xa seriye matandima wo xa naamunyi saabui ra. ⁷ Wo tan filankafuie! Annabi Esayi nondi yati nan masen wo xa fe ra, ⁸ «Yi pama n binyama e de ne, kono e boje makuya n na pon!» ⁹ E xa sali fufufe nan a ra, barima e mixi xaranma adamadie xa mapoxunyeie nan na alo na mapoxunyeie findixi n tan ma seriye nan na.»

¹⁰ Isa naxa pama xili, a a masen e be, «Wo wo tuli mati, wo xa fahaamui soto. ¹¹ Se naxan soma mixi de kui, na xa mu a findima mixi seniyyentare ra. Naxan minima a de kui, na nan a findima mixi seniyyentare ra.»

¹² Na temui Isa foxirabiree naxa e maso a ra, e a fala a be, «I mu a kolon i xa masenyi bara Fariseni raxono?» ¹³ Isa naxa e yaabi, «N Baba naxan na ariyanna, a sansi birin talama ne a tan mu naxan sixi. ¹⁴ Wo e lu na. Donxui nan na e ra naxee donxue rapere. Xa donxui donxui rapere, e firin birin birama ne yili kui.»

¹⁵ Piyeri naxa a fala a be, «Yi taali tagi raba muxu be.» ¹⁶ Isa naxa a yaabi, «Han ya wo fan mu fahaamui soto?» ¹⁷ Wo mu a kolon a se naxan birin soma mixi de kui, a goroma furi nan kui, a fa mini fate i? ¹⁸ Kono masenyi naxan minima mixi de kui, a kelima a boje nan ma. Na nan noma a findide mixi seniyyentare ra. ¹⁹ Barima mapoxun kobie, faxe tife, yene, langoeja, mure, tojege, mixi xili kanafe, nee birin fatanma mixi boje nan na. ²⁰ Nee nan mixi findima mixi seniyyentare ra, kono mixi a degefe a belexe raxatare ra, na xa mu a findima mixi seniyyentare ra.»

Kanaan gine xa danxaniya
(Maraki 7:24-30)

²¹ Isa naxa keli menni, a siga Tire nun Sidon boxi ma. ²² Kanaan gine nde naxan kelixi na longori, a naxa fa Isa yire a a xui ite, «Marigi, Dawuda xa Di, kinikini n ma. Ninne bara n ma di gine paxankata feo!» ²³ Kono Isa mu sese fala a be. A foxirabiree naxa e maso Isa ra, e a fala a be, «Yi gine keru, a na gbelegbelefe won foxo ra.» ²⁴ Isa naxa a masen, «N xeexi Isirayila bonsoe gbansan nan ma, naxee luxi alo yexee loexie.» ²⁵ Kono gine naxa fa a suyidi a be, a a fala, «Marigi, i xa n

mali!» ²⁶ Isa naxa a yaabi, «A mu lan taami xa ba dimedie yi ra, a sa baree bun ma.» ²⁷ Gine naxa a fala, «Marigi, i nɔndi, kɔnɔ hali baree, e donse xuntunyi nde sɔtɔma naxan birama e kanyi xa teebili ra.» ²⁸ Na kui, Isa naxa a masen a be, «Gine, i xa danxaniya gbo! I waxɔnfe bara raba i be.» A xa di gine naxa yalan keren na.

Isa neme fife xeme mixi wulu naani ma (Maraki 8:1-10)

²⁹ Isa to keli menni, a naxa jere Galile baa de ra han a naxa geya li. A naxa te geya fari, a doxo. ³⁰ Nama gbege naxa fa a yire naa, e fa namatee ra, a nun donxuie, mabenye, boboe, nun furema gbete gbege ra. E naxa furemae sa Isa bun ma, a fan naxa e rayalan. ³¹ Nama to a to boboe woyenma, mabenye yalanma, namatee jereama, donxuie se toma, e naxa kaaba. E naxa Isirayila Marigi Ala matoxo.

³² Isa naxa a foxirabiree xili, a a masen e be, «N bara kinikini yi jama ma, barima xi saxon nan yi ki, e na n yire be, kono donse mu na e naxan donma. N mu wama e xa gbilen e xonyi kaame ra e ma, xa na mu a ra e tooroma ne kira xon ma.» ³³ A foxirabiree naxa a maxorin, «Won donse sɔtɔma yi jama gbege be minden? Won na wula ne yi ki.» ³⁴ Isa naxa e yaabi, «Taami gundi yeri na wo yi?» E naxa a fala, «Solofere, a nun yexe xunxuri ndee.»

³⁵ Isa naxa a fala jama be e xa doxo boxi. ³⁶ A naxa na taami gundi solofere nun na yexee tongo, a Ala nuwali sa. A to e igira, a naxa e so a foxirabiree yi ra, e xa e itaxun jama ma. ³⁷ Nama birin naxa e dege han e wasa. Donse donxoe fan naxa matongo han debe solofere naxa rafe. ³⁸ Xeme mixi wulu naani nan e dege, bafe ginee nun dimree ra.

³⁹ Isa to ge jama ragbilende, a naxa baki kunkui kui, a siga Magadan boxi ma.

16

Farisenie nun Sadusenie xa danxaniy-atarepa

(Maraki 8:11-21)

¹ Farisenie nun seriye karamoxoe naxa fa Isa yire. E to nu wama gantanyi safe a be, e naxa a maxorin a xa tonxuma makaabaxi nde masen e be kelife koore ma. ² Isa naxa e yaabi, «Nummare na a li wo naxe, <Kuye fanma tina, barima koore igbeelixi.> ³ Kuye ne iba wo naxe, <Tune nun foye minima ne to, barima koore igbeelixi, nuxuie iforo.> Wo fata koore jingi tagi rabade, kono wo mu fata yi waxati fee tan tagi rabade. ⁴ To mixie kobi, e bara gbilen Ala foxo ra. E wama tonxuma makaabaxi tofe, kono tonxuma

yo mu fima e ma bafe Annabi Yunusa xa tonxuma ra.»

Na xanbi Isa naxa keli e xun ma, a siga.

⁵ Isa foxirabiree naxa giri naakiri ma, e neemu taami ma. ⁶ Isa naxa a masen e be, «Wo wo yete ratanga Farisenie nun Sadusenie xa lebini ma.» ⁷ Isa foxirabiree naxa na fe mato, e fa a fala e bore be, «A na falaxi ne barima won mu faxi taami ra.» ⁸ Isa to nu e xa mapoxunyi kolon, a naxa a masen e be, «Wo taami fe falama wo bore be munfe ra? Wo xa danxaniya xurun. ⁹ Han ya wo mu xaxili soto? Ka wo neemuxi ne taami gundi suuto to xeme wulu suuli wasa? Wo to na taami donxoe matongo, wo debee yeri rafe? ¹⁰ Ka wo man neemuxi ne taami gundi solofere to xeme wulu naani wasa? Wo to na fan donxoe matongo, wo debee yeri rafe? ¹¹ Munse a toxi wo mu a kolon a n mu taami fe xa falafe wo be? Wo xa wo yete ratanga Farisenie nun Sadusenie xa lebini ma.» ¹² Na kui, e naxa a fahaamu a Isa mu a falaxi xe e be a e xa e yete ratanga taami lebini daaxi ma. A nu a falafe ne e xa e yete ratanga Farisenie nun Sadusenie xa xaranyi ma.

Isa findixi nde ra?

(Maraki 8:27-30, Luki 9:18-21)

¹³ Isa to Sesareya Filipi boxi li, a naxa a foxirabiree maxorin, «Mixie munse falama Adama xa Di xa fe ra? Nde lanxi a ma?» ¹⁴ E naxa a yaabi, «Ndee a falama Annabi Yaya Xunxa. Ndee a falama Annabi Eliya. Ndee a falama Annabi Yeremi, xa na mu a ra namijonme gbe.»

¹⁵ Isa naxa e maxorin, «Kono wo tan naxe a di? Nde n na?» ¹⁶ Simon Piyeri naxa a yaabi, «Ala xa Mixi Sugandixi nan na i ra, Abadan Ala xa Di.» ¹⁷ Isa naxa a fala a be, «Seewe na i be, i tan Yunusa xa di Simon, barima ibunadama xa mu na masenxi i be. N Baba naxan na ariyanna, na nan a masenxi i be. ¹⁸ N xa a fala i be, i findixi Piyeri nan na, naxan falaxi <geme.> N nan n ma danxaniyatoe jama tima na geme nan fari. Hali faxe, a mu noma n ma jama ra. ¹⁹ N Ala xa mangeya saabi soma ne i yi ra. I na tonyi doxo fe naxan ma dunija, Ala naxan na ariyanna, a fan tonyi doxoma ne na fe ra. I na tin fe naxan na dunija, Ala naxan na ariyanna, a fan tinna ne na fe ra.» ²⁰ Na temui a naxa a matintin a foxirabiree ra, a e naxa a fala mixi yo be, a a tan nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra.

Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe

(Maraki 8:31-33, Luki 9:22)

²¹ Keli na temui ma, Isa naxa a tagi raba folo a foxirabiree be, a fo a xa siga

Darisalamu, a xa tōore gbege soto Yuwifie xa forie, serexedube kungtie, nun seriye karamoxoe ra, e a faxesa, kono a man xa keli faxes ma a xi saxon nde ma. ²² Piyeri to a bendun, e sa ti e xati ma, a naxa so woyenfe Isa ra, a a fala a be, «Ala xa i tanga na ma, n Marigi! Na fe mooli mu i sotoma feo!» ²³ Isa naxa a ya rafindi Piyeri ma, a a fala, «Keli n ya i, i tan Sentane! I katafe ne i xa n natantan, barima i xaxili mu tixi Ala fee xa ra, a tixi adama fee nan na.»

Birafe Isa foxo ra

(Maraki 8:34-9:1, Luki 9:23-27)

²⁴ Na temui Isa naxa a masen a foxirabiree be, «Xa mixi wa birafe n foxo ra, a xa a yete waxonfe gere, a xa tondi a yete ma, a tin toore nun faxes ra, a bira n foxo ra. ²⁵ Mixi naxan wama a yete rakisife, na kanyi loema ne. Naxan a yete raloesma n tan ma fe ra, na kanyi kisima ne. ²⁶ Dunija birin sotoe munse fanma mixi ma, xa a sigama yahannama? Fe mundun na, mixi noma a xa ariyanna masarade naxan na? ²⁷ Adama xa Di fama fade a Baba xa noe kui, e nun a xa malekee. Na temui a mixi birin sare fima ne, kankan nun a kewali. ²⁸ N xa nondi fala wo be, mixi ndee tixi wo ya ma be, naxee mu faxama fo e Adama xa Di to fa ra a xa mangeya kui.»

17

Isa norofe

(Maraki 9:1-13, Luki 9:28-36)

¹ Xi senni dangi xanbi, Isa naxa Piyeri, Yaki, nun Yaki xunya Yaya xanin e doro ma geya itexi nde fari. ² Menni Isa naxa masara, a noro e ya xori. A yatagi naxa yanba alo soge, a xa sosee naxa fiixe alo naiyalanyi. ³ Na temui, Annabi Eliya nun Annabi Munsa naxa mini foxirabiree ya xori, e naxa e to e nun Isa woyenfe.

⁴ Piyeri naxa a fala Isa be, «Marigi, fe fanyi nan a ra muxu to na be yi ki. Xa i wa, n lingira saxon yaylanma be, keren i gbe, keren Annabi Munsa gbe, keren Annabi Eliya gbe.» ⁵ A nu woyenfe temui naxe, nuxui yanbaxi naxa goro e xun na, xui nde fan naxa mini nuxui kui, a a masen, «N ma Di maxanuxi nan yi ki naxan n kenexi ki fanyi ra. Wo wo tuli mati a ra.» ⁶ Foxirabiree to na xui me, e naxa gaaxu ki fanyi, e e yatagi rafelen boxi ma. ⁷ Kono Isa naxa a maso e ra, a a belexe sa e ma, a a fala, «Wo keli. Wo naxa gaaxu.» ⁸ E to e ya rakeli, e mu mixi yo to fo Isa.

⁹ E to nu na gorofe geya fari, Isa naxa a matintin e ra, «Wo fe naxan toxi, wo naxa a fala mixi yo be, han beemanun Adama xa Di xa keli faxes ma.» ¹⁰ Isa foxirabiree naxa a maxorin, «Munfe ra seriye karamoxoe

a falama a fo Annabi Eliya nan singe xa fa?» ¹¹ A naxa e yaabi, «Nondi nan a ra. Annabi Eliya nan singe fama yati, a fe birin yaylan. ¹² Kono n xa a fala wo be, Annabi Eliya jan bara fa, kono e mu a kolonxi, e bara e waxonfe birin niya a ra. E man fafe Adama xa Di toore na ki ne.» ¹³ Na kui, Isa foxirabiree naxa a kolon a a nu na Yaya Xunxa nan ma fe falafe e be.

Ninne kerife naxan nu dimedi foxo ra
(Maraki 9:14-32, Luki 9:37-45)

¹⁴ E to nama yire li, xeme nde naxa fa Isa xon, a a xinbi sin a bun ma, ¹⁵ a a fala, «Marigi, kinikini n ma di ma, xaxili fure a jaxankataxi ki fanyi. A luma bira ra te xora, a nun ye xora. A na rabama han. ¹⁶ N bara fa a ra i foxirabiree xon, kono e mu noxi a rayalande.» ¹⁷ Isa naxa e yaabi, «Wo tan bonsoe danxaniyatara, wo kobi! N xa lu wo seeti ma han mun temui? N xa ti wo bun ma han mun loxe? Wo fa na di ra n xon.» ¹⁸ Isa naxa ninne yamari, ninne naxa gbilen dimedi foxo ra, dimedi naxa yalan keren na.

¹⁹ Isa foxirabiree naxa e maso Isa ra, e a maxorin e doro ma, «Munfe ra muxu tan mu no na ninne keride?» ²⁰ Isa naxa e yaabi, «Wo xa danxaniya nan xurun. N xa nondi fala wo be, xa danxaniya na wo be, hali a xurun alo konde xori, wo na a fala yi geya be, «Keli be, i i masiga menni,» a masigama ne. Fefe mu na wo mu noma naxan nabade. ²¹ Kono yi ninne mooli tan mu kerima fo Ala maxandi nun sunyi saabui ra.»

Isa a xa faxes nun marakeli xa fe masenfe sanmaya firin nde

(Maraki 9:30-32, Luki 9:43-46)

²² Isa foxirabiree to malan Galile, Isa naxa a fala e be, «Adama xa Di sama ne mixie belexe, ²³ e a faxesa. A xa faxes xi saxon nde ma, a man kelima ne faxes ma.» A xa woyenyi naxa a foxirabiree nimisa ki fanyi.

Isa nun Piyeri horomobanxi duuti fife

²⁴ Isa nun a foxirabiree to so Kaperenamu, horomobanxi duuti maxilie naxa Piyeri maxorin, «Pe, i karamoxo mu horomobanxi duuti fima?» ²⁵ Piyeri naxa e yaabi, «Iyo, a a fima.» Piyeri to so banxi, Isa nan singe woyen a be, «Piyeri, i a toxi di? Dunija mangee duuti maxilima nde ma, e xa die ka mixi gbete?» ²⁶ Piyeri naxa a yaabi, «Mixi gbete.» Isa fan naxa a masen, «Na kui, mange xa die tan mu duuti fima. ²⁷ Kono alako won naxa yi mixie raxono, i xa siga baa de ra, i konyi woli. I na yexe naxan singe suxu, a rate, i a de rabi. I kobiri kole toma ne a de kui.

I xa na so duuti maxilie yi ra, a xa findi won firin ma duuti ra.»

18

Mixi naxan tide gbo

(Maraki 9:33-37, Luki 9:46-48)

¹ Na temui Isa foxirabiree naxa e maso Isa ra, e a maxorin, «Nde binyaxi dangi birin na Ala xa mangeya niini bun ma?»
² Isa naxa dimedi nde xili, a a ti e tagi, ³ a a masen e be, «N xa nondi fala wo be, xa wo mu wo yete magoro, wo lu alo dimedie, wo mu soma Ala xa mangeya niini bun ma.
⁴ Na kui, mixi yo naxan a yete magoroma alo dimedi, na nan findixi mixi xungbe ra dangi birin na Ala xa mangeya niini bun ma.
⁵ Mixi yo naxan yi dimedi mooli rasenema n xili ra, na kanyi bara n tan yete yati rasene.»

Mixi ratantan saabui

(Maraki 9:42-48, Luki 17:1-2)

⁶ «Mixi yo yi mixi xuri keren natantan, naxan danxaniyaxi n ma, a fisa na kanyi be geme binye xa xiri a kon ma, a rasin baa ma.
⁷ Gbaloe na dunija mixie be e xa maratantanyi xa fe ra. A feere mu na tan, fo maratantanyi xa mini, konɔ gbaloe na mixi be naxan findima na saabui ra.
⁸ Xa i belexe, xa na mu i sanyi findi i ratantanse ra, a bolon, i a wole. I sofe ariyanna i belexe, xa na mu i sanyi bolonxi, na fisa i be dine i belexe firin nun i sanyi firin luxi na, konɔ i woli yahannama, te mu xubenma dennaxe.
⁹ Xa i ya findi i ratantanse ra, a ba na, i a wole. I sofe ariyanna i ya keren kanaxi, na fisa i be dine i ya firin lu na, konɔ i woli yahannama.»

Yexee lexixi xa taali

(Luki 15:3-7)

¹⁰⁻¹¹ «Wo naxa yo yi mixi xuri sese ma, barima n xa a fala wo be, e xa malekee n Baba yatagi toma temui birin, naxan na ariyanna.»

¹² «Wo a toxi di? Xa yexee keme na mixi nde yi ra, keren fa loe e ya ma, a mu na yexee tongo solomanaani nun solomanaani luma xe geya fari, a siga na kerenyi fende?»
¹³ N xa nondi fala wo be, xa a sa a to, a pexinma ne na yexee kerenyi xa fe ra, dangife yexee tongo solomanaani nun solomanaani boore ra, naxee mu loe.
¹⁴ A na na ki ne fan, wo Baba naxan na ariyanna, a mu tinma yi mixi xuri sese xa loe.»

Haake bafe

¹⁵ «Xa i ngaxakerenyi bara haake soto i ra, siga, wo firin xa sa lu yire keren, i xa a masen a be a tantanxi ki naxe. Xa a sa i xui me, i ngaxakerenyi bara ragbilen

i ma.
¹⁶ Konɔ xa a tondi i xui mede, i xa mixi keren xa na mu mixi firin fen, wo birin xa siga a yire alako kiiti xa sa seede firin, xa na mu seede saxan xui ma.
¹⁷ Xa a tondi nee fan xui mede, na fe masen danxaniyatɔe pama be. Xa a tondi danxaniyatɔe pama xui fan mede, a xa lu wo be alo kaafiri, xa na mu a ra, duuti maxili.
¹⁸ N xa a fala wo be a nondi ki ma, wo na naxan xiri dunija, a xirima ne koore fan ma. Wo na naxan fulun dunija, a fulunma ne koore fan ma.
¹⁹ N man xa a fala wo be, xa mixi firin lan fefe ma wo ya ma yi dunija ma, e Ala maxandi, n Baba naxan na ariyanna, a na fe rabama ne e be.
²⁰ Mixi firin, xa na mu a ra mixi saxan nu malan n xili ra dede, n na e ya ma.»

Dijɛfe ngaxakerenyi ma nun dijɛtarepa xa taali

²¹ Na temui, Piyeri naxa a maso Isa ra, a a fala a be, «N Marigi, n lanma n xa dijɛ n ngaxakerenyi xa haake ma sanmaya yeri? Han sanmaya solofere?»
Isa naxa a yaabi,
²² «N xa a fala i be, sanmaya solofere xa mu a ra de! I xa dijɛ a ma sanmaya solofere doxo tongo solofere.»

²³ «Ala xa mangeya maniyaxi mange nde nan na, naxan nu wama a xa kobiri fe ya ibafe a tan nun a xa walikee tagi.
²⁴ A to a folo, e naxa fa a xa walike nde ra a kon, mange xa doni nu naxan ma han gheti kilo wulu keme saxan, kilo wulu tongo naani.
²⁵ Konyi to mu nu noma a xa doni fide, a xa mange naxa yaamari fi, a tan yo, a xa gine yo, a xa die yo, e nun a harige birin xa mati alako na doni xa fi.
²⁶ Na walike naxa a igoro boxi, a suyidi mange be, a a maxandi, «Yandi, dijɛ n ma. N fama i xa doni birin fide.»
²⁷ Na kui, mange naxa kinikini a xa walike ma, a dijɛ na doni birin ma, a a xa walike rabejin.»

²⁸ «Konɔ a tan walike to mini, a naxa a boore walike nde to a xa gbeti kilo tagi doni nu na naxan ma. A naxa bagan a ma, a a konyi dekun, a sonxo a ra, «N ma doni fi!»
²⁹ A boore naxa suyidi a be, a a maxandi, «Yandi, dijɛ n ma. N i xa doni fima.»
³⁰ Konɔ a naxa tondi. A naxa a raso geeli kui, a xa lu menni han a xa ge doni fide.»

³¹ «A boore walikee to na to, e naxa kinikini. E naxa na birin dentege sa mange be naxan nu e birin xun ma.
³² Na kui, mange naxa na walike singe xili, a a fala a be, «I tan walike kobi! I to n mayandi, n tan dijɛ ne i xa doni birin ma.
³³ A di, a mu lanma xe nu i fan xa kinikini i boore ma, alo n kinikinixi i tan ma ki naxe?»
³⁴ A xa mange to konɔ a ma, a naxa a so kosibilie yi, e xa a sa geeli, e xa a jaxankata han a xa ge doni birin fide.»

³⁵ «N Baba naxan na ariyanna, a na nan niyama wo fan na, xa wo mu dije wo ngaxakerenyi ma wo boje birin na.»

19

Futi nun fatanyi
(Maraki 10:1-12)

¹ Isa to ge yi fe birin masende, a naxa keli Galile boxi ma, a siga Yudaya boxi nde ma naxan nu na Yuruden naakiri ma. ² Nama gbege naxa bira a foxo ra naa, a fan naxa furemae fayalan.

³ Farisenie naxa fa a yire alako e xa gantanyi te a be. E naxa a maxorin, «A daxa xeme xa mee a xa gine ra fe birin ma?» ⁴ Isa naxa e yaabi, «Kitaabui naxan masenxi wo mu nu a xaran? Fe folo folo ra, Daali Mange naxa xeme nun gine daa, ⁵ a fa a masen, «Na kui, xeme kelima a baba nun a nga xun ma, a a xa gine xa futi xiri, e firin findi keren na.» ⁶ Na nan a toxi, mixi firin xa mu e ra sonon, e firin bara findi keren na. Ala bara naxee xiri e boore ra, adama naxa nee rafatan.»

⁷ E man naxa Isa maxorin, «Munfe ra fa Annabi Munsu a yamarixi, xeme naxan wama meefe a xa gine ra, a lan a xa fatan keedi so a yi ra, a mee a ra?» ⁸ Isa naxa e yaabi, «Wo boje nan xoxoxo, na nan a niyaxi Annabi Munsu naxa feere fi wo ma, wo xa no meede wo xa ginee ra, konu a mu nu na na ki xe a folo ra. ⁹ N xa a fala wo be, naxan yo mee a xa gine ra, xa a xa gine mu yene xa rabaxi, a fa gine gbete doxo, na xeme bara yene raba.»

¹⁰ Isa foxirabiree naxa a fala a be, «Xa a na na ki ne xeme be a xa gine mabiri ra, hali a mu gine doxo.» ¹¹ Isa naxa a masen e be, «Birin xa mu noma yi masenyi suxude, fo Ala a feere fi naxan ma. ¹² Wo a kolon, xeme ndee bari ki nan a niyaxi e mu noma gine doxode. Ndee na na e e banaxi ne. Ndee fan na, e nate nan tongoxi e naxa gine doxo Ala xa wali xa fe ra. Mixi naxan noma yi masenyi suxude, a xa a suxu.»

Isa nun dimedi xunxurie
(Maraki 10:13-16, Luki 18:15-17)

¹³ Na temui mixie naxa fa dimedie ra Isa xon, alako a xa a belexe sa e ma, a duba e be. Konu a foxirabiree naxa woyen na mixie ma. ¹⁴ Na kui, Isa naxa a masen, «Wo a lu dimedie xa fa n yire. Wo naxa tonyi doxo e ma, barima naxee maniyaxi e ra, nee nan na Ala xa mangeya niini bun ma.» ¹⁵ A naxa a belexe sa e ma, a duba e be. Na xanbi, a naxa siga.

Segetala bannaxi
(Maraki 10:17-31, Luki 18:18-30)

¹⁶ Segetala nde naxa fa Isa xon, a a maxorin, «Karamoxo, a lan n xa fe fanyi

mundun naba alako n xa abadan kisi soto?» ¹⁷ Isa fan naxa a maxorin, «I n maxorinna fe fanyi ma munfe ra? Ala keren peti nan fan. Xa i wama i xa kisi, Ala xa seriye nan nabatu.» Xeme naxa a maxorin, «Ala xa seriye mundue?» ¹⁸ Isa naxa a yaabi, «I naxa faxe ti. I naxa yene raba. I naxa muje ti. I naxa mixi tojege. ¹⁹ I baba nun i nga binya. I xa i ngaxakerenyi xanu alo i yete yati.»

²⁰ Segetala naxa Isa yaabi, «N bara na birin nabatu. Munse fa luxi?» ²¹ Isa naxa a masen a be, «Xa i wama i xa ge kamalide i xa kewalie kui, siga, sa i sotose birin mati, i a kobiri fi setaree ma. Na kui, i fama bannaya sotoe ariyanna. I na na raba, fa, i bira n foxo ra.» ²² Segetala to na me, a naxa siga sunnunyi kui, barima harige gbege nu na a yi ra.

²³ Isa naxa a masen a foxirabiree be, «N xa nondi fala wo be, naafuli kanyi sofe Ala xa mangeya niini bun ma a xoxoxo. ²⁴ N man xa a fala wo be, joxome so joxun senbe yale ra, dine bannamixi sofe Ala xa mangeya niini bun ma.» ²⁵ E to na me, Isa foxirabiree de naxa ixara ki fanyi ra, e maxorinyi ti, «Nde, fa noma kiside?» ²⁶ Isa naxa e mato, a fa a masen, «Adama mu noma a yete rakiside, konu Ala tan noma fe birin na.»

²⁷ Na kui, Piyeri naxa a fala a be, «A mato, muxu bara keli se birin xun ma, muxu bira i foxo ra. Munse fa luma muxu be?» ²⁸ Isa naxa e yaabi, «N xa nondi fala wo be, dunija fe birin na masara a neene ra, Adama xa Di naxa magoro a xa nore kibanyi kui, wo tan n foxirabiree fan magoroma ne kibanyi fu nun firin kui, wo fa Isirayila bonsoe fu nun firin makiiti. ²⁹ Mixi yo naxan na sa keli a xa se nde xun ma n tan ma fe ra, a findi banxie ra ba, xunxae ba, taarae ba, baba ba, nga ba, boxie ba, na kanyi nee joxo keme keme nan sotoma, a man abadan kisi soto ke ra. ³⁰ Yarerati wuyaxi fama findide xanbiratie ra, xanbirati fan findi yareratie ra.»

20

Wali sare xa taali

¹ «Ala xa mangeya misaalixi xe kanyi nan na, naxan mini subaxe ma alako a xa walikee tongo a xa xe walife ra. ² E to lan a ma fejen keren xa wali sare xa findi gbeti kobiri kole keren na, xe kanyi naxa walikee xee a xa xe yire. ³ A man to mini geesege, soje to nu bara mate, a naxa walikee gbete li, e tixi taa kui, wali yo mu e yi. ⁴ A naxa a fala e be, «Wo fan xa siga walide n ma xe ma. N wali sare tinxinxi fima ne wo ma.» ⁵ E fan naxa siga. Xe kanyi man naxa mini yanyi tagi,

a walike gbeteɛ man tongo. Nunmare, a man naxa mixi gbeteɛ soto. ⁶ A dɔnxɔɛ ra, lɛɛri ndee beenu kɔɛ xa so, a naxa mini, a walike gbeteɛ li, e tixi. A naxa e maxɔrin, «Fɛɛɛn, wo tixi be, wo mu walife. Munfe ra?» ⁷ E naxa a yaabi, «Mixi yo nan mu muxu tongoxi walide.» Xe kanyi naxa a fala e be, «Wo fan xa siga walide n ma xe yire.»

⁸ «Nunmare to so, xe kanyi naxa a fala a xa walike xunyi be, «Walikeɛ xili, i xa e sare fi. A folo dɔnxɔɛ rasoe ma, a rapɔn a singe ma.» ⁹ Naxee wali foloxi lɛɛri ndee beenu kɔɛ xa so, kankan naxa gbeti kobiri kole keren soto. ¹⁰ Na kui, walikeɛ naxee singe tongo, nee to fa e joxo a ma a e kobiri sotoma dangi boore ra, kono e fan naxa gbeti kobiri kole keren soto. ¹¹ E to a rasuxu, e naxa woyen xe kanyi ma, ¹² e a fala, «Yi walike dɔnxɔɛ, e waxati keren gbansan nan walixi, kono i bara wali sare fi e ma naxan nun muxu gbe lan. Anun, muxu tan nan fɛɛɛnxi wali ra soge xone bun!» ¹³ A naxa mixi keren yaabi e ya ma, «N boore, n mu fefe kobi niyaxi i ra. Won mu lan gbeti kobiri kole keren xa ma?» ¹⁴ I gbe tongo, i siga. N tan nan waxi a xon yi walike dɔnxɔɛ xa wali sare xa lan i gbe ma. ¹⁵ N mu noma n waxonfe rabade n ma kobiri ra? Ka i tɔɔnɛxi ne n to fe fanyi rabaxi mixi gbeteɛ nde be?» ¹⁶ Na kui, xanbiratie fama findide yareratie ra, yareratie fan findi xanbiratie ra.»

Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe sanmaya saxan nde
(Maraki 10:32-34, Luki 18:31-34)

¹⁷ Isa nun a xɛɛra fu nun firinyie to nu tefe Darisalamu, Isa naxa e xun lan, a fa a masen e dorɔ be kira xon ma, ¹⁸ «Wo a mato, won na tefe Darisalamu ne yi ki. Adama xa Di sama ne serɛɛɛdube kuntigie nun seriyɛ karamoxɔɛ belexɛ, e a makiiti a xa faza, ¹⁹ e a so kaafirɛ yi ra. E a mayelema ne, e a bonbo sebere ra, e fa a mabanban wuri magalanbuxi ma, kono a xa faxe xi saxan nde ma, a man kelima ne faxe ma.»

Yaki nun Yaya nga xa maxandi
(Maraki 10:35-45, Luki 22:25-27)

²⁰ Na temui Sebede xa die nga naxa fa Isa yire, a nun a xa die. A naxa suyidi a be, a xa a maxandi fe nde ma. ²¹ Isa naxa gine maxorin, «I wama munse xon?» A naxa a fala Isa be, «I xa tin, i na i xa mangeya soto, n ma yi di firinyie xa dɔxo i seeti ma, keren i yirefanyi ma, boore i koola ma.» ²² Isa naxa a masen di firinyie be, «Wo mu a kolon wo fe naxan maxorinfe. N fafe tɔɔre naxan tode, wo tinma na ra?» E naxa a yaabi, «Iyo, muxu tinma a ra.» ²³ Isa naxa a masen e be, «Wo fan yati fama

jaxankate sotoɛ alo n tan, kono dɔxɔfe n yirefanyi nun n koola ma, na mu fatanma n tan xa ra. Na na mixie nan be, n Baba naxee sugandixi.»

²⁴ Isa foxirabire fu dɔnxɔɛ to na fe me, e naxa xono na ngaxakerenyi firin ma. ²⁵ Kono Isa naxa e xili a yire, a a masen e be, «Namanɛ mangɛe mixie yamarima a xɔɔxɔɛ ra, e e senbe raminima mixie ma alako e xa mangeya xa kolon. ²⁶ Kono a naxa lu na ki wo tan tagi. Mixi naxan wama a tide xa gbo wo ya ma, a xa findi wo xa konyi nan na. ²⁷ Mixi naxan wama findife wo xa yarerati ra, a xa findi wo xa konyi nan na. ²⁸ Wo xa lu ne alo Adama xa Di. A tan mu faxi xe mixie xa wali a tan be. A faxi ne alako a tan nan xa wali mixie be, a xa mixi gbegebe xunsara a xa faxe saabui ra.»

Dɔnxui firin nayalanfe Yeriko
(Maraki 10:46-52, Luki 18:35-43)

²⁹ Isa nun a foxirabireɛ to mini Yeriko, nama gbegebe naxa bira a foxo ra. ³⁰ Dɔnxui firin nu dɔxoxi kira de ra. E to a me a Isa na dangife, e naxa e xui ramini, «Marigi, Dawuda xa Di, kinikini muxu ma!» ³¹ Nama naxa woyen e ma, e xa e sabari, kono e jan naxa e xui ite dangi a singe ra, «Marigi, Dawuda xa Di, kinikini muxu ma!» ³² Isa naxa ti, a e xili, a e maxorin, «Wo wama n xa munse raba wo be?» ³³ E naxa a yaabi, «Marigi, muxu wama muxu yae xa se to.» ³⁴ Isa naxa kinikini e ma, a a belexɛ sa e yae ma. Keren na, e yae naxa se to, e naxa bira Isa foxo ra.

21

Isa sofe Darisalamu
(Maraki 11:1-11, Luki 19:28-40, Yaya 12:12-16)

¹ Isa nun a foxirabireɛ to makore Darisalamu ra, e naxa Betifage li, Oliwi geya mabiri. Isa naxa a foxirabire firin xɛɛ, ² a a fala e be, «Wo xa so taa ki naxan na yare. Wo nefɛ so naa, wo sofale gine nde lima a xirixi naa, a xa di na a fe ma. Wo xa e fulun, wo fa e ra n xon ma. ³ Xa mixi nde fa wo maxorin, wo xa a fala a be, «Marigi nan hayi na e ma. A e ragbilenna ya.»

⁴ Na rabaxi ne, alako namijonme xa masenyi xa kamali, naxan a falama, ⁵ «Wo a fala Siyoni di gine be, «A mato, i xa mangɛ na fafe i ma. A fama yete magore kui, a dɔxoxi sofale nun a yore fari.»

⁶ Isa foxirabireɛ naxa siga, e sa Isa xa xɛɛraya raba. ⁷ E to fa sofale nun sofale xa di ra, e naxa e xa donmae sa e fari, Isa fa a magoro sofale fari. ⁸ Nama gbegebe naxan

nu na, e fan naxa e xa donmae itala kira xon ma, ndee fan naxa fense sege, e nee fan sa kira xon ma Isa binyafe ra. ⁹ Nama naxee nu jerefe Isa ya ra, a nun naxee nu jerefe a xanbi ra, e birin nu e xui itefe, e a fala,

«Tantui na won Nakisima be, Dawuda xa Di!

Baraka na a be naxan fafe Marigi xili ra!
Tantui na won Nakisima be naxan na koore ma!»

¹⁰ Isa to so Darisalamu, taakae birin naxa kaaba, e nu maxorinyi ti, «Nde yi ki?»

¹¹ Nama naxa e yaabi, «Annabi Isa nan yi ki, naxan kelixi Nasareti, Galile boxi ma.»

Isa sigafe horomobanxi kui

(Maraki 11:15-19, Luki 19:45-48, Yaya 2:13-22)

¹² Isa naxa so horomobanxi kui, a sarematie nun saresoe birin keru naxee nu na. A naxa kobiri masaree xa teebilie a nun ganbe matie xa doxosee rabira, ¹³ a a masen e be, «A sebexi, «N ma banxi xili falama ne, salide banxi,» konɔ wo tan bara a findi mujetie doxode ra.»

¹⁴ Donxuiie nun namatee naxa fa Isa xon horomobanxi kui, a naxa nee rayalan. ¹⁵ Konɔ serexedube kuntigie nun seriye karamoxe tan naxa xono ki fanyi e to Isa xa kaabanakoe to, e man to dimsee to e xui itema horomobanxi kui, «Tantui na won Nakisima be, Dawuda xa Di!» ¹⁶ E naxa a fala Isa be, «I mu e xui mexi?» Isa naxa e yaabi, «Iyo. Wo fan mu nu a xaran Kitaabui kui a to sebexi, «I bara a niya dimedie nun diyoree xa i matoxo?» ¹⁷ Na temui, Isa naxa keli e xun taa kui, a siga Betani, a koe radangi naa.

Isa xore bili dankafe

(Maraki 11:12-14,20-25)

¹⁸ Na kuye iba, Isa to nu gbilenfe taa kui, kaame naxa a suxu. ¹⁹ A to xore bili nde to kira ra, a naxa a maso a ra konɔ a mu bogi yo to a kon na, fo a burexee. Isa naxa a fala xore bili be, «I tan mu bogima sonon!» Xore bili naxa xara keren na.

²⁰ Isa foxirabiree to na to, e naxa kaaba, e a maxorin, «Yi xore bili xaraxi a ikorexi ra di?» ²¹ Isa naxa e yaabi, «N xa nondi fala wo be, xa danxaniya na wo be, wo mu siike, wo noma ne yi fe mooli nabade n naxan nabaxi xore bili ra. Konɔ dangi na ra, xa wo a fala yi geya be, «Keli be, i sa sin baa ma,» a rabama ne. ²² Na nan a ra, xa danxaniya na wo be, wo fefe maxandi Ala ma, wo a sotoma ne.»

Isa walima nde xa yaamari ma?

(Maraki 11:27-33, Luki 20:1-8)

²³ Isa man naxa so horomobanxi kui. A to nu na mixie xaranfe, serexedube

kuntigie, nun Yuwifie xa forie naxa fa a yire, e a maxorin, «I yi fee rabama nde xa yaamari ma? Nde yi senbe fixi i ma?» ²⁴ Isa naxa e yaabi, «N fan xa wo maxorin fe keren ma. Xa wo n yaabi, n a falama ne wo be n yi fee rabama naxan ma yaamari ma. ²⁵ Yaya nu mixie xunxama ye xora nde xa yaamari ma? Ala nan a xeexi ba, ka adama?» Na kui, e naxa so woyenfe e bore tagi, «Xa won na a yaabi, won naxe, «Ala,» a a falama ne won be, «Munfe ra wo mu fa la a ra?» ²⁶ Konɔ xa won na a yaabi, won naxe, «Adama,» won gaaxuma ne nama ya ra, barima birin Yaya mapoxunxi namijonme nan na.» ²⁷ Na kui, e naxa Isa yaabi, «Muxu mu a kolon.» A fan naxa a masen e be, «N fan mu a falama wo be n yi fee rabama naxan ma yaamari ma.»

Di xeme firinyie xa taali

²⁸ «Wo yi taali toxi di? Di xeme firin nu na xeme nde yi. A naxa a fala di singe be, «N ma di, siga i sa wali xe ma to.» ²⁹ Di naxa a yaabi, «N tondi.» Konɔ na dangi xanbi, a xaxili naxa masara, a siga walide. ³⁰ Babe to na yaamari fi a xa di firin nde fan ma, a naxa a yaabi, «N Baba, awa, n sigafe.» Konɔ a mu siga. ³¹ Yi mixi firinyie ya ma, nde a baba sago rabaxi?» E naxa a yaabi, «Na di singe.» Isa man naxa a masen e be, «N xa nondi fala wo be, duuti maxilie nun langooe singe soma wo be Ala xa mangeya niini bun ma. ³² Annabi Yaya fa ne kira tinxixi masende wo be, wo mu fa la a ra. Konɔ duuti maxilie nun langooe tan la ne a ra. Hali wo to na to, wo mu tin nate masarade, wo xa la a ra.»

Boxi rawali kobie xa taali

(Maraki 12:1-12, Luki 20:9-19)

³³ «Wo wo tuli mati taali gbete fan na. Xe kanyi nde naxa weni bilie si. A naxa tete rabilin boxi ra, a baye ti, a yili ge weni bogi bunduma dennaxe. Na xanbi, a naxa na heri boxi rawalie ma, a fa biyaasi. ³⁴ Weni bogi ba temui to a li, boxi kanyi naxa konyi ndee xee boxi rawalie xon ma, e xa a gbe weni bogi so a yi ra. ³⁵ Konɔ boxi rawalie naxa na konyie suxu. E naxa keren bonbo, e boore faxesa, e boore magono gemee ra. ³⁶ Boxi kanyi man naxa konyi gbete xee dangi a singe ra. Boxi rawalie naxan naba booree ra, e naxa na raba nee fan na. ³⁷ A donxoe ra, boxi kanyi naxa a mapoxun, a a fala, «E n ma di tan binyama ne.» Na kui, a naxa a xa di xee boxi rawalie xon ma. ³⁸ Konɔ e to boxi kanyi xa di to, e naxa a fala e bore be, «Yi nan na ke tongoma ra. Wo fa, won xa a faxesa alako a ke xa findi won gbe ra.» ³⁹ E to a suxu, e naxa sa a xanin tete xanbi ra, e a faxesa.»

⁴⁰ «Na kui, ɔɔxi kanyi na siga e yire, a munse rabama na ɔɔxi rawalie ra?» ⁴¹ E naxa Isa yaabi, «A na ɔɔxi herie sɔntɔma ne a jaaxi ra, a a xa ɔɔxi so ɔɔxi heri gbeteɛ yi, naxee a mabiri soma a yi ra a waxati ma.»

⁴² Isa naxa e yaabi, «Wo mu nu yi masenyi xaran Kitaabui kui?

«Banxitiie mɛɛ gɛmɛ naxan na, a bara findi tuxui gɛmɛ hagige ra. Marigi ɔɔxi nan a ra.

Fe makaabaxi nan ya won be.»

⁴³ «Na nan a toxi, n xa a fala wo be, wo bama ne Ala xa mangeya niini bun ma, si gbete fa raso naa naxan birama Ala xa yaamarie ɔɔxo ra. ⁴⁴ Naxan na bira yi gɛmɛ ma, a kanyi magirama ne gbeseɛxu. Yi gɛmɛ na bira naxan fan ma, a kanyi butuxunma ne.»

⁴⁵ Sereɛɔdube kuntigie nun Farisenie to a xa taalie mɛ, e naxa a kolon a Isa nu na wɔyɛnfe e tan nan ma fe ra. ⁴⁶ E nu katafe e xa a suxu, kɔnɔ e nu gaaxuxi jama ya ra, barima jama nu laxi a ra, a namijɔnme nan na Isa ra.

22

Futixiri xulunyi xa taalii (Luki 14:15-24)

¹ Isa man naxa so wɔyɛnfe e be taalie ra. A naxa a masen, ² «Ala xa mangeya misaalixi mange nan na, naxan xulunyi ti a xa di xa futi xirife ma, donse fanyi gbegbe donma dennaxe.» ³ A naxa a xa konyie xɛɛ e xa mixie xili, yi fe binyɛ nu bara ragbilen naxee ma, kɔnɔ na mixie mu tin fade. ⁴ Mange man naxa konyi gbeteɛ xɛɛ, e xa a fala na mixi maxilixie be, «Wo ya ti, donse bara ge rafalade, n bara n ma ninge ɔɔɔgɛxie faxa, fe birin bara ge yailande. Wo fa n ma di xa futixiri xulunyi.» ⁵ Kɔnɔ e mu xɛɛrae danxun. Ndee naxa siga e xa xɛ yire, ndee fan naxa siga e xa yuleya rabade. ⁶ Naxee lu, e naxa mange xa konyie suxu, e e paxankata, e e faxa.»

⁷ «Mange naxa xɔnɔ, a a xa sɔɔrie xɛɛ, a e xa na faxatie birin faxa, e e xa taa gan.

⁸ Na dangi xanbi, a naxa a fala a xa konyie be, «N ma di xa futixiri xulunyi xa fe birin bara ge yailande. Donsee birin nafalaxi, kɔnɔ mixi naxee nu maxilixi, a mu daxa e xa na binyɛ sɔtɔ.» ⁹ Na kui, wo xa siga taa kui, wo sa mixie xili wo naxee yo toma naa, e xa fa n ma di xa futixiri xulunyi.»

¹⁰ Konyie naxa mini kirae ma, e naxa mixi birin xili e xa fa. Mixi fanyi yo, mixi kobi yo, e birin naxa fa futixiri xulunyi, mange xonyi naxa rafe jama ra.»

¹¹ «Mange to so na mixi maxilixie ya ma, a naxa xɛmɛ nde to xulunyi donma mu nu

ragoroxi naxan ma. ¹² A naxa a fala a be, «N ma di, i soxi be di, i to mu maxirixi a xulunyi ki ma?» Kɔnɔ xɛmɛ mu nɔ yaabi yo fide. ¹³ Na kui, mange naxa a fala a xa walikee be, «Wo a sanyie nun a belexɛɛ xiri, wo a woli tande dimi kui, wa nun jin maxinyi na dennaxe.» ¹⁴ Mixi gbegbe maxilixi, kɔnɔ naxee sugandixi, e xurun.»

Gantanyi tefe Isa be duuti xa fe ra (Maraki 12:13-17, Luki 20:20-26)

¹⁵ Na temui, Farisenie naxa sa e malan, e nate tongo e gantanyi tema Isa be ki naxe, e xa a masɔtɔ wɔyɛnyi kui. ¹⁶ E naxa e foxirabiree nun Herode xa mixi ndee xɛɛ Isa xɔn. Nee naxa a fala Isa be, «Karamɔxo, muxu a kolon nɔndi fale nan i ra. I mixie xaranma Ala xa kira ra a nɔndi ki ma. I mu gaaxuma mixi yo xɔn, barima i mu mixi rafisama e booree be.

¹⁷ Na kui, a fala muxu be, i a toxi di? A lanma ka a mu lanma muxu xa duuti fi Roma mange ma?» ¹⁸ Isa to nu e xaxili kobi kolon, a naxa e yaabi, «Wo tan filankafuie, wo katafe n masɔtɔde munfe ra?» ¹⁹ Wo kɔbiri kole masen n be duuti fima naxan na.» E naxa gbete kole ramini a be. ²⁰ Isa naxa e maxɔrin, «Nde xili nun nde misaali na yi kɔbiri kole ma yi ki?» ²¹ E naxa a yaabi, «Roma Mange.» A fan naxa a fala e be, «Wo mange gbe ragbilen mange ma, wo Ala fan gbe ragbilen Ala ma.» ²² E to a xa yaabi me, e naxa kaaba. E naxa keli a xun, e siga.

Sadusenie Isa maxɔrinfe faxamixie xa marakeli ma

(Maraki 12:18-27, Luki 20:27-40)

²³ Na loxɔɛ kerenyi, Sadusenie naxa fa Isa xɔn. E tan nan a falama a faxamixie mu kelima faxɛ ma. E naxa Isa maxɔrin, ²⁴ «Karamɔxo, Annabi Munsaa masen ne, «Xa xɛmɛ nde taara faxa, a naxa a xa gine lu a mu di yo bari, a na xunya nan na gine dɔxɔma, alako a xa ɔnɔsɔɛ fi a taara ma.» ²⁵ Na kui, xɛmɛ nde naxa di xɛmɛ solofere sɔtɔ muxu ya ma be. A xa di sime naxa gine dɔxɔ, a faxa, a mu ɔnɔsɔɛ yo lu. A xanbiratɔɛ naxa a xa kaape gine tongo, ²⁶ kɔnɔ na fan naxa faxa, a mu ɔnɔsɔɛ yo lu. Na nan man naba na fan xanbiratɔɛ ra, a nun na mixi naani dɔnɔxɔɛ birin. E birin naxa faxa, e sese mu ɔnɔsɔɛ lu. ²⁷ A dɔnɔxɔɛ ra, gine fan naxa faxa. ²⁸ Na kui, marakeli loxɔɛ, na gine to dɔxɔxi yi mixi solofere birin xɔn ma, a findima nde gbe ra?»

²⁹ Isa naxa e yaabi, «Wo na tantanyi kui, barima wo mu Kitaabui kolon, wo mu Ala senbe fan kolon. ³⁰ Mixie na keli faxɛ ma marakeli loxɔɛ, xɛmɛ mu gine dɔxɔma, gine fan mu dɔxɔma xɛmɛ xɔn. E luma ne alo malekee na ariyanna ki naxe. ³¹ A

falafe tan, a faxamixie mu kelima faxe ma, Ala naxan masen wo be, wo mu nu a xaran? ³² A a masen ne, <N tan nan na Marigi Alatala ra, Ibrahima, Isiyaga, nun Yaxuba naxan batuma.> Faxamixie xa mu Ala batuma, fo mixi piɲe.» ³³ Nama to Isa xa yaabi me, e naxa kaaba a xa fasari ma.

*Yaamari naxan tide gbo a birin be
(Maraki 12:28-34, Luki 10:25-37)*

³⁴ Farisenie to a me a Isa nu bara Saduse-nie de balan yaabi fanyi ra, e naxa e malan. ³⁵ Ala xa seriye lonnila nde nu na e ya ma. Na naxa kata Isa masotode maxorinyi ra, a naxe, ³⁶ «Karamoxo, yaamari mundun tide gbo a birin be Tawureta Munsu kui?» ³⁷ Isa naxa a yaabi, «I xa i Marigi Ala xanu i boɲe birin na, i nii birin na, a nun i xaxili birin na.» ³⁸ Na nan tide gbo, a findi yaamari singe nan na Ala xa seriye birin ya ma. ³⁹ A frin nde maniya na singe ra, <I xa i ngaxakerenyi xanu alo i i yete xanuxi ki naxe.> ⁴⁰ Tawureta Munsu nun namijonmee xa seriye birin gbakuxi yi yaamari frin nan na.»

*Dawuda nun Ala xa Mixi Sugandixi
(Maraki 12:35-37, Luki 20:41-44)*

⁴¹ Farisenie to nu malanxi naa, Isa naxa e fan maxorin, ⁴² «Wo Ala xa Mixi Sugandixi xa fe toxi di? Nde xa di a ra?» E naxa a yaabi, «Dawuda nan xa di a ra.» ⁴³ Isa fa e maxorin, «Munfe ra fa, Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, Dawuda yete naxa Ala xa Mixi Sugandixi xili <N Marigi?> A tan Dawuda naxa a masen, ⁴⁴ «Marigi bara a masen n Marigi be, "I magoro n yirefanyi ma, han beemanun n xa i yaxuie ragoro i sanyi bun."»

⁴⁵ «Xa Dawuda yete yati naxe a be <N Marigi>, a tan Ala xa Mixi Sugandixi noma findide Dawuda xa di ra di?» ⁴⁶ Mixi yo mu no yaabi yo fide. Folo na loxɛ ma, mixi yo mu suusa maxorinyi tide Isa ma sonon.

23

Diinela kobie

(Maraki 12:38-40, Luki 11:38-52, 20:45-47)

¹ Isa naxa a masen jama nun a foxirabiree be, ² «Sebelitie nun Farisenie mixie xaranma Annabi Munsu xa seriye nan na. ³ Na kui, wo xa nu e xui rabatu, wo pere a ma. Kono wo naxa e wali foxi tan naba de, barima e naxan falama, e mu na xa rabama. ⁴ E kote binyee raxirima, e e sa mixie fari, kono e tan mu tinma e malide hali e belexesole keren na. ⁵ E e xa kewalie birin nabama alako mixie xa e to. E e xa sebee rabelebelema e naxee xirima e tigi nun e belexe ra. Luuti denbexie naxee

singanma donma sanbunyi ra Ala xa fe ma, e nee rakuyama han a dangi a i. ⁶ E na siga e degede mixi xonyi malanyi na dennaxe, xa na mu e na so salide banxi, binye doxoode rafan e ma ki fanyi. ⁷ E na siga taa kui, a rafan e ma mixie xa e xeebu binye ra, e na a fala e be, «Karamoxo.»

⁸ «Kono mixie naxa a fala wo tan be <Karamoxo> barima karamoxo keren peti nan na wo be, wo fan birin findixi ngaxakerenmae nan na. ⁹ Wo naxa yi duniɲa adamadi xili <N Baba> barima Babe keren peti nan na wo be, wo Baba naxan na ariyanna. ¹⁰ Mixie man naxa a fala wo tan be <Mange> barima Mange keren peti nan na wo be, Ala xa Mixi Sugandixi. ¹¹ Naxan na mixi xungbe ra wo ya ma, a xa findi wo xa walike nan na. ¹² Naxan na a yete igbo, a xa fe fama ne igorode. Naxan a yete magoroma, a xa fe fama ne itede.»

¹³⁻¹⁴ «Kono gbaloe na wo be, wo tan seriye karamoxo nun Fariseni filankafuie, barima wo naade balanma mixie ya ra alako e naxa so Ala xa mangeya niini bun ma. Na kui, wo tan yete mu soma, wo man mu tinma mixi gbetece fan xa so naa naxee waxi sofe.»

¹⁵ «Gbaloe na wo be, wo tan seriye karamoxo nun Fariseni filankafuie! Wo baa igirima, wo boxi birin isa alako wo xa mixi keren naso wo xa dine, kono a na so, wo a findima yahannama di nan na, naxan kobi doxo firin wo tan na.»

¹⁶ «Gbaloe na wo be, wo tan yarerati donxue! Wo a falama, <Xa mixi a kali horomobanxi ra, fefe mu a ra, hali a kanyi mu a xui rakamali. Kono xa mixi a kali xema ra naxan na horomobanxi kui, fo a kanyi xa a xui rakamali teku.>

¹⁷ Wo tan donxui xaxilitaree! Mundun tide gbo, xema, ka horomobanxi naxan xema findixi se seniyenxi ra? ¹⁸ Wo man a falama, <Xa mixi nde a kali serexebade ra, fefe mu a ra hali a kanyi mu a xui rakamali. Kono xa mixi a kali serexe ra naxan na serexebade fari, fo a kanyi xa a xui rakamali teku.> ¹⁹ Wo tan donxue! Mundun tide gbo, serexe, ka serexebade naxan serexe findixi se seniyenxi ra? ²⁰ Na kui, naxan yo na a kali serexebade ra, a bara a kali na ra, a nun serexe fan naxan birin saxi a fari. ²¹ Naxan yo na a kali horomobanxi ra, a bara a kali na ra, a nun naxan fan sabatixi a kui. ²² Naxan yo na a kali ariyanna ra, a bara a kali Ala xa kibanyi ra, a nun naxan fan magoroxi a kui.»

²³ «Gbaloe na wo be, wo tan seriye karamoxo nun Fariseni filankafuie! Wo sansi xunxurie farile bama, alo salaxui, suloni, nun digiyanyi, kono fe naxee findixi a hagigee ra Ala xa seriye kui,

alo tinxinyi, kinikini, nun danxaniya, wo gbilenci nee nan foxo ra. A lanma ne nu wo xa na seriye hagigee rabatu, wo man mu neemu na seriye xunxurie donxooe ma. ²⁴ Yarerati donxuie! Wo minse rasensenna kuli di xa fe ra, wo fa joxome gundi gerun!»

²⁵ «Gbaloe na wo be, wo tan seriye karamooe nun Farisenie filankafuie! Wo pooti nun pileti fari maxama, konoo e kui rafexi balose naxan na, wo a sotoxi mupe nun wasatareya nan saabui ra. ²⁶ I tan fariseni donxui! Pooti nun pileti kui raseniyan sinden, na temui a fari fan seniyanma ne.»

²⁷ «Gbaloe na wo be, wo tan seriye karamooe nun Fariseni filankafuie! Wo manyaxi gaburie nan na, naxee fari rato-fanxi, konoo e kui rafexi faxamixi xorie nun seniyantareja mooli birin na. ²⁸ Wo fan, mixi na wo to, e wo mapoxunma tinxintooe nan na, konoo wo boje kui rafexi filankafuija nun kobija ra.»

²⁹ «Gbaloe na wo be, wo tan seriye karamooe nun Fariseni filankafuie! Wo gaburi fanyie yailanma namijonmee be, wo tinxintooe xa gaburie raxunmama, ³⁰ wo a fala, «Xa muxu nu na dunija ma muxu benbae waxati, muxu mu kafuma e ma nu namijonmee faxafe ra.» ³¹ Na kui, wo bara seedepoxoya ba wo yete xili ma, a falafe ra a wo findixi namijonme faxee xa die nan na. ³² Wo wo benbae xa kewalie rakamali yire! ³³ Wo tan boximase bonsoe, wo ratangama yahannama ma di?»

³⁴ «Na kui, n xa a fala wo be, n fafe namijonmee, lonnilae, nun karamooe xeede wo yire, konoo wo ndee faxama ne, wo jan nee ndee mabanbanma ne wuri magalanbuxie ma. Wo ndee bonboma ne sebere ra wo xa salidee kui, e man siga taa yo kui, wo birama e foxo ra e paxankatafe ra. ³⁵ Na nan a ra, tinxintooe xa wuli naxan ifilixi dunije, a birin luma wo tan nan ma, kelife Habila ma doxo Berekiya xa di Sakari ra, wo naxan faxa horomobanxi nun serexebade tagi. ³⁶ N xa nondi fala wo be, yi paxankate birin fama ne to mixie sotode.»

*Isa sunnunfe Darisalamu xa fe ra
(Luki 13:34-35)*

³⁷ «Darisalamu, Darisalamu, taa naxan namijonmee faxama, naxan Ala xa xerae magonoma. Sanmaya wuyaxi n bara wa i xa die malanfe n yire, alo toxooe a xa die rasoma a gabutenyi bun ma ki naxe, konoo wo naxa tondi! ³⁸ Na kui, Ala bara keli wo xa banxi xun ma. ³⁹ N xa a fala wo be, wo mu n toma sonon, han wo a falama temui naxe, «Baraka na mixi be naxan fafe Marigi xili ra!»»

24

Horomobanxi xa kanee

(Maraki 13:1-2, Luki 21:5-6)

¹ Isa naxa mini horomobanxi kui. A nu sigafe temui naxe, a foxirabiree naxa e maso a ra, e woyen a be a xa horomobanxi mato a nun banxie naxee na a rabilinyi, e ti ki to tofanxi. ² Konoo Isa naxa a masen e be, «Wo yi birin toxi? N xa nondi fala wo be, yi geme keren mu fama lude a boore fari be, a birin nabirama ne.»

Dunija rajonyi tonxumae

(Maraki 13:3-23, Luki 21:7-24)

³ Isa nu magoroxi Oliwi geya fari temui naxe, a foxirabiree naxa siga a yire, e a maxorin e doro ma, «Na fe sa rabama mun temui? A man sa kolonna tonxuma mundun ma a i fa waxati nun dunija rajonyi bara makore?» ⁴ Isa naxa e yaabi, «Wo menni wo yete ma, mixi yo naxa fa wo ratantan. ⁵ Mixi wuyaxi fama n xili falade e yete xun ma a falafe ra, «N tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra.» Na kui, e fama mixi gbege ratatande.»

⁶ «Wo gere fe mema ne, wo gere ndee xili me, konoo wo naxa kontofili, barima fo na fe moolie xa raba. Na xa mu findima dunija rajonyi ra sinden. ⁷ Sie kelima ne e boore xili ma, pamanee e boore gere. Kaame sinma ne boxi wuyaxi ma, boxi fan seren yire gbege. ⁸ Na fe birin findima mantoorolie fole nan na.»

⁹ «Na temui, mixie wo soma ne mangasanyi yi, e xa wo paxankata, e wo faxa. Sie birin wo xonma ne n xili xa fe ra. ¹⁰ Danxaniyatooe gbege birama ne tantanyi kui na waxati, e e boore yanfa xonnanteya kui. ¹¹ Wule fale gbege fan e yete findima ne namijonmee ra, e mixi gbege ratantan. ¹² Kobija gboma ne han mixi gbege xa xanunteya xinbeli, ¹³ konoo naxan na a tunnabexi han a rajonyi, na kanyi kisima ne. ¹⁴ Ala xa mangeya niini xibaaru fanyi kawandima ne dunija birin kui, a findi seedepoxoya ra sie birin be. Na xanbi, dunija rajonyi fama a lide.»

¹⁵ «Wo tan naxee na yi xaranfe, wo wo tuli mati de! Wo na se haramuxi paaxi to kasare na naxan xanbi ra, a tixi yire seniyanxi kui, Annabi Daniyeli naxan ma fe fala, ¹⁶ wo tan naxee na Yudaya, wo lanma wo xa wo gi geyae fari. ¹⁷ Naxan na tande, a naxa so sese tongode a xa banxi kui. ¹⁸ Naxan na xe ma, a naxa gbilen a xa xinbeli donma tongode. ¹⁹ Na waxati findima gbaloe nan na furuginee nun dingee be! ²⁰ Wo Ala maxandi na naxa wo li jeme temui, xa na mu a ra malabu loxo. ²¹ Barima toore a lima na waxati ma naxan maniyee singe mu nu to kabi dunija daa, a man mu gbilenna to ra abadan.»

²² Xa Marigi mu a ragirixi nu nde xa ba na xi konti ra, adama yo mu kisima nu. Kono a nde bama a konti ra mixi sugandixie nan ma fe ra.»

²³ «Na waxati, xa mixi nde sa a fala wo be, <A mato, Ala xa Mixi Sugandixi na be>, xa na mu a ra, <Ala xa Mixi Sugandixi na menni>, wo naxa la a ra. ²⁴ Barima wule falee fama Ala xa Mixi Sugandixi xili falade e yete xun, xa na mu e e yete findi namijonnmee ra. E fama tonxuma makaabaxie nun kaabanakoe rabade alako e xa Ala xa mixi sugandixie ratantan, xa e sa noma. ²⁵ Wo wo tuli ti, n bara a masen wo be beenun a waxati xa a li.»

²⁶ «Na kui, xa e sa a fala wo be, <A mato, a sa na wula i>, wo naxa siga de! Xa e sa a fala wo be, <A mato, a na banxi kui be>, wo naxa la a ra de! ²⁷ Adama xa Di na fa, a luma ne alo seyamakonyi naxan yanbama koore ma kelife sogetede han sogorode. ²⁸ <Binbi na lu dennaxe, yubee sa e malanma menni ne.»>

Isa xa gbilenyi nun xore bili xa misaali (Maraki 13:24-31, Luki 21:25-33)

²⁹ «Na jaxankate waxati dangi xanbi, <soge ifcoroma ne, kike yanbe bama ne, tunbuie birama ne boxi, se naxan birin na koore ma e serenma ne.»>

³⁰ «Na temui, Adama xa Di xa tonxuma minima ne koore ma. Dunija bonsoe birin sunnunma ne. E Adama xa Di toma ne fa ra nuxui kui senbe nun nore ra. ³¹ A a xa malekee xema ne han dunija dande, e xa sa a xa mixi sugandixie malan sara xui ra keli dunija tunxun naani birin ma.»

³² «Wo xore bili mato misaali ra, wo xa xaxili soto. A salonyi na jingi, a burexe neene mini, wo a kolonma jeme temui bara makore. ³³ Adama xa Di fafe fan na na ki ne. Wo na yi fe birin to, wo xa a kolon a a bara makore, a jan tixi naade ra. ³⁴ N xa nondi fala wo be, to mixie mu dangima fo na fe birin naba. ³⁵ Koore nun boxi dangima ne, kono n ma masenyi tan mu dangima abadan, a mu kanama muku.»

Dunija rajonyi waxati kolonfe (Maraki 13:32-37, Luki 17:26-30, 17:34-36, 12:41-48)

³⁶ «Mixi yo mu a kolon yi fee sa rabama loxe nun waxati yo ma. Hali maleke naxee na ariyanna, e mu a kolon, Ala xa Di fan mu a kolon, fo Baba Ala keren peti. ³⁷ Adama xa Di fa loxe luma ne alo Annabi Nuha xa waxati. ³⁸ Beenun na banbaranyi belebele xa dunija li, mixie nu e degema, e nu e minma, e nu ginnee doxoma, e nu e xa die fima xeme ma, han Annabi Nuha so kunkui kui loxo naxe. ³⁹ E mu nu

kontofilixi fefe ra, han banbaranyi naxa e li, a e birin xanin. Adama xa Di fafe fan nabama na ki ne. ⁴⁰ Xa xeme firin na xe ma na waxati, keren tongoma ne, boore lu naa. ⁴¹ Xa gine firin na se dinfe mulunyi keren kui, keren tongoma ne, boore lu naa. ⁴² Na kui, wo naxa yanfa, barima wo mu wo Marigi fa loxo kolon. ⁴³ Wo xa a fahaamu a fanyi ra, xa banxi kanyi a kolon ne nu mupeti fama temui naxe koe kui, a mu xima nu, alako mujeti naxa no sode a xonyi. ⁴⁴ Na nan a ra, wo fan xa wo tagi ixiri, wo naxa yanfa, barima Adama xa Di fama waxati nan ma wo joxo mu naxan ma.»

⁴⁵ «Nde luma alo konyi naxan findixi xaxilima dugutege ra? A marigi bara a ti a xa banxi walikee birin xun ma, a xa donsee taxun e ra a waxati. ⁴⁶ Nelixinyi na na konyi be, naxan marigi a lima na wali ra. ⁴⁷ N xa nondi fala wo be, na marigi a harige birin taxuma ne na konyi ra.»

⁴⁸ «Kono xa na konyi findi a kobi ra, a a falama ne a yete ma, <N marigi buma ne fafe ra> ⁴⁹ a fa a boore konyie bonbo folo, a nu lu a dege ra, a a min, e nun siisilae. ⁵⁰ Loxo nde fama, a tan konyi mu naxan kolon, a joxo man mu loxo naxan ma, a marigi gbilenma ne. ⁵¹ A na fa, a na konyi jaxankatama ne a jaaxi ra, konyi gbaloe soto e nun filankafuie, a woli wa nun jin maxinyi na dennaxe.»

25

Ginedimedi fu xa taali

¹ «Na waxati, Ala xa mangeya luma ne alo ginedimedi mixi fu, naxee e xa lanpuie tongo sigafe ra ginedoxoe ralande, e xa sa lan a xa futi xiri ma. ² Na ginedimedi ya ma, suuli, xaxilitaree, suuli, xaxilimae. ³ Naxee findi xaxilitaree ra, e naxa e xa lanpuie xanin, kono e mu ture xanin e xun naxan sama lanpuie kui. ⁴ Naxee tan findi xaxilimae ra, kankan naxa ture bitire xanin a xun, a nun e xa lanpuie.»

⁵ «Ginedoxoe to bu fafe ra, xi xoli naxa ginedimedi suxu, e naxa xi. ⁶ Koe tagi, sonxo xui naxa mini, <Ginedoxoe bara fa! Wo sa a ralan!> ⁷ Ginedimedi naxa keli, e e xa lanpuie yaalan. ⁸ Xaxilitaree naxa a fala xaxilimae be, <Wo muxu ki wo xa ture nde ra, barima muxu xa lanpuie na xubenfe.> ⁹ Kono xaxilimae naxa e yaabi, <Ade, a mu won birin nalima. Wo siga ture matie xon wo xa sa wo gbe sara.> ¹⁰ Nee to siga ture sarade, ginedoxoe naxa fa. Ginedimedi naxee nu bara ture sa e xa lanpuie kui, nee tan naxa bira a foxo ra, e so futixiri xulunyi, naade fa balan e xanbi ra.»

¹¹ «Na dangi xanbi, ginedimedi xaxilita-ree fan naxa fa, e a fala, «Marigi, marigi, naade rabi muxu be.» ¹² Kɔnɔ a naxa e yaabi, «N xa nɔndi fala wo be, n mu wo kolon.»»

¹³ «Na kui, wo naxa yanfa, barima wo mu na lɔxɔe nun na waxati kolon.»

Harige taxuxi xa taali
(Luki 19:11-27)

¹⁴ «A luma ne alo xeme nde naxan nu fafe biyaaside. A naxa a xa konyie xili, a a harige taxu e ra. ¹⁵ A naxa xεema kilo suuli so konyi keren yi, a firin so boore yi, a keren so a saxan nde yi ra. A to kankan bere so a yi, a naxa biyaasi.»

¹⁶ «Xεema kilo suuli taxu konyi naxan na, a naxa siga keren na, a xa sa na harige rawali. A naxa xεema kilo suuli gbete soto geeni ra. ¹⁷ Xεema kilo firin taxu konyi naxan na, a fan naxa na harige rawali, a xεema kilo firin gbete soto geeni ra. ¹⁸ Kɔnɔ xεema kilo keren taxu konyi naxan na, a tan naxa sa yili ge, a a marigi xa kɔbiri nɔxun na kui.»

¹⁹ «A to bu han, konyie marigi naxa gbilen e yire alako e xa dentege sa a be. ²⁰ Xεema kilo suuli taxu konyi naxan na, a naxa fa a marigi harige ra, a a fala, «N marigi, i xεema kilo suuli nan taxu n na. A mato, n bara kilo suuli man sa a xun geeni ra.» ²¹ A marigi naxa a fala a be, «I nuwali. Konyi dugutege nan i ra, walike fanyi. N to harige dondoronti taxu i ra, i mu lanlanteya kana, n fa harige gbegbe nan taxuma i ra. Fa n xɔnyi, wo nun i marigi xa lu sεewe kui.»»

²² «Na xanbi, xεema kilo firin taxu konyi naxan na, a fan naxa fa, a a fala, «N marigi, i xεema kilo firin nan taxu n na. A mato, n bara kilo firin man sa a xun geeni ra.» ²³ A marigi naxa a fala a be, «I nuwali. Konyi dugutege nan i ra, walike fanyi. N to harige dondoronti taxu i ra, i mu lanlanteya kana, n fa harige gbegbe nan taxuma i ra. Fa n xɔnyi, wo nun i marigi xa lu sεewe kui.»»

²⁴ «A dɔnxɔe ra, xεema kilo keren taxu konyi naxan na, a fan naxa fa, a a fala, «N marigi, n a kolon i xa fe maxɔrɔxɔ. I sansi xabama, i mu naxan garansan. I sansi bogi bama, i mu naxan si. ²⁵ N gaaxu ne. N naxa sa i xa xεema kilo keren nɔxun yili kui. A mato, a tan nan yi ki. I harige sese mu lɔxi.» ²⁶ A marigi naxa a yaabi, «I tan konyi kobi tunnaxɔne! I nu a kolon a n sansi xabama, n mu naxan garansan, n man sansi bogi bama, n mu naxan si?» ²⁷ A lan ne nu i n ma kɔbiri so kɔbiri rawalie yi ra, alako n na fa i yire tɛmui naxe, i n harige ragbilen n ma, geeni saxi a xun ma. ²⁸ Na kui, wo xεema kilo rasuxu a yi, wo a so konyi yi ra, xεema kilo fu na naxan yi,

²⁹ barima a na naxan yo yi ra, a gbe xun masama ne, a gbo ki fanyi. Kɔnɔ a mu na naxan yi ra, hali naxan di na a yi, na yati bama ne a yi ra. ³⁰ Wo yi konyi fufafu woli tande dimi kui, wa nun jin maxinyi na dennaxe.»

Kiiti dɔnxɔe

³¹ «Adama xa Di na fa a xa nɔre kui, a nun a xa malekee, a a magoroma ne a xa kibanyi nɔrɔxi kui. ³² Si birin malanma ne a ya ra. A mixi mayegetima ne alo xuruse demadonyi yεxεεε nun sie mayegetima ki naxe. ³³ A yεxεεε tima ne a yirefanyi ma, a sie fan ti a kɔɔla ma.»

³⁴ «Na tɛmui, mange a falama ne mixie be naxee na a yirefanyi ma, «Wo fa, n Baba naxee barakaxi. Wo fa mangeya soto wo ke ra, mangeya naxan yailanxi wo be kabi dunjɔa fɔle. ³⁵ Barima kaame to nu n ma, wo naxa n ki donse. Ye xɔli to nu n ma, wo naxa n ki ye. Xɔje to nu n na, wo naxa n yigiya. ³⁶ N mageli to nu a ra, wo naxa dugie fi n ma. N to nu furaxi, wo naxa fa mɛeni n ma. N to nu saxi geeli, wo naxa fa n yire matode.»»

³⁷ «Na tɛmui, tinxintɔee a maxɔrinma ne, «Marigi, muxu i to kaame kui mun tɛmui, muxu fa i ki donse, xa na mu ye xɔli ra, muxu fa i ki ye? ³⁸ Muxu i to xɔneya ra mun tɛmui, muxu fa i yigiya, xa na mu i mageli ra, muxu fa dugie fi i ma? ³⁹ Muxu i furaxi to mun tɛmui, xa na mu i saxi geeli, muxu fa siga i yire matode?» ⁴⁰ Mange e yaabima ne, «N xa nɔndi fala wo be, wo naxan yo raba n ngaxakerenyi mixi xuri nde be, wo a rabaxi n tan nan be.»»

⁴¹ «Na xanbi, a a falama ne mixie be naxee na a kɔɔla ma, «Wo wo makuya n na, wo tan mixi dankaxie, wo sa so te xɔɔra naxan yailanxi Ibulisa nun a xa malekee be, naxan mu xubenma abadan. ⁴² Barima kaame to nu n ma, wo mu n ki donse. Ye xɔli to nu n ma, wo mu n ki ye. ⁴³ Xɔje to nu n na, wo mu n yigiya. N mageli to nu a ra, wo mu dugie fi n ma. N furaxi to nu a ra, n man to nu saxi geeli, wo mu fa mɛenide n ma.»»

⁴⁴ «Na tɛmui, e fan a maxɔrinma ne, «Marigi, muxu i to mun tɛmui kaame na i ma, xa na mu ye xɔli, xa na mu i findixi xɔje ra, xa na mu i mageli ra, xa na mu i furaxi, xa na mu i saxi geeli, muxu fa tondi i malide?» ⁴⁵ Mange e yaabima ne, «N xa nɔndi fala wo be, wo mu naxan yo raba n ngaxakerenyi mixi xuri nde be, wo tondixi a rabade n tan nan be.» ⁴⁶ Naxankate nan nagataxi na mixie be abadan, kɔnɔ tinxintɔee tan abadan kisi nan sɔtoma.»

26

Yanfanteya Isa be

(*Maraki 14:1-2, Luki 22:1-2, Yaya 11:45-53*)

¹ Isa to ge yi fe birin masende, a naxa a fala a foxirabiree be, ² «Wo a kolon, xi firin nan luxi Sayamaleke Dangi Sali xa a li. Na temui, Adama xa Di sama ne mixie belexe e xa a banban wuri magalanbuxi ma.»

³ Na waxati, serexedube kuntigie nun Yuwifie xa forie nu malanxi Kayafa xonyi, serexedube kuntigie xunyi. ⁴ E naxa lan a ma e xa Isa suxu yanfanteya saabui ra, e xa a faxa. ⁵ Kono e naxa a fala, «Won naxa a suxu sali loxcɛ, xa na mu a ra jama a xunyi ikelima ne.»

Gine nde fe fanyi rabafe Isa be

(*Maraki 14:3-9, Yaya 12:1-8*)

⁶ Isa to nu na Betani, Simon kune kanyu xonyi, ⁷ gine nde naxa fa a yire. Labunde ture nu na a yi ra, naxan sare xoxoxo ki fanyi. A nu saxi a bitire tofanyi kui naxan nu rafalaxi alabatira geme ra. Isa nu na teebili ra temui naxe, gine naxa fa, a na labunde ture ifili Isa xunyi ma. ⁸ Isa foxirabiree to na to, e naxa xono, e a fala, «Yi birin makanaxi munfe ra? ⁹ Xa yi labunde ture sa mati nu, kobiri gbegbe nan sotoma nu a xa fe ra, na fan no fide setaree ma.»

¹⁰ Isa to nu a kolon e naxan falafe e bore be, a naxa a masen e be, «Wo na yi gine toxofe munfe ra? Kewali fanyi nan yi ki, a naxan nabaxi n be. ¹¹ Setaree luma ne wo ya ma temui birin, kono n tan mu luma wo yi ra be abadan xe. ¹² Yi gine to labunde ture saxi n fate ma, a a rabaxi n fure ragatafe nan xa fe ma. ¹³ N xa nondi fala wo be, Ala xa xibaaru fanyi sa kawandima dede dunija birin kui, yi gine xa kewali xa fe fan falama ne, mixie xa e ratu a xa fe ma.»

Yudasi xa yanfanteya

(*Maraki 14:10-11, Luki 22:3-6*)

¹⁴ Na temui, Yudasi Isikariyoti, naxan nu na Isa foxirabiree fu nun firinyie ya ma, a naxa siga serexedube kuntigie xon ma, ¹⁵ a e maxorin, «Wo munse soma n yi n xa Isa sa wo belexe?» E fan naxa gbeti kole tongo saxan so a yi. ¹⁶ Keli na temui ma, a naxa so waxati fene a noma Isa sode e yi ra temui naxe.

Sayamaleke Dangi Sali

(*Maraki 14:12-21, Luki 22:7-13, 22-23, Yaya 13:21-30*)

¹⁷ Taami Lebinitare Sali to a li, a loxcɛ singe ma, Isa foxirabiree naxa sa a maxorin, «I wama muxu xa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala i be minden?» ¹⁸ A naxa e yaabi, «Wo siga taa kui xeme nde

xon, wo a fala a be, «Karamoxo naxe a a xa waxati bara makore. A wama Sayamaleke Dangi Sali rabafe i xonyi, a nun a foxirabiree.» ¹⁹ Isa foxirabiree naxa a raba alo Isa e yamari ki naxe, e Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala.

²⁰ Nunmare to so, Isa nun a foxirabiree fu nun firinyie nu na teebili ra. ²¹ E nu e degefe temui naxe, a naxa a masen, «N xa nondi fala wo be, mixi keren na wo ya ma naxan fama n yanfade.» ²² Na naxa e sunnun ki fanyi, kankan naxa a maxorin, «Kono n Marigi, n tan mu a ra de, ka?» ²³ A naxa e yaabi, «N nun naxan bara belexe ragoro paani keren kui, na kanyu nan n yanfama. ²⁴ Adama xa Di sigama ne alo a xa fe sebexi ki naxe, kono gbaloe nan na Adama xa Di yanfama be. A fisu na kanyu be hali a mu bari nu.» ²⁵ Yudasi naxan nu fafe a yanfade, a naxa Isa maxorin, «Karamoxo, n tan mu a ra de, ka?» Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi.»

Marigi xa serexe tonxuma

(*Maraki 14:22-26, Luki 22:14-20, Korinti I 11:23-25*)

²⁶ E to nu e degefe, Isa naxa taami tongo. A to tantui rasiga Ala ma, a naxa taami igira, a a so a foxirabiree yi ra, a a masen e be, a naxe, «Wo n ko, wo a don. Yi findixi n fate nan na.» ²⁷ Na dangi xanbi, Isa naxa tonbili fan tongo. A man to tantui rasiga Ala ma, a naxa tonbili so e yi ra, a a fala e be, «Wo birin xa a min. ²⁸ Yi findixi n wuli nan na, saate wuli naxan baxi mixi gbegbe be e xa yunubie xafarife ra. ²⁹ N xa a fala wo be, n to yi weni minma, n mu yi minma sonon, han won birin man sa a minma loxo naxe n Baba xonyi ariyanna.» ³⁰ E to ge beeti bade, e naxa te Oliwi geya fari.

Isa a falafe Piyeri be a a yete rasanma ne a ma

(*Maraki 14:27-31, Luki 22:31-34, Yaya 13:36-38*)

³¹ Na temui Isa naxa a masen e be, «Wo birin gbilenma ne n foxo ra to koe ra, wo mee n ma fe ra, barima a sebexi, «N xuruse demadonyi faxama ne, yexee fan yensen.» ³² Kono n na keli faxe ma, n sigama wo ya ra Galile.» ³³ Piyeri naxa a fala a be, «Hali birin gbilen i foxo ra, n tan mu gbilenma i foxo ra.» ³⁴ Isa naxa Piyeri yaabi, «N xa nondi fala i be, to koe yati, beenun konkore xa a rate, i i yete rasanma ne n ma sanmaya saxan.» ³⁵ Piyeri man naxa a yaabi, «Hali won birin nan sa faxama, n mu n yete rasanma i ma!» Isa foxirabiree birin naxa na woyen keren fala.

Isa Ala maxandife Getesemani

(*Maraki 14:32-42, Luki 22:39-46*)

³⁶ Na dangi xanbi Isa nun a foxirabirree naxa siga yire nde, dennaxe xili Getesemani. Isa naxa a fala e be, «Wo doxo be. N tan xa siga menni Ala maxandide.»
³⁷ A naxa Piyeri nun Sebede xa di firinyie xanin a xun ma. Sunnunyi nun kontofili to Isa boje suxu, ³⁸ a naxa a masen e be, «Sunnunyi bara no n boje ra alo a xa n faxa. Wo lu be, kono wo naxa xi.»

³⁹ Isa naxa a masiga dondoronti, a a yatagi rafelen boxi ma, a Ala maxandi, «N Baba, xa a sa noma rabade, i xa n natanga yi jaxankate ma. Kono n sago naxa raba, i tan nan sago xa raba.» ⁴⁰ A to gbilen a foxirabirree yire, a naxa e li e na xife. A naxa a fala Piyeri be, «I mu noxi waxati keren xi xoli kanade n ma fe ra?» ⁴¹ Wo naxa xi. Wo Ala maxandi ne alako wo naxa bira tantanyi kui. Maroxun fanyi na adama be, kono a fate bende tan senbe mu na.»

⁴² Isa man to a masiga e ra, a naxa gbilen Ala maxandi ra, «N Baba, xa yi jaxankate mu noma bade n yi ra, fo n xa tin a ra, i sago nan xa raba.» ⁴³ A to gbilen a foxirabirree yire, a man naxa e li e xife, barima xi xoli nu bara no e ra. ⁴⁴ A naxa e lu naa, a siga sanmaya saxan nde, a sa Ala maxandi na maxandi kerenyi ra. ⁴⁵ Na temui, a naxa gbilen a foxirabirree yire, a a masen e be, «Wo xife ne? Wo na wo malabufe han ya? Wo a mato, waxati bara a li. Adama xa Di fafe sade yunubitsee belexe. ⁴⁶ Wo keli, won xee. Wo a mato, n yanfama bara fa.»

Isa suxufe

(Maraki 14:43-50, Luki 22:47-53, Yaya 18:3-12)

⁴⁷ Isa pan mu nu gexi woyende, Yudasi, naxan nu na a foxirabire fu nun firinyie ya ma, a naxa fa e nun nama gbege, santidegemae nun gbengbetae suxuxi e yi ra. Serexedube kuntigie nun Yuwifie xa forie nan nu e xeexi. ⁴⁸ Isa yanfama nun na pama nu bara lan a ma, a a xa Isa matonxuma e be. A nu bara a fala e be, «N na mixi naxan sunbu, a tan nan na ki. Wo na suxu.» ⁴⁹ Na kui, Yudasi naxa a maso Isa ra keren na, a a fala, «Karamoxo, i nuwali,» a fa a sunbu. ⁵⁰ Isa naxa a masen a be, «N boore, i faxi naxan nabade, a raba.» Na temui, na mixie naxa e maso Isa ra, e a suxu. ⁵¹ Isa foxirabire nde naxa a xa santidegema ramini, a serexedube kuntigi xa konyi tuli bolon. ⁵² Isa naxa a fala a be, «Santidegema raso a tee i. Naxan yo na findi a xa geresose ra, na kanyi fan faxama santidegema nan saabui ra. ⁵³ Ka i joxo a ma a n mu noma n Baba xilide, a malekee rasanba n ma keren na, naxee dangi maleke gali fu nun frin na?»

⁵⁴ Kono xa na raba, Kitaabuie xa masenyie fa kamalima di? Barima e a masenxi ne a fo a xa raba yi ki ne.»

⁵⁵ Na xanbi, Isa naxa a fala pama be, «Wo to minixi n xili ma santidegema nun gbengbeta suxuxi wo yi ra, suute nan na n na? Loxo yo loxo, n doxoxi horomobanxi kui, n kawandi tima, wo mu n suxu. ⁵⁶ Kono yi birin nabaxi ne alako namiponmee naxan sebexi Kitaabui kui, a xa kamali.»

Na xanbi, Isa foxirabirree birin naxa e gi a xun ma.

Isa tife Yuwifie kuntigie ya i

(Maraki 14:53-65, Luki 22:54-55,63-71, Yaya 18:12-24)

⁵⁷ Mixi naxee Isa suxu, e naxa a xanin serexedube kuntigi Kayafa xonyi, seriye karamoxoe nun forie nu malanxi dennaxe. ⁵⁸ Piyeri fan, a nu biraxi Isa foxo ra, kono a ndedi nu makuyaxi pama ra. A naxa bira a foxo ra han a so serexedube kuntigie xunyi xa tete kui. A naxa doxo horomobanxi kantamae fe ma, alako a xa a mato Isa xa fe dangima ki naxe.

⁵⁹ Serexedube kuntigie nun Yuwifie xa kiitisa donxoe birin, e nu wule seede nde nan fene naxan bama Isa xili ma, e sa noma a faxade naxan ma. ⁶⁰ Kono e mu se to, hali toonegeti gbege to fa. A donxoe ra, xeme firin naxa fa, ⁶¹ e a fala, «Yi xeme a fala ne, «N tan noma Ala xa horomobanxi kanade, n man fa a ti xi saxan bun ma.»

⁶² Serexedube kuntigi xunyi naxa keli, a Isa maxorin, «Pe, i mu e yaabima? Yi xemee munse safe i xun ma yi ki?» ⁶³ Kono Isa mu sese fala. Serexedube kuntigie xunyi naxa a fala a be, «N bara i yamari i xa i kali Ala Nije ra, i a fala muxu be xa i findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na, Ala xa Di.» ⁶⁴ Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi. N man xa a fala wo be, keli yi waxati ma, wo fama Adama xa Di tode, a doxoxi Ala Senbema yirefanyi ma, wo a toma fa ra nuxuie kui.»

⁶⁵ Na kui, serexedube kuntigi naxa a yete xa donma suxu, a iboo xone ra, a a fala, «A bara Ala rasoto! Won hayi na seede gbtee ma yire? Wo bara a me a Ala rasotoxi ki naxe. ⁶⁶ Wo kiiti toxi di?» E naxa a yaabi, «A lanma a xa faxa ne.» ⁶⁷ Na temui, e naxa deye boxun Isa yatagi, e kamui sin a ma. Ndee naxa a de ragarin, e nu a fala, ⁶⁸ «I tan, Ala xa Mixi Sugandixi, namiponmeja raba! A fala ba, naxan i bonboxi!»

Piyeri a yete rasanfe Isa ma

(Maraki 14:66-72, Luki 22:56-62, Yaya 18:15-18,25-27)

⁶⁹ Piyeri nu doxoxi tande, serexedube kuntigi xa tete kui. Konyi gine nde naxa a makore a ra, a a fala, «I tan, wo nun Isa Galileka birin nan nu a ra.» ⁷⁰ Kono Piyeri

naxa a matandi birin ya xōri, a a fala, «N mu a kolon i na fefe falafe!» ⁷¹ Piyeri to mini fōlo tete naade ra, konyi gine gbete nde naxa a to, a a fala mixie be naxee nu na naa, «Yi xeme naxan yi ki, e nun Isa Nasaretika nan nu a ra.» ⁷² Piyeri man naxa a matandi, a a kali, «N mu na xeme kolon!» ⁷³ A mu bu, naxee nu tixi naa, e naxa e maso Piyeri ra, e a fala a be, «Nōndi nan a ra, a tan mixi nde nan yati i ra, barima i wōyenma alo Galileka.» ⁷⁴ Piyeri naxa so a kalife, a a fala «Ala xa n danka! N tan mu na xeme kolon feo!» Na fala xanbi, konkore naxa a rate. ⁷⁵ Piyeri naxa ratu fa Isa xa wōyenyi ma, «Beemanun konkore xa a rate, i i yete rasanma ne n ma sanmaya saxan.» Na kui, a naxa mini, a sa wa han.

27

Yuwifie Isa xaninfe Pilati xon

(Maraki 15:1, Luki 22:63-71, Yaya 18:28-32)

¹ Kuye to iba, serexedube kuntigie birin nun Yuwifie xa forie to nu malanxi, e naxa nate tongo e xa Isa faxa. ² E to Isa xiri, e naxa a xanin gomina Pilati xon.

Yudasi xa faxe

³ Yudasi, Isa yanfama, a to a to e bara Isa makiiti a lan a xa faxa, a naxa nimisa a xa yanfanteya xa fe ra. A naxa na gbeti kole tongo saxan nagbilen serexedube kuntigie nun forie ma, ⁴ a a fala, «N bara yunubi raba! Xeme naxan faxama yi ki, seniyentoe nan a ra, a fa li n tan nan a yanfaxi!» E naxa a yaabi, «Na mu muxu tan matoxi. Na i tan nan matoxi.» ⁵ A to gbeti kolee woli hōromobanxi kui, Yudasi naxa siga a yete gbakude wuri kon na. ⁶ Serexedube kuntigie to gbeti kolee matongo, e naxa a fala, «A mu daxa muxu xa yi gbeti kolee sa hōromobanxi xa kōbiri xun ma, barima nii sare nan a ra.» ⁷ E to wōyen, e naxa feje yailanyi xa xe yire sara na kōbiri ra, na xa findi gaburi yire ra xōnje be. ⁸ Na nan a toxi, han to na xe xili falama «Wuli Bōxi.» ⁹ Na kui, Annabi Yeremi xa masenyi naxa kamali, a to a masen, «E naxa gbeti kole tongo saxan tongo, Isirayilakae ndee sare naxan saxi a xun, ¹⁰ e feje yailanyi xa xe sara na kōbiri ra, alo Marigi n yamari ki naxe.»

Isa tife Pilati ya i

(Maraki 15:2-15, Luki 23:2-5,13-25, Yaya 18:28-19:16)

¹¹ Isa to ti gomina Pilati ya i, gomina naxa a maxōrin, «I tan nan findixi Yuwifie xa mange ra?» Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi.» ¹² Kōno serexedube kuntigie nun forie nu a tōonegema temui naxe, Isa mu yaabi yo fi. ¹³ Na temui Pilati naxa a

maxōrin, «I mu yi fee mexi e naxan birin safe i xun ma yi ki?» ¹⁴ Kōno Isa mu e xa wōyenyi yo yaabi. Na naxa gomina kaaba ki fanyi.

¹⁵ Ne yo je, sali temui, gomina darife nan nu a ra, a xa geelimani keren nabepin pama be, e na wa naxan yo xon. ¹⁶ Na waxati, geelimani nde nu na, birin nu naxan kolon a xa paaxuna ma. A nu xili Barabasi. ¹⁷ Nama to malan, Pilati naxa e maxōrin, «Wo wama n xa nde rabepin wo be, Barabasi ba, ka Isa, naxan xili falama Ala xa Mixi Sugandixi?» ¹⁸ Pilati nu a kolon a serexedube kuntigie nu Isa saxi a belexe tōone nan ma. ¹⁹ Ba na ra, a to nu doxōxi kiiti sade, a xa gine naxa xera rasiga a ma, a a fala a be, «I naxa so yi tinxintoe xa fe kui fefe ma, barima n bara xiye sa a xa fe ra, xiye naxan bara n tōoro to ki fanyi.»

²⁰ Kōno serexedube kuntigie nun Yuwifie xa forie naxa pama kui iso e xa Barabasi maxōrin Pilati ma, Isa tan xa faxa. ²¹ Gomina man naxa e maxōrin, «Yi mixi firin ya ma, wo wama n xa mundun nabepin wo be?» E naxa a yaabi, «Barabasi!» ²² Pilati fan naxa e maxōrin, «N xa munse raba Isa ra, naxan xili falama Ala xa Mixi Sugandixi?» Nama birin naxa a yaabi, «A banban wuri magalanbuxi ma!» ²³ A man naxa e maxōrin, «Munfe ma? A fe paaxi mundun nabaxi?» Kōno e tan sōnxōe nan tun xun masa, «A banban wuri ma!»

²⁴ Pilati to a to a mu nōxi fefe ra, pama fan nu waxi kelifa a ra, a naxa ye tongo, a a belexe naxa e ya xōri, a a fala e be, «Yi xeme faxafe mu na n tan ma de! A luma wo tan nan ma.» ²⁵ Nama birin naxa a yaabi, «A xa faxe wuli xa lu muxu nun muxu xa die xun ma!» ²⁶ Na kui, Pilati naxa Barabasi rabepin e be. A naxa yaamari fi sōorie xa Isa bōnbo sebere ra. Na xanbi, a naxa Isa so e yi e xa sa a banban wuri magalanbuxi ma.

Sōorie Isa mayelefe

(Maraki 15:16-20, Yaya 19:2-3)

²⁷ Rōma sōorie to Isa xanin gomina xonyi, e naxa e boore sōorie birin xili, e gali naxa ti a rabilinyi. ²⁸ E naxa Isa xa sose ba a ma, e mange guba gbeeli ragoro a ma. ²⁹ E naxa tunbee mafilin, e e yailan mange katanyi ma niye ra, e a sa a xun ma. E naxa wuri raso a yirefanyi belexe kui, e a mayele, e nu e xinbi sin a bun ma, e nu a fala, «I kena, Yuwifie xa mange.» ³⁰ E naxa deye bōxun a ma, e na wuri ba a yi, e nu a xunyi bōnbo a ra. ³¹ E to ge Isa mayelede, e naxa mange guba rate a ma, e a gbe dugi ragoro a ma, e fa a ramini e xa sa a banban wuri magalanbuxi ma.

Isa banbanfe wuri magalanbuxi ma
(Maraki 15:21-32, Luki 23:26-43, Yaya 19:17-27)

³² E to nu minife taa ra, e naxa Sirenika xeme nde to naxan nu xili Simōn. Soorie naxa a yamari, a tan xa Isa xa wuri magalanbuxi xanin. ³³ E to yire li naxan xili Gologota, na nan falaxi e xa xui, «xunkonkota yire,» ³⁴ e naxa weni so a yi, seri saxi naxan xun, kōnō a to a nemunnemun, a mu tin a minde.

³⁵ E to ge a mabanbande wuri ma, e naxa kanda bun a xa dugie xa fe ra, alako e xa a kolon kankan naxan sōtoma. ³⁶ Na dangi xanbi, e naxa doxo a kantade.

³⁷ E to nu wama birin xa a kolon e a banbanxi fe naxan ma, e yi sebeli nan gbaku a xun ma, «Isa nan ya, Yuwifie xa mange.» ³⁸ Na temui, e naxa suute mixi firin fan banban wuri magalanbuxie ma Isa fe ma, keren a yirefanyi ma, boore a koola ma.

³⁹ Mixie nu dangima Isa konbi ra, e nu e xunyi lintan a ma, ⁴⁰ e a fala, «I tan naxan horōmōbanxi rabirama, i man fa a ti xi saxan bun ma, i yete rakisi! Xa Ala xa Di nan i ra, goro wuri kōn na!» ⁴¹ Serexedube kuntigie, seriye karamoxoe, nun Yuwifie xa forie fan nu a mayelefe, e nu a fala, ⁴² «A bara mixi gbete rakisi, kōnō a mu noma a yete tan nakiside. Isirayila mange xa mu a ra? A xa goro wuri kōn na be ya, alako muxu xa la a ra. ⁴³ A bara a xaxili ti Ala ra, a man fa a fala, «N findixi Ala xa Di nan na.» Yakōsi, xa a rafanxi Ala ma, a xa a rakisi!» ⁴⁴ Suute naxee nu banbanxi a fe ma, e fan nu Isa konbife na ki ne.

Isa xa faxe

(Maraki 15:33-41, Luki 23:44-49, Yaya 19:28-30)

⁴⁵ Yanyi tagi, dimi naxa sin boxi birin ma leeri saxan bun ma. ⁴⁶ Na waxati ma, Isa naxa gbelegbele senbe ra, «Eloyi, Eloyi, lema sabaxatani?» Na nan falaxi e xa xui, «N Marigi Ala, n Marigi Ala, i n nabɛɛnɛnɛ munfe ra?» ⁴⁷ Mixi naxee nu na naa, e to a xui me, e naxa a fala, «A na Annabi Eliya nan xilife!» ⁴⁸ Mixi nde naxa a gi, a sa dunkobi rasin weni xone xōra, a a so wuri de i, a fa a ti Isa be alako a xa a min. ⁴⁹ Kōnō booree naxa a fala, «Wo a lu, won xa a mato xa Annabi Eliya fama a rakiside.» ⁵⁰ Isa man naxa a xui ite senbe ra, a fa laaxira.

⁵¹ Na waxati, dugi xungbe naxan sanganxi horōmōbanxi kui, a naxa iboo firin na, keli a fuge han a laabe. Boxi naxa serɛn, gemee naxa iboo, ⁵² gaburie fan naxa rabi. Seniyentoe laaxiraxi gbegebe naxa keli faxe ma, ⁵³ e mini gaburie kui. Isa to keli faxe ma, e so ne Darisalamu, taa

seniyenxi kui, e fa mini mixi wuyaxi ma. ⁵⁴ Soori mange nun a boore soorie naxee nu Isa kantafe, e to boxi xa serɛnyi to, a nun naxan naba Isa faxa temui, e naxa gaaxu ki fanyi, e a fala, «Nōndi nan a ra yati, Ala xa Di nan nu yi xeme ra!»

⁵⁵ Gine wuyaxi fan nu na naa, e ndedi makuyaxi Isa yire ra, e yi fe birin matoma. E nu bara bira Isa foxo ra kelife Galile boxi ma, e nu a mali. ⁵⁶ Mariyama Magidalaka nu na e ya ma, a nun Mariyama Yaki nun Yusufu nga, a nun Sebede xa die nga.

Isa xa maragate

(Maraki 15:42-47, Luki 23:50-56, Yaya 19:38-42)

⁵⁷ Nunmare to so, Arimateka bannamixi nde naxa fa naxan nu xili Yusufu. Isa foxirabire nde nan nu a fan na. ⁵⁸ A naxa siga Pilati yire, a Isa fure maxandi a ma. Pilati naxa yaamari fi e xa a so a yi ra. ⁵⁹ Yusufu naxa Isa fure tongo, a a maffilin kasange fanyi kui, ⁶⁰ a a bele gaburi neene kui, naxan nu gexi geme kui a tan Yusufu be. A to geme xungbe mapindigilin, a a doxo gaburi de ma, a naxa siga. ⁶¹ Mariyama Magidalaka nun boore Mariyama nu na naa, e doxoxi gaburi ya ra.

Soorie tife Isa xa gaburi kantade

⁶² Malabu loxoe see rafala loxoe kuye iba, serexedube kuntigie nun Farisenie naxa siga Pilati yire. ⁶³ E naxa a masen a be, «Mange, muxu ratuxi a ma yi wule fale, beenun a xa faxa, a a fala ne, «Xi saxan dangi xanbi, n kelima ne faxe ma.» ⁶⁴ Na kui, i xa yaamari fi a xa gaburi xa makanta han a xi saxan nde, alako a foxirabiree naxa fa a fure muna, e fa a fala jama be, «A bara keli faxe ma.» Xa na sa raba, wule donxoe dangima ne wule singe ra.» ⁶⁵ Pilati naxa e yaabi, «Awa, n bara soorie so wo yi. Wo sa gaburi makanta alo wo wama a xon ma ki naxe.» ⁶⁶ E naxa siga, e sa tonxuma sa geme ma naxan nu na gaburi de ma, alako xa gaburi fa sa rabi, a kolonma ne. E naxa soorie lu naa, na kantafe ra.

28

Isa xa marakeli faxe ma

(Maraki 16:1-10, Luki 24:1-12, Yaya 20:1-10)

¹ Malabu loxoe kuye iba, sande loxoe subaxe ma, Mariyama Magidalaka nun boore Mariyama, e naxa siga gaburi matode. ² Na temui, boxi naxa serɛn senbe ra, barima Marigi xa maleke nde nu bara goro keli koore, a geme mapindigilin, a a ba gaburi de ma, a fa doxo a fari. ³ Maleke nu yanbama alo seyamakonyi, a xa sosee nu fiixe foen. ⁴ Soori naxee nu na kantafe, e

naxa gaaxu han e seren, e lu alo faxamixie. ⁵ Kono maleke naxa a masen ginnee be, «Wo naxa gaaxu, barima n a kolon wo na Isa nan fenfe, e naxan banban wuri magalanbuxi ma. ⁶ A mu be, a bara keli faxe ma, alo a a fala ki naxe. Wo fa, wo a mato a nu saxi dennaxe. ⁷ Wo man xa siga mafuren, wo sa a masen a foxirabiree be, «A bara keli faxe ma. A na sigafe wo ya ra Galile. Wo a toma menni ne.» A tan nan na ki, n bara a ragbilen wo ma.»

⁸ Ginnee naxa e xulun, e keli gaburi yire, gaaxui nun seewe gbegbe ra, e siga e gi ra na xibaaru masende Isa foxirabiree be. ⁹ Kono Isa naxa e ralan, a e xeebu, «Wo mama.» E to e maso a ra, e naxa suyidi a be, e a sanyie suxu. ¹⁰ Isa naxa a masen e be, «Wo naxa gaaxu. Wo sa a fala n ngaxakerenyie be e xa siga Galile. E n toma menni ne.»

Soorie nun Yuwifii kuntigie wule xabufe

¹¹ Ginnee nu sigafe temui naxe, soori nde naxee nu gaburi kantafe, e naxa so taa kui. Fe naxan birin naba, e naxa sa a dentee serexedube kuntigie be. ¹² Nee nun forie fan to e malan yire keren, e naxa nate tongo, e kobiri gbegbe fi soorie ma ¹³ yi yaamari ra, «Wo xa yi nan fala, «Isa foxirabiree nan fa ke ra, e a fure muja muxu nu na xife temui naxe.» ¹⁴ Xa a sa li gomina naxa yi fe me, muxu sa woyenma a be alako sese naxa wo to.» ¹⁵ Na kui, soorie naxa kobiri rasuxu, e fe birin naba alo a falaxi e be ki naxe. Na masenyi naxa yensen ye Yuwifii tagi. Han to na fe mema.

Isa xeraya fife a foxirabiree ma

(Maraki 16:14-18, Luki 24:36-49, Yaya 20:19-23, Taruxii 1:6-8)

¹⁶ Isa foxirabiree fu nun kerenyie naxa siga Galile boxi ma, e te geya fari Isa dennaxan masen e be. ¹⁷ E to a to, e naxa suyidi a be, kono e man nu siikexi. ¹⁸ Isa naxa a maso e ra, a a masen e be, «Senbe birin bara so n yi ra koore nun dunja ma. ¹⁹ Na kui, wo xa siga, wo sa si birin findi n foxirabiree ra. Wo xa e xunxa ye xora Baba Ala, a xa Di, nun a Xaxili Seniyenxi xili ra. ²⁰ Wo xa e tinkan n ma yaamari birin nabatude. Wo a mato, n na wo fe ma temui birin, han dunja ranonyi.»

Inyila Isa Annabi Maraki naxan sebexi Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Kitaabui naxan xili «Inyila Isa,» a doxo naani na a ra. Namiponme naani nan Inyila Isa xa taruxui sebe Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra. E xili ne Matiyu, Maraki, Luki, nun Yaya.

Annabi Maraki yi Kitaabui sebe ne je tongo saxan jondon Isa faxa xanbi. A naxa Isa xa dunipeigiri birin masen alako mixie xa a kolon, a Isa findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na. A a sebe Gireki xui ne, konɔ muxu bara a madangi Soso xui ra alako Sosoe fan noma a fahaamude a fanyi ra.

Isa xa kaabanako gbege sebexi yi Kitaabui kui alako mixi xa a senbe kolon, Ala naxan fixi a ma. A furemae rayalan ne, a pinne ragbilen mixie foxo ra. Annabi Maraki bara wa mixie xa Isa xa xaranyi fan kolon. Isa to mixie xaran Ala xa masenyi ra, e naxa a kolon, a a nondi yati yati nan kawandima. A donxoe ra, yi Kitaabui dentegɛ sama Isa faxa ki naxe, a man kelixi faxe ma ki naxe.

Na birin noma fahaamui fide won ma, won xa a kolon nde na Isa ra. A lonni naxan fixi won ma yi Kitaabui kui, a noma won malide won ma dunipeigiri kui, a man noma won malide aligiama. Ala xa a raso won xaxili ma. Amina.

Inyila Isa Annabi Maraki naxan sebexi

*Annabi Yaya kawandi tife
(Matiyu 3:1-12, Luki 3:1-22)*

¹ Inyila Isa fole nan ya, naxan Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa fe masenma, naxan findixi Ala xa Di ra. ² A sebexi Annabi Esayi xa Kitaabui kui,

«N fama n ma xera rasanbade i ya ra, a xa kira raboo i be.

³ A a xui itema gbengberen yire, <Wo kira yailan Marigi be,

<Wo sankirae matinxin a ya ra.»

⁴ Na kui, Yaya Xunxa naxa to gbengberenyi ma. A nu kawandi tima mixie be, e xa e xunxa ye xora tuubi ra, alako Ala xa e xa yunubie xafari. ⁵ Yudayakae nun Darisalamuka birin nu sigama a yire. E nu e xa yunubie masenma kene ma, Yaya fan nu e xunxama Yuruden xure xora.

⁶ Noxome xabe donma nan nu ragoroxi

Yaya ma, beleti kiri daaxi nu xirixi a tagi. A nu baloma katoe nun wula kumi nan na.

⁷ A nu kawandi tima, a nu a fala, «Naxan fama fade n xanbi ra, na senbe gbo n tan be. Na binye mu na n tan yi ra, n pan xa n felen a xa sankiri luuti yati fulunde. ⁸ N tan bara wo xunxa ye xora, konɔ a tan Ala Xaxili Seniyenxi nan nagoroma wo ma.»

Isa xunxafe

(Matiyu 3:13-17, Luki 3:21-22, Yaya 1:32-34)

⁹ Na waxati ma, Isa naxa fa keli Nasareti, Galile boxi ma, Yaya naxa a xunxa Yuruden xure xora. ¹⁰ A fefe te ye xora temui naxe, a naxa koore to rabi ra, Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro a ma alo ganbe.

¹¹ Xui nde naxa me keli koore ma, a a masen, «N ma Di maxanuxi nan na i ra. I n kenenxi ki fanyi ra.»

Sentane katafe a xa Isa ratantan

(Matiyu 4:1-11, Luki 4:1-13)

¹² Na xanbi Ala Xaxili naxa Isa xanin gbengberenyi ma. ¹³ Xi tongo naani bun ma, a nu na gbengberen yire, Sentane nu katafe a ratantande. Wula subee nu na naa. Malekee naxa a bun ti.

*Isa xa wali fole nun a foxirabire singee
(Matiyu 4:12-22, Luki 4:14-5:11)*

¹⁴ Yaya sa xanbi geeli, Isa naxa siga Galile boxi ma Ala xa xibaaru wanyi kawandi ra.

¹⁵ A nu a masenma, «Waxati sugandixi bara a li, Ala xa mangeya niini bara makore. Wo tuubi, wo la Ala xa xibaaru fanyi ra.»

¹⁶ A to nu dangife Galile baa de ra, a naxa Simon nun a xunya Andire to, e yele wolife, barima yexesuxuie nan nu e ra.

¹⁷ Isa naxa a fala e be, «Wo bira n foxo ra. Temui dangixi, wo nu yexe nan sotoma, konɔ yakosi n a niyama wo xa nu mixie nan soto n be.» ¹⁸ E naxa e xa yele lu na keren na, e bira Isa foxo ra.

¹⁹ E to dangi na ra dondoronti, a naxa Sebede xa di Yaki nun a xunya Yaya to, e nu na yele madegefe e xa kunkui kui. ²⁰ Isa naxa e xili keren na, e fan naxa e baba Sebede nun walikee lu kunkui kui, e bira Isa foxo ra.

Isa pinne kerife

(Luki 4:31-37)

²¹ Isa nun a foxirabire naxa so Kaperenam. Malabu loxo ma, Isa naxa so salide kui, a kawandi ti folo. ²² Mixie naxa kaaba a xa xaranyi ma, barima a mu nu luxi alo e xa seriye karamoxoe. A tan nu woyenma mange senbe nan na. ²³ Na waxati yati, xeme nde pinne nu naxan foxo ra, a naxa sonxoe rate folo e xa salide banxi kui, ²⁴ «Isa Nasaretika, i waxi munse xon ma muxu be? I faxi muxu sontode

ne? N a kolon mixi naxan lanxi i ma. Ala xa Seniyentœ nan na i ra.»²⁵ Isa naxa wøyen a ma a xoroxœ ra, «I sabari. Gbilen yi xeme foxo ra.»²⁶ Ninne naxa xeme raketun a ra, a sonxo, a fa gbilen a foxo ra.²⁷ Birin de naxa ixara, e nu fa e bore maxorin, «Munse yi ki? Xaranyi neene a nun senbe! Hali pinnœ, a e yamarima, e a xui rabatu.»²⁸ A mu bu, a xili naxa din Galile boxi yire birin na.

Isa Simon bitanyi nun furema gbegebe rayalanfe

(Matiyu 8:14-17, Luki 4:38-41)

²⁹ E to mini salide kui, Isa nun Yaki nun Yaya naxa siga Simon nun Andire xonyi.³⁰ Simon bitanyi ginema nu saxi, a fate woloxi. E naxa a xa fe fala Isa be keren na.³¹ Isa naxa a maso gine ra, a a belexe suxu, a a rakeli. Fure naxa a bepin, a naxa e bun ti folo.

³² Nunmare to so, soge naxa dula, mixie naxa fa furemae birin na a xon, a nun pinnœ biraxi naxee foxo ra.³³ Taa birin naxa e malan naade ra.³⁴ A naxa furema gbegebe rayalan, fure mooli wuyaxi nu naxee ma. A naxa pinne gbegebe fan keru mixie foxo ra, konœ a mu tin pinnœ xa wøyen, barima e nu a kolon.

Isa kawandi tife Galile boxi ma

(Matiyu 4:23, Luki 4:42-44)

³⁵ Subaxe ma, Isa naxa keli, a naxa mini wula i Ala maxandide.³⁶ Simon nun a booree ya koto naxa mo Isa fende.³⁷ E to a to, e naxa a fala a be, «Birin na i fenfe.»³⁸ Isa naxa e yaabi, «Won xee taa gbete naxee na be rabilinyi alako n xa kawandi raba menni fan, barima n faxi na nan ma.»³⁹ A naxa siga Galile boxi birin ma, a nu kawandi ti e xa salide banxie kui, a nu pinnœ fan keru mixie foxo ra.

Kune kanyi rayalanfe

(Matiyu 8:1-4, Luki 5:12-14)

⁴⁰ Kune kanyi nde naxa fa Isa yire, a a xinbi sin a bun ma, a a mayandi, «Xa i tin, i noma n naseniyende.»⁴¹ Isa naxa kinikini a ma. A naxa a belexe itala, a a sa kune kanyi ma, a a fala a be, «N tinxi. I xa seniyen.»⁴² Kune fure naxa ba xeme ma keren na, a naxa seniyen.⁴³ Isa to a ragbilen, a naxa a matintin a ra⁴⁴ yi masenyi ra, «I naxa yi fe fala mixi yo be. Siga i sa i yete dentege serexedube be, i serexe ba i xa seniyenyi xa fe ra, alo Annabi Munsu a yamarixi ki naxe. Na findima seedeboxo ya nan na e be.»⁴⁵ Konœ xeme to siga, a naxa so yi fe tagi rabafe birin be, a nu a xibaaru rayensen ye. Na naxa a niya Isa mu no sode taa kui sonon kene ma. Fo a to nu sa luma taa fari ma

mixi yo mu sabatixi dennaxe. Mixie fan nu kelima yire birin fafe ra a yire.

2

Namate rayalanfe

(Matiyu 9:1-8, Luki 5:17-26)

¹ Xi ndee to dangi, Isa man naxa gbilen Kaperenam, mixie fa a me a a na banxi.² Nama gbegebe naxa fa a yire, banxi kui naxa rafe, tide naxa jon tande birin ma. Isa naxa e kawandi Ala xa masenyi ra.³ Mixi ndee naxa fa namate ra Isa xon. Xeme naani nan nu a xaninfe.⁴ Konœ nama to nu gbo, e mu nu noma e makorede Isa ra. Na kui, e naxa banxi fari yire nde maba Isa yailanyi. E naxa namate ragoro menni ra a xa sade fari.⁵ Isa to e xa danxaniya to, a naxa a fala namate be, «N ma di, i xa yunubie bara xafari.»⁶ Seriyœ karamoxo ndee nu doxoxi naa, e naxa e xaxili rapere,⁷ «Yi wøyenma yi mooli ra munfe ra? A na Ala rasotofe ne yi ki! Nde noma yunubie xafarife, bafe Ala keren na?»⁸ Isa naxa e xa mapoxunyi kolon a xaxili ma keren na. A naxa a fala e be, «Munfe ra yi mapoxunyi mooli na wo boje ma?»⁹ Wøyenyi mundun soneya, a falafe yi namate be, «I xa yunubie bara xafari,» ka a falafe a be, «Keli, i xa sade tongo, i jere?»¹⁰ N xa a masen wo be a Adama xa Di noma yunubi xafarife dunija ma.» Isa naxa a masen namate be,¹¹ «N naxe i be, keli, i i xa sade tongo, i siga i xonyi.»¹² A naxa keli keren na, a xa sade tongo, a mini birin ya xori. Nama birin de naxa ixara, e nu fa Ala matoxo, «Han to muxu singe mu nu yi pondon to.»

Lewi birafe Isa foxo ra

(Matiyu 9:9-13, Luki 5:27-32)

¹³ Isa man naxa goro baa de ra. Nama birin naxa fa a yire, a nu e kawandi.¹⁴ A to nu dangife, a naxa Alifa xa di Lewi to, a doxoxi duuti maxilide. A naxa a fala a be, «Bira n foxo ra.» Lewi naxa keli, a bira a foxo ra.

¹⁵ Loxo nde Isa nun a foxirabiree nu na e degefe Lewi xonyi. Duuti maxilie nun yunubitœ gbegebe fan nu na, e birin nu e degefe yire keren, barima na mixi mooli wuyaxi nu bara bira Isa foxo ra.¹⁶ Seriyœ karamoxo naxee nu na Farisenie ya ma, e to Isa to a dege ra e nun duuti maxilie nun yunubitœe, e naxa a foxirabiree maxorin, «Munfe ra Isa nun duuti maxilie nun yunubitœe e degema yire keren?»¹⁷ Isa to na me, a naxa e yaabi, «Mixi yalanxi hayi mu na seriba ma. Furema nan hayi na a ma. N mu faxi tinxintœe xa xilide. N faxi yunubitœe nan xilide.»

*Isa maxorinfe sunyi ma
(Matiyu 9:14-17, Luki 5:33-39)*

¹⁸ Annabi Yaya foxirabirree nun Farisenie to nu na sunyi, mixie naxa fa Isa maxorinde, «Munfe ra Yaya foxirabirree nun Farisenie foxirabirree sunyi suxuma, kono i gbee tan mu sunma?» ¹⁹ Isa naxa e yaabi, «Ginefenyi xa futixiri xulunyi, a booree noma sunyi suxude a na e fe ma temui naxe? Xa e nun ginefenyi na a ra, e mu noma sunde. ²⁰ Loxoe fama, ginefenyi bama ne e ya ma. Na waxati tan, e sunyi suxuma ne. ²¹ Mixi yo mu dugi fori lonpoma dugi neene ra, xa na mu a ra na dugi neene xuntunyi dugi fori ibendunma, dugi iboo dangi a singe ra. ²² Mixi yo man mu weni neene sama lebe fori kui, xa na mu a ra na weni neene na funtu, weni lebe fori bulama ne. Na kui, weni yo, lebe yo, a kanyi ganma ne e birin na. A lan ne weni neene xa sa lebe neene nan kui.»

*Malabu loxoe xa seriye
(Matiyu 12:1-21, Luki 6:1-11)*

²³ Malabu loxo nde, Isa nun a foxirabirree nu perefe sankira ma xee tagi. E to nu dangife, a foxirabirree naxa mengi tonsoc nde ba folo. ²⁴ Na kui, Farisenie naxa woyen Isa be, «Munfe ra e na malabu loxoe seriye matandife?» ²⁵ Isa naxa e yaabi, «Wo mu nu a xaran Dawuda naxan naba kaame to a suxu, a tan nun naxee nu na a foxo ra? ²⁶ A so ne Ala xa banxi kui, Abiyatari nu findixi serexedube kungiti ra temui naxe, a taami don naxan fixi Ala ma, a nde so a foxirabirree fan yi ra, hali a to mu nu daxa mixi yo xa na don, fo serexedube.» ²⁷ Isa man naxa a masen e be, «Malabu loxoe na mixi nan be, mixi xa mu daaxi malabu loxoe be. ²⁸ Na kui, Adama xa Di findixi Marigi nan na hali malabu loxoe xun ma.»

3

*Fe fanyi rabafe malabu loxoe ma
(Matiyu 12:9-21, Luki 6:6-11)*

¹ Isa man naxa so salide kui. A naxa xeme nde li naa, naxan belexe tuuxi a ma. ² Farisenie nu e ya tixi Isa ra e xa a mato xa a a rayalanma malabu loxoe ma, alako e xa no a kalamude fe nde ma. ³ Isa naxa a fala xeme be naxan belexe tuuxi a ma, «Keli, i fa ti be, nama tagi.» ⁴ A naxa e maxorin, «A daxa fe fanyi nan xa raba malabu loxoe, ka fe paaxi? Nii rakisife nan daxa ka nii sontofe?» Kono mixi yo mu a yaabi. ⁵ Isa xonoxi naxa e mato, a boje tooxi ki fanyi barima kinikinitare nan nu e ra. A naxa a fala xeme be naxan belexe tuuxi a ma, «I belexe itala.» A naxa a itala, a belexe naxa yalan. ⁶ Farisenie naxa mini keren na, e tan nun Herode foxirabirree naxa sa

malanyi raba Isa xili ma. E naxa kira fen folo Isa faxafe ma.

*Nama malanfefe Isa yire
(Matiyu 4:23-25, 12:15-16, Luki 6:17-19)*

⁷ Isa naxa keli naa e nun a foxirabirree, e naxa siga baa de ra. Nama gbegebe naxa bira e foxo ra kelife Galile, Yudaya, ⁸ Darisalamu, Idumeya, Yuruden naakiri, a nun Tire nun Sidon nabilinyie. Nama nu bara a me Isa nu na fee naxee rabafe. Na nan a to e gbegebe naxa fa a yire. ⁹ Isa naxa a fala a foxirabirree be, e xa kunkui nde xiri a be baa de ra, alako nama naxa fa a xeten. ¹⁰ Barima a to nu bara mixi gbegebe rayalan, furemae birin nu katama e xa e belexe din a ra. ¹¹ Ninnee nefefe Isa to, e nu birama a bun ma, e nu gbelegebe, «Ala xa Di nan na i ra.» ¹² Kono Isa naxa tonyi doxo e ma e naxa mixie rakolon a xa fe ma.

*Isa foxirabire fu nun firin sugandife
(Matiyu 10:1-4, Luki 6:12-16)*

¹³ Na xanbi, Isa naxa te geya fari. A naxa mixie xili a waxi naxee xon, e fan naxa fa a fe ma. ¹⁴ A naxa foxirabire fu nun firin sugandi, alako e xa lu a seeti ma, a man xa e xee kawandi rabade, ¹⁵ a man xa senbe fi e ma pinne kerife ra mixie foxo ra. ¹⁶ A mixi fu nun firin nan sugandi: Simon, a naxan xili sa Piyeri, ¹⁷ Yaki, Sebede xa di, nun Yaya, Yaki xunya, (a naxa yi firinyie fan xili sa Bowanerige, na nan falaxi «sesarinyi xa die»), ¹⁸ Andire, Filipu, Barotolome, Matiyo, Tomasi, Alifa xa di Yaki, Tadayo, Simon Kanaanka, ¹⁹ nun Yudas Isikariyoti naxan Isa yanfa, a a sa mixi kobie belexe.

*Xaxili Seniyenxi rasotofe
(Matiyu 12:22-33, Luki 11:14-23, 12:10)*

²⁰ Na xanbi, e naxa gbilen banxi, kono nama man naxa e malan e yire. E jan mu no e degede. ²¹ Isa xa mixie to a me, e naxa siga a foxo ra, barima e nu a falafe, «A bara daxu.»

²² Seriyef karamoxo naxee keli Darisalamu, nee fan nu a falafe, «A pinnee kerima pinne mange Belesebulu nan saabui ra.» ²³ Isa naxa e xili, a taali sa e be, «Sentane noma Sentane keride? ²⁴ Xa pamane a yete gere lantareya kui, na pamane mu xanma. ²⁵ Xa denbaya fan a yete gere lantareya kui, na denbaya mu xanma. ²⁶ Sentane fan, xa a a yete gere lantareya kui, a xa fe bara non, a a yete kanama ne. ²⁷ Wo xa a kolon, mixi yo mu noma sode senbema xa banxi kui, a a harige ba a yi ra, xa a mu a xiri sinden. Na temui, a noma ne a harige birin mupade.»

²⁸ «N xa nondi fala wo be, Ala dipema ne adamadie xa yunubi nun marasotoc birin ma, ²⁹ kono mixi naxan Ala Xaxili

Seniyenxi rasotoma, na yunubi tan mu noma xafaride na kanyi be abadan.»³⁰ Isa yi fe birin masen ne e be, barima e nu a falafe ne, «Ninne kanyi na a ra.»

Isa xa denbaya

(*Matiyu 12:46-50, Luki 8:19-21*)

³¹ Isa nga nun a xunya xememae naxa fa, e ti tande, e mixi xee Isa xilide. ³² Nama nu doxoxi Isa rabilinyi. E naxa a fala a be, «I nga nun i xunya na tande, e wama wo xa de masara.» ³³ Isa naxa e yaabi, «Nde findixi n nga nun n xunya ra?» ³⁴ A naxa a ya rage mixie tagi naxee nu doxoxi a rabilinyi, a fa a masen, «A mato, n nga nun n xunya na ya.» ³⁵ Mixi yo naxan Ala waxonfe rabama, na kanyi nan findixi n xunya xemema, n maagine, nun n nga ra.»

4

Xe rawali xa taali

(*Matiyu 13:1-23, Luki 8:4-15*)

¹ Isa man naxa kawandi ti folo baa de ra. Nama gbegbe to e malan, a naxa sa doxo kunkui kui, pama naxa lu baa de ra. ² A naxa fe wuyaxi masen e be taalie ra. A xa kawandi kui, a naxa a masen e be, ³ «Wo wo tuli mati. Xe rawali nde nan mini sansi xori garansande. ⁴ A to nu sansi xori garansanma, xori ndee naxa bira sankira xon, xonie naxa fa, e e don gbiki. ⁵ Xori ndee fan naxa bira geme yire, bende mu gbo dennaxe. Nee naxa bula mafuren na, barima na bende mu tilin. ⁶ Kono soge to xono, na sansie naxa ragan, e xara ghen, barima sanke mu nu na e be. ⁷ Sansi xori ndee fan naxa bira tunbe kunsie tagi. Tunbe kunsie naxa gbo, e sansie ixeten, e e kana, e mu bogi yo ramini. ⁸ Sansi xori ndee fan naxa bira bende fanyi ma. Na xorie tan, e keren keren birin sansie naxa tonsoe ramini, ndee naxa xori tongo saxan namini, ndee xori tongo senni, ndee xori keme.» ⁹ Na xanbi, a naxa a masen, «Xa wo tuli fe mema, wo wo tuli mati yi masenyi ra.»

¹⁰ Isa to lu a xati ma, a foxirabire fu nun firinyie a nun naxee nu na a rabilinyi, e naxa a maxorin a xa taalie ma. ¹¹ A naxa a masen e be, «Ala bara fahaamui fi wo ma wo xa a xa mangeya niini gundo kolon, kono mixi gbete tan fe birin mema taali woyenyie nan na, ¹² alako

«E xa fe to a fanyi ra, kono e naxa a igbe. E xa fe me a fanyi ra, kono e naxa a fahaamu.

Na rabaxi ne alako e naxa fa e ya rafindi Ala ma, Ala fa dije e ma.»

¹³ A naxa e maxorin, «Wo to mu fa yi taali kui kolonxi, wo taali gbete kolonma di? ¹⁴ Xe rawali naxan sansi

xori garansanma, a maniya mixi ra naxan Ala xa masenyi kawandima. ¹⁵ Mixi ndee maniyaxi na sansi xorie ra naxee bira kira xon. E nefe Ala xa masenyi me, Sentane a ba e xaxili ma. ¹⁶ Sansi xori naxee bira geme yire, nee misaalixi mixie nan na naxee Ala xa masenyi mema, e a suxu mafuren seewe ra. ¹⁷ Kono sanke to mu na e be, e xa danxaniya mu buma. Tsoe nun paxankate na e li Ala xa masenyi xa fe ra, e gbilenma ne Ala xa fe foxo ra keren na. ¹⁸ Sansi xori naxee bira tunbe kunsie tagi, nee misaalixi mixie nan na naxee Ala xa masenyi mema, ¹⁹ kono yi dunija kontofili, nun naafuli xoli, nun fe gbete xoli nan e suxuma han e Ala xa masenyi bejin. Na kui, Ala xa masenyi mu noma e boje masarade. ²⁰ Sansi xori naxee bira bende fanyi tan ma, nee misaalixi mixie nan na naxee Ala xa masenyi mema, e man a suxu, a e boje masara. Xori keren bogi tongo saxan namini, ndee bogi tongo senni, gbete fan bogi keme.»

Lanpui xa taali

(*Luki 8:16-18*)

²¹ Isa man naxa a masen e be, «Lanpui noma doxode debe bun ma, xa na mu sade bun ma? A mu doxoma lanpui doxode xa fari? ²² Barima se naxan birin noxunxi, fo a birin xa makenen. Se naxan birin findixi gundo ra, fo a birin xa sa kene ma. ²³ Xa wo tuli fe mema, wo wo tuli mati yi masenyi ra.»

²⁴ Isa man naxa a masen e be, «Wo wo joxo sa n ma masenyi xon. Wo maniyase naxan nawalima boore be, na nan nawalima wo fan be, Ala man nde sa a xun. ²⁵ Fahaamui kanyi xa fahaamui xun masama, kono fahaamutare, hali a naxan di majoxunxi a gbe ra, na fama bade a yi ra.»

Sansi xori xa taali

²⁶ Isa man naxa a masen, «Ala xa mangeya maniyaxi xeme nan na naxan sansi xori garansanma xe ma. ²⁷ Xa a xife, xa a mu xife, koe nun yanyi, sansi bulama ne, a te, kono a tan mu a kolon na rabama kiyoki. ²⁸ Boxi nan sansi ramoma a yete ma. A bulama ne sinden, a te, a tonsoe mini, a xori fa rafe. ²⁹ A nefe mo, a kanyi a xabama ne, barima a xaba temui bara a li.»

Konde xori xa taali

(*Matiyu 13:31-35, Luki 13:18-19*)

³⁰ Isa man naxa a masen, «Won noma Ala xa mangeya misaalide munse ra? Won noma a xa fe masende taali woyenyi mundun na? ³¹ A maniyaxi konde xori nan na. A ne sima boxi temui naxe, a xori xurun boxi sansi birin be, ³² kono xa a bara

bula, a findi a ra, a bili nun a salonyie gboma dangife sansi birin na, xonie nu fa e tee sa a kon na, niini bun ma.»

³³ A nu mixie kawandima yi taali woyenyi mooli gbege nan na e xaxili bere ra. ³⁴ A pan mu nu masenyi yo tima e be xa taali daaxi xa ma ra. Kono xa e nun a foxirabiree doro bara lu a ra, a nu a birin tagi rabama ne e be.

Isa foye belebele raxarafe

(Matiyu 8:23-27, Luki 8:22-25)

³⁵ Nunmare to so na loxoe kerenyi, Isa naxa a fala a foxirabiree be, «Won xee naakiri ma.» ³⁶ A foxirabiree naxa keli pama xun, e Isa xanin kunkui kui a nu naxan kui. E naxa kunkui gbeete fan xanin. ³⁷ Foye belebele naxa keli baa ma, moronyi nu fa sa kunkui kui. ³⁸ Kono Isa tan nu na xife kunkui xore ra, a xunyi saxi xunsase ma. A foxirabiree naxa fa a raxunu, e a fala a be, «Karamoxo, i mu kontofilixi won faxafe ra?» ³⁹ Isa to xunu, a naxa xaape foye ma, a fa baa yamari, «Dundu! I raxara!» Foye naxa iti, baa naxa raxara yen! ⁴⁰ Isa fa e maxorin, «Wo gaaxuxi munfe ra? Han ya danxaniya mu na wo be?» ⁴¹ E fan naxa gaaxu ki fanyi, e nu a fala e bore be, «Nde lanxi yi ma? Hali foye nun baa, e a xui rabatuma.»

5

Isa pinnnee kerife Gadaraka foxo ra

(Matiyu 8:28-34, Luki 8:26-39)

¹ Isa nun a foxirabiree naxa fa naakiri ma, Gadara boxi ma. ² Isa to goro kunkui kui, xeme nde naxa fa a ralande, pinne nu naxan foxo ra. A nu kelixi gaburie yire, ³ barima a nu sabatixi menni ne. Mixi yo mu nu noma a xiride sonon, hali yolonxoniyi ra. ⁴ Sanya wuyaxi, e nu bara wure balan a sanyie ma, e yolonxoniyi balan a belexee fan ma. Kono a nu yolonxoniyie bolonma ne, a wuree fan birin igira. Mixi yo mu nu na naxan noma a ra. ⁵ Koe nun yanyi a na na gaburie yire ne, a nun geyae fari. A nu gbelegbelema, a nu a yete maxono game ra.

⁶ A to Isa to keli yire makuye, a naxa a gi, a sa suyidi a be. ⁷ A naxa gbelegbele, «Isa, i tan Ala Xili Xungbe Kanyi xa Di, i wama munse xon ma n be? N bara i mayandi Ala xa fe ra, i naxa n paxankata.» ⁸ Isa nu bara a yamari, «I tan pinne, gbilen yi xeme foxo ra.» ⁹ Isa man naxa a maxorin, «I xili di?» A naxa a yaabi, «N xili ne Gali, barima muxu gali nan a ra.» ¹⁰ A naxa Isa mayandi ki fanyi, a a naxa e keru na boxi ma.

¹¹ Xose gali nu na e demadonfe geya nde ma. ¹² Ninnnee naxa Isa mayandi, «Muxu raso yi xosee alako muxu xa lu e fate.»

¹³ Isa naxa tin. Ninnnee naxa gbilen na xeme foxo ra, e so xosee. Xosee naxa goro e gi ra tentenyi ra, e sin baa ma. E wulu firin nan nu a ra. E birin naxa madula, e faxes.

¹⁴ Naxee nu na xosee demadonfe, e naxa e gi. E naxa sa na fe fala taakae nun daaxakae be, mixie fan naxa siga na fe matode. ¹⁵ E to Isa yire li, e naxa na xeme to pinne gali nu naxan foxo ra, a daxoxi, sose ragoroxi a ma, a bara xaxili soto. Na naxa e gaaxu. ¹⁶ Naxee nu bara a to Isa pinnnee kerixi xeme foxo ra ki naxe, a nun naxan naba xosee ra, e naxa a tagi raba e birin be. ¹⁷ Na xanbi, naakae naxa so Isa mayandife alako a xa keli e xa boxi ma.

¹⁸ Isa to nu bakife kunkui kui, pinnee nu xeme naxan foxo ra, a naxa Isa mayandi a e birin xa lu a ra. ¹⁹ Kono Isa mu tin, a a fala a be, «Gbilen i xonyi, i xa mixie yire. Sa dentege sa e be, Marigi fe naxan birin nabaxi i be, a nun a kinikinixi i ma ki naxe.» ²⁰ Xeme naxa siga, a sa na boxi isa folo, naxan xili Taa Fu. Isa naxan birin nabaxi a be, a naxa a tagi raba naakae be, birin naxa kaaba.

Ginedimedi rakelife faxe ma

nun gine gbete rayalanfe

(Matiyu 9:18-26, Luki 8:40-56)

²¹ Isa man to giri naakiri ma kunkui kui, pama gbege naxa e malan a yire baa de ra. ²² Salide yarerati nde naxa fa a xon naxan xili Yayiru. A to Isa to, a naxa suyidi a be. ²³ A naxa a mayandi ki fanyi, «N ma di gine na a nii magagafe! Yandi, fa i fa i belexe sa a ma alako a xa yalan, a xa kisi.» ²⁴ Isa naxa siga a foxo ra. Nama gbege fan naxa bira Isa foxo ra, e nu fa a xeten.

²⁵ Gine nde nu na e ya ma naxan xa kike wali mu nu a itima je fu nun firin bun ma. ²⁶ A nu bara tooo seriba wuyaxi yi, a a harige birin so e yi ra, kono a mu fisa. A xa fure xun nu masama nan tui. ²⁷ A to nu bara Isa xa fe me, a naxa so pama tagi, a fa Isa xanbi ra, a a belexe din a xa donma ra. ²⁸ Barima a nu bara a fala a yete be, «Xa n no n belexe dinde Isa xa donma ra gbansan, n yalanma ne.» ²⁹ A xa kike wali naxa dan keran na, a naxa a kolon a fate ma a a bara yalan. ³⁰ Isa naxa a kolon keren na a senbe nde bara mini a fate yi kaabanako rabafe ra. A naxa a ya rafindi pama ma, a maxorinyi ti, «Nde a belexe dinxi n ma donma ra?» ³¹ A foxirabiree naxa a fala a be, «I mu pama toxi e i xetenfe ki naxe? I man nu fa maxorinyi ti, <Nde dinxi n na?» ³² Kono Isa naxa a ya rage a xa a kanyi kolon.

³³ Gine to a kolon fe naxan a sotoxi, a naxa gaaxu han a seren. A naxa suyidi Isa be, a nondi birin fala a be. ³⁴ Isa naxa a

fala gine be, «N ma di, i xa danxaniya bara i rayalan. Siga boṅesa kui, i xa tɔɔre bara ba i ma.»

³⁵ Isa to nu wɔyɛnfe, mixi ndee naxa fa kelife salide yarerati xɔnyi, e a fala a be, «I xa di gine bara faxa. Hali i du karamɔxɔ tɔɔrɔ sɔnɔn.» ³⁶ Kɔnɔ Isa mu e xui danxun. A naxa a fala salide yarerati be, «I naxa gaaxu. I tan xa la Ala ra tun.» ³⁷ Isa mu tin mixi yo xa bira a fɔxɔ ra, fo Piyeri, Yaki, nun Yaya, Yaki xunya. ³⁸ E to salide yarerati xɔnyi li, Isa naxa mixie li, e wafe, e gbelegbelefe. ³⁹ A to so banxi kui, a naxa e maxorin, «Wo wafe munfe ra? Wo gbelegbelema mun ma? Yi dimedi mu faxaxi. A na xife ne.» ⁴⁰ Kɔnɔ e tan naxa so a mayelefe.

Isa to e birin namini, a naxa so dimedi saxi dennaxe, a tan nun a fɔxirabiree, a nun di baba, nun a nga. ⁴¹ Isa naxa a suxu a belexe ma, a a fala a be, «Talita kumi». Na nan falaxi e xa xui, «Ginedimedi, n naxe i be, keli!» ⁴² Ginedimedi naxa keli keren na, a a pɛre. A pɛ fu nun firin nan nu a ra. Naxee nu na, e naxa kaaba ki fanyi, e birin de naxa ixara. ⁴³ Isa naxa a matintin e ra, a e naxa yi fe tagi raba mixi yo be. A naxa a fala e be e xa donse fi temedi ma.

6

Nasarɛtikae tondife lade Isa ra
(*Matiyu 13:53-58, Luki 4:16-30*)

¹ Isa naxa keli menni, a siga a xɔnyi, a moxi dennaxe. A fɔxirabiree naxa bira a fɔxɔ ra. ² Malabu loxɔe, a naxa mixie kawandi folo salide kui. Mixi gbegebe naxa a xui me. E de naxa ixara, e e bore maxorin, «Nde yi masenxi yi be? A lonni mundun sotoxi yi ki? A nɔxi yi kaabanako fee rabade di? ³ Kamuderi xa mu a ra, Mariyama xa di? Yaki, Yusufu, Yuda, nun Simon taara xa mu a ra? A xunya ginemae fan mu na won ya ma be?» Na kui, e mu la a ra, e xɔnɔ a ma.

⁴ Isa fan naxa a masen e be, «Namijonme binyaxi yire birin, fo a xɔnyi, a baribooree, nun a ngaxakerenyie tagi.» ⁵ Isa mu nɔ kaabanako yo rabade naa, fo a to a belexe sa furema keren keren ma, a e rayalan. ⁶ Isa naxa kaaba e xa danxaniyatareja ma.

Isa a fɔxirabire fu nun firinyie xeeɛ
(*Matiyu 10:5-42, Luki 9:1-6*)

⁷ Isa naxa a fɔxirabire fu nun firinyie xili, a e xee firin firin na. A naxa nɔe fi e ma e xa nɔ pinnee keride mixie fɔxɔ ra. ⁸ A naxa a fala e be, «Wo naxa sese xanin wo xun ma, hali taami, gbɔnfɔe, nun kobiri. Wo xuli gbansan nan xanin. ⁹ Wo sankirie so, kɔnɔ wo naxa donma firin xanin wo xun.» ¹⁰ A naxa a fala e be, «Wo na so banxi

naxan kui, wo xa yigiya menni ne han wo sigama yire gbete temui naxe. ¹¹ Xa mixi ndee tondi wo rasenede, e mu e tuli mati wo ra, wo ne kelima naa, wo xa menni bende rakonkon wo sanyie ra, a xa findi seedeɔxɔra e be, wo bara e rabolo.»

¹² Na kui, Isa fɔxirabiree naxa siga kawandi tide mixie be alako e xa tuubi. ¹³ E naxa pinnee keru mixi gbegebe fɔxɔ ra. E naxa ture sa furema gbegebe ma, e e rayalan.

Annabi Yaya xa faxe
(*Matiyu 14:1-12, Luki 9:7-9*)

¹⁴ Galile mange Herode naxa yi fe me, barima Isa xili nu bara te, a din yire birin na. Ndee nu a falama, «Yaya Xunxa nan kelixi faxe ma. Na nan a toxi nɔe na a yi a xa kaabanakoe raba.» ¹⁵ Gbetee fan nu a falama, «Annabi Eliya na a ra.» Ndee fan nu a falama, «Namijonme nan a ra naxan luxi alo namijonme dangixie.» ¹⁶ Kɔnɔ Herode to Isa xa fe me, a naxa a fala, «N Yaya naxan xunyi bolon, na nan kelixi faxe ma.»

¹⁷ A na fala ne, barima a tan Herode yati nan mixie xee Yaya suxude, yolonxɔnyi xa sa a ma, a xa sa geeli Herodiyasi xa fe ra, a taara Filipu xa gine, Herode naxan doxo. ¹⁸ Yaya nu a falama Herode be, «A mu daxa i xa i taara xa gine tongo.» ¹⁹ Na naxa a niya Yaya naxa rapaaxu Herodiyasi ma, a naxa wa a xa faxe xɔn. Kɔnɔ a faxa feere mu nu na a be, ²⁰ barima Herode mu nu suusama Yaya ra. A nu a kolon mixi na a ra, naxan tinxin, a man seniye. Na na a toxi, a nu a makantama. Herode nu a tuli tima Yaya ra temui naxe, a nu kontɔfilima a xa wɔyɛnyi ra, kɔnɔ a man nu rafan a ma a xa nu a tuli mati a ra.

²¹ Loxɔ nde, Herodiyasi naxa feere soto Yaya faxafe ma. Herode naxa pɛlexin xulunyi ti a bari loxɔe igbilenyi xa fe ra. A naxa mixi binyee xili, a xa soorie xa mangee, a nun Galile boxi mixi xungbee. ²² Herodiyasi xa di gine to so menni, a fare boron mixie be, a naxa rafan Herode nun a xa xɔpɛe ma. Mange naxa a fala yi ginedimedi be, «I wama naxan yo xɔn, a fala n be n xa a fi i ma.» ²³ A naxa a kali, a a fala a be, «I na naxan yo maxorin n ma, n na soma ne i yi ra, hali a findi n ma mangeya seeti ra.» ²⁴ Ginedimedi naxa mini a sa a nga maxorin, «A lan n xa munse maxorin a ma?» A nga naxa a yaabi, «Yaya xunyi.» ²⁵ Ginedimedi naxa a xulun mafuren sigafe mange yire, a a fala a be, «N wama a xon ma ne, i xa Yaya xunyi so n yi ra pileti ma keren na.» ²⁶ Mange naxa nimisa na ma ki fanyi, kɔnɔ a xa marakali nun a xa xɔpɛe xa fe ra, a mu nɔ tondide a be. ²⁷ A naxa soori xee keren

na, a xa sa fa Yaya xunyi ra. Soori naxa siga geeli kui, a sa Yaya xunyi bolon a de i. ²⁸ A naxa fa a xunyi ra pileti ma, a na so ginēdimēdi yi ra. Ginēdimēdi fan naxa a xanin a nga xon na. ²⁹ Yaya fōxirabirēe to yi fe mē, e naxa sa a fure tongo, e a ragata.

Isa donse fife xeme mixi wulu suuli ma (Matiyu 14:13-21, Luki 9:10-17)

³⁰ Xēerae man naxa naralan Isa yire. E fe naxee raba, e kawandi naxee ti, e naxa a birin dentēge sa a bē. ³¹ Isa naxa a fala e bē, «Won xēe yire madunduxi alako won doro xa lu yire keren, wo xa wo malabu.» A na fala nē, barima mixie xa fa nun sige gbo e yire. E jan mu nu noma e yete sotode, e xa e dege. ³² Na kui, e naxa baki kunkui kui, e doro xa siga wula i.

³³ Mixi wuyaxi naxa e to siga ra, e naxa e kolon. E gbege naxa keli na taae, e e gi e sanyi ra han e tan singe sa so Isa nun a fōxirabirēe nu sigafe dennaxē. ³⁴ Isa to goro kunkui kui, a naxa pama gbege to naa. A naxa kinikini e ma, barima e nu luxi nē alo yexēe naxee makantama mu na. A naxa e kawandi fōlo fe gbege ra.

³⁵ Nunmare to so fōlo, Isa fōxirabirēe naxa e maso Isa ra, e a fala a bē, «Won na wula nē yi ki, kōe fan bara so. ³⁶ Nama rayensen alako e xa siga taae nun daaxae naxee na be rabilinyi, e xa sa donsee sara.» ³⁷ Kōno Isa naxa e yaabi, «Wo tan xa donse so e yi.» E tan naxa a fala a bē, «Xa muxu sa taami sara yi pama birin bē, na kōbiri sigama han walike xa kike solomasaxan sare!» ³⁸ A naxa e maxōrin, «Taami yeri na wo yi ra? Wo sa na mato.» E to a mato, e naxa a yaabi, «Taami suuli, a nun yexē firin.»

³⁹ A naxa yaamari fi mixi birin ma, e xa e magoro e xundē xundē ma jooge xinde fari. ⁴⁰ Na kui, mixie naxa siga dōxo ra e keme keme nun e tongo suuli suuli ma. ⁴¹ Isa naxa na taami suuli nun na yexē firin tongo, a a ya rate koore ma, a fa Ala nuwali sa. A naxa taamie igira, a fa a so a fōxirabirēe yi ra, e xa e itaxun pama ma. A naxa na yexē firinyie fan itaxun birin ma. ⁴² Nama birin naxa e dege han e wasa. ⁴³ Taami nun yexē dōnxōe to matongo, debe fu nun firin nan nafe. ⁴⁴ Mixi naxee taami don, xeme wulu suuli nan nu e ra.

Isa nerefē ye fari (Matiyu 14:22-33)

⁴⁵ Na xanbi, Isa naxa a fala a fōxirabirēe bē, e xa baki kunkui kui, e giri naakiri ma. E xa siga a ya ra Betesayida, a tan xa nu pama ragbilen. ⁴⁶ A to gē a pungude pama ma, a naxa te Ala maxandide geya fari.

⁴⁷ Kōe to so, kunkui nu na baa tagi. Isa keren nan nu na xare ma. ⁴⁸ A naxa a

fōxirabirēe to e na tōorofo a naaxi ra laala bade, barima foye ya nu rafindixi e ma. Subaxē, Isa naxa fa a fōxirabirēe ma, a nerefē baa fari. A gbe mu nu luxi a xa dangi e ra, ⁴⁹ e fa a to nerefē ra ye fari. E naxa a mapoxun tubari ra, e sōnxōe rate, ⁵⁰ barima e birin nu Isa toxi, e birin gaaxuxi. Kōno Isa naxa a masen e bē keren na, «Wo naxa kontofli, n tan nan a ra. Wo naxa gaaxu.» ⁵¹ Isa naxa te e xa kunkui kui, foye fan naxa a raxara. E birin naxa kaaba, e de ixara. ⁵² E mu nu taamie xa kaabanako fe fahaamuxi, barima e xaxili mu nu rabixi.

Isa furema gbege rayalanfe Genesareti (Matiyu 14:34-36)

⁵³ E to ge baa igiride, e naxa so Genesareti bōxi, e kunkui xiri naa. ⁵⁴ E to goro kunkui kui, mixie naxa Isa kolon keren na, ⁵⁵ e naxa na bōxi birin isa. E nu Isa xili mēma dēdē, e nu fama e gi ra furemae ra a xon, e saxi e xa sadee ma. ⁵⁶ Isa nu soma daaxa nun taa yo kui, mixie nu furemae sama a ya ra yire maknēnxie, e a mayandi e xa e belexē din a xa donma sanbunyi gbansan na. Furema birin naxee na raba, e birin naxa yalan.

7

Ala xa seriye nun Adama xa naamunyi (Matiyu 15:1-20)

¹ Farisenie naxa e malan Isa yire, e nun seriye karamōxo ndee naxee nu bara fa kelife Darisalamu. ² E naxa a to, a fōxirabirēe ndee e degema e belexē seniyyentaree ra, e mu e raxaxi naamunyi ki ma.

³ Farisenie nun Yuwifiri birin nē e degema fo e e belexē raxa sinden e xa naamunyi ki ma naxan fatanxi e benbae ra. ⁴ Xa e keli pama yire, e mu e degema sinden, fo e gē e maxade a diine ki ma. Naamunyi wuyaxi man na e yi ra, alo tōnbili, tunde, nun paani maxa ki.

⁵ Na kui, Farisenie nun seriye karamōxōe naxa Isa maxōrin, «Munfe ra i fōxirabirēe mu biraxi forie xa naamunyie fōxo ra, e nu e dege e belexē seniyyentaree ra?» ⁶ Isa naxa e yaabi, «Wo tan filankafuie, Annabi Esayi nōndi yati nan masen wo xa fe ra a xa Kitaabui kui,

«Yi pama n binyama e dē nē, kōno e bōne makuya n na pon!

⁷ E xa sali fufufa a na ra, barima e mixi xaranma adamadie xa mapoxunyie nan na alo na naamunyie nan findixi n tan ma seriye nan na.»

⁸ «Wo bara Ala xa seriye bejin, wo bira mixie xa naamunyi fōxo ra.»

⁹ Isa man naxa a masen e bē, «Wo fataxi de! Wo gbilēnxī Ala xa seriye nan fōxo ra

alako wo xa bira wo gbe naamunyi foxo ra!¹⁰ Annabi Munsa bara a masen, «Wo xa wo baba nun wo nga binya.» A man bara a masen, «Mixi yo naxan a baba nun a nga konbi, a lan ne na kanyi xa faxes.»¹¹ Kono wo tan naxe, xa mixi nde a fala a baba xa na mu a nga be, «I nu lanma i xa naxan soto n na i malise ra, n bara a fi Ala ma.»¹² hali na kanyi mu fefe raba a baba nun a nga be.¹³ Na kui, wo Ala xa seriye matandima wo xa naamunye saabui ra, wo man fa nee nan masenma wo xa die be. Wo na fe mooli gbege nan nabama, bafe yi ra.»

¹⁴ Isa man naxa pama xili, a a masen e be, «Wo birin xa wo tuli mati n na, wo xa fahaamui soto.¹⁵⁻¹⁶ Donse naxan keli a fari ma, a so mixi fate i, a sese mu na naxan noma a kanyi findide mixi seniyantare ra. Fe kobi naxee kelima mixi bope ma, nee nan a kanyi findima mixi seniyantare ra.»

¹⁷ Isa to bara keli pama xun, a so banxi, a foxirabiree naxa a maxorin yi taali woyenyi ma.¹⁸ A naxa a masen e be, «Yaxa wo fan mu fahaamui soto? Wo mu a kolon, a donse yo keli a fari ma, a so mixi fate i, na mu noma a kanyi findide mixi seniyantare ra?»¹⁹ Barima na mu soma bope xa kui, a goroma furi ne, a fa mini mixi fate i.» Na kui, Isa a masen ne, a donse birin seniyen.²⁰ A man naxa a masen, «Fe kobi naxan kelima mixi bope ma, na nan a kanyi findima mixi seniyantare ra.»²¹ Barima xaxili kobi fatanma mixi bope nan na, alo langoepe, mupe, faxe tife,²² yene, wasatareya, paaxui, yanfanteya, penegeya, toone, konbi, yete igboe, nun daxupa.²³ Na fe kobie birin kelima mixi bope nan ma, e a kanyi findi mixi seniyantare ra.»

Siriya Fenisiya gine xa danxaniya
(Matiyu 15:21-28)

²⁴ Isa naxa keli menni, a siga Tire boxi ma. A naxa so a yigiyade. A mu nu wama mixi yo xa a yire kolon, kono a mu no a noxunde.²⁵ Gine nde nu na, pinne nu naxan xa di gine foxo ra. A to Isa xa fe me, a naxa fa a yire, a suyidi a be.²⁶ Yuwifi xa mu nu yi gine ra, a nu barixi Siriya Fenisiya ne. A naxa Isa mayandi, a xa pinne keru a xa di gine foxo ra.²⁷ Isa naxa a yaabi, «A lu dimee nan singe xa e dege, barima a mu lan taami xa ba dimedie yi ra, a sa baree bun.»²⁸ Gine fan naxa a yaabi, «Marigi, i nondi, kono baredi naxee na tebilli bun ma, e fan dimce xa donse donma naxan birama boxi.»²⁹ Isa naxa a fala a be, «I xa yaabi xa fe ra, siga, pinne bara gbilen i xa di gine foxo ra.»³⁰ Gine to gbilen a xonyi, a naxa a xa di li a saxi sade ma, pinne bara gbilen a foxo ra.

Isa tulixori boboxi rayalanfe

³¹ Isa naxa keli Tire boxi, a dangi Sidon, a gbilen Galile baa mabiri, Taa Fu boxi ma.³² E naxa fa tulixori nde ra a xon ma, woyenfe xoxoxoxi naxan ma, e Isa mayandi a xa a belexe sa a ma.³³ Isa naxa tulixori tongo pama yire, e sa ti e xati ma. Isa naxa a belexesolee raso tulixori tulie kui, a a yete kan deye sa a nenyi ma.³⁴ A naxa a ya rate koore, a a jengi rate a belebele ra. A fa a fala tulixori be, «Efafata!» Na nan falaxi e xa xui, «I xa rabi!»³⁵ A tulie naxa fe me keren na, a nenyi fan naxa keli, a naxa woyen folo a fanyi ra.

³⁶ Isa naxa e yamari, a e naxa yi fe fala mixi yo be. Kono hali Isa to nu tonyi doxoma e ma kiyoki, e tan nu sigama a xa xibaaru fala ra nan tui.³⁷ E nu bara kaaba ki fanyi, e nu a fala, «A fe fanyi mooli birin nabama! A a niyama tulixori xa fe me, boboe fan xa woyen!»

8

Isa donse fife xeme mixi wulu naani ma
(Matiyu 15:32-39)

¹ Na saxanyi, pama gbege man nu bara e malan. Donse to mu nu e yi ra, Isa naxa a foxirabiree xili, a a masen e be,² «N bara kinikini yi pama ma, barima a xi saxan nan yi ki, e na n yire. Donse yo mu e be yi ki.³ N na a fala ya, e xa siga e xonyi kaame ra e ma, e tooroma ne kira xon ki fanyi. Ndee na e ya ma, e kelide makuya.»⁴ Isa foxirabiree naxa a yaabi, «Taami sotoma di yi wula kui naxan yi pama wasama?»⁵ Isa naxa e maxorin, «Taami gundi yeri na wo yi?» E naxa a yaabi, «Solofere.»

⁶ Isa naxa a fala pama be e xa doxo boxi. A naxa na taami gundi solofere tongo, a Ala nuwali sa. A to e igira, a naxa e so a foxirabiree yi ra, e xa e itaxun pama ma. E fan naxa a raba na ki.⁷ Yexe lanma ndee fan nu na e yi ra. Isa to Ala nuwali sa e xa fe ra, a naxa a fala, a e fan xa itaxun.⁸ Nama naxa a dege han e wasa. Donse donxoe fan naxa matongo han debe solofere naxa rafe.⁹ Mixi wulu naani pondon nan nu na naa. Isa to e ragbilen,¹⁰ a naxa te kunkui kui keren na, e nun a foxirabiree naxa siga Dalamanuta boxi ma.

Farisenie nun Sadusenie xa danxaniyaterepe
(Matiyu 16:1-12)

¹¹ Farisenie naxa fa, e nun Isa naxa woyen folo. E to nu wama a matofe, e naxa a maxorin a xa tonxuma makaabaxi nde masen e be kelife koore ma.¹² Na naxa Isa bope tooro ki fanyi. A naxa a masen, «Munfe ra yi waxati mixie n maxorinma tonxuma makaabaxi ma? N xa nondi fala

wo be, tonxuma yo mu fima yi waxati mixie ma.»¹³ Na xanbi a naxa keli e xun ma, a man baki kunkui kui girife ra naakiri ma.

¹⁴ A foxirabiree nu bara neemu fade taami nde ra e xun. Taami gundi keren peti nan nu na e yi ra kunkui kui. ¹⁵ Isa naxa yi matintin e ra, «Wo wo yete ratanga Farisenie nun Herode xa lebini ma.» ¹⁶ E naxa so woyenfe e bore be na fe ma, a a na falaxi ne barima taami mu na e yi ra. ¹⁷ Isa to e xa woyenyi kolon, a naxa a masen e be, «Wo taami fe falama wo bore be munfe ra? Han ya wo mu xaxili soto, wo mu fe fahaamu? Wo xaxili mu rabixi? ¹⁸ Ya na wo be, konɔ wo mu se toma. Tuli na wo be, konɔ wo mu fe mema. Wo neemuxi ne? ¹⁹ N taami gundi suuli itaxun mixi wulu suuli ma dennaxe, wo debe yeri rafe taami donxɔe ra?» E naxa a yaabi, «Fu nun firin.» ²⁰ «N man to taami gundi solofere itaxun xeme wulu naani ma, wo debe yeri rafe taami donxɔe ra?» E naxa a yaabi, «Solofere.» ²¹ A fa e maxorin, «Han ya wo mu fahaamui soto?»

Dɔnxui rayalanfe

²² E to so Betesayida, mixie naxa fa dɔnxui nde ra Isa xɔn, e a mayandi a xa a belexe sa a ma. ²³ Isa naxa dɔnxui belexe suxu, a mini a ra taa fari ma. A naxa a deye sa a ya ma, a a belexe sa a ma, a fa a maxorin, «I se nde toma?» ²⁴ Dɔnxui naxa a ya rabi, a fa a fala, «N bara mixie to jere ra, konɔ e luxi alo wuri bilie.» ²⁵ Isa man naxa a belexe sa a ya ma. Dɔnxui to a ya rabi sonɔn, a nu bara yalan, a se birin igbema a fanyi ra. ²⁶ Na temui, Isa naxa a fala a be, «Gbilen i xonyi keren na, hali i mu so taa kui.»

Piyeri Isa kolonfe Ala xa Mixi Sugandixi ra

(Matiyu 16:13-20, Luki 9:18-21)

²⁷ Isa nun a foxirabiree man naxa mini sigafe ra taa naxee na Sesareya Filipi rabilinyi. Kira xɔn, Isa naxa a foxirabiree maxorin, «Mixie munse falama n ma fe ra? Nde lanxi n ma?» ²⁸ E naxa a yaabi, «Ndee a falama, Annabi Yaya Xunxa. Ndee a falama, Annabi Eliya, xa na mu a ra namipɔnme gbete.» ²⁹ Isa man naxa e maxorin, «Konɔ wo tan naxe di? Nde n na?» Piyeri naxa a yaabi, «Ala xa Mixi Sugandixi nan na i ra.» ³⁰ Isa naxa a matintin e ra, a e naxa a xa fe fala mixi yo be.

Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe

(Matiyu 16:21-28, Luki 9:22)

³¹ Isa naxa a masen folo e be, a fo Adama xa Di xa toore ghegbe soto. Yuwifie

xa forie, serexedube kuntigie, nun seriye karamɔxɔe mu lama a ra, e a faxa, konɔ xi saxan dangi xanbi, a man kelima ne faxe ma. ³² A naxa yi woyenyi birin masen e be a fiixe ra. Piyeri to a bendun, e sa ti e xati ma, a naxa so woyenfe Isa ma, a xa ba na mooli falafe. ³³ Konɔ Isa naxa a ya rafindi a foxirabiree ma, a fa a fala Piyeri be, «Keli n ya i, i tan Sentane! I xaxili mu tixi Ala fee xa ra, a tixi adama fee nan na.»

³⁴ Na xanbi, Isa naxa nama xili a nun a foxirabiree, a a masen e be, «Xa mixi wa birafe n foxo ra, a xa tondi a yete ma, a tin toore nun faxe ra, a bira n foxo ra. ³⁵ Mixi naxan wama a yete rakisife, na kanyi loema ne. Naxan a yete ralɔema n tan ma fe ra a nun n ma xibaaru fanyi xa fe ra, na kanyi kisima ne. ³⁶ Dunija birin sotoe munse fanma mixi ma, xa a sigama yahannama? ³⁷ Fe mundun na, mixi noma a xa ariyanna masarade naxan na? ³⁸ Naxan yo yaagima n tan nun n ma woyenyi xa fe ra yi waxati mixi kobie nun yunubitooe tagi, n tan Adama xa Di fama n Baba xa nore kui temui naxe n nun maleke seniyanxie, n fan yaagima ne na kanyi xa fe ra.»

9

¹ Isa man naxa a masen e be, «N xa nondi fala wo be, mixi ndee tixi wo ya ma be, naxee mu faxama fo e Ala xa mangeya niini to fa ra senbe kui.»

Isa nɔrɔfe

(Matiyu 17:1-13, Luki 9:28-36)

² Xi senni dangi xanbi, Isa naxa Piyeri, Yaki, nun Yaya xanin e doro ma geya itexi nde fari. Menni Isa naxa masara, a nɔrɔ e ya xori. ³ A xa sosee naxa fiixe a mooli nde ra naxan mu toma dunija ma. ⁴ Annabi Eliya nun Annabi Munsu naxa mini foxirabiree ya xori, e naxa e to naa e nun Isa woyenfe.

⁵ Piyeri naxa a fala Isa be, «Karamɔxɔ, fe fanyi na a ra muxu to na be yi ki. Muxu xa lingira saxan yailan, keren i gbe, keren Annabi Munsu gbe, keren Annabi Eliya gbe.» ⁶ Piyeri na fala ne a to mu nu sese kolon a naxan falama, barima a tan nun a booree nu bara gaaxu ki fanyi ra. ⁷ Na xanbi, nuxui naxa goro e xun ma, xui nde naxa mini nuxui kui, a a masen, «N ma Di maxanuxi nan yi ki. Wo wo tuli mati a ra.» ⁸ Na ikoroxi ra, Isa foxirabiree to e ya rage, e mu mixi yo to e yire fo Isa.

⁹ E to nu na gorofe geya fari, Isa naxa a matintin e ra, e fe naxan toxi e ya ra, e naxa a fala mixi yo be, han beemanun Adama xa Di xa keli faxe ma. ¹⁰ E naxa na ragata e xaxili ma, e nu e bore maxorin,

«A to a fala a a kelima faxe ma, na munse masenxi?»

¹¹ E naxa Isa maxorin, «Munfe ra seriye karamoxoe a falama a fo Annabi Eliya nan singe xa fa?» ¹² A naxa a masen e be, «Nondi na a ra. Annabi Eliya nan singe fama yati, a fe birin yailan. A man sebexi munfe ra, a fo Adama xa Di xa tooze ghegbe soto, mixie a mabere? ¹³ Kono n xa a fala wo be, Annabi Eliya nan bara fa, kono e bara e waxonfe birin niya a ra, alo a xa fe sebexi ki naxe.»

*Isa pinne kerife dimedi foxo ra
(Matiyu 17:14-23, Luki 9:37-45)*

¹⁴ Na xanbi, e naxa sa foxirabire booree li, e nun seriye karamoxoe nu na xoroxofe e xa woyenyie kui, pama ghegbe fan nu na e rabilinyi. ¹⁵ Nama fefe Isa to, e naxa kaaba, e e gi, e xa sa a xeebu. ¹⁶ Isa naxa e maxorin, «Wo nun yee na woyenfe yi mooli ra munfe ma?» ¹⁷ Xeme nde naxa a yaabi pama tagi, «Karamoxo, n faxi n ma di xeme nan na i xon, barima pinne na a foxo ra naxan bara a de boba. ¹⁸ A na keli a ra dede, a a rabirama ne boxi, a de xunfe nu fa mini, a nu a jinyi raxin, a fate birin xoroxo a ra. N bara i foxirabiree mayandi e xa yi pinne keru a foxo ra, kono e mu no.»

¹⁹ Isa naxa e yaabi, «Wo tan danxaniyatatare bonsoe, n xa lu wo seeti ma han mun temui? N xa ti wo bun ma han mun loxo? Wo fa na di ra n xon.» ²⁰ E naxa fa a ra a xon. Ninne to Isa to, a naxa di rabira keren na, a nu fa a mapindigilin boxi, a de xunfe nu mini. ²¹ Isa naxa a baba maxorin, «Yi rabama a ra kabi mun temui?» A naxa a yaabi, «Kabi a dimedi temui. ²² Sanmaya wuyaxi yi pinne a rabirama te xora, xa na mu ye, alako a xa a faxes. Kono xa i noma fe nde ra, muxu mali. Kinikini muxu ma!» ²³ Isa naxa a masen a be, «I naxe, xa n noma. Fefe mu na naxan mu noma rabade mixi be xa danxaniya na a be.» ²⁴ Di baba fan naxa a xui ite keren na Isa mayandife ra, «Danxaniya na n be, kono n mali n ma danxaniyatatare xa fe ra!»

²⁵ Isa to pama to, e fafe e gi ra, a naxa woyen pinne ra, «I tan pinne naxan bara yi di de boba, i a tuli xori, n bara i yaamari, gbilen a foxo ra, i man naxa a toozo sonon!» ²⁶ Ninne naxa sonxo, a di raketun a ra a paaxi ra, a fa gbilen a foxo ra. Di naxa lu alo a faxaxi ne. Mixi ghegbe naxa a fala, «A bara faxes.» ²⁷ Kono Isa naxa a suxu a belexe ma, a a rakeli, di fan naxa ti.

²⁸ Isa to so banxi, a foxirabiree naxa a maxorin e doro ma, «Munfe ra muxu tan mu no na pinne keride?» ²⁹ Isa naxa a masen e be, «Yi pinne mooli tan kerima mixi foxo ra Ala maxandi nan tun na.»

Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe sanmaya firin nde

(Matiyu 17:22-23, Luki 9:43-46)

³⁰ E naxa keli menni, e Galile boxi igiri. Isa mu nu wama mixie xa a yire kolon, ³¹ barima a nu na a foxirabiree xarandene. A naxa a masen e be, «Adama xa Di sama ne mixie belexe, e a faxes. A xa faxe xi saxon dangi xanbi, a man kelima ne faxe ma.» ³² Kono a foxirabiree mu a xa woyenyi fahaamu, e man mu suusa a maxorinde.

Mixi naxan tide gbo

(Matiyu 18:1-5, Luki 9:46-48)

³³ E naxa so Kaperenam. E man to so banxi kui, Isa naxa e maxorin, «Wo nu na woyenyi mundun kira xon?» ³⁴ Kono e mu sese fala, barima e to nu woyenma e bore be kira xon, e nu wama a kolonfe ne naxan tide gbo e ya ma. ³⁵ Na kui, Isa to a magoro, a naxa yi mixi fu nun firin xili, a a masen e be, «Xa mixi yo wa findife yarerati ra, fo na kanyi xa findi birin xa xanbirati ra, a findi birin hayi fanma ra.»

³⁶ Isa naxa dimedi nde tongo, a a ti e tagi. A naxa dimedi doxo a san ma, a fa a masen a foxirabiree be, ³⁷ «Mixi yo naxan yi dimedi mooli rasenema n xili ra, na kanyi bara n tan yete yati rasene. Mixi yo n nasene, na kanyi mu n tan gbansan xa rasenexi. A bara n xeme fan nasene.»

Findife Isa foxirabire ra

(Luki 9:49-50)

³⁸ Yaya naxa a fala a be, «Karamoxo, muxu bara xeme nde to a pinne kerima mixi foxo ra i xili saabui ra. Muxu bara kata a xa ba na ma, barima a mu biraxi won foxo ra.» ³⁹ Isa naxa a masen, «Wo naxa a raton, barima mixi yo kaabanako raba n xili saabui ra, na kanyi mu noma fe paaxi falade n ma fe ra mafuren. ⁴⁰ Na kui, mixi naxan mu a ikelixi won xili ma, a kanyi na won be ne. ⁴¹ Mixi yo wo ki ye n xili ra wo to biraxi Ala xa Mixi Sugandixi foxo ra, n xa nondi fala wo be, na kanyi mu ganma a baraayi ra muku.»

Maratantanyi saabui

(Matiyu 18:6-9, Luki 17:1-2)

⁴² «Mixi yo yi mixi xuri keren natantan, naxan danxaniyaxi n ma, a fisa na kanyi be geme binye xa xiri a konyi ra, a rasin baa ma. ⁴³⁻⁴⁴ Xa i belexe findi i ratantanse ra, a bolon. I sofe ariyanna i belexe keren bolonxi, na fisa i be dine i belexe firin luxi na, i fa siga yahannama, te mu xubenma dennaxe. ⁴⁵⁻⁴⁶ Xa i sanyi findi i ratantanse ra, a bolon. I sofe ariyanna i sanyi keren bolonxi, na fisa i be dine i sanyi firin luxi na, i fa woli yahannama. ⁴⁷ Xa i ya findi i ratantanse ra, a ba na. I sofe ariyanna i

ya keren kanaxi, na fisa i be dine i ya firin luxi na, i fa woli yahannama, ⁴⁸ kuli mu faxama dennaxe, te fan mu xubenma.»

(*Matiyu 5:13, Luki 14:34-35*)

⁴⁹ «Te sama ne mixi birin ma, alo foxe sama donse ma ki naxe. ⁵⁰ Foxe findixi fe fanyi nan na, konɔ xa foxe mexemexenyi bara ba, a fa mexemexenna di? Foxe xa lu wo i, wo xa lu boɓesa kui wo bore tagi.»

10

Futi nun fatanyi

(*Matiyu 19:1-9, Luki 16:18*)

¹ Isa naxa keli menni, a siga Yudaya boxi a nun Yuruden naakiri ma. Nama gbegebe man naxa e malan a yire, a fan naxa e kawandi folo, alo a nu darixi a ra ki naxe.

² Farisenie naxa fa Isa yire alako e xa gantanyi te a be. E naxa a maxorin, «A daxa xeme xa mee a xa gine ra?» ³ Isa naxa e yaabi, «Annabi Munsa wo yamari munse ra?» ⁴ E fan naxa a yaabi, «Annabi Munsa a fala ne, a xa xeme wa meefe a xa gine ra, a xa fatan keedi nan nafala, a fa mee gine ra.»

⁵ Isa naxa a masen e be, «Annabi Munsa yi yaamari sebexi ne wo be wo xaxili to xoroɔ. ⁶ Konɔ duninja folo folo ra, Ala naxa xeme nun gine daa. ⁷ «Na kui, xeme kelima a baba nun a nga xun ma, a a xa gine xa futi xiri, ⁸ e firin findi keren na.» Na nan a toxi, mixi firin xa mu e ra sonɔn, e firin bara findi keren na. ⁹ Ala bara naxee xiri e boore ra, adama naxa e rafatan.»

¹⁰ E to so banxi, Isa foxirabiree man naxa a maxorin na masenyi ma. ¹¹ Isa naxa a masen e be, «Mixi yo mee a xa gine ra, a sa gbete doxo, a kanyi bara yene raba. ¹² Xa gine fan mee a xa xeme ra, a sa doxo xeme gbete xon, a fan bara yene raba.»

Isa nun dimedie

(*Matiyu 19:13-15, Luki 18:15-17*)

¹³ Mixie nu fafe dimedie ra Isa xon, alako a xa a belexe sa e ma, konɔ a foxirabiree naxa woyen na mixie ma. ¹⁴ Isa to na fe to, a naxa xonɔ, a fa a masen a foxirabiree be, «Wo a lu dimedie xa fa n yire. Wo naxa tonyi doxo e ma, barima naxee maniyaxi e ra, nee nan soma Ala xa mangeya niini bun ma. ¹⁵ N xa nondi fala wo be, mixi naxan mu tinma Ala xa mangeya niini ra alo dimedi, na kanyi mu soma Ala xa mangeya niini bun ma feo!» ¹⁶ A naxa dimedie doxo a san ma, a a belexe sa e ma, a duba e be.

Segetala bannaxi

(*Matiyu 19:16-30, Luki 18:18-30*)

¹⁷ Isa to nu bara kira suxu, xeme nde naxa fa a gi ra a foxo ra, a a xinbi sin a bun ma. A naxa Isa maxorin, «Karamoxo fanyi, a lan n xa munse raba alako n xa abadan

kisi soto ke ra?» ¹⁸ Isa naxa a masen a be, «Munfe ra i n xilima karamoxo fanyi? Mixi yo mu fan. Ala keren peti nan fan. ¹⁹ I seriye kolon: «I naxa faxe ti. I naxa yene raba. I naxa muɓe ti. I naxa mixi tooɓeɓe. I naxa fu mixi ma. I baba nun i nga binya.»»

²⁰ Xeme naxa Isa yaabi, «Karamoxo, n bara na birin nabatu kafi n dimedi temui.»

²¹ Isa naxa xeme mato, a naxa a xanu. A naxa a masen a be, «Fe keren nan fa luxi i be. Siga, se naxan birin na i yi ra, i sa a mati, i a kobiri fi setaree ma. Na kui, i fama bannaya sotoɔe ariyanna. I na na raba, fa, i bira n foxo ra.» ²² Xeme to na woyenyi me, a naxa siga sunnunyi kui, barima harige gbegebe nu na a yi ra.

²³ Isa naxa a ya rage a rabilinyi, a fa a masen a foxirabiree be, «Sofe Ala xa mangeya niini bun ma, a xoroɔ naafuli kanyie be ki fanyi!» ²⁴ A foxirabiree naxa kaaba a xa woyenyi ma, konɔ Isa man naxa a masen e be, «N ma die, sofe Ala xa mangeya niini bun ma, a xoroɔ ki fanyi!

²⁵ Noxome so joxun senbe yale ra, dine bannamixi sofe ra Ala xa mangeya niini bun ma.» ²⁶ Isa foxirabiree de naxa ixara ki fanyi ra, e nu e bore maxorin, «Nde fa noma kiside fa?» ²⁷ Isa naxa e mato, a fa a masen e be, «Adama mu noma a yete rakiside, konɔ Ala tan noma fe birin na.»

²⁸ Piyeri naxa woyen folo Isa be, «A mato, muxu bara keli se birin xun ma, muxu bira i foxo ra.» ²⁹ Isa naxa a masen, «N xa nondi fala wo be, mixi yo naxan na keli a xa se nde xun ma n tan nun n ma xibaaru fanyi xa fe ra, a findi banxi ra ba, xunyae ba, taarae ba, baba ba, nga ba, die ba, boxie ba, ³⁰ na kanyi fama na birin joxoe keme keme nan sotoɔe. Foxoe yo, xunyae yo, taarae yo, babae yo, ngae yo, boxie yo, a e sotoma yi duninja ma a nun jaxankate ra, a man fa abadan kisi soto aligiya. ³¹ Yarerati wuyaxi fama findie xanbiratie ra, xanbiratie fan findi yarerate ra.»

Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe sanmaya saxan nde

(*Matiyu 20:17-19, Luki 18:31-34*)

³² Isa nun a foxirabiree naxa kira suxu tefe Darisalamu, Isa tixi e ya ra. A foxirabiree nu kontofilixi, naxee fan nu biraxi e foxo ra, nee fan nu gaaxuxi. Isa man naxa a foxirabiree fu nun firin xun lan, a so fe tagi rabafe e be naxan fama a tan lide. ³³ A naxa a masen, «Wo a mato, won na tefe Darisalamu ne yi ki. Adama xa Di sama ne serexedube kuntigie, nun seriye karamoxoe belexe, e a makiiti faxe kiiti ra, e a so kaafirie yi ra. ³⁴ E a mayelema ne, e deye boxun a ma, e a bonbo sebere ra,

e man fa a faxes. Kono a xa faxe xi saxan dangi xanbi, a man kelima ne faxe ma.»

*Sebede xa die xa maxorinyi
(Matiyu 20:20-28, Luki 22:24-47)*

³⁵ Na xanbi, Sebede xa die, Yaki nun Yaya, e naxa e maso Isa ra, e a fala a be, «Karamoxo, muxu wama a xon ma ne, muxu na fe naxan yo maxorin i ma, i xa na raba muxu be.» ³⁶ Isa naxa e maxorin, «Wo wama n xa munse raba wo be?» ³⁷ E naxa a yaabi, «Tin muxu be, keren xa doxo i yirefanyi ma, boore fan xa doxo i koola ma i xa nore kui.» ³⁸ Isa naxa a masen e be, «Wo mu a kolon wo fe naxan maxorinfe. Wo noma tinde toore ra, alo n tan tinma a ra ki naxe? Wo noma tide toore ya i naxan fafe n lide?» ³⁹ E naxa a yaabi, «Muxu noma.» Isa fan naxa a fala e be, «Wo fan yati fama naxankate sotode alo n tan. Wo fan fama tide n ma toore bun ma naxan fafe n lide.» ⁴⁰ Kono doxofe n yirefanyi nun n koola ma, na mu fatanma n tan xa ra. Na na mixie nan be, a ragataxi naxee be.»

⁴¹ Foxirabire fu donxoe to na fe me, e boore naxa te folo Yaki nun Yaya ma. ⁴² Isa naxa e xili a yire, a a masen e be, «Wo a kolon, naxee kolonxi pamane mangee ra, e mixie yamarima a xoroxxe ra, e e senbe raminima e ma alako e xa mangeya xa kolon.» ⁴³ Kono a naxa lu na ki wo tan tagi. Mixi naxan wama a tide xa gbo wo ya ma, a xa findi wo malima nan na. ⁴⁴ Mixi naxan wama findife wo xa yarerati ra, a kanyi xa findi birin xa konyi nan na. ⁴⁵ Hali Adama xa Di a faxi na nan ma. A mu faxi xe mixie xa wali a tan be. A faxi ne alako a tan nan xa wali mixie be, a xa mixi gbegebe xunsara a xa faxe saabui ra.»

*Isa Yeriko donxui rayalanfe
(Matiyu 20:29-34, Luki 18:35-43)*

⁴⁶ E naxa so Yeriko. Isa nun a foxirabiree man to nu kelife naa, e nun pama gbegebe, Timeyo xa di xeme Baritimeyo nu doxoxi kira de ra kule matide. Donxui nan nu a ra. ⁴⁷ A to a me a Isa Nasaretika nan nu dangife naa, a naxa so a xilife a xui itexi ra, «Isa, Dawuda xa Di, kinikini n ma.» ⁴⁸ Nama naxa woyen donxui ma a xa a sabari, kono a pan naxa a xui ite dangi a singe ra, a nu xili ti, «Dawuda xa Di, kinikini n ma.» ⁴⁹ Isa naxa ti, a a fala, «Wo a xili.» E naxa donxui xili, e a fala a be, «Limaniya! Keli, Isa na i xilife!» ⁵⁰ Donxui naxa a xa donma binye wole keren na, a keli, a tungan, a siga Isa yire. ⁵¹ Isa naxa a maxorin, «I wama n xa munse raba i be?» Donxui naxa a yaabi, «Karamoxo, n wama ne n ya xa se to.» ⁵² Isa naxa a masen a be, «Siga, i xa danxaniya bara i rakisi.» A ya naxa se to keren na, a fa bira Isa foxo ra kira xon.

11

*Isa sofe Darisalamu
(Matiyu 21:1-11, Luki 19:28-44, Yaya 12:12-16)*

¹ E to makore Darisalamu ra, e na Betifage nun Betani yire li, Oliwi geya mabiri, Isa naxa a foxirabiree mixi firin xee, ² a a fala e be, «Wo xa so taa kui naxan na yare. Wo nefee so naa, wo sofale lanma lima a xirixi na, mixi singe mu nu doxo naxan fari. Wo xa a fulun, wo fa a ra n xon ma.» ³ Xa mixi nde fa sa wo maxorin, «Wo a fulunfe munfe ra,» wo xa a yaabi, «Marigi nan hayi na a ma. A a ragbilenna ya.»

⁴ E to siga, e naxa a li sofale lanma xirixi naade nde seeti ma kira de ra. E to a fulun, ⁵ mixi naxee nu tixi naa, e naxa e maxorin, «Wo munse rabafe, wo to yi sofale lanma fulunxi?» ⁶ E naxa e yaabi alo Isa a masen e be ki naxe. Nee fan naxa e lu e xa siga. ⁷ E to fa sofale lanma ra Isa xon, e naxa e xa donmae sa a fari, Isa fa a magoro a ma.

⁸ Mixi gbegebe naxa e xa donmae itala kira xon ma, ndee fan naxa fense sege, e nee fan sa kira xon ma Isa binyafe ra. ⁹ Nama naxee nu jerefe Isa ya ra, a nun naxee nu jerefe a xanbi ra, e birin nu e xui itefe, e a fala, «Tantui na won Nakisima be! Baraka na a be naxan fafe Marigi xili ra! ¹⁰ Baraka na won Baba Dawuda xa mangeya be naxan na fafe! Tantui na won Nakisima be naxan na koore ma!»

¹¹ Isa to so Darisalamu, a naxa siga horomobanxi kui. A to ge naa rabilinyi birin matode, e nun a foxirabiree mixi fu nun firinyie naxa siga Betani, barima koe nu bara so.

*Isa xore bili dankafe
(Matiyu 21:18-22)*

¹² Na kuye iba, e to nu kelife Betani, kaame naxa Isa suxu. ¹³ A to xore bili nde to, a ndedi makuyaxi e ra, a burexe na a kon na, a naxa sa na mato, xa a noma a bogi nde masotode. Kono a to makore xore bili ra, a mu sese li a kon na fo a burexe, barima xore bogi temui mu nu a lixi. ¹⁴ Isa naxa a fala xore bili be, «Mixi yo naxa i tan bogi don sonon!» A foxirabiree fan naxa a xui me.

*Isa sarematie kerife horomobanxi kui
(Matiyu 21:12-17, Luki 19:45-48, Yaya 2:13-16)*

¹⁵ E to siga Darisalamu, Isa naxa so horomobanxi kui, a sarematie nun saresoe kerifolo, naxee nu na naa. A naxa kobiri masaree xa teebilie nun ganbe matie xa doxosee rabira. ¹⁶ A man mu tin mixi yo

xa dangi horomobanxi sansanyi kui, e na findi e xa kote maxanin kira ra. ¹⁷ A naxa e kawandi, a a masen, «A mu sebexi xe, «N ma banxi xili falama ne, si birin ma salide banxi?» Kono wo tan bara a findi mujetie doxode ra.» ¹⁸ Serexedube kuntigie nun seriye karamoxoe to yi fe me, e naxa feere fen folo e noma Isa faxade ki naxe. E nu gaaxuxi a ya ra, barima a nu pama birin de ixarama a xa kawandi ra. ¹⁹ Nunmare to so, Isa nun a foxirabiree man naxa keli taa kui.

*Xore bili xare nun Ala maxandife
(Matiyu 21:20-22)*

²⁰ Na kuye iba, e to nu dangife, a foxirabiree naxa xore bili to a bara xara han a sanke. ²¹ Piyeri to ratu, a naxa a fala Isa be, «Karamoxo, a mato, i xore bili naxan danka, a bara xara gben.»

²² Isa naxa a masen e be, «Wo xa danxaniya Ala ma. ²³ N xa nondi fala wo be, xa wo a fala yi geya be, «Keli be, i sa sin baa ma,» xa na kanyi mu siike a boje ma, a la a ra, a naxan falaxi a rabama ne, na fe rabama ne na kanyi be. ²⁴ Na nan a ra, n xa a fala wo be, wo na Ala maxandife fefe ra, xa wo la a ra a wo bara a soto, wo a sotoma ne. ²⁵⁻²⁶ Wo na ti Ala maxandife temui naxe, xa fe nde na wo nun mixi nde tagi, wo xa dije a ma, alako wo Baba naxan na ariyanna, a fan xa dije wo xa yunubie ma.»

*Isa walima nde xa yaamari ma?
(Matiyu 21:23-27, Luki 20:1-8)*

²⁷ E man naxa so Darisalamu. Isa to nu a perefe horomobanxi kui, serexedube kuntigie, seriye karamoxoe, nun Yuwifie xa forie naxa fa a yire, ²⁸ e a maxorin, «I yi fee rabama nde xa yaamari ma? Nde yi senbe fixi i ma, i xa yi fee raba?» ²⁹ Isa naxa e yaabi, «N fan xa wo maxorin fe keren ma. Xa wo n yaabi, n a falama ne wo be n yi fee rabama naxan ma yaamari ma. ³⁰ Yaya to nu mixie xunxama ye xora, Ala nan a xeexi ba, ka adama? Wo n yaabi.»

³¹ Na kui e naxa so woyenfe e bore tagi, «Xa won na a yaabi, won naxe, «Ala,» a a falama ne won be, «Munfe ra wo mu fa la a ra?» ³² Kono won na a yaabi, «Adama,» na fan findima fe nan na won be.» E nu gaaxuxi pama nan ya ra, barima birin Yaya maroxunxi namiponme yati nan na. ³³ Na kui, e naxa Isa yaabi, «Muxu mu a kolon.» Isa fan naxa a masen e be, «N fan mu a falama wo be n yi fee rabama naxan ma yaamari ma.»

12

*Boxi rawali naaxie xa taali
(Matiyu 21:33-46, Luki 20:9-19)*

¹ Isa man naxa so taali woyenyie falafe e be, a a masen, «Xeme nde naxa weni bilie si. A naxa tete rabilin boxi ra, a baye ti, a yili ge weni bogi bunduma dennaxe. Na xanbi, a naxa na heri boxi rawalie ma, a fa biyaasi.»

² «Weni bogi ba temui to a li, boxi kanyi naxa konyi nde xee boxi rawalie xon ma, e xa weni bogi nde so a yi ra. ³ Kono, boxi rawalie naxa na konyi suxu, e a bonbo, e a ragbilen a belexe igeli ra.»

⁴ «Boxi kanyi man naxa konyi gbete xee e xon ma. E naxa na fan bonbo a xunyi ma, e a konbi a mayaagixi ra. ⁵ Boxi kanyi man to mixi gbete xee, e naxa na tan faxa. Boxi kanyi mixi wuyaxi gbete xee ne e xon ma na ki. E naxa ndee bonbo, e ndee faxa.»

⁶ «Boxi kanyi xa di xanuxi kerenyi nan nu fa luxi. A donxoe ra, a naxa na xee e xon ma, barima a nu bara a fala, «E n ma di tan binyama ne.» ⁷ Kono yi boxi rawalie naxa a fala e bore be, «Yi nan na ke tongoma ra, wo fa, won xa a faxa alako ke xa findi won gbe ra.» ⁸ E naxa a suxu, e a faxa, e fa a woli tete xanbi ra.»

⁹ «Na kui, boxi kanyi munse rabama fa? A sigama ne naa, a boxi rawalie faxa, a a xa boxi so mixi gbete yi. ¹⁰ Wo mu nu yi masenyi xaran Kitaabui kui? «Banxitie mee geme naxan na, a bara findi tuxui geme hagige ra.

¹¹ Marigi foxi nan a ra. Fe makaabaxi nan ya won be.»»

¹² A nu woyenfe naxee be, e naxa a kolon a Isa yi taali woyenyi masenxi e tan nan be. E nu katafe e xa a suxu, kono e nu gaaxuxi pama nan ya ra. Na kui, e naxa keli a xun, e siga.

*Gantanyi tefe Isa be duuti xa fe ra
(Matiyu 22:15-22, Luki 20:20-26)*

¹³ E naxa Fariseni nun Herode foxirabire ndee xee Isa xon alako e xa gantanyi te a be, e xa a masoto woyenyi kui. ¹⁴ E to siga a yire, e naxa a fala a be, «Karamoxo, muxu a kolon nondi fale nan i ra. I mu gaaxuma mixi yo xon, barima i mu mixi rafisama e booree be. I mixie xaranma Ala xa kira nan na a nondi ki ma. A lanma ka a mu lanma muxu xa duuti fi Roma mange ma? Muxu xa a fi, ka muxu naxa a fi?»

¹⁵ Isa to e xa filankafujina kolon, a naxa e yaabi, «Wo katafe n masotode munfe ra? Wo fa gbete kobiri kole keren na n xon ma, n xa a mato.» ¹⁶ E to fa keren na, a naxa e maxorin, «Nde xili nun misaali na yi kobiri kole ma yi ki?» E naxa a yaabi, «Roma Mange gbe.» ¹⁷ Isa naxa a fala e be, «Wo mange gbe ragbilen mange ma, wo Ala fan gbe ragbilen Ala ma.» E fan naxa kaaba Isa xa fe ma.

Sadusenie Isa maxorinfe faxamixie xa marakeli ma

(*Matiyu 22:23-33, Luki 20:27-40*)

¹⁸ Sadusenie, naxee a falama a faxamixie mu kelima faxe ma, e naxa fa yi maxorinyi ra Isa xon ma, ¹⁹ «Karamoxo, Annabi Munsa yi nan sebe muxu be Kitaabui kui, <Xa xeme nde taara faxesa, a naxa a xa gine lu a mu di yo bari, a na xunya nan na gine doxoma, alako a xa bonsoe fi a taara ma.> ²⁰ Na kui, xeme nde naxa di xeme solofere soto. A xa di singe naxa gine doxo, a faxesa, a mu bonsoe yo lu. ²¹ A xanbiratoe naxa na kaape gine tongo, konoo a fan naxa faxesa, a mu bonsoe yo lu. Na nan man naba na fan xanbiratoe ra. ²² Yi mixi solofere birin, e sese mu bonsoe lu. A donxoe ra, gine fan naxa faxesa. ²³ Na kui, marakeli loxoe, na gine to doxoxi yi mixi solofere birin xon ma, a sa findima nde gbe ra?»

²⁴ Isa naxa a masen e be, «Wo mu Ala xa Kitaabui kolon, wo mu Ala senbe fan kolon. Wo xa tantanyi kelide xa mu na ki? ²⁵ Mixie na keli faxesa ma marakeli loxoe, xeme mu gine doxoma, gine fan mu doxoma xeme xon. E luma ne alo malekee na ariyanna ki naxe. ²⁶ A falafe tan, a faxamixie mu kelima faxe ma, wo mu nu Annabi Munsa xa Kitaabui xaran, wuri bili xa fe falaxi dennaxe? Ala a masen ne a be, <N tan nan na Marigi Alatala ra, Ibrahima, Isiyaga, nun Yaxuba naxan batuma.> ²⁷ Faxamixie xa mu Ala batuma, fo naxee baloxi. Na tan findixi wo be tantanyi nan na.»

Yaamari naxan tide gbo a birin be
(*Matiyu 22:34-40, Luki 10:25-37*)

²⁸ Seriyee karamoxo nde naxa a maso e ra, a a tuli mati e xa woyenyi ra. A to a to a Isa bara yaabi fanyfi fi, a naxa a maxorin, «Seriyee mundun tide gbo seriyee birin ya ma?» ²⁹ Isa naxa a yaabi, «A singe nan yi ki, <Isirayila, i tuli mati, won Marigi Ala, Marigi keren peti na a ra. ³⁰ I xa i Marigi Ala xanu i boje birin na, i nii birin na, i xaxili birin na, a nun i senbe birin na.> ³¹ A firin nde nan yi ki, <I xa i ngaxakerenyi xanu alo i i yete xanuxi ki naxe.> Seriyee gbetae yo mu na naxan dangi nee ra.»

³² Seriyee karamoxo naxa a fala Isa be, «I nondi, karamoxo. I bara nondi masen a Ala keren peti nan a ra, a boore mu na, fo a keren. ³³ Mixi xa a xanu a boje birin na, a xaxili birin na, a nun a senbe birin na. Mixi man xa a ngaxakerenyi xanu alo a a yete xanuxi ki naxe. Nee rabatufe dangi serexe gan daaxi nun serexe birin na.» ³⁴ Isa to a to, a a bara xaxilimaya yaabi fi, a naxa a masen a be, «A gbe mu luxi i xa so Ala xa mangeya niini bun ma.»

Na xanbi, mixi yo mu suusa Isa maxorinde sonon.

Dawuda nun Ala xa Mixi Sugandixi
(*Matiyu 22:41-46, Luki 20:41-44*)

³⁵ Isa naxa kawandi ti folo horomobanxi kui. «Munfe ra seriyee karamoxoe a falama, a Ala xa Mixi Sugandixi findixi Dawuda xa di nan na? ³⁶ Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, Dawuda yete a masen ne, <Marigi bara a masen n Marigi be, "I magoro n yirefanyi ma, han beemanun n xa i yaxuie ragoro i sanyi bun.">»

³⁷ «Dawuda yete yati a falama a be, <N Marigi>. Dawuda fa noma findide a baba ra di?»

Nama gbegebe nu e tuli matima a ra, a xa kawandi nu rafen a ma.

Diinela kobie

(*Matiyu 23:1-39, Luki 11:37-52, 20:45-47*)

³⁸ Isa naxa a masen e be a xa kawandi kui, «Wo wo yete ratanga seriyee karamoxoe ma. A rafen a ma e xa e mapere guba xungbe ragoroxi e ma, mixie xa nu e xeebu taa kui binyee xeebuie ra. ³⁹ E wama doxofoe salide safe singee, e man xa binye soto xulunyi. ⁴⁰ E kaape ginee harige mujama. E salima a xonkuye ra, alako mixie xa e to. Gbalooe naxan nagataxi e be, a gbo ki fanyfi.»

Kaape gine xa hadiya
(*Luki 21:1-4*)

⁴¹ Isa naxa doxo salide kui, a ya rafindixi kobiri kankira ma, a nu mixie mato e kobiri sama a kui ki naxe. Bannamixi wuyaxi nu kobiri gbegebe safe. ⁴² Kaape gine misikiine fan to fa, a tan naxa kobiri kole firin sa naxee yusi mu gbo. ⁴³ Na kui, Isa naxa a foxirabiree xili, a a masen e be, «N xa nondi fala wo be, yi kaape gine misikiine xa kobiri saxi gbo dangi birin gbe ra naxee bara kobiri sa kankira kui. ⁴⁴ E tan xa hadiya kelixi e xa naafuli nan kui, konoo yi kaape gine tan xa hadiya kelixi a xa balooe nan kui.»

13

Horomobanxi xa misaali

(*Matiyu 24:1-2, Luki 21:5-6*)

¹ Isa to mini horomobanxi, a foxirabiree keren naxa a fala a be, «Karamoxo, yi banxie mato, e tixi geme xungbe naxee ra, e ti ki man tofanxi ki naxe!» ² Isa naxa a yaabi, «I yi banxi belebelee toxi? Yi geme keren mu luma a boore fari be, a birin nabirama ne.»

Maratantanyi, toore, nun paxankate
(*Matiyu 24:3-14, Luki 21:7-19*)

³ Isa to nu magoroxi Oliwi geya fari, a ya rafindixi horomobanxi ma, Piyeri, Yaki, Yaya, nun Andire naxa a maxorin e doro ma, ⁴ «Na fe sa rabama mun temui? A man sa kolonma tonxuma mundun ma a a fafe rabade?»

⁵ Isa naxa so woyenfe e be, «Wo wo meeni. ⁶ Mixi wuyaxi fama n tan xili falade e yete xun ma a falafe ra, <N tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra!> Na kui, e fama mixi gbegebe ratantande. ⁷ Wo na gere fe me, wo na gere nde xili me, wo naxa kontofili, barima fo na fe moolie xa raba. Na xa mu findima dunija raponyi ra sinden. ⁸ Sie kelima ne e boore xili ma, jamanse e boore gere. Baxi fama ne serende yire wuyaxi, kaame fan sin baxi ma. Na birin findima mantooroli fole nan na.»

⁹ «Wo xa meeni wo yete ma, barima e wo soma ne kiitisea yi ra, e wo bonbo salide banxie kui. Wo tima ne gominæe nun mancee ya i n tan ma fe ra, wo findima ne n ma seedee ra e tan be. ¹⁰ Fo xibaaru fanyi xa kawandi si birin be sinden. ¹¹ E na wo xanin wo makiitide temui naxe, wo naxa kontofili wo xa masenyi xa fe ra beenun wo xa a ti. Ala na woyenyi naxan yo fi wo ma na waxati ma, wo xa na nan fala, barima wo tan xa mu woyenma, Ala Xaxili Seniyenxi nan fama woyende.»

¹² «Mixi fama a ngaxakerenyi yanfada, a a sa mixie belexe, e xa a faxa. Babe fan na mooli niyama a xa di ra, die fan kelima ne e barimæe xili ma, e xa e faxa. ¹³ Mixi birin fama wo xonde n tan ma fe ra, konɔ naxan na a tunnabexi han a raponyi, na kanyi kisima ne.»

Se haramuxi jaaxi

(Matiyu 24:15-28, Luki 21:20-24)

¹⁴ «Wo tan naxee na yi xaranfe, wo wo tuli mati de! Wo na se haramuxi jaaxi to kasare na naxan xanbi ra, a tixi yire a mu lan a xa ti dennaxe, wo tan naxee na Yudaya na temui, wo xa wo gi geyæe fari. ¹⁵ Naxan na tande, a naxa so sese tongode a xa banxi kui. ¹⁶ Naxan na xe ma, a naxa gbilen a xa xinbeli donma tongode. ¹⁷ Na waxati findima gbaloe nan na furuginee nun dingee be! ¹⁸ Wo Ala maxandi na naxa wo li jeme temui! ¹⁹ Barima toore a lima na waxati ma, naxan maniyee singe mu nu to kabi Ala naxa dunija daa, a man mu gbilenma to ra abadan. ²⁰ Xa Marigi mu a ragirixi nu nde xa ba na xi konti ra, adama yo mu kisima nu. Konɔ a nde baxi a konti ra mixi sugandixie nan xa fe ra.»

²¹ «Xa mixi nde sa a fala wo be, <A mato, Ala xa Mixi Sugandixi na be>, xa na mu a ra, <Ala xa Mixi Sugandixi na menni> wo naxa la a ra. ²² Barima wule falee fama

Ala xa Mixi Sugandixi xili falade e yete xun, xa na mu e e yete findi namijonmee ra. E fama tonxuma makaabaxie nun kaabanakoe rabade alako e xa Ala xa mixi sugandixie ratantan, xa e sa noma. ²³ Wo meeni wo yete ma. N bara fe birin masen wo be beenun a waxati xa a li.»

Adama xa Di gbilenfe

(Matiyu 24:29-31, Luki 21:25-28)

²⁴ «Na jaxankate waxati dangi xanbi,

<soge ifooroma ne,
kike yanbe bama ne,

²⁵ tunbuie birama ne baxi,

se naxan birin na koore ma a seremma ne.»

²⁶ «Na temui Adama xa Di toma ne fa ra nuxui kui, senbe nun noore ra. ²⁷ A a xa malekee xeme ne dunija tunxun naani birin na, e xa sa a xa mixi sugandixie malan keli seeti han seeti.»

Xore bili xa misaali

(Matiyu 24:32-35, Luki 21:29-33)

²⁸ «Wo xore bili mato misaali ra, wo xa xaxili soto. A salonyi na jingi, a burexe neene naxa mini, wo a kolonma ne jeme bara makore. ²⁹ Adama xa Di fafe fan na na ki ne. Wo na yi fe birin to raba ra, wo xa a kolon Adama xa Di bara makore, a jan tixi naade ra. ³⁰ N xa nondi fala wo be, to mixie mu dangima fo na fe birin naba. ³¹ Koore nun baxi dangima ne, konɔ n ma masenyi tan mu dangima abadan.»

Dunija raponyi waxati kolonfe

(Matiyu 24:36-44)

³² «Mixi yo mu a kolon yi fee sa rabama loxoe nun waxati yo ma. Hali maleke naxee na ariyanna, e mu a kolon, Ala xa Di fan mu a kolon, fo Baba Ala keren peti. ³³ Wo meeni wo yete ma, wo naxa yanfa, barima wo fan mu a kolon yi fee sa kamalima temui naxe.»

³⁴ «A maniyaxi xeme nan na, naxan na sigafe biyaasi. A na keli a xa foxoe xun, a na birin taxuma a xa konyie ra, a kankan ti a xa wali de, a man a fala naade kante be, a a naxa yanfa. ³⁵ Na kui, wo naxa yanfa. A foxoe kanyi gbilenma nunmare nan na ba, xa na mu koe tagi, xa na mu konkore deya singe, xa na mu geesege, wo mu a waxati yo kolon. ³⁶ Xa a fa wo terenna, a naxa a li de wo xife! ³⁷ N naxan falama wo be, n na nan a falama birin be: Wo naxa yanfa!»

14

Yanfanteya Isa be

(Matiyu 26:1-5, Luki 22:1-6)

¹ Xi firin nan nu luxi beenun Sayamaleke Dangi Sali xa a li, naxan man xili falama Taami Lebinitare Sali. Serexedube kuntigie nun seriye karamoxoe nu na feere

fenfe e xa Isa suxu yanfanteya saabui ra, e xa a faxa. ² E naxa lan a ma, «Won naxa a suxu sali loxoɛ, xa na mu a ra ɲama a xunyi kelima ne.»

Gine nde labunde ture safe Isa ma
(Matiyu 26:6-13)

³ Isa to nu na Betani, Simɔn kune kanyi xonyi, a a degefe teebili ra, gine nde naxa fa. Narada labunde ture nu na a yi ra, naxan sare xoxoxo ki fanyi. A nu saxi a bitire tofanyi kui naxan nu rafalaxi alabatira geme ra. Gine to bitire de rabi, a naxa labunde ture sa Isa xunyi. ⁴ Kono mixi ndee nu na naa, e naxa xono, e a fala e bore be, «Yi labunde ture makanaxi yi mooli ra munfe ra? ⁵ Xa a sa mati ne nu, a sare noma dangide walike xa ɲe keren wali sare ra, na kobiri fan no fide setaree ma.» E boɲe naxa te gine xili ma.

⁶ Kono Isa naxa a masen, «Wo yi gine lu na. Wo na a toorofe munfe ra? Kewali fanyi nan yi ki, a naxan nabaxi n be. ⁷ Setaree luma ne wo ya ma temui birin. Wo na wa a xon ma temui yo, wo noma fe fanyi rabade e be, kono n tan mu luma wo yi ra be abadan xe. ⁸ Yi gine noxi naxan na, a na nan nabaxi. A labunde saxi n ma n ma maragate loxoɛ nan ma fe ra. ⁹ N xa nondi fala wo be, Ala xa xibaaru fanyi sa kawandima dede dunija birin kui, yi gine xa kewali xa fe fan falama ne, mixie xa e ratu a xa fe ma.»

Yudasi xa yanfanteya
(Matiyu 26:14-16, Luki 22:1-6)

¹⁰ Na temui, Yudasi Isikariyoti, naxan nu na Isa foxirabiree fu nun firinyie ya ma, a naxa siga serexedube kuntigie yire, e xa woyen alako a xa Isa sa e belexe. ¹¹ E to a me, e naxa ɲelixin ki fanyi ra, e kobiri laayidi tongo a be. Na kui, Yudasi naxa so waxati fenfe a noma Isa sade e belexe temui naxe.

Sayamaleke Dangi Sali
(Matiyu 26:17-25, Luki 22:7-34)

¹² Taami Lebinitare Sali to a li, a loxoɛ singe, yexeyore bama serexe ra loxo naxe, Isa foxirabiree naxa a maxorin, «I wama muxu xa sa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala i be minden?» ¹³ A naxa a foxirabiree mixi firin xee, a a fala e be, «Wo siga taa kui. Wo naralanma xeme nde ra, ye feɲe doxoxi a xun. Wo xa bira a foxo ra. ¹⁴ A na so dennaxe, wo xa a fala na banxi kanyi be, «Karamoxo wama a kolonfe a noma Sayamaleke Dangi Sali donyi donde dennaxe, a tan nun a foxirabiree.» ¹⁵ A fama banxi kui xungbe masende wo be koore ra, se birin yaillanxi naa a fanyi ra. Wo xa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala menni.» ¹⁶ A foxirabiree naxa siga, e so

taa kui, e fe birin li alo Isa a masen e be ki naxe. E naxa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala.

¹⁷ Nunmare to so, Isa nun a foxirabiree fu nun firinyie naxa fa. ¹⁸ E nu na e degefe teebili ra temui naxe, Isa naxa a masen, «N xa nondi fala wo be, wo tan naxee na wo degefe n fe ma yi ki, mixi keren na wo ya ma naxan fafe n yanfade.» ¹⁹ A foxirabiree naxa sunnun folo, kankan nu fa Isa maxorin, «N tan mu a ra?» ²⁰ Isa naxa e yaabi, «A kanyi na wo tan mixi fu nun firinyie ya ma, n nun naxan belexe ragoroma paani keren kui. ²¹ Adama xa Di sigama ne alo a xa fe sebexi ki naxe, kono ghaloe nan na Adama xa Di yanfama be. A fisa na kanyi be hali a mu bari nu.»

Marigi xa serexe tonxuma

(Matiyu 26:26-30, Luki 22:14-20, Korinti I 11:23-25)

²² E to nu e degefe, Isa naxa taami tongo. A to tantui rasiga Ala ma, a naxa taami igira, a a so a foxirabiree yi ra, a a fala e be, «Wo n ko, wo a don. Yi findixi n fate nan na.» ²³ Na dangi xanbi, Isa naxa tonbili fan tongo. A man to tantui rasiga Ala ma, a naxa tonbili so e yi ra, e birin naxa a min. ²⁴ Isa naxa a masen e be, «Yi findixi n wuli nan na, saate wuli naxan baxi mixi gbegbe be. ²⁵ N xa nondi fala wo be, n to yi weni minfe yi ki, n mu yi minma sonon, han won birin man sa a minma loxo naxe Ala xa mangeya niini bun ma.»

²⁶ E to ge beeti bade, e naxa te Oliwi geya fari.

Isa a falafe Piyeri be a a yete rasanma ne a ma

(Matiyu 26:31-35, Luki 22:31-34, Yaya 13:36-38)

²⁷ Isa naxa a masen a foxirabiree be, «Wo birin gbilenma ne n foxo ra, barima a sebexi, «N xuruse demadonyi faxama ne, yexeee fan yensen.» ²⁸ Kono n na keli faxe ma, n sigama wo ya ra Galile.»

²⁹ Piyeri naxa a fala a be, «Hali birin gbilen i foxo ra, n tan mu gbilenma i foxo ra!» ³⁰ Isa naxa Piyeri yaabi, «N xa nondi fala i be, to koe yati, beenun konkore xa a rate deya firin, i i yete rasanma ne n ma sanmaya saxan.» ³¹ Kono Piyeri naxa a fala senbe ra, «Hali won birin nan sa faxama, n mu n yete rasanma i ma!» Isa foxirabiree birin naxa gbilen na woyen keren fala ra.

Isa Ala maxandife Getesemani

(Matiyu 26:36-46, Luki 22:39-46)

³² Na dangi xanbi Isa nun a foxirabiree naxa siga yire nde, dennaxe xili Getesemani. Isa naxa a fala e be, «Wo doxo be. N tan xa sa Ala maxandi.» ³³ A naxa Piyeri, Yaki, nun Yaya xanin a xun ma.

Naxankate nun kontofili naxa Isa boje suxu. ³⁴ A naxa a masen e be, «Sunnunyi bara no n boje ra alo a xa n faxa. Wo lu be, konɔ wo naxa xi.»

³⁵ Isa naxa a masiga dondoronti, a a yatagi rafelen boxi ma, a Ala maxandi na waxati xa makuya a ra, xa na sa noma rabade. ³⁶ A naxa Ala maxandi, «N Baba, i noma fe birin na. I xa n natanga yi naxankate ma. Konɔ n sago naxa raba, i tan nan sago xa raba.» ³⁷ A to gbilen a foxirabiree yire, a naxa e li e na xife. A naxa a fala Piyeri be, «Simon, i xife ne yi ki? I mu noxi waxati keren xi xoli kanade n ma fe ra? ³⁸ Wo naxa xi. Wo Ala maxandi ne alako wo naxa bira tantanyi kui. Maɔɔxun fanyi na adama be, konɔ a fate bende tan senbe mu na.»

³⁹ Isa man to a masiga e ra, a man naxa Ala maxandi na maxandi kerenyi ra. ⁴⁰ A to gbilen a foxirabiree yire, a man naxa e li e xife, barima xi xoli nu bara no e ra. Yaabi yo mu nu e yi Isa be.

⁴¹ Isa man to gbilen e yire a sanmaya saxon nde, a naxa a fala e be, «Wo xife ne? Wo na wo malabufe han ya? A tan nan na ki, waxati bara a li. Adama xa Di fafe sade yunubitoe belexe. ⁴² Wo keli, won xee. Wo a mato, n yanfama bara fa.»

Isa suxufe

(Matiyu 26:47-56, Luki 22:47-53, Yaya 18:3-11)

⁴³ Isa nan mu nu gexi woyende, Yudas, naxan nu na a foxirabire fu nun firinyie ya ma, a naxa fa keren na e nun pama, santidegema nun gbengbeta suxuxi e yi ra. Serexedube kuntigie, seriyee karamoxe, nun Yuwifie xa forie nan nu e xexxi. ⁴⁴ Isa yanfama nun na pama nu bara lan a ma, a xa Isa matonxuma e be. A nu bara a fala e be, «N na mixi naxan sunbu, a tan nan na ki. Wo a suxu, wo a xanin, wo a kanta.» ⁴⁵ Yudas i fefe fa, a naxa a maso Isa ra, a a fala a be, «Karamoxo,» a fa a sunbu. ⁴⁶ Na kui, pama naxa Isa suxu.

⁴⁷ Mixi nde nu tixi naa, a naxa a xa santidegema ramini, a serexedube kuntigi xa konyi tuli bolon. ⁴⁸ Isa naxa a masen e be, «Wo to minixi n xili ma santidegema nun gbengbeta suxuxi wo yi ra, suute nan na n na? ⁴⁹ Loxo yo loxo, n nu na wo ya ma, n nu kawandi ti horomobanxi kui, wo mu n suxu. Konɔ naxan sebexi Kitaabui kui, fo a xa kamali.» ⁵⁰ Na xanbi, Isa foxirabiree birin naxa e gi a xun ma.

⁵¹ Segetala nde fan nu na naxan nu biraxi Isa foxo ra, dugi nan gbansan nu felenxi a ma. E naxa a suxu, ⁵² konɔ a naxa mini a xa dugi kui, a a gi a mageli ra.

Yuwifie Isa makiitife

(Matiyu 26:57-68, Luki 22:63-65, Yaya 18:12-24)

⁵³ E naxa Isa xanin serexedube kuntigie xunyi xon. Serexedube kuntigie, Yuwifie xa forie, nun seriyee karamoxo birin nu malanxi naa. ⁵⁴ Piyeri nu bara bira Isa foxo ra, konɔ a mu nu a makorema a gbe ra. A naxa bira a foxo ra han a so serexedube kuntigie xunyi xa tete kui. E nun horomobanxi kantamae naxa doxo te ra, e nu fa e maxara. ⁵⁵ Serexedube kuntigie nun Yuwifie xa kiitisa donxoe birin, e nu seede fenfe Isa xili ma, alako e xa a faxa, konɔ e mu se to. ⁵⁶ Mixi gbege naxa fa Isa tojnegede, konɔ e xa wulee mu nu lanma e boore ma. ⁵⁷ Mixi ndee to keli wule seede bade a xili ma, e naxa a fala, ⁵⁸ «Muxu a xui mexi ne, a a falama, «N yi horomobanxi rabirama ne, adama belexe naxan tixi, n gbete ti xi saxon bun ma, naxan mu tixi adama belexe ra.» ⁵⁹ Konɔ hali na woyenyi kui, e xa seederoxoya mu nu lanxi a boore ma.

⁶⁰ Na kui, serexedube kuntigie xunyi naxa keli pama tagi, a Isa maxorin, «Pe, i mu e yaabima? Yi xemeee munse safe i xun ma yi ki?» ⁶¹ Konɔ Isa mu yaabi yo fi, a mu sese fala. Serexedube kuntigi xunyi man naxa a maxorin, «I tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra, Batu Mange xa Di?» ⁶² Isa naxa a masen, «N tan nan na a ra. Wo fama Adama xa Di tode, a doxoxi Ala Senbema yirefanyi ma, wo a to fafe ra nuxuie kui.»

⁶³ Na kui, serexedube kuntigi naxa a yete xa donma suxu, a iboo xone ra, a a fala, «Won hayi na seede gbete ma yire?» ⁶⁴ Wo bara a me a Ala mabexuxi ki naxe! Wo kiiti toxi di?» E birin naxa a fala a lanma a xa faxa ne. ⁶⁵ Ndee naxa deye boxun folo a ma. E naxa a ya maxiri, e nu a madin, e nu fa a fala a be, «Namijonmeɔa raba! A fala ba, naxan i bonboxi!» A to sa kosibilie belexe, nee fan naxa a bonbo.

Piyeri a yete rasanfe Isa ma

(Matiyu 26:69-75, Luki 22:55-62, Yaya 18:15-25)

⁶⁶ Piyeri nu na tete kui tamui naxe lanbanyi, serexedube kuntigie xunyi xa konyi gine keren naxa fa. ⁶⁷ A to Piyeri to, a a maxarafe te ra, a naxa a igbe, a a fala, «I tan, wo nun Isa Nasaretika birin nan nu a ra.» ⁶⁸ Piyeri naxa a matandi, a a fala, «N mu a kolon i na fefe falafe!» A naxa mini tete kui. ⁶⁹ Konɔ konyi gine man to a to, a man naxa woyen folo mixie be naxee nu na naa, «A xa mixi nde nan ya.» ⁷⁰ Piyeri man naxa a matandi. A mu bu, naxee nu na naa, e man naxa a fala Piyeri be, «Nondi na a ra, a tan mixi nde nan yati i ra, barima

Galileka nan i ra.» ⁷¹ Kono Piyeri naxa so a kalife, a a fala «Ala xa n danka! Wo yi xeme naxan ma fe falafe, n tan mu a kolon feo!» ⁷² Konkore naxa a rate keren na a deya firin nde. Piyeri naxa ratu fa Isa xa woyenyi ma a be, «Beemanun konkore xa a rate deya firin, i i yete rasanma ne n ma sanmaya saxan.» Na kui, a naxa so wafe.

15

Isa xaninfe Pilati xon

(*Matiyu 27:1-2,11-26, Luki 23:1-7,13-25, Yaya 18:28-19:16*)

¹ Kuye to iba, serexedube kuntigie, Yuwifie xa forie, seriye karamoxoe, nun Yuwifie xa kiitisa donxoe birin, e to nu bara ge e xa malanyi ra, e naxa Isa xiri, e a xanin Pilati xon.

² Pilati naxa Isa maxorin, «I tan nan findixi Yuwifie xa mange ra?» Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi.» ³ Serexedube kuntigie naxa fa Isa toonege fe ghegbe ma. ⁴ Pilati man naxa a maxorin, «I mu e yaabima? I mu a mexi e fe naxan birin safe i xun ma?» ⁵ Kono Isa mu yaabi gbete yo fi sonon. Pilati fan naxa kaaba na ma.

⁶ Ne yo ne, sali na a li, Pilati dari fe nan nu a ra, a xa geelimani keren nabepin nama be, e na wa naxan yo xon. ⁷ Na waxati, geresoe ndee nu na geeli naxee nu bara keli mangasanyi xili ma. Naxasi to bira, e nu bara faxe ti. Xeme nde nu na e ya ma naxan nu xili Barabasi. ⁸ Awa nama naxa fa Pilati xon, e a maxorin, a xa a raba e be, alo a darixi a ra ki naxe. ⁹ Pilati naxa e maxorin, «Wo wama n xa Yuwifie xa mange bepin wo be?» ¹⁰ Pilati nu a kolon a serexedube kuntigie nu Isa saxi a belexe toone nan ma.

¹¹ Kono serexedube kuntigie naxa nama kui iso, alako Pilati xa Barabasi nan bepin e be. ¹² Pilati man naxa e maxorin, «Wo fa wama a xon ma n xa munse raba yi xeme ra, wo naxan ma, a Yuwifie xa mange?» ¹³ Nama man naxa sonxo, «A banban wuri magalanbuxi ma!» ¹⁴ Kono Pilati naxa e maxorin, «Munfe ma? A fe paaxi mundun nabaxi?» Kono e tan sonxoe nan tun xun masama, e nu a fala, «A banban wuri magalanbuxi ma!» ¹⁵ Na kui, Pilati to wa nama bonne rafanfe e ma, a naxa Barabasi rabepin e be. A naxa yaamari fi soorie xa Isa bonbo sebere ra. Na xanbi, a naxa Isa so e yi e xa sa a banban wuri magalanbuxi ma.

Soorie Isa mayelefe

(*Matiyu 27:27-31, Yaya 19:2-3*)

¹⁶ Soorie naxa Isa xanin gomina xonyi, na tete kui, e e boore soorie birin xili. ¹⁷ E naxa mange guba gbeeli ragoro Isa ma, e fa tunbee mafilin, e e yailan mange katanyi

maniyer ra. E naxa na sa a xun ma, ¹⁸ e nu a xeebu, «I kena, Yuwifie xa mange.» ¹⁹ E nu a xunyi bonboma wuri ra, e deye boxun a ma, e e xinbi sin, e suyidi a be. ²⁰ E to ge Isa mayelede, e naxa mange guba rate a ma, e a gbe dugi ragoro a ma, e fa a ramini e xa sa a banban wuri magalanbuxi ma.

Isa banbanfe wuri magalanbuxi ma

(*Matiyu 27:32-44, Luki 23:26-49, Yaya 19:16-24*)

²¹ Sirenika xeme nde nu na dangife kira ra, a kelixi daaxa. A nu xili Simon, Alesandire nun Rufu baba. Soorie naxa a yamari, a xa Isa xa wuri magalanbuxi xanin. ²² E naxa Isa xanin yire dennaxan xili falama Gologota, na nan falaxi e xa xui, «xunkonkota yire». ²³ E naxa weni so a yi, miri seri saxi a xun, kono a mu tin a minde. ²⁴ E naxa a mabanban wuri magalanbuxi ma, e kanda bun a xa dugie xa fe ra, alako e xa a kolon kankan naxan sotoma. ²⁵ E nu a banbanfe temui naxe, geesege tagi nan nu a ra. ²⁶ E to nu wama birin xa a kolon e a banbanxi fe naxan ma, e yi sebeli nan gbaku a xun ma, «Yuwifie xa mange.»

²⁷⁻²⁸ E naxa suute mixi firin fan banban wuri magalanbuxie ma Isa fe ma, keren a yirefanyi ma, boore a koola ma. ²⁹ Mixie nu dangima Isa konbi ra, e nu e xunyi lintan a ma, e a fala, «Ee, i tan naxan horomobanxi rabirama, i man fa a ti xi saxan bun ma, ³⁰ i yete rakisi! Goro wuri magalanbuxi kon na!» ³¹ Serexedube kuntigie nun seriye karamoxoe fan nu a mayelefe, e nu a fala, «A bara mixi gbete rakisi, kono a mu noma a yete tan nakiside. ³² Isirayila mange xa mu a ra, Ala xa Mixi Sugandixi? A xa goro wuri magalanbuxi kon be ya, muxu xa a to, muxu xa la a ra.» Naxee nu banbanxi a fe ma, nee fan nu Isa konbife ne.

Isa xa faxe

(*Matiyu 27:45-56, Luki 23:44-49, Yaya 19:28-30*)

³³ Yanyi tagi to a li, yanyi xare ra, dimi naxa sin boxi birin ma leeri saxan bun ma. ³⁴ Na waxati ma, Isa naxa gbelegebele senbe ra, «Eloyi, Eloyi, lema sabaxatani?» Na nan falaxi e xa xui, «N Marigi Ala, n Marigi Ala, i n nabepinxi munfe ra?» ³⁵ Mixi naxee nu na naa, e to a xui me, e naxa a fala, «Wo a mato, a na Annabi Eliya nan xilife!» ³⁶ Mixi nde naxa a gi, a sa dunkobi rasin weni xone xora, a a so wuri de i, a fa a ti Isa be alako a xa a min. A naxa a fala, «Wo a lu, won xa a mato xa Annabi Eliya fama a ragorode.» ³⁷ Isa naxa a xui ite senbe ra, a fa laaxira.

³⁸ Na waxati, dugi xungbe naxan sin-ganxi horomobanxi kui, a naxa iboo firin na, keli a fuge han a laabe. ³⁹ Soori mange

naxan nu tixi Isa ya i, a to Isa laaxira ki to, a naxa a fala, «Nɔndi nan a ra yati, Ala xa Di nan nu yi xeme ra!»⁴⁰ Gine ndee fan nu na naa, e ndedi makuyaxi Isa yire ra, e yi fe birin matoma. Mariyama Magidalaka nu na e ya ma, a nun Salome, a nun Mariyama, Yaki lanmadi nun Yusufu nga.⁴¹ Isa nu na Galile tɛmɛi naxe, yi ginɛe nan nu birama a fɔxɔ ra, e nu walie raba a be. Gine gbete gbege fan nu na naa naxee nu bara Isa mati han Darisalamu.

Isa xa maragate

(*Matiyu 27:57-61, Luki 23:50-56, Yaya 19:38-42*)

⁴² Nunmare to so, beenun malabu lɔxɔe xa fɔlɔ,⁴³ Yusufu Arimateka naxa siga Pilati xon. Yuwifie xa kiitisa binye nde nan nu a ra naxan nu Ala xa mangeya niini mamefe. Limaniya kui, a naxa sa Pilati maxandi Isa fure ma.⁴⁴ Pilati naxa tɛrenna a kolonfe ra a Isa jan bara faxa. A naxa sɔɔri mange xili, a a maxɔrin na fe ma.⁴⁵ Sɔɔri mange fan to a rakolon a Isa bara faxa, Pilati naxa Isa fure so Yusufu yi ra.⁴⁶ Yusufu to kasange sara, a naxa Isa fure ragoro wuri magalanbuxi kon, a a kasange, a fa a beɛ gaburi kui, naxan nu gexi geme kui. Na xanbi, a naxa geme xungbe maɲindigilin, a a dɔxɔ gaburi de ma.⁴⁷ Mariyama Magidalaka nun Mariyama Yusufu nga, e naxa a to e Isa ragatafe dennaxe.

16

Isa kelife faxe ma

(*Matiyu 28:1-15, Luki 24:1-12, Yaya 20:1-20*)

¹ Malabu lɔxɔe to ba a ra, Mariyama Magidalaka, Mariyama Yaki nga, nun Salome, e naxa labunde ture sara alako e xa a sa Isa fure ma.² Sande lɔxɔe, kuye baxi ibade, e naxa kurun gaburi yire ra.³ Kira ra, e naxa e bore maxɔrin, «Nde geme bama won be gaburi de ma?»

⁴ Geme naxan nu dɔxɔxi gaburi de ma, a nu xungbo ki fanyi. Kɔnɔ e to e ya rasiga, e naxa a to geme bara ba naa.⁵ E to so gaburi kui, e naxa segetala nde to a dɔxɔxi yirefanyi ma, guba fiixe ragoroxi a ma. E naxa gaaxu.⁶ A naxa a fala e be, «Wo naxa gaaxu. Wo na Isa Nasaretika nan fenfe, e naxan banban wuri magalanbuxi ma. A mu be, a bara keli faxe ma. Wo a mato, e nu a saxi menni ne.⁷ Kɔnɔ wo siga, wo sa a fala a fɔxirabiree be, a nun Piyeri, a Isa na sigafe wo ya ra Galile. Wo a toma menni ne alo a a masen wo be ki naxe.»

⁸ Gineɛ naxa mini gaburi kui, e siga e gi ra, e kaabaxi fo e sɛrenma. E mu sese fala mixi yo be, barima e nu bara ge gaaxude.

Isa minife mixie ma a nun a xa te koore
(*Matiyu 28:9-10, Yaya 20:11-18*)

⁹ Isa to keli faxe ma sande lɔxɔe kuye iba, a mini Mariyama Magidalaka nan singe ma, a jinne solofere kerɛ naxan fɔxɔ ra.

¹⁰ Mariyama naxa siga Isa xibaaru falade mixie be e nun naxee nu a ra. E birin nu sunnuxi, e man nu wafe Isa xa ɲɔnfe ma.¹¹ E to a me a a Isa ɲiɲe to ne, e mu la a ra.

(*Luki 24:13-35*)

¹² Na fee dangi xanbi, Isa naxa mini keɲa gbete ra a fɔxirabire mixi firin ma, e to nu na daaxa nde kira xɔn.¹³ Nee fan naxa gbilen yi fe tagi raba ra booree be, kɔnɔ e mu la nee fan xui ra.¹⁴ Na xanbi, Isa naxa mini a fɔxirabire fu nun keren ma, e nu e degefe teebili ra tɛmɛi naxe. Isa naxa woyen e ma e xa danxaniyatereɲa nun xaxili xɔrɔxɔya xa fe ra, barima e mu nu laxi mixie ra naxee Isa to, a to nu bara keli faxe ma.

(*Matiyu 28:16-20, Luki 24:44-53*)

¹⁵ Isa naxa a masen e be, «Wo siga dunɲa birin kui, wo daali birin kawandi xibaaru fanyi ra.¹⁶ Naxan na danxaniya n ma, a xunxa ye xɔɔra, na kanyi kisima ne. Kɔnɔ xa naxan mu danxaniya n ma, na kanyi bonɔma ne.¹⁷ Naxee na danxaniya n ma e yi kaabanako fee rabama ne n xili ra. E fama ne jinnee keride mixie fɔxɔ ra, e xui neɛneɛ falama ne,¹⁸ e bɔximasee suxuma ne e beɛɛɛ ra e mu e xin, e sefi minma ne se mu e to, e e beɛɛɛ sama ne furemae ma, furemae yalan.»

¹⁹ Na kui, Marigi Isa to ge woyende e be, a naxa te koore ma. A naxa sa a magoro Ala yirefanyi ma.²⁰ E tan naxa siga kawandi tide yire birin, e nun Marigi naxa wali. Marigi naxa feere fi e ma, e xa tɔnxuma makaabaxie raba, mixie xa la e xa kawandi ra.

Inyila Isa
Annabi Luki naxan
seβexi
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra

Kitaabui naxan xili «Inyila Isa,» a doxo naani na a ra. Namijonme naani nan Isa xa taruxuyi seβe Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra. E xili Matiyu, Maraki, Luki, nun Yaya.

Luki naxa yi Kitaabui seβe je tongo saxan jondon Isa xa faxe xanbi. A naxa Isa xa fe birin mato alako a xa dentege kamalixi ya xaran dunija be. A naxa a seβe Gireki xui ra. Muxu bara a madangi Soso xui ra alako Sosoe noma a kolonde a fanyi ra.

Yi Kitaabui xa masenyi singe findi Isa bari ki nan na. Ala bara Isa xee dunija ginedimedi Mariyama saabui ra. Isa xa dunijeigiri kui, a naxa xaranyi gbege ti mixi be. A man naxa kaabanakoe gbege raba. Luki na birin masenxi ne a xa Kitaabui kui. A donxoe ra, a dentege sama ne Isa xa faxe, nun a xa marakeli xa fe ra.

Na birin noma won nakolonde nde na Isa ra. A lonni naxan fixi won ma yi Kitaabui kui, a noma won malide dunijeigiri kui. Ala xa na raso won xaxili ma. Amina.

Inyila Isa
Annabi Luki naxan
seβexi

Annabi Luki xa masenyi fole

¹ Mixi wuyaxi bara kata e xa dentege sa fe ma naxee dangixi muxu tagi. ² E a seβexi ne alo muxu fan a mexi mixie ra ki naxe, naxee a birin to kabi a fole, e man fa findi xibaaru fanyi xa masenyi kawandilae ra. ³ Na kui, n fan to bara na fe birin mato ki fanyi naxee rabaxi kabi a fole, n bara a maroxun fe fanyi ra, n xa a birin seβe i be, n ba Teyofilo. ⁴ N yi rabaxi ne, alako i xa a kolon, a i xaranxi naxan na, a findixi nondi nan yati ra.

Maleke xa masenyi Annabi Yaya xa fe ra

⁵ Yudaya mange Herode xa waxati, serexedube nde nu na naxan xili Sakari. A nu na Abiya xa serexedube lanxunde nan kui. A xa gine Elisabeti fan kelixi Haruna bonsoe ne. ⁶ E firin birin nu tinxin Ala ya i. E nu perema Ala xa seriye nun yaamari birin ma seniyneni kui. ⁷ Di yo mu nu na e yi ra barima Elisabeti mu nu noma di baride, e firin birin man nu bara fori.

⁸ Sakari xa lanxunde wali temui to a li, a naxa serexedube walie suxu Ala ya i. ⁹ Alo

serexedube nu darixi a ra ki naxe, Sakari booree nu bara a sugandi Ala xa mali ra, a tan nan xa so horomobanxi kui surayi gande Ala ya i. ¹⁰ Surayi gan temui, jama birin nu na salife tande.

¹¹ Na temui, Marigi xa maleke nde naxa mini Sakari ma surayi serexebade yirefanyi ma. ¹² Na naxa Sakari terenna, a naxa a gaaxu ki fanyi. ¹³ Konon maleke naxa a masen a be, «Sakari, i naxa gaaxu, barima Ala bara i xa duba suxu. I xa gine Elisabeti fama di xeme sotode i be. I xa a xili sa Yaya. ¹⁴ Na findima seewe nun jalexinyi nan na i be, mixi gbege fan jalexinma ne a barife ra, ¹⁵ barima a binye sotoma ne Ala ya i. A mu weni nun sese gbete minna naxan mixi siisima. Ala Xaxili Seniyenxi luma ne a ma kabi a na a nga teege temui naxe. ¹⁶ A Isirayila di gbege ragbilenma ne e Marigi Ala ma. ¹⁷ Senbe nun Ala Xaxili Seniyenxi fima ne a ma alo a fi Annabi Eliya ma ki naxe. Marigi a xee ma ne a ya ra, a xa babae boje rafindi e xa die ma, a yunubitoe ya rafindi tinxintoe xa fahaamui ma. A sigama ne jama xon ma Marigi ya ra alako a xa e ya rafindi a ma.»

¹⁸ Na kui, Sakari naxa maleke maxorin, «N yi fe kolonma di? N tan bara fori a nun n ma gine.» ¹⁹ Maleke naxa a yaabi, «Yibirila nan n tan na, naxan tima Ala ya i a xa yaamari rabafe ra. A n xee xi ne yi xibaaru fanyi masende i be. ²⁰ Na kui, a mato, i boboma ne, i mu no woyende han yi fee sa rabama loxo naxan ma, barima i mu laxi n ma masenyi ra, naxan sa kamalima a waxati.»

²¹ Nama to nu na Sakari mamefe tande, e naxa kontofili Sakari bufe ma horomobanxi kui. ²² A to mini a mu no woyende e be, e naxa a kolon a a laamatunyi nan toxi horomobanxi kui. A boboxi ra a nu katafe a xa masenyi ti e be a belexe ra.

²³ Sakari to ge a xa serexedube wali ra, a naxa siga a xonyi.

²⁴ Na waxati dangi xanbi, Sakari xa gine Elisabeti naxa teege. A naxa a ya manoxun mixie ma kike suuli. A naxa a fala, ²⁵ «Marigi yi nan nabaxi n be, a to a ya ragoroxi n ma a xa fonisireya kui! A bara yaagi ba n ma, mixie tagi.»

Maleke xa masenyi Isa xa fe ra
(Matiyu 1:18-25)

²⁶ Elisabeti xa teege to kike senni li, Ala naxa maleke Yibirila xee Galile boxi taa nde ma, naxan xili «Nasarati.» ²⁷ A a xee ginedimedi nde nan xon ma, xeme nu bara naxan xa kote doxo. Na xeme nu fatanxi Dawuda bonsoe ne, a nu xili Yusufu. Ginedimedi fan nu xili Mariyama.

28 Maleke to siga a xɔn, a naxa a masen a be, «I kena, i tan Marigi hinnexi naxan na. Marigi na i fe ma!»

29 Mariyama naxa ifu na wɔyɛnyi ma. A mu nu a kolon yi findixi xɛɛbui mɔɔli yo ra. 30 Maleke naxa a masen a be, «Mariyama, i naxa gaaxu, barima Ala bara hinne i ra. 31 A mato, i fama tɛɛgɛde di xɛmɛ ma. I na a bari, i xa a xili sa Isa. 32 A binyɛ sɔtoma, a xili fala Ala Xili Xungbe Kanyi xa Di. Marigi Ala fama nɛ a benba Dawuda xa mangeya fide a ma. 33 A findima nɛ Yaxuba bɔnsɔɛ xa mange ra abadan, danyi yo mu luma a xa mangeya ma.» 34 Mariyama naxa maleke maxɔrin, «Yi fe nɔma rabade di, n to fa findixi ginedimedi nan na?»

35 Maleke naxa a yaabi, «Ala Xaxili Seniyɛnxi nan fama i ma, Ala Xili Xungbe Kanyi senbe fa i xun ma. Na nan a toxi, i fama yi di naxan baride, a findima seniyɛntɔɛ ra, a xili fala Ala xa Di. 36 A mato, i barenyi Elisabeti fan bara tɛɛge di xɛmɛ ma a xa forɔna kui. E nu a xili falama dibaritare, kɔnɔ a furi kike senni nan a ra yi ki. 37 Sese mu na Ala mu nɔma naxan nabade.»

38 Mariyama naxa a yaabi, «Marigi xa konyi nan n na. A xa raba n be alo i a falaxi ki naxe.» Na xanbi, maleke naxa keli a xun ma.

Mariyama sigafe Elisabeti xɔnyi,

nun Mariyama xa masenyi

39 Na temui Mariyama naxa siga mafuren taa nde Yudaya geya yire. 40 A to so Sakari xɔnyi, a naxa Elisabeti xɛɛbu. 41 Elisabeti to Mariyama xa xɛɛbui mɛ, diyɔɛ naxa a ramaxa a tɛɛge, Ala Xaxili Seniyɛnxi fa goro Elisabeti ma. 42 A naxa a fala a xui itexi ra, «Ala bara baraka sa i ma dangi gine birin na, a bara baraka sa i xa di ma naxan na i tɛɛge. 43 N tan yi hɛeri sɔtɔxi di, n Marigi nga xa fa n xɔnyi? 44 A mato, n to i xa xɛɛbui mɛ, n ma diyɔɛ bara a ramaxa n tɛɛge seewe ra. 45 Seewe na i be, i tan naxan laxi a ra a Marigi xa masenyi kamalima nɛ, a naxan masen i be.»

46 Mariyama naxa fa a masen, «N nii birin Marigi matɔxɔma! 47 N xaxili bara seewa Ala n Nakisima ra, 48 a to a ya ragoroxi a xa konyi magoroxi ma. Keli yi waxati ma han waxati naxan birin sa fama, mixie n xili falama nɛ <seewatɔɛ>, 49 barima Senbe Kanyi bara fe xungbee raba n be.

A xili seniyɛn.

50 A kinikinima waxati birin mixie ma, naxee gaaxuma a ya ra.

51 A xa walie bara a senbe masen. A bara yetɛ igboe rayensen.

52 A bara mangɛɛ ba e xa kibanyie kui, a mixi magoroxie xa fe ite.

53 A bara kaamɛtɔɛ rawasa se fanyi ra, a bannamixie rasiga e yi igeli ra.

54 A bara a xa konyi Isirayila mali, a mu nɛɛmuxi kinikinide a ma.

55 A kinikinima nɛ Iburahima nun a xa die ma abadan, alo a a fala won benbae be ki naxe.»

56 Mariyama naxa lu Elisabeti yire kike saxan nɔndɔn, a fa gbilen a xonyi.

Yaya bari ki

57 Elisabeti xa di bari temui to a li, a naxa di xɛmɛ sɔtɔ. 58 A dɔxɔbooree nun a barenyi to a mɛ a Marigi bara kinikini a ma ki fanyi, e nun Elisabeti naxa seewa.

59 A xi solomasaxan lɔxɔɛ, mixie naxa fa diyɔɛ sunnade. E nu waxi di xili safe a baba Sakari xun ma, 60 kɔnɔ a nga naxa a fala, «Ade, a xili sama nɛ Yaya.» 61 E naxa wɔyɛn a be, «Mixi yo mu na i xa mixie ya ma yi xili na naxan xun ma.»

62 E naxa tɔnxuma raba di baba be e xa a kolon a wama a xili xa sa ki naxe. 63 Sakari to walaxe maxɔrin, a naxa a sebe, «A xili Yaya.» E birin naxa kaaba. 64 Keren na, Sakari nenyi naxa keli, a wɔyɛn, a so Ala tantufe. 65 E dɔxɔboore birin naxa gaaxu na fe ma. Yudaya geya bɔxi birin ma, mixie nu na fee nan ifalama. 66 E to a mɛ, birin nu e nɔxɔ saxi yi fee xɔn ma, e nu a fala, «Yi di findima nde ra?» E a kolon Marigi belexe nu na a xun ma.

Sakari xa masenyi

67 Ala Xaxili Seniyɛnxi naxa goro a baba Sakari ma, a naxa yi masenyi ti Ala xili ra, 68 «Tantui na Ala be, Isirayila Marigi Ala! A bara fa a xa mixie xunmatode, a e xunsara.

69 A bara Marakisima Senbema rakeli a xa konyi Dawuda bɔnsɔɛ ya ma, 70 alo a nu a masenxi ki naxe temui dangixi,

a xa namipɔnɔmɛ seniyɛntɔɛ saabui ra. 71 A a masen nɛ, a a won nakisima won yaxuie yi ra,

a won ba won xɔnmae birin belexe.

72 A bara kinikini won benbae ma,

a bara ratu a xa saate seniyɛnxi ma.

73 A laayidi nan tongo won benba Iburahima be,

74 a a won bama won yaxuie belexe, alako won xa nɔ a batude bɔpɛsa kui,

75 won xa nɔ pɛrede seniyɛnyi nun tinxinyi kui,

won pɛrɛ a ya i won ma simaya lɔxɔɛ birin. 76 I tan, n ma di,

i xili falama nɛ Ala Xili Xungbe Kanyi xa Namipɔnɔmɛ,

barima i sigama nɛ Marigi ya ra kirae yaillande a be,

⁷⁷ alako Marigi xa mixie xa kisi kolon, e naxan sɔtoma e xa yunubie na xafari.

⁷⁸ Na kisi kelima won Marigi Ala xa kinikini xungbe nan ma.

A naiyalanyi xεεma won ma keli ariyanna, ⁷⁹ alako a xa yanba mixie be naxee na dimi kui,

naxee dɔxɔxi faxe xa dimi kui, alako a xa won naɲɲere bɔɲɲesa kira xɔn.»

⁸⁰ Na kui, di naxa mɔ, a nu senbe nun xaxili sɔtɔ. A naxa sabati wula i han a a yete masen Isirayila be lɔxɔ naxe.

2

Isa bari ki naxe

(Matiyu 1:18-25)

¹ Na temui, Rɔma mange xungbe Ogusutu naxa yaamari fi dunɲa birin xa xili sebe raba. ² Yi xili sebe singe raba temui naxe, Kirinyusi nan nu findixi Siriya gomina ra. ³ Birin naxa siga a bari taa a xili sebede.

⁴ Yusufu fan naxa keli Nasareti, taa naxan na Galile bɔxi ma, sigafe ra Beteleemu, mange Dawuda baride naxan na Yudaya bɔxi ma. Yusufu siga naa ne, barima a nu kelixi Dawuda bɔnsɔe nun a xabile nan kui, ⁵ a siga a xa sa a xili sebe, e nun Mariyama, a nu bara naxan xa kote dɔxɔ. Mariyama tεεgɛxi nan nu a ra. ⁶ E nu na menni temui naxe, Mariyama di sɔtɔ temui naxa a li, ⁷ a fa a xa di singe bari, di xeme. A naxa a mafilin dugi kui, a a sa xuruse degede kui, barima yigiya fanyi mu nu na e be.

Maleke xa masenyi xuruse demadonyie be

⁸ Menni xuruse demadonyi ndee nu na wula i, xurusee kantade kɔe ra. ⁹ Marigi xa maleke nde naxa mini e ma, e naxa Marigi xa nɔre to yanba ra e rabilinyi. E naxa gaaxu ki fanyi ra. ¹⁰ Maleke naxa a masen e be, «Wo naxa gaaxu barima n faxi xibaaru fanyi nan masende wo be, naxan findima seewe xungbe ra pama birin be. ¹¹ To, wo Rakisima, Ala xa Mixi Sugandixi, a bara bari Dawuda xa taa kui. Wo Marigi nan a ra. ¹² Wo a kolonma yi tɔnxuma nan na, wo diyɔre lima a mafilinxi dugi kui, a man saxi xuruse degede kui.»

¹³ Maleke ge woyende tan mu a ra, maleke gali naxa fa boore fe ma. E nu Ala matɔxɔfe, e nu a fala, ¹⁴ «Matɔxɔe na Ala be han koore ma! Bɔɲɲesa na adamadie be dunɲa ma, a hinnexi naxee ra!»

¹⁵ Malekee to keli e xun ma tefe ra koore ma, xuruse demadonyie naxa a fala e bore be, «Won xεe Beteleemu, won xa sa yi fe mato naxan nabaxi naa, Marigi bara naxan masen won be.»

¹⁶ E naxa siga e xulun na, e Mariyama nun Yusufu li, e nun diyɔre, a saxi xuruse degede kui. ¹⁷ E to na to, e naxa fe birin tagi raba, maleke naxan masen e be na di xa fe ra. ¹⁸ Mixi naxee xuruse demadonyie xui me, e birin naxa kaaba e xa woyenyi ma. ¹⁹ Mariyama fan naxa yi fe birin nagata a bɔɲɲe ma, a nu a pɔxɔ sa a xɔn. ²⁰ Xuruse demadonyie naxa gbilen Ala matɔxɔ ra, e nu a tantu fe birin ma e bara naxee me, e man bara naxee to. E a birin lixi ne alo a masen e be ki naxe.

²¹ Xi solomasaxan to kamali, diyɔre naxa sunna. A xili naxa sa Isa, maleke nu bara xili naxan masen a nga be beenun a xa tεεge a ma.

Isa sigafe Darisalamu a yɔre ra

²² Marasenyenyi waxati to kamali Annabi Munsu xa seriye ki ma, Yusufu nun Mariyama naxa Isa xanin Darisalamu, a xa masen Marigi be, ²³ alo a sebexi ki naxe Marigi xa seriye kui, «Wo di xeme singe birin fima n tan nan ma.» ²⁴ E man siga ne e xa sa serexe ba alo a sebexi Marigi xa seriye kui ki naxe, «ganbe firin, xa na mu a ra kolokonde lanma firin.»

²⁵ Xeme nde nu na Darisalamu, naxan xili Simeyon. Diinɛla tinxixi nan nu a ra, naxan nu Isirayila Rakisima mamefe. Ala Xaxili Seniyenxi nu na a xun ma. ²⁶ Ala Xaxili Seniyenxi nu bara a masen a be, a a mu faxama fo a Marigi xa Mixi Sugandixi to. ²⁷ Ala Xaxili Seniyenxi naxa a niya a xa siga horɔmɔbanxi kui. Isa barimae fan to so naa e xa di ra, alako e xa Ala xa seriye rabatu a xa fe ra, ²⁸ Simeyon naxa Isa rasuxu, a a sa a kanke ma. A naxa Ala matɔxɔ, a a masen,

²⁹ «Marigi, i bara fa i xa laayidi rakamali n be to,

i xa konyi xa taa masara bɔɲɲesa kui,

³⁰ barima n ya bara i xa kisi to,

³¹ i naxan xεεxi adamadie birin ya xɔri.

³² Naiyalanyi nan a ra

naxan Ala makenenma si gbete e be, a findi nɔre ra i xa Isirayila pama be.»

³³ Isa baba nun a nga to a me naxan masenxi a xa fe ra, e naxa kaaba.

³⁴ Simeyon to duba e be, a naxa a fala Isa nga Mariyama be, «Ala bara panige tongo yi di xa fe ra. Isirayilakae xa fe gbege magoroma ne a saabui ra, ndee fan xa fe itema ne. A findima tɔnxuma nan na, kɔnɔ mixi wuyaxi fama ne a matandide.

³⁵ Na kui, mixi gbege bɔɲɲe ma fee fama makenende. I tan fan, sunnunyi fama i bɔɲɲe tumbade alo santidegema.»

³⁶ Namijɔnme gine fori fan nu na, naxan xili Anna. A xa simaya nu bara masiga ki fanyi. Fanuweli xa di nan nu a ra kelife Aseri bɔnsɔe. A nu bara dɔxɔ xeme taa

a ginédimedi ra, kóno jé solofere dangi xanbi, a xa mōri naxa laaxira. ³⁷ Kabi na temui, a nu bara lu kaape kui han a xa simaya nu bara jé tongo solomasaxan nun naani li. A mu nu kelima hōromōbanxi kui, a nu Ala batu naa, kōe nun yangi, sunyi nun sali ra. ³⁸ Na waxati kerenyi, Anna naxa fa naralan Isa nun a xa mixie ra. A naxa so Ala matōxōfe, a nu fa yi di xa fe fala birin be, naxee nu e ya tixi Ala ra Darisalamu xunsarafe ra.

³⁹ Yusufu nun Mariyama to ge fe birin nakamalide alo Marigi xa seriye a masenxi ki naxe, e naxa gbilen Nasareti, e xōnyi Galile boxi ma. ⁴⁰ Di naxa mō, a nu senbe soto, a xa lonni xun nu siga masa ra ki fanyi. Ala xa hinne nu na a xun ma.

Isa sigafe Darisalamu a dimedi temui

⁴¹ Ne yo jé, Isa barimae nu sigama Sayamaleke Dangi Sali rabade Darisalamu. ⁴² Isa jé fu nun firin soto jé naxan na, e birin naxa te sali rabade Darisalamu alo e darixi a ra ki naxe. ⁴³ Sali lōxōee birin to dangi, Isa barimae naxa biyaasi folo gbilenfe e xōnyi, kōno e xa di Isa naxa lu Darisalamu, e tan mu a kolon. ⁴⁴ E nu bara a mapōxon a a na e biyaasibooree ya ma. E to ge fējnen keren jere rabade, e nu a fenfe e barennye nun e booree ya ma. ⁴⁵ Kōno e to mu a to, e naxa gbilen Darisalamu a fende. ⁴⁶ Xi saxon dangi xanbi, e naxa fa a to hōromōbanxi kui karamōxōe ya ma, a a tuli matife e ra, a nu maxōrinyi tife e ma. ⁴⁷ Naxan birin nu na Isa xui mefe, e nu kaabama a xa xaxili fanyi nun a xa yaabie ma.

⁴⁸ A barimae to a to, e fan naxa kaaba. A nga naxa a fala a be, «N ma di, i yi fe mōoli rabaxi muxu ra munfe ra? N tan nun i baba kontofilixi nan i fenxi yi ki.» ⁴⁹ A naxa a fala e be, «Wo n fenma munfe ra? Wo mu a kolon fo n xa n Baba xa wali raba?» ⁵⁰ Kōno e mu fahaamui soto a xa woyenyi ma. ⁵¹ Na temui, Isa naxa bira e foxō ra gorofe ra Nasareti, a nu e sago raba. A nga naxa yi fe birin nagata a bojē ma. ⁵² Isa naxa mō lonni nun hinne ra. A naxa rafan Ala nun mixie ma.

3

Annabi Yaya kawandi tife (Matiyu 3:1-12, Maraki 1:2-11)

¹ Rōma mange xungbe Tiberiyo nu na a xa mangeya jé fu nun suuli nde kui. Ponsi Pilati nan nu findixi Yudaya gomina ra. Herode nan nu findixi Galile mange ra, a taara Filipu fan nu findixi Itureya nun Tirakoniti bōxie mange ra. Lisaniya nan nu findixi Abilen mange ra. ² Anani nun Kayafa nan nu findixi serexedube kuntigie ra. Na waxati, Ala xa masenyi naxa fa

Sakari xa di Yaya ma, a to nu na wula i. ³ Na kui, a naxa siga kawandi rabade Yuruden xure longori birin. A nu kawandi tima mixie be, e xa e xunxa ye xōora tuubi ra, alako Ala xa e xa yunubie xafari. ⁴ A sebexi Annabi Esayi xa Kitaabui kui,

«Mixi nde a xui itema gbengberenyi ma, <Wo kira yailan Marigi be, wo sankirae matinxin a ya ra.

⁵ Fole birin nafema ne.

Geya xungbe nun a lanma, a birin igoroma ne.

Kira madalinxin tinxinma ne, kira jaaxi yailanma ne.

⁶ Adamadi birin fama ne Ala xa kisi tode.»

⁷ Na kui, pama to nu sigama Yaya xōn ma a xa e xunxa ye xōora, a naxa a fala e be, «Wo tan bōximase bōnsōe! Nde wo rakolonxi wo xa wo gi Ala xa xōne ma naxan na fafe? ⁸ Wo keja xa wali fanyi ramini alo wuri bili fanyi bogi fanyi raminima ki naxe, bogi naxan a masenma a wo bara tuubi. Wo naxa a fala wo yete ma, <Iburahima nan na muxu benba ra,> barima fēere na Ala yi a xa yi gemee mafindi Iburahima xa die ra. ⁹ Beera jan na wurie sankee ra a xa e bilie sege. Wuri naxan yo mu bogi fanyi raminima, a fōnma ne, a woli te i.»

¹⁰ Nama naxa a maxōrin, «Muxu xa munse raba fa?» ¹¹ A naxa e yaabi, «Donma firin na naxan yi ra, a kanyi xa keren fi boore ma, se mu na naxan yi. Donse na naxan yi ra, a kanyi fan xa a raba na ki.» ¹² Duuti maxilie fan naxa fa e xunxade ye xōora, e a maxōrin, «Karamōxo, a lanma muxu xa munse raba?» ¹³ A naxa e yaabi, «Wo naxa duuti xun masa dangi yaamari ra.» ¹⁴ Sōori ndee fan naxa a maxōrin, «Muxu tan go? A lanma muxu fan xa munse raba?» A naxa e yaabi, «Wo naxa mixi yo mupa, wo naxa mixi yo tōjpege. Wo xa wo wasa so wo wali sare nan na.»

¹⁵ Mixie naxa e xaxili ti Yaya ra, e nu e mapōxon, a temunde Ala xa Mixi Sugandixi na a ra. ¹⁶ Yaya naxa a fala e birin be, «N tan wo xunxama ye nan xōora, kōno naxan fama n xanbi ra, na senbe gbo n tan be. Na binye mu na n tan yi ra, n jan xa a xa sankiri luuti yati fulun. A tan nan Ala Xaxili Seniyenxi ragoroma wo ma, a tan nan wo xunxama te ra. ¹⁷ A xa segere suxuxi a yi ra, a maale nun a lagi yegetima naxan na lonyi ma. A maale rasoma a xa bili kui, kōno a lagi tan ganma te ra naxan mu xubenma.» ¹⁸ Yaya man nu mixie rasima a mōoli wuyaxi ra, a nu e kawandi xibaaru fanyi ra.

¹⁹ Kōno Yaya to woyen mange Herode ma, a taara xa gine Herodiyasi xa fe ra, a nun a nu bara fe jaaxi naxan birin naba,

²⁰ Herode man naxa yi fe kobi keren sa na birin xun: A naxa Yaya sa geeli.

Isa xunxafe ye xɔɔra
(*Matiyu 3:13-17, Maraki 1:9-11, Yaya 1:32-34*)

²¹ Nama birin to nu bara e xunxa ye xɔɔra, Isa fan naxa a xunxa ye xɔɔra. A to nu Ala maxandife, koore naxa rabi, ²² Ala Xaxili Seniyeŋxi naxa goro a ma alo ganbe. Xui nde naxa keli koore ma, a a masen, «N ma Di maxanuxi nan na i ra. I n kenenxi ki fanyi ra.»

Isa benbae
(*Matiyu 1:1-17*)

²³ Isa to je tongo saxan pondon soto, a naxa a xa wali folo. Mixie nu laxi a ra Yusufu xa di nan a ra.

Yusufu findixi Heli xa di nan na,
²⁴ Heli findixi Matahatai xa di nan na, Matahatai findixi Lewi xa di nan na, Lewi findixi Meliki xa di nan na, Meliki findixi Yannayi xa di nan na, Yannayi findixi Yusufu xa di nan na,
²⁵ Yusufu findixi Matahisa xa di nan na, Matahisa findixi Amosi xa di nan na, Amosi findixi Naxumu xa di nan na, Naxumu findixi Esili xa di nan na, Esili findixi Nagayi xa di nan na,
²⁶ Nagayi findixi Maati xa di nan na, Maati findixi Matahisa xa di nan na, Matahisa findixi Semeyin xa di nan na, Semeyin findixi Yoseke xa di nan na, Yoseke findixi Yoda xa di nan na,
²⁷ Yoda findixi Yohana xa di nan na, Yohana findixi Resa xa di nan na, Resa findixi Sorobabeli xa di nan na, Sorobabeli findixi Salatiyeli xa di nan na, Salatiyeli findixi Neri xa di nan na,
²⁸ Neri findixi Meliki xa di nan na, Meliki findixi Adi xa di nan na, Adi findixi Kosan xa di nan na, Kosan findixi Elemadan xa di nan na, Elemadan findixi Eru xa di nan na,
²⁹ Eru findixi Yosuwe xa di nan na, Yosuwe findixi Eliyeseri xa di nan na, Eliyeseri findixi Yorimi xa di nan na, Yorimi findixi Matahatai xa di nan na, Matahatai findixi Lewi xa di nan na,
³⁰ Lewi findixi Simeyɔn xa di nan na, Simeyɔn findixi Yuda xa di nan na, Yuda findixi Yusufu xa di nan na, Yusufu findixi Yonan xa di nan na, Yonan findixi Eliyakin xa di nan na,
³¹ Eliyakin findixi Meleya xa di nan na, Meleya findixi Mena xa di nan na, Mena findixi Matata xa di nan na, Matata findixi Natan xa di nan na, Natan findixi Dawuda xa di nan na,
³² Dawuda findixi Yisayi xa di nan na, Yisayi findixi Obedo xa di nan na,

Obedo findixi Boosu xa di nan na, Boosu findixi Salimon xa di nan na, Salimon findixi Naxason xa di nan na,
³³ Naxason findixi Aminadabo xa di nan na, Aminadabo findixi Adimin xa di nan na, Adimin findixi Arini xa di nan na, Arini findixi Xesiron xa di nan na, Xesiron findixi Peresi xa di nan na, Peresi findixi Yuda xa di nan na,
³⁴ Yuda findixi Yaxuba xa di nan na, Yaxuba findixi Isiyaga xa di nan na, Isiyaga findixi Iburahima xa di nan na, Iburahima findixi Tera xa di nan na, Tera findixi Naxori xa di nan na,
³⁵ Naxori findixi Serugu xa di nan na, Serugu findixi Rewu xa di nan na, Rewu findixi Pelegi xa di nan na, Pelegi findixi Eberi xa di nan na, Eberi findixi Selaha xa di nan na,
³⁶ Selaha findixi Kayinan xa di nan na, Kayinan findixi Arafaxadi xa di nan na, Arafaxadi findixi Semi xa di nan na, Semi findixi Nuha xa di nan na, Nuha findixi Lemeki xa di nan na,
³⁷ Lemeki findixi Metusela xa di nan na, Metusela findixi Enoki xa di nan na, Enoki findixi Yeredi xa di nan na, Yeredi findixi Mahalaleli xa di nan na, Mahalaleli findixi Kenan xa di nan na,
³⁸ Kenan findixi Enosi xa di nan na, Enosi findixi Seti xa di nan na, Seti findixi Adama xa di nan na, Adama findixi Ala xa di nan na.

4

Sentane katafe a xa Isa ratantan
(*Matiyu 4:1-11, Maraki 1:12-13*)

¹ Isa to keli Yuruden, Ala Xaxili Seniyeŋxi nu goroxi a ma, a Isa xun ti gbenberenyi ra. ² Xi tongo naani bun ma, a nu na naa, Ibulisa nu katafe a ratantande. Isa mu sese don na waxati birin bun. Na xi konti to kamali, kaame nu na a ma. ³ Ibulisa naxa a fala a be, «Xa Ala xa Di nan i ra, yaamari fi yi geme xa findi taami ra.» ⁴ Isa naxa a yaabi, «A sebexi Kitaabui kui, «Mixi mu baloma taami gbansan xa ra.»»

⁵ Ibulisa naxa fa a xanin geya fari, a dunjpa mangeya birin masen a be kerenyi ra. ⁶ A naxa a fala a be, «N yi mangeya birin fima ne i ma a nun a dariye, barima a soxi n tan nan yi. N fan noma a fide, n na wa a fife naxan yo ma. ⁷ Na kui, xa i i felen n be, i n batu, n a birin findima ne i gbe ra.» ⁸ Isa naxa a yaabi, «A sebexi Kitaabui kui, «I xa i Marigi Ala gbansan nan batu, i xa suyidi a keren nan be.»»

⁹ Ibulisa man naxa a xanin Darisalamu, a a ti Ala xa horomobanxi fari, yire itexi. A naxa a fala a be, «Xa Ala xa Di nan lanxi

i ma, tugan be ra, ¹⁰ barima a sebexi, «Ala yaamari fima ne a xa malekee ma i xa fe ra, e xa i kanta.» ¹¹ A man sebexi, «E e belexee rasoma ne i bun ma, e i rate alako i sanyi naxa din gema ra.» ¹² Isa naxa a yaabi, «Kitaabui man a masenxi, «I naxa i Marigi Ala mato.»»

¹³ Ibulisa to ge kate birin nabade a xa Isa ratantan, a naxa keli a xun ma, han beenun a xa waxati gbete xa a li.

Isa a xa wali folofe Galile boxi ma
(*Matiyu 4:12-25, Maraki 1:14-20*)

¹⁴ Isa naxa gbilen Galile boxi ma. Ala Xaxili Seniyanxi xa senbe nu na a ma. A xa fe xibaaru naxa siga rayensen na yire birin. ¹⁵ Isa nu mixie xaranma e xa salidee kui, birin nu a matoxo.

Nasaretikae tondife lade Isa ra
(*Matiyu 13:53-58, Maraki 6:1-6*)

¹⁶ Isa naxa siga Nasareti, a xuruxi dennaxe. Malabu loxo ma, a naxa so salide kui alo a nu darixi a ra ki naxe, a ti, a xa Kitaabui xaran mixie be. ¹⁷ E naxa Annabi Esayi xa Kitaabui so a yi. A to a itala, a naxa yire to a sebexi dennaxe, ¹⁸ «Marigi Xaxili na n xun ma, barima a bara n sugandi, a a ragoro n ma, n xa setaree kawandi xibaaru fanyi ra. A n xexi ne n xa xera iba mixi suxuxie be, e xoreyama ne,

n xa xera iba donxue be, e ya se toma ne, n xa toromixie xoreya naxee na noe bun ma,

¹⁹ n xa xera iba mixie be, Ala xa hinne waxati bara a li.»

²⁰ A naxa fa Kitaabui makuntan, a a so taalibi yi, a doxo. Birin e ya banbanxi a ra salidee kui. ²¹ A naxa masenyi ti folo e be, «To, yi sebeli naxan xaranxi wo be yi ki, a bara kamali.»

²² Birin nu a xa fe fanyi falama, e nu kaaba woyen fanyie ma naxee nu minima a kere i. E naxa so e bore maxorinfe, «Yusufu xa di xa mu yi ki?» ²³ Isa naxa a fala e be, «N na a kolon wo yi taali sama ne n be, «Seriba, i yete dandan.» Wo man a falama ne n be, «Muxu bara fe naxan birin me i naxan nabaxi Kaperenamun, i man xa a mooli raba i xonyi be.» ²⁴ N xa nondi fala wo be, namijonme yo mu binyama a xonyi tan. ²⁵ Wo man xa wo tuli ti nondi ra. Kaape gine wuyaxi nu na Isirayila boxi ma Annabi Eliya xa waxati, kaame to sin boxi ma, tunc ye mu bira ne saxon kike senni. ²⁶ Kono Ala mu Annabi Eliya xee e tan Isirayilaka ginee sese ma, fo a to a xee kaape gine nde nan gbansan ma naxan nu na Sarepeta, Sidon boxi ma. ²⁷ Kune kanyi wuyaxi fan nu na Isirayila boxi ma Annabi Elise xa waxati, kono a mu e tan

sese rayalan, fo Naaman Siriyaka gbansan, a na nan nayalan.»

²⁸ E to yi fee me, mixi birin naxee nu na salidee kui, e boje naxa te Isa xili ma. ²⁹ E naxa keli, e a ramini taa fari ma. E xa taa to nu tixi geya ra, e naxa a xanin yire nde e xa a radin ye gelenyi ra. ³⁰ Kono Isa naxa mini e tagi, a a xa kira suxu.

Isa mixi gbegebe rayalanfe
(*Matiyu 8:14-17, Maraki 1:21-34*)

³¹ Isa naxa goro Kaperenamun, Galile boxi taa nde. A to nu na mixie kawandife malabu loxo, ³² e naxa kaaba a xa xaranyi ma, barima a nu woyenma mange senbe nan na. ³³ Na salidee kui, xeme nde nu na pinne nu naxan foxo ra. A naxa sonxo rate folo, a gbelegebe, ³⁴ «Ee! Isa Nasaretika, i waxi munse xon ma muxu be? I faxi muxu sontode ne? N na a kolon mixi naxan lanxi i ma. Ala xa Seniyanxi nan na i ra.» ³⁵ Isa naxa woyen a ma a xoroxo ra, a a yamari, «I sabari. Gbilen yi xeme foxo ra.» Ninne naxa xeme rabira boxi nama tagi, a fa gbilen a foxo ra. Xeme mu maxono hali keren. ³⁶ Birin de naxa ixara, e nu fa e bore maxorin, «Masenyi mooli mundun yi ki? A pinnee yamarima noe nun senbe ra, nee gbilen mixi foxo ra!» ³⁷ Na kui, Isa xa fe xibaaru naxa yensen ye na boxi rabilinyi yire birin.

³⁸ Isa to mini salidee kui, a naxa siga Simon xonyi. Simon bitanyi mu nu yalanxi. A fate nu ganxi a ma. E naxa Isa maxandi a xa a mali. ³⁹ Isa to ti a xun ma, a naxa woyen na fure ma, fure naxa a bejin. A naxa keli keren na, a kuri so e be.

⁴⁰ Soge to dula, e naxa fa furema mooli birin na Isa xon ma. A naxa a belexe sa e ma keren keren, a fa e rayalan. ⁴¹ A naxa pinnee fan keru mixi wuyaxi foxo ra. Ninnee nu furemae bejinma, e nu gbelegebe e nu a fala, «Ala xa Di nan na i ra!» Kono Isa naxa e yamari, a e raton woyenfe ra, barima e nu a kolon a Ala xa Mixi Sugandixi nan a ra.

⁴² Na kuye iba, a naxa mini, a siga yire madunduxi nde. Nama naxa a fen han e a to. E nu katafe ne e xa kankan a ma, a naxa fa keli e xun. ⁴³ Kono a naxa a masen e be, «Fo n xa taa gbete fan kawandi Ala xa mangeya niini xa xibaaru fanyi ra, barima n xexi na nan ma.» ⁴⁴ Na kui, a nu kawandi tima salidee kui Yudaya boxi ma.

5

Isa foxirabire singee
(*Matiyu 4:18-22, Maraki 1:16-20*)

¹ Isa nu na Genesareti baa de ra. Nama fan nu e bore xetenma alako e xa a xui me Ala xa masenyi kawandide. ² Isa naxa

kunkui firin to baa de ra. Yexesuxuie nu bara goro e kui, e nu e xa yelee raxafe. ³ Isa naxa baki Simon xa kunkui kui, a a maxarin a xa kunkui ndedi mamini xare de ra. Na xanbi, Isa naxa doxo kunkui kui, a so jama kawandife.

⁴ Isa to ge masenyi tide, a naxa a fala Simon be, «Won xee dula ma. Wo yelee sa naa, wo xa sa yexe suxu.» ⁵ Simon naxa a yaabi, «Karamoxo, muxu kee birin nan nadangixi yakotomoe nan na, muxu mu sese suxu. Kono i tan nan to a falaxi, n man sa yelee sama.»

⁶ E to na raba, e naxa yexe gbegebe suxu yelee kui, yelee naxa boo folo. ⁷ E naxa e belexe magira booree be naxee nu na kunkui booree kui, e xa fa e mali. E to fa, e naxa na kunkui firinyie rafe yexe ra han e firin birin naxa wa dulafe.

⁸ Simon Piyeri to na fe to, a naxa bira Isa bun ma, a a fala, «Marigi, i xa i makuya n na, barima yunubitoe nan n na!» ⁹ A na fala ne barima a tan nun a boore birin nu bara ge kaabade na yexe suxufe ra, ¹⁰ Simon walibooree, Sebede xa di firinyie Yaki nun Yaya, e fan nu bara kaaba. Na kui, Isa naxa a fala Simon be, «I naxa gaaxu. I darixi yexe nan suxu ra, kono keli yi waxati ma, i fama mixie nan sotoe n be.» ¹¹ E to kunkui rate xare ma, e naxa se birin lu naa, e bira Isa foxo ra.

Kune kanyi rayalanfe
(Matiyu 8:1-4, Maraki 1:40-45)

¹² Isa to nu na taa nde kui, a naxa xeme nde li naa, kune dinci a fate birin na. A to Isa to, a naxa a yatagi rafelen boxi ma, a a mayandi, «N Marigi, xa i tin, i noma n nasenyende.» ¹³ Isa naxa a belexe itala, a a sa kune kanyi ma, a a fala a be, «N tinxi. Findi mixi seniyenxi ra.» Kune fure naxa a bepin keren na. ¹⁴ Na xanbi, Isa naxa a yamari, «I naxa yi fe fala mixi yo be. Siga i sa i dentege serexedube be, i serexe ba i xa seniyenxi xa fe ra, alo Annabi Munsa a yamarixi ki naxe. Na findima seedepoxoya nan na e be.» ¹⁵ Kono Isa xa fe xibaaru jan naxa yensen ye dangi a singe ra. Nama gbegebe nu e malanma e xa a xui rame, a man xa e rayalan e xa furee ma. ¹⁶ Kono Isa fan nu luma siga ra yire madunduxie, a sa Ala maxandi.

Isa Namate rayalanfe
(Matiyu 9:1-8, Maraki 2:1-12)

¹⁷ Loxo nde, Isa nu kawandi tife. Farisenie nun seriye karamoxoe nu bara fa doxo, naxee kelixi Darisalamu, a nun Galile nun Yudaya taa birin. Marigi xa senbe nu na Isa ma furemae rayalanfe ra. ¹⁸ Na temui, mixi ndee naxa fa namate nde ra, a saxi sade ma. E nu katafe ne e xa fa a sa Isa bun, ¹⁹ kono jama xa fe naxa a

niya e mu no sode a ra. Na kui, e naxa te banxi fari, e a fari yire nde maba, e fa namate ragoro menni ra, a saxi a xa sade fari, a goro jama tagi Isa ya i. ²⁰ Isa to e xa danxaniya to, a naxa a fala namate be, «N boore, i xa yunubie bara xafari i be.» ²¹ Farisenie nun seriye karamoxoe naxa so e mapoxunfe, «Pe, nde yi ra, a to Ala rasotoma yi ki? Nde noma yunubie xafaride, bafe Ala keren na?»

²² Isa to e xa mapoxunyi kolon, a naxa e maxarin, «Munfe ra yi mapoxunyi mooli na wo boje ma?» ²³ Woyenyi mundun sooneya, a falafe «I xa yunubie bara xafari, ka a falafe «Keli, i jere?» ²⁴ N xa a masen wo be a Adama xa Di noma yunubi xafaride dunjina ma.» A naxa fa a fala namate be, «N naxe i be, keli, i xa sade tongo, i xa siga i xonyi.»

²⁵ Namate naxa keli mixie ya xori keren na. A naxa se tongo a nu saxi naxan ma, a fa siga a xonyi Ala matoxo ra. ²⁶ Nama birin de naxa ixara ki fanyi, e nu Ala matoxo. Ala xa yaragaaxui fan naxa lu e boje ma, e a fala, «To, muxu bara kaabanako fee to.»

Lewi birafe Isa foxo ra
(Matiyu 9:9-17, Maraki 2:13-22)

²⁷ Na dangi xanbi, Isa naxa mini, a duuti maxili nde to naxan xili Lewi, a doxoxi duuti maxilide. Isa naxa a fala a be, «Bira n foxo ra.» ²⁸ Lewi naxa keli, a fe birin naboloo, a bira a foxo ra.

²⁹ Na temui, Lewi naxa xulunyi belebele ti a xonyi Isa be. E birin nu na e degefe yire keren, duuti maxili wuyaxi nun mixi gbetee fan nu na naa. ³⁰ Farisenie nun seriye karamoxoe naxa Isa foxirabiree maxarin, «Munfe ra wo nun duuti maxilie nun yunubitoe wo degema yire keren?» ³¹ Isa naxa e yaabi, «Mixi yalanxi hayi mu na seriba ma. Furema nan hayi na a ma. ³² N mu faxi tinxintoe xa xilide. N faxi yunubitoe nan xilide, e xa tuubi.»

Isa maxarinfe sunyi ma
(Matiyu 9:14-15, Maraki 2:18-20)

³³ Mixi ndee naxa fa a fala Isa be, «Annabi Yaya nun Farisenie foxirabiree sunyi nun salie rabama han, kono i gbee tan e degema tun.» ³⁴ Isa naxa e yaabi, «Xa futixiri xulunyi a li, wo noma a falade ginefenyi booree be e xa sunyi suxu a na e fe ma temui naxe?» ³⁵ Waxati fama, ginefenyi bama e yi ra temui naxe. Na waxati tan, e sunyi suxuma ne.»

³⁶ Isa man naxa taali nde sa e be, «Mixi yo mu dugi xuntunyi bama dugi neene ra a xa dugi fori lonpo a ra. Xa na raba, dugi neene kanama ne, na xuntunyi fan mu lanma dugi fori ma. ³⁷ Mixi yo man mu weni neene sama lebe fori kui, xa na

mu a ra weni neene na funtu, na lebe fori bulama ne, weni fli, a sase fan kana. ³⁸ A lan ne weni neene xa sa lebe neene nan kui. ³⁹ Mixi yo man mu wama weni neene xon xa a bara weni fori min, barima a a falama ne, <Weni fori nan fan.>

6

Malabu loxoε xa seriye,

*nun xeme nde belexe rayalanfe
(Matiyu 12:1-14, Maraki 2:23-3:6)*

¹ Malabu loxo nde, Isa nun a foxirabiree nu jerefe sankira ra xee tagi. Isa foxirabiree naxa mengi tonsœ ndee ba, e e tuxutuxu e belexe, e a xorie don. ² Fariseni ndee naxa woyen, «Munfe ra wo na malabu loxoε seriye matandife?» ³ Isa naxa e yaabi, «Wo mu nu a xaran Dawuda naxan naba kaame to a suxu, a tan nun naxee nu na a foxo ra?» ⁴ A so ne Ala xa banxi kui, a taami don naxan fixi Ala ma, a nde so a foxirabiree fan yi ra, hali a to mu nu daxa mixi yo xa na don, fo serexedubeε. ⁵ Isa man naxa a fala e be, «Adama xa Di nan findixi marigi ra malabu loxoε xun ma.»

⁶ Malabu loxoε gbete ma, Isa man naxa so salide kui, a mixie kawandi. A naxa xeme nde li naa, naxan yire fan belexe tuuxi a ma. ⁷ Farisenie nun seriye karamoxœ nu e ya tixi Isa ra e xa a mato xa a mixi rayalanma malabu loxoε ma, alako e xa no a kalamude fe nde ma. ⁸ Kono Isa to nu e xa mapoxunyi kolon, a naxa a fala xeme be naxan belexe tuuxi a ma, «Keli, i fa ti be nama tagi.» A naxa keli, a ti.

⁹ Isa naxa a masen e be, «N xa wo maxorin. A daxa fe fanyi nan xa raba malabu loxoε ma, ka fe paaxi? Nii rakisife nan daxa ka nii sontofe?» ¹⁰ A to ge a ya rapere de mixi birin kanke ma, a naxa a fala na xeme be, «I belexe itala.» A naxa a itala, a belexe naxa yalan. ¹¹ Kono Farisenie tan naxa xono ki fanyi. E naxa so woyenfe e bore be, e xa lan fe ma, e noma naxan niyade Isa ra.

*Isa a xa xera fu nun firinyi sugandife
(Matiyu 10:1-3, Maraki 3:13-19)*

¹² Na waxati ma, Isa naxa siga geya fari Ala maxandide, a kœ birin nadangi a Ala maxandima. ¹³ Kuye to iba a naxa a foxirabiree xili. A naxa fu nun firin sugandi e ya ma, a e xili sa xerae. E tan nan ya: ¹⁴ Simon, Isa naxan xili sa Piyeri, Piyeri xunya Andire, Yaki, Yaya, Filipu, Barotolome, ¹⁵ Matiye, Tomasi, Alifa xa di Yaki, Simon naxan xili nu falama Seloti, ¹⁶ Yaki xa di Yudasi, nun Yudasi Isikariyoti

naxan findi yanfante ra, a Isa sa mixi kobie belexe.

*Isa jama kawandife
(Matiyu 5-7)*

¹⁷ Isa nun na mixi fu nun firinyie to goro, a naxa ti kene nde ma. A foxirabiree gali nu na naa, a nun jama gbege naxee nu kelixi Yudaya nun Darisalamu, a nun baa de ra, Tire nun Sidon nabilinyi. ¹⁸ E birin nu faxi Isa xui ramede, a man xa e rayalan e xa furee ma. Ninne nu naxee tooroma, a nu e rayalanma. ¹⁹ Nama birin nu katafe e xa din a ra, barima senbe nu minife a i, a nu e birin nayalan.

*Seewe nun Gbaloe
(Matiyu 5:1-12)*

²⁰ Na temui Isa naxa a ya ti a foxirabiree ra, a a masen e be, «Seewe na wo be, wo tan setaree, barima wo jan na Ala xa mangeya niini bun ma.

²¹ Seewe na wo be, wo tan naxee kaamexi yakosi, barima wo fama ne wasade.

Seewe na wo be, wo tan naxee wama yakosi, barima wo fama ne yeled.

²² Seewe na wo be, mixie na wo xon temui naxe, e na wo ker, e na wo konbi, e na wo xili kana Adama xa Di xa fe ra.

²³ Wo xa seewa na loxoε, wo tujan jalexinyi ra, barima wo baraayi gboma ne ariyanna. E benbae nu namijonmee fan tooroma na ki ne.»

²⁴ «Kono gbaloe na wo be, wo tan bannae, barima wo jan bara wo xa fe fanyi soto.

²⁵ Gbaloe na wo be, wo tan naxee wasaxi yakosi, barima kaame fama ne wo suxude.

Gbaloe na wo be, wo tan naxee yeleva yakosi, barima sunnunyi nun wa fama ne wo suxude.

²⁶ Gbaloe na wo be, mixi birin na wo xili fanyi fala temui naxe, barima e benbae nu wule faleε fan xun-mafalama na ki ne naxee nu e yete findixi namijonmee ra.»

*Yaxuie xanufe
(Matiyu 5:38-48)*

²⁷ «N xa a fala wo be, wo tan naxee na wo tuli matife n na, wo xa wo yaxuie xanu, wo fe fanyi nan naba wo xonmae be, ²⁸ wo Ala maxandi wo dankamae be, wo Ala maxandi wo tooromae be. ²⁹ Xa mixi i xere garin,

i xa boore seeti fan ti a be.
Xa mixi i xa donma tongo,
i naxa tondi a xa i xa mafelenyi fan tongo.

³⁰ Naxan yo na i makula, i xa a ki.
Naxan na see ba i yi, i naxa a maxorin a
xa a ragbilen.

³¹ Wo wama mixie xa naxan birin naba wo
be,

wo fan xa na nan naba e be.»

³² «Xa wo sa mixi gbansan nan xanuma,
naxee wo fan xanuxi, wo baraayi mundun
sotoma na kui? Hali yunubitoe, e mixie
nan xanuma naxee e tan fan xanuxi. ³³ Xa
wo sa fe fanyi rabama mixie be, naxee
fe fanyi rabama wo fan be, wo baraayi
mundun sotoma na kui? Na tan, hali
yunubitoe a rabama. ³⁴ Xa wo sa doni tima
mixi nan be, wo laxi naxan na a wo xa doni
fima, wo baraayi mundun sotoma na kui?
Hali yunubitoe, e doni tima e boore be,
alako e man xa doni birin soto. ³⁵ Kono wo
tan xa wo yaxuie xanu. Wo xa fe fanyi nan
naba. Wo xa doni ti, hali wo mu laxi a fife
ra. Na kui, wo baraayi gboma ne, wo findi
Ala Xili Xungbe Kanyi xa die ra, barima a
tan fe fanyi rabama finsiriwalie nun mixi
kobie be. ³⁶ Wo fan xa kinikini mixi ma, alo
wo Baba Ala kinikinima mixi ma ki naxe.»

Wuri fuji nun xebenyi
(Matiyu 7:1-5)

³⁷ «Wo naxa wo yete findi wo boore
adama kewalie makiitima ra, alako kiiti
naxa fa kana wo fan na Ala yi. Wo naxa
mixi makiiti kiiti xoro xoe ra, alako wo fan
naxa makiiti kiiti xoro xoe ra. Wo dije mixi
ma, alako Ala xa dije wo fan ma. ³⁸ Wo
mixi ki, alako Ala fan xa wo ki. Wo kima
ki naxe, a luma ne alo maale na maniya, a
maniyase rafe a fanyi ra, maale madeten, a
xeye xeye, nde man fa sa a xun han a fili a
ma. Na kui, wo maniyase naxan nawalima
boore be, na nan nawalima wo fan be.»

³⁹ Isa man naxa yi taali woyenyi fala e be,
«Donxui noma xuli suxude donxui be yire?
A di, e firin birin mu birama xe yili kui?

⁴⁰ Taalibi mu dangima a karamoxo ra, kono
taalibi naxan birin nu ge a matinkande, a
luma ne alo a karamoxo.»

⁴¹ «Munfe ra i wuri fuji toma i ngax-
akerenyi ya ma, a fa li i mu xebenyi toxi
naxan na i tan yete ya ma? ⁴² I noma a
falade i ngaxakerenyi be di, <A lu n xa na
wuri fuji ba i yete ya ma,> a fa li i tan mu
xebenyi toxi naxan na i tan ya ma? I tan
filankafui, xebenyi nan singe ba i ya ma!
Na ba xanbi, i noma ne se igbede a fanyi
ra, alako i xa wuri fuji ba i ngaxakerenyi
fan ya ma.»

Wuri bili kolonma a bogi nan ma
(Matiyu 7:16-20, 12:33-35)

⁴³ «Sansi fanyi mu na naxan bogi kobi
raminima, sansi kobi fan mu na naxan
bogi fanyi raminima. ⁴⁴ Sansi birin
kolonma a bogi nan ma. Xore mu bama
tunbe bili ra, kusu fan mu bama baagi bili
kon na. ⁴⁵ Fe fanyi to ragataxi mixi fanyi
boje kui, a fe fanyi nan naminima. Fe kobi
to ragataxi mixi kobi boje kui, a fe kobi
nan naminima. Naxan na gbo mixi boje
kui, na nan donxo minima a de i.»

Banxiti firinye xa taali
(Matiyu 7:24-27)

⁴⁶ «Munfe ra wo n xilima <N Marigi,
n Marigi,> kono wo mu n xui rabatuma?
⁴⁷ Mixi yo fa n ma, a n ma masenyi rame,
a fa a rabatu, wo wo tuli mati n xa a masen
wo be na kanyi maniyaxi mixi naxan na.
⁴⁸ A maniyaxi banxiti nan na, naxan boxi
ge han a sa fanye li, a fa a xa banxi bili ti na
fanye fari. Loxo nde, xure naxa banbaran
ye han a din banxi ma, kono a mu no
sese niyade a ra, barima a nu tixi a fanyi
ra. ⁴⁹ Kono mixi yo naxan n ma masenyi
rame, a fa li a mu a rabatu, na kanyi tan
maniyaxi xeme nan na naxan banxi ti boxi
fari ma, bili mu a be. Xure to banbaran, a
din banxi ma, a naxa a rabira keren na,
banxi naxa kana a paaxi ra.»

7

Soori xunmati xa danxaniya
(Matiyu 8:5-13)

¹ Isa to ge a xa masenyi birin tide pama
be, a naxa so Kaperenamu. ² Soori mixi
keme xunmati nde nu na naa, naxan ma
konyi xeme nde nu furaxi, a gbe mu nu
luxi a xa faxa. Konyi nan nu a ra naxan nu
rafan a marigi ma ki fanyi. ³ Soori xunmati
to Isa xa fe me, a naxa Yuwifii kuntigi ndee
xee Isa xon, a xa fa a xa konyi rayalan.
⁴ Yuwifii kuntigie to Isa yire li, e naxa a
mayandi ki fanyi, e a fala, «Mixi na a ra, a
lan ne i xa yi fe raba a be, ⁵ barima won
si rafa a ma. A tan nan salide tixi muxu
be.»

⁶ Isa naxa bira e foxo ra. A to makore
banxi ra, na soori mixi keme xunmati naxa
a boore ndee xee e xa a fala a be, «Marigi,
i naxa i yete tooro, barima na binye mu na
n yi ra i tan xa so n ma banxi kui. ⁷ Na nan
a niya, n jan mu tin n yete xa fa i xon. I
xa yaamari gbansan nan fi, n ma konyi xa
yalan. ⁸ N a kolon barima n fan na mange
ndee xa yaamari bun ma, soori ndee man
na n yi, naxee na n fan ma yaamari bun
ma. N na a fala soori nde be, <Siga,> a
sigama ne. N na a fala, <Fa,> a fama ne.
N na n ma konyi nde yamari, <Yi fe raba,>
a a rabama ne.»

⁹ Isa to a xa woyenyi me, a naxa kaaba a
xa fe ma. A naxa a ya rafindi pama ma

naxan nu biraxi a fɔxɔ ra, a a masen e be, «N xa a fala wo be, n mu yi danxaniya mooli toxi hali Isirayila boxi ma.»¹⁰ Xεεrae to gbilen sɔɔri xunmati xɔnyi, e naxa konyi li, a yalanxi.

Isa kaape gine xa di rakelife faxe ma

¹¹ Na dangi xanbi, Isa naxa siga taa nde, dennaxe xili Nayin, a foxirabiree nun nama gbege nu na a fɔxɔ ra. ¹² A to makore taa sode de ra, Isa naxa a to mixie minife xeme nde fure ra. Kaape gine nde xa di kerenyi nan nu faxaxi, na taa nama gbege fan nu perefe kaape gine fe ma. ¹³ Marigi to kaape gine to, a naxa kinikini a ma, a a fala a be, «I naxa wa.» ¹⁴ A naxa a maso fure ra, a a belexe sa a xaninse fari, a xaninmae naxa ti. Isa naxa a masen, «I tan segetala, n naxe i be, keli!» ¹⁵ Faxamixi naxa keli, a so woyenfe. Isa naxa a ragbilen a nga ma. ¹⁶ Gaaxui naxa e birin suxu, e nu Ala matoxo, e nu a fala, «Ala namijonme xungbe nan nakelixa won tagi!» E man nu a fala, «Ala bara fa a xa mixie xunmatode!» ¹⁷ Isa xa xibaaru naxa siga rayensen na Yudaya boxi birin ma a nun naa rabilinyi.

*Annabi Yaya xa maxorinyi
(Matiyu 11:1-30)*

¹⁸ Yaya foxirabiree naxa yi fe birin fala Yaya be. ¹⁹ A fan naxa mixi firin xili e ya ma, a e xee Isa maxorinde, «I findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na naxan lanma a xa fa, ka muxu xa mixi gbete nan mame?» ²⁰ E to Isa yire li e naxa a maxorin, «Yaya Xunxa nan muxu xeexi i maxorinde. I findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na naxan lanma a xa fa, ka muxu xa mixi gbete nan mame?» ²¹ Na temui yati, Isa nu furemae, jinne kanyie, nun donxui gbege rayalanfe. ²² Na kui, a naxa Yaya xa xεerae yaabi, «Wo fe naxan mexi nun wo fe naxan toxi, wo sa na dentege Yaya be. Donxui se toma, namatee perema, kune kanyie yalanma, tulixorie woyenyi mema, faxamixie kelima, fuxarilae kawandima xibaaru fanyi ra. ²³ Seewe na mixi be naxan mu sikema n ma fe ra.»

²⁴ Yaya xa xεerae to siga, Isa naxa nama maxorin Yaya xa fe ma, «Wo siga munse matode wula i? Foye kale naxan namaxama? ²⁵ Xa na mu a ra, wo siga munse matode? Dugi tofanyi kanyi? Naxee maxirixi a fanyi ra, e xa dunije igiri bannaya kui, nee toma mange banxie nan kui. ²⁶ Wo fa siga munse matode? Namijonme? Iyo, n xa a fala wo be, a jan dangi namijonme ra. ²⁷ A tan nan xa fe sebexi Kitaabui kui, «N fama n ma xεera rasanbade i ya ra alako a xa kira yailan i be.» ²⁸ N xa a fala wo be, gine yo mu di bari naxan dangi Yaya ra. Konɔ n man xa a fala

wo be, mixi naxan na Ala xa mangeya niini bun ma, a xurun kiyoki, a fan dangi Yaya ra.»

²⁹ «Nama nun duuti maxilie to a xui me, e la ne Ala ra, e fa lu Yaya xa e xunxa ye xɔɔra. ³⁰ Konɔ Farisenie nun scriye karamoxoe tan tondi ne Ala waxonfe ra e be barima e tondi ne Yaya xa e xunxa ye xɔɔra.»

³¹ «N noma to mixie misaalide munse ra? E maniyaxi nde ra? ³² E maniyaxi dimedie nan na naxee dɔxoxi taa kui, e nu a fala e booree be, «Muxu bara xule fe wo be, konɔ wo mu fare boronxi. Muxu bara jon beeti ba, konɔ wo mu wa.»

³³ «Yaya Xunxa to bara fa, a mu taami don, a mu weni min. Wo bara a fala, «Ninne na a fɔxɔ ra.» ³⁴ Adama xa Di to fa, a tan mu tondi sigade xulunxi yire. Na kui, wo bara a fala, «Furi naaxi siisila matol! E nun duuti maxilie nun yunubitoe nan a ra!» ³⁵ Konɔ xaxilimaya kolonma a kewali nan ma.»

Gine yunubitoe nde xa yunubie xafarife

³⁶ Fariseni nde naxa Isa xili e xa e dege a xonyi. Isa naxa so naa, a a magoro. ³⁷ Gine yunubitoe nde nu na taa kui, a naxa a me a Isa a degefe na Fariseni xonyi. Na kui, a naxa labunde ture suxu a yi ra, na saxi a bitire tofanyi kui naxan nu rafalaxi alabatira geme ra. ³⁸ A to so naa, a naxa ti Isa xanbi ra a sanyi yire. A to wa folo, a naxa Isa sanyie bunda a yaye ra. A naxa e mafuruku a xunsexe ra, a e sunbu, a fa labunde maso e ma.

³⁹ Fariseni naxan Isa xili a degede a xonyi, a to na fe to, a naxa a fala a yete ma, «Xa yi xeme findixi namijonme nan na nu, a yi gine xa fe kolonma ne nu, a a kolonma ne nu a yunubitoe nan dinfe a ra yi ki.» ⁴⁰ Isa naxa a fala a be, «Simon, n xa fe nde masen i be.» Na naxa a yaabi, «Karamoxo, a masen i be.» ⁴¹ Isa naxa yi taali sa a be, «Kobiri kanyi nde nu bara mixi firin doni. A singe xa doni findixi gbeti kobiri kole keme suuli nan na, a firin nde, gbeti kobiri kole tongo suuli. ⁴² Feere to mu nu na e sese yi ra, kobiri kanyi naxa dije e firin birin xa doni ma. Na mixi firinyi tagi, kobiri kanyi rafaanma nde ma dangi boore ra?» ⁴³ Simon naxa a yaabi, «N laxi a ra, naxan xa doni nu gbo boore be.» Isa naxa a fala a be, «I nondi.»

⁴⁴ Na temui a naxa a ya rafindi gine ma, a fa a masen Simon be, «I yi gine to? N so ne i xonyi, i mu ye fi n ma n xa n sanyie maxa, konɔ a tan n sanyie maxaxi a yaye nan na, a e mafuruku a xunsexe ra. ⁴⁵ I tan mu n sunbu, konɔ a tan, kabi n soxi i xonyi, a mu baxi n sanyie masunbufe. ⁴⁶ I tan mu ture

maso n xunyi ma, kɔnɔ a tan labunde ture nan masoxi n sanyie ma. ⁴⁷ Na na a ra, n xa a fala i be, a xa yunubie naxee gboxi na ki, e bara xafari a be, barima a xa xanunteya fan gbo. Kɔnɔ naxan xa yunubi xafarixie xurun, n kanyi xa xanunteya fan xurun.»

⁴⁸ Isa naxa fa a masen gine be, «I xa yunubie bara xafari.» ⁴⁹ Naxee nu magoroxi e degede, nee fan naxa so a falafe e yete ma, «Nde yi ra a to yunubi xafarima?» ⁵⁰ Isa man naxa a masen gine be, «I xa danxaniya bara i rakisi. Siga boɲesa kui.»

8

Ginee naxee Isa malife

¹ Na dangi xanbi, Isa naxa siga taa birin isa ra, a xunɲbe nun a xuri, a nu mixie xaran, a nu e kawandi Ala xa mangeya niini xa xibaaru fanyi ra. A foxirabire fu nun firinyie nu na a foxo ra, ² a nun gine nde naxee nu bara rayalan jinnee nun fure gbete ma. E xilie nan ya: Mariyama, a nu falama naxan be Magidalaka, Isa jinne solofere keru naxan foxo ra, ³ a nun Yohanna, naxan nu doxoxi Herode xa walikee xunyi Kusa xon, a nun Susanna, a nun mixi gbete wuyaxi. E nu Isa nun a foxirabiree malima e yete harige ra.

Xe rawali xa taali

(Matiyu 13:1-23, Maraki 4:1-20)

⁴ Nama gbege to malan Isa yire kelife taa wuyaxi, a naxa yi taali woyenyi masen e be, ⁵ «Xe rawali nde nan mini sansi xori garansande. A to nu sansi xori garansanma, a xori ndee naxa bira sankira xon, mixie naxa nee maboron, xonie man fa e don gbiki. ⁶ Sansi xori nde fan naxa bira geme yire. A to bula, a naxa ragan barima ye mu nu na a be. ⁷ Sansi xori ndee fan naxa bira tunbe kunsie tagi. Tunbe kunsie naxa gbo, e sansie ixeten, e e kana. ⁸ Sansi xori nde fan naxa bira bende fanyi ma. Na xori keren keren birin sansie to te, e naxa e tonsɔe ramini, xori keme keme.» Isa to ge na woyenyi ra, a naxa a xui ite, a a fala, «Xa wo tuli fe mema, wo wo tuli mati yi masenyi ra.»

⁹ Isa foxirabiree to a maxorin a xa na taali ya iba e be, ¹⁰ a naxa e yaabi, «Ala bara fahaamui fi wo ma wo xa a xa mangeya niini gundo kolon, kɔnɔ mixi gbete tan a mema taali woyenyie nan na, alako

«E xa fe to, kɔnɔ e naxa a igbe.

E xa fe me, kɔnɔ e naxa a fahaamu.»

¹¹ «Na taali woyenyi ya ibama yi ki ne. Sansi xori misaalixi Ala xa masenyi nan na. ¹² Sansi xori naxee bira kira xon, nee misaalixi mixie nan na naxee bara Ala xa masenyi me, kɔnɔ Ibulisa nan fama

fa, a a ba e boɲe ma, alako e naxa fa danxaniya, e kisi. ¹³ Sansi xori naxee bira geme yire, nee misaalixi mixi nan na naxee Ala xa masenyi mema, e a suxu seewe ra. Kɔnɔ sanke to mu na e be, e xa danxaniya mu buma. Maratantanyi waxati na a li, e mu xanma. ¹⁴ Sansi xori naxee bira tunbe kunsie tagi, nee misaalixi mixie nan na naxee Ala xa masenyi mema, kɔnɔ kɔntofili, bannaya, nun yete rafan fee nan a niyama e mu ge e bogi raminide Ala be. ¹⁵ Sansi xori naxee bira bende fanyi tan ma, nee misaalixi mixie nan na naxee Ala xa masenyi mema, e a ragata e boɲe fanyi ma tinxinyi kui, e e bogi ramini Ala be tunnabexiya kui.»

Lanpui xa taali

(Maraki 4:21-25)

¹⁶ «Mixi yo mu lanpui radexema, a man fa feɲe felen a xun na, xa na mu a ra a a raso sade bunyi. A a doxoma lanpui doxose nan fari alako naxee soma banxi, e xa a te dexe to. ¹⁷ Fe noxunxi birin fama kolonde. Gundo birin makenema ne. ¹⁸ Na na a ra, wo lan wo xa wo tuli mati a fanyi ra. Fahaamui kanyi xa fahaamui xun masama, kɔnɔ fahaamutare, hali a naxan di mapoxunxi a gbe ra, na fama bade a yi ra.»

Isa nga nun a xunyae

(Matiyu 12:46-50, Maraki 3:31-35)

¹⁹ Isa nga nun a xunya xememae naxa siga a yire, kɔnɔ e mu nu noɲa makorede a ra pama xa fe ra. ²⁰ Mixi nde naxa a fala Isa be, «I nga nun i xunyae na tande, e wama i tofe.» ²¹ Kɔnɔ Isa naxa a yaabi, «Mixi naxee Ala xa masenyi ramema, e a rabatu, nee nan findixi n nga nun n xunyae ra.»

Isa foye raxarafe

(Matiyu 8:23-27, Maraki 4:35-41)

²² Loxo nde, Isa naxa a fala a foxirabiree be, «Won xee baa naakiri ma.» E birin naxa baki kunkui kui, e siga. ²³ Na jere kui, Isa naxa xi. Foye belebele naxa keli baa ma, kunkui naxa rafe folo ye ra. Gbaloe nu bara makore e ra. ²⁴ Na kui, a foxirabiree naxa fa Isa raxunu e a fala a be, «Karamoxo, karamoxo, won faxafe ne yi ki!» Isa to xunu, a naxa woyen foye nun moronyie ma, a e yaamari. Foye nun moronyie naxa a iti, baa naxa raxara. ²⁵ Isa naxa fa a foxirabiree maxorin, «Wo xa danxaniya na minden?» E fan naxa gaaxu, e kaaba, e nu a fala e bore be, «Nde lanxi yi ma? Hali foye nun baa, a e yamarima, e a xui rabatu.»

Isa jinnee kerife Gadara xeme nde foxo

ra (Matiyu 8:28-34, Maraki 5:1-20)

²⁶ Isa nun a fɔxirabiree to so Gadara boxi ma, dennaxe na Galile naakiri ma, ²⁷ Isa to goro xare ma, a naxa jinne kanyi li naa. Singe a nu sabatixi taa kui, kɔnɔ kabi temui xɔnkuye a sabatixi gaburi yire a mageli ra. ²⁸ A to Isa to, a naxa gbelegebele, a sa bira a bun ma, a a fala a xui itexi ra, «Isa, i tan Ala Xili Xungbe Kanyi xa Di, i wama munse xɔn ma n be? N bara i mayandi, i naxa n naxankata.» ²⁹ A na fala ne, barima Isa nu bara jinne yamari a xa gbilen na xeme fɔxɔ ra. Sanmaya wuyaxi, mixie nu bara yɔlɔnxɔnyi sa a sanyie nun a belexe ma, alako a naxa a maxɔnɔ, kɔnɔ jinne nu luma yɔlɔnxɔnyie bolon na, a fa a rakonkon wula ra.

³⁰ Isa naxa a maxɔrin, «I xili di?» A naxa a yaabi, «N xili ne Gali.» A na fala ne barima jinne gbegebe nan nu a fɔxɔ ra. ³¹ Jinnee naxa Isa mayandi alako a naxa e rasamba yahannama.

³² Xose gali nu na e demadonfe geya nde ma. Jinnee naxa Isa mayandi a xa tin e xa sa so na xosee. Isa to tin, ³³ jinne naxa gbilen na xeme fɔxɔ ra, e sa so xosee. Xosee naxa goro e gi ra tentenyi ra, e sin baa ma. E birin naxa madula, e faxa.

³⁴ Xose demadonyie to na fe to, e naxa siga e gi ra, e sa a fala taakae nun daaxakae be, ³⁵ mixie fan naxa siga e xa sa a mato naxan nabaxi. E to Isa yire li, e naxa xeme fan li naa, jinne nu bara keru naxan fɔxɔ ra, a dɔxɔxi Isa bun ma, sose ragoroxi a ma, a bara yalan. Na naxa e ragaaxu. ³⁶ Naxee nu bara a to Isa jinne keru xeme fɔxɔ ra ki naxe, e naxa a tagi raba birin be.

³⁷ Na temui, Gadarakae birin naxa Isa mayandi a xa keli e xɔnyi, barima gaaxui nu bara e suxu ki fanyi. Na kui, Isa naxa baki kunkui kui, a xa gbilen. ³⁸ Jinne kerixi xeme naxan fɔxɔ ra, a naxa Isa mayandi a e birin xa lu a ra. Kɔnɔ Isa naxa a ragbilen, a a masen a be, ³⁹ «Gbilen i xɔnyi. Ala fe naxan birin nabaxi i be, sa na dentege sa.» Xeme naxa siga, a sa na taa birin isa. Isa naxan nabaxi a be, a naxa sa na tagi raba birin be.

Di gine nde rakelife faxe ma

nun gine gbete rayalanfe
(Matiyu 9:18-26, Maraki 5:21-43)

⁴⁰ Isa to gbilen naakiri ma, jama birin nu a mamefe. E naxa a ralan. ⁴¹ Salide yarerati nde naxa fa a xɔn naxan nu xili Yayiru. A naxa fa a suyidi Isa be, a a mayandi a xa siga a xɔnyi, ⁴² barima a xa di gine kerenyi nu fa na faxafe ne. A je konti nu bara je fu nun firin jɔndɔn li.

Isa to nu sigafe Yayiru xɔnyi, jama gbegebe nu na a xetenfe. ⁴³ Gine nde nu na e ya ma naxan xa kike wali mu nu a itima je fu nun firin bun ma, mixi yo mu nɔ a

dandande. ⁴⁴ Na gine naxa fa Isa xanbi ra, a a belexe din a xa donma sanbunyi ra. Keren na, a xa kike wali naxa dan. ⁴⁵ Isa naxa maxɔrinyi ti, «Nde dinxɔ n na?» Birin to a fala a e tan mu a ra, Piyeri naxa a fala Isa be, «Karamɔxɔ, jama i rabillinxi, birin nan i xetenfe!» ⁴⁶ Kɔnɔ Isa naxa a masen, «Mixi nde bara din n na, barima n a kolon senbe nde bara mini n fate.» ⁴⁷ Gine to a kolon a a mu nu noma a nɔxunde, a naxa fa a serenma, a suyidi Isa be. A a belexe dinxɔ a ra fe naxan ma, a man yalanxi a ikɔrexi ra ki naxe, a naxa na birin tagi raba jama ya xori. ⁴⁸ Isa naxa a masen a be, «N ma di gine, i xa danxaniya bara i rayalan. Siga bɔjesa kui.»

⁴⁹ Isa to nu woyenfe, mixi nde naxa fa kelife salide yarerati xɔnyi, a a fala a tan Yayiru be, «I xa di gine bara faxa. I naxa karamɔxɔ tɔɔɔ sɔnɔn.» ⁵⁰ Isa to a me, a naxa a masen Yayiru be, «I naxa gaaxu. I xa danxaniya tun. I xa di kisima ne.»

⁵¹ Isa to Yayiru xɔnyi li, a mu tin mixi yo xa so banxi kui fo Piyeri, Yaya, Yaki, di gine baba nun a nga. ⁵² Isa to a to birin nu wafe di gine xa fe ra sunnunyi kui, a naxa a masen e be, «Wo naxa wa. Yi di gine mu faxaxi xe, a na xife ne.» ⁵³ Nama naxa yo Isa ma, e a mayele, barima e nu a kolon a temedi bara faxa. ⁵⁴ Kɔnɔ Isa naxa temedi belexe suxu, a a fala a be a xui itexi ra, «N ma di, keli!» ⁵⁵ A nii naxa gbilen a i, a keli keren na. Isa naxa a fala e be e xa donse fi a ma. ⁵⁶ Temedi barimae de nu ixaraxi, kɔnɔ Isa naxa a matintin e ra fa a fala, a fe naxan nabaxi, e naxa a fala mixi yo be.

9

Isa a fɔxirabire fu nun firinyie xeeffe
(Matiyu 10:5-42, Maraki 6:7-12)

¹ Isa to a fɔxirabire fu nun firinyie malan, a naxa senbe nun nɔe fi e ma alako e xa nɔ jinne keride mixie fɔxɔ ra, e man xa nɔ furema mɔɔli birin nayalande. ² A naxa e xee mixie kawandide Ala xa mangeya niini xa masenyi ra, e man xa furemae rayalan. ³ A naxa a masen e be, «Wo ne biyaasima, wo naxa sese xanin wo xun ma, alɔ xuli, gbɔnfɔe, taami, kɔbiri, xa na mu a ra donma firin nde. ⁴ Wo na so banxi naxan kui, wo xa yigiya menni ne han wo sa sigama taa gbete temui naxe. ⁵ Xa na taakae mu wo rasene, wo xa keli naa. Wo xa menni bende rakonkon wo sanyie ra, a xa findi sendeɔxɔya ra e be, wo bara e rabolo.» ⁶ Na kui, Isa fɔxirabiree naxa siga, e sa taae birin isa. E nu mixie kawandima Ala xa xibaaru fanyi ra, e nu furemae rayalan yire birin.

Mange Herode ifuxi Isa xa fe ra
(Matiyu 14:1-12, Maraki 6:14-29)

⁷ Galile mange Herode to fe birin me naxee nu rabafe a xa boxi ma, a naxa ifu Isa xa fe ra, barima ndee nu a falama a Yaya Xunxa nan kelixi faxe ma, ⁸ ndee a fala a Annabi Eliya nan gbilenxi, ndee a fala a namijonme gbete naxan nu na dunijne temui dangixi, na nan man kelixi. ⁹ Herode naxa a fala, «Yaya tan, n bara na xunyi bolon a de i. Kono nde fa yi tan na, n naxan xa fe mema yi ki?» Na kui, a naxa so katafe a xa Isa to.

*Isa donse fife mixi wulu suuli ma
(Matiyu 14:13-21, Maraki 6:30-44)*

¹⁰ Xesrae to gbilen, e fe naxee rabaxi, e naxa a birin dentege sa Isa be. A fan naxa e xanin Betesayida e xa lu e xati ma yire keran. ¹¹ Kono pama to a kolon, e naxa bira Isa foxo ra. A fan naxa e ralan, a woyen e be Ala xa mangeya niini xa fe ra, a furemae rayalan.

¹² Nunmare to so folo, Isa foxirabire nu nun firinyie naxa e maso a ra, e a fala a be, «Nama rayensen alako e xa sa so taee nun daaxae naxee na be rabilinyi, e xa sa yigiyadee nun donsee fen, barima won na wula ne yi ki.» ¹³ Isa naxa a fala e be, «Wo tan nan xa donse fi e ma.» A foxirabiree naxa a yaabi, «Sese mu na muxu yi bafe taami suuli nun yexe firin na. Ka muxu tan nan xa siga donse sarade yi pama birin be?» ¹⁴ Mixie naxee nu na naa, xeme kanti naxa siga han wulu suuli pondon.

Isa naxa a fala a foxirabiree be, «Wo a fala mixie be e xa doxo e tongo suuli suuli ma.» ¹⁵ E fan naxa a raba na ki, e mixi birin nadoxo. ¹⁶ Isa naxa na taami suuli nun na yexe firin tongo, a a ya rate koore ma, a fa Ala nuwali sa. A naxa taamie igira, a fa e so a foxirabiree yi ra, alako e xa e itaxun pama ma. ¹⁷ Nama birin naxa e dege han e wasa. Donse donxoe xuntunyie to matongo, debe fu nun firin nan nafe.

Piyeri Isa kolonfe Ala xa Mixi Sugandixi ra,

nun Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe

(Matiyu 16:13-28, Maraki 8:27-30)

¹⁸ Loxo nde Isa nu na Ala maxandife a xati ma. A foxirabiree fan nu na naa. A naxa e maxorin, a naxe, «Mixie munse falama n ma fe ra? Nde lanxi n ma?» ¹⁹ E naxa a yaabi, «Ndee a falama, Annabi Yaya Xunxa. Ndee a falama, Annabi Eliya. Ndee a falama, namijonme gbete naxan faha waxati dangixi, na nan man kelixi.» ²⁰ Isa man naxa e maxorin, «Kono wo tan naxe di? Nde n na?» Piyeri naxa a yaabi, «Ala xa Mixi Sugandixi nan na i ra.»

²¹ Isa naxa a matintin e ra, a e yamari, e naxa a xa fe fala mixi yo be. ²² A man naxa

a masen e be, «Fo Adama xa Di xa toore gbege soto. Yuwifie xa forie, serexedube kuntigie, nun seriye karamoxoe mu fama lade a ra, e a faxama ne, kono a man xa keli faxe ma a xi saxan nde.»

²³ Isa naxa a masen birin be, «Xa mixi wa birafe n foxo ra, a xa tondi a yete ma, a xa tin toore nun faxe ra loxo birin, a bira n foxo ra. ²⁴ Mixi naxan wama a yete rakisife, na kanyi loema ne. Naxan a yete raloea n tan ma fe ra, na kanyi kisima ne. ²⁵ Dunija birin sotoe munse fanma mixi ma, xa a sigama yahannama? ²⁶ Naxan yo yaagima n tan nun n ma woyenyi xa fe ra, n tan Adama xa Di fama a noxe kui temui naxe nun a Baba Ala nun a xa maleke seniyanxie xa noxe, n fan yaagima ne na kanyi xa fe ra. ²⁷ N xa nondi fala wo be, mixi ndee tixi wo ya ma be, naxee mu faxama fo e Ala xa mangeya niini to.»

Isa norofe

(Matiyu 17:1-3, Maraki 9:1-13)

²⁸ Yi masenyi dangi xanbi xi solo-masaxan pondon, Isa naxa Piyeri, Yaya, nun Yaki xanin geya fari Ala maxandife. ²⁹ Isa to nu Ala maxandife, a yatagi naxa masara. A xa dugie fan naxa fiixe alo naiyalanyi. ³⁰ Na temui, Annabi Munsu nun Annabi Eliya naxa mini e ma, e nun Isa naxa woyen. ³¹ E mini noxe xungbe nan kui, e nu woyenfe Isa be a xa faxe xa fe ma, naxan nu fafe kamalide Darisalamu.

³² Xi xoli nu bara no Piyeri nun a booree ra, kono e to xunu, e naxa Isa xa noxe to, a nun na xeme firin naxee nu na a fe ma. ³³ Na xeme firinyie to nu kelifa Isa xun, Piyeri naxa a fala a be, «Marigi, fe fanyi na a ra muxu to na be yi ki. Muxu xa lingira saxan yailan, keran i gbe, keran Annabi Munsu gbe, keran Annabi Eliya gbe.» Piyeri mu nu a kolonxi a nu sese naxan falafe. ³⁴ A to nu na woyenfe, nuxui naxa goro e ma. Piyeri nun a booree naxa gaaxu e to a to nuxui bara din e ma. ³⁵ Xui nde naxa mini nuxui kui, a a masen, «N ma Di nan ya, n ma Mixi Sugandixi. Wo wo tuli mati a ra.» ³⁶ Na xui to ge woyende, e naxa Isa to a keran. A foxirabiree fe naxan toxi e ya ra, e naxa dundu a fe ma, e mu a fala mixi yo be na waxati.

Isa pinne kerife dimedi nde foxo ra

(Matiyu 17:14-23, Maraki 9:14-32)

³⁷ Na kuye iba, Isa nun a foxirabiree naxa goro geya fari, pama gbege naxa fa a ralande. ³⁸ Na temui, xeme nde naxa a xui ite pama tagi Isa mayandife ra, «Karamoxo, yandi, fa n ma di xeme mato, barima yi di kerenyi nan na n be! ³⁹ A mato, pinne nan na a foxo ra. A na keli a ra, a sonxoma ne, a a raketun a ra, n ma di dexunfe nu fa mini. A mu a bejinma

mafuren, fo a ge a rahalakide. ⁴⁰ N bara i foxirabire mayandi e xa yi pinne keru a foxo ra, kono e mu noxi.»

⁴¹ Isa naxa e yaabi, «Wo tan bonsoe danxaniyatere, wo kobi. N xa lu wo seeti ma han mun temui? N xa ti wo bun ma han mun loxo? Wo fa na di ra n xon.»

⁴² A jan mu nu Isa yire li sinden, pinne naxa di rabira boxi ma, a a raketun a ra. Kono Isa to pinne yamari, di naxa yalan, Isa fa a ragbilen a baba ma. ⁴³ Nama birin naxa kaaba Ala xa senbe ma.

Isa a xa faxe xa fe masenfe a sanmaya firin nde

(Matiyu 17:22-23, Maraki 9:30-32)

Birin to nu kaabaxi Isa wali foxi birin ma, a naxa a fala a foxirabire be, ⁴⁴ «Wo tan xa yi masenyi nan name a fanyi ra: Adama xa Di sama ne mixie belexe.»

⁴⁵ Kono e mu na woyenyi fahaamu, barima a nu bara noxon e ma alako e naxa a kolon. E man mu suusa Isa maxorinde a ma.

Mixi naxan tide gbo

(Matiyu 18:1-11, Maraki 9:33-50)

⁴⁶ Isa foxirabire naxa so woyenyi kui, e xa a kolon naxan tide gbo e ya ma. ⁴⁷ Kono Isa to nu e boje ma fe kolon, a naxa dimedi nde tongo, a a ti a fe ma. ⁴⁸ A naxa a masen e be, «Mixi yo naxan yi dimedi mooli rasenema n xili ra, na kanyi bara n tan yete yati rasene. Mixi yo naxan n tan nasene, na kanyi bara n xema fan nasene. Naxan findixi mixi xuri ra wo birin ya ma, a tan nan tide gbo.»

Findife Isa foxirabire ra

(Maraki 9:38-41)

⁴⁹ Yaya naxa a yaabi, «Karamoxo, muxu bara xeme nde to a pinne kerima mixi foxo ra i xili saabui ra. Muxu bara kata a xa ba na ma, barima a mu biraxi won foxo ra.»

⁵⁰ Isa naxa e yamari, «Wo naxa a raton, barima xa naxan mu kelixi wo xili ma, na tan na wo tan na be.»

Samari taa nde tondife Isa rasenede

⁵¹ Waxati to nu bara makore Isa xa te koore, a naxa nate tongo a xa Darisalamu kira suxu. ⁵² A naxa mixi ndee xee a ya ra. E to siga, e naxa so Samari taa nde e xa sa yigiya nde fen a be. ⁵³ Kono naakae mu tin a rasenede barima a nu sigafe Darisalamu ne. ⁵⁴ A foxirabire Yaya nun Yaki to na fe to, e naxa a fala a be, «Marigi, muxu xa yaamari fi te xa goro keli koore, a xa e raton?» ⁵⁵ Kono Isa naxa a ya rafindi e ma, a woyen xoroxe fala e be. ⁵⁶ Na temui, e naxa siga taa gbete.

Birafe Isa foxo ra

(Matiyu 8:19-22)

⁵⁷ E to nu kira xon ma, xeme nde naxa fa a fala Isa be, «I siga dede, n na i foxo ra.»

⁵⁸ Isa naxa a yaabi,

«Xulumase xima yili kui.

Xoni xima a tee kui.

Kono dede mu na Adama xa Di be a a xunyi sama dennaxe.»

⁵⁹ Isa man naxa a masen mixi gbete nde be, «Bira n foxo ra.» Kono a kanyi naxa a yaabi, «Marigi, a lu n xa siga, n xa sa n baba ragata sinden.»

⁶⁰ Isa naxa a yaabi, «A lu faxamixie nan xa e xa faxamixie ragata. I tan xa siga, i xa sa mixie kawandi Ala xa mangeya niini ra.» ⁶¹ Mixi gbete fan naxa a fala a be, «Marigi, n birama ne i foxo ra, kono a lu n xa siga n xonyi, n xa sa n jungu n ma mixie ma.» ⁶² Kono Isa naxa a yaabi, «Mixi yo naxan saari suxuma a nu fa a xanbi mato, a kanyi mu daxa a xa wali suxu Ala xa mangeya niini be.»

10

Isa a foxirabire tongo solofere a nun firin xefe

¹ Yi fee dangi xanbi, Marigi naxa mixi gbete sugandi, mixi tongo solofere a nun firin. A naxa e xee firin firin na, e xa siga a ya ra taa birin kui a nun yire birin a tan yete nu fafe sigade dennaxe. ² A naxa a masen e be, «Xe xaba wali belebele nan na, kono walikee tan xurun. Wo xe kanyi maxandi alako a xa walikee rasanba a xa xe xabade. ³ Wo siga. N na wo xefe ne alo yexeyore naxee soma wula baree tagi. ⁴ Wo naxa kobiri, gbolfoe, xa na mu a ra sankiri xanin wo xun ma. Wo naxa bu mixie xe bu ra kira xon ma.»

⁵ «Wo nu so banxi naxan kui, beenun wo xa se gbete fala wo xa a masen sinden, «Ala xa bojesa fi yi foxo ma.» ⁶ Xa bojesa mixi nde sabatixi naa, Ala wo xa duba suxuma ne a be, kono xa na mixi mooli mu na, Ala wo xa duba ragbilenma wo tan nan ma. ⁷ Wo xa lu na banxi kerenyi nan kui. E se naxan soma wo yi ra, wo xa a don, wo xa a min, barima a lanma walike xa a sare soto. Wo naxa keli na banxi kui wo xa sa yigiya banxi gbete.»

⁸ «Wo nu so taa naxan yo kui e naxa wo rasene, e na naxan so wo yi ra, wo xa na don. ⁹ Wo xa na furemae rayalan, wo a masen naakae be, «Ala xa mangeya niini bara makore wo ra.» ¹⁰ Kono wo nu so taa naxan yo kui e mu wo rasene, wo xa siga taa tagi ne, wo a masen mixie be, ¹¹ «Hali wo xa taa xube naxan kankanxi muxu sanyie ra, muxu bara a rakonkon a xa findi seedejoya ra naxan baxi wo xili ma. Kono wo xa a kolon ne, a Ala xa mangeya niini bara makore.» ¹² N xa a fala

wo be, kiiti sa loxoε, kiiti fanma Sodoma be dangife na ta ra.»

*Taa danxaniyatarae xa gbaloe
(Matiyu 11:21-24)*

¹³ «Gbaloe na wo be, Korasinkae! Gbaloe na wo fan be, Betesayidakae! Kaabanako naxee raba wo tagi, xa nee sa raba Tire nun Sidon ne nu, a a lima e tan bara tuubi nu a rakuya, e doxo sunnun donma ragoroxi e ma, e te xube maso e ma e xa tuubi tonxuma ra. ¹⁴ Kiiti sa loxoε xoxoxoma wo tan ma dangi Tirekae nun Sidonkae ra. ¹⁵ I tan Kaperenamu go, i joxo a ma a i tema han ariyanna kui? Ade, i ragoroma ne han yahannama.»

¹⁶ Isa man naxa a fala a foxirabiree be, «Naxan na a tuli mati wo ra, a kanyi a tuli matixi n tan nan na. Naxan na tondi lade wo ra, na kanyi tondixi lade n tan nan na. Naxan na tondi lade n tan na, na kanyi tondixi lade n xema nan na.»

Isa foxirabire tongo solofere a nun firinyie gbilenfe

¹⁷ Isa foxirabire tongo solofere a nun firin naxa gbilen seewe kui, e a fala a be, «Marigi, muxu na yaamari fi i xili ra, hali jinnee, e muxu xui rabatuma.» ¹⁸ Isa naxa a masen e be, «N bara Sentane to bira ra keli koore ma alo seyamakonyi. ¹⁹ A mato, n bara noε fi wo ma wo xa jere boximase nun tali ma, n noε fi wo ma yaxui Sentane xa senbe birin xun. Na birin kui, sese mu wo toma. ²⁰ Kono wo naxa seewa xe jinnee to wo xui rabatuma. Wo xa seewa ne barima wo xili sebexi ariyanna.»

*Isa seewafe Ala sagoe ra
(Matiyu 11:25-27, 13:16-17)*

²¹ Na waxati, Isa naxa seewa Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, a fala, «Baba Ala, koore nun boxi Marigi, n bara i tantu i to yi fee noxunxi lonnilae nun xaxilimae ma, i e masen dimedie be. Iyo, n Baba, n bara i tantu barima i kenεn fe nan ya.»

²² «N Baba bara fe birin taxu n na. Mixi yo mu Ala xa Di kolon, fo Baba Ala. Mixi yo mu Baba Ala kolon, fo Ala xa Di, a nun Ala xa Di nu tin a masende naxan be.» ²³ A naxa a ya rafindi foxirabiree ma, a a fala e be e xati ma, «Seewe na mixi be, naxan fee toma wo ya naxan toxi! ²⁴ N xa a fala wo be, namijonme nun mange wuyaxi bara wa e xa fee to wo na naxee tofe, kono e mu a to. E bara wa e xa fee me wo na naxee mefe, kono e mu a me.»

Yaamari naxan tide gbo a birin be,

*nun Samarika mixi fanyi nde xa taali
(Matiyu 22:34-40, Maraki 12:28-34)*

²⁵ Loxo nde, seriye lonnila nde to nu wama Isa matofe, a naxa ti, a a fala a

be, «Karamoxo, a lanma n xa munse raba alako n xa abadan kisi soto?» ²⁶ Isa fan naxa a maxorin, «Munse sebexi Munsa xa seriye kui? I a fahaamuxi di?» ²⁷ Seriye lonnila naxa a yaabi, «I xa Ala xanu i boje birin na, i nii birin na, i senbe birin na, a nun i xaxili birin na. I man xa i ngaxakerenyi xanu alo i i yete xanuxi ki naxe.» ²⁸ Isa naxa a fala a be, «I xa yaabi fan. Xa i na raba, i kisima ne.»

²⁹ Kono seriye lonnila to nu wama a tan xa kolon tinxintoe ra, a man naxa Isa maxorin, «Kono nde findixi n ngaxakerenyi ra?» ³⁰ Isa naxa woyenyi tongo, a a yaabi, «Xeme nde nu na kira xon kelife Darisalamu gorofe ra Yeriko. Mupetie naxa dutun a ma, e a xa dugie birin ba a ma, e a bonbo, e a lu alo faxamixi. ³¹ A naxa a li, serexedube nde nan nu fafe na kira xon ma. A to na xeme to saxi kira ra, a naxa dangi kira seeti boore ra. ³² Na mooli man na, Lewi di nde fan naxa fa kira xon ma. A to na li, a xeme to saxi kira ra, a fan naxa dangi kira seeti boore ra.»

³³ «Kono Samarika nde fan naxa fa a xa biyaasi kui, a na xeme li kira ra. A to a to, a naxa kinikini ki fanyi. ³⁴ A to a maso a ra, a naxa ture nun weni sa a xa fie ma, a e maxiri. A naxa a tongo, a a sa a xa sofale fari. A naxa a xanin yigiya banxi nde kui, a meeni a ma. ³⁵ Na kuye iba, a naxa gbeti kobiri kole firin so na yigiya banxi kanyi yi ra, a a fala a be, «Meeni yi xeme ma. Xa i kobiri ba a xa fe ra dangi yi ra, n man ne dangima be n na kobiri ragbilenma i ma.»

³⁶ Isa naxa fa seriye lonnila maxorin, «Yi mixi saxanyi ya ma, nde findixi ngaxakerenyi ra na xeme be mupetie dutun naxan ma?» ³⁷ Seriye lonnila naxa a yaabi, «Naxan kinikini a ma.» Isa naxa a masen a be, «I fan xa na mooli nan naba.»

Marata nun Mariyama xonyi

³⁸ Isa nun a foxirabiree to so taa nde kui, gine nde naxa e yigiya naxan xili Marata. ³⁹ A xunya ginema fan nu na naxan nu xili Mariyama. Na naxa sa doxo Marigi seeti ma, a a tuli mati a xa masenyi ra, ⁴⁰ kono Marata tan ya koto nu moxi a xa xonee bun tife ra. Na kui, Marata naxa sa a fala Isa be, «Marigi, i mu n xunya toxi? A bara wali birin lu n tan keren ma. Woyen a be, a xa fa n mali.» ⁴¹ Marigi naxa a yaabi, «Marata, Marata, i kontofilixi, i man ya koto moxi fe gbege ma, ⁴² kono i hayi na fe keren peti nan ma. Mariyama tan, a tan nan fe fanyi sugandixi. Na man mu bama a yi feol!»

11

*Ala maxandife
(Matiyu 6:9-13, 7:7-11)*

¹ Loxo nde, Isa nu na Ala maxandife yire nde. A to ge, a foxirabire nde naxa a fala a be, «Marigi, muxu tinkan Ala maxandide alo Yaya a foxirabiree tinkanxi ki naxe.» ² Isa naxa a masen e be, «Wo ne Ala maxandima, wo xa a fala, «Baba Ala, dunija birin xa i sili seniyenxi kolon.

I xa mangeya niini xa fa.

³ Baloe fi muxu ma loxoε birin, muxu hayi na naxan ma.

⁴ Dijε muxu xa yunubie ma, barima muxu fan dijεma mixie haake ma, naxan yo bara fe kobi niya muxu ra.

I naxa muxu ti maratantanyi kira xon.»

⁵ Isa man naxa a masen e be, «Xa a sa li, wo ya ma mixi nde naxa siga a boore nde xon koe tagi, a a fala a be, «N boore, taami saxan doni n be, ⁶ barima xojε nde nan faxi n be keli biyaasi, a fa li donse yo mu na n naxan soma a yi.»

⁷ «Xa a sa li go, banxi kanyi a yaabi, «Ba n toorofe! Naade balanxi, n tan nun n ma die birin saxi. N mu noma kelide fa n xa taami so i yi!» ⁸ N xa a fala wo be, banxi kanyi mu kelima a xa a boore mali e xa doxo booreya ma. Kono a boore xa lixirinyi tan, na nan a niyama banxi kanyi xa keli, a a boore hayi birin fan.»

⁹ «N xa a fala wo be, wo maxandi ti, wo a sotoma ne.

Wo fenyi ti, wo a toma ne.

Wo naade konkon, a rabima ne wo be.

¹⁰ Mixi naxan birin maxandi tima, a a sotoma ne.

Mixi naxan se fenma, a a toma ne.

Mixi naxan naade konkonma, a rabima ne a be.»

¹¹ «Baba mundun na wo ya ma naxan xa di yexe maxorinma a ma, a sa boximase so a yi ra? ¹² Xa a sa toxεle nan maxorin wo ma, wo noma tali sode a yi ra? ¹³ Xa wo tan mixi kobie fata se fanyie fide wo xa die ma, Baba Ala naxan na ariyanna, a dangi wo ra pon! A a Xaxili Seniyenxi fima ne a maxandimae ma.»

Ala Xaxili Seniyenxi matandife

(Matiyu 12:22-37, Maraki 3:20-27)

¹⁴ Isa naxa pinne nde kerixeme foxo ra naxan nu bara a kanyi findi boboe ra. Isa to na pinne kerixeme boboe naxa woyen, nama naxa kaaba. ¹⁵ Kono mixi ndee nu na e ya ma, nee a fala, «A pinnee kerima pinne mange Belesebulu nan saabui ra.»

¹⁶ Mixi gbetee naxa gantanyi sa a ya ra a maxorinfe ra Ala xa tonxuma nde ma.

¹⁷ Isa to e xa mapoxunyi birin kolon, a naxa a masen e be, «Lantareya na mangeya naxan kui, a mu buma. Denbaya lantaree fan, e kanama ne. ¹⁸ Sentane xa mangeya noma bude xa lantareya na a

kui? Wo naxe a n pinne kerima Belesebulu saabui nan na. ¹⁹ Xa n tan pinnee kerima Belesebulu nan saabui ra, wo tan xa mixie fa e kerima nde saabui ra? Na kui, e tan nan yati wo makiitima. ²⁰ Kono xa n tan pinne kerima Ala senbe nan saabui ra, Ala xa mangeya niini yati nan bara wo li.»

²¹ «Xa senbema a xa banxi kantama geresose ra, a harige birin na kantari nan kui. ²² Kono xeme gbetee na fa naxan senbe gbo a be, a noma ne a ra, a a xa geresosee ba a yi a nu laxi naxee ra, a a harige birin itaxun mixi gbetee ra.»

²³ «Mixi naxan mu n foxo ra, a tixi n kanke ne. Naxan mu n malima mixi sotode, a na mixie rayensenfe ne.»

Ninne gbilenfe a sabatide fori

(Matiyu 12:43-45)

²⁴ «Ninne na gbilen mixi foxo ra, a sigama yire maxare lingira gbetee fende, kono a mu a toma. Na temui a a falama a yete be, «N xa gbilen n ma banxi kui n kelixi dennaxe.» ²⁵ A na gbilen menni, a a lima ne na banxi makoxi, a raxunmaxi a fanyi ra. ²⁶ Na temui, a sigama ne a sa fa pinne solofere gbetee ra naxee jaaxu a be, e birin so na banxi kui, e sabati naa. Na kui, na mixi xa fe jaaxuma ne dangife singe ra.»

Seewe na mixi naxee be

²⁷ Isa to nu yi fee falafe, gine nde naxa a xui ite nama tagi, «Seewe na gine be naxan i bari, a xije fi i ma!» ²⁸ Kono Isa naxa a yaabi, «Seewe na mixie nan be naxee Ala xa masenyi ramema, e a rabatu.»

Annabi Yunusa xa tonxuma

(Matiyu 12:38-42)

²⁹ Nama to nu Isa xetenfe, Isa naxa a masen e be, «To mixie kobi. E wama tonxuma makaabaxi tofe, kono tonxuma yo mu fima e ma bafe Annabi Yunusa xa tonxuma ra. ³⁰ Annabi Yunusa findi tonxuma ra Ninewekae be ki naxe, Adama xa Di fan findima tonxuma ra na ki ne yi waxati mixie be. ³¹ Kiiti loxoε, Seeba mange gine fan tima ne e nun to mixie, a seedeoxoya ba wo xili ma, barima a tan fa ne kelife yire makuye Sulemani xa lonni ramede, a fa li naxan na wo yire yi ki be, a tide gbo Sulemani be. ³² Kiiti sa loxoε, Ninewekae fan kiiti tinxinxu sama ne yi waxati mixie ma, barima Ninewekae tuubi Yunusa xa kawandi nan saabui ra, kono yakosi mixi nde na be naxan xa fe gbo Annabi Yunusa be.»

Danxaniya xa naiyalanyi

(Matiyu 5:15, 6:22-23)

³³ «Mixi yo mu lanpui radexema a man fa a noxun yire nde, xa na mu a ra a debe felen a xun. A a doxoma lanpui doxoε nan

fari alako naxee soma banxi, e xa a te dexe to.»

³⁴ «I ya nan na i fate xa lanpui ra. Xa i ya fan, i fate birin iyalanma ne, kono xa i ya mu fan, i fate luma dimi nan kui. ³⁵ Na kui, i maroxun ki fanyi xa naiyalanyi naxan na i bope kui mu findixi dimi ra. ³⁶ Xa i fate birin iyalanxi, dede mu fa na dimi kui, a birin luma ne naiyalanyi kui alo lanpui dexe na ti i ma.»

Diinela kobie

(Matiyu 23:1-39, Maraki 12:38-40)

³⁷ Isa to ge woyende, Fariseni nde naxa Isa maxorin e xa sa e dege. Isa to so Fariseni xonyi, a naxa a magoro. ³⁸ Fariseni naxa kaaba, a to a to Isa mu a belexe raxa Yuwifie xa naamunyi ki ma beenun a xa a dege. ³⁹ Na kui, Marigi naxa a fala a be, «Wo tan Farisenie, wo pooti nun pileti fari maxama e xa raseniyen, kono mixi see mujafe nun seniyentareja nan tun na wo bope ma. ⁴⁰ Wo tan xaxilitaree! Wo mu a kolon Ala naxan se fari daa, a tan nan mixi bope fan daa? ⁴¹ Xa wo setare ki baloe ra naxan na wo xa piletie kui, wo xa fe birin naseniyenma ne.»

⁴² «Gbaloe na wo be, wo tan Farisenie! Wo sansi xunxurie birin farile bama, alo salaxui nun gbengbe, kono wo gbilenxi tinxinyi nun Ala xanufe foxo ra. A lanma ne nu wo xa na seriye hagigee rabatu, wo man mu neemu boore seriye xunxurie fan ma. ⁴³ Gbaloe na wo be, wo tan Farisenie! Barima a rafanxi wo ma, wo xa doxo binye yire salide banxi kui, mixie man xa nu wo xeebu taa kui binye xeebuie ra. ⁴⁴ Gbaloe na wo be, barima wo maniyaxi gaburie nan na naxee mu matonxumaxi, mixie jere ma naxan fari e mu a kolon!»

⁴⁵ Seriye lonnila nde naxa a fala a be, «Karamoxo, i to yi fee falama yi ki, i na muxu fan nasotofe ne.» ⁴⁶ Isa naxa a yaabi, «Gbaloe na wo fan be, wo tan seriye lonnilae! Barima wo kote doxoma mixi xun ma naxan xanin xono ki fanyi, kono wo tan mu tinma e malide hali wo belexesole keren na. ⁴⁷ Gbaloe na wo be, barima wo gaburi fanyie yailanma namiponmee be, a fa li wo benbae nan e faxes! ⁴⁸ Na kui, wo bara findi wo benbae xa kewalie seede ra, e xa na kewalie man bara wo kenen, barima e tan bara namiponmee faxes, wo fan na namiponmee xa gaburie raxunmama. ⁴⁹ Na nan a ra, Ala xa lonni fan a masenxi ne, «N namiponmee nun xerae rasanbama ne e ma, e tan ndee faxes, e ndee paxankata.» ⁵⁰ Na kui, namiponmee birin wuli naxan filixi kabi dunja fole, yi waxati mixie nan a sare fima, ⁵¹ kelife Habila wuli ma han Sakari, naxan faxes serexebade nun horomobanxi

tagi. Iyo, n xa a fala wo be, to mixie nan a birin sare fima. ⁵² Gbaloe na wo be seriye karamoxoe, barima wo bara saabi tongo naxan lan a xa lonni naade rabi. Kono wo mu soma, wo man mu tinma mixi gbete fan xa so naa.»

⁵³ Isa to keli naa, Farisenie nun seriye karamoxoe naxa ti folo a kanke a xone ra. E naxa maxorinyi mooli birin ti a ma, ⁵⁴ alako e xa a suxu tantanyi nde kui.

12

Isa a foxirabiree rasife

(Matiyu 10:26-33, 12:32, 10:19-20)

¹ Yi fee nu dangife temui naxe, mixi wulu wulu nan nu bara e malan, han e nu e bore maboronfe. Isa woyen folo a foxirabiree nan singe be, a naxe, «Wo wo yete ratanga Farisenie xa lebini ma, naxan findixi filankafuija ra. ² Fefe noxunxi mu na naxan mu fama makenende, gundo yo mu na naxan mu fama kolonde. ³ Na kui, wo naxan yo falama koe ra, a mema ne yanyi ra. Wo fefe makoyikoyima banxi kui, dunja birin fama rakolonde a ra kene ma.»

⁴ «N booree, n xa a fala wo be, wo naxa gaaxu mixie ya ra naxee noma mixi fate bende faxade, kono e mu noma fefe ra na xanbi ra. ⁵ N xa a masen wo be, a lan wo xa gaaxu naxan ya ra. Wo xa gaaxu Ala nan ya ra, barima a tan nan mixi faxama, a tan nan man noma mixi wolide yahannama. Iyo, n xa a fala wo be, a lanma wo xa gaaxu a tan nan ya ra.»

⁶ «Turunna suuli xa mu sarama batanka firin na? Kono Ala tan mu neemuma e sese ma. ⁷ Hali xunsexe naxan na wo xunyi ma, Ala a birin konti kolon. Wo naxa gaaxu, barima wo munafanyi gbo dangi turunna xoni gali ra.»

⁸ «N xa a fala wo be, mixi yo naxan n kolonma a Marigi ra adamadie ya ma, n tan Adama xa Di fan na kanyi kolonma ne Ala xa malekee ya i. ⁹ Kono naxan na tondi n kolonde adamadie ya i, n fan tondima ne na kanyi kolonde Ala xa malekee ya i.»

¹⁰ «Mixi naxan birin woyen kabi falama Adama xa Di xa fe ra, na yunubi noma ne xafaride na kanyi be, kono mixi naxan Ala Xaxili Seniyenxi rasotoma, na yunubi tan mu noma xafaride na kanyi be.»

¹¹ «E na wo xanin salide kiitisee yire, xa na mu a ra mangasanyi xon, wo naxa kontofili wo e yaabima ki naxe, xa na mu a ra wo naxan masenma e be, ¹² barima Ala Xaxili Seniyenxi wo rakolonma ne na waxati yati ma, a lan wo xa naxan fala.»

Banna xaxilitare xa taali

¹³ Mixi nde naxa a fala Isa be pama tagi, «Karamoxo, a fala n taara be a xa muxu ke

itaxun, a n gbe so n yi.»¹⁴ Isa naxa a yaabi, «Nde n findixi kiitisa ra wo xun ma, xa na mu a ra wo ke taxunma ra?»¹⁵ A man naxa a masen e be, «Wo a i ki fanyi, wo wo yete ratanga xoyife se mooli birin ma, barima i banna kiyoki, dunijeigiri tide mu kelima se sotoe xa ma.»

¹⁶ Na xanbi, Isa naxa yi taali sa e be, «Xeme bannaxi nde xa xe naxa fan ki fanyi. ¹⁷ A naxa a mapoxun a yete ma, <N munse rabama, barima yire mu n be n noma n ma donse birin nagatade dennaxe?»¹⁸ A naxa nate tongo, <N yi nan nabama. N na n ma bilie rabirama ne, n gbete ti naxee gbo e be. N na n ma donse nun n ma se birin malanma nee nan kui. ¹⁹ Na temui n na a falama ne n yete be, N bara se gbege ragata naxan buma je wuyaxi. N xa n malabu fa, n xa n dege, n xa n min, n xa pelexin.»²⁰ Kono Ala naxa a masen a be, «I tan xaxilitare! To kee yati ra, i nii bama ne i fate. I naxan birin malanxi, a fa luma nde be?»²¹ A na na ki ne mixi be naxan se malanma a yete be, kono a mu bannaxi Ala be.»

Xaxili tife Ala ra

²² Na dangi xanbi Isa naxa a masen a foxirabiree be, «Na nan a toxi, n xa a fala wo be, wo naxa kontofili baloe xa fe ra wo hayi na naxan ma yi dunijeigiri kui, xa na mu a ra, dugie xa fe ra wo naxee ragoroma wo fate ma.»²³ Wo xa dunijeigiri tide gbo donse be, wo fate tide gbo dugie be. ²⁴ Wo wo mapoxun xaaxae ma. E mu sansi sima, e mu xe xabama. Saga nun bili sese mu e yi, kono Ala e rabaloma. Wo tan tide gbo xonie be pon!²⁵ Nde noma hali xi keren sade a xa simaya xun a xa kontofilife saabui ra?²⁶ Xa wo mu noma na fe lanma ra, wo fa kontofilima fe gbete ra munfe ra?»

²⁷ «Wo wula sansi fuge tofanyie mato e minima ki naxe. E mu walima, e mu wolgese yaillanma, kono n xa a fala wo be, hali mange Sulemani xa dariye birin kui, a xa sosee mu nu tofan alo na sansi fuge keren.»²⁸ Xa Ala wula sansi meenima yi ki ne, naxan na na to, tina a gan, a meenima ne wo tan ma dangi na ra pon! Wo xa danxaniya xurun. ²⁹ Wo naxa wo xaxili birin ti donse nun minse ra. Wo naxa kontofili. ³⁰ Kaafiri birin birama na fe mooli nan tun foxo ra. Kono wo tan Baba Ala a kolon, a wo hayi na na see ma. ³¹ Wo xa Ala xa mangeya niini singe fen. Wo hayi na naxan birin ma, a na fan fima ne wo ma.»

Harige malanfe ariyanna (Matiyu 6:19-21)

³² «Wo naxa gaaxu, wo tan naxee luxi alo n ma xuruse goore lanma, barima a bara

wo Baba Ala kenen a xa mangeya niini fi wo ma. ³³ Se naxan na wo yi ra, wo xa sa a mati, wo a kobiri fi setaree ma. Wo xa kobiri boto soto naxan mu kanama, wo harige soto naxan mu nonna, naxan na ariyanna, mupeti mu dennaxe lima, nimasee fan mu kanari sama dennaxe. ³⁴ Wo harige na dennaxe, wo boje fan luma menni ne.»

Wali suxufe Marigi ya ra (Matiyu 24:43-51)

³⁵ «Wo tagi ixirixi nan xa lu a ra, wo xa lanpuie radexexi. ³⁶ Wo xa lu ne alo mixi naxee e marigi mamefe kelife futixiri xulunyi. A na fa, a naade konkon, e a rabima ne a be keren na. ³⁷ Seewe na konyie be, marigi naxee lima e mu xixi a fa temui. N xa nondi fala wo be, marigi yati fama a tagi ixiride, a fa magorode fen a xa na konyie be, a fa e bun ti. ³⁸ Seewe na e be, marigi naxee lima e mu xixi, hali a gbilen kee tagi, xa na mu a ra a jan dangi na ra.»

³⁹ «Wo xa a fahaamu a fanyi ra, xa banxi kanyi a kolon ne nu mupeti fama temui naxe, a mu a luma mupeti xa so a xonyi. ⁴⁰ Wo fan, wo xa wo tagi ixiri, wo naxa yanfa, barima Adama xa Di fama waxati nan ma wo joxo mu naxan ma.»

⁴¹ Piyeri naxa a maxarin, «Marigi, i yi taali saxi muxu tan nan be, ka birin be?»⁴² Marigi naxa a yaabi, «Nde luma alo walike xunmati naxan findixi xaxilima dugutege ra? A marigi a tima a xa banxi walikee birin xun ma, a xa donse taxun e ra a waxati. ⁴³ Nelexinyi na na konyi be, naxan marigi a lima na wali ra. ⁴⁴ N xa nondi fala wo be, na marigi a harige birin taxuma ne na konyi ra. ⁴⁵ Kono xa a sa li go, na konyi a fala a yete be, <N marigi buma ne fafe ra>, a fa marigi xa konyi xemece nun konyi ginee bonbo, a xulunyi ti, a siisi? ⁴⁶ Loxo nde fama, a tan konyi mu naxan kolon, a joxo mu saxi naxan ma, a marigi gbilenma ne. A na fa, a na konyi jaxankatama ne a jaaxi ra, konyi gbaloe soto e nun kaafirane.»

⁴⁷ «Konyi naxan a marigi sago kolon, kono a mu a tagi ixiri, a man mu a sago raba, a fama ne bonboe gbege sotoe. ⁴⁸ Kono naxan mu a marigi sago kolon, xa a bara fe raba a lanma a xa bonbo naxan ma, a mu bonboe gbege sotoe. A gbege bara so naxan yi, a gbege man maxarinma ne a ma. A gbege bara taxu naxan na, na gbege man maxarinma ne a ma, nde man fa sa na xun.»

Isa faxi fatanyi nan na (Matiyu 10:34-36)

⁴⁹ «N faxi te nan sade boxi ma. A rafaana n ma xa a jan bara dexe! ⁵⁰ Fo n

xa tóore belebele sóto. N bóje mu sama fo na kamali témui naxe. ⁵¹ Wo joxo a ma a n faxi bójesa nan na dunjpa? Ade, n faxi fatanyi nan na. ⁵² Keli yi waxati ma, xa mixi suuli na denbaya kui, gere luma mixi saxan nun mixi firin tagi. ⁵³ Baba a xa di xeme gerema ne, di xeme fan a baba gere. Nga a xa di gine gerema ne, di gine fan a nga gere. Mama a xa mamadi gerema ne, mamadi fan a mama gere.»

Waxati tɔnxumae kui kolonfe
(*Matiyu 16:2-3*)

⁵⁴ Isa man naxa a fala pama be, «Wo na nuxui to a malan na sogegorode, wo a falama keren na, <Tune nan kelixi,> a fa li na nan man yati rabama. ⁵⁵ Foye na keli koola ma, wo a falama, <Kuye ifurama ne,> a fa li na nan man yati rabama. ⁵⁶ Wo tan filankafuie! Wo fata boxi nun koore jingi kui kolonde, kono munfe ra wo mu fata yi waxati fee tan tagi rabade?»

Lanyi xirife sinnanyi ma
(*Matiyu 5:25-26*)

⁵⁷ «Munfe ra wo tan yete mu fe matoma, wo xa a kolon naxan findixi tinxinyi ra? ⁵⁸ Xa wo nun i kalamu mixi na sigafe kiitisa yire, kata wo xa lanyi xiri kira xon, xa na mu a ra a i bendunma ne han kiitisa xon, kiitisa fan i so kosibili yi ra, kosibili i sa geeli. ⁵⁹ N xa a fala i be, i mu minima menni fo i kobiri birin fi han batanka donxoe.»

13

Tuubife

¹ Na temui, mixi ndee naxa dentege sa Isa be a mange Pilati bara Galileka ndee faxes, a e wuli masunbu e xa serexe ra. ² Isa naxa e yaabi, «Wo a mapoxunxi ne a na mixie tooxoxi ne na ki barima e xa yunubi dangi Galileka booree ra? ³ N xa a fala wo be na mu a ra feo! Kono xa wo mu tuubi, wo birin halakima ne alo e tan. ⁴ Na Darisalamuka fu nun solomasaxanyi go, Silomu koore banxi bira naxee ma? Wo joxo a ma a na toore e lixi ne yunubitoe nan to e ra dangi Darisalamuka boore birin na? ⁵ N xa a fala wo be na mu a ra feo! Kono xa wo mu tuubi, wo birin sontoma ne alo e tan.»

⁶ Isa man naxa yi taali masen e be. «Xore bili to nu siri xeme nde xa boxi ma, a naxa siga a xa sa a bogi ba, kono a mu sese to a kon na. ⁷ Na kui, a naxa a fala a xa walike be, <A mato, a je saxan nan yi ki n fama xore bogi fende yi xore bili kon na, n mu se to. A side bara findi boxi makanaxi nan na! A sege!> ⁸ Walike naxa a yaabi, <Marigi, i man xa dije toofare xa dangi, alako n xa a rabilinyi buxa, n jape sa a ma. ⁹ Xa a bogi tamuna, awa. Xa a mu bogi, i a sege.»

Isa gine nde rayalanfe malabu loxoe ma
¹⁰ Malabu loxo nde ma, Isa nu kawandi tife salide nde kui. ¹¹ A naxa gine nde li naa pinne nu bara naxan kuntin a ra. Kabi je fu nun solomasaxan a mu nu noma a rakelide feo! ¹² Isa to a to, a naxa a xili, a a fala a be, «N nga, i bara fulun yi fure ma to.» ¹³ Isa to a belexe sa a ma, gine naxa a rakeli keren na, a so Ala matoxofe.

¹⁴ Kono Isa to a rayalanxi malabu loxoe ne, salide xunmati naxa xono a ma, a a fala pama be, «Xi senni nan na a daxa mixi xa wali naxan kui. Wo xa fa marayalanyi fende na loxoe ne, kono wo naxa fa malabu loxoe tan ma.» ¹⁵ Marigi naxa a yaabi, «Wo tan filankafuie! Malabu loxoe ma, wo birin mu wo xa ninge xa na mu wo xa sofale fulunma xe a xiride, wo a xanin ye minde? ¹⁶ Iburahima xa di nan yi gine ra, kono Sentane bara a xiri kabi je fu nun solomasaxan. A mu lanma n xa a fan fulun malabu loxoe ma?» ¹⁷ A to na fala, a yaxui birin naxa yaagi, kono pama tan naxa seewa a xa kaabanako fe birin na.

Konde xori nun lebini xa taalie
(*Matiyu 13:31-35, Maraki 4:30-32*)

¹⁸ Isa man naxa a masen e be, «Ala xa mangeya maniyaxi munse ra? N noma a misaalide tali woyenyi mundun na? ¹⁹ A luxi ne alo konde xori xurudi xeme naxan si a xa boxi ma. A naxa te, a findi wuri bili ra, xonie fa e tee sa a kon na.»

²⁰ A man naxa a masen, «N xa Ala xa mangeya misaali munse ra? ²¹ A luxi ne alo lebini, gine naxan sa farin busali tagi xun ma, na fa farin birin nate.»

Naade ixutuxi

(*Matiyu 7:13-14, 21-23, 8:11-12*)

²² Isa nu sigama kawandi ti ra taee birin kui, a xungbe nun a xuri. Na birin, a nu na Darisalamu kira nan xon. ²³ Mixi nde naxa a maxorin, «Marigi, nondi nan a ra, a mixi gbegebe mu kisima?» A naxa a yaabi, ²⁴ «Wo kata wo xa so naade ixutuxi nan na, barima n xa a fala wo be, mixi wuyaxi katama ne sode naa, kono e mu noma. ²⁵ A waxati a lima banxi kanyi kelima ne a naade balan. Wo tan fama ne tide tande wo nu naade konkon na, wo a fala, <Marigi, naade rabi muxu be.> Na temui, a wo yaabima ne, <N mu wo kolon, n mu wo kelide kolon.> ²⁶ Wo man a falama ne a be, <I mixie xaranxi muxu xonyi ne, won birin nan won degexi, won birin nan won min.> ²⁷ Kono a wo yaabima ne, <N xa a fala wo be, n mu wo kolon, n mu wo kelide kolon. Wo keli n ya i, wo tan fe kobi rabae!> ²⁸ Iburahima, Isiyaga, Yaxuba, nun namijonme birin, wo e toma ne Ala xonyi ariyanna, kono wo tan naminima tande, wa nun jinyi raxinyi

na dennaxe. ²⁹ Mixie kelima sogetede nun sogorode, e keli koola nun yirefanyi biri, e e dege Ala xa mangeya niini bun ma. ³⁰ Na kui, xanbiratie findima ne yareratie ra, yareratie fan findi xanbiratie ra.»

*Isa sunnunfe Darisalamu xa fe ra
(Matiyu 23:37-39)*

³¹ Na waxati ma, Fariseni ndee naxa fa Isa xon, e a fala a be, «I xa keli be. Siga yire gbete, barima Herode wama i faxafe.»

³² A naxa e yaabi, «Wo siga, wo sa a fala na xulumase kootaxi be, n na pinnsee kerife mixie foxo ra, n na mixie rayalanfe, to a nun tina. Xi saxan nde ma, n gema ne n ma wali ra. ³³ Kono fo n xa n jere to, tina nun tina bora, barima a mu lanma tan namijonme xa faxa fo Darisalamu.»

³⁴ «Darisalamu, Darisalamu, taa naxan namijonmee faxama, naxan Ala xa xerae magonoma. Sanmaya wuyaxi n bara wa i xa die malanfe n yire, alo toxoe a xa die rasoma a gabutenyi bun ma ki naxe, kono wo naxa tondi! ³⁵ Na kui, Ala bara keli wo xa banxi xun ma. N xa a fala wo be, wo mu n toma sonon, han wo a falama temui naxe, «Baraka na a be naxan fafe Marigi xili ra!»»

14

Isa mixi rayalanfe malabu loxo ma

¹ Malabu loxo nde ma, Isa to nu a degefe Fariseni kuntigi nde xonyi, e birin nu Isa rabenfe ne. ² Xeme nde nu na naa naxan fate nu mafuntuxi. ³ Na kui, Isa naxa Farisenie nun seriye lonnilae maxorin, «A daxa ka a mu daxa furema xa rayalan malabu loxo ma?» ⁴ Kono e mu sese fala. Isa naxa a belexe sa furema ma, a a rayalan, a a ragbilen a xonyi.

⁵ Na xanbi, Isa man naxa e maxorin, «Xa a sa li go, wo xa di, xa na mu wo xa ninge bara bira gulunba ra malabu loxo ma, wo mu a ratema xe keren na?» ⁶ E mu no na yaabi yo fide.

Yete magore nun yete igboe

⁷ Isa to a rakorosi xone nu magorode fanyie nan tongoma e yete be, a naxa yi taali woyenyi fala e be, ⁸ «Mixi na i xili a xa xulunyi, i naxa magorode fanyi fen, barima xa mixi fa naxan tide gbo i be, ⁹ i yatigi a falama ne i be, «I xa doxo se na mixi binye yi ra.» Na kui, i kelima ne yaagi ra sigafe doxo se gbete fende, binye mu na dennaxe. ¹⁰ Kono mixi na i xili a xa xulunyi, i xa magorode binyetare nan tongo. Na kui, xa i yatigi bara fa, a a falama ne i be, «N boore, sa magorode fanyi nan tongo yare.» Na findima binye nan na i be mixie birin ya ma wo nun naxee doxoxi naa. ¹¹ Naxan yo na a yete

igbo, a fama ne igorode. Naxan yo na a yete magoro, a xa fe itema ne.»

¹² Isa naxa a fala xulunyi kanyi be, «Xa a li i xulunyi tima, i naxa i booree, i baribooree, i barenyie, nun i doxo boore bannaxie gbansie xa xili, barima e noma ne i xa wali fanyi birin nagbilende i ma. ¹³ Donse fanyie na rafala i xonyi, a lanma i xa setaree, mabenyie, namatee, nun donxue nan xili e xa fa e dege. ¹⁴ Na kui, i findima seewatwe nan na, barima feere mu e tan be e xa i xa na fe fanyi ragbilen i ma, kono i fama ne a sare sode mixi tinxinxie rakelima faxe ma loxo naxe.»

*Donyi xungbe maxili xa taali
(Matiyu 22:1-14)*

¹⁵ Xeme nde Isa nun naxan nu a degefe, a to na fe me, a naxa a fala a be, «Seewe na mixi be naxan fama a degede Ala xonyi ariyanna!» ¹⁶ Isa fan naxa a masen a be, «Xeme nde naxa mixi gbege rakolon, a e xa fa a xonyi, e xa e dege a fanyi ra. ¹⁷ A temui to a li, a naxa a xa konyi xee mixie xilide, yi fe binye nu bara ragbilen naxee ma, a xa a fala, «Wo fa, fe birin bara ge yailande.» ¹⁸ Kono e birin naxa e yete maxandi. A singe naxe, «N baxi xe nan sarade, fo n xa sa a mato. Dije n be.»

¹⁹ Boore fan naxe, «N baxi ninge firin doxo suuli nan sarade, fo n xa sa a mato. Dije n be.» ²⁰ Gbete fan naxe, «N baxi gine nan doxode. N mu noma fade.»

²¹ «Konyi to gbilen a marigi xonyi, a naxa na fee dentege sa a be. Na kui, banxi kanyi naxa xono, a a fala a xa konyi be, «Siga mafuren, i sa setaree, mabenyie, donxue, nun namatee xili naxee na taa kui yire birin. I xa fa e ra n xonyi be.»

²² «Konyi man to gbilen a naxa a fala, «Marigi, n bara i xa yaamari raba, kono han ya doxode luxi i xa banxi kui.» ²³ Banxi kanyi naxa a fala a xa konyi be, «I man xa mini, i sa taa fari yire birin isa. I xa fe birin naba mixie xa fa, n ma banxi xa rafe. ²⁴ N xa a fala i be, mixi naxee singe xilixi, e tan sese mu e degema n xonyi feo!»

Birafe Isa foxo ra

(Matiyu 10:37-39, 5:13, Maraki 9:50)

²⁵ Isa man to nu kira ra, jama gbege nu a foxo ra. A naxa a ya rafindi e ma, a a masen e be, ²⁶ «Xa mixi wa birafe n foxo ra, fo a xa n xanu ne dangi a baba ra, a nga ra, a taara ra, a xunya ra, a xa gine ra, a xa die ra, nun a yete yati fan na. Xa na mu a ra, a kanyi mu noma findide n foxirabire ra. ²⁷ Xa mixi mu a yete waxonfe gere, a fa tin n waxonfe ra, a mu noma findide n foxirabire ra.»

²⁸ «Xa mixi nde sa wa koore banxi xungbe tife wo ya ma, fo a xa doxo ne sinden, a a mato kobiri xasabi naxan noma

na banxi tide, alako a xa a kolon xa a xa feere noma na wali raṅonde. ²⁹ Xa na mu a ra, a kanyi na banxi koorin a mu fa no a raṅonde, mixie nu na to, e a mayelema ne, ³⁰ e a fala, <Yi xeme bara banxi ti folo, kono a mu noxi a raṅonde.>

³¹ «Xa mange nde wa minife e nun mange gbete xa gere, fo a xa doxo ne sinden, a a maṅoxun xa a xa soori mixi wulu fu noma tide mange boore xa soori mixi wulu moxoṅen kanke. ³² Xa a bara a kolon a e mu noma, beemanun mange boore nun a xa soorie xa makore, a xera na nasigama a ma alako lanyi nan xa xiri e tagi. ³³ Na kui, xa mixi yo na wo ya ma naxan mu noma meede fe birin na n tan ma fe ra, a kanyi mu noma findide n foxirabire ra.»

³⁴ «Fuxe fan, kono xa foxe mexemexenyi bara ba, a fa mexemexenma di? ³⁵ A mu fan xe be, a mu fan paṅe ra. A wolema ne tun. Xa naxan tuli fe mema, a xa a tuli mati yi masenyi ra.»

15

Yexee lœxi xa taali (Matiyu 18:12-14)

¹ Loxo nde, duuti maxilie nun yunubitoe birin nu e makorefe Isa ra e xa e tuli mati a ra. ² Farisenie nun seriye karamoxe naxa so a mafalafe, e nu a fala, «Yi xeme yunubitoe rasenema, a man a degema e xonyi.»

³ Na kui, Isa naxa yi taali woyenyi masen e be, ⁴ «Xa mixi nde na wo ya ma, yexee keme na naxan yi ra, keren fa loe e tagi, a mu yexee tongo solomanaani nun solomanaani luma e demadonde, a siga na kerenyi fende han a sa a to? ⁵ A na a to, a jlexinma ne ki fanyi, a a sa a tunkie ma. ⁶ A na so a xonyi, a a xanuntenyie nun a doxo booree xilima ne, a a fala e be, <Wo fa, won birin xa seewa, barima n bara n ma yexee to, naxan nu bara loe!> ⁷ Na kui, n xa a fala wo be, seewe ghoma ne ariyanna yunubitoe tuubixi keren xa fe ra, dangife tinxintoe tongo solomanaani nun solomanaani ra naxee hayi mu taubi ma.»

Gbeti kobiri kole lœxi xa taali

⁸ «Xa a sa li gbeti kobiri kole fu na gine nde yi ra, keren fa loe a yi, a mu lanpui radexema xe, a banxi mak, a na kobiri kole fen han a a to? ⁹ A na a to, a a xanuntenyie nun a doxo booree xilima ne, a a fala e be, <Wo fa, won birin xa seewa, barima n bara n ma gbeti kobiri kole to naxan nu bara loe n ma!> ¹⁰ Na kui, n xa a fala wo be, seewe na Ala xa malekee xonyi yunubitoe keren gbansan tuubife ma.»

Di lœxi xa taali

¹¹ Isa man naxa a masen, «Xeme nde nu na, di xeme firin nu naxan yi ra. ¹² A xa di firin nde naxa a fala a baba be, <Won ma denbaya harige seeti so n yi ra, naxan lanma a xa findi n gbe ra.> Na kui, babe naxa a harige itaxun a xa di xeme firinyie ma.»

¹³ «A mu bu di firin nde naxa a xa se birin malan, a fa biyaasi pamanē makuye. A naxa a harige makana menni, fuyanteya kui. ¹⁴ A birin to non, kaame fan naxa sin na pamanē ma a xoxoxoe ra, sese mu lu na di yi ra. ¹⁵ A to siga wali fende naaka nde xon, na naxa a xee xose demadonde. ¹⁶ Wuri bogi naxan nu soma xosee yi, a tan nu wama na nan donfe, kono mixi yo mu tin a kide nde ra.»

¹⁷ «Na kui, a naxa xaxili soto fa, a a fala a yete be, <N baba xa walike birin lugama a fanyi ra, e donse donxoe lu, a fa li n tan na faxafe kaame nan na be! ¹⁸ Fo n xa gbilen n baba xonyi, n xa a fala a be, N baba, n bara yunubi soto Ala ra, n bara haake soto i fan na. ¹⁹ A mu daxa sonon n xa findi i xa di ra. I xa n findi i xa walike nan na.> ²⁰ A naxa keli, a siga a baba xon.»

«Beenun a xa naa li, a baba naxa sa a to fa ra, a makuyaxi a ra sinden. A baba naxa kinikini ki fanyi. A naxa a gi, a sa a xa di ralan, a a masunbu. ²¹ Di naxa a fala a be, <N baba, n bara yunubi soto Ala ra, n bara haake soto i fan na. A mu daxa sonon n xa findi i xa di ra.>»

²² «Kono a baba naxa a fala a xa konyie be, <Wo wo xulun, wo fa guba fanyi ra, wo a ragoro a ma. Wo belexerasoe so a belexe ra, wo sankiri so a sanyi. ²³ Wo fa ninge turaxi ra, wo a faxa. Won xa won dege, won xa xulunyi ti, ²⁴ barima n ma yi di nu bara lu alo a nu faxaxi ne, kono a nii man bara gbilen a i. A nu bara loe, kono a man bara to.> Na kui, e naxa xulunyi ti folo.»

²⁵ «Na waxati, di singe nu na xe ma. A to nu sofe, a a makore banxi ra, a naxa xulunyi xui me. ²⁶ A naxa konyi nde xili, a a maxorin, <Munse rabaxi yi ki?> ²⁷ Na naxa a yaabi, <I xunya nan faxi. I baba bara ninge turaxi faxa, barima a man bara a xa di masoto a yalanxi.> ²⁸ Di singe naxa xono, a tondi sode banxi. A baba naxa mini, a so a mayandife, ²⁹ kono a xa di naxa a fala a be, <A mato, kabi je wuyaxi n tan walima i be alo i xa konyi, n mu i xa yaamari matandi hali keren. Kono na birin kui, hali si lanma, i mu nu a fi n ma, muxu nun n booree xa xulun di ti. ³⁰ Kono i xa di tan to faxi, naxan i harige birin makanaxi e nun langoe ginee ra, i ninge turaxi nan faxaxi a tan be!>»

³¹ «A baba naxa a fala a be, <N ma di, i tan na n fe ma temui birin. Se naxan birin na n yi, i tan nan gbe a ra. ³² Kono a lan

ne won xa seewa, won xulunyi ti, barima i xunya nu bara lu alo a nu faxaxi ne, kono a nii man bara gbilen a i. A nu loexi ne, kono a man bara to.»

16

Walike xunmati kootaxi xa taali (Matiyu 6:24)

¹ Isa man naxa a fala a foxirabiree be, «Xeme bannaxi nde nu bara a xa fe birin taxu a xa walike xunmati ra, a xa a rapere. Loxo nde, a naxa a me, a na walike xunmati nu na a harige makanafe. ² A naxa a xili, a a maxorin, «N nanse mexi i xa fe ra? I xa i xa wali dentege sa n be, barima n bara xunmati wali ba i yi ra.» ³ Walike xunmati naxa a fala a yete be, «N munse rabama fa? N ma mange bara n namini walide. Senbe mu n yi n xa siga yire buxade, n man yaagima ne kule matide. ⁴ N bara fa a kolon n naxan nabama, alako n ma wali na ba n yi, mixie xa nu n nasene e xonyi.»

⁵ «A naxa a marigi xa donitie birin xili keren keren yi ra. Naxan singe fa, a naxa a maxorin, «N marigi xa yeri na i ma?» ⁶ Na naxa a yaabi, «Oliwi ture sunbui ya keme.» Walike xunmati naxa a fala a be, «I xa i xa keedi tongo mafuren, doxo, i a sebe tongo suuli.» ⁷ Na xanbi, a naxa a fala gbete be, «I tan go? Yeri na i ma?» Na naxa a yaabi, «Maale busali wulu keren.» A naxa a fala a be, «I fan xa keedi tongo, i xa a sebe keme solomasaxan.» ⁸ Na kui, na walike xunmati tinxintare xa mange naxa a matoxo, a to koota rabaxi.»

«Yi dunija mixi naxee perema dimi kui, e koota e booree mabiri, dangife mixie ra naxee perema naiyalanyi kui. ⁹ N xa a fala wo be, wo xa defanja fen yi dunija tinxintare xa naafuli saabui ra. Na naafuli na jon, wo fama rasenede banxie kui naxee mu kanama abadan.»

¹⁰ «Naxan mu lanlanteya kanama fe xurudi kui, a mu lanlanteya kanama fe xungbe fan kui. Naxan mu tinxin fe xurudi kui, a mu tinxinma fe xungbe fan kui. ¹¹ Xa wo bara lanlanteya kana yi dunija tinxintare xa naafuli fe kui, nde fa lama wo ra a xa ariyanna bannaya taxu wo ra? ¹² Xa wo bara lanlanteya kana se taxuxi xa fe kui, nde fa wo gbe soma wo yi?»

¹³ «Konyi yo mu noma lude marigi firin xa yaamari bun ma, barima a fama marigi keren xonde, a boore maxanu. A xirima ne keren na, a boore rabolo. Wo mu noma Ala nun naafuli rabatude.»

Isa xa masenyi ndee

(Matiyu 11:12-13, 5:31-32, 5:18, Maraki 10:11-12)

¹⁴ Farisenie, kobiri nu rfanxi naxee ma, e fan naxa e tuli mati na fe birin na, e nu Isa mayele. ¹⁵ Isa naxa a masen e be, «Wo wama wo yete masenfe tinxintare nan na adamadie ya i, kono Ala wo boje ma fe kolon. Naxan tide gbo mixie be, Ala na xonxi.»

¹⁶ «Annabi Munsu xa sriye nun namijonmee xa Kitaabuie nan kawandi han Yaya xa waxati. Keli na temui ma, Ala xa mangeya niini xa xibaaru fanyi nan kawandima fa, mixie fe birin nan nabafe, alako e xa so Ala xa mangeya niini bun ma. ¹⁷ Koore nun boxi loema ne beenun sigire keren xa ba Ala xa sriye ra.»

¹⁸ «Xeme yo mee a xa gine ra, a sa gbete doxo, a kanyi bara yene raba. Naxan na gine doxo xeme bara mee naxan na, a fan bara yene raba.»

Banna xeme nun Lasaru xa taali

¹⁹ «Xeme bannaxi nde nu na, naxan nu luma a maxiri ra dugi sare xoxoxee ra. Temui birin, a nu xulunyi nan tife. Loxo yo loxo, a nu lugama donse joxunme nan na. ²⁰ Misikiine nde nu saxi yi banna xa tete sode de ra, naxan nu xili Lasaru. Suurie nu na a fate birin ma. ²¹ A nu wama donse xuntunyi ndee nan sotofo naxee nu birama na banna xa teebili ra. A to nu saxi naa, baree nan nu fama a yire, e nu a xa suurie makon.»

²² «Loxo nde misikiine naxa laaxira, malekee naxa sa a xanin Annabi Iburahima yire. Na banna xeme fan naxa faxa, a ragata, ²³ a siga yahannama. A xa jaxankate kui menni, a naxa a ya rate a sa Annabi Iburahima to yire makuye, e nun Lasaru. ²⁴ A naxa a xui ramini, «N baba Iburahima, kinikini n ma! Yandi, Lasaru xee n yire, a xa a belexesole rasin ye xora, a n nenyi maxinbeli, barima n na yi te naxan xora, a n jaxankatafe a paaxi ra!»

²⁵ «Kono Annabi Iburahima naxa a yaabi, «N ma di, i xa i ratu, i tan bara fe fanyi soto i xa dunijeigiri kui, kono Lasaru tan toore nan soto. Yakosi, a tan bara madundu be, i tan na jaxankatafe. ²⁶ Sa na birin xun, gulunba belebele nan saxi won tagi, alako mixi naxa no kelide be sigafe ra i yire, mixi man naxa no kelide menni girife ra muxu fan yire.»

²⁷ «Na kui, banna naxa a fala a be, «Awa n baba, n bara i mayandi, i xa Lasaru xee n baba xonyi, ²⁸ barima xunya suuli nan na n be. A xa sa e rasi, alako e naxa fa be, yi jaxankate ma.» ²⁹ Kono Annabi Iburahima naxa a yaabi, «Annabi Munsu nun namijonmee xa Kitaabuie na e yi. E xa e tuli mati nee xa masenyi ra.» ³⁰ Banna naxa a fala, «N baba Iburahima, na mu sooneyama, kono xa mixi nde keli

faxamixie ya ma sigafe ra e xon, e tuubima ne.»³¹ Kono Annabi Iburahima naxa a masen a be, «Xa e mu Annabi Munsa nun namijonmsee xui ramema, hali mixi keli faxe ma, e mu lama a ra.»

17

Isa a foxirabirree rasife

(*Matiyu 18:6-7, 15, 21-22, 17:20, Maraki 9:42, 11:22-23*)

¹ Isa naxa a fala a foxirabirree be, «Maratantanyi fafe mu kanama, kono jaxankate na mixi be naxan findima na saabui ra. ² A fisa na kanyi be geme binye xa xiri a konyi ra, a rasin baa ma, beemanun a xa yi mixi xuri keren natantan. ³ Wo meeni wo yete ma de!»

«Xa i ngaxakerenyi bara haake soto i ra, woyen a be. Xa a tuubi, i xa dije a ma. ⁴ Xa a haake soto i mabiri sanmaya solofere loxoere keren bun, a tuubixi man gbilen i madijede sanmaya solofere, fo i xa dije a ma.»

⁵ Xee Rae naxa a fala Marigi be, «Muxu xa danxaniya xun masa!» ⁶ Marigi naxa e yaabi, «Xa danxaniya na wo be nu, hali a xurun alo yenten xori, wo noma ne a falade yi konde bili be, «Tala be, i sa sin baa ma,» a wo xui rabatuma ne.»

⁷ «Xa a sa li konyi na mixi nde yi wo tagi, na konyi na keli yire buxade xa na mu xurusee demadonde, a kanyi noma a falade a be keren na, «Fa, i fa i magoro, i i dege?» ⁸ Ade, wo a falama a be, «N ma donse rafala. I xa i xa donma masara alako i xa fa donse nun ye ra n be. I na ge na ra, i fan noma i degede.» ⁹ Mixi mu a xa konyi tantuma yaamari rabatufe ma. ¹⁰ Wo tan fan, wo na ge fe birin nabade wo yamarixi naxan na, wo xa a fala ne, «Konyi nan tun na muxu ra. Muxu muxu xa wali gbansan nan nabaxi.»

Isa kune kanyi fu rayalanfe

¹¹ Isa to nu Darisalamu kira xon, a naxa dangi Samari nun Galile boxi tagi. ¹² A to so taa nde kui, kune kanyi fu naxa fa a xon. E naxa sa ti e ndedi makuyaxi a ra, ¹³ e e xui ite a be, «Karamoxo Isa, kinikini muxu ma!» ¹⁴ A to e to, a naxa a fala e be, «Wo siga, wo sa wo yete masen serexedubee be.» Na kui, e nu sigafe temui naxe, e naxa yalan. ¹⁵ Na temui, mixi keren e ya ma, a to a to a yalanxi, a naxa gbilen Ala matoxo ra a xui itexi ra. ¹⁶ A naxa suyidi Isa be, a a tantu. Samarika nan nu a ra. ¹⁷ Isa naxa a fala a be, «Mixi fu xa mu rayalan? Na solomanaanie tan go?» ¹⁸ Mixi yo mu gbilen Ala tantude fo yi Samarika?» ¹⁹ Isa naxa a fala a be, «Keli, i siga. I xa danxaniya bara i rakisi.»

Ala xa mangeya niini nun Isa xa gbileni

(*Matiyu 24:23-28,37-41, Maraki 13:21-22, 15-16*)

²⁰ Farisenie to Isa maxorin, a Ala xa mangeya niini fama mun temui, a naxa e yaabi, «Mixi mu Ala xa mangeya niini fa temui kolonma. ²¹ Mixie mu a falama xe de, «A mato, a tan nan ya,» xa na mu a ra, «A tan nan sa na ki,» barima Ala xa mangeya niini na wo ya ma ne.»

²² Na temui, Isa naxa a fala a foxirabirree be, «Waxati fama ne, Adama xa Di to xoli wo suxuma ne, a xa lu wo ya ma hali loxo keren peti, kono wo mu a toma. ²³ Mixie a falama ne wo be, «A mato, a tan nan sa na ki,» xa na mu a ra, «A tan nan yi ki!» Wo naxa wo gi na matode, wo naxa bira nee foxo ra. ²⁴ A fa loxoere, Adama xa Di luma ne alo seyamakonyi naxan minima, kuye birin yanba. ²⁵ Kono beenun na loxoere xa a li, fo a xa toore gbegebe soto. To mixie mu lama a ra. ²⁶ Adama xa Di fa loxoere luma ne alo Annabi Nuha xa waxati. ²⁷ Mixie nu e degema, e nu e minma, e nu ginee doxoma, e nu e xa die fima xeme ma, han Annabi Nuha so kunkui kuli loxo naxe. Banbaranyi belebele to din boxi ma, e birin naxa sonto. ²⁸ Na nan man naba Loti xa waxati. Mixie nu e degema, e nu e minma, e nu sare matima, e nu sansi sima, e nu banxie tima. ²⁹ Kono Loti keli Sodoma loxo naxe, te nun sooda ye nu goroma ne kelife kooore ma alo tune, birin naxa sonto. ³⁰ A man sa rabama na ki ne Adama xa Di na makenen loxo naxe.»

³¹ «Na loxoere, naxan na tande, a naxa so a harige tongode banxi kui. Naxan na xe ma, a fan naxa gbilen a xonyi. ³² Wo xa ratu ne Loti xa gine ma. ³³ Mixi yo katafe a yete ratangade, na kanyi loema ne, kono mixi yo a yete raloma, na kanyi ratangama ne. ³⁴ N xa a fala wo be, na temui ma, xa mixi firin saxi sade keren ma koe ra, mixi keren tongoma ne, boore lu naa. ³⁵⁻³⁶ Xa gine firin na se dinfe mulunyi keren kui, keren tongoma ne, boore lu naa.» ³⁷ E naxa a maxorin, «Marigi, na rabama minden?» A naxa e yaabi, «Binbi na lu dennaxe, yubee sa e malanma menni ne.»

18

Kaape gine nun kiitisa xa taali

¹ Na dangi xanbi, Isa naxa yi taali woyenyi masen e be e xa a kolon a fo e xa Ala maxandi temui birin tunnabexi kui. ² A naxa a masen, «Kiitisa nde nu na taa nde kui, naxan mu nu gaaxuma Ala ya ra, a gbe fe man mu nu mixi yo xa fe ma. ³ Kaape gine nde fan nu na na taa kui, naxan nu luma fa ra kiitisa xon, a nu a fala,

«Kiiti tinxinxu sa n tan nun n yaxui tagi.»

⁴ A naxa bu na ki, kiitisa mu tin a be, konɔ loxo nde a naxa a fala a yete be, «Nɔndi na a ra, n tan mu gaaxuma Ala ya ra, n gbe fe man mu mixi yo xa fe ma. ⁵ Konɔ yi kaape gine tan na n boje rapaaxufe n ma. N xa kiiti tinxinxu so a yi ra, alako a xa ba fafe n xɔn, a naxa fa n tooro.»

⁶ Na kui, Marigi naxa a masen, «Wo yi kiitisa kɔbi xui rame. ⁷ Ala mu kiiti tinxinxu soma xe a xa mixi sugandixie yi ra, naxee a maxandima kɔe nun yanyi? A buma e malife ra? ⁸ N xa a fala wo be, a kiiti tinxinxu soma e yi ra mafuren. Konɔ Adama xa Di na fa, a danxaniya lima ne dunija ma?»

Fariseni nun duuti maxili xa taali

⁹ Isa man naxa yi taali woyenyi masen mixi ndee be naxee nu laxi e yete ra, a tinxintɔe nan na e tan na dangi booree ra e yoxi naxee ma. ¹⁰ A naxa a masen, «Xeme firin naxa siga Ala maxandide horomobanxi kui. Keren nu findixi Fariseni nan na, boore, duuti maxili. ¹¹ Fariseni naxa ti, a Ala maxandi a boje ma, a nu a i, «Ala, n bara i tantu barima n mu luxi alo mixi gbete, naxee findixi mupetie, fe kɔbi rabae, nun yenelae ra. N bara i tantu barima n mu luxi alo yi duuti maxili. ¹² N sunma sanmaya firin loxun keren bun ma, n man farile fima n sɔtɔse birin na.» ¹³ Konɔ duuti maxili tan naxa ti a xati ma. A jan mu nu suusama a xa a ya rate koore ma. A nu a belɛxe saxi a kanke ma, a nu a fala, «Ee, Ala! Kinikini n ma, barima yunubitɔe nan n na!»

¹⁴ «N xa a fala wo be, yi mixi firin to gbilen e xonyi, na duuti maxili nan nu tinxinxu Ala ya i, barima mixi yo a yete igbo, a kanyi fama ne igorode. Konɔ mixi naxan a yete magoroma, a xa fe itema ne.»

Isa nun dimedie

(Matiyu 19:13-15, Maraki 10:13-16)

¹⁵ Mixie nu fafe dimedie ra Isa xɔn, alako a xa a belɛxe sa e ma. A foxirabiree to na to, e naxa woyen na mixie ma. ¹⁶ Konɔ Isa naxa e xili, a a masen e be, «Wo a lu dimedie xa fa n yire. Wo naxa tonyi doxo e ma, barima naxee maniyaxi e ra, e tan nan soma Ala xa mangeya niini bun ma. ¹⁷ N xa nondi fala wo be, mixi naxan mu tinma Ala xa mangeya niini ra alo dimedi, na kanyi mu soma Ala xa mangeya niini bun ma feo!»

Segetala bannaxi

(Matiyu 19:16-30, Maraki 10:17-31)

¹⁸ Mange nde naxa Isa maxorin, «Karamoxo fanyi, a lan n xa munse raba alako n xa abadan kisi soto ke ra?» ¹⁹ Isa naxa a masen a be, «Munfe ra i n xilima

karamoxo fanyi? Mixi yo mu fan. Ala keren peti nan fan. ²⁰ I seriye kolon: «I naxa yene raba. I naxa faxe ti. I naxa mupe ti. I naxa mixi toɔnege. I baba nun i nga binya.»

²¹ Mange naxa Isa yaabi, «N bara na birin nabatu kafi n dimedi temui.» ²² Isa to na me, a naxa a fala a be, «Fe keren nan fa luxi i xa fe. Siga, se naxan birin na i yi ra, sa a mati, i a kɔbiri fi setaree ma. Na kui, i fama bannaya sɔtɔde ariyanna. I na na raba, fa, i bira n foxo ra.»

²³ Konɔ a to na me, a naxa sunnun, barima a nu bannaxi ki fanyi. ²⁴ Isa to a sunnunxi to, a naxa a masen a be, «Sofe Ala xa mangeya niini bun ma, a xɔroxo naafuli kanyie be ki fanyi! ²⁵ Nɔxome so noxun senbe yale ra, dine bannamixi sofe ra Ala xa mangeya niini bun ma.» ²⁶ Mixi naxee a xui me, e naxa a maxorin, «Nde fa noma kisode?» ²⁷ Isa naxa e yaabi, «Mixie mu noma naxan na, Ala tan noma na ra.»

²⁸ Piyeri naxa a fala Isa be, «A mato, muxu bara keli muxu xa se birin xun ma, muxu bira i foxo ra.» ²⁹ Isa naxa a masen e be, «N xa nondi fala wo be, mixi yo naxan na keli a xa se nde xun ma Ala xa mangeya niini xa fe ra, a findi banxi ra ba, gine ba, ngaxakerenyie ba, barimae ba, die ba, ³⁰ na kanyi a noxo wuyaxi sɔtɔma ne yi dunija ma, a man fa abadan kisi soto aligiyama.»

Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe sanmaya saxan nde

(Matiyu 20:17-29, Maraki 10:32-34)

³¹ Isa naxa a xa xɛera fu nun firinyie xun lan, a a fala e be, «Wo a mato, won na tefe Darisalamu ne yi ki. Namijonmee fe naxee sebexi Adama xa Di xa fe ra, a birin fama ne kamalide naa. ³² A sama ne kaafirie belɛxe, e a mayele, e a konbi, e deye boxun a ma. ³³ E na ge a bonbode sebere ra, e a faxama ne, konɔ a xa faxe xi saxan nde, a man kelima ne faxe ma.» ³⁴ Konɔ Isa foxirabiree mu na sese fahaamu. Na masenyi bara findi woyenyi noxunxi ra e be, e mu naxan kui kolon.

Isa Yeriko donxui rayalanfe

(Matiyu 20:29-34, Luki 18:35-43)

³⁵ Isa to makore Yeriko ra, donxui nde nu doxoxi kira de ra kule matide. ³⁶ A to jama xui me kira ra, a naxa maxorinyi ti, «Munse rabaxi?» ³⁷ E naxa a fala a be, «Isa Nasaretika nan dangife.» ³⁸ Na kui, a naxa gbelegbele, «Isa, Dawuda xa Di, kinikini n ma!» ³⁹ Mixi naxee nu yare, e naxa woyen a ma a a xa sabari, konɔ a tan jan naxa so a xui itefe dangi singe ra, «Dawuda xa Di, kinikini n ma!»

⁴⁰ Isa naxa ti, a a fala mixie be e xa fa donxui ra a xɔn. Donxui to a maso a ra, Isa

naxa a maxorin, ⁴¹ «I wama n xa munse raba i be?» A naxa a yaabi, «Marigi, n wama n ya xa se to.» ⁴² Isa naxa a masen a be, «Se to. I xa danxaniya bara i rayalan.» ⁴³ A ya naxa se to keren na, a fa bira Isa foxo ra Ala matoxo ra. Nama birin to na to, e fan naxa Ala matoxo.

19

Isa nun Sakeye

¹ Isa to so Yeriko, a nu taa iperefe. ² Xeme nde nu na naxan nu xili Sakeye. Duuti maxilie kuntigi nan nu a ra, a bannaxi. ³ A nu katafe ne a xa Isa kolon, konɔ a mu nu noma a tode pama xa fe ra, barima mixi dunke nan nu a ra. ⁴ Na kui, a naxa a gi yare, a sa te wuri bili kon na alako a xa Isa to dangi ra.

⁵ Isa to a yire li, a naxa a ya rate, a a fala a be, «Sakeye, goro mafuren, barima n sa yigiyama i xonyi ne to.» ⁶ Sakeye naxa a xulun gorode, a Isa rasene pexexinyi kui. ⁷ Mixie to na to, e birin naxa so Isa mafalafe, e nu a fala, «A bara sa yigiya yunubitoe xonyi.» ⁸ Konɔ Sakeye naxa ti, a a fala Isa be, «Marigi, n bara nate tongo, n xa n sotoxe tagi fima ne fuxarilae ma. Xa a sa li n bara se ba naxan yi funmaya ra, n a ragbilenma ne a kanyi ma doxo naani.» ⁹ Isa fan naxa a masen a xa fe ra, «Yi foxoe bara kisi soto to, barima Iburahima xa di nan na yi xeme fan na. ¹⁰ Adama ya Di bara fa a xa mixi loexie fen, a xa e rakisi.»

Mange xa kobiri taxuxi xa taali (Matiyu 25:14-30)

¹¹ Isa to nu bara makore Darisalamu ra, pama pɔxo nu a ma, a Ala xa mangeya niini fafe makenende ne keren na. Na kui, mixie to nu Isa xui ramefe, a naxa yi taali woyenyi masen e be. ¹² «Kuntigi nde naxa sa biyaasi yire makuye, alako mange xungbe naxan nu sabatixi naa, a xa a tan kuntigi xonyi mangeya so a yi, a man xa gbilen a xonyi. ¹³ Beenun a xa siga, a naxa a xa konyi mixi fu xili, a gbeti kobiri kole keme so e birin yi ra, a fa a fala e be, «Wo yuleya raba yi kobiri ra beenun n fa temui.»

¹⁴ «Konɔ a to mu nu rafanxi a xonyi mixi ndee ma, e fan naxa xerae xee mange xungbe ma, e xa a fala, «Muxu mu wama a xon yi xeme xa findi mange ra muxu xun ma.»

¹⁵ «Na xeme to mangeya soto, a naxa gbilen a xonyi. A naxa yaamari fi na konye xa xili, a nu bara kobiri so naxee yi, alako a xa a kolon e geeni naxan sotoxi yuleya kui. ¹⁶ Konyi singe naxa fa, a dentege sa, a naxe, «N marigi, i i xa gbeti kobiri kole keme naxan so ne n yi, a pɔxo doxo fu bara sa a xun geeni ra.» ¹⁷ Mange

naxa a fala a be, «I nuwali! Konyi fanyi nan i ra! I to mu lanlanteya kana fe xuri kui, n bara mangeya so i yi taa fu xun ma.»

¹⁸ «Konyi firin nde naxa fa, a dentege sa, a naxe, «N Marigi, i i xa gbeti kobiri kole keme naxan so ne n yi, a pɔxo doxo suuli bara sa a xun geeni ra.» ¹⁹ Mange naxa a fala na fan be, «N bara mangeya so i fan yi taa suuli xun ma!»

²⁰ «Konyi gbete fan naxa fa, a dentege sa, a naxe, «N marigi, a mato, i xa gbeti kobiri kole keme nan ya. N sa a ragata dunkobi nan kui, ²¹ barima n gaaxu ne i ya ra. Xeme nan i ra, i xa fe maxoxo. I se tongoma i gbe mu naxan na. I xe xabama i mu naxan garansan.» ²² Mange naxa a yaabi, «I tan konyi kobi, n i makitima i yete kan xui nan yati ma! A di, i mu a fala a i nu a kolon a n ma fe maxoxo? I naxe, a n se tongoma n gbe mu naxan na, n xe xabama n mu naxan garansan. ²³ Munfe a to i mu n ma kobiri so kobiri rawalie yi ra, alako n na fa, i a ragbilen n ma geeni saxi a xun?» ²⁴ A naxa a fala mixie be naxee nu tixi na, «Wo na gbeti kobiri kole keme rasuxu a yi, wo a so boore yi naxan gbeti kobiri kole wulu keren sotoxi.» ²⁵ E naxa a fala mange be, «Marigi, gbeti kobiri kole wulu keren jan na a yi!» ²⁶ A naxa e yaabi, «N xa a fala wo be, a na naxan yo yi ra, a gbe xun masama ne. Konɔ a mu na naxan yi ra, hali naxan di na a yi, na yati bama ne a yi ra. ²⁷ Konɔ n yaxuie tan, naxee mu nu wama n xa findi mange ra e xun ma, wo fa e ra be, wo e faxa n ya xori.»

Isa sofe Darisalamu

(Matiyu 21:1-11, Maraki 11:1-10)

²⁸ Isa to ge na masenyi ra, a naxa siga yare, sigafe ra Darisalamu. ²⁹ A to makore Betifage nun Betani taee ra, Oliwi geya fe ma, a naxa a foxirabiree mixi firin xee, ³⁰ a a fala e be, «Wo xa so taa kui naxan na yare. Wo nefee so naa, wo sofale lanma lima a xirixi naa, mixi mu nu doxo naxan fari. Wo xa a fulun, wo fa a ra be. ³¹ Xa mixi nde fa wo maxorin, «Wo a fulunfe munfe ra» wo xa a yaabi, «Marigi nan hayi na a ma.»

³² E to siga xeraya rabade, e naxa fe birin li alo Isa a fala e be ki naxe. ³³ E nu na sofale lanma fulunfe temui naxe, a kanyie naxa e maxorin, «Wo yi sofale fulunfe munfe ra?» ³⁴ E naxa a masen, «Marigi nan hayi na a ma.» ³⁵ E to sofale xanin Isa xon, e naxa e xa donmae sa a fari, e fa Isa mali a xa a magoro a ma. ³⁶ A to nu sigama, mixie nu e xa donmae italama kira xon ma, Isa binyafe ra.

³⁷ A to nu makorefe Darisalamu ra, a gorofe Oliwi geya ra, a foxirabiree gali birin naxa seewa, e so Ala matoxofe e xui itexi ra

kaabanako birin xa fe ra e nu bara naxee to. ³⁸ E nu a falafe ne, «Baraka na Mange be naxan fafe Marigi xili ra!

Bɔɔɔna a ariyanna, matɔɔɔ na Ala be han koore ma!»

³⁹ Fariseni nde naxee nu na pama tagi, e naxa a fala Isa be, «Karamɔɔɔ, woyen i fɔxirabirce be!» ⁴⁰ Isa naxa e yaabi, «N xa a fala wo be, xa e tan e sabari, gemee yati fama ne e xui raminide.»

⁴¹ Isa to makɔre Darisalamu ra, a naxa na taa to, a naxa wa folo naa xa fe ra, ⁴² a a masen, «I tan Darisalamu, to tan, hali i fan a kolon ne nu fee naxee bɔɔɔna fima! Kɔno na bara nɔxun i ma. ⁴³ Temui fama a lide, wo yaxuie bendɛ malanma ne taa tɛtɛ fari ma alako e xa nɔ sode taa kui. E fama wo rabilinde maraxetenyi ra. ⁴⁴ E fama i tan Darisalamu rabirade, e i xa die sɔnto. I xa banxie tixi gemee naxee ra, keren mu luma a boore fari. Yi birin fama i tan Darisalamu lide barima Ala to faxi kisi ra i xon, i mu a kolonxi.»

Sarematie kerife hɔrɔmɔbanxi kui
(*Matiyu 21:12-17, Maraki 11:15-19*)

⁴⁵ Isa to so hɔrɔmɔbanxi kui, a naxa sarematie kerɛ folo, ⁴⁶ a a fala e be, «A sebexi, «N ma banxi xili falama ne, salide banxi,» kono wo tan bara a findi mupɛtie dɔxɔde ra.»

⁴⁷ Lɔxɔ yo lɔxɔ Isa nu mixie kawandima hɔrɔmɔbanxi kui. Serexedube kuntigie, seriye karamɔɔɔ, nun pama yareratie nu na feere fenfe e noma Isa faxade ki naxe. ⁴⁸ Kono e mu nu feere yo kolon barima pama birin nu a tuli matixi a ra.

20

Isa walima nde xa yaamari ma?
(*Matiyu 21:23-27, Maraki 11:27-33*)

¹ Lɔxɔ nde, Isa to nu mixie kawandife hɔrɔmɔbanxi kui, a nu Ala xa xibaaru fanyi masenfe e be, serexedube kuntigie, seriye karamɔɔɔ, nun Yuwife xa forie naxa fa a yire, ² e a maxɔrin, «A fala muxu be, i yi fee rabama nde xa yaamari ma? Nde yi senbe fixi i ma?» ³ A naxa e yaabi, «N fan xa wo maxɔrin fe keren ma. Wo a fala n be, ⁴ Yaya to nu mixie xunxama ye xɔɔra, Ala nan a xɛxi ba, ka adama?» ⁵ E fan naxa so woyenfe e bore tagi, «Xa won na a yaabi, «Ala,» a a falama ne won be, «Munfe ra wo mu fa la a ra?» ⁶ Kono xa won na a yaabi, «Adama,» pama birin won magɔnoma ne e xa won faxa, barima e laxi a ra a namipɔnme nan nu Yaya ra.» ⁷ Na kui, e naxa a yaabi a e mu a kolon naxan yo Yaya xɛxi. ⁸ Isa naxa a masen e be, «N fan mu a falama wo be n yi fee rabama naxan ma yaamari ma.»

Bɔxi rawali paxaxie xa taali
(*Matiyu 21:33-46, Maraki 12:1-12*)

⁹ Na xanbi, Isa naxa so yi taali woyenyi masenfe pama be. «Xeme nde naxa weni bilie si. A naxa na heri boxi rawalie ma, a fa biyaasi xɔnkuye ramini. ¹⁰ Weni bogi ba temui to a li, boxi kanyi naxa konyi nde xɛe boxi rawalie xon ma, e xa weni bogi nde so a yi ra. Kono boxi rawalie naxa na konyi bonbo, e a ragbilen a belexe igeli ra. ¹¹ Boxi kanyi man naxa konyi gbete xɛe. E naxa na fan bonbo, e a konbi a mayaagixi ra, e a ragbilen a belexe igeli ra. ¹² Boxi kanyi naxa a saxan nde man xɛe. E naxa na fan maxɔno, e a kerɛ.»

¹³ «Na kui, boxi kanyi naxa a fala, «N munse rabama fa? N xa n ma di maxanuxi nan xɛe. Temunde, e fama na tan binyade.» ¹⁴ Kono boxi rawalie to a to, e naxa a fala e bore be, «Yi nan na ke tongoma ra. Won na a faxa alako ke xa findi won gbe ra.» ¹⁵ Boxi rawalie naxa a ramini boxi ra, e sa a faxa.»

«Na boxi kanyi munse rabama fa? ¹⁶ A sigama ne naa, a na boxi rawalie faxa, a a xa boxi so mixi gbeteɛ yi.» Nama to na masenyi me, e naxa a fala, «Astɔfulahi!» ¹⁷ Kono Isa naxa a ya ti e ra, a e maxɔrin, «Yi naxan sebexi Kitaabui kui, a fa fasarima di?

«Banxitie mee gemɛ naxan na, a bara findi tuxui gemɛ hagige ra.»

¹⁸ «Naxan birama na gemɛ ma, a igirama ne. Na gemɛ birama naxan ma, na fan butuxunma ne.» ¹⁹ Seriye karamɔɔɔe nun serexedube kuntigie naxa a kolon a Isa yi taali woyenyi masenxi e tan nan be. E naxa kata e xa a suxu keren na, kono e gaaxu pama nan ya ra.

Gantanyi tefe Isa be duuti xa fe ra
(*Matiyu 22:15-22, Maraki 12:13-17*)

²⁰ E nu wama ne e xa a sa gomina belexe, a xa lu a tan nan xa nɔe bun ma. Na kui, e naxa Isa raben, e mixi ndee xɛe a yire e xa e yete findi tinxintɔe ra, e xa sa Isa masɔto a xa woyenyi kui. ²¹ Na kui, e naxa Isa maxɔrin yi masenyi ma, «Karamɔɔɔ, muxu a kolon i xa masenyi tinxin. I mu mixi e rafisama e bore be, i Ala xa kira masenma a nondi ki ma. ²² A lanma ka a mu lanma muxu xa duuti fi Roma mange ma?»

²³ Kono Isa to nu e xa kɔɔta kolon, a naxa e yaabi, ²⁴ «Wo gbeti kobiri kole masen n be. Nde xili nun misaali na a ma?» E naxa a yaabi, «Roma Mange.» ²⁵ A naxa a masen e be, «Wo mange gbe ragbilen mange ma, wo Ala fan gbe ragbilen Ala ma.» ²⁶ Nee fan mu nɔ a masɔtoɛ a xa woyenyi kui, pama birin ya xori. Fo e to kaaba a xa yaabi ma, e sabari.

Sadusenie Isa maxorinfe faxamixie xa marakeli ma

(*Matiyu 22:23-33, Maraki 12:18-27*)

²⁷ Sadusenie, naxee a falama a faxamixie mu kelima faxe ma, e naxa fa yi maxorinyi ra Isa xon ma, ²⁸ «Karamoxo, Annabi Munsa yi nan sebexi muxu be Kitaabui kui, <Xa xeme nde taara faxes, a naxa a xa gine lu a mu di yo bari, a na xunya nan na gine doxoma, alako a xa bonsoe fi a taara ma.>

²⁹ Na kui, xeme nde naxa di xeme solofere soto. A xa di singe naxa gine doxo, a faxes, a mu bonsoe yo lu. ³⁰ A xanbiratoe naxa na kaape gine tongo, kono a fan naxa faxes. ³¹ Na nan man naba na fan xanbiratoe ra, a nun na di solofere birin na. E birin naxa faxes, e sese mu bonsoe lu. ³² A donxoe ra, gine fan naxa faxes. ³³ Na kui, marakeli loxoe, na gine to doxoxi yi mixi solofere birin xon ma, a sa findima nde gbe ra?»

³⁴ Isa naxa a masen e be, «Yi dunijeigiri kui, xeme gine doxoma, gine fan doxoma xeme xon. ³⁵ Kono mixi naxee binye soto ma e xa keli faxes ma, e xa sa so waxati kui naxan sa fama, e tan xeme mu gine doxoma, gine fan mu doxoma xeme xon. ³⁶ E mu faxama sonon, barima e luma ne alo malekee. E to bara keli faxes ma, e findima Ala xa die nan na.»

³⁷ «Kono a falafe tan, a faxamixie kelima faxes ma, Annabi Munsa yati na masen ne Kitaabui kui wuri bili xa fe falaxi dennaxe, a to Marigi xili fala, <N tan nan na Marigi Alatala ra, Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba naxan batuma.> ³⁸ Faxamixie xa mu Ala batuma, fo a mixi piye. Mixi yo findi Ala batui ra, na kanyi piye nan a ra.» ³⁹ Seriyee karamoxo ndee naxa a fala a be, «Karamoxo, i xa masenyi fan,» ⁴⁰ barima Sadusenie mu suusa maxorinyi yo tide a ma sonon.

Dawuda nun Ala xa Mixi Sugandixi
(*Matiyu 22:41-46, Maraki 12:35-37*)

⁴¹ Isa naxa e maxorin, «Munfe ra e a falama a Ala xa Mixi Sugandixi findixi Dawuda xa di nan na? ⁴² Dawuda yete a masen ne Yabura Kitaabui kui, <Marigi bara a masen n Marigi be, <I magoro n yirefanyi ma, ⁴³ han beemanun n xa i yaxuie findi i sanyi kilonse ra.>»

⁴⁴ «Xa Dawuda a xili <N Marigi>, Dawuda fa noma findide a baba ra di?»

Yete ratangafe diinela kobie ma
(*Matiyu 23:1-39, Maraki 12:38-40*)

⁴⁵ Nama birin to nu e tuli tixi a ra, Isa naxa a masen a foxirabiree be, ⁴⁶ «Wo wo yete ratanga seriyee karamoxoe ma. A rasan e ma e xa e mapere guba xungbe ragoroxi e ma, mixi xa nu e xeebu taa kui binye xeebui ra. E wama doxofe salide safe

singee, e man xa binye soto xulunyi. ⁴⁷ E kaape ginee harige bama e yi. E salima a xonnakuye ra, alako mixie xa e to. Gbaloe naxan nagataxi e tan be, a gbo ki fanyi.»

21

Kaape gine xa hadiya
(*Maraki 12:41-44*)

¹ Isa to a ya rasiga, a naxa bannamixie to, e e xa hadiya sama hadiya a sase kui.

² A naxa kaape gine misikiine nde fan to, naxan a gbe hadiya sa, wure gbeeli kobiri kole firin gbansan. ³ A naxa a masen, «N xa nondi fala wo be, yi kaape gine misikiine xa hadiya gbo dangi na boore birin gbe ra, ⁴ barima e tan xa hadiya kelima e xa naafuli nan kui, kono yi kaape gine xa hadiya kelima a xa baloe nan kui.»

Horomobanxi xa kane
(*Matiyu 24:1-2, Maraki 13:1-2*)

⁵ Mixi ndee nu woyenfe horomobanxi xa fe ra, a to nu ratofanxi geme sare xoxoxoe ra, a nun se gbete, mixi naxee baxi serexe ra. Na kui, Isa naxa a masen, ⁶ «Wo yi se naxee birin toxi yi ki, loxoe fama a lide, geme keren mu luma a boore fari be, a birin nabirama ne.»

Maratantanyi, tawre, nun paxankate
(*Matiyu 24:3-14, Maraki 13:3-24*)

⁷ E naxa a maxorin, «Karamoxo, na fe sa rabama mun temui? A man sa kolonma tonxuma mundun ma a a fafe rabade?»

⁸ Isa naxa yi yaabi ti, «Wo wo yete ratanga alako mixi yo naxa fa wo ratantan. Mixi wuyaxi fama n xili falade e yete xun ma, a falafe ra, <N tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra. Waxati bara makore.> Wo naxa bira e foxo ra. ⁹ Wo na geree nun paxasie xa fe me, wo naxa gaaxu, barima fo na fe moolie xa raba sinden. Kono na waxati ma, dunija raponyi mu a lima keren na.»

¹⁰ Na xanbi, a naxa a masen e be, «Sie kelima ne e boore xili ma, pamanee e boore gere. ¹¹ Boxi fama ne serende a xungbe ra, kaame nun fure sin yire wuyaxi. Fe magaxuxie nun tonxuma makaabaxie fama minide kuye ma.»

¹² «Kono beemanun na birin xa raba, e fama ne wo suxude, e wo paxankata. E wo sama ne salide kungtie belexe, e man wo sama ne geeli. E wo xaninma ne mange nun gominae yire n xili xa fe ra. ¹³ Kono na birin kui, wo findima n ma seede nan na. ¹⁴ Wo naxa kontofili wo yete xunmafalafe ra, ¹⁵ barima n masenyi nun xaxilimaya fima wo ma, alako wo yaxuie naxa no wo ra, e naxa no wo matandide. ¹⁶ Wo barimae, wo ngaxakerenmae, wo baribooree, nun wo defanbooree, e fama

ne wo yanfada, e wo sa mixie belexe. Nee tan mixi ndee faxama ne wo ya ma. ¹⁷ Birin fama ne wo xonde n tan ma fe ra, ¹⁸ kono wo ratangama ne. Hali wo xunsexe keren, a mu loema. ¹⁹ Wo xa tunnabexiya kui, wo kisima ne.»

²⁰ «Wo na Darisalamu to, soori gali bara a rabilin, wo xa a kolon ne a a xa kasare bara makore. ²¹ Na temui, mixi naxee na Yudaya, e xa e gi geyae fari. Naxee na Darisalamu taa kui, e xa keli naa. Naxee fan na daaxae, e naxa so taa kui, ²² barima na loxoe findima gberoxo waxati nan na, alako naxan sebexi Kitaabui kui a birin xa kamali. ²³ Na waxati findima gbaloe nan na furuginnee nun dingee be! Barima toore gboma ne boxi ma, Ala xa xone makenema yi jama xili ma. ²⁴ Ndee faxama ne santidegema ra, ndee xaninma ne, e sa findi konyie ra pamane birin kui. Si gbete fama ne Darisalamu maboronde, han e xa waxati kamalima temui naxe.»

Isa xa gbilenyi nun xore bili xa taali
(*Matiyu 24:29-35, Maraki 13:24-31*)

²⁵ «Na temui, tonxumae minima ne soqe, kike, nun tunbuie ma. Si birin gaaxuma ne, e kontofili baa wundu xui nun a moronyie xa fe ra. ²⁶ Mixie na a kolon fe naxan fama rabade boxi ma, e birama ne gaaxui saabui ra, barima koore fama ne imaxade. ²⁷ Na temui, Adama xa Di toma ne fa ra nuxui kui, senbe nun nore ra. ²⁸ Na fee na raba folo, wo ti, wo wo xun nakeli, barima wo xa kisi bara makore.»

²⁹ Isa naxa taali woyenyi masen e be, «Wo xore bili mato, a tan nun wuri bili birin. ³⁰ Wo na a to, e bara e burexe neene ramini, wo a kolonma jeme temui jan bara makore. ³¹ Adama xa Di fafe fan na na ki ne. Wo na yi fe birin to raba ra, wo xa a kolon a Ala xa mangcya niini bara makore. ³² N xa nondi fala wo be, to mixie mu dangima fo na fe birin naba. ³³ Koore nun boxi dangima ne, kono n ma masenyi tan mu dangima abadan, a mu kanama muku.»

«Wo naxa yanfa!»

³⁴ «Kono wo meeni wo yete ma! Wo naxa yanfa xurutareja nun siisife ma, wo man naxa yanfa yi dunjeigiri xa kontofili ma, alako na loxoe naxa fa wo terenna, ³⁵ alo gantanyi xoni suxuma ki naxe. Barima na loxoe tan fama dunja mixi birin lide. ³⁶ Wo naxa yanfa! Wo xa Ala maxandi ne temui birin alako wo xa senbe soto, wo xa no ratangade fe birin ma naxee fama a lide, wo man xa no tide Adama xa Di ya i.»

³⁷ Isa nu mixie kawandima horomobanxi kui yani ra, a nu sa koe radangi Oliwi geya fari. ³⁸ Nama birin nu kurunma

sigafe ra a xon ma, e xa sa a xui rame horomobanxi kui.

22

Yudasi nun kuntigie xa lanyi

(*Matiyu 26:1-5, 14-16, Maraki 14:1-2, 10-11*)

¹ Taami Lebinitare Sali naxa makore, naxan man xili falama Sayamaleke Dangi Sali. ² Serexedube kuntigie nun seriye karamoxoe nu na faere fenfe e xa Isa suxu, e xa a faxa, kono e nu gaaxui jama nan ya ra.

³ Na temui Sentane naxa bira Isa foxirabire Yudasi Isikariyoti foxo ra, naxan nu na Isa xa xera fu nun firinyie ya ma. ⁴ A tan Yudasi naxa siga serexedube kuntigie nun kosibili mangee xon, e naxa woyen, a sa noma Isa sade e belexe ki naxe. ⁵ E fan naxa jalexin ki fanyi ra, e kobiri laayidi tongo a be. ⁶ Yudasi naxa tin na ra, a so waxati fenfe a Isa sama e belexe temui naxe jama xanbi.

Sayamaleke Dangi Sali

(*Matiyu 26:17-35, Maraki 14:12-31*)

⁷ Taami Lebinitare Sali naxa a li, yexee lanma faxama loxo naxe Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra. ⁸ Isa naxa Piyeri nun Yaya yamari a falafe ra, «Wo xa siga Sayamaleke Dangi Sali yire rafala won be, alako won birin xa Sayamaleke Dangi Sali donyi don.» ⁹ E naxa a maxorin, «I wama muxu xa sa a rafala minden?» ¹⁰ A naxa a masen e be, «Wo nu so taa kui, wo nun xeme nde naralanma, ye feje doxoxi a xun ma. Wo xa bira a foxo ra han a sa soma banxi naxan kui. ¹¹ Wo xa a fala na banxi kanyi be, «Karamoxo wama a kolonfe a noma Sayamaleke Dangi Sali donyi donde dennaxe, a tan nun a foxirabire.» ¹² A fama banxi kui xungbe masende wo be koore ra, na se birin yailanxi a fanyi ra. Wo xa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala menni.» ¹³ E naxa siga, e sa fe birin li alo Isa a masen e be ki naxe. E naxa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala.

Marigi xa serexe tonxuma

(*Matiyu 26:26-30, Maraki 14:22-26, Koirinti I 11:23-25*)

¹⁴ Waxati to a li, Isa naxa a magoro a xa a dege e nun a xa xera fu nun firinyie. ¹⁵ A naxa a masen e be, «Kabi temui dangixi, a xoli n ma ki fanyi won xa yi Sayamaleke Dangi Sali donyi don yire keren beenun n xa jaxankate soto. ¹⁶ Barima n xa a fala wo be, yi na dangi, n mu a donma sonon fo a kamali Ala xonyi ariyanna.» ¹⁷ A to tonbili nde tongo, a naxa tantui rasiga Ala ma, a fa a masen, «Wo xa yi tonbili tongo, wo birin xa a min. ¹⁸ N xa a fala wo be,

n mu yi weni minma fo Ala xa mangeya niini na fa temui naxe.»

¹⁹ Na dangi xanbi Isa naxa taami tongo. A to tantui rasiga Ala ma, a naxa taami igira, a a so a foxirabiree yi ra a falafe ra, «Wo n ko, wo a don. Yi findixi n fate nan na, naxan fixi wo be. Wo xa ratu n ma fe ma yi saabui ra.» ²⁰ Na mooli man na, e to ge e degede, Isa naxa tonbili fan tongo, a a masen, «N wuli nan ya, saate neene wuli naxan baxi mixi gbege be. ²¹ Kono n xa a fala wo be, yanfante naxan n sama mixie belexe, a magoroxi yi teebili ra. ²² Adama xa Di sigama alo Ala a ragirixi ki naxe, kono gbaloe na xeme be naxan Adama xa Di yanfama.» ²³ E fan naxa so e bore maxorinfe, «Nde noma na mooli rabade won ya ma?»

Naxan tide gbo Isa foxirabiree ya ma (Matiyu 18:1, 20:24-28, 19:28, Maraki 9:34, 10:41-45)

²⁴ Woyenyi naxa mini Isa foxirabiree tagi e xa a kolon naxan tide gbo e ya ma. ²⁵ Isa naxa a masen e be, «Namanee mangee mixie yamarima a xoxoxe ra. E tan naxee e senbe raminima mixie ma, e <fe fanyi rabae> xili nan natema e yete xun. ²⁶ Kono tan naxa lu na ki. Naxan tide gbo wo ya ma, a xa lu alo wo birin xunya. Yarerati man xa lu alo birin ma walike. ²⁷ Nde tide gbo, naxan a magoroxi a xa a dege, ka naxan donyi radangima a ma? Naxan magoroxi a degede, na nan tide gbo, kono n tan na wo ya ma alo mixi naxan walima wo be.»

²⁸ «Wo tan nan findixi n foxirabiree ra naxee mu nu keli n xun n ma toore kui. ²⁹ N fan bara mangeya fi wo ma, alo n Baba Ala a fixi n ma ki naxe. ³⁰ Na kui, won birin won degema ne n xonyi n ma mangeya kui, wo man wo magoroma ne kibanyie ma, wo Isirayila bonsae fu nun firin makiiti.»

Isa a falafe Piyeri be a a yete rasanma ne a ma

(Matiyu 26:31-35, Maraki 14:27-31, Yaya 13:36-38)

³¹ «Simon, Simon, a kolon Sentane bara Ala maxorin wo tan xa sa a belexe, a xa wo ife alo maale ifema ki naxe. ³² Kono n bara Ala maxandi i be, alako danxaniya naxa ge bade i yi. I na gbilen n ma, i xa i ngaxakerenyie ralimaniya.» ³³ Piyeri naxa a fala a be, «Xa won birin nan a ra, n tinxi, hali a findi geeli ra, hali a findi faxe ra!» ³⁴ Isa naxa a masen, «Piyeri, n xa a fala i be, beenun konkore xa a rate, i a falama ne doxo saxon, a i mu n kolon.»

Isa a foxirabiree rasife

³⁵ Isa man naxa a masen a foxirabiree be, «N to wo xee kobiri, gbönfoe, nun sankiri

mu wo xun, wo tooro ne?» E naxa a yaabi, «Ade.» ³⁶ A man naxa a masen e be, «Kono yakosi tan, xa kobiri nun gbönfoe na naxan yi, a xa e tongo. Xa santidegema mu na naxan yi ra, a xa a xa xinbeli donma mati, a santidegema sara, ³⁷ barima n xa a fala wo be, yi masenyi naxan sebexi Kitaabui kui, fo a xa n li, <A paxankate nan sotoma fe kobi rabae ya ma.> Naxan nagirixi n ma, na n lima ne. Naxan sebexi, na fama ne kamalide.» ³⁸ A foxirabiree naxa a masen, «Marigi, a mato, santidegema firin nan ya.» A naxa e yaabi, «Na bara wasake.»

Isa Ala maxandife Getesemani

(Matiyu 26:36-46, Maraki 14:32-42)

³⁹ Isa to mini, a naxa siga Oliwi geya ma alo a nu darixi a ra ki naxe, a foxirabiree fan naxa a mati. ⁴⁰ E to menni li, Isa naxa a fala e be, «Wo Ala maxandi ne, wo naxa fa bira tantanyi kui.» ⁴¹ A naxa a ndedi masiga e ra, a a xinbi sin, a Ala maxandi, ⁴² «N Baba, xa i sago na a ra, i xa n natanga yi paxankate ma. Kono n sago naxa raba, i tan nan sago xa raba.» ⁴³ Na temui maleke nde naxa mini a ma keli koore, a a senbe so. ⁴⁴ Isa bope to nu paxankatafa, a naxa a xa Ala maxandife senbe xun masa. A yilfenure naxa silon boxi alo wuli. ⁴⁵ A to keli Ala maxandide, a naxa gbilen a foxirabiree yire, a naxa e li e na xife nimise xa fe ra. ⁴⁶ A naxa e maxorin, «Wo xife munfe ra? Wo keli, wo Ala maxandi, alako wo naxa bira tantanyi kui.»

Isa suxufe

(Matiyu 26:47-56, Maraki 14:43-50, Yaya 18:3-11)

⁴⁷ Isa jan mu nu gexi woyende, mixi gali naxa a yire li. Yudasi, naxan nu na Isa foxirabire fu nun firinyie ya ma, a tan nan nu tixi e ya ra. A naxa a maso Isa ra, a xa a sunbu. ⁴⁸ Isa naxa a masen a be, «Yudasi, i Adama xa Di yanfama sunbui nan na?» ⁴⁹ Naxee nu na Isa foxo ra, e to a to naxan fafe rabade, e naxa a maxorin, «Marigi, muxu xa gere so santidegema ra?» ⁵⁰ A foxirabire nde naxa serexedube kuntigi xa konyi yirefanyi tuli bolon. ⁵¹ Kono Isa naxa a fala, «Wo a lu!» A naxa fa a belexe sa na xeme tuli ma, a a rayalan.

⁵² Na temui, Isa naxa woyen serexedube kuntigie, horomolingira kosibili mangee, nun forie be naxee nu faxi a xili ma. A naxa a fala e be, «Wo to minixi n xili ma santidegema nun gbengbeta suxuxi wo yi ra, suute nan n na? ⁵³ Loxo yo loxo n nu na wo ya ma horomobanxi kui, wo mu n suxu. Kono yi waxati tan findixi wo gbe nun dimi noe kanyie gbe nan na.»

Piyeri a yete rasanfe Isa ma
(*Matiyu 26:57-58,69-75, Maraki 14:53-54,66-72, Yaya 18:12-18,25-27*)

⁵⁴ E to Isa suxu, e naxa a xanin serexedube kuntigie xunyi xonyi. Piyeri fan naxa bira e foxo ra, kono a mu nu a makorema a gbe ra. ⁵⁵ E to so, e naxa te xuru tande, e birin doxo menni, serexedube kuntigi xa tete kui. Piyeri fan nu doxoxi e ya ma. ⁵⁶ Konyi gine nde to Piyeri to te fe ma, a naxa a ya ti a ra, a fa a fala, «Isa nun yi xeme nan nu a ra.» ⁵⁷ Kono Piyeri naxa a matandi, a a fala, «N tan mu na xeme kolon fe!»

⁵⁸ A mu bu, mixi gbete fan naxa Piyeri to, a a fala a be, «I fan findixi a xa mixi nde nan na.» Piyeri naxa a yaabi, «Ade, n tan mu na ki!» ⁵⁹ Waxati keren to dangi, mixi gbete naxa a maxoroxo, a a fala, «Yi mixi nun Isa nan nu a ra, barima Galileka nan a ra.» ⁶⁰ Piyeri naxa a yaabi, «N tan mu a kolon i na fefe falafe!» A jan mu nu gexi woyende, konkore naxa a rate keren na. ⁶¹ Na temui, Marigi naxa a mafindi, a a ya ti Piyeri ra. Piyeri fan naxa ratu Marigi xa masenyi ma, a to a fala a be, «Beemanun konkore xa a rate to, i i yete rasanma ne n ma doxo saxan.» ⁶² Piyeri naxa mini, a wa a xoroxoe ra sunnunyi kui.

Isa tife Yuwifit kiitisea ya ra
(*Matiyu 26:57-68, Maraki 14:53-65, Yaya 18:12-24*)

⁶³ Xeme naxee nu Isa suxuxi, e naxa a rasoto, e naxa a bonbo. ⁶⁴ E naxa a ya maxiri, e nu fa a fala, «Namipnonmepa raba! A fala ba, naxan i bonboxi!» ⁶⁵ E man naxa konbi mooli birin sa a fari.

⁶⁶ Kuye to iba, Yuwifit xa forie, serexedube kuntigie, nun seriye karamoxoe naxa Sanederen malanyi raba Isa makiitife ra. E to fa Isa ra, ⁶⁷ e naxa a maxorin, «Xa i findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na, a fala muxu be.» Isa naxa a masen e be, «N na a fala wo be, wo mu lama a ra. ⁶⁸ Xa n maxorinyi ti, wo mu n yaabima. ⁶⁹ Kono keli yi waxati ma, Adama xa Di doxoma Ala Senbe Kanyi yirefanyi ma.» ⁷⁰ E birin naxa fa a maxorin, «Na kui, i findixi Ala xa Di nan na?» A naxa e yaabi, «Wo tan nan yati a falaxi na ki, a n findixi Ala xa Di nan na.» ⁷¹ E fan naxa a fala, «Won hayi mundun na seede gbete ma sonon? Won bara a tan yete yati woyen xui me.»

23

Yuwifit Isa xaninfe Pilati xon
(*Matiyu 27:1-2,11-31, Maraki 15:1-5, Yaya 18:28-19:16*)

¹ Na temui pama birin naxa keli, e Isa xanin mange Pilati xon. ² E naxa so a

kalamufe, e nu a fala, «Muxu bara yi xeme li a na muxu xa pama ramurutafe. A bara a fala e be a e naxa duuti fi Roma mange xungbe ma. A man naxe, a a tan yete findixi mange nan na, Ala xa Mixi Sugandixi.»

³ Pilati naxa Isa maxorin, «I tan nan findixi Yuwifit xa mange ra?» Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi.» ⁴ Pilati naxa fa a fala serexedube kuntigie nun pama be, «N mu fe kobi yo toxi yi xeme xa fe.» ⁵ Kono pama man naxa a karaxan, e nu a fala, «A bara mixie kui iso a xa xaranyi ra Yudaya boxi birin ma, kelifa Galile boxi ma, han be.»

⁶ Pilati to Galile xili me, a naxa maxorinyi ti xa Isa Galileka nan a ra. ⁷ A to a kolon a Isa nu na Galile mange Herode xa yaamari nan bun ma, a naxa a rasanba Herode ma, naxan fan nu na Darisalamu taa kui na waxati.

Isa xaninfe Herode xon

⁸ Herode naxa seewa Isa tofe ra, barima kafi temui xonkuye a nu wama a tofe. A to nu bara a xa fe me, a xoli nu a ma Isa xa tonxuma makaabaxi nde raba a ya xori. ⁹ Na kui, Herode naxa maxorinyi ghegbe ti Isa ma, kono Isa mu yaabi keren fi. ¹⁰ Serexedube kuntigie nun seriye karamoxoe nu tixi naa, e nu Isa kalamu a jaaxi ra. ¹¹ Herode nun a xa soorie fan naxa a konbi a mayaagixi ra, e nu a mayele. E to guba tofanyi ragoro a ma mayele se ra, Herode naxa a ragbilen Pilati ma. ¹² Singe, Pilati nun Herode de mu nu fan, kono na loxoe boorepa naxa lu e tagi.

Isa tife Pilati ya i

(*Matiyu 27:11-31, Maraki 15:1-20*)

¹³ Pilati naxa serexedube kuntigie, mangee, nun pama malan, ¹⁴ a a masen e be, «Wo bara fa yi xeme ra n xon a kalamufe ra a a na mixie boje ratefe. Muxu bara de masara wo ya xori, kono n mu fe kobi yo toxi a ra, wo a kalamuxi naxan ma. ¹⁵ Herode fan mu se toxi, barima a bara a ragbilen won ma. A mato, yi xeme mu fefe rabaxi a lanma a xa faxa naxan ma. ¹⁶⁻¹⁷ Na kui, n yaamari fima ne a xa bonbo, n fa a rabejin.»

¹⁸ Kono birin naxa sonxoe rate, e a fala, «Yi xeme faxa! Barabasi rabejin muxu be.» ¹⁹ Geresoe nde nan nu Barabasi ra naxan nu bara sa geeli a to keli mangasanyi xili ma. Naxasi to bira taa kui, a naxa faxe ti.

²⁰ Pilati to nu wama Isa rabejinfe, a man naxa woyen pama be, ²¹ kono e nu sonxofe nan tui, «A banban! A banban wuri magalanbuxi ma!» ²² Pilati man naxa woyen e be a sanmaya saxan nde, «Munfe ma? A fe jaaxi mundun nabaxi? N mu

sese rakorosi xi a xa fe, a lanma a xa faxa naxan ma. Na kui, n yaamari fima ne a xa bonbo, n fa a rabejin.»

²³ Kono pama nu sonxoe ratefe nan tui, e Pilati karaxan, Isa xa banban wuri magalanbuxi ma. Na kui, e xui naxa no mange ra. ²⁴ Pilati naxa nate tongo, e waxonfe xa raba. ²⁵ A naxa Barabasi rabejin, naxan nu na geeli kui gere sofe nun faxe tife ma, a fa Isa sa pama sagoe.

Isa banbanfe wuri magalanbuxi ma
(*Matiyu 27:32-56, Maraki 15:21-42, Yaya 19:16-30*)

²⁶ E to nu Isa xaninfe, e naxa Simon Sirenika li, a sofe taa kui keli daaxa. E naxa a suxu, e wuri magalanbuxi sa a fari, a tan xa a xanin Isa be a xanbi ra.

²⁷ Nama gbege nu biraxi Isa foxo ra. Gine ndee fan nu na e ya ma, naxee nu wafe a gbege ra. ²⁸ Isa naxa a ya rafindi e ma, a a masen e be, «Darisalamu di ginee, wo naxa wa n tan ma fe ra. Wo wa wo yete nun wo xa die nan ma fe ra, ²⁹ barima waxati fafe, mixie a falama ne, «Seewe na dibaritree be, naxee mu xijne fi diyore ma.»»

³⁰ «E man fama ne a falade geyae be, «Wo bira muxu ma!»

E a fala tentenyie be, «Wo muxu makoto, muxu xa ragata!»»

³¹ «Xa yi fe mooli nan nabama wuri xinde ra, wuri xare tan fa luma di?»

³² E naxa suute firin fan xanin, e xa e faxa e nun Isa. ³³ E to yire nde li, dennaxe xili xunkonkota yire, e naxa Isa banban wuri magalanbuxi ma. E naxa na geelimani firin fan mabanban, e keren ti Isa yirefanyi ma, e boore ti Isa koola ma.

³⁴ Isa naxa a masen, «N Baba, dije yi mixie ma, barima e mu a kolon e fefe naxan nabafe.» E naxa kanda bun a xa dugie xa fe ra, alako e xa a kolon kankan naxan sotoma. ³⁵ Nama naxa ti naa, e nu e ya ti na fe birin na. Kuntigie fan nu na Isa mayelefe, e nu a fala, «A bara mixi gbete rakisi. A xa a yete fan nakisi, xa a findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na!»

³⁶ Soorie fan naxa a mayele, e fa, e weni muluxunxi ti a be, ³⁷ e a fala, «Xa i findixi Yuwifie xa mange nan na, i yete rakisi!»

³⁸ Yi sebeli nan nu gbakuxi a xun ma, «Yuwifie xa mange nan ya.»

³⁹ Suute keren naxan nu banbanxi a fe ma, a nu Isa makonbife, a nu a fala, «I mu findixi Ala xa Mixi Sugandixi xa ra? I yete rakisi, i muxu fan nakisi!» ⁴⁰ Kono a boore suute naxa woyen a ma, a a maxorin, «Won birin to gbaloe nan sotoxi yi ki, i mu gaaxuma Ala ya ra? ⁴¹ A lanxi tan won firin xa yi fe soto, barima a findixi won ma kewali kobie sare nan na. Kono yi tan

mu fefe kobi rabaxi.» ⁴² A to ge na falade a boore be, a naxa a fala Isa be, «Isa, i xa ratu n ma i soma i xa mangeya kui temui naxe.» ⁴³ Isa naxa a yaabi, «N xa nondi fala i be, to yati, i soma ne n foxo ra ariyanna.»

Isa xa faxe
(*Matiyu 27:45-56, Maraki 15:33-41, Yaya 19:28-30*)

⁴⁴ Yanyi tagi nondon to a li, dimi naxa sin boxi birin ma, leeri saxan bun ma. ⁴⁵ Soge naxa iforo. Dugi xungbe naxan singanxi horomobanxi kui, a naxa iboo firin na. ⁴⁶ Na temui Isa man naxa a xui rate senbe ra, a a fala, «N Baba, n bara n nii sa i belexe.» A to na fala, a naxa laaxira.

⁴⁷ Soori keme xunmati naxan nu na naa, a to a to naxan nabaxi, a naxa Ala matoxo yi masenyi ra, «Nondi na a ra yati, tinxintoe nan nu yi xeme ra!» ⁴⁸ Nama naxan birin nu malanxi na faxe matode, e fan to fe birin to naxee rabaxi, e nu gbilenfe sunnunyi nan kui, e belexe saxi e xunyi. ⁴⁹ Kono Isa kolonmae birin nun gine naxee bira a foxo ra keli Galile, e tan nu tixi, e na fe birin matoma, e ndedi nu makuyaxi naa ra.

Isa xa maragata
(*Matiyu 27:57-66, Maraki 15:42-47, Yaya 19:38-42*)

⁵⁰ Xeme fanyi tinxintoe nde nu na, naxan nu xili Yusufu. Yuwifie xa kiitisa nde nan nu a ra, ⁵¹ kono a tan mu tin a boore kiitisa xa nate kobi ra, e fe naxan niya Isa ra. A nu kelixi Arimate ne, Yudaya boxi ma. A nu na Ala xa mangeya niini mamefe. ⁵² A tan yi xeme naxa siga Pilati yire, a sa Isa fure maxandi a ma. ⁵³ Na temui, a to Isa fure ragoro wuri magalanbuxi kon na, a naxa a kasange, a a bele gaburi, naxan nu gexi geme kui, fure yo mu nu ragata dennaxe. ⁵⁴ Yi fe birin nabaxi malabu loxoe nan ya ra.

⁵⁵ Gine naxee nu bara bira Isa foxo ra keli Galile, e naxa siga Yusufu xanbi ra, e sa gaburi to, e man a to Isa fure ragata ki naxe. ⁵⁶ Na dangi xanbi, e naxa gbilen se xiri joxunme nun labunde rafalade. Malabu loxoe e naxa e malabu, alo a sebeli Kitaabui kui ki naxe.

24

Isa xa marakeli faxe ma
(*Matiyu 28:1-15, Maraki 16:1-8, Yaya 20:1-20*)

¹ Sande loxoe subaxe ma, ginee naxa kurun siga ra gaburi yire, e labunde ture xanin, e nu bara naxan nafala. ² Kono e naxa a li, geme naxan nu doxoxi gaburi de ma, a nu bara ba naa. ³ E to so gaburi kui, e mu Marigi Isa fure to. ⁴ E kontofilixi to nu tixi, xeme firin naxa mini e ma, e xa sosee

mayillenma. ⁵ Ginnee naxa gaaxu, e e xun sin bɔxi. Na xeme firin naxa a fala e be, «Munfe ra wo mixi nijne fenma faxamixie ya ma? ⁶ Isa mu na be, a bara keli faxe ma. Wo xa wo ratu a naxan masenxi wo be Galile. ⁷ A a masen ne, a fo Adama xa Di xa sa yunubitɔee belexe, a banban wuri magalanbuxi ma, a man fa keli faxe ma a xi saxan nde ma.» ⁸ Na kui, e naxa ratu Isa xa woyenyie ma.

⁹ E to gbilen kelife gaburi yire, e naxa na fe birin masen Isa foxirabire fu nu kerenyie be, a nun a foxirabire boore birin be. ¹⁰ Mariyama Magidalaka, Yohanna, Yaki nga Mariyama, a nun gine gbete naxee nu na e foxo ra, e tan nan na fe birin fala Isa xa xerae be. ¹¹ Kono nee mu la e ra, barima na masenyi naxa lu e be alo daxu woyenyi. ¹² Kono Piyeri tan naxa keli, a a gi han gaburi yire. A naxa a felen na kui matofe ra, kono a mu sese to fo kasange, a saxi a kui igeli. A naxa gbilen a xonyi, a kaabaxi na fe ma naxan bara raba.

*Isa nun a foxirabire firinyi ndee
(Maraki 16:12-14)*

¹³ Na loxɔe kerenyi, Isa foxirabire mixi firin ndee nu na kira ra sigafe Emayusi, taa lanma naxan makuya Darisalamu ra kilometri fu nun keren jondɔn. ¹⁴ E nu na woyenfe e bore be yi fe birin ma naxee nu bara raba. ¹⁵ E nu woyenfe temui naxe, Isa naxa a maso e ra, e birin naxa siga kira keren xɔn, ¹⁶ kono e mu a kolon a Isa nan a ra.

¹⁷ Isa naxa e maxɔrin, «Wo nu na munse falafe kira xɔn?» Na maxɔrinyi ma, e naxa ti kira ra, e sunnuxi. ¹⁸ Kelopa naxa a yaabi, «I keren nan mu a kolonxi fe naxan dangixi yi waxati Darisalamu?» ¹⁹ Isa naxa a maxɔrin, «Munse niyaxi?» E naxa dentege sa a be fe naxan Isa Nasaretika lixi. E naxa a fala a be, «Namiɔnmee xungbe nan nu a ra a kewali ki ma nun a xa masenyi ki ma Ala nun jama be. ²⁰ Serexɛdube kuntigie nun muxu xa mangee bara a sa mixie belexe, e xa a makiiti faxe kiiti ra, e a banban wuri magalanbuxi ma. ²¹ Kono muxu tan nan nu laxi a ra, a a tan nan nu fama Isirayila xoreyade. Sa na birin xun ma, a xa faxe xi saxan nde nan to, ²² kono gine ndee na muxu ya ma, e bara muxu rakaaba e xa dentege ra. E to kurun siga ra gaburi yire, ²³ e mu a fure li naa. E naxa fa a fala muxu be, a maleke ndee nan mini e ma, e a fala e be a Isa nijne na a ra. ²⁴ Mixi gbete muxu ya ma, e fan naxa siga gaburi yire, e a birin li alo ginnee a masenxi ki naxe, kono e mu a tan Isa to.»

²⁵ Na kui, Isa naxa a masen e be, «Ee, wo xaxili xɔrɔxɔ! Namiɔnmee naxan birin masenxi, wo boɔne mu lama a ra mafuren! ²⁶ Wo mu a kolon a fo Ala xa Mixi Sugandixi xa na toore soto, a fa so a xa nore kui?» ²⁷ A naxa fa a folo Annabi Munsu ma, doxo namiɔnmee birin na, a Kitaabuie yire birin fasari e be, a tan yete xa fe masenxi dennaxe.

²⁸ E to makore na taa lanma ra e nu sigafe dennaxe, Isa naxa lu alo a nu wama dangife ne, ²⁹ kono e naxa a mayandi, e a fala a be, «Lu muxu xonyi ne. Nunmare na a ra yi ki, koɛ jan bara so.» Na kui, a naxa so e xonyi a xa lu naa. ³⁰ E birin to doxo e degede, Isa naxa taami tongo, a tantui rasiga Ala ma, a a igira, a a itaxun e ma. ³¹ A naxa makenen e xaxili be keren na, e a kolon a Isa na a ra, kono a man naxa loe e ma yen! ³² E naxa a fala e bore be, «A to nu Kitaabui kui fasarima won be kira xɔn, a mu nu luxi xe alo a te nan xuruxi won boɔne kui?»

³³ E naxa keli keren na, e gbilen Darisalamu. E naxa sa Isa foxirabire fu nun kerenyie li, a nun naxee nu na e foxo ra, e birin malanxi yire keren. ³⁴ Nee naxa a fala e be, «Marigi bara keli faxe ma yati! A bara mini Simɔn ma!» ³⁵ E fan naxa dentege sa nee be fe birin ma naxee dangixi kira xɔn, a nun Isa makenen e be ki naxe a to taami igira.

*Isa nun a foxirabire fu nun kerenyi
(Matiyu 28:16-20, Maraki 16:14-18,
Yaya 20:19-23, Taruxui 1:6-8)*

³⁶ E to nu woyenfe na fe birin ma, Isa yete naxa mini e ma, a tixi e tagi. A naxa e xeebu, «Ala xa wo boɔne sa.» ³⁷ E boɔne naxa mini, e gaaxu, barima e nu a maɔxunxi tubari nan na. ³⁸ Kono Isa naxa a masen e be, «Munfe ra wo kontofilixi, wo boɔne man siikexi? ³⁹ Wo n belexee nun n sanyie mato, wo xa a kolon n tan nan yati a ra. Wo xa n masuxu, wo xa n mato, barima sube nun xori mu na tubari be, alo wo naxan toma n ma yi ki.» ⁴⁰ A to na fala e be, a naxa a belexee nun a sanyie masen e be, ⁴¹ kono na fe seewe nun kaabe nu gbo e be. E to mu nu gexi lade a ra, Isa naxa e maxɔrin, «Donse na wo yi ra be?» ⁴² E to yexe ganxi nde so a yi, ⁴³ a naxa a tongo, a a don e ya xori.

*Isa tefe koore
(Matiyu 28:16-20, Maraki 16:15-20)*

⁴⁴ Na temui, a naxa a masen e be, «N nu na wo tagi temui naxe, n yi fe birin masen ne wo be. N a masen ne wo be, fa fala naxan birin sebexi n tan ma fe ra Annabi Munsu xa seriye kui, a nun namiɔnmee xa Kitaabuie kui, a nun Yabura Dawuda kui, fo na birin xa kamali ne.» ⁴⁵ Na temui,

a naxa e xaxili rabi alako e xa Kitaabuie fahaamu. ⁴⁶ A naxa a masen e be, «A seɓexi ne, a fo Ala xa Mixi Sugandixi xa tɔɔɔ, fo a man xa keli faxe ma a xi saxan nde. ⁴⁷ A tan xili ra, fo si birin xa kawandi ne tuubi fe nun yunubi xafarife ra, fɔlɔfe Darisalamu ma. ⁴⁸ Wo tan bara findi yi fee seedee ra. ⁴⁹ N Baba naxan laayidixi, n na rasanbama ne wo ma. Wo tan xa lu be taa kui, han senbe xa keli koore gorofe wo ma.»

⁵⁰ Na xanbi, Isa naxa e xanin han Betani biri ra. A naxa a belexe ite, a duba e be. ⁵¹ A nu dubama e be temui naxe, a naxa keli e xun, a rate koore. ⁵² E to ge a suyidide, e naxa gbilen Darisalamu seewe xungbe kui. ⁵³ E nu na horomobanxi kui temui birin Ala tantude.

Inyila Isa Annabi Yaya naxan seɓexi Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Kitaabui naxan xili «Inyila Isa,» a dɔxo naani na a ra. Namijonme naani nan Inyila Isa xa taruxui seɓe Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra. E xili ne Matiyu, Maraki, Luki, nun Yaya.

Annabi Matiyu, Annabi Maraki, nun Annabi Luki, e Inyila Isa naxan seɓe, e maniya e boore ra. Na saxanyi findixi taruxui nan na, naxan Isa bari ki, a jere ki, nun a faxa ki masenma won be. Inyila Isa Annabi Yaya naxan seɓe, na fan Isa xa taruxui masenma, koŋo kawandi nan gbo a kui. A Isa nan xa fe tagi rabama, alako mixie xa a kolon a Isa findixi Ala xa Mixi Sugandixi yati yati nan na.

Annabi Yaya a masenma dunija birin be a a lanma won xa la Isa ra, won xa danxaniya a ma. Na findima kisi nan na ibunadama be, kisi naxan mu kanama abadan. Annabi Yaya mixi ralimaniyama yi Kitaabui kui alako e naxa siike Ala xa laayidi xa fe ma. Isa findixi serexe xungbe nan na naxan dunija xunsarama. Won xa na kolon, won xa la a ra.

Inyila Isa Annabi Yaya naxan seɓexi, a wama Isa tide nan masenfe won be. A tali woyenyi gbege rawalima na falafe ra. A a falama a Isa findixi «ibunadama xa naiyalanyi ra.» A a masenma a Isa luxi ne alo «xurusee demadonyi» danxaniyatose be. A Isa misaalima «naade» nun «kira» ra. Isa luxi alo «ye» nun «baloe» mixie be. Isa munafanyi gbo adama be.

Ala xa won mali na kolonfe ra alako Isa xa fe xa lu won boje kui. Amina.

Inyila Isa Annabi Yaya naxan seɓexi

Ala Xui findife ibunadama ra

¹ A folo folo, Ala Xui nu na,

Ala Xui nu na e nun Ala,

Ala Xui nu findixi Ala yete kan nan na.

² Kabi a folo, Ala nun a Xui nan nu a ra.

³ Ala se birin daaxi a tan nan saabui ra, sese mu na naxan mu daaxi a tan saabui ra.

⁴ Marakisi sotoma a tan nan na, kisi naxan findixi naiyalanyi ra adamadie be.

⁵ Na naiyalanyi yanbama dimi kui, dimi fan mu tin a ra.

⁶ Ala naxa xeme nde xee, naxan nu xili Yaya.

⁷ Seede nan nu a ra, naxan fa seederɔxɔya bade na naiyalanyi xa fe ra, alako birin xa danxaniya a saabui ra.

⁸ A tan xa mu findixi na naiyalanyi ra, koŋo a tan fa ne a xa seede ba na naiyalanyi xa fe ra.

⁹ Naxan findixi naiyalanyi ra, naiyalanyi yati na a ra, naxan fama dunija ma, a xa adamadie birin iyalan.

¹⁰ Ala Xui naxa sabati dunija ma.

Dunija daa a tan nan saabui ra, koŋo dunija tondi ne a kolonde.

¹¹ A fa ne a xɔnyi,

koŋo a xa mixie mu a rasene.

¹² Koŋo naxan tan birin a rasene, e danxaniya a ma,

a naxa noje fi nee tan ma, e xa findi Ala xa die ra.

¹³ Na mu keli e bonsoe xa ma,

xa na mu fate bende waxɔnyi ma,

xa na mu mixi nde waxɔnyi ma.

Ala yete nan a niya e xa bari a neene ra, e findi a xa die ra.

¹⁴ Ala Xui naxa findi ibunadama ra,

a sabati muxu ya ma.

Muxu bara a xa noje to,

a Baba noje naxan fixi a xa Di kerenyi ma, hinnenteya nun nɔndi kamalixi naxan yi.

¹⁵ Yaya naxa a xui ite, a seederɔxɔya ba a xa fe ma,

«N yi nan ma fe masen wo be, n to a fala,

«Naxan fama n xanbi ra, a tide gbo n be, barima beenun n tan xa daa, a tan nu na.»»

¹⁶ Won birin bara hinne soto a saabui ra.

A xa hinne bara gbo ye won yi ra.

¹⁷ Ala seriye Kitaabui fi won ma Annabi Munsa nan saabui ra.

A xa hinne nun nɔndi tan faxi won ma

a xa Mixi Sugandixi Isa nan saabui ra.

¹⁸ Adama yo mu na naxan bara Ala to, koŋo Ala xa Di kerenyi, naxan na a Baba Ala fe ma,

a tan bara a masen.

Annabi Yaya xa seederɔxɔya

(Matiyu 3:1-12, Maraki 1:1-8, Luki 3:1-18)

¹⁹ Yaya xa seederɔxɔya nan ya. Darisalamu Yuwifii kuntigie naxa serexedubee nun Lewi di ndee xee Yaya xon ma, e xa a maxorin, «Nde i tan na?»

²⁰ Yaya mu tondi e yaabide, a naxa a masen e be a fixe ra, «Ala xa Mixi Sugandixi mu n tan xa ra.» ²¹ E man naxa a maxorin, «I fa findixi nde ra? Annabi Eliya nan na

i ra?» Yaya naxa e yaabi, «Ade, Eliya mu n na.» E naxa a maxorin, «Namiponme nan i ra muxu naxan mamefe a xa fa?» Yaya naxa e yaabi, «Ade.» ²² Na kui, e naxa gbilen a maxorin na, «Nde i ra? I i yete mapoxunxi nde ra? A yaba muxu be, muxu xa sa dentegē sa muxu xεεmae be.»

²³ Yaya naxa a masen e be alo a sebexi Annabi Esayi xa Kitaabui kui ki naxe, «N tan findixi mixi nan na naxan a xui itema gbengberenyi ma, <Wo kira matinxin Marigi be!»

²⁴ Fariseni nde naxee nu bara xεε Yaya xon, ²⁵ e naxa a maxorin, «Xa i mu findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, i mu findixi Eliya ra, i mu findixi namiponme ra muxu naxan mamefe, i fa mixie xunxama ye xɔɔra munfe ra?» ²⁶ Yaya naxa e yaabi, «N tan mixie xunxama ye nan xɔɔra, kono mixi keren na wo ya ma, wo mu naxan kolon. ²⁷ Na nan fama n xanbi ra. Na binye mu na n tan yi ra, n pan xa a xa sankiri luuti yati fulun.» ²⁸ Na fe birin dangi Betani ne, Yuruden xure naakiri ma, Yaya nu mixie xunxama ye xɔɔra dennaxe.

Isa nan na Ala xa serexe ra

(Matiyu 3:13-17, Maraki 1:9-11, Luki 3:21-22)

²⁹ Na kuye iba, Yaya naxa Isa to fa ra a yire, a naxa a masen, «Ala xa serexe nan yi ki, dunija xa yunubi xafarima naxan na. ³⁰ N nu yi nan ma fe masenfe wo be n to a fala, n naxe, <Xeme naxan fama n xanbi ra, a tide gbo n be, barima beenun n tan xa daa, a tan nu na.> ³¹ N tan yati mu nu na kanyi kolon, kono n fa mixie xunxade ye xɔɔra ne alako a tan xa makenen Isirayilakae be.»

³² Yaya naxa seederɔxɔya ba, a a masen, «N bara Ala Xaxili Seniyenxi to goro ra kelife koore ma alo ganbe, a doxo a ma. ³³ N tan yati mu nu a kolon, kono Ala naxan n xεε mixie xunxade ye xɔɔra, a nu bara a masen n be, <I n Xaxili Seniyenxi toma goro ra naxan ma, a lu a ma, na kanyi nan n Xaxili Seniyenxi ragoroma mixie ma.> ³⁴ N tan bara a to. N bara findi seede ra a Ala xa Di nan a ra.»

Isa foxirabire singee

³⁵ Na kuye iba, Yaya man nu na naa, a nun a foxirabire mixi firin. ³⁶ Yaya to Isa to dangi ra, a naxa a masen, «Ala xa serexe nan yi ki!» ³⁷ A foxirabire firinyie to a xui me, e naxa bira Isa foxo ra. ³⁸ Isa to a kobe rato, a naxa e to a foxo ra, a naxa e maxorin, «Wo munse fenfe?» E fan naxa a yaabi, «Rabuni, i yigiyaxi minden?» E to a xili «Rabuni», na nan falaxi e xa xui «Karamoxo». ³⁹ A naxa a fala e be, «Won xεε, wo xa sa na kolon.» Nunmare temui

nan nu a ra. E naxa siga na yire kolonde, e fa lu Isa fe ma.

⁴⁰ Simon Piyeri xunya Andire nu na na mixi firinyie ya ma, naxee Yaya xa masenyi me, e fa bira Isa foxo ra. ⁴¹ A naxa siga a taara yire keren na, a fala a be, «Muxu bara Al Masiihu to!» Na nan falaxi e xa xui, «Ala xa Mixi Sugandixi». ⁴² Andire naxa Piyeri xanin Isa yire. Isa to a to, a naxa a fala a be, «Yunusa xa di Simon nan i ra, kono i xili fama falade Kefasi, na nan na ki <Piyeri,> naxan wama a falafe <fanye.>»

⁴³ Na kuye iba, Isa naxa nate tongo a xa siga Galile. A to Filipu to, a naxa a fala a be, «Bira n foxo ra.» ⁴⁴ Filipu, Andire, nun Piyeri birin findi Betesayidakae nan na. ⁴⁵ Filipu naxa siga Natanayeli yire, a a fala a be, «Mixi naxan ma fe falaxi Munsu nun namiponmee xa Kitaabuie kui, muxu bara a to. Isa Nasaretika nan a ra, Yusufu xa di!» ⁴⁶ Natanayeli naxa a maxorin, «Fe fanyi nde noma minide Nasareti?» Filipu naxa a yaabi, «Fa, i yete yati xa a to.» ⁴⁷ Isa to Natanayeli to fa ra, a naxa a fala a xa fe ra, «Isirayilaka yati nan yi ki, maifuya yo mu na naxan boɔe ma!» ⁴⁸ Natanayeli naxa a maxorin, «I n kolonxi di?» Isa naxa a yaabi, «Beenun Filipu xa i xili, i to nu xɔɔe bili bun ma, n tan i to ne.» ⁴⁹ Natanayeli naxa a fala a be, «Karamoxo, i tan findixi Ala xa Di yati nan na! Isirayila Mange nan i ra!» ⁵⁰ Isa naxa a fala a be, «N to a falaxi, a n i to ne xɔɔe bili bun ma, i laxi n na na fe fan ma? I fe gbeteɛ toma ne naxee dangi na ra.» ⁵¹ A man naxa a masen a be, «N xa a fala wo be a nondi ki ma, wo fama ne koore tode, a rabixi, Ala xa malekee nu te e nu goro Adama xa Di ma.»

2

Futixiri xulunyi

¹ Na xi saxon nde ma, futixiri xulunyi nde naxa raba Kaana, naxan na Galile boxi ma. Isa nga nu na na xulun mixie ya ma. ² Isa fan nu xilixi naa, a nun a foxirabiree. ³ Weni to jon, Isa nga naxa a fala a be, «Weni bara jon yi mixie yi ra.» ⁴ Isa naxa a maxorin, «N nga, i wama munse xon na n na? N ma waxati mu nu a li sinden.» ⁵ A nga naxa a fala banxi konyie be, «A na naxan yo fala wo be, wo a raba.»

⁶ Feɛe senni game daaxi nu na menni, naxee rafema ye ra Yuwifite e yete raseniyenma naxan na. Litiri tongo solomasaxan han litiri keme moxɔɔɔn nu noma sade feɛe keren kui. ⁷ Isa naxa a fala konyie be, «Wo yi feɛe rafe ye ra.» E naxa e birin nafe tapu. ⁸ A man naxa a fala e be, «Yakosi, wo a nde ba, wo a xanin xulun xunyi xon ma.» E naxa na fan naba.

⁹ Xulun xunyi to na ye min Isa nu bara naxan mafindi weni ra, a mu nu a kelide kolon, kono konyi naxee ye baxi, nee tan a kolon. A to a min, a naxa ginfenyi xili, ¹⁰ a a fala a be, «Xulun kanyi birin weni fanyi nan singe raminima, mixie na sisi, e fa weni gbete ramini. Kono i tan bara weni fanyi ragata han yi temui!»

¹¹ Na naxa findi Isa xa tonxuma singe ra. A a raba Kaana ne, Galile boxi ma. Na fe kui, a a xa nore nan makenen, a foxirabiree naxa la a ra.

¹² Na xanbi, a naxa sa goro Kaperenamu, a nun a nga, a xunyae, nun a foxirabiree. E naxa sa xi ndee radangi naa.

Isa yulsee kerife horomobanxi kui

(Matiyu 21:12-13, Maraki 11:15-17,

Luki 19:45-46)

¹³ Yuwiffee xa Sayamaleke Dangi Sali to makore, Isa naxa te Darisalamu. ¹⁴ A naxa sa li, ninge, yexee, nun ganbe matie nu na horomobanxi yire, kobiri masaree fan nu doxoxi naa. ¹⁵ Isa naxa luuti ndee yailan luxusinyi ra, a yulsee birin keru horomobanxi kui, a nun e xa ningee nun yexeee. A naxa kobiri masaree xa kobiri rayensen boxi, a e xa teebilie rabira. ¹⁶ A naxa a fala ganbe matie fan be, «Wo yee tongo be! Wo ba n Baba xa banxi findife makiti ra!» ¹⁷ A foxirabiree naxa ratu na Kitaabui sebeli ma naxan a falama, «Xanuntaya bara gbo ye n bope kui i xa banxi xa fe ra.»

¹⁸ Na kui, Yuwiffee kuntigie naxa a maxorin, «I tonxuma makaabaxi mundun nabama naxan a masenma muxu be a a lan i xa yi mooli raba?» ¹⁹ Isa naxa e yaabi, «Wo yi horomobanxi rabira. Xi saxan bun ma n tan a rakelima.» ²⁰ Yuwiffee kuntigie naxa a fala, «Yi horomobanxi naxan tixi je tongo naani nun senni bun ma, i tan na rakelima ne xi saxan bun ma?» ²¹ Kono Isa to horomobanxi xa fe fala, taali woyenyi nan nu a ra. A nu a fate nan ma fe falafe. ²² A to keli faxe ma, a foxirabiree naxa ratu a xa woyenyi ma. Na kui, e naxa la Kitaabui xui ra, e naxa la Isa xui ra.

²³ Isa to nu na Darisalamu, Sayamaleke Dangi Sali waxati, mixi gbegbe naxa danxaniya a ma e to tonxuma makaabaxie to, a nu naxee rabama. ²⁴ Kono Isa mu nu lama e ra, barima a nu adamadi birin kolon. ²⁵ A hayi yo mu nu a ma, mixi yo xa ibunadama xa fe fala a be, barima a tan nu adamadi bope kolon.

3

Isa nun Nikodemu xa sumunyi

¹ Yuwiffee kuntigi nde nu na Farisenie ya ma, naxan xili Nikodemu. ² A naxa siga Isa xon ma koe ra, a a fala a be, «Karamoxo,

muxu a kolon karamoxo nan i ra Ala naxan xeexi. I tonxuma makaabaxi naxee rabafe, mixi yo mu noma e rabade xa a kanyi nun Ala xa mu a ra.»

³ Isa naxa a masen a be, «N xa nondi yati fala i be, xa mixi mu bari a neene ra, a mu noma sode Ala xa mangeya niini bun ma.»

⁴ Nikodemu naxa a maxorin, «Mixi moxi noma gbilende a nga teege, a man gbilen bari ra?» ⁵ Isa naxa a yaabi, «A nondi i ma n xa a fala i be, xa mixi mu bari a neene ra, ye nun Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, a mu noma sode Ala xa mangeya niini bun ma.»

⁶ «Fate bende nan mixi fate bende barima. Kono mixi xaxili tan barima Ala Xaxili Seniyenxi nan saabui ra. ⁷ N to a falaxi i be a fo wo xa bari a neene ra, na naxa i terenna. ⁸ Foye minima a na wa minife dede biri ra. I a xui nan mema, kono i mu a kelide kolon, i mu a sigade fan kolon. Mixi na bari a neene ra Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, a luma na ki ne.»

⁹ Nikodemu naxa a maxorin, «Na rabama di?» ¹⁰ Isa naxa a yaabi, «I tan naxan findixi Isirayili karamoxo xungbe ra, i mu na kolon?» ¹¹ N xa nondi yati fala i be, muxu fee nan falama muxu naxee kolon. Muxu man fee nan seede bama muxu naxee toxi, kono wo bara tondi muxu xa seedeoxoya ra. ¹² Xa wo mu la n xui ra, n to yi dunija fee falafe wo be, xa n sa ariyanna fee nan fala wo be, wo lama a ra di? ¹³ Mixi yo mu nu te ariyanna, fo Adama xa Di naxan kelixi ariyanna.»

¹⁴ «Annabi Munsa to nu na gbenberenyi ma, a naxa boximase misaali nde yailan wure gbeeli ra, a a ite wuri kuye ma. Adama xa Di fan lanma a xa ite wuri kon na na ki ne, ¹⁵ alako naxan yo danxaniya a ma, na kanyi xa kisi soto naxan mu ponma abadan. ¹⁶ Ala dunija xanu ne han a naxa a xa Di kerenyi fi, alako mixi yo naxan na danxaniya a ma, a naxa loe, a xa kisi ne abadan. ¹⁷ Ala mu a xa Di xee dunija xa ratonde, a a xee ne a xa fa dunija rakisi. ¹⁸ Naxan yo na danxaniya a ma, kiiti mu kanama na kanyi ra, kono naxan yo mu danxaniya a ma, kiiti jan bara ge kanade na kanyi ra, barima a mu danxaniyaxi Ala xa Di kerenyi ma. ¹⁹ Kiiti nan ya: Ala xa naiyalanyi bara fa dunija, kono dimi rafan adamadie ma dangi na naiyalanyi ra, barima e kawali mu fan. ²⁰ Naiyalanyi mu rafan fe kobi raba yo ma. E mu minima naiyalanyi ma, e xa wali kobie naxa fa sa kene ma. ²¹ Kono naxan yo jereama Ala xa nondi ma, a tan minima naiyalanyi ma, alako Ala waxonfe e naxan nabafe, na xa sa kene ma.»

Annabi Yaya seede bafe Isa xa fe ra

²² Na xanbi, Isa nun a foxirabiree naxa keli Darisalamu e so Yudaya boxi ma. Isa naxa waxati nde raba menni a nun a foxirabiree, e nu mixie xunxama ye xoorā. ²³ Yaya fan nu mixie xunxama ye xoorā Enon ne, Salimon fe ma, barima ye gbegebe nu na naa. Mixie nu sigama a xon, a tan nu e xunxa ye xoorā. ²⁴ A a lixi na temui, a mu nu saxi geeli sinden.

²⁵ Loxo nde, woyenyi naxa mini Yaya foxirabiree nun Yuwifii nde tagi marasenyenyi xa fe ra. ²⁶ E naxa siga Yaya yire, e a fala a be, «Karamoxo, wo nun xeme naxan na a ra Yuruden naakiri ma, i bara naxan ma fe seede ba, a na mixie xunxafe ye xoorā. Birin na sigafe a yire.» ²⁷ Yaya naxa e yaabi, «Mixi mu fefe sotoma, fo Ala na naxan fi a ma. ²⁸ Wo tan yati bara findi n ma seede ra, a n a masen ne, <N tan xa mu findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra. N xexxi a ya ra ne.> ²⁹ Xeme naxan gine fenxi, a tan nan findima gine kanyi ra. A defanboore tan luma a fe ma ne, a a tuli mati a ra jalexinyi kui. N tan luma na ki ne Isa be. N ma seewe bara kamali. ³⁰ Fo Isa xa fe xa ite ne, n gbe xa igoro.»

³¹ «Naxan kelixi koore, a tan dangi birin na. Naxan kelixi dunija ma, dunija mixi nan a ra naxan woyenma a dunija ki ma, kononaxan tan kelixi ariyanna, a tan dangi birin na. ³² A tan fe nan seede bama, a bara naxan to, a man bara naxan me, konon mixi yo mu lama a xa seedejoxoya ra. ³³ Mixi naxan lama na seedejoxoya ra, a bara a kolon a Ala nondi nan falama. ³⁴ Ala xa Xeerā Ala xa masenyi nan tima, barima a kamalixi Ala Xaxili Seniyenxi ra. ³⁵ Baba Ala a xa Di xanuxi ne, a fe birin sa a belexe. ³⁶ Naxan na danxaniya Ala xa Di ma, a bara abadan kisi soto. Konon naxan na Ala xa Di xui matandi, na kanyi tan mu kisima. Ala xa xone nan birama a foxo ra.»

4

Samari gine nde nun Samarikae danxaniyafe Isa ma

¹ Isa naxa a kolon a Farisenie bara a me, a foxirabiree na wuyafe, a man na mixie xunxafe ye xoorā dangi Yaya ra. ² Konon a fa li Isa yete xa mu nu mixie xunxama ye xoorā, a foxirabiree nan nu a rabama. ³ Isa to rakkolon na fe ma, a naxa keli Yudaya, a gbilan Galile boxi ma.

⁴ Na biyaasi kui, a nu lan a xa Samari boxi igiri sigafe ra Galile. ⁵ A naxa Samari taa nde li naxan xili Sukaru, dennaxe makore xe ra, Yuwifii benba Yaxuba naxan fi a xa di Yusufu ma. ⁶ Yaxuba xa kolonyi na menni ne. Isa to nu bara tagan

a xa biyaasi kui, a naxa a magoro na kolon de ra. Yanyi tagi nan nu a ra.

⁷ Samari gine nde to fa ye bade, Isa naxa a fala a be, «N ki ye, n xa a min.» ⁸ A a lixi Isa foxirabiree nu bara siga donse sarade taa kui. ⁹ Gine naxa a fala Isa be, «I tan Yuwifii, n tan Samari gine. I n maxorinma ye min daaxi ma munfe ra?» Gine na fala ne barima Yuwifii nun Samarikae mu sese masarama e bore tagi. ¹⁰ Isa naxa a fala, «Xa i sa a kolon nu, Ala wama i kife naxan na, i tan nan a makulama kisi ye ra nu, a fa na fi i ma. Xa i sa a kolon nu mixi naxan a falafe i be yi ki, <n ki ye ra,> i tan fan a makulama ne ye ra nu naxan i rakisima.»

¹¹ Gine naxa a maxorin, «N ba, ye base yo mu i yi ra, yi kolonyi fan tilin. I fa na kisi ye sotoma minden? ¹² Ka i tan dangi muxu benba Yaxuba ra? A tan nan yi kolonyi fi muxu ma. A tan yete bara a ye min, a nun a xa die, a nun a xa goore.» ¹³ Isa naxa a yaabi, «Naxan yo yi kolon ye min, ye xoli man gbilenma a suxu ra. ¹⁴ Konon naxan ye minma n naxan fima a ma, ye xoli mu a suxuma sonon. Na ye findima dulonyi nan na a boje ma, a gbo a i, a findi abadan kisi ra.» ¹⁵ Gine naxa a fala a be, «N ba, na ye fi n ma, alako ye xoli naxa n suxu, n naxa fa ye bade sonon.»

¹⁶ Isa naxa a fala a be, «Siga i sa i xa mōri xili, wo fa be.» ¹⁷ Gine naxa a yaabi, «N mu doxoxi xeme xon.» Isa naxa a fala, «I nondi nan falaxi, a i mu doxoxi xeme xon. ¹⁸ I bara doxo xeme suuli birin xon ma, i man nun xeme naxan a ra yi temui, futi mu wo tagi. Na tan, i nondi nan falaxi.»

¹⁹ Gine naxa a fala Isa be, «Awa, n bara a kolon fa, a namijonne nan na i ra. ²⁰ Muxu benbae Ala batu yi geya nan fari, konon wo tan Yuwifii a falama a fo Ala xa batu Darisalamu ne.» ²¹ Isa naxa a fala a be, «N ma di, i xa la n na, waxati na fafe Baba Ala mu batuma yi geya ma, a mu batuma Darisalamu fan. ²² Wo tan Samarikae, wo salima, konon wo mu Ala kolon. Muxu tan Yuwifii, muxu salima, muxu man Ala kolon, barima Ala xa kisi fatanma Yuwifii nan na. ²³ Konon waxati na fafe, a jan bara a li, Baba Ala batulae a batuma a nondi ki ma e xaxili fiixe nan na. Baba Ala wama na batula moolie nan xon ma. ²⁴ Ala findixi Xaxili nan na. A batulae lan ne e xa a batu e xaxili fiixe nan na a nondi ki ma.»

²⁵ Gine naxa a fala a be, «N a kolon a Al Masihu fafe, Ala xa Mixi Sugandixi. A tan na fa, a fe birin tagi rabama ne won be.»

²⁶ Isa naxa a fala a be, «N tan nan na ra, n tan Ala xa Mixi Sugandixi nan woyenfe i be yi ki.»

²⁷ Isa foxirabiree to Isa li, a na woyenfe na gine ra, e de naxa ixara, konon e mu a

maxorin, «I wama munse xon» xa na mu a ra «Wo na munse falafe?»

²⁸ Gine naxa a xa feje lu naa, a siga taa kui, a sa a fala mixie be, ²⁹ «Wo fa. Wo xa xeme nde mato naxan bara n ma kewali birin fala n be, a mu n kolon. Ala xa Mixi Sugandixi na a ra ba, ka?» ³⁰ Na kui, taakae naxa mini sigafe ra Isa yire.

³¹ Na waxati bun ma, Isa foxirabiree nu woyenfe a be, e a fala, «Karamoxo, i dege.» ³² Kono Isa naxa a masen e be, «Baloo na n tan yi ra, wo tan mu naxan kolon.» ³³ A foxirabiree naxa e bore maxorin, «Pe, mixi nde nan faxi donse ra a xon ma ba?» ³⁴ Isa naxa a masen e be, «N tan ma baloo findixi n Xesema waxonfe rabafe nan na, n xa a xa wali rakamali a bara naxan so n yi. ³⁵ Wo tan mu a falama xe, «Kike naani nan luxi beenun xe xabe xa a li?» N xa a fala wo be, wo wo ya rasiga, wo xee mato, e ragbeeliki ki naxe. Xe xaba temui bara a li. ³⁶ Xe xabe jan bara a xa wali sare soto folo. A xa wali a niyama ne mixi xa kisi soto abadan. Na kui, naxan xe bima nun naxan xe xabama, e birin luma seewe keren ne. ³⁷ Yi masenyi findixi nondi nan na, «Mixi nde xe garansanma, gbete a xabama.» ³⁸ N tan wo xexi xe xabade ne, wo mu naxan nawalixi. Mixi gbete nan walixi, kono wo tan nan e xa wali ranonyi toma.»

³⁹ Samarika naxee nu sabatixi na taa kui, e gbege naxa danxaniya Isa ma na gine xa seedejoxoya xa fe ra, a to a fala, «N bara kewali naxan birin naba, a bara a birin tagi raba n be.» ⁴⁰ Na kui, Samarikae to fa Isa yire, e naxa a mayandi a xa lu e xonyi. Isa naxa xi firin naba naa. ⁴¹ Mixi gbege man naxa danxaniya a xa masenyi saabui ra. ⁴² E naxa a fala na gine be, «Singe muxu nu danxaniyaxi i tan nan xa woyenyi xa fe ra, kono yakosi muxu tan yete bara a xui me. Muxu bara a kolon fa, a yi findixi dunija rakisima nan yati ra.»

Isa xeme nde xa di rayalanfe

⁴³ Na xi firin dangi xanbi, Isa naxa keli naa, a siga Galile, ⁴⁴ barima a tan yati a a masen ne a namjonme sese yo mu binyama a xonyi. ⁴⁵ A to so Galile, naakae naxa a rasene a fanyari ra, barima e fan nu bara Sayamaleke Dangi Sali raba Darisalamu, e a xa kaabanakoe to, a naxee raba naa.

⁴⁶ Na kui, Isa man naxa so Kaana, Galile boxi ma, a ye mafindi weni ra dennaxe. Mange xa walike xungbe nde nu na naa, naxan xa di nu furaxi Kaperenam. ⁴⁷ A to a me a Isa bara fa Galile kelife Yudaya, a naxa siga a yire, a a maxandi a xa fa a xa di xeme rayalan naxan nu saxi saya fure ma. ⁴⁸ Isa naxa a fala a be, «Wo tan mu danxaniyama feo, fo wo tonxumae nun

kaabanakoe to!» ⁴⁹ Mange xa walike naxa a mayandi, «Marigi, talu n xonyi beenun n ma di xa faxa!» ⁵⁰ Isa naxa a yaabi, «Siga, i xa di bara kisi.» Na walike naxa la Isa xa masenyi ra, a naxa siga. ⁵¹ A nu na gbilenfe temui naxe, a xa konyie naxa a ralan, e a fala a be, «I xa di bara kisi!» ⁵² A fan naxa e maxorin, «A fisa mun temui?» E naxa a yaabi, «A fate xinbelixi xoro yanyi tagi jondon.» ⁵³ Na di baba naxa a kolon a xa di yalan folo kabi Isa a fala a be temui naxe, «I xa di bara kisi.» Na nan a ra, na xeme nun a xa denbaya birin naxa danxaniya Isa ma.

⁵⁴ Na naxa findi Isa xa tonxuma makaabaxi firin nde ra. A a raba Galile ne, a to gbilen kelife Yudaya.

5

Isa namate rayalanfe

¹ Na dangi xanbi, Yuwifie xa sali nde to a li, Isa naxa te Darisalamu. ² Ye yire nde nu na Darisalamu, naxan xili Beteseda Eburu xui. A nu na taa naade xungbe nan fe ma, naxan xili Xurusee Naade. Leele suuli nan nu na na ye yire. ³⁻⁴ Furema wuyaxi nu saxi na leele bun ma, alu donxue, namatee, nun naxee salonyie birin tuuxi a ma. ⁵ Xeme nde nu na naa, naxan nu namataxi kabi je tongo saxan nun solomasaxan. ⁶ Isa to nu a kolon a yi xeme nu bara bu a namataxi ra, a to a saxi to, a naxa a maxorin, «I wama a xon i xa yalan?» ⁷ Namate naxa a yaabi, «Marigi, ye na imaxa, mixi yo mu na naxan n nagoroma a xora. Beenun n tan xa ye yire li, mixi gbete bara goro a xora.» ⁸ Isa naxa a fala a be, «Keli, i i xa dagi tongo, i i jere.» ⁹ A naxa yalan keren na. A naxa a xa dagi tongo, a a jere.

Na loxoe to nu findixi malabu loxoe nan na, ¹⁰ Yuwifie kuntigie naxa a fala na xeme rayalanxi be, «Malabu loxoe nan to, a mu lanma i xa i xa dagi xanin i xun.» ¹¹ Kono a tan naxa e yaabi, «Xeme naxan n nayalanxi, na nan a fala n be, «I i xa dagi tongo, i i jere.»» ¹² E naxa a maxorin, «Nde na falaxi i be?» ¹³ Kono xeme mu nu a kolon naxan a rayalanxi, barima Isa nu bara loe a ma pama ya ma. ¹⁴ Na dangi xanbi, Isa man naxa na xeme li horomobanxi, a naxa a fala a be, «Yakosi i bara yalan, kono a lanma i xa gbilen yunubi foxo ra alako fe gbete naxa i soto naxan dangi na fure singe ra.» ¹⁵ Xeme naxa siga a sa a fala Yuwifie kuntigie be, a Isa nan a rayalanxi.

¹⁶ Isa to na fe raba malabu loxoe ne, Yuwifie kuntigie naxa so Isa gerefe. ¹⁷ Isa naxa a fala e be, «Han to n Baba na walife, n fan na walife.» ¹⁸ Na temui, Yuwifie naxa

fe birin naba alako e xa a faxa, barima a nu malabu loxoε seriyε kanama, a man nu a falama a Ala nan a Baba ra. Na na a ra e birin tide lanxi.

Ala xa Di walima a Baba nan xa yaamari ma

¹⁹ Na kui, Isa naxa a masen e be, «N xa nondi yati fala wo be, Ala xa Di mu noma fefe rabade a yete ra, fo a na naxan to a Baba Ala ra. Ala xa Di, a Baba Ala nan foxi rabama. ²⁰ Barima Baba Ala a xa Di xanuxi ne, a man fe naxan birin nabama, a a masenma a xa Di be. A jan fama fee masende a be naxee makaaba dangi yee ra, alako wo de xa ixara. ²¹ Baba Ala mixie rakelima faxe ma ki naxe, a e rakisi, Ala xa Di fan kisi fima a na wa a fife naxee ma. ²² Baba Ala jan mu mixi yo makiitima, a mixi makiitife birin luxi a xa Di nan ma, ²³ alako birin xa Ala xa Di binya alo e Baba Ala binyama ki naxe. Naxan yo mu Ala xa Di binya, a mu Baba Ala fan binyaxi naxan a xa Di xexxi duniya.»

²⁴ «N xa nondi fala wo be, naxan a tuli matima n na, a fa la n Xεema ra, na kanyi bara kisi abadan. Na kanyi mu kiiti xoxoxε sotoma, a bara ge ratangade yahannama ma, a bara kisi soto. ²⁵ N xa a fala wo be a nondi ki ma, waxati fafe a lide, a jan bara a li, faxamixie Ala xa Di xui mema ne. Naxee na a xui me, nee kisima ne. ²⁶ Baba Ala to findixi kisi kanyi ra kisi sotoma naxan na, a bara a xa Di fan findi kisi kanyi ra kisi sotoma naxan na. ²⁷ A man bara noε so a yi ra adamadie makiitife ma, barima Adama xa Di nan a ra. ²⁸ Wo naxa kaaba yi fe ma, barima waxati fafe a lide, naxee na gaburi kui, e birin a xui mema ne, ²⁹ e mini e xa gaburie kui. Naxee findi fe fanyi rabae ra, nee na keli, e kisi nan sotoma. Kono naxee findi fe kobi rabae ra, nee tan na keli, e gbaloe nan sotoma.»

³⁰ «N tan mu noma fefe rabade n yete ra. N a mema Baba Ala ra ki naxe, n tan kiiti sama na ki ne. Na kui, n ma kiiti tinxin, barima n mu birama n yete waxonfe xa foxo ra, n biraxi n Xεema nan waxonfe foxo ra.»

³¹ «Xa n sa seede ba n yete be, a mu lanma. ³² Baba Ala nan seede bama n be. N fan a kolon a tan seedeoxoya naxan bama n ma fe ra, a findixi nondi nan na. ³³ Wo tan yati bara mixie xεε Yaya xon, a fan naxa seedeoxoya ba nondi xa fe ra. ³⁴ N hayi mu na adama tan xa seedeoxoya ma, kono n yi fee masenxi ne wo be alako wo xa kisi. ³⁵ Yaya nu luxi ne alo lanpui radexxi naxan yanbama. Wo bara seewa na naiyalanyi ra waxati nde bun ma.»

³⁶ «Kono seedeoxoya nde na n be naxan dangi Yaya gbe ra. N fee naxee rabama, Baba Ala bara naxee so n yi n xa e raba, nee nan findixi seedeoxoya ra n ma fe ra, a Baba Ala nan n xexxi. ³⁷ Baba Ala naxan n xexxi, a fan yati bara seede ba n ma fe ra. Wo singe mu nu a xui me, wo mu nu a yatagi to, ³⁸ a xa masenyi man mu sabatixi wo boje ma, barima wo mu laxi a xa xεera ra. ³⁹ Wo luma Kitaabuie mato ra, barima wo joxo a ma, a wo abadan kisi sotoma e tan nan saabui ra. A fa li, na Kitaabuie yati nan n ma fe seede bama, ⁴⁰ kono wo tondixi fade n ma wo xa kisi soto.»

⁴¹ «N mu wama adamadie xa matoxoxε xon. ⁴² N wo kolon. Ala xa xanunteya mu na wo boje kui. ⁴³ N faxi n Baba nan xili ra, kono wo mu n nasenxi. Xa mixi gbete sa fa a yete kan nan xili ra, wo mu tondima na tan nasenede. ⁴⁴ Wo to wama wo xa matoxoxε soto wo bore ra, kono wo mu matoxoxε fenma naxan fatanxi Ala Kerenyi tan na, wo fa danxaniyama di?»

⁴⁵ «Wo naxa a mapoxun de a n tan nan wo kalamuma Baba Ala xon. Annabi Munsu, wo xaxili tixi naxan na, na nan wo kalamuma. ⁴⁶ Xa wo sa laxi Munsu ra nu, wo lama ne n fan na nu, barima Munsu n tan nan ma fe sebe. ⁴⁷ Kono xa wo mu laxi a xa Kitaabui ra, wo fa lama n tan ma masenyi ra di?»

6

Isa donse fife xeme mixi wulu suuli ma (Matiyu 14:13-21, Maraki 6:30-44, Luki 9:10-17)

¹ Na xanbi, Isa naxa giri Galile Baa naakiri ma, e naxan xili falama Tiberiyasi Baa. ² Nama gbegebe nu biraxi a foxo ra, barima e nu a xa tonxuma makaabaxie toxi, a nu naxee rabama furema be. ³ Isa naxa te geya fari, a sa doxo naa a nun a foxirabiree. ⁴ Yuwifite xa Sayamaleke Dangi Sali nu bara makore.

⁵ Isa to a ya rasiga, a naxa pama gbegebe to fa ra a yire, a naxa Filipu maxorin, «Won sa noma taami sarade menden alako yi mixi birin xa e dege?» ⁶ A na fala ne alako a xa Filipu mato, barima Isa pan nu a kolon a fafe naxan nabade. ⁷ Filipu naxa a yaabi, «Hali won taami sara xi keme firin wali sare nan na, na mu a niyama yi pama mixi birin xa no taami xuntundi sotode.» ⁸ Isa foxirabire Andire, Simon Piyeri xunya, a naxa a fala, ⁹ «Mengi taami suuli na yi xeme dimedi yi ra, a nun yexe firin, kono na findixi munse ra yi pama be?» ¹⁰ Isa naxa a masen, «Wo a fala pama be e xa e magoro.» Nooge xinde gbegebe to nu na naa, mixie naxa doxo boxi, e xeme mixi wulu suuli pondon. ¹¹ Na temui, Isa

naxa na taami suuli tongo, a Ala tantu, a e itaxun pama magoroxi ma, a a raba na ki ne yexe fan na. Birin naxa a soto, han e birin naxa wasa. ¹² Nama to luga, Isa naxa a fala a foxirabiree be, «Wo donse donxoe xuntunye malan, alako sese naxa makana.» ¹³ Na kui, e naxa mixie xa donse donxoe xuntunye malan han debe fu nun firin naxa rafe. Na birin fatan mengi taami gundi suuli nan na.

¹⁴ Nama to Isa xa tonxuma makaabaxi to, e naxa a fala, «Muxu bara namijonme naxan mame a xa fa dunija ma, a tan nan yati yi ki!» ¹⁵ Isa to a kolon a e nu fafe a suxude ne e xa a findi mange ra, a naxa keli e xun ma, a sa lu a kerenyi ma geya fari.

Isa perefefe ye fari

¹⁶ Nunmare to so, Isa foxirabiree naxa goro baa de ra, ¹⁷ e baki kunkui kui, e xa baa igiri sigafe ra Kaperenam. Dimi nu bara sin, konon Isa mu nu gbilan e yire sinden. ¹⁸ Foye belebele naxa mini, baa naxa xaape. ¹⁹ E to laala ba kilo suuli xa na mu senni pondon, e naxa Isa to perefefe ra ye fari, a fafe e mabiri kunkui yire. E naxa gaaxu. ²⁰ Konon Isa naxa a fala e be, «N tan nan a ra. Wo naxa gaaxu.» ²¹ E to nu wama a xa te kunkui kui, kunkui naxa e sigade li keren na.

Kisi taami naxan fatanxi Ala ra

²² Kuye naxa iba pama ra baa de, Isa foxirabiree kunkui tongo dennaxe. E nu a kolon a na kunkui kerenyi nan nu na naa, a fa li Isa mu baki a kui, fo a foxirabiree doron. ²³ Kunkui gbete naxee keli Tiberiyasi, nee naxa e li menni, e taami don dennaxe, Marigi naxan so e yi a to ge Ala tantude. ²⁴ Mixie to a kolon a Isa mu nu na menni sonon, a foxirabiree fan mu na, e fan naxa baki kunkui kui, e giri Kaperenam, Isa fende.

²⁵ E to Isa li baa naakiri ma, e naxa a maxorin, «Karamoxo, i faxi be mun temui?» ²⁶ Isa naxa e yaabi, «A nondi ki ma n xa a fala wo be, wo mu n fenfe xe n to tonxuma makaabaxi raba wo ya xori. Wo n fenfe ne wo to lugaxi taami ra. ²⁷ Wo naxa wali dunija baloe xa fe ra, naxan boroma. Wo xa wali baloe nan ma fe ra naxan buma, a abadan kisi fi wo ma. Adama xa Di nan na baloe fima wo ma, barima Baba Ala bara a tan nan matonxuma a xa Mixi Sugandixi ra.» ²⁸ Na kui, pama naxa Isa maxorin, «Muxu lanma muxu xa munse raba alako muxu xa nu kewalie raba Ala wama naxee xon?» ²⁹ Isa naxa e yaabi, «Ala wama kewali naxan xon, a findixi yi nan na: Wo xa danxaniya a xa xera ma.» ³⁰ E man naxa a maxorin, «I tonxuma makaabaxi mundun nabama

muxu ya xori alako muxu xa la i ra? I fa kewali mundun nabama?» ³¹ Muxu benbae taami nde don ne gbengberenyi ma naxan goro kelife koore ma. A sebexi Kitaabui kui, «Ala naxa taami fi e ma baloe ra, naxan keli koore ma.» ³² Isa man naxa a masen e be, «N xa a masen wo be a nondi ki ma, Annabi Munsu mu koore taami fi wo ma. N Baba nan koore taami yati fima wo ma. ³³ Barima taami naxan fatanxi Ala ra, a tan nan goroma keli koore, a kisi fi dunija ma.»

³⁴ Na kui, e naxa a fala a be, «Marigi, muxu ki na taami ra temui birin.» ³⁵ Isa naxa e yaabi, «N tan nan na kisi taami ra. Naxan na fa n tan ma, a mu kaame kolonma abadan. Naxan na danxaniya n tan ma, a mu ye xoli kolonma sonon. ³⁶ Konon alo n a falaxi wo be ki naxe, hali wo to bara n to, wo mu laxi n na. ³⁷ Baba Ala mixi naxan birin fima n ma, a fama ne n ma, n mu meema e ra abadan, ³⁸ barima n kelixi koore ma n Xesema waxonfe nan nabade. N mu faxi n yete waxonfe xa rabade. ³⁹ N Xesema wama ne n xa a xa mixi birin nakeli faxe ma loxo donxoe. A mixi naxee fixi n ma, hali keren naxa loe. ⁴⁰ Na nan findixi n Baba sagoe ra, a naxan yo na danxaniya a xa Di ma, na kanyi xa abadan kisi soto, n man xa a rakeli faxe ma loxo donxoe ma.»

⁴¹ Na kui, Yuwifife naxa so a mafalafe, barima a nu bara a fala, «N tan nan na taami ra naxan goro keli koore.» ⁴² E nu a falama ne, e naxe, «Isa xa mu yi ki, Yusufu xa di? Won mu a nga naxa a baka kolon? A fa a falama di, a a goroxi ne keli koore?» ⁴³ Isa naxa e yaabi, «Wo ba woyenfe wo bore tagi na mooli ra. ⁴⁴ Mixi yo mu noma fade n ma, xa Baba Ala, naxan n xesxi, mu a kanyi mabendun n ma. N fan fama a kanyi rakelide faxe ma loxo donxoe. ⁴⁵ A sebexi namijonmee xa Kitaabui kui, «Ala fama ne e birin xarande.» Naxan yo na Baba Ala xui rame, a a xa masenyi suxu, na kanyi tan fama ne n ma. ⁴⁶ Mixi yo mu na naxan bara Baba Ala to, bafe mixi ra naxan fatanxi Ala ra. Na keren nan bara Baba Ala to.»

⁴⁷ «N xa a fala wo be a nondi ki ma, naxan na danxaniya n ma, a bara abadan kisi soto. ⁴⁸ N tan nan na kisi taami ra. ⁴⁹ Wo benbae taami don ne gbengberenyi ma, konon e birin naxa faxa. ⁵⁰ Taami naxan goroxi keli koore, a na be. Naxan yo na yi tan don, na kanyi mu faxama. ⁵¹ N tan nan na na kisi taami ra naxan goroxi keli koore. Naxan yo na yi taami tan don, a kisima ne abadan. Yi taami findixi n fate nan na, n naxan fima serexe ra alako dunija xa kisi soto.»

⁵² Na kui, sɔnɔɔe naxa mini Yuwifie tagi, e nu a fala, «Pe, yi xeme noma a fate sube sode won yi ra di, won xa a don?» ⁵³ Isa naxa a masen e be, «N xa a fala wo be a nɔndi ki ma, xa wo mu Adama xa Di fate sube don, xa wo mu a wuli min, kisi mu wo be. ⁵⁴ Naxan n sube donma, a n wuli min, na kanyi kisima ne abadan, n a rakelima ne faxe ma loxo donɔɔe. ⁵⁵ N fate nan findixi baloe yati ra. N wuli nan findixi minse yati ra. ⁵⁶ Naxan n sube donma, a n wuli min, n bara sabati na kanyi i, a fan bara sabati n fan i. ⁵⁷ Baba Ala to n xexxi, kisi fatanma naxan na, kisi na n fan yi a tan saabui ra. Na mooli man na, naxan baloma n tan ma, na kanyi kisima n saabui ra. ⁵⁸ Taami naxan goroxi keli koore, a na be. A mu luxi alo wo benbae taami naxan don. E tan faxes ne. Naxan yi taami tan donma, na kanyi kisima ne abadan.» ⁵⁹ Isa yi masenyi ti ne a nu mixie kawandima temui naxe Kaperenamu salide kui.

Isa foxirabire gbegbe janige masarafe

⁶⁰ E to a xa masenyi me, a foxirabire wuyaxi naxa a fala, «Yi masenyi tan xoxo de! Nde noma tinde a ra?» ⁶¹ Isa to a kolon a a foxirabiree na yi woyenyi falafe e bore tagi, a naxa e maxorin, «N ma masenyi bara wo raxono? ⁶² Xa a sa li go, wo sa Adama xa Di to te ra koore ma, a kelixi dennaxe? ⁶³ Ala Xaxili Seniyenxi nan kisi fima mixi ma. Fate bendɛ tan mu noma sese ra. N masenyi naxan tixi wo be, a Ala Xaxili Seniyenxi nun kisi soto ki nan masenma. ⁶⁴ Kono mixi ndee na wo ya ma, naxee mu danxaniyaxi.» Isa na fala ne barima kabi a fole, a nu a kolon naxee mu danxaniyaxi, a nun naxan fama a yanfada, a a sa kuntigie belexe. ⁶⁵ A man naxa a masen, «Na nan a ra, n a falaxi ne wo be, a mixi yo mu noma fade n xon ma, xa Baba Ala mu na danxaniya fi a ma.»

⁶⁶ Na xanbi, a foxirabire gbegbe naxa janige masara, e gbilen a foxo ra. ⁶⁷ Na kui, Isa naxa a foxirabire fu nun firinyie maxorin, «Wo tan go? Wo fan wama kelife n xun ma?» ⁶⁸ Simɔn Piyeri naxa a yaabi, «Marigi, xa muxu gbilen i foxo ra, muxu fa sigama nde xon ma? Abadan kisi masenyi na i tan nan yi. ⁶⁹ Muxu bara la a ra, muxu man bara ge a kolonde, a i tan nan na Ala xa Seniyentoe ra.» ⁷⁰ Isa naxa e yaabi, «N tan xa mu wo sugandi, wo tan mixi fu nun firinyie? Kono mixi keren na wo ya ma, adama sentane nan a ra.» ⁷¹ A nu Simon Isikariyoti xa di Yudasi nan ma, naxan nu na a foxirabire fu nun firinyie ya ma. A tan nan nu fama a yanfada, a a sa kuntigie belexe.

7

Isa xunyae xa danxaniyatarepa

¹ Na xanbi, Isa naxa Galile boxi isa folo. A mu nu Yudaya tan iperema, barima Yuwifi kuntigie nu katafe ne e xa a faxes. ² Yuwifie xa Bage Ti Sali to nu bara makore, ³ Isa xunyae naxa a fala a be, «A lan ne i xa keli yi boxi ma, i siga Yudaya, alako i foxirabiree naxee sa na naa, e fan xa i xa walie to, i naxee rabama. ⁴ Mixi mu a xa wali noxunma xa a wama dunjina xa a kolon. I to yi tonxumae rabama, a lanma i xa e raba kene ma.» ⁵ E na fala ne, barima hali e to findixi a xunyae ra, e mu nu laxi a ra. ⁶ Isa naxa a masen e be, «N ma waxati mu nu a li sinden, kono waxati yo mu na wo tan xa fe ma. ⁷ Dunjina mu noma wo tan xonde, kono e n tan xonma, barima n seedenxoxoya bama e xa fe ra, a e xa walie kobi. ⁸ Wo tan xa te Darisalamu, wo sa sali raba naa. N tan mu sigama, barima n ma waxati mu gexi a lide sinden.» ⁹ A na fala xanbi, a naxa lu Galile.

Isa kawandi tife Darisalamu

¹⁰ A xunyae to te sali rabade Darisalamu, Isa fan naxa siga, kono a gundo ki ma. ¹¹ Sali to nu rabafe, Yuwifi kuntigie nu a fenfe Darisalamu, e nu maxorinyi ti, «A na minden?» ¹² Mixie nu woyen gbegbe makoyikoyima e bore tuli Isa xa fe ra. Ndee a falama a mixi fanyi nan a ra, ndee a falama a na jama ratantafne nan tui. ¹³ Kono e to nu gaaxuxi Yuwifi kuntigie ya ra, mixi yo mu nu suusama a xa fe falade kene ma.

¹⁴ Yuwifie nu sali naxan nabafe, loxun keren na a ra. Na to nu bara siga han a tagi, Isa naxa te horomobanxi kui, a kawandi ti folo. ¹⁵ Yuwifi kuntigie naxa kaaba, e nu a fala, «Yi xeme lonnixi yi mooli ra di, a to mu xaranxi?» ¹⁶ Isa naxa e yaabi, «N kawandi naxan tima, a mu kelixi n tan xa ma. A kelixi n Xema nan ma. ¹⁷ Mixi naxan wama Ala waxonfe rabafe, a noma ne a kolonde xa yi xaranyi fatanxi Ala nan na. Xa n gbe gbansan na a ra, mixie a kolonma ne nu. ¹⁸ Mixi naxan woyenma a yete xaxili ma, a matoxoe fenfe a yete nan be. Kono naxan matoxoe fenfe a Xema be, nɔndi fale nan na kanyi ra, tinxintareya yo mu naxan boje ma. ¹⁹ Annabi Munsa yati nan Ala xa seriye soxi wo yi ra, kono wo mu a ratinmexi. Munfe ra wo wama n faxafe?» ²⁰ Nama naxa a fala, «Ninne nan na i foxo ra! Nde katafe i faxade?» ²¹ Isa naxa e yaabi, «N kaabanako keren nan naba, a fa wo birin de ixara. ²² Munsa a benbae xa seriye falaxi ne wo be a wo xa wo xa di xemece sunna. Wo na rabama hali malabu loxo. ²³ Xa xeme sunnama malabu loxo e alako

Annabi Munsa xa seriye naxa fa kana, wo xonoma n tan ma munfe ra, n to furema fate birin nayalan malabu loxoε ma? ²⁴ Wo xa fee kui mato a fanyi ra beenun wo xa kiiti sa. Kiiti xa tinxin.»

²⁵ Darisalamuka ndee nu a falafe, «Kuntigie mu na katafe yi xa faxade? ²⁶ A mato, a tan nan woyenfe kene ma yi ki, konο e mu sese falama a be! Ka e bara la a ra, a Ala xa Mixi Sugandixi na a ra? ²⁷ Konο won birin Isa baride kolon. Ala xa Mixi Sugandixi tan na fa, a baride mu kolonna.»

²⁸ Na kui, Isa naxa kawandi ti a xui itexi ra horomobanxi kui, «Wo n kolon, wo n kelide fan kolon? Konο n tan mu faxi n yete kan janige xa ma. Nondi Kanyi nan n xexi, konο wo tan ma a kolon. ²⁹ N tan a kolon, barima n fatanxi a tan nan na. A tan nan n xexi.»

³⁰ Na kui, e naxa kata a suxude, konο e mu no, barima a xa waxati mu nu a lixi sinden. ³¹ Konο naxa ya ma mixi gbegebe naxa danxaniya Isa ma, e nu a fala, «Ala xa Mixi Sugandixi na fa, a tonxuma makaabaxie rabama dangi yi xeme ra?»

³² Farisenie to a me, jama nu naxan makoyikoyife Isa xa fe ra, e tan nun serexedube kuntigie naxa horomobanxi kosibilie xee, e xa sa Isa suxu. ³³ Isa naxa a masen, «N na wo ya ma sinden dondoronti, n fa siga n Xeema yire. ³⁴ Wo fama ne n fende, konο wo mu n toma. N sa luma dennaxe, wo mu noma naa lide.» ³⁵ Yuwifi kuntigie naxa e bore maxorin, «Yi wama sigafe minden, won mu sa noma a tode dennaxe? Ka a waxi ne a xa sa sabati jamanε gbetaε alo muxu xa mixi ndee, alako a xa sa si gbetaε xaran? ³⁶ A to a masenxi a muxu fama a fende konο muxu mu a toma, a a sa luma dennaxe, muxu mu noma naa lide, a waxi munse falafe?»

Kisi ye

³⁷ Na sali waxati loxo donxoε ma, naxan tide gbo boore birin be, Isa naxa keli, a a masen a xui itexi ra, «Ye xoli na naxan yo ma, a xa fa n xon, a xa a min. ³⁸ Alo Kitaabui a masenxi ki naxe, naxan yo na danxaniya n ma, kisi ye bulama ne a boje kui, alo xure naxan susuma.» ³⁹ A nu na Ala Xaxili nan ma fe masenfe, a xa danxaniyoεε nu fama naxan sotoε. Na waxati, Ala Xaxili mu nu faxi sinden, barima Isa xa xunnakeli mu nu makenenxi sinden.

⁴⁰ Nama to a xa masenxi me, ndee naxa a fala, «Muxu nu namijonme naxan mamexi a xa fa, a tan nan yati yi ki!» ⁴¹ Gbetaε fan naxa a fala, «Ala xa Mixi Sugandixi nan na yi ra!» Konο ndee

fan naxa a fala, «Ala xa Mixi Sugandixi findima Galileka ra? ⁴² Kitaabui mu a masenxi xe, a Ala xa Mixi Sugandixi kelima Dawuda bonsoε ne, a keli Betelεmu, Dawuda xonyi?» ⁴³ Na kui, jama mu nu lanxi Isa xa fe ma. ⁴⁴ Ndee nu wama a suxufe, konο mixi yo mu no.

⁴⁵ Na kui, kosibilie naxa gbilen serexedube kuntigie nun Farisenie yire. Na kuntigie naxa e maxorin, «Munfe ra wo mu faxi a ra be?» ⁴⁶ Kosibilie naxa e yaabi, «A xa masenxi dangi adamadie xa masenxi birin na.» ⁴⁷ Farisenie fan naxa e yaabi, «Pe, a bara wo fan madaxu? ⁴⁸ Mixi keren na kuntigie xa na mu Farisenie ya ma naxan laxi a ra? ⁴⁹ Yi jama tan mu seriye Kitaabui kolon. Mixi dankaxie nan e ra.»

⁵⁰ Konο Nikodemu, naxan nu bara siga Isa yire, a naxa a fala a boore kuntigie be, ⁵¹ «Won ma seriye ki ma, mixi ne makiitima, a mu maxorinna xe alako a xa kolon sinden a fe naxan nabaxi?» ⁵² E naxa a yaabi, «Galileka nan na i fan na? A mato Kitaabui kui, namijonme yo mu kelima Galile boxi!» ⁵³ Na xanbi, kankan naxa siga a xonyi.

8

Gine yenela makiitife

¹ Isa naxa siga Oliwi geya ma. ² Kuye to iba, a naxa siga horomobanxi. Nama to fa a yire, a naxa doxo, a so e kawandife.

³ Seriyε karamoxoε nun Farisenie fan naxa fa gine nde ra, e naxan suxuxi a na yene rabafe. E naxa a ti mixi birin ya i, ⁴ e a fala Isa be, «Karamoxo, muxu yi gine suxuxi yene nan xun. ⁵ Seriyε ki ma, Annabi Munsa muxu yamarixi ne muxu xa yi gine mooli magono game ra han a faxes. I tan a toxi di?»

⁶ E nu na gantanyi nan tefe a be na maxorinyi ra, a xa fe nde fala, e noma a kalamude naxan ma. Isa naxa a igoro, a nu fa sebeli ti boxi ma a belexesole ra. ⁷ E to doxo a ra, a naxa keli, a a fala e be, «Yunubi mu na naxan ma wo ya ma, na singe xa yi gine gon.» ⁸ A man naxa a igoro, a nu fa sebeli ti boxi ma. ⁹ E to a xa woyenyi me, e birin naxa siga keren keren, folofe forie ma. Gine gbansan to lu Isa ya i, ¹⁰ Isa naxa keli, a gine maxorin, «Naxee fa i ra, e na minden? Mixi yo mu lu naxan i makiitima?» ¹¹ Gine naxa a yaabi, «N marigi, mixi yo mu lu.» Isa naxa a fala a be, «Awa, n fan mu i makiitima. Siga, i naxa yunubi raba sannon.»

Isa nan na dunjina naiyalanyi ra

¹² Isa man naxa woyenyi tongo, a a masen jama be, «N tan nan na dunjina naiyalanyi ra. Naxan na bira n foxo ra, a

mu j̄erema dimi kui muku. Kisi naiyalanyi nan yanbama na kanyi b̄e.» ¹³ Na kui, Farisenie naxa a fala a b̄e, «I na i yet̄e kan nan seede bafe. I xa seedej̄ox̄oya mu findixi n̄ondi ra.» ¹⁴ Isa naxa e yaabi, «Hali n seede ba n yet̄e b̄e, n ma seedej̄ox̄oya findixi n̄ondi nan na, barima n a kolon n kelixi d̄ennaxe, n man a kolon n sigafe d̄ennaxe. K̄on̄o wo tan mu n kelide kolon, wo mu n sigade fan kolon.» ¹⁵ Wo tan mixi makiitima adama xaxili nan na. N tan mu mixi yo makiitima. ¹⁶ K̄on̄o xa n sa mixi makiitima, n ma kiiti findima n̄ondi nan na, barima n keren xa mu a ra. N tan nun Baba Ala nan a ra, a tan naxan n x̄ex̄xi. ¹⁷ A seb̄exi wo xa seriye Kitaabui kui, a xa mixi firin xa seedej̄ox̄oya baxi lan e bore ma, na xa suxu n̄ondi ra. ¹⁸ N tan nan na n yet̄e seede ra. Baba Ala fan, a tan naxan n x̄ex̄xi, a fan seedej̄ox̄oya bama n ma fe ra.» ¹⁹ E naxa Isa max̄orin, «I baba na minden?» A naxa e yaabi, «Wo mu n kolon, wo mu n Baba fan kolon. Xa wo n kolon n̄e wo, wo n Baba fan kolonma n̄e nu.» ²⁰ Isa yi masenyi ti h̄or̄om̄obanxi, hadiya sase yire n̄e, k̄on̄o mixi yo mu a suxu, barima a xa waxati mu nu a lixi sinden.

Isa findixi Ala xa X̄eera nan na

²¹ Isa man naxa a masen e b̄e, «N fama n̄e sigade. Wo n fenma n̄e, k̄on̄o wo lōema n̄e wo xa yunubie xa fe ra. N sigama d̄ennaxe, wo tan mu noma sigade naa.» ²² Yuwifii kungtie naxa a fala e bore tagi, «Pe, a to a falama, a a sigama d̄ennaxe, won tan mu noma sigade naa, a waxi a yet̄e nan faxafe ba?» ²³ Isa naxa a masen e b̄e, «Dunija mixie nan na wo ra. K̄on̄o n tan kelixi koore n̄e. Wo x̄onyi findixi yi dunija nan na, k̄on̄o n tan x̄onyi mu a ra.» ²⁴ N a falaxi wo b̄e na nan ma, a wo lōema n̄e wo xa yunubie xa fe ra. Xa wo mu la a ra, a n tan nan na naxan na abadan, wo faxama n̄e wo xa yunubie na wo ma.» ²⁵ E naxa a max̄orin, «I findixi nde ra?» Isa naxa e yaabi, «Kabi a f̄ole, n na falama wo b̄e.» ²⁶ Marak̄osi ḡeb̄ge nan n yi ra wo tan mabiri, naxan findima kiiti x̄or̄ox̄oe ra wo b̄e. N̄ondi fale nan n X̄eema ra. N naxan mexi a ra, n na nan falama dunija b̄e.» ²⁷ E mu a fahaamu a Isa nu woyenfe e b̄e Baba Ala nan ma fe ra. ²⁸ Na kui, Isa naxa a masen e b̄e, «Wo na Adama xa Di rate wuri k̄on̄ na t̄em̄ui naxe, wo a kolonma n̄e, a n tan nan na naxan na abadan, n man mu fefe rabama n yet̄e ra, n mu fefe falama fo n Baba na naxan masen n b̄e.» ²⁹ N tan nun n X̄eema nan a ra. A mu n nab̄j̄inxi, barima n a wax̄onfe nan nabama t̄em̄ui birin.» ³⁰ Isa to nu yi fee masenma, mixi ḡeb̄ge naxa danxaniya a ma.

Ibrahimia xa die nun Ibulisa xa die

³¹ Na kui, Isa naxa a masen Yuwifii b̄e naxee nu bara danxaniya a ma, «Xa wo lu n xui rabatu ra, wo findixi n f̄ox̄irabir̄ee yati nan na.» ³² Wo na n̄ondi kolon, a wo x̄oreyama n̄e.» ³³ E naxa a yaabi, «Annabi Iburahima b̄ons̄oe nan na muxu ra. Han to, muxu tan mu nu findi mixi yo xa konyie ra! Munfe ra i a falaxi a muxu x̄oreyama n̄e?» ³⁴ Isa naxa a fala e b̄e, «N xa n̄ondi fala wo b̄e, mixi naxan yunubi rabama a bara lu yunubi xa konyiya kui.» ³⁵ Mixi xa konyi mu luma f̄ox̄oe ra abadan. K̄on̄o mixi xa di tan, a x̄onyi nan na f̄ox̄oe ra abadan. ³⁶ Na kui, xa Ala xa Di wo x̄oreya, a lima wo x̄oreya nan yati s̄ot̄oxi.»

³⁷ «N a kolon tan, a Iburahima b̄ons̄oe nan na wo ra, k̄on̄o wo katafe n faxade n̄e wo to tondixi n ma masenyi ra.» ³⁸ N tan bara naxan to Baba Ala ra, n na nan falama. Wo fan bara naxan m̄e wo baba ra, wo na nan nabama.» ³⁹ E naxa a yaabi, «Annabi Iburahima nan na muxu baba ra.» Isa naxa a masen e b̄e, «Xa Iburahima xa die nan yati wo ra nu, wo luma Iburahima f̄oxi nan naba ra nu.» ⁴⁰ K̄on̄o wo tan na katafe n faxade, n tan naxan n̄ondi falama wo b̄e n naxan mexi Ala ra. Iburahima wali ki mu lanxi na ma. ⁴¹ Wo na wo baba nan f̄oxi rabafe.» E naxa a fala a b̄e, «Yene die xa mu na muxu tan na de! Ala keren nan na muxu Baba ra.» ⁴² Isa naxa a masen e b̄e, «Xa Ala nan wo Baba ra nu, wo n xanuma n̄e nu, barima n to na wo ya ma b̄e, n kelixi Ala nan ma. N mu faxi n yet̄e xa ra, a tan nan n x̄ex̄xi.» ⁴³ Munfe ra wo mu n xui fahaamu? Wo mu n̄oxi n ma masenyi ramede.» ⁴⁴ Wo tan baba findixi Ibulisa nan na, a xoli man wo ma wo xa a tan nan sago raba. Kabi a f̄ole, faxeti nan a ra. A mu tinma n̄ondi ra, barima n̄ondi yo mu na a xa fe kui. A to wule falama, a a yet̄e xui nan yati falafe, barima wule fale nan a ra naxan findixi wule birin baba ra.» ⁴⁵ K̄on̄o n tan to n̄ondi nan falama, wo mu lama n̄e na. ⁴⁶ Nde noma n kalamude yunubi ma? Xa n n̄ondi nan falama, munfe ra wo mu laxi n na? ⁴⁷ Mixi naxan kelixi Ala ma, na Ala xui mema. Na kui, wo tan mu a mema barima wo mu kelixi Ala ma.»

⁴⁸ Yuwifii kungtie naxa a fala, «N̄ondi na muxu b̄e. Samarika jin̄ne kanyi nan i tan na.» ⁴⁹ Isa naxa e yaabi, «Nin̄ne mu n tan f̄ox̄o ra. N tan n Baba nan binyama, k̄on̄o wo tan n yelebama.» ⁵⁰ N mu n yet̄e igboma. Ala nan n ma fe itema. Kiiti birin na a tan nan yi ra. ⁵¹ N xa a fala wo b̄e a n̄ondi ki ma, xa naxan yo n xui suxu, na kanyi mu saya kolonma abadan.»

⁵² Yuwifii naxa a fala a b̄e, «Muxu bara ge a kolonde fa a jin̄ne nan na i f̄ox̄o ra. Iburahima nun nam̄j̄on̄m̄ee birin laaxira

ne, kono i tan naxe, «Xa naxan yo n xui suxu, a kanyi mu saya kolonma abadan.»
⁵³ Pe, muxu benba Iburahima to fa laaxira ne, i tan dangi a ra? Namijonmee fan laaxira ne. I tan fa i yete findixi nde ra?»
⁵⁴ Isa naxa e yaabi, «Xa n tan nan n yete matoxoma, matoxoe fufafu nan na ki. N Baba nan n ma fe itexi, wo naxan ma, a wo Marigi Ala!»
⁵⁵ Wo mu a tan Ala kolon, kono n tan a kolon. Xa n a fala, a n mu a kolon, n bara findi wule fale ra, alɔ wo tan. N tan Ala kolon, n man a xa masenyi rabatuma.
⁵⁶ Wo benba Iburahima seewa ne n fa loxoe tofe ra. A to ne yati, a jɛlexin.»
⁵⁷ Yuwifi kuntigie naxa a yaabi, «Hali jɛ tongo suuli, i mu nu a soto sinden. Munse a niyaxi i xa a fala a i tan bara Iburahima to?»
⁵⁸ Isa naxa a masen e be, «N xa a fala wo be a nondi ki ma, beenun Iburahima xa bari, n tan na.»
⁵⁹ E naxa gemee tongo keren na, e xa a magono na masenyi xa fe ra, kono Isa naxa a noxun, a mini horomobanxi kui.

9

Isa donxui ya rabooƆe

¹ Isa to nu kira xon, a naxa donxui nde to naxan barixi donxuya kui. ² A foxirabiree naxa a maxorin, «Karamoxo, nde xa yunubi a niyaxi yi xeme xa bari a donxuxi, a tan ka a barimixie?»
³ Isa naxa e yaabi, «A xa yunubi mu a ra, a barimixie fan gbe mu a ra. A rabaxi ne alako Ala xa wali xa makenen a xa fe kui. ⁴ Fanni kuye ibaxi, fo won xa n Xeema xa wali raba, barima koe na fafe. A na so, mixi mu noma walide sonon. ⁵ N to na dunija ma yi ki, n tan nan na dunija naiyalanyi ra.»

⁶ A na fala xanbi, Isa naxa deye boxun boxi, a bende yogon a ra. A naxa na maso donxui ya ma, ⁷ a fa a fala a be, «Sa i ya raxa Silomu ye yire.» Na Silomu xili nan falaxi e xa xui, «Xeera». Na kui, donxui naxa sa a ya raxa, a gbilen, a ya se toma.

⁸ A doxobooree nun naxee nu darixi a to ra kule matide, e naxa a fala, «Yi xeme xa mu nu doxoma be, a nu kule mati?»
⁹ Ndee naxe, «Iyo, a tan nan a ra.» Gbete naxe, «Ade, e maniyaxi ne.» Kono a tan xeme naxa woyen e be, a a fala, «N tan nan yati a ra!»
¹⁰ Na kui, e naxa a maxorin, «I ya fa rabooxi di?»
¹¹ A naxa e yaabi, «Xeme naxan xili falama Isa, na nan bende yogon deye ra, a a sa n ya ma, a fa a fala n be, «Sa i ya raxa Silomu ye yire.» Na kui, n to sa n ya raxa, n naxa se to.»
¹² E naxa fa a maxorin, «Yi xeme na minden?» A naxa e yaabi, «N mu a kolon.»

¹³ E naxa donxui rayalanxi xanin Farisenie yire. ¹⁴ Isa deye masunbuxi bende ra loxo naxe, a donxui ya raboo, malabu loxoe nan nu a ra. ¹⁵ Na kui,

Farisenie fan naxa so a maxorinfe, a ya rabooxi ki naxe. A naxa e yaabi, «A bende yogonxi nan sa n ya ma, n e raxa, e se to.»

¹⁶ Fariseni ndee naxa a fala, «Yi xeme Isa, a mu kelixi Ala xa ma, barima a mu malabu loxoe seriye rabatuma.» Kono gbete naxa a falama, «Yunubitoe noma yi kaabanako moolie rabade?» Na kui, Farisenie mu nu lanxi e bore ma. ¹⁷ E man naxa donxui rayalanxi maxorin, «A to i tan nan ya rabooxi, I tan a xa fe toxi di?» A naxa e yaabi, «Namijonmee nan a ra.»

¹⁸ Yuwifi kuntigie nu siikexi na donxui xa fe ra. E mu nu a kolon xa donxui yati yati nan nu a ra. Na kui, e naxa a barimixie xili, ¹⁹ e e maxorin, «Wo xa di nan ya, wo naxan ma a a donxuxi nan barixi? A ya fa rabooxi di?»
²⁰ A barimixie naxa e yaabi, «Muxu a kolon, a muxu xa di nan a ra. Muxu man a kolon, a a barixi donxuya nan kui. ²¹ Kono a ya fa rabooxi ki naxe, muxu mu na tan kolon. Muxu man mu a kolon mixi yo na rabaxi a be. Wo a tan nan maxorin. Dimedi xa mu a ra, a yete a xa dentee sama.»
²² A xa mixie na yaabi ti ne, barima e nu gaaxuxi Yuwifi kuntigie ya ra. Nee nu bara lan a ma a mixi yo naxan na a fala Isa Ala xa Mixi Sugandixi nan a ra, e xa tonyi doxo na kanyi ma a naxa so salide kui. ²³ Na nan a niya a barimixie naxa a fala, «Dimedi xa mu a ra, wo a tan nan maxorin.»

²⁴ Na kui, Farisenie naxa na donxui rayalanxi xili a firin nde, e a fala a be, «I i kali Ala ra, i nondi fala. Muxu tan a kolon a yunubitoe nan na na xeme ra.»
²⁵ A naxa e yaabi, «Xa yunubitoe nan a ra, n tan mu a kolon. Kono n fe keren tan kolon: N nu donxuxi ne, kono n ya bara fa se to.»
²⁶ E man naxa a maxorin, «A munse raba i ra? A i ya rabooxi di?»
²⁷ A naxa e yaabi, «N jan bara na fala wo be, kono wo mu tin n xui ramede. Wo man fa wama n xa gbilen a ma munfe ra? Ka wo fan waxi findife a foxirabiree nan na?»
²⁸ E naxa a konbi, e a fala a be, «I tan nan findixi a foxirabiree ra! Annabi Munsa foxirabiree nan na muxu tan na! ²⁹ Muxu a kolon tan, a Ala woyen ne Annabi Munsa be, kono yi xeme Isa tan, muxu mu a kelide kolon.»
³⁰ Xeme naxa e yaabi, «Fe makaabaxi nan ya! A bara n ya raboo, kono wo tan mu a kelide kolon!»

³¹ Won a kolon tan, a Ala mu yunubitoe xa duba tongoma. Naxan gaaxuma a ya ra, a a sago raba, a na nan xa maxandi suxuma.

³² Dunija birin a kolon mixi mu noma donxui ya rabooƆe naxan barixi donxuya kui. ³³ Xa yi xeme mu kelixi Ala xa ma nu, a mu noma fefe rabade.»
³⁴ E naxa a yaabi, «I tan naxan barixi yunubi kui, i waxi findife muxu karamoxo ra?» E naxa fa a kerri salide.

³⁵ Isa to a me, a e bara a keru salide, a naxa sa a fen, a a maxorin, «I danxaniyaxi Adama xa Di ma?» ³⁶ A naxa a yaabi, «Marigi, a fala n be mixi naxan a ra, alako n xa danxaniya a ma.» ³⁷ Isa naxa a fala a be, «I jan bara a to. A tan nan man woyenfe i be yi ki.» ³⁸ A naxa a fala Isa be, «Marigi, n bara danxaniya.» A fa a suyidi a be. ³⁹ Isa naxa a masen, «N faxi yi duniya ma mixie makiitife nan ma, alako donxui xa se to, ya kanyi xa donxu.» ⁴⁰ Fariseni naxee nu na naa, e naxa a xui me, e a maxorin, «Pe, donxui nan na muxu fan na?» ⁴¹ Isa naxa a masen e be, «Xa donxui nan na wo ra nu, yunubi mu luma wo ma. Kono wo to a falama, a wo ya fan, wo xa yunubi bara lu wo ma.»

10

Xuruse demadonyi xa taalie

¹ «N xa nondi fala wo be, mujeti nun suute mu soma goore naade ra. E tuganma ne sansanyi xun ma. ² Naxan soma goore naade ra, na nan findixi xuruse demadonyi ra. ³ Naade kantama nan naade rabima a be. A na woyen xurusee ra, e birin bira a foxo ra. A kankan xili a xili ra, e birin mini tande. ⁴ A na a gbe birin namini, a sa tima e ya ra ne, e fan bira a foxo ra, barima e a xui kolon. ⁵ Xa mixi gbete na a ra e mu naxan kolon, e mu birama a foxo ra muku. E e gima ne na tan ya ra, barima e mu a xui kolon.» ⁶ Isa naxa na taali woyenyi fala e be, kono e mu a xa masenyi fahaamu.

⁷ Na kui, Isa man naxa a masen, «N xa a fala wo be a nondi ki ma, n tan nan na yexee xa naade ra. ⁸ Naxee singe fa n be, mujeti nun suutee nan na e birin na. Yexee mu e tan xui rame. ⁹ N tan nan na goore naade ra. Naxan yo na so n saabui ra, a kanyi kisima ne, a nu so, a nu mini, a nu baloe soto. ¹⁰ Mujeti tan mu fama fefe ma bafe mujete tide, faxe tide, nun kasare sade. N tan faxi ne, alako mixie xa kisi soto, e xa duniyeigiri xa fan a fanyi ra.»

¹¹ «N misaalixi xuruse kantama fanyi nan na, naxan mu tondima faxade a xa xuruse kante kui. ¹² Walike nan a gima wula bare ya ra, barima xurusee mu findixi a gbe ra, a boje mu na e kantafe ra. A xurusee raberinma ne, wula bare ndee faxa, a ndee rayensen ye. ¹³ Walike mu a jengi sama xurusee xa fe xon. ¹⁴ N tan misaalixi xuruse kante fanyi nan na. Xurusee kante nun a xa xurusee, e e bore kolon, ¹⁵ alo n tan nun Baba Ala muxu muxu bore kolonxi ki naxe. N fan bara tin faxade n ma xurusee be.»

¹⁶ «Yexee gbete fan na n be naxee mu na yi goore kui. Fo n xa fa ne nee fan na. E fan n xui ramema ne, yexee birin findi

goore keren na, xuruse demadonyi keren be. ¹⁷ Na nan a toxi Baba Ala n xanuxi, barima n nan n nii fima, alako n man xa a rasuxu. ¹⁸ Mixi xa mu n tan nii bama de, n tan yete yati a fima. Noe na n be, n xa n nii fi. Noe man na n be, n xa gblen a rasuxu ra. N Baba n yamarixi na nan na.»

¹⁹ Yuwifie man mu nu lanxi e bore ma na masenyi xa fe ra. ²⁰ Mixi gbegebe nu a falafe ne, «Ninne nan na yi foxo ra. A bara daxu. Wo wo tuli matama a ra munfe ra?» ²¹ Kono booree nu e yaabima, «Ninne na mixi naxan foxo ra, a mu woyenma yi mooli ra de! Ka jinne noma donxui ya raboode?»

Yuwifie xa danxaniyatereja

²² Xinbeli temui to nu a ra, Darisalamukae nu na Horomobanxi Rabi Sali nan nabafe. ²³ Isa nu jerefe horomobanxi yire nde, dennaxe xili «Mange Sulemani xa buntunyi.» ²⁴ Yuwifie naxa Isa rabilin menni, e a fala a be, «I siike bama muxu ma mun temui? Xa i tan nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, a fala muxu be a fiixe ra.» ²⁵ Isa naxa e yaabi, «N jan bara a fala wo be, kono wo mu laxi n na. N fe naxee rabama n Baba xili ra, nee nan findixi seederexoya ra n ma fe ra. ²⁶ Kono wo mu danxaniyaxi, barima n ma yexee xa mu wo ra. ²⁷ N gbe yexee tan n xui mema, n e kolon, e birama n foxo ra. ²⁸ N tan abadan kisi nan fima e ma. E mu loema abadan, sese man mu e bama n yi ra. ²⁹ N Baba, a tan naxan e so n yi ra, a dangi birin na. Sese mu noma e bade a tan Baba Ala yi ra. ³⁰ N tan nun Baba Ala, muxu birin keren.»

³¹ Yuwifie man naxa gemee tongo, e xa Isa magono a faxa xili ma, ³² kono a naxa a fala e be, «N bara wali fanyi gbegebe raba wo ya xori, naxee fatanxi Baba Ala ma. Wo a fala n be ba, wo fa waxi n faxafe n ma wali fanyi mundun ma?» ³³ E naxa a yaabi, «Muxu mu i magonofe xe i xa wali fanyi nde xa ma. Muxu i magonoma i to Ala rasotofe. I tan ibunadama waxi i yete findife Ala ra!» ³⁴ Isa naxa e yaabi, «A mu sbexi xe wo xa seriye Kitaabui kui, a Ala a masen ne, «N tan Ala bara a fala, alae nan wo ra?» ³⁵ Kitaabui xui tan mu kanama. A xa masenyi faxi naxee ma, Ala bara e xili fala, «alae». ³⁶ N bara a fala Ala xa Di nan n na, kono a mu lanma wo xa a fala n bara Ala rasoto, barima Baba Ala n tan nan sugandixi, a n xee duniya ma. ³⁷ Xa n mu n Baba xa walie xa rabama, wo naxa la n na. ³⁸ Kono xa n a raba, wo xa la na wali ra, hali wo mu la n tan na. Wo xa la n ma wali ra, alako wo xa a kolon a Baba Ala na n i, n fan na Baba Ala i.» ³⁹ Isa to na

fala, mixie man naxa kata a suxude, kɔnɔ a naxa mini e belexe.

⁴⁰ Isa naxa gbilen Yuruden naakiri ma, a lu menni, Yaya mixie xunxa ye xɔɔra fɔlɔ dennaxe. ⁴¹ Mixi gbegebe naxa siga a yire, e nu a fala e bore be, «Annabi Yaya tan mu tɔnxuma makaabaxi yo raba, kɔnɔ a naxan birin masen yi xeme xa fe ra, a birin findixi nɔndi nan na.» ⁴² Mennika gbegebe naxa danxaniya Isa ma.

11

Lasaru rakelife faxe ma

¹ Xeme nde nu furaxi Betani naxan xili Lasaru. A maaginee fan nu sabatixi naa, Mariyama nun Marata. ² Mariyama nan labunde ture sa Marigi sanyie ma, a fa e mafuruku a xunxexe ra. A tan nan maaxeme findi Lasaru ra, naxan nu furaxi. ³ Na kui, Lasaru maaginee naxa xɛera xee Isa ma, a xa sa a fala a be, «Marigi, i xanuntenyi furaxi.» ⁴ Isa to a me, a naxa a masen, «Yi fure mu sa rapɔnma faxe xa ma, a fama Ala xa nɔre nan makenende, alako Ala xa Di fan xa matɔxɔe sɔto a saabui ra.»

⁵ Isa nu Marata nun Mariyama nun e maaxeme Lasaru xanuxi ki fanyii. ⁶ A to Lasaru furafe me, a mu siga dede, a naxa lu naa xi firin man. ⁷ Na xanbi, a naxa a fala a foxirabiree be, «Won xa gbilen Yudaya bɔxi ma.» ⁸ A foxirabiree naxa a fala, «Karamɔxɔ, Yuwifife kataxi i faxade dennaxe ya, i tan gbilenfe menni ne?» ⁹ Isa naxa e yaabi, «Waxati fu nun firin xa mu na feɛpen keren kui? Xa naxan yo a jɛrema yanyi ra, a mu a sanyi radinma barima yi dunija naiyalanyi yanbama a be. ¹⁰ Kɔnɔ xa naxan yo a jɛrema kɔe ra, a a sanyi radinma ne, barima naiyalanyi yo mu a be.»

¹¹ A na fala xanbi, Isa man naxa a masen, «Won xanuntenyi Lasaru bara xi, kɔnɔ n sigafe a raxunude.» ¹² A foxirabiree naxa a fala a be, «Marigi, xa a na xife, a yalanma ne.» ¹³ Isa to Lasaru xife fala, a nu a faxafe nan ma, kɔnɔ a foxirabiree tan jɔxɔ a ma, a a nu malabui xi xɔli nan ma. ¹⁴ Na kui, Isa naxa woyen e be a fixe ra, «Lasaru bara laaxira ¹⁵ kɔnɔ na rabafe n xanbi, a bara findi seewe ra n be, barima a xɔli n ma wo xa danxaniya sɔto yi fe kui. Yakosi, won xa siga a yire.» ¹⁶ Na temui Tomasi, a nu falama naxan be «Guli», a naxa a fala Isa foxirabiree booree be, «Won birin xee, won nun karamɔxɔ birin xa faxes!»

¹⁷ Isa to so naa, a naxa a li Lasaru fure bara xi naani raba gaburi kui. ¹⁸ Kilo saxan jɔndon nan nu na Betani nun Darisalamu tagi. E to makɔre, ¹⁹ Yuwifife gbegebe nu bara fa Marata nun Mariyama

xɔnyi, e maaxeme jɔnfe kunfa bade. ²⁰ Marata to Isa fafe me, a naxa sa a ralan, kɔnɔ Mariyama tan dɔxɔxi naxa lu banxi.

²¹ Marata naxa a fala Isa be, «Marigi, xa i nu na be nu, n maaxeme mu faxama nu.

²² Kɔnɔ hali yakosi, n a kolon a i na fefe maxɔrin Ala ma, a a rabama ne i be.» ²³ Isa naxa a fala a be, «I xunya kelima ne faxe ma.» ²⁴ Marata naxa a yaabi, «N a kolon tan, a kelima ne faxe ma dunija rapɔnyi, faxamixie kelima temui naxe.» ²⁵ Isa naxa a masen a be, «N tan nan na marakeli nun kisi ra. Naxan na danxaniya n ma, a kisima ne, hali a faxes.» ²⁶ Naxan yo baloxi, a danxaniyaxi n ma, na kanyi mu loema abadan. I laxi na ra?» ²⁷ A naxa a yaabi, «Iyo, Marigi! N laxi a ra a i tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra, Ala xa Di, naxan lan a xa fa dunija ma.»

²⁸ Marata na fala xanbi, a naxa siga a xunya Mariyama foxɔ ra, a a fala a be e doro ma, «Karamɔxɔ bara fa, a na i xilife.» ²⁹ Mariyama to a me, a naxa keli keren na, a siga Isa ralande. ³⁰ Na temui, Isa mu nu soxi taa kui. Marata a li dennaxe, a nu na menni ne sinden. ³¹ Yuwifife naxee faxi kunfa bade, naxee nu na Mariyama fe ma banxi kui, e to a to keli ra mafuren na, e naxa bira a foxɔ ra tande. E jɔxɔ a ma a a na sigafe gaburi yire ne, a xa sa wa naa.

³² Mariyama to Isa yire li, a fefe a to, a naxa suyidi a be, a a fala, «Marigi, xa i nu na be nu, n maaxeme mu faxama nu!» ³³ Isa to Mariyama to, a na wafe, Yuwifife naxee nu na a foxɔ ra, nee fan wafe, a naxa sunnun, a bɔje naxa rapaaxu a ma. ³⁴ A naxa maxɔrinyi ti, «Wo a ragataxi minden?» E naxa a yaabi, «Marigi, fa, muxu xa na masen i be.» ³⁵ Isa naxa wa. ³⁶ Na kui, Yuwifife naxa a fala, «A mato, Lasaru nu rafanxi a ma ki naxe!» ³⁷ Kɔnɔ ndee e ya ma, e naxa a fala, «Pe, yi naxan dɔnxui ya rabɔɔ, a mu nu nɔma Lasaru ratangade faxe ma xe?»

³⁸ Isa bɔje man naxa rapaaxu a ma. A naxa siga gaburi yire. Fɔnme nde nan nu a ra, geme belebele dɔxɔxi na de ra. ³⁹ Isa naxa a fala, «Wo geme ba naa.» Marata, faxamixi maaginee, a naxa a fala, «Marigi, a xa maragete xi naani tan to! A a lima a fure xiri bara mini yi waxati ma.» ⁴⁰ Isa naxa a fala a be, «N mu a fala xe i be, a xa i danxaniya, i Ala senbe makaabaxi toma ne?» ⁴¹ Na kui, e naxa geme ba fɔnme gaburi de ma. Isa naxa a ya rate koore, a a fala, «N Baba Ala, n bara i tantu i to n xui ramexi. ⁴² N tan jan a kolon, i n xui ramema temui birin, kɔnɔ n na falaxi jama nan ma fe ra naxee tixi be, e xa la a ra a i tan nan n xexxi.» ⁴³ A na fala xanbi, Isa naxa a xui ite senbe ra, a a fala, «Lasaru, mini!»

⁴⁴ A tan faxamixi naxa mini a sanyie nun a belexee maxirixi kasange kui, a yatagi man makunfukunfuxi dugi gbete fan na. Isa naxa a fala mixie be, «Wo kasange ba a ma, wo a mafulun, a xa no a jereede.»

Yuwifi kuntigie nate tongofe Isa faxafe ra

(Matiyu 26:1-5, Maraki 14:1-2, Luki 22:1)

⁴⁵ Yuwifi naxee nu bara fa Mariyama yire, e Isa xa kaabanako to, e gbege naxa danxaniya a ma. ⁴⁶ Kono ndee naxa sa denteege sa Farisenie be, Isa fe naxan nabaxi. ⁴⁷ Na kui, serexedube kuntigie nun Farisenie naxa Yuwifie xa kiitisa xungbee malan. E naxa a fala, «Won munse rabama? Yi xeme na kaabanako gbege nan nabafe. ⁴⁸ Xa won a lu a yete yi, birin danxaniyama ne a ma, Romakae fan fama won ma hromobanxi kanade, e won si sonto!» ⁴⁹ E xa serexedube kuntigie Kayafa, naxan nu na e xunyi ra na waxati, a naxa a fala e be, «Wo tan mu sese kolon yi fe kui. ⁵⁰ Ka wo mu a fahaamuxi a mixi keren faxafe jama be, na nan fan wo be, dine won si birin xa sonto?»

⁵¹ Kayafa xa na woyenyi mu fatan a tan yete xa ra. A to nu findixi na waxati serexedube kuntigie xunyi ra, Ala nan na masenyi fi a ma, a Isa nu fafe faxade Isirayila jama be. ⁵² Kono na man mu raba Isirayilakae gbansan xa be. Isa nu fafe faxade ne alako Ala xa a xa die fan malan, naxee rayensenxi yire birin, a xa e birin findi jama keren na.

⁵³ Na kui, kabi na malanyi loxoe, Yuwifi kuntigie naxa nate tongo Isa faxafe ra. ⁵⁴ Na nan a ra Isa mu no minide kene ma sonon. A tan nun a foxirabiree naxa keli naa, e siga Efirami taa kui gbengberenyi fe ma.

⁵⁵ Yuwifie xa Sayamaleke Dangi Sali to nu bara makore, mixi gbege naxa keli daaxae tefe ra Darisalamu, e xa e yete rasenyen beenun sali xa a li. ⁵⁶ E nu na Isa fenfe. E naxa e bore maxorin hromobanxi tete kui, «Wo xa mapoxunyi ma, Isa fama salide, ka a mu fama?» ⁵⁷ Serexedube kuntigie nun Farisenie nu bara yaamari fi, a mixi yo naxan na Isa to, na kanyi xa a fala e be alako e xa a suxu.

12

Mariyama labunde ture masofe Isa sanyi ma

¹ Xi senni beenun Sayamaleke Dangi Sali xa a li, Isa naxa siga Betani, Lasaru xonyi, a nu bara naxan nakeli faxe ma. ² E naxa donse fanyi yailan, e fa jama xili, e xa e dege yire keren Isa xa binye bun

ma. Marata nu donse itaxunma mixie ma, Lasaru nun Isa naxa lu teebili ra.

³ Mariyama naxa sa narada labunde ture litiri tagi tongo. Narada tinsexi nan nu a ra, naxan sare xoxoxo ki fanyi. A naxa a maso Isa sanyie ma, a e mafuruku a xunxexe ra. Labunde ture xiri naxa din banxi birin na. ⁴ Yudas Isikariyoti, Isa foxirabiree naxan nu fama a yanfade, a naxa a fala, ⁵ «A nu lanma yi labunde xa mati kobiri kole keme saxan na, a fi setaree ma.» ⁶ A yi fala ne barima a tan nan nu Isa foxirabiree xa kobiri ragatama, a nu fa nde muxa. Setaree xa fe mu na a boje kui feo! ⁷ Na kui, Isa naxa a fala, «Gbilan Mariyama foxo ra. Yi nu ragataxi a yi ra ne, n ma maragate nan ma fe ra. ⁸ Setaree luma ne wo ya ma temui birin, kono n tan mu luma wo ya ma abadan xe.»

⁹ E to a me a Isa bara fa Betani, Yuwifie jama gbege fan naxa siga. E mu siga Isa xa fe gbansan xa ma. E nu wama Lasaru fan tofe, Isa naxan nakeli faxe ma. ¹⁰ Na kui, serexedube kuntigie naxa nate tongo e xa Lasaru fan faxa, ¹¹ barima Yuwifie gbege nu gbilenfe e foxo ra a tan nan ma fe ra, e nu fa danxaniya Isa ma.

Isa sofe Darisalamu

¹² Na kuye iba, jama gbege naxan nu faxi Sayamaleke Dangi Sali rabade, e naxa a me a Isa na fafe Darisalamu. ¹³ E naxa tugi fensee tongo, e siga a ralande e xui ite ra,

«Tantui na won Nakisima be!
Baraka na a be naxan fafe Marigi xili ra,
Isirayila mange!»

¹⁴ Isa naxa sofale lanma nde soto, a doxo a fari, alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe,

¹⁵ «Siyonikae, wo naxa gaaxu.

Wo xa mange na fafe,
a doxoxi sofale fari.»

¹⁶ Na waxati Isa foxirabiree mu fahaamui soto na fe ma, kono Isa to keli faxe ma, e naxa ratu Kitaabui sebeli ma naxan nu bara kamali na fe kui.

¹⁷ Nama naxan Lasaru to keli ra faxe ma, e naxa seede ba Isa be. ¹⁸ Na nan a niya, jama naxa siga a ralande, barima e nu bara na tonxuma makaabaxi xa fe me. ¹⁹ Na kui, Farisenie naxa a fala e bore be, «Wo bara a to, won mu noma sese ra. Dunija birin bara bira a foxo ra!»

Isa a xa faxe xa fe masenfe

²⁰ Gireki mixi ndee fan nu bara te sali rabade Darisalamu, e xa sa Ala batu. ²¹ E naxa fa Filipu xon, naxan keli Betesayida, Galile boxi ma, e a fala a be, «N ba, muxu wama Isa tofe.» ²² Filipu naxa sa a fala Andire be, e firin birin naxa siga e sa a fala Isa be. ²³ Isa naxa e yaabi, «Waxati bara a li Adama xa Di xa xunnakeli xa makenen.

²⁴ N xa a fala wo be a nɔndi ki ma, xa maale xori mu si, a mu dije a yete ma boxi bun, a luma na ki, a keren gbansan. Kɔnɔ xa a sa dije a yete ma boxi bun, a a bogi gbegebe nan naminima. ²⁵ Naxan gbakuma a yete xa duniya fe ra, a lɛma ne. Naxan mu kankanma a yete xa fe ma yi duniyeigiri kui, a abadan kisi nan sɔtɔma. ²⁶ Xa naxan yo wama n ma wali suxufe, a xa bira n fɔxɔ ra ne, n tan na lu dede, n ma walike fan na naa. Xa naxan yo n ma wali suxu, Baba Ala a kanyi binyama ne.»

²⁷ «N boɛe tɔɔrɔxi ne yi ki, kɔnɔ n fa munse falama? N xa a fala Baba Ala be a xa n natanga yi naxankate waxati ma? Ade, yi naxankate naxan fafe n lide, n faxi na nan yati ma. ²⁸ N Baba Ala, a niya i xili xa ite.» Isa to na fala, xui nde naxa keli koore ma, a a fala, «N bara a ite, n man gbilenma ne a ite ra.» ²⁹ Nama naxee nu tixi naa, e to a me, ndee naxa a fala a galanyi nan xui a ra, kɔnɔ gbete naxa a fala, «Maleke nan woyenxi a be!» ³⁰ Isa naxa a masen e be, «Na xui mu minixi n tan n ma fe xa ma, a minixi wo tan nan ma fe ma. ³¹ Yi duniya makiiti waxati bara a li. Mangeya fafe bade yi duniya nɔla yi ra. ³² Mixie na n nate wuri magalanbuxi kɔn na n faxafe ra, n mixi birin nafama ne n ma.» ³³ Isa a faxa ki masen na ki ne.

³⁴ Na kui, nama naxa a fala Isa be, «Muxu tan bara a me seriye Kitaabui kui, a Ala xa Mixi Sugandixi buma abadan. Munfe ra i tan a falama a fo Adama xa Di xa rate? Nde findixi yi Adama xa Di ra?» ³⁵ Isa naxa e yaabi, «Ala xa naiyalanyi man luma ne wo ya ma dondoronti. Wo xa nere na naiyalanyi kui, alako dimi naxa wo terenna. Naxan jɛrema dimi kui a mu a sigade toma. ³⁶ Naiyalanyi to yanbama wo be yi ki, wo xa la a ra ne, alako wo xa findi naiyalanyi xa die nan na.»

Nama danxaniyatara

Isa to ge na falade, a naxa siga, a sa a nɔxun e ma. ³⁷ A nu bara tonxuma makaabaxi gbegebe raba e ya xori, kɔnɔ na birin kui, e mu danxaniya a ma. ³⁸ Na raba ne alako Annabi Esayi xui xa kamali, a to a masen,

«Marigi, nde laxi masenyi ra, e bara naxan me muxu ra?

Ala senbe bara makenen nde be?»

³⁹ Na kui, e mu nɔ danxaniyade Isa ma, barima Esayi a masen ne,

⁴⁰ «Ala bara e ya donxu, a e xaxili balan, alako e ya naxa fa se igbe, e xaxili naxa fa fe kolon, e naxa fa e boɛe rafindi n ma, n xa e rayalan.»

⁴¹ Annabi Esayi na fala ne a to nu bara Isa xa nɔre to. Na kui, a nu Isa xa fe nan falafe.

⁴² Kɔnɔ na birin kui, hali kuntigie ya ma, e gbegebe naxa la Isa ra. Kɔnɔ e mu nu suusama a falade kene ma barima e nu gaaxuxi Farisenie ya ra, nee naxa fa tɔnyi dɔxɔ e ma, sofe ra salide kui. ⁴³ Adamadie xa matɔxɔe sɔtɔfe nan nu rafan e ma dangi Ala xa matɔxɔe ra.

Isa xa masenyi donxɔe nama be

⁴⁴ Isa naxa a xui ite, a a fala, «Naxan na danxaniya n ma, a mu danxaniyaxi n tan xa ma, a danxaniyaxi n Xɛema nan ma. ⁴⁵ Naxan na n tan to, a bara n Xɛema to. ⁴⁶ N to faxi duniya, naiyalanyi nan n na, alako naxan yo na danxaniya n ma, na kanyi naxa lu dimi kui sɔnɔn. ⁴⁷ Xa naxan yo n xui me, kɔnɔ a mu a rabatu, n tan mu na kanyi makiitima, barima n mu faxi duniya makiitide xe. N faxi duniya rakiside ne. ⁴⁸ Naxan na tondi n na, a mu tin n ma masenyi ra, na kanyi makiitima na na. N masenyi naxan tima, na nan findima a makiitima ra lɔxɔ donxɔe. ⁴⁹ Barima n ma masenyi mu fatanxi n tan xa ra. A fatanxi Baba Ala nan na, naxan n xɛɛxi yaamari ra, a lanma n xa naxan fala, n xa naxan masen. ⁵⁰ N a kolon a xa seriye findima kisi nan na, naxan mu jɔnma abadan. Na nan a ra, n fe masenma wo be alɔ Baba Ala a masenxi ki naxe.»

13

Isa a fɔxirabiree sanyi maxafe

¹ Beenun Sayamaleke Dangi Sali xa a li, Isa naxa a kolon a gbe mu nu luxi a xa keli duniya ma gbilenfe ra Baba Ala ma. A fɔxirabiree a naxee soto duniya ma, nee nu rafan a ma. Han a faxa temui naxe, e xa xanunteya nu na a be.

² Nunmare, e birin nu e degefe. Ibulisa jnan nu bara so Simɔn Isikariyoti xa di Yudasi xaxili kui, a xa Isa yanfa. ³ Isa to nu a kolon a Baba Ala bara fe birin sa a sagoe, a man to a kolon a a kelixi Ala nan ma, a man gbilenfe a tan nan ma, a naxa keli e degede, a a xa donma fari igoroe ba a ma, a fa dugi nde xiri a tagi. ⁴ A naxa ye sa paani kui, a fa so a fɔxirabiree sanyie maxafe, a nu e mafuruku na dugi ra. ⁵ A to Simɔn Piyeri li, na naxa a fala a be, «Marigi, i waxi ne i xa n tan sanyie maxa?» ⁶ Isa naxa a yaabi, «N naxan nabafe yi ki, i mu a fahaamuma yi waxati tan ma, kɔnɔ i fama ne a kui kolonde yare.» ⁷ Piyeri naxa a fala a be, «Ade, i tan mu n sanyi maxama feo!» Isa naxa a yaabi, «Xa n mu i sanyie maxa, won mu luma fe keren sɔnɔn.» ⁸ Simɔn Piyeri naxa a fala a be, «N Marigi, xa a na na ki ne, i naxa n sanyi gbansan xa maxa.

I xa n belexee nun n xunyi birin maxa.»¹⁰ Isa naxa a yaabi, «Mixi naxan bara a maxa, a hayi mu na a fate maxafe ma bafe a sanyi ra. A jan bara seniyeen feo! Wo seniyeenxi, kono wo birin mu a ra.»¹¹ A a fala ne a e birin mu seniyeenxi, barima a a foxirabire kolon naxan fama a yanfada.

¹² Isa to ge e sanyie maxade, a man naxa a xa donma fari igoroe ragoro a ma, a man a magoro e degede, a a fala e be, «N naxan nabaxi wo be yi ki, wo a fahaamuxi?»¹³ Wo to a falama n be «Karamoxo», xa na mu a ra «Marigi», wo nondi nan a ra, barima na nan yati n na.¹⁴ Na kui, n tan naxan findixi wo Marigi nun wo Karamoxo ra, xa n tan bara wo sanyie maxa, wo fan lan ne wo xa wo bore sanyie maxa.¹⁵ N naxan nabaxi wo be, a xa findi misaali nan na, alako wo fan xa na mooli nan naba wo bore tagi.¹⁶ N xa a fala wo be a nondi ki ma, konyi mu dangi a marigi ra, xera fan mu dangi a xema ra.¹⁷ Wo to bara fahaamui soto yi fee ma, heeri na wo be xa wo e raba.»

¹⁸ «N mu wo birin xa ma. N tan naxan wo sugandixi, n wo kolon. Kono naxan na Kitaabui kui, fo a xa kamali ne, a to sebexi, «Muxu nun naxan belexe na lenge keren kui, na bara a kobe so n na.»¹⁹ N na fe falaxi ne wo be beenun a xa raba, alako a raba temui wo xa a kolon a n tan nan na naxan na abadan.²⁰ N xa a fala wo be a nondi ki ma, naxan yo na n ma xera rasene, a n tan nan nasenexi. Naxan yo na n fan nasene, na kanyi n Xema nan nasenexi.»

Yudasi xa yanfanteya

(*Matiyu 26:20-25, Maraki 14:17-21, Luki 22:21-23*)

²¹ A na fala xanbi, Isa bope naxa sunnun, a fa a fala, «N xa a fala wo be a nondi ki ma, mixi keren na wo ya ma, a n yanfama ne, a n sa kuntigie belexe.»²² A foxirabiree naxa e bore mato, e mu a kolon Isa nu mixi yo xa fe falafe.²³ Isa foxirabiree, a naxan xanuxi, a nu na a fe ma teebili ra.²⁴ Na kui, Simon Piyeri naxa a belexe magira na be, a xa Isa maxorin a kanyi ma, Isa nu baxi naxan ma fe falade.²⁵ Na foxirabiree naxa a maso Isa ra, a a maxorin, «Marigi, nde a ra?»²⁶ Isa naxa a yaabi, «N nu taami ragoro bore xora, n a so mixi naxan yi ra, a tan nan na ki.» Isa to ge na falade, a naxa taami rasin bore xora, a a so Simon Isikariyoti xa di Yudasi yi ra.²⁷ Yudasi to na taami rasuxu, Sentane naxa a bope masara keren na. Isa naxa a fala a be, «I wama naxan nabafe, a raba mafuren mafuren.»²⁸ Naxee nu magoroxi e degede, e sese mu a kolon Isa na falafe a be fe naxan ma.²⁹ Yudasi to findi e xa kobiri ragate ra, ndee naxa a mapoxun a Isa nu a

xeepe sare nde sode sali xa fe ra, xa na mu a ra a xa a misikiinee ki.³⁰ Yudasi to na taami xuntunyi rasuxu, a naxa mini keren na. Koe nu bara so.

Yaamari neene

³¹ Yudasi to mini, Isa naxa a masen, «Waxati bara a li fa, Adama xa Di xa xunnakeli xa makenen, Ala fan xa nore xa makenen a saabui ra.³² Ala xa nore to makenenma a saabui ra, Ala yete fan Adama xa Di xa xunnakeli makenenma ne. A fafe na nan nabade yakosi.³³ N ma die, a gbe mu luxi n xa keli wo xun ma. Wo n fenma ne, kono n naxan fala Yuwifii kuntigie be, n fa na nan falama wo fan be, «N sigama dennaxe, wo tan mu noma sigade naa.»

³⁴ «N xa yaamari neene fi wo ma: Wo xa wo bore xanu ne. N tan wo xanuxi ki naxe, wo fan xa wo bore xanu na ki.³⁵ Dunija birin wo kolonma n foxirabiree ra na fe nan ma, xa wo wo bore xanu.»

Isa a falafe Piyeri be a a yete rasanma ne a ma

(*Matiyu 26:31-35, Maraki 14:27-31, Luki 22:31-34*)

³⁶ Simon Piyeri naxa a maxorin, «Marigi, i sigama minden?» Isa naxa a yaabi, «N sigafe dennaxe, i mu noma birade n foxo ra sinden, kono i fan fama birade n foxo ra han naa.»³⁷ Simon Piyeri man naxa a maxorin, «Marigi, munfe ra n mu noma birade i foxo ra yakosi? N tinxi n xa faza i xa fe ra!»³⁸ Isa naxa a yaabi, «I tinxi i xa faza n ma fe ra? N xa nondi yati nan fala i be, beenun konkore xa a rate, i i yete rasanma ne n ma sanmaya saxan.»

14

Isa nan na kira, nondi, nun kisi ra

¹ Isa naxa a fala a foxirabiree be, «Wo naxa kontofli. Wo wo xaxili ti Ala ra, wo xa wo xaxili ti n fan na.² Lingira gbege nan na n Baba xonyi, xa na mu a ra n mu a falama wo be nu, a n sigafe yigiya yailande wo be.³ Xa n siga, n naxa sa na yailan wo be, n man fama ne wo foxo ra, alako won birin xa sa lu yire keren.⁴ N sigafe dennaxe, wo na kira kolon.»

⁵ Tomasi naxa a fala a be, «Marigi, muxu mu i sigade kolon. Muxu fa na kira kolonma di?»⁶ Isa naxa a yaabi, «N tan nan na kira ra, nondi ra, nun kisi ra. Mixi yo mu soma Baba Ala xonyi xa n tan saabui xa mu a ra.⁷ Xa wo bara n tan kolon, wo n Baba fan kolonma ne. Keli yi waxati ma, wo bara a kolon, wo man bara a to.»

⁸ Filipu naxa a fala a be, «Marigi, Baba Ala masen muxu be. A lima na bara muxu wasa.»⁹ Isa naxa a fala a be, «Filipu, n

bara bu wo tagi ki fanyi, kɔnɔ han ya i mu n kolon? Naxan na n tan to, a bara Baba Ala to. I tan fa a falama di, a n xa Baba Ala masen wo be? ¹⁰ I mu laxi a ra a Baba Ala nun n tan nan a ra, n fan nun Baba Ala nan a ra? N tan masenyi naxee tima wo be, e mu fatan n tan yete xa ra. E fatanma Baba Ala nan na. N tan nun Baba Ala naxan a ra temui birin, a tan nan yete na a xa wali rabafe. ¹¹ Wo xa la n na, a Baba Ala nun n tan nan a ra, n fan nun Baba Ala nan a ra. Xa wo siikexi na ma, wo xa la a ra n ma walie tan xa fe ra.»

¹² «N xa a fala wo be a nɔndi ki ma, n tan wali naxee rabama, xa naxan danxaniya n ma, na kanyi fan na wali mɔɔlie rabama ne. A jan a rabama ne naxee dangi n tan gbe ra, barima n tan sigafe Baba Ala nan yire. ¹³ Wo naxan birin maxandima n xili ra, n a rabama ne wo be alako Baba Ala xa matɔxɔe soto a xa Di saabui ra. ¹⁴ Xa wo n maxandi fefe naxan ma n xili ra, n a rabama ne.»

Ala Xaxili Seniyenxi

¹⁵ «Xa wo n xanu, wo n ma yaamarie rabatuma ne. ¹⁶ N tan fan, n Baba Ala maxandima ne a xa Saabui Fanyi gbeɛ xɛɛ wo ma, naxan luma wo fe ma abadan. ¹⁷ Na nan findixi Ala Xaxili ra, naxan nɔndi makenenma. Dunija tan mu nɔma a sotoɔde, barima e mu a toma, e man mu a kolon. Kɔnɔ wo tan a kolon, barima a sabatima wo i.»

¹⁸ «N mu wo raboloma xɛ de, wo xa lu alɔ kiridie. N man fama ne wo yire. ¹⁹ A gbe mu luxi n xa lɔɛ dunija ma, kɔnɔ wo tan fama ne n tode. N tan to baloxi, wo fan baloma ne. ²⁰ Wo a kolonma ne na lɔxɔɛ, a n tan nun n Baba nan a ra, wo fan nun n tan nan a ra, n fan nun wo tan nan a ra. ²¹ Naxan n ma yaamarie suxuxi, a e rabatu, na kanyi nan n xanuxi. Anun, naxan na n tan xanuxi, n Baba a kanyi xanuma ne, n fan a xanu, n nan n yete makenen a be.»

²² Yudasi, naxan mu findi Isikariyoti ra, a naxa Isa maxorin, «Marigi, munfe rabaxi i to fafe i yete makenende muxu tan be, i mu i yete makenen dunija tan be?» ²³ Isa naxa a yaabi, «Xa naxan yo n xanu, a n xui suxuma ne. N Baba a kanyi xanuma ne, muxu nun n Baba fa a yire, muxu sabati a i. ²⁴ Naxan mu n xanuxi, a mu n xui suxuma. Wo masenyi naxan mefe n na, n gbe xa mu a ra. A fatanxi Baba Ala nan na, naxan n xɛɛxi.»

²⁵ «N to wo ya ma, n bara na birin masen wo be, ²⁶ kɔnɔ Baba Ala fama ne Saabui Fanyi xɛɛde wo yire n xili ra. Na saabui lanxi Ala Xaxili Seniyenxi nan ma. Na nan fama wo ratude n ma masenyi birin na, a fa wo xaran na ra.»

²⁷ «N boɛnesa fima wo ma naxan fatanxi n tan na, naxan mu kelixi dunija ma. Wo naxa kɔntɔfili, wo naxa gaaxu. ²⁸ Wo bara n xui me, «N na sigafe, kɔnɔ n man fama wo yire». Xa wo n xanu, a lanma wo xa sɛɛwa n ma sigɛ ra Baba Ala yire, barima a dangi n tan na. ²⁹ N a falaxi ne wo be, beenun a xa raba, alako a na raba, wo xa danxaniya n ma.»

³⁰ «N mu wɔyɛn gbeɛge falama wo be sɔnɔn, barima yi dunija na nɔla naxan yi, a na fafe. A mu nɔma n tan na a mɔɔli yo ra, ³¹ kɔnɔ alako dunija xa a kolon a n tan Baba Ala xanuxi ne, Baba Ala n yamarixi naxan na, n a rabama ne. Wo keli, won xɛɛ.»

15

Sansi bili nun a salonyie

¹ «N misaalixi wuri bili nan na, n Baba Ala nan findixi a mɛɛnima ra. ² Wuri bili salonyi naxee mu bogi raminima n be, Ala e seɛgema ne. Salonyi naxee bogima, Ala xa e magbaran, alako e bogi xa gbo. ³ Wo tan naxee findixi na salonyie ra, wo jan bara rasenyen n ma masenyi saabui ra. ⁴ Wo lu n ma fe ne, alɔ n fan luma wo xa fe ki naxe. Sansi salonyi mu nɔma bogide a yete ra xa a mu fatuxi sansi bili xa ma. Wo fan luma na ki ne, xa wo mu lu n ma fe. ⁵ N tan nan na Ala xa sansi bili ra, wo fan findixi na sansi salonyie nan na. Naxan na lu n ma fe, n fan lu a xa fe, a lu ne alɔ sansi salonyi naxan a bogi gbeɛge raminima. Xa wo nun n tan xa mu a ra, wo tan mu nɔma fefe ra. ⁶ Xa naxan mu lu n ma fe, a luma ne alɔ sansi salonyi maseɛgexi naxan wɔlema, a xara. Walikee nee malanma ne, e e wɔle te xɔɔra, e gan. ⁷ Xa wo lu n ma fe, n ma masenyie fan lu wo boɛɛ ma, wo na wa fefe xɔn, wo a maxandi. A rabama ne wo be. ⁸ N Baba matɔxɔe sotoɔma, wo tan na lu alɔ sansi salonyi naxee bogima a fanyi ra, wo a masen na wali fanyie kui, a wo findixi n fɔxirabiree nan na. ⁹ N Baba Ala n tan xanuxi ki naxe, n fan wo xanuxi na ki ne. Wo lu n ma xanunteya kui. ¹⁰ Xa wo n ma yaamarie rabatu, wo luma n ma xanunteya kui, alɔ n fan luxi n Baba xa xanunteya kui ki naxe, n to a xa yaamarie rabatuxi.»

¹¹ «N yi fee masenxi ne wo be, alako n ma sɛɛwe xa lu wo be, wo xa sɛɛwe xa kamali.»

¹² «N ma yaamari findixi yi nan na: Wo wo bore xanu alɔ n wo xanuxi ki naxe.

¹³ Xa mixi a nii fi a xanuntenyie xa fe ra, xanunteya yo mu na naxan dangi na tan na. ¹⁴ Wo tan findixi n xanuntenyie nan na, xa wo n ma yaamarie rabatu. ¹⁵ N mu fa nɔma a falade wo be «konyie»,

barima konyi mu a kolon a marigi naxan yo rabafe. N tan bara a fala wo be «n xanuntenyie», barima n naxan birin mexi n Baba ra, n bara wo rakolon a birin na. ¹⁶ Wo tan xa mu n sugandi. N tan nan wo sugandi, n wo findi n ma xεεrae ra, wo xa sa lu alo sansi salonyie naxee bogima, wo sa wali fanyie raba naxee mu kanama. Na kui, wo na fefe maxorin Baba Ala ma n tan xili ra, a a soma ne wo yi. ¹⁷ N wo yamarixi ne yi fee ma, alako wo xa wo bore xanu.»

Duniya Isa foxirabiree xonfe

¹⁸ «Xa duniya wo xon, wo xa a kolon a n tan nan singe xon. ¹⁹ Xa wo findi duniya mixie nan na nu, wo rafanma ne duniya ma nu, alo a gbe mixie. Kono duniya mixie mu wo ra, barima n tan bara wo sugandi e ya ma. Na nan a toxi, duniya wo xonxi. ²⁰ Wo xa ratu woyenyi ma n naxan masen wo be, «Konyi mu dangima a marigi ra.» Xa e bara n tan paxankata, e wo fan paxankatama ne. Xa e n tan xui suxu, e wo fan gbe suxuma. ²¹ E yi fe birin niyama ne wo ra n tan xili xa fe ra, barima e mu n Xεεma kolon. ²² Xa n mu sa fa woyende e be nu, e mu yunubi sotoma nu. Kono yakosi, e mu fa noma sese falade naxan kiiti fanma e ra. ²³ Naxan na n tan xon, a bara n Baba fan xon. ²⁴ Xa n mu kaabanakoe raba e tagi nu naxee singe mu nu raba, e mu yunubi sotoma nu. Kono yakosi, e bara na birin to, e man fa n tan nun n Baba xon. ²⁵ Kono naxan sebexi e xa seriye Kitaabui kui, fo a xa kamali, a to a masenxi, «E n xonxi ne tun.»»

²⁶ «N Saabui Fanyi naxan xεεma wo ma kelife Baba Ala yire, naxan findixi Baba Ala Xaxili ra, naxan nondi makenenma, a tan na fa, a seede bama ne n ma fe ra. ²⁷ Wo fan seede bama ne, barima wo na n foxo ra kabi a folε.»

16

¹ «N yi fe birin masenxi ne wo be, alako wo naxa fa bira tantanyi kui. ² E fama ne tonyi doxode wo ma, sofe ra salidee kui. Waxati pan fafe, naxan na wo faha, a na faxe mapoxunma kewali fanyi nan na Ala be. ³ E na fee rabama ne, barima e mu Baba Ala kolon, e mu n fan kolon. ⁴ Kono n yi fee birin masenxi ne wo be, alako e waxati na a li, wo xa ratu, a n e xa fe fala ne wo be.»

Ala Xaxili Seniyenxi xa wali

«N mu yi fe birin masen wo be a folε ra, barima n nu na wo fe ma. ⁵ Kono yakosi, n fa sigafe n Xεεma yire, wo mu n maxorinma, «I na sigafe minden?» ⁶ N to yi fee masenxi wo be, na nan wo bope sunnuxi. ⁷ Kono n xa a fala wo be a nondi ki ma, n ma sige nan munafanyi gbo wo

be, barima xa n mu siga, Saabui Fanyi mu fama wo ma. Kono xa n siga, n a xεεma ne wo ma. ⁸ A na fa, a mixie rakolonma ne yunubi xa fe ra, tinxinyi xa fe ra, nun kiiti xa fe ra. ⁹ A e rakolonma ne yunubi xa fe ra, barima e mu danxaniyaxi n ma. ¹⁰ A e rakolonma ne tinxinyi xa fe ra, barima n na sigafe Baba Ala yire, wo mu n toma fa. ¹¹ A e rakolonma ne kiiti xa fe ra, barima yi duniya na nola kobi naxan yi ra, a pan bara makiiti.»

¹² «Masenyi gbetee man na, kono wo mu noma e birin fahaamude yakosi. ¹³ Ala Xaxili na fa wo ma, a na nondi birin ya mabooma wo be. A xa masenyi mu fatanxi a yetε kan na. A naxan mema n Baba ra, a na nan masenma wo be. Fe naxee fama rabade, a nee nan masenma wo be. ¹⁴ A fama n ma xunnakeli makenende, barima a naxan sotoma n tan na, a na nan kawandima wo be. ¹⁵ Naxan birin na Baba Ala yi, a findixi n fan gbe nan na. N a fala na nan ma, «A naxan sotoma n tan na, a na nan kawandima wo be.»»

Sunnunyi masarama ne seewe ra

¹⁶ Isa man naxa a fala e be, «Waxati di nan luxi beenun n xa loε wo ma, kono waxati di man na dangi, wo man n toma ne.» ¹⁷ A foxirabiree naxa e bore maxorin, «Isa wama munse falafe yi ki, «A gbe mu luxi n xa loε wo ma dondoronti, kono wo man fama n tode.» A xa woyenyi na di a to a falaxi, «N na sigafe Baba Ala yire?»» ¹⁸ E man nu e bore maxorinfe, «A munse ma, a «waxati di? Won tan mu a kolon a sese falafe yi ki.»

¹⁹ Isa to a kolon a e nu wama a maxorinfe, a naxa a masen e be, «N to a falaxi, «Waxati di nan luxi beenun n xa loε wo ma, kono waxati di man na dangi, wo man n toma ne,» wo wo bore maxorinfe na nan ma?» ²⁰ N xa a fala wo be a nondi ki ma, wo wama ne, wo gbelegebe, kono duniya tan jlexinma ne. Wo sunnunma ne na fe ma, kono wo xa sunnunyi fama masarade seewe ra. ²¹ Gine naxan na ditinyi ra, a tooroma ne ki fanyi a xa waxati to bara a li. Kono xa a ge di baride, a pan mu ratuma na toore ma, a to seewaxi di neene barife ra duniya. ²² Na kui, wo fan na sunnunyi nan kui yi waxati ma. Kono n gbilenma ne wo to ra, wo bope seewa, mixi yo mu na seewe bama wo yi. ²³ Na loxoe na a li, wo mu n maxorinma sese ma sonon. N xa a fala wo be a nondi ki ma, wo na Baba Ala maxandi fefe ma n xili ra, a a soma ne wo yi. ²⁴ Han ya, wo singe mu nu Ala maxandi fefe ma n tan xili ra. Wo maxandi ti. Wo a sotoma ne, alako wo xa seewa a kamalixi ra.»

Isa xa xunnakeli makenenfe

²⁵ «N yi fe birin masenxi wo be taali woyenyi nan na, kono waxati na fafe, n mu woyenna wo be taali woyenyi ra sonon, n Baba Ala xa fe masen wo be a fiixe ra. ²⁶ Na waxati ma, wo Baba Ala maxandima n xili nan na. N mu a falafe xe de, a n tan nan Baba Ala maxandima wo be, ²⁷ barima Baba Ala yete yati wo xanuxi ne. A wo xanuxi ne n to rafan wo ma, wo man to laxi a ra a n kelixi a tan Ala nan ma. ²⁸ N kelixi Baba Ala nan ma, n fa dunija ma. N man fa kelife ne dunija ma, sigafe ra Baba Ala yire.»

²⁹ Isa foxirabirree naxa a fala a be, «A mato, i mu woyenfe taali woyenyi xa ra sonon, i fa na woyenfe a fiixe nan na! ³⁰ Muxu bara a kolon fa, a i fe birin kolon, hali mixi yo mu i maxorin. Na kui, muxu laxi a ra a i kelixi Ala nan ma.» ³¹ Isa naxa e yaabi, «Wo bara danxaniya yakosi? ³² Waxati na fafe, a jan bara a li, wo yensenma ne, wo fa n naboloma. Kono Baba Ala tan mu n naboloma. A luma ne n seeti ma. ³³ N yi fe birin masenxi ne wo be, alako bojesa xa lu wo yi ra n saabui ra. Wo mantooroli sotoma ne dunija ma, kono wo xa limaniya, n tan bara no dunija ra.»

17

Isa Ala maxandife

¹ Isa to ge na fee falade, a naxa a ya rate koore, a a fala, «N Baba Ala, waxati bara a li. I xa i xa Di xa xunnakeli makenen, alako i xa Di fan xa i xa nore makenen. ² I bara mangeya fi a ma dunija mixie birin xun na, alako a xa abadan kisi fi mixi birin ma, i naxee fixi a ma. ³ Abadan kisi findixi yi nan na: E xa i kolon, i tan keren naxan findixi Ala yete ra, e man xa i xa Mixi Sugandixi Isa kolon i xa xera ra. ⁴ N bara i xa nore makenen dunija ma, n ge wali ra i n ti naxan na. ⁵ N Baba Ala, yakosi, n noro i fe ma, alo n nu noroxi i fe ma ki naxe, beenun dunija xa daa.»

⁶ «N bara i xa fe masen mixie be, i naxee fixi n ma dunija. I xa mixie nan e ra i naxee taxuxi n na. E bara i xui ratinme. ⁷ E bara a kolon fa, a i naxan birin soxi n yi ra, a fatanxi i tan nan na, ⁸ barima n bara i xui radangi e ma, e fan bara la a ra. E bara a kolon yati, a n kelixi i tan nan ma, e la a ra, a i tan nan n xexxi. ⁹ N mu dubama dunija be. N dubama i xa mixie nan be, i naxee taxuxi n na. ¹⁰ Naxee birin findixi n gbe ra, i gbe na e ra. Naxee birin findixi i gbe ra, n gbe na e ra. N ma fe itema ne e tan saabui ra. ¹¹ N mu fa luma dunija sonon. N fafe i yire ne yi ki, kono e tan luma be ne. N Baba Seniyenxi, e makanta i xili senbe ra, i naxan fixi n ma, alako e fan xa findi keren na alo won tan findixi

keren na ki naxe. ¹² N to nu e ya ma, n bara e kanta i xili senbe ra, i naxan fixi n ma. N to e makanta, mixi keren mu loe e ya ma fo gbaloe ragataxi naxan keren be, alako Kitaabui sebeli xa kamali. ¹³ Kono n to fafe i yire ne yi ki, n yi fee falama dunija ma, alako n ma seewe xa lu e be, a xa lu e boje ma a kamalixi ra. ¹⁴ N to i xa masenyi fala e be, dunija bara e xon, barima e tondixi birade dunija fe foxo ra alo n fan to mu tinxi birade dunija fe foxo ra. ¹⁵ N mu i maxandima xe i xa e tongo dunija ma. N i maxandife ne i xa e ratanga Sentane ma. ¹⁶ E mu biraama dunija fe foxo ra, alo n fan to mu luma na fe mooli kui. ¹⁷ I xa e sa i yete nan sagoe nondi kui. I xui nan findixi nondi ra. ¹⁸ N bara e xee dunija, alo i fan n xee ki naxe. ¹⁹ N bara n yete sa i sagoe e be, alako e tan fan, e xa sa i sagoe nondi kui.»

²⁰ «N mu dubama na mixie gbansan xa be. N man dubama mixie be naxee fama danxaniyade n ma e saabui ra. ²¹ N dubama ne e be alako e xa findi keren na, alo n nun i tan n Baba Ala findixi keren na ki naxe. N man dubama e be alako e xa findi keren na won foxo ra, won birin xa findi keren na. Na kui, dunija noma a kolonde a i tan nan n xexxi. ²² I bara xunnakeli naxan fi n ma, n fan bara a fi e ma, alako e fan xa findi keren na, alo won tan findixi keren na ki naxe. ²³ N tan na e i, i fan na n i, alako e xa kerenna xa kamali. Na kui, dunija a kolonma ne a i tan nan n xexxi, a i man e tan xanuxi alo i n fan xanuxi ki naxe.»

²⁴ «N Baba Ala, beenun dunija xa daa, i nu bara nore fi n ma i xa xanunteya xa fe ra. A xoli n ma n ma mixie, i naxee fixi n ma, nee fan xa lu n seeti ma ariyanna, e xa n ma nore to. ²⁵ N Baba, i tinxin. N i kolon. Dunija tan mu i kolon, kono e a kolon a i tan nan n xexxi. ²⁶ N bara e rakolon i xa fe ra, n man nde sama ne a fari, alako xanunteya xa lu e boje ma i n xanuxi naxan na, alo n fan na e boje i ki naxe.»

18

Isa suxufe

(*Matiyu 26:47-56, Maraki 14:43-50, Luki 22:47-53*)

¹ Isa to ge Ala maxandide, a tan nun a foxirabirree naxa siga Sediron xure naakiri ma sansi yire. ² Yudasi, naxan findi Isa yanfama ra, a fan nu na kolon, barima Isa nun a foxirabirree nu darixi e malan na menni ne. ³ Yudasi naxa Romakae, serexedube kuntigie, nun Farisnie xa soori gali xanin naa, lanpuie nun geresosee na e yi ra. E man naxa sexe maxiri

wuri ma, e a radexe alako e xa kira to. ⁴ Isa to nu fe birin kolon naxan nu fafe a lide, a naxa e ralan, a e maxorin, «Wo nde fenfe?» ⁵ E naxa a yaabi, «Muxu Isa Nasaretika nan fenfe.» Isa naxa a fala, «N tan nan na a ra.» Yudasi, naxan findi a yanfama ra, a fan nu tixi na gali ya ma. ⁶ Isa to a fala e be, «N tan nan na a ra», e naxa gbilen xanbi, e bira boxi. ⁷ Isa man naxa e maxorin, «Wo nde fenfe?» E man naxa a yaabi, «Isa Nasaretika.» ⁸ Isa naxa e yaabi, «N bara a fala wo be, n tan nan a ra. Xa wo n tan nan fenfe, wo a lu yi booree tan xa siga.» ⁹ Na kui, Isa xa masenyi nan nu fafe kamalide, a to nu bara a fala, «I mixi naxee fi n ma, keren mu loe e ya ma.»

¹⁰ Simon Piyeri naxa a xa santidegema ramini, a serexedube kuntigi xa konyi Maliku yirefanyi tuli bolon. ¹¹ Isa naxa a fala Simon Piyeri be, «Santidegema raso a tee i. Fo n xa tin toore ra Baba Ala naxan nagiri n ma.»

Isa xaninfe Anani nun Kayafa yire

Piyeri a yete rasanfe Isa ma

¹² Roma soori mange nun a xa soorie, a nun Yuwifie xa soorie naxa Isa suxu, e a xiri, ¹³ e a xanin Anani xon ma. Anani xa di gine nan doxo Kayafa xon. Kayafa nu bara findi serexedube kuntigi ra na je ra. ¹⁴ Kayafa nan nu bara Yuwifi kuntigie rasi, a a fan e be, mixi keren nan xa faxa jama be.

¹⁵ Simon Piyeri naxa bira Isa foxo ra, a nun Isa foxirabire gbete nde. Na foxirabire to nu findixi serexedube kuntigi kolon mixi ra, a naxa no sode serexedube kuntigi xa tete kui, e Isa xanin dennaxe. ¹⁶ Piyeri naxa lu tande naade de ra, han a boore, serexedube kuntigi kolonma, a naxa woyen naade kantama ra a xa tin Piyeri fan xa so. ¹⁷ Konyi gine naxan nu naade kantafe, a naxa Piyeri maxorin, «Na xeme Isa foxirabire nde xa mu i fan na?» A naxa a yaabi, «Ade, n tan mu a ra!» ¹⁸ Xinbeli to mini, konyie nun kosibilie naxa te xuru, e fa lu na fe ma. Piyeri fan naxa a maso e ra.

¹⁹ Serexedube kuntigi naxa Isa maxorin a foxirabiree xa fe ma, a nun a xa kawandie. ²⁰ Isa naxa a yaabi, «N tan masenyie tixi kene nan ma, dunjina birin be. N nan n ma kawandi birin tixi salidee nan kui, xa na ma hoxomobanxi kui, Yuwifie birin e luma malan na dennaxe. N mu sese fala duxui ra. ²¹ I n tan maxorinma munfe ra? Naxee n xui rame, nee nan maxorin. E tan nan a kolon n bara fee naxee fala.» ²² Isa to na fala, kosibili nde naxan nu tixi naa, a naxa a de ragarin, a a fala, «Pe, I serexedube kuntigi yaabima na ki ne?» ²³ Isa naxa a yaabi,

«Xa n woyen kobi nan falaxi, a masen. Kono xa n mu woyen kobi xa falaxi, i n de ragarinxi munfe ra?» ²⁴ Na temui, Anani naxa a xirixi rasanba Kayafa ma, serexedube kuntigie xunyi.

²⁵ Simon Piyeri nu doxoxi te ra, a na a maxarafe. Na temui e naxa a maxorin, «Isa foxirabire xa mu i fan na?» Piyeri naxa e yaabi, «Ade, a foxirabire mu na n tan na.» ²⁶ Serexedube kuntigi xa konyi nde nu na naa, Piyeri nu bara naxan barenyi tuli bolon. A naxa Piyeri maxorin, «N mu i to xe na sansi yire, wo nun Isa?» ²⁷ Piyeri man naxa na matandi, konkore fan naxa a rate keren na.

Isa tife gomina Pilati ya i

(Matiyu 27:1-2, 11-14, Maraki 15:1-5, Luki 23:1-5)

²⁸ Na temui, e naxa Isa tongo Kayafa xonyi, e a xanin gomina xonyi. Kuye nu baxi ibade. Yuwifi kuntigie tan mu tin sode gomina xonyi, alako e xa seniyyeni naxa fa kana, e mu fa no Sayamaleke Dangi Sali donyi donde. ²⁹ Na kui, gomina Pilati naxa mini e yire tande, a e maxorin, «Wo yi xeme kalamufe munse ma?» ³⁰ E naxa a yaabi, «Xa yi xeme mu findi fe kobi raba xa ra, muxu mu fama a ra i xon ma nu.» ³¹ Pilati naxa a fala e be, «Wo a xanin, wo xa sa a makiiti wo xa seriye ki ma.» Yuwifie naxa a fala, «Wo xa seriye mu tinma muxu xa mixi faxa muxu yete ra.» ³² Na kui, Isa xa woyenyi nan nu fafe kamalide, a to nu bara a yete faxa ki masen.

³³ Pilati man naxa so a xonyi, a Isa xili, a a maxorin, «I tan nan findixi Yuwifie xa mange ra?» ³⁴ Isa naxa a yaabi, «I woyenfe i yete xaxili nan ma ba, ka mixie nan n ma fe fala i be?» ³⁵ Pilati naxa a yaabi, «Pe, Yuwifi nan na n fan na? I boore Yuwifie nun serexedube kuntigie nan i saxi n belexe. I munse rabaxi?» ³⁶ Isa naxa a yaabi, «N ma mangeya mu findixi dunjina daaxi xa ra, xa na mu a ra n ma mixie gere soma ne nu, e tondi n xa lu Yuwifie sago. N ma mangeya mu findixi dunjina daaxi ra.» ³⁷ Na kui, Pilati naxa a maxorin, «I tan nan na Yuwifie xa mange ra?» Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi. N barixi ne dunjina bende fuji fari, alako n xa nondi masen a birin be. Mixi naxan wama nondi xon, a n xui suxuma ne.» ³⁸ Pilati man naxa a maxorin, «Nondi na di?» Pilati to na fala, a naxa mini tande Yuwifie yire, a a fala e be, «N mu fe paaxi yo toxi yi xeme lan a xa jaxankata naxan ma. ³⁹ Wo to darixi a ra n xa geelamani keren bepin wo be Sayamaleke Dangi Sali loxoe, wo wama n xa Yuwifie xa mange bepin wo be?» ⁴⁰ E naxa sonxoe rate, «Ade, na mu

a ra! Barabasi nan xa rabolo.» Suute nan nu Barabasi ra.

19

Isa faxafe nate tongo ki

¹ Na temui Pilati naxa yaamari fi a soorie xa Isa bulan sebere ra. ² Soorie naxa mange katanyi maniye yailan tunbee ra, e a sa a xun ma, e fa mange donma gbeeli ragoro a ma. ³ E nu e masoma a ra, e nu a fala, «I kena, Yuwifie xa mange,» e nu fa a madin.

⁴ Pilati man naxa mini tande, a a fala Yuwifi jama be, «N bara yi xeme masen wo be, alako wo xa a kolon a n mu fefe toxi a ma a paxankatama naxan ma.» ⁵ Na kui, soorie naxa Isa ramini tande, na tunbe mange katanyi saxi a xun ma, burumusi gbeeli ragoroxi a ma. Pilati naxa a fala e be, «A tan nan yi ki!» ⁶ Serexedube kungtie nun horomobanxi kosibilie to a to, e naxa sonxo, «A faxa! A banban wuri magalanbuxi ma!» Pilati naxa a fala e be, «Wo a tongo, wo tan nan xa sa a banban wuri magalanbuxi ma, barima n tan mu fefe toxi a lan a xa faxa naxan ma.» ⁷ Yuwifie naxa a yaabi, «Seriye na muxu fan yi. Na seriye ki ma, a lan a xa faxa, barima a bara a yete findi Ala xa Di ra.»

⁸ Pilati to na me, a naxa gaaxu ki fanyi ra. ⁹ A man naxa so a xonyi, a Isa maxorin, «I tan, i kelixi minden?» Kono Isa mu yaabi yo fi. ¹⁰ Pilati naxa fa a fala a be, «I tondixi n tan nan yaabide? I mu a kolon a noe naxan na n tan be, n noma i rabolode, n man noma i faxade wuri magalanbuxi ma?» ¹¹ Isa naxa a yaabi, «Noe yo mu i be n tan xun ma fo Ala naxan fixi i ma. Na nan a ra, naxan n saxi i belexe, na nan xa yunubi gbo.»

¹² Pilati to na me, a naxa so katafe a xa Isa rabepin, kono Yuwifie naxa sonxo, «Xa i yi xeme bepjin, i bara gere giri Roma mange xungbe ma. Naxan yo a yete findi mange ra, a bara ti Roma mange xungbe kanke.» ¹³ Na kui, Pilati to e xui me, a naxa Isa ramini tande. Pilati naxa doxo buntunyi ra, kiitisa kibanyi kui, dennaxe xili falama Eburu xui «Gabata». ¹⁴ Na loxo Yuwifie nu na fee yailanfe Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra. Yanyi tagi Pilati naxa a fala Yuwifie be, «Wo xa mange nan ya!» ¹⁵ E man naxa sonxo, «A faxa! A faxa! A banban wuri magalanbuxi ma!» Pilati naxa a fala, «N xa wo xa mange faxa wuri magalanbuxi ma?» Serexedube kungtie naxa a yaabi, «Mange yo mu na muxu tan be bafe Roma mange xungbe ra!» ¹⁶ Na temui a naxa Isa sa e sagoe, a yaamari fi Isa xa banban wuri magalanbuxi ma.

Isa banbanfe wuri magalanbuxi ma
(Matiyu 27:32-44, Maraki 15:21-32, Luki 23:26-43)

Soorie to Isa suxu, ¹⁷ e naxa a ramini taa kui sigafe ra «xun konkota yire,» naxan xili falama Eburu xui «Gologota.» Isa naxa siga naxa, a wuri magalanbuxi ratexi a ma. ¹⁸ E Isa banban wuri magalanbuxi ma menni ne. E naxa mixi firin gbete fan banban, e keren ti yirefanyi ma, e boore ti koola ma, e Isa ti e tagi. ¹⁹ Pilati naxa yaamari fi a yi sebeli xa gbaku Isa xun ma wuri magalanbuxi ma, «Isa Nasaretika, Yuwifie xa mange.» ²⁰ Yuwifi gbege naxa na sebeli xaran, barima Isa nu banbanxi dennaxe, na makore taa ra. Na sebeli fan nu sebexi Eburu xui, Lateni xui, a nun Gireki xui. ²¹ Na kui, serexedube kungtie naxa a fala Pilati be, «I naxa a sebe <Yuwifie xa mange>. I xa a sebe ne, <Yi xeme a fala ne, a Yuwifie xa mange nan a ra.>» ²² Pilati naxa e yaabi, «N naxan sebexi, n bara ge na sebede.»

²³ Soorie to ge Isa banbande, e naxa a xa dugie tongo, e e itaxun na soori naani ma. E naxa a xa donma fari igoroe fan tongo. Na donma to mu nu degexi, ²⁴ e naxa a fala e bore be, «Won naxa a iboo. Won xa a tongoma sugandi bere nde ra.» Na birin naba ne, alako naxan sebexi Kitaabui kui, na xa rakamali: «E bara n ma dugie itaxun e bore ma, e n ma donma tongoma sugandi bere ra.» Soorie a raba na ki ne.

²⁵ Isa nga fan nu na a xa wuri magalanbuxi fe ma, a nun a nga xunya. Kolopa xa gine Mariyama, nun Mariyama Magidalaka fan nu na menni. ²⁶ Isa to a nga to a foxirabire maxanuxi fe ma, a naxa a fala a nga be, «N nga, yi bara findi i xa di ra.» ²⁷ A naxa fa a fala a foxirabire fan be, «A mato, i nga nan ya.» Keli na waxati ma, na foxirabire naxa Isa nga xanin a xonyi.

Isa xa faxe
(Matiyu 27:45-56, Maraki 15:33-41, Luki 23:44-49)

²⁸ Na xanbi, Isa to nu a kolon a fe birin bara kamali, a naxa a fala, «Ye xoli na n ma.» A na fala ne alako Kitaabui xa masenyi xa kamali. ²⁹ Se sase nde nu na menni, naxan nu rafexi weni muluxunxi ra. E naxa se nde rasin na weni i, e a xiri hisopi wuri kuye ra, e a maso Isa de ra. ³⁰ A to nde min, a naxa a fala, «A birin bara kamali!» A naxa a xun sin, a fa laaxira.

³¹ Na loxo Yuwifie nu see rafalama Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra. E mu tin furee xa lu wuri magalanbuxi ma na malabu loxo, barima sali xungbe nan nu a ra. Na kui, e naxa Pilati mayandi a xa na mixi banbanxie sanyie gira, alako a xa

faxa mafuren, e xa ba na. ³² Soorie naxa fa, e fa na mixi firinyi sanyie gira, naxee nu banbanxi Isa yirefanyi ma, a nun a koola ma. ³³ Kono e to Isa li, e naxa a to a nan bara faxa. Na kui, e mu a tan sanyie gira, ³⁴ kono soori nde naxa a seeti soxo tanbe ra, ye nun wuli naxa mini keren na. ³⁵ Naxan na fe toxi, a bara na fe seede ba. A xa seedepoxoya findixi nondi nan na. A tan yete a kolon, a a na nondi nan falafe wo be, alako wo fan xa danxaniya. ³⁶ Na fee raba ne alako Kitaabui xa masenyi xa kamali, naxan a masenxi, «A xori keren mu girama.» ³⁷ A man ndexi yire gbete, «E e ya tima ne mixi ra, e bara naxan soxo.»

Isa xa maragate

(*Matiyu 27:57-66, Maraki 15:42-47, Luki 23:50-56*)

³⁸ Na fe birin xanbi, Yusufu Arimateka naxa sa Isa fure maxandi Pilati ma. Isa foxirabire nde nan nu a ra, kono a mu nu a masenma kene ma, a to nu gaaxuxi Yuwifi kuntigie ya ra. Pilati to tin, Yusufu naxa sa Isa fure tongo. ³⁹ Nikodemu, naxan nu bara siga Isa yire gundo kui ke ra temui dangixi, na fan naxa labunde kilo tongo saxon miri nun alove daaxi xanin Isa fure yire. ⁴⁰ E naxa Isa fure mafilin dugie ra, e labunde sa a ma, alo Yuwifie darixi a ra ki naxe. ⁴¹ Boxi nde nu makore Isa faxade ra, gaburi neene nu bara yailan dennaxe. Fure yo mu nu ragataxi a kui sinden. ⁴² E naxa Isa ragata na yire makorexi, barima e gbataxi Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra. A nu lan ne Yuwifie xa ge fe birin yailande beenun ke xa so na loxe.

20

Isa xa marakeli

(*Matiyu 28:1-8, Maraki 16:1-8, Luki 24:1-12*)

¹ Sande loxoe Mariyama Magidalaka naxa siga gaburi yire subaxe ma beenun kuye xa mayalan. A to menni li, a naxa a to na geme xungbe nu bara ba gaburi de ma. ² Na kui, a naxa siga a gi ra Simon Piyeri nun Isa foxirabire boore yire, Isa nu naxan xanuxi, a a fala e be, «E bara Marigi fure tongo gaburi kui, muxu fan mu a kolon e a saxi dede.» ³ Na kui, Piyeri nun Isa na foxirabire boore fan naxa mini sigafe ra gaburi yire. ⁴ E firinyi naxa siga e gi ra, kono Isa foxirabire maxanuxi naxa gaburi li beenun Piyeri singe xa naa li. ⁵ A to a felen alako a xa gaburi kui mato, a naxa kasange dugie to, kono a mu so na kui. ⁶ Simon Piyeri to menni li, a naxa so fonme kui keren na, a fa dugi bentenyi to naxan nu saxi Isa fure ma, ⁷ a nun dugi naxan nu makunfukunfuxi Isa yatagi ma. Na dugi nu saxi a xati ma, a sa ki yailanxi a fanyi

ra. ⁸ Na temui, Isa foxirabire boore, naxan singe gaburi yire li, a fan naxa so na kui. A naxa a birin to, a danxaniya. ⁹ E mu nu fahaamui soxoxi Kitaabui xa masenyi ma sinden, fa fala a fo Ala xa Mixi Sugandixi xa keli faxe ma. ¹⁰ Na dangi xanbi na foxirabire firinyie naxa gbilen e xonyi.

Isa minife Mariyama Magidalaka ma
(*Maraki 16:9-11*)

¹¹ Mariyama to nu tixi gaburi sode de ra, a nu na wafe. A to a felen a xa gaburi kui mato, ¹² a naxa maleke firin to. E maxirixi dugi fiixe ra, e doxoxi Isa fure nu saxi dennaxe. Keren nu na a xunsade ra, boore nu na a sanlaabe ra. ¹³ E naxa Mariyama maxorin, «N ma di, i wafe munfe ma?» A naxa e yaabi, «E bara n Marigi fure tongo, n mu a kolon e a saxi dede.»

¹⁴ A to ge na falade, a naxa a kobe rato, a fa mixi nde to, a tixi naa. A mu a kolon a Isa nan a ra. ¹⁵ Isa naxa a maxorin, «N ma di, i wama munfe ra? I na nde fenfe?» Mariyama joxo a ma, sansi meenima nan nu a ra. Na kui, a naxa a yaabi, «N ba, xa i tan nan na fure tongoxi, i xa na yire masen n be alako n xa siga a tongode.» ¹⁶ Isa naxa a fala a be, «Mariyama.» Mariyama to a mafindi, a naxa a ratin, «Rabuni!» Na nan falaxi Eburu xui, «Karamoxo.» ¹⁷ Isa naxa a fala a be, «I naxa i belexe din n na, barima n mu nu te Baba Ala yire sinden. Siga n ngaxakerenyie yire, i a fala e be, a n fafe tede n Baba xonyi, n Marigi Ala naxan findixi wo fan Baba ra, wo fan Marigi Ala.»

¹⁸ Mariyama Magidalaka naxa siga xibaaru ra Isa foxirabiree yire, a a fala e be, «N bara Marigi to!» A man naxa Isa xa xeera iba e be.

Isa minife a foxirabiree ma

(*Matiyu 28:16-20, Maraki 16:14-18, Luki 24:36-49*)

¹⁹ Na sande loxoe kerenyi, Isa foxirabiree nu malanxi banxi kui nunmare ra, naade birin mabalaxi Yuwifi kuntigie xa yara-gaaxui ma. Isa naxa mini e ma, a ti e tagi, a a fala, «Ala xa wo boje sa.» ²⁰ A to na fala e be, a naxa a belexee nun a seeti masen e be. E naxa seewa Marigi tofe ra. ²¹ Isa man naxa a masen e be, «Bojesa xa lu wo be. N bara wo xee alo Baba Ala n xeexi ki naxe.» ²² A to ge na falade, a naxa foye felun e ma, a a fala, «Wo xa lu Ala Xaxili Seniyenxi xa goro wo ma. ²³ Xa wo dije mixi haake ma, na haake bara jon, kono xa wo mu dije, na haake luma a ma.»

Tomasi Isa tofe

²⁴ Isa mini a xa xeera fu nun firinyie ma temui naxe, Tomasi, e naxan xilima «guli», a mu nu na e ya ma menni. ²⁵ Na kui, boore naxa a fala a be, «Muxu bara

Marigi to!» Kono a tan naxa e yaabi, «Xa n tan mu lantuma foxi to a belexe kui, n nan n belexesole raso naa, xa n man mu n belexe sa a seeti ma e dennaxe soxo, n tan mu lama a ra feol!»

²⁶ Xi solomasaxan dangi xanbi, Isa foxirabiree man to nu malanxi banxi kui, Tomasi nu na e ya ma. Hali naade birin to nu mabalanxi, Isa naxa mini e ma menni, a ti e tagi, a e xeebu, «Bojesa xa lu wo be.» ²⁷ Na temui, Isa naxa a fala a be, «N belexe mato. I xa i belexesole sa n seeti ma e dennaxe soxo. I naxa tege n i. I xa danxaniya.» ²⁸ Tomasi naxa a fala a be, «N Marigi Ala!» ²⁹ Isa naxa a masen a be, «I danxaniyaxi ne, i to bara n to? Heeri na mixie be naxee bara danxaniya, hali e mu n toxi.»

Yi Kitaabui sebe fe naxan ma

³⁰ Isa kaabanako gbegebe raba ne a foxirabiree ya xori, naxee mu sebexi yi Kitaabui kui. ³¹ Kono naxee xa fe tan sebexi yi ki, e sebexi ne alako wo xa la a ra, a Isa nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra, Ala xa Di. Na kui, wo na danxaniya a ma, wo kisi sotoma ne a saabui ra.

21

Isa minife a foxirabire ndee ma

¹ Na fee dangi xanbi, Isa man naxa mini a foxirabiree ma Tiberiyasi baa de ra. A a yete makenen e be yi ki ne. ² Simon Piyeri, Tomasi e naxan xilima «guli,» Natanayeli naxan keli Kaana taa Galile boxi ma, Sebede xa die, nun Isa foxirabire firin gbete, nee birin nu na yire keren. ³ Simon Piyeri naxa a fala a be, «N tan sigafe yexe suxude.» E naxa a fala a be, «Won birin na a ra.» Na kui, e naxa mini, e baki kunkui kui, kono na koe birin na, e mu sese suxu.

⁴ Kuye to nu ibafe, Isa nu tixi baa de ra, kono a foxirabiree mu nu a kolon a a tan nan a ra. ⁵ Isa naxa e maxorin, «N ma die, wo bara yexe nde soto?» E naxa a yaabi, «Ade, muxu mu sese suxuxi.» ⁶ A naxa a fala e be, «Wo yeke woli kunkui yirefanyi ma, wo a nde sotoma ne.» E to a woli, e mu nu noma yeke ratede, barima yexe gbo a kui. ⁷ Na kui, Isa foxirabire, a naxan xanuxi, a naxa a fala Piyeri be, «Won Marigi na a ra.» Simon Piyeri to na me, a naxa donma ragoro a ma, a bagan ye ma sigafe ra Isa yire. ⁸ Booree fan naxa a li kunkui kui, yeke naxan nafexi yexee ra, a xirixi kunkui ra. E mu nu makuya xare de ra, fo nongon keme firin pondon.

⁹ E to te xare de ra, e naxa te xuruxi to, yexe saxi a te wole ra, taami fan na na. ¹⁰ Isa naxa a fala e be, «Wo fa yexe nde ra wo baxi naxan suxude.» ¹¹ Na kui Simon

Piyeri naxa te kunkui kui, a yeke bendun xare ma. A nu rafexi yexe xungbee nan na, a gundi keme tongo suuli nun saxan. Kono hali yexe to nu gboxi yeke kui na ki, yeke mu iboo.

¹² Isa naxa a fala e be, «Wo fa wo dege.» A foxirabiree mu suusa a maxorinde nde a ra, barima birin nu a kolon Marigi nan a ra. ¹³ Isa naxa fa taami tongo, a a itaxun e ma, a man naxa yexe so e yi ra. ¹⁴ A saxan nde nan nu na ki, Isa a yete masenma a foxirabiree be, kabi a keli faxe ma.

Isa nun Piyeri

¹⁵ E to ge e de ibade, Isa naxa Simon Piyeri maxorin, «Simon, Yaya xa di, i n xanuxi dangi yee birin na?» A naxa a yaabi, «Iyo, Marigi. I tan a kolon n i xanuxi ki naxe.» Isa naxa a fala a be, «Meeeni n ma yexee yoree ma.» ¹⁶ A man naxa gbilen a maxorin na a firin nde, «Simon, Yaya xa di, i n xanuxi?» A naxa a yaabi, «Iyo, Marigi. I tan a kolon n i xanuxi ki naxe.» Isa naxa a fala a be, «Meeeni n ma yexee ma.» ¹⁷ A man naxa gbilen a maxorin na a saxan nde, «Simon, Yaya xa di, i n xanuxi?» Piyeri naxa sunnun Isa to a maxorin sanmaya saxan nde, «I n xanuxi?» A naxa a yaabi, «Marigi, i tan fe birin kolon. I tan a kolon n i xanuxi ki naxe.» Isa naxa a fala a be, «Meeeni n ma yexee ma. ¹⁸ N xa nondi yati nan fala i be, i fonike temui, i tan nan nu i yete tagi ixirima, i wa sigafe dede, i siga. Kono i na fori, i i belexe italama ne, mixi gbete i tagi xiri, a i xanin yire i mu wama sigafe dennaxe.» ¹⁹ Isa na fala ne alako a xa Piyeri faxa ki nan masen, Piyeri fama Ala matoxode naxan saabui ra. A na fala xanbi, a naxa a fala Piyeri be, «Bira n foxo ra.»

Isa nun a foxirabire maxanuxi

²⁰ Piyeri to a kobe rato, a naxa Isa foxirabiree to e foxo ra, Isa nu naxan maxanuxi. Sayamaleke Dangi Sali, a tan nan a maso Isa ra e dege temui, a a maxorin, «Marigi, nde fama i yanfade?» ²¹ Piyeri to a to, a naxa Isa maxorin, «Marigi, na tan go?» ²² Isa naxa a yaabi, «Xa n wama a xa simaya xa bu han n gbilen temui, na munse fanma i tan ma? I tan xa bira n foxo ra.» ²³ Na kui, danxaniyatoe ndee joxo naxa lu a ma a na foxirabire tan mu faxama, kono Isa mu na fala. A a fala ne, «Xa n wama a xa simaya xa bu han n gbilen temui, na munse fanma i tan ma?»

Sebeli donxoe

²⁴ Na foxirabiree yati nan yi fe birin sebe, a findi seede fanyi ra. Muxu a kolon a xa seederjoxoya findixi nondi nan na.

²⁵ Isa fe gbegbe raba ne naxee mu sebexi
yi Kitaabui kui. Xa na birin sebe ne nu,
n laxi a ra a na Kitaabuie birin sade mu
sotoma duniya ma nu.

Isa xa xeeræe xa taruxui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Luki naxan Inyila Isa sebe, a naxa Kitaabui firin nde sebe naxan xili «Isa xa xeeræe xa taruxui». Inyila Isa a masenma won be Isa fe naxan nabaxi a xa simaya kui. Yi Kitaabui firin nde foloxi boore Kitaabui danxi dennaxe, a fan a masenma won be Isa foxirabiree nun a xa xeeræe naxan naba alako Isa xa masenyi xa yensen dunija birin na.

Beenun Isa xa a xa xeeræe xee e xa a xa masenyi kawandi dunija birin be, a naxa Ala Xaxili Seniyenxi ragoro e ma alako e xa senbe soto a xa wali rabafe ma. E to na soto, e naxa kawandi ti folo Darisalamu. Mixi gbegebe naxa la e xa masenyi ra, e findi Isa foxirabiree ra. Kaabanako gbegebe naxa raba alako mixi xa la Isa xa xeeræe xa masenyi ra.

Na kawandi nu senbe sotofe Darisalamu temui naxe, Isa yaxuie naxa danxaniyatosee tooro folo. Na kui, Isa foxirabiree naxa yensen Darisalamu fari ma. E naxa siga kawandi ti ra Yudaya nun Samari boxi ma. Sora singe han sora fu nun firin nde, na wali nan masenxi won be. Piyeri tide gbo na taruxui kui.

Na xanbi Ala naxa xeeræe gbetae xili naxan findixi Polu ra. Beenun Ala xa a xili, Polu nu Isa foxirabiree naxankatama Isirayila xa diine xili ra. Kono Isa naxa a yete masen Polu be, a fa a xee jamanee gbetae ma. Na kui, Isa xa xibaaru bara dangi Isirayila naaninyi ra sigafe ra boxie ma si gbetae nu na dennaxe.

Polu naxa na wali raba yire wuyaxi, keli Darisalamu han Roma. Yuwifite naxa a naxankata ki fanyi, kono e mu no a ra. A nu kawandi tima Yuwifite xa salidee nan kui, a man nu a ti si gbetae xa salidee kui. A na raba ne alako dunija birin xa a kolon Isa bara naxan naba e be.

Na birin kui, to danxaniyatosee noma a kolonde Isa foxirabiree singee dunija igirixi ki naxe. E xa wali xa findi misaali ra won be. Ala xa won mali xaxili sotofe ra yi Kitaabui saabui ra. Amina.

Isa xa xeeræe xa taruxui

Isa tefe koore ma

¹ Teyofilo, n bara a masen n ma Kitaabui singe kui Isa naxan birin falaxi nun a naxan nabaxi kabi a folo ² han a te loxo koore ma. Beenun a xa te koore ma, a naxa yaamari fi a xa xeeræe sugandixie ma, Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra.

³ A xa naxankate xanbi, a naxa mini e ma xi tongo naani bun ma, a a yete masenma e be kiraya wuyaxi a a jipe na a ra. A nu fa Ala xa mangeya niini fe fala e be. ⁴ A nu e ya ma temui naxe, a naxa a fala e be, «Wo naxa wo makuya Darisalamu ra. Wo xa lu be han Baba Ala a xa laayidi rakamalima temui naxe, alo n na masenxi wo be ki naxe. ⁵ Yaya wo xunxa ye nan xora, kono Ala Xaxili Seniyenxi nan fama gorode wo ma yi saxanyi.»

⁶ Awa, xeeræe to e malan, e naxa Isa maxorin, «Marigi, i Isirayila mangeya ragbilenma a ra yi temui ne?» ⁷ Isa naxa e yaabi, «Na waxati kolonfe mu na wo tan xa ma. Na nate na Baba Ala keren peti nan yi ra. ⁸ Kono, wo senbe soto ma Ala Xaxili Seniyenxi na fa wo ma temui naxe. Wo findima n ma seedee nan na Darisalamu nun Yudaya birin, Samari, han dunija dande.»

⁹ A to ge na masenyi tide, Ala naxa a rate koore ma e ya xori, nuxui fa a noxun e ya tode ra. ¹⁰ E to nu a matoma a tefe koore ma, xeme firin naxa mini e ma, sose fiixe ragoroxi e ma. ¹¹ E naxa a masen Isa foxirabiree be, «Wo tan Galileake, munfe ra wo tixi be wo nu fa koore mato? Yi Isa naxan tongoxi wo tagi tefe koore ma, a man fama ne alo wo a toxi siga ra ki naxe.»

Yudasi joxoe

¹² Na xanbi e naxa gbilen Darisalamu, kelifite geya ma naxan xili Oliwi geya. Kelifite na geya ma han Darisalamu, yaamile keren na a ra. ¹³ E naxa so koore banxi kui, e nu darixi e malan na dennaxe. Naxee nu na na: Piyeri, Yaya, Yaki, Andire, Filipu, Tomasi, Barotolome, Matiyu, Yaki Alifa xa di, Simon naxan findi Seloti ra, nun Yudasi, Yaki xa di. ¹⁴ E birin nu Ala maxandima janige keren na, e nun ginnee, a nun Mariyama, Isa nga, a nun Isa xunyae.

¹⁵ Loxo nde Piyeri naxa keli, a ti a ngaxakerenyie tagi. Mixi keme mixi moxoren jondon nu malanxi naa. A naxa a fala e be, ¹⁶ «N ngaxakerenyie, Ala Xaxili Seniyenxi naxan masenxi Kitaabui kui Dawuda saabui ra, Yudasi xa fe ra, naxan ti mixie ya ra Isa suxufe ma, na birin bara kamali. ¹⁷ A nu na muxu tan xeeræe nan ya ma. Muxu birin nan nu xeeræe wali rabama. ¹⁸ E naxa boxi sara yi xeme xa fe kobi rabaxi sare ra. Yudasi naxa faxa menni, a bira, a furi bula, a furingee naxa mini a ra. ¹⁹ Darisalamukae birin naxa yi fe kolon. E naxa na boxi xili fala Akeledama, na nan falaxi e xa xui <Wuli Boxi>.»

²⁰ «A sebexi Yabura Dawuda kui, <A xa banxi xa balan, mixi yo naxa sabati

naa.> A man sebexi, <Xɛera gbete xa ti a ɖɔxɔe ra.> ²¹⁻²² Awa na kui, a lanma xeme keren xa sugandi naxan nɔma muxu malide seedeya rabade Isa xa marakeli xa fe ra. A lanma won xa mixi sugandi naxan nu na won ya ma, won nun Marigi Isa to nu a ra, kelife Yaya Isa xunxa ye xɔɔra temui naxe, han Isa te koore ma temui naxe.>

²³ E naxa mixi firin masen: Yusufu naxan nu xili Barasaba, e man nu naxan xili falama Yusutu, a nun Matiyasi. ²⁴ Na xanbi e naxa Ala maxandi, «Marigi, i tan naxan birin bɔɔe ma fe kolon, a masen muxu be i mixi naxan sugandixi yi firinyie tagi. ²⁵ Na xa findi Yudasi ɖɔxɔe ra xɛɛraya nun wali rabafe ra, barima Yudasi bara siga a sigade.» ²⁶ E naxa Matiyasi sugandi Ala xa mali ra. A naxa sa yi xɛera fu nun kerenyie xun ma.

2

Ala Xaxili Seniyenxi gorofe danxyatɔɔe ma

¹ Xɛ Xabe Sali to a li, Isa foxirabiree birin nu malanxi yire keren. ² Xui nde naxa mini koore ma keren na alo foye xungbe xui. A naxa banxi kui birin nafe e nu ɖɔxɔxi dennaxe. ³ E naxa se ndee to naxee maniya nenyie ra, te na e ma. Na see naxa itaxun, keren keren naxa ɖɔxɔ kankan xunyi ma. ⁴ Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro foxirabiree birin ma, e naxa so xui gbete falafe Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra.

⁵ Yuwifii diinelae kelife jamane birin ma, e nu malanxi Darisalamu na saxanyi. ⁶ Nama to yi xui me, e naxa fa e gi ra. E naxa kaaba barima kankan nu Isa foxirabiree xui mama e bari xui yati nan na. ⁷ E de naxa ixara, e fa a fala, «Pe, yi mixie naxee woyenma yi ki, Galilekae xa mu e birin na? ⁸ Won fa won bari xui mefe e ra di? ⁹ Paratokae, Medekae, Elamakae, naxee sabatixi Mesopotamiya, Yudaya, Kapadose, Pontu, Asi, ¹⁰ Firigiya, Panfiliya, Misira, Libiya, Sireni bɔxi fe ma, a nun naxee keli Roma, Yuwifii a nun mixi naxee soxi e xa diine ya ma, Kiretikae a nun Arabue, ¹¹ won birin na e xui mefe won bari xui yati nan na. E na Ala xa kaabanako fee falafe won ma xuie. Na rabaxi di?» ¹² E birin de naxa ixara, e naxa ifu. E nu a fala e bore be, «Munfe yi ki?» ¹³ Kɔnɔ ndee naxa e mayele, e nu fa a fala, «E siisixi ne yi ki.»

Piyeri xa kawandi

¹⁴ Na xanbi Piyeri nun yi xɛera fu nun kerenyie naxa keli. Piyeri naxa a masen jama be a xui itexi ra, «Yuwifii, a nun wo tan naxan birin na Darisalamu, wo xa wo

tuli mati n na. Wo xa a kolon, ¹⁵ yi mixie mu siisixi xe de alo wo a maɔxunxi ki naxe, barima geesege na a ra yi ki.»

¹⁶ «Annabi Yoweli yi masenyi nan ti.

¹⁷ <Ala naxe,

n fama n Xaxili taxunde mixi birin na loxɔe donxɔe.

Wo xa di xeme nun wo xa di ginsee woyenma ne n tan Ala xili ra.

Wo xa segetalae to tima ne fee ra, wo xa forie fan xiye sa.

¹⁸ Na waxati,

n fama n Xaxili ragorode n ma konyi xeme

nun n ma konyi ginsee ma.

E woyenma ne n tan Ala xili ra.

¹⁹ N kaabanakoe rabama ne koore ma,

n tonxumae masenma ne bɔxi fari, naxee findima wuli, te, nun tuuri ra.

²⁰ Soge dimima ne,

kike gbeelima ne alo wuli

beenun Marigi xa loxɔe xa a li,

na dariye loxɔe xungbe.

²¹ Mixi yo naxan Marigi xili maxandima, na kanyi kisima ne.»

²² «Isirayilakae, wo wo tuli mati yi masenyi ra. Isa Nasaretika Ala xa Mixi Sugandixi nan nu a ra. Ala naxa na masen kaabanakoe, fe magaxuxie, nun tonxumae ra, Isa naxan nabaxi wo tagi. Wo birin na fee kolon. ²³ Ala bara a ragiri kaafiric xa kafu wo ma, alako wo xa yi xeme faza, wo a banban wuri magalanbuxi ma, alo Ala nu a janigexi ki naxe. ²⁴ Kɔnɔ na xanbi, Ala bara a rakeli, a faxe luuti ba a ma, barima faxe mu nu nɔma kankande a ma.»

²⁵ «Dawuda nu Isa xa fe nan falafe yi masenyi ra.

<N Marigi toma temui birin n ya i.

A to na n seeti ma, n mu nɔma birade.

²⁶ Na nan a toxi n bɔɔe na seewe kui,

n de fan a xa fe masenma jexexinyi ra.

N fate fan malabuma ne bɔɔesa kui,

²⁷ barima i mu n nii bejinma aligiyama, i mu i xa seniyentɔe luma gaburi kui, a xa bɔɔ.

²⁸ I bara a niya n xa kisi kira kolon.

I seewe fima ne n ma i yire.»

²⁹ Piyeri man naxa a fala, «N ngaxakerenyie, wo a lu n xa won benba Dawuda xa fe fala wo be. A faza ne, a naxa ragata, a xa gaburi man na won tagi be han to.

³⁰ Namijonme to nu a ra, a nu a kolon Ala bara laayidi tongo a be. Ala naxa a kali a Dawuda xa mamadi nde ɖɔxɔma ne a xa mange kibanyi. ³¹ Na kui, Dawuda nu a kolon Ala xa Mixi Sugandixi fama ne kelide faxe ma. Ala mu nɛemuma a ma aligiyama, a fate mu bɔɔma gaburi kui.

³² Ala nan Isa rakelixi faxe ma. Won birin findixi seede ra na fe ma. ³³ A to rate Ala yirefanyi ma, a naxa Ala Xaxili Seniyeñxi soto Baba Ala ra, alo Ala laayidi tongoxi ki naxe. A man bara Ala Xaxili Seniyeñxi ragoro won ma. Wo na nan tofe, wo na nan mefe yi ki.»

³⁴ «Dawuda mu texi koore ma, kono a tan nan a fala,

«Marigi naxa a fala n Marigi be,
Doxo n yirefanyi ma,

³⁵ han n xa i sanyi ti i yaxuie fari.»

³⁶ «Na kui, Isirayilaka birin xa la a ra, Ala bara Isa findi Marigi ra, nun a xa Mixi Sugandixi ra. Kono wo bara a banban wuri magalanbuxi ma.»

³⁷ Yi masenyi naxa nama boje tooro ki fanyi ra. E naxa a fala Piyeri nun xera booree be, «N ngaxakerenyie, a lanma muxu xa munse raba fa?» ³⁸ Piyeri naxa a fala e be, «Wo xa tuubi, wo birin xa wo xunxa ye xora Isa xili ra, Ala xa Mixi Sugandixi, alako wo xa yunubie xa xafari, wo man xa Ala Xaxili Seniyeñxi soto. ³⁹ Ala bara yi laayidi tongo wo be, wo xa die be, nun mixi birin be a naxee xilima, hali naxee na yire makuye.» ⁴⁰ Piyeri man naxa e rasi, a naxa e ralimaniya masenyi wuyaxi ra. A naxa e maxandi, «Wo wo meeni yi waxati mixi tinxintaree ma.»

⁴¹ Naxee tin a xa masenyi ra, e naxa e xunxa ye xora. Na loxo mixi wulu saxon jondon naxa sa Isa foxirabiree xun ma. ⁴² E nu e tunnabexima xerae xa xaranyi ma. E naxa lu ngaxakerenya kui. E man naxa e tunnabexi taami itaxunfe nun Ala maxandife ma. ⁴³ Gaaxui naxa e birin suxu. Xerae naxa kaabanako nun tonxuma gbege raba. ⁴⁴ Danxaniyatæe birin nu malanxi yire keren. Xa mixi keren se soto, na bara findi e birin gbe ra. ⁴⁵ E e xa see matima, e nu e harige itaxun e bore ma, kankan nu a hayi fan na kui. ⁴⁶ Loxo yo loxo e nu e malanma horomobanxi kui, e nu donse don e xonyi seewe nun bojesa kui. ⁴⁷ E nu Ala matoxoma. E naxa rafan birin ma. Loxo yo loxo Marigi nu nde sama danxaniyatæe nama konti xun ma.

3

Namate rayalanfe

¹ Loxo nde Piyeri nun Yaya nu tefe horomobanxi kui, sali temui geesege.

² Horomobanxi naade ra naxan xili «Naade Tofanyi», xeme nde nu na naxan nu namataxi kabi a bari loxo. E nu a doxoma na loxo birin alako a xa nu kobiri makula mixie ma naxee soma horomobanxi kui. ³ A to Piyeri nun Yaya to so ra horomobanxi kui, a naxa kobiri makula e ma.

⁴ Piyeri nun Yaya naxa e ya ti a ra. Piyeri naxa a fala a be, «Muxu mato.» ⁵ Xeme naxa e mato, a loxo naxa lu a ma e na kobiri nan fife a ma. ⁶ Piyeri fa a fala a be, «Gbeti mu na n yi, xema mu na n yi, kono naxan na n yi ra, n a fima i ma. N bara i yaamari Isa Nasaretika xili ra, naxan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, keli, i i jere!» ⁷ A naxa a suxu a yirefanyi belexe ma, a a rakeli. A sanyie nun a sankonyie naxa senbe soto keren na. ⁸ Na ikorexi ra, a naxa keli, a naxa so a jerefe. A naxa so Piyeri nun Yaya foxo ra horomobanxi kui. A jerefa, a tuganma, a Ala tantuma.

⁹ Birin naxa a to, a a jerefa, a Ala matoxoma. ¹⁰ E naxa a kolon a tan nan nu doxoma horomobanxi «Naade Tofanyi» de ra kule matide. Birin naxa kaaba, e terenna yi fe ra naxan bara raba a be. ¹¹ A fan naxa bira Piyeri nun Yaya foxo ra. Nama birin naxa kaaba, e naxa e gi sigafe ra e yire Sulemani xa buntunyi ra.

¹² Piyeri to na to, a naxa nama maxarin, «Wo tan Isirayilakae, munfe ra wo kaabama yi fe ma? Munfe ra wo wo yae banbanxi muxu ra alo muxu yi xeme raperexi muxu yete senbe nan na, xa na mu a ra muxu xa tinxinyi ra? ¹³ Annabi Ibrahima, Annabi Isiyaga, nun Annabi Yaxuba Marigi Ala, won benbae Marigi Ala, a bara a xa dariye fi a xa konyi Isa ma, wo naxan yanfa, wo fa mee a ra Pilati ya i, naxan nu wama a rabejinfe. ¹⁴ Wo bara Ala xa seniyeñxi nun a xa tinxintæe yanfa. Wo man fa maxandi ti Pilati xa faxeti nde rabejin wo be. ¹⁵ Wo bara Marakisima faxa, Ala naxa a rakeli faxe ma. Muxu na na fe seede ra. ¹⁶ Yi xeme naxan yi ki, wo naxan kolon, wo naxan toxi, a bara senbe soto danxaniya kui Isa xili saabui ra. A xa danxaniya Isa ma, na nan a yalanxi wo birin ya xori.»

¹⁷ «Yakosi, n ngaxakerenyie, n a kolon wo naxan nabaxi Isa ra, wo bara a raba a kolontareya ma, wo nun wo xa mangee.

¹⁸ Kono Ala nan yi birin nagirixi, alako a xa woyenyi xa rakamali, a nu bara naxan masen waxati dangixi a xa namiponmee de ra, a falafe a a xa Mixi Sugandixi fama ne tooro. ¹⁹ Awa, wo tuubi, wo gbilen Ala ma, alako wo xa yunubie xa xafari, ²⁰ alako Marigi xa fa bojesa waxati ra, a man xa Isa xee, a bara naxan sugandi wo be. ²¹ Kono Isa, Ala xa Mixi Sugandixi xa lu koore ma sinden, han beenun fe birin xa yailan, alo Ala a masen ki naxe a xa namiponme seniyeñxie kere ra kafi a xonnakuye ra.»

²² «Annabi Munsa naxa a fala, «Wo Marigi Ala namiponme nde xema ne wo ma alo n tan. Won ngaxakerenyi nan lanxi a ma. A naxan birin falama wo be, wo xa a

suxu. ²³ Naxan yo mu na namijonme xui suxu, na kanyi bama ne Ala xa pama ya ma, a faxa.»»

²⁴ «Namijonme naxee birin bara woyen kabi Annabi Samuweli xa temui, e birin bara yi loxoe xa fe fala. ²⁵ Saate die nun namijonme die nan na wo ra. Ala bara saate tongo won babae be. A a fala ne Iburahima be, <Duniya birin fama heeri sotode i bonsoe nan saabui ra.» ²⁶ Ala to bara a xa konyi rakeli faxe ma, a a xee wo tan nan singe ma, a xa duba wo be, a xa kankan nagbilen fe kobie foxo ra.»

4

Piyeri nun Yaya makiitife

¹ Yaya nun Piyeri to nu woyenma mixie be, serexedube, horomobanxi soori yarerati, nun Sadusenie naxa fa. ² E boje naxa te barima Piyeri nun Yaya nu pama xaranfe, a falafe mixi faxaxie fama ne rakelide alo Isa rakelixi ki naxe. ³ E naxa e suxu, e e sa geeli han na kuye iba, barima koe nu bara so. ⁴ Kono mixi wuyaxi naxee na woyenyi me, e naxa a suxu. Danxaniyatoe xun naxa masa, han xeme konti naxa wulu suuli pondon li.

⁵ Na kuye iba, Yuwif yareratie, forie, nun seriyε karamoxoe naxa e malan Darisalamu, ⁶ a nun Anani serexedube kuntigi, nun Kayafa, Yaya, Alesandire, a nun naxee birin na serexedube kuntigi bonsoe. ⁷ E naxa Piyeri nun Yaya ti e tagi, e naxa e maxorin, «Wo noxi yi rayalande di? Wo a rayalanxi saabui mundun na?»

⁸ Piyeri naxa a masen e be muxu a rayalanxi Ala Xaxili Seniyenxi nan saabui ra, ⁹ «Isirayila forie nun kuntigie, wo bara muxu maxorin yi namate xa fe fanyi sote ma, a yalanxi ki naxe. ¹⁰ Wo tan nun Isirayilakae birin xa a kolon yi xeme yalanxi Isa Nasaretika, Ala xa Mixi Sugandixi, xili saabui nan na. Wo Isa naxan banban wuri magalanbuxi ma, Ala naxan nakeli faxe ma, a tan nan xili yi namate rayalanxi. ¹¹ Isa maniyaxi <geme nan na naxan tide gbo dangi geme birin na, kono wo tan banxitie bara mee na geme ra.» ¹² Kisi nu sotoma ndende ra fo a tan, barima xili gbete yo mu na duniya, won kisima naxan saabui ra.»

¹³ E naxa kaaba Piyeri nun Yaya xa limaniya ma, barima xarantaree nan nu e ra. E naxa a kolon e nu bara bira Isa foxo ra a nu na duniya ma temui naxe. ¹⁴ Kono xeme to nu tixi e seeti ma, a yalanxi, e mu no sese falade. ¹⁵ E naxa Piyeri, Yaya, nun na xeme yaamari e xa mini Yuwif kiitisee ya ma. E nu fa woyen e bore tagi. ¹⁶ E naxa e bore maxorin, «Won xa munse raba yi mixie ra? Darisalamukae birin bara

a kolon e kaabanako xungbe nan nabaxi. Won fan mu noma na matandide. ¹⁷ Kono alako yi fe naxa yensen ye mixie ra, won xa e raton a xoxoxoe ra, e naxa woyen Isa xili ra sonon.»

¹⁸ E naxa Piyeri, Yaya, nun na xeme xili. E naxa woyen e be a xoxoxoe ra, a e naxa masenyi yo ti, e naxa mixi yo xaran Isa xili ra sonon. ¹⁹ Piyeri nun Yaya naxa e yaabi, «Wo a mato, a lanma muxu xa bira wo tan nan foxo ra ba, ka Ala? ²⁰ Muxu mu noma dundude fe ma muxu bara naxan to, muxu bara naxan me.» ²¹ E man naxa xaape e ma, kono pama birin to nu Ala matoxoma fe ma naxan bara raba, e mu no lande a ma a lanma e xa e jaxankata ki naxe. E naxa e rabepin. ²² Yi xeme naxan nayalanxi, a xa simaya nu bara dangi je tongo naani ra.

Togondiyatoe Ala maxandife

²³ E to e bepın, Piyeri nun Yaya naxa siga e booree yire. E naxa fe birin yaba e be serexedube kuntigie nun forie naxan fala e be. ²⁴ E to na me, e birin naxa e xui ite Ala ma janige keren fari. E naxa a maxandi, «Marigi, i tan naxan koore daa, a nun boxi, a nun baa, a nun se naxan birin na duniya, ²⁵ i tan nan a fala Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, i xa konyi Dawuda de ra, muxu baba,

<Munfe ra sie boje texi fufafu? Munfe ra pamae matandi tife?

²⁶ Duniya mangee bara keli, xunmatie bara ti Marigi nun a xa Mixi Sugandixi kanke.»»

²⁷ «Nondi na a ra, Herode, Ponsi Pilati, xone, a nun Isirayila bonsoe bara ti i xa konyi seniyenxi Isa kanke, i naxan sugandixi, ²⁸ alako e xa fe birin naba i singe nu bara nate tongo a nu lan naxan xa raba. ²⁹ Yakosi, Marigi, i xa a mato e xaapeki ki naxe. Senbe fi i xa konyie ma, alako e xa no i xa woyenyi masende limaniya ra. ³⁰ I belexe itala, alako mixi xa rayalan, kaabanakoe nun tonxumae xa raba i xa konyi seniyenxi Isa xili ra.»

³¹ E to ge Ala maxandide, e nu malanxi dennaxe, na naxa seren. Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro e birin ma. E naxa so Ala xa woyenyi masenfe limaniya ra.

Togondiyatoe xa lanyi

³² Danxaniyatoe pama birin boje ma fe naxa lu keren. Mixi yo mu a falama a keren gbe nan na se nde ra, kono se birin naxa findi birin gbe ra. ³³ Xεεrae naxa Marigi Isa xa marakeli masen mixie be senbe ra. Ala naxa hinne e ra a fanyi ra. ³⁴ Setare yo mu nu na e ya ma, barima xee nun banxie nu na naxee birin yi ra, e nu

e matima ne, ³⁵ e nu a sare dentege xɛɛrae be. Nee nu fa a itaxun kankan hayi bɛre ma.

³⁶ Mixi nde nu na naxan xili Yusufu, Lewi di naxan barixi Sipiri. Xɛɛrae nu a xili falama ne Baranabasi, na nan falaxi «mixi ralimaniya». ³⁷ A naxa xe mati naxan nu na a yi, a naxa fa a kɔbiri ra, a a dentege xɛɛrae be.

5

Ananiyasi nun Safira

¹ Xɛme nde naxan xili Ananiyasi, a nun a xa gine Safira, nee fan naxa e xa xe mati. ² Ananiyasi nun a xa gine naxa lan a ma e xa xe sare nde ragata e yete be. Ananiyasi naxa kɔbiri donxɔe xanin, a a dentege xɛɛrae be. ³ Piyeri naxa a fala a be, «Ananiyasi, munfe ra Sentane i madaxuxi han i bara wule fala Ala Xaxili Seniyanxi be yi xe sare nde noxunfe ra? ⁴ Beenun i xa yi xe mati, i gbe xa mu nu na xe ra? I kɔbiri naxan sɔtoxi, i gbe xa mu nu na fan na? Munfe ra i yi fe mooli rabaxi? I mu wule falaxi mixie xa be, i wule falaxi Ala nan be.»

⁵ Ananiyasi to na wɔyenyi me, a naxa bira keren na, a faxa. Naxee birin na fe me, e naxa gaaxu. ⁶ Segetalae to keli, e naxa a kasange, e a xanin, e sa a ragata.

⁷ Waxati saxan to dangi, a xa gine naxa so, a mu nu a kolon fe naxan nabaxi. ⁸ Piyeri naxa a fala a be, «A fala n be, xa wo xe matixi yi xasabi nan na, wo naxan dentegexi yi ki?» A naxa a yaabi, «Iyo, muxu a matixi yi kɔbiri nan na.» ⁹ Awa, Piyeri naxa a fala a be, «Munfe ra wo lanxi a ma wo xa Ala Xaxili madaxu? Naxee i xa mɔri ragataxi, e tan nan tixi naade ra yi ki, e i fan xaninma ya.»

¹⁰ A naxa bira xɛra bun ma keren na, a faxa. Segetalae to so, e naxa a li a fan bara faxa. E naxa a xanin, e sa a fan nagata a xa mɔri fe ma. ¹¹ Gaaxui xungbe naxa danxaniyatɔe pama birin suxu, a nun naxee birin yi fe me.

Tɔnxumae nun kaabanakoe

¹² Kaabanako wuyaxi nun tɔnxumae nu rabama pama tagi xɛɛrae saabui ra. Togondiyatɔe birin nu e malanma Sulemani xa buntunyi ra. ¹³ Mixi gbete yo mu nu suusama sunbude e ra, kɔno mixie nu e binyama a fanyi ra. ¹⁴ Naxee nu danxaniyaxi Marigi ma, xeme nu ginee, e konti xun nu masama temui birin. ¹⁵ Na fee ma, mixie nu fama ne furemae ra sade nun dagie ma kira xɔn, alako Piyeri ne dangima temui naxe, a niini xa ti e ma. ¹⁶ Nama nu kelima Darisalamu rabilinyi, e nu fa furemae ra nun pinne fure kanyie. E birin naxa yalan.

Xɛɛrae makankanfe

¹⁷ Na temui serexedube kuntigi, a nun naxee nu na a foxo ra, naxee findixi Sadusenie ra, e naxa nate tongo tɔone ma. ¹⁸ E naxa xɛɛrae suxu, e e woli geeli. ¹⁹ Kɔno Marigi xa maleke naxa fa kɔe ra, a naxa geeli naade rabi, a fa e ramini. A naxa a fala e be, ²⁰ «Wo siga, wo sa ti horomobanxi kui, wo Ala xa kira neene xa fe birin tagi raba pama be.» ²¹ E to na me, e naxa so horomobanxi kui subaxe ma, e kawandi ti folo.

Serexedube kuntigi nun naxee nu na a foxo ra, e to fa, e naxa Yuwifi kiitisea nun Isirayila fori birin malan. E naxa mixie rasiga xɛɛrae tongode geeli kui. ²² Sɔrie to siga, e mu e li geeli kui. E naxa gbilen, e sa dentege sa. ²³ E naxe, «Muxu bara geeli li a balanxi a fanyi ra, geeli kantamae tixi naade ra, kɔno muxu to a rabi, muxu mu mixi yo lixi a kui.»

²⁴ Horomobanxi sɔrie xa mange nun serexedube kuntigie to na fe me, e de naxa ixara. E nu fa e bore maxorin, «Munfe yi ra?» ²⁵ Mixi nde naxa fa a fala e be, «Wo fa a mato, wo xeme naxee sa geeli, e na horomobanxi kui e mixie xaranye.»

²⁶ Awa, sɔri xunmati nun a xa sɔrie naxa siga, e sa fa xɛrae ra. Kɔno e mu e senbe ramini e ma, barima e nu gaaxuxi pama fa e magonofe geme ra.

²⁷ E to bara e xanin Yuwifi kiitisea yire, serexedube kuntigi naxa e maxorin, ²⁸ «Muxu bara wo raton a xɔrɔxɔe ra, wo naxa xaranyi raba yi xeme xili ra, kɔno wo bara wo xa xaranyi ralatan Darisalamu birin na. Wo wama a xa faxe safe muxu tan nan xun!» ²⁹ Piyeri nun xɛrae naxa e yaabi, «A lanma muxu xa Ala xui nan nabatu dangife mixie xui ra. ³⁰ Won babae Marigi Ala bara Isa rakeli, wo naxan faxa, wo naxan banban wuri ma. ³¹ Ala bara a rate a yirefanyi ma a xa findi Mange nun Marakisima ra, alako Isirayila xa no tuubide, e xa yunubi xa xafari. ³² Muxu nun Ala Xaxili Seniyanxi na yi fe seedee ra. Ala Xaxili Seniyanxi fima mixi nan ma, naxan na a xui rabatu.»

³³ E to yi masenyi me, e naxa xɔno han e naxa wa xɛrae faxafe. ³⁴ Kɔno Fariseni nde naxan xili Gamaliyeli, seriye karamoxo kuntigi naxan nu rafan pama birin ma, na naxa keli Yuwifi kiitisea tagi. A naxa yaamari fi e xa xɛrae ramini sinden. ³⁵ Awa, a naxa a fala kiitisea be, «Isirayilakae, wo meeni fe ma wo naxan nabama yi mixie ra. ³⁶ Waxati dangixi xeme nde naxan xili Tudasi naxa a yete igbo. Mixi keme naani nan nu biraxi a foxo ra, kɔno a to faxa e birin naxa yensen ye. A xa fe mu findi fefe ra.»

³⁷ «Na to dangi, Yudasi Galileka naxa mini xili sebe temui. A naxa mixi wuyaxi bendun a ma, kono a fan naxa faxa, a foxirabiree birin naxa yensen ye. ³⁸ Yakosi n a falama wo be, wo naxa fefe raba yi mixie ra. Wo gbilen e foxo ra. Xa yi fe birin fatanxi mixie nan na, a mu sooneyama. ³⁹ Kono, xa a fatanxi Ala nan na, wo mu noma a xun nakanade. Wo wo jere ki mato a fanyi ra, wo nun Ala naxa fa gere.»

⁴⁰ E to lan fe keren ma, e naxa xεεrae xili, e e bonbo. E naxa e raton woyenfe ra Isa xili ra, e fa e rabepin.

⁴¹ Xεεrae to mini Yuwifi kiitisae tagi, e naxa jexixin barima Ala e tan nan sugandixi, e xa tooo Isa xili xa fe ra. ⁴² Loxo yo loxo, e nu kawandi tima horomobanxi kui, e man mixie xaranma e xonyi. E nu Isa, Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi masenma ne temui birin.

6

Xεera malima solofere

¹ Na temui, Isa foxirabiree konti xun to nu masama, Yuwifie naxee Gireki xui falama, e naxa e mawa Yuwifie xon naxee Eburu xui falama, barima loxo yo loxo donse itaxunma temui naxe, e nu neemuma ne kaape ginee ma naxee Gireki xui falama. ² Xεera fu nun firinyi naxa Isa foxirabiree malan, e naxa a fala e be, «A nu lan muxu xa Ala xa masenyi kawandife rabolo donse itaxun fe ra. ³ Na nan a ra, n ngaxakerenyie, wo xeme solofere sugandi wo ya ma, mixi binyee, xaxilimaya nun Ala Xaxili Seniyenxi na naxee be. Muxu xa yi donse itaxunfe so e yi ra, ⁴ alako muxu tan xa nu lu Ala maxandi ra nun Ala xui kawandi ra.»

⁵ Na masenyi naxa rafan birin ma. E naxa Etiyen sugandi, xeme naxan xa danxaniya nu gbo, Ala Xaxili Seniyenxi man nu goroxi naxan ma. E man naxa Filipu, Pirokoru, Nikanoro, Timon, nun Parame-nasi sugandi, a nun Nikolasi Antiyokika naxan soxi Yuwifie xa diine ya ma. ⁶ E naxa e dentege xεεrae be. Xεεrae naxa e belexe sa e xunyie ma, e naxa Ala maxandi e be.

⁷ Ala xa masenyi naxa yensen ye. Isa foxirabiree xun nu masama a gbege ra Darisalamu. Serexedube wuyaxi fan nu danxaniyafe.

Etiyen suxufe

⁸ Ala naxa a xa hinne nun senbe fi Etiyen ma. A nu tonxumae nun kaabanako xungbee rabama jama tagi. ⁹ Sirenikae nun Alesandireka naxee nu salima salide kui, naxan xili «xoreya mixi xa salide», a nun Yuwifie naxee kelixi Silisi nun Asi, e naxa sonxo Etiyen ma. ¹⁰ Kono e mu no

Etiyen xa woyenyi ra, barima Ala Xaxili Seniyenxi nan nu xaxilimaya fima a ma.

¹¹ Awa, e naxa xeme ndee sare fi, e xa a fala, «Muxu bara a xui me a woyenyi falama naxan mu daxa Annabi Munsu nun Ala mabiri.» ¹² E naxa jama, forie, nun seriye karamoxoe kui iso. E naxa bagan a ma, e a suxu, e a xanin Yuwifi kiitisae yire. ¹³ E naxa toojegelaе ramini, naxee a fala, «Yi xeme nu bama woyenyi jaaaxie falafe horomobanxi nun Ala xa seriye xa fe ra. ¹⁴ Muxu bara a xui me, a a falama Isa Nasaretika fama yi horomobanxi kanade, a man naamunye masarama Annabi Munsu naxee fixi won ma.» ¹⁵ Yuwifi kiitisae birin naxa e ya banban Etiyen na, a yatagi naxa lu e be alo maleke.

7

Etiyen xa masenyi

¹ Serexedube kuntigi naxa Etiyen maxorin, «Naxan falaxi i xun ma, nondi na a ra?» ² Etiyen naxa e yaabi, «N ngaxakerenyie nun n babae, wo wo tuli mati n na. Ala dariye kanyi mini ne won baba Iburahima ma a nu na Mesopotamiya boxi ma temui naxe, beenun a xa sabati Xarani. ³ Ala naxa a fala a be, «Keli i xa boxi nun i xabile xun, siga boxi ma n dennaxe masenma i be.» ⁴ Awa, a naxa mini Kalidi boxi ra, a sa sabati Xarani. Menni, a baba faxa xanbi, Ala naxa a radangi yi boxi ma wo sabatixi dennaxe yi ki to. ⁵ A mu lingira yo fi a ma yi boxi kui hali santide. Kono a naxa laayidi tongo a be, a fama yi boxi fide a tan nun a bonsoe nan ma, hali a faxa xanbi. Na waxati di yo mu nu na a be sinden.»

⁶ «Ala naxa a fala a be, «I bonsoe saba-tima boxi gbete nan ma. Menni e findima ne konyie ra. E e jaxankata je keme naani bun.» ⁷ Ala man naxa a fala, «N fama na si makiitide naxan e rasoma konyiya kui. Na dangi xanbi, e kelima ne naa, e fa n batu be.»

⁸ «Awa, Ala naxa sunna saate fi Iburahima ma. Iburahima to Isiyaga bari, a naxa a sunna a xi solomasaxan nde ma. Isiyaga to Yaxuba bari, a naxa a fan sunna. Yaxuba fan naxa won benba fu nun firinyie sunna.»

⁹ «Won benbae naxa Yusufu tooje, e naxa a mati, a naxa findi konyi ra Misira boxi ma. ¹⁰ Kono Ala naxa lu a foxo ra. A naxa a ramini a xa kontofili birin kui. A naxa hinne nun xaxilimaya fi a ma, alako a xa rafan Misira mange ma, naxan a findi Misira gomina nun a xa banxi birin xunmati ra.»

¹¹ «Kaame xungbe naxa so Misira boxi ma a nun Kanaan boxi. Won babae mu nu baloe sɔtoma, tɔɔre naxa gbo. ¹² Yaxuba naxa a me a mengi na Misira boxi ma. A naxa won babae xee naa a singe. ¹³ E xa sigɛ firin nde, Yusufu naxa a yɛte masen a fafaxakerenyie be, Misira mange fan naxa Yusufu xabile rakolon. ¹⁴ Awa, Yusufu naxa e xee a baba Yaxuba tongode nun a xa denbaya birin. E kɔnti nu sigaxi han mixi tongo solofere a nun suuli. ¹⁵ Yaxuba naxa goro Misira, a faxa dennaxe a nun won babae. ¹⁶ E furee naxa ragbilen Sikemi, e e ragata gaburi nan kui, Iburahima naxan sara kobiri ra Xamori xa die ma.»

¹⁷ «Ala xa laayidi rakamali waxati to makɔre, laayidi naxan tongoxi Iburahima be, won ma pama xun naxa masa Misira boxi ma. ¹⁸ Kɔnɔ na xanbi mange gbete naxa ti naxan mu nu Yusufu xa fe kolon. ¹⁹ Na mange naxa won ma pama yanfa. A naxa won benbae paxankata, han a naxa e yaamari e xa e xa diyɔree wɔle, alako e xa faxa. ²⁰ Na temui Annabi Munsu naxa bari, Ala hinne naxan na. Kike saxan a rabalofe a baba xa banxi kui. ²¹ Na xanbi a naxa a belexe ba a ma. Misira mange xa di gine fa a tongo, a naxa a ramo alo a xa di. ²² Annabi Munsu naxa kolon sɔto Misira xa fe birin ma. A wɔyen ki nun a jere ki naxa senbe sɔto.»

²³ «A to je tongo naani soto, a naxa wa a ngaxakerenyie kolonfe. A naxa siga a boore Isirayilakae yire matode. ²⁴ A to Misiraka to a fe paaxi niyafe Isirayilaka nde ra, Annabi Munsu naxa a ngaxakerenyi xa gere so, a naxa Misiraka faxa. ²⁵ A naxa a mapɔxun a a ngaxakerenyie a kolonma ne Ala xɔreya fima e ma a saabui nan na, kɔnɔ e mu kolon sɔto na ma. ²⁶ Na kuye iba, Annabi Munsu naxa Isirayilaka firin to, e na gerefe. A naxa kata e xa lan e bore ma, a naxa a fala e be, «Ngaxakerenmae nan na wo ra. Munfe ra wo fe paaxi niyama wo bore ra?» ²⁷ Kɔnɔ naxan nu fe paaxi rabafe a ngaxakerenyi ra, a naxa Annabi Munsu radin ye, a a fala a be, «Nde i tixi mange nun kiitisa ra muxu xun ma? ²⁸ I waxi n fafaxe ne alo i Misiraka faxaxi ki naxe xoro?» ²⁹ Annabi Munsu to na wɔyenyi me, a naxa a gi. A naxa sabati Madiyan boxi ma, a naxa di firin bari menni.»

³⁰ «Ne tongo naani dangi xanbi, maleke naxa mini a ma te xɔra naxan nu sansi bili ganfe gbengberenyi ma, Sinayi geya fari. ³¹ Annabi Munsu to na fe to, a naxa kaaba. A to a maso a ra, a xa a igbe, a naxa Marigi xui me. ³² «I babae Marigi Ala nan n na, Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba Marigi Ala.» Annabi Munsu naxa seren, a naxa gaaxu a igbefe ma. ³³ Marigi naxa

a fala a be, «Sankiri ba i sanyi, barima i tixi dennaxe, boxi seniye naxi na a ra. ³⁴ N bara n ma pama xa tɔɔre to Misira, n bara e kutun xui me. N bara goro n xa xɔreya fi e ma. Yakosi, n xa i xee Misira.» ³⁵ Ala Annabi Munsu xee ne, e a fala naxan be, «Nde i tixi mange nun kiitisa ra muxu xun ma.» Maleke naxan minixi a ma te xɔra a naxa a masen a be a xa findi mange nun marakisima ra.»

³⁶ «Annabi Munsu nan Isirayilakae ramini Misira boxi ra. Ne tongo naani bun ma, a naxa tonxumae nun kaabanakoe raba Misira, Xulunyami Baa, nun gbengberenyi ma. ³⁷ Annabi Munsu tan naxa a fala Isirayila be, «Ala namijonme ramini wo ngaxakerenyie nan ya ma naxan luma alo n tan.» ³⁸ Won benbae pama e to nu malanxi gbengberenyi ma, maleke naxa wɔyen Annabi Munsu be Sinayi geya fari. A seriye naxan mexi, a naxa na radangi won ma.»

³⁹ «Kɔnɔ won benbae mu tin a xa yaamari suxude. E naxa a matandi, e e boje ti Misira ra. ⁴⁰ E naxa a fala Haruna be, «Alae yailan won be, naxee jere ma won ya ra, barima yi Munsu naxan won naminixi Misira, won mu a kolon se naxan a sɔtoxi.» ⁴¹ E naxa kuye yailan ninge misaali ra, e fa serexe ba a be. E naxa jexexin na ra, e naxan yailanxi e belexe ra.»

⁴² «Awa, Ala naxa a kobe so e ra, a naxa e rabolo, e xa tunbuie batu, alo a sebexi namijonme xa Kitaabui kui ki naxe.

«Isirayila bonsɔe,
wo serexee ba n tan nan be
je tongo naani bun ma gbengberenyi ma?»
⁴³ Wo bara Mɔloko kuye batu,
wo bara Remefan tunbui kuye batu,
wo kuye naxee yailanxi wo belexe ra.
Na nan a toxi n fan wo xaninma Babilon xanbi ra.»

⁴⁴ «Ala xa hɔromolingira, a xa seedenɔɔya sebeli na dennaxe, na nu na won benbae tagi gbengberenyi ma. Ala nu bara a misaali masen Annabi Munsu be, a naxa a yaamari a xa a yailan na ki. ⁴⁵ Won benbae to hɔromolingira soto, e naxa a xanin boxi ma Ala si gbete ke ri dennaxe, Yosuwe xa yaamari bun ma. A naxa lu naa han Dawuda xa waxati.»

⁴⁶ «Dawuda naxan nanfanxi Ala ma, na naxa a maxorin a xa lingira ti a tan Yaxuba Marigi Ala be. ⁴⁷ Kɔnɔ Sulemani nan fa na lingira ti Ala be. ⁴⁸ Kɔnɔ Ala Xili Xungbe Kanyi mu sabatima adama xa banxi tixi kui. Namijonme na nan masenxi,

⁴⁹ «Wo Marigi naxe,
koore, n ma kibanyi,
boxi, n santide.
Wo banxi mundun tima n be?»

Wo yire mundun findima n ma malabude ra?

⁵⁰ N tan xa mu na birin yailanxi?»

⁵¹ «Wo xaxili nun wo tuli xoxoxo, wo sondonyi mu fan. Wo Ala Xaxili Seniyeŋxi matandima temui birin alo wo benbae a raba ki naxe. ⁵² Wo benbae namijonmee birin paxankata ne. E namijonmee faxa ne, naxee nu Ala xa Tinxintoe xa fafe falama. Yakosi wo bara na fan faxa. ⁵³ Wo tan naxee bara Ala xa seriye soto malekee saabui ra, wo mu a rabatuxi!»

Etiyeŋ xa faxe

⁵⁴ E to yi masenyi me, e naxa xono han e nu e pinyie raxin. ⁵⁵ Kono Ala Xaxili Seniyeŋxi naxa goro Etiyeŋ ma. Etiyeŋ to a ya banban kooore ma, a naxa Ala xa dariye to, a man naxa Isa to a tixi Ala yirefanyi ma. ⁵⁶ A naxa a masen, «N bara kooore rabixi to, Adama xa Di tixi Ala yirefanyi ma.» ⁵⁷ Nama naxa sonxoe rate, e naxa e tuli dese. E birin naxa bagan a ma. ⁵⁸ E naxa mini a bubu ra sigafe ra taa fari ma, e a magono han a naxa faxe. Seede naxa e xa donmae sa segetala nde san ma, naxan xili Solu. ⁵⁹ E nu na a magonofe temui naxe, Etiyeŋ naxa Ala maxandi, «N Marigi Isa, n nni rasene.» ⁶⁰ Na xanbi a naxa a xinbi sin, a naxa a xui ite, «N Marigi, i naxa e suxu yi yunubi ma!» A ge na falade tan mu a ra, a naxa taa masara. Solu fan nu na Etiyeŋ faxafe kui.

8

Danxaniyatoe xa tooo

¹ Na loxo, paxankate xungbe naxa Darisalamu danxaniyatoe jama suxu. E birin naxa yensen Samari nun Yudaya boxi ma fo xerae, nee nan gbansan lu naa. ² Xeme tinxinxie naxa Etiyeŋ nagata. E naxa wa a xa faxe ma. ³ Kono Solu tan naxa danxaniyatoe jama tooo. A nu soma banxie kui, a nu danxaniyatoe xeme nun gine ramini, a nu fa e sa geeli. ⁴ Danxaniyatoe to yensen ye, e naxa xibaaru fanyi kawandi ti yire birin.

Xibaaru fanyi kawandife Samari

⁵ Filipu to goro Samari taa nde kui, a naxa Ala xa Mixi Sugandixi xa fe masen naakae be. ⁶ Nama to Filipu xa kaabanakooe to, e naxa e tuli mata a ra a fanyi ra. ⁷ Ninnee naxa gbilen furemae foxo ra, e nu fa gbelegbele. Mabenyi nun namate wuyaxi naxa yalan. ⁸ Naakae naxa seewa a fanyi ra.

⁹ Xeme nde nu na na taa kui naxan xili Simon. A nu duureya rabama naxan Samarikae birin nakaabama, a nu fa a yete igbo. ¹⁰ E birin, dimedie nun forie, a xui ramexi a fanyi ra. E nu a fala, «Yi xeme Ala

senbe na a ra, won naxan xili falama Senbe Xungbe.» ¹¹ E nu bara bira a foxo ra kabi a xonnakuye barima a nu e rakaabama a xa duureya ra. ¹² Kono e to la Filipu ra, naxan Ala xa mangeya niini nun Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi kawandi rabama, xeme nun ginee naxa e xunxa ye xora. ¹³ Simon yati naxa danxaniya, a fan naxa a xunxa ye xora. A naxa bira Filipu foxo ra. A naxa kaaba a xa tonxumae nun kaabanako xungbee ma.

¹⁴ Xerae, naxee nu na Darisalamu, e to a me Samarikae bara tin Ala xa masenyi ra, e naxa Piyeri nun Yaya xee naa. ¹⁵ E to so naa, e naxa Ala maxandi alako Samarikae xa Ala Xaxili Seniyeŋxi soto, ¹⁶ barima Ala Xaxili Seniyeŋxi mu nu goroxi mixi yo ma e ya ma sinden. E nu xunxaxi ye nan gbansan xora Isa xili xa fe ra. ¹⁷ Awa, Piyeri nun Yaya naxa e belexe sa e ma, e naxa Ala Xaxili Seniyeŋxi soto.

¹⁸ Simon to a to Ala Xaxili Seniyeŋxi nu sotoma xerae belexe nan saabui ra, a naxa kobiri masen e be, a fa a fala, ¹⁹ «Wo yi senbe fi n fan ma, alako n na n belexe sa naxan ma, a xa Ala Xaxili Seniyeŋxi soto.» ²⁰ Piyeri naxa a yaabi, «I tan nun i xa kobiri xun xa rakana, barima i a mapoxunxi ne Ala xa ki sotoma kobiri nan na. ²¹ I gbe yo mu na yi fe ya ma, barima i sondonyi mu fiixexi Ala be. ²² Gbilen yi fe paaxi foxo ra. I man xa Marigi maxandi alako a xa dije i ma i xa yi mapoxunyi xa fe ra, xa a sa tinna. ²³ N a toxi ne yi ki, i na fe paaxi gbegbe kui. I bara findi Sentane xa konyi ra.»

²⁴ Simon naxa a yaabi, «Wo yete xa Marigi maxandi n be alako wo fe naxee birin falaxi a naxa n li.» ²⁵ E to ge seedejoxoya bade Marigi xa masenyi ra, Piyeri nun Yaya naxa gbilen Darisalamu. Kira fan na, e naxa xibaaru fanyi kawandi ti Samari taa wuyaxi kui.

Etiyopi xunmati nde xunxafe ye xora

²⁶ Marigi xa maleke naxa a fala Filipu be, «Keli, siga yirefanyi biri ra, gbengberen kira xon, naxan goroma Gasa, kelife Darisalamu.» ²⁷ A naxa keli, a naxa Etiyopika nde li kira ra. Xeme nan nu a ra naxan mu nu noma gine fe rabade. A findixi Kandasi, Etiyopi mange gine xunmati nan na. A tan nan nu a xa naafuli birin kantama. A nu faxi salide ne Darisalamu. ²⁸ A na gbilenfe a xonyi, a doxoxi a xa mapereŋe kui, a na Annabi Esayi xa Kitaabui xaranfe.

²⁹ Ala Xaxili Seniyeŋxi naxa a masen Filipu be, «Siga, i i makore na mapereŋe ra.» ³⁰ Filipu naxa siga a gi ra. A naxa Etiyopika xui me, a nu Annabi Esayi xa Kitaabui xaranfe. A naxa a maxarin, «I

naxan xaranfe yi ki, i a fahaamuxi?»³¹ A naxa a yaabi, «N noma na ra di, xa mixi yo mu na naxan a tagi rabama n be?» A naxa a fala Filipu be a xa doxo a seeti ma.³² A nu na yi sebeli nun xaranfe Kitaabui kui: «E a xanixi temui naxe a xa faxa a naxa lu alo yexee naxan xaninma faxade. A mu a xui yo ramini, alo yexee naxan tima a xabe maxabama ya ra.

³³ A xa marayaagi kui, e naxa a makiiti seriye xanbi. Nde noma a xa taruxui falade? A xa simaya bara jon boxi fari.»

³⁴ Na Etiyopika naxa a fala Filipu be, «Yandi, a masen n be, Annabi Esayi nde xa fe falama yi ki? A yete ba, ka mixi gbete?»³⁵ Awa, Filipu naxa a folo na sebeli ma, a naxa a kawandi Isa xa xibaaru fanyi ra.

³⁶ E na sigafe kira xon, e naxa ye li. Na Etiyopika naxa a fala Filipu be, «Ye nan ya. Nanse a niyama n mu xunxama ye xooro?»³⁷ Filipu naxa a yaabi, «Xa i danxaniya i boje birin na, i noma na ra.» Na Etiyopika naxa a yaabi, «N laxi a ra, Ala xa Di nan lanxi Isa ma.»³⁸ A naxa manjere rati, e firin birin naxa goro ye ma. Filipu naxa na Etiyopika xunxa ye xooro.³⁹ E to te ye xooro, Marigi Xaxili naxa Filipu tongo, a a xanin. Na Etiyopika mu fa a to sonon. A naxa siga seewe kui.

⁴⁰ Filipu naxa mini Asotu taa kui. A man naxa siga Sesare. A naxa xibaaru fanyi kawandi ti taa birin kui a nu dangima dennaxe.

9

Solu xunxafe ye xooro

¹ Na temui birin, Solu nu konkoxi Marigi foxirabiree ma, a xa e faxa. A naxa siga serexedube kuntigi xon² keedi maxorind katarabi Damasi salide yareratie ma, alako xa a naxee li naa, e biraxi Isa xa kira foxo ra, xeme nun ginnee, a xa fa e xirixi ra Darisalamu.³ A na makorefe Damasi ra, yanbe naxa mini a ma keli koore ma, a a rabilin.⁴ A naxa bira boxi ma, a naxa xui nde me, «Solu, Solu, i na n paxankatafe munfe ra?»⁵ Solu naxa a yaabi, «Marigi, nde i ra?» A naxa a yaabi, «Isa nan n na, i naxan paxankatafe.⁶ Keli, so taa kui, e fama a falade i be a lanma i xa naxan naba.»⁷ Xeme naxee nu a foxo ra, nee de naxa bobo a ra gaaxui be. E nu xui mema, konon e mu nu mixi yo toma.⁸ Solu naxa keli boxi ma, a ya rabixi, konon a ya mu se toma. E naxa a belexe suxu, e a mati Damasi.

⁹ A naxa lu xi saxan a mu sese to, a mu sese don, a mu sese min.¹⁰ Isa foxirabiree nde nu na Damasi, naxan xili

Ananiyasi. Marigi naxa a xili laamatunyi kui, «Ananiyasi!» Ananiyasi naxa a ratin, «Marigi, n tan nan ya.»¹¹ Marigi naxa a fala a be, «Keli, siga kira ra naxan xili <Kira Tinxinx>, i xa xeme fen Yudasi xa banxi kui, naxan xili Solu Tariseka. A na Ala maxandife.¹² A bara mixi nde to laamatunyi kui, naxan xili Ananiyasi, a na a belexe safe a ma alako a man xa se to.»¹³ Ananiyasi naxa a yaabi, «Marigi, n bara yi xeme xa fe me mixi wuyaxi ra, a bara fe kobi naxan naba i xa mixi seniyenxie ra Darisalamu.¹⁴ Serexedube kuntigie bara noe so a yi ra, a xa birin suxu naxee i xili maxandima.»

¹⁵ Konon Marigi naxa Ananiyasi yaabi, «Siga, barima n bara yi xeme sugandi xera ra, a xa n xili masen si birin be, e xa mangee be, a nun Isirayila die birin be.¹⁶ N a masenma ne a be, a fama toorode ki naxe n xili xa fe ra.»¹⁷ Ananiyasi naxa siga na banxi. A to so, a naxa a belexe xa Solu ma. A naxa a fala a be, «N ngaxakerenyi Solu, Marigi Isa naxan mini i ma kira ra, a tan nan n xeexi i ma, alako i xa se to, i man xa Ala Xaxili Seniyenxi soto.»¹⁸ Se nde naxa ba a ya ma keren na alo xalee, a ya naxa se to. A naxa keli, a fa a xunxa ye xooro.¹⁹ Na xanbi a naxa a dege, a fa senbe soto.

Solu kawandi rabafe Damasi

Solu naxa saxanyi raba Damasi a nun Isa foxirabiree.²⁰ A naxa bonbon kawandi tife ra keren na salidee kui a nu a masen a Ala xa Di nan lanxi Isa ma.²¹ Naxee birin a xui me, e de naxa ixara. E naxa a fala, «Yi xeme xa mu nu mixie paxankatama Darisalamu, naxee nu maxandi tima Isa xili ra? A mu faxi xe be, a xa e xanin e xirixi ra serexedube kuntigie xon?»²² Solu naxa senbe soto. A xa masenyi naxa Damasi Yuwifite ifu, a falafe a Isa nan lanxi Ala xa Mixi Sugandixi ma.

²³ Temui nde to dangi, Yuwifite naxa lan a ma e xa Solu faxa.²⁴ Solu naxa e xa gundo kolon. E nu taa sode de kantama kee nun yanyi alako e xa a faxa.²⁵ Konon kee nde ra, Isa foxirabiree naxa a ragoro tete fari ma saga kui.

Solu sigafe Darisalamu

²⁶ Solu to siga Darisalamu, a naxa xa bonife Isa foxirabiree ra, konon e birin nu gaaxuxi a ya ra. E mu nu laxi a ra xa Isa foxirabiree nan yati a ra.²⁷ Awa, Baranabasi naxa a xanin xerae xon. A naxa a tagi raba e be Solu Marigi toxi ki naxe, a man a xui mexi kira ra ki naxe. A naxa a masen e be Solu bara kawandi naxan naba Isa xili ra Damasi taa kui.²⁸ E birin naxa doxo yire keren Darisalamu. Solu nu Marigi xili kawandima senbe ra.

29 E nun Yuwifife fan naxa wøyen e nu xορχο, Yuwifife naxee Gireki xui falama, kono nee nu katafe e xa Solu faxa. 30 A ngaxakerenyi Isayankae to na fe me, e naxa a xanin Sesare, e fa a rasiga Tarise. 31 Danxaniyatəe jama naxa lu bəpəsa kui Yudaya, Galile, nun Samari boxi birin ma. E nu luma e bore ralimaniya ra, e nu e jere Marigi xa yaragaaxui kui. E xun nu masama Ala Xaxili Seniyeñxi saabui ra.

Piyeri sigafe Lida nun Yafa

32 Piyeri to nu boxi iperema, a naxa goro seniyeñtəe yire Lida. 33 A naxa xeme namataxi nde li naa, naxan xili Ene, a nu saxi sade ma kabi je solomasaxan. 34 Piyeri naxa a fala a be, «Ene, Isa Ala xa Mixi Sugandixi bara i rayalan. Keli, i i xa sade yaylan.» A naxa keli keren na. 35 Lidakae nun Saronka birin to yi fe to, e naxa tuubi Marigi ma.

36 Gine nde nu na Yafa Isa foxirabiree ya ma. A nu xili Tabita, naxan falaxi Dorakasi. A nu fe fanyi gbege rabama, a nu tooromixie ki. 37 Na temui, fure naxa a suxu, a naxa faxa. E to a maxa, e naxa a sa koore banxi deki firin nde. 38 Isa foxirabiree naxee nu na Yafa, e naxa a me a Piyeri na Lida. Lida nu makuya Yafa ra. Awa, e naxa xeme firin xee Piyeri ma, e xa a mayandi a xa fa e xonyi mafuren. 39 Piyeri naxa keli, e nun na xeme naxa siga. E to so, e naxa a xanin koore banxi kon na. Kaape ginee naxa a rabilin, e wama. E naxa dugie nun sosee masen a be Dorakasi naxee yaylan a nu na e ya ma temui naxe. 40 Piyeri naxa e birin namini tande. A naxa a xinbi sin, a Ala maxandi. Na xanbi, a naxa a mafindi fure mabiri ra. A naxa a fala, «Tabita, keli.» Tabita naxa a ya rabi. A to Piyeri to, a naxa keli. 41 Piyeri naxa a belexe suxu, a a rakeli. A naxa seniyeñtəe nun kaape ginee xili. A naxa a jipe dentegə e be. 42 Yafakae birin naxa na fe me. Mixi wuyaxi naxa danxaniya Marigi ma. 43 Piyeri naxa xi wuyaxi raba Yafa, Simon garange xonyi.

10

Koroneliyo xunxafe ye xora

1 Xeme nde nu na Sesare naxan nu xili Koroneliyo. Soori keme xunmati nan nu a ra Itali soori gali ya ma. 2 Diinela nan nu a ra. A tan nun a xa mixi birin nu gaaxuxi Ala ya ra. A nu setaree malima a gbege ra, a man nu Ala maxandima temui birin.

3 Nunmare ra, a naxa Ala xa maleke nde to laamatunyi ra, a sofe a xonyi. Maleke naxa a xili, «Koroneliyo.» 4 Koroneliyo to a to, a naxa gaaxu. A naxa a fala, «Marigi, munse niyaxi?» Maleke naxa a fala a be, «Ala bara i xa maxandi suxu. A bara ratu i

ma, i bara naxan naba setaree be. 5 Yakosi, i xa mixi ndee xee Yafa e xa fa Simon na, naxan xili falama Piyeri. 6 A yigiyaxi Simon garange xonyi baa de ra.»

7 Maleke to ge wøyende, a naxa siga. Koroneliyo naxa konyi firin xili, a nun a xa soori diinela, naxan nu walima a be. 8 A naxa yi fe birin yaba e be, a fa e xee Yafa. 9 Na kuye iba yanyi tagi jondon, e nu na kira xon ma temui naxe, e makore taa ra, Piyeri naxa te koore banxi fari a xa Ala maxandi. 10 Na temui kaame naxa a suxu, a nu wama a degefe. Beenun donse xa ge yaylande, a naxa laamatunyi to.

11 A naxa koore to a rabixi, se nde naxa goro boxi alo dugi, a xirixi a tunxun naanie ma. 12 Subee, bubusee, nun xoni birin nu na na dugi kui. 13 Xui nde naxa a fala, «Piyeri, keli, i sube nde faxa, i xa a don.» 14 Kono Piyeri naxa a yaabi, «Ade, Marigi. N mu nu se raharamuxi don sinden, xa na mu a ra se seniyeñtare.» 15 Xui naxa wøyen a be a firin nde, «Ala bara se naxan naseniyeñ i naxa a fala a seniyeñtare.» 16 Na naxa raba sanya saxan. Na xanbi, na dugi man naxa te koore ma.

17 Piyeri to nu a mapoxunfe na laamatunyi ma, a wama naxan masenfe, Koroneliyo xa xεεrae nu bara Simon xonyi maxorin. E naxa ti naade ra. 18 E naxa maxorinyi ti xa Simon yigiyaxi naa ne, e naxan xili falama Piyeri. 19 Piyeri nu a mapoxunfe laamatunyi ma temui naxe, Ala Xaxili naxa a masen a be, «Xeme saxan na i maxorinfe. 20 Keli, i xa goro, wo birin xa siga. I naxa siike, barima n tan nan e xeexi.» 21 Awa, Piyeri naxa goro, a naxa a fala na xeme be, «N tan nan yi ki wo naxan fenfe. Wo faxi munfe ma?» 22 E naxa dentegə sa, «Koroneliyo, soori mixi keme xunmati, nan muxu xeexi. Xeme tinxixi na a ra, naxan gaaxuxi Ala ya ra. Yuwifife birin a xili fanyi falama. Ala xa maleke seniyeñxi bara a masen a be a xa i rafa a xonyi alako a xa i xa masenyi rame.» 23 Awa, Piyeri naxa e yigiya. Na kuye iba, a naxa keli, e birin naxa siga. Yafaka danxaniyatəe ndee fan naxa e mati.

24 Na kuye iba, e naxa so Sesare, Koroneliyo nu e mamefe dennaxe. A nu bara a xa mixie nun a boore fanyie malan. 25 Piyeri to so, Koroneliyo naxa a ralan, a naxa a yete magoro a be. 26 Kono Piyeri naxa a rakeli, a naxa a fala, «Keli, mixi nan na n fan na.» 27 E naxa so banxi e wøyenma e bore ra. Piyeri naxa mixi gbege malanxi li naa. 28 A naxa a fala e be, «Wo a kolon tonyi doxoxi Yuwifife ma e nun si gbete bonsoe naxa lu yire keren, xa na mu a ra sofe ra e xonyi. Kono Ala bara a masen n be a n naxa mixi yo mapoxun seniyeñtare ra. 29 Na na a ra, wo to n

xili, n mu tondi fade. Awa, wo n xilixi munfe ma?»³⁰ Koroneliyo naxa a masen a be, «Na xi naani nan yi ki, n nu salife n ma banxi kui nummare temui. Xeme nde naxa mini n ma, a xa sosee yanbama.³¹ A naxa a masen n be, <Koroneliyo, Ala bara i xa maxandi suxu. A bara ratu a ma i bara naxan naba setaree be.³² Awa, mixie xɛɛ Yafa, e xa fa Simɔn Piyeri ra be. A yigiyaxi Simɔn garange xa banxi kui, baa de ra.»³³ N naxa mixie xɛɛ keren na. Muxu bara pelexin ki fanyi i fafe ra. Awa, yakɔsi muxu birin na Ala ya i. I xa masenyi ti muxu be, Marigi bara i yamari naxan birin na.»

³⁴ Awa, wɔyenyi to so Piyeri yi, a naxa a masen, «Yakɔsi n bara a kolon nɔndi nan yati a ra, Ala mu mixi yo rafisaxi a boore be.³⁵ A wama mixi birin xɔn, sie birin ya ma, naxee gaaxuma a ya ra, naxee tinxin.³⁶ Ala bara xibaaru fanyi masen Isirayila jama be. A bara a masen e be a bɔnesa sɔtoma dunija Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi nan na.³⁷ Wo a kolon naxan nabaxi folofe Galile boxi ma, doxofo Yudaya birin na. Yaya nu bara kawandi ti mixie xa e xunxa ye xɔra.³⁸ Na temui Ala naxa Isa Nasaretika sugandi, Ala Xaxili Seniyenxi nun senbe naxa goro a ma. Isa naxa siga yire birin, a nu fe fanyi raba, a nu mixi birin nayalan naxee nu na Ibulisa xa konyiya bun. Ala nu na a fɔxo ra.»

³⁹ «Yi fe birin seede nan muxu ra a naxan naba Yuwifite xa boxi ma nun Darisalamu. E naxa a banban wuri ma, a faxe.⁴⁰ Kɔno Ala naxa a rakel faxe ma xi saxan loxoɛ, dunija xa a to.⁴¹ A mu tin a makenende birin be, kɔno a naxa a yete masen muxu be, Ala naxee sugandixi e xa findi seede ra. Muxu nun Isa bara donse don, muxu bara ye min a keli xanbi faxe ma.⁴² Isa naxa muxu yamari, muxu xa kawandi ti mixie be, e xa a kolon Ala nan Isa tixi kiitisa ra mixi baloxie nun mixi faxaxie xun ma.⁴³ Namijɔnme birin nu bara a xa fe fala, naxan na danxaniya a ma na kanyi xa yunubi xafarima ne a xili saabui ra.»

⁴⁴ Piyeri to nu wɔyenma, naxee birin nu yi masenyi ramɛfe, Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro e ma.⁴⁵ Danxaniyatɔɛ sunnaxie naxee Piyeri mati naa, e naxa kaaba yi fe ma, Ala Xaxili Seniyenxi gorofe sunnataree fan ma,⁴⁶ barima e naxa e xui me e na Ala matɔxofo xui gbeteɛ ra.⁴⁷ Awa, Piyeri naxa maxorinyi ti, «Mixi nde noma tondide yi mixie xa xunxa ye xɔra? E fan bara Ala Xaxili Seniyenxi soto alo won fan a sotoxi ki naxe.»⁴⁸ A naxa yaamari fi fa e xa e xunxa ye xɔra Isa xili ra. Na xanbi e naxa Piyeri mayandi a xa lu e xonyi na saxanyi.

11

Piyeri xunmafalafe

¹ Xɛɛrae nun ngaxakerenyie naxee nu na Yudaya, e naxa a me a si gbeteɛ fan bara tin Ala xa masenyi ra.² Piyeri to te Darisalamu, Yuwifite danxaniyatɔɛ naxa a kalamu, «I bara so sunnataree xonyi,³ wo birin bara wo dege!»

⁴ Awa Piyeri naxa fe birin tagi raba e be a dangixi ki naxe.⁵ A naxa a masen, «N nu na Yafa taa nan kui. N na Ala maxandife temui naxe, n naxa laamatunyi to. Se nde naxan maniyaxi dugi xungbe ra, a xirixi a tunxun naanie ma, na naxa goro keli koore ma han n yire.⁶ N naxa a igbe a fanyi ra. N naxa xurusee, wula subee, bubusee, nun xoni birin to a kui.⁷ Xui nde naxa a fala, <Piyeri, keli, i sube nde faxe, i xa a don.>⁸ Kɔno n naxa a fala, <Ade, Marigi. N mu nu se raharamuxi don sinden, xa na mu a ra se seniyantare.>⁹ Xui naxa wɔyen n be a firin nde, <Ala bara naxan nasenyien i naxa a fala a seniyantare.>¹⁰ Na naxa raba sanya saxan. Na xanbi, a birin man naxa te koore ma.»

¹¹ «Na temui mixi saxan, naxee nu xɛɛxi n yire kelife Sesare, e naxa ti muxu xa banxi naade ra.¹² Ala Xaxili naxa a masen n be a muxu birin xa siga, a hali n mu siike. Yi xeme senni naxee yi ki, e fan naxa n mati naa. Muxu to so Koroneliyo xonyi,¹³ a naxa a yaba muxu be a maleke toxi a xa banxi kui ki naxe. Maleke naxa a masen a be, <Mixi xɛɛ Yafa, a xa fa Simɔn na, e naxan xili falama Piyeri.¹⁴ A fama masenyi tide i be, i tan nun i xa mixi birin kisima naxan saabui ra.>»

¹⁵ «N to so wɔyenfɛ, Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro e ma alo a goro won ma ki naxe a fole.¹⁶ N fa ratu Marigi xa masenyi ma, <Yaya bara mixi xunxa ye xɔra, kɔno Ala Xaxili Seniyenxi fama gorode wo ma.>¹⁷ Ala to bara e ki alo a won kixi ki naxe, won tan naxee danxaniyaxi Isa Ala xa Mixi Sugandixi ma, a nu lan n xa Ala matandi?»

¹⁸ E to na me, e naxa dundu, e naxa Ala matɔxo, «Ala bara tuubi girigi si gbeteɛ fan be, alako e fan xa kisi.»

Baranabasi nun Solu sigafe Antiyoki

¹⁹ Isa fɔxirabire naxee yensen Etiyen faxe xanbi paxankate saabui ra, e naxa siga han Fenisiya, Sipiri, nun Antiyoki. E nu Ala xa masenyi kawandima Yuwifite nan be.²⁰ Kɔno Sipirikae nun Sirenikae naxee nu na e ya ma, e to siga Antiyoki, e naxa Marigi Isa xa xibaaru fanyi masen Girekikae fan be.²¹ Marigi xonye nu na e ma. Mixi gbege naxa danxaniya, e naxa tuubi Marigi ma.

²² Darisalamu danxaniyatɔɛ jama to na fe me, e naxa Baranabasi xɛɛ Antiyoki.²³ A

to so naa, a naxa ηεlexin Ala xa hinne tofe ra. A naxa e ralimaniya, e xa danxaniya Marigi ma. ²⁴ Baranabasi, mixi fanyi nan nu a ra. A nu rafexi danxaniya nun Ala Xaxili Seniyenxi ra. Nama gbege naxa danxaniya Marigi ma.

²⁵ Na xanbi, Baranabasi naxa siga Tarise Solu fende. ²⁶ A to a to, a naxa fa a ra Antiyoki. E nun danxaniyatōe nan nu e malanma naa ηe keren birin bun ma. E naxa mixi gbege xaran. Isa foxirabire naxee nu na Antiyoki, nee nan singe «Isayanka» xili soto.

²⁷ Na tēmui, namiponmē ndee naxa goro Antiyoki, kelife Darisalamu. ²⁸ Naxan nu xili Agabu, na naxa ti, a fa a fala Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, a kaame xungbe fama sinde dunija birin ma. Na fe raba mange Kilodi xa waxati ne. ²⁹ Isa foxirabiree naxa lan a ma e xa Yudaya ngaxakerenyie mali harige ra, kankan nōma naxan na. ³⁰ E naxa a so Baranabasi nun Solu yi ra katarabi kuntigie ma.

12

Tōōre man xεεραε life

¹ Na tēmui mange Herode naxa so danxaniyatōe pama mixi ndee tōōrōfe. ² A naxa Yaki, Yaya taara, faxa santidegema ra. ³ A to a to na nu rafan Yuwifē ma, a man naxa Piyeri suxu Taami Lebinitare Sali. ⁴ A to a suxu, a naxa a sa geeli kui. A naxa soori naani naani tongo xunde naani kui, a nee yamari, e xa a kanta. Herode nu waxi Piyeri xa makiiti pama ya xori Sayamaleke Dangi Sali na ba a ra. ⁵ Piyeri nu na geeli kui, kōno danxaniyatōe pama nu na Ala maxandife a be.

⁶ Kōe ra, beenun Herode xa Piyeri makiiti, a nu xife soori firin tagi, yolonxonyi balanxi a ma. Soori gbetee fan nu geeli naade kantafe. ⁷ Marigi xa maleke nde naxa mini a ma terenna ra. Yanbe naxa geeli kui iyalan. Maleke naxa Piyeri seeti mabonbo, a xa xunu, a fa a fala a be, «Keli, i xulun!» Yolonxonyie naxa yolon a belexe ra keren na. ⁸ Maleke naxa a fala a be, «I maxiri, i xa sankirie so.» A to na raba, maleke man naxa a fala a be, «Donma felen i ma, bira n foxo ra.» ⁹ Piyeri naxa mini, a bira maleke foxo ra, kōno a mu a kolon xa na fe findixi nōndi nan na. A nu bara a mapoxun, tēmundē a findixi laamatunyi nan na. ¹⁰ E to bara dangi soorie singe e nun a firin ndee ra, e naxa wure naade li naxan de rabixi taa ma, na naxa rabi a yete ra. E naxa mini. E mu nu a ikuyaxi kira xon ma, maleke naxa keli Piyeri xun.

¹¹ Piyeri to xaxili soto na fe ma, a naxa a fala, «Yakosi, n bara a kolon Marigi nan a

xa maleke xεexi, a xa n ba Herode yi ra. A bara n natanga Yuwifē belexe.» ¹² A to kolon soto yi fe ma, a naxa siga Yaya nga Mariyama xonyi, Yaya naxan man xili Maraki. Mixi wuyaxi nu malanxi naa, e na Ala maxandife. ¹³ A to naade kōnkōn, konyi gine nde, naxan xili Roda, a naxa fa naade rabide. ¹⁴ A to Piyeri xui mē, a naxa ηεlexin han a naxa nεemu naade rabife ma. A naxa a gi a xa sa a fala booree be Piyeri na naade ra. ¹⁵ E naxa a fala a be, «I bara daxu.» Kōno a to e karaxan, e naxa a fala, «A xa maleke na a ra.» ¹⁶ Na tēmui birin Piyeri nu na naade kōnkōnfe. E to naade rabi, e naxa kaaba a tofe ma. ¹⁷ Piyeri to e masabari a belexe ra, a naxa a yaba e be Marigi a raminixi geeli kui ki naxe. A naxa a fala, «Wo yi fe ragbilen Yaki nun ngaxakerenyie ma.» Na xanbi, a naxa mini, a xa siga yire gbete.

¹⁸ Kuye to iba, soorie naxa lu maimaxe xungbe kui, a kolonfe ra Piyeri xa fe niyaxi ki naxe. ¹⁹ Herode naxa a fen, kōno a mu a to. A naxa soorie makiiti, a naxa yaamari fi a e birin xa faxa. Na xanbi, a naxa keli Yudaya, a naxa goro Sesare, a xa saxanyi radangi menni.

Herode xa faxe

²⁰ Tirekae nun Sidonkae nu na lantareya kui e nun Herode ra na tēmui. E naxa lan e bore ma, e xa siga Herode yire, e xa woyen. E to bara Bilasitu masoto, mange xa batula kuntigi, e naxa Herode mayandi lanyi xirife ra e tagi, barima e xa boxi xaxili nu tixi Herode xa boxi baloe nan na. ²¹ Malan loxōe, Herode nu maxirixi a xa mange sosee kui, a naxa masenyi ti pama be, a dōxoxi mange kibanyi kui. ²² Mixie naxa sōnxōe rate, «Ala xui nan yi ki, adama xui mu a ra.» ²³ Marigi xa maleke nde naxa a rafura keren na, barima a mu Ala matōxo. Kulie naxa a don, a naxa faxa.

²⁴ Na waxati mixi gbege naxa Ala xa woyenyi rame, danxaniyatōe konti xun naxa masa. ²⁵ Baranabasi nun Solu to ge xεera ibade Darisalamu, e naxa gbilen Yaya xanin na e xun ma, e naxan xili falama Maraki.

13

Baranabasi nun Solu sugandife

¹ Namiponmēe nun karamōxōe nu na Antiyoki danxaniyatōe pama tagi: Baranabasi, Simeyon naxan xili sa Nigeri, Lususi Sirenika, Manahan, nun Solu. Manahan nun mange Herode nan xuru yire keren. ² E to nu Marigi batufe, e man nu sunfe, Ala Xaxili Seniyenxi naxa a fala e be, «Wo Baranabasi nun Solu ti n be e xati ma, wali xa fe ma n e xilixi naxan ma.» ³ Awa, e

to ge sunde, nun Ala maxandide, e naxa e belexe sa Baranabasi nun Solu ma, e xa e taxu Ala ra. Na xanbi, e naxa e bepin, e siga.

E sigafe Sipiri

⁴ Ala Xaxili Seniyenxi to Baranabasi nun Solu xee, e naxa goro Selusiya, e fa baki kunkui kui sigafe ra Sipiri suri ma. ⁵ E to so Salamin, e naxa so Ala xa masenyi kawandife Yuwifife xa salide kui. Yaya nan nu e malima ra. ⁶ E to bara suri igiri han Pafosi, e naxa duure nde li naa, Yuwifife naxan nu a yete findixi namiponme wule fale ra, naxan nu xili Bari Yesu xa di. ⁷ A nu na mange Serigu Polu seeti ma, naxan xaxili nu fan. Na tan naxa Baranabasi nun Solu xili, barima a nu wama Ala xa masenyi ramefe.

⁸ Kono na duure e naxan ma Elimasi, a xili wama a masenfe a duure nan a ra, a naxa e matandi. A nu katafe ne alako a xa mange xa ba danxaniya kira xon ma. ⁹ Awa Solu, naxan man xili Polu, Ala Xaxili Seniyenxi to goro a ma, a naxa a ya banban a ra, ¹⁰ a naxa a fala a be, «Kalabante nun yanfante nan i ra. Ibulisa xa di, tinxintare, i mu bama Marigi xa kira tinxinxi dalinfe? ¹¹ Awa yakosi, Marigi bara a belexe sa i ma. I fama ne donxude. Waxati nde bun ma, i mu soqe toma.» Dimi naxa dusu a xun na keren na. A naxa so milimalafe na ma, a nu mixie fen naxee a yi rasuxuma. ¹² Awa, mange Serigu Polu to na to, a naxa danxaniya Marigi xa seriye ma.

E sigafe Pisiidiya boxi ma

¹³ Polu nun a booree to baki kunkui kui Pafosi, e naxa siga Periga naxan na Panfiliya boxi ma. Yaya naxa a ba e ma, a naxa gbilen Darisalamu. ¹⁴ Menni e naxa ti kira xon. E naxa so Antiyoiki naxan na Pisiidiya boxi ma. E to so salide kui malabu loxo, e naxa e magoro. ¹⁵ Tawureta Munsa nun namiponmee xa Kitaabui xaranyi to ba a ra, salide xunmatie naxa xera ti e ma, e nu a fala, «Won ngaxakerenyie, xa marasi nde na wo yi ra jama be, wo a fala.» ¹⁶ Polu to keli, a naxa e masabari, a fa a fala, «Isirayilakae nun wo tan naxee gaaxuxi Ala ya ra, wo wo tuli mati. ¹⁷ Isirayila jama Marigi Ala bara won babae sugandi. A naxa e rawuya Misira boxi ma. Na xanbi a naxa e ramini naa a senbe ra. ¹⁸ A naxa e rabalo je tongo naani nondon gbengberenyi ma. ¹⁹ A to si solofere halaki Kanaan boxi ma, a naxa na boxie fi Isirayilakae ma. ²⁰ Ne keme naani je tongo suuli bun ma, a naxa mangee ti e xun ma han Annabi Samuweli xa temui. ²¹ Awa, e to wa mange belebele xon ma, Ala naxa Kisu xa di, Solu, naxan fatan Bunyamin bonsoe ra, a naxa na ti e xun

ma. A xa mangeya naxa bu je tongo naani. ²² A to Solu ba mangeya ra, a naxa Dawuda findi mange ra e xun. A yi seede ya masen na nan ma, «N bara Dawuda to, Yisayi xa di, naxan kepa rafa n ma. A tan nan n sago birin nakamalima.»

²³ «Ala Isirayila Rakisima ramini xi Dawuda bonsoe nan ya ma, naxan lanxi Isa ma, alo a laayidi tongoxi ki naxe. ²⁴ Beenun Isa xa fa, Yaya nu bara mixie kawandi e xa tuubi, e xa e xunxa ye xooa. ²⁵ A xa wali rapon temui, a naxa a fala, «N mu findixi mixi xa ra, wo naxan mapoxunxi. Na kanyi fama n xanbi ra. Na binye mu na n yi ra n xa a xa sankiri mafulun.»

²⁶ «N ngaxakerenyie, Iburahima bonsoe xa die nun wo tan naxee gaaxuma Ala ya ra, yi kisi masenyi rasanbaxi won tan nan ma. ²⁷ Darisalamukae nun e xunmatie mu tin Isa ra. E mu fahaamui soto namiponmee xa masenyi ma, naxan xaranma malabu loxo birin. Kono e naxa na masenyi yati rakamali Isa tojengefe ra. ²⁸ Hali e to mu sese to a lanma a xa faxa naxan ma, e naxa Pilati maxandi a xa a faxa. ²⁹ Na kui, e naxa fe birin nakamali naxee sebexi a xun. E man naxa a ragoro wuri magalanbuxi ma, e a fure sa gaburi kui. ³⁰ Kono Ala naxa a rakeli faxe ma. ³¹ Mixi gbegebe naxee Isa mati kelife Galile sigafe Darisalamu, nee naxa a to xi wuyaxi bun ma. Yakosi e bara findi a xa seede ra jama tagi.»

³² «Awa, muxu tan fan yi xibaaru fanyi masenma ne wo be, Ala laayidi naxan tongo won benbae be. ³³ Ala bara a rakamali won tan be, e xa die. A bara Isa rakeli faxe ma alo a sebexi Yabura sora firin nde kui ki naxe. A naxe, «N ma di nan i ra. N bara findi i baba ra to.» ³⁴ A bara a rakeli faxe ma, alako a naxa boru. A na nan masenxi yi ki, «Laayidi seniyenxie, naxee mu kanama, n naxee tongoxi Dawuda be, n nee tongoma ne wo fan be.» ³⁵ Na na a ra, a man na masenyi falaxi yire gbete. A naxe, «I mu i xanuntenyi luma gaburi kui.» ³⁶ Dawuda to ge Ala sago rabade a xa waxati, a faxa ne, a a benbae li gaburi kui, a man boru naa. ³⁷ Kono Ala mixi naxan nakelixa faxe ma, na tan mu boru.»

³⁸ «N ngaxakerenyie, naxan kawandixi wo be, wo xa a kolon yunubi xafarima a tan nan saabui ra. ³⁹ Naxan yo danxaniya, na kanyi bara kisi yunubie ma, Annabi Munsa xa seriye mu no wo rakiside naxee ma. ⁴⁰ Na kui, wo wo meeni naxan falaxi namiponmee xa Kitaabue kui, a naxa fa wo li. E naxe, ⁴¹ «Wo a mato, wo tan mixi mayelee, wo de xa ixara, wo bara loe, barima n fama kewali rabade wo xa loxo»

nan ma, wo mu lama naxan na hali e a yaba wo be.»»

⁴² Solu nun Baranabasi to mini, mixie naxa e maxandi e man xa yi masenyi ti malabu loxoε naxan man fama kore. ⁴³ Awa, pama to yensen, Yuwifwuyaxi nun mixi naxee nu soxi Yuwifwuyaxi xa diine kui, nee naxa bira Polu nun Baranabasi foxo ra. Polu nun Baranabasi naxa e rasi e xa lu Ala xa hinne kui. ⁴⁴ Na malabu loxoε xunghilenyi, taakae birin naxa e malan Ala xa masenyi ramede. ⁴⁵ Yuwifwuyaxi to pama to, toone naxa e suxu. E naxa ti Polu kanke, e nu a xa woyenyi matandi, e nu a konbi. ⁴⁶ Polu nun Baranabasi naxa a fala e be pama tagi, «A lanma Ala xa masenyi xa masen wo tan nan singe be, konco wo bara tondi a ra. Na kui, wo yete bara a fala a mu daxa wo xa kisi soto. Yakosi muxu muxu ya rafindima si gbete nan ma, ⁴⁷ alo Marigi muxu yamarixi ki naxe. A naxe, «N bara i ti i xa findi naiyalanyi ra sie be, kisi xaninfe ra han dunijpa danyi.»»

⁴⁸ Mixi naxee mu findixi Yuwifwuyaxi ra, nee to na me, e naxa seewa. E naxa e Marigi xa woyenyi matoxo. Naxee birin nu sugandixi kisi fe ra, nee naxa danxaniya.

⁴⁹ Marigi xa masenyi naxa yensen boxi birin kui. ⁵⁰ Konco Yuwifwuyaxi naxa gine hagigee, naxee nu soxi Yuwifwuyaxi xa diine kui, nun na taa kuntigie, e naxa nee bojnee rate. E naxa toore doxo Polu nun Baranabasi ma han e naxa e keru e xa boxi ma. ⁵¹ Polu nun Baranabasi naxa e sanyi rakonkon, na xa findi seede ra a lantareya na e tagi. Na xanbi e naxa siga Ikoniyon. ⁵² Isa foxirabiree naxa seewa, e man nu fa Ala Xaxili Seniyenxi soto.

14

E sigafe Ikoniyon

¹ Polu nun Baranabasi naxa so Yuwifwuyaxi xa salide kui Ikoniyon. E naxa woyen a fanyi ra han Yuwifwuyaxi nun Girekika gbege naxa danxaniya. ² Konco Yuwifwuyaxi naxee mu danxaniya, nee naxa Girekikae kui iso, alako e bojne xa te danxaniyatooε xili ma. ³ Polu nun Baranabasi naxa temui xonkuye raba Ikoniyon, e nu woyen lanlanteya kui. Marigi naxa tonxumae nun kaabanakoe raba e saabui ra, e tan naxee findixi seede ra Ala xa masenyi be, a xa hinne xa fe ra. ⁴ Taakae naxa itaxun doxo firin. Ndee naxa lu Yuwifwuyaxi xa seeti, ndee fan naxa lu xεεrae xa seeti. ⁵ Girekikae nun Yuwifwuyaxi nun e xa mangee naxa lan e xa fe paaxi doxo e ma, e man xa e magono han e xa faxa. ⁶ Polu nun Baranabasi to na kolon, e naxa e gi, e siga Likayoni taaε kui, Lisitire nun Deribe, a nun na rabilinyi. ⁷ E naxa xibaaru fanyi kawandi ti naa.

E Sigafe Lisitire

⁸ Mixi nde nu doxoxi Lisitire, namate nan nu a ra, a bari na ki ne lanyuru kui. A mu nu noma a perede hali keren. ⁹ A nu a tuli matima Polu xa masenyi nan na. Polu naxa a ya ti a ra. A naxa a to a danxaniyaxi a yalan fe ma. ¹⁰ A naxa a fala a xui itexi ra, «Keli, i ti i sanyie xun na. A naxa keli keren na, a perε.» ¹¹ Nama to na to, Polu naxan nabaxi, e naxa a fala Likayoni xui, «Alae bara e falin mixie, e goro won tagi.» ¹² E naxa xili nde xabu e xun, e Baranabasi xili naxa sa Seyusi, Polu fan Heremesi, barima a tan nan nu woyenma. ¹³ Seyusi xa serexedube, naxan xa salide nu na taa sode de ra, na naxa fa tuuraa nun fugee ra naadeε biri ra. A tan nun pama naxa wa serexe bafe e be.

¹⁴ Xεεrae Baranabasi nun Polu to na kolon, e naxa e xa sosee iboo, e man fa gbelegebele pama ra. ¹⁵ E naxa a fala, «Wo tan, munfe ra wo yi fe mooli rabama? Mixi nan muxu ra, alo wo tan. Muxu faxi xibaaru fanyi nan na wo be. Muxu wo rasima wo xa ba yi fufafu fee ma alako wo xa bira Ala xa kira foxo ra, naxan koore nun boxi, baa nun se birin daa. ¹⁶ Temui dangixi Ala a lu ne si birin xa bira e yete kan xa kirae foxo ra. ¹⁷ Hali na birin kui, a nu fe fanyi rabama naxan findi seede ra a xa fe ra. Tune ye nu fama keli koore ma. Sansie nu fanma a temui alako wo xa balo, wo man xa seewa wo bojne kui.» ¹⁸ Polu nun Baranabasi naxa kata ki fanyi ra alako e naxa serexe ba e be.

¹⁹ Awa, Yuwifwuyaxi naxa fa keli Antiyoki nun Ikoniyon. E naxa pama kui iso han e naxa Polu magono a xa faxa. E naxa mini a bubu ra taa fari ma barima e tan be a bara ge faxade. ²⁰ Konco Isa foxirabiree to a rabilin, a naxa keli, a man naxa gbilen taa kui.

E gbilenfe Antiyoki Siriya boxi ma

²¹ Kuye to iba, Polu nun Baranabasi naxa siga Deribe. E to ge kawandi tide taa kui, mixi gbege naxa findi Isa foxirabiree ra. Na xanbi e naxa gbilen Lisitire, Ikoniyon, nun Antiyoki. ²² E nu Isa foxirabiree ralimaniya. E man nu e rasi e xa sabati danxaniya kui. E nu a fala, «Won nu soma Ala xa mangeya niini bun ma fo won xa tooro.» ²³ E naxa kuntigie sugandi danxaniyatooε pama keren keren ma be. E to ge salide nun sunde, e naxa e taxu Marigi ra, e nu danxaniyaxi naxan ma. ²⁴ Awa, e to Pisiidiya igiri, e naxa fa Panfliya. ²⁵ E naxa kawandi ti Periga, e naxa goro Ataleya.

²⁶ E to keli menni, e naxa baki kunkui kui sigafe ra Antiyoki, e nu taxuxi Ala xa hinne ra dennaxe. E nu bara ge na wali birin nabade. ²⁷ E to so, e naxa danxaniyatooε

³⁶ Λοχοε ndee to dangi, Pōlu naxa a fala Baranabasi be, «Won xa gbilen taa birin kui won Marigi xa masenyi kawandixi dennaxe, won xa a mato won ngaxakerenyie danxaniyatōee na ki naxe naa.» ³⁷ Baranabasi nu wama Yaya fan xaninfe, naxan xili Maraki. ³⁸ Κονο Pōlu naxa a fala a mu lan e xa mixi xanin e xun ma naxan keli e xun ma Panfiliya, a mu tin birade e φοχο ra e xa wali kui. ³⁹ Na lantareya naxa χοροχο han a naxa findi fatanyi ra. Baranabasi naxa Maraki tongo, e naxa baki kunkui kui sigafe ra Sipiri suri ma. ⁴⁰ E ngaxakerenyie to e taxu Marigi xa hinne ra, Pōlu naxa Silasi tongo, e naxa siga ⁴¹ Siriya nun Silisi boxie ma, e danxaniyatōe pamae ralimaniya.

16

Timote birafe Pōlu nun Silasi φοχο ra

¹ Pōlu naxa siga Deribe nun Lisitire. Isa φοxirabire nde nu na, a xili Timote. Yuwifi gine danxaniyatōe nde xa di nan nu a ra. A baba Girekika nan nu a ra. ² Lisitire nun Ikoniyon ngaxakerenyie nu a xili fanyifalama. ³ Pōlu to wa a xaninfe a xun, a naxa a sunna Yuwifife xa fe ra naxee nu na menni, barima birin nu a kolon a baba Girekika na a ra.

⁴ E naxa xεεραε nun Isa φοxirabiree kuntigi naxee nu na Darisalamu, e naxa nee xa nate masen danxaniyatōee be na taae kui, e xa a rabatu. ⁵ Danxaniyatōe pamae xa danxaniya senbe xun nu masama, danxaniyatōe konti fan xun nu masa loxo yo loxo.

Pōlu laamatunyi tofe Tiroyasi

⁶ Ala Xaxili Seniyeaxi to mu tin e xa kawandi ti Asi boxi ma, e naxa Firigiya nun Galati boxi igiri. ⁷ E to makore Misi boxi ra, e naxa wa sofe Bitiniya, κονο Isa Xaxili mu tin e xa siga naa. ⁸ Awa, e naxa Misi igiri, e naxa goro Tiroyasi. ⁹ Κοε ra, Pōlu naxa laamatunyi to. Masedonka nde naxa keli, a fa a maxandi, «Fa Masedon boxi ma, i xa fa muxu mali.» ¹⁰ Pōlu laamatunyi to xanbi, muxu naxa la a ra a Marigi bara muxu xili xibaaru fanyifalaxandife ra naa. Muxu naxa kata sigafe ra Masedon keren na.

Lidi xunxafe ye χοορα

¹¹ Muxu to keli Tiroyasi, muxu naxa baki kunkui kui, muxu naxa muxu ya rafindi Samotirasi ma keren na. Na kuye iba, muxu naxa ti Neyapoli. ¹² Muxu to keli naa, muxu naxa siga Filipi, Masedon taa singe. E nu na Romakae xa mangeya nan bun ma. Muxu naxa saxanyi radangi na taa kui.

¹³ Malabu λοχοε, muxu naxa siga taa fari ma xure de ra, muxu dennaxe μαροχουν salide ra. Muxu to δοχο, muxu naxa ωοyen gine ra naxee nu malanxi naa. ¹⁴ Gine nde nu na e ya ma naxan xili Lidi, gare dugi mati. Tiyatireka nan nu a ra. A gaaxu Ala ya ra. A to a tuli mati, Marigi naxa a βογε rabi alako Pōlu naxan falama a xa so a xaxili ma. ¹⁵ A to a xunxa ye χοορα, a nun a xa denbaya, a naxa muxu mayandi, «Xa wo sa laxi a ra n bara danxaniya Marigi ma, wo fa lu n ma banxi kui yi saxanyi.» A naxa muxu karaxan mayandi ra.

E na geeli kui Filipi

¹⁶ Muxu to nu sigama salide, konyi gine nde naxa fa muxu ya ra. Ninne kanyi nan nu a ra, pinne naxan xili Tine, naxan se matoma. Na gine nu naafuli xungbe rasoma a kanyie ma. ¹⁷ A naxa so birafe muxu φοχο ra, Pōlu nun muxu tan. A nu sonxoε rate, «Yi mixie Ala Xili Xungbe Kanyi xa konyie nan e ra. E wo tife kisi kira nan xon ma.» ¹⁸ A naxa na raba xi wuyaxi. Pōlu to κονο, a naxa a ya rafindi, a naxa a fala pinne be, «N bara i yamari Isa xili ra, Ala xa Mixi Sugandixi, gbilen yi gine φοχο ra.» Ninne naxa gbilen a φοχο ra keren na.

¹⁹ Na konyi gine kanyie to a to e xa geeni bara kana, e naxa Pōlu nun Silasi suxu. E naxa e xanin kiitisaε yire. ²⁰ E naxa e dentege kiitisaε be, e naxe, «Yi mixie nan won ma taa ya isofe. ²¹ Yuwifi nan e ra naxee naamunye xa fe masenma won mu tinxi naxee ra, won tan Romakae.» ²² Nama fan naxa keli e ra, nun kiitisaε. E naxa e makoyen, e naxa yaamari fi e xa e bonbo luxusinyi ra. ²³ E to ge e bonbode, e naxa e woli geeli kui. E naxa kosibili yamari a xa e kanta a fanyi ra. ²⁴ Na kosibili to na yaamari soto, a naxa Pōlu nun Silasi sa geeli kui, a yolonxonnye sa e ma. ²⁵ Κοε tagi to a li, Pōlu nun Silasi nu Ala maxandife, e nu Ala matoxofe beeti ra. Geelimanie nu e xui mexi. ²⁶ Boxi naxa seren keren na, geeli sanbunyi naxa a ramaxa. Na temui kerenyi kui, naade birin naxa rabi. Geelimanie birin xa yolonxonnye naxa mabolon. ²⁷ Kosibili naxa xunu. A to geeli naade to e rabixi, a naxa a xa santidegema bendun a tee a xa a yete faxa, a ποχο a ma a geelimanie nu bara e gi.

²⁸ Κονο Pōlu naxa sonxo a xui itexi ra, «I naxa fe xone niya i yete ra, muxu birin na be.» ²⁹ Awa, kosibili to te maxili, a naxa so mafuren. A naxa a xinbi sin Pōlu nun Silasi bun ma, a serenma. ³⁰ A naxa e ramini, a e maxorin, «Marigie, a lanma n xa munse raba alako n xa kisi?» ³¹ Pōlu nun Silasi naxa a yaabi, «I xa danxaniya

Marigi Isa ma. Na nan a toma i kisima, i tan nun i xa denbaya.»³² E naxa Marigi xa wøyenyi masen a be a nun a xa mixie.³³ A naxa e xanin a xun ma keren na kœe kui, a naxa e xa fie yae xa. Na waxati yati a naxa xunxa ye xœora, a tan nun a xa mixi birin.³⁴ A naxa e yigiya a xa banxi kui, a man fa donse fi e ma. A naxa pelexin a fanyi ra, a nun a xa denbaya birin barima e bara danxaniya Ala ma.

³⁵ Kuye to iba, kiitisaie naxa soorie xee e xa sa a fala kosibili be a xa na mixie rabolo.³⁶ Kosibili naxa a fala Polu be, «Kiitisaie bara xœera ti a wo xa rabepin. Awa, yakosi wo mini, wo xa siga boŋesa kui.»³⁷ Kono Polu naxa a fala soorie be, «Muxu tan naxee findixi Romakae ra, e bara muxu sa geeli e mu muxu makiiti. E naxa muxu sa geeli, yakosi e wama muxu raminife gundo ra? Na mu lanma feo! E yete yati nan fama muxu rabolode.»³⁸ Soorie naxa yi wøyenyi ragbilen kiitisaie ma. E to a me a Romakae nan e ra, e naxa gaaxu.³⁹ E naxa fa e mayandi, e e rabolo. E fan naxa e maxandi a e xa keli na taa.

⁴⁰ E to mini geeli kui, e naxa so Lidi xonyi. E to bara ge e ngaxakerenyie ralimaniyade, e naxa siga.

17

E sigafe Tesaloniki

¹ Polu nun Silasi to dangi Anfipoli nun Apoloniya ra, e naxa so Tesaloniki taa kui, Yuwifite xa salide nde nu na dennaxe.² Polu naxa so naa alo a darixi naxan na. Malabu loxœe xi saxan bun ma, e nun Polu naxa Kitaabui xa fe fala.³ A nu a tagi raba e be a a lanma Ala xa Mixi Sugandixi xa tooro ki naxe, a man xa keli faxe ma. A naxa a fala, «Isa, n naxan ma fe falafe wo be yi ki, a tan nan Ala xa Mixi Sugandixi ra.»⁴ Ndee naxa la a ra e ya ma. E naxa bira Polu nun Silasi foxo ra. Girekika gbege fan naxee nu gaaxuxi Ala ya ra, nee fan naxa la a ra, e nun gine hagige gbege.⁵ Kono Yuwifite toonexi ndee naxa mixi paaxi ndee tongo e xa pama ya iso taa kui. E naxa siga Yason xonyi Polu nun Silasi fende alako e xa e xanin kiitisaie xon ma.⁶ E to mu e to, e naxa Yason nun a ngaxakerenyie ndee mabendun na taa kiitisaie yire. E nu sonxœe rate, e naxe, «Yi mixie naxee dunija ifuma, e bara fa be fan. Yason bara e yigiya.⁷ E birin Romaka mange xa wøyenyi nan gbesen bama, e man a falama a mange gbeŋe nde na naxan xili Isa.»⁸ E naxa pama nun kiitisaie boŋe rate na wøyenyie ra.⁹ Beenu e xa Yason nun a booree bep̄in, fo e to kobiri ba.

E sigafe Beere taa

¹⁰ Na kœe ra, e ngaxakerenyie naxa Polu nun Silasi rasiga Beere taa. E to so naa, e naxa so Yuwifite xa salide kui.¹¹ Na Yuwifite xaxili nu matinse dangi Tesalonikikae ra. E jan gbata ne na masenyi kolonde, e man Kitaabui kui mato loxo yo loxo alako e xa a kolon e naxan falama e be xa nondi yati nan a ra.¹² Yuwifite wuyaxi naxa danxaniya e ya ma, nun Girekika gine gorobone wuyaxi, nun xeme wuyaxi.

¹³ Kono Yuwifite Tesalonikikae to a kolon a Polu na Ala xa wøyenyi kawandife Beere taa fan, e naxa fa naa, e fa pama ya iso.¹⁴ Awa, danxaniyatœe naxa Polu tongo keren na, e naxa siga a ra baa fe ma, kono Silasi nun Timote naxa lu Beere taa.¹⁵ Naxee Polu mati, e naxa siga a ra han Aten. Na xanbi e naxa gbilen e pungui ra Silasi nun Timote xon ma, e xa Polu li sinnanyi ma Aten.

Polu kawandi tife Aten

¹⁶ Polu nu Silasi nun Timote mamefe Aten. A boŋe naxa mapaxu a ra na taa xa kuyee xa fe ra.¹⁷ Na kui, a naxa de masara e nun Yuwifite ra, a nun mixie naxee gaaxuxi Ala ya ra salide kui. A man naxa wøyen mixie ra a naralanma naxee ra malan yire taa kui loxo yo loxo.¹⁸ Epikuri nun Sitoyisi karamœœe naxa so wøyenfe Polu ra, e nu a fala, «Yi wøyenla munse falafe?» Ndee to Polu xui me a Isa xa xibaaru masenma, a man nu fa marakeli fe falafe, e naxe, «A luxi ne alo a ala gbetee nan ma fee falama.»

¹⁹ Awa, e naxa a tongo, e naxa siga a ra Areyopago malan yire, e naxa a maxorin, «Yi lonni neene i naxan masenma, muxu noma a kolonde di?»²⁰ Barima muxu fe neene nan mefe yi ki, muxu wama na fasari nan kolonfe.»²¹ Atenkae nun xœŋee naxee sabatixi Aten, e nu darixi e tuli matife ra wøyen neene ra naxee masenma.

²² Polu naxa ti Areyopago tagi, a naxa a fala, «Atenkae, n bara a to diinelae yati yati nan wo ra.»²³ N bara see to wo naxee batuma. N man bara serexebade nde to, a sebeŋi naxan ma, «Ala naxan mu kolonxi!» Wo naxan batuma, a fa lu wo mu a kolon, n na nan ma fe masenfo wo be.²⁴ Ala naxan dunija daaxi, a nun se naxan birin na a kui, a tan naxan kooore nun boxi Marigi ra, a mu sabatixi banxi kui mixi belexe naxan nafalaxi.²⁵ A hayi mu na see ma adama naxan xaninma a xon ma. A tan nan baloe nun pengi nun se birin fima mixi ma.²⁶ A tan nan a niya mixi birin xa mini benba keren fate. A naxa e rasabati boxi birin ma. A man naxa e xa waxati nun e lude naaninyie sa,²⁷ alako e xa Ala fen, e xa kata a kolonde, hali a to mu makuya won na.²⁸ Wo xa lonnilae

yati fan bara a fala, <Won baloxi a tan ne, won fe birin nabama a tan nan saabui ra, nun won minixi a tan ne. A bɔnsɔe nan won na.> ²⁹ Awa xa won kelixi a bɔnsɔe ne, a mu lanma won xa a maɔɔxun a Ala maniyaxi xεema, gbeti, xa na nu gemε nan na, mixi belexe naxan solixi e xaxili ra. ³⁰ Ala mu nu na fe kolontareya tɛmui matoxi, kɔnɔ yakɔsi a bara a fala mixi birin be, yire birin, e xa tuubi, ³¹ barima a bara lɔxɔe keren sugandi, a fama dunija makiitide naxan ma tinxinyi ra, mixi nde saabui ra a bara a ragiri naxan ma. A bara na kanyi matɔnxumaxi rakeli faxamixie ya ma.» ³² E to yi fe mε, fa a fala mixi kelima faxε ma, ndee naxa so a mayelefe. Ndee naxa a fala, «Muxu fama muxu tuli matide i ra lɔxɔe gbete.» ³³ Awa, Pɔlu naxa mini e ya ma. ³⁴ Ndee naxa lu a mabiri ra, e naxa danxaniya, alo Denisiyo, naxan nu na Areyopago mixie ya ma, nun ginε nde naxan xili Damarisi, e nun mixi gbeteε ra.

18

E sigafe Korinti

¹ Na xanbi, Pɔlu naxa keli Aten, a naxa siga Korinti. ² A naxa Yuwifii keren li naa, a xili Akila, Pontuka nan a ra. A nu baxi fade keli Itali a nun a xa ginε Pirisila, barima Kilɔdi nu bara Yuwifii birin yaamari e xa mini Roma. Pɔlu naxa kafu e ma, ³ barima e nu wali keren nan nabama, kiri banxi rafalafe. A naxa lu e xɔnyi, e nu wali naa. ⁴ Pɔlu nu wɔyɛnma salide kui malabu lɔxɔe birin. A nu Yuwifii nun Girekikae radanxaniya. ⁵ Silasi nun Timote to so, keli Masedon, Pɔlu naxa a yete fi kawandi rabafe gbansan ma. A nu a fala Yuwifii be a Isa nan Ala xa Mixi Sugandixi ra. ⁶ Kɔnɔ Yuwifii to na matandi konbi ra, Pɔlu naxa a xa donma ikonkon tɔnxuma ra, a naxa a fala e be, «Xa wo lɔε, wo tan nan fɔxi na na ra. N tan bara na kote ba n xun. Yakɔsi n sigama nε si gbeteε ma.»

⁷ A to keli naa, a naxa so mixi nde xɔnyi, a kanyi xili Titi Yusutu, a gaaxu Ala ya ra. A xa banxi nu na salide fe ma. ⁸ Na tɛmui, Kirisipu salide xunmati naxa danxaniya Marigi ma a nun a xa denbaya birin. Korintikae wuyaxi naxee nu Pɔlu xui mexi, e fan naxa danxaniya, e naxa e xunxa ye xɔɔra.

⁹ Marigi naxa a fala Pɔlu be laamatunyi ra kɔe kui, «I naxa gaaxu muku! Wɔyɛn! I naxa dundu, ¹⁰ barima n na i fɔxɔ ra. Mixi yo belexe mu i lima a xa fe naaxi raba i ra, barima mixi gbege na n be yi taa kui.» ¹¹ Pɔlu naxa lu naa jε keren kike senni. A nu Korintikae xaran Ala xa masenyi ra.

¹² Galiyon to nu na Akayi mange ra, Yuwifii naxa yanfanteya xiri Pɔlu xun, e

naxa a xanin kiitisea yire. ¹³ E naxa a fala, «Yi di nan mixie kui isoma e xa Ala batu ki gbete naxan mu seriye ki ra.» ¹⁴ Pɔlu to wɔyɛn fɔlɔ, Galiyon naxa a fala Yuwifii be, «Xa a sa li tinxintareya na a ra, xa na mu a ra wali kɔbi nde, n n tuli matima nε wo ra nu, ¹⁵ kɔnɔ xa a sa li boore matandi na a ra wɔyɛnyi ma, xa na mu a ra xilie ma, a nun wo xa seriye ma, na na wo tan nan ma. N mu wama findife na fe makiitima ra.» ¹⁶ Na kui, a naxa e kerii kiiti banxi kui. ¹⁷ Nama naxa salide xunmati Sositene suxu, e a bɔnbɔ kiiti banxi tande ma, kɔnɔ Galiyon mu e hansa.

E gbilenfe Antiyɔki

¹⁸ Pɔlu to bu Korinti ki fanyi ra, a naxa keli e ngaxakerenyie xun ma. A naxa baki kunkui kui a nun Pirisila nun Akila, e siga Siriya. A naxa a xunyi bi Senxereya, barima a nu bara laayidi tongo Ala be. ¹⁹ E to so Efese, Pɔlu naxa a jεrebooreε lu naa. A naxa so salide kui, e nun Yuwifii naxa sumun. ²⁰ E naxa a mayandi a xa bu naa, ²¹ kɔnɔ na mu a xunyi suxu. A naxa a jɔngue e ma. A naxε, «Fo n xa sa sali Darisalamu nε. Xa Ala tin, n man fama wo xɔnyi.» ²² Awa, a naxa baki kunkui kui, a keli Efese, a siga Sesare. A to ge danxaniyatɔε jama xεebude, a naxa goro Antiyɔki.

Pɔlu xa biyaasi saxan nde

²³ Pɔlu to bara saxanyi radangi Antiyɔki, a naxa kira tongo, a naxa Galati nun Firigiya bɔxi birin isa, a nu Isa fɔxirabireε ralimaniya.

²⁴ Apolosi, Yuwifii nde naxan barixi Alesandire, a naxa Efese li. A nu fata wɔyɛnde, a Kitaabui fan kolon. ²⁵ A nu xaranxi Marigi xa kiraya ra. A naxa Isa xa fe masen a fanyi ra, kɔnɔ a nu Yaya xa xaranyi nan gbansan kolon xunxa tife ye xɔɔra. ²⁶ A naxa so wɔyɛnfe a rawasaxi ra salide kui. Akila nun Pirisila to a xui mε, e naxa kafu a ma alako e xa Ala xa kiraya masen a be a ki ma. ²⁷ Na xanbi a to nu wama dangife Akayi, a ngaxakerenyie naxa a ralimaniya. E naxa bataaxe sebe Isa fɔxirabireε ma a e xa a rasenε. A xa sige naxa findi fe fanyi ra danxaniyatɔε be Akayi bɔxi ma, naxee danxaniya Ala xa hinne saabui ra. ²⁸ Apolosi naxa Yuwifii matandi senbe ra kenε ma, a naxa a masen Kitaabui ra a Isa nan Ala xa Mixi Sugandixi ra.

19

Pɔlu sigafe Efese

¹ Apolosi nu na Korinti. Pɔlu to bara ge Asi fuge biri isade, a naxa fa Efese. A to naralan Isa fɔxirabireε ndee ra, ² a naxa e maxɔrin, «Wo bara Ala Xaxili Seniyenxi

soto wo to danxaniya?» E naxa a yaabi, «Muxu jan nu nu na me sinden xa Ala Xaxili Seniyenxi na na.»³ A naxa e maxorin, «Wo wo xunxa ye xooru munfe ma?» E naxa a yaabi, «Muxu bara muxu xunxa ye xooru alo Yaya a masenxi ki naxe.»⁴ Awa, Pölu naxa a fala, «Yaya nu mixi xunxama ye xooru ne tuubi xa fe ra. A nu a fala mixie be, e xa danxaniya mixi nde ma naxan fama a tan xanbi ra. Na nan lanxi Isa ma.»⁵ Na masenyi ma e naxa e xunxa ye xooru Marigi Isa xili ra.⁶ Pölu to a belexe sa e ma, Ala Xaxili Seniyenxi naxa fa e ma. E naxa so xui gbetee falafe, e man nu Ala xa masenyi fala.⁷ E birin nalanxi, xeme fu nun firin nan nu e ra.

⁸ Na dangi xanbi, Pölu naxa so salide kui, a kawandi ti. A nu fe tagi raba e be Ala xa mangeya niini xa fe ra kike saxan bun ma. A nu kata a xa mixie no naxee tuli nu matixi a ra.⁹ Kono ndee xaxili nu xoroxo, e mu la a ra. E naxa Marigi xa kira bexu jama ya i. Pölu naxa mini e ya ma, a naxa Isa foxirabiree tongo a xun, alako a xa e xaran loxo yo loxo Tiranusi xa xarande kui.¹⁰ Na naxa siga han pe firin. Yuwifie nun Girekika naxee birin nu sabatixi Asi, e Marigi xa masenyi rame na nan kui.¹¹ Ala nu kaabanako xungbee rabama Pölu belexee ra¹² han e nu dugi nun xunxurie sa furemae ma, Pölu nu bara din naxee ra. Fure nu ba ne e ma, pinne nu mini mixie i.

Seba xa Die

¹³ Yuwifie ndee naxee pinne raminima mixie yire birin, e naxa kata Marigi Isa xili rawalide pinne kanyie be. E a fala, «N bara wo yaamari Isa xili ra Pölu naxan xa fe kawandima.»¹⁴ Seba, Yuwifie serexedube kuntigi nde, xa di solofere nan nu na fe rabama.¹⁵ Ninne naxa e yaabi, «N Isa nun Pölu kolon, kono n mu wo tan kolon feo!»¹⁶ Na pinne kanyie naxa bagan e ma, a naxa e bonbo han e naxa e gi banxi kui e rageli nun e maxonoxi ra.

¹⁷ Yuwifi nun Girekika naxee birin nu sabatixi Efese, e naxa na fe kolon. Gaaxui naxa e birin suxu. Marigi Isa xili dariye naxa mate.¹⁸ Danxaniyatoe wuyaxi naxa fa, e naxa e ti e xa yunubie ra, e naxa e xa fe jaaxi birin fala kene ma.¹⁹ Duuree fan naxa fa e xa bukie ra, e naxa e gan birin ya xori. E naxa bukie sare konti, kobiri kole wulu tongo suuli nan nu a ra.²⁰ Marigi xa masenyi nu yiriwama na ki ne senbe ra.

Girinbanyi birafe Efese

²¹ Yi fee to dangi, Pölu naxa nate tongo a xa siga Darisalamu. Na biyaasi kui fo a xa Masedon nun Akayi boxi ibolon. A naxa a fala, «N na siga Darisalamu, fo n xa Roma fan li.»²² A naxa a malima firin

xee Masedon, Timote nun Erasito, kono a tan naxa lu Asi sinden.

²³ Na temui sonxoe xungbe naxa raba naa Marigi xa kira xa fe ma.²⁴ Xabui nde, naxan xili Demetiri, a nu ala Aritemi xa salide misaali lanmadi yailanma gbeti ra. Na xabui moolie nu kobiri gbegbe sotoma na wali kui.²⁵ A naxa a walibooree malan, a a fala e be, «Wo a kolon, won baloxi yi wali nan kui.²⁶ Wo bara a to, wo bara a me, yi Pölu bara mixi gbegbe madaxu Asi boxi birin ma, Efese gbansan xa mu a ra. A naxe a alae naxee rafalaxi mixie belexe ra, a ala mu e ra.²⁷ Na kui won ma wali fama ne xili jaaxi sotode. Won ma ala Aritemi xa salide fan xun nakanama ne. Nde bama ne Aritemi xa binye ra Asi boxi nun duninja ma.»

²⁸ A to na fala, e naxa kono, e naxa so sonxoe ratefe, «Efesekae xa ala Aritemi nan gbo.»²⁹ Taa birin ya naxa iso. E naxa Gayu nun Arisitaraki, Pölu jereboore Masedonkae, xanin malande xungbe kui.³⁰ Pölu naxa wa sigafe naa, kono Isa foxirabiree mu tin.³¹ A booree Asikae xunmatie fan naxa xera ti Pölu ma, e a mayandi a naxa siga malan yire.³² Ndee nu sonxoma e gbe ki ma. Booree fan sonxoma e gbe ki. Lantareya nu na malanyi ya ma. Mixi wuyaxi mu nu a kolon e malanxi fe naxan ma.

³³ Awa, Yuwifie naxa Alesandire tutun yare a xa woyn. A naxa jama masabari a belexe ra alako a xa masenyi ti.³⁴ Kono, e to a kolon a Yuwifi nan a ra, e birin nalanxi naxa sonxoe rate leeri firin bun ma. E naxe, «Efesekae xa ala Aritemi nan gbo.»³⁵ Na xanbi, taa kuntigi nde naxa jama masabari, a naxa a fala, «Efesekae, duninja birin a kolon a Efese taa nan Aritemi xa salide kantama a nun Aritemi maniye, naxan goroxi keli kooore ma.³⁶ Mixi yo mu na matandima. A lanma wo xa dundu. Wo naxa gbata fefe rabade.³⁷ Wo bara fa yi mixie ra be, kono e mu Aritemi mujra, e mu a konbi.³⁸ Xa Demetiri nun a walibooree wama mixi nde kalamufe, e xa na masen kiitisaie be kiiti loxoe.³⁹ Xa wo wama fe gbete nan xon, na fan ya ibama won ma malan loxoe.⁴⁰ E noma won suxude won ma bojete ma naxan dangixi to, barima nondi yo mu na won be yi malanyi rabafe ma.» A to ge, a naxa malanyi rayensen.

20

A sigafe Masedon nun Gireki boxie ma

¹ Sonxoe to bara jon, Pölu naxa Isa foxirabiree malan e rasife ma. A to a jungu e ma, a naxa siga Masedon.² A naxa na boxi isa, a nu Isa foxirabiree rasi marasi

wuyaxi ra. Na dangi xanbi, a naxa siga Gireki boxi ma. ³ A to lu naa kike saxon, a naxa wa sigafe Siriya kunkui kui, konɔ Yuwifie nu bara yanfanteya yailan a xili ma. Na kui, a naxa nate tongo a xa gbilen Masedon kira ra. ⁴ Naxee a mati han Asi nee nan yi ki: Sopateri, Beereka Pirusi xa di, Arisitaraki nun Sekondu Tesalonikikae, Gayu Deribeka nun Timote, Tikike nun Tirofimo Asikae. ⁵ Nee naxa ti yare, e naxa sa muxu mame Tiroyasi. ⁶ Taami Lebinitare Sali loxɔe dangi xanbi, muxu naxa baki kunkui kui Filipi. Beenun xi suuli, muxu naxa e li Tiroyasi. Muxu naxa lu naa xi solofere.

Pɔlu Eyutiki rakelife faxe ma

⁷ Sande loxɔe muxu naxa malan taami igirafe ra. Pɔlu naxa kawandi ti Isa foxirabiree be han kɔe tagi. A lan ne a xa siga kuye na iba. ⁸ Lanpui gbegebe nu na na koore banxi kui, muxu nu malanxi dennaxe. ⁹ Segetala nde naxan xili Eyutiki nu doxɔxi wunderi ra. Pɔlu xa kawandi xon to kuya, xi xoli naxa a suxu a fanyi ra, a bira boxi ma kelife banxi deki saxon nde. E naxa a li, a bara faxa. ¹⁰ Pɔlu to goro, a naxa a felen a xun. A naxa a tongo, a a fala e be, «Wo naxa kontofili, barima a mu faxaxi.» ¹¹ Pɔlu to te, a naxa taami igira, a naxa a don. A man naxa woyen han geesege. Na geesege, a naxa siga. ¹² Danxaniyatɔee naxa segetala xanin a piɲe ra boɲesa kui.

Pɔlu a ɲungufe Efesekae ma

¹³ Muxu naxa kunkui bela rakeli sigafe ra Asosi Pɔlu ya ra alo muxu lanxi a ma ki naxe. A naxa wa sigafe a sanyi ra. ¹⁴ A to muxu li Asosi, muxu naxa a baki kunkui kui sigafe Mitileni. ¹⁵ Keli menni, muxu naxa siga baa kira ra. Na fan kuye iba, muxu naxa Kiyu li. Na xanbi, muxu naxa siga han Samosi. Na loxɔe kuye iba, muxu naxa Mileto li. ¹⁶ Pɔlu nu bara nate tongo a xa dangi Efese mabiri alako a naxa bu Asi boxi ma. A nu gbataxi a xa so Darisalamu Xe Xabe Sali loxɔe xa a sa sooneyama a be.

¹⁷ Pɔlu to Mileto li, a naxa xεera ti a Efese danxaniyatɔee naxa kuntigie xa fa. ¹⁸ E to fa a yire, a naxa a fala e be, «Wo a kolon n ɲerexi wo tagi ki naxe. Kabi n so Asi, ¹⁹ n Marigi xa wali raba yete magoroe nan kui. N yaye bara mini, n bara tɔɔɔ Yuwifie xa wali ɲaaxi saabui ra. ²⁰ Wo a kolon a n mu wo munafan se yo noxun wo ma. N bara kawandi ti wo be keɲe ma nun wo xa banxie kui. ²¹ N nu a falama ne Yuwifie nun Girekikae be e xa togondiya Ala ma, e xa danxaniya won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi ma.»

²² «Yakɔsi Ala Xaxili Seniyenxi wama ne n xa siga Darisalamu, konɔ n mu a kolon

naxan sigama n sɔtoɔe naa. ²³ Taa birin kui Ala Xaxili Seniyenxi bara n nakolon a geeli nun tɔɔre fama ne n lide naa. ²⁴ Konɔ n nii tide yo mu na n be. N xa n ma xεeraya rakamali, n Marigi Isa naxan taxuxi n na. N xa findi Ala xa hinne seɲeɲɔɔya ba ra, naxan findixi xibaaru fanyi ra.»

²⁵ «Yakɔsi n a kolon wo mu n yatagi toma sɔnɔn, wo tan naxee birin wo tuli matixi n ma kawandi ra, Ala xa mangeya niini xa fe ra. ²⁶ Na na a ra, n a falama wo be to, wo xa kote yo mu na n xun, ²⁷ barima n bara Ala sago birin masen wo be, n mu sese noxun wo ma. ²⁸ Awa, wo xa mɛeni wo yete ma a nun danxaniyatɔee birin, Ala Xaxili Seniyenxi wo findixi naxee xa xunmati ra, alako wo xa mɛeni Marigi xa danxaniyatɔee naxa ma, a naxan sɔtoxi a yete wuli ra. Wo xa e kanta alo xurusee demadonyi goore kantama ki naxe. ²⁹ N na kolon, n na siga, mixi ɲaaxie fama ne sode wo tagi, alo wula baree soma goore ya ma ki naxe. ³⁰ Mixi ndee soma wo tagi, e xa xaranyi ɲaaxi ti alako e xa Isa foxirabiree bendun e ma. ³¹ Wo xa wo mɛeni. Wo xa ratu yi ɲe saxanyi bun ma n mu wo kawandife iti kɔe nun yanyi. N na birin nabaxi yaye nan kui.»

³² «Awa yakɔsi, n wo taxuma Ala ra nun a xa hinne masenyi ra, naxan noɲa senbe nun ke fanyi fide seniyeɲɔee birin ma. ³³ N mu nu wama wo xa koɔbiri xa xɔn, xa na mu a ra wo xa xεema, wo xa sosee. ³⁴ Wo yete yati a kolon a n wali yi belexee nan na alako n xa balo n nun n ɲerebooree. ³⁵ N bara a masen wo be mooli birin na, a won lan ne won xa wali alako won xa setaree mali. Wo xa ratu Marigi Isa xa woyenyi ma, a naxe, «ɲelɛxinyi na ki nan kui, dangife a sɔtofe ra.»

³⁶ A to ge woyende, a naxa a xinbi sin, e birin naxa Ala maxandi. ³⁷ E birin naxa so wafe. E naxa findigilin Pɔlu kɔnyi ma, e a masunbu. ³⁸ E sunnun ne barima a bara a fala e mu noɲa a tode sɔnɔn. E naxa a mati han kunkui de ra.

21

Pɔlu sigafe Darisalamu

¹ Muxu to fatan, muxu naxa siga keren na Kosi kunkui kui. Na kuye iba, muxu naxa siga Rodi. Muxu to keli Rodi, muxu naxa siga Patara. ² Muxu to kunkui to naa, naxan nu baa igirife sigafe Fenisiya biri ra, muxu naxa baki na kui. ³ Muxu to bara Sipiri suri to, muxu naxa dangi na ra koola ma, sigafe Siriya biri ra. Muxu naxa ti Tire alako kote xa ragoro. ⁴ Muxu naxa Isa foxirabiree ndee li naa. Muxu naxa xi solofere radangi e xɔnyi. Ala Xaxili

Seniyenxi naxa goro Isa fõxirabiræe ma, e xa a fala Polu be a naxa te Darisalamu.

⁵ Kõno xi solofere kamali loxoæ, muxu naxa kira tongo sigafe ra. E birin naxa muxu mati, a nun e xa ginæe nun e xa die ra, han taa fari ma. Muxu naxa muxu xinbi sin baa de ra Ala maxandife ra. ⁶ Nungui to jon, muxu naxa baki kunkui kui. Booree tan naxa gbilen e xonyi. ⁷ Muxu naxa keli Tire sigafe ra Pitolomayi. Muxu naxa ngaxakerenyie xæbu menni, muxu naxa fæen naa.

⁸ Na kuye iba, muxu naxa siga Sesare, Filipu xibaaru fanyi kawandila xonyi, naxan nu na mixi sugandixi solofere ya ma. ⁹ A xa di ginæ naani nu na naxee mu nu doxo xeme taa. E nu namijonme wali rabama. ¹⁰ Muxu to bara xi wuyaxi raba naa, Ala xa namijonme naxan xili Agabu, naxa fa muxu xonyi kelife Yudaya. ¹¹ A naxa Polu xa beleti tongo, a naxa a yete kan sanyie nun a belexee xiri. A naxa a fala, «Ala Xaxili Seniyenxi yi nan masenxi. Xeme naxan gbe yi beleti ra, Yuwifie a xirima yi mooli nan na Darisalamu, e a so mixie yi ra naxee findi si gbeteæ ra.»

¹² Muxu to na me, muxu nun naakæe naxa Polu maxandi a naxa te Darisalamu. ¹³ A naxa muxu yaabi, «Munfe ra wo wama n bope mañaaxufe wo yaye ra? N bara tin e xa n xiri Darisalamu, e xa n faxa, Marigi Isa xili xa fe ra.» ¹⁴ A to mu tin muxu xui suxude, muxu mu tin a karaxande. Muxu naxa a fala, «Marigi sago xa raba.»

¹⁵ Na loxoæe to dangi, muxu naxa muxu yailan, muxu naxa te Darisalamu. ¹⁶ Isa fõxirabiræe ndee Sesarekæe naxa muxu mati. E naxa muxu xanin Menason Sipirika xonyi, naxan findixi Isa fõxirabire ra a rakuya. A naxa muxu yigiya.

Polu Yaki xæbufe

¹⁷ Muxu to so Darisalamu, Isa fõxirabiræe naxa muxu rasene jalexinyi ra. ¹⁸ Na kuye iba, muxu nun Polu naxa siga Yaki xonyi. Danxaniyatæe pama kuntigi birin naxa e malan naa. ¹⁹ A to ge e xæbude, Polu naxa a xa wali dentege sa Ala naxan nabaxi si gbeteæ tagi a saabui ra. ²⁰ E to na me, e naxa Ala matoxo. E naxæ, «Muxu ngaxakerenyi, i bara a to Yuwifi wulu wuyaxi bara danxaniya, kono e man e tunnabexixi birafe Annabi Munsaxa seriye foxo ra. ²¹ Mixi ndee bara a fala e be a i Yuwifie xaranma, naxee na si gbeteæ ya ma, a e xa gbilen Annabi Munsaxa seriyeæ foxo ra, a e naxa e xa die sunna, a e naxa bira Yuwifie xa naamunye foxo ra.»

²² «Won na ma di? Siike yo mu na, pama a kolonma ne a i bara fa. ²³ Na na a ra, muxu naxan falama i be i xa a raba. Mixi

naani na muxu ya ma, naxee bara laayidi tongo Ala be. ²⁴ I xa kafu e ma, wo birin xa wo yete raseniyeen, i man xa e sare fi, e xa e xunyi bi. Na na a ra birin a kolonma a mixie naxan falaxi i xun ma, wule na a ra. E xa a kolon i fan biraxi Annabi Munsaxa seriye nan foxo ra. ²⁵ Muxu naxa nate tongo, muxu man fa na sebe. Danxaniyatæe naxee keli si gbeteæ ma, e naxa sube don naxan baxi serexæ ra kuyee be, nun sube yufaxie. E naxa wuli fan min. E man naxa yene fan naba.»

²⁶ Awa na kuye iba, Polu naxa na mixie tongo, e naxa e yete raseniyeen. Na xanbi a naxa so hõromobanxi kui, a xa a masen, maraseniyeenyi rakamalima loxoæ naxan ma, a nun serexæ naxan bama kankan be.

Polu safe geeli kui

²⁷ Na xi solofere raponyi, Yuwifie Asikæe to Polu to hõromobanxi kui, e naxa pama birin ya iso, e man naxa Polu suxu. ²⁸ E nu sonxoæ rate, «Isirayilakæe, wo muxu mali! Na xeme nan yi ki naxan kawandi jaaxi rabama yire birin mixi birin be, Yuwifie, nun Annabi Munsaxa seriye, nun yi hõromobanxi xa fe ra. A man bara Girekikæe raso hõromobanxi kui. Na bara yi yire seniyeenyi findi yire seniyeentare ra.» ²⁹ E na fala ne barima e nu bara Polu nun Tirofimo Efeska to e boore foxo ra taa kui. E naxa a mapoxun a Polu a raso ne hõromobanxi kui.

³⁰ Taa kui birin ya naxa iso. Mixie naxa fa e gi ra keli yire birin. E naxa Polu suxu, e naxa mini a bubu ra tande ma. E naxa naadeæ ragali keren na. ³¹ E nu wama Polu faxafe ne. Soori mange naxa a kolon Darisalamu birin ya isoxi. ³² Soori mange naxa soorie nun e xa xunmatie tongo, e siga Polu foxo ra keren na. Nama to soorie to, e naxa ba Polu bonbofe. ³³ Awa, soori mange naxa yaamari fi e xa a xiri yolonxonyi firin na. A naxa maxorinyi ti fa nde a ra, nun a munfe rabaxi. ³⁴ Nama seeti nde sonxoma e gbe ki, booree fan sonxoma e gbe ki. A to mu no fe fiixe sotode e ra sonxoæ xa fe ra, a naxa a fala e xa Polu xanin soori banxi kui. ³⁵ Polu to ti banxi de ra, soorie naxa a tongo pama xa jaaxui ma, ³⁶ barima mixi gali nan nu biraxi e foxo ra, e nu fa a fala e xui itexi ra, «A xa faxa!»

Polu a yete xun mafalafe

³⁷ E wama a rasofe soori banxi kui temui naxæ, Polu naxa soori mange maxorin, «I noma n sago sade n xa fe nde fala i be?» Soori mange naxa a yaabi, «I Gireki xui mema? ³⁸ I tan xa mu na Misiraka ra, naxan mixie ya iso yi donxoæ ra, a naxa suute wulu naani xanin wula kui?» ³⁹ Polu naxa a yaabi, «Yuwifi nan n na, Tariseka.

Na taa xungbe a munafanyi gbo Silisi bɔxi ma. N sago sa n xa wɔyɛn yi gali bε.»

⁴⁰ Sɔɔri mange to a sago sa, Pɔlu tixi banxi tede dε ra, a naxa mixie masabari a bεlexe ra. Kuye naxa bolon yen! Pɔlu naxa wɔyɛn Eburu xui.

22

¹ «N ngaxakerenyie, n babae, wo xa wo tuli mati n na, n xa n yete kan xun mafala.»
² E to a mε a Eburu xui falama, e naxa dundu dangi singe ra. Pɔlu naxa a fala, ³ «Yuwifi nan n na, n barixi Tarise nε, Silisi bɔxi ma, kɔnɔ n mɔxi be nε. Gamaliyeli naxa n xaran alako n xa bira won babae xa sɛriye fɔxɔ ra. Ala xa fe nu n bɔɓe suxuma alo a wo fan suxuma ki naxe to.

⁴ N mixie tɔɔɔ nε han n naxa e faxa, naxee nu biraxi Isa xa kira fɔxɔ ra. N naxa ginεe nun xεmεe suxu, n naxa e sa geeli kui. ⁵ Sɛrεxεdube kuntigi nun diine forie birin n n seede ra. E naxa kεεdie so n yi ra katarabi e ngaxakerenyie ma Damasi alako n na danxaniyatɔεe to, n xa e xiri, n xa fa e ra Darisalamu, n xa e ɓaxankata.»

⁶ «N to makɔre Damasi ra yanyi tagi, yanbe xungbe naxa goro n ma kelife koore ma. ⁷ N naxa bira bɔxi. N naxa xui mε naxan nu a falama n bε, «Sɔlu, Sɔlu, munfe ra i n ɓaxankatama?» ⁸ N naxa a yaabi, «Nde i ra, Marigi?» A naxa n yaabi, «Isa Nasaretika nan n na, i naxan ɓaxankatafe.» ⁹ Naxee nu na n fɔxɔ ra, e naxa yanbe to, kɔnɔ naxan nu wɔyɛnfe, e mu na tan xui mε. Awa, n naxa a fala, ¹⁰ «N xa munse raba, Marigi?» Marigi naxa a fala n bε, «Keli, i siga Damasi. Menni a fama falade i bε i lan i xa naxan naba.» ¹¹ N mu nu se toma na yanbe xa naiyalanyi saabui ra. Naxee nu na n fɔxɔ ra, e naxa n bεlexe rasuxu han Damasi.»

¹² «Awa, xεmε nde naxan xili Ananiyasi, mixi tinxinxɔ na a ra Ala xa sɛriye ki ma, naxan nafanxi Damasi Yuwifife ma, ¹³ a naxa fa n yire. A naxa a fala, «N ngaxakerenyi Sɔlu, to ti.» N ya naxa rabi keren na, n naxa se birin to. ¹⁴ A naxa a fala, «Won babae Marigi Ala bara i sugandi i xa a sago kolon, i xa Tinxintɔe to, nun i xa a wɔyɛnyi mε a tan yati dε ra, ¹⁵ barima i findima a xa seede nan na mixi birin ya i, i fee naxee toxi nun i naxee mexi. ¹⁶ Yakɔsi, i munse mamefe? Keli, i xa i xunxa ye xɔɔra, i xa yunubi xa ba i ma, i xa Marigi xili maxandi.»

¹⁷ «N naxa gbilen Darisalamu. N to nu na Ala maxandife hɔrɔmɔbanxi kui, n naxa laamatunyi to. ¹⁸ Marigi naxa a fala n bε, «I xa mini mafuren Darisalamu, barima e mu tinma i xa seede ya ra n ma fe ra.» ¹⁹ N naxa a fala, «Marigi, e yati a kolon a n nu sigama salidee kui danxaniyatɔεe fende

alako n xa e sa geeli, n man xa e bɔnbo. ²⁰ E to nu i xa seede Etiyɛn faxama, n tan yati nu na, n nu ɓεlexinxɔ na ra. N tan nan man nu booree xa dugie suxuxi.» ²¹ Awa, Marigi naxa a fala n bε, «Siga, n i xεema yire makuye si gbete ma.»

²² E naxa e tuli mati a xa masenyi birin na, han a yi wɔyɛnyi falaxi temui naxe. E fa gbelegbele, «Wo yi xεmε faxa. A mu lan a xa balo.» ²³ E naxa sɔnxɔe rate, e nu e xa donmae rate e ma, e nu xube ite kuye i. ²⁴ Sɔɔri mange naxa a fala a e xa Pɔlu raso sɔɔri banxi kui, e man xa a bɔnbo luxusinyi ra alako e xa a kolon jama sɔnxɔma fe naxan ma.

²⁵ E to nu a xirife alako e xa a bɔnbo, Pɔlu naxa sɔɔri mixi kεmε xunmati maxɔrin naxan nu tixi naa, «Sɛriye na wo yi ra naxan a masenxi a wo xa Rɔmaka bɔnbo luxusinyi ra hali a mu makiitixi?» ²⁶ Sɔɔri kεmε xunmati to na mε, a naxa sa sɔɔri mange rakolon. A naxe, «Yi xεmε Rɔmaka lasiri na a ra. Won na ma di?» ²⁷ Sɔɔri mange naxa fa, a naxa Pɔlu maxɔrin, «A fala n bε xa Rɔmaka na i ra?» Pɔlu naxa a yaabi, «Iyo xε.» ²⁸ Sɔɔri mange man naxa a fala, «N tan naafuli gbegbe nan baxi, n fa findi Rɔmaka lasiri ra.» Pɔlu naxa a fala a bε, «N tan barixi lasiriya nan kui nε.» ²⁹ Kabi na raba, naxee nu wama a bɔnbofe alako a xa wɔyɛn, e birin naxa e magbilen. Sɔɔri mange yete naxa gaaxu a kolonfe ra Pɔlu Rɔmaka na a ra, a naxan xiri yɔlonxɔnyi ra.

Yuwifife Pɔlu makiitife

³⁰ Na kuye iba, sɔɔri mange to wa a kolonfe a fiixe ra Yuwifife Pɔlu kalamuxi fe naxan ma, a naxa a fulun. A naxa yaamari fi, sɛrεxεdube kuntigie nun Yuwifife kiitisae birin xa malan. A naxa Pɔlu ragoro, a ti e tagi.

23

¹ Pɔlu naxa a ya ti Yuwifife kiitisae ra. A naxa a masen, «N ngaxakerenyie, n naxan nabaxi han to, n a rabaxi n bɔɓe fiixe nan na Ala ya xɔri.» ² Sɛrεxεdube kuntigi, Ananiyasi naxa mixie yaamari, naxee nu na a fe ma, e xa a dε ragarin. ³ Awa, Pɔlu naxa a fala a bε, «Ala nan fama i tan bɔnbode. I luxi nε alo banxi naxan fari fiixe kɔnɔ a ki nɔxɔxi. I bara wa n makiitife kiiti sɛriye ra, kɔnɔ i to yaamari fixi e xa n bɔnbo, i bara sɛriye matandi.» ⁴ Naxee nu na a fe ma, e naxa a fala a bε, «I Ala xa sɛrεxεdube kuntigi nan konbima yi ki!» ⁵ Pɔlu naxa a fala, «N ngaxakerenyie, n mu nu a kolon xa sɛrεxεdube kuntigi na a ra, barima a sebexi, «I naxa wɔyɛn kɔbi fala jama mange bε.»»

⁶ Põlu to a kolon Sadusenie nun Farisenie nu na Yuwifii kiitisæe xa malanyi kui, a naxa a fala a xui itexi ra, «N ngaxak-erenyie, Fariseni nan n na. N baba fan Fariseni nan nu a ra. To n na kiiti banxi barima n laxi a ra Ala fama won nakelide faxe ma kiiti loxoæ.» ⁷ A to na fala, boore matandi naxa lu Farisenie nun Sadusenie tagi. Nama naxa itaxun. ⁸ Sadusenie tan be, mixi mu kelima faxe ma. E man mu laxi malekee nun pinnee xa fe ra. Kõno Farisenie tan la nee birin xa fe ra. ⁹ Sõnxõæ xungbe naxa mini. Seriyee karamõxo ndee Farisenie tagi e naxa wøyen xõrõxoæ fala. E naxe, «Muxu mu fefe jaaxi yo rakõrsixi yi xeme ma. Temunde pinne nde, xa na mu a ra maleke nde, nan wøyenxi a ra.» ¹⁰ Sõnxõæ to nu sigama gbo ra, sõori mange naxa gaaxu e fa Põlu faxafe. A naxa sõorie ragori e xa Põlu tongo e tagi, e xa a xanin sõori banxi kui.

¹¹ Na kõe ra, Marigi naxa mini Põlu ma. A naxa a fala a be, «I xa limaniya barima i findima n ma seede nan na Rõma alo i a rabaxi Darisalamu ki naxe.»

E lanyi xirife Põlu faxafe ra

¹² Kuye to iba, Yuwifie naxa lanyi xiri kali ra, e naxa e dege, e naxa e min sinden, a fo e xa Põlu faxa. ¹³ Naxee na lanyi xiri, e nu dangi mixi tongo naani ra. ¹⁴ E naxa a masen serexedube kuntigie nun forie be, «Muxu bara muxu kali Ala ra, muxu mu sese donma sinden fo muxu xa Põlu faxa. ¹⁵ Awa, yakõsi, wo tan nun Yuwifii kiitisæe xa mange mayandi a xa fa a ra alako wo xa a xa fe mato a fanyi ra. Na kui, muxu tan a faxama kira ra.»

¹⁶ Põlu maagine xa di naxa na yanfe kolon. A naxa siga sõori banxi kui, a naxa na birin masen Põlu be. ¹⁷ Põlu naxa sõori mixi keme xunmati nde xili, a naxe, «Yi segetala xanin sõori mange xõn ma, alako a xa fe nde fala a be.» ¹⁸ Sõori keme xunmati naxa segetala tongo, a naxa a xanin sõori mange xõn ma. A naxe, «Põlu, geelimani nan n xilixi, a naxa n mayandi a n xa fa yi segetala ra i xõn ma, a xa fe nde masen i be.» ¹⁹ Sõori mange naxa segetala tongo, e naxa e mamini. Mange naxe, «I wama munse falafe n be?» ²⁰ A naxa a yaabi, «Yuwifie bara lan a ma, e xa i maxandi i xa Põlu xanin Yuwifii kiitisæe yire, alako e man xa maxõrinyi nde ti a ma. ²¹ I naxa i tuli mati e ra, barima mixi tongo naani nun nde bara yanfe xiri a xun e ya ma. E bara e kali a e mu sese donma, e mu sese minma a fo e na Põlu faxa temui naxe. Yakõsi e bara ge e yailande, e fa i sago nan mamefe.» ²² Sõori mange naxa segetala rabolo, a naxa tonyi dõxo a ma, fa

fala, a fe naxan falaxi a be, a naxa na fala mixi yo be.

E Põlu xeeffe Mange Felisi xõn

²³ A naxa sõori mixi keme xunmati firin xili, a naxa a fala e be, «Wo sõori keme firin yailan, sõori soe ragie tongo solofere, nun xali woli keme firin. Wo xa e yailan sigafe ra Sesare to kõe ra. ²⁴ Wo xa soe nde yailan Põlu be, alako a xa mange Felisi li heeri kui.»

²⁵ Sõori mange naxa yi fe sebe bataaxe ra. ²⁶ «N tan Kilõdi Lisiya, i tan Mange Felisi mafanxi, n bara i xeebu. ²⁷ Yi xeme Yuwifie nan a suxuxi. E naxa wa a faxafe. N to a kolon a Rõmaka na a ra, n nun sõorie naxa fa, muxu naxa a ba e yi. ²⁸ N to wa a kolonfe e a suxuxi naxan ma, n naxa siga a ra e xa kiitisæe yire. ²⁹ N naxa a li e a kalamuxi e xa seriyee xa fe nan ma, kõno a mu fe kobi yo rabaxi a lanma a xa faxa naxan ma, xa na mu a ra a xa sa geeli kui. ³⁰ N to bara a me a Yuwifie bara gali malan a xili ma, n naxa a rasanba i ma keren na. N a kalamumæe rakolonma e yete kan xa sa a kalamu i xõn a xa fe ra. Wo salamu.»

³¹ Sõorie naxa Põlu tongo alo e yamarixi ki naxe. E naxa a xanin kõe ra han Antipatri. ³² Na kuye iba, sõorie naxa gbilen sõori banxi. Soe ragie naxa Põlu tongo. ³³ E to so Sesare, soe ragie naxa bataaxe nun Põlu so mange yi ra. ³⁴ Mange to ge bataaxe xarande, a naxa Põlu maxõrin a keli dennaxe. A to bara a me a Silisika na a ra, a naxa a fala, ³⁵ «N fama ne i makiitide i toõpegelæe na fa temui naxe.» A naxa yaamari fi e xa Põlu xanin geeli banxi Herode naxan tixi.

24

Felisi kiiti safe Põlu xa fe ra

¹ Xi suuli dangi xanbi, Ananiyasi, naxan findixi serexedube kuntigi ra, nun forie naxa fa e nun xunmafale nde, naxan xili Teritulo. E naxa Põlu kalamu mange xõn ma. ² E to Põlu xili, Teritulo naxa so a toõpegefe yi masenyi ra.

«Felisi mange fanyi, yi bõxi birin dõxoçi bõpesa kui i xa fe kolonyi nun i xa xawili fanyi nan saabui ra. ³ I bara muxu raseewa heeri xungbe ra. ⁴ N mu wama i rabufe, kõno n bara i maxandi i xa i tuli mati muxu xa masenyi ra dondoronti. ⁵ Muxu bara a to yi xeme mixi jaaxi na a ra. A Yuwifie tagi isoma naxee na dunija birin. A tan nan na Isa Nasaretika xa nama xunyi ra. ⁶ A man naxa wa hõrõmõbanxi maberefe. Muxu naxa a suxu. Muxu naxa wa a makiitife muxu xa seriyee ki ma, ⁷ kõno sõori mange Lisiya naxa fa, a naxa a ba muxu yi senbe xungbe ra. ⁸ A naxa a kalamulæe yaamari e xa fa i xõn ma. Xa i

fan Pōlu maxōrin, i fama a kolonde muxu a suxuxi fe naxan ma.»⁹ Yuwifife naxa tin na masenyi ra, e fan naxa a fala a na na ki nε.

¹⁰ Mange naxa Pōlu yaamari a fan xa wōyen. Pōlu naxa a masen a be, «N a kolon, yi bōxi makiitima nan i ra kabi jε wuyaxi. Na kui, n nan ma fe xunmafalama nε i be lanlanteya kui. ¹¹ Xi fu nun firin mu dangi kabi n naxa siga Darisalamu salide. ¹² E mu nu muxu nun mixi li sōnxō ra hōrōmōbanxi kui, xa na mu a ra salide xunxurie kui. N mu sōnxōe rateri taa kui, n mu gali kui isoxi. ¹³ E mu nōma sese masende, e n kalamuma naxan ma. ¹⁴ N naxan masenma i be na nan ya. N nan n benbae Marigi Ala nan batuma alo Isa xa kira a masenxi ki naxe, e a falama kira naxan be a wule kira. Naxan sebexi Tawureta Munsu nun namipōnmee xa Kitaabui kui, n la na birin na. ¹⁵ N laxi Ala xa masenyi ra naxan masenxi a tinxintōe nun tinxintare birin fama nε kelide faxe ma. Yuwifife fan laxi na ra. ¹⁶ Na nan a toxi n nan n yete karaxanma alako n xa n ma simaya radangi bōje fiixe kui Ala nun mixie tagi. ¹⁷ N mu nu na be jε wuyaxi bun ma, kōnō yakōsi n faxi harige nde ra n bōnsōe be. N fan faxi serexe bade Ala be. ¹⁸ E n lixi na temui nε hōrōmōbanxi kui, n seniyanxi, gali mu na n fōxō ra, sōnxōe yo fan mu keli n saabui ra. ¹⁹ Kōnō Yuwifife nde naxee keli Asi bōxi ma, e mu tin n ma fe ra. E tan xa e yete masen i be, xa fe nde na e be n ma fe ra. ²⁰ Xa na mu a ra naxee na be, e xa a masen i be e n toxi fe jεaxi naxan xun, n to siga Yuwifife kiitisaε yire. ²¹ N wōyenyi naxan falaxi e tagi na nan ya: «Wo n makiitima nε to barima n laxi a ra Ala fama nε mixi faxaxie rakelide.»

²² Felisi naxan nu Isa xa kira kolon a fanyi ra, a naxa e xa fe sa sinden. A naxe, «Mange Lisiya na fa, n wo xa fe matoma.»

²³ A naxa sōōri mixi keme xunmati yamari a xa Pōlu kanta, a naxa a tōōō, a man naxa a xa mixi yo raton fe fanyi rabafe ra a be.

²⁴ Xi ndee to dangi, Felisi nun a xa ginε Dirusila, naxan na Yuwifife ra, e naxa fa. Felisi naxa Pōlu xili kawandi rabade Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra. Pōlu naxa danxaniya xa fe fala e be Isa ma, ²⁵ kōnō a xa masenyi to nu binyaxi tinxinyi ma, nun yete xurufe ma, nun Ala xa kiiti naxan fama, Felisi naxa gaaxu. A naxe, «Siga sinden. N na n yete masōto temui naxe, n man i xilima.»²⁶ A man nu waxi nε Pōlu xa kobiri fi a ma. A nu a xilima na nan ma temui birin, e xa sa e bore to.

²⁷ Jε firin to dangi, Felisi masarama naxa fa, Porusu Fesitu. Felisi to wa a yete

mafanfε Yuwifife be, a naxa Pōlu lu geeli kui.

25

Fesitu Pōlu makiitife

¹ Fesitu naxa xi saxan naba Sesare. Na xanbi, a naxa te Darisalamu. ² Serexedube kuntigi nun Yuwifife kuntigie naxa Pōlu kalamu Fesitu be. ³ E naxa Fesitu mayandi a xa fa a ra Darisalamu. E nu wama nε e xa a faxa kira ra. ⁴ Fesitu naxa e yaabi, «Pōlu makantaxi Sesare. A gbege mu luxi n tan fan xa siga naa. ⁵ Wo xa yarerati ndee xa n mati, wo xa Pōlu kalamu naa xa a bara sa fe jεaxi nde raba.»

⁶ Fesitu mu se sa xi solomasaxan fari, xa na mu a ra xi fu Darisalamu, a naxa goro Sesare. Na kuye iba, a naxa dōxō xa xa kiiti kibanyi ma. A naxa yaamari fi e xa fa Pōlu ra. ⁷ A to fa, Yuwifife naxee fa keli Darisalamu, e naxa a rabilin. E naxa tōōjεge gbege sa a xun, e mu nu nōma naxan masende nondi ra. ⁸ Pōlu naxa so a yete xunmafalafe, a nu a fala, «N mu fe jεaxi yo rabaxi Yuwifife xa seriye ra, xa na mu hōrōmōbanxi ra, xa na mu a ra Roma mange ra.»⁹ Fesitu to wa a yete mafanfε Yuwifife xon, a naxa Pōlu maxōrin, «I wama tefe Darisalamu i xa sa makiiti yi fee ma n ya xōri?»¹⁰ Pōlu naxa a yaabi, «N lanma n xa makiiti mangasanyi xa kiiti banxi nan kui, n tixi dennaxe yi ki. N mu fe kobi yo rabaxi Yuwifife ra. I fan na kolon a fanyi ra. ¹¹ Xa n bara fe jεaxi raba a lanma n xa faxa naxan ma, n mu tondima n xa faxa, kōnō xa e naxan falama wule na a ra, a mu lan mixi yo xa n so e yi ra. Mange xungbe xa sa n makiiti Roma.»¹² Fesitu to wōyen a rasimae ra, a naxa a fala Pōlu be, «I bara wa sigafe mange xungbe xon. Awa, i sigama nε.»

Pōlu masenfe Agiripa nun Berinisi be

¹³ Xi nde to dangi, mange Agiripa nun Berinisi naxa so Sesare Fesitu xεεbude. ¹⁴ E to bara xi wuyaxi radangi naxa, Fesitu naxa Pōlu xa fe fala mange Agiripa be. A naxe, «Felisi bara geelimani nde lu be. ¹⁵ N nu na Darisalamu temui naxe, serexedube kuntigie nun Yuwifife forie naxa a kalamu, e man naxa wa a xa faxa. ¹⁶ N naxa e yaabi a Rōmakae xa seriye mu mixi faxama, fo a xa a gbe fala kalamusae be kiitisa ya xōri. ¹⁷ Na fe nan e rafaxi be. N fan mu dugundi. Na kuye iba, n naxa dōxō n ma kiiti banxi. N naxa yaamari fi e xa fa na xeme ra. ¹⁸ Kalamusae to e dentege, e mu fe jεaxi yo fala a xun ma, n nu naxee mapōxunxi. ¹⁹ E nu xōrōxōma e xa diine nan ma fe ra, a nun Isa xa fe ra. E naxe a bara faxa, kōnō Pōlu naxe a baloxi. ²⁰ Awa, n to mu a kolon a lan n xa naxan naba, n naxa a maxōrin

xa a wama sigafe Darisalamu, a xa makiiti naa. ²¹ Kõno Põlu naxa wa a xa fe xanife mange xungbe xõn ma. Na temui n naxa yaamari fi e xa a kanta han n a rasanbama mange xungbe ma temui naxe.»

²² Agiripa naxa a fala Fesitu be, «N fan wama n tuli matife na xeme ra.» Fesitu naxa a yaabi, «Tina, i a xui mema.» ²³ Awa, na kuye iba, Agiripa nun Berinisi naxa so malan yire e nun taa kuntigie. E nu maxirixi a fanyi ra. Fesitu xa yaamari ma, e naxa fa Polu ra. ²⁴ Fesitu naxa a fala, «Mange Agiripa nun wo tan naxee birin na be, wo bara yi xeme to Yuwifin naxan birin kalamuxi n xõn Darisalamu nun be. E naxe a a xa faxa. ²⁵ N tan be, a mu fefe rabaxi a lan a xa faxa naxan ma, kono a tan yati bara mayandi ti sigafe ra mange xungbe xõnyi Rõma. Awa, n fan bara tin na ra. ²⁶ N mu fe xõri yo sotoxi naxan sebema mange xungbe ma a xa fe ra. Na na a ra, n a raminixi wo ya i, a gbengbenyi i tan mange Agiripa, alako won na ge a maxorinde n xa a kolon a lanma n xa naxan sebe. ²⁷ N mu nõma geelimani rasanbade mange ma, n mu a masen a naxan nabaxi.»

26

Polu a yete xun mafalafe

¹ Agiripa naxa a fala Polu be, «I xa i yete xun mafala.» Põlu to a belexe ite, a naxa a yete rafixex yi masenyi ra. ² «Mange Agiripa, to n pexexinxi n ma fe rafixexfe ra Yuwifin n kalamuxi naxan ma. ³ I e xa diine nun e xa seriye kolon ki fanyi ra. Awa yandi, i xa i tuli mati n na. ⁴ Kabi n dimedi temui, n nu na Darisalamu n bonsõe ya ma. Yuwifin birin n pexe ki kolon ⁵ a rakuya. E man a kolon Fariseni nan nu n na diinela tagi naxee xa fe maxorõõ. E nõma na seederõõya bade. ⁶ Yakõsi, e n nakiitife barima n laxi Ala xa laayidi ra a naxan tongoxi muxu benbae be, ⁷ muxu bonsõe fu nun firinyi naxan mamefe. E Ala batuma temui birin, kõe nun yanyi. N laxi na laayidi nan na. Mange, Yuwifin n kalamuxi na nan ma. ⁸ Wo nõma lade a ra a Ala mixi faxaxie rakelima?»

⁹ «N tan kata ne kira mooli birin na n xa Isa Nasaretika xili kana. ¹⁰ N na nan naba Darisalamu. Serexedube kuntigie naxa tin n xa seniye tõe wuyaxi sa geeli kui. N man naxa tin e xa faxa. ¹¹ N nu sigama salide banxie kui alako n xa e toõõ, e xa gbilen e xa danxaniya fõõ ra. N ma xõne kui, n nu e toõõ hali taa gbetei kui.»

¹² «Serexedube kuntigie naxa tin n xa siga Damasi na fe ma. ¹³ Mange, yanyi tagi n naxa yanbe to kira xõn ma kelife koore, n tan nun n booree rabilinyi. A

yanbe nu dangi soqe ra. ¹⁴ Muxu naxa bira bõxi ma. N naxa xui nde me naxan nu a falama n be Eburu xui, «Sõlu, Sõlu, munfe ra i n paxankatama? Na fe xõrõõma ne i be.» ¹⁵ N naxa a yaabi, «Marigi, nde i ra?» Marigi naxa n yaabi, «Isa nan n na, i naxan paxankatafe. ¹⁶ Keli, ti i sanyie xun na. N minixi ne i ma alako n xa i findi walike nun seede ra fee ma i naxee toxi nun i fama naxee tode. ¹⁷ N i ratangama ne Yuwifin ma nun si gbetei ma, n i xema naxee ma, alako i xa e yae rabi, ¹⁸ e xa mini dimi kui, e xa so naiyalanyi kui. E xa keli Sentane xa nõe bun, e xa so Ala xa mangeya niini bun ma. Na kui, e xa yunubi xafarima ne, e man fama ne ke sotoe seniye tõe ya ma naxee danxaniyaxi n ma.»

¹⁹ «Na kui, mange Agiripa, n mu tondi na xeraya ra naxan keli koore ma. ²⁰ N naxa na kawandi ti Damasi, Darisalamu, Yudaya, nun si gbetei tagi. N naxa a masen e be e xa tuubi, e xa danxaniya Ala ma, nun e xa wali fanyi raba naxan e xa togondiya masenma.»

²¹ «Yuwifin naxa n suxu hõrõõmbanxi kui, e waxi n faxafe na nan ma. ²² Kõno, Ala tantu, n baloxi a tan nan saabui ra han to. N naxa na seederõõya ba dimee nun forie birin be. N mu fefe gbete falaxi fo namijõnmee nun Annabi Munsu nu naxee falama a e fama ne rabade. ²³ E naxa a masen Ala xa Mixi Sugandixi toõõma ne, a singe nan kelima faxamixie ya ma, a nun a Yuwifin nun si gbetei kawandima kisi ra.»

²⁴ A to nu woyenfe a yete rafixexfe ra, Fesitu naxa a fala a xui itexi ra, «Põlu, i daxu! I xa fe gbegbe kolonyi bara i findi daxui ra.» ²⁵ Põlu naxa a yaabi, «Fesitu mafanxi, daxui mu na n na. N nondi nun lonni nan masenfe. ²⁶ Mange Agiripa tan yi fee kolon. N yi birin falama a tan nan be, barima a jan a kolon, a a mu raba gundo xa kui.» ²⁷ Põlu naxa a fala Agiripa be, «Mange Agiripa, i laxi namijõnmee ra? I la e ra, n na kolon.»

²⁸ Agiripa naxa a fala Polu be, «A gbe mu luxi i xa n fan findi Isayanka ra!» ²⁹ Põlu naxa a yaabi, «A fa findi yakõsi ra, xa na mu temui gbete, n Marigi maxandima ne alako i tan yo, a nun naxan birin n xui ramefe be to, wo fan xa lu alo n tan, ba yi yõlonxõnyi ra naxan na n ma.»

³⁰ Mange Agiripa, mange Fesitu, Berinisi, nun naxee birin nu dõxõxi e seeti ma, e naxa keli. ³¹ E to nu sigama, e naxa a fala e bore be, «Yi xeme mu fefe rabaxi a lanma a xa faxa naxan ma, xa na mu a ra a lanma a xa sa geeli kui naxan ma.» ³² Agiripa naxa a fala Fesitu be, «Yi xeme nu lan a xa bepõn, kono a bara maxandi ti Mange Xungbe xa a makiiti.»

27

Pōlu sigafe Rōma

¹ E to nate tongo muxu xa baki kunkui kui sigafe ra Itali, e naxa Pōlu nun geelimani ndee so sōori mixi keme xunmati yi ra naxan xili Yuliyusi, naxan na mange xungbe xa sōorie ya ma. ² Muxu nun Arisitaraki, naxan keli Tesaloniki Masedon bōxi ma, naxa baki kunkui kui naxan keli Adiramiti. A nu lan a xa dangi Asi sēeti ma. ³ Na kuye iba, muxu naxa kilon Sidon. Yuliyusi, naxan nu a joxo saxi Pōlu xon ma a fanyi ra, a naxa a sago sa a xa siga a booree xonyi biyaasi fande fende. ⁴ Muxu to keli naa, muxu naxa dangi Sipiri suri ma, barima foye mu nu tinxi muxu be. ⁵ Muxu to Silisi nun Panfiliya baa igiri, muxu naxa so Mira, Lisi bōxi ma. ⁶ Menni, sōori mixi keme xunmati naxa kunkui to naxan keli Alesandire, a sigafe Itali. Muxu naxa baki na kui.

⁷ Xi wuyaxi bun ma kunkui nu tōorōma jereede. Kata nun kata muxu fa Sinidi li kono foye mu tin muxu xa kilon naa. Na nan a to muxu naxa dangi Kireti suri laabe ra, Salemone sēeti ma. ⁸ Naa iperefe nu xōrōxo. Muxu naxa yire nde li, naxan xili Wafu Tofanyi, Laseya fe ma.

⁹ Muxu naxa bu naa. Nere man nu xōrōxo barima sunyi temui nu bara dangi. ¹⁰ Na na a ra, Pōlu naxa a fala, «N biyaasi-booree, n bara a kolon won ma jere fama ne xōrōxode. Kotee, kunkui, nun mixie fama ne tōorode.» ¹¹ Sōori keme xunmati naxa a tuli mati kepini nun kunkui kanyi xa woyenyi ra, a tondi Pōlu xa marasi ra. ¹² Mixi gbegebe naxa wa Feniki life, barima e nu na wafu dennaxe, mēni mu nu fan jeme radangide ra. Feniki, Kireti suri wafu nan a ra, naxan ya rafindixi sogegorode biri ma. E naxa wa e xa jeme radangi naa.

¹³ Foye di nde naxa mini keli kōola ma. E naxa a mapoxun a biyaasi bara fan. E naxa hanga bendun, e kunkui radangi Kireti suri fe ma. ¹⁴ Kōno na temui foye xungbe, naxan xili Yurakilon, a naxa fa keli suri ma. ¹⁵ Foye naxa kunkui tutun, han kunkui mu nu noma matinxinde. Muxu naxa muxu raxara foye yi ra. ¹⁶ Muxu naxa dangi suri lanmadi laabe ra, naxan xili Kiloda. Muxu naxa tōoro kunkui lanma masotofe ra. ¹⁷ E to ge a ratede, e naxa luuti mafilin kunkui ma. E to nu gaaxuxi dōxofe ra Sirite benki ma, e naxa bela ragoro, foye nu fa siga muxu ra. ¹⁸ Foye naxa muxu bōnbo a fanyi ra. Na kuye iba, muxu naxa kote nde woli baa ma. ¹⁹ Xi saxan to dangi, muxu yati naxa kunkui isee birin nagoro ye ma. ²⁰ Xi wuyaxi naxa dangi, soge mu na, tunbuie mu na, foye senbe nu gboma

nan tui. Muxu mu nu laxi muxu kisife ra sōon.

²¹ Kabi xi wuyaxi muxu mu nu donse donma. Awa Pōlu naxa ti mixie tagi, a naxa a fala e be, «N booree, xa wo wo tuli mati n na nu, won mu kelima Kireti nu, won mu yi kasare nun losi sōoma nu. ²² Kōno yakosi, n wo rasima ne, wo xa limaniya, barima mixi yo mu faxama wo ya ma, kunkui nan gbansan kasarama. ²³ N Marigi Ala, n walima naxan be, a xa maleke nde bara mini n ma yi kōe ra. ²⁴ A naxa a fala n be, «Pōlu, i naxa gaaxu, fo i xa ti ne mange xungbe ya i. Ala baxa tin i biyaasiboore birin natangade.» ²⁵ Na na a ra, wo xa limaniya barima n laxi Ala xa masenyi ra. ²⁶ Won fama suri nde lide.»

²⁷ Kōe fu nun naani nde, muxu naxa Adiriyatike baa li. Na kōe tagi kunkui rapere naxa sōgi a muxu bara makore bōxi nde ra. ²⁸ E to ye tilinyi maniyaxe ragoro, e naxa kanke ya mōxōpen soto. E to makuya dondoronti, e man naxa a ragoro, e naxa kanke ya fu nun suuli soto. ²⁹ E to gaaxu garinde fanye nde ra, e naxa hanga naani woli kunkui xanbi ra. E naxa gbata kuye ibafe ra. ³⁰ Kōno kunkui rapere ne wama kelife kunkui xun. E naxa kunkui lanma ragoro baa ma alo e na hangae nan nagorofe kunkui ya ra. ³¹ Pōlu naxa a fala sōori mixi keme xunmati nun sōorie be, «Xa yi mixie mu lu kunkui kui, wo mu noma kiside.» ³² Awa, sōorie naxa kunkui lanma luuti bolon, e naxa a rabejin a xa siga.

³³ Beenun kuye xa iba, Pōlu naxa e birin nasi e xa donse don. A naxa a fala e be, «A xi fu nun naani nan to wo mame tife, wo mu tinxi wo degede. ³⁴ N bara wo rasi wo xa donse don, barima na nan fan wo fate be. Mixi yo mu halakima, hali wo xunsexe keren mu loema.» ³⁵ A to na fala, a naxa taami tongo, a Ala nuwali sa e birin ya xori, a taami igira, a naxa a don folo. ³⁶ Na temui e birin naxa limaniya, e fan naxa so taami donfe. ³⁷ Muxu mixi keme firin mixi tongo solofere a nun senni nan nu na kunkui kui. ³⁸ E to wasa donse ra, e naxa farin woli baa ma alako kunkui xa yelebū.

³⁹ Kuye to iba, e mu a kolon e na dennaxe, kōno e naxa bōxi nde to. E naxa nate tongo e xa kata kunkui rasigade naa. ⁴⁰ E naxa hangae fulun, e xa sin baa ma. E naxa feya luutie fan bolon. E naxa yare bela rate, e xa e xun sa xare ma. ⁴¹ Kōno e naxa benki li, kunkui naxa kankan. Kunkui xunyi to kankan, mōronyi naxa a xore kana senbe ra. ⁴² Sōorie naxa lan geelimanie faxafe ma, alako e naxa ye masa, e e gi. ⁴³ Kōno sōorie keme xunmati, naxan nu wama Pōlu rakisife, a naxa e raton. A naxa yaamari fi e ma a

naxee fata ye masade, e singe xa bagan ye ma alako e xa xare masoto. ⁴⁴ Booree xa gbaku xebeenyie ra, xa na mu a ra kunkui xuntunyie ra. E birin naxa xare masoto heeri kui.

28

Pölu Malita suri life

¹ Muxu to xare masoto, muxu naxa a kolon a na suri xili Malita. ² Malitakæe naxa seewa muxu ra ki fanyi ra. E naxa muxu birin malan te xungbe fe ma, e nu naxan xuruxi, barima tune nu fafe nun xinbeli gbegebe ra. ³ Pölu to bolee matongo safe te i, boximase naxa mini na te wuyenyi xa fe ra, a naxa a belexe xin. ⁴ Malitakæe to boximase to, a bara a belexe xin a singanxi a ra, e naxa a fala e bore be, «Nondi ra, niba nan yi mixi ra, barima haake mu tinxi a xa balo, hali a to tangaxi baa ma.» ⁵ Pölu naxa boximase ralisani te, sese mu a to. ⁶ Na mixie nu mame tife ne a xinde xa funtu, xa na mu a ra a xa faka keren na, kono sese mu a to. E to mame ti, e naxa e xa mapoxunyi masara. E naxa a fala ala nde nan a ra.

⁷ Suri kuntigi xungbe, naxan xili Pubiliyu, naxa muxu yigiya a fanyi ra a xonyi xi saxan bun ma. ⁸ Pubiliyu baba nu saxi, a furaxi, mangafaxe nu na a ma. Pölu to a makore a ra, a naxa a belexe sa a ma, a Ala maxandi, a naxa a rayalan. ⁹ Na xanbi, suri furema gbetee naxa fa, Pölu naxa e fan nayalan. ¹⁰ E naxa muxu binya a fanyi ra. Muxu to keli sigade, e naxa fande fi muxu ma.

Pölu Sigafe Roma

¹¹ Muxu to kike saxan nadangi naa, muxu naxa baki kunkui kui, naxan keli Alesandire. A nu bara jeme radangi suri ma. Tonxuma nu a ma naxan findixi kuye masolixi firinyi ra. ¹² Muxu to so kilon Sirakusi, muxu naxa lu naa xi saxan. ¹³ Muxu to keli naa, muxu naxa siga Regiyo baa de ra. Foye to keli yirefanyi ma na kuye iba, muxu naxa xi firin jere raba han Pusoli. ¹⁴ Muxu naxa ngaxakerenyie li naa naxee muxu mayandi xi solofere radangife ra e xonyi. Na temui muxu siga ne han Roma. ¹⁵ Muxu ngaxakerenyi Romakæe, naxee muxu xa fe me, e naxa fa muxu ralande, keli Roma han Apiyusi malan yire nun taa naxan xili Banxi Saxanyie. Pölu to e to a naxa Ala nuwali sa, a naxa limaniya.

¹⁶ Muxu to so Roma, soori mixi keme xunmati naxa geelimanie so mange yi ra, kono a naxa Pölu lu a kerenyi ma, a nun soori keren naxan a kantama. ¹⁷ Xi saxan to dangi, Pölu naxa Yuwifii kuntigie xili. E to malan, a naxa yi woyenyi ti e be, «N ngaxakerenyie, hali n to mu fefe rabaxi

won ma mixie ra, nun won benbae xa naamunyie ra, Yuwifii bara n sa geeli kui Darisalamu, na xanbi e man fa n so Romakæe yi ra. ¹⁸ E to ge n maxorinde, e nu wama n nabolofe ne, barima e mu sese toxi n faxama naxan ma. ¹⁹ Kono Yuwifii mu tin. Na ma, n naxa mange xungbe xa kiiti maxandi, kono n mu wa n bomsæ nan kalamufe. ²⁰ Na na a ra, n naxa wa wo tofe alako n xa woyen wo ra, barima Isirayilakæe xaxili tixi xera naxan na, na xa fe nan a toxi e yi woloxonyi saxi n ma.»

²¹ E naxa a yaabi, «Muxu mu bataaxe yo sotoxi i xa fe ra keli Yudaya. Won ngaxakerenyi yo mu faxi fe naaxi falade i xa fe ra. ²² Kono, muxu wama a kolonfe ne i naxan mapoxunxi, barima muxu a kolon e yi diine xa fe ibaxantinma yire birin.»

²³ Pölu naxa boxæe keren so e yi. Mixi wuyaxi to fa a xonyi, Pölu naxa Ala xa mangeya seederoxoya ba. A naxa Isa xa fe masen e be Tawureta Munsa nun namijonmee xa Kitaabui saabui ra keli geesege han nummare. ²⁴ Ndee naxa la a ra, kono booree nu danxaniya. ²⁵ E to nu fatanma lantareya kui, Pölu naxa yi masenyi sa a fari, «Ala Xaxili Seniyenxi a fala ne wo benbae be nondi ki ma Annabi Esayi saabui ra. A naxe,

²⁶ «Siga yi mixie xon ma, i xa a fala e be: “Wo a mema wo tulie ra, kono wo mu a fahaamuma.

Wo a toma wo yae ra, kono wo mu a igbema.”

²⁷ Barima yi mixie sondonyi bara xoxoxo. E bara e tulie dese.

E bara e yae raxi, alako e naxa a to e yae ra, e naxa a me e tulie ra,

e naxa a fahaamu e xaxili ra.

Xa na mu a ra e e sondonyi mafindima ne, alako Ala xa e rayalan.»

²⁸ «Awa, wo xa a kolon a Ala xa kisi bara rasanba si gbetee ma. E fama e tuli matide a ra.» ²⁹ A to na fala, Yuwifii naxa siga xoxoxoe kui e booree tagi.

³⁰ Pölu naxa lu banxi nde kui je firin, a nu a sare fi. Naxee birin nu fama a tode, a nu e birin nasenema. ³¹ A nu Ala xa mangeya niini xa fe nan kawandima a nun Marigi Isa xa fe, Ala xa Mixi Sugandixi. A naxa na birin naba limaniya ra, mixi yo mu a tooro.

Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan sɛbɛ
Rɔma danxaniyatɔɛ
pama ma
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra

Isa xa fe fɔlɔ Isirayila bɔxi ne, kɔnɔ a mu bu na xibaaru fa rayensen yire makuye. Mixi naxee kawandi mɛxi Isa xa fe ra Darisalamu, e naxa siga yire birin na masenyi ra. Mixi gbege naxa danxaniya Isa ma na mixi mɔɔlie saabui ra. Annabi Pɔlu fan nu biyaasi raminima alako a xa kawandi ti, si birin xa Isa xa fe kolon. A xa wali nu bara sɔɔneya ki fanyi ra, han Isayankae nu toma bɔxi birin ma naxee nu na Roma xa mangeya bun ma. A xa biyaasi saxan nde kui, a naxa bataaxe sɛbɛ Isayankae ma naxee nu na Roma mangataa. A nu wama sigafe e xɛebude, e fan xa a mali a xa kawandi ti yire makuye.

Na bataaxe findixi yi Kitaabui nan na. Pɔlu nu wama Ala xa kisi xa masenyi xaranfe Romakae ra yi sɛbeli saabui ra. A bara na kisi xa fe tagi raba a fanyi ra, a xa fiixe mixie bɛ naxee nu Yuwifie xa diine kolon, a nun mixi naxee mu gexi a kolonde. Na masenyi fɔlɔma yunubi xa fe xaranyi nan ma. Beenun mixi xa kisi kolon, fo a xa a kolon a findixi yunubitɔɛ nan na naxan lanma a xa jaxankata yahannama a xa yunubie xa fe ra. Diinela yo, diinetare yo, e birin na yunubi xa nɔɛ nan bun ma.

Na nan a toxi, Pɔlu a masenma won bɛ a a lanma won xa won xaxili ti Ala ra alako won xa kisi sɔtɔ. Mixi mu nɔma a yete rakiside a xa yunubie ma. A hayi na Marakisima ma naxan nɔma na rabade a bɛ. Yi Kitaabui na tagi rabama a fanyi ra. A naxe a Isa xa sɛrɛxe nan gbansan nɔma findide adamadie xunsare ra, e xa yunubie xa xafari. A lanma mixie xa na fe kolon, e xa la a ra.

Na dangi xanbi, Pɔlu masenyi gbɛtɛ tima naxan danxaniyatɔɛ jɛrɛ ki tagi rabama. Mixi na danxaniya Isa ma, Alatala a Xaxili Seniyenxi ragoroma ne a bɔɓɛ ma, a fa bira Alatala waxɔnfe fɔxɔ ra. Na kanyi gbilenma ne fe naaxi fɔxɔ ra, a ti kira fanyi xɔn, a findi misaali ra birin bɛ. Ala na fɔlɔ Isirayila bɔnsɔɛ ne, kɔnɔ a wama si birin fan xa so a xa niini bun ma.

Ala xa won mali yi Kitaabui saabui ra alako won fan xa yigiyade sɔtɔ Alatala

xɔnyi. Amina.

Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan sɛbɛ
Rɔma danxaniyatɔɛ
pama ma

Pɔlu, Isa xa Xibaaru Fanyi kawandila

¹ N tan Pɔlu nan yi ki, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa konyi di. Ala bara n xili n xa findi a xa xɛera ra, a n sugandi n xa a xa xibaaru fanyi rayensen ye.

² Temui dangixi, Ala nu bara a xa yi xibaaru fanyi laayidi a xa namijonmɛɛ xui ra Kitaabui seniyenxi kui. ³ Yi xibaaru fanyi findixi a xa Di nan xa fe ra, naxan bari Dawuda bɔnsɔɛ kui a adama ki ma. ⁴ Xaxili Seniyenxi fan bara a masen sɛnbɛ ra a Ala xa Di na a ra. A na masen a xa marakeli nan saabui ra faxɛ ma. Won Marigi nan na Isa ra, Ala xa Mixi Sugandixi. ⁵ A tan nan saabui a niyaxi Ala hinnexi muxu ra muxu xa findi xɛerae ra a xili xa fe ra, alako si birin xa danxaniya a ma, e xa bira a fɔxɔ ra. ⁶ Wo fan na na ya ma, Ala xa Mixi Sugandixi Isa wo tan naxee xilixi. ⁷ N yi sɛbɛfe wo tan Romakae nan ma Ala naxee xanuxi, a naxee xilixi wo xa findi a xa seniyentɔɛ ra. Won Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa hinne nun bɔɓɛsa fi wo ma.

⁸ A fɔlɛ ra, n nan n Marigi Ala tantuma ne wo birin xa fe ra a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra, barima wo xa danxaniya xili bara din dunija birin na. ⁹ N Marigi Ala, n naxan batuma n nii birin na n to a xa Di xa xibaaru fanyi rayensenma, a tan a kolon a n na nɔndi nan falafe wo bɛ. A tan nan n seede ra, fa a fala, n a maxandima wo bɛ temui birin. ¹⁰ N man Ala maxandima, xa a sago na a ra, a xa a niya n xa nɔ sigade wo xɔnyi fa. ¹¹ Barima wo to xɔli na n ma ki fanyi, alako n xa nɔ wo sɛnbɛ sode Ala xa ki ndee ra. ¹² A xɔli n ma won xa won bore ralimaniya won ma danxaniya saabui ra, won birin xa sɛnbɛ sɔtɔ won bore ra.

¹³ N ngaxakerenyie, n wama wo xa a kolon a sanmaya wuyaxi nan yi ki n bara nate tongo n xa siga wo xɔnyi n xa sa n ma wali tide nde to wo tagi alɔ n a toxi ki naxe pamane gbɛtɛɛ tagi, kɔnɔ han to a mu sɔɔneya n bɛ. ¹⁴ Fo n xa wɔyen mixi birin bɛ, taa idɔxɔɛɛ nun daaxe idɔxɔɛɛ, xaran mixie nun xarantaree. ¹⁵ Na na a ra a xɔli n ma ki fanyi n xa xibaaru fanyi kawandi wo tan Romakae fan bɛ.

¹⁶ N mu yaagima Marigi xa xibaaru fanyi masende mixi yo bɛ, barima a tan nan saabui a niyama Ala danxaniyatɔɛ birin nakisima. Yi kisi fixi Yuwifie nan singe ma, a fa fi si gbɛtɛɛ fan ma. ¹⁷ Yi xibaaru fanyi

2

bara a makenen a tinxinyi naxan kelima Ala ma a sotoma danxaniya nan tun saabui ra, alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe: «Mixi tinxinxi kisima danxaniya nan saabui ra.»

Adamadi tondife Ala xa nondi ra

¹⁸ Ala xa xone goroma keli koore tinxintaree nun kaafirie xili ma. Yi mixie nondi noxunma e xa tinxintareya saabui ra. ¹⁹ Anun mixi noma naxan kolonde Ala xa fe kui, a fiixexi e be foen, barima Ala bara a makenen e be. ²⁰ Kabi duniya daa temui, Ala naxan mu toma, a naxa a yete masen. Adamadi birin noma a kolonde a Ala na na yati, naxan senbe mu danma, barima yi bara makenen e be a fiixe ra a xa wali foxi saabui ra. Na kui, tinxintaree mu noma sese falade naxan kiiti fanma e be, ²¹ barima hali e to Ala kolonxi, e bara tondi a tantude, e tondi a binyade a xa mangeya kui. E xaxili bara bira fe fufafu foxo ra, e boje bara lu dimi kui. ²² E e yete matoxoma e xa xaxilimaya ra, konoo e bara findi daxuie ra. ²³ E bara tondi Ala batude naxan na na abadan, e kuye masolixie batu naxee misaalixi adamadi ra naxan faxama, a nun naxee misaalixi xoni, sube, nun bubuse ra.

²⁴ Na nan a niya Ala naxa e rabolo e xa yunubi fee kui, e boje kenenyi ma. Na kui, e naxa fe mayaagixie raba e bore ra. ²⁵ E naxa Ala xa nondi masara wule ra, e man fa daali batu, beenun e xa Daali Mange nan batu, a tan naxan lan a xa batu abadan. Amina.

²⁶ Na na a ra Ala naxa e rabolo e xa bira e waxonfe mayaagixie foxo ra. E xa ginnee naxa e nun xeme xa kafuroxoya masara gine firin xa kafuroxoya ra. ²⁷ Xeme fan naxa mee ginnee xa kafuroxoya ra, e fa bira e boore xeme kafuroxoya foxo ra. E naxa fe mayaagixie raba e bore ra, e e xa wali kobi sare soto naxan daxa.

²⁸ E to tondi Ala kolonde Ala ra, a naxa e rabolo e yete kan xaxili kobie yi, e nu fee raba naxee mu radaxa. ²⁹ E boje rafexi tinxintareya mooli birin na: wali kobi rabafe, wasatareya, paaxupa. Milanteya, mixi faxafe, mixi tagi isofe, mixi mayendenfe, nun ya ixareya mu nonma e tagi. ³⁰ Naafixie, mixi mafalee, Ala yaxuie, konbitie, yete igboee nun de igboee nan e ra. E fe kobie xabuma naxee singe mu nu kolon, e jan mu e barimixie danxunma. ³¹ Xaxilitare, dugutege yanfe, kinikinitare, nun hinnetare nan na e ra. ³² Ala xa seriye a masenxi ne, a naxee na fee rabama, faxe nan daxaxi e be. Hali e to na kolon, e na fe haramuxie nan yati rabama, e man mixi ralimaniyama naxee fan na fe mooli rabama.

Ala xa kiiti

¹ Na kui, xa i mixi yuge makiitima, dije yo mu na i be, i findi mixi yo ra. I ne i boore yuge makiitima, i na i yete nan safe geeli, barima i tan naxan mixi yuge makiitima, wo birin wali kobi keren nan xun ma. ² Won birin a kolon a Ala xa kiiti tinxin a na yi mixi moolie xa wali kobie sare fi. ³ I tan naxan mixi yuge makiitima, a man fa li wo birin na wali kobi keren nan xun ma, i foxo a ma a i fama tangade Ala xa kiiti ma? ⁴ Ka i yoxi ne Ala ma ba, a xa fanyi nun a xa dije nun a xa boje bexi to gboxi? I mu a kolon a Ala a xa fanyi nan masenma i be alako i xa tuubi? ⁵ Kono i to i tuli xoroxxi, i tondi tuubide, i na Ala xa xone nan nagbofe i yete xili ma kiiti sa loxo, Ala xa kiiti tinxinxi makenenma temui naxe. ⁶ Ala kankan xa wali sare fima ne. ⁷ Naxee e tunnabexi wali fanyi rabafe ma, e xunnakeli, yigi, nun kisi fen Ala ra, Ala kisi fima ne e ma. ⁸ Kono naxee e yete kenefe tun nabama, e tondi nondi nun tinxinyi ra, e bira fe kobi foxo ra, Ala xa xone nun gbaloo nan tun nagataxi e be. ⁹ Naxankate nun bojekane nan luma adamadi birin be naxee fe kobi rabama, a folo Yuwifie ma, a sa doxo si gbete ra. ¹⁰ Kono xunnakeli, binye, nun bojesa luma mixi birin be naxee fe fanyi rabama, a folo Yuwifie ma, a sa doxo si gbete ra, ¹¹ barima Ala tan mu mixi yo rafisa a boore be.

¹² Yunubitoe naxee birin mu Ala xa seriye kolon Annabi Munsu naxan fixi, e bonoma ne, kono e mu makiitima na seriye ra. Yunubitoe naxee seriye kolon Annabi Munsu naxan fixi, e tan nan makiitima na seriye ra. ¹³ Naxee e tuli matima Ala xa seriye ra, nee xa mu findixi tinxintoe ra Ala ya i. Naxee Ala xa seriye rabatuma, nee nan findima tinxintoe ra. ¹⁴ Annabi Munsu mu Ala xa seriye so si gbete yi, naxee mu findi Yuwifie ra. Kono e na Ala xa seriye rabatu temui naxe e yete janige ma, e bara a kolon a lanma e xa naxan naba, hali e to mu Ala xa seriye soto. ¹⁵ E bara a masen a Ala xa seriye sebexi e boje ma. Won a kolon a nondi na a ra barima e xaxili e rasima, «Yi janige mu fan,» xa na mu, «Yi janige nan fan.» ¹⁶ A rabama na ki ne, Ala ne kiiti sama loxo naxe a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra, a mixie gundo birin makiiti. N xibaaru fanyi naxan kawandima, a na nan masenxi.

Yuwifie nun Munsu xa seriye

¹⁷ Kono i tan naxe a Yuwifie nan na i ra. I xaxili tixi Munsu xa Seriye nan na. I a mapoxunxi a i kisima na nan saabui ra. I to bara Ala kolon, na na a ra i i yete

igboma. ¹⁸ I Ala sago kolon. I fata fe fanyi sugandide barima i Ala xa seriye xaranxi. ¹⁹ I laxi a ra a i tan nan findixi donxuie rapere ma ra, a i tan nan findixi te radexe ra mixie be naxee na dimi kui. ²⁰ I laxi a ra a i tan nan findixi xaxilataree rasima nun dimee karamoxoe ra, barima lonni nun nondi birin na i yi ra i to diine seriye kolonxi. ²¹ I tan naxan boore xaranma, i mu i yete xaranma! I tan naxan mixie tuli ibama muje tife ra, i muje tima! ²² I tan naxan a falama a mixie naxa yene raba, i yene rabama! I tan naxan ye na kuye batufe ra, i kuye batude see muama! ²³ I tan naxan i yete igboma i to Ala xa seriye kolonxi, i na Ala yelebufe ne na ki, i na a xa seriye matandife! ²⁴ Na na a ra, a sebexi Kitaabui kui, «Si gbete Ala bexuma wo tan Isirayilakae xa fe ra.»

²⁵ Sunne tide na na ne xa i sa Ala xa seriye rabatuxi. Kono xa i sa a xa seriye matandima, i xa sunne bara findi i be sunnatareya ra. ²⁶ Na kui, xa a sa li sunnatare sa jere Ala xa seriye ma, a a rabatu, a xa sunnatareya mu findima a be sunne xa ra? ²⁷ Naxee mu sunnaxi e fate bende ma, kono e Ala xa seriye rabatuxi, nee wali ki nan fama i makiitide. Mixi sunnaxi nan i ra, Ala xa seriye sebexi na i yi, kono i Ala xa seriye matandima. ²⁸ I naxan masenma kene ma mixie ya i, na xa mu i findixi Yuwifi ra. Tonxuma naxan toma i fate ma, na xa mu a masenxi a i sunnaxi yati. ²⁹ Mixi findife Yuwifi ra, na kolonma boje nan ma. Sunne yete yete fan, sunne na a ra naxan sotoma boje ma, Xaxili Seniyenxi saabui ra. A mu kelima diine seriye sebexi xa ma. Sunne na mixi naxan boje ma, a xa matoxoe mu kelima mixi xa ma, a kelima Ala nan ma.

3

¹ Tide mundun fa na findife Yuwifi ra? Sunne tide na na yire? ² Iyo, yi fee tide gbo ki fanyi. A fole ra, Ala a xa masenxi taxu Yuwifie nan na. ³ Kono xa a sa li go, ndee na e ya ma e kobe rasoxi Ala ra, na noma a niyade Ala fan xa a kobe raso e ra? ⁴ Astofulahi. Adamadi birin findixi wule fale nan na, kono a xa kolon a Ala nondi kanyi mu noma wule falade. A sebexi Kitaabui kui:
«Na kui, i xa woyenyi findima nondi nan na.

Kiiti luma i tan nan be temui birin.»

⁵ Kono xa won ma tinxintareya fa a masenma ne mixie be a Ala tinxin, won fa na ma di? Ala na xono won ma, won xa a fala a mu tinxin? (N woyenfe ne alo mixie woyenma ki naxe.) ⁶ Astofulahi! Xa Ala mu tinxin, a dunjpa makiitima di?

⁷ Nde noma a falade, «Xa n ma wule Ala xa nondi makenenma dunjpa be alako Ala xa tantui soto, munfe ra a fa n findima yunubitoe ra?» ⁸ Won pan xa a fala, «Won xa fe jaxxi raba alako a xa sa findi fe fanyi ra.» Muxu xili kanee na nan falama muxu xun ma, a muxu xa masenxi nan na ki. Kono Ala na e makiiti, e fan e sare sotoma ne.

Adamadi xa tinxintareya

⁹ Won munse falama fa? Won xa a fala a won tan Yuwifie tinxin dangi si gbete ra? Ade, na mu a ra feo, barima alo won pan bara a to, Yuwifie ba, si gbete ba, birin na yunubi nan xa noe bun ma. ¹⁰ A sebexi:

«Mixi yo mu tinxin,
hali mixi keren.

¹¹ Fe kolonyi yo mu na,
mixi yo mu Ala fenfe.

¹² Birin bara kira fanyi bejin,
e birin xun bara rakana.

Mixi yo mu na naxan fe fanyi rabama,
hali mixi keren, a mu na.

¹³ E de findixi gaburi de ibixi nan na,
e nenyi findixi mixi mayenden se nan na.

Boximase xone nan minima e de kiri ra,
¹⁴ danke nun woyen xone nan e de rafexi.

¹⁵ E sanyi xulun wuli raminife ra,
¹⁶ e dangi dede, e kanari nun nimise nan luma e xanbi ra.

¹⁷ E mu bojesa kira kolon,
¹⁸ e mu Ala yaragaaxui kolon.»

¹⁹ Won a kolon Ala xa seriye naxan birin masenxi, a a masenxi mixie nan be naxee na a xa seriye noe bun ma, alako de birin xa balan, seriye xa birin suxu Ala ya i. ²⁰ Na kui, adamadi yo mu findima tinxintoe ra Ala ya i seriye rabatufe saabui ra, barima seriye tan yunubi nan tun makenenma, adamadi xa a kolon a yunubitoe na a ra.

Tinxinyi naxan kelima Ala ma,

naxan sotoma danxaniya saabui ra

²¹ Kono yakosi, tinxinyi bara makenen naxan mu kelima seriye rabatufe ma. A kelima Ala yete nan ma, alo a sebexi seriye nun namijonmee xa Kitaabuie kui ki naxe. ²² Yi tinxinyi naxan kelima Ala ma a sotoma danxaniya nan saabui ra, birin a soto naxee danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma. Ala mu mixi yo rafisaxi a boore be, ²³ barima birin findixi yunubitoe nan na, birin bara gan Ala xa noe ra, ²⁴ birin tinxinyi sotoma Ala xa hinne nan tun saabui ra. Ala adama kima yi tinxinyi ra won xunsarama Isa nan saabui ra, a xa Mixi Sugandixi. ²⁵ Ala a tan nan findi serexe ra, a wuli raminixi

ne alako naxee na danxaniya a ma, e xa yunubie xa xafari. Yi a masenxi ne a Ala tinxin, barima a xa dije kui, a nu bara adamadie xa yunubie lu na e mu makiiti, e naxee rabaxi waxati dangixi. ²⁶ Kono yi waxati Ala bara a xa tinxinyi masen alako birin xa a kolon a a tinxin, e man xa a kolon a a tan nan tinxinyi fima mixi ma naxan danxaniyaxi Isa ma.

²⁷ Na kui, mixi fa a yete igboma munse xa fe ra? Fefe! Munfe ra? Mixi noma a yete matoxode a to diine seriye rabatuxi? Ade, barima tinxinyi sotoma danxaniya nan tun saabui ra. ²⁸ Won a kolon a danxaniya nan mixi matinxinma Ala ya i, seriye xa kewalie xa mu a ra. ²⁹ Ka Ala findixi Yuwifie gbansan nan Marigi Ala ra? Si gbete fan Marigi Ala xa mu a ra? Iyo, si gbete fan Marigi Ala nan yati a ra, ³⁰ barima Ala keren peti na a ra. A tan nan mixi sunnaxie matinxinma a ya i danxaniya saabui ra, a man tinxinyi fima sunnataree fan ma na danxaniya kerenyi nan saabui ra. ³¹ Won fa na ma di? Won xa a fala a Ala xa seriye tide mu na won to danxaniyaxi Isa ma? Astofulah! Won pan bara Ala xa seriye tide ramini.

4

Iburahima findife tinxintoe ra Ala ya i danxaniya saabui ra

¹ Won xa misaali tongo Iburahima ma, won tan Yuwifie benba. A munse kolon yi xa fe ra? ² Xa a sa li nu Iburahima findi tinxintoe ra a xa wali nan saabui ra, a nu noma a yete matoxode, kono Ala tan ya i mu a ra. ³ Kitaabui munse falaxi na xa fe ra? «Iburahima naxa danxaniya Ala ma, Ala naxa na findi tinxinyi ra a be.» ⁴ Walike na a sare soto, na mu findima a be ki xa ra, barima a xa wali sare na a ra a lanma a xa naxan soto. ⁵ Kono mixi naxan xaxili mu tixi a xa wali ra, naxan danxaniyaxi Marigi ma naxan mixi kobi findima tinxintoe ra, Ala na kanyi xa danxaniya findima a be tinxinyi nan na. ⁶ Dawuda fan a masen ne a heeri na mixi be Ala bara naxan findi tinxintoe ra a ya i, bafe a xa walie ra:

⁷ «Heeri na mixie be,

Ala bara dije naxee xa wali kobie ma, naxee xa yunubie bara xafari.

⁸ Heeri na mixi be,

Ala mu naxan xa yunubi rabaxi maxorinma.»

⁹ Na kui, yi heeri naxan ma fe falaxi, mixi sunnaxie gbansan nan a sotoma, ka mixi sunnataree fan noma a sotode? Won pan bara a fala a Iburahima to danxaniya Ala ma, Ala a xa danxaniya nan findi tinxinyi ra a be. ¹⁰ Na rabaxi a be mun temui? A to nu sunnaxi ba, ka a to mu nu sunnaxi?

Ala na rabaxi a be temui naxe, Iburahima mu nu sunnaxi. ¹¹ Na xanbi, a naxa sunna alako a xa findi tonxuma ra naxan a masenma a Ala bara a xa danxaniya findi tinxinyi ra a be beenun a xa sunna. Na kui, a naxa findi danxaniyatoe birin benba ra naxee mu sunnaxi, Ala bara naxee xa danxaniya findi tinxinyi ra e be. ¹² A tan nan findixi mixi sunnaxie fan benba ra naxee mu e xaxili tima e xa sunne ra, kono naxee man jere ma danxaniya kui alo won benba Iburahima jere ki naxe beenun a xa sunna.

¹³ Ala laayidi tongo ne Iburahima nun a bonsoe be, a e fama dunjina sotode ke ra. Kono na laayidi mu keli a xa diine seriye rabatufe xa ma. A kelixi tinxinyi nan ma a naxan soto danxaniya saabui ra. ¹⁴ Xa a sa li nu seriye rabatufe nan a niyama mixie xa findi ketongoe ra, danxaniya tide yo mu luma na fa, Ala xa laayidi fan bara kana na temui. ¹⁵ Barima seriye fama Ala xa xone nan na, kono seriye mu na dennaxe, seriye matandi fan mu na.

¹⁶ Na kui, Ala xa laayidi sotoma danxaniya nan saabui ra, alako a xa findi Ala xa hinne ra Iburahima xa die birin be, birin xa a soto. A mu findima seriye rabatumae gbansan xa gbe ra, kono birin gbe na a ra naxee danxaniyaxi alo Iburahima. A bara findi won birin benba ra ¹⁷ alo a sebexi ki naxe, «N bara i findi si gbege benba ra.» A findixi won benba ra Ala nan ya i, a danxaniya naxan ma, naxan nii rasoma faxamixie fate, naxan se birin daaxi.

¹⁸ Iburahima to danxaniya, a naxa la a ra a Ala fama a xa laayidi rakamalide alo a falaxi a be ki naxe, «I bonsoe wuyama yi ki ne.» A naxa a xaxili ti na ra hali a ya to mu nu tixi sese ra naxan a masenma a be a na fe fama ne rakamalide. Na kui, a naxa findi si gbege benba ra. ¹⁹ Iburahima nu bara simaya je keme jondon soto, a xa simaya nu bara xurun, a xa gine Sara fan mu nu noma di baride sonon. Kono hali a to na birin fahaamu, sese mu ba Iburahima xa danxaniya ra. ²⁰ A mu siike Ala xa laayidi ma, a xa danxaniya pan naxa senbe soto, a nu Ala batu. ²¹ A nu laxi a ra feo, a Ala noma a xa laayidi rakamalide. ²² Na na a ra «Ala naxa na findi tinxinyi ra a be.» ²³ Kono Kitaabui naxan masenxi a falafe ra, «Ala naxa na findi tinxinyi ra a be,» na mu sebe Iburahima gbansan xa be. ²⁴ A sebexi won tan nan fan yati be, won tan naxee danxaniyaxi Ala ma naxan won Marigi Isa rakeli faxe ma. Ala won fan ma danxaniya findima ne tinxinyi ra won be. ²⁵ Won Marigi faxe won ma yunubie nan ma fe ra, a man naxa keli faxe ma, alako won xa findi tinxintoe ra Ala ya i.

5

Lanyi luxi won nun Ala tagi Isa nan saabui ra

¹ Na kui won to bara findi tinxintōee ra Ala ya i danxaniya saabui ra, lanyi nun bōpēsa bara lu won nun Ala tagi won Marigi Isa saabui ra, Ala xa Mixi Sugandixi. ² Won ma danxaniya Marigi Isa ma, na bara won naso Ala xa hinne kui won fa sabatixi naxan ma. Won seewaxi nan fa a ra won xaxili to tixi Ala xa nōre ra. ³ Dangi na fan na, won man seewama won ma tōore kui, barima won a kolon a tōore duluxotōya nan naminima. ⁴ Won ma tunnabexi fan a niyama ne won xa yuge fanyi soto naxan Ala kenenna. Na yuge mooli fan a niyama ne won xa won xaxili ti Ala ra. ⁵ Won man mu yaagima won xaxili to tixi Ala ra, barima Ala bara a xa xanunteya xele won bōpe kui a Xaxili Seniyenxi saabui ra a bara naxan fi won ma.

⁶ Waxati to kamali, won senbe yo mu nu na temui naxe, Ala xa Mixi Sugandixi naxa faxe yunubitōee be. ⁷ A xōrōxo ki fanyi mixi dijefe a nii ma tinxin mixi xa fe ra. Kōno temunde, mixi nde fan noma limaniyade a xa faxamixi fanyi nde be. ⁸ Kōno Ala a xa xanunteya masenxi won be yi nan na: Won nu findixi yunubitōee ra temui naxe, Ala xa Mixi Sugandixi naxa dije a nii ma won ma fe ra.

⁹ Na kui, won to bara findi tinxintōee ra Ala ya i Isa xa seere saabui ra, won xa a kolon a man mu taganma won nakiside Ala xa gbaloe ma. ¹⁰ Barima won nu findixi Ala yaxuie ra temui naxe, a xa Di xa faxe saabui naxa won tagi yailan, yakōsi won nun Ala tagi to bara yailan, won a kolon a won nakisima ne a xa Di xa kisi saabui ra. ¹¹ Na man fari, won seewaxi ne Ala ra a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa saabui ra, naxan bara won nun Ala tagi yailan.

Adama fafe faxe ra,

Isa fafe kisi ra

¹² Na kui, yunubi naxa so dunija mixi keren saabui ra. Faxe fan naxa so dunija yunubi xa fe ra, a din mixi birin na barima adamadie birin bara yunubi raba. ¹³ Yunubi nu na dunija ma beenun Ala xa a xa seriye fi Annabi Munsa ma, kōno xa seriye mu na, yunubi fan mu na mixi yo ma. ¹⁴ Kōno faxe tan nu na dunija ma, keli won benba Adama ma han Annabi Munsa, hali na mixie xa yunubi to mu nu luxi alo won benba Adama gbe naxan Ala xui yati matandi.

Adama nu misaalixi mixi nan na naxan nu fafe. ¹⁵ Kōno Ala won kixi naxan na, na nun Benba Adama xa yunubi keren

mu a ra. Iyo, adamadi gbege faxaxi yi mixi keren xa yunubi nan saabui ra, kōno Ala xa hinne dangi na ra ki fanyi, barima a adamadie kixi a xa Mixi Sugandixi Isa naxan na, na bara mixi gbege rakisi a xa hinne saabui ra. ¹⁶ Adama xa yunubi nun Ala adamadie kixi naxan na, e foxi tagi ikuya. Mixi keren xa yunubi to makiiti, gbaloe nan fa. Kōno Ala adamadie kixi naxan na, a fa mixi gbege xa yunubi raba xanbi ne, a fa feere ra mixi matinxinma ki naxe Ala ya i. ¹⁷ Mixi keren xa yunubi raba naxa a niya faxe xa nō dunija ra, kōno Ala xa Mixi Sugandixi Isa wali foxi dangi na ra pon! Adamadie naxee bara Ala xa hinne soto naxan dande mu na, a nun a xa tinxinyi a won kixi naxan na, nee nōe sotoma kisi kui mixi keren nan saabui ra, naxan findi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ra.

¹⁸ Na kui, mixi keren xa yunubi naxa a niya adamadie birin xa lu yunubi xa gbaloe bun ma, kōno mixi keren xa wali tinxinxi nan man tinxinyi nun kisi fima adamadie birin ma. ¹⁹ Alo mixi keren to Ala xa yaamari matandi, adamadi birin naxa findi yunubitōee ra na mixi kerenyi saabui ra, adamadi gbege man findima tinxintōee ra Ala ya i mixi keren nan fan saabui ra a to Ala xa yaamari rabatu.

²⁰ Seriye fi ne yunubi xa gbo. Kōno yunubi to gbo, Ala xa hinne naxa gbo ki fanyi dangi na ra! ²¹ Na kui, yunubi xa nōe findixi faxe nan na, kōno Ala xa hinne xa nōe findima tinxinyi nan na alako mixi xa kisi abadan. Na birin nabama won Marigi Isa nan saabui ra, Ala xa Mixi Sugandixi.

6

Konyiya naxan mixi xaninma faxe ma,

nun konyiya naxan mixi xaninma kisi ma

¹ Won fa munse falama fa? Won man xa nu lu yunubi raba ra, alako Ala xa hinne xun xa masa? ² Astofulahi! Won bara won kobe so yunubi ra alo faxamixi a kobe soma dunija ra ki naxe. Won man fa noma perede yunubi kui di? ³ Won tan birin naxee bara won xunxa ye xōra, won nun Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan fa a ra fa. Wo mu a kolon a won xunxafe ye xōra na bara misaali Isa xa faxe ra? ⁴ Won xunxafe ye xōra saabui ra, won nun Marigi Isa bara faxe, won man bara sa gaburi a seeti ma. Yi rabaxi ne alako won fan xa dunipeigiri neene tongo, alo Ala xa Mixi Sugandixi keli faxamixie tagi ki naxe Baba Ala senbe makaabaxi saabui ra.

⁵ Na kui, xa won nun Marigi Isa bara findi keren na won won xunxaxi ye xōra temui naxe a xa faxe ma misaali ra, won man fama ne rakelide faxe ma alo a tan.

⁶ Won xa a kolon a won ma fe fori bara banban wuri magalanbuxi ma a nun Marigi Isa ra, alako won yuge fori xa masara naxan nu yunubi rabama, won naxa findi yunubi xa konyie ra sonon. ⁷ Barima xa mixi bara faxe, a kanyi bara gbilen yunubi rabafe foxo ra. ⁸ Yakosi, xa won bara faxe won nun Ala xa Mixi Sugandixi, won man laxi a ra a won kisima ne won nun a tan, ⁹ barima won a kolon a Ala xa Mixi Sugandixi to bara rakeli faxe ma na ki a mu faxama sonon. Faxe xa nœ yo mu na a fari sonon. ¹⁰ A to faxe, yunubi mu sese noma a ra sonon. A to bara rakeli faxe ma, a fa kisixi Ala nan be. ¹¹ Na kui, wo xa wo yete to faxamixi ra yunubi tan mabiri. Wo man to kisixi, wo bara findi Ala nan xa kisi mixi ra a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra.

¹² Na nan a toxi a mu lan yunubi xa no wo nii ra sonon, alako wo naxa bira wo nii waxonfe kobie foxo ra. ¹³ Wo naxa wo fate rabolo yunubi yi, a xa findi fe kobi rabase ra. Wo xa wo yete birin sa Ala sagoe ala mixi naxee kelixi faxe ma, e kisi. Wo fate birin xa findi tinxinyi rabase nan na Ala be ¹⁴ Na kui, wo naxa a lu yunubi xa no wo ra, barima seriye xa nœ mu wo fari sonon. Wo fa na Ala xa hinne nan kui.

¹⁵ Won fa na ma di? Seriye xa nœ to mu won fari sonon won to fa na Ala xa hinne nan kui, won xa yunubi raba yire? Astofulahi! ¹⁶ Wo mu a kolon a wo na wo yete findi mixi nde xa konyi ra, fo wo xa a xa yaamari birin nabatu? Wo mu a kolon a wo na naxan xa yaamari rabatu, na nan findixi wo marigi ra, a na fa findi yunubi ra naxan wo xaninma faxe ma, xa na mu a findi Ala ra naxan wo xaninma kisi ma? ¹⁷ Kono Ala tantu! Wo tan naxee nu findixi yunubi xa konyie ra, nondi to kawandi wo be, wo na nan nabatufe fa wo bope birin na. ¹⁸ Wo bara xoreya yunubi xa konyiya ma, wo fa findixi Ala xa konyie nan na, alako wo xa bira tinxinyi foxo ra. ¹⁹ N woyenfe ne wo be ala mixie woyenma ki naxe, alako wo xa fahaamui soto. Singe ra nu, wo nu wo yete findixi yunubi xa konyie nan na, wo xa wali kobie nu siga xun masa ra tun. Kono yakosi, wo xa findi tinxinyi nan xa konyie ra, wo lu seniyeanyi kira xon.

²⁰ Wo to nu na yunubi xa konyiya kui, tinxinyi xa nœ yo mu nu na wo fari. ²¹ Wo nu jere ma fe kobi naxee kui, wo fa yaagixi naxee ra to, nee munse fanxi wo ma? Faxe gbansan nan fama na fe moolie xanbi ra. ²² Kono yakosi, wo to bara mini yunubi xa konyiya kui, wo findi Ala xa konyie ra, wo seniyeanyi nan sotofe yi ki naxan a niyama wo xa kisi abadan. ²³ Barima yunubi sare findixi faxe nan na, kono Ala xa ki findixi a xa hinne nan na: Won xa

kisi abadan won Marigi Isa saabui ra, Ala xa Mixi Sugandixi.

7

Danxaniyatœ xa yete sotofe seriye yi

¹ N ngaxakerenyie, wo to seriye kolon, wo mu a kolon a seriye xa nœ na mixi fari han a xa simaya dande gbansan ne?

² Na kui, gine naxan xa futi bara xiri, a na futi seriye bun ma han a xa mœri xa simaya dan temui ne. Kono xa a xa mœri xa simaya dan, na futi seriye fan bara dan.

³ Xa a sa li a xa mœri na dunija ma, a tan fa doxo xeme gbete xon, a bara findi yenela ra. Kono xa a xa mœri faxe, a fan bara fulun na futi seriye ma. Hali a doxo xeme gbete xon ma kore, yenela mu a ra.

⁴ N ngaxakerenyie, a na na ki ne wo fan be. Wo fan bara lu ala faxamixie seriye tan mabiri, Ala xa Mixi Sugandixi xa faxe saabui ra. Wo fa findixi gbete nan gbe ra, a tan naxan kelixi faxamixie tagi, alako won xa wali fanyi raba Ala be. ⁵ Barima, won to nu jere ma won yete waxonfe kobie ma, seriye nu won bope ratema yunubi rabafe ma. Won to nu biraxi na waxonfe kobie foxo ra, nee nu won xun tixi faxe nan na.

⁶ Kono yakosi fa, won bara xoreya soto seriye xa konyiya ma, won lu ala faxamixie seriye tan mabiri. Na kui, won mu fa walima Ala be a kepa fori xa ma sonon, ala won to nu na seriye sebexi xa nœ bun ma temui naxe. Won fa walima Ala be a kepa neene nan na, Ala Xaxili Seniyeanyi saabui ra.

Seriye nun yunubi

⁷ Won fa na ma di? Seriye findixi yunubi nan na? Astofulahi! Seriye nan a niya n xa yunubi kolon, barima n mu milanteya kolonma nu xa seriye xa mu a fala n be nu, «I naxa mila.» ⁸ Kono yunubi naxa feere soto yaamari ra, a milanteya mooli birin naso n bope ma, barima seriye mu na dennaxe, yunubi fan mu luma naa. ⁹ Singe ra n nu baloxi seriyetareya nan kui, kono seriye to fa, yunubi naxa balo n bope kui fa, a n findi faxamixi ra. ¹⁰ Yaamari naxan nu lan a xa findi kisi ra, na naxa findi n be faxe ra, ¹¹ barima yunubi to feere soto yaamari ra, a naxa n mayenden, a n faxe yaamari saabui ra.

¹² Na kui, seriye seniyeanyi, yaamari fan seniyeanyi, a tinxin, a man fan. ¹³ Won xa a fala fa, a fe fanyi bara findi faxe ra n be? Astofulahi! Yunubi nan findixi faxe ra n be fe fanyi saabui ra, alako yunubi xa makenen yunubi ra, a xa mini a yunubi ki yati ma yaamari saabui ra.

¹⁴ Won a kolon a seriye kelixi Ala nan ma, kono n tan findixi adamadi nan na, yunubi xa konyi. ¹⁵ N naxan nabama, n

mu a ya yo kolon, barima n wama n xa naxan naba, n mu na xa rabama. N fe naxan xonxi, n na nan yati rabama. ¹⁶ Xa a sa li n fe rabama n mu wama n xa naxan naba, na a masenma ne a n bara la a ra a seriye fan. ¹⁷ Na kui, n tan yete yati xa mu yi fe rabafe. Yunubi naxan na n boje ma, na nan a rabafe, ¹⁸ barima n a kolon, a fe fanyi yo mu na n boje ma n yete fate bende tan kepa ma. Nate na n be n xa fe fanyi raba, konɔ nɔe mu na n be n xa a raba. ¹⁹ N wama fe fanyi naxan nabafe, n mu na xa rabama. N mu wama fe kobi naxan nabafe, n na nan yati rabama. ²⁰ Na kui, xa a sa li n fe rabama n mu wama naxan nabafe, n tan yete yati xa mu a rabafe. Yunubi naxan na n boje ma, na nan na a rabafe.

²¹ Na kui, n yi fe nan toxi n ma dunijeigiri kui: N na wa fe fanyi rabafe, n mu noma fefe ra fo fe kobi. ²² N boje tan kui, Ala xa seriye rafan ma, ²³ konɔ n fe gbete nan toma n ma, naxan a niyama n xa yunubi raba. Yi fe naxan n xaninma yunubi ma, a seriye gerema naxan nafan n xaxili ma, a n findi a xa konyi ra. ²⁴ N paxankataxi mato! Nde noma n nakiside yi fate bende xa nɔe ma naxan na n xaninfe faxe ma? ²⁵ Tantui xa rasiga Ala ma naxan won nakisima won Marigi Isa saabui ra, a xa Mixi Sugandixi!

Na kui, n xaxili tan ma, n bara findi Ala xa seriye xa konyi ra, konɔ n fate bende tan ma, n findixi seriye xa konyi nan na naxan n natutunma yunubi ma.

8

Isayankae xa kalamutarepa

¹ Na kui, kiiti mu kanama mixie ra sonon naxee danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, naxee na Isa i, ² barima Ala Xaxili Seniyenxi xa seriye naxan kisi fima, a bara won namini yunubi nun faxe xa seriye xa nɔe bun ma Marigi Isa saabui ra. ³ Diine seriye mu no naxan na, barima mixi waxonfe kobi nu bara a rahalaki, Ala tan na nan nabaxi. A naxa mixi xa yunubi senbe xun nakana a to a xa Di xee yunubitoe fate bende maniyer ra a xa findi yunubi serexe ra. ⁴ Na rabaxi ne, alako seriye tinxinyi naxan masenxi, a xa no rakamalide won be, won tan naxee mu jerefe adama waxonfe kobi ma, won tan naxee na jerefe Ala Xaxili Seniyenxi ma.

⁵ Naxee jerefe adama waxonfe ma, e xaxili rafexi adama waxonfe nan na. Konɔ naxee jerefe adama Xaxili Seniyenxi ma, e tan nafexi Ala Xaxili Seniyenxi waxonfe nan na. ⁶ Naxee e xaxili luxi fe kobi rabafe ma, e xun tixi faxe nan na. Konɔ naxee e xaxili luxi Ala Xaxili Seniyenxi xa fe ma,

e kisi nun bojesa nan sotoma. ⁷ Naxee e xaxili luxi e yete waxonfe yi, e findixi Ala yaxuie nan na. E mu Ala xa seriye rabatuma, e jan mu noma a rabatude. ⁸ Naxee biraxi e yete waxonfe foxo ra, e xa fe mu noma Ala kenende.

⁹ Konɔ wo tan mu na wo yete sagoe sonon. Xa Ala Xaxili Seniyenxi sabatixi wo i, wo fa na Ala Xaxili Seniyenxi nan sagoe. Ala xa Mixi Sugandixi Xaxili mu na naxan yo yi ra, na kanyi mu findixi Isa gbe ra. ¹⁰ Xa wo nun Ala xa Mixi Sugandixi bara findi keren na, wo fate bende tan faxama yunubi nan ma fe ra, konɔ Ala Xaxili Seniyenxi tan wo rakisima ne barima wo bara matinxin Ala ya i. ¹¹ Ala nan Isa rakeli faxamixie tagi. Xa a tan Ala Xaxili nan sabatixi wo i, a tan naxan a xa Mixi Sugandixi rakeli faxe ma, a man fama ne wo fate bende rakiside a Xaxili saabui ra naxan sabatixi wo i.

¹² Na kui, n ngaxakerenyie, doni nde na won ma, konɔ a mu na won ma won yete fate bende xa seti xe. A mu lan won man xa lu a sagoe sonon won man xa a waxonfe kobi raba. ¹³ Xa wo jerefe fate bende waxonfe kobie ma, wo faxama ne, konɔ xa wo gbilen e foxo ra Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, wo kisima ne, ¹⁴ barima Ala Xaxili Seniyenxi mixi naxee birin naperema, e tan findixi Ala xa die nan na. ¹⁵ Ala mu xaxili fixi wo ma naxan man wo findima gaaxui xa konyie ra. A a yete Xaxili Seniyenxi nan fixi wo ma naxan wo findixi a xa die ra, naxan a niyama won xa no won xui itede Ala ma, won na a xili, «N Ba, n Ba!» ¹⁶ Na kui, Ala Xaxili Seniyenxi nun won yete xaxili a masenma a won findixi Ala xa die nan na. ¹⁷ Anun, won to findixi a xa die ra, won bara findi Ala xa ketongoe ra, won nun a xa Mixi Sugandixi. Barima, xa won toore a xa toore, won man fama ne xunnakeli sotode alo a tan.

Danxaniyatose xaxili tide

¹⁸ N laxi a ra won toore naxan tima yi dunija ma yi ki, a nun won fama xunnakeli naxan sotode, e tagi ikuya ki fanyi! E jan mu noma sade e boore ma. ¹⁹ Daali birin mame tife waxati ra, Ala a xa die makenenma temui naxe, ²⁰ barima dunija birin na Sentane xa nɔe bun ma, tide yo mu naxan ma. Na mu kelixi dunija yete xa ma, a kelixi Ala nan ma. Konɔ na birin kui xaxili tide luxi birin be. ²¹ Waxati fama fade daali fulunma temui naxe kanari xa konyiya bun, a fan xoreya nun xunnakeli soto a nun Ala xa die ra. ²² Won a kolon, a kabi a fole han to, daali birin na a kui iwafe ne toore kui, alo gine di furi na keli a ra. ²³ Konɔ daali gbansan

xa mu a ra. Hali won tan naxee bara Ala Xaxili Seniyenxi soto a xa ki singe ra, won tan yati na won kui iwafe, han Ala won findima a xa die ra temui naxe, a won fate noro. ²⁴ Won xaxili to ti a ra, na nan a ra won bara kisi, kono won xaxili man tixi a ra. Kono xa mixi ya fe to a xaxili nu tixi naxan na, na kanyi mu a xaxili tima na ra sonon. Mixi noma a xaxili tide fe nde ra a pan bara naxan soto? ²⁵ Kono xa won xaxili tixi fe nde ra won mu naxan toxi sinden, won na mamema tun nabexi nan kui.

²⁶ Ala Xaxili Seniyenxi fan fama ne won malide won ma senbetareya kui. Won mu a kolon a lan won xa maxandi naxan naba, kono Ala Xaxili Seniyenxi nan Ala maxandima won be mayandi xui ra naxan mu noma masarade woyenyi ra. ²⁷ Anun, Ala, naxan won bope ma fe kolon, a a Xaxili Seniyenxi xa maxandie kolon, barima Xaxili Seniyenxi maxandi tima seniyentoe be Ala sagoe nan ma.

²⁸ Won man a kolon a Ala walima fe birin kui a xanuntenyie xa munafanyi nan be, a bara naxee xili a yete sagoe ma. ²⁹ Barima Ala bara mixi naxee sugandi, a nu e kolon kabi fe folo folo, a naxa a ragiri e ma e xa findi a xa Di maniyee ra, alako a xa Di tan xa findi di singe ra a ngaxakerenyi gbege tagi. ³⁰ A bara na ragiri naxee ma, a man bara e xili. A bara naxee xili, a man bara e findi tinxintoe ra a ya i. A bara naxee findi tinxintoe ra, a man bara xunnakeli fi e ma.

Ala xa xanunteya a xa die be

³¹ Won munse falama na kui fa? Ala to na won be, nde fa noma tide won kanke? ³² A tan naxan mu tondi a xa Di yati ma, a a ba serexe ra won birin be, a mu fama xe won kide se birin na safe ra a xa Di xun ma? ³³ Nde noma Ala xa mixi sugandixie kalamude? Ala yete nan e findixi tinxintoe ra a ya i. ³⁴ Nde fa kiiti rakanama e ra sonon? Ala xa Mixi Sugandixi Isa naxan faha, Ala naxan man nakeli faxe ma, a magoroxi Ala yirefanyi ma, a nu a maxandi won be. ³⁵ Nde fa won bama Ala xa Mixi Sugandixi xa xanunteya yi? Munse noma na ra? Toge, ka xoxoxe, ka jaxankate, ka kaame, ka lufe xeye ra, ka fitine, ka santidegema? ³⁶ Alo a sebexi ki naxe,

«Fepen, e muxu faxama i tan nan ma fe ra.

E muxu findixi yexese nan na e naxee kon naxabama.»

³⁷ Kono na birin kui, won bara noe soto na fe birin xun ma won xanuntenyi saabui ra. ³⁸ Barima n laxi a ra, a sese mu noma won bade Ala xa xanunteya yi. A findi

faxe ra ba, gbaloe ba, maleke ba, pinnee ba, yi waxati ba, waxati naxan sa fama ba, senbema naxee kuye ma ba, ³⁹ naxan birin na dunija xun ma, naxan birin na boxi bun ma, a findi daali yo ra, e sese mu noma won nun Ala xa xanunteya rafatande, a bara naxan masen won be won Marigi Isa saabui ra, a xa Mixi Sugandixi!

9

Ala xa sugandi

¹ N xa nondi fala wo be. N mu wule falama barima n findixi Ala xa Mixi Sugandixi gbe nan na. N sondonyi nun Ala Xaxili Seniyenxi fan findixi seede nan na, a nondi nan a ra ² n bope sunnuxi ki fanyi, danyi mu naxan ma, ³ n ngaxakerenyie xa fe ra. Xa a sa e malima ne nu, n tinxi a ra n tan yete yati xa danke soto, muxu nun Ala xa Mixi Sugandixi xa fatan e tan ma fe ra, n barenyie muxu nun naxee si keren a ra. ⁴ Yuwifie nan na e ra, Ala naxee sugandi e xa findi a xa die ra, a naxa a xa noe masen e be. Ala saatee nun laayidie tongo e tan nan be, a xa seriye nun a batu ki fi e ma. ⁵ E tan nan bonsoe benbae na Kitaabuie kui, Ala xa Mixi Sugandixi fan kelixi e tan nan bonsoe tagi a fate bende ki ma. Tantui nun batui xa rasiga Ala ma abadan, a tan naxan na birin xun ma. Amina.

⁶ Kono a mu luxi xe alo Ala xa laayidi kanaxi ne. Barima naxee keli Isirayila bonsoe, e birin xa mu findi Isirayila die yati ra. ⁷ E to barixi Ibrahima bonsoe, na mu a falaxi xe de a e birin nan findixi a xa die yati ra, barima Ala a masen ne Ibrahima be, «Isiyaga nan fama findide i bonsoe ra n naxan laayidi i be.» ⁸ Yi a masenxi ne, a di naxee bari Ibrahima be a fate bende ki ma, nee xa mu findixi Ala xa die ra. Kono di naxee bari Ala xa laayidi saabui ra, nee nan findi Ibrahima bonsoe ra Ala ya i. ⁹ Barima Ala yi nan laayidi Ibrahima be, «N gbilenma tamuna yi temui pondon, n a lima Sara bara di xeme soto.»

¹⁰ Na gbansan fan mu a ra. Won benba Isiyaga nan findixi Rebeka xa di firin birin baba ra. ¹¹ Kono beenun gulie xa bari e xa fe fanyi xa na mu fe paaxi nde raba, Ala naxa di keren sugandi e firin tagi alako a sagoe xa raba. ¹² Yi di mu sugandi kewalie yo xa fe ra. Na sugandi findixi Ala xa xili nan na. Na kui, Ala naxa a masen Rebeka be, «Fori nan luma a xunya xa noe bun ma.» ¹³ Alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe, «N bara Yaxuba xanu, kono n bara mee Esayu tan na.»

¹⁴ Won fa na ma di? Won xa a fala a Ala mu tinxin? Astofulahi! ¹⁵ Ala a masen ne

Munsa be, «N hinnema mixi nan na n na wa hinnefe naxan na. N kinikinima mixi nan ma n na wa kinikinife naxan ma.»¹⁶ Na kui, Ala xa sugandi mu kelima mixi waxonfe xa ma, xa na mu mixi xa kate ma. A kelima Ala xa hinne ne.¹⁷ A sebexi Kitaabui kui, Ala naxa a fala Firawuna be, «N i rakelixa ne, n mangeya fi i ma, alako n xa n senbe masen i saabui ra, dunjina birin xa n xili kolon.»¹⁸ Na kui, a hinnema mixi ra a na wa hinnefe naxan yo ra, a man mixi sondonyi raxoroxoma a na wa naxan sondonyi raxoroxofe.

¹⁹ Nde noma a falade n be, «Ala fa kote sama mixi xun ma munfe ra? Mixi noma tondide a xa maragiri ra yire?»²⁰ Konɔ i tan adamadi findixi nde ra i to fa Ala matandima? Feje yailanxi xa a fala a yailanma be, «Munfe ra i n yailanxi yi ki?»²¹ A di, feje yailanyi na feje firin yailan bendere keren na, a mu noma feje keren yayilande wali nde xa fe ra naxan tide gbo, a boore fan yailan wali nde xa fe ra naxan tide mu gbo?»²² Xa a sa li Ala wama a xa xone nun a senbe masenfe, a mu noma na rabade xe? Konɔ a xa sabari xungbe kui, Ala dipexi mixie ma a xonoxi naxee ma, gbaloe ragataxi naxee be.²³ A yi rabaxi ne alako a xa a xa nore makaabaxi masen a to hinnema mixie ra, a nu bara naxee sugandi kabi a folɛ, e xa nore soto.²⁴ Won tan nan findixi na mixie ra a bara naxee xili keli si birin kui. Yuwifie gbansan mu a ra.²⁵ A a masenxi Annabi Hose xa Kitaabui kui,

«Naxee mu findixi n ma mixie ra, n e xili falama <n ma mixie.>

Naxan mu findixi n ma pama xanuxi ra, n a xili falama <n ma pama xanuxi.>»

²⁶ «Ala man a fala e be dennaxe, <N ma pama mu wo ra,> a e xili falama ne naa, <Ala xa die, Ala naxan na na.>»

²⁷ Annabi Esayi fan a xui ite ne a to nu kawandi tima Isirayila xa fe ra, «Hali Isirayila mixie wuya alo meyen xori naxan na baa de,

a donxɔɛ di nan tun kisima,²⁸ barima Ala naxan masenxi, a a rabama ne dunjina ma, a a rakamali kerenyi ra.»

²⁹ Annabi Esayi man a masen ne, «Xa Ala Senbe Birin Kanyi mu bonsoɛ nde lu won be nu, won luma ne nu alo Sodoma, won maniyama Gomora nan na nu.»

³⁰ Won fa na ma di? Si gbete naxee mu nu katama e xa tinxinyi soto Ala ya i, e tan bara fa a soto danxaniya saabui ra,³¹ konɔ Isirayila pama naxan nu katama e xa seriye rabatu alako e xa tinxinyi soto Ala ya i, e tan mu no na seriye rabatude.

³² Munfe ra? Barima e mu bira tinxinyi foxɔ ra danxaniya saabui ra, e pɔxɔ a ma a e noma a sotoɛ e xa kewalie saabui ra. E bara e sanyi radin gɛmɛ ra naxan xili falama, «mixi rabira gɛmɛ.»³³ Alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe,

«Wo a mato, n bara gɛmɛ doxo Siyoni, mixie e san nadinma naxan na, gɛmɛ naxan mixie rabirama. Konɔ naxan yo danxaniya a ma, na kanyi mu yaagima.»

10

Isirayila tinxinyi naxan sotoɛ danxaniya saabui ra

¹ N ngaxakerenyie, n boje waxonfe birin na naxan na, Yuwifie xa kisi soto. N ma Ala maxandi nan na ki e be.² N na e seede ra, a e senbe saxi Ala xa fee kui, konɔ na mu kelixi lonni xa ma.³ E to mu a kolon Ala mixi matinxinma a ya i ki naxe, e naxa kata e xa e yete kan matinxin. Na kui, e mu e yete magoro Ala be a tan xa tinxinyi fi e ma.⁴ Ala xa Mixi Sugandixi bara ge Munsa xa seriye rakamalide, alako naxan yo na danxaniya a ma, na kanyi xa tinxinyi soto.

⁵ Annabi Munsa to nu tinxinyi xa fe masenfe naxan sotoɛ seriye rabatufe ma, a yi nan sebe Kitaabui kui, «Mixi naxan yi seriye rabatuma a simaya sotoɛ na e saabui ra.»⁶ Konɔ a to nu tinxinyi xa fe masenfe naxan sotoɛ danxaniya saabui ra, a yi nan sebe, «I naxa i yete maxorin, <Nde tema koore?>»

Ala xa Mixi Sugandixi mu goroxi xe keli koore ma?

⁷ «Xa na mu a ra i i yete maxorin, <Nde goroma boxi bun?>»

Ala xa Mixi Sugandixi mu kelixi faxamixie xa tagi?

⁸ Kitaabui munse masenxi?

«Ala xa masenyi makore i ra.

A na i de kiri ma, a na i boje fan ma.»

Na masenyi findixi danxaniya masenyi nan na muxu naxan kawandife:⁹ A i na a fala i de ra a Marigi nan na Isa ra, i man naxa la a ra i boje kui a Ala bara a rakeli faxamixie tagi, i kisima ne.¹⁰ Mixi danxaniyama yi masenyi ma a boje nan kui, a tinxinyi soto Ala ya i. A na la a ra, a a falama a de nan na, a kisi soto.¹¹ Kitaabui a masenxi, «Mixi yo danxaniya a ma, a kanyi mu yaagima.»¹² Tagi rasa yo mu na Yuwifie nun si gbete tagi. Marigi keren nan na e birin be, a man mixi birin kima ki fanyi ra naxee na a xili.¹³ Alo Kitaabui a masenxi ki naxe, «Naxan yo na Alatala xili, na kanyi kisima ne.»

¹⁴ Kɔno na kui, e noma a xilide di xa e mu danxaniyaxi a ma? E fa danxaniyama a ma di xa e mu nu a xa fe me? E fa a xa fe mema di xa mixi yo mu e kawandima? ¹⁵ Na kawandi fan tima e be di xa mixie mu xexxi na fe ma? A sebexi, «Xexrae, naxee fama xibaaru fanyi ra, e fafe fan ki fanyi!»

¹⁶ Kɔno birin xa mu yi xibaaru fanyi suxuxi, barima Annabi Esayi a masen ne, «Marigi, nde laxi muxu xa masenyi ra?» ¹⁷ Na kui, mixie danxaniyama ne e to bara Ala xa masenyi ramε. E Ala xa masenyi ramema a xa Mixi Sugandixi xa masenyi nan saabui ra. ¹⁸ Kɔno n xa maxorinyi ti, e mu yi masenyi ramexi xe? Iyo xe, barima Kitaabui naxe,

«E xui bara mini dunjɔna birin ma, e xa masenyi bara siga han dunjɔna dande.»

¹⁹ N man xa maxorinyi ti, Isirayila pama mu masenyi fahaamuxi xe? Yaabi fole ra, Ala yi nan masen Annabi Munsa saabui ra, «N a niyama ne wo mixie toone naxee jan mu findixi si yati ra.

N a niyama ne wo boɔne xa te si fahaamutare ma.»

²⁰ Annabi Esayi fan naxa xexra iba li-maniya ra Ala to yi masenyi fi a ma, «Mixie bara n to naxee mu nu n fenma. N bara n yete masen mixie be naxee mu nu n maxorinma sese ma.»

²¹ Kɔno Isirayila xa fe ra, a naxe, «Keli sogetede ma han sogekorode, n belexee italaxi yi pama be, naxan n xui matandima, naxan tondima n be.»

11

Ala mu mɛxi Isirayila ra

¹ Na kui, n xa maxorinyi ti, Ala mɛxi ne a xa pama ra? Astofulahi! N tan yete findixi Isirayilaka nan na, Ibrahima xa mamadi, kelife Bunyamin bonsoe. ² Ala mu mɛxi a xa pama ra a bara naxan sugandi nu. Wo mu a kolon Kitaabui naxan masenxi Annabi Eliya xa fe ra, a to a xui rasiga Ala ma Isirayila xili ma? ³ A naxe, «Marigi, e bara i xa namipɔnmee faxa, e bara i xa srexebadee rabira. N keren peti nan fa luxi, e katafe e xa n tan fan faxa.» ⁴ Ala fa a yaabi di? A naxe, «N bara mixi wulu solofere ragata n yete be naxee mu nu e xinbi sin Baali kuye be.» ⁵ A man na na ki ne yakosi. Ala xa pama donxoe luxi, a bara naxee sugandi a xa hinne saabui ra. ⁶ Kɔno xa a bara e sugandi hinne saabui ra, kewali saabui xa mu a ra sonon, xa na mu Ala xa hinne mu findima hinne yati yati ra nu.

⁷ Won fa na ma di? Isirayila nu naxan fenge a mu a soto, kɔno Ala nu bara naxee

sugandi, nee tan bara a soto. A donxoe tan boɔnee naxa balan. ⁸ A sebexi, «Ala naxa e xaxili donxu,

a a niya e yae mu se to, e tulie mu fe me,

han yi to loxoε.»

⁹ Annabi Dawuda fan naxa a masen, «E xa xulunye xa findi gantanyi ra e be, yele naxan e suxuma,

gemε naxan e rabirama.

Na xa findi e xa wali sare ra.

¹⁰ E ya xa rafɔɔro, e xa donxu.

E xa kunkurun e xa toore bun ma waxati

birin.»

¹¹ Na kui, n man xa maxorinyi ti, Isirayilakae to bara tantan, e bira, e mu noma rakelide sonon? Astofulahi! Kɔno e xa tantanyi bara a niya si gbeteε birin xa no kisi sɔtode, alako na kisi xoli xa Isirayilakae fan suxu. ¹² A di, xa e xa tantanyi findixi heeri xungbe nan na dunjɔna be, a findi barake ra si gbeteε fan be, e xa fe na rakamali, heeri nun barake xun mu masama xe ki fanyi?

¹³ N xa fa woyen wo be, wo tan naxee mu findixi Isirayilakae ra. N to findixi xexra ra wo tan si gbeteε be, n seewama ne n ma wali ra, n a matoxo, ¹⁴ alako temunde na xa a niya n boore Yuwifia xa mila n ma masenyi ma, ndee xa no kiside e ya ma.

¹⁵ Ala a kobe sofe e ra, xa na bara a niya lanyi xa so Ala nun dunjɔna tagi, a di, Ala e ragbilense a yete ma, na mu luma xe alo mixi na rakelii faxamixie ya ma? ¹⁶ Xa sansi xori xun singe bara fi Ala ma, a donxoe birin bara findi a gbe ra. Xa wuri bili sanke bara fi Ala ma, a salonyie fan bara findi a gbe ra.

¹⁷ A luxi ne alo oliwi bili salonyi ndee na xaba a bili ma alako wula oliwi salonyie xa dafu na xabade ra. I tan misaalixi na wula oliwi salonyi nan na, naxan baloma na oliwi bili saabui ra, i dafuxi naxan na.

¹⁸ Na kui, i naxa i yete igbo na salonyi xabaxie ma. Beenun i xa i yete igbo, i mapoxun sinden, a i tan xa wuri bili sanke rabaloxi. Wuri bili sanke nan i tan nabaloxi. ¹⁹ Kɔno i fama ne a falade, «Wuri salonyie xabaxi ne alako n tan xa dafu e xabade ra.» ²⁰ Nɔndi na a ra. E xaba e xa danxaniyatareɔna nan ma, i fan dafuxi naa i xa danxaniya nan ma fe ra. Kɔno i naxa i yete igbo. I jan xa gaaxu, ²¹ barima xa Ala mu oliwi bili fanyi salon singee lu na, a mu i fan luma na de!

²² Na kui, i joxo sa a xon ma a Ala xa fanyi gbo, kɔno a xa fe man maxoɔxo. A xa fe maxoɔxo mixie nan ma naxee bara a xa kira bejin, kɔno a xa fanyi gbo i tan be xa i luma a xa fanyi kira xon ma. Xa na mu a ra a i fan ma fe rabama ne alo a na oliwi salonyi xa fe raba ki naxe. ²³ Yuwifia fan,

xa e e xa danxaniyaterepa beɓin, e man fama dafude wuri bili ra, e xaba naxan ma, barima Ala senbe gbo. A tan noma e ragbilende e lude fori. ²⁴ I tan nu findixi wula oliwi salonyi nan na, naxan xabaxi a dafu oliwi bili gbete ma, wo nun naxan keren mu a ra. Xa Ala bara na raba i be, a mu taganma oliwi bili fanyi salonyi ragbilende a lude fori, a a dafu na oliwi bili fanyi ma, e nun naxan keren a ra.

²⁵ N ngaxakerenyie, n waxi ne wo xa yi gundo kolon, alako wo naxa wo yete maɓoxun lonnilae ra. Isirayilakae boɓe balanxi ne sinden, han beenun si gbete danxaniyatosee konti xa kamali. ²⁶ Na kui, Isirayila birin fama ne rakiside, alo a sebexi ki naxe:

«Mixi xunsarama fama ne keli Siyoni, a Yaxuba bonsoe ba Ala kolontareya foxo ra.

²⁷ Saate nan na ki n naxan tongoma e be, n na e xa yunubie xafari loxo naxe.»

²⁸ Yuwifie to tondixi Ala xa Xibaaru Fanyi ra, e findixi Ala yaxuie ra wo tan nan ma munafanyi xa fe ra. Kono Ala to e sugandi a yete be, a e xanuxi e benbae nan ma fe ra, ²⁹ barima xa Ala bara a janige a xa mixi ndee xili, a xa e baraka, na fe mu kanama feo! ³⁰ Singe ra nu wo nu findixi Ala matandilae nan na, kono yakosi wo hinne sotoxi Yuwifie nan ma Ala matandi saabui ra. ³¹ E tan bara fa findi Ala matandilae ra alako wo tan xa hinne soto Ala yi, na xanbi, a man xa hinne e fan na. ³² Na kui, Ala bara adama birin lu tinxintareya xa noe bun ma alako a xa hinne e birin na.

Ala batui

³³ Ee! Danyi mu na Ala xa munafanyi ma! A xaxili nun a xa fahaamui tilinyi dan mu na!

A xa nate tongoxi kui mu kolonma, a pere ki mu fahaamuma!

³⁴ Nde Marigi xa maɓoxunyi kolon? Nde noma a raside?

³⁵ Nde bara a doni,

a naxan xa doni ragbilenma a ma?

³⁶ Se birin kelixi a tan nan ma, se birin baloxi a tan nan saabui ra, a se birin daaxi a yete nan be.

Tantui na a be abadan! Amina.

12

Ala xa nama pere ki

¹ Na kui, n ngaxakerenyie, Ala to bara hinne wo ra, n bara wo maxandi wo xa wo yete ba serexe ra Ala be, serexe seniyeɓi naxan bama a piɓe ra, naxan nafanxi Ala ma. Na nan findima wo xa batui xori ra. ² Wo naxa wo pere yi dunɓa mixie pere ki ma. Wo xa a lu Ala xa wo pere

ki fori masara, a boɓe neene nun xaxili neene fi wo ma. Na kui, wo noma ne Ala waxonfe fanyi kolonde, naxan a kenexi, naxan kamalixi.

³ Ala to hinne n na, a n findi a xa xera ra, n xa wo rasi: Wo naxa wo yete sa yere, wo xa fe mu dennaxande lixi. Wo naxa wo yete igbo, wo xa wo yete mato danxaniya xasabi nan ma, Ala bara naxan fi kankan ma. ⁴ Fate keren nan na kankan be, kono na fate salonsee wuya. Fate salonse birin nun a gbe wali. ⁵ Won fan na na ki ne. Hali won to wuyaxi, won birin bara findi fate keren na Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra. Won luxi ne alo fate salonsee naxee fatuxi Isa fate ra won man fatu won bore ra, won birin findi fate keren na.

⁶ Ala won kima kie ra naxee doxo wuya. A na rabama a xa hinne bere nan ma a bara naxan janige kankan be. Xa a mixi nde kixi a xa no woyende Ala xili ra, na kanyi xa woyen Ala xili ra a xa danxaniya xasabi ma. ⁷ Xa a nde kixi mixi mali wali nan na, na kanyi xa mixie mali. Xa a nde kixi mixi kawandife nan na, na kanyi xa kawandi ti. ⁸ Xa a nde kixi mixi ralimaniyafe nan na, na kanyi xa mixie ralimaniya. Xa a nde findi mixi ra naxan ki tima, na kanyi xa mixie ki a fanyi ra. Xa a nde findi yarerati ra, a kanyi xa na raba a ki ma. Xa a nde findi tooromixie malima ra, a kanyi xa na raba seewe ra.

⁹ Wo xa mixie xanu boɓe fiixe ra. Wo xa fe kobi xon, wo xa fe fanyi suxu wo senbe birin na. ¹⁰ Wo xa wo bore xanu ngaxakerenya xanunteya nan na. Wo xa wo bore binya dangife wo yete ra. ¹¹ Wo tun naxa raxono, wo xa wo tunnabexi. Wo xa wakili wo boɓe birin na. Wo xa wali wo Marigi be. ¹² Wo xa seewa fe ma wo xaxili tixi naxan na. Wo xa duluxoto wo xa toore kui. Wo naxa tagan Ala maxandide. ¹³ Wo xa seniyeɓose mali e xa toore kui. Wo xa xoyee rasene.

¹⁴ Wo xa Ala maxandi mixie be naxee wo jaxankatama. Wo xa duba e be, wo naxa e danka. ¹⁵ Wo xa seewa booree xa seewe, wo xa sunnun boore xa sunnunyi. ¹⁶ Wo xa lan wo bore ma. Wo naxa wo yete igbo, yete magore nan xa rafan wo ma. Wo naxa wo yete maɓoxun lonnilae ra.

¹⁷ Wo naxa fe kobi noxo fe kobi ra. Wo xa kata mixie xa wo kolon fe fanyi rabae nan na. ¹⁸ Wo xa wo no fe birin naba alako lanyi xa lu wo nun mixi birin tagi. ¹⁹ N xanuntenyie, wo naxa wo gbeɓoxo wo yete ra, wo xa na lu Ala ma, barima a sebexi Kitaabui kui,

«Ala naxe, n tan nan wo gbeɓoxoma, n tan nan fe kobi ragbilenma a rabama ma.»

²⁰ A man sebexi,

«Xa kaame na i yaxui ma, i xa a ki donse ra.

Xa ye xoli na a ma, i xa a ki ye ra.

Na kui a luxi ne alo i na te wolee ibaganfe a xunyi ma.»

²¹ Wo naxa tin fe kobi xa no wo ra, wo tan nan xa fe kobi no, fe fanyi raba ra.

13

Ala waxonfe

¹ Birin xa a yete magoro a xa manglee be, barima mangeya birin kelima Ala nan ma, a na a ragiri naxan ma. ² Na nan a ra, mixi naxan na mange matandi, na kanyi Ala nan xa yaamari matandixi. A fama ne a xa na wali kobi sare sotode. ³ Wali fanyi rabae mu gaaxuma manglee ya ra, wali kobi rabae nan gaaxuma e ya ra. Xa i mu wama i xa gaaxu mange ya ra, i xa lu kira fanyi nan xon ma. Na kui, mange fama ne i matoxode, ⁴ barima mangle walima Ala nan be wo xa munafanyi xa fe ra. Konon xa i fe kobi raba, a lanma i xa gaaxu, barima santidegema mu na mange yi fufafu xa ra. A to na Ala xa wali nan na, a Ala xa xone nan masenma fe kobi rabae xili ma. ⁵ Na nan a toxi, fo wo xa wo yete magoro ne manglee be. Wo na rabama na jaxankate xa fe gaaxui ma, a nun man wo boje nan yati wama wo xa a raba na ki.

⁶ Wo lan wo xa duuti fi na nan ma, barima duuti maxilie fan na Ala xa yaamari nan na. ⁷ Wo kankan gbe so a yi, a lan a xa naxan soto. Wo duuti so duuti maxilie yi, wo wo magoro mixie be wo lanma wo xa wo magoro naxee be, wo mixie binya wo lan wo xa naxee binya.

⁸ Mixi yo xa doni naxa lu wo ma, wo xa xanunteya nan lan a xa lu wo bore be, barima naxan na a boore maxanu, a bara seriye rakamali. ⁹ Ala xa yaamari alo, «I naxa yene raba, i naxa mixi faxa, i naxa mune ti, i naxa mila,» a nun yaamari gbete birin, nee malanxi findixi masenyi keren nan na: I xa i boore xanu alo i yete yati. ¹⁰ I na i boore xanu, i mu fefe kobi niyama a ra. Na na a ra, i boore xanufe findixi Ala xa seriye birin nabatufe nan na.

¹¹ Na fe birin kui, wo a kolon won na waxati naxe. Xunu temui bara a li xi xoli ma, kisi bara makore won na dangi waxati ra won danxaniyaxi temui naxe. ¹² Koe bara masiga, a gbe mu luxi kuye xa iba. Won xa Sentane xa dimi walie bejin, won fa Ala xa naiyalanyi ma, won xa a xa geresosee tongo. ¹³ Won xa jere tinxinyi kui alo a lanma won xa jere ki naxe Ala xa naiyalanyi kui. Won naxa siga xulun jaxaxi, won naxa siisi, won naxa yene nun langoepa raba, won xa gere nun toone lu na. ¹⁴ Wo xa Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa

fe nan suxu, wo naxa bira wo fate bende waxonfe foxo ra.

14

¹ Wo xa danxaniyatoe rasene hali a xa danxaniya mu tilin. Wo naxa a rakiiti a xa mapoxunyi birin xa fe ra. ² Mixi nde noma lade a ra, a donse birin radaxaxi a be, konon mixi gbete naxan xa danxaniya mu tilin, a noma lade a ra a sansi bogi gbansan nan nadaxaxi a be. ³ Mixi naxan donse mooli birin donma, na mu lan a xa a boore rapaaxu naxan tondima donse nde donfe ra. Mixi naxan mu sube donma, na kanyi fan mu lan a xa a boore makiiti naxan sube donma, barima Ala na kanyi fan nasnema ne. ⁴ Nde i findixi kiitisa ra mixi gbete xa konyi xun ma? A na ti a marigi ya i a xa wali xa fe ra, a xan ba, a mu xan ba, na na a tan nun a marigi nan tagi. Anun, a xanma ne, barima Marigi Ala noma a raxande.

⁵ Mixi nde noma lade a ra a loxoe tide gbo e boore be, konon mixi gbete tan be, loxoe birin lan. Kankan laxi naxan na, a xa la a ra a boje nan yati ma. ⁶ Naxan laxi a ra a loxoe tide gbo e boore be, na kanyi laxi a ra Marigi nan be. Naxan donse mooli birin donma, a kanyi a rabama Marigi nan be, barima a tantui rasigama Ala ma a xa baloe xa fe ra. Mixi naxan mu donse nde donma, na kanyi fan na rabama Marigi nan be, barima a fan tantui rasigama Ala ma.

⁷ Mixi yo gbe mu a yete ra, keli yi dunija, han laaxira. ⁸ Xa won balo, xa won faxa, na birin nabama Marigi nan be. Xa won baloxi, xa won faxaxi, won findixi Marigi gbe nan na, ⁹ barima Ala xa Mixi Sugandixi faxa ne, a man keli faxe ma, alako a xa findi mixi faxaxie nun a baloxie Marigi ra. ¹⁰ Munfe ra i a tan fa i boore makiitima? Munfe ra i a rapaaxuma? Won birin mu fama tide xe Ala ya i kiiti loxoe? ¹¹ A sebexi Kitaabui kui,

Marigi naxe, «N xa nondi masen wo be.

Birin fama ne e xinbi sinde n be.

Adamadi de birin fama a masende, a n tan nan na Ala ra.»

¹² Kankan fama ne a xa wali dentegede Ala be.

¹³ Na kui, won naxa won bore makiiti. Won xa fe birin nan naba alako won naxa won ngaxakerenyi ratantan. ¹⁴ N to danxaniyaxi Marigi Isa ma, n a kolon, n man laxi a ra, a donse yo mu na naxan findixi donse seniyentare ra. Konon xa i xaxili bara siike donse nde xa seniyentarepa ma, na bara findi i be se seniyentare ra. ¹⁵ Xa a sa li i donse nde donma naxan i ngaxakerenyi tooroma, i mu jerefe xanunteya xa ma. I xa donse xa fe naxa a niya i ngaxakerenyi xa gan kisi ra, Ala xa Mixi Sugandixi faxa

naxan ma fe ra. ¹⁶ Na kui, a mu lan mixie xa fe kobi fala se nde xa fe ra, naxan findixi a fanyi ra wo be. ¹⁷ Ala xa mangeya niini mu findixi donse nun minse fe xa ra. A findixi tinxinyi nun seewe fe nan na, Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra. ¹⁸ Mixi naxan walima Ala xa Mixi Sugandixi be yi mooli ra, a rafanma ne Ala ma, a rafan mixie fan ma.

¹⁹ Na kui, won xa fe birin naba alako lanyi xa lu won tagi, won xa won bore xa danxaniya senbe so. ²⁰ I naxa Ala xa wali xun nakana donse nde xa fe ra. A nondi ki ma, donse birin daxa, konɔ a mu lan mixi yo xa donse nde don naxan a ngaxakerenyi ratantanma. ²¹ Hali mixi mu sube yo don, a mu weni yo min, a mu fefe yo raba naxan a ngaxakerenyi ratantanma, na nan fan.

²² Maɔoxunyi yo na i be yi xa fe ra, i xa a lu i nun Ala tagi. Seewe na mixi be naxan mu a yete ratonma a xa maɔoxunyi saabui ra. ²³ Konɔ xa mixi donse nde donma a siikexi naxan ma fe ra, na kanyi bara kiiti kana a yete be, barima a bara fe raba a mu laxi naxan na. Mixi mu laxi fe naxan na, na tan bara findi yunubi fe ra a be.

15

Danxaniyatɔe malife

¹ Won tan naxee xa danxaniya tilin, a lanma won xa diɛ mixie be naxee xa danxaniya mu tilin. Won naxa won yete waxɔnfe gbansan xa fen. ² Kankan xa a boore nan xa heeri fen, naxan noma a malide a xa danxaniya xun xa masa. ³ Ala xa Mixi Sugandixi mu a yete waxɔnfe xa fen. A a fala ne alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe,

«Konbie naxee ilanxi i ra, nee n tan nan lixi.»

⁴ Fe naxan birin sebexi Kitaabui kui waxati dangixi, e sebexi ne alako won xa fahaamuɔ soto, won xa won tun nabexi, won xa limaniya, alako xaxili tide xa lu won be. ⁵ Ala, a tan naxan tun nabexiya nun limaniya fima, a xa lanyi raso wo tagi alo a xa Mixi Sugandixi Isa a masenxi wo be ki naxe, ⁶ alako wo xa Ala matɔxɔ xaxili nun xui keren na, a tan naxan findixi a xa Mixi Sugandixi nun won Marigi Isa Baba ra.

⁷ Na kui, wo xa wo bore rasene alo Ala xa Mixi Sugandixi wo rasene ki naxe, alako Ala xa matɔxɔe soto. ⁸ N xa a fala wo be, Ala xa Mixi Sugandixi wali ne Yuwifie be alako a xa a masen a Ala na a xui xanbi ra a to bara a xa laayidie rakamali a naxee tongo e benbae be. ⁹ Si gbeteefan Ala matɔxɔma a xa hinne xa fe ra, alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe,

«Na nan a ra n i matɔxɔma si birin tagi, n beeti bama ne i xili xa binye bun ma.»

¹⁰ A man sebexi,

«Si gbeteefan, wo nun Ala xa pama xa seewa.»

¹¹ A man sebexi,

«Wo tan pamanee birin,

wo Marigi matɔxɔ,

si birin xa a tantu.»

¹² Annabi Esayi man naxa a masen,

«Yisayi xa di fama ne.

A findima ne mange ra si birin xun ma,

e fan e xaxili tima ne a ra.»

¹³ Ala, a tan naxan xaxili tide fima, a xa wo rafe seewe nun boɔesa ra danxaniya kui a mooli birin na. Na kui, xaxili tide luma ne wo be temui birin, Ala Xaxili Seniyenxi xa senbe saabui ra.

Pɔlu xa wali

¹⁴ N ngaxakerenyie, n tan a kolon wo boɔe fan, wo bara lonni soto a fanyi ra, wo fata wo bore raside. ¹⁵ Konɔ n to sebeli tixi wo ma, n ma masenyi ndee findixi masenyi xoroɔxɔe nan na alako n xa wo ratu, barima Ala to hinnexi n na, ¹⁶ a bara n findi a xa Mixi Sugandixi Isa xa walike ra sigafe ra si gbeteefan. Na kui, n serexedube wali nan nabama n to Ala xa xibaaru fanyi kawandima si gbeteefan, alako Ala Xaxili Seniyenxi xa e findi serexe seniyenxi ra naxan Ala kenenma.

¹⁷ Na birin kui, n nun Ala xa Mixi Sugandixi Isa to a ra, n noma seewade n ma wali ra Ala be, ¹⁸ barima n mu suusama fefe xa fe falade fo Ala xa Mixi Sugandixi bara naxan naba n saabui ra, alako si gbeteefan xa Ala xui rabatu. A bara na raba n ma masenyie nun n ma kewalie saabui ra, ¹⁹ kaabanakoe nun tonxumae xa senbe saabui ra, a nun Ala Xaxili Seniyenxi senbe saabui ra. Na kui, kelife Darisalamu han a sa doxo Iliri ra, n bara Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi rayensen ye.

²⁰ Na birin kui, n kataxi ne n xa mixie kawandi Isa xa xibaaru fanyi ra naxee mu Ala xa Mixi Sugandixi kolon. N mu wa na rabafe kawandila gbeteefan dangi foxi. ²¹ Alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe,

«A xa fe singe mu nu fala naxee be, e fama ne a kolonde.

Mixi naxee singe mu nu a xa fe me, e fama ne a fahaamude.»

²² Yi wali nan a niyaxi n mu noxi sigade wo yire.

²³ Yakosi n ma wali bara non yi boxie ma. N nu bara wa sigafe wo yire kabi pe wuyaxi. ²⁴ A xoli n ma n xa dangi wo yire n na kira suxu sigafe ra Sipanyi boxi ma. Won xa lu yire keren waxati nde ma alako n xa pelexin wo tofe ra, a xoli n ma wo xa n mali sigafe ra Sipanyi. ²⁵ Yakosi n na sigafe Darisalamu seniyeɔtɔe malide, ²⁶ barima danxaniyatɔe pamae naxee na Masedon nun Akayi boxi ma, e a janige

ne e xa e harige nde malan, e xa a rasanba Darisalamu misikiñse ma naxee na na seniyeñtöe ya ma. ²⁷ E tan nan a janigexi. Anun, a lanma e xa na nate tongo barima Yuwifie to findi saabui ra e tan si gbetee be Ala xa fee kui, a lan ne e fan xa Yuwifie mali baloe fe ra. ²⁸ Na kui, n na ge na wali ra, n yi köbiri so e yi danxaniyatöe bara naxan nasanba, n dangima wo yire sigafe ra Sipanyi böxi ma. ²⁹ N a kolon n to sigafe wo yire, na findima Ala xa Mixi Sugandixi xa barake nan na wo be.

³⁰ N ngaxakerenyie, n bara wo mayandi won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, a nun xanunteya xa fe ra naxan kelima Ala Xaxili Seniyeñxi ma, wo xa n mali, wo xa wakili n be Ala maxandi kui. ³¹ Wo Ala maxandi n be a xa n natanga Yudaya danxaniyataree ma, a nun man, Darisalamu seniyeñtöe xa ñelexin e malise ra n sigafe naxan na e xon. ³² Na kui, xa Ala tin, n wo yire lima seewe kui, won no won bore senbe sode. ³³ Ala, a tan naxan böñesa fima, a xa lu wo birin seeti ma. Amina.

16

Xeebui

¹ N bara wa won ngaxakerenyi ginema Fowebe masene wo be, naxan danxaniyatöe jama malima Senxereya taa kui. ² Wo xa a rasene Isayanka ki ma, alo a lanma seniyeñtöe xa a raba ki naxe. Xa a hayi na se nde ma, wo xa a mali, barima a fan bara n tan nun mixi gbege mali.

³ Wo xa Pirisila nun Akila xeebu n be, n walibooree Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa fe kui. ⁴ E fe birin naba ne e xa n nii ratanga beenun e xa e yete ratanga. Bafe n tan na, si gbetee danxaniyatöe jamae birin e tantuma na fe ma. ⁵ Wo man xa danxaniyatöe jama xeebu naxan e malanma e xonyi.

Wo xa n xanuntenyi Epeneto xeebu n be. A tan nan singe danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma Asi böxi ma. ⁶ Wo xa Mariyama xeebu n be, naxan bara wali wo ya ma ki fanyi. ⁷ Wo xa n boore Yuwifie Andironiku nun Yuniya xeebu, muxu nun naxee bara sa geeli. Ala xa xerae nan e ra, naxee bara kolon a fanyi ra, naxee singe danxaniya n be Ala xa Mixi Sugandixi ma. ⁸ Wo xa Anpiliyatu xeebu n be, n xanuntenyi Marigi foxo ra. ⁹ Wo xa muxu waliboore Urubano nun n xanuntenyi Sitaxusi xeebu. ¹⁰ Wo xa Apelesi xeebu, naxan bara a xa danxaniya masen Ala xa Mixi Sugandixi ma. Wo xa Arisitobulo xa mixie xeebu n be. ¹¹ Wo xa n boore Yuwifie Herodiyon xeebu n be.

Wo xa Narisiso xa mixie xeebu n be, naxee danxaniyaxi Marigi ma.

¹² Wo xa Tirifena nun Tirifosa xeebu n be. Ginee naxee e ra, e walima Marigi be. Wo xa n xanuntenyi Peresidi xeebu. A fan bara wali Marigi be ki fanyi. ¹³ Wo Rufu xeebu, naxan sugandixi Marigi xa fe kui. Wo a nga fan xeebu n be, naxan bara lu n be alo n fan nga. ¹⁴ Wo xa Asinkirito, Felegon, Heremesi, Patiroba, nun Heremesi xeebu n be, a nun ngaxakerenyie birin naxee na e xonyi. ¹⁵ Wo xa Filologo, Yuli, Nerewu nun a maagine xeebu, a nun Olimpia nun seniyeñtöe birin naxee na e xonyi. ¹⁶ Wo xa wo bore xeebu sunbui seniyeñxi ra. Ala xa Mixi Sugandixi xa danxaniyatöe jamae birin wo xeebu.

¹⁷ N ngaxakerenyie, n xa wo rasi, wo xa wo yete ratanga mixie ma, naxee lanyi kanama wo tagi, e nu fa mixi ratantan xaranyi ma wo bara naxan soto. Wo xa wo makuya e ra. ¹⁸ Na mixi moolie mu walima won Marigi Ala xa Mixi Sugandixi xa be. E birama e yete furi nan foxo ra, e nu fa lonnitaree madaxu woyen ñoxunmee nun matöxo ra. ¹⁹ Mixi birin a kolon a wo Ala xui rabatuma. N ñelexinxi wo ra, kono a xoli n ma wo xa fahaamui soto fe fanyi ma, wo naxa wo matöxo fe kobi ra. ²⁰ Ala, a tan naxan böñesa fima, a gbe mu luxi a xa Sentane ibutuxun wo sanyi bun. Won Marigi Isa xa hinne wo ra.

²¹ N waliboore Timote wo xeebu, a nun Lususi, Yasun, nun Sosipateri, n boore Yuwifie. ²² N tan Teritiyo naxan bara yi bataaxe sebe, n fan bara wo xeebu Marigi xili ra. ²³⁻²⁴ Gayu fan wo xeebu, naxan findixi n tan nun danxaniyatöe jama birin yatigi ra. Erasito, naxan findixi taa naafuli ragatama ra, a fan wo xeebu, a nun won ngaxakerenyi Karatusi.

²⁵ Matöxo na Ala be, naxan ñoma wo senbe sode danxaniya kui, alo n Marigi Isa xa xibaaru fanyi naxan kawandima a masenxi ki naxe. Na xibaaru fanyi gundo fe nan masenma naxan nu ragataxi kabi temui xonnakuye, ²⁶ kono naxan bara fa makenen alako si birin xa a kolon namijonmee xa sebelie saabui ra, Ala naxee yamarixi. Na kui, birin xa danxaniya Ala ma, Ala naxan na na, e a xui rabatu. ²⁷ Ala, a tan keren naxan fe birin kolon, matöxo na a be a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra abadan. Amina!

**Ala xa masenyi singe
Annabi Pölu naxan sebe
Korinti danxaniyatöe
pama ma
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra**

Yi Kitaabui findixi Annabi Pölu xa bataaxe singe nan na danxaniyatöe pama be, naxan nu na Korinti taa kui Gireki böxi ma. A nu bara kawandi ti naa a xa biyaasi firin nde kui. Mixi gbegebe naxa danxaniya Isa ma, kono e jere ki mu nu gexi fande. Ndee mu nu lanxi e bore ma, ndee nu fe jaxaxie rabama ginxe ra, ndee nu wama e yete igbofe boore danxaniyatöe ya ma. Na birin findixi yaagi nan na diinlae tagi.

Kono Annabi Pölu bara a kolon a adamadi birin noma suxude Sentane xa gantanyi ra. Na nan a toxi a mu tondi Korintikae mafurukude alako e xa danxaniya xa sabati Ala xa kira xon. A bara bataaxe sebe e ma, naxan findixi marasi fanyi ra e be. Ala Xaxili Seniyenxi nu bara na masenyi so a yi ra.

Na na a ra, Annabi Pölu xa masenyi findixi Kitaabui yati yati nan na danxaniyatöe birin be. Won noma lonni gbegebe sotode na sebeli saabui ra, naxan noma won malide Ala xa kira kolonde a fiixe ra. Ala xa won mali alako won xa so na xaranyi kui, a fa findi won ma jere ki ra. Amina.

**Ala xa masenyi singe
Annabi Pölu naxan sebe
Korinti danxaniyatöe
pama ma**

Danxaniyatöe xa lanyi

¹ N tan Pölu, Ala naxan janigexi a xa findi a xa Mixi Sugandixi Isa xa xera ra, a nun Sositene, muxu yi bataaxe sebexi wo tan nan ma, ² Ala xa danxaniyatöe pama, naxan na Korinti. Ala xa Mixi Sugandixi Isa bara wo xili wo xa findi Ala gbe ra, wo xa findi seniyentöe ra. Muxu bara yi sebe wo ma, a nun mixi birin ma naxee e xaxili tima Ala xa Mixi Sugandixi Isa ra, naxan findixi e tan nun won tan Marigi ra. ³ Won Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Isa, naxan findixi won Marigi ra, e xa hinne nun böpessa fi wo ma.

⁴ N Ala tantuma temui birin wo xa fe ra, a to hinne wo ra a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. ⁵ A bara wo xa fe birin nakamali masenyi nun fahaamui kamalixi ra. ⁶ Ala xa Mixi Sugandixi xa nondi to sabatixi wo ya ma, ⁷ wo bara Ala xa ki

birin soto, wo hayi mu na fe gbete ma sonon, beemanu won Marigi Isa fa waxati wo naxan mamefe. ⁸ A senbe fima ne wo ma han dunija ranonyi, alako yunubi yo naxa lu wo ma Ala xa Mixi Sugandixi won Marigi Isa fa temui. ⁹ Ala na a xui xanbi ra, a tan naxan wo xilixi alako lanyi xa lu wo nun a xa Di tagi, won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi.

¹⁰ N ngaxakerenyie, n bara wo rasi won Marigi Isa xili ra, Ala xa Mixi Sugandixi, lanyi xa lu wo tagi. Wo naxa mee wo bore ra, wo xa lan xaxili nun janigere ken ma. ¹¹ N ngaxakerenyie, Xolowe xa mixie bara a fala n be, a lantareya na wo tagi. ¹² N bara a me a nde a falama, «N tan biraxi Pölu nan foxo ra,» nde fan a falama, «N tan biraxi Apolosi nan foxo ra,» nde a falama, «N tan biraxi Kefasi nan foxo ra,» a nde fan a falama, «N tan biraxi Ala xa Mixi Sugandixi nan foxo ra.» ¹³ Ala xa Mixi Sugandixi keren xa mu a ra? Pölu nan banban wuri magalanbuxi ma wo be? Wo wo xunxaxi ye xora Pölu xili nan na? ¹⁴ N bara Ala tantu n mu mixi yo xunxaxi ye xora wo ya ma, bafe Kirisipu nun Gayu ra. ¹⁵ Na kui, mixi yo mu noma a falade a xunxa ye xora n xili nan na. ¹⁶ N bara Sitefana xa denbaya fan xunxa ye xora, kono na donxo, n mu laxi a ra xa n bara mixi gbete xunxa ye xora fa. ¹⁷ Ala xa Mixi Sugandixi mu n xee mixi xunxade ye xora. A n xexxi ne n xa a xa xibaaru fanyi kawandi ti. Na mu rabama adamadi xa lonni ra de, xa na mu a ra Ala xa Mixi Sugandixi xa wuri magalanbuxi tide yelebuma ne.

¹⁸ Isa faxafe wuri magalanbuxi ma, na masenyi findixi xaxilitarepa nan na mixi loexie be, kono a findixi Ala xa senbe nan na muxu tan kisi mixie be. ¹⁹ A sebexi Kitaabui kui, «N lonnilae xa lonni xun nakanama ne, n xaxilimae xaxili findi fuyan na.» ²⁰ Lonnila go? Seriyee karamoxo go? To xaxilima go? Ala bara yi dunija xa lonni mafindi xaxilitarepa ra. ²¹ Dunija mixie to mu no Ala xa lonni kolonde e yete xa lonni saabui ra, Ala naxa tin danxaniyatöe rakiside a xa kawandi saabui ra, dunija mixie naxan mapoxunma xaxilitarepa ra. ²² Yuwifie wama tonxumae tofe, Girekikae na lonni fenfe, ²³ kono muxu tan Ala xa Mixi Sugandixi xa faxe nan kawandima. Yuwifie birama ne barima e mu lama na ra, si gbete fan joxo a ma a daxupa na a ra. ²⁴ Kono Ala naxee xilixi Yuwifie nun si gbete ya ma, e lama ne a ra a Ala xa Mixi Sugandixi Ala senbe nun Ala xa lonni nan masenma ne. ²⁵ Adamadie e mapoxunxi a Ala xa lonni findixi xaxilitarepa nan na, kono a nondi ki ma a dangi adamadie xa

lonni ra. E maɗoɗxunxi a Ala senbe mu gbo, koɗo a senbe dangi e gbe ra pon!

²⁶ N ngaxakerenyie, wo xa a mato Ala mixi moɗoli mundun xilixi wo ya ma. Lonnila ghegbe mu na, adamadi ki ma. Senbemaefan mu gbo. Bannamixie fan mu wuya. ²⁷ Koɗo Ala bara dunijna lonnilae rayaagi. A na raba mixie nan saabui ra, e naxee findixi lonnitaree ra. Ala bara dunijna senbemaefan rayaagi. A na raba mixie nan saabui ra, naxee luxi e be alo senbetaree. ²⁸ Ala bara mixi sugandi, naxan tide mu gbo dunijna mixie be, naxee mu xili xungbe soto, naxee mu kolonxi sese ra, alako na xa findi yaagi ra booree be. ²⁹ Na kui, mixi yo mu noma a yete matoɗode Ala ya i. ³⁰ Ala nan a niyaxi wo xa lu a xa Mixi Sugandixi Isa i. Ala bara Isa findi won ma lonni, won ma tinxinyi, won ma marasenyenyi, nun won xunsare ra. ³¹ Na nan na ki, won xa a raba alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe, «Xa mixi wama a yete matoɗofe fe nde ma, a xa a yete matoɗo a Marigi xa fe nan na.»

2

Ala xa lonni

¹ N ngaxakerenyie, n to fa wo yire, n mu Ala xa seedeɗoɗoya masenxi wo be woɗenyi xungbee xa ra, xa na mu a ra adamadi xa lonni ra. ² N nu bara nate tongo n xa Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa fe nun a xa faxe xa fe gbansan nan masen wo be. ³ N naxa ti wo ya i senbetareya ra. Na temui n nu na serenfe gaaxui ra.

⁴ N ma masenyi nun n ma kawandi mu nu fatanxi adamadi xa lonni ra. N mu kawandi tixi woɗenyi xungbee ra. N na ti Ala Xaxili senbe nan na, ⁵ alako wo naxa danxaniya adamadi xa lonni saabui ra, wo xa danxaniya Ala senbe nan saabui ra.

⁶ Muxu lonni masenma mixi kamalixie be, koɗo lonni naxan mu fatanxi to mixie nun to mangee ra. E tan xa fe xun fama ne rakanade. ⁷ Muxu Ala xa lonni nan masenma, Ala lonni naxan noɗunxi kabi dunijna fole, naxan findima won be noɗe ra. ⁸ To mangee mu nu fahaamui soto na xa fe ma, xa na mu a ra e mu Marigi Noɗe Kanyi mabanbanma wuri magalanbuxi ma nu. ⁹ Na fe luxi alo Kitaabui a masenxi ki naxe,

«Ala naxan yailanxi a xanuntenyie be, adama ya mu a toma, adama tuli mu a mema, adama xaxili mu a kolonma.»

¹⁰ Ala bara na masen won be a yete Xaxili saabui ra. Ala Xaxili fe birin kolon, hali Ala yati xa fe tilinxie. A nee birin kolon. ¹¹ Nde adama xa fe kolon, xa a yete xaxili

mu a ra? Ala xa fe fan, mixi yo mu a kolon. Ala Xaxili gbansan nan na fe moɗoli kolon.

¹² Won mu noma Ala xa hinne fahaamude adamadi xaxili saabui ra. Ala, a Xaxili naxan fixi won ma, na nan noma na masende won be. ¹³ Won mu na fe masenma adamadi xa lonni ra, won na masenma Ala Xaxili nan ma lonni ra. Ala xa fe nan masenma Ala Xaxili saabui ra. ¹⁴ Koɗo adama naxan mu Ala Xaxili soto, a mu noma Ala Xaxili xa fe fahaamude. Na luma ne a be alo daxuna, barima a mu noma sode a kui Ala Xaxili xanbi. ¹⁵ Adama naxan Ala Xaxili sotoxi, na kanyi nan noma fe birin fahaamude. A booree mu noma a makiitide na fee kui. ¹⁶ Na nan a toxi a sebexi Kitaabui kui, «Nde Marigi Xaxili kolon, a xa marasi nde fi a ma?» Koɗo Ala xa Mixi Sugandixi Xaxili na won tan boɗe i.

3

Ala xa walikɛe

¹ N mu nu noma woɗende wo be alo n nu wama a xon ma ki naxe, barima wo mu luxi alo Ala Xaxili kanyie. Wo luxi ne alo dunijna mixie, naxee xa danxaniya mu gexi kamalide sinden. ² N nu bara wo xaran fe singee ra, alo dinge xije fima a xa diyore ma ki naxe. N mu wo xaran fe xoroɗoɗe ra, barima wo mu nu noma na fahaamude. Dinge fan mu sube fima diyore ma. Han ya wo mu noma xaranyi xoroɗoɗe kolonde, barima wo na birafe dunijna fee nan foɗo ra. ³ Toɗone nun lantareya to gbo wo ya ma, na mu a masenma xe a dunijna mixie nan wo ra, naxee na birafe adamadi waxonfe foɗo ra? ⁴ Mixi nde to a falama wo ya ma, «N biraxi Polu nan foɗo ra,» mixi gbete fan a fala, «N tan biraxi Apolosi nan foɗo ra,» na mu a masenma xe a wo luxi ne alo dunijna mixie? ⁵ Nde na Apolosi ra? Nde na Polu ra? Muxu findixi Ala xa walikɛe nan tun na Ala naxee xeɛxi alako wo xa danxaniya. Ala wali naxan soxi muxu yi ra, muxu bara na raba.

⁶ N tan bara sansi xori si, Apolosi bara ye sa a ma, koɗo Ala nan a niya a xa bula, a xa mo. ⁷ Mixi naxan sansi xori sima, a nun mixi naxan ye sama a ma, e tide mu gbo. Ala nan tide gbo, barima a tan nan a niya sansi xa mo. ⁸ Naxan sansi xori sima, nun naxan ye sama a ma, e birin lan, e birin fama ne e xa wali sare sotoɗe. ⁹ Muxu tan findixi Ala xa walikɛe nan na. Wo tan luxi ne alo Ala xa xe, xa na mu a ra a xa banxi. ¹⁰ Ala bara a janige a xa hinne kui, n xa wali suxu a be. Na misaalixi banxi ti wali nan na. N bara lu alo banxiti. N tan nan banxi koɗorinma, boore biriki doɗo. Koɗo kankan xa meeni a wali ki ma.

¹¹ Mixi yo mu noma fe gbeta findide na banxi bunyi ra, bafe Ala xa Mixi Sugandixi Isa ra. ¹² Mixi naxee banxi tima na bunyi fari xεema ra, xa na mu a ra gbeti, xa na mu a ra geme tofanyi, xa na mu a ra wuri, xa na mu a ra sexe fanyi, xa na mu a ra sexe fori ra. Kankan xa wali matoma ne. ¹³ Kiiti lɔxɔe na wali birin makenenma ne. Na kiiti luma ne alo te naxan fama kankan xa wali makenende. ¹⁴ Xa banxiti xa wali sa na te imini, a fama ne wali sare sɔtode. ¹⁵ Kono xa a sa li a xa wali naxa gan na te ra, a tooroma ne. A fama ne kaside alo mixi naxan natangaxi te ma.

¹⁶ Wo mu a kolon wo findixi Ala xa horomobanxi nan na? Ala Xaxili sabatixi wo boje i. ¹⁷ Xa mixi nde Ala xa horomobanxi kana, Ala na kanyi fan kanama ne, barima a xa horomobanxi seniye. Wo tan nan findixi na horomobanxi ra.

¹⁸ Wo naxa wo yete madaxu. Xa mixi nde a yete findixi lonnila ra dunija ki ma, a xa a yete magoro alako a xa lonni yati kolon. ¹⁹ Yi dunija mixie xa lonni findixi daxuna nan na Ala be. A sebexi Kitaabui kui, «Ala gantanyi tema ne lonnilae be e yete xa lonni nan na.» ²⁰ A man sebexi, «Marigi a kolon dunija mixie xa lonni findixi fe fufafu nan na.»

²¹ Wo naxa wo xaxili ti mixi yo ra, barima e findixi wo malima nan na. ²² Polu yo, Apolosi yo, Kefasi yo, e birin findixi wo malima nan na. Fe naxan birin na dunija, fe naxan birin na wo xa dunijegiri kui, fe naxan birin na na, a nun fe naxan birin sa fama, hali faxe, na birin na na wo tan nan malife ra. ²³ Wo tan na Ala xa Mixi Sugandixi nan be, Ala xa Mixi Sugandixi fan na Ala nan be.

4

Ala xa kiiti

¹ Na na a ra, wo xa a kolon muxu tan findixi Ala xa Mixi Sugandixi xa walikee nan na, Ala xa gundoe taxuxi naxee ra. ² Xa fe nde taxuxi mixi ra, a lanma a xa na rawali a rawali ki ma. ³ Xa wo wama n makiitife, xa na mu a ra kiitisa gbeta wama n makiitife, fefe mu a ra. N mu n yete yati makiitima. ⁴ N tan be, n mu fe jaaxi yo rabaxi, kono n yete makiitife tan mu findixi tinxinyi ra n be. N Marigi nan findixi n ma kiitisa ra. ⁵ Na kui, wo naxa kiiti yo sa beenun Marigi xa kiiti waxati. A tan nan fe makenenma naxan noxunxi dimi kui. A tan nan panige makenenma naxan na mixi boje ma. Na waxati, Ala mixie matoxoma e xa wali bere nan na.

⁶ N ngaxakerenyie, n bara misaali nde masen wo be n tan nun Apolosi xa fe ra,

alako wo xa yi sebeli fahaamu, «Wo naxa yaamari sebexi matandi.» Na kui, wo naxa wo yete igbo lufe ra mixi nde xanbi ra. ⁷ Nde i findixi fisamante ra? Munse na i yi ra, i mu naxan sotoxi Ala saabui ra? Xa wo na sotoxi Ala nan saabui ra, munfe ra wo wo yete igboma alo a fatanxi wo tan nan na? ⁸ A luxi alo wo bara wo waxonfe birin soto muxu xanbi, wo bara banna, wo bara findi mangee ra. Xa a sa na na ki ne, na birin xa sooneya wo be, alako muxu fan xa lu wo seeti ma mangeya kui. ⁹ A luxi n be alo Ala bara a ragiri muxu tan xεerae ma, muxu xa findi xanbiratie ra, alo mixie e naxee faxama dunija birin ya tode ra, malekee nun adamadie ya xori. ¹⁰ A luxi alo muxu bara daxu Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, kono wo tan bara findi xaxilimae ra a xa fe ra. Muxu senbe bara jon, kono wo tan gbe xun bara masa. Muxu bara mayeje soto, kono wo tan bara binye soto.

¹¹ Han ya muxu tooroma kaame nun ye xoli ma. Dugi mu na muxu yi ra. Mixie muxu bonboma, e bara muxu findi mixi rabepinxie ra. ¹² Muxu baloxi muxu yete xa wali nan na. Mixie na muxu konbi, muxu dubama ne e be. Mixie na muxu jaxankata, muxu dijema ne e ma. ¹³ Mixie na muxu xili kana, muxu woyen fanyi falama ne e be. Han ya muxu tide mu na dunija mixie be, muxu bara lu e be alo mixi fufafu.

¹⁴ N mu wama wo ifufe ne, kono n wama wo rasife ne alo n ma di maxanuxie. ¹⁵ Wo noma karamoxo gbeta sɔtode Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, kono n keren peti nan findixi wo baba ra, naxan bara Inyila Isa masen wo be, wo xa danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma. ¹⁶ N ma marasi nan ya wo be: Wo xa bira n ma misaali nan foxo ra. ¹⁷ Na na a ra, n bara Timote xee wo yire, alako a xa wo ratu n napere ki ma Isa xa fe kui, n danxaniyatoe namae birin xaranma naxan na yire birin. N ma di maxanuxi Timote danxaniyaxi Marigi keren nan ma.

¹⁸ Ndee bara e yete igbo wo ya ma. E joxo a ma n mu sigama wo yire, ¹⁹ kono, xa Ala tin, a gbe mu luxi n xa wo xonyi li. Na temui n fama a kolonde xa na yete igboe xa woyenyi fama findide nondi ra. ²⁰ Ala xa mangeya mu findixi woyenyi gbansan xa ra, a findixi senbe yati nan na. ²¹ Wo wama munse xon? N xa siga wo xonyi luxusinyi ra, ka n xa siga xanunteya nun dije ra?

5

Yunubi jaaxi bafe

¹ N bara a me a fe jaaxi mooli nde na wo ya ma, naxan mu toma hali kaafrie ya ma. A xeme nde luma a baba xa gine kolon na gine ra. ² A nu lan ne yi fe xa wo boje

tooro, wo fa na kanyi ramini wo tagi, kono wo na wo yete igbofe tun. ³ Hali n tan mu na wo yire, n xaxili tan na wo tagi. N jan bara na kanyi makiiti ⁴ Marigi Isa xili nun a senbe ra. N na wo xanbi ra. ⁵ Yi mixi mooli xa so Sentane yi ra, na fe jaaxi xun xa rakana yakosi, alako na kanyi nii xa kisi Marigi xa loxo.

⁶ Yete igbofe mu fan. Wo mu a kolon lebini siyadi farin gbege ratema ne? ⁷ Wo lebini fori ba wo ya ma, alako wo xa lu alo farin neene lebini mu saxi naxe i. A nondi ki ma wo na na ki ne. Ala xa Mixi Sugandixi bara findi won ma serexe ra, naxan misaalixi yexee ra naxan kon naxabama Sayamaleke Dangi Sali. ⁸ Won xa na sali raba seniyeanyi kui. Won xa fe kobi nun fe jaaxi ba won ya ma, alo lebini fori bama won ma banxie kui ki naxe na sali. Nondi nun boje fiixe xa lu won yi ra. Na kui won misaalima taami lebinitare nan na.

⁹ N bara a sebe wo ma bataaxe kui, wo nun yenelae naxa lu defanbooreya kui. ¹⁰ Kono n mu wama a falafe xe wo be a wo nun yenela birin naxee na dunija, a nun milantee, mujetei, nun kuye batuuie, wo nun nee naxa de masara. Xa a sa na na ki ne, a lima na fan fo wo keli dunija ma de! ¹¹ N waxi a sebefe ne wo ma, defanja naxa lu wo nun mixi tagi, naxan a yete findima wo boore danxaniyatoe ra, kono a fa findi yenela ra, xa na mu a ra milante, kuye batui, konbiti, siisila, xa na mu a ra mujetei. Wo nun na mixi mooli, wo naxa wo dege yati yire keren. ¹² N tan mu noma mixie makiitide naxee mu na danxaniyatoe jama ya ma, kono a lanma won xa won boore danxaniyatoe nan makiiti. ¹³ Naxee mu na danxaniyatoe jama ya ma, Ala nan nee makiitima, kono a lanma wo tan xa «mixi jaaxi keru wo tagi.»

6

Danxaniyatoe xa kiiti

¹ Fe nde na mini wo tan danxaniyatoe tagi, wo noma sigade di na kalamui sade kaafirie xa kiiti banxi kui? Wo mu sigama seniyeantoe xa yire? ² Wo mu a kolon seniyeantoe nan fama dunija birin makiitide? Xa wo tan nan dunija makiitima, wo fa taganxi yi kiiti xunxurie sade di? ³ Wo mu a kolon a won fama ne malekee yati makiitide? Na kui, won fa taganxi yi dunija fee makiitide munfe ra? ⁴ Xa yi dunija fe nde bara mini wo tagi gere ra, hali wo mixi xuri nde tongo danxaniyatoe jama ya ma, na noma ne na kiiti sade wo be.

⁵ Wo mu yaagima na ra? Lonnila yo mu na wo ya ma naxan noma kiiti sade danxaniyatoe tagi? ⁶ Kono danxaniyatoe e boore kalamuma kaafiri xa kiiti banxi kui. ⁷ Gere to na wo tagi, na bara a masen a wo xun bara rakana. Munfe ra wo mu dijema wo bore haake ma, hali na findixi kasare nan na wo be? ⁸ Kono wo tan harige bama wo boore danxaniyatoe yi ra tinxintareya ra.

⁹ Wo mu a kolon a mixi jaaxi mu ariyanna sotoma ke ra? Wo naxa wo yete madaxu. Langoe gine yo, kuye batui yo, yenela yo, langoe xeme yo, xeme naxan nun xeme kafuma, ¹⁰ mujetei, milante, siisila, konbiti, nun mixi madaxui, e sese mu ariyanna sotoma ke ra. ¹¹ Ndee na wo ya ma naxee nu na na fe mooli kui, kono wo bara rafiixe, wo bara raseniyeanyi, wo bara matinxin, won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, a nun Ala Xaxili saabui ra.

¹² Fe birin nadaxaxi n be, kono a birin xa mu fan n be. Fe birin nadaxaxi n be, kono n mu tinma na fe mooli nde xa no n na. ¹³ Ala nan donse daaxi adama xa baloe ra, a adama daaxi ne a xa na donse don, kono Ala na birin jonna ne. Ala mu adama fate daaxi a xa yene raba. A adama daaxi a Marigi nan be. Marigi man meenima ne adama fate ma. ¹⁴ Ala naxan won Marigi rakelixi faxe ma, a fama ne won tan fan nakelide faxe ma a senbe ra.

¹⁵ Wo mu a kolon wo fatuxi Ala xa Mixi Sugandixi nan ma, alo wo fate salonyie fatuxi e bore ra ki naxe? Xa mixi fatuxi Ala xa Mixi Sugandixi ma, a mu lan na kanyi nun langoe xa kafu. ¹⁶ Astofulah! Wo mu a kolon mixi naxan nun langoe kafuma, a tan nun na langoe findima fate keren nan na? A sebexi Kitaabui kui, «Xeme nun gine findima fate keren nan na.» ¹⁷ Kono mixi naxan bara fatu Marigi ma, e xaxili findima keren nan na.

¹⁸ Wo wo gi langoeja ma. Yunubi gbete mu findixi haake ra mixi fate ma, kono langoeja tan haake sotoma mixi fate nan na. ¹⁹ Wo mu a kolon wo fate findixi Ala Xaxili Seniyeanyi xa horomobanxi nan na? Ala bara a Xaxili raso wo boje i. Wo mu findixi wo yete gbe xa ra sonon. ²⁰ Ala nan wo xunsaraxi xunsare xoroxo ra. Na nan a toxi wo xa Ala matoxo wo fate nun wo xaxili ra, naxee findixi Ala gbe ra.

7

Futi seriye

¹ N wama wo xa sebeli yaabife. A fan xeme be a lufe a mu gine doxo, ² kono yene to bara gbo, a lanma xeme tan, kankan xa a gbe gine soto. Gine fan, kankan xa

a gbe mori soto. ³ Xeme lanma a xa gine waxonfe raba futi ki ma. Gine fan lanma a xa a xa mori waxonfe raba futi ki ma. ⁴ Gine fate luma a xa mori xa yaamari nan bun ma, xeme fan fate luma a xa gine xa yaamari nan bun ma. ⁵ Wo naxa tondi wo bore be, fo wo firin nalan a ma wo xa Ala maxandi temui naxe waxatidi nde bun ma. Na dangi xanbi, wo man xa lu yire keren, xa na mu a ra, xa wo mu fata wo yete suxude, Sentane fama ne wo ratantande. ⁶ N xa marasi nde fi wo ma, konɔ yaamari mu a ra. ⁷ A xoli n ma mixi birin xa lu alo n tan, konɔ Ala mu mixi birin kima kepa keren. A a ragirixi nde xa no fe nde rabade, boore fan xa no fe gbete rabade.

⁸ N xa a fala xeme be, naxee mu nu gine doxo sinden, xa na mu a ra gine naxee mu na xeme taa sinden, xa na mu a ra kaape ginee, xa na mu a ra xeme naxan xa gine laaxirayaxi, e fan xa bira n ma misaali foxo ra. ⁹ Konɔ xa wo mu noma wo yete suxude, wo xa futi xiri. Futi xirife fisa fate waxonfe be.

¹⁰ N bara xeme nun a xa gine yamari, gine naxa mee a xa mori ra. Na yaamari mu fatanxi n tan na, a fatanxi Marigi nan na. ¹¹ Xa a sa li gine naxa mee a xa mori ra, a xa lu xemetarepa kui, xa na mu a ra a xa gbilen a xa mori xon ma. Xeme fan naxa mee a xa gine ra.

¹² Wo tan naxee luxi, n bara wo fan nasi, Marigi xa yaamari mu a ra. Xa a sa li danxaniyatɔe bara gine danxaniyatɔe doxo, na gine fa tin lude a yi ra, na xeme naxa mee a ra. ¹³ Xa na mu a ra, xa a sa li gine bara doxo xeme danxaniyatɔe xon, na xeme fa tin na gine ra, na gine naxa mee a xa mori ra. ¹⁴ N a falama fe naxan ma, na gine xa mori danxaniyatɔe noma seniyende a xa gine danxaniyatɔe saabui ra, xa na mu a ra na gine danxaniyatɔe noma seniyende a xa mori danxaniyatɔe saabui ra. Xa danxaniyatɔe meema a xa denbaya ra, a xa die mu seniyenma nu, konɔ xa a lu a xa denbaya xun ma, e seniyenma ne. ¹⁵ Xa danxaniyatɔe bara mee a xa gine ra, xa na mu a ra a xa mori ra, a xa siga. Xeme danxaniyatɔe, xa na mu a ra gine danxaniyatɔe, a mu xirixi mixi danxaniyatɔe ma. Ala wama ne won xa lu bojesa kui. ¹⁶ Gine, i a kolon xa i noma a niyade i xa mori xa kisi? Xeme, i a kolon xa i noma a niyade i xa gine xa kisi?

¹⁷ Kankan xa jere kira xon ma Marigi a tixi naxan xon. Kankan xa wali raba Marigi be a naxan soxi a yi ra. N na yaamari nan masenma danxaniyatɔe pama birin be. ¹⁸ Xa Ala bara mixi sunnaxi xili danxaniya ma, na kanyi xa tin a xa sunne ra. Xa Ala bara sunnatore xili danxaniya ma, na kanyi xa lu a sunnatoreya kui.

¹⁹ Sunnate nun sunnatoreya, fefe mu a ra. Ala xa yaamari rabatufe, na nan tide gbo. ²⁰ Kankan xa lu a kepa, alo Ala a xilixi temui naxe. ²¹ Konyi nan nu na i ra, Ala i xilixi temui naxe? I naxa kontofili. Xa i noma xoreya sotode, na fan. ²² Hali i Marigi Ala i xilixi konyiya nan kui, lasiri nan i ra i Marigi Ala mabiri. Hali i Marigi Ala i xilixi lasiriya nan kui, konyi nan i ra Ala xa Mixi Sugandixi mabiri. ²³ Wo xunsaraxi sare xoxoxe nan na. Wo naxa findi adama xa konyie ra. ²⁴ N ngaxakerenyie, kankan xa lu a kepa, alo Ala a xilixi temui naxe.

²⁵ Marigi mu n yamarixi ginedimedi xa fe ra, konɔ n wama marasi nde fife wo ma, n tan, Ala kinikinixi naxan ma, a naxan matinxixi. ²⁶ N tan be, a fisa xa ginedimedi mu doxo xeme taa sinden, barima yi waxati a xoxoxo. ²⁷ Xa gine kanyi nan i ra, i naxa a bejin. Xa ginetare nan i ra, i naxa gine fen. ²⁸ Xa i gine fenma, na mu findima yunubi ra. Xa ginedimedi doxo xeme taa, na fan mu findima yunubi ra. Konɔ mixi naxee na mooli rabama, e fama toorede yi dunijegiri kui. N wama e ratangafe na toore nan ma.

²⁹ N ngaxakerenyie, n wama naxan masenfe wo be, waxati gbege mu luxi sonon. Keli yakosi ma, gine na naxan yi, a xa lu alo ginetare. ³⁰ Naxan na wafe, a xa lu alo a mu wafe. Naxan seewaxi, a xa lu alo a mu seewaxi. Naxan na se sarafe, a xa lu alo se mu a yi. ³¹ Naxan na dunija fe rawalife, a xa lu alo a tide mu na, barima yi dunija na ponfe ne yi ki. ³² A xoli n ma wo xa kontofili birin bejin. Naxan mu futi xirixi, a xa bira Ala xa fee nan foxo ra, alako Marigi xa pelexin a xa wali ra. ³³ Konɔ naxan futi xirixi, a tan nan birama dunija fee foxo ra, alako a xa gine xa pelexin a xa wali ra. ³⁴ Na temui a na fe firin nan kui na ki. Gine fan, naxan mu na xeme taa, a findi ginedimedi ra, a birama Marigi xa fee nan foxo ra, alako a fate nun a xaxili xa seniyen. Konɔ naxan doxoxi xeme taa, a tan nan birama dunija fee nan foxo ra, alako a xa mori xa pelexin a xa wali ra. ³⁵ N yi fe falama wo xa munafanyi nan xa fe ra. N mu a falama yanfantaya xa ma. A xoli n ma wo xa lu fe fanyi nan kui, wo xa gbaku Marigi ma, kontofili gbete yo naxa lu wo ma.

³⁶ Mixi naxan bara gine fen folo, a fa a kolon a mu noma a yete suxude, a a mapoxunxi ne a a lanma a xa na gine doxo, a lanma a xa na raba. A mu findixi yunubi ra. Ginefenyie xa futi xiri e nun a xa gine tagi. ³⁷ Konɔ ginefenyi naxan noma a yete suxude, naxan bara nate tongo a yete ra a naxa gine doxo, na kanyi bara fe fanyi raba. ³⁸ Na kui, naxan ginedimedi

fenxi doxoma, na bara fe fanyi raba, kono naxan mu a doxoma, na bara fe fanyi raba dangife boore ra.

³⁹ Gine nun a xa mori luma a ra han a xa simaya danyi ne. Kono xa a xa mori faxa, a noma doxode xeme gbete xon ma. A noma doxode xeme xon a nu wa naxan yo xon, kono a xa findi Ala xa mixi nan na. ⁴⁰ Kono n tan be, a xa seewe xun masama ne xa a sa lu kaape kui. N laxi a ra a Ala Xaxili na n bope i.

8

Serexe donfe naxan baxi kuye be

¹ Won birin bara fahaamui soto serexe sube xa fe ma naxan baxi kuyee be. Fahaamui noma findide yete igboja ra, kono xanunteya nan mixie ralimaniyama. ² Mixi naxan joxo a ma a bara ge fahaamui sotode, nde luxi a xa fahaamui ra. ³ Kono mixi naxan Ala xanuma, Ala bara na kanyi kolon.

⁴ N xa fe nde masen wo be serexe sube donfe ma naxan baxi kuyee be. Won a kolon kuye yo mu na dunija naxan findixi Ala ra. Ala keren peti nan na. ⁵ Dunija mixie fe gbegbe findima alae ra koore nun boxi ma. E e xilima «alae,» e e xilima «marigie.» ⁶ Kono won tan be Ala keren peti nan na, Baba Ala naxan se birin daaxi, won findixi naxan gbe ra. Marigi keren peti nan na, naxan findixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ra, se birin daaxi naxan saabui ra, won fan jengima naxan saabui ra.

⁷ Kono mixi birin mu gexi fahaamui sotode na fe ma. Mixi naxee nu bara dari kuye fee ra, han yakosi e ne serexe sube donma, e tan be a baxi kuye nan be. E xaxili to mu gexi fee fahaamude sinden, e yunubi sotoma na sube donfe kui. ⁸ Donse mu mixi makorema Ala ra. Xa won bara a don, xa won bara a lu na, a birin keren. ⁹ Wo xa a mato a fanyi ra, alako wo xa xorsya naxa a niya fahaamutare xa yunubi soto. ¹⁰ Xa fahaamutare nde bara wo tan fahaamui kanyi to, wo doxoxi teebili ra kuyee banxi kui, na noma a niyade fahaamutare fan xa kuye serexe sube don. ¹¹ Na kui, fahaamutare, Ala xa Mixi Sugandixi faxa naxan be, a fama loede i tan nan ma fahaamui saabui ra. ¹² Na kui, wo bara yunubi raba wo ngaxakerenyi fahaamutaree ra, wo man bara yunubi raba Ala xa Mixi Sugandixi ra. ¹³ Na nan a toxi, xa donse nde a niyama n ngaxakerenyi xa yunubi tongo, n tan bara dije na donse ma, alako n naxa n ngaxakerenyi rabira.

9

Kawanditi xa wali

¹ Lasiri xa mu na n na? Xera xa mu na n na? N mu won Marigi Isa toxi xe? Marigi mu n xexi wo yire xe, alako wo xa danxaniya? ² Temunde booree mu n kolon xera ra, kono wo tan n kolon, barima wo xa danxaniya findixi n ma xeraya tonxuma nan na Marigi xa fe ra. ³ N ma xunmafale nan na ki mixie be naxee wama n makiitife.

⁴ A mu daxa muxu xa muxu dege, muxu xa muxu min? ⁵ A mu daxa muxu xa gine danxaniyaxi doxo, naxan luma muxu seeti ma muxu xa jere kui, alo xera booree a rabama ki naxe, a nun Marigi ngaxakerenyi nun Kefasi? ⁶ Ka n tan nun Baranabasi gbansan nan lan muxu xa wali muxu xa baloe xa fe ra? ⁷ Sori mundun a yete rabaloma? Boxi rawali mundun mu a xa sansi bogi donma? Xuruse demadonyi mundun mu a xa xuruse xije minma? ⁸ Adama xaxili gbansan nan na ki? Ala xa seriye fan mu na mooli masenma xe?

⁹ A sebexi Tawureta Munsu kui, «Ninge ne mengi luxutama, wo mu lan wo xa a de xiri.» Na kui, Ala wama meenife ningee nan gbansan ma, ¹⁰ ka a na fala won tan nan fan ma fe ra? Iyo, a na sebe won tan nan ma fe ra. Walike walima fe nde nan ma. Mixi maale boronma ne alako a xa baloe soto. ¹¹ Xa muxu bara wakili wo be alako wo xa Ala kolon, a mu lanma xe muxu xa se soto wo yi ra? ¹² Xa mixi gbete na mooli sotoma wo ra, a mu lanma xe muxu singe xa na soto? Kono muxu mu na findixi teku ra wo mabiri. Muxu bara dije na birin ma, alako Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi kawandife naxa matooro.

¹³ Wo mu a kolon serexedubee fan baloma serexee nan na naxee baxi Ala xa horomobanxi be? Serexedube naxee serexe sama serexebade, e xa baloe minima na serexee nan kui. ¹⁴ Na ki Marigi bara yaamari fi a Ala xa xibaaru fanyi kawanditie xa balo e xa kawandi ti kui.

¹⁵ N tan mu na findixi teku ra fefe ma. N man mu yi bataaxe sebexi xe alako wo xa n ki. Kawandi tife kobiri xanbi a bara findi jalexinyi ra n be. N mu tin mixi yo xa na jalexinyi ba n yi ra, hali na findi faxe nan na n be. ¹⁶ N mu noma n yete igbode n ma kawandi wali xa fe ra. Kawandi tife findixi Ala xa yaamari nan na n be. Naxankate na n be, xa n mu Ala xa xibaaru fanyi kawandi. ¹⁷ Xa n keren nan a panigexi nu, a lanma n xa sare soto. Kono xa a mu fatanxi n yete panige xa ra, n na xeraya nan nabafe tun, naxan taxuxi n na. ¹⁸ Na kui, n sare findima munse ra? N sare findima na jalexinyi nan na, naxan

fatanxi Ala xa xibaaru fanyi kawandife ra sare xanbi n nu noma naxan maxorinde.

¹⁹ Hali lasiri nan n na, n nan n yete findima mixi birin xa konyi nan na alako n xa mixi gbegebe soto Ala be. ²⁰ N nan jerema Yuwifi ki nan ma Yuwifie ya ma alako n xa e soto Ala be. N nan jerema Munsu xa seriye ki nan ma, hali n mu na na yaamari bun ma, alako n xa mixie soto Ala be naxee na na seriye bun ma. ²¹ Xa n na mixie ya ma naxee mu na Munsu xa seriye bun ma, n fan luma e gbe ki ne, alako n xa na mixi mooli soto Ala be. N nan jerema na ki ne hali n tan to na Ala xa seriye bun ma. N na a xa Mixi Sugandixi xa yaamari nan bun ma. ²² N bara jere fahaamutareja ki ma fahaamutaree ya ma, alako n xa e fan soto Ala be. N bara fe mooli birin naba, n bara jere mixi mooli birin gbe ki ma, alako n xa mixi ndee soto Ala be. ²³ N fe birin nabama alako Ala xa xibaaru fanyi xa kawandi, n fan xa lu na neme kui.

²⁴ Wo mu a kolon gi mixi naxee gbatama jama ya xori, mixi keren gbansan nan geenima, a sare soto? Wo fan xa jere a fanyi ra wo xa dunijeigiri kui, alako wo xa sare soto Ala ra. ²⁵ Gi mixi naxee gbata rabama, e fe xoxoxo mooli birin nabama, alako e xa geeni, hali na sare mu bu. Won tan nan sare nde sotoma naxan buma abadan. ²⁶ Na nan a toxi n luma n jere ki mato ra a fanyi ra, n mu bonboma fe fufafu ra. ²⁷ N nan n yete suxuma ne senbe ra, alako n tan kawandifi fan naxa fa Ala xa masenyi matandi, n xa loe.

10

Isirayila xa misaali

¹ N ngaxakerenyie, n mu wama wo xa neemu a ma won babae naxan nabaxi. E naxa jere nuxui bun ma, e naxa baa igiri. ² E nun Annabi Munsu, e birin naxa fe keren idangi nuxui kui a nun baa igiri kui. ³ E birin naxa donse don naxan fatanxi Ala ra. ⁴ E birin naxa minse min, Ala naxan namini fanye ma. Na fanye, Ala xa Mixi Sugandixi nan a ra, naxan nu biraxi e foxo ra. ⁵ Kono mixi gbegebe nu na e ya ma, naxee mu nu gexi rafande Ala ma, na nan a to e naxa faxa gbengberenyi ma.

⁶ E xa jere birin findixi misaali nan na won be, alako won naxa bira fe paaxi foxo ra alo e a rabaxi ki naxe. ⁷ Wo naxa kuyee batu, alo ndee a raba ki naxe e tagi. A sebexi Kitaabui kui, «Nama naxa doxo e degede, e naxa e min, e fa keli yene rabade.» ⁸ Won naxa bira yene foxo ra alo ndee a raba ki naxe e ya ma. Na kui, mixi wulu moxonjen mixi wulu saxan naxa sonto loxoere keren kui. ⁹ Won naxa Marigi

mato alo ndee a mato ki naxe e ya ma, boximasee naxee faxa. ¹⁰ Wo naxa wo mawa, alo ndee e mawa ki naxe e ya ma, sayamaleke fa e faxa. ¹¹ Na fe mooli e lixi ne, a xa findi misaali ra won tan mixie be naxee na waxati donxoere. A birin sebexi na nan ma.

¹² Na kui, naxan laxi a ra a tixi, a xa mæeni a yete ma alako a naxa bira. ¹³ Maratantanyi yo mu wo lixi, adamadi mu noma naxan na. Ala na a xui xanbi ra. A mu a luma maratantanyi yo xa wo li, naxan noma wo ra. Maratantanyi na wo li, Ala feere nde fima ne wo ma, alako wo xa no minide a kui, wo xa no a ra.

¹⁴ Na kui, n xanuntenyie, wo xa gbilen kuye batufe foxo ra. ¹⁵ N na woyenfe xaxilimae nan be, wo xa wo tuli mati n ma masenyi ra. ¹⁶ Won Ala tantuma minse naxan ma, na minse mu a masenma xe won nun Ala xa Mixi Sugandixi wuli na a ra? Won taami naxan itaxunma won bore ma, na taami mu a masenma xe won nun Ala xa Mixi Sugandixi fate na a ra? ¹⁷ Taami keren nan a ra. Won fan, hali won wuya, won bara boni won bore ra, won bara findi mixi keren na, barima won birin taami keren nan donma.

¹⁸ Wo Isirayilakae yati mato. Naxee serexe sube donma, e mu lama xe na wali ra naxan nabama serexebade? ¹⁹ N wama munse masenfe na kui? Serexe sube naxan fixi kuye ma a tide gbo? Xa na mu a ra na kuye tide gbo? Astofulahi. ²⁰ N xa a fala wo be, kuye batuie serexe bama jinnæe nan be, e mu a bama Ala xa be. N tan mu tinna wo nun jinnæe xa lu fe keren. ²¹ Wo mu noma minse minde Marigi xili ra, wo man xa minse min jinnæe xili fan na. Wo mu noma taami donde Marigi xili ra, wo man xa taami don jinnæe xili ra. ²² Wo wama Marigi raxonofe ne, naxan mu wama a firin nde xon? Wo joxo a ma won senbe dangi a gbe ra?

²³ A birin daxa, kono a birin mu fe fanyi ramini. A birin daxa, kono a birin mu findima munafanyi ra. ²⁴ Mixi naxa a yete kan xa munafanyi gbansan xa fen, a xa a boore xa munafanyi fan fen. ²⁵ Wo noma sube mooli birin donde naxan matima makiiti. Hali wo mu gaaxu, na sese mu findixi yunubi ra, ²⁶ barima «Alatala nan gbe na boxi nun a ise birin na.»

²⁷ Xa danxaniyatare nde wo xili wo xa wo dege yire keren, xa wo wama sigafe, wo xa siga, wo xa donse mooli birin don a naxan fima wo ma. Na sese mu findima yunubi ra. ²⁸ Kono xa a sa li mixi nde fa a fala wo be, «Yi donse baxi serexe nan na,» wo naxa na don na kanyi xa fe ra, barima yunubi nan a ra a be a xaxili ki ma. ²⁹ Yunubi fe mu a ra i tan be i xaxili

ki ma, kɔnɔ a mu lanma i naxan nabama i xa yeteralu kui, i boore xa na maɔxun i be yunubi ra. ³⁰ A mu lanma mixi xa fe ɲaaxi maɔxun n ma donse xa fe ra, n Ala tantuma naxan ma fe ra.

³¹ Na nan na ki, wo naxan yo donma, wo naxan yo minma, wo naxan yo rabama, wo xa na birin naba alako Ala xa matɔxɔe soto. ³² Wo naxa mixi yo ratantan, Gireki yo, Yuwifi yo, Ala xa danxaniyatɔe yo. ³³ N fan ɲerema na ki ne, alako n ma fe birin xa rafan mixi birin ma. N mu na n yete xa munafanyi xa fenfe. N na mixi gbegebe xa munafanyi nan fenfe, alako e xa kisi.

11

Danxaniyatɔe xa malanyi raba ki

¹ Wo xa bira n ma misaali fɔxɔ ra, alo n fan biraxi Ala xa Mixi Sugandixi xa misaali fɔxɔ ra ki naxe. ² N bara wo matɔxɔ barima wo ratuma n ma fe ma temui birin, wo man n ma yaamarie rabatuma.

³ A xoli n ma wo xa a kolon xeme birin na Ala xa Mixi Sugandixi xa yaamari nan bun ma, gine birin na xeme xa yaamari nan bun ma, a nun Ala xa Mixi Sugandixi fan na Ala xa yaamari nan bun ma. ⁴ Xeme naxan birin salima, xa na mu a ra a wɔyenma Ala xili ra, a xunyi makotoxi, a bara a Marigi yelevu. ⁵ Gine naxan birin salima, xa na mu a ra a wɔyenma Ala xili ra, a xunyi mu makotoxi, a bara a xa mange yelevu. A luxi ne alo a xunyi bara bi.

⁶ Gine naxan mu a xunyi makotoma, hali a xunyi bi. Gine xunyi bife to findixi yaagi ra, xa na mu a ra a xunxexe maxabafe, a lanma ne a xa a xunyi makoto. ⁷ Xeme tan mu lanma a xa a xunyi makoto, barima a findixi Ala misaali nun a nɔre nan na, kɔnɔ gine tan findixi xeme xa nɔre nan na. ⁸ Xeme xa mu minixi gine i. Gine nan minixi xeme i. ⁹ Xeme xa mu daaxi gine xa fe ra. Gine nan daaxi xeme xa fe ra. ¹⁰ Na nan a toxi gine lanma a xa a xunyi makoto malekee xa fe ra. A xunyi makotofe findixi tɔnxuma nan na a a na xeme xa yaamari nan bun ma.

¹¹ Kɔnɔ Marigi xa fe kui, gine hayi na xeme ma, xeme fan hayi na gine ma. ¹² Gine minixi xeme i ki naxe, xeme fan barima gine nan saabui ra. Na birin kelixi Ala nan ma. ¹³ Wo xa na kiiti sa wo yete ra. A daxa gine xa sali a xunyi mu makotoxi? ¹⁴ Wo daa ki yete yati a masenxi wo be a xeme xunxexe na kuya a findixi yaagi nan na a be, ¹⁵ kɔnɔ gine tan xunxexe na kuya, na findixi a be nɔre nan na. Xunxexe kuye fixi gine ma a xunyi makotose nan na. ¹⁶ Xa mixi nde wama na fe matandife, a

xa a kolon muxu nun Ala xa danxaniyatɔe ɲamae hirama na seriye nan fɔxɔ ra.

¹⁷ Kɔnɔ fe nde na na wo naxan nabama wo xa malanyie kui, n mu nɔma naxan matɔxɔde. Na nde bama wo xa fe fanyi nan na, a findi fe ɲaaxi ra wo be. ¹⁸ A fole, n bara a me a wo mu lanma wo bore ma wo wo malanma temui naxe. N laxi a ra nɔndi nde na na kui. ¹⁹ Lantareya na mini wo tagi, na nɔma ne a masende nɔndi na naxee be wo ya ma.

²⁰ Wo na wo malan, wo naxan donma a mu findixi Marigi xa serexe tɔnxuma xa ra, ²¹ barima ndee e degea e booree xanbi. Donse nun minse luma ndee yi ra, kɔnɔ e booree tan luma kaame ra. ²² Banxie mu na wo yi ra wo wo degea a nun wo wo minma dennaxe? Munfe ra wo yoma Ala xa danxaniyatɔe ɲama ma, wo fa setaree rayaagi? N xa munse fala wo be? N xa wo matɔxɔ? N mu wo matɔxɔma na xa fe ra.

²³ Marigi naxan masenxi n be, n bara na dentege wo be. E Marigi Isa yanfa kɔe naxan na, a naxa taami tongo, ²⁴ a naxa tantui rasiga Ala ma, a fa taami igira, a a so a fɔxirabiree yi ra a falafe ra, «Wo n ko, wo a don. Yi findixi n fate nan na, naxan fixi wo be. Wo xa ratu n ma yi saabui ra.» ²⁵ E to ge e degede, Isa man naxa tɔnbili tongo, a a fala, «N wuli nan ya, saate wuli naxan baxi mixi gbegebe be. Wo na a min temui yo temui, wo xa ratu n ma yi saabui ra. ²⁶ Temui yo temui, wo ne na taami donma, wo ne na minse minma, wo luma Marigi xa faxe nan masen na han a gbilen waxati.»

²⁷ Na na a ra, mixi yo naxan na taami don, a na minse min binyetareɲa kui, a bara yunubi soto Marigi fate nun a wuli ra. ²⁸ Beenun mixi xa na taami don, beenun mixi xa na minse min, a lanma a xa a yete mato, ²⁹ barima naxan na taami don, a na minse min, a mu a kolon Marigi fate nan a ra, a bara kiiti ɲaaxi soto.

³⁰ Na nan a toxi furemae nun senbetaree wuyaxi wo ya ma. Ndee ɲan bara bele. ³¹ Xa won luma won yete mato ra, won mu fama kiiti ɲaaxi sotede. ³² Marigi won makiitima ne, alako a xa won matinxin, won naxa kiiti ɲaaxi soto alo dunɲa mixie. ³³ N ngaxakerenyie, na kui, wo xa wo bore mame, wo wo malanma temui naxe Marigi xa serexe tɔnxuma donde. ³⁴ Xa kaame na mixi ma, a xa a dege a xɔnyi, alako a naxa findi kiiti ɲaaxi ra wo xa malanyi kui. N na fa, n fama na fe gbeteɛ yailande naxee kanaxi wo tagi.

12

Ala Xaxili danxaniyatɔe malife

¹ N ngaxakerenyie, a xoli n ma wo xa fahaamui soto fee ra Ala Xaxili Seniyeɲxi

wo kima naxee ra. ² Wo to nu na kaafirija kui, fe nde naxa a niya wo xa bira kuye dunduxie fɔɔ ra. ³ Na na a ra, n xa a fala wo be, mixi naxan wɔyɛnma Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, a mu nɔma a falade, «Isa dankaxi.» Mixi yo fan mu nɔma a falade, «Isa findixi Marigi nan na,» xa Ala Xaxili Seniyenxi saabui xa mu a ra.

⁴ Ala xa ki dɔxɔe wuya, kɔnɔ a birin fatanxi Ala Xaxili keren nan na. ⁵ Ala xa wali dɔxɔe wuya, kɔnɔ a birin fatanxi Marigi keren nan na. ⁶ Ala xa fe rabaxi dɔxɔe wuya, kɔnɔ a birin fatanxi Ala keren nan na. Ala keren nan a ragirima wo xa nɔ na fee rabade.

⁷ Ala Xaxili a yete masenma kankan be pama xa munafanyi xa fe ra. ⁸ Ala Xaxili ndee kima xaxilimaya masenyi ra, a ndee kima fe kolonyi masenyi ra, ⁹ a ndee kima senbe ra naxan fatanxi danxaniya ra, a ndee kima senbe ra naxan a niyama e xa nɔ mixi rayalande, ¹⁰ a ndee kima senbe ra naxan findima kaabanakoe rabafe ra, a ndee kima masenyi ra e xa wɔyɛn Ala xili ra, a ndee kima kolonyi ra alako e xa fata Ala xa fe nun Sentane xa fe tagi rasade, a ndee kima senbe ra e xa nɔ xui gbete falade, a ndee kima na xui madangife ra. ¹¹ Ala Xaxili keren nan na wali mɔoli birin nabama. A kankan kima alo a a janigexi ki naxee.

¹² Mixi salonsee wuya, kɔnɔ e findixi fate gundi keren nan na. E birin nadɔxoxi e bore ra, e findi keren na. Won nun Ala xa Mixi Sugandixi na na ki ne. ¹³ Won tan danxaniyatɔe birin bara Ala Xaxili kerenyi sɔto. Won birin bara findi fate keren na. Yuwif yo, Girɛki yo, konyi yo, lasiri yo, won birin baloma Xaxili keren nan saabui ra.

¹⁴ Fate mu findixi salonsee keren gbansan xa ra, e wuya. ¹⁵ Xa a sa li i sanyi a fala, «N mu na i fate ma, barima n mu findixi belexe ra,» na mu a niyama a xa ba i fate ma. ¹⁶ Xa a sa li i tuli a fala, «N mu na i fate ma, barima n mu findixi ya ra,» na mu a niyama a xa ba i fate ma. ¹⁷ Xa fate birin sa findixi ya nan na, mixi fe mema di? Xa fate birin sa findixi tuli nan na, mixi se xiri mema di?

¹⁸ Ala bara salonsee birin dɔxɔ mixi fate ma, alo a wama a xɔn ma ki naxee. ¹⁹ Xa na birin findi salonsee keren na, fate fa findima a ra di? ²⁰ Salonsee wuya, kɔnɔ fate gundi keren na a ra. ²¹ I ya mu nɔma a falade i belexe be, «N hayi mu na i ma.» I xunyi mu nɔma a falade i sanyi be, «N hayi mu na i ma.»

²² Na mu nɔma rabade feo! Hali fate salonsee naxee senbe mu gbo, fate hayi na e ma. ²³ Won won fate salonsee naxee mapɔxunxi a e tide xurun, won mɛɛnixi

nee ma dangi booree ra. Won won fate salonsee naxee suturaxi, won mɛɛnixi nee ma dangi booree ra. ²⁴ Salonsee naxee mu suturaxi, e hayi mu na a ma mixi xa mɛɛni e ma a gbe ra. Ala naxa mixi fate yailan alako salonsee naxee mapɔxunxi a e tide xurun, e tide xa dangi booree ra. ²⁵ A mu wama won xa fate salonsee nde rafisa a boore be. A wama ne won xa mɛɛni e birin ma. ²⁶ Xa a sa li salonsee keren tɔɔɔ, salonsee booree fan tɔɔɔɔma ne. Xa a sa li salonsee keren bara tide sɔto, salonsee birin seewama ne na kui.

²⁷ Wo findixi Ala xa Mixi Sugandixi fate nan na. Wo birin bara findi salonsee ra na fate kerenyi ma. Kankan xa wali na na. ²⁸ A fɔle, Ala bara ndee ti Isa xa xɛɛrae ra danxaniyatɔe pama ya ma. Na dangi xanbi, a bara ndee ti namipɔnɔmɛe ra. A saxan nde, a bara ndee ti karamɔxɔe ra. A man bara a niya ndee xa nɔ kaabanako rabade, ndee xa nɔ e booree malide ki gbete. A bara ndee ti yareratie ra, a bara ndee ki alako e xa nɔ xui gbete falade. ²⁹ Nee birin findixi xɛɛrae nan na? Nee birin findixi namipɔnɔmɛe nan na? Nee birin findixi karamɔxɔe nan na? Nee birin nɔma kaabanako rabade? ³⁰ Nee birin fata mixi rayalande? Nee birin nɔma xui gbete falade? Nee birin nɔma na xui madangide e booree be? ³¹ Wo xa fe birin naba alako Ala xa wo ki fee ra naxee dangi fe birin na. Yakɔsi n xa kira fisamante masen wo be.

13

Xanunteya

¹ Hali n nɔma adamae nun malekee xui falade, xa xanunteya mu na n boje kui, n xui luma ne alo paani nun tɔlonyi bonbo xui. ² Hali n masenyi ti Ala xili ra, n gundo birin kolon, n man fe tilinxi birin fahaamu, xa xanunteya mu na n boje kui, mixi fufafu nan n na. Hali n ma danxaniya gbo han n fa nɔ geya tongode a tide, xa xanunteya mu na n boje kui, n tide yo mu na. ³ Hali n nan n harige birin itaxun setaree balofe ra, hali n faxa te xɔɔra Ala xa fe ra, xa xanunteya mu na n boje kui, na mu findima geeni yo ra n be.

⁴ Xanunteya a niyama ne mixi xa findi mixi dipɛxi ra, a findi mixi malima ra. A mu milama, a mu a yete matɔxɔma, a mu a yete igboma, ⁵ a mu xurutarepa rabama, a mu a yete xa geeni fenma, a mu xɔnɔma. Gbesenxɔnneya mu luma a boje kui, ⁶ a mu jɛlexinma wule ra, a jɛlexinma nɔndi nan na. ⁷ Xanunteya na naxan be, a dipɛma fe birin ma, a mu tege

fefe, a a xaxili tima fe fanyi ra temui birin, a tun nabexi fe birin ma.

⁸ Xanunteya mu jɔnma abadan. Wɔyɛnfe Ala xili ra a jɔnma nɛ, xui gbɛtɛ falafe danma nɛ, kolonyi fan jɔnma nɛ. ⁹ Won mu fe birin kolon, won mu gema namijɔnme masenyi birin falade, ¹⁰ kɔnɔ fe kamalixi na a li, fe kamalitare jɔnma nɛ. ¹¹ N dimedi temui, n ma wɔyɛnyi yo, n ma maɔxunyi yo, n xaxili yo, a birin nu findixi dimediɔa nan na. Kɔnɔ n to mɔ, n bara dimedi fee lu na. ¹² To won mu fee igbema a fanyi ra. A luxi alo won na won yete matofe kike ma naxan mu igbema a fanyi ra. Kɔnɔ waxati na fafe, won fee igbema nɛ a fanyi ra, a luma nɛ alo won nun na fee na ti yire keren. To n mu fe birin kolon, kɔnɔ waxati na fafe, n ma fahaamui fama kamalide, n fa fe kolon alo Ala n kolonxi ki naxe.

¹³ Fe saxan nan buma: danxaniya, xaxili tide, nun xanunteya. Kɔnɔ xanunteya nan dangi nee birin na.

14

Xui gbɛtɛ falafe nun wɔyɛnfe Ala xili ra

¹ Xanunteya xa lu wo boɔɛ kui. Wo kata wo xa Ala xa kie soto a Xaxili Seniyenxi saabui ra. Wɔyɛnfe Ala xili ra, wo xa na nan singe fen. ² Mixi naxan xui gbɛtɛ falama, a mu wɔyɛnfe adama xa be, a wɔyɛnma Ala nan be, barima adamadi mu na xui mɔoli mema. Na xui naxan findima gundo ra, Ala Xaxili na nan falama. ³ Mixi naxan wɔyɛnma Ala xili ra, a tan fe nan falama adamadie be naxan nɔma e xa danxaniya rasabatide, a e ralimaniya, a sunnunyi ba e ma. ⁴ Kɔnɔ mixi naxan wɔyɛnma xui gbɛtɛ ra, a a yete gbansan nan malima. Naxan wɔyɛnma Ala xili ra, a danxaniyatɔɛ pama nan malima.

⁵ A xɔli n ma wo birin xa xui gbɛtɛ falama, kɔnɔ n wama naxan xɔn dangife na ra, wo xa nɔ wɔyɛnde Ala xili ra. Na nan tide gbo dangife xui gbɛtɛ falafe ra, fo na xui gbɛtɛ xa madangi danxaniyatɔɛ pama be, alako e xa danxaniya xa sabati. ⁶ Yakosi, n ngaxakerenyie, xa a sa li n naxa fa wo yire n xui gbɛtɛ falafe ra wo mu naxee mema, na wo malima di? Kɔnɔ xa n fa laamatunyi, kolonyi, Ala xa masenyi, nun xaranyi masende wo be, na nan findima munafanyi ra wo be.

⁷ Hali xule nun kɔra, se naxee mu jɛngima, xa e sigi sa xui mu fiixe, mixi mu noma a kolonde. ⁸ Xa sara xui mu fiixe, soori gali mu noma a kolonde gere waxati bara a li. ⁹ Wo tan fan, xa wo xui fala mixie mu naxan kolon, e fa fahaamui sɔtoma na ma di? Wo wɔyɛnma fufafu.

¹⁰ Xui wuyaxi nan na dunija, kɔnɔ e birin masenyi nde nan tima. ¹¹ Xa mixi wɔyɛn n be xui nde ra n mu naxan kolon, muxu birin bara findi xɔɔɛ ra muxu bore be. ¹² Na kui, wo tan naxee wama Ala xa wo ki, wo xa kata a xa wo ki ki ra naxan danxaniyatɔɛ pama rasabatima. ¹³ Naxan xui gbɛtɛ falama, a xa Ala maxandi alako a man xa fata na xui madangide a booree be. ¹⁴ Xa n salima xui gbɛtɛ ra, n boɔɛ salima, kɔnɔ n salima fahaamutareɔa nan kui. ¹⁵ A lanma n xa munse raba? A lanma n xa sali n boɔɛ ra, n man xa sali fahaamui ra. N xa beɛti ba n boɔɛ ra, n man xa beɛti ba fahaamui ra. ¹⁶ Xa na mu a ra, i na Ala tantu i boɔɛ ra, mixi naxan doxoxi i seɛti ma, a mu noma «Amina» ratinde, barima a mu i xa xui fahaamuma. ¹⁷ I tantu fanyi rasigama Ala nan ma, kɔnɔ boore xa danxaniya mu noma sabatide na saabui ra. ¹⁸ N bara Ala tantu, barima n xui gbɛtɛ falama dangife wo birin na, ¹⁹ kɔnɔ mixi wɔyɛn suuli naxan fahaamuma, e tide gbo xaranyi ki ma dangife wɔyɛn wulu ra, naxee falaxi xui gbɛtɛ danxaniyatɔɛ pama mu naxee kolon.

²⁰ N ngaxakerenyie, wo naxa wali alo dimedie, wo xa wali nɛ alo kuntigie. Fe jaaxi ma, wo xa lu alo diyɔɛ gbeeli. Kɔnɔ xaxili ma, wo xa lu alo mixi mɔxi. ²¹ A sebexi Kitaabui kui, «Marigi naxa a masen, <N fama wɔyɛnde yi pama be xui gbɛtɛ ra naxan fatanxi xɔɔɛ ra, kɔnɔ hali n wɔyɛn na ki, e mu n xui suxuma.>»

²² Na nan a toxi, xui gbɛtɛ falafe findixi tonxuma ra danxaniyatɔɛ nɛ be, danxaniyatɔɛɛ xa mu a ra. Kɔnɔ wɔyɛnfe Ala xili ra, na nan findixi tonxuma ra danxaniyatɔɛɛ be, danxaniyatɔɛɛ xa mu a ra. ²³ Xa a sa li danxaniyatɔɛ pama birin na yire keren xui gbɛtɛ falafe ra, danxaniyatɔɛɛ ndee na so, xa na mu a ra mixi gbɛtɛ naxee wama wo xa fe ramefe, e mu a falama xe a wo bara daxu? ²⁴ Kɔnɔ xa wo birin na wɔyɛnfe Ala xili ra, danxaniyatɔɛɛ nde na so, xa na mu a ra mixi gbɛtɛ naxan wama wo xa fe ramefe, a a yete kolonma nɛ yunubitɔɛ ra, a wo xa masenyi kolon nɔndi ra, ²⁵ a gundo birin makenɛn. Na kui, a a yete igoro bɔxi, a Ala batu, a a fala, «Ala yati na wo ya ma.»

²⁶ N ngaxakerenyie, a lanma won xa munse raba? Wo na wo malan, ndee xa beɛti ba, ndee xa mixie xaran, ndee xa laamatunyi masen, ndee xa wɔyɛn xui gbɛtɛ ra, ndee xa na xui gbɛtɛ madangi. Na birin xa raba alako danxaniyatɔɛ pama xa sabati. ²⁷ Xa mixie xui gbɛtɛ falama, e naxa dangi mixi firin na, xa na mu a ra mixi saxan. Kankan xa wɔyɛn a wɔyɛn

temui, kankan xa mixi soto naxan na xui madangima booree be. ²⁸ Xa mixi mu na naxan na xui madangima, na kanyi xa a sabari malanyi kui, a xa woyenyi xa lu a tan nun Ala gbansan tagi.

²⁹ Xa mixie woyenna Ala xili ra, e fan naxa dangi mixi firin na, xa na mu a ra mixi saxan. Booree xa na masenyie mato a fanyi ra. ³⁰ Xa Ala masenyi fi mixi nde ma a xili ra, boore na woyenfe temui naxe, naxan na woyenfe a lanma a xa dundu sinden. ³¹ Kankan noma woyende Ala xili ra a xa waxati, alako birin xa xaranyi nun limaniya soto. ³² Namijonme tan, a masenyi tima a janige nan na. ³³ Ala mu wama xurutarepa xon, a wama ne fe birin xa raba a raba ki ma bojesa kui.

Seniyentoe nama birin bara lan a ma, ³⁴ a ginee xa e sabari malanyie kui. E mu lan e xa woyen, e xa lu magore kui alo Ala xa seriye a masenxi ki naxe. ³⁵ Xa e wama maxorinyi tife, e xa e xa mori maxorin banxi, barima a mu daxa gine xa woyen malanyi kui.

³⁶ Ala xa masenyi fatanxi wo tan nan na? A masenxi wo tan nan gbansan be? ³⁷ Xa mixi nde a mapoxun a namijonme na a ra, xa mixi nde a mapoxun a Ala bara a ki, a xa n ma sebeli kolon Marigi xa yaamari ra. ³⁸ Xa a mu na kolon nondi ra, Ala fan mu na kanyi kolonma a xa mixi ra.

³⁹ Na kui, n ngaxakerenyie, woyenfe Ala xili ra a xa rafan wo ma. Wo naxa tonyi doxo xui gbetee falafe ra, ⁴⁰ konono wo xa na raba a raba ki ma seriye ra.

15

Marakeli

¹ N ngaxakerenyie, n bara wo ratu Ala xa xibaaru fanyi ra, n naxan masenxi wo be, wo danxaniyaxi naxan ma, wo biraxi naxan foxo ra. ² Xa wo lu na foxo ra alo n a masenxi wo be ki naxe, wo fama ne kisode na saabui ra. Xa wo mu lu na foxo ra, wo xa danxaniya bara findi fe fufafu ra wo be.

³ N nu bara masenyi hagige ti wo be, n naxan soto. A tan nan ya. Ala xa Mixi Sugandixi naxa faxa won ma yunubie xafari fe ra, alo a nu sebexi ki naxe. ⁴ A naxa ragata gaburi kui, a man naxa keli faxe ma a xi saxan nde, alo a nu sebexi ki naxe. ⁵ A naxa mini Kefasi nun Isa xa xera fu nun firinyie ma. ⁶ Na dangi xanbi, a naxa mini danxaniyatoe keme suuli ma temui keren. Han ya na danxaniyatoe gbegbe baloxi, konono ndee bara laaxira. ⁷ Na dangi xanbi, a naxa mini Yaki ma, a man naxa mini a xa xera birin ma.

⁸ A donxoe ra, a naxa mini n fan ma. N mu nu findixi a xa xera ra, a booree

sugandixi temui naxe. ⁹ N tide mu nu gbo alo xera booree. Xera xili mu lanma a xa fala n xun, barima n nu bara Ala xa danxaniyatoe pama jaxankata. ¹⁰ Konono n bara findi Isa xa xera ra Ala xa hinne saabui ra. Na hinne mu findixi fe fufafu ra n be. N bara wali dangife xera birin na, konono n tan mu a ra. Ala xa hinne nan walixi n be n ma dunijeigiri kui. ¹¹ Xa n tan nan na kawandi tixi ba, xa e tan nan na kawandi tixi ba, na nan kawandixi wo be. Wo bara ge danxaniyade na nan ma.

¹² Xa kawandi sa tife a Ala xa Mixi Sugandixi bara keli faxe ma, munfe ra ndee a falama wo ya ma a mixi mu kelima faxe ma? ¹³ Xa mixi mu kelima faxe ma nu, Ala xa Mixi Sugandixi fan mu kelixi faxe ma. ¹⁴ Xa Ala xa Mixi Sugandixi mu kelixi faxe ma nu, muxu xa kawandi nun wo xa danxaniya findixi fe fufafu nan na. ¹⁵ Na kui, muxu bara findi seede wule falee ra Ala be, barima muxu bara seedexoxo ya raba a Ala bara a xa Mixi Sugandixi rakeli faxe ma. Konono xa nondi na a ra mixie mu kelima faxe ma nu, Ala fan mu a rakelima nu. ¹⁶ Xa mixie mu kelima faxe ma nu, Ala xa Mixi Sugandixi fan mu kelixi faxe ma. ¹⁷ Xa Ala xa Mixi Sugandixi mu kelixi faxe ma nu, wo xa danxaniya findixi fe fufafu nan na, wo xa yunubie man na wo ma, ¹⁸ a nun Isa xa danxaniyatoe laaxiraxie fan bara loe. ¹⁹ Xa won won xaxili tima Ala xa Mixi Sugandixi ra yi dunijeigiri gbansan nan ma fe ra, a lima nu won ma fe bara makinikini dangi adamadi birin na.

²⁰ Konono n xa a fala wo be, Ala xa Mixi Sugandixi nan kelixi faxe ma. A bara findi mixi singe ra naxan kelixi faxamixie ya ma. ²¹ Faxe to so dunija adama saabui ra, marakeli fan soxi adama nde nan saabui ra. ²² Mixi birin faxama Benba Adama nan xa fe ra. Mixi birin man kelima faxe ma Ala xa Mixi Sugandixi nan ma fe saabui ra. ²³ Konono kankan kelima a waxati ne. Ala xa Mixi Sugandixi singe nan keli. A na fa temui naxe, a xa mixie fan kelima ne. ²⁴ A na mangeya ragbilen Baba Ala ma, a na ge ndee mangeya nun senbe birin na, dunija jonma ne na waxati. ²⁵ Ala xa Mixi Sugandixi xa ti mange ra, han Ala xa a sanyi ti a yaxui birin ma. ²⁶ A yaxui donxoe a naxan ibutuxunma, na findixi faxe nan na. ²⁷ Ala nan na birin saxi a xa yaamari bun ma. A to a fala a birin saxi a xa yaamari bun ma, a kolonxi a Ala naxan birin saxi a xa Mixi Sugandixi xa yaamari bun ma, Ala tan mu na na yaamari bun ma. ²⁸ Ala xa Mixi Sugandixi na na birin nagbilen Ala ma, a tan fan fama lude Ala xa yaamari nan bun ma, naxan singe nu bara yaamari so a yi ra. Ala fama yaamari rabade na temui fe birin xun ma.

²⁹ Xa marakeli mu na nu, munfe ra ndee fa e xunxama ye xɔɔra faxamixie be? Xa faxamixie mu kelima faxe ma nu, munfe ra ndee e xunxama ye xɔɔra e be? ³⁰ Munfe ra muxu tan bara tin lude fe xɔɔɔɔɔe kui temui birin? ³¹ N ngaxakerenyie, n xa a fala wo be a nɔndi ki ma, lɔxɔ yo lɔxɔ n na faxe nan de ma. N a falama wo tan be, n seɛwaxi wo tan naxee xa fe ra, barima wo danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan ma, naxan findixi won Marigi ra. ³² Munafanyi mundun na n be adama ki ma, xa n bara sube xaɔɔɔɔɔe gere Efese? Xa faxamixie mu kelima faxe ma nu, «won xa won dege, won xa won min, barima tina won faxama ne.»

³³ Wo naxa tantan. Nereboore kobie nan yuge fanyi masarama. ³⁴ Wo xa soobe suxu, wo xa yunubi lu na. Ndee wo ya ma e mu Ala kolon. N xa a fala wo be, na bara findi yaagi ra wo be.

³⁵ Nde noma a yete maxorinde, a naxe, «Mixi faxaxie kelima di? Fate mɔɔli mundun luma e ma?» ³⁶ Xaxilitaree, wo mu a kolon sansi xori mu noma findide sansi ra, fo a faxa sinden? ³⁷ Sansi xori naxan sima boxi, a nun a soli naxan tema, e keren mu a ra. Sansi xori tan, a xori gbansan na a ra, temunde maale xɛeta, xa na mu a ra sansi xori gbete. ³⁸ Ala sansi xori birin findima sansi ra alo a wama a xon ma ki naxe. Sansi xori mɔɔli birin a soli nan naminima.

³⁹ Nimase fate birin mu luma ki keren. Mixi fate na ki keren. Sube fate na ki gbete. Xoni fate nun yexe fate fan na e xati ma. ⁴⁰ Se naxee na boxi ma, a nun se gbete naxee na koore ma, e tagi rase. E birin daaxi e gbe ki ne. ⁴¹ Soge yanbama ki naxe, a nun kike yanbama ki naxe, a nun tunbuie yanbama ki naxe, e birin keren mu a ra. Hali tunbuie na a ra e mu yanbama ki keren.

⁴² Faxamixi rakelixie luma na ki ne. Mixi na dunija temui naxe, a fate noma kanade, kɔnɔ a na keli faxe ma, a fate mu noma kanade sɔnɔn. ⁴³ Mixi ragataxi gaburi kui temui naxe, a borɔma ne, a senbe jɔn, kɔnɔ a kelima faxe ma senbe nun nɔre nan na. ⁴⁴ Mixi na ragata a fate na dunija ki nan ma, kɔnɔ a kelima a laaxira ki nan ma. Dunija fate na na, laaxira fate fan na.

⁴⁵ Na nan a toxi a sebexi, «Adama singe findixi nimase nan na.» Adama dɔnɔɔe findixi xaxili nan na naxan mixi rakisima.

⁴⁶ Adama singe findixi dunija mixi nan na, koore ma daaxi mu a ra. Koore ma daaxi nan fama dunija ma daaxi xanbi ra.

⁴⁷ Adama singe fatanxi dunija bende fuɔi nan na. Adama firin nde fatanxi koore nan na. ⁴⁸ Adamadie maniyaxi won benba Adama nan na, naxan daaxi bende ra.

Mixi naxee tema koore, e masarama ne, e fa lu alo na Adama naxan kelixi koore. ⁴⁹ Won to maniya won benba Adama ra dunija, won man fama maniyade na Adama nan na naxan kelixi koore ma.

⁵⁰ N ngaxakerenyie, n xa a fala wo be, dunija fate mu noma Ala xa ariyanna sɔtɔde ke ra. Nimasee fate mu noma ariyanna sɔtɔde ke ra. E fate borɔma ne, kɔnɔ fate borɔxi mu noma sode ariyanna.

⁵¹ N xa gundo fala wo be. Won birin mu faxama, kɔnɔ won birin masarama ne ⁵² mafuren mafuren sara dɔnɔɔe xui ma. Na sara na fe, faxamixie kelima ne faxe ma fate neɛneɛ ra e ma naxee mu borɔma sɔnɔn. Won fama ne masarade. ⁵³ Naxan lan a xa borɔ, na mu borɔma sɔnɔn. Naxan lan a xa faxa, na mu faxama sɔnɔn.

⁵⁴ Fate borɔxi na findi fate borɔtare ra, fate faxaxi na findi fate faxatare ra, yi sebeli fama kamalide na temui ne:

«Wo bara xunnakeli sɔto faxe ma.

⁵⁵ Faxe xa xunnakeli na minden?

Faxe xa tɔɔre na minden?»

⁵⁶ Yunubi findixi tɔɔre nan na naxan bara mixi faxa. Yaamari findixi yunubi xa senbe nan na. ⁵⁷ Ala tantu, naxan bara won xun nakeli won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra. ⁵⁸ Na kui, n ngaxakerenyie, wo xa danxaniya xa sabati. Wo naxa a lu limaniya xa ba wo yi ra. Wo xa wakili Marigi be temui birin, barima wo a kolon a wo naxan nabama a be fe fufafu xa mu a ra.

16

Pɔlu xa ɔɔngui

¹ Wo xa kɔbiri malan seniyentɔɔe be, alo n Galati boxi danxaniyatɔe pamae yamarixi ki naxe. ² Kankan xa kɔbiri nde sa a xati ma a harige bere ra sande lɔxɔe birin, alako kɔbiri xa ge malande beenun n fa temui. ³ N na fa, n bataaxe soma mixie yi ra wo naxee sugandima kɔbiri xaninfe ra Darisalamu. ⁴ Xa a lanma n fan xa siga, muxu birin na a ra.

⁵ N na dangi Masedon boxi ra, alo n wama a xon ma ki naxe, n fama ne wo yire.

⁶ Temunde n saxanyi raba wo xɔnyi, xa na mu a ra n jeme radangi naa, alako wo xa nɔ n malide n ma biyaasi kui. ⁷ Xa Ala tin, n mu findima dangimixi tun na. A xoli n ma n xa lu wo yire dondoronti. ⁸ Kɔnɔ n xa lu be Efese han Xe Xabe Sali xa ba a ra, ⁹ barima n ma wali na sooneyafe, hali n yaxuie to wuyaxi n be.

¹⁰ Xa Timote fa wo yire, wo a rasene alako a naxa fa gaaxu wo ya ra, barima a walima Marigi nan be alo n tan. ¹¹ Mixi yo naxa yo a ma. Wo xa a mali a xa biyaasi

kui alako a xa n li boɲesa kui. N tan nun n ngaxakerenyie na a mamefe.

¹² Wo xa a kolon n bara won ngaxakerenyi Apolosi karaxan a xa siga wo yire a nun danxaniyatɔe ndee. A singe a mu nu tinxi, kɔno yakɔsi a bara natɛ tongo a xa siga a na feere soto temui naxe.

¹³ Wo xa wo yete mato, wo xa wo xa danxaniya rasabati, wo xa limaniya, wo xa wo senbe so. ¹⁴ Wo xa fe birin naba xanunteya ra. ¹⁵ N ngaxakerenyie, n xa marasi nde sa na xun ma. Wo a kolon a Sitefana xa denbaya nan singe danxaniya Akayi boxi ma. E bara wali seniyentɔee be ki fanyi ra. ¹⁶ Wo xa lu na mixi mooli xa yaamari bun ma, a nun mixi naxan birin Ala xa wali rabama.

¹⁷ N bara pelexin Sitefana, Forotunatu, nun Axayikusu fafe ra, barima e bara n mali wo xanbi. ¹⁸ E bara limaniya fi won birin ma. Wo xa na kolon e be.

¹⁹ Danxaniyatɔe pama naxee na Asi boxi ma e bara wo xeebu. Akila, Pirisila, nun danxaniyatɔe pama naxan e malanma e xonyi, e fan bara wo xeebu Marigi xili ra. ²⁰ Ngaxakerenyi naxee na be, e birin wo xeebu. Wo xa wo bore xeebu danxaniyatɔee xa xanunteya kui.

²¹ N tan Pɔlu bara yi xeebui sebe n yete belexe ra. ²² Naxankate xa lu mixi be naxan mu Marigi xanuma. Won Marigi xa fa. ²³ Marigi Isa xa hinne wo ra. ²⁴ N bara wo xanu Ala xa Mixi Sugandixi Isa xili ra. Amina.

**Ala xa masenyi firin nde
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Korinti danxaniyatɔe
pama ma
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra**

Yi Kitaabui findixi Annabi Pɔlu xa bataaxe firin nde nan na danxaniyatɔe pama be, naxan nu na Korinti taa kui Gireki ɓɔxi ma. A nu bara kawandi ti naa a xa biyaasi firin nde kui. Mixi gbege naxa danxaniya Isa ma, kɔnɔ e jere ki mu nu gexi fande. Ndee mu nu lanxi e booree ma, ndee nu fe jaaxie rabama ginɛe ra, ndee nu wama e yete igbofe danxaniyatɔe booree ya ma. Na birin findixi yaagi nan na diinelae tagi. Na nan a toxi Annabi Pɔlu naxa a xa bataaxe singe seɓe e ma.

Korintikae to na bataaxe singe xaran, ndee naxa Annabi Pɔlu xui suxu, e fa gbilen yunubie ɓɔxo ra. Ndee mu tin na ra. E naxa findi Pɔlu yaxuie ra, e fe birin naba a xili kanafe ra. E naxa e yete findi xɛera fisamantee ra, kɔnɔ yete igboe nan tun nu e ra. Na kui, Annabi Pɔlu naxa a xa bataaxe firin nde seɓe Korinti danxaniyatɔe pama ma.

Yi bataaxe a masenxi ne a Annabi Pɔlu nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xɛera ra. A naxa fe gbege masen danxaniyatɔe be, alako na wule falee naxa e madaɗu a falafe ra e naxa e tuli mati Pɔlu ra sɔnon.

Bafe na ra, yi bataaxe marasi fanyi fima Korintikae ma wali ndee xa fe ra e nu bara naxan ɓɔlo Darisalamukae be. Danxaniyatɔe ndee nu na tɔore kui kaame xa fe ra Isirayila ɓɔxi ma. Na kui, danxaniyatɔe pama naxee nu na yire gbeteɛ, e naxa kɔbiri malan e ngaxakerenyie malife ra. Korintikae singe nan na ɓɔlo, kɔnɔ Pɔlu e rasima yi bataaxe ra e xa na wali rajɔn.

Yi bataaxe findixi Kitaabui nan na naxan sɛriye fanyi masenma to danxaniyatɔe be. A lanma won xa won tuli mati Ala xa xɛerae ra naxee nondi masenma. Xa a sa li mixi nde fa a fala a Ala xa mixi na a ra, kɔnɔ a xa masenyi mu lanxi Isa xa xɛerae xa masenyi singee ma, a mu lanma mixi xa bira na kanyi ɓɔxo ra. Ala xa won natanga na saabui jaaxi mɔoli ma. A man lanma won xa fe birin naba danxaniyatɔe booree malife ra e xa tɔore kui. Ala xa xanunteya mɔoli xa lu won ɓɔje kui.

Ala xa won mali alako won xa lu a waxɔnki. Amina.

**Ala xa masenyi firin nde
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Korinti danxaniyatɔe
pama ma**

Danxaniyatɔe xa limaniya

¹ N tan Pɔlu, Ala bara tin naxan xa findi a xa xɛera ra, n nun n ngaxakerenyi Timote, muxu bara wo xɛebu, wo tan Ala xa danxaniyatɔe naxee na Korinti, a nun seniyentɔe birin naxee na Akayi. ² Won Baba Ala nun won Marigi, Ala xa Mixi Sugandixi Isa, e xa hinne nun ɓɔnesa fi wo ma.

³ Tantui na Ala be, naxan findixi won Marigi Isa Baba ra, a xa Mixi Sugandixi. Baba kinikininte na a ra, naxan mixie ralimaniyama e xa fe birin kui. ⁴ Ala won nalimaniyama won ma tɔore kui, alako won fan xa nɔ tɔorɔmixi gbeteɛ ralimaniyade na ki. ⁵ Won ma tɔore xun masama Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra ki naxe, won ma limaniya fan xun masama a saabui ra na ki ne.

⁶ Muxu na tɔorɔfe alako wo tan xa limaniya nun kisi soto. Muxu xa limaniya a niyama ne wo fan xa limaniya soto alako wo fan xa nɔ wo xa tɔore ra. Won birin na tɔorɔfe ki keren. ⁷ Muxu a kolon a fanyi ra wo xa danxaniya sooneyama ne, barima wo limaniya soto ma wo xa tɔore nan kui.

⁸ N ngaxakerenyie, muxu wama wo xa a kolon muxu jaxankate naxan soto Asi. A nu gbo dangi muxu senbe ra, muxu fa a mapɔxun muxu na faxafe ne. ⁹ Na mapɔxunyi bara lu muxu xunyi alako muxu naxa muxu xaxili ti muxu yete ra, muxu xa muxu xaxili ti Ala nan na naxan faxamixie rakelima. ¹⁰ A tan nan gbansan muxu ratangaxi na faxe jaaxi ma. A man fama na rabade muxu be. Muxu bara la a ra a man fama ne muxu ratangade. ¹¹ Wo fan noma muxu malide na kui wo xa Ala maxandi ra. Mixi gbege na Ala maxandi muxu be, mixi gbege fama ne Ala tantude a xa hinne xa fe ra a naxan fima muxu ma.

¹² Muxu seewaxi yi nan ma. Muxu a kolon muxu ɓɔje kui a muxu bara jere duniya kui wo ya ma seniyenyi nun ɓɔje fiixe kui, naxan fatanxi Ala ra. Muxu jɛrexi na ki ne wo ya ma dangife yire birin na. Na jere mɔoli mu kelixi adamadi xa lonni xa ma. A kelixi Ala xa hinne nan ma. ¹³ Muxu mu sese seɓe wo ma wo mu noma naxan tode nun a kolonde a fiixe ra. A xoli n ma wo xa fahaamui xa kamali na xa fe ra. ¹⁴ Wo jan bara nde kolon, kɔnɔ wo xa fahaamui fama ne kamalide a kolonfe ra a

won birin binye sotoma ne won Marigi Isa fa temui won bore xa fe ra.

¹⁵ N to na kolon, n naxa wa sigafe wo yire alako wo man xa hinne soto. ¹⁶ N naxa wa dangife wo yire n sigama Masedon temui naxe, n man xa dangi wo yire n kelima Masedon temui naxe. Na ki wo noma n malide n ma biyaasi kui sigafe ra Yudaya. ¹⁷ Wo ꞓꞓꞓ a ma nate tongoxi na a ra adamadi ki ma, naxan woyen firin falama? ¹⁸ N bara a fala wo be Ala tinxinxi xili ra, n mu wule falama n ma masenyi kui. ¹⁹ Ala xa Mixi Sugandixi Isa, naxan findixi Ala xa Di ra, muxu naxan masenxi wo be, a fan mu a yete matandima. N tan, Silasi, nun Timote, muxu naxan kawandixi wo be, na birin findixi nondi nan na.

²⁰ Ala fama a xa laayidi birin nakamalide Isa saabui ra. Na nan a ra won «Amina» ratinma Isa xili ra Ala xa nore xa fe ra. ²¹ Ala nan won birin ma danxaniya rasabatixi a xa Mixi Sugandixi saabui ra. A bara won sugandi, ²² a fa a xa tonxuma sa won ma, naxan a masenxi a won findixi a gbe nan na. A bara a yete Xaxili raso won boje i naxan a masenma a fama ne won kide ariyanna ra.

²³ Ala na n seede ra. N mu gbilenxi Korinti, alako a naxa findi toore ra wo be. ²⁴ Muxu mu wama danxaniyatose yamarife, konɔ muxu wama kafufe ne wo ma alako wo xa seewa barima wo sabatixi danxaniya kui.

2

Polu xa biyaasie

¹ Na kui, n nu bara nate tongo a mu lanma n xa siga wo yire sunnunyi kui. ² Xa n bara wo tan tooro, nde noma n nasewade sonon? N wo tan naxee rasunnunxi, wo tan nan fa noma na ra? ³ N nu bara na bataaxe sebe alako wo pere ki, n naxan lima wo yi ra, a naxa findi sunnunyi ra n be. A lanma wo xa findi seewe nan na n be. N a kolon naxan na findi seewe ra n be, a findima ne seewe ra wo fan be. ⁴ N to na bataaxe sebe wo ma, n boje nu n tooro, n yaye nu minima. N mu na sebexi xe alako n xa wo tooro. N a sebexi ne alako wo xa a kolon n wo xanuxi ne yati.

⁵ N xa a fala wo be, mixi naxan findixi yi toore saabui ra, a mu n tan xa tooro. A wo tan nan tooro, xa na mu a ra a bara ndee tooro wo ya ma. ⁶ Mixi gbege wo ya ma e jan bara na kanyi jaxankata. Na bara wasake. ⁷ Wo dije a ma, wo xa a ralimaniya, alako na toore naxa gbo ye, a fa no a ra. ⁸ Wo naxan nabama, wo xa xanunteya masen a be.

⁹ N bara na bataaxe sebe wo ma, alako n xa a kolon xa wo tinma n ma yaamari birin suxude. ¹⁰ Xa wo bara dije mixi nde ma, n fan bara dije na kanyi ma. Xa fe nde bara lu wo tagi, n bara dije na birin ma wo xa fe ra Ala xa Mixi Sugandixi ya xori ¹¹ alako Sentane naxa no won na. Won bara a wali ki kolon.

¹² N to siga Tiroyasi Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi kawandide, n naxa a to Marigi nu bara sooneya raba n be. ¹³ Konɔ n boje mu nu saxi, barima n mu n ngaxakerenyi Tito lixi naa. Na nan a toxi n naxa jungu rabira e ma, n fa siga Masedon.

¹⁴ Tantui na Ala be, naxan won xun nakelima a xa Mixi Sugandixi saabui ra. Isa kolonfe fan alɔ labunde xiri fanyi. Ala won tan nan xexi alako yire birin xa rakolon na masenyi ra. ¹⁵ Won luxi ne alɔ labunde xiri fanyi Ala naxan nayensenma kisi mixie nun kisitaree tagi. ¹⁶ Won findixi mixi xiri jaaxi nan na kisitaree be naxee na yahannama kira xon ma. Won findixi mixi xiri ꞓꞓunme nan na kisi mixie be naxee na ariyanna kira xon ma. Konɔ adamadi mundun noma na wali mooli rabade? ¹⁷ Muxu tan mu Ala xa masenyi masenma kobiri xa fe ra alɔ kawanditi ndee. Muxu kawandi tima boje fiixe nan na Ala ya xori naxan muxu xexi. Muxu na rabama Ala xa Mixi Sugandixi nan saabui ra.

3

Ala xa waliksee

¹ A lanma muxu man xa muxu yete xunmafala? Ade. Muxu hayi na bataaxee nan ma naxee muxu xunmafalama wo be? Ade. Muxu hayi na wo xa bataaxee nan ma naxee muxu xunmafalama mixi gbete be? Ade. ² Wo naxan nabama wo xa dunijeigiri kui a luxi ne alɔ bataaxe naxan muxu xunmafalama mixi birin be. Na masenyi ragataxi muxu boje kui, alɔ masenyi sebexi bataaxe kui ki naxe alako mixi birin xa a kolon. ³ Wo tan findixi Ala xa Mixi Sugandixi xa bataaxe nan na. Muxu xa wali bara a niya na bataaxe xa sebe wo boje ma. A mu sebexi dube xa ra, a sebexi Ala Xaxili nan na, naxan na. A mu sebexi geme walaxe xa ma, a sebexi wo boje nan ma.

⁴ Lanlanteya na muxu be Ala ya i, a xa Mixi Sugandixi saabui ra. ⁵ Won mu fata fefe ra won yete senbe ra. Won ma fate fatanxi Ala nan na. ⁶ Ala nan a niyaxi won xa no a xa saate neene kawandide. Na saate mu fatanxi Ala xa yaamarie xa ra naxee sebexi. A fatanxi Ala Xaxili nan

na, naxan mixi rakisima. Ala xa yaamari sebexie mu mixi rakisima.

⁷ Ala xa yaamarie to sebe geme walaxee ma, Annabi Munsu yatagi naxa noro han Isirayilakae mu no e ya tide a ra. Hali na yaamarie to fa findixi faxe nan na mixie be, e xa nore nu gbo. Kono nde nu luma ba ra na nore ra. ⁸ Ala Xaxili naxan nabaxi, na wali noroma dangife na nore singe ra naxan fatanxi na yaamari sebexie ra. ⁹ Na yaamarie sebexi geme walaxee nan ma, naxee nu noroxi, kono e findi faxe nan na mixie be. Ala Xaxili naxan nabaxi, naxan a niyama mixie xa tinxinyi soto, na nore gbo na nore singe be. ¹⁰ Naxan singe nu noroxi, a xa nore bara non nore fisamante seeti ma. ¹¹ Na fe singe nu noroxi, kono a mu bu. Ala Xaxili naxan nabaxi, na buma ne abadan. Na nore gbo na nore singe be pon!

¹² Won to won xaxili tixi na ra, won bara limaniya soto a fanyi ra. ¹³ Won mu luxi alo Annabi Munsu naxan a yatagi makoto mafelenyi ra alako Isirayilakae naxa e ya ti na nore ra, naxan nu luma ba ra. ¹⁴ Kono e xaxili xoroxo. Han to e mu fe fahaamuma a fanyi ra, e saate fori xaranma temui naxe. A luxi ne alo na mafelenyi, naxan nu Annabi Munsu yatagi makotoxi, a man na e yatagi ma, e mu fefe igbema. Na fahaamutareja mu noma bade, fo mixi na la Ala xa Mixi Sugandixi ra. ¹⁵ Han to e luxi alo na mafelenyi na e yatagi makotofe, e mu fahaamui soto e boje kui, e Tawureta Munsu xaranma temui naxe.

¹⁶ Kono mixi na a ya rafindi Marigi ma, na luxi ne alo na mafelenyi bara ba na kanyi yatagi ma, a fa fahaamui soto. ¹⁷ Won Marigi findixi Ala Xaxili Seniyenxi nan na. Marigi Xaxili nan xoreya fima mixi ma. ¹⁸ Xa na mafelenyi baxi won yatagi ma, Marigi xa nore naxan yanbama won ma, won fama ne na nore masende mixi gbete be. Won Marigi Xaxili won masarama ne a misaali ra, won ma nore xun nu masa.

4

Kawandila wali ki

¹ Ala to a xa wali soxi muxu yi ra a xa hinne saabui ra, limaniya mu bama muxu yi ra. ² Muxu wali ki mu noxunxi, yaagi yo mu na a kui. Muxu mu mixi madaxuma, muxu mu Ala xa masenyi mafindima. Muxu nondi nan masenma mixi birin be, alako e xa la muxu ra Ala ya i. ³ Muxu xa xibaaru fanyi fiixe mixi birin be, fo kisitaree, ⁴ barima e mu danxaniyaxi. Yi waxati mixie marigi bara a ragiri e xaxili naxa fahaamui soto xibaaru fanyi ma Ala

xa Mixi Sugandixi noroxi xa fe ra, naxan findixi Ala misaali ra.

⁵ Muxu mu muxu yete kan xa fe xa kawandima. Muxu xa kawandi a masenma ne a Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan findixi muxu Marigi ra, a nun muxu fan findixi wo xa konyie nan na Isa xa fe ra. ⁶ Ala naxan a masenxi, «Naiyalanyi xa yanba dimi kui,» a tan bara a xa nore masen muxu be a xa Mixi Sugandixi saabui ra. ⁷ Kono na nore hagige saxi muxu boje ma, boje naxan senbe xurun alo feje, alako mixie xa a kolon na senbe xungbe fatanxi Ala nan na, a mu fatanxi muxu tan xa ra.

⁸ Kontofili bara muxu xeten, kono muxu mu butuxunxi. A bara muxu xaxili ifu, kono limaniya mu baxi muxu yi ra. ⁹ Muxu bara jaxankate soto, kono Ala mu muxu raboloxi. Fe xoroxoe bara muxu rabira, kono a mu noxi muxu ra. ¹⁰ Muxu xa toore muxu xa dunjeigiri kui, a maniyaxi Isa gbe nan na naxan faxesa wuri magalanbuxi ma. Muxu na toore sotoxi ne alako muxu xa Isa xa xunnakeli fan masen muxu xa dunjeigiri kui. ¹¹ Muxu na toore Isa xa fe nan na muxu xa dunjeigiri kui, alako Isa xa xunnakeli fan xa makenen muxu xa simaya kui.

¹² Na nan na ki muxu na saya kira nan xon ma, alako wo tan xa kisi soto. ¹³ A sebexi Kitaabui kui, «N to danxaniya, na nan a to n naxa woyen.» Muxu fan to danxaniyaxi, muxu woyenxi na nan ma. ¹⁴ Muxu na rabaxi ne, barima muxu bara a kolon naxan Marigi Isa rakelixi faxe ma, a fama ne muxu fan nakelide faxe ma Isa xa fe ra, a won birin xanin a yire. ¹⁵ Muxu tixi na toore birin na wo xa fe ra. Muxu tooroma ne alako mixi gbege xa Ala xa hinne kolon, e fa tantui nun matoxoe rasiga a ma.

¹⁶ Na kui, limaniya mu bama muxu yi ra. Hali muxu fate to na kanafe, muxu boje na fanfe loxo yo loxo, ¹⁷ barima muxu xa toore xunxuri naxan mu buma, a na xunnakeli xungbe raminife muxu be, xunnakeli naxan maniyee mu na, naxan mu nonma abadan. ¹⁸ Muxu xaxili mu tixi fe toxi xa ra. Muxu xaxili tixi fe nan na naxan mu toma. Fe toxi mu buma, kono fe naxan mu toma na tan buma ne abadan.

5

Ariyanna kira

¹ Won a kolon, won fate luxi ne alo bage, won nii sabatixi dennaxe. Na bage na kana, won banxi gbete sotoma ne ariyanna, won luma dennaxe abadan. Ala nan na banxi yailanxi won be, adamadi mu naxan tixi. ² Won wa xui minima yi

bage kui, barima won sabatide naxan a koore, na xoli na won ma, taa fanyi naxan na ariyanna. ³ Na banxi neene misaalixi donma nan na. Won wama donma neene ragorofe won ma, alako won naxa lu won mageli ra. ⁴ Danmi won na yi bage kui, won wa xui raminima, barima won mu wama donma xa ba won ma. Won wama ne donma neene xa ragoro won ma, alako kisi xa no faxe ra. ⁵ Ala won daaxi na kisi nan ma fe ra. A bara a yete Xaxili ragoro won ma naxan a masenma a fama ne won kide ariyanna ra.

⁶ Na nan a toxi won limaniyaxi. Won a kolon, danmi won nii sabatixi yi fate i, won makuya Marigi ra. ⁷ Won ma jere kui won xaxili tixi fe nan na won mu naxan toxi sinden. ⁸ Won ma limaniya xa fe ra, won wama kelife yi fate kui, won xa sabati Marigi xonyi. ⁹ Na kui, xa won nii na won fate kui, xa na mu a ra won nii bara keli won fate kui, won fe birin nabama Ala sago rakamalife nan na. ¹⁰ Won na rabama ne barima Ala xa Mixi Sugandixi fama ne won birin makiitide, alako kankan xa a sare soto a xa fe fanyie nun a xa fe jaxaxie ma, a naxee rabaxi a xa dunijeigiri kui.

¹¹ Muxu to Marigi xa yaragaaxui kolon, muxu katama mixie nan nafade Ala ma. Ala muxu jere ki kolon. N wama lafe a ra, wo fan muxu jere ki kolon wo boje kui. ¹² Muxu mu wama gbilenfe muxu xunmafalafe ra wo be. Muxu wama ne tun wo xa jalexin muxu xa fe ra, alako wo xa no mixie yaabide naxee e yete igboma fee fufafu ra, naxee mu kelima e boje kui. ¹³ Xa muxu bara so fe ndee kui naxan luxi alo daxupa dunija mixie be, muxu na rabaxi Ala nan be. Kono xa muxu bara jere xaxili fanyi bere ra, muxu na rabaxi wo tan nan be.

¹⁴ Ala xa Mixi Sugandixi xa xanunteya nan muxu tutunma. Muxu bara a kolon mixi keren bara faxa adama birin be. Na kui, mixi birin bara faxa. ¹⁵ A bara faxamixi birin be, alako naxee jipe a ra e xa e yete waxonfe lu na, e xa wali Isa be naxan faxe e be, naxan man keli faxe ma e be. ¹⁶ Na nan a toxi, kelife yakosi, won mu mixi toma alo dunija mixie e toma ki naxe. Singe won nu Ala xa Mixi Sugandixi toma ne alo dunija mixie a toxi ki naxe, kono yakosi won mu a kolonxi na ki sonon.

¹⁷ Mixi nun Ala xa Mixi Sugandixi na lu fe keren kui, a findima mixi neene nan na. A xa fe fori bara masara fe neene ra. ¹⁸ Na birin fatanxi Ala nan na, naxan won nagbilenxi a yete ma a xa Mixi Sugandixi saabui ra. A man bara wali taxu won na adamadie ragbilenfe ra a ma. ¹⁹ Ala bara dunija ragbilen a ma a xa Mixi Sugandixi saabui ra, a dije adamadie xa yunubie ma.

A man bara na masenyi so won yi ra naxan a niyama mixie xa gbilen a ma. ²⁰ Na kui, won bara findi Ala xa Mixi Sugandixi xa xerae ra. A luxi ne alo Ala na kawandi tife won tan nan saabui ra. Muxu bara wo mayandi Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, wo xa gbilen Ala ma. ²¹ Isa naxan mu yunubi yo rabaxi, Ala bara a findi won ma yunubi sare ra. Na nan a toxi won findixi tinxin mixie ra Ala ya tode ra Isa saabui ra.

6

Ala xa walikee xa marasi

¹ Muxu tan, Ala xa walikee, muxu bara wo rasi wo naxa Ala xa hinne soto fu ra. ² Ala bara a masen Kitaabui kui, «N bara wo xa duba suxu n ma hinne waxati, n bara wo mali wo xa kisi loxoe.» Wo xa a kolon Ala xa hinne waxati bara a li. To nan findixi kisi loxoe ra wo be.

³ Muxu tan mu sese rabama naxan noma mixi ratantande, mixie fa a fala a muxu wali kobi nan nabaxi. ⁴ Muxu bara fe birin naba xili fanyi sotofe ra Ala xa walike lanma a xa naxan naba. Muxu bara tunnabexiya raba jaxankate, setareja, nun kontofili kui. ⁵ E bara muxu bonbo, e muxu raso geeli kui, e gali boje rate muxu xili ma. Muxu bara wali xoroaxe raba, muxu mu xi, muxu bara kaame. ⁶ Muxu bara muxu tunnabexi seniyenyi, fahaamui, dije, fe fanyi, xaxili seniyenxi, nun xanunteya fiixe kui. ⁷ Muxu mu ba nondi falafe, muxu fe birin nabama Ala senbe saabui nan na. Muxu bara Ala xa gere fanyi suxu tinxinyi kui muxu belexe firin na. ⁸ Muxu walima binye nun yelebui sotoe nan kui. Muxu bara xili fanyi nun xili kane soto. Ndee bara muxu findi wule falee ra, kono muxu nondi gbansan nan falama. ⁹ Hali e muxu kolon, e fe rabama muxu ra alo e mu mixi naxan kolon. Muxu maniyama mixi ra naxan na saya kira xon ma, kono muxu mu faxaxi. Muxu bara paxankata, kono muxu mu faxaxi. ¹⁰ Sunnun mixie nan muxu ra, kono seewe na muxu boje kui. Setaree nan muxu ra, kono bannaya na muxu yi ra. Misikiinee nan muxu ra, kono fe birin na muxu yi ra.

¹¹ Muxu mu masenyi yo noxunxi wo ma. Wo xa fe bara lu muxu sondonyi ma. ¹² Muxu boje mu balanxi wo ma, kono wo tan bara wo boje balan muxu mabiri. ¹³ N ma die, yandi, wo fan xa xanunteya xun xa masa muxu mabiri.

¹⁴ Lanyi naxa lu wo nun danxaniyataree tagi. Munse na tinxinyi nun tinxintareya tagi? Naiyalanyi nun dimi noma lude yire keren? ¹⁵ Ala xa Mixi Sugandixi

nun Sentane lanma fe keren ma? Danxaniyatəe nun danxaniyatəe lanma munse ma? ¹⁶ Kuye toma Ala xa hōrōmōbanxi kui? Won tan nan findixi Ala Nijē xa hōrōmōbanxi ra. Ala yati a fala nē, «N jereṃa nē wo ya ma. Wo Marigi Ala nan n na, wo fan findima nē n ma jama ra.» ¹⁷ Na nan a toxi Marigi naxa a fala, «Wo xa mini e ya ma, wo xa lu wo xati ma. Wo naxa din fe seniyyentare ra, alako n xa wo rasene.» ¹⁸ Ala Xili Xungbe Kanyi xa masenyi nan ya, «N findima wo baba nan na, wo tan fan findi n ma die ra.»

7

Pōlu xa xanunteya Korintikae bē

¹ N xanuntenyie, Ala to na laayidi moolie tongo won bē, won fate nun won bōje xa lu seniyyenyi kui. Won ma seniyyenyi xa kamali Ala xa yaragaaxui kui.

² Wo xa tin muxu xa fe ra. Muxu mu fe jaaxi yo rabaxi wo ra, muxu mu wo xun nakana, muxu mu wo rawali. ³ N mu wama kiiti jaaxi safe wo ma. N jan bara a fala wo bē xanunteya na won tagi han muxu bara tin fe birin nabade wo bē, hali na findima faxe nan na. ⁴ Lanlanteya fanyi na won tagi. N bara jexelin wo xa fe ra, na fan bara findi limaniya ra n bē. Hali n na tōore kui, wo bara a niya n ma seewe xa kamali.

⁵ Muxu to fa Masedon, muxu mu mal-abui soto, muxu tōore mooli birin nan li naa: Gere na muxu rabilinyi, gaaxui fan na muxu bōje ma. ⁶ Kōno Ala, naxan mixi limaniyatəe ralimaniyama, a bara muxu fan nalimaniya Tito fafe saabui ra. ⁷ A fafe gbansan xa mu a ra. Wo meenixi a ma ki naxe, na fan bara findi limaniya ra muxu bē. A bara a fala muxu bē n xoli bara wo suxu, han na bara findi yaye ra wo bē. A bara wo xa marafanyi xa fe fala muxu bē n tan mabiri. Na bara n naseewa a fanyi ra.

⁸ N a kolon n ma bataaxe bara wo rasunnun, kōno a mu jaaxu n bē. Hali n to mu nu wama n ma bataaxe xa wo rasunnun, n a kolon na sunnunyi xon mu kuya fa. ⁹ Yakosi n bara jexelin na xa fe ra. N mu jexelin wo xa sunnunyi xa ra, kōno n jexelinxī nē barima na sunnunyi bara a niya wo xa tuubi. Na kui, n a kolon na sunnunyi fatanxi Ala nan na, a mu fatanxi muxu tan xa ra. ¹⁰ Ala mixie rasunnunma nē alako e xa tuubi, e fa kisi. Na sunnunyi mooli mu findima mone ra, kōno sunnunyi naxan fatanxi dunjira ra, na findima faxe nan na.

¹¹ Ala bara na sunnunyi rawali wo xa fe ra, alako wo xa wo tunnabexi, wo xa wo yete xunmafala, wo xa xōno fe jaaxi ma,

wo xa gaaxu Ala ya ra, wo xa fe fanyi suxu senbe ra, wo xa fe jaaxi makiiti. Wo bara a masen wo bōje fiixe ra fe dangixi kui. ¹² N to bataaxe sebe wo ma, n mu a sebexi na fe jaaxi rabae xa fe xa ra, n mu a sebe na mixi xa fe ra naxan bara fe jaaxi soto. N a sebe nē alako muxu xa marafanyi naxan na wo bē a xa mini kene ma Ala bē. ¹³ Na birin bara muxu ralimaniya. Muxu man bara jexelin Tito xa seewe xa fe ra, wo naxan bōje ralimaniyaxi a fanyi ra. ¹⁴ N nu bara fe fanyi fala a bē wo xa fe ra. Wo mu n nayaagixi na kui. Muxu naxan falaxi wo bē, a birin findixi nondi nan na. Muxu naxan falaxi Tito bē wo xa fe ra, na fan birin findixi nondi nan na. ¹⁵ Wo xa marafanyi a bē, a xun bara masa, barima wo to a rasene, a bara wo xa batui nun wo xa yaragaaxui to. ¹⁶ N bara jexelin na lanlanteya ra naxan na won tagi, a mu kanama fefe ma.

8

Danxaniyatəe jama xa mali

¹ N ngaxakerenyie, n xa a fala wo bē Ala hinnexi Masedon danxaniyatəe jamae ra ki naxe. ² Hali e to nu na jaxankate xōrōxōe kui, e xa seewe xungbe nun e xa setareja xōrōxōe a niyaxi nē e xa ki ti a fanyi ra. ³ N bara findi e xa seede ra. E bara mixi ki alo e nu noma naxan na, e man dangi na ra. ⁴ E naxa muxu mayandi e yete panige ra, a e fan xa seniyyentəee mali alo booree a rabama ki naxe. ⁵ Na bara dangi muxu waxonfe ra. A singe e naxa e yete fi Marigi ma. Na dangi xanbi, e man naxa e yete fi muxu ma alo Ala nu wama a xon ma ki naxe.

⁶ Muxu bara Tito rasi, a xa na wali fanyi rakamali wo bē a naxan foloxi. ⁷ Wo bara xunnakeli soto fe birin kui, alo wo xa danxaniya, wo xa masenyie, wo xa lonni, wo xa tunnabexi, nun wo xa xanunteya muxu xa fe ra. Wo xa xunnakeli soto yi wali fanyi fan xa fe ra. ⁸ N mu wo yamarife xe. N wama a kolonfe nē xa wo xa xanunteya fiixe alo booree gbe fiixexi ki naxe.

⁹ Wo a kolon won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, a hinnexi won na ki naxe. Fe birin nu na a yi ra, kōno a naxa dije na birin ma wo tan bē, alako wo xa banna a xa setareja saabui ra. ¹⁰ N bara wo rasi na ma alako a xa findi fe fanyi ra wo bē. Yaala wo tan nan singe na nate tongo, wo tan nan singe kobiri malan folo. ¹¹ Yakosi fa, wo xa na rajon, alako wo panige fanyi xa kamali wo xa feere bere ra. ¹² Xa wo mixie kima panige fanyi ra, wo e mali wo noma naxan na, na findima fe fanyi ra. Xa na feere mu na wo yi ra, fefe mu a ra.

¹³ Muxu mu wama wo tan xa tóro alako booree xa se soto. Wo birin xa lan. ¹⁴ Yi waxati, wo harige fanyi noma ne e malide e xa setarepa kui. Waxati gbete, e tan fan harige fanyi noma ne wo fan malide wo xa setarepa kui. Na kui, wo birin bara lan, ¹⁵ alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe, «Naxan a gbegebe malanxi, a mu dangi a i. Naxan dondoronti malanxi, a a hayi lixi ne.»

¹⁶ Ala tantu, barima Ala bara a niya wo xa fe xa lu Tito bope kui, alo muxu tan. ¹⁷ A bara muxu xa marasi suxu. A man bara nate tongo a yete ra jalexinyi kui, a xa siga wo yire. ¹⁸ Muxu na muxu ngaxakerenyi nde xeeffe a matide, danxaniyatoe pama naxan birin matoxoma a xa kawandi xa fe ra. ¹⁹ Danxaniyatoe pamae bara a sugandi a xa muxu fan mati na kobiri xaninde. Muxu na birin nabama ne alako Ala xa matoxoe soto, a nun man muxu xa janige fanyi xa raba. ²⁰ Muxu mu wama mixi yo xa fe paaxi to muxu wali ki ma, muxu na kobiri ya rafanyi rawalima ki naxe. ²¹ Muxu fe fanyi nan tun fenma na wali kui Marigi nun adamadie ya xori.

²² Muxu na won ngaxakerenyi gbete fan xeeffe booree matide. Muxu bara a to sanya wuyaxi, muxu xa fe na a bope ma senbe ra. Yakosi, nde bara sa na senbe fari, barima a man bara la wo tan na. ²³ N waliboore Tito findixi n tan nan ma xera ra wo be. A matimae findixi danxaniyatoe pamae nan ma xerae ra Ala xa Mixi Sugandixi xa binye xa fe ra. ²⁴ Na kui, wo xa wo xa xanunteya masen yi mixie be alako danxaniyatoe pama birin xa a kolon muxu fe fanyi naxee falaxi wo xa fe ra, a nondi na a ra.

9

Danxaniyatoe mixi malima ki naxe

¹ Hali n mu bataaxe sebe wo ma seniyeatoe malife xa fe ra. ² N jan bara wo janige fanyi kolon. N bara wo matoxo Masedonkae be, a falafe ra wo tan Akayikae redixi na kobiri malanfe ra kabi yaala. Wo to na nate suxu senbe ra, e fan bara wa sofe na kui. ³ Yakosi n na n ngaxakerenyie xeeffe wo yire, alako n matoxoe naxan nabaxi wo xa fe ra, a naxa findi wule ra. Wo xa kobiri malan sinnanyi ma, alako e xa a li naa alo n wo xa fe fala e be ki naxe. ⁴ Xa a sa li n nun Masedonkae mu wo xa laayidi tongoxi rakamalixi lima naa, na findima yaagi nan na n be, a findima yaagi belebele nan na wo fan be. ⁵ Na kui, n bara n ngaxakerenyie xee wo yire sinnanyi ma, alako wo xa laayidi xa kamali. Na ki wo noma na rabade wo

waxonki, alako a naxa findi fe xoroxoe ra wo be.

⁶ Wo xa ratu a ma, a naxan sansi xori xuri rawalima, a fan sansi xuri di nan sotoma. Naxan sansi xori gbegebe rawalima, a fan sansi gbegebe sotoma ne. ⁷ Kankan xa mixi ki a yete janige ra. Teku mu a ra. A naxa mixi ki nimise kui. Naxan mixi kima seewe kui, na nan nafan Ala ma. ⁸ Ala noma barake mooli birin nagorode wo ma. Nee wo hayi lima ne, e man dangi a ra, alako wo xa no wali fanyi mooli birin nabade. ⁹ A sebexi Kitaabui kui, «A bara setaree ki a fanyi ra. A xa tinxinyi buma abadan.» ¹⁰ Ala naxan sansi xori fima sansisi ma, a a rabalo taami ra, a man wo tan ma feere rawuyama ne, alako wo xa wali tinxixie fan xa wuya. ¹¹ Ala wo kima feere gbegebe nan na, alako wo fan xa mixie ki a fanyi ra. Mixie fama ne Ala tantude wo xa mali xa fe ra, muxu naxan soma e yi ra wo xili ra. ¹² Wo naxan fima seniyeatoe ma, a e hayi lima ne, a man findi tantui gbegebe ra Ala be. ¹³ Mixie na wo xa wali to, e Ala tantuma ne, barima wo xa danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma, a bara findi batui ra. E Ala tantuma ne wo xa mali xa fe ra, wo hinnexi e ra naxan na, a nun mixi birin. ¹⁴ E fama ne Ala maxandide wo be xanunteya ra, barima e a kolon Ala bara hinne wo ra a fanyi ra. ¹⁵ Ala tantu a xa hinne xa fe ra naxan dangi fe birin na.

10

Polu woyen ki

¹ N tan Polu, n wama wo rasife Ala xa Mixi Sugandixi xa dije nun a xa fanyi nan saabui ra. Wo naxe a n senbe mu gbo n na wo ya ma temui naxe, fo n na makuya wo ra, n fa woyen xoroxoe fala wo be. ² N bara wo mayandi, wo naxa a niya n ma woyenyi xa xoroxo n fa temui wo yire. Ndee joxo a ma muxu na jerefe adama ki nan tun ma. N woyenna a xoroxoe ra na mixie nan be.

³ Adamadi nan muxu ra, konu muxu mu gere soma adama ki xa ma. ⁴ Muxu mu gere soma adamadi xa geresosee xa ra. Muxu gere soma Ala xa geresosee nan na naxee noma Sentane senbee kanade. Muxu mapoxunyi birin xun nakanama ne ⁵ naxan Ala xa fe kolonyi matandima yete igboja kui. Mapoxunyi birin xa lu Ala xa Mixi Sugandixi xa yaamari bun ma. ⁶ Wo na wo xa batui rakamali, naxan na tondi na ra, muxu fama ne na kanyi jaxankatade.

⁷ Wo xa na fe mato a fanyi ra. Xa mixi la a ra a findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan gbe ra, a xa a kolon muxu tan fan na na ki ne. ⁸ N mu yaagima woyenyi

xungbe falafe ra wo be Marigi xa yaamari xa fe ra, a naxan fixi n ma alako n xa wo mali senbe sotode. A mu n xeexi wo xun nakanade xe. ⁹ N mu findixi mixi xa ra naxan noma wo magaaxude n ma sebeli ra, alo wo a mapoxunxi ki naxe. ¹⁰ Ndee a falama, «A xa bataaxee senbe gbo, e xoxoxo, konɔ a gundi yati na fa, a senbe mu gbo, a xa masenyi yusi yo mu na.» ¹¹ Na kanyie xa a kolon muxu naxan falama muxu xa bataaxee kui, muxu fama ne na birin nakamalide muxu fa temu.

¹² Muxu mu suusama muxu yete misaalide yete igboe ra. Muxu mu wama muxu yete maniyafe e ra. E na e yete igbo e yete xa mapoxunyi ra, e bara ge e xa lonnitareja masende. ¹³ Muxu mu wama muxu yete xa fe falafe han pon! Ala yaamari naxan fixi muxu ma mixie be muxu naxee xaranma, muxu na nan falama wo be. ¹⁴ A mu luxi alo muxu mu siga wo yire. Muxu singe nan wo lixi Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi ra. ¹⁵ Muxu mu matoxoe fenma han a dangi a i mixi gbete e xa walie xa fe ra, fo wali naxan soxi muxu tan yi ra. Muxu wama naxan xon, wo xa danxaniya xun xa masa, muxu xa wali xa gbo wo ya ma. ¹⁶ Na ki muxu noma ne Ala xa xibaaru fanyi masende yire gbete naxee dangi wo ra. Muxu mu matoxoe fenma mixi gbete e xa wali foxie ra. ¹⁷ Xa mixi wa a yete matoxofe, Marigi wali naxan nabaxi a xa dunjeigiri kui, a xa a yete matoxo Marigi xa fe ne i. ¹⁸ Barima yete matoxoe xa mu rasan Marigi ma, fo Marigi yete naxan matoxoma.

11

Polu xa wali

¹ Wo xa wo haake to n be, alo wo jan na a rabafe ki naxe, n xa n ma daxuja nde fala wo be. ² Wo rasan n ma Ala xa xanunteya ra, naxan mu wama a firin nde xon. N wo soxi Ala xa Mixi Sugandixi gbansan nan yi ra, alo gine naxan fixi xeme ma a dimedi. ³ Konɔ n gaaxuxi ne mixi ndee fa wo madaxufe, e fa wo xaxili makuya Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, wo biraxi naxan foxo ra boje fiixe ra. Na kui, wo luma ne alo Neeene Mahawa boximase naxan madaxu yunubi xa fe ra. ⁴ N a falama na fe nan ma, wo wo tuli matima mixi nan na, naxan Isa xa fe masenma wo be ki gbete, bafe muxu gbe ki ra. Wo man tinma xaxili gbete suxude, bafe Ala Xaxili Seniyenxi ra wo naxan sotoxi. Wo masenyi nde rabatuma naxan mu lanxi muxu xa masenyi ma, wo laxi naxan singe ra.

⁵ Konɔ n a kolon n mu xurun na mixie be, naxee e yete findixi wo be xera

fisamantee ra. ⁶ Hali n woyen ki mu tofan a gbe ra, konɔ n xaxili tan gbo. Muxu bara na masen wo be a fanyi ra. ⁷ N to n yete magoro Ala xa xibaaru fanyi masenfe ra wo be sare xanbi, alako wo tan xa fe xa mate, na findixi tantanyi nan na wo be? ⁸ N bara danxaniyatoe nama gbete makula, alako n xa no walide wo be sare xanbi. N mu n ma kontofili doxoxi mixi yo xun ma wo ya ma. ⁹ Masedon danxaniyatoe nan fa n malide n ma toore kui. N na birin naba ne alako n naxa findi kote ra wo be. Han ya na xaxili na n yi ra. ¹⁰ N na nondi fala wo be Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, n walixi wo be sare xanbi ki naxe, n man walima na ki ne Akayi boxi birin ma, barima na findixi xunnakeli nan na n be. ¹¹ Munfe ra? N mu na rabaxi wo tan be xanunteya xa ra? Ala a kolon. ¹² N naxan nabaxi, n man gbilenma ne na raba ra, alako mixi yo naxa no e misaalide muxu ra. Ndee wama na binye nan xon. ¹³ Na mixie e yete findixi wo be xera fisamantee ra, konɔ wule falee nan e ra, naxee mixi madaxuma, a falafe ra e tan nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi xa xerae ra. ¹⁴ Konɔ na mu findima de ixare ra, barima hali Sentane a mixi madaxuma, a a yete kan misaali maleke noroxi ra. ¹⁵ Sentane xa walikee fan birama na misaali nan foxo ra, e fa e yete masen walikee tinxinxie ra. E fama ne e sare sotode.

¹⁶ Wo xa wo haake to n be, n fan xa n yete matoxo dondoronti, konɔ wo naxa a mapoxun daxuja ra de! Hali wo a mapoxun daxui na n na, wo xa dije alako n xa n gbe fala wo be. ¹⁷ Na kui, n mu woyenma Marigi waxonki ma. N woyenma daxui ki nan ma naxan wama a yete matoxofe. ¹⁸ Mixi gbegebe to so yete igboja kui adamadi ki ma, n fan xa n kan matoxo. ¹⁹ Wo tan xaxilimae, wo tinma xaxilitaree ra temu birin. ²⁰ Wo tan tinma wo xa findi konyie ra, mixie xa wo rawali a jaxaxi ra, e xa se birin ba wo yi ra, e xa e ya ragoro wo ma, e man xa wo de ragarin.

²¹ N bara a fala wo be yaagi ra, muxu tan mu na senbe mooli masenxi wo be. Konɔ e suusaxi e yete kan matoxoe naxan na, fo n fan xa suusa na ra, hali a findi xaxilitareja ra n be. ²² Eburu mixie nan e ra? N tan fan findixi Eburu mixi nan na. Isirayilakae nan e ra? N tan fan findixi Isirayilaka nan na. Iburahima bonsoe nan e ra? N tan fan Iburahima bonsoe nan n na. ²³ Ala xa Mixi Sugandixi xa walikee nan e ra? Wo wo haake to n be de, n tan dangi e ra. N bara wali dangi e ra, n bara sa geeli dangife e ra, n bara bonboe soto dangife e ra, n bara makore faxe de ra dangife e ra.

²⁴ Sanmaya suuli Yuwifie n bonboma sebere ya tongo saxan nun solomanaani ra. ²⁵ Sanmaya saxan e n bonboma gbeng-beta ra. Sanmaya keren e bara n magoṅo gemee ra. Sanmaya saxan n ma kunkui dulama baa ma. Sanmaya keren n bara xi keren nun kœ keren nadangi ye xœra baa ma. ²⁶ N ma biyaasi wuyaxi kui, n bara tœro xure igrife ra, n bara tœro mupetie xa fe ra, n yete kan bœsœ mixie bara n tœro, kaafirie fan nu bara n tœro. N bara tœro taae, gbengberenyi, nun baa ma. Danxaniyatœ wule falee fan bara n tœro. ²⁷ N bara tœro wali xœrœœ xa fe ra. Sanmaya wuyaxi n mu xi, n mu baloe soto, n mu ye min, n lu kaame ra, n mu sose soto jeme ra. ²⁸ Naxan saxi na birin fari, loxo yo loxo n kontofilima danxaniyatœ jamae xa fe ra. ²⁹ Senbe na ba mixi nde, a bara ba n fan na. Danxaniyatœ na yunubi fe raba, a n sondonyi tœroma ne alo te na sa a ma. ³⁰ Iyo, xa a lanma n xa n yete matœxo fe nde ra, n nan n yete matœxoma n ma senbetareya nan na. ³¹ Ala, naxan findixi Marigi Isa baba ra, naxan matœxoma abadan, a a kolon n mu wule falama. ³² Damasi gomina, naxan nu na Mange Aretasi xa yaamari bun ma, a naxa taa naadee balan alako a xa n suxu, ³³ kœno danxaniyatœœ naxa n nagoro taa tete wunderi ra debe kui, n fa n ba a yi ra.

12

Pœlu xa matœxœ

¹ N lanma n xa nde sa na matœxœ fari? Na yusi mu na, kœno n man xa laamatunyie nun masenyie xa fe fala wo be Marigi naxee fixi n ma. ² Isayanka nde nu na, naxan xanin koore walaxœ saxan nde. Na jœ fu nun naani nan yi ki. N mu a kolon xa a fate yati nan siga, xa na mu a xaxili gbansan. Ala a kolon. ³ Hali Ala gbansan nan to a kolon, xa a fate yati nan siga, xa na mu a ra a xaxili gbansan, n fe keren nan kolon, ⁴ na xeme xaninxi ne ariyanna. Menni a naxa fee me, naxee mu daxa adama xa e masen a boore be. ⁵ N bara na xeme matœxo. N tan nan lanxi na xeme ma, kœno n mu wama n yete matœxofe. N nan n ma senbetareya gbansan nan matœxoma.

⁶ Kœno xa n bara wa n yete matœxofe, n mu findima xaxilitareja ra, barima n naxan birin falama a findixi nondi nan na. N mu na birin falama xe, alako mixie naxa n ma fe ite dangife e naxan toma a nun e naxan mema n xun ma. ⁷ Na laamatunyie to magaaxu, n naxa dundu.

Ala naxa tœre nde doxo n ma, naxan fatanxi Sentane xa maleke ra, alako n naxa n yete igbo na laamatunyi magaaxuxie xa

fe ra. ⁸ N naxa Ala maxandi sanmaya saxan a xa na tœre ba n ma, ⁹ kœno a naxa a masen n be, «N ma hinne bara i rali. I n ma senbe kamalixi kolonma i xa senbetareya nan kui.» Na nan a toxi n nan n ma senbetareya matœxoma, alako Ala xa Mixi Sugandixi senbe xa lu n be. ¹⁰ Na nan a toxi senbetareya rafanxi n ma. Hali na findi konbi ra, hali na findi fe xœrœœ ra, hali na findi paxankate nun tœre ra n be Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, na birin naxan n ma, barima n a kolon n senbe sœtoma n ma senbetareya nan kui.

¹¹ Wo bara a niya n xa wœyen alo daxui. A nu lanma ne wo tan yati xa fe fanyi fala n ma fe ra. Hali n ma fe to goroxi, n mu xurun na xœra fisamantee ya i. ¹² N bara n ma xœraya fœxie masen wo be, n to tonxumae, fe magaaxuxie, nun kaabanakoe raba wo tagi duluxotœ xungbe kui. ¹³ Fe keren gbansan nan na, n mu naxan nabaxi wo ra alo n a raba danxaniyatœ jama gbete ra ki naxe. N mu tin findide kote ra wo tan be. Xa na mu rafan wo ma, wo xa dijpe.

¹⁴ N redixi n ma biyaasi saxan nde rabafe ra wo xœnyi. N mu findima kote ra wo be de, barima n mu wama wo harige xœn ma. N wama wo tan yati nan xœn ma. A mu lanma die xa fœre fen e barimixie be. A lanma barimixie nan xa fœre fen e xa die be. ¹⁵ N tan bara tin fœre fende wo be. N bara tin n yete fide wo be. N to wo xanuxi a gbe ra, wo tan nde bama na xanunteya nan na n tan be?

¹⁶ Awa yire, kœno n mu findixi kote ra wo be. Nde a falama a kœota mixi nan n na, a n bara wo masœto kœota wali ra. ¹⁷ Kœno n xa wo maxœrin, n bara wo rawali n ma xœrae saabui ra? ¹⁸ N naxa Tito mayandi a xa siga wo yire. N man naxa n ngaxakerenyi gbete xœe naxan a matima. Tito wo rawali ne? N nun Tito mu jere xaxili keren xa fari? A mu n tan xa fœxi raba? ¹⁹ N xanuntenyie, kabi temui xœnnakuye wo jœxo a ma muxu na muxu yete nan xunmafalafe, kœno muxu na Ala xa Mixi Sugandixi xa masenyi nan tife wo be Ala ya xœri alako wo xa danxaniya xa sabati.

²⁰ Kœno n bara gaaxu n wo jere ki nde life naa naxan mu rafan n ma. Temunde n fan jere ki mu fama rafande wo ma. N bara gaaxu n na siga wo xœnyi n yi fee nan lima naa: lantareya, tœne, xœnnanteya, boore matandi, wœyen jaaxi, naafixiya, yete igboja, nun jaxasi. ²¹ Yi biyaasi n bara gaaxu Ala fama ne n ma fe ragorode wo saabui ra, n fa nimisa wo xa yunubie xa fe ra, mixi ndee mu gbilen naxee fœxo ra, alo seniyantareja, yene, nun langœja.

13

Pɔlu xa biyaasi saxan nde

¹ N ma biyaasi saxan nde nan yi ki wo xɔnyi. «Fe birin makiitima seede firin, xa na mu, seede saxan nan xui ma.» ² N to n ma biyaasi firin nde raba wo xɔnyi, n naxa a fala wo be, «N na fa, n mu dijɛma mixi yo ma.» Yakɔsi, hali n na yire makuye, n man bara gbilen na wɔyɛnyi ma mixie be, naxee nu bara yunubi raba, a nun mixi gbetɛe. ³ Wo wama a kolonfe xa Ala xa Mixi Sugandixi na wɔyɛnfe n saabui nan na. Wo fama na kolonde, barima a senbe mu xurun wo be. A senbe gbo wo ya ma. ⁴ Mixie naxa a mabanban wuri magalanbuxi ma a xa senbetareya kui, kɔnɔ Ala naxa a rakeli faxe ma senbe ra. Muxu tan fan, muxu senbe mu gbo, kɔnɔ muxu fama nɛ lude a seeti ma wo malife ra Ala senbe saabui ra.

⁵ Wo xa wo yete mato a kolonfe ra xa wo danxaniyaxi. Wo xa na mato a fanyi ra. Wo mu a kolon Ala xa Mixi Sugandixi Isa na wo bɔɛe i? Kɔnɔ xa wo bara a to wo mu danxaniyaxi, Isa mu na wo bɔɛe i de! ⁶ Wo xa a kolon muxu tan danxaniyaxi. ⁷ Muxu Ala maxandima wo be alako wo naxa fe ɲaaxi yo raba. Muxu mu wama wo xa lu tinxinyi kui alako muxu xa xili fanyi soto. Muxu wama na nan xɔn wo tan be, alako wo xa lu kira fanyi xɔn, hali mixi nde kiiti ɲaaxi dɔxɔma muxu ma. ⁸ Muxu tan mu nɔma nɔndi matandide, fo muxu xa bira a fɔxɔ ra. ⁹ Xa muxu senbe xurun, kɔnɔ wo gbe naxa gbo, muxu bara ɲɛlexin. Muxu Ala maxandima nɛ alako wo xa danxaniya xa kamali. ¹⁰ N na bataaxe sebefe wo ma yire makuye barima n mu wama fe xɔɔxɔɛ falafe wo be wo ya xori. Marigi bara n xɛɛ a xili ra alako n xa wo mali, wo xun nakanafe mu na naxan na.

¹¹ N ngaxakerenyie, a dɔnxɔɛ ra, Ala, xanunteya nun bɔɲesa kanyi xa lu wo seeti ma, wo xa seɛwa, wo xa kamali, wo xa wo bore ralimaniya, wo xa lan wo bore ma, wo xa lu bɔɲesa kui. ¹² Wo xa wo bore xɛɛbu sunbui seniyenxi ra. Seniyentɔɛ birin bara wo xɛɛbu. ¹³ Ala xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa hinne wo ra, Ala xa wo xanu, Ala Xaxili Seniyenxi xa lu wo bɔɲe i.

**Ala xa masenyi
Annabi Pölu naxan sebe
Galati danxaniyatöe
pama ma
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra**

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Ala xa xεera Pölu naxan sebe danxaniyatöe pama ma, naxee nu sabatixi Galati böxi ma. Temui dangixi, Pölu nu bara kawandi ti naa, alako mixie xa danxaniya Isa ma. Na birin sebexi Isa xa Xεerae xa Taruxui kui, Sora 13 nun 14.

Isa xa wali to fölo Isirayila böxi ma, danxaniyatöe singee Yuwifie nan nu gbo e ya ma. (Yuwifi xili ba, Isirayila xili ba, bönsöe keren nan xili a ra.) E naxa la a ra a Isa nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, e xa namijonmee naxan xa fe masen e xa Kitaabui kui. E mu Isa xa seriye tongoxi alo diine neene, barima e a toxi ki naxe, Isa xa seriye bara Yuwifie xa diine rakamali, alo Ala nu bara a masen ki naxe. Na kui, e to findi Isayankae ra, e mu e xa diine seriye rabepin naxan nu sebexi Tawureta Munsu nun Yabura Dawuda kui. E naxa Isa xa seriye sa seriye boore fari.

Na sese mu nu findixi fe xoroxoe ra na kawandi nu tima temui naxe Yuwifie nan gbansan be, kono Isa xa xεerae to na masenyi kawandi si gbete be, fe ndee naxa mini. Si gbete tan to findi Isayankae ra, e tan mu nu tinxi Yuwifie xa naamunye xa sa Isa xa seriye fari, barima Isa xa seriye nu bara e wasa.

Na kui, Yuwifi Isayanka ndee naxa si gbete Isayankae xili kana e xa sunnatareya xa fe ra. E naxa a fala a Isayanka naxan mu sunnaxi, a mu gexi kisi sotode. Pölu to na xaxili me, a naxa na fe matandi, a falafe ra xa kisi sotoma Isa xa serexe saabui nan na, mixi hayi mu na sunne ma kisi xa fe ra. A mu a fala sunne mu fan. A a fala ne sunne, xa na mu a ra yaamari gbete, a mu noma mixi rakiside. Isa xa serexe nan gbansan noma na rabade.

Na galanbui naxan so Yuwifi Isayankae nun si gbete Isayankae tagi, a noma xaxili gbege fide won fan ma. Diine fee na na, a lanma won xa naxee raba, kono e mu won nakisima. Naamunyi ndee na na, won noma naxee rabade, kono a mu lanma won xa e findi teku ra kisi xa fe ra. Na birin tagi rasafe ndedi xoroxo, kono Ala xa Kitaabui noma lonni fide won ma nee xa fe ra.

Bafe na fe ra, Annabi Pölu xa Kitaabui Galati danxaniyatöe be, a ma danxaniyatöe nere ki masenma won be. Xanunteya nan findixi Isayankae xa yaamari singe ra. Ala Xaxili Seniyenxi, naxan sabatixi danxaniyatöe boje kui, na nan a rapere ma Ala xa kira xon ma. Na tide gbo, barima xa na mu a ra Sentane fe birin nabama ne alako a xa a rapere kira gbete xon ma, naxan findixi yunubi kira ra. Ala xa won natanga na ma. Amina.

**Ala xa masenyi
Annabi Pölu naxan sebe
Galati danxaniyatöe
pama ma**

Xεebu

¹⁻² N tan Pölu nun n ngaxakerenyie, muxu bara danxaniyatöe pamae xεebu naxee na Galati böxi ma. Mixi yo mu n xεexi. Ala xa Mixi Sugandixi Isa nun Baba Ala naxan a rakelixi faxe ma, e tan nan n xεexi. ³ Won Baba Ala nun won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, e xa hinne nun böjesa fi wo ma. ⁴ Isa a yete baxi serexe ra won ma yunubie xafarife nan na, a xa won natanga yi waxati jaaxi ma, alo won Baba Ala wama a xon ma ki naxe. ⁵ Tantui na Ala be abadan. Amina.

Galatikae gbilenfe Ala xa kira föxo ra

⁶ N de bara ixara wo to gbilenfe wo xilima föxo ra yi ikorexi ra, naxan bara wo xili a xa Mixi Sugandixi xa hinne saabui ra. Wo na birafe masenyi gbete nan föxo ra, ⁷ naxan mu findixi masenyi fanyi ra. Mixi ndee wama wo xaxili ifufe, e xa Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi mafindi.

⁸ Kono xa a sa li muxu tan, xa na mu a ra Ala xa maleke nde naxa masenyi ti wo be, naxan mu lanxi na masenyi fanyi ma naxan masenxi wo be a singe ra, dankari na na kanyi be. ⁹ N xa gbilen na ma a firin nde. Xa mixi yo fa masenyi nde tide wo be, naxan mu lanxi na masenyi fanyi ma naxan masenxi wo be a singe ra, dankari na na kanyi be.

Pölu xa xεeraya

¹⁰ Na kui, n na nde sago rabafe, ibunadama ba ka Ala? Wo joxo a ma a n wama adamadi sago nan nabafe? Xa na na a ra nu, n mu findima Ala xa Mixi Sugandixi xa konyi ra. ¹¹ N ngaxakerenyie, n xa a fala wo be a n xibaaru fanyi naxan ibama a mu fatanxi adama xaxili xa ra. ¹² N mu a soto mixi xa ra. Mixi yo mu n xaranxi a ra. Ala xa Mixi Sugandixi Isa yati nan a masenxi n be.

¹³ Wo bara a me a singe n nu biraxi Yuwifie xa diine föxo ra senbe ra ki naxe. N nu

Ala xa danxaniyatɔɛ ɲamae ɲaxankatama ne a ɲaaxi ra alako n xa e sonto. ¹⁴ N xaranyi naxan nabaxi Yuwifie xa diine kui, a dangi n booree xa xaranyi ra. N nu birama n benbae xa naamunyiɛ ɬɔɔ ra senbe nan na.

¹⁵ Kɔno Ala nu bara n sugandi kafi n bari tɛmui. A naxa n xili a xa hinne ra, ¹⁶ a fa a xa Di masen n be, alako n xa a xa fe kawandi ti si gbeteɛ tagi. A to n xili na ma, n mu marasi fen mixi yo ra, ¹⁷ n mu siga Darisalamu mixie yire naxee singe findi Isa xa xɛrae ra n tan be. N naxa siga keren na Arabu ɔxi ma. Na dangi xanbi n naxa gbilen Damasi taa kui.

¹⁸ Ne saxan to dangi, n naxa siga Darisalamu, alako n xa Piyeri kolon. N naxa lu a xɔnyi xi fu nun suuli. ¹⁹ N mu Isa xa xɛra gbete to na tɛmui, fo Isa xunya Yaki. ²⁰ N xa a fala wo be Ala ya xɔri, n naxan sebefo wo ma, wule yo mu na a kui.

²¹ Na ɲere dangi xanbi, n naxa siga Siriya nun Silisi ɔxi ma. ²² Isayanka ɲamae naxee nu na Yudaya, nee mu nu n kolonxi na tɛmui, ²³ kɔno e nu bara a me a mixi naxan nu e tɔɔɔma, a bara findi danxaniya kawandila ra. «Singe a nu wama na danxaniya xun nakanafe, kɔno yakɔsi a na a kawandife.» ²⁴ Na kui, e naxa Ala matɔɔo n ma fe ra.

2

Polu nun Isa xa xɛrae

¹ Ne fu nun naani to dangi kelife na biyaasi singe ma, n man naxa gbilen Darisalamu. Baranabasi nun Tito nu na n ɬɔɔ ra. ² Ala nu bara a masen n be n xa siga naa alako n xa dentegɛ sa e be n xibaaru fanyi naxan ibama si gbeteɛ tagi. N mu na dentegɛ sa e birin xa be, fo danxaniyatɔɛ kuntigie, barima n mu nu wama n ma wali xun xa rakana.

³ Kɔno hali Tito Girekika naxan nu na n ɬɔɔ ra, e mu a karaxan a xa sunna. ⁴ Mixi sunnafa nu bara findi ɲɔxɔnsɔsɔɛ ra muxu tagi, barima mixi nde naxee mu findixi danxaniyatɔɛ ra, nee naxa so muxu ya ma gundo kui. E nu wama won ma xɔreya nan nabefo, Ala xa Mixi Sugandixi Isa naxan fixi won ma, alako won man xa gbilen konyiya kui. ⁵ Kɔno muxu mu tin na xaxili ra fefe ma, alako wo naxa ba Isa xa nɔndi kira xon ma.

⁶ N mu n xaxili tixi mixie ra ɲama biraxi naxee ɬɔɔ ra, barima Ala mu mixi yo rafisama a boore be. E tan mu sese sa n ma masenyi fari. ⁷ E naxa a to Ala nan na xɛraya taxuxi n na, n xa Isa xa xibaaru fanyi iba si gbeteɛ be, alɔ Piyeri a rabama Yuwifie be ki naxe. ⁸ Ala naxan Piyeri xɛe a xa wali rabade Yuwifie tagi,

a tan nan n fan xɛe a xa wali rabade si gbeteɛ tagi. ⁹ Yaki, Piyeri, nun Yaya naxee findixi kuntigi xungbee ra danxaniyatɔɛ tagi, e naxa n nun Baranabasi rasene a ngaxakeren ki ma e to a kolon Ala hinnexi n na ki naxe. E naxa lan a ma a muxu xa xɛraya raba si gbeteɛ tagi, e tan fan xa a raba Yuwifie tagi. ¹⁰ E man naxa muxu mayandi muxu xa setaree mali muxu xa wali kui. Fe nan na ki n nu wama naxan nabafe a fanyi ra.

Yuwifie nun si gbeteɛ

¹¹ Piyeri to fa Antiyoki, n naxa a matandi, barima a nu bara tantan. ¹² Beenun Yaki xa mixi ndee xa siga a yire, a nu a degema a nun si gbeteɛ. Kɔno e to a xɔnyi li, a naxa gbilen mixie ɬɔɔ ra naxee findixi si gbeteɛ ra. A nu bara gaaxu Yaki xa mixie ya ra, barima e nu laxi a ra a danxaniyatɔɛ lanxi ne e xa sunna. ¹³ Yuwifie gbeteɛ naxa bira a xa filankafuɲa ɬɔɔ ra, han e naxa Baranabasi fan natantan.

¹⁴ N to e xa tinxintareya to, naxan mu lanxi Ala xa nɔndi ma, n naxa a fala Piyeri be e birin ya xɔri, «Hali i to findixi Yuwifie ra, i na ɲerefe si gbeteɛ xa naamunyi ki nan ma, naxan mu findi Yuwifie xa naamunyi ra. Munfe ra i a falama si gbeteɛ be e xa ɲere Yuwifie ɲere ki ma?»

¹⁵ Won tan naxee barixi Yuwifiya kui, naxee mu findixi yunubitɔɛ ra si gbeteɛ tagi, ¹⁶ won a kolon mixi yo mu nɔma Ala xa seriye birin nabatude, a fa lu a mu tantan na xa a findi tinxintɔɛ ra. A findima tinxintɔɛ ra a to danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma. Na kui, won bara danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, alako won xa tinxin na danxaniya saabui ra. Won mu nɔma Ala xa seriye birin natinmede, han won xa findi tinxintɔɛ ra. Mixi yo mu nɔma Ala xa seriye birin natinmede, han a fa findi tinxintɔɛ ra.

¹⁷ Xa won na tinxinyi fenfe Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra, won fa yunubi nde raba, na a masenma yunubi rafan Ala xa Mixi Sugandixi ma? Astɔfulahi. ¹⁸ N mu lama a ra sɔnɔn n nɔma Ala xa yaamari birin natinmede, han n xa findi tinxintɔɛ ra. Xa a sa li n bara gbilen na xaxili ma, na mu findi Ala xa seriye ra. ¹⁹ N to a to n mu nɔma Ala xa seriye birin natinmede, n naxa na xaxili lu na, alako n ma ɲere ki fanyi xa findi tantui ra Ala be. ²⁰ Ala xa Mixi Sugandixi faxa ki naxe wuri magalanbuxi ma, n waxɔnfe fan bara faxa na ki. Yakɔsi n mu birama n waxɔnfe ɬɔɔ ra. Ala xa Mixi Sugandixi nan n ma dunijɛigiri rapɛrema. N n ma dunijɛigiri rapɛrema danxaniya nan saabui ra. N bara danxaniya Ala xa Di ma naxan a yete baxi serexe ra n be a xa xanunteya xa fe ra.

²¹ N mu tinma Ala xa hinne rabolode. Xa a sa li n noma Ala xa yaamarie ratinmede han n xa findi tinxintoe ra, a lima Ala xa Mixi Sugandixi xa faxe tide yo mu na won ma kisi xa fe ra.

3

Danxaniyatoe findixi Iburahima xa die nan na

¹ Wo tan Galatika xaxilitaree, nde wo madaxuxi? A masenxi ne wo be a fiixe ra a Ala xa Mixi Sugandixi banban ne wuri magalanbuxi ma. ² Wo a fala n be munse a niyaxi wo xa Ala Xaxili Seniyenxi soto. Wo a sotoxi Ala xa seriye ratinmefe nan saabui ra, ka wo a sotoxi ne barima wo danxaniyaxi Ala xa masenyi ma wo naxan mexi? ³ Wo xaxili mu na? Singe wo xaxili nu tixi Ala Xaxili Seniyenxi nan na, konɔ yakosi wo laxi wo yete kan senbe nan na. Munfe ra? ⁴ Wo bara tooro Ala Xaxili sotofe ra, yakosi munfe ra wo wama na bepinfe? Na bara findi fe fufafu ra wo be? ⁵ Ala a Xaxili Seniyenxi fima wo ma, a man kaabanakoe rabama wo tagi. A wo kima ne, barima wo bara a xa seriye rabatu, ka a wo kima ne barima wo bara danxaniya Ala xa masenyi ma wo naxan mexi?

⁶ Wo xa Iburahima xa fe mato. A to danxaniya Ala ma, a naxa tinxinyi soto Ala mabiri. ⁷ Na nan na ki, mixi naxan danxaniya Ala ma, na bara findi Iburahima xa di ra. ⁸ Kitaabui na nan yati fala beenun a xa raba, a falafe ra Ala fama si gbete ratinxinde e xa danxaniya saabui ra. A naxa na masenyi fanyi masen singe nu, a to a fala Iburahima be, «Si birin fama ne duba soto de i tan saabui ra.» ⁹ Na kui, danxaniyatoe birin duba soto ma ne alo Iburahima danxaniyatoe. ¹⁰ Mixi naxan katama Ala xa yaamarie ratinmede alako a xa kisi soto, na findixi mixi dankaxi nan na, barima a sebexi Kitaabui kui, «Mixi naxan mu yaamari birin nabama, naxee sebexi Ala xa seriye Kitaabui kui, a dankaxi.» ¹¹ Mixi yo mu noma Ala xa yaamarie birin nabatude, na xa a findi tinxintoe ra. A sebexi Kitaabui kui, «Tinxintoe kisima a xa danxaniya nan saabui ra.»

¹² A man sebexi, «Mixi naxan Ala xa yaamarie birin nabatuma, a kisima nee nan saabui ra.» Xaxili firin nan a ra. Naxan a xaxili tima danxaniya ra, a mu noma a xaxili tide yaamarie ratinmefe ra. ¹³ Ala xa Mixi Sugandixi bara won xunsara danke ma, won naxan soto barima won mu a xa yaamari birin natinmexi. A won xunsara ne, a to won ma danke tongo a xa kote ra. A findi mixi dankaxi ra a faxa ki nan ma, barima a sebexi Kitaabui

kui, «Danke na mixi be naxan gbakuma wuri ma.» ¹⁴ A bara won xunsara alako Ala heeri naxan fixi Iburahima ma, a xa dangi si gbete ma Ala xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Na kui, won ma danxaniya saabui ra, won noma Ala Xaxili Seniyenxi soto de naxan laayidixi won be.

Ala xa saate nun ibunadama xa wali

¹⁵ N ngaxakerenyie, n xa misaali nde masen wo be. Mixi mu noma saate masarade, xa na mu a ra a kanade, saate naxan tongoxi ibunadama xa seriye ki ma. Annabi Iburahima xa saate luma na ki ne. ¹⁶ Ala naxa laayidi ndee tongo Iburahima nun a xa di be. Kitaabui mu a falama «die,» woyenyi naxan wama a falafe «mixi wuyaxi.» Kitaabui a falama «a nun a xa di.» Woyenyi na a ra naxan wama a falafe «mixi keren.» Na mixi keren findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na. ¹⁷ N wama naxan falafe wo be, a Ala xa seriye, naxan sebexi je keme naani je tongo saxan dangi xanbi Ala xa saatetongoe Iburahima be, na seriye mu noma na laayidi singe kanade. ¹⁸ Xa won kisi soto ma ke ra, barima won Ala xa yaamarie ratinmema, won mu a soto ma sonon Ala xa laayidi saabui ra. Ala a fi Iburahima ma laayidi nan na a yete xa hinne xa fe ra.

¹⁹ Xa na nan a ra, munfe ra Ala a niya a xa yaamarie xa sebe Kitaabui kui? A a xa yaamarie sebe ne yunubie xa fe ra, beenun a xa Di laayidixi xa fa. Malekee naxa fa na seriye ra, e na so saabui nde yi ra. ²⁰ Saabui tan luma mixi firin nan tagi, konɔ Ala tan, keren nan a ra.

²¹ Ala xa seriye nun Ala xa laayidie e boore matandima? Ade de! Xa won nu noma kisi soto de Ala xa yaamarie rabatui nan na nu, na nu noma ne won findide tinxintoe ra. ²² Konɔ Ala xa Kitaabui a masenxi ne won be a dunija mixi birin Ala xa yaamarie matandima, e findi yunubitoe ra. Na kui, Ala naxan laayidixi mixie be, naxee lama a ra, e fa danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, e noma na soto de.

²³ Beenun mixi xa no kisi soto de danxaniya saabui ra, won nu na katafe Ala xa yaamarie ratinmede, alako won xa kisi, konɔ won mu no. ²⁴ Na kui, seriye bara won xuru han beenun Ala xa Mixi Sugandixi xa fa alako won xa tinxinyi soto danxaniya saabui ra. ²⁵ Konɔ danxaniya to bara fa, won mu na seriye xa xurui bun ma sonon, ²⁶ barima wo birin bara findi Ala xa die ra, wo to danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma. ²⁷ Wo tan naxee bara wo xunxa ye xocra Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, wo nun Ala xa Mixi Sugandixi nan fa a ra. ²⁸ Yuwifi nun Gireki, konyi nun

xɔrɛ, xɛmɛ nun gine, wo birin keren Ala xa Mixi Sugandixi Isa i.²⁹ Xa wo bara findi Isa Ala xa Mixi Sugandixi gbe ra, wo bara findi Iburahima xa die nun ketongoe ra alo Ala a laayidixi ki naxe.

4

Konyi nun di

¹ N wama naxan falafe, ke tongoma, a dimedi temui, hali a baba ke to findixi a gbe ra, a luxi alo konyi naxan mu gexi a yete sɔtode.² A luma yatigie nun karamɔxɔe xa yaamari nan bun ma, han a baba na tin temui naxe a xa a yete soto.³ Won tan fan to mu nu Ala xa Mixi Sugandixi Isa kolon, won nu luxi ne alo dimedie. Won nu na dunija fe kobie xa konyiya nan bun ma.⁴ Waxati to kamali, Ala naxa a xa Di xɛɛ dunija ma gine nde saabui ra. A naxa bari Ala xa seriye bun ma,⁵ alako a xa mixie xunsara naxee nu na Ala xa seriye xa kiiti bun ma. A naxa won xunsara alako won xa findi Ala xa die ra.⁶ Wo to findi a xa die ra, Ala naxa a xa Di Xaxili raso wo boɲɛ i, xaxili naxan xili tima, «n Ba.»⁷ Na nan a ra wo bara mini konyiya kui, wo bara findi Ala xa die ra. Wo to findixi a xa die ra, Ala man bara wo findi a ketongoe ra.

⁸ Singe wo mu nu Ala kolon. Dunija fe kobie nan nu findixi wo marigi ra, a fa li nee nun Ala tagi ikuya.⁹ Yakosi wo bara Ala kolon. Ala bara wo fan kolon. Munse fa a niyaxi sɔnɔn wo man gbilenma na dunija fee ma naxee senbe nun tide mu gbo? Wo man wama lufe e xa konyiya bun ma?¹⁰ Wo man bara bira yaamarie foxɔ ra, naxee a falama lɔxɔe ndee nun kike ndee tide gbo e boore be. Wo waxati ndee nun je ndee rafisa e boore be.¹¹ N gaaxu ne wo naxa n ma xaranyi rabolo, n ma wali xa lu n ma fu.

¹² N ngaxakerenyie, n bara wo mayandi, wo lu alo n tan, barima n fan luxi ne alo wo tan. Wo mu fe kobi yo raba n na.¹³ Wo a kolon a n ma fure nan a niya, a singe singe n xa wo kawandi Isa xa masenyi fanyi ra.¹⁴ Na nu xɔrɔxɔ wo be, kɔnɔ n ma fe mu wo boɲɛ rapaaxu wo ma, wo mu wo makuya n na. Wo n nasene ne alo Ala xa maleke nde, xa na mu a ra Ala xa Mixi Sugandixi Isa.¹⁵ Wo xa na seewe fori na minden? Singe n ma fe nu rafan wo ma han wo nu nɔma tinde wo yae yati bade n be.¹⁶ N nɔndi falafe wo be, na bara a niya n xa findi wo yaxui ra?¹⁷ Na mixie wama wo xa bira e foxɔ ra, kɔnɔ na mu findima fe fanyi ra wo be. E wama won tagi isofe, alako wo xa lu e tan mabiri.¹⁸ Xa wo gbata fe fanyi rabafe ra, na mu paaxu. Wo xa na mooli raba temui birin, hali n mu na wo yire.¹⁹ N

ma die, n man na tɔɔrofe wo be alo gine xa tɔɔre ditinyi ra, han Ala xa Mixi Sugandixi jere ki sabatima wo i temui naxe.²⁰ A xoli n ma won birin xa lu yire keren, alako won xa won bore fahaamu, barima yakosi n bara hanme wo xa fe ra.

Hagara nun Sara xa misaali

²¹ Wo tan naxee wama kisi sɔtofe Ala xa yaamarie ratinmefe saabui ra, wo mu a kolon Ala xa seriye naxan falaxi?²² A sebexi Kitaabui kui a di firin nan nu na Iburahima yi ra. Konyi gine naxa keren bari a be, xɔrɛ gine fan naxa di gbete bari a be.²³ A naxan soto konyi gine saabui ra, na barixi ne alo ibunadama birin barixi ki naxe, kɔnɔ a naxan soto xɔrɛ gine saabui ra, a barixi laayidi nan kui.²⁴ Na gine firinyi misaalixi saate firin nan na. Saate naxan xirixi Sinayi geya fari nan a niyama mixi xa lu konyiya kui. Hagara misaalixi na saate nan na,²⁵ naxan xirixi Sinayi geya fari Arabu boxi ma. A misaalixi Darisalamu fan na, naxan na konyiya kui a nun a xa die.²⁶ Kɔnɔ Darisalamu naxan na ariyanna, xɔrɛ taa nan a ra. Won nga nan na ki.²⁷ A sebexi Kitaabui kui, «I tan naxan mu di barima, i xa jɛlexin. I tan naxan mu di bari tɔɔre kolon, i xui ramini, a ite jɛlexinyi kui, barima gine naxan xa xeme bara mee a ra, a xa di wuyama ne, dangi xeme taa idɔxɔe ra.»

²⁸ Wo tan ngaxakerenyie, wo bara findi laayidi die ra alo Isiyaga.²⁹ Na waxati, di naxan barixi ibunadama ki ma, a naxa di boore tɔɔro, naxan barixi Ala Xaxili senbe saabui ra. Han ya a na na ki ne.³⁰ Munse sebexi Kitaabui kui? A sebexi, «I xa konyi gine nun a xa di kerɔ, barima konyi gine xa di nun xɔrɛ gine xa di mu ke itaxunma.»³¹ N ngaxakerenyie, na nan a ra won mu findixi konyi gine xa die xa ra. Won findixi xɔrɛ gine xa die nan na.

5

Danxaniyatɔe xa xɔreya

¹ Ala xa Mixi Sugandixi bara won xunsara, alako won xa xɔreya soto. Na kui, wo xa ti a fanyi ra. Wo naxa tin konyiya nde yo xa dɔxɔ wo fari sɔnɔn.

² N tan Pɔlu, n xa nɔndi fala wo be, xa wo tin na mixie xa wo sunna, Ala xa Mixi Sugandixi xa wali tide yo mu na wo sɔnɔn.³ N man xa a fala wo be, xeme naxan tinma e xa a sunna, a lanma a xa Ala xa yaamari birin natinme.⁴ Wo tan naxee wama tinxinyi sɔtofe yaamarie ratinmefe saabui ra, wo nun Ala xa Mixi Sugandixi tagi bara ikuya. Ala mu hinnema wo ra sɔnɔn.⁵ Won won xaxili tima Ala Xaxili ra won ma danxaniya kui, alako won xa

tinxinyi soto won xaxili tima naxan na. ⁶ Xa mixi biraxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa fɔxɔ ra, sunne nun sunnatareya tide yo mu na a bɛ. Fe keren nan tide gbo: Mixi xa danxaniya Ala ma, a xa mixi xanu.

⁷ Wo nu na jɛrefe a fanyi ra. Pe, nde a niyaxi wo xa nɔndi rabolo? ⁸ Naxan wo bendunxi na ki, na mu findixi Ala ra naxan wo xili. ⁹ Lebini dondoronti nɔma farin gbege ratede. ¹⁰ N bara la wo ra Ala saabui ra, mixi yo fa a xa fa wo ya iso, wo mu tinma na xaxili mɔoli ra. Na kanyi fama ne a sare sotode. ¹¹ N ngaxakerenyie, xa a li nu han ya n na kawandi tife mixie xa sunna, munfe ra Yuwifie luma n paxankata ra? Xa a sa li nu n na kawandi mɔoli tima, Isa xa serexe wuri magalanbuxi ma, a mu findima woyen xɔɔxɔɛ ra mixie bɛ nu. ¹² N wama ne naxee na wo ya isofe, hali e mu a dan sunne fe gbansan ma. E xa e xɛmeya birin ba na.

Danxaniyatɔɛ jɛre ki

¹³ N ngaxakerenyie, Ala wama wo xa lu xɔɔɛya kui, kɔnɔ wo naxa na xɔɔɛya mafindi yunubi ra. Wo wo bore mali xanunteya kui. ¹⁴ Ala xa seriye birin na yi yaamari kerenyi nan kui: Wo xa wo boore adamadi xanu alo wo yete. ¹⁵ Xa wo luma wo bore tɔɔɔ ra, wo nu wo bore paxankata, wo a niya dɔyin, xa na mu a ra wo wo bore xa fe xun nakanama ne.

¹⁶ N wama naxan falafe wo bɛ, wo xa a lu Ala Xaxili xa wo rapɛɛ. Wo naxa bira wo yete waxɔnfe jaaxie fɔxɔ ra. ¹⁷ Adama waxɔnfe jaaxi nun Ala Xaxili seniyeɛnxi, a keren mu a ra. Na firinyi na e bore gerefe, alako wo naxa wo waxɔnfe raba. ¹⁸ Xa Ala Xaxili na wo rapɛɛɛfe, wo xaxili mu tima wo xa yaamari ratinmɛxie ra sɔnɔn.

¹⁹ Yunubitɔɛ waxɔnfee nan ya: lan-goɛpa, seniyeɛntarepa, sɔn kobi, ²⁰ kuye batufe, duureya, xɔnnanteya, lantareya, tɔɔne, bɔɔne tefe, geenii fenfe i yete bɛ, sɔnxɔfe, boore rafisafe a boore bɛ, ²¹ milanteya, siisife, xulunyi jaaxie, nun na maniyee. N man xa a fala wo bɛ, mixi naxee jɛɛma na ki, e mu ariyanna sɔtɔma ke ra muku.

²² Kɔnɔ Ala Xaxili Seniyeɛnxi xa kɛwalie nan ya: xanunteya, sɛɛwe, bɔɔnesa, dipe, yarawase, fanyi, lanlanteya, ²³ bɔɔne bexiya, nun yete suxui. Tɔnyi yo mu na na fe mɔolie ma. ²⁴ Ala xa Mixi Sugandixi Isa fɔxirabiree bara yunubitɔɛ waxɔnfe rabɛpin a nun fe jaaxi birin. ²⁵ Won to kisi soto Ala Xaxili Seniyeɛnxi saabui ra, won xa bira a fɔxɔ ra. ²⁶ Won naxa won yete igbo, won naxa won bore raxɔnɔ, won naxa mila won bore ma.

6

Danxaniyatɔɛ xa mali

¹ N ngaxakerenyie, xa wo bara mixi nde suxu yunubi kui, wo tan naxee xa danxaniya tilinxi, wo xa a mafuruku alako a xa gbilen Ala ma. Kɔnɔ wo xa wo jɛngi sa wo yete xɔn ma, alako wo fan naxa bira na yunubi kui. ² Wo wo bore mali wo xa kote xaninde. Na kui, wo Ala xa Mixi Sugandixi xa seriye nan natinmema. ³ Xa mixi a yete igboma, a na a yete madaxufe. ⁴ Kankan xa a yete jɛɛɛ ki mato, xa a fan, xa a mu fan. A naxa a boore jɛɛ ki mato, a fa a fala, «N fan boore bɛ.» Na kui, a xa a yete keren gbansan ma, ⁵ alako kankan xa a yete xa kote xanin.

⁶ Mixi naxan xaranyi sɔtɔma Ala xa masenyi xa fe ra, a lanma a xa a karamɔxɔ ki fe fanyi mɔoli birin na.

⁷ Mixi yo naxa wo madaxu. Adamadi mu nɔma Ala madaxude. Kankan fama a yete xa wali sare sɔtɔde ne. ⁸ Mixi naxan birama a yete waxɔnfe jaaxi fɔxɔ ra, a fama ne sɔntɔde na xaxili kobi xa fe ra. Kɔnɔ mixi naxan birama Ala Xaxili waxɔnfe fɔxɔ ra, a fama kiside Ala Xaxili nan saabui ra. ⁹ Won naxa tagan fe fanyi rabafe ra. Xa won mu tagan, won fama ne sare fanyi sɔtɔde a waxati. ¹⁰ Xa won nɔma fe fanyi nde rabade, won xa a raba mixi birin bɛ. A gbɛngbenyi won xa a raba won ngaxakerenyi danxaniyatɔɛ bɛ dangife mixi birin na.

Nungui

¹¹ Wo yi sebeli mato, a xɔri xungbo, barima n na a sebefe n yete belexe nan na.

¹² Mixi naxee na wo karaxanfe wo xa sunna, e wama ne jaama xa e matɔxɔ. E na na rabafe ne alako e naxa paxankate soto kawandi xa fe ra, naxan Ala xa Mixi Sugandixi xa serexe masenna. ¹³ Sunnamixie yati mu Ala xa yaamari birin natinmema, kɔnɔ e wama wo tan xa sunna, alako e xa xili fanyi soto na xa fe ra. ¹⁴ Kɔnɔ n tan, n wama xili fanyi sɔtɔfe won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa serexe nan ma fe ra, naxan bara a niya n jɛɛ ki nun dunija jɛɛ ki, e tagi xa ikuya. ¹⁵ Sunne nun sunnatareya tide yo mu na na. Findife mixi neene ra, na nan tide gbo. ¹⁶ Ala xa bɔɔnesa nun hinne fi mixi birin ma naxee birama na seriye fɔxɔ ra, a nun a xa jaama Isirayila.

¹⁷ A dɔnxɔɛ ra, mixi yo naxa n tɔɔɔ, barima Isa xa tɔɔɛ fɔxi na n fate ma. ¹⁸ N ngaxakerenyie, won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi xa hinne wo xaxili ra. Amina.

Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Efese danxaniyatɔe pama
ma
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Ala xa xɛera Pɔlu naxan seɓe danxaniyatɔe pama ma naxee nu sabatixi Efese taa kui nun a rabilinyi. Temui dangixi, Pɔlu nu bara kawandi ti naa alako mixie xa danxaniya Isa ma. A lu ne na taa kui han je firin. Fe naxee dangi Efese na waxati bun ma, e seɓexi Isa xa Xɛerae xa Taruxui kui, Sora 19.

Pɔlu yi Kitaabui seɓe temui naxe, a nu saxi geeli Ala xa masenyi kawandife ma. Ala Xaxili Seniyenxi naxa masenyi fi a ma naxan findi yi Kitaabui ra.

Ala a to Efese danxaniyatɔeɛe ralimaniya, a lonni fi e ma, yi Kitaabui noma fe gbegebe masende won fan be. A Ala sago makenenma won be a naxan nakamali a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. A sago na a ra mixi birin xa no kisi sɔtode Isa xa serexe saabui ra. Yi Kitaabui a masenma won be a mixi yo mu na naxan xa wali fanyie noma a rakiside. Mixi kisima Ala xa hinne nan tun saabui ra. Yi Kitaabui man a masenma won be a danxaniyatɔe pama tide gbo Ala be. A bara wali so e yi ra, e xa nu na raba han beenun a man fama e foxo ra loxo naxe. A bara fe fanyie masen, a lanma danxaniyatɔeɛe xa jere naxee ma. A man bara fɛere fi e ma e xa no tide Sentane kanke alo geresoe tima a gerefama kanke ki naxe.

Yi Kitaabui xa masenyi senbe gbo ki fanyi. Ala xa a rasabati won sondonyi kui. Ala xa a Xaxili ragoro won ma naxan lonni fima, naxan fee makenenma, alako won ma Ala kolonyi xun xa masa. Ala xa senbe fi won ma won xa lonni soto a xa Mixi Sugandixi xa xanunteya ma naxan dangi lonni birin na. Ala xa won nakamali a xa fe kamalixi birin na. Amina.

Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Efese danxaniyatɔe pama
ma

Xɛebu

¹ N tan Pɔlu nan yi ki, Ala bara a ragiri naxan xa findi a xa Mixi Sugandixi Isa xa xɛera ra. N bara wo tan Efese seniyeɛe xɛebu, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa danxaniyatɔeɛe. ² Won Baba Ala nun

won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa hinne nun bojesa fi wo ma.

Ala matɔxoɛ

³ Tantui nan Ala be, naxan findixi won Marigi Isa Baba ra. Isa saabui ra, a bara barake birin nagoro won ma, naxan mooli mu kelima yi dunija ma, naxan mooli mu toma, naxan won malima ariyanna kira xon. ⁴ Beenun dunija geme singe jan xa doxo, Ala nu bara won sugandi Isa saabui ra alako won xa seniyeɛe, won xa tinxin a ya i. A xa xanunteya kui, ⁵ a naxa janige tongo won xa findi a xa die ra a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra, Ala sago fanyi ma. ⁶ Na birin nabaxi ne alako won xa a xa hinne xungbe matɔxo, a naxan masenxi won be a xanuntenyi Isa saabui ra.

⁷ A tan Isa bara won xunsare fi a yete wuli ra. Won ma yunubie xafarixi a tan nan saabui ra. Na birin nabaxi Ala xa hinne makaabaxi nan kui, ⁸ a bara naxan fi won ma a yiriwaxi ra, lonni nun fahaamui ra. ⁹ A bara a sago gundo makenen won be, a to wa a xon a sago xa raba a xa Mixi Sugandixi saabui ra ¹⁰ waxati kamali temui. Ala sago findixi yi nan na: A xa se birin malan, naxee na koore a nun naxee na boxi, a xa a xa Mixi Sugandixi findi a birin xunyi ra. ¹¹ Won fan findixi ketongoe ra a tan nan saabui ra, alo Ala a janige tongoxi ki naxe, naxan fe birin nagirima a yete sagoɛe nun a xa nate ma. ¹² Na birin nabaxi ne alako won tan naxee findi mixi singee ra naxee e xaxili ti Ala xa Mixi Sugandixi ra, won xa Ala Nɔre Kanyi matɔxo.

¹³ Wo fan to nondi masenyi rame Isa xa fe ra, xibaaru fanyi naxan kisi fi wo ma, wo naxa danxaniya a ma. Isa saabui ra, Ala naxa won matɔxuma a Xaxili Seniyenxi ra alo a laayidi ki naxe. ¹⁴ A bara a Xaxili Seniyenxi fi won ma won ke folɛ ra. A fama won ke donxoɛ birin fide won ma a na fa a xa mixie foxo ra temui naxe. Yi birin nabaxi ne alako Ala Nɔre Kanyi xa matɔxoɛ soto.

Pɔlu xa Ala maxandi Efeseɛe be

¹⁵ Na kui, kafi n a me wo danxaniyaxi Marigi Isa ma ki naxe, wo man seniyeɛeɛe birin xanuxi ki naxe, ¹⁶ danyi yo mu na n ma tantui ma wo xa fe ra n ne Ala maxandima wo be. ¹⁷ N ma maxandi sigama Baba Ala Nɔre Kanyi nan ma, won Marigi Isa naxan batuma, a xa a Xaxili ragoro wo ma naxan fahaamui fima, naxan fee makenenma, alako wo xa Ala kolonyi xun xa masa. ¹⁸ N a maxandima wo boje xa fe to a fiixe ra alako wo xa kolon soto a ma a Ala bara wo xili, fe xa lu wo be wo wo xaxili tima naxan na, alako wo xa kolon soto Ala xa ke makaabaxi

ma naxan findixi a xa seniyantōe birin gbe ra, ¹⁹ alako wo man xa kolon soto Ala xa senbe xungbe ma naxan na won tan danxaniyatōe be. Yi senbe findixi Ala xa senbe magaaxuxi nan na, ²⁰ a naxan namini a to a xa Mixi Sugandixi rakeli faxe ma, a a magoro a yirefanyi ma ariyanna. ²¹ Ala bara mangeya fi a ma naxan dangi mangeya, nōe, nun senbe birin na. A bara xili fi a ma naxan dangi xili birin na naxan falama yi dunija ma a nun aligiyama. ²² Ala bara fe birin sa a xa yaamari bun, a man fa a findi fe birin xunyi ra danxaniyatōe pama be. ²³ Danxaniyatōe pama fan luxi ne alo Ala xa Mixi Sugandixi fate. Naxan fe birin nakamalima a mooli birin na, a xa fe kamalixi birin na danxaniyatōe pama tagi.

2

Kisi soto ma Ala xa hinne nan saabui ra

¹ Wo fan nu findixi mixi faxaxie nan na wo xa fe kobie nun wo xa yunubie xa fe ra ² wo nu perema naxee ma. Wo nu biraxi yi dunija fe kobie nan foxo ra. Wo nu biraxi Sentane nan foxo ra, pinnee xa mange naxan na kuye ma. Wo nu biraxi a xaxili nan foxo ra naxan na walife Ala yaxuie tagi. ³ Singe, won birin nu perema na mooli nan na, won bira won fate waxonfe nun won yete xaxili foxo ra. Na kui, a nu lanma won xa Ala xa xone nan tun soto alo booree.

⁴ Kono Ala xa kinikini gbo. A won xanuxi xanunteya tilinxi nan na. ⁵ Na kui, hali faxamixie nan to nu won na won ma fe kobi rabaxie xa fe ra, Ala naxa won nakeli na faxe ma, won nun a xa Mixi Sugandixi. Wo kisixi Ala xa hinne nan saabui ra. ⁶ Ala to bara won nakeli faxe ma won nun a xa Mixi Sugandixi ra, a bara won naso ariyanna, a won doxo a fe ma. ⁷ A xa fonisireya kui, Ala kisi fixi won ma a xa Mixi Sugandixi Isa nan saabui ra, alako birin xa a xa hinne makaabaxi to waxati birin naxan sa fama.

⁸ Wo kisixi Ala xa hinne nan saabui ra, wo xa danxaniya xa fe ra. Kisi mu kelima wo tan xa ma, Ala nan a fima mixi ma. ⁹ A mu kelima mixi xa wali fanyie xa ma. Na kui, mixi yo mu noma a yete matoxode. ¹⁰ Ala xa wali foxi nan na won na. Yakosi, a bara won daa a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra, alako won xa nu wali fanyie raba, a bara naxee ti won ya i won xa nu jere e ma.

Danxaniyatōe pama findife Ala xa mixie nun Ala Xaxili sabatide ra Isa xa serexe saabui ra

¹¹ Na kui, wo xa ratu a Yuwifie mu wo ra bari keja ma. Naxee xili falama

«sunnamixie», e wo fan xili falama «sun-nataree». Wo xa a kolon a sunne findixi adama xa wali nan na, naxan nabama mixi fate ra. ¹² Wo xa ratu a singe ra wo mu nu Ala xa Mixi Sugandixi xa fe yo kolon. Xose nan nu wo ra Isirayilakae ya ma. Laayidi nun saate yo mu nu xirixi wo nun Ala tagi. Xaxili tide yo mu nu na wo yi ra, Ala kolontaree nan nu wo ra dunija ma.

¹³ Kono yakosi, wo tan naxee danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, wo tan naxee nu makuyaxi, Ala bara wo maso a ra a xa Mixi Sugandixi wuli saabui ra. ¹⁴ A tan nan lanyi rasoxi won tagi, pama firin xa findi keren na. A to a yete fate ba serexe ra, a bara yaxuya tete rabira naxan nu tixi won tagi. ¹⁵ A bara Yuwifie xa seriyē, e xa yaamarie, nun e xa tonyie senbe kana. A bara na pama firin tongo, a lanyi xiri e tagi, a e findi pama neene keren na a xa yaamari bun ma. ¹⁶ A xa faxe saabui ra wuri magalanbuxi ma, a bara e xa yaxuya kana, a e firin birin findi keren na, a lanyi nun bopesa lu e tan nun Ala tagi. ¹⁷ A to fa, a naxa wo kawandi lanyi nun bopesa ra, wo tan naxee nu makuya. Naxee fan nu makore, a naxa nee kawandi lanyi nun bopesa ra. ¹⁸ A tan nan naade rabixi won firin birin be, won nun Baba Ala xa lu yire keren, a Xaxili Seniyenxi kerenyi saabui ra.

¹⁹ Na kui, wo tan naxee mu nu na Ala xa mixie ya ma, yakosi wo fan bara findi seniyantōe ra, wo bara so Ala xa mixie ya ma. ²⁰ Wo bara lu alo banxi tixi naxan bunyi findi xerae nun namijonmsee ra. Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan findi na banxi geme hagige ra naxan tide gbo a birin be. ²¹ Banxi yire birin a boore suxuxi a tan nan saabui ra, a ite, a findi hoxomobanxi seniyenxi ra Marigi be. ²² Isa bara a niya wo fan xa nu malan alo banxi biriki doxoma a boore ra ki naxe. Ala na wo tife alo banxi a Xaxili sabatima dennaxe.

3

Ala xa gundo makenenfe

¹ Na nan a toxi, n Ala maxandima wo be, n tan Polu, naxan bara findi geelimani ra Ala xa Mixi Sugandixi Isa be wo xa fe ra, wo tan naxee mu findixi Isirayilakae ra. ² N laxi a ra, wo bara a me Ala naxa a xa hinne taxu n na n xa a masen wo be. ³ N jan bara a nde tagi raba, Ala bara a xa gundo masen n be naxan singe nu noxunxi. ⁴ Wo na n ma sebeli xaran, wo noma ne a kolonde a fahaamui bara fi n ma Ala xa Mixi Sugandixi gundo xa fe ra. ⁵ Yi gundo mu nu makenenxi a singe ra nu adamadie be alo a fa makenenxi

Ala xa xεera seniyeuxie nun namijonmee be ki naxe to Ala Xaxili Seniyeuxi saabui ra. ⁶ A bara makenen fa, a si gbeteεe nun Isirayilakae bara findi jama keren na. E bara findi ke keren tongomae ra. Ala laayidi keren nan tongoxi e birin nalanxi be, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xibaaru fanyi saabui ra.

⁷ Ala to hinnexi n na a senbe birin na, n fan bara findi yi xibaaru fanyi xa walike ra. ⁸ Hali n to xurunxi dangi seniyeuxie birin na, Ala bara hinne n na. A xa hinne findixi n be yi nan na: N tan xa si birin kawandi Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi makaabaxi ra, ⁹ n xa Ala gundo makenen adamadie birin be, naxan nu noxunxi Ala Daali Mange yi ra. Kafi fe folo folo yi gundo nu noxunxi Ala yi, ¹⁰ kono yakosi, a sago na a ra danxaniyatεe pama xa a xa lonni birin makenen mangleεe nun nolae be naxee na kuye ma. ¹¹ Yi birin findixi Ala xa nate nan na naxan nu na a yi ra abadan. A a birin nakamalixi won Marigi Isa nan saabui ra, a xa Mixi Sugandixi. ¹² A tan saabui ra, won to danxaniyaxi a ma, won noma won makorede Ala ra limaniya kui, siike xanbi. ¹³ Na kui, n bara wo maxandi limaniya naxa ba wo yi n ma toore kui wo xa fe ra, barima a findima wo be xunnakeli nan na.

¹⁴ Na nan a toxi, n ban n xinbi sinma Baba Ala ya i, ¹⁵ bonsεe birin fatanxi naxan na, naxee na koore nun boxi. ¹⁶ N a maxandima a xa wo mali a xa nore makaabaxi saabui ra, a xa wo boje senbe so a Xaxili saabui ra. ¹⁷ N a maxandima a xa Mixi Sugandixi xa sabati wo boje i danxaniya saabui ra, wo man xa sabati xanunteya kui. Wo xa xanunteya suxu alo wuri bili sanke boxi suxuxi ki naxe. ¹⁸ N a maxandima a xa senbe fi wo ma, alako wo nun seniyeuxie birin xa no Ala xa Mixi Sugandixi xa xanunteya gboya, a kuyeya, a iteya, nun a tilinyi kolonde wo mabiri. ¹⁹ Wo xa kolon soto a ma Ala xa Mixi Sugandixi wo xanuxi ki naxe, xanunteya naxan mu noma fahaamude a gboya xa fe ra, alako Ala xa wo rakamali a xa fe kamalixi birin na.

²⁰ Matoxεe na Ala be naxan noma fe birin na a senbe saabui ra a naxan fixi wo ma, naxan noma fe birin na, dangi won ma maxandi nun mapoxunyi ra ²¹ Matoxεe na a tan nan be danxaniyatεe pama nun a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra waxati birin, abadan. Amina.

4

Danxaniyatεe jere ki:

Nerefe lanyi kui

¹ Na kui, n tan naxan bara findi geelimani ra Marigi xa fe ra, n bara wo mayandi wo jere ki xa a masen a Ala nan yati wo xilixi. ² Wo xa jere yete magore nun boje bexi kui, wo nu dije wo bore be, wo ti wo bore san na xanunteya kui. ³ Wo xa fe birin naba alako lanyi naxa kana wo tagi, Ala Xaxili Seniyeuxi naxan fixi wo ma bojesa ra. ⁴ Won findixi fate keren nan na. Ala Xaxili Seniyeuxi keren nan a ra. Ala wo fan xilixi ne wo xa wo xaxili ti fe keren nan na. ⁵ Marigi keren, danxaniya keren, nun xunxa keren nan na won be. ⁶ Ala keren nan na won be naxan findixi birin Baba ra, naxan na birin xun ma, naxan walima birin saabui ra, naxan na birin i.

⁷ Kono hinne fixi kankan ma won ya ma alo Ala xa Mixi Sugandixi a xasabixi ki naxe. ⁸ Na nan a toxi a sebexi,

«A to te koore,

a naxa a yaxuie suxu,

a naxa adamadie ki.»

⁹ A to sebexi, «A bara te,» na nan na ki a bara goro han boxi ma sinden, beenun a man xa te. ¹⁰ Naxan goro, na nan man texi koore birin xun ma, alako a xa fe birin nakamali. ¹¹ A adamadie ki naxan na, a findi yi nan na: ndee xa findi xεerae ra, ndee xa findi namijonmee ra, ndee xa findi xibaaru fanyi kawandilae ra, ndee xa findi danxaniyatεe xunmatie nun karamoxεe ra. ¹² A won kixi ne na birin na alako won xa seniyeuxie mali e xa fata Ala xa Mixi Sugandixi xa danxaniyatεe pama rapereεe yare. ¹³ Won xa bira na foxo ra han won birin xa lu lanyi kui naxan kelima danxaniya nun Ala xa Di kolonfe ma, han won birin xa kamali alo Ala xa Mixi Sugandixi kamalixi ki naxe. ¹⁴ Na temui won mu luma sonon alo diyoreεe. Won mu lintanma sonon alo wuri naxan saxi ye fari, moronyi nun foye naxan tutunma, e a xanin yire birin. Na kui, mixie mu noma won natantande sonon e xa wule kawandi ra, e xa koota, nun e xa yanfanteya ra. ¹⁵ Won xa nondi nan fala xanunteya kui. Fe birin kui, won xa danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma, naxan findixi danxaniyatεe pama xunyi ra. Won xa mo na danxaniya kui. ¹⁶ Xunyi nan fate salonse birin napereεa. Kankan xirixi a boore ra, kankan a xa wali rabama, alako fate birin xa mo, a xa senbe soto xanunteya kui.

Nerefe lahale neene ma, tinxinyi nun seniyeuxi kui

¹⁷ Na kui, n yi nan falama wo be, n man xa a mabanban Marigi xili ra: Wo naxa jere sonon alo danxaniyatereεe jereεa ki naxe. E xaxilie birama fe fufafu nan tun foxo ra. ¹⁸ E xaxilie ifooroxi. E xa fe

kolontareya nun e xa sondon xoxoxoya bara a niya e xa gan Ala xa kisi ra. ¹⁹ E mu yaagima fefe ma sonon. E bara e yete rabolo langoeḡa xili ma. E mu wasama fe kobi moḡli birin nabafe ra.

²⁰ Kono Ala xa Mixi Sugandixi mu wo tixi na kira xa xon! ²¹ Wo a xa fe mexi ne, wo man bara xaran a xa fe ra. Wo a kolon yati a nondi na Isa nan yi. ²² Wo tinkanxi ne wo xa wo yi ba wo jere ki fori ra, naxan wo xun nakanama wo waxonfe kobi saabui ra. ²³ Wo boḡe nun wo xaxili xa mafindi boḡe neene nun xaxili neene ra. ²⁴ Wo xa wo lahale fori masara a neene ra. Wo luma ne alo wo bara findi mixi neene ra Ala naxan daaxi a xa jere a xa tinxinyi nun seniyyeni yati kui.

²⁵ Na kui, won xa wule lu, won xa nondi nan fala won bore be, barima won findixi fate keren salonyie nan na. ²⁶ Xa wo xono, wo naxa yunubi raba. Wo naxa a lu soḡe xa dula xone na wo boḡe kui, ²⁷ alako wo naxa santide lu Ibulisa be. ²⁸ Muḡeti xa muḡe lu. A xa wali tinxinyi kui alako a xa munafanyi soḡo a naxan fima setaree ma. ²⁹ Wo naxa a lu woḡen kobi yo xa mini wo de i. Wo xa woḡen fanyi nan fala naxan noma mixi malide a hayi ki ma, alako wo xa woḡenyi xa findi hinne ra e be. ³⁰ Wo naxa Ala Xaxili Seniyyenxi toḡo, Ala wo matonxumaxi naxan na han a fama won foxo ra loxo naxe. ³¹ Wo xa wo yi ba yi fe moḡli birin na: xone, boḡete, ḡaaxupa, ḡoxonsosoe, konbi, a nun fe kobi moḡli birin. ³² Wo xa marafanyi nun boḡe fanyi masen wo bore be. Wo xa diḡe wo bore ma alo Ala diḡexi wo fan ma ki naxe a xa Mixi Sugandixi saabui ra.

5

Nerefe naiyalanyi kui

¹ Na kui, wo to bara findi Ala xa di xanuxie ra, wo xa a foxi nan naba. ² Wo xa jere xanunteya kui alo Ala xa Mixi Sugandixi won xanuxi ki naxe, a a yete fi won ma fe ra, a findi won ma serexe ra naxan labunde xiri rafan Ala ma.

³ Kono langoeḡa, mile, nun seniyyentareḡa moḡli yo naxa lu wo yi ra. E xa fe ḡan naxa fala wo tagi, barima na mu lan seniyyentoe ya ma. ⁴ Woḡenyi masuratatare, daxupa woḡenyi, woḡen ḡaaxi, e sese naxa me wo tagi. Na mu lan. Wo xa nu tantu woḡenyi nan fala wo bore tagi. ⁵ Wo xa a kolon a fanyi ra, a langoe, seniyyentare, a nun milante (naxan maniya kuye batui ra), e sese mu findixi ke tongoma ra Ala nun a xa Mixi Sugandixi xa mangeya niini bun ma. ⁶ Wo naxa a lu mixi yo xa wo madaxu woḡenyi fufafu ra. Yi yunubi moḡlie xa fe ra, Ala

xa xone goroma ne mixie ma naxee mu a xui suxuma. ⁷ Na kui, wo naxa ḡbaku e ra.

⁸ Singe, dimi nan nu wo ra, kono yakosi, wo bara findi naiyalanyi ra Marigi saabui ra. Wo xa wo jere alo a lan naiyalanyi xa die xa e jere ki naxe. ⁹ Naiyalanyi xa wali toma fe fanyi birin, tinxinyi birin, nun nondi birin kui. ¹⁰ Wo xa kata wo xa kolon soḡo fee ma naxee Ala kenexi. ¹¹ Wo naxa wo ḡbe raso dimi xa wali kobi ya ma feo! Wo xa na fe moḡli ramini kene ma. ¹² Barima na mixi moḡlie fe naxee rabama noxunyi kui, hali a ifalafe yete mayaagi. ¹³ Kono naiyalanyi fe naxan birin makenenna, a toma ne ya ra. ¹⁴ Fe naxan birin toma ya ra, a fan bara findi naiyalanyi ra. A falaxi na nan ma, «I tan naxan xife, xunu.

Keli faxamixie ya ma,

Ala xa Mixi Sugandixi xa yanbe xa ti i ma.»

¹⁵ Na kui, wo meeni wo jere ki ma. Wo naxa wo jere alo xaxilitaree. Wo xa wo jere ne alo xaxilimae. ¹⁶ Wo meeni yi temui ma, barima yi temui mu fan. ¹⁷ Na na a ra, a mu lan wo xa wo jere alo xaxilitare. Wo xa kolon soḡo Marigi waxonfe ma. ¹⁸ Weni naxa wo rasiisi, barima xaxilitareḡa nan na ki. Wo xa kamali Ala Xaxili Seniyyenxi nan na. ¹⁹ Wo xa woḡen wo bore be suuki nun beeti ra. Wo xa suukie nun beeti ba Marigi be naxee kelima wo boḡe yati yati ma. ²⁰ Wo xa tantui rasiga Baba Ala ma fe birin xa fe ra, temui birin. Wo xa na raba Ala xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xili saabui ra.

Nerefe yete magore kui

²¹ Wo xa wo yete magoro wo bore be Ala xa Mixi Sugandixi xa yaragaaxui kui.

²² Ginee, wo xa wo yete magoro wo xa moḡie be, alo wo wo yete magoroma Marigi be ki naxe. ²³ Xeme findixi a xa gine xunyi nan na, alo Ala xa Mixi Sugandixi findixi danxaniyatoe pama xunyi ra ki naxe. Danxaniyatoe pama fan findixi a fate nan na, a bara naxan nakisi. ²⁴ Danxaniyatoe pama a yete magoroma Ala xa Mixi Sugandixi be ki naxe, ginee fan lanma e xa e yete magoro e xa moḡie be na ki ne fe birin kui.

²⁵ Xeme, wo xa wo xa ginee xanu alo Ala xa Mixi Sugandixi danxaniyatoe pama xanuxi ki naxe. A a yete fi danxaniyatoe pama xa fe ra ²⁶ alako a xa a rasenyen, a xa a rafiixe ye ra masenyi saabui ra, ²⁷ a xa a dentege a yete be noḡe kui. Na kui, danxaniyatoe pama luma ne alo dugi tofanyi, xosi yo mu na naxan ma, naxan mu matonxoxi. A xa seniyyen, tantanyi yo naxa lu a ma. ²⁸ Xeme lanma e xa e xa ginee xanu na moḡli nan na. E xa e xanu alo e e yete fate xanuxi ki naxe. Naxan a xa

gine xanuma, a a yete nan xanuxi. ²⁹ Mixi yo mu na naxan a yete fate xonma, barima mixi birin a yete rabaloma, a meeni a yete fate ma. Ala xa Mixi Sugandixi fan meenima danxaniyatɔɛ pama ma na ki ne, ³⁰ barima won findixi a fate salonyie nan na. ³¹ «Na kui, xeme fama ne kelide a baba nun a nga xun ma, a a maso a xa gine ra, e findi fate keren na.» ³² Gundo belebele nan na ki, konɔ na Ala xa Mixi Sugandixi nun danxaniyatɔɛ pama nan ma fe falafe. ³³ Konɔ kankan xa a xa gine xanu alo a yete yati. Gine fan lanma a xa a xa mori binya.

6

¹ Die, wo xa wo nga nun wo baba binya Marigi xa fe ra, barima na nan findi fe tinxini ra. ² Yaamari singe nan ya, barake laayidixi naxan xanbi ra: «I xa i nga nun i baba binya, ³ alako fee xa sooneya i be, i xa simaya soto dunija bende fuji fari.»

⁴ Babae, wo fan naxa wo xa die raxono. Wo xa e xuru, wo e rasi alo Marigi wama a xon ma ki naxe.

⁵ Konyie, wo xa wo marigie sago raba, naxee na wo xun ma yi dunija ma. Wo xa e binya, wo gaaxu e ya ra. Wo xa e sago raba wo nii ra, alo wo Ala xa Mixi Sugandixi sago rabama ki naxe. ⁶ Wo naxa a raba e ya tode gbansan xa ra, alo naxee katama e yete rafande mixi ma. Wo xa a raba ne alo Ala xa Mixi Sugandixi xa konyie naxee Ala sago rabama e boje birin na. ⁷ Wo a raba wo tinxi ra. Wo naxa wali e be alo wo na walife e tan gbansan nan ma fe ra. Wo xa wali ne alo wo na walife Marigi nan be, ⁸ barima wo a kolon, mixi fe fanyi yo raba, xa a findi konyi ra, xa a findi xore ra, Marigi a sare fima ne.

⁹ Konyi marigie, wo fan xa a raba na ki ne wo xa konyie be. Wo xa ba xaapefe e ma, barima wo a kolon Marigi keren nan na wo birin be koore ma, naxan mu mixi yo rafisa a boore be.

Ala geresose naxee fima danxaniyatɔɛ ma

¹⁰ A donxɔɛ ra, wo xa wo senbe so Marigi saabui ra nun a xa senbe magaaxuxi saabui ra. ¹¹ Wo xa Ala xa geresose birin tongo, alako wo xa no tide Ibulisa xa koota birin kanke. ¹² Barima won mu na ibunadama xa gerefe. Mangee, nolae, yi dunija senbema paaxie, jinne naxee na kuye ma, gere na won nun nee nan birin tagi. ¹³ Na nan a ra, wo xa Ala xa geresose birin tongo alako na lɔxɔɛ kobi na a li, wo xa no tide. Na gere rapɔnyɔi xa wo li wo tixi. ¹⁴ Na kui, wo xa ti ne. Wo wo tagi ixiri nondi ra. Wo tinxinyi findi wo kanke makantase ra. ¹⁵ Wakilife xibaaru fanyi masende naxan bojesa fima

mixi ma, wo xa na findi sankiri ra wo sanyie be. ¹⁶ Safe na birin xun ma, wo xa danxaniya suxu wo yi ra alo wure lefa. Na nan noma Sentane xa tanbe radexexie ratide, a e raxuben. ¹⁷ Wo man xa kisi suxu naxan findixi wo xun makantase ra. Wo Ala Xaxili Seniyenxi xa santidegema fan suxu naxan findixi Ala xa masenyi ra. ¹⁸ Wo xa Ala maxandi temui birin a Xaxili Seniyenxi saabui ra, duba nun maxandi mooli birin na. Na kui, wo naxa yanfa. Wo xa wo tunnabexi ne Ala maxandife ra seniyentɔɛ birin be.

¹⁹ Wo xa Ala maxandi n fan be, alako n na n de ibi, Ala xa n mali a xa xibaaru fanyi gundo makenende birin be limaniya ra. ²⁰ N findixi Ala xa santigi nan na yolɔnxonyi bara balan naxan ma na xibaaru fanyi xa fe ra. Wo xa Ala maxandi n be alako n xa a masen limaniya ra alo n lan n xa a masen ki naxe.

Woyen donxɔɛ

²¹ Tikike n ma fe nun n ma wali xa fe birin masenma ne wo be. Won ngaxakerenyi xanuxi nan a ra danxaniya kui. Tunnabexila nan a ra Marigi xa wali kui. ²² N a xexei wo ma na nan ma, alako a xa muxu xa fe tagi raba wo be, a man xa wo boje ralimaniya.

²³ Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa bojesa, xanunteya, nun danxaniya fi ngaxakerenyie ma. ²⁴ Ala xa hinne fi birin ma Marigi Isa xa xanunteya mu jonma mixi naxee be.

Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Filipi danxaniyatɔe pama
ma
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Isa xa xɛera Pɔlu naxan seɓe Isayankae ma naxee nu sabatixi Filipi taa kui. Singe Pɔlu nu bara kawandi ti menni alako mixie xa danxaniya Isa ma. E xa danxaniya naxa sabati a fanyi ra, han e Pɔlu mali a xa wali kui yire gbete. Na taruxui seɓexi Isa xa Xɛerae xa Taruxui kui, sora 16.

Pɔlu to balan geeli Rɔma a xa danxaniya xa fe ra, Ala naxa a niya a xa bataaxee seɓe danxaniyatɔe pama ndee ma. Pɔlu naxa bataaxe keren seɓe Filipi danxaniyatɔee ma. A naxa e ralimaniya alako e xa lu Ala sagoe, e man xa findi misaali fanyi ra naxan noma a niyade mixi gbete xa bira Isa foxo ra. Pɔlu naxa e ratu a e mu noma e yete rakiside e xa fe fanyi saabui ra, fo Isa saabui ra naxan a yete baxi serexe ra dunjia birin be.

To Isayankae man noma limaniya sotode yi Kitaabui saabui ra. Ala xa masenyi xaxili fanyi nun senbe fima mixie ma e na e boɓe rabi a be. Ala xa won mali alako won xa seewe kolon naxan fatanxi Alatala ra. Amina.

Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Filipi danxaniyatɔe pama
ma

Xɛebu

¹ N tan Pɔlu nun Timote, naxee findixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa konyie ra, muxu bara wo xɛebu, Ala xa Mixi Sugandixi xa seniyyentɔe naxee na Filipi, a nun wo xa yareratie nun wo malimae. ² Won Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa hinne nun boɓesa fi wo ma.

³ Temui birin n na ratu wo ma, n Ala tantuma ne. ⁴ N Ala maxandima wo be seewe ra temui birin, ⁵ barima wo bara n mali Ala xa masenyi kawandife ra kabi a fole han yakosi. ⁶ N a kolon, Ala, naxan wali fanyi foloxi wo tagi, a fama ne a rakamalide a xa Mixi Sugandixi Isa fa loxoɛ. ⁷ A lan ne yi xaxili xa lu n be barima wo rafan n ma. Xa n na geeli kui, xa n na Ala xa xibaaru fanyi xunmageresofe kawandi ra, Ala hinnema ne won birin na. ⁸ Ala a kolon n wo xanuxi alo a xa Mixi Sugandixi Isa wo xanuxi ki naxe.

⁹ N Ala maxandima ne wo be alako wo xa xanunteya xun xa masa fe kolonyi nun fahaamui tilinxi ra, ¹⁰ alako wo xa no a kolonde fe naxan tide gbo. Na kui, wo boɓe xa fiixe, marakorɔsi yo naxa lu wo ma Ala xa Mixi Sugandixi fa loxoɛ. ¹¹ Na loxoɛ Isa fama ne wo matinxinde alako Ala xa matoxo, a senbe xa kolon.

Pɔlu nun kawanditie

¹² N ngaxakerenyie, wo xa a kolon, toore naxan n lixi, na bara Inyila Isa masenyi wali rasooneya, ¹³ barima mange xa soorie nun mixie birin bara a kolon n na geeli kui Ala xa Mixi Sugandixi xa fe nan ma. ¹⁴ N ngaxakerenyie bara limaniya Marigi xa fe ma n ma paxankate saabui ra. Yakosi e mu gaaxuma fefe ya ra, e Ala xa masenyi kawandima senbe ra.

¹⁵ Nɔndi nan a ra, ndee na Ala xa Mixi Sugandixi xa fe kawandife mile nun toone nan ma, kono ndee fan na kawandi tife boɓe fanyi nan na. ¹⁶ Nee a rabafe xanunteya nan na, barima e a kolon a n findixi Xibaaru Fanyi xunmagereso nan na. ¹⁷ Boore Ala xa Mixi Sugandixi xa fe kawandima e xa yete igboɓa nan na. E boɓe mu fiixe. E joxo a ma a e noma n ma geeli paxankate xun masade e xa kawandi ra. ¹⁸ Fefe mu a ra. Xa e boɓe fiixe, xa e boɓe mu fiixe, e na Ala xa Mixi Sugandixi xa fe masenfe. Yi findima seewe nan na n be to nun tina, ¹⁹ barima n a kolon fe naxee bara n li, e findima kisi nan na n be wo xa Ala maxandi saabui ra nun a xa Mixi Sugandixi Isa Xaxili xa mali saabui ra.

²⁰ N a kolon n fe birin nabama alako n naxa yaagi fefe ra. N xa limaniya yakosi alo temui dangixi alako Ala xa Mixi Sugandixi xa matoxoɛ soto n ma simaya xa na mu n ma faxe saabui ra. ²¹ N ma dunjipeigiri kui, n birama ne Ala xa Mixi Sugandixi foxo ra. N ma faxe findima fe fanyi nan na n be, ²² kono xa n lu dunjia, n noma ne wali gbege rabade Ala be. Awa, n munse rabama? N mu a kolon. ²³ Na fe na n bendunfe yire firin. A xoli n ma n xa keli be, n xa siga Ala xa Mixi Sugandixi yire. Na fan dangi fe birin na. ²⁴ Kono a lanma n xa lu dunjia wo tan ma fe ra. ²⁵ N bara a kolon n luma ne wo ya ma alako wo xa siga yare, wo man xa seewa danxaniya kui. ²⁶ N na gbilen wo yire, wo xa matoxoɛ Ala xa Mixi Sugandixi Isa be, na xun fama masade n ma fe ra.

²⁷ Wo pere ki xa lan Ala xa Mixi Sugandixi xa Xibaaru Fanyi ma tun, alako xa n na wo ya ma ba, xa n mu na ba, n noma a kolonde xaxili keren nan na wo be, wo birin walife danxaniya keren nan na, danxaniya naxan fatanxi Ala xa Xibaaru Fanyi ra. ²⁸ Wo naxa gaaxu wo gerefae ya

ra. Wo xa limaniya findixi tɔnxuma nan na e be e lɔefe ra, wo fan xa a kolon wo kisima ne. ²⁹ Na kisi kelixi Ala nan ma, barima a bara hinne wo ra doxo frin: Wo danxaniyafe Ala xa Mixi Sugandixi ma, a nun wo man tɔɔfofe a be, ³⁰ alo wo n fan to tɔɔro ra ki naxe. Alo wo man bara a me ki naxe, han ya n na na tɔɔre nan kui.

2

Isa xa misaali

¹ Ala xa Mixi Sugandixi to madundui nde fima wo ma, a xa xanunteya to limaniya nde fima wo ma, lanyi to na wo nun Ala Xaxili Seniyenxi tagi, xanunteya nun kinikini nde to na wo yi ra, ² wo xa n ma jɛlexinyi rakamali. Wo lu lanyi kui. Xaxili keren, xanunteya keren, nun jere ki keren nan xa lu wo tagi. ³ Wo naxa fefe raba tɔone kui. Wo naxa wo yete rafisa wo booree be. Wo nde ba wo xa fe ra, wo a sa wo boore gbe xun yete magore kui. ⁴ Wo naxa wo yete xa munafanyi fen. Wo wo booree nan ma munafanyi fen.

⁵ Wo yuge xa lu alo Ala xa Mixi Sugandixi Isa.

⁶ Kabi abadan, a nu na Ala kepa ne, konɔ a mu tin a xa a yete tide sa Ala ilanyi.

⁷ A naxa dije a yete birin ma, a tin lude konyi kepa ma, a bari dunija ma alo adamadi, mixie fan naxa a kolon adamadi ra.

⁸ A naxa a yete magoro, a xa Ala sago raba, han a naxa tin faxe ra wuri magalanbuxi ma.

⁹ Na nan a toxi Ala naxa a binya, a a xili gbo dangi xili birin na,

¹⁰ alako naxee na koore, naxee na boxi, naxee na boxi bun ma, e na Isa xili me temui naxe, e birin xa e xinbi sin a bun,

¹¹ e xa a fala, «Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan na Marigi ra.»

Na xa findi matɔxɔe ra Baba Ala be.

¹² N xanuntenyie, wo bara n xui suxu n nu na wo tagi temui naxe. Yakosi fan, wo xa Ala xa yaamarie rabatu n xanbi dangife a singe ra. Wo xa gaaxu Ala ya ra, wo xa wakili wo xa kisi xa fe ra. ¹³ Ala nan fe ragirima wo ma alako wo panige xa lan a gbe ma, wo xa a waxɔnfe raba. ¹⁴ Wo ne fefe rabama wo naxa wo yaxasari masa, wo naxa sonxo, ¹⁵ alako nondi nun seniyenyi xa lu wo be, wo tan Ala xa die naxee yanbama alo te dexɛ yi dunija mixi jaaxi tinxintaree ya ma, ¹⁶ wo ne kisi masenyi tima temui naxe. Na kui, n

matɔxɔe sɔtoma Ala xa Mixi Sugandixi fa lɔxɔe, barima n mu dunija igirixi tɔɔre kui fufafu ra. ¹⁷ Hali n faxa wo be, n ma dunijeigiri fama findide wo be serexe nan na naxan sama wo xa danxaniya serexe xun ma. Na n nasɛɛwama ne. ¹⁸ Wo fan xa sɛɛwa, won birin xa sɛɛwa.

Timote nun Epaforodite

¹⁹ N bara n xaxili ti Marigi Isa ra a xa n mali alako n xa Timote xɛɛ wo ma, alako a xa n nalimaniya wo xa xibaaru ra. ²⁰ Mixi yo mu na n yi ra, wo xa fe rafan naxan ma alo a tan. ²¹ Birin wama e yete kan xa geeni nan xon ma, e mu na Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa geeni xa fenfe. ²² Wo a kolon Timote bara a tunnabexi tɔɔre kui Ala xa Xibaaru Fanyi xa fe ra. Kabi a naxa wali folo n seeti ma temui naxe, a bara lu alo di naxan birama a baba fɔxo ra. ²³ Na kui, a xoli n ma n xa a xɛɛ wo yire, n ma fe makenenma temui naxe. ²⁴ N a kolon a gbe mu luxi, Ala xa a ragiri n xa fa wo yire.

²⁵ Konɔ n ma mapɔxunyi ma, fo n xa n ngaxakerenyi Epaforodite xɛɛ wo yire. A bara n mali ki fanyi ra Ala xa fe geremaso kui, alo wo a xɛɛxi n ma fe naxan ma. ²⁶ Wo to xoli bara a suxu ki fanyi. A bara kontofili barima wo bara a xa fure fe me.

²⁷ A fura ne a jaaxi ra. A gbe mu nu luxi a xa faxa, konɔ Ala naxa kinikini a ma. Ala naxa kinikini n fan ma, alako na sunnunyi naxa sa n ma tɔɔre xun. ²⁸ Na na a ra n bara gbata a xɛefe ra wo ma alako wo xa jɛlexin a tofe ra, n fan boje ndedi xa sa. ²⁹ Wo xa a rasene Marigi xili ra sɛɛwe kui. Wo xa yi mixi mɔoli binya, ³⁰ barima a mu tondi fefe yo ra Ala xa Mixi Sugandixi xa wali kui, hali a findi a be faxe ra. A bara n mali wo tan mu nu noma n malide naxee ra.

3

Kisi sɔtofo

¹ Yakosi, n ngaxakerenyie, wo xa sɛɛwa wo Marigi ra. N mu taganma gbilende fee tagi rabade wo be, n naxee sebexi wo ma temui dangixi, alako na xa wo ratanga. ² Wo xa wo yete ratanga mixi jaaxie ma, wali kobi rabae naxee wama fine rawalife tun mixi sunnafe ma. ³ Won tan nan na mixi sunnaxie ra a nondi ki ma, won tan naxee Ala batuma a Xaxili Seniyenxi saabui ra, naxee sɛɛwama Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, naxee mu e xaxili tima e yete ra.

⁴ Xa n wa, n fan noma n xaxili tide n yete ra. Xa mixi nde a mapɔxunxi ne a a noma a xaxili tide a yete ra, n dangi na kanyi ra pon! ⁵ N sunnaxi a xi solomasaxan lɔxɔe ne, Isirayilaka nan n na, naxan kelixi Bunyamin bonsoe, Eburu yati yati nan

lanxi n ma n bari ki ma. ⁶ N nu biraxi Ala xa seriye foxo ra a Fariseni ki ne, n nu fa Isa xa danxaniyatosee jaxankata. Marakorosi jaaxi yo mu nu na n ma.

⁷ Kono yakosi, n to bara danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma, n nu se naxan birin mapoxunxi fe fanyie ra, e tide yo mu na n be sonon. ⁸ Marigi Isa kolonfe nan tide gbo nee birin be. Ala xa Mixi Sugandixi sotofe dangi na fe birin na, n bara naxee lu a xa fe ra. Na fee bara lu n be alo fee fufafu alako n xa Isa xa munafanyi soto. ⁹ N xa lu a tan nan ma fe, barima n yete senbe mu noma n findide mixi tinxinxi ra. N mu noma Ala xa seriye birin nabatude. Kono xa n bara danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma, Ala tan noma ne n matinxinde. Ala nan mixi matinxinna danxaniya saabui ra. ¹⁰ Na kui, n wama naxan xon, n xa Isa kolon. N xa a xa marakeli senbe kolon, n man xa tooxo alo a tooxoxi ki naxe. N wama lufe ne alo Isa nu na ki naxe a faxa temui, ¹¹ alako n fan xa keli faxe ma.

¹² N a kolon n mu nu ge na birin sotode sinden, n ma fe mu gexi kamalide. Kono n xa siga yare alako Isa n sugandixi fe naxan ma, n fan xa a xa fe suxu. ¹³ N ngaxakerenyie, n a kolon n mu gexi a suxude sinden, kono n fe keran nan nabama: N mu n kobe ratoma, n sigama yare nan tun ma. ¹⁴ N birama ne n ma wali foxo ra, alako n xa sare soto Kooore Mange Ala won xilixi naxan ma a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra.

¹⁵ Won tan naxee xa danxaniya bara tilin, a lanma na mapoxunxi nan xa lu won birin yi ra. Kono xa a sa li mixi nde mu lanxi na fe ma, Ala fama na fan fiixede na kanyi be. ¹⁶ Won xa siga yare alo won darixi a ra ki naxe.

¹⁷ N ngaxakerenyie, wo xa n foxi raba. Mixi naxee jere ki luxi alo muxu gbe, nee nan xa findi misaali ra wo be. ¹⁸ Ala xa Mixi Sugandixi yaxuie bara wuya, naxee mu lama a xa serexe ra wuri magalanbuxi ma. N jan bara na fala wo be sanya wuyaxi, kono yakosi n a masenma ne wo be n yaye ra. ¹⁹ E bara loe. E yete waxonfe bara findi e xa ala ra. E naxan itema, na nan fama e ragorode. E birama yi dunija gbanasan nan foxo ra. ²⁰ Kono won tan xonyi na ariyanna nan na, won nakisima Marigi Isa kelima dennaxe fafe ra won foxo ra. Won na na nan mamefe. ²¹ A fama ne won fate makinixixie masarade, e xa lu noxe kui alo a gbe. A na rabama a senbe nan na, naxan dangi senbe birin nalanxi ra.

4

Marasi donxose

¹ N ngaxakerenyie, a xoli n ma n xa siga wo xeebude. N bara jalexin wo xa fe ra, naxan bara a niya n xa binye soto. N xanuntenyie, wo bira Marigi foxo ra alo wo darixi a ra ki naxe.

² Ewodiye nun Sintike, yandi wo xa lan wo bore ma Marigi xa fe kui. ³ N malima fanyie, n bara i maxandi, i xa e mali, barima e fan bara n mali n ma kawandi tife geremaso kui. Kilementi fan bara n mali, alo n walibooree naxee xilie sebexi kisi buki kui.

⁴ Wo seewa Marigi ra temui birin. N man xa a fala wo be, wo xa seewa. ⁵ Wo xa bojje bexi xa makenen birin be. Marigi mu buma fafe ra sonon. ⁶ Wo naxa kontofili fefe ra, wo xa Ala maxandi fe birin kui, wo xa a mayandi, wo xa a tantu. ⁷ Na kui, Ala bojjesa nun xaxilisa fima ne wo ma naxan mooli mu toma yi dunija fari. A na rabama a xa Mixi Sugandixi Isa nan saabui ra.

⁸ Donxoe ra, wo xa wo xaxili doxo yi fee nan xon ma: fe naxan yo findi nondi ra, naxan yo findi soobe ra, naxan yo tinxin, naxan yo seniye, naxan yo fan, naxan yo findi seriye ra, naxan yo rafan Ala ma. Wo xa wo xaxili doxo yi fee nan xon binye nun tantui na naxee kui. ⁹ N naxan masenxi wo be, wo naxan toxi n ma misaali kui, wo bira na foxo ra. Na kui, Bojjesa Mange luma ne wo seeti ma.

Xeebui

¹⁰ N bara Marigi tantu wo xa fe ra barima wo man bara wo joxo sa n xon. Singe wo nu bara wa n malife, kono Ala mu a ragiri. ¹¹ N mu yi falaxi xe barima n hayi to na se nde ma. N bara n matinkan n xa wasa so se naxan na n yi ra. ¹² Xa sese yo mu na n yi ra, xa se gbege na n yi ra, a birin fan. Xa kaame n suxuxi, xa n lugaxi, n bara wasa a birin na. Xa n bannaxi, xa n tooxoxi, n bara seewa a birin na. ¹³ N noma fe birin na n Marigi saabui ra, naxan senbe fima n ma. ¹⁴ Kono wo fan fe fanyie nan nabaxi n be n malife ra n ma tooxe kui.

¹⁵ Filipikae, wo a kolon, kabi n naxa keli Masedon boxi Inyila Isa kawandi tife ra, danxaniyatosee jama yo mu n mali fe nde ra fo wo tan. ¹⁶ Wo tan nan na rabaxi. Wo naxa n mali sanya firin n nu na Tesaloniki temui naxe. ¹⁷ N mu na sese fenfe n yete be. A xoli n ma wo tan nan xa fe fanyie soto a kui. ¹⁸ N hayi na naxan birin ma, n bara a soto. Wo naxan nasanbaxi n ma Epaforodite saabui ra, a bara n wasa han a bara dangi a i. Na serexe bara rafan Ala ma, a a kenan. ¹⁹ N Marigi Ala fama fe birin fide wo ma wo hayi na naxan ma. Feere birin na a tan nan yi ra, a na birin nabama a xa Mixi Sugandixi Isa nan

saabui ra. ²⁰ Ala tantu, Ala tantu. Ala naxan findi won Baba ra, won a tantuma ne han duniya rajonyi.

²¹ Wo xa Isa xa seniyeɗɗe birin xeebu.

²² Seniyeɗɗe birin naxee na n seeti ma, a gbengbenyi naxee walife Mange Sesare xonyi, e bara wo xeebu. ²³ Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, xa hinne wo birin na.

Ala xa masenyi
Annabi Polu naxan seɓe
Kolosi danxaniyatɔe
pama ma
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Isa xa xɛera Polu naxan seɓe Isayankae ma naxee nun sabatixi Kolosi taa kui. Polu mu nu findixi kawandila singe xa ra naxan Isa xa fe masen e be, kɔnɔ a e kolon Rɔma ne, a nu na geeli dennaxe. Ala Xaxili Seniyenxi naxa masenyi nde fi Polu ma Kolosikae be, a nun Isayankae birin be naxee nu sa fama lude dunjɔna bende fuɔni fari. Yi Kitaabui kui, mixi nɔma lonni gɛgɛbe sɔtɔde Isa xa fe ma a nun Isayankae jɛre ki xa fe ma.

Ala xa won mali a xa masenyi saabui ra alako won xa seewe sɔto dunjɔna ma, won man xa seewe sɔto aligiyama. Amina.

Ala xa masenyi
Annabi Polu naxan seɓe
Kolosi danxaniyatɔe
pama ma

Xɛebu

¹ N tan Polu nan yi ki, Ala a ragirixi naxan xa findi Isa xa xɛera ra. Muxu nun Timote nan yi bataaxe seɓefe ² wo tan ma, Kolosikae seniyentɔee. Wo bara findi n ngaxakerenyi danxaniyatɔe ra barima wo laxi Ala xa Mixi Sugandixi ra. Won Baba Ala xa hinne nun bojesa fi wo ma.

Polu Kolosikae tantufe

³ Muxu bara Ala tantu, won Marigi Isa Baba. Muxu Ala maxandima wo be temui birin. ⁴ Muxu yi nan mexi, wo bara danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, wo man bara Ala xa seniyentɔe birin xanu. ⁵ Wo xaxili tixi fe ra Ala naxan nagataxi wo ya ra koore ma. Wo xa danxaniya nun wo xa xanunteya kelima na nan ma. Wo bara na birin me Ala xa nondi kui naxan findixi xibaaru fanyi ra. ⁶ Na xibaaru fanyi bara findi geeni ra dunjɔna birin be. A man bara findi geeni ra wo be wo Ala xa hinne yati kolonxi temui naxe. ⁷ Won ngaxakerenyi, muxu waliboore Epafirasi nan wo xaranxi na nondi ra. A bara findi Ala xa Mixi Sugandixi xa walike tinxinxi ra wo be. ⁸ A bara a masen muxu be a wo mixi xanuma Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra.

Polu Kolosikae ralimaniyafe

⁹ Na nan a toxi, muxu fan, kafi muxu naxa na kolon, muxu Ala maxandife ne wo be temui birin, a xa fahaamui nun

xaxili fanyi fi wo ma alako wo xa Ala sago kolon a fanyi ra. ¹⁰ Wo xa wo jɛre alo won Marigi wama a xɔn ma ki naxe. Wo xa fe fanyi mooli birin naba. Wo xa Ala kolon a fanyi ra. ¹¹ Wo xa senbe soto a xa senbe magaaxuxi saabui ra, alako wo xa wo tunnabexi, wo man xa diɓe, ¹² wo man xa Baba Ala tantu seewe kui. A bara a ragiri wo xa no seniyentɔee ke sɔtɔde naiyalanyi kui. ¹³ A bara won namini Sentane xa nɔe bun ma, naxan findixi dimi ra, a won naso a xa Di xanuxi xa mangeya niini bun ma. ¹⁴ Na di bara won xunsara, a bara won ma yunubie xafari.

Ala xa Mixi Sugandixi

¹⁵ Ala mu toma, kɔnɔ a xa Di findixi a misaali nan na. Daali birin fisamante nan a ra. ¹⁶ A tan nan se birin daa, naxan na koore ma, naxan na boxi ma, naxan toma, naxan mu toma, mangee, yaamaritɔee, nolae, senbema. Na birin daaxi a saabui nan na, na birin daaxi a yete nan be. ¹⁷ Beenun se keren xa daa, a tan nu na. A birin na na a tan nan saabui ra. ¹⁸ Danxaniyatɔe pama xunyi na a tan nan na. Na luma ne alo a fate yati yati. A tan nan na fe birin fole ra. A tan nan singe rakeli faxe ma, alako a xa findi dunjɔna fisamante ra. ¹⁹ A naxa rafan Ala ma a xa Isa rakamali Ala xa fe birin na. ²⁰ A man bara tin fe birin masode a ra a xa Di xa faxe saabui ra. Bojesa xa lu Ala nun dunjɔna birin tagi, naxan na koore nun boxi ma. Na lanyi bara lu e tagi Ala xa Di wuli saabui ra, naxan banban wuri magalanbuxi ma.

²¹ Singe ra, wo tan nun Ala, wo tagi nu ikuya. A yaxuie yati yati nan nu na wo ra, barima wo nu fe jaaxie mapɔxunma, wo man nu e rabama. ²² Kɔnɔ yakosi, lanyi bara lu wo tagi Ala xa Di xa faxe saabui ra, alako wo xa seniyen, wo xa ti Ala ya i, tantanyi nun marakɔrosi yo mu na wo ma sonɔn. ²³ Kɔnɔ a lanma ne wo xa danxaniya xa sabati, a xa senbe soto, alako wo naxa makuya fe fanyi ra naxan nagataxi wo be Ala xa xibaaru fanyi saabui ra. Na xibaaru fanyi wo naxan mexi, a masenxi ne dunjɔna birin be. N tan yati walima na nan ma.

Polu xa wali

²⁴ Yakosi, n bara jɛlexin n tɔɔɔfe ma wo xa fe ra. N yete yati fama Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa tɔɔɔe rakamalide danxaniyatɔe pama xa fe ra, naxan luxi alo a fate. ²⁵ N bara findi danxaniyatɔe pama xa walike ra. Ala bara n xɛe n xa a xa masenyi birin tagi raba wo be. ²⁶ Na gundo nu noxunxi ne mixi birin ma, kabi temui xɔnnakuye. Kɔnɔ yakosi, Ala bara na masen a fiixe ra a xa seniyentɔee birin be. ²⁷ A waxi ne na gundo xa masen e be

si birin tagi, e xa a xa nore tofanyi to. Na gundo nan yi ki, Ala xa Mixi Sugandixi na wo i, a tan nan noxi a niyade wo xa a xa nore soto. ²⁸ Muxu Ala xa Mixi Sugandixi nan ma fe masenma adamadi birin be. Muxu e birin xaranma ne lonni ra, alako mixi birin xa kamali Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra. ²⁹ Na nan a toxi, n na walife Isa senbe ra, naxan n malima a fanyi ra.

2

¹ Wo xa a kolon n na gere masofe wo be, n na gere masofe Layodiseyakae nun danxaniyatse birin be, naxee n kolon kono e mu n toxi sinden. ² N na gere maso kui alako wo boje xa limaniya, wo xa boni wo bore ra xanunteya kui, wo man xa xaxili fanyi soto. Na kui, wo noma ne Ala xa gundo kolonde. Na gundo findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na. ³ Lonni fanyi nun fe kolonyi noxunxi Isa nan ma fe kui.

⁴ N na falaxi ne, alako mixi yo naxa no wo madaxude woyenyi tofanyie ra. ⁵ N makuya wo ra, kono n boje na wo seeti ma. N bara nelexin, barima wo na nerefe a fanyi ra wo xa danxaniya kui. Wo mu Ala xa Mixi Sugandixi bejinma fefe ma.

Polu Kolosikae ralimaniyafe a firin nde

⁶ Wo to bara tin wo Marigi Isa xa fe ra, Ala xa Mixi Sugandixi, wo lan ne wo xa bira a foxo ra. ⁷ Isa xa lu wo be alo sanke na sansi be ki naxe. A xa lu wo be alo fanye, banxi tima naxan fari. Wo xa danxaniya xa sabati naxu wo xaranxi ki naxe. Wo xa Ala tantu temui birin. ⁸ Wo naxa a lu mixi yo xa wo madaxu woyenyi noxunme ra. Na wulee findixi adamadi xa mapoxunyi nan na. Na fatanxi dunija fe nan na. A mu kelixi Ala xa Mixi Sugandixi xa ma feo!

Isa Marakisima

⁹ Ala xa fe keja birin na Isa yi ra. ¹⁰ Wo fan bara kamali Isa saabui ra, naxan findixi mange ra. Mangeya birin nun senbe mooli birin na a bun ma.

¹¹ Isa bara wo sunna, kono a mu a rabaxi a adama ki xa ma. A mu sese ba wo fate ma. A wo sunna ki naxe, a wo sondonyi nan kui ixaxi. ¹² Wo bara wo xunxa ye xora. Na bara maniya alo wo nun Isa bara ragata gaburi keren kui. Na xanbi wo fan bara keli ye xora alo Isa kelixi gaburi kui ki naxe. Na birin nabaxi ne barima wo bara la Ala senbe ra, naxan Isa rakelixi faxe ma. ¹³ Wo nu luxi ne alo faxamixie, wo xa yunubie xa fe ra nun wo xa sunnatareya xa fe ra, kono Ala bara wo rakisi Isa saabui ra. A bara dije won ma yunubi birin ma. ¹⁴ Kalamui

naxan nu sebexi won xili ma, naxan nu noma won ma fe kanade, a bara na ba na a mabanbanfe wuri magalanbuxi ma. ¹⁵ Na kui, Ala bara no mangeya nun senbe mooli birin na dunija birin ya xori, naxee fatanxi Sentane ra, a naxa xunnakeli soto na wuri magalanbuxi saabui ra.

Xaranyi naxan findixi wule ra

¹⁶ Awa, wo naxa tin mixi yo xa kiiti paaxi sa wo ma wo xa donse nun minse xa fe ra, sali xungbee xa fe ra, kike neene sali xa fe ra, xa na mu malabu loxoe xa fe ra. ¹⁷ Na birin findixi fe fanyi tonxuma nan na. A nu wama Ala xa Mixi Sugandixi xa fe nan masenfe won be, naxan findixi nondi yati ra. ¹⁸ Wo naxa tin mixi yo xa wo xa xunnakeli ba wo yi ra. Mixi ndee katama ne na rabade. A luma alo e e yete nan magoroma, kono wule na a ra. A luma alo e tan nun malekee Ala nan batuma, kono na fan wule nan a ra. E birama laamatunye foxo ra, kono e e yete igboma fe fufafu ma. ¹⁹ E mu fatuxi Isa ma, naxan na xunyi ra. Fate xunyi salonse birin naperema. Kankan xirixi e boore ra, Ala senbe fima e birin ma alo a wama a xon ma ki naxe.

²⁰ Xa wo bara fatan dunija fee ma Isa saabui ra, munfe ra wo wo yete luma dunija fee xa yaamari bun ma? ²¹ Na yaamari naxe, «A mu lan wo xa yi tongo! A mu lan wo xa yi don! Wo man mu lan wo xa a masuxu!» ²² Na fe birin fama jonde. Na seriye mooli fatanxi adamadi nan na. ²³ Na fe mooli maniya lonni ra, barima batui, yete magore, nun fate toorofe na a kui, kono e tide yo mu na, barima e mu noma yunubi fee bade mixi boje ma.

3

Ala xa kira

¹ Xa nondi na a ra, wo nun Ala xa Mixi Sugandixi nan birin nakelixi faxe ma, wo xa ariyanna fen, Ala xa Mixi Sugandixi magoroxi Ala yirefanyi ma dennaxe. ² Wo xa ariyanna fe fen, dunija fe mu a ra. ³ Barima wo bara faxa, wo xa simaya fa noxunxi Ala xa Mixi Sugandixi xa fe i Ala xa fonisireya kui. ⁴ Wo Rakisima Ala xa Mixi Sugandixi na fa, wo fan luma a xa nore nan kui.

⁵ Na nan a toxi wo lanma wo xa adamadi xa fe kobi birin nabegin: yene fe, langoe fe, fe seniyentare, korinteja naxan maniyaxi kuye batufe ra. ⁶ Ala xonoma ne na fe mooli ma, nun naxee e rabama. ⁷ Singe ra nu, wo yati nu naperema na ki ne.

⁸ Kono yakosi, wo xa yi fe birin bejin: bojete, geresofe, fe paaxi, mixi xili kanafe, nun konbi. ⁹ Wo naxa wule fala wo bore

be. Wo bara na jere ki fori bejin, ¹⁰ alako wo xa jere ki neene suxu, naxan lanma Ala jere ki ma. Na kui, wo fama Ala kolonde a fanyi ra. Na birin luma alo mixi naxan dugi fori bama a ma, a dugi neene ragoro a ma. ¹¹ Na kui, Gireki nun Yuwifi e birin keren. Mixi sunnaxi nun mixi sunnatore e birin keren. Xununtaree, mixi xununxi, konyi, nun lasiri, e birin keren. Isa nan findixi a birin na, a man na a birin i.

¹² Ala wo tan nan sugandixi, wo bara findi seniyyentoe ra, Ala xanuntenyie. Wo lan ne wo xa kiniki mixi ma, wo boje xa fan, wo xa wo yete magoro, wo boje xa bexi, wo xa dije. ¹³ Wo xa wo bore sutura, wo man xa hinne wo bore ra. Xa mixi nde bara fe jaaxi raba a bore ra, na kanyi xa dije alo Ala xa Mixi Sugandixi dije xi wo ma ki naxe. ¹⁴ Naxan dangi a birin na, wo xa wo bore xanu barima na findima lanyi fanyi ra. ¹⁵ Ala xa Mixi Sugandixi nu wama lanyi naxan xon won be, won boje xa bira na lanyi foxo ra. Ala bara wo xili wo xa findi fate keren na, lanyi xa lu wo tagi. Wo xa Ala tantu na ma.

¹⁶ Ala xa Mixi Sugandixi xa masenyi fanyi xa lu wo boje kui. Wo xa wo bore xaran, wo man xa marasi nun lonni fi wo bore ma. Wo xa na raba suuki nun beeti ra naxan fatanxi Ala Xaxili Seniyyenxi ra. Wo xa Ala tantu na beeti ra, e xa keli wo boje yati yati nan kui. ¹⁷ Wo fe naxan birin falama, wo fe naxan birin nabama, wo xa na birin naba wo Marigi Isa xili ra. Wo xa Baba Ala tantu Isa saabui ra.

Denbaya seriye

¹⁸ Ginee, wo xa lu wo xa morie xa yaamari bun ma, alo Marigi wama a xon ma ki naxe. ¹⁹ Xeme, wo xa wo xa ginee xanu, wo naxa jaaxu e ra. ²⁰ Dimedie, wo xa wo barimixie xui ratinme fe birin kui, barima na rafan Marigi ma. ²¹ Barimixie, wo naxa wo xa die boje raxaaxu e ma, alako limaniya naxa ba e yi. ²² Konyie, wo xa wo marigie xui birin natinme. Wo naxa wali e ya tode xa gbansan na, alako wo xa rafan mixie ma. Wo xa wali e be wo boje fiixexi ra, barima wo gaaxuxi wo Marigi Ala ya ra. ²³ Wo fe naxan birin nabama, wo xa a raba wo boje fiixexi nan na, alo wo a rabama Marigi be ki naxe. Wo mu a rabama mixie xa be. ²⁴ Na kui, wo xa a kolon Marigi na sare ragbilenma ne wo ma, naxan findima wo ke ra. Wo na walife Ala xa Mixi Sugandixi nan be, wo Marigi yati yati. ²⁵ Naxan fe kobi rabama, Marigi na fan sare ragbilenma ne a ma. Mixi birin a gbe sotoma ne, Ala mu mixi yo rafisa a boore be.

4

¹ Konyi marigie, wo xa wo xa konyie masuxu tinxinyi ra, barima konyi nan wo fan na. Wo Marigi na koore ma.

Marasi donxe

² Wo xa Ala maxandi temui birin. Wo xa wo yete mato, wo xa Ala tantu. ³ Wo Ala maxandi muxu fan be. Ala xa sooneya raba won ma kawandi kui, alako n xa Ala xa Mixi Sugandixi xa gundo masen birin be. N saxi geeli na fe nan ma. ⁴ Wo Ala maxandi n be alako n xa na fala a fanyi ra, a xa fiixe foen, alo a lanma n xa a raba ki naxe.

⁵ Wo xa wo jere xaxilimaya ra danxaniyyateree ya tode ra. Wo xa na raba sinnanyi ma a raba waxati. ⁶ Wo xa masenyi fanyi ti mixie be, naxan fan. Kuri so temui, foxe sama ne bande, alako a xa joxun. Wo fan xa fata mixi birin yaabide woyenyi ra naxan fan.

Xeebui donxe

⁷ N ngaxakerenyi Tikike findixi n xanuntenyi nan na naxan bara n mali a fanyi ra Marigi xa wali xa fe ra. A fama n ma fe birin tagi rabade wo be. ⁸ N a xeexi ne wo ma alako a xa muxu xa fe tagi raba wo be, a man xa wo ralimaniya. ⁹ N man bara n ngaxakerenyi tinxinxi, n xanuntenyi Onesimo Kolosika xee a xa Tikike mati. E firinyi fama n ma fe birin dentege sade wo be.

¹⁰ Arisitaraki, muxu nun naxan na geeli, a wo xeebu. Baranabasi deexo Maraki fan wo xeebu. Wo bara marasi soto Maraki xa fe ma. Xa a fa wo xonyi, wo xa a rasene a fanyi ra. ¹¹ Yesu, naxan xili falama Yusutu, a fan wo xeebu. Yuwifi danxaniyyatoe jama birin ya ma, yi mixi saxanyi gbansan nan n malixi Ala xa mangeya niini wali rabade. E bara limaniya fi n ma.

¹² Epafirasi, naxan findixi wo xonyika ra, a wo xeebu. Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa walike nan a ra. A Ala maxandima wo be temui birin alako wo xa danxaniya xa sabati, wo xa Ala waxonfe kolon, wo man xa a raba. ¹³ A wali gbegebe rabama wo be, wo tan danxaniyyatoe naxee na Kolosi, Layodiseya, nun Hiyerapoli. N na a seede ra. ¹⁴ Luki seriba, muxu xanuntenyi wo xeebu, a nun Demasi.

¹⁵ Wo xa won ngaxakerenyi Layodiseya danxaniyyatoe xeebu, nun Nimifa, a nun danxaniyyatoe jama naxan e malanma a xa banxi kui. ¹⁶ Wo na ge yi bataaxe xarande wo xonyi, wo xa a so Layodiseya danxaniyyatoe fan yi ra, e xa a xaran. Wo tan fan, wo xa bataaxe xaran n naxan nasanbaxi Layodiseyakae ma. ¹⁷ Wo xa a fala Arikipe be, «Fenten i xa wali ma,

Marigi naxan soxi i yi ra alako i xa na raba a fanyi ra.»

¹⁸ Xeebui nan yi ki, n tan Pɔlu naxan sebexi wo ma n yete belexe ra. Wo xa ratu a ma n na geeli nan kui yi ki. Ala xa hinne wo birin na.

**Ala xa masenyi singe
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Tesaloniki danxaniyatɔe
pama ma
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra**

Yi Kitaabui findixi bataaxe singe nan na Ala xa xɛera Pɔlu nun a walibooree naxan seɓe danxaniyatɔe pama ma naxee nu sabatixi Tesaloniki.

Beenun e xa yi bataaxe seɓe, Pɔlu nun Silifanu nu bara kawandi ti Tesaloniki. Ala to e xa wali baraka, naa mixi wuyaxi naxa gbilen kuye batufe ɓɔɔ ra, e danxaniya Ala ma naxan a xa Mixi Sugandixi xɛxi dunija rakiside. Kɔnɔ Pɔlu nun Silifanu mu nɔ bude Tesaloniki taa kui, e gi kɔe nan na barima mixi kobi ndee nu bara pama ɓɔɓe rate e xili ma. Yi fe birin tagi rabaxi Isa xa Xɛerae xa Taruxui Kitaabui kui, Sora 17.

Pɔlu nun Silifanu to Aten li, e naxa kontɔfili Tesaloniki danxaniyatɔeɛ be barima e mu nu a kolon xa e xa danxaniya sabatixi. Na kui, e naxa Timote xɛe alako a xa Tesaloniki danxaniyatɔeɛ ɓanige kolon, a xa e ralimaniya e xa danxaniya kui. Timote to gbilen, a naxa dentege sa Pɔlu nun Silifanu be. Ala Xaxili Seniyeɓxi naxa masenyi fi e ma Tesalonikikae be, e naxa yi bataaxe seɓe.

Yi Kitaabui tide to bara mini Tesaloniki danxaniyatɔeɛ be, a lɔnni fi e ma, a e ralimaniya, a tide na won fan be. A a masenma won be a Ala won xilixi ne won xa won ɓere seniyeɓxi kui, won xa gbilen seniyeɓtareɓa ɓɔɔ ra. A man a masenma a wali tide gbo danxaniyatɔe be. A lanma won xa balo won yilenfure nan na. Yi Kitaabui man limaniya fima won ma barima a a masenma won be a Ala xa Mixi Sugandixi Isa fama ne a xa danxaniyatɔeɛ ɓɔɔ ra, e ɓiɓe nun a laaxiraxi, a e xanin Ala xɔnyi e sa luma dennaxa abadan.

Tesaloniki danxaniyatɔeɛ findixi misaali nan na won be barima hali e to ɓaxankate gɓegbe sɔto, e xan ne danxaniya kui, e e xaxili ti Ala ra. Ala xa won mali won ma danxaniya xa tilin, won xa won tunɓaxɛi Ala xa kira fanyi xɔn ma. Ala xa won natanga seniyeɓtareɓa ma, won naxa fa yaagi Marigi gbilen lɔxɔe. Ala xa won mali ariyanna kira xɔn ma. Amina.

**Ala xa masenyi singe
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Tesaloniki danxaniyatɔe
pama ma**

Xɛɛbui

¹ Pɔlu, Silifanu, nun Timote nan yi ki, katarabi Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa danxaniyatɔe pama ma naxee na Tesaloniki.

Ala xa hinne nun ɓɔɓesa fi wo ma.

Ala tantufe Tesalonikikae xa fe ra

² Waxati birin muxu Ala tantuma wo xa fe ra, muxu man a maxandima wo be. Temui birin ³ muxu wo xa fe falama won Baba Ala be. Muxu a tantuma ne wo xa wali ma naxan kelixi wo xa danxaniya nun wo xa xanunteya ma. Muxu a tantuma ne barima wo wo tunɓaxɛxi wo xaxili tife ra Ala xa Mixi Sugandixi Marigi Isa ra.

⁴ N ngaxakerenyie, wo tan Ala xanuntenyie, muxu a kolon a Ala bara wo sugandi. ⁵ Muxu to xibaaru fanyi masen wo be, a mu findi muxu de woyenyi gbansan xa ra. Ala Xaxili Seniyeɓxi naxa senbe fi muxu xa xibaaru fanyi kawandife ma, muxu danxaniyaxi a ma. Wo a kolon yati muxu nu ɓerema ki naxe wo xa fe ra, muxu nu na wo ya ma temui naxe. ⁶ Wo bara findi muxu nun Marigi ɓɔxi rabae ra. Hali wo to ɓaxankate gɓegbe sɔto, wo Ala xa masenyi suxu ne ɓelexinyi ra, ɓelexinyi naxan fatan Ala Xaxili Seniyeɓxi ra.

⁷ Na kui, wo bara findi misaali ra danxaniyatɔe birin be naxee na Masedon nun Akayi. ⁸ Ala xa masenyi bara rayensen ye wo saabui ra. A mu rayensenxi Masedon nun Akayi gbansan xa ma. Yire birin bara a kolon wo danxaniyaxi Ala ma ki naxe. Na kui, muxu mu sese falama sɔnɔn na xa fe ra. ⁹ Na mixi naxee bara wo xa fe me, e tan nan fama wo xa fe falade, wo muxu rasene ki naxe, wo man gbilen kuyee ɓɔɔ ra ki naxe, wo fa bira Ala Niɓe ɓɔɔ ra naxan findixi nondi ra. ¹⁰ E man wo xa fe falama, wo Ala xa Di mamexi ki naxe kelife koore ma. Na nan findixi Isa ra, Ala naxan nakeli faxe ma, Isa naxan won natangama xɔne ma naxan na fafe.

2

Pɔlu nun Tesaloniki danxaniyatɔe pama

¹ N ngaxakerenyie, wo tan yati a kolon a muxu fafe wo yire na mu findixi fe fufafu ra. ² Wo a kolon, muxu nu bara ɓaxankate nun tɔore sɔto Filipi. Kɔnɔ muxu naxa muxu xaxili ti won Marigi Ala ra, muxu limaniya alako muxu xa wo kawandi Ala xa xibaaru fanyi ra, hali geremasoe gɓegbe to nu naa. ³ Muxu xa kawandi mu fatanxi wule xa ra, a mu fatanxi ɓanige seniyeɓtareɓa xa ra, a mu fatanxi yanfanteya xa ra. ⁴ Ala to bara muxu mato, a bara a xa xibaaru fanyi taxu muxu ra. Na kui, muxu mu woyenma xe

de alako muxu xa rafan mixie ma. Muxu woyenma ne alako muxu xa Ala nan kenan naxan won sondonyie matoma. ⁵ Wo a kolon yati, Ala fan a kolon, muxu mu deinoxunyi woyenyi yo falaxi wo be. Muxu mu kawandi tixi xe alako muxu xa se nde soto. ⁶ Muxu hayi mu na mixie xa matoxoe ma, a na findi wo tan na, a na findi mixi gbetea ra.

⁷ Ala xa Mixi Sugandixi xa xerae to na muxu ra, muxu nu noma muxu xa fe kote doxode wo xun ma, konɔ muxu mu tin. Muxu naxa meeni wo ma, alo dinge meeni ma a xa die ma ki naxe. ⁸ Muxu wo xanuxi ne han muxu naxa muxu yete yati fi wo ma safe Ala xa xibaaru fanyi xun ma muxu wo kawandi naxan na. Wo xa fe nu bara xoxoxo muxu ma ki fanyi. ⁹ N ngaxakerenyie, wo xa wo mapoxun muxu xa wali nun muxu xa toore ma. Muxu wakili ne koe nun yanyi alako muxu xa kontofili naxa lu wo sese ma, muxu nu Ala xa xibaaru fanyi kawandife wo be temui naxe. ¹⁰ Muxu perexi seniyyeni nun tinxinyi nan na wo xa fe ra, marakosi yo nu na muxu ma. Wo bara findi na fe seede ra, wo nun Ala. ¹¹ Wo a kolon yati, a muxu na wo birin be, alo babe nun a xa die na ki naxe. ¹² Muxu bara wo ralimaniya, muxu bara wo mafuruku, muxu bara wo mayandi alako wo jere ki xa Ala kenan, naxan wo xilixi wo xa lu a xa mangeya niini bun ma, wo xa a xa nore kolon.

¹³ Na nan a toxi muxu Ala nuwali sama temui birin barima muxu to wo kawandi Ala xa masenyi ra, wo mu a suxuxi xe alo mixi woyen xui. Wo a kolon ne a a findixi Ala xa masenyi nan yati ra naxan senbe na walife wo tan danxaniyatoe ya ma. ¹⁴ N ngaxakerenyie, wo bara maniya Ala xa danxaniyatoe pamae ra naxee danxaniyaxi a xa Mixi Sugandixi Isa ma Yudaya boxi ma. Wo bariboore wo tooro ki naxe, Yuwifie fan Yudaya danxaniyatoe pamae tooro na ki ne. ¹⁵ E tan Yuwifie nan Marigi Isa nun namjonmee faxa, e muxu fan jaxankata. E xa fe mu Ala kenexi. E to muxu tooroma muxu xa kawandi wali kui, e jaaxuma mixi birin na. ¹⁶ E mu wama muxu xa si gbetea kawandi alako nee xa kisi. Na kui, e na e xa yunubi nan tun xun masafe. Konɔ Ala xa xone bara e suxu.

¹⁷ N ngaxakerenyie, muxu bara makuya wo ya tode ra waxati nde bun, konɔ muxu boje tan mu makuyaxi wo ra. Wo xoli muxu suxuma ki fanyi ra. Muxu bara fe birin naba alako muxu man xa wo to. ¹⁸ Muxu nu bara wa gbilenfe wo yire. N tan Polu wa ne n xa wo yire li sanmaya wuyaxi, konɔ Sentane nan muxu matoo. ¹⁹ Marigi Isa gbilen loxo, muxu joxo tima Ala ra nde xa fe ra? Muxu jalexinma nde

xa fe ra? Muxu matoxoe soto ma nde xa fe ra? Wo tan xa mu a ra? ²⁰ Iyo, wo tan nan findixi muxu xa xunnakeli nun muxu xa seewe ra.

3

Polu Timote xeefe Thesaloniki

¹ Na kui, muxu boje to mu noxi sade, muxu bara a janige muxu tan xa lu Aten, ² muxu xa won ngaxakerenyi Timote xee wo ma. Muxu waliboore na a ra Ala xa wali kui naxan findi Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi kawandila ra. Muxu a xeexi ne alako a xa wo senbe so, a xa wo ralimaniya wo xa danxaniya kui, ³ alako wo xa jaxankate naxa wo hanme. Wo fan yati a kolon, na jaxankate nan nagirixi won ma. ⁴ Hali muxu nu na wo ya ma temui naxe, muxu nu a falama ne wo be, a mixie fama won jaxankatade. Wo bara a to fa, na nan fa rabaxi.

⁵ Na nan a ra, n boje to mu nu saxi sonon, n naxa Timote xee naa alako a xa a kolon wo xa danxaniya na ki naxe. N nu gaaxuxi ne wo be Sentane mixi ratantanyi fa wo ratantanfe, muxu xa wali fa findi wali fufufu ra. ⁶ Konɔ Timote to baxi gbilende muxu yire keli wo xonyi, a bara xibaaru fanyi fala muxu be wo xa danxaniya nun wo xa xanunteya xa fe ra. A naxe, a wo ratuxi muxu xa fe ra seewe kui, a muxu to xoli na wo ma, alo wo fan to xoli to na muxu fan ma. ⁷ Na kui, n ngaxakerenyie, hali muxu to na toore nun jaxankate kui, muxu bara ralimaniya wo xa danxaniya xa fe ra. ⁸ Yakosi muxu boje bara sa sonon, barima muxu bara a kolon a wo xa danxaniya xanxi Marigi. ⁹ Muxu mu a kolon sonon muxu noma Ala tantude ki naxe wo xa fe ra. Danyi yo mu na muxu xa seewe ma wo xa fe ra Ala xa fe ra. ¹⁰ Koe nun yanyi muxu na a maxandife muxu nii birin na, muxu xa no wo tode, alako naxan luxi wo xa danxaniya ra, muxu xa na rakamali.

¹¹ Ala yete yati, won Baba, a nun won Marigi Isa xa kira boo muxu be alako muxu xa wo yire masoto. ¹² Xanunteya naxan na wo be wo doro tagi, a nun wo nun mixi birin tagi, Ala xa na xun masa ki fanyi ra, alo muxu fan wo xanuxi ki naxe. ¹³ Ala xa wo sondonyie senbe so alako won Marigi Isa na gbilen loxo naxe a nun a xa seniyyentoe ra, wo xa no tide won Baba Ala ya i seniyyeni nun tinxinyi kui.

4

Nerefe seniyyeni kui

¹ N ngaxakerenyie, muxu bara wo tinkan wo lan wo xa wo jere ki naxe Ala waxonyi ma. Han ya wo na na nan xun ma. Yakosi,

muxu wo maxandima, muxu wo mayandi Marigi Isa xili ra, wo xa nu na xun masa. ² Wo a kolon yati muxu wo xaranxi naxan na Marigi Isa xili ra. ³ Ala sago na a ra wo xa seniyeŋ. Wo naxa langoeŋa raba. ⁴ Kankan xa a yete suxu seniyeŋi nun tinxinyi kui. ⁵ Wo naxa bira langoeŋa foxo ra, alo Ala kolontaree a rabama ki naxe. ⁶ Mixi yo naxa yunubi raba a ngaxakerenyi ra, a fu a ma na fe kui, barima Marigi na fe mooli birin makiitima ne. Muxu bara na fala wo be, muxu man gbilen ne a fala ra wo be. ⁷ Ala won xilixi ne won xa won jere seniyeŋi kui, won xa gbilen seniyeŋtareŋa foxo ra. ⁸ Na kui, mixi naxan tondima yi fee rabatude, a mu tondixi ibunadama xa be, a tondixi Ala nan na danxaniyataree tagi, wo man mu wo xa fe kote doxoma mixi gbete yo xun ma.

⁹ Hali muxu mu wo rasi ngaxakerenyie xanufe ma, barima Ala nan bara wo tinkan wo xa wo bore xanu. ¹⁰ Wo na nan yati rabafe ngaxakerenyie ra naxee na Masedon boxi birin kui. Kono muxu a falama ne wo be, n ngaxakerenyie, wo man xa nu na xun masa. ¹¹ Wo xa fe birin naba alako wo xa lu bojesa kui. Wo xa meeni wo yete ma. Wo xa nu wali wo belexe ra alo muxu a masen wo be ki naxe. ¹² Na kui, wo jere ki findima a fanyi nan na danxaniyataree tagi, wo man mu wo xa fe kote doxoma mixi gbete yo xun ma.

Danxaniyatooe xa taa masare

¹³ N ngaxakerenyie, muxu mu wama wo xa lu fahaamutareŋa kui mixie xa fe ra naxee bara laaxira. A mu lan wo xa sunnun alo mixi naxee mu e xaxili tixi Ala ra. ¹⁴ Won laxi a ra a Isa bara faxa, a man fa keli faxe ma. Na kui, won man laxi a ra a Ala fama faxamixie fan nakelide naxee nu danxaniyaxi Isa ma, a e rate e nun Isa. ¹⁵ Marigi xa masenyi nan ya, muxu naxan falama wo be: Won tan naxee jipe a ra, Marigi fa temui naxee lima dunipa ma, won singe xa mu tema mixi faxaxie be. ¹⁶ Marigi yete yati nan fama gorode keli koore ma. Yaamari fima ne xui itexi ra. Maleke kuntigi fama ne a xui itede. Ala xa sara xui minima ne. Isa xa danxaniyatooe naxee bara faxa, nee nan singe kelima. ¹⁷ Na dangi xanbi, won tan naxee jipe luxi dunipa, won fan tema ne, won nee li nuxui kui, won birin sa naralan Marigi yire kuye ma. Won luma ne Marigi seeti ma sonon abadan. ¹⁸ Na kui, wo xa wo bore ralimaniya na masenyi ra.

5

Marigi fa loxo

¹ N ngaxakerenyie, hali n mu sese fala wo be waxati nun loxoee xa fe ra yi fee sa rabama temui naxe. ² Wo fan yati a kolon

a fanyi ra, a Marigi xa loxoee fama ne alo mupeti fama koee ra ki naxe. ³ Mixie ne lanyi nun bojesa xa fe falama temui naxe, gbaloe dusuma e xun ma na temui ne, alo furugine difuri na keli a ra. E mu tangama a ma muku.

⁴ Kono wo tan, ngaxakerenyie, wo mu na dimi xa kui. Na loxoee mu lanma a xa wo terenna alo mupeti. ⁵ Wo birin findixi naiyalanyi nun yanyi die nan na. Koee nun dimi die xa mu won na. ⁶ Na kui, won naxa xi alo booree. Won xa fee rasaxa a fanyi ra, won naxa yanfa. ⁷ Naxee xima, e xima koee nan na. Naxee siisima, e siisima koee nan na. ⁸ Won tan naxee findixi yanyi mixie ra, won xa meeni won yete ma. Won xa danxaniya nun xanunteya rasabati, won xa won xaxili ti kisi ra. Nee tide luma ne won be alo kanke makantase nun xun makantase tide luma geresoe be ki naxe. ⁹ Ala mu a ragirixi won ma, a xa xone xa won li. A a ragirixi ne won tan xa kisi nan soto Marigi Isa saabui ra, Ala xa Mixi Sugandixi ¹⁰ naxan faxa won ma fe ra. Na nan a toxi, xa muxu jipe nan a ra, xa muxu faxaxi nan a ra, muxu fama ne sabatide a i. ¹¹ Na kui, wo xa wo bore ralimaniya, wo xa wo bore senbe so alo wo darixi a raba ra ki naxe.

Marasi nun xebui donxo

¹² N ngaxakerenyie, muxu bara wo mayandi wo xa mixie binya naxee na walife wo tagi, wo rasife nun wo raperefe ra Marigi xa fe kui. ¹³ Wo xa e binya a fanyi ra xanunteya kui e xa wali xa fe ra.

Lanyi nan xa lu wo xa danxaniyatooe jama tagi.

¹⁴ N ngaxakerenyie, muxu man bara wo maxandi, wo xa tunnaxonee rasi, wo xa li-maniyataree ralimaniya, wo xa senbetaree mali, wo dipje mixi birin be.

¹⁵ Wo xa a mato a fanyi ra mixi yo naxa fe kobi joxo fe kobi ra. Wo xa nu fe fanyi nan tun naba wo bore be, a nun mixi birin be.

¹⁶ Wo xa seewa temui birin.

¹⁷ Wo xa Ala maxandi waxati birin.

¹⁸ Wo xa Ala tantu fe birin kui. Na findixi Ala sago nan na wo be, wo tan naxee danxaniyaxi a xa Mixi Sugandixi Isa ma.

¹⁹ Wo naxa Ala Xaxili Seniyeŋi xolon nagoro.

²⁰ Wo naxa wo tuli xoxoxo namijonmee xa masenyie ma,

²¹ kono wo xa fe birin mato a fanyi ra.

Xa fefe fan, wo xa na suxu ghen.

²² Xa fefe kobi, wo xa wo makuya na ra pon!

²³ Ala xa wo raseniyeŋ a ki nun a kepa ma, a tan Ala naxan bojesa fima. Ala xa

wo xaxili nun wo nii nun wo fate ratanga, marakɔrosi yo naxa lu wo ma won Marigi Isa fa temui. ²⁴ Naxan wo xilixi, a na a xui xanbi ra, a fama ne a rabade.

²⁵ N ngaxakerenyie, wo Ala maxandi muxu be. ²⁶ Wo xa ngaxakerenyie birin xeebu sunbui seniye nxi ra. ²⁷ N bara wo yamari Marigi xili ra wo xa yi bataaxe xaran ngaxakerenyie birin be.

²⁸ Ala xa hinne fi wo ma won Marigi Isa saabui ra, a xa Mixi Sugandixi.

**Ala xa masenyi firin nde
Annabi Polu naxan seɓe
Tesaloniki danxaniyatɔe
pama ma
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra**

Yi Kitaabui findixi bataaxe firin nde nan na Ala xa xɛɛra Polu nun a walibooree naxan seɓe danxaniyatɔe pama ma naxee nu sabatixi Tesaloniki. Fe naxee nu dangife Tesaloniki Polu bataaxe singe seɓe temui, nee to mu nu gexi ya ibade, Polu naxa gbilen bataaxe firin nde seɓe ra.

Mixi kobi naxee nu na Tesaloniki danxaniyatɔe paxankatafe, e mu nu paxankate itixi. Na kui, Polu naxa gbilen danxaniyatɔe pama ralimaniya ra a xa yi bataaxe firin nde kui. A naxa e rasi e xa e tun nabexi danxaniya kira xɔn ma, e naxa tagan wali fanyi rabade, e xa bira Ala xa nɔndi fɔxo ra alo Polu e kawandi ki naxe. Polu nu bara a me, a mixi ndee nu na e ya ma naxee mu nu tinma walide alako e xa e yete baloe soto. Na kui, a naxa na kanyie rasi a xɔrɔxɔe ra e xa ba na ma, e naxa e xa kontɔfli dɔxo mixi gbete yo xun ma. Polu man nu bara a me a Tesaloniki danxaniyatɔe nu bara xibaaru soto mixi nde ra, a Marigi fa lɔxɔe jan nu bara a li. Na kui, a naxa nɔndi makenen e be na fe ma, a Marigi xa lɔxɔe mu a lima fo fe ndee raba sinden Ala naxee ragirixi.

Yi Kitaabui findixi masenyi nan na Ala Xaxili Seniyenxi naxan fi Polu ma Tesaloniki danxaniyatɔe nun danxaniyatɔe birin be. Ala xa won mali yi masenyi xa so won xaxili kui, won xa a rasabati won boɓe kui. Ala xa senbe fi won ma, won ma wali nun woyenyi birin xa findi a fanyi nan na. Ala xa won sondonyie xun ti kira fanyi xɔn, won xa won pɛre Ala xa xanunteya ma nun a xa Mixi Sugandixi xa tun nabexiya ma. Ala xa won mali won sanyie xa xan danxaniya kui. Amina.

**Ala xa masenyi firin nde
Annabi Polu naxan seɓe
Tesaloniki danxaniyatɔe
pama ma**

Xɛɓui

¹ Polu, Silifanu, nun Timote nan yi ki, katarabi won Baba Ala nun Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa danxaniyatɔe pama ma naxee na Tesaloniki.

² Won Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa hinne nun boɓesa fi wo ma.

Ala dunija birin makiitife tinxinyi kui

³ N ngaxakerenyie, muxu lanma muxu xa Ala tantu wo xa fe ra temui birin. Muxu xa tantui lanxi barima wo xa danxaniya xun masafe ki fanyi, a nun wo xa xanunteya wo bore be. ⁴ Na kui, muxu wo matɔxɔma Ala xa danxaniyatɔe pamae be wo xa tun nabexiya nun danxaniya xa fe ra wo naxee masenfe wo xa paxankate nun toɔre birin kui.

⁵ Na bara Ala xa kiiti tinxinxi masen, barima wo na naxan iminife, na nan a masenma a wo daxa wo xa lu Ala xa mangeya niini bun ma, wo toɔrofe naxan xa fe ra. ⁶ Ala tinxin. Mixi naxee wo paxankatama, a e sare fima paxankate nan na. ⁷ Wo tan naxee bara paxankata, a malabui fima ne won birin ma Marigi Isa a nun a xa maleke senbema fama temui naxe kelife kooɓe ma. ⁸ E nun te wolenxi nan goroma. Ala kolontaree, naxee mu won Marigi Isa xa masenyi rabatuma, e sare fima paxankate nan na. ⁹ Na mixie xa kiiti findima gbaloe nan na dande yo mu naxan ma. Marigi e makuyama ne a yete ra nun a senbe nɔrɔxi ra ¹⁰ a na fa temui naxe. Na lɔxɔe a xa seniyeɗɔe nun a mantonyie birin a toma ne, e kaaba, e a matɔxo. Wo fan luma ne nee ya ma, barima wo danxaniya ne muxu xa seedeɓɔxɔya ma.

¹¹ Na kui, muxu Ala maxandima wo be temui birin, alako won Marigi Ala xa wo lu alo a mixi naxan xilixi na daxa ki naxe. Muxu man a maxandima a xa wo xa janige fanyi birin nakamali a nun wo xa wali fanyi naxee kelima wo xa danxaniya ma. Na rabama a senbe nan saabui ra. ¹² Muxu na maxandi tima alako Marigi Isa xa matɔxɔe soto wo saabui ra, wo fan xa matɔxɔe soto Isa ra. Yi birin nabama Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa hinne saabui nan na.

2

Xeme seriyetare

¹ N ngaxakerenyie, muxu bara wo mayandi wo boɓe naxa mini wo to fee mema won Marigi Isa fa lɔxɔe xa fe ra, a nun won fama a ralande ki naxe. ² Xa mixi nde a fala wo be a Marigi xa lɔxɔe jan bara fa, wo xaxili naxa ifu de! Wo naxa la a ra hali na kanyi woyen wo be alo namijɔnme na a ra, xa na mu a kawandi ti wo be, xa na mu a fa bataaxe ra alo a fatanxi muxu tan nan na. ³ Wo naxa a lu mixi yo xa wo madaxu. Na lɔxɔe mu a lima fo adamadi gbeɓe mee Ala ra sinden, a nun, Seriyetare Xungbe, a naxa makenen, gbaloe ragataxi naxan be. ⁴ A fama ne a yete itede dangi adamadie xa

batusé birin na. Adamadie sese xili falama «ala», a tan tima ne na kanke. Na kui, a fama ne doxode Ala xa horomobanxi kui, a a yete findi ala ra. ⁵ N to yi fee fala wo be n nu na wo yire temui naxe, wo nexamuxi ne? ⁶ Yakosi wo a kolon naxan makankanxi Seriyetare Xungbe ma, alako a naxa mini beenun a xa waxati xa a li. ⁷ Seriyetareya jan na walife noxunyi kui. A luma na ki ne han naxan a makankanxi a a bama naa temui naxe. ⁸ Na temui, Seriyetare Xungbe makenenma ne. Marigi na fa temui naxe, a yi xeme halakima ne a de foye ra, a xa fa nore a sontoma ne. ⁹ Yi Seriyetare Xungbe minima Sentane senbe nan saabui ra, a fa kaabanakoe, tonxumae, nun fe magaaxuxie raba naxee mu findixi nondi ra. ¹⁰ A fama ne mixi kisitaree mayendende fe paaxi mooli birin na, barima nondi mu rafan nee ma. Na na a ra e mu kisima. ¹¹ Na kui, Ala e xaxili ifuma ne senbe ra, alako e xa la wule ra. ¹² A rabama na ki ne alako mixi birin xa gbaloe soto naxee mu danxaniyaxi nondi ma, tinxintareya rafanxi naxee ma.

Ala xa xanunteya nun a xa kisi danxaniyatooe be

¹³ Kono n ngaxakerenyie, fo muxu xa Ala tantu wo xa fe ra temui birin. Marigi wo xanuxi ne. Kabi fe folo folo, Ala bara wo sugandi alako wo xa kisi. A wo rakisima a Xaxili Seniyenxi xa wali nan saabui ra naxan wa raseniyenma, a nun wo xa danxaniya saabui ra wo to danxaniyaxi nondi ma. ¹⁴ A wo xilixi na nan ma. A wo xilixi muxu xa xibaaru fanyi xa kawandi nan saabui ra alako wo xa xunnakeli soto naxan kelima Ala xa Mixi Sugandixi ma, won Marigi Isa. ¹⁵ Na kui, n ngaxakerenyie, wo sanyie xa xan danxaniya kui. Muxu wo xaran naxan na muxu xa kawandi nun bataaxe saabui ra, wo xa na suxu ghen.

¹⁶ Won Marigi Isa yete yati, naxan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, nun won Baba Ala, naxan bara won xanu, naxan hinnema won na alako limaniya nun xaxili tide naxa ba won yi ra abadan, ¹⁷ e xa wo sondonyie ralimaniya. E man xa senbe fi wo ma, wo xa wali nun woyenyi birin xa findi a fanyi ra.

3

Ala maxandife

¹ N ngaxakerenyie, a donxo ra, wo Ala maxandi muxu be alako Marigi xa masenyi xa yensen ye mafuren na, a man xa binya yire birin alo a binyaxi wo xonyi ki naxe.

² Wo Ala maxandi muxu man xa ba mixi kobie nun mixi paaxie belexe, barima mixi birin xa mu danxaniyaxi. ³ Kono Ala na

a xui xanbi ra. A senbe fima ne wo ma, a wo ratanga Sentane ma. ⁴ Muxu laxi a ra Marigi saabui ra, a muxu yaamari naxee fixi wo ma, wo e rabatuma ne alo wo jan na rabafe ki naxe. ⁵ Marigi xa wo sondonyie xun ti kira fanyi xon alako wo xa Ala xanu, wo man xa wo tunnabexi alo Ala xa Mixi Sugandixi a rabaxi ki naxe.

Tunnaxonee rasife

⁶ N ngaxakerenyie, muxu bara wo yamari won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi xili ra wo xa wo makuya danxaniyatooe ra naxee findixi tunnaxonee ra. Na kui, e mu jerefe muxu xa masenyi ma muxu fa naxan na wo xon. ⁷ Wo a kolon yati wo lanma wo xa muxu foxi raba ki naxe. Muxu to nu na wo ya ma muxu mu findi tunnaxonee xa ra, ⁸ muxu man mu mixi yo xa bande don a fa lu muxu mu a sare fi. Muxu wakili ne koe nun yanyi ra, alako muxu xa fe naxa findi kote ra wo sese be. ⁹ Muxu nu noma muxu xa kontofili sade wo ya i, kono muxu mu tin na ra alako muxu xa findi misaali ra wo be, wo fan xa muxu foxi raba. ¹⁰ Muxu nu na wo ya ma temui naxe, muxu yi yaamari nan fi wo ma: «Naxan yo mu tinma walide, hali wo mu na kanyi ki bande.» ¹¹ Muxu bara a me a mixi ndee wo ya ma e bara e yete findi tunnaxonee ra. E mu wali yo suxuma bafe naafixiya ra. ¹² Muxu bara na mixie yamari, muxu e rasi Ala xa Mixi Sugandixi won Marigi Isa xili ra, e xa wali bojesa kui alako e xa no e yete balode.

¹³ N ngaxakerenyie, wo naxa tagan fe fanyi rabafe ma. ¹⁴ Wo a mato a fanyi ra, xa mixi nde mu tin muxu xa masenyi danxunde muxu naxan sebexi yi bataaxe kui, defanyi naxa lu wo nun na kanyi tagi alako a xa yaagi. ¹⁵ Wo naxa a findi wo yaxui ra de, kono wo xa a rasi alo wo ngaxakerenyi.

Xeebui donxo

¹⁶ N bara Marigi maxandi naxan findixi bojesa kanyi ra, a tan yete yati xa bojesa fi wo ma temui birin nun a mooli birin na. Marigi xa lu wo birin seeti ma.

¹⁷ N tan Polu nan yi xeebui sebefe n yete belexe ra. N ma bataaxe birin matonxumaxi yi ki ne. N belexe foxi nan ya.

¹⁸ Won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, a xa hinne xa lu wo birin be.

**Ala xa masenyi singe
Annabi Polu naxan seɓe
Timote ma
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra**

Annabi Polu to Lisitire li, a naxa danxaniyatɔe nde to naxan nu xili Timote. Hali Timote to mu nu findixi fori ra, Annabi Polu naxa a xanin a xun ma a xa biyaasi kui alako a xa a mali Ala xa masenyi kawandide. Timote naxa na wali suxu a fanyi ra. A naxa bira a karamoxo foxo ra yire birin, alako a xa danxaniya xa sabati, a man xa fata kawandi tide. Annabi Polu naxa la a ra, a a xee a xa sa wali nde raba a yete ra. Ala nu bara na masen Polu be namijonme xa masenyi nde ra.

Timote to siga Efese danxaniyatɔe jama malide, Annabi Polu naxa bataaxe seɓe a ma, naxan findixi yi Kitaabui ra. Na kui, Polu naxa marasi gbeɓe fi Timote ma alako a xa masenyi hagige ti Efesekae be Ala xa seriye xa fe ra. Mixi naaxi ndee nu na menni naxee nu wama Ala xa wali xun nakanafe. Polu naxa e xa fe birin makenen Timote be, alako a xa nondi masen e be senbe ra. Polu man naxa marasi nde fi Timote ma danxaniyatɔe jama jere ki xa fe ra.

Seriye gbeɓe na yi Kitaabui kui naxee noma to danxaniyatɔe fan malide. Annabi Polu nu wama Timote nun Efesekae malife alako e xa lu Ala xa kira xon ma. Won fan na menni ne. Ala xa won mali alako yi Kitaabui xa findi lonni fanyi ra won be won naxan nabatuma won ma dunjeigiri kui. Won ma danxaniyatɔe jamae xa lu ala Ala nu a masenxi Timote be ki naxe Annabi Polu saabui ra. Amina.

**Ala xa masenyi singe
Annabi Polu naxan seɓe
Timote ma**

Timote xa xeeraya

¹ Won Nakisima Ala nun Isa, won xaxili tima naxan na, e n tan Polu tixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xera nan na. ² N na yi bataaxe seɓefe Timote nan ma, naxan findixi n ma di yati ra a danxaniya ki ma. Baba Ala nun won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, e xa hinne nun bojesa fi i ma, e xa kinikini i ma.

³ N to keli sigade Masedon, n naxa i rasi i xa lu Efese alako i xa mixi ndee yamari e naxa xaranyi gbetee masen mixie be, ⁴ e naxa kiinie madoxo, e man naxa bu e benbae xilie matengefe ra. Na fe mooli

woyenyi rawuyama ne, a mu Ala xa wali rasigama yare ma danxaniya kui.

⁵ N na yaamari fi ne alako xanunteya xa gbo, xanunteya naxan fatanxi boje seniyenxi ra, a nun janige tinxinxi, nun danxaniya fiixe ra. ⁶ Mixi ndee bara gbilen danxaniya foxo ra, e fa loe, na woyenyi fufafu saabui ra. ⁷ E wama findife seriye karamoxoe nan na, konɔ e woyenna fa-haamutareja nan kui. E mu soxi fee kui e naxee masenma senbe ra. ⁸ Won a kolon Ala xa seriye fan, xa a rawalima a seriye ki ma. ⁹ Won man a kolon Ala mu a xa seriye fixi tinxintooe xa fe xa ra. A a fixi tinxintaree nan ma fe ra, a nun Ala matandilae. A a fixi kaafirie, yunubitooe, diinetaree, Ala maberelae nan ma fe ra. A a fixi mixie nan ma fe ra naxee e baba nun e ngae faxama. Faxatie, ¹⁰ yene lae, xeme naxee nun xeme kafuma, mixi suxui, wule falee, mixi naxee kali tima wule xun, a nun mixi birin naxee Ala xa seriye matandima, a a fixi nee nan ma fe ra. ¹¹ Ala Xili Xungbe Kanyi xa seriye lanxi a xa xibaaru fanyi noroxi nan ma, a naxan taxuxi n na.

¹² N bara won Marigi Isa tantu, Ala xa Mixi Sugandixi naxan bara senbe fi n ma, a bara la n na han a naxa n naso a xa wali kui. ¹³ Singe n nu a rasotoma ne, n a tooo, n a konbi. Konɔ a naxa kinikini n ma, barima a a kolon n nu na birin nabama kolontareya nun danxaniyatareja nan kui. ¹⁴ Marigi xa hinne bara gbo ye. A danxaniya nun xanunteya fixi n ma Isa nan saabui ra, a xa Mixi Sugandixi. ¹⁵ Nondi masenyi nan ya won birin lan won xa la naxan na: Ala xa Mixi Sugandixi Isa faxi dunija ma yunubitooe nan nakiside. N tan Polu nu findixi yunubitooe nan na naxan dangi mixi birin na, ¹⁶ konɔ Ala naxa kinikini n ma hali n findixi yunubitooe ra naxan dangi birin na, alako Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa dije gbeɓe xa findi misaali ra mixie be naxee danxaniyama a ma alako e xa kisi soto naxan mu jonma abadan. ¹⁷ Mange Ala Kerenyi, naxan mu faxama, naxan mu toma, binye nun noxe xa lu a be abadan. Amina.

¹⁸ N ma di Timote, n bara yi marasi fi i ma, naxan lanxi na namijonme masenyie ma naxee nu falaxi i xa fe ra. I xa na masenyi rakamali, i xa gere fanyi so ¹⁹ danxaniya nun janige tinxinxi ra. Ndee bara na rabolo, e xa danxaniya fa kana. ²⁰ Humeneyo nun Alesandire na na mixie nan ya ma. N nee soxi ne Sentane yi ra, alako e xa a tinkan a mu lan e xa Ala rasoto.

2

Sali seriyē

¹ N ma marasi singe na yi nan na: Wo xa Ala makula, wo xa Ala maxandi, wo xa mixie xa kontofili masen Ala be, wo xa Ala tantu mixi birin xa fe ra. ² Wo xa na raba mangee nun yarerati birin be, alako won xa lu bojesa kui, won ma dunijeigiri xa raxara, won xa lu Ala xa kira xon ma, won xa xili fanyi soto. ³ Na nan fan, na nan lanxi won Nakisima Ala waxonfe ma.

⁴ Ala wama adamadie birin xa kisi, e xa nondi kolon. ⁵ Ala keren na a ra. Xarisa fan keren nan a ra, Ala nun adamadie tagi. Na xarisa findixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan na, naxan findi adamadi ra, ⁶ a fa a yete fi xunsare ra mixi birin be. Na nu findixi seedejoxoya nan na Ala nu wama a xon ma temui naxe. ⁷ A n tan nan tixi kawandila, xera, nun karamoxo ra si gbete be danxaniya nun nondi xa fe ra. N na na nondi nan falafe, wule mu a ra.

⁸ Na nan a toxi, a xoli n ma adamadie xa e belexe seniyeixie itala Ala maxandi kui yire birin xone nun sonxo mu naxan na. ⁹ N man wama ne ginēe xa dugie nan so naxee e suturama. E naxa e yete raxunma xunxexe denbexi ra, xera ra, geme tofanyie ra, xa na mu a ra dugie ra, naxee sare xoxoxo. ¹⁰ A lanma e xa e yete raxunma kewali fanyi nan na, naxan lanma ginēe ma naxee birama Ala foxo ra. ¹¹ Ginēe xa nu fe xaran sabari nun magore kui. ¹² N mu a luma ginēe xa xemeē xaran, xa na mu a ra e xa e yamari. Ginēe xa lu sabari kui, ¹³ barima Adama nan singe daa, beenun Mahawa xa daa. ¹⁴ Adama xa mu madaxu. Ginēe nan madaxu, a fa findi yunubitoe ra. ¹⁵ Kono Ala ginēe rakisima a xa di bari nan kui, xa a luma danxaniya, xanunteya, nun seniyeiyi kui, alo a lanma ki naxe.

3

Danxaniyatōe pamae xa yarerati

¹ Nondi nan ya: Mixi naxan wama findife danxaniyatōe pama xunmati ra, a wama wali fanyi xon. ² A lanma danxaniyatōe pama xunmati xa findi mixi ra mixie mu noma fe jaaxi nde yo falade naxan xun ma. A xa a li a ginēe keren gbansan nan doxoxi, a findi taxasi mixi ra, naxan a yete xaninma xaxilimaya ra, binye na naxan ma, naxan fata xone masuxude, naxan fata mixi xarande. ³ A mu lanma a xa findi siisila ra, a mu lanma a xa mawolen. A lanma ne a xa findi mixi ra naxan lanyi fenma, naxan boje xinbeli, naxan mu mila. ⁴ A xa fata a yete xa denbaya rapere, a xa die xa lu a xa yaamari bun ma xurui kui, ⁵ barima xa

mixi mu fata a yete xa denbaya rapere, a fa meenima Ala xa danxaniyatōe pama ma di? ⁶ A naxa findi danxaniyatōe neene ra de, alako a naxa a yete igbo, a fa jaxankate soto alo Ibulisa a sotoxi ki naxe. ⁷ A man xa findi xili fanyi kanyi nan na danxaniyatāree tagi, alako mixie naxa yo a ma, a naxa suxu Ibulisa xa gantanyi ra.

⁸ Mixi naxee findixi danxaniyatōe pama malie ra, e fan xa findi xili fanyi kanyie nan na. E xa e makuya filankafuija ra, e naxa siisi, e naxa bira kobiri foxo ra yaagitareya kui. ⁹ E xa Ala xa danxaniya masenyi ragata e xaxili fanyi kui. ¹⁰ E xa mato sinden. Xa e tinxin, e noma findide danxaniyatōe pama malie ra.

¹¹ Ginēe fan xa findi xili fanyi kanyie ra. E naxa findi naafixie ra, e xa findi taxasi mixi ra, e xa tinxin fe birin kui. ¹² Danxaniyatōe pama malie xa ginēe keren gbansan nan doxo, e xa e xa die nun e xa foxo rapere a fanyi ra. ¹³ Mixi naxee danxaniyatōe pama malima a fanyi ra, e binye nun limaniya nan soto ma e xa danxaniya kui Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma.

¹⁴ N na yi bataaxe sebefe ne i ma, hali n to laxi a ra a gbe mu luxi n xa i yire li. ¹⁵ Xa a sa li n naxa dugundi, i xa Ala xa mixie jere ki fanyi kolon. Ala naxan na na, a xa mixie lanxi a xa danxaniyatōe pama nan ma, naxan na nondi xa kinki ra.

¹⁶ Fo won xa a kolon ne a Ala jere ki senbe gbo. A gundo makenenxi nan ya: Ala xa Mixi Sugandixi masenxi adama fate nan na, a xaxili nan tinxin. A mini ne malekee ma, a kawandixi pamance nan tagi. Dunija danxaniyaxi a tan nan ma, a texti nore nan kui.

4

Nondi kanafe

¹ Ala Xaxili a masenma ne won be a fiixe ra, a ndee fama ne danxaniya rabolode waxati donxoe kui, e fa bira pinne wule falee nun e xa xaranyie foxo ra. ² Wule fale filankafuie mixie madaxuma. E xaxili balanxi gben. ³ E tonyi doxoma futi xirife ra, a nun donse ndee donfe ra, Ala naxee daaxi alako danxaniyatōe nun nondi falee xa e don tantui ra. ⁴ Ala se naxan birin daaxi, a fan. A mu raharamuxi mixie be naxee a donma tantui ra, ⁵ barima Ala xa masenyi nun Ala maxandi na raseniye nma.

⁶ Xa i na nondi masen i ngaxakerenyie be, i bara findi Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa walike fanyi ra, naxan i baloma danxaniya masenyi nun xaranyi fanyi ra, i birama naxan foxo ra. ⁷ I naxa fe fufafu madoxo

kiini ra danxaniya mu naxan kui. I xa Ala fe suxu soobe ra. ⁸ Mixie meenife e fate ma, na tide mu gbo alo e na e xaxili yaka ba. Na xaxili yaka ba nan fama findide mixie be munafanyi ra dunjina nun aligiyama. ⁹ Nondi masenyi nan ya won birin lan won xa la naxan na: ¹⁰ Won walima tun nabexi nan na, barima won xaxili tixi Ala Nijne ra, naxan findixi adamadi birin Nakisima ra, a gbengbenyi danxaniyatöe. ¹¹ Na nan na ki, i xa na yaamari birin masen mixie be, i xa e xaran na seriye ra.

¹² Mixi yo naxa yo i xa fonikeya ma. I naxan nabama, i xa findi misaali ra danxaniyatöe be a lanma e xa woyen ki naxe, e xa jere ki naxe, e xa e bore xanu ki naxe, e xa danxaniya nun e xa seniyyeni xa lu ki naxe. ¹³ Han n sa fama temui naxe, i xa Kitaabui xaran mixie be, i xa e ralimaniya, i xa e xaran. ¹⁴ I naxa wali bejin naxan soxi i yi ra, masenyi tixi Ala xili ra i xa fe ra naxan ma, forie to e belexe sa i xunyi ma. ¹⁵ I xa na rabatu senbe ra, alako mixi birin xa i jere ki to i sigama yare ki naxe. ¹⁶ Meeni i yete ma, nun na xaranyi ma i naxan tima tun nabexi ra. Xa i na raba i kisima ne, i tan nun naxee i xui ramema.

5

Danxaniyatöe jere ki

¹ I naxa woyen xoxoxe fala forie be. I xa e ralimaniya alo i baba. I xa xeme fonikee ralimaniya alo i xunya xemema. ² I xa jereforie ralimaniya alo i nga. I xa fonike ginema ralimaniya alo i maaginee seniyyeni kui.

³ I xa kaape ginee binya, naxee na e kerenyi ma. ⁴ Xa kaape gine xa die na na, xa na mu a ra a xa mamadie, e tan xa Ala waxonfe matinkan e xa denbaya be. Die barimixie naxan nabaxi e be, e xa na sare ragbilen e ma. Ala wama na nan xon.

⁵ Kaape gine yati yati, naxan luxi a keren, a a xaxili tima Ala nan na. A salima, a Ala maxandima temui birin. ⁶ Kono kaape gine naxan birama a yete waxonfe foxo ra, a tan bara faha hali a jipe to a ra.

⁷ I xa yi yaamarie masen mixie be, alako e xa lu tinxinyi kui. ⁸ Mixi naxan mu meenima a xa mixie ma, a gbengbenyi a xa denbaya ma, na kanyi bara danxaniya bejin. A jaaxu dangife kaafiri ra.

⁹ Kaape gine naxan xili lanma a xa sebe kaape ginee xilie ya ma, a lanma a xa simaya xa dangi je tongo senni ra. A xa a li a nu doxoxi xeme keren gbansan nan xon ma, ¹⁰ a nun man a kolonxi tinxintoe ra a xa wali fanyie xa fe ra, alo di xurufe, xone rasene, seniyyentöe sanyi maxafe,

tooromixie malife, a nun birafe fe fanyi mooli birin foxo ra.

¹¹ Kono kaape gine naxee findixi sungbutunyie ra, e xili naxa sebe, barima xa a sa li e waxonfee e ragbilenma ne Ala xa Mixi Sugandixi foxo ra, e fa doxo xeme taa, ¹² na temui e bara yunubi soto, barima e bara e xa laayidi singe kana. ¹³ Bafe na ra, e man findima tunnaxonee nan na, e nu fa lu e marere ra naafixiya rabade, e mixi mafalama, e fe fala naxan mu lanma a xa fala. ¹⁴ Na kui, a xoli n ma kaape gine sungbutunyie xa doxo xeme taa, e fa die bari, e meeni e xa denbaya ma, alako won yaxuie naxa no fe jaaxi falade e xun ma. ¹⁵ Ndee jan bara e kobe raso, e bira Sentane foxo ra.

¹⁶ Xa danxaniyatöe gine bara kaape gine ndee soto a xa mixie ya ma, a xa a yigiya alako a naxa findi kote ra danxaniyatöe jama be. Na kui, danxaniyatöe jama noma ne kaape ginee malide naxee na e kerenyi ma.

¹⁷ Danxaniyatöe jama xa forie, naxee fee jarema a fanyi ra, e xa binye xungbe soto, a gbengbenyi naxee kawandi nun xaranyi tima. ¹⁸ A sebexi Kitaabui kui, «Ninge ne mengi turuxunma, wo mu lan wo xa a de xiri.» A man sebexi, «Walike xa a wali sare soto.» ¹⁹ I naxa kalamui rame danxaniyatöe jama xa fori nde xa fe ra, xa seede firin, xa na mu a ra saxan, mu na fe toxi. ²⁰ Naxee bara yunubi raba, i xa i yaxasari masa e xa fe ra, birin ya xori, alako boore fan xa gaaxu.

²¹ N bara yi yaamarie fi i ma, Ala, a xa Mixi Sugandixi Isa, nun maleke sugandixie ya xori. I xa yi yaamarie rabatu tinxinyi kui. I naxa mixi yo rafisa a boore be. ²² I naxa gbata mixie sugandide, i fa i belexe sa e ma, xa na mu a ra i fan luma ne e xa yunubie kui. I xa lu seniyyeni kui. ²³ I naxa ye gbansan xa min. I xa weni nde min seri ra i furi xa fe ra, barima i luma fura ra. ²⁴ Mixi ndee xa yunubie makenenxi beenun e xa makiitide li, kono boore gbee mu toma fo yare. ²⁵ Wali fanyi fan makenenma na ki ne, wali jaaxi mu noxunma.

6

Ala xa seriye danxaniyatöe be

¹ Danxaniyatöe naxee na konyiya kui, e xa e marigie binya, alako binye yo naxa ba Ala xili ra, a nun a xa seriye ra. ² Konyi naxee marigi findixi danxaniyatöe ra, na konyie naxa yo e marigi ma, a falafe ra a e ngaxakerenyie nan e ra. A lanma e xa e xa yaamari rabatu a fanyi ra dangife a singe ra, barima e na walife e ngaxakerenyi xanuxie nan be.

I xa mixie xaran yi yaamarie ra. ³ Xa a sa li mixi nde xaranyi gbete nan tima, a mu bira won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi xa masenyi tinxinxi fɔxo ra, nun xaranyi naxan findixi Ala gbe ra, ⁴ na kanyi bara a yete igbo, a mu sese kolon. A xaxili mu fan. A xa woyenyi gbo, sɔnxɔe rafan a ma. Na findima tɔne, lantareya, tɔɔɔɔe, siike, ⁵ tinxintaree xa sɔnxɔ sɔnxɔe, nun nɔndi kolontareya. E diine rawalima kɔbiri fe nan na. ⁶ Diine nan findima geeni ra mixie be, naxee e wasasoma e sɔtɔse. ⁷ Won faxi dunija ma won belexee igeli nan na, won man sigama na ki ne. ⁸ Xa baloe nun sose na won yi ra, won xa won wasaso na ra. ⁹ Kɔno mixi naxan wama bannafe, na kanyi tantanma ne, a suxu gantanyi ra, a fa mila a waxɔnfe ɔaaxie ma. Na waxɔnfe ɔaaxie nan mixie xun nakanama, e fa lɔe. ¹⁰ Kɔbiri xɔli findixi fe kobi birin sanke nan na. Ndee to mila kɔbiri ma, e naxa danxaniya bejin, e fa tɔɔɔ a ɔaaxi ra.

¹¹ Kɔno i tan naxan findixi Ala xa mixi ra, i xa gbilen na fe mɔolie fɔxo ra. I xa bira tinxinyi, Ala fe, danxaniya, xanunteya, dije, nun bɔje bexiya fɔxo ra. ¹² Danxaniya gere fanyi so. Kisi suxu, i xilixi naxan ma, i seedeɔxɔya tixi naxan ma fe ra seede wuyaxi ya xɔri. ¹³ N bara i yamari Ala ya xɔri, naxan nimase birin nabaloma, n bara i yamari Ala xa Mixi Sugandixi Isa ya xɔri, naxan bara seedeɔxɔya fanyi ti Ponsi Pilati be, ¹⁴ i xa Ala xa seriye rabatu tinxinyi seniyeɔxi ra han won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi fa temui. ¹⁵ Ala nan fama Isa raminide a wama a xɔn ma waxati naxe.

Tantui Kanyi,
Mange Senbema,
firin mu kafuxi naxan ma,
Mangee xa Mange,
Marigie Marigi Ala,
¹⁶ naxan keren mu faxe kolon,
naxan xɔnyi na naiyalanyi ra,
adamadie mu naxan toxi,
adama mu nɔma naxan tode.
Binye nun senbe na a be abadan.
Amina.

¹⁷ I xa to bannamixie yamari a e naxa e yete igbo, e man naxa e xaxili ti naafuli ra, barima naafuli mu buma. E xa e xaxili ti Ala nan na, naxan won kima se birin na alako won xa seewa. ¹⁸ E xa fe fanyi raba. E xa kewali fanyi nan xa findi e xa bannaya ra. E xa mixi ki e harige ra e xa fonisireya xa fe ra. ¹⁹ Na birin kui e harige sɔtoma ne yare naxan findima kisi yati yati ra e be.

²⁰ Timote, i xa meeni fe ma naxan taxuxi i ra. I xa woyenyi fufafu nun wule matanga. ²¹ Mixi ndee na falama a lonni,

kɔno lonni mu a ra. Na bara a niya e xa e kobe so danxaniya ra.

Ala xa hinne wo ra.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Polu naxan seɓe Timote ma Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Polu to nu na geeli kui Rōma, a naxa bataaxe nde fan seɓe a malima Timote ma. A jan nu bara keren seɓe a ma nu, koŋo a man naxa a firin nde seɓe, alako a xa gbilen seriye ndee ma. Annabi Polu nu bara tōro a gbe ra geeli kui, mixi yo mu nu na a fe ma naxan nu a malima. A na birin masenma yi bataaxe kui, barima Timote nu luxi ne alo Polu xa di.

Annabi Polu naxa seriye fala Timote be na bataaxe singe kui naxan nu noma a malide danxaniyatōe nama xa wali kui. Yi bataaxe kui, a luxi alo Polu wama Timote ralimaniyafe a yete xa danxaniya xa fe ra. Polu a yete xa tōoree nun a jere ki masenma a be, alako e xa findi misaali ra Timote be.

Annabi Polu xa bataaxe firin nde kui, a Timote ratuma Timote danxaniyaxi ki naxe, a nun a Ala xa wali suxuxi ki naxe. Timote Kitaabui kolon a mama nun a nga nan saabui ra. Na xaranyi tide nu gbo Timote be alako a xa findi Ala xa walike ra a xa duniɓeigiri kui.

Na Kitaabui tide nu gbo Timote be, a tide man nu gbo mixie be a naxee kawandi. Ala xa masenyi naxan seɓexi Kitaabui kui a findixi lōnni belebele nan na, adamadi hayi na naxan ma. Xa mixie mu biran na fōxo ra, e xa duniɓeigiri nun e xa aligiyama mu sōoneyama e be.

Annabi Polu na fan masenma yi Kitaabui kui. A waxati dōnxōe xa fee falama Timote be alako a xa kawandi ti senbe ra, xa na mu a ra mixie luma tantanyi nan kui naxee fama e ralōede abadan. Ala xa won ntanga na ma. Ala xa lōnni fanyi fi won fan ma alako yare xa sōoneya won be. Amina.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Polu naxan seɓe Timote ma

Limaniya

¹ N tan Polu nan yi ki, naxan findixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xēera ra Ala waxonki. Laayidi tongoxi won be kisi xa fe ra Ala xa Mixi Sugandixi Isa saabui nan na. ² N na yi bataaxe seɓefe Timote nan ma, naxan findixi n ma di maxanuxi ra. Baba Ala nun won Marigi Isa, Ala xa Mixi

Sugandixi, e xa hinne, kinikini, nun ɓɓnesa fi i ma.

³ N bara Ala tantu, n naxan batuma janige fiixe ra alo n benbae a rabaxi ki naxe. N Ala maxandima ne i be kōe nun yanyi ra, ⁴ barima n nan n natuxi i yaye nan ma. N man nu wama i tofe han, alako n xa seewa a fanyi ra. ⁵ N man n natuxi i xa danxaniya nan ma, filankafuija mu na naxan kui, naxan nu na i mama Lowisi fan yi ra, a nun i nga Ewunise. N a kolon i fan danxaniyaxi na ki ne.

⁶ Na kui, n bara i ralimaniya i xa Ala senbe rawali, a naxan fixi i ma n to n belexe sa i xunyi ma. ⁷ Ala mu gaaxu xaxili xa soxi won yi ra. A bara xaxili fi won ma naxan findixi senbe, xanunteya, nun yete suxui ra. ⁸ I naxa yaagi won Marigi xa seedeɓoxoya bade. I man naxa yaagi n na, n tan naxan na geeli kui won Marigi xa fe ra. A lanma won birin xa tōro Isa xa xibaaru fanyi xa fe ra Ala senbe saabui ra. ⁹ A tan nan won nakisixi, a tan nan won xilixi a xa seniyyeni ma. A mu na rabaxi won ma kewali saabui xa ra, a na janigexi a yete nan na. A hinnexi won na a xa Mixi Sugandixi Isa xa fe nan na kafi duniɓa fole.

¹⁰ Yakōsi won bara na hinne to won Nakisima Isa xa fa kui, Ala xa Mixi Sugandixi. A bara faxe senbe kana, a kisi fe ramini a xa xibaaru fanyi saabui ra, alako adama naxa faxa sōnon. ¹¹ Ala n findixi kawandila, xēera, nun karamōxo nan na na xibaaru fanyi xa fe ra. ¹² N na tōrofe na wali nan xa fe ra, koŋo n mu yaagima na ra, barima n a kolon n danxaniyaxi naxan ma. N bara la a ra a noma n ma kisi ragatade han na lōxōe. ¹³ N nondi naxan masenxi i be, na xa findi i xa misaali ra, i birama naxan fōxo ra danxaniya nun xanunteya ra, alo Ala xa Mixi Sugandixi Isa wama a xon ma ki naxe. ¹⁴ Ala naxan taxuxi i ra, i xa meeni na ma Ala Xaxili Seniyyenxi saabui ra, naxan sabatixi won i.

¹⁵ I a kolon Asikae birin bara n nabolō, alo Figelo nun Heremogene. ¹⁶ Ala xa kinikini Onesiforo nun a xa denbaya ma, barima a nu luma n nalimaniya ra. A mu yaagi n na n to na geeli kui. ¹⁷ A to fa Rōma, a naxa n fen han a naxa n to. ¹⁸ Marigi xa kinikini a ma na kiiti lōxōe. I a kolon dangi birin na a n malixi ki naxe Efese.

2

Tōore

¹ N ma di, i xa i senbe so Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa hinne xa fe ra. ² I naxan mexi n na seede gbegbe ya xori, i xa na masenyi taxu i dugutegee ra, naxee fan noma mixi gbete raxarande na ra. ³ Won

birin xa wakili tōore kui, barima Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa sōori fanyie nan won na. ⁴ Sōori naxan na gere kui, a mu birama dunija fe fōxo ra, a birama a xa mange waxonfe nan fōxo ra. ⁵ Mixi naxan sigaxi gi gbata rabade, xa a mu a gi a seriye ki ma, a mu geenima. ⁶ Mixi naxan xe rawalima, a tan nan lanma a xa bogi singee soto. ⁷ I nōxo sa n ma masenyi birin xon ma, Marigi fahaamui fima ne i ma na fee ma.

⁸ I xa ratu Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, naxan kelixi faxe ma, naxan fatanxi Dawuda bōnsōe ra, alo Isa xa xibaaru fanyi a masenxi ki naxe, n naxan kawandife. ⁹ Na xibaaru fanyi nan ma fe a niyaxi, n na tōorofe geeli kui alo fe kobi rabama, kōno Ala xa masenyi tan mu balanxi. ¹⁰ Na nan a ra n tōore mooli birin xaninma, alako mixi sugandixie xa kisi soto Ala xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra, e lu a xa nore kui abadan.

¹¹ Masenyi hagige nan ya:

Xa won nun Isa bara faxa,
won nun Isa man kelima ne faxe ma.

¹² Xa won tun nabexi,
won luma ne Isa xa mangeya kui.

Xa won na a rabolo,
a fan won naboloma ne.

¹³ Xa won mu lu won xui xanbi ra,
a tan luma ne a xui xanbi ra,
barima a mu noma a yete rabolode.

¹⁴ I xa mixi birin natu Ala ya i, a a lanma e xa gere lu na masenyi ndee xa fe ra. Na woyenyi mooli tide yo mu na. A a ramema e nan xun nakanama tun. ¹⁵ I xa i yete masen Ala be, alo mixi naxan wali fōxi mu mayaagi, a fata nondi masende mixie be a masen ki ma. ¹⁶ Woyen jaaxi fufafu lu na, barima naxee na mooli falama, e xa kaafrija xun nan tun masama. ¹⁷ E xa woyenyi gboma ne alo fure jaaxi, naxan mixi faxama. Humeneyo nun Fileto na nee nan ya ma. ¹⁸ E bara makuya nondi ra, e fa a fala mixie jan bara keli faxe ma. E bara mixi ndee xa danxaniya kana na woyenyi mooli ra.

¹⁹ Kōno Ala xa banxi tixi yi masenyi nan fari: «Ala a kolon, mixi naxan findixi a gbe ra.» A man a masenxi: «Adamadi naxan Marigi xili falama, a xa tinxintareya rabepin.» ²⁰ Se sase mooli gbegebe nan na banxi xungbe kui. Nde fan yailanxi xee ma nan na, xa na mu a ra gbeti. Nde yailanxi wuri nan na, xa na mu a ra bende. Nde binye wali rabama, nde fan binyetare wali rabama. ²¹ Mixi naxan a yete rasenyenma, a luma ne alo wali binye rabama se sase naxan kui. A to seniyen, a marigi noma a rawalide wali fanyi birin kui.

²² Fonike waxonfe lu na. Wo nun mixi naxee Marigi xilima bōne seniyenxi ra, wo xa nu tinxinyi, danxaniya, xanunteya, nun

bōnesa fen. ²³ Woyenyi tidetare fufafu lu na, barima i a kolon na mooli findima gere nan na. ²⁴ A mu lanma Marigi xa walike xa sōnxo. A lanma a xa findi mixi dijexi ra naxan fata mixi xarande, a man wakili tōore ra. ²⁵ A lanma a xa matandilae matinxin woyenyi nōxunme ra, alako Ala xa a niya e xa tuubi, e xa nōndi kolon, ²⁶ e xa xaxili soto, e xa e ba Ibulisa xa gantanyi ra. Ibulisa bara e suxu gantanyi ra, alako e xa lu a xa yaamari bun ma.

3

Waxati dōnxōe

¹ I xa a kolon, fe xōrōxōe fama ne dunija lide waxati dōnxōe, ² barima adamadie birama e yete waxonfe nan fōxo ra, kōbiri rafaanma ne e ma, e e yete igboma, e lama e yete ra, e Ala rasotoma, e e barimae matandima, e finsiriwaliya rabama, e mu Ala xa fe binyama, ³ e mu kinikinima, e mu dijema, e mixi mafalama, e xurutareja rabama, e e boore tōoroma, e mixi fanyi xonma, ⁴ e mixi yanfama, e bogonma fee ma, e bōne gbo, e waxonfe rafaan e ma dangi Ala xa fe ra. ⁵ A luxi ne alo e diine nan nabatuma, kōno e bara e kobe raso a senbe ra. I xa i makuya na mixi moolie ra.

⁶ E soma denbayae kui, e fa gine senbetaree mabendun, naxee findixi yunubitōe ra, naxee birama fe jaaxi mooli birin fōxo ra. ⁷ Na gine mooli xaranma temui birin, kōno e mu fahaamui sotoma nondi ma. ⁸ Na mixi naxee soma denbayae kui, e luma ne alo Yannessi nun Yanberesi naxee Annabi Munsu matandi. Na mixie nondi fan matandima ne, e xaxili bara kana. E xa danxaniya xon mu kuyama. ⁹ Kōno e mu sigama yare sōnon, barima mixi birin fama ne e xa daxuja kolonde, alo Yannessi nun Yanberesi xa fe nu kolonxi ki naxe.

¹⁰ Kōno i tan, i bara n ma xaranyi kolon, n pēre ki, n panige, n ma danxaniya, n ma dijne, n ma xanunteya, n ma tun nabexi, ¹¹ n ma paxankate, a nun n ma tōore. Tōore mooli mundun na, n mu naxan soto Antiyoki, Ikoniyon, nun Lisitire? Naxankate mundun mu n lixi naa? Marigi bara n nakisi na birin kui. ¹² Nondi na a ra a mixi naxan birin wama birafe Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa seriye fōxo ra, a na kanyi tōore sotoma ne. ¹³ Kōno mixi jaaxie nun filankafuie xa fe kobie xun nan tun luma masa ra, e fa booree madaxu, e e yete madaxu.

¹⁴ I xa i xiri seriye ra i naxan xaranxi, i danxaniyaxi naxan ma. I a kolon i na sotoxi naxan na. ¹⁵ Kabi i dimedi temui, i Kitaabui seniyenxie kolon, naxee noma

lonni fide i ma. Na lonni findima kisi nan na mixie be, naxee danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma. ¹⁶ Kitaabui seniyeenxi birin fatanxi Ala nan na. A fan xaranyi ra, a fan yaabi ra, a fan matinxinse ra, a fan tinxinyi masenfe ra, ¹⁷ alako Ala xa mixi xa no wali fanyi birin nabade.

4

Kawandi tife

¹ N bara i yamari Ala ya xori, n bara i yamari Ala xa Mixi Sugandixi Isa ya xori, naxan fama mixi nijee nun mixi faxaxie makiitide, naxan fama a xa mangeya niini ramini, ² i xa Ala xa masenyi kawandi, i xa wakili temui birin, i xa mixie matinxin, i xa mixie xa yunubie masen e be, i xa e ralimaniya, i xa e xaran. I xa na birin naba dije kui. ³ Waxati na fafe mixie mu tinma xaranyi tinxixi ra temui naxe. E karamoxo wuyaxi fenma ne, naxee masenyi mooli nde tima naxan nafan e tuli ma. ⁴ E gbilenma ne nondi foxo ra, e fa e tuli mati kiinie ra. ⁵ Kono i tan, i xa i yete mataxasi fe birin kui, i xa i tunnabexi toore kui, i xa Ala xa xibaaru fanyi rayensen, i xa i xa wali rakamali.

⁶ N tan jan bara findi serexe ra Ala be. A gbe mu luxi n xa taa masara. ⁷ N bara n ma gere fanyi so, n bara n ma jere rajon, n bara lu danxaniya kui. ⁸ Xunnakeli sare ragataxi n be, naxan findixi tinxinyi ra Marigi kiitisa tinxixi naxan fima n ma na loxoe. N keren xa mu a ra, a na fima mixi birin nan ma, a fafe rafan naxee ma.

⁹ I xa kata fafe ra n yire mafuren mafuren, ¹⁰ barima Demasi bara n nabepin dunija fe xa fe ra, a siga Tesaloniki. Kiresen bara siga Galati, Tito bara siga Dalamatiya. ¹¹ Luki gbansan nan na n seeti ma. I xa fa Maraki ra, barima a noma n malide n ma wali kui a fanyi ra. ¹² N bara Tikike xee Efese. ¹³ I ne fama, i xa fa na xinbeli donma ra, n naxan luxi Tiroyasi, Karapo xonyi, a nun n ma bukie. Na sebeli naxee tixi xuruse kiri ma, e tide gbo dangi birin na, i xa fa e fan na. ¹⁴ Alesandire xabui bara fe jaaxi gbegbe raba n na. Marigi fama a sare ragbilende a ma. ¹⁵ I xa i yete ratanga a ma, barima a muxu xa kawandi matandi ne a jaaxi ra.

¹⁶ N to n yete xunmafala kiiti banxi kui a singe, n malima yo mu nu na. Birin n nabolo ne. Ala xa dije e ma e fe naxan nabaxi. ¹⁷ Ala nan n malixi, a senbe so n yi ra, alako n xa kawandi ti a fanyi ra si birin be. Ala naxa n natanga yete magaaxuxi ma. ¹⁸ Marigi man fama n natangade mixie xa wali kobi birin ma, a fa n nakisi, n xa so a xa mangeya niini bun ma ariyanna. Matoxoe na Ala be abadan.

¹⁹ Pirusila nun Akila xeebu n be, a nun Onesiforo xa denbaya. ²⁰ Erasito bara lu Korinti. N bara Tirofimo lu Mileto, barima a mu nu yalanxi. ²¹ I xa kata fafe ra beenun jeme xa so. Ewubulo, Pudon, Linosi, Kelodiya, nun won ngaxakerenyi birin bara i xeebu. ²² Marigi xa sabati i boje i, Ala xa hinne wo birin na.

Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Tito ma
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Ala xa xɛera Pɔlu naxan seɓe danxaniyatɔe nde ma naxan nu xili Tito. Girekika nan nu a ra naxan nu kafuxi Pɔlu ma Ala xa wali kui.

Pɔlu yi bataaxe seɓe a ma temui naxe, Tito nu na Kireti. Kireti findixi suri nan na naxan na Miditerane baa tagi. Pɔlu nun Tito nu bara siga Kireti kawandi tide, Pɔlu fa Tito lu naa a xa na danxaniyatɔe pamae mali e xa seɓe soto. Pɔlu yi bataaxe seɓe ne Tito ma a xa marasi nun limaniya fi a ma alako a fan xa Kireti danxaniyatɔe rasi, a e ralimaniya, a nɔndi makenen e be.

Yi Kitaabui fe gbege masenma won be danxaniya nun danxaniyatɔe pama xa fe ra. A a masenma a won sese mu noma kisode won ma wali fanyie saabui ra. Kisi sotoma Ala xa hinne nan tun saabui ra. Xa won bara danxaniya, won bara kisi, won fe birin nabama ne fa alako won jere ki xa tinxin, won xa wali fanyie suxu.

Ala xa yi Kitaabui xa masenyi rasabati won boje kui. Ala xa won mali won ma danxaniya xa tilin, won ma wali fanyie xun xa masa. Amina.

Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan seɓe
Tito ma

Xɛebu

¹ N tan Pɔlu nan yi ki, Ala xa konyi nun a xa Mixi Sugandixi Isa xa xɛera. N na walife alako Ala xa pama sugandixi xa danxaniya, e man xa nɔndi kolon naxan e rapɛrema Ala xa fe kui. ² Yi danxaniya nun yi nɔndi a niyama ne mixi xa a xaxili ti Ala xa kisi ra. Ala, naxan xa laayidi mu kanama, a tan nan yi abadan kisi laayidi won be beenun dunja xa daa. ³ Waxati to kamali, a naxa a xa xibaaru fanyi makenen kawandi saabui ra, naxan bara taxu n na Ala won Nakisima xa yaamari ma.

⁴ N bara i tan Tito xɛebu, naxan bara findi n ma di yati yati ra won ma danxaniya kui. Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Isa, won Nakisima xa hinne nun bojesa fi i ma.

Tito xa wali Kireti danxaniyatɔe pamae tagi

⁵ N bara i lu Kireti alako i xa fee yailan naxee yailan daaxi luxi na, i xa mixie

sugandi taee birin kui, e xa findi na danxaniyatɔe pamae xa kuntigie ra. Alo n i yamari ki naxe, ⁶ danxaniyatɔe pama kuntigi lanma ne a xa findi tinxintɔe ra xili fanyi na naxan xun, gine keren kanyi, naxan xa die danxaniyaxi, mixie mu naxee kolon kalabante xurutaree ra. ⁷ Fo yi xunmatie xa findi xeme tinxinxie nan na barima Ala xa wali nan taxuxi e ra. E naxa findi mixie ra naxee e yete igboma, naxee boje tema mafuren, naxee siisima, naxee mawolen, naxee biraxi geeni tinxintare foxo ra. ⁸ Fo e xa findi xeme ra naxee fata xoje raseneɓe, fe fanyi rafan naxee ma, naxee e yete xaninma xaxilimaya ra, naxee tinxin, naxee seniyeɓen, naxee noxi e yete ra. ⁹ Fo nɔndi masenyi xa lu e yi ra alo e xaranxi a ra ki naxe. Na nan a toma e fan noma kawandi tide a nɔndi ki ma, e man no na nɔndi matandie ra.

¹⁰ Na matanditi mooli gbege na na, a gbengbenyi sunna mixie ya ma. E de wuya, mixi yanfafe rafan e ma. ¹¹ Fo won xa e de balan. E bara denbaya ndee kana, barima e na e xaranfe fee nan na naxee mu daxa. E na birin nabama e yete xa geeni tinxintareya nan ma fe ra. ¹² E xa namijonme nde nan yati a fala, «Kiretikae wule nun e furi nan tun kolon. E tunnaxono, e man jaaxu alo boximase.» ¹³ Nɔndi nan yati na a ra. N na a falafe na nan ma, i xa woyen e ma a xoroxxe ra alako e xa danxaniya a fixe ra, ¹⁴ e xa ba Yuwifi xa kuye taalie danxunfe. E xa ba mixie xa yaamarie danxunfe naxee bara mee nɔndi ra. ¹⁵ Se birin seniyeɓen seniyeɓeɓe be, kono sese mu seniyeɓen seniyeɓeɓe nun danxaniyataree tan be. E xaxili nun e sondonyi birin bara manoxo. ¹⁶ E Ala kolonfe falama e de ra, kono e xa wali a masenma a e mu a kolon feo! E xa fefe mu fan. Serye matandie nan e ra, naxee mu noma wali fanyi yo rabade.

2

Danxaniyatɔe xaranfe nɔndi ra naxan jere ki masenma e be

¹ Kono i tan xa nu danxaniyatɔe xaran nɔndi masenyi nan na.

² I xa a masen xemoxie be e xa taxasi, e xa jere a binyamixi ki ma, e xa e yete xanin xaxilimaya ra, e xa bira nɔndi nan foxo ra e xa danxaniya kui, xanunteya kui, a nun tunnabexiya kui.

³ Na kui, i man xa a masen gine moxie be, e xa jere seniyeɓeni kui, e naxa findi mixi mafalee ra, e naxa siisi. E xa nu marasi fanyi fi ⁴ sungbutunyie ma alako e xa e xa morie nun e xa die xanu. ⁵ E man xa e rasi e xa e yete xanin xaxilimaya ra, e xa seniyeɓen, e xa banxi walie suxu, e yuge xa

fan, e xa e yete magoro e xa mōrie be, alako Ala xa masenyi naxa bexu.

⁶ I man xa segetalae fan nasi e xa e yete xanin xaxilimaya ra ⁷ fe birin kui. I tan yete xa findi misaali ra e be i xa wali fanyie saabui ra. I xa kawandi xa findi nōndi nun soobe ra. ⁸ I xa masenyi xa tinxin, alako i matandimae xa yaagi, barima e mu fefe kobi kolon e naxan falama won ma fe ra.

⁹ I xa a masen konyie be, e xa e yete magoro e marigie be fe birin kui. E xa e rapelxin, e naxa e matandi, ¹⁰ e naxa sese mupa, e xa a masen a e marigie nōma lade e ra ki fanyi. Na konyi mooli binye fima ne won Nakisima Ala xa masenyi ma fe birin kui.

¹¹ A lanma won xa jere yi mooli ra barima Ala xa hinne bara makenen, naxan nōma findide kisi ra mixi birin be. ¹² A xa hinne won xaranma alako won xa gbilen tinxintareya nun dunija fee foxo ra, won xa won yete xanin xaxilimaya ra, won xa won ma dunijeigiri rapere tinxinyi nun Ala yaragaaxui kui. ¹³ Won to na yi dunija ma, won na fe fanyi nan mamefe won xaxili tixi naxan na. Won na Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa nore nan mamefe, won Nakisima Marigi Ala. ¹⁴ A tan nan a yete fi won be, alako a xa won xunsara won ma yunubie xa fe ra, a xa jama nde rasenyien e xa findi a yete gbe ra, naxee senbe soxi wali fanyie rabafe ma.

¹⁵ I xa mixie kawandi yi fee ra. I xa mixie ralimaniya. I xa e rasi. I xa nōndi makenen e be i senbe birin na. Mixi yo naxa yo i ma.

3

Isayanka jere ki

¹ I xa e ratu, e xa e yete magoro mangle nun mangasanyi be, e xa e xa yaamarie suxu. E xa gbata wali fanyi mooli birin nabafe ra, ² e naxa mixi yo mafala, e naxa gere so, e xa marafanyi nun boje fanyi masen birin be.

³ A singe won fan nu daxupa nan nabama. Yaamari matandimae nan nu won na. Won nu bara loe kira xon. Won nu bara bira won yete waxonfe foxo ra a nun dunija fe mooli birin foxo ra, han na nu bara won findi konyie ra. Won nu won ma dunija xaninma jaxaxupa, toone, gbesenxonnanteya, nun marajaxuxupa nan kui. Won fan mu nu rafan mixie ma.

⁴ Kono won Nakisima Ala to a xa boje fanyi nun a xa xanunteya makenen, a naxa kisi fi won ma. ⁵ A mu won nakisixi won ma wali fanyie xa fe xa ma, a won nakisixi a xa kinikini nan ma, won xunxafe ye xora a nun a Xaxili Seniyenxi saabui ra.

Na bara a niya won xa bari a neene ra, won ma dunijeigiri birin xa masara. ⁶ Ala bara won ki! A bara a Xaxili Seniyenxi ragoro won ma won Nakisima Isa saabui ra.

⁷ Na kui, won ma yunubie to bara xafari a xa hinne saabui ra, won bara no findide ketongoe ra, won bara won xaxili ti abadan kisi ra. ⁸ Nōndi masenxi nan na ki. A xoli n ma i xa na fee masen a fanyi ra, alako naxee bara danxaniya Ala ma, e xa fe birin naba alako e xa bira fe fanyi raba foxo ra. Na fee findixi fe hagige fanyie nan na mixi birin be.

⁹ Kono i naxa i gbe raso mixie xa woyen fufafu ya ma. E naxan falama benbae xa fe ra, e xa gbesenxonnteya, e xa gere woyenyi Ala xa seriye xa fe ra, e sese tide mu na. ¹⁰ Naxan yo mixie tagi isoma, i xa a rasi keren, i xa a rasi firin. Xa na birin kui a mu i xui me, i xa a rabolo, ¹¹ barima i a kolon a na mixi mooli mu fan. A bara a yete danka a xa tinxintareya ra.

Masenyi donxoe

¹² N na Aritema xa na mu Tikike xee i ma, i xa fe birin naba alako i xa n li Nikopoli, barima n bara a janige n xa jeme radangi naa. ¹³ Fe birin naba alako i xa seriye karamoxo Senasi nun Apolosi mali e xa biyaasi kui. E mali, e hayi na se naxan birin ma, e xa a soto. ¹⁴ A lanma danxaniyatoe naxee na won ma konti ma, e xa e matinkan tunnabexi ra wali fanyie ma, alako e xa mixie hayi xoxoxoe fan, e naxa fa lu na ki fufafu.

¹⁵ Naxee na n fe ma be, e birin i xeebu. I xa won xanuntenyie danxaniyatoe birin xeebu muxu be.

Ala xa hinne wo birin na.

Ala xa masenyi Annabi Pɔlu naxan seɓe Filemon ma Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Ala xa xeera Pɔlu naxan seɓe danxaniyatɔe nde ma naxan nu xili Filemon. Kolosika nan nu a ra, naxan nu bara danxaniya Pɔlu saabui ra waxati dangixi.

A yi bataaxe seɓe Filemon ma temui naxe, Pɔlu nu bara sa geeli Ala xa masenyi kawandife ma. A xa geelimaniya kui, a naxa yi bataaxe seɓe Filemon ma a xa konyi Onesimo xa fe ra. Onesimo nu bara a gi a marigi Filemon ma, kɔno na kui, Ala naxa a ragiri Onesimo nun Pɔlu xa naralan, Onesimo xa danxaniya Pɔlu saabui ra. Onesimo xa fe birin to bara masara sonon, a naxa tin a xa gbilen a marigi Filemon xonyi. Kɔno na waxati seriye ki ma, Filemon nu noma Onesimo faxade a xa yanfanteya xa fe ra. Na kui, Pɔlu naxa yi bataaxe seɓe, Onesimo xa gbilen a ra Filemon xon ma, alako a xa a rakolon Onesimo bara masara ki naxe. A naxa a masen Filemon be, a Onesimo to bara danxaniya Isa ma alo a tan Filemon fan danxaniyaxi ki naxe, a e birin bara findi ngaxakerenyie ra.

Yi Kitaabui a masenma won be, a ngaxakerenya naxan kelima danxaniya ma, a senbe gbo ki fanyi. Xa won bara danxaniya, a fa li won mu won boore danxaniyatɔe kolon won ngaxakerenyi ra, won mu gexi sode fe fanyi birin kui naxan na won yi ra Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra.

Ala xa won mali won ma danxaniya xa tilin, won ma ngaxakerenya xun xa masa. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Pɔlu naxan seɓe Filemon ma

Pɔlu xa bataaxe Filemon ma Onesimo xa fe ra

¹ N tan Pɔlu nan yi ki, naxan bara findi geelimani ra Ala xa Mixi Sugandixi be. Muxu nun won ngaxakerenyi Timote nan yi bataaxe seɓefe, katarabi Filemon ma muxu xanuntenyi nun muxu waliboore, ² a nun Apiya muxu maagine, a nun Arikipe muxu gereso boore Ala xa gere xa fe ra, a nun danxaniyatɔe jama naxan e malanma i tan Filemon xonyi. ³ Won Baba Ala nun

a xa Mixi Sugandixi, won Marigi Isa xa hinne nun boɓesa fi wo ma.

⁴ Temui birin, n ne n Marigi Ala maxandima i be, n a tantuma ne i xa fe ra, ⁵ barima n bara a me i danxaniyaxi Marigi Isa ma ki naxe, i man seniyantɔe birin xanuxi ki naxe. ⁶ N Ala maxandife i be alako ngaxakerenya naxan kelima i xa danxaniya ma, a xa a niya i xa fahaamui xa gbo, i xa no n fe fanyi birin kolonde naxan na won yi ra Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra. ⁷ N ngaxakerenyi Filemon, i xa xanunteya bara n naseewa ki fanyi, a man bara limaniya fi n ma, barima seniyantɔe boɓe fan bara seewa i saabui ra.

⁸ Na kui, hali n to noma i yamaride Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, i xa fe raba i lanma i xa naxan naba, n mu na rabama. ⁹ N i mayandima won ma xanunteya nan ma fe ra. N tan Pɔlu nan woyenfe i be yi ki, xemoxi naxan na geeli Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa fe ra. ¹⁰ N i mayandife n ma di Onesimo nan ma fe ra, n bara findi naxan baba ra n ma geelimaniya kui. ¹¹ Singe, a tide yo mu nu na i be, kono yakosi, a tide bara gbo i be ki fanyi, alo a gboxi n fan be ki naxe. ¹² Hali a to rafan n ma alo n ya firinyi, n na a ragbilenfe i ma. ¹³ N bara wa a xon a xa lu n yi ra, alako a xa n mali i tan joxoxe ra n ma geelimaniya kui, n bara naxan soto Ala xa xibaaru fanyi xa fe ra. ¹⁴ Kono n mu waxi fefe rabafe n mu i maxorin. Na kui, i xa fe fanyi raba kelima ne i panige nan ma, beenun n tan xa i yamari. ¹⁵ Temunde, Onesimo bara ba i yi ra waxati nde bun ma, alako a man xa gbilen i ma abadan. ¹⁶ I tan be yakosi, a tide bara dangi konyi ra. A bara findi i ngaxakerenyi yete yati ra. N tan bara a xanu ki fanyi, kono a lan i tan nan xa a xanu dangi n na a xa mixinja nun a xa danxaniya xa fe ra.

¹⁷ Na kui, xa i n kolonxi i ngaxakerenyi ra, i xa a fan nasene alo n tan yete nan faxi i ma. ¹⁸ Xa a fefe jaaxi niyaxi i ra, xa i xa doni yo a ma, na kote birin xa findi n tan gbe ra. ¹⁹ N tan Pɔlu nan yi seɓefe n yete belexe ra, i xa a kolon n a birin nagbilenma ne i ma. Kono hali n mu i ratu, i danxaniyaxi n tan nan saabui ra. ²⁰ N ngaxakerenyi, i fan xa yi fe raba n be Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra. I fan xa n boɓe raseewa, Marigi xa fe ra. ²¹ N to yi seɓefe, n a kolon i mu tondima n waxonfe rabade, i jan nde sama ne a xun.

²² Fe keren luxi: I xa nu n yigiyade yailan, barima n laxi a ra, n fama ne gbilende wo yire wo xa Ala maxandi saabui ra.

²³ Epafirasi i xeebu, muxu nun naxan bara findi geelimani ra Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra. ²⁴ N walibooree Maraki,

Arisitaraki, Demasi, nun Luki, e fan i
xεebu. ²⁵ Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi,
xa hinne wo birin na.

Ala xa masenyi Eburu bõnsõe bẽ Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Kabi dunjpa sa daa, Alatala na a xa seriye masenfe adamadie bẽ. Namijõnme xungbee naxa Ala xui me, e fa na dentege sa mixie bẽ. Iburahima, Isiyaga, Yaxuba, Yusufu, Munsa, Yosuwe, Dawuda, Sulemani, Esayi, nun Esidirasi, nee birin findixi mixi binyee nan na Ala naxee rawalixi alako a xa seriye xa kolon, a xa sebe Kitaabui kui. A dõnxõe ra Ala naxa a xa masenyi nde so Annabi Isa yi ra, naxan findixi a xa Mixi Sugandixi ra dunjpa birin bẽ.

Isa fatanxi Eburu bõnsõe nan na alo namijõnme dangixie. A naxa na seriye birin natinme alo Ala nu wama a xõn ma ki naxe. Kõnõ Ala nu bara masenyi neene nde so Isa yi ra, Eburu bõnsõe mu nu naxan kolon sinden. Na masenyi mu Ala xa seriye singe matandixi de, a a rakamalixi ne.

Singe ra Ala nu bara saate xiri a tan nun adamadie tagi, kõnõ yunubi keren gbansan nu nõma na saate kanade, mixi fa lõe. Isa to fa dunjpa ma, Alatala naxa saate neene xiri a tan nun adamadie tagi, naxan nõma yunubie xafaride, mixi fa nõ kisode.

Singe ra Ala nu bara serexedubee ti a tan nun adamadie tagi, e xa findi mixie xa saabui ra. Kõnõ e to nu findixi adamadie ra, e fan naxa yunubie raba alo booree, e naxa faxa. Na kui, e mu findi saabui fanyie ra. Isa to fa dunjpa ma, Alatala naxa a ti a tan nun adamadie tagi, a naxa findi dunjpa saabui fanyie ra. Yunubi yo mu nu na a ma. Faxẽ mu nu nõma a makankande. Na kui, Ala naxa a xa fe ite, a xa dunjpa yamari sa keli Ala yirefanyie ma, a magoroxi dennaxe.

Singe ra Ala nu bara a masen mixie bẽ a e xa xurusee ba serexe ra e xa yunubie xa fe ra. Na naxa adamadie bõne raxara dondoronti, kõnõ a mu nõ e xa yunubi xafaride yati yati. Isa to fa dunjpa ma, Alatala naxa a yamari a xa a yete ba serexe ra dunjpa bẽ. Na kui, adamadie xa yunubie naxa xafari, mixie naxa kisi sõtõ naxan mu kanama abadan.

Na birin a masenxi ne a Ala Isa xexi ne alako a xa a xa seriye rakamali, a findi kisi ra bõnsõe birin bẽ. Xibaaru fanyie nan na ki. Ala xa na raso won bõne kui, won xa

fahaamui sõtõ na ma, a a findixi kisi nan na won bẽ. Amina.

Ala xa masenyi Eburu bõnsõe bẽ

Ala xa xexra

¹ Temui dangixi Ala naxa masenyi ti won benbae bẽ namijõnme saabui ra. A na raba ne sanmaya wuyaxi, a na raba ne ki wuyaxi ra. ² Kõnõ yakõsi, naxan findixi waxati dõnxõe ra, Ala a xa masenyi ti won bẽ a xa Di saabui ra. A bara a xa Di findi dunjpa ke tongoma ra, a dunjpa daa a xa Di nan saabui ra. ³ Yi Di findixi Ala xa nõre tofanyie nan na, a findixi Ala misaali yati nan na. A dunjpa bun tima a xa masenyi senbema nan na. A to ge yunubie xafaride, a naxa a magoro Ala Nõre Kanyie yirefanyie ma ariyanna kui.

⁴ Na kui, a tide dangi malekee ra, a xili fisamante nan sõtõ. ⁵ Ala mu a masenxi maleke yo bẽ,
«N ma di nan i ra,
to n bara findi i Baba ra.»

A mu a masenxi maleke yo bẽ,
«N tan findima a Baba ra,
a tan findima n ma di ra.»

⁶ Ala to a xa Di fisamante ramini dunjpa, a naxa a fala,
«Ala xa malekee xa a batu.»

⁷ A a masenxi malekee xa fe ra,
«Ala xa malekee luma ne alo foye,
a xa walikee luma ne alo te.»

⁸ Kõnõ a a masenxi ne a xa Di xa fe ra,
«Ala, i xa mange kibanyi buma ne abadan.
Tinxinyi nan findixi i xa mangeyaa
tõnxuma ra.

⁹ Tinxinyi nan nafan i ma.

Naaxupa mu rafan i ma fefe ma.

Na nan a toxi, Marigi, i Marigi Ala bara i sugandi seewe kui.

I findixi fisamante nan na dangife i booree ra.»

¹⁰ A man a masenxi ne,
«Marigi, i bara dunjpa ti a fõle ra,
i tan nan koore daaxi.

¹¹ Koore nun bõxi fama kanade,
kõnõ i tan buma ne abadan.

E forima ne alo dugi.

¹² I koore nun bõxi mafindima ne
alo donma mafindima ki naxe.

E fama ne masarade alo sose masarama ki naxe.

Kõnõ i tan mu masarama,
i xa fe mu jõnma abadan.»

¹³ Ala mu a masenxi maleke yo bẽ,
«I xa dõxõ n yirefanyie ma,
han n xa ge i yaxuie ragorode i sanyie bun
ma.»

¹⁴ Malekēe tan findixi Ala xa walikēe nan na, fate mu na naxee be, a naxee xēema kisi ketongoe malide.

2

Ala xa serexe

¹ Won xa won ŋengi sa na masenyi xon ma a fanyi ra, won naxan mexi, alako won naxa kira beŋin. ² Ala xa masenyi senbe nu gbo, a nu bara naxan so malekēe yi ra. Adamadi naxee na matandi, e naxa sare xōrōxōe soto. Xa nee sa sare xōrōxōe soto, ³ won tan go? Xa won kisi xungbe rabolo, won ma fe fa luma di? Won Marigi yati nan singe a masenxi won be, mixi naxee a xui mexi e fan bara findi na seede ra. ⁴ Ala bara e xa seedeŋōxōya fari isa tonxumae ra, fe magaaxuxie, kaabanako mooli birin, nun buŋae ra Xaxili Seniyenxi naxee fixi e ma a waxonki.

⁵ Ala mu mangeya fima malekēe ma tina e xa dunja yamari, muxu dunja naxan xa fe falafe wo be yi ki. ⁶ Yi seedeŋōxōya sebexi Kitaabui kui:

«Munse lanxi adama ma,
i to i maŋoxunma a xa fe ma?
Munse lanxi adama xa di ma,
i to i ŋengi sama a xa fe xon ma?

⁷ I bara a ragoro malekēe bun ma waxati dondoronti kui.

I bara dariye nun binye fi a ma,
⁸ i bara se birin lu a sanyi bun ma.»

Na kui, Ala to se birin sa a xa mangeya bun ma, sese mu na a mu naxan yamarima. Konō won mu se birin toma a xa mangeya bun ma sinden. ⁹ Won munse toma? Ala naxa Isa ragoro malekēe bun ma waxati dondoronti kui, konō Isa xa faxe naxa findi xunnakeli nun binye ra a be. Na kui, Ala naxa hinne won na, a Isa faxa adamadi birin ŋoxōe ra.

¹⁰ Ala nan se birin daaxi, se birin na a tan nan be. A man wama adamadi gbege xa so a xa nōre kui. Na kui, a nu lanma a xa e Rakisima xa fe rakamali tōore ra. ¹¹ Naxan adamadie rasenyenma, nun naxee rasenyenxi, e birin fatanxi Baba keren nan na. Na kui, a mu yaagi e xilide a ngaxakerenyie. ¹² A naxa a masen, «N i xili masenma ne n ngaxakerenyie be, n i matoxōma ne jama tagi.» ¹³ A man naxa a masen, «N nan n ma lanlanteya sama Ala nan ma.» A man naxa a masen, «N na be, muxu nun die Ala naxee fixi n ma.»

¹⁴ Na die to findi fate nun fase ra, Isa fan naxa a yete misaali e ra, alako a xa nō Ibulisa xun nakanade a yete xa faxe saabui ra. Faxe senbe nu na Ibulisa nan yi ra. ¹⁵ Isa naxa a yete misaali a ngaxakerenyie ra alako a xa e ratanga faxe xa gaaxui ma e xa dunijeigiri kui, naxan luxi alō

konyiya. ¹⁶ A na birin naba Iburahima bonsoe nan malife ra, a mu a raba malekēe xa be. ¹⁷ Na nan a toxi a naxa a yete maniya a ngaxakerenyie ra, alako a xa nō serexedube kuntigi wali rabade kinikini nun tinxinyi ra Ala be, a fa findi pama xa yunubie xafarima ra. ¹⁸ Isa fata mixie malide e xa maratantanyi kui, barima a fan maratantanyi nun tōore kolon ne.

3

Isa nun Annabi Munsu

¹ Na kui, n ngaxakerenyi seniyenxie, wo tan naxee xilixi ariyanna ma, wo xaxili xa ti Isa ra, Ala xa xēera nun a xa serexedube kuntigi, won danxaniyaxi naxan ma. ² A tinxin ne Ala be, naxan nu bara a ti na wali ra, alō Annabi Munsu fan a rabaxi ki naxee Ala xa banxi kui. ³ Isa xa binye dangi Munsu gbe ra, alō banxiti xa binye dangixi a xa banxi ra ki naxee. ⁴ Banxi birin tixi mixi nde nan saabui ra, konō Ala nan dunja birin daaxi. ⁵ Annabi Munsu findixi konyi dugutege nan na Ala xa banxi kui, alako a xa seedeŋōxōya ba masenyi xa fe ra naxan fama tide. ⁶ Konō Ala xa Mixi Sugandixi findixi Ala xa Di dugutege nan na, naxan Ala xa banxi yamarima. Won tan fan findixi na banxi nan na, xa won lama Isa ra, xa won won xaxili tima a ra, na nan findixi won ma matoxōe ra.

⁷ Na na a ra, wo xa wo ŋengi sa Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi xon ma. A sebexi, «Xa wo bara a xui rame to,
⁸ wo naxa wo kobe raso a ra,
alō wo a rabaxi ki naxee gbengerenyi ma.
Na temui a nu wo matofe ne,
konō wo naxa a matandi.

⁹ Menni wo benbae bara kata e xa n mato. E naxa n ma wali to ŋe tongo naani bun ma.

¹⁰ Na kui, n naxa xonō na waxati mixie ma. N naxa a fala, «E bōŋe makuya n na temui birin,
e mu n ma seriye kolon.»

¹¹ Na na a ra n naxa n kali xone kui,
«E mu soma n ma malabui kui feol!»

¹² N ngaxakerenyie, wo xa mēeni wo yete ma a fanyi ra alako wo bōŋe naxa lu ŋaaxupa nun danxaniyataraŋa kui, wo fa gbilen Ala foxo ra, Ala naxan na na. ¹³ Lōxo yo lōxo wo xa wo bore ralimaniya. Wo xa gbilen na ma lōxōe birin alako yunubi naxa fa wo nō, wo bōŋe fa balan Ala mabiri. ¹⁴ Xa won sa won xaxili tima Ala xa Mixi Sugandixi ra alō won a folōxi ki naxee, lanyi bara lu won nun Isa tagi. ¹⁵ A sebexi Kitaabui kui,
«Xa wo bara a xui rame to,
wo naxa wo kobe raso a ra,

alɔ wo a rabaxi ki naxe wo to a matandi.»

¹⁶ Nde Ala matandi, e to ge a xui ramede? Mixie xa mu a ra naxee mini Misira boxi ra Annabi Munsaa saabui ra? ¹⁷ Ala xɔnɔ ne ndee ma ne tongo naani bun ma? Mixie xa mu a ra naxee yunubi rabaxi, e fa sɔnto gbengberenyi ma? ¹⁸ Ala a kali nde be a e mu soma a xa malabui yire? Mixie xa mu a ra naxee a matandixi? ¹⁹ Na kui, won bara a fahaamu a e xa danxaniyatarepa nan a niya e mu so.

4

Malabui danxaniyatɔee be

¹ Ala xa laayidi, a naxan tongo won be sofe a xa malabude, na mu kanaxi. Wo xa fe birin naba alako sofe na malabude kui a naxa kana wo be. ² Won bara na xibaaru fanyii me alɔ booree a mexi ki naxe, kɔnɔ a mu sese fanxi e ma e xa danxaniyatarepa xa fe ra. ³ Kɔnɔ won tan naxee bara la a ra, won fama ne sode na malabude kui. A sebexi na xa fe ra,

«N to xɔnɔ e ma, n naxa n kali,
e mu soma n ma malabude.»

Kɔnɔ Ala xa wali bara non kabi duniɓa foɓe, ⁴ barima a sebexi Kitaabui kui na loxɔe solofere nde xa fe ra,

«Loxɔe solofere nde Ala xa wali naxa
kamali. A naxa a malabu.»

⁵ A man sebexi Kitaabui kui, «E mu soma n ma malabude.»

⁶ Ala nu bara a janige mixi ndee xa so a xa malabude kui, kɔnɔ na mixi singe naxee na xibaaru mexi, e mu so e xa danxaniyatarepa xa fe ra. ⁷ Na nan a toxi Ala bara loxɔe gbete sugandi naxan findixi to ra. Na fe singe to bara dangi a xɔnɔakuye ra, Ala man naxa a masen Dawuda saabui ra,

«Xa wo bara a xui rame to,
wo naxa wo kobe raso a ra.»

⁸ Xa a sa li Yosuwe nu bara malabui fi e ma nu, Ala man mu nu loxɔe gbete xa fe falama nu. ⁹ Han ya malabui luxi Ala xa pama be e mu naxan sɔtɔxi sinden. ¹⁰ Naxan soma Ala xa malabui kui, a a malabuma ne a xa wali birin ma, alɔ Ala malabuxi a xa wali kui ki naxe.

¹¹ Won xa fe birin naba sofe ra na malabui kui, alako mixi yo naxa bira tantanyi kui alɔ Isirayilakae a rabaxi ki naxe. ¹² Ala xa masenyi senbe gbo, a walima mixi boje ma. A xaapen dangife santidegema de firinyi ra. A soma won boje nun won sondonyi nan kui, a so won soora nun won nadoxɔdee xɔn. A won sondonyi waxɔnfe nun mapɔxunyi birin makiiti. ¹³ Nimase yo mu noma a nɔxunde Ala ma. Ala fe birin toma ne, fe birin dentege fama sade a tan nan be.

¹⁴ Isa, won ma serexedube kuntigi xungbe, Ala xa Mixi Sugandixi, a to so ariyanna kui, won fan xa bira won ma danxaniya foxɔ ra won bara naxan makenen. ¹⁵ Won ma serexedube kuntigi won ma senbetareya kolon, a kinikinixi won ma na nan ma. Sentane naxa kata a ratantande mooli birin na alɔ won tan, kɔnɔ a mu a no. ¹⁶ Na na a ra, won xa won maso a xa hinne kibanyi ra lanlanteya ra, alako won xa kinikini nun hinne soto a temui.

5

Isa won ma serexedube kuntigi

¹ Serexedube kuntigi birin tongoxi adamadie nan ya ma, a fa ti Ala xa wali ra adamadie be, alako a xa hadiya nun serexe mooli birin ba yunubie xa fe ra. ² A mixie xa fe kolon naxee na dimi kui, e loxi, barima a fan na e ya ma, a tantanma. ³ A xa senbetareya a niyama ne a xa serexe ba a yete xa yunubie be, a nun pama xa yunubie xa fe ra.

⁴ Mixi mu noma yi binye sɔtode a yete ra, fo Ala a xili alɔ a Haruna xili ki naxe.

⁵ Ala xa Mixi Sugandixi fan mu serexedube kuntigi binye soto a yete xa ra. Ala nan a fixi a ma, a falafe ra,
«To i bara findi n ma di ra.

N tan fan bara findi i Baba ra.»

⁶ A man sebexi Kitaabui kui,
«I bara findi serexedube ra abadan,
Melekisedeki mooli.»

⁷ Isa bara a xui ite Ala maxandi ra a xa duniɓeigiri kui, a bara a makula, a na wafe. A na raba ne barima a a kolon a Ala nan nu noma a ratangade faxe ma. Ala bara a xa duba suxu, barima a nu bara tin lufe a xa yaamari bun ma. ⁸ Isa findixi Ala xa Di nan na, kɔnɔ na kui a naxa a matinkan fo a xa Ala rabatu hali na findixi tɔore nan na a be. ⁹ Isa xa fe to kamali, a naxa findi saabui ra a mantonyie birin xa abadan kisi soto. ¹⁰ Ala naxa a ti serexedube kuntigi ra Melekisedeki daaxi.

¹¹ Fe gbege na na kui muxu wama naxan masenfe wo be, kɔnɔ na tagi rabafe xɔrɔxɔ, barima wo mu soma fee kui mafurenyi ra. ¹² A nu lanma wo xa findi karamɔxɔ ra yi waxati, kɔnɔ han yakɔsi wo hayi na karamɔxɔ nde ma naxan wo xaranma Ala xa masenyi singee ra. Wo mu fata fe tilinxi fahaamude sinden, alɔ diyore naxan mu fata sube donde, fo a xa xipe min sinden. ¹³ Mixi naxan hayi na Ala xa na masenyi singee ma, a mu gexi tinxinyi kolonde, a mu moxi a xa danxaniya kui. A luxi alɔ diyore naxan xipe gbansan minma. ¹⁴ Kɔnɔ mixi naxan moxi a xa danxaniya kui, naxan bara ge tinxinyi nun

tinxintareya tagi raba kolonde, a noma ne xaranyi tilinxi fan kolonde. A tan luxi alo xemoxi naxan baloma sube fanyi ra.

6

Ala xa seriye tilinxi

¹ Na nan a toxi won lanma won xa siga yare ma Ala xa Mixi Sugandixi xa xaranyi kui. Won xa dangi na masenyi singee ra, won xa so fe tilinxie kui. Na masenyi singee nan ya: wali jaaxi bepinfe naxan mixi xaninma yahannama, ² danxaniyafe Ala ma, xunxafe ye xooɔa, belexe safe mixie ma, kelife faxe ma, nun Ala xa kiiti donxoɔ. ³ Xa Ala tin, won xa siga yare ma won ma xaranyi kui.

⁴ Mixi naxan bara ge Ala xa naiyalanyi tode, naxan bara Ala xa ki nemunnemun, Ala Xaxili Seniyenxi bara lu naxan be, ⁵ naxan bara a kolon a Ala xa masenyi fan, naxan bara Ala senbe kolon naxan fama rawalide waxati naxan sa fama, ⁶ xa a sa li na mixi mooli bara danxaniya bepin, a mu noma tuubide sonon. A luxi alo a man bara Ala xa Di mabanban wuri magalanbuxi ma, a fa a rayaagi jama ya xori.

⁷ Bɔxi naxan bara tune ye soto a fanyi ra, a fa sansi ramini a kanyi be, Ala baraka ragoroma ne a ma. ⁸ Kono bɔxi naxan tunbe nun nooge tun naminima, na bɔxi mu fan. A gbe mu luxi a xa danka, a rajonyi a fa gan.

⁹ Muxu xanuntenyie, hali muxu xa woyenyi xoxoxo, muxu bara la a ra wo na kira fanyi nan xon, naxan findi kisi kira ra. ¹⁰ Ala tinxin, a mu neemuma wo xa wali ma. A wo xa xanunteya kolon, wo naxan masenxi wo xa wali kui a xili ra, a nun wo naxan masenxi seniyeɔɔe be. Han ya wo na na wali nan kui. ¹¹ Muxu wama ne wo xa wo tunnabexi na birin kui han a rajonyi, alako wo xa fe soto wo wo xaxili tixi naxan na. ¹² Wo naxa wo tunnaxono. Wo xa bira danxaniyatooe xa misaali foxo ra, naxee ke sotoma Ala naxan laayidixi e be. E na sotoma e xa danxaniya nun e xa tunnabexi nan saabui ra.

¹³ Ala to laayidi tongo Iburahima be, a mu no a kalide fe nde ra naxan gbo a be. Na na a ra, a naxa a kali a yete ra, ¹⁴ a falafe ra, «N baraka sama ne i xa fe. I bonsoe wuyama ne.»

¹⁵ Iburahima to ge mame tide, Ala naxa a xa laayidi rakamali a be. ¹⁶ Adama a kalima fe nde ra naxan gbo a be. Na marakali senbe fima ne a xa woyenyi ma, alako mixi naxa no na matandide. ¹⁷ Na nan a toxi, Ala fan naxa a rakali alako mixie, na laayidi tongoxi naxee be, e xa a kolon Ala xa nate mu masarama. ¹⁸ Ala

naxa na laayidi tongo, a man naxa a rakali, alako won xa no limaniya xungbe sotoe. Wule yo mu na na fe firinyi kui. Won bara fe birin naboloo a xa fe ra, won fa won xaxili ti a ra. ¹⁹ Mixi xaxili tife Ala ra, a luma ne alo hanga naxan banbanxi ye bun ma. Won fan won xaxili tima Ala ra na ki ne naxan na a xa hɔromolingira kui dugi gbakuxi xanbi ra, ²⁰ Isa soxi dennaxe won ya ra, a xa findi won ma serexedube kuntigi ra abadan, alo Melekisedeki.

7

Serexedube Melekisedeki

¹ Melekisedeki nan nu na Salamu mange ra, a man nu findixi Ala Xili Xungbe Kanyi xa serexedube nan na. Iburahima to ge mange ndee xun nakanade, Melekisedeki naxa sa naralan a ra, a duba a be. ² Iburahima naxa farile fi a ma. Melekisedeki xili fasarixi yi ki «mange tinxinxi.» A man nu findixi Salamu mange nan na, naxan xili fasarima yi ki «bɔnesa mange.» ³ A baba mu kolon, a nga mu kolon, a xa taruxui mu kolon. A xa simaya foloxi temui naxe, a nun a jon temui, na fan mu kolon. Na kui, a luxi ne alo Ala xa Di, naxan findixi serexedube ra abadan.

⁴ Wo a mato Melekisedeki tide nu gboxi ki naxe. Hali won baba Iburahima, a naxan soto a wasaso se ra, a naxa na farile fi a ma. ⁵ Ala xa seriye a falama jama xa farile so Lewi bonsoe yi ra, naxan findixi serexedubee ra. Na jama fan kelixi Iburahima bonsoe ne, e findi Lewi ngaxakerenyie nan na.

⁶ Kono Melekisedeki tan, hali a to mu nu na Lewi bonsoe xa taruxui kui, Iburahima naxa farile so a yi ra. Melekisedeki naxa duba Iburahima laayidi kanyi be. ⁷ Birin a kolon mixi naxan dubama a boore be, a tide gbo na kanyi be.

⁸ Lewi xa mixi naxee farile rasuxuma, e faxama ne, kono Melekisedeki tan mu faxaxi. ⁹ Na kui, a luxi ne alo Lewi, naxan luma farile rasuxu ra, a nu bara farile fi Melekisedeki ma Iburahima saabui ra, ¹⁰ barima Lewi bonsoe nu na a benba Iburahima fate i, a naralan Melekisedeki ra temui naxe.

¹¹ Xa a sa li fe birin nu noma kamalide Lewi bonsoe xa serexedubeja saabui ra nu, jama Ala xa seriye sotoxi naxan na, e hayi mu nu na Melekisedeki xa serexedubeja ma nu, naxan mu fatanxi Haruna bonsoe ra. ¹² Serexedubeja na masara, yaamari fan xa masara.

¹³ Yi masenyi birin falaxi mixi naxan ma fe ra, a kelixi bonsoe ne serexedube mu na bonsoe naxe. ¹⁴ Birin a kolon a won Marigi kelixi Yuda bonsoe ne. Annabi Munsu ma

yaamari yo fi na bõnsõe mixie ma e xa serexedube wali raba.

¹⁵ Muxu naxan masenxi, a fiixe, barima serexedube gbete bara mini, naxan maniya Melekisedeki ra, ¹⁶ naxan mu findixi serexedube ra a bõnsõe xa fe ra. Na kanyi findixi serexedube ra, barima faxe mu nõ a ra. ¹⁷ Yi seederõxoya bara raba a xa fe ra,

«I findixi serexedube nan na abadan, Melekisedeki daaxi.»

¹⁸ Yaamari singe bara ba na a xa senbetareya xa fe ra, a mu nu nõma a xa wali rabade. ¹⁹ Na yaamari mu nõ fefe rakamalide, kono fe neene bara mini won xaxili tima naxan na, naxan nõma won malide won makorede Ala ra.

²⁰ Na fe neene mu tixi marakali xanbi. ²¹ Serexedube singee bara wali suxu marakali xanbi, kono Isa nan findixi serexedube ra yi marakali ra Ala naxan masenxi,

«Marigi bara a kali, a mu a xa nate masarama:

I tan nan findixi serexedube ra abadan.»

²² Na kui, Ala bara saate tongo won be Isa saabui ra, naxan fan boore be.

²³ Na xanbi, serexedube singee nu wuya, barima e to faxes, mixi gbete nu tima e nõxõe ra. ²⁴ Kono Isa tan mu faxama, a buma ne abadan. A xa serexedube na mu radangima mixi gbete ma. ²⁵ Na nan a toxi a nõma mixi rakiside naxan a makorema Ala ra a tan saabui ra. A njje to a ra, a nõma findide e xa saabui fanyi ra Ala yire abadan.

²⁶ Won hayi na na serexedube kuntigi mooli nan ma naxan seniyeen, yunubi mu na naxan ma, naxan mu fe paaxi yo kolon, naxan mu luma yunubitõe ya ma, naxan xa fe itexi dangife koore ra. ²⁷ Isa mu luma alo boore serexedube kuntigie, naxee lanma e xa serexe ba lõxõ yo lõxõ e xa yunubie xa fe ra, a nun jama xa yunubie xa fe ra. A tan bara a yete ba serexe ra kerenyi ra. ²⁸ Yaamari singe nu mixi senbetaree nan tima serexedube kuntigie ra, kono na marakali neene naxan faxi na yaamari singe dangi xanbi, a bara Ala xa Di ti serexedube kuntigi ra, naxan bara ge kamalide abadan.

8

Ala xa saate neene

¹ Masenyi xunyi nan ya: Won ma serexedube kuntigi magoroxi Ala Xili Xungbe Kanyi xa kibanyi yirefanyi ma ariyanna kui. ² A walima Ala xa horomolingira yati yati nan kui, Marigi naxan tixi, adamadie belexe foxi mu naxan na.

³ Serexedube kuntigi birin lanma a xa serexe mooli birin ba Ala be. Na kui a nu lanma se nde xa lu yi serexedube fan yi ra a naxan bama serexe ra. ⁴ Xa won ma serexedube kuntigi nu na dunija nu, a mu nu findima serexedube ra nu, barima Ala xa yaamari nan bara mixi gbete ti na serexe wali ra.

⁵ Na mixie Ala batuma horomolingira nan kui, naxan misaalixi horomolingira ra naxan na ariyanna. Na nan a toxi Ala naxa Annabi Munsu yamari horomolingira tife ra, a falafe ra,

«A mato a fanyi ra, i xa horomolingira ti alo a masenxi i be geya fari ki naxe.»

⁶ Kono yakosi Ala xa Mixi Sugandixi bara wali soto naxan tide gbo boore serexedube xa wali be tife ra Ala nun adamadie tagi. A tide gbo barima a faxi saate naxan na, na fan saate fori be. A xa saate mabanbanxi laayidie nan na, naxee fan dangi laayidi forie ra.

⁷ Xa na saate singe nu nõma a xa wali rabade nu, Ala mu fama a firin nde ra nu.

⁸ Ala naxa yi marakorosi raba jama ra, «Marigi xa masenyi nan ya:

Waxati na fafe,

n saate neene tongoma Isirayila nun Yuda ya jama be temui naxe.

⁹ Na mu luma alo na saate singe

n naxan tongo e benbae be,

n e ramini Misira foxi ra temui naxe.

E to n ma saate bejin,

n fan naxa e bejin.

Marigi xa masenyi nan na ki.

¹⁰ Saate nan ya n naxan tongoma Isirayila jama be,

na waxati dangi xanbi.

Marigi xa masenyi nan ya:

N nan n ma seriye rasoma ne e xaxili kui, n a sebe e sondonyi ma.

N findima e Marigi Ala nan na,

e fan findi n ma jama ra.

¹¹ Mixi yo mu a boore matinkanma, mixi yo mu a falama a ngaxakerenyi be, «I xa Ala kolon,»

barima na waxati e birin n kolonma ne, kelife mixi xuri ma han mixi xungbe.

¹² N dijema ne e xa tinxintareya ma, n e xa yunubie xafarima ne.»

¹³ A to yi saate xili fala saate neene, a bara boore findi saate fori ra. Saate fori tan lanma a xa ba na, a tide mu na sonon.

9

Ala xa Mixi Sugandixi xa serexe

¹ Saate singe bun ma, yaamari ndee nu na batui xa fe ra, nun Ala xa horomolingira xa fe ra, naxan nu na dunija. ² Na

horomolingira to ti, yire nde nu na naxan nu xili yire seniyanxi. Lanpui nu na a kui, a nun teebili serexe taami nu saxi naxan ma. ³Yire seniyanxi firin nde nu na dugi gbakuxi xanbi ra, naxan nu seniyan dangife boore ra. ⁴Surayi ganse xeema daaxi nun saate kankira nu na na yire kui. Xeema nu saxi saate kankira birin ma. Tonbili xeema daaxi mana nu ragataxi naxan kui, Haruna xa xuli naxan fuga, a nun walaxee, saate sebexi naxee ma, e birin nu na na saate kankira kui. ⁵Ala xa maleke noroxi masolixi firinyi nu tixi saate kankira fari, e yunubi xafari yire makoto. A mu lanma won xa so na woyenyi birin kui yakosi.

⁶Na yire to ge yailande na ki, serexedube nu luma so ra na yire seniyanxi singe nan kui, e e xa wali raba naa. ⁷Kono serexedube kuntigi nan gbansan nu noma sode na yire seniyanxi firin nde kui. Ne yo ne a nu soma naa sanmaya keren, a wuli xanin a xa yunubie nun pama xa yunubie xa fe ra e naxan naba a kolontareya ma. ⁸Na kui, Ala Xaxili Seniyanxi nu wama a masenfe ne a yire naxan nu seniyan dangife yire birin na, a menni mu nu rabixi mixie be na horomolingira singe xa waxati. ⁹Na birin findixi misaali nan na yi waxati mixie be. A a masenma a na serexe birin mu noma batulae xaxili raseniyannde. ¹⁰Na yaamari singee, donse, minse, nun sali ye xa fe ra, e nu fixi mixie ma e xa yunubie nan xa fe ra, han waxati neene fama temui naxe.

¹¹Ala xa Mixi Sugandixi to findi won ma serexedube kuntigi ra, a bara fa heeri ra, a naxan soto won be. A bara so Ala xa horomolingira fanyi kui, adamadi mu naxan yailanxi yi bende fupi fari. ¹²Kono a mu so si kontonyi nun ninge wuli xa ra, a so na yire seniyanxi fisamante kui a yete wuli nan na. A so ne kerenyi ra, barima na nu findixi xunsare nan na adamadi be naxan mu nonna abadan. ¹³Xa si kontonyi nun tura wuli, a nun te xube naxan fatanxi ninge serexe ra a sa mixi seniyanntaree ma, xa na fe mooli noma mixi raseniyannde nu, ¹⁴Ala xa Mixi Sugandixi wuli mu dangima xe na ra? A naxa a yete ba serexe kamalixi ra Ala be, Ala Xaxili Seniyanxi xa yaamari bun ma, alako a xa won xaxili raseniyan wali paaxie ma, naxee won faxama. A na raba ne won be alako won xa Ala Njipe batu.

¹⁵Na kui, a bara findi saabui ra yi saate neene xa fe ra, mixi xilixie xa ke soto naxan buma abadan, alu a laayidixi e be ki naxe. A faxa na nan ma, a findi xunsare ra yunubie xa fe ra naxee rabaxi na saate fori xa waxati bun ma. ¹⁶Saate naxan findi ke fe ra, na mu kamalima

sinden, fo saate tongoma faxa. ¹⁷Ke mu noma sotide beenun saatetongoe xa faxa. A mu sotoma saatetongoe baloxi temui naxe. ¹⁸Na nan a toxi na saate singe mu tongoma wuli xanbi. ¹⁹Annabi Munsu to Ala xa seriye masen pama be, a naxa ningee nun si kontonyie wuli tongo, a nun ye, a fa na kasan Kitaabui nun pama ma se nde ra naxan yailanxi hisopi burexe nun yexee xabe gbeeli ra, a fa a fala, a naxe, ²⁰«Wuli nan ya naxan saate xirima wo nun Ala tagi.» ²¹Annabi Munsu man naxa wuli kasan horomolingira ma, a nun horomolingira yirabase birin ma. ²²A seriye ki ma, fayida se birin naseniyanma wuli nan na. Yunubi mu xafarima wuli ifili xanbi.

²³A nu lanma se naxee misaalixi fee ra ariyanna kui, e xa raseniyan serexee ra. Ariyanna xa maraseniyaneni rabama serexee nan na naxee fan booree be. ²⁴Ala xa Mixi Sugandixi mu soxi horomolingira xa kui adamadi naxan yailanxi, naxan misaalixi horomolingira ra naxan ariyanna. A so ariyanna yati nan kui, alako a xa won ma dentege xa Ala be. ²⁵A mu soxi naa sanya wuyaxi, alu serexedube kuntigi naxan soma Ala xa horomolingira kui ne yo ne wuli nde ra, naxan mu findixi a gbe ra. ²⁶Xa a nu na ki ne nu, Ala xa Mixi Sugandixi nu lanma ne a xa tboro sanmaya wuyaxi kabi dunjpa fole ra. Kono na mu a ra. Yakosi yi waxati donxoe, a naxa mini sanmaya keren, alako a xa yunubi xa fe kana a yete serexe saabui ra. ²⁷Adamadi faxama ne sanya keren, e fa makiiti. ²⁸Ala xa Mixi Sugandixi fan bara faxa sanmaya keren, alako a xa yunubi ba mixi gbege ma. A man fama ne a firin nde, kono na waxati a mu fama yunubie xa fe xa ra, a fama mixie nan be naxee xaxili tixi kisi ra.

10

Isa xa serexe

¹Annabi Munsu xa seriye misaalixi fe fanyi nan na naxan fama fade. A findixi misaali gbansan nan na. Na nan a toxi a Annabi Munsu xa seriye mu noma Ala batulae raseniyannde kerenyi ra, na serexee saabui ra naxee bama ne yo ne. ²Xa a sa li a nu noma e raseniyannde nu, mixie mu nu luma serexee ba ra temui birin, barima serexe keren gbansan nu noma e xa yunubi birin xafaride kerenyi ra, na yunubi xa fe mapoxunyi yati mu luma e xunyi. ³Kono ne yo ne na serexee findima maratuse nan na mixie be a yunubie na e ma. ⁴Tura nun si kontonyi wuli mu noma yunubie bade.

⁵Na nan a toxi, Ala xa Mixi Sugandixi to so dunjpa, a naxa a masen Ala be,

«I mu wama serexe xon.
I mu wama hadiya xon.
I bara fate yailan n be.

⁶ I mu wama serexe gan daaxi xon ma,
i mu wama serexe yunubi xafari daaxi fan
xon ma.

⁷ N naxa a masen, «N bara fa.
A sebexi n ma fe ra Kitaabui kui,
Ala, n na fafe i sago rabade.»

⁸ Singe a naxa a masen,
«I mu wama serexe yo xon ma.
E mu rafan i ma.
I mu wama hadiya yo xon ma.
I mu wama serexe gan daaxi xon ma,
i mu wama serexe yunubi xafari daaxi fan
xon ma.»

A nu bara na fala hali na yaamari to nu
toma a xa seriye kui. ⁹ Na dangi xanbi, a
bara a masen,

«Ala, n na be. N bara fa i sago rabade.»
Na kui, a naxa fe singe ba na, alako fe firin
nde xa ti. ¹⁰ Na janige nan a niyaxi won
naseniyenxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa fate
saabui ra, naxan baxi serexe ra kerenyi ra.

¹¹ Serexedube birin e xa wali rabama
loxɔ yo loxɔ. E luma serexe ba ra naxee
mu noma yunubie xafaride. ¹² Kono Isa
tan, a to ge serexe keren bade yunubie xa
fe ra, a naxa a magoro Ala yirefanyi ma, a
luma dennaxe abadan. ¹³ A na a mamefe
a xa ti a yaxuie ma, ¹⁴ barima a bara mixie
rakamali kerenyi ra, a naxee raseniyenxi a
xa serexe kerenyi saabui ra.

¹⁵ Ala Xaxili Seniyenxi na tagi rabama
won be yi masenyi ra. A singe, a naxa a
masen,

¹⁶ «Saate nan ya n naxan tongoma Isirayila
bonsɔe be:

Na waxati na dangi,
n nan n ma seriye luma ne e boɓe ma,
n na sebema ne e sondonyi ma.»

¹⁷ A man naxa a masen,
«N mu ratuma e xa yunubie
nun e xa wali kobie ma sonon.»

¹⁸ Yunubi na ge xafaride temui naxe,
serexe mu bama na yunubi xa fe ra sonon.

¹⁹ N ngaxakerenyie, na kui won bara
limaniya soto sofe ra na yire seniyenxi
fisamante kui Isa wuli saabui ra. ²⁰ Isa
bara na kisi kira neene rabi won be, alako
won xa dangi na dugi ra naxan gbakuxi
horomolingira kui a fate saabui ra. ²¹ Won
ma serexedube kuntigi to tixi Ala xa banxi
xunyi ra, ²² won xa won makore Ala ra
boɓe fiixe nun danxaniya ra. Na danx-
aniya won nalimaniyama ne, barima won
boɓe raseniyenxi won ma yunubie ma,
won fate fan maxaxi ye tinsɔe ra. ²³ Won xa
won xaxili ti Ala ra tun nabexi kui, barima
naxan laayidi tongoxi won be, a mu noma
na kanade. ²⁴ Won xa meeni won bore ma,
alako won xa won bore ralimaniya won xa

lu xanunteya nun wali fanyi kui. ²⁵ Won
naxa won ma malanyie rabolo de, alo ndee
na a rabafe ki naxe. A lanma won xa won
bore ralimaniya. Won to a kolon Ala xa
loxɔe na fafe, won naxa tagan na ma.

²⁶ Xa a sa li, won Ala xa nondi kolon,
kono won man nu fa lu yunubi raba
ra won janige ra, serexe gbete mu na
sonon naxan noma won ma yunubie xa-
faride, ²⁷ fo gaaxui xungbe Ala xa kiiti
ya ra, naxan findima te mankane ra a
matandilae be. ²⁸ Xa mixi nde Annabi
Munsa xa seriye matandi, e a faxama
ne kinikinitareɓa kui, seede firin xa na
mu a ra saxan xa seederɔxɔya saabui
ra. ²⁹ Kono paxankate dangima na tan na
mixie be, naxee Ala xa Di maboronma e
sanyi ra, e a xa saate wuli rasoto naxan e
raseniyenxi, e Ala Xaxili rasotoma naxan
hinnexi e ra. ³⁰ Won yi masenyi kanyi
kolon,

«N tan nan mixi gberɔxoma,
n tan nan e sare fima e ma.»
A man sebexi, «Marigi fama ne a xa pama
makiitide.» ³¹ Ala Njɛe xa paxankate
magaaxu.

³² Wo xa ratu na loxɔe singee ma. Wo to
naiyalanyi to, wo naxa wo tun nabexi gere
xorɔxɔe kui naxan findixi toore ra wo be.
³³ E naxa wo konbi, e naxa wo paxankata
pama ya xori. Wo fan naxa lu mixie seeti
ma, naxee bara na toore mooli soto. ³⁴ Wo
naxa kinikini geelimanie ma, wo naxa tin
a ra seewe kui e xa wo harige ba wo yi ra,
barima wo a kolon harige nde na wo be
naxan dangi na boore ra pon, a bu abadan.

³⁵ Wo naxa fe rabolo, wo xaxili tixi
naxan na, barima na sare gbo. ³⁶ Wo hayi
na tun nabexi ma, alako wo xa Ala sago
rakamali, wo fa fe soto a naxan laayidixi
wo be. ³⁷ A sebexi,
«A gbe mu luxi sonon.
Naxan lanma a xa fa, a fama ne,
a mu dugundima.

³⁸ N ma tinxintɔe kisima ne danxaniya
saabui ra.

Kono xa a sa li a man naxa gbilen xanbi,
n mu jɛlexinma a xa fe ra.»

³⁹ Won mu findixi fe rabepinyie xa ra,
naxee xa fe xun nakanama. Won tan find-
ixi danxaniyatɔee nan na, naxee kisima.

11

Danxaniya

¹ Danxaniya kanyi, a a xaxili tima fe nde
ra a laxi naxan na. Hali a mu na fe toma
a ya ra, a a kolon nondi nan a ra. ² Won
benbae xili fanyi soto na nan ma.

³ Danxaniya saabui ra, won a kolon a
Ala nan dunjɔa daaxi a xa masenyi ra. Se

naxan toma naa a fatanxi fe nan na naxan mu toma.

⁴ Danxaniya saabui ra, Habila naxa serexe ba Ala be naxan nu fan dangife Kabila gbe ra. Ala naxa na serexe suxu, a Habila findi tinxintoe ra a xa danxaniya saabui ra. Hali Habila to faxaxi, a naxan nabaxi danxaniya ra na findima ne masenyi ra won be.

⁵ Danxaniya saabui ra, Enoki naxa te koore ma, a mu faxes. Mixi yo mu no a tode, barima Ala nu bara a rate koore ma. Beenun a xa te, Ala nu bara a masen a Enoki rafan a ma. ⁶ Mixi mu noma rafande Ala ma danxaniya xanbi. Mixi naxan a makorema Ala ra, a lanma a xa la a ra a Ala na na, a nun a xa la a ra a Ala mixie nan sare fima naxee a fenma.

⁷ Danxaniya saabui ra, Nuha naxa kunkui banban alako a xa denbaya xa kisi. Ala nu bara banbaranyi xa fe fala a be beenun a xa dunija li. Nuha nu gaaxu Ala ya ra. A xa danxaniya a masenma kiiti bara kana dunija be. Nuha naxa tinxinyi soto ke ra a xa danxaniya saabui ra.

⁸ Danxaniya saabui ra, Ibrahima naxa Ala xui ratinme sigafe ra boxi ma a mu dennaxan kolon, alako a xa menni soto ke ra. ⁹ Danxaniya saabui ra, Ibrahima naxa sabati na boxi ma, Ala nu bara naxan laayidi a be. A naxa lu menni alo xone a xa kiri banxie kui, alo Isiyaga nun Yaxuba, naxee findixi na ketongoe ra. ¹⁰ A nu na a mamefe a xa taa senbema soto, Ala taa naxan korinxi, a a ti.

¹¹ Danxaniya saabui ra, Sara dibaritare fan naxa no di baride nelexeforija kui, barima a nu laxi a ra a Ala mu a xa laayidi kanama. ¹² Na nan a to, xeme keren saabui ra, xemoxi naxan mu nu noma di soto de sonon, na naxa bonsoe xungbe soto, «naxan xasabi maniyaxi tunbuie xasabi ra naxee na koore ma, a nun meyenyi xasabi ra naxan na baa de ra. E konti mu noma kolonde.»

¹³ Yi mixie bara faxes a xa danxaniya kui, e mu fee soto naxee nu laayidixi e be. E nu laxi a ra a fanyi ra, a na laayidie mu kanama. E nu a kolon a e findixi «xone nan na dunija bende fupi fari.» ¹⁴ Mixi naxee na fe moolie falama, e a masenfe ne a e na taa gbete fenfe e sabatima dennaxe. ¹⁵ Xa e kelide xoli nu bara e suxu nu, e nu noma gbilende naa. ¹⁶ Kono e nu taa gbete fenma naxan fan e kelide be, taa naxan na ariyanna. Na kui, Ala mu yaagixi e ra, e xa a xili e Marigi Ala, barima a nu bara taa yailan e be.

¹⁷ Danxaniya saabui ra, Ibrahima mu tondi Isiyaga bade serexe ra, Ala nu a matoma temui naxe. A mu tondi a xa di kerenyi bade serexe ra, di naxan nu

laayidixi a be, ¹⁸ Ala nu bara a fala naxan ma fe ra,

«Isiyaga nan findima i bonsoe ra, i xili luma naxan xun ma.»

¹⁹ Ibrahima nu a kolon a Ala senbe gbo, hali Isiyaga faxes, a nu noma na rakelide faxes ma. Fayida na nan naba misaali ra, barima Ala a xa di ragbilen ne a ma.

²⁰ Danxaniya saabui ra, Isiyaga naxa duba Yaxuba nun Esayu be e xa simaya xa fe ra.

²¹ Danxaniya saabui ra, Yaxuba naxa duba Yusufu xa die be, a nu luxi dondoronti a xa faxes. A naxa Ala batu, a yi masuxuxi a xa xuli ra.

²² Danxaniya saabui ra, Yusufu naxa masenyi ti a xa saya makore, a lanma e xa naxan naba a fure ra Isirayilakae minima Misira boxi ra temui naxe.

²³ Danxaniya saabui ra, Munsu to bari, a barimae naxa a noxon kike saxon bun ma a xa tofanyi xa fe ra, e mu gaaxu mange xa yaamari ya ra. ²⁴ Danxaniya saabui ra, Munsu to mo, a naxa tondi findide Firawuna xa di gine xa di ra. ²⁵ A naxa wa a xon ma, a xa toore soto Ala xa pama ya ma, dine a xa nelexin yunubi ra waxati dunkedi bun ma. ²⁶ A bara a kolon Ala xa Mixi Sugandixi xa magore nan fan dangi Misira naafuli ra. A nu sare matoma a fama naxan soto de yare. ²⁷ Danxaniya saabui ra, Munsu naxa keli Misira boxi ma, a mu gaaxu Firawuna xa xone ya ra. A naxa a tunnabexi, barima a nu gaaxuxi Ala nan ya ra, naxan mu toma. ²⁸ Danxaniya saabui ra, Munsu naxa Sayamaleke Dangi Sali raba, a wuli kasan naadee ma, alako sayamaleke naxa Isirayilakae xa di singee faxes.

²⁹ Danxaniya saabui ra, Isirayilakae naxa Xulunyumi baa igiri a xaraxi ra. Misirakae to bira e foxo ra, e naxa madula ye xora.

³⁰ Danxaniya saabui ra, Yeriko tete naxa bira a yete ra, Isirayilakae to ge a rabilinde xi solofere bun ma.

³¹ Danxaniya saabui ra, langoe gine Raxabi naxa kisi kaafirre ya ma, barima a nu bara Isirayilaka yire rabenyie yigiya a fanyi ra.

³² N munse sama na fari sonon? Waxati mu luma n be n xa Gedeyon, Baraki, Samison, Yefite, Dawuda, Samuweli, nun namiponmee xa fe fala. ³³ Danxaniya saabui ra, e naxa no mangataae ra, e naxa pere tinxinyi kui, e naxa fe laayidixi soto, e naxa no yete xaapere ra, ³⁴ e naxa ratanga te xungbe nun santidegema ma, e xa senbetareya naxa findi senbe ra, e naxa senbe soto gere kui, e fa soori galie keru. ³⁵ Gine ndee naxa e ngaxakerenyi faxaxie to, naxee rakelixi faxes ma. Mixi

ndee naxa jaxankata, e tondi minide na tɔɔre kui, alako e xa marakeli fanyi soto. ³⁶ Mixi ndee naxa bɔnbɔ, e mayele soto, e lu geeli kui, e xirixi yolɔnxɔnyi ra. ³⁷ Mixi ndee naxa magono, e naxa tɔɔro, e naxa a ibolon, e naxa faha santidegema ra. Ndee naxa lintan, yexee nun si kiri ragoroxi e ma, se birin baxi e yi ra, e jaxankataxi, e halakixi, ³⁸ e nu fa lintan gbengberenyi ma, geyae longori ra, fɔnmee nun yilie kui. A mu nu lanma dunjɔna mixie xa na binye soto na danxaniyatɔe xa lu e ya ma. ³⁹ Na mixi naxan birin xili fanyi soto e xa danxaniya saabui ra, e mu fee soto naxee nu laayidixi e be. ⁴⁰ Ala mu tin e xa fe xa kamali won xanbi. A bara fe fanyi janige won be naxan dangi fe singe ra.

12

Tunnabexi

¹ Na danxaniyatɔe gali, naxee bara e xa danxaniya masen dunjɔna be, e man xa findi misaali ra won be. Won xa fe birin nun yunubi birin nabolo naxan won tɔɔroma won ma jɛre kui. Won xa won gi tunnabexi ra kira xɔn ma Ala naxan saxi won ya ra. ² Won xa won ya ti Isa ra, naxan danxaniya kira rabixi won be, naxan fama won ma danxaniya rakamalide. Isa tin ne wuri magalanbuxi xa tɔɔre ra, alako a xa seewa yare. A mu gaaxu na yaagi ra. Na kui, a xa faxe dangi xanbi, a naxa a magoro Ala xa kibanyi yirefanyi ma.

³ Wo xa ratu a xa misaali ma, a tɔɔroxi ki naxe yunubitɔe saabui ra, alako wo naxa tagan, limaniya naxa ba wo yi ra. ⁴ Wo mu yunubi gerexi sinden, han wo wuli xa mini. ⁵ Wo tan, Ala xa die, wo bara nɛemu Ala xa masenyi ma wo ralimaniyaxi naxan na, a falafe ra,

«N ma di, i naxa yo Marigi xa marakɔɔsi ma,
limaniya naxa ba i yi ra, a i xuruma temui naxe.

⁶ Marigi a xanuntenyi nan xuruma. A naxee birin kolonxi a xa die ra, a e jaxankata.»

⁷ Wo xa tin na ra, barima Ala na wo xurufe ne alo a xa die. Di mundun na, naxan baba mu a xuruma? ⁸ Xa Ala mu wo xuruma, alo di birin xuruma ki naxe, a luxi ne alo wo mu findixi a xa die ra, a lima a halale mu wo ra. ⁹ Won babae won xuruma dunjɔna, won fan e binya. A mu lanma won xa tin a ra, Baba Ala naxan na ariyanna, a xa won xuru alako won xa kisi? ¹⁰ Won babae nu won xuruma waxati di nan bun ma e yete xaxili ra, kɔnɔ Ala tan won xuruma won ma munafanyi yati nan ma fe ra, alako won xa lu Ala xa seniyyenyi kui. ¹¹ Na xurui xɔɔxɔ, a mu

mixi raseewama a fole, kɔnɔ a donxɔe ra, a foxi tinxinxi raminima ne yare bɔjɛsa kui.

¹² Na na a ra, wo xa wo senbe so, wo tan naxee belexee taganxi, naxee xinbi tɔɔroxi. ¹³ Wo xa wo jɛre kira tinxinxi xɔn ma, alako mabenye naxa telexun, e xa yalan. ¹⁴ Lanyi xa lu wo nun mixie tagi. Wo xa lu seniyyenyi kui, xa na mu a ra wo mu Marigi toma. ¹⁵ Wo xa mɛeni wo bore ma, alako mixi yo naxa mini Ala xa hinne kui. Wo naxa lu xɔnɔ ra wo bore ma, na fa mixi gbegebe tɔɔro wo ya ma. ¹⁶ Wo mɛeni de! Wo naxa yene raba. Wo naxa seriye kana alo Esayu, naxan a xa forjɔna tide masaraxi bande lenge keren xa fe ra. ¹⁷ Wo a kolon a to nu waxi a baba xa duba a be, a xa forjɔna ke soto, a baba naxa tondi. Esayu naxa a mayandi yaye ra, kɔnɔ a baba mu tin na ra.

¹⁸ Wo mu wo makɔre na yire ra wo xa wo belexe din a ra alo Isirayilakae fe naxan to gbengberenyi ma. Te nun nuxui fɔɔre nu na geya fari dennaxe, foye xungbe nu bɔnbɔ a ra. ¹⁹ Wo mu sara xui nun Ala xui magaaxui mexi. Isirayilakae to na me, e naxa Munsu mayandi alako e naxa na xui me sonon. ²⁰ E naxa gaaxu Ala xa yaamari ya ra, «Mixi nun sube yo din yi geya ra, na kanyi fama ne magonode, a faha.» ²¹ Na fe nu magaaxu han Annabi Munsu naxa a fala, «N bara gaaxu han n bara seren.»

²² Kɔnɔ wo tan bara wo maso Siyoni geya yire ra, Ala Njɛe xa taa naxan na ariyanna, Darisalamu naxan na koore ma, maleke wulu wulu malanxi dennaxe seewe kui. ²³ Ala xa jama fan na na, naxee xili sebebi buki kui ariyanna. E findixi Ala xa di singee nan na. Dunjɔna Makiitima Ala na mɛnni ne, a nun tinxintɔe nii naxee xa fe bara kamali. ²⁴ Isa fan na naa, naxan bara findi saabui ra saate nɛene rakamalife ra, naxan wuli bara findi serexe ra. Na fan dangi Habila gbe serexe ra.

²⁵ Wo naxa tondi Ala xa masenyi ra. Mixi naxee tixi dunjɔna bende fupɛ fari, e to tondi na masenyi ra, e naxa jaxankate soto. Yakosi, won munse sɔtoma sonon xa a sa li won tondima masenyi ra, naxan fatanxi Ala yati yati ra naxan na koore ma? ²⁶ Singe Ala xui naxa bɔxi raseren, kɔnɔ yakosi a bara laayidi tongo, «N man bɔxi raserenma ne, kɔnɔ yi biyaasi n koore fan naserenma ne.» ²⁷ A to a fala, «n man,» na nu wama a masenfe ne a se daaxi birin naserenma ne, a fa kana. Fe naxan mu raserenma, na nan luma, a mu kana. ²⁸ Won fama lude mangeya niini naxan bun ma, na tan mu serenma, na mu kanama. Na kui, won xa Ala tantu, won xa a batu yaragaaxui nun binye ra a wama

naxan xɔn, ²⁹ barima won Marigi Ala luxi ne alo te naxan se birin ganma.

13

Marasi danxaniyatɔɔe be

¹ Wo xa wo tun nabexi wo bore maxanufe ra ngaxakerenya kui. ² Wo xa xɔɔe rasene a fanyi ra. Mixi ndee xɔɔe yigiyama ne, a fa sa li e mu a kolon xa maleke na a ra. ³ Wo xa ratu geelimanie ma nun mixie ma naxee paxankataxi. Wo xa fe fanyi raba e be alo wo birin na fate bende keren nan kui.

⁴ Wo birin xa futi binya. Yene nun langoɔna naxa lu wo ya ma, barima Ala fama ne na seni yentareɔna makiitide. ⁵ Wo naxa a lu kobiri xa fe mile xa wo rapere. Naxan na wo yi, wo xa wo wasa so ne. Ala yati naxa a masen, «N mu i rabeɔinma, n mu i raboloma.» ⁶ Na nan a toxi won noma a falade limaniya ra, «N Marigi n demenma, n mu gaaxuma. Adama tan noma munse rabade n na kore?» ⁷ Wo xa ratu wo xa yareratie ma, naxee bara Ala xa masenyi masen wo be. Wo xa e pere ki mato, e xa danxaniya xa findi misaali ra wo be.

⁸ Ala xa Mixi Sugandixi Isa mu masarama. A nu na ki naxe xoro, a man na na ki ne to, a man luma na ki ne abadan, na birin keɔna keren. ⁹ Wo naxa bira xaranyi mooli gbetee foxo ra. Wo boɔe xa senbe so Ala xa hinne saabui ra. Yaamarie, donse raharamuxie xa fe ra, nee mu noma wo malide. ¹⁰ Hoɔomolingira walikee mu noma serexe donde naxan baxi won tan be. ¹¹ Serexedube kuntigi xuruse wuli bama ne serexe ra hoɔomolingira kui yunubie xa fe ra, kono na xuruse fate tan ganma ne taa fari ma. ¹² Na nan a toxi, Isa fan to wa pama raseni yenze a yete wuli saabui ra, a naxa paxankata taa fari ma. ¹³ Won fan xa bira a foxo ra na yaagi kui taa fari ma, ¹⁴ barima won na taa naxan kui, a mu buma. Won taa nan fenfe naxan fama fade.

¹⁵ Won xa tantui fi Ala ma serexe ra temui birin Isa saabui ra. Na serexe findima won ma masenyi nan na naxan a xili matoxoma. ¹⁶ Wo man naxa neemu fe fanyie rabade mixie be. Wo xa wo booree ki, barima na fe moolie findima serexee nan na naxee rafanxi Ala ma. ¹⁷ Wo xa wo xa yareratie xui ratinme, wo xa e xa yaamarie suxu, barima e na menife wo ma, alako wo naxa gbilen Ala foxo ra, xa na mu a ra na dentege sa fama ne e toorode. Wo xa fe birin naba alako e xa no na dentege sade seewe kui boɔe mawa xanbi, barima na nan findima wo xa munafanyi ra.

¹⁸ Wo xa Ala maxandi muxu be, barima muxu a kolon muxu xaxili fiixe, muxu wama perefe fe fanyi mooli birin nan kui. ¹⁹ Wo man xa Ala maxandi muxu be, alako n xa no gbilende wo yire mafuren mafuren.

²⁰ Ala naxan boɔesa fima mixi ma, Ala naxan won Marigi Isa rakeli faxe ma, Isa naxan meenima a xa mixie ma a xa saate wuli saabui ra, saate naxan mu kanama abadan, ²¹ Ala xa fere birin fi wo ma alako wo xa no a sago rabade. Ala xa fe lu won boɔe ma naxan nafan a ma a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Matoxoe na a be abadan. Amina.

²² N ngaxakerenyie, wo xa wo haake to n be yi masenyi xa fe ra, barima n mu wo yenyi xonkuyaxi a gbe ra. ²³ Wo xa a kolon won ngaxakerenyi Timote bara a yete soto. Xa a mu bu fade, muxu birin fama ne wo yire. ²⁴ Wo xa wo xa yareratie nun seni yentoe birin xeebu muxu be. Italikae naxee na be, e fan bara wo xeebu. ²⁵ Ala xa hinne wo birin na.

Ala xa masenyi Annabi Yaki naxan seɓe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Annabi Yaki naxan seɓe Yuwifi danxaniyatɔɔe ma naxee nu yensenxi jamanɛe kui. Na waxati, fee nu xɔrɔxɔi Isayankae ma. Hali mangasanyi, a nu e jaxankatama. Ala Xaxili Seniyenxi naxa yi masenyi fi Annabi Yaki ma alako a xa a seɓe, a xa findi limaniya ra danxaniyatɔɔe be, e xa e tun nabexi Ala xa nondi kira xɔn.

Yi Kitaabui marasi gbegebe nan fima danxaniyatɔɔe birin ma. A a masenma ne won be a Ala xa fe falafe, a nun a xa seriye rabatufe, e sese keren mu a ra. Danxaniya mu findima nondi ra, xa a kanyi mu birama Ala xa yaamarie foxɔ ra a xa duniɓeigiri kui. Yi Kitaabui naxe a danxaniya nun kewali fanyi nan jereɓa kira keren xɔn ma. E mu noma fatande e bore ra.

Yi Kitaabui won nasima a lanma won xa jere ki naxe won ma danxaniya kui. A mu lanma won xa mixie rafisa e boore be. Won xa won bore mali, won xa won bore binya, won xa won bore xanu. Won xa won de suxu, woyen kobi naxa mini won de i. Won xa won tun nabexi tɔɔre kui, won man naxa won yete igbo. Won naxa won xaxili ti yi duniɓa ra. Fe birin kui, won xa won xaxili ti Alatala nan na.

Ala xa won mali alako won birin xa yi seriye suxu a suxu ki ma. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Yaki naxan seɓe

Tunnabexiya, danxaniya, nun Ala xa seriye rabatufe

¹ N tan Yaki nan yi ki, Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa konyi. N bara wo xeebu, wo tan Isirayila bonsoe fu nun firinyi naxee yensenxi jamanee ma.

² N ngaxakerenyie, wo a seewa tɔɔre mooli birin kui, ³ barima wo a kolon a wo tɔɔre naxan sotoma danxaniya kui, a wo duluxotoma ne. ⁴ Wo xa duluxoto han a rapɔnyi alako wo xa danxaniya xa tilin, wo xa findi mixi kamalixie ra, fefe mu luxi naxee xa fe ra.

⁵ Xa fahaamui mu na mixi nde yi ra wo ya ma, a kanyi xa Ala maxandi. A a sotoma ne, barima Ala mixi birin kima a yiriwaxi ra a xa fonisireya ma. ⁶ Kono fo mixi xa Ala maxandi danxaniya ra, a naxa siike, barima mixi siikexi luma ne

alo moɔɔnyi, foye naxan bonboma, a a matutun. ⁷ Na kanyi naxa a mapɔxun a a se nde sotoma Ala ra, ⁸ barima a xaxili mu tixi Ala gbansan xa ra, a sanyie na kira wuyaxi nan xɔn.

⁹ Danxaniyatɔɔe setare xa seewa barima Ala bara a xa fe ite. ¹⁰ Kono banna tan xa seewa Ala to bara a xa fe magoro, barima a xa fe jonna ne alo sansi fuge tofanyi. ¹¹ Soge xone na te, sansi lisima ne han a fuge bira, a xa tofanyi jɔn. A na na ki ne banna fan be. A na a xa walie kui temui naxe, a birima na leeri ne.

¹² Nelexinyi na mixi be naxan a tun nabexima tɔɔre kui, barima xa a bara ge na tɔɔre raxande, Ala kisi xunnakeli fima ne a ma. Ala na nan laayidixi a xanuntenyie be.

¹³ Mixi ne wama tantanfe, a naxa a fala a Ala nan a ratantanfe, barima Ala mu birama fe jaaxi foxɔ ra, a man mu adama yo ratantanma fe jaaxi ra. ¹⁴ Adama yete waxonfe jaaxi nan a ratantanma. Na nan a mabendunma han a a rabira. ¹⁵ Adama waxonfe jaaxi xa di findixi yunubi nan na. Yunubi fan na raba, a xa di findima faxe nan na.

¹⁶ N ngaxakerenyi xanuxie, wo naxa la wule ra. ¹⁷ Ki hagige birin fatanxi Daali Mange nan na naxan na koore, naxan soge, kike, nun tunbuie daaxi, naxan mu masarama abadan. ¹⁸ A yete sagoe ma, Ala bara won nakisi a xa nondi masenyi saabui ra, a won findi a xa die ra, alako won xa binye soto dangife a xa daalise birin na.

¹⁹ N ngaxakerenyi xanuxie, wo xa yi woyenyi me: Wo birin xa wo tuli mati wo bore ra, wo naxa gbata woyenyi ra, wo boje naxa te mafuren na, ²⁰ barima adamadi xa xone mu a tutunma Ala xa tinxinyi ma. ²¹ Na na a ra, wo xa tondi fe jaaxi nun fe kobi mooli birin nabade. Wo xa wo yete magoro, wo xa nondi suxu naxan bara masen wo be, barima na nan noma wo rakiside.

²² Wo xa Ala xa masenyi rabatu. Xa wo a rame gbansan kono wo mu a raba, wo bara wo yete madaxu. ²³ Xa mixi nde Ala xa masenyi rame, kono a mu bira a foxɔ ra, a luma ne alo mixi naxan a yatagi matoma kike ma, ²⁴ a fa siga, a neemu a yatagi ma a na ki naxe. ²⁵ Kono mixi naxan Ala xa seriye kamalixi matoma a fanyi ra, a a tun nabexi, a mu neemu seriye ma kono a a rabatu, na kanyi barakama ne. Ala xa seriye xoreya fima ne adamadie ma.

²⁶ Mixi yo a yete mapɔxun diinela ra, kono a mu a de noxi, na kanyi na a yete madaxufe ne. A xa diine tide yo mu na. ²⁷ Diine fiixe naxan nafan Baba Ala ma, a tan nan ya: won xa meeni kiridie nun

kaaŋe ginɛe ma e xa tɔɔre kui, duniŋa fe man naxa wo madaxu.

2

Mixi rafisafe a boore be

¹ N ngaxakerenyie, wo naxa mixie rafisa e boore be, barima wo danxaniyaxi won Marigi Isa Nɔɔre Kanyi nan ma, Ala xa Mixi Sugandixi. ² Wo xa wo maŋɔxun yi ma: Mixi nde naxa fa wo malanxi dennaxe, xurunde xeema daaxi na a belexe ra, dugi tofanyi ragoroxi a ma. Setare fan naxa fa, dugi fori topaaxi ragoroxi a ma. ³ Xa wo dugi tofanyi kanyi xeebu a fanyi ra, wo fa a fala a be, «I magorode fanyi nan yi ki,» kɔnɔ wo fa a fala setare tan be, «Ti menni,» xa na mu a ra, «Dɔxo bɔxi, n bun ma be,» ⁴ wo mu mixi rafisaxi a boore be xe na ki? Wo mu jɛɛɛxi maŋɔxun kobi xa ra na ki?

⁵ N ngaxakerenyi xanuxie, wo wo tuli mati n na. Ala bara mixie sugandi naxee findixi setaree ra duniŋa ki ma, alako e xa findi bannamixie ra danxaniya ki ma. Ala bara e sugandi alako e xa findi ketongoe ra a xa mangeya kui. Na nan laayidixi mixie be naxee Ala xanuxi. ⁶ Kɔnɔ wo tan, wo bara setaree mabere. Bannamixie xa mu wo tɔɔrɔma, e wo xanin kiitisa xɔn ma? ⁷ E tan xa mu wo Marigi xili fanyi rasɔɔma?

⁸ Wo xa Mange Alatala xa seriye nan nabatu, alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe, «I xa i boore xanu alo i yete kan gundi.» Xa wo na raba, wo bara bira fe fanyi fɔxo ra. ⁹ Kɔnɔ xa wo mixi ndee rafisa e boore be, wo bara yunubi raba. Seriyɛ nan wo makiitima, barima wo bara findi seriye matandilae ra. ¹⁰ Xa mixi seriye birin nabatu kɔnɔ a yire keren matandi, na kanyi bara seriye birin matandi, ¹¹ barima naxan a falaxi, «I naxa yene raba,» a tan nan man a falaxi, «I naxa faxe ti.» Hali i mu yene raba, kɔnɔ xa i faxe ti, i findixi Ala xa seriye matandila nan na.

¹² Na kui, wo xa wɔyɛn, wo man xa wo jɛɛɛ alo naxee fama makiitide seriye ra naxan xɔɔɛya fima mixi ma. ¹³ Kiiti loxoɛ, Ala mu kinikinima mixi ma naxan mu kinikini a boore adama ma. Kinikini senbe gbo kiiti be.

Danxaniya nun a kewali

¹⁴ N ngaxakerenyie, a tide yo mu na xa mixi a fala a a danxaniyaxi, kɔnɔ a mu kewali fanyi rabama. Yi danxaniya mɔɔli nɔma mixi rakiside? ¹⁵ Xa wo ngaxakerenyi mageli na a ra, loxoɛ keren baloe mu na a yi ra, ¹⁶ mixi nde fa lu wo ya ma a a fala a be, «Siga, i naxa kɔntɔfli, i xa dugi nde ragoro i ma, i xa i dege,» kɔnɔ a fa lu a mu a xa kɔntɔfli ba, na kanyi xa wɔyɛnyi tide yo mu na. ¹⁷ Danxaniya na na

ki ne. Xa a mu mixi tutunma wali fanyie rabafe ma, a tide yo mu na.

¹⁸ Kɔnɔ mixi nde nɔma a falade, «I tan, danxaniya kanyi nan i ra, kɔnɔ n tan fe fanyi raba nan n na.» Kata i xa i xa danxaniya masen n be wali fanyi xanbi. N tan n ma danxaniya masenma i be n ma kewali fanyi nan saabui ra. ¹⁹ I laxi a ra, a Ala keren na a ra. Na fan ki fanyi, kɔnɔ hali jinnee laxi na ra, e seɛɛn gaaxui ra. ²⁰ I tan xaxilitare, i mu a kolon danxaniya naxan mu kewali fanyi raminiima, a tide yo mu na? ²¹ Munfe a niya won baba Iburahima naxa findi tinxintɔɛ ra Ala ya i? A mu fatan a xa kewalie xa ma, a to a xa di Isiyaga fi Ala ma seɛɛɛbade fari? ²² I bara a to, danxaniya nu walife ne a nun a xa kewali. Kewali nan danxaniya rakamalima. ²³ Na kui, a naxa raba alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe, «Iburahima naxa la Ala ra. Alatala fan naxa na findi tinxinyi ra a be.» Iburahima xili naxa fala «Ala xanuntenyi.» ²⁴ Wo bara a to, adamadi xa kewali findima tinxinyi nan na a be, a xa danxaniya gbansan xa mu a ra.

²⁵ Langoe gine Raxabi fan xa kewali xa mu findi tinxinyi ra a be, a to xɛɛrae rasene a xɔnyi, a kira masen e be e e gima naxan na? ²⁶ Mixi nii na siga, a fate faxama ne. Na kui, xa kewali fanyi mu na, danxaniya fan jɔnma ne.

3

Adama wɔyɛn ki

nun xaxilimaya naxan kelima koore ma

¹ N ngaxakerenyie, a mu lanma mixi wuyaxi xa findi karamɔxo ra wo ya ma, barima karamɔxoɛ fama makiitide ne a xɔɔxoɛ ra dangi mixi gbetɛe ra. ² Won birin tantanma fe wuyaxi ma. Xa mixi nde mu tantanma a xa wɔyɛnyi kui, a mu tantanma dede. Na kanyi nɔma a yete birin suxude tinxinyi kui. ³ Mixi na wa soe xa a waxɔnfe raba, a karafɔe nan nasoma a de i. Na nan nɔma a fate birin naɔɔɛɛɛ. ⁴ Kunkui fan na na ki ne. Hali kunkui belebele, foye xungbe naxan tutunma, mixi a rapɛɛɛma feya xurudi nan na, a a ragi a na wa sigafe dennaxe. ⁵ Nenyi fan xurun, kɔnɔ a fe igboma.

Wo a mato, te dondoronti di nɔma wondi belebele gande. ⁶ Te nan na nenyi fan na, naxan findixi duniŋa fe kobi ra. Fate birin nɔxoɔma fe jaaxi ra a xa wali saabui nan na. Mixi nenyi nɔma te sode a xa duniŋeigiri birin na, barima te nan na nenyi ra, te naxan kelima yahannama. ⁷ Adamadi nɔma daalise mɔɔli birin xurude. Sube xaɔɔɛɛ, xɔnie, bubusee, nun baa ma yɛɛɛ, adamadi bara e birin xuru, ⁸ kɔnɔ mixi yo mu nɔma

adamadi nenyi xurude. Xone na a ra naxan ma lintanyi mu danma, naxan xa kasare mu jonna. ⁹ Won won Baba, won Marigi, batuma nenyi kerenyi naxan na, won man adamadi dankama a tan nan na, Ala naxan daaxi a yete misaali ra. ¹⁰ N ngaxakerenyie, dube nun danke minife de keren na, a mu fan. ¹¹ Ye xone nun ye bexi noma minide dulonyi keren na? ¹² N ngaxakerenyie, xore bili noma tugi bogi raminide? Mangoe bili noma xore bogi raminide? Foxe ye minima dulonyi naxan na, ye bexi mu minima menni ra.

¹³ Nde findixi fahaamula nun xaxilima ra wo ya ma? A xa na masen a jere ki fanyi nun a xa kewalie ra, a naxee rabama boje bexi kui, naxan fatanxi fahaamui ra. ¹⁴ Xa tone jaaxi nun mile na wo boje kui, wo naxa wo yete igbo na fee kui, wo naxa nondi masara wule ra. ¹⁵ Na xaxili mooli mu kelixi koore xe. A kelixi duniya ne, Ala kolontareya, nun Ibulisa ma. ¹⁶ Tone nun mile na dennaxe, ya isoe nun fe kobi mooli birin toma na ne. ¹⁷ Kono fahaamui naxan kelixi koore ma, a seniye, a mixi boje sama, a dije, a kinikinima, a kewali fanyi raminima, a mu mixi rafisama a boore be, a mu filankafuija rabama. ¹⁸ Maale bogi minima a garansama be ki naxe, tinxinyi fan minima mixi be na ki ne naxan birama lanyi nun bojesa foxo ra.

4

Waxonfe nun yete igboja

¹ Wo sonxoma, wo gerema. Na raketima mun ma? A mu kelima wo waxonfe kobie xa ma naxee e boore gerema wo boje kui? ² Wo wama se nde xon, kono wo mu a sotoma. Wo faxe tima, wo mila wo boore xa se ma, kono wo mu noma wo waxonfe sotode. Wo sonxoma, wo gerema, kono na birin, wo mu sese sotoma barima wo mu Ala maxandima. ³ Wo na Ala maxandi fan, wo man mu sese sotoma, barima wo xa maxandi mu fan. Wo maxandi tima alako wo na naxan yo soto wo xa a rawali wo waxonfe kobie kui. ⁴ Wo tan danxaniyataree, wo mu a kolon naxan duniya maxanuma na bara Ala findi a yaxui ra? Duniya xanuntenyi findixi mixi nan na naxan Ala xonxi. ⁵ Wo mu Ala xa Kitaabui xa masenyi kolon? Ala wama ne won xaxili, a bara naxan fi won ma, a xa bira a tan keren nan foxo ra. ⁶ Kono na birin kui, Ala xa hinne gbo dangi fe birin na. Kitaabui a masenma, «Ala mu tinma yete igboe ra, kono a hinnema yete magore ra.»

⁷ Na kui, wo xa wo yete magoro Ala be. Wo tondi Ibulisa be, a fan a gima ne wo ya ra.

⁸ Wo wo maso Ala ra, a fan a masoma ne wo ra. Yunubitose, wo wo yete raseniye. Filankafuie, wo wo boje rafixe. ⁹ Wo wa, wo sunnun, wo nimisa. Wo xa yeke xa findi wo be wa ra, wo xa seewe xa findi sunnunyi ra. ¹⁰ Wo wo magoro Marigi be, a fan wo xa fe itema ne.

¹¹ N ngaxakerenyie, wo naxa fe kobi fala wo bore xa fe ra. Mixi naxan fe kobi falama a ngaxakerenyi xa fe ra, a a yete rafisa a be, na kanyi bara Ala xa seriye matandi. A a yete rafisaxi Ala xa seriye nan be na ki. Xa i bara na raba, i mu na Ala xa seriye rabatufe xe, i na a matandife ne. ¹² Seriyesa keren peti na a ra, kiitisa fan keren peti na a ra. A tan nan noma mixi rakiside, a tan nan noma mixi ralode. Kono i tan, nde na i ra, i to i yete findixi i boore makiitima ra?

¹³ Wo wo tuli mati, wo tan naxee a falama, «To, xa na mu tina, muxu sigama ne taa nde, muxu je keren ti na yuleya raba kui, muxu geeni soto.» ¹⁴ Wo na fe mooli falama kono wo pan mu a kolon naxan fama rabade tina. Wo xa duniyeigiri findixi munse ra? Wo luxi ne alo wuyenga naxan toma dondoronti, a fa loe. ¹⁵ A lanma ne wo xa yi nan fala, «Xa Ala tin, muxu tina toma ne, muxu yi nun yi raba.» ¹⁶ Kono yete igboe nan na wo ra. Na mu fan. ¹⁷ Na kui, xa mixi fe fanyi kolon a lanma a xa naxan naba kono a mu a rabama, na bara findi na kanyi be yunubi ra.

5

Bannaya kobi

Tunnabexiya toore kui

Ala maxandife danxaniya ra

¹ Yakosi wo wo tuli mati, wo tan bannae. Wo xa wo wa xui ite, barima gbaloe nan fafe wo ma. ² Wo xa bannaya xun bara rakana, wo xa dugie bara boro. ³ Wo xa xeema nun gbeti bara xorixori. Na findima seede nan na wo xili ma, a a niya wo fate xa gan te ra. Wo bara naafuli malan yi waxati, kono waxati donxoe na a ra. ⁴ Wo wo tuli mati, wo tan naxee tondixi wo xa xe xabae sare fide. Wo xa walikee wa xui bara Ala, Daali Mange, tuli li. ⁵ Wo xa duniyeigiri kui, wo mu tonyi doxoxi wo waxonfe sese ma. Wo wo yete nan tun nalugama. Wo fa luxi ne alo xuruse turaxi a kon naxaba loxoe ma. ⁶ Wo bara kiiti jaaxi xa tinxintose ma naxee mu nu tixi wo kanke, wo e faxa.

⁷ Na kui, n ngaxakerenyie, wo xa dije han Marigi fa loxoe. Wo xa a raba alo xesa a rabama ki naxe. A dije han tunebire, naxan a niyama sansi xa mo, a bogi. ⁸ Wo fan xa dije. Wo xa limaniya,

barima Marigi fa ɓɔxɔɛ bara makɔrɛ. ⁹ N ngaxakerenyie, wo naxa fe kobi fala wo bore xa fe ra, xa na mu a ra kiiti na sa, a mu fanma wo be. A gbe mu luxi kiitisa xa fa. ¹⁰ N ngaxakerenyie, wo xa lu alo namipɔnmɛ naxee kawandi ti Marigi xili ra, e e tunnabexi tɔɔrɛ kui. ¹¹ Won a kolon barake na mixi be naxan a tunnabexima tɔɔrɛ kui. Wo bara a me Ayuba a tunnabexi ki naxe. Wo man bara a to Marigi naxan nabaxi a be a xa tɔɔrɛ dangi xanbi. Marigi xa xanunteya nun a xa kinikini gbo.

¹² N ngaxakerenyie, naxan dangi fe birin na, wo naxa wo kali koore ra, wo naxa wo kali ɓɔxi ra, wo naxa wo kali sese ra. Wo na «iyo» fala, a xa findi nondi ra. Wo na «ade» fala, a xa findi nondi ra. Xa na mu a ra kiiti na sa, a mu fanma wo be.

¹³ Mixi na wo ya ma naxan tɔɔrɔxi? A kanyi xa Ala maxandi. Mixi na wo ya ma naxan jɛlexinxi? A kanyi xa Ala tantu beeti ra. ¹⁴ Mixi na wo ya ma naxan furaxi? A kanyi xa danxaniyatɔɛ jama kuntigie xili, e xa Ala maxandi a be, e xa ture nde maso a ma Marigi xili ra. ¹⁵ Ala maxandi naxan fatanxi danxaniya ra, a furema rayalanma ne. Marigi furema rakelima ne. Xa a bara yunubi raba, Marigi a xafarima ne. ¹⁶ Na kui, wo xa wo xa yunubie fala wo bore be, wo xa Ala maxandi wo bore be, alako wo xa yalan. Tinxintɔɛ Ala maxandi naxan tima, na Ala maxandi xa wali senbe gbo. ¹⁷ Eliya nu findixi adamadi nan na alo won tan. A to Ala maxandi a ɓɔje birin na alako tune naxa fa, Ala naxa a xa dube suxu. Tune mu fa ɓɔxi je saxan kike senni. ¹⁸ Na dangi xanbi, Eliya man naxa Ala maxandi tune man xa fa. Koore naxa tune bejin, ɓɔxi sansie naxa bogie ramini.

¹⁹ N ngaxakerenyie, xa mixi nde wo ya ma a bara nondi kira bejin, kɔno mixi gbeta fa a ti kira fanyi xɔn ma, ²⁰ wo xa a kolon, mixi naxan yunubitɔɛ bama a xa yunubi fe ma, a bara a niya yunubitɔɛ xa kisi, a xa yunubi birin bara xafari.

Ala xa masenyi singe Annabi Piyeri naxan sebe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isa xa xɛɛra Piyeri nan yi Kitaabui sebe Isayankae ma, naxee nu yensenxi yire wuyaxi Roma mangeya bun ma. Na waxati Roma nu bara no ɲamanɛ gbegebe ra. Roma na ɲamanɛ neɛne masoto, a mu tondima na ɲamanɛ xa a gbe diine rabatu, kɔno a nu wama ne na ɲamanɛ xa Roma xa kuyee fan batu. Isayankae mu tin na rabade Ala xa seriyɛ xa fe ra. E nu a kolon Ala keren nan a ra. Na kui, Roma mangasanyi naxa e ɲaxankata a ɲaaxi ra.

Piyeri yi Kitaabui sebexi ne, alako a xa Isayankae ralimaniya naxee nu na na toore mooli kui. A naxa a fala e be a toore naxan fatanxi fe fanyi rabafe ra, a na mu ɲaaxu, yaagi mu na a kui. A man naxa Isa xa faxe masen e be misaali ra, alako e xa a kolon Alatala na e seeti ma e xa toore kui, a man fama ne e rakelide faxe ma. Na birin noma findide limaniya ra Isayanka birin be naxee tooroma e xa danxaniya xa fe ra.

Piyeri fe gbegebe masenma danxaniyatɔɛ be e ɲere ki xa fe ra. A won yamarima won xa bira Ala xa seniinyeni foxo ra. Xa won findixi Ala foxirabirɛ nan na, a lanma won xa ɲere a xa kira xon ma. Ala xa won mali na kui. Amina.

Ala xa masenyi singe Annabi Piyeri naxan sebe

Xɛɛbui

¹ N tan Piyeri, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xɛɛra, n bara wo xɛɛbu yi sebeli ra, wo tan mixi sugandixi naxee yensenxi ɲamanɛe ma alo Pontu, Galati, Kapadose, Asi, nun Bitiniya, e findi xɔɲee ra dennaxe. ² Baba Ala nu bara wo sugandi kabi a rakuya alo a nu wama a xon ma ki naxe. A Xaxili bara wo raseniyeɛn, alako wo xa Ala xa Mixi Sugandixi Isa xui ratinne, wo man xa seniyeɛn a wuli saabui ra. Ala xa hinne nun boɲesa xa gbo wo yi ra.

Ala xa kisi

³ Tantui na Ala be, won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi Baba. A bara kinikini won ma, a a niya won xa bari a neene ra Isa xa marakeli saabui ra. A to Isa rakelide faxe ma, a naxa a niya won fan xa a kolon kisi na won be yare. ⁴ Na kisi findixi ke seniyeɛnxi nan na naxan mu ɲonma, naxan mu kanama, naxan nagataxi won be ariyanna kui. ⁵ Wo to danxaniyaxi Ala ma, a wo makantama ne a senbe ra, alako

wo xa kisi soto, a fama naxan naminide wo ma waxati donxɔɛ.

⁶ Na kui, seewe na wo be, hali wo to na toore mooli birin kui yi saxanyi. ⁷ Na fe xɔɲɔxɔɛ a niyama ne fe ɲaaxi birin xa ba wo xa danxaniya kui, a xa findi danxaniya sabatixi ra. A maniyaxi xɛɛma nan na naxan gbi bama te ra. Wo xa danxaniya tide gbo xɛɛma be. Ala xa Mixi Sugandixi Isa na fa, a wo matɔxoma ne, a wo xun nakelima ne, a wo binyama ne wo xa danxaniya xa fe ra. ⁸ Wo bara Isa xanu, hali wo to mu a toxi. Hali wo to mu a toxi fa, wo lama a ra. Seewe xungbe naxan tagi mu noma rabade, a bara gbo ye wo yi, ⁹ barima wo bara kisi soto, wo xa danxaniya nu wama naxan xon.

Namiɲonmee xa masenyi

¹⁰ Namiɲonmee yati nu katama ki fanyi ra na kisi xa fe kolonfe wo naxan sotoxi Ala xa hinne saabui ra. ¹¹ E nu wama na kisi fa temui nun a fa ki kolonfe Ala xa Mixi Sugandixi Xaxili naxan xa fee masen e be. Na Xaxili naxan nu sabatixi e i, a naxa Ala xa Mixi Sugandixi xa toore nun a xa xunnakeli masen e be beenun nee xa raba. ¹² Ala a masen ne namiɲonmee be, a e mu nu na xɛɛra ibafe e xa waxati mixie xa be. E nu na a ibafe wo tan nan be. E xɛɛra naxan ibaxi, mixi gbeteɛ bara na xibaaru fanyi ti wo be Ala Xaxili Seniyeɛnxi saabui ra, naxan kelixi koore ma. Hali malekee yati wama na masenyi kolonfe.

Danxaniyatɔɛ xa seniinyeni

¹³ Na nan a ra, a lan wo xa wo xaxili yailan fe ma wo naxan nabama, wo xa wo ɲoxo sa wo yete xon ma, wo xa wo xaxili birin ti Ala xa hinne ra, a naxan fima wo ma Ala xa Mixi Sugandixi Isa fa loxɔɛ. ¹⁴ Wo naxa bira wo waxonfe ɲaaxi foxo ra alo wo nu a rabama ki naxe beenun wo xa Isa kolon. Wo xa wo Baba Ala xui rabatu. ¹⁵ Wo ɲere ki xa seniyeɛn alo Ala naxan wo xilixi a seniyeɛnxi ki naxe. ¹⁶ A sebexi Kitaabui kui, «Wo xa seniyeɛn, barima n tan seniyeɛn.» ¹⁷ Wo ne Ala maxandima, wo a falama a be a wo Baba, Ala naxan mixi birin makiitima a wali ra tinxiyi ra. Na kui, waxati donxɔɛ naxan luxu wo be yi dunɲa bendɛ fupi fari, wo a masen wo ɲere ki ma a wo a binyaxi.

¹⁸ Wo xun mu saraxi se ra naxan kanama alo xɛɛma nun gbete. Ala bara wo ratanga wo babae ɲere ki kobi ma. ¹⁹ Wo xunsaraxi Ala xa Mixi Sugandixi wuli nan na, naxan baxi serexe ra, alo yexɛɛ fanyi lanyuru yo mu na naxan ma. ²⁰ Ala nu bara a sugandi beenun dunɲa xa daa, kɔno a naxa a masen dunɲa be yi waxati donxɔɛ wo tan nan xa fe ra. ²¹ Wo danxaniyaxi Ala ma a tan nan saabui ra, Ala naxan nakeli faxe

ma, a fa a xun nakeli. Na kui, wo la Ala ra, wo xa wo xaxili ti a ra.

²² Wo to bira nɔndi fɔxɔ ra, wo bara seniyeɛ, xanunteya fiixe bara lu wo boɛ ma wo ngaxakerenyie be. Na na a ra wo xa wo bore xanu wo boɛ birin na. ²³ Wo bara bari a neɛɛ ra Ala xa masenyi saabui ra. Na masenyi misaalixi sansi xɔri nan na, naxan mu kanama abadan. A mu kanama alo sansi xɔri boore naxan sama boxi ma. ²⁴ Ibusadama misaalixi sansi nan na. A xa nɔre luxi alo sansi fugaxi. Sansi tan lisima ne, a fuge fa bira, ²⁵ koɔ Marigi xa masenyi tan buma abadan. Na masenyi nan findixi xibaaru fanyi ra naxan ibaxi wo be.

2

Ala xa Nama

¹ Wo xa fe ɔaaxi, wule, filankafuiɔa, milanteya, nun xili kane beɔin. ² Wo xa bira Ala xa masenyi fɔxɔ ra alo diyɔre wama xiɛ xɔn ki naxe. Na nɔma a niyade wo xa kisi xa sabati, ³ barima wo bara Ala xa hinne kolon.

⁴ Wo wo makɔre Isa ra naxan misaalixi geme kende ra banxi tima naxan fari. Adamadie bara mee a ra, koɔ Ala tan na geme nan sugandixi barima a rafan a ma ki fanyi ra. ⁵ Wo fan misaalixi geme kende nan na naxee tixi Ala Xaxili xa banxi ra. Wo bara findi serexedube seniyeɛ ra alako wo xa wo boɛ ba serexe ra Ala xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Na nan nafan Ala ma.

⁶ A sebexi Kitaabui kui, «N bara geme nde sugandi, naxan tide gbo. N a doxɔma Siyoni ne, a findi tuxui geme nan na.

Naxan lama a ra, na kanyi mu yaagima.»

⁷ Wo tan naxee danxaniyaxi, naxee lama a ra a na geme sugandixi tide gbo, xun-nakeli na wo be. Koɔ yi masenyi sebexi danxaniyataree nan be, «Banxitie mee geme naxan na, na nan findixi geme kende ra banxi tuxui ma.»

⁸ A man masenxi, «Mixie e sanyi radinma na geme ra, e fa bira.»

E birama ne barima e mu tinma Ala xa masenyi ratinmede. Ala bara na ragiri e ma. ⁹ Koɔ Ala wo boɛsɔe nan sugandixi, a xa findi mange xa serexedubee ra. A wo si raseniyeɛ, a wo xunsara. A naxa wo ramini dimi kui, wo xa lu a xa nɔre bun ma. A na birin naba ne alako wo xa a matɔxɔ duniɔa ma. ¹⁰ Singe wo mu nu findixi si ra, koɔ yakɔsi wo bara findi Ala xa pama ra. Singe Ala mu nu kinikinixi wo

ma, koɔ yakɔsi a xa kinikini bara kamali wo be.

¹¹ N xanuntenyie, wo xa limaniya. Wo naxa bira duniɔa fee fɔxɔ ra, barima nee wo bama Ala xa kira nan xɔn ma. Bekae mu na wo ra. Wo xɔnyi mu na yi duniɔa bende fuɔi fari xa ra. ¹² Wo xa duniɔa mixie xa tɔɔrege xun nakana wo xa wali fanyi saabui ra, alako e fan xa Ala matɔxɔ loxɔe donxɔe ma.

Mangasanyi

¹³ Wo wo yete magoro duniɔa mange birin be Marigi xa fe ra. Yaamari soxi e tan nan yi, a findi mange xungbe ra, ¹⁴ a findi mange xa xɛrae ra, alo gomina. E fe kobi rabae makiitima, e fe fanyi rabae matɔxɔ. ¹⁵ Ala wama ne wo xa xaxilitaree de balan wo xa wali fanyi saabui ra. ¹⁶ Wo xa ɔere alo mixi naxee bara xɔreya sɔto, koɔ na xɔreya naxa a niya wo xa lu fe ɔaaxi kui. Wo xa findi Ala xa konyie ra. ¹⁷ Wo xa mixi birin binya. Wo xa wo ngaxakerenyie xanu. Wo xa gaaxu Ala ya ra. Wo xa mange xungbe binya.

Isa xa tɔɔre misaali

¹⁸ Konyie, wo xa wo yete magoro wo marigie be binye kui, hali e findi mixi xa fe maxɔxɔxɔ ra. Wo naxa mixi fanyie xa gbansan xui ratinme, ¹⁹ barima fe fanyi nan a ra tinfe e xa i tɔɔro tinxintareya ra Ala xa fe ra. ²⁰ Xa wo tɔɔre nde sɔto wo xa wali kobi xa fe ra, fe fanyi mu a ra. Koɔ xa wo tɔɔre nde sɔto wo xa fe fanyi xa fe ra, Ala na kolonma ne wo be.

²¹ Wo xilixi na nan ma, barima Isa fan tɔɔro ne wo be, na fa findi misaali ra wo be wo birama naxan fɔxɔ ra. ²² «A mu yunubi raba, a mu wule fala.» ²³ E to a konbi, a mu a gbeɔxɔ. E to a tɔɔro, a mu woyen xɔxɔe fala. A naxa kiiti so kiitisa tinxixi yi ra. ²⁴ A naxa faxa wuri magalanbuxi ma won ma yunubie xa fe ra, alako won xa fe ɔaaxi lu na, won xa ɔere tinxinyi kui. A xa fie nan wo ryalanxi. ²⁵ Wo nu luxi ne alo xuruse rabɛɔinxi, koɔ yakɔsi wo bara gbilen wo kantama ma, naxan a ɔxɔ saxi wo nii xɔn ma.

3

Futi xiri

¹ Wo tan ginɛe, wo fan xa wo yete magoro wo xa moɛie be, alako wo xa moɛi danxaniyataree xa no danxaniyade wo tan e xa ginɛe wali ki saabui ra, hali wo mu sese fala e be, ² e xa wo xa maraseniyeɛni nun yaragaaxui gbansan to.

³ Ginɛe, wo naxa kata wo yete rayabude xunmasee ra, alo xun denbe, tulirasoe xɛema daaxi, xa na mu dugi tofanyie. ⁴ Ginɛe xa tofanyi xa findi boɛ fanyi nan na. Tofanyi nan na ki naxan mu kanama.

Na nan tide gbo Ala be. ⁵ Singe ra gine seniye xie nu na ki ne. E xaxili nu tixi Ala ra, e e yete magoroxi e xa morie be, ⁶ alɔ Sara naxan nu Iburahima xui rabatuma, a nu fa a xili «n marigi». Wo findixi a tan nan bonsɔe ra, xa wo fe fanyi raba, wo mu tin gaaxui yo xa wo xaxili ya iso.

⁷ Wo tan fan, xemee, wo nun wo xa ginee, wo xa lu lanyi kui. Wo xa wo bore fahaamu. Xeme xa a kolon a a senbe gbo a xa gine be. Xemee xa ginee binya barima wo birin nan ke keren tongoma, naxan findi kisi ra, Ala naxan fima a xa fonisireya kui. Wo xa wo xa ginee binya, alako Ala xa wo xa maxandi suxu.

Xanunteya

⁸ Wo xa lan wo bore ma, wo xa wo bore fahaamu. Ngaxakerenya xanunteya xa lu wo tagi. Wo kinikini wo bore ma, wo man xa wo yete magoro wo bore be. ⁹ Wo naxa fe jaaxi joxo fe jaaxi ra, wo naxa konbi joxo konbi ra. Wo lan ne wo xa duba wo bore be, barima wo xilixi na nan ma, alako wo xa dube soto ke ra. A sebexi Kitaabui kui,

¹⁰ «Naxan wama simaya joxunme xon ma, heeri gbo naxan kui, na kanyi naxa fe kobi fala, wule naxa mini a de kui.

¹¹ A xa gbilen fe jaaxi foxo ra. A jere ki xa fan.

A xa bira bojesa foxo ra tunnabexi kui,

¹² barima Marigi ya tixi tinxintɔe nan na, a tuli matixi e xa maxandi ra. Kɔnɔ, a a kobe rasoxi ne fe kobi rabae tan na.»

Kawandi tife

¹³ Nde noma wo tɔɔɔde xa fe fanyi rabafe bara wo bojɛ suxu? ¹⁴ Hali wo tɔɔɔ tinxinyi xa fe ra, wo heeri nan sotoma. Wo naxa gaaxu fe ya ra duniya mixie gaaxuma naxan ya ra, wo bojɛ naxa ifu. ¹⁵ Kɔnɔ wo xa Ala xa Mixi Sugandixi findi wo Marigi ra wo bojɛ kui. Wo xa fata a xa fe tagi rabade mixie be wo laxi wo xa kisi ra fe naxan ma, ¹⁶ kɔnɔ wo xa na masenyi ti dɔyindɔyin binye kui. Wo xa na raba bojɛ fiixe ra alako wo yaxui naxee wo tɔɔɔegema Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, e xa lu yaagi kui. ¹⁷ Xa Ala a ragirima, a fisa i xa tɔɔɔ fe fanyi xa fe ra, dine i xa tɔɔɔ fe jaaxi xa fe ra.

¹⁸ Isa tinxintɔe fan faxa ne kerenyi ra tinxintaree xa yunubie xa fe ra, alako a xa wo maso Ala ra. E naxa a fate faxa, kɔnɔ Ala Xaxili naxa a nii ragbilen a ma. ¹⁹ Ala Xaxili siga ne kawandi tide mixie be naxee nu na geeli kui laaxira, naxee singe nu bara tondi Ala xui ratinmede. ²⁰ Ala nu na e mamefe Annabi Nuha nu kunkui banbanma temui naxe. Mixi

solomasaxan gbansan nan kisi kunkui kui ye ma. ²¹ Na fe bara findi misaali ra danxaniyatɔe xunxa fe ra, naxan mixi rakisima yi waxati Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa marakeli saabui ra. Na xunxafe ye xɔɔra, a mu nɔxɔe bama mixi fate, kɔnɔ a findima nate tongoe nan na Ala mabiri. ²² Isa bara te Ala yirefanyi ma ariyanna. Malekee, jinnɛe, nun senbema birin na a xa yaamari bun ma.

4

Keɓa masarafe

¹ Isa xa tɔɔɔe duniya bende fuɓi fari, a xa findi misaali ra wo be, naxan a niyama wo xa limaniya. Danxaniyatɔe naxan fate jaxankatama, na bara yunubi fe lu na.

² Na kui, a bara duniya waxonfe lu na, a xa bira Ala waxonfe foxo ra a xa simaya kui naxan luxi. ³ Wo temui naxan nabaxi duniya waxonfe foxo ra, na bara wasake. Wo bara bu duniya fe kobi kui alɔ yene rabafe, siisife, xulunyi jaaxi, beere minfe, nun kuye batufe, naxan findixi fe jaaxi ra.

⁴ Duniya mixie de bara ixara, barima wo mu birama e foxo ra sɔnɔn na duniya fee rabade. Na kui, e wo xili kanama, ⁵ kɔnɔ e dentege sama ne kiitisa be, naxan fama mixi baloxie nun faxamixie makiitide. ⁶ Na nan a ra, Ala xa xibaaru fanyi naxa iba faxamixie fan be, alako Ala xa e nii rakisi, hali mixie to bara ge e fate tan makiitide.

Wo bore malife

⁷ Lɔxɔ donxɔe bara makɔɔe. Wo xa wo xaxili raxara, wo xa wo yete suxu, alako wo xa nɔ Ala maxandide. ⁸ A gbengbenyi wo xa wo bore xanu a fanyi ra, barima xanunteya yunubi ghegbe nan makotoma. ⁹ Wo xa wo bore rasene bojɛ fanyi ra, hali wo mu a findi wɔyɛn xunxuri ra. ¹⁰ Ala hinnexi wo ra ki naxe, wo fan xa hinne wo bore ra na ki ne, alako wo xa findi Ala xa walike fanyie ra, naxee a xa hinne itaxunma. ¹¹ Xa mixi wama masenyi nde tife, a xa Ala xa masenyi ti. Xa mixi wama a boore malife, a xa na raba Ala senbe ra, alako Ala xa matɔxɔe soto a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Matɔxɔe nun senbe na a be abadan. Amina.

Isayankae xa tɔɔɔe

¹² N xanuntenyie, na jaxankate naxa wo terenna, wo naxan tofe. Fe neene mu a ra. ¹³ Tɔɔɔɔfe alɔ Ala xa Mixi Sugandixi tɔɔɔ ki naxe, na xa findi seewe ra wo be, alako wo man xa jɛlexin a xa nɔɔe masen lɔxɔe. ¹⁴ Xa e wo konbi Ala xa Mixi Sugandixi xili xa fe ra, heeri na wo be, barima Ala Xaxili nɔɔɔxi na wo ma. ¹⁵ Wo naxa jaxankate soto nii bafe ma, muɓe tife ma, fe kobi rabafe ma, xa na mu a

ra naafixiya ma. ¹⁶ Kɔnɔ xa wo ɲaxankate soto barima Isayankae nan wo ra, wo naxa yaagi, wo xa Ala matɔxo Isayanka xili xa fe ra.

¹⁷ ɲaxankate waxati bara wa folofe Ala xa pama ma. Xa a folo won tan ma, a ɲaɲonma danxaniyataree ma di? ¹⁸ «Xa tinxintɔe kisife xɔɔxo, Ala kolontare nun yunubitɔe tan luma di?» ¹⁹ Mixi naxee ɲaxankatama, barima e na Ala waxɔnfe rabafe, e xa e xaxili ti e Daali Mange ra naxan xa lanlanteya mu kanama.

5

Marasie

¹ Danxaniyatɔe kuntigie, n bara wo rali-maniya. Kuntigi nan n fan na alo wo tan. N seedeɲɔɔya bama Isa xa tɔɔre xa fe ra. Isa na fa a xa nɔre masende dunɲa be, n fan a sɔtoma ne. ² Wo xa wo ɲengi sa Ala xa pama xɔn ma naxan na wo xa kantari bun ma, alo xuruse kante meɲnima a xa gɔɔre ma ki naxe. Wo xa danxaniyatɔee danxun wo ɲanige ra alo Ala wama a xɔn ma ki naxe. Wo naxa na raba alo e na wo karaxan. Wo naxa a raba kɔbiri geeni xa fe ra, wo xa a raba wo boɲe birin na. ³ Wo naxa danxaniyatɔee yamari a xɔɔxoɔe ra, naxee bara taxu wo ra. Wo xa findi misaali ra e be. ⁴ Xuruse kantama xungbe na fa, a wo binyama nɔre ra naxan mu masarama.

⁵ Fonikee, wo fan xa wo yete magoro forie be. Wo xa wo yete magoro wo bore be, barima a seɓexi,

«Ala yete igboe gerema ne,
kono a hinnema yete magoree ra.»

⁶ Wo xa wo yete magoro Ala senbe bun ma, alako a xa wo xa fe ite a waxati.

⁷ Wo xa wo xa kɔntɔfili birin so a yi ra, barima a ɲengi sama wo xɔn ma. ⁸ Wo wo ɲɔxo sa wo yete xɔn ma. Wo naxa yanfa. Wo yaxui lbulisa na fe birin nabafe alako a xa wo xa fe kana. A luxi alo yete naxan mixi fenfe a xa a don. ⁹ Wo ti a kanke i wo sabatixi ra wo xa danxaniya kui. Wo a kolon a Sentane danxaniyatɔe birin tɔɔɔfe na ki ne dunɲa kui. ¹⁰ Wo na ge tɔɔɔde dondoronti, Ala hinnente fama wo xa fe yailande, a wo ralimaniya, a senbe so wo yi naxan mu kanama. Ala wo xilixi ne a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra wo xa lu a xa nɔre bun ma abadan.

¹¹ Senbe na Ala nan be abadan. Amina.

Nungui

¹² N bara yi bataaxe seɓe wo ma, n ngaxakerenyi duluxɔtoxi Silasi saabui ra, alako n xa wo ralimaniya, n xa seedeɲɔɔya ba a wo na Ala xa hinne yati nan bun ma. ¹³ Isayanka naxee na Babilon, Ala naxee sugandixi alo wo tan, nee bara wo xɛɛbu, a nun n ma di Maraki. ¹⁴ Wo wo bore xɛɛbu

xanunteya sunbui ra. Ala xa wo boɲe sa, wo tan naxee na Isa foxo ra.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Piyeri naxan seɓe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isa xa xɛɛra Piyeri naxa yi Kitaabui firin nde seɓe danxaniyatɔɛe ma alako e xa limaniya, e xa lu Ala xa kira xɔn ma. A naxa e ratu a e xa danxaniya mu fatanxi fe fufafu xa ra. A fatanxi Isa xa taruxui nan na, naxan findixi nɔndi yati yati ra. Piyeri seedeɗɔxɔya bama na taruxui xa fe ra. A naxan toxi Isa xa dunijeigiri kui, a nun a naxan kolonxi namijɔnmɛe xa Kitaabui kui, na birin bara findi seede ra a nɔndi ki ma.

Piyeri to ge na masende, a man naxa a fala danxaniyatɔɛe be a mixie noma minide naxee e yete xili falama namijɔnmɛe, xa na mu a ra karamɔxo, kɔno wule faleɛ nan e ra. Na mixi mooli na na. Won noma e kolonde e xa wali nun e xa woyenyi saabui nan na. Xa e xa masenyi nun e jere ki mu lanxi Ala xa Kitaabui xa seriye ma, wule faleɛ nan e ra.

A rapɔnyi Piyeri a falama Isayankae be e xa e tun nabexi, barima Isa fama ne gbilende dunija ma e foxo ra, a fa e xanin ariyanna. Ndee nu wama Isa xili kanafe, a falafe ra a Isa bara dugundi, a a mu fa alɔ a laayidixi ki naxe. Piyeri naxa a tagi raba e be a Isa dugundife fatanxi a xa xanunteya nan na, barima a wama mixi gbegebe xa so a xa niini bun beenun a xa fa kiiti dɔnxɔɛ sade.

Na masenyi birin findixi limaniya nun lonni nan na won be. Ala xa won mali na kolonfe ra. Amina.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Piyeri naxan seɓe

Xɛɛbui

¹ N tan, Simon Piyeri, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa konyi nun a xa xɛɛra, n bara yi bataaxe seɓe wo ma. Won tan naxee bara danxaniya Isa ma, won birin bara danxaniya keren soto won Marigi Ala nun won Nakisima Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa tinxinyi saabui ra. ² Ala xa hinne nun bojesa gbegebe fi wo ma Ala nun won Marigi Isa kolonfe saabui ra.

Isayankae jere ki

³ Won to bara Ala kolon, naxan won xilixi a xa nore nun a xa fanyi saabui ra, a bara fe birin so won yi a senbe ra, won hayi na naxan ma jerefe ra a waxonki. ⁴ Ala xa nore nun a xa fanyi bara a niya won xa fe laayidixi soto naxan maniye

mu na, a falafe ra a won xa won gi fe jaaxie ma dunija ma, naxee fatanxi mixi waxonfe kobi ra, won fa lu Ala xa nore kui.

⁵ Na kui, wo xa kate birin naba jere ki fanyi xa sa wo xa danxaniya xun ma,

Ala kolonfe xa sa wo jere ki fanyi xun ma, ⁶ wo xa yete suxui xa sa Ala kolonfe xun ma,

wo xa tun nabexi xa sa wo xa yete suxui xun ma,

wo xa Ala yaragaaxui xa sa wo xa tun nabexi xun ma,

⁷ ngaxakerenya xa sa wo xa Ala yaragaaxui xun ma,

xanunteya fan xa sa wo xa ngaxakerenya xun ma.

⁸ Xa na fe mooli xun luma masa ra wo be, na a niyama ne wo xa no walide Marigi Isa be, Ala xa Mixi Sugandixi, na man a niya wo xa no a kolonde a fanyi ra. ⁹ Kono xa na mu a ra, wo bara neemu Ala wo xa yunubi dangixie xafarixi ki naxe. Na kui, wo bara lu alɔ dɔnxui naxan mu se igbema a fanyi ra.

¹⁰ N ngaxakerenyie, Ala bara wo xili, a bara wo sugandi. Wo kate birin naba alako wo xa danxaniya xa sabati. Xa wo na raba, wo mu birama abadan. ¹¹ Na kui, Ala wo rasenema ne a fanyi ra a xa Mixi Sugandixi Isa xa mangeya niini bun ma, naxan findixi won Marigi nun won Nakisima ra.

Ala xa masenyi kolonfe

¹² N mu taganma wo ratufe ra na fe ma, hali wo to nɔndi kolon, a man sabatixi wo boje i. ¹³ Fanni n na dunija, a lanma n xa nu wo ratu na fee ra, ¹⁴ barima won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi bara a masen n be n mu buma dunija ma sɔnon. ¹⁵ Kono n kate birin nabama ne, alako n na keli wo xun ma loxo naxe, wo xa no ratude na fee ma temui birin.

¹⁶ Muxu to won Marigi Isa senbe nun a fa ki masen wo be, a mu findixi kiini madɔxɔxi xa ra. Muxu naxan masen wo be Isa xa nore xa fe ra, a findixi nɔndi yati yati nan na, muxu naxan toxi muxu ya ra. ¹⁷ Baba Ala Nore Xungbe Kanyi bara a binya, a xunnakeli fi a ma yi masenyi ra, «N ma Di xanuxi nan yi ki, n seewaxi naxan na.» ¹⁸ Muxu na xui me ne, naxan keli koore ma, muxu to nu na a seeti ma geya seniyenxi fari.

¹⁹ Muxu a kolon namijɔnmɛe xa masenyie findixi nɔndi yati nan na. Wo lan wo xa wo joxo sa na xon ma a fanyi ra, alɔ mixi a joxo sama lanpui xa yanbe xon ma ki naxe koɛ ra han subaxe. Wo na na masenyi fahaamu wo boje kui, na luma ne alɔ looloe xa naiyalanyi naxan

makenenma subaxe ma. ²⁰ Wo xa a kolon a fanyi ra a namijonme yo xa sebeli mu fatanxi a yete ra. ²¹ Namijonme xa masenyi mu fatanxi adamadi janige xa ra, a fatanxi Ala Xaxili yati nan na, naxan na masen namijonmee be.

2

Karamoxo kobie

¹ Mixi ndee nu na Isirayila jama ya ma, naxee nu a falama e yete be, a namijonmee, konɔ wule falee nan nu nee ra. Karamoxo wule falee fama lude wo fan ya ma, naxee xa xaranyi mixi rabema. Na kui, na wule falee bara e Marigi rabolo, naxan e xunsaraxi. Na fe bara e xun nakana. ² Mixi gbegbe birama ne e foxo ra e xa fe jaaxi kui. Ala xa nondi maberema ne e tan xa fe ra. ³ E wo madaxuma wulee ra e xa milanteya xa fe ra, konɔ kiiti dɔxɔxi e ya ra a rakuya. E xa xunnakane mu kanama.

⁴ Malekee to yunubi raba, Ala mu dije e ma de! A naxa e woli yahannama, a yolonxonnye sa e ma na dimi kui beenun kiiti loxɔe xa a li. ⁵ Ala mu dije dunija ma Annabi Nuha xa waxati, a kaafirie sonto ne banbaranyi ra. Konɔ a naxa Nuha rakisi, naxan nu tinxinyi kawandima, a nun a xa mixi solofere.

⁶ Ala Sodoma nun Gomora raton ne, a e birin gan, e xa findi misaali ra mixi kobie be. ⁷ Konɔ a naxa Loti ratanga na gbaloe ma. Loti findixi tinxintoe nan na, naxan boje nu bara rapaaxu a ma na mixi jaaxie xa wali kobie xa fe ra. ⁸ Yi mixi tinxixi nu sabatixi e tagi, a boje rapaaxuxi a ma temui birin e xa jaaxuna xa fe ra.

⁹ Na nan a masenxi, a won Marigi fata mixi fanyi fulunde fe xɔrɔxɔe kui, a man fata tinxintaree ragatade han kiiti loxɔe na fa temui naxe. ¹⁰ A gbengbenyi, a yi rabama mixie nan na naxee biraxi e waxonfe jaaxi tun foxo ra, e fa Marigi xa mangeya matandi.

Nee e yete igboma. E suusa ariyannakae rasotode. ¹¹ Hali malekee, naxee senbe gbo e be, nee mu suusa adamadie rasotode Marigi xa xori. ¹² Na xurutaree luxi alo wula sube naxee xaxili mu na, naxee suxuma, e faxa. E konbi tima fee ma, e mu naxee kolon. E xa fe raponma ne alo na wula sube naxee xaxili mu na. ¹³ E tinxintareya sare nan sotoma. E jɛlexinma wanduya rabafe ra yanyi xare ra. E luma ne wo xa xulunyie ya ma alo noxɔe na sa se seniye nxi ma. E jɛlexinma ne wo ratantanfe ra. ¹⁴ E yene rabama temui birin. E mu taganma yunubi rabade. E mixie madaxuma naxee xa danxaniya mu sabatixi. Milanteya na e boje kui.

E birin dankaxi. ¹⁵ E bara kira tinxixi bejin, e fa bira Beyori xa di Balami xa kira foxo ra, naxan nu wama wali tinxintare sare xon ma. ¹⁶ Ala naxa a xa yunubi masen a be a xa sofale saabui ra naxan woyen adamadi xui ra, a fa Annabi Balami xa daxuna iti.

¹⁷ Na mixie luxi ne alo tigie ye mu na naxee kui. E luxi ne alo nuxuie, turunnaade naxee tutunma. Dimi nan dɔxɔxi e ya ra. ¹⁸ E woyen xungbe nan falama naxan tide yo mu na, e e yete igboma, e mixie madaxuma fe seniye nxi ra, mixi naxee baxi bade yunubitoe ya ma. ¹⁹ E xoreya laayidi mixie be, konɔ e yete kan findixi dunija xa konyie ra, barima e mu noma e yete bade e waxonfe jaaxie yi ra naxee fama e xun nakanade. Mixi naxan birin luma a waxonfe jaaxi xa noe bun ma, a bara findi a waxonfe jaaxi xa konyi ra.

²⁰ Xa mixi bara ba dunija fe kobie ya ma Ala xa Mixi Sugandixi Isa kolonfe saabui ra, won Nakisima nun won Marigi, e man gbilen na fee ma, han nee man no e ra, awa e xa toore dangima a singe ra. ²¹ E lufe e mu tinxinyi kira kolon, na fisa e be, dine e xa na kira kolon, e fa e kobe so seriye seniye nxi ra, naxan nu bara fi e ma. ²² Yi taali e xa fe masenma a fanyi ra: «Bare bara a xa boxunyi don. Xose maxaxi, a man bara a yete manoxo.»

3

Isa gbilenfe dunija ma

¹ N xanuntenyie, n ma bataaxe firin nde nan yi ki, n naxan sebe wo ma. N bara wa xaxili fanyi fife wo ma yi bataaxee saabui ra, naxee wo ratuma na xaranyi ra wo naxan sotoxi temui dangixi. ² N man bara wa wo ratufe namijonme seniye nxi singee xa masenyi ma, a nun won Marigi nun won Nakisima xa yaamari ma, a xa xerae naxan nadangixi wo ma. ³ Konɔ a gbengbenyi, wo xa a kolon a mixie fama ne dunija raponni, naxee yoma mixie ma, e bira e yete waxonfe foxo ra. ⁴ E a falama ne, «Isa bara a xa laayidi kana, barima han ya a mu gbilen dunija ma alo a a fala ki naxe. Kafi won benbae faxa, dunija luxi alo a fole.»

⁵ Na mixie bara neemu a Ala koore nun boxi daaxi a xa masenyi nan na. A fole ra, Ala xa masenyi nan a ragiri boxi xa maba ye xɔora. ⁶ Ala xa masenyi man naxa a ragiri ye xa din dunija ma Annabi Nuha xa waxati. ⁷ Na masenyi kerenyi man fama ne a ragiride koore nun boxi xa gan kiiti loxɔe, tinxintaree jaxankatama temui naxe.

⁸ Kɔnɔ, n xanuntenyie, wo naxa neemu fe keren ma: Won Marigi tan be, lɔxɔe keren luxi ne alo je wulu keren, je wulu keren fan luxi ne alo lɔxɔe keren. ⁹ Marigi mu dugundima a xa laayidi rakamalide, alo mixi ndee a marɔxunma ki naxe. A xa dije gbo wo mabiri, barima a mu wama mixi keren xa loe. A wama ne dunija mixi birin xa tuubi.

¹⁰ Marigi fa lɔxɔe findima tereenna nan na mixie be. Na lɔxɔe koore loema ne xui magaaxuxi ra, dunija birin ganma ne, adamadie xa wali nan tun luma Ala ya i. ¹¹ Wo to a kolon dunija jonma na ki ne, a lanma wo xa jere Ala waxɔnyi ra seniyeanyi kui. ¹² Wo mame tima ki naxe, a xa a niya na lɔxɔe xa fa sinnanyi ma. Na lɔxɔe koore nun boxi ganma ne te ra, e fa xunu. ¹³ Won koore neene nun boxi neene nan mamefe, tinxinyi sabatima dennaxe, alo a laayidixi won be ki naxe.

¹⁴ N xanuntenyie, wo xa kate birin naba na mame ti kui, alako na lɔxɔe xa wo li bojesa kui, a naxa wo li fe jaaxi kui. ¹⁵ Wo xa a kolon a won Marigi xa dije findixi kisi nan na wo be, alo won xanuntenyi Polu fan a sebexi wo ma ki naxe. Ala yati nan na lonni fixi a ma. ¹⁶ A na nan masenma a xa bataaxe birin kui. A xa sebeli ndee fahaamu xɔnɔ. Xaxilitaree, naxee xa danxaniya mu raxaraxi, e na sebelie mafindima e waxɔnki. E na mooli rabama Kitaabui gbete ra, kɔnɔ na fe fama e ralɔede.

¹⁷ N xanuntenyie, wo to bara na birin kolon, wo xa wo joxo sa wo yete xɔn ma, alako kaafirie naxa wo ba wo xa danxaniya sabatixi kui. ¹⁸ Wo xa senbe soto won Marigi nun won Nakisima Isa xa hinne nun a kolonfe saabui ra. Tantui na Ala xa Mixi Sugandixi Isa be abadan. Amina.

Ala xa masenyi singe Annabi Yaya naxan seɓe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Yaya naxan yi bataaxe seɓe, a nu na Isa xa xɛera fu nun firinyie nan ya ma. A naxa Inyila Isa seɓe, a man naxa bataaxe saxan seɓe danxaniyatɔɛe be, alako e xa Ala xa lɔnni nun limaniya soto. A donxɔe ra, Annabi Yaya naxa Kitaabui nde seɓe naxan xili «Ala xa Waxayi.» A na seɓe Isayankae nan ma naxee nu na jaxankate sotofe e xa danxaniya xa fe ra.

Yi bataaxe singe seɓe ne Isayankae ma alako e naxa e madaxu wule xaranyi ra, naxan nu yensengi na waxati, a falafe ra Isa mu nu faxi duniɗa a adama ki ma. Annabi Yaya a masengi a Isa findixi adamadi yati yati nan na, Ala naxan xɛxi kelife koore ma a sago rabafe ma. Isa fatanxi Ala nan na, kɔno Ala naxa a ragiri a xa findi xeme ra duniɗa bende fupɗi fari, alako a xa no a yete bade serexe ra ibunadama be.

Isa xa serexe tide gbo adama be, barima na gbansan noma a niyade adamadie xa kisi soto. Mixi naxan bara kisi soto Isa wuli saabui ra, a a kolon a boɗe kui a a kisixi abadan. Siike yo mu luma a yi ra sonon, barima a a kolon Ala fama ne a xa laayidi rakamalide.

Na serexe man findima misaali ra danxaniyatɔɛe be. Annabi Yaya a masenma a won xa won bore xanu alɔ Ala won xanuxi ki naxe. Ala wama a foxirabiree xa findi mixie ra naxee e bore xanuma. Mixi naxan a falama a Ala xanuma, kɔno a mu a boore ibunadama xanuxi, na kanyi bara findi wule fale ra.

Ala kolonfe munafanyi gbo adama be. Na noma a niyade a xa ariyanna soto yare, a man xa duniɗeigiri fanyi soto be. Ala xa won mali a xa xanunteya kolonfe ra, alako won xa kisi soto, won man xa findi mixie ra naxee e bore xanuxi. Amina.

Ala xa masenyi singe Annabi Yaya naxan seɓe

Kisi Masenyi

¹ Kisi masenyi,
naxan nu na kabi a fole,
muxu tuli naxan mexi,
muxu ya naxan toxi,
muxu belexe naxan masuxuxi,
muxu bara na seede ba.

² Naxan na kisi ra, na bara a yete masen.
Muxu bara a to,

muxu bara na kisi xa fe kawandi ti,
naxan mu jonna abadan,
naxan nu na Baba Ala fe ma,
beenun a xa a yete masen muxu be.

³ Muxu naxan toxi,
muxu naxan mexi,
muxu wo fan kawandife na nan na,
alako won birin xa lu lanyɗi kui,
won nun Baba Ala nun a xa Di Isa, a xa
Mixi Sugandixi.

⁴ Muxu yi fe seɓefe ne wo ma,
alako muxu xa seewe xa kamali.

⁵ Muxu naxan mexi Isa ra, muxu xa na dentege sa wo be. Ala findixi naiyalanyi nan na. Dimi yo mu na a i. ⁶ Xa won a fala won nun Ala na a ra, kɔno won jereɗa dimi kui, won bara wule fala, won mu jerefe nondi kira xon ma. ⁷ Kɔno, xa won jereɗa naiyalanyi kui Ala xa kira xon, won nun danxaniyatɔɛe nan luma lanyɗi kui. Ala xa Di Isa wuli nan won naseniyenma yunubi birin ma.

⁸ Xa won a fala yunubi yo mu na won ma, won bara won yete madaxu, nondi yo mu na won be. ⁹ Xa won na won ti won ma yunubie ra, Ala e xafarima ne, a won naseniyen won ma tinxintareya ma. Ala tinxin, won noma won xaxili tide a ra. ¹⁰ Xa won a fala yunubi yo mu na won ma, won bara Ala findi wule fale ra, a xa masenyi mu na won boɗe kui.

2

Won xunmafalama

¹ N ma die, n bara na birin seɓe wo ma, alako wo naxa yunubi raba, kɔno xa a sa li mixi nde naxa bira na kui, Ala xa Mixi Sugandixi Isa fama won xunmafalade Baba Ala be. Isa tinxin. ² A tan nan findixi serexe ra won ma yunubie xafarira. A mu won ma yunubie gbansan xafarixi, a na nan nabaxi duniɗa mixi birin be.

³ Xa won sa Ala xa yaamarie rabatu, na nan a masenma a won Ala kolon. ⁴ Xa mixi nde a fala, «N tan Ala kolon», kɔno a mu a xa yaamarie rabatuma, wule fale nan a ra, nondi mu na a be. ⁵ Kɔno mixi naxan Ala xui suxuma, Ala xa xanunteya bara ge kamalide na kanyi be. Na kui, won noma a kolonde won na Ala foxo ra. ⁶ Naxan yo a falama a nun Ala nan a ra, a lanma a xa a jere Isa xa kira xon.

⁷ N xanuntenyie, n yaamari naxan masenma wo be, fe neene mu a ra. Wo a kolon kabi a fole. Yaamari fori nan a ra, wo naxan singe me nu. ⁸ Kɔno i man na mato n yaamari neene nan seɓefe wo ma. Nondi nan a ra naxan makenenxi Isa jere ki kui a nun wo tan fan jere ki kui, barima dimi na ponfe, Ala xa naiyalanyi laxixe bara mini folo.

⁹ Naxan a falama a a na Ala xa naiyalanyi kui, kono a a ngaxakerenyi xonxi, na kanyi man na dimi nan kui.

¹⁰ Naxan a ngaxakerenyi xanuma, na kanyi sabatixi Ala xa naiyalanyi nan kui, fefe mu na naxan a rabirama. ¹¹ Kono naxan a ngaxakerenyi xonma, na kanyi na dimi nan kui. A perema dimi nan kui, a mu a sigade yati toma, barima dimi bara a ya donxu.

¹² N ma die, n xa a masen wo be yi sebeli ra:

Wo xa yunubie bara xafari Isa xili saabui ra.

¹³ Forie, n xa a masen wo be yi sebeli ra:

Wo bara a kolon a tan naxan nu na kabi a fole.

Fonikee, n xa a masen wo be yi sebeli ra:
Wo bara no Sentane ra.

¹⁴ N ma die, n bara na masen wo be yi sebeli ra,

barima wo bara Baba Ala kolon.

Forie, n bara na masen wo be yi sebeli ra, barima wo a kolon naxan na na kabi a fole.

Fonikee, n bara na masen wo be yi sebeli ra:

barima wo senbe gbo.

Ala xa masenyi sabatixi wo boje kui.

Wo bara noe soto Sentane xun ma.

¹⁵ Wo naxa dunija fe xanu, xa na mu a ra wo mu noma Baba Ala xanude. ¹⁶ Naxan findixi dunija fe ra, alo ibunadama waxonfe kabi, mile, nun yete igboja naxan kelixi see sotofe ma, na sese mu kelixi Baba Ala ma. A kelixi yi dunija nan ma. ¹⁷ Dunija nun a waxonfe nonma ne, kono naxee Ala waxonfe rabama, e kisima ne abadan.

Ala xa Mixi Sugandixi yaxui

¹⁸ N ma die, won na waxati donxoe ne yi ki. Wo bara a me, a Ala xa Mixi Sugandixi yaxui nde na fafe. Wo bara a kolon a yaxui gbege bara fa. Won a kolon na nan ma a won na waxati donxoe ne yi ki. ¹⁹ Na mixie kelixi won tan nan xun ma, kono won ngaxakerenyi mu nu e ra, xa na mu a ra e mu nu kelima won xun ma nu. Kono e to mu tin lude won ya ma, e bara a masen a won ngaxakerenyie mu nu e ra.

²⁰ Ala xa Seniyentoe bara wo sugandi, a Xaxili Seniyenxi fi wo ma. Na nan a toxi wo birin nondi kolonxi. ²¹ N mu yi bataaxe sebexi wo ma wo xa nondi kolontareya xa ma. N a sebexi wo xa nondi kolonyi xa fe nan ma, wule yo mu na naxan kui.

²² Wule fale na nde ra? Naxan a falama a Isa mu findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra. Na kanyi bara findi Ala xa Mixi Sugandixi yaxui ra. A bara tondi Baba Ala nun a xa Di ra. ²³ Mixi naxan tondima Ala xa Di ra,

a bara tondi Baba Ala fan na. Naxan bara tin Ala xa Di ra, a bara tin Baba Ala fan na.

²⁴ Wo masenyi naxan me a fole, wo xa na ragata wo boje ma. Xa a na na ki ne, a lima wo bara sabati Baba Ala xa Di nun Baba Ala i. ²⁵ Ala xa Mixi Sugandixi bara kisi laayidi tongo won be, kisi naxan mu nonma abadan.

²⁶ N bara yi bataaxe sebe wo ma mixi ndee nan ma fe ra naxee wama wo madaxufe. ²⁷ Ala bara a Xaxili fi wo ma, a na wo boje i. Wo hayi mu na karamoxo gbeta ma. Ala Xaxili nan wo matinkanma nondi birin na. Wule yo mu na a xa masenyi kui. Wo xa bira a foxo ra tun.

²⁸ N ma die, wo nun Isa xa lu a ra, alako a na gbilen temui naxe yaagi yo naxa won makuya a ra. Won xa la a ra temui birin.

²⁹ Wo to a kolon a tinxin, wo xa a kolon fan a tinxintoe birin fatanxi a tan nan na.

3

Ala xa die

¹ Wo xa a kolon, Baba Ala won xanuxi ne han a won xili «a xa die». Won findixi a xa die yati yati nan na. Dunija mu noma won kolonde na ra, barima e mu Ala kolon. ² N xanuntenyie, yakosi Ala xa die nan won na. A mu masenxi sinden won luma ki naxe, kono won a kolon, a Isa na fa, won masarama ne, won fa lu alo a tan, barima won a toma ne a na ki naxe yati. ³ Mixi naxan a yigi tixi Isa ra, a a yete raseniyenma, alo Isa seniyenxi ki naxe.

⁴ Mixi naxan yunubi rabama, a findixi seriye matandila nan na, barima yunubi, seriye matandi nan a ra. ⁵ Wo a kolon a Isa fa won ma yunubi nan xafaride. Yunubi yo mu nu na a tan ma. ⁶ Mixi naxan sabatixi Isa i, na kanyi mu luma yunubi raba ra sonon. Naxan luma yunubi raba ra, na kanyi mu Isa toxi, a man mu a kolon.

⁷ N ma die, mixi yo naxa wo madaxu. Mixi naxan tinxinyi rabama, a tinxin alo Marigi tinxini ki naxe. ⁸ Yunubitoe tan fatanxi Ibulisa nan na, barima Ibulisa nan yunubi raba kabi dunija fole. Ala xa Di fa ne alako a xa Ibulisa xa wali kana.

⁹ Mixi yo findi Ala xa di ra, a mu luma yunubi raba ra, barima Ala bara wali nde folo a boje kui. A mu noma lude yunubi kui, barima a fatanxi Ala nan na. ¹⁰ Ala xa die nun Ibulisa xa die tagi rasama yi ki ne: Naxan mu tinxin, Ala xa di mu a ra. Naxan mu a boore adamadie xanuma, a mu Ala kolon.

Xanunteya

¹¹ Masenyi nan ya wo naxan mexi kabi a fole: Won xa won bore xanu. ¹² Won naxa lu alo Kabila, naxan fatan Sentane ra, a fa a xunya yati faza. A na raba munfe ra? A

na raba ne barima a jere ki mu nu gexi tinxinde alo a xunya jere ki.

¹³ N ngaxakerenyie, wo naxa wo mapin dunija xa xonnanteya xa fe ra wo mabiri. ¹⁴ Xanunteya naxan luma won boje kui won boore adamadie be, a a masenma a won bara faxe kira lu na, won ti kisi kira xon ma. Xanunteyatere tan tixi faxe kira nan xon ma. ¹⁵ Mixi naxan a boore adamadi xonna, na kanyi luxi ne alo faxeti. Wo a kolon a kisi mu na faxeti be.

¹⁶ Won xanunteya kolonma Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa misaali nan saabui ra, naxan tixi a nii fide won be. Won fan lan ne won xa tin na rabade won boore adamadie be. ¹⁷ Se kanyi naxan a boje balanma tɔɔɔmixi ya ra, a mu Ala xa xanunteya kolon. ¹⁸ N ma die, won ma xanunteya naxa findi woyenyi tun na, a xa findi maraba nan na, xa na mu a ra nondi yo mu na a kui.

¹⁹ Na kui, won noma a kolonde a nondi na won yi, won boje fa sa Ala mabiri. ²⁰ Hali won boje sa won makiiti, Ala gbo won boje be, a fe birin kolon. ²¹ N xanuntenyie, xa won boje mu won makiiti, won bara xaxilisa soto Ala ya i. ²² Ala won ma duba birin suxuma ne, barima won birama a xa seriyee nun a waxonfe nan foxo ra.

²³ A xa seriyee nan ya: Won xa danxaniya a xa Di ma, a xa Mixi Sugandixi Isa. Won man xa won bore xanu, alo Ala won yamarixi ki naxe. ²⁴ Mixi naxan Ala xa seriyee rabatuma, na kanyi nun Ala na a ra. A a kolonma Ala Xaxili Seniyenxi nan ma, Ala naxan fixi won ma.

4

Tagi rasa Ala Xaxili nun Sentane Xaxili

¹ N xanuntenyie, wo naxa la xaxili birin na. Wo xa a mato a fanyi ra xa na xaxili fatanxi Ala nan na, barima wule falee bara gbo dunija naxee e yete findixi namijonmee ra. ² Mixi naxan birin laxi a ra a Ala xa Mixi Sugandixi Isa bara fa dunija ma a adama ki ma, wo noma ne a kolonde a na kanyi tan xaxili fatanxi Ala nan na. ³ Konɔ mixi naxan birin mu laxi Isa ra, na gbe xaxili mu fatanxi Ala ra, a fatanxi Ala xa Mixi Sugandixi yaxui nan na, wo bara naxan ma fe me, a a na fafe dunija ma. N xa a fala wo be, a pan bara fa.

⁴ N ma die, wo tan, Ala nan gbe wo ra. Wo bara no na namijonmee wule falee ra, barima Ala Xaxili naxan na wo foxo ra, na senbe gbo Sentane xaxili be naxan na dunija mixie foxo ra. ⁵ E tan dunija nan gbe e ra. Na nan a ra e woyenma dunija ki ma, dunija fa e xui suxu. ⁶ Konɔ won

tan, Ala nan gbe won na. Na nan a ra Ala kolonyie won xui suxuma. Ala kolontaree tan mu won xui suxuma. Nondi xaxili nun wule xaxili tagi rasama na ki ne.

Xanunteya fatanma Ala nan na

⁷ N xanuntenyie, won xa won bore xanu, barima xanunteya fatanxi Ala nan na. Mixi naxan a boore adamadi xanuma, na bara findi Ala xa di ra, a Ala kolon.

⁸ Mixi naxan mu a boore adamadi xanuma, na kanyi mu Ala kolon, barima Ala, xanunteya nan a ra.

⁹ Ala xa xanunteya kolonma yi nan ma:

Ala naxa a xa Di kerenyi xee dunija, alako won xa kisi a tan saabui ra.

¹⁰ Xanunteya yati yati nan ya:

Won tan xa mu Ala xanuxi,

a tan nan won xanuxi,

a fa a xa Di kerenyi xee

a xa findi won ma yunubi xafari serexexa ra.

¹¹ N xanuntenyie, Ala to bara won xanu na ki, won fan lan ne won xa won bore xanu. ¹² Mixi yo mu na naxan Ala toxi, konɔ xa won won bore xanu, Ala luma ne won i. A xa xanunteya kamalima ne won i.

¹³ Won a kolon won nun Ala na a ra, barima a bara a Xaxili fi won ma. ¹⁴ Muxu tan bara a to, muxu bara findi seede ra, a Baba Ala a xa Di xee ne dunija ma adamadie rakiside. ¹⁵ Mixi naxan a falama a Isa findixi Ala xa Di nan na, na kanyi nun Ala na a ra. ¹⁶ Won bara Ala xa xanunteya kolon, won bara la a ra. Ala findixi xanunteya nan na. Mixi naxan jereema xanunteya kui, na kanyi nun Ala na a ra.

¹⁷ Na kui, xanunteya bara kamali won tagi, alako gaaxui naxa lu won yi ra kiitisa loxo, barima won birama Isa xa misaali foxo ra yi dunija bende fuji fari.

¹⁸ Gaaxui mu luma xanuntenyie tagi xa e xa xanunteya bara kamali. Mixi gaaxuma jaxankate nan xa fe ra, konɔ xanunteya kamalixi kanyi mu gaaxuma. ¹⁹ Won noma mixi xanude, barima Ala singe nan bara won xanu. ²⁰ Mixi naxan a falama a Ala xanuxi, konɔ a luma mixi xon na, na kanyi bara findi wule fale ra. Mixi naxan mu fata a boore adamadi xanude a naxan toma, na mu noma Ala xanude a mu naxan toxi. ²¹ Ala won yamarixi yi nan na: Naxan Ala xanuxi, a xa nu a boore adamadi fan xanu.

5

Danxaniyafe Ala xa Di ma

¹ Mixi naxan lama a ra a Isa nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, na kanyi bara findi Ala xa di ra. Naxan babe nde xanuma, a na babe xa di fan xanuma ne.

² Won na Ala xanu, won fa a xa yaamari

birin nabatu, na nan a masenma a won Ala xa die fan xanuma. ³ Ala xanufe a nijama won xa a xa yaamarie fan nabatu. Na mu findima kote xoxoxe ra, ⁴ barima Ala xa die noma duniya birin na e xa danxaniya saabui ra. ⁵ Nde xunnakeli sotoma duniya xun na, xa danxaniyatse mu a ra, naxan lama a ra a Ala xa Di nan Isa ra?

⁶ Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan fa ye nun wuli ra. A mu faxi ye gbansan xa ra, a faxi ye nun wuli nan na. Ala Xaxili nan na seede baxi, barima Ala Xaxili nondi nan a ra. ⁷ Seede saxan nan na: ⁸ Ala Xaxili Seniyenxi, ye, nun wuli. Na saxanyi birin seedeɓoxoya keren nan bama. ⁹ Won tinma mixie xa seedeɓoxoya ra, kono Ala xa seedeɓoxoya dangi na birin na. Ala nan seede bama a xa Di xa fe ra. ¹⁰ Mixi naxan lama Ala xa seedeɓoxoya ra, na kanyi danxaniyama Ala xa Di ma, kono mixi naxan mu lama Ala ra, na kanyi bara Ala findi wule fale ra, barima a mu laxi Ala xa seedeɓoxoya ra, a naxan baxi a xa Di xa fe ra. ¹¹ Na seedeɓoxoya a masenma a Ala kisi fixi won ma a xa Di nan saabui ra. Na kisi mu nonna abadan. ¹² Mixi naxan birama Ala xa Di foxo ra, na kanyi bara kisi, kono mixi naxan mu birama Ala xa Di foxo ra, na kanyi mu kisima.

¹³ N bara yi fe birin sebe wo ma, wo tan naxee danxaniyaxi Ala xa Di ma, alako wo xa a kolon a wo bara kisi soto, naxan mu nonna abadan. ¹⁴ Won ma lanlanteya na a ma ki naxe, won bara a kolon a won ma duba birin suxuma ne naxan findixi a waxonfe ra. ¹⁵ Won to a kolon a won ma maxandi birin mema, won man a kolon a Ala won ma duba birin suxuma ne.

¹⁶ Mixi naxan a boore nde toma yunubi raba ra, yunubi naxan mu mixi bonoma abadan, a xa Ala maxandi a be. Ala a rakisima ne xa yunubi na a ra naxan mu mixi bonoma abadan. Yunubi nde na naxan mixi bonoma abadan. N mu a fala wo xa Ala maxandi na mooli xa fe ra. ¹⁷ Seriyе matandife birin findixi yunubi nan na, kono yunubi birin xa mu mixi bonoma.

¹⁸ Won a kolon mixi naxan findixi Ala xa di ra, a mu luma yunubi raba ra, barima Ala xa Di, a a kantama. Sentane mu noma a ra. ¹⁹ Won a kolon a Ala xa die nan won na, kono duniya mixi donxoe birin na Sentane sago nan bun ma.

²⁰ Won man a kolon a Ala xa Di bara fa. A xaxili fanyi nan fixi won ma, alako won xa Ala Nondi Kanyi kolon. Won nun Ala Nondi Kanyi nan a ra a xa Di Isa saabui ra, a xa Mixi Sugandixi. A tan nan na Ala Nondi Kanyi ra, naxan kisi fixi won ma abadan.

²¹ N ma die, wo wo yete ratanga kuyee ma.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Yaya naxan seɓɓe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Yaya naxa yi bataaxe firin nde seɓɓe danxaniyatɔe pama nde ma, nɔndi nu rafanxi naxee ma. Wule xaranyi nde nu yensenxi na waxati, a falafe ra a Isa mu nu faxi dunija adama ki ma. Annabi Yaya a masenma danxaniyatɔee be a a lanma e xa tondi mixie ra naxee na xaranyi mooli tima.

Yi bataaxe a masenma danxaniyatɔe birin be a xanunteya findixi Ala kolonmae xa tonxuma nan na. Ala wama won xa findi mixie ra naxee e bore xanuxi. Mixi naxan na tondi na yaamari ra, a bara tondi Ala fan na. Ala xa won mali alako xanunteya xa lu won boɓɓe ma. Amina.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Yaya naxan seɓɓe

Nɔndi

¹ N tan wo xa kuntigi bara wo xeebu, wo tan naxee findixi danxaniyatɔe pama sugandixi ra, a nun wo boore naxee bara nɔndi kolon. Wo rafan n tan nun nɔndi kolonyi birin ma, ² barima nɔndi luma won boɓɓe ma abadan. ³ Baba Ala nun a xa Di Isa, a xa Mixi Sugandixi, e xa hinne won na, e xa kinikini won ma, e xa boɓɓesa fi won ma nɔndi nun xanunteya kui.

⁴ N bara seewa ki fanyi, barima ndee na wo ya ma naxee jerefe Baba Ala xa nɔndi kira xon ma a xa seriye ki ma. ⁵ Danxaniyatɔe fanyie, n bara wo mayandi, won xa won bore xanu. N na naxan seɓɓe yi ki, yaamari neene mu a ra. Won bara na seriye kolon kabi a foɓe. ⁶ Xanunteya nan ya, wo xa bira Ala xa seriye foxo ra. Wo lan ne wo xa Ala xa yaamarie rabatu, alɔ wo a mexi ki naxe kabi a foɓe.

⁷ Mixi gɓegbe wama wo madaxufe, a falafe ra a Ala xa Mixi Sugandixi Isa mu faxi dunija adama ki ma. Na mixi madaxui mooli findixi Ala xa Mixi Sugandixi yaxui nan na. ⁸ Wo xa fe birin naba alako wo naxa gan wo xa wali munafanyi ra. Wo xa kata wo xa sare kamalixi soto.

⁹ Mixi naxan fe gɓete suxuma, a mu bira Ala xa Mixi Sugandixi xa xaranyi foxo ra, na kanyi mu Ala kolon. Naxan birama a foxo ra, a bara Baba Ala nun a xa Di kolon. ¹⁰ Xa karamoxo nde sa fa wo yire yi xaranyi xanbi, wo naxa a rasene, wo naxa

a xeebu, ¹¹ xa na mu a ra wo fan bara lu a xa wali jaaxi kui.

¹² N wama fe gɓegbe falafe wo be, konon mu wama na rabafe seɓɓeli ra, fo won xa lu yire keran, won xa de masara, alako won ma seewe xa kamali. ¹³ Wo boore danxaniyatɔee bara wo xeebu.

**Ala xa masenyi saxan
nde
Annabi Yaya naxan seɓe
Masenyi nde yi Kitaabui
xa fe ra**

Annabi Yaya nan yi bataaxe saxan nde seɓe danxaniyatɔe nde ma, naxan xili Gayu. A naxa a matɔxo barima a nu jereɓa nɔndi nan kui, a tondi ne na wule xaranyi ra naxan nu yensenxi na waxati.

Karamɔxo fanyie to siga Gayu xɔnyi, a naxa e rasene xanunteya ra. Na fe naxa rafan Annabi Yaya ma. Mixi naxan luma na mooli raba ra, a bara nɔndi nun xanunteya kolon. Ndee nu na danxaniyatɔe ya ma naxee mu nu wama na mooli rabafe.

Ala xa won mali alako won boɓe naxa balan Ala xa mixie mabiri. Amina.

**Ala xa masenyi saxan
nde
Annabi Yaya naxan seɓe**

Nɔndi kolonyie

¹ N tan danxaniyatɔe pama xa kuntigi, n bara i xeɓu, n xanuntenyi Gayu, n naxan xanuxi nɔndi xa fe ra. ² N xanuntenyi, Ala xa fe birin soɔneya i be. I fate xa lu yalanyi kui alo i xa danxaniya yalanxi ki naxe.

³ Won boore danxaniyatɔe ndee to fa n yire, e naxa a fala n be i jereɓa nɔndi kui. N naxa seewa ki fanyi ra. ⁴ Seewe yo mu dangima na mooli ra, a kolonfe ra a n ma die na nɔndi kira nan xon ma.

⁵ N xanuntenyi, i meɓnima xɔɓe danxaniyatɔe ma hali wo mu wo bore kolon.

⁶ Ndee bara i xa xanunteya xa fe dentege sa danxaniyatɔe pama be. Danxaniyatɔe naxan yo dangima i xɔnyi, i xa e mali e xa biyaasi kui, alo Ala wama a xon ma ki naxe. ⁷ E na Ala xa wali nan kui, danxaniyataree tan mu e kima. ⁸ Won lan won xa kafu na mixi mooli ma, alako won fan xa won gbe raba Ala xa nɔndi xa fe ra.

⁹ N bara bataaxe nde seɓe danxaniyatɔe pama ma, koɓo Diyoterefi mu tinxi muxu rasenede barima a wama findife xunyi ra.

¹⁰ N na fa wo yire, n dentege sama ne wo be a xa kewali xa fe ra. A muxu xili kanama, a man mu tinma danxaniyatɔe yigiyade. Hali naxee wama e yigiyafe, a tɔnyi doxoma nee fan ma, a e kerri danxaniyatɔe ya ma.

¹¹ N xanuntenyi, i fe paaxi naxan toma, i naxa bira na mooli foxo ra. I fe fanyi naxan toma, i xa bira na nan foxo ra. Fe fanyi rabae na Ala nan be, koɓo fe paaxi rabae tan mu Ala kolon. ¹² Birin fe fanyi

falama Demetiri xa fe ra. Nɔndi yati a yete kan seede baxi. Hali muxu tan muxu noɓa a xa fe seede bade. I a kolon muxu mu wule falama.

¹³ N wama fe gbeɓe falafe i be, koɓo n mu wama na rabafe seɓeli ra. ¹⁴ A gbe mu luxi won xa lu yire keren, won xa sumun.

¹⁵ Ala xa boɓesa fi i ma. Muxu booree bara i xeɓu. I fan xa won xanuntenyie xeɓu muxu be keren keren.

Ala xa masenyi Annabi Yude naxan seɓe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Yude nan yi bataaxe seɓe Ala xanuntenyie ma, a findi Kitaabui nan na mixi birin be naxee wama birafe Ala xa seriye ɓoxo ra. Na danxaniyatɔe jama, Annabi Yude yi bataaxe seɓexi naxan ma, mixi ndee nu bara so e tagi alako e xa Ala xa xaranyi mafindi e waxonki ra. Na mixi jaaxie jere ki nu bara findi fe xungbe ra na Isayankae be, ndee fa bira e xa wule masenyi ɓoxo ra.

Na na a ra, Annabi Yude naxa woyenyi xoxoxe fala e be na xaranyi xa fe ra. A naxa danxaniyatɔe rasi a fanyi ra, e naxa lu seniyyentareja kui. A naxa a masen e be a fiixe ra, a na mixi mooli yahannama nan sotoma. Temui dangixi mixi gbege naxee nu na Ala xa kira xon ma, e mee ne Ala xa seriye ra, na naxa findi paxankate xungbe ra e be. Annabi Yude mu tinxi na mooli xa raba na danxaniyatɔe ra.

Won fan xa nu na marasi rame. Mixi gbege be duniya naxee Ala xili falama, kono e mu Ala xa seriye rabatuma. Alatala Kitaabui luxi won yi ra na nan ma alako won xa masenyi birin sa sikeeli ma, won xa a mato xa a findixi nondi nan na, xa na mu a ra xa Sentane xa wule na a ra. Ala xa won natanga na diinela wule falee ma. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Yude naxan seɓe

¹ N tan Yude nan yi ki, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa konyi, nun Yaki ngaxakerenma. N na yi bataaxe seɓefe mixie nan ma, Baba Ala naxee xilixi, a naxee xanuxi, nun Ala xa Mixi Sugandixi Isa naxee makantaxi. ² Ala xa kinikini, bojesa, nun xanunteya gbo wo yi.

³ N xanuntenyie, n bara wa bataaxe seɓefe wo ma won ma kisi xa fe ra. N bara wa na rabafe alako n xa wo ralimaniya, wo xa gere so won ma danxaniya xa fe ra, naxan jan bara ge masende kerenyi ra seniyyentɔe be. ⁴ Mixi ndee bara so wo tagi, naxee xa paxankate jan bara seɓe a rakuya. Kaafirie nan e ra, naxee won Marigi Ala xa hinne mafindima, alako e xa lu fe jaaxie kui, e xa e kobe raso won Karamoxo kerenyi ra, won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi.

⁵ Hali wo a kolon, n wama wo ratufe fe dangixi ndee nan ma. Marigi to ge Isirayila jama raminide Misira boxi ma, a naxa

Isirayilaka danxaniyataree sonto. ⁶ Maleke ndee fan to e yete lu binyetareja kui, e e xonyi bejin, Ala naxa e raso geeli kui, e xa lu dimi kui han kiiti xungbe sa loxɔe. ⁷ Sodomu nun Gomora, a nun e rabiliyini, e to e yete rafi fe jaaxie ma, e nun e boore nu kafu mooli nde ra naxan mu lanma adamadie tagi, Ala naxa e findi misaali ra, a e raso te xoxora naxan mu xubenma abadan.

⁸ Kono na mixi naxee bara so wo tagi, e laamatunyi ndee toma naxee a niya e xa seniyyentareja raba, e Marigi xa yaamari matandi, e malekee konbi. ⁹ Maleke mange Minkayilu to woyen Ibulisa be Annabi Munsu fure xa fe ra, Minkayilu mu suusa Ibulisa xa woyenyi yaabide konbi ra. A a fala ne gbansan, «Ala xa i makiiti.» ¹⁰ Kono na mixie konbi tima fe nde xa fe ra, e mu naxan kolon. E naxan kolon e yete ra, a wula sube xaxilitaree daaxi, na fan mu findi sese ra fo e kanase. ¹¹ Naxankate na e be. E bara bira Kabila xa misaali ɓoxo ra. E bara bira kobiri ɓoxo ra alɔ Balami, e fa loe. E bara matandi ti alɔ Kora, e xun fa rakana.

¹² Na mixie bara wo xa ngaxakerenya malanyie manoxo. E e degema wo ya ma, e meenima e yete nan gbansan ma, e mu yaagima. E luxi alɔ nuxuie, foye naxee rapereɓa, kono e mu fama tune ra. E luxi alɔ sansi naxee mu bogi raminima e bogi temui. E to tala, e bara faxa sanmaya firin. ¹³ E luxi alɔ baa mɔronyie naxee xunfe raminima. Na xunfe misaalixi na mixie xa fe jaaxie nan na. E luxi alɔ tunbui naxee ragataxi koore ma, e nu lintan dimi kui abadan.

¹⁴ Enoki, Adama tolobite solofere nde, naxa yi masenyi fala Ala xili ra e xa fe ra, «Marigi na fafe, a nun a xa seniyyentɔe wulu wulu, ¹⁵ alako a xa adamadi birin makiiti. Kaafirie xa makiiti e xa fe jaaxi rabaxie ma. Kaafirie xa makiiti e xa konbie xa fe ra, e naxan falama Marigi xun ma.» ¹⁶ Na mixi moolie luma ne sonxo ra, e mu jalexinma, e birama e yete waxonfe nan tun ɓoxo ra, e de igbo, e mixi madaxuma woyenyi joxunme ra alako e xa se soto.

¹⁷ Kono wo tan, n xanuntenyie, wo xa ratu won Marigi Isa xa xerae xa masenyie ma. ¹⁸ E nu bara a fala wo be, «Waxati donxɔe, mixie fama ne yode Ala ma, e bira e waxonfe tinxintaree ɓoxo ra.» ¹⁹ Na mixi moolie na wo tagi. E wo xa lanyi kanama ne. E birama e yete xaxili nan ɓoxo ra. Ala Xaxili Seniyyenxi mu na e boje i.

²⁰ Kono wo tan, n xanuntenyie, wo xa wo xa danxaniya seniyyenxi rasabati. Wo xa Ala maxandi a Xaxili Seniyyenxi saabui ra. ²¹ Wo xa lu Ala xa xanunteya bun ma,

alako wo Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, xa kinikini wo ma, a xa wo rakisi. ²² Wo xa kinikini mixie ma naxee siikexi, ²³ wo xa e ratanga te ma. Wo man xa kinikini booree fan ma gaaxui kui, kɔnɔ wo xa meeni wo yete ma e ya ma, alako wo fan naxa fa wo yete findi seniyyentaree ra.

²⁴ Ala tantu, naxan nɔma won nakiside won ma yunubi birin ma, naxan nɔma won masende seniyyenyi nun seewe ra a xa nɔre kui. ²⁵ Ala tantu, naxan firin nde mu na, naxan bara won nakisi a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Nɔre, xunnakeli, senbe, nun nɔe na a be beenun dunija xa folo, yakosi, nun waxati naxan sa fama abadan. Amina.

Ala xa Waxayi Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Yaya naxa yi Kitaabui sebe waxati xaraxae bun ma. Mangasanyi naaxi nu na Isayankae naaxankatafe temui naxe, Ala naxa e yaabi yi masenyi ra naxan noma findide madundui xungbe ra danxaniyatooe be naxee na toofofe Sentane saabui ra.

Isa yi Kitaabui foloma bataaxe solofere nan na danxaniyatooe pama ndee be. A a masenma a a e xa wali birin kolon, naxan fanxi, a nun naxan mu fanxi. Na findixi seriye nan na adamadie be. Ala fe birin kolon. A lanma won xa a kolon a won ma fe yo mu noxunxi Ala ma. A mu neemuma won ma wali yo ma. Na masenyi mooli nan noma won madundude xa won na toofofe Ala xa fe ra, konoo a man noma won magaaxude xa won na fe naaxi nde kui.

A firin nde, yi Kitaabui a masenma ne won be a Ala fe kolon naxan fama rabade dunja ma. Ala Sentane xa wali kolon, a mixi madaxuma ki naxe. Sentane jooxo a ma a a noma node Ala senbe ra. Wule nan na ki. Yi Kitaabui xa masenyi xungbe findima Ala xa xunnakeli nan na. Sentane fama ne Ala nun danxaniyatooe gereede, a fa mixi seniye xie toofofe a gbegebe ra. Konoo a rajonyi, Ala fama ne Sentane nun a foxirabiree birin xa fe xun nakanade, a e woli yahannama te nun soda xooa, e luma dennaxe abadan. A fa a xa pama tongo, a e raso ariyanna kui, dennaxan xili falama «Darisalamu Neene.» Menni, adamadi kisi kolonma ne naxan maniye mu na. Faxa mu na, toofofe mu na. Heeri nan tun na menni Alatala seeti ma.

Yi Kitaabui xaranfe ndedi xaraxoo, barima sebela na a ra naxan taali woyenyi rawalima a gbegebe ra. Misaali gbegebe na a kui naxee a niyama a fahaamu xa konoo. A mu lanma mixi xa kankan misaali nde ma naxan xaraxoo. Won xa na birin xaran, alako won xa masenyi xungbe to naxan minima yi Kitaabui kui. Na mu xaraxoo alo misaali xunxuri nde naxee rawalima yi Kitaabui kui.

Ala xa lonni fi won ma yi xaranyi kui. Amina.

Ala xa Waxayi

Isa xa masenyi folo

¹ Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa laamatunyi nan ya, Ala naxan fixi a ma. A xa maleke naxa na rasanba a xa konyi Yaya ma, alako Ala xa konyi di birin xa a kolon

fe naxan fama rabade yi waxati. ² Yaya findixi seede nan na Ala xa masenyi xa fe ra a nun Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa seedejooxoya xa fe ra. A naxan to, a naxa na birin masen. ³ Heeri na a xaran mixi be, a nun naxee e tuli matima yi masenyi ra naxan tixi Ala xili ra, e man fa yi sebela ratinme, barima waxati bara makore.

⁴ N tan Yaya, n bara yi sebela ti Isa xa danxaniyatooe pama doxo solofere ma, naxee na Asi boxi ma. Ala xa hinne nun bojesa fi wo ma, Ala naxan na xoro, to, a nun tina. Xaxili solofere naxee na a xa mange kibanyi ya i, nee fan bara hinne wo ra, ⁵ a nun Ala xa Mixi Sugandixi Isa, naxan findixi seede tinxixi ra, naxan singe keli mixi faxaxie tagi, naxan dangi boxi mange birin na. Matooe na Isa nan be, naxan won xanuxi, naxan won nakisixi won ma yunubie ma a wuli saabui ra. ⁶ A bara won naso Ala xa mangeya niini bun ma, a bara won findi seexedubee ra a Baba Ala be. Noe nun senbe na a be abadan! Amina.

⁷ Wo wo ya rate koore ma, a na fafe nuxuie kui.

Adamadi birin a toma ne, hali naxee a masooxo.

Dunja si birin fama sunnunde a xa fe ra. Iyo, a na na ki ne. Amina!

⁸ Marigi Ala xa masenyi nan ya: «N tan nan na a folo ra, n tan nan na a rajonyi ra, n tan naxan na xoro, to, nun tina, Senbe Birin Kanyi.»

⁹ N tan Yaya, wo ngaxakerenyi, won birin na toofofe, won birin na Ala xa mangeya niini nan bun ma, won birin tunnabexixi Isa xa fe i. N nu na Patimosi suri nan ma Ala xa masenyi nun Isa xa seedejooxoya xa fe ra. ¹⁰ Ala xa loxo, Ala Xaxili Seniye xie to n suxu, n naxa xui nde me n xanbi ra. A senbe gbo alo sara xui. ¹¹ A naxa a masen n be, «I naxan toxi, a sebe Kitaabui kui, i xa a rasanba danxaniyatooe pama doxo solofere ma, naxee na Efese, Simirina, Peregamo, Tiyaire, Saradesi, Filadelifiya, nun Layodiseya.»

¹² N naxa n mafindi alako n xa a to naxan woyenxi n na. N to n mafindi, n naxa lanpu xeema daaxi solofere to. ¹³ N naxa adamadi maniye to na lanpuie tagi, donma kuye ragoroxi a ma, beleti xeema daaxi balanxi a kanke ra. ¹⁴ A xunyi nun a xunsexe nu fiixe alo yexee xabe fiixe, xa na mu a ra balabalanyi. A yae nu yanbama alo te. ¹⁵ A sanyie nu gbeelixi alo wure gbeeli raxunuxi, a xui nu gbo alo baa moronyi xui. ¹⁶ Tunbui solofere nu na a yirefanyi belexe, santidegema de

firin daaxi xerɛnxi nu na a de i, a yatagi mayanbama alo soge xone.

¹⁷ N to a to n naxa bira a bun ma, n fa lu alo mixi faxaxi. A naxa a yirefanyi belexe sa n ma, a fa a fala, «Hali i mu gaaxu. N tan nan na a fole nun a rapɔnyi ra.» ¹⁸ N piɛ na a ra. N nu bara faxa, koɔo yakosi n piɛ na a ra abadan. Faxɛ nun aligiyama saabi kanyi na n tan nan na. ¹⁹ I xa fe nan seɓe i naxan toxi, naxan na rabafe, a nun naxan fama rabade. ²⁰ Yi tunbui solofere i naxee toxi n yirefanyi belexe kui, e misaalixi Isa xa danxaniyatɔe pama doxo solofere xa maleke nan na. Yi lanpui xɛema daaxi solofere, e misaalixi Isa xa danxaniyatɔe pama doxo solofere nan na.»

2

Bataaxe danxaniyatɔe pamae be

¹ A seɓe Efese danxaniyatɔe pama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Isa ra tunbui solofere suxuxi naxan yirefanyi belexe kui, naxan perema lanpui xɛema daaxi solofere tagi: ² «N wo xa fe rabaxi kolon, n wo xa wali kolon, n wo xa tunnabexi kolon. N a kolon mixi jaaxie mu rafan wo ma. N a kolon wo bara mixie makiiti naxee e yete findixi Ala xa xɛerae ra, han wo fan fa e kolon wule falee ra. ³ Wo bara wo tunnabexi, wo bara toɔoɔ n xili xa fe ra, koɔo limaniya mu baxi wo yi ra.»

⁴ «Koɔo fe keren na na naxan mu rafanxi n ma wo xa fe ra. Wo mu n xanuxi a fanyi ra yakosi alo wo nu n xanuxi ki naxe singe ra. ⁵ Wo xa wo ratu a ma, wo nu na ki naxe beenun wo xa wo san nadin. Wo xa tuubi, wo man xa wali suxu alo wo nu a rabama singe ra ki naxe. Xa wo mu tuubi n fama ne wo xonyi, n fa wo xa lanpui bade a yire.»

⁶ «Koɔo wo bara fe nde raba naxan fan. Wo bara Nikolasi xa pama xa fe xon, alo n fan a xonxi ki naxe.»

⁷ «Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi ra danxaniyatɔe pamae be. Naxan na geeni, n na nan luma a xa simaya wuri bogi don, naxan tixi Ala xa ariyanna kui.»

⁸ A seɓe Simirina danxaniyatɔe pama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Isa ra, Isa naxan na a fole nun a rapɔnyi ra, naxan nu faxaxi a man fa keli faxe ma: ⁹ «N wo xa jaxankate nun setareɓa kolon, hali bannaya nde to na wo yi ra. N Yuwifie xa toɔpege kolon wo mabiri. E a falama e yete be a Yuwifie, a fa li Yuwifie mu e ra. E findixi Sentane xa mixie nan na. ¹⁰ Wo naxa gaaxu jaxankate ya ra, wo fama naxan sotode. Ibulisa a niyama ne wo xa mixi ndee xa sa geeli, alako a xa wo mato. Wo fama ne jaxankatade xi fu bun

ma. Koɔo wo xa lu danxaniya kui han wo faxe loxoɛ. Na temui n kisi fima ne wo ma wo sare ra.»

¹¹ «Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi ra danxaniyatɔe pamae be. Naxan na geeni, a mu faxe firin nde kolonma.»

¹² A seɓe Peregamo danxaniyatɔe pama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Isa ra, santidegema de firin xerɛnxi kanyi: ¹³ «N a kolon wo xa taa findixi Sentane senɓe yire nan na, koɔo wo xirixi n xili ra, wo mu danxaniya raboloxi. Hali waxati ma, n dugutege seede Antipasi faxa temui naxe wo xonyi Sentane yire, wo mu n ma kira rabepin.»

¹⁴ «Koɔo fe ndee na na naxee mu rafanxi n ma wo xa fe ra. Wo xa mixi ndee birama Balami xa misaali nan foxo ra, naxan nu bara Balaki rasi a xa gantanyi te Isirayilakae be, e xa subee don naxee baxi serexe ra kuyee be, e xa yene fan naba. ¹⁵ Wo xa mixi ndee fan biraxi Nikolasi xa pama xa xaranyi foxo ra. ¹⁶ Na kui, wo xa tuubi, xa na mu a ra n fama ne gere tide na mixie be n ma santidegema ra, naxan na n de i.»

¹⁷ «Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi ra danxaniyatɔe pamae be. N «mana» donse noxunxi fima ne geeni mixi ma, a nun geme fiixe, xili neene seɓexi naxan ma. Mixi yo mu na xili kolon, bafe na geme kanyi ra.»

¹⁸ A seɓe Tiyatire danxaniyatɔe pama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Ala xa Di ra, naxan yae yanbama alo te, a sanyie luxi alo wure gbeeli raxunuxi: ¹⁹ «N wo xa fe rabaxi kolon, wo xa xanunteya, wo xa danxaniya, wo xa wali fanyi, wo xa tunnabexi, a nun wo naxan birin nabaxi a donxoɛ ra naxan gbo dangi wo xa wali singee ra.»

²⁰ «Koɔo fe keren na na naxan mu rafanxi n ma wo xa fe ra. Wo bara a lu Yesabela, gine naxan a yete findixi namijonme ra, a xa xaranyi ti naxan n ma konyie ratantanma, alako e xa fe kobi raba, e xa subee don naxee baxi serexe ra kuyee be. ²¹ N bara diɛe alako a xa tuubi, koɔo a mu tinxi a yuge jaaxi masarade. ²² Na na a ra, n a rasoma ne jaxankate kui, a tan nun a yene raba booree, xa e mu tuubi. ²³ N fama ne a xa die fan faxade. Na kui, danxaniyatɔe pama birin a kolonma ne a n tan nan mixi boɓe nun a sondonyi matoma, n tan nan e xa fe rabaxi sare ragbilenma e ma.»

²⁴ «Koɔo wo tan, Tiyatireka mixi donxoɛ naxee mu na yi fe kui, naxee mu soxi Sentane xa gundo kui, n mu kote gbete doxoɓa wo xun ma kore. ²⁵ Wo naxan

sotoxi, wo na suxu gben, han n fama temui naxe. ²⁶ Naxan na geeni, naxan n ma wali suxuma han a raɗonyi, n mangleya fima na kanyi nan ma, a xa sie yamari. ²⁷ «A e yamarima sawuri wure daaxi nan na, a e kanama ne alo feɗe ibɔɔma ki naxe», ²⁸ alo n senbe sotoxi ki naxe n Baba Ala ra. N man subaxa looloe fima ne na kanyi ma.»

²⁹ «Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi ra danxaniyatɔe jamae be.»

3

Bataaxe danxaniyatɔe jama gbete be

¹ A sebe Saradesi danxaniyatɔe jama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Isa ra, naxan Xaxili solofere yamarima, tunbui solofere suxuxi naxan yi ra:

«N wo xa wali kolon. Mixi ɗɔɔɔ a ma a wo ɗiɗe na a ra, koɔ na bara faxe. ² Wo naxa yanfa, wo xa wo bore ralimaniya, naxee na faxe kira xon, barima nde luxi wo xa wali ra n Marigi Ala be. ³ Wo xa ratu na masenyi ma, wo naxan masotoxi, wo naxan mexi. Wo xa a ragata wo boɗe kui, wo xa tuubi. Xa wo mu wo ɗɗingi sa yi xon, n fama ne waxati nde kui wo mu naxan kolon, na fa findi terenna ra wo be alo muɗeti fa temui. ⁴ Koɔ mixi ndee na Saradesi naxee mu noxoxi fe ɗaaxi ra. Nee fama ne ɗeɗe na seeti ma, donma fiixe ragoroxi e ma, barima na nan findixi e xa wali sare ra.»

⁵ «Naxan na geeni, donma fiixe ragoroma a ma. N mu a xili bama simaya buki kui, n a xa fe falama ne n Baba Ala be a xa malekee ya xori. ⁶ Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi ra danxaniyatɔe jamae be.»

⁷ A sebe Filadelifiya danxaniyatɔe jama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Seniyentɔe nondi fale ra, Dawuda xa saabi na naxan yi ra, naxan naade rabima mixi mu no a balande, naxan naade balanma mixi mu no a rabide: ⁸ «N wo xa wali kolon. N a kolon wo senbe mu gbo, koɔ wo bara n ma masenyi rabatu, wo mu n yanfa. Na kui, n bara naade nde rabi wo ya ra, mixi mu no ma naxan balande. ⁹ N fama ne mixie sade wo belexe naxee a falama e yete be a Yuwifie, koɔ e findixi Sentane xa jama nan na. E na wule nan falafe. N fama ne e ra, e xa e magoro wo be, e xa a kolon wo rafa n ma. ¹⁰ Wo to n ma masenyi rabatu tun nabexi kui, n fan wo ratangama ne na waxati xoroɔe ma naxan fama duniɗa lide, a fa duniɗa mixi birin mato. ¹¹ A gbe mu luxi n xa fa. Wo naxa wo xa danxaniya beɗin, alako mixi yo naxa wo sare fanyi ba wo yi ra.»

¹² «Naxan na geeni, n a findima n Marigi Ala xa hoɗomobanxi kinki ra, a xa lu menni abadan. N nan n Marigi Ala xili nun n Marigi Ala xa taa xili sebema ne a ma. Na taa findixi Darisalamu neene nan na, Ala naxan nagoroma kelife koore ma. N nan n xili neene fan sebema ne a ma. ¹³ Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi ra danxaniyatɔe jamae be.»

¹⁴ A sebe Layodiseya danxaniyatɔe jama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Isa ra, naxan findixi Ala sago rakamali ra, a xa seede laxixe, Ala xa daalie daaxi naxan saabui ra: ¹⁵ «N wo xa wali kolon. Wo mu xinbeli, wo mu wolen. A xoli n ma wo xa nate tongo, wo xa xinbeli, xa na mu a ra wo xa wolen. ¹⁶ Wo to fa luxi a tagi, wo mu wolen, wo mu xinbeli, n wo raboloma ne. ¹⁷ Wo bara a fala, «Bannamixie nan muxu ra, muxu hayi mu na fefe ma.» Wo mu a kolon a wo findixi toɗomixie nan na, a nun misikiinee, setaree, donxui, nun mixi mageli. ¹⁸ N marasi naxan fima wo ma, wo xa xeema fanyi sara n ma, xeema naxan gbi baxi te ra, alako wo xa findi bannamixie yati ra. Wo xa donma fiixe sara n ma, wo xa na ragoro wo ma, alako wo xa ba tixi wo mageli ra, yaagi xa ba wo ma. Wo man xa ya seri sara n ma, alako wo xa fe igbe. ¹⁹ N nan n xanuntenyie nan xuruma, n e matinxin. Wo xa wakili, wo xa tuubi. ²⁰ N tixi naade ra, n na a konkonfe. Xa mixi nde n xui me, a naade rabi n be, n soma ne a xonyi, muxu fa muxu dege yire keren.»

²¹ «Naxan na geeni, a luma n seeti ma n ma kibanyi kui, alo n tan fan to geeni, n fa n magoro n Baba Ala seeti ma a xa kibanyi kui. ²² Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi ra danxaniyatɔe jamae be.»

4

Ala xa kibanyi ariyanna

¹ Na birin to dangi, n naxa ariyanna naade rabixi to koore ma. N man naxa xui nde me, n nu bara naxan singe me. A senbe nu gbo alo sara. A naxa a masen n be, «I xa te bebiri, n xa fe masen i be naxan fama rabade.» ² Ala Xaxili Seniyenxi naxa n suxu keren na. N naxa kibanyi nde to ariyanna, mangle magoroxi a kui. ³ A noɗe nu yanbama alo game tofanyi mayilencie, senkui tofanyi nu na a xa kibanyi rabilinyi.

⁴ Kibanyi moxoɗen nun naani nu na Ala xa kibanyi rabilinyi, fori moxoɗen nun naani magoroxi e kui. Donma fiixe nu ragoroxi e ma, mangle katanyi xeema daaxi nu saxi e xun na. ⁵ Seyamakonyi

nun galanyi xuiе nu minima kibanyi kui. Lanpui solofere nu dexema kibanyi ya i. Nee misaalixi Ala Xaxili kamalixi nan na. ⁶ Baa tinse fan nu na kibanyi ya i.

Nimase naani nu na Ala xa kibanyi rabilinyi, yae nu na e yatagi nun e kobe ma. ⁷ Nimase singe nu maniyaxi yete nan na, a firin nde nu maniyaxi ningeoye nan na, a saxan nde nu maniyaxi adamadi nan na, a naani nde nu maniyaxi xaruma nan na, naxan jereма kooре ma. ⁸ Na nimase naani birin, gabutenyi senni nu na e ma. Yae fan nu na e be yire birin, e gabutenyie fari nun e bun ma. Koe nun yanyi e nu luma a fala ra,

«Marigi Ala seniyen,

Marigi Ala seniyen,

Marigi Ala seniyen.

A findixi Senbe Kanyi nan na

naxan na xoro, to, nun tina.»

⁹ Na nimase naani nu fa Mange matoxo, e mange binya naxan magoroxi kibanyi kui, e mange tantu, naxan jipe a ra abadan, ¹⁰ na fori moxonen nun naani, e felenma boxi ma Mange ya i, naxan magoroxi kibanyi kui, e fa a batu naxan jipe a ra abadan. E nu e xa mange katanyi ba e xun na, e nu e sa kibanyi san na, e nu fa a fala, ¹¹ «Muxu Marigi Ala, matoxoe, binye, nun senbe na i tan nan be, barima i tan nan se birin daaxi, i tan nan na birin janigexi, i tan nan na birin nagirixi.»

5

Buki nde rabife

¹ Na dangi xanbi, n naxa Ala to a xa kibanyi kui, buki nde nu na a xonye, sebeli tixi a kui nun a fari, a mabalanxi a balanse solofere ra. ² N naxa maleke senbema nde to, a a falama a xui itexi ra, «Nde noma yi buki rabide, nde noma a balanse bade a ma?» ³ Nimase yo mu nu na kooре ma, boxi ma, xa na mu a ra boxi bun ma, naxan nu noma na buki rabide, a a kui mato. ⁴ Na kui, n naxa wa a gbegbe ra, barima nimase yo mu nu na, naxan nu noma na buki rabide, a a kui mato. ⁵ Fori nde naxa a fala n be, «I naxa wa, Yuda bomsoe xa yete, naxan findixi Dawuda bomsoe ra, a bara geeni. A tan nan noma na buki nun a balanse solofere rabide.»

⁶ Na temui n naxa Yexeyoye to a tixi kibanyi nun na nimase naani nun na forie tagi. Na Yexeyoye nu luxi ne alo a kon naxabaxi. Feri solofere nun ya solofere nu na a be, naxee misaalixi Ala Xaxili Seniyeaxi kamalixi ra, naxan nu bara xee dunjina yire birin ma. ⁷ Yexeyoye naxa a maso Ala ra, naxan nu magoroxi kibanyi kui, a fa buki rasuxu Ala yirefanyi xonye.

⁸ A to buki masoto, na nimase naani nun na fori moxonen nun naani, e naxa suyidi Yexeyoye be. Kora nu na e birin yi ra, a nun surayi sase xema daaxi naxee rafexi surayi ra, naxan misaalixi seniyeantoe xa Ala maxandie ra. ⁹ E naxa beeti neene nde ba, e nu a fala,

«I tan nan daxa yi buki tongode,

i tan nan daxa a balanse rabide,

barima i bara i yete ba serexe ra,

i bara adamadie xunsara Ala be i wuli saabui ra,

adamadi naxee kelixi bomsoe birin,

naxee xui birin falama,

naxee fatanxi namane nun si birin na.

¹⁰ I bara na adamadie findi serexedubee ra muxu Marigi Ala be.

I bara e raso Ala xa mangeya niini bun ma.

E fama ne dunjina yamaride.»

¹¹ Na temui n naxa maleke wulu wulu wuyaxi to, n naxa e xui me Ala xa kibanyi, na forie, nun na nimasee rabilinyi. ¹² E naxa a fala e xui itexi ra, «Yexeyoye naxan baxi serexe ra, a daxa a xa senbe, bannaya, lonni, noe, binye, matoxoe, nun tantui soto.» ¹³ Nimase naxan birin na kooре ma, boxi fari, boxi bun ma, baa ma, a nun daalise birin, n nee birin xui me ne, e nu fa a fala, «Matoxoe, binye, tantui, nun senbe na Ala be naxan magoroxi kibanyi kui, a nun Yexeyoye be abadan.» ¹⁴ Na nimase naani naxa a ratin, «Amina.» Forie naxa e felen boxi ma, e Ala nun Yexeyoye batu.

6

Buki balanse

¹ N naxa Yexeyoye to buki balanse singe rabi ra. N naxa nimase nde xui me kelife na nimase naani tagi. A xui senbe nu gbo alo galanyi. A naxa a fala, «Fa.» ² Na dangi xanbi, n naxa soe fiixe nde to, xali suxuxi a ragima yi, mange katanyi saxi a xun ma, a fa siga xunnakeli kui, a man xa sa geeni.

³ A to buki balanse firin nde rabi, n naxa nimase firin nde xui me. A naxa a fala, «Fa.» ⁴ Soe gbeeli naxa mini. E naxa a ragima yamari a xa bopesa ba dunjina kui, alako adamadie xa nu e bore kon naxaba. Santidegema belebele naxa so a yi ra.

⁵ A to buki balanse saxan nde rabi, n naxa nimase saxan nde xui me. A naxa a fala, «Fa.» N naxa soe foore to. Sikeeli nu suxuxi a ragima yi ra. ⁶ N naxa xui nde me na nimase naani tagi, «Mengi kilo keren sare lanma loxoe keren wali sare nan ma. Fundenyi maniyе kilo saxan lanma loxoe keren wali sare nan ma. I naxa ture nun weni xun nakana.»

⁷ A to buki balanse naani nde rabi, n naxa na nimase naani nde xui me. A naxa

a fala, «Fa.» ⁸ N naxa soe burexe xinde daaxi to. A ragima xili ne «Faxε» laaxira nu biraxi a foxo ra. Nεe naxa so e yi ra dunija seeti keren xun ma a seeti naani ya ma, alako e xa mixie faxa santidegema ra, kaame ra, wuganyi ra, a nun sube xaaxexie ra, naxee na wula i.

⁹ A to buki balanse suuli nde rabi, n naxa mixie nii to serexebade bun ma, mixi naxee kon nu bara raxaba barima e nu birama Ala xa masenyi nan foxo ra, e findi a xa seedee ra. ¹⁰ E naxa a fala e xui itexi ra, «Marigi seniyenxi nondi fale, i buma han temui mundun fafe ra kiiti sade, alako muxu gbe xa foxo dunija mixie ma naxee bara muxu faxa?» ¹¹ Donma kuye fiixe naxa so e birin yi ra. Mixi nde naxa a fala e be e xa mame ti sinden, han e walibooree nun e ngaxakerenyie xasabi xa kamali naxee lanma e xa faxa alo e tan.

¹² A to buki balanse senni nde rabi, boxi naxa seren senbe ra, soqe naxa ifoxo alo sunnun donma foxe, kike naxa lu alo wuli, ¹³ tunbuie naxa bira boxi ma, alo foye belebele xore bogi rabirama ki naxe. ¹⁴ Koore naxa ba na, alo keedi makuntanma ki naxe a xa ragata. Geyae nun surie fan naxa keli e yire. ¹⁵ Dunija mangle, kuntigie, soori yareratie, bannae, senbema, konyie, nun lasirie, e birin naxa e noxun yilie kui a nun geya gemee longori ra. ¹⁶ E nu fa a fala geyae nun fanyee be, «Wo bira muxu ma, wo xa muxu noxun Ala ma, naxan magoroxi mange kibanyi kui, a nun Yexeyore xa xone ma.» ¹⁷ E xa xone loxe xungbe bara a li. Nde noma a yete ratangade na ma?

7

Ala xa nama

¹ Na dangi xanbi, n naxa maleke naani to, e tixi dunija tunxui naani ra. E nu dunija foye naani ratima, alako foye naxa mini boxi ma, baa ma, xa na mu sansie ma. ² N naxa maleke gbete fan to a kelife sogetede mabiri, Ala Nije xa tonxuma suxuxi a yi ra. A naxa a masen a xui itexi ra, na maleke naanie be, naxee nu yamarixi fe xone rabade boxi nun baa ra, ³ «Wo naxa wo belexe din boxi nun baa nun wuri bilie ra sinden, han muxu xa ge toxunma sade Ala xa walikee tigi ma. ⁴ N naxa na walikee konti xasabi me, Ala xa tonxuma saxi naxee ma. E findi mixi wulu keme wulu tongo naani nun wulu naani nan na, kelife Isirayila bonsoe birin ya ma. ⁵ Mixi wulu fu nun firin Yuda bonsoe ya ma naxee matonxumaxi, mixi wulu fu nun firin Ruben bonsoe ya ma, mixi wulu fu nun firin Gadi bonsoe ya ma,

⁶ mixi wulu fu nun firin Aseri bonsoe ya ma, mixi wulu fu nun firin Nafatali bonsoe ya ma, mixi wulu fu nun firin Manasi bonsoe ya ma, ⁷ mixi wulu fu nun firin Simeyon bonsoe ya ma, mixi wulu fu nun firin Lewi bonsoe ya ma, mixi wulu fu nun firin Isakari bonsoe ya ma, ⁸ mixi wulu fu nun firin Sabulon bonsoe ya ma, mixi wulu fu nun firin Yusufu bonsoe ya ma, mixi wulu fu nun firin Bunyamin bonsoe ya ma naxee matonxumaxi.»

⁹ Na dangi xanbi, n naxa nama gbege to, naxan mu nu noma kontide, kelife si birin, bonsoe birin, xabile birin, nun xui birin. E nu tixi Ala xa kibanyi nun Yexeyore ya i, donma kuye fiixe ragoroxi e ma, tugi fense suxuxi e yi. ¹⁰ E naxa a masen e xui itexi ra, «Kisi na muxu Marigi Ala be naxan magoroxi kibanyi kui, nun Yexeyore be.» ¹¹ Maleke nu tixi kibanyi, forie nun nimase naanie rabilinyi, e naxa e yatagi rafelen boxi ma, e Ala batu ¹² yi fe fale ra, «Amina. Matoxe, nore, lonni, tantui, binye, noe fanyi, nun senbe na muxu Marigi Ala nan be abadan. Amina.»

¹³ Na temui fori nde naxa n maxorin, «Nde na na mixie ra donma fiixe ragoroxi naxee ma? E kelixi minden?» ¹⁴ N naxa a yaabi, «N Marigi, i tan nan a kolon.» A naxa a masen n be, «Mixie nan e ra, naxee kelixi na paxankate xungbe kui. E bara e xa donmae xa Yexeyore wuli ra, na nan a toxi e xa donmae fiixexi. ¹⁵ Na nan a toxi e tixi Ala xa kibanyi ya i, e fa a batu koε nun yanyi a xa horomolingira kui. E na Ala xa niini bun ma, naxan magoroxi kibanyi kui. ¹⁶ Kaame nun ye xoli mu e suxuma sonon, soqe nun kuye fure mu e tooroma sonon, ¹⁷ barima Yexeyore naxan na kibanyi seeti ma, na nan fama e degede, a e xun ti kisi ye yire ra. Ala fama ne e yaye birin nafurukude.»

8

Buki balanse solofere nde rabife

¹ A to buki balanse solofere nde rabi, kuye naxa lu yen waxati tagi jonдон bun ma. ² N naxa maleke solofere to, naxee nu tixi Ala ya i, sara solofere naxa so e yi ra. ³ Maleke gbete naxa fa, a ti serexebade fari, surayi sase xema daaxi nu na a yi ra. E naxa surayi gbege so a yi ra, a nun seniyentoe birin xa Ala maxandie ra. A naxa na surayi gan serexebade xema daaxi ma Ala xa kibanyi ya i. ⁴ Surayi

tuuri naxa te Ala ya i, a nun seniyeŋtoe xa Ala maxandie, kelife maleke belexe. ⁵ Maleke naxa surayi ganse tongo, a naxa serexebade te sa a kui, a fa a woli dunijna ma. Galanyie naxa bula, xui naxa me, seyamakonyie naxa mini, boxi naxa seren.

⁶ Maleke solofere, sarae nu na naxee yi ra, nee naxa keli, e xa sarae fe. ⁷ Maleke singe to a xa sara fe, balabalanyi nun te naxa goro dunijna ma, e masunbuxi wuli ra. Boxi itaxunxi saxan na, na doxoode saxan nde naxa gan. Wuri bilie itaxunxi saxan na, na doxoode saxan nde naxa gan. Nooge xinde birin naxa gan.

⁸ Maleke firin nde to sara fe, geya xungbe, te naxan ganfe, a naxa sin baa ma. Baa itaxunxi saxan na, na doxoode keren naxa findi wuli ra. ⁹ Baa nimasee itaxunxi saxan na, na doxoode saxan nde naxa faxes. Kunkui itaxunxi saxan na, na doxoode saxan nde fan naxa kana.

¹⁰ Maleke saxan nde to sara fe, tunbui dexexi belebele naxa bira. Xuree itaxunxi saxan na, na tunbui naxa bira na saxan nde ma a nun dulonyie ma. ¹¹ Na tunbui xili ne «Xone.» Dunija ye itaxunxi saxan na, na doxoode saxan nde to findi xone ra, adamadi gbege naxa faxes na ma.

¹² Maleke naani nde to sara fe, soqe, kike, nun tunbui itaxunxi saxan na, na doxoode saxan nde naxa findi dimi ra. Nde naxa ba yanyi nun koe xa naiyalanyi ra.

¹³ Na temui n naxa xaruma nde xui me koore ma, a naxa a fala a xui itexi ra, «Naxankate na dunijna mixie be, jaxankate na e be sara fe temui, maleke saxanyie fama naxee fede.»

9

Malekee xa sara fe donxoee

¹ Maleke suuli nde to sara fe, n naxa tunbui to bira ra boxi kelife koore ma. E naxa yili tilinxi naade saabi so a yi ra. ² A naxa na yili naade rabi, tuuri gbege naxa mini a kui alo te belebele tuuri han soqe naxa makoto, kuye naxa idimi. ³ Tugumie naxa mini tuuri kui, e fa goro boxi ma. E nu bara senbe soto alo tali. ⁴ E nu bara yaamari soto a falafe ra e naxa din boxi jooqe ra, nun se xinde, a nun wuri bili yo ra. A nu lanma e xa adamadie gbansan nan tooro Ala xa tonxuma mu saxi naxee tigi ma. ⁵ E nu bara yaamari soto a falafe ra e naxa adamadie faxes, e xa e tooro tun kike suuli bun ma. E nu mixi bunma ne alo tali. ⁶ Na loxoee, mixie faxes xoli mawama ne na toore xa fe ra, kono e mu noma faxade. Faxes xoli e suxuma ne, kono faxes a makuyama ne e ra.

⁷ Na tugumie maniyaxi soe nan na, naxee rawalima gere kui. Mange katanyie

xema daaxi nu dusuxi e xun na, e yatagie nu luxi ne alo mixie. ⁸ E xunxexe nu luxi ne alo ginxe xunxexe. E jinyie nu luxi ne alo yete jinyie. ⁹ Wure makantase nu na e kanke ma, e gabutenyie nu xui raminima alo soori ragise xui, soe gbege naxan bendunma. ¹⁰ E xuli nu mixi bunma alo tali, na xone nu fa mixi tooro kike suuli bun ma. ¹¹ E xa yarerati nu findixi na yili tilinxi xa maleke nan na, naxan xili nu falaxi Eburu xui «Abadon,» a nu falaxi Gireki xui «Apoliyon,» na nan na ki «Yire Kane.» ¹² Naxankate singe bara dangi, firin nan luxi.

¹³ Maleke senni nde to sara fe, n naxa xui nde me kelife serexebade xema daaxi feritunxun naanie ma, naxan na Ala ya i. ¹⁴ Na xui naxa a fala maleke senni nde be, sara nu suxuxi naxan yi, «Na maleke naani rabepin, naxee xirixi Efirati xure ma.» ¹⁵ Na maleke naanie nu na waxati yati nan mamema, alako e xa adamadi ndee faxes. Adamadie itaxunxi saxan na, e xa na doxoode saxan nde faxes. E naxa fulun na wali xili ma.

¹⁶ Na soe ragi gali xasabi nu dangi miliyon keme firin na. N naxa na konti me. ¹⁷ Na laamatunyi kui n naxa na soe nun e ragie to. E kanke makantase nu mapingixi ne a gbeeli, a foore, nun a nerefunyi daaxi. Soe xunyie nu luxi alo yete xunyi. Te, tuuri, nun soda nu minima e de kui. ¹⁸ Dunijna mixi itaxunxi saxan na, na doxoode saxan nde naxa faxes na gbaloe saxanyie mooli ra: te, tuuri, nun soda naxan nu minima e de kui. ¹⁹ Na soe senbe nu na e de nun e xuli nan kui. E xuli nu maniyaxi boximase nan na, xunyi nu na a be naxan mixi tooroma. ²⁰ Mixi naxee mu faxes na gbaloe saabui ra, e mu gbilen e xa wali kobie foxo ra. E nu pinnee nan batuma, a nun kuyee xema daaxi, gbeti daaxi, wure gbeeli daaxi, geme daaxi, nun wuri daaxi, naxee mu noma se tode, naxee mu noma fe mede, naxee mu noma jerefe. ²¹ Na mixie mu gbilen e xa faxes tife foxo ra, e xa manduru walie, e xa fe jaaxie, nun e xa mupnee xa fe foxo ra.

10

Malekee xa buki lanmadi

¹ N naxa maleke senbema gbete to goro ra kelife koore nuxui kui. Senkui nu na a xunyi rabilinyi, a yatagi nu yanbama alo soqe, a sanyie nu maniyaxi te nan na. ² Buki lanmadi nu na a belexe, a rabixi. Maleke yirefanyi sanyi nu tixi baa fari, boore fan nu tixi xare ma. ³ A naxa a xui ramini senbe ra, naxan maniya yete xui ra. Galanyi solofere naxa a xui ratin. ⁴ Na galanyi solofere xui to mini, n nu wama na

sebe, kono xui nde naxa keli koore ma, a a fala n be, «Galanyi solofere xa masenyi noxun, i naxa a sebe.»

⁵ Maleke naxan sanyi nu tixi baa nun xare fari, a naxa a yirefanyi belexe itala koore ma, ⁶ a fa a kali Ala ra naxan piye a ra abadan, naxan koore, boxi, nun baa daa, a nun e kui se birin. A naxa a masen a waxati mu fa dugundife sonon. ⁷ Maleke solofere nde na a xa sara fe temui naxe, Ala gundo fama ne kamalide alo a nu bara a masen a xa konyi namijonmee be ki naxe.

⁸ Na xui naxan nu bara woyen n be kelife koore ma, na man naxa a masen n be, «Siga, i sa buki lanmadi rabixi tongo naxan na maleke belexe, maleke naxan sanyi tixi baa nun xare fari.» ⁹ N naxa siga na maleke yire, n a maxandi a xa na buki lanmadi so n yi ra. A naxa a fala n be, «I xa a tongo, a don. A xone rasoma ne i furi, kono a joxunma ne i de kui alo kumi.» ¹⁰ N naxa na buki lanmadi tongo maleke belexe, n naxa a don. A nu joxun n de kui alo kumi, kono a to n furi kui li, a naxa findi xone ra. ¹¹ Na temui a naxa a fala n be, «A lanma i man xa woyen Ala xili ra jamanee xa fe ra, sie xa fe ra, xui gbete falce xa fe ra, nun mange gbegebe xa fe ra.»

11

Taa seniye nxi nun seede firinyie

¹ Maleke nde naxa se maniyase wuri daaxi so n yi ra, a nu fa a fala, «Keli, i xa Ala xa horomobanxi nun serexebade maniya, i man xa batulae konti. ² I naxa yire maniya naxan na tande, barima si gbete fama menni nan tongode, e fa taa seniye nxi kana kike tongo naani nun firin bun ma. ³ N masenyi soma n ma seede firinyie nan yi ra, e naxan tima n xili ra xi wulu keren xi keme firin nun xi tongo senni bun ma, sunnun donma ragoroxi e ma. ⁴ Na seede firinyie misaalixi oliwi wuri firin nan na, a nun lanpui firin naxee tixi Daali Marigi ya i. ⁵ Xa mixi nde fa wa fe jaaxi rabafe e ra, te nan minima e de kui, a e yaxuie xa fe kana. Iyo, xa mixi nde wama e toorofe, na kanyi faxama na mooli nan na. ⁶ Senbe na e be koore balanfe ra, alako tunc naxa fa e xa namijonme wali raba temui. Senbe na e be ye masarafe wuli ra, a nun fure jaaxi mooli wuyaxi raminife dunija ma e wama a xon ma temui naxe.»

⁷ Na seede firinyie na ge e xa seedejoxoya ra, na sube naxan minixi yili tilinxi kui, na nan e gerema, a no e ra, a e faxa. ⁸ E furee sama ne taa belebele malande, e Marigi banban wuri magalanbuxi ma dennaxe. Na taa maniyaxi Sodoma nan na, xa na mu a ra

Misira. ⁹ Mixie kelima si, bonsoe, xui, nun jamanee birin nan ma, e fa e fure matode xi saxan nun a tagi bun ma. E mu tinma mixi xa e ragata.

¹⁰ Mixie fama seewade dunija ma na mixi firinyie nan faxafe ra, barima na namijonme firinyie nu bara mixie tooro. E se ndee fi e booree ma na seewe xa fe ra.

¹¹ Na xi saxan nun a tagi to dangi, Ala naxa nii raso e fate, e man xa ti e sanyie xun na. Naxan birin e to, e naxa gaaxu ki fanyi ra. ¹² Na seede naxa xui senbema nde me kelife koore ma a falafe ra, «Wo xa te han be.» E naxa te koore ma nuxui kui e yaxuie ya xori. ¹³ Na temui, boxi naxa serren. Taa itaxunxi fu ra, na doxode fu nde naxa bira. Na boxi xa serenyi naxa mixi wulu solofere faxa, mixi donxoe naxa kaaba, e fa Ala matoxo, naxan na koore ma.

¹⁴ Naxankate firin nde bara dangi, a gbe mu luxi a saxan nde fan xa fa.

¹⁵ Maleke solofere nde to sara fe, xui itexie naxa mini koore ma a falafe ra, «Mangeya naxan nu na dunija ma, na bara findi muxu Marigi nun a xa Mixi Sugandixi gbe ra. A xa mangeya buma ne abadan.»

¹⁶ Na fori moxoren nun naani, naxee nu magoroxi kibanyie kui Ala ya i, e naxa e felen boxi ma, e Ala batu. ¹⁷ E naxa a fala, «Muxu bara muxu Marigi Ala Senbe Kanyi tantu, naxan nu na singe han to, barima i bara i senbe magaaxuxi ramini, i xa mangeya xa ti dunija. ¹⁸ Namanee nu bara xono, kono i xa xone bara e li, kiiti waxati bara fa. Na kui, mixi faxaxie makiitima ne, i xa konyi namijonmee e sare sotoma ne, a nun seniye nxi, nun naxee gaaxuma i xili ya ra, dimedi nun forie. Naxee bara dunija kana, e fan xun nakanama ne.» ¹⁹ Ala xa horomolingira naxan na koore ma, a naxa rabi, birin naxa Ala xa saate kankira to naxan na horomolingira kui. Na temui seyamakonyie, galanyi xuie, boxi serenyi, nun balabalanyi belebele naxa mini senbe ra.

12

Gine, dimedi, nun sube magaaxuxi

¹ Tonxuma belebele naxa mini koore ma. Soge nu na na gine nde rabilinyi, kike nu na a sanyi bun ma, tunbui fu nun firin nu na a xun na alo mange katanyi. ² A nu na gbelegbelefe toore kui, barima a nu na di barife a tegexi naxan ma.

³ Tonxuma gbete fan naxa mini koore ma. Sube magaaxuxi xungbe nde nu na, a gbeelixi alo te, xunyi solofere nu na a be, a nun feri fu. Mange katanyie nu na a

xunyi solofere birin fari. ⁴ Tunbui itaxunxi saxan na, a xuli naxa din na dɔxɔde saxan nde ra, a e woli bɔxi ma.

Sube magaaxuxi naxa keli, a fa ti gine ya i naxan nu na di barife, alako a xa na diyɔɔɔ don. ⁵ Gine naxa di xeme bari, naxan fama si birin yamaride a xɔɔxɔɔ ra. Gine to di bari, na di naxa te Ala yire, a xa mange kibanyi na dennaxe. ⁶ Gine naxa a gi, a siga yire nde gbengberenyi ma Ala nu bara naxan yailan a be, alako a xa balo menni xi wulu keren xi keme firin nun tongo senni bun ma.

⁷ Gere naxa mini koore ma. Minkayilu nun a xa malekee naxa na sube magaaxuxi nun a xa malekee gere, ⁸ kɔnɔ na sube mu nɔ Minkayilu nun a xa malekee ra. Na kui, sube magaaxuxi nun a xa malekee mu nɔ sabatide koore ma sɔnɔn. ⁹ E naxa na sube magaaxuxi xungbe woli bɔxi ma, a nun a xa malekee. A tan nan findixi na bɔximase fori ra, naxan xili Ibulisa, xa na mu a ra Sentane. A bara dunija birin madaxu.

¹⁰ Na temui, n naxa xui itexi me koore ma, a a falama,

«Yakɔsi, kisi temui bara a li, muxu Marigi Ala senbe nun a xa mangeya, nun a xa Mixi Sugandixi xa mangeya bara fa,

barima naxan nu muxu ngaxakerenyie kalamuma

muxu Marigi Ala ya i kɔɛ nun yanyi ra, na bara bira.

¹¹ Muxu ngaxakerenyie xutu sɔtɔxi a ma Yexeyɔɔɔ wuli nun e xa seedeɔxɔya nan saabui ra.

E mu kankan e xa simaya ma, e mu gaaxu faxe ya ra.

¹² Na kui, koore nun naxee sabatixi naa, e xa jɛlexin.

Kɔnɔ jaxankate bara lu bɔxi nun baa ma, barima Ibulisa bara bira wo mabiri.

A xɔnɔxi barima a bara a kolon a temui gbege mu luxi a be kɔɔɔ.»

¹³ Sube magaaxuxi to a kolon, e bara a woli bɔxi ma, a naxa bira na gine fɔxɔ ra, naxan na di xeme bari. ¹⁴ Kɔnɔ xaruma gabutenyi naxa lu na gine be, alako a xa tungan sigafe ra gbengberenyi ma, a luma balo ra dennaxe waxati saxan nun a tagi bun ma. Menni a nu bara makuya na bɔximase ra. ¹⁵ Kɔnɔ bɔximase naxa xure ramini a de kui, a xa gine madula. ¹⁶ Na temui bɔxi naxa na xure ye min, sube magaaxuxi nu bara naxan namini a de kui, alako a xa na gine rakisi. ¹⁷ Sube magaaxuxi to xɔnɔ na gine ma, a naxa siga na gine bɔnsɔɔɔ dɔnxɔɔɔɔ gere, naxee Ala xa seriye rabatuma, e man la Isa xa seedeɔxɔya ra. ¹⁸ Na sube magaaxuxi naxa ti baa de ra meyenyi fari.

13

Sube naxan texi ye xɔɔra

¹ Na dangi xanbi n naxa sube magaaxuxi nde to te ra ye xɔɔra, feri fu na a xunyi solofere ma, mange katanyie dɔxɔxi na feri fu fari. Marasɔto xilie fan nu sebexi a xunyi ma. ² Na sube magaaxuxi nu maniyaxi barate nan na, a sanyie senbe nu gbo, a de nu luxi ne alo yete de. Na sube magaaxuxi naxa a senbe, a xa nɔɔ, nun a xa kibanyi lu sube boore yi ra. ³ Fi jaaxi to lu a xunyi keren ma, a naxa yalan. Na fi to mu a faxa, dunija naxa kaaba, e birin naxa bira a fɔxɔ ra. ⁴ Dunija mixie naxa tuubi sube magaaxuxi be, barima a tan nan nu bara nɔɔ so sube boore yi ra. E man naxa tuubi sube boore be, e nu a fala, «Nde maniya yi sube ra, nde noma a gerede?»

⁵ Na sube naxa nɔɔ soto a xa yete igboe masenyi nun marasɔtɔɔ fale ra. A naxa nɔɔ soto, a xa wali kike tongo naani nun firin bun ma. ⁶ A naxa Ala rasɔto, a Ala xili kana, a Ala xa horomolingira rasɔto, a nun naxee sabatixi koore ma. ⁷ A naxa nɔɔ soto alako a xa seniyentɔɔɔ gere, a xa nɔ e ra. A naxa nɔɔ soto bɔnsɔɔɔ, si, xui, nun pamane birin xun ma. ⁸ Dunija mixi birin fama tuubide a tan nan be, naxee xili mu sebexi Yexeyɔɔɔɔɔ kɔn naxabaxi xa kisi buki kui kabi dunija fole.

⁹ Tuli na naxan be, a xa a tuli mati yi masenyi ra. ¹⁰ Konyiya ragirixi mixi naxan ma, a sigama ne konyiya kui. Santidɛgema faxe ragirixi mixi naxan ma, na kanyi fan faxama ne santidɛgema ra. Seniyentɔɔɔɔɔ xa tunnabexi nun danxaniya kolonna na nan kui.

¹¹ Na dangi xanbi n man naxa sube magaaxuxi gbete to a tefe bɔxi bun ma, feri firin nu na a be alo yexɛɛ, a nu woyenma alo sube magaaxuxi. ¹² A nu na sube magaaxuxi singe senbe nan nawalife na ya xɔri, a a niya dunija mixi birin xa tuubi na sube magaaxuxi singe be, naxan xa fi jaaxi nu bara yalan. ¹³ A nu luma kaabanakoe belebele raba ra, han a te ragoro bɔxi ma kelife koore ma mixie ya xɔri. ¹⁴ A to na senbe soto, a naxa dunija mixie madaxu a xa kaabanakoe ra na sube magaaxuxi singe ya xɔri. A naxa a fala dunija mixie be e xa kuye yailan naxan maniya na sube magaaxuxi singe ra, naxan nu bara maxɔnɔ santidɛgema ra, kɔnɔ a mu faxa. ¹⁵ E to na kuye yailan, a naxa nɔɔ soto a xa a niya na kuye xa woyen, mixi birin xa faxa naxan nu tuubima na kuye be. ¹⁶ A naxa yaamari fi, dimedie nun forie, bannaɛ nun setaree, lasirie nun konyie, tɔnxuma xa sa e birin yirefanyi belexe ma, xa na mu e tigi ma,

17 alako mixi matonxumataree naxa sare so, e naxa sare mati. Na tonxuma findixi sube xili nan na, xa na mu a ra yi konti nan findixi xili ra. 18 Lonni na naxan be, a xa na konti kolon, barima a adamadi xa fe masenna. Na konti naxan findixi xili ra a findixi keme senni, tongo senni nun senni nan na.

14

Yexeyore nun a xa mixi rakisixie

1 N to n ya rage, n naxa Yexeyore to a tixi Siyoni geya fari. Mixi wulu keme wulu tongo naani nun naani nu na a seeti ma, Yexeyore xili nun a Baba xili sebexi e tigie ma. 2 N naxa xui nde me koore ma, alo xure xungbe, xa na mu a ra alo galanyi. A nu luxi ne alo mixie nan nu kora bonbofe. 3 E nu na beeti neene bafe mange kibanyi ya i, a nun na nimase naani nun na forie. Mixi yo mu nu noma na beeti matinkande, fo na dunija mixi wulu keme wulu tongo naani nun naani naxee xun nu bara sara. 4 E mu nu yene rabaxi gine ra, e nu seniyan. E birama na Yexeyore foxo ra yire birin. E xun nu bara sara mixie tagi, alako e xa findi Ala gbe nun Yexeyore gbe ra, alo srexex singe naxan bama Ala be xe xaba temui. 5 E de mu nu wule falaxi, marakosi yo mu nu e ma.

6 N naxa maleke gbe te to a nere ra koore ma. Xibaaru fanyi nu na a yi ra dunija mixie be, si, bonsae, xui, nun paman birin be abadan. 7 A naxa a fala a xui itexi ra, «Wo xa gaaxu Ala ya ra, wo xa a matoxo, barima a xa kiiti waxati bara a li. Wo xa wo igoro a be, naxan koore, boxi, baa, nun dulonyie daaxi.»

8 Maleke firin nde nu biraxi a foxo ra, a nu fa a fala, «Babilon belebele bara bira. Babilon bara bira, naxan pamanee rasiisixi a xa fe paaxie ra.»

9 Maleke saxan nde nu biraxi e foxo ra, a nu fa a fala a xui itexi ra, «Xa mixi nde a igoroma na sube be, xa na mu a ra na kuye be naxan yailanxi a misaali ra, a fa sa li tonxuma na a tigi ma, xa na mu a belexe ma, 10 na kanyi fan Ala xa xone kolonma ne, a fa lu alo siisila naxan beere xoxoxe minxi. A fama toorode te nun soda xora, maleke seniyanxie nun Yexeyore ya xori. 11 Tuuri naxan tema na te xora a mu jonma abadan. Na mixie, naxee e igoroma na sube be, xa na mu a ra na kuye be naxan yailanxi a misaali ra, a fa sa li na sube xili tonxuma saxi e ma, na kanyie mu malabui sotoma koe nun yanyi. 12 Seniyantoe xa tunnabexi nan na ki, naxee Ala xa seriye rabatuma, naxee danxaniyaxi Isa ma.»

13 N naxa xui nde me koore ma a falafe ra, «I xa a sebe a seewe na mixie be, naxee faxama Ala xa fe kui yakosi han dunija raponyi.» Ala Xaxili Seniyanxi naxa a masen, «Iyo, nondi na a ra. E lan e xa e malabu e xa wali xoxoxe ma, e xa na wali sare soto.»

14 N naxa nuxui fiixe to. Daali nde nu magoroxi a fari, naxan maniya adamadi ra. Mange katanyi xema daaxi nu saxi a xun ma, warate xepexi nu na a belexe. 15 Maleke gbe te naxa mini horomolingira kui, a a fala a be a xui itexi ra, «I xa warate rawali, xe xaba, barima na waxati bara a li, dunija xe xa xaba. 16 Naxan nu magoroxi nuxui fari, a naxa warate rawali dunija ma, dunija xe naxa xaba.»

17 Maleke gbe te naxa mini koore horomolingira kui, warate xepexi nu na a belexe. 18 Maleke gbe te, naxan nu te yamarima, a naxa keli srexebade yire, a a fala a xui itexi ra warate xepexi kanyi be, «Warate xepexi rawali, weni bogie xaba dunija, barima e bara mo.» 19 Na maleke naxa warate rawali, a fa dunija weni bogi birin ba, a e sa a sase kui Ala xa xone e maboronma dennaxe. 20 Na wali naxa raba taa fari ma. Mixi wuli naxa na se sase rafe, a fili a ma han na wuli naxa ikuya kilo keme saxan na, a xa tilinyi fan soe de suxuma.

15

Maleke solofere nun gbaloe donxoe

1 Na dangi xanbi, n man naxa tonxuma xungbe to naxan bara n de ixara. Maleke solofere naxa mini gbaloe donxoe solofere ra, Ala xa xone kamalima naxee ra. 2 N naxa baa nde to, a luxi alo diyaman, a sunbuxi te ra. Mixi naxee nu bara no na sube ra, a nun na kuye naxan yailanxi a misaali ra, a nun a xili xa konti ra, e nu tixi baa fari, Ala xa korae nu na e belexe. 3 E nu Ala xa konyi Munsaxa beeti nan bama, a nun Yexeyore xa beeti, a falafe ra, «Muxu Marigi Ala Senbe Kanyi, i xa walie senbe gbo! E makaaba! Dunija Mange, i xa kira nondi na a ra, a man tinxin. 4 Marigi, nde mu gaaxuma i ya ra? Nde mu i xili matoxoma? I keren peti nan seniyan. Namane birin fama ne e magorode i be, barima i bara i xa tinxinyi makenen.»

5 Na to dangi, n naxa Ala xa horomolingira rabixi to koore ma, saate kankira na naxan kui. 6 Maleke solofere, toore donxoe solofere nu na naxee yi ra, e naxa mini horomolingira kui, srexedube dugi fiixe mayanbaxie ragoroxi e ma, beleti xema daaxi balanxi e kanke ma. 7 Nimase keren na nimase naani ya ma, a naxa tonbili xema daaxi solofere so na

maleke solofere yi ra. Na tɔnbilie nu rafexi Ala xa xɔnɛ nan na, Ala naxan ɲiɲɛ a ra abadan. ⁸ Tuuri naxa hɔrɔmɔlingira rafe Ala xa nɔre nun a senbe xa fe ra. Mixi yo mu nu nɔma sode hɔrɔmɔlingira kui, fo tɔɔre solofere xa wali xa kamali naxee nu na maleke solofere yi ra.

16

Tɔnbili solofere

¹ N naxa xui xungbe nde mɛ, naxan kelixi hɔrɔmɔlingira kui, a faalama malekee be, «Wo siga, wo xa Ala xa xɔnɛ tɔnbili soloferee ifili dunija ma.» ² Maleke singe naxa siga, a sa a xa tɔnbili ifili dunija ma. Na kui, fi ɲaaxi naxa mini mixie ma, na sube xa tɔnxuma nu saxi naxee ma, naxee nu tuubima kuye be naxan yailanxi a misaali ra.

³ Maleke firin nde naxa a xa tɔnbili ifili baa ma. Baa naxa lu alo mixi faxaxi wuli. Nimase birin naxa faxa, naxee nu na baa ma.

⁴ Maleke saxan nde naxa a xa tɔnbili ifili xuree nun dulonyie ma. E fan naxa findi wuli ra. ⁵ N naxa maleke xui mɛ, naxan nu ye yamarima. A naxa a fala, «I tan naxan na to, i tan naxan na xoro, i tan naxan seniyan, i bara kiiti tinxinxi sa, ⁶ barima e nu bara seniyantɔɔe nun namijɔnmɛe wuli ramini. I fan bara wuli so e yi ra, e naxan minma. A lanxi na ki nɛ.» ⁷ N naxa serexebade fan xui mɛ. A naxa a fala, «Iyo, Ala Senbe Kanyi, i xa kiiti birin tinxin, e findixi nɔndi nan na.»

⁸ Maleke naani nde naxa a xa tɔnbili ifili soge ma. Soge naxa yaamari soto a xa adamadie gan a te ra. ⁹ Wuyenyi ɲaaxi naxa mixie gan. E naxa Ala xili rasoto, naxan na tɔɔre birin nasanbaxi. E mu tuubi, e tondi Ala matɔxode.

¹⁰ Maleke suuli nde naxa a xa tɔnbili ifili na sube xa kibanyi ma. A xa mangeya naxa lu dimi kui, mixie naxa e nenyie xin ɲaxankate ma, ¹¹ e fa Ala xili rasoto, naxan na koore ma, e xa tɔɔre nun e xa fie xa fe ra. E tondi gbilende e xa wali kobie fɔxo ra.

¹² Maleke senni nde naxa a xa tɔnbili ifili Efirati xure xungbe ma. Na xure naxa xara, alako a xa findi kira ra mangɛe be, naxee fama kelife sogetede. ¹³ N naxa ɲinne seniyantare saxan to mini ra na sube magaaxuxi de kui, na sube boore de kui, a nun na namijɔnmɛe wule fale de kui. Na ɲinne nu maniyaxi xuɲɲee nan na. ¹⁴ Sentane xa ɲinne nan nu e ra, naxee tɔnxumae rabama, e man sigama dunija mangɛe maxilide, alako e xa e malan, e xa gere so Ala Senbe Kanyi xa lɔxɔe xungbe ma. ¹⁵ «Wo bara a to, n fama terenna

nan na, alo muɲɛti a gbe wali rabama ki naxɛ. Seewe na mixi be naxan mu xima, naxan mu a xa dugi bama. Na kanyi naxa lu a mageli ra, alako a naxa yaagi.» ¹⁶ ɲinne naxa dunija mangɛe malan yire nde naxan xili falama Eburu xui ra «Aramagedon.»

¹⁷ Maleke solofere nde naxa a xa tɔnbili ifili kuye ma. Xui xungbe nde naxa mini hɔrɔmɔlingira kui Ala xa kibanyi mabiri, a a masen, «A bara ɲon.» ¹⁸ Galanyi naxa bula, xuiɛ naxa mini, seyamakonyie naxa mini, bɔxi naxa serɛn, naxan maniye mu nu raba sinden kafi dunija fole. ¹⁹ Na taa xungbe naxa kana alo se naxan giraxi dɔxo saxan. Dunija taaɛ birin naxa bira. Ala naxa ratu Babilon taa gbe ma, a weni tɔnbili fi a ma a xa Ala xa xɔnɛ mankanɛ min. ²⁰ Surie nun geyae naxa lɔɛ. ²¹ Balabalanyi belebelee naxa keli koore ma, e bira mixie ma. A xori keren binya kilo tongo saxan nun naani ɲɔndon. Mixie naxa Ala xili rasoto na balabalanyi xa fe ra, barima na tɔɔre nu gbo a gbe ra.

17

Babilon xa kane

¹ Na dangi xanbi, maleke keren naxan nu na na maleke tɔnbili kanyi solofere ya ma, a naxa a fala n be, «Fa be, alako n xa langoe xungbe xa kiiti masen i be, na langoe naxan dɔxoxi xure xungbee de ra.» ² Dunija mangɛe nun na langoe gine naxa fe kobi raba. E xa mixie fan naxa bira fe ɲaaxie fɔxo ra han e naxa lu alo siisilae.

³ Na maleke naxa laamatunyi nde masen n be. N naxa gine nde to gbengberenyi ma, a dɔxoxi sube gbeeli fari, marasoto xilie nu sebɛxi naxan ma. Xunyi solofere nu na a ma, feru fu tixi a xui ma. ⁴ Na gine nu maxirixi donma gbeeli tofanyi nan na, kɔnmagore, belexerasoe, nun xurunde tofanyie nu na a yi ra naxee yailanxi xɛɛma nun gɛmɛ tofanyie ra. Pɔɔti xɛɛma daaxi suxuxi a yi ra, fe xɔnxi seniyantaree nu na a kui, naxee misaalixi a xa wali ɲaaxi ra. ⁵ Xili nde sebɛxi a tigi ma gundo daaxi: «Babilon xungbe, yenɛlae nun fe ɲaaxie nga.» ⁶ N naxa na gine to, a siisixi seniyantɔɔe wuli ra, naxee nu findixi Isa xa seedee ra. N to a to, n de naxa ixara ki fanyi.

⁷ Na maleke naxa a fala n be, «Munfe ra i de ixaraxi? N fama ne yi gundo tagi rabade i be, yi gine xa fe ra nun yi sube xunyi solofere nun feru fu kanyi xa fe ra a dɔxoxi naxan fari. ⁸ I sube naxan to, a nu na na, kɔnɔ a mu na yakɔsi. A fama ne tede yili tilinxi kui, a fa bɔnɔ. Adamadi naxee xili mu sebɛxi kisi buki kui, kabi dunija fole, e kaabama ne yi sube xa fe ra, barima singe

a nu na, yakosi a mu na, kono temui naxan sa fama, a man minima ne.»

⁹ Xaxilima noma yi fahaamude: Na xunyi solofere misaalixi geya solofere nan na, gine doxoxi naxee fari. ¹⁰ Nee man misaalixi mange solofere nan na. Suuli bara bira, keren na na, boore mu nu fa sinden. A na fa, a buma ne dondoronti. ¹¹ Sube naxan nu na na, kono a mu na yakosi, na misaalixi mange solomasaxan nde nan na. A fan na na na mange solofere nan ya ma naxan fama bonode.

¹² Na feri fu i naxee toxi, nee fan misaalixi mange fu nan na, naxee mu nu mangeya soto sinden. E tan nun na sube, e fama mange noe nan sotode waxati keren bun ma. ¹³ E waxonfe birin lan. E e xa senbe nun e xa mangeya ragbilenma ne na sube ma. ¹⁴ E Yexesyore gerema ne, kono Yexesyore nan geenima, barima a tan nan findixi marigie Marigi ra, mangee xa Mangee. A xa mixi sugandixie, a xa danxaniyatoe na a seeti ma. ¹⁵ A naxa a fala n be, «Na xuree i naxee toxi, na langoe gine doxoxi xure naxee de ra, e misaalixi jamanee, bonsoe, sie, nun xuiie nan na. ¹⁶ Na feri fu nu na sube, i naxee toxi, e na langoe gine xomma ne. E fama ne se birin bade a yi ra, e fa a ti a mageli ra, e a sube don, e a donxoe woli te xora, ¹⁷ barima Ala nan a ragirixi e xa a waxonfe raba. E xa e xa mangeya ragbilen na sube ma, han Ala xa masenyi kamalima temui naxee. ¹⁸ Na gine i naxan toxi, a misaalixi dunija mangee xa mangataa xungbe nan na.»

18

Babilon birafe

¹ Na dangi xanbi, n naxa maleke gbete to goro ra keli koore ma. Noe xungbe nu na a yi, a xa noe naxa dunija iyalan. ² A naxa a fala a xui itexi ra, «Babilon xungbe bara bira. Babilon bara bira, a bara findi pinnee xonyi ra, pinne seniyentaree nun xoni raharamuxie luma dennaxe. ³ A kanaxi ne barima si birin bara bira a xa fe jaaxie foxo ra. Dunija mangee bara lu a seeti ma a xa wali kobi kui. Dunija yulee fan bara banna a waxonfe saabui ra. E birin luxi ne alo siisilae.»

⁴ N naxa xui gbete me keli koore ma a falafe ra, «N ma jama, wo xa mini a ya ma, alako wo fan naxa lu a xa yunubie kui, wo xa a xa toore fan soto. ⁵ A xa yunubie bara gbo a gbege ra. Ala bara ratu a xa tinxintareya birin ma. ⁶ Wo xa a xa wali sare ragbilen a ma doxo firin. A naxan nabaxi wo ra, wo xa na raba a tan fan na doxo firin. ⁷ A waxonfe xun to nu masaxi temui birin, wo fan xa a xa toore xun masa na ki, a xa sunnun, barima a a fala ne a

boje kui, «Mange gine nan n na. Kaaje gine mu na n na, n mu luma sunnunyi kui abadan.» ⁸ Na masenyi xa fe ra, a fama yi gbaloe tode loxoe keren: faxe, sunnunyi, nun kaame. A ganma ne te ra, barima Marigi Ala Senbema nan a makiitixi.»

⁹ Dunija mange birin naxee bara bira a xa fe jaaxie nun a waxonfee foxo ra, e fama ne wade. E na a to a xa taa na ganfe, e sunnunna ne. ¹⁰ E lu yire makuye barima e gaaxuxi a xa toore ya ra. E nu fa a fala, «Naxankate na Babilon be. Naxankate na na taa xungbe senbema be. A bara makiiti leeri keren bun ma.»

¹¹ Dunija yulee wama ne a xa fe ra, e sunnunna ne, barima mixi mu na naxan e xa kotee sarama sonon, ¹² kote naxan findixi xema ra, gbeti, geme tofanyie, dugi gese daaxi, dugi gbeeli, wuri fanyi, sili jinyi masolixi, wuri fanyi masolixi, yoxui, wure, geme xoxoxoe, ¹³ donse joxunme, surayi mooli birin, labunde, weni, ture, farin fanyi, ningee, yexeee, soee, soori ragisee, nun konyie. ¹⁴ «I waxonfe birin bara makuya i ra, na se fanyie bara loe i ma. I mu nee sotoma sonon.» ¹⁵ Yule naxee bannaxi a saabui ra, e fan luma ne yire makuye, barima e gaaxuxi a xa toore ya ra. E wama ne, e lu sunnunyi kui. ¹⁶ E nu a fala, «Naxankate na na taa xungbe be, jaxankate na a be, naxan nu wama dugi fiixe, dugi gbeeli, xema, nun geme tofanyie xon.»

¹⁷ A xa naafuli birin bara kana na waxati kerenyi kui. Kunkui rajereee nun mixi naxan birin kunkui wali nde rabama, e luma ne yire makuye, ¹⁸ e fa a fala e xui itexi ra na taa xungbe ganxi ya ra, «Yi taa, a maniye mu na.» ¹⁹ E fama ne xube masode e xunyi ma, e wa, e lu sunnunyi kui, e a fala, «Naxankate na na taa xungbe be, jaxankate na na taa be kunkui kanyie bannaxi dennaxe. Na taa bara findi gbengberenyi ra na waxati kerenyi kui.»

²⁰ «Naxee na koore, wo xa jalexin na taa xa jaxankate xa fe ra. Seniyentoe, Ala xa xerae, nun namijonmee, wo tan xa jalexin, barima Ala bara wo gberoxo.»

²¹ Na temui maleke senbema nde naxa geme xungbe tongo naxan nu luxi alo se luxutase, a naxa a woli baa ma a falafe ra, «Babilon taa xungbe birama ne a jaaxi ra alo yi geme. Mixi mu a toma sonon.»

²² «I xa sigie mu mema sonon, naxee sama kora, xule, nun sara xui ra. Wali xui mu minima i xonyi sonon, maale din xui fan mu luma i xonyi sonon. ²³ Lanpui xa naiyalanyi mu toma i xonyi sonon. Futi xirimae xa jalexin xui mu mema i xonyi sonon, barima i xa yulee nu bara findi mixi xungbee ra dunija, i bara si birin natantan

i xa fe jaaxie saabui ra. ²⁴ Namijonmæe nun seniyeñtõe wuli bara mini i xonyi, a nun naxee kon bara raxaba boxi ma.»

19

Ala xa tantui

¹ Na to dangi, n naxa jama xungbe xui me koore ma a fala ra, «Ala tantu. Kisi, xunnakeli, nun senbe na muxu Marigi Ala be, ² barima a xa kiiti tinxin, a findixi nondi nan na. A bara langoe gine makiiti, naxan nu bara dunija ratantan a xa fe jaaxie ra. Ala bara a xa konyie wuli gberoxo a ma.»

³ Nama man naxa a fala a firin nde, «Ala tantu. Babilon tuuri tema ne abadan.»

⁴ Na fori moxoren nun naani, nun na nimase naani naxa e felen boxi, e Ala batu naxan nu magoroxi kibanyi kui, a falafe ra, «Amina, Ala tantu.»

⁵ Xui nde naxa mini kibanyi, a falafe ra, «Ala xa konyie, wo xa won Marigi Ala matoxo, wo tan naxee gaaxu a ya ra, wo tan dimee nun forie.»

⁶ N naxa jama xungbe xui me naxan senbe gbo alo xure wundu xui, xa na mu a ra galanyi xui. E naxa a fala, «Ala tantu, barima Ala Senbe Kanyi, won Marigi Ala bara so a xa mangeya kui. ⁷ Won xa seewa, won xa jalexin, won xa a binya, barima Yexeyore xa futi xiri temui bara a li. A naxan doxoma, a bara ge a yete yailande. ⁸ A naxan doxoma a bara dugi fiixe tofanyi ragoro a ma, naxan misaalixi seniyeñtõe xa kewali tinxinie ra.»

⁹ Maleke naxa a fala n be, «I xa a sebe, jNlexinyi na mixie be naxee maxilixi Yexeyore xa futi xiri malanyi.» A naxa a fala n be, «Ala xa nondi nan na ki.» ¹⁰ N naxa n xinbi sin a bun ma n xa a batu, konso a naxa a fala n be, «Ade, i naxa na raba. N fan findixi Ala xa konyi nan na alo i tan nun i ngaxakerenyi naxee bara la Isa xa seederoxoya ra. I xa Ala nan batu. Isa xa seederoxoya findixi namijonme xa masenyi xori nan na.»

¹¹ Na dangi xanbi n naxa koore to rabi ra, soe fiixe tixi na, a ragima xili Dugutege nun Nondi fale. A gere soma tinxinyi nan na, a kiiti sa tinxinyi kui. ¹² A yae nu luxi ne alo te, mange katanyi naxan yailanxi geme tofanyi ra nu dusuxi a xun na. A xili sebexi a ma, xili mixi yo mu naxan kolon bafe a tan na. ¹³ A xa dugi bundaxi wuli ra. A xili ne Ala xa Masenyi. ¹⁴ Koore soori gali nu biraxi a foxo ra e xa soe fiixe fari, dugi fiixe tofanyie fan nagoroxi e ma. ¹⁵ Santidegema xepenxi nu minixi a de i, alako a xa pamaneere gere, a xa e yamari sawuri senbema ra, Ala Senbe Kanyi xa xone xa kamali. ¹⁶ A sebexi a xa dugi

xungbe ma, a nun a tabe ma, «Mangee xa Mange, marigie Marigi.»

¹⁷ N naxa maleke to, a tixi soge fari. A naxa a fala a xui itexi ra xoni birin be naxee nu na koore ma, «Wo fa Ala xa xunnakeli yire, ¹⁸ wo xa mangee sube don, a nun soori mangee sube, senbema sube, soe sube, soe ragie sube, lasiri nun konyie sube, dimee nun forie sube.»

¹⁹ N naxa na sube to, a nun dunija mangee nun e xa soorie. E birin nu malanxi alako e xa na soe fiixe ragima nun a xa soori gali gere.

²⁰ Soe fiixe ragima naxa na sube jaaxi suxu, a nun na namijonme wule fale, naxan nu bara mixie madaxu tonxumae ra, sube xa tonxuma nu saxi mixi naxee ma, a nun naxee nu bara na sube xa kuye batu. Na firinyie birin naxa woli te nun soda xora. ²¹ Santidegema naxan nu minima soe fiixe ragima de kui, a naxa booree faxes, xonie fa e sube don.

20

Sentane rajonyi

¹ Na dangi xanbi, n naxa maleke to goro ra kelife koore ma, yili tilinxi naade saabi nun yolonxonyi belebele nu na a yi ra.

² A naxa na sube magaaxuxi suxu, na boximase fori, naxan findixi Ibulisa ra, na nan na ki Sentane. A naxa a xiri, a xa lu na ki je wulu keren bun ma. ³ A naxa a woli yili tilinxi kui, a naade balan, a tonxuma sa naade ma, alako a naxa mini sie madaxude han na je wulu keren xa kamali. Na xanbi a lanma a xa fulun waxati dunkedi bun ma.

⁴ N naxa kibanyi ndee to. Mixi naxee magoroxi e kui, nee nu bara yaamari soto e xa kiiti sa. N naxa mixie to naxee xunyie nu bara ba e de i Isa xa seederoxoya nun Ala xa masenyi xa fe ra. N man naxa mixie to naxee mu nu tuubi na sube nun a xa kuye be, na sube xili mu nu sebexi e tigi ma, xa na mu a ra e belexe ma. E nu bara keli faxe ma, e jipe, e yaamari raba Ala xa Mixi Sugandixi seeti ma je wulu keren bun ma. ⁵ Boore mixi faxaxie mu nu kelixi faxe ma sinden, fo na je wulu keren xa kamali. Marakeli singe nan na ki. ⁶ Nlexinyi nun seniyeñyi na mixie be naxee bara lu na marakeli singe kui. Saya firin nde mu nooma e lide sonon. E findima ne Ala nun Ala xa Mixi Sugandixi xa serexedubee ra, e fa yaamari ti a seeti ma je wulu keren bun ma.

⁷ Na je wulu keren na kamali temui naxe, Sentane minima ne a xa geeli kui, ⁸ a siga dunija birin sie madaxude, alo Gogo nun Magoga, a e malan gere xili ma. E

xasabi luma ne alo meyenyi naxan na baa de ra.

⁹ Sie kelima ne dunija yire birin, e fa Ala xa nama rabilin a xa taa xanuxi kui. Kono na temui te goroma ne kelife koore ma, a fa e sonto. ¹⁰ Ibulisa naxan nu sie madaxuma, a tan bara woli te nun soda xoorra, na sube nun na namijonme wule fale na dennaxe. E paxankatama ne naa koe nun yanyi ra abadan.

¹¹ Na dangi xanbi, n naxa kibanyi xungbe fiixe to, Ala magoroxi a kui. Boxi nun koore naxa e gi a ya ra, e loe. ¹² N naxa mixi faxaxie to, forie nun dimee, e birin tixi kibanyi ya i. Bukie naxa rabi, boore buki fan naxa rabi naxan findixi kisi buki ra. Mixi faxaxie naxa makiiti e kewali ra naxan nu sebexi na bukie kui. ¹³ Mixi faxaxie naxee nu na baa ma, nee naxa keli. Mixi faxaxie naxee nu na aligiyama, nee fan naxa keli, e birin naxa makiiti e kewali ma. ¹⁴ Faxa nun aligiyama naxa woli te xoorra, naxan findixi faxe firin nde ra. ¹⁵ Mixi naxan birin xili mu nu sebexi kisi buki kui, e naxa woli te xoorra.

21

Koore neene nun boxi neene

¹ N naxa koore nun boxi neene to, barima koore nun boxi singe nu bara loe, baa fan mu nu na sonon. ² N naxa taa seniyeenxi to, Darisalamu neene, naxan nu na gorofe keli koore ma Ala seeti ma. A nu rafalaxi a fanyi ra alo gine naxan sigama a xa mori ralande a xa futi xiri loxo. ³ N naxa xui senbema nde me kelife kibanyi yire, a falafe ra, «Ala xa horomolingira nan ya naxan tixi adamadie ya ma. Ala sabatima ne adamadie tagi, e findi a xa nama ra, a fan findi e Marigi Ala ra, a lu e tagi. ⁴ A e yaye birin bama ne. Faxa, sunnunyi, wa xui, nun toore mu luma naa sonon, barima na fe mooli naxee nu na singe ra, nee birin bara jon.»

⁵ Naxan magoroxi kibanyi kui a naxa a fala, «Yakosi, n bara fe birin masara.» A man naxa a fala, «A sebe, barima masenyi na a ra naxan findixi nondi ra, a mu kanama abadan.» ⁶ A naxa a fala n be, «A bara jon. N tan nan na fe singe nun fe donxo. A fa, e fale nun a rajonyi. Ye xoli na naxan ma, n kisi ye fima ne a ma, a mu sarama. Na ye misaalixi kisi nan na. ⁷ Mixi naxan geenima, a ke nan na ki. N bara findi a Marigi Ala ra, a fan bara findi n ma di ra. ⁸ Kono mixi gaaxuxie, danxaniyatarae, mixi jaaxie, faxetie, yene lae, mandurulae, kuye batuie, wule falee, e birin luma ne te nun soda xoorra. Na findima faxe firin nde nan na.»

⁹ Maleke nde naxan nu na maleke solofere ya ma, tonbili solofere nu na naxee yi ra, mankan solofere saxi e kui, a naxa fa n yire, a a fala n be, «Fa be, n xa Yexeyore xa gine masen i be, naxan xa futi fama xiride.» ¹⁰ A naxa n xaxili xanin geya xungbe itexi ma. Menni a naxa na taa seniyeenxi masen n be, naxan findixi na Darisalamu ra, naxan nu bara goro kelife koore ma Ala seeti ma. ¹¹ Ala xa noore nu na a ma, a nu yanbama alo geme tofanyi naxan maniyaxi diyaman na. ¹² A xa tete nu ite, naade fu nu firin nu na a ma, maleke fu nun firin nu tixi na naadee ra e makantafe ma. Isirayila bonsoe fu nun firin xili nu sebexi na naadee ma. ¹³ Naade saxan nu na sogetede mabiri, naade saxan nu na koola mabiri, naade saxan nu na yirefanyi mabiri, naade saxan nu na sogegode mabiri. ¹⁴ Taa tete nu tixi na geme safe fu nun firin nan fari, Yexeyore xa xera fu nun firin xilie nu sebexi e ma. ¹⁵ Maniyase xema daaxi nu na na maleke yi ra, naxan nu woyenma n be, alako a xa no taa, a naadee, nun a tete maniyade. ¹⁶ Taa kuye, taa igbona, nun taa iteya, a birin nu lanxi kilo wulu firin, kilo keme firin, kilo moxonon nan ma. ¹⁷ Maleke naxa tete fan maniya adama ki ma. Na naxa lan kanke ya tongo saxan nun senni ma.

¹⁸ Tete nu yailanxi geme tofanyi nan na naxan maniya diyaman na. Taa tan nu yailanxi xema xori fanyi nan na naxan tinshe alo ye. ¹⁹ Taa tete nu tixi geme xungbee nan fari. Geme tofanyi mooli birin nan nu na geme xungbee raxunmaxi. Geme xungbe singe raxunmaxi geme tofanyi nde nan na naxan xili falama yasipe, a firin nde raxunmaxi geme tofanyi nde nan na naxan xili falama safiri, a saxan nde kalisedone, a naani nde emerode, ²⁰ a suuli nde sarodonixi, a senni nde sarodone, a solofere nde kirosoolite, a solomasaxan nde berili, a solomanaani nde topasi, a fu nde kirisopirase, a fu nun keren nde hiyasinti, a fu nun firin nde ametisite. ²¹ Tete naade fu nun firin nu yailanxi geme tofanyie nan na naxee na baa ma. Naade birin findixi geme keren nan na. Taa malande nu yailanxi xema xori fanyi nan na naxan tinshe alo ye.

²² N mu Ala xa horomolingira toxi taa kui, barima Marigi Ala Senbe Kanyi nun Yexeyore nan na horomobanxi ra. ²³ Na taa hayi mu nu na soge ma, xa na mu a ra kike ma, alako a xa naiyalanyi soto. Ala xa noore nan findima a xa naiyalanyi ra, Yexeyore findima a xa lanpui nan na. ²⁴ Sie perema a xa naiyalanyi nan kui, dunija mangee fama ne a binyade. ²⁵ Na taa naadee mu balanma, barima koe mu

soma naa. ²⁶ Sie fama ne Ala binyade naa, e a matoxo. ²⁷ Se seniyyentare yo mu soma naa, mixi naxan fe xonxi rabama nun mixi naxan wule falama, e fan mu soma naa. Mixi naxee xili sebexi Yexexyore xa kisi buki kui, e gbansan nan soma na.

22

Ala xa kisi

¹ Na maleke naxa kisi xure masen n be. A nu tinsse alo diyaman, a nu minima Ala nun Yexexyore xa kibanyi nan kui, ² a fa findi xure ra taa tagi. Kisi sansie nu tixi a de firin na, e nu bogi kike yo kike, sanmaya fu nun firin je kui. E burexe findixi seri nan na pamanee be. ³ Danke yo mu na sonon. Ala nun Yexexyore xa kibanyi na taa kui. Ala xa konyie a xui rabatuma, ⁴ e a yatagi to, a xili sebexi e tigi ma. ⁵ Koe mu soma naa, e hayi mu na lanpui nun soqe naiyalanyi ma sonon, barima Marigi Ala nan findixi e xa naiyalanyi ra. Ala xa konyie yaamari tima ne naa abadan.

⁶ Maleke naxa a fala n be, «Yi masenyi nondi nan a ra, a mu kanama. Marigi Ala, naxan namijonme xaxili rapereema, a naxa a xa maleke xee alako a xa a masen a xa konyie be naxan fama rabade waxati makorexi ra.»

⁷ Isa naxa a masen, «I xa a kolon, a gbe mu luxi n xa fa. Nelexinyi na mixi be naxan yi masenyi rabatuma, naxan sebexi yi Kitaabui kui Ala xili ra.»

⁸ N tan Yaya, n bara na fe birin me, n bara na fe birin to. N to na me, n to na to, n naxa bira na maleke bun ma naxan nu bara na fee masen n be, alako n xa a batu. ⁹ Kono a naxa a fala n be, «Ade, i naxa na raba. N fan findixi Ala xa konyi nan na alo i tan nun i ngaxakerenyi naxee findixi namijonmee ra, a nun mixi naxee yi Kitaabui xa masenyi rabatuma. I xa Ala batu.»

¹⁰ Na dangi xanbi na maleke naxa a fala n be, «I naxa yi masenyi balan tonxuma ra sinden, naxan sebexi yi Kitaabui kui Ala xili ra, barima waxati bara makore. ¹¹ Tinxintare xa lu tinxintareya kui, seniyyentare xa lu seniyyentarepa kui, tinxintoe xa lu tinxinyi kui, seniyyentoe xa lu seniyyenyi kui.»

¹² Isa naxa a masen, «I xa a kolon, a gbe mu luxi n xa fa, n man fama ne mixi birin xa kewali sare ra. ¹³ N tan nan findixi fe singe nun fe donxoe ra, a fole nun a raponyi ra. ¹⁴ Nelexinyi na mixi be naxee e yete seniyyenna, alako e xa kisi sansi bogi don, e man xa no sode na taa kui naade ra. ¹⁵ Fe paaxi rabae na taa fari ma, mandurulae, yenelae, faxetie, kuye batui, nun wule fale birin wule rafan naxee ma. ¹⁶ N tan Isa, n bara n ma maleke xee seedenoxoya ra danxaniyatoe pamae ma. N tan findixi Dawuda bonsoe sanke nan na, n tan findixi Dawuda bonsoe nan na. N luma ne alo subaxe looloe.»

¹⁷ Ala Xaxili Seniyyenxi nun gine naxan xa futi xirima, e birin a falama, «Fa.» Naxan na a me, na fan xa a fala, «Fa! Ye xoli na naxan ma, a xa fa. Naxan wama a minfe, a xa kisi ye tongo, a xa a min, a mu sarama!»

¹⁸ N tan Yaya bara findi seede ra mixi birin be naxee bara yi masenyi me naxan sebexi yi Kitaabui kui Ala xili ra. Xa a sa li mixi nde fama fe gbete nde sade yi masenyi fari, Ala nan fama toore sade na kanyi ma, alo toore naxan ma fe sebexi yi Kitaabui kui. ¹⁹ Xa a sa li mixi nde naxa woyenyi nde ba yi namijonme xa masenyi ra naxan sebexi yi Kitaabui kui, Ala nan fama kisi sansi ke bade a yi ra, a fa lu taa seniyyenxi fari ma, alo a sebexi yi Kitaabui kui ki naxe. ²⁰ Yi seede naxan seedenoxoya baxi, a xa masenyi nan ya, a naxe, «Iyo, a gbe mu luxi n xa fa.» Amina. Marigi Isa, i xa fa!

²¹ Marigi Isa xa hinne birin na.